

Prinny
Wm

BIB. C. ONKH
M. G. A. T. A. T. T. S.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Μ. ΠΑΛΑΤΕΣ

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΗΣ ΠΕΙΡΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΝ

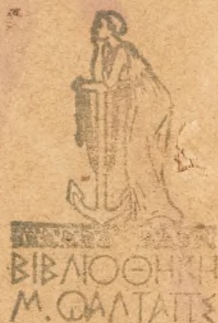
ΤΗΝ ΜΗ ΠΕΡΙΛΗΦΘΕΙΣΑΝ ΕΝ ΤΗ ΠΕΙΡΑ
ΝΕΩΤΕΡΑΝ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΝ.

ΥΠΟ

Ν. ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ

Ἀντιπροέδρου τοῦ Ἀρείου Πάγου.

ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΠΑΡΑ ΤΩ ΕΚΔΟΤΗ Σ. Κ. ΒΛΑΣΤΩ

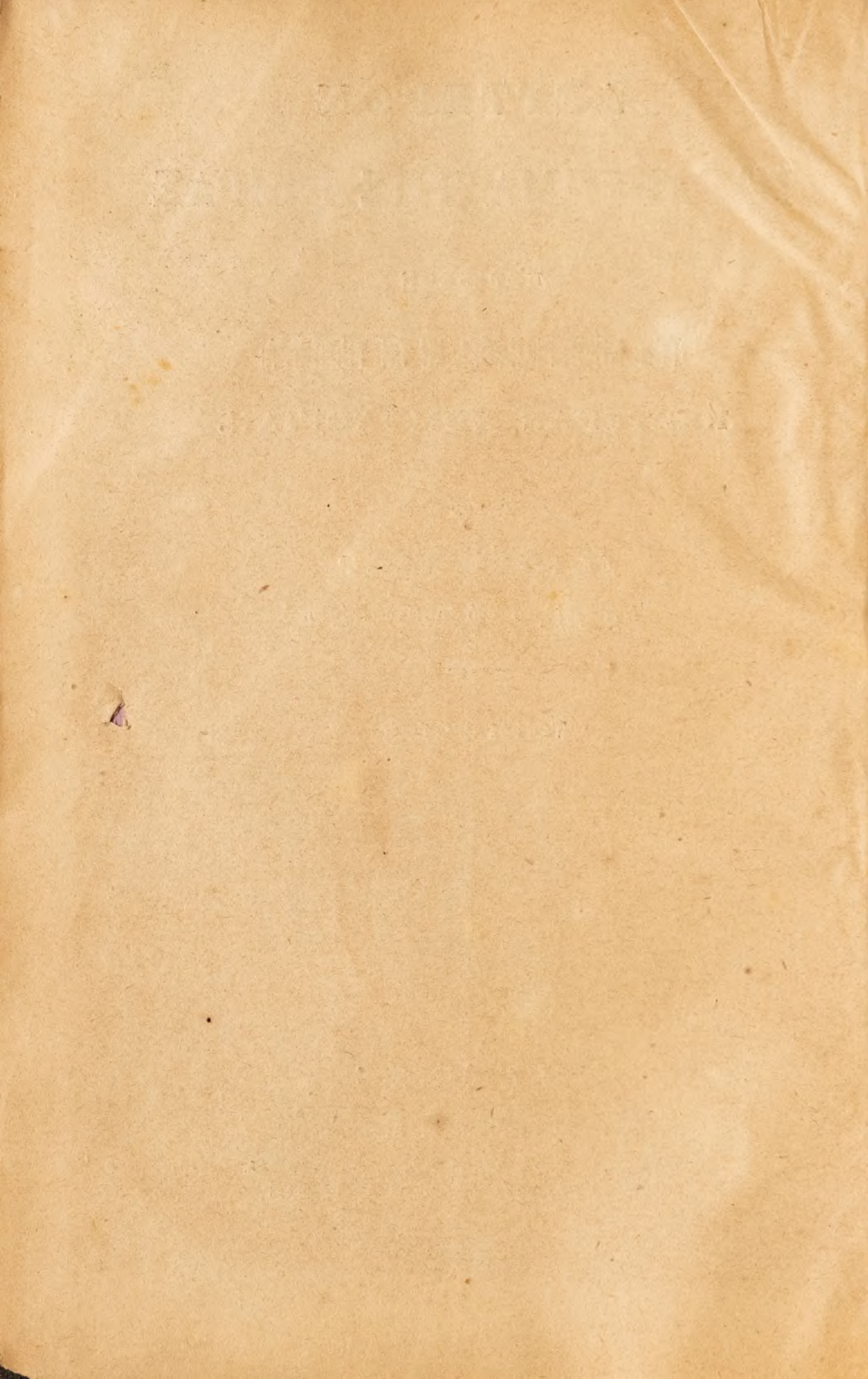
ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ

9 ΠΛΑΤΕΙΑ ΡΩΜΗΣ 9

178 ΟΔΟΣ ΕΡΜΟΥ 178

1877

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

Δημοσιεύων τὸν τόμον τοῦτον παρατηρῶ,

α) Ὅτι τὸ Παράρτημα τῆς Πείρας περιέχει τὴν μέχρι τέλους τοῦ 1876 πολιτικὴν νομολογίαν τοῦ Ἀρείου Πάγου, τὴν μὴ περιεχομένην ὅπωςδῆποτε εἰς τοὺς ἑπτὰ τόμους τῆς Πείρας.

β) Ὅτι εἰς ἅπαντα σχεδὸν τὰ ἐν τῷ Παραρτήματι αὐτῷ ζητήματα ἐσημείωσα, δι' ἀκριβοῦς παραπομπῆς, ὅ,τι σχετικὸν εὑρηται ἐν τῇ Πείρᾳ. Ἐνίοτε, ὅταν ἡ ἀκρίβεια τοῦ λόγου τὸ ἀπῆτει, ἐπανελάβον, διὰ βραχέων, ζητήματα τινά.

γ) Ὅτι ἤδη προβαίνω εἰς τὴν δημοσίευσιν τοῦ ὑπολοίπου μέρους τῆς μέχρι τέλους τοῦ 1876 πολιτικῆς νομολογίας, ἣτις περιληφθήσεται, ὡς ἐλπίζω, εἰς δύο ἐτέρους τόμους. — Μετὰ ταῦτα, ἐὰν ὁ Θεὸς θέλῃ, δημοσιεύσω τὰς ἀποφάσεις τοῦ 1877, καὶ τὸ ποινικὸν τῆς Πείρας τμήμα, καὶ

δ) Ὅτι, πρὸς εὐκολίαν τοῦ ἀναγνώστου, ἐσημείωσα (δι' ἀπλῶν ὑπομνήσεων) ἐκ συγγραμμάτων τινῶν ὅσα ἐθεώρησα χρήσιμα πρὸς τοῦτο.

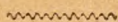
ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΗΣ ΠΕΙΡΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΝ

ΤΗΝ ΜΗ ΠΕΡΙΛΗΦΘΕΙΣΑΝ ΕΝ Τῇ ΠΕΙΡᾷ

ΝΕΩΤΕΡΑΝ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΝ.

Α

ΑΒΑΡΙΑ. Ἐμπ. νόμου ἄρθρα 98, 403, 397 ἐπ.—Δαλ. droit. mar.—Βλ. Πείρας σ. 740—744, ἐνθα διάφορα ζητήματα.

§ 1. Βλ. Α. Π. 97 τοῦ 1872 ἐν τῇ ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. ἀσφάλεια.—Περὶ δοκιμαστῶν βλ. τὴν Α. Π. 142 τοῦ 1873 ἐν τῇ κατωτέρῳ λ. *δίκαιον ναυτικόν*. — Περὶ ἐρμηνείας τοῦ ἄρθρου 416 τοῦ ἔμπ. νόμου βλ. τὴν Α. Π. ἀπόφασιν 253 τοῦ 1873 ἐν τῇ κατωτέρῳ λ. *δίκαιον ναυτικόν*.

§ 2. Ἡ τοῦ ζητοῦντος τὸν ναῦλον πλοιάρχου ἀγωγή δὲν εἶναι ἀπαράδεκτος ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ἤθελε λάβει χώραν κοινὴ ἀβάρια, διότι δῆθεν ὀφείλει οὗτος νὰ κινήσῃ πρότερον τὴν περὶ κανονισμοῦ ἀβαρίας ἀγωγήν. (Βλ. Α. Π. 97 τοῦ 1874, ἐν τῇ κατωτέρῳ λ. *δίκαιον ναυτικόν*).

§ 3. Ἡ Α. Π. 301 τοῦ 1868 φέρει, πρὸς τοῖς ἄλλοις, τὰ ἑξῆς· «Ἐπειδὴ μὴ νόμιμος εἶναι ὁ ἕτερος ἰσχυρισμὸς τῆς αὐτῆς εταιρίας ὅτι, ναυαγήσαντος καὶ ἀπολεσθέντος ἐντελῶς τοῦ ἀσφαλισθέντος πλοίου, δὲν χωρεῖ ἀγωγή περὶ ἀβαρίας ἐχούσης ἀντικείμενον ἀποζημιώσιν ἀνάλογον τῆς συμβάσεως βλάβης ἀφ' ἑνός, διότι κατὰ τὸ 409 ἄρθρον τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, ὁσάκις ὑπάρφει περίπτωσις ἐγκαταλείψεως, εἶναι δικαίωμα τοῦ ἀσφαλισθέντος νὰ ἐξασκήσῃ ἢ τὴν περὶ ἐγκαταλείψεως ἢ τὴν περὶ ἀβαρίας ἀγωγήν, ἀδιαφόρως ἂν τὸ ἀσφαλισθὲν ἀπωλέσθῃ ἐν μέρει, καθ' ὑπέρβασιν ὅμως τῶν τριῶν τετάρτων κατὰ τὸ ἄρθρον 369 τοῦ αὐτοῦ νόμου, ἢ καθ' ὁλοκληρίαν, διότι ἡ περὶ ἀβαρίας εἶναι ἢ συνήθης ἢ ἐκ τῶν ἀσφαλιστικῶν συμβολαίων χορηγούμενη καὶ ὁ ἀσφαλισθεὶς εἶναι κύριος νὰ ἐξασκήσῃ καὶ ταύτην, ὅποιαδήποτε καὶ ἂν ᾖ καὶ ἢ ἐκ τοῦ συμβάντος δυστυχήματος

ζημία· ἀφ' ἑτέρου δέ, διότι ὁ ἐκκαλὼν διὰ τῆς ἀγωγῆς του ἀναφέρει ὅτι ἐκ τοῦ ναυαγήσαντος πλοίου διεσώθησαν μέρη τινά, καὶ αὐτῶν ἐκπονηθέντων ζητεῖ νὰ ἐκπαισθῇ ἡ εἰσπραχθεῖσα ἀξία ἐκ τῆς ἀσφαλισθείσης ποσότητος· ὥστε, κατὰ τὴν ἀγωγὴν, τὸ ἀσφαλισθὲν δὲν ἀπωλέσθη ὁλοσχερῶς· καὶ ἀφοῦ ὁ ἐκκαλὼν εὐχαριστεῖται ὡς κύριος τοῦ ἀσφαλισθέντος ν' ἀποζημιωθῇ μόνον διὰ τὸ ἀπολεσθὲν μέρος, ἡ ἀντίδικός του ἐταιρία δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ τῷ ἀρνηθῇ τὴν αἰτουμένην ἀποζημίωσιν· ἐὰν δέ, καθὰ διατείνεται ἡ ἐταιρία, τὰ πρὸς διάσωσιν τῶν ἐκπονηθέντων καταβληθέντα ἔξοδα ὑπερέβησαν τὴν εἰσπραχθεῖσαν ἀξίαν τῶν διασωθέντων, τοῦτο δὲν βλάπτει τὴν ἐταιρίαν αὐτήν, ἀλλὰ τὸν ἀσφαλισθέντα, ὅν, ὡς ἰδιοκτήτην τῶν διασωθέντων, ἐπιβαρύνουν τὰ ἔξοδα».

ACTIO de in rem verso. Βλ. Πείρας σ. 2215 ἐπ. 5373.

Πρβλ. Σαβιγ. ἐνοχ. § 54 καὶ τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. ἀγωγαι. Actio exercitoria καὶ institoria. Βλ. Πείρας σ. 3446 σημ. 2. Actio institoria καὶ tributoria. Βλ. Σαβιγν. περὶ ἐνοχ. § 54 καὶ τὴν κατωτέρω λέξ. ἀγωγαι.— Actio redhibitoria καὶ quanti minoris ἀντιφάσκουσι; Βλ. Πείρας σ. 3960 σημ. 4.

ΑΓΑΘΟΕΡΓΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ. Βλ. Πείρ. σ. 4. 3454—3460.

—Πρβλ. τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. πρόσωπα ἠθικά¹. — καὶ σελ. 4365 (§ 48) τῆς Πείρας. — Ἀγαθοεργῶν καταστημάτων διοικήσεις· ἴδε διάτ. τῆς 4 δεκ. 1836· καὶ ἄρθρα 50. 114 ἐπ. τοῦ περὶ δῆμων νόμου τῆς 27 δεκ. 1833.

ΑΓΓΕΛΟΣ (nuntius). σ. 401. 407. 264 Καλ. γ' ἐκδ. 2.—

Πρβλ. § 75 ἐπ. καὶ 149 τῶν σελ. 1145. 1162 τῆς Πείρας.

—Βλ. ἔτι σελ. 2 ἐν ἀρχῇ τῆς Πείρας.

ΑΓΙΑ ΛΕΙΨΑΝΑ. Ἴδε τὰς κατωτέρω λ. ἐκκλησία· λείψανα.

ΑΓΝΟΙΑ. Ἄγνοια τοῦ νόμου. Ποιν. νόμου 91.—Τοῦ πράγματος. Ποιν. νόμου 92 ἐπ. 514. Ἐ. 121.—Βλ. τὴν λ. ἄγνοια τῆς σελ. 2 τῆς Πείρας.—Ἐτι σ. 2599. 2640—2642. 4590 (§ 89 ἐπ.) τῆς Πείρας.

§ 1. Ἡ ἄγνοια τῆς μοιχαλίδος, ἥτις ἐσυζεύχθη μετὰ τοῦ μοιχοῦ ἐν ἄγνοιά τοῦ νομίμου κωλύματος, ἐπάγεται συνεπειάς; Βλ. Α. Π. 54 τοῦ 1870 ἐν τῇ κατωτέρω λ. γάμος.—Βλ. Πείρας σελ. 2 περὶ τὸ τέλος.

§ 2. Γνώσις τῆς διαταράξεως τῆς κατοχῆς. Ἡ ἐνιαύσιος περὶ

(1) Οἶον Α. Π. 90 τοῦ 1874.

νόμῃς παραγραφὴ ἀπὸ πότε ἄρχεται; Ἰδε Α. Π. 277 τοῦ 1871 ἐν τῇ κατωτέρῳ λ. *ρομή* — Πρβλ. Πείρας σελ. 2537 ἐν ἀρχῇ.

§ 3. Πρὸς ἑναρξιν τῆς παραγραφῆς ἀπαιτεῖται ἡ γνῶσις τοῦ δικαιούχου; Βλ. Ἀρ. Πάγ. 176 τοῦ 1876 ἐν ταῖς κατωτέρῳ λ. *κληρονομία καὶ παραγραφῇ*.

§ 4. Ἡ δι' ἀπάτης ἄκυρον συνάψασα γάμον γυνὴ δικαιούται εἰς ἀποζημίωσιν; — Ἡ τοῦ νόμου ἄγνοια ὠφελεῖ τὰς ἀνηλίκους γυναῖκας; Βλ. Α. Π. 303 τοῦ 1875 ἐν τῇ κατωτέρῳ λ. *εὐθύνη*.

§ 5. Ἰσχυροποιεῖται ἡ διαθήκη, ἣν ἀπεδέχθη τις ἐν ἀγνοίᾳ τῆς πλαστότητος αὐτῆς; Ἀδιάφορον δὲ ἂν ἡ ἀγνοία αὕτη ᾖ ναὶ συγγνωστή; Ἰδε Ἀρ. Πάγ. 316 τοῦ 1873 ἐν τῇ κατωτέρῳ λ. *διαθήκη*¹. Βλ. αὐτ. τὴν Α. Π. 44 τοῦ 1871.

§ 6. Δύναται τις ν' ἀπαιτήσῃ παρὰ τοῦ δημοσίου ὅσα κατέβαλεν ἐκ πλάνης ὅτι ἴσχυεν ὁ περὶ χαρτοσήμου νόμος ρις', ἐνῶ δὲν ἦτο τότε δημοσιευμένος, ἀφοῦ πρόκειται ν' ἀποτραπῇ ζημία κατὰ τὸν νόμον 7 καὶ 8 Π. (22. 6); Οὐχί, ἐὰν ἐν γνῶσει ὦν τῆς ἀμφισβητήσεως τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου αὐτοῦ ἐκουσίως ἐπλήρωσεν. (Ἀρείου Πάγου πολ. 26 τοῦ 1874). Βλ. σελ. 5122 (§ 103—105) τῆς Πείρας.

§ 7. Ἀγνοία τοῦ δικαιώματος τῆς κυριότητος τοῦ μισθώσαντος Βλ. σελ. 400 Καλ. γ' ἐκδ. 2.

§ 8. Προκειμένου περὶ ἀχρεωστήτου, ἡ ἀγνοία πρέπει νὰ ᾖ ναὶ εὐλογος, τοιαύτη δὲ εἶναι ἡ τῶν πραγμάτων, οὐχί ἡ τοῦ νόμου. (Καλ. γ' § 158 ἐκδ. 2).

§ 9. Ἀγορὰ ἀκινήτων ἀνήλικος. Βλ. Α. Π. 178 τοῦ 1875 ἐν ταῖς κατωτ. λ. ἀγοραπωλησία καὶ ἐπίτροπος.

ΑΓΟΡΑΠΩΛΗΣΙΑ². Βλ. Πείρας σ. 3—56. 3534—3546, ἐνθα πλεῖστα σχετικὰ ζητήματα.

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ.

§ 1. Κείμενα τῶν νόμων.

§ 2. Κατὰ ποῖον νόμον κανονίζεται ὡς πρὸς τοὺς τύπους ἡ ἀγοραπωλησία; Ἡ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ; — § 3. Ἐὰν πρόκειται περὶ πωλήσεως δημοσίου κτήματος;

(1) Ἰδε Πείρας σελ. 2099 § 262 ἐπ. — Βλ. Α. Π. 157 τοῦ 1871 ἐν λ. *κληρονομία καὶ διαθήκη* τοῦ Παραρτ. τούτου.

(2) Βιβλιογραφία. Βλ. σημ. 1 τῆς σελ. 5 τῆς Πείρας. — Νεώτερα Παπ. περὶ ἐνοχῶν σελ. 6 ἐπ. τοῦ 2 τόμου τῆς 6' ἐκδ. καὶ Καλ. γ' ἐκδ. 2 σελ. 312 ἐπ.

§ 4. Συγχρότῃς τοῦ συναλλάγματος τῆς ἀγοραπωλησίας—Τὸ τῆς πωλήσεως τῶν προσόδων πότε θεωρεῖται καταρτισθέν;

§ 5. Τὸ περὶ διαθέσεως ἐθνικῶν προσόδων συνάλλαγμα εἶναι μίσθωσις ἢ πώλησις;

§ 5². Παραγγελία πρὸς κατασκευὴν πλοίου ἀποτελεῖ ἀγοραπωλησίαν ἢ μίσθωσιν;

§ 6. Περὶ τιμήματος.

§ 7. Ποῖα πράγματα ἐκποιῶνται, ἢ οὐ;—§ 8. Δημοτ. αὐτ.—'Αλλότρια.

—§ 9. 'Ορφανικά.—§ 10. Κύρωσις πωλήσεως ὀρφανικοῦ.—§ 11. 'Αγορὰ κτήματος ἀνγλικὸς ἄνευ τηρήσεως τῶν νομίμων διατυπώσεων.—§ 12. Πώλησις μοναστηριακῶν κτημάτων.—§ 13. Τὸ Δημόσιον εὐθύνεται, ἐὰν ἀυρῶση πώλησιν μοναστηριακοῦ κτήματος;

§ 14. Πώλησις ἐλπιζομένου ἢ ἐλπίδος.

§ 15. Πώλησις πραγμάτων ἀριθμουμένων, μετρουμένων καὶ σταθωμένων. 'Ομάδες.

§ 16. Πλάνη περὶ τοῦ χορηγητέου πράγματος.

§ 16²—17. Πώλησις κατὰ μέτρον ἢ καθ' ὅρια.

§ 18. Κτήματα διὰ χρημάτων τῆς γυναικὸς ἀγοραζόμενα. Μουικιάνειον τεκμήριον.

§ 19. 'Αγορὰ γυναικὸς διὰ δωρηθέντων αὐτῇ χρημάτων τοῦ ἀνδρός· οὗτος ἀναζητεῖ τὸ τίμημα;

§ 20. Δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις πωλητοῦ καὶ ἀγοραστοῦ.—§ 21. 22. 'Ο ὑπερθεματιστὴς πότε δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν παράδοσιν; Παρακράτησις κτήματος.—§ 23. Παράδοσις τοῦ πωληθέντος.—§ 24. 'Εὰν ὁ ἀγοραστὴς δὲν παραλάβῃ τὸ πωληθέν, ὁ πωλητὴς χρεωστεῖ νὰ τὸ φυλάττῃ;—§ 25. 'Ο φελλίζεται τῷ ἀγοραστῇ ἀποζημίωσις, ἐὰν καταστήσῃ χειροτέραν τὴν κατάστασιν τοῦ πράγματος;—§ 26. 'Η ἀποτίμησις ἐπὶ ποῖα βάσει γίνεται;

§ 27. 28. 28². Τίμη κινδυνεύεται τὸ πωληθέν;

§ 28³. Παράδοσις πωληθέντος κτήματος τοῦ δημοσίου.

§ 29—37. Περὶ πληρωμῆς τόκων δι' ἀγορὰν πράγματος.

§ 38. Περὶ ἐξωνήσεως.

§ 39. Εἰκονικότης ἀγοραπωλησίας.

§ 40. 'Αγοραπωλησία λύει μίσθωσιν; Εὐθύνη τοῦ δημοσίου ἐκποιῶντος.

§ 41. Σύμβασις, ἐπιφυλαττομένου τοῦ δικαιώματος τῆς ἀθετήσεως ἐπὶ τῇ θυσίᾳ τοῦ ἀρραβῶνος.

§ 42. 'Ερμηνεία διατάξεων τινῶν τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου.

§ 43. Τὸ ἄρθρον 1943 τοῦ ἰονίου κώδικος. 'Εγγραφή ὑποθήκης. Διατήρησις προνομίου.

§ 44. Τὸ ἄρθρον 1945 τοῦ ἰονίου κώδικος.

§ 45. Τὰ ἄρθρα 1940 καὶ 1945 αὐτοῦ, ὡς καὶ ὁ νόμος τῆς 8 ἰανουαρίου 1866.

§ 46. Περὶ προτιμήσεως εἰς ἀγοραπωλησίας ἐν Ἑπτανήσῳ.

§ 47. 'Η κακὴ πίστις τοῦ πρώτου ἀγοραστοῦ μεταβαίνει εἰς τὸν διάδοχόν του;

§ 48. Δικαίωμα διεκδικήσεως, Παραπομπή.

§ 49. 'Αγοραπωλησία εἰς σχῆμα διαθήκης.

§ 50. Actio redhibitoria καὶ quanti minoris.

§ 51. Ἀκύρωσις πλειστηριασμοῦ δι' ἔλλειψιν συναγωνισμοῦ.

§ 52. Εὐθύνῃ τοῦ δημοσίου δι' ἐκνίκησιν. Παραπομπή.

§ 53. Παραχωρητήριον ἐκδοθὲν τῷ 1867 περὶ προικοδοσίας τοῦ 1839 ἀνατρέχει εἰς τὴν ἐποχὴν αὐτήν;

§ 1. *Κείμενα τῶν νόμων.*—Εἰς. (3. 23). Θεοφ. Ε. (3. 23). Πανδ. (18. 4). (19. 4). Κώδ. (4. τίτλ. 38. 40. 49. 54). Βασ. (10. 4). (10. 8). Προχείρου νόμου τίτλ. 14. Ἐπαναγωγῆς τοῦ νόμου τίτλ. 23. Ἐκλογῆς νόμων τῶν ἐν ἐπιτόμῳ ἐκτεθειμένων (ἐκδ. Ζαχ. 1856) Τίτλ. 16. Πείρας τίτλ. 18. Ἀρμεν. (3. 3). Νομοσχ. τοῦ ἀστυκοῦ νόμου ἄρθρ. 1493—1584.

§ 2. Κατὰ ποῖον νόμον κανονίζεται ὡς πρὸς τοὺς τύπους ἢ ἀγοραπωλησία;¹ Ἡ ἐν ἀλλοδαπῇ; Βλ. τὰ ἐν Πείρᾳ σελ. 3535 ἐπ. 5088—5120. Βλ. ἔτι σελ. 6—8 τῆς Πείρας².—Αἱ ἐκθέσεις τῆς κατακυρώσεως κατὰ ποίους τύπους πρέπει νὰ συντάσσονται; Βλ. τὴν κατωτέρω λ. κύρωσις³.

§ 3. Κατὰ τὸ διάτ. περὶ συστάσεως τοῦ ἐλεγκτ. συνεδρίου, τὰ διδόμενα εἰς τοὺς ἀγοραστὰς ἔγγραφα ἰδιοκτησίας πρέπει νὰ ᾔναι ἐπικυρωμένα ὑπὸ τοῦ προέδρου τοῦ συνεδρίου καὶ ἐφωδιασμένα μὲ τὸν ἀριθμὸν τοῦ καταστήχου τῶν πωλήσεων ἐθνικῶν πραγμάτων κλπ. (Πολ. Α. Π. 51 τοῦ 1875). Ἰδε Πείρας σελ. 4575 ἐπ.

§ 4. Συγκρότησις τοῦ συναλλάγματος. Βλ. Πείρας σ. 9 ἐπ. 3534 ἐπ.

§ 4². Τὸ συνάλλαγμα τῆς ἀγοραπωλησίας τῶν δημοσίων προσόδων πότε καταρτίζεται μεταξὺ τοῦ τελευταίου πλειοδότου καὶ τοῦ δημοσίου; Βλ. Πείρας σελ. 4728 ἐπ. 4637 ἐπ.

§ 5. Τὸ συνάλλαγμα ἐπὶ καρπῶν ἐτοίμων ὄντων πρὸς συλλογὴν θεωρεῖται ὡς μίσθωσις, ἢ ὡς ἀγοραπωλησία, καὶ οἱ κίνδυνοι τίνα ἀφορῶσι; Βλ. τὰ περὶ τούτου ἐν Πείρᾳ σ. 4649 ἐπ.⁴.

Ἡ παραγγελία πρὸς κατασκευὴν πλοίου δι' ὕλικού τοῦ ναυπηγοῦ ἐπὶ δόσει χρημάτων ἀποτελεῖ ἀγοραπωλησίαν ἢ μίσθωσιν; Βλ. Α. Π. 246 τοῦ 1869 ἐν σελ. 2431 τῆς Πείρας.

§ 6. Τίμημα. Βλ. Πείρας σ. 40 (§ 47) καὶ σ. 3538 § 3 ἐπ.

(1) Καλ. γ' ἐκδ. 2 σελ. 315 σημ. 1.

(2) Βλ. τὴν ἐν Πείρᾳ λ. χοιτέτια (σ. 5170 ἐπ.).

(3) Ἐτι Πείρας σελ. 1790 ἐπ. 5083.

(4) Ἡ λεγομένη ἐνοικίασις τῶν δημοσίων προσόδων τοῦ κράτους χαρακτηρίζεται ὡς ἀγοραπωλησία ἢ μίσθωσις; τὸ πρῶτον (ἐφ. Δθ. 461 τοῦ 1873 ἐν νομ. μελ. σελ. 325).

§ 7. Ποῖα πράγματα ἐκποιῶνται ἢ δὲν ἐκποιῶνται; Βλ. Πείρας σελ. 13 ἐπ. 280 ἐπ. 8637 ἐπ. (§ 437 περὶ ἀρχαιοτήτων). Καλ. γ' ἐκδ. 2 § 219 ἐπ.¹.

§ 8. Πώλησις ἀλλοτρίου².—Κατὰ τὸν νόμον Ἀρμ. (3. 3) τεμ. 23, ὁ ἐν ἀγνοίᾳ τὸ ἀλλότριον ἀγοράσας κυριεύει αὐτὸ διὰ χρήσεως μετὰ παρέλευσιν τοῦ παρὰ τοῦ νόμου ὁρισμένου χρόνου τῆς παραγραφῆς (Α. Π. 32 τοῦ 1853). Βλ. Πείρας σελ. 2907.

§ 9. Ἐκποιήσις ὀρφανικοῦ κτήματος. Βλ. Πείρας σελ. 3540
§ 8. Ἴδε καὶ τὴν κατωτέρω λ. ἐπίτροποι.

§ 10. Ἐκποιήσις παράνομος κτήματος ἀνήλικος μετὰ πόσα ἔτη κυροῦται;—Ἡ κύρωσις, παρελθούσης τῆς ὁρισμένης προθεσμίας, ἐπέρχεται χωρὶς νὰ ἐξετάζηται ἐὰν τὸ κτῆμα ἐπωλήθη παρὰ τοῦ ἀνήλικος ἢ παρὰ τοῦ ἐπιτρόπου του: Αἱ περὶ τῆς προθεσμίας ταύτης διατ. τοῦ Ῥωμ. δικ. κατηργήθησαν ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 137 τοῦ περὶ ἐπιτρ. νόμου; Ἴδε Α. Π. 152 τοῦ 73 κτλ. ἐν τῇ κατωτέρω λ. ἐπίτροπος.

§ 11. Ὁ ἀγοράζων ἀκίνητον ἀνηλίκου ἄνευ τηρήσεως τῶν νομίμων διατυπώσεων, θεωρεῖται κακῆς πίστεως νομεύς: διότι ἡ τοῦ νόμου ἄγνοια δὲν ὠφελεῖ. (Πολ. Α. Π. 178 τοῦ 1875).

§ 12. Αἱ μοναὶ δὲν ἔχουσι δικαίωμα νὰ ἐκποιήσωσιν ἀκίνητον τῆς μονῆς κτῆμα ἄνευ ἐγκρίσεως τοῦ ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργείου. Βλ. πολ. Α. Π. 344 τοῦ 1875, ἐν τῇ κατωτέρω λ. ἐκκλησία.

§ 13. Τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐκκλησιαστικῶν, ἀκυρῶσαν ἀγοραπωλησίαν μονῆς τινός, ἐν ᾧ εἶχεν ἤδη ἐγκρίνει τὴν πρᾶξιν, λόγῳ ἀκυροτήτων τῶν πρακτικῶν τῆς δημοπρασίας, καθιστᾷ ὑπεύθυνον τὸ δημόσιον. (Πολ. Α. Π. 90 τοῦ 1876, ἣν ἴδε ἐν τῇ κατωτέρω λ. εὐθύνη).

§ 14. Πώλησις ἐλπιζομένου· πώλησις ἐλπίδος. Βλ. Πείρας σελ. 14—15. 4727. 4737 ἐπ. 4649 ἐπ. 4656 ἐπ. Καλ. γ' § 221 ἐκδ. 2.

§ 15. Πώλησις πραγμάτων ἀριθμουμένων, μετρουμένων καὶ σταθμωμένων. Ὁμάς. Βλ. Πείρας σελ. 18—21. 1036 (§ 26). 3542. 3545 (§ 31).

§ 16. Πλάνη περὶ τοῦ χορηγητέου πράγματος.—Ὅποῖα τὰ

(1) Τὰ δημοτικά; Παπ. γεν. ἀρχαὶ § 168. 182 ἐπ. Καλ. 6. § 19 ἐκδ. 2. Βλ. τὴν κατωτέρω λ. δῆμοι. Πρὸλ. τὰ ἐν Πείρᾳ σελ. 17 (§ 57²).

(2) Ῥάλλη ἐμπ. δίκαιον 375. Καλ. γ' § 222 ἐπ.—Πείρας σ. 15 ἐπ. (1036 § 27). 2896 ἐπ.

ἀποτελέσματα αὐτοῦ, ἂν ἐδόθη ὑπὲρ τὸ ὀφειλόμενον ἢ ἐλήφθη ἔλαττον τοῦ ὀφειλομένου;

Ὁ Παπ. (ἐνοχ. § 159. 160 ἐκδ. 2) λέγει ταῦτα¹. Ἐκ τῶν διατ. τοῦ ρ. δ. συνάγεται:

1) Ὅτι ἡ περὶ τὸ ποσὸν τοῦ χορηγητέου πράγματος πλάνη οὐδεμίαν ἔχει ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν συμβάσεων, ὧν τὸ ἀντικείμενον α) ὠρίσθη κατ' ἀποκοπὴν (καθ' ἃς οἱ συμβαλλόμενοι οὐδόλως ἀπέβλεψαν εἰς τὸ ποσὸν τοῦ πράγματος)² ἢ β) εἶναι ὁμὰς πραγμάτων (universitas rerum)³.

2) Ὅτι ὁ ἐκ πλάνης παρασχὼν ὑπὲρ τὸ δυνάμει τὸ συμβάσεως ὀφειλόμενον,

Α) ἐὰν κατ' αὐτὴν δὲν παρέχεται πρᾶγμα ὅλον (ὁ ἀγρὸς Γ), ἀλλ' ὠρισμένη ποσότης πράγματος (15 στρέμματα ἐκ τοῦ ἀγροῦ Γ) δικαιούται ν' ἀναζητήσῃ τὸ ὑπερβάλλον⁴.

Β) ἐὰν δὲ ὅλον πρᾶγμα ἐγένετο ἀντικείμενον τῆς παροχῆς (ὁ ἀγρὸς Γ ἔχων ὠρισμένα ὅρια καὶ 15 στρεμμάτων ἑκτασιν, ἐνῶ εἶναι 20 στρεμμάτων), ἐπὶ μὲν τῶν ἀμφοτεροβαρῶν συμβάσεων ἀπαιτεῖ ἀνάλογον αὐξήσιν τοῦ τιμήματος⁵· ἐπὶ δὲ τῶν ἑτεροβαρῶν οὐδὲν ἔχει δικαίωμα ἀναζητήσεως, διότι ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ περιπτώσει ἡ μνεία τῆς ἐκτάσεως δὲν ἐγένετο ἵνα ρυθμισθῇ κατ' αὐτὴν τὸ ἀντάλλαγμα, ἀλλ' ἵνα περιγραφῇ λεπτομερέστερον τὸ πρᾶγμα, ὅπερ (ὡς ἀληθῶς ἔχει) ἀναμφισβήτητως ἐσκοπεῖ νὰ παράσχῃ ὁ ὠρητής.

3) Ὅτι ὁ ἐκ πλάνης λαβὼν ἔλαττον τοῦ διὰ τῆς συμβάσεως ὁρισθέντος πράγματος, ἐν μὲν τῇ ὑπὸ στοιχ. Α περιπτώσει δικαιούται ν' ἀπαιτήσῃ τὸ ἐκ πλάνης μὴ ληφθὲν μέρος⁶. ἐν δὲ τῇ ὑπὸ στοιχ. Β περιπτώσει ἐπὶ τῶν ἀμφοτεροβαρῶν συμβάσεων ἢ παρὰ κρατεῖ τὸ τυχὸν μὴ πληρωθὲν εἰσέτι τίμημα, κατὰ τὸ εἰς τὸ ἔλλειμμα ἀντιστοιχοῦν μέρος, ἢ ἀναζητεῖ τὸ αὐτὸ μέρος τοῦ τιμήματος, ἂν εἴχῃ καταβάλλει αὐτό⁷. ἐπὶ δὲ τῶν ἑτεροβαρῶν συμβάσεων οὐδὲν ἔχει προδήλως δικαίωμα ἀπαιτήσεως

(1) Πρὸλ. Κελ. γ' § 79 ἐκδ. 2.

(2) (18. 1) 35 § 1. Βασ. (10. 1) 35.

(3) Σοὶ πωλῶ τὴν βιβλιοθήκην μου ἐπὶ τιμήματι 1000 δρ. (21. 2) 8. (21. 1) 33 πρ.

(4) (4. 3) 18 § 3.

(5) (18. 1) 40 § 2. (12. 6) 26 § 4.

(6) (4. 3) 18 § 3.

(7) (18. 1) 57 πρ. (21. 2) 69 § 6. (19. 1). 4 § 1. 42 ἐν τέλει Βασιλικ. (10. 8) 3.

διὰ τὴν ἐσφαλμένην τῆς ἐκτάσεως περιγραφὴν, εἰς ἣν ὑπέπεσεν ὁ εὐεργέτης αὐτοῦ¹.

§ 16². Ἐὰν κτῆμα πωληθῇ καθ' ὅρια, ὀρισθῶσι δὲ καὶ οἱ συγκροτοῦντες αὐτὸ πῆχεις, μειοῦται τὸ τίμημα διὰ τὴν ἔλλειψιν πηχῶν τινων; ². Κατὰ τὴν μέχρι τοῦδε νομολογίαν, ἂν δὲν τὴν παρενοῶ,

α) ἐπὶ πωλήσεως κατὰ μέτρα καὶ οὐχὶ καθ' ὅρια χορηγεῖται δικαίωμα εἰς ἀπαίτησιν τῶν πλεοναζόντων μέτρων (ἴδε τὴν ἐπ. § 17), ἢ εἰς τὴν περὶ μειώσεως τιμήματος ἀναλόγως τῶν μέτρων, ἅτινα λείπουσιν³. Ἡ 288 τοῦ 1861 ἀπόφ. Α. Π. φέρει· «Ἐπειδὴ ἀφοῦ τὸ ἐφετεῖον εἰς τὴν 7 σκέψιν τῆς ἀποφάσεώς του παραδέχεται ὅτι ὁ ἀναιρεσείων, ἂν ᾖναι ἀληθεῖς οἱ περὶ μικροτέρας ἐκτάσεως τῶν πωληθέντων αὐτῷ κτημάτων ἰσχυρισμοί του, ἔχει δικαίωμα δυνάμει τοῦ Ν. 4 § 4 Π. (19. 4) νὰ ζητήσῃ μείωσιν τοῦ τιμήματος, δὲν ὤφειλε ν' ἀπορρίψῃ τὴν

(1) Παπ. α. περὶ ἐνοχ. ἔκδ. 2. §. 159 ἐπ. Πρβλ. Καλ. γ' § 79 ἔκδ. 2.

(2) Πρβλ. Καλ. γ. § 79. 253. Οὐαγγερὸς § 602—4 β. 3. c. Ποτιέρ (19. 2) 70. Θέμ. σελ. 35. 51. 172—3. Τροπλ. vente § 81 ἐπ. Ράλ. § 382. Μολ. § 427. Παπ. § 368 περὶ ἐνοχ. ἔκδ. α' ἐν Θέμιδι Σγούτα (2 σ. 172) εὐερηνται τάδε·

Ἐὰν ἐλλείψῃ, τὸ ἀντικείμενον τῆς πωλήσεως κατ' ἀριθμόν, μέτρον, ἢ βάρος, τότε χρεωστεῖ ὁ πωλητὴς νὰ συμπληρώσῃ τὸ ἐλλείπον, ἢ ν' ἀποδώσῃ ἀνάλογον μέρος ἐκ τοῦ τιμήματος· ἐντεῦθεν δὲ εἶναι ἀδιάφορον ἂν ἡ ἔλλειψις προῆλθεν, εἴτε διότι ἐλήφθησαν ὡς ὀρθὰ ἐσφαλμένα μέτρα ἢ σταθμὰ διὰ τὴν ψευδῇ παράστασιν τοῦ πωλητοῦ, εἴτε διότι ἐγένετο χρῆσις ψευδῶν μέτρων, ἢ τέλος διότι δὲν μετεχειρίσθησαν ὀρθῶς ὀρθὰ μέτρα. Κακὴ πίστις τοῦ πωλητοῦ δὲν προαπαιτεῖται· α) δυνατὸν νὰ ἐπωλήθησαν πράγματα καθ' ὅλοκληρίαν ἢ πληθὺς πραγμάτων, ἀλλ' οὕτως ὥστε νὰ προσδιορισθῇ τὸ τίμημα κατὰ τὸν προϋποθεθέντα ἢ εὐρεθησόμενον ἀριθμὸν ἢ μέτρα· φυσικῶ τῷ λόγῳ δὲν εἶναι ὑπόχρεως ἐνταῦθα ὁ πωλητὴς διὰ λάθος κατὰ τὸν προσδιορισμὸν τοῦ ἀριθμοῦ ἢ τοῦ μέτρου. νὰ παραδῶσῃ περισσότερον παρ' ὅ, τι ἐπωλήθη, ἀλλὰ εἰς τὸ νὰ ἀποδώσῃ τὸ ἀνάλογον τοῦ τιμήματος. β) δυνατὸν νὰ ἐπωλήθῃ πρᾶγμα εἰς τιμὴν κατὰ τὸ ὅλον προσδιορισμένην, συγχρόνως ὅμως ὠρίσθῃ μέτρον τὸ ὁποῖον τοῦλάχιστον πρέπει νὰ περιέχῃ· καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην δύναται νὰ ζητηθῇ ἡ ἀπόδοσις τοῦ τιμήματος, ἂν τὸ πωληθὲν εὐρεθῇ ὀλιγώτερον τοῦ ὀρισθέντος μέτρου. γ) δυνατὸν νὰ προσδιορίσθησαν τὰ πωληθέντα κατὰ γένος μόνον· ἂν εἰς τοιαύτην περίπτωσιν εὐρεθῇ ὅτι ὁ ἀγοραστὴς παρέλαβε ὀλιγώτερον παρ' ὅ, τι ἔπρεπε, τότε δύναται νὰ ζητηθῇ συμπλήρωσις τοῦ ἐλλείποντος. (ἴδε Θέμιδα Σγούτα σελ. 172 ἐνθα καὶ τὰ κείμενα).

(3) Α. Π. 127 τοῦ 1854, (ἣν ἴδε ἐν Πείρᾳ σ. 2950). 130 τοῦ 1854, περὶ ἧς ἐν § 77 τῆς σελ. 20 τῆς Πείρας — 160 τοῦ 1856, περὶ ἧς ἐν § 78 τῆς σ. 20 τῆς Πείρας.

περὶ ἀποζημιώσεως ἀγωγὴν αὐτοῦ ἐπὶ μόνῳ τῷ λόγῳ, ὅτι τὸ ἀντικείμενον αὐτῆς εἶναι ἡ ἀποζημιώσις ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀξίας τῶν κτημάτων, διότι καὶ ἡ μείωσις τοῦ τιμήματος εἶναι εἶδος ἀποζημιώσεως, καὶ καθῆκον εἶχε νὰ ἐξετάσῃ κατὰ τὰς περὶ μειώσεως διατάξεις τοῦ νόμου τὴν περὶ ἀποζημιώσεως ἀπαίτησιν, καί, ἐν ἀνάγκῃ, νὰ διατάξῃ τὰς ἀνηκούσας ἀποδείξεις, ἐξ ὧν ἡδύνατο νὰ ἐξακριβωθῇ τὸ πρὸς ἀποζημιώσιν ἀμφισβητούμενον δικαίωμα καὶ τὸ ἀποδοτέον ποσόν. Ἄρα, πράξαν τὸ ἐναντίον, ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὸν προσημειωθέντα νόμον, καὶ παρέβιασε τὰς περὶ ἀποδείξεως οὐσιώδεις διατάξεις τῆς πολ. δικονομίας».

6) Ἐπὶ πωλήσεως καθ' ὅρια, ὁ ἀγοραστὴς δὲν ἔχει δικαίωμα περὶ μειώσεως τοῦ τιμήματος διὰ τὴν ἑλλειψιν μέτρων τινῶν. — Εἰδικώτερον. Ὅταν ὁ πωλητὴς ὑπέδειξε τὰ ὅρια τῆς πωληθείσης γῆς καὶ ὑπεσχέθη 100 στρέμματα, ἐν ᾧ ἐν τοῖς ὀρίοις ἐμπεριέχονται περισσότερα, ἢ ἐκνικηθῶσι τόσα ὥςτε πάλιν μένουσιν 100, ὁ πωλητὴς δὲν ὑπόκειται εἰς ἀποζημιώσιν διὰ τὰ ἐκνικηθέντα, διότι ὁ ἀγοραστὴς ἀπέβλεψε μᾶλλον εἰς τὰ ὅρια παρὰ εἰς τὸ ποσὸν τῶν στρεμμάτων· τεμ. 45 (21. 2). Βασ. (19. 11) 45. Ἄρμεν. (γ. γ) (39. 81). Α. Π. 108 τοῦ 48, φέρουσα· «Ἐπειδὴ, στρεφόμενου κυρίως τοῦ ζητήματος ἐπὶ τῆς προκειμένης δίκης ἂν τὰ δύο τεμάχια ἐθνικῆς γῆς (τὸ μὲν ἐκ μέτρων 1849, τὸ δὲ ἐκ 1370), ἃ ἡγόρασεν ὁ ἀναιρεσίβλητος παρὰ τοῦ δημοσίου, ἐπωλήθησαν πρὸς αὐτὸν καθ' ὅρια ὥστε νὰ τῷ ἀνήκῃ δικαίωματικῶς καὶ ὅσον περιπλέον γῆς ἤθελεν εὑρεθῇ ἐντὸς τῶν ὀρίων, ἢ κατὰ μέτρα ἢ στρέμματα, ὥστε ὅσα περιπλέον μέτρα ἢ στρέμματα εὑρεθῶσι νὰ μὴ θεωρῶνται ὡς συμπωληθέντα καὶ ταῦτα, τὸ δὲ δικαστήριον ὥφειλεν, ἀπέναντι τῶν ἀντιθέτων δι´χυρισμῶν τῶν διαδίκων, νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν, ὡς καὶ ἔλαβεν ἀληθῶς, ὅλα τὰ περιστατικὰ καὶ τὰ προσαχθέντα ἀποδεικτικὰ μέσα, δι' ὧν ἡδύνατο νὰ πεισθῇ, εἰς τίνα ἐκ τῶν εἰρημένων δύο τρόπων ἐσηρίζετο ἡ πώλησις. Ἐκ τούτων δέ, ἅτινα ἀπαριθμοῦνται εἰς τὴν τρίτην καὶ τετάρτην σκέψιν τῆς προσβαλλομένης δευτέρας ταύτης ἀποφάσεώς του, συνάγει ὡς ἀποχρώντως ἀποδεδειγμένον ὅτι καὶ τὰ δύο προμνημονευθέντα τεμάχια ἐπωλήθησαν πρὸς τὸν Γερούσην ὅπως προεπωλήθη εἰς αὐτὸν καὶ τὸ ἐκ 5072 μέτρων τεμάχιον, ἥτοι κατὰ διαγεγραμμένα ὅρια, καὶ οὐχὶ κατὰ μέτρα ἢ στρέμματα. Ἄν δὲ καλῶς ἢ κακῶς ἐξετίμησε τὰ προσαχθέντα αὐτῷ ἔγγραφα, τοῦτο εἶναι ζήτημα πραγματικόν, τοῦ ὁποίου ἡ ἔρευνα, μηδεμιᾶς νομικῆς παραβιά-

σεως προτεινομένης, διαφεύγει τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ δικαστηρίου τούτου· ὅτι δὲ μεταξὺ τῶν ἄλλων ἐγγράφων ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν καὶ νόμους μεταγενεστέρους τῆς προκειμένης παραχωρήσεως, ἡ περίπτωσις αὕτη δὲν ἰσχύει, διότι δὲν ἀπεφάσισε δυνάμει τῶν μεταγενεστέρων τοῦ συναλλάγματος νόμων, ἀλλ' ἔλαβεν αὐτοὺς ὑπ' ὄψιν ἀπλῶς ὡς τεκμήρια, ὅπερ δὲν ἀπαγορεύεται ἀπὸ νόμον τινά, καὶ οὐχὶ μόνον ἐκ τῶν τεκμηρίων τούτων, ἀλλ' ἐκ τοῦ συνόλου τῶν προσαχθέντων ἐγγράφων καὶ ἰδίως ἐξ ἐκείνων, ὅθεν ἐξάγεται ἡ συμφωνία τῶν μερῶν, τῆς ὁποίας ἡ ὑπαρξίς καθιστᾷ περιττὴν τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου, ἐμόρφωσε τὴν πεποίθησίν του. . . .

Ἐπειδὴ, παραδεχθὲν ἅπαξ τὸ δικαστήριον ὅτι ἡ πώλησις τῶν τεμαχίων ἐγένετο καθ' ὅρια καὶ ὄχι κατὰ μέτρα, ἦτον ἐπόμενον νὰ θεωρήσῃ τὸν Γερούσην ὡς μὴ ἐνοχώμενον εἰς ὅσον περιπλέον τῆς ὀρισθείσης ἐν τῇ δημοπρασίᾳ ἐκτάσεως ἔλαβε τόπον. Ἄρα καὶ ἡ προτεινομένη ὑπὸ τοῦ δημοσίου κακὴ δῆθεν ἐφαρμογὴ τῶν ἀρθρῶν 39 καὶ 81 τοῦ Ἀρμενοπούλου (γ. γ.), ὡς καὶ ἡ ἀξιουμένη παραβίασις τῶν ἄλλων παρατεθεμένων νόμων τῶν Πανδεκτῶν *de evictionibus* δὲν ἔχουσιν ἐπὶ τοῦ προκειμένου οὐδεμίαν ἰσχύν.

γ) Παραδεχθὲν τὸ ἐφετεῖον ὅτι αἱ γαῖαι ἐπωλήθησαν καθ' ὅρις ἓνα ὅρια καὶ ὅτι ἡ καταμέτρησις εἰς στρέμματα ἐγένετο πρὸς μόνον τὸν σκοπὸν τοῦ προσδιορισμοῦ τοῦ τιμήματος, ἐξετίμησε πραγματικὰ γεγενότα· τὸ δεύτερον δὲ παραδεχθὲν, ὁρθῶς ἀπεφάνετο ὅτι δὲν χωρεῖ διεκδικητικὴ ἀγωγή διὰ τὰ τυχὸν ἐν τοῖς ὅροις αὐτοῖς περιπλέον ποσὰ στρεμμάτων, ἀλλὰ μόνον ἀγωγή περὶ ἀποζημιώσεως. (Α. Π. πολ. 137 τοῦ 1860).

δ) Ἐκ τοῦ νόμου 45 Π. (24. 2) καὶ 42 Βασ. (19. 11) προκύπτει ὅτι ἐπὶ ἐκτάσεως γῆς καθ' ὅρια καὶ συνάμα κατὰ μέτρον ὀρισθείσης, ὁ τῶν μέτρων προσδιορισμὸς θεωρεῖται τυχαῖος, ὑπερισχύοντος τοῦ καθ' ὅρια προσδιορισμοῦ. (Α. Π. 229 τοῦ 67 φέρουσα· «Ἐπειδὴ, καθὰ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις παραδέχεται, ὁ Βάλτος, οὗτινος τὴν ἀξίαν λόγῳ ἀποζημιώσεως ὑποχρεώθη τὸ δημόσιον νὰ πληρώσῃ πρὸς τὸν δικαιοπάροχον τοῦ ἀναιρεσειόντος, προσδιωρίσθη διὰ τῆς ἀπαγγειλιάσης τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην ὀριστικῆς ὑπ' ἀριθ. 767 ἀποφάσεως τῆς Μικτῆς ἐπιτροπῆς, ὄχι μόνον κατὰ τὸ εἰς στρέμματα περιεχόμενον αὐτοῦ, ἀλλὰ κατὰ θετικὰ ὅρια τῆς δι' ἀξίαν αὐτοῦ ὑπολογισθείσης ἐπὶ τῇ βάσει τῆς κατὰ στρέμμα ἐκτιμήσεως, καὶ τοῦ ἀναιρεσειόντος ἀμφισβητήσαντος τὴν ὀρισθείσαν κατὰ στρέμματα

ἔκτασιν, ἣ αὐτὴ ἐπιτροπή, στηριχθεῖσα ἐπὶ τῆς καθ' ὅρια προσδιορισθείσης ἐκτάσεως, διέταξεν, ἵνα ἀνέυρῃ τὴν ἀληθῆ κατὰ στρέμμα ἀξίαν, νέαν τῆς ἐκτάσεως ταύτης καταμέτρησιν καὶ διὰ τῆς μεταγενεστερᾶς ὑπ' ἀριθ. 864 ὁριστικῆς ἐν μέρει ἀποφάσεώς της ἐπεδίκασε τὴν ἐκτιμηθεῖσαν ἀξίαν ἐπὶ ποσοῦ στρεμμάτων ἀνωτέρου τοῦ ἐν τῇ πρώτῃ (767) ἀποφάσει της ὁρισθέντος.

Ἐπειδὴ, τούτων οὕτως ἐχόντων, καὶ στηρίζοντος τοῦ ἀναιρεσειόντος ἐπὶ τῶν μνημονευθεισῶν ὁριστικῶν ἀποφάσεων ἀντένστασιν περὶ τοῦ δεδικασμένου τῆς ἐνστάσεως τοῦ δημοσίου, ὅτι ἀποζημιωτέα ἔκτασις τοῦ βάλτου ἐστὶ μόνον ἡ κατὰ στρέμματα διὰ τῆς πρώτης (767) ἀποφάσεως ὁρισθεῖσα, τὸ ἐφετεῖον ἀπέκρουσε τὴν ἐνστασιν τοῦ ἀναιρεσειόντος στηριχθὲν εἰς τὸν λόγον, ὅτι ἡ εἰρημένη 767 ἀπόφασις, παραδεχθεῖσα ὡς ἀποδεδειγμένον ὅτι ἡ ἀποζημιωτέα ἔκτασις σύγκειται ἐκ τοῦ ἐν αὐτῇ ἀναφερομένου ἀριθμοῦ στρεμμάτων καὶ λύσασα ὁριστικῶς οὕτω τὴν διαφορὰν ὡς πρὸς τὴν ἀμφισβητουμένην κατὰ στρέμματα ἔκτασιν, δὲν ὑπέκειτο εἰς ἀνάκλησιν.

Ἐπειδὴ οὕτως ἀποφηνάμενον τὸ ἐφετεῖον ἡρμήνευσε ψευδῶς τὸν νόμον 45 Πανδ. (21. 2) καὶ 42 Β. (19. 11), ἐξ ὧν προκύπτει σαφῶς ὅτι ἐπὶ ἐκτάσεως γῆς καθ' ὅρια καὶ συνάμα κατὰ μέτρον, ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὁρισθείσης, ὁ τῶν μέτρων προσδιορισμὸς θεωρεῖται τυχαῖος, ὑπερισχύοντος τοῦ καθ' ὅρια προσδιορισμοῦ. Παρεβίασε δὲ συνάμα καὶ τὰς οὐσιώδεις περὶ τοῦ δεδικασμένου διατάξεις τῆς πολ. δικον., παραγνωρίσαν τὴν τελεσιδικίαν, ἣν ὁ ἀναιρεσειὼν ἐστήριξεν ἐπὶ τῶν προμνησθεισῶν ὁριστικῶν ἀποφάσεων τῆς Μικτῆς Ἐπιτροπῆς, ὅσον ἀφορᾷ τὸν καθ' ὅρια προσδιορισμὸν τῆς ἐκτάσεως τοῦ ἀποζημιωτοῦ βάλτου.

Ἐπειδὴ ἡ ψευδὴς ἐρμηνεία τοῦ νόμου καὶ ἡ παραβίασις οὐσιωδῶν δικονομικῶν διατάξεων ἐπάγονται ἀναίρεσιν δυνάμει τῶν ἄρθρ. 201 καὶ 807 §§ 5 καὶ 7 τῆς δικονομίας». (Πολ. Α. Π. 229 τοῦ 1867).

ε) Ὅτι ἔργον τοῦ δικαστοῦ τῆς οὐσίας εἶναι νὰ κρίνῃ ἐὰν ἡ πώλησις ἐγένετο καθ' ὅρια· ὥστε ὁ Ἄρ. Πάγος δὲν ἐμβλίνει εἰς τὴν στάθμισιν αὐτήν. (Α. Π. 108 τοῦ 48. 160 τοῦ 1850. (74 τοῦ 53 ἐν § 82 σελ. 21 Πείρας). 130 τοῦ 61.

§ 17. Ἐπεταὶ ἡ νομολογία ἡ ἐνισχύουσα τὰ ἐν § 16 ἀναφερόμενα.

α) Η 394 τοῦ 1861 φέρει οὕτως¹. «Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ τεμ. 40 Π. (8. 1) ὁ πωλήσας ὠρισμένον γήπεδον, ὡς περιέχον ὠρισμένον ἀριθμὸν μέτρων, ἔχει μόνον τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ τιμήματος τοῦ τυχὸν ὑπερβάλλοντος τῶν πωληθέντων καὶ ἐντὸς τῶν ὀρισθέντων ὁρίων περιεχομένων μέτρων· διεκδικήσεως δὲ τοῦ πλεονάσματος τῶν μέτρων δικαίωμα ἔχει μόνον ὁ ἀπλῶς κατὰ μέτρα πωλήσας. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ἰσχυρισθέντος τοῦ ἀναιρεσεύοντος ὅτι, ἂν καὶ ἐν τῇ πρὸς αὐτὸν γενομένῃ ὑπὸ τοῦ δημοσίου πωλήσῃ διαλαμβάνηται ῥητὸν ποσὸν πωλουμένων μέτρων, ἡγόρασεν ὅμως καθ' ὠρισμένα ὅρια τὸ πέμπτον τοῦ ὅλου ὑπὸ τοῦ δημοσίου ἐκποιηθέντος γηπέδου, καὶ ὅτι ἕνεκα τούτου τὸ δημόσιον δὲν ἔχει δικαίωμα, δυνάμει τῆς ἀνωτέρω παρατεθείσης διατάξεως, εἰμὴ νὰ ζητήσῃ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ τιμήματος διὰ τὸ τυχὸν ὑπερβάλλον τῶν πωληθέντων μέτρων, οὐχὶ δὲ νὰ τὸ διεκδικήσῃ αὐτουσίως, ὡς ἔπραξε, τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν ἀπέρριψε τὴν πρότασιν ταύτην ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἐκ τῶν προσαχθέντων ἐγγράφων δὲν ἀποδεικνύεται ὅτι ἡγόρασε καθ' ὠρισμένα μέτρα· οὕτω δὲ πράξαν κατέλιπεν ἀναιτιολόγητον τὸν δυσχυρισμὸν τοῦ ἀναιρεσεύοντος, καθ' ὃν ἡ ἀγορὰ τοῦ πέμπτου τοῦ ὅλου γηπέδου ἐγένετο οὐ μόνον καὶ κατὰ μέτρα, ἀλλὰ καὶ καθ' ὠρισμένα ὅρια, ἡ δὲ παραβίασις αὕτη δίδει ἀφορμὴν εἰς ἀναίρεσιν κατὰ τὸ ἐδ. 6 τοῦ ἄρθ. 807 τῆς πολ. δικ. συνδυασμένον μὲ τὸ ἄρθ. 201 αὐτῆς.

β) Η 300 τοῦ 1865 φέρει ταῦτα· «Ἐπειδὴ ἡ πρώτη δίκη, ἐφ' ἧς ἐξεδόθησαν ἡ ὑπ' ἀριθ. 887 (τοῦ 1860) ἀποφάσεις τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν καὶ ἡ 130 (τοῦ 1861) τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἀντικείμενον εἶχε τὴν νομὴν τοῦ ἐπιδίκου οἰκοπέδου· ἡγουν ζήτημα ἐκεῖ προέκειτο ἂν ὁ δικαιοπάροχος τοῦ ἀναιρεσιβλήτου Π. Χαρχαλάμπος· Ἰω. Μιχαλόπουλος εἶχε τὴν διανοίαν κυρίου κατοχὴν τοῦ εἰρημένου οἰκοπέδου, καὶ τὸ ἐφετεῖον ἀπεφάνθη ἀποφατικῶς διὰ τῆς μνησθείσης ἀποφάσεως παραδεξάμενον ὅτι ὁ Ἰωάν. Μιχαλόπουλος οὐδόλως ἔλαβέ ποτε τὴν διανοίαν κυρίου κατοχὴν τοῦ τεμαχίου αὐτοῦ· ἂν δὲ πρὸς μόρφωσιν τῆς πεποιθήσεώς του ταύτης ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὸ ἐφετεῖον, μεταξὺ τῶν ἄλλων περιστατικῶν, καὶ τὴν γενομένην παρὰ τοῦ δημοσίου πώλησιν πρὸς τὸν Ἰω. Μιχαλόπουλον καὶ ἐθεώρησεν ὅτι ἡ πώλησις αὕτη, ὡς γενομένη κατὰ μέτρα καὶ οὐχὶ καθ' ὅρια, δὲν

(1) Οὕτω καὶ ἡ 280 τοῦ 1871, περὶ ἧς ἐν Πείρᾳ σελ. 3542 (§ 19. 20).—
Βλ. τὴν αὐτὴν ἀπόφ. Α. Π. 282 τοῦ 1871.

περιλαμβάνει καὶ τὸ ἐπίδικον τεμάχιον, ἡ σκέψις αὕτη, ἀπλῆ οὐσα αἰτιολογία, δὲν παράγει δεδικασμένον ὡς πρὸς τὴν πώλησιν αὐτὴν, ἂν, δηλαδή, ἐγένετο κατὰ μέτρα καὶ παρέλαβεν αὐτὰ δ' ἰω. Μηχαλόπουλος, ἡ καθ' ὅρια περιλαμβάνοντα καὶ τὸ ἐπίδικον τεμάχιον, ὡς ὀρθῶς ἀπεφήνατο καὶ τὸ ἐφετεῖον διὰ τῆς ἤδη ἀναιρεσιβαλλομένης ἀποφάσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 795, οὐδ' ἔχει ἐπιρροὴν ὅτι ἡ ἀπόφασις αὕτη θεωρεῖ ὡς ἐκ περισσοῦ λεγόμενα ὅσα ἡ ὑπ' ἀριθ. 887 ἀπόφασις ἀναφέρει περὶ τῆς ἄνω εἰρημένης πωλήσεως, διότι, καὶ ἂν δὲν λέγωνται ἐκ περισσοῦ, πάλιν ὀρθῶς ἔλυσεν τὸ ἐφετεῖον τὸ τῆς τελεσιδικίας ζήτημα.

Ἐπειδὴ τὸ ἐφετεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ὑπ' ἀριθ. 471 ἀποφάσεως παραδέχεται (σκ. 1—2), ὅτι τὸ Δημόσιον, ἔχον εἰς τὴν πόλιν Πατρῶν συνεχῇ ἑκτάσιν οἰκοπέδων χωριζομένων ἐξ ἀνατολῶν ὑπὸ τῆς ὁδοῦ Ἀγίου Ἀνδρέου καὶ ἐκ δυσμῶν ὑπὸ τοῦ μετώπου τῆς οἰκίας Γερούση, διήρρεσεν αὐτὴν εἰς 5 οἰκόπεδα ὑπ' ἀριθ. 1—5 περιλαμβάνοντα ἕκαστον μ. 276 ⁵⁵/₁₀₀ καὶ ἐξεποίησε διὰ δημοπρασίας· ὅτι ἐκ τούτων τὸ ὑπ' ἀριθ. 1 παρεχωρήθη εἰς τὸν Κωνσ. Σακκόπουλον, τὸ ὑπ' ἀριθ. 2 εἰς τὸν Ἰωάν. Κορίνθιον, τὸ ὑπ' ἀριθ. 3 εἰς τὸν Βασ. Γεωργακόπουλον, τὸ ὑπ' ἀριθ. 4 εἰς τὸν Ι. Μηχαλόπουλον (δικαιοπάροχον τοῦ Π. Χαραλάμπους), καὶ τὸ ὑπ' ἀριθ. 5 εἰς τὸν Γιαννόπουλον· ὅτι κατὰ τὰ παραχωρητήρια, τὰ 5 ταῦτα οἰκόπεδα εἶναι συναπτά καὶ ἕκαστον συνορεύει μὲ τὸ ἕτερον. Ἐκ τῶν πραγματικῶν δὲ τούτων περιστατικῶν συνήγαγε, καὶ νομίμως, τὸ ἐφετεῖον, ὅτι καὶ ἂν τὰ διακηρυχθέντα ὅρια τῶν πωληθέντων οἰκοπέδων καὶ ἐν τοῖς αὐτοῖς παραχωρητηρίοις συμφωνηθέντα περιλαμβάνωσι πλείω τῶν ἀναφερομένων μέτρων, τὸ Δημόσιον δὲν ἔχει δικαίωμα εἰμὴ ν' ἀπαιτήσῃ τὴν ἀξίαν τῶν πλεοναζόντων μέτρων.

Ἐπειδὴ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν πραγματικῶν τούτων περιστατικῶν, ὧν ἡ ἐξέλεγχξις διαφεύγει τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὀρθῶς λέγει τὸ αὐτὸ δικαστήριον, ὅτι οἱ καθ' ὧν ἡ ἀνακοίνωσις, δικαιοῦμενοι ν' ἀπαιτήσωσι τὰ εἰς αὐτοὺς κατακυρωθέντα οἰκόπεδα μὲ τὰ ἐν τοῖς παραχωρητηρίοις αὐτῶν ὅρια, καὶ ἂν συνεννοηθέντες κατέλαβον αὐτὰ καὶ ἕκαστος τὸ ἀνήκον αὐτῷ, οὐδὲν ἀθέμιτον ἐπραξαν, μήτε ἔβλαψαν ἐντεῦθεν τὸ Δημόσιον· ἀποκρούει δὲ τοιοῦτοτρόπως καὶ τὸν παρὰ τοῦ Δημοσίου προταθέντα δόλον, οὐδὲ εἶναι ἀληθὴς ἡ ἀποδιδομένη παραμόρφωσις, διότι τὸ ἐφετεῖον δὲν ἀναφέρει ὡς ἰσχυρισμὸν τοῦ δημοσίου, ὅτι ἕκαστος τῶν εἰς οὓς ἡ ἀνακοίνωσις ἔλαβε τὸ ἀνήκον αὐτῷ, ἀλλὰ συναγεί τοῦτο ἐκ τῶν ὑποβληθεῖσων αὐτῷ ἀποδείξεων.

γ) Κατὰ τὸν νόμ. 4 § 2 Π. (18. 2) ἐάν τις πωλήσῃ ἀγρὸν ὀρίζων τὴν ἔκτασιν αὐτοῦ, καὶ τὸ τίμημα κατὰ μέτρον, εὔρεθῇ δὲ ὅτι ὁ ἀγρὸς σύγκειται ἐκ πλειόνων μέτρων, ὑποχρεοῦται ὁ ἀγοραστὴς νὰ καταβάλῃ τὸ τίμημα τῶν πλεοναζόντων μέτρων μετὰ τοῦ τόκου. (Α. Π. πολ. 61 τοῦ 1874, φέρουσα¹. «Ἐπειδὴ, κατὰ τὸν Νόμον 4 § 2 Π. (18. 2), ἐάν τις πωλήσῃ ἀγρὸν ὀριζόμενον ὀρίζων τὴν αὐτοῦ ἔκτασιν, ὀρίξῃ δὲ τὸ τίμημα αὐτοῦ κατὰ μέτρον, εὔρεθῇ δὲ ὅτι ὁ ἀγρὸς σύγκειται ἐκ πλειόνων μέτρων ἀφ' ὧσα οἱ συναλλαζάμενοι εἶπον, ὑποχρεοῦται ὁ ἀγοραστὴς νὰ καταβάλῃ εἰς τὸν πωλητὴν τὸ ἀναλογοῦν τίμημα τῶν πλεοναζόντων μέτρων ὥστε, κατὰ τὸν νόμον τοῦτον, θεωρεῖται τετελεσμένη ἡ ἀγοραπωλησία τοῦ ἀγροῦ μετὰ τῶν πλεοναζόντων μέτρων καὶ ἐπομένως ὀφειλόμενον τὸ τίμημα καὶ αὐτῶν τῶν πλεοναζόντων μέτρων κατὰ τὴν δι' ἕκαστον μέτρον τῆς διὰ τῆς ἀγοραπωλησίας ὀρισθείσης ἀπ' ἀρχῆς ἀξίας, ὕπερ τίμημα ἀποτελεῖ μέρος τοῦ τιμήματος τοῦ ὅλου ἀγροῦ ὅπως δὲ κατὰ τὸν νόμ. 20 Π. (19. 1) ὁ ἀγοραστὴς ἀπὸ τῆς εἰς αὐτὸν παραδόσεως καὶ ἀπὸ τῆς καταλήψεως τοῦ πωληθέντος μὴ καταβαλὼν τὸ τίμημα ὀφείλει τόκους τοῦ τιμήματος, οὕτως ὀφείλει τόκον ἐπὶ τοῦ μέρους τοῦ μὴ πληρωθέντος τιμήματος, ἐπὶ τῆς προκειμένης δὲ περιπτώσεως τοὺς τόκους τοῦ μὴ καταβληθέντος τιμήματος τῶν πλεοναζόντων, καὶ ἐὰν κατὰ τὴν σύναψιν τοῦ τῆς ἀγοραπωλησίας συναλλάγματος ἡγήνοιο ὅτι ἐν τῷ πωληθέντι οἰκοπέδῳ ὑπῆρχον πλείοτερα μέτρα τῶν δι' αὐτῆς ὀρισθέντων ὡς ἀγορασθέντων δι' ἃν λόγον πληρόνονται τόκοι τοῦ μὴ καταβληθέντος τιμήματος, ἤτοι διότι ὁ ἀγοραστὴς ἐκαρπώθη τὸ πρᾶγμα, καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ καρπωθῇ καὶ τὸ πρᾶγμα καὶ τὸ τίμημα, ὅπως ἐκτίθεται ἐν τῷ παρατεθέντι νόμῳ. — Ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲ τὸ δικάσαν ἐφετεῖον, καίτοι παραδεχθὲν τὴν ἐπιβοηθητικὴν τῆς ἀγωγῆς τοῦ δημοσίου αἰτησιν, ὅπερ δι' αὐτῆς ἐζήτησε τὴν ἀξίαν, κατὰ τὸ ὀρισθὲν ἐπὶ τῆς ἀγοραπωλησίας τίμημα ἑκάστου μέτρου, μέτρων πλειοτέρων τῶν ὀνομασθέντων κατὰ τὴν ἀγοραπωλησίαν καὶ εὕρισκόμενων εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ αὐτοῦ Ἰωάννου Γιαννοπούλου, τοῦτο δὲ διότι, ὡς ἐξάγεται ἐκ τοῦ συνόλου, ὑπῆρχεν ἀγοραπωλησία ὀρισμένου οἰκοπέδου μὴ ὀρισμένην ἔκτασιν καὶ ἀντὶ ὀρισμένου τιμήματος κατὰ μέτρον καὶ ἐκδίκασαν ὡς ἀξίαν τῶν μέτρων τούτων τὸ ποσὸν τῶν δρ. ὡς τίμημα τῶν 113 μέτρων,

(1) Πρὸς. Πείρας σελ. 3542—3 καὶ 21 (§ 81 ἐπ.).

μεταρρυθμίσαν ὅμως τὴν ἐκκληθεῖσαν ἐνώπιον αὐτῶν ἀπόφα-
σιν τὴν ἐπιδικάσασαν τόκους τοῦ ποσοῦ τούτου ἀπὸ τῆς παρὰ
τοῦ ἀναιρεσιβλήτου καταλήψεως τοῦ πωληθέντος ἀγροῦ, ἐπε-
δίκασε τόκους μόνον ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἐκκαλουμένης ἀπο-
φάσεως λόγῳ τοῦ ὅτι δὲν πρόκειται περὶ ἀγορᾶς καὶ παραδό-
σεως τοῦ πλεονάσματος ὕπερ ἄνευ τοιαύτης συμφωνίας καὶ
αὐθαιρέτως κατελήφθη, καὶ διότι ἄλλως τε δὲν πρόκειται περὶ
ἀπαιτήσεως ἐκκαθαρισμένης καὶ βεβαίως, τοῦτο δὲ πράξαν τὸ
δικάσαν ἐφετεῖον ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ κακῶς ἐφήρμοσε τὰς
περὶ ἀγοραπωλησίας διατάξεις τοῦ πολιτικοῦ νόμου, ἰδίως τοὺς
παρατεθέντας νόμους 40. Π. (18. 4). (19. 4) ἄρθρ. 807 τῆς
πολ. δικονομίας. (Πολ. Α. Π. 64 τοῦ 1874).—Ἰδε τὸ ἐπ. ἐδ. ε.

δ) Ἐπροτάθη ὡς λόγος ἀναιρέσεως, ὅτι, πωλουμένου οἰκο-
πέδου ἐκτάσεως ὠρισμένης διὰ καταμετρήσεως, τὸ δικαστήριον
δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπιδικάσῃ πλέον τὸ τοῦ πωληθέντος, ὁ δὲ Ἄρ.
Πάγος εἶπε ταῦτα· «Ἐπειδὴ τὸ ἐφετεῖον, ἐκτιμῆσαν τὰ εἰς αὐτὸ
καθυποβληθέντα ἔγγραφα, παραδέχεται διὰ τῆς προσβάλλομέ-
νης ἀποφάσεώς του, ὅτι τὸ προκείμενον οἰκόπεδον ἐξετέθη εἰς
πλειστηριασμὸν ἀκέραιον μετὰ τῆς ἐπ' αὐτοῦ οἰκοδομῆς καὶ
ἐπλειστηριάσθη οὐχὶ κατὰ μέτρον, ἀλλὰ ὁλόκληρον, ὅποιον καὶ
ὅπόσον ὑπῆρχεν εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἀγοραστοῦ, καὶ ἄνευ ὅρου
τινός, καὶ ὅτι ἡ ἐν τῇ δηλοποιήσει δῆλωσις (ὅτι τὸ τίμημα τοῦ
ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ γεωμέτρου Πετμεζᾶ γενομένης καταμετρήσεως
προκύψαντος πλεονάσματος θέλει λογισθῇ ὡς ἔσοδον τοῦ Δημο-
σίου) ἀφορᾷ τὸν πρῶτον ἀγοραστὴν τοῦ αὐτοῦ οἰκοπέδου καθυ-
στερήσαντα τὸ τίμημα, καὶ οὐχὶ τὸν ἀναιρεσιβλήτον, εἰς δὲ
τὴν ἐρμηνείαν ταύτην δὲν δύναται νὰ ἐπεμβῇ ὁ Ἄρειος Πάγος,
διότι δι' αὐτῆς δὲν παραβιάζεται ὁ νόμος, οὐδὲ προσβάλλεται
κανὼν τις τοῦ δικαίου, ἀλλὰ περιστρέφεται μόνον εἰς πραγμα-
τικά γεγονότα, τὰ ὅποια ὁ νόμος ἀνέθεσεν ἀποκλειστικῶς εἰς
τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας, καὶ δὲν ἀνατρέπεται ἐκ
τοῦ περιεχομένου τῆς παρὰ τοῦ δημοσίου ἐπικαλουμένης δηλο-
ποιήσεως τῆς δημοπρασίας· ἐπομένως, ἀφοῦ ἡ πώλησις ἀφώρα
ὁλόκληρον τὸ οἰκόπεδον καὶ τὴν οἰκοδομὴν, ἔπεται ὅτι αὕτη
κατέστη τελεία καὶ μετεβιβάσθη ἡ κυριότης εἰς τὸν ἀναιρεσι-
βλήτον διὰ τοῦ πλειστηριασμοῦ καὶ τῆς παραδόσεως, καί, κατὰ
συνέπειαν, νομίμως τὸ ἐφετεῖον ἐθεώρησεν ἀπαράδεκτον τὴν
ἀγωγὴν τοῦ Δημοσίου, αἱ δὲ παρ' αὐτοῦ προτεινόμεναι παρα-
βιάσεις τοῦ περὶ ἀγοραπωλησίας νόμου καὶ τῶν ἀρχῶν τοῦ δι-
καίου δὲν ἔχουσιν ἐπὶ τοῦ προκείμενου ἐφαρμογὴν, διότι ὑποθέ-

τουςιν ἐκποίησιν γενομένην κατὰ μέτρον ἢ ἐπὶ ὠρισμένη ἐκτάσει. (Α. Π. 74 τοῦ 1853).

ε) Ἐὰν ἐπωλήθῃ κτῆμα μὲ ὠρισμένα ὅρια, ὠρισται δὲ τίμημα κατὰ μέτρα (σημειωθέντος καὶ τοῦ τούτων ἀριθμοῦ), ἀνεκαλύφθη δὲ ἔπειτα ὅτι ἐν τῷ πωληθέντι κτήματι περιείχετο πλειότερος ἀριθμὸς μέτρων, ὁ ἀγοραστὴς ὑποχρεοῦται εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ ἀντιτίμου τῶν πλειόνων εὐρεθέντων μέτρων κατὰ τὴν ὀρισθεῖσαν κατὰ τῆς ἀγοραπωλησίαν τιμὴν τοῦ μέτρου. Ν. 40 § 2 Π. (18. 1). — Τόκοι ὅμως ἐφείλονται ἀπὸ τῆς ὀχλήσεως¹. (Πολ. Α. Π. 233 τοῦ 1875 φέρουσα: «Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὅπως τὸ δικάσαν ἐφετεῖον, τὸ ἐν μέρει ἐπικυρώσαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. ἀποφάσεώς του τὴν ὑπ' ἀριθ. 449 τοῦ 1868 ἀπόφασιν τῶν ἐν Πάτραις πρωτοδικῶν, παραδέχεται, ἐπωλήθη τὸ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἀναφερόμενον κτῆμα ὅπως περιγράφεται ἐν τῇ ἀγωγῇ μὲ ὠρισμένα ὅρια, ὠρίσθη δὲ τὸ τίμημα κατὰ μέτρα, ὀρισθέντος καὶ τούτων ἀριθμοῦ, ἀνεκαλύφθη δὲ εἶτα, ὅτι ἐν τῷ πωληθέντι οἰκοπέδῳ περιείχετο πλειότερος ἀριθμὸς μέτρων ἢ τὰ ἐν τοῖς ἐγγράφοις τῆς δημοπρασίας ἀναφερόμενα, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει κατὰ τὸν νόμον 40 § 2 Π. (18. 1) ὁ ἀγοραστὴς ὑποχρεοῦται εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ ἀντιτίμου τῶν πλειόνων εὐρεθέντων κατὰ τὴν ὀρισθεῖσαν ἐπὶ τῆς ἀγοραπωλησίας τοῦ μέτρου τιμὴν τοῦ τιμήματος ὅμως τοῦ ὅλου κτήματος μὴ ὀρισθέντος καὶ συμφωνηθέντος ἀπ' ἀρχῆς ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τῶν πλειόνων μέτρων ὑπάρξεως καὶ μὴ συμφωνηθέντος τιμήματος αὐτῶν, δὲν ὑπάρχει καθυστέρησις τοῦ ἀγοραστοῦ, καθόσον ἡ μὴ καταβολὴ τοῦ ἀντιτίμου τοῦ πλεονάζοντος ὑποχρέωσις τοῦ ἀγοραστοῦ ἐξαρθρᾶται ἐκ τῆς ἐξακριβώσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μέτρων καὶ τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ πωλητοῦ, ὥστε δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὁ κανὼν τοῦ Νόμου 43 § 20. Π. βιβλ. 49. 44, ὅτι τοῦ καθυστερημένου τιμήματος εἰς πληρωτέον τόκοι ἀπὸ τῆς τοῦ κτήματος παραδόσεως, (ἴδε ὅμως τὰ ἐν σελ. 5388) ἀλλὰ τόκοι εἰς πληρωτέον μόνον ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς κατὰ τοῦ πωλητοῦ αἰτήσεως τῆς παρὰ τοῦ Νόμου ὀριζομένης ἀποζημιώσεως, ἥτοι ἀπὸ τῆς ὀχλήσεως, καί, ἐν περιπτώσει μὴ προτέρας ὀχλήσεως, ἀπὸ τῆς ἀγωγῆς, οὐχὶ δὲ ἀπὸ τῆς τοῦ πωληθέντος οἰκοπέδου παραδόσεως, ὅπως ζητεῖ ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὸ Δημόσιον, οὔτε ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς πρωτοδικου ἀποφάσεως, ὡς τότε μόνον ἐκκαθαρισθέντος τοῦ ἀποδοτέου

¹ (1) Βλ. Πείρας σελ. 3542 (§ 19) καὶ τὴν αὐτῇ παραπομπήν.

ποσοῦ, οὔτε εἰςὶ πάντασι μὴ πληρωτέοι τόκοι, κατὰ τὸν ἀναιρεσίβλητον, συνεπεία τοῦ Νόμου τῆς 10 Αὐγούστου 1855, καθόσον ὁ Νόμος οὗτος ἐφαρμόζεται ἐπὶ περιπτώσεως ὅλως ἰδιαιτέρας, ἥτοι ἐπὶ προικοκτησιῶν.

§ 18. Κτήματα διὰ χρημάτων τῆς γυναικὸς ἀγοραζόμενα. Βλ. Πείρας σ. 49 ἐπ. (2457 ἐπ. περὶ Μουκιανείου τεκμηρίου)¹.

§ 19. Κατὰ τὸν νόμον Π. (24. 4) 7 § 3. Βασ. (30. 4) 7 ἐὰν ἐκ τῶν δωρηθέντων χρημάτων ἀγοράσῃ ἡ σύζυγος ἀκίνητον, ἐκζητεῖ ὁ ἀνὴρ τὸ καταβληθὲν πρὸς ἀγοράν τίμημα, ἐκτὸς ἐὰν τὸ κτῆμα δὲν ἡλάντωσε τὴν ἀξίαν κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς κατάρξεως τῆς δίκης (ἥτοι τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς), ὅτε ἐπιζητεῖται ἡ κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἀξία. (Α. Π. 182 τοῦ 1855, ἣν βλέπε ἐν σελ. 2458 τῆς Πείρας).

§ 20. Δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις τοῦ πωλητοῦ καὶ ἀγοραστοῦ². Βλ. Πείρας σελ 23—39.

§ 21. Ἐὰν ὑπερθεματιστὴς τις μάθῃ ὅτι τὸ κτῆμα, δι' ὃ ἐποιήσατο προσφοράν, διεκδικεῖται παρ' ἄλλου καὶ δὲν εἶναι τοσοῦτον, ὅσον ἡγόρασε, δύναται νὰ κινήσῃ ἀγωγὴν περὶ παραδόσεως, μετὰ τὸ πέρας τῆς δίκης, τοῦ ἀγορασθέντος; Παρακρατήσις τοῦ τιμήματος. Εἰς αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν ὁ Α. Π. εἶπε ταῦτα:

Ἐπειδὴ ὁ ἀγοραστής ἔχει ἐν περιπτώσει ἀπειλουμένης ἐκνικήσεως τὸ δικαίωμα νὰ παρακρατήσῃ τὸ τίμημα μέχρι ἀξιοχρέου ἀσφαλείας, κατὰ τοὺς νόμους Π. 18 § 1 (18. 6) Βασ. (19. 5') 12 Κωδ. (8. 45) 24. Βασ. (19. 19) 22 ὥς, ἐὰν πρὸ τῆς τοῦ τιμήματος καταβολῆς, ἡ δεσποτεία τοῦ πρᾶθέντος στασιασθῇ δικαστικῶς, δύναται ὁ ἀγοραστής, ἐνὸς ὃ τῆς ἐκνικήσεως κίνδυνος ὑφίσταται, νὰ παρακρατῇ τὸ τίμημα, εἰμὴ λάθῃ περὶ τῆς ἐκνικήσεως ἀξιοπίστους ἐγγυητάς.

Ἐπειδὴ κατὰ ταῦτα ἄσκοπος ἀποβαίνει πρὸ τῆς ἀποπεράτωσεως τῆς περὶ ἐκνικήσεως δίκης ἡ προκειμένη ἀγωγή, οὐδὲ διατρέχει οὗτος κίνδυνόν τινα, δυνάμενος, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, νὰ παρακρατήσῃ τὸ τίμημα μέχρι χορηγήσεως ἀξιοπίστων ἐγγυητῶν περὶ τῆς ἐκνικήσεως, περὶ τῆς ὑπάρξεως τῆς ὁποίας ἀντίρρησης δὲν φαίνεται ὑπάρχουσα. (Πολ. Α. Π. 192 τοῦ 74).

§ 22. Ὁ ἀγοραστής, ἀναφανέντος λόγου ἐκνικήσεως, δύνα-

(1) Πμπ. οἰκ. δίκ. § 100 ἐν τέλ. 150. 153. Μολιτ. de la renv. § 3. Βλ. τὰ ἐν Πείρᾳ λ. ἐκδικητικὴ ἀγωγή.

(2) Ἰδε τὰς ἐν Πείρᾳ λ. Νομῆ. Παραγγέλματα. Παράδοσις. Κοινωνοί.

ται νὰ παρακρατήσῃ τὸ τίμημα μέχρις οὗ ἀρθῇ ὁ λόγος ἐκεῖνος, ἢ τῷ δοθῇ ἔνεκεν αὐτοῦ ἀσφάλεια. Κωδ. (8. 45) 24. Βασ. (19. 49) 22. (Α. Π. 152 τοῦ 1855)¹.—Βλ. καὶ ἕτερα ἐν τῇ ἐν τῷ Παραρ. τούτῳ λ. ἐκνίκησις.

§ 23. Ἐὰν ἐξ ὑπαρχῆς ἡ ἀγορὰ συνωμολόγηται καὶ ἡ κατοχὴ ἐλήφθῃ ὑπὸ τῆς μάμμης ἐν ὀνόματι τῆς ἐναγοῦσης, δὲν χωροῦσιν οἱ νόμοι 1—6 Κώδ. (4. 50) καὶ Ν. 1—6 Βασ. (θ'. 15) καθ' οὓς ἐπὶ μεταβιβάσεως τῆς κυριότητος λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν τίνι παραδίδεται ἡ κατοχὴ τοῦ πωλουμένου καὶ τίνι ὁ μεταβιβάζων πωλητῆς σκοπεῖ νὰ μεταβιβάσῃ τὴν κυριότητα (Πολ. Ἀρ. Πάγου 9 τοῦ 1876).—Βλ. τὰς ἐν Πείρᾳ λ. ἐντολή. Παράδοσις.

ΣΗΜ. Οἱ λόγοι τῆς ἀναιρέσεως εἶναι οὗτοι.— Διότι, ἐνῷ τὸ ἔγγραφον σαφῶς καὶ ῥητῶς διαλαμβάνει ὅτι ἡ ἀγορὰ ἐγένετο παρὰ τῆς μάμμης ἐν ἰδίῳ αὐτῆς ὀνόματι, pro suo, καὶ ἡ παράδοσις ὑπὸ τοῦ πωλητοῦ, παραδεχθὲν τὸ ἐναντίον τὸ ἐφετεῖον παρεβίβασε τοὺς περὶ ἀποδείξεως κανόνας· διότι τὰ δημόσια ἔγγραφα ἀποτελοῦσι πλήρη ἀπόδειξιν περὶ τῶν ἐν αὐτοῖς διαλαμβανόμενων, καὶ παρεῖδεν ἀποδεδειγμένα πράγματα, τὰ ὅποια ἔφεραν τὴν κακὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου, τὰ ὅποια δὲν ἤρνήθη ὡς μὴ ὑπάρχοντα.

Ἐπειδὴ ἡ τοιαύτη ἐρμηνεία δὲν περιτρεφεται εἰς ἐκτίμησιν ἀπλῶς πραγμάτων, διότι οὔτε ἐν τῇ ὑποτιθεμένῃ ἀμφιβολίᾳ καὶ ἀγνώτῳ τῶν συμβαλλομένων διανοῖα, οὔτε ἐπὶ ἐρμηνείας ἀσαφῶν ῥημάτων στηρίζεται, καὶ ἐπομένως, διαμένοντος ἀκρωτέου τοῦ περιεχομένου, ὁ Ἄρειος Πάγος εἶναι ἀρμόδιος νὰ ἐξετάσῃ ἂν ἡ κρίσις τοῦ ἐφετείου ᾖ συμφωνος μὲ τὸν νόμον, παραβάλλων τὸ περιεχόμενον τοῦ πρὸς τὸν νόμον αὐτόν.

Διότι κατὰ τοῦτο εἶναι καὶ ἀναιτιολόγητος ὅτι ἐκ τοῦ περιεχομένου συνάγεται ὅτι ἡ ἀγορὰ ἐγένετο ἐν ὀνόματι τῆς ἀντίδικου καὶ ἡ κατοχὴ ἐλήφθῃ δι' αὐτήν· διότι ἡ τοιαύτη αἰτιολογία εἶναι πάντῃ ἀόριστος καὶ γενικὴ, ἐφαρμοζομένη ἐπὶ παντὸς συμβολαίου, ἀποτελοῦσα συμπέρασμα τὸ ὅποιον στερεῖται τῶν λόγων, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ συνάγει· ἄλλως τε, ἀφοῦ ὁ νόμος ἐρμηνεύει τὸ γεγονός καὶ θεωρεῖ ὅτι ἡ παράδοσις ὑπὸ τῶν πολιτῶν κανονίζει τὴν δεσποτείαν παρέδωκε τὸν Νόμον, τὰ ἐναντία δεχθὲν, ἀφοῦ δὲν βεβαιώνει ὅτι ἡ πωλητὴς παρέδωκε διὰ τὴν ἀντίδικον.— Διότι, ἐνῷ ἰσχυρίσθη ὅτι, προκειμένου περὶ ἀποκτήσεως κατοχῆς καὶ δεσποτείας· δυνάμει ἀγορᾶς, πρὸς ἀπόκτησιν καὶ μεταβιβάσιν αὐτῆς, ἀπαιτεῖται ἡ διάθεσις τοῦ παραδίδοντος, ὥστε ἡ διάνοια τοῦ ἀγοραστοῦ παραλαμβάνοντος, ἔστω καὶ δι' ἄλλον, δὲν μεταφέρει εἰς τούτον τὴν κατοχὴν καὶ δεσποτείαν, τὸ ἐφετεῖον παρέλιπε νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν καὶ ἐξετάσῃ τὸ ζήτημα πρὸς τὸ πρόσωπον τοῦ πωλητοῦ, περιορισθὲν μόνον νὰ τὸ ἐξετάσῃ πρὸς τὸ πρόσωπον τοῦ ἀγοραστοῦ, ἀφῆκε τὴν ἀπόφασιν τοῦ ἀναιτιολόγητον καὶ ἡρμήνευσεν ἐσφαλμένως τοὺς νόμους περὶ ἀποκτήσεως τῆς κατοχῆς καὶ κυριότητος συνεπείᾳ παραδόσεως· τοῦλάχιστον ἀπὸ τῆς ἐγκρίσεως καὶ ἀποδοχῆς ὄρχονται αἱ νομικαὶ συνέπειαι καὶ οὐδέποτε ἡ κατοχὴ αὐτοδικαίως ἀποκτάται, ἀλλὰ διὰ κατάλήψεως.

§ 24. Ἐὰν ὁ ἀγοραστὴς δὲν παραλάβῃ τὸ ἀγορασθέν, ὁ πω-

(1) Πρὸλ. Α. Π. 192 τοῦ 1874 ἐν τῇ κατωτέρῳ λ. ἐκνίκησις.

λητής πωλῶν ἐπὶ ἥττονι τιμήματι αὐτὸ δὲν δικαιούται εἰς τὴν ἀπαίτησιν τοῦ διαφέροντος. Ἑρμηνεία τοῦ νομ. 1 § 3 Π. (18. 6).

Ἐν ἄλλοις ῥήμασιν· «Ἐάν ὁ ἀγοραστὴς δὲν παρέλαθεν ἐμπροθέσμως ἂ ἡγόρασε κτήματα, καίτοι προσκληθεὶς, δύναται ὁ πωλητής νὰ ἐπιδιώξῃ διὰ τῆς ἐκ τῆς ἀγοραπωλησίας ἀγωγῆς τὴν πληρωμὴν τοῦ συμφωνηθέντος τιμήματος, οὐδεμίαν ἔχων ὑποχρέωσιν πρὸς φύλαξιν μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς πρὸς παράδοσιν ὁρισθείσης προθεσμίας, καὶ μὴ εὐθυνόμενος διὰ πάντα ἐκ τύχης κίνδυνον ἢ βλάβης αὐτῶν· δὲν δύναται δὲ νὰ πωλήσῃ αὐτὰ πρὸς ἄλλον ἀντὶ ἐλάττωστος τιμῆς καὶ νὰ ζητήσῃ τὸ διαφέρον· ὁ δὲ νόμ. 1 § 3 Π. (18. 6) ἐφαρμόζεται μόνον ἐπὶ πωλήσεως ἀριθμουμένων, μετρωμένων ἢ σταθμωμένων πραγμάτων, ὧν ἡ καταμέτρησις ὠρίσθη εἰς ῥητὴν ἡμέραν, καὶ τὰ ὁποῖα ὁ ἀγοραστὴς δὲν μετέβη κατὰ τὴν ὁρισθεῖσαν προθεσμίαν, ἵνα καταμετρήσῃ μετὰ τοῦ πωλητοῦ, ὅτε οὗτος δικαιούται καὶ νὰ χύσῃ τὸν πωληθέντα οἶνον (π. χ.), ἐάν ἔχῃ ἀνάγκην τῶν πίθων. (Πολ. Α. Π. 164 τοῦ 1875).

§ 25. Κατὰ τὴν διάταξιν 29 § 1 Π. (21. 2), ἐάν ὁ ἀγοραστὴς καταστήσῃ χειροτέραν τὴν θέσιν του, ἀπόλλυσι τὸ τῆς ἀποζημιώσεως δικαίωμα κατὰ τοῦ πωλητοῦ. (Πολ. Α. Π. 267 τοῦ 1863).—Βλ. τὰς ἐν Πείρᾳ σελ. 3044 ἐπ.

§ 26. Ἀποτίμησις ἐπὶ ποίᾳ βάσει γίνεται; Ἴδε τὴν Α. Π. 269 τοῦ 1872 ἐν τῇ κατωτέρῳ λ. ἀποτίμησις.

§ 27. Κίνδυνοι τοῦ πράγματος. Βλ. Πείρας σελ. 39 ἐπ.¹. Ὁ κίνδυνος τοῦ πράγματος ὁρᾷ τὸν ἀγοραστήν (Π. 18. 2—6. 8) ἀφ' ἧς ἐτελειοποιήθη ἡ ἀγοραπωλησία.

§ 28. Ἐάν τὸ ἐπὶ δημοπρασίας ἐκποιηθὲν ἐθνικὸν κτῆμα καταστραφῇ τελέως πρὶν ἢ τὸ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ἱπουργεῖον ἐγκρίνῃ τὴν ἐκποίησιν, τίνα ὁρᾷ ὁ κίνδυνος; Τὸ δημόσιον, κατὰ τοὺς νόμους 8 Π. (18. 6) καὶ Β.σ. 2 (19. 6), ἀφοῦ δὲν εἶχε καταρτισθῇ τὸ συνάλλαγμα. (Πολιτ. ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 346 τοῦ 1875)².

§ 28². Ἡ ἀπώλεια τοῦ ὑπὸ τὴν αἴρεσιν τῆς σταθμίσεως πωληθέντος, τίμη ἐγκινδυνεύεται, ἐάν πρὸ τῆς σταθμίσεως ἐξ ἀνω-

(1) Βλ. δὲ καὶ τὴν λ. κίνδυνος τῆς σελ. 4811 τῆς Πείρας.

(2) Βλ. σχετικὰ ἐν Πείρᾳ σελ. 1143. 2603 (§ 53). 4632 ἐπ. 4641. 4721 ἐπ. Βλ. τὸν ἀπὸ 13/25 νοεμβρίου 1836 νόμον περὶ ἐκποιήσεως φθαρτῶν κτημάτων καὶ τὸν περὶ πρεικοδοτήσεως, ὑπὸ τὸ κράτος τῶν ὁποίων ἐγένετο ἡ ἀνωτέρω πώλησις.

τέρας βίας ἀπωλέσθῃ; Ἡ Ἀρ. Πάγ. πολ. 212 τοῦ 1869 φέρει· «Ἐπειδὴ πρᾶσις ὑπὸ στάθμισιν δὲν λογίζεται, κατὰ νόμον, τελεία, ἀλλ' ὑπὸ αἵρεσιν τοῦ νὰ ὁρισθῇ διὰ τῆς σταθμίσεως τὸ τίμημα, δι' οὗ ἡ πρᾶσις ἀπαρτίζεται· καὶ διὰ τοῦτο καὶν, ἡρητημένης ἔτι οὔσης τῆς αἵρέσεως ταύτης, παρεδόθη τῷ ἀγοραστῇ τὸ πρᾶγμα, τῷ πράτῃ ἐγκινδυνεύεται, ἐὰν πρὸ τῆς σταθμίσεως ἐξ ἀνωτέρας βίας ἀπολεσθῇ, ὥς ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀρπαγῇ ἀπωλέσθῃ, καθ' ἧς δὲν ἡδύνατο ν' ἀντιστῇ ὁ ἀγοραστής· ἄρα νομίμως ἀπεφάνητο τὸ ἐφετεῖον ὅτι ἡ ἀπώλεια αὕτη τὸν πράτῃν ὀρᾷ, καὶ περιττὸν λογισάμενον τὸ περιστατικὸν ὅτι τὸ ὑπὸ στάθμισιν πωληθὲν παρεδόθη τῷ ἀγοραστῇ· ν. 35 § 5 Π. (18. 4). Βασ. (19. 4) ν. 8 πρ. 4. (8. 6).—(Πολιτ. Α. Π. 212 τοῦ 1869 κυροῦσα ἀπόφ. τοῦ ἐμπ. Ἀθην.)¹.

ΣΗΜ. Βλ. ὁμῶς Ζαχ. Γαλ. κώδ. § 319 σημ. 27. 28 (γ. κ. 1585). Πρὸς τὰ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Πείρᾳ σελ. 18 ἐπ.

§ 28³. Ὁ ἀγοραστής ἀκινήτων τοῦ Δημοσίου γίνεται κύριος ἄμα τῇ κατατίσει τοῦ τῆς ἀγοραπωλησίας συμβολαίου καὶ ἄνευ παραδόσεως; Ναί — Βλ. δὲ τὰ ἐν Πείρᾳ σελ. 2960—4².

§ 29. Πληρωμὴ τόκων. Βλ. Πείρας σελ. 43 ἐπ. 3539. 4137 ἐπ.—Ἐπὶ ἀναγκαστικῆς ἐκχωρήσεως οἰκοπέδων; Βλ. Πείρας σελ. 5275 ἐπ. Προσθέτω τὰ ἐξῆς.

§ 30. Ὁ ἀγοραστής ὀφείλει τὸ τίμημα τοῦ πράγματος, καὶ μάλιστα ἀφ' ἧς παρέλαβε τὸ πρᾶγμα, ἂν δὲν συμφωνήθῃ ἄλλο τί ὥστε ἔκτοτε χρεωστεῖ τόκους· διότι εἶναι ἄδικον συνάμα νὰ καρπῶται τὸ πρᾶγμα καὶ τὸ τίμημα³.—Οἱ τόκοι οὗτοι ὀφείλονται καὶ ἐὰν οὐδεμία δύναται ν' ἀποδοθῇ εἰς τὸν ἀγοραστήν ῥαθυμία περὶ τὴν καταβολὴν τοῦ τιμήματος, π. χ. ἐὰν ἀναβάλῃ τὴν καταβολήν, διότι, ἀποβιώσαντος τοῦ πωλητοῦ, ἀγνοεῖ

(1) Τὸ θέμα ἔχει οὕτως·—Ὁ Α εἶχε συμφωνίαν μὲ τὸν Β νὰ σφάξῃ βόας, νὰ τοὺς φέρῃ ἐσφαγμένους εἰς ὠρισμένην θέσιν, ἀπὸ τὴν ὅποιαν ἐλάμβανεν ὁ Α τὸ κρέας ζυγίζομενον, ἵνα ὁρισθῇ τὸ τίμημα· ὁ πωλητὴς λοιπὸν Β ἔφερε τὰ ζῶα ἐσφαγμένα, ἀλλὰ πρὸ τῆς ζυγίσεως στρατιωτὰί βιά τὰ διήρπασαν. Ζητεῖται λοιπὸν τίνα ὀρᾷ ὁ κίνδυνος;

(2) Βλ. τὴν ἐν Πείρᾳ λ. Παράδοσις.

(3) Ν. 13 § 20. 21 (19 1).—Ν. 5 Κώδ. (4. 49).—Βασ. (10. η') 60—Ν. 18 § 1 (22. 1).—Ν. 2 Κώδ. (4. 32).—Βασ. (χγ. γ) 18. 51.—Ἀρμ. (Γ. γ.) 49.—Κελ. γ' § 232 ἐκδ. 2—Παπ. ἐνοχ. 6' σελ. 25 ἐκδ. 2—Μακ. § 371 ἐκδ. 2.—Σέλων σελ. 297 ἐν ἀρχ.—Πείρας σελ. 4137 (σημ. 8).—3539 ἐπ. (ἐνθα καὶ περὶ πιστώσεως τοῦ τιμήματος).

τίνες οἱ κληρονόμοι αὐτοῦ (22. 4) 48 § 1. Βασ. (κγ' 3) 48.— Τῆς πληρωμῆς τῶν τόκων τούτων ἀπαλλάττεται ὁ ἀγοραστὴς διὰ μόνης τῆς μετὰ τὴν προσφορὰν δικαστικῆς καταθέσεως τοῦ τιμήματος¹. Βλ. Πείρας σελ. 3539 (§ 6).

Περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου εὕρηνται πολλοὶ ἀποφάσεις, αἱ ἐν σελ. 43—49. 3539 ἐπ. τῆς Πείρας· ἐκεῖ παρέλιπον τὰς 209 τοῦ 1851 καὶ 526 τοῦ 1852.

§ 31. Ὀφείλονται τόκοι τοῦ τιμήματος, ὅταν τὸ τίμημα ἔμελλε νὰ πληρωθῇ διὰ φαλαγγιτικῶν γραμματίων; Βλ. Πείρας σελ. 45 (§ 173) καὶ σελ. 4973 ἐπ.

§ 32. Ἐὰν ὁ ἀγοραστὴς ἐκαρπούτο τὸ πωληθέν, ὑπεχρέωθη δὲ (ἐκνικηθέντος τούτου) νὰ ἀποδώσῃ μόνον τὰ ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς εἰσοδήματα, νομίμως δὲν ἐπεδικάσθησαν τόκοι ἀπὸ τῆς καταβολῆς τοῦ τιμήματος, ὡς μὴ ὑποστάντος τοῦ ἀγοραστοῦ ζημίαν τινά. (Πολ. Α. Π. 2 τοῦ 1876).

ΣΗΜ. Ὁ ἀναιρέτως λόγος ἦτον ὅτι δὲν εἶναι νόμιμον νὰ ὑποχρεωθῇ ὁ ἀναιρεσίων (πωλητῆς) εἰς ἀποζημίωσιν διὰ τὰ ἔτη ἐκεῖνα, καθ' ἃ ὁ ἀντίδικος ἐκαρπούτο τὸ πωληθέν.

§ 33. Ἐὰν συνεφωνήθη χρόνος πρὸς δόσιν τοῦ τιμήματος, τόκος ἀπὸ πότε ὀφείλεται; Ἡ 40 τοῦ 69 πολ. Α. Π. ἀπ. φέρει· «Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ πωλητήριον, συνεφωνήθη ῥητῶς νὰ πληρωθῇ τὸ τίμημα μετὰ πενταετίαν ἂν θελήσωσιν· ἄρα ἔπρεπε νὰ ἐκφράσωσι τὴν θέλησίν των ταύτην μετὰ τὴν λήξιν τῆς πενταετίας, ἵνα καταστῇ υπερήμερον τὸ Δημόσιον.

Ἐπειδὴ ἡ ἀπάντησις ἐκείνη πρὸς τὸ ἔγγραφον τοῦ Ὑπουργείου περιέχουσα ἄρνησιν μόνον τοῦ νὰ παραδεχθῶσι τὰς νέας περὶ πληρωμῆς τοῦ τιμήματος προτεινομένας συμφωνίας, καὶ προγενεστέρα οὕσα τῆς λήξεως τῆς πενταετίας, δὲν ἀποδεικνύει ὅχλησιν νόμιμον μετὰ τὴν λήξιν τῆς προθεσμίας, καθιστῶσαν υπερήμερον τὸ Δημόσιον· ἐπομένως τόκος υπερημερίας ὀφείλεται ἀπὸ τῆς αἰτήσεως θεραπείας, δι' ἧς κατὰ πρῶτον ὠχλήθη νομίμως». (Πολ. Α. Π. 40 τοῦ 69).

§ 34. Διὰ τὸ τίμημα ὀφείλεται τόκος, ἔὰν συνεφωνήθη νὰ κατατεθῇ αὐτὸ εἰς δημόσιόν τι κατάστημα; ὅταν ἐκ τοῦ πωλητηρίου ἐξάγῃται, ὅτι συνεφωνήθη νὰ κατατεθῇ τὸ ὀφειλόμενον τίμημα ἐν τῇ ἐθνικῇ Τραπεζῇ ὑπὸ τοῦ Δημοσίου ἐπὶ πενταετίαν, ἵνα λαμβάνωσιν οἱ ἐνάγοντες τόν, κατὰ τὰ κανονισμένα ὑπὸ τῆς Τραπεζῆς ὀρισθέντα τόκον, ἔπεται ὅτι, κατὰ τὴν

(1) Κώδ. (4. 33) 2.—Βασ. (κγ. 3) 17 (Σχ. 7). 51. Κατὰ τὸ 1523 τοῦ Νρσχ.;

συμφωνίαν, δὲν δύνανται οἱ πωληταὶ ν' ἀπαιτήσωσιν ἢ ὅσον τυ-
χὸν ἔλαβεν ἐντὸς τῆς πενταετίας τόκον παρὰ τῆς Τραπεζῆς τὸ
Δημόσιον, παρ' ᾧ ὁμογνωμόνως κατετέθη ἐπὶ κινδύνῳ τοῦ Δη-
μοσίου. Ἄν δὲ τοιαύτην ἀπαίτησιν δὲν ἔχη ἀντικείμενον ἢ ἀγω-
γὴ, ἀπορριπτέα καθίσταται ὡς πρὸς τὸν τόκον μέχρι τῆς ἡμέ-
ρας, ὅτε ἔληξεν ἡ πενταετία. (Πολ. Α. Π. 10 τοῦ 69).

ΣΗΜ. Περὶ τόκων τοῦ τιμήματος ὅρα ἐν Πείρας λ. ἀγοραπωλησία §
99¹⁸. 129. 170—178 ἐπ. 101.

§ 35. Τόκοι ἐπὶ ἐκπλειστηριάσματος. Βλέπε Πείρας σελίδας
1797—1800. (4151 § 24). Ὁφείλει τόκους ὁ παρὰ τοῦ ἐπὶ
τοῦ πλειστηριασμοῦ λαβὼν ὡς δανειστής χρηματικόν τι ποσόν.
(Α. Π. πολ. 135 τοῦ 68).

Πίστωσις τοῦ τιμήματος. Βλ. Α. Π. 17 τοῦ 70 ἐν σ. 3539
§ 7³) τῆς Πείρας.

§ 36. Ἐπὶ ἐκνικήσεως; Βλ. Πείρας σελ. 45 (§ 171³).

§ 37. Ὅταν τὸ Δημόσιον ὑποχρεοῦται ν' ἀποδώσῃ γήπεδα
ισάξια (τοὔτέστι πρᾶγμα καὶ οὐχὶ τίμημα) ἀντὶ τῶν παρ' αὐ-
τοῦ καταλειφθέντων, ὁ νόμιμος τῆς ἐνοχικῆς ταύτης σχέσεως
χαρακτήρ εἶναι ὁ τῆς ἀνταλλαγῆς· μὴ ὑπάρχοντος δὲ ἐν ταύτῃ
τιμήματος, οὔτε τόκοι ὀφείλονται· ὥστε χωρεῖ ἀπλῇ ἀγωγῇ
πρὸς παράδοσιν τοῦ πράγματος ἢ ν' ἀπόδοσιν τοῦ παραδοθέντος.
(Πολ. Α. Π. 182 τοῦ 1875, ἣν ἴδε ἐν τῇ κατωτέρῳ λ. ἀνταλ-
λαγῇ) Βλ. τὰ ἐν σελ. 5310 (§ 182²) τῆς Πείρας.

§ 37². Τόκοι ἐπὶ τοῦ τιμήματος τῶν μέτρων, τὰ ὅποια τυ-
χὸν περιέχονται εἰς πώλησιν καθ' ὅρια. Βλ. ἀνωτ. σ. 5390.

§ 38. Περὶ ἐξωνήσεως βλ. Πείρας σελ. 23. Παπ. περὶ ἐνο-
χῶν τ. 2. τῆς 6' ἐκδ. σελ. 556.—Α. Π. πολ. 259 τοῦ 1868,
ἣτις ἀπλῶς μνημονεύει ἰσχυρισμόν, ἐν ἡ πώλησις ἐγένετο ὑπὸ
τὴν αἴρεσιν τῆς ἐξωνήσεως, ἀπαιτεῖται νέα πώλησις;

Διατριβὴν περὶ ἐξωνήσεως καὶ μεταπωλήσεως ὑπὸ Οἰκονομί-
δου βλ. ἐν σελ. 87 τῆς Θεμίδος (ὑπὸ Ἀθανασιάδου κλπ.)—Βλ.
τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. ἐξώνησις. Βλ. καὶ κατωτ. § 42.

§ 39. Εἰκονικότης ἀγοραπωλησίας. Βλ. Πείρας σελ. 10 ἐπ.
927 ἐπ.

Κατὰ τὴν § 35 (4. 3) τῆς Ἐξαβίβλου τοῦ Ἀρμενοπούλου,
ἡ εἰκονικὴ πώλησις εἰς οὐδὲν λογίζεται· ἐκ τούτου δ' ἔπεται,
ὅτι πᾶς δανειστής, δυνάμενος καὶ τὴν περιουσίαν τοῦ ὀφειλέ-
του νὰ ἐκποιήσῃ πρὸς πληρωμὴν τοῦ δανείου του, ἀρκεῖ ν' ἀπο-
δείξῃ ὅτι ἡ πώλησις δὲν εἶναι σπουδαία, καὶ δὲν ὀφείλει ν' ἀπο-

δείξη ἐνταύτῳ ἂν ἐγένετο πρὸς βλάβην τῶν δανειστῶν, ἐν γνώσει τοῦ μετὰ τοῦ ὀφειλέτου τοῦ πράγματος εἰκονικῶς συναλλαξαμένου. (Α. Π. 69 τοῦ 1850¹ φέρουσα· «Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 35 (4. 3) τῆς Ἐξαιρέτου τοῦ Ἀρμενοπούλου, ἡ εἰκονικὴ πώλησις εἰς οὐδὲν λογίζεται· ἐκ τούτου δὲ ἔπεται ὅτι πᾶς δανειστής, δυνάμενος καὶ τὴν περιουσίαν τοῦ ὀφειλέτου νὰ ἐκποιήσῃ πρὸς πληρωμὴν τοῦ δανείου, ἀρκεῖ νὰ ἀποδείξῃ ὅτι ἡ παρὰ τοῦ ὀφειλέτου γενομένη πώλησις δὲν εἶναι σπουδαία, καὶ δὲν υποχρεοῦται ν' ἀποδείξῃ ἐνταύτῳ ἂν ἐγένετο πρὸς βλάβην τῶν δανειστῶν, ἐν γνώσει τοῦ μετὰ τοῦ ὀφειλέτου τοῦ πράγματος εἰκονικῶς συναλλαξαμένου· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ὁ Σ., ἐνεργήσας κατὰσχέσιν ἐπὶ τῶν πωληθέντωνπραγμάτων πρὸς πληρωμὴν τῶν χρεῶν τοῦ Π. Ἡλιοπούλου πρὸς τὸν Ἰωάν. Εὐστρατιάδην, ἰσχυρίσθη ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ Ἡλιοπούλου πρὸς τὸν Εὐστρατιάδην πώλησις εἶναι εἰκονικὴ, προτείνας ὅτι τὰ πράγματα ταῦτα ἀνήκουσιν εἰς τὸν Π. Ἡλιόπουλον καὶ ὁ Εὐστρατιάδης δὲν ἐνέχεται εἰς αὐτά, ἀλλ' ἐνεργεῖ ὑπὲρ τοῦ Ἡλιοπούλου, πρὸς καταδολίευσιν τῶν δανειστῶν· ἀφοῦ δὲ τὸ ἐφετέιον ἐπὶ τῶν προτάσεων τούτων, διεξαχθείσης ἀποδείξεως καὶ ἀνταποδείξεως, ἐπισθῇ, ὅτι τὰ λεγόμενα τοῦ Φλαμιάτου καθίσταντα σφόδρα πιθανὰ περὶ τῆς εἰκονικῆς πρὸς τὸν Εὐστρατιάδην πωλήσεως, δὲν ὑπεχρεοῦτο νὰ αἰτιολογήσῃ ἂν ἐγένετο δολίως, καὶ ἂν ἐγένετο πρὸς βλάβην τῶν δανειστῶν, καὶ ἂν ὁ Εὐστρατιάδης ᾔτον ἐν γνώσει τοῦ δόλου, καθότι ἡ ἀπόδειξις τῆς εἰκονικότητος ἀρκεῖ πρὸς ἀπόκρουσιν τῶν ἀξιώσεων τοῦ Εὐστρατιάδου». (Πολ. Α. Π. 69 τοῦ 1850).

— Ἡ εἰκονικότης τοῦ πωλητηρίου δύναται νὰ ἀποδειχθῇ καὶ διὰ μαρτύρων, ὑπαρχούσης ἀρχῆς ἐγγράφου ἀποδείξεως. Τοῦτο δὲν ἀντιθίσκει εἰς τὸ ἄρθρον 42 τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου. (Α. Π. πολ. 127 τοῦ 1873). Βλ. τὰ ἐν σ. 928 (§ 4) καὶ τὴν λ. εἰκονικότης τῆς σελ. 2338 τῆς Πείρας.

§ 40. Ἀγοραπωλησία λύει τὴν μίσθωσιν; Ὄφειλεται ἀποζημίωσις ἂν τὸ Δημόσιον ἐξεποίησεν; Ἰδ. Α. Π. πολ. 275 τοῦ 1873 ἐν τῇ κατωτέρῳ λ. μίσθωσις².

(1) Δύναται νὰ κατασχεθῇ εἰκονικῶς πωληθὲν κτῆμα πρὶν ἢ προκληθῇ ἀκύρωσις τοῦ πωλητηρίου; Βλ. Α. Π. 322 τοῦ 1863 ἐν σελ. 1764 τῆς Πείρας· Ποῖα τὰ ἀποτελέσματα τῆς εἰκονικότητος ὡς πρὸς τρίτους; Βλ. Πείρας σ. 933 ἐπ. Βλ. ἔτι Οἰκ. § 160 ἐκδ. 3, καὶ κατ. λ. εἰκονικότης καὶ ἐνοχαί.

(2) Πρὸς τὴν Α. Π. 172 τοῦ 69, ἣν ἔχω ἐν σ. 108 τοῦ Α' ἡμετ. Παραρτ.

§ 41. Δύναται νὰ συναφθῇ σύμβασις, ἐπιφυλαττομένου τοῦ δικαιώματος τῆς ἀθετήσεως ἐπὶ τῇ θυσίᾳ τοῦ δοθέντος ἀρραβῶνος, ἀλλὰ τοῦτο πρέπει νὰ συνομολογηθῇ ῥητῶς¹. (Ἀρ. Πάγ. 356 τοῦ 74² ἦν ἴδε ἐν τῇ ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. ἀρραβῶν).

§ 42. Ἑρμηνεία τῶν νόμων Π. (41. 2) 48 § 2 καὶ 26 Π. (41. 3) 47 καὶ Κωδ. (2. 3) 20.—Ἡ Α. Π. πολ. 160 τοῦ 75 φέρει: «Ἐπειδὴ ἡ τοῦ ἀντικλήτου ιδιότης, κατὰ τὰς συνδυασμένους διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 153 καὶ 102 τῆς πολ. δικον. παύσει καὶ διὰ τῆς ἐκδόσεως ὀριστικῆς ἀποφάσεως, ἐξαιρετικῶς δὲ μόνον ἐπετράπη ἐπὶ τῆς ἐφέσεως (ἄρθρ. 752 τῆς πολ. δικον.) ἡ ἐπίδοσις τῆς ὀριστικῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως καὶ εἰς τὸν ἀντίκλητον τῆς πρωτοδίκου δίκης· καὶ ἀντίκλητος ἄρα ἂν ἦτο τῆς ἀναιρεσειούσης Τραπέζης ὁ παρὰ τοῖς ἐν Ναυπλίῳ ἐφέταις δικηγόρος Ζεγκίνης, δὲν ἤρξατο διὰ τῆς εἰς αὐτὸν κοινοποιήσεως τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ὀριστικῆς οὕσης, ἡ πρὸς ἀναίρεσιν προθεσμίᾳ· ὥστε ἀβάσιμος ἡ λόγῳ ἐκπροθέσμου ἔνστασις ἀπαρδέκτου. (Ἰδε τὰς ἐν Πείρᾳ καὶ τῷ Παραρ. τούτῳ λ. ἀντίκλητος. Πληρεξούσιος).

Ἐπειδὴ δὲν ἐξάγεται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ὅτι οἱ ἀναιρεσίβλητοι καὶ ἰδίως ὁ Νικ. Εὐσταθίου ὡμολόγησεν ὅτι παρεδόθη ἡ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἀναφερομένη ἔκτασις τῶν γαιῶν, ἧς μέρος, καθ' ἧ ἡ ἀναιρεσεύουσα διατείνεται, ἀποτελεῖ τὸ διεκδικούμενον ἐκ στρεμ. 8 τεμάχιον, καθ' ἣν περίπτωσιν καὶ τοῦτο λογίζεται παραδοθέν, οὔτε προτείνεται ὅτι ἐγκαίρως ὑπεβλήθη τοιοῦτος ἰσχυρισμός· ἐκ τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως μάλιστα ἐξάγεται ὅτι, ἀμφισβητηθείσης τῆς παραδόσεως, διετάχθη περὶ τοῦτου ἀπόδειξις, καὶ ἀληθὲς μὲν ὅτι, προκειμένου περὶ παραδόσεως, ἥτις ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς μεταβιβάσεως τῆς κυριότητος προϋποτίθησιν ὅτι ὁ παραδίδων ἔχει τὴν νομὴν τοῦ παραδιδόμενου, δὲν εἶναι ἀνογκαῖον ὅπως ἡ δι' ἧς γίνεται πράξις νὰ ἐπαναλαμβάνηται ἐφ' ἐνὸς ἐκάστου μορίου τοῦ κτήματος, ἀποχρώσεως μάλιστα οὕσης πρὸς τοῦτο καὶ ἀπλῆς ἐπιδείξεως. Ν.

(1) Παπ. ἐνοχ. α § 254.

(2) Ἀναίρεϊ τὴν 17944 ἐφ. Αθ.—Τὰς διατ. (3. 23) πρ. Εἰσηγ.—(4. 21) 17 Κώδ.—(κβ. 1) 76 Βασ. καὶ Ἀρμ. (3. 3) 3 πρέπει νὰ ἐρμηνεύσωμεν οὕτως· ἐὰν σύμβασις, ἀγράφως συναφθεῖσα, ἐνισχυθῇ διὰ τῆς δόσεως ἀρραβῶνος, ὁ ἀποποιούμενος τὴν ἐκτέλεσιν τῆς συμβάσεως δύναται ν' ἀναγκασθῇ εἰς τοῦτο δι' ἀγωγῆς, διότι ἡ σύμβασις εἶναι ἰσχυρά. Ἐκτὸς ὅμως τούτου, ἐκπίπτει τοῦ ἀρραβῶνος, ἡ ἀποδίδει τὸ διπλάσιον αὐτοῦ λόγῳ ποινῆς. Πρβλ. Παπ. ἐνοχ. α'. § 255 ἐκδ. 2. Καλ. γ'. § 104 ἐκδ. 2. Σαβίγ. ἐνοχ. § 17.

18 § 2 Π. (41. 2), τὸ τοιοῦτον ὁμῶς προϋποτίθησιν ὅτι ὁ παραδίδων εἶχε τὴν νομὴν τοῦ ὅλου κτήματος, ὥστε σχολαία οὕτω νὰ ἦναι ἡ νομὴ ὡς πρὸς ὅλον τὸ παραδιδόμενον κτῆμα, ἀφοῦ ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὸ ἐφετεῖον ἐν τῇ ἀνεξελέγκτῳ κρίσει του ἐκτιμῆσαν τὰς καταθέσεις τῶν μαρτύρων ἀποδέχεται ὡς ἀποδεδειγμένον ὅτι τὸ ἐπιδίκον μέρος τοῦ κτήματος ἐνέμετο ἀπ' ἀρχῆς ὁ ἀναιρεσιβλήτος Νικ. Εὐσταθίου καὶ καθ' ὃν χρόνον ἐπρόκειτο νὰ ἐγκατασταθῶσιν εἰς αὐτὸ οἱ ἀρχικοὶ τῆς ἀναιρεσιούσης Τραπεζῆς δικαιοπάροχοι Μιλοπράκτης καὶ Χιονοῦδάκης, καὶ ἐξηκολούθει νεμόμενος αὐτό, ἥτις νομὴ, προκειμένου περὶ ἀντικειμένου τῶν μερῶν τοῦ ὁποίου ἡ συνάφεια εἶναι τυχαία, ἀναγνωρίζεται ἀπὸ τὸν νόμον ὡς δυναμένη νὰ ὑπάρξῃ, καὶ ἂν τὸ οὕτω κατεχόμενον ἀπετέλει μέρος συνεχόμενον μετ' ἄλλου κτήματος, καθ' ὅσον οὕτως ὑπὸ τὴν ἐποψιν τῆς ἐκτάσεως καὶ αὐτοτελὲς ν' ἀπολέσῃ κτῆμα δύναται, Ν. 1 καὶ 26 Π. (41. 2), ὁρῶς καὶ συμφώνως πρὸς τὸν νόμον παρεδέχθη τὸ ἐφετεῖον ὅτι, μὴ μεταβιβάσθεις τῆς κυριότητος τοῦ ἐπιδίκου εἰς τοὺς δικαιοπαρόχους τῆς Τραπεζῆς, δὲν μετεβιβάσθη οὔτε παρὰ τούτων εἰς αὐτήν, ὥστε οὔτε διεκδικητικὴν δύναται νὰ ἐνασκήσῃ ἀγωγὴν. Ν. 20. Κ. (2 3) Ν. 17. (41. 3).

Ἐπειδὴ ῥητῶς ἐκτίθεται ἐν τῇ προσβαλλομένη ἀποφάσει ὅτι δὲν ἀπεδείχθη τὸ ἐναντίον ἐκ τῶν ἐπικαλουμένων καὶ προσαχθέντων παρὰ τῆς Τραπεζῆς τίτλων καὶ λοιπῶν ἐγγράφων, ἅτινα ἔλαβεν ὑπ' ὅψιν τὸ ἐφετεῖον κατὰ τὴν γενομένην ὑπ' αὐτοῦ ἐκτίμησιν καὶ τὸ τῆς ἐγκαταστάσεως πρωτόκολλον, ὅπερ, ὡς διατείνεται ἡ Τράπεζα, ἐπεκαλέσθη κατὰ δὲ τὰ ἐν τῇ προηγουμένη αἰτιολογίᾳ ἐκτεθειμένα ὡς πρὸς τὸ ἐφικτὸν ὑπὸ τὴν ἐποψιν τοῦ νόμου τῆς νομῆς μέρους κτήματος, ὅπερ κατὰ τὸ ὑπολειπόμενον μέρος κατέχεται παρ' ἄλλου, οὐδεμίαν ὑπὸ τὴν ἐποψιν τοῦ νόμου ἐξασκεῖ ἐπιρροὴν τὸ ὅτι, ὡς ἰσχυρίσθη ἡ Τράπεζα, τὸ Δημόσιον διήρεσεν εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν ἐθνικὰς γαίας εἰς ὠρισμένας καὶ καταμετρηθείσας ἐκτάσεις, ἐξ ὧν ἡ ἐκ στρεμμάτων 50 παρεχωρήθη εἰς τὸν Μανούδην Μηλιορδάκην, ὥστε τὰ 19 στρέμματα δὲν ἀπετέλουν αὐτοτελὲς κτῆμα, καὶ δὲν ἦτο ἀναγκασίον νὰ αἰτιολογηθῇ ὡς πρὸς τοῦτο ἡ ἀπόφασις, ἀφοῦ ἡ καθ' ὠρισμένην ἔκτασιν παρ' ἄλλου νομὴ τοῦ μέρους τούτου, ὅπερ ἀπετέλει μέρος τοῦ ὅλου ὡς ἐκ τῆς τυχαίας τοῦ τόπου συναφείας, συνετέλεσεν εἰς τὸ νὰ λογίζεται καὶ τὸ μέρος τοῦτο ὡς αὐτοτελές.

Ἐπειδὴ τὸ ἐφετεῖον ἀπέρριψε τὴν περὶ ἀποζημιώσεως ἀγω-

γὴν τῆς Τραπεζῆς κατὰ τοῦ Δημοσίου ἐπὶ μόνῳ τῷ λόγῳ ὅτι αὕτη οὔτε ἰσχυρίσθη, οὔτε ἀπέδειξεν ὅτι τῇ ἐξεχωρήθῃ τοιαύτη ἀγωγὴ ἀπὸ τὸν δικαιοπάρочόν της Χιονουδάκην καὶ ἀπὸ τὸν δικαιοπάρочον τοῦτου Μηλιορδάκην, ἐνῷ ὁ ἀγοραστὴς ὑπείσερχόμενος εἰς τὴν θέσιν τοῦ πωλητοῦ ἐξασκεῖ τὰ δικαιώματά του καὶ ἄνευ εἰδικῆς ἐκχωρήσεως ἐνὸς ἐκάστου τούτων, ἥτις ἀρχὴ καθιεροῦται καὶ ἐν τῷ ἄρθρῳ 1025 τῆς πολ. Δικονομίας· κατὰ παραβίαν ἐπομένως τῶν προεκτεθεισῶν οὐσιωδῶν διατάξεων ἀπερρίφθη ἡ περὶ ἀποζημιώσεως αἰτήσις, καὶ ἀναιρετέα εἶναι κατὰ τοῦτο καὶ μόνον ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, παραπεμπομένης τῆς ὑποθέσεως πρὸς νέαν συζήτησιν καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς περὶ ἀποζημιώσεως ἀπαιτήσεις εἰς ἄλλο ἐφετεῖον, ἐξαρτωμένης τῆς ἐκδικάσεως ταύτης καὶ ἐκ πραγματικῶν ἰσχυρισμῶν, ἥτοι τῶν ἀποτελούντων τὴν λόγῳ ἐκνικήσεως ἀποζημιώσιν στοιχείων».

§ 43. 44. Ἐκ τοῦ ἄρθρου 1943 τοῦ Ἰονίου κώδικος προκύπτει ὅτι ὁ ἀγοραστὴς, πρὸς διατήρησιν τοῦ προνομίου του, δὲν ὀφείλει ἢ νὰ μεταγράψῃ τὸν τίτλον, οὐχὶ δὲ νὰ ἐγγράψῃ καὶ ὑποθήκην, ἐξ ἧς δῆθεν ἐξαρτᾶται τὸ ἔγκυρον καὶ ἀποτελεσματικὸν τῆς μεταγραφῆς. (Α. Π. 12 τοῦ 74 φέρουσα¹. «Ἐπειδὴ ἀληθῶς μὲν, κατὰ τὸ ἄρθρον 1943 τοῦ Ἰονίου ἀσυκοῦ κώδικος, κατὰ γενικὸν κανόνα οὐχὶ ἐξαιρέσεων ἀνεπίδεκτον, τὰ ἐπὶ τῶν ἀκινήτων προνόμια δὲν φέρουν ἀποτέλεσμα μεταξὺ τῶν πιστωτῶν εἰμὴ καθόσον ἐδημοσιεύθησαν δι' ἐγγραφῆς εἰς τὰ βιβλία τοῦ ὑποθηκοφύλακος, καθ' ὃν τρόπον ὀρίζει ὁ νόμος, ἀλλ' ἐν τῷ ἄρθρῳ 1945 τοῦ αὐτοῦ Κώδικος ὡς πρὸς τὸ προνόμιον τοῦ πωλητοῦ δι' ὅλον ἢ μέρος τοῦ πιστωθέντος καὶ ὀφειλομένου τιμήματος τοῦ πωληθέντος ἀκινήτου ὁ νόμος ἐξαρτᾷ τὴν τοῦ προνομίου διατήρησιν ἐκ μόνης τῆς μεταγραφῆς τοῦ πωλητηρίου, ἐν τῷ ὁποίῳ ἀναφέρεται, καὶ ἐπομένως ἀποδεικνύεται δι' αὐτοῦ, ὅτι τὸ ὅλον ἢ μέρος τοῦ τιμήματος ὀφείλεται εἰς τὸν πωλητὴν· ῥητῶς δὲ ἐν τῷ ἄρθρ. τούτῳ ἀναφέρεται ὅτι πρὸς τὸ τέλος τοῦτο (ἥτοι πρὸς τὴν τοῦ προνομίου διατήρησιν) ἡ παρὰ τοῦ ἀγοραστοῦ γενομένη μεταγραφὴ τοῦ συμβολαίου ἐπέχει τόπον ἐγγραφῆς ὑπὲρ τοῦ πωλητοῦ . . .» καὶ διατάσσεται μὲν ἐν τῷ ἑδῶφ. δευτέρῳ τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, ὅτι ὁ ὑποθηκοφύλαξ ὀφείλει νὰ ἐγγράψῃ αὐτεπαγγέλτως τὰς ἐκ τῶν πράξεων τῆς ἀπαλλοτριώσεως προερχομένας πιστώσεις ὑπὲρ τοῦ πωλητοῦ, τοῦτο ὁμῶς

(1) Ἴδε τὴν ἐπ. § 43.

ἐπὶ ποινῇ αὐτοῦ τῶν ἐκ τῆς παραλείψεως ταύτης ζημιῶν καὶ διαφόρων ὡς πρὸς τοὺς τρίτους. . . » Ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου τούτου καθαρῶς καὶ σαφῶς ἐξάγεται, ὅτι οὐδὲν ἕτερον ἀπαιτεῖται νὰ πράξῃ ὁ ἀγοραστής πρὸς διατήρησιν τοῦ προνομίου ἢ τὴν τοῦ τίτλου μεταγραφὴν, οὐδόλως δὲ νὰ ἐγγράψῃ ὑποθήκην, οὔτε ἐξάγεται ἐκ τῶν αὐτῶν διατάξεων, ὅτι ἐκ τῆς ἐγγραφῆς ὑποθήκης ἐξαρτᾶται τὸ ἔγκυρον καὶ ἀποτελεσματικὸν τῆς μεταγραφῆς. Τὸ δικάσαν ὁμῶς ἐφετεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του παραδεξάμενον, ὅτι, ἐκτὸς τῆς μεταγραφῆς, ἀναγκαῖα ἐστὶ καὶ ἡ ἐγγραφὴ ὑποθήκης, καθόσον διὰ τῆς πέμπτης τῆς ἀποφάσεως ταύτης σκέψεώς του λέγει ὅτι «τὸ κύρος τῆς μεταγραφῆς τῆς ἰσοδυναμούσης πρὸς ἐγγραφὴν ὑποθήκης ἐξαρτᾶται οὐ μόνον ἐκ τῆς ἀκριβοῦς συμφωνίας τῶν παρὰ τοῦ νόμου ὀριζομένων διατυπώσεων, ἀλλὰ καὶ κυριώτερον ἐκ τῶν οὐσιωδестάτων ὄλων τῆς δημοσιότητος καὶ εἰδικότητος τῶν σχετικῶν δηλώσεων» καὶ ἀποφηνάμενον, ὅτι, ἀφοῦ ἡ ἐν ταῖς ὑποθήκαις ἐγγραφὴ ὀφείλει, ἐκτὸς ἄλλων διατυπώσεων, ν' ἀποδεικνύῃ τὸ εἶδος καὶ τὴν θέσιν τῶν κτημάτων, ἐφ' ὧν θέλει νὰ διατηρήσῃ τὸ προνόμιον ἢ τὴν ὑποθήκην, τὸ δὲ μεταγραφὲν ἀγοραπωλησίας ἐγγραφον τῆς 27 Μαΐου 1853 συλλήβδην μόνον καὶ ἀορίστως ἀναφέρει τὰ παρὰ τοῦ κ. Πρετεντέρη πρὸς τὸν ἀνεψιόν του Ἀλέξανδρον, δὲν δύναται ἡ τοῦ πωλητοῦ τούτου τῆς 27 Ἰουνίου 1853 μεταγραφὴ καὶ ἡ σχετικὴ τοῦ ὑποθηκοφύλακος τῆς 27 Ἰουνίου 1853 σημείωσις, μὴ οὔσα ἱκανὴ πρὸς διαφώτισιν τῶν τρίτων, ὡς ἐλλείποντος τοῦ κυριωτάτου ὅρου τῆς δημοσιεύσεως καὶ εἰδικεύσεως τῶν εἰς τὸ προνόμιον τοῦ πωλητοῦ εἰδικῶς ὑποκειμένων κτημάτων, νὰ ᾔναι ἔγκυρος καὶ ἀποτελεσματικὴ, καὶ ἀποροίψαν τὴν ἐφῆσιν τοῦ νῦν ἀναιρεσειόντος ὡς πληρεξουσίου τοῦ Α. Πρετεντέρη κατὰ τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως, δι' ἧς ἐγένετο δεκτὴ ἡ ἀνακοπὴ τοῦ νῦν ἀναιρεσιβλήτου Δελαπόρτα, ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ κακῶς ἐφήρμωσε τὸ ἄρθρον 1943 τοῦ Ἰονίου ἀστυκοῦ κώδικος, ὅπερ δίδωσι χώραν εἰς ἀναιρέσιν κατὰ τὸ ἐδ. 7 ἄρθρ. 807 τῆς πολ. δικονομίας».

Περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ἄρθρου 1945 Ἰονίου κώδικος. Ἰδε Α. Π. 273 τοῦ 1873 ἐν σελ. 4438 ἐπ. τῆς Πείρας). Πρβλ. τὰς ὡδε § § 43. 45. 54.

§ 45. Ἐννοια τοῦ ἀπὸ 8 ἰανουαρίου 1866 ὑπ' ἀριθ. ρνβ'. νόμου. Βλ. Α. Π. 243 τοῦ 1875 ἐν λ. ὑποθήκη (εἰς τὸ Παραρτ. τοῦτο). Ἰδε καὶ τὴν προηγ. § 43. 44.

§ 46 Περὶ τοῦ ἄρθρ. 1477 τοῦ Ἰονίου κώδικος, βλ. Ἀρείου

Π. 49 τοῦ 1871 ἐν λ. προτίμησις σελ. 3484 (§ 7) τῆς Πείρας.

Αἱ περὶ προτιμήσεως τοῦ γείτονος εἰς τὴν ἀγορὰν τοῦ πωλουμένου γετονικοῦ του κτήματος διατάξεις τοῦ Ῥωμ. δικαίου ἰσχύουσιν ἐν Ἑπτανήσῳ ἐφ' ὅσον χρόνον τὸ ἄρθρ. 40 τοῦ περὶ μεταγραφῆς νόμου ἐπεξέτεινε τὴν ἰσχύν των καὶ ἐν Ἑλλάδι, μετρουμένου τοῦ χρόνου αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς Ἑλληνικῆς νομοθεσίας ἐν ταῖς Ἰονίοις νήσοις; Οὐχί, κατὰ τὴν 240 τοῦ 73 ἀπόφασιν τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ' (ἐν νομ. μελ. σελ. 375).

§ 47. Ἄν ὁ πρῶτος ἀγοραστὴς ᾗναι κακῆς πίσεως, δὲν ἔπεται ὅτι εἶναι τοιοῦτος καὶ ὁ δεύτερος ἀγοραστής, καθότι οὗτος, ὡς εἰδικὸς διάδοχος, δὲν διαδέχεται κατὰ τὸν Νόμον καὶ τὴν κακὴν πίστιν τοῦ προκατόχου του. (Α. Π. 538 τοῦ 1852). Βλ. τὰ ἐν τῇ λ. Παραγραφῇ.

§ 48. Κατὰ τὸν νόμον, τὸ τῆς διεκδικήσεως δικαίωμα ἔχει κατὰ παντὸς μὲν κατόχου, πλὴν τοῦ δεσπότη, ὁ δυνάμει νομίμον τίτλου καὶ καλῇ πίστει ἀγοράσας, καὶ παραλαβὼν παρὰ τοῦ μὴ ὄντος δεσπότη τοῦ πραθέν πράγμα, τοὔτεστιν ἐν ἀγνοίᾳ τῆς ἀλλοτριότητος ταύτης· κατὰ δὲ τοῦ κατόχου δεσπότη χωρεῖ διεκδικήσις, ἐάν, πρὸς τούτοις, καὶ τὸ τῆς δεσποτείας δικαίωμα διὰ χρονίας νομῆς ἐκτήσατο ὁ ἀγοραστής, ὁ δὲ ἐν καιρῷ τῆς πράξεως ἢ τῆς παραλαβῆς γινώσκων τὸ ἀλλότριον τοῦ πράγματος δύναται, ἐκπεσὼν αὐτοῦ, διεκδικῆσαι κατὰ τοῦ κατόχου, οἷος δὴποτε καὶ ἂν ᾗ οὗτος, καὶ ἐάν ἐπὶ δεκαετίαν ἢ εἰκοσαετίαν ἐνέμετο. Β. (15, 2) 3 § 4—7 § 41, 47. Β. (50. 43). 1. (Α. Π. 296 τοῦ 1862).—Βλ. σχετικὰ ἐν Πείρᾳ σελ. 4009—1015. 2896 ἐπ.

§ 49. Ἀγοραπωλησία εἰς σχῆμα διαθήκης. (Pr. emanc.) Βλ. σελ. 30 τοῦ περὶ κληρ. δικ. Καλ. ἐκδ. 2.

§ 50. Actio redhibitoria. — Actio quanti minoris ἀντιφάσκουσι; Βλ. Πείρας σελ. 32—126. 3960 σημ. 1.

§ 51. Ἀκυροῦται ἡ πώλησις, ὅταν ἐκ τοῦ πλειστηριασμοῦ ἀπεμακρύνθησαν οἱ συναγωνιζόμενοι; Βλ. Πείρ. σ. 3668—3673.

§ 52. Τὸ δημόσιον εὐθύνεται εἰς ἀποζημιώσιν τοῦ πρὸς θν παρεχωρήθη συμφώνως μὲ τὸν Νόμον γήπεδον ἐάν τοῦτο ἐκνικηθῇ, ἂν καὶ δὲν ἐξεδόθη τὸ κατὰ νόμον παραχωρητήριον; Ναί, κατὰ τὴν 1402 τοῦ 1873 τοῦ ἐφετ. Ἀθηνῶν. (Πρβλ. δὲ τὰ ἐν τῇ κατωτέρῳ λ. ἐκνίκησις).

§ 53. Παραχωρητήριον ἐκδοθὲν τῷ 1867 περὶ προικοδοσίας λαβούσης χώραν τῷ 1839 καὶ ἡ ἔγκρισις, ἀνατρέχουσιν εἰς τὴν ἐποχὴν ταύτην. (Πολ. Α. Π. 263 τοῦ 75, φέρουσα· «Ἐπειδὴ τὸ

ἐφετεῖον παραδέχεται διὰ τῆς προσβαλλομένης ὑπ' ἀριθ. 775 ἀποφάσεως, ὅτι διὰ τῆς κατακυρώσεως καὶ τῆς ταύτης ἐγκρίσεως ὑπὸ τοῦ Ἰπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀπὸ 26 Μαΐου 1835 καὶ 13/25 Νοεμβρίου 1836 Διαταγμάτων, ἅπερ ἰσχὺν νόμου ἔχουσιν, παρεχωρήθη εἰς τὸν δικαιοπάροχον τῶν ἀναιρεσιβλήτων Α. Μιχαλακόπουλον λόγῳ προικοκτησίας κατὰ τὸ ἔτος 1839 τὸ τεμάχιον, ἐφ' οὗ ἀνειγέρθη ὁ ῥηθεὶς ὑδρόμυλος, καὶ ὅτι ὁ Μιχαλακόπουλος οὗτος ὑπέγραψε μετὰ τὴν ἐγκρισιν τὰς νομίμους ὁμολογίας καὶ κατέλαβεν ἔκτοτε αὐτό, καὶ τὸ κατεῖχον διανοίᾳ κυρίου καὶ μετὰ τοῦτον οἱ ἀναιρεσιβλήται, ὡς καθολικοὶ αὐτοῦ διάδοχοι. Τούτων δ' οὕτως ἐχόντων, ὁρθῶς τὸ ἐφετεῖον παρεδεξάτο διὰ τῆς προμνησθείσης ἀποφάσεως, ὅτι τὸ προσαχθὲν παρὰ τῶν ἀναιρεσιβλήτων παραχωρητήριον ὑπ' ἀριθ. 7416 τῆς 31 Ὀκτωβρίου 1867, καίτοι ἐκδοθὲν μετὰ τὴν κατακύρωσιν τοῦ ῥηθέντος τεμαχίου εἰς τὸν Α. Μιχαλακόπουλον καὶ τὴν ἐγκρισιν αὐτῆς ὑπὸ τοῦ Ἰπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, ἀνατρέχει μέχρι τῆς προγενεστέρας ἐκείνης τοῦ ἔτους 1839 ἐποχῆς, καὶ ὅτι τὸ δι' αὐτοῦ ἀποτελεσθὲν συνάλλαγμα τῆς ἀγοραπωλησίας θεωρεῖται ἔκτοτε γενόμενον. Ὅθεν οἱ λόγοι ἀναιρέσεως ὅτι τὸ ἐφετεῖον οὕτως ἀποφηνάμενον παρέβλεψε τὸν Νόμον 17. Κ. (4. 21) καθ' ὃν, ὅταν συμφωνῇται νὰ συνταχθῇ περὶ τῆς ἀγοραπωλησίας ἔγγραφον, δὲν θεωρεῖται ἰσχυρὰ ἢ ἀγοραπωλησία πρὸ τῆς συντάξεως τοῦ ἐγγράφου, καὶ τὸ ἄρθρ. 1 τῆς πολ. δικονομίας, ἀνυπόστατοι εἰσὶν». — Βλ. τὴν λ. παραχωρητήρια τῆς σελ 4813 τῆς Πείρας.

§ 54. Τὸ ἐπὶ ἀκινήτων προνόμιον τοῦ πωλητοῦ πρέπει νὰ ἐγγράφηται εἰς τὰ τῶν ὑποθηκῶν βιβλία; Βλ. Α. Π. 490 τοῦ 1876 ἐν λ. ὑποθήκη. Βλ. τὰς ἀνωτ § 44. 45.

Πίναξ λεκτικὸς τῆς λέξεως ἀγοραπωλησία.

Ἀγοραπωλησία. Συγκρότησις συναλλαγματος. § 4. — Τοῦ περὶ προσόδων δημοσίων. § 4². — Τὸ συνάλλαγμα περὶ συλλογῆς καρπῶν ποτὶν χαρακτηροῦ φέρει, μισθώσεως ἢ πωλήσεως; § 5. — Ἡ κατασκευὴ δὲ πλοίου; § 5. — Ἀγοραπωλησία. Ποῖα ὑπόκεινται εἰς πώλησιν; § 7. — Ἀλλότρια. § 8. — Ὁρμаниκά. § 9 ἐπ. Ἐλπίδος. Ἐλπιζομένου. § 14. — Ἀρ.θρουμένων, μετρουμένων καὶ

σταθμωμένων. § 15. — Πλάνη περὶ τοῦ χορηγητέου § 16. — Πώλησις καθ' ὅρια. § 16² ἐπ. — Ἀγορά διὰ χρημάτων τῆς γυναίκας § 18. — Διὰ χρημάτων συζύγου. § 19. — Ἀγοραπωλησία. Τίς θεωρεῖται παραλαβὼν τὸ πωληθέν; § 23. — Πωλὼν (ὁ πωλητής) τὸ πωληθέν ἥδη. § 24. Καταστροφὴ πωληθέντος. § 25. 28. ἐπ. — Ἀγορασταί. Ἐκχώρησις ὁ ἀγοραστής ἐξασκεῖ τὰ δικαιώματα

- τοῦ πωλητοῦ ἄνευ ἐκχωρήσεως. § 42.
 Ἀγορασταί. Προνόμιον ὑπὲρ τοῦ ἀγοραστοῦ, κατὰ τὸν Ἰόνιον κώδικα. § 43.— Ἀγοραπωλησία εἰς σχῆμα διαθήκης. § 49.
 Actio redhibit. καὶ quanti minoris. § 50.
 Ἀγωγή. Ἐκχώρησις· ὁ ἀγοραστὴς ἐξασκεῖ τὰ δικαιώματα τοῦ πωλητοῦ ἄνευ ἐκχωρήσεως; § 42.
 Ἀλλότρια πωλοῦνται; § 8.
 Ἀναδρομή. Παραχωρητήριον καὶ ἔγκρισις ἀνατρέχουσι; § 53.
 Ἀνήλικες. Ὀρφανικά πωλοῦνται; § 9—11.
 Ἀντίκλητος πότε παύει; § 41.
 Ἀποζημίωσις. § 23. 25. 40.
 Ἀποτίμησις. § 26.
 Ἀπώλεια· ἴδε τὴν ὥδε λέξιν καταστροφή.
 Ἀριθμησις. § 15. 16² ἐπ.
 Ἀρραβών. § 41.
 Ἀρχαιότητες. § 7.
 Ἀσφάλεια. Βλ. τὴν ὥδε λ. τίμημα.
 Αὐτούσια. § 37.
 Γυνή. Ἀγορὰ διὰ χρημάτων τῆς γυναικός. § 18.— Διὰ χρημάτων συζύγου. § 19.
 Δημόσιοι πρότεδοι. Πότε καταρτίζονται· τὸ συνάλλαγμα; § 4².
 Δημόσιον. § 28³.— Εὐθύνη. § 52.— Ἐκποιῶν. § 40.
 Διάδοχοι. § 47.
 Διαθήκη. Ἀγοραπωλησία εἰς σχῆμα διαθήκης. § 49.
 Διαφέρειν. § 23.
 Δόλος. § 39.
 Δωρεὰ μετὰ συζύγων. § 49.
 Ἐγγραφα ἰδιοκτησίας. § 3. Ἰδε τὴν ὥδε λ. Νόμοι.
 Ἐγγύησις. Ἀσφάλεια. Βλ. τὴν ὥδε λέξιν τίμημα.
 Εἰκονικότης ἀγοραπωλησ. § 39 ἐπ.
 Ἐκδίκεσις ἀγωγή. § 48.
 Ἐκδίκεσις τοῦ πωληθέντος. § 21. 22. 32. (36 τόκοι).
 Ἐκθέσεις. Τύποι, καθ' οὓς συντάσσονται αἱ κατακυρώσεις. § 2.
 Ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργεῖον· ἐγκρίνει πώλησιν μοναστηριακῶν. § 12—13.
 Ἐνίκησις. Ἐκδίκεσις τοῦ πωληθέντος. § 21. 22. 23. (36 τόκοι).
 Ἐκπλειστηριασμα. § 35.
 Ἐκχώρησις· ὁ ἀγοραστὴς ἐξασκεῖ τὰ δικαιώματα τοῦ πωλητοῦ ἄνευ ἐκρήσεως; § 42.
 Ἐλεγκτικὸν Συνέδριον. § 3.
 Ἐλπίς· ἐλπιζόμενον. § 14.
 Ἐνοικίσις. Μίσθωσις. § 5.
 Ἐξώνησις. § 38.
 Ἐπίτροπος. Ὀρφανικά πωλοῦνται. § 9—11.
 Εὐθύνη. § 13.
 Κακὴ πίστις. § 47.
 Κατακύρωσις. Τύποι, καθ' οὓς, συντάσσονται αἱ κατακυρώσεις. § 2.
 Καταστροφή πωληθέντος. § 25. 28 ἐπ.
 Κίνδυνος. § 5. 24. 27. ἐπ.
 Μάρτυρες. § 39.
 Μεταγραφή. Προνόμιον ὑπὲρ τοῦ ἀγοραστοῦ κατὰ τὸν Ἰόνιον κώδικα. § 43.
 Μεταπώλησις. § 38.
 Μέτρησις. Ἀρίθμησις. § 15. 16² ἐπ.
 Μέτρα. Ὀρια (καθ') § 37.
 Μίσθωσις. § 5. 40.
 Μοναί. § 12. 43.
 Μουσικάνειον δόγμα. Ἀγορὰ διὰ χρημάτων τῆς γυναικός. § 18.— Διὰ χρημάτων συζύγου. § 19.
 Νομὴ σχολαία. § 42.
 Νόμοι περὶ ἀγοραπωλησίας. § 1.— Κατὰ ποίους νόμους κανονίζεται ἡ ἀγοραπωλησία; § 2.— Ἐν ἀλλοδαπῇ δέ; § 2.— Τύποι, καθ' οὓς συντάσσονται αἱ κατακυρώσεις. § 2.
 Ὀρια (πώλησις καθ' ὅρια ἢ πῆχεις). § 46² ἐπ. 37.
 Ὀρφανικά πωλοῦνται; § 9—11.
 Παραγγελία πρὸς κατασκευὴν πλοίου. § 5.
 Παράδοσις. Ἀγοραπωλησία. Τίς θεωρεῖται, παραλαβὴν τὸ πωληθέν; § 23.— Πωλὼν (ὁ πωλητὴς) τὸ πωληθὲν ἥδη. § 24.— Καταστροφή πωληθέντος. § 25. 28 ἐπ.
 Παράδοσις. § 23. 28³. 42.
 Παρακατάθεσις τιμῆματος. § 34.

Παραχωρητήριον καὶ ἔγκρισις ἀνα- τρέχουσι; § 53.	Στάθμισις. Ἀρίθμησις. § 15—16 ^a ἐπόμε.
Πήχεις. Ἴδε ὅρια.	Συγκρότησις καὶ κατάρτισις ἀγορα- πωλείας. § 4 ἐπ.
Πίστωσις τιμήματος. § 35.	Τελεσιδικία· σελ. 5387.
Πλάνη περὶ τοῦ χορηγητέου πράγμα- τος. § 16.	Τίμημα. § 6.
Πλειστηριασμοί. Τύποι, καθ' οὓς συν- τάσσονται ὡς κατακυρώσεις. § 2.	Τιμήματος παρακράτησις ἕνεκεν ἐκ- νικίττειας. § 21. 22. Ἴδε τὴν ὁδὸν λ. πίστωσις. Τόκοι.
Πλειστηριασμός (ἐμπόδιον συναγωνι- σμοῦ). § 51.	Τόκος. § 29—37.
Πλοῖον. Παραγγελία πρὸς κατασκευὴν πλοίου. § 5.	Τόκοι πληρόνονται ἐὰν εὐρεθῶσι πλείω τῶν πωληθέντων μέτρων, καὶ ἀπὸ πότε; σελ. 5388. 5390.
Προνόμιον ὑπὲρ τοῦ ἀγοραστοῦ, κατὰ τὸν Ἰόνιον κώδικα. § 43. 54.	Τύποι, καθ' οὓς συντάσσονται αἱ κατα- κυρώσεις. § 2.
Προτίμησις. § 46.	Ὑπερήμερος. § 24.
Πωλητής. Pronόμιον πωλητοῦ ἐγγρα- πτέον; § 54.	Ὑποθήκη. § 43—45.

ΑΓΡΟΔΟΣΙΑ. ΑΓΡΟΛΗΨΙΑ. Βλ. τὰ ἐν τῇ κατωτέρῳ λ. ἔδαφο-
νομίᾳ. Πρβλ. τὰ ἐν τῇ Πείρᾳ σελ. 56 λ. ἀγροδοσία.

ΑΓΧΙΣΤΕΙΑ. Βλ. Πείρας σελ. 57 (λ. ἀγχιστεία) καὶ σελ. 2105
ἐπ. 2279 ἐπ. 3566—8.

ΑΓΩΓΗ περὶ διανομῆς κλήρου. (Ἴδε καὶ διανομή κλήρου).
Τίνι ἀνήκει καὶ κατὰ τίνος; (§ 363. Παπ. περὶ κληρ.).—Εὐθύνη
τοῦ καλῆ πίστει μέρος τοῦ κλήρου ἀναλώσαντος (§ 365 αὐτ.).
—Οἱ μετὰ τὴν διανομὴν ἐμφανιζόμενοι συγκληρονόμοι δὲν βλά-
πτονται ἐξ αὐτῆς (§ 364 αὐτ.).—Ἀπόφασις περὶ διανομῆς, ἥς
μετέσχε μὴ συγκληρονόμος (§ 366 αὐτ.).—Ἡ δικαστικὴ δια-
νομή δὲν ἐπαναλαμβάνεται μετὰ τὴν τῶν μετασχόντων αὐτῆς
(§ 367 αὐτ.).—Ἀδελφόπαιδες (σελ. 676 αὐτ.).—Πρβλ. τὰς
ἐν τε τῇ Πείρᾳ καὶ τῷ Παραρτ. τούτῳ λέξεις κληρονομικὸν
δίκαιον.

ΑΓΩΓΗ τῶν κληρονομιαίων. Ἀνάγκη αὐτῆς. Βάσις καὶ αἵ-
τημα (Παπ. κληρ. δίκ. § 404. 405). Ἐνάγων. Διάφοροι ὀνο-
μασίαι (αὐτ. § 406).—Πότε συγχωρεῖται ἡ ἐπιδίωξις ἀορίστου
μέρους τῆς κληρονομίας; (§ 407 αὐτ.).—Ἀποδεικτέα γεγονότα
(§ 408 αὐτ.).—Πρότασις τοῦ ἐναγομένου, ὅτι ὑπάρχει συγγε-
νὴς ἐγγύτερος ἢ ὁ ἐνάγων (§ 410 αὐτ.).—Ἐναγόμενος (§ 411
αὐτ.).—Τίς ὁ ἄρπαξ (§ 412 αὐτ.).—Χωρεῖ κατὰ τοῦ ἀποθα-
λόντος τὸν κληρονόμον τῆς νομῆς κληρονομιαίου πράγματος (§
413 αὐτ.).—Ἐγείρεται καὶ κατὰ τοῦ κληρονόμου τοῦ ἄρπαγος
ἢ τοῦ ὡς κληρονόμου νεομομένου; (§ 414 αὐτ.).—Πότε ὁ μὴ νε-
μόμενος ἐνάγεται; (§ 415 αὐτ.).—Ὁ ἐνάγων ἀπαιτεῖ παρὰ τοῦ

νομέως τὴν δῆλωσιν τῆς αἰτίας τῆς κατοχῆς αὐτοῦ (§ 416 αὐτ.). — Ἀντικείμενον τῆς ἀγωγῆς (§ 417 αὐτ.). — Εὐθύνη τοῦ ἐναγομένου ἕνεκα πραγμάτων μὴ ὑπαρχόντων κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως (§ 418 αὐτ.). — Δόλος ἢ πταῖσμα τοῦ ἐναγομένου· πώλησις κληρονομικῶν πραγμάτων· συλλεχθέντες καρποί (§ 419 αὐτ.). — Μὴ συλλεχθέντες καρποί· ἄρθρον 156 τῆς πολ. δικον. (§ 420 αὐτ.). — Ἀξιώσεις τοῦ ἐναγομένου (§ 421 αὐτ.). — Ὁ κληρονόμος ἐγείρει κατὰ τοῦ νομέως τῆς κληρονομίας τὰς τοῦ κληρονομούμενου εἰδικὰς ἀγωγάς. (§ 422 αὐτ.). — Διαρκούσης τῆς περὶ κλήρου δίκης, οἱ κληρονόμοι δανεισθαι καὶ οἱ κληροδόχοι ἀπαιτοῦσι τὴν πληρωμὴν των (§ 423 αὐτ.). — Οἱ κληρονόμοι ὀφειλέται πότε ἐνάγονται διαρκούσης τῆς περὶ κλήρου δίκης; οἱ νομεῖς πραγμάτων, ἐφ' ὧν ὁ κληρονομούμενος εἶχεν ἐμπράγματον δικαίωμα; (§ 424 αὐτ.). — Βλ. τὰς ἐν τε τῇ Πείρᾳ καὶ τῷ Παραρτ. τούτῳ λέξεις *κληρονομικὸν δίκαιον*.

ΑΓΩΓΑΙ. Βλ. Πείραξ σελ. 57—85. 3460—4.

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ.

Τίς ἐνάγει; Παραπομπή. § 1. — Κάτοχοι ἐθνικῶν κτημάτων. § 2. — Ἡ περὶ κλήρου; § 2². — Κοινωνοί. § 3. — Τὸ δημόσιον διὰ τὰ ἐκ ῥυμοτομίας μὴ πραγματοποιηθείσης. § 4. — Ὁ πληρώσας δι' ἀθέμιτον αἰτίαν; Λαθρεμπορίον. § 5. — Ὁ παθὼν ἐξ ἀδικήματος. § 6. — Ὁ κληρονόμος διὰ τὸ μέρος τῆς κληρονομίας, ἣν ὁ συγκληρονόμος παρήτησε. § 7. — Ὁ ἀγοραστής κατὰ τοῦ δανειστοῦ τοῦ πωλήσαντος ἐνέχυρον § 8. — Τὰ τέκνα; § 9. — Κληρονομικὸν δικαίωμα γυναικός. § 10. — Ἀγωγή παρ' ἐπιτρόπων. § 11. — Ὁ ζητῶν πειστήρια; § 12. — Δόξα. § 12². — Κατὰ τίνας αἱ ἀγωγαὶ ἀπυθύνεται; Παραπομπή. § 13. — Κατὰ πλοῦτον. § 14. — Ὅταν πρόκηται περὶ καταλήψεως γηπέδου διὰ τὸ σχέδιον τῆς νέας Κορίνθου; § 15. — Διαγραφή ὑποθήκης. § 16. — Κατὰ τοῦ μισθωτοῦ κτήματός σου; § 17. — Πότε προτείνεται ὅτι δὲν εἶναι τις ἐναγώγιμος; § 18. — Κατὰ τοῦ μεθ' οὗ δὲν συνελήθη; § 19. — Ἡ περὶ κληρονομίας κατὰ τίνας; § 19². — Περὶ τῶν βοηθημάτων εἰς Ὑδραυλίας § 19³. — Περὶ ἀκυρώσεως πλειστηριασμοῦ § 19⁴. — Ἀγωγή κατὰ τοῦ ἐκτελέσαντος παράνομον διαταγὴν τῆς ἀρχῆς. § 19⁵. — Ἡ ἀγωγή ὡς δικόγραφον τί πρέπει νὰ περιέχῃ; Παραπομπή. § 20. — Ὄνομα. § 21. — Κατοικία. § 22. — Ἀντικείμενον διαφορᾶς. § 23. — Ὡρισμένα γεγονότα § 24. — Ὅρίζονται αἱ γαῖαι, ἐφ' ὧν ἔχεις δικαίωμα ἐπιλογῆς. § 25. — Ἐπὶ ἀπλοῦ χάρτου γράφεται; § 26.

Ἀποτελέσματα ἀγωγῆς. Παραγραφή. § 27. — Παραγραφῆς διακοπή. Ἐπίδικον καθιστά. Μεταβάλλει τὴν ἀπαίτησιν εἰς ἔντοκον· καθίστησι κακῆς πίστεως τὸν ἐναγόμενον. § 27. — Ἐὰν ἀπορριβθῇ κτλ. ἡ ἀγωγή; § 28. — Ἐὰν κηρυχθῇ ἀναρμόδιον τὸ δικαστήριον, διακόπτει τὴν παραγραφὴν; § 29.

Ἐὰν τὸ δικαστήριον κηρυχθῇ ἀναρμόδιον, νέα ἀγωγή; § 30.

Παραπέμνεται αιώσεις (π. χ. καρποί) ζητούνται διὰ χωριστῆς ἀγωγῆς; § 31.

Τὸ δικαστήριον ἀποφασίζει κατὰ πρῶτον ἐπὶ τῆς κυρίας αιώσεως. § 32.

Ἀγωγῶν εἶδη. Ἡ περὶ διανομῆς. Ἡ περὶ δόλου. § 33.

Ἀγωγή περὶ ἐπιστροφῆς φόρων. § 34.

Ὁ ἀγοραστής ἐνάγει; § 35.

Ἐννοια τοῦ ἄρθρ. 729 πολ. δικον. § 36.

Ἀκύρωσις ἢ διάρρηξις συμβολαίων. § 37.

Ἀγωγή περὶ προικῶς. § 38.

Ἀγωγή ἐξ ἀξιοποίνων πράξεων. § 39.

Ἀγωγή περὶ ὑποθήκης· ἄρθρ. 1994 Ἰονίου κώδικος. § 40.

Περιορισμὸς ἀγωγῆς. § 41.

Κατὰ ποίαν ἐποχὴν ἐξετάζεται τὸ βάσιμον τῆς ἀγωγῆς; § 42. 43.

Διανομή, ἀμειψόητουμένης τῆς κυριότητος. § 44.

Υπάρχοντος συμβολαίου, χωρεῖ ἀγωγή; § 45.

Ἀγωγή μετὰ ἀπόφασιν καταδικάζουσιν εἰς χορήγησιν πράγματος. § 46.

Δύο βάσεις ἀγωγῆς. § 47.

Ἐνωσις καὶ συρροή ἀγωγῶν. § 48.

Ἀγωγή περὶ μειώσεως τοῦ τιμήματος. § 49.

Περὶ ἀναγνωρίσεως οἰκιακῆς σχέσεως. § 50.

Διάφορα. § 51. 52.

§ 4. Ποιοὶ ἔχουσι τὸ δικαίωμα τῆς τῶν ἀγωγῶν ἐνασχέσεως; Βλ. τὰ ἐν Πείρᾳ σελ. 70 ἐπ. 586 § 65. Ἴδε ἐν Πείρᾳ λ. χειράφετοι.

§ 2. Οἱ κάτοχοι ἐθνικῶν κτημάτων; Βλ. σ. 4605 ἐπ. τῆς Πείρας.

§ 2². Εἰς τίνα ἀρμόζει ἡ περὶ κλήρου; Καλ. ε. § 378 ἐκδ. 2.

§ 3. Οἱ κοινωνοὶ ἔχουσιν ἀγωγῆς δικαίωμα; Βλ. Πείρας τελ. 2123. 2516. 2375 (§ 20) καὶ Α. Π. 88 καὶ 439 τοῦ 1876, περὶ ὧν ἐν τῇ κατωτέρῳ λ. μίσθωσις.—Ἐχει ἀγωγήν περὶ ἀναγνωρίσεως κυριότητος ὁ μετ' ἄλλων προσώπων κοινὸν δρομίσκον τινὰ ἔχων; Ἡ 209 τοῦ 1869 φέρει· «Ἐπειδὴ τὸ ἐφετεῖον διὰ τῆς 679 ἐπέτρεψε τῷ ἀναιρεσεῖοντι ν' ἀποδείξῃ, πρὸς τοῖς ἄλλοις, ὅτι ὁ ἐν τῇ ἀγωγῇ αὐτοῦ περιεχόμενος δρομίσκος ἐχρησίμευε πάντοτε ὡς ἀναγκαῖον τοῦ αὐτοῦ οἰκοπέδου παράρτημα, διὰ δὲ τῆς 956 ἀποφάσεώς του ἐξετίμησε τὰς ὑποβληθείσας αὐτῷ μαρτυρικὰς ἀποδείξεις, καὶ ἀπεφάνθη ὅτι δὲν ἀπεδείχθη ὅτι ὁ δρομίσκος οὗτος ἐχρησίμευε πάντοτε ὡς παράρτημα τοῦ οἰκοπέδου τοῦ Σαρρῆ, ἀλλ' ὅτι ἦτο κοινὸς πρὸς ἄλλα ὁκτὼ ἢ ἐννέα οἰκόπεδα παρακείμενα, καὶ εἰσῆρχοντο δι' αὐτοῦ εἰς τὰ οἰκόπεδά των οἱ ἰδιοκτῆται αὐτῶν, καὶ ὅτι, ἐπομένως, ἀφοῦ ὁ I. δὲν ἀπεδείχθη κύριος τοῦ δρομίσκου, ἡ ἀγωγή αὐτοῦ ἔπρεπε ν' ἀπορριφθῇ, ὡς καὶ ἀπερρίφθη, καθόσον ἀφορᾷ τὸν δρομίσκον».

Ἐπειδὴ τὸ ἀνωτέρω δικαστήριον τῆς οὐσίας ἐκτιμῆσαν ἐντὸς τῆς ἐξουσίας του τὰς ὑποβληθείσας αὐτῷ μαρτυρίας καὶ ἐξαγαγὼν ἐξ αὐτῶν ὅτι ὁ ἀναιρεσεῖων δὲν ἀπέδειξεν ὅτι εἶναι κύριος τοῦ δρομίσκου, ἐν ᾧ ἀναφέρει προηγουμένως ὅτι ἐξ αὐτῶν τῶν μαρτυριῶν προκύπτει ὅτι ἦτο κοινὸς μετ' ἄλλων ὀκτὼ ἰδιοκτητῶν ὁ δρομίσκος οὗτος, ἐννοεῖ προφανῶς ὅτι καὶ οἱ ὀκτὼ ἄλλοι ἰδιοκτῆται καὶ ὁ ἀναιρεσεῖων ὥστε, οὕτως ἀποφινάμενον τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν, δὲν παρεβίβασε τὸν νόμον θεωρῆσαν τὴν περὶ κυριότητος ἀγωγὴν ἀπορριπτέαν ὡς πρὸς τὸν δρομίσκον· ὁ δὲ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἀναιρεσεῖοντος ὅτι δῆθεν τὸ δικαστήριον τῆς οὐσίας παρεμόρφωσε τὰ πράγματα, ἀόριστος ὢν, εἶναι ἀνεπίδεκτος δικαστικῆς ἐκτιμήσεως». (Α. Π. 209 τοῦ 69).

§ 4. Τὸ δημόσιον δύναται ν' ἀπαιτήσῃ ὅσα ἐπλήρωσε τῷ κυρίῳ τοῦ πρὸς ῥυμοτόμησιν ὀρισθέντος οἰκοπέδου, ἐὰν ἡ ῥυμοτομία δὲν ἐπραγματοποιήθῃ, ὁ δὲ κύριος ἐξακολουθῇ νεμόμενος αὐτό· Οὐχί· μόνος ὁ δῆμος, εἰς ᾗν μετεβιβάσθῃ ἡ κυριότης τοῦ ῥυμοτομουμένου οἰκοπέδου ἔχει ἀγωγὴν πρὸς ἀπαίτησιν τοῦ ἀντιτίμου τῆς χρήσεως κατὰ τοῦ χρωμένου, διότι αἱ ἐκτὸς τῶν πόλεων ὁδοὶ εἰσὶ δημοτικαί. Ἄρθρ. 18 § 5' δημοτικ. νόμου καὶ ἄρθρον 4 τοῦ ἀπὸ 16 δεκεμβρίου 1867 ὑπ' ἀριθ. σξ. περὶ ὁδοποιίας νόμου. (Ἀρ. Πάγ. 287 τοῦ 1874).—Βλ. τὰ ἐν Πείρᾳ λ. χωροστάθμησις.

§ 5. ἔχει δικαίωμα ἀγωγῆς ὁ διὰ λαθρεμπορίου πληρώσας ποσόν τι, πρὸς ἀπόληψιν αὐτοῦ, ἐὰν κατ' ἐντολὴν τοῦ ἐναγομένου ἐπραξῇ τὴν πράξιν· Οὐχί. (Πολ. Α. Π. 295 τοῦ 1875, ἢν ἴδε ἐν τῇ κατωτέρῳ λ. λαθρεμπορίου).

§ 6. Δὲν ἀπαιτεῖται ἄδεια τῆς ἀρχῆς πρὸς εἰσαγωγὴν πολιτικῆς ἀγωγῆς κατὰ πλημμελήσαντος ὑπαλλήλου. Τὸ 28 ἄρθρον τῆς ποιν. δικον. δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐνταῦθα. (Πολ. Α. Π. 11 τοῦ 1858)¹. Βλ. τὴν λ. πολιτικὴ ἀγωγή ἐν τῷ ποιν. τμήματι τῆς Πείρας.

§ 7. Ἐὰν ὁ ἐνάγων ζητῇ παρὰ τρίτου τὸ ὅλον τῆς κληρονομίας (ἥτις ἀνήκει ἐν μέρει εἰς αὐτόν, ἐν μέρει δὲ εἰς τὸν ἀδελφόν του), ἰσχυροποιεῖται ἡ περὶ τοῦ ὅλου ἀγωγή, ἐὰν μετ' αὐτὴν, διαρκούσης τῆς δίκης, παραιτηθῇ ὁ ἀδελφὸς τῆς κληρονομίας· οἱ νόμ. I § 3 καὶ 2 Π. (5. 4)² λέγουσιν ὅτι ὁ συγκλη-

(1) Τοῦτο δὲν ἔχει πλέον πρακτικὴν ἐφαρμογὴν, ἀκυρωθέντος τοῦ ἁρθρου 28 τῆς ποιν. δικον. διὰ τοῦ τελευταίου συντάγματος.

(2) Βασ. (5. 4).

ρονόμος δὲν δύναται ν' ἀπαιτήσῃ τὸ ὅλον ἐνόςφω ὁ συγκληρονόμος διασκέπτεται· ὁ δὲ Σαβιγ. (6 § 300) λέγει ὅτι συγχωρεῖται νέα ἀγωγή ἐὰν ἡ πηγὴ τοῦ δικαιώματος ᾖναι μεταγενεστέρω τοῦ πέρατος τῆς δίκης.

Εἰς τὸ προκείμενον ζήτημα τὸ ἐν Ναυπλίῳ ἐφετεῖον εἶπεν¹ ὅτι ἡ περὶ τοῦ ὅλου ἀγωγή δὲν εἶναι ἀπαράδεκτος, παραιτηθέντος τοῦ συγκληρονόμου διαρκούσης τῆς δίκης. Ἀναρρέσεως ζητηθείσης, ὁ Α. Π. (ἀπ. 96 τοῦ 1874) ἐπικύρωσεν αὐτήν. Ἰδε τὰ περὶ τούτου ἐν λ. κληρονομικὸν δίκαιον τοῦ Παρχαρτ. τούτου).—Βλ. Πείρας σελ. 2055 (§ 94 ἐπ.).

§ 8. Ὁ ἀγοραστής ἔχει ἀγωγήν κατὰ τοῦ δανειστοῦ τοῦ πωλοῦντος τὸ ἐνέχυρον; Περὶ τούτου ὁμιλήσω ἐν ταῖς ἐν τῷ Παρχαρτ. τούτῳ λ. Ἐκνίκησις. Κατάσχεσις.

§ 9. Ἀγωγὰς τὸ τέκνον ἄσκει; Τὰ ὑπεξούσια τέκνα δὲν δύνανται νὰ δικασθῶσι μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτῶν εἰμὴ περὶ τοῦ στρατιωτικοῦ κλ. χρηματίου. Ν. 16 Π. (47. 2). Ν. 4 Π. (5. 1). Ν. 4 Β.χ. (7. 5). Ὅθεν διαρίζεται κηδεμῶν τῷ ἀνήθῳ πρὸς τὸν ἐπίτροπον αὐτοῦ δικαζομένῳ. § 3 Εἰς. (1. 2). Πολ. 10⁹. Κατὰ τὸ ῥωμ. δίκ. δὲν ἠδύναντο ἄνευ ἀδείας τοῦ δικαστοῦ νὰ δικασθῶσι τὰ τέκνα πρὸς τοὺς γονεῖς. Ν. 4. 28. Β.χ. (7. 8) Ν. 3 Κώδ. (2. 2)².

Κατὰ ταῦτα δύναται οὖν ὁ πατήρ, ἢ ὁ δανειστής αὐτοῦ, νὰ κινήσῃ ἀγωγήν κατὰ τῶν ὑπεξουσίων τέκνων; Οὐχὶ λέγει ἡ τοῦ Α. Π. πολ. ἀπόφ. 3 τοῦ 69 φέρουσα· «Τὸ ἐφετεῖον ἀποφηνάμενον ὅτι ὁ πατήρ δὲν ἔχει ἀγωγήν κατὰ τῶν ἰδίων αὐτοῦ ὑπεξουσίων τέκνων, ἢ μόνον ἐπὶ τοῦ στρατιωτικοῦ ἢ οἰονεὶ στρατιωτικοῦ χρηματίου, καὶ ἀπορρίψαν διὰ τοῦτο τὴν ὑπό τοῦ... ἐνασκηθείσαν ἀγωγήν τοῦ ὀφειλέτου αὐτοῦ³ κατὰ τῶν ὑπεξουσίων τοῦ ὀφειλέτου αὐτοῦ θυγατέρων, ὡς μὴ ὀρώσαν τὸ προαναφερθὲν χρημάτιον, ἀλλὰ τὴν μητρικὴν περιουσίαν τῶν ὑπεξουσίων τέκνων, ἧς ἡ ἐπικαρπία ἀνήκει εἰς τὸν πατέρα, καὶ ἠδύναντο ἡ περιουσίαι τούτου νὰ κατασχεθῇ ὑπὸ τοῦ δανειστοῦ αὐτοῦ, ἐφήρμοσεν ὀρθῶς τὰς ἐν τοῖς Β.χ. τερμ. 4 (7. 5) καὶ τερμ. 11 (45. 4) περιεχομένας διατάξεις, αἵτινες, ριθμίζουσαι σχέσεις μεταξὺ τοῦ πατρὸς καὶ τῶν ὑπεξουσίων αὐτοῦ τέκνων, καὶ διὰ τοῦτο καθαρῶς οὐσιαστικαὶ οὐσαι, οὐδόλως κατηργή-

(1) Ἀπόφ. 928 τοῦ 1870.—Πρὸς Παπ. κληρ. δίκαιον § 362. 363.

(2) οἰκ. § 50 σημ. 7 ἐκδ. 3.

(3) Ὁρ. ἐν Πείρ. τὰς λ. ἐκχώρησις περὶ τοῦ ἄρθρ. 1025 τῆς πολ. δικονομίας.

θησαν διὰ τῶν περὶ ἱκανότητος τοῦ παρίστασθαι ἐπὶ δικαστηρίου διατάξεων τῆς πολιτ. δικονομίας, ὡς οὐκ ὀρθῶς ἡ ἀναιρεσεύουσα διατείνεται. Ὁ λόγος δὲ ὅτι καὶ ἀπέναντι τῶν ἐκτεθεισῶν οὐσιαστικῶν διατάξεων ἡ προκειμένη ἀγωγή ἰσχυρῶς ἐκινήθη κατὰ τῶν ὑπεξουσίων τέκνων, διότι ἄλλοτρία περιουσία δὲν δύναται νὰ γίνη ἀπροσπόριστον χρημάτων, ἀποβαίνει ἀνεπίδεκτος ἐκτιμήσεως, καθόσον δὲν ὀρίζεται ἡ περιουσία, ἣν ἡ ἀναιρεσεύουσα θεωρεῖ ἄλλοτρίαν· ἀλλὰ καὶ ἐν ὑποθέσει ὅτι ἄλλοτρίαν περιουσίαν ἔννοεῖ τὸ ἐκ τῶν ζητουμένων δαπανῶν χρέος τῆς μητρικῆς περιουσίας τῶν ἐναγομένων ὑπεξουσίων τέκνων πρὸς τὸν ἴδιον αὐτῶν πατέρα καὶ ὀφειλέτην τοῦ ἐνάγοντος, ὁ ἐκτεθεὶς λόγος στερεῖται βάσεως, διότι, κατὰ τὴν ἐν τῷ προμνησθέντι τεμαχίῳ II. B. (45. 4) περιεχομένην διάταξιν, οὔτε περὶ τῶν χρεῶν τοῦ ἀπροσπορίστου χρηματίου ὑφίσταται ἀγωγή κατὰ τῶν ὑπεξουσίων τέκνων». (Πολ. Α. Π. 3 τοῦ 69).

ΣΗΜ. Ἀνεφέραμεν ἄλλοτε ὡς ἀποτέλεσμα τῆς πατρότητος τὸν κανόνα τοῦ ῥωμαϊκοῦ νόμου, καθ' ὃν τὸ τέκνον δὲν δύναται νὰ καταδιώξη, τοῦτέστι νὰ κατηγορήσῃ ποινικῶς τοὺς γονεῖς του, οὔτε νὰ ἐνάξῃ αὐτοὺς πολιτικῶς δι' ἀτιμωτικῆς ἀγωγῆς, οὔτε, ἐν γένει, ἄνευ δικαστικῆς ἀδείας, νὰ ἐγείρῃ κατ' αὐτῶν σιανδήποτε ἀγωγήν. Ὁ κανὼν οὗτος δὲν ἀπορρέει ἀπὸ τῆς πατρικῆς ἐξουσίας, ἀλλὰ ἀπὸ τῆς σχέσεως τοῦ τέκνου πρὸς τοὺς γονεῖς· τῆς πατρικῆς δ' ἐξουσίας ἀποτέλεσμα εἶναι ὁ προκειμένος ἐνταῦθα κανὼν, ὅτι ὁ ὑπεξούσιος δὲν δύναται νὰ ἐνάξῃ τὸν πατέρα αὐτοῦ εἰμὴ κατὰ τὰ ἐκτεθεισόμενα θέματα, καθ' ἃ ἐκτάκτως τῷ δίδεται τὸ δικαίωμα τοῦτο· ἐντεῦθεν ὁ κανὼν «πρὸς τοὺς ὑπεξουσίους ἡμῶν οὐ δυνάμεθα δικάζεσθαι, εἰμὴ ἐπὶ τῷ ἰδιοκτήτῳ πεκυλίῳ» (5. 1) 4. 11. Βασ. (Ζ'. 5) 4. 11. Τὸ δόγμα τοῦτο δὲν κατηργήθη παρ' ἡμῖν, διότι τὸ ἄρθρ. 74 τῆς πολ. δικον. πραγματεύεται περὶ τῆς ἱκανότητος τοῦ ὑπεξουσίου τοῦ παρίστασθαι ἐπὶ δικαστηρίου ἐπὶ τῶν πρὸς τρίτους ἀγωγίμων αὐτοῦ σχέσεων. Πρὸλ. ὑπὲρ τοῦ κανόνος τούτου καὶ (47. 2) 46. Β. (Ξ'. 12) 16. οὔτε περὶ τῶν δαπανῶν, ἃς καταβάλλει ὁ πατὴρ ἐπὶ τοῦ ἀπροσπορίστου χρηματίου, δύναται οὗτος νὰ ἐγείρῃ ἀγωγήν κατὰ τοῦ ὑπεξουσίου ἐπὶ πληρωμῇ, ὀφείλων νὰ πληρώνη αὐτὰς ἐκ τῶν προσόδων τοῦ κτήματος. Π. (6. 60) I. B. (ME'. 4) 1. (Ἀποφ. τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν ὑπ' ἀριθ. 789 (28684) τοῦ ἔτους 1868, ἐπικυρωθεῖσα ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3 (1869) ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου). (Παπ. οἰκ. δίκ. σ. 279). Πρὸλ. Παπ. οἰκ. δίκ. σελ. 245 ἐπ. Σαβ. 2 σελ. 97 ἐπ. 103. Σαβ. § 328, ε. Οἰκ. § 52 σημ. 7 ἐκδ. 3.

§ 10. Τὸ κληρονομικὸν τῆς γυναικὸς δικαίωμα ζητεῖται κατ' ἔνστασιν; Βλ. Α. Π. 313 τοῦ 1875 ἐν λ. κληρονομικὸν δίκαιον τοῦ Παραρτήματος τούτου.

§ 11. Ἀγωγῆς παρ' ἐπιτρόπου τί προηγῆται; Α. Π. 181 τοῦ 1870 ἐν λ. ἐπίτροπος ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ¹.—Βλ. ἔτι σ. 1383 τῆς Πείρας.

(1) Βλ. τὴν λ. γνωμοδότησιν τῆς σελ. 1424 τῆς Πείρας.

§ 12. ἔχει δικαίωμα παραπόνου τὸ πρόσωπον, παρὰ τοῦ ὁποίου ἀφηρέθησαν πράγματα ἢ πειστήρια, ἐὰν παρεδόθησαν πρὸ τῆς ἐκδόσεως βουλευματος ὁρῶντος τὴν κατ' αὐτοῦ καταδίωξιν; οὐχί· τοιοῦτον παράπονον δύνανται νὰ ἔχωσιν οἱ ἀληθεῖς κύριοι, οὐχί δὲ καὶ ὁ ἐκπροσωπῶν τὸν λαβόντα αὐτὰ διὰ τοῦ πληρεξουσίου του. (Α. Π. πολ. 175 τοῦ 1873).

§ 12². Ἀγωγὴν περὶ ἀστόργου διαθήκης ἔχει ὁ ὑπεξούσιος; Βλ. Παπ. οἰκογεν. δίκ. σελ. 300. — Τὴν περὶ ριφθέντων ἢ ἐκχυθέντων ἀγωγὴν τίς ἔχει; (αὐτ.). — Ποίᾳς ἀγωγῶς ἔχουσιν οἱ ὑπεξούσιοι; (αὐτ. σελ. 299). — Οἱ μνηστῆρες; (αὐτ. σελ. 87).

§ 13. Κατὰ ποίων ἀπευθυντέαι αἱ ἀγωγαί; Βλ. Πείρας σ. 70 ἐπ.

§ 14. Actio institoria. Ὁ ἰδιοκτῆτης εὐθύνεται διὰ τὰς πράξεις τοῦ πλοιάρχου; Βλ. τὰ ἐν Πείρα σ. 3216 ἐπ. 4293 ἐπ. — Βλ. ἔτι τὰς ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. ναυτικὸν δίκαιον καὶ πλοίαρχος.

§ 15. Κατὰ τίνος κινεῖται ἡ ἀγωγὴ ἐκείνου, τοῦ ὁποίου τὸ κτῆμα κατελήφθη συνεπείᾳ τοῦ νόμου τοῦ 1858 περὶ συνοικισμοῦ τῆς Κορίνθου; Κατὰ τοῦ δημοσίου, καὶ οὐχί κατὰ τῶν κατόχων. (Πολ. Α. Π. 23 τοῦ 1871, περὶ ἧς ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Κόρινθος).

§ 16. Τὴν περὶ διαγραφῆς ὑποθήκης ἀγωγὴν δύναται ν' ἀπευθύνῃ ὁ ἐνάγων κατὰ παντός, ὅστις ἔχει συμφέρον εἰς τὴν διατήρησιν τῆς ὑποθήκης, ἄρα καὶ κατὰ τοῦ δωροδόχου· ἀδιάφορον δὲ ἂν τὸν ἐναγάγῃ ὡς κληρονόμον, ἀφοῦ ἡ κληρονομικὴ ἰδιότης δὲν ἀποτελεῖ τὴν βᾶσιν τῆς ἀγωγῆς. (Α. Π. πολ. 33 τοῦ 1872).

§ 17. ἔχεις ἀγωγὴν κατὰ τοῦ παρ' ἄλλου μισθώσαντος τὸ κτῆμά σου διὰ τὸ εἰσόδημα; Ἴδε Α. Π. 86 τοῦ 1872 ἐν τῇ τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. διοικήσεις ἀλλοτρίων.

§ 18. Ὁ λόγος ὅτι τὸ δημόσιον δὲν εὐθύνεται εἰς ἀποζημίωσιν, καὶ ἐπομένως ὅτι δὲν εἶναι ἐναγωγίμον, δύναται νὰ προταθῇ καὶ ἐφεσίμως κατὰ τὰ ἄρθρα 67 καὶ 68 τῆς πολ. δικον., καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος νὰ ἐξετασθῇ. (Πολ. Α. Π. 389 τοῦ 74). Ἴδε τὴν ἐν Πείρα λ. ὑπεύθυνοι (σελ. 4290 ἐπ.).

§ 19. Ἐὰν διὰ συμβολαίου τινὸς κατηρτίσθῃ νομικὴ σχέσις μεταξὺ τῶν Α καὶ Β, ἐξ ἧς προσωπικὴ παρήγετο ἀπαίτησις, ἡ περὶ ἐκπληρώσεως αὐτῆς ἀγωγὴ δὲν πρέπει ν' ἀπευθύνηται κατὰ τρίτου. (Πολ. Α. Π. 249 τοῦ 1875).

§ 19². Ἡ περὶ κληρονομίας; Βλ. Πείρας σελ. 2050 ἐπ. Καλ. ε'. ἐκδ. 2. § 379.

§ 19³. Περὶ τῶν πρὸς Ἰδραίους βοηθημάτων. Ἰδε Α. Π. 81 τοῦ 1869 ἐν τῇ ἐν τῷ Παρχρτ. τούτῳ λ. δῆμοι.

§ 19⁴. Ἡ περὶ ἀκυρώσεως πλειστηριασμοῦ κατὰ ποίου κινεῖται; Βλ. Πείρας σελ. 1849—50 Πρβλ. δὲ τὴν κατωτ. λ. ἐκνίκησις.

§ 19⁵. Ἀγωγή κατὰ τοῦ ἐκτελοῦντος παράνομον διαταγὴν τῆς Ἀρχῆς χωρεῖ; Ἰδε Πείρας σελ. 4293 § 3.—Ἡ Α. Π. 58 τοῦ 1836 φέρει «Ἐπειδὴ προσωπικαὶ ὑποχρεώσεις δὲν λαμβάνουσιν ὑπαρξιν εἰμὴ διὰ συναλλάγματος ἢ ὥσανεὶ συναλλάγματος, ἢ διὰ πράξεώς τινος μονομεροῦς, φερούσης χαρακτηρὰ ἐγκλημάτων. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ἄλλο τι δὲν ἐξάγεται ἐκ τῆς ἀποφάσεως, τῆς ὁποίας ζητεῖται ἡ ἀναίρεσις, εἰμὴ ὅτι ὁ ἀναιρεσείων κατ' ἐντολὴν τῆς συζύγου του ἔλαβε χρήματα δυνάμει διαταγῆς τοῦ ἐν Πάτραις ὀπλαρχηγοῦ Κίτσου, καὶ τοῦ τότε ἐνεργούντος διοικητοῦ, καὶ παρεκατέθησεν αὐτὰ εἰς τὸ ταμεῖον τοῦ διοικητοῦ· ἀλλὰ μολοντί ἡ κατάσχεσις διετάχθη παρὰ μὴ ἀρμοδίου ἀρχῆς, ἡδύνατο ὅμως ὁ Σ. νὰ τὴν ἐνεργήσῃ χωρὶς νὰ πράξῃ οὔτε ἐγκλημα, τὸ ὁποῖον ὑποθέτει παράθεσιν ποινικοῦ νόμου, οὔτε ὥσανεὶ ἐγκλημα, διότι οἱ νόμοι οἱ ὀρίζοντες τοῦτο τὸ εἶδος τῶν πράξεων, αἵτινες καθιστῶσιν ὑπεύθυνον τὸν πράξαντα ἢ μεθέξαντα εἰς αὐτάς ἢ καὶ τρίτον τινά, δὲν ἀναφέρουν τὴν παροῦσαν, οὔτε ἄλλην ἀνάλογον περίπτωσιν· ὅθεν ἡ ἐκτέλεσις τῆς διαταγῆς μιᾶς ἀρχῆς, τὴν ὁποίαν ὁ Σ. δὲν ἐπροκάλεσεν οὔτε ἐρμέως, οὔτε ἀμέως, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς παράνομος πράξις αὐτοῦ.

Ἐπειδὴ τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν, διὰ νὰ καταδικάσῃ τὸν Α. Σ. εἰς τὴν ἀπόδοσιν τῆς μεσεγγυηθείσης ποσότητος, ἐξέλαβε τὴν πράξιν αὐτοῦ ὡς παράνομον, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ νόμος ἀπαγορεύων αὐτήν· διότι τὰ εἰς τὴν πρώτην σκέψιν ἀναφερόμενα ἄρθρα τῆς δικονομίας ἀνάγονται μὲν εἰς τὸν προκαλοῦντα τοιαύτην πράξιν, ἢ εἰς τὴν διατάττουσαν ἀρχήν, ὅχι δὲ εἰς τὸν ἀπλῶς ἐκτελέσαντα ὅσα διέταξε μία ἀρχή, τῆς ὁποίας τὴν ἀρμοδιότητα μὴδὲ δικαίωμα εἶχε νὰ κρίνῃ· προσέφυγε δὲ τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν εἰς νόμους ὑποθέτοντας φόβον, βίαν καὶ δόλον, ἡγοῦν πάντῃ ἀλλοτρίους τῆς προκειμένης ὑποθέσεως, τῶν ὁποίων ἔκαμε ψευδῇ ἐφφρμογὴν, παραβιάσαν προσέτι τὰς ἄνω ἐκτεθείσας ἀρχὰς τοῦ δικαίου, ὅτι κανεὶς δὲν ὑποχρεοῦται προσωπικῶς, οὐδὲ γίνεται ὑπεύθυνος διὰ τὰς πράξεις τρίτου

εἰμὴ εἰς τὰς παρὰ τοῦ νόμου προβλεπομένας περιπτώσεις». (Πολ. Α. Π. 58 τοῦ 1836).

§ 20. Ἡ ἀγωγή ὡς δικόγραφον τί πρέπει νὰ περιέχῃ; Βλ. σελ. 63—68 τῆς Πείρας¹.

§ 21. α) *Όρομα*. Βλ. § 23, α. τῆς σελ. 65 τῆς Πείρας· ἀλλ' εἰς τὰ ἐκεῖ πρόσθετες τὰ ἐξῆς.—Δὲν εἶναι ἄκυρος ἡ ἀγωγή καὶ ἡ ἐπίδοσις αὐτῆς διὰ τοῦτο καὶ μόνον, ὅτι ὁ ἐπίτροπος καλεῖται ἐν αὐτοῖς κηδεμῶν. (Ἀπ. πολ. Α. Π. 64 τοῦ 69, καθ' ἣν εἰδικώτερον. «Ἄκυρός ἐστιν ἡ ἐπίδοσις καὶ ἡ ἀγωγή κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 201 τῆς πολ. δικον., ὅταν, τοῦ ἐναγομένου ἀνηλίκου ὄντος, δὲν ἐπιδίδηται ἡ ἀγωγή, οὐδ' ἀπειθύνηται πρὸς πρόσωπον δυνάμενον ν' ἀντιπροσωπεύῃ τὸν ἀνήλικον ἐπὶ δικαστηρίου· τουτέστιν εἰς τὸν νόμιμον αὐτοῦ ἀντιπρόσωπον, οὐχὶ δὲ καὶ ὅταν γίνηται μὲν τοῦτο, ἐσφαλμένως δὲ ὀνομάζεται ὁ ἀντιπρόσωπος· διότι οὐσιῶδές ἐστι τὸ ἀντιπροσωπεύεσθαι νομίμως τὸν ἀνήλικον, ἐπουσιῶδες δὲ ἡ τῆς τοιαύτης νομίμου ἀντιπροσωπείας κυριολεξία (ἄρθρ. 785 ἐδ. 4 καὶ Βισ. (9. 8) 10 § 11), ὅπου ὁ ἐπίτροπος καὶ κηδεμῶν λέγεται)· ἐπομένως τὸ ἐφετεῖον, ἀκυρώσαν τὴν ἀγωγήν τοῦ ἀναιρεσέοντος διὰ μόνον τὸν λόγον, ὅτι ὁ Π. νόμιμος ἐπίτροπος ὢν τῆς ἀνηλίκου ἐγγόνης αὐτοῦ ἐναγομένης, κηδεμῶν αὐτῆς λέγεται ἐν τῇ ἀγωγῇ καὶ τῇ ἐπιδόσει αὐτῆς, παρεβίβασε τὴν εἰρημένην διάταξιν τοῦ ἄρθρου 201 τῆς πολ. δικονομίας, ἥτις ὡς οὐσιωδῆς ἐπάγεται ἀναίρεσιν κατὰ τὸ ἄρθρ. 807 § 5 αὐτῆς». (Ἀπ. πολ. Α. Π. 64 τοῦ 1869).

Ἄν ἡ περὶ ἀνατροπῆς ἀγωγή φέρῃ τὴν σημείωσίν τινος, ὡς πράκτορος (ἀντὶ συνδίκου), δὲν ὑπάρχει ἀκυρότης, διότι ἀρκεῖ ὅτι ἐνήχθη ὑπὸ ιδιότητα, καθ' ἣν ἠδύνατο νὰ ἐναχθῇ ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς πτωχεύσεως. (Α. Π. πολ. 188 τοῦ 69).—Βλ. Πείρας σ. 65.

§ 22. β) *Κατοικία*. Βλέπε σελ. 66 ἐδάφ. β. καὶ 1999 τῆς Πείρας².

Τὸ δικόγραφον τῆς ἀνακοπῆς δὲν εἶναι ἄκυρον μὴ περιέχον τὴν κατοικίαν, ἀφοῦ ἐκ τῶν προηγουμένων δικογράφων εἶναι γνωστὴ (Α. Π. 197 τοῦ 71).—Ἐκ τῆς παραλείψεως ἢ ἐσφαλμένης μνείας τῆς κατοικίας τῶν διαδίκων ἐν τῇ ἀγωγῇ δὲν

(1) Βλ. § 47 τῆς ἐν Πείρᾳ λ. ἀνακοπῆς.—Αὐτίθι § 183—196 τῆς λ. ἀναίρεσις.—Περὶ τῆς ἐφέσεως βλ. τὴν λ. μνεία τῆς σελ. 1611 τῆς Πείρας.

(2) Περὶ κατοικίας ἐν τῷ ἐφετηρίῳ βλ. τὴν κατωτέρω λ. ἐφεσις.

ἐπάγεται ἀναίρεσις, ὅταν δὲν προκύπτῃ ἀμφιβολία τις περὶ τῆς ταυτότητος. 533 πολ. (Α. Π. 242 τοῦ 1873).

§ 23. γ) Ἀντικείμενον διαφορᾶς. Βλ. σελ. 66 § 24 ἐπ. τῆς Πείρας καὶ Καλ. Ε. § 169 σημ. 3 ἐκδ. 2. — Ἐὰν ὑπάρχῃ ἀοριστία; Βλ. Πείρας σελ. 67¹.

§ 24. δ) Ἡ ἀγωγή πρέπει νὰ περιέχῃ τὰ περιστατικά, ἐφ' ὧν τὰς αἰτήσεις του στηρίζει ὁ ἐνάγων, καὶ τὸ δικαίωμα ὅπερ οὗτος ἔχῃ νὰ τὰς κάμῃ (536 § 3 καὶ 137 πολ.). — Ἐπὶ ἀορίστων² δὲ ἰσχυρισμῶν οὔτε ὁ ἐναγόμενος ὀφείλει ν' ἀπαντήσῃ (546. 585 πολ.), οὔτε τὸ δικαστήριον νὰ αἰτιολογήσῃ ἢ νὰ διατάξῃ ἀπόδειξιν. (Ἀρ. Πάγ. 83 τοῦ 1870, φέρουσα· «Ἐπειδὴ, κατὰ τὰ συνδυασμένα ἄρθρα 536 § 3 καὶ 137 τῆς πολ. δικον., ἐν τῇ ἀγωγῇ πρέπει ν' ἀναφέρονται ὠρισμένως τὰ περιστατικά, ἐφ' ὧν ὁ ἐνάγων στηρίζει τὰς ἀξιώσεις του, καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ προτείνῃ αὐτὰς κατὰ τοῦ ἐναγομένου. Τότε δὲ μόνον κατὰ μὲν τὸ ἄρθρον 546 καὶ 585 παρὰ τοῦ ἐναγομένου ἀπαιτεῖται θετική, ῥητή, εἰδική καὶ ἀπευθείας ἐξήγησις τῆς ἀληθείας ἢ μὴ ἀληθείας ἐκάστου οὐσιώδους ἰσχυρισμοῦ τοῦ ἐναγοντος, κατὰ δὲ τὰ ἄρθρα 244, 248, καὶ 249 § 2 δύναται καὶ πρέπει νὰ γίνωσιν οἱ οὐσιώδεις ἰσχυρισμοὶ ἀντικείμενον προδικαστικῆς περὶ ἀποδείξεως ἀποφάσεως· ἄλλως ἐπὶ ὅλως ἀορίστων ἰσχυρισμῶν ὁ μὲν ἐναγόμενος δὲν ὀφείλει ν' ἀπαντήσῃ εἰδικῶς καὶ ῥητῶς, ἀλλὰ δύναται ν' ἀρκεσθῇ ἀπλῶς εἰς ἀποκρουσιν τῆς ἀγωγῆς, τὸ δὲ δικαστήριον, μὴ δυνάμενον αὐτεπαγγέλτως νὰ προσθέσῃ πραγματικά γεγονότα (ἄρθρ. 170) καὶ ὀφείλον νὰ αἰτιολογήσῃ τὴν περὶ ἀποδείξεως ἀπόφασίν του, δὲν δύναται νὰ διατάξῃ ἀπόδειξιν ἀναιτιολογήτως· ὅθεν ἐπὶ ἀορίστων ὅλως ἰσχυρισμῶν μὴ αἰτιολογοῦν τὴν ἀπόφασιν, δὲν παραβιάζει τὴν διάταξιν, καθ' ἣν τὰ δικαστήρια ὀφείλουσι νὰ αἰτιολογῶσι τὰς ἀποφάσεις των· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, τῆς ἀγωγῆς περιεχούσης ὅλως ἀόριστον φράσιν, ὅτι ὁ ἐναγόμενος καὶ μετὰ τὰς λήξεις τῶν συναλλαγματικῶν καὶ ἐσχάτως ὑπεσχέθη τὴν ἐξόφλησιν τῶν μὴ πληρωθεισῶν, χωρὶς νὰ ἀναφερῇται πότε ὠρισμένως καὶ διὰ τίνος πράξεως, καὶ τοῦ ἐναγοντος διὰ τῶν ἐγγράφων προτάσεών του ἐπ' ἀκροατηρίου ὀφείλοντος νὰ ὀρίσῃ καὶ ἀποδείξῃ τὸν εἰρημένον ἰσχυρισμόν του, ὅπως ἢ βásiμος, οὐδόλως πράξαντος τοῦτο, ἀλλ' ἀναφερθέντος

(1) Πρὸλ. τὴν κατωτέρω λ. ἀοριστία.

(2) Βλ. τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. ἀοριστία.

ἀπλῶς εἰς τὴν πάντῃ ἀόριστον κατὰ τὸ μέρος τοῦτο ἀγωγὴν του, οὔτε ὁ ἐναγόμενος ὥφειλε ν' ἀπαντήσῃ ῥητῶς καὶ εἰδικῶς, οὔτε προδικαστικὴ περὶ ἀποδείξεως τῶν τοιούτων ἰσχυρισμῶν ἀπόφασις ἀπητεῖτο ἢ ἡδύνατο νὰ ἐκδοθῇ. Ὅθεν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς παραβιάσασα τὴν περὶ αἰτιολογήσεως τῶν ἀποφάσεων διάταξιν, οὐδὲν διαλαβοῦσα ἐπὶ τῆς ἀόριστου ἐκείνης φράσεως τῆς ἀγωγῆς· ἄρα ἀπαράδεκτος ὁ δεύτερος λόγος. (Α. Π. 83 τοῦ 1870).

§ 25. ε) Ὁ ἔχων τὸ δικαίωμα τῆς ἐπιλογῆς πρὸς πραγματοποίησιν γραμματίου προικίσεως παραχωρητέων ἐθνικῶν γαιῶν ὀφείλει διὰ τῆς πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν ἀναφορᾶς του περὶ τῆς πραγματοποιήσεως τοῦ γραμματίου αὐτοῦ νὰ ὀρίσῃ τὰς γαίας αὐτάς, ἵνα καταστήσῃ τὸ δημόσιον ὑπερήμερον. Κατὰ μείζονα δὲ λόγον πρέπει νὰ πράξῃ τοῦτο διὰ τῆς ἀγωγῆς του, ὥστε νὰ ᾔναι δικαστικῆς ἐκτιμήσεως ἐπιδικτική. (Πολιτ. Α. Π. 70 τοῦ 1876, φέρουσα· «Ἐπειδὴ ὁ ἀναιρεσείων ἔχων τὸ δικαίωμα τῆς ἐκλογῆς τῶν πρὸς πραγματοποίησιν τοῦ ἐν λόγῳ γραμματίου προικίσεως παραχωρητέων ἐθνικῶν γαιῶν, ὥφειλε καὶ διὰ τῆς πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν περὶ πραγματοποιήσεως τοῦ γραμματίου τούτου ἀναφορᾶς αὐτοῦ νὰ ὀρίσῃ τὰς γαίας ταύτας, ἵνα καὶ τὸ δημόσιον (ὅπερ εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ ἐξετάσῃ διὰ τῆς ἀρμοδίας οἰκονομικῆς ἀρχῆς ἂν αἱ γαῖαι οὗται ᾔναι παραχωρήσιμοι) καταστήσῃ ὑπερήμερον· κατὰ μείζονα δὲ λόγον ὥφειλε νὰ πράξῃ τοῦτο διὰ τῆς ἀγωγῆς, τοῦτο μὲν ἵνα ἡ περὶ τούτου αἵτησις αὐτοῦ ᾔ δικαστικῆς ἐκτιμήσεως ἐπιδικτική, τοῦτο δὲ ὅπως καὶ τὸ ἐναγόμενον δημόσιον δυνήθῃ νὰ ὑπερασπισθῇ κατὰ τῆς ἀγωγῆς. Ὅθεν ἡ ἐν τῇ ἀγωγῇ αἵτησις περὶ ὑποχρεώσεως τοῦ δημοσίου εἰς παραχώρησιν γαιῶν καλλιεργησίμων τῆς ἐκλογῆς τοῦ ἐνάγοντος πρὸς πραγματοποιήσιν τοῦ εἰρημένου γραμματίου καὶ εἰς ἄλλας θέσεις, ὅπου δῆποτε ἐπιδείξωσιν οἱ ἀδελφοὶ αὐτῆς Στέργιος καὶ Κῦρος Χ. Σίμου, πληρεξούσιος καὶ ἀντίκλητος τούτου, συμφῶνως καὶ πρὸς τὰς περὶ ὑπερημερίας ἀρχὰς τοῦ Δικαίου, καὶ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 158 τῆς πολ. δικον. ἀπερρίφθη διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ὡς ἀόριστος· ἄρα κατὰ τὸ μέρος τοῦτο ἀνυπόστατος ἡ περὶ ἀναιρέσεως αἵτησις.

Ἐπειδὴ ὁ ἀναιρεσείων διὰ τῆς προκείμενης ἀγωγῆς ἐκθέσας ὅτι τὸ δημόσιον, καίτοι γενομένης αἰτήσεως θεραπείας ἀπὸ τῆς 6 Σεπτεμβρίου 1865, ἀρνεῖται τὴν πραγματοποιήσιν τοῦ ἐν λόγῳ γραμματίου, καὶ τὴν παραχώρησιν ἐθνικῶν γαιῶν εἰς τὴν

περιφέρειαν τοῦ δήμου Θεβῶν εἰς δέκα ζευγάρια, καὶ τοῦ δήμου Πλαταιῶν εἰς χωρίον Λουφτῇ κλ. ἐξατεῖται νὰ ὑποχρεωθῇ τὸ δημόσιον καὶ εἰς ἀποζημίωσιν πρὸς δραχμὰς 350 κατ' ἔτος διὰ τὰ διαφυγόντα εἰσοδήματα, ἅπερ ἐστερήθη ἀπὸ τῆς 6 Σεπτεμβρίου 1864, ἀφ' ἧς τὸ δημόσιον κατέστη ὑπερήμερον ὡς πρὸς τὸν δικαιοπάροχόν του μέχρι τῆς παραχωρήσεως τῶν γαιῶν μετὰ τοῦ τόκου αὐτῶν ἐφ' ἑκάστου ἐτησίου εἰσοδήματος. Καὶ ἡ μὲν ἐκκληθεῖσα ἀπόφασις τῶν πρωτοδικῶν ἀπέρριψεν ὁλοσχερῶς τὴν αἴτησιν ταύτην (δῆλον ὅτι καὶ ὡς πρὸς τὸν μετὰ τὴν ἐπίδωσιν τῆς ἀγωγῆς χρόνον) λόγῳ ὅτι στηρίζεται εἰς τὴν ὑπερημερίαν τοῦ δημοσίου, ἀλλὰ, διὰ νὰ ὑπάρξῃ τοιαύτη, ἀπαιτεῖται νὰ προηγηθῇ αἴτησις περὶ παραχωρήσεως γαιῶν ὠρισμένων· τὸ δὲ ἐφετείον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ἀπέρριψε κατὰ τοῦτο τὸ μέρος τὴν ἔφessin τοῦ ἀναιρεσεύοντος ἐκλάβον ὅτι ἐπρόκειτο περὶ καρπῶν πρὸ τῆς ἀγωγῆς καὶ διὰ τοὺς λόγους τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεως.

Ἐπειδὴ ὡς πρὸς μὲν τοὺς καρποὺς ἀπὸ τῆς ἀγωγῆς ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις (καθόσον ἡ ἀγωγή δὲν ἀπερρίφθη ὡς ἀόριστος, ἥτοι ὡς πρὸς τὴν παραχώρησιν ἐθνικῶν γαιῶν ἐν τῷ δήμῳ Θεβῶν εἰς δέκα ζευγάρια, καὶ ἐν τῷ δήμῳ Πλαταιῶν εἰς τὸ χωρίον Λουφτῇ) προφανῶς παρεβίασε τὴν τοῦ ἄρθρου 156 § 2 τῆς πολιτ. δικον. διάταξιν, καθ' ἣν πάντοτε ὁ ἐναγόμενος καθίσταται ὑπερήμερος· ὡς πρὸς δὲ τοὺς καρποὺς ἀπὸ τοῦ 1864 μέχρι τῆς ἀγωγῆς στερεῖται αἰτιολογικοῦ ἐπὶ τοῦ οὐσιώδους ἐν τῇ ἀγωγῇ ἰσχυρισμοῦ τοῦ ἀναιρεσεύοντος πρὸς παραχώρησιν γαιῶν εἰς τὰς εἰρημένους δύο θέσεις χάριν πραγματοποιήσεως τοῦ ἐν λόγῳ γραμματίου ὅτι καὶ ὁ δικαιοπάροχος αὐτοῦ Γλώτης Χ. Παπαθανασίου ἀπὸ τῆς 6 Σεπτεμβρίου 1864, καὶ αὐτὸς ὁ ἀναιρεσεύων δι' αἰτήσεως θεραπείας ἀπὸ 6 Σεπτεμβρίου 1866 ὑπέβαλον αἰτήσεις περὶ αὐτῶν, διότι τὸ ἐφετείον οὐδαμῶς ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὰς αἰτήσεις ταύτας, οὔτε ἐσκέφθη ἂν κατὰ τὸ περιεχόμενον τῆς ἀγωγῆς διὰ τῶν εἰρημένων αἰτήσεων δὲν ὠρίσθησαν αἱ παραχωρητέαι γαῖαι, ὡς προσδιωρίσθησαν διὰ τῆς ἀγωγῆς, ἥτις κατὰ τὸ μέρος τοῦτο δὲν ἀπερρίφθη ὡς ἀόριστος. Ἄρα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις κατὰ τὸ μέρος τοῦτο ἀναιρετέα ἐστὶ δυνάμει τῶν ἄρθρων 201 καὶ 807 § 5 καὶ 6 τῆς πολ. δικονομίας». (Πολ. Α. Π. 70 τοῦ 1876).

§ 26. Τὰ δικόγραφα γραφόμενα ἐπὶ ἁπλοῦ χάρτου; Βλ. Πείρας σελ. 5125 ἐπ. Πρὸβλ. τὴν ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. χαρτόσημον.

§ 27. Ἡ ἐπίδοσις τῆς ἀγωγῆς φέρει τὰς ἐξῆς μεταβολάς¹.

α) Διακόπτει τὴν παραγραφὴν τῆς ἀγωγῆς, ἥτοι τὴν καλουμένην ἀποσβεστικὴν².

β) Ποιεῖ ἐπίδικον τῆς διαφορᾶς τὸ ἀντικείμενον, ἀπαγορευμένης ἀπ' αὐτοῦ πάσης καινοτομίας³.

γ) Μεταβάλλει εἰς ἐντόκους τὰς χρεαπαιτήσεις⁴ καὶ καθίστησι τὸν ἐναγόμενον κακῆς πίστεως νομέα⁵.

§ 28. Τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐπιδόσεως ἀναιροῦνται, ἀπορριφθείσης ὕστερον τῆς ἀγωγῆς, παραιτηθείσης ἢ καταργηθείσης τῆς δίκης. Βλ. Πείρας, σελ. 2882.

§ 29. Ἡ εἰς ἀναρμόδιον δικαστήριον εἰσαχθεῖσα ἀγωγή δὲν διακόπτει τὴν παραγραφὴν. Ν. 11 Βασ. (48. 11) Ν. 7 Κώδ. (7. 21). Βλ. Πείρας σελ. 2880⁶. 2892 ἐπ.

§ 30. Ὅταν τὸ δικαστήριον κηρύξῃ ἑαυτὸ ἀναρμόδιον, ἀπαιτεῖται νέα ἀγωγή ἵνα εἰσαχθῇ ἡ δίκη εἰς τὸ ἀρμόδιον δικαστήριον, ἢ ἀρκεῖ ἀπλῆ κλησίς; Βλ. Πείρας σ. 2892 ἐπ.—Νεώτερα⁷ καταχωρίσω ἐν τῇ ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. παραγραφῇ.

§ 31. Παρεπόμεναι αἰτήσεις (π. χ. καρπῶν, τόκων, δικαστικῆς δαπάνης, ἄλλων δαπανῶν, ἀποζημιώσεως κτλ.) δύνανται νὰ ζητηθῶσι διὰ χωριστῆς ἀγωγῆς, ἢ πρέπει νὰ ὑποβάλλωνται ἐν τῇ περὶ τοῦ κυρίου πράγματος δίκῃ εἰς τὸ δικαστή-

(1) Πρβλ. τὴν ἐν Πείρᾳ λ. πρόωρος ἀγωγή.—Βλ. Παπ. περὶ γενικῶν ἀρχῶν § 515 —Καλ. β' 155—181 —Σαβ. 6. 94 —Οἰκ. § 100.

(2) Βλ. Πείρας σελ. 2879 ἐπ. (σημ. 4 ἐπ.) καὶ σ. 68 σημ. 32 καὶ 32².—Πρβλ. τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. παραγραφῇ.

(3) Βλ. Πείρας σελ. 1299 καὶ Οἰκ. σ. 315 ἔκδ. 3.—Βλ. τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. ἐπίδικα.

(4) Βλ. Οἰκ. σημ. 5 σελ. 316 ἔκδ. 3 —Ἐτι Πείρας σελ. 4246 § 7 καὶ 4235 § 24.—Καλ. γ' § 483 ἔκδ. 2.—Ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. ὑπερμερία καταχωρισθήσεται ἡ Α. Π. 134 τοῦ 1875.

(5) Οἰκ. § 100 σημ. 6 ἔκδ. 3.—Πείρας σ. 540 (§ 6) καὶ σ. 2247 σημ. 7.—Παπ. ἀστοκ. δίκ. § 91.—Παπ. κληρον. δίκ. σελ. 338 σημ. 5.—Συμπλήρωσιν ἔχετε ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. δαπάναι' καρποῖ' τόκοι.

Κακῆς πίστεως θεωρεῖται τις ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς καὶ οὐχὶ τῆς διαμαρτυρήσεως. (Πολ. Α. Π. 142 τοῦ 1876).

Ἀγωγῆς ἀποτελέσματα ὡς πρὸς τοὺς καρπούς βλ. Α. Π. 102 106. 295 τοῦ 1867, περὶ ὧν ὁμιλήσω ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. καρποί. Βλ. ἔτι τὴν 102 τοῦ 1867 ἐν Πείρᾳ λ. φόροι.

(6) Νεώτερα ἀπόφ. 40 τοῦ 1875, περὶ ἧς ἐν τῇ κατωτ. λ. παραγραφῇ.

(7) Οἶον Α. Π. 17 τοῦ 1870.

ριον; Ναί μὲν κατὰ τὸ β. δ. ἕαν τις, κινῶν τὴν περὶ τοῦ κεφαλαίου, μὴ ῥητῶς μνημονεύσῃ καὶ περὶ τόκων, οὐ δύναται ἰδιαζόντως ἔτι τὴν αὐτὴν ἀγωγὴν (περὶ τῶν τόκων) γυμνάσαι μετὰ τὴν καταδίκην¹. ἀλλὰ τὴν σήμερον συγχωρεῖται εἰς τὸν δανειστήν καὶ μετὰ τὴν ἐκδίκασιν τῆς περὶ κεφαλαίου ἀγωγῆς νὰ κινήσῃ ἀγωγὴν καὶ περὶ τόκων, ἕαν ἐκ τῆς παραλείψεως αὐτῶν ἐν τῇ πρώτῃ δίκῃ δὲν συνάγῃται παραίτησις τῆς τῶν τόκων ἀξιώσεως².

Ὁ Οἶκον. (§ 80 σημ. 7 ἔκδ. 3) λέγει ὅτι ἡ τοῦ β. δ. ἀκριβολογία δὲν φυλάττεται παρ' ἡμῖν τὴν σήμερον. Ὁ Παπ. (περὶ ἐνοχῶν τ. α' ἔκδ. 2 § 80) ὑποστηρίζει τὴν αὐτὴν γνώμην, μόνον δὲ ὁ Καλλιγᾶς, ὅσον ἐγὼ γινώσκω, τὴν ἀντίθετον παραδέχεται ὡς πρὸς τοὺς τόκους γνώμην, ἐν ᾗ περὶ τῶν ἐξόδων λέγει ὅτι χωρεῖ χωριστὴ ἀγωγή δυνάμει τῶν ἀρθρ. 209 καὶ 218 τῆς πολ. δικον. (ἴδε Καλ. γ' § 569 ἔκδ. 2).

§ 31². Ἡ νομολογία;³. Ὁ Ἄρειος Πάγος διὰ τῶν ἀποφ. 6. 152 καὶ 530 τοῦ 1852 κλίνει⁴ εἰς τὴν ἀρχὴν ὅτι δὲν ἰσχύουσι κατὰ τοῦτο αἱ τοῦ ῥωμ. δικ. διατάξεις, ἀποφηνάμενος καὶ διὰ τῆς 160 τοῦ 1857 ὅτι αἱ ῥωμαϊκαὶ διατάξεις, καθ' ἃς, πληρωθέντος μετὰ τὴν ὑπέρθεσιν τοῦ κεφαλαίου, δὲν δύνανται ν' ἀπαιτηθῶσι τὰ τῆς ὑπερμερίας παρακολουθήματα, δὲν ἰσχύουσιν ἤδη. (Ἡ Α. Π. 160 τοῦ 1857 φέρει· «Ἐπειδὴ, κατὰ τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν τῶν ἐν Αθήναις ἐφετῶν, ὁ δικαιοῦχος, δεχόμενος τὸ κύριον τῆς ἀπαιτήσεώς του ἀντικείμενον ἄνευ ἐπιφυλάξεως περὶ τῶν τυχόν κεκτημένων, δυνάμει τῆς ὑπερμερίας τοῦ ὀφειλέτου, ἀπαιτήσεων ἀποζημιώσεως, στερεῖται, κατὰ τὸν νόμον, τοῦ δικαιώματος νὰ ἐπιδιώξῃ αὐτάς· ἐκ δὲ τῶν νόμων, εἰς οὓς στηρίζεται ὑπὲρ τοῦ δόγματος τούτου, οἱ μὲν ἀναφέρονται εἰς τὴν δι' ἀνανεώσεως ἀναίρεσιν τῆς προὑπαρχούσης ἐνοχῆς, ἄλλοι δὲ εἰς τὴν διὰ τῆς ἀποδοχῆς τοῦ κυρίου ἀντικείμενου τῆς ἐνοχῆς ἀπώλειαν τοῦ δικαιώματος ἐπὶ πληρωμῇ τῆς χρηματικῆς ποινῆς (τὴν συναγομένην ἐκ τοῦ ἐκλεκτικοῦ δικαιώματος τοῦ δικαιοπαρόχου ν' ἀπαιτήσῃ ἢ τὸ κύριον ἀντικείμε-

(1) Κώδ. (4. 32) 26 πρ. Βασ. (23. 2) 37.—Βλ. Vind. Παγδ. α, 328 σημ. 24 καὶ Οἶκ. § 80 σημ. 7 ἔκδ. 3.

(2) Πρὸς τὸ 218 πολ. πρὸς τὸν Κώδ. (7. 51) 3. Βασ. (9. 3) 67.

(3) Περὶ τῆς τῶν ἐφετείων βλ. Πείρας σελ. 59 σημ. 8.

(4) Διὰ τῆς 530 τοῦ 1852 ὁ Α. Π. στηρίζεται ἰδίως εἰς τὰ ἀρθρα 136. 170 καὶ 218 τῆς πολ. δικονομίας.

νον τῆς ἐνοχῆς ἢ τὴν χρηματικὴν ποινήν), (45. 1) 115 § 2, καὶ τέλος ἄλλοι εἰς τὴν ἀρχήν, ὅτι, παραγραφείσης τῆς περὶ τοῦ κεφαλαίου ἀγωγῆς, ἀπαράδεκτος ἀποβαίνει ἡ ἀπαιτήσις τῶν τόκων αὐτοῦ.

Ἐπειδὴ ὑπάρχουσι μὲν ὅρισμοι τοῦ ῥωμ. νόμου, καθ' οὓς, πληρωθέντος μετὰ ὑπέρθεσιν τοῦ κεφαλαίου, δὲν δύνανται ν' ἀπαιτηθῶσι τὰ ἐκ τῆς ὑπερμερίας παρακολουθήματα αὐτοῦ, π. χ. τόκοι (19. 1) 49 § 1, οἱ ὅρισμοι ὅμως οὗτοι ἀπορρέουσιν ἀπὸ τοῦ δόγματος τοῦ νόμου ἐκείνου, ὅτι πρὸς ἐπιδιώξιν τῶν τοιούτων παρακολουθημάτων δὲν ἐδίδετο ἰδίᾳ ἀγωγή, καθὼς μὴ ἀποτελούντων τὸ ἀντικείμενον ἀγωγίμου ἐνοχῆς (οὗ γὰρ ἐστὶν ὁ τόκος ὑπὸ ἐνοχήν. Βασ. (19. 8) 49 § 6), ἀλλ' ἡ ἀγωγή ἀπὸ τῆς περὶ τοῦ κυρίου ἀντικειμένου ἐνοχῆς, εἰς ᾗ προσετίθεντο κατὰ τὴν διάγνωσιν τοῦ δικαστοῦ ὅθεν, ἀναιρουμένης τῆς ἐνοχῆς ταύτης διὰ τῆς πληρωμῆς τοῦ ἀντικειμένου αὐτῆς, δὲν ὑπελείπετο ἔνδικον μέσον ἐπιδιώξεως τῆς ἀπαιτήσεως τῶν ἐκ τῆς ὑπερμερίας ὀφειλομένων καρπῶν ἢ τόκων· ἀλλὰ τὸ δόγμα ἐκεῖνο ἀργεῖ τὴν σήμερον ὡς ἀντιβαῖνον εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς πολ. ἡμῶν δικονομίας, καθ' ἃς πᾶσα ἀξιώσις κεκτημένου δικαιώματος δύναται νὰ ἐπιδιωχθῇ δι' ἀγωγῆς ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων (ἄρθρον 1 τῆς πολ. δικονομίας) ὅθεν καὶ αἱ περὶ παρακολουθημάτων κυρίας ἀπαιτήσεως ἀξιώσεις δύνανται νὰ ἐπιδιωχθῶσι δι' ἰδίας ἀγωγῆς, ἐὰν δὲν συνάγῃται, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου, ἐκ τῶν πράξεων τοῦ δικαιοῦχου, ὅτι οὗτος, ἐπιδιώξας, ἢ ἀποδεχθεὶς τὸ κύριον τῆς ἀπαιτήσεως αὐτοῦ ἀντικείμενον, παρητήθη τῶν παρεπομένων αὐτῷ ἀξιώσεων· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν, ἀντὶ νὰ ἐξετάσῃ ἂν οἱ ἀναιρεσεῖοντες, παραλαβόντες τὸ κτῆμα Μοσκοχώρι ἄνευ ἐπιφυλάξεως ἢ διαμαρτυρίας τινός, ἐδήλωσαν διὰ τῆς σιωπῆς των, ὅτι παραιτοῦνται τῶν περὶ ἀποζημιώσεως κατὰ τοῦ δημοσίου ἀξιώσεων των τῶν κεκτημένων ἐκ τῆς ὑπερμερίας αὐτοῦ, θεωρεῖ, δυνάμει τοῦ νόμου, ἀπαράδεκτον τὴν περὶ ἀποζημιώσεως ἀγωγήν ἐκ τῆς ἄνευ δηλώσεως ἢ ἐπιφυλάξεως παραδοχῆς ὅθεν παρεβίβασε τὰς περὶ ἀποδείξεων διατάξεις τῶν ἄρθρ. 252, 256 καὶ 272 τῆς πολιτ. δικονομίας, καθιερώσαν νόμιμον τεκμήριον ἐκ γεγονότος, ἐξ οὗ ὁ νῦν ἰσχύων νόμος οὐδὲν τεκμήριον παράγει· αἱ δὲ διατάξεις αὗται, καθὼς ῥυθμίζουσιν τὸν τρόπον, καθ' ὃν οἱ διάδικοι δικαιοῦνται νὰ πείσωσι τὸν δικαστὴν περὶ τῆς ἀληθείας τῶν εἰς τὴν ἐκβασιν τῆς δίκης οὐσιώδη ἐπιρροὴν ἐχόντων ἰσχυρισμῶν των, εἰσὶν οὐσιώδεις». (Α. Π. 160 τοῦ 57).

§ 31³. Αντικειμένη πως εἰς ταῦτα φαίνεται ἡ Α. Π. 131 τοῦ 1847 φέρουσα¹.

«Ἐπειδὴ δὲν πρόκειται περὶ τόκων αὐτοδικαίως ἢ ἐκ συμφωνίας, ἀλλὰ περὶ τόκων μὴ ἐκκαθαρισμένων ἐξόδων, οἵτινες δὲν ἀποδίδονται πρὸς τῆς ἐκκαθαρίσεως των, ἐκτὸς ὅταν, διαρκούσης τῆς περὶ ἐξόδων δίκης, ὁ αἰτῶν τὰ ἐξόδα, τὰ ἐν καλῇ τῇ πίστει γανόμενα, προσδιορίσῃ τὸ ποσὸν αὐτῶν, καὶ ζητήσῃ συνάμα καὶ τοὺς τόκους, διότι εἰς ταύτην τὴν περίπτωσιν ὁ ὑποχρεούμενος εἰς τὴν καταβολὴν τῶν ἐξόδων εἶναι εἰς κατάστασιν, ἂν θέλῃ, νὰ καταθέσῃ αὐτὰ ἀμέσως, τὰ ὁποῖα κατὰ διαταγὴν καὶ ἐξ ἐπεικειᾶς τοῦ δικαστοῦ *ex officio judicis aequitatis ratione* ὡς ὀρίζει ὁ νόμος 48 (6. 1) τῶν Πανδεκτῶν, ἀποδίδονται εἰς τοὺς ἐν καλῇ πίστει διατελοῦντας· ἄλλως, ἐὰν δὲν ζητηθῶσιν, ὡς εἴρηται, συνάμα τοιοῦτοι τόκοι, δὲν δύνανται μετὰ τὴν περὶ τῶν ἐξόδων ὀριστικὴν ἀπόφασιν δι' ἰδιαιτέρας ἀγωγῆς νὰ ζητηθῶσιν. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, οἱ νῦν ἀναιρεσεύοντες διὰ τῆς ἀπὸ 13 μαρτίου 1843 ἀγωγῆς των ἐζήτησαν τόκους τῶν ἐξόδων, τὰ ὁποῖα ἐπεδικάσθησαν εἰς αὐτοὺς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 224 ἀποφάσεως, καὶ τὰ ὁποῖα ἦσαν ἀκαθάριστα, διότι δὲν ὥρισαν αὐτὰ οἱ τότε ἐνάγοντες καὶ νῦν ἀναιρεσεύοντες, οὔτε ἐζήτησαν συνάμα μὲ αὐτὰ τοὺς τόκους· ἄρα τὸ ἐφετεῖον ὀρθῶς ἀπέριψε τὴν μεταγενεστέρως γενομένην περὶ τόκων αἵτησίν των καὶ ὀρθῶς ἐφήρμοσε τὰς διατάξεις τῶν νόμων 13, τιτλ. 32. 4 βιβλ. τιτλ. 34 βιβλ. 4 τοῦ Κώδικος».

§ 31⁴. Περὶ τοῦ ζητήματος, ἐὰν ὁ τὸ κύριον αἰτῶν αἰτῇ σιωπηρῶς καὶ τὰ παρακολουθήματα (τόκους, καρποὺς) ὀμιλήσῃ κατωτέρω².

§ 31⁵. Αἵτησις περὶ τόκων ἢ δαπανῶν δύναται νὰ γίνῃ διὰ τῶν προτάσεων; Βλ. σελ. 60 σημ. 10 ἐπ. σελ. 543 § 32 σελ. 551 § 59 ἐπ. 1186 ἐπ.—Δι' ἐφέσεως; Βλ. σελ. 1497 ἐπ. τῆς Πείρας.—Περὶ ἀποζημιώσεως; Βλ. σελ. 3034 ἐπ. Πείρας.

§ 32. Τὸ δικαστήριον ἀποφασίζει πρῶτον ἐπὶ τῶν κυρίων

(1) Ὅταν ἡ ζημία συνίσταται εἰς τὰ ἐξόδα τῆς δίκης, ἣν ὑπέστη τις ἐξ ὑπαίαιότητος ἄλλου, δύναται ἐκεῖνος νὰ τὰ ζητήσῃ παρὰ τούτου, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ νόμου 4. 5 § 1 Π. (19. 1) καὶ ἐκ τῶν διατάξεων 9. 17 τοῦ Κώδ. (8. 43), ἡ δὲ περὶ ἀποζημιώσεως ἀγωγὴ δύναται νὰ εἰσχωθῇ καὶ μετέπειτα χωριστὰ, ὡς αἰεὶ τὸ δικάζον τὴν κυρίαν δίκην δικαστήριον δὲν ἐδίκασε συγχρόνως καὶ τὴν περὶ ἀποζημιώσεως ἀπαίτησιν. (Α. Π. πολ. 324 τοῦ 1861).

(2) Βλ. Πείρας σελ. 457 (§ 3) καὶ σελ. 3070 § 7.

αἰτήσεις καὶ κατόπιν ἐπὶ τῶν ἐπιβοθητικῶν. Βλ. Πείρας σελ. 64 (§ 19⁶). 337 ἐπ. καὶ 1198. Ἐν τῇ ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. ἐνοτάσεις συμπληρώσω τὰ περὶ τούτου.

§ 33. Ποῖαι προσωπικαί, ποῖαι πραγματικαὶ ἀγωγαί; ¹ Βλ. Πείρας σελ. 61 ἐπ. 3460—3464.—Ἡ περὶ διανομῆς; σελ. 61 σημ. 13 καὶ σ. 2046 (§ 76) τῆς Πείρας.—Ἡ περὶ δόλου; Πείρας σελ. 1130 καὶ 3461 σημ. 12.

Ἡ ἀγωγή, δι' ἧς ἐνάγεται τὸ δημόσιον νὰ παραδώσῃ τῷ ἀγοράσαντι κτῆμα ὀθωμανικὸν ἐν Φθιώτιδι, κατὰ τὴν ἀπὸ 8/20 Δεκεμβρίου 1841 διακοίνωσιν τῆς Κυβερνήσεως, εἶναι προσωπικὴ· οὐδ' ἀπαιτεῖται νὰ προηγηθῇ αὐτῆς ἡ διὰ παραδόσεως κατ'ἀλήψις. (Πολ. Α. Π. 256 τοῦ 1869, φερουσα· «Ἐπειδὴ ἡ προκειμένη ἀγωγή δὲν ἀφορᾷ διεκδίκησιν, καὶ ἐπομένως εἶναι ἄνευ ἐπιρροῆς ὁ λόγος ὅτι δὲν παρέλαβον οἱ ἐνάγοντες τὸ ἐπίδικον· εἶναι δὲ ἐντελὴς προσωπικὴ, καθὼ στήριζομένη εἰς τὸν λόγον, ὅτι κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς ἀπὸ 8/20 Δεκεμβρίου 1841 διακοινώσεως τῆς γενομένης πρὸς τοὺς πρέσβεις τῶν ἄλλων δυνάμεων περὶ τῶν εἰς Φθιώτιδα κειμένων καὶ διαφιλονεικουμένων ὀθωμανικῶν κτημάτων, ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἀνεδέχθη τὴν ὑποχρέωσιν νὰ παραδώσῃ εἰς τοὺς πρώτους ἀγοραστὰς τὰ πωληθέντα καὶ κατεχόμενα παρ' αὐτῆς κτήματα, ἐξ ὧν πρὸς ἐκτελεσιν τῆς ὑποσχέσεώς της καὶ τοῦ παρ' αὐτῆς ληφθέντος μέτρου παρέδωκε πρὸς ἄλλους, οὐχὶ δὲ καὶ πρὸς τοὺς ἐνάγοντας· ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει πρὸς ἐξάσκησιν τῆς προσωπικῆς ἀγωγῆς δὲν ἀπαιτεῖται νὰ προηγηθῇ ἡ διὰ παραδόσεως κατ'ἀλήψις τοῦ ἐπιδίκου κτήματος, οὔτε ἡ ἀπόκτησις τῆς ἐπ' αὐτοῦ κυριότητος· δὲν ἐζήτησαν δὲ διὰ τῆς ἀγωγῆς ἀποζημιώσεις, ὡς ὑπὸ πωλητοῦ ὀφειλομένην διὰ τὴν μὴ γενομένην παράδοσιν τοῦ χωρίου, ὡς κατεχομένου ὑπὸ τοῦ δημοσίου· καὶ ἐπομένως κατ' αὐτοῦ ἤρμοζεν ἡ προκειμένη ἀγωγή, καὶ οὐχὶ κατὰ τοῦ πωλητοῦ ὀθωμανοῦ». — Πρβλ. τὴν ἐν Πείρᾳ λ. Συνθήκαι.

Συμπλήρωσιν βλ. ἐν ταῖς ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. πραγματικαὶ καὶ προσωπικαὶ ἀγωγαί.

§ 34. Ἀγωγή περὶ ἐπιστροφῆς φόρων, οὗς τὸ δημόσιον εἰσέπραξε χωρὶς νὰ ἔχῃ κυριότητα. Βλ. Πείρας σ. 2510 ἐπ. 4574 (§ 228). 4680 ἐπ. 4696 ἐπ.

§ 35. Ὁ ἀγοραστὴς ἐξασκεῖ τὰ δικαιώματα τοῦ πωλητοῦ

(1) Οἰκ. § 81 ἐκδ. 3. Καλ. α. § 230. 239. Παπ. περὶ γεν. ἀρχῶν § 423 ἐπ. 437. Θέμ. α'. σελ. 117 ἐπ.

καὶ χωρὶς εἰδικῆς ἐκχωρήσεως. (Ἀρείου Πάγου 160 τοῦ 1875, περὶ ἧς ἀνωτέρω σελ. 5400).—Σχετικὸν βλ. ἐν σελ. 1077 ἐπ. τῆς Πείρας.

§ 36. Ἐννοια τοῦ 729 πολ. δικον.—Ἴδε σελ. 3734 ἐπ. τῆς Πείρας.

§ 37. Ἀγωγή περὶ ἀκυρώσεως ἢ διαρρηξέως συμβολαίων, κατὰ τὸν Ἰόνιον κώδικα. Βλ. Ἀρ. Πάγου 268 τοῦ 1872 ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. παραγραφή.

§ 38. Ἡ περὶ ἐπιστροφῆς τῆς προικὸς ἀγωγή εἶναι συνήθης καὶ ἂν ἡ σύστασις ταύτης βεβαιοῦται διὰ συμβολαίου. (Πολ. Α. Π. 136 τοῦ 1866).—Ἴδε τὰς ἐν Πείρᾳ λ. συμβιβασμοῦ ἀπὸ πείρα καὶ προίξ.

§ 39. Ἡ ἐξ ἀξιοποίνων πράξεων τιμωρουμένων κατ' ἐγκλησιν παραγομένη ἀγωγή εἰσάγεται εἰς τὸ πολιτικὸν δικαστήριον καὶ δικάζεται, ἂν δὲν γενῇ ἐγκλησις, μὴ ἀναχαιτιζομένη ἀπὸ τὴν ἑλλειψιν ποινικῆς ἀποφάσεως. (Πολ. Α. Π. 146 τοῦ 1866 φέρουσα· «Ἐπειδὴ τὸ πρωτοδικεῖον, ἀποφηνάμενον διὰ τῆς πρώτης αἰτιολογίας τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ὅτι οὐδεμία τοῦ νόμου διάταξις κωλύει τὴν ἐξάσκησιν τῆς προκειμένης ἀγωγῆς πρὶν ἀποφανθῇ τὸ ποινικὸν δικαστήριον, εἰς τὸ ὅποιον οὐδόλως εἰσῆχθη ποινικὴ διαδικασία περὶ τῆς (ἐφ' ἧς ἡ ἀγωγή στηρίζεται) πράξεως, ἣν ἀπέδωκεν ἡ ἀναιρεσειούσα εἰς τὴν ἀναιρεσίβλητον, οὐδεμίαν τοῦ νόμου διάταξιν παρεβίασε, προκειμένου λόγου περὶ δυσφημίσεως καὶ ἐξυβρίσεως; δηλαδὴ περὶ πράξεως καταδιωκομένης καὶ τιμωρουμένης κατ' ἐγκλησιν, τὴν ὁποῖαν οὐδεὶς νόμος ὑποχρεοῖ τὴν ἀναιρεσίβλητον νὰ κάμῃ· ὅθεν οὐδὲ καθ' ὑπέρβασιν ἐξουσίας ἐδίκασεν ἐπὶ τῆς προκειμένης ἀγωγῆς τὸ εἰρημένον πρωτοδικεῖον.

Ἐπειδὴ ὁ τρίτος τῆς ἀναιρεσειούσης λόγος, μὴ γενομένης ἐγκλήσεως διὰ τὴν ἐξυβρίσιν, τὸ ἀξιοποίνον αὐτῆς ἐξηλείφθη, καὶ ἐπομένως δὲν ἠδύνατο νὰ ὑπάρξῃ πλέον πολιτικὴ περὶ τῆς ἐξ αὐτῆς πηγασάσης τυχὸν βλάβης ἀγωγή, ἀπαράδεκτος ἐστὶ, καθὼς κατὰ πρῶτον ἤδη ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου προτεινόμενος· εἶναι δὲ καὶ ἀνυπόστατος, διότι οὐδεμία τοῦ νόμου διάταξις κωλύει, ὥς εἴρηται, τὴν ἐξάσκησιν τῆς πολιτικῆς ἀγωγῆς, χωρὶς νὰ προηγηθῇ ἐγκλησις, καθ' ἧς περιπτώσεις ἀναγκαίως αὕτη κατὰ νόμον ἀπαιτεῖται, καὶ οὐδεμία τοῦ νόμου διάταξις περιορίζει τὴν ἐξάσκησιν τῆς πολιτικῆς ἀγωγῆς ἐντὸς τοῦ χρονικοῦ διαστήματος, καθ' ὃ ἠδύνατο νὰ γίνῃ ἡ ἐγκλησις τῆς παραγραφῆς τῆς πολιτικῆς ἀγωγῆς κρινομένης κατὰ τὸ πολιτικὸν δί-

καιον. Μάλιστα δὲ ἂν παραγραφῇ ἡ περὶ ποινικῆς καταδιώξεως ἔγκλησις, τόσον μᾶλλον δεκτὴ εἶναι ἢ εἰς τὰ πολιτικὰ δικαστήρια εἰσαγωγή τῆς πολιτικῆς ἀγωγῆς καὶ ἡ ἐκδίκασις αὐτῆς ἄνευ τῆς ἐπιρροῆς τῆς ποινικῆς διαδικασίας, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 456 τῆς πολ. δικονομίας.

Ἐπειδὴ ἀποφηνάμενον τὸ πρωτοδικεῖον ὅτι ἐκ τῶν προσαχθαισῶν ἀποδείξεων ἐπίσθη, ὅτι ἡ ἀναιρεσεύουσα ἐδυσφήμισε καὶ ἐξύβρισε τὴν ἀναιρεσίβλητον, ἔγγαμον οὖσαν, διαδώσασα ὅτι εἶχεν ἀθεμίτους σχέσεις μετὰ τοῦ Σ. Π., ἀνυπόστατον ἀποβαίνει τὸ τῆς ἀναιρεσεύουσης παράπονον, ὅτι τὸ πρωτοδικεῖον δὲν ὤφειλε νὰ παραδεχθῇ τὴν ἀγωγὴν, χωρὶς νὰ δηλώσῃ συνάμα, ἂν ἐκ προθέσεως ἐξύβρισε, καθότι ἡ πρόθεσις ἔγκειται εἰς τὴν πρᾶξιν αὐτὴν τῆς διαδόσεως τῆς ἀποδοθείσης τῇ ἀναιρεσιβλήτῳ πράξεως». (Πολ. Α. Π. 146 τοῦ 1866).

§ 40. Ἀγωγή περὶ τῆς ὑποθήκης (action hypothécaire) εἶναι δεκτὴ ἐν Ἐπτανήσῳ, ἀφοῦ ὁ Ἰόνιος κώδικς ὥρισεν ἄλλως (ἄρθρ. 1994 ἐπ.) τὰ περὶ ἐνεργείας τῶν ὑποθηκικῶν δικαιωμάτων, τὰ ὁποῖα ὁ ἐνάγων ἔχει ἐπὶ κτήματος, μεταβιβασθέντος εἰς τρίτον;

Ὁ Ζαχ. (§ 287 σημ. 15) θεωρεῖ τὴν ἀγωγὴν αὐτὴν ματαίαν καὶ ἀπαράδεκτον, ἐκτὸς ἂν σκοπὸν ἔχῃ τὴν διακοπὴν τῆς παραγραφῆς. Ὁ Α. Π. διὰ τῆς 26 τοῦ 1870 εἶπεν, ὅτι δὲν ἀπαγορεύεται ἡ ἔγερσις τοιαύτης ἀγωγῆς, ὅταν μάλιστα ᾔηται ἐνδεχόμενον νὰ γίνωσιν ἀντιρρήσεις. (Ἴδε τὴν ἀπόφασιν ἐν σ. 4436 (§ 234) Πείρας, ἔνθα ἐσημειώθη ἐκ παραδρομῆς ὡς φέρουσα ἀριθ. 25.

§ 41. Περιορισμὸς ἀγωγῆς. Ἴδε σ. 937 ἐπ. 1515 ἐπ. 1523 ἐπ. 1601 ἐπ.—Πρὸς τὴν Α. Π. 260 τοῦ 1872 ἐν τῇ κατωτ. λ. ἀναίρεσις καὶ ἀρμολιότης.

§ 42. Κατὰ ποίαν ἐποχὴν ἐξετάζεται τὸ βάσιμον τῆς ἀγωγῆς; Ἴδε Πείρας σελ. 3485 ἐπ.

§ 43. Αἱ ἀγωγαὶ αἱ κοινοποιηθεῖσαι πρὸ τῆς ἀφομοιώσεως, ἐκδικάζονται κατὰ τὴν ἰσχύουσαν τότε νομοθεσίαν. (Πολ. Α. Π. 25 τοῦ 1870).

§ 44. Διανομή. Ὅταν ἀμφισβητῇται τὸ δικαίωμα τῆς περὶ διανομῆς αἰτήσεως τοῦ ἐνάγοντος, ποία ἀγωγή πρέπει νὰ κινῇται; Βλ. Πείρας σελ. 631 καὶ 2047. Ἐν ταῖς κατωτέρω λ. Διανομὴ καὶ κληρονομία συμπληρώσω τὰ περὶ τούτου.

§ 45. Ὑπάρχοντος συμβολαίου, δύνεται νὰ κινηθῇ ἀγωγή; Βλ. Πείρας σελ. 1707 (§ 8). 1939 (§ 470). σελ. 3593 ἐπ.

§ 46. Όταν εκδοθῇ ἀπόφασις καταδικάζουσα τινὰ εἰς χορήγησιν πράγματος, δύναται οὗτος νὰ κινήσῃ ἀγωγὴν ἵνα υποχρεωθῇ ὁ ἀντίδικός του νὰ λάβῃ τὸ πρᾶγμα; ὅχι· δύναται μόνον νὰ καταθέσῃ τὸ ὀφειλόμενον ἐνώπιον τῆς ἀρμοδίας ἀρχῆς. (Α. Π. 331 τοῦ 1855).

§ 47. Δύο βάσεις ἀγωγῆς συγχωροῦνται; Βλ. Α. Π. 9 τοῦ 1876 ἐν ταῖς λ. συρροή καὶ σώρευσις (τοῦ Παραρτ. τούτου).

§ 48. Ἐνωσις καὶ σώρευσις ἀγωγῶν· ἴδε Πείρας σ. 3960—9. —Πρβλ. τὴν εἰς τὸ Παράρτημα τοῦτο λ. σώρευσις.

§ 49. Μείωσις τοῦ τιμήματος. Βλέπε Ἀρείου Πάγου 222 τοῦ 1870.

§ 50. Ἡ ἐπὶ ἀναγνωρίσει τῆς οἰκογενειακῆς σχέσεως εἶναι *praejudicium*. Δηλαδή; Παπ. οἰκογ. δίκαιον § 6.—*in rem*. (αὐτ.).

§ 51. Ἀγωγή ἀποκληρώσεως (Καλ. ε' σ. 99, 540)· Πλασματική (αὐτ. σελ. 26, 520). Περὶ κληρονομίας (αὐτ. σ. 520). Εἰς τίνα ἀρμόζει; (αὐτ. σ. 520). Κατὰ τινος; (αὐτ. σ. 521). Κατὰ τοῦ καλῆ ἢ κακῆ τῇ πείσει κατόχου. (αὐτ. σ. 526, 527). Πότε παραγράφεται; (αὐτ. σ. 532, 578). Περὶ διαίρέσεως τῶν κληρονομιαίων (αὐτ. σελ. 546).

§ 52. Ἀγωγή. Ἰδε τὰς τοῦ Παραρτήματος τούτου λ. Νομή. Κληρονομία. Βάσις ἀγωγῆς. Παυλιανὴ ἀγωγή. Παραγραφή. Κατάργησις. Παρέμβασις. Πουβλικιανή. Ἐκδίκησις. Συρροή κλ. Ἔτι τὴν λ. ἀγωγὰς τῶν σ. 930—931 τοῦ γ' τόμ. Καλ. ἐκδ. 2.

Πίναξ λεκτικὸς τῆς λέξεως ἀγωγαί.

Ἀγοραστής. § 49. Ἐξασκεῖ δικαιώματα πωλητοῦ ἄνευ ἐκχωρήσεως; § 35. Συνθήκη περὶ τῶν ἐν Φιλιππῶν. § 33. Ἀγωγή περὶ ἀστόργου διαθήκης ὑπεξουσίου. § 42².—Ἀγωγὰς τίνες ἀσκοῦσι; § 1—42². Κατὰ ποίων; § 43.—Ἀγωγή ὡς δικόγραφον τί πρέπει νὰ περιέχῃ; § 20 ἐπ.—Ἀγωγή. Ἐπίδοσις ἀγωγῆς ποῖα ἀποτελέσματα φέρει; § 27. 28.—Ἀγωγή. Ἡ εἰς ἀναρμόδιον δικαστήριον ἀγωγή διακόπτεται παραγραφῇ; § 29. Νέα ἀγωγή; § 30.—Ἀγωγή χωριστὴ διὰ τὰ παρεπόμενα; § 31 ἐπ.—Ἀγωγή περὶ προικὸς συνήθης. § 38.—Ἀγωγὰς πραγματικαὶ καὶ προσω-

πικαὶ ποταί; § 33 ἐπ. Ἡ περὶ διανομῆς; Ἡ περὶ δόλου; (αὐτ.).—Ἐπιτροπὴ φόρων. § 34.—Ἀγωγή. Ἀγοραστής ἐξασκεῖ δικαιώματα πωλητοῦ ἄνευ ἐκχωρήσεως; § 35.—Ἀγωγὰς. Εἰσάγεται εἰς τὸ πολιτικ. δικαστήριον ἀγωγή περὶ ἀποζημιώσεως ἐξ ἀδικήματος τιμωρουμένου κατ' ἐγκλησιν, χωρὶς ποινικῆς δίκης; § 39.—Ἀγωγῆς περιορισμός. § 41.—Κατὰ ποῖαν ἐποχὴν ἐξετάζεται τὸ βάσιμον; ἢ οὐ, αὐτῆς. Νόμοι. § 42. 43. Ἀγωγή κινεῖται, ὑπάρχοντος συμβολαίου; § 45. Δύο βάσεις ἀγωγῆς; § 47. Ἐνωσις καὶ σώρευσις ἀγωγῶν. § 48. Περὶ μειώ-

σεως τιμήματος. § 49. Ἀναγνώρισις οικογενειακῆς σχέσεως. § 50. Ἀποκλήρωσις.—Κληρονομίας ἀγωγῇ. § 51. Πλασματικῇ. § 52.—Ἀγωγὴ περὶ ὑποθήκης (1994 ἐπ. Ἰόν. κώδης) § 40.

Actio institutoria. § 14.

Ἀδεια περὶ κινήσεως ἀγωγῆς. § 6.

Ἀδεια ἵνα ἐναγᾷ τις τὸν πατέρα αὐτοῦ. § 9.

Ἀδικήματα. § 5. Εἰσάγεται εἰς τὸ πολιτικὸν δικαστήριον ἀγωγὴ περὶ ἀποζημιώσεως ἐξ ἀδικήματος τιμωρουμένου κατ' ἐγκλησιν χωρὶς ποινικῆς δίκης; § 39.

Ἀίτησις ὠρισμένη. Ἴδε τὴν ὥδε λ. ὁριστία.

Αἰτιολογίαι. § 25.

Ἀναγνώρισις οικογενειακῆς σχέσεως. § 51.

Ἀνακοπή. § 22.

Ἀναρμόδιότης. Ἡ εἰς ἀναρμόδιον δικαστήριον ἀγωγὴ διακόπτεται παραγραφῇ; § 29. Νέα ἀγωγή. § 30.

Ἀνήλικες. § 21.

Ἀντικείμενον διαφορᾶς καὶ τὰ διάφορα περιστατικὰ πρέπει νὰ ἐκτίθενται ἐν τῇ ἀγωγῇ. § 23. 24 ἐπ.

Ἀοριστία. § 23. 24. 25.

Ἀποζημιώσεις. Διὰ τῶν ἐγγράφων προτάσεων χωρεῖ αἴτησις περὶ τόκων κ.τ.λ. § 31 πεντ. δι' ἐφέσεως; (αὐτ.).—Ἀγωγὴ χωριστῇ διὰ τὰ παρακολουθήματα. § 34 ἐπ.

Ἀποζημιώσεις. Εἰσάγεται εἰς τὸ πολ. δικαστήριον ἀγωγὴ περὶ ἀποζημιώσεως ἐξ ἀδικήματος τιμωρουμένου κατ' ἐγκλησιν, χωρὶς ποινικ. δίκης; § 39.

Ἀποκλήρωσις. § 51.

Ἀρμόδιότης. Ἡ εἰς ἀναρμόδιον δικαστήριον ἀγωγὴ διακόπτεται παραγραφῇ. § 29. Νέα ἀγωγή; § 30.

Ἀρχή. Διαταγὴν ἀρχῆς ὁ ἐκτελὼν εὐθύνεται; § 19 πεντ.

Ἀστοργος διαθήκη. Ἀγωγὴ περὶ ἀστόργου διαθήκης ὑπεξουσίου. § 12^ο.

Ἀφομοίωσις μὲ τὴν Ἐπτάνησον. § 42. 43.

Βάσεις δύο ἀγωγῆς. § 47.

Δαπάναι. Ἀγωγὴ χωριστῇ διὰ τὰ παρεπόμενα; § 31 ἐπ.

Δαπάναι. Διὰ τῶν ἐγγράφων προτάσεων αἴτησις περὶ τόκων κ.τ.λ.; § 31 πεντ. Δι' ἐφέσεως (αὐτ.).

Δῆμοι. § 1. Ῥυμοτομία. § 4.

Δημόσιον. (Ῥυμοτομία. § 4).

Διαθήκη. Ἀγωγὴ περὶ ἀστόργου διαθήκης ὑπεξουσίου. § 12^ο.

Διανομή. § 44. Ἀγωγαὶ πραγματικαὶ καὶ προσωπικαὶ ποῖαι; § 33 ἐπ. ἡ περὶ δανομῆς; Ἡ περὶ δόλου; (αὐτ.). Ἐπιστροφὴ φόρων. § 34.

Διαταγὴν ἀρχῆς ὁ ἐκτελὼν εὐθύνεται; § 19 πεντ.

Δόλος. Ἀγωγαὶ πραγματικαὶ καὶ προσωπικαὶ ποῖαι; § 33 ἐπ. ἡ περὶ διανομῆς, ἡ περὶ δόλου (αὐτ.).—Ἐπιστροφὴ φόρων. § 34.

Δωρεά. § 16.

Ἐγκλησις.—Εἰσάγεται εἰς τὸ πολ. δικαστήριον ἀγωγὴ περὶ ἀποζημιώσεως ἐξ ἀδικήματος τιμωρουμένου κατ' ἐγκλησιν, χωρὶς ποινικῆς δίκης; § 39.

Εθνικὰ κτήματα. § 25. Τίνες ἐνάγουσι; § 2.

Ἐκχώρησις. Ἀγοραστῆς ἐξασκεῖ δικαιώματα πολίτου ἄνευ ἐκχωρήσεως; § 35.

Ἐνεχόρου πώλησις. § 8.

Ἐνστασις.—Κατ' ἐνστασιν ζητεῖται τὸ κληρονομικὸν δικαίωμα; § 40.

Ἐντολή. (Δαθρεμπόριον. § 5).

Ἐξοδα. § 30—31 πεντ.

Ἐπίδοσις ἀγωγῆς ποῖα ἀποτελέσματα φέρει; § 27. 28.

Ἐπιλογή. § 25.

Ἐπίτροποι. § 21. Ἐνάγοντες. § 11. Εὐθύνῃ.—Διαταγὴν ἀρχῆς ὁ ἐκτελὼν εὐθύνεται; § 19 πεντ.

Ἐφεσις. § 22. Πότε προτείνεται ὅτι δὲν εἶναι τις ἐναγώγιμος; § 18.

Ἐφεσις. Διὰ τῶν ἐγγράφων προτάσεων αἴτησις περὶ τόκων κ.τ.λ. § 31 πεντ. Δι' ἐφέσεως; (αὐτ.).

Ἡθικὰ πρόσωπα (ὄνομα ἐν τοῖς δικογράφοις). § 20 ἐπ.

Ίόνιος κώδικς. § 40.

Κακή πίστις. § 27.

Καρποί. § 25. Ἀγωγή χωριστὴ διὰ τὰ παρεπόμενα; § 31 ἐπ.

Κατοικίαι. § 22.

Κάτοχοι ἐθνικῶν κτημάτων (τίνες ἐνάγουσι;) § 2.

Κληρονομία. — (ἀγωγήν περὶ κλήρου τίνες ἔχουσι;) § 2². Παραίτησις ἐνὸς τῶν κληρονόμων. § 7. Κληρονομικὸν δικαίωμα γυναικὸς κατ' ἐνστασιν. § 10. Κατὰ τίνος κινεῖται ἡ περὶ κληρονομίας; § 19².

Κληρονομία· ἀγωγή περὶ αὐτῆς. § 51. Κοινωνοὶ ἐνάγουσι; § 3.

Λαθρεμπόριον. § 5.

Μείωσις τιμῆματος. § 49.

Μίσθωσις. Τίς ἐνάγεται διὰ τὰ εἰσοδήματα. § 17.

Μίσθωσις. (Τίς τῶν συγχυρίων ἐνάγει;) § 3.

Νέα ἀγωγή. § 30.

Νομὴ ἐθνικῶν κτημάτων (τίνες ἐνάγουσι;) § 2.

Νομικὰ πρόσωπα· ὄνομα ἐν τοῖς δικογράφαις. § 20 ἐπ.

Νόμοι ἐφαρμοστέοι. § 42. 43.

Ὅνομα ἐν τοῖς δικογράφοις; § 21.

Οἰκογένεια· ἴδε τὴν ὥδε λ. ἀναγνώρισις.

Παραγραφή. § 39· ἡ εἰς ἀναρμόδιον δικαστήριον ἀγωγή διακόπτει παραγραφὴν; § 29· νέα ἀγωγή; § 30.

Πατὴρ ἐνάγεται ὑπὸ τοῦ υἱοῦ; § 9.

Πειστήρια. § 12.

Περιορισμὸς ἀγωγῆς. § 41.

Πλασματικὴ ἀγωγή. § 51.

Πλειστηριασμὸς ἀκύρωσις. § 19 τετρ.

Πλοίαρχος (εὐθύνη ἰδιοκτητοῦ). § 14—15.

Ποινικὰ δίκαι. Εἰσάγεται εἰς τὸ πολ. δικαστήριον ἀγωγή περὶ ἀποζημιώσεως ἐξ ἀδικήματος τιμωρουμένου κατ' ἔγκλησιν, χωρὶς ποινικῆς δίκης; § 39.

Πολιτικὴ ἀγωγή. Ἄδεια περὶ κινήσεως ἀγωγῆς. § 6.

Πραγματικαὶ καὶ προσωπικαὶ ἀγωγαὶ ποῖται; § 33 ἐπ. Ἡ περὶ διανομῆς; Ἡ περὶ δόλου; (αὐτ.). — Ἐπιστροφὴ φόρων. § 34. Ἰδε τὴν ὥδε λέξ. ἀγωγή.

Πράκτωρ. § 21.

Προῖξ. Ἀγωγή περὶ προικὸς συνθήκης. § 58.

Προικοδοσία. § 25.

Προσωπικαὶ ἀγωγαὶ ποῖται; § 33 ἐπ. Ἡ περὶ διανομῆς; Ἡ περὶ δόλου; (αὐτ.). — Ἐπιστροφὴ φόρων. § 34. Ἰδε τῶν ὥδε λ. ἀγωγή.

Προτάσεις ἔγγραφοι· αἰτήσεις περὶ τόκων κτλ. δι' αὐτῶν; § 31 πεντ. Δι' ἐφέσεως; αὐτ.

Πτώχευσις. § 21.

Ρυμοτομία. § 4.

Συγκοινωνοὶ ἐνάγουσι. § 3.

Σύνδικοι. § 21.

Συνθήκη περὶ τῶν ἐν Φθιώτιδι. § 33.

Συνοικισμὸς Κορίνθου. § 15.

Τέκνα ἐνάγουσι γονεῖς. § 9.

Τιμῆματος μείωσις. § 49.

Τόκοι. § 25. 27. Ἀγωγή χωριστὴ διὰ τὰ παρεπόμενα. § 31 ἐπ.

Τόκοι. Διὰ τῶν ἐγγράφων προτάσεων αἰτήσεις περὶ τόκων κτλ.; § 31 πεντ. Δι' ἐφέσεως (αὐτ.).

Τρίτοι ἐνάγονται; § 43 ἐπ. 49 ἐπ.

Ὑδραῖοι. § 19³.

Υἱός. Πατὴρ ἐνάγεται ὑπὸ τοῦ υἱοῦ; § 9.

Υπάλληλοι. Ἄδεια περὶ κινήσεως ἀγωγῆς. § 6.

Υπεξούσιοι. — Ἄδεια ἵνα ἐναγάγη τις τὸν πατέρα αὐτοῦ. § 9. — Ἀγωγή περὶ ἀστέργου διαθήκης. § 12².

Υπερημερία. § 25.

Υποθήκης διαγραφή. § 46.

Υποθήκη. (1994 Ἰόν. κώδικς). § 40. Φθιώτις. Συνθήκαι περὶ τῶν ἐν Φθιώτιδι. § 33.

Φόρων ἐπιστροφὴ § 34.

Χαρτόσημον. § 26.

Χειράφετοι. § 1.

ΑΓΩΓΑΙ ΠΑΡΕΜΠΙΠΤΟΥΣΑΙ. Βλ. Πείρας σ. 60 (§ 7).—Περὶ ἀποκαταστάσεως. Βλ. σ. 318 (§ 12).—Ὅρα σ. 3068—3071 τῆς Πείρας.

ΑΔΕΙΑ. Βλ. Πείρας σελ. 84. 85.—Ἄδεια γυναικὸς ἵνα κινήσῃ ἀγωγὴν. Βλ. Πείρας σελ. 3587.—Ἄδεια τοῦ κρεωπώλου. Ποιν. Ἀρ. Πάγου 74 τοῦ 1876 ἐν τῷ ποινικῷ τμήματι τῆς Πείρας.

Ἴδε τὰς κατωτέρω λ. Γάμος.—Δωρεά (Πολ. Α. Π. 280 τοῦ 1871. Περὶ ἀδείας τοῦ συγγεν. συμβουλίου).—Χωροστάθμησις (περὶ ἀδείας οἰκοδομῆς).—Ἐπίτροπος. (Πολ. Α. Π. 146 τοῦ 71 περὶ κινήσεως ἀγωγῶν).—Βουλή. (Ποιν. Α. Π. 46 τοῦ 1875). ΑΔΕΛΦΟΙ.

§ 1. Ἀδελφοὶ καὶ ἀδελφὸν δμοπάτριοι. (Βλ. Καλ. ε. ἐκδ. 2 σελ. 134. Ἀδελφοὶ (αὐτ. σελ. 97)· ἑτεροθαλεῖς (αὐτ. σ. 152)· ἀμφιθαλεῖς (αὐτ. σ. 147).—Βλ. τὴν ἐν Πείρᾳ καὶ τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. κληρονομικὸν δίκαιον.

§ 2. Ἀδελφοὶ ὀφείλουσι διατροφὴν; Ἴδε λ. ἀδελφοὶ τῆς σελ. 652 Πείρας¹.

§ 3. Προικίζουσιν; Ἴδε τὴν λ. προῖξ σελ. 3324 Πείρας².

§ 4. Ἀδελφόπαιδες· Ἴδε σ. 676 τοῦ περὶ κληρονομίας συγγράμματος Παπ.

§ 5. Οἱ ἀδελφοὶ ἐνεργοῦσιν ὡς πληρεξούσιοι. Βλ. Πείρας σ. 3141 (§ 2 ἐπ.) καὶ σ. 3168 (§ 57²). Πρβλ. ποιν. Α. Π. 46 τοῦ 1874, φέρουσαν· «Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρον 91 τῆς πολ. δικονομίας, οἱ διάδικοι ἢ οἱ ἀντιπρόσωποι αὐτῶν ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιχειρῶσιν αὐτοπροσώπως ὅλας τὰς διαδικαστικὰς πράξεις, ἢ νὰ ἀναθέτωσι ταύτας εἰς τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ αὐτῷ ῥητῶς ὀρισμένα πρόσωπα· ἐπομένως ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὅφ' οὗ ἡ πολιτικὴ ἀγωγὴ (καθὰ ἐκ τῶν πρακτικῶν ἐξάγεται, καὶ παρὰ τῆς πολιτικῶς ἐναγούσης δὲν ἀμφισβητεῖται) ἐκινήθη παρ' αὐτῆς οὐ μόνον ἰδίῳ ὀνόματι, ἀλλὰ καὶ ὡς ἐπιτρόπου τῆς ἀνηλίκου θυγατρὸς τῆς, νομίμως μὲν δι' αὐτὴν ὑπεγράφη αὕτη παρὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῆς Γεωργίου Παναγᾶλη ὑπὸ τὴν ἀτομικὴν αὐτῆς ιδιότητα, ἀκύρως δὲ καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν παρ' αὐτῆς ἐπιτροπευομένην ἀνήλικον, διότι οὔτε ὡς πρὸς αὐτήν, ὡς ἐπίτροπον, οὔτε καὶ ὡς πρὸς τὴν παρ' αὐτῆς ἐπιτροπευομένην, ὑπάγεται οὗτος εἰς τινὰ τῶν ἐν τῷ μνησθέντι ἄρθρῳ 91 διαλαμβανόμε-

(1) Παπ. οἰκ. δίκ. § 180.

(2) Αὐτ. § 119 ἐπ.

νων περιπτώσεων, καὶ κατὰ συνέπειαν τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων, τὸ ἐναντίον ἀποφηνάμενον διὰ τῆς προσβαλλομένης ὑπ' αἰθ. 38 ἀποφάσεως καὶ δεχθὲν τὴν πολιτικὴν ἀγωγὴν διὰ τῆς ἐτέρας προσβαλλομένης ὑπ' αἰθ. 41 ἀποφάσεως, παρεβίωσε τὴν οὐσιώδη διάταξιν τοῦ μνησθέντος 91 ἄρθρου τῆς πολ. δικονομίας, ὅπερ ἐπάγεται ἀναίρεσιν κατὰ τὸ ἄρθρ. 807 τῆς πολ. δικονομίας». (Ποινικὴ Α. Π. 46 τοῦ 1874).—Πρὸβλ. τὴν ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. Πληρεξούσιοι.

ΑΔΗΛΟΝ πρόσωπον. Βλ. σελ. 34, 190 τοῦ περὶ κληρον. τοῦ Καλ. ἔκδοσις 2).—Ἰδε τὴν λέξιν πρόσωπα τῆς σελ. 1178 Πείρας.

ΑΔΗΛΑ συναλλάγματα (contractus incerti). Βλ. Καλ. γ' σελ. 175 ἔκδ. 2.

ΑΔΙΑΙΡΕΤΟΝ¹.

§ 1. Ἰδε Πείρας σελ. 86. 1151 ἐπ. 2680 ἐπ. 2827 ἐπ. 3927. 4026 ἐπ. (σ. 2722 λ. ἀδιαίρετα ἀντικείμενα· ἀδιαίρετος δμολογία).

§ 2. Ἀδιαίρετος ἡ περὶ μισθῶν ἀπαίτησις; Βλ. Α. Π. πολ. 134 τοῦ 1873 ἐν σελ. 4609 τῆς Πείρας.

§ 3. Κοινοποιήσις γενομένη πρὸς τὸν ἓνα τῶν προτιμωμένων εἰς ἀγοραπωλησίαν συγκυρίων ἀρκεῖ καὶ δι' ἀμφοτέρους; Ἰδε Α. Π. 268 τοῦ 1870 ἐν σελ. 3586 Πείρας.

§ 4. Ἀδιαίρετος ἡ περὶ διατροφῆς ἐνοχὴ. Α. Π. 79 τοῦ 70 ἐν τῇ ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. διατροφή.

§ 5. Ἀδιαίρετος ἡ ὑπηρεσία τῶν ἐκτελεστῶν διαθήκης; Ἰδε τὰς κατωτέρω λ. ἐκτελεσταὶ καὶ κληρονομία.—Ἔτι ζήτ. 330 τοῦ πρώτου ἡμετέρου Παραρτ.

§ 6. Ἀδιαίρετος ἐνοχὴ. Ἰδε τὴν λ. ἀδιαίρετοι ἐνοχαὶ τῆς σ. 1176 τῆς Πείρας. Ἔτι σ. 53 Καλ. γ' ἔκδ. 2.—Κατὰ Γαλ. Κώδ. (αὐτ. σελ. 68).—Ἰδε τὴν ἐν Πείρᾳ λ. Συνοποσχετικὸν—καὶ τὴν λ. Ἀδιαίρετον τῆς σελ. 1944 τῆς Πείρας.

ΑΔΙΑΝΕΜΗΤΟΝ τῆς κληρονομίας. (Βλ. σελ. 545 τοῦ περὶ κληρ. Καλ.).—Πρὸβλ. τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Διανομή. ΑΔΙΚΗΜΑ. Ἰδε σελ. 578. Καλ. γ' ἔκδ. 2.

Ἀδίκημα. Ἡ δίωξις γίνεται ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως (Σαρ. περὶ Συνταγ. ἔκδ. 6' § 290).—Ὅτι δύο τίκτονται ἐκ παντὸς ἀδικήματος ἀγωγαί' (αὐτ.).—Βλ. τὴν λ. πολιτικὴ ἀγωγή ἐν τῷ

(1) Ἰδε τὴν ἐν οἰκείῳ τόπῳ τοῦ Παραρτ. τούτου λ. ἐμέδικοι. (Ἀρ. Πάγ. 206 τοῦ 1870).

ποινικῷ τμήματι τῆς Πείρας.—Τόκοι ἐξ ἀδικήματος. (Βλ. σελ. 1256 ἐπ. τῆς Πείρας).—Ἴδε λ ἀδικήματα τῆς σ. 5425 Πείρας. ΑΔΙΚΟΣ ΒΛΑΒΗ (damnum injuria datum). Ἴδε σ. 582.

586. 693 Καλ. γ' ἐκδ. 2.

ΑΔΡΙΑΝΟΥ ἐκ διαθήκης διακατοχή· (σ. 68. 70. 533. τοῦ περὶ κληρ. Καλ. ἐκδ. 2).—Ἀδριανὸς περὶ ἐπιτεχθέντος ἀμνημονεύτου. (αὐτ. σελ. 61).

ΑΘΕΜΙΤΑ. Βλ. ἐν λ. ἀγωγαί (ἀνωτ. σ. 5408 § 5) ἐνθα ἡ Α. Π. 295 τοῦ 1875. Ἴδε καὶ σελ. 1142 Πείρας.

ΑΘΗΝΑΙ. Ἴδε σ. 88 (λ. Ἀθῆναι) τῆς Πείρας.—ἔτι ἴδε σ. 2886 τῆς Πείρας.—Ποῖαι αἱ περὶ αὐτῆς περιπέτειαι τοῦ τελευταίου ἱεροῦ ἀγῶνος; Βλ. τὰς ἐν Πείρᾳ λ. νεοφώτιστοι. Συνθῆκαι.—Ἀπόστασις ἀπὸ Πειραιῶς καὶ Ἀθηνῶν· ἴδε Α. Π. 82 τοῦ 76 ἐν τῇ ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. προθεσμία (ἀποστάσεως).—Βλ. τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Φρουρὰ Ἀθηνῶν.

ΑΘΗΝΑ ὁδός.—Βλ. τὴν ἐν Πείρᾳ λ. Χωροστάθμησις.

ΑΘΩΩΣΙΣ (acceptilatio). Ἴδε σελ. 33. 139. 160. 583. 770. 796. 884 Καλ. γ' ἐκδ. 2.—Παρ' ἡμῖν τὸ περὶ ἀφέσεως τῆς ὀφειλῆς σύμφωνον. (Παπ. οἰκογ. δίκαιον § 98).

ΑΙΓΙΑΛΟΣ. Ἴδε Πείρας σελ. 88 ἐπ. 3677, καὶ Σαριπόλου τὰ νόμιμα § 16. 122.

Αἱ πραγματικαὶ ἀγωγαὶ τοῦ θωμανικοῦ δημοσίου μετέβησαν εἰς τὸ ἐλληνικὸν δημόσιον· ἄρα καὶ αἱ περὶ αἰγιαλῶν ἀγωγαί· ἔχει λοιπὸν ἐπιρροὴν τὸ ζήτημα, ἂν κατὰ τὸ ἰσχύον κατὰ τὸ 1815 θωμανικὸν δίκαιον ἡδύνατο ἡ παραλία νὰ γίνῃ ἰδιωτική. (Α. Π. 70 τοῦ 1870). Ἴδε Πείρας σελ. 3231 (§ 5) ἐνθα ἡ Α. Π. 57 τοῦ 1871.

Παράλια γίνονται ἰδιωτικαὶ κτήσεις; Βλ. Ἀρείου Πάγου 99 τοῦ 1873.

ΑΙΜΟΜΙΞΙΑ.

Αἰμομιξία ἀκυροῖ τὸν γάμον; Παπ. οἰκογ. δίκ. § 148¹.—Μοιχογεννήτους ἢ ἐξ αἰμομιξίας διατρέφει ὁ γονεὺς; Ἴδε Παπ. οἰκογ. δίκ. σελ. 242. Πρὸς τὴν ἐν Πείρᾳ λ. Διατροφή.

ΑΙΜΟΜΙΚΤΙΚΑ τέκνα (σελ. 164 τοῦ περὶ κληρ. Καλ.).

ΑΙΡΕΣΕΙΣ. Βλ. Πείρας 90 ἐπ. σελ. 1150 ἐπ. 1171 ἐπ.

§ 1. Αἵρέσεις καὶ προθεσμίαι εἰς τὰ περὶ μνηστείας. Βλ. Παπ. οἰκογ. δίκ. § 65.

§ 2. Κατάσχεσις χρέους ὑπὸ αἵρεσιν. Βλ. Ἀρ. Πάγ. 115 τοῦ

1869 ἐν σελ. 69 τοῦ ἡμετέρου πρώτου Παραρτήματος¹. — Πρὸς τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Κατάσχεσις.

§ 3. Ἀγοραπωλησίαι ὑπὸ αἵρεσιν. Βλ. Πείρας σελ. 22—23.

§ 4. Προῖξ ὑπὸ αἵρεσιν. Βλ. Πείρας σελ. 3332 ἐπ. καὶ τὴν ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. Προῖξ (ἐνθα ἡ Ἀρείου Πάγου 169 τοῦ 1872).

§ 5. Αἵρεσις ἀναβλητικὴ ἢ ἀνατρεπτικὴ. (Καλ. γ' σελ. 132 ἐκδ. 2). — Ἀδύνατος (σελ. 140 αὐτ.). — Ἀναγκαία (σελ. 138 αὐτ.). — Ἀντιφατικὴ (perplexa) (σελ. 140 αὐτ.). — Ἐξουσιαστικὴ (potestativa) (σελ. 143 αὐτ.). — Κακοήθης· σελ. 141 αὐτ. — Συμπτωματικὴ· σελ. 143 αὐτ. — Μικτή· (αὐτ.).

§ 6. Αἵρεσις διαλυτικὴ. (Καλ. ε' σελ. 211). Ἀναβλητικὴ (αὐτ. σελ. 212). Ἀναγκαία (αὐτ. σελ. 218). Ἀδύνατος (αὐτ. σ. 219). Ἀνήθικος ἢ παράνομος· (αὐτ. σελ. 221). Ἀγαμίας ἢ χηρείας (αὐτ. σελ. 221). Χάριν ἀμειβομένη (αὐτ. σ. 223). Πότε πληροῦται ἢ ματαιοῦται; (αὐτ. σελ. 226). Ἐξουσιαστικὴ (σελ. 228 αὐτ.)².

ΑΙΡΕΤΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑ. Ἴδε τὰς ἐν τῇ Πείρᾳ καὶ τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. Ἀντίκλητοι. Πληρεξούσιοι.

ΑΙΡΕΣΙΑΙΚΙΑ ΕΦΕΤΕΙΩΝ. Ἴδε τὴν ἐν Πείρᾳ λ. ἔφεσις· ἔτι τὴν αὐτὴν λ. ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ.

ΑΙΓΗΘΕΝΤΑ πέραν (ultra petita). Ἴδε τὴν λ. αὐτὴν εἰς Δαλ. Ἐτι δὲ Οἶκ. § 240 ἐκδ. γ' καὶ τὴν ἐν οἰκείῳ τόπῳ τοῦ παρόντος λ. Ἀναίρεσις.

ΑΙΓΗΣΕΙΣ. Ὅρα τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Ἐπιβοηθητικαὶ αἰτήσεις.

ΑΙΣΧΡΑ ΑΙΤΙΑ. Ἴδε τὰς ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. Αἰτία. Ἐνοχὴ. Πτώχευσις.

ΑΙΣΧΡΟΝ ΠΡΟΣΩΠΟΝ. Ἴδε τὴν ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ τοῦ παρόντος Παραρτ. λ. κληρονομικὸν δίκαιον.

ΑΙΤΙΑ (causa).

§ 1. Ἐν συναλλαγματικῇ. Βλ. τὴν λ. αἰτία τῆς σελ. 3758. 91 ἐπ. τῆς Πείρας³.

§ 2. Αἰτία εἰς τὰ συμβόλαια. Ἴδε Πείρας σ. 1176, λ. αἰτία⁴.

(1) Αἰρέσεις ὡς πρὸς τὴν κατάσχεσιν. Βλ. Πείρας σελ. 1879 ἐν ἀρχῇ, καὶ σ. 1891 ἐν ἀρχῇ. Ἐτι σελ. 1717. 1718.

(2) Ἴδε τὴν λ. αἵρεσις τοῦ πίνακος τοῦ περὶ κληρον. Παπαρ.

(3) Ἴδε καὶ τὴν ἐν οἰκείῳ τόπῳ τοῦ παρόντος λ. συναλλαγματικά.

(4) Ἴδε κατωτ. (ἐν οἰκείῳ τόπῳ) τὴν λ. ἐνοχία.

§ 3. Ἐγγραφα μὴ περιέχοντα τὴν αἰτίαν. Καλ. γ' § 165 ἐκδοσίς 2—καὶ Πείρας σελ. 4542 λ. ἀσαφῆ.

§ 4. Τὸ ἄνευ αἰτίας κατεχόμενον ἐπιστρέφεται; Βλ. Ἀρείου Πάγου 166 τοῦ 1872 ἐν τῇ κατ. (ἐν οἰκείῳ τόπῳ) λ. Δίκαιον. Ναυτικόν.

§ 5. Αἰτία ἐνοχῆς, συμβάσεως· νόμιμος ἐκχωρήσεως· ἐκφωνηθεῖσα (causa adjecta)· μεταγενεστέρα τῆς δικασθείσης (causa superveniens) αἰσχρὰ ἄδικος. (Ἴδε τὴν λ. αἰτία τῆς σελ. 931 Καλ. γ' ἐκδ. 2).

ΑΙΤΙΑ. Ἀπαίτησις τῶν δι' αἰτίαν δοθέντων· τοῦ ἐπὶ αἰσχρῷ ἢ ἀδίκως διδομένου. Ἀπαίτησις τοῦ χωρὶς αἰτίας δοθέντος.

Συλλογαὶ νόμων Π. (12. 4).—Κώδ. (4. 6).—Βασ. (κδ. ι). —Π. (12. 5).—Κώδ. (4. 7 καὶ 9) —Βασ. (κδ. 2). Π. (12. 7). —Βασ. (κδ. 8) —Εἰς Παπ. εὐρίσκετε ἀνάπτυξιν περὶ τῶν ἐπ.

α) Ἀπαίτησις τῶν δι' αἰτίαν δοθέντων. Ἐκτὸς τῶν ἀνωνόμων συναλλαγμάτων, κατὰ τίνα ἄλλα θέματα χωρεῖ αὕτη; (Παπ. περὶ ἐνοχ. 2 § 617 ἐκδ. 2).

β) Ἀπαίτησις τοῦ ἐπὶ αἰσχρῷ διδομένου. Πότε ὑπάρχει αἰσχρὰ αἰτία; (αὐτ. § 618).

Ἡ αἰσχρότης ἀνάγκη νὰ ὄρῃ τὸν λαβόντα. Ἐὰν αὕτη ὄρῃ μόνον τὸν διδόντα, ἢ αὐτόν τε καὶ τὸν λαβόντα, ἄργεῖ ἡ ἀπαίτησις (αὐτ.).

γ) Ἀπαίτησις ἐπὶ ἀδίκῳ διδομένῳ. Πότε χωρεῖ αὕτη; (αὐτ. § 619).

δ) Ἀπαίτησις τοῦ χωρὶς αἰτίας δοθέντος· ὅταν δοθῇ τι, ἢ δι' ἀνύπαρκτον αἰτίαν, ἢ δι' ὑπάρξασαν μὲν, ἀλλὰ κατόπιν ἐκλιπούσαν· θέματα, καθ' ἃ χωρεῖ ἡ ἀπαίτησις (αὐτ. § 620).

ε) Ὅσάκις διὰ τῆς δόσεως ὁ λήπτης δὲν ἀποβαίνει κύριος καὶ τὸ δοθὲν δύναται νὰ διεκδικηθῇ αὐτοῦσιον, ἄργεῖ ἡ ἀπαίτησις (αὐτ. § 621).

ς) Χωρεῖ καὶ ἐπὶ ἀναζητήσει τοῦ ἄνευ αἰτίας περιελθόντος ἂν καὶ τοῦτο δὲν ἐδόθη ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος. Παραδείγματα καθ' ἃ ἀναζητεῖται τὸ οὕτως εἰς τὸν ἐναγόμενον περιελθὼν (αὐτ. 622).

§ 6. Αἰτία θανάτου δοθέντα καταλογίζοντα εἰς τὴν νόμιμον μοῖραν; (σελ. 87 περὶ κληρ. Καλ.) συνεισφέρονται; (σελ. 564 αὐτ.).

§ 7. Αἰτία θανάτου δωρεά. Ἴδε τὴν ἐν Πείρᾳ καὶ τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. Δωρεά.

ΑΙΤΙΑ ΑΙΣΧΡΑ. Βλ. Πείρας σελ. 92 ἐπ. 3516—3521.—Ἡ

ἀθέμιτος αἰτία ἀποδεικνύεται διὰ μαρτύρων; Βλ. Πείρας σ. 2254 ἐπ.—Εἰς πλειστηριασμούς Βλ. Πείρας σ. 3672 ἐπ.¹

§ 1. ἔχει δικαίωμα ἀγωγῆς ὁ διὰ λαθρεμπόριον πληρώσας ποσόν τι πρὸς ἀπώληψιν αὐτοῦ, ἐὰν κατ' ἐντολὴν τοῦ ἐναγομένου ἔπραξεν τὴν πράξιν; Οὐχί. (Πολ. Α. Π. 295 τοῦ 1875, περὶ ἧς κατωτ. ἐν λ. λαθρεμπόριον). Βλ. Πείρας σελ. 3671 ἐπ.

§ 2. Αἰτία ἐκατέρωθεν ἀθέμιτος. Βλ. Πείρας σελ. 1039 § 32.

§ 3. Ὁ περὶ ἀθεμίτου αἰτίας τῆς ὑποσχέσεως ἰσχυρισμός, μὴ προταθεὶς πρωτοδίκως, ἀπαράδεκτός ἐστι κατ' ἔφεσιν, ὡς μηδὲ τῶν περιστάτικων, ἐφ' ὧν ἐστηρίζετο, ἀντιταχθέντων πρωτοδίκως. (160 πολ.).—(Α. Π. πολ. 189 τοῦ 1872).

§ 4. Πρὸς τὴν προηγουμένην λ. Αἰτία.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑΙ. Περὶ τῶν ἐν ταῖς ἀποφάσεσιν αἰτιολογιῶν ἐσημείωσα πλεῖστα ἐν σελ. 123 ἐπ. 329—336 τῆς Πείρας· ἐν ταύτῃ προσθέτω τὰ ἐξῆς².

§ 1. Ἡ ἀπόφασις ἢ μὴ περιέχουσα τὸν λόγον, δι' ὃν θεωρεῖ τὴν εἰδικὴν ἀπαγόρευσιν τῆς ἐξαγωγῆς εἰδους ἐμπορεύματος ὡς ταυτιζομένην μὴ τὴν παρὰ τοῦ νόμου (ἄρθρον 276 ἐμπ. νόμου) ἀπόλυτον τῆς ἐμπορικῆς ἀπαγόρευσιν, ὡς πρὸς τὰ ἀποτελέσματα, εἶναι ἀναιτιολόγητος. (Α. Π. πολ. 1 τοῦ 1867, περὶ ἧς ἐν λ. ναύλωσις καὶ πλοῖα).

§ 2. Ἡ ἀπόφασις, εἰς ἣν δὲν ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν οἱ τῆς ἀνταποδείξεως μάρτυρες, ἀναιρεῖται ὡς ἀναιτιολόγητος. (201. 807 § 5 πολ.). (Α. Π. 102 τοῦ 1870).

§ 2². Ἰδε ἀπόφ. πολ. Ἀρείου Πάγ. 158 τοῦ 1873 φέρουσιν· «Ἐπειδὴ ὁ ἀναιρεσιών, ὡς ἐκ τοῦ ἐγγράφου τῆς ἐφέσεώς του προκύπτει, τὴν ὅλην πρωτόδικον ἀπόφασιν ἐξεκάλεσε καὶ κατ' αὐτῆς κυρίως καὶ ἀρχικῶς παραπονεῖται, διότι ἀπερρίφθη, δι' αὐτῆς, ἡ ἔνεκεν ὑπερόγκου βλάβης διάρρηξις τοῦ ἐν τῇ ἀγωγῇ του ἀναφερομένου συμβολαίου· διὸ δὲν ἔσφαλε τὸ ἐφετεῖον προεὐθὺν εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς περὶ ὑπερόγκου βλάβης αἰτήσεως,

(1) Ἰδε κατωτέρω ἐν τῇ Παραρτ. τούτῳ τὰς λ. ἐνοχῇ (οἷον Α. Π. 217 τοῦ 1870).—Ὁμολογία (οἷον Ἀρ. Πάγ. 7 τοῦ 1870).—Πρὸς Μ. Μακ. § 476, α. 480. Ἐγκατάστασις εἰς κληρονομίαν ἐναντίον τῶν χρηστῶν κλητῶν (αὐτ. § 653). Ἰδε καὶ Καλ γ' § 167 ἐπ.

(2) Ἰδε τὰς κατωτέρω λ. Ἀναιρέσεις καὶ Ἀποφάσεις. Πρὸς Οἶκ. § 87 σημ. 4. 5. ἐκδ. 3.

καίτοι ἐπιβοηθητικῆς. Ἐπομένως ἀπορριπτέος καθίσταται ὁ σχετικὸς τῆς ἀναιρέσεως λόγος, καὶ ἀπορριπτέα ἡ κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 533 ἀποφάσεως τῶν ἐφετῶν αἵτησις ἀναιρέσεως, ἡ ἐπὶ τοιούτου καὶ μόνου λόγου στηριζομένη.

Ἐπειδὴ, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν προτάσεων τοῦ νῦν ἀναιρεσειόντος Ν. Εὐσταθοπούλου, οὗτος ἐπεκαλέσθη τὸ ὑπ' ἀριθ. 375 τοῦ 1867 συμβόλαιον τοῦ Συμβολαιογράφου Ναυπλίας Χρ. Μερβάκη, ἵνα κρίνῃ τὸ ἐφετεῖον ἐκ τοῦ ἀντὶ τοῦ ὁποίου ἐνοικιάζετο ἐνοικίου ἡ οἰκία του περὶ τῆς ἀξίας αὐτῆς, τὸ ἐφετεῖον ὅμως προέβη πρὸς τὴν ἀπόρριψιν τῆς ἐφέσεως ὅσον ἀφορᾷ καὶ τὰς περὶ ὑπερόγκου βλάβης διατάξεις τῆς ἐνώπιόν του προσβληθείσης πρωτοδίκου ἀποφάσεως χωρὶς νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὸ συμβόλαιον τοῦτο καὶ ἐκτιμῆσῃ αὐτό, οὔτε ἡτιολόγησε διὰ τί δὲν λαμβάνει αὐτὸ ὑπ' ὄψιν, ἐν ᾧ, ἐὰν ἐλάμβανεν αὐτὸ ὑπ' ὄψιν, ἡδύνατο ἄλλην νὰ σχηματίσῃ πεποίθησιν περὶ τῆς ἀξίας τῆς οἰκίας, ἥτοι ὅτι ἡ ἀξία αὕτη ἦτο πολὺ ἀνωτέρας ἀξίας παρ' ὅσον αὕτη ἐξετιμῆθη παρὰ τῶν πραγματογνωμόνων, καὶ ὅτι ἐπομένως ὑπῆρχε περίπτωσης ὑπερόγκου βλάβης· τοῦτο δὲ πράξαν τὸ ἐφετεῖον κατέλιπε κατὰ τὸ μέρος τοῦτο ἀναιτιολόγητον τὴν ἀπόφασίν του, ὅπερ δίδει χώραν εἰς ἀναιρέσιν κατὰ τὸ ἐδ. 5 τοῦ άρθρου 807 τῆς πολιτ. δικονομίας». (Πολ. Α. Π. 158 τοῦ 1873).

§ 3. Τὰ δικαστήρια ὑποχρεοῦνται νὰ αἰτιολογῶσι τὸν λόγον, δι' ὃν παραδέχονται ἢ ἀπορρίπτουσιν αἵτησίν τινα ἢ ἐνστασιν τῶν διαδίκων. (Α. Π. πολ. 230 τοῦ 1870). Ἄρα αἰτιολογία ἀποφάσεως ἔχουσα· «Ἐπειδὴ οἱ φόροι, ἐφ' ὧν οἱ διάδικοι στηρίζουσι τὸ ἄκυρον τῶν μαρτυριῶν καὶ τὴν ἐξαίρεσιν τῶν μαρτύρων, δὲν στηρίζεται εἰς τὸν νόμον» δὲν ἱκανοποιεῖ τὴν διάταξιν τοῦ νόμου.—Διὸ ἀναιρεῖται. (807 ἐδ. 6 πολ.) (Α. Π. 230 τοῦ 1870).

§ 4. Ἡ ἀπόφασις ἀναιρεῖται ὡς ἀναιτιολόγητος, ὅταν τὸ δικαστήριον παρέλιπε νὰ ἐξετάσῃ τὴν πρότασιν τοῦ ἐνοικιαστοῦ ὅτι δὲν εἶναι ἐκτελεστικά τὰ διπλότυπα (ἀφοῦ τὸ δημόσιον εἰσέπραξεν ὅσα εἶχε νὰ λάβῃ) καὶ ἂν τινὰ ἐκ τῶν διπλοτύπων εἰσὶν ἄκυρα. (Α. Π. 245 τοῦ 1870).

§ 5. Τὸ ἀναιτιολόγητον ἐπάγεται ἀναιρέσιν. (Α. Π. πολιτ. 253 τοῦ 1874).

§ 6. Ὅταν ὁ διάδικος ἐπικαλῇται ἔγγραφα, δυνάμενα νὰ ἔχωσιν ἐπιρροὴν εἰς τὸ ἀξιόπιστον, ἢ μὴ, τῶν μαρτυριῶν, ὁ δικαστὴς ὀφείλει νὰ τὰ ἐκτιμᾷ. (Πολ. Α. Π. 79 τοῦ 1876, φέ-

ρουσα· «Ἐπειδὴ, ἂν καὶ τὸ περὶ τῆς ἀξιοπιστίας τῶν μαρτύρων ἀνατίθεται εἰς τὴν ἀνεξέλεγκτον κρίσιν τοῦ δικαστοῦ τῆς οὐσίας (ἄρθρ. 332 καὶ 810 § 2 πολ. δικον.), ὅμως ἐντεῦθεν δὲν ἔπεται ὅτι οὗτος κατὰ τὴν ἐκτίμησιν τῶν προσαχθεῖσων μαρτυρικῶν καταθέσεων δὲν ὀφείλει νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν καὶ ἐκεῖνα τὰ ἔγγραφα τοῦ ἀντιδίκου τοῦ προσάγοντος τὰς τοιαύτας ἀποδείξεις, τὰ ὁποῖα δὲν ἔχουσι μὲν ἄμεσον σχέσιν πρὸς τὸ ἀποδεικτέον θέμα ὡς ἀφορῶντα τοὺς εἰρημένους μάρτυρας, παρέχουσι δὲ τοιαύτας ἐνδείξεις, ὥστε ἔνεκα τούτων πιθανὸν ὁ δικαστὴς νὰ ἐκτιμῇ ἄλλως τὸ ἀξιόπιστον τῶν εἰρημένων μαρτύρων, καίτοι βεβαιούντων ὅτι ἀντελήφθησαν τὰ ἄμεσον πρὸς τὸ ἀποδεικτέον θέμα σχέσιν ἔχοντα γεγονότα, τὰ ὁποῖα οὗτοι κατέθεσαν. Ἀπεναντίας δὲ ἐκτιμῶν καὶ τὰ τοιαῦτα ἔγγραφα τοῦ ἀντιδίκου τοῦ ἀποδεικνύοντος διὰ τῶν μαρτύρων, ὀφείλει νὰ ἀναφέρῃ ἐν τῇ ἀποφάσει, ὅτι τὰ διὰ τῶν τοιούτων ἐγγράφων βεβαιούμενα γεγονότα δὲν δύναται νὰ ἐλαττώσῃ τὸ ἀξιόπιστον τῶν μαρτύρων εἰς τρόπον ὥστε νὰ μεταβάλλῃ τὴν ἐντεῦθεν προσερχομένην πεποίθησιν τοῦ δικαστοῦ περὶ τῆς ἀληθείας τοῦ πράγματος· διότι οὕτως ἡ πρότασις τοῦ προσάγοντος τὰ τοιαῦτα ἔγγραφα ἀποβαίνει μὴ οὐσιώδης. Πότε δὲ ἡ τοιαύτη πρότασις ἐστὶν οὐσιώδης, καὶ ἐπομένως ἡ ἀπόφασις θεωρεῖται ἑλλειπῆς αἰτιολογικοῦ ἔνεκα τῆς μὴ ἐκτιμήσεως ἐγγράφων, τὰ ὁποῖα ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ ἐπεκαλέσθη ὁ διάδικος, τοῦτο ἐξήρηται ἐκ τῆς κρίσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου παραδεχομένου (ὡς ἐκ τῆς ἐπιρροῆς, ἣν, κατὰ τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν, φαίνεται ἐκάστοτε, ὅτι αἱ τοιαῦται μαρτυρίαι εἶχον εἰς τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ τῆς οὐσίας) ὅτι ἂν οὗτος ἐλάβανεν ὑπ' ὄψιν καὶ τὰ ἔγγραφα ταῦτα, πιθανῶς δὲν ἤθελε δεχθῇ ὡς ἀξιόπιστους τὰς μαρτυρίας, καὶ ἐπομένως πιθανῶς ἄνευ τῶν μαρτυριῶν τούτων δὲν ἤθελε φθάσει εἰς τὸ καὶ ἐπ' αὐτῶν ἐρειδόμενον συμπέρασμά του

Ἐπειδὴ ὁ ἀναιρεσεῖων, ὡς βεβαιοῦται ἐκ τῶν κατ' ἔφεσιν προτάσεων αὐτοῦ, καὶ κατὰ τῶν τριῶν τούτων μαρτυριῶν ἐπεκαλέσθη καὶ προσήγαγε ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν, ἐκτὸς ἄλλων, καὶ τὰ ἐξῆς ἔγγραφα· 1) τὴν ὑπ' ἀριθ. 1762 τοῦ ἔτους 1872 ἀπόφασιν τῶν ἐνταῦθα πρωτοδικῶν, ἐκ τῆς ὁποίας ἀποδεικνύεται, ὅτι μεταξὺ τοῦ ἀναιρεσεύοντος, ὡς ἐνάγοντος, καὶ τοῦ εἰρημένου μάρτυρος Δ. Βερδέμπελη ὡς ἐναγομένου, ὑπῆρξε δίκη περὶ διαταρᾶς τῆς κατοχῆς ἀμπέλου τινός, τὴν ὁποίαν ὁ ἀναιρεσεῖων ἀντεποιεῖτο ὡς προικῶν, καὶ ὅτι εἰς τὴν δίκην ταύτην παρενέβη ἡ

ἀναιρεσίβλητος ἀντιποιοιμένη τὴν ἄμπελον ὥς ἐξώπροικον, καὶ διὰ τοῦτο ἀποκρούουσα τὴν ἀγωγὴν καὶ ὑποστηρίζουσα τὸν ἐναγόμενον μάρτυρα· 2) τὴν πρὸς αὐτὸν τὸν ἀναιρεσεύοντα ἀπὸ 25 Σεπτεμβρίου 1872 ἐπιστολὴν τῶν Χρήστου Ρερμποῦ καὶ Σπυρίδωνος Σκλέπα ἀναγγελλόντων αὐτῷ, ὅτι ὁ εἰρημένος Βερδέμπελης πολλὰ σκευωρεῖ κατὰ τούτου, παρασκευάζων ψευδομάρτυρας εἰς τὴν προκειμένην μετὰ τῆς ἀναιρεσίβλητου συζύγου του περὶ διαζεύξεως δίκην, καὶ εἰς αὐτοὺς τούτους προτείνας νὰ δεχθῶσι νὰ κληθῶσι μάρτυρες τῆς ἀναιρεσίβλητου, ἵνα μαρτυρήσωσι κατὰ τοῦ ἀναιρεσεύοντος συζύγου της. 3) τὰς ὑπ' ἀριθ. 307 καὶ 483 τοῦ ἔτους 1873 ἀποφάσεις τῶν ἐνταῦθα πλημμελειοδικῶν, δι' ὧν ὁ εἰρημένος Βερδέμπελης ἐκτρώχθη ἔνοχος (τὸ πρῶτον ἐρήμην, τὸ δὲ δεύτερον κατ' ἀντιμωλίαν) ὅτι ἔξωθι τοῦ παρὰ τῷ ἐνταῦθα εἰρηνοδικιακῷ καταστήματι τῆς βορείου πλευρᾶς κειμένου καφενείου τὴν 3 μαρτίου 1873, καθ' ἣν εἰς τὴν προκειμένην περὶ διαζεύξεως δίκην ἐξητάζετο ὡς μάρτυς ἀνταποδείξεως ὁ Δημ. Τσιτίτσας, ἐπετέθη, ἕνεκεν ἐρίδων κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τῶν ἀποδείξεων τούτων, ἀδίκως κατὰ τοῦ ἀναιρεσεύοντος διὰ βιαιοπραγιῶν κατ' αὐτοῦ κυπήσας κατὰ τὴν κεφαλὴν, καὶ ἐξύβρισε συνάμα αὐτόν· καὶ 4) τὴν ὑπ' ἀριθ. 1118 ἀπόφασιν τοῦ προέδρου τῶν ἐνταῦθα πρωτοδικῶν ἀπὸ 18 Σεπτεμβρίου 1871, ἐκ τῆς ὁποίας ἀποδεικνύεται ὅτι οἱ Δ. Τουρνάκης καὶ Μ. Μπούκης, ἰδιοκτῆται ἐνὸς περιβολίου ἐνταῦθα, εἶχον μισθώσει αὐτὸ πρὸς τοὺς εἰρημένους μάρτυρας Ἰωάννην καὶ Στυλιανὸν Θηβαίους, ἀλλὰ διὰ καθυστέρησιν τοῦ μισθώματος ἐξώσθησαν τοῦ κτήματος τούτου, καίτοι διαρκούντος εἰσέτι τοῦ χρόνου τῆς μισθώσεως κατὰ τὸ μεταξὺ των ἔγγραφον τῆς 11 μαΐου 1870, ἀλλὰ οὐδὲν τῶν ἐγγράφων τούτων μνημονεύεται ἐν τῇ ἀποφάσει ὡς ληφθὲν ὑπ' ὄψιν κατὰ τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἀποδείξεων.

Ἐπειδὴ δὲ ἐκ τῶν τριῶν πρώτων ἐγγράφων βεβαιούμενα γεγονότα ἠδύναντο πιθανῶς νὰ ἔχωσιν ἐπιρροὴν εἰς τὴν κρίσιν τῶν ἐφετῶν ὡς πρὸς τὸ ἀξιόπιστον τοῦ μάρτυρος Δ. Βερδέμπελη, τοῦ ὁποίου ἡ μαρτυρία πρόδηλον ἐστὶ, κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέντα, ὅτι συνετέλεσεν εἰς τὴν μόρφωσιν τῆς πεποιθήσεως τοῦ δικαστηρίου περὶ τῆς ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσεύοντος κατὰ τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1871 ἐπιβουλῆς τῆς ζωῆς τῆς συζύγου του, καθότι ἐνδεχόμενον ὅτι ἐκ τῶν ἐγγράφων τούτων ἤθελε πεισθῇ ὅτι ὁ μάρτυς οὗτος συμπαθῶς μὲν διέκειτο πρὸς τὴν ἀναιρεσίβλητον, τὸναντίον δὲ πρὸς τὸν ἀναιρεσεύοντα».

§ 7. Δὲν εἶναι ἀνάγκη αἰτιολογίας ὅταν δὲν γίνηται δεκτὴ αἵτησις περὶ ἀνακλήσεως ἀποφάσεως. (Α. Π. πολ. 55 καὶ 102 τοῦ 1866). Βλ. τὴν λ. Ἀνάκλησις.

Τὰ δικαστήρια ἔχουσι μὲν τὸ δικαίωμα νὰ ἀνακαλῶσι τὰς προπαρασκευαστικὰς καὶ παρεμπιπτούσας ἀποφάσεις των (180 πολ.), δὲν ὀφείλουσιν ὅμως νὰ σκέπτονται ἐπὶ τῆς περὶ ἀνακλήσεως προτάσεως. (Α. Π. πολ. 68 τοῦ 1873). Βλ. Πείρασ σ. 179 ἐν ἀρχῇ.

§ 8. Ἡ Ἀρείου Πάγου 124 τοῦ 1870 φέρει· «Τὸ συμβόλαιον αὐτὸ περὶ ἀπαλλοτριώσεως καὶ ἐκ τούτου μεταξὺ ἄλλων αἰτιολογεῖ τὸ δικαστήριον τὴν περὶ εἰκονικότητος ἰδίαν ἑαυτοῦ πιθανότητα καὶ κρίσιν, σημειοῦν δὲ τὸ ἐφετεῖον τὰ ἐγγράφα, ἐξ ὧν τὸ πόρισμα αὐτὸ ἐξήγαγε καὶ τὸν κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτὸ λόγον τῆς εἰκονικότητος, δὲν ὥφειλε ν' ἀποκρούσῃ ἐν πρὸς ἐν τὰ ἀντίθετα ἐπιχειρήματα τοῦ ἀναιρεσεύοντος καὶ τὸ ἀνίσχυρον τῶν ἀποδείξεων, ἐφ' ὧν αὗτος τὰ ἐστήριξε, τῶν δικαστηρίων ὀφειλόντων, ἵνα ἡ ἡ ἀπόφασις αὐτῶν αἰτιολογημένη, ν' ἀναφέρωσιν ἐν αὐτῇ τοὺς λόγους τῆς ἰδίας αὐτῶν κρίσεως, ἡγουν τὰ περιστατικὰ τὰ ὁποῖα ἔχουσιν ὡς βάσιν τῆς ἀποφάσεώς των μετὰ τῶν σχετικῶν νομικῶν κανόνων ὡς ὀρίζει τὸ ἄρθρον 183, καὶ τοῦτο ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἔπραξε τὸ ἐφετεῖον ἐκθέσαν ἐν διαφόροις αἰτιολογίαις τό τε εἰρημένον καὶ τὰ ἄλλα περιστατικά, τὰ ὁποῖα ἔπεισαν τὴν συνείδησίν του περὶ τῆς πιθανῆς εἰκονικότητος. Διὸ τὸ τοῦ ἀναιρεσεύοντος παράπονον ὅτι ἡ ἀπόφασις εἶναι ἀναιτιολόγητος, διότι δὲν περιέχει αἰτιολογίας α) ἐπὶ τοῦ ἀπὸ 18 Ἰουνίου 1853 γραμματίου, ἐξ οὗ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ (τοῦ ἀναιρεσεύοντος) κρίσιν ἀπεδεικνύετο δῆθεν ὅτι πολὺ πρὸ τῆς συντάξεως τοῦ εἰρημένου συμβολαίου κατεδιώκετο διὰ τὸ χρέος του, ὅπερ αὐτὸς ὁ ἀναιρεσεύων ἐπλήρωσε δῆθεν· β) ἐπὶ τῶν λογαριασμῶν των (λογ. ἀναιρ. 7)· γ) ἐπὶ τῶν δικαστηρίων τοῦ ἀναιρεσιβλήτου (λόγος ἀναιρετηρίου 10)· δ) ἐπὶ τοῦ ἐπιχειρήματος ὅτι ἡ ὑποθήκη περιωρίσθη ἵνα διορισθῇ ὁ ἀναιρεσιβλήτος ἀποθηκάριος (λογ. ἀναιρ. 11)· ε) ἐπὶ τοῦ ἰσχυρισμοῦ ὅτι ὁ ἀναιρεσιβλήτος εἶχε περιουσίαν εἰς συναλλάγματα (λόγος ἀναιρ. 17), ἀφοῦ μάλιστα περὶ τῆς ἐπιστολῆς τῆς 4 Δεκεμβρίου 1857 γίνεται λόγος εἰς τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν· καὶ ς) ἐπὶ τοῦ ἰσχυρισμοῦ ὅτι διὰ τοῦ συμβολαίου, δι' οὗ περιωρίσθη ἡ ὑποθήκη, ὁμολογεῖ ὁ ἀναιρεσιβλήτος τὸ χρέος του (λόγ. ἀναιρ. 28), διότι ὅλα ταῦτα ἐμπεριληπτικῶς ἀποκρούονται διὰ τῶν αἰτιολογιῶν, ἐν αἷς τὸ δικαστήριον ἐκθέτει τοὺς λόγους,

ἐξ ὧν πείθεται ὅτι τὸ χρέος εἶναι εἰκονικόν, οὐδ' ἔχουσιν, ὥς εἴρηται, νομικὴν τινα σημασίαν. Προσέτι δὲ δὲν ὤφειλε τὸ ἐφετεῖον νὰ κάμῃ λόγον ἂν τὰ χρέη τοῦ ἐναγομένου ἦσαν ἐμπορικά, ἀφοῦ διετάχθη ἐν γένει ἀπόδειξις ἂν εἶχε χρέη πρὸ τῆς συντάξεως τοῦ εἰρημένου συμβολαίου. (Ἀρείου Πάγου πολ. 124 τοῦ 1870).

§ 9. Τὰ δικαστήρια δὲν ὑποχρεοῦνται ν' ἀναφέρωσι τὰ ὀνόματα τῶν μαρτύρων, ἀλλὰ μόνον τὰ παρ' αὐτῶν κατατεθέντα. (Α. Π. πολ. 238 τοῦ 1872). Ἴδε τὴν ἐπ § 11.

§ 10. Οὐχὶ ἡ ἔλλειψις αἰτιολογίας ἐπὶ οἰασθῆποτε προτάσεως τῶν διαδίκων ἐπιφέρει ἀναίρεσιν τῆς ἀποφάσεως, ἀλλ' ἡ ἔλλειψις αἰτιολογίας ἐπὶ οὐσιώδους προτάσεως. (Α. Π. 74 (τοῦ 1873) 31 (τοῦ 1875).—Βλ. κατ. § 12 ἐπ.

§ 11. Δὲν ἀπαιτεῖται ἐν τῇ ἀποφάσει ἡ μνεία τοῦ ἐξαγομένου τῶν μαρτυριῶν.—(Α. Π. 182 καὶ 190 τοῦ 1875, ἐξ ὧν ἡ τελευταία φέρει· «Ἐπειδὴ τὸ ἐν τῇ τετάρτῃ αἰτιολογίᾳ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ἀναφερόμενον ὅτι δὲν ἀπέδειξε τὸ δημόσιον τὸν ἰσχυρισμόν του, ὅτι λόγῳ δημοσίας ἀνάγκης ἐγένετο ἡ παρεμπόδισις τῶν θεατρικῶν παραστάσεων, σαφῶς ἐκ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως καταφαίνεται, ὅτι εἶναι τό, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ ἐφετείου, ἐκ τῆς ἐκτιμήσεως τῆς καταθέσεως τῶν ἐξετασθέντων μαρτύρων προκύψαν πόρισμα, εἶχε δὲ διαταχθῇ ἀπόδειξις καὶ περὶ τοῦ ἀνωτέρω ἰσχυρισμοῦ διὰ τῆς ἐν τῇ αὐτῇ ἀποφάσει μνημονευομένης ἐτέρας ὑπ' ἀριθ. 1091. Ὥστε δὲν στερεῖται αἰτιολογίας ὡς πρὸς τοῦτο ἡ ἀπόφασις, οὐδ' ἀπαιτεῖται ἀπὸ διατάξιν τινα τοῦ νόμου νὰ περιλαμβάνωνται ἐν αὐτῇ καὶ τὰ τῶν μαρτύρων ὀνόματα ἢ τὰ παρ' ἐκάστου τούτων κατατεθέντα γεγονότα».

§ 12. Τὸ ἀναιτιολόγητον ἰσχυρισμοῦ μὴ ἔχοντος ἐπιρροὴν (οἷον ὅτι ἡ ἔφεσις ἀποφάσεως ἐκδοθείσης εἰς δίκην συνεπεῖα ἀνακοπῆς κατὰ δηλώσεως τοῦ παρ' ᾧ ἡ κατάσχεσις) δὲν ἐπάγεται ἀναίρεσιν. (Πολ. Α. Π. 80 τοῦ 1873).—Βλ. ἀνωτ. § 10.

§ 13. Αἰτιολογίαι δὲν ἀπαιτοῦνται ἐπὶ ἀορίστων ἰσχυρισμῶν. (Α. Π. 83 τοῦ 1870 καὶ 130 τοῦ 1875).

§ 14. Τὸ ἄρθρον 911 τῆς πολ. δικον. δὲν ὀρίζει ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος ὅτι ἡ διεκδικητικὴ ἀνακοπὴ πρέπει νὰ κοινοποιῇται τῷ ἐπὶ τοῦ πλειστηριασμοῦ· μάλιστα δὲ καὶ ἡ παράλειψις τῆς περὶ τούτου αἰτιολογίας δὲν ἐπάγεται ἀναίρεσιν, διότι δὲν ἔχει οὐσιώδη ἐπιρροήν. (Α. Π. πολ. 24 τοῦ 1874, περὶ ἧς κατωτέρω ἐν λ. Κατάσχεσις).—Βλ. Πείραξ, σελ. 1832 ἐπ.

§ 15. Καὶ ἡ συνεπτυγμένη αἰτιολογία ἀποκρούει τὸ ἀναιτιολόγητον. (Α. Π. 60 τοῦ 1875).

§ 16. Ὁ λόγος τοῦ ἀναιτιολογήτου δέον νὰ ἀποδεικνύηται διὰ τῆς προσαγωγῆς τῶν προτάσεων. (Α. Π. 96 τοῦ 75 φέρουσα· «Ἐπειδὴ τὸ αὐτὸ ἐφετεῖον ἐν οὐδεμιᾷ τῶν προσβαλλομένων ἤδη ἀποφάσεων τοῦ δικάζει πρότασιν περὶ ἐκπροθέσμιου κλήσεως τοῦ ἀναιρεσιβλήτου πρὸς προσαγωγὴν τῶν ἀποδείξεων, ἡ ἀπαραδέκτου τῆς ἐπὶ τῆς οὐσίας συζητήσεως, οὐδ' ἀποφαίνεται ὅτι τὸ δημόσιον ὑπέβαλεν, ἢ μὴ, ἰσχυρισμὸν ὅτι οἱ πραγματοποιήμονες δὲν ἔλαβον ὑπ' ὄψιν τὸ ἀρχικὸν σχέδιον τῆς πόλεως, οὐδ' ἀναφέρεται ὡς πρὸς ταῦτα εἰς τὰς μὴ ἀναιρεθείσας ἀποφάσεις τῶν ἐφετῶν, δὲν προσάγονται δὲ ἀπὸ τὸ Δημόσιον αἱ ἐνώπιον τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν προτάσεις του, ὅπως ἐξακριβωθῇ ἂν τῷ ὄντι ὑπεβλήθησαν τοιαῦται προτάσεις εἰς τὸ δικαστήριον, καὶ ἀναιτιολογήτους κατέλιπεν ὡς πρὸς αὐτὰς τὰς προσβαλλομένας ἀποφάσεις του»).

§ 17. Πότε θεωρεῖται τὸ ἐφετεῖον ὡς παραδεχόμενον τὰς αἰτιολογίας τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως; (Ἡ Α. Π. 145 τοῦ 75 φέρει· «Ἐπειδὴ μὴ βάσιμος εἶναι καὶ ὁ ἕτερος ἰσχυρισμὸς τῶν ἀναιρεσιβλήτων ὅτι ὀρθὸν εἶναι τὸ διατακτικὸν τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως καθ' ὅσον αὕτη δῆθεν στηρίζεται καὶ εἰς τὴν αἰτιολογίαν τῆς ἐκκληθείσης καὶ ἐπικυρωθείσης παρὰ τοῦ ἐφετείου ὑπ' ἀριθ. 111 (1874) ἀποφάσεως τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐμποροδικῶν, καθ' ἣν ὁ ἀναιρεσιῶν ἀνεγνώρισε τὴν ὑπαρξίν τοῦ προκειμένου χρέους διὰ τῆς παρ' αὐτοῦ γενομένης ἀνακοπῆς κατὰ τῆς ἐπιταγῆς τῶν ἀντιδίκων του, διότι τὸ ἐφετεῖον δὲν ἀναφέρεται εἰς τὴν σχετικὴν αἰτιολογίαν τῆς ῥηθείσης ἀποφάσεως τῶν ἐμποροδικῶν, ἀλλὰ μάλιστα ῥητῶς λέγει ἐν τῇ 7 αὐτοῦ αἰτιολογίᾳ ὅτι δι' ἄλλους λόγους, τοὺς παρ' αὐτοῦ ἐκτιθεμένους ἐν τῇ ἀποφάσει του, ὀρθὸν εἶναι τὸ διατακτικὸν τῆς ἐκκληθείσης, καὶ διὰ τοῦτο ἐπικυροῖ αὐτήν»).

§ 18. Τὸ δικαστήριον δὲν ὀφείλει νὰ σκεφθῇ, εἰμὴ ἂν τὸ ἔγγραφον ἀποδεικνύῃ τὸ γεγονός, δι' ὃ τὸ ἔγγραφον ἐπεκαλέσθη ὁ διάδικος. (Α. Π. 190 τοῦ 1875 φέρουσα· «Ἐπειδὴ τὴν ἐκθεσιν τοῦ ὑπαστυνόμου Μαντζούνη καὶ τὴν τοῦ διευθυντοῦ τῆς ἀστυνομίας διάταξιν δὲν ἐπεκαλέσθη ὁ ἀναιρεσιῶν, ὡς ἐκ τῶν ἀνωτέρω προτάσεων του καταδείκνυται, πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ εἰς αὐτὸν ἐπιβληθέντος θέματος περὶ παρεμποδίσεως τῶν θεατρικῶν παραστάσεων, ἀλλὰ πρὸς ἀπόκρουσιν τοῦ ἰσχυρισμοῦ τοῦ δημοσίου, ὅτι λόγῳ δημοσίας ἀσφαλείας προσκλήθη αὕτη καὶ

κατ' ἀνταπόδειξιν τοῦ περὶ τούτου ἐπιβληθέντος εἰς αὐτὸ θέματος, ἀλλ' ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην ἔννομον ἔχει ὁ ἀναιρεσιῶν συμφέρον, ὑποστηρίζων τὸν περὶ ἀναιτιολογήτου τῆς αἰτήσεως ἀναιρέσεως λόγον, ἀφοῦ διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του τὸ ἔφετεϊον παρεδέχθη ὅτι οὐδόλως ἀπέδειξε τὸ δημόσιον τὸν ἐκτεθέντα ἰσχυρισμόν».

§ 19. Αἰτιολογία ὅτι συγχωρεῖται ἡ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις εἰς ἐμπορικὰς δίκας. (Βλ. τὴν λ. μάρτυρες ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ)¹.

ΣΗΜ. Βλ. § 101 τῆς σελ. 2240 τῆς Πείρας.

§ 20. Ἡ εἰς τὰ ἔξοδα τῆς δίκης καταδίκη εἶναι συνέπεια τῆς ἡττης· ὥστε δι' αὐτὰ αἰτιολογία δὲν ἀπαιτεῖται. (Α. Π. 160 τοῦ 71). Ἰδε Πείρας σελ. 330.

§ 21. Αἱ αἰτιολογίαι ἀποτελοῦσι τελεσιδικίαν; Ἰδε Πείρας σελ. 4080 λ. Αἰτιολογίαι.

§ 22. Τὸ ἀναιτιολόγητον ἀποφάσεως τοῦ ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου δὲν ὀρίζεται ὡς λόγος ἀναιρέσεως ἐν ἄρθρ. 22 τοῦ περὶ συστάσεως τοῦ ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου διατάγματος. (Πολ. Α. Π. 396 τοῦ 1874).

§ 23. Τὸ ἄρθρ. 28 τοῦ περὶ τραπέζης νόμου τῆς 11 ἀπριλίου 1859 δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν, ἐὰν αἱ ὑποθῇκαι τῶν κατασχεθέντων ἐδόθησαν εἰς τὴν τράπεζαν πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου αὐτοῦ.—Ὡστε καὶ ἡ παράλειψις αἰτιολογίας ὡς πρὸς τοῦτο δὲν ἐπάγεται ἀναιρέσιν. (Πολ. Α. Π. 196 τοῦ 1876).

ΑΙΧΜΑΛΩΤΟΙ. Βλ. Πείρας σελ. 93.

§ 1. Ἡ τριακονταετὴς ἀποσβεστικὴ παραγραφὴ χωρεῖ καὶ κατὰ φρενοβλαβοῦς; Βλ. κατ. Α. Π. 276 τοῦ 1875 ἐν λ. Παραγραφὴ.

Περὶ παραγραφῆς ὡς πρὸς αἰχμαλώτους. Βλ. Πείρας σελ. 93 καὶ 2953 λ. αἰχμαλωσία.

§ 2. Ἡ αἰχμαλωσία διέλυε τὸν γάμον; Ἰδε Παπ. οἰκογεν. δίκ. § 76.

§ 3. Περὶ κληρονομίας. Βλ. Πείρας σ. 2112 λ. Αἰχμαλῶτοι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ. Βλ. Πείρας σελ. 5255—5258. Ἐν Ἀρ. Πάγ. 297

τοῦ 1871 ἐν τῇ κατωτέρῳ (ἐν οἰκείῳ τόπῳ) λ. Σχέδια καὶ

Χωροστάθμησις.

ΑΚΙΝΗΤΑ.

§ 1. Τὸ ἄρθρον 42 τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου ὡς πρὸς τὰ ἀκίνητα δὲν ἐφαρμόζεται εἰς τὰ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ κτήματα· ἄρα

(1) Οἷον Α. Π. 45 τοῦ 1871.

τὴν πρὸς ἀγορὰν τοιούτων κτημάτων συγκατάθεσιν τοῦ ἐναγομέ-
νου δύναται νὰ ἐξαγάγῃ τὸ δικαστήριον οὐχὶ μόνον ἐξ ἐπισήμου
συμβολαίου (Α. Π. 159 τοῦ 1872, περὶ ἧς ἐν Πείρᾳ σ. 5118 ἐπ.).

§ 2. Προκειμένου περὶ ἐκχωρήσεως τοῦ ἐπὶ σιδηροδρόμου
προνομίου, ἀπαιτεῖται δημόσιον ἔγγραφον; Οὐχί. (Ἰδὲ Α. Π.
πολ. 304 τοῦ 1873 ἐν Πείρᾳ σελ. 5113 ἐπ.).

§ 3. Ὑπὸ ποίου νόμου διέπονται τὰ ἐν Ἑλλάδι ἀκίνητα κλη-
ρονομικὰ κτήματα, ἐὰν ἡ κληρονομουμένη ᾗτον Ἰονία; Τὰ δὲ ἐν
Ῥωμουνία; Βλ. Α. Π. 43 τοῦ 75 ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. νόμοι.

§ 4. Ἀγορὰ ἀκινήτων ἀποτελεῖ πρᾶξιν ἐμπορικὴν; Βλ. Πεί-
ρας σελ. 432 λ. ἀγορὰ ἀκινήτων.

§ 5. Κληροδόσεις κινητῶν τί περιλαμβάνει; Βλ. Πείρας σ.
2064 § 143.

Πρβλ. τὰς ἐν Πείρᾳ καὶ ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. Κατά-
σχσεις. Δωρεά. Χαρτόσημον.

ΑΚΛΗΡΩΝ κληρονομία. Ἰδὲ Καλ. ε' σ. 170 ἔκδ. 2. Πρβλ. τὴν
κατωτ. λ. κληρονομία.—Πρβλ. Πείρας σελ. 93 ἐπ. 2039 ἐπ.

ΑΚΟΥΪΔΙΟΣ ΝΟΜΟΣ. Βλ. Πείρας σελ. 94. 4310. 4342 ἐπ.
4345. 4351—4352.—Πρβλ. Καλ. γ' σελ. 582 ἔκδ. 2, καὶ

Παπ. ἐνοχ. τ. 2 ἔκδ. 2.

ΑΚΡΟΣΤΙΧΟΙ (breves). Ἰδὲ σ. 377 Καλ. γ' ἔκδ. 2.

ΑΚΤΗ. ΑΚΤΟΠΛΟΪΑ. Ἰδὲ τὴν λ. ἀκτὴ ἐν σ. 94 τῆς Πείρας.—

Ἔτι σ. 3677 αὐτῆς.—Πρβ. τὴν ἀνωτ. (σ. 5429) λ. αἰγιαλοί.

ΑΚΥΡΟΤΗΤΕΣ. Πλεῖστα περὶ ἀκυρότητων ἐν Πείρᾳ σ. 94 ἐπ.

1209 (λ. ἀκυρότητες).¹ — Πρβλ. τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ
λ. ἐνοστάσεις. — Ἐνταῦθα σημειῶ τὰ ἐξ ἧς.

§ 1. Ἀκυρότης πράξεων ὑπαλλήλων μὴ ἐχόντων τὰ ἀπαιτού-
μενα προσόντα. (Βλ. Πείρας σ. 4224).

§ 2. Ἀκυρωτικὸν σύστημα Νεαρᾶς ριέ'. (Βλ. σελ. 110 τοῦ
περὶ κληρον. Καλ. ἔκδ. 2).

§ 3. Ἀκυρότητες ἀπόλυτοι καὶ σχετικοί. Ἰδὲ Καλ. γ' ἔκδ.
2 § ἐπ.

§ 4. Ἀκυρότης συμβάσεων. Ἰδὲ σελ. 164 Καλ. γ' ἔκδ. 2.
Μακ. § 179, α.².

(1) Βλ. ἔτι Πείρας σ. 174 λ. ἀκυρότητες· καὶ σ. 4354 τῆς Πείρας λ.
ἀκυρότητες.

(2) Βλ. τὴν λ. ἀκυρότητες τῆς σελ. 1176 Πείρας.

§ 5. Δάνεια πρὸς χειραφέτους. Ἔννοια τῶν ἄρθρων 374 καὶ 1221 Ἰονίου κώδικος. (Βλ. Πείρας σ. 5162)¹.

§ 6. Ἀκυρότης γάμου. Βλ. Παπ. οἰκογ. δίκ. § 133 ἐπ. 148. Ἰδε τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Γάμος².

§ 7. Περί ἀκυρώσεως ἢ διαρρήξεως συμβολαίων, κατὰ τὸν Ἰόνιον κώδικα. Βλ. Α. Π. 268 τοῦ 1872 ἐν τῇ κατωτέρῳ λ. Παραγραφῇ.

§ 8. Τίς προτείνει ἀκυρότητας; Βλ. Πείρας σελ. 4186 ἐπ. 5120 (§ 401) 3508 ἐπ.—Τρίτος, παρ' ᾧ ἡ κατάσχεσις, προτείνει τὸ ἄκυρον τῆς ἀγωγῆς; Βλ. Α. Π. 315 τοῦ 1874 ἐν τῇ κατωτ. λ. κατάσχεσις³.

§ 9. Ἀκυρότητες κατὰ βουλευμάτων τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου περὶ διορισμοῦ ἐπιτρόπου δὲν γίνονται δεκταὶ ἐνόσω δὲν προσβάλλονται δι' ἀνακοπῆς κατὰ τὸ 657 πολ. (Α. Π. 89 τοῦ 1871).—Πληρέστερα ἐν λ. ἐπίτροποι. Συγγενικὸν συμβούλιον⁴.

§ 10. Ἀκυρότητες διαθηκῶν. Βλ. τὰς ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Διαθήκαι. Κληρονομία.

§ 11. Ἀκυρότης ἐπιδοτηρίων πρέπει νὰ προτείνηται πρωτοδίκως· ἐνστάσις δὲ γενομένη πρωτοδίκως, ἀλλ' εἰς ἄλλον λόγον στηριζομένη, δὲν δικαιολογεῖ τὴν κατὰ τοῦ ἐπιδοτηρίου κατ. ἔφεσιν ἐνστάσιν, τὴν εἰς ἕτερον λόγον στηριζομένην. (Α. Π. πολ. 174 τοῦ 61). Ἰδε τὰς ἐν Πείρᾳ καὶ τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. ἐπίδοσις καὶ ἔφεσις.⁵

§ 12. Ὁ ἐφεσίβλητος δύναται νὰ προτείνη κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τῶν Ἐφετῶν τὴν ἐνστάσιν ὅτι ἡ ἀνακοπὴ εἶναι ἄκυρος ὡς μὴ ἔχουσα τὴν κατοικίαν (747 § 2 πολ.). (Α. Π. πολ. 148 τοῦ 1873).—Πρβλ. ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ τὰς λ. κατοικία· ἔφεσις⁶.

§ 13. Ἀκύρωσις τῶν πράξεων τῆς κατασχέσεως καὶ τῶν δημοσιεύσεων ἐν περιπτώσει ἀκυρότητος τοῦ πλειστηριασμοῦ. Ἰδε Α. Π. 215 τοῦ 1869 ἐν σελ. 1804 ἐπ. τῆς Πείρας.

(1) Ἰδε Πείρας σελ. 5167 λ. Δάνεια.

(2) Ἰδε Πείρας σελ. 503 λ. Ἄκυρος ὁ γάμος.

(3) Πρβλ. Πείρας σελ. 1944 λ. Ἀκυρότητες.

(4) Πρβλ. Πείρας σελ. 3368—3376.

(5) Βλ. καὶ Πείρας σ. 1347 λ. ἀκυρότητες — καὶ σ. 1608 λ. ἀκυρότητες. Ἐπὶ αὐτ. σ. 1501 ἐπ.

(6) Βλ. Πείρας σελ. 1501 ἐπ. καὶ 1608 λ. ἀκυρότητες.

§ 14. Διὰ τῶν προτάσεων προστίθενται λόγοι ἀκυρότητος διαθήκης μὴ ὄντες ἐν τῇ ἀγωγῇ. Βλ. Πείρας σελ. 4058 ἐπ.¹.

§ 15. Ἀκυρότης διὰ τὴν μὴ ὑπογραφὴν τῶν προτάσεων. Βλ. Πείρας σελ. 3481.

§ 16. Ἀκυρότητες μαρτυριῶν. Α. Π. 286 τοῦ 1871 ἐν τῇ κατωτ. λ. Μάρτυρες².

§ 17. Ἀκυρόσης διὰ τὸ πρόωρον τῆς ἐξετάσεως μαρτύρων πότε προτείνεται; Ἴδε κατωτ. λ. μάρτυρες. (Α. Π. 377 τοῦ 1874).

§ 18. Συμβολαιογράφος εὐθύνεται διὰ τὰς ἀκυρότητας τῶν ὁποίων συνέταξεν ἐγγράφων; Ἴδε τὰ ἐν Πείρᾳ σελ. 4297.

§ 19. Ἐπὶ τοῦ παρεμπύπτοντος ζητήματος τῆς ἀκυρότητος διπλοτύπου τινὸς ἀποφαίνονται οὐχὶ οἱ ἔνορκοι, ἀλλ' οἱ σύνεδροι. (Α. Π. 94 τοῦ 1874)³.

§ 20. Ἐκθεσις πλειστηριασμοῦ ἀκύρως συνταχθεῖσα καθίσταται ἰσχυρὰ διὰ τῆς ἐν γνώσει τῶν ἀκυροτήτων ἐκουσίας παραδόσεως τοῦ πλειστηριασθέντος; Ἴδε ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Κύρωσις⁴.

§ 21. Ἐγγραφον συντεταγμένον ἐπὶ ἀπλοῦ χάρτου εἶναι ἄκυρον; Βλ. Πείρας σελ. 5124 ἐπ.

ΑΛΑΛΟΙ. (Βλ. σ. 182 τοῦ περὶ κληρ. δικ. Καλ. καὶ § 93 ἐπ. τοῦ περὶ κληρ. Παπ.)—Ἴδε ἐτι τὴν λ. ἄλαλοι ἐν Πείρᾳ σ. 95.

ΑΛΑΤΟΣ ΦΥΡΑ. Ἴδε Α. Π. πολ. 396 τοῦ 1874 ἐν Πείρᾳ σ. 5030.

—Πρβλ. τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Ἐλεγκτικὸν Συνέδριον⁵.

ΑΛΗ-ΠΑΣΣΑΣ. Ἴδε τὴν Α. Π. 259 τοῦ 1869 ἐν σελ. 184 τοῦ πρώτου ἡμετέρου Παραρτ. τῶν τοῦ 1869 ἀποφάσεων.—Βλ. ἐτι Πείρας σελ. 96 (λ. Ἀλῆ-Πασᾶς) καὶ τὰς ἀποφάσεις 129 (τοῦ 68) καὶ 71 (τοῦ 51).—Πρβλ. τὴν ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. Δημόσιον πόλεμος.

ΑΛΙΕΙΑ. Βλ. Πείρας σ. 95 περὶ τὸ τέλος καὶ σ. 4354 λ. ἀλιεΐα.

ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ. Βλ. Πείρας σελ. 96—107. 3446 ἐπ.⁶.

(1) Ἐτι τὴν Α. Π. 150 τοῦ 1875, περὶ ἧς ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Διαθήκη. Κληρονομία καὶ τελεσιδικία.

(2) Πρβλ. Πείρας σελ. 2337 λ. ἀκυρότητες.

(3) Ἴδε τὴν λ. Σύνεδροι ἐν τῷ ποινικῷ τμήματι τῆς Πείρας.

(4) Πρβλ. Πείρας σελ. 5083.

(5) Ἴδε ἐτι τὴν ἐν σελ. 96 τῆς Πείρας λ. ἀλικαΐ.

(6) Διάφορα ζητήματα βλ. ἐτι ἐν Πείρᾳ σ. 1176 λ. ἀλληλεγγύως.—Εἰς τὰς

ΠΕΡΙΔΗΨΙΣ.

- § 1. Τί σημαίνει ὁ ὅρος ἀλληλεγγύως;
 § 1². Οἱ καταδικαζόμενοι ὅχι ἀλληλεγγύως, ὑποχρεοῦνται συμμέτρως.
 § 2. Δὲ χρέος ἐνυπόθηκον καταδιώκεται ἕκαστος διὰ τὸ ὅλον;
 § 3. Ἀδιαίρετος ἡ περὶ διατροφῆς ὑποχρέωσις;
 § 4. Ἀλληλεγγυότης εἰς ἀγωγὴν *de in rem verso*.
 § 5. Οἱ κληρονόμοι ἐνέχονται ἀλληλεγγύως; Τὸ ἀλληλέγγυον προτείνεται ἐφ' ὅσον;
 § 6. Τὸ ἄρθρον 1129 τοῦ Ἰονίου Κώδικος.—Παραίτησις ἀπὸ τοῦ ἐνὸς τῶν ἀλληλεγγύων ὀφειλετῶν.
 § 7. Ἐκχώρησις ἀπαιτήσεως ἐξοφληθείσης χωρεῖ;
 § 8. 9. Ἀλληλεγγυότης τῶν μελῶν τοῦ στρατιωτικοῦ συμβουλίου.
 § 10. Ἐπίτροποι ἐνέχονται ἀλληλεγγύως;
 § 11. Ἡ ἀπαλλαγὴ ἐνὸς τῶν ἀλληλεγγύων συνεπάγεται καὶ τὴν ἀπαλλαγὴν τῶν ἄλλων;
 § 12. Χρηματικὴ ποινὴ. Ἀλληλεγγυότης;
 § 13. Ἐπὶ ἀλληλεγγύου χρέους χωρεῖ τὸ εὐεργέτημα τῆς διζήσεως καὶ διαιρέσεως;
 § 14. Ἀποτελέσματα συνενοχῆς.
 § 15. Τὰ ἀναιροῦντα τὴν ἐνοχὴν γεγονόνα ἐξαλείφουσι τὴν ἐνοχὴν;—Ὁρκοδοσία ἀλληλεγγύου ὀφειλέτου.—Προῖξ ὑπὸ πλειόνων ὑποσχεθείσα.
 § 16. 17. Ἡ τριτεγγύησις συνεπάγεται τὸ ἀλληλέγγυον.—Ἡ δὲ ἐγγύησις;
 § 18. Ἐννοια τῶν ἄρθρων 1201 καὶ 1023 Ἰονίου κώδικος.
 § 19. Διακοπὴ παραγραφῆς ἐπὶ μέρους τοῦ ἐκ συνενοχῆς ὀφειλέτου.
 § 20. Παρατηρήσεις ἐκ συγγραμμάτων.

§ 1. Ὁ ὅρος ἀλληλεγγύως (κατὰ τὴν τοῦ Ἰουστινιανοῦ νεαράν 99) δὲν ὑποχρεοῖ τοὺς συνοφειλέτας εἰς ὁλόκληρον, ἀλλ' ἕκαστον εἰς τὸ οἰκεῖον μέρος, καὶ ὡς ἐγγυητὴν εἰς τὸ μέρος τοῦ συνοφειλέτου—ὅθεν, ὑπάρχοντος ἰσχυρισμοῦ, ὅτι ὁ ὅρος ἀλληλεγγύως δηλοῖ ἐν τῇ συνθηκῇ τὸ ἄνευ τοῦ δικαιώματος τῆς διαιρέσεως, πρέπει νὰ διατάσσεται ἀπόδειξις (Α. Π. πολ. 121 τοῦ 1876).

ΣΗΜ. Εἰς τὸ ἄρθρον τοῦτο περιλαμβάνομεν τὴν λέξιν ἀλληλεγγύως ὡς ἔχουσιν τὴν ἔννοιαν τῆς εἰρημένης νεαρᾶς.

§ 1². Οἱ καταδικαζόμενοι ἄνευ ρητῆς διατάξεως περὶ ἀλ-

§ 300—309 τῆς Πείρας λ. ἔφεσις.—Εἰς τὴν λ. ἀλληλεγγυότης τῆς σελ. 4806 Πείρας —Εἰς τὴν § 431 τῆς ἐν Πείρας λ. Μάρτυρες. — Εἰς τὴν λ. ἀλληλεγγυότης τῆς σελ. 1255 Πείρας.—Βλ. τὰ ἐν Πείρας λ. ἐταιρία καὶ ὑπεύθυνοι.

Πρόβλ. Μολ. obl. § 1111.—Μακ. § 330.—Παπ. περὶ ἐνοχῶν, τ. α' ἐκδ. 2. § 19—53.—Καλ. γ' ἐκδ. 2 § 15 ἐπ.

λληλεγγύου ένοχῆς, συμμετρως ένεχονται. (Α. Πάγ. πολ. 2 τοῦ 1867).—Βλ. Πείρας σελ. 98 § 7 έπ. καὶ κατωτ. λ. Απόφασις.

§ 2. Διὰ χρέος τριῶν, έξησφαλισμένον δι' ύποθήκης, επιτρέπεται ἡ διὰ τὸ σύνολον καταδίωξις εκάστου; Όρα Πείρας σελ. 3417. (Α. Π. 251 τοῦ 1868). — Ίδε λ. αλληλεγγύη τῆς σελ. 4446 Πείρας.

§ 3. Άδιαίρετος ἡ περὶ διατροφῆς ένοχή; Βλ. Α. Π. 79 τοῦ 1870 ἐν τῇ ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Διατροφή.

§ 4. Άλληλεγγυότης εἰς άγωγὴν de in rem verso. Βλ. Α. Π. 45 τοῦ 1871 ἐν τῇ λ. παραγγελία (τοῦ Παραρτ. τούτου).

§ 5. Τί περὶ τῶν κληρονόμων ἐπὶ αλληλεγγύων ένοχῶν; Βλ. Πείρας σελ. 101 § 14.

Τὸ μὴ αλληλέγγυον τῶν κληρονόμων προτείνεται καὶ έφεσίμως ἐκ δὲ τοῦ νόμου Κώδ. (4. 2). Βασιλ. (23. 1), προκύπτει ὅτι τὰ τοῦ κληρονομούμενου χρέη καταβάλλονται κατ' αναλογίαν τῶν κληρονομικῶν μερίδων, καὶ δὲν ένεχονται αλληλεγγύως. (Α. Π. 96 τοῦ 1871)¹.

Τί ἐπὶ αλληλεγγύων ένοχῶν; Θεμ. 5 σελ. 33 έπ.—Πρὸβλ. τὰς ἐν τε τῇ Πείρᾳ καὶ τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. *Κληρονομικὸν δίκαιον*.

§ 6. Ποία ἡ έννοια τοῦ άρθρ. 1129 τοῦ Ιονίου Κώδ. καθ' ὃ ὅταν ὁ πιστωτῆς παραιτήσῃ τὴν αλληλέγγυον ένοχὴν ὡς πρὸς ἕνα τῶν ὀφειλετῶν, ἂν εἷς ἢ καὶ πλείονες τῶν άλλων κατασταθῶσιν άφερέγγυοι, ἡ μερὶς τούτου διανέμεται διὰ συνεισφορᾶς μεταξὺ ὅλων τῶν ὀφειλετῶν, καὶ εἰσέτι μεταξὺ εκείνων, τοὺς ὁποίους ὁ πιστωτῆς προηγουμένως ἡλευθέρωσε τοῦ αλληλεγγύου; (Ἡ Α. Π. 87 τοῦ 1873 φέρει· «Ἐπειδή, κατὰ τὸ άρθρον 1129 τοῦ Ιονίου άστυκ. Κ., ὅταν ὁ πιστωτῆς παραιτήσῃ τὴν αλληλέγγυον άγωγὴν ὡς πρὸς ἕνα τῶν ὀφειλετῶν, ἂν εἷς ἢ καὶ πλείονες τῶν άλλων κατασταθῶσιν άφερέγγυοι, ἡ μερὶς τούτων διανέμεται διὰ συνεισφορᾶς μεταξὺ ὅλων τῶν ὀφειλετῶν καὶ εἰσέτι μεταξὺ εκείνων, τοὺς ὁποίους ὁ πιστωτῆς προηγουμένως άπελύτρωσε τοῦ αλληλεγγύου· ἡ γραμματικὴ δὲ τοῦ άρθρου τούτου έννοια προδήλως εἶναι, ὅτι ὁ παραιτήσας τὴν αλληλέγγυον άγωγὴν πιστωτῆς οὐδέποτε δύναται νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ άπαλλαγέντος ὀφειλέτου του τὰς μερίδας τῶν συνοφειλετῶν, οὐχὶ δὲ καὶ ὅτι οἱ άλλοι συνοφειλέται, πληρόνοντες εἰς τὸν πιστωτὴν καὶ ὁλόκληρον τὸ ἀναλογοῦν εἰς τὸν καταστάντα

(1) Ίδε Πείρας σελ. 101 (§ 14).

ἀναξιοχρεων συνοφειλέτην των μέρος τοῦ χρέους, δὲν δικαιου-
νται νὰ ἀπαιτήσωσιν ἀποζημιώσιν παρὰ τοῦ ἀπαλλαγέντος συνο-
φειλέτου των διὰ τὴν μερίδα του ὡς πρὸς τὸ ἀναλογοῦν τῷ
ἀφερεγγύῳ καταστάντι συνοφειλέτῃ μέρος τοῦ χρέους.

Ἐπειδὴ καὶ ὑποτεθῇ ὅτι, τοῦ ἄρθρου τούτου συνδυαζομένου
πρὸς τὰ προηγουμένα, δύναται δι' ἑρμηνείας νὰ ὑποστηριχθῇ ἡ
γνώμη, καθ' ἣν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ διάνοια τοῦ νομοθέτου
εἶναι ὅτι ὁ πιστωτής, ὅστις ἐδέχθη παρ' ἐνὸς τῶν ἀλληλεγγύων
συνοφειλετῶν τὸ ἀναλογοῦν αὐτῷ ὡς πρωτοφειλέτῃ μέρος τοῦ
χρέους ἀπαλλάττων αὐτὸν τοῦτον τῆς ἀλληλεγγύης διὰ τὰς
μερίδας τῶν ἄλλων συνοφειλετῶν, δὲν δύναται νὰ καταδιώξῃ
τοὺς τελευταίους τούτους εἰς πληρωμὴν ὁλοκλήρου τοῦ ὑπολει-
πομένου χρέους, καὶ ἂν εἷς ἐξ αὐτῶν κατέστη ἀφερεγγυος, ἀλλὰ
μόνον διὰ τὸ ἀναλογοῦν αὐτοῖς ἐκ τῆς μερίδος τοῦ ἀφερεγγύου,
καὶ ὅτι ἐπομένως οἱ μὴ ἀπαλλαγέντες τῆς ἀλληλεγγύης ὀφει-
λέται, μὴ ζημιούμενοι εἰς τὴν ἀπαλλαγὴν τοῦ πρωτοπληρώσαν-
τος συνοφειλέτου (καθὼ μὴ ὀφείλοντες νὰ πληρώσωσιν εἰς τὸν
πιστωτὴν καὶ τὸ εἰς τὸν ἀπαλλαγέντα ἀναλογοῦν μέρος ἐκ τοῦ
χρέους τοῦ ἀφερεγγύου), δὲν δικαιουνται καὶ νὰ ζητήσωσι παρὰ
τοῦ ἀπαλλαγέντος συνοφειλέτου ἀποζημιώσιν διὰ τὸ ἀναλο-
γοῦν αὐτῷ μέρος τοῦ χρέους τοῦ ἀφερεγγύου ὀφειλέτου, πάλιν
ἐνεκα ψευδοῦς ἑρμηνείας τοῦ πολ. Νόμου δύναται μὲν νὰ ζη-
τηθῇ ἀναιρέσεις (ἄρθρ. 807 § 7 πολ. δικον.), ἀλλὰ μόνον ὅταν
εἰς τὸ διατακτικὸν μέρος τῆς ἀποφάσεως περιέχεται ῥητὴ (ἀπ'
εὐθείας ἢ ἐκ πλάγιου) παράβασις τῶν σαφῶν ὁρισμῶν τοῦ πολ.
Νόμου (ἄρθρ. 809 αὐτόθι)· εἰς σαφῆ δὲ ὁρισμὸν τοῦ εἰρημένου
ἄρθρου 1129 δὲν ἀντίκειται ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις κατὰ
τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέντα.

Ἐπειδὴ συνεπῶς πρὸς τὰ ἐκτεθέντα καὶ ἄνευ τῆς ὑπὸ τῶν
ἀναιρεσιβλήτων ἐκχωρήσεως τῆς προκειμένης κατὰ τοῦ πατρὸς
τοῦ ἀναιρεσειόντος ἀπαιτήσεως πρὸς τὸν πληρώσαντα συνοφει-
λέτην αὐτοῦ, τὸν μὴ ἀπαλλαγέντα τῆς ἀλληλεγγύης Ἰωάννην
Γ. Χοῦδᾶν, οὗτος ἐδικαιοῦτο ν' ἀπαιτήσῃ παρὰ τοῦ πατρὸς τοῦ
ἀναιρεσειόντος ἀποζημιώσιν διὰ τὸ μέρος του ἐκ τοῦ χρέους
τοῦ ἀφερεγγύου καταστάντος συνοφειλέτου του, ὡς παραδέχε-
ται ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, καὶ ἐπομένως ἐκ τῆς ἐκχωρή-
σεως οὐδαμῶς ἐζημιώθη ὁ ἀπαλλαγείς τῆς ἀλληλεγγύης συνο-
φειλέτης πατήρ τοῦ ἀναιρεσειόντος· διὸ καὶ ἡ ἀπόφασις αὕτη
δὲν στηρίζεται εἰς τὴν ἐκχώρησιν, ἀλλὰ μόνον εἰς τὴν καταβο-
λὴν τοῦ χρέους παρὰ Ἰωάννου Γ. Χοῦδᾶ καὶ εἰς τὸ ἄρθρ. 1129

τοῦ Κώδικος. Ἄρα καὶ ὁ εἰς τὴν ἐκχώρησιν ταύτην στηριζόμενος λόγος ἀναιρέσεως εἶναι μὴ βάσιμος». (Α. Π. 87 τοῦ 73).

§ 7. Μὴ ἐκχωρηθείσης τῆς διὰ τινος συμβολ. συνομολογηθείσης κυρίας ἀπαιτήσεως τοῦ Ν. κατὰ τῶν ἐναγομένων, ἀλλ' ἐξοφληθείσης μόνον ὑπὸ τῶν συνοφειλετῶν αὐτῶν, πᾶσα ἐκ τοῦ εἰρημένου συμβολαίου προερχομένη ἀπαιτήσις ἐξ ἐγγυήσεως ἢ υποθήκης κατὰ τῶν ἐναγομένων ἀπώλεσε πᾶσαν ἰσχὺν, καὶ διὰ τοῦτο ἄκυρός ἐστιν ἡ δι' ἐτέρου συμβολαίου ἐκχώρησις τοιούτων ἀπαιτήσεων, ἀφοῦ ἡ κυρία, ἐξοφληθεῖσα, δὲν ὑφίσταται, διότι ἡ ἐξόφλησις αὕτη ἡδύνατο τότε μόνον νὰ μὴ ἔχη τοιοῦτον ἀποτελεσμα, ἂν αὐτὸς ὁ ἐναγόμενος ἐδανείζετο παρὰ τοῦ ἐνάγοντος τὰ ὀφειλόμενα παρ' αὐτοῦ τῷ Ν. ἐπὶ συμφωνίᾳ νὰ λάβῃ ὡς εἶχεν ὁ Ν. ὑποθήκας. Ν. 3. Π. (20. 3).—Ν. 12. § 8 (20. 4).—Ν. 1 Π.(8. 19). (Α. Π. πολ. 254 τοῦ 1872.)

Ὁ ἀναιρέσεως λόγος εἶχεν οὕτω¹ «Διότι ἀφοῦ εἶναι βέβαιον ὅτι ὑπὸ τοῦ Ἰσχομάχου ἐμετρήθησαν τὰ χρήματα, τὰ εἰς τὸν Νέγρην κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 88 συμβολαίου δοθέντα, καὶ ὅτι, κατὰ συνέπειαν τούτου, ὁ Νέγρης ἐξεχώρησεν εἰς τὸν Ἰσχομάχον τὰς ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1856 συμβολαίου ἀσφαλείας καὶ ἐγγυήσεις του, δηλώσας ὅτι ἐξοφλεῖ, ἐννοῶν ὅτι δὲν ἔχει πλέον ἀπαίτησιν, τὸ ἐφετεῖον, συναγαγὼν ἐκ τῆς φράσεως ταύτης τοῦ ὑπ' ἀριθ. 88 συμβολαίου, ὅτι τὸ ὑπ' ἀριθ. 1856 συμβόλαιον ἐξοφλήθη καὶ ὅτι ἐξεχωρήθησιν εἰς τὸν Ἰσχομάχον αἱ ἀπλαῖ τῆς ἐξοφληθείσης ἀπαιτήσεως ἐγγυήσεις, οὐχὶ δὲ καὶ ἡ ἀπαίτησις αὐτὴ τοῦ Νέγρη ὅπως ἔκειτο ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 1856 συμβολαίῳ 4) παρεβίασε τὸν περὶ ἐρμηνείας τοῦ συμβολαίου κανόνα τοῦ Δικαίου, καθ' ὃν ἐν ταῖς ἀμφιβολαῖς ἀφηγήσεσι τῇ διανοίᾳ δεῖ προσέχειν τοῦ ἀφηγησαμένου, μηδόλως δὲ ν' ἀποβλέψῃ, ὡς ὤφειλεν, εἰς τὰς ἰδιαιτέρας περιστάσεις καὶ σχέσεις τῶν συναλλαξαμένων, ἐξ ὧν κατὰδῆλον ἐγένετο ὅτι ὁ Νέγρης λαβὼν διὰ χρημάτων τοῦ Ἰσχομάχου ὅσα τῷ ὀφείλοντο δυνάμει τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1856 συμβολαίου, καὶ δηλώσας ὅτι ἐκχωρεῖ τῷ Ἰσχομάχῳ τὰς ἐκ τοῦ συμβολαίου τούτου ἀσφαλείας του, ἐξοφλῶν τὸ ὑπ' ἀριθ. 1856 συμβόλαιον, δὲν ἐννόει νὰ καταργήσῃ δι' ἐξοφλήσεως τὸ ὑπ' ἀριθ. 1856 συμβόλαιον, διότι τότε ἡ πρὸς τὸν Ἰσχομάχον ἐκχώρησις τῶν ἀσφαλειῶν του δὲν ἤθελεν ἔχει οὐδεμίαν σημασίαν, ἀλλ' ἀπλῶς νὰ δηλώσῃ ὅτι μετὰ τὴν λήψιν τῶν χρημάτων τῶν ὑπὸ τοῦ Ἰσχομάχου δο-

(1) Βλ. Πείρας σελ. 101.

θέντων, καὶ τὴν πρὸς αὐτὸν ἐκχώρησιν τῆς ἀπαιτήσεώς του, δὲν ἔχει πλέον ἀτομικῶς οὐδεμίαν κατὰ τοῦ ὀφειλέτου τοῦ ἀπαίτησιν καὶ 2) παρεβίασε τὸν ἕτερον περὶ τῆς αὐτῆς ἐρμηνείας κανόνα, καθ' ὃν τὰ σκοτεινὰ συμβολαίου τινὸς μέρη πρέπει νὰ ἐρμηνεύονται κατὰ τὸν τρόπον, ὅστις συνάδει μᾶλλον μὲ τὴν φύσιν τοῦ συμβολαίου.

Διότι ἂν τὸ δικαστήριον ἐκτιμῶν τὰ μνησθέντα δύο συμβόλαια δὲν παρεδέχετο κατὰ προφανῆ παραβίασιν τῶν περὶ ἐρμηνείας τῶν συμβολαίων κανόνων, ὅτι τὸ ὑπ' ἀριθ. 1856 συμβόλαιον ἐξωφλήθη, δὲν ἤθελε καταντήσῃ εἰς τὸ ἄτοπον τῆς ἀνανεώσεως τῆς ἀποκρουομένης ἐκ τῆς ἀπλῆς ἰδέας τῆς μὴ ἐξωφλήσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1856 συμβολαίου. Τεθέντος δὲ ὅτι τὸ ὑπ' ἀριθ. 1856 συμβόλαιον δὲν ἐξωφλήθη διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 88, καὶ τὸ τελευταῖον τοῦτο δὲν ἀποτελεῖ ἀνανέωσιν, ἢ διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1856 ἐνοχῆ τοῦ ἀντιδίκου τοῦ κατ' αὐτὸ ἀλληλεγγύου μετὰ τῶν ἄλλων ὀφειλετῶν πρὸς τὸν Νέγρην ἐξακολουθεῖ ὑφισταμένη, καὶ ἀπέναντι τοῦ Ἰσχομάχου ὡς ἐκδοχέως ὅλων τῶν ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1856 συμβολαίου δικαιωμάτων τοῦ Νέγρου. Τὸ δὲ ἐφετεῖον ἐπὶ τῇ βάσει τῆς παραγνωρίσεως τῶν ἀνωτέρω περὶ ἐρμηνείας τῶν συμβολαίων κανόνων παραδεχθὲν ὅτι τὸ ὑπ' ἀριθ. 1856 συμβόλαιον ἐξωφλήθη, καὶ ὅτι ἡ γενομένη διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 88 συμβολαίου πρὸν τὸν Γ. Ἰσχομάχον ἐκχώρησις τῶν ἀσφαλειῶν καὶ ἐγγυήσεων τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1356 συμβολαίου ἀντίκειται, ὅσον ἀφορᾷ τὸν μὴ συμπράξαντα εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 88 συμβόλαιον ἀντίδικον, εἰς τὸ ἀρθρ. 37 τοῦ Νόμου περὶ ὑποθηκῶν, καθ' ὃ δὲν ἐπιτρέπεται ἡ ἐκχώρησις καὶ τῆς κυρίας ἀπαιτήσεως, ὑπέπεσεν εἰς ἐσφαλμένην τῶν νόμων τούτων ἐρμηνείαν παραβιάσαν συνάμα καὶ τὴν ἐτέραν ἀρχὴν τοῦ δικαίου, καθ' ἣν ἐπὶ τῶν ἀπλῶν ἐκχωρήσεων δὲν ἀπαιτεῖται καὶ ἡ σύμπραξις τοῦ ἐκχωρουμένου ὀφειλέτου».

§ 8. 9. Εἶναι ἀλληλεγγύως συνυπεύθυνον ἕκαστον μέλος τοῦ στρατιωτικοῦ συμβουλίου διὰ τὴν ὑπεξαίρεσιν ἐνὸς μόνου ; Ναί. (Α. Π. 178 τοῦ 1874, φέρουσα¹

Ἐπειδὴ ἐκ τοιαύτης προκύπτοντος αἰτίας τοῦ καταλογισθέντος χρηματικοῦ ἐλλείμματος, ἡ ἐκτίμησις τῆς ὁποίας διαφεύγει τὸν τοῦ δικαστηρίου τούτου ἑλεγχον κατὰ τὸ ἀρθρον 17 τοῦ περὶ ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου νόμον τῆς 25 Ἀπριλίου 1879, ὁρῶς τοῦτο ἐφαρμόσαν διὰ τῶν προσβαλλομένων ἀποφάσεών του ἐπὶ

(1) Βλ. Πείρας σ. 4349. σ 121.

τοῦ προκειμένου τοὺς περὶ τῆς οἰκονομίας καὶ λογιστικότητος τῶν σωμάτων τοῦ στρατοῦ διατακτικούς ὁρισμούς τοῦ Β. Δ. τῆς 22 Νοεμβρίου 1833 συνδυασμένου πρὸς τὰς § 17 καὶ 103 περὶ ὀργανισμοῦ τῶν δημοσίων ταμείων τοῦ ἔτους 1834, κατὰ τὰς ὁποίας συνιστῶνται εἰδικὰ ταμεῖα εἰς τὰς διαφόρους μοῖρας τοῦ στρατοῦ· καθόσον δὲ, ἐκτὸς τοῦ ταμείου, συμμετέχουσι καὶ ἄλλα ἄτομα τῆς αὐτῆς εὐθύνης, τοῦτο θέλει διαλαμβάνεσθαι εἰς τὰ ἰδιαιτέρα περὶ κανονισμοῦ διατάγματα, καὶ παρεδέχθη ὡς ἀλληλεγγύως συνυπεύθυνον καὶ τὸν τῆς ἀναιρεσειούσης σύζυγον καὶ τοι ἐπὶ ὑπεξαίρεσει τῶν χρημάτων τούτων κατὰ τὴν ἐν ταῖς προσβαλλομέναις ἀποφάσεσιν ἀναφερομένην ἀπόφ. τοῦ στρατοδικείου ἐκπρύχθη ἐνοχὸς ὁ καταλυματίας Μεταλλινός, ὅστις ἦτο τὸ τρίτον τοῦ συμβουλίου μέλος, καθόσον ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἐν τῇ § 5 τοῦ Δ'. φυλλαδίου τοῦ ἀνωτέρω κανονισμοῦ ἀναγνωρίζεται ἐν γένει διὰ πάσας τὰς πράξεις τοῦ συμβουλίου τούτου ἐπὶ τῶν χρηματικῶν ὑποθέσεων τοῦ τάγματος ἴση καὶ ἀμοιβαία δι' ὅλα τὰ μέλη του εὐθύνη, ἐκτὸς μόνης τῆς περιπτώσεως τῶν ἐπιζημιῶν συνεπειῶν ὡς ἐκ τῶν παρημελημένων ἢ κακῶν ἀναγραφῶν καὶ κατασρώσεων τῶν λογαριασμῶν, δι' ἧς εὐθύνεται ὁ τὸ τεχνικὸν τοῦτο μέρος καταλυματίας, καὶ ἥτις περίπτωσις, κατὰ τὸ ἐκτεθὲν πραγματικὸν τῆς ὑποθέσεως ταύτης, δὲν ὑφίσταται ἐν αὐτῷ, μὴ προκειμένου περὶ λάθους ὡς πρὸς τὴν τεχνικὴν ἀναγραφὴν ἢ κατὰστροφὴν τῶν λογαριασμῶν, ἀλλὰ περὶ τῆς ἐκ προθέσεως ἐν τοῖς βιβλίοις ἀναγραφῆς ποσοῦ διαφέροντος πρὸς τὸ ἀληθές, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ φυλλαδίῳ Ζ'. ὅπερ κανονίζει τὰ καθήκοντα ἐκάστου τῶν μελῶν τοῦ συμβουλίου, ἡ ῥητὴ τῆς εὐθύνης ἐπαναλαμβάνεται ἀρχῇ, ῥητῶς μὲν ὀρίζοντος τοῦ ἐδάφ. 18 ὅτι δι' ὅλας τὰς συνεπείας τῆς παρημελήσεως τῆς διαχειρίσεως τοῦ Ταμείου τὰ τοῦ συμβουλίου μέλη εἶναι ἀμοιβαίως ὑπεύθυνα καὶ ὅτι μάλιστα ἰδιαιτέρον τοῦ Προέδρου τοῦ συμβουλίου χρεὸς εἶναι νὰ προσέχη, ὅπως φυλάττωνται ἀκριβῶς οἱ κανονισμοὶ καὶ ἐξαιρετικῶς μόνον ἢ εὐθύνει βρύνει ἐκείνο ἐκ τῶν μελῶν τοῦ συμβουλίου, ὅταν πρόκηται περὶ πράξεως, δι' ἣν κυρίως ἐπεφορτίσθη αὐτό· ὡς καθῆκον δ' ἀφ' ἑτέρου ὁλοκλήρου τοῦ Συμβουλίου ἀναγράφεται ἐν ταῖς § 4 καὶ 8 τοῦ αὐτοῦ ὅτι πρέπει νὰ ὑπογραφῇ ἀποδεικτικὸν παραλαβῆς πρὶν βεβαιωθῇ περὶ τῆς καταθέσεως εἰς τὸ ταμεῖον τῆς ποσότητος καὶ τῆς εἰς τὸ βιβλίον τοῦ ταμείου ἐγγραφῆς τῆς καὶ ὅτι οὐδεμίαν ποσότητα νὰ πληρώσῃ ἀπὸ τὸ Ταμεῖον, ἂν δὲν λάβῃ ἀποδεικτικὸν παραλαβῆς ἐξωφλημένον καὶ ἂν δὲν σημειωθῇ ἡ πο-

σότης εἰς τὸ τοῦ Ταμείου βιβλίον· ἐπὶ τοιούτων δὲ πράξεων, κατὰ τὰ ἐν τῇ γ'. αἰτιολογίᾳ τῆς παρούσης ἐκτιθέμενα, ἐσηρίχθη ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἢ τοῦ συζύγου τῆς ἀναιρεσειούσης εὐθύνη, βεβαιουῦντος μὲν τούτου διὰ τοῦ ἀποδεικτικοῦ τῆς παραλαβῆς ὅτι ἐλήφθη ὁλόκληρον τὸ ἐκ 16000 δραχμῶν ποσὸν καὶ ὅτι ἔτι ἐσάλη καὶ τὸ ἐκ δραχμῶν 6000, παραμελήσαντος ὁμῶς νὰ παρατηρήσῃ, ὡς ὤφειλε, καὶ τὰς ἐν τῷ βιβλίῳ γενομένας ἀναγραφάς, αἵτινες, κατὰ τὰ ἐν ταῖς προσβαλλομέναις ἀποφάσεσιν ἐκτιθέμενα, δὲν περιεῖχον τ' αὐτὰ, οἷα αἱ τῆς παραλαβῆς ἀποδείξεις, ποσά.

Ἐπειδὴ ἡ ἀλληλεγγυότης ῥητῶς καὶ σαφῶς προκύπτει ἐκ τῶν προεκτεθεισῶν διατάξεων πρὸς ὑποστήριξιν δὲ ταύτης ἐπικαλεῖται τὸ ἐλεγκτικὸν Συνέδριον ἐν ταῖς προσβαλλομέναις ἀποφάσεσιν τοῦ τὸν Ν. 18. Π. (4. 42) καὶ τὰς τοῦ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νόμου διατάξεις, καὶ οὐχί, ὡς διατείνεται ἡ ἀναιρεσεῖσα πρὸς ὑποστήριξιν τῆς διὰ τὴν ἀλληλεγγυότητα ταύτην προϋποτιθεμένης εὐθύνης· ἐκτὸς δὲ τοῦ ὅτι ἡ ἐν τοῖς βιβλίοις ἀναγραφὴ τοῦ μὴ ἀληθοῦς ποσοῦ, καθ' ἃ ἐκ τῶν προσβαλλομένων ἀποφάσεων προκύπτει, ἐγένετο ἀπ' ἀρχῆς καὶ οὐχὶ διὰ μεταγενεστέρως μεταβολῆς τῆς ἀρχικῶς γενομένης, ἀλλ' οὐδ' ἔχουσιν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐφ' ἡρμογὴν τινα αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 371 καὶ ἐπομ. τοῦ ποινικοῦ Νόμου, οὔτε, προκειμένου ἤδη περὶ τῆς πολιτικῆς ἀποζημιώσεως ὡς πρὸς τὴν ὁποίαν ἐξετάστέα εἶναι ἡ κατὰ τὰς ἐκτεθείσας διατάξεις εὐθύνη ἐνὸς ἐκάστου τῶν τοῦ Συμβουλίου μελῶν, δεδικασμένον ὑφίσταται ἐκ τοῦ ὅτι μόνος ὁ καταλυματίας διὰ τῆς τοῦ στρατοδικείου ἀποφάσεως ἐκηρύχθη ἔνοχος τῆς ὑπεξαίρέσεως, ἀφοῦ μάλιστα οὐδ' ἐν τῇ ἀποφάσει ταύτῃ ἀναφέρεται ὁ τῆς ἀναιρεσειούσης σύζυγος· ἐκ τῆς ἀξιοποίνου δὲ ταύτης πράξεως τοῦ καταλυματίου πηγάζει κατὰ τὰ προεκτεθέντα καὶ ἡ εὐθύνη τῶν ἄλλων μελῶν· ὥστε ἀπορριπτέος εἶναι καὶ ὁ λόγος τῆς ἀναιρέσεως ὅτι οὐ μόνον αἱ ἀνωτέρω παρεβιάσθησαν διατάξεις, ἀλλὰ καὶ αἱ τοῦ δεδικασμένου καὶ οἱ ἐν τῇ αἰτήσει τῆς ἀναιρέσεως ἀναφερόμενοι Νόμοι τῶν Βασιλικῶν καὶ τοῦ Κώδικος.

Ἐπειδὴ προσέτι πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου συνεμorfώθη τὸ ἐλεγκτικὸν Συνέδριον ἀποφαινθὲν διὰ τῆς προσβαλλομένης ὑπ' ἀριθ. 19 ἀποφάσεώς του, ὅτι κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἀνωτέρω φυλλαδίων συνδυασμένας πρὸς τὰς τοῦ ὑπὸ Στοιχ. ἐ. τῶν αὐτῶν κανονισμῶν ἡ ἐν αὐταῖς διαγραφομένη δι' ὠρισμένας περιπτώσεις εὐθύνη τοῦ Διοικητοῦ τοῦ στρατιωτικοῦ σώματος ὡς

ἐκ τῆς πηραμελήσεως τῆς εἰς αὐτὸν ἀνατεθείσης ἐποπτείας δὲν ἀπαλλάσει τῆς ἐπιβαρυνούσης κατὰ τὸ φυλλάδιον Ζ'. τὰ τοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου μέλη.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὰ ἐν τῇ 3 αἰτιολογίᾳ τῆς παρούσης ἐκτιθέμενα, δὲν πρόκειται περὶ καθυστερήσεως δημοσίων ἐσόδων, ὅπως ἐφαρμοσθῇ ὁ περὶ τοιούτων νόμος ΧΚΗ' τῆς 15ης Ἰουλίου 1861, ἀλλὰ περὶ διαχειρήσεως χρηματικοῦ ποσοῦ πρὸς ἐκπλήρωσιν ἀνάγκης τῆς δημοσίου ὑπηρεσίας προσωρισμένου, κατὰ τὴν ἐξέλεγχξιν τῆς ὁποίας ἀνεφάνη τὸ καταλογισθὲν ἔλλειμμα· ὥστε καὶ ἂν ὑποτεθῇ, ὅτι δι' ἐσφαλμένην σκέψιν ἀπερρίφθη διὰ τῶν προσβαλλομένων ἀποφάσεων ἡ τῆς ἀναιρεσειούσης πρότασις περὶ ἐφαρμογῆς τοῦ ἀνωτέρω Νόμου, ἀλυσιτελὴς εἶναι ἡ περὶ τούτου ἐξέτασις τοῦ σχετικοῦ τῆς ἀναιρέσεως λόγου, ἀφοῦ ὀρθὸν εἶναι ὡς ἐπὶ τοῦ Νόμου στηριζόμενον τὸ διατακτικὸν τῶν.

Ἐπειδὴ καὶ καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς περὶ τόκων διατάξεις τῶν ἀποφάσεων, διὰ μὲν τῆς ὑπ' ἀριθ. 19 ἐτροποποιήθη ἡ τῆς ὑπ' ἀριθ. 70 διάταξις, καταλογισθέντος τόκου ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς της, ἐν οὐδεμίᾳ δὲ τῶν ἀποφάσεων τούτων ἀποφαίνεται ἑαυτὸ ἀναρμόδιον τὸ Ἐλεγκτικὸν Συνέδριον ὡς πρὸς τὴν ἀναγνώρισιν τῆς πρὸς πληρωμὴν τόκων ὑποχρεώσεως, ὡς οὐκ ὀρθῶς διατείνεται ἡ ἀναιρεσεύουσα, ἀλλὰ μόνον ὡς πρὸς τὴν ἐξακρίβωσιν τῆς περιπτώσεως ἂν ἐφαρμοστέος ἦναι ὁ προσεκτεθεὶς ΧΚΗ' νόμος, οὔτε προκύπτει ἐκ τοῦ συνόλου τῶν περὶ τοῦ κατὰστατικοῦ του καὶ τῆς δικαιοδοσίας του διατάξεων ὅτι ἀποκλείεται τῆς ἀρμοδιότητός του τὸ περὶ τόκων ζήτημα· ὥστε ἐπιδιόχασαν τοιούτους ὡς πρεσβόμενον ἀπαιτήσεως ἐν τῇ ἀρμοδιότητί του ὑπαγομένης, οὐδεμίαν τοῦ Νόμου παρεβίασε διάταξιν· ἂν δὲ πλημμελῶς, σχετικῶς πρὸς τὴν ὑπερημερίαν τοῦ τῆς ἀναιρεσειούσης συζύγου, ἐφηρμόσθη ὁ νόμος 32 § 4. Π. (22. 1) ἐνῶ ὡς ἐκ τῆς ἀλληλεγγύης, ἥτις, ὡς ἐξετέθη, προκύπτει ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐκ τῆς εὐθύνης τούτου διὰ τὰς πράξεις τοῦ καταλυματιοῦ Μεταλλиноῦ, ἐφαρμοστέος ἦτον ὁ Ν. 24 § 1 Π. (22. 1), ἄνευ νομίμου συμφέροντος εἶναι καὶ ὁ περὶ τούτου τῆς ἀναιρέσεως λόγος, διότι ἐνῶ, κατὰ τὰς προσβαλλομένας ἀποφάσεις, ἡ τοῦ Μεταλλиноῦ ὑπερημερία εἰς προγενεστέραν τοῦ χρόνου τῆς δημοσιεύσεώς των ἀνατρέχει ἐποχὴν, ἡ ἀναιρεσεύουσα ὑπεχρεώθη νὰ καταβάλῃ τόκους μόνον ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τούτων».

§ 10. Ἀπέναντι τρίτων δὲν ἐνέχονται ἀλληλεγγύως οἱ ἐπίτροποι. (Α. Π. πολ. 178 τοῦ 1875 ἐν λ. ἐπίτροποι).—Βλ. Πεί-

ρας, σελ. 103 (§ 27) καὶ σελ. 1105 (§ 49) καὶ σελ. 1421 (§ 352).

§ 11. Τὸ ἐφετεῖον ἀποφηνάμενον ὅτι ἡ τῆς ἀπαλλαγῆς ἐνὸς τῶν ἐγγυητῶν πράξις τῆς Τραπεζίης δὲν συνεπάγεται τὴν ἄρσιν τῆς ἀλληλεγγύης καὶ τῶν λοιπῶν ἐγγυητῶν, δὲν παρεβίασε νόμον τινά. Ἡ πράξις δὲ αὕτη δύναιται μόνον νὰ προσδώσῃ αὐτοῖς δικαίωματα ἀναγωγῆς κατὰ τοῦ ἀπαλλαγέντος συνεγγυητοῦ. Ἄλλως τε δὲ τὸ ἐφετεῖον ἐμετρίασε τὴν εὐθύνην τῶν ἄλλων, λόγῳ τῆς ἀπαλλαγῆς τοῦ ἐνός. (Α. Πάγ. πολ. 321 τοῦ 1875).

§ 12. Προκειμένου περὶ χρηματικῆς ποινῆς, ἀλληλεγγύως καὶ προσωπικῇ κράτησις ἀπαγγέλλεται. (Ἀρ. Πάγου πολ. 332 τοῦ 1875).

§ 13. Ὑπαρχόντων ἀλληγγύων ὀφειλετῶν, χωρεῖ τὸ εὐεργέτημα τῆς διζήσεως καὶ διαιρέσεως; Οὐχί. (Βλ. Α. Πάγ. 345 τοῦ 1875 ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. πτώχευσις). — Πρὸς τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. εὐεργέτημα.

§ 14. Ἀποτελέσματα συνενοχῆς. Βλ. Πείρας σ. 100 ἐπ.

§ 15. Τὰ ἀναιροῦντα τὴν ἐνοχὴν γεγονότα ἐξαλείφουσι τὴν ἐνοχὴν; Βλ. Πείρας σελ. 101 ἐπ. — ἔτι δὲ τὰ ἐπ. ἐδάφια·

α) Ἡ ὁρκοδοσίᾳ τοῦ ἀλληλεγγύως συνυποχρέου ὠφελεῖ ἄλλον συνυπόχρεον; Βλ. Πείρας σελ. 101 ἐπ. καὶ σελ. 2808.

β) Τί ἐπὶ προικὸς παρὰ δύο ὑποσχεθείσης; Πείρας σ. 3325 (§ 10). — Ἀναγνώρισις ἀλληλεγγύου χρέους. Βλ. § 80² τῆς ἐν Πείρᾳ λ. παραγραφῆς.

§ 16. 17. Ἡ τριτεγγύησις συνεπάγεται τὸ ἀλληλέγγυον; Βλ. τὰς ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. ἐγγύησις καὶ τριτεγγύησις.

§ 18. Ἐὰν ὁ ἐγγυητὴς ὑποχρεωθῇ ἀλληλεγγύως μετὰ τοῦ ὀφειλέτου, τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ὑποσχέσεως αὐτοῦ κανονίζεται κατὰ τὰς περὶ ἀλληλεγγύων χρεῶν ἀρχάς· ἄρα καὶ ἐπὶ ἀφέσεως χρέους (εἴτε γενικῆς, εἴτε μερικῆς) γενομένης ὑπὸ τοῦ δανειστοῦ πρὸς τὸν πρωτοφειλέτην, δὲν ἐφαρμόζεται ὡς πρὸς τὸν ἀλληλέγγυον ἐγγυητὴν τὸ 1203 τοῦ Ἰανίου Κώδικος, ἀλλ' ἡ τοῦ 1201, ἡ ἀφορῶσα τοὺς ἀλληλεγγύους συνοφειλέτας. (Α. Π. πολ. 228 τοῦ 1876, ἣν ἴδε ἐν λ. ἐγγύησις (ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ).

§ 19. Ἡ ὑπὸ τοῦ ἐκ συνενοχῆς συνοφειλέτου διακοπὴ τῆς παραγραφῆς ἔχει ἐπιρροὴν καὶ ὡς πρὸς τὸν ἕτερον ἐκ συνενοχῆς ὀφειλέτην, καὶ ἀδιάφορον ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἂν ὁ ἐκ συνενοχῆς συνοφειλέτης, ἡ πράξις τοῦ ἀποίου διέκοψεν τὴν παραγραφήν.

φὴν, ἦτο κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν συνεταῖρος τοῦ ἐκ συνενοχῆς ὀφειλέτου. (Α. Π. πολ. 193 τοῦ 1876 φέρουσα· «Ἐπειδὴ τοῦ μὲν ἀναιρεσεῖοντος εἰπόντος (§ 2 τῶν ἐγγράφων προτάσεων τῆς 25 Νοεμβρ. 1873) ὅτι αὐτὸς δὲν ἦτο συνεταῖρος τοῦ ἀντιδίκου τοῦ Σταμπολοπούλου καθ' ὃν χρόνον ἐξεδόθησαν αἱ παρ' αὐτοῦ προσαχθεῖσαι ἐπιστολαὶ περὶ ἀναγνωρίσεως τοῦ χρέους, τοῦ δὲ ἐφετείου ἀπορηναμένου (σ. 2 τῆς ὑπ' ἀριθ. 1211 ἀποφάσεως) ὅτι ὁ ἰσχυρισμὸς αὐτὸς τοῦ ἀναιρεσεῖοντος ὅτι ὁ ἤδη ἐκκαλῶν Κεφάλας λογίζεται τρίτος ὡς πρὸς τὰς ἐπιστολάς αὐτάς, καὶ ὅτι ὁ ἰσχυρισμὸς αὐτὸς ἔχει σχέσιν μὲ τὸ περὶ βεβαίας χρονολογίας τῶν ἐπιστολῶν ζήτημα, μὴ δυνάμενος νὰ χρησιμεύσῃ εἰς ἄλλο τί, δὲν παρεβιάσθη διάταξις τις τοῦ νόμου, ἀφοῦ κατὰ τὸν νόμον (ὡς κατωτέρω διὰ μακρῶν ἐκτεθῆσεται) ἡ ὑπὸ τοῦ ἐκ συνενοχῆς συνοφειλέτου διακοπὴ τῆς παραγραφῆς ἔχει ἐπιρροὴν καὶ ὡς πρὸς τὸν ἕτερον ἐκ συνενοχῆς ὀφειλέτην, καὶ ἀδ. ἀφορόν ἐστίν ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἂν ὁ ἐκ συνενοχῆς ὀφειλέτης, ἡ πρᾶξις τοῦ ὁποίου διέκοψε τὴν παραγραφὴν, δὲν ἦτο κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν συνεταῖρος τοῦ ἐτέρου ἐκ συνενοχῆς ὀφειλέτου.

Ἐπειδὴ τοῦ ἐφετείου εἰπόντος ἐν τῇ ἐννάτῃ αἰτιολογίᾳ τῆς 1211 ἀποφάσεως αὐτοῦ ὅτι αἱ μνημονευθεῖσαι ἐπιστολαὶ τοῦ ἐκ συνενοχῆς συνοφειλέτου τοῦ ἀναιρεσεῖοντος Κεφάλας φέρουσι καὶ ὡς πρὸς αὐτὸν βεβαίαν χρονολογίαν, εἰς τὸ ἐπιδίκον ὀρῶσαι χρέος, ἀνυπόστατον ἀποβαίνει τὸ παράπονον ὅτι αἱ ἐπιστολαὶ ἐξεδόθησαν ὑπὸ ξένου πρὸς τὸν ἀναιρεσεῖοντα προσώπου ἀφοῦ ὁ ἐκδούς αὐτάς ἦτον ἐκ συνενοχῆς συνοφειλέτης τοῦ ἀναιρεσεῖοντος, κατὰ τὸν νόμον δὲ τοῦ Κωδ. 5 (8. 40)· Β. κ. (26. 3) 7, ἡ τῆς παραγραφῆς διακοπὴ ὡς πρὸς τὸν ἕνα ὀφειλέτην ἰσχύει καὶ ὡς πρὸς τοὺς λοιπούς. Ἡ διάταξις δὲ αὕτη ἰσχύει καὶ ἐπὶ ἐμπορικῶν ὑποθέσεων, ἀφοῦ ἀντίθετος διάταξις δὲν ὑπάρχει, ἔθιμον δ' ἀντιβαῖνον δὲν προτείνεται.

§ 20. Ὁ Π. κ. περὶ ἐνοχῶν ἐκδ. 6'. (τ. α' § 19—53 ἀναπτύσσει τὰ ἑξῆς·

Δύο μόνον περὶ προσώπων ζήτήματα λύονται ἐνταῦθα· διατί; Κατὰ τίνα τρόπον ὀρίζεται τις ὡς δανειστής ἢ ὡς ὀφειλέτης; Συνήθως διὰ γεγονότος ἀναφερομένου ἀτομικῶς εἰς αὐτόν.

Ἐνίοτε ὅμως καὶ διὰ γενικῆς μετὰ παντὸς προσώπου συμβιβάζομένης ιδιότητος.

Ἡ μετὰ πλειόνων δανειστῶν ἢ ὀφειλετῶν ὑπάρχουσα ἐνοχὴ ἀναλύεται εἰς τόσας ἐνοχάς, ὅσοι εἶναι οἱ δανεισταὶ ἢ οἱ ὀφει-

λέται, διαιρουμένου αὐτοδικαίως καὶ ἐξ ἴσου μεταξὺ αὐτῶν τοῦ ἀντικειμένου τῆς παροχῆς.

Κατ' ἐξαιρέσιν ἐνίοτε μία καὶ ἡ αὐτὴ ἐνοχὴ ἀναφέρεται ὁλοκλήρως καὶ ἀδιαιρέτως εἰς ἕκαστον τῶν πλειόνων δανειστῶν ἢ τῶν πλειόνων ὀφειλετῶν.

Ἡ ἐξαιρετικὴ αὕτη σχέσις ὀνομάζεται συνενοχία.

Λόγοι τῆς συνενοχίης. Συναινέσεις τῶν ἐνεχομένων. Τελευταία βούλησις. Δικαστικὴ ἀπόφασις. Νόμος.

Ἐναντιοφωνία περὶ τῶν ἐνοχῶν, ἐξ ὧν ἡ ἀγωγή κατὰ τοῦ προστήσαντος τὸν πλοίαρχον ἢ πράκτορα, ἢ τοῦ χρηματίου, ἢ κατὰ κέλευσιν, ἢ διαιρουσα τὸ κέρδος ἀγωγή· ἡ ἐναντιοφωνία αὕτη δὲν ἔχει πρακτικὸν κύρος.

Ἀποτελέσματα τῆς συνενοχίης. Ἐκαστος ὀφειλέτης εἰς ὁλόκληρον χρεωστεῖ· ἕκαστος δὲ δανειστὴς εἰς ὁλόκληρον χρεωστεῖται. Τῇ δὲ καταβολῇ ἐνὶ τῶν δανειστῶν ἢ ἐνὸς τῶν ὀφειλετῶν, πᾶσα ἡ ἐνοχὴ λύεται.

Ὅπως ὁρίσθη εἰς τὴν συνενοχίην ἡ ἐπιρροή τῶν λοιπῶν γεγονότων, τῶν ἀναιρῶντων κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον τὴν ἐνοχίην, ἀνάγκη νὰ διακρίνωμεν αὐτὰ εἰς τρεῖς κατηγορίας.

Τὰ ἀναιροῦντα τὴν ἐνοχίην γεγονότα εἴτε περιποιοῦσι τῷ δανειστῇ τὸ ὀφειλόμενον, εἴτε οὐ· ἐὰν συμβῶσι παρ' ἐνὶ τῶν δανειστῶν, ἢ τῶν ὀφειλετῶν, ἐξαλείφουσιν ὡς πρὸς πάντας τὴν ἐνοχίην· τὰ ἀφαιροῦντα μόνον τινὰ ἀπὸ τῆς ἐνοχίης, μὴ ἀναιροῦντα ὅμως αὐτὴν κατ' οὐσίαν, οὐδεμίαν ἔχουσιν ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἀπικίτησιν τῶν λοιπῶν δανειστῶν ἢ τὴν ὑποχρέωσιν τῶν λοιπῶν ὀφειλετῶν.

Ἰδίως, ὅποιον τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ μετὰ τοῦ κοινοῦ δανειστοῦ ἢ μετὰ τοῦ κοινοῦ ὀφειλέτου γενομένου συμφηφισμοῦ, συμβιβασμοῦ ἢ ἀνακκινισμοῦ, τοῦ ὑπὸ τοῦ κοινοῦ δανειστοῦ ἢ ὀφειλέτου εἰς αὐτοὺς ἐπαχθέντος καὶ δοθέντος ὅρκου ἐπὶ τοῦ ἀνυπάρκτου τῆς ἀπαιτήσεως, τῆς μεταξὺ αὐτῶν ἐκδοθείσης ἀποφάσεως, ἥτις ἀποψηφίζει τὴν ἀπαίτησιν, ἥτις διὰ συμφώνου ἀποχῆς ἢ τῆς παραγραφῆς τῆς ἀγωγῆς τοῦ κοινοῦ δανειστοῦ καθ' ἐνὸς τῶν ὀφειλετῶν ἢ τῆς ἀγωγῆς ἐνὸς τῶν δανειστῶν κατὰ τοῦ κοινοῦ ὀφειλέτου;

Κατὰ τί ἡ εἰς ὁλόκληρον ἐνοχίην ὁμοιάζει τῇ συνενοχίᾳ; κατὰ τί δὲ διαφέρει αὐτῆς; Ἰδίως, οὐδὲν γεγονὸς ἀναιροῦν τὴν ἐνοχίην ὡς πρὸς τὸν ἕνα ὀφειλέτην, μὴ περιποιοῦν ὅμως τὸ ὀφειλόμενον εἰς τὸν δανειστήν, ἔχει ἐπιρροὴν εἰς τὴν τύχην τῶν λοιπῶν ὀφειλετῶν.

Θέματα τῆς εἰς δλόκληρον ἐνοχῆς. Ἡ ἐπὶ ἀποζημιώσει ὑποχρέωσις α.) πλειόνων αὐτουργῶν ἀδικήματος· β.) πλειόνων συμβαλλομένων ἐκ δόλου ἢ παΐσματος ἀναφερομένου εἰς τὸ κοινῶς αὐταῖς διαπιστευθὲν πρᾶγμα λόγῳ καταθῆκης, χρησιδανείου, μισθώσεως κλπ. γ.) πλειόνων ἐπιτρόπων ἢ κηδεμόνων ἐκ δόλου ἢ ῥαθυμίας αὐτῶν.

Τὰ θέματα ταῦτα τῆς εἰς δλόκληρον ἐνοχῆς ὡς τὰ ἀποτελέσματα ταυτίζονται πρὸς τὰ τῶν λεγομένων μονομερῶν ποινικῶν ἀγωγῶν.

Ἐναντιοφωνίαι περὶ τῆς ἐννοίας τῆς συνενοχῆς. Προτιμητέα ἡ κοινὴ περὶ αὐτῆς δόξα.

Τίνες καὶ πόθεν οἱ κίνδυνοι τῆς συνενοχῆς; Τίς ἡ πρακτικὴ αὐτῆς ὠφέλεια;

Λόγοι δικαιούντες τὴν προκειμένην κατ' ἐπιφάνειαν σκληρὰν θεσμοθεσίαν.

Ἡ ἐκ συνενοχῆς ὀφειλὴ ἢ ἀπαίτησις διανέμεται βραδύτερον μεταξὺ τῶν πλειόνων ἐκ συνενοχῆς ὀφειλετῶν ἢ δανειστῶν.

Πῶς συμβιβάζεται ἡ διανομὴ αὕτη μετὰ τῆς αὐστηρότητος τῆς συνενοχῆς;

Ἡ διανομὴ ἐπὶ τῆς παθητικῆς συνενοχῆς κατορθοῦται διὰ τῆς ἐκ τῆς ἐταιρίας ἀγωγῆς, ὅταν μεταξὺ τῶν πλειόνων ὀφειλετῶν ἢ δανειστῶν ὑπάρχῃ ἐταιρικὴ σχέσις.

Ὡσαύτως κατορθοῦται διὰ τῆς ἐκ τῆς ἐντολῆς ἀγωγῆς, ὁσάκις ἐν τῇ συνενοχικῇ σχέσει περιέχεται ἐγγύησις τοῦ ἐνὸς συνοφειλέτου ὑπὲρ τοῦ ἄλλου, ὁ δὲ τὴν ὀφειλὴν καταβάλλων, πράττει τοῦτο κατὰ μὲν τὸ ἐπιβάλλον αὐτῷ μέρος ὡς πρωτοφειλέτης, κατὰ δὲ τὸ εἰς τοὺς λοιποὺς ἀναλογοῦν, ὡς ἐγγυητῆς αὐτῶν.

Ἡ διανομὴ χωρεῖ καὶ διὰ τῆς ἀγωγῆς τῆς διαχειρίσεως ἀλλοτρίων ὑποθέσεων. Τὴν ἀγωγὴν ταύτην παρέχει ὁ ῥωμαϊκὸς καὶ ὁ βυζαντινὸς νόμος εἰς μόνον τὸν ἐκ τῆς διαχειρίσεως ὑπεύθυνον ἐπίτροπον κατὰ τῶν συνεπιτρόπων αὐτοῦ, ὅταν καταβάλλῃ δλόκληρον τὴν ὀφειλὴν.

Ὁ καθολικώτερος τρόπος τῆς διανομῆς τῆς ὑπὸ τοῦ ἐνὸς τῶν ὀφειλετῶν κακαβληθείσης ὀφελῆς μεταξὺ πάντων τῶν συνοφειλετῶν, εἶναι ἡ εἰς τὸν καταβαλόντα τὸ ὅλον ὀφειλέτην ἐκχώρησις τῆς ἀγωγῆς τοῦ δανειστοῦ κατὰ τῶν λοιπῶν συνοφειλετῶν.

Ἐκουσία ἐκχώρησις.

Ἀκουσία ἐκχώρησις.

Κατὰ νομικὸν πλάσμα ὑποτιθεμένη ἐκχώρησις.

Ἡ ὑποτιθεμένη αὕτη ἐκχώρησις δὲν εἶναι δεκτὴ ὑπὲρ τοῦ ὀφει-

λέτου, οὐ τινος ἢ εἰς δόλοκληρον ὑποχρέωσις παρήχθη ἐκ δόλου, χωρεῖ δὲ οὐ μόνον ἐπὶ τῆς συνενοχῆς, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πάσης εἰς δόλοκληρον ἐνοχῆς.

Ἐπὶ τῆς ἐνεργητικῆς συνενοχῆς ἡ ἀνωτέρω διανομὴ κατορθοῦται ἡ διὰ τῆς ἐκ τῆς ἐταιρίας ἢ διὰ τῆς ἐκ τῆς ἐντολῆς ἀγωγῆς.

Ἐναντιοφωνίαι περὶ τῆς ἐρμηνείας τῆς 99 Νεαρᾶς. Τρεῖς δόξαι περὶ τοῦ θέματος αὐτῆς.

Ὁρθότερα ἡ δόξα καθ' ἣν ἡ Νεαρὰ πραγματεύεται περὶ πλειόνων ὑποχρέων ἀναλαβόντων τὴν ὀφειλὴν καὶ ἐγγυησαμένων συνάμα ἀμοιβαίως διὰ τὴν πληρωμὴν αὐτῆς.

Δὲν ἔχει νῦν πρακτικὸν κύρος· διατί;

Ἡ συνενοχὴ ὡς ἐξαίρεσις τοῦ κανόνος (τῆς διηρημένης ἐνοχῆς) διετηρήθη καὶ ἐν τῷ ἰσχύοντι δικαίῳ.

Τίνες τῶν λόγων, οἵτινες παράγουσιν, ἢ ἀναιροῦσι τὴν συνενοχὴν· ἐξέλιπον παρ' ἡμῖν.

Θέμα εἰς δόλοκληρον ἐνοχῆς πλειόνων προστεθεῖσαι ὑπὸ τοῦ νῦν ἰσχύοντος δικαίου.

Πίναξ λεκτικὸς τῆς λέξεως ἀλληλεγγύη.

Ἀγωγή in rem verso. § 4.	Νόμος. § 20.
Ἀδιαίρετος· ἴδε τὴν ὥδε λ. Διατροφή.	Ὀλόκληρον (ἐνοχὴ εἰς) § 20.
Ἀνακαινισμός. § 20.	Ὀρκος. § 14—15 ἐπ. 20.
Ἀπόφασις καταδικάζουσα.— Συμμέτρως; § 2. Περὶ συνενοχ. § 20.	Παραγραφὴ. § 19.
Ἀφεςις. ἴδε τὴν ὥδε λ. Παραίτησις.	Παραίτησις ἀπὸ ἀλληλεγγύου ἐνοχῆς § 6. 18.
Διαιρέσεως εὐεργέτημα. § 13.	Πλοίαρχος. § 20.
Διατροφή ἀδιαίρετος; § 3.	Πράκτωρ. § 20.
Δίξις. § 13.	Προῖξ. § 15, α.
Ἐγγυηταί. § 6. 7. Ἀπαλλαγὴ τινὸς ἐξ αὐτῶν. § 11. ἴδε τὴν ὥδε λέξιν παραίτησις.	Πρόσπησις. § 20.
Ἐκχώρησις. § 6. 7. 20.	Στρατιωτικῶν συμβουλίων μέλη.—
Ἐλεγκτικὸν συνέδριον. § 8.	Εὐθύνη αὐτῶν ἀλληλέγγυος; § 8.
Ἐντολή. § 20.	Συμμέτρως. § 2.
Ἐπίτροποι. § 10.	Συμφητισμός. § 20.
Εὐεργέτημα διζήσεως καὶ διαιρ. § 13.	Συνενοχὴ. § 1—20.
Εὐθύνη μελῶν στρατιωτικῶν συμβουλίων. § 8.	Τόκοι. § 9.
Ἐφεσίμωσις τί προτείνεται; § 5.	Τριτεγγύησις. § 15. 16. ἴδε τὴν ὥδε λ. ἐγγύησις.
Κληρονομ. χρέος· ἀλληλεγγυότης. § 26.	Τρίτοι· ἴδε τὴν ὥδε λ. ἐπίτροποι.
Κράτησις προσωπικῆ. § 12.	ὑπερμερία. § 9.
	ὑποθήκη. § 7. Χρέος πλειόνων. § 3.
	Χρηματικὴ ποινὴ. § 12.

ΑΛΛΗΛΟΔΙΑΘΗΚΑΙ. ἴδε Ἀρείου Πάγ. 88 τοῦ 1871 ἐν τῇ ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Ἔθιμα. Βλ. ἔτι Πείρασ. σελ. 2104 ἐν τέλει.
(ΠΕΙΡΑΣ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β').

ΑΛΛΗΛΟΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ. Βλ. τὴν προηγουμένην λ. ἀλληλοδια-
θῆκαι.

ΑΛΛΗΛΟΧΡΕΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ¹. Τόκοι, κλεισθέντος τοῦ ἀλ-
ληλοχρέου λογαριασμοῦ, ὀφείλονται μόνον ὑπὸ ὑπερθέσεως.
(Πολ. Α. Π. 157 τοῦ 1876 ἢ ἴδε κατωτέρω λ. τόκοι).

ΑΛΛΟΔΑΠΗ². Βλ. Πείρας σ. 107 ἐπ.

§ 1. Ἀλλοδαπός. Τίς ἡ τοῦτου ἐν Ἑλλάδι κατάστασις; (Σα-
ριπόλου Σύνταγμα § 750). — Τίνων ἀπολαύει δικαίων; (αὐτ.
§ 751). — Εἰ καὶ τοῖς ἀλλοδαποῖς ἐπιτρέπεται τὸ συνέρχεσθαι
καὶ συνεταιρίζεσθαι; (αὐτ. § 863).

§ 2. Πολιτογράφησις ἀδεία Βασιλέως ἀνακαλεῖται; Α. Π.
75 τοῦ 1872 ἐν λ. Ἰθαγένεια (τοῦ Παρατ. τούτου).

§ 3. Ἀλλοδαπῶν ἀρχῶν ἔγγραφον. Ἴδε τὴν λέξιν ἀλλοδαπὰ
ἔγγραφα τῆς σ. 454² Πείρας. — Ἐτι τὴν λ. ἀλλοδαποὶ τῆς σ.
4446 Πείρας.

Ἀμφισβητηθείσης τῆς ἀποδεικτικῆς ἰσχύος ἔγγραφων (ἀλλο-
δαπῶν ἀρχῶν μάλιστα), τὸ δικαστήριον δὲν δύναται νὰ στηρι-
χθῇ ἐπ' αὐτῶν οἷον ὅταν πιστοποιητικὰ ἐκδοθέντα ὑπὸ ἀλλοδα-
πῆς ἀρχῆς φιλονεικῶνται ὡς πρὸς τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ ἐκδόντος
αὐτὰ προσώπου, ὡς καὶ ὅταν φιλονεικῆται ἂν κατὰ τὴν τήρη-
σιν ἐμπορικῶν (ἀλλοδαπῶν) βιβλίων ἐτηρήθησαν αἱ νόμιμοι δια-
τυπώσεις. (Ἀποφ. πολ. Α. Π. 266 τοῦ 1869 ἀναιροῦσα τὴν 452
τοῦ 1869 ἀπόφασιν τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφετῶν καὶ φέρουσα: «Ἐ-
πειδὴ ἐκ τῶν προεκτεθέντων γίνεται πρόδηλον ὅτι τὸ ἐφετεῖον
ἀπέρριψε τὴν ἀγωγὴν περὶ ὅλου τοῦ σταφιδοκαρποῦ καθ' ὅσον
ἀφορᾷ τὴν Π. ὑπὲρ δὲ τῶν λοιπῶν ἐναγομένων καθ' ὅσον ἀφορᾷ
τὸν ἀβρόχον, ἀφοῦ παρεδέχθη ὅτι δὲν ἀπεδείχθη τὸ τῆς ὑπ'
ἀριθ. 413 ἀποφάσεως θέμα ἀποδείξεως, ὅτι ὅλος ὁ σταφιδο-
καρπὸς δὲν ἐξεποιήθη καθ' ὃν χρόνον ψευδῶς οἱ ἐναγόμενοι ἐκ
συνενοήσεως μετὰ τῶν ἄλλων ἐταιριῶν παρέστησαν, ἀλλὰ με-
ταγενεστέρως· καὶ τὴν ἀπόδειξιν ὅτι ἡ ἐκποίηση τοῦ ἀβρόχου
ἐγένετο τὸν Αὐγούστου 1851, καθὼς καὶ τὰ ἐπόμενα, περὶ τοῦ
θέματος συμπεράσματα συνήγαγε, καθὰ προκύπτει ἐκ τοῦ συν-
δυασμοῦ τῶν εἰρημένων σκέψεών του, ἐκ τῶν ἀμφισβητηθέντων
ἔγγραφων, ἐνῶ, ἀμφισβητηθείσης τῆς ἀποδεικτικῆς ἰσχύος αὐ-

(1) Βλ. τὴν τοῦ Ἀθανασιάδου ἀξιόλογον μονογραφίαν περὶ ἀλληλοχρέου λο-
γαριασμοῦ (1876). Πρβ. Πείρας σ. 1230 (§ 61²). 3371.

(2) Ἴδε τὴν λ. ἀλλοδαπή τῆς σ. 2112 τῆς Πείρας. — Ἐγγυοδοσία ἀλλοδαπῶν.
Βλ. Πείρας σ. 900 ἐπ. καὶ τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. ἐγγυοδοσία ἀλλοδαπῶν.

τῶν, δὲν ἡδύνατο νὰ ἐκτιμῇσιν ταῦτα ὡς ἔγγραφα ἀποδεικτικά, οὔτε ἐπ' αὐτῶν στηριζόμενον νὰ παραδεχθῇ ὡς μὴ ἀποδειχθὲν τὸ θέμα τῆς ὑπ' ἀριθ. 413 ἀποφάσεως πρὶν ἢ ἀποδειχθῇ ὅτι τὰ πιστοποιητικὰ ταῦτα ἐξεδόθησαν ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων προσώπων, καὶ διατηρήθησαν αἱ νόμιμοι περὶ τῆς τηρήσεως τῶν βιβλίων τύποι, διότι μετὰ τὴν ἀπόδειξιν ταύτην εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ ἐκτιμῇσιν αὐτὰ καὶ νὰ ἐξάξῃ ἐξ αὐτῶν κατὰ τὴν πεποιθήσιν του ἢ πλήρη ἀπόδειξιν, ἢ τεκμήρια ἐνισχύοντα τὰς ἄλλας ἀποδείξεις.

Ἐπειδὴ τὰ πιστοποιητικὰ ταῦτα δὲν ἐκτιμᾷ ἐκ περισσοῦ, ἀλλὰ σταθμίζει ταῦτα μετὰ τῶν λοιπῶν ἐγγράφων, καὶ ἐκ τοῦ συνόλου προέβη κατόπιν εἰς τὸ προεκτεθὲν συμπέρασμα· ἂν δὲ μετὰ τὴν ἐκτίμησιν ταύτην ἀναφέρῃ ὅτι, «ὡς ἐκ περισσοῦ ἐκ τοῦ »πιστοποιητικοῦ τοῦ Συμβολαιογράφου Λιθερποῦλ βεβαιοῦται ὅτι »οἱ Ε. Ρεύ καὶ Σ προσήγαγον τὰ ἐπιδειχθέντα εἰς ἐκεῖνον βιβλίον, ὅπερ προκύπτει καὶ ἐκ τῆς ἐπικυρώσεως τοῦ Προξένου »τῆς Ἑλλάδος» ἐκτιμᾷ ὅμως τὸ περιεχόμενον τῶν βιβλίων καὶ τὰ πιστοποιητικὰ τῶν Ε. Ρεύ καὶ υἱῶν ὡς πρὸς τὸν χρόνον τῆς ἐκποιήσεως, διότι ὡς πρὸς τοῦτο δὲν ἐκτιμᾷ καὶ αὐτὰ ἐκ περισσοῦ.

Ἐπειδὴ ἀληθῶς προσθέτει ὅτι ἐκ τῶν πιστοποιητικῶν συνάγει ἀπλᾶ τεκμήρια, ἅτινα συγχωροῦνται, ἐπιτρεπομένης, κατὰ τὴν κρίσιν του, τῆς μαρτυρικῆς ἀποδείξεως ἐπὶ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως, ἐμπορικῆς οὔσης, ἀλλὰ καὶ τὰ δικαστικὰ τεκμήρια, μολονότι κατὰ τὸ 272 ἄρθρον τῆς πολ. δικονομίας δὲν προσδιορίζονται αἱ πηγαί, ἐξ ὧν δύνανται νὰ ἐξαχθῶσι, μολαταῦτα ὁ δικαστὴς δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ συναγάγῃ τοιαῦτα ἐκ γεγονότων ἀγνώστων, καὶ ἀγνωστον ἦτον ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἂν οἱ ἐκδόντες τὰ προσημειωθέντα πιστοποιητικὰ ἐνήργησαν ἐντὸς τῆς ἐξουτίας καὶ τῆς ἀρμοδιότητός των· ἤτοι ὅτι ἐξεδόθησαν ἀπὸ πρόσωπα δυνάμενα νὰ βεβαιώσωσι τὸ περιεχόμενον αὐτῶν, καὶ τηρήσαντα τοὺς νομίμους περὶ τούτων τύπους· ὥστε ἔπρεπε προηγουμένως νὰ βεβαιωθῇ ἡ ἀμφισβητηθεῖσα ἀρμοδιότης τῶν ἐκδόντων τὰ πιστοποιητικὰ καὶ ἡ τήρησις τῶν τύπων τῶν βιβλίων, καὶ κατόπιν τὸ ἐφετεῖον νὰ σταθμίσῃ ἐὰν ἐκ τοῦ περιεχομένου αὐτῶν προκύπτῃ πλήρης ἀπόδειξις ἢ ἀπλοῦν τεκμήριον, ὅπερ μετὰ τῶν λοιπῶν ἀποδείξεων ἡδύνατο νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τὸν σχηματισμὸν τῆς δικαστικῆς αὐτοῦ πεποιθήσεως· ἐξαγαγὼν δὲ πρὸ τῆς βεβαιώσεως ταύτης τεκμήρια ἐξ ἐγγράφων, ὧν ἡ ἀποδεικτικὴ ἰσχὺς ἦτον ἄδηλος ὡς ἐκ τῆς εἰρημένης ἀμφισβητήσεως, ἐνῶ τὰ δικαστικὰ τεκμήρια εἶναι συμπεράσματα ἐκ γνωστῶν γεγονό-

των, παρεβίασε τὴν οὐσιώδη περὶ δικαστικῶν τεκμηρίων διατ. τῆς Πολ. Δικονομίας· καὶ κατὰ παραβίασιν αὐτῆς προέβη εἰς τὸ λανθασμένον συμπέρασμα ὅτι δὲν ἀπεδείχθη τὸ θέμα τῆς προσημειωθείσης ὑπ' ἀριθ. 413 ἀποφάσεως, καὶ ἀπέρριψε τὴν ἀγωγὴν πρὶν ἐκτιμηθῶσι νομίμως τὰ εἰς ἀπόδειξιν τοῦ εἰρημένου θέματος ὑποβληθέντα ἔγγραφα κτλ.» (Πολ. Α. Π. 266 τοῦ ἀναιρ. 452 τοῦ 1869 ἐφ. Ἀθ.).—Πρβλ. τὴν λ. τεκμήρια.

§ 4. Επίδοσις πρὸς ἀλλοδαπούς. Ἴδε τὴν κατωτ. λ. επίδοσις.—Πρβλ. Πείρας λ. επίδοσις.

§ 5. Τίνι ἐπιδίδεται ἡ περὶ ὅρκου ἀπόφασις; Βλέπε Πείρας σ. 2788—2790¹. Προθεσμίας ἀπόστασις ἐπὶ ὁρκωμοσιῶν. Βλ. σ. 2786 ἐπ. τῆς Πείρας. Πρβλ. Α. Π. 202 τοῦ 1870 καὶ 279 τοῦ 1875 τὴν λ. ὅρκος (τοῦ παραρτ. τούτου).

§ 6. Ἐκτέλεσις ἀλλοδαπῶν ἀποφάσεων. Βλ. Πείρας σ. 1078 ἐπ. Ἔτι ζ. 110 τοῦ ἡμετ. πρώτου Παραρ. τῶν ἀποφ. τοῦ 1869².

§ 7. Οἱ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ διατρίβοντες δὲν ἀποκλείονται ἐκ προθεσμίας τινὸς πρὸς ἀνακοπὴν (Α. Π. 55 (τοῦ 74.) 21 (τοῦ 1876). Βλ. Πείρας σ. 3305 ἐπ. — Ἔτι δὲ τὰ ζητ. 159 καὶ 331 τοῦ ἀ. ἡμετ. Παραρτ. τῶν τοῦ 1869 ἀποφ.—Ἔτι τὴν ἐν τῇ βίβλῳ ταύτῃ λ. ἀνακοπή.

ΑΛΛΟΙΩΣΙΣ Καταστάσεως· μεγίστη· μέθη. (Βλ. σ. 183 τοῦ περὶ κληρ. δικ. Καλ.).

ΑΛΛΟΤΡΙΑ ³.

§ 1. Ἀλλοτρίου πράγματος διάθεσις. Βλ. Α. Π. 156 τοῦ 1872 ἐν τῇ ἐν τῷ παραρτήματι τούτῳ λ. παραγραφή. Πρβ. τὴν ἀνωτέρω λ. ἀγοραπωλησία.

§ 2 Ἀλλότρια ποικιζόμενα Βλ. σ. 3344 Πείρας.

§ 3. Πρβλ. τὴν λ. ἀλλότρια ἐν Πείρα σ. 4446. — Βλ. τὰς ἐν Πείρα καὶ ἐνταῦθα λ. ἀνταλλαγὴ καὶ διοικήσεις ἀλλοτρίων. ΑΛΩΣΙΣ. Βλ. σελ. 170—174 τ. 2 τῆς ὑπὸ Μανταφούνη μεταφράσεως τοῦ Βραδάρ.

ΑΜΕΛΕΙΑ. Βλ. σ. 692 Καλ. γ' ἐκδ. 2. Ἀθήνης εἰς τὰ ἴδια· αὐτ. σ. 696.—Βλ. τὴν ἐν τῷ Παραρ. τούτῳ λ. ἐπιμέλεια. Ἔτι Πείρας

σ. 1357 ἐπ.—Ἴδε ἔτι τὰς λ. ἀμέλεια τῆς σ. 4354 τῆς Πείρας.

ΑΜΕΡΙΚΗ. Ἀμερικανικῆς δημοσπονδίας πολίτευμα (§ 178 καὶ

(1) Ἴδε τὴν λέξιν ὅρκος ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ.

(2) Ἴδε ἔτι κατωτ. λ. κατάσχες.

(3) Βλ. σ. 391—393 τῆς περὶ κληρον. δικ. Πραγματείας Παπαρ.

ἀλλաχοῦ τῆς περὶ συντάγματος (ἐκδ. 2) πραγματείας Σαρι-
πόλου).

ΑΜΕΡΙΜΝΙΑΙ, ἀποληπτικαὶ ὁμολογίαι (apochae, securita-
tes). Βλ. σελ. 224 Καλ. γ' ἐκδ. 2).

ΑΜΕΣΟΣ ΖΗΜΙΑ. Τί ἄμεσος; Τί ἔμμεσος ζημία; Βλ. Καλ.
γ' § 395 ἐπ. ἐκδ. 2 καὶ Δαλ. oblig. (ἐρμηνεία τοῦ ἄρθρου
1151 Γαλ. ἀστοκ. κώδ.).

ΑΜΕΤΑΘΕΤΟΝ (τὸ) τῶν δικαστῶν. Ἴδε τὴν λ. ἰσοβιότης (ἐν
τῷ Παραρτ. τούτῳ).

ΑΜΝΗΜΟΝΕΤΟΙ (praeteriti)· σελ. 35 τοῦ περὶ κληρ. Καλ.
Ἀνιόντες καὶ κατιόντες· (αὐτ. σελ. 108).—Βλ. τὴν ἐν τῷ
Παραρτ. τούτῳ λ. κληρονομικὸν δίκαιον.

ΑΜΝΗΣΤΕΙΑ. Ἀμνηστείας δικαίωμα. (Σαριπ. περὶ Συνταγ. ἐκδ.
2 §§ 261—271). Κατὰ τί διαφέρει τῆς χάριτος; (αὐτ. §§
272—275).—Εἰ καλὸν τὸ ἀπονέμειν αὐτὴν διὰ νόμου;
(αὐτ. § 276—277).—Πολλὰ περὶ ἀμνηστείας ἐσημείωσα ἐν
Πείρᾳ σ. 110. 111. 4932 ἐπ. 5035 ἐπ.

ΑΜΟΙΒΗ (hononarium). Ἴδε σ. 445 Καλ. γ' ἐκδ. 2.—Ἄνευ
συμφωνίας· (αὐτ. σελ. 447).—Βλ. Α. Π. 155 τοῦ 1875 ἐν
λ. Δάνειον. Βλ. ἔτι ἐν Πείρᾳ καὶ ἐνταῦθα τὰς λ. ἀντιμισθία
καὶ δικηγόροι.

ΑΜΥΝΑ. Βλ. Πείρας σελ. 111 ἐπ.—Ὁ ἔνεκεν ἀμύνης φονεύσας
εἶναι ὑπόχρεως εἰς ἀποζημιώσεις; Ἴδε Α. Π. 184 τοῦ 1854
φέρουσιν¹.

«Ἐπειδὴ, καίτοι ἀποφνημαμένου τοῦ ἐν Σύρῳ κακουργειοδι-
κείου διὰ τῆς ἐτυμηγορίας του μὴ ἔνοχον τὸν ἐπὶ ἀνθρωποκτο-
νία κατηγορηθέντα Κ., τὸ δικαστήριον τῶν ἐνταῦθα ἐφετῶν,
προσκαλούμενον νὰ δικάσῃ περὶ πολιτικῶν ἀποζημιώσεων κατ'
αἵτησιν τοῦ πολιτικῶς ἐνάγοντος Μ., μὴ παρασταθέντος ὡς
τοιούτου ἐν τῇ ποινικῇ δίκῃ, ἐδύνατο, ἐναντίον τῆς γενομένης
ἐνστάσεως τῆς τελεσιδικίας, νὰ ἐπιληφθῇ τῆς ὑποθέσεως, ἀφοῦ,
κατὰ τὴν ῥητὴν τοῦ 12 ἄρθρου τῆς ποινικῆς δικονομίας διὰ-
ταξιν, ἡ τῶν ἰδιωτικῶν ἀπαιτήσεων ἐπιδιώξις ἐνώπιον τοῦ πο-
λιτικοῦ δικαστηρίου ἐπιτρέπεται ἀδιαφόρως, εἴτε ἀθωωτικῇ,
εἴτε καταδικαστικῇ, ἤθελεν εἶσθαι ἡ προηγηθεῖσα ποινικὴ ἀπό-
φασις. (Βλ. Πείρας σελ. 4083 ἐπ.).

Ἐπειδὴ ἡ ἐτυμηγορία τῶν ἐνόρκων, ἣν καὶ ὁ ἀναιρεσεῖων ἐπε-
καλέσθη πρὸς ἀπόκρουσιν τῆς πολιτικῆς αἰτήσεως τοῦ ἀντιδί-

(1) Βλ. τὴν λ. Ἀμυνα ἐν τῷ ποινικῷ τμ. τῆς Πείρας.

κου του, ὀρθῶς δὲν ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν ὑπὸ τοῦ ἐφετείου, καθότι, ἀποφαινομένη αὕτη ἀπλῶς τὴν μὴ ἐνοχλὴν τοῦ κατηγορουμένου, δὲν ἔλυσεν τὸ προκαταρκτικὸν ζήτημα, ἥτοι τὸ γεγονός, ἐξ οὗ ὁ ἀναιρεσίβλητος παρήγε τὴν περὶ ἀποζημιώσεως ἀπαίτησίν του· διὸ ἐπρεπε τοῦτο ν' ὑποβληθῇ, ὡς καὶ ὑπεβλήθη, εἰς νέαν ἐξέτασιν.

Ἐπειδὴ τὸ αὐτὸ δικαστήριον, μετὰ τὰς περὶ τοῦ ποινικοῦ ζητήματος διεξαχθείσας ἀποδείξεις, ἐντὸς τῆς δικαιοδοσίας του ἐξετίμησεν ἣν ὁ ἀναιρεσίβλητος ὑπέστη ζημίαν ἐκ τῆς στέρσεως τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ του, ὡς μόνου στηρίγματος τῶν γηρατειῶν του· ἐν αὐτῇ δὲ ταύτῃ τῇ ἐκτιμήσει αἰτιολογεῖ, εἰ καὶ συνεπτυγμένως, καὶ τὴν περὶ ἀποζημιώσεως αἴτησιν τοῦ ιδίου.

Ἐπειδὴ, ἀφοῦ ὁ ἀναιρεσιῶν ὁμολόγησεν ἐφεσίμως τὴν πραχθεῖσαν ἀνθρωποκτονίαν, καὶ ἐζήτησε ν' ἀποδείξῃ ὅτι ἀμυνόμενος ἐπραξε ταύτην, ἀλλὰ δὲν τὸ ἀπέδειξεν, ὅλοι οἱ ἰσχυρισμοὶ αὐτοῦ οἱ στρεφόμενοι περὶ τὴν διαίρεσιν δῆθεν τῆς ἐνώπιον τῶν κακουργιοδικῶν ὁμολογίας του, καὶ τὰς ἀποδείξεις τὰς ἀφορώσας τὴν πολιτικὴν ἀγωγὴν κτλ. καθίστανται ἀνυπόστατοι καὶ μάταιοι». (Α. Π. 184 τοῦ 1854).

ΑΜΦΟΤΕΡΙΣΜΟΣ. Βλ. σελ. 377 περὶ κληρον. δικ. Παπ.

ΑΝΑΒΟΛΗ. Ἴδε τὴν ἐν Πείρᾳ σ. 5355 ἐπ. Βλ. καὶ τὴν λ. ἀνατροπῇ¹.

Ἄρθρα 533 καὶ 539 τῆς πολ. δικον.—(Ἡ Ἀρείου Πάγ. 242 τοῦ 1875 φέρει· «Ἐπειδὴ ἡ περὶ ἀναβολῆς αἴτησις τοῦ ἀναιρεσιόντος, ἐπὶ τῷ τέλει τοῦ νὰ λάβῃ γνῶσιν τῶν ἐγγράφων προτάσεων τοῦ ἀντιδίκου του, δὲν εἶναι βάσιμος, διότι ἀφοῦ τὸ εἰρημένον ἐγγράφον, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς ἐπ' αὐτοῦ ἐπισήμου σημειώσεως τοῦ γραμματέως τοῦ Ἀρείου Πάγου, κατετέθη εἰς τὸ Γραφεῖον ἀπὸ τῆς 1 Σεπτεμβρίου ἐ. ἔ., ἥτοι πολλῶν πλέον τῶν εἰκοσιτεσσάρων ὥρων πρὸ τῆς συζητήσεως, συμφώνως ταῖς διατάξεσι τῶν ἄρθρ. 555 καὶ 559 τῆς πολ. δικον. ὁ ἀναιρεσιῶν ἐδύνατο νὰ λάβῃ γνῶσιν τοῦ περιεχομένου αὐτοῦ καὶ νὰ παρασκευάσῃ τὴν ὑπεράσπισίν του». (Βλ. Πείρ. σ. 2121. 4460 (§ 25³).

ΑΝΑΓΚΑΙΟΙ ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΙ. Ἴδε κατωτέρω τὴν λ. Κληρονομικὸν δίκαιον, ἔτι σελ. 15 τῆς περὶ κληρον. δικ. πραγματείας Καλλιγᾶ.

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΙΣ. Ἴδε τὴν λ. αὐτὴν ἐν σελ. 113 τῆς Πείρας.

(1) Βλ. τὴν λ. πλυστογραφία (ποιν. 24 τοῦ 1873) ἐν τῷ ποιν. τμ. Πείρας.

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΙΣ. Ἴδε τὴν λέξ. αὐτὴν ἐν τῷ πίνακι τῆς ἐν Πείρας λ. ὑπουργεῖον οἰκονομικῶν.

Ἀναγνώρισις παρανόμου παύσεως ἐκ τῆς ὑπηρεσίας. Βλ. τὴν ἐν Πείρα λ. ὑπάλληλοι. (Α. Π. πολ. 235 τοῦ 1871).

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΙΣ ἀκύρου διαθήκης. Ἴδε σελ. 320 τῆς περὶ κληρ. δικ. πραγματείας Καλ.—Ἔτι Παπ. περὶ κληρ. § 829 ἐπ.—Πρβλ. Πείρας λ. Κληρονομικὸν δίκαιον.

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΙΣ ΤΕΚΝΟΥ (actio de partu agnoscendo) Παπ. οἰκογ. δίκ. § 113 ἐπ.—Πατρότης πότε εἰκάζεται; (αὐτ.).—Ἀναγνώρισις υἱότητος. (αὐτ.).—Ἡ ἐπὶ ἀναγνώρισει τῆς οἰκογενειακῆς σχέσεως εἶναι praejudicium δηλαδή; Βλ. Παπ. οἰκ. δίκ. § 6.—In rem; (αὐτ.). Ἴδε Πείρας σελ. 3076—3090).

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΙΣ ΠΡΑΞΕΩΣ. Ἴδε τὰς ἐν τῷ Παραρτήμ. τούτῳ λ. ἔγκρισις καὶ κύρωσις.

ΑΝΑΓΩΓΗΣ ΔΙΚΑΙΟΝ. Βλ. Πείρας σελ. 104 ἐπ. 113 ἐπ.

Κατὰ τὸν Νόμον Πανδ. (4. 2) 14 § 15. Βασιλ. (10. 2) ἐδ. 4.—Κωδ. (4. 8) 1. Βασ. (50. 10) ἐδ. 21, ὁ ἔνεκα κολασίμου πράξεως καταδικασθεὶς ἀλληλεγγύως μετ' ἄλλων πρὸς ἀποζημίωσιν δὲν ἔχει, πληρώσας, δικαίωμα ἀναγωγῆς κατὰ τῶν συναιτίων του. (Α. Π. 60 τοῦ 1855). Σύμφωνας καὶ ἡ ὑπ' ἀριθμὸν Α. Π. 215 τοῦ 1855).

ΑΝΑΔΟΧΗ. Ἴδε τὰς ἐν Πείρα καὶ ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. ἐγγύησις.—Βλ. ἔτι τὴν λέξιν Βελλιάνειον δόγμα ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ.

ΑΝΑΔΡΟΜΙΚΗ ΙΣΧΥΣ. Ἴδε τὴν λέξ. αὐτὴν ἐν σελ. 2655 τῆς Πείρας.—Βλ. τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Νόμοι.

§ 1. Ἀναδρομικὴ ἰσχὺς τῆς ἐγκρίσεως. Βλ. Παπ. περὶ γενικ. ἀρχῶν § 241 ἐπ.—Τῆς δωρεᾶς. Βλ. Καλλιγ. δ' § 1314.—Τῶν ἀποφάσεων. Ἴδε τὴν λ. ἀναδρομικὴ ἰσχὺς ἐν σελ. 342 τῆς Πείρας.—Τῆς ἐγκρίσεως πωλήσεως ὀρφανικοῦ κτήματος. Βλ. Α. Π. 408 τοῦ 1866 ἐν σελ. 1390 τῆς Πείρας. Πρβλ. Τροπλ. περὶ ὑποθ. § 488 ἐπ.

§ 2. Ἡ παρὰ τῆς ἀρμοδίας ἀρχῆς ἀπόλυσίς τινος ἐκ τῆς ὑπηρεσίας, εἰς ἣν παρανόμως εἰσῆλθεν, ἔχει ἀναδρομικὸν ἀποτέλεσμα ὡς πρὸς τοὺς μισθοὺς; (Α. Π. 409 τοῦ 1865 ἐν λέξ. ὑπάλληλοι τοῦ Παραρτ. τούτου).—Πρβλ. Πείρας σελ. 4229 ἐπ. καὶ 2445 § 218.

Παραχωρητήριον ἐκδοθὲν τῷ 1867 περὶ προικοδοσίας λαβοῦ-

(1) Βλ. τὴν ἐν Πείρα λ. Δωρεά.

σης χώραν τῷ 1837 ἀνατρέχει εἰς τὴν ἐποχὴν ταύτην; (βλ. Α. Π. 263 τοῦ 1875, ἀνωτ. σ. 5042 ἐπ.

ΑΝΑΖΗ. Ἄν τὸ πρὸς πληρωμὴν δοθὲν κτῆμα ἐκνικηθῇ, ἀναζῇ ἡ ὑποθήκη; Ἴδε Πείρας σ. 4433.—Πρὸς τὰς ἐν τῷ Παραρ. τούτῳ καὶ ἐν τῇ Πείρᾳ λ. ἀναίρεσις καὶ ὑποθήκη.

ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΙΣ ἀποφάσεων τοῦ ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου. Ἴδε τὴν ἐν Πείρᾳ καὶ τῷ Παραρτ. τούτῳ ἐλεγκτικὸν Συνέδριον (οἶον Α. Π. 231 τοῦ 1871 καὶ 249 τοῦ 76).

ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΙΣ τοῦ Συντάγματος (§ § 943—944. Σαριπόλου περὶ συντ. ἐκδ. 2).

ΑΜΦΙΣΒΗΤΟΓΜΕΝΟΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΝ. βλ. τὴν ἐν τῷ Παραρ. τούτῳ λ. Ἀρμοδιότης διοικητικο-δικαστικῇ.

ΑΝΑΙΡΕΣΙΣ, cassation.

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ.

Δικαίωμα πρὸς ἀναίρεσιν ποιοὶ ἔχουσι; § 4. Συμφέρον. Δάδοχοι. Τρίτα πρόσωπα. Παρεμβαίνοντες. Εἰσαγγελεύς. Δανεισταί. § 2.—Πτωχεύσαντες. § 3.—Παρέμβασις. § 4.—Ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργός. § 5.

Ποιοὶ παρίστανται ὡς ἀναίρεσίδωτοι; § 6.—Σύνδικοι. § 7.—Δημόσιον εἰς δίκας περὶ οἰκοπέδων Πατρῶν § 8.—Ὀφειλέται, ἐνεργηθείσης κατασχέσεως. § 9.—Ἐκδοχαί. § 10.—Μοναί. § 11.—Προσεπικληθέντες § 11.

Περὶ τῶν ὑποκειμένων εἰς ἀναίρεσιν ἀποφάσεων. Ὀριστικά. Περὶ ἀποδείξεως. Τελεσίδικοι. § 12.—Ἡ λύουσα τὸ ζήτημα εἰς ποῖον δικαστήριον ὑπάγεται ἡ δίκη; § 13.—Ἐὰν ἐγένετο ἔρρεσις; § 14.—Ἐὰν ἡ ὑπόθεσις ὑπάγῃ εἰς ἔφεσιν; Παραίτησις ἀπὸ τῶν τόκων ἐνώπιον τοῦ Ἀρ. Πάγου. § 15.—Χωρεῖ ἀναίρεσις κατ' ἀποφάσεων παραπεμφσῶν εἰς διαιτητάς; § 16.—Χωρεῖ ἀναίρεσις κατ' ἀνεκκλητοῦ ἐρήμην ἀποφάσεως, καθ' ἧς παρῆλθεν ἡ πρὸς ἀνακοπὴν προθεσμία; § 17.—Κατὰ τῶν ἀποφάσεων, καθ' ὧν ἐγένετο ἀνακοπή; § 18.—Αἱ περὶ λαθρεμπορίων; § 19.—Αἱ τοῦ ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου; § 20.—Κατ' ἀποφάσεων Πρωτοδικείων, δικασάντων ὑπόθεσιν τοῦ Εἰρηνοδικείου; § 21.—Αἱ περὶ ἐκλογῶν. § 22.—Αἱ τῶν προξενικῶν δικαστηρίων; § 23.—Αἱ περὶ ὁδοποιίας. § 24.—Αἱ περὶ βλάβης τῆς δενδροφυτείας; § 25.—Αἱ περὶ τῶν οἰκοπέδων Πατρῶν; § 26.—Αἱ περὶ δικαστικῶν ἐξόδων; § 27.—Πράξεις Προέδρων. § 28.—Ἀποφασίς μικτῶν δικαστηρίων. § 28²—Ἀποφασίς διαιτητῶν. § 28³.

Παρεμπίπτουσαι περὶ ἀποδείξεως ἀποφάσεις πότε ὑπόκεινται εἰς ἀναίρεσιν; § 30—36.—Τρία τὰ κατ' αὐτῶν παράπονα. § 31.—Ἀίτησις περὶ ἐπιδείξεως ἐγγράφων. § 32.—Ἐὰν κατὰ πρῶτον διάταξαν ἀπόδειξιν οἱ ἐφέ-ται; § 33.—Ἀπόρριψις ἐνστάσεων § 34.—Λογοδοσία. § 35.—Ἀπόφασις ἀνακληθεῖσα. § 36.

Ἀποφάσεις ὅρκον ἐπιβάλλουσαι. § 37—41.

Ἀποφάσεις ἐνστάσεις ἀπορρίπτουσαι § 42. 43.

Λόγοι ἀναίρεσεως § 44. ἐπ. Κακὴ σύνθεσις. § 45.—Ἐλλειψις δημοσιότητος, αἰτιολογικοῦ, ἡ διατακτικοῦ. § 46.—Ἀντίφασις αἰτιολογικοῦ καὶ

διατακτικοῦ. § 46. — Ὑπέρβασις καθηκόντων. § 47. — Ἀναπλήρωσις μὴ προταθέντων. § 48. — Ἀγόρευσις εἰσαγγελίῳ § 48^α. — Παράδοξις τῶν περὶ ἀποδείξε. διατάξεων § 48^β. — Παραβίασις ἀστυκοῦ νόμου. Ἐφαρμογὴ περιωρισμένη. Ἐπέκτασις εἰς ἀνάλογα θέματα. Παραμόρφωσις. Ἔθιμα. Παραβίασις τῶν ἀρχῶν τῆς τελεσιδικίας. § 49—51. Κακὴ ἐρμηνεία ἀποφάσεων. § 52 δς. Ἐφαρμογὴ καταλλήλου νόμου. § 53. — Παραβίασ. διαταγμάτων § 54—60.

Ἔτεροι τινὲς ἀναιρέσεως λόγοι. § 61 ἐπ.

Αἵτησις ἀναιρέσεως κατὰ τῶν περὶ ἀρμοδιότητος ἢ ἀναρμοδιότητος ἀποφάσεων § 62—77.

Λόγοι ἀναιρέσεως κατ' ἀποφάσεων τῶν Εἰρηνοδικείων. § 78—85. —

Ποῖαι προτάσεις συγχωροῦνται ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου; § 85^α.

Δευτέρα ἀναιρέσεως αἵτησις χωρεῖ; § 86 ἐπ.

Στεροῦνται τῆς ἀναιρέσεως οἱ παραιτηθέντες αὐτῆς, ὡς καὶ οἱ ἀποδεχθέντες τὴν ἀπόφασιν. 89.

Περὶ προθεσμίας. Λόγῳ ἀποστάσεως παρατείνεται; — Τὶ περὶ τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ; Δημόσιον. Κοινοποίησις ἀποφάσεως εἰς τὸν ἀντίκλητον. Σχέδιον πόλεως Πατρῶν. Παρεμπίπτουσι ἀποφάσεις. Ὁρκοδοσία. ἐπιδοθητικὴ αἵτησις ἀναιρέσεως. Ἐὰν εἰς μόνος ἐκοινοποίησε τὴν ἀπόφασιν; — Ἀποφάσεις ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου. Αἷτια ἀνεξάρτητα τῆς θελήσεως τοῦ ἀναιρέσειοντος, κωλύσαντα τὴν ἐπίδοσιν κτλ. § 90 ἐπ. — Αἵτησις ἀναιρέσεως κατὰ τελεσιδικίων ἢ ἀνεκκλήτων ἀποφάσ. § 104 ἐπ. Ἡ πρὸς ἀναιρέσιν προθεσμία ἡρμεῖ διαρκούσης τῆς πρὸς ἀνακοπὴν καὶ ἔφεςιν προθεσμίας. § 105 ἐπ.

Προδικασία. Περαιοχόμενοι ἀναιρετηρίου (κατοικία· ὄνομα· λόγοι ἀναιρέσεως) § 106—109. Ὑπογραφή ἀναιρετηρίων. Ποῖοι ὑπογράφουσιν αὐτά. § 110. — Τὶν ἐπιδίδεται τὸ ἀναιρετήριον; § 111. Ἡ δὲ περὶ προτιμῆσεως πᾶσις; § 112. Ἡ ἐκτέλεσις παρεμποδίζεται; § 113. Συζήτησις ἐπ' ἀκροατηρίου. Παράβολον § 114.

Ἀπόφασις Ἀρείου Πάγου. § 115. 116.

Ὁ Ἀρειος Πάγος ποίας προτάσεις λαμβάνει ὑπ' ὄψιν, προκειμένου νὰ ἐφαρμόσῃ τὸν νόμον; § 117.

Ὁ Ἀρειος Πάγος πότε δικάζει τὴν οὐσίαν; Ποῖαι προτάσεις εἰσὶ δεκταὶ ἐνώπιόν του; § 118—124 ἐπ.

Ἀποτελέσματα ἀναιρετικῆς ἀποφάσεως. § 125. Ἐπιστροφή ληφθέντων. Παρακολουθήματα. Τόκοι κτλ. Το δικαστήριον, εἰς ὃ παραπέμπεται ἡ δίκη, τί πράττει; Ἡ τοῦ Α. Π. ἀπόφασις ἔχει ἰσχύν τελεσιδικίας; Διαγραφείσα δυνάμει τῆς ἀναιρεθείσης ἀποφάσεως ὑποθήκη. Ἐκποίησης καὶ ὑποθήκη γενομένης δυνάμει τῆς ἀναιρεθείσης ἀποφάσεως. Ἀναιρέσεις τῆς περὶ ἀποδείξεως. Δάφορα. § 125—134.

Αἱ τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀποφάσεις ἀνακαλοῦνται; § 135.

Ἀνακοπὴ κατ' ἀποφάσεων τοῦ Ἀρείου Πάγου χωρεῖ; § 136. — Ἀναψηλάφησις δέ; § 137.

Δάφορα. Ὅταν δὲν εἶναι ἀναιρετέα ἡ ὀριστικὴ, ἐπαναφέρονται οἱ ἀναιρέσεις λόγοι κατὰ τῶν πρὸ αὐτῆς; § 138 — Ἐπικύρωσις ἀποφάσεων. —

Ἀνατροπή χωρεῖ; § 139. — Ἀναβολὴ ἐκδικάσεως τῆς αἰτήσεως ἀναίρεσεως. § 140. — Ἑρμηνεία ἀποφάσεων. § 141. — Ἑγγυοδοσία ἀλλοδαπῶν. § 142. — Επίδοσις τῆς περὶ ἀνατροπῆς ἀγωγῆς. § 143.

§ 1. Δικαίωμα πρὸς ἀναίρεσιν τίνες ἔχουσιν; Βλ. Πείρας; σελ. 147 ἐπ.

§ 2. Δικαίωμα πρὸς ἀναίρεσιν ἔχει, λέγει ὁ Οἰκονομίδης ἐν § 245 ἐκδ. 3,

α) Πᾶς διάδικος, δυνάμενος νὰ ἐπικαλεσθῇ ὑπὲρ ἑαυτοῦ ἔννομον συμφέρον¹. προσέτι ὁ ἀντιπρόσωπος ἢ ὁ εἰδικὸς πληρεξούσιος τοῦ διαδίκου καὶ οἱ διάδοχοι (γενικοὶ ἢ εἰδικοὶ) τῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ². ἀλλὰ στεροῦνται τοῦ ἐνδίκου τούτου μέσου οἱ ἐφησυχάσαντες τῇ ἀποφάσει ἢ παραιτηθέντες τοῦ πρὸς ἀναίρεσιν δικαιώματος καὶ οἱ χρησάμενοι αὐτῷ ἅπαξ ἐν τῇ αὐτῇ δίκῃ καὶ διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους. (Περὶ τούτου ὅρα κατωτέρω § 86—89 ἐπ.).

Τρίτα πρόσωπα δὲν δύνανται νὰ προσβάλωσι δι' ἀναίρεσεως τὴν ἀπόφασιν εἰμὴ ἀφοῦ γείνωσι διὰ τῆς τρίτου ἀνακοπῆς διάδικοι³.

β) Ὁ εἰσαγγελεὺς τοῦ δικαστηρίου, οὗ ἡ ἀπόφασις προσβάλλεται, ἐὰν ᾗτο διάδικος· προσέτι δὲ ὁ τοῦ Ἀρείου Πάγου εἰσαγγελεὺς ἔνεκεν ὑπερβάσεως καθηκόντων ἢ καὶ διὰ πάντα ἕτερον λόγον, ἀλλὰ τότε πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ νόμου μόνον⁴.

(1) Πολ. 813—815. Συμφέρον. Βλ. Πείρας σ. 145 ἐν τέλει, καὶ 201 § 5. Ἀπαιτεῖται ὁ ἀναίρεσιών νὰ ᾗτο διάδικος ἐν τῇ δίκῃ, εἴτε ὡς ἐνάγων ἢ ἐναγόμενος, εἴτε ὡς παρεμβαίνων (Α. Π. 104 τοῦ 50)· οἱ μὲν κυρίως διάδικοι ἔχουσι πάντοτε συμφέρον νὰ προσβάλωσι τὴν κατ' αὐτῶν ἐκδοθεῖσαν ἀπόφασιν, ὡς καὶ οἱ κυρίαν εἰσαγαγόντες παρέμβασιν· ἐπὶ προσθέτου ὅμως παρεμβάσεως ὁ παρεμβαίνων δὲν ἔχει πάντοτε συμφέρον νὰ προσβάλῃ τὴν κατὰ τοῦ διαδίκου, δι' ὃν παρενέβη, ἐκδοθεῖσαν ἀπόφασιν, πλὴν ἂν οὗτος ἐτέθη ἐκτὸς τῆς δίκης· τὴν ἔλλειψιν τοῦ συμφέροντος δύνανται αὐτεπαγγέλτως νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν ὁ Ἀρειος Πάγος. Δελλὺς ἀρ. 295.

(2) Δελλὺς ἀρ. 274. 284. Οἱ δανεισταὶ τοῦ διαδίκου, μὴ παρεμβάντες εἰς τὴν δίκην, δὲν δύνανται νὰ αἰτήσωσιν ἀναίρεσιν τῆς ἀποφάσεως ἀφ' ἑαυτῶν, ἀλλὰ μόνον ν' ἀνακόψωσιν ὡς τρίτοι τὴν ἀπόφασιν δικαιοῦνται κατὰ τὸ 814 ἀρθρον· ἐν Γαλλίᾳ ἄλλως ἀποφαίνονται. Δελλὺς ἀρ. 279. — Βλ. ἐν τούτοις σελ. 3497 ἐπ. τῆς Πείρας.

(3) Πολ. 814. Βερριὰτ σελ. 332 σημ. 2. Ἀλλὰ γενομένης ἀναίρεσεως παρὰ τινος τῶν διαδίκων, δύνανται νὰ παρεμβῶσιν οἱ τρίτοι πρὸς ὑποστήριξιν τινὸς αὐτῶν κατὰ τὰ ἄρθρα 89 καὶ 90. Ἴδε καὶ Δελλὺς ἀρ. 1086. Καρρέ ζ. 1634 τ. r.

(4) Πολ. 815. 825 ἐδ. 2. Τὸ δικαίωμα τοῦ εἰσαγγελέως ἀνεξάρτητόν ἐστι

§ 3. Ὁ πτωχεύσας, καθὼς διάδικος εἰς τὴν περὶ ἐπικυρώσεως τοῦ μετὰ τοῦ δανειστοῦ του γενομένου δικαστικοῦ συμβιβασμοῦ δίκην ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ ἀναίρεσιν κατὰ τῆς ἀποφάσεως. (Α. Π. πολ. 218 τοῦ 1873).

§ 4. Δὲν εἶναι ἀπαράδεκτος ἡ ἀναίρεσις αἰτησις κατ' ἀποφάσεως τῶν ἐφετῶν ἐκ μέρους τοῦ παραστάντος ἐνώπιον αὐτῶν ὡς διαδίκου διὰ τὸν λόγον ὅτι ἡ ἀγωγή ἀπηνυθύνετο κατ' ἄλλου, ὁ δὲ ἀναιρεσίων, πρὸς ὃν ἀνεκοινώθη ἡ δίκη, δὲν ἐκοινοποίησε τῷ ἐνάγοντι τὴν ἀνακοίνωσιν μὲ τὴν εἰδοποίησιν ὅτι ἀναλαμβάνει αὐτὸς τὸν ἀγῶνα, καὶ ὅτι ἐπομένως ἔχει συμφέρον. (Α. Π. πολ. 25 τοῦ 1874). Βλ. κατωτ. § 5 δις.

Παραμεθίζοντες δύνανται νὰ ζητήσωσιν ἀναίρεσιν; Βλ. Πείρας σελ. 3031 (§ 14). 3046 (§ 50).

Δικαίωμα πρὸς ἀναίρεσιν τοῦ προσεπικληθέντος. Βλ. πολ. Α. Π. 174 τοῦ 1876 ἐν λ. παρέμβασις (ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ).

§ 5. Ἀναίρεσιν δύνανται νὰ ζητήσῃ ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς κατ' ἀποφάσεως, ἐν ᾗ παρέσῃ ὁ ταμίης. (Πολ. Α. Π. 84 τοῦ 74 ἢν ἴδε ἐν σ. 4563 τῆς Πείρας).

§ 5². Δικαίωμα πρὸς ἀναίρεσιν ἔχει ὁ παραστὰς ὡς διάδικος εἰς τὸ δικαστήριον τῆς οὐσίας. (Α. Π. 25 τοῦ 74 φέρουσα. «Ἐπειδὴ ὁ ἀναιρεσίων ἦτο διάδικος ἐνώπιον τοῦ Ἐφετείου κατὰ τὴν προκειμένην δίκην, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ὡς ἐκκαλέσας ἐνώπιον αὐτοῦ τὴν ὑπ' ἀριθ. 3925 τοῦ ἔτους 1870 ἀπόφασιν τῶν ἐν Ἀθήναις Πρωτοδικῶν. Ἐπομένως ἐδικοιούτο νὰ προσβάλλῃ δι' ἀναίρεσεως τὴν ὑπ' ἀριθ. 162 τοῦ ἔτους 1873 ἀπόφασιν τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφετῶν, δι' ἧς ἀπερρίφθη ἡ κατὰ τῆς προμνησθείσης ἀποφάσεως τῶν ἐνταῦθα Πρω-

τοῦ πρὸς ἀναίρεσιν δικαιώματος τῶν διαδίκων, καὶ πρέπει νὰ δεχθῶμεν, διότι γενικῶς ἐκφράζεται ὁ ἡμέτερος νόμος, ὅτι δύνανται νὰ κάμῃ χρῆσιν αὐτοῦ ὁ εἰσαγγελεὺς καὶ πρὶν ἢ ἐξαντληθῇ τὸ πρὸς ἀναίρεσιν δικαίωμα τῶν διαδίκων ὅσον οἱ Γάλλοι παραδέχονται μόνον ἐπὶ ὑπερβάσεως καθηκόντων, διότι, κατὰ τὴν νομοθεσίαν αὐτῶν (art. 88 τοῦ νόμ. τῆς 27 vent. an 8), ἀναίρεσιν ὑπὲρ τοῦ νόμου δὲν δύνανται νὰ αἰτήσῃ ὁ εἰσαγγελεὺς ἐνόσω μένει ἀνοικτὴ εἰς τοὺς διαδίκους ἡ πρὸς ἀναίρεσιν ἐδός.

Ἡ αἴτησις τοῦ εἰσαγγελέως τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐπιτυχοῦσα φέρει ἀποτέλεσμα καὶ ὑπὲρ τῶν διαδίκων μόνον ἐπὶ ὑπερβάσεως καθηκόντων ἕνεκα τούτου, φρονῶ, δύνανται νὰ παρεμβῶσιν οἱ διάδικοι εἰς τὴν τοιαύτην δι' ὑπερβάσιν εἰσαγομένην αἴτησιν τοῦ εἰσαγγελέως. Ἄλλως φρονοῦσιν ἐν Γαλλίᾳ. Δαλλὲζ ἀρ. 1046. (Βλ. Πείρας σελ. 149 § 137. 138). Πρὸς τὴν τῷ Παινικῷ τμ. τῆς Πείρας λ. ἀναίρεσις.

τοδικῶν ἔφεσις αὐτοῦ, καὶ ἀνυπόστατος εἶναι ἡ τοῦ ἀπαρადέκτου τῆς προκειμένης αἰτήσεως ἔνστασις τοῦ ἀναιρεσιβλήτου Τριανταφύλλη ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἡ ἀγωγή αὐτοῦ ἀπηυθύνετο κατὰ μόνου τοῦ Ἀθανασίου Κοντοῦ, ὁ δὲ Δ. Παπαδούκας, πρὸς ὃν ἀνεκοινώθη ὑπὸ τούτου ἡ δίκη, δὲν ἐκοινοποίησε πρὸς αὐτὸν (τὸν Τριανταφύλλον) τὴν ἀνακοίνωσιν μὲ τὴν εἰδοποίησιν ὅτι ἀναλαμβάνει αὐτὸς τὸν ἀγῶνα, καὶ ἐπομένως δὲν διατελεῖ εἰς ἄμεσον μετ' αὐτοῦ ἀντιδικίαν.

Ἐπειδὴ αἱ περὶ ἀποδείξεως ἀποφάσεις δύνανται νὰ προσβληθῶσι δι' ἀναιρέσεως καὶ πρὸ τῆς ὁριστικῆς, ἀλλὰ μόνον ἐὰν δι' αὐτῶν ἀπερρίφθῃ ἡ ἔφεσις κατὰ τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως περὶ ἀποδείξεως, ἢ ἔνεκεν ὑπερθάσεως καθηκόντων (ἄρθρ. 812 § 3 πολ. Δικον.)¹ ἐντεῦθεν δ' ἔπεται ὅτι τὰ κατὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως παράπονα τοῦ ἀναιρεσιέοντος πρέπει νὰ περιστρέφονται ἢ κατὰ τοῦ θέματος τῆς ἀποδείξεως, ἢ κατὰ τῶν μέσων τῆς ἀποδείξεως, ἢ, τέλος, κατὰ τοῦ βήρους αὐτῆς, ἵνα ὧσι δεκτὰ πρὸ τῆς περὶ ἀναιρέσεως τῆς ὁριστικῆς ἀποφάσεως αἰτήσεως ἐπομένως, ἐπὶ τοῦ προκειμένου, παρεμπιπτούσης οὐσης τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, καθόσον δι' αὐτῆς ἀπερρίφθῃ ἡ ἔφεσις τοῦ Παπαδούκα κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3725 (1870) ἀποφάσεως τῶν ἐνταῦθα Πρωτοδικῶν, δι' ἧς ἀπερρίφθησαν διαφοροὶ ἐνστάσεις τοῦ Δ. Παπαδούκα καὶ ἐπεβλήθη αὐτῷ ἡ ἐν αὐτῇ ἀναφερομένη ἀπόδειξις, καὶ τῶν κατὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως παραπόνων αὐτοῦ μὴ στρεφόμενων περὶ τὴν διαταχθεῖσαν ἀπόδειξιν, ἀλλὰ περὶ τὴν ἀπόρριψιν τῶν παρ' αὐτοῦ προταθεισῶν ἐνστάσεων ἀπαρადέκτου τῆς ἀγωγῆς τοῦ Δ. Τριανταφύλλη κατὰ τοῦ Δ. Κοντοῦ, ὡς πρὸς τὸ ὅποῖον ἀντικείμενον τὸ Ἐφετεῖον δύναται ν' ἀπομακρυνθῇ τῆς προμνησθείσης παρεμπιπτούσης ἀποφάσεώς του, ὅταν ἡ ὑπόθεσις ἐπανεῖλθῃ εἰς αὐτὸ, ἢ προκειμένη αἴτησις τοῦ Δ. Παπαδούκα περὶ ἀναιρέσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 162/34964 (1873) ἀποφάσεως τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφετῶν ἀποβάινει ἀπορριπτέα». (Πολ. Δ. Π. 25 τοῦ 74).

§ 6. Ποῖοι παρίστανται ὡς ἀναιρεσιβλήτοι; Βλ. ὅσα ἐξέθεσα ἐν Πείρᾳ σελ. 149 ἐπ.

§ 7. Τὸ ἀναιρετήριον πρέπει νὰ κοινοποιῇται τοῖς συνδίκοις; Βλ. τὴν ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. πτώχευσις.

(1) Περὶ τούτου βλ. κατωτ. § 30 ἐπ.

§ 8. Τίς ἀντιπροσωπεύει τὸ δημόσιον εἰς τὰς περὶ οἰκοπέδων τῶν Πατρῶν δίκας; Ἴδε σελ. 4563 τῆς Πείρας.

§ 9. Ὁ ἐπισπεύδων δανειστής ὀφείλει νὰ κοινοποιήσῃ τὴν ἀναίρεσιν αἰτησιν καὶ κατὰ τοῦ ὀφειλέτου;¹

§ 10. Ὁ λαβὼν οὐχὶ ὡς ἐντολοδόχος, ἀλλ' ὡς ἐκδοχεύς, χρηματικόν τι ποσὸν δυνάμει ἀποφάσεως τελεσιδίκου, ὀφείλει, ταύτης ἀναιρουμένης, νὰ ἐπιστρέψῃ τὸ ποσὸν αὐτό· ὅθεν καὶ ἡ ἀναίρεσιν αἰτησὶς ἀπευθύνεται κατ' αὐτοῦ. (Α. Π. πολιτ. 75 τοῦ 1873).

§ 11. Αἰτησὶς ἀναίρεσιν κατὰ μονῆς τινὸς ἀρκεῖ ν' ἀπευθύνηται κατὰ τοῦ ἡγουμένου αὐτῆς. Περιττὸν δὲ νὰ ἀναφερῇται καὶ τὸ ἡγουμενοσυμβούλιον, ἀφοῦ μνημονεύεται ὁ προϊστάμενος αὐτοῦ, ἡγουν ὁ ἡγούμενος. (Α. Π. πολ. 246 τοῦ 1875).

§ 11². Ἀκύρωσις ἀπευθυνομένη κατὰ τοῦ εἰς τὴν δίκην προσεπικληθέντος ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἀπαράδεκτος ἐστίν, ὅταν αἰτησίς τις δὲν γίνηται κατ' αὐτοῦ, οὔτε ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις διέταξέ τι κατ' αὐτοῦ. (Α. Π. 318 τοῦ 1860)².

§ 11³. Νομίμως ἀπευθύνεται ἡ ἀναίρεσιν αἰτησὶς κατὰ τοῦ κηδεμόνος τῆς χειραφέτου συζύγου του, ἀφοῦ αὐτὸν εἶχεν ἀντίδικον ἐνώπιον τοῦ ἐφετείου· ὥστε ἀδιάφορον ἂν ἡ σύζυγος εἶχεν ἤδη ἐνηλικιωθῇ. (Πολ. Α. Π. 237 τοῦ 1876).

Περὶ τῶν ὑποκειμένων εἰς ἀναίρεσιν ἀποφάσεων³.

§ 12. Τῶν εἰρηνοδικείων, πρωτοδικείων καὶ ἐφετείων αἱ ὁριστικαὶ καὶ τελεσιδίκαι ἀποφάσεις ὑπόκεινται εἰς ἀναίρεσιν, ἀδιάφορον δ' ἐστὶ τῆς δίκης τὸ ἀντικείμενον⁴. ἀπαιτεῖται λοιπὸν ἀπόφασις

α) Ὀριστική. (Ποῖαι ὁριστικαί; Βλ. Πείρας σ. 2725 ἐπ. Βλ.

(1) Βλ. Πείρας σελ. 1832 ἐπ. Πρβλ. τὴν λ. Κατάσχεσις ἐν τῇ Παραρτήματι τούτῳ, ἔνθα διὰ μακρῶν τὰ περὶ τούτου.

(2) Ἀτελῶς ἐσημειώθη ἐν σελ. 150 τῆς Πείρας.

(3) Βλ. Πείρας σελ. 134—145.—Οἷκ. § 246 ἐκδ. γ'.

(4) Πᾶσα δίκη, ὅσον μικρὸν καὶ ἂν ᾖ τὸ ἀντικείμενον αὐτῆς, ὑπόκειται εἰς ἀναίρεσιν· ἐξαιρέσεις ὑπάρχει μόνον ὅπου ὁ νόμος κυροῖ αὐτήν· π. χ. αἱ ἀγωγαὶ κακοδικίας (ἴδ. τὸ 3 ἄρθρ. τοῦ ἀπὸ 8 ἰουλίου 1838 διατάχ. ὑπὸ τὸ 56 ἄρθρ. Πολ.), ὡς καὶ αἱ δίκαι περὶ τῶν εἰς δανδροφυτείας βλαβῶν (ἄρθρ. 4 τοῦ ἀπὸ 1 ἰουλ. 1838 διατάχ. περὶ τῶν γενομένων εἰς δένδρα καὶ ἄλλας φυτείας φθορῶν. (Α. Π. 34 τοῦ 58) εἰσὶν ἐξαιρετικαὶ τῆς ἀναίρεσιν. (ἴδε κατωτ. λ. Δανδροφυτείας).

καὶ τὴν λ. ὀριστικὰ ἀποφάσεις ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ). Αἱ περὶ ἀποδείξεως ἀποφάσεις δύνανται νὰ προσβληθῶσι δι' ἀναιρέσεως καὶ πρὸ τῆς ὀριστικῆς, ἀλλὰ μόνον ἔνεκεν ὑπερβάσεως καθηκόντων, ἢ ἂν ἐκκληθεῖσαι ἐπικυρωθῶσιν ὑπὸ τοῦ ἐφετείου. (Ἰδε κατωτ. § 30 ἐπ.).

β) Τελεσιδίκος· ἤτοι μὴ ὑποκειμένη πλέον εἰς ἄλλο ἔνδικον μέσον (ἀνακοπῆς, ἐφέσεως ἢ ἀναψηλαφήσεως)· ἀδιάφορον δὲ πότε ἢ τελεσιδικία ἔλαβε χώραν, κατὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἀποφάσεως ἢ ἐπὶ ἡλθεν ὕστερον ἐκ τῆς παρελεύσεως τῶν προθεσμιῶν ἢ ἄλλως· διὰ κακὴν σύνθεσιν τοῦ δικαστηρίου ἢ ὑπέρβασιν καθηκόντων δύνανται καὶ αἱ μὴ τελεσιδίκαι ἀποφάσεις νὰ προσβληθῶσιν. (Ἰδε τὴν ἐπ. § 17). Οἰκ. § 246.

Ὁ Οἰκονομίδης ἐν σημ. 5 τῆς σελ. 812. 813 λέγει ταῦτα.

«Τὸ ἔνδικον τῆς ἀναιρέσεως μέσον συγχωρεῖται, ὡς λέγει τὸ ἄρθρον τοῦτο, κατὰ τῶν τελεσιδικίων *γενομένων* ἢ ἀνεκκλήτως ἀπηγγελέμενων ἀποφάσεων, ἡγουν κατ' ἀποφάσεων α) μὴ οὐσῶν κατὰ τὴν ἔκδοσιν αὐτῶν τελεσιδικίων, ἀλλὰ γενομένων ἀκολουθῶς δι' ἐπελθοῦσαν τινὰ αἰτίαν (π. χ. διότι παρῆλθεν ἡ πρὸς ἀνακοπὴν ἢ ἔφεσιν προθεσμία, διότι ὁ διάδικος παρητήθη ἢ παρήτησε τὴν ἔφεσιν ἢ ἀνετράπη ἢ κατ' ἔφεσιν δίκη. Πολ. 750). β) τελεσιδικίων *ἐκδεδομένων*, τοῦτέστι καθ' ὧν, ὅταν ἐκδίδωνται, οὔτε ἀνακοπὴ οὔτε ἔφεσις ἐπιτρέπεται.

Ἡ γαλλικὴ νομοθεσία συγχωρεῖ ἀναιρέσιν ἐν τῷ δευτέρῳ μόνον θέματι. Ἀριθ. 1 τοῦ Reglement de 1738 (I μέρος τίτλ. 4) «αἱ αἰτήσεις ἀναιρέσεως κατ' ἀποφάσεων ἐφετείου ἢ πρωτοδικείου ἀνεκκλήτως δικάσαντος γίνονται κλ.» ἄρθρ. 2 τοῦ νόμου 27 νοεμβρ. 1790 «τὰ καθήκοντα τοῦ ἀκυρωτικοῦ εἶναι ν' ἀποφαινῇται περὶ πασῶν τῶν αἰτήσεων ἀναιρέσεως κατ' ἀποφάσεων ἐν τελευταίῳ βαθμῷ ἐκδεδομένων». Ἔνεκα τούτου ἐν Γαλλίᾳ κηρύττονται ἀπαράδεκτοι αἰτήσεις ἀναιρέσεως ἀποφάσεων μὴ οὐσῶν κατὰ τὴν ἔκδοσιν των, ἀλλὰ γενομένων μεταταῦτα τελεσιδικίων (Dallos Cassat. ἄρ. 83 — 85. Berriat σ. 333 σημ. 10. Boitard σελ. 270 στ. 2)· ὁμοίαν ἀπέφηνε γνώμην καὶ ὁ ἡμέτερος Ἄρειος Πάγος διὰ πολλῶν ἀποφάσεων (π. χ. 6, 48 τοῦ 56), ἰδίως διὰ τῆς ὑπ' ἄρ. 72 τοῦ 1850)· ἀλλὰ τὴν ἀπόφασιν ταύτην νικητικῶς ἀνασκευάζει ὁ μακαρίτης Ρουσόπουλος (σελ. 72), καταπολεμεῖ δὲ καὶ τὸ 520 ἄρθρον· τὸ ἀτόπημα, ὅπερ εὕρισκει ὁ Ἄρειος Πάγος, ὅτι, τῆς τελεσιδικίου καταστάσεως ἀποφάσεως ἀναιρουμένης, ἢ παραπομπὴ ἤθελε γίνεσθαι εἰς δικαστήριον κρῖνον κατὰ πρῶτον βαθμόν, συμβαίνει καὶ ἐν τῷ

θέματι τοῦ ἄρθρου 807 § 4, ἐὰν ἡ τελευταία ἀπόφασις γείνη τελεσιδίκος διὰ τῆς παρελεύσεως τῆς προθεσμίας (ἐκτὸς ἂν εἴπωμεν ὅτι ἡ τελευταία ἀπόφασις, ἡ διὰ παρελεύσεως τῆς προθεσμίας ἢ ἄλλως γενομένη τελεσιδίκος δὲν ὑπόκειται πλέον εἰς ἀναίρεσιν) οὐδὲ τὸ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 811 § 2 ἐπιχείρημα ἐπιτυχὲς φαίνεται· διότι, κατὰ τὸ ἄρθρον αὐτό, ἀπαράδεκτός ἐστι λόγος ἀναιρέσεως οὐχὶ μὴ δικασθεὶς κατὰ τελευταῖον βαθμὸν, ἀλλὰ μὴ ὑποβληθεὶς εἰς τὸ ἀνεκκλήτως δικάσαν δικαστήριον.

Ὡστε ἐὰν δὲν εἴπωμεν ὅτι ὁ νομοθέτης ἠθέλησεν εἰς τὰς λέξεις «τελεσιδίκους γενομένας» νὰ δώσῃ τὴν παράδοξον ἔννοιαν «τελεσιδίκους διὰ τῆς ἀπορρίψεως τῆς ἐφέσεως γενομένας» μένει ἀνυποστήρικτος ἡ γνώμη τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ ὀρθότερα διὰ παλαιότερας ἀποφάσεως (129 τοῦ 1837) ἔκρινεν, ἡ δὲ νομολογία αὕτη εἶναι ἡ ἐπικρατοῦσα τὴν σήμερον. (Ἀρείου Πάγου 179 τοῦ 58). Οὐχ ἤττον ὅμως θεωρῶ παραλείψιν τοῦ νόμου, ὅτι δὲν ἐξήρесе ῥητῶς ἀπὸ τῆς πρὸς ἀναίρεσιν προθεσμίας τὴν πρὸς ἔφεσιν, ὡς ἐξήρесе τὴν πρὸς ἀνακοπὴν· ἀλλ' ἡ παραλείψις αὕτη ὑπάρχει καὶ ἐν τῷ ἄρθρῳ 791. Ὁρᾷ Οἶκον. § 241 σημ. 7. Πρὸς. καὶ Senffert's Comment. Δ', 147.

Περὶ τῶν τελεσιδικίων ἀποφάσεων βλ. τὰ ἐν Πείρᾳ σ. 157 ἐν ἀρχῇ καὶ σελ. 174, ἔνθα καὶ ἕτεραι ἀποφάσεις. Πρὸς. καὶ τὴν Α. Π. 10 τοῦ 1852 καὶ κατ. σ. 5471.

Ἡ ἀνωτέρω (§ 12) μνημονευθεῖσα 72 τοῦ 50 φέρει· «Ἐπειδὴ, κατὰ τὰ 816 καὶ 817 ἄρθρ. τῆς Πολιτ. Δικονομίας, ἡ πρὸς ἀναίρεσιν τριακονθήμερος προθεσμία ἄρχεται συνήθως ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς κοινοποιήσεως τῆς προσβλητέας ἀποφάσεως· ἐκ τούτου δὲ ἔπεται ὅτι καὶ ἂν ἡ ἀπόφασις ὑπέκειτο εἰς ἔφεσιν, δὲν δύναται μετὰ τὴν παρέλευσιν τῶν τριάκοντα ἡμερῶν, ἀφ' ἧς αὕτη ἐκοινοποιήθη, παραλειφθέντος τοῦ ἐνδίκου τῆς ἐφέσεως μέσου, νὰ προσβληθῇ δι' ἀναιρέσεως· τοῦτο δὲ γίνεται προσέτι δῆλον ἐκ τοῦ 812 ἄρθρ. ἐδαφ. 1 τῆς αὐτῆς δικονομ. καθ' ὃ ἡ ἀναίρεσις συγχωρεῖται κατὰ τῶν τελεσιδικίων γενομένων, ἢ ἀνεκκλήτως ἀπηγγελμένων ἀποφάσεων, τοῦτέστι κατὰ τῶν ἀποφάσεων τῶν ἀπὸ δικαστηρίων πρώτου βαθμοῦ ἐκδιδομένων ὡς αἱ εἶναι αὗται ἀνέκκλητοι, καὶ κατὰ τῶν ἀποφάσεων τῶν κατ' ἔφεσιν ἐκδεδομένων, αἱ ὁποῖαι ἐκ τῆς φύσεώς των εἶναι τελεσιδικοί· ὥστε ὁ νόμος θέλει νὰ μὴ δύναται τις, ὅταν τὸ ἐνδίκον τῆς ἐφέσεως μέσον συγχωρῇται, νὰ παραλείπῃ τοῦτο διὰ νὰ προσφύγῃ εἰς τὸ ἐναντίον τῆς ἀναιρέσεως μετὰ τὴν παρέλευσιν τῶν τριάκοντα ἡμερῶν, ἄλλως ἢ ῥητῶς διατάξῃ τοῦτο,

ὡς τὸ ἐκφράζει εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ ἄρθρ. 812 ἐδ. 4 διὰ τὰς ἐρήμην ἐκδοθείσας ἀποφάσεις, ὅταν δὲν συγχωρῇται πλέον ἀνακοπή· ἐκτὸς τούτου, ἂν καὶ μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς πρὸς ἔφεςιν τριακονθημέρου προθεσμίας ἐπετρέπετο τὸ ἐκτακτον τῆς ἀναιρέσεως μέσον μετὰ τὴν ἀναίρεσιν τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως ἕνεκα παραβιάσεως τύπου τινός, ἐὰν κατὰ τὸ 833 ἄρθρ. τῆς πολιτικ. δικονομ. ἡ ὑπόθεσις, ἥτις ἐδικάσθη ἤδη πρωτοδίκως, παρεπέμπετο εἰς δικαστήριον κρῖνον εἰς τὸν πρῶτον πάλιν βαθμὸν, ἢ ἡ ἀπόφασις τούτου τοῦ κατὰ παραπομπὴν δικάσοντας δικαστηρίου ἡδύνατο νὰ ἐκκληθῇ καὶ τοιουτοτρόπως ἤθελε προσβληθῇ τὸ δικαίωμα τὸ ὁποῖον ὁ εἰς τῶν διαδίκων ἀπαξ ἀπέκτησε διὰ τῆς παρελεύσεως τῆς πρὸς ἔφεςιν προθεσμίας, ἢ, τοῦναντίον, ἤθελε κατασταθῇ περιττός ὁ δεύτερος βαθμὸς, καὶ αἱ δίκαι ἤθελον δικαιωνίζεσθαι διὰ τῆς ἀμέσου προσφυγῆς εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον· ἐὰν δὲ μετὰ τὴν ἀναίρεσιν ἡ ὑπόθεσις παρεπέμπετο εἰς δικαστήριον κρῖνον κατ' ἔφεςιν, ἤθελον εἶσθαι τοῦτο ἐναντίον τοῦ ἄρθρου 833 τῆς πολ. Δικονομ. καὶ ἀντίκειται εἰς τὴν ἀφορῶσαν τὴν δημοσίαν τάξιν διατάξιν καθ' ἣν ἡ ἀπόφασις μεταβιβάζεται εἰς τὸ Ἐφετεῖον δυνάμει ἐφέσεως· ὅθεν καὶ ἐκ τοῦ συλλογισμοῦ τούτου γίνεται φανερά ἡ ὡς ἄνω ἐκτεθεῖσα ἔννοια τοῦ νόμου, ὅτι δὲν συγχωρεῖται ἀναίρεσις μετὰ παρέλευσιν τῶν τριάκοντα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τῆς ἀποφάσεως· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ἡ ὑπ' ἀριθμὸν 279 ἀπόφασις τοῦ Εἰρηνοδίκου Αἰγιάλειος ἐκοινοποιήθη εἰς τὸ δημόσιον τὴν 22 Ὀκτωβρίου 1848, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς ἐπὶ τῆς ἀποφάσεως ταύτης σημειώσεως τοῦ κλητῆρος Β. Γεωργίου, ἡ δὲ κατ' αὐτῆς τῆς ἀποφάσεως αἵτησις ἀναιρέσεως τοῦ δημοσίου ἐκοινοποιήθη τὴν 25 Νοεμβρίου 1848, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς ἐν τῇ ἰδίᾳ ταύτῃ αἰτῇσε ἀναιρέσεως σημειώσεως τοῦ ἰδίου κλητῆρος, τοῦτέστι μετὰ παρέλευσιν τῶν τριάκοντα ἡμερῶν ἐπομένως ἢ αἵτησις αὕτη εἶναι, κατὰ τὰ ἐκτεθέντα, ἀπαράδεκτος ὡς ἐκπρόθεσμος». (βλ. Α. Π. πολ. 72 τοῦ 50.)

§ 13. Απόφασις, ἥτις λύει τὸ ζήτημα ἂν ἡ δίκη ὑπάγῃται εἰς τὸ δικαστήριον, ὅπου εἶναι ἐκκρεμῆς ἡ κυρία δίκη, ἢ εἰς τὸ δικαστήριον τοῦ τόπου τῆς κατασχέσεως, ὑπάγεται εἰς ἔφεςιν· ἄρα, πρὸ ταύτης, ἀναίρεσις δὲν συγχωρεῖται. (Ἰδε τὴν 199 τοῦ 1853 ἀπ. Α. Π.). — Πρὸς τὰ ἐν λ. ἔφεςιν τοῦ Παραρτήματος τούτου, ὡς καὶ τὴν ἐν Πείρᾳ λ. ἔφεςιν.

§ 14. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 812. Π. Δ. δὲν συγχωρεῖται αἵτησις ἀναιρέσεως κατὰ πρωτοδίκου ἀποφάσεως, καθ' ἧς ἐγένετο ἔφεςιν

καὶ τὸ Ἐφετεῖον τελεσιδίκως ἐπ' αὐτῆς ἀπεφάσισε. (Α. Π. 301 τοῦ 1853).

§ 15. Τὸ ἔνδικον τῆς ἀναίρεσεως μέσον δὲν συγχωρεῖται, ὅταν ὑπάρχῃ ἔτι ἀνοικτὸν τὸ τῆς ἐφέσεως. Διὸ ὅταν τὸ διὰ τῆς ἀγωγῆς ζητούμενον κεφάλαιον μετὰ τῶν τόκων ὑπερβαίῃ τὰς 600 δρ. (812 Πολ.), ἡ ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ τοῦ Ἀρ. Πάγ. παραίτησις τῶν τόκων πρὸς ματαίωσιν τῆς περὶ ἀπαραδέκτου τῆς ἀναίρεσεως αἰτήσεως ἐνστάσεως δὲν δύναται νὰ κατασφύρῃ τὸ κεκτημένον τῆς ἐνστάσεως ταύτης δικαίωμα. (Α. Π. 283 τοῦ 1863).

§ 16. Ἀναίρεσις χωρεῖ κατ' ἀποφάσεως παραπεμπάσης εἰς δικιτητάς;¹ Ναί. (Α. Π. 191 τοῦ 69 φέρουσα· «Ἐπιτρέποντος τοῦ ἄρθρου 821 τῆς πολ. δικον. τὴν χρῆσιν τοῦ ἐνδίκου τῆς ἀναίρεσεως μέσου κατὰ τῶν τελεσιδίκων καταστασῶν ἢ ἀνεκκλήτως ἀπαγγελλεῖσιν καὶ ὁριστικῶν ἀποφάσεων, ἡ ὑπ' ἀριθ. 444 ἀπόφασις τῶν ἐνταυθα ἐφετῶν, ἡ παραπέμψασα εἰς διαιτητικὸν δικαστήριον τὴν μεταξὺ τῶν ἀναιρεσειόντων καὶ ἀναιρεσιβλήτων ἐκ τῆς ἐμπορικῆς τῶν ἐταιρίας πηγάσασαν διαφορὰν, δύναται νὰ προβληθῇ διὰ τοῦ μέσου τῆς ἀναίρεσεως, ἀφοῦ τὸ ἐκδὸν τὴν ἀπόφασιν ταύτην δικαστήριον ἀπεζεδύθη ἐντελῶς τῆς ἀφορώσης αὐτὴν διαφορᾶς· ἄρα ἡ ἐνστασις ἀπαραδέκτου ἀστήρικτός ἐστίν καὶ ἀνυπόστατος»). (Α. Π. 191 τοῦ 1869).

§ 17. Χωρεῖ ἀναίρεσις κατ' ἀνεκκλήτου ἐρήμην ἀποφάσεως, ἐὰν παρῇληθεν ἡ πρὸς ἀνακοπὴν προθεσμία; Ναί, κατὰ τὴν Ἀρ. Πάγ. 23 τοῦ 1871 φέρουσαν· «Ἐπειδὴ ἂν καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 771 ἀπόφασις τῶν ἐν Τριπόλει Πρωτοδικῶν ἐδίκασεν ἐρήμην τὸν Γεώργιον Ἀλεξόπουλον καὶ οὗτος δὲν ἀνέκοψεν αὐτὴν, δὲν ἀπαγορεύεται ἡ κατ' αὐτῆς χρῆσις τοῦ ἐνδίκου τῆς ἀναίρεσεως μέσου, ἀφοῦ τὸ δημόσιον δὲν ἰσχυρίζεται ὅτι ἀφ' οὗ χρόνου ἡ ἀπόφασις αὕτη ἐπιδόθη τῷ Ἀλεξοπούλῳ παρῇληθεν ἡ πρὸς ἀναίρεσιν προθεσμία, καὶ ἀφοῦ τὸ ἄρθρον 812 τῆς Πολ. Δικονομίας ἐπιτρέπει τὴν χρῆσιν τοῦ ἐνδίκου μέσου τῆς ἀναίρεσεως κατὰ τε τῶν ἀνεκκλήτως ἀπαγγελλεῖσιν καὶ κατὰ τῶν τελεσιδίκων καταστασῶν ἀποφάσεων· τελεσιδίκου δὲ καθίστανται αἱ ἀποφάσεις καὶ ὅταν, ἐκδοθεῖσαι κατ' ἐρήμην, δὲν ἀνεκόπησαν ἐντὸς τῆς παρὰ τοῦ νόμου ὀρισμένης προθεσμίας. (Α. Π. πολ. 23 τοῦ 1871). Ἴδε ἄνωτ. σελ. 5468.

— Τὸ ἔνδικον τῆς ἀναίρεσεως μέσον συγχωρεῖται καὶ κατὰ

(1) Βλ. Οἰκ. σ. 811 σημ. 1 ἐκδ. 3. Ἰδ. κατ. § 68.

τῶν ἐρήμην ἀποφάσεων; Βλ. Πείρας σ. 137 (§ 124) καὶ σ. 189 ἐν ἀρχῇ. — Πρὸς τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. ἀνακοπή.

§ 18. Αἵτησις ἀναίρεσεως δὲν χωρεῖ κατ' ἀποφάσεως, καθ' ἧς ἐγένετο ἀνακοπή. (812 Πολ.). (Α. Π. 109 τοῦ 1871 φέρουσα: «Ἐπειδὴ ἡ ἐπὶ τῆς τοῦ ἀναιρεσεύοντος ἀνακοπῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 1038 ἐρήμην ἀποφάσεως ἐκδοθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 629 ἐρήμην ὡσαύτως ἀπόφασις τῶν αὐτῶν ἐφετῶν, ἡ ἀπορρίψασα τὴν ἀνακοπὴν, ὑπόκειται εἰς ἀναίρεσιν δυνάμει τῆς ρητῆς διατάξεως τοῦ ἐδ. 4 τοῦ ἄρθρου 812, διότι ἡ κατ' αὐτῆς γενομένη νέα ἀνακοπή τοῦ αὐτοῦ ἀναιρεσεύοντος δὲν συγχωρεῖται κατὰ τὰ συνδυασμένα 598 καὶ 507 ἄρθρα τῆς αὐτῆς δικονομίας.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ 812 ἄρθρ. τῆς Πολ. Δικονομίας, τὸ ἔνδικον τῆς ἀναίρεσεως μέσον δὲν συγχωρεῖται ὅταν ὑπάρχῃ ἄλλο· ἄρα οὔτε κατ' ἀποφάσεως ἐρήμην, καθ' ἧς ἐγένετο χρῆσις τοῦ τῆς ἀνακοπῆς ἐνδίκου μέσου, ὥς ἐπὶ τοῦ προκειμένου κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1038 τοῦ 1869 ὀριστικῆς ἀποφάσεως τῶν ἐνταῦθα ἐφετῶν, καὶ ἐπομένως ἡ κατ' αὐτῆς αἵτησις ἀναίρεσεως εἶναι ἀπαράδεκτος, συμφώνως μὲ τὴν ἔνστασιν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου.

Ἐπειδὴ δὲ τοῦ ἀναιρεσεύοντος ἰσχυρισμὸς ὅτι, ὑποκειμένης τῆς ὑπ' ἀριθ. 624 ἀποφάσεως εἰς ἀναίρεσιν, ἡ περὶ αὐτῆς αἵτησις ἐπιτρέπεται καὶ κατὰ τῆς προσημειωθείσης ὑπ' ἀριθμ. 1038, διότι δῆθεν αὕτη εἰς ἐκείνην ἀναφέρεται, στερεῖται ὀρθότητος· διότι αἱ ἀποφάσεις αὗται, ὀριστικαὶ οὔσαι καὶ ἀνεξάρτητοι ὑπ' ἀλλήλων, δὲν συγχωνεύονται, καθ' ὅσον ἡ μὲν ὑπ' ἀριθ. 1038 ἐρήμην τοῦ νῦν ἀναιρεσεύοντος ἐπιδικάζει τὴν ἔφεισιν καὶ τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀντιδίκου, ἡ δ' ὑπ' ἀριθ. 629 ἀπορρίπτει τὴν κατ' ἐκείνης ἀνακοπὴν τοῦ αὐτοῦ, καθὼ μὴ ἐμφανισθέντος· πλὴν δὲ τούτου, ἡ τῆς ἀναίρεσεως αἵτησις (ὅσον ἀφορᾷ τὴν ὀριστικὴν ὑπ' ἀριθ. 1038 ἀπόφασιν) εἶναι καὶ ἐκπρόθεσμος, διότι ἡ μὲν ἀπόφασις ἐκοινοποιήθη τῷ ἀναιρεσεύοντι τὴν 29 Δεκεμβρίου 1869, κατὰ τὸ ὑπὸ τὴν αὐτὴν χρονολογίαν ὑπ' ἀριθ. 619 ἐπιδοτήριον τοῦ παρὰ τοῖς ἐν Παρνασίδι Πρωτοδίκαις διατελοῦντος κλητῆρος Ἀθανασίου Κολοκανάκη, ἡ δὲ αἵτησις ἀναίρεσεως ἐκοινοποιήθη πρὸς τὸν ἀντιδίκόν του τὴν 10 Ἰουλίου 1870, κατὰ τὸ ὑπὸ τὴν αὐτὴν χρονολογίαν ἐπιδοτήριον τοῦ παρὰ τοῖς ἐνταῦθα Πρωτοδίκαις κλητῆρος Δ. Κούκη καὶ τὴν 25 Νοεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους κατὰ τὴν ἐν τῷ περιθωρίῳ τῶν προσθέτων ἐπιγραφομένων λόγων σημείωσιν τοῦ αὐτοῦ κλητῆρος (Πολ. Α. Π. 109 τοῦ 71). — (Ἰδε καὶ τὴν ἤδη (Δεκ. 1876) μετέωρον δίκην μεταξὺ Μαυρογιάννη καὶ Κοτσιᾶ).

—Εἶναι δεκτὴ αἵτησις ἀναίρεσews κατ' ἀποφάσεως ἀνακοπέισης, τῆς δὲ ἀνακοπῆς ἀνατραπέισης; Βλ. Α. Π. 267 τοῦ 74 ἐν λ. ἀνατροπῇ (ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ).

§ 19 Χωρεῖ ἀναίρεσις ἐπὶ διενέξεων περὶ λαθρεμπορίων; οὐχί. Τὰς περὶ λαθρεμπορίων διαφορὰς θέλουν ἐξακολουθεῖ νὰ δικάζωσιν, ὡς πρότερον, μέχρις ἐκδόσεως ἄλλου νόμου ὑπάγοντος αὐτὰ εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια, αἱ διοικητικαὶ ἀρχαί, αἵτινες τὰς ἐκδικάζουσι κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ νόμου τῆς 19 Μαρτίου, 1843, ὅστις ἐπιτρέπει μόνον ἔφεςιν ἐνώπιον τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ (ἄρθρ. 104), οὐδὲν δρίζων περὶ ἀναίρεσews· ὁ δὲ νόμος τῆς 21 Ἰουλίου 1838 ἀφορᾷ εἰς τὰς περὶ ἐγκλητικῶν καὶ ἐπὶ τῶν ζώων φόρων διαφορὰς, αἵτινες εἰσῆχθησαν εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια (ἄρθρ. 101 συντάγματος τοῦ 1844. — Ψήφισμα 5' τῆς ἐθνικῆς συνελεύσεως τοῦ 1843 (Α. Π. 66 τοῦ 1871).

ΣΗΜ. Ἴδε σελ. 364 σημ. 7 τῆς Πείρας.

§ 20. Ἀναίρεσις κατ' ἀποφάσεως τοῦ ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου. Α. Π. 231 τοῦ 1871 ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. ἐλεγκτικὸν συνέδριον (Βλ. ἔτι Πείρας σ. 1106 λ. ἀναίρεσις).

§ 21. Χωρεῖ ἀναίρεσις κατ' ἀποφάσεως πρωτοδίκου, ἥτις ἐδίκασεν ἐπὶ ἀποφάσεως τοῦ εἰρηνοδίκου εἰς δίκην ὑπαγομένην εἰς τὸ Πρωτοδικ.; οὐχί. (Βλ. Α. Π. 162 τοῦ 72 ἐν λ. *Εἰρηνοδίκα*).

§ 22. Κατὰ τῶν ἀποφάσεων τῶν ἐκλογικῶν ἐπιτροπῶν συγχωρεῖται ἀναίρεσις; ὄχι, ἐὰν παρ' ἰδιώτου τινὸς ζητῆται (Α. Π. πολ. 74 καὶ 79 τοῦ 65)¹. Naί, ἐὰν ζητῆται ὑπὲρ τοῦ νόμου. (Α. Π. πολ. τοῦ 1873).—Εἰς τὴν νομολογίαν εὕρίσκετε καὶ τὰ ἐξῆς.

α) Κατὰ τῶν ἀποφάσεων τῶν παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς ἐκδιδομένων ἐπὶ τῶν ἀφορῶσῶν τοὺς ἐκλογικοὺς καταλόγους ἐνστάσεων καὶ ἀντιρρήσεων χωρεῖ ἔφεςις (Ἄρθρ. 19. 21 καὶ 23 τοῦ περὶ ἐκλογῆς βουλευτῶν νόμου τοῦ 1864). Οὐχὶ δὲ καὶ ἀναίρεσις (ἐκ μέρους πολίτου) δυναμένη νὰ ἔχῃ ὡς ἀποτέλεσμα τὴν μεταβολὴν τῆς κατὰ τὸν ἐν τοῖς ἄρθροις αὐτοῖς ἐπερχομένης ὁριστικότητος. (Α. Π. πολ. 53 τοῦ 1874).

β) Ἀναίρεσews αἵτησις δὲν χωρεῖ κατὰ τῶν ἀποφάσεων τῶν παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς ἐκδιδομένων ἐπὶ τῶν ἀφορῶσῶν τοὺς ἐκλογικοὺς καταλόγους ἀντιρρήσεων ἔφεςις ὅμως κατ' αὐτῶν χωρεῖ. ἄρθρ. 19. 21 καὶ 23 τοῦ περὶ ἐκλογῆς βουλευτῶν νόμου. (Α. Π. πολ. 325 τοῦ 1875, φέρουσα· «Ἐπειδὴ, κατὰ τὰς συνδυασμέ-

(1) Βλ. Πείρας σ. 133 § 116.

νας διατάξεις τῶν ἄρθρων 19, 21 καὶ 23 τοῦ περὶ ἐκλογῆς βουλευτῶν νόμου τοῦ ἔτους 1864, κατὰ τῶν ἀποφάσεων τῶν παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς ἐκδιδομένων ἐπὶ τῶν ἀφορωσῶν τοὺς ἐκλογικοὺς καταλόγους ἐνστάσεων καὶ ἀντιρρήσεων δύναται νὰ γίνῃ ἔφεις ἐνώπιον τοῦ ἀρμοδίου Πρωτοδικείου, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀποφάσεως τοῦ οὐοίου διορθοῦται ὁ κατάλογος, γενόμενος οὕτως ὀριστικός, διαρκὴς καὶ ἀνεπίδεκτος ἄλλης μεταβολῆς, ἐκτὸς μόνον τῶν ἐγγραφῶν καὶ διαγραφῶν, αἵτινες δύνανται νὰ λάβωσι χώραν κατὰ τὴν ἐτησίαν ἀναθεώρησίν του· ἐκ τούτων δ' ἔπεται, ὅτι οὐδὲν ἄλλο ἐνδίκον μέσον κατὰ τοιούτων ἀποφάσεων ἐπετρέπεται, δυνάμενον νὰ ἔχῃ ὡς ἀποτέλεσμα τὴν μεταβολὴν τῆς κατὰ τὸν ἐκτεθέντα τρόπον προκυπτούσης ὀριστικότητος· ἄλλως, ἂν καὶ ὑπὸ τὴν αὐτὴν συνέπειαν αἵτησις ἀναίρεσεως ἐπετρέπετο, ἤθελε κανονίσει τὰ περὶ τούτου ὁ ἀνωτέρω νόμος, ὑποδεικνύων, διὰ τινος διατάξεώς του, τὶ ἔπρεπε νὰ γίνῃ, ἂν ἐπὶ τῇ ἐνασχήσει τοιούτου ἐνδίκου μέσου ἐτροποποιεῖτο ἡ τοῦ Πρωτοδικείου ἀπόφασις, ὅπερ οὐ μόνον δὲν προκύπτει ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τοῦ ἀνωτέρω νόμου, ἀλλὰ καὶ ἀποκρούεται διὰ τῶν προεκτεθεισῶν περὶ τῆς ὀριστικότητος τῶν καταλόγων διατάξεων του».

§ 23. Τὰ προξενικὰ δικαστήρια δικάζουσιν ἐκκλητῶς ὅταν τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀγωγῆς ὑπερβαίνει τὰς 200 δρ. οἷον ὅταν διὰ τῆς ἀγωγῆς ζητῶνται οὐ μόνον 45 φλωρία εἰς ἐνοίκιον μιᾶς ἐξαμηνίας (ἤγουν δρ. 458 καὶ $\frac{53}{100}$), ἀλλὰ καὶ ἐγγύησις διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν ἐνοικίων τοῦ ἐπομένου ἔτους, συνισαμένων εἰς φλωρία 90. — Ὡστε δὲν συγχωρεῖται ἀναίρεσις κατὰ τοιαύτης ἀποφάσεως, παρალიπομένου τοῦ ἐνδίκου μέσου τῆς ἐφέσεως (Α. Π. πολ. 169 τοῦ 1873)¹.

§ 24. Ἀναίρεσις χωρεῖ κατὰ τῶν περὶ ὁδοποιίας πρωτοδικῶν ἀποφάσεων, ἀνεκκλήτων οὓων (Α. Π. πολ. 10 τοῦ 1874).

§ 25. Κατὰ τὸ ἄρθρον ζ. τοῦ ἀπὸ 1 Ἰουλίου 1838 νόμου δὲν ἐπιτρέπεται αἵτησις ἀναίρεσεως ἀποφάσεων ἐπὶ ἀγωγῶν κατὰ δῆμων περὶ ἀποζημιώσεως διὰ ζημίας εἰς δένδρα καὶ ἄλλας φυτείας. (Α. Π. πολ. 301 τοῦ 1875). Ἴδε σημ. 2 Οἶκον. σελ. 811. Ἐτι Πείρας σελ. 1915 ἐν ἀρχῇ.

§ 26. Ἐφεις καὶ ἀναίρεσις χωρεῖ κατὰ τῶν ἀποφάσεων τῆς περὶ τῶν ἐν Πάτραις οἰκοπέδων ἐπιτροπῆς; Βλ. Πείρας σελ. 5337 ἐπ.

(1) Βλ. Πείρας σ. 138 (§ 126).

§ 27. Κατὰ τῶν ἀφορωσῶν τὰ δικαστικά ἐξοδα πράξεων ἢ ἀποφάσεων χωρεῖ αἵτησις ἀναιρέσεως; Δαλ. inst. § 96. Πείρας σελ. 1279 (§ 17).

§ 28. Ἔτερα περὶ τῶν εἰς ἀναίρεσιν ὑποκειμένων ἀποφάσεων βλ. ἐν Πείρᾳ σελ. 3290 (ὑποσ. περὶ τῶν πράξεων τῶν προέδρων)· σελ. 2365 περὶ Μικτῶν Δικαστηρίων. Ἴδε καὶ τὴν λέξιν Μικτὰ δικαστήρια ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ.

§ 29. Ἀναίρεσις κατὰ δικαιοτητικῆς ἀποφάσεως συγχωρεῖται; Βλ. Πείρας σ. 3930.—Ἴδε ἀνωτ. § 15.

Αἵτησις ἀναιρέσεως κατὰ παρεμπιπτουσῶν ἀποφάσεων.

§ 30. Εἶπον ἀνωτέρω (§ 12, α) ὅτι αἱ περὶ ἀποδείξεως ἀποφάσεις δύνανται νὰ προσβληθῶσι δι' ἀναιρέσεως καὶ πρὸ τῆς ὀριστικῆς, ἀλλὰ μόνον ἔνεκεν ὑπερβάσεως καθηκόντων, ἢ ἂν, ἐκκληθεῖται, ἐπικυρωθῶσιν ὑπὸ τοῦ ἐφετείου¹. Βλ. Πείρας σελ. 138 ἐπ. Πρβλ. ἀνωτ. § 5².

§ 31. Παράπονα δὲ κατὰ τῶν τοιούτων ἀποφάσεων δύνανται νὰ ἔχῃ ὁ ἀναιρεσέων τρία, κατὰ τοῦ θέματος τῆς ἀποδείξεως (ὅτι παρελείφθη γεγονός τι ἀναγκαῖον ἢ ἐτέθη γεγονός περιττόν), κατὰ τῶν μέσων τῆς ἀποδείξεως (ὅτι δὲν ἐπετράπη ἢ κακῶς ἐπετράπη ἐμμάρτυρος ἀπόδειξις) καὶ κατὰ τοῦ βήρους

(1) Αὕτη εἶναι ἡ νομολογία ἣν ὁ Ἄρειος Πάγος ἀκολουθεῖ. Κατ' αὐτὴν λοιπὸν δὲν συγχωρεῖται ἀναίρεσις κατ' ἀποφάσεως περὶ ἀποδείξεως διαταχθείσης α) παρὰ τοῦ πρωτοδικείου ἢ ἐμποροδικείου ἐν ἀνεκκλήτῳ διαφορᾷ (Α.Π. 208 τοῦ 57 κτλ.)· β) παρὰ τοῦ ἐφετείου κατὰ πρῶτον, ἢ γουν ἀφοῦ τοῦτο μεταρρυθμίσῃ τὴν περὶ ἀποδείξεως ἢ ὀριστικὴν τοῦ πρωτοδικείου ἀπόφασιν. (π. χ. Α.Π. 129, 307 τοῦ 57. 166 τοῦ 56. 101 τοῦ 73 ἢ τῶν ἐφετῶν μετερρύθμισε τὴν πρωτόδικον καὶ διέταξε νέαν ἀπόδειξιν).—Ἡ νομολογία αὕτη στηρίζεται ἐπὶ στενῆς ἐρμηνείας τοῦ γράμματος τοῦ νόμου (Πολ. 812 § 3 ἢ ἐὰν . . . ἔγεινεν . . . ἔφασιν κατ' αὐτῶν)· διὰ νὰ προσβάλληται δι' ἀναιρέσεως ἀπόφασίς τις κατ' ἧς ἐγένετο ἔφασιν, ἀνάγκη, ἐσκέφθη ὁ Ἄρειος Πάγος, νὰ ὑπάρχῃ ἢ ἀπόφασις αὕτη, ἢ νὰ μὴ μετερρυθμίσθῃ ὑπὸ τοῦ ἐφετείου. Ἐν Γαλλίᾳ παραδέχονται, ἂν καὶ οὐχὶ πάντες ὁμοίως, ὅτι ὑπόκεινται εἰς ἀναίρεσιν αἱ περὶ ἀποδείξεως, εἴτε πρῶται εἰσὶ τοῦ ἐφετείου, εἴτε ἐπικυρωτικαὶ πρωτοδικῶν περὶ ἀποδείξεως ἀποφάσεων (Daloz, Cassation ἀρ. 71—82. Berriat σ. 334 σημ. 12. Desaponay σ. 37. Poncet ἀρ. 99. 522. Carré ζ. 1628 bis). Ἀλλὰ δὲν δύνανται διὰ τῆς αἰτήσεως ἀναιρέσεως κατὰ τοιούτων ἀποφάσεων νὰ προσβληθῶσι καὶ αἱ προπαρασκευαστικαὶ διατάξεις τῆς περὶ ἀποδείξεως ἀποφάσεως (Α. Π. 362 τοῦ 53 98, 141 τοῦ 57), οἷα ἐστὶ καὶ ἡ ὀρίζουσα ἄλλον τρόπον διεξαγωγῆς ἀποδείξεως ἀπόφασις. (Α. Π. 77 τοῦ 66). Ἴδ. κατ. § 34. Πρβλ. Οἰκ. σελ. 811.

τῆς ἀποδείξεως¹, ἀλλὰ καὶ συναφῇ τούτοις παράπονα δεκτὰ εἰσί. (Α. Π. τοῦ 1863)².

Ἡ Α. Π. 38 τοῦ 1874 φέρει· «Ἐπειδὴ, καθ' ἃ προκύπτει ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, τὸ ἐφετεῖον ἀπέρριψε τὴν ἐφῃσιν τοῦ Δημοσίου καὶ ἐπεκύρωσε τὴν ὑπ' ἀριθ. 179 (1868) ἀπόφασιν τῶν ἐνταῦθα πρωτοδικῶν, δι' ἧς ἐπεβλήθησαν ἀποδείξεις τῷ ἐνάγοντι (νῦν ἀναιρεσιβλήτῳ) ὡς πρὸς τὴν ἀγωγὴν, ἀπερρίφθη δὲ ἡ τοῦ δημοσίου ἀνταγωγὴ· ὅθεν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἐστὶ παρεμπίπτουσα περὶ ἀποδείξεως, καθ' ὅσον δι' αὐτῆς ἐπεκυρώθη ἡ πρωτόδικος ἀπόφασις ὡς πρὸς τὰς διαταχθεῖσας δι' αὐτῆς ἀποδείξεις, ὀριστικὴ δὲ καθ' ὅσον ἐπεκυρώθη ἡ πρωτόδικος ἀπόφασις ὡς πρὸς τὴν ἀπόρριψιν τῆς ἀνταγωγῆς.

Ἐπειδὴ αἱ περὶ ἀποδείξεως ἀποφάσεις δύνανται νὰ προσβληθῶσι δι' ἀναιρέσεως καὶ πρὸ τῆς ὀριστικῆς, ἀλλὰ μόνον ἐὰν δι' αὐτῶν ἀπερρίφθη ἡ ἐφῃσις κατὰ τῆς πρωτοδικῆς ἀποφάσεως περὶ ἀποδείξεως ἢ ἐνεκεν ὑπερβάσεως καθηκόντων (ἄρθρον 812 § 3 πολιτ. δικονομίας)· ἐντεῦθεν δὲ ἔπεται ὅτι τὰ κατὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως παράπονα τοῦ ἀναιρεσιέοντος πρέπει νὰ περιστρέφονται ἢ κατὰ τοῦ θέματος τῆς ἀποδείξεως, ἢ κατὰ τῶν μέσων τῆς ἀποδείξεως, ἢ, τέλος, κατὰ τοῦ βάρους αὐτῆς, ἵνα ᾧσι δεκτὰ πρὸ τῆς περὶ ἀναιρέσεως τῆς ὀριστικῆς ἀποφάσεως αἰτήσεως· ἐπομένως ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἀφοῦ, καθ' ἃ προεξετέθη, ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἐστὶ παρεμπίπτουσα περὶ ἀποδείξεως ὡς πρὸς τὸ κεφάλαιον, δι' οὗ διετάχθησαν διὰ τῆς πρωτοδικῆς ἀποφάσεως ἀποδείξεις περὶ τῆς ἀγωγῆς, ἡ δὲ αἴτησις ἀναιρέσεως δὲν στρέφεται περὶ τῆς διαταχθεῖσαν ἀποδείξιν, ἀλλὰ περὶ τὸ βάσιμον, ἢ μὴ, τῆς ἀγωγῆς, ἀπαράδεκτος ἐστὶν αὕτη ὡς πρὸς τὸ μνησθὲν κεφάλαιον, ἐξεταστέα δὲ ὡς πρὸς τὸ κεφάλαιον, δι' οὗ ὀριστικῶς ἀπερρίφθη ἡ τοῦ δημοσίου ἀνταγωγὴ». (Α. Π. πολ. 38 τοῦ 1874).—Πρὸς ἀνωτέρ. σελ. 5466.

§ 32. Σημειωτέα καὶ τὰ ἐξῆς· α) Ἀναιρέσεις κατ' ἀποφάσεως ἐφετῶν, οἵτινες, δικάζοντες ἐπὶ παρεμπιπτούσης ἐνώπιον αὐτῶν ἀγωγῆς, ἀπέρριψαν αἴτησιν περὶ ἐπιδείξεως ἐγγράφων, δὲν ὑπάγεται εἰς ἀναιρέσιν. (812 πολ.). (Α. Π. πολιτ. 64 τοῦ 1870).

(1) Οἰκ. σημ. 3 σελ. 811 ἐκδ 3.

(2) Πολλαὶ εἰσὶν αἱ τὴν ἀνωτέρω πρῶτην ἀρχὴν καθιεροῦσαι ἀποφάσεις· ἰδίως αἱ 82 τοῦ 1871. 22 τοῦ 1872. 173 τοῦ 1872. 38 τοῦ 1874. 276 τοῦ 1874. 27 τοῦ 1876.

Βλ. Πείρας σελ. 140—142 (§ 130². 133).

§ 33. β) Ἀναιρέσεως αἵτησις δὲν χωρεῖ κατ' ἀποφάσεως ἐφετῶν, οἵτινες κατὰ πρῶτον διέταξαν ἀπόδειξιν, ὑπερβάσις δὲ καθηκόντων δὲν ὑπάρχει. (Α. Π. 77 τοῦ 1871).

§ 34. γ) Εἶναι ἀπαράδεκτος ἀναιρέσεως αἵτησις κατ' ἀποφάσεως ἐφετῶν, δι' ἧς ἐπεκυρώθη πρωτόδικος περὶ ἀποδείξεως καὶ ἀπερρίφθησαν ἐνστάσεις, ὅταν τίποτε δὲν προτείνηται κατὰ τοῦ θέματος τῆς ἀποδείξεως. 812 πολ. (Α. Π. 129 τοῦ 1870. 71 τοῦ 1872. 183 τοῦ 1873. 184 τοῦ 1874). Ἰδε σημ. 1 σ. 5475. Πρβλ. ἐπ. § 42 ἐπ.

— Κατὰ τῶν περὶ ἀποδείξεως παρεμπιπτουσῶν ἀποφάσεων συγχωρεῖται τὸ ἐνδίκον τῆς ἀναιρέσεως μέσον, ἀλλὰ μόνον ἔνεκεν ὑπερβάσεως καθηκόντων, ἢ ἐὰν ἡ γενομένη κατ' αὐτῶν ἐφesis ἀπορριφθῇ (ἄρθρ. 812 § 3 πολ. δικ.)· ἐν τῇ τελευταίᾳ δὲ περιπτώσει μόνον ἔνεκα λόγων στρεφομένων περὶ τὸ ἀποδεικτέον θέμα (δηλονότι καθ' ὅσον τοῦτο ἔχει κατὰ νόμον ἐπιρροὴν εἰς τὸ παραδεκτόν, ἢ μὴ, τῆς ἀγωγῆς, ἀνεξαρτήτως τῶν ἄλλων παρεμπιπτουσῶν τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως διατάξεων, δι' ὧν ἀπερρίφθησαν οἰαιδήποτε ἄλλαι ἀνατρεπτικαὶ ἐνστάσεις) ἢ περὶ τὰ ἀποδεικτικά μέσα, ἢ τέλος περὶ τὸ βᾶρος τῆς ἀποδείξεως· ἄρα, τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως μὴ οὔσης ὀριστικῆς, καὶ τῶν τῆς ἀναιρέσεως λόγων μὴ ἀφορώντων τὰς περὶ ἀποδείξεως διατάξεις, μάλιστα τὰς ἐπικυρωθείσας δι' αὐτῆς διατάξεις τῆς ἐκκληθείσης, ἀλλὰ στρεφομένων πάντων περὶ τὰς ἀπορριφθείσας, ὡς εἴρηται, ἐνστάσεις τοῦ ἀναιρεσέοντος περὶ τοῦ ἀπαράδεκτου τῆς ἀγωγῆς, ἢ περὶ ἀναιρέσεως αἵτησις ἐστὶν ἀπαράδεκτος. (Α. Π. πολ. 197 τοῦ 1874).

§ 35. δ) Αἵτησις ἀναιρέσεως κατὰ προδικαστικῆς ἀποφάσεως. (Α. Π. 167 τοῦ 1875 φέρουσα· «Ἐπειδὴ διὰ τῆς ἐτέρας ὑπ' ἀριθ. 762 προσβαλλομένης ἀποφάσεως ἐξηφανίσθη μόνον ἐπὶ τῇ ἐφέσει τοῦ ἤδη ἀναιρεσιβλήτου ἢ ὑπ' ἀριθ. 724 τοῦ εἰρηνοδικοῦ, δι' ἧς ἀπερρίφθη ἡ κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 644 ἀνακοπῆ, χωρὶς παντάπασιν νὰ διατάττηται τι ὡς πρὸς τὴν ἀνακοπὴν ταύτην· ὥστε οὐ μόνον αὕτη ὑφίσταται ἐκκρεμῆς, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀρχικῶς παρὰ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου κατὰ τῆς ἐκτελέσεως γενομένη, διότι καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 644 ἐξαφανίζεται ἡ ἐρῆμην ὑπ' ἀριθ. 549, δι' ἧς ἐπεδικάσθη ἡ τοιαύτη ἀνακοπῆ, ἀλλ' οὐδὲν διατάσσεται ὡς πρὸς ταύτην, μὴ οὔσης ὀριστικῆς διὰ τοὺς λόγους τούτους τῆς ὑπ' ἀριθ. 762, οὐδ' ὑφισταμένης ἄλλης τινὸς νομίμου περιπτώσεως, καθ' ἣν καὶ ἐπὶ παρεμπιπτουσῶν ἐπιτρέπεται τὸ τῆς ἀναιρέσεως μέσον· ἀπορριπτέα ὅθεν ἀποβαίνει ἡ

προκειμένη αίτησις καθ' ὅσον ἀπευθύνεται κατ' αὐτῆς, ὡς ἀπαράδεκτος».

§ 36. ε) Αἱ περὶ λογοδοσίας; Βλ. Πείρας σελ. 2726. 2735. 2743 σημ. 3.

§ 36². ς) Αἴτησις ἀναιρέσεως κατ' ἀνακληθείσης ἀποφάσεως δὲν χωρεῖ. (Α. Π. πολ. 94 τοῦ 1875, φέρουσα· «Ἐπειδὴ ἡ ὑπ' ἀριθ. 1249 ὀριστικὴ τῶν ἐφετῶν ἀπόφασις, δι' ἧς τοῦτο παρεδέχθη τὴν μετὰ διεκδικήσεως τῆς ἐπιδίκου οἰκίας συνεχομένην ἀνακοπὴν τὴν ἐγερθεῖσαν ὑπὸ τοῦ συζύγου τῆς ἀναιρεσιβλήτου, ὡς διαχειριστοῦ τῆς προικῶς περιουσίας αὐτῆς, καὶ ἐκήρυξεν ὡς ἄκυρον τὴν τοῦ ἀναιρεσειόντος ἐπὶ ταύτης κατὰσχεσιν διὰ χρέος τοῦ συζύγου, ἐπὶ ὧλως διαφόρου ἐστηρίχθη βάσεως παρὰ ἡ προδικαστικὴ τοῦ αὐτοῦ δικαστηρίου ὑπ' ἀριθ. 519 ἀπόφασις, καὶ οὕτως αὕτη σιωπηρῶς ἀνεκλήθη· καὶ ἐπομένως ὡς μὴ ὑπάρχουσα θεωρητέα, καὶ ὧλως ματαία καθίσταται ἡ κατὰ τῆς ὑπ' ἀρ. 519 ἀποφάσεως αίτησις ἀναιρέσεως· ἄλλως τε δὲ τὸ περιττὸν διαταχθεῖσιν ἀποδείξων, ὅπερ προτείνεται ὡς λόγος ἀναιρέσεως, δὲν ἀποτελεῖ τοιοῦτον. Ἐπομένως ἀπορριπτέα καθίσταται ἡ κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 519 ἀποφάσεως αίτησις ἀναιρέσεως».

§ 37. Αἱ ἐπιβάλλουσαι ὅρκον ἀποφάσεις πρὸ τῆς δόσεως αὐτῶν οὐκ εἰσὶν ὀριστικαί, καὶ ἐπομένως δὲν ὑπόκεινται εἰς ἀναίρεσιν εἰμὴ διὰ τὴν ἀπόδειξιν. (Α. Π. 215 τοῦ 1856). Εἰδικώτερα βλέπε ἐν σ. 154 καὶ 2528 ἐπ. τῆς Πείρας¹ καὶ ἐν τῇ λ. ὅρκος τοῦ Παραρτ. τούτου. Ἐνταῦθα προσθέτω τὰ ἐξῆς·

§ 38. α) Ὅταν ἡ τῶν ἐφετῶν ἀπόφασις, μεταρρυθμίσασα τὴν πρωτόδικον περὶ ἀποδείξεως, διέταξε νὰ δοθῇ νέος ὅρκος, ἀναίρεσις κατ' αὐτῆς δὲν χωρεῖ. Ἀδιάφορον δὲ ἂν τῆς αἰτήσεως ταύτης προηγήθη ἡ περὶ παραδοχῆς τοῦ ὅρκου δήλωσις καὶ ἐδόθη ἤδη ὁ ὅρκος, ἀλλὰ μετὰ τὴν ἀναιρέσεως αίτησιν (812). (Α. Π. πολ. 4 τοῦ 1868).

§ 39. β) Ἐὰν ἐζητήθῃ ἡ ἀκύρωσις ὅρκου, ὃν ἔδωκέ τις συνεπείᾳ ἀποφάσεώς τινος (ἥτις, τοῦ ὅρκου δοθέντος, κατέστη ὀριστικὴ καὶ τελεσίδικος), δὲν ἔπεται ὅτι δὲν χωρεῖ ἀναιρέσεως αίτησις κατ' αὐτῆς, καίτοι οὔσης ἐκκρεμοῦς τῆς περὶ ἀκύρωσεως τοῦ ὅρκου αἰτήσεως. (Α. Π. πολ. 333 τοῦ 1875).

§ 40. Δὲν χωρεῖ ἀναιρέσεως αίτησις, ἐὰν ἐδόθῃ μὲν ὁ ὅρκος ὁ διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ἐπιβλήθῃς, ἀλλ' αὕτη

(1) Βλ. ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ τὴν Α. Π. 69 τοῦ 50.

δὲν ἔχει ὀριστικὰ διατάξεις, διότι δὲν εἶναι ὀριστική. (Α. Π. πολ. 27 τοῦ 1876).

§ 41. Ἡ πρὸς ἀναίρεσιν προθεσμία κατ' ἀποφάσεως ὅρκον ἐπιβαλλούσης ἄρχεται ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως οὐ μόνον τοῦ περὶ ὅρκου πρακτικοῦ, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς, καὶ ἐὰν πρὸ τοῦ ὅρκου εἶχε κοινοποιηθῇ· διότι ἡ κοινοποίησις αὕτη ἐσκόπει τὴν ἔναρξιν τῆς πρὸς ὁκοδοσίαν προθεσμίας (Α. Π. πολ. 325 τοῦ 1874)· ὥστε ἡ περὶ ὅρκου ἀπόφασις δὲν ὑπόκειται εἰς ἀναίρεσιν, ὅταν δὲν προσάγῃται ἀποδείξεις ὅτι ἐδόθη ὁ ὅρκος πρὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς περὶ ἀναιρέσεως αἰτήσεως. (Α. Π. πολ. 361 τοῦ 1875, φέρουσα· «Ἐπειδὴ αἱ ὀριστικαὶ ἀποφάσεις τῶν ἐφετῶν προσβάλλονται δι' αἰτήσεως ἀναιρέσεως (ἄρθρ. 812 § 2, αὐτόθι), αἱ δὲ παρεμπιπτούσαι περὶ ἀποδείξεως μόνον ἐν ταῖς περιπτώσεσι τῆς § 3 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου. Ἀλλ' αἱ προσβαλλόμεναι ἀποφάσεις δὲν ὑπάγονται εἰς τινὰ τῶν περιπτώσεων τούτων, ἡ δὲ τελευταία οὔτε ὀριστικὴ κατέστη, ἀφοῦ δὲν προσάγεται ἀποδείξεις ὅτι ὁ δι' αὐτῆς ἐπιβληθεὶς ὅρκος ἐδόθη, καὶ μάλιστα πρὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς προκειμένης περὶ ἀναιρέσεως αἰτήσεως· ὅθεν ἡ αἴτησις αὕτη ἐστὶν ἀπαράδεκτος».

§ 41². Συγχωρεῖται οὖν αἴτησις ἀναιρέσεως κατ' ἀποφάσεως ἐφετῶν, ἥτις, ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς δόσεως ὅρκου τινός, παρεδέχθη ἐν μέρει ἀγωγὴν ὡς πρὸς τὴν κυριότητα τοῦ διεκδικουμένου κτήματος, εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ ὁποίου διέταξε νὰ ἐγκτασταθῇ ὁ ἐνάγων. Συγχωρεῖται δὲ ἀναιρέσεως αἴτησις ὡς πρὸς τὸ μέρος τοῦτο τῆς ἀποφάσεως μετὰ τὴν δόσιν τοῦ ὅρκου, διότι κατέστη ὀριστικὴ πρὸ τῆς αἰτήσεως ἀναιρέσεως, ἥτις δὲν ὀρᾷ τὰς παρεμπιπτούσας αὐτῆς διατάξεις περὶ ἀποζημιώσεως καὶ ἐπικαρπίας, τοῦθ' ὅπερ δὲν ἐπηρεάζει τὸ ὀριστικῶς δικασθὲν ζήτημα τῆς κυριότητος. (Α. Π. 133 τοῦ 1876).

§ 42. Χωρεῖ αἴτησις ἀναιρέσεως κατὰ τῶν ἀποφάσεων, δι' ὧν ἀπορρίπτονται ἐνστάσεις; Βλ. Πείρας σελ. 142 ἐπ. καὶ σελ. 2725—2746¹. Βλ. τὴν ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. ὀριστικὰ καὶ ἀποφάσεις, ἐνθα καὶ ἕτερα.

§ 43. Κατὰ τῆς παρεμπιπτούσης περὶ ἀποδείξεως ἀποφάσεως δὲν συγχωρεῖται ἀναιρέσεως αἴτησις, ὅταν αὕτη ὀρᾷ εἰς

(1) Διὰ τῆς 170 τοῦ 1869 ἀποφ. Α. Π. ἀπορρίπτεται ὡς ἀπαράδεκτος αἴτησις ἀναιρέσεως κατ' ἀποφάσεως, δι' ἧς ἀπορρίπτονται ἐνστάσεις καὶ διατάσσονται ὑπὸ τοῦ ἐφετείου ἀποδείξεις. — Βλ. ἀγνωτ. § 34.

τὰς δι' αὐτῆς ἀπορριφθείσας ἐνστάσεις. (Ἀρείου Πάγου πολ. 25 τοῦ 1874).

Λόγοι ἀναιρέσεως.

§ 44. Οἱ τῆς ἀναιρέσεως λόγοι βάσιν μὲν γενικῶς ἔχουσιν ἅπαντες τὴν παραβίασιν τῶν κειμένων νόμων, ἡ παραβίασις δ' ἐξετάζεται ἂν ὑπάρχῃ ἐν τῷ διατακτικῷ καὶ οὐχὶ ἐν τῷ αἰτιολογικῷ τῆς ἀποφάσεως¹. (Α. Π. 209 τοῦ 1856).

Ὡς παραβιάσεις δικονομικῶν διατάξεων, διδοῦσαι χώραν εἰς ἀναίρεσιν, ἀναφέρονται εἰδικῶς μὲν ἡ κακὴ σύνθεσις· ἡ ἔλλειψις δημοσιότητος· ἡ ἔλλειψις αἰτιολογικοῦ ἢ διατακτικοῦ καὶ ἡ ὑπέρβασις καθηκόντων· γενικῶς δὲ αἱ παραβιάσεις δικονομικῶν διατυπώσεων ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος διατεταγμένων ἢ οὐσιωδῶν. Περὶ αὐτῶν σημειοῦμεν τὰ ἐξῆς·

Κατὰ ταῦτα λοιπὸν, αἱ παραβιάσεις δικονομικῶν διατάξεων ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος διατεταγμένων ἢ οὐσιωδῶν ἐπάγονται ἀναίρεσιν².

Αἱ παραβιάσεις διατυπώσεων τῆς δικονομίας τότε μόνον ἐπιφέρουσιν ἀναίρεσιν, ὅταν ἡ τήρησις αὐτῶν διατάττηται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος ἢ ἦναι οὐσιώδεις (Οἶκον. § 95 σημ. 3. 4)· τὸ ἄρθρ. 807 § 5 δὲν ἀναφέρει ὡς λόγον ἀναιρέσεως τὴν μὴ τήρησιν διατυπώσεως οὐσιώδους, ἀλλὰ καὶ αὕτη κατὰ τὸ 201 ἄρθρ. ἐπάγεται ἀκυρότητα· ἔπειτα κατὰ τὸν Μάουερ (Β'. 484) εἰς τοῦ Ἀρείου Πάγου τὴν ἐξουσίαν ὑπάγεται πρὸς τοῖς ἄλλοις «πᾶν ὅ,τι πρὸς σχηματισμὸν τῶν δικαστηρίων καὶ τὴν διαδικασίαν αὐτῶν οὐσιωδῶς ἐστὶν ἀναγκαῖον». Πᾶσα ἄλλη παρεκτροπὴ ἀπὸ τῆς διαδικασίας δύναται νὰ θεραπευθῇ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ δικαστηρίου ἢ διὰ τοῦ ἐνδίκου τῆς ἐφέσεως μέσου. Πολ. 807 ἐδ. 2. (Οἶκον. σημ. 4 σελ. 816).

Σημειωτέα δέ, εἰδικώτερον, τὰ ἐξῆς.

§ 45. Σύνθεσις κακὴ τοῦ δικαστηρίου ἐπάγεται ἀναίρεσιν; Βλ. τὰ ἐν Πείρᾳ σ. 3764—3772.—Πρὸς τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Σύνθεσις.

§ 46. Ἡ ἔλλειψις δημοσιότητος τῆς διαδικασίας καὶ ἡ ἔλ-

(1) Δελ. ἀρ. 68. 1302. Οἶκ. σελ. 814 σημ. 1 ἐκδ. 3.

(2) Βλ. Πείρας σ. 119 ἐπ. 132 ἐπ. Πρὸς τὰς ἐν Πείρᾳ λ. Βάσις ἀγωγῆς. Ἐνστάσις. Ἐφεσις. Συμβιβασμὸς ἀπόπειρα κτλ.

λειψις αἰτιολογικοῦ ἢ διατακτικοῦ¹ τῆς ἀποφάσεως ἐπάγονται ἐπίσης ἀναίρεσιν. Σημειωτέον ὅτι περὶ τῆς δημοσιότητος ὠρί-
λῃσα ἐν σελ. 591 τῆς Πείρας², περὶ δὲ τῶν αἰτιολογιῶν ὠρί-
λῃσα ἐν σ. 5432 ἐπ. τοῦ Παραρτήματος τούτου, ἐνθα καὶ αἱ
προσθήκους παροπομπαὶ εἰς τὴν Πείραν. Εἰς τὸν Οἰκονομίδην
(§ 247 ἐκδ. γ') ἀναγινώσκετε καὶ ταῦτα³.

Ἡ παντελής ἔλλειψις αἰτιολογίας (ὅποια ὑπάρχει καὶ ὅταν
αἱ αἰτιολογίαι, ὡς ἀντιφατικά, ἀναιρῶσιν ἀλλήλας. Dalloz
requête civile ἀρ. 123) καὶ οὐχὶ ἡ ἔλλειψις ἢ ἐσφαλμένη αἰ-
τιολογία ἀποτελεῖ λόγον ἀναιρέσεως (Boitard A, 204. A. Π.
256 τοῦ 50)⁴ ἀναγκαῖον δὲ εἶναι νὰ αἰτιολογῶνται μόνον αἱ
αἰτήσεις τῶν διαδίκων αἱ ὑπάρχουσαι ἐν ταῖς ἐγγράφοις προτά-
σεσιν, ἐφ' ὧν ἡ ἀπόφασις ἐκδίδεται (Οἶκον. § 87 σημ. 5, καὶ
ιδίως Dal. Jugement ἀρ. 995. 968, τοῦ αὐτοῦ Exception
ἀρ. 567. Carré ζ. 597 τετρ.)⁵ ἐπομένως λόγος ἀναιρέσεως δὲν
ὑπάρχει διὰ τὴν μὴ αἰτιολογίαν αἰτήσεως ἐν προηγουμέναις
προτάσεσι γενομένης· ἀλλ' ὅσάκις πρὸς ὑποστήριξιν μιᾶς αἰτή-
σεως ὑποβάλλῃ πολλοὺς λόγους ὁ διάδικος, ἀπαιτεῖται πάντες
οὗτοι νὰ αἰτιολογῶνται· νομίζω, ναί· διότι οἱ πολλοὶ οὗτοι
λόγοι εἰσὶ τόσαι βάσεις τῆς αἰτήσεως, ἃς ὀφείλει ὁ δικαστὴς νὰ
λάβῃ ὑπ' ὄψιν καὶ ἐκτιμήσῃ εἴτε ἰδίως εἴτε ἀπάσας συλλήβδην.

Ἡ παντελής ἀποσιώπησις ἐν τε τῷ αἰτιολογικῷ καὶ ἐν τῷ
διατακτικῷ τῆς ἀποφάσεως αἰτήσεως τινὸς δίδωσι δικαίωμα
εἰς ἀναψηλάφησιν, ἢ ἀποσιώπησις ὅμως αὐτῆς ἐν μόνῳ τῷ δια-
τακτικῷ ἀποτελεῖ λόγον ἀναιρέσεως· τοιαύτη ἔλλειψις καθίστα
κατὰ τὸ ῥωμ. δίκαιον ἄκυρον τὴν ἀπόφασιν (ἀνωτ. § 87
σημ. Οἶκ. 7 Linde Rechtsm. Β', 428). Περὶ τῶν διαμέσων αἰ-
τήσεων ἴδε Οἶκ. § 240 σημ. 3.—Ἡ ἀποσιώπησις αἰτήσεως ἀνα-
κλήσεως τῆς ἀποφάσεως δὲν βλάπτει. (Α. Π. 25 τοῦ 1850).

§ 46². Διατακτικόν. Βλ. τὴν λ. Διατακτικὸν τῆς σελ. 636
τῆς Πείρας· ἔτι τὴν ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. Απόφασις⁴.

Σημειωτέον ὅμως ὅτι ἀντίφασις αἰτιολογικοῦ πρὸς τὸ διατα-
κτικὸν δὲν εἶναι λόγος ἀναιρέσεως. 807 πολ. (Α. Π. 231 τοῦ 75).

§ 47. Ἡ ὑπέρθασις τῶν καθηκόντων ἐπάγεται ἐπίσης ἀναί-
ρεσιν. Περὶ ταύτης βλ. Πείρας 117 ἐπ. 375 (§ 46). 384 (§ 97).
1530 ἐπ. 2577. 4239 ἐνθα καὶ παραδείγματα τινά.

(1) Βλ. τὴν λ. Διατακτικὸν τῆς σ. 636 Πείρας.

(2) Ἰδε καὶ τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Δημοσιότης.

(3) Βλ. καὶ Πείρας σ. 123—125 ἐπ.

(4) Βλ. Πείρας σ. 125 ἐπ.

§ 48. Ἀναπλήρωσις μὴ προταθέντων πραγμάτων¹. Βλ. Α. Π. 201 καὶ 308 τοῦ 1875, τὰς ὁποίας περιττὸν θεωρῶ νὰ δημοσιεύσω ἐνταῦθα.

§ 48². Ἡ ἔλλειψις τῆς ἀγορεύσεως τοῦ εἰσαγγελέως εἶναι λόγος ἀναίρετews; Βλ. Πείρας 122 (§ 49). 1101.

§ 48³. Παραβίασις τῶν περὶ ἀποδείξεως διατάξεων ἐπάγεται ἀναίρεσιν. Βλ. Πείρας σελ. 121 ἐπ.—Ἀπόφασις, εἰς ἀπαρτισμὸν τῆς ὁποίας δὲν ἐλήφθησαν ὑπ' ὅψιν ἄπασαι αἱ μαρτυρίαι καὶ ἀποδείξεις, ἐπάγεται ἀναίρεσιν. Βλ. Πείρας σελ. 122 ἐν ἀρχῇ. 293 (§ 39) 2337 λ. αἰτιολογία. — Ἰδε καὶ τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. αἰτιολογία.

§ 49. Ἡ παραβίασις τοῦ ἀστυνομικοῦ νόμου γίνεται διὰ κακῆς ἐφαρμογῆς ἢ ψευδοῦς ἐρμηνείας αὐτοῦ². ἀλλ' ἀπαιτεῖται νὰ ᾔναι ῥητὴ ἢ παραβίασις καὶ σαφὴς ὁ παραβιαζόμενος νόμος· ὅπερ συμβαίνει ὅταν τὸ διατακτικὸν ἀντίκηται ἀπ' εὐθείας ἢ ἐκ πλαγίου εἰς αὐτὸ τοῦ νόμου τὸ κείμενον³. διὸ ἐφαρμογὴ

(1) Βλ. Πείρας σ. 117 § 13 ἐπ. 120 (§ 29 ἐπ.). 442 ἐπ.

(2) Ἡ κακὴ ἐφαρμογὴ διαφέρει τῆς ψευδοῦς ἐρμηνείας· κακὴ ἐφαρμογὴ ὑπάρχει ὅταν ὁ νόμος ἐφαρμοσθῇ εἰς θέματα περὶ ὧν δὲν ἐτέθη ἢ δὲν ἐφαρμοσθῇ εἰς θέματα περὶ ὧν ἐτέθη (π. χ. οἱ κανόνες περὶ τοῦ κινδύνου ἐν ταῖς ἀγοραπωλησίαις ἐφαρμύζονται εἰς δίκην περὶ μισθώσεως, ἢ τὸ δικαστήριον παραδέχεται ὅτι δι' ὑπέρμετρον βλάβην δὲν συγχωρεῖται διάρρηξις τῆς πωλήσεως)· ψευδὴς δ' ἐρμηνεία, ὅταν ἀποδοθῇ αὐτῷ ἔννοια ἣν δὲν ἔχει. (Οἶκον. σ. 6 1. 817).

(3) Πολ. 809, νόμ. 1 § 2 Π. (49. 8), νόμ. 2. Κῶδ. (7. 64), νόμ. 19 Π. (49. 1), νόμ. 27 Π. (42. 1). Κατὰ τὸ Γαλ. δίκαιον (Dalloz ἀρ. 1350) le tribunal de cassation annulera tout jugement qui contiendra une contravention expresse au texte de la loi. Ἦνα δὲ ἡ ἀπόφασις θεωρηθῇ ὡς κακῶς ἐφαρμύσασα ἢ παρερμηνεύσασα κανόνα τινὰ τοῦ ἀστυνομικοῦ νόμου, ἀπαιτεῖται νὰ ὑπάρχῃ.

α) ἐν τῷ διατακτικῷ ἢ παραβίασις· ἤγουν δὲν βλάπτει ἐσφαλμένη αἰτιολογία, δρθοῦ ὄντος τοῦ διατακτικοῦ. Οἶκον. σημ. 1. τοῦ § τούτου· Berriat σ. 335 σημ. 16. Dalloz ἀρ. 1358. 1428.

β) ῥητὴ παραβίασις· ἤγουν παραβίασις προφανῶς ἀντικειμένη εἰς κείμενον νόμου (π. χ. ὁ δικαστὴς ἀπερῆνατο ὅτι καλῶς ὁ ἐλάττων τῶν 14 ἐτῶν διεθετο· νόμ. 133 Βασ. 9. 1), οὐχὶ εἰς τὴν ἀναλογικὴν ἐφαρμογὴν αὐτοῦ ἢ εἰς κανόνα τοῦ δικαίου ἐκ γενικῶν ἀρχῶν ἢ ἐρμηνείας συναγόμενον· π. χ. dies interpellat pro homine. Linde Rectsm. σ. 430. Berriat σ. 335. σημ. 17. 18. Dalloz ἀρ. 1425.

γ) σαφὴς ὁ παραβιαζόμενος νόμος· οὐχὶ πᾶσα ἀσάφεια τοῦ νόμου ἀποκλείει τὴν ἀναίρεσιν, διότι ἄλλως ἐπρεπε νὰ ἢ ψευδὴς ἐρμηνεία τοῦ νόμου νὰ μὴ ᾔναι

τοῦ νόμου λίαν περιεσταλμένη ἢ μὴ ἐπέκτασις αὐτοῦ εἰς ἀνάλογα θέματα¹ δὲν δίδει χώραν εἰς ἀναίρεσιν, ὡς οὐδὲ ἐκτίμησις πραγματικῶν περιστατικῶν, μὴ ἀποτελοῦσα πρόδηλον αὐτῶν παραμύρφωσιν².

§ 50. Ἡ παραβίασις ἀστυνομικοῦ νόμου ἐπάγεται οὖν ἀναίρεσιν ἐνταῦθα δὲ σημειόνω τὰ ἐξῆς·

α) Βλ. τὰ ἐν Πείρᾳ σ. 127 ἐπ. ἔνθα διάφορα παραδείγματα.
—β) Ἴδε τὴν Α. Π. 154 τοῦ 1870 ἐν τῇ ἐν τῷ Παραρ. τούτῳ λ. ἐκχώρησις, ἔνθα περὶ σαφῶν νόμων. — γ) Ἴδε τὴν Ἀρ. Πάγ. 30 τοῦ 1847 ἐν σελ. 880 τῆς Πείρας περὶ ἀναδοχῶν τῶν γυναικῶν.

λόγος ἀναίρεσεως· ἀλλ' αἱ σπουδαῖαι ἀσάφειαι, αἱ δυσεξερεύνητον τὴν ἔννοιαν τοῦ νόμου καθιστῶσαι. (αὐτ. σημ. 7). Οἶκ. αὐτ.

(1) Εἰάν ἡ ἀπόφασις δώσῃ ἐν ἀμφιβολίᾳ στενωτέραν ἔννοιαν εἰς τὸν νόμον ἢ δὲν ἐφαρμόσῃ αὐτὸν κατ' ἀναλογίαν, δὲν παραβιάζει αὐτὸν ἀλλὰ μᾶλλον μένει ἐντὸς τῶν ὅρων του (π. χ. ἡ λαβοῦσα προῖκα γυνή, ἔστω καὶ εὐτελεῖ, οὐκ ἔστιν ἄπροικος. Α. Π. 235. τοῦ 63)· τὸ ἐναντίον ὅμως ἂν πράξῃ, ἥγουν ἐὰν διεσταλμένος ἢ κατ' ἀναλογίαν ἐφαρμόσῃ κακῶς τὸν νόμον ὑπόκειται, εἰς ἀναίρεσιν. Dalloz ἀρ. 1364. Οἶκον. αὐτ. σελ. 8.

Ἐκτασις κατ' ἀναλογίαν. Βλ. Παράδειγμα ἐν σ. 2040. 2041 τῆς Πείρας· ἔτι ἐν σ. 129 (σημ. 42 αὐτῆς) καὶ ἐν ἀρχῇ τῆς σ. 477. — Ἡ Α. Π. 306 τοῦ 1832 φέρει (α). «Ἐπειδὴ ἐπὶ ὑποθέσεων ἀφορωσῶν τὴν ἰδιαιτέραν περιουσίαν τῶν κοινοτήτων, ἐξ ὧν δῆμος τις συγκροτεῖται, οὐδεὶς νόμος παρέχει εἰς τὸν δήμαρχον τοῦ δήμου τούτου τὸ δικαίωμα νὰ παρίσταται ἐπὶ δικαστηρίων ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς κοινότητος αὐτῆς (β) διατηρούσης καὶ τὴν ἀπόλαυσιν τῆς περιουσίας τῆς, καὶ τὴν ἰδιαιτέραν διαχείρησιν αὐτῆς (ἄρθρ. 6 τοῦ περὶ δήμων νόμου). Ὅθεν τὸ ἐφετεῖον θεωρῆσαν ὅτι ὁ δήμαρχος δὲν ἐδύνατο ν' ἀντιπροσωπεύσῃ ἐπὶ δικαστηρίου τὴν κοινότητα τοῦ χωρίου Πλατάνου εἰς ὑπόθεσιν ἀφορῶσαν τὴν ἰδίαν ἐαυτῆς περιουσίαν, δὲν παραβίασε νόμον τινά, οὔτε ὑπάρχει λόγος πρὸς ἀναίρεσιν, διότι ἐξ ἑστεινε ν' ἐξ ἀναλογίας νόμον καθ' ὃν ὁ Δήμαρχος διὰ τὰς ὑποθέσεις τοῦ δήμου ἀντιπροσωπεύει αὐτόν· ὁ δὲ λόγος ὅτι ὁ Δήμαρχος ἠδύνατο ν' ἀντιπροσωπεύσῃ τὴν κοινότητα αὐτὴν, ὡς μόνον ἀποτελοῦσαν τὸν δῆμον, ἀναφερόμενος εἰς γεγονός, τὸ ὅποῖον οὔτε ἐνώπιον τοῦ ἐφετείου ἐπροτάθη, οὔτε τοῦτο ἀπεφάσισε περὶ αὐτοῦ, δὲν δύναται κατὰ πρῶτον νὰ προταθῇ ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου (ἄρθρ. 811 τῆς Πολ. δικονομίας).

Περιορισμένη ἐφαρμογή. Βλ. παραδείγματὰ τινα εἰς Πείραν σ. 127 (σημ. 41). 404 (§ 4)· 477 ἐν ἀρχῇ 1099, 583 (ἐν ὑποσ.) 1874 (§ 308).

(2) Περὶ παραμορφώσεως βλ. τὰ ἐν Πείρᾳ σ. 2998 ἐπ. Βλ. καὶ τὰς ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. Ἀοριστία καὶ Παραμύρφωσις.

(α) Βλ. Πείρας σ, 582.

(β) Ἴδε ἐν Πείρᾳ τὴν λ. Δῆμοι.

§ 51. Ἔθιμον. Βλ. σελ. 816 σημ. 5. Οἶκ. καὶ Πείρας σελ. 128 § 72.

§ 52. Ἡ παραβίασις τῶν ἀρχῶν τῆς τελεσιδικίας, ἡ ἐκ τῆς ἀντιφάσεως ἀποφάσεως διαφόρων δικαστηρίων προερχομένη, ἀποτελεῖ λόγον ἀναιρέσεως. Ἡ νεωτέρα ἀπόφασις ἐνταῦθα προσβάλλει τὸ δεδικασμένον καὶ διὰ τοῦτο εἰς αὐτὴν μόνον ἀναφέρεται ἡ ἀναιρέσις¹. (Βλ. δὲ τὰ ἐν Πείραξ σ. 4066—4070. 4075 (§ 112) καὶ 4080 (§ 151).

Σημειωτέον ὅτι ἡ ἀντίφασις πρέπει νὰ ὑπάρχῃ εἰς ἀποφάσεις μεταξὺ τῶν αὐτῶν διαδίκων καὶ περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως (ἄνευ μεταβολῆς τῶν περιστατικῶν. Dalloz ἀρ. 1518. Seuff. Comment. Δ', 181) ἐκδοθείσας, διαφόρων ὅμως οὐσας δικαστηρίων, ἔστω καὶ αὐτοῦ τοῦ Ἀρείου Πάγου, δικάζοντος κατ' οὐσίαν (περὶ τῆς Γαλ. νομοθεσίας ὅρα Dalloz ἀρ. 1522). Ἐὰν ἡ ἀντίφασις ὑπάρχῃ μεταξὺ ἀποφάσεων τοῦ αὐτοῦ δικαστηρίου, πρέπει νὰ γείνη χρῆσις τοῦ ἐνδίκου τῆς ἀναψηλαφήσεως μέσου (Οἶκον. § 240 σημ. 5)· ὡσαύτως λόγος ἀναιρέσεως δὲν εἶναι ἡ ἀντίφασις δικαστικῆς ἀποφάσεως πρὸς ἀπόφασιν διοικητικῆς ἀρχῆς. Dalloz ἀρ. 1515.

Καὶ κατὰ ῥωμ. δίκαιον ἀποφάσεις ἀντιφάσκουσαι διαφόρων δικαστῶν ἐν ἡρτημένῳ εἰσὶν ἕως ὁ πρόσφορος ἀρχων τὴν μίαν βεβαιώσῃ (νόμ. 28 Βασ. 9. 3)· ἄκυρος δ' ἐστὶν ἡ τὸ δεδικασμένον προσβάλλουσα ἀπόφασις· νόμ. 1 Κώδ. (7. 50)· νόμ. 9 Κ. (7. 45), ἴδ. ὅμως νόμ. 28 (42. 1). Linde Rechtsmit. Β', 434. Ἰδ. ἐν παραδείγματι ἀντιφάσκουσῶν ἀποφάσεων ἐν τῇ 280 τοῦ 1853 ἀποφάσει τοῦ Α. Π., ὅπερ ὅμως ἄλλως ἐχαρακτήρισε τὸ δικαστήριον τοῦτο. (Αὕτη τεθήσεται ἐν τῇ κατωτέρῳ λ. ἔφεσις).

§ 52². Κακὴ ἐρμηνεία ἀποφάσεων δίδει ἀφορμὴν εἰς ἀναιρέσιν; Βλ. τὴν ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. Ἀπόφασις².

§ 53. Ὁ δικαστὴς ἐφαρμόζει τὸν κατάλληλον νόμον, καὶ ἐὰν ὁ διάδικος δὲν τὸ ἐπεκαλέσθῃ; Βλ. Πείρας σελ. 2638 ἐπ. Οἶκ. σελ. 225 σημ. ἐκδ. γ'³.

§ 54. Κακὴ ἐρμηνεία νόμων ἢ διαταγμάτων, δι' ὧν διατί-

(1) Мерл. quées. λ. contrar. des jug. § 2. Δελ. ἀρ. 2239.

(2) Βλ. Πείρας σ. 1435 § α. 6.

(3) Πρβλ. καὶ τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Νόμοι.

Θενται ιδιωτικά δικαιώματα τοῦ δημοσίου, δὲν ἐπιφέρει ἀναίρεσιν¹. (Α. Π. 231 τοῦ 63 φέρουσα· «Ἐπειδὴ τὸ διάταγμα, δι' οὗ ἐνασκεῖται ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία, ἀλλ' ἀπλῶς διακρίθεται ιδιωτικὰ δικαιώματα τοῦ δημοσίου πρὸς ὄφελος ὠρισμένου ἀτόμου, δὲν εἶναι νόμος, ἀλλὰ συμβάσεως ἐπέχουσι τόπον, καὶ κατ' αὐτὴν κρίνονται· τοιοῦτον δὲ εἶναι τὸ διάταγμα τῆς 25 Μαρτίου 1842 ὡς περιέχον δωρεὰν γενομένην παρὰ τοῦ Βασιλέως εἰς τὴν θυγατέρα τοῦ ἀγωνιστοῦ Ἀποστολάρα. Ἐπομένως δὲν δύναται νὰ ζητηθῇ ἀναίρεσις διὰ κακὴν ἐρμηνείαν αὐτοῦ (Πολ. 810), ἀλλὰ μόνον διὰ παραμόρφωσιν. Λόγον δὲ παραμορφώσεως δὲν προτείνει τὸ Δημόσιον. (Ἀρείου Πάγ. πολ. 231 τοῦ 1863».

Σημειωτέα καὶ ταῦτα.

§ 55. α) Ἡ κακὴ ἐρμηνεία διατάγματος (οἷον τοῦ διατ. τῆς 11 Σεπτ. 1850 περὶ ἐργολαβίας) δὲν δίδει ἀφορμὴν εἰς ἀναίρεσιν, διότι πρόκειται περὶ ἐρμηνείας ὅρων συμφωνίας. (Πολιτ. 810 § 2). (Α. Π. 138 τοῦ 1871).

§ 56. β') Ἐσφαλμένη ἐρμ. μερικῶν διαταγμάτων δὲν εἶναι λόγος ἀναίρεσεως. (Α. Π. 173 τοῦ 1875 φέρουσα· «Ἐπειδὴ τὸ Ἐφετεῖον ἐρμηνεύσαν ἐν τῇ κυριαρχικῇ αὐτοῦ ἐξουσίᾳ τὸ Διάταγμα τῆς 8 Ἰουνίου 1865 ἀπεφάνητο ὅτι δι' αὐτοῦ δὲν ἀνακαλεῖται τὸ τοῦ Ὀκτωβρίου 1862 θέσπισμα, οὐδ' ὁ ἐκκαλῶν τίθεται εἰς τὴν ἐνεργὸν ὑπηρεσίαν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ θεσπίσματος, ἡ τοῦλάχιστον τοῦ Διατάγματος τούτου· προκειμένου δὲ περὶ διατάγματος ὁρῶντος ὅλως ἀτομικὰ καὶ ἰδιαίτερα συμφέροντα, ἡ κακὴ ἐρμηνεία αὐτοῦ δὲν ἀποτελεῖ λόγον ἀναίρεσεως».

§ 57. Ἡ πλημμελὴς ἐκτίμησις διαταγμάτων, εἰς ᾗ στηρίζεται ἡ σύμβασις ἐξ ἧς παράγεται ἡ ἀγωγή (π. χ. τοῦ διατάγματος, δυνάμει τοῦ ὁποίου ζητεῖ ἀποζημιώσειν ὁ συλλαβὼν ληστήν τινα) δὲν δίδει χώραν εἰς ἀναίρεσιν, ὡς στρεφόμενη εἰς πραγματικὰ γεγονότα. (Α. Π. πολιτ. 217 τοῦ 1875 περὶ ἧς κατωτ. 59).

§ 58. Ἡ κακὴ ἐρμηνεία διατάγματος, ὁρῶντος εἰς ὅλως ἀτομικὰ καὶ ἰδιαίτερα συμφέροντα, δὲν ἐπάγεται ἀναίρεσιν (Α. Π. πολ. 67 τοῦ 1875 ἐν σ. 4963 τῆς Πείρας).

§ 59. Ἡ μὴ δεδημοσιευμένων διαταγμάτων παρερμηνεία δὲν

(1) Βλ. Πείρας σ. 128 (§ 73 ἔπ.) σ. 2603 (§ 56. 37). Βλ. 3845, ἐνθα ἡ Α. Π. 279 τοῦ 62 καὶ σελ. 4070 ἐν ἀρχ.

εἶναι λόγος ἀναιρέσεως. (Ἀρείου Πάγ. 217 τοῦ 1875 φέρουσα· «Ἐπειδὴ ἀποδεδειγμένον εἶναι ὅτι τὰ ἐν ταῖς προσβαλλομέναις ἀποφάσεσιν ἀναφερόμενα, καὶ ἐφ' ὧν τὴν ἀγωγὴν των στηρίζουσιν οἱ ἀναιρεσειόντες, Διατάγματα δὲν ἐδημοσιεύθησαν διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, οὔτε ὡς Νόμοι ἐπομένως τοῦ Κράτους δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν, οὔτε ὑποχρεωτικὴν, τούτου ἕνεκα, καὶ κατὰ τοῦ δημοσίου ἰσχὺν νὰ ἔχωσιν (Ν. τῆς 1. Φεβρουαρίου 1833 περὶ δημοσιεύσεως Νόμων καὶ Διαταγμάτων)· ἀφοῦ δέ, κατὰ τὰ ἐν ταῖς προσβαλλομέναις ἀποφάσεσιν ἐκτιθέμενα, ἡ τοῦ δημοσίου ὑποχρέωσις πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ περιεχομένου τῶν Διαταγμάτων τούτων κατὰ τοσοῦτον δύναται νὰ ἐξαναγκασθῇ, καθ' ὅσον διὰ τῆς ἀνακοινώσεως τοῦ περιεχομένου τούτου πρὸς ὠρισμένον πρόσωπον ἐνοχικὴ οὕτω κατηρτίσθη ὡς ἐκ τῆς τοιαύτης συμβάσεως σχέσις, ἀναγκασίως ἔπεται ὅτι καὶ ἡ πλημμελὴς παρὰ τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας ἐκτίμησις τοῦ περιεχομένου τῶν τοιούτων Διαταγμάτων εἰς πραγματικὰ περιστρεφομένη γεγονότα καὶ εἰς ἐκτίμησιν τοῦ τῆς συμβάσεως ἐγγράφου, διαφεύγει τὸν τοῦ Ἀρείου Πάγου ἔλεγχον· ὥστε ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὸ Ἐφετεῖον διὰ τῆς δευτέρας ὁριστικῆς ἀποφάσεώς του ἀνακαλέσαν οὕτω σιωπηρῶς, ἐντὸς τοῦ νόμου, τὴν προεκδοθεῖσαν παρεμπίπτουσαν (ἄρθρ. 180 Πολ. Δικονομίας) καὶ ἂν πλημμελῶς ἐρμηνεύσαν τ' ἀνωτέρω Διατάγματα παρεδέχθη ὅτι ἀναγκαῖος ὅρος παροχῆς τῆς συνομολογηθείσης δι' αὐτῶν ἀμοιβῆς ἦτον οἱ ληστὰς νὰ ὦσι πρώτης ἢ δευτέρας τάξεως, γενομένης τῆς κατατάξεως ταύτης ἀπὸ τὸ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείων, ἢ καὶ τρίτης, ἐκ τῶν ἀναφερομένων ὁμῶς ἐν τῷ τοῦ ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργείῳ καταλόγῳ, ὅπερ, καθ' ὃ τὸ αὐτὸ Ἐφετεῖον παραδέχεται ἐκτιμῆταν ἐν τῇ κυριαρχικῇ του ἐξουσίᾳ τὴν ἀγωγὴν καὶ τὰς τῶν ἀναιρεσειόντων προτάσεις δὲν ὑφίστατο ἐπὶ τοῦ προκειμένου, μὴ ἰσχυρισθέντων, ὡς παραδέχεται, τῶν ἀναιρεσειόντων ὅτι οἱ ληστὰς εὖς συνέλαβον ὑπάγονται εἰς τινὰ τῶν ἀνωτέρω κατηγοριῶν, ἢ περὶ τούτων κρίσις του, μὴ παραβιάζομένου κανόνος τινὸς τοῦ δικαίου, διαφεύγει τὸν τοῦ δικαστηρίου ἔλεγχον».

§ 60. Βλ. τὴν Α. Π. 274 τοῦ 1864 ἐν Πείρᾳ σελ. 4329 περὶ φαρμακείων.

§ 61. Πᾶς λόγος ἀναγόμενος εἰς τὴν πρωτόδικον ἀπόφασιν δὲν καθίστησιν ἀναιρετέαν τὴν τῶν ἐφετῶν ἀπόφασιν. (Α. Π. πολ. 41 τοῦ 1875).

§ 62. Ἀπράδεκτοι οἱ κατὰ ἐπιβοθητικῶν σκέψεων τῆς ἀναιρεσεὶ βαλλομένης ἀποφάσεως λόγοι ἀναιρέσεως. (Α. Π. 217 τοῦ 1875). Οὕτω καὶ ἡ Α. Π. 147 τοῦ 1875 φέρουσα· «Ἐπειδὴ αἱ περὶ σχεδίου τῆς πόλεως Πατρῶν, ὡς ἀποδεικνύοντος τὸν προσκετεθέντα πρὸς δημοσίαν χρῆσιν τοῦ οἰκοπέδου προορισμόν, περὶ τῆς παρὰ τοῦ ἀρμοδίου ὑπαλλήλου ἰκδηλώσεως τῆς τοιαύτης γνώμης καὶ κατὰ τὴν γενομένην τῶν οἰκοπέδων κλήρωσιν καὶ τῆς κατοχῆς ἢ μὴ τοῦ οἰκοπέδου παρὰ τοῦ ἀναιρεσεύοντος Ὡμοπούλου αἰτιολογίαι τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως εἰσὶν ὅλως ἐπιβοθητικαὶ· ζηριζομένου ἐπομένως τοῦ διατακτικοῦ ταύτης ὑπὸ τὴν ἔποψιν τοῦ Νόμου ἐπὶ τῶν προσκετεθέντων, ἄσκοπος ἀποβαίνει ἡ ἐξέτασις τῶν εἰς τὰς ἐκτεθείσας αἰτιολογίας ἀναφερομένων λόγων τῆς ἀναιρέσεως». — Οὕτω καὶ ἡ 246 τοῦ 76.

§ 63. Ἐὰν ἐν τῇ δικογραφίᾳ δὲν ὑπάρχωσιν αἱ ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν προτάσεις τοῦ δημοσίου, ἵνα κρίνῃ ὁ Ἄρειος Πάγος ἐὰν ἐπροταθῇ ὁ τοῦ ἀναιρετηρίου λόγος, ἀνυπόστατος ἀποβαίνει οὗτος· (Α. Π. πολ. 57 τοῦ 1875).

Αἴτησις ἀναιρέσεως κατὰ τῶν περὶ ἀρμοδιότητος ἀποφάσεων.

§ 64. Κατὰ τῶν περὶ ἀρμοδιότητος ἢ ἀναρμοδιότητος ἀποφάσεων τῶν *πολυμελῶν* δικαστηρίων χωρεῖ ἀναιρέσεως αἴτησις; Παρατηρητέον ὅτι,

§ 65. Α) Κατὰ τὰ ἄρθρα 812, 807 ἐδ. 3 καὶ 808 ἐδ. 2 τῆς πολ. δικον. τὸ ἔνδικον τῆς ἀναιρέσεως μέσον συγχωρεῖται κατὰ τῶν περὶ ἀρμοδιότητος ἀποφάσεων, ὅταν προσβάλλωνται ἔνεκεν ὑπερβίσεως καθηκόντων, ἢ-οι, πρὸς τοῖς ἄλλοις, ὅτι τὸ δικαστήριον δὲν εἶναι ἀρμόδιον ἔνεκα τῆς εἰδικῆς ιδιότητος τοῦ ἀντικειμένου τῆς διαφορᾶς κατὰ τὰ ἄρθρ. 19 ἐδ. 1 καὶ 25 τῆς πολ. δικ. — Ἰστέ κατ' ἀποφάσεως, δι' ἧς ἀπερρίφθη ἡ ἔνστασις ὅτι ἡ ἀγωγή ἔπρεπε νὰ εἰσαχθῇ εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον καὶ οὐχὶ εἰς τὸ Πρωτοδικεῖον, δὲν χωρεῖ ἀναιρέσις¹. (;) Χωρεῖ οὖν τοιαύτη

(1) Α. Π. 180 τοῦ 62 ἐν σημ. 2 σελ. 1329 Πείρας. — Α. Π. 69 τοῦ 1880, φέρουσα· «Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ 812 ἄρθρ. τῆς πολιτικῆς Δικον. καὶ τὸ εἰς ὃ τοῦτο παραπέμπει 808 ἄρθρ. ἐδ. 2 τῆς αὐτῆς δικον., τὸ ἔνδικον τῆς ἀναιρέσεως μέσον συγχωρεῖται κατὰ τῶν περὶ ἀποδείξεως παρεμπιπτούσων ἀποφάσεων ἔνεκεν ἀναρμοδιότητος, ὡς ἐκ τῆς εἰδικῆς ιδιότητος τοῦ ἀντικειμένου τῆς διαφορᾶς, κατὰ τὰ ἄρθρ. 19 ἀριθ. 1 καὶ 25 τῆς ἰδίας δικονομίας. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἡ ὑπ' ἀριθ. 983 ἀπόφασις τοῦ ἐν Ναυπλίῳ Ἐφετείου, ἐπιβάλλουσα ἀναπληρω-

ὅταν πρόκηται περὶ υπερβάσεως καθηκόντων, ἐὰν τὸ δικαστήριον παρένειρεν ἑαυτὸ εἰς ἐντελῶς ξένα καθήκοντα, ἢ ἐὰν τὸ ἀντικείμενον, ἕνεκα τῆς εἰδικῆς ιδιότητος αὐτοῦ, δὲν υπάγῃται εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ ἐπιληφθέντος τῆς δίκης δικαστηρίου. Κατὰ δὲ ταῦτα, χωρεῖ ἀναιρέσεως αἵτησις κατὰ τῶν περὶ ἀποδείξεως ἀποφάσεων, ὅταν προτείνηται ὅτι τὸ πρωτοδικεῖον ἐδίκασεν ἐμπορικὴν ὑπόθεσιν· πολ. 19 § 1 καὶ 25 συνδ. 812. 808 ἐδ. 2. πολ. δικ. (Α. Π. πολ. 69 τοῦ 50)¹, ἢ τὸ ἐμποροδικεῖον πολιτικὴν. (Α. Π. 32 τοῦ 59 ἢν βλέπε ἐν σ. 352 Πείρας.— Ἡ Α. Π. 39 τοῦ 1870 φέρει· «Ἐπειδὴ κατὰ μὲν τὸ ἄρθρον 807 § 3 τῆς πολιτ. δικονομίας αἱ παρὰ τῶν πρωτοδικῶν καὶ ἐφετῶν ἐκδοθεῖσαι ἀποφάσεις δύνανται ν' ἀναιρεθῶσιν ἕνεκεν υπερβάσεως τῶν καθηκόντων, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 808 τῆς αὐτῆς, ὀρίζον τὰς περιπτώσεις τῆς υπερβάσεως τῶν καθηκόντων, τοιαύτη υπέρβασις λόγῳ ἀναρμοδιότητος εἰς πολιτικὰς διαφορὰς υπάρχει τότε μόνον, ὅταν δικαστήριόν τι δὲν ἦναι ἀρμόδιον ἕνεκα τῆς εἰδικῆς ιδιότητος τοῦ ἀντικειμένου τῆς διαφορᾶς κατὰ τὰ ἄρθρα 19 καὶ 25 ἤγουν ἐπὶ ἐμπορικῶν ὑποθέσεων. Ἐκ τούτων δὲ ἐπεταὶ ὅτι μόνον ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἡ ἀναρμοδιότης εἶναι λόγος ἀναιρέσεως καὶ ὅτι τοῦ νόμου μὴ διαγράφοντος τὰς λοιπὰς περὶ ἀρμοδιότητος τοῦ Ἀρείου Πάγου διατάξεις τῶν ἄρθρων 29, 51, 58, 59, 117, 123, 125, 519, 807 καὶ 808 τῆς πολιτικῆς δικονομίας καὶ τὴν περίπτωσιν τῆς ἀναρμοδιότητος τῶν πρωτοδικῶν ἐπὶ διαφορᾶς υπαγομένης εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ εἰρηνοδίκου, ὁ λόγος οὗτος εἶναι ἐκ τῶν ἐνστάσεων ἐκείνων, αἵτινες προτείνονται μόνον ἐνώπιον τῶν πρωτοδικῶν καὶ ἐφετῶν (ἄρθρ. 807 ἐν τέλει), τῶν ὁποίων αἱ ἀποφάσεις ὡς πρὸς τοῦτο δὲν ὑπόκεινται εἰς τὸν ἐλεγχον τοῦ Ἀρείου Πάγου».

§ 66. Β) Δὲν χωρεῖ ἀναιρέσεως αἵτησις ὅταν τὸ δικαστήριον κηρύσσῃται ἀναρμόδιον. Τοῦτο ἐξάγεται ἐκ τῶν ἐπομένων ἐδαφ.

α) Ἐκ τῶν ἄρθρων 807 § 3. 808 § 2 καὶ 831 τῆς πολιτ. δικον. προκύπτει ὅτι λόγος πρὸς ἀναιρέσιν εἶναι μόνον τὸ ἀναρμόδιον δικαστηρίου ἐπιληφθέντος καὶ δικάσαντος παρὰ τὰ ἄρ-

τικὸν ἔρκον πρὸς ἀπόφασιν τῆς οὐσίας τῆς ὑποθέσεως, εἶναι παρεμπίπτουσα περὶ ἀποδείξεως καὶ προσβάλλεται πρὸς τοῖς ἄλλοις ἕνεκεν ἀναρμοδιότητος ὡς ἐκ τῆς εἰδικῆς ιδιότητος τοῦ ἀντικειμένου τῆς διαφορᾶς, διότι κατὰ τὸν ἀναιρέσειντα, ἐνῶ ἡ ὑπόθεσις ἦτον ἐμπορικὴ, ἐδικάσθη, ὡς πολιτικὴ, ἀπὸ τὰ πολιτικὰ δικαστήρια. (Πολ. Α. Π. 69 τοῦ 1880).

(1) Ὁρα τὴν προηγ. σημ. (σ. 171²).

θρα 19 § 1 καὶ 25 τῆς πολ. δικονομ. ὑπόθεσιν ὑπαγομένην εἰς τὴν ἀρμοδιότητα ἄλλου δικαστηρίου, καὶ οὐχὶ τὸ ἀρμόδιον δικαστηρίου κηρυχθέντος ἀναρμοδίου. (Α. Π. πολ. 82 τοῦ 1869).

6) Δὲν χωρεῖ ἀναίρεσως αἰτήσεις, ἐὰν τὸ δικαστήριον ἐκήρυξεν ἑαυτὸ ἀναρμόδιον, ὅτε χωρεῖ κανονισμὸς ἀρμοδιότητος. (Α. Π. 222 τοῦ 70, φέρουσα· «Ἐπειδὴ κατὰ τὸ ἄρθρον 807 § 3, 808 § 2· 831 τῆς πολ. δικον. ἀναίρεσις δύναται νὰ αἰτηθῇ ἔνεκεν ἀναρμοδιότητος κατ' ἀποφάσεως δικαστηρίου κηρύξαντος ἑαυτὸ παρὰ τὰ ἄρθρα 19 § 1 καὶ 25 τῆς αὐτῆς δικον. ἀρμόδιον νὰ δικάσῃ ἐμπορικὴν ὑπόθεσιν, ἥ δὲ ἀναίρεσις αἰτεῖται, ἵνα παραπεμφθῇ ἡ δίκη εἰς ἕτερον ἀρμόδιον εἰς τοῦτο δικαστήριον· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἡ ἀναίρεσις οὔτε διὰ τὸ ἀναρμόδιον τοῦ ἐκδόντος τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν δικαστηρίου αἰτεῖται, διότι ἀναρμόδιον ἐκήρυξεν ἑαυτό, τοὔτεστι τὸ ἐφετεῖον τὸ δικάσαν ἐμποροδικεῖον, οὔτε ἐπὶ σκοπῷ παραπομπῆς εἰς ἕτερον δικαστήριον, ἀλλὰ τὸναντίον διὰ τὸ ἀρμόδιον εἶναι, κατὰ τὸν αἰτοῦντα, τὸ δικάσαν δικαστήριον, αἰτεῖται ἡ παραπομπή τῆς δίκης εἰς αὐτὸ ὡς ἀρμόδιον, τοὔτεστι διὰ λόγους αἰτεῖται ἡ ἀναίρεσις, οἵτινες μόνον εἰς κανονισμὸν ἀρμοδιότητος δύνανται νὰ δώσωσι χώραν (ἄρθρ. 29 καὶ ἐπ. τῆς πολιτ. δικον. (Α. Π. 222 τοῦ 1870)¹.

(1) Ἡ Ἀρείου Πάγου ἀπόφασις 143 τοῦ 1863 φέρει· «Ἐπειδὴ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμὸν 239 (1839) ἀποφάσεώς του ὁ Ἄρειος Πάγος ἀνῆρσε τὴν ὑπ' ἀριθμὸν 606 τοῦ 1837 ἀπόφασιν τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, τὴν ἐκδοθεῖσαν ἐπὶ τῇ ἀνακοπῇ τῆς 19 Αὐγούστου 1836 τῆς ἀνααιρεσιούσης κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθμὸν 484 1836 ἐρήμην ἀποφάσεως τῶν αὐτῶν ἐφετῶν, καὶ παρέπεμψε τὴν ὅλην δίκην εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις ἐφετεῖον. Ἐπομένως διὰ τῆς παραπομπῆς τοῦ Ἀρ. Πάγου κατέστη ἀρμόδιον τὸ δικαστήριον τοῦτο νὰ δικάσῃ τὴν ἐπ' ἀνακοπῇ δίκην οὐ μόνον κατὰ τὸ τυπικὸν μέρος αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ κατ' οὐσίαν· τοιοῦτοτρόπως δὲ τὸ τῆς ἀνακοπῆς ἔνδικον μέσον μετεβιβάσθη ἀπὸ τοῦ ἐφετείου Ναυπλίας εἰς τὸ τῶν Ἀθηνῶν, τὸ ὁποῖον διὰ τοῦτο ἠδύνατο καὶ ὤφειλεν, ἐπιληφθὲν τῆς κατ' ἀνακοπὴν δίκης, νὰ ἐξετάσῃ κατὰ τὸ 21 ἄρθρ. τῆς πολ. δικονομίας περὶ τοῦ παραδεκτοῦ, ἡ μὲν, τῆς ἀπὸ 2 Νοεμβρίου 1861 δευτέρας ἀνακοπῆς κατὰ τῆς διαληφθείσης ὑπ' ἀριθ. 484 ἀποφάσεως, ὡς ἔχοντος συνάφειαν μετὰ τῆς κυρίας δίκης καὶ μὴ δυναμένου νὰ χωρισθῇ ἄνευ ἐπιβλαβούς ἐπιρροῆς εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς ὑποθέσεως καὶ ὑπαγομένου, ἔνεκα τῆς συνάφειας ταύτης, εἰς τὸ αὐτὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, ἐνθα παρεπέμφθη ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου ἡ κυρία δίκη.—Εἶναι δὲ ἀδιάφορον ἂν ἡ δευτέρα ἀνακοπὴ ἐγένετο μετὰ τὴν ἐκδοσιν τῆς περὶ παραπομπῆς ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου, καθότι ἡ παραπεμφθεῖσα δίκη ἔμεινεν ἐτι ἐκκερμῆς εἰς τὸ ἐφετεῖον Ἀθηνῶν κατὰ τὸν χρόνον τῆς δευτέρας ἀνακοπῆς. Ὅθεν, κηρυχθέν

γ) Όταν τὸ ἐμποροδικεῖον, εἰς ὃ εἰσέχθη δίκη τίς, εἶπεν ὅτι εἶναι ἀρμόδιον, ἀπορρίψαν τὴν τῆς ἀναρμοδιότητος ἔνστασιν τοῦ ἐναγομένου, τὸ δὲ ἐφετεῖον εἶπε ὅτι ἡ ὑπόθεσις δὲν εἶναι ἐμπορικὴ, χωρεῖ ἀναίρεσις κατὰ τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς; ὄχι, εἶπεν ἡ 251 τοῦ 1871 ἀπόφ. Ἀρ. Πάγ. διότι ἀναίρεσις χωρεῖ μόνον κατ' ἀποφάσεως κηρυττούσης ἀρμόδιον τὸ ἐκδὸν αὐτὴν δικαστήριον νὰ δικάσῃ ὑπόθεσιν ἐμπορικῆς οὐσῆς φύσεως (πολ. 808 § 2 καὶ 831). ὅταν δὲ ἀρμόδιον κηρύττῃται τὸ δικαστήρ. καὶ ἡ ἀρμοδιότης ἐτέρου δικαστηρίου ἀμφιβάλληται, μόνον κανονισμὸς ἀρμοδιότητος χωρεῖ (29 πολ.) — (Α. Π. 251 τοῦ 1871).

§ 67. Δὲν συγχωρεῖται αἵτησις ἀναίρεσεως κατ' ἀποφάσεως ἐφετῶν, δι' ἧς τὸ ἐφετεῖον ἀπέρριψε τὴν ἀγωγὴν ὡς ἀναρμοδίως εἰσαχθεῖσαν εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον, τὸ ὁποῖον ἐκηρύχθη ἀρμόδιον, (Α. Π. πολ. 196 τοῦ 1873 φέρουσα· «Ἐπειδὴ τὸ μὲν ἐμποροδικεῖον Πατρῶν, ἀρμόδιον ἑαυτὸ πρὸς ἐκδίκασιν τῆς προκειμένης διαφορᾶς θεωρήσαν, παρεδέξατο τὴν περὶ ἧς πρόκειται ἀγωγὴν, ἀλλὰ τὸ ἐφετεῖον ἀπέρριψεν αὐτὴν διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του ὡς ἀναρμοδίως εἰς τὸ ἐμποροδ. εἰσαχθεῖσαν.

Ἐπειδὴ κατὰ μὲν τὸ ἄρθρ. 519 ἀναίρεσις ἔνεκεν ἀναρμοδιότητος χωρεῖ μόνον ἐπὶ ἀποφάσεως Εἰρηνοδικείου δικάσαντος παρὰ τ' ἄρθρ. 490 καὶ 491 τῆς Πολ. Δικονομ. κατ' ἀποφάσεων δὲ ἄλλων δικαστηρίων, κατὰ τὸ ἄρθρ. 808 ἐδ. 2, μόνον ἐφ' ὅσον ταῦτα ἐπελήφθησαν τῆς ὑποθέσεως παρὰ τ' ἄρθρ. 19 ἐδ. 2 καὶ 25 τῆς Πολιτ. Δικονομίας· ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὅμως τὸ Ἐφετ. δὲν ἐπελήφθη τῆς ὑποθέσεως ἀποφηνάμενον ὡς ἀναρμοδίως εἰσαχθεῖσαν τὴν δίκην ὡς ἐμπορικὴν. Διὸ ἀπαράδεκτός

ἀναρμόδιον τὸ ἐν Αῠθίναϊς ἐφετεῖον νὰ δικάσῃ περὶ τοῦ παραδεκτοῦ τῆς ἀνακοπῆς ταύτης, παρεβίασε τὴν οὐσιώδη διάταξιν τοῦ εἰρημένου 21 ἄρθρου, ὅπερ δίδει χώραν εἰς ἀναίρεσιν.

Ἐπειδὴ (καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀπόρριψιν τῆς ἀπὸ 19 Αὐγούστου 1886 πρώτης ἀνακοπῆς τῆς ἀναρρεσειούσης κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 484 ἀποφάσεως τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν) οὐδεὶς λόγος ἀναίρεσεως προτείνεται κατὰ τῆς προσβαλλομένης 19672 ἀποφάσεως τῶν ἐν Αῠθίναϊς ἐφετῶν.

Ἐπειδὴ ἡ ἀναίρεσις γίνεται διότι τὸ ἐνταῦθα ἐφετεῖον, ἐνῶ ἦτον ἀρμόδιον, ἀπεφάνητο ἑαυτὸ ἐσφαλμένως ἀναρμόδιον, ἤγουν ἔλυσε ζήτημα ἀρμοδιότητος· ἐπομένως πρέπει νὰ ἀναπεμφθῇ εἰς αὐτὸ ἡ ὑπόθεσις κατὰ τὸ ἄρθρον 831 τῆς πολ. δικονομίας, καθότι ἡ αὐτὴ παραβίασις ὑπάρχει εἴτε ἀρμόδιον, εἴτε ἀναρμόδιον ἀποφαίνεται ἑαυτὸ τὸ τῆς οὐσίας δικαστήριον, καὶ ὁ Ἄρειος Πάγος εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις προσκαλεῖται νὰ λύσῃ ζήτημα ἀρμοδιότητος». (Α. Π. πολ. 145 τοῦ 1863).

ἐστὶν ἡ προκειμένη ἀναιρέσεως αἵτησις, διότι ὁ ἀναιρέσεως λόγος δὲν ὑπάγεται εἰς τὰ ἄρθρα αὐτά. (Ἀρείου Πάγου πολ. 196 τοῦ 1873»).

§ 68. Τὰ ἄρθρα 19 § 1 καὶ 25 τῆς Πολ. Δικ. δὲν ὁρῶσι τὴν ἐκ τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου πηγάζουσαν ἀναρμοδιότητα τῶν ἐμποροδικῶν ἐπὶ τῶν μεταξὺ συνεταίρων διαφορῶν. (Α. Π. πολ. 9 τοῦ 68). — Σημειωτέον ὅτι ὁ ἐναγόμενος ἐπρότεινεν ὅτι κακῶς εἰσήχθη ἡ ἀγωγή εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον, ἐνῶ, οὕσα μεταξὺ συνεταίρων, ὑπῆγετο εἰς δικαιοσύνην.

Ἡ μνημονευθεῖσα ἀπόφ. Α. Π. 9 τοῦ 68 φέρει· «Ἐπειδὴ ἡ ἐν τῷ ἄρθρ. 808 § 2 τῆς Πολ. Δικον. ἀναφερομένη ὑπερβάσις καθηκόντων ἔνεκα τῆς ὁποίας (δυνάμει τῶν ἄρθρ. 807 § 3 καὶ 812 § 1 τῆς Πολ. Δικ.) ἐξαίρετικῶς ἐπιτρέπεται ἡ δι' ἀναιρέσεως προσβολὴ τῶν μὴ τελεσιδικίων ἀποφάσεων, δὲν ὑφίσταται ἐπὶ πάσης παραγνώρισεως τῶν περὶ ἀρμοδιότητος διατάξεων, ἀλλὰ ῥητῶς μόνον ἐν περιπτώσει παραβιάσεως τῶν ἄρθρων 19 § 1 καὶ 25 τῆς Πολ. Δικον., ἅτινα δὲν ὁρῶσι ποσῶς τὴν ἐκ τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου πηγάζουσαν ἀναρμοδιότητα τῶν ἐμποροδικῶν ἐπὶ τῶν μεταξὺ συνεταίρων διαφορῶν· ἐπομένως ἡ προκειμένη αἵτησις, βάσειν ἔχουσα μόνον τὴν τῆς τελευταίας ταύτης ἀναρμοδιότητος ἔνστασιν, καθίσταται ἀπαράδεκτος, μὴ οὕσης τελεσιδικίου τῆς δι' αὐτῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως». (Α. Π. πολ. 9 τοῦ 1868).

§ 69. δ) Ἡ ἀπόφασις, δι' ἧς τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν ἀπορρίπτει ἔνστασιν περὶ ἀναρμοδιότητος λόγῳ κατοικίας, ἢ ἔνστασιν στηριζομένην εἰς τὸ ὅτι κακῶς ἡ κατὰ τοῦ δημοσίου ἀγωγή δὲν ἐκινήθη εἰς τὰ ἐν Ἀθήναις δικαστήρια (πολ. 17 § 2), ὑπόκειται εἰς ἀναίρεσιν; — Ὁ Ἀρείος Πάγος, ἔχων ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρον 808 τῆς πολ. δικον., ἀπεφάνητο πολλάκις ὅτι ἀναίρεσις δὲν χωρεῖ ἐν τῇ περιπτώσει, περὶ ἧς τὸ ζήτημα¹ ἐσχάτως ὅμως μετέβαλε νομολογίαν· ὥστε ἀπόφασις ἀναρμοδιῶς λόγῳ τῆς γενικῆς ἢ προσωπικῆς δικαιοδοσίας ἐκδοθεῖσα καὶ τὴν περὶ ἀναρμοδιότητος ἔνστασιν ἀπορρίπτουσα ὑπόκειται εἰς ἀναίρεσιν, εἰ καὶ δὲν ὑπάρχει ὑπερβάσις καθηκόντων κατὰ τὸ ἄρθρον 808 τῆς πολιτ. δικον. ἐφαρμοστέα δὲ ἐστίν, ταύτης ἀναιρουμένης, οὐχὶ ἡ τοῦ ἄρθρου 831, ἀλλ' ἡ τοῦ 833 διχτάξις. (Α. Π. πολ. 226 τοῦ 1873, φέρουσα· «Ἐπειδὴ ναὶ μὲν δὲν ὑπάρχει ὑπερβάσις καθηκόντων κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ ἄρθρου 808 τῆς

(1) Α. Π. 139 τοῦ 1858, ἣν ἴδε ἐν Παίρῳ σελ. 1530.

πολιτ. δικονομ. όταν δικαστήριον ἀρμόδιον λόγῳ τῆς γενικῆς ἢ προσωπικῆς δικαιοδοσίας τοῦ ἐναγομένου ἐπιλαμβάνηται τῆς ὑποθέσεως ἀπορίπτει τὴν περὶ τοῦτου ἔνστασιν αὐτοῦ, καὶ διὰ τοῦτο ἡ τοιαύτη ἀπόφασις δὲν δύναται ν' ἀναιρεθῇ δυνάμει τῶν ἀρθρῶν 807 § 3 τῆς αὐτῆς δικον.

Ἀλλ' οὐχ' ἦττον ἐὰν ὁ ἐναγόμενος εἰσαχθῇ εἰς ἀρμόδιον λόγῳ τῆς γενικῆς ἢ προσωπικῆς δικαιοδοσίας αὐτοῦ δικαστήριον, δύναται πρὸ πάσης ἄλλης ἐνστάσεως νὰ προσβάλῃ τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ δικαστηρίου ὅπερ ἀποφασίζει περὶ τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἀρμοδιότητος, ἀφοῦ ἀκούσει τὸν εἰσαγγελέα, ἂν ἢ πολυμελὲς (ἀρθρ. 24 αὐτόθι). Ἐκ τούτων δὲ ἔπεται ὅτι αἱ διατάξεις τῆς πολ. δικονομίας περὶ ἀρμοδιότητος λόγῳ τῆς γενικῆς ἢ προσωπικῆς δικαιοδοσίας τοῦ ἐναγομένου εἰσὶν οὐσιώδεις, καὶ ἐπομένως παραβιάζόμεναι ἐπιφέρουσι τὴν ἀκυρότητα τῆς διαδικασίας (ἀρθ. 201 αὐτόθι). Ὅθεν καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ ἀπόφασις δύναται νὰ ἀναιρεθῇ δυνάμει τοῦ εἰρημένου 807, καί, ταύτης ἀναιρουμένης, ἐφαρμοστέα εἶναι οὐχὶ πλέον ἢ διάταξις τοῦ ἀρθρ. 831, ἀλλ' ἡ τοῦ ἀρθρ. 833.

§ 70. Ἐὰν ἡ ἀμφισβήτησις, ἣν τὸ Πρωτοδικ. ἔλυσεν, ἦτον ἐὰν ἔπρεπε νὰ δικάσῃ αὐτὸ τὴν διαφορὰν, ὡς τὸ δικαστήριον τοῦ τόπου τῆς κατασχέσεως, ἢ τὸ ἐφετεῖον, ὡς τὸ δικαστήριον παρ' ᾧ ἦτον ἐκκρεμῆς ἡ κυρία διαφορὰ, ὑπόκειται εἰς ἔφεσιν κατὰ τὸ ἀρθρὸν 738 τῆς πολ. δικ. Ὡστε ἀπαράδεκτος ἡ κατ' αὐτῆς αἴτησις ἀναιρέσεως. (Α. Π. πολ. 199 τοῦ 1853).

§ 71. Χωρεῖ ἀναιρέσεως αἴτησις κατ' ἀποφάσεως ἀναρμολίως δῆθεν ἐκδοθείσης καί, παρὰ τὸν νόμον, κράτησιν προσωπικὴν ἀπαγγειλάσης, ἐὰν ἡ ἀπόφασις ἦναι ἀνέκκλητος; Ἀναιρεσίβλητός τις ἐπρότεινε τὸ ἀπαράδεκτον αἰτήσεως ἀναιρέσεως διὰ τὸν λόγον ὅτι ἔνεκεν ἀναρμοδιότητος καὶ παρνόμου διατάξεως προσωπικῆς κρατήσεως ἐπιτρέπεται ἔφεσις καὶ ὅταν ἡ ἀπόφασις ἦναι ἀνέκκλητος ὡς ἐκ τοῦ ποσοῦ, ὥστε, διαρκούσης τῆς πρὸς ἔφεσιν προθεσμίας, δὲν χωρεῖ ἀναιρέσις. — Ὁ Αρ. Π. διὰ τῆς 183 τοῦ 69 ἀπέρριψε τὴν ἐνστασιν διὰ τὸν λόγον ὅτι δὲν ζητεῖται ἡ ἀναιρέσις δι' ἀναρμοδιότητα ἢ διὰ τὴν παρνόμον κατὰγνωσιν τῆς προσωπικῆς κρατήσεως, ἀλλὰ δι' ἑτέρους. Ὡστε ἀνυπόστατος ἐστὶν ἡ ἐνστασις.

§ 72. Ἀπόφασις Πρωτοδικῶν, ἀναιρεθεῖσα ὑπὸ τῶν Ἐφετῶν, δι' ἧς διατάσσεται ἀπόδειξις ἀφ' ἑνὸς, ἀπορίπτεται δὲ ἡ περὶ ἀναρμοδιότητος (λόγῳ ὅτι ἔπρεπε νὰ εἰσαχθῇ ἡ δίκη εἰς τὸ Πρωτοδικεῖον καὶ οὐχὶ εἰς τὸ Εἰρηνοδικεῖον ἐνστασις) δὲν ὑπό-

κειται ὡς πρὸς τὸ τελευταῖον εἰς ἀναίρεσιν. (Α. Π. 251 τοῦ 1865, ἣν βλέπε εἰς Πείραν σελ. 1529).

§ 73. 74. Ἐνεκεν ἀναρμοδιότητος τοῦ προέδρου εἰς τὸ νὰ δικάσῃ διαφορὰν περὶ διαλύσεως τῆς μισθώσεως, χωρεῖ ἀναίρεσις;

Ἦγουν· Ἐὰν τὸ Ἐφετεῖον εἶπεν ὅτι δὲν ἔχει ἀρμοδιότητα ὁ πρόεδρος τῶν Πρωτ. νὰ δικάσῃ περὶ διαλύσεως μισθώσεως, συγχωρεῖται αἵτησις ἀναίρεσεως κατὰ τῆς ἀποφάσεως τῶν ἐφετῶν; οὐχί (Α. Π. πολ. 157 τοῦ 1872), διότι ἔνεκεν ἀναρμοδιότητος συγχωρεῖται ἀναίρεσις μόνον 1) τῶν ἀποφάσεων τοῦ Εἰρηνοδίκου (519 πολ.) καὶ 2) ἐν τῇ περιπτώσει τοῦ ἐδ. 2 τοῦ ἄρθρου 808 πολ.

§ 75. Ἐν γένει λοιπὸν ζητεῖται, ἐὰν ἄλλου εἴδους ἀναρμοδιότης ἐπάγῃται ἀναίρεσιν; ὁ Α. Π. ἔλυσεν ἀποφατικῶς τὸ ζήτημα διὰ τῶν 135 τοῦ 58 (ἀνωτ. § 69). 251 τοῦ 1865 ἣν βλ. ἐν Πείρᾳ λ. ἔφεσις § 123). 9 τοῦ 1868 (ἀνωτ. § 68). 82 τοῦ 1869 (ἀνωτ. § 66, α). Ἐναντίαν δὲ λύσιν εὗρίσκετε, ἂν δὲν ἀπατῶμαι, εἰς τὰς ἀποφάσεις τοῦ Ἀρ. Π. 145 τοῦ 1863 (ἀνωτ. § 66, β). 226 τοῦ 1873 (ἀνωτ. § 69). 349 τοῦ 53 φέρουσιν· «Ἐπειδὴ, οὔσης ὁριστικῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 11150 ἀποφάσεως τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφετῶν καθότι ἀποφασίζει πρὶ ἀναρμοδιότητος, ἡ αἵτησις ἀναίρεσεως τοῦ Γ. εἶναι δεκτὴ, κατὰ τὸ ἄρθρον 812 § 2 τῆς Πολ. Δικον.

Ἐπειδὴ ὁ ἀναίρεσις Γ. ἐστήριξε τὴν κατὰ τοῦ δημοσίου περὶ ἀποζημιώσεως ἀγωγὴν του εἰς τὸν λόγον, ὅτι ἡ διοικητικὴ ἀστυνομία Ἀθηνῶν αὐθαιρέτως ἐμπόδισεν αὐτὸν νὰ ἀναρτᾷ κρέατα καὶ ἐπὶ τῆς δυτικῆς πλευρᾶς τοῦ κρεωπωλείου του, ἡ παραπήγματός του· ὅθεν, κατὰ τὰ ἄρθρα 1 καὶ 3 τῆς Πολ. Δικον. καθ' ἃ πᾶσα ἰδιωτικὴ ἀπαίτησις περὶ ἀποκτηθέντων ἤδη δικαίων γενομένη παρὰ τινος ἰδιώτου κατὰ τοῦ δημοσίου, ὑπάγεται συνήθως εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῶν τακτικῶν δικαστηρίων, καὶ μόνον τότε ἀποφασίζουσιν αἱ δικαστικαὶ ἀρχαί, ὅταν ἰδιαιτερος νόμος προσδιορίσῃ τοῦτο, τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφετῶν ἦτον ἀρμόδιον καὶ ὥφειλε νὰ ἐξετάσῃ ἂν τὴν παρεμπόδισιν ταύτην ἐπραξεν ἡ ἀστυνομία ἐντὸς τῶν ὅρων τῶν καθηκόντων τῆς· κηρυχθὲν δὲ ἀναρμόδιον λόγῳ ὅτι ἡ ἔρευνα περὶ τῆς νομιμότητος, ἢ μὴ, τῆς πράξεως τοῦ Ἀστυνομίου ὑπάγεται εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς, παρεβίασε τὰς διατάξεις, καθότι δὲν ὑπάρχει ἰδιαιτερός τις νόμος ἀναθέτων τὴν ἐκδίκασιν τοιαύτης φύσεως ὑποθέσεων εἰς τὰς διοικητικὰς

ἀρχάς, καὶ ἐπομένως καθίσταται ἀναιρετέα ἡ ὑπ' ἀριθ. 11, 152 ἀπόφασις. (Α. Π. πολ. 349 τοῦ 53).

Λόγοι ἀναιρέσεως κατ' ἀποφάσεων τῶν εἰρηνοδικῶν.

§ 78. Κατὰ τῶν εἰρηνοδικειακῶν ἀποφάσεων μόνον ἔνεκεν ἀναρμοδιότητος καὶ κακῆς συνθέσεως τοῦ δικαστηρίου συγχωρεῖται ἀναίρεσις αὐτῶν. Πολ. 519. (Α. Π. 78 τοῦ 58). — Βλ. δὲ Πείρας σελ. 353 § 36. 37.

Βλ. Ἀρείου Πάγου 8 τοῦ 58. Ἀναρμοδιότητα ἔννοεῖ τὸ 519 ἄρθρον τὴν τῆς ὕλης, οὐχὶ καὶ τὴν προσωπικὴν, περιλαμβάνει ὅμως πᾶσαν ὑπέρβασιν καθηκόντων τὸ 808 ἄρθρ. Ἀνεκκλήτου λοιπὸν οὗσης τῆς ἀποφάσεως τοῦ εἰρηνοδίκου, ὁ διάδικος δύναται νὰ μεταχειρισθῇ κατ' ἐκλογὴν ἔφεςιν ἢ ἀναίρεσιν (Πολ. 515 § 1. Οἰκ. § 226 σημ. 5)· δι' ἀναρμοδιότητα ὅμως προσωπικὴν, ἔφεςιν μόνον· διότι τὸ μὲν ἄρθρ. 515 § 1 ἐπιτρέπει ἔφεςιν γενικῶς ἐπὶ ἀναρμοδιότητος, τὸ δὲ 519 ἄρθρον ἐπιτρέπει ἀναίρεσιν ἐπὶ μόνῃς τῆς ἀναρμοδιότητος τοῦ 490 ἄρθρου. — Δὲν εἶναι ὀρθὴ ἡ γνώμη ἣν ἄλλοτε ἀπέφηνεν ὁ Ἄρειος Πάγος (ἀπ. 231 τοῦ 1856) ὅτι αἱ δι' ἀναρμοδιότητα προσβαλλόμεναι ἀνέκκλητοι ἀποφάσεις τῶν εἰρηνοδικῶν ὑπόκεινται εἰς ἀναίρεσιν μόνον, οὐχὶ καὶ εἰς ἔφεςιν. Ἐπειδὴ, ἐσκέφθη τὸ δικαστήριον τοῦτο, δι' ἀναρμοδιότητα χορηγεῖ τὸ ἄρθρον ἀναίρεσιν, τὸ δὲ ἄρθρ. 518 ἐδ. 3 δὲν παραπέμπει εἰς τὸ ἄρθρον 738, καθ' ὃ δι' ἀναρμοδιότητα εἶναι δεκτὴ πάντοτε ἔφεςις· ἄρα, εἶπε, δι' ἀναρμοδιότητα ἔφεςις δὲν συγχωρεῖται· ἀλλ' ἀφοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 515 § 1 ἐπιτρέπεται ἔφεςις δι' ἀναρμοδιότητα, ὅλως περιττὸν ἦτο νὰ παραπέμψῃ τὸ 518 ἄρθρον εἰς τὸ 738. — Ἐν Γαλλίᾳ παλαιότερον ἀπηγορεύετο ὅλως ἡ κατὰ τῶν εἰρηνοδικειακῶν ἀποφάσεων ἀναίρεσις· κατόπιν συνεχωρήθη δι' ἀναρμοδιότητα καὶ ὑπέρβασιν καθηκόντων, τελευταῖον δὲ κατὰ τὸν ἤδη ἰσχύοντα νόμον τῆς 25 μαΐου 1838, μόνον δι' ὑπέρβασιν καθηκόντων. Πρβλ. Dalloz Cassation ἀρ. 104. 1480. Berriat σελ. 334 σημ. 13. (Οἰκ. σημ. 2 σελ. σελ. 814).

Ἡ παρὰ τεθεῖσα ἀπόφ. Ἀρ. Πάγ. 231 τοῦ 56 φέρει τὰ ἐξῆς· «Ἐπειδὴ κατὰ τὰ ἄρθρα 519 καὶ 518 ἐδ. 3 τῆς Πολ. Δικονομ. αἱ ἀνέκκλητοι ἀποφάσεις τῶν εἰρηνοδικῶν, καὶ ὅταν διὰ λόγον ἀναρμοδιότητος προσβάλλωνται, μόνον εἰς τὸ ἔνδικον τῆς ἀναιρέσεως μέσον ὑπόκεινται· τὸ δὲ 738 ἄρθρ. τῆς αὐτῆς δικονομ. ἐφαρμόζεται μόνον εἰς τὰς τῶν πρωτοδικῶν καὶ ἐμποροδικῶν

ἀνεκκλήτως ἐκδεδομένῃς ἀποφάσεις· ὅθεν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις τοῦ ἐνταῦθα πρωτοδικείου, παραδεχθεῖσα τὴν ἔφεισιν τοῦ Α. Ῥαζῆ κατὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ εἰρηνοδικείου Ἐλευσίνος ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὅτι προσεβάλλετο ἕνεκεν ἀναρμοδιότητος, χωρὶς νὰ ἐξετάσῃ, ἂν, ὡς ἐπρότεινεν ὁ ἤδη ἀναιρέσειων, ἦτον ἀνεκκλήτος, παρεβίασε τὰς διατάξεις τῶν εἰρημένων ἄρθρ. ἄρα εἶναι ἀναιρέτέα. (ἄρθρα 807 καὶ 5 τῆς Πολ. Δικονομ.) (Α. Π. πολ. 231 τοῦ 1856).

Σημειωτέα δὲ καὶ τὰ ἐξῆς (§ 79—84 δίδε).

§ 79. Ἀποφάσεις εἰρηνοδικῶν, ἀφορῶσαι ποσὸν ἤττον τῶν 40 δρ. ὑπόκεινται εἰς ἔφεισιν, προσβαλλόμεναι ἐπὶ ἀναρμοδιότητι (Α. Π. πολ. 260 (τοῦ 56). 34 (τοῦ 1866).

§ 80. Συγχωρεῖται αἰτήσις ἀναιρέσεως κατ'ἀποφάσεως, δι' ἧς, τοῦ εἰρηνοδικείου παραδεχθέντος τὴν ἀγωγὴν, τὴν περιορισθεῖσαν εἰς δραχμὰς τριακοσίας, τὸ ἐφετεῖον εἶπεν ὅτι ἦτον ἀναρμόδιον· Ὅχι, κατὰ τὴν 260 τοῦ 1872 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου ἔχουσιν οὕτως· «Ἐπειδὴ ἡ ἀναρμοδιότης τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας δὲν εἶναι λόγος ἀναιρέσεως ὅταν δὲν ἐπελήφθῃ τὸ δικαστήριον τοῦτο τῆς ὑποθέσεως, καθόσον ἐν μὲν τῷ ἄρθρῳ 808, ὅπου ὀρίζεται ἡ τῶν καθηκόντων ὑπερβάσις, λέγεται ὅτι ὑπερβάσις καθηκόντων ὑπάρχει ὅταν δικαστήριόν τι δὲν ἦναι ἀρμόδιον ἕνεκα τῆς εἰδικῆς ιδιότητος τοῦ τῆς διαφορᾶς ἀντικειμένου κατὰ τὰ ἄρθρα 19 ἄρθρ. 2 καὶ ἄρθρ. 25, ὅπου δίδει χώραν εἰς ἀναίρεσιν ὡς ὑπαγόμενον εἰς τὴν ὑπερβάσιν καθηκόντων, ἦτις, κατὰ τὸ ἄρθρον 807 ἐδ. 3, ἀποτελεῖ λόγον ἀναιρέσεως· ἐκ τῆς ἐκφράσεως δὲ ὅταν δὲν ἦται ἀρμόδιον, συνδυαζομένης μὲ τὴν ἐν τῷ 2 ἐδαφίῳ τοῦ 808 ἄρθ. (ὅπου ἡ πρώτη περίπτωσις τῆς ὑπερβάσεως καθήκοντος) ἔκφρασιν παρελείρη ἑαυτὸ εἰς ἐντελῶς ξένα καθήκοντα, ἐξάγεται ὅτι μόνον ἡ περίπτωσις προβλέπεται, καθ' ἣν τὸ δικαστήριον θεωρεῖ ἑαυτὸ ἀρμόδιον νὰ ἐπιληφθῇ ὑποθέσεως μὴ ὑπαγομένης εἰς αὐτὸ, οὐχὶ δὲ καὶ ἐὰν δὲν ἐπιληφθῇ θεωρήσαν ἑαυτὸ ἀναρμόδιον· οὐδεμία δὲ ἄλλη ἐν τῷ ἄρθρῳ 807, ὅπου οἱ λόγοι ἀναιρέσεως, περίπτωσις ἀναφέρεται ὡς παρέχουσα χώραν εἰς ἀναίρεσιν ἕνεκεν ἀναρμοδιότητος ἰδίως ὅταν τὸ δικαστήριον δὲν ἐπιληφθῇ τῆς ὑποθέσεως· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, τοῦ δικαστηρίου τῶν πρωτοδικῶν ἀποφνηαμένου διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του ὅτι τὸ δικάσαν πρωτόβαθμον εἰρηνοδικεῖον δὲν ἦτον ἀρμόδιον νὰ δικάσῃ τὴν εἰς αὐτὸ πρὸς ἐκδίκασιν εἰσαχθεῖσαν διαφορὰν, ὡς

τοῦ ποσοῦ τῆς εἰς αὐτὸ εἰσαχθείσης διαφορᾶς ὑπερβαίνοντος τὰς 300 δρ. καὶ ἀπορρίψαν τὴν τοῦ νῦν ἀναιρεσειόντος κλησιν ὡς ἄκυρον καθὼ ἀναρμοδίως εἰσαχθεῖσαν ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδικοῦ, καὶ μὴ ἐπιληφθὲν οὕτω τῆς ὑποθέσεως, τοῦ δὲ ἀναιρεσειόντος ζητήσαντος τὴν τῆς ἀποφάσεως τῶν Πρωτοδικῶν ἀναίρεσιν λόγῳ παραβιάσεως τῶν περὶ ἀρμοδιότητος διατάξεων τῆς Πολ. Δικον. ἀπορριπτέα, ὡς ἀπαράδεκτος, ἀποβαίνει ἡ αἴτησις ἀναιρέσεως, ἀφ' οὗ δὲν ἐπελήφθη τῆς ὑποθέσεως τὸ δικάσαν δικαστήριον. (Α. Π. 260 τοῦ 1872).

§ 80². Κατ' ἀποφάσεως, δι' ἧς ἀπορρίπτεται ἡ περὶ ἀναρμοδιότητος ἐνστάσις, δὲν χωρεῖ ἀναίρεσις καὶ ἐὰν ἡ διάταξις αὕτη περιέχεται εἰς ἀπόφασιν περὶ ἀποδείξεως ἐπικυρωθεῖσαν. (Α. Π. 251 τοῦ 65, περὶ ἧς ἐν σημ. 2 τοῖς σ. 1529 τῆς Περίρας).

§ 81. Κατὰ τὰ ἄρθρ. 519, 808 § 2 καὶ 831 τῆς Πολ. Δικ. ἀναίρεσις κατ' ἀποφάσεως οἰουδήποτε δικαστηρίου χωρεῖ μόνον ἔνεκεν ἀναρμοδιότητος εἰρηνοδικοῦ δικάσαντος παρὰ τὰ ἄρθρα 490 καὶ 491, ἡ παντὸς ἄλλου δικαστηρίου δικάσαντος παρὰ τὰ ἄρθρα 19 ἐδ. 1 καὶ 25. Τοιοῦτος δὲ εἶναι ὁ λόγος ὅτι τὸ ἐφετεῖον ἐκήρυξεν ἀναρμόδιον τὸ πρωτοδικεῖον, ἀφ' οὗ ὁ λόγος αὐτὸς δύναται νὰ δώσῃ χώραν εἰς κανονισμοῦ ἀρμοδ. αἰτησιν. (Α. Π. πολ. 283 τοῦ 72)· ἴδε Α. Π. 17 τοῦ 73 ἐν τῇ ἐνταῦθα ἐπ. §.

§ 81². γ) Κατὰ τὸ 519 πολ. ἀναίρεσις χωρεῖ μόνον κατ' ἀποφάσεων εἰρηνοδικοῦ δικάσαντος παρὰ τὰ ἄρθρ. 490 καὶ 491 πολ. δικον. Κατ' ἀποφάσεων δὲ ἄλλων δικαστηρίων μόνον ἐφ' ὅσον ταῦτα ἐπελήφθησαν τῆς ὑποθέσεως παρὰ τὰ ἄρθρα 19 ἐδ. 2 καὶ 25 τῆς πολ. δικ. Τοιοῦτος δὲ δὲν εἶναι ὁ λόγος ὅτι τὸ Πρωτ. ὡς Ἐφετεῖον ἐκήρυξεν ἀναρμόδιον τὸν εἰρηνοδικὴν νὰ δικάσῃ περὶ αἰτήσεως παραβόλου, τὴν ἀπόδοσιν τοῦ ἐποίου παρέλιπε νὰ διατάξῃ ὁ Α. Π. καὶ τοὶ ἀναιρέσας. (Α. Π. 17 τοῦ 73). ἴδε ἐνταῦθα τοῦ Α. Π. 283 τοῦ 1872 ἐν τῇ προηγ. §.

§ 82. Ἀπόφασιν εἰρηνοδικοῦ, ἣτις δὲν προσβάλλεται ἔνεκεν ἀναρμοδιότητος ἢ μὴ προσηκούσης συνθέσεως δὲν ὑπόκειται εἰς ἀναίρεσιν. (519 Πολ. Α. Π. πολ. 53 τοῦ 1873).

§ 83. Κατὰ τὸ ἄρθ. 519 πολ. δικ. μόνον ἔνεκεν ἀναρμοδιότητος καὶ μὴ προσηκούσης συνθέσεως συγχωρεῖται ἀναίρεσις κατ' ἀποφάσεως εἰρηνοδικοῦ· ὁ λόγος δὲ ὅτι τὸ εἰρηνοδικεῖον προέβη εἰς τὴν συζήτησιν ἐνῶ ὑπῆρχε βικία διακοπὴ ἔνεκα τῆς ἐπὶ πλαστογραφίᾳ προσβολῆς τοῦ ἐπιδιοτηρίου, δὲν ὑπάγεται εἰς τὴν κατηγορίαν αὐτήν. (Α. Π. πολ. 64 τοῦ 74). — Βλ. Περίρας σελ. 132. (§ 97).

§ 84. Αποφάσεις περὶ προσωρινῶν μέτρων ἀναγομένων εἰς τὴν νομὴν, εἶναι ὀριστικὴ καὶ διὰ τοῦτο ὑπόκειται εἰς ἀναίρεσιν. (Α. Π. πολ. 314 τοῦ 57).—Πρβλ. § 58⁴ τῆς σ. 968 τῆς Πείρας.

§ 84². Ἴδε τὴν λ. Εἰρηνοδίκαι ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ.

Τί προτείνεται ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου;

§ 85. Περὶ πάντων τῶν λόγων τῆς ἀναίρεσεως, ἐκτὸς τῶν τῆς δημοσίας τάξεως, κρατοῦσιν οἱ δύο οὗτοι κανόνες· α) οὐδεὶς δύναται νὰ κατασκευάσῃ λόγον ἀναίρεσεως ἐκ τῶν ἰδίων ἐαυτοῦ πράξεων ἢ τῶν πράξεων τῶν ἀντ' αὐτοῦ ἐνεργούντων, β) οὐδὲ παραδεκτός ἐστὶ λόγος δι' ὃ διάδικος δυνάμενος δὲν ὑπέβαλεν εἰς τὸ κατώτερον δικαστήριον¹.

Ἐκ τῶν πολλῶν τῆς νομολογίας σημειῶ τὰ ἐξῆς²

α) Ἡ λόγῳ ὕλης ἀνυρμοδιότης δὲν προτείνεται κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἐὰν ἀπαιτῆται προσέξετασις περὶ τῆς ἀληθείας τοῦ γεγονότος, ἐφ' οὗ στηρίζεται· (ἡ Α. Π. 201 τοῦ 1867, φέρει· «Ἐπειδὴ ἐκ τῆς ἀγωγῆς τοῦ Ἀλεξίου Βελλίννη καὶ Ἀθανασίου Χρυσικοπούλου προκύπτει ὅτι δὲν παραπονοῦνται ποσῶς διὰ τὴν μὴ παράδοσιν ὁλοκλήρου τοῦ ποσοῦ τῶν 120 χιλιάδων λιτρῶν τῶν ἐκ τοῦ εἰς Βραχάτιον κτήματος τοῦ Ἰωάννου Δεληγιάννη πωληθεισῶν πρὸς αὐτούς, ἀλλὰ παραπονοῦνται μόνον διὰ τὴν καθυστέρησιν λιτρῶν 43,000 ἐκ τοῦ σταφιδοκάρπου τοῦ συλλεχθέντος ἀπὸ τὸν φόρον τῆς ἐπικαρπίας τῶν τριῶν τμημάτων τῆς Κορινθίας, καὶ ἄλλων 53,000 ἐκ τῶν 60,000 ὡς ὁ αὐτὸς Δεληγιάννης ὅλον ἡγορασμένον παρ' ἄλλων μετεπώλησε πρὸς αὐτούς· ὥστε ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ Δεληγιάννη, ὅτι ἡ προκειμένη ὑπόθεσις δὲν εἶναι ἐμπορικὴ, εἶναι ἐντελῶς ἀστήρικτος· ἄλλως τε ὁ λόγος οὗτος ἀπαιτῶν προσέξ-

(1) Πολ. 811. Ὁ ἄκυρον πρᾶξιν ἐνεργῶν παραβιάζει τὴν ἐπιβαλλομένην αὐτῷ ὑπὸ τοῦ νόμου ὑποχρέωσιν τοῦ νὰ ἐπιχειρήσῃ ἐγκύρως τὴν πρᾶξιν ταύτην· ἐκ τῆς παραβιάσεως δὲ ὑποχρέωσιν οὐδεὶς παράγει ἐαυτῷ δικαιώματα (Dallosz ἀρ. 1325. Οἶκον. § 95 σημ. 6). Ὅσαι ἀκυρότητες διαπραχθῶσι κατὰ τὴν διαδικασίαν πρέπει νὰ προταθῶσιν εἰς τὸ δικαστήριον παρ' ᾧ ἐγένοντο, ἄλλως καλύπτονται (Οἶκον. § 93 σημ. 10). ἐξαιροῦνται αἱ περὶ τὴν σύνταξιν τῆς ἀποφάσεως στρεφόμεναι ἀκυρότητες, διότι αὐτὰς δὲν ἠδύνατο νὰ προτείνῃ ὁ ἀναίρεσιν εἰς τὸ κατώτερον δικαστήριον· τὸ αὐτὸ κρατεῖ καὶ περὶ πασῶν τῶν λοιπῶν ἐνστάσεων καὶ ἄλλων ἐπιχειρημάτων τῶν διαδίκων. Dallosz ἀρ. 1800.—(Πρβλ. τὰ ἐπ. ἐδ. η—ιε).

(2) Ἐτέρα βλέπε εἰς τὰ κατ' εἶδος.

τασιν περὶ τῆς ἀληθείας τοῦ ἐφ' οὗ ἐρείδεται γεγονότος, εἶναι ἀπαράδεκτος, κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου προτεινόμενος. (Α. Π. πολ. 201 τοῦ 1867).

β) Δὲν ὑποβάλλεται κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου ὁ λόγος ὅτι ὁ ἀναιρεσείων στρατιωτικὸς ἐλάμβανε τοσοῦτον ἢ τοσοῦτον μισθόν. (Α. Π. πολ. 143 τοῦ 1869. Βλ. σ. 4991 ἐπ. τῆς Πείρας).

γ) Ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου δὲν δύναται νὰ προταθῇ κατὰ πρῶτον ὅτι ἐγένοντο αἱ καταβολαί, περὶ ὧν ὁ νόμος τῆς 25 Νοεμβρ. 1836. Τούτων μάλιστα δύναται νὰ ζητηθῇ ἡ ἀπόδοσις. (Α. Π. πολ. 174 τοῦ 69 φέρουσα· «Ἐπειδὴ ἐκ τῶν προσβαλλομένων ἀποφάσεων δὲν ἀποδεικνύεται ὅτι ἐγένετο ἐνώπιον τοῦ Ἐφετείου πρότασις περὶ τέλους δοθέντος δῆθεν ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσειόντος ἥτοι περὶ τῶν καταβολῶν, περὶ ὧν διαλαμβάνει ὁ ἀπὸ 13/25 Νοεμβρ. 1836 νόμος· ἐπομένως ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου δὲν συγχωρεῖται νὰ γίνῃ περὶ τούτου παράπονον, διότι λόγος ἀναιρέσεως δὲν εἶναι δεκτὸς περὶ ὧν δὲν ὑπεβλήθη πρότασις ἐνώπιον τοῦ τῆς οὐσίας δικαστηρίου. Δὲν ὑπάρχει δὲ καὶ παράπονον ὅτι τὸ Ἐφετεῖον παρέλιπε νὰ αἰτιολογήσῃ τὴν ἀπόφασίν του περὶ τοιαύτης προτάσεως, διότι ὁ ἀναιρεσειὼν διατείνεται μόνον ὅτι παρεβιάσθησαν ὁ εἰρημένος νόμος καὶ τὸ προσημειωθὲν διάταγμα τῆς 26 Ἰουνίου 1842, ὑποχρεωθέντος αὐτοῦ νὰ παραχωρήσῃ τὸν ὑδρόμυλον καὶ τὰ εἰσοδήματα, εἰ καὶ κατέβαλε τὸ διὰ τοῦ νόμου αὐτοῦ προσδιοριζόμενον τέλος· ἀλλ' ἐὰν κατεβλήθῃ τοιοῦτον ἢ μὴ, εἶναι ἀντικείμενον ἐρεύνης τοῦ τῆς οὐσίας δικαστηρίου, ὁ δὲ νόμος τοῦ 1836 καὶ τὸ διάταγμα τοῦ 1842 δὲν παρεβιάσθη διὰ τὰς προηγουμένας σκέψεις καὶ ἂν ὑποτεθῇ ἀληθὲς ὅτι κατεβλήθη ἐτήσιον τέλος· διότι τούτου δύναται νὰ ζητηθῇ ἡ ἀπόδοσις (Α. Π. πολ. 174 τοῦ 1869).

δ) Πρότασις μὴ ὑποβληθεῖσα ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας ἐστὶν ἀπαράδεκτος ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου. (Α. Π. πολ. 360 τοῦ 75 φέρουσα· «Ἐπειδὴ δὲν ἰσχυρίσθη ὠρισμένως ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν ὁ ἀναιρεσειὼν ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος ἀπέκοψε τὰ καλλίτερα ἀπὸ τὰ ποίμνιά του καὶ ὅτι τὰ παραδιδομένα σχετικῶς πρὸς τὴν ποιότητα τῶν ἀποτελούντων τὸ ὅλον ποίμνιον προβάτων ἦσαν τῆς κατωτέρας ποιότητος, ἀλλ' ἀναλύνων τὰς καταθέσεις τῶν ἐξετασθέντων μαρτύρων, καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὅτι κατὰ τὸ συμβόλαιον τῆς μισθώσεως καὶ τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν ἐδικαιοῦτο νὰ λάβῃ κοφτὰ καὶ κατ'ἐκλογὴν, ἰσχυρίζετο ὅτι ἀπεποιήθη νὰ παραλάβῃ τὰ προσφερόμενα,

διότι δὲν εἶχον τὴν ιδιότητα ταύτην, ἀποκρούσαντος τοῦ ἀναιρεσιβλήτου τὰ ἐκλεκτότερα, κατὰ πρῶτον δὲ ἐνώπιον τοῦ Ἀρ. Πάγου προτείνει ὅτι προσεφέροντο τὰ χείρονα. Ὡς, μὴ γενομένης τοιαύτης ἐνώπιον τοῦ ἐφετείου προτάσεως, δὲν εἶχεν ἀφορμὴν τοῦτο νὰ αἰτιολογήσῃ ὡς πρὸς τὴν πρότασιν ταύτην τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασίν του· ὅθεν ἀβάσιμος ὁ ὡς πρὸς τοῦτο ἀναιτιολογήτου ἀναιρέσεως λόγος.

Ἐπειδὴ δὲν ἐπεκαλέσθη ἐνώπιον τοῦ ἐφετείου ὁ ἀναιρεσιών ὅτι ἡ παρὰ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου γενομένη προσφορά τῶν προβάτων ἐγένετο μετὰ τὴν λήξιν τῆς πρὸς ἐπιταγὴν πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 1156 ἐκτελουμένης ἀποφάσεως νομίμου προθεσμίας, καὶ ὅτι καταστάς πλέον ὑπερήμερος ἀπώλεσε τὸ τῆς ἐκλογῆς δικαίωμα, ὥστε ἡδύνατο νὰ προβῇ ἀμέσως εἰς ἀπαίτησιν τοῦ ἀντιτίμου. Ἀπαράδεκτος ἄρα εἶναι ἡ πρότασις αὕτη ὡς κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τούτου γινομένη· ὥστε οὐδεμίαν ἔχουσι διὰ τοῦτο ἐφαρμογὴν αἱ παρὰ τοῦ ἀναιρεσιέοντος ἐπικαλούμεναι διατάξεις τοῦ νόμου».

ε) Δύναται νὰ προταθῇ ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου τὸ πρῶτον, ὅτι ἡ ἀπόφασις, δι' ἧς ἐκηρύχθη διαλελυμένος ὁ γάμος, ἀνερρέθη μετὰ τὴν ἀπόφασιν, δι' ἧς ἀπερρίφθη ἡ περὶ διατροφῆς ἀγωγὴ ἐπὶ λόγῳ ὅτι ὁ γάμος εἶχε κηρυχθῇ διαλελυμένος· οὐχί. (Α. Π. πολ. 220 τοῦ 1875 ἣν ἴδε ἐν τῷ Παρατῇμ. τούτῳ λ. Διατροφή).

ς) Ἡ παράλειψις τῆς ἐν τῇ ιδιωτικῇ διαθήκῃ μνείας τοῦ παρὰ τοῦ διαθέτου τηρηθέντος χρονολογικοῦ συστήματος ἐπιφέρει τὴν ἀκύρωσιν αὐτῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 883 τοῦ Ἰονίου Κώδ.—Ἄν δὲ ἐπεκράτησεν ἔθιμον, καθ' ὃ ἰσχύει πλέον τὸ Ἰουλιανὸν χρονολογικὸν σύστημα, πρέπει νὰ προτείνηται εἰς τὸ Ἐφετεῖον καὶ οὐχί εἰς τὸν Ἀρειὸν Πάγον δικάζοντα κατ' οὐσίαν (Α. Π. πολ. 357 τοῦ 1875). Βλ. καὶ ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. Διαθήκαι καὶ ἔθιμα¹.

ζ) Τὸ τῆς ἐφέσεως ἐκπρόθεσμον προτείνεται τὸ πρῶτον ἐνώπιον τοῦ Ἀρ. Πάγ (Βλ. Πείρας σ. 1555 ἐν ἀρχῇ.—ἔτι τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. ἔφσεις. Πρὸς τὸ ἐπ. ἐδ. γ'.

η) Βλ. ὅσα ἐσημείωσα ἐν Πείρα σελ. 129 ἐπ.—Περὶ ἀκυροτήτων δικονομικῶν βλ. Πείρας σελ. 1206 ἐπ. ἔτι δὲ τὰς ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. ἀκυρότητες καὶ ἐνστάσεις.—Βλ. τὴν λ. ἐορτὴ τῆς σελ. 1282 τῆς Πείρας.—Βλ. τὴν λ. προδικασία τῆς

(1) Περὶ ἐθίμων ἴδε καὶ Πείρας σ. 914 ἐπ.

σελ. 3285 τῆς Πείρας.—Βλ. Α. Π. 117 τοῦ 1874 ἐν λ. κατά-
ταξις τοῦ Παραρτήματος τούτου.—Βλ. τὴν λ. Δημοσία τάξις
ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ καὶ ἐν σελ. 1283 ἐπ. τῆς Πείρας.

θ) Ακυρότητες μαρτυριῶν. Ἰδε Πείρας σελ. 2321 ἐπ.

ι) Ἔτερον παράδειγμα βλ. ἐν τῇ ἀποφ. Α. Π. 4 τοῦ 1850
(σελ. 4313 ἐν ἀρχ. τῆς Πείρας).—Ἐπίσης ἐν σελ. § 257²⁾ ἕτε-
ρον παράδειγμα περὶ παραγραφῆς.

ια) Ἔτερα παραδείγματα βλ. εἰς Πείραν σελ. 157 (Παραί-
τησις ἀπὸ τῆς ἀνακοπῆς) σ. 989 (περὶ τοῦ 491 τῆς πολ. δικ.).
—σ. 1612 λ. προδικασία.—σ. 2033 ἐν τέλει.—σ. 189 σημ.
21 ἀνακοπὴ ἐπὶ ἀνακοπῆς.—σελ. 1241 (§ 121 περὶ ἐντολῆς).
Βλ. τὴν ἐν Πείρᾳ λ. ἔνστασις.—σ. 887 (§ 68²⁾ περὶ καταδιώ-
ξεως τοῦ ἐγγυητοῦ).—Ἔτερον ἀπαράδεκτου παράδειγμα βλ. ἐν
σελ. 19 τοῦ ἡμετ. πρώτου Παραρτήματος τῶν τοῦ 1869.

ιβ) Ὁ λόγος ὅτι τὸ ἐφετῆριον ὑπέγραψε πρόσωπον μὴ ἔχον
τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα δὲν προτείνεται κατὰ πρῶτον ἐνώ-
πιον τοῦ Α. Π. (πολ. Α. Π. 33 τοῦ 1869). Ἰδε ἐν τε τῇ Πείρᾳ
καὶ τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. πληρεξουσίου¹.

ιγ) Ἡ μὴ τήρησις τῆς πρὸς ἔφεσιν προθεσμίας προτείνεται
καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος. (Α. Π. 117 τοῦ 1869). Ἰδε τὴν ἐν τῷ
Παραρτ. τούτῳ καὶ τῇ Πείρᾳ λ. ἔφεσις.—Ἰδε τὸ προηγ. ἐδ. ζ.

ιδ) Ὁ λόγος ὅτι τὸ ἐφετεῖον δὲν ἐδύνατο νὰ χορηγήσῃ δι-
καίωμα ν' ἀποτίσῃ ὁ ἀναιρεσίβλητος τὸ χρέος του εἰς δόσεις εἴ-
ναι (811 πολ.) ἀπαράδεκτος προτεινόμενος κατὰ πρῶτον ἐνώ-
πιον τοῦ Ἀρείου Πάγου (πολ. Α. Π. 156 τοῦ 69, περὶ ἧς ἐν σ.
4992 τῆς Πείρας).

ιε) Περὶ τέλους δοθέντος δῆθεν ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσιέοντος (ἥτοι
περὶ προκαταβολῶν, περὶ ὧν διαλαμβάνει ὁ ἀπὸ 13/25 νοεμβρ.
1836 νόμος) δὲν δύναται νὰ γίνη κατὰ πρῶτον λόγος ἐνώπιον
τοῦ Α. Π. (πολ. Α. Π. 174 τοῦ 69 περὶ ἧς ἐν σ. 5498).—Ἐπίσης
ἀπαράδεκτος ὁ λόγος ὅτι ἡ περὶ κυριότητος ἀγωγὴ εἶναι ἀρχαιο-
τέρα τῆς περὶ διαταράξεως νομῆς. (Α. Πάγ. πολ. 254 τοῦ 69).

Αἰτήσεις ἀναιρέσεως κατὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως. 837 Πολ. Δικ.

§ 86. Εἶπον ἤδη ἐν § 2 ὅτι οἱ χρησάμενοι ἄπαξ τῷ ἐνδί-

(1) Πρωτοδικῶς πρέπει νὰ προτείνηται ὅτι ὁ παραγγέλλας τὴν κατάσχεσιν δὲν
εἶχε τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα διὰ νὰ παρίσταται ὡς πληρεξούσιος. (Α. Π. πολ.
64 τοῦ 76 περὶ ἧς ἐν λ. πληρεξουσίου τοῦ Παραρτ. τούτου).

κω τῆς ἀναιρέσεως μέσω ἐν τῇ αὐτῇ δίκῃ καὶ διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους, στεροῦνται πλέον τοῦ ἐνδίκου αὐτοῦ μέσου· Α. Π. πολ. 69 (τοῦ 49). 453 (τοῦ 52). 81 καὶ 322 (τοῦ 53). 292 (τοῦ 55). 18 (τοῦ 58). 105 καὶ 173 (τοῦ 1865). 48 τοῦ 1866). 52 (τοῦ 68), περὶ ὧν εἰδικώτερον ὠμίλησα ἐν σ. 171—172 τῆς Πείρας¹.—Οὕτω καὶ ὁ Οἰκ. (ἐν § 245 σημ. 4, ἐκδ. 3) προσθέτων ὅτι τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ ἐν Γαλ. κατὰ τὸ ἄρθρ. 39 τοῦ reglement τῆς 28 ἰουνίου 1738.

§ 87. Χωρεῖ ἀναίρεσις κατὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου, εἰς ὃ Α. Π. ἀναιρέσας παρέπεμψε, διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους, δι' οὓς ἐγένετο τὸ πρῶτον ἢ ἀναίρεσις;

Ὁ Οἰκ. § 247² λύει ἀποφατικῶς τὸ ζήτημα, λέγων, ὅτι κατ' ἄλλης ἀποφάσεως, ἰδίως τοῦ τῆς παραπομπῆς δικαστηρίου, συγχωρεῖται δευτέρα ἀναίρεσις, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ διὰ λόγων, ὧν ἐγένετο ἤδη χρῆσις ἐν τῇ πρώτῃ ἀναιρέσει· ὁ Ρουσ. (Θέμ. 6 σ. 77) ὑποστηρίζει τὴν αὐτὴν γνώμην, λέγων ταῦτα· «Ἐντεῦθεν προκύπτει τὸ σπουδαῖον ζήτημα, ἐάν, ὅταν τὸ δεύτερον δικαστήριον εἰς ὃ παραπέμπεται ἡ ὑπόθεσις, συμφωνήσῃ μὲ τὸ πρῶτον, καὶ οὐχὶ μὲ τὸν Ἄρειον Πάγον, ὡς πρὸς τὸν λόγον, ὅστις εἶχεν ἐπιφέρει τὴν ἀναίρεσιν, ἐάν, λέγω, ἐπι-

(1) Βλ. Πείρας σ. 1104 § 46.

Κατὰ τὸ 837 πολ. ἀναίρεσις δὲν συγχωρεῖται καὶ αὖθις κατὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως· ὅθεν ἐὰν αὕτη ἀπερρίψῃ ἐνστάσιν στηριζομένην εἰς τὸ βελλ. δόγμα ἢ εἰς τὸ ὅτι κακῶς ἐπετράπη ἡ ἐμμέλτος ἀπόδειξις, ἢ δὲ κατ' αὐτῆς ἀναιρέσεως αἰτήσεις ἀπερρίφθῃ τὸ πρῶτον, αἰτήσεις ἀναιρέσεως δὲν χωρεῖ πλέον· (Α. Π. πολ. 4 τοῦ 1874).

(2) Οὗτος λέγει τὰ ἐξῆς.—Κατ' ἄλλης ἀποφάσεως, ἰδίως τοῦ τῆς παραπομπῆς δικαστηρίου, συγχωρεῖται δευτέρα ἀναίρεσις ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ διὰ λόγων ὧν ἐγένετο ἤδη χρῆσις ἐν τῇ πρώτῃ ἀναιρέσει, τοὔτέστιν ὑπερσχύει τοῦ δευτέρου ἐφετείου ἡ γνώμη· ἡ νομολογία τοῦ Ἀρείου Πάγου εἶναι ἐναντία· τὸ «ἐν τῇ αὐτῇ δίκῃ» τοῦ ἄρθρου 813 § 2 σημαίνει κατ' αὐτὸν τὴν παρὰ τῷ ἐφετείῳ, οὗ προσεβλήθη ἅπαξ ἡ ἀπόφασις, δίκην· ἔπειτα, λέγει, τὸ ἄρθ. 837 συγχωρεῖ ἀπεριορίστως τὸ ἐνδίκον τῆς ἀναιρέσεως μέσον κατὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου τῆς παραπομπῆς.

Ἐν Γαλλίᾳ πρότερον μὲν ἐὰν μετὰ δευτέραν ἀναίρεσιν λαβοῦσαν χώραν μεταξὺ τῶν αὐτῶν διαδίκων καὶ διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους, τὸ δεύτερον δικαστήριον τῆς παραπομπῆς δὲν ἠκολούθει τὴν γνώμην τοῦ ἀκυρωτικοῦ, εἰσέχετο εἰς τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν ἐρμηνευτικὸς νόμος· ἀλλὰ τὴν σήμερον ἐπὶ δευτέρας τοιαύτης ἀναιρέσεως ἡ ἀπόφασις τοῦ ἀκυρωτικοῦ, ἐν ὁλομελείᾳ δικάζοντος, εἶναι ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸ δικαστήριον τῆς δευτέρας παραπομπῆς. Dalloz Cassation ἀρ. 2101 ἐπ. Foelix ἐν τῇ Zeitschr. für Rechtsw des Auslandes Ζ', 423.

τρέπεται ἀναίρεσις δευτέρα, ἢ ἐὰν πρέπη νὰ κατισχύσῃ τῆς γνώμης τοῦ Ἀρείου Πάγου ἡ ὁμόφωνος γνώμη τῶν δύο δικαστηρίων, ἀποκλειομένης νέας αἰτήσεως ἀναίρεσεως. Διό, μὴ οὔσης τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου ὑποχρεωτικῆς, δὲν δύναται ὁ Ἄρ. Πάγος νὰ ἐπιβάλῃ εἰς τὰ δικαστήρια τὴν γνώμην του.

«Τὸ ζήτημα εἶναι πολλὰ σπουδαῖον, διότι πρόκειται τίς πρέπει νὰ ὑπερισχύσῃ; ὁ Ἀρείος Πάγος, ἢ τὰ δύο κατώτερα δικαστήρια τὰ ὁμοφωνοῦντα; Ἐὰν ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 813 ἐδ. 2 ληφθῇ κατὰ γράμμα, οὐδεμία ἀμφιβολία, ὅτι ἂν τὸ δεύτερον δικαστήριον συμφωνῇ μὲ τὸ πρῶτον νέα αἵτησις ἀναίρεσεως δὲν ἐπιτρέπεται, ὅτι δηλαδὴ ἐπικρατέστερα εἶναι τὰ δύο ὁμόφωνα δικαστήρια ἀπέναντι τοῦ Ἀρείου Πάγου. Οὐδεμία, λέγω, ἀμφιβολία, διότι τὸ γράμμα τοῦ ἄρθρου εἶναι σαφέστατον. Δὲν ἔχουν οἱ διάδικοι τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσωσιν ἀναίρεσιν, ὅταν μετεχειρίσθησαν ἤδη ἅπαξ ἐν τῇ αὐτῇ δίκῃ καὶ διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους τὸ ἔνδικον τοῦτο μέσον.

«Διὰ νὰ ὑποστηριχθῇ τὸ ἐναντίον, δὲν ὑπάρχει μέσον ἄλλο, εἰμὴ ἡ ἐξάλειψις τῶν λέξεων: καὶ διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους. Καὶ τοῦτο ἔπραξεν ὁ Ἀρείος Πάγος (πρὸς Ἄρ. Πάγ. ἀποφ. 136, 160 καὶ 173 τοῦ 1848). Ἡ γνώμη αὕτη (τοῦ νὰ ἐπιτρέπηται, δηλαδὴ, καὶ διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους ἀναίρεσις) εἶναι ἀναντιρρήτως ἡ ὀρθότερα, νομοθετικῶς κρινομένη. Ἀλλὰ πρόκειται ἐνταῦθα περὶ ἐρμηνείας καθεστῶτος νόμου καὶ οὐχὶ περὶ νομοθετήσεως, διὰ νὰ γίνῃ δὲ ἐξάλειψις, ἔστω καὶ ἐλαχίστου μέρους τοῦ κειμένου τοῦ νόμου, ἀπαιτεῖται νὰ ὑπάρχῃ βεβαιωμένη τοῦ νομοθέτου ἡ σύμφωνος γνώμη, διότι ἂν, ἀπ' ἐναντίας, ἦναι πιθανὸν ὅτι ἐσκόπει ὁ νομοθέτης νὰ ἐκφράσῃ ὅ,τι σαφῶς ἐκφράζει τὸ ὑπ' αὐτοῦ τεθὲν κείμενον τοῦ νόμου, ἡ ἐξάλειψις ἤθελεν ἀποτελεῖ παραβίασιν τοῦ νόμου καὶ οὐχὶ ἐρμηνείαν αὐτοῦ. Διὰ νὰ ἐρμηνεύσῃ τις τὸν νόμον, ἀπαιτεῖται νὰ τεθῇ διανοητικῶς εἰς τοῦ νομοθέτου τὴν θέσιν, εἰς ἣν οὗτος εὗρέθη ὅταν ἐνομοθέτησε, καὶ οὕτω νὰ φθάσῃ εἰς διάγνωσιν τῆς συμφώνου μὲ τὸν νοῦν τοῦ νομοθετήσαντος ἐννοίας τοῦ νόμου.

«Ἐπὶ τοιούτων βάσεων ἐξεταζόμενοι οἱ λόγοι τῶν ἀποφάσεων τοῦ Ἀρείου Πάγ. δὲν φαίνονται ἀποχρῶντες πρὸς ἐξάλειψιν τῶν προκειμένων λέξεων. Επιθύμουν νὰ ὑπάρχωσι λόγοι πρὸς τοῦτο ἰσχυροὶ, διότι ἡ νομολογία, τὴν ὁποίαν ὁ Ἀρείος Πάγος καθιεροῖ, εἶναι, ὡς προεῖπα, ἐστηριγμένη ἐπὶ τῶν ὀρθότερων βάσεων, νομοθετικῶς. Ἀλλ' ἐνταῦθα ἐξετάζεται τὸ ζήτημα ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ κειμένου τοῦ νόμου.

Ὁ Ἄρειος Πάγος στηρίζεται α) εἰς τὸν ὁρισμὸν τοῦ ἄρθ. 837, ὅτι κατὰ τῶν νέων ἀποφάσεων συγχωρεῖται καὶ ἀναίρεσις· καὶ β) εἰς τὸ ὅτι αἱ λέξεις καὶ διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους φέρουσιν εἰς ἄτοπον. Ἀλλὰ τὸ 837 δὲν εἶναι ἀσυμβίβαστον μὲ τὸ 813, ἀπ' ἐναντίας μάλιστα, ὡς ἄρθρα τοῦ αὐτοῦ νόμου, συνδυάζονται ἄριστα πρὸς ἄλληλα. Συγχωρεῖται καὶ ἀναίρεσις λέγει τὸ 837 ἄρθρον διαλαμβάνον τὸν κανόνα, δὲν συγχωρεῖται διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους, λέγει τὸ ἄρθρον 813, διαλαμβάνον τὴν ἐξαίρεσιν.

Προκύπτει, λέγει ὁ Ἄρειος Πάγος, ἐκ τῶν λέξεων, διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους, τὸ ἄτοπον συμπέρασμα, ὅτι δι' ἄλλους λοιπὸν λόγους συγχωρεῖται προσφυγὴ εἰς ἀναίρεσιν, ὥστε ἡδύνατό τις ἀτελευτητῶς νὰ αἰτῇ ἀναίρεσιν κατὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως σήμερον διὰ τὸν λόγον α, αὔριον διὰ τὸν β, καὶ καθεξῆς. Ἀλλὰ τοιοῦτο συμπέρασμα δὲν δύναται νὰ ἐξαχθῇ ἐκ τῶν προκειμένων λέξεων α) διότι τὸ 813 ἄρθρ. λαλεῖ περὶ τῶν ἀποφάσεων τῶν ἐκδεδομένων ἐν τῇ αὐτῇ δίκῃ καὶ οὐχὶ περὶ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως. Ὅτι μία καὶ ἡ αὐτὴ ἀπόφασις δὲν δύναται νὰ προσβαλληται δι' ἀναίρεσιν, προτεινομένου ἐκάστοτε ἄλλου λόγου, τοῦτο σαφῶς ὁρίζεται ἐν τῷ ἄρθρῳ 837 λέγοντι, δὲν συγχωρεῖται δευτέρα ἀναίρεσις ἐὰν ἡ περὶ ἀναίρεσιν αἵτησις ἀπερρίφθῃ, ὡς ἀπαράδεκτος (καὶ μόνον ἀπαράδεκτος μάλιστα) ἢ ἀνυποστήρικτος. Δὲν πρόκειται λοιπὸν αὕτη ἡ περίπτωσις ἐν τῷ 813 ἄρθρῳ, ἀλλὰ πρόκειται περὶ ἀποφάσεων ἐκδεδομένων ἐν τῇ αὐτῇ δίκῃ, τῇ παραπεμφθείσῃ μετὰ τὴν ἀναίρεσιν εἰς ἄλλο δικαστήριον, ὑπὸ τοῦ ἄλλου τούτου δικαστηρίου. β) Διότι ἔχει τὸ 813 ἄρθρον, χωρὶς νὰ ἐξαλειφθῇ οὐδὲ στοιχεῖον, ἔννοιαν σαφῇ καὶ συνάδουσαν μάλιστα πρὸς τὴν τότε γαλλικὴν νομοθεσίαν. Καὶ ἐνταῦθα θεωρῶ ἀνγκαῖον νὰ ἐκθέσω ὀλίγα τινὰ περὶ τῆς νομοθεσίας τῆς Γαλλίας ἐπὶ τοῦ προκειμένου ζητήματος.

Τὸ ἀκυρωτικὸν τῆν Γαλλίας οὐδέποτε ἀποφαίνεται περὶ τῆς οὐσίας τῆς ὑποθέσεως, οὐδὲ κατὰ τὴν περίπτωσιν, δηλαδή, τῆς ἐσφαλμένης ἐφαρμογῆς νόμου πολιτικοῦ, ὅτε παρ' ἡμῶν ὁ Ἄρ. Π. ἐφαρμόζει τὸν κατ'ἀλλήλον νόμον, συζητουμένης τῆς οὐσίας ἐνώπιόν του. Ἀλλὰ, μετὰ τὴν ἀναίρεσιν, παραπέμπει τὴν δίκην τὸ μὲν ἀκυρωτικὸν πάντοτε, ὁ δὲ Ἄρειος Πάγ., ἐκτὸς μόνως τῆς ῥηθείσης περιπτώσεως, εἰς ἄλλο δικαστήριον ἰσοβάθμιον καὶ ὁμοειδές. Ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ ἄλλο αὐτὸ δικαστήριον δὲν εἶναι ὑπόχρεον νὰ συμμορφωθῇ μὲ τὴν ἀπόφασιν τοῦ ἀκυρωτικοῦ ἢ τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἐν περιπτώσει δὲ ἐπανειλημμένων ἀναίρεσεων, ἤθελον ἀναγκάζεσθαι οἱ διάδικοι νὰ περιφέρονται ἀπὸ δικαστήριον εἰς

δικαστήριον πρὸς μεγίστην αὐτῶν ζημίαν, ἔπρεπε νὰ δρισθῇ τὸ τέρμα τῆς ἀλλεπαλλήλου τοιαύτης παραπομπῆς. Τέρμα τοιοῦτο δὲν ἠδύνατο βεβαίως νὰ δρισθῇ ἐπὶ προτάσεως καὶ ἐπιτυχίας διαφόρων ἐκάστοτε λόγων ἀναιρέσεως, διότι ἔπρεπεν ἢ νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀπρόσβλητος πλέον ἢ μετὰ δευτέραν ἢ τρίτην ἀναιρέσιν ἐκδοτέα ἀπόφασις, ὅτε ἡ τοιαύτη ἀπόφασις ἠδύνατο ἀκινδύνως νὰ περιέχῃ τὰς τρανωτέρας παραβιάσεις τῶν νόμων, ἢ νὰ ἀνατεθῇ μετὰ τὴν δευτέραν ἢ τρίτην ἀναιρέσιν ἢ ἐκδίκασις τῆς ὑποθέσεως κατ' οὐσίαν εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον, ὅπερ ἤθελεν ἀντιβαίνει εἰς τοῦ Ἀρ. Πάγου τὸν προορισμόν. Ἀλλὰ μὴδ' ἡ ἀνάγκη τοιούτου τέρματος προέκυπτεν ἐκ τῆς πράξεως, διότι δὲν συμβαίνει νὰ ἦναι πλημμελεῖς κατὰ συνέχειαν πολλὰ ἀποφάσεις μετὰ προηγουμένην ἀναιρέσιν ἐκδιδόμεναι.

Ἐπὶ προτάσεως ὅμως καὶ ἐπιτυχίας τοῦ αὐτοῦ λόγου ἀναιρέσεως κατ' ἐπανάληψιν, ἔπρεπεν οὐ μόνον πρὸς τὸ συμφέρον τῶν διαδικῶν, ἀλλὰ καὶ πρὸς κατάπαυσιν τοῦ σκανδάλου τῆς μεταξὺ τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ τῶν κατωτέρων δικαστηρίων συγκρούσεως νὰ ληφθῇ κατάλληλον διορθώσεως μέτρον.

Ἡ γαλλικὴ νομοθεσία ἠκολούθησε διάφορα συστήματα ἀπὸ τοῦ 1790 καὶ ἔπειτα, ἕως οὗ ἔφθασεν εἰς τὸ σήμερον ἐν ἰσχύϊ. Καὶ διὰ νὰ μὴ ἀνατρέχω εἰς τὰ ἀρχαιότερα, περιορίζομαι εἰς τὴν ἐκθεσιν τῶν τριῶν τελευταίων.

Κατὰ τὸν νόμον τῆς 16 Σεπτεμβρίου 1807, ἐὰν δις ἀνηρεῖτο ἐν τῇ αὐτῇ δίκῃ διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους ἡ τοῦ κατωτέρου δικαστηρίου ἀπόφασις, τὸ δὲ τρίτον δικαστήριον ἀπεφάσιζεν ὡς τὰ δύο πρῶτα, καὶ ἐζητεῖτο ἐκ τρίτου ἀναιρέσις, ὧφειλεν ἤδη τὸ ἀκυρωτικόν, πρὶν ἀποφασίσῃ, νὰ προκαλέσῃ ἐπίσημον ἐρμηνείαν τοῦ νόμου. Λοιπὸν θεμιτὴ μὲν εἶναι ἡ ἀλλεπαλλήλος αἵτησις ἀναιρέσεως, ἀλλ' ἀπαιτεῖται προηγουμένως προσφυγὴ εἰς ἐπίσημον ἐρμηνείαν.

Τὸ σύστημα τοῦτο παρητήθη κατὰ τὸ 1827 καὶ εἶναι βεβαίως ἀσυμβίβαστον μὲ τὸ πολίτευμα τῆς συνταγματικῆς μοναρχίας, ὅπου ἀπαιτεῖται πρὸς ἐπίσημον ἐρμηνείαν τῶν νόμων ἡ σύμπραξις καὶ τῶν τριῶν νομοθετικῶν σωμάτων, τὰ ὅποια δὲν συνεδριάζουν μὲν δι' ὅλου τοῦ ἔτους, καὶ συνεδριάζοντα δὲ εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ μὴ συμφωνῶσι, καὶ τότε οἱ διάδικοι ἤθελον ἐπ' ἀόριστον χρόνον περιμένει τὴν ἐρμηνείαν διὰ νὰ ἴδωσι τὸ πέρας τῆς δίκης των.

Κατὰ τὸν νόμον τῆς 30 Ἰουλίου 1828 (Bouc. I. σελ 159), αἵτησις ἀναιρέσεως ἐπετρέπετο διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους μόνον

δίδ (τὴν δευτέραν φορὰν chambres réunies), εἰς δὲ τὸ τρίτον δικαστήριον, ἀντὶ γνώμης τοῦ ἀκυρωτικοῦ, συνεφώνει μὲ τὰ δύο ἄλλα, τρίτη εἰς ἀναίρεσιν προσφυγὴ δὲν ἦτο πλέον ἐπιτετραμμένη. Λοιπὸν δίδ δεκτὴ, τὸ τρίτον ἀπαράδεκτος, τρία δικαστήρια κατίσχουν τοῦ ἀκυρωτικοῦ.

Τοῦτο τὸ σύστημα ἴσχυεν ἐν Γαλλίᾳ κατὰ τὸ 1834 ἔτος, ὅτε ἐξεδόθη ἡ ἐλληνικὴ δικονομία. Τί δὲ διαφέρει τὸ σύστημα τοῦτο ἀπὸ τοῦ ἐν τῷ ἄρθρῳ 813 ἐδ. 2 καθιερωμένου; Κατὰ τοῦτο διαφέρει, ὅτι ἀμέσως τὴν δευτέραν ἀντὶ τῆς τρίτης ἀποκλείει τοῦ αἰτεῖν ἀναίρεσιν, εἰς τρόπον ὥστε δύο ἀντὶ τριῶν δικαστηρίων αἱ ὁμόφωνοι ἀποφάσεις κατισχύουν τῆς τοῦ Ἀρ. Πάγου.

Τούτων τεθέντων, δὲν δύναται, φρονῶ, νὰ θεωρήσῃ τις ἐξαληπτέας τὰς λέξεις ἐκεῖνας. Διὰ τῆς ἐξαλείψεως αὐτῶν ἤθελεν ὑπάρχει παρ' ἡμῖν ἡ ἔλλειψις, τὴν ὁποίαν ἡ γαλλικὴ νομοθεσία διὰ τῆς προσφυγῆς εἰς τοιοῦτο ἢ τοιοῦτο σύστημα ἐπροσπάθησε νὰ διορθώσῃ· διότι καὶ μὲν τὰ ἐφετεῖα εἶναι παρ' ἡμῖν δύο, ὥστε ἂν μετὰ δευτέραν ἀναίρεσιν ἀποφασίσῃ ὁ Ἄρειος Πάγος, δι' ἔλλειψιν ἐφετείου τρίτου, καταντᾷ ἡ κατὰστασις τῶν πραγμάτων ὡς ἐν Γαλλίᾳ κατὰ τὸν νόμον τοῦ 1828, κατὰ τοῦτο ὅτι δὲν ἐκδίδονται πλείονες τῶν τριῶν ἀποφάσεων, ἀλλὰ ὁ ὀργανισμὸς τῶν δικαστηρίων (ἄρθρ. 2) ὑποθέτει δυνατόν καὶ τρίτου ἐφετείου σύστασιν, τότε δὲ ἂν καὶ τῶν τριῶν ἀνῃρείτο ἡ ἀπόφασις, ἤθελεν εἶσθαι τετάρτη ἡ τοῦ Ἀρείου Πάγου, πρὸς μεγίστην ζημίαν τῶν διαδίκων. Ἀλλὰ τὰ πρωτοδικεῖα εἶναι 10, ὥστε δὲν ἤθελεν εἶσθαι ἀδύνατον, ἐπὶ παραπομπῆς εἰς πρωτοδικεῖα, μὴ παραδεχόμενα τὴν γνώμην τοῦ Ἀρείου Πάγου, νὰ προκύψῃ ὅ,τι βεβαίως ἠθέλησε ν' ἀποφύγῃ ὁ νομοθέτης διὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 813 ἐδ. 2. Ἀλλὰ καλῶς ἔπραξε νομοθετήσας τὴν δικον. νὰ παραδεχθῇ τὸ σύστημα τοῦτο; Δὲν λέγω τὸ καὶ, καὶ μάλιστα ἐπαναλαμβάνω, ὅτι εὐχαρίστως δέχομαι τὴν νομολογίαν τοῦ Ἀρείου Πάγου, κατὰ τὰ ἀποτελέσματα τῆς (ἂν ὅχι κατὰ τὰς αἰτιολογίας τῆς), καὶ εὐχομαι νὰ στερεωθῇ ἡ τοιαύτη νομολογία.

Τὸ σύστημα τοῦ νὰ κατισχύσῃ ἡ γνώμη δύο ἐφετείων ἢ καὶ τριῶν ὡς ἐν Γαλλίᾳ, ἢ δύο πρωτοδικείων, ἢ ἔστω καὶ τριῶν, ὡς ἐν Γαλλίᾳ, ἀπέναντι τῆς γνώμης τοῦ Ἀρείου Πάγου, εἶναι καὶ ἐπικίνδυνον καὶ ἀνόμαλον· διότι παραβιάζεται ἡ καθιερωμένη μεταξὺ τῶν διαφόρων δικαστηρίων ἱεραρχία, ὅταν δύο κατωτέρων δικαστηρίων ἡ γνώμη ἀντιτάσσεται ἐπικρατεστέρα κατὰ τῆς τοῦ ἀνωτάτου δικαστηρίου, τοῦ Ἀρ. Πάγ., καὶ οὐδετεροῦται συγ-

χρόνως ὁ κυριώτερος σκοπὸς τῆς συστάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἀφορῶν τὴν ἐνότητα τῆς νομολογίας, τὸ ὁμοιόμορφον τῆς ἐφαρμογῆς τῶν νόμων.

Ἐπὶ τῆς ἐνδεχομένης διαφωνίας τῶν διαφόρων δικαστηρίων ὁ Ἀρειος Πάγος προώρισται νὰ χρησιμεύῃ ὡς κέντρον ἐνώσεως, ὡς ὁδηγός, οὕτως εἰπεῖν, τῆς προσήκουσας τῶν νόμων τηρήσεως· ὅθεν καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἀναίρεσεως ὑπὲρ τοῦ νόμου, μὴ ἔχον ἄλλως σημασίαν τινά, εἰμὴ ὡς κωλύον τὴν ἀσταθείαν τοῦ δικαίου. Διὰ τῆς ἐπικρατήσεως τῶν κατωτέρων δικαστηρίων κατὰ τοῦ Ἀρείου Πάγ. οὐδὲν ἄλλο προκύπτει εἰμὴ ὅτι βεβαιοῦται ἡ ὑπαρξίς συγκρούσεως μεταξὺ αὐτῶν, ἀλλὰ ὀριστικὴ λύσις, ὁδηγός διὰ τὸ μέλλον, οὐδεμία. Ἀβεβαία καὶ ἀσταθὴς εἶναι τοῦ δικαίου ἡ κατάστασις καὶ ἄδηλον πῶς μέλλει νὰ σχηματισθῇ ἡ σύγκρουσις αὕτη εἰς τὸ μετὰ ταῦτα. Ὅθεν τρία ἔτη μετὰ τὴν ἐκδοσιν τῆς δικονομίας μας ἐξεδόθη ἐν Γαλλίᾳ νόμος τὴν 4 Ἀπριλ. 1837 (Sav. σ. 326), ὅστις μετὰ δευτέραν διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους ἀναίρεσιν (ch. réunies) ὑποχρεοῖ τὸ τρίτον δικαστήριον νὰ συμμορφωθῇ ὡς πρὸς τὸ νομικὸν μέρος μὲ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου.

Τὸ ἀνώμαλον τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης δὲν εἶναι καὶ λόγου ἄξιον ἀπέναντι τῆς μεγάλης ἀνωμαλίας τοῦ προηγουμένου συστήματος τοῦ νόμου τοῦ 1828.

Διὰ τοῦ συστήματος τούτου τοῦ 1837 ἐπιτυγχάνεται πληρέστατα ἡ σκοπούμενη ἐνότης τῆς νομολογίας καὶ διατηρεῖται ὁ προορισμὸς τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ ἡ ἱεραρχικὴ αὐτοῦ τάξις ὑπεράνω τῶν λοιπῶν δικαστηρίων ἀπαραβίαστος. Δὲν εἶναι ἀμφιβολία ὅτι ἂν ὁ νόμος οὗτος ὑπῆρχεν ἐκδεδομένος τῷ 1834, ἤθελε μιμηθῇ τὰς βάσεις αὐτοῦ ὁ τῆς ἡμετέρας πολιτικῆς δικονομίας νομοθέτης, ἔχων ὅμως πρὸ ὀφθαλμῶν τὸν νόμον τοῦ 1828, φρονῶ, ὅτι ἐν γνώσει ἐνομοθέτησεν ὅ,τι τὸ ἄρθρον 813 ἐδ. 2 κατὰ γράμμα διαλαμβάνει, καὶ δὲν μὲ πείθουσι μὲν ἄφ' ἐνὸς αἱ σκέψεις τοῦ Ἀρείου Πάγου εἰς τὰς εἰρημένας ἀποφάσεις του, οὐχ ἥττον ὅμως θεωρῶ ἄφ' ἐτέρου σωτήριον τὴν στερέωσιν τῆς νομολογίας τοῦ ταύτης περὶ τοῦ προκειμένου ζητήματος».

Ὁ Ἀρειος Πάγος διὰ τῶν 136. 160 καὶ 173 (τοῦ 48). 27 (τοῦ 70). 119 (τοῦ 1873) εἶπεν ὅτι ἐπιτρέπεται καὶ διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους ἀναιρέσεις. Ἐκ τῶν ἀποφάσεων παραθέτω·

α) Τὴν 160 τοῦ 1848 φέρουσιν· «Ἐπειδὴ ἡ παρὰ τῶν ἀναίρεσιβλήτων προτεινομένη ἔνστασις ὅτι ἡ Ζηνοβία Ἀτέση, ἐξαι-

τουμένη ἤδη τὴν ἀναίρεσιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 189 ἀποφάσεως τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν ἐπὶ ἀπάτῃ τοῦ συζύγου τῆς, δὲν δύναται, κατὰ τὴν § 2 τοῦ 813 ἄρθρου τῆς πολ. δικονομίας, νὰ μεταχειρισθῇ τὸν αὐτὸν ἀναίρεσεως λόγον, τὸν ὁποῖον μετεχειρίσθη ἤδη κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3,678 ἀποφάσεως τῶν ἐνταυῦθα ἐφετῶν, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ τὴν δίκην εἰς ἐκεῖνο παραπέμψα ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου, εἶναι ἀνυπόστατος, καὶ ἐπομένως ἀπορριπτέα, καθότι ἡ εἰρημένη δικονομικὴ διάταξις, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὁποίας προτείνεται τὸ ἀπαράδεκτον τῆς ἀναίρεσεως, λογικῶς ἐρμηνευομένη δὲν ἐννοεῖ εἰμὴ μόνον ὅτι ὁ διάδικος, ὅστις ἅπαξ ἔκαμε χρῆσιν τοῦ ἐνδίκου τῆς ἀναίρεσεως μέσου κατὰ τῆς ἐκδοθείσης ἐναντίον τοῦ ἀποφάσεως δὲν εἰμπορεῖ νὰ κάμῃ δευτέραν αὐτοῦ χρῆσιν κατ' αὐτῆς τῆς ἰδίας ἀποφάσεως ἀναιρεθείσης ὅμως τινος ἀποφάσεως καὶ παραπεμφθείσης εἰς ἄλλο δικαστήριον, ἂν καὶ τοῦτο ἐπιμείνη ἐρμηνεῦον καὶ ἐφαρμόζον τὸν νόμον ὡς καὶ τὸ πρῶτον δικαστήριον, δὲν ὑπάρχει οὐδεμία ἀμφιβολία, ὅτι ὁ ἡττηθεὶς καὶ αὖθις διάδικος δύναται νὰ ζητήσῃ τῆς τελευταίας ταύτης τὴν ἀναίρεσιν διὰ τὸν αὐτὸν λόγον, δι' ὃν εἶχεν ἀναιρεθῇ ἡ πρώτη· διότι ῥητῶς τὸ 837 ἄρθρον τῆς αὐτῆς δικονομίας ἐπιφυλάττει εἰς τοὺς διαδίκους τὸ τοιοῦτον δικαίωμα, καθόσον ἡ δευτέρα ἀπόφασις προερχομένη παρ' ἄλλου δικαστηρίου εἶναι πάντῃ διάφορος, οὐδ' ἐμπορεῖ νὰ ταυτισθῇ μὲ τὴν πρώτην. Λέγοντος δὲ τοῦ 813 ἄρθρου ὅτι διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους, πρέπει βεβαίως νὰ θεωρηθῶσιν ὡς πλεονασμός, καθότι ἂν εἰς τὸν μεταχειρισθέντα ἅπαξ τὸ ἐνδικον τῆς ἀναίρεσεως μέσον δι' ἓνα λόγον καὶ ἀποτυχόντα ἐπετρέπετο νὰ ζητήσῃ καὶ πάλιν ἀναίρεσιν κατὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως καὶ διὰ δεύτερον καὶ διὰ τρίτον, καὶ ἐν γένει δι' ἄλλους νέους λόγους, ὅσους ἐκάστοτε ἤθελεν ἀνακαλύπτει, ἐντεῦθεν ἤθελεν ἀνατραπῇ ἡ ἀρχὴ τοῦ δεδिकाσμένου καὶ τοῦ 837 ἄρθρου, καὶ αἱ δίκαι ἤθελαν καταντήσῃ ἀτελεύτητοι». (Ἀρ. Πάγου πολ. 160 τοῦ 1848).

6) Τὴν 27 τοῦ 1870 φέρουσιν· «Ἐπειδὴ τὸ ἄρθρ. 837 τῆς πολ. δικονομ. ἐπιτρέπει τὸ ἐνδικον τῆς ἀναίρεσεως μέσον κατὰ τῶν ἀποφάσεων, αἵτινες ἐξεδόθησαν παρὰ τοῦ δικαστηρίου εἰς ὃ μετὰ τὴν ἀναίρεσιν παραπέμφθη ἡ ὑπόθεσις πρὸς νέαν συζήτησιν, ἄνευ περιορισμοῦ καὶ χωρὶς νὰ παραπέμψῃ εἰς τὸ ἄρθρον 813, ὅπως ἀπεναντίας ἐπὶ τῆς παλινδικίας τὸ ἄρθρ. 803 παραπέμπει καὶ εἰς τὸ 789 (ἐδ. 2)· ἐπομένως ἐπὶ τῶν τοιούτων ἀποφάσεων δὲν ἐφαρμόζεται ἡ διάταξις τοῦ δευτέρου ἐδαφίου

τοῦ ἄρθρου 813 τῆς πολ. δικον., ὅπερ ἀπαγορεύει τὸ ἐνδίκον τῆς ἀναιρέσεως μέσον διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους, οὗς ἅπαξ ἤδη μετεχειρίσθησαν οἱ αὐτοί. — Διότι ἡ μὲν διάταξις τοῦ ἄρθρου 813 εἶναι ἐπὶ τῶν ἀποφάσεων τῆς κυρίας δίκης γενική, ἡ δὲ τοῦ ἄρθρου 837 εἶναι εἰδική ἐπὶ τῆς ἀποφάσεως τῶν δικαστηρίων τῆς παραπομπῆς καὶ κατὰ συνέπειαν ἐπικρατεστέρα· ὥς ἡ προτεινομένη ὑπὸ τῶν ἀναιρεσιβλήτων ἐνστάσις ἀπαράδεκτος ἢ στριζομένη εἰς τὸ ῥηθὲν 813 δὲν εἶναι βάσιμος». (Α. Π. 27 τοῦ 1870).

γ) Τὴν 119 τοῦ 1873 φέρουσιν· «Ἐπειδὴ ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἄρθρων 837, 813 § 2 καὶ 789 τῆς πολ. δικον. προκύπτει ὅτι α) ἀπόφασιν, καθ' ἧς ἡτήσατό τις ἅπαξ ἀναίρεσιν δὲν δύναται νὰ προσβάλῃ καὶ δεύτερον διὰ τοῦ αὐτοῦ ἐνδίκου μέσου, καὶ β) κατ' ἄλλης ἀποφάσεως, ἰδίως τοῦ τῆς παραπομπῆς δικαστηρίου, συγχωρεῖται δευτέρα ἀναίρεσις, καὶ διὰ τοὺς αὐτοὺς ἀκόμη αὐτοὺς λόγους, δι' οὗς ἐγένετο δεκτὴ ἡ κατὰ τῆς πρώτης ἀποφάσεως αἰτησις ἀναιρέσεως, συνεπεία τῆς ὁποίας ἐπελήφθη τὸ τῆς παραπομπῆς δικαστήριον· ὅθεν οἱ λόγοι τῆς προκειμένης αἰτήσεως ἀναιρέσεως, ἂν καὶ εἰσὶν οἱ αὐτοὶ μὲ τοὺς κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 150 (τοῦ 68 ἔτους) ἀνααιρεθείσης ἀποφάσεως τῶν ἐνταῦθα ἐφετῶν, οὐχ ἥττον δὲν εἶναι ἀπαράδεκτοι, ὡς ἀξιοῦ τὸ ἀναιρεσιβλήτον δημόσιον». (Α. Π. πολ. 119 τοῦ 1873).

§ 88. Κατὰ τὸ 837 τῆς πολ. δικον. δευτέρα ἀναίρεσις δὲν συγχωρεῖται, ἐὰν ἡ περὶ ἀναιρέσεως αἰτησις ἀπερρίφθῃ ὡς ἀπαράδεκτος ἢ ἀνυποστήρικτος. (Α. Π. πολ. 269 τοῦ 1872). Βλέπε Πείρας σελ. 169 § 224².

Ὅταν οὖν ἀναιρέσεως αἰτησις κατὰ τινος ἀποφάσεως ἀπερρίφθῃ ὡς ἀπαράδεκτος, μόνον ἡ ἀπόφασις αὕτη δὲν ὑπόκειται πλέον εἰς ἀναίρεσιν (837 πολ.), οὐχὶ δὲ καὶ αἱ μεταγενέστεραι αὐτῆς, καθ' ὧν εἰσὶ δεκτοὶ καὶ λόγοι ἀναφερόμενοι εἰς ζητήματα, περὶ ὧν ἡ ἀπόφασις ἐκείνη ἀποφαίνεται, ἀφοῦ ὁ νόμος δὲν τὸ ἀπαγορεύει. (Α. Π. πολ. 173 τοῦ 1871).

§ 89. Στεροῦνται τοῦ ἐνδίκου τῆς ἀναιρέσεως μέσου οἱ παραιτηθέντες¹, ὡς καὶ οἱ ἐφησυγμάσκατες τῇ ἀποφάσει· (εἰδικώτερα περὶ τούτου ἐν Πείρας σελ. 306 ἐπ. 2970 ἐπ. Πρβλ. τὴν ἐν τῷ

(1) Ὁ παραιτήσας ὁμως τὴν γενομένην ἤδη ἀναίρεσιν δύναται, ἐὰν ᾖ καὶ εἰς καιρὸν, νὰ εἰσαγάγῃ νέαν αἰτησιν ἀναιρέσεως· ὅπερ ἐπὶ τῶν ἐφεσεων οὐκ ἐγχωρεῖ. (Ὁὐκ § 245 σημ. 3) — Βλ. Πείρας σ. 170. 145 § 145 ἐπ.

Παραρτήματι τούτω λ. ἀποδοχή). Ἐν λ. παρτίτησις τοῦ Παραρτήματος τούτου εὐρηνται σχετικά.

Περὶ τῆς προθεσμίας¹.

§ 90. Ἡ πρὸς ἀναίρεσιν προθεσμία τριάκοντα ἐστὶν ἡμερῶν, ἐπεκτεινομένη δικαιώματι ἀποστάσεως ἢ κατὰ τὸ 541 ἄρθρον, ἂν ὁ ἀναίρεσις διατρίβῃ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ².

Μὴ κοινοποιηθείσης δὲ τῆς ἀποφάσεως τὸ πρὸς ἀναίρεσιν δικαίωμα παρκαγράφεται μετὰ τριακονταετίαν· εἰς τὴν πρὸς ἀντίρρῃσιν προθεσμίαν ὑπόκειται πᾶς διάδικος, ἐκτὸς τοῦ εἰσαγγελέως τοῦ Ἀρείου Πάγου αἰτοῦντος ἀναίρεσιν.

Ἡ προθεσμία ἄρχεται

α) Ἀπὸ τῆς ἐγκύρου κοινοποιήσεως τῆς ὁριστικῆς ἀποφάσεως (βλ. δὲ Πείρας σελ. 3179—3185)· ἐὰν δὲ ἡ ἀναίρεσις αἰτῇται δι' ἀντίφασιν τῶν ἀποφάσεων, τῆς τελευταίας ἢ κοινοποιήσεως ἐξετάζεται ἢ κοινοποιήσεως πρέπει νὰ γείνη εἰς τὸν διάδικον ἢ τὸν νόμιμον αὐτοῦ ἀντιπρόσωπον. (βλ. ὅμως Πείρας σελ. 3187 ἐπ. καὶ 4568 ὡς πρὸς τὸ δημόσιον)· ἀποθανόντος δὲ τοῦ διαδίκου, οἱ κληρονόμοι αὐτοῦ ἔχουσι νέαν προθεσμίαν, ἀρχομένην ἀπὸ τῆς εἰς αὐτοὺς κοινοποιήσεως τῆς ἀποφάσεως, προσέτι δὲ τὸν τῆς διασκέψεως χρόνον.

β) Ἡρεμεῖ διαρκούσης τῆς πρὸς ἀνακοπὴν καὶ ἔφεσιν προθεσμίας. (Οἶκ. § 248 ἐκδ. 3).

§ 91. Παράτασις τῆς προθεσμίας λόγω ἀποστάσεως τῆς κατοικίας πληρεξουσίου. βλ. Πείρας σελ. 3313. — Πρβλ. τὰς ἐπομ. §.

§ 92. β. Ὅταν ἡ ἀπόφασις τῶν ἐφετῶν ἐπαδόθῃ ἐν Ἀθήναις εἰς τὸν διάδικον αὐτόν, διὰ τὴν κοινοποίησιν τῆς ἀναίρεσεως (ἥτις ὅμως ἐπιδίδεται ἐν Ἀθήναις εἰς τὸν πληρεξούσιον τοῦ ἐν Πύλῳ ἀντιδίκου τοῦ ἀναίρεσέοντος), ὑπολογίζεται ἀπόστασις.

(1) βλ. Οἶκ. § 248 ἐκδ. 3.—Πείρας σ. 151—154. 338 (§ 71). 1543. 173 (§ 73). 3303—3318.—(612 § 5 περὶ διακοπῶν—πρβλ. τὴν ἐν τῷ Παραρτήμ. τούτῳ λ. διακοπή).

(2) Πολ. 815 ἐδ. 2, 816. 817. Ἀλλοῦ ἀρ. 458. Ἡ πρὸς ἀναίρεσιν προθεσμία διέπεται γενικῶς ὑπὸ τῶν αὐτῶν κανόνων ὑφ' ὧν καὶ αἱ προθεσμίαι πρὸς ἔφεσιν καὶ ἀναψηλάφησιν· ἰδίως ἐφαρμόζονται καὶ ἐνταῦθα ὅσα ἐν τοῖς (§ 233 σημ. 1, 3—14, § 241 σημ. 7 Οἶκ. ἐκδ. 3). Τοῦ ἀναίρεσιβλήτου ἐν ἀλλοδαπῇ διατρίβοντος, ἡ παρέκτασις ρυθμίζεται ὡς ἐκ τῆς κατοικίας τοῦ εἰσαγγελέως πρὸς τὴν ἢ ἐπίδοσιν (Α. Π. 160 τοῦ 1865). βλ. Πείρας σελ. 3311.

Βλ. Πείρας σ. 3316 ἐδ. 5.—Πρβλ. τὰ αὐτόθι σ. 3312—3316.

§ 93. γ) Ἡ πρὸς ἀναίρεσιν τριακονθήμερος προθεσμία ἐπιδέχεται αὐξησιν, ὅταν ὁ ἀναιρεσεῖων ἐπιδίδῃ εἰς τὸν ἐν τῷ τόπῳ τῆς κατοικίας του ἀρμόδιον εἰσαγγελέα τὴν αἴτησιν ἀναίρεσεως, κατ' ἀναιρεσιβλήτου ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ εὐρισκομένου; Βλ. Πείρας σελ. 3311 ἐπ.—Βλ. καὶ τὴν ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λεξιν προθεσμία ἀποστάσεως.

§ 94. δ) Ὅταν τὸ δημόσιον ἀντεπροσωπεύθῃ ὑπὸ τοῦ Οἰκονομικοῦ Ἐφόρου, ἡ ἀπόστασις πρὸς χρῆσιν τῶν ἐνδίκων μέσων λογίζεται ἐκ τῆς ἑδρας αὐτοῦ, οὐχὶ ἐκ τῆς τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν. (Α. Π. 242 τοῦ 1871 φέρουσα· Ἐπειδὴ ἀληθῶς μὲν ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν εἶναι ὁ γενικὸς τοῦ Δημοσίου ἀντιπρόσωπος, ἀλλ' οὐδὲν ἦττον ἐφ' ὠρισμένης δίκης, ἥτις διεξάγεται ὑπὸ τοῦ Οἰκονομικοῦ Ἐφόρου ἐντὸς τῆς περιφερείας του, ὡς ἀντιπροσώπου τοῦ Δημοσίου, κατὰ τὸ ἄρθρον α. ἐδ. 5 τοῦ ἀπὸ 16 Μαΐου 1845 σχετικοῦ Β. Διατάγματος, οὗτος εἰδικῶς ἐπέχει τόπον τοῦ δημοσίου ἀπέναντι τοῦ ἀντιδίκου, καὶ ἐπομένως ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἡ τῶν δικογράφων ἐπίδοσις εἰς τοῦτον, ἀντὶ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ἔχει κύρος, ἡ δὲ τῶν προθεσμιῶν παρέκτασις ἔνεκεν ἀποστάσεως ρυθμίζεται ἐκ τῆς ἑδρας τοῦ Ἐφόρου, οὐχὶ δὲ ἐκ τῆς ἑδρας τοῦ Ὑπουργοῦ, εἰς ἣν οὐδόλως ὑποχρεοῦται ὁ ἀντίδικος τοῦ δημοσίου ν' ἀποσεῖλῃ δικόγραφον πρὸς ἔγκυρον αὐτοῦ κοινοποιήσιν, οὐδὲ νὰ ἐπικαλεσθῇ δύναται ἐπέκτασιν τῆς προθεσμίας ἔνεκα τῆς ἀπὸ τῆς κατοικίας αὐτοῦ μέχρι τῆς ἑδρας τοῦ Ὑπουργοῦ ἀποστάσεως· ὥστε τὸ πρωτοδικεῖον ἐπὶ τῇ ἐναντίᾳ βάσει ἀποφνηνόμενον ἐμπρόθεσμον τὴν ἀνακοπὴν τοῦ ἀντιδίκου τοῦ δημοσίου, ἐνῶ ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως δηλοῦται ὅτι ἡ δίκη διεξήγετο μεταξὺ τοῦ ἤδη ἀναιρεσιβλήτου καὶ τοῦ Οἰκονομικοῦ Ἐφόρου Μεσολογγίου, ὅστις εἰδικῶς ἐξεπροσώπει τὸ Δημόσιον ἐπὶ τοῦ προκειμένου δυνάμει τοῦ παρτεθέντος Β. Διατάγματος, οὐ μόνον τὸν νόμον τοῦτον, ἀλλὰ καὶ τὰς περὶ προθεσμιῶν οὐσιώδεις δικονομικὰς διατάξεις παρεβίασε, τοῦθ' ὅπερ ἐπάγεται ἀναίρεσιν κατὰ τὰ συνδυασμένα ἄρθρα 201 καὶ 807 τῆς πολ. δικονομίας». (Α. Π. πολ. 242 τοῦ 1871).

§ 95. Ἄρχεται ἡ πρὸς ἀναίρεσιν προθεσμία ἀπὸ τῆς εἰς τὸν ἀντίκλητον κοινοποιήσεως τῆς ἀποφάσεως; (Ἴδε Πείρας σελ. 3179—3182 ἐπ. Καὶ διὰ τῶν 170 καὶ 189 τοῦ 1873 καὶ τῆς 160 τοῦ 1875 ἀποφ. ὁ Α. Π. εἶπεν ὅτι διὰ τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀποφάσεως τῶν ἐφετῶν εἰς τὸν ἐνώπιον αὐτῶν ἀντίκλητον

δὲν ἄρχεται ἡ πρὸς ἀναίρεσιν προθεσμία. — Βλέπε τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. πληρεξούσιοι.

§ 96. Ποία ἡ πρὸς ἀναίρεσιν προθεσμία, ὅταν πρόκηται περὶ τοῦ σχεδίου Πατρῶν; Βλ. τὴν 40 τοῦ 1870 ἀπόφ. Α. Π. ἐν Πείρ. σελ. 4563.

§ 97. Προθεσμία πρὸς αἵτησιν ἀναιρέσεως κατὰ παρεμπιπτουσῶν ἀποφάσεων. Βλ. Πείρ. σ. 154 ἐπ. — Αὗται δύνανται νὰ προσβληθῶσι δι' αἰτήσεως ἀναιρέσεως ὁμοῦ μὲ τὴν ὁριστικήν· εἶναι δὲ ἀδιάφορον ἂν αὗται ἐκοινοποιήθησαν πρὸ τῆς ὁριστικῆς, καθότι ἡ πρὸς ἀναίρεσιν τριακονθήμερος προθεσμία ἄρχεται κατὰ τῶν προδικαστικῶν ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς ὁριστικῆς. (Α. Π. 96 (τοῦ 54) κτλ.)

Ἡ προθεσμία πρὸς ἔφεσιν ἢ ἀναίρεσιν ἐπὶ ἀποφάσεων ἀποφαινομένων ὁριστικῶς ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς δόσεως ὅρκου τινὸς ἄρχεται ἀπὸ τῆς δόσεως τοῦ ὅρκου καὶ τῆς κοινοποιήσεως τοῦ πρακτικοῦ τοῦ ὁροδοσίας. (Βλ. ἀνωτέρω § 37. — Βλ. καὶ τὴν ἐν τῇ Πείρ. καὶ τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. ὅρκος.

§ 98. Αἵτησις ἀναιρέσεως προδικαστικῆς ἀποφάσεως ματαιοῦται, ἂν δὲν προσβληθῇ ἐμπροθέσμῳς ἡ ὁριστική. (Α. Π. 239 τοῦ 1875 φέρουσιν· «Ἐπειδὴ, ἀφοῦ μετὰ τὴν ἐκδοσιν τῆς προσβαλλομένης παρεμπιπτούσης ὑπ' ἀριθ. 1195 ἀποφάσεως, ἐπῆλθεν ἡ ὑπ' ἀριθ. 966 ὁριστικὴ ἀπόφασις τοῦ ἐφετείου, ἣν κοινοποιηθεῖσαν τῷ ἀναιρεσιόντι δῆμῳ, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ ἀπὸ 6 Ὀκτωβρίου 1871 ἐπιδοτηρίου τοῦ παρὰ τοῖς ἐνταῦθα πρωτοδικαῖς δικαστικοῦ κλητῆρος Δ Ἀδαμοπούλου, δὲν προσέβαλεν ὁ εἰρημένος δῆμος δι' ἀναιρέσεως, ὥστε αὕτη κατέστη ἀμετακλήτως τελεσιδικία, ἡ προκειμένη αἵτησις αὐτοῦ περὶ ἀναιρέσεως τῆς διαληφθείσης προδικαστικῆς ἀποφάσεως ὑπ' ἀριθ. 1193 ἀποβαίνει ἀπαράδεκτος καὶ ματαία, κατὰ τὴν βάσιμον τῶν ἀναιρεσιβλήτων ἔνστασιν, διότι, καὶ ἂν ἀναιρεθῇ ἡ προμνημονευθεῖσα ἀπόφασις, δὲν δύναται νὰ ἔχῃ συνεπείας ὡς πρὸς τὴν ὁριστικὴν, ἅτε καταστᾶσαν ἤδη ἀνεπίδεκτον ἀναιρέσεως, ὡς ἐκ τῆς μὴ ἐμπροθέσμῳς ἐνσχέσεως ὑπὸ τοῦ δήμου Ἀθηναίων τοῦ ἐνδίκου τούτου μέσου· ὥστε κατὰ τῆς ἀναιρέσεως τῆς προδικαστικῆς ἀντίκειται ἤδη ἡ ἐκ τῆς μεταγενεστέρως ὁριστικῆς προελθοῦσα τελεσιδικία».

§ 99. Ὅσάκις ὁ διάδικος ἀμφιβάλλει περὶ τοῦ παραδεκτοῦ ἐνδίκου τινὸς μέσου, δύναται νὰ ἐπικλησθῇ τὸ ἐπόμενον, ἀλλ' ἐπικουρικῶς μόνον. Βλ. Πείρ. σ. 156 ἐν ἀρχῇ. Πρὸβ. κατ. ἐδ. δ § 105.

§ 100. Ἡ περὶ ἐπαναλήψεως τῆς διαδικασίας αἵτησις συγχωρεῖται συγχρόνως μὲ τὴν περὶ ἀναίρεσέως; Βλέπ. Πείρας σελ. 1284 ἐν τέλει.

§ 101. Ἡ πρὸς ἀναίρεσιν προθεσμία τρέχει ὑπὲρ ὅλων τῶν διαδίκων, καὶ ἐὰν εἷς μόνος ἐκοινοποίησε τὴν ἀπόφασιν; Βλέπ. Πείρας σελ. 51 (§ 171²) καὶ σελ. 1545 ἐπ.

§ 102. Ἴνα τρέξῃ ἡ πρὸς ἀναίρεσιν προθεσμία ἀπὸ τῆς ἐπίδοσεως τῆς ἀποφάσεως τοῦ ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου ἀπαιτεῖται ἀπόδειξις ὅτι ἐκοινοποιήθη ἡ ἀπόφασις αὐτῇ· ἡ κοινοποίησις δὲ ἀπλῶς φακέλλου τοῦ ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου δὲν ἀρκεῖ πρὸς τοῦτο (Α. Π. 158 τοῦ 1874)—Βλ. τὴν ἐν τῷ Παρχρητήματι τούτῳ λ. ἐλεγκτικὸν συνέδριον, καὶ τὴν αὐτὴν λ. ἐν Πείρᾳ.

§ 103. Ἐνστάσις ἐκπροθέσμου αἰτήσεως ἀναίρεσέως δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ὑποβάλληται δι' ἀπολογητηρίου, ἢ νὰ προτείνηται 24 ὥρας πρὸ τῆς συζητήσεως. (Ἀρ. Πάγ. 193 τοῦ 75 φέρουσα· «Ἐπειδὴ καὶ ἂν ἐξεκαλεῖτο ἡ προσβαλλομένη ὁριστικὴ ἀπόφασις διὰ μόνον τὸν λόγον ὅτι ἐλύθη δι' αὐτῆς καὶ ζήτημα ἀναρμοδιότητος, ἡ τοῦ ἐφετείου ἀρμοδιότης περιοριστέα ἦτο μόνον ὡς πρὸς τὴν ἐξέτασιν τοῦ ζητήματος τούτου, μὴ δυναμένη νὰ ἐπεκταθῇ καὶ ὡς πρὸς τὴν οὐσίαν τῆς ὑποθέσεως, καθ' ὅσον, ἐπιμεριστικῆς οὐσῆς τῆς ἀπαιτήσεως καὶ ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς δι' ἣν ἐπεβλήθη ἡ κατάσχσις καὶ ὑπὸ τὴν τοῦ κατασχεθέντος ποσοῦ, ἀνέκκλητος ἦτο ἡ ἐκτεθεῖσα ἀπόφασις· ἀφοῦ ἐπομένως οὐ μόνον, κατὰ τὰ ὡς ἐκ τοῦ ποσοῦ τῆς ἀπαιτήσεως ἀναφερόμενα ἐν τῇ προσβαλλομένῃ ἀποφάσει γεγονότα, ἀρμόδιον ἦτο πρὸς ἐκδίκασιν τῆς ὑποθέσεως τὸ εἰς ὃ εἰσῆλθῃ πρωτοδικεῖον καὶ οὐχὶ τὸ εἰρηνοδικεῖον, ὡς αἱ ἀναιρεσεῖουσαι διατείνονται, ἀλλὰ καὶ ἀπαράδεκτος ἦτον, ὡς ὀρθῶς παρεδέχθη τὸ πρωτοδικεῖον, ἡ τοιαύτη περὶ ἀναρμοδιότητος ἔνστασις, ὡς μὴ προταθεῖσα κατὰ τὴν πρώτην ἐπ' ἀκρατηρίου συζήτησιν, μὴ προκειμένου περὶ ἀναρμοδιότητος λόγῳ ὕλης (ἄρθρ. 24 καὶ 553 τῆς πολ. δικονομίας), ἡ ἐκτεθεῖσα ἀπόφασις ἀνέκκλητος ἦτο οὕτως ὑπὸ τὴν ἔποψιν τοῦ Νόμου ἀπ' ἀρχῆς, ἀνεξαρτήτως τῆς παρελεύσεως τῆς πρὸς ἔρεσιν προθεσμίας καὶ πρὸς ἅπαντα τὰ δι' αὐτῆς λυθέντα ζητήματα· ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει καὶ ἡ πρὸς ἀναίρεσιν προθεσμία ὑπολογισθῆσεται ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως ταύτης, ὥστε, ἀποδεικνυμένου ἐκ τῶν προσαγομένων ἐπιδοτηρίων τῶν δικαστικῶν κλητῆρων Εὐστ. Τραχανίτου καὶ Δ. Φιλοπούλου ὅτι αὕτη μὲν ἐπεδόθη εἰς τὰς ἀναιρεσεῖουσας κατὰ τὴν 27 Μαΐου 1871, ἡ δὲ τῆς ἀναίρεσέως αἵτησις εἰς τὸν ἀναι-

ρεσίβλητον κατὰ τὴν 28 Ἰουνίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους, βάσιμος εἶναι ἢ λόγῳ ἐκπροθέσμου ἔνστασις ἀπαρადέκτου (ἄρθρ. 816 τῆς πολ. δικονομίας), τὴν τοιαύτην δ' ἔνστασιν δὲν ὑποχρεοῦται ὁ ἀναιρεσίβλητος ἀπὸ διάταξιν τινὰ τοῦ νόμου μόνον δι' ἀπολογητηρίου νὰ ὑποβάλῃ ἢ 24 ὥρας τοῦλάχιστον πρὸ τῆς συζητήσεως.

§ 104. Ἡ μετὰ τὴν προθεσμίαν ἐπίδοσις τῆς ἀναιρέσεως αἰτήσεως ἔχει ἀποτελέσματα, ἂν ἡ βραδύτης, προέλθῃ ἐξ αἰτιῶν, ἀνεξαρτήτων τῆς θελήσεως τοῦ ἀναιρεσεύοντος; Βλ. Πείρας σ. 153. 1307 ἐπ. Σελ. § 325 σημ. 9. Καλ. γ' § 80 σημ. 56. Βλ. καὶ τὴν λέξιν ἐπίδοσις ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ.

§ 104². Συγχωρεῖται ἀναιρέσεως αἵτησις κατὰ τελεσιδίκου καταστάσεως ἀποφάσεως, ἢ κατ' ἀνεκκλήτου (Βλ. ἀνάπτυξιν ἐν τῇ ἀνωτέρῳ § 12 ἐπ.).

§ 105. Ἡ πρὸς ἀναίρεσιν προθεσμία ἡρμεῖ διαρκούσης τῆς πρὸς ἀνακοπὴν καὶ ἔφessin προθεσμίας. Βλ. Πείρ. σ. 13⁴, 153, 155—157 καὶ σ. 1549 ἐπ. Α. Π. 63 τοῦ 1863. 195 τοῦ 1872. 167 τοῦ 1873· σημειωτέον ἔτι ὅτι

α) Ἡρμεῖ ὡς πρὸς τὸν ἐρήμην δικασθέντα, οὐχὶ καὶ τὸν ἀντίδικον αὐτοῦ. (Α. Π. 314 τοῦ 57).

β) Ἀναίρεσις δὲν συγχωρεῖται διαρκούσης τῆς πρὸς ἔφessin προθεσμίας.—Ὡστε ὁ ἀναιρεσίβλητος ὀφείλει νὰ προτείνῃ ὅ,τι τυχὸν καθιστᾷ τὴν ἀπόφασιν μὴ ὑποκειμένην πλέον εἰς ἔφessin. (Α. Π. 353 τοῦ 75).

γ) Αἵτησις ἀναιρέσεως γενομένη ἐντὸς 30 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς παρελεύσεως τῆς πρὸς ἔφessin προθεσμίας, παραδεκτὴ ἐστίν. 812 ἐδ. α. πολ. (Α. Π. πολ. 276 τοῦ 71).

δ) Διαρκούσης τῆς πρὸς ἔφessin προθεσμίας, χωρεῖ ἐπιβοθητική αἵτησις ἀναιρέσεως. (Α. Π. 62 τοῦ 75 φέρουσα· «Ἐπειδὴ ἡ περὶ ἀπαρადέκτου τῆς ἀναιρέσεως αἰτήσεως τοῦ ἀναιρεσίβλητου λόγῳ τοῦ ὅτι αὕτη ἐκοινοποιήθη μετὰ τὴν ἔφessin κατὰ τῶν αὐτῶν ἀποφάσεων, ἀπορριπτέα ἐστὶν ἐφ' ὅσον ἡ αἵτησις ἀναιρέσεως ὑποτίθεται ἐπιβοθητικῶς γενομένη, ἐφ' ὅσον ἤθελεν ἀπορριφθῇ ὡς ἀπκράδεκτος ἢ ἔφessin, ὅπερ καὶ ἔλαβε χώραν πρὸ τῆς συζητήσεως τῆς ἀναιρέσεως, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1324 τοῦ 1871 ἀποφάσεως τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, δι' ἧς ὡς ἀπαράδεκτος ἀπερρίφθη· ὥστε τελεσιδικοί ἦσαν αἱ προσβληθεῖσαι δι' αἰτήσεως ἀναιρέσεως ἀποφάσεις».

ε) Μετὰ τὴν παραίτησιν ἀπὸ τῆς ἐφέσεως, παραδεκτὴ ἐστὶν ἡ αἵτησις ἀναιρέσεως. (Ἀρ. Πάγ. πολ. 55 τοῦ 1875, φέρουσα·

«Ἐπειδὴ, κοινοποισάντων τῶν ἀναιρεσειόντων πρὸς τὸν ἀντίδικον τὴν παραίτησιν ἀπὸ τῆς ἐφέσεως αὐτῶν κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 133 τοῦ ἔτους 1872 ἀποφάσεως τῶν ἐν Τριπόλει πρωτοδικῶν ὡς ἐμποροδικῶν, ὡς ἀποδεικνύεται κτλ., συνομολογεῖ δὲ καὶ ὁ ἀναιρεσιόβλητος, καὶ ἐπομένως, μὴ οὔτης ἐκκρεμοῦς τῆς ῥηθείσης ἐφέσεως τῶν ἀναιρεσειόντων, δὲν εἶναι ἀπαράδεκτος ἡ προκειμένη αἴτησις αὐτῶν περὶ ἀναιρέσεως τῆς προμνησθείσης ἀποφάσεως». Βλέπε ἀνωτέρω § 12 ἐπόμενα.

Προδικασία.

§ 106. Βλ. τὰ περὶ τούτου εἰς Οἰκ. § 249 ἔκδ. 3. καὶ εἰς Πείραν σ. 157 ἐπ. Ἐνταῦθα δεόν ἐθεώρησα νὰ σημειώσω μόνον τὰ ἑξῆς:

§ 107. *Κατοικία*. Βλ. ὅσα ἐσημείωσα ἐν Πείρᾳ σελ. 158 (§ 188) καὶ σ. 1298 ἐπ. Ἔτερά τινα νεώτερα σημειώσω ἐν τῇ λέξει κατοικία τοῦ Παραρτήματος τούτου¹.

§ 108. Ὄνομα καὶ ἐπίθετον ἴδε τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. ὄνομα².

§ 109. *Λόγοι ἀναιρέσεως*³. Περὶ τούτου ἐσημείωσά τινα ἐν Πείρᾳ σ. 187. Νεώτερα εὗρηνται ταῦτα:

α) Ἐκτὸς τῶν ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγων ἐξετάζονται καὶ λόγοι βραδύτερον προταθέντες. Πολ. 821. (Α. Π. 25 91 τοῦ 1850) (36 τοῦ 1870)⁴. Ὁ Α. Π. εἶπεν (ἀπ. 87 τοῦ 48) ὅτι καὶ ἐπὶ ἀκροατηρίου δύνανται νὰ προταθῶσι νέοι λόγοι ἀναιρέσεως· ἀλλὰ δὲν εἶναι τακτικὸν τοῦτο· οἱ λόγοι ἀναιρέσεως πρέπει νὰ προηγῶνται τῆς εἰσηγήσεως τοῦ δικαστοῦ καὶ νὰ ᾔναι γνωστοὶ ἤδη πρὸ τῆς συζητήσεως εἰς τὸν εἰσαγγελέα, ὅστις χρεωστεῖ ν' ἀποφανθῇ περὶ αὐτῶν. Κατὰ τὸν ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου τοῦ Αρ. Πάγ. συνταχθέντα πρὸ τινων ἐτῶν κανονισμόν (Ἐφ. Κυβερν. τοῦ 1867 σελ. 100) οἱ πρόσθετοι λόγοι ἀναιρέσεως πρέπει νὰ κοι-

(1) Πρβλ. ἀνωτ. σ. 5413.

(2) Αὐτόθι.

(3) Οἱ τῆς ἐφέσεως λόγοι πρέπει νὰ περιέχωνται ἐν τῷ ἐφετηρίῳ. Βλέπε τὰ ἐν λ. ἐφesis καὶ Οἰκ. σ. 238 σημ. 3. ἔκδ. 3.—Α. Π. 251 τοῦ 1851.

(4) Κατὰ τὰ ἄρθρα 821 καὶ 517 τῆς Πολιτικ. Διοικονομίας συγχωροῦνται ἐν γένει καὶ νέοι λόγοι ἀναιρέσεως διὰ μεταγενεστέρου ἐγγράφου· ἐπομένως, ὄντος ἐμπροσθέντος τοῦ ἀναιρετηρίου, δὲν εἶναι βάσιμος ἡ ἔνστασις περὶ ἀπαράδεκτου τῶν λόγων τοῦ προσθέτου ἐγγράφου. (Α. Π. 36 τοῦ 70).

Δίλοι ἀναιρέσεως μὴ γνωστοποιηθέντες εἰσὶν ἀπαράδεκτοι. (Α. Π. 99 τοῦ 69).

νοποιῶνται δι' ἐπιδόσεως εἰς τὸν ἀναιρεσίβλητον ἐπιθυμητὸν εἶναι ἢ τάξις αὕτη νὰ τηρῇται ὑπὸ τῶν κ. δικηγόρων· ἀλλ' ἢ παραβίασις αὐτῆς δὲν δύναται νὰ ἐπιφέρῃ, νομίζω, ἀπαράδεκτον δυνάμει τοῦ ἄρθρου 517, μὴ ὀρίζοντος τὸν τρόπον τῆς κοινοποιήσεως τῶν προσθέτων λόγων. Ὅποιοι δὲ πρέπει νὰ ᾔναι οἱ νέοι οὗτοι λόγοι ἴδ. Οἶκ § 235 σημ. 3, § 236 σημ. 3. ἐκδ. 3.

6) Κατὰ τὰ ἄρθρ. 821 καὶ 517 τῆς Πολ. δικ. δὲν ὀρίζεται προθεσμία τις· ὥστε οἱ πρόσθετοι λόγοι ἀναιρέσεως δὲν εἶναι ἀπαράδεκτοι ὡς κοινοποιηθέντες μετὰ 15 ἡμέρας ἀπὸ τοῦ ἀναιρετηρίου (Α. Π. πολ. 29 τοῦ 1873).

§ 110. *Κλήσις πρὸς ἐμφάνισιν.* Βλ. Πείρας σ. 160 § 192. Ἡ ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ ἔλλειψις κλήσεως πρὸς ἐμφάνισιν καθίσταται ἀνυποστήρικτος ὅταν ἐξάγῃται αὕτη ἐκ τοῦ περιοχομένου του, ὁ δὲ ἀναιρεσίβλητος ἐνεφανίσθη κατὰ τὴν συζήτησιν. (Ἀρ. Πάγ. πολ. 249 τοῦ 1871).

§ 110². Τὰ ἀναιρετήρια πρέπει νὰ ᾧσιν ὑπογεγραμμένα καὶ ὑπὸ τίνος; Βλ. Πείρας σελ. 160 ἐπ. Προσθετέον,

α) Κατὰ τὸ ἄρθρον 819 τῆς πολ. δικον. ἡ ἀναιρέσεως αἰτήσις πρέπει νὰ ᾔναι προσηκόντως ὑπογεγραμμένη παρὰ τοῦ ἀναιρεσεύοντος ἢ παρὰ τοῦ πληρεξουσίου αὐτοῦ· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου τὸ ἀναιρετήριον ἔχον οὕτως «προσκαλεῖται «ὁ ἐναγόμενος νὰ ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τοῦ Ἀρείου Πάγου πρὸς συζήτησιν τῆς παρούσης ἐντὸς τῆς νομίμου προθεσμίας.— Ἐν Πάτραις τὴν 3 Νοεμβρίου 1871. Ὁ ἀναιρεσεύων ταμίης· ὅτι ἀκριβὲς ἀντίγραφον, ὅπερ παραγγέλλεται ὁ ἀρμόδιος κλητὴρ νὰ ἐπιδώσῃ εἰς τὸν ἀντίδικον πρὸς γνῶσιν του. Ἐν Πάτραις, αὐθημερόν· ὁ αὐτὸς ταμίης»—δὲν πληροῖ τὸν σκοπὸν τοῦ νόμου, διότι δὲν φέρει τὴν ὑπογραφήν τοῦ ἀναιρεσεύοντος, καθόσον ἡ ὑπάρχουσα ὑπογραφή ἐπικυροῖ τὴν ἀκριβεῖαν τῆς ἀντιγραφῆς τοῦ ἀναιρετηρίου, μὴ φέροντος οὐδεμίαν ὑπογραφήν. (Α. Π. πολ. 264 τοῦ 1874).

β) Δικηγόρος, μὴ ὢν διωρισμένος παρὰ τῷ Ἀρείῳ Πάγῳ, δύναται νὰ ὑπογράψῃ ἀναιρετήρια; Βλ. Πείρας σ. 3161 ἐπ. Νεώτερα σημειώσω ἐν τῇ λ. Πληρεξύσιοι τοῦ Παρχρητήματος τούτου.— Περὶ τῶν ἀναιρέσεως αἰτήσεων τοῦ δημοσίου ὅρα ὅσα ἐσημείωσα ἐν σελ. 4561 ἐπ.

γ) Δύναται νὰ ὑπογράψῃ ἀναιρετήριον πρόσωπόν τι μὴ ἔχον τὰ προσόντα τοῦ ἄρθρου 91 τῆς πολ. δικον. ἐὰν εἶχε πληρεξουσιότητα; Ναί, φαίνεται δεχομένη ἡ 178 τοῦ 1872, ἣν ὁμῶς θεωρῶ ἡμικρημένην.

ΣΗΜ. Βλ. Πείρας σελ. 3165 ἐδ. ε. καὶ 3143 § 13.

§ 111. Ἐπίδοσις. Τὸ ἀναιρετήριον κοινοποιεῖται εἰς τὸν ἀναιρεσίβλητον δι' ἐπιδόσεως· ἀλλ' εἰς τὸν πληρεξούσιον; Βλ. ὅσα ἔγραψα ἐν Πείρᾳ σελ. 161 ἐπ. 3187 ἐπ. — Βλ. καὶ τὴν ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. πληρεξούσιοι. Σημειωτέα καὶ τὰ ἐξῆς·

α) Προκειμένου περὶ στρατιωτικῶν ἱατρῶν, τὸ ἀναιρετήριον δύναται νὰ κοινοποιηθῇ τῷ ἀντικλήτῳ πληρεξουσίῳ αὐτοῦ (Α. Π. πολ. 51 τοῦ 1857)¹.

β) Τί ὡς πρὸς τὸ δημόσιον; Βλ. Πείρας σ. 1105 καὶ σ. 4810 λ. ἐπίδοσις.

§ 112. Επίδοσις τῆς περὶ προτιμῆσεως πράξεως; Βλ. Πείρας σ. 3189 ἐπ.

Ἡ περὶ προτιμῆσεως τῆς αἰτήσεως ἀναιρέσεως πράξις δὲν ἐπιδίδεται ἐγκύρως εἰς δικηγόρον, ὑπογράψαντα ἁπλῶς τὸ ἀναιρετήριον οὔτε δὲ εἰς πληρεξούσιον ἢ ἀντίκλητον δηλώσαντα μάλιστα ἐν τῷ ἐπιδότηρίῳ ὅτι δὲν εἶναι τοιοῦτος (πολ. 260 τοῦ 1874).

§ 113. Ἡ ἐκτέλεσις τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως παρεμποδίζεται; Βλ. Πείρας σ. 161 § 196 καὶ τὴν Α. Π. 226 τοῦ 1869. 210 τοῦ 70. 62 καὶ 98 τοῦ 1871 ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. ἐκρίκησις.

Συζήτησις ἐπὶ ἀχροατηρίου. Παράβολον.

§ 114. Βλ. Οἶκ. § 250. — Τῆς συζητήσεως προηγεῖται ἡ ἀπόδειξις τῆς καταθέσεως τοῦ νομίμου παρὰβόλου, οὗ ἀπηλλαγμένοι εἰσὶν οἱ τῶν τῆς πενίας δικαιωμάτων ἀπολαύοντες καὶ οἱ Εἰσαγγελεῖς· πολ. 823. 524².

Ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου.

§ 115. Ἐὰν ἀναιρεθῇ ἡ ἀπόφασις; γίνονται ὅσα τὰ ἄρθρα 838 καὶ 839 ὀρίζουσι· προστέτι δὲ ὁ Ἄρειος Πάγος διατάσσει καὶ ταῦτα, ἐὰν ἀναιρέσῃ,

α) Διὰ κακὴν ἐφαρμογὴν ἢ ψευδῇ ἐρμηνείαν τοῦ ἀστυκοῦ

(1) Πείρας σ. 1312 ἐπ.

(2) Εἰδικωτέρα περὶ τούτου βλ. ἐν Πείρᾳ σ. 3447 ἐπ. καὶ ἐν τῇ λ. πρόστιμα τοῦ Παραρτ. τούτου Α. Π. 17 τοῦ 73.

νόμου, καλεῖ τοὺς διαδίκους πρὸς νέαν τῆς ὑποθέσεως συζήτησιν καὶ ἐφαρμόζει αὐτὸς τὸν νόμον^{1· 2}.

β) Δι' ἀναρμοδιότητα ἢ ὑπέρβασιν καθηκόντων, παραπέμπει τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὸ ἀρμόδιον δικαστήριον ἢ ἀπαγορεύει τὴν περαιτέρω ἐπέμβασιν³. Βλέπε προηγούμενα τῆς νομολογίας ἐν Πείρᾳ σελ. 162—164 καὶ σελ. 423 (§ 105 ἐπ.).

γ) Διὰ παραβίαν δικονομικῆς διατυπώσεως, παραπέμπει τὴν ὑπόθεσιν πρὸς νέαν συζήτησιν εἰς ἄλλο ὁμοειδὲς καὶ ὁμοιόβαθμον δικαστήριον· ἀλλ' ἐπὶ δευτέρας ἀναιρέσεως, ὁ Ἄρειος Πάγος κρατεῖ καὶ δικάζει αὐτὸς τὴν ὑπόθεσιν⁴.

§ 116. Ἐκ τῶν τῆς νομολογίας σημειῶ τὰ ἑξῆς·

α) Περίπτωσιν τινα, καθ' ἣν ὁ Α. Π. δὲν διέταξε τὴν ἐνώπιόν του συζήτησιν, καίτοι ἀναιρεθείσης τῆς ἀποφάσεως διὰ κακὴν ἐφαρμογὴν νόμου, διαλαμβάνει ἡ 75 τοῦ 46 πολ. ἀποφ. Α. Π. φέρουσα· «Ἐπειδὴ διὰ ταῦτα, ἂν καὶ ἐφηρμόσθη κακῶς ὁ

(1) Πολ. 836. Τὸ αὐτὸ γίνεται καὶ κατὰ τὴν τῆς Ὁλλανδίας δικονομίαν (Βοατάρδ Β, 282 σημ. 6). Ὁ Ἄρειος Πάγος δ' ἐνταῦθα μέλλων νὰ ἐφαρμόσῃ κατ' οὐσίαν τὸν νόμον ὀφείλει νὰ ἐξετάσῃ ὅλα τὰ ζητήματα τὰ πρὸς τοῦτο ἀναγκαῖα· π. γ. ἐνστασιν μὴ ἐκδικασθεῖσαν παρὰ τοῦ δικαστηρίου, οὗ ἡ ἀπόφασις ἀνῆρθε (Α. Π. 44 τοῦ 45)· διότι ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὁ Α. Π. ἐκπληροῖ ἔργον δικαστηρίου οὐσίας καὶ ἐπομένως ὀφείλει νὰ δικάσῃ τὴν διαφορὰν μεθ' ἀπάντων τῶν παρακολουθημάτων αὐτῆς· ἡ νομολογία τοῦ ἡμετέρου Α. Π. δὲν συμφωνεῖ ἐντελῶς πρὸς ταῦτα. Α. Π. 311 τοῦ 67. Πρὸς κατ. § 119 καὶ Οἰκ. σημ. 3 § 251.

(2) Ὅρα ἐξαίρεσιν τινα ἐν σελ. 1133 τῆς Πείρας.

(3) Πολ. 831. 832. Ὁ Οἰκ. (§ 251 ἐκδ. 3) λέγει ταῦτα· Τὸ αὐτὸ γίνεται καὶ ὅταν τὸ τῆς οὐσίας δικαστήριον κηρύξῃ ἑαυτὸ ἐσφαλμένως ἀναρμόδιον, ἢ γοῦν ἀναπέμπεται εἰς αὐτὸ ἡ ὑπόθεσις. (Α. Π. τοῦ 1863). Διὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου καθίσταται τελειωτικῶς δεδικασμένον τὸ τῆς ἀρμοδιότητος ζήτημα καὶ δὲν δύναται πλέον νὰ ἐπαναληφθῇ (Βερριὰτ σελ. 340 σημ. 38, 3). — Ὅταν ὁ Ἄρειος Πάγος ἀναιρέσῃ δι' ἀναρμοδιότητα καὶ παραπέμψῃ τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὸ ἀρμόδιον δικαστήριον, δύναται ὁ διαδίκος νὰ εἰσαγάγῃ τὴν δίκην εἰς τὸ δικαστήριον τοῦτο δι' ἀπλῆς κλήσεως ἢ ὀφείλει νὰ κινήσῃ νέαν ἀγωγὴν· Τὸ δεύτερον φαίνεται μοι ὀρθότερον· ὁ Ἄρειος Πάγος δικάζει ἀπλῶς τὸ τῆς ἀρμοδιότητος ζήτημα, ὡς καὶ τὸ κατώτερον δικαστήριον, ἐὰν ἐκήρυττεν ἑαυτὸ ἀναρμόδιον (Οἰκ. § 104 σημ. 3), διότι ἡ παραπομπὴ τοῦ ἀρθροῦ 831 διαφέρει τῆς τοῦ 833 ἀρθροῦ (Α. Π. 187 τοῦ 58) ἡ μὲν εἶναι παραπομπὴ πρὸς εἰσαγωγὴν ἢ ν δίκης, ἡ δὲ εἶναι παραπομπὴ πρὸς ἐκδίκασιν δίκης. (Βλέπ. δὲ ὅσα ἐσημείωσα ἐν Πείρᾳ σελ. 2892 ἐπ.).

(4) Νόμ. ρηδ' τῆς 27 Ἰανουαρίου 1866· κατὰ τὸν νόμον τοῦτον, ἐὰν ἀναιρεθῇ καὶ ἡ ἀπόφασις τοῦ δικαστηρίου εἰς ὃ ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου παρεπέμφθη ἡ δίκη, ὁ Ἄρειος Πάγος δὲν παραπέμπει πλέον, ἀλλὰ δικάζει αὐτὸς τὴν ὑπόθεσιν.

Νόμος, δὲν ὑπάρχει περίπτωσης, ἀναιρουμένης τῆς ἀποφάσεως, νὰ διατάξῃ ὁ Ἀρείος Πάγος τὴν ἐνώπιόν του συζήτησιν τῆς οὐσίας τῆς ὑποθέσεως πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ καταλλήλου νόμου· καθότι οὐσιαστικῶς ἡ τῆς βίας ἔνστασις τῆς ἐναγούσης δὲν ἐδικάσθη εἰμὴ διὰ παραβιάσεως οὐσιωδῶν διατάξεων τῆς Πολ. Δικ. πραραβιάσεως, ἥτις, κατὰ τὰ ἄρθρα 807 § 5, 201 καὶ 833 τῆς αὐτῆς Δικονομίας, ἐπιφέρει τὴν ἀντίρρυσιν καὶ τὴν εἰς ἄλλο ἐφετεῖον παραπομπὴν τῆς ὑποθέσεως πρὸς νέαν συζήτησιν».

6) Γενομένης ἀναιρέσεως ἔνεκεν ἐσφαλμένης ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου, ὁ Α. Π. ἐφαρμόζει τὸ κατάλληλον ἄρθρον, καὶ πρὸς τοῦτο διατάσσει τὴν ἐνώπιόν του συζήτησιν κατὰ τὸ μέρος μόνον ἐκεῖνο τῆς ὑποθέσεως, εἰς ὃ πρόκειται νὰ ἐφαρμοσθῇ ὁ νόμος καὶ οὐχὶ ὅλης τῆς ὑποθέσεως, ἐὰν δὲν ἐδικάσθη αὕτη εἰς τὰ κατώτερα δικαστήρια, ἐκτὸς ἐὰν, κατὰ τὸ 1 ἄρθρον τοῦ ἀπὸ 8 Ἰουλ. 1838 νόμου, ὅλα τὰ ὑπάρχοντα ἐφετεῖα κωλύονται νὰ δικάσωσι τὴν περαιτέρω ὑπόθεσιν· ὥστε, ἀναιρεθείσης ἀποφάσεώς τινος διὰ ψευδῆ ἐρμηνείαν καὶ ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν τῶν ἄρθρων 7, 8 καὶ 63 τοῦ περὶ διαθηκῶν νόμου, ὁ Α. Π. ἐφαρμόζει τὸν νόμον ὡς πρὸς τὸ ἀναιρεθὲν μέρος, ἡ δὲ περαιτέρω ἐκδίκασις τῆς ἀπαιτήσεως τῆς κληρονομίας καὶ τῶν κατ' αὐτῆς ἀνταπαιτήσεων παραπέμπεται εἰς τὸ ἀρμόδιον δικαστήριον (Ἀρείου Πάγου πολ. 47 τοῦ 1848. Πρὸβλ. ἀπ. Ἀρείου Πάγου 77 τοῦ 1846).

γ) Μὴ δικασθείσης ἔτι τῆς ἀγωγῆς περὶ διανομῆς τῶν κληρονομιαίων τῶν γονέων τῆς ἀναιρεούσης κατ' οὐσίαν, ἡ δίκη ἀναγκαῖον νὰ παραπεμπθῇ εἰς ἕτερον ἐφετεῖον ὑπὸ τοῦ Α. Π. καίτοι ἀναιροῦντος διὰ παραβίασιν νόμου ἀστυκοῦ. (Α. Π. 269 τοῦ 69 ἀναιρ. τὰς 1221 καὶ 189 ἀποφ. ἐφ. Ἀθην.).

δ) Ὅταν μετὰ τὴν ἀντίρρυσιν δὲν μείνῃ ἀντικείμενόν τι δικαστέον, περιττὴ ἡ παραπομπή. Δαλ. ἀρ. 2241· ὁ Οἶκ. (σ. 512 ἐκδ. 3) κακίζει τὴν ἀπόφασιν 1 τοῦ 1845 ὡς μὴ παραπέμψασιν, ἐνῷ ἔμενεν ἀδίκαστος ἡ τῆς ἀναδικίας ἔνστασις.

Ἐτέρα παραδείγματα τῆς ἀνωτέρω ἀρχῆς εὐρίσκετε εἰς τὰς Ἀρείου Πάγου. (3 τοῦ 49 ἐν § 3 τῆς σ. 3016 Πείρας). 53 τοῦ 49¹. 258 τοῦ 64. 162 τοῦ 70. τοῦ 65.

(1) Ἐχούσης τῆς ἀποφάσεως διατακτικὸν, δι' οὗ ἀπορρίπτει αἰτήσεις τινάς, τῶν ὁποίων ὁ αἰτῶν παρητήθη, καθίσταται μὲν ἀναιρετέα, ἀλλ' οὐχὶ καὶ παραπεμπτέα εἰς ἄλλο δικαστήριον, καθ' ὅσον δὲν πρόκειται νὰ διεξέλθῃ οὐδεμίαν διαδικασίαν (ἀπ. πολ. Α. Π. 53 τοῦ 1849).

ε) Ἀναιρουμένης ἀποφάσεως τινος, ἥτις παρὰ τὸν νόμον κατεδίκασε πένητα εἰς ὅλα τὰ τέλη τῆς σημάνσεως καὶ τὸ παράβολον, περιττὴ ἀποβαίνει ἢ εἰς ἄλλο δικαστήριον παραπομπῇ τῆς δίκης, διότι δὲν ὑπάρχει ἄλλο τι πραγματικὸν ἀντικείμενον πρὸς ἐκδίκασιν (Α. Π. πολ. 41 τοῦ 74)¹.

ς) Ὁ Ἄρ. Πάγ., καὶ τοὶ ἀναιρῶν διὰ κακὴν νόμου ἐρμηνείαν, παραπέμπει τὴν δίκην εἰς ἄλλο ἐφετεῖον, ἐὰν ᾗται ἀνάγκη νὰ ἐξετασθῶσι πραγματικὰ γεγονότα. (Α. Π. 127 τοῦ 75).

§ 117. Ὁ Ἄρειος Πάγος (ὡς ἀκυρωτικὸν δικαστήριον) ποίας προτάσεις λαμβάνει ὑπ' ὄψιν, προκειμένου νὰ ἐφαρμώσῃ αὐτὸς τὸν νόμον; 811 πολ. — Βλ. Πείρας σελ. 132. Δαλ. 1825 ἐπ. καὶ ἀνωτ. § 115.

§ 118. α) Ἀναιρεθείσης ἀποφάσεώς τινος δι' ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου, καὶ δικάζοντος τοῦ Α. Π. πρὸς ἐφαρμογὴν αὐτοῦ, δὲν συγχωροῦνται ἐνώπιον αὐτοῦ προτάσεις μὴ γενόμεναι εἰς τὸ δικαστήριον τῆς οὐσίας, διότι ὁ Ἄρ. Πάγος δικάζει τὴν ὑπόθεσιν ὅπως ὑπεβλήθη εἰς τὸ κατώτερον δικαστήριον. (Α. Π. πολ. 44 τοῦ 45). Δὲν λαμβάνει λοιπὸν ὑπ' ὄψιν προτάσεις μὴ ὑποβληθείσας εἰς τὸ ἐφετεῖον, οὗ τὴν ἀπόφασιν ἀνῆρσεν. (Α. Π. πολ. 44 τοῦ 45. 315 (α) καὶ 413 τοῦ 64, ἥτις ἔχει οὕτως· «Ἐπειδὴ ἐν τῇ περὶ ἐφαρμογῆς τοῦ καταλλήλου ἄρθρου τοῦ νόμου γενομένη νέα συζήτησις τῆς ὑποθέσεως (ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἄρθρ. 836 πολ. δικον.) δὲν ἐπιτρέπονται ἄλλαι ἐνστάσεις καὶ προτάσεις εἰμὴ αἱ περιστρεφόμεναι εἰς τὴν περὶ ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου διαδικασίαν. Ὅθεν αἱ ἐν τῇ παρούσῃ δίκῃ προτεινόμεναι ἐνστάσεις περὶ τοῦ ἀπαράδεκτου καὶ ἀκύρου τῆς ἐνώπιον τοῦ δικάσαντος πρωτοδικείου ἐφέσεως τοῦ ἀναιρεσεύοντος εἶναι ἀπαράδεκτοι». (Α. Π. πολ. 413 τοῦ 64). Βλ. κατ. § 145.

§ 119. β) Ἀναιρεθείσης ἀποφάσεως δι' ἐσφαλμένην ἐρμηνείαν τοῦ περὶ προτιμῆσεως νόμου, ἢ ἐνώπιον τοῦ Α. Π. συζήτησις περιοριστέα ἐστὶν εἰς τοῦτο· ὥστε πᾶσαι αἱ ἐκτὸς τούτου ἐνστάσεις καὶ προτάσεις εἰσὶν ἀπαράδεκτοι, προτεινόμεναι ἐνώπιον

(1) Βλ. Πείρας σ. 167 (§ 218).

(α) Ἡ τελευταία σκ. τῆς 315 τοῦ 1864 φέρει· «Ἐπειδὴ ὁ Ἄρειος Πάγος ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲν δικάζει ὡς τέταρτον ἐφετεῖον, ἀλλ' ἀπλῶς πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου εἰς τὰς ἐνώπιον τοῦ δικάσαντος ἐφετείου γενομένας αἰτήσεις ἐν τῇ τότε καταστάσει τῆς δίκης· ὅθεν πᾶσα νέα αἴτησις δὲν δύναται νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, ἢ δὲ περὶ ἐπαγωγῆς ὅρκου πρότασις εἶναι ὅλως ἀόριστος». (Πολ. Α. Π. 315 τοῦ 1864).

τοῦ Ἀρείου Πάγου. (Α. Π. πολ. 311 τοῦ 67). Βλ. ἀνωτ. σημ. 1 σελ. 5517. Ἰδε δὲ καὶ κατωτ. § 144. 145.

§ 120. γ) Ὁ Α. Π., τὸν νόμον καλούμενος νὰ ἐφαρμώσῃ, δέχεται τὰ ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας παραδεχθέντα πραγματικὰ γεγονότα καὶ περιορίζεται εἰς τὸ θέμα, δι' ὃ ἀνῆρσεν. (Α. Π. πολ. 7 τοῦ 1869 φέρουσα· «Ὁ Ἀρειος Πάγος, καλούμενος νὰ ἐφαρμώσῃ τὸν νόμον ὡς παρερμηνευθέντα ἐπὶ τῆς ἐνστάσεως περὶ τοῦ ἀκύρου τῆς προσβάλλομένης πωλήσεως, ὀφείλει νὰ περιορισθῇ εἰς μόνην τὴν ἐξέτασιν τῆς ἐνστάσεως ταύτης ἐπὶ τῇ βάσει τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν, ἐφ' ὧν, ὡς ὑπὸ τοῦ δικάσαντος ἐφετείου παραδεδεγμένων, ἐστηρίχθη ἡ ἀναιρετικὴ ἀπόφασις»).

§ 121. δ) Ὅταν ὁ Α. Π. ἀνῆρσεν ἀπόφασιν ἐφετῶν καὶ ἐκράτησε τὴν ὑπόθεσιν πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου, προβαίνει εἰς τοῦτο ἐπὶ τῇ βάσει τῶν παρὰ τοῦ ἐφετείου παραδεδεγμένων γεγονότων (ὅρα ἐφαρμογὴν τῆς ἀρχῆς αὐτῆς ἐν τῇ 49 τοῦ 69 πολ. Α. Π. ἀποφάσει).—Εἰς ἄλλην τινὰ περίπτωσιν, ἀναιρεθείσης ἀποφάσεως ἐφετῶν διὰ παρερμηνείαν οὐσιαστικοῦ νόμου, ὁ Ἀρειος Πάγος παρέπεμψεν εἰς ἄλλο ἐφετεῖον τὴν δίκην, ἐπειδὴ ἀνεφύη ἡ ἀνάγκη τῆς ἐξακριβώσεως γεγονότων τινῶν. (Α. Π. πολ. 133 τοῦ 69).

§ 122. ε) Ὁ Α. Π. ἀναιρέσας διὰ κακὴν τοῦ νόμου ἐφαρμογὴν, περιορίζεται κατὰ τὴν νέαν συζήτησιν εἰς μόνον τὸ ἀναιρεθὲν μέρος τῆς ἀποφάσεως· ὅθεν ἀπαράδεκτοι εἰσὶν αἱ ἐπαναλαμβανόμεναι κατὰ τῆς ἐφέσεως ἐνστάσεις. Παραπέμπει δὲ ὁ Ἀρειος Πάγος εἰς τὸ ἀρμόδιον ἐφετεῖον τὸ μεῖναν παρ' αὐτοῦ τυχὸν ἀνεξέταστον ζήτημα, διότι αὐτὸ ἐβάδισεν ἐπὶ ἐτέρας βάσεως, δι' ἣν ὁ Ἀρειος Πάγος ἀνῆρσεν. (Α. Π. πολ. 237 τοῦ 69).

§ 122². Ἡ Α. Π. 265 τοῦ 66 φέρει· «Ἐπειδὴ ἐκ τῆς ἀπὸ 20 Ἀπριλ. 54 ἀγωγῆς τοῦ Ἀλεξανδροπούλου, δι' ἧς οὗτος ἠτήσατο νὰ καταδικασθῇ ὁ Κατσαούνης εἰς πληρωμὴν τόκου μέχρι τοῦ διπλασιασμοῦ τοῦ κεφαλαίου, καὶ προσέτι εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ νομίμου τόκου ἀπὸ τῆς ἀγωγῆς, προκύπτει ἐναργῶς, ὅτι ἐζήτησε τόκον ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου μόνον, θεωρῶν ἰσχύοντας τοὺς περὶ τόκων δρισμοὺς τοῦ Ῥωμαϊκοῦ καὶ Βυζαντινοῦ δικαίου, καθ' οὓς οὐ μόνον ἔπαυον οἱ τόκοι μετὰ τὸν διπλασιασμὸν τοῦ κεφαλαίου, ἀλλὰ δὲν ἐπετρέποντο καὶ τόκοι ἐπὶ τόκων. (Βλ. τὴν ἐν Πείρξ λ. Τόκοι).

Ἐπειδὴ ἡ διὰ τῶν ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου προτάσεων τοῦ Ἀλεξανδροπούλου ὑποβαλλομένη πρότασις τοῦ νὰ καταδικα-

σθῆ δ' ἀντίδικός του Κατσαούνης νὰ πληρώσῃ τόκον οὐχὶ μόνον ἐπὶ τοῦ ἐκ δραχμῶν 1,282 συνισταμένου κεφαλαίου, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ, διὰ τῆς προσθήκης τῶν μέχρι τοῦ διπλασιασμοῦ τοῦ κεφαλαίου τόκων συμποσωθέντος εἰς δραχμὰς 2,564 χρέους του, εἶναι ἀπαράδεκτος, ὡς ἀντιβαίνουσα εἰς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ἀγωγὴν, καὶ μὴ δυναμένη νὰ προταθῇ κατὰ πρῶτον εἰς τὸν Ἄρ. Πάγον, δικάζοντα ἐπὶ τοῦ προκειμένου μόνον πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου, τοῦ εἰς τὸ κατώτερον δικαστήριον ὑποβληθέντος. (Α. Π. πολ. 265 τοῦ 66).

§ 122³. Ὁ Ἄρειος Πάγος δὲν δύναται νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν προτάσεις κατὰ ἀτόμων, τὰ ὅποια δὲν ἦσαν διάδικοι κατὰ τὴν δίκην, ἥς ἀναγκαῖα συνέπειαι εἶναι ἐκείνη, ἥς αἱ προτάσεις γίνονται. (Α. Π. πολ. 146 τοῦ 48).

§ 123. Ἐπὶ δευτέρας ἀναιρέσεως, ὁ Ἄρειος Πάγος κρατεῖ καὶ δικάζει αὐτὸς τὴν ὑπόθεσιν. Ν. ρνδ' τῆς 27 Ἰαννουαρίου 1866, καθ' ὃν ἐὰν ἀναιρεθῇ καὶ ἡ ἀπόφασις τοῦ δικαστηρίου, εἰς δ' ὑπὸ τοῦ Ἄρ. Πάγου παρεπέμθη ἡ δίκη, ὁ Ἄρειος Πάγος δὲν παραπέμπει πλέον, ἀλλὰ δικάζει αὐτὸς τὴν ὑπόθεσιν.

§ 124 Ἐκ τῶν τῆς νομολογίας σημειωτέα τὰ ἐξῆς:

α) Ὁ Ἄρειος Πάγος, μέλλων νὰ ἐφαρμόσῃ κατ' οὐσίαν τὸν νόμον, ὀφείλει νὰ ἐξετάσῃ ὅλα τὰ ζητήματα τὰ πρὸς τοῦτο ἀναγκαῖα· π. χ. ἔνστασιν μὴ ἐκδικασθεῖσαν παρὰ τοῦ δικαστηρίου, οὗ ἡ ἀπόφασις ἀνηρέθη (Α. Π. 44 τοῦ 45).

β) Ὁ Ἄρειος Πάγος, δικάζων ὡς ἐφετεῖον, δύναται ν' ἀποφανθῇ ἐπὶ τῶν οὐσιαστικῶν προτάσεων τοῦ ἐκκαλοῦντος, καὶ νὰ μεταβάλῃ τὰ θέματα τῆς ἀποδείξεως καὶ τὴν ἐπιβληθεῖσαν ὑποχρέωσιν, ἂν ἐσφαλμένως διατάχθησιν. (Α. Π. 285 τοῦ 49).

γ) Πρότασις μὴ ὑποβληθεῖσα κατὰ τὴν πρώτην τοῦ Ἀρείου Πάγου (δικάζοντος κατ' οὐσίαν) συνεδρίασιν ἀπαράδεκτος ἐστί. Τοιαύτη εἶναι ἡ πρότασις ὅτι δὲν δύναται τις κατὰ τὸ τουρκικὸν δίκαιον νὰ ἦναι κάτοχος γαιῶν ἄνευ ταπίου, οὔτε ν' ἀποδείξῃ ἄνευ ταπίου συνάλλαγμα ἐμφυτεύσεως, μεταβιβάστικου κυριότητος, ὡς καὶ ἡ πρότασις περὶ προσφοράς. (Ἄρ. Πάγ. 56 τοῦ 67 φέρουσα· «Ἐπειδὴ κατὰ τῆς προτάσεως τῆς ἐφ' ἐπιβλήτου τοῦ νὰ ληφθῶσι προηγουμένως τὰ ἐξῆς ζητήματα, ἦτοι

Ὅτι οἱ ἀντίδικοι καὶ οἱ δικαιοπάροχοί των δὲν ἠδύναντο νὰ ᾧσι κάτοχοι τῶν ἐπιδίκων γαιῶν ἄνευ ταπίων, ἐνῶ δὲ ὁ πατὴρ των ἀπεβίωσε πρὸ τῆς ἐλληνικῆς ἐπαναστάσεως ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ Τουρκικοῦ δικαίου, δὲν ἐδύναντο οἱ ἀντίδικοι ὡς θή-

λεα πρόσωπα νὰ κληρονομήσωσιν ἄγρους, χωρὶς νὰ ἐκδοθῇ ἐν ὀνόματί των Ταπὶ ἀπὸ τὸν Σπαχὴν· ἐκτὸς δὲ τούτου, αὗται δὲν δύνανται, κατὰ τὸ τουρκικὸν δίκαιον, ν' ἀποδείξωσι συνάλλαγμα ἐμφυτεύσεως μεταβιβαστικὸν τῆς κατοχῆς τοῦ ἀγροῦ ἄνευ ταπίου, αἱ ἐκκαλοῦσαι δὲ ἐπρότειναν τὴν τοῦ ἀπαραδέκτου ἔστασιν ὡς κατὰ πρῶτον ἤδη γενομένης τῆς προτάσεως ταύτης ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τούτου, τὴν δὲ ἔνστασιν ταύτην ἀντέκρουσεν ἡ ἐφesiβλήτος ὡς ἀνυπόστατον, καθὼ ἀποδεικνυμένου ἐκ τῶν ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τούτου ἐγγράφων των προτάσεων τῆς 14 Ἰουνίου 1861 καὶ 26 Ἰουνίου 1863, ὅτι ῥητῶς ἐπρότειναν τότε τὴν ἐν λόγῳ πρότασίν της.

Ἐπειδὴ ἐκ τῶν ἐν τῇ δικογραφίᾳ ὑπαρχόντων ἐγγράφων τῶν προτάσεων τούτων προκύπτει, ὅτι ἐν τῷ πρώτῳ, ἦτοι τῇ ἀπὸ 14 Ἰουνίου 1861 (ἐπὶ τῶν προτάσεων τοῦ ὁποίου ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 224 ἀποφάσις τοῦ δικαστηρίου τούτου) οὐδαμῶς γίνεται λόγος περὶ τῆς προκειμένης προτάσεως· ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ, τὸ ὁποῖον φέρει διωρθωμένην χρονολογίαν, καθόσον δύναται ν' ἀναγνωσθῇ, 26 Ἰουνίου 1863 (καὶ ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐγένετο ἡ συζήτησις, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 248 ἀποφάσις τοῦ Ἀρείου Πάγου), περιέχεται μὲν ἡ πρότασις ἐν συντόμῳ, ἀλλ' ἡ ἐποχὴ αὕτη εἶναι πολὺ μεταγενεστέρα τῆς ὑπ' ἀριθ. 224 ἀπὸ 26 Ἰουνίου 1861 ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου τούτου δικάσαντος ὡς ἐφετείου (μετὰ τὴν ἀναίρεσιν τῆς ἀποφάσεως τοῦ ἐν Ἀθήναις ἐφετείου) τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν· ὥστε, καὶ ἂν ἡδύνατο νὰ θεωρηθῇ ἡ συζήτησις τῆς 19 Ἰουνίου 1861 ὡς συνέπεια τῆς συζητήσεως τοῦ ἐφετείου τῶν Ἀθηνῶν μετὰ τὴν ἀναίρεσιν τῆς ἀποφάσεώς του, κατ' αὐτὴν ταύτην τὴν συνεδρίαν θεωρουμένην ὡς πρώτην τοῦ ἐφετείου ἡδύνατο ἡ ἐφesiβλήτος, κατὰ τὸ ἄρθρον 774 τὸ ὁποῖον παραπέμπει εἰς τ' ἄρθρα 580 καὶ 160 τῆς πολιτ. δικονομίας, νὰ ὑποβάλῃ τὴν ἐν λόγῳ πρότασιν· μὴ πραξάσης δὲ τοῦτο, δὲν ἐπιτρέπεται, κατὰ τὰ ῥηθέντα ἄρθρα, νὰ τὴν προτείνῃ τοῦ λοιποῦ· ὅθεν ἡ τοῦ ἀπαραδέκτου ἔνστασις εἶναι βᾶσιμος καθὼ νόμιμος.

Ἐπειδὴ ἡ ἐτέρα πρότασις τῆς ἐφesiβλήτου, ὅτι δὲν ἠονήθη εἰς τὰς ἐναγοῦσας τὴν πληρωμὴν κανόνος γαιῶν ὀλίγων, ἡγουν 30—40 στρεμμάτων ἀπὸ τοῦ 1847, ἀλλὰ μάλισα τὸν προσέφερεν εἰς αὐτάς κατὰ τὴν ἀπάντησίν της 29 Ἰανουαρίου 1847, αὗται ὁμῶς δὲν τὸν ἐδέχθησαν καὶ ἡγείραν τὴν προκειμένην ἀγωγὴν· ὅθεν ἔπεται, ὅτι ἡ ἀγωγὴ τῶν ἀντιδίκων περὶ ἀποβολῆς λόγῳ μὴ πληρωμῆς κατὰ τριετίαν τοῦ ἐμφυτευτικοῦ κα-

νόμος δὲν στηρίζεται εἰς τὸν νόμον, καὶ ἀποκρούεται ὡσαύτως ὑπὸ τῶν ἀντιδίκων ὡς ἀπαράδεκτος, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι πρῶτην ἤδη φορὰν προτείνεται ὁ λόγος οὗτος τῆς προσφορᾶς· ἡ δὲ ἀπόκρουσις ταύτης ἰσχυροποιεῖται ἐκ τῶν ἐγγράφων προτάσεων αὐτῆς τῆς ἰδίας ἐφesiβλήτου τῆς 14 Ἰουνίου 1861, ἐφ' ᾧ ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 224 ἀπόφασις τοῦ δικαστηρίου τούτου, ἐν αἷς οὐδεὶς γίνεται λόγος περὶ ἀπαράδεκτου τῆς ἀγωγῆς λόγῳ τοῦ ὅτι δὲν καθυστέρησεν αὕτη τοῦ ἐμφυτευτικοῦ κανόνος ἐπὶ τρία ἔτη ἄρα ἀπαράδεκτος ὁ ἰσχυρισμὸς δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 160 τῆς πολ. δίκων.». (Α. Π. πολ. 56 τοῦ 67) — Ἰδε ἀνωτ. § 155.

Ἀποτελέσματα τῆς ἀναιρετικῆς ἀποφάσεως.

§ 125. Ἡ ἀναιρετικὴ ἀπόφασις ἀποκαθίστησι τοὺς διαδίκους, ἐφ' ὅσον μέρος ἐκτείνεται ἡ ἀναίρεσις, εἰς ἣν ἦσαν πρὸ τῆς ἀναιρέσεως κατὰστασιν· διὰ τοῦτο ἐπιστρέφονται τὰ πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἀναιρεθείσης ἀποφάσεως δοθέντα¹.

§ 126. Εἰς τὸ δικαστήριον δὲ τῆς παραπομπῆς εἰσάγεται ἡ ὑπόθεσις ἄνευ προδικασίας τινός·² ἀλλὰ δὲν δύνανται νὰ ὑποβληθῶσι εἰς αὐτὸ κεφάλαια τῆς δίκης λυθέντα δι' ἀποφάσεως μὴ ἀναιρεθείσης.³ Σημειωτέα ἐκ τῆς νομολογίας καὶ ταῦτα·

α) Τὸ ἐφετεῖον, εἰς ὃ παραπέμπεται ζήτημὰ τι συνεπεία ἀναιρέσεως, δὲν δύναται νὰ ἐπιληφθῇ ζητήματος εἰς ὃ δὲν ἐγένετο ἀναίρεσις· ἄλλως δὲ πρᾶττον παραβιάζει τὰς περὶ τελεσιδικίας ἀρχάς. (274 πολ.). (Α. Π. πολ. 289 τοῦ 1861, ἀναίρ. 958 τοῦ 60 ἀπ. ἐφ. Ν.).

(1) 834 πολ. Βλ. σημ. 7 σελ. 823 ἐκδ. 3.—Τί περὶ τῶν παρακολουθημάτων; Βλ. Πείρας σελ. 4237 ἐπ.—Τὰ εἰσπραχθέντα, δυνάμει τῆς ἀναιρουμένης ἀποφάσεως, ἐπιστρέφονται μετὰ τοῦ τόκου των ἀπὸ τῆς εἰσπράξεως, ἐὰν εἰσπράχθῃσαν μετὰ τὴν ἀναιρέσεως αἴτησιν. (Α. Π. πολ. 221 τοῦ 1876).

Βλ. σχετικὰ ἐν Πείρᾳ σελ. 4237 § 28.—Βλ. καὶ τὰς ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Τόκοι καὶ Ὑπερμερία.

(2) Πολ. 834 ἐδ. 2. 3. — Δελ. ἀρ. 2133. — Τὸ δικ. δὲ τῆς παραπομπῆς λαμβάνει ἀνεραίαν τὴν ὑπόθεσιν, καὶ δύναται νὰ δικάσῃ πάντα τὰ σχετικὰ ζητήματα. Δελ. ἀρ. 2036. 2136 ἐπ.

(3) Πολ. 834 ἐδ. 4.—Δελ. 2065 ἐπ.—Ἡ ἀπαγόρευσις αὕτη ἀναφέρεται εἰς τὰ κεφάλαια τῆς ἀγωγῆς, οὐχὶ δὲ τὰ παρεμπιπτόντως λυθέντα, τὰ ὅποια τὸ δικ. τῆς παραπομπῆς δύναται ν' ἀνακαλέσῃ. (Α. Π. 282 τοῦ 39. 322 τοῦ 53. 126 τοῦ 58. 178 τοῦ 62. 445 τοῦ 66).—Πρὸλ. Πείρας σελ. 167 (σημ. 165 ἐπ.) καὶ σελ. 168 καὶ 1493 ἐπ.

6) Τὸ δικαστήριον, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου παραπέμπεται ὑπὸ τοῦ Α. Π. ἡ ὑπόθεσις πρὸς νέαν συζήτησιν, δὲν δύναται νὰ δικάσῃ εἰμὴ μόνον ὡς πρὸς τὸ ἀναιρεθὲν μέρος. (Α. Π. 248 τοῦ 56).

§ 127. Απόφασις Ἀρ. Πάγ. ἀναιροῦσα καὶ παραπέμπουσα τὴν δίκην εἰς ἄλλο ἐφετεῖον δὲν ἀποτελεῖ τελεσιδικίαν (Α. Π. πολ. 60 τοῦ 1872). Σχετικὰ βλ. ἐν Πείρᾳ σ. 166 § 216 ἐπ. καὶ τὴν αὐτ. σημ. 163.

Παρατηρητέον δὲ ὅτι α) ἡ παραπέμπουσα ἀπόφασις τοῦ Α. Π. δὲν εἶναι ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸ δικαστήριον τῆς παραπομπῆς· τοῦτο δύναται ν' ἀποφανθῇ γνώμην ἐναντίαν τῆς τοῦ Ἀρ. Πάγ. Κατὰ τὴν γαλ. νομοθεσίαν, ἐὰν τὸ ἀκυρωτικὸν ἀναιρέσῃ δις διὰ τὸν αὐτὸν λόγον, τὸ τρίτον τῆς παραπομπῆς δικαστήριον ὀφείλει ν' ἀκολουθήσῃ τὴν τοῦ ἀκυρωτικοῦ γνώμην (Boitard Β', 384. Ρουσοπ. σ. 79. Dall. ἀρ. 2101. 2228. Οἰκ. § 245 σημ. 4). β) ὅταν ἡ ἀναιρέσις γίνηται δι' ἀντίφασιν ἀποφάσεων, ἀναιρεῖται ἡ δευτέρα ἀπόφασις καὶ παραπέμπεται ἡ ὑπόθεσις ἵνα δικάσῃ. παρὰ τοῦ δικαστηρίου τῆς παραπομπῆς ἡ τοῦ δεδικασμένου ἔνστασις· ἐν Γαλλίᾳ κρίνεται περιττὴ ἐνταῦθα ἡ παραπομπή· ἀντὶ δὲ ταύτης τὸ ἀκυρωτικὸν ἀναιροῦν διατάττει τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πρώτης ἀποφάσεως Merlin (Quest. λ. *contrariété jugements* § 2. Boncenne Α', 548. Beriat σ. 340 σημ. 39. Dal. ἀρ. 2239)· ἀλλὰ πρὸς τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ Α. Π. συμφωνοτέρα ἐστὶν ἡ ἡμετέρα νομοθεσία.

§ 128. Ἡ διαγραφείσα δυνάμει τῆς ἀναιρεθείσης ἀποφάσεως ὑποθήκη ἀποκρίσται εἰς τὴν προτέραν αὐτῆς θέσιν, ἀλλ' οὐχὶ ἀπέναντι τῶν δανειστῶν τῶν ἐν τῷ μεταξὺ ἀποκτησάντων ὑποθήκην. Δαλ. ἀρ. 2045 — 2048. Οἰκ. σημ. 7 σ. 826 ἐκδ. 3. Ζαχ. § 282; βλ. Πείρας σ. 164 ἐν τέλει καὶ σ. 4435 ἐπ.

§ 128. Ἡ ἐκποίησης ἢ ὑποθήκευσις τοῦ πράγματός (κινήτου ἢ ἀκινήτου) ἡ ἐπὶ τῇ ἐάσει τῆς ἀναιρεθείσης ἀποφάσεως γενομένη, ἀναιρέσεται διὰ τῆς ἀναιρετικῆς ἀποφάσεως. Οἰκ. σημ. 7 σ. 826 ἐκδ. 3. Δαλ. ἀρ. 2035.—Πρβλ. Πείρας σ. 164 (§ 209) καὶ σελ. 1768 (§ 37).

§ 130. Ἀναιρέσις τῆς περὶ ἀποδείξεως ἀποφάσεως ¹ δὲν ἐπι-

(1) βλ. Πείρας σ. 164 σημ. 183. ἐπ.—Ἡ ἀνωτέρω ἀπόφ. 36 τοῦ 67 φέρει· «Ἐπειδὴ, ἀναιρεθείσης τῆς ὑπ' ἀριθ. 933 τῆς 10 Νοεμβρίου 1832 ἀποφάσεως τῶν ἐν Ναυπλίῳ Ἐφετῶν, ἐφ' ἧς, καὶ κατὰ τὴν προσβαλλομένην νῦν ἀπόφασιν τῶν αὐτῶν Ἐφετῶν, ἐστηρίχθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 561 ἐριστικὴ ἀπόφασις τῶν ἐν Ναυπλίῳ Πρωτοδικῶν, οἱ δὲ διάδικοι ἐπανῆλθον εἰς ἣν ἦσαν στάσιν πρὸ τῆς ἐκδό-

Αυκούρεσι καὶ ζητοῦντος νὰ ὑποχρεωθῶσιν οἱ ἀναιρεσεῖοντες ἅπαντες νὰ παραχωρήσωσιν αὐτῷ τὸ ἥμισυ ἐξ ἀδιαιρέτου τοῦ εἰρημένου χωρίου, καὶ ἐπομένως, ἀδιαιρέτου ὄντος τοῦ τῆς διαφθορᾶς ἀντικειμένου, ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις δέον ν' ἀναιρεθῇ ὡς πρὸς ἅπαντας τοὺς ἀναιρεσεῖοντας, τοῦτέστι καὶ ὡς πρὸς ἐκείνους, οἵτινες εἶχον διωρισμένον ἀντίκλητόν των ἐν Ναυπλίῳ τὸν δικηγόρον Κατσάμβαν».

Περὶ ἐφέσεως βλ. Πείρας σελ. 1591 ἐπ. Περὶ ἀνακοπῆς ὁμοδίκων αὐτ. σ. 2680.

§ 134. Ἀπόφασις Ἀρείου Πάγου μετὰ τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν τῶν ἐφετῶν ἐκδοθεῖσα δὲν ἔχει ἐπιρροὴν ὡς πρὸς αὐτήν. (Α. Π. πολ. 332 τοῦ 75 φέρουσα· «Ἐπειδὴ ἡ μὲν ἀπαγγεῖλσα τὴν χρηματικὴν ποινὴν ἀπόφασις τῶν ἐφετῶν ἐξεδόθη κατὰ τὸ 1870, ἡ δὲ ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου, δι' ἧς ἀνῆρθε ἡ ἐπικυρώσασα τὴν πρωτόδικον περὶ τῆς χρηματικῆς ποινῆς ἀπόφασιν τῶν ἐφετῶν, ἐξεδόθη κατὰ τὸ ἔτος 1873· ἐπομένως ἡ ἀπόφασις αὕτη τοῦ Ἀρείου Πάγου δὲν ἔχει ἐπιρροὴν τινα ὡς πρὸς τὴν χρηματικὴν ποινὴν, διότι τὸ ἐφετεῖον δὲν ἠδύνατο εἰ μὴ νὰ ἐφαρμόσῃ τοὺς καθ' ἣν ἐποχὴν ἀπηγγέλθη ἡ ἀπόφασις αὐτοῦ ἰσχύοντας νόμους».

§ 135. Αἱ τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀποφάσεις ἀνακαλοῦνται; Ἐπιτρέπεται νέα συζήτησις; Βλ. Πείρας σελ. 173 (§ 233) καὶ σ. 3450¹.

§ 136. Ἐπιτρέπεται ἀνακοπὴ τῶν περὶ ἀνατροπῆς ἀποφάσεων τοῦ Ἀρείου Πάγου. (Βλ. Πείρας σ. 173 ἐν ἀρχῇ καὶ Α. Π. 193 τοῦ 1869 κτλ.).

§ 137. Τὸ ἐνδίκον τῆς ἀναψηλαφήσεως μέσον συγχωρεῖται κατὰ τῶν ἀποφάσεων τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὅταν δικάζῃ κατ' οὐσίαν, καὶ ἰδίως ἐπὶ κανονισμοῦ ἀρμοδιότητος². Ὅταν ὅμως δικάζῃ ὡς ἀκυρωτικόν, αἱ ἀποφάσεις αὐτοῦ δὲν ὑπόκεινται εἰς ἀναψηλάφησιν. Πολ. 837. Καρρὲ ζ. 1736. Οἶκ. § 239 σημ. 1.

Διάφορα.

§ 138. Μὴ ὑπάρχοντος λόγου πρὸς ἀναίρεσιν τῆς ὁριστικῆς ἀποφάσεως καὶ μενούσης ταύτης ἀκεραίας, περιττὴ ἀποβαίνει

(1) Τὴν 243 τοῦ 69 βλ. ἐν λ. π ρ ό σ τ ι μ ο ν τοῦ Παραρτήμ. τούτου.—Πρ6. Α. Π. 71 τοῦ 71 καὶ τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. ἀ π ό φ α σ ι σ.

(2) Πείρας σ. 173 § 232 καὶ Δελ. reglement § 119.

ἡ ἐξέτασις τῶν ἀναιρέσεως λόγων κατὰ τῶν προηγουμένων τῆς ὀριστικῆς ἀποφάσεως λόγων. (Α. Π. πολ. 7 τοῦ 1874).—ὥστε ματαία ἐστὶν ἡ κατὰ προδικαστικῆς ἀποφάσεως αἵτησις ἀναιρέσεως, ἐὰν ἐκ τῆς μὴ χρήσεως ἐνδίκου τινὸς μέσου κατέστη ἤδη τελεσιδίκος ἡ ὀριστικὴ ἀπόφασις. (Ἀρείου Πάγου πολ. 239 τοῦ 1875).

§ 139. Ἡ αἵτησις ἀναιρέσεως καθίσταται ἀπαράδεκτος διὰ τὸν λόγον ὅτι τὸ ἀντίγραφον τῆς προσβαλλομένης ἀποφ. δὲν εἶναι ἐπικυρωμένον ὑπὸ δικαστικ. Γραμματέως, κατὰ τὴν 16 τοῦ 74 ἀπόφασιν Α. Π. φέρουσιν³. «Ἐπειδὴ τὸ ἀντίγραφον τῆς προσβαλλομένης ὑπ' ἀριθ. 141 (1871) ἀποφάσεως τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφετῶν, τὸ εἰς τὴν δικογραφίαν ἐπισυνημμένον, δὲν φέρεי ἐπικύρωσιν τοῦ Γραμματέως (παρ' ᾧ εἶναι κατατεθειμένον τὸ πρωτότυπον), ὁργ. δικ. ἀριθ. 126, ἢ ἄλλου νομίμου αὐτοῦ ἀναπληρωτοῦ, ἀλλὰ μόνον τοῦ δικηγόρου Α. Μπαλάνου, δι' ἑαυτὸν καὶ ὡς πληρεξουσίου τοῦ ὁμοδίκου του Κωνστ. Δ. Τσάκονα· ἐπομένως δὲν ἀποδεικνύονται δι' αὐτῆς αἱ ἀποδιδόμεναι εἰς τὴν ἀπόφασιν ταύτην ἐλλείψεις, εἰς ἃς οἱ λόγοι ἀναιρέσεως στηρίζονται, καὶ ἡ ἀναίρεσις κατ' αὐτῆς καθίσταται ἀπορριπτέα».

§ 139. Ἀναιρέσεως αἵτησις ὑπόκειται εἰς ἀνατροπὴν. (Α. Π. 155 τοῦ 70). Βλ. Πείρας σελ. 175 λ. Ἀνατροπὴ.

§ 140. Ἀναβάλλεται ἡ ἐκδίκασις τῆς αἰτήσεως ἀναιρέσεως, δι' ἧς ἐπεβλήθη ὅρκος, ἐὰν ὑπάρχῃ ἐκκρεμὲς τὸ ζήτημα τῆς ἐγκύρου, ἢ μὴ, δόσεως τοῦ ὅρκου. (Α. Π. πολ. 137 τοῦ 74).

§ 141. Ὅταν πρόκηται περὶ ἐρμηνείας ἀποφάσεως, δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ γίνῃ χρῆσις ἐνδίκου τινὸς μέσου. (Α. Π. πολ. 116 τοῦ 70, ἢν ἴδε εἰς Πείραν σελ. 1435).

§ 142. Ἐγγυοδοσία ἀλλοδαπῶν.—Βλ. τὴν ἐν τῷ Παραρτήματι λ. Ἐγγυοδοσία ἀλλοδαπῶν.

§ 143. Ἡ περὶ ἀνατροπῆς ἀγωγὴ ἐπιδίδεται τῷ ὑπογράφαντι τὴν ἀναιρέσεως αἵτησιν ἐὰν ἐν τῷ ἐπιδιοτηρίῳ τῆς ἀγωγῆς αὐτῆς δηλοῖ ὅτι δὲν εἶναι πληρεξούσιος, τὸ ἐναντίον δὲ δὲν ἀποδεικνύεται; Οὐχί¹. (Ἰδε πολ. Α. Π. 337 τοῦ 74 ἐν τῇ κατωτέρῳ λ. Πληρεξούσιος).

§ 144. Ἡ ἐν τῇ § 119 ἀναφερομένη ἀπόφασις τοῦ Α. Π. 311 τοῦ 67 ἔχει οὕτως· «Ἐπειδὴ ἐκ τῆς αἰτήσεως ἀναιρέσεως τῆς Βασιλικῆς Καρῶρη, τῶν ἐπὶ τῆς αὐτῆς αἰτήσεως γε-

(1) Πρὸλ. Πείρας σ. 131 § 91. 222 τοῦ 39.

(3) Βλ. Πείρας σελ. 232 § 72.

νομένων προτάσεων ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 200 ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου τούτου ἐξάγεται, ὅτι ἡ ὑπ' ἀριθ. 623 ἀπόφασις τῶν ἐν Πάτραις Ἐφετῶν ἀνηρέθη μόνον καθ' ὅσον αὕτη, ἐσφαλμένως ἐρμηνεύσασα τὸν περὶ προτιμῆσεως νόμον τοῦ ἀστυκοῦ δικαίου, ἐπεδίκασε τῷ ἀναιρεσιβλήτῳ Γ. Σκουζέ ὅ,τι οἱ ἕτεροι πέντε ἀδελφοὶ αὐτοῦ, κατὰ τὴν αὐτὴν ἀπόφασιν τῶν Ἐφετῶν, ἠδύναντο ν' ἀπαιτήσωσιν αἰτοῦντες ἐν καιρῷ τὴν προτίμησίν των' ἐπομένως περὶ τούτου καλεσθέντων τῶν διαδίκων νὰ συζητήσωσιν ἐκ νέου τὴν ὑπόθεσιν· ἡ συζήτησις καὶ ἀπόφασις τοῦ δικαστηρίου τούτου περιοριστέα ἐστὶν εἰς τοῦτο μόνον, ἂν ὁ Γ. Σκουζὲς δύναται νὰ ἀσκήσῃ τὸ τῆς προτιμῆσεως δικαίωμα τῶν ἀδελφῶν του καὶ κρατήσῃ τὸ ἀναλογοῦν αὐτοῖς, ἢ ἂν, μὴ ἔχων τοιοῦτον δικαίωμα, ὀφείλῃ νὰ παραχωρήσῃ πλέον τοῦ ἐπιδικασθέντος ἤδη ἡμίσεως τοῦ ἀγορασθέντος ὑπ' αὐτῶν κτήματος εἰς τὴν ἀντίδικόν του, ὡς ἀνεγνωρισμένην κυρίαν τοῦ $\frac{1}{3}$ τοῦ ὅλου κτήματος, οὗ τὸ $\frac{1}{3}$ ἀποτελεῖ τὸ ἀγορασθὲν κατὰ τὴν ἀπόφασιν τῶν Ἐφετῶν· ἐπομένως ἀπαράδεκτοι εἰσὶ πᾶσαι αἱ ἐνστάσεις καὶ προτάσεις ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων, καθ' ὅσον ἐξέρχονται τοῦ ὠρισμένου ζητήματος, δεδικασμένοι ἤδη θεωρούμεναι διὰ τῆς τῶν Ἐφετῶν ἀποφάσεως καὶ οὐδόλως μεταβιβάσθῃσαι διὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Α. Π. ἐνώπιον αὐτῶν.

Ἐπειδὴ, δεδικασμένου ὄντος ἤδη διὰ τῆς τῶν Ἐφετῶν ἀποφάσεως, ὅτι ἡ μὲν Καρῶρη κυρία ἐστὶν τοῦ $\frac{1}{3}$, ἥτοι τοῦ $\frac{6}{18}$ τοῦ ὅλου κτήματος, ὁ δὲ Γ. Σκουζὲς τοῦ $\frac{1}{8}$ καὶ διανεμητέου ὄντος, κατὰ τὸν περὶ προτιμῆσεως νόμον, τοῦ ἀγορασθέντος ὑπὸ τοῦ Σκουζέ $\frac{1}{3}$ τοῦ ὅλου κτήματος ἀναλόγως τῆς ἐκτάσεως τῶν ἐπὶ τοῦ κοινοῦ κτήματος μερίδων αὐτῶν, ἡ μὲν ἀναιρεσείουσα ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀπαιτήσῃ τὰ $\frac{6}{7}$, ὁ δὲ ἀναιρεσιβλήτης τὸ $\frac{1}{7}$ τοῦ ἐπιδίκου $\frac{1}{3}$ τοῦ κτήματος, ἀφοῦ οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Σκουζέ δὲν ἥσκησαν, οὐδὲ δύνανται πλέον ν' ἀσκήσωσι τὸ τῆς προτιμῆσεως δικαίωμα αὐτῶν, τὸ δὲ ἀναλογοῦν αὐτοῖς ἀνήκει τῷ ἀγοραστῇ Γ. Σκουζέ· διότι κατὰ νόμον οἱ συγγενεῖς προτιμῶνται ἐπὶ πωλήσεως συγγενικοῦ κτήματος καὶ οὐχὶ μερίδος κοινοῦ κτήματος, ἀνήκοντος εἰς ξένον, οἷα ἡ περὶ ἧς δίκη ἐστίν.

Ἐπειδὴ, δεδικασμένου ὄντος διὰ τῆς εἰρημένης ἀποφάσεως τῶν Ἐφετῶν, ὅτι ὁ ἐναγόμενος δὲν ὀφείλει τὸ ἀνάλογον τίμημα μετὰ τοῦ τόκου μέχρι σήμερον, οἱ περὶ τοῦ ἐναντίου ἰσχυρισμοί, ἀντικείμενοι εἰς τὸ δεδικασμένον, ἀπαράδεκτοι εἰσὶ κατὰ τὴν αἴτησιν τοῦ ἐναγομένου.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὰ προεκτεθέντα, τῇ μὲν ἐναγοῦσῃ πρέπει κατὰ τὴν αἵτησιν αὐτῆς πρὸς τοῖς ἐπιδικασθεῖσιν ἤδη $\frac{3}{8}$ νὰ τῇ προσεπιδικασθῶσι προσέτι $\frac{2}{6}$ ἀφοῦ, ὡς εἴρηται, ἡδύνατο νὰ ἀπαιτήσῃ πλέον τούτων, ἤτοι τὸ ὅλον $\frac{6}{7}$, τῷ δὲ ἐναγομένῳ ἐπιδικασθῆναι ἐστὶν πρὸς τῷ ἐπιδικασθέντι διὰ τῆς τῶν Ἐφετῶν ἀποφάσεως ἡμίσει τοῦ τιμήματος μετὰ τόκου καὶ ἕτερα $\frac{2}{6}$ αὐτοῦ μετὰ τοῦ τόκου τῶν μέχρι σήμερον.

§ 145. Εἰς τὴν § 115 ἐδ. α' ἀνήκει καὶ ἡ ἐπομένη ἀπόφασις, ἐκδοθεῖσα μετὰ τὴν τύπωσιν τῆς § αὐτῆς. — «Ἐπειδὴ ἐκ τῶν ὀρισμῶν τοῦ ἄρθρου 836 τῆς πολιτ. δικον. προκύπτει ὅτι, ἀναιρεθείσης τῆς ἀποφάσεως ἔνεκεν ἐσφαλμένης ἐφαρμογῆς τοῦ πολιτ. νόμου, ὁ Ἄρειος Πάγος τότε μόνον ἐφαρμόζει αὐτὸς τὸ κατὰλληλον ἄρθρον τοῦ νόμου, διατάσσων ἐπὶ τούτῳ τὴν ἐνώπιον αὐτοῦ συζήτησιν τῆς οὐσίας τῆς ὑποθέσεως, ὅταν ἐνώπιον τοῦ ἐκδόντος τὴν ἀναιρεθείσαν ἀπόφασιν δικαστηρίου δὲν ἐπροτάθησαν ἄλλαι ἐνστάσεις ἢ ἰσχυρισμοί, οὐσιώδη ἔχοντες ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς διαφορᾶς· ἐντεῦθεν δὲ ἔπεται ὅτι παρὰ τοῦ Ἀρείου Πάγου, συνεπεία τῆς ἀναίρεσεως, παραπεμφθείσης ἐνώπιον αὐτοῦ τούτου τῆς συζητήσεως τῆς οὐσίας μόνον πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου, κατ' ἐξαίρεσιν δὲν δύναται ἐν τῇ συζητήσει ταύτῃ νὰ προταθῶσι πλέον ἐνστάσεις καὶ ἰσχυρισμοὶ μὴ προταθέντες ἐνώπιον τοῦ ἐκδόντος τὴν ῥηθεῖσαν ἀπόφασιν δικαστηρίου, ἢ ἄλλως μὴ ἀφορῶντες εἰς τὴν δημοσίαν τάξιν, (ὅπερ κατὰ πᾶσαν τῆς δίκης στάσιν προτείνεται), οὐδὲ νὰ παραπεμφθῇ πλέον ἢ διαφορὰ εἰς ἄλλο δικαστήριον ὁμοιοβάθμιον ἐκείνου, οὗ ἡ ἀπόφασις ἀνῆρέθη, ὅπως δικασθῶσι καὶ αἱ τοιαῦται προτάσεις· κατ' ἄλλους λόγους, ἡ διαφορὰ πρέπει νὰ ἐκδικασθῇ πλέον ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου συμφώνως πρὸς τὰς προτάσεις τῶν διαδίκων τὰς γενομένας ἐνώπιον τοῦ ἐκδόντος τὴν ἀπόφασιν δικαστηρίου. Ἄν δὲ εἰς ἄλλας περιπτώσεις, καθ' ὧς ἀποφαρίζει τὴν διαφορὰν ἐν γένει δικαστήριον ὁμοιοβάθμιον ἐκείνου, οὗ ἡ ἀπόφασις ἀνῆρέθη ἢ μετὰ δευτέραν ἀναίρεσιν αὐτὸς ὁ Ἄρειος Πάγος ὡς δικαστήριον τῆς οὐσίας, ὁ ἐνάγων καὶ ὁ ἐναγόμενος, ὡς καὶ ὁ ἐφεσίβλητος, πρὸς ἀπόκρουσιν τῆς ἀγωγῆς ἢ ἐνστάσεώς τινος κατ' αὐτῆς εἴτε τῆς ἐφέσεως δύναται νὰ προτείνῃ νέους λόγους, τοῦτο ἐπιτρέπεται ὡς ἐκ φύσεως τοῦ δικαστηρίου κεκλημένου κατὰ τὸν νόμον νὰ κρίνῃ οὐ μόνον περὶ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου ἐπὶ τοῦ ἀμφισβητουμένου ὑπὸ τὴν ἐποψιν τοῦ πολ. νόμου ζητήματος, ἀλλὰ καὶ περὶ πάσης ἄλλης προτάσεως τῶν διαδίκων στρε-

φομένης περὶ δικονομικά ζητήματα, ἢ περὶ τὴν ἀμφισβήτησιν πραγματικῶν γεγονότων.

Ἐπειδὴ ἐκ τῶν ἀπὸ 15 Ἰανουαρίου 1875 ἐνώπιον τοῦ ἐν Ζακύνθῳ πρωτοδικείου ὡς ἐμποροδικείου, (οὗ ἡ ἀπόφασις ἀνερῆθη ἤδη) προτάσεων τοῦ ἐναγομένου ἀποδεικνύεται ὅτι οὗτος ἐπρότεινεν ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου ἐκείνου, κατὰ τῆς ἀγωγῆς μόνον ὅτι τὸ ἐπίδικον γραμματίον εἶχεν ἐξοφλήσει πρὸς ἐκεῖνον εἰς διαταγὴν τοῦ ὁποίου ἐξεδόθη, πρὶν οὗτος μεταβιβάσει αὐτὸ δι' ὀπισθογραφήσεως εἰς τὴν διαταγὴν τῆς ἐναγούσης ἐταιρίας. Ὅθεν διὰ τοὺς ἐν τῇ προηγουμένῃ αἰτιολογίᾳ ἐκτεθέντας λόγους πᾶσαι αἱ λοιπαὶ προτάσεις τοῦ ἐναγομένου τόσον κατὰ τῆς ἀγωγῆς, ὡς μὴ μνημονευούσης ὀπισθογράφησιν τοῦ γραμματίου καὶ κατὰ τῶν ὀπισθογραφήσεων ὡς ἀτάκτων καὶ δολίως γενομένων πρὸς βλάβην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἐν γνώσει τῆς ἐναγούσης ἐταιρίας, εἰσὶν ἀπαράδεκτοι, καθὼς τὸ πρῶτον νῦν προτεινόμεναι». (Α. Π. 273 τοῦ 1875).

Πίναξ λεκτικὸς τῆς λέξεως ἀναίρεσις.

- Ἀγοραπωλησία. Σημ. 2 σελ. 5482.
 Ἀγόρευσις εἰσαγγελείας. § 48 δις.
 Ἀδιαίρετον. § 133.
 Αἰτιολογία. § 44. 49. 46. Αἰτιολ. Διατακτικόν. Αὐτὸ παρατηρεῖται, διὰ νὰ ἀποφασισθῇ ἐὰν ὑπάρχῃ λόγος ἀναίρεσεως. § 44. 49 σημ.—Ἐπιβοηθικαὶ αἰτιολ. § 62.
 Ἀκυρότητα κατὰ τὴν διαδικασίαν. Σημ. 4 σελ. 597 καὶ § 85, η. καὶ θ.
 Ἀλλοδαποί. Ἰδε τὴν ὥδε λ. ἐγγυοδοσία.
 Ἀναβολὴ ἐκδ. κάσεως. § 140.
 Ἀναίρεσιόντες ποιοί; § 1—5 δις.
 Ἀναίρεσιθλητοί ποιοί; § 6—11 δις.
 Ἀναίρεσις χωρεῖ, ἐὰν ᾖται ἀνοικτὸν τὸ ἐνδικον μέσον τῆς ἐφέσεως; § 15. Ἰδε τὰς ὥδε λ. ἔφεσις ἀνακοπή ἀποτελέσματα ἀνάστωλῃ.
 Ἀναίρεσις χωρεῖ κατὰ τῶν περὶ ἀρμοδιότητος, ἢ ἀναρμοδιότητος, ἀποφάσεων τῶν πολυμελῶν δικαστηρίων; § 64—67. τῶν εἰρηγοδικῶν; § 78 ἐπ.
 Ἀναίρεσεως αἵτησις κατ' ἀποφάσεων εἰρηγοδικῶν. § 78. 79 ἐπ. Ἀναίρεσις § 70. 72. 85. Διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους κατὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως ἢ τῆς ἀποφάσ. τοῦ δικαστηρίου τῆς παραπομπῆς; § 86. 87 ἐπ. Ἀναίρεσις ὀριστικῆς ἀποφάσεως ἐπηρεάζει τὰς λοιπὰς; § 138. Ἀναίρεσις δευτέρα. § 86—88 ἐπ. Ἀναίρεσις τῆς περὶ ἀποδείξεως ἐπάγεται καὶ τὴν ἀναίρεσιν τῆς ὀριστικῆς; § 130 ἐπ. Ἀναίρεσις ὠφελεῖ καὶ τοὺς μὴ ἀναίρεσιέοντας; § 133.
 Ἀνακληθεῖσα ἀπόφασις. § 36 δις.—Ἀνάκλησις § 46 ἐν τέλ. 135.
 Ἀνακρίνωσις δίκης. § 4.
 Ἀνακοπή. § 17. 18. 85, ια. 136.—Σημ. 2 σ. 5489. Ἰδε τὴν ὥδε λ. ἀναίρεσις.
 Ἀναλογία. Ἐκτασις κατ' ἀναλογίαν. σελ. 5483 ὑποσ.
 Ἀναπλήρωσις γεγονότων § 48.
 Ἀναρμοδιότης. Ἰδε τὴν ὥδε λ. ἀρμοδιότης.
 Ἀνάστωλῃ ἐκτελέσεως. § 143.
 Ἀνατροπή. § 18 ἐν τέλει 136. 139. Τίτι ἐπιδίδεται; § 143.
 Ἀναψηλάφησις. § 46. 52. 137.
 Ἀνέκλητοι ἀποφάσεις. § 17. Τὰ

- προξενικά δικαστ. πότε ανεκκλήτως; § 23. 'Ανεκκλήτως ἐκδιδόμεναι ἀποφάσεις. § 12 ἐπ.
- Ἀνήλικες. Σημ. 2 σελ. 5482. Κηδεμῶν ἐνηλικιωθέντος. § 11 τρίς.
- Ἀντίγραφα ἀποφάσεων ἀνεπικύρωτα. § 139.
- Ἀντίκλητοι· ἴδε τὴν ὥδε λ. πληρεξούσιοι.
- Ἀντιπρόσωποι ζητοῦσιν ἀναίρεσιν; § 2.
- Ἀντίφασις. Ἀντιφάσκουσαι ἀποφάσεις. § 46 δις. 52. Ἀπὸ πότε ἄρχεται ἡ πρὸς ἀναίρεσιν προθεσμία; § 90.
- Ἀπαράδεκτος ἡ ἀναίρεσις. § 88.
- Ἀποδείξεως (περὶ) ἀποφάσεις, προσβαλλόμεναι δι' ἀναίρεσέως αἰτήσεως. § 5 δις. 30 ἐπ. Παραβίασις τῶν περὶ ἀποδείξεως διατ. § 48 τρίς. — Ἰδε τὴν ὥδε λ. Παρεμπίπτουσαι. — Ἀναίρεσις τῆς περὶ ἀποδείξεως ἐπάγεται καὶ τὴν τῆς ὀριστικῆς; § 130 ἐπόμε.
- Ἀποδοχὴ ἀποφάσεως. § 2. 86 ἐπ.
- Ἀπολογητήριον. § 103.
- Ἀποσιώπησις αἰτήσεως τινός. § 46.
- Ἀπόστασις· ἴδε τὴν ὥδε λ. Προθεσμία.
- Ἀποτελέσματα ἀναιρετικῆς ἀποφάσεως. § 125—137.
- Ἀποφάσεις ὀριστικά. § 12 ἐπ. Τελεσίδικοι· (αὐτ.). Ἀνεκκλήτως ἐκδιδόμεναι (αὐτ.).
- Ἀποφάσεις. Κατὰ τῶν ἀποφ. ζητεῖται ἀναίρεσις διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους κατὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως ἢ τῆς ἀποφάσ. τοῦ δικαστηρίου τῆς παραπομπῆς; § 86—89.
- Ἀποφάσεων κακὴ ἐρμηνεία. Ἰδε τὴν ὥδε λ. ἐρμηνεία.
- Ἀποφάσεως Ἀρείου Πάγου ἀποτελέσματα. § 125—137.
- Ἀπόφασις. Ἐπικύρωσις αὐτῶν. § 139.
- Ἀπόφασις Ἀρείου Πάγου· ἐὰν ἀναιρέση, τί πράττει; § 115 ἐπ.
- Ἀρείου Πάγου τί διατάσσει; § 115 ἐπ. Ποίως προτάσεις λαμβάνει ὁ ὄψιν; § 116—124 ἐπ. 85 ἐπ.
- Ἀρμοδιότης § 19. 20. 21. 115, 6. Σημ. 2 σελ. 5489. Ἀναίρεσις κατὰ τῶν περὶ ἀρμοδιότητος. § 64—78 ἐπ. Ἡ λόγφ ὕλης πότε προτείνεται; § 85, α.
- Ἀρμοδιότης διοικητικῇ (λαθρεμπορία) § 19 (ἀστυνομία § 75).
- Ἀρχαὶ γενικά. Σημ. 2 σελ. 5482. Ἀστυνομία § 75.
- Αὐτεπαγγέλτως § 2 (σημ. 1) 48. Βελ. δόγμα. § 50. Βαία διακοπή. § 83. Βλάβαι εἰς δένδροφυτείας. § 52. Βλάβη ὑπέρμετρος. Σημ. σελ. 5482. Βουλὴ. Ἐκλογικῶν ἐπιτροπῶν ἀποφάνσεις. § 22 ἐπ. Γάμος. § 85, ε.
- Dies interpellat. Σημ. 2 σελ. 5482. Δανεισταί. § 9. Δένδροφυτεῖαι. § 25. Δευτέρα ἀναίρεσις 86—88 ἐπ. Δημοσίευσις διαταγμάτων. § 59. Δημοσιότης. § 46. Δῆμος. Σημ. 1 σελ. 5483. Δημόσιον. § 90 ἐπ. Δημόσιον, ζήτηι ἀναίρεσιν; § 5. Εἰς δίκας περὶ τοῦ σχεδίου Πατρῶν. § 8. Ἐπιδόσεις § 111 ἐπ.
- Διάδοχοι ζητοῦσιν ἀναίρεσιν; § 2. Διαθήκη. § 85, ς'. Δικαστικὴ ἀπόφασις. (Ἀναίρεσις χωρεῖ;) § 15. 29. Διάμεσι αἰτήσεις. § 46. Διάταγμα τῆς 26 Ἰουνίου 1842.— § 85, γ'. Διαταγμάτων κακὴ ἐρμηνεία. § 54 ἐπ. Διατακτικόν. § 46 δις. Αὐτὸ παραρτηρεῖται, διὰ τὴν ἀποφασισθῆν ἐὰν ὑπάρχῃ λόγος ἀναιρέσεως; § 44. 49 σημ.
- Δικονομικῶν διατάξεων παραβάσεις. § 44. Οὐσιώδεις; αὐτ. Διαστροφή. § 85, ε.
- Δωσιδικία. ποῦ ἡ ἀνακοπή; σημ. 2 σελ. 54. 89. Ἐγγυοδοσία. § 142. (85, ια). Ἐγγράφων ἐπίδειξις. § 32. Ἐθίμον. § 51. Εἰρηνοδίκαι. Ἀναίρεσις χωρεῖ κατὰ τῶν περὶ ἀρμοδιότητος, ἢ ἀναρμοδιότητος ἀποφάσεων τῶν πλημελῶν

δικαστηρίων; § 64—77 τῶν εἰρη-
νοδικῶν 78.
Εἰρηνοδικεῖα. Πρωτοδικεῖα δικάζοντα
ὑποθέσεις Εἰρηνοδικῶν. § 21.
Εἰσαγγελίως ἀγόρευσις. § 48 δις. Ἰδ.
τὴν ὧδε λ. ἐπίδοσις. Ζητοῦν ἀναίρε-
σιν; § 2.
Ἐκδοχεύς. § 40.
Ἐκλογικῶν ἐπιτροπῶν ἀποφάσεις. §
22 ἐπὶ μ.
Ἐκποίησης. 128. 129.
Ἐκπρόθεσμον ἐφέσεως § 85 ἐδ. γ.
Ἐκτασις κατ' ἐκλογέων σελ. 5483
ὑποσημ.
Ἐκτελέσεως ἀναστολή. § 413.
Ἐκχώρησις. § 50.
Ἐλεγκτικὸν συνέδριον. § 20.
Ἐνστάσεις. § 34. 42 ἐπομ. καὶ σελ.
5475 ὑποσημ. Πότε προτείνονται;
§ 41. 85 καὶ σημ. 1 σελ. 5477.
Ἰδε τὴν ὧδε λ. Ἄρειος Πάγος.
Ἐνστάσεις. Χωρεῖ ἀναίρεσις κατὰ τῶν
ἀπορριπτουσῶν αὐτάς; σ. 42 ἐπ.
Ἐντολή. § 40.
Ἐπανάληψις. § 400.
Ἐπίδειξις ἐγγράφων § 32.
Ἐπίδοσις. § 141—142. Ἐπίδοσις εἰς
πληρεξούσιον ἢ ἀντίκλητον. § 90.
Ἐπίδοσις εἰς εἰσαγγελεῖα (προθε-
σμία πρὸς ἀναίρεσιν § 93. Ἐπίδο-
σις. Κωλύματα πρὸς ἐνέργειαν αὐ-
τῆς. § 404.
Ἐπιλογή. σελ. 5499.
Ἐπικύρωσις. Ἰδε τὴν ὧδε λέξιν ἀν-
τίγραφα.
Ἐπιστροφή εἰσπραχθέντων. σ. 5523.
Ἐπιτροπῶν ἐκλογικῶν ἀποφάσεις. §
22 ἐπὶ μ.
Ἐργολαβία. § 55.
Ἐρηνοδικία. § 17. 48. Ἰδε τὴν ὧδε
λ. ἀνακοπή.
Ἐρμηνεῖα ἀποφ. § 52 δις. 444. Ἰδε
τὴν ὧδε λ. νόμος.
Ἐταίρων διαφοραί. § 68.
Ἐφαρμογὴ περιωρισμένη (Σημ. 1 τῆς
σελ. 5483).
Ἐφεις § 14. 15. 23—26 70. 72.
433. Ἐφέσιμοι ἀποφάσεις. § 15.
Προξενικὰ δικαστήρια. § 23. ὁδο-

ποιτα § 24. Ἐφεις κατ' ἀποφά-
σεων Εἰρηνοδικῶν. § 78. 79 ἐπὶ μ.
Ἐφέσεις ἐκπρόθεσμοι. § 85, ζ καὶ
ιγ. — Διαρκούσης τῆς πρὸς ἀνα-
κοπὴν καὶ ἔφεισιν προθεσμίας, ἡρε-
μεῖ ἡ πρὸς ἀναίρεσιν προθεσμία,
§ 90. Ἐφεις καὶ ἀναίρεσις συγχρό-
νως; § 99. 405. ἐδ. δ. Ἐπανάλη-
ψις; § 400. Ἀναίρεσις χωρεῖ ἐὰν
ᾖναι ἀνοικτὸν τὸ ἔνδικόν μέσον
τῆς ἐφέσεως; § 15. Ἐφισυγκάσαντες.
Ἰδε τὴν ὧδε λ. παραιτηθέντες.
Θάνατος διαδίκου § 90.

Κακὴ ἐρμηνεῖα καὶ ψευδὴς ἐφαρμο-
γὴ § 52 δις. Ἰδε τὴν ὧδε λ. νόμος.
Κατάσχεσις. § 70. Δανειστῶν. § 9.
Κατοικία. § 107.
Κηδεμῶν ἐνγλικιωθέντος § 413.
Κληρονόμος § 90.
Κλῆσις πρὸς ἐμφάνισιν. § 409.
Κράτεις προσωπική. § 72.
Κωλύματα ἐπίδοσεως. § 404.
Λαθρεμπορία. § 19.
Ληστεία. § 56. 57 ἐπ.
Λογοδοσία. § 36.
Λόγοι ἀναίρεσεως. § 44—62 ἐπ. 109.
ἐπὶ μ.
Μαρτυρίαι μὴ ληφθεῖσαι ὑπ' ὄψιν. §
483. Ἰδε τὴν ὧδε λ. ἀκυρότητες.
Μικτὰ δικαστήρια § 28.
Μισθός. § 85. 6.
Μισθωσις. Σημ. 2. σελ. 5482 καὶ
§ 73.
Μοναί, ὡς ἀναιρεσίβλητοι. § 14.
Νέα ἀναίρεσεως αἰτήσεις. σ. 5501—
5508.
Νομὴ καὶ κυριότης. § 85, ιε.
Νόμος. Κακὴ ἐφαρμογὴ ἢ ψευδὴς ἐρ-
μηνεῖα ἀστυκοῦ νόμου. § 49 — 53
ἐθιμον. Τελεσιδικία. § 51. 52. Με-
ρικῶν νόμων καὶ διαταγμάτων. § 54
ἐπ. Νόμος μὴ ἐπικαλούμενος. § 53.
Νόμος 25 Νοεμβρ. 1836. § 85, γ.
ἐφαρμογὴ νόμου. § 415 ἐπ.
Ὀδοποιία. § 24.
Οἰκονομικοὶ ἔφοροι § 94.
Ὀνομα § 408.
Ὅριστικαὶ ἀποφάσεις § 12 ἐπ.—Τε-
λεσιδικοί, (αὐτ.).—Ἀνεκκλητῶς ἐκ-

- διδόμεναι (αὐτ.) — Ἀναιρουμένης τῆς παρεμπιπτούσης, ἀναιρεῖται καὶ ἡ ὀριστική; § 130 ἐπ.
- Ὅρκος § 140. Προθεσμία πρὸς ἀναιρεσιν κατὰ τῶν περὶ ὅρκου. § 41. Ἰδ. τὴν ὥδε λ. παρεμπίπτουσαι ἀποφάσ. Οὐσιώδεις. Ἰδε τὴν ὥδε λ. Δικονομικαὶ διατάξεις.
- Παράβολον § 114.
- Παραγραφή. § 85, I.
- Παραίτησ. ἀπὸ ἀναιρέσεως. § 2. 86 ἐπ. 89.
- Παραμόρφωσις. § 49.
- Παραπομπή. πότε περιττή; § 146, ε.
- Παραπομπή. § 115 ἐπ. 116. Σ. σημ. 1 σ. 5489. Ἀναιρεσ. κατὰ τοῦ δικαστηρίου τῆς παραπομπῆς. § 86 ἐπ.
- Παραπομπῆς δικαστηρίου τι δικάζει; § 126 ἐπ. ὑποχρεοῦνται ἐκ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου; § 127.
- Παρακολουθήματα. Ἰδε τὴν ὥδε λ. Τόκοι.
- Παράστασις ἐπὶ δικαστηρίου δήμεων. Σημ. 1. σελ. 5483.
- Παράτασις. Ἰδ. τὴν ὥδε λ. Προθεσμία.
- Παρέμβασις. § 132.
- Παρεμβάλλοντες ζητοῦν ἀναιρεσιν; § 2 σημ. 1-3 καὶ § 4 ἐπ. Αἴτησις ἀναιρ. κατὰ τοῦ προεπικληθέντος. § 11².
- Παρεμπίπτουσαι ἀποφάσεις § 80 ὅς. ὑπόκεινται εἰς ἀναιρεσιν; § 30 — 36 ὅς. Αἱ περὶ ὅρκου; 37 ἐπ. προθεσμία πρὸς ἀναιρεσιν. § 97 ἐπομ.
- Ἀναιρουμένης τῆς προδικ. ἢ παρεμπιπτούσης, ἀναιρεῖται καὶ ἡ ὀριστική; § 130. ἐπ.
- Πάτραι § 826. 96.
- Περιορισμός ἀγωγῆς. § 15. 80.
- Περὶ ὠρισμένη ἐφαρμογή. σημ. 1 τῆς σελ. 5483.
- Πληρεξουσιότης § 2. 85, ιβ. Ἰδε τὰς ὥδε λ. ὑπογραφή ἀνατροπή.
- Πληρεξούσιοι. — Προθεσμία πρὸς ἀναιρεσιν. § 90. — 94. ἐπ.
- Πράξεις προέδρων περὶ μισθώτ. § 73.
- Προδικασία. § (85 ἢ 4). 106 ἐπ.
- Προδικαστικά. Ἰδε τὴν ὥδε λ. παρεμπίπτουσαι.
- Προέδρων πράξεις. § 28. Περὶ μισθώσεως. § 73.
- Προθεσμία πρὸς ἀναιρεσιν § 90 — 95 ἐπ. Κατὰ τῶν περὶ ὅρκου. § 41.
- Προξ. σημ. 4 σ. 5483.
- Προκαταβολαί § 85 ἐδ. τελ.
- Προξενικὰ δικαστήρια. § 23.
- Προσεπικλήσεις. Ἰδε τὴν ὥδε λ. Παρέμβασις.
- Προσωρινὰ μέτρα. § 80.
- Προτάσεις ἐγγράφοι. § 63.
- Προτάσεις. Ποῖαι δεκταί; Ἰδε τὴν ὥδε λ. Ἀρείος Πάγος.
- Προτίμησις § 149.
- Πρωτοδικεῖα δικάζοντα ὑποθέσεις Εἰρηνοδικῶν § 21.
- Πτωχεύσαντες ζητοῦν ἀναιρεσιν; § 3.
- Κατά τινας ἢ ἀναιρεσις; § 7.
- Σιγή. Ἀποσιώπησις αἰτήσεως πινός. § 46.
- Στρατιωτικοί. Ἐπίδοσις. § 111 ἐπ.
- Συμβάσεις. § 54.
- Συμφέρον. § 1. 2.
- Συνάφεια Πού ἢ ἀνακοπή; Σημ. 2 σελ. 5487.
- Σύνδικοι ὡς ἀναιρεσιδὲς. § 7.
- Σύνθεσις κακῆ. § 45. 78.
- Σχέδιον Πατρῶν. § 96.
- Ταμίαι. Δημόσιον αἰτοῦν ἀναιρεσιν. § 5 εἰς δίκας περὶ τοῦ σχεδίου Πατρῶν. § 26. 96.
- Τελεσιδικία. § 52 126. 127 ἐπ. 131.
- Τελεσιδικοὶ ἀποφάσεις § 12 ἐπ. 17.
- Τελῶν προκαταβολαί. § 85 ἐδ. τελ.
- Τόκοι. § 15 καὶ Σημ. 1 ἐπομ. σελ. 5523. Ἰδε τὴν ὥδε λ. περιορισμός.
- Τρίτοι § 2.
- Υπερβάσις καθηκόντων § 30 ἐπ. 64 ἐπ. 47. 78 ἐπ. 80.
- Υπερημερία. Σελ. 5499 (σημ. 2 σ. 5482).
- Υπέρμετρος βλάβη. Σημ. 2 σ. 5482.
- Υπογραφή. § 85 ἐδ. ιβ. 110².
- Υποθήκη. § 128. 129.
- Φαρμακεία. § 60.
- Φυτεῖαι. Βλάβαι εἰς δένδρου. § 25.
- Χειράφεται. § 11².
- Χρονολογικὸν σύστημα διαθηκῶν. § 85 ἐδ. 9.
- Ψευδὴ ἐφαρμογή. Ἰδε τὴν ὥδε λ. νόμος.

Πίναξ τῶν ἐν τῇ προηγουμένῃ λ. ἀναίρεσις
μνημονευομένων ἀποφάσεων.

- 1 τοῦ 45. Σελ. 5518.
 289 τοῦ 39. Σημ. 3 σελ. 5523.
 44 τοῦ 45. Σελ. 5517 σημ. 4 καὶ
 § 118. 124. α.
 75 τοῦ 46. § 116. α.
 77 τοῦ 46. Σελ. 5518.
 30 τοῦ 47. § 50. β.
 47 τοῦ 48. Σελ. 5518.
 87 τοῦ 48. § 109. α.
 136 τοῦ 48. σελ. 5506.
 146 τοῦ 48. § 122³.
 156 τοῦ 48. § 87.
 160 τοῦ 48. § 87 σελ. 5507 καὶ
 173 τοῦ 48. § 87 καὶ σελ. 5506.
 3 τοῦ 49. Σελ. 5518.
 53 τοῦ 49. Σελ. 5518.
 69 τοῦ 49. § 86.
 285 τοῦ 49. § 124. β.
 25 τοῦ 50. § 46.
 25 τοῦ 50. § 109. α.
 69 τοῦ 50. ὑποσ. 5487.
 72 τοῦ 50. Σελ. 5468. 5469.
 91 τοῦ 50. § 109. α.
 10 τοῦ 52. Σελ. 5469.
 306 τοῦ 52. Σελ. 5483.
 453 τοῦ 52. § 86.
 499 τοῦ 53. § 70.
 499 τοῦ 53. § 13.
 280 τοῦ 53. § 52.
 301 τοῦ 53. § 14.
 322 τοῦ 53. § 86 καὶ σημ. 3 σελ.
 5523.
 349 τοῦ 53. § 75.
 362 τοῦ 53. § ὑποσημ. σ. 5475.
 96 τοῦ 54. § 97.
 292 τοῦ 55. § 86.
 6 τοῦ 56. σ. 5468.
 48 τοῦ 56. σελ. 5468.
 466 τοῦ 56. ὑποσ. σ. 5475.
 209 τοῦ 56. § 44.
 215 τοῦ 56. § 37.
 231 τοῦ 56. § 78.
 231 τοῦ 56. § 78.
 248 τοῦ 56. § 126. β.
 260 τοῦ 56. § 79.
 51 τοῦ 57. § 111.
 98 τοῦ 57—ὑποσ. σελ. 5475.
 129 τοῦ 57—ὑποσ. σελ. 5475.
 141 τοῦ 57—ὑποσ. σ. 5475.
 208 τοῦ 57—ὑποσ. σελ. 5475.
 307 τοῦ 57—ὑποσ. σελ. 5475.
 314 τοῦ 57. § 84.
 8 τοῦ 58. § 78.
 18 τοῦ 58. § 86.
 34 τοῦ 58—ὑποσ. 4 σελ. 5467.
 78 τοῦ 58. § 78.
 126 τοῦ 58. Σημ. 30. 5523.
 135 τοῦ 58. § 75.
 187 τοῦ 58. Σημ. 3 σελ. 5517.
 32 τοῦ 59. § 65.
 156 τοῦ 59. § 130².
 222 τοῦ 59. Σημ. 3 § 139.
 318 τοῦ 60. § 11².
 289 τοῦ 61. § 126. α.
 178 τοῦ 62. Σημ. 3 σελ. 5523.
 180 τοῦ 62. Σημ. σελ. 5487.
 63 τοῦ 63. § 105.
 145 τοῦ 63—ὑποσ. σελ. 5489.
 145 τοῦ 63. § 75.
 231 τοῦ 63. § 54.
 235 τοῦ 63. Σελ. 5483.
 283 τοῦ 63. § 15.
 258 τοῦ 64. Σελ. 5518.
 274 τοῦ 64. § 60.
 315 τοῦ 64. § 118.
 413 τοῦ 64. § 118.
 74 τοῦ 65. § 22.
 79 τοῦ 65. § 22.
 105 τοῦ 65. § 86.
 173 τοῦ 65. § 86.
 251 τοῦ 65. § 80².
 451 τοῦ 65. § 72.
 251 τοῦ 65. § 75.
 34 τοῦ 66. § 79.
 48 τοῦ 66. § 86.
 77 τοῦ 66. ὑποσ. σελ. 5475.
 265 τοῦ 66. § 122².
 445 τοῦ 66. Σημ. 30. σ. 5523.
 36 τοῦ 67. Σελ. 5524.
 56 τοῦ 67. § 124. γ.

- 201 τοῦ 67, § 85, α.
 311 τοῦ 67. Σημ. 4 σελ. 5517 καὶ
 § 119.
 4 τοῦ 68, § 38.
 9 τοῦ 68, § 68, 75.
 52 τοῦ 68, § 86.
 7 τοῦ 69, § 120.
 33 τοῦ 69, § 85, 16.
 49 τοῦ 69, § 121.
 82 τοῦ 69, § 75.
 82 τοῦ 69, § 66.
 99 τοῦ 69. Σημ. 4 σελ. 5514,
 417 τοῦ 69, § 85, γ.
 433 τοῦ 69, § 121.
 443 τοῦ 69, § 85, 6.
 456 τοῦ 69, § 85, ιδ.
 470 τοῦ 69, ὑποσ. σ. 5478.
 474 τοῦ 69, § 85, γ.
 474 τοῦ 69, § 85, ιε.
 483 τοῦ 69, § 71.
 491 τοῦ 69, § 16.
 493 τοῦ 69, § 136.
 226 τοῦ 69, § 113.
 237 τοῦ 69, § 422.
 254 τοῦ 69, § 85, ιε.
 269 τοῦ 69. Σελ. 5518.
 27 τοῦ 70, σελ. 5507.
 36 τοῦ 70. Σημ. 4 σελ. 5514.
 39 τοῦ 70 § 65.
 64 τοῦ 70, § 32.
 446 τοῦ 70, § 141.
 429 τοῦ 70, § 34.
 454 τοῦ 70, § σελ. 5483.
 455 τοῦ 70, § 139.
 462 τοῦ 70. Σελ. 5518.
 210 τοῦ 70, § 113.
 222 τοῦ 70, § 66, 6.
 23 τοῦ 71, § 17.
 62 τοῦ 71, § 113.
 66 τοῦ 71, § 49.
 77 τοῦ 71, § 33.
 82 τοῦ 71. Σημ. 2 σελ. 5476.
 98 τοῦ 71, § 113.
 409 τοῦ 71, § 48.
 438 τοῦ 71, § 55.
 473 τοῦ 71—σελ. 5508.
 231 τοῦ 71, § 20.
 242 τοῦ 71, § 94.
 249 τοῦ 71, § 110.
 251 τοῦ 71, § 66, γ.
 276 τοῦ 71, § 105.
 22 τοῦ 72. Σημ. 2 σελ. 5476.
 60 τοῦ 72, § 127.
 71 τοῦ 72, § 34.
 95 τοῦ 72, § 105.
 157 τοῦ 72, § 73.
 162 τοῦ 72, § 21.
 178 τοῦ 72, § 110.
 260 τοῦ 72, § 80.
 269 τοῦ 72—σελ. 5508.
 283 τοῦ 72, § 81.
 17 τοῦ 73. Σημ. 2 σελ. 5516.
 17 τοῦ 73, § 81.
 29 τοῦ 73, § 109, 6.
 53 τοῦ 73, § 82.
 75 τοῦ 73, § 10.
 119 τοῦ 73, σελ. 5508.
 167 τοῦ 73, § 105.
 169 τοῦ 73, § 23.
 170 τοῦ 73, σ. 5510.
 183 τοῦ 73, § 34.
 189 τοῦ 73, σελ. 5510.
 196 τοῦ 73, § 67.
 218 τοῦ 73, § 3.
 226 τοῦ 73, § 69.
 226 τοῦ 73, § 75.
 306 τοῦ 73, § 13 ι.
 7 τοῦ 74, § 138.
 10 τοῦ 74, § 24.
 16 τοῦ 74, § 139.
 25 τοῦ 74, § 4. 5² καὶ § 43.
 38 τοῦ 74, ὑποσ. 2 σελ. 5476 καὶ
 § 31.
 41 τοῦ 74, § 116.
 53 τοῦ 74, § 22, α.
 64 τοῦ 74, § 83.
 84 τοῦ 74, § 4.
 137 τοῦ 74, § 140.
 158 τοῦ 74, § 102.
 184 τοῦ 74, § 34.
 197 τοῦ 74, § 34.
 260 τοῦ 74, § 112.
 264 τοῦ 74, § 110 δις.
 267 τοῦ 74, § 18.
 276 τοῦ 74—ὑποσ. 2 σελ. 5476.
 319 τοῦ 74, § 132.
 325 τοῦ 74, § 41.
 337 τοῦ 74, § 143.

41 τοῦ 75, § 61.
 55 τοῦ 75, § 105.
 57 τοῦ 75, § 63.
 67 τοῦ 75, § 58.
 94 τοῦ 75, § 36².
 101 τοῦ 75—ὕποσ. σελ. 5475.
 127 τοῦ 75, § 116.
 160 τοῦ 75. Σελ. 510.
 165 τοῦ 75, § 133.
 167 τοῦ 75, § 35.
 173 τοῦ 75, § 55.
 175 τοῦ 75—ὕποσ. 2 σελ. 5476.
 179 τοῦ 75, § 130².
 193 τοῦ 75, § 103.
 201 τοῦ 75, § 48.
 247 τοῦ 75, § 57.
 217 τοῦ 75, § 59.
 220 τοῦ 75, § 85, ε.
 231 τοῦ 75, § 46 δς.

239 τοῦ 75, § 98.
 246 τοῦ 75, § 11.
 301 τοῦ 75, § 25.
 308 τοῦ 75, § 48.
 325 τοῦ 75, § 22, 6.
 332 τοῦ 75, § 134.
 333 τοῦ 75, § 39.
 353 τοῦ 75, § 105.
 357 τοῦ 75, § 85, ς.
 360 τοῦ 75, § 85, δ.
 361 τοῦ 75, § 41.
 27 τοῦ 76, § 40.
 27 τοῦ 76.—ὕποσ. 2. σ. 5476.
 64 τοῦ 76, σελ. 5500.
 133 τοῦ 76, § 41 δς.
 174 τοῦ 76, § 4.
 224 τοῦ 76. Σημ. 4 σελ. 5523.
 237 τοῦ 76, § 11³.

ΑΝΑΚΛΗΣΙΣ. Ἴδε τὴν λ. ἀνάκλησις τῆς σελ. 177 Πείρας.—

Πολιτογράφῃς ἀδεία τοῦ βασιλέως ἀνακαλεῖται; Βλ. Α. Π. 75 τοῦ 1872 ἐν τῇ ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Ἰθαγένεια.— Ἀνάκλησις ἐντολῆς ἴδε τὴν λ. ἀνάκλησις ἐν σελ. 1255 Πείρας ἔτι Καλ. γ' σελ. 282 ἔκδ. 2.—Ἀνάκλησις προικός. Ἴδε τὴν ἐν σελ. 3393 τῆς Πείρας λ. Ἀνάκλησις.

ΑΝΑΚΛΗΣΙΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ. Βλ. σελ. 178—180. 3293 (§ 23 πράξεις προέδρου). 3450 (§ 13). 4008 σημ. 12 τῆς Πείρας.—Οἶκ. § 85 σημ. 8 ἔκδ. 3.

§ 1. Τὰ δικαστήρια ἔχουσι μὲν τὸ δικαίωμα νὰ ἀνακαλῶσι τὰς προπαρασκευαστικὰς καὶ παρεμπιπτούσας ἀποφάσεις των (180 πολ.), δὲν ὀφείλουσιν ὅμως νὰ σκέπτονται ἐπὶ τῆς περὶ ἀνακλήσεως προτάσεως. (Α. Π. πολ. 68 τοῦ 1873).—Ἴδε σελ. 179 ἐν ἀρχῇ τῆς Πείρας.

§ 2. Δὲν συγχωρεῖται αἵτησις περὶ ἀνακλήσεως ἀποφάσεως, δι' ἧς ἐπεβλήθη ὁρκος εἰς τινὰ τῶν διαδίκων πρὶν ἢ οὗτος δηλώσῃ ἂν τὸν ἀποδέχεται. (Α. Π. 164 τοῦ 74)¹.—Βλ. τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Ὁρκος.

§ 3. Ἰπάρχει ἀφορμὴ ἵνα ἀνακαλέσῃ ὁ Ἄρειος Πάγος ἀφάσιν ἣν ἐξέδοτο ἐρήμην τοῦ ἀναιρεσίοντος, ὅστις κατὰ τὴν συζήτησιν δὲν ἔζη; Βλ. σ. 155 (ζήτ. 299) τοῦ πρώτου ἡμετ.

(1) Ἴδε τὴν λ. Ἀνάκλησις ἐν σελ. 2832 τῆς Πείρας.—Βλ. σελ. 502 Οἶκον. ἔκδ. 3.

Παραρτήματος καὶ τὴν ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. Διακοπή τῆς δίκης.

§ 4. Ὅριστικαὶ ποινικαὶ ἀποφάσεις ἀνακαλοῦνται; Ἴδε ἀνωτ. σελ. 5526 λ. Ἀναίρεσις § 135.

ΑΝΑΚΛΗΣΙΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ. Βλ. Παπ. κληρ. δίκ. § 829—843 καὶ σελ. 715. 738. — Ἴδε τὰς ἐν τῷ Παραρτήμ. τούτῳ λ. Διαθήκαι. Κληρονομία.

ΑΝΑΚΛΗΣΙΣ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΟΣ. Βλ. Πείρας σελ. 2603 (§ 53). 2605 (§ 56). 4927 ἐπ. 2967 (λ. ἀνάκλησις). — ἐν λ. στρατὸς (τοῦ Παραρτ. τούτου) τεθήσεται ἡ Α. Π. 203 τοῦ 75. — Ἴδε τὰς ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Διατάγματα καὶ Νόμοι.

ΑΝΑΚΛΗΣΙΣ ΔΩΡΕΑΣ τοῦ πατρὸς ἔνεκεν ἐπιγεννηθέντος τέκνου. (σελ. 97 Καλ. περὶ κληρ.). — Ἴδε τὰς ἐν τῇ Πείρᾳ καὶ τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. Δωρεὰ καὶ κληρονομία.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ ΔΙΚΗΣ. Βλ. Πείρας σ. 3025—3066. 3434—3444. Βλ. τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Παρέμβασις.

ΑΝΑΚΟΠΗ¹. Ἴδε Πείρας σ. 180—200, ἔνθα τὰ προηγούμενα.

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ.

Ποιοὶ θεωροῦνται ὡς ἐρήμην δικασθέντες; § 1. — Ποινικαὶ δίκαι. Ποῖαι ἀρχαὶ ἰσχύουσι περὶ ἐρημοδικίας; Ἐφετεῖα. Εἰρηνοδικεῖα. Ἐγγυηταί. § 1. — Ποιοὶ ἀνακόπτουσι; § 2 ἐπ. Διάδικοι. Διάδοχοι. Ὁμόδικοι. § 2. — Δανεισταί. § 3. — Ἀσφαλισταὶ καὶ ἰδιοκτῆται ἀνακόπτουσιν ἀποφάσεις ναυαγαιρειακῆς ἐπιτροπῆς; § 4. — Ἐκκαθάρσις ἐκ ναυαγίου § 5.

Ἀποφάσεις καὶ πράξεις ὑποκείμεναι εἰς ἀνακοπὴν. § 6 ἐπ. — Παραπομπὴ εἰς Πεῖραν. § 6. — Πᾶσα ἐρήμην ἀπόφασις. Αἱ περὶ τὴν ἐκτέλεσιν. Διαιτητικαὶ ἀποφάσεις. Ἐπ' ἀναφορὰ ἀποφάσεις. Βουλευματα συρβουλίου § 7. — Παντὸς δικαστηρίου ἀποφάσεις ὑπόκεινται εἰς ἀνακοπὴν; § 8. — Τῶν προέδρων καὶ Εἰσηγητῶν; § 9. — Αἱ ἐρήμην τοῦ ἀνακόπτοντος ἐκδιδόμεναι. § 10. — Κατὰ πάσης πράξεως, εἰς ἣν δὲν συνήρῃτε τίς. (Ἐκτέλεσις ἀποφάσεων) § 11. — Ἀποφάσεις περὶ τὴν ἐκτέλεσιν. § 12. — Πράξεις προέδρων περὶ διηγηρικῶν δικαιωμάτων. § 13. — Πράξεις προέδρων περὶ μισθώσεως. § 14. — Ἐπιταγὴ πρὸς πληρωμὴν § 17. — Ἀποφάσεις διορίζουσαι μεσεγγυούλους § 18. — Ἀποφάσεις ναυαγαιρειακῆς ἐπιτροπῆς § 19. — Πότε προτείνεται ὅτι ἡ ἀπόφασις δὲν ὑπέκειτο εἰς ἀνακοπὴν; § 20. — Ἀνακοπὴ κατὰ τοῦ συμβιβασμοῦ πτωχεύσαντος § 20².

Προθεσμία πρὸς ἀνακοπὴν. Παραπομπὴ εἰς τὴν Πεῖραν § 21. — Ὁκταήμερος ἢ προθεσμία, παρεκτεινομένη λόγῳ ἀπουσίας. Πενθήμερος ὡς πρὸς τὰς ἀποφάσεις τῶν εἰρηνοδικῶν § 22. — Ἀπὸ πότε ἄρχεται ἡ προθεσμία; Πρὸ τῆς κοινοποιήσεως τῆς ἀποφάσεως χωρεῖ ἀνακοπὴ. Ἀνασταλτικόν

(1) Πολ. 503 511. 596—600. Γαλ. 20—22. 157, 165. Δαλ. jugent par défaut ἀρ. 163 ἐπ. Οἰκ. § 227 ἐπ. ἐκδ. 3.

ἀποτέλεσμα § 22.—'Ανακοπή τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ διατριβόντων. § 23.—'Ανακοπή τῶν μὴ ἐχόντων κατοικίαν ἐν Ἑλλάδι. § 24.—Προθεσμία ἀνακοπῆς ἀποφάσεως κυρούσης κατὰσχέσιν § 25.—Περὶ πίνακος κατατάξεως § 26.—Διοικητικαὶ πράξεις § 27.—Τὸ ἐκπρόθεσμον ἐξετάζεται αὐτεπαγγέλτως; § 28.—Βραδεῖα ἐπίδοσις ἔχει ἀποτελέσματα ἐνίοτε; § 28³.

Διαδικασία καὶ ἀπόφασις. Παραπομπὴ εἰς Πεῖραν § 29.—Τὸ ἔγγραφον τῆς ἀνακοπῆς τί περιέχει; Κατοικία. Λόγοι. Ὑπογραφή. § 30.—Ἐπιφέρει ἡ ἀνακοπὴ ἀναστολὴν τῆς ἀποφάσεως; Νέαν τῆς ὑποθέσεως ἐξετάσιν; Ποῖαι προτάσεις γίνονται; § 30.—Τίτι ἐπιδίδεται ἡ ἀνακοπή; § 30²—'Απόστασις § 30³.—Παρά τίνι δικαστηρίῳ γίνεται ἡ ἀνακοπή; Ἐάν πρόκειται περὶ πράξεως προσέδρου ὁρώσης δικαιώματα δικηγορικά; § 31.

Ὁ δικασθεὶς ἐρήμην καὶ ἀποτυχὼν εἰς τὴν περὶ ἀνακοπῆς δίκην ποῖαν δρεῖλει νὰ ἐκκαλέσῃ; § 31.—Παραίτησις ἀπὸ τῆς ἀναψηλαφήσεως μετὰ τὴν ἔκδοσιν ἐρήμην ἀποφάσεως ἀπορριπτούσης αὐτήν. § 32.

'Ανατροπὴ τῆς κατ' ἀνακοπὴν δίκης. § 33.—'Αδιάρετον. § 34.

§ 1. Ποῖοι θεωροῦνται ὡς ἐρήμην δικασθέντες; Βλ. τὴν σημ. 2 τῆς ἐπ. § 2. Πρὸς Πείρας σελ. 181 ἐπ. καὶ Οἰκ. § 111 σημ. 1. 2 ἐκδ. 3. Ἐνταῦθα προσθετέον τὰ ἐξῆς·

Ὁ παρασταθεὶς μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς συζητήσεως, καὶ προτείνας ἐνστάσεις τινὰς προδικαστικὰς ἀποσυρθὴ μετὰ τὴν ἀπορρίψιν αὐτῶν, πρὶν ἢ ἀρχίσῃ ἡ ἐξετάσις τῶν μαρτύρων καὶ ἡ κατ' οὐσίαν συζήτησις τῆς ὑποθέσεως, θεωρεῖται ὡς ἐρήμην δικασθεὶς. (Α. Π. ποιν. 77 τοῦ 1848).

Ὡς πρὸς τὰ ποινικὰ δικαστήρια λέγομεν καὶ τὰ ἐξῆς·—Ὁ νόμος ἐχορήγησεν εἰς τὸν ἐπὶ πλημμελήματι ἢ πταίσματι κατηγορούμενον τὸ δικαίωμα νὰ δικάζῃται ἐρήμην, καὶ ἐάν οὐδένα ἔχη πρὸς τοῦτο λόγον· τοῦ δὲ δικαιώματος τούτου δύναται νὰ κάμῃ χρῆσιν καὶ ἂν παρευρίσκηται κατὰ τὴν ἐκδίκασιν τῆς κατ' αὐτοῦ κατηγορίας (Α. Π. ποιν. 74 τοῦ 39)· ὅθεν καὶ ὁ προφυλακισμένος κατηγορούμενος δὲν στερεῖται τοῦ δικαιώματος τούτου. (Δαλ. jug. par défaut § 159. Hellie § 4321. Contra Trebutien σελ. 498).

Παρατηρητέον ὅτι διατηρεῖ τὸ δικαίωμα νὰ δικασθῇ κατ' ἐρήμην καὶ ὁ ἀναλαβὼν κατ' ἀρχὰς τὸν δικαστικὸν ἀγῶνα, ἂν μεταμελούμενος ἀποχωρήσῃ βραδύτερον, ἐνόσω δὲν ἐξήντηλσε πᾶσαν τὴν ὑπεράσπισίν του, ἥγουν δὲν ἀπελογήθῃ εἰς τὴν κατ' αὐτοῦ κατηγορίαν (Hellie ἀρ. 3914. 3915. 4319—4323). Ὅθεν ὡς ἐρήμην μὲν δικασθεὶς θεωρεῖται ὁ πρὸ τῆς ἐξετάσεως τῶν μαρτύρων ἀποχωρήσας κατηγορούμενος (ποιν. 62 τοῦ 46. 196 τοῦ 66), καὶ ἐν γένει ὁ μὴ ἀπολογηθεὶς (ποιν. Α. Π. 63 τοῦ 70)· ὡς κατ' ἀντιμωλίαν δὲ δικασθεὶς ὁ ἀποχωρήσας κατὰ

τὴν διάσκεψιν (ποιν. 127 τοῦ 66) ἢ κατὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς ἀποφάσεως. (Ποιν. 17 τοῦ 49)¹.

Δικάζεται ἐρήμην ὁ δι' ἀδίκημα ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ κατηγορούμενος; Βλέπε τὴν ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λέξιν Ἀστυνομία.

Ἡ ἀνωτέρω Α. Π. 63 τοῦ 70 φέρει· «Ἐπειδὴ ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἄρθρων 394, 395 καὶ 344 τῆς ποιν. δικονομίας προκύπτει ὅτι ἐνώπιον τῶν πλημμελειοδικῶν ἡ συζήτησις γίνεται κατ' ἀντιμωλίαν, ὅταν ὁ κατηγορούμενος ὅχι μόνον ἐμφανισθῇ κατὰ τὴν συζήτησιν, ἀλλὰ καὶ παραμένει εἰς αὐτὴν ἀπολογούμενος, δηλ. μέχρι τοῦ πέρατος τῆς περὶ τὴν ἀπόδειξιν διαδικασίας· ὁ δὲ ἐμφανισθεὶς κατὰ τὴν ἐναρξιν τῆς συζητήσεως καὶ ἀποσυρθεὶς πρὸ τῆς ἀπολογίας (ἐπὶ τοῦ προκειμένου μάλιστα ἅμα τῇ ἐναρξί τῆς ἐξετάσεως τῶν μαρτύρων τῆς κατηγορίας) πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς μὴ ἐμφανισθεὶς καὶ νὰ δικασθῇ, τούτου ἕνεκεν, ἐρήμην, τοῦ νόμου μὴ ἐπιτρέποντος τὸ δικαίωμα τῆς ἀνακοπῆς μόνον εἰς τοὺς ἐξ ἀπειθείας μὴ ἐμφανιζομένους, ἢ ἐμφανισθέντας καὶ ἄνευ νομίμου αἰτίας ἀρνούμενους τὴν μαρτυρίαν των μάρτυρας (ἄρθρ. 381, 382, 334, 395, 195 καὶ 196 αὐτόθι), καὶ ἐκτὸς τοῦ τῆς προθεσμίας οὐδὲνα ἄλλον καθιερῶντος περιορισμὸν ὡς πρὸς τοὺς κατηγορουμένους, ἀκόμη καὶ τοὺς ἐξ ἀπαθείας μὴ ἐμφανιζομένους ἢ ἀποσυρομένους τῆς συζητήσεως πρὸ τῆς κατ' αὐτῶν ἀποφάσεως τῆς ὑποθέσεως. (ἄρθρ. 403, 336 καὶ 439 αὐτόθι).

Ἐπειδὴ, τούτων οὕτως ἐχόντων, ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις κατὰ παραβίασιν τῶν ἄρθρων 394, 395, 399 καὶ 344 ἐδίκασε κατ' ἀντιμωλίαν τὸν μὴ ἀπολογηθέντα κατηγορούμενον· ἕνεκα δὲ τούτου παρεβιάσθη καὶ ἡ τοῦ ῥηθέντος ἄρθρ. 403 διάταξις περὶ τοῦ δικαιώματος πρὸς ἀνακοπὴν τῆς τοιαύτης ἀποφάσεως. Ὅθεν ἡ ἀπόφασις ἔστιν ἀναιρετέα δυνάμει τοῦ ἄρθρου 407 § 8 καὶ 9 τῆς ποιν. δικον. (Ποιν. Α. Π. 63 τοῦ 1870).

§ 12. Ποῖαι ἀρχαὶ ἰσχύουσι παρ' ἡμῖν ὡς πρὸς τὴν ἐρημοδικίαν; Βλ. Οἰκ. § 113 ἐκδ. 3 καὶ Πείρας σελ. 181 ἐπ. 3043 ἐπ.². — Προσκληθέντων εἰς τὴν δίκην ἐγγυητῶν καὶ μὴ ἐμφανισθέντων, παραπέμπεται εἰς χωριστὴν συζήτησιν ἡ κατ' αὐτῶν

(1) Πρὸλ. Κωνσταντ. § 1268 καὶ τὸ ποινικὸν τῆς Πείρας Παραρτήμα.

(2) Ἐρημοδικία παρὰ τοῖς Εἰρηνοδικοῖς. Βλ. Πείρας σ. 993 § 116. Ἐρημοδικία εἰς τὰ ἐφετεῖα. Βλ. Πείρας σ. 1069—1610 (λ. ἐρημοδικία).

ἀγωγή. (Βλ. Πείρας σελ. 3043 ἐπ. 3048—3058 ἐπ. ἐνθα διὰ μακρῶν).

§ 2. Ποῖοι ἀνακόπτουσι; Βλ. Πείρας σελ. 183 ἐπ.—Μόνον ὁ διάδικος ὁ ἐρήμην¹ δικασθεὶς δύναται ν' ἀνακόψῃ· προσέτι δὲ οἱ διάδοχοι τῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ, εἴτε γενικοί, εἴτε εἰδικοί. Οἶκ. σ. 743 ἐκδ. 3.

§ 3. Ἀνακοπὴ δανειστῶν. Βλ. Πείρας σ. 183 (§ 9) καὶ 202 ἐν ἀρχῇ².

§ 4. Τὴν ἀπόφασιν τῆς ναυαγιαρσεικῆς ἐπιτροπῆς δύνανται ν' ἀνακόψωσι καὶ οἱ ἀσφαλισταὶ καὶ οἱ ἰδιοκτῆται. (Α. Π. πολ. 365 τοῦ 1867 φέρουσα· «Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρον 21 τοῦ περὶ ναυαγίων καὶ περὶ ναυαγιαρτέσεων νόμου τοῦ 1856, πάντες οἱ ἔχοντες συμφέρον ἐπὶ τοῦ πλοίου ἢ τοῦ φορτίου ὀφείλουσι νὰ ὑποβάλλωσι τὰς ἀπαιτήσεις των πρὸς τὴν ἐπὶ τούτῳ ἐπιτροπὴν, τὴν ἀπόφασιν τῆς ὁποίας δύνανται ν' ἀνακόψωσιν ἐνώπιον τοῦ ἀρμοδίου δικαστηρίου. Οὐδεμίαν δὲ ποιεῖται ὁ νόμος διάκρισιν ὡς πρὸς τὰ πρόσωπα τὰ δυνάμενα ν' ἀνακόψωσι τὴν ἀπόφασιν τῆς ἐπιτροπῆς, οὐδ' ὑπάρχει λόγος τις ἵνα ἀποκλεισθῶσι τοῦ ἐνδίκου αὐτοῦ μέσου οἱ ἰδιοκτῆται καὶ οἱ ἀσφαλισαί· τοῦναντίον δὲ παραδεξάμενον τὸ ἐν Καλάμας Πρωτοδικεῖον ἐσφαλμένως ἡρμήνευσε τὴν παρατεθεῖσαν διάταξιν καὶ παρεβίασε τὰς περὶ ἀποδείξεως οὐσιώδεις διατάξεις τοῦ νόμου παραλιπὼν νὰ ἐξετάσῃ τὸ θάσιμον, ἢ μὴ, τῶν λόγων τῆς ἀνακοπῆς, ὅπερ ἐπάγεται ἀναίρεσιν κατὰ τὰ συνδυασμένα ἄρθρα 201 καὶ 807 ἐδ. 5 καὶ 7 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας». (Α. Π. 365 τοῦ 1867).

§ 5. Πᾶς τις δύναται ν' ἀνακόψῃ παρὰ τῷ ἐμποροδικεῖῳ τὴν ἐκκαθάρισιν τοῦ εἰρηνοδίκου ἐπὶ ναυαγίων. (Α. Π. πολ. 235 τοῦ 1868)· ἴδε σελ. 2490 τῆς Πείρας. Πρβλ. καὶ τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. ναυαγιαίρεσις.

Ἡ εἰρημένη 235 τοῦ 1868 φέρει· «Ἐπειδὴ ἐκ τοῦ ἀπὸ 18 Σεπτεμβρίου 1856 περὶ ναυαγίων καὶ ναυαγιαρτέσεων νόμου διαλαμβάνοντος ὅτι ὁ μὴ ἀποδεχόμενος τὴν ἐκκαθάρισιν δύναται νὰ τὴν ἀνακόψῃ παρὰ τῷ ἐμποροδικεῖῳ, δὲν προκύπτει ὅτι

(1) Οἱ προσκεκλημένοι ὁμόδικοι μὴ ἐμφανιζόμενοι δὲν δύνανται δὲν δύνανται ν' ἀνακόψωσι τὴν ἀπόφασιν, ὡς οὐδὲ ὁ κύριος διακάτοχος τοῦ ἐπιδίκου πράγματος (Πολ. 511. 610), διότι καὶ ὡς πρὸς αὐτοὺς ἡ δίκη ἀντιμωλία ἦτο. (Οἶκ. σελ. 743 σημ. 2 ἐκδ 3). Βλ. Πείρας σ. 3045 ἐπ.

(2) Πλ. τὴν ἐπ. λ. Ἀνακοπὴ τρίτου. — Ἐν Πείρᾳ λ. πτώχευσις καὶ τελεσιδικία εὐρίσκετε σχετικὰ περὶ ἀνακοπῆς τῶν δανειστῶν.

μόνοι οἱ πρὸς διάσωσιν ἢ διαφύλαξιν τῶν ναυαγίων χορηγήσαντες συνδρομὴν ἔχουσι τὸ τῆς ἀνακοπῆς αὐτῆς δικαίωμα, οὔτε ὅτι πλὴν αὐτοῦ ἀποκλείεται τοῦ δικαιώματος αὐτοῦ πᾶς ἄλλος ὅστις ἔχει ἀξιώσεις ἐπὶ τοῦ φορτίου ἢ τοῦ πλοίου, ῥητὴ δὲ περὶ τοῦ ἐναντίου διάταξις δὲν ὑπάρχει ἐν τῷ νόμῳ τούτῳ, καὶ ἄνευ τοιαύτης ἐξαιρητικῆς διατάξεως πρέπει νὰ ἐφαρμοσθῇ ὁ γενικὸς κανὼν, καθ' ὃν τὸ ἐνδίκον τῆς ἀνακοπῆς μέσον συγχωρεῖται εἰς πάντα, ὅστις δὲν συνήργησεν μὲν, οὔτε προσελήθη καὶ οὔτε προσελήφθη εἰς τὴν ἐκκαθάρισιν, δὲν ἀποδέχεται ὅμως ὡς βλαπτόμενος ἐξ αὐτῆς, καὶ ἐπομένως κατ' αὐτὰ καὶ τὴν ἀληθεῖ ἐννοιαν τοῦ 7 ἄρθρου τοῦ προσημειωθέντος νόμου καὶ οἱ ἔχοντες ἀπαιτήσεις, εἴτε ἐπὶ τοῦ φορτίου εἴτε ἐπὶ τοῦ πλοίου, ἔχουσι δικαίωμα ἀνακοπῆς, ἡ δὲ τὰ ἐναντία παραδεχθεῖσα ἀπόφασις τῶν ἐμποροδικῶν καὶ ἀπορρίψασα τὴν ἀνακοπὴν τοῦ ἀναιρεσιόντος, ἐπὶ μόνῳ τῷ λόγῳ ὅτι εἰς τοὺς ναυαγιαιρέτας ἐχορηγήθη ἡ περιωρίσθη τὸ τῆς ἀνακοπῆς δικαίωμα, εἶναι ἐσφαλμένη ὡς ἐρμηνεύουσα ψευδῶς τὸ 7 ἄρθρον τοῦ αὐτοῦ νόμου καὶ ὡς παραβιάσασα τὴν οὐσιώδη διάταξιν τῆς πολ. δικονομίας 235, 201 δι' ὃν λόγον καὶ ἀναιρετέα εἶναι δυνάμει τοῦ ἐδ. 5 καὶ 7 τοῦ 807 ἄρθρ. τῆς αὐτῆς δικονομίας. (Α. Π. πολ. 235 τοῦ 68).

Κατὰ πόλων ἀποφάσεων καὶ πράξεων χωρεῖ ἀνακοπή;

§ 6. Βλ. Πείρας σ. 184 ἐπ. ἐνθα σχετικὰ ζητήματα.

§ 7—9. Πᾶσα ἀπόφασις δικασικὴ ἐν ἐρημοδικίᾳ ἐκδοθεῖσα ὑπόκειται εἰς ἀνακοπὴν· διότι τὸ ἐνδίκον τοῦτο μέσον δεκτὸν ἐστὶν ὅπου ῥητῶς δὲν ἀπαγορεύεται¹· ἀπαγορεύει δὲ αὐτὸ ὁ νόμος κατὰ τῶν διαιτητικῶν ἀποφάσεων², κατὰ τῶν ἐπὶ ἀναφορᾶ³

(1) Αλλ. § 173. Αἱ περὶ τὴν ἐκτέλεσιν; Βλ. Πείρας σελ. 1944 λ. ἀνακοπή, καὶ τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Κατάσχεσις.—Ὅρα κατωτέρω § 12.

(2) Βλ. Πείρας σελ. 3927 ἐν τέλει καὶ 3932 ἐπ. Οἰκ. § 224 σημ. 11 ἐκδ. 3. Αἱ ἀποφάσεις τῶν ἐιρηνοδικῶν (ὡς διαιτητῶν), εἰς ἃς περιάπτεται τὸ τῆς ἐκτέλεσεως ἐντάλμα ὑπόκεινται εἰς ἀνακοπὴν κατὰ τοῦ ἐντάλματος, ἐὰν ὦσιν ἄκυροι, οἷον ἐὰν ὑπεβλήθη εἰς διαιτησίαν ἀντικείμενον μὴ ὑπαγόμενον εἰς αὐτὴν (π. γ. διεκδίκησις προικίου ἀκινήτου). (Α. Π. πολ. 91 τοῦ 1876, περὶ ἧς ἐν λ. Διαίτησις).

(3) Βλ. Πείρας σελ. 593 ἐπ.—Πρβλ. τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Διαδικασία ἐπ' ἀναφορᾶ.—Ἴδε Οἰκ. § 200 σημ. 3 ἐκδ. 3 καὶ μίαν ἐξαίρεσιν ἐν τῷ ἄρθρ. 558 πολ., καθ' ὃ ἡ ἐκδιδομένη ἐν τῷ θέματι τοῦ 557 ἄρθρου ἀπόφασις ὑπόκει-

καὶ τῇ ἐγγράφῳ διαδικασίᾳ¹ ἢ ἐρήμην τοῦ ἀνακόπτοντος ἐκδομένων. Πολ. 507 ἐδ. 2. Γαλ. 122. 125. Οἶκον. § 227 ἐκδ. 3, ὅστις λέγει καὶ τὰ ἐξῆς· «Παντὸς δικαστηρίου αἱ ἀποφάσεις ὑπόκεινται κατὰ γενικὸν κανόνα εἰς ἀνακοπὴν, ἢ γοῦν τῶν εἰρηνοδικείων (ἐκτὸς τῶν θεμάτων τῶν ἄρθρων 1060. 1068 πολ.) τῶν πρωτοδικείων (καὶ ὅταν κατὰ παραπομπὴν τοῦ προέδρου δικάζωσι. Α. Π. 200 τοῦ 55), τῶν ἐμποροδικείων, τοῦ Ἐφετείου καὶ τοῦ Ἀρείου Πάγου², ὅταν δὲν δικάζη ὡς ἀκυρωτικόν. Πολ. 505. 505. 506. 728. 774. 827. Βλ. ἀνωτ. σ. 5526 περὶ ἀναιρέσεως. Διάτ. 8 Ἰουλίου 1838 περὶ ἐξαίρεσεως δικαστῶν ἢ ὁλοκληρῶν δικαστηρίων. Τῶν προέδρων αἱ ἀποφάσεις δὲν ὑποκείνται εἰς ἀνακοπὴν³. (Βλ. κατωτ. § 13. 14). Τῶν εἰσηγητῶν ὅμως ἐπιτετραμμένων τὰς ἀποδείξεις ὑπόκεινται ἐνίοτε⁴. Προσέτι πᾶσαι αἱ ἀποφάσεις, εἴτε ὀριστικαὶ εἰσιν εἴτε προπαρασκευαστικαὶ καὶ παρεμπύπτουσαι δύνανται νὰ προσβληθῶσι δι' ἀνακοπῆς.

§ 10. Ὁ ἀνακόπτων καὶ μὴ ἐμφανισθεὶς, ἐπομένως καὶ πάλιν ἐρήμην δικασθεὶς, δὲν ἔχει δικαίωμα εἰς δευτέραν ἀνακοπὴν· τοῦτο ἐστὶ τὸ λεγόμενον *opposition sur opposition ne vaut*, 507 πολ. ἐξ οὗ ἔπεται ὅτι ὁ ἀντίδικος τοῦ ἀνακόπτοντος μὴ ἐμφανιζόμενος δύναται ν' ἀνακόψῃ τὴν κατ' αὐτοῦ ἀπόφασιν (Καρρὲ ζ. 695² Καλ. ἀρ. 200)· ἀλλὰ καὶ ὁ ἀνακόπτων αὐτὸς ἔχει δευτέρας ἀνακοπῆς δικαίωμα ἐὰν ἐμφανισθῇ μὲν κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς ἀνακοπῆς αὐτοῦ, ἀλλὰ, διαταχθεῖσων ἀποδείξεων παρὰ τοῦ δικαστηρίου, ἀπολείπεται εἰς ἐπομένην συνεδρίαν. (Καρ. ζ. 694. Δαλ. ἀρ. 198. Α. Π. 334 τοῦ 64 περὶ ἧς ἐν Πείρᾳ σ. 188 σημ. 26)· ὁ Chauv. ὑποστηρίζει τὴν ἐναντίαν γνώμην, ἀλλὰ πρὸς τὴν ἡμετέραν δικονομίαν συμφωνότερα ἐστὶν ἡ τῶν ἄλλων γνώμη⁵. Ἡ Α. Π. 38 τοῦ 47 φέρει·

ται εἰς ἀνακοπὴν. Οἶκ. § 104 σημ. 11 ἐκδ. 3. Περὶ τῆς γαλ. δικ. Καρρὲ ζ. 660. Δαλ. § 175.

Ἀκυρότητες κατὰ βουλευμάτων τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου ἐπικυρωθέντων περὶ διορισμοῦ ἐπιτρόπου δὲν γίνονται δεκταὶ ἐνόσω δὲν προσβάλλονται δι' ἀνακοπῆς κατὰ τὸ 657 πολ. (Α. Π. 89 τοῦ 1871).

(1) Βλ. Οἶκ. § 114 σημ. 13 ἐκδ. 3.

(2) Αἱ ἐπὶ ἀγωγῆς περὶ ἀνατροπῆς ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου ὑπόκεινται εἰς ἀνακοπὴν. (Α. Π. πολ. 30 τοῦ 1875).

(3) Οἶκ. § 213 σημ. 11 ἐκδ. 3. Πείρας σελ. 3290.

(4) Πολ. 316 ἐδ. 2. Βλ. τὴν ἐν Πείρᾳ καὶ τῷ Παραρτ. τοῦτῃ λ. Εἰσηγηταί.

(5) Βλ. Πείρας σελ. 187—188 μετὰ τῶν ὑποσ. 18—28.

«Ἐπειδὴ ἡ ἐπελθοῦσα ἐντεῦθεν ὑπ' ἀριθμ. 3050 ἀπόφασις τοῦ Ἐφετείου ὅταν παρὰ τοῦ κηδεμόνος τῶν ἀνηλίκων ἀδελφῶν Κόκκαλη προσεβλήθη ἐπὶ ἀναιρέσει, δὲν ἦτο (καθ' ὅσον ἀφορᾷ αὐτοὺς) ἐπιδεκτικὴ προσβολῆς διὰ τοῦ τοιοῦτου μέσου, δυνάμει τῆς ρητῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 812, διότι, ἐκδοθεῖσα κατ' ἐρήμην τῶν αὐτῶν ἀνηλίκων, ὑπέκειτο προηγουμένως εἰς ἀνακοπὴν, τῆς ὁποίας ἡ προθεσμία δὲν εἶχε παρέλθει. Ἐπομένως ἡ περὶ ἀναιρέσεως τῆς προηγουμένης ὑπ' ἀριθμ. 3296, καθὼς καὶ ὑπ' ἀριθ. 3850 ἀποφάσεις, αἵτησις τῶν αὐτῶν ἀνηλίκων δὲν δύναται νὰ γίνῃ παραδεκτὴ. Ὁ δὲ ἰσχυρισμὸς τῶν πληρεξουσίων αὐτῶν, ὅτι δῆθεν ἀνακοπὴ κατὰ τῆς τελευταίας ὑπ' ἀριθ. 3850 δὲν ἐπετρέπετο εἰς αὐτούς, ἂν καὶ κατ' ἐρήμην ἐκδοθείσης, διότι τὸ ἐφετεῖον παρεδέχθη ὅτι οἱ ἀνήλικες εἶχον ἤδη κάμει χρῆσιν τοῦ ἐνδίκου τῆς ἀνακοπῆς μέσου κατ' ἄλλης προγενεστεράς ἀποφάσεως τοῦ αὐτοῦ ἐφετείου ὑπ' ἀριθ. 2707, ἐκδοθείσης ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἐκκλήτου δίκης ὡσαύτως ἐρήμην αὐτῶν, εἶναι ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀνυπόστατος· διότι ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ὑπ' ἀριθμ. 2707 ἀπόφ., καὶ ἂν ἐκληθῇ ὡς παρ' αὐτῶν νομίμως ἀνακοπεῖσα, μολονότι αὐτοὶ τὸ ἀμφισβητοῦσι, δὲν ἐδίκασεν ὁμως ὀριστικῶς τὴν ἔφωσιν τοῦ Πετροπούλου, ἀλλὰ περιέχει μόνον διατάξεις ἀποδείξεων ἐπιβληθεισῶν εἰς αὐτόν· ἡ δὲ ἀνακοπὴ ἐκείνη ἔλαβε τὴν ἐκθασίν της, διότι, γενομένης συζητήσεως ἐπ' αὐτῆς, ἡ διαληφθεῖσα ἀπόφασις ὑπ' ἀριθ. 2707 ἐν μέρει ἐτροπολογήθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3296· μόνη δὲ ἀπόφασις δικάσασα ὀριστικῶς τὴν τύχην ὅλης τῆς ἐκκλήτου δίκης, καὶ ἐπομένως τῆς ἐφέσεως τοῦ Πετροπούλου, εἶναι ἡ ὑπ' ἀριθ. 3850 ἐρήμην τῶν ἀνηλίκων ἐκδοθεῖσα· ὅθεν ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲν ὑπάρχει ἡ περίπτωσις ἡ προνοουμένη ἀπὸ τὰ συνδυασμένα ἄρθρα 596, 598 καὶ 507 τῆς δικονομίας, τὰ ὁποῖα ἀπαγορεύουσιν ἀνακοπὴν ἐπὶ ἀπορρίψεως ἀνακοπῆς, ἡγοῦν ἀνακοπὴν ἀποφάσεως ἀπορριπτύσεως προηγουμένην ἀνακοπὴν, τὴν ὁποίαν ὁ ἀνακόπτων, δευτέραν φορὰν ἀπολιπόμενος, δὲν ἐνεφανίσθη νὰ ὑποστηρίξῃ, ἔπεται ὅτι ἡ ὑπ' ἀριθ. 3850 ἀπόφασις ἦτο ἐπιδεκτικὴ ἀνακοπῆς παρὰ τῶν ἀνηλίκων, ὡς κατὰ πρώτην φορὰν διὰ τοῦ ἐνδίκου τούτου μέσου προσβληθησομένη.

Ἐπειδὴ, ὑποκειμένης ταύτης, ὡς εἴρηται, εἰς τὸ ἐνδίκον τῆς ἀνακοπῆς μέσον, τοὔτέστιν εἰς νέαν συζήτησιν τοῦ αὐτοῦ δικαστηρίου τῶν ἐφετῶν, ὅτε οἱ ἀνήλικες προσέφυγον εἰς τὸ τῆς ἀναιρέσεως ἄρα καὶ τοῦ Πετροπούλου ἡ κατ' αὐτῆς αἵτησις ἀναιρέσεως, ἡ ἀποτεينوμένη κατὰ τῶν ἀνηλίκων εἰς ἐποχὴν προγε-

νεστέραν ἔτι ἐκείνης τῆς τῶν ἀνηλίκων αὐτῶν, καθίσταται δυνάμει τῶν ἀνωτέρω δικονομικῶν διατάξεων, ἀμειβομένως ἀπαράδεκτος». (Α. Π. πολ. 38 τοῦ 47).

§ 10². Ἀναιρεθείσης ἀποφάσεως, παραδεξαμένης ἀνακοπὴν, δύναται ὁ ἀνακόπτων, ἐὰν ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῆς παραπομπῆς δικασθῇ ἐρήμην, ν' ἀνακόψῃ τὴν ἀπόφασιν; Οὐχί, λέγει ὁ Οἰκ. ἐν § 227 σημ. 9 ἐν τέλει. Καρρὸς ζ. 695 τρίς. Δαλ. § 201.

§ 11. 12. Κατὰ τῶν περὶ τὴν ἐκτέλεσιν ἐκδιδομένων ἐρήμην πρωτοδικῶν ἀποφάσεων συγχωρεῖται ἀνακοπή. (Α Π. 155 τοῦ 1871, ἣν ἴδε ἐν λ. κατὰσχεσις τοῦ Παραρτ. τούτου).

ΣΗΜ. Βλ. τὰ προηγούμενα ἐν Πείρᾳ σελ. 4836.

13. Πράξις προέδρου κηρύσσουσα εἰσπράξιμα τὰ δικαιώματα τῶν δικηγόρων ὑπόκειται εἰς ἀνακοπὴν εἴτε πρὸ τῆς ἐκτελέσεως εἴτε κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν. 241. 24 ὄργ. 235 Πολ. Δικονομίας. (Α. Π. πολ. 136 τοῦ 1875 φέρουσα ¹. «Ἐπειδὴ κατὰ τὴν γενικὴν τοῦ ἄρθρ. 235 τῆς Πολ. Δικονομίας διάταξιν ὁ μὴ συνεργήσας ἢ μὴ προσκληθεὶς ἢ μὴ προσληφθεὶς εἰς δικαστικὴν τινα ἢ ἐξώδικον πράξιν, φέρουσαν βλάβην εἰς αὐτὸν ἢ κίνδυνον εἰς τὰ νόμιμα συμφέροντά του, δύναται νὰ προσβάλῃ αὐτὴν δι' ἀνακοπῆς· ἐπὶ δὲ ἐκτελεστικῶν δικαιογραφῶν πᾶσα ἔνστασις ἢ ἔρις, κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἀναφυόμεναι, φέρεται δι' ἀνακοπῆς ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου κατὰ τ' ἄρθρα 871 καὶ 872 τῆς Πολ. Δικονομίας· ἄρα καὶ ἡ δυνάμει τοῦ ἄρθρου 242 τοῦ ὄργαν. τῶν Δικαστηρίων ἐκδιδομένη ὑπὸ τοῦ προέδρου τοῦ οἰκείου δικαστηρίου πράξις, ἡ κηρύττουσα εἰσπράξιμα τὰ δικαιώματα τῶν δικηγόρων, ὑπόκειται εἰς ἀνακοπὴν, εἴτε πρὸ τῆς ἐκτελέσεώς της, εἴτε μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς, δυνάμει τῶν προμνησθεισῶν διατάξεων· διότι ὁ νόμος δὲν διακρίνει, οὐδὲ διαγράφει περιορισμὸν τινα ὡς πρὸς τὸ εἶδος τοῦ ἐκτελουμένου δικαιογράφου, ἡ δὲ περὶ ἧς ὁ λόγος πράξις τοῦ Προέδρου, οὕσα τῆς ἀμφισβητουμένης οἰκείας αὐτοῦ δικαιοδοσίας (ἄρθρ. 242 τοῦ ὄργαν. τῶν Δικαστηρίων) καὶ ἀντικείμενον ἔχουσα τὴν ἐπιδίκασιν ἀπαιτήσεως ἰδιωτικῆς περὶ κεκτημένων ἤδη δικαιωμάτων, κατὰ τὸ ἄρθρ. 1. τῆς Πολ. Δικονομίας, ὑπάγεται εἰς τὸν γενικὸν περὶ ἀνακοπῶν κανόνα, μὴ καθιεροῦντος τοῦ νόμου ἐξαίρεσιν τινα ὡς πρὸς αὐτήν. Ἐκ τοῦ ὅτι δὲ τὸ ἄρθρ. 242 τοῦ Δικαστ. ὄργαν. διατάσσει ὅτι, ἅμα κηρυχθῶσι τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος δικαιώματα εἰσπράξιμα διὰ τῆς πράξεως τοῦ Προέδρου, δύναται ὁ ὀφειλέτης νὰ

(1) Βλ. ἀνωτέρω § 7.

ὕποχρεωθῇ εἰς τὴν πληρωμὴν αὐτῶν παρευθὺς καὶ διὰ τῆς βίας, δὲν ἔπεται ὅτι ὁ νόμος δὲν συγχωρεῖ τὸ ἔνδικον τῆς ἀνακοπῆς μέσον κατὰ τῆς τοῦ Προέδρου πράξεως, διότι πρόδηλος τῆς προρηθείσης διατάξεως ἔννοια εἶναι ὅτι ὁ νόμος δὲν παρέχει εἰς τὸν ὀφειλέτην προθεσμίαν πρὸς πληρωμὴν, ὡς ἐπὶ ἄλλων ἐκτελεσῶν δικαιογράφων (ἄρθρ. 866 τῆς Πολ. Δικον.). Ὅθεν οὐκ ὀρθῶς καὶ κατὰ παράβασιν τῶν περὶ ἀνακοπῶν προσεκτεθεισῶν οὐσιωδῶν διατάξεων τῆς Πολ. Δικονομίας τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἀπεφάνητο τὸ ἐναντίον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ἥτις ἀποβαίνει ἀναιρετέα δυνάμει τῆς διατάξεως τῶν ἄρθρ. 807 § 5. καὶ 201 τῆς Πολ. Δικονομίας, παραπεμπτά δὲ ἡ δίκη πρὸς νέαν συζήτησιν ἐνώπιον ἄλλου Δικαστηρίου, κατὰ τὸ ἄρθρ. 833 τῆς αὐτῆς Δικονομίας».

Βλ. Πείρ. σ. 85 § 24 καὶ τὴν ὥδ. (§). Α. Π. 306 τοῦ 75.

§ 14. Ὁ περὶ μισθώσεων νόμος τῆς 9 Ἰουνίου 1871 δὲν ἐτροποποίησε τὰς γενικὰς περὶ ἀνακοπῆς καὶ ἐνστάσεως ἀρχάς· ὥστε χωρεῖ ἀνακοπὴ κατὰ τῶν πράξεων τῶν προέδρων. (Ἀρείου Πάγ. πολ. 310 τοῦ 1875 φέρουσα· «Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ ἀπὸ 9 Ἰουνίου 1871 ὑλζ νόμου περὶ ἐξώσεως τῶν δυστροπούντων μισθωτῶν, κατὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ οἰκείου προέδρου τῶν πρωτοδικῶν, δικάζοντος εἰς πρῶτον βαθμόν, συγχωρεῖται καὶ ἀνακοπὴ ἐπὶ ἐρημοδικίας, καὶ ἔφεςις, ἐξαντληθέντος τοῦ τῆς ἀνακοπῆς μέσου ἢ παρελθούσης ἀπράκτου τῆς πρὸς τοῦτο προθεσμίας, κατὰ τὰς γενικὰς περὶ τούτου διατάξεις τῆς Πολ. Δικον. ἃς οὐδόλως μετέβαλεν ὁ προμνησθεὶς εἰδικὸς νόμος· ὅθεν ἀφοῦ ἐπὶ τοῦ προκειμένου οἱ ἀναιρεσίβλητοι, ὡς ἐκ τοῦ ἱστορικοῦ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ἐξάγεται, ἐρήμην τὸ πρῶτον δικασθέντες, ἀνέκοψαν τὴν ὑπ' ἀριθ. 29 ἀπόφασιν τοῦ Προέδρου τῶν ἐν Τριπόλει Πρωτοδικῶν καὶ ἡ ἀνακοπὴ αὐτῶν ἀπερρίφθη διὰ τῆς ἐτέρας ὑπ' ἀριθ. 257 ἀποφάσεως τοῦ αὐτοῦ Προέδρου, νομίμως ἡδύναντο οὗτοι, ὡς ἔπραξαν, νὰ ἐκκαλέσωσι τὴν εἰρημένην ἀπόφασιν, καὶ ὁ ἐπὶ τῆς ἀντιθέτου ἐρμηνείας τοῦ προμνησθέντος εἰδικοῦ νόμου στηριζόμενος λόγος ἀναιρέσεως δὲν εἶναι βάσιμος».

§ 17. Ἀνακοπὴ κατὰ τῆς πρὸς πληρωμὴν ἐπιταγῆς χωρεῖ. (Βλ. τὴν ἐν τῇ Πείρᾳ καὶ τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. κατὰσχεςις).

§ 18. Ἐπὶ ἀποφάσεως τῶν Πρωτοδικῶν διορισούσης μεσεγγυούχων συγχωρεῖται ἀνακοπὴ; Περὶ τούτου ἡ 1429 τοῦ 1873 ἀπόφ. τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφετῶν φέρει· «Ἐπειδὴ ἂν καὶ ἡδύνατό τις νὰ εἴπῃ, ὅτι ἡ περὶ διορισμοῦ μεσεγγυούχου ὡς πρὸς τὰ

κατασχεθέντα αἴτησις κατὰ τὰ συνδυσασμένα ἄρθρ. 1039, 618 § 1 τῆς Πολ. Δικονομίας πρέπει νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ἀγωγή συνοπτική, καίτοι μὴ περιέχουσα στοιχεῖα ἀληθοῦς ἀγωγῆς, διότι ἐκ τούτου καὶ μόνου δὲν δύναται νὰ περιβληθῇ μὲ τὸν χαρακτῆρα τῆς ἐπ' ἀναφορᾷ διαδικασίας, διότι καὶ ἄλλαι ὅμοιαι περιπτώσεις, ὡς ἡ τοῦ ἄρθρου 966 τῆς Πολ. Δικονομ. ῥητῶς ὡς συνοπτικαὶ χαρακτηρίζονται, καίτοι μὴ δυνάμεναι νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἀγωγήι.

Μολαταῦτα· ἐπειδὴ ἡ τοιαύτη αἴτησις, καθὼ μὴ περιέχουσα στοιχεῖα ἀληθοῦς ἀγωγῆς, εὐλόγως πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς ὑπαγομένη εἰς τὴν ἐπ' ἀναφορᾷ διαδικασίαν τὴν διαγραφομένην ἐν τοῖς ἄρθροις 640 καὶ ἐπ. τῆς Πολ. Δικονομ. καθὰ παρεδέξατο καὶ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, διότι αἱ ἐν τῷ ἄρθρῳ 640 τῆς Πολ. Δικονομίας ἀναφερόμεναι περιπτώσεις, ἀπλῶς ἐνδεικτικαὶ οὔσαι, δὲν ἀποκλείουσι τὴν εἰς τὴν διαδικασίαν ταύτην ὑπαγωγήν καὶ πάσης ἄλλης παραπλησίας περιπτώσεως, οἷα καὶ ἡ ἐπίδικος· τούτου τεθέντος, ὁρθῶς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφ. ἀπέριψε τὴν ἀνακοπὴν τοῦ νῦν ἐκκαλοῦντος, θεωρήσασα συμφῶνως πρὸς τὸ ἄρθρον 644 τῆς Πολ. Δικονομ. ὅτι κατὰ τῶν ἐπ' ἀναφορᾷ ἐκδιδομένων ἀποφάσεων δὲν ἐπιτρέπεται ἀνακοπὴ ἐπομένως ὡς πρὸς τὴν ἀπόφασιν ταύτην ἡ ὑπὸ συζήτησιν ἔφεςις, ἀβάσιμος ἐξελεγχομένη, πρέπει ν' ἀπορριφθῇ».

§ 19. Ἡ ἀπόφασις τῆς ἐπὶ τῶν ναυαγιαίρέσεων ἐπιτροπῆς προσβάλλεται δι' ἀνακοπῆς ἐνώπιον τῶν πρωτοδικῶν παρὰ τῶν ἰδιοκτητῶν καὶ ἀσφαλιστῶν;¹ Βλ. τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. ναυαγιαίσεις. Πρῶ. ἀνωτ. § 4.

§ 20. Ἐνώπιον τῆς ἐφετῶν δύναται νὰ προταθῇ ἡ ἔνστασις ὅτι ἡ πρωτόδικος ἀπόφασις δὲν ὑπόκειται εἰς ἀνακοπὴν, ἀλλ' εἰς ἔφесιν (Α. Π. πολ. 44 τοῦ 47 ἣν ἴδε ἐν Πείρᾳ σ. 1506).

§ 20². Ἀνακοπὴ κατὰ συμβιβασμοῦ πτωχεύσαντος. Βλ. τὴν ἐν Πείρᾳ² καὶ ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. πτώχευσις.

Προθεσμία.

§ 21. Βλ. Πείρας λ. Προθεσμία σελ. 189 ἐπ.

§ 22. Ἡ πρὸς ἀνακοπὴν προθεσμία³ εἶναι κατὰ γενικὸν κα-

(1) Ἰδε Πείρας σ. 2490 ἐν ἀρχῇ. 4328 § 83.

(2) Σελ. 3516 ἐπ.

(3) Βλ. Πείρας σελ. 189 ἐπ.—Ὁ ἀντίδικος δύναται καὶ πρὸ τῆς κοινοποιή-

νόνα¹ ὀκταήμερος, παρεκτεινομένη ἔνεκεν ἀποστάσεως², ἔχει δὲ δύναμιν ἀνασταλτικὴν³. ἀλλὰ τῶν εἰρηνοδικείων αἱ ἀποφάσεις ἀνακόπτονται ἐντὸς 5 ἡμερῶν⁴.

§ 23. Ἡ ἀνακοπὴ τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ διατριβόντων ἐντός τινος προθεσμίας πρέπει νὰ κοινοποιῇται; Ὁ Α. Π. κατ' ἐπανάληψιν ἀπεφάνητο ὅτι οἱ ἀλλοδαποὶ δύνανται ὁποτεδῆποτε ἀρέσῃ αὐτοῖς ν' ἀνακόψωσι τὴν ἐρήμην ἀπόφασιν, τοῦτέστι δὲν ὑπόκεινται εἰς προθεσμίαν τινά. Βλ. Πείρας σ. 190 ἐπ. καὶ ζήτ. 159 τοῦ ἡμετέρου πρώτου Παραρτήματος⁵.

Κατὰ ταῦτα λοιπόν, τὸ τῆς ἀνακοπῆς ἔνδικον μέσον ὡς πρὸς τοὺς ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ διαμένοντας δὲν καθίσταται ἀπαράδεκτον ἐκ τῆς παρελεύσεως προθεσμίας τινός. (Α. Π. πολ. 65. 258 τοῦ 1873). Οὕτω καὶ ἡ Α. Π. 135 τοῦ 69 καὶ 21 τοῦ 1876 καὶ 214 τοῦ 1876, φέρουσα· «Ἐπειδὴ διὰ τοῦ ἀπὸ 18 Σεπτεμβρίου 1836 Β. διατάγματος (ἀκυρωθέντος τοῦ 596 ἄρθ. τῆς πολιτ. δικονομίας, καθ' ὃ ἡ κατὰ τῆς ἐρήμην ἐκδοθεῖσης ἀποφάσεως ἀνακοπὴ ἦτο δεκτὴ μέχρι τῆς ἐκτελέσεως αὐτῆς, ἐν ᾗ περιπτώσει ὁ διάδικος κατῴκει εἰς ἄλλον παρὰ τὸν τῆς ἔδρας τοῦ δικαστηρίου τόπον ἢ δὲν εἶχεν αὐτόθι ἀντίκλητον) ἐπετράπη νὰ γίνηται ἡ ἀνακοπὴ αὐτῇ, ἐὰν ὁ καταδικασθεὶς

σεως τῆς ἀποφάσεως νὰ κάμῃ ἀνακοπὴν μόνον δὲ ἡ προθεσμία ἄρχεται ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως· ἀργ. 757 πολ. Καρ. ζ. 94. Δελ. § 811. Βλέπε δὲ Πείρας σελ. 192 § 43².

(1) Βλ. τὴν σημ. 11 Οἰκ. σελ. 745 ἐκδ. 3 περὶ τῶν ἄρθρων 596 καὶ 597 καὶ τοῦ Διὰτ. τῆς 18 σепт. 1836.

(2) Διάτ. 18 σепт. 1836. Καρρὲ ζ. 91. Α. Π. 119 τοῦ 53. Πείρας σ. 189 (§ 42) καὶ σελ. 3304 ἐπ. 3312 ἐπ.

(3) Πολ. 506 ἐδ. 2 συνδ. 598 ἐδ. 2. Γαλ. 155. Τὸ ἀνασταλτικὸν ἀποτέλεσμα δὲν ὑπάρχει, ἐὰν ἡ ἀπόφασις ᾖναι προσωρινῶς ἐκτελεσθῇ.

Ἡ προσωρινῶς ἐκτελεσθῇ ἀπόφασις ἐκτελεῖται μετὰ τὴν ἐπίδοσιν τῆς ἀνακοπῆς;—Τῶν ἐμπορικῶν ἀποφάσεων ἐπιτρέπεται ἡ ἐκτέλεσις διαρκούσης τῆς προθεσμίας· ἀλλ' ἐκτελοῦνται καὶ μετὰ τὴν ἐπίδοσιν τῆς ἀνακοπῆς; Βλέπε Πείρας 3470—3473 ἐπ.—Πρὸβλ. τὴν ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. Προσωρινῇ ἐκτέλεσις.—Βλ. ἐτι Α. Π. 164 τοῦ 1871 καὶ 35 τοῦ 1874, περὶ ὧν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Προσωρινῇ ἐκτέλεσις.

(4) Πολ. 405. Γαλ. 20. Γίνεται καὶ ἐνταῦθα παρέκτασις ἔνεκεν ἀποστάσεως. (Δελ. § 315). Ἀλλὰ καὶ ὅταν ὁ διάδικος κατοικῇ εἰς τὸν αὐτὸν τόπον, παρεκτείνεται ἕως 15 ἡμέρας ἡ προθεσμία, ἐὰν ὁ ἀνακόπτων ἀποδείξῃ ἀσθένειαν ἢ ἀποδημίαν. (Γαλ. 21). Τότε δηλαδὴ δύναται νὰ γίνη ἡ ἀνακοπὴ καὶ μετὰ τὰς 5 ἡμέρας. Καρ. ζ. 98. Οἰκ. § 227 σημ. 14.

(5) Ὁ Οἰκ. (σελ. 746 τῆς γ' ἐκδ.) ἐπικρίνει ἐν μέρει τὴν νομολογίαν αὐτήν.

κατοικῇ εἰς τὴν καθέδραν τοῦ δικαστηρίου ἢ διώρισεν αὐτόθι ἀντίκλητον, ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν ἀφ' ἧς παρεδόθη ἡ ἀπόφασις εἰς τὸν διάδικον ἢ εἰς τὸν ἀντίκλητον τούτου· ἐὰν δὲ ὁ διάδικος κατοικῇ εἰς ἄλλον τόπον καὶ δὲν διώρισεν ἀντίκλητον, ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν ἀφ' ἧς ἔγινεν ἡ ἐπίδοσις τῆς ἀποφάσεως εἰς τὸν διάδικον, λαμβανομένων ὑπ' ὅψιν τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρ. 105 καὶ 106 τῆς αὐτῆς δικονομίας· ἀλλ' ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἄρθρων τούτων καὶ τοῦ εἰρημένου διατάγματος γίνεται πρόδηλον ὅτι ἡ διὰ τοῦ τελευταίου ὀριζομένη πρὸς ἀνακοπὴν προθεσμία δὲν ἀφορᾷ τοὺς ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ διατρίβοντας διαδίκους, διότι ἅπαντα ταῦτα προσδιορίζουσι προθεσμίαν, εἰς τὴν ὑπάγεται ἡ ἀνακοπὴ διαδίκων κατοικούντων ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος, εἴτε εἰς τὴν αὐτὴν ἔδραν τοῦ δικαστηρίου τοῦ ἐκδόντος τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν, εἴτε ἐκτὸς τῆς ἑδρας αὐτοῦ· τὰ δὲ ἄρθρα 145 καὶ 152, καθ' ἃ καὶ ἡ ἐρήμην ἀπόφασις κοινοποιεῖται ἰσχυρῶς διὰ τοὺς ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ διατρίβοντας διαδίκους πρὸς τὸν ἀρμόδιον εἰσαγγελέα ὡς εἰς νόμιμον ἀντίκλητον αὐτῶν, οὐδεμίαν περιέχουσιν ἐξαίρεσιν ὡς πρὸς τὰς προθεσμίας, περὶ ὧν διαλαμβάνουσι τὰ ἄρθρα 195 καὶ 196, οὐδὲ προνοοῦσι περὶ τινος προθεσμίας χορηγητέας ὑπὲρ τῶν ἐν ἀλλοδαπῇ διατρίβόντων διαδίκων, καθ' ὃν τρόπον προνοεῖ τὸ 541 ἄρθρον διὰ τὴν εἰς τὴν ἀγωγὴν ἀπάντησιν, χορηγοῦν ὑπὲρ αὐτῶν τρίμνηνον ἢ ἐξάμνηνον προθεσμίαν ἀφ' ἧς πρέπει νὰ ἄρχωνται αἱ νόμιμοι συνέπειαι τῆς ἐπιδόσεως, ἥτις γίνεται διὰ τοῦ αὐτοῦ εἰσαγγελέως κατὰ τὰ ἄρθρα 145 καὶ 146 τῆς αὐτῆς δικονομ., ἀλλ' εἰς τὸ 541 ἄρθρον δὲν παραπέμπει τὸ προσημειωθὲν διάταγμα ὡς πρὸς τὴν τῆς ἀνακοπῆς προθεσμίαν, ὅπως ἐπὶ ἐφέσεων, ἐπὶ ἀναψηλαφήσεως δίκης, καὶ ἐπὶ ἀναιρέσεων ἀναφέρονται τὰ ἄρθρα 754, 793 καὶ 816, καθ' ἃ, εἰς τὴν τακτικὴν προθεσμίαν πρὸς χρῆσιν τῶν ἐνδίκων αὐτῶν μέσων, πρέπει νὰ προστίθεται καὶ ἡ ἐν τῷ ἄρθρῳ 541 διαλαμβανομένη, καὶ ἐπομένως αἱ διατάξεις τούτου δὲν δύνανται νὰ ἔχουσιν ἐφαρμογὴν εἰς τὸ τῆς ἀνακοπῆς ἐνδίκον μέσον, περὶ οὗ προβλέπει τὸ εἰρημένον διάταγμα· ὥστε τὰ δικαστήρια, ὧν ἡ ἀπόφασις προσβάλλεται δι' ἀνακοπῆς διαδίκου τινὸς δικασθέντος ἐρήμην καὶ διατρίβοντος ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, δὲν ἔχουσι δικαίωμα ἐξ ἀναλογίας τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 541 νὰ προσθέτωσι διὰ τὴν ἀνακοπὴν ταύτην τὴν ἐν τῷ ἄρθρῳ αὐτῷ ὠρισμένην εἰς τὴν ἐν τῷ ῥηθέντι διατάγματι περιεχομένην προθεσμίαν, χωρὶς παραβιάσεως τοῦ ἄρθρου 177 τῆς αὐτῆς δικονομίας, καθ' ὃ ἀπαγορεύε-

ται εἰς αὐτὰ νὰ ἐπεκτείνωσι τὰς παρὰ τοῦ νόμου ὠρισμένας προθεσμίας, οὐδ' ἂφ' ἐτέρου πρέπει νὰ περιορίζωσι τὸ πρὸς ἀνακοπὴν δικαίωμα τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ διατρίβόντων διαδίκων κατὰ τρόπον ἄνισον πρὸς τὸ τῶν ἐν τῇ ἡμεδαπῇ κατοικούντων, καὶ προφανῶς προσβάλλοντα τὴν ἐκ τοῦ νόμου ὑπεράσπισιν αὐτῶν.

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὸ ἐν Σπάρτῃ πρωτοδικεῖον, ὡς ἐμποροδικεῖον, παρεδέξατο ὅτι ἡ κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 872 ἐρήμην ἀποφάσεως αὐτοῦ ἀνακοπὴ εἶναι ἐκπρόθεσμος, διότι ἡ μὲν ἀπόφασις ἐπεδόθη εἰς τὸν εἰσαγγελέα (τοῦ τότε ἀνακόπτοντος, νῦν δὲ ἀναιρεσεῖοντος, διαμένοντος τότε ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ) τὴν 12 μαρτίου 1871, ἡ δὲ ἀνακοπὴ τὴν 23 ἰουλίου 1871, ἤγουν, ὡς λέγει τὸ τῆς οὐσίας δικαστήριον, μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς τριμήνου προθεσμίας καὶ τῶν πρὸς ἀνακοπὴν ὠρισμένων ὁκτῶ ἡμερῶν. Τοῦτο δὲ εἰπὸν τὸ εἰρημένον δικαστήριον ἐσφαλμένως παρεδέξατο ὅτι καὶ ὡς πρὸς τοὺς ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ διατρίβοντας διαδίκους ὑπάρχει ὠρισμένη προθεσμία, ἐντὸς τῆς ὁποίας πρέπει νὰ γίνηται ἡ ἀνακοπὴ κατὰ τῶν ἐρήμην αὐτῶν ἐκδιδομένων ἀποφάσεων, ἐν ᾧ τοιαύτῃ (ὡς εἴρηται) δὲν προσδιορίζεται διὰ τοῦ διατάγματος τῆς 18 Σεπτεμβρίου 1836, ἀκυρώσαντος τὸ ἄρθρον 596 τῆς πολιτ. δικονομίας, καὶ ὅπερ (διάταγμα) προνοεῖ περὶ τῆς πρὸς ἀνακοπὴν κατὰ τῶν ἐρήμην ἀποφάσεων προθεσμίας. Διὰ τῆς ἐσφαλμένης δὲ σκέψεώς του τὸ εἰρημένον δικαστήριον παρεβίβασε τὸ εἰρημένον διάταγμα καὶ τὰς οὐσιώδεις περὶ προθεσμιῶν διατάξεις τῆς πολιτ. δικονομ., ὅπερ ἐπάγεται ἀναίρεσιν κατὰ τὸ ἄρθρον 201 καὶ 807 ἐδάφ. 5 τῆς πολιτ. δικονομίας».

§ 24. Προθεσμία πρὸς ἀνακοπὴν προσώπων μὴ ἐχόντων κατοικίαν ἐν Ἑλλάδι. (Βλ. Α. π. 55 τοῦ 1874 ἐν τῇ ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. προθεσμία ἀποστάσεως).

§ 25. Προθεσμία πρὸς ἀνακοπὴν κατὰ ἀποφάσεως ἐπικυρώσεως κατάσχεν. Ἰδε Α. Π. 306 τοῦ 1871 ἐν τῇ ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. κατάσχεν.

§ 26. Ἡ προθεσμία πρὸς ἀνακοπὴν τοῦ πίνακος τῆς κατατάξεως, ἡ δεκαπενθήμερος, ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἀποστολῆς καὶ καταθέσεως αὐτοῦ παρὰ τῷ ἐπὶ τοῦ πλειστηριασμοῦ ὑπαλλήλῳ. (Βλ. Πείρας σ. 1981 ἐπ.).

§ 27. Ἡ κατὰ τῆς ἀναγκαστικῆς καταδιώξεως διοικητικῶς γινομένης κατὰ ὀφειλέτου ἀπευθυνομένη ἀνακοπὴ, δὲν κανονίζεται κατὰ τὰς διατάξεις τὰς εἰδικὰς τοῦ ἄρθρ. 871 καὶ ἐπ.

πολ. Δικονομίας, ἀλλὰ κατὰ τὰς γενικὰς (Α. Π. 436 τοῦ 66). — Πλείω ἐν Πείρᾳ σ. 4785 ἐπ. Πρβ. τὴν λ. διοικητικῶν πράξεων ἀνακοπὴ τῆς σ. 1945 τῆς Πείρ.—Βλ. ἐτι Πείρας σ. 398 ἐπ.

§ 28. Ὅτι ἡ ἀνακοπὴ ἐγένετο ἐκπροθέσμως, δὲν δύναται νὰ ἐξετάσῃ αὐτεπαγγέλτως τὸ δικαστήριον. Καρ. ζ. 653. Δαλ. § 334 καὶ Exc. § 551 ἐπ. Οἰκ. σ. 745 σημ. 10.

§ 28². Ἡ βραδεῖα ἐπίδοσις τῆς ἀνακοπῆς ἔχει ἀποτελέσματα, ἀν παρενεβλήθησαν ἐμπόδια; Βλ. Πείρας σ. 1307 ἐπ. 2098 ἐν ἀρχῇ. 3412 § 21. — Βλ. ἐτι ἀνωτέρω περὶ ἀναιρέσεως σελ. 5513 § 104.

Διαδικασία καὶ ἀποφασίς.

§ 29. Βλέπ. Πείρας σελ. 192 ἐπόμενα.

§ 30. Ἡ ἀνακοπὴ συντάσσεται κατὰ τὸν τύπον τῶν συνοπτικῶν ἀγωγῶν ¹. ². Πρέπει δὲ ἰδίως νὰ περιέχῃ τοὺς λόγους καὶ ³ νὰ εἰσαχθῇ εἰς τὸ ἐκδόν τὴν ἀνακοπτομένην ἀπόφασιν δικαστήριον κατὰ τὴν τῶν συνοπτικῶν δικῶν διαδικα-

(1) Βλ. Πείρας σελ. 194 (§ 136 ἐπ.) σελ. 3293 σημ. 2. Πρβ. ἐτι τὴν ἐν Πείρᾳ καὶ ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. πινάκιον.

Κατὰ τὰ ἄρθρα 598 καὶ 619—622 τῆς πολ. Δικονομίας εἰς τὴν ἀνακοπὴν κατ' ἐρήμην ἀποφάσεως ἀκολουθεῖται ἡ διαδικασία τῶν συνοπτικῶν δικῶν, καθ' ἣν ἡμέρα τῆς συζητήσεως εἶναι ἡ ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀνακοπῆς τρίτη ἡμέρα, ἡ δὲ προθεσμία αὕτη ἐπὶ μακροτέρων ἀποστάσεων ἐπεκτείνεται κατὰ τὰ ἐν τοῖς ἄρθροις 195 καὶ 196 ὁρισμένα. Κατὰ ταῦτα δὲ νομίμως συνεζητήθη ἐνώπιον τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν, ἐρήμην τῆς ἀναιρεσειούσης, ἡ ἀπὸ 25 Ἰβρίου 1873 ἀνακοπὴ αὐτῆς κατὰ τῆς προφηθείσης ὑπ' ἀριθ. 774 ἀποφάσεως κατὰ τὴν 1 Μαρτίου 1874, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς προσβαλλομένης ὑπ' ἀριθμ. 283 (1874) ἀποφάσεως τοῦ αὐτοῦ δικαστηρίου, ἀφοῦ, κατὰ τὴν ἐμολογίαν τῆς ἀναιρεσειούσης, ἡ ἀνακοπὴ αὕτη ἐπεδόθη πρὸς τοὺς ἀντιδίκους τῆς τὴν 29 Ἰβρίου 1873· λόγῳ δὲ τῆς ἀποστάσεως ἀπὸ Λεωνιδίου, ἔνθα ἔχει τὴν κατοικίαν τῆς ἡ ἀναιρεσειούσα μέχρι Ναυπλίου, ὅπου ἐδρεύει τὸ ἐφετεῖον, ἐνώπιον τοῦ ὁποῦ αὐθιγὸς ἡ ἀνακοπὴ αὐτῆς, ἥτις (ἀπόστασις) δὲν εἶναι, κατὰ τὴν ἐμολογίαν τῆς ἀναιρεσειούσης μείζων τῶν εἰκοσιν ὥρων, ἔπρεπε νὰ προστεθῇ εἰς τὴν τριήμερον πρὸς συζήτησιν τῆς ἀνακοπῆς προθεσμίαν, προθεσμίᾳ ἐτι ἡμερῶν δέκα· (Α. Π. πολ. 291 τοῦ 1875).

(2) Πολ. 598 618 § 1. Τὸ ἔγγραφον τῆς ἀνακοπῆς τί πρέπει νὰ περιέχῃ; Βλ. Πείρας σ. 192 ἐπ. — Πρὸς τὶ τὸ τῆς πολ. δικον. 599; Οἰκ. σ. 747 ἐκδ. 3.

Τὸ δικόγραφον τῆς ἀνακοπῆς δὲν εἶναι ἄκυρον μὴ περιέχον τὴν κατοικίαν ἀφοῦ ἐκ τῶν προηγουμένων δικογράφων εἶναι γνωστὴ. (Α. Π. πολ. 197 τοῦ 1871). Βλ. τὴν ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. κατοικία.

(3) Βλ. Πείρας σ. 194. ἐπ. (§ 60 ἐπ.). — Διὰ μεταγενεστέρου τῆς ἀνακοπῆς

σίαν¹. Υπογραφή². Κλήσις πρὸς ἐμφάνισιν³. — Προσηκόντως δὲ καὶ ἐγκαίρως⁴ γενομένη διττὸν ἐπιφέρει ἀποτέλεσμα.

α) Τὴν ἀναστολὴν τῆς ἐκτελέσεως (οὐχὶ τὴν μηδένισιν) τῆς ἀποφάσεως⁵.

β) Νέαν τῆς ὑποθέσεως ἐξέτασιν· ὁ ἀνακόπτων ἔχει ἀκέραια πάντα τὰ δικαιώματα αὐτοῦ καὶ δύναται νὰ προτείνῃ ὅ,τι καὶ κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς ἐρήμην ἠδύνατο⁶. ἀλλὰ τοῦ ἀντιδίκου αὐτοῦ ἀπαράδεκτοι εἰσὶ προτάσεις κατὰ τὴν πρώτην συζήτησιν παραλειφθεῖσαι⁷ ἢ διὰ τῆς ἀποφάσεως ἀπορριφθεῖσαι⁸.

ἐγγράφων· οἷον διὰ τῶν ἐγγράφων προτάσεων δύνανται νὰ ἐπενεχθῶσι νέοι λόγοι, μόνον δὲ τὰ ἔξωδα πληροῖν ὁ ἀνακόπτων. (237 § 2 πολ.). (Α. Π. 209 τοῦ 72).

Ἀνακοπὴ μὴ περιέχουσα λόγους, ἀλλὰ φέρουσα ἀπλῶς διότι· ἐδὶ κἀσθὴν ἐρήμην, ἄκυρος ἐστίν. (398. 237 πολ.). (Α. Π. 75 τοῦ 1871).

(1) Πολ. 307 ἐδ. 1 398 ἐδ. 2. Δαλ. § 347. Καὶ ὅταν παρεμπιπτόντως γίνηται. (Οἰκ. σ. 747 § 3).

Ἡ ἀνακοπὴ κατὰ τοῦ πίνακος τῶν δικηγορικῶν τελῶν, τὰ ὅποια ἐκήρυξεν ἐκτελεστὰ ὁ πρόεδρος, εἰσάγεται παρὰ τῷ δικαστηρίῳ, οὗ ἐκεῖνος προτίθεται (Α. Π. 306 τοῦ 1875. — Βλ. Πείρας σελ. 183 (§ 247)).

(2) Εἶναι ἄκυρος ἡ ἀνακοπὴ, ὅταν φέρῃ ὑπογραφήν «Παναγιώτης καὶ Σπύρος Γραμματικόπουλος», πατὴρ καὶ υἱοῦ· ὅχι. (Α. Π. πολ. 220 τοῦ 1844). Ἰδε ἀνωτ. σελ. 5313 λ. ἀναίρεσις.

(3) Κλήσις πρὸς ἐμφάνισιν. Βλ. Πείρας σελ. 193.

Ὁ ἀνακόπτων δύναται νὰ παρατείνῃ τὴν περὶ τὴν συζήτησιν προθεσμίαν, καὶ ἂν αὕτη δὲν συνεντμήθῃ παρὰ τοῦ προέδρου, διχάζεται ἐρήμην. Βλ. Πείρ. σ. 193 § 52 καὶ σ. 2114 ἐπ. Βλ. τὴν ἐν Πείρᾳ καὶ ἐν τῷ παραρτ. τούτῳ λ. πινάκιον.

(4) Βλ. Πείρας σ. 193 σημ. 36 καὶ Οἰκ. σ. 747 σημ. 4 ἐκδ. 3.

(5) Βλ. Οἰκ. σ. 748 σημ. 5. Πείρας δὲ σ. 193. 196.

Ἡ προσωρινῶς ἐκτελεστὴ ἀπόφασις μένει τοιαύτη καὶ μετὰ τὴν ἀνακοπὴν. Βλ. τὴν ἐν Πείρᾳ σ. 196 § 69. — Πρὸς τὰ ἐν Πείρᾳ λ. Προσωρινὴ ἐκτέλεσις.

(6) Βλ. Πείρας σ. 196 § 73. — Οἰκ. σ. 748 σημ. 6 ἐκδ. 3.

(7) Π. χ. Περὶ προσωπικῆς κρατήσεως ἡ προσωρινῆς ἐκτελέσεως τῆς ἀποφάσεως· τοιαῦται προτάσεις εἰσὶν ἀπαράδεκτοι, ὡς μὴ ἀποτελοῦσαι κατὰ τὸ 507 νέαν τῆς ὑποθέσεως, ἀλλὰ νέας ὑποθέσεως συζήτησιν (ἐναντία εἰς Δαλ. § 347). — Ομοίως ὁ κατ' ἀντιμωλίαν δικασθεὶς ἐναγόμενος δὲν δύναται νὰ προτείνῃ κατὰ τὴν ἐπὶ ἀνακοπῇ συζήτησιν ἐνστάσεις, ἃς παρέλειψεν ἐν τῇ πρώτῃ συζητήσει. (Δαλ. § 348. Οἰκ. § 113 σημ. 10 καὶ 228 σημ. 7 ἐκδ. 3).

Ὁ καθ' οὗ ἡ ἀνακοπὴ δὲν δύναται κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς ἀνακοπῆς νὰ ὑποβάλλῃ προτάσεις ἃς παρέλιπε κατὰ τὴν ἐρήμην συζήτησιν, καθότι ἡ ἐπὶ τῇ ἀνακοπῇ διαδικασία σκοπὸν ἔχει τὴν ἐκ νέου συζήτησιν πρὸς βελτίωσιν τῆς τύχης τοῦ ἀνακόπτοντος κατὰ τὰ ἀρθρα 507, 598 καὶ 774 πολιτ. Δικονομίας. (Α. Π. 242 τοῦ 50. 206 τοῦ 53. 233 τοῦ 55. 171 τοῦ 59. Οἰκ. §. 228 σημ. 7. 8).

(8) Βλ. Πείρας σ. 197 § 73 ἐδ. 2. Ὁ κατ' ἀντιμωλίαν δικασθεὶς ὀφείλῃ νὰ

γ) Τὸ δικαστήριον ἐξετάζει πρότερον τὸ παραδεκτὸν τῆς ἀνακοπῆς καὶ ἀκολούθως τοὺς λόγους αὐτῆς· ἀλλὰ ἀποφαίνεται περὶ ἀμφοτέρων διὰ μιᾶς ἀποφάσεως, καὶ ἡ ἀπορρίπτει τὴν ἀνακοπὴν ἢ ἀνατρέπει τὴν ἀπόφασιν¹. (Οἰκ. § 228 ἐκδ. 3).

§ 30². Ἀνακοπὴ κατ' ἀποφάσεως ἐφετῶν δὲν δύναται νὰ ἐπιδοθῇ εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον τῆς περιφερείας Πρωτοδικείου, οὐ ἀπόφασιν ὁρᾷ ἢ τῶν ἐφετῶν ἀποφάσεις, ἀλλὰ εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον τὸν ἐν τῇ ἑδρᾷ τοῦ ἐφετείου. (Α. Π. 279 τοῦ 1874). — Βλ. τὰς ἐν Πείρᾳ λ. πληρεξούσιοι (σελ. 3179—3192) καὶ τὴν λ. ὑπουργεῖον οἰκονομικῶν.

§ 30³. Ὅταν τὸ δημόσιον ἀντεπροσωπεύθῃ ὑπὸ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου, ἡ ἀπόστασις πρὸς χρῆσιν τῶν ἐνδίκων μέσων λογίζεται ἐκ τῆς ἑδρας αὐτοῦ, οὐχὶ ἐκ τῆς τοῦ ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν. (Α. Π. 242 τοῦ 1871). — Βλεπ. τὴν ἐν Πείρᾳ λ. ὑπουργεῖον οἰκονομικῶν καὶ τὴν ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. Δημόσιον.

§ 31. Ὁ δικασθεὶς ἐρήμην καὶ ἀποτυχὼν ἐν τῇ κατ' ἀνακοπὴν δίκῃ, τίνα τῶν δύο ἀποφάσεων ὀφείλει νὰ ἐκκαλέσῃ; Πρέπει νὰ γίνῃ ἡ ἐξῆς διαζολή· εἰ μὲν ἡ ἀνακοπὴ ἀπερρίφθη κατὰ τύπον ἀπλῶς (π. χ. ὡς ἄκυρος, ἀπαράδεκτος ἢ ἐκπρόθεσμος), ἀναγκαῖον εἶναι νὰ ἐκκληθῇ ἡ δευτέρα μὲν ἀπόφασις ὡς πρὸς τὰς δικασθείσας ἐνστάσεις, ἡ πρώτη δὲ ὡς πρὸς τὴν οὐσίαν· εἰ δὲ ἡ ἀνακοπὴ ἀπερρίφθη κατ' οὐσίαν, ἀρκεῖ ἡ ἐκκλησις τῆς δευτέρας ἀποφάσεως, τῆς ἐπὶ τῇ ἀνακοπῇ ἐκδοθείσης. Δελ. § 263 ἐπὶ. Καρ. ζ. 1645. Οἰκ. § 231 σημ. 1. ἐκδ. 3.

Ἐὰν ἐκκληθῇ ἡ ἀπόφασις, δι' ἧς ἐδικάσθη τις ἐρήμην, τὸ ἐφετεῖον δὲν δύναται νὰ ἐπιληφθῇ καὶ τοῦ παραπόνου ὅτι κακῶς ἀπερρίφθη ἡ κατ' ἐκείνης ἀνακοπὴ· ὥφειλε δὲ ὁ ἐρήμην δικασθεὶς νὰ ἐκκαλέσῃ καὶ τὴν ἀπορρίψασαν τὴν ἀνακοπὴν τοῦ ἀποφασιν, διότι μόνον ἐὰν ἡ ἀνακοπὴ τοῦ διαδίκου κατὰ τῆς ἐρήμην αὐτοῦ ἐκδοθείσης ἀποφάσεως ἀπορρίφθῃ κατ' οὐσίαν δι' ἀποφάσεως κατ' ἀντιμωλίαν ἐκδοθείσης, ἀρκεῖ ἡ ἐκκλησις τῆς δευτέρας ἀποφάσεως τῆς ἐπὶ τῇ ἀνακοπῇ ἐκδοθείσης. (Α. Πάγ. 273 τοῦ 1876, φέρουσα· «Ἐπειδὴ τὸ ἐφετεῖον, ἐνῶ ἀφ' ἑνὸς

προσφύγῃ εἰς τὸ ἐνδίκον τῆς ἐφέσεως μέσον (Καρ. 635². Δελ. § 203), ἀλλὰ προτάσεις τοῦ κατ' ἀντιμωλίαν δικασθέντος, ἃς ἀφῆκεν ἀδικάστους τὸ δικαστήριον, δύναται οὗτος νὰ ἐπαναλάβῃ. (Οἰκ. § 228 σημ. 8).

(1) Πλὴν τῶν δικαστικῶν δαπανημάτων. Πείρας σ. 197 § 79. Οἰκ. § 228 σημ. 10 ἐκδ. 3.

παραδέχεται διὰ τῆς προσβαλλομένης ὑπ' ἀριθ. 578 τοῦ ἔτους 1873 ἀποφάσεως, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος νομίμως ἐδικάσθη ἐρήμην διὰ τῆς ἐκκληθείσης ἐνώπιόν του ὑπ' ἀριθ. 1548 τοῦ ἔτους 1871 ἀποφάσεως τῶν ἐν Τριπόλει πρωτοδικῶν ἐν τῇ κατ' ἀνακοπὴν κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 462 (1871) ἀποφάσεως τῶν αὐτῶν πρωτοδικῶν δίκη, καὶ διὰ τοῦτο ὀρθῶς ἀπερρίφθη διὰ τῆς προμνημονευθείσης ὑπ' ἀριθ. 1548 ἀποφάσεως ἡ κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 462 ἀποφάσεως ἀνακοπὴ αὐτοῦ ὡς ἀνυποστήρικτος, ἀφ' ἑτέρου, μεταρρυθμίζον διὰ τῆς δευτέρας τῶν προσβαλλομένων ἀποφάσεων (τῆς ὑπ' ἀριθ. 171 τοῦ ἔτους 1874), ἐπὶ τῇ ἐφέσει τοῦ ἀναιρεσίβλητου, τὴν προρηθείσαν ὑπ' ἀριθ. 1548 ἀπόφασιν τοῦ πρωτοδικείου Τριπόλεως, παρεδέξατο τὴν ἀνακοπὴν αὐτοῦ κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 462 (1871) ἀποφάσεως τοῦ αὐτοῦ πρωτοδικείου, καὶ ἀνατρέψαν τὴν ἀπόφασιν ταύτην ἀπέρριψε τὴν ἀπὸ 20 Ἀπριλίου 1867 κατὰ τοῦ ἀναιρεσίβλητου ἀγωγὴν τοῦ δημοσίου, ἀλλ' οὕτω πράξαν τὸ ἐφετεῖον παρεβίασε τὰς περὶ προδικασίας τῆς ἐφέσεως διατάξεις τῆς πολ. δικονομίας, αἵτινες περιφρουροῦσαι τὸ δικαίωμα τῆς ὑπερασπίσεως τοῦ ἐφεσίβλητου εἰσὶν οὐσιώδεις, καθόσον ἐπὶ μόνῃ τῇ ἐφέσει τοῦ ἀναιρεσίβλητου κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1548 (1871) ἀποφάσεως τοῦ πρωτοδικείου Τριπόλεως, ἥτις, καθ' ὃ εἴρηται, δικάσασα ἐρήμην αὐτοῦ ἀπέρριψεν ὡς ἀνυποστήρικτον τὴν ἀνακοπὴν αὐτοῦ κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 462 (1871) ἀποφάσεως τοῦ αὐτοῦ πρωτοδικείου, δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπιληφθῇ τῆς ἐκδικάσεως τῆς ἀνακοπῆς ταύτης καὶ μεταρρυθμίσῃ τὴν ἀνακοπεῖσαν ὑπ' ἀριθ. 462 ἀπόφασιν· ὥφειλε δὲ ὁ ἀναιρεσίβλητος, ἐὰν ᾔθελε νὰ ἐπιτύχῃ τὴν μεταρρυθμίσιν τῆς ἀποφάσεως ταύτης, νὰ ἐκκαλέσῃ καὶ ταύτην ἐνώπιον τοῦ ἐφετείου, διότι, κατὰ νόμον, ἐὰν ἡ ἀνακοπὴ τοῦ διαδίκου κατὰ τῆς ἐρήμην αὐτοῦ ἐκδοθείσης ἀποφάσεως ἀπορριφθῇ κατ' οὐσίαν δι' ἀποφάσεως κατ' ἀντιμωλίαν τῶν διαδίκων ἐκδοθείσης, ἀρκεῖ ἡ ἐκκλησις τῆς δευτέρας ἀποφάσεως, τῆς ἐπὶ ἀνακοπῇ ἐκδοθείσης».

§ 32. Συγχωρεῖται παραίτησις ἀγωγῆς περὶ ἀναψηλαφήσεως μετὰ τὴν ἐκδοσιν ἐρήμην ἀποφάσεως ἀπορριπτούσης αὐτήν; Ἰδε Πείρας σ. 198 § 83 καὶ Δαλ. *désist.* § 89.

§ 33. Ἡ ἀνακοπὴ ἀποτελοῦσα αὐτοτελὴ δίκην ὑπόκειται εἰς ἰδίαν ἀνατροπὴν; Βλ. τὴν ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λέξιν ἀνατροπὴ.

§ 34. Ἀδιαίρετον. Ἰδε Ὁμοδικία. (Ἀρείου Πάγου πολ. 206 τοῦ 1870).

Πίναξ λεκτικὸς τῆς λέξεως ἀνακοπή.

- Ἀδιαίρετον § 34.
 Ἀπολογία. Ἴδε τὴν ὥδε λ. ἐρημοδικία.
 Ἀλλοδαπή. — Οἱ ἐν ἀλλοδαπῇ πότε ἀνακόπτουσι; § 23 ἐπ.
 Ἀναίρεσις εἰς διαδικασίαν ἐπ' ἀναφορᾷ. § 54 σημ. 3 σελ. 5541.
 Ἀνακοπή. Περὶ ἐρημοδικίας § 1 ἐπ. Ποῖοι ἀνακόπτουσι; § 2—5. Κατὰ ποίων ἀποφάσεων καὶ πράξεων χωρεῖ ἀνακοπή; § 6 ἐπ. Ἀνακοπή ἐπὶ ἀνακοπῆς χωρεῖ; § 10. Ἀνακοπή κατὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου. τῆς παραπομπῆς. § 10². Ἀνακοπή κατὰ τῶν περὶ τὴν ἐκτέλεσιν. § 11. Ὅτι ἐκπρόθεσμος, ἐξετάζεται αὐτεπαγγέλτως; § 28. Κατ' ἔφεσιν προτείνεται ὅτι ἡ ἀπόφασις δὲν ὑπάγεται εἰμὴ εἰς ἔφεσιν; § 20. Οἱ ἐν ἀλλοδαπῇ πότε ἀνακόπτουσι; § 23 ἐπ.
 Ἀνακοπή κατὰ διοικ. ἐκτελέσεως § 27. Ἀνακοπή (τύποι· § 30 ἐπ.). Ὁ ἀποτυχὼν ἐν τῇ κατ' ἀνακοπὴν δίκῃ, ποῖαν τῶν ἀποφάσεων θὰ ἐκκαλέσῃ; § 31. Ἀνακοπή κατὰ πράξεων προέδρου ποῦ φέρεται; Σελίς 5551 σημ. 1.
 Ἀναστολή ἐκτελέσεως § 30.
 Ἀνατροπή. Σημ. 2 σελ. 5542 καὶ § 33.
 Ἀναψηλάνσεις § 32.
 Ἀπόστασις § 22 ἐπ.
 Ἀπόφασις § 29, 30 ἐπ.
 Ἀρείου Πάγου ἀποφάσεις ἀνακόπτονται; § 9.
 Ἀρμοδιότης § 30. Εἰς ποῖον δικαστήριον εἰσάγεται ἡ ἀνακοπή κατὰ τῆς πράξεως περὶ δικηγορικῶν τελῶν; Σημ. 1 σελ. 5551.
 Ἀσφαλισταί. § 4, 5.
 Αὐτεπαγγέλτως § 28.
 Βουλευματα συγγεν. συμβουλίου ἀνακόπτονται; σελ. 5542.
 Δανειστῶν ἀνακοπή. § 3.
 Δευτέρα ἀνακοπή. § 10.
 Δημόσιον. Ἴδε τὴν ὥδε λέξιν ἐπίδοσις.
 Διαδικασία § 29 ἐπ. Διαδικασία ἐπ' ἀναφορᾷ (ἀνακοπή) σημ. 3 σελ. 5541.
 Διάδοχοι ἀνακόπτουσι; § 2.
 Διαίτησις. Σημ. 2 σ. 5541 καὶ § 7.
 Δικηγορικὰ δικαιώματα. Πράξεις προέδρου περὶ δικαιωμάτων δικηγορικῶν ἀνακόπτονται; § 13. Ἴδε τὴν ὥδε λ. πρόεδρος.
 Ἐγγυηταὶ μὴ ἐμφανισθέντες. § 12.
 Εἰσηγητῶν πράξεις ἀνακόπτονται; § 9.
 Ἐκκαθάρισις ἐιρηνοδίκου ἐπὶ ναυγίων. § 4, 5.
 Ἐκτελέσεις. Ἀνακοπή κατὰ τῶν περὶ τὴν ἐκτέλεσιν. § 11, 17. Ἴδε τὴν ὥδε λ. ἀναστολή.
 Ἐκτελέσεις· χωρεῖ ἀνακοπή. Σημ. 1 σελ. 5541.
 Ἐκτελέσεις. Ἀνακοπή κατὰ διοικητικῆς ἐκτελέσεως. § 27 ἐπ.
 Ἐκτελέσεις προσωρινή. Σελ. 5551 σημ. 5, 7.
 Ἐνστάσεις· Ἴδε τὴν ὥδε λ. Προτάσεις.
 Ἐξόδα σημ. 8 σελ. 5551.
 Ἐπίδοσις. Κωλύματα. § 28².
 Ἐπίδοσις ἀποφάσεως ἑφετῶν. § 30².
 Ἐπιταγή. Ἀνακοπή κατὰ τῶν περὶ τὴν ἐκτέλεσιν. § 11, 17.
 Ἐρημοδικία. Ποῖοι θεωροῦνται ὡς ἐρήμην δικασθέντες; § 1.—Ποινικαὶ δίκαι. αὐτ.—Ἐρημοδικία εἰς τὰ πολιτικὰ δικαστήρια § 1² καὶ ἐπ.—Ἴδε τὴν ὥδε λ. ἀνακοπή.
 Ἐφεσις. Κατ' ἔφεσιν προτείνεται ὅτι ἡ ἀπόφασις δὲν ὑπόκειται εἰμὴ εἰς ἔφεσιν; § 20.
 Ἐφεσις. Ὁ ἀποτυχὼν εἰς τὴν κατ' ἀνακοπὴν δίκην, ποῖαν ἀπόφασιν πρέπει νὰ ἐκκαλέσῃ; § 31.
 Κατάσχεσις. — Ἀνακοπή κατὰ τῶν περὶ τὴν ἐκτέλεσιν. § 11, 17.
 Κατάσχεσις. — Χωρεῖ ἀνακοπή; Σημ. 1 σελ. 5541.
 Κατάσχεσις. Ἀνακοπή κατὰ διοικητ. ἐκτελέσεως § 27 ἐπ.
 Κατάταξις (ἀνακοπή). § 26.
 Κατοικία § 29 ἐπ.
 Κλήσις πρὸς ἐμφάνισιν § 30.

Κράτησις προσωπική Σημ. 7, σ. 5551.
 Λεωνίδιον· σελ. 5550.
 Λόγοι νέοι. Σελ. 5551 σημ.
 Μεσεγγυούχοι § 48.
 Μίσθωσις. Πράξεις προέδρου περί εξώ-
 σεως μισθωτών. § 14.
 Ναυαγιαρειακή ἐπιτροπὴς ἀποφά-
 σεις τίνες ἀνακόπτουσι; § 4 ἐπόμε-
 ναυαγιαρειασις § 19.
 Ναύπλιον. Ἀποστάσις ἀπὸ Λεωνι-
 δίου. Σελ. 5550.
 Παραίτησις ἀπὸ ἀναψηλαφήσεως. § 32.
 Παραπομπὴς δικαστήριον § 10².
 Πίναξ· ἴδε πρόεδρος.
 Ποινικαὶ δίκαι (ἐρημοδικαί) § 1 ἐπ.
 Πράξεις προέδρου περί δικαιωμάτων
 δικηγορικῶν § 13. Περί εξώσεως μι-
 σθωτῶν. § 14.

Πρόεδρος.—Εἰς ποῖον δικαστήριον ἀνα-
 κόπτονται αἱ πράξεις του; Σελ. 5551
 σημ. 4.
 Προέδρων ἀποφάσεις ἀνακόπτονται;
 § 9.
 Προθεσμία ἀποστάσεως § 30 τρίς.
 Προθεσμίας (πρὸς συζήτησιν) παρά-
 τασις. Σημ. 3 σελ. 5551.
 Προθεσμία πρὸς ἀνακοπὴν. § 21—28².
 Προσωρινὴ ἐκτέλεσις. Σημ. 5, 7 σελ.
 5551 καὶ σελ. 5547.
 Προτάσεις. Ποῖαι εἰσὶ δεκταὶ μετὰ
 τὴν ἀνακοπὴν; § 30.
 Πτώχευσις. § 20 δις.
 Συμβιβασμός· ἴδε τὴν ὁδὸν λ. Πτώ-
 χευσις.
 Τέλη. ἴδε πρόεδρος.
 Ὑπογραφή. § 30.

Πίναξ τῶν ἐν τῇ προηγουμένῃ λ. ἀνακοπῇ
 περιεχομένων ἀποφάσεων Ἀρ. Πάγου.

38 τοῦ 47—§ 10.
 44 τοῦ 47—§ 20.
 419 τοῦ 53.—Σελ. 5547.
 200 τοῦ 55—§ 9.
 334 τοῦ 64—§ 10.
 436 τοῦ 66—§ 27.
 365 τοῦ 67—§ 4.
 235 τοῦ 68—§ 5.
 435 τοῦ 69—§ 23.
 455 τοῦ 71—§ 11.
 464 τοῦ 71—σελ. 5547.
 497 τοῦ 71—σελ. 5550.
 306 τοῦ 71—§ 25.

65 τοῦ 73—§ 23.
 258 τοῦ 73—§ 23.
 35 τοῦ 74—σελ. 5547.
 55 τοῦ 74—§ 24.
 30 τοῦ 75—σελ. 5542.
 136 τοῦ 75—§ 13.
 291 τοῦ 75—σελ. 5550.
 310 τοῦ 75—§ 14.
 21 τοῦ 76—§ 23.
 91 τοῦ 76—σελ. 5544.
 244 τοῦ 76—§ 23.
 4429 τοῦ 73 ἐφετ. Ἀθην.—§ 18.

Ποινικαὶ ἀποφάσεις Ἀρείου Πάγου.

Ποιν. 74 τοῦ 39—§ 1.
 Ποιν. 62 τοῦ 46—§ 1.
 Ποιν. 77 τοῦ 48—§ 1.
 Ποιν. 17 τοῦ 49—§ 1.

Ποιν. 427 τοῦ 66—§ 1.
 Ποιν. 196 τοῦ 66—§ 1.
 Ποιν. 63 τοῦ 70—§ 1.

ΑΝΑΚΟΠΗ ΤΡΙΤΟΥ¹.

(1) Πολ. 238—243. Γαλ. 474.—479. Οἰκ. § 232 ἐπ. ἐκδ. 3. Ρουσ. σ. 51
 ἐν Θέμιδι. Δαλ. tierce opposition.—Ἡμέτερον εὐρετήριον α. σ. 193 ἐπ. καὶ κ'.
 σ. 64 ἐπ.

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ.

§ 1. Τὸ ἔνδικον τῆς τριτανakoπῆς μέσον ἔχει πᾶς μὴ προσκληθεὶς εἰς παρέμβασιν τρίτος. Πότε δέ; Δύναται ὅμως νὰ κινήσῃ καὶ ἀγωγὴν.

Κατὰ τίνος ἀπευθύνεται; — Προθεσμία πρὸς ἀνακοπὴν τρίτου.

§ 1²—2. Κατὰ ποίων πράξεων; Ἀνακοπὴ ἐκτελέσεως ἀποφάσεως. — Ὅριστικαὶ ἀποφάσεις.

§ 3. Πῶς συντάσσεται τὸ τῆς ἀνακοπῆς ἔγγραφον; Διαδικασία (ἀπόπειρα). Ἀποτελέσματα ἀποφάσεως. (Ἀδιαίρετα δίκαια. Πρόστιμον).

§ 4. Παρά τινι δικαστηρίῳ γίνεται ἡ τριτανakoπή; Ἴδε καὶ § 3.

§ 5. Ἀνακοπὴ παρὰ τρίτου, παρ' ᾧ ἡ κατὰσχεςις.

§ 6. Κατὰ τοῦ τριτανakόπτοντος ἀπόφασιν τίνα δύναται νὰ προτείνῃ παραγραφὴν ἐκ μέρους τοῦ δημοσίου ὁ δι' αὐτῆς δικαιωθείς;

§ 1. Πολλὰ εὗρηνται ἐν Πείρᾳ (σ. 200—208). 595 ἐπ. ἀλλ' εἰδικώτερον ῥητέον τὰ ἑξῆς·

α) Τὸ ἔνδικον μέσον τῆς τριτανakoπῆς ἔχει πᾶς μὴ προσκληθεὶς εἰς παρέμβασιν¹ τρίτος, ἐὰν ἡ ἀπόφασις μὴ ἀποτελῇ δεδικασμένον κατ' αὐτοῦ², προσβάλλῃ δὲ ὅπωςδῆποτε ἢ εἰς κίνδυνον ἐμβάλλῃ ἔννομον αὐτοῦ συμφέρον, δυνάμενον ἐν γένει καὶ δι' ἀγωγῆς νὰ ἐπιδιωχθῇ³.

Ἀντὶ δὲ τῆς τριτανakoπῆς δύναται ὁ τρίτος καὶ ἀγωγὴν τακτικὴν νὰ κινήσῃ παρὰ τῷ ἀρμοδίῳ δικαστηρίῳ, ἢ ν' ἀποκρούσῃ δι' ἐνστάσεως τὴν ἀπόφασιν. Καρ. ζ. 1722.

β) Ἡ ἀνακοπὴ ἀπευθύνεται κατ' ἀμφοτέρων τῶν ἐν τῇ ἀποφάσει διαδίκων μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν ὅμως τῆς ἀποφάσεως, κατὰ τοῦ νικήσαντος μόνον⁴ (Βλ. Πείρας σ. 204 § 17 ἐπ.).

(1) Ἦγουν ὁ δυνάμενος ν' ἀνακόψῃ τὴν ἀπόφασιν τρίτος στερεῖται τοῦ δικαιώματος τούτου, ἐὰν προσκληθεὶς εἰς παρέμβασιν δὲν παρεμβῇ. Ἴδε Οἰκ. § 54 σημ. 8 καὶ 252 § 3 ἐκδ. 3. Πολ. 232. Καρ. ζ. 1707. 1271.

Βλ. τὴν ἐν Πείρᾳ καὶ ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. Παρέμβασις. Μεταξὺ ἄλλων Α. Π. 247 (τοῦ 72). 336 (τοῦ 75).

(2) Βλ. τὴν σημ. 4 τῆς σ. 202 τῆς Πείρας. — ἔτι σημ. 2, 5 καὶ 6. σ. 201—202 τῆς Πείρας.

(3) Συμφέρον Βλ. Πείρας σ. 201 σημ. 3. — Ὁ δεύτερος ἐνυπόθηκος δανειστής δύναται νὰ προτείνῃ τὸ ἄκυρον τῆς εἰς ὑποθήκην μετατροπῆς τῆς προσημειώσεως ἥτις προηγῆται τῆς ὑποθήκης του, ἂν ἐκ συμπαλινγίας ἐγένετο ἡ μετατροπὴ αὕτη. (Α. Π. πολ. 285 τοῦ 1868 περὶ ἧς ἐν σ. 4403 Πείρας (§ 180). — Πρὸς τὰ ἐν λ. Παυλιανῇ ἀγωγῇ.

(4) Καρ. ζ. 1726. 1728². Μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀνακοπτομένης ἀποφάσεως ὁ ἡττηθεὶς καὶ ἐκτελέσας αὐτὴν διάδικος οὐδὲν συμφέρον ἔχει νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν δίκην. (Α. Π. 238 τοῦ 1859, περὶ ἧς διὰ μακρῶν ἐν Πείρᾳ σ. 204).

γ) Προθεσμία διὰ τὴν τριτανakoπήν. Ἴδε Πείρας σελ. 204 § 20 ἐπόμενα.

Ἀποφάσεις καὶ πράξεις ὑποκείμεναι εἰς ἀνατροπήν.

§ 1². Ἀνακοπή δύναται νὰ γενῇ κατὰ πάσης δικαστικῆς καὶ ἐξωδίκου πράξεως παρὰ παντός μὴ συνεργήσαντος, ἢ μὴ προσκληθέντος εἰς τὴν ἐπιβλαβὴ αὐτῷ πράξιν. (Α. Π. 198 τοῦ 68 φέρουσα¹. «Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρον 235 τῆς πολ. Δικον. ἀνακοπή δύναται νὰ γίνῃ κατὰ πάσης δικαστικῆς καὶ ἐξωδίκου πράξεως παρὰ παντός, ὅστις δὲν συνήργησεν, οὔτε προσεκληθῇ εἰς τὴν ἐπιβλαβὴ αὐτῷ πράξιν· ἢ δὲ ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 622 ἀπόφασις, μὴδὲ προσκληθεῖσα ἢ προσληφθεῖσα εἰς αὐτήν, ἀντιστᾶσα δὲ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς, καὶ διὰ τοῦτο βιασίως ἀποβληθεῖσα, θεωρεῖται ὡς τρίτος, ὅστις, κατὰ τὴν εἰρημένην διάταξιν, ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀνακόψῃ τὴν ἐκτέλεσιν ἀποφάσεως μὴ οὔσης ἐκτελεστῆς κατ' αὐτοῦ, μὴ ἐκδοθείσης μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐκτελοῦντος, προσβάλλων τὸ κύρος τῆς ἐκτελέσεως καὶ αἰτούμενος πᾶν ὅ,τι ἔλαβεν ἐκ τῆς νομῆς τοῦ ἢ δικαστικῆς ἀρχῆς, ἥτοι ὁ κλητὴρ, καὶ παρέδωκεν εἰς νομὴν τῷ ἀντιδίκῳ του. (Α. Π. πολ. 198 τοῦ 1868).

§ 2. Βλ. Πείρας σ. 205 ἐπ. — Ἐνταῦθα σημειῶ περιληπτικῶς ὅτι αἱ ὀριστικαὶ ἀποφάσεις πάντων τῶν δικαστηρίων² ὑποκείνται εἰς τὸ ἐνδίκον τοῦτο μέσον, ὅπερ εἰσάγεται εἰς τὸ τῆς ἀνακοπτομένης ἀποφάσεως δικαστήριον, ἐκτὸς ἂν ἀναφυῇ ὡς παρεμπίπτουσα δίκη παρὰ δικαστηρίῳ ἰσοβάθμῳ ἢ ἀνωτέρῳ τοῦ ἀποφνημαμένου, ὅτε δικάζει αὐτὸ καὶ τὴν ἀνακοπήν³.

ὥστε δὲν δύναται νὰ ὑποστηρίχθῃ ἀκυρότης τῆς τριτανakoπῆς ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἐπὶ λόγῳ ὅτι αὕτη δὲν ἀπηυθύνθη καὶ κατ' αὐτοῦ. (Οἰκ. σ. 829 σημ. 7 ἐκδ. 3).

(1) Βλ. Πείρας σελ. 1724 (§ 50) καὶ σ. 2552 § 105.

(2) Βλ. Πείρας σ. 205 § 25.

(3) Πολ. 239. 240 Γαλ. 475. 476. — Ἡ τριτανakoπή δὲν ἔχει μεταβίβαστικὴν δύναμιν εἰμὴ ὅταν εἰσάγεται παρεμπιπτόντως.

Ἀρμολιότης Βλ. Πείρας σ. 296 § 30. — Ὅταν τὸ ἐφετεῖον ἀπορρίψῃ ὡς ἀνυπόστατον τὴν ἔφεσιν ἢ ἐπικυρώσῃ τὴν πρωτόδικον ἀπόφασιν, ποῦ εἰσάγεται ἡ ἀνακοπή; Εἰς τὸ ἐφετεῖον κατὰ τὴν ὑπεριότερην γνώμην (arg. πολ. 744. Καρ. ζ. 1727)· ἀλλ' ἀπόφασις πολιτικοῦ δικαστηρίου δὲν δύναται ν' ἀνακοπῇ παρεμ-

§ 4. Τὸ τῆς ἀνακοπῆς ἔγγραφον συντάσσεται κατὰ τὸν τύπον τῶν δικογράφων· ἰδίως δὲ πρέπει νὰ περιέχῃ τοὺς τῆς ἀνακοπῆς λόγους καὶ νὰ κοινοποιῇται τῷ ἀντιδίκῳ δι' ἐπιδόσεως· τὴν λοιπὴν διαδικασίαν διέπουσιν οἱ γενικοὶ κανόνες περὶ τῶν συνήθων καὶ συνοπτικῶν ὑποθέσεων¹.

Τὸ δικαστήριον ἀποφαινόμενον παραδεκτὴν τὴν ἀνακοπὴν μετατίθῃ τὸν ἀνακόπτοντα εἰς τὴν πρὸ τῆς ἀποφάσεως κατάστασιν· ἀλλὰ δύναται καὶ τῆς ἀνακοπτομένης ἀποφάσεως τὴν ἐκτέλεσιν ὡς ἀναστείλῃ². Κατ' οὐσίαν δὲ ἡ παραδέχεται τὴν ἀνακοπὴν καὶ καταργεῖ, ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ ἀνακόπτοντος μόνου, τὴν ἀπόφασιν³, ἡ ἀπορρίπτει αὐτὴν καὶ καταδικάζει τὸν ἀνακόπτοντα εἰς ἀποζημίωσιν καὶ τὸ νόμιμον πρόστιμον⁴.

§ 5. Τριτανακοπὴ ὡς κυρία ἀγωγὴ εἰσαχθεῖσα γίνεται παρὰ τῷ ἐκδόντι τὴν ἀπόφασιν δικαστηρίῳ. 239 πολ. (Α. Π. 203 τοῦ 68). Ἄρα πᾶσα ἀνακοπὴ τρίτου εἰσάγεται ἐνώπιον τοῦ ἐκδοθέντος αὐτὴν δικαστηρίου, καθόσον ἡ ὑπόθεσις ὡς ἐκ τῆς φύσεώς της δὲν ὑπάγεται εἰς ἄλλο δικαστήριον· ἐξέδοτο λοιπὸν

πιπτόντως ἐνώπιον ἐμποροδικείου ἢ τ' ἀνάπαλιν. Καρ. ζ. 1730. Δαλ. § 233. Οἰκ. § 253 σημ. 2 ἐκδ. 3. (α).

(1) Πολ. 237. Καρ. ζ. 1723. Ἡ παρεμπόπτουσα ἀγωγὴ δύναται νὰ γίνῃ καὶ διὰ τῶν ἐγγράφων προτάσεων. (Οἰκονομ. § 72 σημ. 9 ἐκδ. 3). — Ἀπαιτεῖται ἀπόπειρα συμβιβασμοῦ; Τὸ ζήτημα πρέπει νὰ τεθῇ κατὰ τὸν γενικὸν κανόνα (Οἰκ. § 96 ἐκδ. 3)· ἥτοι ἂν φέρῃ τὰ στοιχεῖα συνοπτικῆς ἀγωγῆς ἀπηλλαγμένη ἐστὶ τῆς τοῦ συμβιβασμοῦ ἀποπείρας, ἄλλως ὅχι· ἀλλ' ἡ περὶ τῆς ἐκτελέσεως τῆς ἀποφάσεως εἰσαγομένη ἀνακοπὴ δύναται σχεδὸν πάντοτε νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς συντηρητικὸν μέτρον καὶ ἀπηλλαγμένη τῆς τοῦ συμβιβασμοῦ ἀποπείρας (πολ. 1029. 626). Καρρὲ ζ. 1724. Ἄλλοι συγγραφεῖς ἀπαλλάττουσιν αὐτὴν γενικῶς τῆς τοῦ συμβιβασμοῦ ἀποπείρας, θεωροῦντες αὐτὴν οἷον ἐπὶ παρέμβασιν. Ριγ. ἀρ. 601. Δαλ. § 213. Τοῦ ἰδίου conseil. § 174. (Οἰκ. σ. 830 σημ. 3 ἐκδ. 3). — Τὴν ἡμετέραν νομολογίαν βλ. ἐν Πείρᾳ σ. 207. 34. λέγει δὲ ὅτι δὲν ἀπαιτεῖται ἀπόπειρα.

(2) Πολ. 241. Γαλ. 477. 478. Πότε πρέπει νὰ διατάξῃ τὴν ἀναστολὴν τῆς ἀποφάσεως τὸ δικαστήριον καὶ πότε οὐχί, ἀφῆκεν ὁ νόμος εἰς αὐτό. Καρρὲ ζ. 1731. Οἰκ. σελ. 831 σημ. 4.

(3) Πολ. 242. Ῥητὼς ὅμως τὸ ἄρθρον τοῦτο ἐκτείνει τὴν ἐνέργειαν τῆς ἀποφάσεως ἐπὶ ἀδιαιρέτων δικαίων καὶ εἰς τοὺς πρώην διαδίκους. Καρρὲ ζ. 1733. Ροδιέρ. σ. 433 σημ. 1. Οἰκ. σ. 831 σημ. 5 ἐκδ. 3.

(4) Τινὲς φρονοῦσιν ὅτι δὲν πρέπει νὰ καταδικάζεται ὁ ἀνακόπτων εἰς πρόστιμον. Ἰδε ὅμως σ. 831 σημ. 6 οἰκ. ἐκδ. 3.

(α) Ἡ νομολογία; σελ. 207 § 32 καὶ σημ. 6 τῆς Πείρας.

τὴν ἀπόφασιν τὸ ἐμποροδικεῖον καὶ ἡ δίκη εἶναι ἐμπορικὴ, (οἷον ὅταν ὁρᾷ διένεξιν μεταξὺ δύο παραληπτῶν φορτίου περὶ τοῦ ποῖος προτιμᾶται τοῦ ἑτέρου); εἰς αὐτὸ πρέπει νὰ εἰσαχθῇ καὶ ἡ τριτανakoπή. (Α. Π. 16 τοῦ 1871, φέρουσα· «Ἐπειδὴ πᾶσα ἀνακοπὴ εἰσάγεται ἐνώπιον τοῦ ἐκδόντος τὴν ἀνακοπτομένην πράξιν δικαστηρίου καὶ παρ' αὐτοῦ ἐκδικάζεται, καθ' ὅσον τυγχὼν ἡ ὑπόθεσις, ὡς ἐκ τῆς ὁποίας ἡ ἀνακοπὴ γίνεται, δὲν ὑπάρχει λόγῳ τῆς φύσεως αὐτῆς εἰς τὴν ἀρροδιότητα ἑτέρου δικαστηρίου· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου οὐ μόνον αἱ ἀνακοπτόμεναι πράξεις, ἤτοι ἡ περὶ κατασχέσεως ἀπόφασις καὶ ἡ κατάσχεσις, εἶχον ἐκδοθῇ παρὰ τοῦ ἐμποροδικείου, ἀλλὰ καὶ ἦτον ἐμπορικὴ ὡς ἐκ τῆς φύσεώς της ἢ ἐν τῇ ἀνακοπῇ διαλαμβανομένη ὑποθέσις, καθ' ὅσον δι' αὐτῆς ὁ Βαρέτας, ἐρειδόμενος εἰς παραγγελίαν τοῦ φορτωτοῦ, ἐζήτηι νὰ παραλάβῃ τὸ φορτίον τῇ ἀκυρώσει τῆς κατασχέσεως (ἣν εἶχε προκαλέσει ἡ ἐταιρία ὡς ἀξιοῦσα αὐτὴ τοιοῦτον δικαίωμα, οὗσα κομιστὴς τοῦ φορτωτικοῦ δι' ἀτάκτου ὀπισθογραφήσεως), καὶ ἐπομένως ἐπρόκειτο ὅχι περὶ διεκδικήσεως τοῦ φορτίου, ἀλλὰ περὶ παραλαβῆς αὐτοῦ ἐκ μέρους τοῦ ἑνὸς ἢ τοῦ ἑτέρου τῶν διαδίκων, ἀξιοῦντος ἑκατέρου αὐτῶν τοιοῦτον δικαίωμα κατὰ προτίμησιν τῶν ἄλλων ἐπὶ τῇ θάσει εἰδικῆς ἐμπορικῆς αἰτίας, τοῦτέστι τῆς παραγγελίας πρὸς τὸν Βαρέταν καὶ τῆς ὡς παραγγελίας θεωρουμένης ἀτάκτου ὀπισθογραφήσεως πρὸς τὴν ἀναιρεσεῖουσαν ἐταιρίαν· ὥστε τὸ ἐφετεῖον, ἐπικυρώσαν ὡς πρὸς τοῦτο τὴν τοῦ πρωτοδικείου ἀπόφασιν, οὔτε ἠθέτησεν, οὔτε ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς διατάξεις τοῦ νόμου. (Α. Π. πολ. 16 τοῦ 1871).

§ 6. Ἀνακοπὴ παρὰ τρίτου, ἤγουν παρὰ τοῦ παρ' ᾧ ἡ κατάσχεσις. Α. Π. 172 τοῦ 1871 ἦν ἴδε ἐν τῷ Παραρτήμ. τούτῳ λέξ. κατάσχεσις παρὰ τρίτῳ, ἐνθα καὶ ἕτερα σχετικὰ.

§ 7. Κατὰ τοῦ τριτανakoπτοντος ἀπόφασιν τινὰ δύναται νὰ προτείνῃ παραγραφὴν ἐκ μέρους τοῦ δημοσίου ὁ δι' αὐτῆς δικαιωθείς;

Θέμα. Ὁ Α. ἐνήγαγε τὸ δημόσιον ζητήσας ἀποζημιῶσιν δι' οἰκόπεδον, τὸ ὁποῖον τοῦ ἀφῆρσε λόγῳ δημοσίας ἀνάγκης· ἐξεδόθη δὲ ἀπόφασις, ἀναγνωρίζουσα τὸ τῆς κυριότητος δικαίωμα τοῦ ἐνάγοντος καὶ καταδικάζουσα τὸ δημόσιον νὰ τὸν ἀποζημιώσῃ.—Τὴν ἀπόφασιν ὁμῶς ταύτην ἀνέκοψεν ὡς τρίτος ὁ Β. διατεινόμενος ὅτι εἶναι συνιδιοκτήτης, δικαιοῦμενος νὰ λάβῃ μέρος τοῦ ἐπιδικασθέντος ποσοῦ.—Εἰς τὴν δίκην οὖν ταύτην ὁ Α. ἀντέτεινεν ὅτι ὑπάρχει παραγραφὴ, λογιζομένη ἀφ' ἧς τὸ δη-

μόσιον κατέλαβε τὸ κτῆμα λόγῳ δημοσίας ἀνάγκης· ἡ δὲ ἐνστασις αὕτη ἐγένετο δεκτὴ, διὰ τῆς 2197 τοῦ 1874 ἀποφάσεως τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, ἣν ὅμως ὁ Α. Π. ἀνῆρσε διὰ τῆς 162 τοῦ 1876, φερούσης· «Ἐπειδὴ, ὡς σαφῶς ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως προκύπτει, ἡ τῆς ἀποσβεστικῆς παραγραφῆς ἐνστασις ἦν τὸ ἐφετεῖον παρεδέχθη δι' αὐτῆς, δὲν ἀνεφέρετο εἰς πρᾶξιν τινὰ τοῦ δικαιοπαρόχου τῶν ἀναίρεσιβλήτων Κατσανδρῆ κατὰ τοῦ τριτανακόψαντος Τουρναβίτου καὶ εἰς παράλειψιν τούτου πρὸς ἐνάσκησιν τῶν δικαιωμάτων του ἀπέναντι ἐκείνου, ἀλλ' εἰς τὸ ὅτι, τριακονταετίας παρελθούσης ἀφ' ἧς τὸ δημόσιον κατέλαβε τὸ οἰκόπεδον, ἀπεσθῆσθαι οὕτως ἡ διὰ τῆς τριτανακοπῆς ἐνασκουμένη περὶ ἀποζημιώσεως ἀπαίτησις τοῦ Τουρναβίτου· τούτου δ' ἕνεκα καὶ ἀλυσιτελὲς ἔκρινε τὸ ἐφετεῖον νὰ ἐξετάσῃ ἂν διεκόπη τῶν ἢ τοιαύτη παραγραφὴ δι' ἀναγνώρισεως τῶν δικαιωμάτων τοῦ Τουρναβίτου ἀπὸ τὸν Κατσανδρῆ, περὶ τῆς ὁποίας εἶχε διατάξει ἀποδεῖξιν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ' 41 ἀποφάσεώς του, ἀφοῦ, ὡς ἐξετέθη, δὲν ἐπρόκειτο περὶ παραγραφῆς κεκτημένης ὑπὲρ τούτου.

Ἐπειδὴ τὸ ἐφετεῖον, ῥητῶς παραδεχόμενον ἐν τῇ ὀριστικῇ ἀποφάσει του (αἰτιολογ. 2) ὅτι δὲν ἐπρότεινε τὸ δημόσιον τὴν ἔστασιν τῆς παραγραφῆς κατὰ τὴν πρώτην ἐνώπιόν του γενομένην συζήτησιν, ἀποκρούει τὸ ἐπὶ τούτου στηριζόμενον ἀπαράδεκτον ἐκ τοῦ ὅτι οἱ κληρονόμοι Κατσανδρῆ καὶ ὑπέβαλον τότε ταύτην καὶ ἐδικαιοῦντο εἰς τοῦτο, καθὼς δικαιοπάροχοι τοῦ Δημοσίου διὰ τῆς ἀναγκαστικῆς ἐκποιήσεως καὶ δανεισμοῦ του συνεπείᾳ τῆς τριτανακοπτομένης ἀποφάσεως· ἀλλ' ἀφ' οὗ διὰ τῆς τριτανακοπῆς ἐπροκαλεῖτο οὕτως εἰς ἐξέτασιν μεταξὺ Τουρναβίτου καὶ Κατσανδρῆ, τὸ ἐπὶ τῆς ἐπιδικασθείσης κατὰ τοῦ Δημοσίου ἀποζημιώσεως δικαίωμα, καὶ ἡ ὑπὲρ τοῦ ἑνὸς ἢ τοῦ ἄλλου ἐκ τούτων ἀναγνώρισις αὐτοῦ, ἐξ ἧς ἐπήγαγε καὶ ἡ προσκτηθεῖσα ιδιότης τοῦ πωλητοῦ ἢ δανειστοῦ, ἡρτητο ἐκ τῆς ἐξακριβώσεως τῆς μεταξὺ τούτων ἀμφισβητουμένης ἐπὶ τοῦ οἰκοπέδου κυριότητος, δὲν ἐδύνατο πλέον νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀναμφισβήτητος ἢ ιδιότης αὕτη ὑπὲρ μόνου τοῦ δικαιοπαρόχου τῶν κληρονόμων Κατσανδρῆ ὥστε νὰ νομιμοποιῶνται οὗτοι προτείνοντες καὶ τὰς τοῦ δημοσίου ἐνστάσεις πρὸς ἀπόκρουσιν τῶν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ γεγονότος στηριζομένων δικαιωμάτων τοῦ Τουρναβίτου· τούτου δ' ἕνεκεν, οὐδ' ἡ τριτανακοπτομένη ἀπόφασις παρεῖχε πλέον κεκτημένην καὶ ἀποδεδειγμένην ὑπὲρ τοῦ Κατσανδρῆ τὴν ἀνωτέρω ιδιότητα, ἀφ' οὗ, ἀποκρουομένη ἀπὸ τὴν ἀναι-

ρσεύουσαν κληρονόμον Τουρναβίτη διὰ τῆς ἐνστάσεως τοῦ μεταξὺ ἄλλων κριθέντος, ἐπὶ τούτῳ μάλιστα προσεβλήθη. ἤτοι καθόσον, ἀναγνωρισθείσης δι' αὐτῆς τῆς κυριότητος τοῦ Κατσανδρῆ, εἰς τοῦτον ἐπεδικάσθη καὶ ἡ ἐκ τῆς καταλήψεως τοῦ οἴκουπέδου ἀποζημίωσις.

Ἐπειδὴ ἐκ τοῦ ὅτι ἀπορριπτέα ἦτον ἡ προκειμένη τριτανακοπή ὥς ἐκ τῆς βάσεως εἰς ἣν ἐστηρίζετο καὶ ἀπέναντι τῶν κληρονόμων Κατσανδρῆ ἂν τὸ δημόσιον ἐγκαίρως ὑπέβαλε τὴν τῆς παραγραφῆς ἔντασιν, δὲν δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ ἡ νομιμοποίησις αὐτῶν εἰς τὸ νὰ προτείνωσι καὶ ἐνστάσεις ὑπὲρ τοῦτου κεκτημένας, καθόσον ἡ προεκτεθείσα συνέπεια ἤθελεν ἐπέλθει ἐπὶ τοῦ προκειμένου διὰ μόνον τὸν λόγον ὅτι ὥς ἐκ τῆς βάσεως τῆς τριτανακοπῆς, ἀφοῦ ἡ περὶ ἀποζημιώσεως κατὰ τοῦ Δημοσίου ἀπαίτησις ἀπεσβέσθη, δὲν ἐδύνατο νὰ ἐξετασθῇ κατὰ τὴν προκειμένην δίκην καὶ τὸ κατὰ τῶν κληρονόμων Κατσανδρῆ ὑφιστάμενον τυχόν δικαίωμα τοῦ Τουρναβίτου ἐπὶ τῆς καθ' ὅλοκληρίαν ληφθείσης παρ' ἐκείνων ἀποζημιώσεως, οὐχὶ δὲ καὶ διότι ἐπηρεάζετο κατ' οὐσίαν τὸ δικαίωμα τοῦτο ἐκ τοῦ ὅτι ἀπεσβέσθη ἡ κατὰ τοῦ δημοσίου ἀπαίτησις, οὐδεμίαν ὑπὸ τὴν ἐποψιν τοῦ Νόμου ἐνασκούσης ἐπιτροπὴν τῆς τοιαύτης παραγραφῆς ὥς πρὸς τὴν μεταξὺ Κατσανδρῆ καὶ Τουρναβίτου σχέσιν· ἀφ' οὗ, ἐπομένως, κατὰ τοῦτο δὲν ἀντεκρούετο τὸ δημόσιον κατὰ τὴν προκειμένην δίκην διὰ τῆς τριτανακοπῆς, καὶ ἂν ἡ καθ' ἧς ἀπευθύνετο ἀπόφασις δὲν εἶχεν ἐξαφανισθῇ, ἡ τοῦ Δημοσίου ὑποχρέωσις πρὸς καταβολὴν τοῦ ἐπιδικασθέντος διὰ τὴν καταλήψιν τοῦ οἴκουπέδου ποσοῦ καὶ ἀπέναντι τῶν κληρονόμων Κατσανδρῆ ἤρξατο πλέον ἐκ τῆς ἐξακριβώσεως τῆς μεταξὺ τούτων καὶ τοῦ Τουρναβίτου ἀμφισβητουμένης κυριότητος, πλημμελῶς καὶ κατὰ παραβίαν τῆς οὐσιώδους τοῦ ἐδ. 3 τοῦ ἄρθρου 552 τῆς πολ. Δικ. διατάξεως, κατὰ τὴν ὁποίαν ἀπαράδεκτοι εἰσὶν αἱ ἐκ δικαιώματος τρίτου ἐνστάσεις, παρεδέχθη τὸ ἐφετεῖον ὅτι ἐδικαιοῦντο οἱ κληρονόμοι Κατσανδρῆ ὑπὸ τὴν ἐκτεθεῖσαν ιδιότητα νὰ προβάλωσι τὴν ὑπὲρ τοῦ δημοσίου κεκτημένην παραγραφὴν, ἡ τοιαύτη δὲ παραβίασις ἐπάγεται ἀναίρεσιν κατὰ τὸ ἐδ. 5 τοῦ ἄρθρου 807 τῆς πολ. Δικ. καὶ 201 τῆς αὐτῆς.

Ἐπειδὴ, ἀναιρουμένης τῆς δριστικῆς ἀποφάσεως, δύναται τὸ ἐφετεῖον, ἂν κρίνῃ εὐλογον, ν' ἀνακαλέσῃ τὴν προδικαστικὴν ὑπ' ἀρ. 41 καθ' ὅσον, ὥς ἡ ἀναιρεσίουσα διατείνεται, δὲν τῇ ἐπιτρέπεται καὶ τὸ τῶν μαρτύρων μέσον πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ἀναγνωρίσεως. (Α. Π. 162 τοῦ 76).

Πίναξ λεκτικὸς τῶν ἐν τῇ προηγουμένῃ λέξει
ἀνακοπῇ τρίτου.

Ἀγοραπωλησία § 7.	Κατάσγεσις παρὰ τρίτῳ. § 6.
Ἀγωγή § 1. ἐδ. α.	Δόγος § 4.
Ἀδιαίρετα δίκαια. Σημ. 3 σελ. 5558.	Ὀπισθογράφησις § 5.
Ἀνακοπή· ἴδε τὴν ὠδε λ. τριτανα- κοποπή.	Παραγγελία. § 5.
Ἀποζημιώσεις § 7.	Παραγραφὴν τίς προτείνει; § 7.
Ἀπόπειρα συμβ. σημ. 1 σ. 5558.	Παρέμβασις, § 4.
Ἀρμοδιότης. § 3. 5.	Προθεσμία. § 1, γ.
Δανεισταί. § 7.	Πρόστιμον § 4.
Δημοσία ἀνάγκη § 7.	Συμφέρον. Σημ. 3. 4 σ. 5556.
Δημόσιον. § 7.	Τριτανακοπῆς δικαίωμα ποίῳ ἔχουν; § 4 ἐπ. Κατὰ τινοσ; αὐτ.
Ἐκτέλεσις § 1δς.	Φορτίον. § 5.
Ἐνστασιν παραγραφ. τίς προτείνει; § 7.	

Πίναξ τῶν ἐν τῇ προηγουμένῃ λ. ἀνακοπῇ τρίτου
ἀποφάσεων τοῦ Ἀρείου Πάγου.

238 τοῦ 59 — Σημ. 4 σ. 5556.	172 τοῦ 71 — § 6.
498 τοῦ 68 — § 1δς.	247 τοῦ 72 — Σημ. 4 σελ. 5556.
285 τοῦ 68 — σελ. 5556.	336 τοῦ 75 — Σημ. 4 σελ. 5556.
47 τοῦ 71 — § 5.	162 τοῦ 76 — § 7.

ΑΝΑΚΡΙΣΙΣ τῶν περὶ τὰ δάση ἀνομημάτων.—Οἱ ἑπαρχοὶ ἀνα-
κρίνουσι; (βλ. τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. φυτεῖαι)¹.

βλ. τὴν λ. ἀνάκρισις ἐν τῷ ἐκδοθησομένῳ ποινικῷ τμήματι
τῆς Πείρας.

ΑΝΑΚΤΗΣΙΣ πολιτικῶν δικαιωμάτων. (βλ. τὰ ἐν Πείρᾳ σελ.
5035 ἐπ.).

ΑΝΑΚΤΟΡΑ (τὰ) ἐκηρύχθησαν ὡς ἐθνικὴ ἰδιοκτησία. (Νόμι-
μον;) (βλ. σελ. 18 τῆς διατριβῆς τοῦ Οἰκονομίδου περὶ τῆς
σχέσεως τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας πρὸς τὴν Νομοθετικὴν).

βλ. τὴν σελ. 4202 (§ 12) τῆς Πείρας περὶ τῶν κήπων τῶν
ἀνακτόρων.

ΑΝΑΜΕΜΙΓΜΕΝΟΙ. (βλ. σελ. 380 Καλ. γ' ἐκδ. 2).

ΑΝΑΜΙΕ συγκειμένοι. (βλ. Καλ. γ' ἐκδ. 2 σελ. 380).

ΑΝΑΜΙΣΘΩΣΙΣ (relocatio tacita). βλ. Πείρας σελ. 2416 ἐπ.
καὶ Καλ. γ' ἐκδ. 2 σελ. 421.

(1) Οἶον Α. Π. πολ. 389 τοῦ 1874.

Βλέπε τὴν ἐν τῇ Πείρᾳ καὶ τῷ Παράρτηματι τούτῳ λέξιν Μίσθωσις.

ΑΝΑΝΕΩΣΙΣ (novatio)¹.—Πηγαί.—Π. (46. 2). Κώδ. (8. 42). Βχσ. (26. 4). Π. (13. 5). Ἀρμ. (3. 6). Π. (46. 1). Π. (18. 2) καὶ 3. Κώδ. (4. 54). Βχσ. (19. 2 καὶ 3).

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ.

- § 1. Προηγούμενα ἐν Πείρᾳ ζητήματα.
- § 1^a. Τὰ περὶ ἀνανεώσεως ὑπὸ Παπαρρηγοπούλου.—Παραπομπή.
- § 2. Ἀντικατάστασις νέου ὀφειλέτου. Συγκατάθεσις τίνος ἀπαιτεῖται;
- § 3. Ἀντικατάστασις δανειστών. Ποίου ἡ συγκατάθεσις ἀπαιτεῖται;
- § 4. Ὁ τῆς ἀνανεώσεως σκοπὸς πρέπει νὰ δηλωταὶ ῥητῶς;
- § 5. Ἐκδόσις δευτέρων γραμματίων. Σκοπὸς ἀνανεώσεως.
- § 6. Ἐν παρασιωπῇ τῆς προθέσεως, εἶναι ἀσυμβίβαστοι αἱ δύο ἐνοχαί, ἤγουν ἡ παλαιὰ καὶ ἡ νέα; Τεκμήρια ἀνανεώσεως. Σιωπηρὰ ἀνανεώσις;
- § 7. Ἡ Ἀρείου Πάγου ἀπόφ. 234 τοῦ 1872.
- § 8. Ἀνανεώσις μετὰ πληρωμὴν τόκου.
- § 9. Θεμετιὴ αἰτία.
- § 10. Πότε πρέπει νὰ προτείνηται ἡ ἀνανεώσις;
- § 11. Τήρησις ὑποθήκης.
- § 12. Τὸ δεδικασμένον ἀποτελεῖ ἀνανεώσιν;

§ 1. Διὰφορα προηγούμενα ζητήματα βλ. εἰς Πείραν σελ. 209 ἐπ. 1127 § 3.

§ 1². Ὁ Παπ. (ἐνοχ. 6' § 387 ἐπ.) ἀναπτύσσει τὰ ἐξῆς:

α) Ἀνανεώσις τί ἐστίν; Οὐσιώδη αὐτῆς στοιχεῖα. § 387.

β) Δόξα, καθ' ἣν ἡ κατάρξις τῆς δίκης ἀποτελεῖ ἀκουσίαν ἀθροιστικὴν ἀνανεώσιν. § 388.

γ) Πῶς παρήχθη; κατὰ τὸ ἀρχαῖον δίκαιον ἐχώρει τῶνόντι ἀνανεώσις ἐπὶ τῆς κατάρξεως τῆς δίκης καὶ τῆς τελεσιδικίας. § 389.

δ) Κατὰ τὸ νεώτερον δίκαιον, οὐδεὶς λόγος περὶ ἀνανεώσεως χωρούσης διὰ τῶν εἰρημένων γεγονότων. § 390.

ε) Ὡσαύτως δὲν πρόκειται περὶ τῆς ἀνανεώσεως ἐπὶ τοῦ δικαστικοῦ ὅρκου. § 391.

(1) Βιβλιογραφία. Καλ. γ' § 316—339 ἐκδ. 2. Μακ. § 493—495 ἐκδ. 2.—Παπ. ἐνοχ. σ. 34 ἐπ. καὶ § 387—411 ἐκδ. 2. § 444 σημ. 7 ἐκδ. α'.

Οἱ Βυζαντινοὶ ὠνόμαζον τὴν ἀνανεώσιν ἀνακατασκευὴν ἢ μετὰθεσιν. Ἀπαντᾷται ὅμως καὶ ἡ λέξις ἀνανεώσις. (ιδ. α) 27.

ς) Εἶδη τῆς ἀνανεώσεως. Προσομολόγησις.

ζ) Ἀντίδοσις· αὕτη γίνεται διττῶς, μεταβαλλομένου ἢ τοῦ ὀφειλέτου, ἢ τοῦ δανειστοῦ. § 392.

η) Ἡ ἀντίδοσις δὲν ἀποτελεῖ πάντοτε ἀνανέωσιν. Ἀντίδοσις ἐπὶ τῷ δοῦναι τι, οὐχὶ ἐπὶ τῷ συνάψαι ἐνοχλήν. § 393.

θ) Ἀντίδοσις ἐπὶ τῷ συνάψαι ἐνοχλήν, δι' ἧς ὁμῶς δὲν πρόκειται ν' ἀναιρεθῇ προϋπάρχουσα ἐνοχλή τοῦ ἀντιδοθέντος πρὸς τὸν ἀντιδίδοντα ἢ τοῦ ἀντιδίδοντος, πρὸς τὸν ᾧ γίνεται ἡ ἀντίδοσις. Οὐτε αὕτη ἀποτελεῖ ἀνανέωσιν. § 394.

ι) Ἀντίδοσις ἐπὶ συστάσει ἐνοχικῆς πιςτώσεως ἀναιρούσης προϋπάρχουσας ἐνοχλήν· οὐτε αὕτη ἀποτελεῖ ἀνανέωσιν, ὅταν ἡ συνιστώσα τὴν νέαν ἐνοχλήν ἐπερώτησις δὲν ἀναφέρηται εἰς τὴν προϋπάρχουσαν, ἀλλ' ἀποτελῇ ἀφηρημένην ὑπόσχεσιν ποσότητος. § 395.

ια) Ἀνανέωσιν ἀποτελεῖ κυρίως ἡ ἀντίδοσις, ὅταν ἡ ταύτην συνιστώσα ἐπερώτησις περιλαμβάνῃ ἐν ἑαυτῇ τὴν προϋπάρχουσαν ἐνοχλήν μετὰ τοῦ ἀντιδοθέντος καὶ τοῦ ἀντιδίδοντος, ἢ μετὰ τοῦ ἀντιδίδοντος καὶ τοῦ ᾧ γίνεται ἡ ἀντίδοσις. § 396.

ιβ) Θέμα, καθ' ὃ, προϋπαρχουσῶν δύο ἐνοχῶν, ἀναιρουμένων διὰ τῆς ἀντιδόσεως, ἡ μὲν ἀναιρεῖται διὰ καταβολῆς, ἡ δὲ δι' ἀνανεώσεως. § 397.

ιγ) Πᾶσα ἐνοχλή λύεται διὰ τῆς ἀνανεώσεως· ἡ νέα ὁμῶς ἐνοχλή τίκεται πάντοτε ἐκ συμβάσεως. § 398.

ιδ) Πῶς κατηρτίζετο ἡ τῆς ἀνανεώσεως σύμβασις παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις; Nūn ἰσχύον δίκαιον. § 399.

ιε) Ἡ νέα ἐνοχλή δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ᾔναι ἀγώγιμος, οὐτε ἄτρωτος· ἀλλ' ἂν ὁ νέος δανειστής ἡγνῶναι τὸ μὴ ἀγώγιμον ἢ τρωτὸν τῆς νέας ἐνοχῆς; § 400.

ισ) Ἡ νέα ἐνοχλή ἀνάγκη νὰ διαφέρῃ τῆς ἀναιρεθείσης οὐ μόνον κατὰ τὸν χρόνον τῆς συστάσεως, ἀλλὰ καὶ ἄλλης. Ἡ διαφορά αὐτῆς συνίσταται εἰς τὴν μεταβολήν, ἢ τῶν ἐνεχομένων προσώπων, ἢ τῆς παροχῆς. § 401.

ιζ) Ἡ μεταβολή τῆς παροχῆς χωρεῖ, ἢ κατὰ τὴν ποιότητα, ἢ κατὰ τὴν ποσότητα, ἢ κατ' ἀμφοτέρω· ὁ γενεσιουργὸς λόγος τῆς μὲν νέας ἐνοχῆς εἶναι πάντοτε ἡ τῆς ἀνανεώσεως σύμβασις· τῆς δὲ προηγουμένης, πᾶς λόγος τίκτων ἐνοχλήν. § 402.

ιη) Ψυχὴ, ἀνανεοῦντος· τί ἐστί; Παρὰ τίνι δέον νὰ ὑπάρχῃ; § 403.

ιθ) Πῶς ἐκδηλοῦται; Ἐναντιοφωνία. Ἑρμηνεία τῆς § διατάξεως τοῦ Κώδ. (8. 42). § 404.

κ) Ἡ νέα ἐνοχή, καὶ πρὶν ἢ ἐκπληρωθῇ, ἀναιρεῖ αὐτοδικαίως τὴν προηγουμένην. § 405.

κα) Χωρὶς προηγουμένης ἐννόμου ἐνοχῆς δὲν ἰσχύει ἡ ἐπομένη. Ἐναντία δόξα ἐν τῷ θέματι, καθ' ὃ τὸ περιεχόμενον τῆς νέας ἐνοχῆς ἀναφέρεται σαφῶς εἰς τὸ τῆς προηγουμένης. Ἀνυπόστατος· τότε μόνον ἰσχύει ἡ νέα ἐνοχή, καὶ τοι μὴ ὑπαρχούσης προηγουμένης, ἂν ἡ νέα συναφθῇ ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ ἰσχύῃ κατὰ πάσαν περίπτωσιν, ἀλλὰ τότε δὲν πρόκειται περὶ ἀνανεώσεως. § 406.

κβ) Καὶ ἂν ἡ προηγουμένη ἐνοχὴ ᾦναι δεκτικὴ τῆς κατ' ἔνστασιν ἀνατροπῆς, μετέχει τοῦ πάθους τούτου καὶ ἡ ἐπομένη, ἐκτὸς ἂν οἱ συμβαλλόμενοι προσέθεντο ν' ἀναφέρωσι τὸ τῆς προηγουμένης ἐνοχῆς πάθος. § 407.

κγ) Πότε παραδεχόμεθα τοιαύτην πρόθεσιν; Ἀνάγκη καὶ ἡ ἐπομένη ἐνοχὴ νὰ ὑπάρχῃ ἐννόμως. Ἀρχαιοτέρα δόξα, καθ' ἣν ἤρκει νὰ ὑπάρχῃ καὶ κατὰ τύπον μόνον ἡ δευτέρα ἐπερώτησις, ὅπως ἀναιρεθῇ ἡ προηγουμένη. Ἐγκατελείφθη· ἀλλ' ἡ ἀνανέωσις χωρεῖ καὶ ἂν ἡ ἐπομένη ἐνοχὴ ᾦναι κατ' ἔνστασιν δεκτικὴ ἐντελοῦς ἀνατροπῆς· ἐφαρμογὴ τοῦ δόγματος τούτου ἰδίως ἐπὶ τῆς ὑπὸ αἵρεσιν ἀνανεώσεως. § 408.

κδ) Τύχη τῆς προτέρας ἐνοχῆς ἐπὶ τῆς ὑπὸ αἵρεσιν ἀνανεώσεως, ἡρτημένης τῆς αἰρέσεως. Δόξα τοῦ Λαβκίωνο. Ἐγκατελείφθη. § 409.

κε) Ἐπὶ αἰρέσει ἀνανέωσις ἐνοχῆς ὑπαρχούσης ἄνευ αἰρέσεως. Ἀποτελέσματα τῆς τοιαύτης ἀνανεώσεως. § 410.

κς) Ἀνανέωσις ἦν συνάπτει ὁ δανειστῆς μεθ' ἑνὸς τῶν ἐκ συνενοχῆς ὀφειλετῶν, ἢ ὀφειλέτης, μεθ' ἑνὸς τῶν ἐκ συνενοχῆς δανειστῶν. § 411.

§ 2. Ἡ δι' ἀντικαταστάσεως νέου ὀφειλέτου γενομένη ἀνανέωσις χωρεῖ καὶ ἄνευ τῆς συναινέσεως τοῦ πρώτου ὀφειλέτου. (Βλ. Παπ. Ἐνοχ. τ. 2 § 392 ἐκδ. 2)· ὅταν δὲ ὁ ὀφειλέτης προσφέρῃ ἄλλον, ἀπαιτεῖται καὶ ἡ συγκατάθεσις τοῦ δανειστοῦ. (Α. Π. 39 τοῦ 1865 φέρουσα· «Ἐπειδὴ ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως καὶ τῶν ἐν τῇ δικογραφίᾳ ἐγγράφων προκύπτει· α) ὅτι ὁ Δούκας Παπᾶ ἐνήγαγε τὸν Ἀντών. Σαντοριναῖον ἐξαίτησάμενος νὰ καταδικασθῇ οὗτος εἰς τὴν πληρωμὴν δραχ. 616 μετὰ τοῦ τόκου των ἀπὸ 14 Ἰαννουαρ. 1839. β) ὅτι τὸ ἐν Ἀθήναις Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 562 τοῦ 1864 ἀποφάσεως αὐτοῦ ὑπεχρέωσε τὸν ἐναγόμενον νὰ ἀποδείξῃ ὅτι ἀπέναντι τοῦ ζητουμένου ποσοῦ ἐπλήρωσεν ἤδη μέρος αὐτοῦ· γ) ὅτι, ἐκκαλέσαν-

τος τοῦ ἐναγομένου τὴν ἀπόφασιν ταύτην, τὸ ἐφεστῆον ἀπέριψε τὴν ἔφασιν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 23653 τοῦ 1864 ἀποφάσεως, ἥς τὴν ἀναίρεσιν ἐξητήσατο ὁ ἐναγόμενος, μετὰ δὲ ταῦτα συνετάχθη τὸ ὑπ' ἀριθ. 399 τῆς 8 Σεπτεμβρίου 1864 συμβόλαιον, δι' οὗ ὁ ἐναγόμενος παρεχώρησε τὴν δίκην ταύτην εἰς τὸν Κ. Τουφεξόγλου, ἐξαίτησάμενος τὴν παραδοχὴν τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος ἀναίρεσεως αἰτήσεως.

Επειδὴ, τούτων οὕτως ἐχόντων, ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ἐκχώρησις δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἔννομα ἀποτελέσματα ἀπέναντι τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, καὶ εἶναι ἄκυρος, ὥς οὗτος ἐνίσταται, διότι ὁ νόμος ἐπιτρέπει τὴν ἐκχώρησιν ἀπαιτήσεων, ὅτε δὲν ἀπαιτεῖται ἡ τοῦ παραχωρουμένου ὀφειλέτου συγκατάθεσις (διάτ. 3 Κώδ. (4, 39).—Βασ. (19. 4.) 39 κατὰ δὲ τὴν προκειμένην συμφωνίαν δὲν πρόκειται περὶ ἐκχώρησεως ἀπαιτήσεως τοῦ Σαντοριναίου, ἀλλὰ περὶ ἀντιδόσεως (delegatio) ἢ προσομολογήσεως (expromissio), καθότι ὁ πρότερον ὡς ὀφειλέτης ἐναγόμενος Σαντορινάτος προσφέρει ἄλλον ἀντ' αὐτοῦ, τὸν Π. Τουφεξόγλου, ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει ἀπαιτεῖται ἡ συγκατάθεσις καὶ τοῦ δανειστοῦ, ἡγοῦν τοῦ ἐνάγοντος Δούκα Παπαῦ τεμ. 11. 17 Π. (46, 2).—Βασ. 11 17, 35. 40 (2. 64). Κωδ. (8, 42) 1, 6.—Ὅπερ ἐπὶ τοῦ προκειμένου οὐ μόνον δὲν ἔλαβε χώραν, ἀλλὰ μάλιστα ἀποκρούεται παρ' αὐτοῦ. (Πολ. Α. Π. 39 τοῦ 65).

§ 3. Ἡ δὲ ἀντιδόσεως ἀνανέωσις τῆς μεταξὺ τινῶν ἐνοχῆς δι' ἀντικαταστάσεως ἄλλου δανειστοῦ δὲν δύναται νὰ γίνῃ ἄνευ τῆς συναινέσεως τοῦ νέου δανειστοῦ. (Α. Π. 400 τοῦ 52)¹.

§ 4. Ἄν ἐκ τῆς ὅλης συμβάσεως συνάγῃται ἀδιστακτικῶς ὁ τῆς ἀνανεώσεως σκοπός, πρέπει ν' ἀποκρούσωμεν τὴν ἀνανέωσιν ἂν ῥητῶς δὲν ἐξεδηλώθη οὗτος; Βλ. Παπ. ἐνοχ. 6' § 404, ἐκδ. 2. Ἐκ τῶν ἀποφάσ. τοῦ Α. Π. 94 τοῦ 1848 καὶ 86 τοῦ 1866 προκύπτει, ὅτι δὲν γίνεται δεκτὴ ἡ ἀνανέωσις οὐ μόνον διότι ῥητῶς δὲν ἐξεδηλώθη ὁ σκοπὸς αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ διότι δὲν συνάγεται ἐκ τοῦ συμβολαίου ὁ τῆς ἀνανεώσεως σκοπός. Ἐπονται αἱ ἀποφάσεις.

α) Ἡ Ἀρείου Πάγου 94 τοῦ 1848 φέρει· «Ἐπειδὴ ἡ τοῦ Βούρου πρότασις «ὅτι δὲν δύναται νὰ ὑπάρχῃ ἀνατοκισμὸς, διότι ἐγένετο ἀνανέωσις, εἶναι οὐχ ἥττον ἀστήρικτος, καθότι, διὰ νὰ ὑπάρχῃ ἀνανέωσις, ἀπαιτεῖται ἡ ῥητὴ ἐν τῷ ἐγγράφῳ τῆς ἀνανεώσεως τῶν μερῶν (τελ. νόμος κώδ. 8. 42) ἢ, τοῦλάχιστον

(1) Βλ. Παίρας σ. 210 § 3.

χιστον, ὁμολογία αὐτῶν βεβαιουῖσα τὴν τῆς ἀνανεώσεως θέλησιν των, ἐκ δὲ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 570 συμβολαίου καὶ ἐκ τῶν λοιπῶν τῆς δικογραφίας ἐγγράφων δὲν προκύπτει οὐδαμῶς οὔτε ῥητὴ δῆλωσις, οὔτε σκοπὸς ἀνανεώσεως, οὔτε ὁμολογία τοῦ Μπότσαρη. (Πολ. Α. Π. 94 τοῦ 48).

6) Ἡ Α. Π. 86 τοῦ 66 φέρει· «Ἐπειδὴ ἀντικείμενον τῆς προκειμένης δίκης εἶναι τὸ ἐξῆς, ὡς ἐκ τῆς ἀγωγῆς τῶν ἀναιρεσιόντων προκύπτει, ὅτι διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 1471 (81, 842) συμβολαίου ἐδανείσθησαν οἱ ἀναιρεσιόντες τὸ ποσὸν δραχμῶν 7,000, ἀπέναντι τοῦ ὁποίου ἐπλήρωσαν διὰ τοῦ ἀντιτίμου τῆς πρὸς τοὺς δανειστὰς πωληθείσης ἀμπέλου των δραχμ. 4,500, καὶ διὰ τὸ ὑπόλοιπον ἐσυμφωνήθη κατὰ τὸν μάρτιον 1847, μετὰ δὲ δανειζομένου καὶ δανεστοῦ, προφορικῶς, νὰ πληρωθῇ τοῦτο μετὰ τοῦ τόκου διὰ χρεωλυσίου ἐπὶ ἔνδεκα ἔτη, καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον οἱ δανεισθέντες ἐξέδωκαν ἔνδεκα γραμματία, κατὰ δὲ τὴν 15 Ἰουνίου 1848, θελησάντων τῶν δανεισῶν νὰ ἐξασφαλίσωσι τὸ ἀνωτέρω δάνειόν των δι' ὑποθηκεύσεως ἀκινήτων κτημάτων τοῦ χρεώστου, συγκατετέθησαν νὰ ἀνανεωθῇ τὸ δάνειον τοῦτο διὰ τῶν νέων συμφωνιῶν τῶν διαλαμβανομένων εἰς τὸ ὑπ' ἀριθμ. 10, 042 (1848) συμβόλαιον, δι' οὗ ἀνεγνωρίσθη ὅτι τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος χρέος μετὰ τοῦ τόκου καὶ τοῦ χρεωλυσίου μέχρις ἐξ ἑτῶν ἀπὸ τῆς συντάξεως τοῦ πρώτου συμβολαίου συμποσοῦνται εἰς δραχμ. 7,000, καὶ ταύτας ὑπεσχέθησαν οἱ ἀναιρεσιόντες ν' ἀποδώσουν ἐντὸς ἐξ ἑτῶν καὶ εἰς ἐξ ἴσας δόσεις ἄνευ τόκου· ὅτι, ἀνανεωθέντος οὕτω διὰ τοῦ ῥηθέντος συμβολαίου τοῦ ἐκ δραχμ. 7,000, ὡς εἴρηται, χρέους, ἔπαυσεν ἡ ἰσχὺς τῆς πρώτης ἐνοχῆς, δηλαδὴ ἡ ἰσχὺς τῶν εἰς χεῖρας τοῦ ἀντιδίκου (τοῦ ἀναιρεσιβλήτου) εὐρισκομένων γραμματίων ἔνδεκα τὸν ἀριθμὸν, ὥστε κατέστησε ταῦτα ἄκυρα, δι' ὃ ἡτήσαντο οἱ ἐνάγοντες νὰ ὑποχρεωθῇ ὁ ἐναγόμενος νὰ τοῖς τὰ ἐπιστρέψῃ ἐξωφλημένα· ἄλλως, νὰ κηρυχθῶσι δικαστικῶς ἄκυρα.

Ἐπειδὴ (ἀπορρίψαν τὸ ἐφετεῖον τὸν ἰσχυρισμὸν τῶν ἀναιρεσιόντων ὅτι διὰ τῆς ἀνανεώσεως τοῦ χρέους των, συμφωνηθείσης διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 10, 042 συμβολαίου, ἡκυρώθησαν τὰ περὶ τούτου χρεωσικὰ γραμματία, ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὅτι ἐκ τοῦ περιεχομένου τοῦ ῥηθέντος συμβολαίου δὲν προκύπτει οὔτε ὅτι συνεχωρεύθη ἡ ἐξόφλησις τῶν ἔνδεκα γραμματίων, οὔτε ὅτι ἐγένετο ἡ προτεινομένη ἀνανέωσις, καθότι ἀπαιτεῖται ῥητὴ δῆλωσις τῶν συναλλαττομένων κατὰ τὸν νόμον, καὶ τοιαύτη δὲν ἐμπεριέχεται εἰς αὐτὸ, ἐνῶ ἀπ' ἐναντίας προκύπτει ἐκ τοῦ περιεχομέ-

νου του, ὅτι τὰ συναλλαττόμενα μέρη ἠθέλησαν νὰ ἐξασφαλί-
σουν μέρος ἐκ τοῦ ὅλου ποσοῦ τῶν ἐνδεκα γραμματίων δι' ὑπο-
θήκης καὶ οὐχὶ νὰ ἀνανεώσουν τὸ χρέος, δὲν προσέβαλε ποσῶς
τοὺς οὗς ἐπικαλοῦνται διὰ τοῦ τετάρτου λόγου τῶν προτάσεων
νόμους, δι' ὧν δῆθεν δὲν ἀπαιτεῖται νὰ γίνηται ῥητὴ μνεῖα τῆς
πρὸς ἀνανέωσιν δηλώσεως τῶν συναλλαττομένων ἐν τῷ περὶ
τούτου συμβολαίῳ· ἀρκεῖ δὲ νὰ ἐκφράζηται αὕτη σιωπηρῶς ἐν
αὐτῷ, καθότι, ὡς ἐκ τῶν προεκτεθέντων συνάγεται, τὸ ἐφε-
τεῖον ἐθεώρησεν ὡς μὴ γενομένην τὴν ἀνανέωσιν οὐχὶ μόνον
διότι δὲν ἐξέφρασαν ῥητῶς τὴν περὶ τούτου δήλωσιν των οἱ
συναλλαττόμενοι, ἀλλὰ καὶ διότι μήτε ἐκ τοῦ περιεχομένου
τοῦ συμβολαίου ἐξάγεται σκοπὸς τῆς ἀνανεώσεως. (Α. Π. πολ.
86 τοῦ 66). — Ἰδε ὁμῶς κατωτ. § 6.

§ 5. Ἐὰν τὸ δικαστήριον τῆς οὐσίας λέγῃ ὅτι δὲν ἔλαβε
χώραν ἀνανέωσις, ἀλλ' ἐκδόσις δευτέρων γραμματίων εἰς ἀντι-
κατάστασιν τῷ πρώτῳ, παραταθείσης ἀπλῶς τῆς προθεσμίας
τῆς πληρωμῆς, συνέπεια εἶναι ὅτι μία καὶ ἡ αὐτὴ ἀπαίτησις
κατὰ τοῦ ἐκδότου ἔμεινεν· ἀδιάφορον δὲ ἂν οἱ ὀπισθογράφοι,
ἀπλῶς ἐγγυηταὶ ὄντες, ἔμειναν οἱ αὐτοὶ ἢ μετεβλήθησαν κατὰ
τὴν ἐκδοσιν τῶν δευτέρων γραμματίων, μὴ προκυπτούσης ἀνα-
νεώσεως, ἀλλ' ἐκ τοῦ σκοποῦ τοιαύτης ἐξαγομένης κατὰ τὸν
νόμον 8, 42, τοιοῦτον δὲ σκοπὸν μὴ παραδεχομένου τοῦ δικα-
στηρίου τῆς οὐσίας. (Α. Πάγ. πολ. 148 τοῦ 1874, φέρουσα ¹.

«Ἐπειδὴ ἡ τράπεζα ὡμολόγησε μὲν ὅτι αἱ ἀπαιτήσεις της, δι'

(1) Ὁ ἀναιρέσεως λόγος ἔχει οὕτως· «Διότι ἰσχυρίσθη ὅτι τὰ πρῶτα γράμ-
ματα, ἅτινα ἐξασφαλίσθησαν διὰ τῆς ὑποθήκης τῆς πρώτης, δυνάμει τῆς ὁποίας
κατατάσσει ἐκ τῶν προσβαλλομένων ἡ ὀριστικὴ ἀπόφασις τὴν τράπεζαν, ἔφερον
τὸν δόντα τὴν ὑποθήκην ἐκδότην καὶ δύο ἐτέρους ὀπισθογράφους, καὶ ὅτι καὶ
τὰ μετὰ ταῦτα ἐκδοθέντα μέχρις ἐκείνων, ἅτινα προσεκάλεσαν τὰς ἀποφάσεις ду-
νάμει τῶν ὁποίων ἀνηγγέλθη καὶ κατετάχθη ἡ τράπεζα, ἐπίσης εἶχον ἐκδότην
τὸν αὐτὸν ὀφειλέτην καὶ ἄλλα πρόσωπα ὀπισθογράφους καὶ κατὰ τὸν νόμον τὸν
ἐμπορικὸν ὁ ἐκδότης τῶν γραμματίων δὲν συναλλάσσεται μὲ τὸν κομιστὴν ὅστις
ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἶναι ἡ τράπεζα, ἀλλὰ μὲ τὸν πρῶτον ὀπισθογράφον, καὶ οὗ-
τος μὲ τὸν δεύτερον καὶ ὁ δεύτερος μὲ τὸν κομιστὴν· ἔνεκα δὲ τούτου, μετὰ τὴν
ἐκλειψιν τῶν πρώτων ἐκείνων γραμματίων ἅτινα ἠσφαλίσθησαν διὰ τῆς πρώτης
ὑποθήκης, δὲν ἐπῆλθεν, ὡς ἐξάγεται, νομίμως ἐξ αὐτῶν τῶν γραμματίων ἅτινα
δέχεται ἐκ τῶν προσβαλλομένων ἡ ὀριστικὴ ἀπόφασις ὅτι ἔλαβε χώραν συναλ-
λαγὴ μετὰ τοῦ κοινοῦ ὀφειλέτου δυνάμει νὰ δώσῃ χώραν εἰς ἀπόδειξιν τινὰ
παρατάσεως, ἀλλαγῆς καὶ τὰ τοιαῦτα· διότι βεβαιοῦται δυνάμει τοῦ νόμου τὸ
ἐναντίον.

ἀς ἐζήτησε νὰ καταταχθῇ, προήρχοντο ἐκ γραμματίων ἄλλων (ἐφ' ὧν καὶ τελεσίδικοι ἐξεδόθησαν ἀποφάσεις) παρ' ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα περιείχοντο ὀνομαστικῶς ἐν τῷ τοῦ 1870 συμβολαίῳ δι' οὗ ἐχορηγήθη αὐτῇ δικαίωμα ὑποθήκης, ἐφ' οὗ σφριζομένη ἀπή- τησε νὰ προτιμηθῇ εἰς τὴν κατάταξιν καὶ τῶν νῦν ἀναιρεσειόν- των, ἀλλ' ἰσχυρίσθη ὅτι τὰ γραμμάτια ἐκεῖνα ἀποτελοῦσι μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἐνοχικὴν σχέσιν μὲ τὸ περιεχόμενον ἐν τῷ τοῦ 1870 ὑποθήκης συμβολαίῳ, μόνον δὲ διάφορον χρονολογίαν φέ- ρουσι, καὶ δι' ἐκείνων μόνον παράτασις προθεσμίας ὡς πρὸς τὴν πληρωμὴν χορηγεῖται τῶν ἐν τῷ συμβολαίῳ περιεχομένων γραμ- ματίων· τοῦ ἰσχυρισμοῦ δὲ τούτου οὐσιώδους ὄντος, ἐφ' ὅσον ἐὰν τοῦτο ἀληθεύῃ, τότε θεωρητέον ὅτι ἡ ὑποθήκη τῆς τραπέζης ἡ ἐν τῷ συμβολαίῳ τοῦ 1870 περιεχομένη ἀφορᾷ καὶ τὰ γραμ- μάτια δι' ἃ ἐξεδόθησαν τελεσίδικοι ἀποφάσεις, ἔνεκα τῶν ὁποίων ἀνηγγέλθη καὶ ἐπομένως ἐδικαιοῦτο ἡ τράπεζα νὰ καταταχθῇ ἔνεκεν αὐτῶν, ὅπως τὸ δικάσαν ἐφετεῖον ἔκρινεν, ὁρῶς διέτα- ξε τὸ δικαστήριον διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 386 ἀποφάσεώς του ἀπό- δειξιν, ὡς ὥφειλεν, ἐάνη ἐκδοσις τῶν γραμματίων ἐγένετο ἀπλῶς καὶ μόνον πρὸς παράτασιν τῆς προθεσμίας τῆς πληρωμῆς τῶν πρώτων γραμματίων δι' ἃ εἶχε δοθῇ ὑποθήκη· τὸ ὅτι δὲ ἡ ἀπαί- τησις προέρχεται ἐκ γραμματίων εἰς διαταγὴν ἐχόντων ὀπι- σθογράφους, διὰ συναλλαγῆς δὲ μετὰ τοῦ τελευταίου τούτων μεταβαίνει τὸ γραμμάτιον εἰς τὸν κομιστὴν καὶ οὐχὶ μετὰ τοῦ ἐκδότου, ἐφ' ὅσον διατηρεῖται ὁ αὐτὸς ἐκδότης ὡς ὀφειλέτης, οἱ δὲ ὀπισθογράφοι θεωρητέοι ὡς ἐγγυηταὶ μόνον, δὲν καθίστησι τὸν ἰσχυρισμὸν μὴ οὐσιώδῃ ἢ μὴ νόμιμον, καὶ ἐπομένως τὴν διαταχθεῖσαν ἀποδείξιν μὴ ὀρθὴν ἢ μὴ νόμιμον· ἐπομένως ἀπορ- ριπτέος ὁ λόγος ἀναιρέσεως περὶ τοῦ ὅτι δὲν διετάχθη ὀρθῇ καὶ νόμιμος ἀποδείξις διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 386 ἀποφάσεως.

Ἐπειδὴ τὸ δικάσαν ἐφετεῖον ἐκτιμῶν συνεπεῖα τῆς ὑπ' ἀριθ- μὸν 386 διαταχθείσης ἀποδείξεως τὸ προσαχθὲν ἀπόσπασμα τῶν βιβλίων τῆς Τραπέζης ἀποφαίνεται ὡς ἐξ αὐτοῦ ἐξαγόμε- νον ὅτι τὰ γραμμάτια, ἐφ' ὧν ἐξεδόθησαν ἀποφάσεις δυνάμει τῶν ὁποίων ἀνηγγέλθη ἡ τράπεζα, ἐξεδόθησαν οὐχὶ ἐπὶ σκοπῷ ἀνα- νεώσεως τῆς ἀπαιτήσεως τῆς τραπέζης τῆς σφριζομένης εἰς τὰ γραμμάτια τὰ ἐν τῷ συμβολαίῳ τοῦ 1870, δυνάμει τοῦ ὁποίου παρεχωρήθη ὑποθήκη καὶ μόνον παράτασις προθεσμίας πρὸς τὴν πληρωμὴν τῶν ἐν τῷ συμβολαίῳ τούτῳ γραμματίων ἐχορηγεῖ- το διὰ τῆς ἐκδόσεως νέων γραμματίων μὴ δυναμένης τῆς τρα- πέζης νὰ δεχθῇ γραμμάτια μὲ προθεσμίαν πληρωμῆς μικρο-

τέραν τῶν τριῶν μηνῶν ἡ ἐκτίμησις δὲ αὕτη διαφεύγει τὸν τοῦ Α. Πάγ. ἔλεγχον ἄλλως τε δὲ παράτασις προθεσμίας μόνον πρὸς πληρωμὴν ἀπαιτήσεως, ὅπως παραδέχεται τὸ δικάσαν ἐφετεῖον, δὲν ἀποτελεῖ ἀνανέωσιν. Οὕτω δὲ ἐκτιμήσαν τὸ δικάσαν δικαστήριον τὸ ἐκ τῶν βιβλίων τῆς τραπέζης ἐξαχόμενον καὶ πεισθὲν ὅτι δὲν ἔλαβε χώραν ἀνανέωσις (εἰ καὶ ὀνομάζεται), ἀλλὰ ἔκδοσις δευτέρων γραμματίων εἰς ἀντικατάστασιν τῶν πρώτων, παραταθείσης μόνον διὰ τῶν τελευταίων τούτων τῆς ὀρισμένης πρὸς πληρωμὴν προθεσμίας, ὡς ἐκ τῆς τοιαύτης ἐκτιμήσεως θεωρητέον ὡς παραδεχόμενον ὅτι μία καὶ ἡ αὐτὴ ἔμεινεν ἡ κατὰ τοῦ ἐκδότου ἀπαιτήσις, οἱ δὲ ὀπισθογράφοι εἰσὶν ἀπλοῖ ἐγγυηταὶ καὶ ὅτι ὡς τοιοῦτοι ἐτέθησαν ἐν τοῖς ἐγγράφοις, καὶ ἐπομένως ὅτι εἴτε οἱ αὐτοὶ ἔμειναν, εἴτε μετεβλήθησαν κατὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν δευτέρων γραμματίων, ἄνευ σημασίας ἀποβαίνει, ἐκ τῆς μεταβολῆς τῆς ἐγγυήσεως μόνης μὴ προκυπτούσης ἀνανεώσεως, ἀλλ' ἐκ τοῦ σκοποῦ τοιαύτης ἐξαγομένης κατὰ τὸν νόμον Κ. 8, 42, ὁποῖον σκοπὸν δὲν παραδέχεται ὑπάρξαντα τὸ τῆς οὐσίας δικαστήριον ὡς ἐκ τούτου συνεπτυγμένως ἀποκρούεται τὸ παρὰ τῶν ἀναιρεσειόντων προταθὲν ὅτι κατὰ τὸν ἐμπορ. Νόμον τῆς μεταβιβάσεως γραμματίων εἰς διαταγὴν ἐχόντων ὀπισθογράφους, ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἰς τὸν κομιστὴν γενομένης διὰ συναλλαγῆς τοῦ τελευταίου τῶν ὀπισθογράφων μετὰ τοῦ κομιστοῦ, δὲν ἠδύνατο μετὰ τούτων τῶν ὀπισθογράφων, εἰ καὶ τῶν αὐτῶν μενόντων, νὰ ὑπάρξῃ ἔκδοσις ἐτέρων γραμματίων εἰς ἀντικατάστασιν ἄλλων ἄνευ ἀνανεώσεως, καθὼς καταργουμένης τῆς πρώτης συναλλαγῆς καὶ ἀντικαθισταμένης δι' ἐτέρας. Τούτων οὕτως ἐχόντων, ἀπορριπτέοι ἀποβαίνουν οἱ λόγοι ἀναιρέσεως ὅτι οὐκ ὀρθῶς ἐκ τῶν προσαχθέντων ἀποσπασμάτων τῶν βιβλίων, ἐνῶ ἐν αὐταῖς ὁμολογεῖται γενομένη ἀνανέωσις, τὸ δικαστήριον δὲν παρεδέχθη τοιαύτην ἂν δὲν ἡτιολόγησεν τὸν ἰσχυρισμὸν αὐτῆς ὅτι ἐξάγεται ἐκ τῶν βιβλίων τῆς τραπέζης λαβοῦσα χώραν ἀνανεώσις ὅτι ὡς ἐκ τοῦ νόμου μεταβληθέντων τῶν ὀπισθογράφων καὶ τοῦ κομιστοῦ συναλλαττομένου μετὰ τοῦ τελευταίου ὀπισθογράφου καὶ οὐχὶ μετὰ τοῦ ἐκδότου, δὲν ἦτο δυνατὴ ἡ ἔκδοσις ἄλλων γραμματίων ἀντ' ἄλλων νὰ μὴ περιέχῃ ἀνανέωσιν καὶ διὰ τοῦτο ἀναιτιολόγητον κατέλιπε τὸ δικαστήριον τὴν πρότασιν ταύτην. Καὶ τοῦτο μὲν ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἐν τοῖς ἀναιρετηρίοις καὶ ταῖς προτάσεσι κοινούς λόγους ἀναιρέσεως τῶν ἀναιρειόντων Σ. Καρακαντῆ καὶ Εὐστ. Στεφανόπουλον. Ὅσον δὲ ἀφορᾷ τοὺς ἰδιαιτέρους λόγους

τοῦ Εὐστ. Στεφανοποδίου καὶ 1) ὅσον ἀφορᾷ τὸν λόγον ὅτι τὸ Δικαστήριον δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὸν περὶ ἐξοφλήσεως τῶν γραμματίων ἰσχυρισμὸν τοῦ, ὁ λόγος οὗτος ἀνυπόστατος ἐστὶ, καθόσον τὸ δικαστήριον παραπέμπει, ὅσον ἀφορᾷ τὸν Εὐστ. Στεφανόπουλον, εἰς τὰς ὡς πρὸς τὸν Καρακαντὰ σκέψεις, ἐν αἷς ἐκτιμᾶται ὁ ἰσχυρισμὸς ὁ παρὰ τοῦ Καρακαντὰ προταθεὶς περὶ ἐξοφλήσεως, ἀπορριπτόμενος κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέντα ὡς ἀόριστος· 2) ὅσον ἀφορᾷ τὸν λόγον ὅτι ἐνῶ παραδέχεται τὸ δικαστήριον λαβοῦσαν χώραν ἀνανέωσιν, δὲν παραδέχεται ἀποσβεσθεῖσαν τὴν ὑποθήκην, ὁ λόγος ἐστὶν ἀνυπόστατος, διότι τοῦναντίον τὸ δικαστήριον παραδέχεται μὴ ὑπάρξασαν ἀνανέωσιν· 3) ὅσον ἀφορᾷ τὸν λόγον ὅτι ἡ τράπεζα μόνον προσέξοφλήσεις ἐνεργεῖ κατὰ τὸ καταστατικὸν αὐτῆς καὶ δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ συνάπτῃ ἄλλας ἐνοχάς, ἐπομένως δὲν ἡδύνατο ν' ἀντιτάξῃ γραμματία ἐνυπόθηκα καὶ νὰ κατισχύσῃ οὔτε ἐπὶ ἄλλων ἐνυποθήκων δανειστῶν, ἔστω καὶ μεταγενεστέρων, ὁ λόγος οὗτος ἀβάσιμος ἐστὶ, καθόσον ἡ τράπεζα χαίρει προνόμιον προκειμένης ἐξοφλήσεως, δὲν κωλύεται ὅμως καὶ ἄλλως νὰ συνάπτῃ ἐννόμως σχέσεις ὡς ἐκ τοῦ καταστατικοῦ αὐτῆς· ὅσον ἀφορᾷ τὸν λόγον ὅτι τὸ δικαστήριον ἐστηρίχθη ἐπὶ τῶν βιβλίων τῆς τραπέζης ὡς πρὸς τὸ ἂν ἔλαβεν ἢ οὐ χώραν ἀνανέωσις διὰ τῆς ἐκδόσεως τῶν δευτέρων γραμματίων ἥτοι εἰς ἐγγράφον ἀπόδειξιν οὖσαν ἐκμαρτύριον μόνον καὶ οὕτω παρεβίασε τὰς περὶ ἀποδείξεως διατάξεις τῆς πολ. Δικ. ὁ λόγος οὗτος ἐστὶν ἀβάσιμος· διότι ἡ ὑπὸ τῆς τραπέζης προσεξόφλησις τῶν ἐφ' ὧν ἡ προκειμένη διαφορά γραμματίων, οὖσα πρᾶξις ἐμπορικὴ καὶ ἀποδεικνυομένη διὰ τῶν βιβλίων (ἐμπορικῶν) κατὰ τοῦ κοινοῦ ὀφειλέτου Δ. Μπολέρη καὶ ἀδελφῶν, δύναται ν' ἀποδειχθῇ διὰ τῶν αὐτῶν μέσων κατὰ τῶν ἀναιρεσιόντων, ἐφ' ὅσον ἐξ ὀνόματος τοῦ κοινοῦ ὀφειλέτου Δ. Μπολέρη παρίστανται καὶ οἱ ἀναιρεσιόντες· 5) ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὸν λόγον ὅτι καίτοι ζητηθέντα δὲν προσήχθησαν τὰ γραμματία, ἄσκοπος οὗτος ἀποβαίνει ἐφ' ὅσον, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς σκέψεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 1528 ἀποφάσεως, προσήχθησαν αἱ ἀποφάσεις ἐν αἷς ταῦτα περιέχονται, ὡς καὶ τὰ βιβλία ἐν οἷς μνημονεύονται, ἐξ ὧν ἐπείσθη περὶ τῆς μὴ ἀνανεώσεως πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ ἐναντίου τῆς ὁποίας ἐπεκαλέσθη ὁ ἀναιρεσιῶν τὰ γραμματία. (Α. Π. πολ. 148 τοῦ 74).

§ 6. Πρὸς μετριάσμὸν τῆς αὐστηροτέρας ἐκδοχῆς τινὲς παρεδέχθησαν ὅτι καὶ ἐν παρασιωπῇ τῆς προθέσεως δὲν ἀποκλείεται ἀνανέωσις, ὅταν ᾖναι ἀσυμβίβαστοι αἱ δύο ἐνοχαί, ἡ

ἀρχαία καὶ ἡ νέα¹.—Τὴν ἐξαίρεσιν ταύτην ἀσπάζονται πολλοὶ σήμερον ἐκ τῶν ἀπαιτούντων ῥητὴν δῆλωσιν καταργήσεως. Καθὰ διατυποῦσι τὸ δόγμα αὐτῶν δὲν εἶναι μὲν δεκτὰ τεκμήρια ἀνανεώσεως, εἶναι ὅμως δεκτὴ σιωπηρὰ ἀνανέωσις (*novatio tacita*)². ὅτι διὰ μόνης ἀποδοχῆς συναλλαγματικῶν ἀντὶ πληρωμῆς σιωπηρῶς ἐπέρχεται ἀνανέωσις. (Α. Πάγ. 242 τοῦ 63). Ἀμφίβολος. Α. Π. 86 τοῦ 66, περὶ ἧς ἐν § 4 τοῦ ἄρθρου τούτου.— Ἡ 242 τοῦ 1863 φέρει³. «Ἐπειδὴ τὸ ἀνεκκλήτως δικαστὴν ἐμποροδικεῖον παρεδέχθη ἀπλῶς ὅτι, καὶ ἀληθοῦς ὑποτιθεμένου τοῦ ἰσχυρισμοῦ, ὅτι τὸ ἀρχικὸν χρέος ἐπήγαγεν ἐξ ὑπερετικῶν μισθῶν ὀφειλομένων τῷ ἐνάγοντι ὑπὸ τοῦ ἐκδότου τῶν ἐπιδίκων συναλλαγματικῶν, ἡ ἀρχικὴ αὕτη ὀφειλὴ καὶ τὸ ἐξ αὐτῆς πηγάζον προνόμιον ἀπεσθῆσθαι δι' ἀνανεώσεως, δεχθέντος τοῦ ἐνάγοντος πρὸς πληρωμὴν τῶν εἰρημένων μισθῶν τὰς ἐπιδίκους συναλλαγματικάς.

Ἐπειδὴ οὕτως ἀποφηνάμενον τὸ ἐμποροδικεῖον οὐδένα νόμον παρηρμήνευσε, καὶ τοι λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τοῦ ἰσχυρισμοῦ ὅτι αἱ ληφθεῖσαι συναλλαγματικαὶ περιέχουσιν ὑποβολὴν τύπου καὶ ὅτι εἰκονικῶς μετεβίβασεν αὐτὰς ὁ ἐνάγων εἰς ἄλλον, διότι, κατὰ τὰς περὶ ἀνανεώσεως ἀρχάς, ἀνανέωσις λαμβάνει χώραν καὶ διὰ τῆς ἀπλῆς ἀντικαταστάσεως τῆς παλαιᾶς ἀπαιτήσεως διὰ νέας ἄλλης. Τοιαύτην δὲ ἀντικατάστασιν ἀποτελεῖ κατὰ τὸν νόμον καὶ ἡ ἐπὶ πληρωμῇ τοῦ ἀρχικοῦ χρέους ἐκ μέρους τοῦ δανειστοῦ λῆψις συναλλαγματικῆς, ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἀφοῦ τοῦτο ἐγένετο, ὡς παραδέχεται τὸ δικαστήριον τῆς οὐσίας ἐπὶ σκοπῷ ἀνανεώσεως, ἥτοι καταργήσεως τῆς προτέρας ἐνοχῆς καὶ συστάσεως τῆς ἐκ συναλλαγματικῶν. (Νόμ. 4. § 1. (46. 2), αἵτινες ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτῶν εἰς διαταγὴν ἐκδιδόμεναι, καὶ ὡς ἀπλᾶι ὑποσχέσεις ἕνεκεν ὑποβολῆς τόπου ἂν θεωρηθῶσιν, ἰσχύουσιν οὐχ ἥττον καὶ δύνανται νὰ κυκλοφορῶσι παρέχουσαι οὕτω πλείονας ἐγγυήσεις τῷ δανειστῇ (Εἰσηγ. § 3 (Γ. κθ')· ἀδιάφορον δὲ ἂν ὁ ἐνάγων εἰκονικῶς μετεβίβασεν εἰς ἄλλον τὰς ἐπιδίκους συναλλαγματικάς ἀφοῦ ἡ μετεβίβασις αὕτη δὲν ἀπηρτεῖτο ἀναγκαιῶς πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἀνανεώσεως, ἥτις ἀπετελέσθη, ὡς εἴρηται, διὰ μόνης τῆς λήψεως τῶν συναλλαγματικῶν ἐκ μέρους τοῦ ἀρχικοῦ δανειστοῦ.

(1) Βλ. Καλ. γ' σελ. 778 σημ. 1 ἐκδ. 2.

(2) Αὐτ. σημ. 2.—Α. Π. 136 τοῦ 1855, ἣν ἴδε ἐν Πείρᾳ σελ. 210.

(3) Βλ. Πείρας σελ. 2434 § 179.

Ἐπειδή, μὴ περιέχοντος τοῦ διατακτικοῦ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, κατὰ τὰ ἐκτεθέντα, παρερμηνεῖαν ἢ κακὴν τινα ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου, ἢ ἐσφαλμένη αἰτιολογία αὐτῆς περὶ τοῦ ἀπαρადέκτου τοῦ ἀφορῶντος τὴν ὑποβολὴν τοῦ τόπου καὶ τὴν εἰκονικότητα τῆς ὀπισθογραφήσεως ἰσχυρισμοῦ, δὲν δίδει χώ-
ραν εἰς ἀναίρεσιν (ἄρθρον 809 πολιτ. δικονομίας). (Α. Π. πολ. 242 τοῦ 1863).

§ 7. Βλ. Α. Π. 254 τοῦ 1872 ἐν λ. ἀλληλεγγυότης ἀνω-
τέρω σελ. 5446.

§ 8. Ἀνανέωσις μετὰ πληρωμὴν τόκων· ἴδε Α. Π. πολ. 287
τοῦ 1873¹.

§ 9. Ναὶ μὲν κατὰ τ' ἄρθρα 1148 καὶ 1188 τοῦ Ἰονίου
πολιτικοῦ Κώδικος, διὰ τῆς ἀνανεώσεως ἀποσβέννυνται αἱ ἐνο-
χαί, ἀνακαινίζομένης τῆς πρώην ὑπαρχούσης, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀνα-
νέωσις, προῦτον οὕσα νέας συμβάσεως, πρέπει νὰ περιέχῃ τοὺς
πρὸς τὸ κύρος πάσης συμβάσεως ἀπαιτούμενους νομίμους ὅρους,
ἐν οἷς καὶ αἰτίαν θεμιτὴν τῆς ὑποχρεώσεως (ἄρθρ. 1022 Ι. Π.
Κ.)· ἀθέμιτος δὲ λογίζεται ἡ αἰτία τῆς συμβάσεως ὅταν ἀπα-
γορεύηται ἀπὸ τὸν νόμον (ἄρθρον 1047). (Α. Πάγου πολ. 27
τοῦ 1876).

§ 10. Ἡ ἀνανέωσις καὶ ὁ συμβιβασμὸς εἰσὶν ἀπαράδεκτοι
προτεινόμενοι εἰς τὴν δευτέραν τοῦ ἐφετερίου συνεδρίασιν. (Α. Π.
265 τοῦ 70, περὶ ἧς ἐν τῇ ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. ἐφεσις).

§ 11. Τήρησις πρώτης ὑποθήκης ἐπὶ ἀνανεώσεως χρέους.
Βλ. Α. Π. 72 τοῦ 1871 ἐν σελ. 4420 (§ 216) Πείρας².

§ 12. Τὸ δεδिकाσμένον ἀποτελεῖ ἀνανέωσιν; Βλ. Πείρας σ.
4007 (§ 4) καὶ 1045 (§ 56). Ἰδε τὴν ἐν Πείρᾳ λ. Συμψηφισμός.

Πίναξ λεκτικὸς τῶν ἐν τῇ προηγουμένῃ λ. ἀνανεώσεως.

Ἀθροιστικὴ ἀνανέωσις. § 1 δις. 6.

Ἀῖρεσις. ἑδ. κδ'. κε'. σελ. 5565.

Αἰτία θεμιτή. § 9.

Ἀλληλεγγυότης· ἴδε τὴν ὡς λέξιν
συνενοχί.

Ἀνανεώσεως δήλωσις. σ. 5564 καὶ
§ 4—6.

Ἀντίδοσις. ἑδ. ζ—ιβ σελ. 5563.—

Συναίρεσις δανειστοῦ. § 2. 3.

Ἀντικατάστασις νέου ὀφειλέτου. § 2. 3.

Γραμμάτια. § 5. 6.

Δανειστοῦ συγκατάθεσις. ἴδε τὴν ὡς
λ. συναίρεσις.

Δεδικασμένον. § 12.

(1) Βλ. Πείρας λ. κατάσχσεις § 64.

(2) Πρβλ. Π.π. ἐνοχ. 6' ἐκδ. 2 σελ. 437 σημ. 1.

Δήλωσις ῥητῆ· § 4—6.

Εἰκονικότης. § 6.

Ἐκχώρησις. § 2.

Ἐνοχὴ νέα· ἐδ. ιγ—κδ. (σ. 5564).

Ἐρμηνεία τῆς 8 διατ. Κώδ. (8. 42).

—(ἐδ. ιθ. σελ. 5564).

Ἐφεσις· προτείνεται κατ' ἔφεςιν ἡ ἀνανέωσις· § 10.

Καταβολή· ἐδ. ιθ σελ. 5564.

Κάταρξις τῆς δίκης. § 2 δις, 6. γ.

Μισθός. § 6.

Νέα ἐνοχή. Ἴδε τὴν ὡδὲ λ. ἐνοχή.

Ὅρκος· ἐδ. ε. σελ. 5563.

Ὁφειλέτου συγκατάθεσις πρὸς ἀνανέωσιν· ἴδε τὴν ὡδὲ λ. Συναίνεσις.

Παράτασις προθεσμίας. § 5.

Προθεσμίας παράτασις. § 5.

Προσολογήσις· ἐδάφ. ζ' σελ. 5563 καὶ § 2.

Ῥητὴ δήλωσις· § 4—6.

Συμβιβασμός. § 10.

Συναλλαγματικά· ἴδε τὴν ὡδὲ λέξιν γραμμάτια.

Συναίνεσις πρὸς ἀνανέωσιν. § 2. 3.

Συνενοχῆς (ἐκ συνενοχῆς) ὀφειλέτης· (ἐδ. κς' σελ. 5564).

Τελεσιδικία· ἐδ. γ. σελ. 5563.

Τόκος. § 4. 8.

Υποθήκη. § 11.

Ψυχὴ ἀνανέωσης. Σελ. 5564.

Ἀποφάσεις περιεχόμεναι εἰς τὸ προηγούμενον ἄρθρον ἀνανέωσις.

400 τοῦ 1852—§ 3.

242 τοῦ 1863—§ 6.

39 τοῦ 1865—§ 2.

86 τοῦ 1866—§ 4, 6. καὶ § 6.

265 τοῦ 1870—§ 10.

72 τοῦ 1871—§ 11.

254 τοῦ 1872—§ 7.

287 τοῦ 1873—§ 8.

148 τοῦ 1874—§ 5.

27 τοῦ 1876—§ 9.

ΑΝΑΞΙΟΥΤΗΣ συνεπαγομένη ἀπώλειαν κληρονομίας ἢ κληροδοτήματος. (Βλ. σελ. 572 τοῦ περὶ κληρ. δικαίου Καλλιγᾶ).—

Πρὸς τὴν ἐν Πείρᾳ καὶ τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Κληρονομία.

ΑΝΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΤΟΙ αἱ πλατεῖαι. (Α. Π. πολ. 112 τοῦ 1870, περὶ ἧς ἐν Πείρᾳ σελ. 3137. Βλ. τὴν ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. Ἀπαλλοτριώσεις.

ΑΝΑΠΛΕΙΣΤΗΡΙΑΣΜΟΣ. Βλ. Πείρας σελ. 1944 τὴν λ. αὐτήν· ἔτι δὲ τὴν ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. Κατάσχεσις.

ΑΝΑΡΓΥΡΙΑ (exceptio non numeratae pecuniae). Βλ. § 150 ἐπ. 165 ἐπ. καὶ σελ. 223. 783 Καλ. γ' ἐκδ. 2. Πρὸς τὰ ἐν Πείρᾳ σελ. 213 ἐπ. καὶ Οἰκ. § 159 σημ. 1 ἐκδ. 3.

ΑΝΑΡΜΟΔΙΟΥΤΗΣ. Ἴδε τὴν ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. Ἀρμодиότης.

ΑΝΑΡΤΗΣΙΣ διαθήκης ἐκ τῆς βουλήσεως ἄλλου. (Βλ. σελ. 205 τοῦ περὶ κληρον. δικ. Καλ.). Βλ. τὴν ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. Κληρονομικὸν δίκαιον.

ΑΝΑΣΤΑΛΤΙΚΟΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ¹. Περὶ τοῦ ἀνασταλτικοῦ

(1) Περὶ τοῦ ἀνασταλτικοῦ τῆς ἐφέσεως ἀποτελέσματος. Βλ. Πείρας σ. 1608 λέξ. ἀνασταλτικὸν ἀποτέλεσμα.

ἀποτελέσματος τῆς ἀνακοπῆς καὶ τῆς ἐφέσεως καὶ τῶν προθεσμιῶν αὐτῶν ἐπὶ τῶν προσωρινῶς ἐκτελεστῶν καὶ τῶν ἐμπορικῶν ἀποφάσεων. Βλ. Πείρας σελ. 3469—3475.—Ἀναστολή ἐκτελέσεως (moratorium). Βλ. σελ. 903 Καλ. γ' ἐκδοσις 2.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΝΟΣ ΝΟΜΟΣ. Βλ. σελ. 455 Καλ. γ' ἐκδ. 2. Πρβ.

τὴν ἐν τῇ Πείρᾳ καὶ τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Ἐκχώρησις.

ΑΝΑΣΤΑΤΗΣ Βλ. σελ. 401 Καλ. γ' ἐκδ. 2.

ΑΝΑΣΤΟΛΗ πλειστηριασμοῦ. Βλ. Οἶκον. σελ. 931 ἐκδ. 3 καὶ τὰς ἐν Πείρᾳ καὶ τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Κατάσχεσις.

ΑΝΑΣΤΡΟΦΗ τοῦ πραθέντος. βλ. σ. 340 Καλ. γ' ἐκδ. 2. Βλ. τὴν ἐν Πείρᾳ καὶ τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. ἀγοραπωλησία¹.—Μείωσις τοῦ τμήματος. Βλ. σελ. 3543 τῆς Πείρας. (Α. Π. 242 τοῦ 70).

ΑΝΑΤΟΚΙΣΜΟΣ. Βλ. τὴν ἐν τῇ Πείρᾳ λ. τόκοι.

ΑΝΑΤΡΟΠΗ τῶν ἐπὶ βλάβῃ τῶν δανειστῶν γενομένων. Βλ. σ. 912 Καλ. γ' ἐκδ. 2 καὶ τὴν ἐν τῷ Παραρτήμ. τούτῳ λ. Πανλιανὴ ἀγωγὴ.

ΑΝΑΤΡΟΠΗ ΔΙΑΘΗΚΗΣ. Βλ. σελ. 313 τοῦ περὶ Κληρον. δικ. Καλλιγᾶ καὶ τὰς ἐν τῷ Παραρτρμ. τούτῳ λ. Διαθῆκαι καὶ κληρονομία.

ΑΝΑΤΡΟΠΗ.²

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ.

Προηγούμενα. § 1.

Τί ἐστὶν ἀνατροπή; § 1².

Τίνες ζητοῦσιν ἀνατροπὴν; Ὁ ἐνάγων; Ὁ παρεμβάς. § 2.—Ὁ ἐπίτροπος ἐνηλικιωθέντος; (αὐτόθι).

Ποίων δικαστηρίων αἱ ἀποφάσεις ἀνατρέπονται; τῶν ἐμποροδικείων; τοῦ Ἀρείου Πάγου; τῶν διαιτητῶν; § 3.

Πᾶσα δίκη ὑπόκειται εἰς ἀνατροπὴν; Ἡ τοῦ συμβ. ἀπόπειρα; § 3.

Χρόνος πρὸς ἀνατροπὴν. Τρέχει κατὰ παντὸς προσώπου (δημόσιον, ἀνήλικες); § 4.—Ἡ ἡμέρα τῆς διακοπῆς ὑπολογίζεται; § 5.—Ἐπεκτείνεται, ἐὰν διαφέρῃ ἡ τῶν διαδίκων κατοικία; § 6.—Παρέκτασις ἐνεκεν ἄλλης αἰτίας χωρεῖ; § 6².—Διακοπαί. § 6³.—Θάνατος ἀντικλήτου. § 7.—Πότε ὑπάρχει ἀνάγκη ἀντικλήτου; § 8.—Ὁ νόμος τῆς 9 Ἰουν. 1853 διακόπτει

(1) Ἐν Πείρας σ. 214 λ. ἀναστροφή.

(2) Πολ. 479—484 Γαλ. 397—404. Δελ. Peremption. Οἶκ. § 174 ἐκδ. 3.

Μετὰ 40ετίαν ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς δύναται καὶ μετὰ τὴν δικονομίαν ὁ ἐναγόμενος, καὶ ἂν δὲν κινήσῃ ἀγωγὴν περὶ ἀνατροπῆς, νὰ προτείνῃ τὴν παραγραφὴν τοῦ ἐπιδίκου δικαίου. (Οἶκ. §. 174 σημ. 1). Περὶ τοῦ Γαλ. δικ. Καρ. ζ. 1413. Δελ. § 146.

τὴν προθεσίαν; § 9. — Ἀπὸ πότε ἄρχεται ὁ πρὸς ἀνατροπὴν χρόνος; § 10. 11. 11². — Εἰδική τις περίπτωσις. § 12.

Πράξεις διακόπτονται τὸν τῆς ἀνατροπῆς χρόνον. § 13. — Αἱ περιτταί; Τίς πρέπει νὰ ἐπιχειρήσῃ αὐτάς; Αἱ τοῦ δικαστοῦ πράξεις; § 13 σημ. α. — Πρόωρος ἐγγραφή εἰς τὸ πινάκιον. § 13. — Πληρωμὴ ἐξόδων. § 14. — Εγγραφή εἰς τὸ πινάκιον καὶ διαγραφή § 15—18. — Ἐὰν ἡ δίκη ᾖ ἐν διασκέψει τῶν δικαστῶν; § 19. — Ἀπαγόμεναι πληρεξουσίου. § 20. — Ἑτέρα περίπτωσις. § 21. — Συμβιβασμός. § 22. — Ἀντικλητήριον. § 23. — Σημείωσις εἰς τὸ δελτίον. § 24. — Συμβιβασμός. § 25. — Διαμοιβὴ ἐγγράφων. § 26. — Συμβιβαστικαὶ διαπραγματεύσεις. § 27. — Κατὰ ποίων ἀποφάσεων κτλ. χωρεῖ ἀνατροπή; § 28 ἐπ. αἱ ὀριστικά; § 28. — Αἱ περὶ ὄρκου; § 29. — Αἱ ἀναιρέσεως αἰτήσεις; § 30. — Αἱ ἐν μέρει ὀριστικά, ἐν μέρει δὲ μὴ ὀριστικά; § 31. — Ἑτέρα περίπτωσις. § 32. — Αἱ τοῦ Ἀρείου Πάγου; § 33. — Νόμος σκη τοῦ 1861. § 34. — Αἱ περὶ ἀνακλητέως διατάξεως τινός; § 34².

Διαδικασία. Τίτι ἐπιδίδεται ἡ ἀγωγὴ; § 35. — Εἰς ποῖον δικαστήριον κινεῖται ἡ περὶ ἀνατροπῆς; § 35².

Ἐπὶ ὁμοδικίας πῶς ἔχουσι τὰ περὶ ἀνατροπῆς; § 36—40.

Ἀποτελέσματα. § 41. — Αἱ διαταχθεῖσαι ἀποδείξεις τί γίνονται; § 41.

Ἡ ἐπὶ ἀνακοπῇ ὀριστικῆς ἀποφάσεως ἐγειρομένη δίκη ποῖα ἀποτελέσματα ἔχει ὡς πρὸς τὴν ἀνατροπὴν; § 42 ἐπ.

Διάφορα. § 45 ἐπ.

§ 1. Προηγούμενα τῆς νομολογίας βλέπε εἰς Πείραν, σελίδα 215—243.

§ 1². Ἀνατροπὴ λέγεται ἡ ἐκ τῆς ἐγκαταλείψεως τῆς δίκης κατάργησις αὐτῆς.

Τίνας ζητοῦσιν ἀνατροπὴν;

§ 2. Προηγούμενα ἐν Πείρᾳ σ. 237 ἐπ.

§ 2². Δικαίωμα νὰ ζητήσῃ ἀνατροπὴν τῆς δίκης παρὰ τοῦ δικαστηρίου αποκτᾷ ὁ ἐν τῇ δίκῃ ἐναγόμενος, ἀφοῦ παρέλθῃ ὁ τῆς παραγραφῆς χρόνος¹. — Καὶ ὁ ἐνάγων ἔχει δικαίωμα νὰ ζη-

(1) Οἱ γάλλοι διδάσκουσιν ὅτι ὁ ἐνάγων (ἐκκαλῶν κτλ.) ἐν τῇ κυρίᾳ δίκῃ δὲν δύναται νὰ κινήσῃ τὴν ἀγωγὴν ταύτην. Τὴν γνώμην δὲ αὐτὴν ὑποστηρίζει τὸ 401 τῆς δικ. αὐτῶν. (Δαλ. § 51 Καρ. ζ. 1427 ἐκτ.). Συνήθως μὲν ὁ ἐνάγων δὲν ἔχει συμφέρον νὰ ζητήσῃ τὴν ἀνατροπὴν τῆς δίκης· ἀλλ' ἐξ οὐδενὸς τῶν περὶ ἀνατροπῆς ἄρθρων συνάγεται, ὅτι περιορίζεται ἡ περὶ ἀνατροπῆς ἀγωγὴ εἰς μόνον τὸν ἐναγόμενον. — Ἐπίσης δύναται νὰ κινήσῃ τὴν ἀγωγὴν ταύτην καὶ ὁ παρεμβὰς πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ ἐναγόντος (Δαλ. § 58). Ἀλλὰ κατὰ τοῦ παρεμβαίνοντος δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀπευθυνθῇ αὐτῇ. (αὐτ. § 83). Οἰκ. σημ. 13 τῆς σ. 585 ἐκδ. 3.

τήση τὴν ἀνατροπὴν τῆς ἀνακοπῆς. (Α. Π. πολ. 112 τοῦ 72).
— Ὁ ἐπίτροπος μετὰ τὴν ἐνηλικίωσιν τοῦ παιδός; Βλ. Πεί-
ρας σ. 237 § 82² καὶ σ. 1372 § 8 (α).

Περιπτώσεις.

§ 3. Πᾶσα δίκη¹, παρ' οἷωδήποτε δικαστηρίῳ ἐκκρεμῆς, ὑπό-
κειται εἰς ἀνατροπὴν².

*Χρόνος*³.

§ 4. Ἡ δίκη ἀνατρέπεται ἐγκαταλειφθεῖσα ἐπὶ τρία ἔτη·
ἐὰν ὅμως παρεμπέσῃ ἀκουσία διακοπὴ⁴ τῆς δίκης, σὺξάνει
ἢ προθεσμία αὕτη κατὰ ἑξ μῆνας⁵, καὶ ἐν τοῖς εἰρηνοδι-
κείοις εἶναι μόνον ἐξάμηνος· ἄρχεται δὲ ἀπὸ τῆς διακοπῆς τῶν
δικαστικῶν πράξεων⁶, τρέχει κατὰ παντὸς προσώπου ἄνευ

(α) Ἡ 46 τοῦ 71 Α. Π;

(1) Βλ. Πείρας σελ. 215 ἐπ. Οἰκ. § 174 σημ. 3.

Περὶ τῆς τοῦ συμβιβασμοῦ ἀποπείρας βλ. Πείρας σελ. 3609 (§ 12²) καὶ
3629 § 67.

(2) Παρὰ τοῖς Γάλλ. ὑπάρχει ἀμφισβήτησις ὡς πρὸς τὰς δίκας τὰς ἐκκρεμεῖς
παρὰ τοῖς ἐμποροδικείοις καὶ τῷ Ἀρείῳ Πάγῳ (Δαλ. 93. 101. Τοῦ αὐτοῦ cass.
1113. Καρ. ζ. 1411. 1421 δίς). Παρ' ἡμῶν δὲν χωρεῖ τοιαύτη ἀμφισβήτησις.
Ἀλλ' αἱ ἐνώπιον τῶν διαιτητῶν δίκαι δὲν ἀνατρέπονται· διότι τὸ 111 ἐδάφ. 3
ῥώσεν ἄλλως τὸ πέραν τῶν διαιτητικῶν δικῶν. (Δαλ. § 98. Καρ. ζ. 1412. Οἰκ.
σελ. 584 σημ. 5).

(3) Πολ. 479. 480. Γαλ. 397.—Πείρας σελ. 220—225.

(4) Τοῦ ἄρθρου 480 ἐδ. 2 ἡ σύνταξις δὲν εἶναι ἀκριβής· ὁ νόμος θέλει τὴν
προσθήκην ἐξ μηνῶν ἐπὶ ἀναγκαστικῆς διακοπῆς, ὡς καὶ τὸ 397 ἐδάφ. 2 τῆς
γαλ. δικ. Σημειωτέον δὲ ὅτι ὡς πρὸς τὴν προσθήκην τῆς ἐξαμήνου προθεσμίας
ἀδιάφορον ἐστὶν ἐκ μέρους τίνος διαδίκου ἢ πότε ἔλαβε χώραν ἡ κατ' ἀνάγκην
διακοπὴ· διότι καὶ ἂν εἰς τὸ μέρος τοῦ διαδίκου συνέβη τὸ τὴν διακοπὴν ταύ-
την ἐπενεχόντων γεγονὸς (π. χ. θάνατος αὐτοῦ ἢ τοῦ ἀντικλήτου του) ἢ ἂν ἡ δια-
κοπὴ ἔλαβε χώραν μετὰ τὴν παρέλευσιν τῶν 3 ἐτῶν, δίδονται οἱ 6 μῆνες. (Καρ.
ζ. 1423. 1423. Δαλ. § 161. 163)· μάλιστα δὲ οὔτε κοινοποιήσις τοῦ τὴν δια-
κοπὴν ἐπενεχόντος γεγονότος ἀπαιτεῖται διὰ τὴν προσθήκην τῶν ἐξ μηνῶν.
(Καρ. ζ. 1423 δίς. Δαλ. ἀρ. 168. Ἐφ. Ἀθ. 13782. Οἰκ. σημ. 6 σ. 584 ἐκδ. 3).

(5) Βλ. Πείρας σελ. 224 § 33. 36.

(6) Οὕτω π. χ. ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς, ἀπὸ τῆς ἐγγραφῆς εἰς τὸ
πινάκιον, ἀπὸ τῆς συζητήσεως τῆς ὑποθέσεως εἰς τὸ ἀκροατήριον (Καρ. ζ. 1416),
ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως ἢ τῆς κοινοποιήσεως τῆς περὶ ἀποδείξεως διαλαλιᾶς. (Α. Π.
283 τοῦ 58), ἢ ἀπὸ τῆς ἐπιχειρήσεως ἄλλης τινὸς πράξεως ἀνηκούσης εἰς τὴν
δίκην ἄρχεται ἡ παραγραφὴ τῆς δίκης.

διαστολῆς¹, καὶ λήγει ἐκπνευσάσης τῆς τελευταίας ἡμέρας².

§ 5. Ἡ ἡμέρα τῆς διακοπῆς ὑπολογίζεται εἰς τὴν τριετίαν; Οὐχί, ἀπαντῶσιν οἱ Γάλλοι (Δαλ. § 150. Καρ. ζ. 1415). Παρ' ἡμῖν φαίνεται ὀρθοτέρα ἡ ἐναντία γνώμη. (Οἰκ. σ. 585 σημ. 9). Βλ. Πείρας σ. 220 § 18 ἐπ.

§ 6. Ἐκ τῶν τῆς Νομολογίας σημειῶ τὰ ἐξῆς, μὴ εὐρισκόμενα ἐν Πείρᾳ ὡς νεώτερα. Δὲν ἐπεκτείνεται ἡ προθεσμία τῶν τριῶν ἐτῶν λόγῳ διαφορᾶς τῆς κατοικίας τῶν διαδίκων (Α. Π. 155 τοῦ 1870). ἤγουν εἰς τὴν περὶ ἀνατροπῆς προθεσμίαν δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἡ περίπτωσις τῆς διαφόρου κατοικίας τῶν διαδίκων· τοῦτο μὲν διότι τὸ 195 ἄρθρον ὁρίζει ὅτι αἱ προθεσμίαι ἐπεκτείνονται μόνον καθ' ἃς περιπτώσεις ὁ νόμος ὁρίζει, τοῦτο δὲ, διότι τὸ 480 ὥρισε τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ἡ τριετὴς προθεσμία ἐπεκτείνεται (Ἀπ. πολ. Α. Π. 155 τοῦ 1870).

§ 6². Ἡ πρὸς ἀνατροπὴν προθεσμία παρεκτείνεται, ὅταν μεσολαβῇ ἡ διακοπὴ, περὶ ἧς προνοεῖ τὸ ἀπὸ 16 ὁκτωβ. 1862 ψήφισμα. Βλ. Πείρας σ. 225 (§ 37), καὶ 2933 (§ 245). Πρβλ. δὲ καὶ τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Δικαιοστάσιον.

§ 6³. Οἱ μῆνες τῶν διακοπῶν ὑπολογίζονται εἰς τὸν πρὸς ἀνατροπὴν χρόνον καθ' ὅσον ἀργεῖ τὸ δικαίωμα τῆς ἀποδείξεως; Ναί. (Α. Π. 85 τοῦ 67 φέρουσα· «Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρον 479 τῆς Πολ. δικον., πᾶσα δίκη ἐξαλείφεται δι' ἀνατροπῆς, ὅταν ἐν διαστήματι τριῶν ἐτῶν δὲν ἐξηκολούθησε, παρατείνεται δὲ ἡ προθεσμία αὕτη μόνον ἐπὶ βιαίας διακοπῆς ἐπὶ ἑξ' μῆνας. Ὅθεν ὅποιοςδὴποτε λόγος, δι' ὃν ἐπὶ τινα χρόνον ἐντὸς τῆς τριετίας ὁ διάδικος δὲν ἠδύνατο νὰ ἐνεργήσῃ ἐπὶ τῆς δίκης, δὲν δύναται νὰ λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν πρὸς διακοπὴν τῆς τριετίας, ἀφοῦ ἠδύνατο νὰ ἐπιχειρήσῃ τὴν ἐξακολούθησιν τῆς δίκης· ὅθεν ἀνυπόστατος ὁ τὸν ἀντίον ὑποστηρίζων λόγος ἀναιρέσεως.

Ἐπειδὴ ἀφοῦ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 859 ἀποφάσεως τοῦ ἐν Πάτραις ἐφστείου ἐκηρύχθη ἀνατετραμμένη ἡ προκειμένη μεταξὺ τῶν ἀναιρεσιβλήτων καὶ τοῦ ἀναιρεσειόντος Δήμου Μεσολογγίου ὑφισταμένη κατ' ἔφεςιν δίκη, ἀνατραπείσης οὕτω καὶ τῆς ὑπ'

(1) Βλ. Πείρ. σ. 215 καὶ τὴν αὐτ. σημ. 4. Ὁ Καρρὲ ὑπὸ τὸ 398 λέγει ὅτι ἄλλοτε ἐξηροῦντο αἱ ὑποθέσεις τοῦ δημοσίου· παρ' ἡμῖν τοιαύτη ἐξαίρεσις δὲν ὑπάρχει.

Καὶ ἂν ὁ ἀνήλικος δὲν ἔχῃ ἀντιπρόσωπον, ἡ παραγραφὴ τρέχει. Δαλ. § 70. Καρ. ζ. 1433. Οἰκ. σ. 585 ἐδ. 10 ἐκδ. 3.

(2) Ν. 30. Βασ. (60. 37).

ἀριθμ. 389 προδικαστικῆς περὶ ἀποδείξεως ἀποφάσεως τοῦ Ἐφε-
τείου, ἡ κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης ὑπ' ἀριθμ. 389 αἵτησις
ἀναιρέσεως εἶναι ἄσκοπος». (Α. Π. 85 τοῦ 1867).

§ 7. β) Δὲν προστίθεται διὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀντικλήτου ἡ
ἐξάμηνος προθεσμία τοῦ 480 πολ. Δικ. ὅταν δὲν ἐγένετο δηλο-
ποίησις αὐτοῦ. (Α. Π. 180 τοῦ 1871, ἣν ἴδε ἐν τῷ Παραρτήμ.
τούτῳ λ. ἐπανάληψις) ¹. — Ἴδε τὴν ἐπ. §.

§ 8. γ) Δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη διορισμοῦ νέου ἀντικλήτου,
ὅταν ὁ διάδικος κατοικῇ ἐντὸς τῆς ἐδρας τοῦ, παρ' ᾧ ἡ δίκη
εἶναι ἐκκρεμῆς, δικαστηρίου ὥστε ἡ παῦσις τῆς πληρεξουσιότη-
τος τοῦ Α, ἔνεκα τοῦ θανάτου τοῦ ἐντολέως του, δὲν εἶναι λό-
γος πρὸς αὐξήσιν τῆς πρὸς ἀνατροπὴν τριετοῦς προθεσμίας (148,
153, 765 § 5 πολ. δικ.) ὁ νόμος τότε μόνον ἐπεκτείνει τὴν
πρὸς ἀνατροπὴν προθεσίαν, ὅταν ἀπαιτῆται ἀναγκαίως διορι-
σμός ἀντικλήτου· δὲν ἔχει δὲ ἐπιρροὴν ὁ ἰσχυρισμός ὅτι ὁ τὴν
ἀνατροπὴν αἰτῶν εἶχε γινῶσιν ἄλλοθεν ὅτι ὁ καθ' οὗ ἡ αἵτησις
εἶχεν ἀντίκλητον παύσαντα ἔνεκα τοῦ διαδίκου, ἀφ' οὗ ἡ παῦ-
σις αὕτη δὲν προεκάλει διορισμὸν νέου πληρεξουσίου. (Α. Π. 180
τοῦ 1871). — Βλ. τὰς ἐν Πείρᾳ καὶ τῷ Παραρτήμ. τούτῳ λέξ.
ἀντίκλητος· ἐπανάληψις· πληρεξούσιος.

§ 9. δ) Τὸ ἄρθρον 12 ἐδ. α. τοῦ νόμου τῆς 9 Ἰουνίου 1853
ἐπάγει ἀναστολὴν τῆς πρὸς ἀνατροπὴν προθεσμίας. (Α. Π. 209
τοῦ 1875 φέρουσα· «Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 12 ἐδ. 2. τοῦ ἀπὸ
5 Ἰουνίου 1853 ΣΑΒ' νόμου περὶ ἀποτίσεως τῶν ἐκ παντοίων
ἐνοικιάσεων πρὶερχομένων δημοσίων χρεῶν, ὅπερ, κατὰ τὸ ἄρθρ.
5 τοῦ ἀπὸ 25 Ἰουλίου 1861 ΣΚΗ' νόμου, ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ
τῶν μέχρι τοῦ 1858 ἐξ οἰωνδῆποτε δημοσίων ἢ ἐκκλησιαστι-
κῶν ἐσόδων καθυστερούντων, ἅπασαι αἱ ἐκ τῶν προειρημένων
λόγων ἐκκρεμεῖς κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ εἰρημένου ΣΚΗ' νό-
μου δίκαι (οἷα καὶ ἡ προκειμένη, ὡς ἐκ τῆς προσβαλλομένης
ἀποφάσεως ἐξάγεται) ἐξακολουθοῦσι μέχρι τῆς ἐκδικάσεώς των,
ἐκτὸς ἂν προτιμήσωσιν οἱ ὀφειλέται νὰ ὑποβάλλωσι τὰς ἀντιρ-
ρήσεις αὐτῶν εἰς τὸ ἐν τῷ ἄρθρῳ 5 τοῦ προμνησθέντος ΣΚΗ'
νόμου ὀριζόμενον διοικητικὸν συμβούλιον, ὅπερ, κατὰ τὸ ἐφαρ-
μοζόμενον καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἄρθρον 9 τοῦ ΣΑΒ' νόμου,
γνωμοδοτεῖ δι' ἡτιολογημένης ἐκθέσεως, ἣν ὑποβάλλει ἄνευ ἀνα-
βολῆς εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον κλπ. Ἐκ τῶν δια-
ταξεων δὲ τούτων συνάγεται ὅτι, ἀφ' οὗ ἅπαξ ὁ ὀφειλέτης νο-

(1) Πείρας σ. 224 § 34^α ἐπ.

μίμω; δηλώσῃ ὅτι προτιμᾷ νὰ ὑποβληθῇ εἰς τὴν τοῦ διαληφθέν-
τος διοικητικοῦ συμβουλ. κρίσιν, ἢ προσφυγὴ αὕτη εἶναι πλέον
ὕποχρεωτικὴ πρὸς τε αὐτὸν καὶ τὸ δημόσιον, πᾶσα δ' ἐνώπιον
τῶν δικαστηρίων διαδικασία ἀναστέλλεται ἐπὶ τῶν ἐκκρεμῶν
δικῶν, μέχρις οὗ ὁ ὀφειλέτης ἀποφανθῇ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 10 ἐδ.
2 τοῦ ΣΔΒ' νόμου (ἐφαρμοζόμενον καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ду-
νάμει τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ ΣΚΗ'), ἂν ἀποδέχεται, ἢ οὐ, τὴν ἐπὶ τῇ
βάσει τῆς γνωμοδοτήσεως τοῦ εἰρημένου διοικητικοῦ συμβου-
λίου ἐκδοθησομένην ἀπόφασιν τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν.
ὥστε κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο τῆς ἀναστολῆς τῆς τῶν δικα-
στηρίων ἐνεργείας δὲν δύναται βεβαίως νὰ χωρήσῃ ἀνατροπὴ,
καθ' ὅσον ὁ διάδικος ὀφειλέτης, ὁ ὑποβαλὼν ἤδη ἑαυτὸν εἰς τὴν
τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου ἐξαιρετικὴν ἀρμοδιότητα, δὲν δύ-
νεται νὰ ἐπιδιώξῃ συγχρόνως καὶ τὴν ἐκδίκασιν τῆς ἐνώπιον τῶν
τακτικῶν δικαστηρίων ἐκκρεμοῦς μετὰ τοῦ δημοσίου δίκης, ἥς
ἢ ἐκδίκασις, κατὰ τὰ προειρημένα, ἀνεστάλῃ ὡς ἐκ τῆς πρὸς τὸ
διοικητικὸν συμβούλιον προσφυγῆς.

Ὅθεν καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀφ' οὗ, καθ' ἃ ἡ τροσβαλλο-
μένη ἀπόφασις παραδέχεται, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 239 τοῦ ἔτους
1863 ἀποφάσεως τοῦ ἐφετείου ἀνεβλήθη, κατ' αἵτησιν τοῦ νῦν
ἀναιρεσιβλήτου καὶ τότε ἐκκαλοῦντος, ἢ ἐκδίκασις τῆς ἐφέσεώς
του, καθ' ὅσον ἡ ὑπόθεσις μετεβιβάσθη δυνάμει τῶν προμνη-
σθεῖσῶν τοῦ ΣΚΗ' νόμου διατάξεων εἰς τὸ διοικητικὸν συμβού-
λιον, παρ' ᾧ ὑπέβαλε καὶ τὰς ἀντιρρήσεις του, ὀρθῶς ἀπεφῆγατο
ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ χωρήσῃ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀνατροπὴ,
καθ' ὅσον ὁ ἀναιρεσεῖων δὲν ἠδύνατο νὰ προβῇ πρὸς ἐκδίκασιν
τῆς ἐφέσεώς του, πρὶν ἢ ἀποφανθῶσιν ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως αἱ
ἐπιληφθεῖσαι ἤδη ταύτης ἀρμόδιαι ἀρχαί. Δὲν εἶναι δὲ βᾶσιμος
ὁ ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσεῖοντος λόγος ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρον 550 τῆς
Πολ. Δικ. αἱ περὶ συμβιβασμοῦ διαπραγματεύσεις δὲν διακό-
πτουσι τὴν προθεσμίαν τῆς ἀνατροπῆς, διότι τὸ εἰρημένον ἄρ-
θρον προδήλως ἐννοεῖ διαπραγματεύσεις συμβιβαστικὰς ἐξ οἰ-
κειάς τῶν διαδίκων βουλήσεως προελθούσας, ἐνῶ ἡ δυνάμει τοῦ
προμνησθέντος ΣΚΗ' νόμου πρὸς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον
προσφυγὴ εἶναι μὲν συμβιβαστικὴ, ἀλλὰ ἢ κατὰ τὰ προειρημένα
ἐνώπιον αὐτοῦ διαδικασία εἶναι ὑποχρεωτικὴ πρὸς ἀμφοτέρους
τοὺς διαδίκους, ἅμα ὁ ὀφειλέτης, ὑπὲρ τοῦ ὁποίου ἢ προσφυγὴ
αὕτη προφανῶς ὠρίσθη ὑπὸ τοῦ νόμου, δηλώσῃ τὴν περὶ τού-
του βούλησιν αὐτοῦ· δὲν δύναται δὲ πλέον ἢ διαδικασία αὕτη
νὰ διακοπῇ, ἀλλὰ πρέπει ν' ἀκολουθήσῃ τὴν ὑπὸ τῶν ἄρθρων

9 καὶ 10 τοῦ εἰρημένου ΣΑΒ' νόμου διαγραφομένην πορείαν. Ἀφ' οὗ δ' ἐπὶ τοῦ προκειμένου, καθ' ἃ παραδέχεται ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὁ ἀναιρεσίβλητος ὑπέβαλεν, ὡς προεξετέθη, τὰς ἀντιρρήσεις του εἰς τὸ Δ. Συμβούλιον, εἰς τὸ δημόσιον ἀπέκειτο νὰ ἐπισπεύσῃ τὴν ταχείαν τῆς ὑποθέσεως περαίωσιν διὰ τῆς διοικητικῆς ταύτης οδοῦ. Ἄρα οἱ ἐπὶ τοῦ ἐναντίων στηριζόμενοι βάσεων λόγοι ἀναιρέσεως δὲν ἔχουσιν ὑπόστασιν».

§ 10. 11. Ἄρα τῇ δημοσιεύσει τῆς ἀποφάσεως τοῦ πρωτοδικείου, τῆς παραπεμφθείσης τὴν δίκην εἰς τὸ εἰρηνοδικεῖον ἄρχεται ἡ ἐξάμηνος προθεσμία τῆς ἀνατροπῆς (ἄρθρ. 479 Π. Δ.). (Α. Π. 242 τοῦ 1875).

Ἡ Ἀρείου Πάγου 242 τοῦ 1875 φέρει· «Ἐπειδὴ τὸ πρωτοδικεῖον, ὡς ἐφετεῖον, παραδεξάμενον διὰ τῆς τρίτης αἰτιολογίας, τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ὅτι ἡ προθεσμία τῆς περὶ ἀνατροπῆς δίκης, ἣτις ἐξ ὑπαρχῆς μὲν εἰσέχθη εἰς τὸ εἰρηνοδικεῖον, ἀλλὰ κατ' ἔφεσιν εἰσέχθη κατόπιν καὶ εἰς τὸ πρωτοδικεῖον, τὸ ὁποῖον, ἐπικυρώσαν τὴν τοῦ εἰρηνοδίκου ἀπόφασιν, ἀνέπεμψε τὴν αὐτὴν δίκην εἰς τὸ εἰρηνοδικεῖον, ἄρχεται οὐχὶ ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἀποφάσεως τοῦ πρωτοδικείου, ὡς ἐφετείου, ἀλλ' ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τῆς ἀποφάσεως αὐτοῦ, οὐκ ὀρθῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὰς περὶ ἀνατροπῆς διατάξεις τοῦ νόμου, κατὰ τὰς ὁποίας τὸ ἀναιρεσεῖον δημόσιον δὲν ἦτον ὑπόχρεον νὰ κοινοποιήσῃ τὴν τοῦ πρωτοδικείου, ὡς ἐφετείου, ἀπόφασιν, ἀλλ' ὁ ἀναιρεσίβλητος, ἂν ᾔθελε νὰ διακόψῃ τὴν ἐξάμηνον τῆς ἀνατροπῆς προθεσμίαν ἀρξαμένην, κατὰ τὸ ἄρθρον 479 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἀφ' ἧς ἐδημοσιεύθη ἡ τοῦ πρωτοδικείου ἀπόφασις, ὥφειλε νὰ ἐνεργήσῃ πράξιν τινα ἔγκυρον καὶ νόμιμον πρὸς ἐξακολούθησιν τῆς δίκης ἢ νὰ κοινοποιήσῃ τὴν ἀπόφασιν ταύτην εἰς τὸ δημόσιον· μὴ ἐνεργήσαντος δὲ τοῦ ἀναιρεσίβλητου τοιαύτην τινὰ πράξιν ἀπὸ τῆς 18 Ἰανουαρ. 75, ὅτε ἐδημοσιεύθη ἡ ὑπ' ἀρ. 53 ἀπόφασις τοῦ πρωτοδικείου, ὡς ἐφετείου, μέχρι τῆς 12 Αὐγούστ. 1857, ὅτε ἡ προκειμένη δίκη ἐσυζητήθη ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδικείου, οὐχὶ νομίμως ἀπερρίφθη ἡ περὶ ἀνατροπῆς τῆς δίκης πρότασις τοῦ δημοσίου ὑπὸ τοῦ πρωτοδικείου, τὸ ὁποῖον δὲν ἐξήτασεν ἂν ἡ πρότασις αὕτη ἐγένετο ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδικείου». (Α. Π. πολ. 242 τοῦ 1875).

§ 11². Ὅταν ἐκδοθῇ ἀπόφασις διατάττουσα ἀπόδειξιν τινά, ἀπὸ πότε ἄρχεται ἡ πρὸς ἀνατροπὴν προθεσμία; Κατὰ τὰ ἐν Πείρᾳ (σελ. 222 § 27) ἡ προθεσμία ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἀποφάσεως. Μετὰ τὰ αὐτόθι γραφέντα ἐξεδόθη ἡ Α.

Π. 188 τοῦ 1869, φέρουσα· «Ἐπειδὴ ὁ λόγος ὅτι τὸ ἐφετεῖον δὲν αἰτιολογεῖ τὴν ἀπόφασίν του, οὔτε σκέπτεται ὡς πρὸς τὸν γενόμενον ἰσχυρισμὸν τοῦ ὅτι, μὴ κοινοποιηθείσης τῆς μετὰ τὴν εἰρημένην ἀνακοπὴν ἐκδοθείσης προδικαστικῆς ἀποφάσεως, ὁ ἀναιρεσίων δὲν ἠδύνατο νὰ γνωρίζῃ πότε ἐξεδόθη, ἐν ᾧ ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς της ἔπρεπε ν' ἀρχίσῃ ἡ πρὸς ἀνατροπὴν προθεσμία, δὲν εἶναι ἀληθὴς· διότι, ὡς ἐκ τῆς ἀποφάσεως του δηλοῦται, τὸ ἐφετεῖον, ἀναφερόμενον εἰς τὴν πρωτόδικον ὑπ' ἀριθ. 575 ἀπόφασιν, παραδέχεται ὅτι ἡ πρὸς ἀνατροπὴν προθεσμία ἤρξατο ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 2430 προδικαστικῆς ἀποφάσεως, γενομένης τὸν Νοέμβριον τοῦ 1861, καὶ συνεπληρώθη τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1864· οὕτω δὲ ἀποφαίνεται περιληπτικῶς ὅτι δὲν ἀπαιτεῖ κοινοποίησιν τῆς προδικαστικῆς ἀποφάσεως, καὶ ἡ πρὸς ἀνατροπὴν προθεσμία ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς εἰρημένης ἀποφάσεως· αἰτιολογεῖ δὲ τὴν ἀπόφασίν του καὶ ὡς πρὸς τὴν ἔνστασιν ὅτι ὁ ἀναιρεσίων ἐχαράκτηρισθῇ ὡς πράκτωρ ἀντὶ τοῦ συνδίκου, ἀναφερόμενον, ὡς ἐρρέθη, εἰς τὴν σχετικὴν περὶ τούτου σκέψιν τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως ὑπ' ἀριθ. 575. (Α. Π. πολ. 188 τοῦ 69).

§ 12. ζ) Πᾶσα δίκη ἐξαλείφεται δι' ἀνατροπῆς, ὅταν ἐν διαστήματι τριῶν ἐτῶν δὲν ἐξηκολούθησεν (ἄρθρ. 479 πολιτ. δικονομίας). Ἐπομένως πρέπει νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ περὶ ἀνατροπῆς αὐτῆς ἀγωγὴ ὡς στηριζομένη εἰς τὸν νόμον, ἀνυποστάτου ὄντος τοῦ λόγου ὅτι ἡ παραδοχὴ τῆς ἀγωγῆς αὐτῆς εἶναι ματαία, λόγῳ τοῦ ὅτι ἕτεραι δῆθεν ἀποφάσεις ἐματαίωσαν τὴν καθ' ἧς ἡ ἀναιρέσεως αἰτησις, διότι, καὶ ἀλλήθες ἂν ὑποτεθῇ τοῦτο, δὲν ὑφίσταται ἡ ἐκ τῆς αἰτήσεως ἀναιρέσεως δίκη, ἥτις πρέπει νὰ ἀποπερατωθῇ νομίμως ἢ δι' ἀποχῆς ἢ δι' ἀνατροπῆς. (Α. Π. 139 τοῦ 1870).

Πράξεις διακόπτουσαι τὸν τῆς ἀνατροπῆς χρόνον¹.

§ 13. Πρώτος ἐγγραφὴ εἰς τὸ πινάκιον. — Ἐάν, πρὸ τῆς διεξαγωγῆς τῆς διαταχθείσης ἀποδείξεως, ἐγγραφῇ ἡ ὑπόθεσις

(1) Ποῖαι πράξεις δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς τοιαῦται; Βλέπε Πείρας σελ. 225—231. Μάταιαι καὶ περιτταὶ πράξεις; Πείρας σελ. 228 ἐπ.— Τίς πρέπει νὰ ἐπιχειρήσῃ τὰς εἰρημένους πράξεις, ἵνα διακόψωσι τὴν παραγραφὴν; Βλέπε Πείρας σελ. 230 § 62. Αἱ πράξεις ὅμως τοῦ δικαστοῦ, ἐὰν δὲν συμπράξῃ καὶ ὁ διάδικος, δὲν διακόπτουσι τὴν παραγραφὴν· π. χ. ἡ παρὰ τοῦ προέδρου γινο-

εἰς τὸ πινάκιον, ἡ ἐγγραφή αὕτη διακόπτει τὸν πρὸς ἀνατροπὴν χρόνον; οὐχί. (Α. Π. πολ. 55 τοῦ 68. 29 τοῦ 70. 216 τοῦ 1874)¹.—Ἰδε κατωτ. § 15.

Ἡ Α. Π. 216 τοῦ 1874 φέρει· «Ἐπειδὴ ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἄρθρων 570 καὶ 572 τῆς πολ. δικον. συνάγεται ὅτι, μετὰ πᾶσαν συζήτησιν ὁ πρόεδρος διαγράφει ἐκ τοῦ πινακίου τὴν ὑπόθεσιν, καὶ δσάκις πρόκειται νὰ συζητηθῇ αὕτη ἐκ νέου, ἐγγράφεται αὖθις εἰς τὸ πινάκιον· ἐὰν δὲ ἡ ἀναγγελία πρὸς ἐγγραφήν ἐγένετο προώρως, ἀπεναντίας τῶν περὶ προθεσμιῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 566—569 ὠρισμένων, ὁ γραμματεὺς διαγράφει αὐτὴν ἐκ τοῦ πινακίου· ἐκ τούτων ἔπεται ὅτι, διὰ νὰ ἐγγραφῇ νομίμως ἐκ νέου εἰς τὸ πινάκιον ἡ συζητηθεῖσα ἤδη ὑπόθεσις, πρέπει νὰ προηγηθῇ κατὰ νόμιμόν τινα τρόπον κλητεύσεις πρὸς περαιτέρω συζήτησιν.

Ἐπειδὴ ἐπὶ διαταχθείσης ἐκτὸς τοῦ ἀκροατηρίου πραγματογνωμοσύνης κατὰ τὸ ἄρθρον 299 τῆς πολιτ. δικονομίας, μετὰ τὴν ἐγχείρισιν τῆς ἐκθέσεως τῶν ἐμπειροτεχνῶν τῷ εἰσηγητῇ, κατατίθεται αὕτη ὑπ' αὐτοῦ ἀνυπερθέτως παρὰ τῷ γραμματεῖ τοῦ δικαστηρίου πρὸς γνῶσιν τῶν διαδίκων, καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας συζητεῖται ἡ ὑπόθεσις ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ· ἐν τῇ περιπτώσει δὲ ταύτῃ ἡ κατάθεσις τῆς ἐκθέσεως τῶν ἐμπειροτεχνῶν ἐπέχει τόπον κλητεύσεως τῶν διαδίκων καλουμένων ἐντὸς τῆς τασσομένης νομίμου προθεσμίας πρὸς περαιτέρω συζήτησιν· ὥστε ἐὰν ὁ πρὸς ὃν ἐπεβλήθη τὸ βᾶρος τῆς διὰ πραγματογνωμοσύνης ἀποδείξεως διάδικος δὲν θέλει νὰ κάμῃ χρῆσιν αὐτοῦ καὶ παραιτῇται τοῦ μέσου τούτου ἐπισπεύδων τὴν περαιτέρω συζήτησιν τῆς ὑποθέσεως, ἢ ἐὰν ἀφῆκε νὰ παρέλθῃ ἀπρακτος ἡ πρὸς τοῦτο ταχθεῖσα ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου προθεσμία, πρέπει ἐν μὲν τῇ πρώτῃ περιπτώσει νὰ κοινοποιήσῃ τῷ ἀντιδίκῳ του τὴν ἀπόφασιν καὶ νὰ καλέσῃ αὐτὸν πρὸς περαιτέρω συζήτησιν, δηλῶν ὅτι παραιτεῖται τοῦ ἐπιβληθέντος αὐτῷ μέσου τῆς ἀποδείξεως· ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ, ὁ ἀντίδικος αὐτοῦ ὀφείλει νὰ κλητεύσῃ αὐτὸν πρὸς περαιτέρω συζήτησιν ὅπως κηρυχθῇ ἔκπτωτος τῆς ἐπιβληθείσης αὐτῷ ἀποδείξεως· μὴ προηγηθεῖσων δὲ τοιούτων πράξεων,

μένη ἐν τῷ πινάκῳ σημείωσις τῆς ἡμέρας τῆς συζητήσεως, ἢ ἡ ἀναβολὴ εἰς ἄλλην συνεδρίασιν, διακόπτει ἢ δὲν διακόπτει τὴν παραγραφὴν καθ' ἣσαν συνήρῃσεν ἢ δὲν συνήρῃσεν εἰς τὰς πράξεις ταύτας καὶ ὁ διάδικος· πρβλ. καὶ Δαλ' § 197. 202. 203. (Οἱκ. σημ. 13. 6. τῆς σελ. 587 ἐκδ. 3).

(1) Ἰδε Πείρας σ. 227 § 43.

δὲν δύναται νὰ ἐγγραφῇ ἐγκύρως ἡ ὑπόθεσις εἰς τὸ πινάκιον πρὸς νέαν συζήτησιν.

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἀφοῦ τὸ δικάσαν ἐφετεῖον παραδέχεται διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ὅτι μετὰ τὴν ὑπ' ἀρ. 391 τοῦ 1860 παρεμπίπτουσαν ἀπόφασίν του, δι' ἧς ἐπεβλήθη εἰς τὸν ἀναιρεσίβλητον Δῆμον Κλωνιδίων ἡ διὰ πραγματογνωμοσύνης ἀπόδειξις τοῦ ἐν αὐτῇ θέματος, προῶρως, ἤτοι πρὸ τῆς διεξαγωγῆς τῆς πραγματογνωμοσύνης, ἐνεγράφη ἡ ὑπόθεσις εἰς τὸ πινάκιον πρὸς περαιτέρω συζήτησιν, οὐκ ὀρθῶς καὶ κατὰ παράθασιν τῶν ἀνωτέρω παρατεθεισῶν οὐσιωδῶν διατάξεων τῆς πολιτ. δικονομίας ἐθεώρησε τὴν ἐγγραφὴν ταύτην ὡς ἐγκυρον ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἦτον ἀνεπίληπτος κατὰ τύπους καὶ ὡς τοιαύτη ἠδύνατο νὰ διακόψῃ τὴν πρὸδον τῆς πρὸς ἀνατροπὴν προθεσμίας κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 481, διότι, κατὰ τὰ προεκτεθέντα, καὶ ἡ πρόωρος ἐγγραφὴ, ὑποβάλλουσα ταύτην εἰς διαγραφὴν, καθίστησιν αὐτὴν ἄκυρον καὶ ὡς τοιαύτην ἀνέκανον νὰ παραγάγῃ τὸ ὑπὸ τοῦ εἰρημένου ἄρθρου τῆς πολιτικ. δικονομίας ἀποδιδόμενον αὐτῇ ἀποτέλεσμα· ὥστε τὸ δικάσαν ἐφετεῖον παρεβίασε καὶ τὴν οὐσιώδη τοῦ προμνησθέντος ἄρθρου 481 διάταξιν, ὅπερ ἐπάγεται ἀναίρεσιν κατὰ τ' ἄρθρ. 807 § 5. τὸ 201 τῆς πολ. δικονομίας».

§ 14. Ἡ πληρωμὴ τῶν δικασικῶν ἐξόδων δίκης κατ' ἐφεσιν, ἀφ' ἧς παρητήθη τις, δὲν θεωρεῖται πρᾶξις ἐμφαινίονσα σκοπὸν πρὸς ἐξακολούθησιν τῆς πρωτοδίκου δίκης, καὶ ἐπομένως δὲν διακόπτει τὴν προθεσμίαν τῆς ἀνατροπῆς. (Α. Π. 29 τοῦ 70). — Βλ. κατωτ. § 15.

§ 15. Ἐγγραφὴ εἰς τὸ πινάκ. καὶ διαγραφὴ. Σημειωτέα τὰ ἐξῆς·

α) Ἡ εἰς τὸ πινάκιον ἐγγραφὴ τῆς δίκης διακόπτει πάντοτε τὴν πρὸς ἀνατροπὴν προθεσμίαν; ¹ ἰδίως ἐν τῷ ἐπομένῳ θέματι;

Εἰς τὸν Ι. ἐπεβλήθη ὑπὸ τοῦ Ἐφετείου ἀπόδειξις τις, τείνουσα εἰς τὸ νὰ ἀποφασισθῇ τὸ παραδεκτόν, ἢ οὐ, τῆς ἐφέσεως· ἀλλ' ὁ Ι. παρητήθη τῆς ἐφέσεως, καὶ ἄνευ κοινοποιήσεώς τινος εἴτε τῆς ἀποφάσεως, εἴτε κλήσεως, ἐνέγραψεν εἰς τὸ πινάκιον τοῦ Πρωτοδικείου (παρ' ᾧ ἦτο ἐκκρεμῆς ἡ οὐσία) τὴν δίκην. Ἐνταῦθα ἀνεφύη τὸ ἀνωτέρω ζήτημα, τὸ ὅποιον ὁ Ἄρειος Πάγος ἔλυσε διὰ τῆς 29 τοῦ 1870 ἀποφάσεώς του, κυρ. τὴν 30 τοῦ 69 ἐφ. Αθ. καὶ φερούσης ². Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 572 τῆς πολ. Δικον.

(1) Βλ. Πείρας σ. 3128 ἐπ.

(2) Βλ. ἀνάλογον θέμ. εἰς Πείραν σελ. 229 § 59.

μετὰ πᾶσαν συζήτησιν διαγράφει ὁ πρόεδρος ἐκ τοῦ πινακίου τὴν ὑπόθεσιν, καὶ ὁσάκις πρόκειται νὰ συζητηθῇ αὕτη ἐκ νέου ἐγγράφεται αὖθις εἰς τὸ πινάκιον κατὰ τὸ ἄρθρον 570, ὅπερ, πρὸς τοῖς ἄλλοις, δρίζει ὅτι, ἂν ἡ ἀναγγελία πρὸς ἐγγραφὴν ἔγεινε πρόωρα ἀπεναντίας τῶν ἐν τοῖς ἄρθροις 566—569 ὁρισμένων, ὁ γραμματεὺς διαγράφει αὐτὴν ἐκ τοῦ πινακίου. Ἐκ τούτων δὲ ἔπεται ὅτι διὰ νὰ ἐγγραφῇ νομίμως νῦν εἰς τὸ πινάκιον ἡ συζητηθεῖσα ἤδη ὑπόθεσις, πρέπει νὰ προηγηθῇ κατὰ νόμιμόν τινα τρόπον κλήσις πρὸς περαιτέρω συζήτησιν.

Ἐπειδὴ μετὰ ἀπόφασιν περὶ προσαγωγῆς ἀποδείξεως δι' ἐγγράφων, διὰ νὰ συζητηθῇ ἐκ νέου ἡ ὑπόθεσις, ἢ ὁ ἀποδεικνύων πρέπει νὰ κοινοποιήσῃ αὐτὴν πρὸς τὸν ἀντίδικόν του καὶ νὰ καλέσῃ αὐτὸν πρὸς περαιτέρω συζήτησιν, παρακαταθέτων τὰς ἐγγράφους ἀποδείξεις, ἢ δηλῶν ὅτι παραιτεῖται αὐτῶν, ἢ ὁ ἀντίδικος τούτου νὰ κοινοποιήσῃ εἰς αὐτὸν τὴν ἀπόφασιν, καί, παρελθούσης τῆς πρὸς ἀπόδειξιν προθεσμίας, νὰ κλητεύσῃ αὐτὸν πρὸς περαιτέρω συζήτησιν, ὅπως κηρυχθῇ ἐκπρόθεσμος πρὸς τὴν εἰρημένην ἀπόδειξιν. Ἐντεῦθεν δὲ ἔπεται ὅτι, μὴ προηγηθεῖσιν τοιούτων πράξεων, δὲν δύναται νὰ ἐγγραφῇ ἐγκύρως εἰς τὸ πινάκιον ἡ ὑπόθεσις πρὸς νέαν συζήτησιν. Ὅθεν, ἀφ' οὗ ἡ ὑπ' ἀριθ. 1193 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου, δι' ἧς ὑπεχρεώθη ὁ ἀντίδικος τῶν ἀναιρεσειόντων εἰς ἐγγράφους ἀποδείξεις, οὔτε πρὸ τῆς κατ' αὐτῆς ἐφέσεως τῶν ἀναιρεσειόντων, οὔτε μετὰ τὴν παραίτησιν αὐτῶν ἀπὸ τῆς ἐφέσεως ταύτης, ἐκοινοποιήθη πρὸς τὸν ἀποδεικνύοντα, καὶ ἀφοῦ ἄλλη τις κλήτευσις δὲν προηγήθη τῆς κατὰ τὴν 10 Σεπτεμ. 1864 γενομένης ἐγγραφῆς εἰς τὸ πινάκιον, καθ' ἃ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις παραδέχεται, τὸ ἐφετεῖον νομίμως δι' αὐτῆς ἐθεώρησεν ἄκυρον τὴν τοιαύτην ἐγγραφὴν καθὸ πρόωρον.

Ἐπειδὴ τὸ ἀπὸ 26 Ὀβρίου 1862 ψήφισμα τῆς Προσωρινῆς κυβερνήσεως ἐκδοθὲν, καθ' ὃ ῥητῶς ἀναφέρεται ἐν τῷ προοιμίῳ αὐτοῦ, ἕνεκα τῆς ἀνάγκης τῆς ἐξασφαλίσεως τῶν ἰδιωτικῶν τῶν πολιτῶν δικαιωμάτων κατὰ τῶν γενομένων μεταβολῶν τῶν κοινῶν πραγμάτων, καὶ δρίζον ὅτι ἅπασαι αἱ νόμιμοι καὶ δικαστικαὶ προθεσμίαι καὶ αἱ παραγραφαὶ διακόπτονται ἀπὸ 5 μέχρις 20 τοῦ αὐτοῦ μηνός, προδήλως ἐννοεῖ νὰ ἀναστελῇ κατὰ τῆς ἡμέρας ταύτης τὸν χρόνον τῶν τρεχουσῶν τότε προθεσμιῶν καὶ παραγραφῶν, καὶ οὐδόλως καθιεροῖ ὅτι αἱ ἀρξάμεναι τότε προθεσμίαι καὶ παραγραφαὶ παύουσι καὶ ἄρχονται ἐκ νέου ἀπὸ τῆς 20 Ὀβρίου, ὅπως ἐκτοτε ὑπολογισθῇ ἡ πρὸς ἀνατροπὴν τῆς προκειμένης δίκης προθεσμία τῶν τριῶν ἐτῶν καὶ 85 μηνῶν,

καθ' ἃ διατείνονται οἱ ἀναιρесеῖοντες. Ὄθεν μὴ βάσιμος ὁ τοιοῦτος λόγος ἀναιρέσεως. (Α. Π. 29 τοῦ 70).

§ 16. β) Ἡ ἐγγραφὴ ἐν τῷ πινακίῳ διακόπτει τὴν προθεσμίαν τῆς ἀνατροπῆς, καὶ ἂν αὕτη ἐγένετο ἐν τῷ πινακίῳ τῶν συνοπτικῶν, ἐν ᾧ ἡ ὑπόθεσις ἦτο συνήθης. (Α. Π. 262 τοῦ 70). — ἤγουν, τὸ ἐφετεῖον, ἀποφηνάμενον ὅτι ἡ εἰς τὸ πινάκιον ἐγγραφὴ τῆς ὑποθέσεως, καὶ ἂν γίνῃ εἰς τὸ πινάκιον τῶν συνοπτικῶν ἀντὶ νὰ γίνῃ εἰς τὸ πινάκιον τῶν συνήθων δικῶν, εἶναι πράξις ἔγκυρος διακόπτουσα τὴν πρὸς ἀνατροπὴν προθεσμίαν ὡς ἐμφαίνουσιν τὴν πρὸς ἐξακολουθήσιν τῆς δίκης πρόθεσιν τοῦ ἐγγράψαντος αὐτὴν διαδίκου, ὁρθῶς ἐφῆρμωσε καὶ ἡρμήνευσε τ' ἄρθρα τῆς πολιτικῆς δικονομίας, διότι εἰς τὸ πινάκιον τῶν συνοπτικῶν ὑποθέσεων ἐγγραφὴ συνήθους δίκης, ὡς καὶ τ' ἀνάπαλιν, ἡ εἰς τὸ πινάκιον τῶν συνήθων δικῶν ἐγγραφὴ συνοπτικῆς δίκης δὲν εἶναι ἄκυρος. . . . καὶ μὴ οὕσα· ἀλλ' ὅταν ἀνακαλυφθῇ ἐγγραφὴ τοιαύτη, ἡ ὑπόθεσις παραπέμπεται εἰς τὸ ἀρμόδιον πρὸς ἐκδίκασιν αὐτῆς τῶν συνήθων ἢ τῶν συνοπτικῶν δικῶν τμήμα. Ὄθεν τὸ ρηθὲν δικαστήριον, ἀφοῦ ἐθεώρησεν ὡς πράξιν ἔγκυρον τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος ἐγγραφὴν, καλῶς ποιῆσαν ἐθεώρησεν ὡς ἰσχυρὰν τὴν κατὰ τοῦ ἀπαρადέκτου τῆς ἀγωγῆς ἔνστασιν τῶν ἐναγομένων καὶ ἐπέτρεψεν εἰς τοὺς ἐγείροντας τὴν περὶ ἀνατροπῆς ἀγωγὴν ταύτην ν' ἀποδείξωσι τὴν ἔνστασιν αὐτήν, δι' ἧς ἰσχυρίσθησαν ὅτι ἡ εἰς τὸ πινάκιον τῶν συνοπτικῶν δικῶν ἐγγραφὴ διεγγραφὴ ὡς μὴ ἐμφανισθέντων τῶν διαδίκων ὅτε ἡ ὑπόθεσις ἐξεφωνήθη, καὶ ὅτι μετὰ τὴν ἐκ τοῦ πινακίου διαγραφὴν τῆς ὑποθέσεως αὐτῆς μέχρι τῆς ἐπιδόσεως τῆς περὶ ἀνατροπῆς ἀγωγῆς παρῆλθεν ἡ παρὰ τοῦ νόμου ὀριζομένη πρὸς ἀνατροπὴν τῶν δικῶν προθεσμία. (Α. Π. 262 τοῦ 1870).—Ἰδε σελ. 226 ἐπ. τῆς Πείρας.

§ 17. γ) Ἡ εἰς τὸ πινάκιον ἐγγραφὴ δίκης εἶναι πράξις ἔγκυρος καὶ νόμιμος προπαρασκευάζουσα τὴν ἐπὶ ἀκροατηρίου συζήτησιν, κατὰ τὴν σειρὰν τῆς ἐγγραφῆς· ὅθεν ὅποισδήποτε χρόνος καὶ ἂν παρέλθῃ μέχρι τῆς συζητήσεως τῆς δίκης, ἡ ὑπόθεσις δὲν θεωρεῖται ἐγκαταλειφθεῖσα πρὸ τῆς ἐκ τοῦ πινακίου διαγραφῆς, ἀφοῦ τὸ ἄρθρον 590 τῆς πολ. δικον. ὀρίζει ὅτι, μὴ ἐμφανισθέντων κατὰ συζήτησιν τῶν διαδίκων, διαγράφεται ἡ ὑπόθεσις, καὶ τότε θεωρεῖται καταλειφθεῖσα κατὰ τὸ ἄρθρον 200 τῆς ἰδίας δικονομίας. (Α. Π. πολ. 67 τοῦ 1873)¹.

(1) Ἐπειδὴ, τούτων οὕτως ἐχόντων, ἀνυπόστατος ἀποδείκνυται ἡ προκειμένη

§ 18. δ) Ἐγγραφείσης δίκης τινὸς εἰς τὸ πινάκιον, δὲν χωρεῖ ἡ πρὸς ἀνατροπὴν προθεσμία εἰμὴ ἀπὸ τῆς διαγραφῆς τῆς ἐκ τοῦ πινακίου ἀδιάφορον δὲ εἰάν ἐξετέθη ἐν τῷ ἐκθέματι, ἀλλὰ δὲν ἐσυζητήθη. (Α. Π. 70 τοῦ 1873).

§ 19. Ἡ πρὸς ἀνατροπὴν προθεσμία δὲν δύναται νὰ τρέχῃ κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα, καθ' ὃ ἡ ὑπόθεσις κεῖται ὑπὸ τὴν διάσκεψιν τοῦ δικαστοῦ. (Α. Π. πολ. 160 τοῦ 1870). Οἱ Γάλλοι; Οἶκ. σελ. 587 σημ. ἐκδ. 3. Πρβ. τὰ ἐν Πείρᾳ σ. 321 § 65.

§ 20. Ἀπαγόρευσις πληρεξουσίου κωλύει τὴν ἀνατροπὴν; Βλ. Α. Π. 224 τοῦ 70 ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. ἐπανάληψις τῆς δίκης.

§ 21. Ἡ κοινοποίησις τῆς ἀγωγῆς τοῦ Α. δι' ἧς ἐζήτει τὴν ἀνατροπὴν τῆς περαιτέρω διαδικασίας καὶ τῆς ἀναιρέσεως αἰτήσεως, δὲν καθιστᾷ ἀπαράδεκτον τὴν περὶ ἀνατροπῆς ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου Β. ὡς μὴ ἐνδεικνύουσα δῆλωσιν πρὸς ἐξακολούθησιν τῆς δίκης, ἀλλὰ σκοποῦσα ἀπ' ἐναντίας τὴν κατάργησιν αὐτῆς. (Α. Π. 28 τοῦ 72).

§ 22. Ἡ περὶ συμβιβασμοῦ συνεννόησις δὲν εἶναι πρᾶξις ἔγκυρος καὶ νόμιμος, διακόπτουσα τὸν πρὸς ἀνατροπὴν χρόνον. (Ἀρ. Πάγ. πολ. 112 τοῦ 1872).—Πρβλ. Πείρας σελ. 216 § 7 καὶ Νομικῆς Μερίσεως τοῦ 1858 σελ. 19 καὶ κατ. § 27.

§ 23. Ἡ ἐκδοσις τοῦ ἀντικλητηρίου ὑπὸ τοῦ εἰσαγγελέως, δι' οὗ ἐπὶ τῇ αἰτήσῃ αὐτοῦ, ἐπιτρέπεται διαδίκῳ τινὶ ν' ἀπολάβῃ τὰ τῶν πενήτων δικαιώματα, εἶναι πρᾶξις ἔγκυρος καὶ νόμιμος, ἥτις διακόπτει τὴν προθεσμίαν τῆς ἀνατροπῆς. (Α. Π. πολ. 188 τοῦ 1873).—Πρβλ. Πείρας σελ. 226 § 39.

Ἡ πρὸ τῆς συμπληρώσεως τῆς τριετίας πρόκλησις ἀντικλητηρίου εἶναι πρᾶξις διακόπτουσα τὸν πρὸς ἀνατροπὴν χρόνον· καὶ εἶναι ἀδιάφορον ἂν δὲν ἔλαβε γνῶσιν τούτου ὁ ἀντίδικος τοῦ προκαλέσαντος αὐτό. (Α. Π. πολ. 158 τοῦ 1875).

§ 24. Ἡ εἰς τὸ δελτίον σημείωσις ὑποθέσεώς τινος δὲν διακόπτει τὴν πρὸς ἀνατροπὴν προθεσμίαν, διότι αὐτὸ χρησιμεύει ἀπλῶς ἵνα κανονίζεται ἡ σειρὰ τῆς συζητήσεως τῶν ὑποθέσεων, ἧγουν εἶναι σημείωσις τρίτου προσώπου χρησιμεύουσα εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ κλητῆρος. (Πολ. Α. Π. 201 τοῦ 1874). Contra ἡ Α. Π. 78 τοῦ 1873.

ἀγωγῇ, ἀφοῦ δὲν ἰσχυρίζεται καὶ ὁ ἐνάγων ὅτι ἡ ὑπόθεσις διεγράφη ἐκ τοῦ πινακίου, ἢ ὅτι ὑπάρχει πρακτικὸν βεβαίουν τὴν ἐγκατάλειψιν αὐτῆς. (Α. Π. πολ. 67 τοῦ 1873).—Ἀντίθετος γνώμη; Ἰδε Πείρας σελ. 226 (§ 43).

§ 25. Κυρωθέντος συμβιβασμοῦ καταργήσαντος ἐκκρεμῇ δίκην, δύναται νὰ χωρήσῃ ἀνατροπὴ διὰ τὴν μὴ ἐξακολούθησιν τῆς δίκης ταύτης ἀπὸ τοῦ συμβιβασμοῦ μέχρι τῆς ἀκυρώσεως; Οὐχί, κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 320 τοῦ 1874 ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου φέρουσιν· «Ἐπειδὴ διὰ τοῦ συμβιβασμοῦ καταργεῖται ἡ δίκη (ἄρθρ. 476 § 4 πολ. δικονομίας) καὶ ἐπομένως, μὴ ὑπαρχούσης πλέον ἐκκρεμοῦς δίκης, δὲν ὑπάρχει τι πρὸς ἀνατροπὴν. Ἐὰν δὲ ὁ συμβιβασμὸς ἀκυρωθῇ, ἡ μὲν δίκη θέλει ἐπαναλάβει τὴν πορείαν τῆς ὥσπερ δὲν ὑπῆρξε συμβιβασμὸς, ἀλλ' ἡ πρὸς ἀνατροπὴν προθεσμία ἄρχεται ἐκ νέου ἀπὸ τῆς ἀκυρώσεως τοῦ συμβιβασμοῦ, ἀκόμη ὅταν ἡ ἀκυρότης ἤθελεν εἶσθαι δημοσίας τάξεως· τὸ δὲ ἄρθρον 481 πολ. δικονομίας, ἀπαιτοῦν πρὸς διακοπὴν τῆς προκειμένης παραγραφῆς πρᾶξιν ἔγκυρον καὶ νόμιμον, δὲν ἔχει ὑπ' ὅψιν εἰμὴ τὰς μονομερεῖς πράξεις τὰς ὁποίας τὸ ἕτερον τῶν διαδίκων μερῶν ἐπιχειρεῖ ἐπὶ σκοπῷ ἐξακολούθησεως τῆς δίκης· δηλαδὴ τὰ δικόγραφα καὶ ἄλλαι ἀναλόγουις πράξεις τοῦ ἑτέρου τῶν διαδίκων τὴν ἐξακολούθησιν τῆς δίκης σκοπούσας, καὶ δὲν ἐπιβάλλει τὸν αὐτὸν ὅρον τοῦ ἐγκύρου καὶ νομίμου καὶ εἰς τὰ γεγονότα καὶ τὰς πράξεις, αἵτινες μὴ ὑπαγόμεναι εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν διαδικαστικῶν, καθὼ ἀπορρέουσιν ἐκ τῆς κοινῆς θελήσεως ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων μερῶν καὶ σκοποῦσαι μάλιστα τὴν κατάργησιν τῆς δίκης, εἰσὶν ἀποκεκλεισμέναι τοῦ τεκμηρίου τῆς ἐγκαταλείψεως τοῦ δικαίου, ὅπερ (τεκμήριον) εἶναι ἡ βᾶσις τῆς ἀνατροπῆς».

§ 26. Πρὸς διακοπὴν τῆς πρὸς ἀνατροπὴν προθεσμίας ἀπαιτεῖται πρᾶξις ἔγκυρος πρὸς τὸν ἀντίδικον ἢ τὰς ἀρμοδίαις ἀρχὰς πρὸς ἐξακολούθησιν τῆς δίκης. Τοιαύτη δὲ δὲν εἶναι ἡ μεταξὺ οἰκονομ. ἑφόρου καὶ δικηγόρου διαμοιβὴ ἐγγράφων πρὸς εὑρεσιν μαρτύρων. (Α. Π. 35 τοῦ 1875).

§ 27. Συμβιβαστικαὶ διαπραγματεύσεις μὴ παραγαγοῦσαι συμβιβασμόν, δὲν διακόπτουσι τὴν παραγραφὴν κατὰ τὸ 550 ἐδ. 2 τῆς πολ. δικ. Ἄλλως σκέπτεται ἀπόφασίς τις τῶν ἐν Ν. ἐφ. (βλ. σ. 720 νομ. Μερίσσης τοῦ ἔτους 1860).—Περὶ τοῦ γαλ. δικαίου ἴδ. Δελ. ἀρ. 245 ἐπ. Καρ. ζ. 1419.—βλ. προηγούμενα ἐν Πείρᾳ σ. 216 § 51 (§ 7) καὶ 228 § 51. Πρβ. ἀνωτ § 22.

Κατὰ ποίων ἀποφάσεων κτλ. χωρεῖ ἀνατροπὴ;

§ 28. Ἀνατροπὴ ὀριστικῆς ἀποφάσεως δὲν χωρεῖ. (Α. Π. 194 τοῦ 1875 φέρουσα· «Ἐπειδὴ ἡ ἀνατροπὴ προϋποτίθησι δίκην

ἐκκρεμῇ· ἄρα, ἀφοῦ τὸ δικάσαν ἐφετεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, (ἐν αἰτιολογίᾳ τρίτῃ) ἀποφάνεται ὅτι διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 404 τοῦ 1859 ἀποφάσεως τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐμποροδικῶν, ἐκδοθείσης ἐν τῇ κατ' ἀνακοπὴν τῆς ὑπ' ἀριθ. 250 τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἐρήμην ἀποφάσεως τοῦ αὐτοῦ δικαστηρίου δίκης, ἀπερρίφθη ὀριστικῶς ἡ ἀγωγὴ τοῦ νῦν ἀναιρεσιβλήτου ὡς πρὸς τὴν ἐκ δραχμ. 1184 καὶ $\frac{60}{90}$ ἀπαίτησιν αὐτοῦ κατὰ τοῦ νῦν ἀναιρεσεύοντος, συνεπῶς δὲ ἀπελείφθη κατὰ τὸ μέρος τοῦτο ἡ διαληφθεῖσα κατ' ἐρήμην ἀπόφασις, ἔπεται ἀναγκαίως ὅτι ὡς πρὸς τὸ ὀριστικῶς περατωθὲν τοῦτο μέρος τῆς ἀγωγῆς δὲν χωρεῖ ἀνατροπὴ, μὴ ὑπαρχούσης ἐκκρεμοδικίας. Ὅθεν δὲν ἔσφαλε τὸ δικάσαν ἐφετεῖον, οὐδὲ τὸ ἄρθρ. 483 τῆς πολ. δικον. παρβίασεν, ὡς οὐκ ὀρθῶς ὁ ἀναιρεσεύων διατείνεται, περιορίσαν τὸ τῆς ἀνατροπῆς ζήτημα ἐπὶ τῆς ἐκκρεμοῦς μεινάσης δίκης· καὶ ὁ ἐναντίος λόγος ἀναιρέσεως εἶναι ἀνυπόστατος».

§ 29. Ἀνατροπὴ δὲν χωρεῖ ὅταν ἡ ἀπόφασις ἔταξε θέμα ὅρκου, ὅστις ἐδόθη·—ἦτοι, ἐν ἄλλοις ῥήμασιν, ἀνατροπὴ δὲν χωρεῖ κατ' ὀριστικῆς ἤδη ἀποφάσεως. (Α. Π. πολ. 219 τοῦ 65). — Ἄλλως ὅμως ἂν ὁ ὅρκος δὲν ἐδόθη. (Ἐφ. Ἀθ. 15558 ἐν νομ. μ. σ. 686). — Πρβλ. τὴν ἐν τῇ Πείρᾳ καὶ τῷ Παραρτήμ. τούτῳ λέξιν ὅρκος.

§ 30. Χωρεῖ ἀνατροπὴ κατὰ τῶν ἀναιρέσεως αἰτήσεων. Ἀρ. Πάγ. 155 (τοῦ 1870)· 230 (τοῦ 75).

§ 31. Ὁ λόγος ὅτι δὲν ὑπόκεινται εἰς ἀνατροπὴν αἱ παρεμπίπτουσαι διατάξεις ἀποφάσεώς τινος, ὡς περιεχούσης καὶ ὀριστικὰς διατάξεις, δὲν εἶναι βάσιμος, ὅταν μεταξὺ τούτων καὶ ἐκείνων δὲν ὑπάρχῃ τι τὸ ἀδιαίρετον, ἡγουν ὅταν αἱ παρεμπίπτουσαι διατάξεις δὲν ἐξαρτῶνται ὑπὸ τῶν ὀριστικῶν. (Α. Π. πολ. 112 τοῦ 1872).

ΣΗΜ. Βλ. Πείρας σ. 217 § 13.

§ 32. Τὸ δικαστήριον, παραδεχθὲν ὅτι ἔνεκα τῆς ἐν τῇ ἐκδοθείσῃ (συνεπείᾳ ἀνακοπῆς τινος κατ' ἀποφάσεως) ἀποφάσει φράσεως «ἀνατρέπεται ἡ ἐρήμη δίκη» διὰ τῆς ἀνατροπῆς τῆς κατ' ἀνακοπὴν δίκης δὲν καθίσταται ὀριστικὴ καὶ τελεσίδικος ἡ ἀνακοπεῖσα ἀπόφασις, ἀλλὰ θεωρεῖται ἀνατραπεῖσα διὰ τῆς συνεπείᾳ τῆς ἀνακοπῆς ἐκδοθείσης καὶ οὕτω παραδεχθὲν τὴν κατὰ τῆς ἐπιταγῆς καὶ ἐκτελέσεως τῆς ἀνακοπείσης ἀποφάσεως ἀνακοπὴν, κηρύξαν τὴν ἐπιταγὴν ἀνεπίδεκτον ἐκτελέσεως, παραβιάζει τὰς περὶ ἀνατροπῆς διατάξεις τοῦ νόμου (Α. Πάγου 91 τοῦ 1874 φέρουσα· «Ἐπειδὴ ἡ ἐπ' ἀνακοπῇ δίκη

ἐστὶ δίκη χωριστὴ καὶ διάφορος ἐκείνης, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ διὰ τῆς ἀνακοπῆς προσβαλλομένη ἀπόφασις, ἀντικείμενον ἔχουσα νέαν τῆς ὑποθέσεως συζήτησιν ἐνώπιον τοῦ αὐτοῦ δικαστηρίου, τοῦ τὴν ἐρήμην ἀπόφασιν ἐκδόντος πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς διατηρήσεως ἢ καταργήσεως τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως· τοῦτο δέ, διότι ἡ ἐρήμην ἀπόφασις, ἡ παραδεχομένη ἢ ἀπορρίπτουσα τὴν ἀγωγὴν καὶ καταδικάζουσα ἢ ἀπαλλάττουσα τὸν ἐναγόμενον, ἐστὶν ὀριστικὴ (ἄρθρα 180 καὶ 185 τῆς πολ. δικονομίας), καί, ὡς τοιαύτη, ἀποπερατώνει τὴν δίκην· κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 507 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἡ κατ' αὐτῆς γενομένη ἀνακοπὴ δὲν ἀνατρέπει αὐτοδικαίως τὴν ἀνακοπεῖσαν ἀπόφασιν, ἀλλὰ μόνον τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς κωλύει, ὥστε καὶ μετὰ τὴν ἀνακοπὴν ὑφίσταται ἡ ἐρήμην ἀπόφασις ἕως οὗ ἐκδοθῇ, συνεπεῖα τῆς νέας γενομένης συζητήσεως, ὀριστικὴ ἀπόφασις ἀποπερατοῦσα τὴν κατ' ἀνακοπὴν νέαν δίκην· ἐὰν δὲ συνεπεῖα τῆς γενομένης ἀνακοπῆς ἐκδοθῇ ἀπόφασις παρεμπίπτουσα, ἐν ἣ εὐρίσκεται ἡ διάταξις ὅτι «ἀνατρέπεται ἡ ἐρήμην ἀπόφασις» ἡ διάταξις αὕτη, ἀφ' οὗ, κατὰ τ' ἀνωτέρω, ἡ νέα συζήτησις πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς καταργήσεως ἢ διατηρήσεως τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως γίνεται, θεωρητέα ἐστὶν ὡς ὑπ' ὄρον γενομένη καὶ ἀνακλητέα δυνάμει τῆς ἐπὶ τῆς ἀνακοπῆς ὀριστικῆς ἀποφάσεως. Τούτων δὲ οὕτως ἐχόντων, ἐὰν δι' ἀνατροπῆς καταργηθῇ ἡ κατ' ἀνακοπὴν δίκη, ἡ ἀνατροπὴ αὐτῆς οὐδόλως ἐπηρεάζει τὴν διὰ τῆς ἐρήμην ἀποφάσεως περαιωθεῖσαν δίκην καὶ δὲν συνεπάγεται τὴν ἀνατροπὴν αὐτῆς καὶ τὴν κατάργησιν τῆς ἐρήμην ἐκδοθείσης ἀποφάσεως· τοῦτο δὲ τοσοῦτον μᾶλλον, ὅσοι διὰ τῆς ἀνατροπῆς ἐξαλείφονται μόνον αἱ προπαρασκευαστικαὶ καὶ παρεμπίπτουσαι ἀποφάσεις, οὐχὶ δὲ καὶ αἱ ὀριστικαί, ὅποια εἶναι, κατὰ τ' ἀνωτέρω, ἡ ἐρήμην ἀπόφασις, καὶ ἐὰν ἐν τῇ συνεπεῖα τῆς ἀνακοπῆς ἐκδοθείσης παρεμπίπτουσῃ ἀποφάσει ὑπάρχῃ ἡ διάταξις ὅτι «καταργεῖται ἡ ἐρήμην ἀπόφασις»· τὸ δικάσαν ἐπομένως πρωτοδικεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης αὐτοῦ ἀποφάσεως παραδεχθὲν, ὅτι ἕνεκα τῆς ἐπὶ τῇ ἀνακοπῇ τῆς ἐκτελουμένης ὑπ' ἀριθ. 64 τοῦ 1859 ἀποφάσεως τοῦ εἰρηνοδικείου Χρυσάφης, ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 181 τοῦ 1859 ἀποφάσεως τοῦ αὐτοῦ εἰρηνοδικείου περιεχομένης διατάξεως ὅτι «ἀνατρέπεται ἡ ἐρήμην δίκη», διὰ τῆς ἀνατροπῆς τῆς κατ' ἀνακοπὴν δίκης δὲν καθίσταται ὀριστικὴ καὶ τελεσίδικος ἡ ἀνακοπεῖσα ἀπόφασις ὑπ' ἀριθ. 64, ἀλλ' ἀπεναντίας μένει αὕτη ἀπεσβεσμένη καὶ ἀνατετραμμένη ὡς ἀνατραπεῖσα

ἤδη διὰ τῆς μνησθείσης παρεμπιπτούσης ἀποφάσεως ἐπὶ ἀνακοπῇ καὶ μὴ ὕφισταμένη πλέον, καὶ οὕτω παραδεχθὲν τὴν κατὰ τῆς ἐπιταγῆς ἐκτελέσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 64 ἀποφάσεως ἀνακοπὴν τοῦ νῦν ἀναιρεσιβλήτου καὶ κηρύξαν τὴν ἐπιταγὴν ἀνεπίδεκτον ἐκτελέσεως, παρεβίασε τὰς περὶ ἀνατροπῆς οὐσιώδεις διατάξεις τῆς πολιτικῆς δικονομίας, καθ' ἃς μόνον παρεμπιπτουσαὶ καὶ προπαρασκευασικαὶ ἀποφάσεις ἐξαλείφονται διὰ τῆς ἀνατροπῆς, οὐχὶ δὲ αἱ ὀριστικαί, συνδυαζομένας μετὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 507 τῆς πολ. δικον., ὅπερ ἐπιφέρει ἀναίρεσιν κατὰ τὸ ἐδάφιον 5' τοῦ ἄρθρου 807 τῆς πολιτικῆς δικονομίας».

§ 33. Αἱ ἐπὶ ἀγωγῆς ἀνατροπῆς ἀποφάσεις τοῦ Ἀρ. Πάγ. ὑπόκεινται εἰς ἀνακοπὴν. (Α. Π. πολ. 30 τοῦ 1875 κτλ.—Ἰδε ἀνωτέρω σ. 5526 § 136.

§ 34. Δὲν χωρεῖ ἀνατροπὴ ὑποθέσεων, αἱ ὁποῖαι δυνάμει τοῦ νόμου ΣΚΗ' τῆς 25 Ἰουλίου 1861 ὑπεβλήθησαν, κατὰ τὰς διατάξεις του, εἰς τὸ γνωμοδοτικὸν συμβούλιον, πρὶν ἢ ἀποφανθῶσιν αἱ δημοτικαὶ ἀρχαί. (Α. Π. πολ. 209 τοῦ 1875, περὶ ἧς ἀνωτέρω § 9).

§ 34². Ἡ περὶ ἀνακλήσεως διάταξις δὲν φέρει ὀριστικὸν χαρακτῆρα, καὶ διὰ τοῦτο ὑπόκειται εἰς ἀνατροπὴν. (Ἀρ. Πάγ. Πολ. 188 τοῦ 69).

Διαδικασία.

§ 35. Ἡ περὶ ἀνατροπῆς ἀγωγὴ ἐπιδίδεται εἰς τὸν ἀντίδικον ἢ τὸν ἀντίκλητον αὐτοῦ καὶ εἰσάγεται εἰς τὸ τῆς κυρίας διαφορᾶς δικαστήριον ὡς παρεμπίπτουσα¹ εἶναι δὲ ἀπαράδεκτος, ἐὰν πρὸ τῆς ἐπιδόσεως αὐτῆς, ὁ ἀμελήσας διάδικος ἐπιχειρήσῃ πράξιν τινὰ ἔγκυρον καὶ ἰσχυρὰν, ἐξακολούθησιν τῆς δίκης ἐμφαίνουσιν. (Βλ. τὰς ὧδε § 13—27).

Ἡ περὶ ἀνατροπῆς ἀγωγὴ δύναται νὰ ἐπιδοθῇ καὶ εἰς τὸν ἀντίκλητον τοῦ καθ' οὗ ἡ ἀνατροπὴ, ἄρα καὶ εἰς τὸν παρὰ τοῦ εἰσαγγελέως διωρισμένον. — Ἡ διττὴ αὕτη μάλιστα πληρεξουσιότης διαρκεῖ μέχρις ὅτου παύσῃ διὰ τινος τῶν ἐν τῷ ἄρθρ. 102 διαλαμβανομένων τρόπων· ἐκ δὲ τῆς ἐν τῷ ἐπιδοτηρίῳ δηλώσεως τοῦ ἀντικλήτου δικηγόρου περὶ τοῦ ὅτι ἀμφισβητεῖται ἡ πληρεξουσιότης αὐτοῦ, πεισθὲν τὸ δικαστήριον ὅτι ἀνεκλήθη ἡ ἐντολὴ ἀπὸ τοῦ πελάτου του παρεβίασε τὰς περὶ ἀποδείξεως ἀρχάς. (Α. Π. πολ. 113 τοῦ 1869).

(1) Βλ. Οἰκ. σ. 586 ἐκδ. 3 καὶ Πείρας. 225 ἐπ. 228.

ΣΗΜ. Πρὸλ. τὴν ἐν Πείρᾳ λ. ἀντίκλητος καὶ λ. πληρεξουσιότης. — Βλ. Πείρας σελ. 232 σημ. 22. 23.

§ 35². Ἡ περὶ ἀνατροπῆς ἀγωγή δύναται νὰ κοινοποιηθῇ εἰς τοὺς πράκτορας; Βλ. Πείρας σ. 233. 3522 καὶ σ. 615 § 12. — Ἡ πρώτη σκ. τῆς 188 τοῦ 1869 φέρει· «Ἐπειδὴ ἐκ τοῦ 494 ἄρθρ. τοῦ ἐμπορικοῦ Νόμου, διαλαμβάνοντος ὅτι πᾶσα πολιτικὴ ἀγωγή κινηθεῖσα πρὸ τῆς πτωχεύσεως κατὰ τοῦ πτωχεύσαντος πρέπει νὰ ἐξακολουθήσῃ κατὰ τῶν πρακτόρων καὶ συνδίκων ἀφοῦ ἀναλάβωσιν οὗτοι τὰς ἐργασίας των, ἐξάγεται ὅτι αὕτη ἐξακολουθεῖ χωρὶς νὰ προηγηθῇ δίκη περὶ ἐπαναλήψεως, ὡς γνωστῶν ὄντων ἐκ τοῦ νόμου τῶν μετὰ τὴν πτώχευσιν ἀντιπροσώπων τοῦ πτωχεύσαντος, ὥςτε διακοπὴ αὐτῆς ἐπέρχεται ἐκ τῆς γενομένης πτωχεύσεως· ὅπως ὁρθῶς περὶ τούτου παρεδέχθη καὶ τὸ ἐφετεῖον ἀναφερόμενον εἰς τὰς σχετικὰς περὶ τούτου σκέψεις τῆς πρωτοδίκου ὑπ' ἀριθ. 575 ἀποφάσεως. Ἄνευ δὲ ἐπιρροῆς εἶναι ἂν, ἀντὶ συνδίκων, σημειῶται ὁ πρᾶκτωρ τῆς πτωχεύσεως, ὁ νῦν ἀναιρεσεῖων, ἐν τῇ πρὸς αὐτὸν ἐπιδοθείσῃ περὶ ἀνατροπῆς ἀγωγῇ, διότι ἀρκεῖ ὅτι ἐνήχθη ὑπὸ ιδιότητα καθ' ἣν ἡδύνατο νὰ ἐναχθῇ ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς πτωχεύσεως, συμφώνως μὲ τὴν ὁρθὴν περὶ τούτου σκέψιν τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως τὴν στηριζομένην εἰς τὴν τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως. (Α. Π. πολ. 188 τοῦ 69).

§ 36. Ἐπὶ ὁμοδικίας πῶς ἔχουσι τὰ περὶ ἀνατροπῆς; — Εἰς ποίους πρέπει νὰ ἐπιδίδηται ἡ περὶ ἀνατροπῆς ἀγωγή; Βλέπε Πείρας σελ. 218 § 15 ἐπ. Προσθετέον δὲ τὰ ἐξ ἧς¹.

Οἱ πλείστοι τῶν Γάλλων συγγραφέων διδάσκουσι τὸ ἀδιαίρετον τῆς διαδικασίας (l'indivisibilité de l'instance), ἐπομένως καὶ τῆς ἀνατροπῆς· λέγουσι λοιπὸν ὅτι δσάνκις ἐκ πολλῶν ἐναγόντων διακόψῃ εἰς μόνος τὴν παραγραφὴν τῆς δίκης, θεωρεῖται αὕτη διακεκομμένη καὶ ὡς πρὸς τοὺς λοιποὺς συνενάγοντας· ἀνακόλουθοι ὅμως εἰς τὴν ἀρχὴν των ταύτην ὄντες δὲν παραδέχονται πάντες ὅτι ἡ παρὰ τινος τῶν πολλῶν ἐναγομένων κινηθεῖσα ἀγωγή περὶ ἀνατροπῆς ὠφελεῖ καὶ τοὺς λοιποὺς συνεναγομένους· διὰ τί ὅχι; ἀφοῦ ἡ δίκη εἶναι ἀδιαίρετος! Οἱ συγγραφεῖς οὗτοι (Καρ. ζ. 1427. Δαλ. ἀρ. 344 ἐπ. Rodiere de la solidarité σελ. 382, τοῦ αὐτοῦ proced. 2, 253), οὔτε νόμον τινὰ πρὸς ὑποστήριξιν τῆς διδασκαλίας αὐτῶν ἐπι-

(1) Βλ. Καρ. ζ. 1427, Δαλ. ἀρ. 344 ἐπ. Rodiere de la sol. σελ. 382.

καλοῦνται, οὔτε δικαιολογίαν ἄλλην παύουσαν (μόνην δικαιολογίαν δίδουσιν, ὅτε ἡ διαδικασία εἶναι φύσει ἀδιαίρετος· ἡγουν λαμβάνουσι τὸ ἀποδεικτέον ὡς ἀπόδειξιν). ὅθεν ἀσφαλέστερον εἶναι καὶ πρὸς τ' ἀνωτέρω (Οἰκ. ἐκδ. 3 § 51. γ') ἐκτεθέντα σύμφωνον νὰ παραδεχθῇ τις ὅτι μόνον ἐπὶ ἀδιαίρετων δικαίων ἡ ἀντικειμένη ἡ ἀνατροπὴ καταργεῖ καθ' ὁλοσχερεῖαν τὴν δίκην ὡς πρὸς ὅλους τοὺς ὁμοδίκους, ἐκτὸς ἂν ὁ ὁμόδικος ἐνεργήσῃ τὴν ἐπενεγοῦσαν τὴν διακοπὴν πρᾶξιν καὶ ὡς πληρεξούσιος τῶν ἄλλων κατὰ τὸ 92 ἄρθρον (Schmid. Α', 141 σημ. 11). Τὰ Ἑλληνικὰ δικαστήρια κλίνουν πρὸς τὰς γαλ. ἰδέας (ἐφ. Ἀθην. 17825, 18164. Α. Π. 238 τοῦ 1861. 233 τοῦ 76 κτλ.). Ὁ Α. Π. ἐπειράθη νὰ εὕρῃ λόγον τινὰ ὅπως οὖν εὐπρόσδεκτον, ἀλλὰ δὲν πιστεύω νὰ τὸ κατώρθωσεν.—(Οἰκ. σ. 583 σημ. 3 ἐκδ. 3). —Ἡ 233 τοῦ 76 καθιεροῖ τὴν ἀρχήν, ὅτι ἡ διαδικασία τῆς ἀνατροπῆς εἶναι ἀδιαίρετος· φέρει δὲ ὡς ἔπεται¹ «Ἐπειδὴ ἐκ τῶν ἐν τῇ δικογραφίᾳ συνημμένων ἐγγράφων προκύπτει, ὅτι οἱ ἀδελφοὶ Ἰωάν. καὶ Ἀναστ. Βαλασσόπουλοι ἐζήτησαν ἀναιρέσιν κατὰ τῆς ὑπ' ἀρ. 1001 τοῦ 1869 ἀποφάσεως τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν διὰ τοῦ ἀπὸ 27 μαΐου 1870 δικογράφου τῶν· ὅτι τὸ δημόσιον ἐκίνησε τὴν ἀπὸ 3 μαΐου 1874 ἀγωγὴν, δι' ἧς ἐζητήσατο τὴν ἀνατροπὴν τῆς εἰρημένης αἰτήσεως ἀναιρέσεως· ὅτι ἡ ἀγωγή ἐκοινοποιήθη εἰς μὲν τὸν Α. Βαλασσόπουλον τὴν 7 μαΐου 1874, ὡς δὲν ἀμφισβητεῖται, εἰς δὲ τὸν Ἰωάν. Βαλασσόπουλον ἐπεδόθη τὴν 14 μαΐου 1874, ὥραν 4 μ. μ., ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ ὑπὸ τὴν ἡμερομηνίαν ταύτην ἐπιδοτηρίου τοῦ κλητῆρος Κ. Δράμαλιν· καί, τέλος, ὅτι ἡ εἰρημένη ἀναιρέσεως αἰτήσις ἀνεγράφη εἰς τὸ πινάκιον τοῦ Ἀρείου Πάγου ὑπ' ἀριθ. 170 τὴν 14 μαΐου 1874, ὥραν 10 π. μ. ὡς βεβαίῳ τὸ γραφεῖον τοῦ Ἀρείου Πάγου διὰ τοῦ ὑπ' ἀρ. 318 τῆς 18 ὁκτ. 1876 ἐγγράφου καὶ ὡς δὲν ἀμφισβητεῖται.

Ἐπειδὴ, τούτων οὕτως ἐχόντων, ἀνυπόστατος ἀποβαίνει ἡ διαληφθεῖσα περὶ ἀνατροπῆς ἀγωγή, διότι πᾶσα δίκη ἐξαλείφεται δι' ἀνατροπῆς, ὅταν ἐν διασῆματι τριῶν ἐτῶν δὲν ἐξηκολούθησε (479 πολ. δικον.)· ἀλλ' εἶναι ἀπαράδεκτος, ἐάν, πρὸ τῆς ἐπιδόσεως αὐτῆς, ὁ ἀμελήσας διάδικος ἐπιχειρήσῃ πρᾶξιν τινα ἔγκυρον καὶ ἰσχυράν, ἐξακολουθήσιν τῆς δίκης ἐμφαίνουσιν· τοιαύτην δὲ πρᾶξιν ἐνήργησεν ὁ Ἰω. Βαλασσόπουλος, ἐγγράφας

(1) Πρὸς Α. Π. 238 τοῦ 61.—143. 196 τοῦ 73.—137 τοῦ 75.—Ἐφ. Ἀθην. Νομ. Μέλισ. 40. 1712. 60 § 42.

τὴν ἀναιρέσεως αἴτησίν του εἰς τὸ πινάκιον τοῦ δικαστηρίου τούτου ὥρας τινὰς πρὸ τῆς εἰς αὐτὸν ἐπιδόσεως τῆς περὶ ἀνατροπῆς ἀγωγῆς, ἡ δὲ εἰς τὸ πινάκιον ἐγγραφὴ τῆς εἰρημένης αἰτήσεως ἀναιρέσεως ἔχει ἀποτελέσματα, ἧγουν διέκοψε τὸν πρὸς ἀνατροπὴν χρόνον καὶ ὡς πρὸς τὸν ἕτερον ἀναιρεσεύοντα, τὸν Ἀν. Βαλασσόπουλον, διότι ἐκ τοῦ ἄρθρου 70 τῆς πολ. δικ. προκύπτει ὅτι ἡ διάταξις αὕτη συνέπειαν ἔχει ἀναγκαίαν ὅτι μεταξὺ τῶν πολλῶν ὁμοδίκων ὑφίσταται μία καὶ ἀδιαίρετος δίκη, ἥς ἡ διαδικασία ἅπαξ καὶ κοινὴ διὰ πάντας τοὺς ὁμοδίκους ἐνεργεῖται· ἔνεκα δὲ τούτου ἐπὶ τῆς διαδικασίας ταύτης τῆς παρ' ὅλων καὶ ὑπὲρ ὅλων κοινῶς τῶν ὁμοδίκων ἐκτελουμένης δὲν ἔχουσιν οὗτοι ἴδια καὶ αὐτοτελῆ δικαιώματα, ἀλλὰ κοινὰ καὶ ἀχώριστα· ἐπομένως ἡ ἀνατροπὴ, ἀποτέλεσμα οὔσα τῆς ἐγκαταλείψεως τῆς ὅλης δίκης, δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ ἐπὶ ὁμοδίκων εἰμὴ ὁσάκις καταργεῖ τὴν δίκην ὡς πρὸς πάντας ὁμοῦ. Κατὰ δὲ ταῦτα ἀνυπόστατος ἀποβαίνει ἡ εἰρημένη περὶ ἀνατροπῆς ἀγωγή.

Ἐπειδὴ ἡ τοῦ δημοσίου πρότασις ὅτι ὁ Ἰω. Βαλασσόπουλος δολίως δὲν ὑπέγραψε τὴν περὶ ἐπιδόσεως τῆς περὶ ἀνατροπῆς ἀγωγῆς ἔκθεσιν τοῦ κλητῆρος, ἅμα παρουσιασθεῖσαν, ἵνα λάβῃ καιρὸν νὰ ἐγγράψῃ τὴν ἀναιρέσεως αἴτησίν του, δὲν ἔχει νομικὴν τινα σημασίαν, διότι αἱ συνέπειαι τῆς τυχὸν βραδύτητος ταύτης εἶναι ἀποτέλεσμα παραλείψεως τοῦ κλητῆρος, ἥτοι αὐτοῦ τοῦ ἐνάγοντος, ὅστις ἔδωκεν αὐτῷ τὴν περὶ ἐπιδόσεως παραγγελίαν»¹.

(1) Ἡ Α. Π. 225 τοῦ 76 φέρει «Ἐπειδὴ ἐκ τῶν ἐν τῇ δικογραφίᾳ ἐγγράφων προκύπτει ὅτι ὁ Δημ. Μοθωνίδης καὶ τὸ δημόσιον, ὁμοδικοῦντες, ἐκίνησαν (ἰδίαν ἕκαστος) ἀγωγὴν, δι' ἧς ἐξητήσαντο νὰ κηρυχθῇ ἀνατετραμμένη ἡ ἐνώπιον τῶν Πρωτοδικῶν δίκη ἡ ἐγερθεῖσα διὰ τῆς ἀπο 19 αὐγούστ. 1847 ἀγωγῆς των, ἀλλ' ἡ ἀγωγή αὕτη (ἡ περὶ ἀνατροπῆς) ἀπερρίφθη διὰ τῆς εἰρημένης ἀποφάσεως τῶν ἐφετῶν, ἧς τὴν ἀναίρεσιν ἐξητήσατο τὸ δημόσιον καὶ ὁ Δημ. Μοθωνίδης.

Ἐπειδὴ ἡ ἔνστασις τοῦ ἀναιρεσιβλήτου τοῦ νὰ συζητηθῶσι συγχρόνως αἱ ἀναιρέσεις αἰτήσεις τοῦ τε δημοσίου καὶ τοῦ Δημ. Μοθωνίου βάσιμος ἐστὶ, διότι ἐπὶ ἀδιαίρετων ἰδίως ἀντικειμένων ἡ ἀνατροπὴ καταργεῖ καθ' ὁλοσήμερον τὴν δίκην ὡς πρὸς ὅλους τοὺς ὁμοδίκους. Διὸ (προκειμένου περὶ ἀδιαίρετου ἀντικειμένου, ὡς ἐκ τῶν ἐν τῇ δικογραφίᾳ ἐγγράφων προκύπτει) ἡ εἰρημένη ἔνστασις βάσιμος ἐστὶ.

Ἐπειδὴ παραίτιοι τῶν ἐξόδων τῆς προκειμένης συζητήσεως εἰσὶν οἱ ἀναιρεσιβλητοί, διότι ἠδύναντο νὰ κλητεύσωσιν αὐτὸν τὸν Μοθωνίδην πρὸς συζήτησιν τῆς ἀναιρέσεως αἰτήσεως αὐτοῦ.

Διὰ ταῦτα κτλ. ».

§ 37. Ἐκ τῶν τῆς νεωτέρας νομολογίας σημειῶ ταῦτα·

α) Τότε μόνον ἐπέρχεται ἀνατροπὴ τῆς δίκης, ὅταν τ' ἀποτελέσματα αὐτῆς ἀφορῶσιν ὅλους τοὺς διαδίκους, καὶ ἐπομένως πρέπει καθ' ὅλων τῶν διαδίκων, οἵτινες πρὸς ἀλλήλους συνδέονται κατὰ τοῦ αἰτοῦντος τὴν ἀνατροπὴν, ν' ἀπευθύνηται ἡ περὶ αὐτῆς ἀγωγὴ· αὕτη πρέπει ν' ἀπευθύνηται καὶ κατὰ τοῦ εἰς παρέμβασιν κληθέντος· ὥστε, μὴ κληθέντων ἀπάντων τῶν διαδίκων, δὲν ἐπέρχεται ἀνατροπὴ τῆς δίκης ὡς πρὸς τοὺς κλητευθέντας. (Α. Π. 143 τοῦ 73 κατ. § 38).

β) Ἐὰν ἡ περὶ ἀνατροπῆς ἀγωγὴ κινηθῇ κατὰ τινων μόνον ἐκ τῶν ἀναιρεσειόντων, γίνεται αὕτη δεκτὴ ὡς πρὸς ὅλους; ¹ Ἡ Α. Π. 137 τοῦ 1875 φέρει· «Ἐπειδὴ οἱ ἀναιρεσίβλητοι δὲν ἀμφισβητοῦσιν, ὅτι ἡ προκειμένη αἵτησις ἀναιρέσεως ἐπεδόθη πρὸς τὸν ἀναιρεσειόντα Π. Μανωλίδην ἐμπροθέσμως· ὅθεν καὶ ἐπὶ τῇ

(1) Ἡ 17825 τοῦ 1860 ἐφετ. Ἀθηνῶν φέρει· «Ἐπειδὴ, ἀνεξαρκτήτως τοῦ διαιρετοῦ ἡ ἀδιαίρετος τοῦ ἀντικειμένου τῆς δίκης, ἡ δίκη αὕτη εἶναι φύσει ἀδιαίρετος, καὶ ἀδιαίρετος ἐπομένως πρέπει νὰ ᾖ καὶ ἡ ἀνατροπὴ αὐτῆς· τοῦτέστι, σκοπούμενης διὰ τῆς περὶ ἀνατροπῆς ἀγωγῆς τῆς ἀνατροπῆς ὅλης τῆς ὑφισταμένης δίκης, διότι κύριος σκοπὸς τοῦ τῆς ἀνατροπῆς χορηγουμένου μέσου εἶναι ἡ ἐξάλειψις τῶν δικῶν (ἀρθ. 476 καὶ 479) πρὸς ἀποπεράτωσιν αὐτῶν, ἔπεται, ὅτι ἡ τῆς ἀνατροπῆς ἀγωγὴ πρέπει νὰ ἐπιδίδηται εἰς ὅλους τοὺς διαδίκους, καὶ τότε φέρει τὸ σκοπούμενον ἀποτελεσμά της, ὅταν ἀπέναντι ὅλων δύναται νὰ ἐξαλειφθῇ ἡ δίκη· ἄλλως, ἂν πρὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς, διὰ τῆς ἐπιχειρήσεως νομίμου καὶ ἐγκύρου τινὸς πράξεως ἐνὸς τῶν διαδίκων, ἐμποδισθῇ κατὰ τὸ ἀρθρον 481 ἡ ἀνατροπὴ, ὑφισταμένης οὕτω τῆς δίκης, ἡ ἐξάλειψις καὶ ἀποπεράτωσις αὐτῆς, ἧγουν ὁ σκοπὸς τοῦ νόμου, δὲν ἀποτελεῖται πλέον.

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου διάδικος ἦτον, ὡς ἐκκαλῶν, καὶ ὁ Σωτήριος Δούντας, ἀλλ' οὗτος τὴν 27 Δεκεμβρίου 1875, ἧγουν πρὶν τῷ ἐπιδόθῃ ἡ περὶ ἀνατροπῆς ἀγωγὴ (διότι ἐπιδότηριον ἀφορῶν αὐτὸν καὶ προηγούμενον τῆς εἰρημένης ἐποχῆς δὲν προσάγεται ὑπὸ τοῦ ἀνάγοντος), ἐπεχείρησε τὴν πρὸς ἐξακολούθησιν τῆς ἐφεσίμου δίκης διατεταγμένην ὑπὸ τοῦ νόμου προπαρασκευαστικὴν πρᾶξιν τῆς εἰς τὸ πινάκιον ἐγγραφῆς τῆς ἐφέσεως αὐτοῦ καὶ τῶν λοιπῶν ἐν τῷ ἐφετηρίῳ σημειωμένων προσώπων, ὑπ' ἀρ. αὖξοντα 771 (ὡς τοῦτο βεβαίῳ τὸ πινάκιον), διὰ τοῦ δικηγόρου Βερενίκης, καθόσον, διορίσας ἔπειτα τὸν δικηγόρον τοῦτον ἐπ' ἀκροατηρίου, ἐκύρωσε διὰ τούτου τὴν εἰρημένην προπαρασκευαστικὴν πρᾶξιν τοῦ μνησθέντος δικηγόρου, τὴν ἐπ' ὀνόματί του γενομένην, δυνάμει τοῦ ἀρθρου 92 τῆς πολ. δικονομίας.

Ἐπειδὴ, διὰ ταῦτα ὑφισταμένης τῆς δίκης, λόγῳ τῆς νομίμου καὶ ἐγκύρου πράξεως τοῦ διαδίκου τούτου, προηγούμενης, ὡς εἴρηται, τῆς εἰς αὐτὸν ἐπιδόσεως τῆς περὶ ἀνατροπῆς ἀγωγῆς, ἀνατροπὴ δὲν δύναται, ὡς μὴ ἐξαλείφουσα ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὴν ἑλλην δίκην, νὰ λάβῃ χώραν, ἀπέναντι οὐδεὶς τῶν ἐκκαλούντων, ἢ τῶν διαδόχων αὐτῶν».

υποθέσει, ὅτι κοινοποιήθη ἐμπροθέσμως παρὰ τῶν ἀναιρεσιόντων πρὸς τοὺς λοιποὺς ἀναιρεσιβλήτους, ἐξετασέα ἐστὶν ἡ ἀναιρέσεως αἵτησις ὡς πρὸς ὅλους τοὺς ἀναιρεσιβλήτους· διότι, ἀφοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 483 § 1 τῆς πολ. Δικ. διὰ τῆς ἀνατροπῆς ἀποσβέννυται ἡ ὅλη δίκη μετὰ πασῶν τῶν συνεπειῶν αὐτῆς καὶ οἱ διάδικοι ἐπανέρχονται εἰς τὴν αὐτὴν στάσιν εἰς ἣν ἦσαν πρὸ τῆς δίκης κτλ., ἔπεται ὅτι τότε μόνον ἐπέρχεται ἀνατροπή, ὅταν τὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς ἀφορῶσιν ὅλους τοὺς διαδίκους. Ἀδικοῦ ὅθεν οὐσῆς τῆς διαδικασίας, ἥτις εἶναι τὸ ἀντικείμενον τῆς περὶ ἀνατροπῆς, δίκης ἀνεξαρτήτως τοῦ διαιρέτου ἢ ἀδικοῦ τοῦ ἀντικειμένου, ὅπερ ἡ κυρία δίκη ἀφορᾷ, τὸ πρὸς ἓνα τῶν ἀναιρεσιόντων ἐμπρόθεσμον ὠφελεῖ καὶ τοὺς ἄλλους, καθόσον ἄλλως ἡ δίκη ἤθελε μὲν ἀνατραπῇ ὡς πρὸς τινὰς τῶν διαδίκων, ἤθελε δὲ ὑφίστασθαι ὡς πρὸς ἄλλους.

Ἐπειδὴ οἱ ἀναιρεσιόντες διὰ τῶν ἐνώπιον τῶν ἐν Πάτραις ἐφετῶν προτάσεών των ὑπὸ χρονολογίαν 11 Μαρτ. 1872 πρὸς ἀπόκρουσιν τῆς ἐνστάσεως τῶν ἀναιρεσιβλήτων περὶ διακοπῆς τοῦ πρὸς ἀνατροπὴν χρόνου ἰσχυρίσθησαν, ὅτι ἡ γενομένη ἐγγραφὴ αὕτη εἶναι ἄκυρος, διότι ἐγένετο πρὶν ἢ κοινοποιηθῇ αὐτοῖς ἡ τὴν ἐπανάληψιν τῆς δίκης διατάξασα ὑπ' ἀριθμ. 1132 ἀπόφασ. καὶ λάβωσι γινῶσιν τῆς ἐπαναλήψεως, καὶ πρὶν ἢ προσκληθῶσι πρὸς συζήτησιν, τὸ δὲ ἐφετεῖον διὰ τῆς προσβιβαλλομένης ἀποφάσεως αἰτιολογεῖ μὲν τὸν λόγον τῆς ἐκ τῆς μὴ προσκλήσεως πρὸς συζήτησιν ἀκυρότητος τῆς ἐγγραφῆς, οὐχὶ ὅμως καὶ τὸν οὐσιώδη ἰσχυρισμὸν τῆς ἐγγραφῆς τῆς ὑποθέσεως χωρὶς νὰ κοινοποιηθῇ αὐτοῖς ἡ τὴν ἐπανάληψιν τῆς δίκης διατάξασα ἀπόφασις, καὶ οὕτως ἐγκατέλειψεν ἀναιτιολόγητον τὴν ἀπόφασιν, ὅπερ ἐπάγεται ἀναίρεσιν κατὰ τὸ ἄρθρ. 807 § 6 (Α. Π. πολ. 137 τοῦ 1875).

ΣΗΜ. Plusieurs arrêts ont décidé que lorsque il existe plusieurs défendeurs on intimés, au profit desquels le délai de la per. est accompli, il suffit qu'elle soit demandée par l'un d'eux pour qu'elle doive être prononcée, et que, dans ce cas, l'extinction de l'instance profite à tous les défendeurs... mais il a été décidé en sens contraire, que la per. doit être demandée par tous les défendeurs en cause, et qu'elle ne peu têtre déclarée acquise sur la demande des quelques uns d'entre eux seulement. Chauv. (1427) qui soutient la doctrine consacrée par ces derniers arrêts,

prétende qu'elle est la consequence du principe de l'indivisibilité de l'instance. (Iḍe juris. géner. par Dalloz, ἔτος 1864, μέρος 2, σ. 76).

§ 38. Ἡ Ἀρ. Πάγ. 143 τοῦ 1873 φέρει· «Ἐπειδὴ διὰ τῆς ἀνατροπῆς ἀποσβέννυνται ἡ ὅλη δίκη μετὰ πασῶν τῶν συνεπειῶν αὐτῆς, καὶ οἱ διάδικοι ἐπανέρχονται εἰς τὴν αὐτὴν στάσιν, εἰς ἣν ἦσαν καὶ πρὸ τῆς δίκης, καὶ ἰδίως ὅλαι αἱ κατὰ τὴν δίκην ἐκδοθεῖσαι προπαρασκευαστικαὶ καὶ παρεμπύπτουσαι ἀποφάσεις, καθὼς καὶ ὅλαι αἱ κατ' αὐτὴν γενόμεναι διαδικαστικαὶ πράξεις, στεροῦνται τοῦ κύρους αὐτῶν καὶ οὐδεὶς δύναται νὰ τὰς μεταχειρισθῇ (ἄρθ. 483 § 1 πολ. δικον.).

Ἐκ τούτου δὲ ἔπεται ὅτι τότε μόνον ἐπέρχεται ἀνατροπὴ, ὅταν τὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς ἀφορώσιν ὅλους τοὺς διαδίκους, (διότι ἄλλως ἡ αὐτὴ πρᾶξις εἶναι ἄκυρος ὡς πρὸς τὸν μὲν, ἔχει δὲ κύρος ὡς πρὸς τὸν ἕτερον τῶν ἀντιδίκων τοῦ αἰτοῦντος τὴν ἀνατροπὴν), καὶ ἐπομένως πρέπει καθ' ὅλων τῶν διαδίκων, οἵτινες πρὸς ἀλλήλους συνδέονται μετὰ τοῦ αἰτοῦντος τὴν ἀνατροπὴν, ν' ἀπευθύνηται ἡ περὶ αὐτῆς ἀγωγὴ. Ὅθεν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ὁρθῶς ἀπέρριψε τὴν περὶ ἀνατροπῆς ἀγωγὴν, καθὼς μὴ ἀπευθυνομένην καὶ κατὰ τοῦ εἰρημένου Βασιλ. Δεμερτζῆ, ἀφοῦ ἡ ἀπόφασις αὕτη παραδέχεται (κατὰ τὰ ἐν τῇ προηγουμένῃ αἰτιολογίᾳ ἐκτεθέντα) εἰς ἀντιδικίαν κατ' ἔφεσιν τὸν ἀναιρεσίοντα πρὸς τὸν ῥηθέντα Δεμερτζῆν (καθὼς δεχομένη, ὅτι εἰς τὴν κατ' ἔφεσιν δίκην καὶ αὐτὸς καὶ ὁ ἀναιρεσίβλητος καὶ ὁ ἀναιρεσιῶν εἶναι διάδικοι, ὅπως καὶ εἰς τὴν πρωτόδικον δίκην, καὶ ὅτι εἰς τὴν πρωτόδικον δίκην ὁ ἀναιρεσιῶν ἦν εἰς ἀντιδικίαν πρὸς τὸν εἰρημένον Δεμερτζῆν ὡς αἰτησάμενον τὴν ἀπόρριψιν τῆς ἀγωγῆς ἐκείνου), καὶ ἀφοῦ ὁ ἀναιρεσιῶν δὲν προτείνει ἀναιτιολόγητον τῆς ἀποφάσεως δι' ἑλλειψιν ἐκτιμήσεως τοῦ περιεχομένου τῆς ἐφέσεως, ἐξ οὗ ἤθελε προκύψει ὁ σκοπὸς αὐτῆς, καὶ ἐπομένως ἡ ἀπέναντι αὐτοῦ θέσις τοῦ Δεμερτζῆ εἰς τὴν κατ' ἔφεσιν δίκην. Ἄρα ἀνυπόστατοι καὶ οἱ λόγοι τῆς ἀναιρέσεως, τρίτος, τέταρτος καὶ πέμπτος.

Ἐπειδὴ λόγος ἀναιρέσεως εἶναι ἂν ὑπάρχουν πλείονες ἀντιφάσκουσαι πρὸς ἀλλήλας ἐν τῇ δίκῃ καὶ περὶ τῶν αὐτῶν διαδίκων παρὰ διαφόρων δικαστηρίων ἐκδοθεῖσαι τελεσίδικοι ἀποφάσεις (ἄρθρ. 807 § 4 πολ. δικον.), ὅταν δὲ αὗται ἐξεδόθησαν παρὰ τοῦ αὐτοῦ δικαστηρίου, εἶναι λόγος ἐπαναλήψεως τῆς διαδικασίας (ἄρθρον 785 § 3 αὐτόθι). Ἀρα ἀπαράδεκτος ὁ ἕκτος τῆς ἀναιρέσεως λόγος.—Ἀπορρίπτει.

§ 39. ε) Ἡ περὶ ἀνατροπῆς ἀγωγή εἶναι ἀδιαίρετος καὶ πρέπει νὰ περιλαμβάνῃ ἅπαντας τοὺς καθ' ὧν αὕτη διαδίκους, κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 1086 τοῦ 1873 ἀπόφ. τοῦ Ἐφετ. Ἀθην. ἣν ἴδε ἐν σ. 60 τῆς νομ. Μελ. τοῦ 74.

§ 40. Ἡ περὶ ἀνατροπῆς ἀγωγή ἐπιδίδεται τῷ ὑπογράφαντι τὴν ἀναιρέσεως αἴτησιν, ἐὰν ἐν τῷ ἐπιδοτηρίῳ τῆς ἀγωγῆς αὐτῆς δηλοῖ ὅτι δὲν εἶναι πληρεξούσιος, τὸ ἐναντίον δὲ δὲν ἀποδεικνύεται· οὐχί· (ἴδε Α. Π. πολ. 337 τοῦ 1874 ἐν τῇ κατωτ. λ. πληρεξούσιος). — Βλ. Πείρας σ. 232 (§ 72).

Ἀποτελέσματα.

§ 41. Ἡ ἀνατροπὴ τῆς δίκης μόνον τὴν διαδικασίαν καὶ τὰ παρεπόμενα αὐτῇ ἐξαφανίζει, οὐχὶ δὲ καὶ τὸ δίκαιον αὐτό· ὅθεν τὸ μὲν δίκαιον δύναται, ἂν μὴ παρεγράφη¹ ἐν τῷ μεταξὺ ἢ ἄλλως ἀπωλέσθῃ, νὰ ἐπιδιωχθῇ διὰ νέας ἀγωγῆς, πᾶσαι δὲ αἱ δικαστικαὶ πράξεις καὶ ἀποφάσεις προπαρασκευαστικαὶ ἢ παρεμπιπτουσαι ἀποβάλλουσι πᾶσιν δύναμιν καὶ δὲν δύναται ἀκολούθως νὰ γίνῃ χρῆσις αὐτῶν². ὁ ἡττηθεὶς καταδικάζεται εἰς τὰ ἐξοδα τῆς τε ἀνατραπείκης καὶ τῆς ἐπὶ ἀνατροπῇ δίκης. Ἀνατραπείσης τῆς ἐφεσίμου δίκης, γίνεται τελεσίδικος ἡ πρωτόδικος ἀπόφασις, μὴ ὑποκειμένη πλέον εἰς ἐκκλησιν³. — Ἐφετεῖον ἀποφηνάμενον ὅτι, ἀφοῦ ἐκδοθῇ ἀπόφασις σκοποῦσα τὴν ἐξέτασιν τοῦ βρασίμου τῆς ἀγωγῆς ἢ τῆς ἐφέσεως, ἡ ἀνακοπεῖσα ἀπόφασις δὲν δύναται νὰ ὑφίσταται καὶ ματαιοῦται, ἀπεφῆνατο ἐναντίον τοῦ νόμου. (Α. Π. πολ. 221 τοῦ 69, ἀναιροῦσα τὴν 507 τοῦ 68 ἀπόφ. ἐφετ. Ναυπλ. φέρει δὲ οὕτως· «Ἐπειδὴ

(1) Βλ. Οἰκ. σημ. 17 σελ. 587 ἐκδ. 3. ἐνθα λέγει ταῦτα· Ἀνατραπείσης τῆς δίκης, καταργεῖται ἡ διακρίψασα τὴν παραγραφὴν τῆς ἀγωγῆς αἰτία καὶ ὅλος ὁ τῆς διαδικασίας χρόνος ψηφίζεται εἰς τὸν πρὸ τῆς κινήσεως τῆς ἀγωγῆς χρόνον τῆς παραγραφῆς· π. χ. πρὸ τῆς ἀγωγῆς εἶχον παρέλθῃ 27 ἔτη παραγραφῆς· ἡ διαδικασία διήρκεσε τρία· μετὰ τὴν ἀνατροπὴν τῆς δίκης προστίθενται εἰς τὰ 27 ἔτη, καὶ τὰ τρία ἔτη καὶ οὕτω συμπληροῦται ἡ παραγραφὴ τῆς ἀγωγῆς· ὥστε ἂν αὕτη κινηθῇ ἐκ νέου, ἀντίκειται αὐτῇ ἡ ἐνστάσις τῆς παραγραφῆς. Δαλ. § 303 ἐπ. Καρ. ζ. 1448. Οἰκ. § 174 σημ. 17.

(2) Δὲν ἰσχύει πλέον ὁ κανὼν probata remanent· ἥτοι ἡ ἀνατροπὴ καταργεῖ καὶ τὰς ἐν τῇ ἀνατραπείσῃ δίκῃ ἀποκτηθείσας ἀποδείξεις. Τοῦτο ἔχει παρ' ἡμῖν σημασίαν μόνον ὡς πρὸς τὰς μαρτυρίας καὶ τὸν ὅρκον, περὶ ὧν βλ. Οἰκ. σ. 588 σημ. 18 καὶ Πείρας σ. 238 σημ. 25. — Δι' ὁμολογίας; αὐτ.

(3) Βλ. Πείρας σ. 238 σημ. 26. 27.

ἡ ἐρήμην ἀπόφασις ἢ τὴν ἀγωγὴν παραδεχομένη, ὥς ἡ προκειμένη, εἶναι ὀριστικὴ (ἀριθ. 180 καὶ 185 τῆς πολ. δικονομίας) καὶ ὥς τοιαύτη ἀποπερατώνει τὴν δίκην (ἄρθρον 476 αὐτόθι). ἐπομένως ἡ κατ' αὐτῆς ἀνακοπὴ, αὐτοδικαίως μὴ ἀνατρέπουσα ταύτην, διότι τοιοῦτό τι δὲν ὀρίζει κανὼν ἄρθρον τῆς πολιτικ. δικονομίας, ἐπιφέρει μόνον τὴν ἀναβολὴν τῆς ἐκτελέσεώς της καὶ νέαν τῆς ὑποθέσεως συζήτησιν ἐνώπιον τοῦ αὐτοῦ δικαστηρίου (ἄρθρ. 507 αὐτόθι). ὅθεν ἔπεται ὅτι ἀνοίγει νέαν, σκοποῦσαν τὴν κατάργησιν τῆς ἀνακοπέσης ἀποφάσεως.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρον 483 τῆς αὐτῆς δικονομίας, διὰ τῆς ἀνατροπῆς, ἐξαλειφομένης τῆς ὅλης δίκης μετὰ πασῶν τῶν συνεπειῶν αὐτῆς, μόνον αἱ προεκδοθεῖσαι προπαρασκευαστικαὶ καὶ παρεμπύπτουσαι ἀποφάσεις συνεξαλείφονται, οὐχὶ δὲ καὶ αἱ ὀριστικαί· ἄρα ἡ ἐπὶ ἀνακοπῆς ἐγειρομένη δίκη, ὥς χωριστὴ καὶ διάφορος τῆς πρώτης, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ διὰ τῆς ἀνακοπῆς προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὑπόκειται εἰς ἰδιαιτέραν ἀνατροπὴν, οὐδόλως ἐπηρεάζουσιν τὴν διὰ τῆς ἐρήμην ἀποφάσεως περαιωθεῖσαν δίκην.

Ἐπειδὴ, τούτων οὕτως ἐχόντων, ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις τῶν ἐφετῶν κατὰ παραβίαν τῶν προεκτεθεισῶν οὐσιωδῶν διατάξεων τῆς πολιτ. δικον. παρεδέχθη ὅτι μετὰ τὴν περὶ ἀποδείξεως πρωτόδικον ἀπόφασιν ἐκδοθεῖσαν ἐπὶ τῆς ἀνακοπῆς κατὰ τῆς ῥηθείσης ὑπ' ἀριθ. 402 ἐρήμην ἀποφάσεως, ἡ τελευταία αὕτη δὲν ὑφίσταται πλέον (ἄρθρ. 808 § 5 καὶ 201 πολ. δικονομίας). (Α. Π. πολ. 221 τοῦ 1869).

ΣΗΜ. Προηγούμενα βλέπε ἐν ἡμετέρᾳ Πείρᾳ σελ. 240 ἐπ.

§ 42. Ἡ ἐπὶ ἀνακοπῇ ὀριστικῆς ἀποφάσεως ἐγειρομένη δίκη ποῖα ἔχει ἀποτελέσματα; Τὸ ζήτημα τοῦτο ἀμφισβητεῖται, πολλὰ δὲ παρέσχεν ἐν Ἑλλάδι πράγματα. Κατὰ τινας, ἡ ἀνατροπὴ τῆς κατ' ἀνακοπὴν δίκης ἐπιφέρει τὴν ἀνατροπὴν τῆς ἀποφάσεως καὶ τῆς δίκης, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ ἀνακοπεῖσα ἀπόφασις¹. Κατὰ τὴν ἄλλην γνώμην, ἡ ἀνακοπὴ δὲν καταστρέφει τὴν ἀνακοπτομένην ἀπόφασιν, καὶ ἡ νέα αὕτη δίκη ὑπόκειται εἰς κεχωρισμένην ἀνατροπὴν². Ὁ Ἄρειος Πάγος ἐπα-

(1) Carr. ζ. 1422 Berriat σ. 337. Δελ. Péremption, 314. Ράουτερ § 248. Merlin, rep. Péremp. Α. Π. 53 τοῦ 43. Ἐφ. Αθ. 17038.—Ἐφ. Αθην. 184 τοῦ 1870.—Ἐφ. Ν. 391 τοῦ 1870.—Καλλιγᾶ διατριβὴν σ. 407 τῆς τῶν Δικαστ. ἐφημ. τοῦ 1871.—Ἐλευσίνια Τριπέλεως ἀρ. 3 τοῦ 1873 ἣν λυπούμεθα μὴ δυνάμενοι νὰ μεταφέρωμεν ἐνταῦθα ὡς λίαν μακράν.

(2) Α. Π. πολ. 127 (τοῦ 1863). (168 τοῦ 1867). 188 καὶ 221 (τοῦ 1869)

νῆλθεν ἐσχάτως εἰς τὴν πρώτην νομολογίαν του¹. ἀλλὰ ἡ διχογνωμία ὑφίσταται.

§ 43. Ὑπὲρ τῆς πρώτης (τῆς καὶ τελευταίας) γνώμης μάλιστα, ἐκτὸς τῶν ἐν τῇ ᾧδε 3 σημειώσῃ

α) Ἡ Α. Π. 53 τοῦ 1845 ἔχουσα οὕτως· «Ἐπειδὴ κατὰ μὲν τὸ 483 ἄρθρον τῆς πολ. δικονομίας διὰ τῆς ἀνατροπῆς ἐξαλείφεται ἡ ὅλη δίκη μετὰ πασῶν τῶν συνεπειῶν αὐτῆς κτλ. Κατὰ δὲ τὰ συνδυασμένα 598 καὶ 507 ἄρθρα τῆς αὐτῆς δικονομίας, ἡ προσηκόντως ἐπιδοθεῖσα ἀνακοπὴ κατὰ τῆς ἐρήμην ἀποφάσεως δὲν ἀποτελεῖ νέαν δίκην, ἀλλ' ἐπιφέρει νέαν τῆς ὑποθέσεως συζήτησιν· ὥστε, τῆς ἀνακοπῆς μὴ ἀποτελούσης ἰδίαν δίκην ἀνεξάρτητον τῆς κατ' ἐρήμην γενομένης, ἀλλὰ συνεχομένης μὲ αὐτήν, ἔπεται ὅτι δὲν δύναται νὰ ζητηθῇ ἀνατροπὴ μόνης τῆς ἀνακοπῆς, διὰ νὰ γείνη ἡ προγεγονυῖα διαδικασία ἰσχυρὰ καὶ τελεσιδίκος ἡ ἐρήμην ἐκδοθεῖσα ἀπόφασις, διότι τοῦτο ἀντίκειται εἰς τὸ ρητὸν γράμμα τῶν μνησθειῶν διατάξεων τῆς πολιτικῆς δικονομίας.

Ἐπειδὴ ἂν καὶ τὸ ἀ ἐδάφιον τοῦ διαλειφθέντος 483 ἁρθρου τῆς πολιτικ. δικονομίας διατάσῃ ὅτι αἱ προπαρασκευαστικαὶ καὶ παρεμπύπτουσαι ἀποφάσεις στεροῦνται τοῦ κύρους αὐτῶν, καὶ δὲν ἀναφέρῃ τί περὶ τῶν ὀριστικῶν κατ' ἐρήμην ἀποφάσεων, δὲν ἐξάγεται ἐκ τούτου καὶ τὸ ἀλάνθαστον συμπέρασμα, ὅτι ὁ νομοθέτης ἠθέλησε νὰ μὲν ἑν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ κατ' ἐρήμην ἐκδοθεῖσα ἀπόφασις τελεσιδίκος· σιωπᾷ δὲ ὑπὲρ τῶν ἐρήμην ἀποφάσεων, διότι, ἀφοῦ διέταξε κατὰ πρῶτον ὅτι διὰ τῆς ἀνατροπῆς ἐξαλείφεται ὅλη ἡ δίκη, δὲν ἠδύνατο νὰ ὑποθέσῃ, ὅτι ὁ ἐνάγων καὶ ὁ ἀνακόπτων ἠδύνατό ποτε νὰ ζητήσῃ τὴν τῆς δίκης ἀνατροπὴν, ἥτις ἀποβαίνει εἰς βλάβην του, ἐξαλειφομένης τῆς δίκης.

Ἐπειδὴ οὕτε ἐκ τοῦ ὅτι ἡ πρωτόδικος ἀπόφασις καθίσταται τελεσιδίκος ὅταν ἀνατραπῇ ἡ κατ' ἔφρσιν δίκη, δύναται νὰ ἐξαχθῇ τὸ συμπέρασμα ὅτι καὶ καθ' ἣν περίπτωσιν λαμβάνει χώραν ἀνατροπὴ τῆς δίκης ἐνώπιον τῶν πρωτοδικῶν, μένει τελε-

29 καὶ 278 (τοῦ 1870). 54. 159 163 (τοῦ 1871). 112. 216 καὶ 258 (τοῦ 1872). 79 (τοῦ 1873). 91. 115. 301 καὶ 383 (τοῦ 1874). 35 (τοῦ 75). Ἐφ. Ἀθ. 19395. Οἰκ § 174 σημ. 19 ἐκδ. 3.

(1) Ἀνατροπὴ κατὰ μόνης τῆς ἀνακοπῆς δὲν χωρεῖ, ἀλλὰ συνανατρέπεται ἡ ὅλη δίκη. (Α. Π. πολ. 200. 389. 194. 331 τοῦ 75). 85 (τοῦ 76). Ἰδε τὴν ᾧδε § 43 ἐπ.

πιδίκος ἢ ὑπ' αὐτῶν ἐκδοθεῖσα ἐρήμην ἀπόφασις, τὸ ἐναντίον μάλιστα προκύπτει ἐκ τῆς ἐννοίας τοῦ 484 ἄρθρου τῆς πολιτ. δικονομίας, κατὰ τὸ ὁποῖον, ἂν καὶ ἡ δίκη ἀνατραπῇ, δὲν ἐξαλείφεται τὸ τῆς ἀγωγῆς δικαίωμα, ἐν ᾧ ἂν ἡδύνατο διὰ τῆς ἀνατροπῆς τῆς δίκης νὰ μένη τελεσίδικος ἡ ἐρήμην ἀπόφασις, ἔπρεπεν ἀναγκαιῶς τὸ τῆς ἀγωγῆς δικαίωμα νὰ ἐξαλειφθῇ, καὶ ὁμῶς ὁ νόμος διατάσσει ῥητῶς τὸ ἐναντίον.

Ἐπειδὴ αἱ περὶ παραγραφῆς ἀρχαὶ τοῦ δικαίου, τῶν ὁποίων τὴν ἐφαρμογὴν ἐπικαλεῖται ὁ ἀναιρεσεῖων διὰ τὴν ἀμέλειαν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου εἰς τὸ νὰ ἐπισπεύσῃ τὴν ἐκδίκασιν τῆς ἀνακοπῆς του κατὰ τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως, δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὑπαρχουσῶν ἰδίων διατάξεων διεπουσῶν τὰς περὶ ἀνατροπῆς δίκας». (Α. Π. πολ. 53 τοῦ 1845).

6) Ἡ 194 τοῦ 75 φέρουσα· «Ἐπειδὴ, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 507 τῆς Πολ. Δικον. ἡ γενομένη κατ' ἐρήμην ἀποφάσεως ἀνακοπὴ οὐ μόνον ἀναστέλλει τὴν τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἐκτέλεσιν, ἀλλὰ καὶ ἐπιφέρει νέαν τῆς ὅλης ὑποθέσεως συζήτησιν ἐνώπιον τοῦ ἐκδόντος τὴν εἰρημένην ἀπόφασιν δικαστηρίου· ἐκ τῆς διατάξεως δὲ ταύτης λογικῶς ἐρμηνευομένης συνάγεται ὅτι ἐν τῇ κατ' ἀνακοπὴν δίκῃ δὲν ἐξετάζεται, ὡς ἐν τῇ ἐφεσίμῳ κατὰ τὸ ἄρθρ. 776, ἡ ὀρθότης τῆς ἀνακοπεύσεως ἀποφάσεως, ἀλλ' ἡ ἀγωγὴ ἐξ ὑπαρχῆς, μὴδόλως λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς ἐρήμην ἀποφάσεως· ἄρα ἡ κατ' ἀνακοπὴν δίκη, κατὰ τὴν πρόδηλον τοῦ νόμου ἐννοιαν, δὲν εἶναι νέα, οὐδὲ χωριστὴ τῆς προηγουμένης ἐρήμην γενομένης, ἀλλ' ἀναποσπαστῶς συνδέεται πρὸς ἐκείνην, ἀφοῦ ἡ ἀνακοπὴ ἐπαναφέρει εἰς νέαν συζήτησιν τὰ ἤδη κεκριμένα· ἄρα· ἐπελθούσης κατὰ τὸ γάδιον τοῦτο τῆς διαδικασίας τῆς ἀνατροπῆς, δὲν ἐξαλείφεται μόνον ὡς κεχωρισμένον τι καὶ ἀνεξάρτητον ἡ ἀνακοπὴ, ἀλλ' ὁλόκληρος ἡ ἤδη ἐκκρεμὴς ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου δίκη ἀπὸ τῆς καταρξάσεως ταύτης δικαστικῆς πράξεως, τοὔτεστι τῆς ἀγωγῆς μεθ' ὅλων τῶν συνεπειῶν αὐτῆς, καὶ αὐτῆς ἔτι τῆς ἐρήμην ἀποφάσεως, συμφώνως τῇ διατάξει τοῦ ἄρθρου 483 τῆς πολ. Δικον. Ὅθεν οὐκ ὀρθῶς ἐπὶ τοῦ προκειμένου καὶ κατὰ παραβίασιν τῶν ἀνωτέρω παρατεθεισῶν οὐσιωδῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 507 καὶ 483 τῆς Πολ. Δικονομ. τὸ δικάσαν ἐφετεῖον ἀπεφάνητο διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 127 τοῦ 1872 καὶ τῆς κατόπιν ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 1445 π. ε. ἀποφάσεώς του, ἀμφοτέρων προσβαλλομένων, ὅτι διὰ τῆς ἐπελθούσης ἀνατροπῆς δὲν ἐξηλείφθη καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 250 τοῦ 1859 ἀνωτέρω μνημονευθεῖσα ἐρήμην ἀπόφασις τῶν

ἐν Ναυπλίῳ ἐμποροδικῶν, καθ' ὃ μέρος δὲν ἐτροπολογήθη διὰ τῆς κατ' ἀνακοπὴν ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 404 τοῦ 1859 ὁριστικῆς τῶν αὐτῶν ἐμποροδικῶν ὡς πρὸς τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 1184 καὶ ⁶⁰/100, ὡς πρὸς τὸ ὅποιον ἀπερίφθη ὁριστικῶς ἡ ἀγωγὴ ἐπομένως αἱ προσβαλλόμεναι ἀποφάσεις καθίστανται, ὡς πρὸς τὸ μέρος τοῦτο, ἀναιρετέαι δυνάμει τῆς διατάξεως τῶν ἄρθρων 807 § 5 καὶ 201 τῆς πολ. δικον., παραπεμπτέαι δὲ ἡ δίκη κατὰ τὸ ἀναιρούμενον μέρος πρὸς νέαν συζήτησιν εἰς ἄλλο ἐφετεῖον κατὰ τὸ ἄρθρ. 883 τῆς αὐτῆς Δικονομίας »

γ) Ἡ Α. Π. 153 τοῦ 1876 φέρει· « Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 507 τῆς πολιτ. δικον., ἡ προσηκόντως ἐπιδοθεῖσα ἀνακοπὴ οὐ μόνον ἀναβάλλει τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀνακοπτομένης ἐρήμην ἀποφάσεως, ἀλλὰ καὶ νέαν ἐπιφέρει τῆς ὅλης ὑποθέσεως συζήτησιν ἐνώπιον τοῦ αὐτοῦ δικαστηρίου. Ὅθεν ἐν τῇ κατ' ἀνακοπὴν δίκῃ δὲν ἐξετάζεται, ὡς ἐν τῇ ἐφεσίμῳ (ἄρθρ. 776), ἡ ὀρθότης τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ἀλλ' ἐξ ὑπαρχῆς ἀνακρίνεται ἡ ὅλη δίκη ἢ διὰ τοῦ εἰσαγωγικοῦ τῆς δίκης δικογράφου εἰσαχθεῖσα ἐνώπιον τοῦ δικάζοντος δικαστηρίου. Ἐκ τούτου δ' ἐπεταί ὅτι ἡ κατ' ἀνακοπὴν δίκη δὲν εἶναι νέα καὶ ἀνεξάρτητος, ἀλλ' ἐξακολουθήσῃς τῆς πρώτης, νέαν μόνον διαδικασίαν ἀνοίγουσα μετὰ τὴν πρώτην, τὴν διὰ τῆς ἐρήμην ἀποφάσεως πεπρατωθεῖσαν· ὥστε, ἐπελθούσης ἀνατροπῆς μετὰ τὴν γενομένην ἀνακοπὴν, δὲν ἀνατρέπεται μόνον ἡ ἐξ αὐτῆς διαδικασία, ἀλλ' ἡ ὅλη δίκη μετὰ πασῶν τῶν συνεπειῶν αὐτῆς συμφώνως τῇ διατάξει τοῦ ἁρθρου 483 τῆς πολ. δικονομίας. Ἄρα οὐκ ὀρθῶς ἐπὶ τοῦ προκειμένου καὶ κατὰ παραβίαν τῶν ἀνωτέρω παρατεθεισῶν οὐσιωδῶν διατάξεων τῆς πολ. δικον., τὸ δικάσαν ἐφετεῖον διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 378 τοῦ ἔτους 1874 ἀποφάσεώς του, ἀνανεχθὲν εἰς τὰς σκέψεις τῶν προσεκδοθεῖσων παρεμπιπτουσῶν, ἐκήρυξεν ἀνατετραμμένην μόνον τὴν ἐκ τῆς ἀπὸ 23 ἰανουαρίου 1868 ἀνακοπῆς τοῦ ἀναιρεσειόντος κατὰ τῆς ὑπ' ἀρ. 755 τοῦ 1867 ἐρήμην ἀποφάσεώς του προσελθοῦσαν διαδικασίαν, τελεσίδικον δὲ τὴν προμνησθεῖσαν ἀπόφασιν καὶ τὴν ὑπ' αὐτῆς ἐπικυρωθεῖσαν ὑπ' ἀρ. 677 τοῦ ἔτους 1853 τῶν ἐν Πάτραις πρωτοδικῶν, ὑπερ' ἐπάγεται ἀναίρεσιν δυνάμει τῆς διατάξεως τοῦ ἁρθρου 807 § 5 καὶ 201 τῆς πολ. δικον. ». (Α. Π. πολ. 153 τοῦ 1876).

§ 44. Ὑπὲρ τῆς δευτέρας (καὶ ἐν τῷ μέσῳ) γνώμης συνηγοροῦσιν (ἐκτὸς τῶν ἐν τῇ § 42 σημ. 2) α) ὁ Οἰκονομίδης λέγων ἐν

τῇ σημ. 19² ταῦτα· «Διὰ τῆς τοιαύτης ἀποφάσεως (τῆς ἐπ' ἀνακοπῇ ὀριστικῆς) περατοῦται ἡ δίκη (πολ. 476 § 1)· ἄρα ἡ ἀνακοπὴ ἀνοίγει νέαν δίκην· καὶ ἐπειδὴ διὰ τῆς ἀνακοπῆς οὐδόλως καταστρέφεται ἡ ἀνακοπτομένη ἀπόφασις (πολ. 507), ἡ νέα αὕτη δίκη ὑπόκειται εἰς κεχωρισμένην ἀνατροπὴν. Ἀληθὲς μὲν εἶναι ὅτι ἡ ἀπόφασις δὲν ὑποχρεοῖ τὸν ἀνακόπτοντα εἰμὴ ἂν ἀπορριφθῇ ἡ ἀνακοπὴ αὐτοῦ· ἀλλὰ τῇ ἀπορρίψει τῆς ἀνακοπῆς ἰσοδυναμεῖ βεβαίως καὶ ἡ παραίτησις ἢ ἀνατροπὴ αὐτῆς (πολ. 476 § 7. 5). Ἀναμφιβόλως λέγει ὁ Chauv. ἂν ὁ ἀνακόπτων, ἀντὶ νὰ ζητήσῃ τὴν ἀνατροπὴν, παραιτηθῇ τῆς ἀνακοπῆς, ἢ κατ' ἐρήμην ἀπόφασις ἀναλαμβάνει τὴν ἰσχὺν αὐτῆς», ἀλλ' ἡ ἀνατροπὴ δὲν εἶναι κατὰ πρόληψιν παραίτησις; Οἱ συγγραφεῖς εἰσὶν ἐναντίας γνώμης. Καρ. ζ. 1422. Δαλ. § 314 κλπ. (περὶ ὧν ὁ Οἶκ. αὐτ.), ἀλλ' οὐδαμῶς, λέγει ὁ Οἶκον. δικαιολογοῦσι τὴν βάσιν αὐτῆς, ὅτι ἡ ἀνακοπὴ ἐξαφανίζει τὴν ἀνακοπτομένην ἀπόφασιν· ἡ πολ. δίκον. δὲν λέγει τοῦτο (Οἶκ. § 228 σημ. 5) ὡς ἡ ποινικὴ (ἄρθρ. 339).

6) Ἡ 29 τοῦ 70 Α. Π. ἔχουσα οὕτω· «Ἐπειδὴ ἡ ἐρήμην ἀπόφασις ἢ τὴν ἀγωγὴν παραδεχομένη, ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἢ ὑπ' ἀριθ. 2196 (1860) τῶν Πρωτοδικῶν, εἶναι ὀριστικὴ (ἄρθ. 180 καὶ 185 πολ. Δικ.), καὶ ὡς τοιαύτῃ ἀποπερατόνει τὴν δίκην (ἄρθρ. 476 αὐτόθι)· ἐπομένως ἡ κατ' αὐτῆς ἀνακοπὴ αὐτοδικαίως μὴ ἀνατρέπουσα ταύτην (διότι τοιοῦτο τι δὲν διατάττει κανὲν ἄρθρον τῆς πολ. Δικον.) ἐπιφέρει μόνον τὴν ἀναβολὴν τῆς ἐκτελέσεώς της καὶ νέαν τῆς ὑποθέσεως συζήτησιν ἐνώπιον τοῦ αὐτοῦ δικαστηρίου (ἄρθρον 509 αὐτόθι)· ὅθεν ἔπεται ὅτι ἀνοίγει νέαν δίκην σκοποῦσα τὴν κατάργησιν τῆς ἀνακοπείσης ἀποφάσεως.

Ἐπειδὴ κατὰ τὸ ἄρθρ. 483 τῆς αὐτῆς Δικον. διὰ τῆς ἀνατροπῆς ἐξαλειφομένης τῆς ὅλης δίκης μετὰ πασῶν τῶν συνεπειῶν αὐτῆς, μόνον αἱ προεκδοθεῖσαι προπαρασκευαστικαὶ καὶ παρεμπύπτουσαι ἀποφάσεις συνεξαλείφονται, οὐχὶ δὲ καὶ αἱ ὀριστικαί. Ὅθεν ἡ ἐπὶ τῆς ἀνακοπῆς ἐγειρομένη δίκη ὡς χωριστὴ καὶ διάφορος τῆς πρώτης, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ διὰ τῆς ἀνακοπῆς προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὑπόκειται εἰς ἰδιαιτέραν ἀνατροπὴν, οὐδόλως ἐπηρεάζουσιν τὴν διὰ τῆς ἐρήμην ἀποφάσεως περαιωθεῖσαν δίκην. Ἄρα ὀρθῶς τὸ ἐφετεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ἀπέριψε τὴν αἵτησιν τῶν ἀναιρεσειόντων περὶ κατάργησεως καὶ τῆς εἰρημένης ἐρήμην ἀποφάσεως». (Ἀρ. Πάγ. 29 τοῦ 1870).

γ) Ἡ ἐρήμην δριστικὴ ἀπόφασις δὲν ὑπόκειται εἰς ἀνατροπὴν. (Α. Π. 216 τοῦ 1872 περιέχουσα ἄλλας αἰτιολογίας παρὰ τὰς εἰς τὰς προηγουμένας ἀποφάσεις· αἱ αἰτιολογίαι αὗται ἔχουσιν οὕτως· «Ἐπειδὴ, τοῦ ἄρθρου 479 λέγοντος ὅτι πᾶσα δίκη ἐξαλείφεται δι' ἀνατροπῆς, καὶ αἱ κατ' ἀνατροπὴν κατ' ἐρήμην ἀποφάσεις δίκαι ὑπόκεινται εἰς τὴν ἀνατροπὴν.

Ἐπειδὴ τοῦ μὲν ἄρθρου 507 λέγοντος, ὅτι ἡ ἀνακοπὴ ἐπιφέρει τὴν ἀναβολὴν τῆς ἐκτελέσεως τῆς ἀποφάσεως καὶ νέαν τῆς ἀποφάσεως συζήτησιν, τοῦ δὲ ἄρθρου 483 δρίζοντος, ὅτι διὰ τῆς ἀνατροπῆς τῆς δίκης στεροῦνται τοῦ κύρους αὐτῶν αἱ κατὰ τὴν δίκην ἐκδοθεῖσαι προπαρασκευαστικαὶ καὶ παρεμπιπτουσαι ἀποφάσεις, περὶ δὲ τῶν δριστικῶν ἀποφάσεων μὴ λέγοντος τοῦτο, δριστικὴ ἀπόφασις, οἷα καὶ ἡ ἐρήμην δριστικῶς τὴν ὅλην ὑπόθεσιν δικάσασα, ἐστίν, οὔτε ἀκυροῦται διὰ τῆς ἀνακοπῆς, οὔτε ὑπόκειται εἰς ἀνατροπὴν.

Ἐπειδὴ ἐκ τῶν συνδυασμῶν τῶν εἰρημένων διατάξεων ἐξάγεται ὅτι δίκη ἐρήμην δικασθεῖσα δι' ἀποφάσεως δριστικῆς, καθ' ἧς ἐγένετο ἀνακοπὴ, δύναται ν' ἀνατραπῇ μόνον ὡς πρὸς τὴν περὶ τῆς ἀνακοπῆς διαδικασίαν, οὐχὶ δὲ καὶ ὡς πρὸς τὴν ἐρημοδικίαν, ἥτις δριστικῶς περαιωθεῖσα μόνον δι' ἀποφάσεως δριστικῆς, τ' ἐναντία τῆς ἐρήμην ἀποφάσεως διαταττούσης, δύναται νὰ ἀκυρωθῇ». (Α. Π. πολ. 216 τοῦ 72).

δ) Ἀνακοπὴ καθ' ὁριστικῆς ἐρήμην ἀποφάσεως δὲν ἀνατρέπει ταύτην αὐτοδικαίως, ἐπάγουσα ἀπλῶς ἀναβολὴν τῆς ἐκτελέσεως καὶ νέαν συζήτησιν τῆς ὑποθέσεως, ἀνοίγουσα οὕτω τὸ στάδιον εἰς νέαν δίκην. Κατὰ δὲ 483 τῆς πολ. δικον. διὰ τῆς ἀνακοπῆς, ἐξαλειφομένης τῆς δίκης μετὰ πασῶν τῶν συνεπειῶν αὐτῆς, συναξαλείφονται μὲν αἱ προπαρασκευαστικαὶ καὶ παρεμπιπτουσαι ἀποφάσεις, οὐχὶ δὲ καὶ αἱ δριστικαὶ ἐπομένως ἢ ἐπὶ τῆς ἀνακοπῆς ἐγχειρομένη δίκη, ὡς χωριστὴ καὶ διάφορος τῆς πρώτης, ὑπόκειται εἰς ἰδιαιτέραν ἀνατροπὴν, οὐδὲ ὅλως ἐπηρεάζουσα τὴν διὰ τῆς ἐρήμην ἀποφάσεως περαιωθεῖσαν. (Ἀρ. Πάγ. 163 τοῦ 1871 ἀναιροῦσα τὴν 30444 τοῦ 1870 ἀπόφ. ἐφετ. Ἀθηνῶν).

Διάφορα.

§ 45. Τὸ ἄρθρ. 837 πολ. δικον. δὲν ὁρᾷ ἀποφάσεις ἐκδιδομένας ἐπὶ ἀγωγῶν ἀνατροπῆς. (Α. Π. πολ. 30 τοῦ 1875).

§ 46. Ἀναιρετέα ἡ ἀπόφασις, ἥτις, ἀντὶ νὰ παραδεχθῇ τὴν ἀγωγὴν περὶ ἀνατροπῆς τοῦ ἐνάγοντος, ἀνκιτιολογήτως παρα-

δέχεται τὴν τοῦ ἐναγομένου αἵτησιν περὶ ἀνατροπῆς τῆς ἀνακοπῆς (τοῦ ἐπὶ ἀνατροπῇ ἐνάγοντος). (Α. Π. 55 τοῦ 1875).

§ 47. Ἐὰν ἀπόφασίς τις ὑπ' ἀρ. 56 ἀνεκόπη, ἡ δὲ ἀνατροπὴ ἐκηρύχθη ἀνατετραμμένη δι' ἀποφάσεως, ἥτις δι' ἀναιρέσεως αἰτήσεως προσεβλήθη, ἡ ἀναιρέσεως αἵτησις κατὰ τῆς ἐρήμην (ἀνακοπέσεως) ἀποφάσεως εἶναι δεκτὴ· Οὐχί, ἐὰν ᾗται ἐκπρόθεσμος, ἀποφασισθῇ δὲ ὑπὸ τοῦ Α. Π. ὅτι ὁρθῶς ἐκηρύχθη ἀνατετραμμένη ἡ ἀνακοπὴ.—Εἰ δὲ ἀποφασισθῇ ὑπὸ τοῦ Α. Π. ὅτι ἡ ἀνακοπὴ κατὰ τῆς ἀπ. 56 δὲν ἀνετράπη, ὁ ἀναιρεσίῳ δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ ζητήσῃ ἀναιρέσιν τῆς ἀποφάσ. ταύτης, ἀφοῦ ἀνεκόπη καὶ ἡ ἀνακοπὴ ἔσται ἐκκρεμῆς. (Α. Π. πολ. 367 τοῦ 74).

§ 48. Ἡ περὶ ἀνατροπῆς ἔνστασις δύναται νὰ προταθῇ καὶ ἐφεσίμως, ὅταν ὁ προτείνων αὐτὴν διάδικος ἐδικάσθῃ ἐρήμην ἐνώπιον τοῦ πρώτου βαθμοῦ τῆς διαδικασίας. (Ἀπόφασις ὑπ' ἀριθ. 165 τοῦ 1873, φέρουσα· «Ἐπειδὴ, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ὑπ' ἀριθ. 968 τοῦ ἔτους 1867 ἀποφάσεως, ὁ κληρονομηθεὶς παρὰ τῶν ἀναιρεσιόντων Κωνσταντῖνος Βραχνὸς ἐπρότεινεν ἐνώπιον τῶν ἐν Σπάρτῃ πρωτοδικῶν, ὡς ἐφετῶν, κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 28 Σεπτεμβρίου 1876, μεθ' ἣν ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ἔντασιν ἀνατροπῆς τῆς μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῶν ἀντιδίκων του δίκης, λόγῳ ὅτι ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 178 τοῦ 1860 ἀποφάσεως τῶν ἐν Σπάρτῃ πρωτοδικῶν μέχρι τῆς ἐκδόσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 15 τοῦ 1866 ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ τῆς ἀπὸ 28 ἰουνίου 1866 κλήσεως τῶν ἐκκαλούντων καὶ ἤδη ἀναιρεσιβλήτων ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδικείου Χρυσάφης πρὸς ἐξακολούθησιν τῆς δίκης, εἶχον παρῆλθαι ἕξ μῆνες, τὸ δὲ εἰρημένον πρωτοδικεῖον ἀπέρριψε τὴν ῥητεῖσαν ἔνστασιν τοῦ Κωνσ. Βραχνοῦ λόγῳ ὅτι δὲν προστάθῃ αὕτη παρ' αὐτοῦ πρωτοδικῶς κατὰ τὴν ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδικείου συζήτησιν τῆς ὑποθέσεως, μεθ' ἣν ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀρ. 799 ἀπόφασις τοῦ εἰρηνοδικείου Χρυσάφης, ἐν ᾧ, δικασθέντος ἐρήμην τοῦ Κ. Βραχνοῦ ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδικείου κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς ὑποθέσεως, μεθ' ἣν ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀρ. 799 τοῦ 1866 ἔτους ἀπόφασις τοῦ εἰρηνοδικείου ἐκείνου, ὡς προκύπτει ἐξ αὐτῆς ταύτης τῆς ἀποφάσεως, ἡ πρώτη συνεδρίασις διὰ τὸν Κων. Βραχνὸν μετὰ τὴν ἀπὸ 28 ἰουνίου 1866 κλήσιν τῶν ἀναιρεσιβλήτων πρὸς αὐτὸν πρὸς ἐξακολούθησιν τῆς συζητήσεως τῆς ὑποθέσεως, καθ' ἣν συνεζητήθη κατ' ἀντιμωλίαν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῶν ἀντιδίκων του ἡ ὑπόθεσις αὕτη, ἣν ἡ τῆς 28 Σεπτεμβρίου 1867 ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδικείου Σπάρτης. Ὅθεν κατ' αὐ-

τὴν δὲν ἀπεκλείετο οὗτος νὰ προτείνη τὴν προμνησθεῖσαν ἔνστασιν δυνάμει τοῦ ἄρθρου 160 τῆς πολιτ. Δικον. καθ' ὃ κατὰ τὴν πρώτην τὸ βραδύτερον ἐπὶ ἀκροατηρίου συνεδρίασιν γίνονται, ἐπὶ ποινῇ ἀποκλεισμοῦ, ὅλαι αἱ ἐνστάσεις. Ἐπομένως τὸ ὡς ἔφεττον δικάσαν Πρωτοδικεῖον Σπάρτης, τὸ ἐναντίον ἀποφηνάμενον διὰ τῆς προσβαλλομένης ὑπ' ἀριθ. 968 (1867) ἀποφάσεως καὶ ἀπορρίψαν ὡς ἀπαράδεκτον τὴν ρηθεῖσαν ἔνστασιν τοῦ Κ. Βραχνοῦ, ὡς μὴ προταθεῖσαν παρ' αὐτοῦ Πρωτοδικῶς, παρεβίασε τὴν προμνησθεῖσαν οὐσιώδη διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 160 τῆς πολ. Δικον., μὴ ἐξετάσαν κατ' οὐσίαν τὴν ἔνστασιν ταύτην, ἥ δὲ παραβίασις αὕτη ἐπάγεται ἀναίρεσιν κατὰ τὰ ἄρθρα 201 καὶ 807 § 5 τῆς πολ. Δικον.». (Α. Π. πολ. 165 τοῦ 73).

§ 49. Ἡ περὶ ἀνατροπῆς τῆς ἐφέσεως κρίνεται πρὸ τῆς ἐφέσεως αὐτῆς. (Α. Π. 229 τοῦ 54. Οἰκ. σ. 212 σημ. 6 ἐκδ. 3). Ἡ 4 καὶ 5 σκ. τῆς 214 τοῦ 69 φέρουσα· «Ἐπειδὴ τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν δὲν παρεβίασε τὸν νόμον ἀπορρίψαν τὴν πρότασιν τοῦ ἀναιρεσεῖοντος περὶ ἀκυρώσεως ὅλων τῶν πράξεων, ὅσαι ἐγένοντο μετὰ τὴν ἐπίδοσιν τῆς περὶ ἀνατροπῆς ἀγωγῆς, ἀφοῦ μάλιστα ἡ ἀγωγή αὕτη ἦτον ἐκκρεμῆς ἐνώπιον τῶν πρωτοδικῶν καὶ οὐχὶ ἐνώπιόν του, καὶ ὀρθῶς προέβη εἰς τὴν ἐκδίκασιν τῆς ὑποθέσεως, ἀφοῦ ὁ ἀναιρεσεῖων δὲν ὑπέβαλε πρότασιν περὶ ἀναβολῆς τῆς κατ' ἐφεσιν δίκης μέχρι τῆς ἀποπερατώσεως τῆς περὶ ἀνατροπῆς ἀγωγῆς· ἐπομένως τὸ ἐπὶ τοῦ λόγου τούτου στηριζόμενον παράπονον δὲν εἶναι βάσιμον.

Ἐπειδὴ τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν δὲν παρέλιπε νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὴν ἀκυρωτικὴν κατὰ τῆς ἐπιδόσεως τῆς ὑπ' ἀριθμὸν 818 ἀποφάσεως ἔνστασιν· ἀλλὰ διὰ τῆς ἐνδεκάτης αἰτιολογίας τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ἐκτιμᾷ αὐτὴν καὶ τὴν εὐρίσκει ἀνυπόστατον, ἀποφαίνεται δὲ τὸ αὐτὸ δικαστήριον ὅτι πρότασις ἀναβλητικὴ στηριζομένη εἰς τὸν λόγον τοῦ ὅτι ὑφίσταται δίκη περὶ ἀνατροπῆς τῆς ἀγωγῆς δὲν ἔγεινε· καὶ τρόντι ἐκ τῶν ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν προτάσεων ἀποδεικνύεται ὅτι τοιαύτη ἀναβλητικὴ ἔνστασις δὲν ἐγένετο, ἀλλ' ὑπεβλήθη μόνον αἰτησις τοῦ νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ περὶ ἀνατροπῆς ἀγωγή, τὸ δὲ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν ἀπέρριψεν αὐτὴν ὡς ἀπευθυνομένην οὐχὶ ἐνώπιόν του, ἀλλ' ἐνώπιον τῶν πρωτοδικῶν, ὡς μὴ δυναμένη ἐπομένως νὰ δικασθῇ παρ' αὐτοῦ. (Α. Π. πολ. 214 τοῦ 69)

§ 50. Εἶναι δεκτὴ αἰτησις ἀναιρέσεως κατ' ἀποφάσεως ἀνακοπέσεως, τῆς δὲ ἀνακοπῆς ἀνατραπέσεως; Βλ. Α. Π. 367 τοῦ 1874 ἀνωτ. § 47 ἐν λ. ἀνατροπῇ (ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ).

Πίναξ λεκτικὸς τῶν ἐν τῇ προηγουμένῃ λ. ἀνατροπῇ.

- Ἀγωγῆς παραγραφῇ. Ἴδε τὴν ὥδε λ. ἐπίδικον.
 Ἀδιαίρετον. § 31. Ἴδε καὶ τὴν ὥδε λ. ὁμοδικία.
 Ἀλληλογραφία. § 26.
 Ἀναίρεσις. § 30, 47, 48.
 Ἀνακοπή. § 32, 33, 41—44, 47, 48.
 Ἀνατροπὴ ἀνακοπῆς. § 41—44 ἐπ.
 Ἀνατροπῇ. § 1 ἐπ.—Ἀνατροπὴ κατ' ἀναίρεσιν. § 30.
 Ἀνήλικος. Σημ. 1 σελ. 5578.
 Ἀντικλητήριον. § 23.
 Ἀντίκλητος. § 40. Ἐπίδοσις. § 35.
 Ἀντικλήτου θάνατος. § 7. Ἀντικλήτου νέος διορισμός πότε ἀπαιτεῖται; § 8.
 Ἀντιπρόσωπος. Ἴδε τὴν ὥδε λ. ἀνήλικος.
 Ἀπαγόρευσις πληρεξουσίου. § 20.
 Ἀπόδειξις § 6 δις. Ἀπὸ πότε ἀρχεῖται ἡ ἀπόδειξις; § 41.—Ἀπόδειξιν ἐπιβάλλουσαι ἀποφ. § 31.—Μετὰ τὴν ἀπόδειξιν ἐγγράφεται ἡ ὑπόθεσις εἰς τὸ πινάκιον. Ἴδε τὴν ὥδε λ. Πρώρος ἐγγραφῇ.
 Ἀποδείξεις (ἐὰν ἀνατραπῇ ἡ δίκη); Σημ. 2 σελ. 5598.
 Ἀπόπειρα συμβιβασμοῦ. Σημ. 1 σ. 5577.
 Ἀποτελέσματα ἀνατροπῆς § 41.
 Ἄρειος Πάγος (ἀνακοπὴ ἀποφάσεων) § 33.
 Δελτίον. § 24.
 Δημόσιον. Σημ. 1 σελ. 5578.
 Διαγραφὴ ἐκ τοῦ πινακίου. Ἴδε τὴν ὥδε λ. Πινάκιον.
 Διαιρετά. Βλ. τὴν ὥδε λ. ὁμοδικία.
 Διαιτηταί. Σημ. 2 σελ. 5577.
 Διακοπῇ. § 6 δις καὶ σελ. 5577.—Προθεσμιῶν. § 15.
 Διάσκεψις δικαστῶν. § 19.
 Ἐγγράφος ἀπόδειξις. Ἴδε τὴν ὥδε λ. Πρώρος ἐγγραφῇ καὶ ἀλληλογραφία.
 Εἰρηνοδικεῖα. § 4, 10.
 Ἐκκαλῶν ζητεῖ ἀνατροπὴν; § 2 δις.
 Ἴδε τὴν ὥδε λ. ἔφεσις.
 Εὐμποροδικεῖα. Σημ. 2 σελ. 5577.
 Ἐναγόμενος ζητεῖ ἀνατροπὴν; § 2.
 Ἐνάγων ζητεῖ ἀνατροπὴν; § 2 δις.
 Ἐνοικιάσεις. § 9.
 Ἐνστασις. § 47, 48.
 Ἐξόδα. § 14, 41.
 Ἐπίδικου παραγραφῇ. Σελίς 5575 σημ. 1.
 Ἐπίδοσις. § 35.—Ἀγωγῆς. Σημ. 6. σελ. 5577.
 Ἐπίτροπος ζητεῖ ἀνατροπὴν; § 2 δις.
 Ἐρημοδικία. § 32, 41—44 ἐπ.
 Ἐρεσις. § 2 δις, 14, 41, 49.
 Θάνατος ἀντικλήτου. § 7.
 Κλήσις. Ἴδε τὴν ὥδε λ. πρόωρος ἐγγραφῇ.
 Μίσθωσις. § 9.
 Νόμος σλδ τοῦ 53—§ 9. Νόμος σκη τοῦ 61—§ 9.
 Ὁμοδικία. § 36 ἐπ.
 Ὁμολογία (ἐὰν ἀνατραπῇ ἡ δίκη); Σημ. 2 σελ. 5598.
 Ὅριστικαί ἀποφάσεις δὲν ἀνατρέπονται. § 28 ἐπ. 41—44.
 Ὅρκον ἐπιβάλλουσαι ἀποφάσεις. § 29.
 Παραγραφῇ. § 15, 41. Παραγραφῇ ἐπίδικου δικαίου. Σελ. 5575 σημ. 1.
 Παρέκτασις τῆς προθεσμίας. Ἴδε τὴν ὥδε λ. χρόνος.
 Παρέμβασις. ὁ παρεμβὰς ζητεῖ ἀνατροπὴν. § 2 δις.
 Παρεμπίπτουσαι ἀποφάσεις. § 31.
 Πινάκιον (ἐγγραφῇ δικῶν). § 13 ἐπ. 46 ἐπ. Ἴδε τὴν ὥδε λ. πρόωρος ἐγγραφῇ.
 Πληρεξούσιος. § 35, 40. Ἴδε τὴν ὥδε λ. ἀπαγόρευσις.
 Πληρωμὴ ἐξόδων. § 14.
 Πραγματογνωμοσύνη. § 13.
 Πράκτορες. § 35 δις.
 Προθεσμιῶν διακοπῇ. § 15. Ἴδε τὴν ὥδε λ. χρόνος.
 Πρώρος ἐγγραφῇ εἰς τὸ πινάκιον. § 13 ἐπ. 45.
 Πτώχευσις. § 35 δις.
 Συμβιβασμός. § 25.
 Συμβιβαστικαὶ διαπραγματεύσεις. § 9, 22, 25, 27.

Χρήση ἐξ ἐνοικιάσεων. § 9.
Χρόνος ἀνατροπῆς. § 4—12.

Ψήφισμα τῆς 16 καὶ 26 ὁκτωβρίου
1862—§ 6 δις καὶ 15.

Ἀποφάσεις περιεχόμεναι εἰς τὴν προηγουμένην
λέξιν ἀνατροπῆς.

85 τοῦ 45, § 43.
283 τοῦ 58. Σημ. 6 σελ. 5577.
238 τοῦ 61, § 36.
127 τοῦ 63, § 42.
219 τοῦ 65, § 29.
85 τοῦ 67, § 6 τρίς.
168 τοῦ 67, § 42.
53 τοῦ 68, § 13.

Ἀποφάσεις τοῦ 1869.

113. § 35.
188. § 34 δις. 35 δις. 41. 42.
214. Σελ. 5606.
221. § 41.

Ἀποφάσεις τοῦ 1870.

29. § 13. 14. 15. 42 καὶ σ. 5603.
139. § 12.
155. § 6.
160. § 19.
224. § 20.
262. § 16.
278. § 42.

Ἀποφάσεις τοῦ 1871.

54. § 42.
159. § 42.
163. § 42 καὶ σελ. 5604.
180. § 7. 8.

Ἀποφάσεις τοῦ 1872.

28. § 21.
112. § 2 δις. 22. 31. 42.
216. § 42 καὶ σελ. 5604.
258. § 42.

Ἀποφάσεις τοῦ 1873.

67. § 17.

70. § 18.
78. § 24.
79. § 42.
143. § 36—38.
165. Σελ. 5606.
188. § 23.
196. § 36.

Ἀποφάσεις τοῦ 1874.

91. § 32. 42.
115. § 42.
201. § 24.
216. § 13.
267. § 50.
301. § 42.
320. § 25.
837. § 40.
367. § 47.
383. § 42.

Ἀποφάσεις τοῦ 1875.

30. § 33. 45.
35. § 26. 42.
55. § 46.
137. § 36. 37.
158. § 23.
194. § 28. 43. 6.
200. § 42.
209. § 9. 34.
242. § 10.
309. § 42 σημ. 3.
331. § 42 σημ. 3.

Ἀποφάσεις τοῦ 1876.

85. § 42 σημ. 3.
233. § 36.
153. σ. 5602.
235. σ. 5594.

Ἀποφάσεις Ἐφετ. Ἀθηνῶν περιεχόμεναι εἰς τὸ
προηγούμενον ἄρθρον Ἀνατροπῆς.

13782. σημ. 4 σ. 5577.
15558 § 29.

17825. § 36 καὶ σ. 5595.
18164. § 36.

ΑΝΑΤΡΟΦΗ. Βλ. Πείρας σ. 244 ἐν ἀρχῇ. Παπ. οἰκογ. δίκαιον § 330—334.—Πρὸς τὴν ἐν Πείρᾳ καὶ τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Διαστροφῇ.

Βλ. ἔτι Πείρας σελ. 1424 λ. ἀνατροφῇ.

ΑΝΑΦΕΡΕΣΘΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑ. Βλ. Σκριπὸλ. περὶ συντ. ἐκδ. 2 § 849.—Πότε ὡς δημόσιον, πότε δ' ὡς πολιτικὸν δίκαιον ἀσκειῖται; αὐτ. § 850.—Πῶς ἀσκειῖται; αὐτ. § 851.—Ὅτε εἰς πέντε κατηγορίας διακριτέον τὰς ἀναφοράς. αὐτ. § 852.—Πῶς χρηστέον τούτῳ τοὺς πολλοὺς; αὐτ. § 853.

ΑΝΑΦΟΡΑ. Βλ. τὴν λ. Διαδικασία ἐπ' ἀναφορᾷ ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ καὶ ἐν τῇ Πείρᾳ σ. 593 ἐπ.

Βλ. ἔτι Πείρας σ. 1424 (λ. ἀναφορά).

ΑΝΑΦΟΡΑ. Παραγραφὴ διακόπτεται δι' ἀναφορᾶς ἢ αἰτήσεως θεραπείας; Βλ. Α. Πάγ. 203 τοῦ 1872 ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. θεραπεία καὶ παραγραφῇ.

ΑΝΑΨΗΛΑΦΗΣΙΣ. Ἴδε τὴν ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. ἐπα-
νάληψις.

ΑΝΔΡΟΜΟΙΡΙΟΝ. (Βλ. Πείρας σ. 2035—9).

ΑΝΕΨΙΟΙ. Βλ. Μκκ. σ. 623—625.—Κώλυμα γάμου;¹—Ὡς μάρτυρες; Βλ. Πείρας σελ. 2280—1.—ἔχουσι δικαίωμα νομίμου μερίδος; Βλ. τὴν ἐν Πείρᾳ καὶ ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. κληρονομικὸν δίκαιον².

ΑΝΗΒΟΣ. καὶ ΑΝΗΛΙΚΟΣ. Διάφορα περὶ αὐτῶν ζητήματα ση-
μειώσω ἐν ταῖς ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λέξεσιν ἀποκα-
τάστασις καὶ ἐπίτροπος.

ΑΝΗΛΙΚΕΣ. Βλ. τὴν προηγουμένην λέξιν.

ΑΝΗΡ. Βλ. τὰς ἐν Πείρᾳ καὶ ἐν τῷ Παραρτήμ. τούτῳ λέξεις
Γυνή. Παράστασις ἐπὶ δικαστηρίου. Σύζυγος. Προίξ. Δωρεά.
Βλ. τὴν λ. ἀνὴρ τῆς σ. 245 τῆς Πείρας.

ΑΝΘΥΠΟΠΛΟΙΑΡΧΟΣ. Προβιβασμὸς αὐτοῦ. (Βλ. Α. Π. 214
τοῦ 1874 ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. ναυτικοί).

ΑΝΙΚΑΝΟΤΗΣ. Βλ. τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. ἱκανότης.

ΑΝΙΣΧΥΡΟΝ ΚΛΗΡΟΔΟΣΙΩΝ³.

Ἡ ἀκυρότης τῆς διαθήκης ἐξαιρέσεις. § 844—5. Ἐπὶ μέμ-
ψεως ἢ προαχιάσεως τῆς 115 Νεαρχ. 846. Ἀποποίησης τῆς κλη-
ρονομίας τοῦ (μόνου) κληρονόμου ἐκ διαθήκης. 847. Δόλος αὐτοῦ.

(1) Παπ. οἰκογεν. δίκαιον σελ. 54 ἐπ. 60 ἐπ. καὶ Καλ. δ' § 14 ἐπ. 21. ἐπ.

(2) Ἐπὶ § 635. 638. 661. 665 Μκκελδ.

(3) Οἱ § ἀναφέρονται εἰς τὸ περὶ κληρ. Παπαρ.

847. Ανάκλησις κληροδοσιῶν. 856. Σιωπηρά. 856.—857. Ἀνατριπὴ αὐτοδικαίως, ἢ κατ' ἔνστασιν χωροῦσα. 858. Ανάκλησις ὑπὸ αἵρεσιν. 859. Τέσσαρες μεταθέσεως κληροδοσίας τρόποι. 860. Σιωπηρὰ μετάθεσις. 861. Ἐὰν προσέλθῃ ὁ ὑποκατάστατος ἢ κτήσῃται τὴν κληρον. μερίδα δικαιώματι προσανυξήσεως ὡς συγκληρονόμος τοῦ βεβαρυμένου τῇ κληροδοσίᾳ, ὀφείλονται αἱ κληροδοσίαι; 862. Ἐὰν ἀντὶ τῶν βαρηθέντων ἐξ ἀδιαθέτου κληρονόμων ἔλθωσιν ἄλλοι; 863. Παραίτησις κληροδοσίας. 864. Καταστροφή (φυσικὴ ἢ νομικὴ) τοῦ ἀντικειμένου τῆς κληροδοσίας. 865. Μεταποίησις αὐτοῦ. 866. *Concursus duarum causarum lucrat*. Ἐφαρμογὴ ἐπὶ κληροδοσιῶν. 867—9.

Βλ. τὴν ἐν τῷ Παράρτηματι τούτῳ λ. Κληρονομικὸν δίκαιον. ΑΝΟΒΑΤΕΥΤΩΣ. (βλ. σ. 778 Καλ. γ' ἐκδ. 2).

ΑΝΟΙΓΜΑΤΑ Εἰς ΜΕΣΟΤΟΙΧΟΥΣ. Βλέπε τὰ ἐν Πείρᾳ σελ. 2342—2350. 5218—5353· ἰδίως τὰ ἐν σελ. 5340 περὶ δουλαπίων.

ΑΝΟΧΗ. (*tolérance*). Βλ. σ. 84 Καλ. γ' ἐκδ. 2.

ΑΝΤΑΓΩΓΗ (*reconvention*)¹.

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ.

§ 1. Προηγούμενα.

§ 1³. Τὸ δικαστήριον τῆς ἀγωγῆς δικάζει καὶ τὴν ἀνταγωγὴν. Ἀπαίτησιν δὲ ἄσχετον; Συνάφεια ἀπαιτεῖται; Ἐκδοχεῖς. Παρεμβαίνοντες. Αἱ φύσεως πολιτικῆς ἀνταγωγικαὶ αἰτήσεις εἰσάγονται εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον; Ἡ ἀγωγὴ πρέπει νὰ φέρῃ τὰ στοιχεῖα ἀγωγῆς. Εἰσάγεται, διαρκούσης τῆς προδικασίας. — Συνεκδικάζεται μετὰ τῆς κυρίας δίχης; — Ἀνταγωγὴ μὴ ἀπευθυνομένη κατὰ πάντων τῶν ἐναγόντων. — Ἀνταγωγὴ ἀνταγωγῆς.

§ 2. Μὴ προταθέντος τοῦ ἀπαραδέκτου τῆς ἀνταγωγῆς, τὸ δικαστήριον ἀπορρίπτει αὐτήν;

§ 3. Ὑποβάλλεται τὸ πρῶτον κατ' ἔφεσιν;

§ 4. Τὸ ἀπαραδέκτον προτείνεται ἐφεσίμως;

§ 5. Γίνεται διὰ τῶν προτάσεων;

§ 6. Ἀνταγωγὴ εἰς προξενικὸν δικαστήριον.

§ 7. Ὁ ἐναγόμενος δύναται νὰ διεκδικήσῃ ἀνταγωγικῶς τὸ ἐπίδικον;

§ 8. Ἐνοῦται τὸ τῆς ἀγωγῆς ποσὸν μὲ τὸ τῆς ἀνταγωγῆς, ἵνα ἐπιτραπῇ ἔφεσις.

§ 9. Εἶναι δεκτὴ ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδικεῖου ἀγωγὴ, ἥτις ὡς ἐκ τῆς φύσεώς της ὑπάγεται εἰς τὸ πρωτοδικεῖον;

(1) Οἰκ. § 40, 107 ἐκδ. 3. Φέδερ § 83.

Ἀνταγωγαὶ ἀπαντῶνται καὶ ἐν τῇ τῶν ἀρχαίων Ἀθηναίων διαδικασίᾳ, ἀντιλήξις καὶ ἀντιγραφαὶ καλούμεναι· ὅτι καὶ παρὰ ῥωμαίοις ἦσαν ἐν χρήσει, βλέπε Οἶκον. § 107 σημ. α' ἐκδ. 3. Σαβιν. σγ', 330. Παπ. ἐνοχ. § 436 ἐκδ. α'.

§ 10. Ἀναπέμπεται ἡ ἐκδίκασις τῆς ἀνταγωγῆς εἰς τὸ πρωτ. ὃ ἐθεώρησαν αὐτὴν αὐτὴν ἀπαράδεκτον;

§ 11. Περὶ συμφηρισμοῦ.

§ 1. Διάφορα προηγούμενα ὅρα ἐν Πείρᾳ (σελ. 247—255. 837 περὶ δωσιδικίας (σελ. 847 λ. ἀνταγωγῇ). — (σελ. 3660 περὶ συμφηρισμοῦ).

§ 12. Ὅτι τὸ δικαστήριον τῆς ἀγωγῆς ἀρμόδιόν ἐστι νὰ δικάσῃ καὶ τὴν ἀνταγωγὴν, εἴρηται ἐν Πείρᾳ, λ. Δωσιδικία¹. Εἰς τὸ δικαστήριον δὲ τοῦτο δύναται πᾶσαν κατὰ τοῦ ἐνάγοντος ἀπαίτησιν, καὶ τὴν ὅλως ἄσχετον πρὸς τὴν ἀγωγὴν, νὰ ὑποβάλῃ ὁ ἐναγόμενος². Κρατοῦσι δὲ εἰδικώτερον ταῦτα.

α) Ἡ ἀγωγή πρέπει νὰ φέρῃ τὰ στοιχεῖα ἀγωγῆς. Γίνεται δὲ παραδεκτὴ ἐὰν εἰσαχθῇ ἐγκαίρως, ἡγουν πρωτοδίκως καὶ διαρκούσης ἐτι τῆς προδικασίας διὰ τοῦ ἀπολογητηρίου³. (Βλ. ὅμως τὰ ἐν Πείρᾳ σ. 247 ἐπ. καὶ κατωτ. § 2—5).

β) Συνεκδικάζεται μετὰ τῆς κυρίας δίκης⁴, ἀλλ' ὠρίμου ταύ-

(1) Αἱ φύσεως πολιτικῆς ἀνταγωγικαὶ αἰτήσεις εἰσάγονται εἰς τὸ ἐμπορικεῖον; Βλ. τὰς ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. Ἀρμοδιότης ἐμπορικῇ, καὶ πράξεις ἐμπορικαί.

(2) Πολ. 564. Βλ. Πείρας σελ. 3068 σημ. 8. Οὔτε κατὰ τὸ ρ. δ. ἀπαιτεῖται συνάφεια μεταξὺ ἀγωγῆς καὶ ἀνταγωγῆς. Παρὰ τοῖς Γάλλ. ἀμφίβολον τοῦτο. Βλέπε Οἰκ. § 107 σημ. 1 ἐκδοσίς 3. Φείδερ § 83 σημείωσις δ'. — Παρατηρητέον δὲ προσέτι, ὅτι ὁ ἐνάγων δύναται νὰ ἀντεναχθῇ καὶ ὅταν παρίσταται ὡς ἐκδοχὴς ἀλλοτρίων δικαιωμάτων, οὐχὶ ὅμως ὡς παρεμβαίνων ἢ ἐκ μέρους τοῦ παρεμβαίνοντος· κατὰ τὸν Seuffert (6, 396) ὁ κυρίαν εἰσάγων παρέμβασιν δύναται νὰ ἀντεναχθῇ. (Ταῦτα ὁ Οἰκον. αὐτ. σημ. 1). Πρβλ. Πείρας σελ. 251. — Διὰ μακρῶν τὰ περὶ τούτου ὁ Καλ. γ. § 459 ἐκδ. 2.

(3) Πρβ. Πολ. 554 § 1. 184 τοῦ 50 (ἐν Πείρᾳ σ. 248). Δὲν εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαῖον νὰ γίνῃ διὰ τοῦ ἀπολογητηρίου ἡ ἀνταγωγὴ, τὰ δὲ περὶ τούτου ἐξεθεσα διὰ μακρῶν ἐν σ. 247 ἐπ. τῆς Πείρ. — Πρβ. κατ. § 5 τὴν 187 τοῦ 76. Ἀμφότεραι αἱ δίκαι πρέπει ν' ἀνήκωσιν εἰς τὸ αὐτὸ εἶδος τῆς διαδικασίας; Πείρ. σ. 251 § 6. Οἰκ. § 107 σημ. 3. — Τί δὲ ἐὰν πρόκηται περὶ ἀνταγωγῆς εἰσαγομένης εἰς προξενικὸν δικαστήριον; Ὁρα κατωτ. § 6.

(4) Δύο εἰσι τὰ κύρια τῆς ἀνταγωγῆς ἀποτελέσματα, ἥτοι ὁ καλούμενος effectus prorogationis καὶ ὁ effectus simultanei processus· τούτεστι, τὸ τῆς παρεκτάσεως τῆς ἀρμοδιότητος ἀποτέλεσμα καὶ τὸ τῆς συνεκδικάσεως τῶν δύο διαφορῶν· ἀλλὰ τὸ πρῶτον, ὡς παρατηρεῖ ὁ Bayer (σ. 643), εἶναι ἀποτέλεσμα οὐχὶ τῆς ἀνταγωγῆς, ἀλλὰ τῆς εἰς τὸ δικαστήριον, οὗ ἡ ἀρμοδιότης παρεκτείνεται, ἐναγωγῆς τοῦ ἐναγομένου. Ἐνεκα τοῦ δευτέρου ἀποτελέσματος, ἡ ἀγωγή καὶ ἡ ἀνταγωγὴ συζητοῦνται καὶ ἀνακρίνονται συνάμα, ἐκτὸς ἂν ἡ ἀγωγή ἔχῃ πρὸς τὴν ἀνταγωγὴν προδικαστικοῦ ζητήματος σχέσιν· ὅτε δύναται τὸ

της πρότερον γενομένης, παραπέμπεται εἰς χωριστὴν ἢ ἀνταγωγὴν συζήτησιν ¹. (Βλ. Πείρας σ. 251 ἐπ. καὶ 3069).

γ' Ἀνταγωγὴ μὴ ἀπευθυνομένη κατὰ πάντων τῶν ἐναγόντων δὲν εἶναι μὲν ἀπαράδεκτος, εὐκόλως ὅμως δύναται νὰ δώσῃ ἀφορμὴν εἰς χωρισμὸν τῆς διαδικασίας ².

δ) Ἀνταγωγὴ ἀνταγωγῆς δὲν συγχωρεῖται ³.

§ 2. Ἐκτὸς τῆς ἐν Πείρα (σ. 247—255. 837 ἐπ.) νομολογίας εὗρηται ἐν αὐτῇ καὶ τὰ ἑξῆς.

Μὴ προταθέντος τοῦ ἀπαράδεκτου τῆς ἀνταγωγῆς ἐπὶ λόγῳ ὅτι δὲν ἐγένετο ἐγκαίρως καὶ προσηκόντως, τὸ δικαστήριον δὲν δύναται νὰ τὴν ἀπορρίψῃ διὰ τὸν λόγον αὐτόν. (Α. Πάγ. πολ. 169 τοῦ 1873.

§ 3. Ἡ πρότασις τοῦ ἐναγομένου ἐνώπιον τοῦ Ἐφετερίου ὅπως ὑποχρεωθῇ ὁ ἐνάγων νὰ ἐκδώσῃ δημόσιον ἔγγραφον πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς συμβάσεως, ἥτις ὁρᾷ εἰς ὑπόσχεσιν περὶ παραχωρήσεως τῆς διὰ βίου ἐπικαρπίας τοῦ κτήματος εἰς τὸν ἐναγόμενον εἶναι αἵτησις φέρουσα πάντα τὰ στοιχεῖα τῆς ἀγωγῆς, καὶ ἐπομένως, καθ' ὅσον ὑπ' αὐτοῦ ὑπεβάλλετο πρὸς ἀπόκρουσιν τῆς ἀγωγῆς, φέρει τὸν χαρακτῆρα τῆς ἀνταγωγῆς. Ὅθεν ὀρθῶς ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἀπέρριψε τὴν πρότασιν ταύτην ὡς γενομένην ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος οὐχὶ πρωτοδίκως, ἀλλὰ τὸ πρῶ-

δικαστήριον ν' ἀποφασίσῃ πρότερον τὴν ἀγωγὴν, μάλιστα ἂν χρήζῃ μακρᾶς διαδικασίας ἢ ἀνταγωγῆς. Ἰδ. Οἰκ. § 72, γ'. Schmid. σελ. 72. Bayer σ. 642. (ἀπὸ Οἰκ. σημ. 4. σ. 343 ἐκδ. 3).

(1) Πολ. 228. Ἄλλως κατὰ τὸ ρ. 8. Ν. 44 Βασ. (9. 1).

(2) Δύναται ὁ ἐναγόμενος ν' ἀπευθύνῃ ἀνταγωγὴν κατὰ τινῶν μόνων τῶν ἐναγόντων (Schmid σ. 69)· ὅτι τοιαύτη ἀνταγωγὴ ἐπιτρέπεται καὶ κατὰ τὴν ἡμετέραν δικονομίαν, ἐξάγεται ἐκ τοῦ ἄρθρου 564 τῆς Πολιτ. Δικονομίας, ὅπερ ἀπαιτεῖ νὰ εἰσάγῃται κοινὴ κατὰ πάντων τῶν ἐναγόντων ἀνταγωγὴ ἐν τῷ θέματι μόνον τοῦ 561 ἄρθρου· ὅπερ ἐστὶ τὸ ἄρθρον 564 εἰσάγει ἐξαίρεσιν. Τὴν ἐξαίρεσιν λοιπὸν ταύτην οὐχὶ εὐλόγως ἐκφέρει ὡς κανόνα ὁ Φεδερὸς (σ. 377), διότι *exceptio firmat regulam in causis non exceptis*. Ἡ ἐξαίρεσις δὲ ὁρᾷ τὴν περίπτωσηιν καθ' ἣν ὁ ἐναγόμενος προσεπικαλεῖ εἰς τὴν δίκην ὁμοδίκους τοῦ ἐναγόντος, ὅτε οὗτοι πιθανὸν εἶναι νὰ μὴ ἐμφανισθῶσι καὶ νὰ δικασθῶσι κατὰ τὸ ἄρθρον 602, ἐπομένως δὲν εἶναι δίκαιον νὰ ἐπιτρέπηται ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἀνταγωγὴ κατὰ μόνον τοῦ προσεπικαλεσθέντος ὁμοδίκου ἀπευθυνομένη· ὥστε ἡ ἐξαίρεσις τοῦ 564 ἄρθρου ἔχει τὸν νομοθετικὸν λόγον τῆς. Πρὸς. καὶ Βαυαρ. σγ. τοῦ 1831 § 159.—Ἀπὸ Οἰκ. σημ. 6 σ. 344 ἐκδ. 3).

(3) 568 πολ. Βλ. Οἰκ. σημ. 7 § 107 ἐκδ. 3.—Περὶ ἐξαίρεσέως τινος ἐν Πείρα σ. 252 § 12.

τον κατ' ἔφεσιν καὶ πρὸς ὑποσήμεριζιν αὐτῆς (ἄρθρ. 747 τῆς πολ. δικον. (Πολ. Ἀρ. Πάγ. 388 τοῦ 1874)· ἴδε τὰς ἐπ. § 4—5.

§ 4. Τὸ τῆς ἀνταγωγῆς ἀπαράδεκτον προτείνεται καὶ ἐφεσίμως, διότι ἡ ἔνστασις αὕτη ὁρᾷ εἰς τὴν δημοσίαν τάξιν, τὸ ἄρθρον δὲ 13 τῆς πολ. δικον. δὲν ἐπιτρέπει νὰ εἰσαχθῇ ὑπόθεσις τις εἰς δικαστήριον κρίνον κατ' ἔφεσιν, παραλειπομένου τοῦ κατωτέρου δικαστηρίου. (Α. Π. πολ. 74 τοῦ 1875)¹· ἴδε τὰς ὧδε § 3. 5.

§ 5. Ὁ ἐφεσίβλητος εἰς δίκην συνοπτικὴν δύναται διὰ τῶν ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν ἐγγράφων προτάσεων του (;) νὰ ὑποβάλλῃ ἀνταγωγικὴν ἀπαίτησιν. (Πολ. Α. Π. 142 τοῦ 76). Βλ. Πείρας σ. 247 ἐπ. καὶ τὰς προηγουμένας § § 3—4².

§ 6. Ἀνταγωγή εἰσαγομένη εἰς προξενικὸν δικαστήριον.— Ἐφαρμόζεται ἐνταῦθα τὸ 564 πολ. δικον.; Οὐχί. (Α. Π. 177 τοῦ 1872 ἐν σ. 3428 (§ 22) τῆς Πείρας.

§ 7. Ὁ ἐναγόμενος δὲν δύναται ἀνταγωγικῶς νὰ διεδικήσῃ τὸ ἐπίδικον πρᾶγμα. Βλ. Οἰκ. σημ. 2 σ. 619 ἐκδ. 3. Πείρας σ. 837 περὶ τὸ τέλος. Ἡ Α. Π. 346 τοῦ 60 σκ. τελευταία φέρει· «Ἐπειδὴ δίκη περὶ κατοχῆς ὑπάρχει ὁσάκις πρόκειται περὶ διαταράξεως τῆς νομῆς ἢ ἀποβολῆς ἀπ' αὐτῆς, ἢ περὶ νομῆς κατὰ παράκλησιν μεταβίβασθῆις εἰς τὸν ἐναγόμενον (πολ. 629.630), καὶ ἐπὶ τοιούτων δικῶν ἀπαγορεύει τὸ 633 ἄρθρον τὴν ἀνταγωγὴν· Ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲ ἡ ἀγωγή τοῦ δημοσίου περὶ ἀποβολῆς τοῦ ἐνάγοντος ἀπὸ τῶν ἐλαιοδένδρων, στηριζομένη εἰς τὸν λόγον ὅτι διελύθη τὸ μεταξύ των ὑπάρχον συναλλάγμα τῆς μισθώσεως, δὲν εἶναι, κατὰ τὰ ἐκτεθέντα, δίκη περὶ διακατοχῆς, ἀλλὰ προσωπικὴ ἐκ τοῦ τῆς μισθώσεως συναλλάγματος

(1) Βλ. Πείρας σ. 247—8 (§ 3) καὶ σ. 1491 καὶ σ. 2200 ἐπ. Ὁ δὲ συμπληρισμός; Βλ. Πείρας σ. 249 ἐπ. 3660.

(2) Ἀνταγωγή συνοπτικῆς φύσεως γίνεται καὶ διὰ τῶν ἐγγράφων προτάσεων (α) (Α. Π. πολ. 187 τοῦ 1876 φέρουσα· Ἐπειδὴ ἡ ἔνστασις τοῦ δημοσίου περὶ ἀπαράδεκτου τῶν ἀνταγωγικῶν ἀπαιτήσεων τοῦ Ἀλεξίου Φαρσῆ, ὡς διὰ τῶν προτάσεων γενομένων καὶ οὐχὶ δι' ἀπολογητηρίου, ὁρθῶς ἀπερρίφθη παρὰ τοῦ δικάσαντος ἐφετείου, καθόσον ἡτε ἀγωγή καὶ αἱ ἀνταγωγικαὶ ἀπαίτησεις προσερχόμεναι ἀμφοτέραι ἐκ τοῦ αὐτοῦ συμβολαίου τῆς μισθώσεως εἰσὶ, κατὰ τὸ ἄρθρον 690 τῆς Πολ. Δικονομίας, συνοπτικῆς φύσεως, καὶ δύναται νὰ συνδικασθῶσι κατὰ τὸ αὐτὸ τῆς διαδικασίας εἶδος· ἐπομένως, μὴ ἔχοντος χώραν ἀπολογητηρίου ἐπὶ συνοπτικῶν δικῶν, αἱ ἀνταγωγικαὶ ἀπαίτησεις καὶ διὰ τῶν προτάσεων ἐδύναντο νὰ γίνωσιν.

(α) Βλ. τὴν προηγουμένην σημ. 3 σ. 5611.

πηγάζουσα. Ὅθεν θεωρήσαν τὸ ἔφετ. τὴν ἀνταγωγὴν τοῦ ἀναιρεσειόντος ὡς ἀπαράδεκτον παρεβίασε καὶ τὸ εἰρημένον 633 ἄρθρ. τῆς πολ. Δικον. (Α. Π. πολ. 346 τοῦ 60).

§ 8. Ἰνα εὐρεθῇ τὸ ἐφείσιμον, ἢ μὴ, δίκης τινός, λαμβάνεται ὑπ' ὅψιν καὶ τὸ διὰ τῆς ἀνταγωγῆς ζητούμενον ποσόν; Βλ. Πείρας σ. 1516 ἐπ. καὶ σ. 27 ἐπ. τῆς διατριβῆς μου περὶ τῶν ὡς ἐκ τοῦ ποσοῦ ἐφείσιμων ἀποφάσεων. — Βλέπ. καὶ τὴν ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. ἔφεις, οἷον Α. Π. 98 τοῦ 75.

§ 9. Εἶναι δεκτὴ¹ ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδικείου ἀνταγωγὴ, ἢ ὁποία ὡς ἐκ τῆς φύσεώς της ὑπάγεται εἰς τὸ Πρωτοδικεῖον, καὶ ὅταν δὲν λάβῃ χώραν παρέκτασις ῥητῇ τῆς δικαιοδοσίας του; Ὁ Berriat (μετάφρασις σ. 76) λέγει· ὅτι δικαστὴς ἀναρμόδιος *ratione personnae* ὡς πρὸς εἰδός τι δίκης, δύναται νὰ τὴν δικάσῃ, ἂν ὁ ἐναγόμενος τὴν καθυποβάλῃ εἰς αὐτὸν δι' ἀνταγωγῆς (Merlin. quest. λ. contrefaçon § 5 »²). Ἐν δὲ τῇ σημειώσει 63 (αὐτ. σελ. 76) προσθέτει «ἂν ὁ ἕτερος τῶν διαδίκων δὲν συνήνεσεν, ἢ ἀνταγωγὴ, κατὰ τὸν Augier, δὲν πρέπει νὰ γίνηται δεκτὴ ἐν γένει, ἀλλὰ μόνον ἐντὸς τῶν ὅρων τῆς ἀρμοδιότητος. . . . Ἄν τὸ ἀντικείμενον τῆς κυρίας ἀγωγῆς δὲν ὑπερβαίνει τὰ ὅρια τῆς δικαιοδοσίας τοῦ εἰρηνοδικείου, τὸ δὲ τῆς ἀνταγωγῆς ὑπερβαίνει, ὀφείλει νὰ κηρύξῃ ἑαυτὸν αὐτεπαγγέλτως ἀναρμόδιον ἐπὶ τῆς κυρίας ἀγωγῆς, ἐκτὸς ἂν ἡ ἀνταγωγὴ στηρίζεται ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ τίτλου, ἐφ' οὗ στηρίζεται καὶ ἡ κυρία ἀγωγὴ καθ' ἣν περίπτωσιν ὀφείλει νὰ κηρυχθῇ ἀναρμόδιος ὡς πρὸς ἀμφοτέρους. . . » Ὁρα Bioche, *prorogation*, 44. Carré, *comp.* τόμ. 4.

Εἰς τὴν ἡμετέραν νομοθεσίαν δὲν ὑπάρχει διάταξις συγχωροῦσα νὰ γίνηται ἡ ἀνταγωγὴ εἰς τὸν Εἰρηνοδικὴν, ὅταν τὸ ἀντικείμενον τῆς διαφορᾶς δὲν ὑπάγῃται εἰς τὴν δικαιοδοσίαν του.

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ δὲ τοῦ ἄρθρου 564 § 3 μὲ τὸ ἄρθρον 19 § 3 τῆς Πολιτικῆς δικονομίας ἐξάγεται, ὅτι ἡ ἀνταγωγὴ εἰσάγεται ἐνώπιον δικαστοῦ ἀναρμόδιου μόνον *ratione personnae*, οὐχὶ δὲ καὶ ἐνώπιον δικαστοῦ, ὁ ὁποῖος εἶναι ἀναρμόδιος ὡς ἐκ τοῦ εἴδους τῆς ὑποθέσεως, (ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὁ εἰ-

(1) Βλ. Πείρας σ. 977 ἐπ.

(2) Ὁ αὐτὸς συγγραφεὺς (αὐτ. σελ. 77 σημ. 61) προσθέτει, ὅτι ἡ βάσις τοῦ κανόνος τούτου ὑπάρχει ἐν τῷ νόμῳ 14 Κώδικ. 7, 48, ἀλλ' ὅταν ἡ ἀνταγωγὴ ἀναφέρηται εἰς τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν. Ὁ Coquille λέγει, ὅτι τὸ κανονικὸν δίκαιον τὴν ἐξέτεινε καὶ εἰς ἄλλας περιπτώσεις.

ρηνοδίκης), διότι ἐὰν εἰς τὴν πρώτην πρίπτωσιν ἡ παρέκτασις τῆς ἀρμοδιότητος δύναται νὰ ἐπιστηριχθῇ εἰς τὴν αὐτὴν τοῦ νόμου ὑποτιθεμένην σιωπηλὴν συναίνεσιν τοῦ ἐνάγοντος, εἰς τὴν δευτέραν ὅμως περὶπτωσιν τοιαύτην ὑπόθεσιν δὲν δύναται νὰ παραδεχθῇ τις, καθότι εἰς ταύτην ἡ παρέκτασις δύναται νὰ γίνῃ μόνον διὰ τῆς ῥητῆς συναίνεσεως τῶν διαδίκων.

Ἀνταγωγὴ, ἥτις ὡς ἐκ τῆς φύσεώς της ὑπάγεται εἰς τὸν εἰρηνοδίκην, δύναται νὰ ἐνωθῇ μὲ δίκην ἐκκρεμῇ ἐνώπιον τοῦ πρωτοδίκου; Ἡ Γαλλικὴ νομολογία ἔλυσε καταφατικῶς τὸ ζήτημα, καὶ ἡ ἐρμηνεία αὕτη συμφωνεῖ μὲ τὰς περὶ δικαιοδοσίας ἀρχὰς τῆς Γαλλικῆς νομοθεσίας, καθ' ἣν ἡ δικαιοδοσία τοῦ πρωτοδίκου εἶναι ἐκτενεστέρα τῆς παρ' ἡμῖν. Ἐπομένως φρονοῦμεν ὅτι, κατὰ τὴν ἡμετέραν νομοθεσίαν, τὸ ζήτημα πρέπει νὰ λυθῇ ἀποφατικῶς. Ὁ ἐνάγων δὲν δύναται νὰ ὑποχρεωθῇ νὰ συζητήσῃ ὑπόθεσιν τῆς ἀρμοδιότητος τοῦ εἰρηνοδίκου ἐνώπιον τοῦ πρωτοδίκου, ὅστις ἀκολουθεῖ διατυπώσεις πλεόν πολυπλόκους.

Βλ. τὰ ἐν Πείρ. σ. 982.

§ 10. Ἡ ἐκδίκασις τῆς ἀνταγωγῆς ἀναπέμπεται ὑπὸ τῶν ἐφετῶν εἰς τὸ Πρωτοδικεῖον, τὸ ὁποῖον τὴν ἐθεώρησεν ἀπαράδεκτον· ἢ τὴν ἐκδικάζει τὸ ἐφετεῖον· (ἡ Α. Πάγ. 109 τοῦ 76 φέρει· «Ἐπειδὴ ἡ ἀναιρεσεῖούσα ὡς πρὸς τὴν ἀνταγωγὴν διὰ τῆς ἐφέσεως αὐτῆς κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1261 ἀποφάσεως ἐπεδίωξε τὴν μεταρρύθμισιν αὐτῆς ὡς πρὸς τὴν διάταξιν, δι' ἧς ἀπερρίφθη ἡ ἀνταγωγὴ ὡς ἀπαράδεκτος, οὐ μόνον ὅπως ἀπορριφθῇ ἡ ἐνστάσις αὕτη τοῦ ἀναιρεσεβλήτου, ἀλλὰ καὶ ὅπως γενῇ δεκτὴ ὁλοσχερῶς ἡ ἀνταγωγὴ, καθὰ βεβαιοῦται καὶ ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως καὶ ἐκ τῶν κατ' ἐφεσιν προτάσεων αὐτῆς. Ὅθεν διὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης τὸ ἐφετεῖον σκεφθὲν, ὅτι ἡ ἀνταγωγὴ δὲν ἦτο, ὡς τὸ Πρωτοδικεῖον ἐδέχθη διὰ τῆς εἰρημένης 1261 ἀποφάσεως, ἀπαράδεκτος, καθὼς ὑπαγομένη εἰς τὸ αὐτὸ μὲ τὴν ἀγωγὴν εἶδος τῆς διαδικασίας, δηλονότι τῆς συνοπτικῆς, εἶχε τὴν ἐξουσίαν (ἄρθρ. 780 τῆς Πολ. Δικον.) ἢ νὰ παραπέμψῃ αὐτὴς τὴν διαφορὰν εἰς τὸ Πρωτοδικεῖον, ὅπως αὐτὸ κρίνῃ καὶ κατ' οὐσίαν τὴν ἀνταγωγὴν, ἢ νὰ προβῇ αὐτὸ τοῦτο εἰς τὴν κατ' οὐσίαν ἐπὶ τῆς ἀνταγωγῆς ἀπόφασιν, συμφώνως πρὸς τὰς αἰτήσεις τῆς ἐκκαλούσης, καὶ νὰ ἐκτιμήσῃ τὰς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 190 τοῦ 1868 ἀποφάσεως τῶν πρωτοδικῶν διαταχθεῖσας ἐπὶ τῆς ἀνταγωγῆς ἀποδείξεις». (Α. Π. 109 τοῦ 76).—Πρβλ. Πείρας σελ. 1585—1590.

§ 11. Περὶ συμφητισμοῦ βλ. τὰ ἐν Πείρ. σ. 3660 § 24. 25 ἐπ.

Πίναξ λεκτικός τῆς προηγουμένης λ. ἀνταγωγῆς.

Ἀπολογητήριον. § 1 δὲς, α. καὶ § 5.	Προέκτασις δικαιοδοσίας. Σημ. 4 σ. 5611 καὶ § 9.
Ἀρμοδιότης. § 1 δὲς.	Παρέμβασις. Σημ. 2 σελ. 5611.
Διεκδίκησις. § 7.	Προξενικὸν δικαστήριον. § 6.
Εἰρηνοδίκαι. § 9.	Προτάσεις. § 5.
Ἐκχώρησις. Σημ. 2 σελ. 5611.	Πρωτοδίκαι. § 9.
Ἐμποροδικεῖον' σημ. 1 σελ. 5611.	Πρωτοδικίως. § 1 δὲς, α. καὶ § 2—4.
Ἔνστασις. § 2. 4.	Συζήτησις σύγχρονος. § 1 δὲς.
Ἔφεσις. Κατ' ἔφεσιν ἀνταγωγή· ἴδε τὴν ὧδε λ. πρωτοδικίως.—Ἐφέσιμον, ἢ οὐ. τῆς δίκης. § 8.	Συμφησιμὸς. § 11.
Ἐφεσίβλητος § 5.	Συνάφεια. Σημ. 2 σελ. 5611.
Ἐφέται. § 10.	Συνοπτικαὶ δίκαι. ἴδε τὴν ὧδε λέξιν Πρωτοδικίως.
	Χωρισμὸς διαδικασίας. § 1 δὲς.

Πίναξ τῶν εἰς τὴν προηγουμένην λ. ἀνταγωγῇ
περιεχομένων ἀποφάσεων.

346 τοῦ 60. § 7.	74 τοῦ 75. § 4.
477 τοῦ 72. § 6.	109 τοῦ 76. § 10.
469 τοῦ 73. § 2.	152 τοῦ 76. § 5.
388 τοῦ 74. § 3.	187 τοῦ 76. Σελ. 5613.

ΑΝΤΑΔΙΚΗΜΑΤΑ. Βλέπε τὴν λέξ. αὐτὴν ἐν Πείρᾳ σελ. 255. 4318 ἐπὶ μ.

ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ¹. Βλ. Πείρας σ. 255—259 περὶ προικός. (αὐτ. σελ. 3348 ἐπ.).—Πρὸς τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τοῦτῳ λ. προῖξ.

Ὅταν τὸ δημόσιον ὑποχρεοῦται ν' ἀποδώσῃ γήπεδα ἰσάξια (τοῦτέστι πρᾶγμα καὶ οὐχὶ τίμημα) ἀντὶ τῶν παρ' αὐτοῦ καταληφθέντων, ὁ νόμιμος τῆς ἐνοχικῆς ταύτης σχέσεως χαρακτηρ εἶναι ὁ τῆς ἀνταλλαγῆς· μὴ ὑπάρχοντος δὲ ἐν ταύτῃ τιμήματος, οὔτε τόκοι ὀφείλονται· ὥστε χωρεῖ ἀπλῶς ἀγωγή πρὸς παράδοσιν τοῦ πράγματος ἢ ἀπόδοσιν τοῦ παραδοθέντος. (Πολ. Α. Π. 182 τοῦ 1875 φέρουσα· «Ἐπειδὴ ἀφοῦ ἐπὶ τοῦ προκειμένου, καθ' ἃ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις παραδέχεται, τὸ δημόσιον ὑποχρεοῦται νὰ ἀποδώσῃ τοῖς ἀναιρεσειούσι γήπεδα ἰσάξια (τοῦτέστι πρᾶγμα καὶ οὐχὶ τίμημα) ἀντὶ τῶν ὑπ' αὐτοῦ καταληφθέντων καὶ εἰς τοὺς ἀναιρεσιόντας ἀνηκόντων, ὁ νόμιμος τῆς ἐνοχικῆς ταύτης σχέσεως χαρακτηρ εἶναι ὁ τῆς ἀνταλλαγῆς.

(1) Καλ. γ' § 213—215 ἐκδ. 2.—Παπ. περὶ ἐνοχῶν 6' § 233—237 ἐκδ. 2.—Μακ. § 410.—Σαδιν. περὶ ἐνοχῶν. § 9.

Ἐάν δὲ κατὰ νόμον (18 Πανδ. (19. 4.) καὶ Ν. 1 καὶ 4 Β. (Κ' 3) ἡ ἀνταλλαγή ἐξομοιοῦται ἐν πολλοῖς τῇ πράξει καὶ ἀγορασίᾳ, ἀφίσταται ὁμως καὶ ἐν ἄλλοις ἐκείνης (Σχολ. α. Ν. Ι. Β. αὐτόθι), δὲν δύνανται νὰ ἐφαρμοσθῶσιν ἐπ' αὐτῆς ὅλοι οἱ τῆς ἀγοραπωλησίας κανόνες· μὴ ὑπάρχοντος δ' ἐν τῇ ἀνταλλαγῇ τιμήματος, μήτε αἱ περὶ τόκων τοῦ μήπω καταβληθέντος τιμήματος ἐπὶ ἀγοραπωλησίας διατάξεις τοῦ νόμου εἰσὶν ἐφαρμοστέαι, ὡς οὐκ ὀρθῶς οἱ ἀναιρεσεῖοντες διατείνονται, ἐφ' ᾧ καὶ κατὰ νόμον (Ν. 6 Β. αὐτόθι) ὁ δὸς καὶ μὴ λαβὼν τὸ ἀντάλλαγμα, ἀγωγὴν ἔχει μόνον κατὰ τοῦ πρὸς ὃν συνηλλάξατο τὴν ἐκ τοῦ συμφώνου πρὸς παραδόσιν τοῦ πράγματος ἢ ἀπόδοσιν τοῦ παραδοθέντος, ὁ δὲ περὶ τοῦ διαφέροντος λόγος, ἐφ' οὗ οἱ ἀναιρεσεῖοντες στηρίζουσι τὴν περὶ τόκου ἀπαίτησίν των, ὡς μήπω παραδοθέντος αὐτοῖς τοῦ ὡς ἀντάλλαγμα ὀφειλομένου πράγματος κατὰ τὸν Ν. 1. § 2. Β. (αὐτόθι), δὲν ὑποστηρίζει τὴν ἀξίωσίν των, διότι τόκος χρηματικὸς (ὅστις κατὰ Νόμον ἐκ συμβάσεως ἢ ἐκ διατάξεως τοῦ Νόμου χωρεῖ) δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς καρπὸς τοῦ ὀφειλομένου ἐπὶ τοῦ προκειμένου πράγματος, ἥτοι τοῦ γηπέδου. Ὅθεν ὀρθῶς τὸ δικάσαν ἐφετεῖον ἀπεφάνετο ὅτι ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲν ὀφείλονται ὑπὸ τοῦ Δημοσίου τόκοι τῆς ἀξίας τῶν καταληφθέντων, ἀλλ' οἱ καρποὶ αὐτῶν ἀφ' ἧς τὸ Δημόσιον ἐνασκοῦν τὸ ἀνήκον αὐτῷ δικαίωμα τῆς ἐπιλογῆς ἀποδεχθῇ τὴν ὑπὸ τῶν ἀναιρεσεῖοντων γενομένην ἐπίδειξιν ὠρισμένων γηπέδων καὶ καθόσον ὑπάρχει περὶ ἀποδόσεως καρπῶν αἰτήσεις ἐκ μέρους τῶν ἀναιρεσεῖοντων».

ΣΗΜ. Πρὸς καὶ τὴν 159 τοῦ 76 ἐν Πείρᾳ σ. 5310.

Ἐπὶ ἀνταλλαγῆς ἰσχύουσιν αἱ αὐταὶ τῆς ἐκνικήσεως ἀρχαὶ καὶ ἡ πρὸς παραγραφὴν προθεσμία εἶναι ἡ κοινὴ τριακονταετής, κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 1030 τοῦ 1873 ἀπόφασιν τοῦ ἐφετ. Ἀθηνῶν ἢν βλ. εἰς φύλ. 6. νομ. μελ. τοῦ 74.

ΑΝΤΑΠΟΔΕΙΞΙΣ. Βλ. Οἰκ. σ. 373 ἐκδ. 3.—Βλ. ἐτι Πείρ. σ. 300

λ. ἀνταπόδειξις καὶ σ. 2377 λ. ἀνταπόδειξις.—Ἐτι σ. 2676

§ 26.—Ἰδ. τὰς ἐν τῷ Παραρ. τούτῳ λ. ἀπόδειξις καὶ μάρτυρες.

ΑΝΤΑΠΟΧΗ. Βλ. Ν. 78. Βασ. (22. 1). Οἰκ. σελ. 482 ἐκδ. γ'.

ΑΝΤΕΓΓΡΑΦΑ. Βλ. Πείρας σ. 993 ἐπ. (σ. 2338 λ. εἰκονικότης)

σ. 4509 ἐπ.

Πρὸς τὴν ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. ἔγγραφα.

ΑΝΤΕΝΣΤΑΣΕΙΣ. Βλ. περὶ αὐτῶν εἰς τὰς γενικὰς περὶ ἀστυκοῦ δικαίου ἀρχὰς τοῦ Οἰκονομίδου.

ΑΝΤΕΝΣΤΑΣΙΣ συμβιβασμοῦ. Βλ. σ. 883 Καλ. γ'. ἐκδ. 2. —
 Πρβ. τὰς ἐν Πείρᾳ καὶ ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. ἐνστά-
 σεις καὶ συμφητισμός.

ΑΝΤΕΦΕΣΙΣ. Βλέπ. Οἰκονομ. σελ. 780 ἐκδ. 3 καὶ Πείρας σελ.
 1553—1562.

Πρβ. τὴν ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. ἔφεςις.

ΑΝΤΙΒΑΣΙΛΕΙΑ. Βλέπε § 186—187 τῆς περὶ Συντάγματος
 (ἐκδ. 2) πραγματείας Σαριπόλου.

ΑΝΤΙΓΡΑΦΑ. Βλ. Πείρας (σ. 259. λ. ἀντίγραφα) καὶ σ. 4495
 ἐπ.—Πρβλ. § 139 τῆς προηγουμένης λ. ἀναίρεσις.

Πρὶν ἢ ἀποδειχθῇ ἡ ὑπαρξίς τῶν ἐν τῷ ἄρθρ. 857 τῆς πολ.
 δικον. ὀριζομένων περιπτώσεων, δύναται ὁ συμβολαιογράφος νὰ
 περιάψῃ τὸν τύπον τῆς ἐκτελέσεως ἐπὶ ἀντιγράφου; οὐχί· πρέ-
 πει νὰ προηγήται δικαστικὴ ἐξακρίβωσις. (856 πολ. 191. 196.
 197—199 ὀργ. πολ. 426). (Α. Π. πολ. 218 τοῦ 1874)¹. Ἰδε
 τὰς ἐν τε τῇ Πείρᾳ καὶ τῷ Παραρτήμ. τούτῳ λ. ἐκτέλεισις καὶ
 κατάσχσις.

ΑΝΤΙΔΟΣΙΣ. (delegatio). Βλ. σ. 187. 561. 632. 786. 797
 Καλ. γ' ἐκδ. 2.—expromissio, (αὐτ. σ. 225).

Πρβλ. τὴν ἀνωτέρω λ. ἀνανέωσις (σ. 5563 ἐπ.).

ΑΝΤΙΔΩΡΟΝ. Βλ. Καλ. γ' ἐκδ. 2. σ. 199. 454.

ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ. δικαίωμα (subrogation). Βλ. Πείρας σ.
 3207—9.—ἔτι τὴν ἐν τε τῇ Πείρᾳ καὶ τῷ Παραρτ. τούτῳ
 λ. ὑποθήκη.

ΑΝΤΙΚΑΗΤΟΣ. Βλ. Οἶκ. § 58 ἐκδ. 3. καὶ Πείρ. σ. 260—269.
 3195 (λ. ἀντίκλητος).

Πρβ. τὴν ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. πληρεξούσιος.

ΑΝΤΙΜΙΣΘΙΑ. Βλ. τὴν λ. αὐτὴν ἐν Πείρᾳ σ. 270. — Βλ. ἔτι
 Πείρας σ. 461 (§ 30) καὶ σ. 1154 (§ 100 ἐπ.).

ΑΝΤΙΜΙΣΘΙΑ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ. Βλ. Πείρας σελ. 1246. 2424 καὶ
 3177 (74) καὶ τὰς αὐτόθι παραπομπάς.

Πρβλ. τὰς ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ καὶ τῇ Πείρᾳ λ. Δι-
 κηγόρος. Ἐντολή Πληρεξούσιος.

ΑΝΤΙΠΕΠΟΝΘΟΣ ΙΣΟΝ. Βλ. σ. 20 Καλ. γ' ἐκδ. 2.—Πρβ. τὴν
 λ. αὐτὴν ἐν Πείρᾳ σ. 272.

ΑΝΤΙΠΟΛΙΤΕΥΣΙΣ. Τίς καὶ τίνα τὰ ἐκ ταύτης ὠφελήματα;
 Σαριπ. περὶ Συντ. ἐκδ. 2. § 478.—Ὅτι τρία τὰ εἶδη αὐτῆς·
 αὐτ. § § 479—488.

(1) Βλ. ἐν τῷ Παραρτήμ. τούτῳ τὰς λ. Γραμματεὺς, δικηγόρος καὶ ἔγγραφο.

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ. Βλ. τὴν λ. αὐτὴν ἐν Πείρᾳ σ. 273.

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΥ. Βλ. Καλ. § 114 ἐκδ. 2.—

Παπ. § 193 περὶ κληρ.—Βλ. ἔτι σ. 2031 ἐπ. Πείρας.

Πρβλ. τὴν ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. Κληρον. Δίκαιον.

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΤΙΚΟΝ ΣΥΣΤΗΜΑ. Ὁ Σαρίπολος περὶ Συντ. ἐκδ. 2 ἀναπτύσσει τὰ ἐξῆς· τίς ὁ κύριος τοῦτου χαρακτήρ; § 399.—Κατὰ τί ὑπερέχει τῆς ἀκράτου δημοκρατίας; § 400.—Τί ἔστι δυνατόν ἀντιπροσωπευθῆναι τὴν βούλησιν; § 401.—Ὅτι βάσις τοῦ συστήματος τοῦτου ἡ τοῦ ἔθνους κυριαρχία. § 402.—Εἰ δεῖ ἐκπροσωπεῖσθαι καὶ τὰς μειονοψηφίας; § § 408 καὶ 427—428.—Πόθεν ἡ τοῦτου ἀνάγκη; § 425.—Ὅποῖον τὸ ἐκ τοῦτου διὰ τὸ ἔθνος συμφέρον; § 426 καὶ 668.

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ. Βλ. τὰς ἐν Πείρᾳ καὶ τῷ Παραρτήμ. τούτῳ λ. Δῆμοι¹.—Παράστασις ἐπὶ δικαστηρίου².—Ἵπουργεῖον Οἰκονομικῶν (ὡς πρὸς τὸ δημόσιον)³.—Γυνή. Πτώχευσις κτλ.

Βλ. τὰς αὐτὰς λ. ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ.

ΑΝΙΣΧΥΡΟΝ ΔΙΑΘΗΚΗΣ. Βλ. τὴν ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. Διαθήκη.

ΑΝΤΙΦΩΝΗΣΙΣ. (constitutum). Βλ. σ. 14 καὶ 541 Καλ. γ' ἐκδ. 2. ἰδίου χρέους ἢ ἀλλοτρίου. (αὐτ. σ. 542)⁴.

Βλ. τὴν ἐν Πείρᾳ καὶ τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. ἐγγύησις.

ΑΝΤΙΧΡΗΣΙΣ.⁵

§ 1. Ὁ νόμος τῆς 18 Σεπτ. 1836 κατήγγησε τὸ τῆς ἀντιχρήσεως προνόμιον· ἐξ αὐτοῦ δὲ ἔπεται ὅτι ἡ ἔκφρασις τῆς διατάξεως εἶναι γενικὴ, ἐκφραζομένη εἴτε ἐπὶ κινήτων, εἴτε ἐπὶ ἀκινήτων. Ἐπὶ μὲν κινήτων, ἅμα ὑπάρχουν τὰ προσόντα ἐνεχύρου, μέλλουν νὰ ἐφαρμοσθοῦν αἱ περὶ αὐτοῦ κανόνες. Ἐπὶ ἀκινήτων ὅμως οὐδέποτε δύνανται νὰ συμπέσουν τὰ προσόντα ἀντιχρήσεως καὶ ὑποθήκης, καθ' ὅσον ἐκεῖνη ἀπλῶς συνιστᾶται διὰ παραδόσεως τοῦ ἀκινήτου ἐπὶ σκοπῷ νὰ λαμβάνωνται αἱ πρόσοδοι αὐτοῦ παρὰ τοῦ δανειστοῦ πρὸς ἀσφάλειαν καὶ ἐξό-

(1) Πείρας σ. 579 ἐπ.

(2) Πείρας σ. 3017 ἐπ.

(3) Πείρας σ. 4806 λ. ἀντιπρόσωπος.

(4) Βλ. Πείρας σ. 273 ἐπ. Πρβ. Παπ. ἐνοχ. β' § 412—419 ἐκδ. 2.

(5) Καλ. β' § 343 ἐκδ. 2.—Μακ. § 315 ἐκδ. 2.—Ἐφφτέρου § 71.—Εὐρετ. ἡμέτ. λ. ἀντίχρησις.

Πρβλ. Α. Π. 142 (τοῦ 59). 67 (τοῦ 66) μὴ λυούσας νομικὸν τι ζήτημα.

φλησιν τοῦ χρέους. Διὰ τοιοῦτου συμβολαίου ὁ δανειστὴς μετὰ τὴν μνησθεῖσαν διάταξιν οὐδὲν ἀποκτᾷ πραγματικὸν δικαίωμα οὔτε ἐπ' αὐτῶν τῶν καρπῶν προτιμᾶται, ἐνόσω ἀποτελοῦν μέρος τοῦ κτήματος. Τοῦτο καταφαίνεται ἐν περιπτώσει κατασχέσεως ἀσυγκομίστων καρπῶν ἀκινήτου κατεχομένου παρὰ τοῦ χρήστου, ὅστις οὐδόλως προτιμᾶται ἐπὶ τῶν καρπῶν ὡς τοιοῦτος, πλὴν ἂν κατέβαλε παραγωγικὰς δαπάνας. Κατὰ τὴν ἡμετέραν πολ. Δικον. ἄρθρ. 941. 944 ὁρίζουσιν τὰ ἐπὶ τῆς κατατάξεως προνόμια, ὁ χρήστης δὲν εἶναι ἐπικρατέστερος οἰουδὴποτε ἐγγειρογράφου δανειστοῦ¹.

§ 2. Οὐδεὶς νόμος ἀπαγορεύει τὴν ὑπὸ τοῦ δανειστοῦ ἀναγκαστικὴν ἐκποίησην τοῦ ὑπὸ ἀντίχρησιν δοθέντος κτήματος, καὶ μάλιστα ἐὰν παρεχωρήθη καὶ ὑποθήκη εἰς τὸν δανειστήν. (Α. Π. 499 τοῦ 52).

§ 3. Ὁ ἔχων κτῆμά τι εἰς ἀντίχρησιν λόγῳ δανείου, ἐπὶ πολλὰ δ' ἔτη τὸ ἐτήσιον, τοὺς τόκους ὑπερβαῖνον, πρὸς ἐξόφλησιν τοῦ δανείου, εἰσόδημα λαμβάνων, τίνι τρόπῳ πρέπει νὰ κάμῃ τὸν καταλογισμόν; Βλ. Ἀρείου Πάγου 30 τοῦ 1869 ἐν Πείρᾳ σελ. 3205.

§ 4. Δάνειον ἐπὶ συμφωνίᾳ νὰ νέμῃται ὁ δανειστὴς τὴν οἰκίαν τοῦ ὀφειλέτου ἐπὶ ὠρισμένον χρόνον.—Ἡ 106 τοῦ 1869 φέρει· «Ἐπειδὴ ἐκ τοῦ συμβολαίου ἐξάγεται, ὅτι τὸ δάνειον ὅπερ συμφωνήθη μεταξὺ τῶν παρὰ τῶν διαδίκων κληρονομηθέντων (δανειστοῦ καὶ ὀφειλέτου) ἐδόθη ἐπὶ συμφωνίᾳ νὰ πληρωθῇ μετὰ δύο ἔτη καὶ ἐντὸς αὐτῶν νὰ νέμῃται ὁ δανειστὴς τὴν ἐπίδικον οἰκίαν τοῦ ὀφειλέτου, ἀντὶ τῶν τόκων, κατοικῶν ἐν αὐτῇ· τοιαύτης δὲ οὔσης τῆς συμφωνίας, ὁ δανειστὴς ἠδύνατο κατὰ νόμον Βασιλ. (23. 3.) 62 καὶ 25 (3. 8), ἐντὸς τῆς διετίας καὶ μετ' αὐτὴν μέχρι τῆς ἐξοφλήσεως τοῦ χρέους νὰ κατοικῇ ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐπὶ μισθώματι ἴσῳ τῷ ὀφειλομένῳ τόκῳ· ἐνοικιάσας δ' αὐτὴν εἰς ἄλλον ἐπὶ ἀνωτέρῳ ἐνοικίῳ, ὥφειλε τὸ πλεονάζον τοῦ ἐνοικίου εἰς ἐξόφλησιν τοῦ κεφαλαίου νὰ λογίζεται· ὡς συμφωνημένος δὲ τόκος, ἐνόσω μὲν ὁ νόμος ὥριζεν αὐτὸν, ἔθεωρεῖται, ὁ νόμιμος, σήμερον δὲ ὁ τῆς συνθηθείας, ὅστις, κατὰ τε τὰς διαξαχθεῖσας περὶ αὐτοῦ ἀποδείξεις καὶ ἐν Αἰγείῳ, ὡς καὶ πανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος, ὁ δώδεκα τοῖς ἑκατὸν ἐστίν, ὅπου, ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἄλλος τόκος δὲν συμφωνήθη μεταξὺ τῶν συμβαλλομένων». (Ἀπ. πολ. Α. Πάγ. 106 τοῦ 1869).

(1) Καλ. ε. § 343.

§ 5. Ὁ πιστωτής, εἰς ὃν παρεχωρήθησαν καὶ προσδιορίσθησαν οἱ καρποὶ τοῦ ἐνυποθήκου κτήματος πρὸς πληρωμὴν τοῦ δανείου του, ἀποκτᾷ πραγματικὸν δικαίωμα καὶ προτιμᾶται ἄλλου, ὅστις, δυνάμει μεταγενεστέρου συμβολαίου, ἔλαβε πρὸ ἐκείνου τὴν πραγματικὴν κατοχὴν τῶν καρπῶν καλῇ τῇ πίστει, οὐχί. (Α. Π. πολ. 260 τοῦ 1876, φέρουσα· «Ἐπειδὴ ὁ Νόμος ἐν ἄρθροις 2021 τοῦ Ἰονίου ἄστυκος Κώδικος ἐν τῇ εἰς τοῦτο προσθήκῃ διὰ τῆς Νά πράξεως τοῦ κοινοβουλίου ἐπέτρεψεν εἰς τὸν πιστωτὴν παραχώρησιν καὶ προσδιορισμὸν τῶν καρπῶν ἥτοι μελλόντων τοῦ ἤδη ὑποθηκευμένου εἰς αὐτὸν ἀκινήτου πρὸς πληρωμὴν τῶν τόκων καὶ πρὸς ἐξόφλησιν τοῦ κεφαλαίου ἐφ' ὅσον διὰ τῆς ἐν τῷ διὰ τοῦ ἄρθρου 1021 (ὅπως εἶχε πρὶν τῆς προσηθείας διὰ τῆς ῥηθείσης πράξεως τοῦ κοινοβουλίου) καταργεῖται ἡ ἀντίχρησις, ἥτις παρέχει τῷ πιστωτῇ τὴν ἐπὶ τῶν καρπῶν κυριότητα, ὥς ἐκ τῆς εἰς αὐτὸν παραχώρησεως τῆς νομῆς τοῦ ἀκινήτου μέχρι ἐξοφλήσεως τοῦ χρέους του· ἐν δὲ τῇ μνησθείσῃ προσθήκῃ εἰς τὸ ἄρθρον 1021 λέγεται ὅτι ὁ τοῦ κτήματος κύριος δὲν στερεῖται τῆς διακατοχῆς καὶ τῆς διαχειρίσεως τοῦ ἀκινήτου, καίτοι παραχωρῶν καὶ προσδιορίζων εἰς τὸν πιστωτὴν τοὺς μέλλοντας αὐτοῦ καρπούς· ἐπομένως ὅτι αὐτῶν κύριος ἐστίν, ἐκκοπέντων· ὅτι δὲ δύναται νὰ καταδιωχθῇ ἐπὶ ἀπάτῃ ἐν περιπτώσει μὴ ἐκπληρώσεως τῆς ὑποχρεώσεώς του ἀναντιρρήτως πρὸς παράδοσιν τῶν εἰς τὸν πιστωτὴν παραχωρηθέντων καὶ προσδιορισθέντων καρπῶν· ἀναγκαιῶς ἔπεται ἐκ τῶν διατάξεων αὐτῶν τούτων καὶ ἐκ τῶν λέξεων «παραχωρεῖν καὶ προσδιορίζειν» τῶν ὁποίων πολλαχοῦ τοῦ Ἰονίου Νόμου γίνεσθαι χρῆσις ἐπὶ συστάσεως συναλλάγματος περὶ μεταβιβάσεως ἀκινήτου ἢ κινητοῦ· ὅτι, κατὰ τὴν μνησθεῖσαν προσθήκην, δὲν ἀποκτᾷ ὁ πιστωτής πραγματικὸν δικαίωμα ἐπὶ τῶν εἰς αὐτὸν παραχωρηθέντων ἢ προσδιορισθέντων καρπῶν τοῦ ἐνυποθήκου κτήματος, ἀλλὰ προσωπικὸν συνάλλαγμα συνιστᾶται πρὸς παράδοσιν αὐτῶν ἐκκοπέντων μέχρι τῆς παραδόσεως, κυρίου αὐτῶν μένοντος τοῦ κυρίου τοῦ κτήματος· ἢ μετ' ἄλλου δὲ συμφωνία περὶ παραχώρησεως, ἐὰν προστεθῇ ταύτῃ ἡ παράδοσις τῶν καρπῶν ἢ ὅπως δῆπότε κατοχὴ αὐτῶν παρ' αὐτοῦ συνεπέχῃ τοῦ μετ' αὐτοῦ συναλλάγματος τοῦ κυρίου, ἔστω καὶ μεταγενεστέρας τοῦ συναλλάγματος παραχώρησεως καὶ προσδιορισμοῦ τῶν καρπῶν εἰς τὸν πιστωτὴν, ἀλλὰ μὴ εἰσέτι εἰς τὴν κατοχὴν τῶν ἐκκοπέντων καρπῶν περιελθόντος, ἐπιφέρει ὥστε νὰ προτιμᾶται εἰς τὴν κυριότητα ἐπὶ τῶν καρπῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 1055 τοῦ

ἰονίου ἀστυκοῦ κώδικος ἐκεῖνος ὅστις, συνεπεία καὶ τοι μεταγενεστέρου συναλλάγματος, ἔλαβε καλῇ τῇ πίστει πρῶτος τὴν διακατοχὴν αὐτῶν.

Ἐπειδὴ τὸ δικάσαν Ἐφετεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του παρεδέχθη ὡς ἀποκτῶντα πραγματικὸν δικαίωμα κατὰ τὸ ἄρθρον 1021 τὸν πιστωτὴν, εἰς ὃν παρεχωρήθησαν καὶ προσδιωρίσθησαν οἱ καρποὶ τοῦ ἐνυποθήκου κτήματος πρὸς ἐξόφλησιν τοῦ χρέους τοῦ κεφαλαίου του ἐκ τῶν καρπῶν, καὶ τούτου ἕνεκα προτιμώμενον εἰς τὴν κυριότητα αὐτῶν παντὸς ἄλλου, ὅστις συνεπεία μεταγενεστέρου συναλλάγματος ἔλαβε πρὸ αὐτοῦ τὴν πραγματικὴν κατοχὴν τῶν καρπῶν καλῇ τῇ πίστει, καὶ τούτου ἕνεκα ἀπορρίψαν τὴν ἀνακοπὴν τοῦ νῦν ἀναιρεσεῖοντος (ὡς καταλαβόντος συνεπεία μεταγενεστέρου συναλλάγματος τοὺς περὶ ὧν ὁ λόγος καρποὺς) κατὰ τῆς κατασχέσεως τῶν καρπῶν τούτων ἀπὸ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, κακῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐφῆρμωσε τὸ ἄρθρ. 1021 μετὰ τῆς εἰς τοῦτο προσθήκης διὰ πράξεως τοῦ ἡ. Κοινοβουλίου ὅπερ δίδωσι χώραν εἰς ἀναίρεσιν τῆς ἀποφάσεώς του κατὰ τὸ ἐδ. 7 τοῦ ἄρθρου 807 τῆς πολιτικῆς Δικονομίας». (Α. Π. πολ. 260 τοῦ 76).

ΑΝΩΜΑΛΟΣ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ. Βλέπε σελ. 268 Καλλιγ. γ' ἐκδ. 2.—Βλ. ἔτι τὴν λ. παρακαταθήκη ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ.

ΑΝΩΝΥΜΟΙ ΜΕΤΟΧΑΙ. Βλ. Καλ. γ' ἐκδ. 2 σ. 644.—Παπ. ἐνοχ. δίκαιον α' σ. 123 ἐκδ. 2.—Πείρας σελ. 4176 ἐπ.

ΑΝΩΝΥΜΟΝ¹ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ.

§ 1. Βλ. σ. 175 Καλ. γ' ἐκδ. 2.—Βλ. ἔτι τὴν λ. ἀνώνυμα συναλλάγματα ἐν σ. 1176 τῆς Πείρας.—Ἐπὶ σ. 2433 (§ 176).

§ 2. Ἡ μεσιτεία ἀποδεικνύεται διὰ μαρτύρων; Βλέπ. ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. μάρτυρες. (Ἀρείου Πάγου 75 καὶ 138 τοῦ 1873).

§ 3. Βλ. Α. Π. 62 τοῦ 1871 ἐν λ. μεσιτεία τοῦ Περαρτ. τούτου, ὡς καὶ τὴν Α. Π. 169 τοῦ 1872 ἐν σ. 3323 Πείρας.

Βλ. ἐν τῷ Παραρτήμ. τούτῳ τὴν λέξ. ἐνοχαί.

§ 4. Εἰς Παπ. περὶ ἐνοχῶν (τ. 2 σ. 256 ἐπ. ἐκδ. 2) εὐρίσκετε ἀνάπτουζιν περὶ τῶν ἐπομένων.

α) Συμπλήρωσις τῆς Ῥωμαϊκῆς θεωρίας τῶν ἀνωνύμων συναλλαγμάτων. (Παπ. περὶ ἐνοχ. ἐκδ. 2 § 226).

β) Δόγμα καθ' ὃ ἡ ὑπὸ τοῦ ἐτέρου τῶν συμβαλλομένων ἐκ-

(1) Πολλὰ προτύπα; Πείρας σ. 4186 σημ. 56.

τέλεσις τῆς παροχῆς, ἣν ἀνέλαβε, μετέτρεπε πᾶσαν ἀμφοτεροβαρῆ σύμβασιν μὴ ἀποτελοῦσαν ἐπώνυμον συνάλλαγμα, εἰς ἀγωγίμον συνάλλαγμα (αὐτ. § 226). Τέσσαρες τάξεις τῆς ἀγωγίμου ταύτης ἐνοχῆς. (αὐτ. § 227).

γ) Ἀποφάνσεις τοῦ Παύλου περὶ τῶν συναλλαγμάτων, ποιῶ ἵνα λάβω, καὶ ποιῶ ἵνα ποιήσῃς. Ἐπεκράτησεν ἡ δόξα τοῦ Παπιανοῦ, τοῦ Οὐλπιανοῦ καὶ τοῦ Γαίτου. (αὐτ. § 228).

δ) Ἀγωγαὶ ἐκ τῶν ἀνωνύμων συναλλαγμάτων· ἀγωγή τῶν προγεγραμμένων συμφώνων, ἥ ἐκ τοῦ ἀποτελέσματος. Σκοπὸς αὐτῆς. (αὐτ. § 229).

ε) Ἀπαίτησις τῶν ἐξ αἰτίας δοθέντων. Εἶναι ἀρχαιοτέρα τῆς προηγουμένης. Ἀπαντᾶται μόνον ἐπὶ τῶν ἀνωνύμων συναλλαγμάτων; τί σκοπεῖ; (αὐτ. § 230).

ς) Διὰ τί δὲν κατηργήθη, εἰσαχθείσης τῆς τῶν προγεγραμμένων συμφώνων ἀγωγῆς; Ὁ ἐκπληρώσας τὴν σύμβασιν ἢ ἐξεβίαζε τὴν ὑπὸ τοῦ ἐτέρου ἐκτέλεσιν τῆς συμβάσεως, ἢ ἀνεκάλει τὴν ἰδίαν παροχὴν λύων τὴν σύμβασιν. Σπουδαία κατὰ τοῦτο διαφορὰ μεταξὺ τῶν προκειμένων καὶ τῶν λοιπῶν ἀγωγίμων συμβάσεων. (αὐτ. § 231).

ζ) Πότε ἐνεργεῖ ἡ ἀνάκλησις τῆς παροχῆς; (αὐτ. § 232).

η) Ἡ ἀπαίτησις τῶν ἐξ αἰτίας δοθέντων τίκεται ἐκ τούτου, ὅτι ὁ ἕτερος συμβαλλόμενος ἠθέτησε τὰ συντεθειμένα, καὶ ἐκ τῆς ἀπλῆς τοῦ ἐκπληρώσαντος αὐτὰ μεταμελείας. Τὸ τῆς μεταμελείας δικαίωμα ἀμφισβητεῖται. Ἀντίκρουσις τῆς δόξης ταύτης. (αὐτ. § 233).

θ) Τὸ δόγμα τοῦ Ῥωμαϊκοῦ καὶ τοῦ βυζαντινοῦ νόμου περὶ τῆς φύσεως τῶν ἀνωνύμων συναλλαγμάτων, περὶ τῶν ἐξ αὐτῶν ἀγωγῶν καὶ ἰδίως περὶ τοῦ τῆς μεταμελείας δικαιώματος ἀργεῖ τὴν σήμερον. Διὰ τί; (αὐτ. § 334).

ΑΝΩΤΑΤΟΝ Κερκύρας Δικαστήριον Βλ. Α. Π. 173 τοῦ 1873 ἐν λ. Παραγραφῇ (τοῦ Παραρτ. τούτου).

ΑΝΩΤΕΡΑ ΒΙΑ. Βλ. τὰς ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Βία· νάυλωσις· ἔτι Πείρας σ. 4811 (λ. θεομηνία).

ΑΕΙΑ. Ἴδε τὰς ἐν τῷ Παραρτῇμ. τούτῳ λέξεις ἀποτίμησις καὶ εὐθύνῃ— ἴδε ἔτι τὴν λ. αὐτὴν ἐν Πείρᾳ σ. 275.

ΑΕΙΑ μεταλλικὴ, ὀνομαστικὴ, κυκλοφορίας, τοῦ πράγματος ἀληθούς (vera rei aestimatio)· ἀπὸ διαθέσεως (pretium affectuosis)· ἴδε σελ. 87. 590. 600. 592 Καλ γ' ἐκδ. 2.— Πρβλ. τὰ ἐν σ. 2567—2575 τῆς Πείρας.

ΑΟΡΙΣΤΙΑ¹. Βλ. Πείρας σ. 275 λ. ἀοριστία.

§ 1. Ἡ ἀοριστία πότε προτείνεται; ἴδ. σ. 1201 (§ 53) Πείρας. — Βλ. ἔτι σημ. 26 σ. 67 Πείρας. — Ἡ ἀοριστία τῆς προκλήσεως πρὸς ἀγωγὴν ἕνεκα μὴ περιγραφῆς τοῦ ἀντικειμένου δὲν προτείνεται κατ' ἔφεσιν (160. 202 πολ.) (Α. Π. πολ. 76 τοῦ 75). Ἡ τῶν προτάσεων ὅμως ἀοριστία ἐξετάζεται καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος. (Α. Π. 146 τοῦ 75 φέρουσα· «Ἐπειδὴ, ἀφοῦ τὸ δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἐν τῇ ἀνεξελέγκτῳ ὑπὸ τοῦ Α. Πάγ. κρίσει του, ἐθεώρησε τὴν προταθεῖσαν ἐνώπιόν του ὑπὸ τῆς νῦν ἀναιρεσειούσης ἀντένστασιν περὶ διακοπῆς τῆς κατὰ τῆς ἀγωγῆς ἀντιταχθείσης ὑπὸ τοῦ Δημοσίου ἐνστάσεως τῆς παραγραφῆς τοῦ λογικτικοῦ Νόμου, ὡς ἀόριστον, καθ' ὅσον καὶ ἐν τῇ τετάρτῃ αἰτιολογία τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του τὸ εἰρημένον Δικαστήριον σκέπτεται, ἀορίστως καὶ γενικῶς ἡ ἀντενισταμένη ἐνάγουσα ἰσχυρίσθη ὅτι ἡ προταθεῖσα παραγραφὴ δὲν χωρεῖ ἕνεκα τῆς ἀνηλικιότητος τῶν τέκνων της, χωρὶς νὰ ὀρίσῃ, ὡς ἔδει, τὴν ἐποχὴν τοῦ θανάτου τοῦ συζύγου της, ἵνα ἐντεῦθεν κρίνῃ τὸ δικαστήριον, ἂν ἡ παραγραφὴ συνεπληρώθῃ, ἢ οὐ, πρὸ τοῦ θανάτου ἐκείνου, διότι μόνον ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ περιπτώσει ἡ ἀνηλικιότης τῶν ὑπαισελθόντων εἰς τὰ δικαίωματα αὐτοῦ τέκνων του ἡδύνατο νὰ ἔχῃ ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ ἐπιμάχου ζητήματος τῆς ἀναστολῆς τῆς παραγραφῆς, ὁρῶς ἀπέρριψε τὴν προεκτεθεῖσαν τῆς ἀναιρεσειούσης ἀντένστασιν χωρὶς νὰ διατάξῃ ἀποδείξιν τινα περὶ αὐτῆς· διότι ἐπὶ ἀορίστου προτάσεως μῆτε νὰ κρίνῃ ὁ Δικαστὴς δύναται, μὴδὲ νὰ διατάξῃ τὰς δεούσας ἀποδείξεις, αἵτινες λογικῶς καὶ κατὰ Νόμον (ἄρθ. 244. Πολ. Δικονομίας) μόνον ἐπὶ τῶν οὐσιώδη ἐχόντων ἐπιρροὴν εἰς τὴν ὑπόθεσιν πραγματικῶν ἰσχυρισμῶν τῶν διαδίκων πρέπει νὰ περιστρέφονται· ἐπομένως τὸ Δικαστήριον, δυνάμενον κατὰ νόμον αὐτεπαγγέλτως νὰ κανονίξῃ τὰ τῶν ἀποδείξεων (ἄρθ. 172 καὶ 250 πολιτικῆς Δικονομίας), δύναται κατὰ συνέπειαν καὶ αὐτεπαγγέλτως νὰ κρίνῃ καὶ περὶ τῆς ἀοριστίας τῶν ὑποβαλλομένων αὐτῶ ὑπὸ τῶν διαδίκων προτάσεων, διότι ἡ ἀόριστος πρότασις εἶναι δικαστικῆς ἐκτιμήσεως ἀνεπίδεκτος· τούτων οὕτως ἐχόντων, καὶ ἐὰν ὑποτεθῇ ὁρῇ ἡ ὑποσηριζομένη ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου Δημοσίου δόξα ὅτι ἡ τοῦ λογιστικοῦ Νόμου παραγραφὴ χωρεῖ καὶ κατὰ τῶν ἀνηλικίων, δὲν ἔχει ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ προ-

(1) Βλ. Α. Π. Π. 216 τοῦ 68· ἡ ἀοριστία τῆς ἀγωγῆς ἀναπληροῦται; Πείρας σ. 67 ἐν ἀρχῇ.

κειμένου. Ὅθεν οἱ σχετικοὶ λόγοι ἀναιρέσεως δὲν εἶναι βάσιμοι».

— Οὕτω καὶ ἡ 129 τοῦ 1875 φέρουσα· «Ἐπειδὴ οὐδεμίαν τοῦ Νόμου διάταξιν παρεβίασε τὸ ἐφετεῖον ἀπορρίψαν αὐτεπαγγέλτως τὴν περὶ δόλου πρότασιν τοῦ ἀναιρεσειόντος, ἀφοῦ εὔρεν αὐτὴν ἐν τῇ κρίσει αὐτοῦ ἀόριστον, διότι τὰ δικαστήρια δύνανται καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος ν' ἀπορρίπτωσι τοὺς ἀνεπιδέκτους δικαστικῆς ἐκτιμήσεως ἰσχυρισμοὺς τοῦ διαδίκου, περὶ ὧν ὡς ἐκ τῆς ἀοριστίας τῶν δὲν δύναται νὰ ταχθῇ ἡ δέουσα ἀπόδειξις. Ὡστε ἀνυπότατος ὁ τὸ ἐναντίον ὑποσηρίζων λόγος ἀναιρέσεως».

§ 2. Ἡ διάταξις ἐπὶ τῆς ἐνστάσεως περὶ ἀοριστίας τῆς ἀνακοπῆς κοινότητός τινος διαφεύγει τὸν ἔλεγχον τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὡς ἀναγομένη εἰς τὴν ἐκτίμησιν πραγμάτων (Α. Π. πολ. 228 τοῦ 1873). ὑπὸ τὸ αὐτὸ πνεῦμα¹ 105 τοῦ 50. 208 τοῦ 58. 296 τοῦ 61. 228 τοῦ 73. 67, 148, 167 τοῦ 74. 274, 321 τοῦ 1874.—Ἰδε τὴν ἐπ. §.

§ 3. Ἡ αὐτὴ ἀρχὴ καθιεροῦται καὶ ἐν τοῖς ἐπ. ἐδ. α—ζ.

α) Εἰς τὸ τῆς οὐσίας δικαστήριον ἀνήκει νὰ κρίνῃ ἂν ἡ ἀγωγή ᾖναι ἀόριστος, ὡς μὴ ὀρίζουσα π. χ. κατ' εἶδος καὶ κατὰ χρόνον τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐνάγοντος. (Α. Π. πολ. 181 τοῦ 71).

β) Ὁ διατεινόμενος ὅτι ἐκ τῆς κατασχέσεως τοῦ ἐναγομένου ἐζημιώθη, προσβληθείσης τῆς ἐμπορικῆς αὐτοῦ πίστεως, πρέπει νὰ ὀρίξῃ τὰ γεγονότα, ἐξ ὧν ἐπήγασεν ἡ ζημία· οἷον τίνων ἐπὶ πίστῳσει συναλλαγμάτων ἡ ἐκπλήρωσις διεκωλύθη κτλ. ἀόριστου δὲ χαρακτηρηθείσης ὑπὸ τῆς δικαστηρίου τῆς οὐσίας τῆς ἀγωγῆς, ὁ Α. Π. δὲν ἐπεμβαίνει. (Α. Π. 259 τοῦ 1871).

γ) Ἡ περὶ ἀοριστίας κρίσις τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας δὲν ὑπόκειται εἰς τὸν ἔλεγχον τοῦ Ἀρ. Πάγου. (Α. Π. 167 τοῦ 74).

δ) Τὸ τοῦ δημοσίου παράπονον ὅτι οὐκ ὀρθῶς τὸ ἐφετεῖον ἐθεώρησεν ὡς ἀόριστον τὴν δήλωσιν τοῦ δημοσίου διαφεύγει τὸν ἔλεγχον τοῦ Ἀρ. Πάγου, προκειμένου περὶ πραγματικῆς ἐκτιμήσεως, ἐκ τῆς ὁποίας δὲν παρεβιάσθη κανὼν τις τοῦ δικαίου. (Α. Π. πολ. 321 τοῦ 1874).

ε) Ὁ Ἀρ. Πάγος δὲν ἐπεμβαίνει ἂν καλῶς, ἢ οὐ, αἵτησίς τις ἐθεωρήθη ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας ὡς ἀόριστος. (Α. Π. πολ. 313 τοῦ 1875).

ς) Εἰς τὸ δικαστήριον τῆς οὐσίας ἀπόκειται νὰ κρίνῃ ἐὰν

(1) Ἡ ἐκτίμησις ἂν ἰσχυρισμὸς τις ᾖναι ἀόριστος ἀνήκει εἰς τὸ τῆς οὐσίας δικαστήριον, ὃ καὶ αὐτεπαγγέλτως δύναται ν' ἀπορρίψῃ ἰσχυρισμὸν τινα ὡς ἀόριστον. (Α. Π. 82 τοῦ 68).

ἀγωγή τις (παρὰ τὰ ἄρθρα 137 καὶ 533 τῆς πολ. δικ.) ἦναι ἀόριστος, ὡς καὶ ἐὰν ὁ εἰδικώτερος διὰ τῶν προτάσεων προσδιορισμὸς ἐξαλείφῃ τὴν ἀοριστίαν αὐτήν. (Ἀρ. Πάγ. πολ. 219 τοῦ 1876).

ζ) Τὸ περὶ ἀοριστίας τῆς ἀγωγῆς εἶναι ζήτημα πραγματικόν, διαφεύγον τὸν ἔλεγχον τοῦ Ἀρείου Πάγου· τὴν ἔλλειψιν δὲ ταύτην τοῦ οὐσιώδους νομίμου τῆς ἀγωγῆς προσόντος (533 πολ.) δύναται καὶ αὐτεπαγγέλτως νὰ ἐξετάσῃ ὁ δικαστής. (Α. Π. 263 τοῦ 1876, ἥς ἡ 5 καὶ 6 σκ. φέρουσιν· «Ἐπειδὴ ἡ ἀοριστία τῆς ἀγωγῆς, ὡς ζήτημα ὅλως πραγματικόν, ὑπάγεται εἰς τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ τῆς οὐσίας, ἣν δὲν ἔχει ἀρμοδιότητα νὰ ἐξελέγξῃ ὁ Ἀρειος Πάγος· τὴν ἔλλειψιν δὲ ταύτην τοῦ οὐσιώδους καὶ νομίμου τῆς ἀγωγῆς προσόντος (ἄρθρ. 533 πολ. δικ.) δύναται καὶ αὐτεπαγγέλτως νὰ προτείνῃ ὁ δικαστής ἀφοῦ ἡ πλημμέλεια αὕτη τῆς ἀσκήσεως τοῦ ἐνάγοντος παρακωλύει τὸ ἔργον αὐτοῦ τοῦ νὰ ἀποφανθῇ ἐν ἐπιγνώσει καὶ μετὰ τὴν δέουσαν τῆς ὑποθέσεως ἀνάκρισιν ὠρισμένως καὶ ἀκριβῶς ἐπὶ τῆς ὑποβαλλομένης αὐτῷ διαφορᾶς. Προδήλως δὲ ἡ ἀόριστος ἀγωγή εἶναι ἄκυρος, καὶ ἐπομένως ἀπαράδεκτος, δι' ἔλλειψιν οὐσιώδους νομίμου στοιχείου. Ἀρα οἱ ἀναιρέσεως λόγοι, ὅτι τὸ δικάσαν ἐφετεῖον αὐτεπαγγέλτως ἀνεπλήρωσεν ἔνστασιν ἀκυρότητος μὴ προταθεῖσαν, καὶ ὅτι ἔπλασεν ἀκυρότητα μὴ ὑπάρχουσαν ἐν τῷ νόμῳ, συγχύσαν δὴθεν τὴν ἀοριστίαν μὲ τὴν ἀκυρότητα, στεροῦνται βάσεως νομίμου.

Ἐπειδὴ τὸ δικάσαν ἐφετεῖον ἐθεώρησεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου, κατὰ τὴν ἀνεξέλεγκτον ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου κρίσιν του, ὡς ὅλως ἀόριστον καὶ ἀνεπίδεκτον δικαστικῆς ἐκτιμήσεως τὸ μέρος τῆς ἀγωγῆς τὸ ὁρῶν εἰς τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ διαφέροντος διὰ τὴν ἐν τῷ τοιχοκολλήτῳ γραμματίῳ τοῦ πλειστηριασμοῦ μὴ ὀρθὴν περιγραφὴν τῆς ἐν αὐτῷ ἀναφερομένης διορόφου οἰκίας. Διὰ τῆς ἐκτιμήσεως δὲ ταύτης τοῦ ἐγγράφου τῆς ἀγωγῆς τὸ ἐφετεῖον οὐδένα κανόνα τοῦ δικαίου παρεβίασεν, ὥστε ἐκ τούτου νὰ προσέλθῃ λόγος ἀναιρέσεως κατὰ τὸ ἄρθρον 810 ἐδ. 3 τῆς πολιτικ. δικονομίας· διότι οὐδαμῶς προσκρούει εἰς νόμον τινὰ ἢ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως σχέψις, ἐφ' ἧς ὁ τῆς ἀοριστίας λόγος στηρίζεται, ὅτι «ὁ ἐνάγων ὤφειλε νὰ ὀρίσῃ κατὰ ἂ πόσον ἕκαστος τῶν ἐναγομένων εὐθύνεται εἰς τὴν ἀξιουμένην ἀποζημίωσιν ἀναλόγως τοῦ ληφθέντος ἐκ τοῦ ἐκπλειστηριασματος ποσοῦ, ἵνα τὸ δικαστήριον ἐν τῇ ἀμφισβητήσῃ ἐκ μέρους τῶν ἐναγομένων δυνηθῇ νὰ ἐξετάσῃ τὸ βάσιμον ἢ μὴ

»τῆς τοιαύτης ὑποχρεώσεως καὶ τάξῃ τὰς προσηκούσας ἀπο-
 »δείξεις». Τοῦναντίον μάλιστα ἡ σκέψις αὕτη τοῦ ἐφετείου εἶ-
 ναι σύμφωνος πρὸς τὰ ὑπὸ τοῦ προμνησθέντος ἄρθρου 533 τῆς
 πολ. δικον. περὶ τοῦ ἐγγράφου τῆς ἀγωγῆς ὠρισμένα. Ὁ δὲ νό-
 μος I § I. Π. (5. 4) καὶ N. I. B. (MB. 2) ὅν ὁ ἀναιρεσείων
 ἐπικαλεῖται ὡς παραβιασθέντα, καὶ καθ' ὃν ἐπὶ διεκδικήσεως
 ὅλης ἢ μέρους κληρονομίας ὑπ' ὅψιν λαμβάνεται τὸ δικαίωμα
 τοῦ διεκδικούντος κληρονόμου, δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ προ-
 κειμένου. Δὲν ἔχει ὑπόστασιν δὲ τὸ προτεινόμενον ὑπὸ τοῦ ἀναι-
 ρεσειόντος ἀναιτιολόγητον τῆς ἀποφάσεως τὸ πρὸς ἀντίκρουσιν
 τῆς ἀνωτέρω σκέψεως τοῦ ἐφετείου προτεινόμενον καὶ στηριζό-
 μενον εἰς τὸν λόγον, ὅτι δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὅψιν τὸ ἐφετεῖον τὸν
 ἰσχυρισμὸν αὐτοῦ, ὅτι δὲν ἐγένετο ἐπὶ τοῦ καταβληθέντος ὑπ'
 αὐτοῦ ἐκπλειστηριάσματος κατὰτάξις καὶ ἐπομένως δὲν εἶναι
 ἔτι γνωστὸν πόσον ἐκ τοῦ ἐκπλειστηριάσματος τούτου ἔλαβεν
 ἕκαστος τῶν ἐναγομένων δανειστῶν· διότι οὐ μόνον ἐκ τῶν πρὸς
 τὸ ἐφετεῖον ἐγγράφων προτάσεων τοῦ ἀναιρεσειόντος προκύπτει,
 ὅτι τοιοῦτος ἰσχυρισμὸς ῥητῶς δὲν ὑπεβλήθη, ἀλλὰ ἐκ τοῦ αἰ-
 τητικοῦ τῶν αὐτῶν προτάσεων ἐξάγεται, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων
 ἠτήσατο νὰ ὑποχρεωθῶσιν ἡ Δούκισσα καὶ ὁ Ἀθ. Πετρίζλης ν'
 ἀποδώσωσιν αὐτῷ ὅ,τι ἐκ τοῦ ἐκπλειστηριάσματος ἔλαβεν ἕκα-
 στος μέχρι συμπληρώσεως τῆς ἀποζημιώσεώς του κατὰ τὸν πί-
 νακα τῆς κατὰτάξεως. Ἡ δ' ἐν τῇ ἐνδεκάτῃ αἰτιολογίᾳ τῶν
 αὐτῶν προτάσεων τοῦ ἀναιρεσειόντος ῥῆσις, ὅτι «οὔτε ὁ πῖναξ
 συνετάχθη» ἐφ' ἧς ὁ ἀναιρεσείων φαίνεται στηρίζων τὸ ἀναιτιο-
 λόγητον, προδήλως ἀναφέρεται, ὡς ἐκ τῆς ὅλης αἰτιολογίας
 τῶν προτάσεων συνάγεται, εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς πρώτης κατα-
 σχέσεως τοῦ ἐκπλειστηριάσματος, ἀφ' ἧς ὁ ἀναιρεσείων ὁμολο-
 γουμένως ἀπέσχεν. Ὅθεν πάντες οἱ σχετικοὶ ἀναιρέσεως λόγοι
 τοῦ τε ἀναιρετηρίου καὶ τοῦ προσθέτου ἐγγράφου εἰσὶν ἀπορρί-
 πτέοι ὡς μὴ βάσιμοι».

— Ἀντιβαίνουσα ὡς πρὸς τὸ ἀνωτέρω φαίνεται ἡ 309 τοῦ 66
 φέρουσα· «Ἐπειδὴ, τῆς ὑπ' ἀριθ. 1,560 πρωτοδίκου ἀποφάσεως
 ἀπορριψάσης τὴν περὶ ἀοριστίας τῆς ἀγωγῆς ἔνστασιν τοῦ δη-
 μοσίου, ὡς ἀπαράδεκτον οὔσαν διὰ τὸ προταθῆναι αὐτὴν κατὰ
 τὴν δευτέραν συνεδρίαν, ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις τῶν ἐφε-
 τῶν μετερρῆμισεν αὐτὴν, δεχθεῖσα τὴν ἔνστασιν καὶ ἀπορρί-
 ψασα τὴν ἀγωγὴν διὰ δύο λόγους· 1) διότι ἡ εἰρημένη ἔνστα-
 σις, καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος ἐξεταστέα οὔσα, ἠδύνατο νὰ προ-
 ταθῇ καὶ κατὰ τὴν δευτέραν συνεδρίαν. 2) διότι ἡ ἀγωγή,

ἀπαιτοῦσα τὴν πραγματοποίησιν τοῦ προικοδοτικοῦ γραμματίου ἐντὸς τῶν ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ δήμου Ἀθηναίων κειμένων καλλιεργησίμων γαιῶν εἰς χωρίον Χαλάνδρι ἢ ἀλλαχοῦ, εἶναι ἀόριστος διὰ τὸν λόγον, ὅτι δὲν προσδιορίζει τὸ μέρος τῶν γαιῶν τούτων, ἐνῷ αἰτεῖται ἡ πραγματοποίησις καὶ διὰ τοῦτο δὲν δύνανται νὰ ἐξευρεθῶσιν αἱ προϋποθέσεις τῆς πραγματοποιήσεως τῶν προικοδοτικῶν γραμματίων.

Ἐπειδὴ, τῆς προκειμένης ἀγωγῆς ἀντικείμενον ἐχούσης, κατὰ τὸ βασιλ. διάταγμα, τὴν χάριν προκρίσεως τῆς δικαιοπαρόχου τοῦ ἐνάγοντος Λουΐζης Σ. Ψωμᾶ κατ' ἐκτίμησιν παραχώρησιν γῆς καλλιεργησίμου ἐκ τῶν ἐθνικῶν γαιῶν ἀξίας δραχ. 1,500, ἢ τὴν ἀξίαν ταύτην, ὁ ἐνάγων οὔτε ὤφειλεν, οὔτε ἠδύνατο νὰ ὀρίσῃ ἄλλως ἢ ὅπως τὸ διάταγμα ὀρίζει τὴν ἀπαιτήσιν τοῦ τοὔτέστιν ὅπως ὥρισεν αὐτὴν ἀπαιτήσας τὴν πραγματοποίησιν τοῦ γραμματίου ἢ τὴν ἀξίαν αὐτοῦ εἰς χρήματα· διότι, προκειμένου λόγου περὶ ἀπαιτήσεως γαιῶν ὠρισμένης διὰ τοῦ διατάγματος κατὰ τοῦτο μόνον, ὅτι καλλιεργήσιμοι διαθέσιμοι ἐθνικαὶ γαῖαι ἀξίας δραχμῶν 1,500 ἔπρεπε νὰ ᾧσιν, ἀορίστου δὲ ὅλως ὡς πρὸς τὸ μέρος τοῦ δήμου, ἐν ᾧ κεῖνται, καθόσον τὸ δημόσιον ἠδύνατο, κατὰ τὸ διάταγμα, νὰ δώσῃ ἐθνικὴν γῆν οὐ μόνον ἐκ τῶν ὑπαρχόντων ἐντὸς τοῦ δήμου Ἀθηναίων ἐθνικῶν γηπέδων, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἐκείνων, ἅτινα μετὰ τὴν ἀγωγὴν μέχρι τῆς ἐκτελέσεως τῆς ἐκδοθησομένης ἐπ' αὐτῆς ἀποφάσεως ἤθελον περιέλθει εἰς αὐτὸ, περιττὴ καὶ ἀνωφελὴς ἤθελεν εἶναι καὶ τὸ τῆς ἐκλογῆς τῶν γαιῶν δικαίωμα τοῦ δημοσίου ἤθελε περιορίσει ἡ περιγραφὴ καὶ ἀπαιτήσεις ὠρισμένων κατὰ τὴν θέσιν καὶ τὰ ὅρια ἐθνικῶν γαιῶν.

Ἐπειδὴ, ἐκτὸς τούτου, ἡ ἀκρότης τοῦ ἐγγράφου τῆς ἀγωγῆς δι' ἔλλειψιν ἀκριβοῦς περιγραφῆς τοῦ ἀντικειμένου ἀπαράδεκτος ἐστίν, ὅταν μετὰ τὴν πρώτην συνεδρίασιν, ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου, προτείνεται (ἄρθρ. 160 πολ. Δικον.)· διότι ἀνεπίδεκτος ἀμφισβήτησεως καθίσταται ἡ ἀκρίβεια τῆς περιγραφῆς τοῦ ἀντικειμένου τῆς ἀπαιτήσεως, ὅτε ὁ ἐναγόμενος κατὰ τὴν πρώτην ἐπὶ ἀκροατηρίου συνεδρίασιν ἀπαντᾷ εἰς αὐτὴν καὶ ὁμολογεῖ οὕτως, ὅτι γινώσκει περὶ τίνος ἀπαιτήσεως πρόκειται.

Ἐπειδὴ, τῆς περιγραφῆς τοῦ ἀντικειμένου τῆς διαφορᾶς (ὅπως ἐν τῇ ἀγωγῇ, καὶ κατ' αὐτὴν τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν ἐκτίθεται) θεωρουμένης κατὰ νόμον, διὰ τοὺς προεκτεθέντας λόγους, τοιαύτης, ὥστε νὰ μὴ δύναται νὰ προκύψῃ λάθος περὶ τῆς ταυτότητος τοῦ ἐπιδίκου ἀντικειμένου, τὸ ἐφστῆεν, δεχθὲν

τὴν περὶ ἀοριστίας ἔνστασιν τοῦ δημοσίου καίτοι προταθεῖσαν κατὰ τὴν δευτέραν ἐπὶ ἀκροατηρίου συνεδρίασιν μετὰ τὴν ἐν τῇ πρώτῃ συνεδριάσει γενομένην ἀπάντησιν εἰς τὴν ἀγωγὴν, παρεβίασε τὴν ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος ἀπαγορεύουσιν τοῦτο διάταξιν τοῦ ἄρθρου 160 τῆς πολιτικ. Δικον., πρὸς δὲ καὶ τὴν οὐσιώδη διάταξιν τοῦ ἄρθρου 534 αὐτῆς, ὣν ἡ παράβασις ἐπάγεται τὴν ἀναίρεσιν τῆς ἀποφάσεώς του κατὰ τὸ ἄρθρον 808 § 5 τῆς πολιτικῆς Δικονομίας». (Α. Π. πολ. 309 τοῦ 66).

§ 4. Σημειωτέον ἔτι ὅτι ὅταν τὸ δικασ. τῆς οὐσίας ἀπορρίπτῃ δι' ἀοριστίαν πρότασιν ἢ ἀγωγὴν, φέρουσιν τὰ νόμιμα στοιχεῖα, ἢ ἀποφάσις ἀναιρεῖται. (Α. Π. πολ. 251 τοῦ 1875 φέρουσα¹· «Ἐπειδὴ τὸ ἐφετεῖον ἀπορρίπτει διὰ τῆς προσβαλλομένης ὑπ' ἀριθ. 78 τοῦ ἔτους 1873 ἀποφάσεως τὰς προτάσεις τοῦ ἀναιρεσεύοντος, ὅτι τῷ ἐδωρήθησαν τὰ ἐπίδικα παραπήγματα παρὰ τῆς παγκοσμίου ἐταιρίας τῆς διώρυγος τοῦ Σουέζ καὶ τῷ ἐπωλήθη τό, ἐφ' οὗ ὠκοδόμηνται, ἔδαφος παρὰ τῆς Αἰγυπτιακῆς κυβερνήσεως, κυρίως καὶ οὐσιωδῶς, ὡς λέγει ἡ ῥηθεῖσα ἀπόφασις, ὡς ἀορίστους καὶ ἀνεπιδέκτους δικαστικῆς ἐκτιμήσεως, καθ' ὅσον ὁ ἀναιρεσεύων δὲν προσδιώρισε διὰ τῶν προτάσεων του, πότε ἔλαβε χώραν ἡ τοιαύτη δωρεὰ καὶ πώλησις, κατὰ τίνα τρόπον καὶ πῶς ἀποδεικνύονται αὗται· ἀλλ' οὕτω τὸ ἐφετεῖον ἀπήτησε παρὰ τοῦ ἀναιρεσεύοντος διὰ τὸν προσδιορισμὸν τῶν ἀνωτέρω προτάσεων αὐτοῦ στοιχεῖα, ἅτινα δὲν ἀπητοῦντο κατὰ νόμον, καθ' ὅσον ὁ τρόπος καὶ τὰ μέσα ἢ ἐγγράφα, δι' ὧν ἀποδεικνύεται ἡ πρὸς αὐτὸν δωρεὰ καὶ πώλησις τῶν ῥηθέντων παραπηγμάτων καὶ τοῦ ἐδάφους αὐτῶν, δὲν ἦτο ἀνάγκη νὰ ὀρισθῶσιν ἐκ προοιμίων παρὰ τοῦ ἀναιρεσεύοντος, δυναμένου τούτου νὰ ὑποχρεωθῇ παρὰ τοῦ δικαστηρίου ν' ἀποδείξῃ τοὺς σχετικούς ἰσχυρισμούς του διὰ τῆς προσαγωγῆς τῶν ἀπαιτουμένων ἐγγράφων ἢ ἄλλων ἀποδεικτικῶν μέσων· καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸν χρόνον, καθ' ὃν ἔλαβε χώραν ἡ δωρεὰ καὶ ἡ πώλησις τῶν ῥηθέντων παραπηγμάτων, τὸ ἐφετεῖον δὲν ἐξηγεῖ ἐν τῇ προσβαλλομένῃ ἀποφάσει τὸν νόμιμον λόγον, δι' ὃν εἶχεν ἐπιρροὴν εἰς τὴν λύσιν τῆς προκειμένης διαφορᾶς ὁ προσδιορισμὸς τοῦ χρόνου καθ' ὃν ἔλαβον χώραν αἱ νομικαὶ αὗται πράξεις· ὥστε ἄνευ

(1) Πρβλ. τὴν ἐν τῷ Παραρτήμ. τούτῳ λ. εἰκονικότης. — Καὶ ἐν ἄλλῃ τινὶ περιπτώσει ὁ Α. Π. ἔκρινεν ἂν ἡ περὶ τῆς ταυτότητος τῶν βιβλίων πρότασις ἦτον ἀόριστος. (Ἀρείου Πάγου 220 τοῦ 1848), περὶ ἧς ἐν λ. παραμύρφοις τῆς Πείρας).

νομίμου λόγου ἀπήτησε τὸ ἐφετεῖον καὶ τὸν προσδιορισμὸν τοῦ στοιχείου τούτου τοῦ χρόνου πρὸς δικαστικὴν ἐκτίμησιν τῶν ἀνωτέρω προτάσεων τοῦ ἀναιρεσεύοντος, ἐνῷ ὁ ῥητὸς ἰσχυρισμὸς αὐτοῦ, ὅτι τῷ ἐδωρήθησαν ἢ τῷ ἐπωλήθησαν τὰ ῥηθέντα παραπλήγματα περιλαμβάνει τὴν προσήκουσαν ἔννοιαν, ὥστε νὰ δύναται νὰ διαταχθῇ ἡ δέουσα ἀπόδειξις αὐτοῦ.

Ἐπειδὴ οὕτως ἀποφηνάμενον τὸ ἐφετεῖον ἐπλάσεν ἔνστασιν ἀπαρადέκτου τῶν ῥηθεισῶν προτάσεων τοῦ ἀναιρεσεύοντος, μὴ προβλεπομένην ἀπὸ τὸν νόμον, καὶ παρεβίασε τὰς περὶ ἐνστάσεων οὐσιώδεις διατάξεις τῆς πολ. Δικονομίας.

§ 5. Ἀόριστος πρότασις πότε ὑπάρχει ὡς πρὸς τὴν ἀναγνώρισιν τῆς ὑπογραφῆς; (Βλ. Α. Π. 37 καὶ 67 τοῦ 1870 ἐν σελ. 4501 Πείρας).

§ 6. Ἀοριστία τῆς περὶ εἰκονικότητος καὶ συμπαιγνίας προτάσεως. Βλ. τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. *εἰκονικότης*¹.

§ 7. Περὶ ἀοριστίας τῶν ἀπαιτήσεων ἴδε καὶ τὴν Ἀρ. Πάγ. 190 τοῦ 75 καὶ 129 τοῦ 75 φέρουσιν· «Ἐπειδὴ τὸ ἐφετεῖον ἐκτιμήσαν ἐν τῇ κυριαρχικῇ αὐτοῦ ἐξουσίᾳ τὴν περὶ δόλου πρότασιν τοῦ ἀναιρεσεύοντος ἀπέρριψεν αὐτὴν διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ὡς ἀόριστον καὶ δικαστικῆς ἐκτιμήσεως ἀνεπίδεκτον, καθ' ὅσον ὁ ἀναιρεσεύων δὲν ὥρισε τὰς μηχανορραφίας καὶ τὰ τεχνάσματα, ὧν ἔκαμε χρῆσιν ὁ ἀναιρεσίβλητος, ὅπως παρασύρῃ αὐτὸν εἰς τὴν σύναψιν τοῦ ἀνωτέρω συμβιβασμοῦ· εἰς τὴν ἐκτίμησιν δὲ ταύτην, καθὸ περὶ πραγματικὰ γεγονότα στρεφόμενην, δὲν δύναται νὰ ἐπεμβῇ ὁ Ἄρειος Πάγος. Ἀφοῦ δὲ τὸ ἐφετεῖον ἀπέρριψε τὴν περὶ δόλου πρότασιν τοῦ ἀναιρεσεύοντος ἐντὸς τῆς ἐξουσίας του ὡς ἀόριστον, οὐδόλως ὥφειλε νὰ αἰτιολογήσῃ καὶ ἐπιβάλῃ ἀποδείξιν τῶν σχετικῶν μὲ τὴν πρότασιν ταύτην πραγματικῶν ἰσχυρισμῶν τοῦ ἀναιρεσεύοντος, οἵτινες ἔτειναν ν' ἀποδείξωσι μόνον ὅτι εἶχεν ὁ ἀναιρεσίβλητος εἰς χεῖράς του πρόβλεψιν τοῦ Ν. Βασιλείου πρὸς πληρωμὴν τῶν παρὰ τούτου ἐκδοθεῖσων συναλλαγματικῶν, καὶ ἐπομένως ἦσαν ἄνευ ἐπιρροῆς τόσῳ μᾶλλον, ὅσῳ, καθ' ἃ παραδέχεται τὸ ἐφετεῖον ἐντὸς τῆς ἐξουσίας του, ἐξ αὐτῶν δὲν ἀπεδεικνύετο ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος μετήλθε τοιοῦτον δόλον πρὸς τὸν ἀντίδικόν του κατὰ τὴν σύναψιν τοῦ προκειμένου συμβιβασμοῦ, ἄνευ τοῦ ὁποίου δὲν ἤθελεν οὗτος συνάψει τὸν συμβιβασμὸν τοῦτον. Συνεπῶς δὲ ὀρθῶς δὲν ἐπέβηκεν εἰς τὸν

(1) Π. χ. 69 (τοῦ 73). 132 (τοῦ 75). 117 (τοῦ 76).

ἀναιρεσίβλητον καὶ τὸν παρὰ τοῦ ἀντιδίκου τοῦ ἐπαχθέντα αὐτῷ ὄρκον, ὅτι δὲν ἠγόρασεν εἰκονικῶς διὰ λογαριασμὸν καὶ συμφέρον αὐτοῦ ὁ συγγενὴς τοῦ Εὐάγγελος Τσαρλαμπᾶς 9,500 καντάρια σύκων εὐρισκόμενα ἐν Τεργέστη καὶ ἀνήκοντα εἰς τὸν ὀφειλέτην Ν. Βασιλείου, ἐξ ὧν ἐκέρδισεν ὁ ἀναιρεσίβλητος ὑπὲρ τὰς 16000 φιορινίων. Ὡστε οἱ περὶ ἀναιτιολογήτου καὶ περὶ παραβιάσεως τῶν περὶ ἀποδείξεων διατάξεων καὶ ἰδίως τοῦ ἄρθρου 351 τῆς πολιτ. δικον. λόγῳ τοῦ ἀναιρετηρίου καὶ τῶν ἐγγράφων προτάσεων τοῦ ἀναιρεσείοντος εἰσὶν ἀνυπόστατοι».

§ 8. Ἀοριζία ἐνστάσεως. Βλ. Α. Π. 174 τοῦ 70 ἐν λ. ἐνστάσις.

ΑΟΡΙΣΤΟΙ ΕΝΟΧΑΙ.

Ἄκυρος ἡ ἐνοχή, ἥς τὸ ἀντικείμενον εἶναι ἐντελῶς ἀόριστον. — Ἄλλως ἔχει τὸ πρᾶγμα, ὅταν τὸ ἀντικείμενον τῆς ἐνοχῆς ἐκ προθέσεως ἀφεθῇ κατὰ τινα λόγον ἀόριστον. Εἶδη τοιούτων ἐνοχῶν. Βλ. Παπ. ἐνοχ. α' § 65. 66 ἐκδ. 2)¹. — Πρὸβλ. τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. ἐνοχαι. Ἐπιλογή.

ΑΟΡΙΣΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ. Δὲν ἰσχύει, κατὰ τὸν νόμον τῶν Ῥωμαίων καὶ τῶν Βυζαντινῶν, ἡ σύμβασις, ἣν συνάπτει ὠρισμένον πρόσωπον ὡς ὀφειλέτης μετ' ἀόριστου προσώπου ὡς δανειστοῦ². (Ἴδε δὲ λ. Τράπεζα ἐθνική).

ΑΠΑΓΓΕΛΙΑ διαθήκης (nuncupatio). (Βλ. σελ. 13. 29 τοῦ περὶ κληρον. δικ. Καλ.). Ἴδε τὴν κατ. λ. Διαθήκη.

ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΙΣ. Βλ. τὴν λ. αὐτὴν ἐν ἀρχῇ τῆς σελ. 276 τῆς Πείρας. — Ἀπαγόρευσις ἐμπορίου. Βλ. αὐτόθι καὶ Πείρας σελ. 723 (§ 182) σελ. 2432 καὶ 2490.

ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΙΣ. — Ἀπογραφῆς διαθέτου. (Βλ. σελ. 510 Καλ. ε' ἐκδ. 2. — Ἀπαλλοτριώσεως ἐπιδίκων. (Βλέπε Πείρας σελ. 1299 ἐπ.).

ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΙΣ ΝΟΜΙΜΟΣ. Βλ. τὴν λ. αὐτὴν ἐν Πείρα σ. 276.

Νόμιμος ἀπαγόρευσις ἐπέρχεται αὐτοδικαίως ἐκ τῆς εἰς εἰρκτὴν ἢ πρόσκαιρα δεσμὰ καταδίκης καὶ οὐδεμιᾶς χρήξει ἐτέρας διαδικασίας. (Ποιν. νόμ. 25). — Τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα ἐπέρχεται καὶ ὅταν τις καταδικασθῇ εἰς θάνατον ἢ ισόβια δεσμὰ (ψήφισμ. τῆς 31 ὁκτ. 1862).

Τίνων δικαιωμάτων τὴν ἐξάσκησιν ἐμποδίζει ἡ νόμιμος ἀπαγόρευσις ὀρίζει τὸ 134 ἀστυκ. Νόμου· ἡγουν ὁ νομίμως ἀπηγο-

(1) Ῥάλλη § 359.

(2) Βλ. Παπ. ἐνοχ. ἐκδ. 2 τ. α' § 123. Ῥάλλη τ. 2 σελ. 323.

ρευμένος ἔχει περιωρισμένην ἱκανότητα ὡς ὁ ἀνήλικος. (Παπ. οἰκογ. δίκαιον σ. 494. Δεμολ. α, 208. Οἰκ. σελ. 663 σημ. 2 ἐκδοσις 3).

Πρόβλ. Πείρας σ. 5035—5064 περὶ χάριτος, καὶ σελ. 1652 ἐπ. περὶ ἱκανότητος.

§ 6. Ὅρκος. Ὁ ἀπηγορευμένος δὲν δύναται νὰ δώσῃ τὸν εἰς αὐτὸν ἐπαχθέντα ὅρκον, ἀλλ' ὀφείλει νὰ τὸν ἀντεπαγάγῃ. (Α. Π. 14 τοῦ 54, φέρουσα ¹. «Ἐπειδὴ, ἐπαχθέντος ὑπὸ τῆς ἀντεκκαλούσης εἰς τὸν ἀντίδικόν της τοῦ ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 223 (1853) ἀποφάσει τοῦ δικαστηρίου τούτου περιεχομένου ὅρκου, τὸ αὐτὸ δικαστήριον ἔταξε προθεσμίαν, καθ' ἣν ὁ ἀπηγορευμένος Δημήτ. Καραβελόπουλος ὤφειλε νὰ δηλώσῃ, πρὸς τοὺς ἄλλοις, καὶ ἀνδέχεται τὸν ὅρκον ἐν περιπτώσει δὲ ἀποδοχῆς, ὥρισε καὶ τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν ὁ ὅρκος ἔπρεπε νὰ δοθῇ ὑπ' αὐτοῦ.

Ἐπειδὴ ἡ διάταξις αὕτη ἦτο πάντῃ περιττή, διότι, κατὰ τὸν Νόμον (ἄρθ. 358 § 1 καὶ 360 τῆς Πολ. Δικον.), ὁ Δ. Καραβελόπουλος, κοθὸ καταδεδικασμένος ἐνεκα κακουργήματος, δὲν δύναται νὰ δώσῃ τὸν εἰς αὐτὸν ἐπαχθέντα ὅρκον, ἀλλ' ὀφείλει μόνον νὰ ἀντεπαγάγῃ αὐτόν.

Ἐπειδὴ τὸ τῆς ὀρκοδοσίας τοῦ Δ. Καραβελοπούλου περιττὸν τοῦτο ἀποδεικτικὸν μέσον, ὅπερ ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὴν ἀκυρότητα αὐτοῦ ὀρκοδοσίαν καὶ τὴν παράλειψιν τῆς ἐγκαίρου ἀντεπαγωγῆς, πρέπει ν' ἀφαιρεθῇ ἀπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 223 ἀποφάσεως, ἥτις κατὰ τοῦτο εἶναι ἀνακλητέα, ταττομένης νέας προθεσμίας μόνον πρὸς ἀντεπαγωγὴν τοῦ εἰς τὸν Δ. Καραβελόπουλ. ἐπαχθέντος ὅρκου, ὅστις, διὰ τοὺς ἐν τῇ ὑπ' ἀριθμὸν 223 ἀποφάσει ἀναφερομένους λόγους, ἔχει οὐσιώδη ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς ὑποθεσεως». (Α. Π. Πολ. 14 τοῦ 1854).

§ 7. Ὁ κηδεμὼν τοῦ εἰς εἰρκτὴν καταδικασθέντος δύναται νὰ δικασθῇ μετὰ τοῦ μεθ' οὗ ὁ ἀπηγορευμένος εἶχε συναλλαχθῇ καὶ ἂν ἀκόμη δὲν ἐδημοσιεύθῃ, κατὰ τὰ ἄρθρα 662 καὶ 669 τῆς Πολ. δικον. ἡ καταδικαστικὴ ἀπόφασις. Ἐν ἄλλαις λέξεσιν. — Ὁ Κηδεμὼν τοῦ εἰς εἰρκτὴν καταδικασθέντος δύναται νὰ κινήσῃ ἀγωγὴν ὑπὲρ αὐτοῦ, ὅστις, κατὰ τὰ ἄρθρα 25 καὶ 26 τοῦ ποιν. νόμου, δὲν στερεῖται τῶν ἐπὶ τῆς περιουσίας του δικαιωμάτων, ἀλλὰ μόνον τῆς διαχειρήσεως αὐτῆς μεχριστοῦ διαρκείας ἢ ποινῆς, ἡ δὲ ἐλλειψίς τῆς δημοσιεύσεως (459. 501

(1) Ἴδε ὅμως τὸν ἀπὸ 10 Ἰουνίου 1861 νόμον περὶ ἀκυρώσεως τοῦ 2 ἐδ. τοῦ 358 καὶ τοῦ 360 ἄρθρου τῆς πολ. δικ.—καὶ Πείρας σ. 2749 σημ. 2.

544 ποινικῆς δικονομίας) τῆς καταδικασάσης αὐτὸν ἀποφάσεως (672. 667 πολιτικ.) δὲν ἔχει ἐπιρροήν τινα ὡς πρὸς τὸν ἀντίδικον τοῦ ἀπηγορευμένου (πολ. Ἀρείου Πάγ. 82 τοῦ 1849).

ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΙΣ (interdiction)¹.

§ 1. Προηγούμενα περὶ ἀπαγορεύσεως ζητήματα βλέπε εἰς Πείραν σ. 276—279. 593—600. 1419—1421. 1424 (λέξ. ἀπαγόρευσις).

Πρβλ. καὶ τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Διαδικασία ἐπ' ἀναφορᾷ.

§ 1². Ἀπαγόρευσις ἐστὶν ἡ ἀπὸ τοῦ προσώπου ἀφαίρεσις τῆς ἐξουσίας τοῦ διοικεῖν καὶ διατιθέναι τὰ ἑαυτοῦ· ὑπάρχουσι δὲ δύο εἴδη ἀπαγορεύσεως, ἡ δικαστικὴ καὶ ἡ νόμιμος· ἐνταῦθα γίνεται λόγος μόνον περὶ τῆς δικαστικῆς· περὶ ἐκείνης ὁμίλησα ἐν τῇ προηγούμενῃ λέξει.

Ἡ ἀπαγόρευσις διατάσσεται ἔνεκα φρενοβλαθείας, ἥτοι παραφροσύνης καὶ μανίας ἢ βλακειάς². Δικαίωμα δὲ πρὸς εἰσαγω-

(1) Πολ. 678—672. Γαλ. 890—907. Γαλ. Κώδ. 489—502. Π. (27 10). Κώδ. (10. 70). Βασ. (38. 10). Οἰκ. § 204—206 ἐκδ. 3. Καλ. δ' 399—305. Παπ. γενικαὶ ἀρχαὶ § 153. Παπαρ. οἰκογεν. δίκαιον § 400 ἐπέμ. ὦν περίληψιν βλ. κατωτέρω § 10.

Συμβιβάζονται οἱ ὑπὸ ἀπαγόρευσιν· Πείρας σ. 1384 § 60.

Δύναται νὰ ᾧσιν ἐπίτροποι· αὐτ. σ. 1401 § 172.

Τίς κινεῖ τὴν περὶ διαζυγίου· αὐτ. σ. 1400 § 142.

(2) Τῆς φρενοβλαθείας, σημαίνουσης πᾶν πάθημα τῶν φρενῶν, εἶδη εἰσὶν ἡ μανία καὶ ἡ παραφροσύνη· ἡ βλακεία εἶναι ἡ ἐκ τῆς ἀτελοῦς ἀναπτύξεως τῶν φρενῶν κατάστασις· εἰς τὴν ἱατρικὴν ἀνήκει ἡ διευκρίνησις, ἂν περιλαμβάνωσι τὰς διαφόρους τῶν φρενῶν παθήσεις οἱ τρεῖς ὅροι, βλακεία, παραφροσύνη καὶ μανία. (Πρβ. Δεμολ. ἡ, 306. Καλ. ἀ § 143—151. Παπ. γεν. ἀρχῶν §. 154, ἣν ἴδε καὶ ἐν σελ. 1416 τῆς Πείρας). Εἰς τοὺς ἀσώτους διορίζεται ἀντιλήπτωρ (ἔρα Πείρας σελ. 269)· διαδικασία δὲ εἶναι ἡ αὐτὴ ὡς καὶ ἐπὶ ἀπαγορεύσεως· (ἀσυκ. νόμ. 133. 136). Ἀσωτον δὲ καλοῦσιν ἐκεῖνον, ὅστις οὔτε μέτρον, οὔτε καιρὸν ἐπίσταται δαπάνης, οὐδεμίαν ἀναλογίαν τῶν ἐξόδων πρὸς τὰ εἰσοδήματα αὐτοῦ φυλάττων. Νόμ. 1 πρ. Π. (27. 10)· Τί δὲν δύναται ὁ ἔχων ἀντιλήπτορα νὰ ἐνεργήσῃ ἄνευ τῆς συναίνεσεως αὐτοῦ ὀρίζει τὸ ἄρθρον 133 τοῦ ἀστ. νόμου· ἐντεῦθεν ἔπεται ὅτι πᾶσαν ἄλλην νομικὴν πράξιν, μὴ ὑπαγομένην εἰς τὸ ἄρθρον αὐτὸ, δύναται νὰ ἐπιχειρήῃ ὁ ἄσωτος. Τινὲς δοξάζουσι (Δεμολ. § 726) ὅτι ἀπαγορεύεται τῷ ἀσώτῳ καὶ ἡ ἄνευ τῆς συναίνεσεως τοῦ ἀντιλήπτορος χρῆσις κεφαλαίων· ὁ Οἰκ. σημ. 3 τῆς § 204 ἐκδ. 3 ἐκφέρει ἀντίθετον γνώμην.

Περὶ τῶν ἀσώτων βλ. Πείρας σ. 440 ἐπ. 1417 (§ 322). Πρβ. δὲ κατωτ. λ. ἄσωτοι.

γὴν τῆς περὶ τοῦτου αἰτήσεως ἔχουσιν οἱ συγγενεῖς καὶ ὁ σύζυγος¹ οὐχὶ οἱ ἀγχιστεῖς², προσέτι ὁ Εἰσαγγελεὺς ἐξ ἐπαγγέλματος³.

Διαδικασία καὶ ἀπόφαισις.

§ 2. Ἡ ἀναφορά, ἐν ᾗ πρέπει νὰ ἐκτιθῶνται ἀκριβῶς καὶ εἰδικῶς τὰ περιστατικά, ἐξ ὧν συνάγεται ἡ φρενοβλάβεια ἢ βλακεία, νὰ ἐπισυνάπτονται δὲ τ' ἀποδεικτικὰ μέσα καὶ γνωμοδότησις τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου⁴, εἰσάγεται εἰς τὸ πρωτοδικεῖον τῆς κατοικίας τοῦ ἀπαγορευτοῦ⁵.

Τὸ δικαστήριον ἐὰν εὖρῃ παραδεκτὴν⁶ τὴν αἴτησιν α) διατάσσει ἐν τῇ πρώτῃ συνεδριάσει τὴν ἐξέτασιν τοῦ ἀπαγορευτοῦ, χρείας δὲ καλούσης καὶ τῶν προταθέντων μαρτύρων καὶ ὀρίζει πρὸς τοῦτο χρόνον καὶ τόπον· ἡ ἐξέτασις ὁσάκις ἐνεργεῖται ἐπὶ ἀκροατηρίου, γίνεται κεκλεισμένων τῶν θυρῶν· ἀλλ' ὁ εἰσαγγελεὺς ἔχει πρόσοδον καὶ εἰς τὴν ἐκτὸς τοῦ ἀκροατηρίου ἐξέτασιν⁷.

6) Δύναται ἀπὸ τοῦδε νὰ διορίσῃ προσωρινὸν διαχειριστὴν, ἵνα φροντίζῃ περὶ τοῦ ἀπαγορευτοῦ καὶ περὶ τῆς συντηρήσεως τῆς περιουσίας αὐτοῦ⁸.

Ἐνεκεν ἄλλων παθήσεων; Βλέπ. Πείρας σελ. 1417 § 322 καὶ Βέριγκ § 44 περὶ ὑπνοβατῶν.

(1) Πολ. 658 Γαλ. κ. 490. ὁ ἐν διαστάσει διατελὼν σύζυγος δύναται νὰ αἰτήσῃ τὴν ἀπαγόρευσιν τοῦ ἑτέρου. Δεμ. η 334 ἀρ. 456. 457.

(2) Ζαχ. 1 § 123 σημ. 2. Δεμολ. ή, I.—Α. Π. 28 τοῦ 50.

(3) Πολ. 658. ὁργ. 102· ἐν Γαλλίᾳ; Οἰκ. σημ. 6 σ. 664.

(4) Πολ. 659. 660. Γαλ. 890. 892. Γαλ. κ. 493. 494. Ἡ παράλειψις τῶν περὶ οὗ ὁ λόγος περιστατικῶν ἢ τῆς ἐπισυνάψεως τῶν ἀποδεικτικῶν μέσων ἐπιφέρει τὴν ἀπόρριψιν τῆς αἰτήσεως, ἐὰν τὸ δικαστήριον τὴν θεωρήσῃ ἕνεκα τοῦτου προπετῆ. (Δεμολ. ή, 354. Καρρέ ζ. 3013²).

(5) Ἐκ τοῦ ἀρθ. 658 καὶ 667 ἐξάγεται ὅτι ἡ ἀπαγόρευσις αἰτεῖται παρὰ τοῦ δικαστηρίου τῆς κατοικίας τοῦ ἀπαγορευτοῦ, διότι θεωρεῖται τρόπον τινὰ ὡς ἐναγόμενος. (Καρ. ζ. 3013. Δεμ. η § 482).

(6) Κατὰ τὰ ἐν τῇ 7 σημειώσῃ ἐκτεθέντα.

(7) Πολ. 661—663. Γαλ. κώδ. 496. 498. Ἡ ἀποφαινομένη τὴν ἀπαγόρευσιν ἀπόφαισις ἀπαγγέλλεται πάντοτε δημοσίως. Πολιτ. 662. 162. (Οἰκ. § 78 σημ. 1) Καρ. ζ. 3027).

(8) Πολ. 664. Γαλ. κ. 497. ὁ προσωρινὸς διαχειριστὴς δύναται νὰ διορισθῇ καὶ εἰς μεταγενεστέραν συνεδρίαισιν· ἡ ἐξουσία δὲ αὐτοῦ περιορίζεται εἰς τὰς ἀναποφεύκτους πρὸς συντήρησιν τῆς περιουσίας καὶ ἐπιμέλειαν τοῦ ἀπαγορευτοῦ πράξεις (Δεμολ. ή, § 515).—Δύναται ἐπὶ ἀπαγορεύσεως νὰ διορισθῇ κατὰ τὸ

Μετὰ τὴν διεξαγωγὴν τῶν ἀποδείξεων ἐκδίδονται ἡ δριστικὴ ἀπόφασις, δι' ἧς κηρύττεται ἡ ἀπαγόρευσις, ἡ ἀπορρίπτεται ἡ περὶ αὐτῆς αἵτησις, ἡ διορίζεται ἀντιλήπτωρ¹. Κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης συγχωρεῖται ἔφεσις². ἔχει δὲ δικαίωμα πρὸς ἔφεσιν ἐκτὸς τῶν διαδίδων (τοῦ αἰτοῦντος τὴν ἀπαγόρευσιν καὶ τοῦ καθ' οὗ αἰτεῖται) καὶ πᾶν μέλος τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου.

Ἡ ἔφεσις, εἰ μὲν ἐγένετο δεκτὴ ἡ ἀπαγόρευσις ἢ διωρίσθη ἀντιλήπτωρ, ἀπευθύνεται κατὰ τοῦ προκαλέσαντος τὴν ἀπαγόρευσιν· εἰδεμῇ, κατὰ τοῦ ἀπαγορευτοῦ³.

Ἀποτελέσματα τῆς ἀποφάσεως.

§ 3. Ἡ ἀποφνηναμένη τὴν ἀπαγόρευσιν ἢ διορίσασα τὸν ἀντιλήπτορα ἀπόφασις ἀπαιτεῖται, ἐκτὸς τῆς ἐπὶ ἀκροατηρίου ἀπαγγελίας, νὰ δημοσιευθῇ τὴν ὑπὸ τοῦ 667 ἄρθρου διαγρα-

649 τῆς πολ. δικ. προσωρινὸς ἐπίτροπος ἢ παρὰ τοῦ εἰσαγγελέως ἢ τοῦ εἰρηνοδίκου; Οὐχί, λέγει ὁρθῶς ὁ Οἰκ. ἐν σημ. 11 τῆς § 203 ἐκδ. 3. Πρβ. Παπ. σελ. 495.

(1) Πολ. 663. Γαλ. κώδιξ. 499. Καρ. ζ. 3029. Βλέπ. Πείρας σελ. 1417. Ὁ ἔχων δικαστικὸν ἀντιλήπτορα εἶναι ἀνίκανος εἰς τὸ νὰ διεξαγάγῃ δίκας ὡς ἐνάγων ἢ ἐναγόμενος, νὰ συμβιβάζεται, νὰ ἐπιχειρῇ ἀπαλλοτριώσεις ἢ νὰ δανείζηται ἢ δέχηται ἐπὶ ἐξοφλήσει κεφάλαια ἄνευ τῆς συναίνεσεως τοῦ ἀντιλήπτορος. (Πολ. 663. ἀστ.κ. νόμ. 121). Δέχονται κληρονομίαν; Παπ. περὶ κληρ. δικ. § 248 ἐπόμε.

(2) Πολ. 666. οὐχὶ ἀνακοπὴ (Πολ. 644). Πρβλ. τὰ περὶ τούτου ἐν Πείρᾳ σ. 593 ἐπ. Τριτανικοπὴ; Συγχωρεῖται. Πολ. 643. Οἱ Γάλλοι διαφωνοῦσι. Καρ. ζ. 3035. 3030.—Κατὰ τῆς διοριζούσης διαχειριστὴν ἀποφάσεως συγχωρεῖται ἔφεσις; ὡς διατάττουσα μέτρον προσωρινὸν καὶ διὰ τοῦτο δριστικὴ οὖσα δύναται (λέγει ὁ Οἰκ. ἐν σελ. 666) νὰ ἐκκληθῇ πρὸ τῆς δριστικῆς ἀποφάσ. Πρβ. Δεμολ. ἀρ. 518 σελ. 368.

(3) Πολ. 666 Γαλ. 894. Τὰ μέλη τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου ἐκκαλοῦσι τὴν κηρύξασαν τὴν ἀπαγόρευσιν ἀπόφασιν; Οἰκ. σημ. 14. σ. 666 ἐκδ. 3.—Ὁ ἀπαγορευμένος; Πείρας σ. 1494 § 34.—Προθεσμίᾳ πρὸς ἔφεσιν· αὐτ. σελ. 1349. Πάντοτε χωρεῖ ἔφεσις; αὐτ. σελ. 1399 σημ. 1. Ἡ ἀποδοχὴ τῆς ἀποφάσεως ἐκ μέρους τοῦ ἀπαγορευτοῦ δὲν στερεῖ αὐτὸν τοῦ πρὸς ἔφεσιν δικαιώματος. Καρ. ζ. 3031². Οἰκ. σημ. 14 αὐτ.

Ἡ ἔφεσις εἰσάγεται καὶ ἐκδικάζεται κατὰ τὴν συνοπτικὴν διαδικασίαν. Πολ. 644. δύναται δὲ καὶ οἱ ἐφέται νὰ ἐξετάσωσι τὸν ἀπαγορευτὸν ἢ καὶ μάρτυρας περὶ νέων γεγονότων. (Γαλ. κ. 500. Πολ. 746. Καρ. ζ. 3033 ἐπ. Δεμολ. σελ. 374 ἀρ. 543 ἐπ. Οἰκ. αὐτ. σημ. 14).

φομένην περαιτέραν δημοσίευσιν¹. Φέρει δὲ τὰ ἐξῆς ἀποτελέσματα.

α) Καθίστησι τὸν ἀπηγορευμένον ἀνίκανον τοῦ διατιθέσθαι τὴν περιουσίαν αὐτοῦ· ἡ ἀνικανότης δ' αὕτη ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἀποφάσεως².

β) Τελεσιδίκος καταστάσα, δίδει δικαίωμα τοῦ νὰ αἰτηθῇ διορισμὸς ἐπιτρόπου, καὶ τὰ καθήκοντα τοῦ προσωρινοῦ διαχειριστοῦ καταπαύει³.

γ) Διαρκεῖ ἡ ἀπαγόρευσις μεχριστοῦ δι' ἀποφάσεως καταργηθῇ ἡ πρὸς τὴν κατάργησιν ταύτην παραφυλαττομένη διαδικασία εἶναι ἡ αὐτὴ ὡς καὶ ἡ τῆς ἀπαγορεύσεως⁴. (Οἰκ. § 206 ἐκδ. 3).

§ 4. Ἀπαγόρευσις πληρεξουσίου κωλύει τὴν ἀνατροπὴν; Α. Π. 224 τοῦ 70 ἐν λ. ἐπανάληψις τῆς δίκης.

§ 5. Πρὸ τῆς ἀπαγορεύσεως ἐπιδίδεται ἀγωγὴ εἰς φρενοβλαβὴ; Βλ. Πείρας σελ. 1307 Πρβ. τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λέξ. ἐπίδοσις.

§ 6. Ὁρκος ἐπακτὸς περὶ τοῦ ὅτι ὁ ἀντίδικος εἶναι παρά-

(1) Τὸ 667 ἐφαρμοστέον καὶ εἰς τὰς τῶν ἐφετῶν ἀποφάσεις· ἀστ. ν. 122. (Οἰκ. αὐτ. σημ. 15).

(2) Πολ. 668· ἀστ. νομ. 124. Γαλ. κώδ. 502—4 Δαλ. ἀρ. 631. Ἡ ἐνέργεια αὕτη τῆς ἀποφάσεως ἄρχεται καὶ ἂν δὲν τηρηθῶσιν αἱ διατάξεις τοῦ 667 ἄρθρου. (Δεμολ. ἡ ἀρ. 530 σελ. 378)· ἀλλ' οἱ ζημιωθέντες ἔνεκα τούτου τρίτοι δύνανται νὰ ζητήσωσιν ἀποζημιώσεις παρὰ τοῦ παραλιπόντος τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ 667. (Καρ. ζ. 3044. Οἰκ. αὐτ. σημ. 16).

Ὁ ἀπηγορευμένος δύναται, διαρκούσης τῆς ἀπαγορεύσεως, νὰ ἐπιχειρήσῃ πράξεις κατὰ τὰ lucida intervalla; Βλ. Πείρας σελ. 277 σημ. 11 καὶ Πείρας σ. 1416 (§ 320 ἐπ.) καὶ σελ. 1420. κατ. § 9, ιγ'.

Διὰ τὸν τῆς ἀπαγορεύσεως πράξεις ἀκυρόνονται; Βλ. Πείρας σελ. 277 σημ. 11 καὶ σελ. 1416 § 320.—Οἰκ. σελ. 667 σημ. 16.—Παπ. § 239 περὶ ψενικῶν ἀρχῶν. Καλ. δ' 381 ἐπ.

Εἰς μετὰ θάνατον τινὸς δύνανται οἱ κληρονόμοι αὐτοῦ νὰ προσβάλωσιν ἔνεκα φρενοβλαβείας τὰς πράξεις του ὀρίζει τὸ 126 ἀστυκοῦ νόμου.—Ἡ φρενοβλάβεια ἀποδεικνύεται μετὰ θάνατον; 126 ἀστ. νόμ.

(3) Πολ. 667 ἐδ. 2 696. Γαλ. κώδ. 895. ἀπὸ τῆς τελεσιδικίας δὲ τῆς ἀποφάσεως ἄρχεται ἡ πρὸς λογοδοσίαν ὑποχρέωσις τοῦ προσωρινοῦ διαχειριστοῦ.

(4) Πολ. 670. Γαλ. 896. Γαλ. κώδ. 512. Διαφορὰ δὲ ὑπάρχει ὅτι δύναται καὶ ὁ ἀπηγορευμένος αὐτὸς νὰ αἰτήσῃ τὴν ἄρσιν τῆς ἀπαγορεύσεως (Καρ. ζ' 3036), ἡ δὲ ἀπόφασις ἡ αἴρουσα τὴν ἀπαγόρευσιν δὲν ἔχει ἀνάγκην τῆς τοῦ ἄρθρου 667 δημοσιεύσεως. (Καρ. ζ. 3039, Οἰκ. αὐτ. σημ. 18).

φρων χωρεῖ; Βλ. τὴν Α. Π. 264 τοῦ 69 ἐν σ. 2770 Πείρας.

§ 7. Ἀπηγορευμένου διαθήκη (Βλ. σελ. 180 τοῦ περὶ κληρ. δικ. Καλ.). Βλ. τὰς ἐν τῷ Παραρτήμ. τούτῳ λέξι. Διαθήκη καὶ κληρονομία.

§ 8 Ἡ δικαστικὴ ἀπαγόρευσις ἰσχύει πρὸς πάντας (115. 124 τοῦ νόμου 17 αὐγ. 1861).— Ἡ δὲ ἅπαξ ἀπορριφθεῖσα αἵτησις περὶ ἀπαγορεύσεως δύναται νὰ ἐπαναληφθῇ παρ' ἄλλου; ὁ Καλ. (γ' § 562) λέγει ὅτι τελεσιδικία δὲν ὑφίσταται.

§ 9. Εἰς τὸ περὶ οἰκογεν. δικαίου σύγγραμμα τοῦ Παπαρρηγοπούλου¹ ἀναπτύσσονται τὰ ἐξῆς:

α) Λόγοι ἀπαγορεύσεως. Παραφροσύνη, μανία, βλακεία. Ἐξήγησις τῶν ὅρων τούτων. (Παπ. Οἰκογ. δ. § 400).

β) Ἐπὶ διαφορουμένης καταστάσεως φρενῶν δὲν χωρεῖ ἀπαγόρευσις, ἀλλὰ μόνον διορισμὸς ἀντιλήπτορος. Ἰδίως περὶ κωφάλαλων. αὐτ. § 401.

γ) Τίνες οἱ αἰτοῦντες τὴν ἀπαγόρευσιν; Τὸ δικαίωμα τοῦτο ἔχει ὁ, τε ἐπίτροπος καὶ ὁ κηδεμὼν ἀνηλίκου περιπεσόντος εἰς φρενοβλάβειαν. αὐτ. § 402.

δ) Δὲν δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν ἀπαγόρευσιν πᾶς ὁ ἔχων συμφέρον, οὔτε ἐπιτρέπεται ἡ τῆς ἰδίας ἀπαγορεύσεως αἵτησις. αὐτ. § 403.

ε) Τί περιέχει ἡ ἀναφορά, δι' ἧς ζητεῖται ἡ ἀπαγόρευσις; γνωμοδότησις τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου· ὁ αἰτῶν τὴν ἀπαγόρευσιν καὶ ὁ σύζυγος τοῦ ἀπαγορευτέου δὲν ψηφοφοροῦσιν. αὐτ. § 404.

ς) Ἐξέτασις τοῦ ἀπαγορευτέου ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου καὶ ἔκδοσις τῆς περὶ ἀπαγορεύσεως ἀποφάσεως. αὐτ. § 405.

ζ) Διαρκούσης τῆς περὶ ἀπαγορεύσεως διαδικασίας δύναται τὸ δικαστῆριον νὰ διορίσῃ προσωρινὸν διαχειριστὴν τῆς περιουσίας τοῦ ἀπηγορευμένου. Καθήκοντα αὐτοῦ. αὐτ. § 406.

η) Ἐὰν ἡ πνευματικὴ νόσος δὲν ᾔναι ἐντελῶς ἀποδεδειγμένη, ὑπάρχει ὅμως διαφορουμένη κατάστασις φρενῶν, τὸ δικαστῆριον δύναται νὰ διορίσῃ ἀντιλήπτορα τοῦ ἐν τοιαύτῃ καταστάσει διατελοῦντος. Ἔργον τοῦ ἀντιλήπτορος. αὐτ. § 407.

θ) Τὸν διορισμὸν ἀντιληπτῶρων δύναται νὰ προκαλέσῃ καὶ οἱ συγγενεῖς. αὐτ. 408.

ι) Τοιχοκόλλησις καὶ διὰ τοῦ τύπου δημοσίευσις τῆς περὶ ἀπαγορεύσεως ἀποφάσεως. Διορισμὸς, ἐπιτρόπου καὶ παρεπιτρόπου,

(1) Βλ. καὶ Πείρας σ. 1416 ἐπ.

ἅμα κατασχῇ τελεσίδικος ἢ τῆς ἀπαγορεύσεως ἀπόφ. αὐτ. § 409.

ια) Ἡ ἐπιτροπεία τοῦ ἀπηγορευμένου εἶναι δεκτὴ. Ἐν μόνον θέμα νομίμου τοιαύτης ἐπιτροπίας. αὐτ. § 410.

ιβ) Τὸ ἔργον τοῦ ἐπιτρόπου τούτου δὲν ἔχει τέρμα ἐκ προοιμίων ὠρισμένων. Τίνι τρόπῳ ἀνακουφίζει ὁ νόμος τὸν ἐπίτροπον τοῦ ἀπηγορευμένου ἀπὸ τοῦ κατὰ τὰς περιστάσεις δισφορήτου βάρους; Τὰ ἀποτελέσματα τῆς περὶ ἀπαγορεύσεως ἢ περὶ ἀντιλήπτορος ἀποφάσεως ἄρχονται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως καὶ πρὸ τῆς τελεσιδικίας. Λόγοι τῆς ἀνωμαλίας ταύτης. αὐτ. § 411.

ιγ) Πᾶσα πράξις τοῦ ἀπηγορευμένου, ἡ ὑπὸ ἀντιλήπτορα διατελοῦντος ἐπιχειρηθεῖσα μετὰ τὸν ἀνωτέρω χρόνον εἶναι ἄκυρος. Τίς ἡ τύχη τῶν ἐν διαλείμμασιν ἐχεφροσύνης ἐπιχειρουμένων πράξεων; Τίς ἡ ἔννοια τῆς ἐκφράσεως «πᾶσα πράξις;» αὐτ. § 412.

ιδ) Πράξεις, καθ' ἃς ἡ ἱκανότης τοῦ ἐπιχειρεῖν αὐτὰς δύναται ν' ἀποχωρισθῇ ἀπὸ τῆς ἐνασχήσεως; τῆς ἱκανότητος ταύτης, καὶ πράξεις, καθ' ἃς δὲν εἶναι δυνατὸς ὁ χωρισμὸς αὗτος, αἵτινες τοῦτέστιν δὲν δύνανται νὰ ἐπιχειρηθῶσι δι' ἀντιπροσώπου. αὐτ. § 413.

ιε) Ἡ ἐκφρασις «πᾶσα πράξις» τῶν ἄρθρ. 58 καὶ 124 τοῦ περὶ ἐπιτρ. καὶ περὶ ἀπαγορεύσεως νόμου φέρεται εἰς μόνας τὰς τοῦ πρώτου εἵδους πράξεις. Αἱ τοῦ δευτέρου εἵδους διέπονται ὑπὸ τοῦ κοινοῦ δικαίου. αὐτ. § 414.

ις) Τύχη τῶν πρὸ τῆς ἀπαγορεύσεως ἐπιχειρηθεισῶν πράξεων. Ὅροι τῆς ἀκυρότητος αὐτῶν. αὐτ. § 415.

ιζ) Ὑπὸ τίνας ὅρους καὶ προσδιορισμοὺς δύνανται οἱ κληρονόμοι νὰ προσβάλωσι τὰς ἀμφοτεροβαρεῖς πράξεις τοῦ δι' αὐτῶν κληρονομουμένου ἔνεκα φρενοβλαθείας; αὐτ. § 516.

ιη) Διοικήσεις τῆς περιουσίας τοῦ ἀπηγορευμένου. Συντήρησις καὶ θεραπεία αὐτοῦ. αὐτ. § 417.

ιθ) Ἄρσις τῆς ἀπαγορεύσεως. αὐτ. § 418.

κ) Ἐπιτροπία τῶν δυνάμει τοῦ νόμου ἀπαγορευομένων λόγῳ ποινῆς. αὐτ. § 417.

κα) Ὁ εἰρηνοδίκης ἢ ὁ εἰσαγγελεὺς δύνανται νὰ διορίσωσι προσωρινὸν ἐπίτροπον προσώπου, ὅπερ κατὰ τὴν κρίσιν αὐτῶν ὑπόκειται εἰς ἀπαγόρευσιν; αὐτ. § 420.

κβ) Ἑρμηνεία τῶν ἄρθρων 120 καὶ 130 τοῦ περὶ ἀπαγορεύσεως νόμου. αὐτ. § 421.

§ 10. Ὁ Κ. Καλλιγᾶς (τ. δ' § 369—395) ἀναπτύσσει τὰ ἐνταῦθα, ἐν βραχυλογίᾳ, σημειούμενα ζητήματα.

Πότε ἀπαγγέλλεται ἀπαγόρευσις; (αὐτ. § 369).—Παρά τίνων ζητεῖται; (αὐτ. § 370). — Πῶς εἰσάγεται ἡ αἵτησις; (αὐτ. § 371).—Δικαστικὴ ἀπόφασις. (αὐτ. § 372).—Προσωρινὸς διαχειριστής. (αὐτ. § 373).—Ἀντιλήπτωρ. (αὐτ. § 374).—Ἐκτέλεσις τῆς ἀποφάσεως. (αὐτ. § 375).—Διορισμὸς ἐπιτρόπου τοῦ ἀπαγορευθέντος. (αὐτ. § 376). — Ἀποτελέσματα τῆς ἀπαγορεύσεως ἢ τοῦ διορισμοῦ ἀντιλήπτορος. (αὐτ. § 377). — Ἐπιτρέπονται οὐχ' ἦτον πράξεις τινὲς εἰς τὸν ἀπηγορευμένον ὡς ὅλως προσωπικαί. (αὐτ. § 378). — Περὶ τῶν πρὸ τῆς ἀπαγορεύσεως πράξεων. (αὐτ. § 379).—Περὶ δικαστ. ἀποφάσεων προγενεστέρων. (αὐτ. § 380).—Μὴ ζητηθείσης ἀπαγορεύσεως, δὲν ἀποκλείεται ἡ ἀκύρωσις. (αὐτ. § 381).—Ἐπὶ τῶν πρὸ τῆς ἀπαγορεύσεως πράξεων τί τὸ ἀποδεικτέον; (αὐτ. § 382).—Περὶ τῶν ἀμφοτεροβαρῶν πράξεων τοῦ ἀποβιώσαντος. (αὐτ. § 383). — Περὶ ἑτεροβαρῶν πράξεων καὶ διαθηκῶν. (αὐτ. § 384).—Περὶ εἰσοδημάτων τοῦ ἀπηγορευμένου. (αὐτ. § 385).—Περὶ προικίσεως τῶν τέκνων αὐτοῦ. (αὐτ. § 386).—Ἀνάκλησις ἀπαγορεύσεως (αὐτ. § 387).—Περὶ τῶν νομίμως ἀπηγορευμένων. (αὐτ. § 389).—Περὶ ἀντιλήπτορος ἀσώτου. (αὐτ. § 389).—Τίνας πράξεις ἐνεργεῖ ὁ ἄσωτος μόνος; (αὐτ. § 390).—Πῶς δίδεται ἡ συναίνεσις; (αὐτ. § 371).—Εἰς τίνας δίδεται ἀντιλήπτωρ; (αὐτ. § 392). Παρά τίνων ζητεῖται ὁ διορισμὸς καὶ τίνι τρόπῳ; (αὐτ. § 393). — Ἀποτελέσματα τοῦ διορισμοῦ. (αὐτ. § 394). — Ἀνάκλησις τοῦ περιορισμοῦ καὶ εὐθύνη τοῦ ἀντιλήπτορος. (αὐτόθι § 395).

§ 11. Ἴδε τὴν κατωτέρω λ. Διαδικασία ἐπ' ἀναφορᾷ.

Πίναξ λεκτικὸς τῶν ἐν τῇ προηγούμενῃ λ. ἀπαγορεύσεως.

Ἀγχιστεῖς. § 1².

Ἀκύρωσις πράξεων. Σημ. 2 σ. 5636 καὶ § 10. 9 σημ. ιγ—ιζ.

Ἀνακοπή. Ἀνακοπὴ τρίτου. Σημ. 4 σελ. 5635.

Ἀναφορά. Τί περιέχει; § 2. 9, ε.

Ἀνατροπή. § 4.

Ἀντιλήπτωρ. § 2. 9. η. θ.

Ἀπαγόρ. τί; § 1². Ἐξ ὅθι αὐτῆς. αὐτ.

Ἀπόφασις. § 2. 3 ἐπ.

Ἀρμολιότης. Σημ. 4. 5 σελ. 5634.

Ἀσώτος. Σημ. 2 σελ. 5633.

Βλακεία. Ἴδε τὴν ὡδε λ. φρενοβλάβεια. Μανία.

Δάνεια. Σημ. 1 σελ. 5635.

Δημοσίευσις. § 2. 3. 9. 10 καὶ σημ. 7 σελ. 5634.

Διαδικασία. § 2.

Διαζύγιον. Σημ. 1 σελ. 5633.

Διαθήκη. § 3. 7. 9. 10.

Διαλείμματα ἔχεφρ. Ἴδε lucida.

Διαχειριστής προσωρινός. § 2. 9, ζ.

Εἰρηνοδίκης. § 9, κα'.

Εἰσαγγελεῖς. § 1². 10. 9, ια.

Ἐπίδοσις. § 5.

Ἐπίτροπος. § 3. 10. 9 ἐδ. γ. ι—ιβ.

Σημ. 4 σελ. 5633.

Ἐφesis. § 2.

Κωφάλαοι. § 9, β.

Κεκλεισμένων τῶν θυρῶν. § 2.

Κληρονόμοι. § 9. ιζ. καὶ σημ. 1 σ.	Πληρεξούσιοι. § 4.
5635.	Προίκις. § 40.
Λογοδοσία. Σημ. 3 σελ. 5636.	Συγγενεῖς. § 1 ² .
Lucida intervalla. Σημ. 2 σελίς	Συγγενικὸν συμβούλ. § 2. 40. 9 ἐδ. ε.
5636. Ἴδε τὴν ὅδε λ. ἀκυρώσις.	Σύζυγος. § 1 ² .
Μανία. Ἴδε τὴν λ. φρενοβλάβεια.	Συμβιβασμός. Σημ. 4 σελ. 5633.
Ὅρκος. § 6.	Σημ. 4 σελ. 5635.
Παράστασις ἐπὶ δικαστηρίου. Σημ. 4	Τελεσιδ. § 8.
σελ. 5635.	Φρενοβλάβεια. § 1 ² . 2 ἐπ.
Παραφροσύνη. § 9 ἐπ.	Ψηφοροῦν οὐ τίνες; § 9, ε.

ΑΠΑΓΩΓΗ. Βλ. τὴν ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. Γάμος, καὶ τὴν λ. Ἀπαγωγή ἐν τῷ ποινικῷ τμήματι τῆς Πείρας· ἔτι δὲ σελ. 279 τῆς Πείρας.

§ 1. Ἀπαγωγή ὡς κώλυμα γάμου. (Βλ. σημ. 24 τῆς σελ. 474 Πείρας καὶ Α. Π. πολ. 255 τοῦ 1872)¹.

§ 2. Περί τε τῆς ἀκουσίας καὶ ἐκουσίας ἀπαγωγῆς ὀρίζεται, ὅτι, ἐν ᾗ περιπτώσει ὁ ἀπαγαγὼν, ἢ ἐκεῖνος, εἰς ὃν ὑπὸ τοῦ ἀπαγωγέως παρεδόθη ἢ ἀπαχθεῖσα, συνῆψε γάμον μετ' αὐτῆς, ἢ καταδίωξις καὶ τιμώρησις τῶν ἐνόχων δὲν ἐπιτρέπεται, πρὶν ἢ κηρυχθῇ ὁ γάμος ἄκυρος ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου πολιτικοῦ δικαστηρίου. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ τὸ περὶ ἀκυρώσεως τοῦ γάμου ζήτημα ἀποτελεῖ προδικαστικὸν ζήτημα, ἀναστέλλον τὴν εἰσαγωγήν τῆς ποινικῆς ἀγωγῆς². — Πρβλ. τὰ ἐν Πείρᾳ σελ. 1615 ἐπ. 4083—4127.

§ 3. Ὁ γάμος, ὃν συνάπτει ὁ ἀπαγωγεὺς μετὰ τῆς ἀπα-

(1) Παπ. οἰκογεν. δίκ. § 31.—Καλ. δ' § 28. 39.

(2) Ἐγχειρίδιον ποινικ. δικονομίας Κωστῆ § 65 σελ. 278 σημ. 10. — Κατὰ τοὺς νόμους τῶν Ῥωμαίων καὶ Βυζαντινῶν ἡ ἀπαγωγή ἐλογίζετο ὡς κώλυμα πρὸς γάμον μεταξὺ τῆς ἀπαχθείσης καὶ τοῦ ἀπαγωγέως. Lex 1 § 2. Cod. (9. 14). Βασιλ. (60. 58) 1. — Νεαρ. 143.—Πρβλ. καὶ Βασιλ. (60. 58). 4.—Νεαρ. 150.—Βασ. (60. 58) 6. Ὁ δὲ παρὰ τὰς ἀπαγορευτικὰς ταύτας διατάξεις συναπτόμενος γάμος ἐλογίζετο ὡς γάμος ἀθέμιτος καὶ διαλυτός, καὶ καθ' ἣν ἔτι περίπτωσιν ἢ ἀρπαγῆσα ἢ οἱ γονεῖς ἢ οἱ ἐπίτροποι αὐτῆς μεταγενεστέρως συνήθουν. Τὴν ἀρχὴν ταύτην, ἣν καθιέρωσαν καὶ οἱ κανόνες τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας (ὅρα Σύσταγμα θείων καὶ ἱερῶν καν. (Δ'. 150) καν. 22. — (Β'. 279) καν. 27—(Δ. 183) καν. 88 (Δ. 210) καν. 53.—Zhishiman Eherecht σελ. 577), ἐτροποποίησεν ὁ ἡμέτερος ποινικὸς νόμος, ὀρίζων ἐν ἄρθρ. 333 ὅτι ἡ ἀκύρωσις τοῦ γάμου ἤρτηται ἀπὸ τῆς βουλήσεως τῶν ἐχόντων δικαίωμα νὰ ἐγείρῃσι τὴν περὶ ἀκυρώσεως αὐτοῦ ἀγωγήν, καὶ ὅτι ἡ παραίτησις αὐτῶν ἀπὸ τοῦ δικαιώματος τούτου καθιστᾷ τὸν συναφθέντα γάμον ἄκυρον· ὅρα Παπαρηγοπούλου οἰκογενειακὸν δίκαιον § 31 σελ. 39. Καλλιγᾶ Σύστημα Ῥωμ. δικαίου τομ. δ' § 28. Κωστῆ ποιν. δίκ. τ. 2 σελ. 481.

χθείσης, ὠφελεῖ τὸν συνεργόν; Ἀμφισβητεῖται. Ὅρα τὴν ἐπομ.
§ 4 καὶ Chav. c. p. τ. 6. σελ. 390 ἔκδ. Παρ.

§ 4. Κατὰ τὴν ποιν. Α. Π. 143 τοῦ 1869, μὴ νυμφευθέν-
τος τοῦ ἀπαγωγέως τὴν ἀπαχθείσαν, οὔτε γενομένης τῆς ἀπα-
γωγῆς πρὸς παραχώρησιν ἐπὶ τούτῳ εἰς ἄλλον νυμφευθέντα
αὐτήν, δὲν ἐφαρμόζεται τὸ 333 τοῦ ποιν. νόμου.—Πρὸβλ. τὴν
ἐν τῷ ποιν. τμ. τῆς Πείρας λ. Ἀπαγωγή.

§ 5. Ἡ παράλειψις ζητήματος περὶ γάμου δὲν ἐπηρεάζει τὴν
ἐτυμηγορίαν, ὅταν εἰς τὴν θέσιν τῶν ζητημάτων ἐπαναλαμβάν-
ηται ὁ ἰσχυρισμός, ὅτι ἐτελέσθη, ἐν περιπτώσει ἀπαγωγῆς,
γάμος. (Α. Π. ποιν. 157 τῆς 65).—Πρὸβλ. τὴν ἐν τῷ ποινικῷ
τμήμ. τῆς Πείρας λ. ἀπαγωγή.

§ 6. Κατὰ τὸ 533 ἄρθρον τοῦ ποινικοῦ νόμου, τὰ πολιτικὰ
δικαστήρια ἀποφασίζουν περὶ τοῦ κύρους τοῦ γάμου, ὅταν
τοιούτος ὑπάρχῃ· ἀλλ' ὅταν τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων παρα-
δέχεται ὅτι γάμος δὲν ὑπῆρξε, καί, μὴ ὑπάρχοντος, δὲν ἦτον
ἀνάγκη ν' ἀναβληθῇ ἡ δίκη, οὔτε νὰ παραπεμφθῇ τὸ περὶ τοῦ
κύρους τοῦ γάμου ζήτημα εἰς τὸ πολιτικὸν δικαστήριον, τὸ
ποινικόν, ὅπερ δικάζει τὴν κυρίαν ὑπόθεσιν, εἶναι ἀρμόδιον
ν' ἀποφασίσῃ ἂν ἔλαβεν, ἢ μή, χώραν γάμος, ὡς ἐπὶ παρεμ-
πίπτοντος ζητήματος μὴ ῥητῶς ἐξηρημένου διὰ νόμου τινὸς
ἐκ τῆς δικαιοδοσίας του. (Α. Π. ποιν. 11 τοῦ 69).

Ὁ λόγος τῆς ἀναιρέσεως ἦτο, ὅτι τὸ ζήτημα τῆς ἀκυρότη-
τος τοῦ γάμου εἶναι προδικαστικόν, καί, προτεινομένου τοῦ γά-
μου ἐκ μέρους τοῦ κατηγορουμένου, τὸ ποινικὸν δικαστήριον
ὀφείλει ν' ἀναβάλῃ τὴν ποινικὴν δίκην, καὶ νὰ παραπέμψῃ τὴν
λύσιν τοῦ ζητήματος εἰς τὸ ποινικὸν δικαστήριον.

ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ (nomina). Βλ. Καλ. γ'. ἔκδ. 2 σελ. 316.

ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ. Ἴδε τὴν λ. αὐτὴν ἐν Πείρᾳ σελ. 279—280.

ΑΠΑΙΤΗΣΙΣ φανερά (condictio certi). Βλ. σελ. 169. 172.

216. 220. 433. 773. Καλ. γ' ἔκδ. 2. — Ἄδηλος, ἀφανὴς
(civilis incerta actio, ἢ incerti ex stiputatu). αὐτ. σ.
173. 434. 735. Βεβαιασμένη (αὐστηροῦ δικαίου). (αὐτ. σελ.
729). Πράγματος μὴ παρακολουθήσαντος (condictio causa
data, causa non secuta). (αὐτ. σελ. 173. 250. 310).

ΑΠΑΙΤΗΣΙΣ τοῦ ἐπὶ αἰσχρῷ διδομένου¹ (cond. ob turpem
causam). (Βλ. Καλ. γ' ἔκδ. 2 σελ. 255). Τοῦ χωρὶς αἰτίας

(1) Βασ. (κδ. 6).—Βλ. ἀνωτέρω σελ. 5431—2.

(cond. sine causa). (Αὐτ. σελ. 257. 389)¹. Ἀχρεώστη-
τως ὑποσχεθέντος (cond. ind. promissi)². (Αὐτ. σ. 780).
Κλοπιμαίων (condictio furtiva) (αὐτόθι σελ. 402. 579.
580). Καθαρὰ (liquida). (αὐτ. σελ. 880).

ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΙΣ. Βλ. Πείρας σελ. 280—1. 1044—5. (4552
καὶ σελ. 4809 λ. ἐκποίησης)³ καὶ τὰς ἐν τῷ Παραρτήματι
τούτῳ λέξεις ἐπίτροπος. Εἰκονικότης. Ἐκνίκησις. Ἐπίδικα.
Προῖξ. Συγγνώμη ἡλικίας. Συναλλαγή. Χωροστάθμησις.

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ⁴. Βλ. Πείρας σελ. 281 ἐπ. 2691 ἐπ.

§ 1. Ἀπάντησις καλεῖται ἡ ἀπόκρισις τοῦ ἐναγομένου εἰς τὴν
ἱστορικὴν βάσιν⁵ τῆς ἀγωγῆς, ἡ μὴ περιέχουσα ἐντελῆ αὐτῆς
ὁμολογίαν⁶. Πρέπει νὰ ᾖ α) εἰδική⁷, β) κατηγορητικὴ, ῥητὴ
καὶ ἄμεσος. ἦτοι ὁ ἐναγόμενος δὲν πρέπει ν' ἀπαντήσῃ ἐνδοιά-
ζων⁸ ἢ ὑποθετικῶς⁹, οὔτε τοιουτοτρόπως ὥστε διὰ συμπερά-
σματος νὰ συνάγῃται ἡ διάνοια αὐτοῦ¹⁰. πλὴν ἡ ῥῆσις δὲν γνω-
ρίζω ἢ δὲν πιστεύω ἀντὶ ἀρνήσεως ἐστίν¹¹. Ἡ σιωπὴ; Βλ. τὴν
λέξ. σιωπὴ ἐν σ. 3553 Πείρας¹².

Ἡ ἀπάντησις φέρει παρ' ἡμῖν ἀποτέλεσμα μόνον ὅτι παρεκ-
τείνει τὴν ἀρμοδιότητα¹³.

§ 2. Ὁ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἀποδίδων κακὴν πίσιν τῷ ἐναγομένῳ δὲν
ὀφείλει νὰ ἀρνηθῇ εἰδικῶς τὸν περὶ καλῆς πίστεως αὐτοῦ ἰσχυ-
ρισμόν. (Α. Π. 231 τοῦ 1875 φέρουσα· «Ἐπειδὴ, καθόσον ἀφορᾷ

(1) Παπ. περὶ γενικῶν ἀρχῶν § 284. Τοῦ αὐτοῦ περὶ ἐνοχῶν. § 230—234.
617—622.

(2) Βλ. τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. ἀχρεώστητον.

(3) Περὶ δημοσίων κτημάτων κτλ.

(4) Βλ. Καλ. α § 276—287.—Οἰκ. § 102 ἐκδ. 3. Ἡ ἀπάντησις παρὰ τοῖς
Ῥώμ. ὡς ἐπιφέρουσα τὴν ἐναρξιν τῆς δίκης λέγεται litiscontestatio (προκά-
ταρξίς παρὰ τοῖς Βυζ.).

(5) Βλ. Οἰκον. σημ. 1 σ. 318.

(6) Πολ. 549.—Πρβλ. σημ. 2. Οἰκ. αὐτ.

(7) Ἡ εἰδικότης τῆς ἀπαντήσεως δὲν πρέπει νὰ ληφθῇ ἐντελῶς κατὰ γράμμα.
(Βλ. σημ. 4 Οἰκ. αὐτ.). Πρβλ. Πείρας σ. 281 ἐπ.

(8) Διὰ τῶν λέξεων «νομίζω, ἴσως, πιθανῶς κτλ.».

(9) Μόνον ὅταν προτείνωνται ἀναβλητικαὶ ἐνοτάσεις, συγχωρεῖται ὑποθετικὴ
ἢ τυχαία ἀπαίτησις. Πολ. 545 ἐδ. 2.

(10) Οἶον τὰ ἐν σημ. 7 Οἰκ. αὐτ.

(11) Πολ. 547. ὡς συμβαίνει εἰς τοὺς περὶ πράξεων ἀλλοτρίων δικαζομένους.
42 π. (50 17).

(12) Οἰκ. σημ. 4 § 128 ἐκδ. 3, περὶ ἧς καὶ ἐν Πείρᾳ σ. 3993 σημ. 2.

(13) Πολ. 545. ἐδ. 3.

τὴν περὶ καρπῶν διάταξιν, τὸ ἐφετεῖον παραδέχεται ὡς ἀποδεδειγμένον ὅτι ἡ ἐναγομένη Μονὴ ἦτο καλῆς πίστεως κάτοχος διὰ μόνον τὸν λόγον ὅτι τὸ δημόσιον δὲν ἀντέκρουσεν εἰδικῶς τὴν πρὸς ὑπεράσπισίν της παρὰ τῆς Μονῆς γενομένην πρότασιν περὶ τοῦ ὅτι καλῇ τῇ πίστει κατεῖχε, κατὰ τὴν γενομένην ὁμῶς περὶ τούτου ἐκτίμησιν τῶν παρὰ τῶν διαδίκων ὑποβληθεισῶν ἐνώπιόν του προτάσεων οὐδόλως προκύπτει ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ὅτι ἐξετίμησε καὶ τὸ δικόγραφον τῆς ἀγωγῆς, δια τοῦ ὁποίου, ὡς ἰσχυρίζεται τὸ Δημόσιον, κακὴν ἀπέδιδεν εἰς τὴν ἐναγομένην Μονὴν πίστιν, καὶ ὅπερ, ἂν οὕτως εἶχε, πρὸδῃλον καθίστα πλέον ὅτι ἡ τῆς ἐκτεθείσης προτάσεως διατύπωσις δὲν ἦτον ὁμολογία κατὰ τὴν ἐννοίαν τῶν ἐν τῇ προσβαλλομένῃ ἀποφάσει δικονομικῶν διατάξεων, ἀλλ' ἄρνησις τῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς· ὥστε λόγῳ τοῦ ἀναιτιολογήτου τούτου ἀναιρετέα εἶναι ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασις καὶ ὡς πρὸς τὴν ἐκτεθεῖσαν διάταξίν της (ἐδ. 6 ἄρθρ. 807 Πολ. Δικον.) ἀναιρουμένης δὲ τῆς διατάξεως ταύτης, ἄσκοπος ἀποβαίνει ἡ ἐξέτασις τοῦ τῆς αἰτήσεως τῆς ἀναιρέσεως τῆς Μονῆς λόγου, ὅτι δὲν ἐξετίμησε τὸ ἐφετεῖον τὴν περὶ καταναλώσεως τῶν καρπῶν πρότασίν της».

§ 3. Ὅστις, ἐναγόμενος, ἐπιχειρήσῃ τὴν προκαταρξιν, ἐν ᾧ πράγματι δὲν κατέχει, ἐνέχεται; Βλ. Πείρας σ. 1009 (σημ. 2) καὶ σ. 2514 § 18.

ΑΠΑΞ κληρονόμος, ἀεὶ κληρονόμος. (Βλ. σ. 233. Καλ. ε'. ἐκδ.

2).—Ἰδε τὴν ἐν τῷ Παρχρτ. τούτῳ λ. Κληρονομικὸν δίκαιον.

ΑΠΑΡΕΣΚΕΙΑΣ σύμφωνον (pactum displicentia). Βλ. σελ.

670 Καλ. γ' ἐκδ. 2. Πρβλ. τὰ ἐν Πείρα σελ. 21 ἐπ.

ΑΠΑΡΤΙΑ τῆς Βουλῆς. Βλ. Σαρπ. περὶ Συντ. ἐκδ. 2 § 469.—

Ἐκτακτος § 470.— Πρβλ. τὴν ἐν Θέμιδι σελ. 301—332

(τοῦ 1875) διατριβὴν τοῦ κ. Οἰκονομίδου.

ΑΠΑΤΗ. Βλ. Καλ. γ' ἐκδ. 2 σελ. 123. Πείρας (σελ. 283 λέξ.

ἀπάτη) καὶ σελ. 1177 λ. Δόλος.

Οἱ συναίτιοι τοῦ ἀπατήσαντος ἐνέχονται εἰς δλόκληρον μετ' αὐτοῦ πρὸς ἀποζημίωσιν. (Α. Π. 222 τοῦ 1867, ἣν ἶδε ἐν σελ. 3461 Πείρας).

ΑΠΕΛΑΣΙΣ πολίτου τινός. Ἰδε Α. Π. πολ. 107 τοῦ 1870 ἐν

σελ. 4350 (§ 133³) Πείρας.— Πρβλ. τὴν λ. αὐτὴν ἐν σελ.

283 τῆς Πείρας.

ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ ΕΥΕΡΓΕΤΗΜΑ. Βλ. τὴν ἐν τῷ Παρχρτῇματι

τούτῳ λ. Κληρονομικὸν δίκαιον.

ΑΠΟΓΡΑΦΟΝ. — Διάφορα ζητήματα βλέπε ἐν Πείρᾳ σελίδ. 3192—3193. 4405—4498.

Σημειωτέον ὅτι ἐν μόνον ἀπόγραφον συγχωρεῖται νὰ ἐπιδοθῇ εἰς τὸν ἔχοντα συμφέρον διάδικον, δεύτερον δὲ δίδεται μόνον ἐγκρίσει τοῦ προέδρου τῶν πρωτοδικῶν (ὅργ. 246. 196. 197. Γαλ. δ. 854). Ἐὰν δὲ ᾧσι πλείονες τοιοῦτοι, εἰς ἕκαστον. (Δαλ. jug. § 383—386. Καρ. ζ. 606). Βλ. τὴν ἐν τῷ Παραρ. τούτῳ λ. Κατάσχεσις.

ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΑ. Ἰδε ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ τὴν λ. ἐκμαρτύρια.

ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ.

§ 1. Προηγούμενα βλ. εἰς Πείραν σελ. 284—301. — Τὴν συμπλήρωσιν ὅρα ἐν λ. Μάρτυρες τοῦ Παραρτήματος τούτου¹.

§ 2. Περὶ τοῦ βάρους τῆς ἀποδείξεως, ὑπάρχει ἡ ἰδιαίτερα περὶ τούτου συλλογὴ μου, εἰς ἣν, συγκεimenήν ἐκ σ. 132, παραπέμπω τὸν ἀναγνώστην. Ἐνταῦθα προσθέτω τὰ ἐξῆς, ἅτινα συνδυάσατε, ἐν ἀνάγκῃ, μὲ τὰ ἐν τῇ συλλογῇ αὐτῇ.

§ 3. Τὸ βάρος τῆς ἀποδείξεως, ἤγουν ἡ πρὸς ἀπόδειξιν ὑποχρέωσις, ὀρίζεται οὐχὶ ἐκ τῆς ἐν τῇ δίκῃ θέσεως τῶν διαδίκων, οὐδ' ἐκ τοῦ γλωσσικοῦ τύπου τῶν ἐκατέρωθεν ἰσχυρισμῶν, ἀλλὰ μόνον ἐκ τῆς πρὸς τὸ ἐπίδικον δικαίωμα σχέσεως τῶν ἰσχυρισμῶν τούτων· κατὰ τοῦτο δὲ ἀναμφίβολον βεβαίως ὑπάρχει ὅτι ἕκαστος διάδικος ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ τοὺς ἰδίους ἰσχυρισμούς, καὶ γενικῶς παραδεδεγμένος ὁ κανὼν, καθ' ὃν «πᾶς διάδικος ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ πάντα τὰ γεγονότα τ' ἀποτελοῦντα τὴν θεμελιώσιν τῆς αὐτοῦ προσβολῆς ἢ ἀντιπροσβολῆς· ἄρα τῷ μὲν ἐνάγοντι ἐπίκειται ἡ ἀπόδειξις τοῦ πραγματικοῦ στοιχείου τῆς ἀγωγῆς, τῷ δ' ἐναγομένῳ ἡ ἀπόδειξις τοῦ πραγματικοῦ στοιχείου τῶν ἐνστάσεων, Ἀλλ' εἰς τὴν ἐρώτησιν, τίνα γεγονότα ἀπαρτίζουν τὸ πραγματικὸν στοιχεῖον τῆς ἀγωγῆς καὶ τίνα τὸ τῶν ἐνστάσεων, αὕτη περίπου δίδεται ἡ ἀπάντησις².

(1) Πρβλ. τὰς ἐν Πείρᾳ λ. Μάρτυρες· ὅρκος· ἐμολογία· τεκμήρια.

(2) Τὰ ἐπιρροὴν ἐν τῇ δίκῃ ἔχοντα γεγονότα, καὶ ὅντα ἕνεκα τούτου οὐσιώδη, κατατάσσονται συνήθως εἰς τρεῖς κατηγορίας· εἰς ἃ δηλαδὴ ἡ γεγονότα παραγωγικὰ τοῦ δικαίου, ἡ γεγονότα διακωλυτικὰ τῆς παραγωγῆς αὐτοῦ, ἢ τρίτον γεγονότα καταλυτικὰ τοῦ παραχθέντος ἤδη δικαίου. Ὡς πρὸς τὸ βάρος λοιπὸν τῆς ἀποδείξεως ἡ ἐπικρατοῦσα διδασκαλία παραδέχεται, ὅτι ὁ ἐνάγων μόνον τῶν γεγονότων τῆς πρώτης κατηγορίας ὀφείλει νὰ φέρῃ τὴν ἀπόδειξιν, τῶν δὲ δύο ἄλλων ἡ ἀπόδειξις ἐπίκειται τῷ ἐναγομένῳ· ἡ δὲ μεταξὺ τῶν συγγραφῶν δια-

Οὐχὶ πάντα τὰ πρὸς γένεσιν τοῦ δικαίου τῆς ἀγωγῆς ἢ τῶν ἐνστάσεων ἐπιρροὴν ὅπως δὴποτε ἔχοντα γεγονότα ἀπαρτίζουσι τὸ πραγματικὸν αὐτῶν στοιχεῖον, ἀλλὰ μόνον τὰ κατὰ νόμον ἀναγκαῖα πρὸς παραγωγὴν εἰδικῆς τοῦ δικαίου τῆς ἀγωγῆς ἢ τοῦ δικαίου τῶν ἐνστάσεων· ἐπομένως ξένα τῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς ἢ τῶν ἐνστάσεων εἰσὶν αἱ ἀναγκαῖαι προϋποθέσεις τῆς παραγωγῆς παντὸς δικαίου, ἢ ἡ ἀπουσία τῶν ἐξαιρετικῶν τοῦ νόμου περιπτώσεων ὡς καὶ τὰ ἀναιρετικά τοῦ δικαίου γεγονότα¹.

§ 4. Πάντα ταῦτα τὰ περιστατικά ἀνήκουσιν εἴτε εἰς τὰ διακωλυτικά γεγονότα, εἴτε εἰς τὰ ἀναιρετικά· ἐπομένως ἀποτελοῦσιν ἰσχυρισμοὺς εἴτε τοῦ ἐναγομένου (ἐνστάσεις), εἴτε τοῦ ἐνάγοντος (ἀντενστάσεις), ἀποδεικτέους παρ' αὐτῶν. Ὅθεν

α) διακωλυτικά γεγονότα ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου (ἢ τοῦ ἐνάγοντος ὡς ἀντενστάσεις) ἀποδεικτέα εἰσὶν, *πρῶτον* ἢ περὶ τὸ ἔχειν δίκαια ἢ ἐπιχειρεῖν δικαιοπραξίας ἀνικανότης τοῦ προσώπου (διατοῦτο ὁ λέγων, τὸν ἀντίδικον αὐτοῦ ὑπὸ νόμου κωλύεσθαι τινὸς δικαίου, δεικνύει. νόμ. 5. πρ. πανδ. 22, 3· διότι ἡ ἱκανότης εἶναι ὁ κανὼν, ἡ ἀνικανότης, ἡ ἐξαιρέσις· ἄρα ὁ τὴν ἐξαιρέσειν ἐπικαλούμενος βαρεῖται τῇ ἀποδείξει αὐτῆς· ἐὰν ὁμῶς κανὼν ἦναι ἡ ἀνικανότης—ἡ τῶν ἀνηλίκων καὶ γυναικῶν πρὸς ἔκδοσιν συναλλαγματικῆς—, ὁ τὴν ἀνικανότητα ἐπικαλούμενος ἀποδεικνύει αὐτὴν καθὼς ἐξαιρέσειν), ἢ τοῦ πράγματος (ὅτι δηλαδὴ εἶναι ἐκτὸς συναλλαγῆς)· *δεύτερον* τὸ μὴ σπουδαῖον τῆς δικαιοπραξίας (ὁ κανὼν εἶναι· πᾶσα δὴλῶσις θελήσεως παράγει τὴν δι' αὐτῆς σκοπούμενην ἐνέργειαν· ἐξαιρέσεις· ἡ μὴ σπουδαία θέλησις δὲν παράγει τὴν ἐνέργειαν ταύτην)· *τρίτον*, τὸ κατ' ἐξαιρέσειν μὴ ἐφαρμόσιμον τοῦ νομικοῦ κανόνος, ἐφ' οὗ ἡ ἀγωγή σῆρίζεται· ὅταν δηλαδὴ νομικὸς τις κανὼν ἐξαιρῇ θέματα τινὰ τῆς ἐφαρμογῆς του, ὁ ἐπικαλούμενος τὴν ἐξαιρέσειν ὀφείλει αὐτὸς ν' ἀποδείξῃ αὐτὴν (π. χ. ὅτι τὸ ἐλάττωμα τοῦ πωληθέντος πράγματος ἦτο ὁρατόν· νομ. 14 § 10. νομ. 48 § 4 πανδ. 21, 1· ὅτι τὸ ἐκνικώμενον πρᾶγμα ἐγίνωσκεν ὁ ἀγοραστής ὅτι εἶναι ἀλλότριον· νόμ. 27 κώδ. 8, 45 νόμ. 7 κώδ. 3, 38). *Τέταρτον*, ὁ ἐκ τινος συμβάσεως (παρακαταθήκης μισθώσεως, χρυσιδανείου) ἐναγόμενος ἐπὶ ἀποδόσει πράγματος τινὸς, ἐὰν προσ-

φωνία στρέφεται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον περὶ τὴν ἐν ταῖς εἰρημέναις κατηγορίαις κατὰταξιν τῶν καθ' ἑκάστον ἰσχυρισμῶν. (Unger § 123 σημ. 22).

(1) Οἰκ. ἀστ. δίκ. § 94· εἰς τὴν § αὐτὴν ἀναφέρονται καὶ οἱ κατωτ. § 4, 5.

βάλλη τὸ ἔγκυρον αὐτῆς ἐπὶ λόγῳ ὅτι ἀνήκει αὐτῷ τὸ πρᾶγμα, χρεωστέϊ αὐτὸς νὰ φέρῃ τὴν ἀπόδειξιν ταύτην. (νόμ. 15 πανδ. 16, 3. νόμ. 45 πρ. πανδ. 50, 17. νόμ. 20 κώδ. 4, 65). Unger § 123 σημ. 25.

Ἡ βάσις ἡ θεμελιακὴ, ἐφ' ἧς στηρίζεται ἡ γνώμη ὅτι τὰ δια-
κωλυτικὰ γεγονότα ἀποδεικνύει ὁ ἐναγόμενος, εἶναι ὅτι ταῦτα
ἀποτελοῦσιν ἐξαίρεσιν πάντοτε κανόνος ἄλλου γενικωτέρου (ἀνωτ.
§ 90 σημ. 1). ἄλλοι δικαιολογοῦσι τὴν γνώμην ταύτην ἐκ τῆς
θεωρίας τῶν τεκμηρίων (Wächter § 66 σ. 437), ὅπερ ὅμως
δὲν εἶναι ἀκριβές. Ἐγχειρ. § 121 σημ. 7. Unger § 123 σ. 24.

6) ἀναιρετικὰ γεγονότα ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου ἐπίσης ἀποδει-
κτέα εἰσὶν ἐπὶ μὲν τῶν ἐνοχῶν ἢ ἐκπλήρωσις αὐτῶν, ἐπὶ δὲ τῶν
ἐμπραγμάτων δικαίων ἢ ἀπόσβεσις τοῦ δικαίου (ἀνωτ. § 90
σημ. 2). Τοῦτο ἐφαρμόζεται οὐ μόνον ὅταν ἡ δίκη ἀντικείμενον
ἔχῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐνοχῆς, ἀλλὰ καὶ ὅταν διὰ τῆς ἀγωγῆς
ἐπιδιώκωνται ἕτεραι συνέπειαι, ἐκ τῆς μὴ ἐκτελέσεως τῆς ἐνοχῆς
παραγόμεναι· διότι καὶ αὗται περιεχόμενον τῆς ἐνοχῆς ἀποτε-
λοῦσι καὶ τὴν αὐτὴν ὑποχρέωσιν, ἣν καὶ ἡ κυρία ἐνοχὴ, ἐπιβάλ-
λουσι τῷ ὀφειλέτῃ. Διατοῦτο 1) ἐπὶ τοῦ καταπτωτικοῦ συμφώ-
νου (lex commissoria), ἐναγόμενος ὁ ἀγοραστής ἐπὶ ἐπιστροφῇ
τοῦ πράγματος διὰ τὴν μὴ καταβολὴν τοῦ τιμήματος καὶ τὴν
ἐνεκα τούτου παράβασιν τοῦ συμφώνου (νομ. 4 πρ. πανδ. 18, 3),
βραβεῖται αὐτὸς τῇ ἀποδείξει τῆς καταβολῆς· διότι ὁ πωλητὴς
δικαιοῦται ν' ἀπαιτήσῃ ἢ τὴν πληρωμὴν τοῦ τιμήματος ἢ τὴν
ἐπιστροφὴν τοῦ πράγματος· ἀμφοτέρων τούτων ἀναιρετικὸν γε-
γονὸς εἶναι ἡ καταβολὴ (ἀνωτ. § 90 σημ. 3). 2) ἐπὶ τῆς ἐμφυ-
τεύσεως, ἐναγόμενος ὁ ἐμφυτευτὴς ἐπὶ ἀποδόσει τοῦ πράγμα-
τος διὰ τὴν μὴ πληρωμὴν τοῦ κανόνος, ἀποδεικνύει αὐτὸς τὴν
πληρωμὴν· διότι καὶ ἐνταῦθα ἡ πληρωμὴ τοῦ κανόνος εἶναι ὁ
ἀναιρετικὸς λόγος τοῦ δικαιώματος περὶ καταβολῆς τοῦ τιμή-
ματος ἢ ἀποδόσεως τοῦ πράγματος (Bethman σ. 343· ἐναν-
τίως Plank Beweisurtheil σ. 282 σημ. 1)· τὸ αὐτὸ κρατεῖ
καὶ ἐπὶ τοῦ μὴ καταβαλόντος τὸ μίσθωμα μισθωτοῦ (νόμ. 54
§ 1. νόμ. 56 πανδ. 19, 2). 3) ἐπὶ ἀπαιτήσεως τόκων ὑπερη-
μερίας, ὁ ἐνάγων ἀποδεικνύει μόνον τὴν ὄχλησιν, ἡ δὲ τῆς κα-
ταβολῆς ἀπόδειξις ἐπίκειται τῷ ἐναγομένῳ (νόμ. 32 § 1, πανδ.
22, 1). Unger § 129 σημ. 31. 4) ἐναγομένου τοῦ ἐγγυητοῦ,
ὀφείλει ὁ ἐνάγων ν' ἀποδείξῃ μόνον ὅτι κατεδίωξε τὸν πρωτο-
φειλέτην δικαστικῶς· ὅτι δὲ κατεβλήθη αὐτῷ τὸ χρέος ἀποδει-
κνύει ὁ ἐναγόμενος ἐγγυητὴς (Unger σημ. 33α)· τίς ἀποδει-

κνύει προταθείσης τῆς ἐνστάσεως non adimpleti contractus; Οἶκ. αὐτ. § 91 σημ. 7 καὶ Ἐγγ. § 121 σημ. 11. 6). Ἐγειρομένης τῆς ὑποθηκικῆς ἀγωγῆς, ὀφείλει ὁ ἐνάγων ν' ἀποδείξῃ τὸ δάνειον μόνον, ἡ δὲ καταβολὴ αὐτοῦ ἐπίκειται τῷ ἐναγομένῳ (νόμ. 1 κώδ. 8, 33· νόμ. 10 κώδ. 2, 24). Unger σημ. 28. 7). Ὅταν ὁμως ἡ μὴ ἐκτέλεσις τῆς ἐνοχῆς χρησιμεύῃ ὡς βάσις ἐνοχῆς νέας, ἐκ τῆς μὴ ἐκτελέσεως παραχθείσης, τὴν μὴ ἐκτέλεσιν ὀφείλει τότε ν' ἀποδείξῃ ὁ ἐνάγων δανειστής· οἷον ἐνάγει τρίτον πρόσωπον ὑποσχεθὲν νὰ πληρώσῃ τὸ χρέος, ἐὰν δὲν ἐξοφλήσῃ αὐτὸ ὁ ὀφειλέτης (νόμ. 116 πανδ 45, 1)· ἢ ἐπὶ συναλλαγματικῶν, τὸν ἐκδότην ἢ τοὺς ὀπισθογράφους (ὀφείλει ὁ ἐνάγων ν' ἀποδείξῃ ὅτι ἐγένετο διαμαρτύρησις περὶ τε τῆς μὴ ἀποδοχῆς καὶ περὶ τῆς μὴ πληρωμῆς). Τὸ αὐτὸ κρατεῖ καὶ ὅταν ἡ ἐνοχὴ ἀντικείμενον ἔχῃ παράλειψιν (obligatio in non faciendo)· ἐνταῦθα ἡ παράβασις τῆς ἐνοχῆς εἶναι ἡ γενεσιουργὸς αἰτία τοῦ διὰ τῆς ἀγωγῆς ἐπιδιωκομένου δικαίωματος· ἄρα ἀποδεικνύει τὴν παράβασιν ὁ ἐνάγων. Unger § 129 σημ. 29.

§ 5. Εἰς τὴν βάσιν τῆς ἀγωγῆς ἀνήκουσι καὶ ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ ὁ ἐνάγων α) ἐπὶ δανείου ἢ ἄλλης συνισταμένης ἐνοχῆς, τὴν δόσιν πράγματος ἐπὶ ἀποδόσει (εἰσηγ. 3, 14). 6) Ἐπὶ δωρεᾶς, τὴν διὰ συμβολαιογραφικῆς πράξεως συνομολόγησιν αὐτῆς (Νόμ. χαρτ. 42)· γ) ἐπὶ διεκδικήσεως εἰς παράγωγον αἰτίαν στηριζομένης, τὴν κτῆσιν τῆς κυριότητος καὶ τοῦ προκτήτορος (νόμ. 20 πρ. πανδ. 41, 1. Ἐγγειρ. § 121 σημ. 12. Ἰδ. κατ. § 19)· δ) ἐπὶ ἀποζημιώσεως ἕνεκα παραβάσεως ἐνοχικῆς σχέσεως, τὴν ὑπαρξίν ἀπλῶς τῆς ἐνοχικῆς σχέσεως καὶ τὴν προξενηθεῖσαν ζημίαν· ὅθεν ὁ ἐν χεῖρονι καταστάσει τὴν παρακαταθήκην, τὸ χρησιδάνειον, τὸ μισθωθὲν πρᾶγμα ἢ τὸ ἐνέχυρον ἀποδίδων λογίζεται ὡς μὴ ἀποδίδων τὸ ὄφλημα καὶ εὐθύνεται (νόμ. 1 § 16 πανδ. 16, 3· νόμ. 3 § 1 πανδ. 13, 6)· τὸ αὐτὸ κρατεῖ καὶ ἂν ἰσχυρίζεται ὅτι ἀπώλεσεν αὐτό· μόνον τυχηρὰ ἀπώλεια, ἣν ὀφείλει αὐτὸς ν' ἀποδείξῃ, τὸν ἀπαλλάττει (νόμ. 5 κώδ. 4, 24. Reinhold ἐν τῇ τοῦ Linde ἐφημ. II', 160 N. σειρᾶς). Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ τὸ γνωστὸν ζήτημα τοῦ ἐμπρησμοῦ τῆς ὑπὸ μίσθωσιν οἰκίας. Ἐκ τῆς μισθώσεως γεννᾶται ἡ ὑποχρέωσις τοῦ μισθωτοῦ ν' ἀποδώσῃ τὴν οἰκίαν ἐν ᾗ καταστάσει παρέλαβεν αὐτήν· εὐθύνεται δὲ διὰ δόλον καὶ ἀμέλειαν (μεγάλην ἢ μικράν)· μόνον διὰ τὰ τυχηρὰ δὲν εὐθύνεται. Ἰν' ἀπαλλαγῇ λοιπὸν ὁ μισθωτὴς τῆς ὑποχρέωσεως τοῦ νὰ παραδώσῃ τὴν οἰκίαν οἶαν παρέλαβεν αὐτήν, ὀφείλει νὰ ἰσχυρισθῇ καὶ ἀποδείξῃ ὅτι ὁ ἐμ-

πρῆσμός ἦτο δι' αὐτὸν τυχηρὸν γεγονός. Βλ. Πείρας σελ 2403.
 — Ἐὰν ὅμως ἡ περὶ ἀποζημιώσεως ἀγωγὴ στηρίζεται ἐπὶ παρανόμου πράξεως τοῦ ἐναγομένου (ἐπὶ δόλου ἢ ἀμελείας αὐτοῦ), ἡ παράνομος πράξις ἀποτελεῖ τὴν βάσιν τῆς ἀγωγῆς καὶ ἀποδεικτέα ἐστὶν ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος (νόμ. 18 § 1 πανδ. 22, 3 qui dolo dicit factum aliquid, licet in exceptione, docere dolum admissum debet. νόμ. 30 κώδ. 8, 45. Vächter § 113). ε) Ἐὰν αἰτῇ νόμιμον κληρονομικὴν μερίδα, τὴν δίδουσαν πρὸς τοῦτο δικαίωμα συγγενικὴν σχέσιν (νόμ. 1 βασ. 22, 1)· ὁ δὲ ἐναγόμενος ἀντιτάσσων ἀποκλήρωσιν, ἀποδεικνύει αὐτὸς αὐτὴν (Νεαρ. 115 κεφ. γ' § 14). ς) Ἐπὶ τῆς τοῦ ἀχρεωσθήτου ἀγωγῆς, τὴν ἀνυπαρξίαν τοῦ χρέους καὶ τὴν ἐαυτοῦ πλάνην· περὶ τοῦ πρώτου ὑπάρχει τις τροποποιήσις ἐν νόμ. 25 πρ. πανδ. (22, 3). Ἐγχειρ. § 121 σημ. 4. ζ) Ἐπὶ τῆς ὑποθηκικῆς ἀγωγῆς, οὐ μόνον τὸ δάνειον καὶ τὴν ὑποθήκευσιν, ἀλλὰ καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ ὑποθηκεύσαντος (νόμ. 23 πανδ. 22, 3). η) Ἐπὶ τῆς ἐξ ἀδιαθέτου διαδοχῆς, τὴν στηρίζουσιν τὴν ἀγωγὴν εἰς συγγενικὴν σχέσιν· ἐὰν δὲ ὁ ἐναγόμενος ἰσχυρίζεται ὅτι ὑπάρχει διαθήκη ἢ συγγενεῖς ἐγγύτεροι, ἀποδεικνύει αὐτὸς τοῦτο (Ἐγχειρ. § 121 σημ. 17). Πάντα τὰ ἐν τοῖς α' — η' παραδείγμασι σημειούμενα θέματα περιέχουσι γεγονότα εἰδικῶς τοῦ διὰ τῆς ἀγωγῆς ἐπιδιωκομένου δικαίου παραγωγικά.

Ἰσχυρῶς φιλονεικεῖται τὸ ζήτημα, τίς ἀποδεικνύει ὅταν ἐπὶ δικαιοπραξιῶν ὁ ἐναγόμενος ἀντιτάσῃ ὅτι ἡ δικαιοπραξία, περὶ ἧς ἡ δίκη, συνέστη ὑπὸ ἀναβλητικὴν αἵρεσιν. Κατὰ τὴν ὀρθοτέραν γνώμην τὴν αἵρεσιν ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ ὁ ἐναγόμενος. Πρβλ. Ἐγχειρ. § 121 σημ. 9. πρβλ. περὶ τοῦ ζητήματος Unger (§ 129 ἐν τ. σ. 572), ὅστις ἐναντίαν ἀποφαίνεται γνώμην.

§ 6. Προκειμένου λόγου περὶ τῆς ἐνστάσεως τῆς διαιρέσεως, ὁ ἐναγόμενος μᾶλλον ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ οὐ μόνον τὴν ὑπαρξίν τῶν συνεγγυητῶν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀπορίαν των. (Θέμ. τοῦ 46, τ. 2 σελ. 132).

§ 7. Ἐκ τῶν τῆς νομολογίας σημειῶ ὀλίγα, τὰ ἐξῆς·

Ἐὰν τὸ δημόσιον ὁμολογῇ, ὅτι ὁ Γ ἠγόρασε τρία τεμάχια ἔθνικῆς γῆς, προσθέτει δὲ ὅτι εἰς τὸ μέρος, ὅπου ταῦτα ἐπωλήθησαν, περιλαμβάνονται ἕτερα δύο, ὃ ὁ Γ ἀρνεῖται, εἰς τὸ δημόσιον ἐπίκειται ἡ ἀπόδειξις τοῦ ἰσχυρισμοῦ του. (Ἀρ. Πάγ. πολ. 108 τοῦ 48).

§ 8. Ἐὰν ὁ ἐναγόμενος προτείνῃ ὅτι πρέπει νὰ ἐξαίρεθῶσιν

ἐκ τῆς παραγραφῆς τὰ ἔτη τῆς ἐπαναστάσεως, πρέπει ν' ἀποδειχθῇ τὸ ἀδύνατον τοῦ νὰ κινηθῇ δικαστικῶς· ἡ ἀπόδειξις δὲ τοῦ γεγονότος αὐτοῦ ἐπικείται εἰς αὐτόν. (Α. Π. 39 τοῦ 53, περὶ ἧς ἐν Πείρᾳ λ. Παραγραφή).

§ 9. Ἐὰν ὁ ἐναγόμενος ἀρνήται ὅτι τὸ ἐπίδικον ἀνῆκε ποτὲ εἰς τὸν Ρ. ὡς κληρονόμοι τοῦ ὁποίου παρίστανται οἱ ἐνάγοντες, καὶ ὅτι μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ρ. κατέλαβον αὐθαирέτως τὴν νομὴν του, εἰς τοὺς ἐνάγοντας ἐπικείται ἡ ἀπόδειξις τῶν γεγονότων αὐτῶν. 244. 248 πολ. (Α. Π. 375 τοῦ 1855).

§ 10. Ὅταν ἡ ἀγωγή στηρίζεται εἰς τὴν ἐκ πταίσματος καὶ δόλου τῆς ἐναγομένης ἐταιρίας παράβασιν τῆς δοθείσης αὐτῇ ἐντολῆς περὶ πωλήσεως σπόγγων καὶ εἰς τὴν ἐντεῦθεν προκύψασαν ζημίαν, ὁ ἐνάγων ἀποδεικνύει τὰ γεγονότα αὐτά. Ποία δὲ ἡ ἔννοια τῶν νόμων Π. (19. 2) 9 § 4. Β. (20. 1) 19. Κώδ. (4. 24) 5. Βασ. (25. 1) 47; Οἱ νόμοι αὗτοι ἀνάγονται εἰς θέματα, ἐν οἷς ἡ μὲν βάσις τῆς ἀγωγῆς εἶναι ἀποδεδειγμένη, ὁ δὲ ἐναγόμενος προτείνει τὴν ἔνστασιν τῆς ἀπαλλαγῆς του διὰ τὸ τυχαίως ἀδύνατον τοῦ ἐκπληρῶσαι τὴν ἐνοχὴν του. Οἱ νόμοι δὲ Π. (27. 8) 1 § 13. — Β. (38. 8) 1 ἀναφέρονται εἰς τὸ θέμα, καθ' ὃ ὁ ἐκ τῆς διαχειρίσεως τῆς ἐπιτροπείας βλαφθεὶς ἄνηθος κινεῖ ἀγωγήν κατὰ τῶν ἀρχόντων τῶν διορισάντων τὸν ἐπίτροπον περὶ ἀποζημιώσεως διὰ τὸ ἀναξιόχρεων τοῦ ἐγγυητοῦ τοῦ ἐπιτρόπου, οἱ δὲ ἐναγόμενοι προτείνουν ὅτι ἦτον ἀξιόχρεως ὅτε ἐλήφθη, καὶ ἐπομένως ὅτι τὸ ἀδύνατον τῆς δι' αὐτοῦ ἱκανοποιήσεως ἐπῆλθεν ἐκ τύχης, καὶ οὐχὶ ἐκ πταίσματος αὐτῶν. (Α. Π. 269 τοῦ 1858, ἣν ἴδε ἐν Πείρᾳ σελ. 1224)¹.

— Τίς ἀποδεικνύει ὅτι ἐκ τῆς ἀμελείας τῆς ἀτμοπλοϊκῆς ἐταιρίας συνέβη λήττευσις; Βλ. Πείρας σελ. 3994 § 3².

— Τίς ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ ὅτι δὲν ἠμέλησεν, ἀλλ' ὅτι κατέβαλεν ὅσῃν καὶ εἰς τὰς ἰδίας αὐτοῦ ὑποθέσεις ἐπιμέλειαν; Βλ. Α. Π. 204 τοῦ 66 ἐν Πείρᾳ σελ. 1442 § 30.

§ 11. Ὁ διατεινόμενος ὅτι εἶναι κληρον. τινός, καὶ μόνος αὐτός, ὀφείλει νὰ τὸ ἀποδείξῃ καὶ διὰ μαρτύρων. (Α. Π. 161 τοῦ 74).

§ 12. Εἰς τὴν ἐνάγουσαν ὡς ἐπίτροπον τῶν τέκνων τῆς ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ Ρώμ. δικαίου πρέπει νὰ ἐπιβληθῇ ἡ ἀπόδειξις τῆς ἀνηθότητος αὐτῶν, διότι τοῦτο ὁρᾷ εἰς τὴν νομιμοποίησιν αὐτῆς. (Α. Π. πολ. 34 τοῦ 1875).

(1) Σχετικὰ ἐν Πείρᾳ σελ. 1224—5 περὶ ἐντολοδόχων.

(2) Βλ. ἐτι § 187 καὶ 289 τῆς εἰρημένης συλλογῆς μου.

§ 13. Ὁ ἐπικαλούμενος ὑπαρξίν διαταγμάτων περὶ τοῦ σχεδίου Τριπόλεως, ὡς ἐπικυρῶντων τὰς πράξεις τῆς περὶ αὐτοῦ ἐπιτροπῆς, ὀφείλει νὰ προσαγάγῃ αὐτά, οὐχὶ δὲ τὸ δημόσιον, ὅπερ ἀρνεῖται τὴν ὑπαρξίν των. (Α. Π. πολ. 84 τοῦ 1875).

§ 14. Ἡ Α. Π. 87 τοῦ 1875 φέρει· «Ἐπειδὴ ἐκ τῶν προσβαλλομένων ἀποφάσεων προκύπτει ὅτι ὁ Κωνσταντ. Λογοθέτης, πατὴρ τῶν ἀναιρεσιβλήτων, διεξεδίκησε γαίᾳς τινὰς ἰσχυρίζομενος ὅτι ἐξεχέρσωσεν αὐτάς ἐπὶ τῆς τουρκικῆς ἐξουσίας ἀδείᾳ τῆς τότε ὀθωμανικῆς ἀρχῆς, τὸ δὲ δημόσιον ἀντέτεινεν εἰπὼν ὅτι μόνον οἱ σπαχίδες, οἵτινες ἐθεωροῦντο ὡς νόμιμοι ἀντιπρόσωποι τοῦ Σουλτάνου (ὅστις ἐλογίζετο κατὰ τὸ τουρκικὸν δίκαιον ὡς ἔχων ἀπόλυτον κυριότητα ἐφ' ὧν τῶν χέρσων γαιῶν) ἠδύναντο νὰ διαθέσωσι διὰ ταπίου τὰς τοιαύτας χέρσους γαίᾳς, ἀποκροῦσαν οὕτω τὸν τῶν ἀναιρεσιβλήτων ἰσχυρισμὸν ὅτι ἦτο νόμιμος ὁ τίτλος των καθὼ παρ' ἄλλης ὀθωμανικῆς ἀρχῆς ἐκδοθεῖς.

Ἐπειδὴ, τούτων οὕτως ἐχόντων, οὐκ ὀρθῶς τὸ ἐφετεῖον ὑπεχρέωσε τὸ δημόσιον ν' ἀποδείξῃ τὸν ἀνωτέρω ἰσχυρισμὸν του, ἐν ᾧ ὄφειλε νὰ ὑποχρέωσῃ τοὺς ἀναιρεσιβλήτους ν' ἀποδείξωσιν αὐτοὶ ὅτι ὁ τὸν ὁποῖον ἐπικαλοῦνται τίτλος ἐξεδόθη παρ' ἀρμοδίας ἀρχῆς· ἐπομένως ἀναιρετέα καθίσταται ἡ ὑπ' ἀριθμὸν 4/14860 τοῦ 1858 ἀπόφασις τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, ὡς καὶ ἄπασαι αἱ λοιπαί, καθὼ εἰς αὐτὴν στηρίζόμεναι.»

§ 15. Τὸ δημόσιον, προτεῖνον ὅτι δὲν ὀφείλει τὸν μισθὸν τινὸς ὡς ἐγκαταλιπόντος τὴν θέσιν του, (33 λογ. νόμ.), βαρεῖται τῇ ἀποδείξει. (552 § 2 καὶ 248 πολ. δικον.). (Α. Π. πολ. 280 τοῦ 1875).

§ 16. Τίς ἀποδεικνύει ἐπὶ παραγγέλματος περὶ ὕδατος; Βλ. Α. Π. 101 τοῦ 1876 ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Ἰδωρ.

§ 17. Τίς ἀποδεικνύει τὸν χρόνον τῆς ὑπηρεσίας καὶ τὸ ποσὸν τοῦ μισθώματος, διατεινομένου τοῦ ἐναγομένου ὅτι ἐξώφλησεν, ὅρκον δὲ ἐπάγοντος ὡς πρὸς τοὺς πρώτους δύο ἰσχυρισμούς; Βλ. τὰ ἐν Πείρᾳ σελ. 2822 ἐπ.

§ 18. Ἀποδείξεις τῶν μεταξὺ συζύγων συμβάσεων. Βλ. τὰ ἐν Πείρᾳ λ. προῖξ § 16.

§ 19. Ἐμπράγματα δίκαια. Διεκδίκησις.—Ὁ περὶ κυριότητος ἐνάγων ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ οὐ μόνον τὸν ἴδιον τίτλον, ἀλλὰ καὶ τὸν τοῦ προκτήτορος, ἐὰν ἐπὶ παραγώγου κτήσεως τὴν ἀγωγὴν του στηρίξῃ¹.—Ἡ Α. Π. 224 τοῦ 1865 φέρει· «Ἐπειδὴ

(1) Βλ. τὰ ἐν § 8. 107. 173 τῆς εἰρημένης συλλογῆς μου. Πρῶ. Μαρ. § 269.

ἐπὶ τῆς διεκδικητικῆς ἀγωγῆς, ὅταν ὁ ἐνάγων παράγῃ τὴν ἰδιοκτησίαν του παρ' ἄλλου προσώπου ἐπικαλούμενος τίτλον μεταβιβαστικὸν τῆς κυριότητος, ἀπαιτεῖται ν' ἀποδείξῃ οὗτος οὐ μόνον τὴν τοῦ τίτλου ὑπαρξιν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐπὶ τοῦ πράγματος κυριότητα τοῦ προκτήτορος, καθ' ὅσον οὐδεὶς δύναται νὰ μεταβιβάσῃ δικαίωμα, ὅπερ δὲν κέκτηται (19 B. 50, 1). Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ὡς ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις παραδέχεται, ἡ ἐνάγουσα, στηρίζουσα τὴν ἀγωγὴν τῆς εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 7146 προικοσύμφωνον τῆς θυγατρὸς τῆς, δι' οὗ ὁ Δημήτριος Παναγιώτου τῇ παρεχώρησεν ὡς προῖκα ἄμπελον, τῆς ὁποίας μέρος ἀποτελεῖ δῆθεν τὸ διεκδικούμενον τεμάχιον, δὲν ἀπέδειξε, κατὰ τὴν ἐπιβληθεῖσαν εἰς αὐτὴν ὑποχρέωσιν, ὅτι ὁ ῥηθεὶς προικοδότης (προκτήτωρ) ἦτο τῷ ὄντι κύριος τοῦ ἐπιδίκου κτήματος, ἀλλ', ἀπεναντίας, ἐκ τῆς διεξαχθείσης ἀποδείξεως προέκυψεν, ὅτι ἰδιοκτήτρια τοῦ διεκδικουμένου τεμαχίου ἦτον ἡ ἐναγομένη καὶ ὅτι αὕτη κατεῖχεν αὐτὸ πρὸ τῆς συντάξεως τοῦ ἀποτελοῦντος τὴν βάσιν τῆς ἀγωγῆς προικοσυμφώνου.

Ἐπειδὴ, τούτων οὕτως ἐχόντων, ὀρθῶς τὸ ἐφετεῖον ἐθεώρησε περιττὴν τὴν προταθεῖσαν καταμέτρησιν ὁλοκλήρου τῆς προικῶς ἄμπέλου καὶ ἀλυσιτελῆ τὸν ἐπαχθέντα ὄρκον πρὸς ἀπόδειξιν ὅτι τὸ ἐπιδίκον τεμάχιον ἀποτελεῖ ἀναπόσπαστον μέρος τῆς εἰρημένης ἄμπέλου, ἀφοῦ πρὸς ὑποσφίριζιν τῆς ἀγωγῆς ἀπηρτίτο καὶ ἡ τῆς κυριότητος τοῦ προικοδότου ἀπόδειξις, ἣν ἡ ἐνάγουσα δὲν προσήγαγεν, ὡς ὤφειλε. Καθόσον δὲ ὁ ἐπαχθεὶς ὄρκος ἐδύνατο νὰ ἐρμηνευθῇ κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ ἐφετείου, καὶ ταύτην καὶ τὴν τῆς κυριότητος τοῦ προκτήτορος ἀπόδειξιν ὀρθῶς καὶ νομίμως ἐπέβαλε τῇ ἐναγομένη». — Ἰδε ἀνωτ. § 5, γ'.

§ 20. Ὅταν τὸ ἔγγραφον δὲν δηλοῖ τὴν αἰτίαν, τίς ἀποδεικνύει; Βλ. § 105 τῆς εἰρημένης συλλογῆς μου.

§ 21. Ἀπόδειξις ἐπὶ πραγματικῶν δουλειῶν. Βλ. § 10 τῆς εἰρημένης συλλογῆς μου².

Πίναξ λεκτικὸς τῶν ἐν τῇ προηγουμένη λ. ἀπόδειξις.

Ἀγοραστής. § 4.

Ἀῖρεσις. § 5 ἐν τέλει.

Ἀλλότριον. § 4.

Ἀμέλεια. § 5 καὶ 10.

Ἀναιρετικὰ γεγονότα. § 4 ἐπ.

Ἀνηθότης. § 4. 12.

(1) Γλ. Καλλιγ. γ' § 163 ἐκδ. 2. Δελ. obl. § 317 ἐπ. 341. Ζεχ. § 749 σημ. 17.

(2) Πρὸς Δεμολ. 12 ἀρ. 937. Α. Π. 230 τοῦ 1863.

- Ἀνήλικες. § 4. 12.
 Ἀνικανότης. § 4 ἐπ. 12.
 Ἀποζημίωσις. § 5.
 Ἀποκλήρωσις. § 5.
 Ἀπώλεια. § 5.
 Ἀχρεώστητον. § 5.
 Βάρος ἀποδείξεως. § 1—5 ἐπ.
 Γυναῖκες. § 4.
 Δάνειον. § 5.
 Διαρέσεως εὐεργέτημα. § 6.
 Διακυλυντικά γεγονότα. § 4.
 Διαμαρτύρησις. § 4.
 Διατάγματα. § 13.
 Διεκδίκησις. § 5. 19.
 Δόλος· ἴδε τὴν ὥδε λ. ἀμέλεια.
 Δουλεῖαι· § 21.
 Δωρεά. § 5.
 Ἐγγραφα μὴ δηλοῦντα τὴν αἰτίαν. § 20.
 Ἐγγύησις. § 4.
 Ἐνίκησις. § 4.
 Ἐκτέλεισις ἐνοχῆς. § 4.
 Ἐλάττωμα πωληθέντος. § 4.
 Ἐμπράγματα δίκαια. § 4, 6. καὶ 5.
 Ἐμπρησμός. § 5.
 Ἐμφύτευσις. § 4.
 Ἐνστάσεις. § 4 ἐπ.
 Ἐνοχή· ἴδε τὰς ὥδε λ. ἐκτέλεισις καὶ παράβασις.
 Ἐπανάστασις. § 8.
 Εὐθύνη. § 5.
 Ἰκανότης. § 4 ἐπ.
 Καταβολή· ἴδε τὴν ὥδε λ. πληρωμή.
 Καταπτωτικὸν σύμφωνον. § 4.
 Κληρονομία. § 5.
 Κληρονόμος. § 11.
 Lex commissoria. § 4.
 Μισθός. § 15.
 Μισθωσις. § 4. 5.
 Μίσθωμα. § 4.
 Non adimpléti contr. § 4.
 Ὄθωμανικὸν δίκαιον. § 14.
 Παράβασις ἐνοχῆς. § 4.
 Παράγγελμα περὶ ὕδατος. § 16.
 Παραγραφή. § 8.
 Παρακαταθήκη. § 4.
 Πλάνη. § 5.
 Πληρωμή. § 4. 5.
 Πώλησις. ἴδε τὴν ὥδε λ. ἐλάττωμα.
 Πταῖσμα· ἴδε τὴν ὥδε λ. ἀμέλεια.
 Σύζυγος. § 18.
 Συμβάσεις μεταξὺ συζύγων. § 18.
 Ταπία. § 14.
 Τεκμήρια. § 4.
 Τόκοι. § 4.
 Τυχρὰ ἀπώλεια. § 5.
 Ὑπερτημερία. § 4.
 Ὑπηρεσία. § 15 καὶ 17.
 Ὑποθήκη. § 5 καὶ 6.
 Χρησιδάνειον. § 4.

ΑΠΟΔΟΚΙΜΑΣΙΣ¹.

§ 1. Προηγούμενα βλέπ. εἰς Πεῖραν σελ. 301—305 καὶ εἰς σελ. 3195 (λ. ἀποδοκίμασις).

§ 1². Περί τῆς ἀποδοκιμάσεως ἡ πολιτικὴ ἡμῶν δικονομία ὥρισε τὰ ἐξῆς·

α) Ἡ περὶ ἀποδοκιμάσεως ἀγωγή ἀναγκαία ἐστὶν ὅταν προσ-

(1) πολ. 463 § 6. 464—466. Γαλ. 332. 362. Δελ. désaveu. Οἰκ. § 172 ἐκδ. 3.

εάλλωνται ὡς ἄκυροι διαδικαστικαὶ πράξεις δικαστικῶν πληρεξουσίων¹, ἀντικλήτων, κλητῆρων² ἢ ἄλλων ἐπιτετραμμένων τὴν ἐπίδοσιν³ δικογράφων, καθὼ γενόμεναι ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐντολῆς, ἢ πέραν τῶν ὁρίων αὐτῆς⁴. εἶναι δὲ ἀδιάφορον ποῦ ἀνήκουσιν αἱ πράξεις αὗται, εἰς τὴν γενικὴν ἢ εἰδικὴν πληρεξουσιότητα· διότι καὶ αἱ δεύτεραι ὀφείλουσι διὰ τῆς περὶ ἀποδοκ. ἀγωγῆς νὰ προσβληθῶσιν⁵.

6) Διαδικασία. Ἡ ἀγωγή κινεῖται παρὰ τοῦ διαδίκου, δι' ἣν ἐγένετο ἡ προσβαλλομένη πράξις, κατὰ τοῦ ἐνεργήσαντος αὐτὴν πληρεξουσίου· ἐὰν ὅμως ἡ ἀποδοκιμαζομένη πράξις ἀναφέρηται εἰς δίκην τινά, πρέπει νὰ λαμβάνηται ὡς ἐναγόμενος καὶ ὁ ἀντίδικος⁶. εἰσάγεται εἰς τὸ δικαστήριον τὸ δικάσαν ἢ δικάζον⁷ τὴν κυρίαν διαφοράν, ἢ εἰς τὸ τῆς κατοικίας τοῦ πλη-

(1) Κατὰ τὸ 464 εἰς πληρεξουσιότητας παντὸς εἶδους ἀναγκαῖα ἐστὶν ἡ περὶ ἀποδοκιμάσεως ἀγωγή· ἐπομένως εἴτε δικηγόρον τινά, εἴτε ἄλλον ἐκ τοῦ ἄρθρ. 91, εἴτε καὶ πολίτην οἰονδήποτε (ἔπου τοῦτο συγχωρεῖται, Πείρας σ. 3141 ἐπ.) διορίζει ὁ διάδικος πληρεξούσιον, διὰ τῆς περὶ ἀποδοκιμασίας διαδικασίας ὀφείλει νὰ προσβάλῃ τὰ πράξεις του· Ἐν Γαλλίᾳ οἱ δικηγόροι δὲν ὑπόκεινται εἰς ἀποδοκιμασίαν. Καρ. ζ. 1295. Δαλ. § 16. — Ἡ ἀποδοκίμασις εἶναι ἀναγκαῖα καὶ κατὰ τῶν συμβολαιογράφων ἢ εἰρηνοδικῶν, τῶν εἰς πλειστηριασμὸν ἐνεργούντων (891. 965 πολ.). — Ὡσαύτως κατὰ τῶν διαμαρτυρικῶν συντασσόντων (173 ἐμπ. Ν.) ἄλλως οἱ Γάλλοι. Δαλ. ἀρ. 21 (Οἰκ. σημ. 2 αὐτ.).

(2) Δαλ. § 11. Βλ. Πείρας σ. 303 ἐπ. καὶ σ. 2118 (§ 5).

(3) Περιτεύουσα ἡ περικοπὴ «ἢ ἄλλων ἐπιτετραμμένων τὴν κοινοποιήσιν». (Βλ. σημ. 4 Οἰκ. αὐτόθι).

(4) Πολ. 463 § 6.

(5) Πολ. 463 § 6. Βλ. Οἰκ. αὐτ., σημ. 6. Ὁ γενικὴν ἔχων πληρεξουσιότητα ἐὰν ἐπιχειρήσῃ πράξεις εἰδικῆς πληρεξουσιότητος, ἐνεργεῖ πέραν τῶν ὁρίων τῆς ἐντολῆς, ἐπομένως διὰ τῆς περὶ ἀποδοκιμάσεως ἀγωγῆς πρέπει νὰ προσβληθῶσιν αἱ πράξεις του αὗται. Πολ. 463 § 6.

(6) Πολ. 463 § 2. Ἐὰν ὁ ἀντίδικος δὲν ζῇ πλέον, κινεῖται κατὰ τοῦ κληρονόμου αὐτοῦ ἡ περὶ ἀποδοκιμάσεως. Ἐν Γαλλίᾳ; Δαλ. § 6.

(7) Βλ. Πείρας σ. 303 § 10.

Πρέπει νὰ ἐξατασθῇ, δηλαδὴ, ἂν ἡ προσβαλλομένη πράξις ἀνήκῃ εἰς δίκην τινά ἐκκρεμῇ ἢ ἀπετέλεσε μέρος διαφορᾶς ἐκδικασθείσης ἤδη ἐν ἀμφοτέροις τοῖς θέμασιν, ἀρμόδιον ἐστὶ τὸ δικαστήριον τὸ δικάζον ἢ δικάσαν τὴν κυρίαν δίκην. Ἐὰν δὲ ἡ προσβαλλομένη πράξις οὐδαμῶς συνέχεται μετὰ τινος δίκης, ἀρμόζει ἡ ἀγωγή εἰς τὸ δικαστήριον τῆς κατοικίας τοῦ ἐναγομένου. Π. χ. θέλω ν' ἀποδοκιμάσω ὁμολογίαν τῶν πληρεξουσίων μου γενομένην παρὰ τῷ Πρωτοδικεῖῳ· τὴν ἀγωγὴν μου ὀφείλω νὰ εἰσαγάγω εἰς τὸ Πρωτοδικεῖον, ἐὰν διατελῇ παρ' αὐτῷ ἐκκρεμῆς εἰσέτει ἢ ὑπόθεσις, ἢ εἰς τὸ ἐφετεῖον, ἐὰν, γενομένης ἐφέσεως, κατέστη

ρεξουσίου, ἂν ἡ πρᾶξις οὐδεμίαν ἔχη σχέσιν πρὸς τινὰ δίκην¹· δὲν ὑπόκειται εἰς ἐξαιρετικὴν τινὰ παραγραφὴν²· εἶναι ὅμως ἀπαράδεκτος, ἂν ὁ ἐνάγων ἀνεγνώρισε τὴν ἀποδοκιμαζομένην πρᾶξιν, ἐκτελέσας αὐτήν³. Ἐκ τοῦ περιεχομένου τοῦ πληρεξουσίου ἐγγράφου κρίνεται τὸ βάσιμον ἢ μὴ τῆς ἀγωγῆς⁴. ἂν δ' ὁ ἐνάγων προτείνῃ ὅτι ἔδωκε περιορισμένην πληρεξουσιότητα δύναται ν' ἀποδείξῃ τοῦτο δι' ὅρκων ἢ δικαστικῆς ἐμολογίας⁵.

γ) *Ἀποτέλεσμα*. Ἡ ἐπίδοσις τῆς περὶ ἀποδοκιμάσεως ἀγωγῆς ἀναστέλλει τὴν πρόοδον τῆς κυρίας δίκης⁶. Ὅθεν πᾶσα πρᾶξις δικαστικὴ μετὰ ταῦτα γενομένη ἀνίσχυρος ἐστί. Τὸ δικαστήριον εἰ μὲν δεχθῇ τὴν ἀγωγὴν, ἀκυροῖ τὴν ἀποδοκιμαζομένην πρᾶξιν⁷ καὶ καταδικάζει τὸν πληρεξούσιον εἰς ἀποζημίωσιν καὶ τὴν δικαστικὴν δαπάνην· ἂν δὲ ἦναι δημόσιον πρόσωπον,

ἐκπρεμῆς παρὰ τῷ ἐφετείῳ ἡ διαφορὰ (κατὰ τὴν γαλ. δικονομίαν, ἄρθρ. 356, καὶ τότε εἰς τὸ πρωτοδικεῖον εἰσάγεται ἡ ἀγωγή). Εἰάν ὅμως ἡ κυρία διαφορὰ ἐξεδικάσθῃ ἤδη ὀριστικῶς καὶ δὲν ἦναι πλέον τρόπος νὰ κατασταθῇ πάλιν ἐπιδικος; Κατὰ τὸ λέγειν τοῦ ἄρθρου 463 § 1 καὶ τότε εἰς τὸ δικαστήριον τῆς κυρίας διαφορᾶς τῆς ἐκδικασθείσης ἤδη, εἰσάγεται ἡ περὶ ἀποδοκιμάσεως ἀγωγή· ἡ διάταξις αὕτη, εἰς τὴν δωσιδικίαν τῆς συναφείας στηριζομένη, δὲν ἔχει παρ' ἡμῖν ἀποχωρῶσαν δικαιολόγησιν· διότι τότε μόνον ἀποζημιώσεις δύναται νὰ αἰτηθῇ παρὰ τοῦ ἀποδοκιμαζομένου πληρεξουσίου, οὐχὶ δὲ καὶ ἡ κατάργησις τῆς ἀποφάσεως. Οἰκ. αὐτ. σημ. 8.

(1) Γαλ. 338. Κ. ζ. 1313. Παράδειγμα εἰς σημ. 9 Οἰκονομίδου, αὐτ.

(2) Καρρὲ ζ. 1037.

(3) Πολ. 464 ἐδ. 2. π. χ. ἔλαβε τὰ χρήματα παρὰ τοῦ πληρεξουσίου, τὰ πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως δοθέντα.

(4) Ὁ ἀποδοκιμαζόμενος πληρεξούσιος ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ ὅτι τῷ ἐδόθη πληρεξουσιότης· ἄλλο δὲ μέσον πρὸς ἀπόδειξιν δὲν ἔχει εἰμὴ τὸ πληρεξούσιον ἐγγράφον. Διὰ τί; Οἰκ. σημ. 12 αὐτ.

(5) Βλ. σημ. 13 Οἰκονομίδου, αὐτ.

(6) Πολ. 463 § 3. Γαλ. 337. Εἰάν ἡ ἀποδοκιμαζομένη πρᾶξις δὲν ἔχῃ ἐπιβροῇν εἰς τὴν ἔκθεσιν τῆς κυρίας δίκης; Κατὰ τὴν ὀρθοτέραν γνώμην, δὲν ἀναστέλλεται ἡ ἐκδίκασις τῆς κυρίας δίκης. Αἱ ἐναντίον τῆς διατ. τοῦ 463 § 3 ἐνεργηθεῖσαι πράξεις εἰσὶν ἀκυρωταί· ἐάν δὲ ἐξεδόθῃ ἤδη καὶ ἀπόφασις τοῦ δικαστηρίου, προσβάλλεται διὰ τῶν προσφῶρων ἐνδίκων μέσων· ἀλλὰ παρ' ἡμῖν ἀναψηλάφησις δὲν ἐπιτρέπεται ὡς ἐν Γαλλίᾳ (Οἰκ. αὐτ. σημ. 14).

(7) Πολ. 466. Εἰάν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀποδοκιμασθείσης καὶ ἀκυρωθείσης πράξεως ἐξεδόθῃ ἀπόφασις τελεσιδικίας ἤδη οὕσα; Κατὰ τὴν Γαλ. δίκον. ἀκυροῦται καὶ ἡ ἀπόφασις, καὶ μάλιστα αὐτοδικτικῶς (Καρρὲ ζ. 1316). Παρ' ἡμῖν; τὸ δεδικασμένον μένει (λέγει ὁ Οἰκ. σημ. 13 αὐτόθι) ἀπρόσβλητον. Contra Εφετεῖον Ἀθηνῶν 4782. Πρβλ. Τουλ. 10 ἄρ. 293—6.

καὶ εἰς προσωπικὴν προσέτι ποινὴν¹· εἰ δὲ ἀπορρίψῃ αὐτήν, ἐπιβάλλει εἰς βάρος τοῦ ἐνάγοντος τὰ ἔξοδα καὶ τὰς ζημίας. (Οἰκ. § 172).

§ 2. Οὐ μόνον ὅταν ὁ πληρεξούσιος ἐνεργῇ καθ' ὑπέρβασιν τῶν ὀρίων τῆς ἐντολῆς, εἶναι ἀναγκασία ἡ ἀποδοκίμασις, ἀλλὰ καὶ ὅταν ἐνεργῇ ἄνευ μηδεμιᾶς ἐντολῆς. (Α. Π. I τοῦ 52, φέρουσα². «Ἐπειδὴ, κατὰ τὰ ἄρθρα 464 καὶ 463 ἐδ. 6. τῆς Πολ. Δικον. ἡ ἀποδοκίμασις ἢ μὴ ἀναγνώρισις τῶν πράξεων δικηγόρου ἢ δικαστικοῦ κλητῆρος γίνεται διὰ κυρίας ἢ παρεμπιπτούσης ἀγωγῆς, ὅχι μόνον δι' ὑπέρβασιν, ἀλλὰ καὶ δι' ἑλλειψιν οἱας-δήποτε πληρεξουσιότητος· ἄλλως ἡ ἀποδοκιμαστέα, ἢ μὴ ἀναγνωριστέα, παῖξις θεωρεῖται ὡς κύρος ἔχουσα. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ὁ Νικόλαος Μάρκου κατὰ μὲν τὴν πρώτην συζήτησιν ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδικείου ῥητῶς ἐπρότεινεν, ὅτι δὲν θέλει νὰ ἀποδοκιμάσῃ τὴν πράξιν τοῦ τε δικηγόρου I. Νικολαΐδου, τοῦ διεξάγοντος, ὡς πληρεξουσίου του, τὴν περὶ διαταράξεως κατοχῆς δίκην καὶ δόντος μετέπειτα ἐπιταγὴν εἰς τὸν κλητῆρα διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 19,018 ἀποφάσεως, καὶ τοῦ κλητῆρος Δ. Μελέτη, τοῦ λαβόντος, δυνάμει τῆς ἐπιταγῆς ταύτης, τὰς ἑκατὸν δραχμὰς, ἀφ' ἑτέρου ἰσχυρίζετο, ὅτι ἄνευ πληρεξουσιότητος ἐνήργησε· κατὰ δὲ τὴν δευτέραν συζήτησιν ἐνώπιον τοῦ ἰδίου πρωτοδίκου οὐδένα λόγον ἔκαμε περὶ πληρεξουσιότητος· ὥστε τὸ πρωτοδικεῖον δὲν παρεβίασε διάταξιν τινὰ τῆς Πολ. Δικον. θεωρήσαν τὰς περὶ τῆς πληρωμῆς τῶν ἑκατὸν δραχμῶν πράξεις τοῦ τε δικηγόρου καὶ κλητῆρος ὑποχρεωτικὰς διὰ τὸν Νικόλ. Μάρκον, ὑπὲρ τοῦ οὐοίου ἐνήργησαν αὐτὰς τὰς πράξεις, τὰς ὁποίας, καταχωρημένας οὖσας ἐν τῇ μνησθείσῃ ὑπ' ἀριθ. 19,018 ἀποφάσει, ἠδύνατο νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὸ δικαστήριον καὶ νὰ στηρίξῃ ἐπ' αὐτῶν τὴν ἀπόφασίν του. (Πολ. Α. Π. I τοῦ 52).

§ 3. Ἡ περὶ ἀποδοκιμασίας πράξεως δικηγόρου ἀγωγὴ ὑπόκειται εἰς ἀνατροπὴν, οὔτε δικαιοῦται ὁ ζητῶν τὴν ἀποδοκιμασίαν νὰ κρατῇ ταύτην μετέωρον μέχρι τῆς ἀποπερατώσεως τῆς δίκης τῆς κυρίας, ἐν ᾗ ἔλαβε δῆθεν χώραν ἡ ἀποδοκιμαστέα πράξις. (Α. Π. πολ. 30 τοῦ 1875).

§ 4. Προτείνεται τὸ περὶ ἀποδοκιμάσεως ζήτημα, ἐπειδὴ

(1) Καρρὲ ζ. 1317^ο.

(2) Περὶ τούτων Γάλλοις ἀμφίβολον· Δελ. § 33. Καρ. ζ. 13 01. Βλ. Πείρασ σ. 304 ἐν ἀρχῇ.

περιλαμβάνει καὶ τὸν ἀποδιμαζόμενον πληρεξούσιον, εἰς τὸ δικαστήριον δι' ἀγωγῆς, οὐχὶ δι' ἐνστάσεως. (Οἶκον. § 172 σημ. I. Δαλ. § 25, καὶ Πείρας σελ. 302 § 1).

Ἡ ἀποδοκίμασις οὖν προτείνεται μόνον δι' ἀγωγῆς¹, ἥτοι· Κατὰ τὰ συνδυασμένα ἄρθρα 463 § 6 καὶ 464 τῆς πολ. δικ. ὁ διάδικος ὁ θέλων νὰ μηδενίσῃ τὰς πράξεις τοῦ πληρεξουσίου αὐτοῦ ἢ τοῦ ὡς τοιούτου παραστάντος, ἐνεκεν ἐλλείψεως πληρεξουσιότητος ἢ ὑπερβάσεως αὐτῆς, ὀφείλει ν' ἀκολουθήσῃ τὴν περὶ ἀποδοκιμάσεως εἰδικὴν διαδικασίαν τὴν διαγραφομένην ὑπὸ τῶν ἄρθρ. 464 καὶ ἐπ. τῆς πολ. δικονομίας, καθόσον, ἄλλως, αἱ τοῦ πληρεξουσίου πράξεις, κατὰ νόμιμον τεκμήριον, θεωροῦνται ὡς ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς πληρεξουσιότητος γεγόμεναι καὶ ὑποχρεοῦσι τὸν διάδικον. Τὸ δὲ περὶ ἀποδοκιμάσεως ζήτημα, καθὼ ἐνδιαφέρον τὸν ἀποδοκιμαζόμενον πληρεξούσιον, δὲν δύναται νὰ προταθῇ δι' ἐνστάσεως κατὰ τὴν ἐκκρεμῇ μεταξὺ τῶν κυρίων διαδίκων δίκην, ἐν ᾗ, ὡς εἶκος, ὁ ἀποδοκιμαζόμενος πληρεξούσιος δὲν παρίσταται ὡς διάδικος. Ἄρα οὐδὲ λόγος ἀναιρέσεως δύναται νὰ στηριχθῇ ἐπὶ ἰσχυρισμοῦ σκοποῦντος τὴν ἐκμηδένισιν τῶν τοῦ πληρεξουσίου πράξεων, χωρὶς νὰ κινηθῇ προηγουμένως ἡ προσήκουσα περὶ ἀποδοκιμάσεως ἀγωγή. (Α. Π. πολ. 185 τοῦ 1875).

§ 5. Ἡ ἀνάκλησις ὁμολογίας πληρεξουσίου ἐκ πραγματικῆς πλάνης γενομένης δύναται νὰ γίνῃ χωρὶς νὰ κινηθῇ ἀγωγή περὶ ἀποδοκιμασίας. (Πολ. Α. Π. 141 τοῦ 1876, ἣν ἴδε ἐν λ. ὁμολογία τοῦ Παρατ. τούτου)².

Ἡ Α. Π. 62 τοῦ 51 φέρει· «Ἐπειδὴ ὁ ἀναιρεσείων πρὸς ὑποστήριξιν καὶ ἀπόδειξιν τῆς πραγματικῆς πλάνης τῆς λαβούσης δῆθεν χώραν εἰς τὴν γενομένην παρὰ τοῦ δικηγόρου του δικαστικὴν ὁμολογίαν ἐπρότεινε καὶ ἐξητήσατο νὰ ἀποδείξῃ 1) ὅτι δὲν τῷ παρεδόθη ἡ ἀποθήκη· 2) ὅτι δὲν εἶχεν εἰς τὴν κατοχὴν του τὸ δημόσιον τοιαύτην ὑποθήκην· καὶ 3) ὅτι πώποτε δὲν συγκατετέθη εἰς τὴν τοιαύτην ἀποζημίωσιν, οὐδὲ καὶ τοὺς τίτλους τῶν ἐγγράφων τῷ παρέδωκαν ἐπὶ τῆς ἀφαιρέσεως τῆς ἰδιοκτησίας του, ἀλλὰ μετὰ πολὺν καιρὸν ἔπειτα διὰ τοῦ ἐπισκόπου Ἀττικῆς, ὅτε αἱ Ἀθῆναι ἦσαν ὑπὸ τὰ ὀθωμανικὰ ὄπλα, τὸ δὲ ἔφετεϊον δὲν ἐπέτρεψε τὴν ἀπόδειξιν τῶν εἰρημένων γεγόνων, ἀλλὰ παρεδέχθη διὰ τῆς δευτέρας σκέψεως τῆς προσβαλ-

(1) Βλ. Πείρας σελ. 302 (§ 1).

(2) Βλ. δὲ Πείρας 2683 σημ. 7.

λομένης ἀποφάσεως, ὅτι ἔπρεπε νὰ γίνῃ ἀγωγή περὶ ἀποδοκιμάσεως, καὶ ὅτι ὀφείλει ὁ ἀναιρεσίων νὰ ἀποδείξῃ τὴν πραγματικὴν πλάνην τοῦ δι' ἐγγράφου ἀναμφισβητήτου, ἐνῷ ὁ νόμος (ἄρθρ. 464 συνδυασμένον μὲ τὸ ἄρθρον 269 § 2 τῆς Πολ. Δικονομίας) δὲν ἀπαιτεῖ τὴν περὶ ἀποδοκιμάσεως ἀγωγὴν εἰμὴ ἐπὶ ὑπερβάσεως τῆς πληρεξουσιότητος ἢ τῆς ἐντελοῦς, ἀλλ' ὑπερβάσις δὲν ἐπροτάθη ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὥστε νὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ εἰρημένον ἄρθρον 464 τῆς Πολ. Δικονομ. καὶ ἐνῷ ἡ πραγματικὴ πλάνη, ἢ τὰ ἀπαρτίζοντα αὐτὴν γεγονότα δύνανται ν' ἀποδειχθῶσι καὶ διὰ μαρτύρων καθόσον δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἔχη τις περὶ τῆς πλάνης ἐγγράφον ἀπόδειξιν· ὅθεν παρεβίασε τὰς περὶ ἀποδείξεως ἀρχὰς καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ὑπερασπίσεως τοῦ ἀναιρεσίοντος, ἡ δὲ παραβίασις αὕτη δίδει χώραν εἰς ἀναίρεσιν κατὰ τὰ συνδυασμένα ἄρθρα 807 § 5 201, 170 καὶ 172 τῆς Πολ. Δικον. (Α. Π. 62 τοῦ 1851).

§ 6. Ὁ διάδικος κυρώσας ἅπαξ τὰς πράξεις δικηγόρου τινὸς δὲν δύναται πλέον νὰ τὰς προσβάλλῃ¹. (Βλ. Πείρ. σ. 304 ἐπ.² 2175 ἐπ.). Βλ. τὰς ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λέξ. Ἐγκρίσις καὶ Κύρωσις.

§ 7. Ἐπὶ ἀποδοκιμάσεως χωρεῖ ἔφεσις; Πείρας σελ. 1531 § 124.

§ 8. Ἡ περὶ ἀποδοκιμάσεως δὲν κρίνεται πρὸ τῆς κυρίας. Οἴκ. σημ. 6 σελ. 212 ἐκδ. 3.

§ 9. Ἰδε τὰς λ. Ἐγκρίσις. Κύρωσις. Πληρεξούσιοι.

Πίναξ λεκτικὸς τῆς προηγουμένης λ. ἀποδοκιμασία.

Ἀγωγή § 4. Ἀποδοκιμασίας § 1 ² α.	Εἰρηνοδίκαι. Σημ. 4 σελ. 5653.
Κατὰ τίνας; § 1 ² β. Ἐνώπιον πόρου δικαστηρ.; αὐτ.—Ἀποτέλεσμα. 1 ² γ.	Ἐνστάσις. § 4. Ἐντολὴ (ἄνευ ἐντολῆς). § 2.
Ἀναγνώρισις. § 1 ² , β.	Ἐφεσις. § 8.
Ἀνατροπή. § 3.	Θάνατος. Σημ. 6 σελ. 5653.
Ἀντίκλητοι. § 1 ² .	Κλητῆρες § 1 ² .
Ἀποδοκιμασία § 1 ἐπ.	Ὁμολογία. § 1 ² β. Ἀνάκλησις. § 5.
Ἀποζημιώσεις. § 1 ² γ.	Ὅρκος. § 1 ² β.
Ἀποτέλεσμα ἀγωγῆς. § 1 ² .	Παραγραφὴ § 1 ² β.
Διαδικασία. § 1 ² β.	Πληρεξούσιοι. § 1 ² .
Διαρτυρικά. σημ. 1. σελ. 5653.	Συμβολαιογράφοι. Σημ. 4 σελ. 5653.
Ἐγκρίσις. § 6. 9. Ἰδε λέξ. ἀναγνώρισις.	Τελεσιδικία. Σημ. 7 σ. 5654.
	Υπερβάσις. § 2.

(1) Τοῦτο ὅμως δὲν ἐφαρμόζεται εἰς τοὺς μὴ δυναμένους εἶναι πληρεξουσίου. (Α. Π. 23 τοῦ 57).

(2) Ἀντὶ τῆς αὐτοῦ ἀποφ. 392 τοῦ 62 σημειωτέον. ἀπόφ. 392 τοῦ 61.

ΑΠΟΔΟΧΗ κληρονομίας. Ἴδε τὴν ἐν Πείρᾳ καὶ τῷ Παραρτήμ. τούτῳ λ. Κληρονομικὸν δίκαιον.

ΑΠΟΔΟΧΗ ΟΜΟΛΟΓΙΑΣ χρειάζεται; Βλ. Πείρας σελ. 2685 σημ. 1. ἔτι τὴν ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. Ὁμολογία¹.

ΑΠΟΔΟΧΗ ΠΑΡΑΙΤΗΣΕΩΣ. Βλ. τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Παραίτησις.

ΑΠΟΔΟΧΗ πράξεων. Ἴδε τὰς ἐν Πείρᾳ καὶ τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Ἐγκρίσις καὶ Κύρωσις.

ΑΠΟΔΟΧΗ ἥτοι περὶ τῶν ἄρθρων 485 καὶ 486 τῆς πολιτικ. δικον. ὁμιλήσω ἐν λ. Συναίνεσις τοῦ Παραρτήματος τούτου.

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ. Ἴδε τὰς ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. Διαφέρον. Ἀποτίμησις. Εὐθύνη. Ζημία.

ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΝ ΤΑΜΕΙΟΝ. Τὰ ἐν τῷ ἀποθεματικῷ ταμείῳ τοῦ στρατοῦ καὶ τὰ μερίσματα ὑπόκεινται εἰς κατάσχεσιν; Βλ. Α. Π. 235 τοῦ 1874 ἐν λ. Κατάσχεσις τοῦ Παραρτ. τούτου.

ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ (fidei commissum). (Βλ. σ. 330 τοῦ περὶ κληρ. δικ. Καλ.). Ἀποκαταστάσεως διατυπώσεις. (αὐτ. σ. 361).

ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΕΙΣ ΑΚΕΡΑΙΟΝ² (integrum restitutio).

§ 1. Προηγούμενα ζητήματα ὅρα εἰς Πείραν σ. 313—320.

§ 1². Τὸ ἐνδίκον τῆς ἀποκαταστάσεως μέσον διαφέρει ἄλλων μέσων³, τὸν αὐτὸν καὶ τούτων σκοπὸν ἐπιδιωκόντων (τούτέστιν ἀποκατάστασιν), κατὰ τε τὴν δύναμιν καὶ κατὰ τὸ ἀμφίβολον τῆς ἐπιτυχίας αὐτοῦ, ἐκ τῆς κρίσεως τοῦ δικαστοῦ ἐν μέρει ἐξαρτωμένης. Παρατηρητέον δὲ εἰδικώτερον ταῦτα.

α) Προαπαιτούμενα τῆς χρήσεως τοῦ ἐνδίκου τούτου μέσου εἰσὶ δύο, ἥτοι πρῶτον βλάβη, ἐκ τοῦ περιστατικοῦ καθ' οὗ ἡ ἀποκατάστασις προσελθοῦσα, καὶ δεύτερον αἰτία, δικαιολογητικὴ τῆς ἀποκαταστάσεως. Ἡ μὲν βλάβη πρέπει νὰ ᾖ ἀξία λόγου⁴ καὶ νὰ μὴ δύναται ἄλλως, ἥτοι δι' ἑτέρου ἐνδίκου μέσου,

(1) Οἷον Α. Π. 15 τοῦ 73 (περὶ ἐξωδίκου) καὶ 276 τοῦ 73.

(2) Πηγαί. Π. (δ. 1—7). Κώδ. (2 20—53).

Βι ἐ λ ι ο γ ρ α φ ί α. Οἰκ. ἀστοκ. δίκ. § 99 καὶ 23 σημ. 10. Σαβιν. ζ. Καλ. α'.

(3) Οἰκ. αὐτ. σημ. 2.

(4) Ἡ βλάβη (laesio) ἐξετάζεται κατὰ ποσότητα καὶ κατὰ ποιότητα. Κατὰ τὴν ποιότητα καὶ ἕνεκα κέρδους ματαιωθέντος δίδεται ἀποκατάστασις· ἀλλὰ πρέπει τὸ κέρδος τοῦτο νὰ μὴ ᾖ θεμιτὴ ἄλλου ζημία. Οἱ ἀνήλικοι ἀποκαθίστανται κατὰ ρ. δ. καὶ ἕνεκα βλάβης μὴ χρηματικῆς· (ἀνάπτυξιν βλ. εἰς Οἰκ. αὐτόθι).

νά θεραπευθῇ¹. Ἡ δὲ αἰτία, νά ἔλκη τὴν δικαιολόγησιν αὐτῆς ἐκ τινος νομικῆς διατάξεως. Αἰτίαι ἀποκαταστάσεως ὑπὸ τοῦ ρωμ. δικαίου ἀνεγνωρισμένοι εἰσὶν ἀνηλικιότης, βία, ἀπάτη, πλάνη καὶ ἀδυναμία ἐγκαίρου ἐνεργείας².

β) Ἀποκατάστασιν δύναται νά αἰτήσῃ οὐ μόνον ὁ βλαφθεὶς αὐτός, ἀλλὰ καὶ οἱ διάδοχοι αὐτοῦ, γενικοὶ ἢ εἰδικοί³. κινεῖται δὲ κατὰ τοῦ τὴν ἐπιβλαβῆ πρᾶξιν ἐπιχειρήσαντος ἢ τῶν κληρονόμων αὐτοῦ· ἐναντίον εἰδικῶν διαδόχων ἐξαιρετικῶς μόνον ἀρμόζει⁴.

γ) Ἡ περὶ ἀποκαταστάσεως αἴτησις πρέπει νά εἰσάγῃται ἐντὸς τετραετίας⁵. Ἡ ἀρμοδιότης δὲ τοῦ δικάσαντος αὐτὴν δι-

(1) Ὑπάρχουσιν ὅμως ἔνδικα τινὰ μέσα, μεθ' ὧν συντρέχει ἡ ἀποκατάστασις· οἷον μετὰ τῆς ἀγωγῆς ἢ τῆς ἐνστάσεως τοῦ φόβου· ὡσαύτως μετὰ τοῦ δόλου· καὶ ἐπὶ ἀνηλικίων μετὰ τῆς ἐκ τῆς ἐπιτροπείας.—Ἐπὶ συμβάσεως καλῆς πίστεως δίδοται ἔνεκα δόλου καὶ ἀποκατάστασις; Περὶ πάντων τούτων βλ. σημ. 4. Οἰκ. αὐτόθι.

(2) Ἀποκατάστασις κατὰ τοῦ δεδικασμένου χωρεῖ; Οἰκ. αὐτ. σημ. 5.

(3) Ν. 6 Π. (4. 1). Ν. 3 § 9. 10. Ν. 18 § 5. Π. (4. 4). Δύναται δὲ ὁ ἔχων ἀποκατάστασιν νά μεταβιβάσῃ εἰς ἕτερον δι' ἐκχωρήσεως ἢ ἄλλως τὸ δικαίωμα τοῦτο, καὶ νά ἐγείρῃ ὁ εἰδικὸς οὗτος διάδοχος τὴν περὶ ἀποκαταστάσεως διαδικασίαν· ὁ εἰδικὸς διάδοχος δικαίου φέροντος βάρος καθ' οὗ ὑπάρχει ἀποκατάστασις, ἔχει καὶ αὐτὸς τὴν ἀποκατάστασιν ταύτην; Ὁ ἐγγυητής; (Περὶ τούτων βλ. Οἰκ. ἀστοκ. δίκ. § 99 σημ. 6).

(4) Ἡ ἀποκατάστασις ἀρμόζει ποτὲ μὲν κατὰ παντὸς μετὰ τῆς ἀποκαταστασίμου πρᾶξεως συναπτομένου, ἄλλοτε δὲ κατὰ μόνου τοῦ ἐν πρώτοις καὶ ἀμέσως συναπτομένου μετ' αὐτῆς. (Ἀνάπτ. εἰς Οἰκ. αὐτ. σημ. 7).

α) Βία. Ὁ βιασθεὶς ἔχει οὐ μόνον ἀγωγὴν ἢ ἐνστασιν, ἀλλὰ καὶ τὸ ἔνδικον τῆς ἀποκαταστάσεως μέσον· ἐπειδὴ ὅμως ἡ τοῦ φόβου ἀγωγή ἀρμόζει καὶ κατὰ τρίτων, σπανίως παρίσταται ἀναγκαία ἡ τῆς ἀποκαταστάσεως χρήσις, ἢ εἶναι ἀμφίβολος ἡ κατὰ παντὸς ἐνδεχομένου προστασία αὐτῆς, ὥς δύναται νά συμβῇ ἐπὶ τῆς βεβιασμένης ἀποδοχῆς ἢ ἀποποιήσεως κληρονομίας.

β) Πλάνη. Ἐνεκα πλάνης χορηγεῖται ἀποκατάστασις μόνον τοῖς αἰτήσας τὸν χωρισμὸν τῆς κληρονομικῆς περιουσίας δανεισταῖς τοῦ κληρονόμου. (Ν. 1 § 17 Π. (42. 6). Ἐκ τῶν λοιπῶν θεμάτων μόνον τὸ περὶ ἐρημοδικίας δύναται νά ἐφαρμοσθῇ καὶ παρ' ἡμῖν, ἀλλὰ πρὸς ἀνατροπὴν ἀπλῶς τῆς συζητήσεως, οὐχὶ δὲ καὶ τῆς ἐκδοθείσης ἀποφάσεως, ὥς παρὰ Ρωμ. (Οἰκ. ἐγγ. § 113 σημ. 1).

γ) Ἀδυναμία ἐγκαίρου ἐνεργείας· οἷον ἡ διὰ πᾶγμα δημόσιον ἀποδημία, ἡ αἰχμαλωσία (ἢ ἐξομοιοῦται ἡ ὑποχρεωτικὴ ἐν ὠρισμένῳ τόπῳ διαμονὴ) καὶ ἡ φυσικὴ ἀδυναμία. Περὶ δὲ τῶν κωλυμάτων ἐκ προσώπου τοῦ δικαστοῦ ἢ ἐκείνου πρὸς ὃν ἔπρεπε νά ἐνεργηθῇ ἡ παραλειφθεῖσα πρᾶξις, προσένοησεν ἄλλως ἢ ἰσχύουσα νομοθεσία. (Περὶ πάντων τούτων ἐπιθ. Οἰκ. ἀστοκ. δίκ. § 99 σημ. 5).

(5) Ἡ προθεσμία, ἐνταύθις πρότερον οὔσα, ἐκλατύνθη ὑπὸ τοῦ Ἰουστ. εἰς τε-

καστηρίου καὶ ἡ ἀκολουθητέα διαδικασία ὁρίζεται ὑπὸ τοῦ δικονομικοῦ νόμου· κατὰ ῥωμ. δίκαιον διηρεῖτο συνήθως ἡ περὶ ἀποκαταστάσεως διαδικασία εἰς δύο τμήματα· Τὸ *judicium rescindens* καὶ τὸ *judicium rescissorium*¹.

δ) Ἡ ἀποκατάστασις εἰς ἀκέραιον ἀποτελέσμα φέρει τῆς προτέρας τῶν πραγμάτων καταστάσεως τὴν ἐπάνοδον, ἥτοι τὸ γενόμενον ἐντελῶς ἀπογίνεται².

§ 1³. Ἀποκατάστασις ἀνηλίκων³.—Ἡ ἀποκατάστασις τοῦ ἀνηλίκου ἀπαλλάσσει αὐτὸν τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ νὰ ὑποστῇ τὴν δίκην εἰς ἣν ὑπεβλήθη, καὶ τῆς δαπάνης αὐτῆς· ἡ καταργουσα δὲ τὰς δι' ἀποφάσεως ἐπιδικασθείσας αἰτήσεις τοῦ ἀνήλικος συμφωνία δὲν ἰσχύει ὅταν ἡ ἀπόφασις ἔχῃ κύρος. (Α. Π. πολ. 56 τοῦ 69 φέρουσα· «Ὁ νόμ. 6. Π. (4. 4). Β. (10. 4) χώραν δίδωσιν εἰς ἀποκατάστασιν κατὰ συμφωνίας, δι' ἧς ὁ ἀνήλικος υποβάλλεται εἰς δίκην ἐπιβλαβῇ αὐτῷ, καὶ εἰς δικαστικὰς δαπάνας· ἡ δὲ ἀποκατάστασις αὕτη οὐδὲν ἕτερον δύναται νὰ ἔχῃ ἀποτέλεσμα ἢ τὴν ἀπαλλαγὴν τοῦ ἀνήλικος ἀπὸ τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ νὰ ὑποστῇ τὴν δίκην ἐκείνην καὶ δαπάνην· ἐπομένως τὸ ἐφετεῖον, ἀποκαταστήσαν τὴν ἀναιρεσίβλητον κατὰ συμβάσεως, δι' ἧς συνωμολογήθη μεταξὺ τοῦ τῆς ἀναιρεσιβλήτου ἐπιτρόπου πατρὸς, καὶ τῆς ἀναιρεσειούσης πρὸς μητρὸς μάμμης αὐτῆς, ἢ κατὰ τοῦ Δ. καὶ τῆς ἀναιρεσειούσης διεξαχθησομένη ἐκκρεμῆς τότε δίκη, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ κατ' αὐτῆς ἐκτελουμένη ἤδη ἀπόφασις, μεταξὺ μὲν τῶν συμβαλλομένων εἰκονικῶς γένηται, σπουδαίως δὲ κατὰ μόνου τοῦ Δ. καὶ κηρῶξαν, διὰ τῆς ἀκυρώσεως τῆς συμφωνίας ταύτης, ὑπὲρ τῆς ἀναιρεσιβλήτου, σπουδαίαν τὴν εἰκονικῶς γενομένην δίκην, ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὸν Νόμ. ἐκεῖνον· διότι α) οὕτως ἀποφανάμενον δὲν ἀπῆλλαξε τὴν ἀναιρεσίβλητον δίκης ἐπιβλαβοῦς αὐτῇ ἢ δικαστικῆς δαπάνης, ἀλλὰ περιεποίησεν αὐτῇ ὠφελείας μὴ ἀνηκούσας τῇ ἰδίᾳ, ἐὰν ἡ ἀληθὴς ὁ περὶ τῆς εἰκονικότητος τῆς μεταξὺ τῶν διαδίκων γενομένης δίκης ἰσχυρισμὸς τῆς ἀναιρεσειούσης, ὅν τὸ δικαστήριον τῶν

τραετίαν· ν. 7 Κ. (2. 53)· ἄρχεται δὲ τρέχουσα ἀφ' ἧς ἔλαβε χώραν τὸ γεγονός τὸ ἀποτελοῦν τὸν τῆς ἀποκαταστάσεως λόγον. (Οἰκ. αὐτ. σημ. 8).

(1) Ἰδε Οἰκ. αὐτ. σημ. 9.

(2) Αὐτ. σημ. 10. Ὁ ἀποκατασταθεὶς οὐ μόνον ἄς εἶχεν ὠφελείας ἀνακτᾶ, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ προϋπάρχοντα βάρη ὑποβάλλεται (Οἰκ. αὐτ. σημ. 10).

(3) Βλ. Πείρας λ. ἀποκατάστασις εἰς ἀκέραιον.

ἔφετῶν παρέλιπεν ὅλως νὰ ἐξετάσῃ· 6) ἡ καταργοῦσα τὰς δι' ἀποφάσεως ἐπιθεδικασμένους ἀπαιτήσεις τοῦ ἀνηλικίου συμφωνία τότε δὲν ἰσχύει, ὅταν ἡ ἀπόφασις ἐκείνη νόμιμον κύρος ἔχῃ κατὰ τοῦ καταδικασθέντος, τοῦ ὅπερ, ἀμφισβητούμενον, παρέλιπεν, ὡς εἴρηται, νὰ ἐξετάσῃ τὸ ἐφετεῖον. (Ν. 40 Πρ. Π. (4. 4.) (Ἀπ. πολ. Α. Π. 56 τοῦ 69).

§ 2. Ὁ ἐπίτροπος δύναται νὰ λάβῃ τὸ ἐκπλειστηρίασμα ἀκινήτου τοῦ ὀρφανοῦ κτήματος, καὶ οὕτω ν' ἀναγνωρίσῃ τὸ κύρος τοῦ πλειστηριασμοῦ; Βλ. Α. Π. 89 τοῦ 1871 ἐν λ. ἐπίτροπος τοῦ Παραρτήματος τούτου. Ἴδε καὶ κατ. § 6.

§ 3. Ἐὰν ἀναφυῇ ἐνώπιον τοῦ ἐμποροδικείου εἰς ἐκκρεμῇ τινὰ δίκην ζήτημα περὶ ἀποκαταστάσεως ἀνήλικος ἔνεκα βλάβης, πρέπει νὰ παραπεμφθῇ ἡ λύσις του εἰς τὸ πολιτικὸν δικαστήριον (Α. Π. 177 τοῦ 1875).

§ 4. Ἀποκατάστασις χάριν ἐγγυητῶν. Βλέπ. Καλ. γ' ἐκδ. 2 σελ. 510.

§ 5. Κατὰ τῶν τελεσιδίκων ἀποφάσεων καὶ κατὰ τῆς ἀποσβεστικῆς τῶν ἀγωγῶν παραγραφῆς τῆς συμπληρωθείσης ἀπόντος τοῦ ἀντιδίκου τοῦ ἐνάγοντος ἀργεῖ νῦν ἡ ἀποκατάστασις¹.

§ 6. Καὶ κατὰ τῆς μνηστείας δύναται νὰ ζητηθῇ ἀποκατάστασις. (Παπ. Οἰκογεν. δίκαιον § 71 ἐν τέλει).

Ὁ καταδικασθεὶς εἰς ἐγκληματικὴν ποινὴν πρὸ τῆς 10 ὀκτ. 1862 θεωρεῖται ὡς ἀμνηστευθεὶς, ὑποτίθεται δὲ κατὰ νομικὸν πλάσμα ὅτι τὸ ἐγκλημα οὐδόλως ἔλαβε χώραν²· ἀναγκαίως ἀνατρέπονται αὐτοδικαίως αἱ τὴν εἰς ἐγκληματικὴν ποινὴν παρακολουθήσασαι συνέπειαι τῆς ἀπωλείας τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων, καὶ οὐδόλως ἀπαιτεῖται νὰ λάβῃ χώραν ἡ τῆς ἀποκαταστάσεως διαδικασία πρὸς τοῦτο· ἔθεν ὀρθῶς τὸ πρωτοδικεῖον, κατ' ἔφεσιν τῆς ἐπὶ τοῦ ἐκλογικοῦ καταλόγου ἐπιτροπῆς, διέταξε νὰ μὴ διαγραφῇ ὁ καταδικασθεὶς ἐκ τοῦ ἐκλογικοῦ καταλόγου, καθὼς καταδικασθεὶς μὲν, ἀλλ' ἀποκατασταθεὶς εἰς τὰ πολιτικὰ αὐτοῦ δικαιώματα. (Α. Π. 305 τοῦ 1873).

§ 6². Νῦν ἡ ἔνεκεν ἀνηλικιότητος ἀποκατάστασις ἀργεῖ ὥστε τὸ τῆς ἀποκαταστάσεως κατὰ τῶν πράξεων τῶν ἐπιτρόπων βοήθημα ἀργεῖ νῦν παρ' ἡμῖν. (Νεαρχὰ 155. ἀριθ. 178 τοῦ περὶ ἐπι-

(1) Καλ. ἀ. § 395. 411. Παπ. γεν. ἀρχ. § 573.

(2) Ἴδε Πείρας σελ. 5035 ἐπ.

τροπείας νόμου)¹. ὥστε ἡ περὶ οὗ ὁ λόγος ἀποκατάσσεις ἰσχύει παρ' ἡμῖν μόνον ὡς πρὸς τὰς πρὸ τοῦ 1862 πράξεις τῶν ἀνηλίκων².

Ἡ Α. Π. 89 τοῦ 71 φέρει· «Ἐπειδὴ ὀρθῶς μὲν ἡ περὶ κακῆς περιγραφῆς τοῦ ἐπιδίκου ἔνστασις ἀπερρίφθη ὡς καλυφθεῖσα διὰ τὸ μὴ γενέσθαι ἐν καιρῷ δι' ἀνακοπῆς καὶ διὰ τὸ λαθεῖν τὸν ἐπίτροπον τὸ λοιπὸν τοῦ ἐκπλειστηριάσματος, καὶ διότι ἀνεγνώρισεν οὕτω τὸν πλειστηριασμὸν ὡς καλῶς γενόμενον, νομίμως δὲ ἀπεκρούσθη τοιοῦτοτρόπως ὑπὸ τοῦ Ἐφετείου ἡ κατὰ τοιούτων πράξεων τοῦ ἐπιτρόπου αἰτηθεῖσα εἰς ἀκέραιον ἀποκατάστασις· διότι α) ἐλλείψεις τῆς διαδικασίας, ὅα ἡ εἰρημένη, δὲν εἶναι ἐκ τῶν ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς διαδικασίας διαταττομένων (ἄρθρ. 970, 971, 896, 897 τῆς πολ. δικονομίας) ἡ τῶν δυναμένων νὰ προταθῶσι καὶ μετὰ τὸ πέρας τοῦ πλειστηριαμοῦ ἐὰν τυχὸν ἐγένοντο.

β) Ἡ ἐκ τῆς μὴ τηρήσεως προθεσμίας, καὶ μάλιστα δικονομικῆς, προσγενομένη βλάβη καὶ ἡ ἐκ πράξεων μὴ δολίων τοῦ ἐπιτρόπου προσερχομένη δὲν δίδει χώραν εἰς ἀποκατάστασιν, προκειμένου λόγου περὶ ἐκποιήσεως ὑπὸ τῆς ἀρχῆς ἐνεργουμένης. Ν. 38 (4. 4). Ν. 2 Κωδ. (2. 29). (Α. Π. πολ. 89 τοῦ 71).

§ 7. Τὸ δημόσιον ἔχει δικαίωμα πρὸς ἀποκατάστασιν; Βλ. Πείρας σελ. 319 § 19 καὶ Καλ. α' § 412³.

Τὸ δημόσιον ἔχει τὴν εἰς ἀκέραιον ἀποκατάστασιν κατὰ τελεσιδίκων ἀποφάσεων ἔνεκα κακῆς ὑπερασπίσεως; Οἰκ. ἐγγ. § 240 σημ. 7. 8. — Ὁ αὐτός, ἀστυκ. δίκ. § 23 σημ. 11. Βλέπ. Πείρας σ. 1296 ἐπ.

§ 8. Ἀποκατάστασις. Βλ. Α. Π. πολ. 305 τοῦ 1873.

§ 9. Ἀποκατάστασις εἰς ἀκέραιον, ὅταν ὁ οἰκεῖος κληρονόμος ἐδέχθη κληρονομίαν τινὰ τῇ συνδρομῇ τοῦ ἐπιτρόπου. Βλ. Πείρας σελ. 2027 ἐπ. 2061 (καὶ σελ. 1397 σημ. 1).

§ 10. Ἡ εἰς ἀκέραιον ἀποκατάστασις προτείνεται καὶ δι' ἐνστάσεως; Βλ. Α. Π. 308 τοῦ 55 ἐν σελ. 2061 τῆς Πείρας.

§ 11. Ἡ σπουδαιότερα τῶν τὴν ἀποκατάστασιν δικαιολο-

(1) Παπ. εἰκογ. δίκαιον σελ. 37 καὶ 92 περὶ τὸ τέλος. — Καλ. δ'. § 233—4. 337. 367. — Παπ. περὶ γενικῶν ἀρχῶν § 568. 569. — Παπαρ. περὶ κληρον. § 249 ἐν ὑποσ.

(2) Πρὸς Πείρας σελ. 318 (σημ. 3) καὶ σελ. 2061 (§ 120). — Τί ὡς πρὸς τὴν πρὸς ἔφρεσιν προθεσμίαν; Οἰκ. σελ. 771 σημ. 1 ἐκδ 3 καὶ Πείρας σ. 1549 ἐν ἀρχῇ. Ὁρα κατ. § 11.

(3) Πρὸς Πείρας σελ. 316 § 4.

γουσῶν αἰτιῶν εἶναι ἡ ἀνηλικιότης, ἥτις ἐξέλιπε πλέον κατὰ τὸ ἰσχυὸν δίκαιον· ἄρθρον 78 περὶ ἐπιτ. — Ὅρα τὰ περὶ αὐτῆς εἰς Παπ. γεν. ἀρχ. § 568 ἐπ. Καλ. α', 448. Οἰκον. ἀστυκ. δίκαιον § 99 σημ. 5. — Ἐν λ. Εὐθύνη τοῦ Παραρτ. τούτου βλ. Α. Π. 303 τοῦ 1875. Ἰδε ἀνωτ. § 6².

11². Ὡς πρὸς τὸ παρελθὸν ὁμῶς παρατηρητέον 1) ὅτι ἡ τετραετία τῆς εἰς ἀκέραιον ἀποκαταστάσεως τρέχει ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐνηλικιότητος. (Α Πάγ. 186 τοῦ 1863) — καὶ 2) ὅτι τὰ ἀνήλικα ἐνηλικιωθέντα προπολλοῦ δύνανται νὰ κυρώσωσι τὴν ἀπαλλοτριώσιν διὰ τῆς ἐπὶ πενταετίαν σιωπῆς των, καὶ ἐὰν δὲν ἔλαβον μέρος εἰς τὴν ἀπαλλοτριώσιν. (Ἀρείου Πάγου 246 τοῦ 1864).

Ἡ Α. Π. 186 τοῦ 63 φέρει· «Ἐπειδὴ τὸ ἐφετεῖον ἀποφηνάμενον ὅτι ὁ κηδεμὼν τοῦ ἀναιρεσειόντος ἐδύνατο ἄνευ δικαστικῆς ἀδείας νὰ ἐκχωρήσῃ τὸ τοῦ ἀναιρεσειόντος ἐξ ἀναγκαστικῆς ἀφαιρέσεως γαιῶν λόγῳ δημοσίας ἀνάγκης ἐκπηγάζον δικαίωμα περὶ ἀποζημιώσεως, λαβὼν τὸ ἀντάλλαγμα αὐτῆς, οὐδεμίαν τοῦ νόμου διάταξιν παρεβίβασε, διότι κατὰ τὸ τεμ. (15) (26. 7) καὶ τὴν διάτ. δ. (37. 7). τῶν Βασιλ. ὁ κηδεμὼν δύνανται ἄνευ τῆς συνδρομῆς τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς νὰ εἰσπράττῃ τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ ἐφήβου, ὅταν ἦναι φόβος ἐλαττώσεως τῆς περιουσίας τῶν ὀφειλετῶν, οὐδὲ ὑπάγεται ἡ προκειμένη περίπτωσις τῆς ἐκχωρήσεως εἰς τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς ἀπαλλοτριώσεως τῆς ὀρφανικῆς περιουσίας.

Ἐπειδὴ, τούτου οὕτως ἔχοντος, ὁ ἀναιρεσειὼν ὤφειλεν, ἐὰν ἐκ τῆς πράξεως ταύτης προσεγένετο αὐτῷ, ἀνηλικίῳ τότε ὄντι, βλάβη, νὰ ζητήσῃ τὴν ἀκυρότητα αὐτῆς διὰ τῆς εἰς ἀκέραιον ἀποκαταστάσεως ἐντὸς τετραετίας ἀπὸ τῆς ἐνηλικιότητος αὐτοῦ. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, παραδεχόμενον τὸ ἐφετεῖον ὅτι εἶχον συμπληρωθῇ τὰ τέσσαρα ἔτη ἀπὸ τῆς ἐνηλικιότητος τοῦ ἀναιρεσειόντος ὅτε ἐκίνησε τὴν προκειμένην ἀγωγὴν, καὶ ἀποφηνάμενον ὅτι εἶναι διὰ τοῦτο ἀπαράδεκτος, δὲν παρεμόρφωσε τὴν προκειμένην ἀγωγὴν τοῦ ὀρθῶς δ' ἡρμήνευσε καὶ ὀρθῶς ἐφήρμοσε τὴν διάταξιν 7 τοῦ Κώδ. (2. 53) καὶ τὴν διάταξιν 7 τῶν Βασ. (10). 34), καθ' ἣς ἡ τετραετία τῆς εἰς ἀκέραιον ἀποκαταστάσεως τρέχει ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐνηλικιότητος, μὴ ἐχούσης ἐφαρμογὴν τινὰ ἐπὶ τοῦ προκειμένου τῆς διατ. τοῦ τεμ. 4 Πρ. τῶν Πανθ. (27. 3), ὅπερ ἐφαρμόζεται ὅταν πρόκηται περὶ τῆς ἐκ τῆς ἐπιτροπείας εὐθείας ἀγωγῆς (actio tutelae directa), ἥτις κινεῖται κατὰ τοῦ ἐπιτρόπου». (Α. Π. 186 τοῦ 63).

§ 12. Ἐπρωτάθη ὡς λόγος ἀναιρέσεως, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων ἐπρότεινεν ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν, ὅτι, καὶ ἐὰν ἦτον ἄκυρος ἡ ὑπὸ τοῦ ἐπιτρόπου τῶν ἀνηλίκων ἐκχώρησις τῆς ἀγωγῆς τῆς διεκδικήσεως εἰς τὸν πατέρα των, ὡς ἀποτελοῦσα δῆθεν ἐκποίησην ἀκινήτου, πάλιν ἡ πρᾶξις αὕτη, καὶ ὡς ἐκποίησις λογιζομένη, ἐκυρώθη διὰ τῆς ἐπὶ πέντε ἔτη σιωπῆς καὶ ἀπραξίας τῶν ὀρφανῶν ἀφ' οὗ ἐγένοντο ἀνήλικα, τὸ δὲ δικαστήριον ἀπορρίπτει τὴν πρότασίν του ταύτην, διότι, λέγει, ἀφοῦ τὰ ὀρφανὰ δὲν ἔλαβον μέρος εἰς τὴν ἐκποίησην, τὸ δικαίωμά των δὲν ἀποσβέννυται ἢ διὰ τῆς τριακονταετίας· ἀλλὰ, διὰ τῆς ὁποιάσεώς του ταύτης, παρεβίασε τὴν σαφῆ διάταξιν τοῦ νόμου, καθ' ὃν τοιαύτη ἄκυρος ἐκποίησις, καὶ ἂν τὸ ἐκποιηθὲν ἀνήκη εἰς ἀνήβον (καὶ νῆπιον ὑπόκειται εἰς τὴν ὀνομασίαν ταύτην), κυροῦται διὰ τῆς πενταετοῦς σιωπῆς ἀπὸ τῆς ἀνηλικιότητος ὥσανει ἐξ ἀρχῆς ἐγένετο κατὰ πάντας τοὺς νομίμους τύπους ἢ ἐκποίησις, ἢ δὲ διάταξις αὕτη ἀναφέρεται ἀναμφισβητήτως καὶ εἰς ἐκποιήσεις, εἰς ἃς οὐδόλως συμπράττει, ἂν ἡ ἀνήβος· ὅθεν ἡ ἀπόφασις εἶναι ἀναιρετέα διὰ τὴν ψευδῆ ἐρμηνείαν καὶ ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου. — Ὁ Α. Π. εἶπε τὰ ἐξῆς: «Ἐπειδὴ κατὰ τὸν νόμον 66 Βασ. (10. 4) ἐὰν πρᾶγμα ἀνήλικος ἐκποιηθῇ, κάκεινος ἐπὶ πολὺν χρόνον (ἡγουν ἐπὶ πέντε ἐνιαυτοὺς συναπτοὺς ἀπὸ τῆς ἀνηλικιότητος) σιωπήσῃ, βεβαιοῦται ἡ πρᾶξις, ἀδιάφορον δὲ τίς ἐνήργησε τὴν ἐκποίησην (ὁ κηδεμὼν μετὰ τοῦ ἀνήλικος, ἢ μόνος ὁ κηδεμὼν), καθότι ὁ νόμος ἐκφράζεται γενικῶς εἴτε ἀνήβου εἴτε ἀφήλικος πρᾶγμα ἐξεποίηθη, κάκεινος ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐσιώπησεν, ὡς καὶ ὁ ἀμέσως προηγούμενος, ἐὰν ἡ πρᾶξις χωρὶς ἀποφάσεως (sine decreto) γέγονε καὶ μὴδὲ μείζων γενόμενος ἐβεβαίωσε τὴν πρᾶξιν ἐφῆλιξ.

Ἐπειδὴ τὸ ἐφετεῖον παρηρμήνευσε τὸν νόμον ἀποφηνάμενον ἐπὶ τοῦ προκειμένου μὴ ὀρθὸν τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ ἀναιρεσειόντος, ὅτι τ' ἀνήλικα τοῦ Πετροπούλου, ἐνηλικιωθέντα προπολλοῦ, ἐκύρωσαν τὴν ἀπαλλοτριώσιν διὰ τῆς ἐπὶ πενταετίαν σιωπῆς των, καὶ τοῦτο ἀποφηνάμενον τὸ εἰρημένον δικαστήριον ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι τὰ ἀνήλικα δὲν ἔλαβον μέρος εἰς τὴν ἀπαλλοτριώσιν, εἰσαγαγὼν τοιοῦτοτρόπως διαστολὴν μὴ ὑπάρχουσιν εἰς τὸν νόμον· παρεβίασε δὲ συνάμα καὶ τὰς περὶ ἀποδείξεως οὐσιώδεις διατάξεις τῆς Πολ. Δικον., μὴ διατάξαν τὰς ἀναγκαίας πρὸς ἐξακρίβωσιν τοῦ εἰρημένου ἰσχυρισμοῦ ἀποδείξεις ὅπερ φέρει ἀναίρεσιν». (Πολ. 807 § 7). (Ἀρείου Πάγου πολ. 246 τοῦ 1864).

Πίναξ τῆς προηγουμένης λέξεως ἀποκατάστασις
εἰς ἀκέραιον.

Ἀδικήματα. § 6.	Διαμονή· ἴδε τὴν ὁδὸν λ. ἀποδημία.
Ἀδυναμία ἐνεργείας. § 1 ² .	Ἐγγυηταί. § 4.
Αἰτία. § 1 ² , 6.	Ἐγκρίσις. § 11 ² , 12.
Αἰχμαλωσία. Σημ. 4, γ. σελ. 5659.	Ἐκχώρησις. § 11 ² καὶ σημ. 3 σελ. 5659.
Ἀμνηστία. § 6, 7.	Ἐνστασις. § 10.
Ἀνηλικιότης. § 1 ² , 1 ³ —3. 6. 11 ² .	Ἐπίτροπος. § 2. 6. 11 ² .
42.	Ἐρημοδικία. Σημ. 4, 6. σελ. 5659.
Ἀπαλλοτριώσεως ἔγκρισις. § 11 ² .	Κληρονομίας ἀποποίησης. Ἀποδοχή.
Ἀπάτη. § 1 ² .	Σημ. 4, α. σελ. 5659. Κληρονο-
Ἀποδημία. Σημ. 4 γ. σελ. 5659.	μίας χωρισμός. Σημ. 4, 6. σ. 5659.
Ἀποκατάστασις εἰς ἀκέραιον. § 1 ἐπ.	Κληρονόμοι. § 1 ² , 6. 9.
Ἀποφάσεις. § 5.	Παραγραφή. § 5. 11 ² ἐπ.
Ἀρμοδιότης. § 1 ² , γ. § 3.	Πλάνη. § 1 ² .
Βίξ. § 1 ² .	Πλειστηριασμός. § 2.
Βλάβη. § 1 ² , 6.	Προθεσμία. § 1 ² , γ.
Δεδικασμένον. Σημ. 2 σ. 5659 καὶ	Τρίτοι· (ἡ τοῦ φόβου ἀγωγή). Σημ.
§ 5.	4, α. σελ. 5659.
Δημόσιον. § 7.	Χωρισμός· ἴδ. τὴν ὁδὸν λ. Κληρονομία.
Διάδικος. § 1 ² , 6.	

ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΙΣ. Βλ. § 407 τῆς περὶ Συνταγματικοῦ Δικαίου
πραγματ. Σαριπόλου ἔκδ. 2.

ΑΠΟΚΛΗΡΕΥΣΙΣ ΤΕΚΝΟΥ. Βλ. Α. Π. 46 τοῦ 58 ἐν λ. πατρικὴ
ἐξουσία (σελ. 3085 ἐπ. τῆς Πείρας).

ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ. Βλ. σελ. 200 τ. 2. τῆς ὑπὸ Μανταφούνη με-
ταφράσεως τοῦ Μπραθάρ.—Ἔτι δὲ τὴν λέξ. αὐτὴν ἐν Πείρᾳ
σελ. 320.—Ἰποχρεοῦ τὰ οὐδέτερα κράτη; Σαριπόλου τὰ
νόμιμα § 304.—Πρβλ. σελ. 4318 ἐπ. τῆς Πείρας.

ΑΠΟΚΛΗΡΩΣΙΣ. Βλ. σ. 6292 ἐπ. τῆς περὶ κληρον. δικ. πραγ-
ματείας Παπαρ. 1.

Ἀποκλήρωσις ἀόριστος ἢ ὀνομαστί· (σελ. 35 Καλ. ἐ ἔκδ. 2).
Ἐπὶ προνοίᾳ. (αὐτ. σελ. 118).

Ἀποκληρωθεὶς πῶς συναριθμεῖται διὰ τὸ ποστημόριον; (Βλ.
σελ. 84 Καλ. ἐ ἔκδ. 2).—Βλ. τὴν ἐν τῷ Παραρτήμ. τούτῳ λ.
Κληρονομικὸν δίκαιον.

Ἀποπλήρωσις ποστημορίου κατὰ Νεαρχὸν ριέ. (σελ. 109
Καλ. ἐ ἔκδ. 2).

(1) Βλ. λ. ἀποκλήρωσις τῆς σ. 2112 Πείρας.—ἔτι τὴν λ. ἀποκλήρωσις τῆς
σελ. 320 Πείρας.

ΑΠΟΚΤΗΣΙΣ κληρονομίας· (σελ. 479 Καλ. ε'. έκδ. 2)¹. Παρά υπεξουσίου νηπίου· (αὐτ. σελ. 488). Παρά αὐτεξουσίου ἀνήθου· (αὐτ. σελ. 489). Παρά μαινομένου, κωφαλάλου, τυφλοῦ, ἢ νομικῶν προσώπων· (αὐτ. σελ. 490). Δι' ἐντολοδόχου· (αὐτότι σελ. 491). Συνέπειαι ἀποκτησεως κληρονομίας· (αὐτ. σελ. 511).—Ἰδε τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Κληρονομικὸν δίκαιον.

ΑΠΟΛΙΠΟΝ ΚΕΡΔΟΣ (lucrum cessans). Βλ. σελ. 594 Καλ. γ'. έκδ. 2.

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ. Βλ. § 507 τῆς περὶ συντάγματοςπραγμ. Σαριπόλου έκδ. 2.—Πρβλ. τὴν λ. προϋπολογισμὸς τῆς σελ. 4814 Πείρας.

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας. Βλ. Πείρας σελ. 4229—4231· ἔτι δὲ τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. ὑπάλληλοι.

ΑΠΟΛΥΤΑ δίκαια, τρία. Βλ. § 19 τῆς περὶ Συντάγμ. πραγμ. Σαριπόλου έκδ. 2

ΑΠΟΜΑΧΙΚΟΝ ΤΑΜΕΙΟΝ.

Ἑρμηνεία τοῦ ἄρθρου 25 τοῦ χλθ' νόμου Κανονιστικὰ διατάγματα. (Ἡ Α. Π. 181 τοῦ 1575 φέρει· «Ἐπειδὴ ἐκ τῆς τοῦ ἄρθρου 25 τοῦ χλθ' νόμου περὶ ναυτικοῦ ἀπομαχικοῦ ταμείου διατάξεως καθ' ἣν τὰ περὶ βεβαιώσεως τῶν δικαιωμάτων ἐπὶ τοῦ ταμείου θέλουσι κανονισθῇ διὰ Βασ. Διατάγματος, ἔπεται ὅτι ἡ Νομοθετικὴ ἐξουσία μὴ ἀρκουμένη εἰς τοὺς ἐν τῇ πολιτ. δικονομίᾳ διαγραφομένους γενικοὺς κανόνας περὶ ἀποδείξεως, ἐνετείλατο τῇ ἐκτελεστικῇ νὰ ὀρίσῃ αὕτη εἰδικῶς τὰ ἀποδεικτικὰ μέσα τοῦ παθήματος τῶν θαλάσσης ἐργατῶν, ὅπερ χορηγεῖ δικαίωμα πρὸς σύνταξιν· μὴ δοθείσης δὲ τῆς ἐντολῆς ὑπὸ περιορισμὸν τινα, πρόδηλον ὅτι ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία δικαιοῦται νὰ ὀρίσῃ κατὰ τὸ δοκοῦν τὸ εἶδος τῶν ἀποδείξεων, καὶ τὴν προθεσμίαν ἐντὸς τῆς ὁποίας πρέπει αὐτῇ νὰ λαμβάνωνται, ἐξασκοῦσα τὸ δικαίωμα τοῦτο οὐ μόνον ἅπαξ, ἀλλὰ καὶ δι' ἀλλεπαλλήλων Β. διαταγμάτων, τροποποιούντων τὰς διατάξεις τῶν προηγουμένων, μέχρις οὗ ἡ Νομοθετικὴ ἐξουσία δι' ἐτέρου Νόμου ἀπαγορεύσῃ τὴν περαιτέρω ἐξάσκησιν τῆς εἰρημένης ἐντολῆς. Οὕτω δὲ τὰ Β. ταῦτα διατάγματα ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτῶν ἔχουσιν ἰσχὺν νόμου συμπληρωματικοῦ τοῦ εἰρημένου χλθ' νόμου, καὶ ἐπομένως τὰ ἔκτοτε λαβόντα χώραν παθήματα τῶν θαλάσσης ἐργατῶν ἀποδεικνύονται μόνον διὰ τῶν ἐν τοῖς

(1) Θέμιδος γ' σελ. 199.

διατάγμασι τούτοις δριζομένων καὶ ἐντὸς τῆς δι' αὐτῶν τασσομένης προθεσμίας λαμβανομένων ἀποδείξεων, κατ' ἐξαίρεσιν τῶν γενικῶν περὶ ἀποδείξεως κανόνων.

Ἐπειδὴ, τούτων οὕτως ἐχόντων, καὶ τοῦ παθήματος, ἐφ' οὗ ὁ ἀναιρεσίων στηρίζει τὸ πρὸς σύνταξιν δικαίωμα, λαβόντος χώραν, κατὰ τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν, τὴν 13 Αὐγούστου 1872, ὁρθῶς δι' αὐτῆς ἐφηρμόσθη τὸ διὰ τῆς Ἐφημ. τῆς Κυβερνήσεως δημοσιευθὲν πρὸ τοῦ παθήματος τούτου, δηλονότι τὴν 15 Ἰουνίου 1872, Βασ. διάταγμα τῆς 31 Μαΐου τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἐκδοθὲν πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ εἰρημένου ἄρθρ. 25 τοῦ χλθ'. νόμου, καὶ ἂν τὸ διάταγμα τοῦτο τροποποιῇ τὰς διατάξεις τῶν προηγουμένων τούτου Β. διαταγμάτων τῆς 31 Αὐγούστου 1861 καὶ 18 Ἀπριλίου 1868· ὅθεν ὁρθῶς διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ἀπερρίφθη ἡ ἀγωγή δι' ἔλλειψιν τῆς τε κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ εἰρημένου ἀπὸ 31 Μαΐου 1872 διατάγματος βεβαιώσεως τοῦ παθήματος (ἐφ' οὗ ὁ ἀναιρεσίων στηρίζει τὸ πρὸς σύνταξιν δικαίωμα) ἐνώπιον τῆς ἀρμοδίας προξενικῆς ἢ λιμενικῆς ἀρχῆς ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τοῦ κατάπλου τοῦ πλοίου εἰς τὸν πρῶτον λιμένα, καὶ τῆς ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ταύτην λεπτομεροῦς προσεπιβεβαιώσεως αὐτοῦ· οὕτω δὲ οὐδεμίαν ἔχει ἐπὶ τῆς προκειμένης διαφορᾶς ἐπιρροήν, ἂν τὸ Βασ. τοῦτο διάταγμα, ὡς καὶ ἐκεῖνο τῆς 18 Ἀπριλίου 1868, ὧσιν ἐρμηνευτικὰ τοῦ κατὰ πρῶτον ἐκδοθέντος πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ προκειμένου νόμου Β. διατάγματος τῆς 31 Αὐγούστου 1861, ἢ, τροποποιοῦντα ἐκεῖνο, κανονίζωσιν ἄλλως τὰ ἀποδεικτικὰ μέσα.

Ἐπειδὴ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἐν τῇ ἐννάτῃ αἰτιολογίᾳ δέχεται ὅτι ἐκ τῶν αὐτόθι μνημονευομένων ἐγγράφων τῶν ὑπὸ τε τοῦ ἀναιρεσίοντος καὶ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἐπικαλεσθέντων (πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ βασίμου ἢ μὴ τῆς ἀδυναμίας, ἣν ὁ μὲν ἀναιρεσίων ἐπρότεινε δικαιολογούμενος διὰ τὴν ἔλλειψιν τῆς εἰρημένης ἀποδείξεως, τὸ δὲ ἀναιρεσίβλητον Ναυτικὸν ἀπομαχικὸν ταμεῖον ἡμφισβήτησεν, ὡς ἐκ τῶν προτάσεων τῶν διαδίκων ἀποδεικνύεται), γίνεται δῆλον ὅτι, καὶ ἂν ὑποθετῇ ὅτι οὗτος δὲν ἠδυνήθη ἔνεκα τοῦ παθήματος καὶ τῆς ἐξ αὐτοῦ προελθούσης ἀναισθησίας νὰ βελτιώσῃ διὰ τῆς ἐν Γενικαλὲ προξενικῆς ἢ λιμενικῆς ἀρχῆς τὸ πάθημά του κατὰ τὰς ἐξ ἡμέρας καθ' ἧς ἐκεῖ διέμεινεν, ἠδύνατο ὅμως κατόπιν, ὅτε κατὰ τὴν 26 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς Αὐγούστου καὶ ἔτους κατέπλευσεν εἰς Βερδιάνσκαν, νὰ ζητήσῃ, εἴτε κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην, εἴτε καὶ κατὰ τὰς ἐπομένας δύο ἢ καὶ βραδύτερον παρὰ τῆς ἐκεῖ προξενικῆς ἀρ-

χῆς νὰ προσεπιβεβαιώσῃ τὸ πάθημά του, εἴτε ἐν τῷ ναυτολογίῳ, εἴτε ἐν τῷ φυλλαδίῳ, εἴτε ἐν τῷ ἡμερολογίῳ, παρελθουσῶν ἤδη τῶν δέκα ἡμερῶν τῆς ἀναισθησίας, καὶ ὅτι ἂν ὑποτεθῇ ὅτι ἡ ἀδυναμία ἐξηκολούθησε καὶ ἐν Βερδιάνσκα, οὐχ ἦττον ὁ ἀναιρεσείων ἔπρεπε μετὰ τὴν παῦσιν αὐτῆς καὶ ἰδίως κατὰ τὴν 12 Σεπτεμβρίου 1872, ὅτε δι' ἀναφορᾶς του ἐξέθηκε πρὸς τὸν ἐκεῖ πρόξενον τὰ περὶ τοῦ παθήματός του, νὰ ζητήσῃ τὴν προσεπιβεβαίωσιν αὐτοῦ ἐκ μέρους τῆς προξενικῆς ἀρχῆς ἐν τῷ Ναυτολογίῳ, ἢ ἐν τῷ φυλλαδίῳ, ἀφοῦ ἡμερολόγιον πλοίου δὲν εἶχεν, ὡς διατείνεται· διὰ τοὺς λόγους δὲ τούτους ἐν τῇ ἀμέσῳ ἐπομένῃ δεκάτῃ αἰτιολογία παραδέχεται ὅτι δὲν εἶναι ἀληθές, οὔτε εὐλογος ἡ προταθεῖσα τοῦ ἀναιρεσεϊόντος ἀδυναμία· οὕτω δὲ τὸ ἐφετεῖον ὅχι μόνον δὲν ἐπελήφθη αὐτεπαγγέλτως τῆς περὶ ἀδυνατοῦ ἀποδείξεως, ἀλλὰ καὶ χωρὶς νὰ παραβιάσῃ κανόνα τινὰ τοῦ δικαίου, ἐντὸς τῆς ἀνεξελέγκτου αὐτοῦ ἐξουσίας ἐξετίμησε τὰς προσαχθείσας ἀποδείξεις καὶ συμφώνως πρὸς τὴν ἔννοιαν καὶ τὸν σκοπὸν τοῦ εἰρημένου Β. διατάγματος περὶ τῆς προθεσμίας τῆς ἀποδείξεως ἐδέχθη ὅτι, ἂν κατ' ἀρχὰς ὁ ἀναιρεσείων ἡδυνάτει ὡς ἐκ τῆς ἀναισθησίας νὰ ζητήσῃ τὴν προκειμένην ἀπόδειξιν, ὥφειλε νὰ ζητήσῃ αὐτὴν ἐντὸς τῶν πρώτων τριῶν ἡμερῶν, ἀφ' ἧς ἡδύνατο νὰ ἐνεργήσῃ, ἐλλείψαντος τοῦ αἰτίου τῆς ἀδυναμίας».

ΑΠΟΜΑΧΟΣ. Βλ. τὴν λ. ἀπόμαχος τῆς σελ. 4967 Πείρας. Ἴδε τὴν ἐν τῷ Παραρτήμ. τούτῳ λ. Συντάξεις¹.

ΑΠΟΠΕΙΡΑ. Πρὸς συμβιβασμόν. Βλ. Πείρας σ. 3605—3632.

— Ἔτι τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Συμβιβασμοῦ ἀπόπειρα.

ΑΠΟΠΟΙΗΣΙΣ τῆς κληρονομίας². Βλέπ. Παπ. κληρ. δίκ. § 266.

Ἐπὶ ἀνηλίκων καὶ ἀπηγορευμένων. (αὐτ. 329). Ἀκυρότης ἀποποιήσεως· (αὐτ. σελ. 268). — Βλ. τὴν ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ κληρον. δίκαιον.

ΑΠΟΡΟΣ καὶ ἄπροικος χήρα³. Ἴδε τὴν λέξιν εἰς πίν. Παπαρ. περὶ κληρον. δικαίου.

ΑΠΟΡΩΝ ἐπιβολή. σ. 378 Καλ. γ' ἐκδ. 2.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ.

Ἡ μαρτυρικὴ ἀπόδειξις δὲν ἀκυροῦται ὡς διεξαχθεῖσα ἐπὶ τῇ βάσει ἀποσπάσματος τῆς ἀποφάσεως, ἐὰν τὸ δικαστήριον τῆς

(1) Οἷα Α. Π. 281 τοῦ 76.

(2) Βλ. Πείρας σ. 2113 λ. παραίτησις.

(3) Βλ. Πείρας. σ. 5169 § 3.—Πρβλ. σ. 122 καὶ 145 Καλ. ἐκδ. 2.

εὐσίας βεβαιοῖ ὅτι διαφορὰ τις πρὸς τὸ πρωτότυπον δὲν ὑπάρχει. (Α. Π. πολ. 193 τοῦ 76).—Βλ. διὰ μακρῶν τὰ ἐν λ. Μάρτυρες τοῦ Παραρτήματος τούτου.

ΑΠΟΣΤΑΣΙΣ. Ἴδε τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. προθεσμίας ἀποστάσις.

ΑΠΟΣΤΑΣΙΣ Βουλευτῶν ἀπὸ τῆς ἐκπληρώσεως τῶν καθηκόντων αὐτῶν. Βλέπ. § 409 καὶ 524 τῆς περὶ Συντάγματος πραγματείας Σαριπόλου, ἔκδ. 2.

ΑΠΟΣΤΡΑΤΟΙ. Βλ. ἐν σ. 4967 τῆς Πείρας λ. ἀποστρατεία καὶ ἀπόστρατος.

ΑΠΟΤΑΞΙΣ. Βλ. τὴν λ. ἀπόταξις ἐν σ. 4967 Πείρας.

ΑΠΟΤΙΜΗΣΙΣ. Ἴδε τὰς ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λέξεις διαφέρον. Εὐθύνῃ. Ζημίαι.

ΑΠΟΓΥΣΙΑ πρωτοφειλέτου. Βλ. 527 Καλ. γ' ἔκδοσ. 2.—Πρὸς τὴν ἐν Πείρᾳ καὶ τῷ Παραρτῇ. λ. παραγραφή.

ΑΠΟΦΑΣΙΣ¹.

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ.

Προηγούμενα ζητήματα. § 1.

Ποία λέγεται ἀπόφασις; § 1². Ὅριστικά, προδικαστικά, παρεμπίπτουσαι καὶ τελεσιδίκαι. § 1. Ἐρήμην, ἀντιμωλία, (αὐτ.). Ἐφέσιμοι καὶ ἀνέκλητοι (αὐτ.).—Ἡ ἀπόφασις δὲν παράγει δικαίωμα, ἀλλὰ τὸ ἀνακηρύττει ἀπλῶς. § 1 σημ. 1.

Πῶς καταρτίζονται αἱ ἀποφάσεις καὶ περὶ συνθέσεως. § 2. Μέχρι ποίας ἐποχῆς δύνανται νὰ μεταβάλλωσι γνώμην οἱ δικασταί, ποῖος δὲ παρευρετέος εἰς τὴν δημοσίευσιν αὐτῆς; § 2.

Σύνταξις τῶν ἀποφάσεων· ἐγγράφως· ὑπογραφή αὐτῶν· ἱστορικόν, αἰτιολογικόν καὶ διατακτικόν. § 3.—Ἐὰν ὑποβάλλωνται διάφοροι αἰτήσεις; § 3.—ἂν σιγῇ παρέλθῃ ὁ δικαστὴς αἴτησιν τινά; (αὐτ.).—Παράλειψις ὀνομάτων τῶν πληρεξουσίων, τῶν διαδίκων, τῶν δικαστῶν κτλ. § 4. καὶ 4².

Ἀνυπόγραφοι ἀποφάσεις. § 5.

Δημοσίευσις ἀποφάσεων πρέπει νὰ γίνηται ὑπὸ τῶν αὐτῶν δικαστῶν; § 5².

Ἄπανσαι αἱ ἀποφάσεις ἀπαγγέλλονται δημοσίως. § 5³.

Δημοσίευσις ἀποφάσεων καὶ κοινοποιήσις τί διαφέρουσιν; Κοινοποιήσις παρόντων τῶν διαδίκων.—Ἡ κοινοποιήσις κινεῖ τὰς προθεσμίας.—Ἀποτελέσματα ἀποφάσεων (ὑποθήκη· παραφή· ὡς τίτλος). § 6.—Διορθώσεις μετὰ τὴν δημοσίευσιν. § 6.

Ἀπόφασις μὴ περιέχουσα τὰς αἰτήσεις. § 7.

Πῶς βεβαιοῦται ἡ τῶν ἀποφάσεων δημοσίευσις; § 8.

Οἱ ἐπίτροποι συμβιβάζονται ὡς πρὸς τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἀποφάσε; § 9.

Ἡ ἀπόφασις ἐκτελεῖται καὶ δεύτερον; § 10.

(1) Ἐγγ. πολ. δικ. Οἰκονομίδου § 85—88 ἔκδ. 3. Τοῦ αὐτοῦ ἀστυν. δικ. § 96. Poncet d. jug.

Ἐὰν τὸ δικαστήριον παραδέχεται ἀκυρωτικὴν τινα ἔνστασιν, προβαίνει εἰς τὰ λοιπά; § 11.

Ἰσχύς ἀποφάσεων κατὰ τῶν διαδόγων. § 12.

Ἡ ἀπόφασις ἀποτελεῖ ἀνανέωσιν; § 14.

Ἡ ἀπόφασις δὲν παράγει νέον δίκ, ἀλλ' ἀνακηρύττει τὸ ὑπάρχον. § 14².

Ἡ ἀπόφασις χρησιμεύει πρὸς κατάσχεσιν, ἐὰν ὑπόκειται εἰς ἔφεσιν; § 15.

Γνώμη μειονοψηφίας. § 16.

Ἀνάκλησις ἀποφάσεων. § 17.

Αἱ ἄκυροι ἀποφάσεις ἀποτελοῦσι δεδικασμένον; § 18. — Παρεμπιπτόντως δύνανται νὰ προσβληθῶσιν αἱ ἀποφάσεις; § 19.

Ερμηνεία ἀποφάσεων. § 20 21.

Διεξαγωγὴ ἀποδείξεως ἐπὶ τῇ βάσει ἀποσπάσματος ἀποφάσεως γωρεῖ; § 22. — Προσῆλκα τινὲς ἐκ τοῦ ἀστυκοῦ δικαίου περὶ ἀποφάσεων; § 23.

§ 1. Διάφορα προηγούμενα ζητήματα βλ. εἰς Πεῖραν σελ. 324—344. Προβαίνω ἤδη εἰς νεώτερα.

§ 1². Ὅρισμός. Ἡ κυρία τοῦ δικαστηρίου ἐργασία στρέφεται περὶ τὴν λύσιν τῆς διαφορᾶς· ἡ δὲ πρὸς τοῦτο ἄγουσα πρᾶξις λέγεται ἀπόφασις¹. Τῶν ἀποφάσεων διάφοροι γίνονται διαιρέσεις.

α) Ὡς ἐκ τοῦ περιεχομένου αὐτῶν διαιροῦνται εἰς ὀριστικὰς καὶ μὴ ὀριστικὰς², ἥτοι προπαρασκευαστικὰς καὶ παρεμπιπτούσας. β) Ὡς ἐκ τῆς δίκης, ἐὰν ἢ ἀντιμωλία ἢ ἐρήμη, διαιροῦνται καὶ αἱ ἀποφάσεις εἰς κατ' ἀντιμωλίαν ἢ κατ' ἐρήμην (jug. par défaut. γ) Ὡς ἐκ τοῦ βαθμοῦ τῆς δικαιοδοσίας διαιροῦνται αἱ ἀποφάσεις εἰς ἐφεσίμους καὶ ἀνεκκλήτους. (Οἶκ.)

(1) Παρὰ τοῖς Βασιλικοῖς συνηθεσιέρα χρῆσις γίνεται τῆς λέξεως ψῆφος· παρὰ τοῖς Γάλλοις jugement καλεῖται ἡ τῶν εἰρηνοδικείων, πρωτοδικείων καὶ ἐφετείων.—ARRÊT, ἡ τῶν ἀνωτέρων δικαστηρίων.

Ἡ ἀπόφασις δὲν παράγει δικαίωμα, ἀλλ' ἀνακηρύττει ἀπλῶς αὐτό· νόμ. 8 § 4 Π. (8. 5). — Πρβλ. Α. Π. 94 τοῦ 1875 ἐν λ. τελεσιδικία (τοῦ Παραρ. τούτου).

(2) Ὀριστικαὶ ποταί; Βλ. Πεῖρας σελ. 2725—2746. Πρβλ. τὴν ἐν τῷ Παραρ. τούτῳ λ. Ὀριστικαὶ ἀποφάσεις.

Τελεσιδικὸς δὲ λέγεται ἡ ἀπόφασις ἡ μὴ ὑποκειμένη εἰς τακτικὸν τι ἔνδικον μέσον (ἀνακοπῆς ἢ ἐφέσεως), εἴτε διότι ἐγένετο χρῆσις τοιοῦτου ἐνδίκου μέσου καὶ ἀπωλέσθη ἢ ἀπερρίφθη, εἴτε διότι παρῆλθεν ἡ πρὸς χρῆσιν αὐτοῦ προθεσμία, εἴτε τέλος διότι ἡ ἀπόφασις δὲν ὑπέκειτο εἰς τακτικὸν ἔνδικον μέσον, καθὼς οὐσα ἀνέκκλητος καὶ κατ' ἀντιμωλίαν. (Οἶκ. πολ. § 89 σημ. 6 καὶ 231, σημ. 5 ἐκδ. 3.—Πεῖρας σελ. 4002. 5468 ἐπ.). Ἐν ταῖς πηγαῖς τοῦ ρ. δ. res judicata λέγεται ἀπλῶς ἡ δεδικασμένη ὑπόθεσις, ἀδιάφορον ἂν ἡ δικάσασα αὐτὴν ἀπόφασις ὑπόκειται εἰς ἔφεσιν. νόμ. 7 πρ. καὶ νόμ. 11 Π. (2. 15). Ἀλλὰ κατὰ τὸ κανονικὸν δίκ. τῆς δυτικῆς ἐκκλησίας res jud. καλεῖται τὴν σήμερον ἡ τελεσιδικίως δεδικασμένη ὑπόθεσις, τοῦτο δὲ καὶ αὕτη ἡ τελεσιδικὸς ἀπόφασις· can. de sent. (2. 27). Οἶκ. ἀστ. δίκ. σελ. 381.

§ 2. Αἱ ἀποφάσεις καταρτίζονται διὰ τῆς προσηκούσης συνθέσεως τοῦ δικαστηρίου καὶ τῆς συμπράξεως τῶν ἀπαρτιζόντων αὐτὸ δικαστῶν. Παρατηρητέον,

α) Ὅτι περὶ τοῦ καταρτισμοῦ τῶν ἀποφάσεων ἔγραψα εἰς Πείραν σελ. 325 (§ 4) καὶ σ. 5370—1, περὶ δὲ τῆς συνθέσεως ἐκάστου δικαστηρίου βλ. Πείρας σελ. 3764—3772· ἔτι δὲ καὶ τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Σύνθεσις³.

6) Ὅτι ἐὰν ἐν τῇ αὐτῇ δίκῃ ἐκδοθῶσι πολλαὶ ἀποφάσεις, δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ λάβῃσι μέρος εἰς πάσας αὐτάς οἱ αὐτοὶ δικασταί⁴.

Ἡ ἀπόφασις πρὶν ἢ δημοσιευθῇ δὲν εἶναι ἀμετάβλητος· ὅθεν δύνανται οἱ δικασταὶ μέχρι τῆς ἐποχῆς ταύτης νὰ μεταβάλλωσι γνώμην (Πολ. 180)· ἔνεκα δὲ τούτου, ἀνάγκη ἢ μὲν ὑποθέσεις νὰ συζητῆται ἐκ νέου, ἢ ἐν τῷ μέσῳ χρόνῳ ἐλλείψῃ τι τῶν μελῶν τοῦ δικαστηρίου. (Βλ. Πείρας σ. 325 ἐπ.).

§ 3. Σύνταξις τῶν ἀποφάσεων (α). Αἱ ἀποφάσεις πρέπει νὰ συντάσσωνται ἑγγράφως καὶ νὰ περιέχωσιν ὥς ἀναγκαῖα στοιχεῖα τὰ ἐν τῷ 2 ἐδ. τοῦ 182 ἄρθρου ἀναφερόμενα προσόντα· νὰ ὑπογράφηται δὲ παρὰ τοῦ προέδρου καὶ τοῦ γραμματέως ἐντὸς 3 ἡμερῶν⁵. Ἐν ταῖς ἀποφάσεσι διακρίνονται τρία κύρια μέρη, τὸ ἱστορικὸν (rubrum), τὸ αἰτιολογικὸν⁷ καὶ τὸ διατακτικὸν (nigrum)⁸.

Εἰδικώτερα βλ. ἐν Πείρᾳ σ. 327 ἐπ.

(3) Περὶ τῆς τῶν δικαστῶν ψηφοφορίας βλ. Πείρας σελ. 3286 σημ. 4.

(4) Καρ. ζ 486 δῖς Οἰκ. § 86 σημ. 6 ἐκδ. 3.

(α) Δελ. ἀρ. 202—310 — Πείρας σελ. 327 ἐπ.

(5. 6) Πολ. 173. 174. Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἄρθρων τούτων μετὰ τοῦ 581 ἐδ. 3 συνάγεται ὅτι ἡ ἀπόφασις δύναται ν' ἀπαγγελθῇ καὶ προφορικῶς, δταν εὐθὺς μετὰ τὴν συζήτησιν δημοσιευθῇ. Τότε δὲ τὸ περιεχόμενον τῆς ἀποφάσεως ὀφείλει νὰ σημειώσῃ ὁ γραμματεὺς ἐν τοῖς πρακτικοῖς καὶ ἐντὸς 3 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως νὰ συνταχθῇ ἡ ἀπόφασις αὐτή, ὡς τὸ 182 πολ. (Οἰκον. σελ. 253 σημ. 2).—Τί δὲ ἐν τῇ νομολογίᾳ; Βλ. Πείρας σελ. 326 § 15.

Ἐὰν δὲν συνταχθῇ παντάπασιν ἀπόφασις ἑγγράφος; Κατὰ τὸ 174 φαίνεται ὅτι προστιμᾶται μόνον ὁ γραμματεὺς, ἡ δὲ ἀπόφασις οὐχ ἥττον ὑπάρχει. Περὶ τούτου ὁ Οἰκον. (σημ. 2 σελ. 253) διατάζει. Πρβλ. Καρ. ζ. 589. Δαρ. ἀρ. 208.

(7) Περὶ τοῦ αἰτιολογικοῦ βλέπ. Πείρας σελ. 329 ἐπ.—Πρβλ. ἔτι τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. αἰτιολογία ἐν σ. 5432 ἐπ.

(8) Περὶ τοῦ διατακτικοῦ βλ. Πείρας σελ. 334 ἐπ.—Ἐπὶ Οἰκ. σ. 255—257 ἐκδ. 3.—Περὶ ἀριστίας τῶν ἀποφάσεων βλ. Πείρας σελ. 328. Ἀπόφασις ἀόριστος ἢ ἀδύνατον τι διατάττουσα (νόμ. 3 πρ. § 1 Π. (49. 8). Σαβ. ζ'. 380) μῆτε νὰ ἐκτελεσθῇ δύναται, μῆτε τελεσιδικίαν γεννᾷ. Δὲν ἀπαιτεῖται ἡ χρῆσις

Ἐὰν υποβάλλωνται εἰς τὸ δικαστήριον διάφοροι αἰτήσεις, πρέπει ν' ἀποφαίνεται περὶ πασδὶν τούτων· ἐπειδὴ ἡ σιωπὴ θεωρεῖται ὡς ἀπορριψίς· διὰ τοῦτο παρέχει δικαίωμα εἰς χρῆσιν ἐνδίκων μέσων κατὰ τῆς ἀποφάσεως πρὸς ἀποφυγὴν τῆς τελεσιδικίας (α). Πρότασις δὲ υποβλήθεῖσα τῷ δικαστῇ θεωρεῖται ὡς ἀπορριφθεῖσα, καὶ ἂν ὁ δικαστὴς σιγῇ παρέλθῃ αὐτὴν (β).

Σημειώτέον ὅτι· ὅταν τὸ δικαστήριον θεωρήσῃ βάσιμον ἔνστασιν τινα (π. χ. τὴν εἰς τὸ ἄρθρον 383 στηριζομένην) δὲν προβαίνει εἰς τὰς ἄλλας. (Α. Π. 520 τοῦ 52). Ὡστε τὸ δικαστήριον ἀποφασίζει πρῶτον ἐπὶ τῶν κυρίων αἰτήσεων καὶ κατόπιν ἐπὶ τῶν βοηθητικῶν (Α. Π. 154 τοῦ 57) (γ). Ἡ Α. Π. 207 τοῦ 75 φέρει· «Ἐπειδὴ, κατὰ τὴν οὐσιώδη διάταξιν τοῦ ἄρθρου 583 § 3 τῆς πολ. Δικονομίας, ἐὰν τὸ δικαστήριον εὕρῃ βάσιμον μίαν τῶν ἀναβλητικῶν ἐνστάσεων ἢ τὴν τῆς ἀκυρότητος, ἀπαγορεύεται ἡ περαιτέρω συζήτησις καὶ γίνεται παρατυπία ἀπόφασις περὶ τῆς ἐνστάσεως ταύτης. Ὅθεν διὰ τῆς προσβαλλομένης ὀριστικῆς ἀποφάσεως, δεκτῆς γενομένης τῆς εἰρημένης ἀκυρωτικῆς ἐνστάσεως τῆς ἀγωγῆς, τὸ δικαστήριον δὲν ἠδύνατο ν' ἀποφασίσῃ συνάμα ἐπὶ αὐτῆς καὶ κατ' οὐσίαν, καὶ ν' ἀπορρίψῃ αὐτὴν ὡς ἀναπόδεικτον· ἄρα ὡς πρὸς τὴν διάταξιν ταύτην ἡ εἰρημένη ἀπόφασίς ἐστὶν ἀναιρετέα κατὰ παραβίασιν τῆς ρηθείσης δικονομικῆς ἐνστάσεως, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 807 § 5 συνδυαζομένου πρὸς τὸ ἄρθρον 201 τῆς αὐτῆς δικονομίας».

§ 4. Μνεία ὀνομάτων τῶν διαδίκων κτλ. Βλ. Πείρας σ. 327 ἐπόμε.—Ἡ παράλειψις ἐν τῷ ἱστορικῷ τῆς ἀποφάσεως τῶν ὀνομάτων τῶν πληρεξουσίων τῶν διαδίκων εἰς τὴν ἐπίδικον ὑποθεσιν δὲν φέρει ἀκυρότητα τῆς ἀποφάσεως (δ). (Πολ. Α. Π.

ὀρισμένων λέξεων ἢ τύπων ἐν τῷ διατακτικῷ, ἀλλ' ἀρκεῖ οἰαδήποτε ἔκφρασις, σαφὴ καὶ ἀναμφίβολον ἔννοιαν ἔχουσα. Ν. 59 πρ. Π. (42 1).—Πολλοὶ ὁμοῦ καταδικαζόμενοι ἐνέχονται συμμέτρως. Βλ. Πείρας σελ. 98 (§ 7) καὶ σ. 3636 σημ. 20.—(Οἰκ. σημ. 7 σελ. 233 ἐκδ. 3). Βλ. ἀνωτ. σ. 5444 ἐν ἀρχῇ.

(α) Βλ. Πείρας σελ. 337 § 62 ἐπ.

(β) Βλ. Πείρας σελ. 338 (§ 68) καὶ σελ. 4076 (§ 120). Οἰκ. σημ. 13 σελ. 238 ἐκδ. 3.

(γ) Καὶ ἕτερα σχετικὰ ἐν Πείρ. σ. 337 ἐπ. (σ. 64 § 19 ἐκτ.). σ. 1198 ἐδ. ζ.

(δ) Οὔτε εἰς τὰς διαιτητικὰς, οὔτε εἰς τὰς δικαστικὰς ἀποφάσεις ὁ νόμος απαιτεῖ ρητῶς καὶ ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος ὥστε τὰ τῶν διαδίκων ὀνόματα νὰ ᾔναι ὁλοκλήρως γεγραμμένα (εἰ καὶ εἶναι καλὸν νὰ γράφωνται ὁλοκλήρως), μὴ ὑπαρξάσης μάλιστα ἀμφιβολίας τινὸς περὶ τῆς ταυτότητός των. (Ἀρ. Πάγου πολ. 99 τοῦ 1847).

146 τοῦ 1874 φέρουσα· «Ἐπειδὴ, ἀπεναντίας τοῦ ἰσχυρισμοῦ τοῦ ἀναιρεσεύοντος, ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις περιέχει τὰ ὀνόματα τῶν πληρεξουσίων τῶν διαδίκων· ἄλλως ἢ πολ. Δικον. ἐν ἄρθροις 182 δὲν ἀπαιτεῖ τὴν ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς ἀποφάσεως μνείαν, ὥς ὁ ἀναιρεσεύων ἰσχυρίζεται· ἐπίσης δὲ καὶ ἡ σημείωσις τῆς ἐπιδίκου ὑποθέσεως δὲν ἀπαιτεῖται ὑπὸ τοῦ ἄρθρου τούτου ἐν τῷ ἱστορικῷ τῆς ἀποφάσεως ὥστε, ἂν κατὰ γραφικὸν λάθος ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἀναφέρῃ ἐν τῷ ἱστορικῷ ἄλλην ὑπόθεσιν, ἥτις ὑφίστατο ἄλλοτε ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων μεταξὺ τῶν διαδίκων συνεπέα τῆς ἀπὸ 20 Νοεμβρίου 1867 ἀγωγῆς τοῦ ἀναιρεσεύοντος κατὰ τοῦ δημοσίου καὶ ἥτις ἐπεκυρώθη ἤδη δι' ὀριστικῆς καὶ τελεσιδίκου ἀποφάσεως, τοῦτο δὲν εἶναι ἐπὶ τοῦ προκειμένου λόγος ἀναιρέσεως, ἀφοῦ ἄλλως ἐκ τοῦ αἰτιολογικοῦ καὶ τοῦ διατακτικοῦ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως σαφῶς ἐξάγεται ὅτι πρόκειται περὶ τῆς ὑποθέσεως τῶν διχδίκων, τῆς εἰσυχθείσης διὰ τῆς ἀπὸ 10 Φεβρουαρίου 1866 ἀγωγῆς τοῦ ἀναιρεσεύοντος κατὰ τοῦ δημοσίου». (Α. Π. πολ. 146 τοῦ 74).

§ 4². Μνεία δικαστῶν κτλ.—Οὐσιῶδες μέρος πάσης ἀποφάσεως εἶναι τὰ ὀνόματα τῶν παρόντων δικαστῶν, τοῦ εἰσαγγελέως καὶ γραμματέως. (Α. Π. πολ. 88 τοῦ 37) (α).

§ 5. Ὑπογραφή ἀποφάσεων. Ἰδε Πεῖρας σελ. 329 § 32 ἐπ. Καρρὲ δὲ ζ. 589. Βλ. ἀνωτ. § 3.—Ποῖον τὸ ἀποτέλεσμα ἀποφάσεως ἀνυπογράφου; Εἰς τὸ ζ. 589 τοῦ Καρρὲ εὐρηται ὅτι ἡ ἀπόφασις εἶναι ἄκυρος. Ὁ Hellie (inst. § 2952 ἐκδ. 2) ὑποστηρίζει ὅτι ἀκυρότης δὲν ὑπάρχει εἰμὴ ἐὰν ἡ μὴ ὑπογραφή καθιστᾷ προβληματικὴν τὴν ὑπαρξίν τῆς ἀποφάσεως. Κατὰ μείζονα δὲ λόγον ἀκυρότης δὲν ὑπάρχει, ὅταν ἡ ἑλλειψίς τῆς ὑπογραφῆς ᾖ ἀποτέλεσμα ἀνωτέρας βίας, οἷον ἀσθενείας τοῦ δικαστοῦ (β). Ὁ Οἰκ. (§ 87 σημ. 2) λέγει ὅτι εἶναι παράδοξον νὰ θεωρῇται ἰσχύουσα ἀπόφασις ἄγραφος. Ἰδε καὶ Δαλ. jugement § 208.

Εἰς τὸν Α. Π. ἀνεφύη τὸ ζήτη. ἂν ᾖ ἄκυρος ποινικὴ ἀπόφασις, ἣν εἰς τῶν δικαστῶν δὲν ὑπέγραψεν. Ὁ Α. Π. (ἀπ. ποιν. 249 τοῦ 1873) εἶπεν (γ) ὅτι δὲν εἶναι ἄκυρος. Ἰδοὺ ἡ ἀπόφα-

(α) Βλ. τὰ ἐν λ. Σύνθεσις (Πεῖρας σ. 3764—3772).

(β) Cass. 26 αὐγ. 1837. 10 μαρτ. 1827. 26 νοεμβρ. 1825. — Βλ. Πεῖρας σελ. 329 (§ 32).

(γ) Ἄλλοτε ὁ Α. Π. εἶπεν ὅτι ἡ ἀπόφασις δὲν εἶναι ἄκυρος διὰ τὴν ἑλλειψίαν

σις αὕτη· «Οἱ δὲ ἰσχυρισμοὶ τοῦ ἀναιρεσεύοντος, ὅτι, ὑπογραφείσης ὑπὸ τῶν δικαστῶν τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως μόλις τὴν 9 Σεπτεμβρίου, ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης ἀρχεται ἡ πρὸς ἀναίρεσιν τῆς ἀποφάσεως ταύτης προθεσμία (διότι δῆθεν ἔκτοτε ἔλαβε νόμιμον ὑπαρξιν καὶ κύρος ἡ ἀπόφασις αὕτη) καὶ ὅτι ὁπωσδήποτε ἄκυρος εἶναι ἡ ἀπόφασις αὕτη ὡς ἔχει, διότι κατὰ νόμον ἡ βεβαίωσις τοῦ κωλύματος τοῦ μὴ ὑπογράψαντος δικαστοῦ Παναγιωτοπούλου ἔπρεπε νὰ ὑπογραφῇ παρ' ἀπάντων τῶν δικαστῶν καὶ οὐχὶ μόνον ὑπὸ τοῦ προέδρου, εἰσὶν ἀβάσιμοι· διότι ἡ ἀπόφασις κατὰ νόμον ὑπάρχει καὶ κύρος ἔχει ἀπὸ τῆς νομίμου δημοσιεύσεώς της καὶ μὴ ὑπογραφῇ ἐντὸς 24 ὥρων ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς της παρὰ πάντων τῶν εἰς τὴν συζήτησιν παρευρεθέντων καὶ εἰς τὴν ἀπόφασιν συμπραξάντων δικαστῶν· διότι οὐδεμία τοῦ νόμου διάταξις ὀρίζει ὅτι ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος πρέπει νὰ ὑπογράφηται ἡ ἀπόφασις ὑπὸ τῶν δικαστῶν ἐντὸς 24 ὥρων ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς της· μόνον δὲ τὸ ἄρθρον 38 τῆς ποινικ. δικονομίας ὀρίζει ὅτι, ἐὰν δὲν ὑπογραφῇ ἡ ἀπόφασις ἐντὸς 24 ὥρων παρὰ τῶν δικαστῶν καὶ τοῦ γραμματέως, προστιμᾶται ὁ γραμματεὺς καὶ τιμωροῦνται πειθαρχικῶς οἱ παραβαίνοντες τὴν διάταξιν ταύτην ὑπάλληλοι· ἐπίσης δὲ ὁ νόμος δὲν εἰσάγει ἀκυρότητα κατὰ τῆς ἀποφάσεως, ἐὰν δὲν γενῇ μνεία τοῦ κωλύματος τινὸς τῶν δικαστῶν ὑπὸ πάντων τῶν δικαστῶν παρὰ τῇ ὑπογραφῇ των (ἄρθρ. 261 ὀργ. δικαστηρίων).

§ 5². Αἱ ἀποφάσεις πρέπει νὰ δημοσιεύωνται ὑπὸ τῶν αὐτῶν δικαστῶν; Ναί, κατὰ Οἰκονομίδην (α.) Παρὰ τοῖς δικαστηρίοις ὅμως δημοσιεύουσι συχνάκις τὰς ἀποφάσεις ἄλλοι δικασταὶ ἢ οἱ ἀποφαινόμενοι αὐτάς, καὶ μάλιστα ἀποφάσεις τοῦ ἐνὸς τμήματος δημοσιεύει ἐνίοτε τὸ ἕτερον, ὃ δὲ Α. Π. ἐπεδοκίμασε τὴν πρακτικὴν αὐτήν (β) Ἡ Α. Π. πολ. 1²⁴ τοῦ 70 φέρει· «Ἐπειδὴ οὐδεμία τοῦ νόμου διάταξις ὀρίζει ὅτι ἡ δημοσίευσις τῶν μὴ ἀμέσως μετὰ τὴν συζήτησιν ἐπὶ ἀκροατηρίου μεταβιβασομένων καὶ ἀπαγγελλομένων ἀποφάσεων, ἀλλὰ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 84 τοῦ

ὑπογραφῆς τινος τῶν δικαστῶν. (Πολ. 28 τοῦ 46).—Ἰπογράφονται δὲ ὅλοι οἱ δικασταὶ ἐν τῇ περιπτώσει τοῦ ἄρθρ. 869 πολ.

(α) Ἐν § 86 σημ. 8 ἐπικαλεῖται τὰ ἄρθρ. 14. 581 ἐδ. 3. καὶ 164 τῆς πολ. δικον. Δαλ. jug. 31 Καρ. ζ. 487.

(β) Α. Π. 303 καὶ 331 τοῦ 52. — 98 τοῦ 53 — 259 τοῦ 59. — 346 τοῦ 67. — 124 τοῦ 70.

δικας. ὀργανισμοῦ, ἀναβαλλομένων μετὰ τὴν συζήτησιν, πρέπει νὰ γείνη παρόντων ἐκείνων τῶν δικαστῶν, οἵτινες συνέπραξαν εἰς τὴν κατάρτισιν αὐτῶν καθὼ δικάσαντες· οὐδ' ἄλλως καθίσταται τοῦτο ἀναγκαῖον, ἀφοῦ κατὰ τὸν νόμον (86.269 ὀργ.—162. 173 καὶ 174 τῆς Πολ. δικον.) πρὸ τῆς δημοσιεύσεως μιᾶς τοιαύτης ἀποφάσεως συντάσσεται ἰδιαιτέρον πρακτικὸν διασκέψεως περιέχον τὴν γνώμην ἐκάστου τῶν εἰς τὴν συζήτησιν παρευρεθέντων δικαστῶν μετὰ τῆς παρ' αὐτῶν καταρτιζομένης διὰ πλειονοψηφίας ἀποφάσεως καὶ ἰδιαιτέρον ἄλλο ἔγγραφον περιέχον τὴν ὅλην, συνπεῖα τῆς συνδικασκέψεως, ἀπόφασιν, ἀμφοτέρα ὑπογραπτέα παρὰ τε τοῦ προέδρου καὶ τοῦ γραμματέως, μαρτυροῦντα τὴν νόμιμον ὑπαρξιν τῆς παρὰ τῶν συνδικασάντων δικαστῶν καταρτισθείσης καὶ δημοσιευτέας ἀποφάσεως. Ἐπομένως, μὴ προτείναντος τοῦ ἀναιρεσείντος ὅτι ὁ ἐφέτης Στ. Ἀναστασιάδης δὲν ἔλαβε μέρος εἰς τὴν κατάρτισιν τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως καὶ ὅτι μετέβαλε πρὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτῆς γνώμην ἀλλοιοῦσαν τὴν ὑπαρξιν αὐτῆς, ἀνυπόστατος ἀποβαίνει ὁ πρῶτος τῆς ἀναιρέσεως λόγος». (Α. Π. πολ. 124 τοῦ 70).

§ 5³. Καὶ αὐταὶ αἱ ἀποφάσεις αἱ δημοσιευόμεναι εἰς δίκας γενομένας κεκλεισμένας τῶν θυρῶν πρέπει νὰ δημοσιεύωνται ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει.—Περὶ τούτου ὁμιλήσω διὰ μακρῶν ἐν τῇ ποιν. τμήματι· ἐνταῦθα περιοριζόμεθα νὰ δημοσιεύσωμεν μόνον τὴν Α. Π. ποιν. 7 τοῦ 70, φέρουσαν· «Ἐπειδὴ ἐκ τῆς τοῦ ἄρθρου 93 τοῦ Συντάγματ. διατάξεως, καθ' ἣν πᾶσα ἀπόφασις πρέπει νὰ ἀπαγγέλληται ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει, ἔπεται καὶ ὅτι, ὅταν χάριν τῆς κοινῆς εὐταξίας καὶ τῆς χρηστοτηθείας διαταχθῇ ἡ συζήτησις κατηγορίας τινὸς κεκλεισμένων τῶν θυρῶν, οὐχὶ μόνον ἡ ὀριστικὴ, ἀλλὰ καὶ αἱ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συζητήσεως ἐκδιδόμεναι ἀποφάσεις, πρέπει νὰ ἀπαγγέλλωνται ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου δὲν ἀποδεικνύεται νομίμως ὅτι ἐν τοιαύτῃ συνεδριάσει ἀπηγγέλθησαν καὶ αἱ ὑπ' ἀριθ. 38 καὶ 39 ἀποφάσεις τοῦ δικαστηρίου τῶν συνέδρων, δι' ὧν ἀπερρίφθησαν αἱ αἰτήσεις τοῦ κατηγορουμένου περὶ λύσεως ζητημάτων ἐκουσίας ἀπαγωγῆς καὶ προσβολῆς τῆς αἰδοῦς δι' ἀκολάστων πράξεων, διότι μόνον ἐν τέλει τῶν ἀποφάσεων τούτων ἀναφέρεται, ὅτι αὗται ἐδημοσιεύθησαν, ἐνῶ ἐν τοῖς πρακτικοῖς τῶν συνεδριάσεων τῶν κακουργιοδικῶν, τὰ ὁποῖα εἶναι ἡ νόμιμος ἀπόδειξις περὶ τῆς τηρήσεως τῆς δημοσιότητος, ἀνφέρεται μὲν, ὅτι μετὰ τὴν ἀπαγγελίαν τῆς ὑπ' ἀριθ. 38 ἀποφάσεως, δι' ἧς ἐπετράπη ἡ κεκλεισμένων τῶν θυρῶν συζήτησις τῆς ὑποθέσεως

χάριν τῆς κοινῆς εὐταξίας καὶ χρηστοθείας, ὁ κλητὴρ ἀπεμάκρυνε τοὺς ἀκροατὰς, δὲν ἐκτίθεται δὲ, ὅτι αἱ εἰρημέναι ἀποφάσεις ἀπηγγέλθησαν ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει, ἢ τοῦλάχιστον, ὅτι πρὸ τῆς ἀπαγγελίας αὐτῶν ἠνεώχθησαν αἱ θύραι, ἀλλὰ μόνον, ὅτι αὗται ἀπηγγέλθησαν ὑπὸ τοῦ προέδρου ὥστε ὑπόκεινται εἰς ἀναίρεσιν (458 § 8 ποιν. δικ.). (Ποιν. Δ. Π. 7. τοῦ 70).

§ 6. Ἡ δημοσίευσις διαφέρει τῆς κοινοποιήσεως· δημοσίευσις μὲν λέγεται ἡ ἐπὶ ἀκροατηρίου δημοσίως γινομένη ἀπαγγελία⁹. κοινοποιήσις δὲ ἡ δι' ἐπιδόσεως γνωστοποιήσις τῆς ἀποφάσεως εἰς τὸν διάδικον αὐτόν¹⁰. ἀλλὰ παρόντος ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ τοῦ διαδίκου κατὰ τὴν δημοσίευσιν, αὕτη χρησιμεύει καὶ ὡς κοινοποιήσις¹¹. ἡ κοινοποιήσις κινεῖ ἐν γένει τὰς προθεσμίας περὶ τὴν χρῆσιν ἐνδίκων μέσων ἢ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως¹².

Αἱ τῶν δικαστῶν ἀποφάσεις γενικὸν ἔχουσιν ἀποτέλεσμα, ὅτι υποχρεοῦσι τοὺς διαδίκους νὰ ἀναγνωρίσωσι καὶ ἐκτελέσωσι τὸ ἐν αὐταῖς διαταττόμενον¹³, ἰδίως δὲ τελεσιδίκαι ὁριστικαὶ ἀποφάσεις ἀποτελοῦσι δεδικασμένον, παρέχουσι τίτλον εἰς ἐγγραφὴν ὑποθήκης¹⁴, καὶ ἀναιροῦσι τὴν ἐκ τῆς ἐκκρεμοδικίας προεληθούσαν διακοπὴν τῆς παραγραφῆς¹⁵.

Ὁ δικαστὴς μετὰ τὴν ἐκδοσιν τῆς ὁριστικῆς ἀποφάσεως ἀπεκδύεται πάσης ἐξουσίας ἐπὶ τῆς δίκης, καὶ δὲν δύναται πλέον νὰ

(9) Πολ. 161 § 2. 180. ὁγ. 83. 84. Ὅτι ἡ ἀπόφασις ἐδημοσιεύθη εἶναι οὐσιωδῶς ἀναγκαῖον ν' ἀναφέρηται ἐν τῇ ἀπόφασει. (Δελ. jug. § 192 ἐπ. ἴδε ὅμως κατωτ. § 8).—Πρὸς. σημ. 4 § 88. Οἱκ. ὅστις λέγει ὅτι πρέπει νὰ δημοσιεύηται τότε αἰτιολογικὸν καὶ τὸ διατακτικόν. Καρ. ζ. 395². 487². Δελ. jug. § 179.

(10) Πολ. 138. τοῖς πληρεξουσίοις; Βλ. τὴν λέξ. αὐτὴν ἐν τε τῇ Πείρᾳ καὶ τῷ Παραρτήρ. τούτῳ.

(11) Βλ. Πείρας σ. 2830· 3300 § 23)· 2793 ἐπ. 2115 (§ 11).

(12) Βλ. Πείρας σελ. 338 § 71 ἐπ.

(13) Παράγουσι δηλ. ὑπὲρ τοῦ κινήσαντος τὴν *actio judicati*, ἥτις διαρκεῖ 30 ἔτη. (Δελ. jug. § 315. 336). Πρὸς. Πείρας σ. 2903 σημ. 1 καὶ 1721 § 40.

Ἡ ἰσχὺς τῶν μὴ ὁριστικῶν ἀνατρέπεται μετὰ τριετίαν. Πολ. 483.—Τὸ δεδικασμένον ἀποτελεῖ τίτλον πρὸς χρῆσιδεσποτείαν; Βλ. Πείρας σ. 2907 ἐπ. καὶ Οἶκον. σ. 260 σημ. 8.

Τίνας νόμους ὀφείλει νὰ ἐφαρμόσῃ ὁ δικαστὴς κατὰ τὴν σύνταξιν τῆς ἀποφάσεως; Βλ. Πείρας σελ. 74 (§ 68) καὶ τὰ ἐν σελ. 2376—2357. 1583 ἐπ.

(14) Ἄρθρ. 14 ὑποθ. Δελ. jug. § 313.

(15) Πολ. 137. Γελ. κ. 2247. Δελ. § 314. Μετὰ τὴν ἀπολύουσιν ἀπόφασιν ἐναπομένει ἡ φυσικὴ ἐνοχή; ὅχι, λέγει ὁ Οἶκ. ἐν § 88 σημ. 8. ἐκδ. 3. ἴδε δὲ κατωτέρω σημ. 11 σελ. 5681.

μεταβάλη τὰ δικασθέντα (Οίκ. § 85 σημ. 8. Δαλ. § 318. Ν. 55. 62 Π. (42. 1). Ν. 97 Βασ. (9. 3)· ἐξαίρεσιν ἀποτελοῦσι τὰ γραφικὰ λάθη καὶ ἡ ἀναψηλάφησις· καὶ τὰς προφανεῖς γραφικὰς παραδρομὰς δύναται νὰ διορθώσῃ. ν. 46 Π. (42. 1)· ἀλλὰ δὲν δύναται ν' ἀναγνωρισθῇ τῷ δικαστῇ ὡς ἀπόλυτον τὸ δικαίωμα τῆς ἐξηγήσεως τῶν ἀποφάσεων τοῦ¹⁶.

§ 7. *Αἰτήσεις*. Βλ. Πείρας σ. 337 ἐπ. Ἀπόφασις περιέχουσα ἄλλας ἀντ' ἄλλων αἰτήσεις τῶν διαδίκων καὶ παραδεχομένη ἑτέραν ἀντὶ ἑτέρας ἔφειν, περὶ ἧς παράπονον δὲν ὑπῆρχεν, ἀναιρετέα ἐστίν. (182, 201, 807 ἐδάφ. 5 πολ.). (Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγ. 57 τοῦ 1870).

§ 8. Πῶς βεβαιοῦται ἡ τῆς ἀποφάσεως δημοσίευσις; Βλέπειν τὴν προηγουμένην σημείωσιν 9. Παρατηρητέον δὲ α) ὅτι, καὶ ἐὰν τὰ πρακτικὰ σιωπῶσι περὶ τῆς ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν διαδίκων δημοσιεύσεως τῆς ἀποφάσεως, αὕτη, βεβαιοῦσα τὸ γεγονός τοῦτο, ἀποτελεῖ ἀπόδειξιν ὡς πρὸς αὐτό. (Α. Π. 267 τοῦ 73). —β) Ἡ ἀπόφασις θεωρεῖται ἐπικρατεστέρα τῶν πρακτικῶν ὡς πρὸς τὸ γεγονός ὅτι ἐγένετο συνδιάσκεψις μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς Μικτῆς Ἐπιτροπῆς. (Α. Π. πολ. 28 τοῦ 46) (α).

Ἰδοὺ ἡ Α. Π. 267 τοῦ 73 φέρουσα· «Ἐπειδὴ, ἐν ᾧ ἡ ὑπ' ἀρ. 460 τοῦ ἔτους 1864 ἀπόφασις τοῦ εἰρηνοδικείου Πύργου βεβαίῳ ὅτι ἐδημοσιεύθη παρόντων τῶν διαδίκων, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν πρωτοδικεῖον Ἡλείας ἀποφαίνεται διὰ τῆς προσβάλλομένης ἀποφάσεως, ὅτι δὲν ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς μνησθείσης ἀποφάσεως τοῦ εἰρηνοδικείου Πύργου ἡ δημοσίευσις αὐτῆς ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν διαδίκων, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι μόνον διὰ τῶν πρακτικῶν τοῦ εἰρηνοδικείου ἡδύνατο νὰ βεβαιωθῇ νομίμως ἡ παρουσία τῶν διαδίκων κατὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς ἀποφάσεως ταύτης· ἀλλ' οὕτως ἀποφηνάμενον τὸ εἰρημένον πρωτοδικεῖον παρεβίασε τὴν οὐσιώδη διάταξιν τοῦ ἀρθρ. 400 τῆς πολ. δικονομίας, καθ' ἣν δημόσια ἔγγραφα ἀποτελοῦσι περὶ ὧν, ὅσα συνέβησαν ἐνώπιον τοῦ ἀρμοδίου ὑπαλλήλου καὶ περιέχονται ἐν τῷ ἔγγραφῳ, ἐντελῇ ἀπόδειξιν πρὸς τοὺς διαδίκους κτλ. Ἄρα καὶ ἡ προμνησθεῖσα ἀπόφασις τοῦ εἰρηνοδικείου Πύργου, ὡς δημόσιον ἔγγραφον, ἀποδεικνύει νομίμως τὴν ἐπὶ παρουσίᾳ

(16) Πρὸς Δαλ. jug. § 325. 332. 335 ἐπ. Κερ. comp. α 431 καὶ Οίκ. σημ. 4 τῆς σ. 239 ἔκδ. 3 — Πρὸς τὴν ἐν Πείρᾳ καὶ τῷ Παραρτήρ. τούτῳ λέξ. Γραφικὰ λάθη.

(α) Βλ. Πείρας σελ. 3270 § 1.

τῶν διαδίκων δημοσίευσιν τῆς ἀφοῦ τὸ περιστάτικόν τοῦτο βεβαιούται, κατὰ τὰ εἰρημένα, δι' αὐτῆς ταύτης· δὲν εἶναι δὲ ὀρθὴ ἢ σκέψις τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ὅτι μόνον διὰ τῶν πρακτικῶν δύναται νὰ βεβαιωθῇ ἡ δημοσίευσις ἀποφάσεως τινὸς ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν διαδίκων, διότι ἀληθῶς μὲν διὰ τῶν πρακτικῶν βεβαιοῦνται τὰ οὐσιώδη τῆς συζητήσεως περιστάτικὰ κατὰ τὸ ἄρθρ. 175 § 4 τῆς πολ. δικονομίας, ἀλλὰ ταῦτα, ἐννοεῖται, χρησιμεύουσι πρὸς βεβαίωσιν τῶν οὐσιωδῶν ἐκείνων περιστάτικῶν, ἅτινα δὲν βεβαιοῦνται διὰ τῆς ἀποφάσεως». (Α. Π. πολ. 267 τοῦ 1873).

Ἡ δὲ Ἀρ. Πάγ. 28 τοῦ 1846 φέρει· «Καὶ τοσοῦτον μᾶλλον, καθόσον ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ὑπ' ἀριθ. 105 ἀπόφασις, ὡς συνταχθεῖσα κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ περὶ συστάσεως τῆς Μικτῆς Ἐπιτροπῆς Νόμου, περιέχει ὅλα τὰ οὐσιώδη προσόντα ἀποφάσεως. Τοῦτο δὲ γίνεται φανερόν ἐξ αὐτῆς τῆς ἰδίας ἀποφάσεως, ἥτις ῥητῶς ἀναφέρει ὅτι, λαβούσης χώραν διαφωνίας μεταξὺ τῶν Ἑλληνικῶν καὶ Ὁθωμανικῶν μελῶν, συνήλθεν ἡ ἐπιτροπὴ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ ἐπιδιαιτητοῦ Α. Ζαΐμη, ἀντιπροέδρου τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, εἰς νέαν διάσκεψιν καὶ οὕτω πῶς συγκροτουμένη ἀπεφάσισεν ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως σύμφωνα με τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ ἄρθρου 21 τοῦ ῥηθέντος Νόμου. Ἄν δὲ αἱ ὑπογραφαὶ τῶν Ὁθωμανικῶν μελῶν δὲν περιέχωνται εἰς τὴν ῥηθεῖσαν ἀπόφασιν, τοῦτο δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς οὐσιώδης ἔλλειψις, καθότι ἐκ τοῦ περιεχομένου τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως βεβαιοῦται ὅτι συνέπραξαν, ὡς ἀπαιτεῖ ὁ νόμος, καὶ τὰ μέλη ταῦτα μετὰ τῶν λοιπῶν εἰς τὴν ἐκδίκασιν καὶ ἀπόφασιν τῆς ὑποθέσεως· ἥτο δὲ ὅλως περιττὴ καὶ ἡ διὰ τῶν πρακτικῶν τῆς διασκέψεως ἀπόδειξις τῶν λαβόντων, ὡς εἴρηται, χώραν ἐπὶ τῆς διασκέψεως καὶ ἀποφάσεως τῆς προκειμένης ὑποθέσεως, ἀφοῦ ταῦτα βεβαιοῦνται δι' αὐτῆς τῆς ἰδίας ἀποφάσεως, ἥτις εἶναι ἐπικρατεστέρα τῶν πρακτικῶν.» (Α. Π. πολ. 28 τοῦ 46).

§ 9. Ἐξεστὶ τοῖς ἐπιτρόποις τὸ συμβιβάζεσθαι ὡς πρὸς τὰ ἀποτελέσματα ἰδίως ἀποφάσεως. Ἴδε τὴν Α. Π. πολ. 171 τοῦ 1873 ἐν τῇ λ. ἐπίτροποι (τοῦ Παραρτ. τούτου). Βλ. Πείρας σ. 3597—98 καὶ ἀνωτ. σελ. 5660 ἐπ.

§ 10. Ἀπόφασις περὶ νομῆς, δυνάμει τῆς ὁποίας ἐγένετο δῆθεν ἐγκατάστασις, δύναται νὰ ἐκτελεσθῇ καὶ δεύτερον; ἴδε τὴν Α. Π. 300 τοῦ 1873 ἐν λ. νομῇ (τοῦ Παραρτ. τούτου).

§ 11. 12. Ἰσχύς ἀποφάσεως ἀφορώσης τὸν δικαιοπάρχον κατὰ τοῦ διαδόχου. Βλ. λ. Διάδοχοι τῆς σ. 4081 τῆς Πείρας.

§ 13. Απόφασις ἀλλοδαπῶν δικαστηρίων ἐκτελεῖται; Βλ. Πείρας σελ. 1708—1716.

§ 14. Αἱ ἀποφάσεις ἐπάγονται ἀνανέωσιν; (πρότασις συμψηφισμού). Β. Πείρας σ. 339 (§ 81. 82) καὶ σελ. 3662. 4007. 3757 (§ 203) καὶ σ. 5573 § 12.

§ 14². Ἡ τελεσιδικία, ἐκ τε τῶν καταδικαστικῶν καὶ τῶν καταδικαστικῶν καὶ τῶν ἀπολυτικῶν ἀποφάσεων πηγάζουσα, δὲν εἶναι παραγωγικὴ νέου δικαίου, ἀλλὰ τὸ ὑπάρχον δίκαιον ἀνευρίσκει καὶ ἀνακηρύττει (α).

§ 15. Απόφασις ὑποκειμένη εἰς ἔφρσιν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς δημόσιον ἔγγραφον πρὸς ἐνέργειαν συντηρητικῆς κατασχέσεως· ἐὰν ὅμως ἐγένετο ἔφρσις, ἣτις ἔχει ἀνασταλτικὸν ἀποτέλεσμα, δὲν χρησιμεύει ἡ ἀπόφασις ὡς τίτλος πρὸς ἐνέργειαν τῆς κατασχέσεως. (Α. Π. 50 τοῦ 1876).

§ 16. Κατὰ τὸ ἄρθρον 177 τῆς πολ. δικονομίας, γενομένης αἰτήσεως, καταχωρίζεται εἰς τὰς αἰτιολογίας τῆς ἀποφάσεως ἡ γνώμη τῶν μειόνων ὡς λόγος ἀμφιβολίας. Διὸ ἡ ἐν ταῖς αἰτιολογίαις τῆς προκειμένης ἀποφάσεως καταχώρησις μιᾶς ἰδιαιτέρας γνώμης ὡς γνώμης τοῦ μειονοψηφοῦντος δὲν ἐπάγεται ἀναίρεσιν. (Α. Π. 124 τοῦ 1870).

§ 17. Δὲν συγχωρεῖται αἴτησις· περὶ ἀνακλήσεως ἀποφάσεως, δι' ἧς ἐπεβλήθη ὅρκος εἰς τινὰ τῶν διαδίκων πρὶν ἢ οὗτος δηλώσῃ ἂν τὸν ἀποδέχεται. (Α. Π. 164 τοῦ 1874). Βλ. Πείρας σελ. 2832 λ. ἀνάκλησις.

Βλ. ἔτι τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτου λ. ὅρκος.

§ 18. Αἱ ἄκυροι ἀποφάσεις ἀποτελοῦσι δεδικασμένον; Ποῖα δὲ ἐλαττώματα πρέπει νὰ φέρῃ ἀπόφασίς τις, ἵνα θεωρηθῇ ὡς στερουμένη τοῦ ἐξωτερικοῦ τύπου; 759 πολ. (Βλ. Πείρας σελ. 1565 ἐπ.).

§ 19. Παρεμπιπτόντως δύναται ὁ κηδεμὼν σχολαζούσης περιουσίας ν' ἀποκρούσῃ ἀπόφασιν ἐκδοθεῖσαν κατὰ τοῦ δῆθεν κληρονόμου αὐτῆς. (Α. Π. 153 τοῦ 1858).—Παρεμπιπτόντως προσβάλλεται ἡ περὶ χωρισμοῦ κτημάτων ἀπόφασις ὑπὸ τῶν δανειστῶν; Βλ. ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ τὴν λ. χωρισμὸς κτημάτων.

§ 20. Ὅταν πρόκηται περὶ ἑρμηνείας ἀποφάσεως, δὲν εἶναι

(2) Ν. 8 § 4 π. (8. 5).—Ν. 33 § 1 π. (6. 1). Ἐνίοτε δύναται ἡ ἀπόφασις νὰ ᾖ καὶ διανεμητικὴ δικαίου (ἐπὶ τῶν περὶ διανομῆς τριῶν δικῶν). Πλείω Οἶκ. ἐγγ. § 193 καὶ ἀστοκ. δικ. § 97 σημ. 7.

(ΠΕΙΡΑΣ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β').

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Μ. ΣΑΛΤΑΤΣ

ανάγκη νὰ γίνῃ χρῆσις ἐνδίκου τινὸς μέσου. (Α. Π. πολ. 116 τοῦ 1870, ἣν ἴδε εἰς Πεῖραν σελ. 1436) (α').

§ 21. Ἐπιτρέπεται ἐρμηνεῖα ἀποφάσεων, ὅταν αὗται ἐκ συσχετίσεως τοῦ διδασκτικοῦ πρὸς τὸ σκεπτικὸν καθίστανται σαφεῖς; οὐχί, κατὰ τὴν 319 τοῦ 1874 ἀπόφ. τοῦ Ἀρ. Πάγ., (β') ἣν ἴδε κατωτ. ἐν λ. ὅρκος.

§ 22. Ἡ μαρτυρικὴ ἀπόδειξις δὲν ἀκυροῦται ὡς διεξαχθεῖσα ἐπὶ τῇ βάσει ἀποσπάσματος τῆς ἀποφάσεως, ἐὰν τὸ δικαστήριον τῆς οὐσίας βεβαιῶσιν ὅτι διαφορά τις πρὸς τὸ πρωτότυπον δὲν ὑπάρχει. (Α. Π. πολ. 193 τοῦ 76).

§ 23. Αἱ ἀποφάσεις εἰσὶ καταδικαστικαί, ἀπολυτικαί, ἢ σύνθετοι. Ν. 1. Π. (42. 1). Ν. 3 Κ. (7. 45). Εἰς τὸν δικαστὴν δὲν ἐπιτρέπεται ν' ἀφήσῃ ἀναποφάσιτον τὴν διαφορὰν ἐπὶ λόγῳ ὅτι μένουσιν ἀμφιβολίαι· εἶναι ἀπηγορευμένον νὰ ἐκδώσῃ ἀποφασιν, διατακτικὸν ἔχουσαν non liquet. Πολ. δικ. 56. 57. Ποιν. δικ. 84. Ποιν. νόμ. 480. Τὸ αὐτὸ καὶ παρὰ Ῥώμ. (Οἰκ. ἀστοκ. δίκ. σελ. 481). Σημειωτέον

α) Ἡ δικαστικὴ ἀπόφασις λύει καταφατικῶς τὴν διαφορὰν, ἥτοι ἀποφαίνεται ὅτι ὁ ἐνάγων ἔχει δίκαιον. Τὸ περιεχόμενον δὲ αὐτῆς διάφορον ἐστὶν ὅσον καὶ τῶν ἀγωγῶν αἱ αἰτήσεις διαφοροὶ εἰσὶν⁵. ἀμφοτέραι ὁμῶς, ἥ τε ἀγωγή καὶ ἡ ἀπόφασις, ἔχουσι τὸ αὐτὸ ἐντελῶς ἀντικείμενον. Δυνάμει τῆς ἀρχῆς ταύτης, τῆς κατὰ τὸ σήμερον δικονομικὸν δίκαιον καθ' ὅλην τὴν ἑκτασιν ἰσχυροῦσης, ὁ δικαστὴς καταδικάζει τὸν ἐναγόμενον εἰς ὅ,τι διὰ τῆς ἀγωγῆς αἰτεῖται κατ' αὐτοῦ⁶. ἤγουν ἐπὶ μὲν τῶν

(α) Περί ἐρμηνείας τῶν ἀποφάσ. βλ. Πεῖρ. σ. 173 (§ 234). 336 (§ 53) 339 (§ 83). Δελ. cass. § 129. Ἐρμηνεῖα ἀποφάσεως ἐμποροδικαίου, παρεμπροσθῶσα εἰς δίκην περὶ τὴν ἐκτέλεσιν, εἰς ποῖον δικαστήριον ἀνήκει; Πεῖρ. σ. 425 ἐν τέλει.

Αἱ αἰτιολογίαι τῆς ἀποφάσεως χρησιμεύουσι πρὸς ἐρμηνεῖαν αὐτῆς; Βλ. σελ. 636 (περὶ τὸ τέλος) τῆς Πεῖρας καὶ Σαβιν. ε' σελ. 386.

(β) Ν. 23 Π. (1 3). Ν. 33 Βασ (2. 1).—Βλ. Πεῖρας σ. 4070 (§ 103) καὶ σελ. 5484 § 52².

(γ) Ἐνίοτε ἡ καταψήφισις τοῦ ἐναγομένου γίνεται ἐπὶ τῷ ὄρει τοῦ νὰ προεκτελέσῃ ὁ ἐνάγων ὑποχρέωσιν τινὰ ὑπὸ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως ἐπιβαλλομένην αὐτῷ. (Οἰκ. ἀστοκ. δίκ. § 96 σημ. 5).

(δ) Ὁ δικαστὴς δὲν δύναται νὰ ἐπιδικάσῃ πλέον τοῦ αἰτηθέντος (νόμ. 18 Π. (10. 3), ἀλλ' ἡ ἀπόφασις *justa petitionis* κτλ. (Οἰκ. ἐγγ. § 75 σημ. 3 καὶ § 240 σημ. 2. Τοῦ αὐτοῦ ἀστοκ. δίκ. § 96 σημ. 6).

Κατὰ τὴν ἰσχύουσαν δικονομικὴν νομοθεσίαν, ἡ καταψήφισις γίνεται εἰς αὐτὸ

ἀπλῶς ἀναγνωριστικῶν ἀγωγῶν ἀποφαίνεται μόνον τὴν ὑπαρξίν τοῦ δικαίου⁷. ἐπὶ δὲ τῶν προσωπικῶν ἀγωγῶν καταδικάζει τὸν ἐναγόμενον εἰς πράξιν (*dare, facere*) ἢ ἀπραξίαν τινά, κατὰ τὸ ἀρχικὸν ἢ μεταβεβλημένον⁸ ἀντικείμενον τῆς ἐνοχῆς, καὶ ἐπὶ τῶν ἐμπραγμάτων ἀγωγῶν ἀποφαίνεται περὶ τῆς ὑπάρξεως⁹ τοῦ ἐμπραγμάτου εἰς ἐπιχείρησιν τῶν πρὸς ἀποκατάστασιν τοῦ δικαίου ἀπαιτουμένων¹⁰.

6) Ἡ ἀπολύουσα ἀπόφασις περιέχει ἀρνητικὴν λύσιν τῆς διαφοράς, ἥγουν ἀποφαίνεται μὴ βάσιμον τὴν ἀξίωσιν τοῦ ἐνάγοντος καὶ διὰ τοῦτο ἀπολυτέον τὸν ἐναγόμενον¹¹ πλέον τι

τῆς δίκης τὸ ἀντικείμενον· ὡσαύτως δὲ καὶ ἡ ἀναγκαστικὴ ἐκτέλεσις, ὅπου εἶναι δυνατόν τοῦτο (πολ. 880—884. Οἰκ. Ἐγχειρ. § 261). Ἐπὶ ἀπατήσεων μὴ χρηματικῶν, ἐὰν ἡ ἐν αὐτῷ τῆς καταψηφίσεως τῷ ἀντικειμένῳ ἐκτέλεσις ἀποβῇ ἀδύνατος, ἐν δὲ τῇ καταδικαστικῇ ἀποφάσει δὲν προσδιορίσθῃ ἡ εἰς χρήματα ἀξία αὐτοῦ, ἀνοίγεται μετὰ τῶν διαδίκων νέα διαδικασία, τὴν ἐκκαθάρισιν ταύτην καὶ τὸν εἰς χρήματα προσδιορισμὸν τῆς καταψηφίσεως σκοπὸν ἔχουσα· τὸ αὐτὸ γίνεται ἐπὶ γενικῶν ἀγωγῶν (εἴα ἡ περὶ κληρονομίας), ἐπὶ τῶν ἐπιδικαζουσῶν ἀποζημιώσιν καὶ μὴ ὀρίζουσῶν τὸ ποσὸν (νομ. 2 κώδ. 7, 46 π. χ. δὲ δικαστὴς λέγει· ὁ δεῖνα τὸ ἱκανὸν ποιήσει τῇ πόλει, παραλείψας ἐπὶ πόσοις νομίμασι), καὶ ὅταν θέλῃ τις νὰ ἐκτελέσῃ διὰ προσωπικῆς κρατήσεως ἀπόφασιν διατάττουσαν ἀπὸ δόσιν ἀκινήτου (Οἰκ. ἐγγ. § 259, 261). Ἡ κατὰ τὴν ἐκκαθάρισιν ταύτην καὶ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ διατακτικοῦ τηρουμένη διαδικασία εἶναι μὲν συνοπτικὴ (πολ. 831), ἀλλὰ δὲν ἐφαρμόζονται βεβαίως τὰ ἄρθρα 871 καὶ 872 τῆς αὐτῆς δικονομίας, καθὼ ἀναφερόμενα εἰς τὰς πλῆρες τὸ διατακτικὸν ἔχουσας ἀποφάσεις. (Οἰκ. ἀστ.κ. δίκ. § 96 σημ. 6).

(7) Βλ. Οἰκ. ἀστ. δίκ. § 96 σημ. 7.

(8) Δηλαδή τὸ ἔνεκα μεταγενεστέρων συμβεβηκότων τροποποιηθὲν ἀντικείμενον τῆς ἀγωγῆς. Τὸ ἀντικείμενον τοῦτο εἶναι τὸ διαφέρον *id quod interest*. Ἀλλ' ἐνίοτε τὸ διαφέρον εἶναι ἀπ' ἀρχῆς ἀντικείμενον τῆς ἐνοχῆς. (Οἰκ. ἀστ.κ. δίκ. § 96 σημ. 8, ἐνθα καὶ περὶ τοῦ νόμου 68 Π. (43. 1).

(9) Ἡ περὶ τῆς μὴ ὑπάρξεως περιορισμοῦ αὐτοῦ ὕπερ λαμβάνει χώραν συνήθως ἐπὶ τῆς ἀρνητικῆς ἀγωγῆς· ὁ δικαστὴς ἐνταῦθα ἀποφαίνεται ὅτι ὁ ἐναγόμενος δὲν ἔχει δικαίωμα τοῦ ἀνορθῶσαι τὴν αὐτοῦ οἰκίαν. (Οἰκ. ἀστ.κ. δ. § 96 σημ. 9).

(10) Ἐν ἀνάγκῃ δὲ διατάττει τὸ δικαστήριον τὸν ἐναγόμενον νὰ μὴ ἐπαναλάβῃ τοῦ λοιποῦ τὴν δοῦσαν ἀφορμὴν εἰς τὴν δίκην πράξιν. Ν. 7, 42 Π. (8. 5) — Ν. § 6 Π. (7. 6). — Ν. 13 Π. (39. 1)· ὕπερ καὶ ἐπὶ τῶν τῆς διακατοχῆς δικῶν ὀφείλει νὰ πράξῃ. Ν. 1 Κ. (8. 6). Πολ. 630, ὡς ἐπὶ τῶν ἐνοχῶν τοῦ μὴ ποιῆσαι. (§ 7 Εἰς. (3. 13). Πολ. 883). Τὸ διατακτικὸν τῶν τοιούτων ἀποφάσεων ἐνισχύεται διὰ τῆς ἐπιβολῆς χρηματικῆς ποινῆς. (Οἰκ. πολ. § 261. γ. Τοῦ αὐτοῦ ἀστ.κ. δίκ. αὐτ. σημ. 10).

(11) Τοῦτο κρατεῖ ἐπὶ τῶν κατ' οὐσίαν δικαζουσῶν τὴν ἀγωγὴν ἀποφάσεων, οὐχὶ δὲ καὶ τῶν ἀπορριπτουσῶν αὐτὴν ἐνεκεν ἀναβλητικῆς τινὸς ἢ ἀκυρωτικῆς

ὑπὲρ αὐτοῦ δὲν δύναται νὰ ὀρίσῃ, μηδὲ ν' ἀπαγγείλῃ κατὰ τοῦ ἐνάγοντος καταψήφισιν τινα, ἢ καὶ τυχὸν αἱ ἀντιταχθεῖσαι κατὰ τῆς ἀγωγῆς ἐνστάσεις φέρουσιν ἀνταπαιτήσεως στοιχεῖα¹². αἱ δὲ παρὰ τινων ἀναφερόμεναι ἐξαιρέσεις οὐκ εἰσὶν ἀληθεῖς ἐξαιρέσεις¹³ (α).

γ) Ἡ σύνθετος ἀπόφασις περιέχει μερικὴν καταψήφισιν καὶ μερικὴν ἀπόλυσιν. Διὰ τῆς ἐν τῇ ἀγωγῇ αἰτήσεως λογικῶς ἐρμηνευομένης, ἀξιοῖ ὁ ἐνάγων παρὰ τοῦ δικαστοῦ τὴν ἐπιδίκασιν τοῦ ὅλου ἀντικειμένου τῆς δίκης, ἀλλὰ καὶ τῶν μερῶν αὐτοῦ ἐπομένως δύναται ὁ δικαστὴς ἐντὸς τοῦ ὁρίου τῆς ἐν τῇ ἀγωγῇ ἀπαιτήσεως νὰ ἐπιδικάσῃ ὅσον μέρος κρίνει βάσιμον. Ἐντεῦθεν δ' ἐπεταὶ ὅτι τὰ ἐν τῇ ἀποφάσει σιγῇ παραλειπόμενα λογιζονται ὡς ἀποδεδικασμένα (β).

Πίναξ λεκτικὸς τῆς προηγουμένης λ. ἀποφάσεως.

Αἰτήσεις. § 7. Διάφοροι. § 3. καὶ	Ἀλλοδαπῶν δικαστ. ἀποφάσεις. § 13.
αημ. 6 σελ. 5680.	Ἀνάκλησις. § 17.
Αἰτιολογικόν. § 3 καὶ σημ. 9 σελ.	Ἀνανέωσις. § 14.
5676. Σημ. α. σελ. 5680.	Ἀοριστία ἀποφάσεων. Σημ. 8 σελ.
Ἄκυρος ἀποφ. § 18.	5674.
Ἀλληλεγγύως· ἴδε τὴν ὡδ. λ. Συμ-	Ἀποφάσεων καταρτισμός. § 2 ἐπόμε.
μέτρως.	Μεταβολὴ γνωμῶν. § 2, β. Σύντα.

ἐνστάσεως· διότι ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἡ ἀγωγή δύναται νὰ ἐπαναληφθῇ.

Ἐὰν ἡ ἀπολύουσα ἀπόφασις ᾖναι ἄδικος, μένει ὁ ὀφειλέτης φυσικῶς ὑπόχρεως; Βλ. Οἰκ. ἀστ. δίκ. § 96 σημ. 11 καὶ Παπ. ἐνοχ. δίκ. 6', 606.

(12) Ὁ ἐναγόμενος ἀντιτάσσει π. χ. κατὰ τῆς ἀγωγῆς ἐνστάσιν συμψηφισμοῦ, στηριζομένην εἰς ἀπαίτησιν ἀνωτέραν τοῦ ποσοῦ τῆς ἀγωγῆς. Δὲν δύναται ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὁ δικαστὴς νὰ ἐπιδικάσῃ τὸ περιπλέον τῷ ἐναγόμενῳ εἰμὴ ἂν ὑπάρχῃ ἀνταγωγικὴ περὶ τούτου αἵτησις (νομ. 18 § 4 Πανδ. 13, 6, περὶ οὗ Σαβίν § 289 σελ. 333). (Οἰκ. ἀστ. δίκ. § 96 σημ. 12).

(13) Οἱ δικονομολόγοι λέγουσιν· actor non condemnatar, ἥτοι ὁ ἐνάγων οὐ καταδικάζεται· τοῦ κανόνος δὲ τούτου γίνεται κατὰ τινας ἐξαίρεσις ἐπὶ τῶν διπλῶν ἀγωγῶν, ἐπὶ τῶν ἀνταγωγικῶν ἀπαιτήσεων καὶ ἐπὶ τῆς δικαστικῆς δαπάνης, περὶ ὧν ἴσα Οἰκ. ἀστ. δίκ. § 96 σημ. 13, ἐνθα συμπεραίνει ταῦτα·

Ὁ προκείμενος λοιπὸν κανὼν ταύτην μόνον τὴν ἔννοιαν δύναται νὰ ἔχῃ, ὅτι ἡ ἴτη τοῦ ἐνάγοντος καθ' ἑαυτὴν καὶ μόνη οὐδὲν δικαίωμα παράγει ἐπὶ καταδίκη αὐτοῦ. Κανὼν τοιοῦτος ὑπάρχει καὶ παρ' ἡμῶν· ἀλλ' ἔχει καὶ ἐξαίρεσεις· π. χ. πολ. δικον. 43. 64. 466. Πρβλ. καὶ Οἰκον. Ἐγγειρ. § 63 σημ. 16. Περὶ δὲ τοῦ κανόνος τούτου αὐτ. § 50 σημ. 9. Τοῦ αὐτοῦ ἀστ. δίκ. § 96 σημ. 13.

(α) Οἰκ. ἀστ. δίκ. § 96.

(β) Οἰκ. ἀστ. δίκ. § 96.

- ξις ἀποφ. § 3. Πρέπει νὰ ὦτιν ἔγ-
 γραφοί; § 3. Προσόντα. § 3. Προ-
 φορικὴ ἀπαγγελία. § 3.
 Ἀποφάσεων ἀοριστία. Σημ. 8 σελ.
 5671. Διάφοροι αἰτήσεις § 3. Στα-
 ματωσὶν ἐπὶ ἐνστάσεων; § 3. Μνεία
 ὀνομάτων κτλ. § 4. Ὑπογραφή. §
 5. Δημοσιεύονται ὑπὸ τῶν αὐτῶν
 δικαστῶν. § 5². Ἀποτελέσματα
 ἀποφάσεων· ὡς τίτλοι; § 6. Πῶς
 βεβαιοῦται ἡ δημοσίευσις; § 8. Ἐκ-
 τελοῦνται καὶ δεῦτερον; § 10. Ἰσχύς.
 § 11.
 Ἀποφάσεις ἀλλοδαπῶν δικαστηρίων.
 § 13. Ἀποφ. ἐπάγονται ἀνανέωσιν;
 § 14. Χρησιμεύει εἰς κατὰσχισιν;
 § 15. Ἀκυροὶ ἀποφ. § 18. Ἀπο-
 φάσεις παρεμπιπτόντως προσβαλλό-
 μεναι. § 19. Ἑρμηνεία. § 20 ἐπ.
 Ἀπόσπασμα ἀποφ. § 22.
 Γραφικὰ λάθη. § 6.
 Δημοσίευσις προφορικῆς ἀποφάσεως.
 § 3.
 Δημοσίευσις ἀποφάσεων ὑπὸ τῶν αὐ-
 τῶν δικαστῶν. § 5². Δημοσίευσις
 ἀποφάσεων δημοσία. § 5³. Τί δι-
 αφέρει ἡ δημοσίευσις τῆς ἀποφ. ἀπὸ
 τῆς κοινοποιήσεως αὐτῆς; § 6. Πῶς
 βεβαιοῦται ἡ δημοσίευσις; § 8.
 Δημοσιότητα· ἴδε τὴν ὡδε λ. Δημο-
 σίευσις.
 Διάδοχοι. Ἰσχύς ἀποφ. § 11.
 Διατακτικόν. § 3 καὶ σημ. 9 σελ.
 5676.
 Δικαστῶν ὀνόματα. § 4².
 Ἑγγραφὸς ἡ ἀπόφασις; § 3.
 Ἑγκατάστασις. § 10.
 Ἐκτέλεσις ἀποφ. ἀλλοδαπῶν. § 13.
- Ἐνστάσεις. § 3.
 Ἐπίτροποι. § 9.
 Ἑρμηνεία ἀποφάσεως. § 20 ἐπ.
 Ἑφεις. § 15.
 Κατάρτισις ἀποφάσεων. Ἰδε τὴν ὡδ.
 λ. ἀπόφασις.
 Κατὰσχισις. § 15.
 Κεκλεισμένων τῶν θυρῶν. § 5².
 Μάρτυρες. § 22.
 Μειονοψηφία. § 16.
 Μνεία ὀνομάτων. § 4 Δικαστῶν § 4².
 Νομή. § 10.
 Νόμος ἐφαρμοσέος. Σημ. 13 σ. 5676.
 Ὀνόματα διαδίδων, πληρεξουσίων κλ.
 § 4. Δικαστῶν. § 4².
 Ὅρκος § 17.
 Παραγραφή. § 6.
 Παρεμπιπτόουσα προσβολή. § 19.
 Πλέον τοῦ αἰτηθέντος. Σημ. 6 σελ.
 5680.
 Πρακτικὰ περὶ τῆς δημοσιεύσεως ἀπο-
 φάσεως. § 8.
 Προφορικὴ ἀπαγγελία ἀποφάσ. Σημ.
 5 σελ. 5671.
 Σιωπή. § 3.
 Συμβιβασμός. § 9.
 Συμμέτρως. Σημ. 8. σελ. 5671.
 Συμφητισμός. § 14 καὶ σημ. 12 σ.
 5682.
 Σύνθεσις § 2, 6.
 Σύνταξις ἀποφάσεων. § 3.
 Τελεσιδικία. § 18· τὸ ὑπάρχον δίκαιον
 ἀναγνωρίζει. § 14².
 Τίτλος. § 6.
 Ὑπογραφή ἀποφάσεων. § 5.
 Φυσικὴ ἐνοχλή. Σημ. 15 σ. 5676.
 Χωρισμὸς κτημάτων. § 19.
 Ψηφοφορία. Σημ. 3 σελ. 5671.

Ἀποφάσεις μνημονευόμεναι εἰς τὸ προηγούμενον
 ἄρθρον ἀποφάσις.

88 τοῦ 37—§ 4 ² .	7 τοῦ 70—§ 5 ³ .
28 τοῦ 46—§ ἐπ. καὶ σημ. γ. σελ.
5673.	57 τοῦ 70—§ 7.
99 τοῦ 47—Σημ. δ. σελ. 5672.	116 τοῦ 70—§ 20.
153 τοῦ 58—§ 19.	124 τοῦ 70—§ 5 ² καὶ 16.
520 τοῦ 52—Σελ. 5672.	171 τοῦ 73—§ 9.
454 τοῦ 57—Σελ. 5672.	267 τοῦ 73—§ 8.
	146 τοῦ 74—§ 4.

164 τοῦ 74—§ 17.

319 τοῦ 74—§ 21.

94 τοῦ 75—σημ. 4 σελ. 5670.

50 τοῦ 76—§ 15.

Ποιν. 249 τοῦ 73—§ 5.

ΑΠΟΧΗ (desistement). Βλ. ἐν τε τῇ Πείρᾳ καὶ τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. παραίτησις.

ΑΠΟΧΗ (ἐξοφλητήριο) δύναται νὰ εἰσαχθῇ μετὰ τὴν καταδικαστικὴν ἀπόφασιν; Βλ. Πείρας σ. 4070.

ΑΠΟΧΗ (pactum de non petendo). Βλ. Πείρας σ. 344 ἐπ. 1205. Πρβ. Καλ. γ' σελ. 885 ἐκδ. 3 καὶ κατωτ. τὴν λέξ. ἐγγύησις.

ΑΠΟΧΗΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑ. σελ. 486. Βλ. 567 Καλ. ε' ἐκδ. 2.—Πρβ. τὰς ἐν Πείρᾳ καὶ τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. Κληρονομικὸν δίκαιον¹.

ΑΠΟΧΩΡΗΣΙΣ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας. Ἴδε τὴν 119 τοῦ 1874 ποινικὴν τοῦ Α. Π. ἀπόφασιν, δι' ἧς ὁ Α. Πάγ. παρεδέξατο ὅτι μετὰ τὰς πειθαρχικὰς ποινὰς ὑπάρχει περίπτωσις παύσεως δικαστοῦ.

Περὶ τῆς ἀποχωρήσεως ἰσοβίων δικαστῶν βλ. καὶ τὴν ποινικὴν Α. Π. ἀπόφασιν 88 τοῦ 74, περὶ ἧς ἐν οἰκείῳ τόπῳ.

Ἴδε τὴν ἐν τῷ Παραρτῇ. τούτῳ λ. ἰσοβιότης.

ΑΠΡΟΙΚΟΣ ΧΗΡΑ. Βλ. ὅσα ἐσημείωσα ἀνωτέρω σ. 5668 λ. ἄπορος καὶ Πείρας σελ. 2035—2039.

ΑΠΡΟΣΕΛΕΥΣΤΟΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ. (Βλ. σελ. 481 Καλ. ε' ἐκδ. 2).—Πρβ. τὴν ἐν Πείρᾳ καὶ τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. κληρονομικὸν δίκαιον².

ΑΠΡΟΠΣΟΡΙΣΤΟΝ χρημάτων. Ἴδε ἐν Πείρᾳ καὶ τῷ Παραρτ. τούτῳ τὴν λ. πατρικὴ ἐξουσία.—Πρβ. Καλ. ε' σ. 138 ἐκδ. 2.

ΑΠΩΛΕΙΑ ὑπαρχόντων (dammur emmergens). Βλ. σ. 594 Καλ. γ' ἐκδ. 2.

ΑΠΩΛΕΙΑ ἐγγράφων. Βλ. Πείρας σ. 4511—4515.

ΑΠΩΛΕΙΑ Κληρονομίας Βλ. σ. 567 Καλ. ε' ἐκδ. 2.

ΑΡΓΙΑ, (κατάστασις ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ). Βλέπε τὰ ἐν Πείρᾳ σελ. 4816. ἐπ.

(1) Ἀποχῆς εὐεργέτημα τί ἐστίν; Ἀποτελέσματα αὐτοῦ. Βλ. Παπαρ. κληρον. δίκαιον § 246.—Μεταβιβάζεται καὶ εἰς τοὺς κληρονόμους τοῦ δικαιοῦχου. Πότε ἀπόλλυται; (αὐτ. § 247). Πότε συγχωρεῖται ἡ τῆς ἀποχῆς ἀνάκλησις; (αὐτ.).

(2) Ἀπροσελεύστος κληρονομία τί ἐστίν; (Παπαρ. κληρονομικὸν δίκ. § 10).—Ἀποτελεῖ νομικὸν πρόσωπον (αὐτ. § 11. 235).

ΑΡΓΟΣ Περὶ ἀποστάσεως ἐξ ἄλλης χώρας. Βλ. σ. 3317 (§ 24)

τῆς Πείρας.

ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ σεισμός. — Βλ. Α. Π. 24 τοῦ 1872.

ΑΡΓΥΡΟΠΡΑΤΗΣ. Βλ. σ. 484. 615 Καλ. γ' ἐκδ. 2.

ΑΡΕΙΟΣ ΠΑΓΟΣ (ὁ ἀρχαῖος). Βλ. σελ. 185—187 ἐπ. τῆς ὑπὸ Κωνσταντινίδου ἱστορίας Ἀθηνῶν.

ΑΡΕΤΗ. Βλ. Σκριπόλου περὶ συντάγμ. ἐκδ. 2 § 10.— Ἡ φιλοπικρία ἀρετὴ πολλῶν ἀρετῶν περιριληπτική· αὐτ. § 945.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ. Πῶς διαίρει τὰ πολιτεύματα; (Βλ. Σκριπόλου περὶ συντ. ἐκδ. 2. § 106—107).— Τίς ἡ κατ' αὐτὸν ἀρίστη πολιτεία; (αὐτ. § 112).— Τίνα τὰ κατ' αὐτὸν σωστικά τῆς πολιτείας; (αὐτ. § 118).— Ὅτι πρῶτος διέγνω τὴν εἰς τρία διάκρισιν τῶν ἐξουσιῶν (αὐτ. § 121).

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΣ ΕΙΡΗΝΟΔΙΚΩΝ. Βλ. τὴν ἐν τῷ Παρχρτ. τούτῳ λ. Εἰρηνοδίκαι. — Πρὸς καὶ τὴν ὧδε λ. Ἀρμοδιότης ἐν γένει.

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ. — Τὰ περὶ ταύτης εὐρίσκετε ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. Πράξεις ἐμπορικαί.

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΣ ΕΝ ΓΕΝΕΙ¹.

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ.

§ 1. Διάφορα περὶ ἀρμοδιότητος καὶ δικαιοδικίας ζητήματα. — Παραπομπή — Τί ἀρμοδιότης; Τί δικαιοδοσία;

§ 2. Τὰ πολιτικά δικαστήρια, ἢ τὸ ἐλεγκτικὸν Συνέδριον κρίνουσι περὶ μεταρρυθμίσεως πράξεων τῆς ἐπὶ τῶν συντάξεων ἐπιτροπῆς;

§ 3. Διένεξις ὁρῶσα εἰς τὴν ἀπὸ δουλείας παραίτησιν Δήμου τινός. Δικάζουσι τὰ δικαστήρια;

§ 4. Διαφοραί, ὑπαγόμεναι εἰς τὴν μικτὴν ἐπιτροπὴν, ὑπάγονται μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς προθεσμίας εἰς τὰ δικαστήρια.

§ 5. Τὸ ἐρετεῖον, εὐρὺν ὅτι κακῶς ὑπόθεσις τις εἰσέχθη εἰς τὸ Πρωτοδικεῖον, δὲν δικάζει τὴν οὐσίαν.

§ 6. Ἡ εἰς ἀναρμόδιον δικαστήριον κινηθεῖσα ἀγωγὴ δὲν διακόπτεται τὴν παραγραφὴν.

§ 7. Ὅταν τὸ δικαστήριον κηρύξῃ ἑαυτὸ ἀναρμόδιον, ἀπαιτεῖται νέα ἀγωγὴ ἢ ἀπλὴ κλήσις ἵνα εἰσαχθῇ εἰς τὸ ἀρμόδιον δικαστήριον;

§ 8. Ἡ ἀνακοπὴ κατὰ τοῦ πύνακος τῶν δικηγορικῶν τελῶν, ὃν ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἐκτελεστὸν, ὑπάγεται εἰς τὸ δικαστήριον, εἰ τινας ὁ πρόεδρος προΐσταται.

§ 9. Τὸ ἐν Κερκύρᾳ ἐπιχώριον συμβούλιον ἐνεργεῖ συμβ.θασμούς περὶ τιμαρίων; Παραπομπή.

§ 10. Αἱ μοναὶ δὲν ἐκποιοῦν ἀκίνητα ἄνευ ἐγκρίσεως τοῦ ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστ. ὑπουργείου. Παραπομπή.

(1) Βλ. Πείρας σελ. 347 ἐπ.

§ 11. Ἡ ἀγωγή καθηγητοῦ τινος περὶ αὐξήσεως τοῦ μισθοῦ του εἰς τὰ δικαστήρια ὑπάγεται.

§ 12. Ἡ τῆς ἀναρμοδιότητος ἔνστασις πότε πρέπει νὰ προτείνηται;

§ 13. Παρέκτασις ἀρμοδιότητος.—Χωρεῖ συνάλλαγμα, δι' οὗ καθίσταται ἀρμόδιον τὸ ὥς ἐκ τοῦ ἀντικειμένου τῆς δίκης ἀναρμόδιον δικαστήριον;

§ 13². Τὸ περὶ δικαιοδοσίας βαθμῶν δημοσίας τάξεως.

§ 14. Τὸ Πρωτοδικεῖον δύναται νὰ δεχθῇ ἔνστασιν ἀπορριφθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Ἐφετείου;

§ 15. Ὁ Γραμματεὺς πιστοποιεῖ ἂν τὸ δικαστήριον συνεδρίασε τὴν δεῖνα ἡμέραν.

§ 16. Καθόκοντα τῆς περὶ μοναστηριακῶν χρεῶν ἐπιτροπῆς.

§ 17. Τὰ δικαστήρια ἀποφαίνονται τίς ἔχει τὴν κατοχὴν τῶν γαιῶν, περὶ τοῦ φόρου τῶν ὁποίων πρόκειται.

§ 18. Ἀρμοδιότης προξένων. Παραπομπή.

§ 19. Τὰ δικαστήρια ἐμβαίνουν εἰς ζητήματα περὶ ἐκλογῆς ἱερέων ἐν Ἑπτανήσῳ;

§ 20. Ἀρμοδιότης εἰς λαθρεμπορία.

§ 21. Τελωνιακαὶ παραβάσεις,

§ 21². Ἀρμοδιότης εἰρηνοδικῶν. Παραπομπή.

§ 22. Ἀνακοπὴ κατὰ πίνακος κατατάξεως εἰς ποῖον δικαστήριον εἰσάγεται; Παραπομπή.

§ 23. Ἀρμοδιότης ἐπὶ κατασχέσεων παρὰ τρίτῳ. Παραπομπή.

§ 24. Ἡ μετὰ διεκδικήσεως συνεχομένη ἀνακοπὴ κατὰ κατασχέσεως εἰς ποῖον δικαστήριον πρέπει νὰ εἰσάγῃται;

§ 25. Τί περὶ προσωπικῆς κρατήσεως; εἰς ποῖον δικαστήριον εἰσάγεται;

§ 26. Ἀρμοδιότης τοῦ πρωτοδικείου ἐπὶ ἐργολαβιῶν.

§ 27. Εἰς ποῖον δικαστήριον εἰσάγεται ἀγωγή, ὅταν ὁ ἐνάγων περιλαμβάνῃ (ἐνόνῃ) εἰς αὐτήν, καὶ κεφάλαιον, ὑπαγόμενον εἰς τὸν εἰρηνοδικὴν;

§ 28. Ἡ ἀπορρίπτουσα ἔνστασις περὶ ἀναρμοδιότητος τοῦ εἰρηνοδίκου ὑπάγεται εἰς ἔφεσιν;

§ 29. Τὸ ἔφετεῖον, εἰς ὃ ἐκκαλεῖται ἢ περὶ ἀναρμοδιότητος ἀποφασίς, δικάζει καὶ τὴν οὐσίαν;

§ 30. Ἀνακοπὴ κατὰ τοῦ τύπου τῆς ἐκτελέσεως διαιτητικῆς ἀποφάσεως περὶ ἐμπορικῆς δίκης ποῦ ὑπάγεται;

§ 31. Ἡ μετὰ διεκδικήσεως συνεχομένη ἀνακοπὴ κατὰ κατασχέσεως ποῦ εἰσάγεται;

§ 32. Ἡ δὲ κατὰ τοῦ πίνακος τῆς κατατάξεως ἀνακοπὴ;

§ 33. Τὸ πρωτοδικεῖον, εἰς ὃ εἰσῆχθη ὑπόθεσις τῆς ἀκροάσεως τοῦ εἰρηνοδίκου, πρέπει νὰ κηρύττῃται ἀναρμόδιον;

§ 34. Αἱ ἀποφάσεις, δι' ὧν ἀπορρίπτονται ἑνστάσεις περὶ ἀρμοδιότητος ἢ ἀναρμοδιότητος, ὑπόκεινται εἰς ἀναίρεσιν;

§ 35. 36. Ἀγωγή περὶ ἀποζημιώσεως λόγῳ παρανόμου μεταθέσεως εἰς ἀπόταξιν ὑπάγεται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια, τὰ ὁποῖα ἐξετάζουσιν ἂν ἐτηρήθῃσαν αἱ νόμιμοι διατυπώσεις.

§ 37. Ἑννοια τοῦ 2 ψηφίσματος τῆς ἐν Ἀθῆναις Συνελεύσεως.

§ 38. Διαφοραὶ περὶ μισθώσεως ὑπαγόμεναι εἰς τὸν πρόεδρον τῶν πρωτοδικῶν.

§ 39. Διαφοραὶ περὶ δημοτικῶν φόρων.

§ 1. Διάφορα περὶ ἀρμοδιότητος ζητήματα εὐρίσκετε εἰς τὰς σελ. 347—356 τῆς Πείρας. Πρὸλ. τὴν λ. ἀρμοδιότητος τῆς σελ. 4806 τῆς Πείρας.

Ἡ δικαιοδοσία διαφέρει τῆς ἀρμοδιότητος, καθόσον ἡ μὲν εἶναι ἐξουσία ἐν γένει τοῦ δικάζειν, ἡ δὲ ἐξουσία τοῦ δικάσαι ῥητὴν ὑπόθεσιν· πρὸλ. Καρρὲ comp. I. 53. Γ. 242.

Τῆς ἀρμοδιότητος ἀντίστοιχός ἐστὶν ἡ δωσιδικία, ἥτοι τοῦ διαδίκου ἡ εἰς τὸ ἀρμόδιον δικαστήριον ὑποταγή. Βλ. τὰ περὶ δωσιδικίας ἐν Πείρᾳ σελ. 806—849· ἔτι δὲ τὴν ἐν τῷ Παραρ. τούτῳ λ. Δωσιδικία.

§ 2. Τὰ πολιτικὰ δικαστήρια (οὐχὶ τὸ ἐλεγκτικὸν συνέδριον) εἰσὶν ἀρμόδια νὰ δικάσωσι τὴν ἀγωγὴν περὶ μεταρρυθμίσεως πράξεως τῆς ἐπὶ τοῦ ταμείου τῶν πολιτικῶν συντάξεων ἐπιτροπῆς, δι' ἧς ἐγένετο ἐκκαθάρισις τοῦ ποσοῦ, ὅπερ ὁ συνταξιούχος, ὡφείλε νὰ καταβάλῃ εἰς τὸ ταμεῖον διὰ τῆς πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ περὶ συντάξεων νόμου ὑπηρεσίας του. (Α. Π. πολ. 48 τοῦ 1874, ἢ βλ. ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Συντάξεις).

§ 3. Ὁ δῆμος δύναται νὰ παραιτηθῇ δουλείας τοῦ νὰ ἔχη βρῦσιν ἐπὶ τινος οἰκοπέδου; ἡ περὶ τούτου ἀμφισβήτησις ὑπάγεται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια; (Ἰδε τὴν Α. Π. 272 τοῦ 74 ἐν τῇ ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Δῆμοι).

§ 4. Παρελθούσης τῆς προθεσμίας πρὸς εἰσαγωγὴν εἰς τὴν Μικτὴν Ἐπιτροπὴν ὑποθέσεων ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζομένων, αἱ διεκδικητικαὶ ἀγωγαὶ συνεπείᾳ ἀγορᾶς παρ' ὀθωμανῶν ὑπάγονται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια. (Α. Π. πολ. 31 τοῦ 1875). —Βλ. Πείρας σελ. 2366).

§ 5. Τὸ ἐφετεῖον ἐξέδοτο ἀπόφασιν, δι' ἧς εἶπεν ὅτι οὐκ ὀρθῶς ὑπόθεσις τις εἰσήχθη ὡς ἐμπορικὴ, καὶ τὴν παρέπεμψεν εἰς τὸ πρωτοδικεῖον, τὸ ὁποῖον ἐκήρυξεν ἑαυτὸ ἀναρμόδιον. — Ἐκκληθείσης τῆς ἀποφάσεως αὐτοῦ, τὸ ἐφετεῖον εἶπεν ὅτι ἡ ὑπόθεσις εἶναι ἐμπορικὴ καὶ ἀπέρριψε κατ' οὐσίαν τὴν ἀγωγὴν. — Ζητηθείσης δὲ ἀναιρέσεως ὁ Α. Π. (ἀπόφ. πολ. 28 τοῦ 1875) εἶπεν ὅτι τοῦτο ἀντιβαίνει εἰς τὸ ἄρθρ. 13 § 2 τῆς πολ. δικ., καθ' ὃ, μὴ δικασθείσης πρωτοδικῶς, δὲν ἠδύνατο νὰ δικάσῃ τὸ ἐφετεῖον κατ' ἔφεσιν. — Παρεβίβασε δὲ καὶ τὸ 180 τῆς πολ. δικ. ἀνακαλέσαν τὴν πρώτην αὐτοῦ ἀπόφασιν, ἥτις ἦτον ὀριστική. (Α. Π. πολ. 28 τοῦ 1875). — Πρὸς τὰς ἐν Πείρᾳ καὶ τῷ Παραρ. τούτῳ λ. ἔφεσις¹.

(1) Πείρας σελ. 1489 ἐπ. 3034 ἐπ.

Ανάλογα ζητήματα βλ. ἐν Πείρᾳ σ. 1585—1586.

§ 6. Ἡ εἰς ἀναρμόδιον δικαστήριον εἰσαχθεῖσα ἀγωγὴ διακόπτει τὴν παραγραφὴν; ἴδε Πείρας σ. 2880 (§ 53)— Ἀποφατικῶς λύει τὸ ζήτη. καὶ ἡ 33838 τοῦ 1872 ἀπόφασις τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφειῶν, ἣν ὁ Α. Π. (40 τοῦ 75) ἐπεκύρωσεν¹.

7. Ὅταν τὸ δικαστήριον κηρύξῃ ἑαυτὸ ἀναρμόδιον, ἀπαιτεῖται νέα ἀγωγὴ ἵνα εἰσαχθῇ ἡ δίκη εἰς τὸ ἀρμόδιον δικαστήριον, ἢ ἀρκεῖ ἀπλὴ κλήσις; ὅρα σελ. 2892—2894 Πείρας.

Πρ6. Α. Π. 40 τοῦ 75 ἐν λ. παραγραφῇ τοῦ παραρτ. τούτου.

§ 8. Ἡ ἀνακοπὴ κατὰ τοῦ πίνακος τῶν δικηγορικῶν τελῶν, τὰ ὁποῖα ἐκήρυξεν ἐκτελεστὰ ὁ πρόεδρος, εἰσάγεται παρὰ τῷ δικαστηρίῳ, οὗ ἐκεῖνος προΐσταται. (Α. Π. 306 τοῦ 1875 φέρουσα². «Ἐπειδὴ, ὡς ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως προκύπτει, ἡ τῆς ἀναιρεσιβλήτου ἀνακοπὴ δὲν περιστρέφετο μόνον εἰς λόγους, ὡς ἐκ τῶν ὁποίων, ἀνεξαρτήτως τῆς ἐρεῦνης περὶ τοῦ εἵδους καὶ τοῦ ποσοῦ τῶν δικηγορικῶν δικαιωμάτων, κατηγορεῖτο ἡ παρὰ τοῦ προέδρου τοῦ δικαστηρίου τούτου ἐκκαθάρισθεῖσα περὶ τούτου ἀπαίτησις, ἀλλὰ δι' αὐτῆς προσεβάλλετο κυρίως ἡ τοιαύτη ἐκκαθάρισις, διατεινομένης τῆς ἀνακοπούσης, ὅτι οὔτε παρέσχεν ὁ ἀναιρεσεῖων τὰς δικηγορικὰς ὑπηρεσίας, ὥς ἔλαβεν ὑπ' ὅψιν καὶ παρεδέχθη ἐν τῷ ὑποβληθέντι εἰς αὐτὸν καταλόγῳ ὁ ἀνωτέρω πρόεδρος, οὔτε τοιαῦτα δικαιώματα ὠφείλοντο, οἷα ἐξεκαθάρισεν οὗτος· καὶ δὲν εἶναι μὲν ἀπαράδεκτος ἡ τοιαύτη ἀνακοπὴ κατὰ τῆς πρὸς πληρωμὴν ἐπιταγῆς, κατὰ τὰ ἐκτεθέντα, τοῦ ἐκτελεστοῦ κηρυχθέντος πίνακος, ἀφοῦ, κατὰ τὸ ἄρθρον 235 τῆς Πολικ. Δικον., ἐπιτρέπεται τοιαύτη κατὰ πάσης δικαστικῆς ἢ ἐξωδίκου πράξεως φερούσης βλάβης εἰς τὸν ἀνακόπτοντα καὶ εἰς τὴν ὁποίαν δὲν συνήργησεν ἢ δὲν προσεκληθῇ, ἢ δὲν προσελήφθη οὗτος· ἐναντία δ' εἰς τοῦτο διατάξις δὲν ὑπάρχει ἄλλη, ἡ ἀρμοδιότης ὅμως τοῦ εἰς ὃ πρὸς ἐκδίκασιν εἰσαχθήσεται ἡ τοιαύτη ἀνακοπὴ δικαστηρίου δὲν δύναται νὰ κανονισθῇ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὡς ἐκ τοῦ ποσοῦ, εἰς τὸ ὁποῖον περιστρέφεται ἡ ἀνακοπὴ καθ' ὅσον οὕτω προφανῶς ἐναντίον τῆς διὰ ῥητῆς διατάξεως τῆς πολιτ. δικονομ. καθιερουμένης ἀρχῆς τοῦ σεβασμοῦ τῆς ἱεραρχίας τῶν διαφόρων δικαστικῶν ἀρχῶν ὡς αἰεὶ πρόκειται περὶ ἐξετάσεως τῆς νομιμότητος, ἢ μὴ, τῆς

(1) Ἰδε τὴν ἀπόφασιν αὐτὴν ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λέξ. παραγραφῇ. — Πρ6λ. Πείρας σ. 2830.

(2) Βλ. Πείρας σ. 185 (§ 24).

παρά τινος τούτων ἐν τῇ ἀρμοδιότητι αὐτῆς γενομένης πράξεως, ἤθελεν ἐπιλαμβάνεσθαι ὁ κατώτερος δικαστής καὶ ἐν ἀνάγκῃ μεταρρυθμίζει τὴν πράξιν τοῦ προέδρου, δι' ἧς ὠρίσθησαν τὰ δικηγορικὰ δικαιώματα, ἀποφαινόμενος ὅτι πλημμελῶς ἡ παρά τὸν νόμον ἐγένετο ἡ τοιαύτη ἐκκαθάρισις (ἄρθρον 239 καὶ 240 949 καὶ 950, 871 τῆς πολ. δικον. (Α. Π. 306 τοῦ 1875).— Ἄρα οὕτε ἀγωγή ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδικείου χωρεῖ περὶ δικηγορικῶν δικαιωμάτων, ὧν τὸν πίνακα ἐκήρυξεν ἐκτελεσὼν ὁ πρόεδρος ἀνωτέρου δικαστηρίου. (Α. Π. πολ. 126 τοῦ 1877).

§ 9. Τὸ ἐν Κερκύρᾳ ἐπιχώριον συμβούλ. ἔχει ἀρμοδιότητα νὰ κάμνῃ συμβιβασμοὺς μετὰ τῶν δικαιούχων τοῦ τιμαρίου; Βλ. Α. Π. 337 τοῦ 1875 ἐν λ. ἐδαφονομῇ (τοῦ Παραρτ. τούτου).

§ 10. Αἱ Μοναὶ δὲν ἔχουσι δικαίωμα νὰ ἐκποιήσωσιν ἀκίνητον τῆς μονῆς κτῆμα ἄνευ ἐγκρίσεως τῆς ἀρμοδίας ἀρχῆς (τοῦ ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργείου). (Α. Π. πολ. 344 τοῦ 75, ἣν ἴδε ἐν τῷ παραρτήματι τούτῳ λ. ἐκκλησία)¹.

§ 11. Ἡ ἀγωγή καθηγητοῦ τινὸς περὶ αὐξήσεως τῆς μισθοδοσίας του ὑπάγεται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια, κατὰ τὴν Α. Π. 192 τοῦ 76, περὶ ἧς ἐν τῷ παραρτ. τούτῳ λ. Μισθός.

§ 12. Ἡ περὶ ἀναρμοδιότητος ἔνστασις πότε πρέπει νὰ προτείνηται; Περί τούτου ὠμίλησα ἐν Πείρᾳ σ. 1188 ἐπ., θέλω δὲ προσθέσει τὰ νεώτερα ἐν τῇ λέξ. ἔνστασις τοῦ Παραρτ. τούτου.

§. 13. Συνάλλαγμα τὸ ὅποῖον καθιστᾷ ἀρμόδιον δικαστήριον, ὃ ἀναρμόδιόν ἐστίν ὡς ἐκ τοῦ ἀντικειμένου τῆς δίκης, δὲν ἰσχύει. (Α. Π. 16 τοῦ 45, περὶ ἧς ἐν σελ. 3775 ἐπ. Πείρας).

Παρέκτασις ἀρμοδιότητος ἐπὶ πραγματικῶν ἀγωγῶν. — Παρέκτασις δικαιοδοσίας χωρεῖ ἐπὶ πραγματικῶν ἀγωγῶν; Δηλαδή, δικαστήριον, ἀναρμόδιον ὡς ἐκ τῆς τοποθεσίας τοῦ διεκδικουμένου, καθίσταται ἀρμόδιον διὰ σιωπηρᾶς παρεκτάσεως; Ναι, λέγει ὁ Καρρὲ comp. δ' σελ. 80 art 259. Οὕτω καὶ ἡ τοῦ Ἀρ. Πάγου πολ. 179 τοῦ 69, ἣν ἴδε ἐν Πείρᾳ σελ. 822 ἐπ.

Οὔτε ρητῇ, οὔτε σιωπηρᾷ παρέκτασις συγχωρεῖται ἐπὶ ἀπολύτου (ratione materiae) ἀναρμοδιότητος. Ὅθεν καὶ συναινούντων τῶν διαδίκων δὲν δύνανται νὰ δικάσωσι τὰ μὲν ἐμποροδικεῖα πολιτικὰς ὑποθέσεις· τὰ δὲ πρωτοδικεῖα καὶ εἰρηνοδικεῖα, διοικητικὰς ἢ ἐμπορικὰς², καὶ τὰ ἐφετεῖα ὡς πρῶτου

(1) Βλ. τὰ ἐν Πείρᾳ σελ. 3841—3844, ἐνθα καὶ περὶ Μονῶν.

(2) Πολ. 25. Παρὰ τοῖς Γέλλοις ἐπεκράτησεν ἡ γνώμη ὅτι τὰ πρωτοδικεῖα

βαθμοῦ δικαστήρια¹. Βλ. Πείρας σελ. 978—991. 1489 επ. 3034 επ.

Ἀλλὰ συγχωρεῖται ν' ἀποδειχθῇ δι' ὅρκου ὅτι ὁ ἐναγόμενος (π. χ. τὸ δημόσιον) συνήνεσε προπορικῶς νὰ δικασθῇ εἰς τὰ δικαστήρια τῆς πρωτευούσης, ἐν ᾧ ἐπρόκειτο περὶ διεκδικήσεως κτήματος ἐν Πελοποννήσῳ εὐρισκόμενον; (Α. Π. 36 τοῦ 77, περὶ ἧς ἄλλοτε.

§ 13². Τὸ περὶ τῶν τῆς δικαιοδοσίας βαθμῶν ζήτημα εἶναι δημοσίας τάξεως². Διὸ εἰς τὰ ἐφετεῖα δὲν δύνανται νὰ ἐμφανισθῶσιν οἱ διάδικοι, παραλείποντες τὸν πρῶτον βαθμόν. (Α. Π. 97 τοῦ 53. 183 τοῦ 53. 4 τοῦ 1854 κτλ. περὶ ὧν ἐν Πείρᾳ σελ. 1489—1491. 1496. 1677. Βλ. Δαλ. exc. § 545 καὶ deg. de jurisd. § 494 καὶ comp. vic. § 285. Οἰκ. § 75 σημ. 8 ἐκδ. 3.—Ἐν τῇ ἐν Πείρᾳ λ. Ἐφesis καὶ Παρέμβασις σελ. 3034 επ. 458 ἐν ἀρχῇ εὐρίσκετε καὶ ἕτερα σχετικὰ.

§ 14. Τὸ πρωτοδικεῖον δύνανται, ἀπορριφθείσης ἐνστάσεώς τινος ὑπὸ τῶν ἐφετῶν, νὰ δεχθῇ αὐτήν; Οὐχί. (Α. Π. πολ. 26 τοῦ 1870, ἣν ἴδε ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. ἔφesis).

§ 15. Ὁ γραμματεὺς εἶναι ἀρμόδιος νὰ πιστοποιήσῃ, ἐὰν τὸ δικαστήριον δὲν συνεδρίασε τὴν δεῖνα ἡμέραν. (Α. Π. 242 τοῦ 1872).—Βλ. Πείρας σελ. 4455 (§ 7).

§ 16. Ἐπιτροπὴ διὰ τὰ μοναστηριακὰ χρῆν. Βλ. Α. Π. 280 τοῦ 73 ἐν λ. Δάνεια (τοῦ Παραρτ. τούτου).

§ 17. Τὰ δικαστήρια ἀποφαίνονται τίς ἔχει τὴν νομικὴν κατοχὴν τῶν γαιῶν, περὶ τοῦ φόρου τῶν ὁποίων πρόκειται. (Α. Π. τοῦ 1874).

§ 18. Ἀρμοδιότης προξένων. Βλ. Πείρας σελ. 3421—3433 καὶ τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. πρόξενoi.

§ 19. Τὰ δικαστήρια ἐπεμβαίνουσιν εἰς τὸ περὶ ἐκλογῆς ἱερέων ἐν Ἑπτανήσῳ; Βλ. σελ. 3837 Πείρας.

δύνανται νὰ γίνωσι διὰ παρεκτάσεως (ῥητῆς ἢ σιωπηρᾶς) ἀρμόδια εἰς τὸ νὰ διακώσωσιν ἐμπορικὰς διαφοράς. Καρρὲ comp. δ' 80. ε. 399. Δαλ. comp. civ. § 215—222. comp. com. § 20. Ἐναντίαν γνώμην ἀπέφηνεν ὁ Bonc. (1. 327) καὶ ὁ Boitard (1. 318) καὶ ἄλλοι.

(1) Καρ. comp. δ. 96. contra Δαλ. comp. civ. ἀρ. 288.—Τῶν πρωτοδικείων ὅμως ἡ ἀρμοδιότης δύνανται δυνάμει τοῦ ἄρθρου 529 § 3 νὰ παρεκταθῇ εἰς ὑποθέσεις τῆς ἀρμοδιότητος τῶν εἰρηνοδικείων, μάλιστα δὲ καὶ σιωπηρῶς. (Φεδερ 414. 416). (Α. Π. 62 τοῦ 1856 κτλ.). Οἰκ. σημ. 10 § 44 ἐκδ. 3).

Πληρέστερα βλ. ἐν Πείρᾳ σελ. 974—991.

(2) Πρβλ. σ. 979—981 επ. περὶ παρεκτάσεως ἀρμοδιότητος τῶν εἰρηνοδικῶν.

§ 20. Ἀρμοδιότης εἰς λαθρεμπόρια. Βλ. Πείρας σελ. 364 σημ. 7.—Βλ. ἔτι Ἀρ. Πάγ. 66 τοῦ 1871 ἐν λ. ἀναίρεσις (σελ. 5473 τοῦ Παραρτ. τούτου).

§ 21. Περὶ τελωνιακῶν παραβάσεων βλ. τὰ ἐν σελ. 4757 ἐπ. τῆς Πείρας.

§ 21². Διάφορα ζητήματα σχέσιν ἔχοντα μὲ τὴν τῶν εἰρηνοδικῶν ἀρμοδιότητα ἐξέθεσα ἐν Πείρᾳ σ. 927—1000, ἰδίως ἐν σελ. 941· θέλω ἐκθέσει καὶ ἕτερα ἐν τῇ τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Εἰρηνοδικαί. Σημειῶ δὲ ἐνταῦθα, πρὸς εὐκολίαν τοῦ ἀναγνώστου, τὰ ἑξῆς·

§ 22. α) Περὶ ἀρμοδιότητος δικαστηρίου ἐπὶ ἀνακοπῆς κατὰ πίνακος κατατάξεως, ὅταν τὸ διανεμητέον ποσὸν ᾔηται ἔλαττον τῶν δρ. 300. Βλ. Πείρ. σ. 1817 (§ 166) καὶ 1985 (§ 58). Βλ. Α. Π. 42 τοῦ 76 ἐν λ. Κατάταξις τοῦ Παραρτ. τούτου.

§ 23. β) Ἀρμοδιότης ἐπὶ κατασχέσεων παρὰ τρίτῳ. Βλ. Πείρας σελ. 1896—1902. Πρὸ λ. τὴν κατωτ. λ. Κατάσχεσις.

§ 24. γ) Ἐὰν τρίτος ἀνακόπῃ κατάσχεσιν διεκδικῶν τὰ κατασχθέντα, ἀπευθύνῃ δὲ τὴν ἀνακοπὴν κατὰ τοῦ ὀφειλέτου καὶ κατὰ πλειόνων δανειστῶν (κατασχόντων), ποῦ πρέπει νὰ εἰσαχθῇ ἡ ἀνακοπή; Τὸ δικαστήριον τῆς οὐσίας ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν, πρὸς κανονισμόν τῆς ἀρμοδιότητος, τὸ ποσὸν διαιρούμενον μεταξὺ τῶν διαφόρων δανειστῶν, ἀλλ' ὁ Α. Π. (εἰ καὶ δὲν ἀνῆρσε, διότι λόγος δὲν ἐπροτάθη) εἶπεν ὅτι ἡ ὅλη ἀξία ἔπρεπε νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν. (Α. Πάγ. πολ. 186 τοῦ 1876).—Βλ. ἀπόφ. 28 τοῦ 1877. καὶ Πείρας σελ. 1599—1607.

Πληρέστερα βλ. ἐν τῇ λ. Κατάσχεσις τῆς τε Πείρας καὶ τοῦ Παραρτήματος τούτου.

§ 25. δ) Τὰ περὶ προσωπικῆς κρατήσεως ζητήματα εἰς ποῖον δικαστήριον εἰσάγονται; Βλ. Πείρας σελ. 2142—2144.

§ 26. ε) Ἀρμοδιότης τοῦ πρωτοδικείου ἐπὶ ἐργολαβιῶν. Βλ. Α. Π. 102 τοῦ 73 ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. Εἰρηνοδικαί.

§ 27. ς) *Έρωσις ἀγωγῶν*.—Ὅταν ὁ ἐνάγων ἐνῶνῃ εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ ἀγωγῆς ἔγγραφον πολλὰ κεφάλαια, ἕκαστον τῶν ὁποίων ὑπάγεται εἰς τὸν εἰρηνοδίκην, ἡ ἀρμοδιότης τούτου κανονίζεται ἐξ ἑκάστου τῶν κεφαλαίων, ἢ ἐκ τοῦ συνόλου αὐτῶν; Τὸ δὲ ἐφέσιμον ἢ ἀνέκκλητον τῆς ἀποφάσεως; Βλ. τὰ περὶ τούτου ἐν Πείρᾳ σελ. 939¹.

(1) Βλ. ἔτι σελ. 1519 ἐπ.

§ 28. ζ) Απόφασις εἰρηνοδίκου ἀπορρίπτουσα ἔνστασιν περὶ ἀναρμοδιότητος λόγῳ τῆς τοῦ ἐναγομένου κατοικίας ὑπάγεται εἰς ἔφεσιν, καὶ ἂν τὸ ἀντικείμενον τῆς δίκης δὲν ὑπερβαίνει τὰς 40 δρ. (Α. Π. πολ. 105 τοῦ 76).

§ 29. Τὸ ἔφετεῖον, εἰς ὃ ἐκκαλεῖται ἡ περὶ ἀναρμοδιότητος ἀπόφασις, δὲν ἐμβαίνει εἰς τὰ τῆς οὐσίας, ἐὰν τὸ περὶ αὐτῆς ζήτημα δὲν ὑπάγῃται εἰς ἔφεσιν. (Α. Π. πολ. 193 τοῦ 1875). Βλ. τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. ἔφεσις¹.

§ 30. Ἀνακοπτομένου τοῦ τῆς ἐκτελέσεως ἐντάλματος ἐπὶ διαιτητικῆς ἀποφάσεως, ἀρμόδιον πρὸς ἐκδίκασιν εἶναι τὸ πρωτοδικεῖον καὶ ἂν ἡ διαιτητικὴ ἀπόφ. ὁρᾷ εἰς ἐμπορικὴν δίκην. 123 πολ. (Α. Π. πολ. 216 τοῦ 1875, ἣν ἴδε ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Διαίτησις).

§ 31. Ἐὰν τρίτος ἀνακόπῃ κατάσχεσιν διεκδικῶν τὰ κατασχθέντα, ἀπευθύνῃ δὲ τὴν ἀνακοπὴν κατὰ τοῦ ὀφειλέτου καὶ κατὰ πλειόνων δανειστῶν (κατασχόντων), ποῦ πρέπει νὰ εἰσαχθῇ ἡ ἀνακοπή; Βλ. τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Κατάσχεσις, ἐνθα ἡ Α. Π. 186 τοῦ 1876².

Ἀνακοπὴ κατὰ κατασχέσεως, δι' ἧς διεκδικοῦνται κατασχθέντα ζῶα ἀξίας δρ. 264 καὶ ζητεῖται ἀποζημιώσεις ἐκ δραχ. 40 μέχρι τῆς ἀγωγῆς, ὑπάγεται εἰς τὸ πρωτοδικεῖον. (Α. Π. 220 τοῦ 1870). Ἰδε ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λέξιν Κατάσχεσις³.

§ 32. 33. Τὸ πρωτοδικεῖον, εἰς ὃ εἰσέχῃται ὑπόθεσις τῆς ἀκροάσεως τοῦ εἰρηνοδικείου, πρέπει νὰ κηρύσσῃται ἀναρμόδιον, μὴ ἐμφανισθέντος τοῦ ἐναγομένου. Ἄλλως δὲ πράττοντος τοῦ δικαστηρίου, ἀναιρεῖται ἡ ἀπόφασις κατὰ τὴν 254 τοῦ 64· ἄλλην δὲ ἀρχὴν δέχεται ἡ Ἀρ. Πάγου 39 τοῦ 1870, ἣν ἴδε ἐν Πείρᾳ σελ. 1531.

§ 34 Αἱ ἀποφάσεις, δι' ὧν ἀπορρίπτονται ἐνστάσεις περὶ ἀρμοδιότητος ἢ ἀναρμοδιότητος, πότε ὑπόκεινται εἰς ἀναίρεσιν; Βλ. τὰ ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ σημειωθέντα ἐν σ. 5487 ἐπ.

§ 35. Αἴτησις περὶ ἀποζημιώσεως λόγῳ παρνόμου μεταθέσεως εἰς ἀπόταξιν, διὰ τῆς ἀπονομῆς τῆς μισθοδοσίας τοῦ ἐν ἐνεργείᾳ ἀξιωματικοῦ τοῦ βαθμοῦ του, ὑπάγεται εἰς τὰ τα-

(1) Βλ. ἐν Πείρᾳ σελ. 1529 ἐν ἀρχῇ.

(2) Πρὸς Πείρᾳ σελ. 1943 λ. Διεκδίκησις.

(3) Ἰδε Πείρᾳ σελ. 1814 ἐπ.

κτικὰ δικαστήρια. (Α. Π. πολ. 287 τοῦ 76, ἢν ἴδε ἐν τῇ ἐπ. § 36).—Σχετικὰ βλ. εἰς Πείραν σ. 4967 λ. ἀρμοδιότης¹.

§ 36. Ἡ ἔρευνα τῆς ἐκτιμῆσεως τῶν πειθαρχικῶν λόγων, ἐφ' ὧν ἀνακριτικόν τι συμβούλιον στηρίζει τὴν γνωμοδότησίν του περὶ μεταθέσεως ἀξιοματικοῦ εἰς ἀπόταξιν, διαφεύγει τὴν ἀρμοδιότητα τῶν τακτικῶν δικαστηρίων, ἀλλὰ ταῦτα ἐξετάζουσιν ἂν ἐτηρηθῇσαν αἱ νόμιμοι διατυπώσεις· οἷον ἐὰν δὲν παρέστη ὁ ἀξιοματικὸς ἵνα ἐκθέσῃ τοὺς λόγους του (Α. Π. πολ. 287 τοῦ 76, φέρουσα· «Ἐπειδὴ, αἰτουμένης, διὰ τῆς προκειμένης ἀπὸ 7 Ἰουνίου 1875 ἀγωγῆς τοῦ ἐνάγοντος ἀναιρεσιβλήτου, παρὰ τοῦ Δημοσίου ἀποζημιώσεως, λόγῳ τῆς παρανόμως γενομένης μεταθέσεως αὐτοῦ εἰς ἀπόταξιν, διὰ τῆς ἀπονομῆς τῆς προσήκουσας μισθοδοσίας τοῦ ἐν ἐνεργείᾳ ἀξιοματικοῦ τοῦ βαθμοῦ του, ἡ προκειμένη διαφορὰ ὑπάγεται εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῶν τακτικῶν δικαστηρίων, ἀφοῦ τὸ μὲν, κατὰ τὸ I ἄρθρ. τῆς πολ. Δικον., ἅπασα ἰδιωτικὴ ἀπαίτησις περὶ κεκτημένων δικαίων ὑπάγεται εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων, τὸ δὲ κατὰ τὸ ἄρθρ. 101 τοῦ συντάγματος καὶ τὸ ἄρθ. Β' τοῦ ΣΤ' ψηφίσματος τῆς ἐν Ἀθήναις Α' Ἐθνικῆς Συνελεύσεως, αἱ τοῦ ἀμφισβητωμένου διοικητικοῦ διαφοραὶ, ἐν αἷς καταλέγεται ὁμολογουμένως καὶ ἡ περὶ μισθοδοσίας τῶν ὑπαλλήλων οἷα ἡ προκειμένη, ὑπῆχθησαν εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια, πλὴν τῶν ὑπὸ τοῦ ρηθέντος ψηφίσματος ἐξηρημένων ὑποθέσεων, εἰς αἷς δὲν ὑπά-

(1) Τὰ δικαστήρια ἐξετάζουσι τὴν νομιμότητα ἀποφάσεων τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας, ὅταν ζητῆται ἡ ἐκπλήρωσις ἀπαιτήσεως στηριζομένης εἰς αὐτάς· Ναι. Τὸ δημόσιον εὐθύνεται ἔνεκα πράξεων τῆς ἐκτελεστικ. ἐξουσίας ἐκδοθεισῶν ὑπὲρ τινος ὅταν αὕτη ἔχῃ τὸ δικαίωμα πρὸς ἐνέργειαν τοιαύτων πράξεων· ὅθεν καθόσον ἐπιδιώκεται ἐνώπιον τοῦ δικ. ἡ τοῦ δημοσίου ὑποχρέωσις εἰς πληρωμὴν ἀπαιτήσεως στηριζομένης εἰς τοιαύτας πράξεις, τὰ δικαστ. εἰσὶν ἀρμόδια νὰ ἐξετάσωσι τὸ νόμιμον τῶν πράξεων αὐτῶν, οἷον ἐὰν ᾖναι νόμιμος ἡ εἰς ἐνέργειαν ἀνάκλησις τοῦ ἥδη εἰς ἀπόταξιν μετατεθέντος ἀξιοματικοῦ δι' ἀποφάσεως τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας (Α. Π. πολ. 134 τοῦ 1871, ἢν ἴδε ἐν σ. 4929 τῆς Πείρας).—Βλ. τὴν ἐν Πείρᾳ λ. ὑπουργεῖον στρατιωτικῶν. (σ. 4816 ἐπ.).

— Ἀπόφασις λέγουσα ὅτι τὰ δικαστήρια δὲν εἶναι ἀρμόδια νὰ ἐξελέγξωσι διάταγμα, δι' οὗ στρατιωτικὸς ἐτεῦθ εἰς ἀργίαν διὰ προσκαιροῦ παύσεως ἔνεκα λόγων πειθαρχικῶν, ὡς ἐκδοθὲν κατὰ παράθεσιν τῶν νομίμων διατυπώσεων, εἶναι σύμφωνας πρὸς τὸ ἄρθρον 3 τῆς πολ. δικ. (Α. Π. πολ. 303 τοῦ 1873 (α).—Βλ. τὰ ἐν Πείρᾳ λ. ὑπουργεῖον στρατιωτικῶν (σ. 4863 ἐπ. 4913).

(2) Πρὸς. Δελ. comp. καὶ admin. § 55 ἐπ.

γεται ἡ προκειμένη. Ἄρα ὁρθῶς ἀπερρίφθη διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ἡ περὶ ἀναρμοδιότητος τῶν τακτικῶν δικαστηρίων πρὸς ἐκδίκασιν τῆς προκειμένης διαφορᾶς ἔνστασις τοῦ δημοσίου, καὶ μὴ βάσιμος εἶναι εἶναι ὁ τοῦ ἐναντίου λόγος ἀναιρέσεως.

Ἐπειδὴ ὁρθῶς ἐπίσης διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφ. ἀπερρίφθη ἡ περὶ παραγραφῆς τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, λόγῳ τοῦ ἄρθ. 69 τοῦ λογιστικοῦ νόμου, ἔνστασις τοῦ δημοσίου, καθόσον ἀφορᾷ τὸ πρὸς ἀποζημίωσιν δικαίωμα τοῦ ἐνάγοντος ἀπὸ τῆς 1 ἰανουαρίου 1871 καὶ ἐφεξῆς, διότι προκειμένου περὶ μνησιῶν αὐτοῦ ἀποδοχῶν, ὧν τὴν καταβολὴν αἰτεῖται διὰ τῆς ἀγωγῆς, ἀφ' ἧς ἔλαβε χώραν ἡ εἰς ἀπόταξιν μετὰθεσίς του, ἐκάστης τούτων ἡ παραγραφὴ δέον νὰ λογισθῇ κεχωρισμένη, καὶ ἐπομένως καθόσον ἀφορᾷ τὰς ἀποδοχὰς τοῦ ἐνάγοντος ἀπὸ τῆς 1 ἰανουαρίου 1871 καὶ ἐφεξῆς, αὗται ὁμολογουμένως δὲν παρεγράφησαν, ἀφοῦ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς χρήσεως τοῦ ἔτους τούτου μέχρι τῆς ἐπιδόσεως τῆς προκειμένης ἀγωγῆς, γενομένης, καθὰ παραδέχεται τὸ δικαστήριον τῆς οὐσίας, τὴν 10 ἰουνίου 1875, δὲν παρῆλθον πέντε ἔτη. Ὅθεν ἀνυπόστατος ὁ τὴν ἐναντίαν βάσιν ἔχων λόγος ἀναιρέσεως.

Ἐπειδὴ ἀληθῶς μὲν διαφεύγει τὴν ἀρμοδιότητα τῶν τακτικῶν δικαστηρίων ἡ ἔρευνα τῆς ἐκτιμῆσεως τῶν πειθαρχικῶν λόγων, ἐφ' ὧν στηρίζει ἀνακριτικόν τι συμβούλιον τὴν γνωμοδότησίν του περὶ μετὰθεσεως ἀξιοματικοῦ τινὸς εἰς ἀπόταξιν, πλὴν, ἀφοῦ διὰ τῶν ἄρθρων 18 ἐπ. τοῦ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ περὶ καταστάσεως τῶν ἀξιοματικῶν Νόμου ἀπαγγεληθέντος καὶ ἐκδοθέντος πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ Β. διατάγματος τῆς 26 Σεπτεμβρίου 1852, ὅπερ διὰ τοῦτο ἰσχὺν νόμου ἔχει, ὠρίσθησαν διατυπώσεις τινὲς ὡς πρὸς τὴν διαδικασίαν τοῦ ἀνακριτικοῦ συμβουλίου, σκοποῦσαι τὴν περιφρούρησιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀξιοματικοῦ, τὰ τακτικὰ δικαστήρια δύνανται, ὅπως ἀποφανθῶσιν ἂν νομίμως, ἢ μὴ, ἐτέθη ἀξιοματικός τις εἰς ἀπόταξιν, νὰ ἐξετάσωσιν ἂν πρὸς καταρτισμὸν τῆς γνωμοδοτήσεως ἐτηρήθησαν αἱ ὑπὸ τοῦ μνησθέντος διατάγματος ὀριζόμεναι διατυπώσεις, ἢ τήρησις τῶν ὁποίων ὠρίσθη ὡς φραγμὸς κατὰ τῶν αὐθαίρεσιῶν τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας, ἀφοῦ εἰς τὴν ἐπίκρισιν τοῦ δικαστηρίου ὑπόκεινται ὁμολογουμένως πάντοτε αἱ τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν πράξεις, ὡς αἱς ὁ νόμος ὠρίσε τὰς προϋποθέσεις καὶ τὸν τρόπον τῆς ἐνεργείας αὐτῶν· ταῦτα δὲ παρεδιάσθησαν, καὶ ἐντεῦθεν προσεβλήθη κεκτημένον

ἰδιωτικὸν δικαίωμα. Κατὰ ταῦτα δὲ οὐδεμίαν ἔπραξεν ὑπερ-
 βασιν καθηκόντων τὸ ἐφετεῖον ἐξετάσαν καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμέ-
 νου, ἂν κατὰ τὸν καταρτισμὸν τῆς γνωμοδοτήσεως τοῦ ἀνα-
 κριτικοῦ Συμβουλίου, συνεπεῖα τῆς ὁποίας ἐτέθη εἰς ἀπόταξιν
 ὁ ἀναιρεσίβλητος, ἐτηρήθησαν αἱ ὑπὸ τοῦ προμνησθέντος δια-
 τάγματος ὁριζόμεναι διατυπώσεις, καὶ ἀνυπόστατος εἶναι ὁ ἐκ
 τοῦ ἐναντίου λόγος ἀναιρέσεως.

Ἐπειδὴ τὸ ἐφετεῖον παραδέχεται διὰ τῆς προσβαλλομένης
 ἀποφάσεως, ὅτι ἐκ τῆς γνωμοδοτήσεως τοῦ ἀνακριτικοῦ συμ-
 βουλίου προκύπτει, ὅτι τὸ συμβούλιον τοῦτο κατὰ τὴν πρώτην
 αὐτοῦ συνεδρίαν, καθ' ἣν ἐκλήθη καὶ παρέστη ὁ ἀναιρεσίβλη-
 τος, ἀνέβαλε ν' ἀποφανθῇ ὀριστικῶς ζητήσαν κρείττονας ἀπο-
 δείξεις, κατὰ δὲ τὴν δευτέραν αὐτοῦ συνεδρίαν δὲν ἐκλήθη ὁ
 ἀναιρεσίβλητος, ὅπως ἐπενέγκῃ τὰς παρατηρήσεις του κατὰ τῶν
 νέων ἀποδείξεων, αἵτινες προσήχθησαν ἐνώπιον τοῦ συμβουλίου.
 Ἐπομένως τούτων οὕτως ἐχόντων, ὀρθῶς καὶ νομίμως τὸ ἐφε-
 τεῖον ἀπεφάνητο ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὅτι παρεβιάσθησαν αἱ
 διατάξεις τῶν ἄρθρων 27, 28, 29 καὶ 32 τοῦ ἀπὸ 26 Σεπτεμ-
 βρίου 1852 Διατάγματος, μὴ κλητευθέντος τοῦ ἀναιρεσιβλή-
 του καὶ κατὰ τὴν δευτέραν τοῦ ἀνακριτικοῦ συμβουλίου συνε-
 δρίαν, ὅπως φέρῃ ἐνώπιον αὐτοῦ τὰς παρατηρήσεις καὶ τὰ τῆς
 ἀνταποδείξεως μέσα, ἅτινα τυχὸν εἶχε κατὰ τῶν προσαχθεῖσών
 κατ' αὐτοῦ νέων ἀποδείξεων, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 32 τοῦ προ-
 μνησθέντος διατάγματος, ὅπερ ὅρῳ τὴν ὑπεράσπισιν τοῦ ὑπὸ
 ἀνάκρισιν ἀξιωματικοῦ, καὶ καθ' ὃ κατὰ τὴν ἀνάκρισιν καλεῖται
 καὶ εἶναι παρὼν ὁ ἐγκαλούμενος ἀξιωματικός, ἵνα ἐπενέγκῃ τὰς
 παρατηρήσεις του, ἀποχωρεῖ δέ, ἅμα περαιωθῇ ἡ ἀνάκρισις. Ὅθεν
 ἀνυπόστατος εἶναι ὁ τὸ ἐναντίον ὑποστηρίζων λόγος ἀναιρέ-
 σεως, μὴ βάσιμοι δὲ εἶναι καὶ ὁ περὶ ἀναιτιολογήτου ἀναιρέ-
 σεως λόγος ὅτι τὸ ἐφετεῖον δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὸν ἰσχυρισμὸν
 τοῦ δημοσίου, ὅτι νέαι αἰτιάσεις δὲν ἀπεδόθησαν κατὰ τοῦ ἀ-
 ναιρεσιβλήτου κατὰ τὴν δευτέραν συνεδρίαν τοῦ ἀνακριτικοῦ
 συμβουλίου, ὅπως ἦναι ἀνάγκη νὰ κλητευθῇ ἐκ νέου καὶ ἀπο-
 λογηθῇ κατ' αὐτήν, ἀφοῦ, καθὰ ἀνωτέρω εἴρηται, τὸ ἐφετεῖον
 παραδέχεται ἐντὸς τῆς ἐξουσίας του, ὅτι νέαι κατὰ τὴν δευ-
 τέραν συνεδρίαν τοῦ ἀνακριτικοῦ συμβουλίου προσήχθησαν
 κατὰ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἀποδείξεις, καὶ ἐπομένως ἔδει καὶ
 κατ' αὐτῶν ν' ἀναλογισθῇ οὗτος.»

§ 37. Ἀγνωρισταί.—Ἐννοία τοῦ 2 ψηφίσματος τῆς ἐν Ἀθή-
 ναις συνελεύσεως. Τὰ δικαστήρια ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ ἐξε-
 (ΠΕΙΡΑΣ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β'.)

λέγξωσι τὴν ἐν τοῖς μητρώοις ἐγγραφὴν; Βλ. Α. Π. 234 τοῦ 1876 ἐν λ. ψηφίσματα.

§ 38. Ἡ ἀγωγή, δι' ἧς αἰτεῖται ἡ ἔξωσις τινὸς ἀπὸ μαγάζειου λόγῳ μὴ ἐμπροθέσμου καταβολῆς τοῦ μισθώματος (συνεπαγομένης κατὰ ῥητὴν περὶ τούτου ἐν τῷ ἐνοικιαστηρίῳ συμφωνίαν τὴν διάλυσιν τῆς μισθώσεως) ὑπάγεται εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ προέδρου τῶν πρωτοδικῶν, κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ 413 νόμου τῆς 9 ἰουνίου 1871. (Α. Π. πολ. 222 τοῦ 76).— Ἴδε τὴν λ. μίσθωσις.

§ 39. Αἱ περὶ δημοτικῶν φόρων διαφοραὶ δὲν ἀφηρεύθησαν τῆς ἀρμοδιότητος τῶν τακτικῶν δικαστηρίων ὑπὸ τοῦ διατ. τῆς 7 μαΐου 1837, ἡ ὑπὸ τοῦ ἔκτου ψηφίσματος τῆς ἐθνικῆς ἐν Ἀθήναις συνελεύσεως. (Α. Π. πολ. 96 τοῦ 1860).

Πίναξ λεκτικὸς τῆς προηγουμένης λ. ἀρμοδιότης.

Ἀγωνισταί. § 37.	Ἐνωσις ἀγωγῶν. § 27.
Ἀγωγαί. Ἴδε τὴν ὥδε λ. ἔνωσις.	Ἐπιτροπὴ ὄρα μοναστηριακὰ χρέη.
Ἀναίρεσις. § 34.	Ἐργολαβίαι. § 26.
Ἀνακοπή. § 22 ἐπ. Ἀνακοπή ποῦ φέρεται; § 30—32.	Ἐρμημοδικία. § 33.
Ἀναρμοδιότης. Ἴδε τὴν ὥδε λ. ἀρμοδιότης.	Ἐφεσις. § 28. 29.
Ἀπόταξις. § 35. 36.	Ἐφετεῖα δικάζουσι κατὰ πρῶτον; § 5. 13 δις.
Ἀρμοδιότης καὶ ὁσιδικία. Τί; § 1.	Ἐρεῖς ἐν Ἐπτανήσῳ. § 19.
Ἀρμοδιότης. § 6—8. Χωρεῖ ἀναίρεσις; § 34.—Ποῦ ὑπάγονται τὰ περὶ καταστάσεως τῶν στρατιωτικῶν; § 35. 36.	Καθηγηταί. § 11.
Ἀρμοδιότης. Ἡ περὶ ἀναρμοδιότητος ἐνστάσις πότε προτείνεται. § 12.—Παρέκτασις. § 13.	Κατατάξεως πίναξ § 22.
Βαθμοὶ δικαιοδοσίας. § 5. 13 ^a .	Κατάσχεσις (ἀρμοδιότης). § 22—24.
Βλάβαι εἰς δένδρουφυτείας. § 25.	Κέρκυρα. § 7. 9.
Γραμματέως ἀρμοδιότης; § 15.	Λαθρεμπόριον. § 20.
Δῆμος. § 3.	Μικτὴ ἐπιτροπὴ. § 4.
Δημοσία τάξις. § 13 δις.	Μίσθωσις. § 38.
Δημοτικοὶ φόροι. § 39.	Μισθοδοσίας αὐξήσεις. § 11.
Διαιτήσεις. § 30.	Μοναστηριακὰ χρέη. § 16.
Δικαιοδοσία. Τί; § 1.	Μοναί. § 10.
Δικηγορικὰ τέλη. § 8.	Νομὴ. § 17.
Δουλεία § 3.	Νέα ἀγωγή. § 7.
Ἐδαφονομία § 9.	Παραγραφὴ. § 6.
Εἰρηνοδικία. § 21 δις καὶ ἐπ.	Παράλειψις. § 3.
Ἐλεγκτικὸν συνέδριον. § 2 ἐπ.	Παρέκτασις. § 13.
Ἐνστάσεις. § 12. 14.	Πίναξ κατατάξεως. § 22.
	Πίναξ δικηγορικῶν τελῶν. § 8.
	Πρόεδρος. § 38.
	Πρόξενοι. § 18.
	Προσωπικὴ κράτησις. § 25.
	Στρατός. § 35. 36.
	Συντάξεις. § 2.

Τελωνιακαὶ παραβάσεις. § 21.

Τιμάρια. § 9.

Φόροι. § 17.

Φόροι δημοτικοί. § 39.

Πίναξ ἀποφάσεων περιεχομένων εἰς τὸ προηγούμενον
ἄρθρον ἀρμοδιότης.

46 τοῦ 1845—§ 13.	48 τοῦ 1874—§ 2.
97 τοῦ 1853—§ 13 δις.	272 τοῦ 1874—§ 3.
183 τοῦ 1853—§ 53 δις.	28 τοῦ 1875—§ 5.
4 τοῦ 1854—§ 13 δις.	31 τοῦ 1875—§ 4.
62 τοῦ 1856—σημ. 4 σελ. 5690.	40 τοῦ 1875—§ 6 καὶ 7.
96 τοῦ 1860—§ 39.	193 τοῦ 1875—§ 29.
254 τοῦ 1864—§ 33.	216 τοῦ 1875—§ 30.
26 τοῦ 1870—§ 14.	337 τοῦ 1875—§ 9.
39 τοῦ 1870—§ 33.	344 τοῦ 1875—§ 10.
220 τοῦ 1870—§ 31.	105 τοῦ 1876—§ 28.
66 τοῦ 1871—§ 20.	186 τοῦ 1876—§ 24.
454 τοῦ 1871—σελ. 5693.	186 τοῦ 1876—§ 31.
242 τοῦ 1872—§ 15.	192 τοῦ 1876—§ 41.
402 τοῦ 1873—§ 26.	222 τοῦ 1876—§ 38.
280 τοῦ 1873—§ 16.	234 τοῦ 1876—§ 37.
303 τοῦ 1873 σελ. 5692.	287 τοῦ 1876—§ 35 καὶ 36.
306 τοῦ 1873—§ 8.	

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ-ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ.

Βλ. διάφορα ζητήματα ἐν Πείρᾳ σ. 356—402. 3756 (§ 402 ἐπ.).—Σύγκρουσις καθηκόντων· αὐτ. σ. 3579—3584.

Πρὸς τὸ προηγούμενον ἄρθρον περὶ ἀρμοδιότητος.

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ.

- § 4. Περὶ τοῦ πέρατος τῆς τῶν φόρων συγκομιδῆς.
- § 2. Τὰ ὑπουργεῖα δύνανται νὰ κηρύξωσι τινα ὑπόλογον;
- § 3. Ἀμφισβήτησις τῆς ἐκκαθαρίσεως τῆς διαχειρίσεως τῶν εἰσπρακτόρων.
- § 4—5. Περὶ τοῦ προσωπικοῦ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Συνελεύσεως.
- § 6. Πεζοδρόμια εἰς ἐργολαβίαν.
- § 7. Παῦσις δεκάρχων.
- § 7. Ὅρια δήμων.
- § 9. Παῦσις φιλελλήνων ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας.
- § 10. Χωρεῖ προσφυγὴ εἰς τὰ δικαστήρια ὅταν πρόκηται περὶ καθαρῶν δικαιωμάτων τοῦ δημοσίου;
- § 11. Ἀνέγερσις βιομηχανικῶν καταστημάτων.
- § 12. Κατάστασις στρατιωτικῶν.
- § 13. Ἐπαρχοὶ καὶ δήμαρχοι ὡς ἀνακριτικοὶ ὑπάλληλοι.
- § 14. Τὰ δικαστήρια ἐξετάζουσιν ἐὰν καλῶς ἐφορολογήθη τις ὡς ἐπιτηδευματίας; οὐχί.

- § 15. Τὰ τακτικά δικαστήρια δύνανται νὰ ἐπιληφθῶσιν αἰτήσεως περὶ ἐκκαθαρίσεως ποινικῶν ἐξόδων.
- § 16. Ἡ ἐπὶ τῶν ὁθωμ. κτημάτων ἐπιτροπή.
- § 17. Ἐπέμβασις τῆς ἀστυνομίας εἰς τὰ θεατρικά.
- § 18. 19. Φόροι ἐπιτηδεύματος. — Λαθρεμπόρια.
- § 20. Μεταφορά τοῦ ὑπὸ κράτησιν, ἐπὶ ἀσθενείᾳ
- § 21. Παραμπέπτον εἰς διοικητικὴν ὑπόθεσιν ζήτη. κυρότητος.
- § 22. Προσόντα ὑπαλλήλων.
- § 23. Ἐρευνα περὶ τοῦ κύρους τῶν νόμων.
- § 24. Ἐτοιμόρροπον οἰκοδομῶν.
- § 25. Διατίμησις ὠνίων.

§ 1 Ἡ τοῦ ὑπουργείου ἀπόφασις περὶ παρατάσεως τοῦ πέ-
ρατος τῆς συγκομιδῆς τῶν φόρων δὲν εἶναι ὑποχρεωτική, ἐὰν
δὲν ἐκοινοποιήθῃ τὸ ζήτημα δ' αὐτὸ ἐξετάζουσι τὰ δικαστή-
ρια. (Ἀρ. Πάγ. πολ. 20 τοῦ 1870, ἣν ἶδε ἐν τῇ ἐν τῷ Παραρ-
τήματι τούτῳ λ. Δημόσιον).

§ 2. Τὰ ὑπουργεῖα δύνανται νὰ κηρύξωσι τινα ὑπόλογον;
Τὰ δικαστήρια ἐπεμβαίνουνσι; ἶδε τὰ ἐν Πείρᾳ σελ. 4795 ἐπ.
1098 ἐπόμε. — Τὰ τακτικά δικαστήρια ἐπεμβαίνουνσιν εἰς τὴν
ἐξέτασιν τῶν ὑπολόγων; Βλέπε ὅσα ἐξέθεσα ἐν Πείρᾳ σελ.
1092—1106.

§ 3. Οἱ κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἀπὸ 18 Δεκεμβρίου 1842 δια-
τάγματος διοριζόμενοι εἰδικοί εἰσπράκτορες ὑπόκεινται κατὰ
τὸ 31 ἄρθρον τῶν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ διατάγματος τούτου ἐκδο-
θεισῶν ὁδηγιῶν τοῦ ὑπουργείου τῆς Οἰκονομ. ἀπὸ 30 Ἰανουαρ.
1848 εἰς τὴν ἄμεσον ἐξελεγχθῆναι τοῦ ταμίου¹, ὅφ' ὃν διατελοῦσι,
καὶ οὐχὶ τοῦ ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου· ἐπομένως, ἀμφισβητουμένης
τῆς ἐκκαθαρίσεως τῆς διαχειρίσεως αὐτῶν, τῆς ὑπὸ τοῦ ταμίου
γενομένης, ἀρμόδια πρὸς ὀριστικὴν ἐξακρίβωσιν αὐτῆς εἰσὶ τὰ
τακτικά δικαστήρια. (Α. Πάγ. 237 τοῦ 1854).—Πρὸς τὰ ἐν
Πείρᾳ σ. 4763. 4791 καὶ 3942 (§ 138²)· ἶδε καὶ τὴν προη-
γουμένην § 2.

§ 4 Ἡ Βουλὴ ἔχει δικαίωμα νὰ διορίζῃ διευθυντὴν τοῦ γρα-
φείου της, νὰ προσδιορίζῃ τοὺς μισθοὺς του καὶ νὰ διατάσῃ
τὸ διαρκὲς τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ; Βλ. τὰ ἐν Πείρᾳ σ. 3853 ἐπ.

§ 5. Ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία παύει ὑπαλλήλους τῆς Συνε-
λεύσεως; (Α. Π. 302 τοῦ 1871 ἐν σελ. 3850 (§ 9)· 3853 τῆς
Πείρας.—Βλ. τὰ ἐν Πείρᾳ σελ. 4229 ἐπ.

§ 6. Ὁ Μαρίνης δι' ἀγωγῆς του κατὰ τε τοῦ δημοσίου καὶ

(1) Βλ. Πείρας σελ. 4763 σημ. 188.

κατὰ τοῦ δήμου Πατρέων ἐξέθεσεν ὅτι εἰς μειοδοτικὴν δημοπρασίαν ἀναδεχθεὶς τὴν κατ' ἐργολαβίαν διὰ λιθοστρώσεως κατασκευὴν τοῦ πεζοφόρου μέρους (τῶν πεζοδρομίων) τῆς ἐν αὐτῇ περιγραφομένης ὁδοῦ τῆς πόλεως Πατρῶν καὶ μετὰ τὴν ἔγκρισιν τῆς δημοπρασίας καὶ τὴν σύνταξιν τοῦ συμβολαίου ὀρίζοντος καὶ τὰς προθεσμίας τῆς ἐνάρξεως καὶ περαιώσεως τοῦ ἔργου προμηθευθεὶς, κατεργασάμενος καὶ μετενεγκὼν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τὸ ἀναγκαῖον ὕλικόν, καὶ μετὰ διαφόρων ἐργατῶν συμφωνήσας πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου δὲν ἡδυνήθη οὔτε ν' ἀρχίσῃ τὴν λιθόστρωσιν κτλ. διότι κατὰ διαταγὴν τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐσωτερικῶν ἀνεστάλη ἡ τοῦ ἔργου ἐκτέλεσις μέχρις οὗ τοῦτο ἀποφασίσῃ ἐπὶ τῶν παραπόνων τῶν παροδίων γειτόνων, ἀλλ' ἔκτοτε οὐδὲν ἐνηργήθη ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου καὶ ἔνεκα τούτου αὐτὸς ἐζημιώθη τὴν ἀξίαν τοῦ ὕλικου, ἐπλήρωσε τὰς ἀντιμισθίας τῶν προσληφθέντων ἐργατῶν καὶ τὰς ἡμεραργίας καὶ λοιπά, ὡς ταῦτα πάντα περιγράφονται ἐν τῇ ἀγωγῇ, ἡτήσατο δὲ νὰ ὑποχρεωθῶσιν οἱ ἐναγόμενοι ἀλληλεγγύως εἰς τὴν πληρωμὴν δραχ. 26,232,40 (ἐντόκως), ποσὴν ἰσάξιον τοῦ ὀφειλομένου αὐτῷ διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ ἔργου κτλ. Εἰς τὴν δίκην οὖν αὐτὴν ἀνεφύη ζήτημα ἀρμοδιότητος, ὃ δὲ Α. Π. (ἀπ. 171 τοῦ 1873) εἶπε ταῦτα· «Ἐπειδὴ δὲν πρόκειται περὶ διοικητικῆς πράξεως ἀναγομένης εἰς τὰ διοικητικὰ καθήκοντα, ὅποια εἶναι ἡ ἐκδίκασις τῶν παραπόνων τῶν παροδίων γειτόνων, ἀλλὰ περὶ παραβιάσεως τῆς μεταξὺ τοῦ δημοσίου καὶ τοῦ ἀναιρεσίβλητου συστάντος συναλλάγματος, ὡς ἐκ τῆς ὁποίας οὗτος ἀπέκτισσε κατὰ τοῦ δημοσίου δικαίωμα περὶ ἀποζημιώσεως, ἂν τῷ ὄντι ἔλαβον χώραν αἱ παραβιάσεις ἃς ὁ ἀναιρεσίβλητος ἐξέθηκεν ἐν τῇ ἀγωγῇ αὐτοῦ. Ὅθεν ἐν τῇ προκειμένη δίκῃ ὑπέροβας καθήκοντων τοῦ δικάσαντος δικαστηρίου, ὡς παρενείραντος ἑαυτὸ εἰς διοικητικὰ καθήκοντα, δὲν ἔλαβε χώραν. Ἐπομένως ὁ ἀφορῶν τὰ συνδυασμένα ἄρθρα 807 § 3 καὶ 808 § 1 τῆς πολιτ. δικονομίας λόγος ἀναιρέσεως ἐστὶν ἀνυπόστατος.»

§ 7. Ποίου τῶν δεκάρχων δύναται ἡ Κυβέρνησις νὰ παύσῃ; Βλ. τὰ περὶ τούτου ἐν Πείρᾳ σελ. 4128 ἐπ. 4231 (§ 33).

§ 8. Ὅταν τὸ δικαστήριον τῆς οὐσίας παραδέχεται ὅτι διοικητικῶς ἐκανονίσθησαν τὰ ὅρια δήμου τινός, ἀνυπόστατον ἀποβαίνει τὸ παράπονον ὅτι τὸ εἰρηνοδικεῖον, γενομένης τοιαύτης ἐνστάσεως (ῥηγουν ὅτι δὲν εἶναι ἀρμόδιον ἐπὶ λόγῳ ὅτι ἡ ἐπίδικος θέσις δὲν ὑπάγεται εἰς τὴν περιφέρειαν αὐτοῦ, ὥφειλεν, ἰστωμένης ἐν τοσούτῳ τῆς δίκης, νὰ περιμείνῃ ἵνα ὀρισθῶσι τὰ

ῥια διοικητικῶς. (Ἄρ. Π. τοῦ 1872).— Βλ. Πείρας σελ. 367. § 19.

§ 9. Τὰ δικαστήρια ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ ἐξετάσωσι ποῖοι ὡς ἀρχαῖοι φιλέλληνες δὲν πρέπει ν' ἀποπεμφθῶσι τῆς ὑπηρεσίας. Βλ. Πείρας σελ. 5001, ἐνθα ἡ Α. Π. 85 τοῦ 1872).

§ 10. Συγχωρεῖται προσφυγὴ εἰς τὰ δικαστήρια ὅταν δὲν πρόκηται περὶ καθαρῶν καὶ ἀναμφισβητήτων δικαιωμάτων τοῦ δημοσίου; (Ἄρθρ. 11 τοῦ διατάγματος τῆς 7 φεβρουαρ. 1835). (Α. Π. πολ. 231 τοῦ 1873). Βλ. τὰ περὶ τούτου ἐν σ. 4724. 4785—4787 ἐπ. τῆς Πείρας.

§ 11. Τὰ δικαστήρια εἰσὶν ἀρμόδια νὰ δικάσωσι περὶ ἀνεγέρσεως βιομηχανικῶν καταστημάτων ἐγκριθέντων παρὰ τῆς ἀρχῆς; οὐχί. (Ἀπόφ. Ἐφ. Ἀθ. 1267 τοῦ 1873 φέρουσα· Ἐπειδὴ κατὰ τὰ ἀπὸ 3 Ἀπριλίου 1836 Β. Διατάγματα περὶ ὑγειεινῆς, οἰκοδομῆς πόλεων καὶ κωμῶν καὶ περὶ ἐκτελέσεως τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως Ἀθηνῶν, εἰς τὴν διοικητικὴν ἀρχὴν ἀνήκει ἡ ἐπιτήρησις τῶν ἐνεργουμένων οἰκοδομῶν καὶ ἰδίως ἡ χορήγησις ἢ ἄρνησις ἀδείας καὶ προσδιορισμοῦ τῆς θέσεως πρὸς ἀνέγερσιν βιομηχανικῶν ἢ τεχνικῶν καταστημάτων καὶ ἐργαστηρίων ἐπιβλαβῶν εἰς τὴν ὑγείαν ἢ ὀχληρῶν (*inecommodes ou insalubres*), ὡς ἰδίως ἐξάγεται ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρ. 19—22 τοῦ πρώτου Διατάγματος καὶ 9 τοῦ δευτέρου (πρὸς καὶ ἄρθρ. 598, 606 καὶ ἐπόμεν. τοῦ ποιν. Νόμου)· ἐπομένως ἂν ἡ ἀνέγερσις τοιοῦτου καταστήματος φέροντος βλάβην εἰς τοὺς γείτονας ἐπετρέπη ὑπὸ τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς ἀσκούσης τὴν ἰδίαν ἐξουσίαν, εἰς μόνην αὐτὴν ἀπόκειται νὰ διατάξῃ τὴν κατάργησιν ἢ τροποποιήσιν αὐτοῦ, ἀναρμοδίῳ πρὸς τοῦτο ἐξελεγχομένων τῶν δικαστηρίων, πλὴν μόνον, καθόσον τινὰ αὐτῶν ἐτάχθησαν ὑπὸ ὑπὸ τοῦ νόμου εἰς ἀναπλήρωσιν εἰδικῶν διοικητικῶν δικαστηρίων (ἴδε τὸ 5' ψήφισμα τῆς πρώτης ἐν Ἀθήναις Συνελεύσεως καὶ ἄρθρον 101 τοῦ ἐν ἰσχύϊ Συντάγματος), δικαιοῦνται μόνον οἱ ἐκ τῶν καταστημάτων τούτων βλαπτόμενοι γείτονες καὶ νὰ ἐγείρῳσιν ἐνώπιον τῶν τακτικῶν δικαστηρίων ἀγωγὰς περὶ ἀποζημιώσεως (πρὸς βλ. Οἶκον. ἐγγειρ. Πολ. Δικον. ἐκδ. 6' § 66 — Aubry et Rau de droit civil français τόμ. 6' § 194 κείμενον καὶ σημειώσεις 10 καὶ 11)· ὅθεν ἐπὶ τῇ ἀδείᾳ τῆς ἀρχῆς ἀνήγειρεν, ὡς ἔχει, τὸν περὶ οὗ ὁ λόγος ἀτμόμυλον, ἀρνούμενης ῥητῶς τῆς ἐναγοῦσης ἐφesiβλήτου, ὅτι ἐδόθη τοιαύτη ἄδεια τῆς ἀρχῆς, ἀνάγκη νὰ διαταχθῇ ἡ περὶ αὐτῆς ἀπόδειξις, μεταρρυθμιζομένης τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως καθόσον

περέλειψεν αὐτὴν καίπερ λυσιτελῶς τείνουσαν εἰς διασάφησιν τοῦ παραδεκτοῦ ἢ μὴ τοῦ πρώτου κεφαλαίου τῆς ἀγωγῆς. Ἐπειδὴ, καθόσον ἡ ὑπ' ἐξέτασιν ἀγωγὴ ἔχει ἀντικείμενον ἀποζημιώσιν ἔνεκα βλάβης καὶ στερήσεως ὠφελείας ἐπαγομένην ὑπὸ τῆς ἐν τῷ ἀτμομύλῳ μηχανῆς ὡς κλονούσης τὸν τοῖχον τῆς οἰκίας τῆς ἐναγοῦσης καὶ διαρρηξάσης μάλιστα μίαν τῶν πλευρῶν αὐτοῦ μετὰ κινδύνου καταπτώσεως ἐκτινασσούσης διὰ τῆς καπνοδόχης ὑπερβάλλοντα καπνὸν ἐπὶ τοῦ κτήματος τῆς ἐναγοῦσης καὶ ἐκτινασσούσης δι' αὐτῆς ἀκαθαρσίας ἐπὶ τε τῆς οἰκίας, τοῦ κήπου καὶ τοῦ φρέατος αὐτῆς, οὕτω δὲ καὶ δι' ὑπερβολικοῦ καὶ διηνεκοῦς κρότου, κωλυούσης καὶ τὴν ἐνοίκησιν τῆς οἰκοδεσποίνης καὶ τὴν ἐκμίσθωσιν τῆς οἰκίας ὡς πρότερον, καὶ πᾶσαν χρῆσιν τῆς αὐλῆς, τοῦ κήπου καὶ τοῦ φρέατος κατὰ τοῦτο ἡ παραδοχὴ τῆς ἀγωγῆς ἐξαρθᾶται ἐκ μόνης τῆς ὑπὸ τῆς ἐναγοῦσης ἀποδείξεως τούτων τῶν εἰς τὴν βάσιν τῆς ἀγωγῆς ἀνηκόντων πραγματικῶν ἰσχυρισμῶν, οὓς ῥητῶς καὶ εἰδικῶς ἠρνήθη καὶ ἀρνεῖται ὁ ἐναγόμενος (ἐκκαλῶν) διότι, κατὰ τοὺς νόμους 8 § 5—7 (Πανδ. VIII.) 8 Βασ. νῆ. ἐ. 71 καὶ 118 (Ἀρμ. Β'. δ') ἡ κυριότης τῶν γειτόνων ἀμοιβαίως δέχεται περιορισμούς, μὴ ἐπιτρεπομένων τῷ γείτονι ἢ μόνον ἐκείνων τῶν πράξεων, ἐκ τῆς ἐνεργείας ὧν τινων οὐδὲν ἐκπέμπεται εἰς τὸ τοῦ γείτονος κτῆμα, πλὴν μόνης ἐκ τῶν συνήθων οἰκιακῶν ἐργασιῶν προσγινομένης εἰς τὸν γείτονα ἐνοχλήσεως· ἰδίως δὲ ἀπαγορεύεται ἡ ἐκπομπὴ καπνοῦ ἐκτάκτου καὶ ἀφθόνου γενομένου οὐχὶ ἐξ ἀπλοῦ οἰκογενειακοῦ πυρός, ἀλλ' ἐκ τῆς ἀσκήσεως βιομηχανίας τινὸς ἢ τέχνης, οἷον τυροκομίας, βαλανείου κλπ. οἷα ἀνκντιρρήτως καὶ ἡ προκειμένη Πρβ. Καλλ. Β' 189 β'. ἐκδ.—Aubry et Reu ἐνθα ἀνωτέρω τόμ. β. αὐτόθι κείμενον καὶ σημ. 3—7).

§ 12. Περὶ τῆς τῶν ἀξιοματικῶν καταστάσεως βλ. τὰ ἀνωτέρω (σελ. 5693) σημειωθέντα.

§ 12². Ἡ περὶ ἀποζημιώσεως παρὰ νόμους εἰς διαθεσιμότητα τεθέντος ὑπάγεται εἰς τὰ τακτικά δικαστήρια. (Α. Π. πολ. 258 τοῦ 1875, φέρουσα· «Ἐπειδὴ πᾶσα ὑπὸ τῆς ἐκτελεστ. ἐξουσίας παραβίασις τῶν διατάξεων τοῦ περὶ καταστάσεως τῶν ἀξιοματικῶν τοῦ στρατοῦ, ἀποστερεῖται τὸν εἰς διαθεσιμότητα τιθέμενον ἀξιοματικὸν τῶν νομίμων ἀποδοχῶν τῆς ἐνεργείας, δίδωσι χώραν εἰς ἀποζημιώσιν αὐτοῦ, ἣν οὗτος δύναται νὰ ἐπιδιώξῃ δικαστικῶς· καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, τὰ δικαστήρια, καλούμενα νὰ ἀποφασίσωσι μόνον περὶ τῆς Νομίμου ἀποζημιώ-

σεως τοῦ ἀδικηθέντος (τοῦτέστι περὶ ζητήματος τοῦ ἀμφισβη-
τουμένου διοικητικοῦ) εἰσὶν ἀρμόδια πρὸς τοῦτο δυνάμει τοῦ
ἄρθρου Β. τοῦ 6 ψήφισματος τῆς ἀ. ἐν Αθήναις Ἐθνικῆς Συνε-
λεύσεως. Ἄρα οὐδαμῶς ἐπεμβαίνουν εἰς διοικητικὰ καθή-
κοντα.

Ἐπειδὴ, κατὰ ταῦτα, τὸ ἐφετεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης
ἀποφάσεως καὶ ἐντὸς τῆς ἀρμοδιότητός του ἐπελήφθη καὶ ἐδί-
κασε τὴν προκειμένην ἀγωγὴν, δι' ἧς ὁ ἐνάγων ἀξιωματικὸς
τῶν ἐπιτελῶν ἐπιδιώκει ἀποζημίωσιν διὰ τοὺς μισθοὺς ἐνεργείας
οὓς ἐσερήθη, παρὰ νόμῳ τεθείς εἰς διαθεσιμότητα, ἄλλου ἀξιω-
ματικοῦ διορισθέντος εἰς τὴν θέσιν αὐτοῦ, ἥτις ἦν ὀργανικὴ καὶ
νόμιμος ὡς ὁρισθεῖσα διὰ Β. Διατάγματος ἐντὸς τῶν καθηκόν-
των τῆς ἐκτελ. ἐξουσίας, καὶ ὀρθῶς ἡρμήνευσε τὸ ἀνωτέρω ἄρθρ.
3 τοῦ προκειμένου Νόμου περὶ καταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν
τῶν ἐπιτελῶν ὅτι δὲν δύναται νὰ τεθῇ εἰς διαθεσιμότητα εἰμὴ
μόνον ὅταν πρὸς ὥραν μείνῃ ἀνευ ὑπηρεσίας. Ἄρα ἀνυπόστατοι οἱ
σχετικοὶ λόγοι ἀναιρέσεως. (Α. Π. πολ. 258 τοῦ 1875).—Βλ.
σχετικὰ ἐν Πείρᾳ σ. 4816—4972.

§ 13. Ἐπαρχος καὶ Δήμαρχος ὡς ἀνακριτικὸς ὑπάλληλος τῶν
περὶ τὰ δάση ἀνομημάτων. Ἰδε Α. Πάγ. 389 τοῦ 1874 ἐν λέξ.
ἀνάκρισις.

§ 14. Τὰ δικαστήρια δὲν ἔχουσι δικαίωμα νὰ κρίνωσιν ἂν
καλῶς ὑπεχρέωθη τις εἰς φόρον ἐπιτηδεύματος, ὀριστικοῦ μάλι-
στα καταστάντος τοῦ πίνακος. (Α. Π. πολ. 234 τοῦ 1869 ἢ
ἴδε ἐν Πείρᾳ σ. 997).

§ 15. Τὰ τακτικὰ δικαστήρια δύνανται νὰ ἐπιληφθῶσιν αἰ-
ρετήσεως περὶ ἐκκαθαρίσεως ποινικῶν ἐξόδων; οὐχί· τὴν ἐκκαθά-
ρισιν αὐτὴν ἀνέθετο ὁ νόμος κατὰ δεῦτερον βαθμὸν εἰς τοὺς
νομάρχας· μάλιστα δὲ παραγράφονται ἐντὸς ἐξαμηνίας ἀφ' ἧς
ἔπρεπε νὰ καταχωρισθῶσιν εἰς τὸν τῆς τριμηνίας ὠρισμένον πί-
νακα. (Α. Π. πολ. 275 τοῦ 1875, φέρουσα «Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ
ἄρθρ. 5 τοῦ ἀπὸ 11/23 Μαρτίου 1835 Β. Διατάγματος περὶ
ἐκκαθαρίσεως κλπ. τῶν ἐξόδων τῆς ποιν. διαδικασίας ἔχοντος
ἰσχὺν νόμου ὡς ἐκδοθέντος πρὸ τοῦ συντάγματος τοῦ 1844,
τὰ μὴ κατεπείγοντα ποινικὰ ἐξόδα, καθ' ἣν ποιεῖ περὶ τούτου
διάκρισιν τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ αὐτοῦ διατάγματος, δὲν ἐκκαθαρίζον-
ται, κανονίζονται καὶ διατάσσονται ἢ πληρωμὴ αὐτῶν, εἰ μὴ
κατὰ τριμηνίαν καὶ καθ' ὅν τρόπον διαγράφουσι τὸ αὐτὸ ἄρθρ.
καὶ τὰ ἐπόμενα 6—9 τοῦ αὐτοῦ Διατάγματος, κατὰ δὲ τὸ
ἄρθρον 11 τὰ δι' ἐνὸς πίνακος διαγραφέντα κονδύλια κατὰ τὰ

ἄρθρ. 7 καὶ ἐπιδύναται νὰ ἐκκαθαρισθῶσι εἰς τὸν τῆς ἐπομένης τριμηνίας πίνακα, ἐὰν δικαιολογηθῶσιν ἀποχρώντως καὶ ἐντελῶς· τέλη δὲ καὶ ἐξόδα μὴ ἐκκαθαρισθέντα κατὰ παραλείψιν ἐν τῇ προσηκούσῃ τριμηνίᾳ, μόνον εἰς τὸν τῆς ἐπομένης πίνακα δύνανται νὰ συμπεριληφθῶσιν, ἄλλως θεωροῦνται, ὡς παραλειφθέντα, ἀπορριπτέα. Ἐκ τῶν προλεχθέντων δὲ ἔπεται, ὅτι, ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς ἐκκαθαρίσεως καὶ τὴν πληρωμὴν τῶν τῆς ποινικῆς διαδικασίας ἐξόδων, ὁ νόμος καθιέρωσεν ἰδιαίτους διαδικασίαν καὶ ἀρμοδιότητα διὰ τὴν ταχεῖαν ἐκκαθάρισιν, ἀνατιθεὶς εἰς τοὺς ἀρμοδίους δικαστικούς ὑπαλλήλους, ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς δικαιοδοσίας τῶν ὁποίων ἐγένοντο αἱ ἀποληπτέαι δαπάναι, τὴν ἐξέλεγχιν τῶν διαληφθέντων πινάκων, κατὰ δεύτερον βαθμὸν εἰς τοὺς νομάρχας ὡς ἀνωτέρους διοικητικούς ὑπαλλήλους, καθιερώσας καὶ εἰδικὴν ἐξάμηνον παραγραφὴν, ἀρχομένην ἀφ' ἧς τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος ἐξόδα ἔπρεπε νὰ καταχωρισθῶσιν εἰς τὸν τῆς τριμηνίας ὠρισμένον πίνακα καὶ μετὰ παρέλευσιν τῆς ὁποίας τὰ τοιαῦτα ἐξόδα θεωροῦνται πλέον ὡς ὀριστικῶς παραλειφθέντα, καὶ ἐντεῦθεν περὶ αὐτῶν αἴτησις δὲν εἶναι δεκτὴ. Ὅθεν τὰ τακτικὰ δικαστήρια δὲν δύνανται, καθ' ὑπερβάσιν καὶ κατὰ παράλειψιν τῆς προδιαγεγραμμένης διαδικασίας καὶ ἀρμοδιότητος, νὰ ἐπιληφθῶσι τῆς περὶ τοιούτων ἐξόδων ἀπαιτήσεως τοῦ δικαιούχου.

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὡς ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ἐξάγεται, ὁ ἐνάγων καὶ νῦν ἀναιρεσιβλήτος, διὰ τῆς ἐνώπιον τοῦ ἐνταῦθα εἰρηνοδικείου κλήσεώς του, αἰτεῖται τὴν πληρωμὴν ἀμοιβῆς διὰ καταχωρίσεις ἐν τῇ ὑπ' αὐτοῦ ἐκδιδομένη ἐφημερίδι γενομένης δικογράφων τῆς ποινικῆς διαδικασίας, κατὰ παραγγελίαν τῶν ἀρμοδίων εἰσαγγελέων· καὶ αἱ δαπάναι αὗται ὑπάγονται κατ' ἀρχὴν εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 72 τῆς ποινικῆς διατιμήσεως κατονομαζομένων, πρὸς ἀπόληψιν τῶν ὁποίων ὁ ἐνάγων ὥρηναι ν' ἀκολουθήσῃ τὴν τοῦ προμνησθέντος Βασ. Διατάγματος περὶ ἐκκαθαρίσεως κλπ. διαδικασίαν· ἄρα οὐκ ὀρθῶς καὶ κατὰ ψευδῇ ἐρμηνείαν καὶ ἐφαρμογὴν τῶν ἀνωτέρω παρατεθεισῶν διατάξεων τοῦ προειρημένου Β. Διατάγματος, ἰσχύον νόμου ἔχοντος, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν πρωτοδικεῖον ἐδέχθη τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, καὶ ἡ ἀπόφασις αὐτοῦ καθίσταται ἀναιρετέα δυνάμει τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 807 § 7 τῆς πολ. δικονομίας.»

§ 16. Καθήκοντα καὶ ἐξουσία τῆς ἐπὶ τῶν ὁθωμανικῶν κτημάτων ἐπιτροπῆς. Βλ. Πείρας σελ. 4170 § 13 ἐπ.

§ 17. Ἐπέμβασις τῆς ἀστυνομίας ὡς πρὸς τὰ τοῦ θεάτρου. Βλ. τὴν ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. Θέατρα¹.

§ 18. Τὰ δικαστήρια κατὰ πόσον εἰσὶν ἀρμόδια εἰς παρά-
πονα περὶ φόρου ἐπιτηδευμάτων; Βλ. Πείρας σελ. 365 (§ 9)
391 (§ 119) καὶ 1365 (§ 4).

§ 19. Τὰ περὶ λαθρεμπορίων ὑπάγονται εἰς τὰ τακτικὰ δι-
καστήρια; Βλ. τὰ ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. Λαθρεμπόρια².

§ 20. Τίς εἶναι ἀρμόδιος νὰ κρίνῃ, ὁ πρόεδρος τοῦ δικαστη-
ρίου ἢ ἡ διοικητικὴ ἀρχή, περὶ τῆς εἰς τὸ νοσοκομεῖον παρα-
πομπῆς τῶν διὰ χρέη κρατουμένων; Βλ. Πείρας σελ. 2142.

§ 21. Ὅταν εἰς ὑπόθεσιν φύσει διοικητικὴν παρεμπίπτῃ ζή-
τημα περὶ ἰδιοκτησίας, ποῦ ὑπάγεται; Βλ. Πείρας σελ. 384
(§ 76)³.

§ 22. Ἡ περὶ τῶν ἀπαιτουμένων διὰ τὸν διορισμὸν τῶν
ὑπαλλήλων ἔρευνα διαφεύγει τὴν ἐξουσίαν τῶν δικαστηρίων.
Βλ. Πείρας σελ. 380. 4224. Οἶκον. § 156 ἐκδ. 3.

§ 23. Τὰ δικαστήρια εἶναι ἀρμόδια νὰ ἐξετάσωσιν ἂν προ-
ξίς τις φέρῃ νομοθετικὸν χαρακτῆρα, καὶ νὰ ἐξελέγξωσι τὸ
περιεχόμενον αὐτῆς; Βλ. Πείρας σελ. 375 ἐπ. 2577⁴.

§ 24. Τὰ δικαστήρια εἶναι ἀρμόδια νὰ ἐξετάσωσιν ἂν οἰ-
κοδομὴ τις ᾗναι ἐτοιμόρροπος; Βλ. Πείρας σελ. 5218 ἐπ.—Τί
ὡς πρὸς τὰ τῶν πόλεων σχέδια; Βλ. τὰ ἐν Πείρᾳ λ. Χωροσάθ-
μησις (σελ. 5218—5353).

§ 25. Νόμος τῆς 12 ὁκτωβρίου 1869 Δικαίωμα τῆς δημο-
τικῆς καὶ διοικητικῆς ἀρχῆς ἐστὶ τὸ δρῆσαι τὴν διατίμησιν τῶν
ὠνίων; Βλέπ. τὴν Α. Π. 159 τοῦ 75 ἐν Πείρᾳ σελ. 4720.

§ 30. Αἱ προσβολαὶ τῶν ἰδιωτικῶν δικαίων, ὑπὸ τῆς νο-
μοθετικῆς ἐξουσίας ἢ τῆς κυβερνήσεως πρᾶχθεῖσαι, παρέχουσι
δικαίωμα ἀγωγῆς περὶ ἀποζημιώσεως ἐνώπιον τῶν δικαστη-
ρίων; Τὸ πρῶτον μέρος τοῦ ζητήματος τούτου πρέπει νὰ λυθῇ
ἀποφατικῶς⁵. Τῶν πράξεων δὲ τῆς κυβερνήσεως τὸ νόμιμον ἢ

(1) Πείρας δὲ σελ. 396 περὶ τὸ τέλος.

(2) Βλ. Πείρας σελ. 363—4.

(3) Πρὸς. σελ. 444 τόμου 2 τοῦ tables alp. τῶν 22 ἐτῶν.

(4) Βλ. τὴν ἐν Θέμειδι τοῦ 1876 διατριβὴν τοῦ Β. Οἰκονομίδου περὶ τῆς σχέ-
σεως τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας πρὸς τὴν νομοθετικὴν.—Πρὸς. Παπ. περὶ γενικ.
ἀρχῶν § 54.

(5) Βλ. Πείρας σ. 337 σημ. 3 καὶ Οἶκον σ. 197 ἐκδ. 3 σημ. 3 καὶ Δημοσ.
κατὰ Μειδίου σελ. 63. Ν. 1 § 2 Π. (19. 8). Εἰς. (4. 17).—Ποιν. νόμου 476,

παράνομον δύναται νὰ ἐξετασθῇ ὑπὸ τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων καὶ νὰ δώσῃ δικαίωμα εἰς ἀποζημιώσιν μόνον ὁσάκις αἱ πράξεις αὗται καὶ τὰ ὑπὸ πολιτῶν κεκτημένα δίκαια¹ προσβάλλῃσι, καὶ νὰ ἐπιχειρῶνται ἀπλῶς κατὰ τὴν δόξαν τῆς Κυβερνήσεως δὲν ἐπιτρέπεται.

§ 31. Πότε αἱ πράξεις τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν ὑπόκεινται εἰς τὴν ἐξέλεγχιν τῶν δικαστηρίων; Βλ. ὅσα ἐσημείωσα ἐν Πείρᾳ σελ. 358 σημ. 4, ἅτινα, οἰκονομίας χάριν, δὲν ἐπαναλαμβάνω².

Ἐξαιρέσεις (α).

§ 32. Ὑποθέσεις τινές, φέρουσαι χαρακτηριστὰ ἰδιωτικῆς δίκης καὶ ὑπαγόμεναι εἰς τὰ πολιτικὰ δικαστήρια, ἀφηρέθησαν αὐτῶν

Bouc. 6, 30. Ἐρρωτ. σύστημα § 99. Pfeiffer, παρατιθέμενος τὸν Σμῖθ (γ. 279). Ἡ περαιτέρω ὁμῶς παρατήρησις τοῦ αὐτοῦ συγγραφέως (σελ. 283) ὅτι ἔχει ὁ ἰδιώτης ἀγωγὴν ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων περὶ ἀποζημιώσεως, ἐὰν ὁ νόμος προσβάλλῃ κεκτημένον αὐτοῦ δικαίωμα, οὐδεμίαν εὐρεν ἀποδοχὴν.—Ἐξαίρεσις πρέπει νὰ γίνῃ ὡς πρὸς τὰ διὰ τοῦ συντάγματος προστατευόμενα δίκαια, π. χ. ἄρθρ. 12 τοῦ ἡμετέρου συντάγματος. (Οἶκον. σημ. 10 σελ. 198 ἐκδ. 3).—Πρβλ. Φέδερ 264.

(1) Παραδειγμα ὁ μετὰ κλητὸς δικαστής. (Βλ. θ. σελ. 337 τῆς Πείρας).

Παραδείγματα βλέπε εἰς τὴν σημ. 10 τῆς σελίδος 337 Πείρας.—Επίσης οἱ ἀνώτεροι τοῦ ταγματάρχου βαθμοὶ ἀπονέμονται κατ' ἐκλογὴν ὑπὸ τοῦ Βασιλέως (ἄρθρ. 14 τοῦ περὶ προβιεασμῶν τῶν ἀξιωματικῶν νόμου τοῦ 1861), καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν φαρμακείων προσδιορίζεται ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως κατὰ τὸ διάτ. τῆς 3 ὁπ. 1861 (ἴδε τὴν ἐν Πείρᾳ λ. Φαρμακοποιεῖα).—Ἰδε ἀνωτ. § 12 ἐπ.

(2) Εἰδικώτερα βλ. εἰς Οἶκον. σελ. 200 σημ. 13· αὗτος, ἐκτὸς τῶν σημειωθέντων ἐν Πείρᾳ (σελ. 338) παραδειγμάτων, ἀναφέρει καὶ τὰ ἑξῆς·

«Ὑπόκειται εἰς τὴν ἐπίκρισιν τῶν δικαστηρίων πρᾶξις διοικητική, ἥς τὰς προϋποθέσεις καὶ τὸν τρόπον τῆς ἐνεργείας ὀρίζει εἰδικῶς ὁ νόμος· π. χ. . . . ἂν καταδράσθῃ οἰκοδομὴ συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 37 τοῦ περὶ ὁδοποιίας σελ. γ' νόμου τοῦ 1867 ἀνεγερθεῖσα· ἢ εἰσπεράχθῃσαν διόδια ἐναντίον τῶν διατ. τοῦ ἄρθρ. 27 τοῦ αὐτοῦ νόμου. Ἐνταῦθα ἀνήκουσι καὶ αἱ παραβιάσεις τοῦ περὶ στρατ. προσβ. νόμου (ἄρθρ. 12. 13 τοῦ ἀπὸ 16 ὁκτ. νόμου), ὡς καὶ ἡ παραβίασις τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ περὶ καταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν νόμου τῆς 7 μαρτίου 1831 καὶ τοῦ ἄρθρου 7 ἐδ. 2 τοῦ περὶ τελωνοφυλακῆς νόμου τῆς 15 σепт. 1861.—Επὶ πάντων τῶν θεμάτων τούτων καὶ πολλῶν ἄλλων ὁμοίας φύσεως τὰ δικαστ. εἶναι ἀρμόδια ν' ἀποφανθῶσι περὶ τοῦ νομίμου ἢ μὴ τῆς διοικητικῆς πράξεως.

(α) Καρ. comp. ε', 79.—Foucart droit p. γ'. 313.—Δαλ. comp. adm. τ. 10 σ. 430.—Φέδερ 269—Οἶκ. § 66.—Περὶ τοῦ ἔκτου αὐτοῦ ψηφίσματος βλέπε τὰ ἐν Πείρᾳ σ. 338. 363. 366 (§ 13). Αἱ ἐξαίρεσεις αὗται πρέπει στενῶς νὰ ἐρμηνεύωνται.

καὶ ὑπεβλήθησαν εἰς τὴν διοικητικὴν ἀρχήν¹. ὁ ἀριθμὸς ὅμως αὐτῶν περιωρίσθη διὰ τοῦ συντάγματος καὶ τοῦ 5' ψηφίσματος τῆς ἐν Ἀθήναις ἀ ἐθνοσυνελεύσεως· διότι

α) Ὑπεβλήθησαν εἰς τὰ πολιτικὰ δικαστήρια αἱ ὑπὸ τῶν καταργηθέντων διοικητικῶν δικαστηρίων δικαζόμεναι πρότερον διαφοραὶ².

β) Τὸ ΣΤ' ψήφισμα ἔταξεν εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῶν τακτικῶν δικαστηρίων πάσας τοῦ ἀμφισβητουμένου διοικητικοῦ³ τὰς διαφορὰς, ἐξηρημένων ἐκεῖνων μόνον, ὅσας τὸ ἀ αὐτοῦ ἄρθρον ὑπέβαλεν εἰς τὴν διοικητικὴν ἀρχήν. Ἀναφέρονται δ' ἐν αὐτῷ αἱ περὶ φόρου οἰκοδομῶν⁴ καὶ ἐπιτηδευμάτων⁵, αἱ περὶ στρατευσίμων⁶, αἱ περὶ δημοτικῶν καὶ ἐπαρχιακῶν ἀρχαιρεσιῶν⁷, αἱ περὶ χαρτοσήμου, λαθρεμπορίων καὶ παντὸς ἐμμέσου δημοσίου φόρου· τελευταῖον ὅσαι ἄλλαι τῆς αὐτῆς φύσεως θεωροῦνται ὡς διοικητικαί, ἥτοι κηρυχθεῖσαι διὰ νομοθεσίας ὡς διοικητικαὶ ὁμοιάζουσι τὰς ἐκεῖ παραδειγματικῶς ἀριθμουμένας^{8—10}.

(1) Πρὸλ. τὸ ἀπὸ 7 μαΐου 1835 διάταγμα. — Κατ' ἐξαίρεσιν δὲ καὶ ὅπου ὁ νόμος ῥητῶς ὀρίζει δικάζουσιν αἱ διοικητικαὶ ἀρχαὶ διαφορὰς τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου.

(2) Βλ. ἄρθρ. 101 τοῦ Συντ. τοῦ 1844. Ἡ πρόθεσις τῶν νομοθετησάντων τὸ σύνταγμα ἐκεῖνο ἦτο νὰ ὑπαχθῶσιν ἅπασαι τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου αἱ διαφοραὶ εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια· διὰ τοῦτο διὰ τοῦ 5' ψηφίσματος προσωρινῶς μόνον ἀφέθη εἰς τὰς διοικητικὰς ἀρχὰς ἡ ἐκδίκασις τῶν ἐν αὐτῷ μνημονευομένων ὑποθέσεων. Τὸ δὲ ἄρθρ. 101 τοῦ ἐν ἰσχύϊ συντάγματος κυροῖ ὡς κανόνα τὴν ὑπὸ τῶν τακτικῶν δικαστηρίων ἐκδίκασιν τῶν ὑποθέσεων τοῦ ἀμφισβητουμένου διοικητικοῦ, ἀναγνωρίζει δὲ συνάμα καὶ τὴν ἀνάγκην τῆς συστάσεως διοικητικῆς δικαιοδοσίας.

(3) Ποῖται αὗται; Βλ. τὸν ἀπὸ 9 ἰουλίου 1838 νόμον περὶ διοικητικῶν δικαστηρίων καὶ τὸν ἀπὸ 3 αὐγούστου 1843 νόμον περὶ ὑπαγωγῆς τῶν δημοτικῶν διαφορῶν εἰς τὰ διοικητικὰ δικαστήρια, καὶ Οἰκ. σημ. 3 § 66 ἐκδ. 3.

(4) Βλ. Οἰκ. αὐτ. σελ. 202 σημ. 4.

(5) Περὶ φόρου τῶν οἰκοδομῶν βλ. Πείρας σελ. 4792 § 458.

(6) Περὶ τοῦ τῶν ἐπιτηδευμάτων φόρου βλ. Πείρας σελ. 4756 § 399³.

(7) Ἰδε ἄρθρ. 12 τοῦ περὶ ἀπογραφῆς νόμου τῆς 28 νοεμβρίου 1837 καὶ ἄρθρα 15—19 τοῦ διατ. τῆς 18 ἰαν. 1838 περὶ ἐκτελέσεως τοῦ νόμου αὐτοῦ. Ἡ ἱκανότης τῶν κληρωθέντων ἀποφασίζεται ἐπίσης ὑπὸ τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς· ἄρθρ. 33. 39 τοῦ αὐτοῦ διατάγματος.

(8) Κατὰ τὸ ἄρθρ. 66 τοῦ περὶ δήμων νόμου αἱ κατὰ τῶν δημοτικῶν καταλόγων ἐνοστάσεις κρίνονται ὑπὸ τοῦ δημάρχου κατὰ πρῶτον βαθμὸν καὶ ὑπὸ τοῦ νομάρχου κατ' ἑφεσιν, τὰ δὲ ἄρθρα 74 καὶ 76 τοῦ αὐτοῦ νόμου ἐτροποποιήθησαν ὑπὸ τοῦ περὶ δημαρρεσιῶν νόμου τῆς 19 νοεμβρίου 1864, καὶ ἐν τὰς κατὰ τῆς

γ) Καὶ τούτων τῶν ὑποθέσεων ὠρίσθησαν, ἀντὶ τοῦ συμβουλίου τῆς ἐπικρατείας, τὰ ἐφετεία μὲν ὡς δευτέρου βαθμοῦ δικαστήρια, ὁ Ἄρειος Πάγος δὲ ὡς ἀκυρωτικόν.

Πίναξ λεκτικὸς τῶν ἐν τῇ προηγουμένῃ λέξει ἀρμοδιότης διοικητική.

Ἀμφισβητ. διοικ. § 32 ἐπ.	Ἐκκαθάρισις ποινικῶν ἐξόδων. § 15.
Ἀνακριτικοὶ ὑπάλληλοι. § 13.	Ἐκτελεστική ἐξουσία. § 4. 5. 7.
Ἀπογραφὴ· σελ. 5706.	Ἐξόδα ποινικά. § 15.
Ἀπαξιμώσεις. § 6. 30 ἐπ.	Ἐπαρχος, ὡς ἀνακριτικ. ὑπάλληλος. § 13.
Ἀποζημιώσεις ἀξιοματικῶν τοῦ στρατοῦ. § 12 ἐπ.	Ἐπιτήρημα· ἴδε τὴν ὠδ. λ. Φόροι.
Ἀστυνομία. § 17.	Ἐπιτροπὴ ὀθωμανικ. κτημάτων § 16.
Ἀρμοδιότης. § 1 ἐπ. τακτικὰ δικαστήρια ὡς πρὸς ὑπολόγους. § 2.	Ἐργολαβία. § 6.
Εἰσπρακτῶρων διαχείρισις. § 3.	Ἐτοιμόρροπον. § 24.
Ἐργολαβίας. § 6. Δικαιώματα δημοσίου. § 10. Βιομηχανικὰ καταστήματα. § 11. Ἀποζημιώσεις στρατιωτικῶν. § 12 ἐπ. φόροι. § 14.	Ἐφετεία. § 32 ἐν τέλει.
Ἐκκαθάρισις ποινικῶν ἐξόδων. § 15.	Θέατρα. § 17.
Ἀρμοδιότης· ποῖαι κατ' ἐξάρεσιν ὑποθέσεις δὲν ὑπάγονται εἰς τὰ δικαστήρια; § 31 ἐπ.	Ἰδιοκτησία. § 21.
Βαθμοὶ στρατιωτικοί· σελ. 5, 705.	Ἰδιωτικὰ δίκαια. § 30 ἐπ.
Βιομηχανικὰ καταστήματα. § 11.	Καταστήματα βιομηχανικά. § 11.
Βουλὴ. § 4—5.	Λαθρεμπορία. § 49. 32.
Γείτονες. § 11.	Μισθοί. § 4. 5.
Δήμαρχοι. § 7.	Νομοθετικὴ ἐξουσία. § 23. 30.
Δημαιορροαί· σελ. 5706.	Νόμοι (προσόντα). § 23.
Δήμαρχοι, ὡς ἀνακριτικοὶ ὑπάλ. § 13.	Ὀδοποιΐα· σελ. 5705.
Δήμων ὄρια. § 8.	Ὀθωμανικὰ κτήματα. § 16.
Δημόσιον. § 10.	Οἰκοδομαί. § 11. 24. ἴδε τὴν ὠδ. λ. Φόροι καὶ σελ. 5705.
Δημοτικαὶ διαφοραί· σελ. 5706.	Ὅρια δήμων. § 8.
Διαθεσιμότης. § 12 δις.	Παράπονα κατὰ καταλόγων· σ. 5706.
Διατίμησις ὀνίων. § 25.	Παρεμπύπτον περὶ ιδιοκτησίας ζήτημα. § 21.
Εἰσπρακτορες. § 3.	Πεζοδρόμια. § 6.
	Ποινικὰ ἐξόδα. § 15.
	Πρόεδρος. § 20.
	Προσωπικὴ κράτησις. § 20.
	Στρατός. § 12 ἐπ. καὶ σελ. 5705.

δημοτικῆς ἐκλογῆς ἐνστάσεις δικάζει τριμελὲς ἐπιτροπὴ, αἱ ἀποφάσεις τῆς ὁποίας, εἰς τὴν ἀκυρωτικαί, ἐκκαλοῦνται εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐσωτερικῶν.

Περὶ τῶν παραπόνων κατὰ τοῦ καταλόγου τῶν ἐπαρχιακῶν συμβούλων βλ. τὰ ἄρθρα 24 καὶ 25 τοῦ περὶ ἐπαρχ. συμβουλίων νόμου τῆς 18 δεκ. 1836 καὶ Οἰκ. σελ. 204 σημ. 8 ἐκδ. 3.

(9) Ἄρθρ. 48 τοῦ περὶ χαρτ. νόμου.

(10) Πρὸς 31. 94. 104 τοῦ περὶ τελωνείων νόμου τοῦ 1843.

Ταμίς. § 3.	Φαρμακεία· σελ. 5705.
Υπάλληλοι Βουλῆς. § 4. 5. Δέκαρχοι. § 7. Φιλέλληνες. § 9. Ἴδε τὴν ὁδὸν λ. ἀνακριτικοὶ ὑπάλληλοι.	Φιλέλληνες. § 9. Φόροι. § 1. 32. Φόρος ἐπιτηδεύματος. § 14. 18 καὶ σελ. 5706.
Υπάλληλοι (προσόντα). § 22.	Φόρος οἰκοδομῶν· σελ. 5706.
Υπόλογοι. § 2.	Χαρτόσημον. § 32.
Υπουργεῖα κηρύττουσιν ὑπολόγους; § 2.	Ψήφισμα ἔκτον § 32 ἐπ.

Πίναξ ἀποφάσεων περιεχομένων εἰς τὸ προηγούμενον ἄρθρον ἀρμοδιότης διοικητική.

237 τοῦ 1854—§ 3.	231 τοῦ 1873—§ 10.
234 τοῦ 1869—§ 14.	389 τοῦ 1874—§ 13.
20 τοῦ 1870—§ 1.	258 τοῦ 1875—§ 12 δις.
302 τοῦ 1871—§ 4.	275 τοῦ 1875—§ 15.
85 τοῦ 1872—§ 9.	
471 τοῦ 1873—§ 6.	1267 τοῦ 1875 ἐφετ. Ἀθην. § 11.

ΑΡΝΗΣΙΣ. Ἴδε τὰς ἐν Πείρᾳ καὶ τῷ Παραρτήματι τούτῳ λέξ.

Ἀπάντησις. Ὁμολογία. Σιωπή.

Πρβλ. τὰ ἐν Πείρᾳ σελ. 346.

ΑΡΠΑΓΗ. Βλ. Πείρας σελ. 434 ἐπ. 4293 § 3.—Ἀρπαγὴ φόρων. Βλ. § 381—382 σελ. 4742 ἐπ. Πείρας.

ΑΡΠΑΞ· ἐνάγεται διὰ τῆς περὶ κλήρου· (§ 379 Καλ. ε'. ἔκδ. 2). Ἴδε τὰς ἐν τῇ Πείρᾳ¹ καὶ τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Κληρονομικὸν δίκαιον.

ΑΡΡΑΒΩΝ (χάριν γάμου). Ἴδε τὰς ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λέξ. Γάμος. Μνηστεία.

ΑΡΡΑΒΩΝ (ἐπὶ πωλήσεως)². (Arpa).

§ 1. Βλ. τὰ ἐν Πείρᾳ σελ. 435 ἐπ.

§ 2. Τεθέντος, διὰ τοῦ συναλλάγματος, ἀρραβῶνος, ὁ ἀντίδικος δικαιούται νὰ ἀποχωρήσῃ μονομερῶς τοῦ συναλλάγματος ἐπὶ ἀπωλείᾳ μόνον τοῦ δοθέντος ἀρραβῶνος; Ὁ ἀρραβῶν, ἐκτὸς ῥητῆς συμφωνίας καὶ ἐκτὸς τῆς μνηστείας, δὲν ἀναφέρεται αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν ὡς δεῖγμα μεταμελείας ὡς πρὸς τὴν τοῦ συναλλάγματος τέλεσιν. (Ἀρ. Πάγου πολ. 356 τοῦ 1874³ φέρουσα·

(1) Σελ. 2031 § 86.

(2) Πρβλ. Παπ. ἐνοχ. α' § 235 ἔκδ. 2. Καλ. γ' § 104 ἐπ. ἔκδ. 2. Σαδινγ. ἐνοχ. § 17.

(3) Ἀναρ. ἡ 17944 ἐφετ. Ἀθηνῶν.

«Ἐπειδὴ δ' ἄρραβὼν ἐν τοῖς νόμοις κυρίως ἀναφέρεται ὡς τύπος καταρτίσεως ἢ ἐπιρρώσεως τοῦ συναλλάγματος. Εἰσηγ. (3. 22) καὶ Π. νόμ. 35 pr. (18. 1). Βασ. (10. 1) 35· δύναται δέ, κατὰ συμφωνίαν τῶν μερῶν, νὰ ἔχη τὴν ἔννοιαν ποινικῆς ῥήτρας, ὅπερ τεκμαίρεται οὕσα, καὶ ἄνευ δηλ. τῆς τῶν μερῶν συμφωνίας, ἐφόσον παρακολουθεῖ ἐπὶ ἀγοραπωλησίας τὴν *lex commissoria*, Π. (18. 3) 6 pr. (19. 3) 6, ἢ παρακολουθεῖ συμφωνία τῶν μερῶν, ἅτινα τὴν ὀριστικὴν κατάρτισιν ἐξήρτισαν ἐκ τηρητέας τινὸς διατυπώσεως, ἰδίως ἐκ συντακτέου ἐγγράφου. Ν. Κώδ. (4. 21) 17. — Εἰς. (3. 23) pr., οὐδέποτε ὅμως ὁ ἄρραβὼν, ἐκτὸς ἐπὶ μνηστείας, ἀναφέρεται αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν ὡς δεῖγμα ἐπιληπτέας μεταμελείας ὡς πρὸς τὴν τοῦ συναλλάγματος τέλεσιν. Μόνον δὲ συμφωνία ῥητὴ ἢ ὅπωςδῆποτε ἐξαγομένη ἐκ τοῦ σκοποῦ τῶν συμβαλλομένων αὐτοῦ δύναται νὰ δώσῃ αὐτῇ τὴν ἔννοιαν ταύτην, ἥτοι ὅτι ἐκάτερος τῶν συναλλαττομένων μερῶν νὰ δύναται ν' ἀποστῇ τοῦ συναλλάγματος, ὁ μὲν δοὺς τὸν ἄρραβῶνα χάνων αὐτόν, ὁ δὲ λαβὼν διπλοῦν αὐτόν ἀποδίδων. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲ τὸ δικάσαν ἐφετεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης αὐτοῦ ὑπ' ἀρ. 17942 ἀποφάσεώς του στηριχθὲν εἰς τὸν νόμον 3. (3. 3) Ἀρμ. ἐν τῷ ὁποίῳ καὶ αὐτῷ ἀναφέρεται ὁ ἄρραβὼν ὡς ἄρραβὼν μεταμελείας, ἐφόσον τοιοῦτος ἐτέθη κατὰ συμφωνίαν τῶν μερῶν, ἐξ αὐτοῦ καὶ μόνου, ὅτι ἐν τῷ ἐγγράφῳ τῆς ἀγοραπωλησίας ἀναφέρεται ὡς δοθεὶς ἄρραβὼν παρὰ τοῦ ἀγοραστοῦ, παραδεχθὲν, χωρὶς νὰ ἐξετάσῃ ἂν ῥητῶς συνεβάλλοντο περὶ τούτου τὰ μέρη ἢ ἂν τοιοῦτος ἦτο τῶν συμβαλλομένων ὁ σκοπὸς κατὰ τὴν δόσιν τοῦ ἄρραβῶνος ἢ νὰ διατάξῃ ἀποδείξιν περὶ τούτου, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος ἐναγόμενος ἠδύνατο ν' ἀποκτᾷ μονομερῶς τὴν περὶ ἀγοραπωλησίας συμφωνίαν, ὅπερ ἔπραξε μὴ παραλαβὼν τὴν ξυλείαν, ὡς ὁμολόγησεν ὁ νῦν ἀναιρεσεῖων ἐνάγων, καὶ ἀπορρίψαν τὴν τοῦ ἀναιρεσεῖοντος ἔφessin κατὰ τῆς ἀπορριψάσης τὴν ἀγωγὴν πρωτοδίκου ἀποφάσεως παρεβίασε τὰς περὶ τῆς φύσεως τοῦ ἄρραβῶνος ἀρχάς, ὡς καὶ τὰς περὶ ἀποδείξεως οὐσιώδεις διατάξεις τῆς πολ. δικονομίας τῶν ἄρθρων 244 καὶ 248, ὅπερ δίδωσι χώραν εἰς ἀναίρεσιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 17942 κατὰ τὰ ἐδ. 7 καὶ 5 ἄρθρ. 807 τῆς πολ. δικον.». (Α. Π. 356 τοῦ 74).

APPENOGONIA. Βλ. σελ. 13, 14, 25, 45, 69, 131 τοῦ περὶ κληρον. δικ. Κελδ. 2.—Πρβλ. τὰ ἐν Πείρα σελ. 336 λ. ἄρρενογονία.

ΑΡΞΙΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΩΣ. Βλ. τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Σύγκρουσις καθηκόντων.

ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ. Βλ. τὰ ἐν Πείρᾳ σ. 337 λ. ἀρχαιοότητες, καὶ σελ. 4551 σημ. 1.

§ 1. Βλ. Α. Π. 235 τοῦ 1869, καθ' ἣν τὸ διάταγμα, τὸ προσδιορίζον οἰκόπεδόν τι δι' ἀνασκαφάς, δὲν παρέχει δικαίωμα εἰς ἀποζημίωσιν, ἐνόσω δὲν ἀπαιτεῖται ἡ ἀφαίρεσις τοῦ οἰκοπέδου.—Βλ. τὴν ἐν Πείρᾳ λ. Χωροστάθμησις.

§ 2. Ἐπιτρέπεται ἔνεκα τῶν ἀρχαιοτήτων ὁ περιορισμὸς τῆς χρήσεως τῆς παρακειμένης αὐταῖς ἰδιωτικῆς περιουσίας, ἐὰν ἐπικηται βλάβη εἰς ταύτας; Ναί, κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 1108 τοῦ 1873 ἀπ. τοῦ ἐφετείου Ἀθηνῶν φέρουσαν· «Ἐπειδὴ οὔτε ἐν τῇ ἐφέσει οὔτε ἐν ταῖς προτάσεσιν αὐτῆς ἀρνεῖται ἡ ἐκκαλοῦσα τὸν ὑπὸ τοῦ δημοσίου ἐπικληθέντα καὶ ἐπικαλούμενον σπουδαῖον κίνδυνον βλάβης καὶ καταπτώσεως τοῦ μνημείου Πτολεμαίου τοῦ Φιλοπάππου, δι' ὃν καὶ ἀπηγορεύθη ἡ ἐν τῷ ἐπιδίκῳ κτήματι λατομία, κατὰ τε τὴν ἀγωγὴν καὶ τὰ ὑπὸ τῆς ἐκκαλοῦσης αὐτῆς προσαγόμενα ἔγγραφα ὑπ' ἀρ. 8805 (1871) τῆς διοικητικῆς ἀστυνομίας Ἀθηνῶν καὶ 1156 (1871) τοῦ γενικοῦ ἐφόρου τῶν ἀρχαιοτήτων, ἀλλ' ἀπλῶς περιορίζεται εἰς τοὺς ἰσχυρισμούς, ὅτι τὸ μνημεῖον τοῦτο δὲν κεῖται ἐπὶ τοῦ ἐπιδίκου κτήματος, ἐφ' οὗ διὰ τοῦτο καὶ ἄλλοτε ἐλατόμει, οὐδέποτε βλάβασα τὸ μνημεῖον, πρῶτον δὲ νῦν ἐκωλύθη, καὶ ὅτι, ἀπαγορευομένης αὐτῇ τῆς λατομίας, ὀφείλεται ἀποζημιώσις ὡς δι' ἐκποίησης ἔνεκα δημοσίας ἀνάγκης.

Ἐπειδὴ, τούτου οὕτως ἔχοντος, ὁρθῶς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἀπέρριψε τὴν ἀγωγὴν, διότι, κατὰ τὸ ἄρθρον 85 § γ' τοῦ ἀπὸ 10/22 μαΐου 1834 νόμου περὶ τῶν ἐπιστημονικῶν καὶ τεχνολογικῶν συλλογῶν κλπ. ἀπαγορεύεται νὰ λαμβάνωνται πλησίον τῶν ἀρχαίων οἰκοδομημάτων μέτρα δυνάμενα νὰ ἐπιφέρωσι κατάπτωσιν αὐτῶν, μὴ ἀφαιρουμένης διὰ τοῦτο τῆς κυριότητος ἢ τῆς ἐλευθέρως διαθέσεως τοῦ κτήματος (ὅτε κατὰ τὰς ἐπομένους διατάξεις ὀφείλεται ἀποζημιώσις), ἀλλ' ἀπλῶς περιοριζομένης τῆς ἐνασχήσεως τοῦ τῆς κυριότητος δικαιώματος λόγῳ δημοσίου συμφέροντος (ἴδε συνδυασμένα ἄρθρα 61, 64, 65, 80 καὶ 84 τοῦ αὐτοῦ νόμου) δι' ἀπαγορεύσεως ὠρισμένων πράξεων (ὅσα π. χ. ἡ ἐν τῷ ἐδαφίῳ β'. τοῦ αὐτοῦ ἄρθρ. ἀπαγόρευσις κατασκευῆς ἀσβεστοκαμίνου καθ' ἐν τέταρτον μυριόμετρον περὶ τὸ ἀρχαῖον μνημεῖον) δι' ἣν ἀπαγόρευσιν οὔτε ὑπὸ τοῦ νόμου ὁρίζεται τις ἀποζημίωσις, οὔτε κατὰ τὰς γενικὰς τοῦ

δικαίου ἀρχὰς ὀφείλεται, ἐπιτροπομένου εἰς τὸ κράτος καὶ μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ διατάγματος διὰ λόγους δημοσίου συμφέροντος (ὕγειας π. χ. ὁδοποιίας κλπ.) νὰ περιορίζῃ διὰ νόμου τὴν ἐλευθέραν ἐνάσκησιν τῆς κυριότητος.»

ΑΡΧΗ. Ἀνάγκη αὐτῆς. Βλ. Σαριπ. περὶ Συντ. ἐκδ. 2 § 15) —

Μέχρι τινὸς ἐξικνεῖται τὸ πρὸς τὸ ἐπιτάττειν δικαίωμα αὐτῆς; (αὐτ. § 64). — Ὅτι πᾶσα ἀρχὴ ἔχει χρέη. (αὐτ. § 66). — Οὐδεμία ἔχει τὸ παντοδύναμον. (αὐτ. § 79). — Πᾶσα τείνει πρὸς ἐπαύξησιν τῆς ἑαυτῆς ἰσχύος. (αὐτ. § 116). — Ὅτι διὰ τὸ εἶναι αὐτὴν καθῆκον διαφέρει τῆς ἰσότητος. (αὐτ. § 763) — Τίνας δεῖ καλεῖν ἀρχάς; (αὐτ. 765) — Τῶν ἀρχῶν αἱ μὲν παροδικαὶ καὶ ἄμισθοι, αἱ δ' ἔμμισθοι καὶ μᾶλλον διαρκεῖς. (αὐτ. § 766).

ΑΡΧΗ. Ἀντίστασις κατ' αὐτῆς. Βλ. Πείρας σελ. 337. — Ἐκτέλεισις παρανόμου διαταγῆς αὐτῆς. Βλ. ἀνωτ. σ. 5412 λ. ἀγωγὴ.

ΑΡΧΗ ΕΓΓΡΑΦΟΥ ΑΠΟΔΕΙΞΕΩΣ. Βλ. ἐν Πείρα σ. 2240 ἐπ. καὶ 2338 τὴν λέξιν αὐτήν. Ὅρα ἔτι ἐν τῷ Παραρτήμ. τούτῳ τὴν λέξιν μάρτυρες.

ΑΡΧΗΓΙΑ τῶν κατὰ ξηρὰν καὶ κατὰ θάλασσαν δυνάμεων τοῦ Κράτους. Βλέπ. § 597 τῆς περὶ συντάγματος πραγματείας Σαριπόλου, ἐκδ. 2.

Βλ. τὴν λ. ἀρχηγὸς ἐν σ. 337 τῆς Πείρας.

ΑΡΧΙΕΡΕΙΣ. Ἴδε τὴν ἐν τῷ Παραρτήμ. τούτῳ λ. ἐκκλησία. —

Βλ. Πείρας σ. 438 λ. ἀρχιερεῖς καὶ σελ. 3811 — 3843 λέξ. Σύνοδος ἱερὰ.

ΑΣΑΦΕΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΟΝ (cautio indiscreta). Βλ. σ. 245. 246. 552. 781. Καλ. γ' ἐκδ. 2 καὶ Παπ. § 578 περὶ ἐνοχ. τ. 2 ἐκδ. 2.

Πρὸβλ. Πείρας σελ. 4542 λ. ἀσαφεῖ ἐγγράφα. — Πρὸβ. δὲ τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. ἐγγράφα.

ΑΣΠΙΔΟΣ ΣΥΛΛΗΨΙΣ (δόγμα νεώτατον τῆς Παπωσύνης). Ὅρα Εὐαγγελ. Κήρ σελ. 343 καὶ 345 τοῦ 1869).

ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ. Ὅτι ἐν τῶν τριῶν συστατικῶν τοῦ ἔθνους στοιχείων. (§ 91 τῆς περὶ Συντάγματος πραγματείας Σαριπόλου ἐκδ. 2).

ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ. Βλ. τὴν λ. αὐτὴν ἐν Πείρα σελ. 439. — Πρὸβ. τὰς § 30. 33. 69. 71. 133. 146. 147. τῆς σελ. 35 — 402 τῆς Πείρας, ἔνθα διάφορα περὶ ἀστυνομίας ζητήματα. — Ἴδε τὴν ἐν τῷ Παραρτήμ. λ. θέατρα.

(ΠΕΙΡΑΣ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β')

ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ ΕΙΣ ΤΟ ΑΚΡΟΑΤΗΡΙΟΝ (α).

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ.

- § 1. Προηγούμενα. Παραπομπή.
 § 1². Ἡ περὶ τῆς ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ ἀστυνομίας νομοθεσία.
 § 2. Ποινικὴ ἐξουσία τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων.
 § 3. Διαχειρίσεις τῆς ἐν τοῖς ἀκροατηρίοις τῶν ποινικῶν δικαστηρίων εὐταξίας τῶν ἀνετέθη; Θόρυβοι ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ;
 § 4. Ἐκδίκασις τῶν ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ θορύβων κτλ.
 § 5. Τηρητέα εἰς τοῦτο δ' αδικασία.
 § 6. Ἐρημοδικία χωρεῖ; Ἀνακοπὴ χωρεῖ;
 § 7. Ἡ ἀπόφασις εἶναι δεκτικὴ ἐφέσεως;
 § 8. Ἀναρέσεως δέ;
 § 8². Δικάζουσι τὰ ποινικὰ δικαστήρια καὶ ἐὰν τὰ ἀδικήματα διεπράχθησαν ὑπὸ προσώπων ἐχόντων ἐξαιρετικὴν ἢ ἔκτακτον δικαιοδοσίαν;
 § 9 Αἱ διατάξεις αὗται ἐφαρμόζονται καὶ ὅταν μετὰ τὴν συζήτησιν διεγερθῇ ὑποψία ψευδορκίας μαρτύρων.—Δὲν ἐφαρμόζονται δὲ ὡςάκις ἀνακαλύπτεται ἀδίκημα ἐκτὸς τοῦ ἀκροατηρίου δι' ἀπραχθέν.
 § 10. Ἄν τοῦ θορύβου παραίτιος ᾖναι δικηγόρος ἢ κλητὴρ; — Πειθαρχικαὶ ποιναὶ, καὶ ἔνδικοι κατ' αὐτῶν μέσα.
 § 11. Ἔτερα δικαίωματα τοῦ Προέδρου ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ.
 § 12. Τὰ ἐν τῷ ἀκροατηρ. παραπτώματα, μὴ κριθέντα ἀμέσως, καταδίδονται πλέον;
 § 13. Ἐὰν οἱ θόρυβοι μὴ συνοδεύονται ὑπὸ ἄλλης ἀξιοποίνου πράξεως;
 § 14. Ὁ ὑποθηκοφύλαξ δύναται νὰ διατάξῃ τὴν κρίσιν κατὰ τοῦ θορύβου; οὐχί.
 § 15. Σύλληψις εἰς τὰ ἐπὶ αὐτοφόρῳ.

§ 1. Προηγούμενα βλ. εἰς Πεῖραν σελ. 3222 (σημ. 4.) καὶ 3286 ἐπ.

§ 1². Περὶ τῆς ἐν τοῖς ἀκροατηρίοις τῶν τε πολιτικῶν καὶ ποινικῶν δικαστηρίων διαχειρίσεως τῆς εὐταξίας προνοοῦσι τὰ ἄρθρα 130—131. 164—169. 207 πολ. δικονομ. (γαλ. δικ. 89—92).—181. 182. 345. 350. 366 ἐπ. 417 ἐδ. 2. 491. 41 ἐδ. 3. ποιν. δίκ.—ἄρθρ. 18 τοῦ περὶ πειρατείας καὶ ναυταπάτης νόμου τῆς 30 μαρτίου 1855, καὶ ἄρθρα 109 ἐπ. τῆς στρατ. ποιν. νομοθεσίας φηὶ τῆς 19 μαΐου 1860.

§ 2. Περὶ τῆς ἐξουσίας τῶν πολ. δικαστρ. εἰπὸν τινα ἐν Πείρ. (σ. 3222 σημ. 4). Διὸ περιττὸν νὰ τὰ ἐπαναλάβω καὶ ἐνταῦθα.

§ 3. Τὴν διαχείρισιν τῆς ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ εὐταξίας ἀνέ-

(α) Πρὸς Οἰκ. § 15. 48 καὶ 84 τῆς 3 ἐκδ.—Κωνσταντ. § 926 ἐπ.—Πείρας σ. 3280 ἐπ. 3222 σημ. 4.—Σαριπόλ. §. 691. 902. 960. 1193. 1171 (διὰ τὰ πταισματοδικεῖα)—1260 διὰ τὰ τῶν συνέδρων.—1193 διὰ τὰ ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ τοῦ Πλημμελειοδικείου.—Κωστῇ § 40 ποιν. δικ.

θηκεν δ νόμος εἰς τοὺς πταισματοδίκας καὶ τοὺς προέδρους τῶν πολυμελῶν δικαστηρίων, χορηγήσας μάλιστα τὰ καὶ εἰς τὸν ἀνακριτὴν καὶ τοὺς ἀνακριτικούς ὑπαλλήλ. δικαίωματα (366 ἐδ. 2. 350 ἐδ. 2 ποιν. δίκ.), ἅτινα συνίστανται εἰς τὴν σύλληψιν καὶ τὴν ἐπὶ 24 ὥρας εἰς κράτησιν ἀπαγωγὴν τοῦ θορυβοῦντος ἢ, ἐναγτιουμένου εἰς τὰ ληφθέντα μέτρα καὶ εἰς τὴν δι' ἐκθέσεως βεβαιώσιν τῶν γενομένων, καὶ τὴν ἀποστολὴν τῆς ἐκθέσεως μετὰ τοῦ συλληφθέντος εἰς τὸν ἀρμόδιον εἰσαγγελέα ἢ δημόσιον κατήγορον¹.

§ 4. Κατὰ τὸ περὶ πταισματοδικείων ἄρθρον 350, οἱ ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ θόρυβοι, ἐὰν φέρωσι σημεῖα πταισματος ἢ πλημμελήματος, βεβαιοῦνται συνοπτικῶς παραχρῆμα, ἐκδικάζονται καὶ ἡ περὶ τούτων ἀπόφασις ἐκτελεῖται παρευθὺς. Κατὰ δὲ τὸ 367, τὸ περὶ τῶν πλημμελειοδικείων καὶ λοιπῶν ποιν. δικαστηρίων προνοοῦν, ἐὰν ἐπὶ τοῦ θορύβου ἢ τῆς ἀντιστάσεως συμβῶσι καὶ ἄλλα τινὰ φέροντα χαρακτῆρα πλημμελήματος ἢ πταισματος, βεβαιοῦνται παραχρῆμα συνοπτικῶς, ἐκδικάζονται, καὶ ἐκτελεῖται ἡ ἀπόφασις. Κατ' αὐτό, ἵνα φέρῃ ὁ θόρυβος σημεῖα πταισματος ἢ πλημμελήματος, ἀνάγκη νὰ μὴ περιορισθῇ εἰς τὸν θόρυβον, ἀλλὰ νὰ προσέβῃ καὶ εἰς ἄλλας πράξεις (βιαιοπραγίας, κατὰ τὸ ἄρθρ. 182) φερούσας ἀξιοποινον χαρακτῆρα καὶ ἐπομένως διαπραχθείσας ἐπὶ θορύβου ἢ ἀντιστάσεως, ὡς τὸ ἄρθρ. 366. ποιν. δίκ.².

(1) Κωνστ. § 926.

Διατάξαντος τοῦ Πταισματοδικείου τὴν σύλληψιν καὶ ἔνταλμα ἐκδόντος, ἐκτελεῖται τοῦτο παραχρῆμα ὑπὸ τοῦ δημοσίου κατηγόρου παραγγέλλοντος πρὸς τοῦτο δικαστικὸν τινὰ κλητῆρα, χωροφύλακα ἢ ἄλλον τινὰ ἐκ τῶν τῆς ἐνόπλου δυνάμεως, ἀδιαφύρων τοῦ ἂν ὁ πταισματοδίκης ὀνομαστὶ ἄλλον πρὸς ἐκτέλεσιν κλητῆρα ἐπέταξεν. (Α. 83 τοῦ 1833). Πρβ. Σαριπόλου § 1171.

(2) Κωνστ. §. 927.

Ὅταν ἐκ τῆς ἀποφάσεως δὲν προκύπτῃ ὅτι ἔγεινεν ἡ ἐξύβρισις εἰρηνοδίκου κατὰ συνέπειαν θορύβου ἢ ἀντιστάσεως (μόνη περίπτωσις, καθ' ἣν ὁ εἰρηνοδίκης ὀφείλει νὰ βεβαιώσῃ καὶ νὰ ἐκδικάσῃ αὐτὸς τὴν πράξιν), ὁ λόγος ὅτι τὸ Πλημμελειοδικεῖον ἐπελήφθη ἀναρμοδίως τοῦ περὶ οὗ πρόκειται πλημμελήματος καὶ παρεβίασεν οὕτω τὸ 166 ἄρθρ. τῆς πολ. δικονομίας, εἶναι ἀνυπόστατος (ποιν. 26 τοῦ 1843).

Ὁ εἰρηνοδίκης, συμβασῶν ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ καὶ βεβαιωθείσων ὑπ' αὐτοῦ ἀξιοποιῶν πράξεων, δικάζει αὐτάς παραχρῆμα, καὶ ἂν φέρωσι χαρακτῆρα πλημμελήματος, καὶ διατάσσει τὴν παραχρῆμα ἐκτέλεσιν τῆς ἀποστάσεως (Α. Πάγ. Ποιν. 18 τοῦ 61).

Μόνον καθ' ἣν περίπτωσιν συμβῇ εἰς τὸ ἀκροατήριον ἀταξία, φέρουσα χαρα-

Κατ' ἀμφοτέρω τὰ ἀνωτέρω ἄθρα (350, 356 Ποιν. Δικον.) χορηγεῖται εἰς τὰ ποινικὰ δικαστήρια τὸ δικαίωμα νὰ δικάζωσιν ἐκεῖνα μόνον τῶν ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ πταισμάτων καὶ πλημμελημάτων, ὅσα διεπράχθησαν ἐπὶ θορύβων ἢ ἀντιστάσεως εἰς τὰ ὑπὸ τῶν προέδρων ληφθέντα μέτρα. Ἐντεῦθεν ἐξάγεται ὅτι περὶ τῶν λοιπῶν πταισμάτων καὶ πλημμελημάτων, ὡς καὶ περὶ τῶν κακουργημάτων, θὰ ἐφαρμοσθῶσι μόνα τὰ εἰς τὸν πρόεδρον χορηγούμενα δικαιώματα τοῦ ἀνακριτοῦ. Ἐναντίαν γνώμην φέρει ὁ Σαρίπολος ἐν § 691, φρονῶν, ὅτι τὸ πλημμελεῖσθαι δύνανται νὰ δικάσῃ οἷονδ' ἡποτε ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ του διαπραττόμενον πλημμέλημα· ἀλλ' ἡ γνώμη αὕτη ἀποκρούεται ὡς παρατηρεῖ ὁ Κωνστ. καὶ ἀπὸ τὸ ἄρθρ. 168 πολ. Δικ. καθ' ὃ τὰ μὴ σχετιζόμενα μὲ θορύβους ἢ ἀντιστάσεις πλημμελήματα δὲν δικάζει τὸ πολ. δικαστήριον, ἀλλὰ παραπέμπει εἰς τὸν ἀρμόδιον εἰσαγγελέα. Κατ' ἐξίρεσιν δύνανται τὸ ποιν. ὡς καὶ τὸ πολιτ. δικαστήριον, νὰ δικάσῃ πλημμέλημα ἄσχετον πρὸς θορύβους ἢ ἀντιστάσεις εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ ἄρθρ. 392 Ποιν. Δικονομίας¹.

§ 5. Ἡ βεβαίωσις τοῦ ἀδικήματος γίνεται διὰ τῆς εἰς τὰ πρακτικὰ ἐκθέσεως τῶν συμβάντων, ὅσα ἀντελήφθη τὸ δικαστήριον, ἡ δὲ ἐκδίκασις γίνεται διὰ τῆς κατὰ τοὺς συνήθεις τύπους διεξαγωγῆς τῶν ἀποδείξεων, καὶ τῶν ἀγορεύσεων· οὐδ' ἄρκει ἡ διὰ τὴν κυρίαν ὑπόθεσιν ὁρκισίς τῶν μαρτύρων, κατὰ τὴν νομολογίαν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὅστις ἀνῆρσε, δ.ότι, προκειμένου περὶ πειθαρχικοῦ παραπτώματος, ἀνακαλυφθέντος ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ, δὲν ὠρκίσθησαν ἐκ νέου οἱ περὶ αὐτοῦ ἐξετασθέντες μάρτυρες τῆς κυρίας δίκης. (Ἀπόφ. ποιν. 106 τοῦ 74). Ἀλλὰ πρὸ πάντων πρέπει νὰ συλληφθῇ ὁ κατηγορούμενος, ἐκδίδοντος πρὸς τοῦτο ἔνταλμα τοῦ προέδρου, τοῦ ἔχοντος, ὡς εἴρηται, τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνακριτοῦ².

§ 6. Δύνανται ὁ συλληφθεὶς κατηγορούμενος ν' ἀπαιτήσῃ ὅπως δικασθῇ ἐρήμην, ἀρνούμενος ν' ἀπολογηθῇ; Ὁ Κωνσταντόπουλος (§ 928) λύει ἀποφατικῶς τὸ ζήτημα, λέγων ὅτι ἡ ἀπόφασις πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς κατ' ἀντιμωλίαν ἐκδοθεῖσα, καὶ ἂν ὁ

κτῆρα πταίσματος ἢ πλημμελήματος, ὀφείλει τὸ δικαστήριον κατὰ τὸ 369 ἄρθρ. τῆς Ποιν. Δικ. νὰ τὸ δικάσῃ ἀμέσως· ἄλλως ὅμως δὲν εἶναι ὑπόχρεων νὰ ἀποφασίσῃ ἀνυπερθέτως (Ποιν. νῆ' τοῦ 1836. Πρὸς. κατ. τὴν Ποιν. 26 τοῦ 1843).

(1) Κωνσ. § 927.

(2) Κωνσ. § 928.

κατηγορούμενος ἡρνήθη ν' ἀπολογηθῇ· ἐπικαλεῖται δέ, πρὸς ὑποστήριξιν τῆς γνώμης του, τὸ ἄρθρ. 167 πολ. δικ.

Ἐὰν δὲν κατωρθώθῃ ἡ σύλληψις τοῦ θρονηθέντος (167 ποιν. δικ.), κατ' ἀντιμωλίαν θεωρεῖται ἡ κατ' αὐτοῦ δίκη, ἢ κατ' ἐρήμην, ὥστε νὰ χωρῇ ἀνακοπή· Τὸ ἄρθρ. 167 τῆς πολ. δικον. λέγει ὅτι ἡ δίκη θεωρεῖται ὡς ἐρήμην γενομένη, ἀλλ' ἡ ποινικὴ δικονομία σιωπᾷ. Ὁ Κωνσταντόπουλος (§ 928) πάνυ ὀρθῶς φρονεῖ, ὅτι χωρεῖ ἀνακοπὴ εἰς πᾶσαν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ νόμος δὲν τὴν ἀπαγορεύει¹. Ὁ Α. Π. διὰ τῆς 10¹ τοῦ 58 ἀπεφάνετο ὅτι ἡ ἀπόφασις δὲν ὑπόκειται εἰς ἀνακοπὴν διὰ τὸν λόγον, ὅτι εἶναι τελεσίδικος, ὡς ἐκτελουμένη παραχρῆμα.

§ 7. Εἶναι δεκτικὴ ἐφέσεως ἡ τοῦ πταισματοδικείου ἀπόφασις, ἡ ἐπὶ τοιούτων ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ πραχθέντων ἀδικημάτων ἐκδοθεῖσα καὶ ἐπιβάλλουσα πρόστιμον δρ. 10 καὶ ἄνω, ἢ κράτησιν, ἢ ποινὰς ἐπανορθωτικὰς· Ἐκ τῶν ἄρθρων 350 καὶ 367 ἐξήγαγόν τινες ἀρνητικὴν λύσιν. Ἀλλ' ὁ Ἀρ. Πάγ. σκεφθεὶς, ὅτι πάντοτε εἰσὶν ἐφέσιμοι αἱ ἀποφάσεις τῶν πταισματοδικείων, ὅσακις ὑποβάλλουσι δεκάδραχμον καὶ ἄνω πρόστιμον, ἢ κράτησιν, κατὰ μείζονα δὲ λόγον ὅταν ἐπιβάλλωσιν ἐπανορθωτικὰς ποινὰς, καὶ ὅτι δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐξαίρεσις τῆς ἀρχῆς ταύτης ἡ διάταξις, ὅτι αἱ περὶ ὧν πρόκειται ἀποφάσεις ἐκτελοῦνται παρευθὺς, διότι ἡ ἄμεσος ἐκτέλεσις δὲν ἀποκλείει τὰ ἔνδिका μέσα κατὰ τῆς ἐκτελουμένης ἀποφάσεως, ἀπεφάνθη ὅτι εἶναι δεκτικαὶ ἐφέσεως, καὶ μόνον τὸ ἀνασταλτικὸν ἀποτέλεσμα δὲν λαμβάνει χώραν (ἀποφασ. 108 τοῦ 59. 58 τοῦ 68. 181 τοῦ 73). Τὴν γνώμην ταύτην τοῦ Ἀρ. Πάγ. ὑποστηρίζει καὶ τὸ ἄρθρ. 167 πολ. δικ. ἐπιτρέπον ἀνακοπὴν, ἐνῶ οὐ μόνον διατάσσει τὴν παραχρῆμα ἐκτέλεσιν ἀλλὰ καὶ θεωρεῖ ταύτην ὡς ἀναγκαίαν πρὸς παραδοχὴν τῆς ἀνακοπῆς.

(1) Δὲν δυνάμεθα δέ, προσεπιλέγει, νὰ ζητήσωμεν τὴν ἐκουσίαν εἰς φυλάκισιν παραδοσὶν τοῦ ἐρήμην δικασθέντος· ὁ εἰσαγγελεὺς ὀφείλει νὰ μεριμνήσῃ περὶ τῆς ἐκτελέσεως τῆς ἀποφάσεως.

Ἀπόφασις, ἐπελθοῦσα κατὰ τὴν ἐν τῷ ἄρθρῳ 367 τῆς ποινικῆς δικονομίας περίπτωσιν, καὶ παραχρῆμα ἐκδοθεῖσα, καθίσταται ἄκυρος διὰ τῆς ἀνακοπῆς, ἣν ὁ καταδικασθεὶς ἐνήργησε, διότι ἡ ἀπόφασις παραχρῆμα ἐκτελεῖται ὡς τελεσίδικος, ἡ δὲ τελεσίδικος δὲν ὑπόκειται εἰς ἀνακοπὴν (403, 479 ποιν. Δικον.). Ὅθεν καὶ ἂν τὸ πλημμελ. τὴν παρεδέχθη, ὡς κατὰ τύπον γενομένην, καὶ ἀπεφάσισε τὴν ἔνστασιν τῆς ἀναρμοδιότητος καὶ τῆς ἀναβολῆς τῆς ἐκδικάσεως τῆς ἀνακοπῆς, ἡ ὑπόθεσις, περὶ τῆς ἁπαξ ὀριστικῶς ἀπεφάσισε, δὲν καθίσταται ἐκκρεμὴς διὰ τῶν μεταγενεστέρων αὐτῶν πράξεων (Ποιν. Α. Π. 109 τοῦ 1838).

§ 8. Συγχωρεῖται ἔφεσις κατ' ἀποφάσεως τοῦ πταισματοδικείου ὃ κατεδίκασέ τινα διὰ πρᾶξιν ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ συμβᾶσαν εἰς διετὴ φυλάκισιν· ὥστε ἀναίρεσις δὲν χωρεῖ πρὶν ἢ παρέλθῃ ἡ πρὸς ἔφεσιν προθεσμία (ποιν. Α. Π. 181 τοῦ 1873. Πρ. τὰ ἀνωτέρω). — Κατὰ τὸ ἄρθρ. 359 τῆς ποιν. δικ. μόνον αἱ ἀνέκκλητοι καὶ τελεσίδικοι ἀποφάσεις τῶν πταισματοδικείων δύνανται νὰ προσβληθῶσι δι' ἀναίρεσews· ὥστε αὕτη δὲν συγχωρεῖται κατ' ἀποφάσεως ὑποκειμένης εἰς ἔφεσιν, οἷα εἶναι καὶ ἡ δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 350 τῆς ποινικ. δικον. ἐκδιδομένη (ποιν. Α. Π. 81 τοῦ 1861).

§ 8². Δὲν ὑπάρχει ἐξαίρεσις τις εἰς τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 350 καὶ 367 τῆς ποιν. δικ.; Δύνανται τὰ ποινικὰ δικαστήρια νὰ προβῶσιν εἰς τὴν ἐδίκασιν τῶν περὶ ὧν πρόκειται ἀδικημάτων καὶ ἂν διεπράχθησιν ὑπὸ προσώπων, ἐχόντων ἐξαιρετικὴν ἢ ἔκτακτον δικαιοδοσίαν; Φρονοῦμεν, ὅτι τὰ δικαστήρια δύνανται νὰ καταδικάσωσι ἅπαντας ἀδικρίτως τοὺς εἰς τὰ περὶ ὧν πρόκειται ἀδικήματα ὑποπεσόντας, διότι ἡ αὕτη ὑπάρχει πάντοτε ἀνάγκη ἀμέσου ἱκανοποιήσεως τῆς προσβληθείσης δικαστικῆς ὑπολήψεως, καὶ διότι οὐδεμίαν ὁ νόμος περιέχει τοιαύτην διάκρισιν (Δαλ. org. jud. § 330 Ρολ. delit d'audience § 70 ἐπὶ μ.¹).

§ 9. Αἱ διατάξεις αὗται ἐφαρμόζονται προφανῶς, καὶ ὅταν κατὰ τὴν συζήτησιν διεγερθῇ ὑποψία κατὰ τινος τῶν μαρτύρων ἐπὶ ψευδορκίᾳ, διότι ἐπ' ἀκροατηρίου διαπράττεται τὸ τοιοῦτον ἀδίκημα· ἐν τούτοις καὶ περὶ τούτου ῥητῶς διέταξε τὸ ἄρθρον 369 ποιν. δικ. Δὲν ἐφαρμόζονται ὁμῶς αἱ ἀνωτέρω διατάξεις, ὅσάκις ἀνακαλύπτεται ἁπλῶς ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ ἀδίκημα διαπραχθὲν ἐκτὸς αὐτοῦ. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ πρόεδρος θὰ περιορισθῇ νὰ καταχωρίσῃ ἐν τοῖς πρακτικοῖς τὰς περὶ τοῦ ἀδικήματος ἐκείνου ἀναφαινομένας πληροφορίας, καὶ νὰ διαβιβάσῃ αὐτὰς εἰς τὸν ἀρμόδιον εἰσαγγελέα, ὡς ὀφείλουσι νὰ πράξωσι κατὰ τὸ ἄρθρον 149 ποιν. δικ. ἅπασαι αἱ ἀρχαὶ τοῦ κράτους, δὲν ἔχει δὲ δικαίωμα βεβαιώσεως τοῦ ἀδικήματος, ἢ συλλήψεως τοῦ κατηγορουμένου. Ἐξαίρεσιν ἀποτελοῦσι τὰ ἄρθρα 321 καὶ 369 Ποιν. Δικ. καθ' ἃ, ἐὰν κατὰ τὴν συζήτησιν διεγερθῇ ὑποψία καὶ ἀναφανῶσιν ἐνδείξεις κατὰ ὀρισμένων προσώπων ὡς πλαστογράφων, προβάλλει τὸ δικαστήριον εἰς ὅσα καὶ ὅταν κακούργημα διαπραχθῇ ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ.

(1) Κωνστ. § 928.

Ἐν Γαλλίᾳ τὸ ἄρθρ. 361 inst crim. χορηγεῖ τῷ προέδρῳ τὸ δικαίωμα νὰ συλλαμβάνῃ τὸν κατηγορούμενον, καὶ δσάκις κατὰ τὴν συζήτησιν ἐνοχοποιεῖται δι' ἕτερον κακούργημα. Ἀλλὰ τὸ τοιοῦτον δὲν δύναται ἐν τῇ σιωπῇ τῆς ποιν. δικον. νὰ ἰσχύσῃ παρ' ἡμῖν, ὡς ὑπέθεσεν ὁ Κωνστῆς (σελ. 532)¹

§ 10. Ἡ πρόσκαιρος παῦσις, περὶ ἧς διαλαμβάνει τὸ ἄρθρ. 370 τῆς ποιν. δικονομίας, ὡς πειθαρχικὴ πρέπει νὰ θεωρηθῇ, ἢ ὡς συνέπεια τῆς ποιν. καταδίκης; Ὁ Κωνσ. (§ 930) φρονεῖ ὅτι οὐχὶ ἀπλῶς εἰς τὸν ὑπαίτιον θορύβου, ἀλλ' εἰς τὸν καταδικασθέντα καὶ δι' ἄλλο, πρὸς τὸν θόρυβον σχετιζόμενον πταίσμα ἢ πλημέλλημα, δύναται νὰ ἐπιβληθῇ κατὰ προσθήκην καὶ ἡ τῆς προσκαιροῦ παύσεως ποινή· ἐντεῦθεν δὲ ἔπεται ὅτι ὅσα περὶ τῆς παραχρῆμα ἐκτελέσεως τῆς ποινικῆς ἀποφάσεως ἐξετέθησαν, ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τὴν πρόσκαιρον παῦσιν, ἥγουν ὅτι καὶ αὕτη ἐπέρχεται ἀμέσως, ἀνεξαρτήτως τῶν ἐνδίκων μέσων².

Ἐννοεῖται, ὅτι καὶ διὰ τὸν θόρυβον μόνον δύναται τὸ δικαστήριον νὰ τιμωρήσῃ πειθαρχικῶς τοὺς ἀνωτέρω ἀναφερομένους, ἀλλὰ τότε ἐφαρμόζονται αἱ γενικαὶ διατάξεις περὶ τῶν ἐπ' ἀκροατηρίου διαπραττομένων ἢ ἀνακάλυπτομένων πειθαρχικῶν παραπτωμάτων (ἄρθρ. 299 ὁργ. δικασ.), καθ' ὧς προσβάλλονται δι' ἐνδίκων μέσων αἱ τοιαῦται ἀποφάσεις. (Ἀποφ. 109 τοῦ 49. 40 τοῦ 51. 66 τοῦ 52. 64 τοῦ 54. contr. 87 τοῦ 51. Α. Π.), δὲν δύναται δὲ νὰ ἐκτελεσθῶσιν, εἰμὴ ὅταν κατασταθῶσι τελεσίδικοι. (Οἶκον. ἐκδ. γ'. σελ. 74—75)³.

§ 11. Ἀλλ' ὁ πρόεδρος⁴, ἔχων τὸ καθήκον τῆς διαχειρίσεως τῆς ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ εὐταξίας, δύναται πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντος τούτου νὰ λάβῃ καὶ ἕτερα μέτρα, μὴ ἀναφερόμενα μὲν ῥητῶς ἐν τῷ νόμῳ, προκύπτοντα ὁμῶς ἐκ τῆς ἀνάγκης τῆς διατηρήσεως τῆς ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ τάξεως. Τοιαῦτα εἶναι ἡ κατὰλληλος ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ τοποθέτησις τῶν κατηγορουμένων, τῶν δικηγόρων καὶ τῶν μαρτύρων· ὁ προσδιορισμὸς ἰδιαιτέρου χώρου διὰ τινὰ ἑξοχα δικαστικά ἢ ἄλλα πρόσωπα· ἡ ἐκδοσις εἰσιτηρίων, δσάκις ἡ ἐπιρροή προσδοκᾶται μεγάλη (ἴδε περὶ αὐτοῦ Κωνσ. ἀρ. 878). Ἡ ἐν μέρει ἐκκένωσις τοῦ ἀκροατηρίου ὅταν ἐκ τῆς μεγάλης συμπυκνώσεως καθίσταται ἀδύνατος ἡ τήρησις

(1) Κωνστ § 929.

(2) Πρὸς Κωνστ § 930.

(3) Βλ. τὰ ἐν Παρίσι σελ. 3102—3118.

(4) Πρὸς Σχερπύλου § 1260 σημ. α. β. Κωνσ § 931.

τῆς ἡσυχίας, ἀρκεῖ νὰ ἐξακολουθήσῃ καὶ ἀκολούθως δημοσίως ἢ συνεδριάσει· τὸ κλείσιμον αὐτὸ τῶν θυρῶν τοῦ ἀκροατηρίου, ὅταν ἀρκούντες ἀκροαταὶ ὑπάρχωσιν ἐν αὐτῷ, καὶ δὲν ὑπάρχῃ τόπος δι' ἄλλους κτλ. (Helie ἀρ. 4787. 4788). Κωνσ. § 931.

Περὶ τῆς ἐκδόσεως εἰσιτηρίων ὁμιλεῖ καὶ ὁ Σαρίπολος ἐν § 1260 σημ. α', ἐπικαλούμενος τὴν γνώμην τοῦ Legrav (τ. 2 σ. 25) καὶ τοῦ Hellie § 607, 1, οὔτινες ἀποκρούουσι τὸ μέτρον αὐτό.

§ 12. Τὰ κατὰ τὴν δημοσίαν συνεδρίαν πραχθέντα ἢ ἀνακαλυφθέντα παραπτώματα, μὴ κριθέντα ἀμέσως, καταδιώκονται πλέον; Βλ. Πείρας σελ. 3114¹.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 367 τῆς ποιν. δικον. τὰ ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει διὰ θυροῦς ἢ ἀντιστάσεως πραττόμενα πταίσματα ἢ πλημμελήματα ὀφείλει τὸ δικαστήριον νὰ δικάσῃ ἀμέσως· ὁ δὲ νόμος οὗτος ὀρίζει, κατ' ἐξίρσεων τῆς ἀρμοδιότητος, διὰ τῶν ἐπιτακτικῶν τούτων διατάξεων τὸ δικαστήριον, τὸ ὁποῖον ἐκτάκτως, ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον πρέπει νὰ δικάσῃ, καὶ τὸν χρόνον, κατὰ τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ δικασθῶσιν αἱ τοιαῦται πράξεις. Διὸ εἰς μεταγενεστέραν συνεδρίαν δὲν δύναται νὰ δικάσῃ τὴν πρᾶξιν (ποιν. 15 τοῦ 1847).

§ 13. Ἐὰν οἱ ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ γενόμενοι θόρυβοι μὴ συνοδεύωνται ὑπὸ ἄλλης ἀξιοποίνου πράξεως, ἀλλὰ περιορίζονται μόνον εἰς τὴν διατάραξιν τῆς ἡσυχίας τοῦ ἀκροατηρίου, ἐξεστὶ διαταχθῆναι, κατὰ τὸ ἄρθρον 181 ποινικ. δικονομ. τὴν ἐπὶ 24 ὥρας κράτησιν τοῦ θορυβοῦντος καὶ οὐδεμίαν ἄλλην ποινὴν ἐπιβαλεῖν αὐτῷ· συγχωρεῖται ὅμως ἐφαρμόσαι τὰς ἐν ἄρθρῳ 552 διατάξεις περὶ συγχύσεως τῆς κοινῆς ἡσυχίας. (Ποιν. ἀπ. 163 τοῦ 1865).

§ 14. Ὁ ὑποθηκοφύλαξ, κὰν ἦ καὶ εἰρηνοδίκης, οὐ δικαιοῦται, ὅταν ὡς ὑποθηκοφύλαξ ἐνεργῇ, διατάξαι τὴν κράτησιν τοῦ

(1) Τὸ μὲν 120 ἄρθρον τοῦ ποινικοῦ νόμου περιέχει γενικὰς περὶ παραγραφῶν τῶν ἀξιοποίνων πράξεων διατάξεις, τὸ δὲ 367 ἄρθρ. τῆς ποιν. δικονομίας, τοῦ ὁποῖου αἱ διατάξεις εἶναι ἐπιτακτικαὶ καὶ οὐχὶ δυνητικαί, προβλέπει τὴν εἰδικὴν περίπτωσιν, καὶ ἦν πλημμελήματι ἢ πταίσματι πράττεται μετὰ θυροῦς εἰς τὸ ἀκροατήριον τῶν πλημμελειοδικῶν· ἐπομένως εἰς τοιαύτην εἰδικὴν περίπτωσιν δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῶσιν αἱ γενικαὶ διατάξεις τοῦ 120 ἁρθροῦ τοῦ ποιν. νόμου, ἀλλ' αἱ εἰδικαὶ τοῦ 367 ἁρθ. τῆς ποιν. δικονομίας, τὸ ὁποῖον προσδιορίζει ρητῶς καὶ τὸ δικαστήριον, εἰς τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ δικασθῶσι τὰ τοιαῦτα πλημμελήματα ἢ πταίσματα. (Ποιν. τῆς 28 ἰανουαρίου 1843).

ἐν τῷ γραφείῳ τὸν ὑποθηκῶν θορυβήσαντος, ἐκεῖ γὰρ οὐχ ἐδράζει ὡς δικαστής. (Ποιν. 43 τοῦ 1841).

§ 15. Οἱ ἀστυνόμοι δύνανται, ἄνευ προηγουμένου ἐντάλματος, νὰ συλλάβωσι τινὰ κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς παρ' αὐτοῦ ἐνεργουμένης ἀντιστάσεως ἐπ' αὐτοφόρῳ. (Ποιν. Α. Π. 120 τοῦ 53).

Πίναξ λεκτικὸς τῶν ἐν τῇ προηγουμένῃ λέξει
ἀστυνομία εἰς τὸ ἀκροατήριον.

Ἀνακοπή § 6.	Θόρυβος. § 2—4 ἐπ.
Ἀντίστασις. § 1—5 ἐπ.	Παραγραφὴ. § 12.
Ἀστυνόμος. § 14.	Πειθαρχικὴ ποινὴ. § 10.
Δικαιοδοσία ἐξαιρετικὴ. § 8 δις.	Πλημμελήματα. § 1—5 ἐπ.
Εἰρηνοδίκαι. Ἰδὲ τὴν ὡδε λ. πταισματοδικεῖα.	Πταισματοδικεῖα. § 1 ² —5 ἐπ.
Εἰσηγήτρια § 11.	Πρόεδρος. § 1—6 ἐπ.
Ἐκτελέσεις. § 7.	Πρόσκαιρος παῦσις. § 10.
Ἐκκένωσις ἀκροατηρίου. § 11.	Σύλληψις. § 5. 6.
Ἐρημοδικία. § 6.	Υποθηκοφύλαξ. § 14.
Ἐφεσις. § 7. 8.	Φυλάκισις. § 6—7.
	Ψευδομαρτυρία. § 9.

Πίναξ τῶν ποινικῶν ἀποφάσεων, ὅσαι περιέχονται
εἰς τὸ προηγούμενον ἄρθρον ἀστυνομία εἰς
τὸ ἀκροατήριον.

43 τοῦ 1841—§ 14.	109 τοῦ 1858—§ 6 καὶ σελ. 5715.
26 τοῦ 1843—σελ. 5713—4.	108 τοῦ 1859—§ 7.
45 τοῦ 1847—§ 12.	85 τοῦ 1855—Σελ. 5713.
409 τοῦ 1849—§ 10.	18 τοῦ 1861—Σελ. 5713.
420 τοῦ 1853—§ 15.	81 τοῦ 1861—§ 8.
87 τοῦ 1851—§ 10.	163 τοῦ 1865—§ 13.
409 τοῦ 1851—§ 10.	58 τοῦ 1868—§ 7.
66 τοῦ 1852—§ 10.	181 τοῦ 1873—§ 7. 8.
64 τοῦ 1854—§ 10.	106 τοῦ 1874—§ 5.

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ.

Σημ. Ἐπεὶ δὴ εἰς διάφορα μέρη τοῦ παραρτήματος τούτου πρόκειται νὰ γίνωσι παραπομπαὶ εἰς τὸ ἄρθρον τοῦτο, ἐνόμισα καλὸν νὰ τὸ καταχωρήσω ἐνταῦθα, καί τοι ἀναγόμενον εἰς τὸ ποινικὸν δίκαιον, περὶ οὗ ἐν καιρῷ ἐν τῷ ποινικῷ τμήματι τῆς Πείρας.

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ.

- § 1. Ὁ πταισματοδίκης κρίνει περὶ τοῦ κύρους τῶν ἀστυν. διατάξεων;
 § 2. Τίνες ἐκδίδουσιν ἀστυνομικὰς διατάξεις;
 § 3. Ὁ ἑπαρχος ἢ ὁ νομάρχης δύναται νὰ ἐκδώσῃ τοιαύτας;
 § 4. Αἱ λιμενικαὶ ἀρχαί;
 § 5. Ὁ Γενικὸς ἑφφορος Λαυρίου;
 § 6. Οἱ πρόξενοι;
 § 7. Ὁ πταισματοδίκης δὲν δύναται νὰ κρίνῃ ἂν νομίμως διωρίσθῃ ὁ ἐκδότης ἀστυν. διατάξιν.
 § 8. Περὶ τινων ἀντικειμένων ἐκδίδονται ἀστυνομικαὶ διατάξεις;
 § 9. Ἀστυνομικαὶ διατάξεις περὶ προφυλακτικῶν μέτρων. Περιεχόμενον αὐτῶν. — § 10. Τύπος αὐτῶν.
 § 11. Ἀπαιτεῖται ἐπικύρωσις αὐτῶν;
 § 12. Δημοσίευσις ἀστυνομικῶν διατάξεων.
 § 13. Ὑποχρεοῦσιν ἄπαντας τοὺς ἐν τῷ δήμῳ. Προσθήκη τμήματος εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ δήμου.
 § 14. Ἀστυνομικαὶ διατάξεις δημοσιεύονται προηγουμένους νόμους.
 § 14. Αἱ ἀστυν. διατάξεις δὲν καταργοῦνται δι' ἀχρηστίας.
 § 16. Ἐξουσία τοῦ πταισματοδικείου κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἀστυνομικῶν διατάξεων.
 § 17—62. Νομολογία περὶ ἀστυνομικῶν διατάξεων καὶ περὶ ἀστυνομικῆς διατιμῆσεως.

§ 1. Ὁ πταισματοδίκης, καλούμενος νὰ ἐπιβάλλῃ ποινὴν δυνάμει ἀστυνομικῆς διατάξεως, δύναται νὰ κρίνῃ ἂν αὐταὶ ἐξεδόθησαν νομίμως; ἐκ τοῦ ἄρθρου 697 τοῦ ποιν. νόμου προκύπτει ὅτι ὁ πταισματοδίκης τιμωρεῖ ὡς πταῖσμα μόνον τὴν παραβίαν τῶν ἀρμοδίως καὶ νομίμως ἐκδοθεῖσων διατάξεων, ὅπερ οὐ μόνον ὁ κατηγορούμενος δύναται νὰ προτείνῃ, ἀλλὰ καὶ τὸ πταισματοδικεῖον αὐτεπαγγέλτως νὰ ἐξετάσῃ (ἂν ὑπάρχῃ, δηλαδή, τοιαύτη διάταξις)¹.

§ 2. Τίς δύναται νὰ ἐκδώσῃ τοιαύτας διατάξεις; Κατὰ μὲν τὸ ἄρθρον 697 τοῦ ποιν. νόμου τοιαύτας διατάξεις δύναται νὰ ἐκδώσῃ ἡ ἐπιτόπιος ἀρχὴ περὶ τοπικῆς καὶ ἀγροτικῆς ἀστυνομίας· κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 24 τοῦ περὶ δημοτικῆς ἀστυνομίας διατάγματος, οἱ ὑπάλληλοι οἱ ἐπιφορτισμένοι τὴν ἐκτέλεσιν τῆς δημοτικῆς ἀστυνομίας, ἡγουν οἱ ἀστυνόμοι, οἱ δήμαρχοι καὶ οἱ πάρεδροι· τοῦτο προκύπτει καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 26 τοῦ αὐτοῦ διατάγματος. — Καὶ ὅταν ὑπάρχῃ ἀστυνόμος, ὁ δήμαρχος δύναται νὰ ἐκδώσῃ ἀστυνομικὴν διάταξιν².

(1) Κωνστ. § 1297. Hellie ἀρ. 3618.

(2) Κωνστ. § 1298.

§ 3. Αἱ διοικητικαὶ ἀρχαὶ (ὁ ἑπαρχος, ἢ ὁ νομάρχης) δύνανται νὰ ἐκδώσωσιν ἀστυνομικὰς διατάξεις· ἐν Γαλλίᾳ εἶχε παραδεχθῇ ἡ νομολογ. ὅτι οἱ νομάρχαι ἠδύναντο νὰ ἐκδώσωσι τοιαύτας καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ἀντικειμένων (ἐν ᾧ εἰδικοὶ νόμοι ὠρίζον ἐπὶ ποίων ὠρισμένως ἀντικειμένων ἠδύναντο νὰ πράξωσι τοῦτο), περὶ ὧν οἱ δήμαρχοι ἠδύναντο νὰ ἐκδώσωσι τοιαύτας, ἐὰν οὗτος ἤθελε παραμελήσει· ἀλλὰ μετὰ ἐπικρίσεως (Helie § 518) παρεδέχθη τὸ ἀκυρωτικόν, ὅτι ὁ νομάρχης δύναται μὲν ν' ἀκυρώσῃ τὰς ὑπὸ τοῦ Δημάρχου ἐκδιδόμενας διατάξεις, ἀλλ' οὐχὶ καὶ νὰ ἐκδῶσιν τοιαύτας περὶ τῶν εἰς τὸν δήμαρχον ὑπαγομένων ἀντικειμένων¹.— Παρ' ἡμῖν οἱ ἐκδότης τῆς ἐλλ. νομοθεσίας (τ. 3. σ. 12) ὑποστηρίζουσιν ὅτι δύναται ἡ διοικητικὴ ἀρχή, ἐν περιπτώσει παραλείψεως τῶν δημοτικῶν ὀργάνων, νὰ διατάξῃ τακτικὰ προφυλακτικὰ μέτρα· ὥστε, κατὰ τὴν γνώμην των, καὶ ἀστυνομικὰς διατάξεις περὶ τῶν προφυλακτικῶν τούτων μέτρων δύναται νὰ ἐκδῶσιν ἡ διοικητικὴ ἀρχή. Τὴν γνώμην ταύτην ἀποδέχεται καὶ ὁ Σαρίπολος (§ 97 σημ. γ), ἀποκρούει δὲ διὰ μακρῶν ὁ Κωνστ. ἐν § 1299.— Ἡ σημείωσις αὕτη τοῦ Σαριπόλου ἔχει οὕτω· «Τὸ ἄρθρον 24 τοῦ ἀπὸ 31 Δεκεμβρ. 1836 Βασιλ. διατάγμ. περὶ δημοτικῆς ἀστυνομίας ῥητῶς καὶ σαφῶς ἐκάνονισεν τὰ περὶ τούτου «οἱ ἐπιφορτισμένοι ὑπάλληλοι» τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀστυνομίας δὲν ἠμποροῦν νὰ ἐκδίδωσι διατάξεις ἐξ ἰδίας ἀρμοδιότητος· ἔχουν ὅμως τὸ δικαίωμα καὶ εἶναι ὑπόχρεοι νὰ ἐνεργῶσι καὶ νὰ δημοσιεύωσι γενικὰς διατάξεις ἐντὸς τῶν ὁρίων τῶν νόμων καὶ διαταγμάτων· α), ὅταν πρόκηται νὰ διατάττωσιν ἐπιτόπια προφυλακτικὰ μέτρα περὶ ἀντικειμένων ἀνατεθειμένων εἰς τὴν ἐπαγρύπνησιν καὶ ἐξουσίαν των· β), ὅταν πρόκηται νὰ δημοσιεύωσιν ἐκ νέου τοὺς νόμους καὶ ἀστυνομικοὺς κανονισμοὺς, ἢ νὰ προσκαλῶσι τοὺς κατοίκους τοῦ Δήμου εἰς τὸ νὰ συμμορφῶνται μὲ αὐτοὺς, ἢ νὰ δίδωσι νουθετήσεις καὶ κανονισμοὺς πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ἐκτελέσεώς των». Ἡ διάταξις αὕτη τοῦ ἡμετέρου νόμου ἐστὶ τελειότερα τῆς τοῦ ἄρθρ. 11 § α τοῦ Γαλλικ. νόμου τῆς 18/22 Ἰουλίου 1837 περὶ δημοτικῆς διοικήσεως διατάξεως, καθ' ὅσον α), περιλαμβάνει ῥητῶς τὴν μὴ ὑπάρχουσαν ἐν τῷ Γαλλικῷ νόμῳ ἀπαγόρευσιν τοῦ ἐκδίδειν διατάξεις ἐξ ἰδίας ἀρμοδιότητος, οὗ ἕνεκα πολλὰ ἐκεῖ ἐγένοντο συζητήσεις καὶ μόνῃ ἡ δικαστικὴ νομολογία ἐπλήρωσε τὸ κενὸν παραδεχθεῖσα, ὅτι αἱ

(1) Cass. 28 Ἰουν. 1861.—18 Δύγ. 1862.—Δ. Ρ. 61. 5. 36 καὶ 63 1 56.

αστυνομικαὶ διατάξεις αἱ μὴ γιγνόμεναι πρὸς δημοσίευσιν νόμων
 καὶ ἀστυνομικῶν κανονισμῶν, ἢ αἱ μὴ σκοποῦσαι τὴν ἀκριβῆ
 καὶ ἐντὺς τῶν ὁρίων τῶν νόμων ἐκτέλεσιν ὑπάρχοντος νόμου,
 δὲν ἔχουσιν ὑποχρεωτικὴν ἰσχὺν ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων β),
 διότι περιλαβοῦσα ὅτι τὰ μέτρα, τὰ ὁποῖα ἡ ἀστυνομικὴ ἀρχὴ
 δύναται νὰ διατάξῃ, πρέπει νὰ ἦναι προφυλακτικά, ἥτοι προσ-
 διηρσάσα τὸ εἶδος τῶν μέτρων, ἀνεπλήρωσεν ὡσαύτως κενὸν
 τοῦ Γαλλικοῦ νόμου προκαλεσαν ἐκεῖ πολλὰς συζητήσεις καὶ
 πληρωθὲν ὑπὸ τῆς ὁρθῆς γνώμης τοῦ Monnier (ᾧρα Dalloz,
 § 327, tit. III. ch. I ἐν λέξει commune) καὶ γ), διότι λύει
 τὴν ἀπορίαν, ἥτις ἐπαρουσιάσθη ἐν Γαλλίᾳ ἐπὶ τοῦ ἄν, ὀλιγο-
 ροῦντος ἢ δυστροποῦντος τοῦ δημάρχου ἢ τοῦ εἰδικοῦ ἀστυνό-
 μου ἵνα διατάξῃ τοπικὰ προφυλακτικὰ μέτρα, δύναται πράττειν
 τοῦτο ἡ διοικητικὴ ἀρχή. Καὶ ἐκεῖ μὲν, εἰ καὶ παραδέχονται
 ὅτι τὸ ἐνασχεῖν τὴν τοπικὴν ἀστυνομίαν εἶναι δημοτικὴν δι-
 καίωμα, ἀναγνωρίζουσιν ὡς ἀπόλυτον τὸ τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς
 τοῦ διατάσσειν ἐπιτόπια προφυλακτικὰ μέτρα ἐν ὀλιγορρίᾳ ἢ
 δυστροπίᾳ τοῦ δημάρχου· διότι, κατὰ τὸ ἄρθρον 15 τοῦ Γαλ-
 λικοῦ δημοτικοῦ νόμου, ἔχει ἡ διοικητικὴ ἀρχὴ τὸ δικαίωμα
 νὰ προβαίῃ μόνῃ, ἢ δι' ἐπὶ τούτῳ διοριζομένου, εἰς τὰς πρά-
 ξεις, εἰς τὰς ὁποίας ὤφειλε νὰ προβῇ, δὲν προέβη ὅμως ἡ δη-
 μοτικὴ ἀρχή· παρ' ἡμῖν δέ, ἐπειδὴ τὸ ἐνασχεῖν τὴν τοπικὴν ἀσ-
 νομίαν εἶναι κυβερνητικὸν δικαίωμα, ἐκτελούμενον διὰ δημοτι-
 κῶν ὁργάνων, ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ταῦτα παραλείπουσι τὴν
 ἐνάσκησιν τοῦ δικαιώματος τούτου, ἡ διοικητικὴ ἀρχὴ διατάσ-
 σει ῥητῶς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν παραλειφθεῖσων ἀστυνομικῶν πρά-
 ξεων κατὰ τὸ ἄρθρον 16, ἢ δ' ἀστυνομικὴ ἔχει τὸ καθήκον νὰ
 ἐκτελῇ ἀμέσως τὰς περὶ ἀστυνομικῶν περιπτώσεων διαταγὰς
 τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς. — Αἱ διατάξεις αὗται, εἰ μὲν ἀφορῶσι
 μέτρα γενικὰ λαμβανόμενα δυνάμει τῶν νόμων πρέπει νὰ δημο-
 σιεύωνται καθ' ὅλην τὴν ἀστυνομικὴν περιφέρειαν, κατὰ τὴν
 τελευταίαν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 26, εἰ δ' ἀφορῶσιν εἰδοποιήσιν
 ἀτομικὴν, νὰ κοινοποιῶνται εἰς τὸ ἄτομον. Ὁ τρόπος δὲ τῆς
 δημοσιεύσεως τῶν γενικῶν διατάξεων δὲν εἶναι παρ' ἡμῖν προσ-
 διωρισμένος, ἐν δὲ τῇ Γαλλίᾳ διάφοροι ἀποφάσεις τοῦ ἀκυρω-
 τικοῦ ἐκανόνισαν τὰ περὶ τούτου· τελευταῖον δὲ ἡ ἀπὸ 13 ἀπριλ.
 1833 ἀπόφασις αὐτοῦ παρεδέξατο ὅτι ἡ δημοσίευσις εἶναι ἐγ-
 κυρος ὅταν γίνηται κατὰ τὸν ἐν τῇ ἀστυνομικῇ περιφέρειᾳ εἰθι-
 σμένον τρόπον· παραδέχονται δ' ἐκεῖ, ὅτι ἡ δημοσίευσις πάν-
 τοτε ὑποτίθεται καὶ ὅτι ὁ ἐγκαλούμενος ἐπὶ ἀστυνομικῇ παρὰ

θάσει ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ τὴν μὴ δημοσίευσιν (Cass. 5 Μαρτ. 1836), ἡ δόξα ὅμως αὕτη δὲν φαίνεται ἡμῖν ὀρθή, οὐ μόνον διότι οὐδεὶς δύναται νὰ ὑποχρεωθῇ ν' ἀποδείξῃ γεγονότα ἀρνητικά, ἀλλὰ καὶ διότι ἡ καταδιώκουσα ἀρχὴ πράξιν ἀξιόποινον ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ τὸ ἀξιόποινον αὐτῆς. — Μετ' ἐνέγκομεν ἐνταῦθα ὁλόκληρον σχεδὸν τὴν ἐν τόμ. Γ. τῆς ὑπὸ τῶν κκ. Θεοδ. Π. Δηλιγιάννη καὶ Γεωρ. Κ. Ζηνοπούλου ἐκδιδομένης ἑλληνικῆς Νομοθεσίας, σελ. 12, σημείωσιν ταύτην ὡς περιληπτικώτατα καὶ σαφέστατα περιέχουσιν τὴν παρ' ἡμῖν κατάστασιν τῆς νομοθεσίας ὡς πρὸς τὰς ἀστυνομικὰς διατάξεις καὶ τὴν ὑποχρεωτικὴν αὐτῶν ἰσχύν »

§ 4. Αἱ λιμενικαὶ ἀρχαί; Ὁ Α. Π. διὰ τῆς ποινικῆς 79 τοῦ 56 ἔλυσε καταφατικῶς τὸ ζήτημα, εἰς μόνον τὸ ἄρθρον 697 τοῦ ποινικοῦ νόμου στηριχθείς. Ἡ ἀπόφασις αὕτη ἔχει οὕτως: «Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 697 τοῦ ποιν. νόμου, ὅστις ἀντιβαίνει εἰς τὰς περὶ τοπικῆς καὶ ἀγροτικῆς ἀστυνομίας παρὰ τῆς ἐπιτοπίου ἀρχῆς ἐντὸς τῆς ἀρμοδιότητός της ἐκδιδομένης καὶ κατὰ τὴν νόμιμον διατύπωσιν ἐπικυρωμένης διατάξεις τιμωρεῖται μὲ κράτησιν τὸ πολὺ 14 ἡμερῶν ἢ μὲ πρόστιμον τὸ πολὺ 50 δραχ. Εἶναι δὲ ἀναμφίβολον ὅτι εἰς τὴν γενικὴν φράσιν «τὰς περὶ τοπικῆς ἀστυνομίας παρὰ τῆς ἐπιτοπίου ἀρχῆς ἐκδιδομένης διατάξεις» ἐμπεριέχεται ἀπάσης ἐπιτοπίου ἀρχῆς διάταξις ἀφορώσα τὴν εὐταξίαν καὶ τοιαύτη εἶναι καὶ ἡ λιμενικὴ ἀρχή, εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῆς ὁποίας ἀνετέθη ἡ ἐπιτήρησις τῆς εἰς τοὺς λιμένας εὐταξίας καθ' ὅλην τὴν ἑκτασιν, κατὰ τὸν ἀπὸ 4 Ἰαννουαρίου 1834 νόμον, καὶ ἰδίως κατὰ τὸ ἄρθρον 11 τοῦ αὐτοῦ νόμου, τὸ ὁποῖον ρητῶς ὀρίζει ὅτι, πᾶσα παράβασις τῶν διατάξεων τῶν ἐν αὐτῷ διαλαμβανομένων κανονισμῶν ἀνήκει ἀπολύτως εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῆς ἐγγωρίου ταύτης ἀρχῆς οὐχ ἥττον γίνεται δῆλον ἀπὸ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ μνησθέντος νόμου τῆς 4 Ἰαννουαρίου 1834 ὅτι ὁ ἀξιωματικὸς τοῦ λιμένος ὀφείλει νὰ προσδιορίξῃ τὰ μέσα, διὰ τῶν ὁποίων πρέπει νὰ ἐκτελῶνται οἱ εἰς τὸν αὐτὸν νόμον περιεχόμενοι κανονισμοί, καὶ ἡ περὶ τούτου διάταξις του δὲν ἔχει, κατὰ τὸν αὐτὸν νόμον, χρεῖαν ἐπικυρώσεως ἀπὸ ἄλλην προῖσα-μένην αὐτοῦ ἀρχήν· ὅθεν ὁ πταισματοδίκης Ἰδρας κηρύξας διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 2 ἀποφάσεώς του ἀθῶον τὸν Μαράκον, πλοίαρχον, τῆς ἀποδοθείσης αὐτῷ κατηγορίας ἔνεκα κανονοβολισμοῦ, γενομένου ὑπ' αὐτοῦ ἐντὸς τοῦ λιμένος Ἰδρας, ἐναντίον τῆς πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἐν τῷ ρηθέντι νόμῳ κανονισμῶν ἀπαγορευτικῆς

διατάξεως τοῦ ἀξιωματικοῦ τοῦ λιμένος Ἰδρας, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἡ πρᾶξις αὕτη δὲν προβλέπεται ἀπὸ τὸ ἄρθρον 697 τοῦ ποιν νόμου καὶ τὸν ἀπὸ 4 Ἰαννουαρ. 1834 νόμον διὸ ἡ ἀπόφασις τοῦ εἶναι ἀνακριτέα. (Α. Π. 79 τοῦ 56).

ΣΗΜ. Τὴν νομολογίαν ταύτην κατακρίνει ὁ Κωνσταντόπ. (§ 1300).

§ 5. Ὁ Γενικὸς ἔφορος Λαυρίου; Ἡ ποιν. Α. Π. 197 τοῦ 72 φέρει· «Ἐπειδὴ, τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ περὶ ἐκβολάδων νόμου λέγοντος μὲν, ὅτι ὁ γενικὸς ἔφορος Λαυρίου ἔχει βαθμὸν Νομάρχου καὶ καθήκοντα ἀστυνομικὰ, χωρὶς νὰ ὀρίξῃ ἢ περιορίζῃ αὐτά, μὴ καταργοῦντος δὲ τὴν ἐν Λαυρίῳ καθιστῶσαν δημοτικὴν ἀρχήν, δύναται μὲν αὕτη νὰ ἐξακολουθῇ ἐνεργοῦσα, οὐχὶ ὁμῶς τῇ ἐγκρίσει τοῦ Νομάρχου Ἀττικῆς, ἀλλὰ τῇ ἐγκρίσει τοῦ εἰρημένου Ἐφόρου· διότι ὁ γενικὸς ἔφορος Λαυρίου ἔχει, δυνάμει τῆς διατάξεως ἐκείνης, πάντα τὰ κατὰ τοὺς κειμένους νόμους ἀνατεθειμένα τοῖς Νομάρχασι καὶ ἀστυνόμοις καθήκοντα, ὡς τοῦτο ἐξάγεται καὶ ἐκ τῶν Βουλευτικῶν πρακτικῶν τῆς συνεδριάσεως, καθ' ἣν ἐψηφίσθη τὸ ἄρθρον 16, διότι, κατ' αὐτά, ἀπεφάνητο ὁμοψήφως ἡ Βουλὴ, ὅτι ὁ γενικὸς ἔφορος ἔχει ὅλα τὰ ἀστυνομικὰ καθήκοντα ὅσα οἱ νόμοι ὀρίζουσιν ὡς ἀναγκαῖα εἰς ἐνέργειαν τῆς ἀστυνομίας, ἔχουσι δὲ οἱ Νομάρχαι καὶ αἱ ἀστυνομικαὶ ἀρχαί.

Ἐπειδὴ ἡ ὑπ' ἀριθ. 1 (ε. ε.) ἀπόφασις τοῦ πταισματοδικείου Λαυρίου τὸν ἀντικεινόμενον ἀποφνημαμένη, ὅτι, δηλ., ἡ ἀπὸ 20 Μαΐου (ε. ε.) διάταξις τῆς δημοτικῆς ἀστυνομίας Λαυρίου, μὴ ἐπικυρωθεῖσα ἐπὶ τῆς ἐπιτοπίου διοικητικῆς ἀρχῆς, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ γενικοῦ Ἐφόρου Λαυρίου, στερεῖται διὰ τοῦτο πάσης ἰσχύος, καὶ ἐπομένως ἀθωώσασα τὸν παραβάτην αὐτῆς, ψευδῶς ἡρμήνευσε τὸ ἄρθρον 16 τοῦ περὶ ἐκβολάδων νόμου. Ὅθεν ἀναιρετέα ὑπὲρ τοῦ νόμου ἐστὶν ἡ αὕτη ἀπόφασις». (Ποιν. Α. Π. 197 τοῦ 72).

§ 6. Οἱ ἐλληνικοὶ πρόξενοι ἐν χώραις μὴ χριστιανικαῖς δύνανται νὰ ἐκδίδωσιν ἀστυνομικὰς διατάξεις ἀφοῦ τὸ ἄρθρον 21 τοῦ νόμου τῆς 29 ὀκτ. 1856 περὶ δικαιοδοσίας τῶν προξενικῶν ἀρχῶν τιμωρεῖ τὰς παραβάσεις τῶν τοιούτων διατάξεων.

7. Ταῦτα περὶ τῶν δυνάμενων νὰ ἐκδώσωσι ἀστυνομικὰς διατάξεις ἀρχῶν. Ἄν ἐπομένως ἤθελεν εἰσαχθῇ τις εἰς τὸ πταισματοδικεῖον ἐπὶ παραβάσει ἀστυνομικῆς διατάξεως ἐτέρας ἀρχῆς, ὁ πταισματοδίκης θέλει ἀθωώσει αὐτὸν τῆς κατηγορίας. Δὲν δύναται ὁμοῦς ὁ πταισματοδίκης νὰ ἐξετάσῃ, καὶ ἂν ὁ ἐκδίδων τὴν ἀστυνομικὴν διάταξιν ἐξελέχθη ἢ διωρίσθῃ νομίμως εἰς τὴν θέσιν του. (Helie N. 3620).

§ 8. Περί τίνων ἀντικειμένων δύνανται αἱ εἰρημέναι ἀρχαὶ νὰ ἐκδώσωσιν ἀστυνομικὰς διατάξεις; Περί τούτου πραγματεύεται τὸ ἄρθρον 24 τοῦ περὶ ἀστυνομίας διατάγματος, ὅπερ πρὸ πάντων τίθησι τὴν ἀρχήν, ὅτι οἱ ὑπάλληλοι τῆς δημοτικῆς ἀστυνομίας δὲν δύνανται νὰ ἐκδίδωσι διατάξεις ἐξ ἰδίας ἀρμοδιότητος· σημαίνει δὲ ἡ ἀρχὴ αὕτη, ὅτι δὲν ἀρκεῖ μόνη ἡ ἰδιότης αὐτῶν ὡς ἀστυνόμων, ἵνα τοῖς χορηγήσῃ τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκδίδειν ἀστυνομικὰς διατάξεις περὶ παντὸς ἀντικειμένου, ἀλλ' ὀφείλουσι νὰ περιορισθῶσιν εἰς ἐκεῖνα μόνα τὰ ἀντικείμενα, περὶ τῶν ὁποίων τοῖς ἐπετράπη ῥητῶς διὰ νόμου ἡ ἔκδοσις ἀστυνομικῶν διατάξεων¹.

§ 9. Ποῖα εἰσὶ τὰ ἐπιτόπια προφυλακτικὰ μέτρα τὰ ἀνατεθειμένα εἰς τὴν ἐπαγρύπνησιν καὶ ἐξουσίαν τῆς ἀστυνομικῆς ἀρχῆς; Ταῦτα κανονίζουσι διάφοροι νόμοι καὶ διατάγματα, τὰ ὁποῖα μετ' ἐπιστημονικῆς μεθόδου εὗρίσκατε ἐν τῷ γ'. τόμῳ τῆς ἑλλην. νομοθεσίας ὑπὸ Δελιγιάννη καὶ Ζηνοπούλου.

Δὲν ἀνῆκει ἐνταῦθα νὰ κατέλθωμεν εἰς εἰδικωτέραν ἐξέτασιν· παρατηροῦμεν μόνον ὅτι πρέπει νὰ προκύπτῃ ἐκ τοῦ νόμου ἢ ἐκ τοῦ διατάγματος ὅτι εἰς τὴν ἀστυνομίαν ἀνετέθη ὁ κανονισμὸς τοῦ εἰς τὴν ἐπαγρύπνησιν αὐτῆς ὑποβαλλομένου ἀντικειμένου.

Ὁ Κωνσταντόπουλος (§ 1304) λέγει ταῦτα· «Αἱ πρῶται τῶν διατάξεων ἐκδίδονται, ὡς εἵπομεν, περὶ ἀντικειμένων ἀνατεθειμένων εἰς τὴν ἐπαγρύπνησιν καὶ ἐξουσίαν τῆς ἀστυνομικῆς ἀρχῆς· ποῖα εἶναι τοιαῦτα προσδιορίζουσι διάφοροι νόμοι καὶ διατάγματα, καταχωρισθέντα μετ' ἐπιστημονικῆς μεθόδου καὶ μετὰ σπουδαίων σημειώσεων ἐν τῷ γ'. τόμῳ τῆς ἑλλην. Νομοθεσίας τοῦ Θ. Δελιγιάννη. Διαφεύγει τὰ ὅρια τῆς ἡμετέρας πραγματείας ἡ ἐνὸς ἐκάστου τῶν ἀντικειμένων τούτων ἐξέτασις, παρατηροῦμεν μόνον ἐν γένει, ὅτι πρέπει νὰ προκύπτῃ ἐκ τοῦ νόμου ἢ τοῦ διατάγματος, ὅτι εἰς τὴν ἀστυνομίαν ἀνετέθη ὁ κανονισμὸς τοῦ εἰς τὴν ἐπαγρύπνησιν αὐτῆς ὑποβαλλομένου ἀντικειμένου

Περί τῶν ἀντικειμένων τούτων δύνανται ἡ ἀστυνομικὴ ἀρχὴ διὰ διατάξεων τῆς νὰ λάβῃ ἐπιτόπια προφυλακτικὰ μέτρα· καὶ ἐπιτόπια μὲν λέγονται τὰ μέτρα ταῦτα, διότι μόνον ἐντὸς τῆς περιφερείας τοῦ δήμου δύνανται νὰ ἐφαρμοσθῶσιν· ἡ δὲ ἔκφρασις προφυλακτικὰ δὲν εἶναι ἀκριβής, διότι τὰ μέτρα δύνανται

(1) Πρὸς. Κωνσ. § 1303.

νὰ ληφθῶσιν οὐχὶ μόνον πρὸς προφύλαξιν κατὰ ἐνδεχομένων κινδύνων, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἱκανοποίησιν παρουσῶν ἀναγκῶν· καὶ διὰ τοῦτο κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ ἀπὸ 18 ἰουλίου 1837 Γαλ. νόμου, ἀντὶ τῆς ἐν τῷ νομοσχεδίῳ φράσεως *precautions locales*, ἐξ ἧς ἐλήφθη, ὡς ὑποθέτω, ἡ φράσις προφυλακτικὰ μέτρα, ἐτέθη ὡς ἀκριβεστέρα ἢ φράσις *mesures locales*. (Dalloz commune ἀρ. 327).

Ἀναθέτων δὲ ὁ νόμος εἰς τὴν ἐπαγρύπνησιν καὶ ἐξουσίαν τῆς ἀστυνομικῆς ἀρχῆς διάφορα ἀντικείμενα, προσδιορίζει ἐκάστοτε καὶ τὰ ὅρια τῆς ἐξουσίας ταύτης· ἐπομένως μόνον ἐντὸς τῶν ὁρίων τούτων τῶν νόμων καὶ τῶν διαταγμάτων δύναται νὰ λάβῃ ἡ ἀστυνομικὴ ἀρχὴ τὰ ὡς ἄνω προφυλακτικὰ μέτρα καθ' ἃ ῥητῶς διατάσσει τὸ προκείμενον ἄρθρον 24 τοῦ περὶ ἀστυνομίας διατάγματος. Καὶ τὰ ἐντὸς ἀκόμῃ τῶν ὁρίων τούτων λαμβανόμενα μέτρα ἐνδέχεται νὰ μὴ ᾖναι χρήσιμα πρὸς τὸν σκοπόν, δι' ὃν λαμβάνονται, ἀλλ' ἀρμόδια ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει νὰ φέρῃ θεραπείαν εἶναι μόνη ἀνωτέρα διοικητικὴ ἀρχή, ὡς μετ' ὀλίγον θὰ ἴδωμεν.

Ἡ ἀστυνομικὴ διάταξις πρέπει κατὰ τὸ αὐτὸ ἄρθρον νὰ ᾖναι γενικὴ, ἥγουν νὰ ἐφαρμόζεται εἰς ἅπαντας τοὺς εὐρισκομένους εἰς τὰς περιπτώσεις, περὶ ὧν πραγματεύεται, ὡς π. χ. εἰς ἅπαντας τοὺς μετερχομένους ἐπάγγελμά τι κτλ. Ἐπομένως ἤθελεν εἶσθαι ἀνίσχυρος παρ' ἡμῖν διάταξις, ἐπιβάλλουσα υποχρεώσεις εἰς τινα μόνον πρόσωπα, καὶ ἀπαλλάττουσα ῥητῶς ἢ σιωπηρῶς ἕτερα εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν ὑπαγόμενα (περὶ τῶν ἐν Γαλλίᾳ ἴδε Dalloz commune ἀριθ. 669). Δυνατὸν ὅμως διάταξις γενικὴ νὰ μὴ ἐφαρμοσθῇ ἐπὶ τέλους εἰμὴ εἰς ἐν καὶ μόνον πρόσωπον ἂν τοῦτο καὶ μόνον μετέρχεται ἐπὶ τοῦ παρόντος τὸ ἐπάγγελμα, περὶ οὗ ἡ διάταξις πραγματεύεται.

§ 10. Τοιοῦτον τὸ περιεχόμενον τῶν ἀστυνομικῶν διατάξεων. Τὸν τύπον, καθ' ὃν αὗται ἐκδίδονται, διαγράφει ἀκριβῶς τὸ ἄρθρον 26 τοῦ περὶ ἀστυνομίας διατάγματος. Ἄν δὲν ἐτηρήθῃ ὁ τύπος; Ἄν π. χ. δι' ἐγγράφου ἢ ἄλλης τινὸς πρὸς τὸ δημόσιον ἀνακοινώσεως ἐλήφθησαν τὰ ἐπιτόπια μέτρα, ὅπως ἀνίσχυρος θὰ εἶναι ἡ τοιαύτη ἀστυνομικὴ διάταξις (Helie ἀρ. 3627). Ἀλλ' ἂν καταστῇ ὑποχρεωτικὴ ἡ ἀστυνομικὴ διάταξις, ἀπαιτοῦνται καὶ ἕτεραι τινὲς διατυπώσεις, ἥγουν ἡ ἐπικύρωσις τῆς προϋσταμένης ἀρχῆς καὶ ἡ δημοσίευσίς (αὐτ. § 1305).

§ 11. Τὸ ἄρθρ. 697 τοῦ ποιν. νόμ. τιμωρεῖ τὰς παραβάσεις τῶν ἐπικυρωμένων διατάξεων· ἀλλ' οὐδεὶς νόμος ὁρίζει τὸν τύ-

πον τῆς ἐπικυρώσεως. Τὸ ἀστυνομικὸν διάταγμα οὐ μόνον σιωπᾷ περὶ τοιαύτης ἐπικυρώσεως, ἀλλὰ (ὡς παρατηρεῖ καὶ ὁ Κωνσταντόπουλος ἐν § 1306) περιέχει καὶ διατάξεις, καθ' ἃς ἡ ἐπικύρωσις δὲν εἶναι ἀναγκαία· ὅρα τὸ ἄρθρον 7 ἐδ. 4, τὸ ἄρθρον 27, τὸ ἄρθρ. 28, καθ' ὃ ἡ συναίνεσις τῆς ἀνωτέρας ἀρχῆς ἀπαιτεῖται, ἵνα ἀκυρωθῇ ἀστυνομικὴ διάταξις ὑπὸ προκατόχου ἐκδοθεῖσα. Σημειωτέον ὅτι κατὰ τὸν ἐν Γαλλίᾳ ἰσχύοντα, καθ' ὃν χρόνον ἐξεδόθη τὸ ἀστυνομικὸν διάταγμα ἡμῶν, νόμον, δὲν ἀπηρτίτο τοιαύτη δημοσίευσις, εἰσαχθεῖσα διὰ τοῦ νόμου τῆς 18 Ἰουλ. 1837, περιορίσαντος αὐτὴν εἰς μόνας τὰς διαρκεῖς διατάξεις· ἐν τούτοις ἡ πρακτικὴ παρεδέξατο τὴν ἀρχὴν τῆς ἐγκρίσεως, ἣτις γίνεται σημειούντος τοῦ νομάρχου ἢ ἐπαρχοῦ τὰς λέξεις ἐγκρίνεται ἢ ἐθεωρήθη. — Αἱ διατάξεις ὅμως τῆς ἀστυνομίας Ἀθηνῶν δὲν χρῆζουσιν ἐπικυρώσεως (ἄρθρ. 6 τοῦ νόμου τῆς 13 μαρτίου 1849· ἄρθρον 38 τοῦ διατ. τῆς 30 Σεπτεμβ. 1852. (Ποινικὴ Α. Π. 46 τοῦ 49)· ἐπίσης δὲν χρῆζουσιν ἐπικυρώσεως αἱ προξενικαὶ διατάξεις, μὴ ὀρίζοντος τοιοῦτο τι τοῦ περὶ προξενικῆς δικαιοδοσίας νόμου.

§ 12. Αἱ ἀστυνομικαὶ διατάξεις, ἵνα κατασταθῶσιν ὑποχρεωτικαί, πρέπει νὰ δημοσιευθῶσι (βλπ. ποιν. Α. Π. 14 τοῦ 1848)· τοῦτο προκύπτει ἐκ τε τῆς γενικῆς ἀρχῆς ὅτι οἱ νόμοι δὲν δύνανται νὰ ἰσχύσωσι, πρὶν ἢ γίνωσι γνωστοὶ εἰς τοὺς πολίτας (Helie N. 3509. Dalloz commune N. 641), ἐκ τοῦ ἄρθρου 24 τοῦ περὶ ἀστυνομίας διατάγματος καθ' ὃ οἱ ἀστυνόμοι ἔχουσι τὸ δικαίωμα, καὶ εἶναι ὑπόχρεοι νὰ ἐνεργῶσι καὶ νὰ δημοσιεύωσι. . . . διατάξεις, καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 26 ἐδαφ. 2 αὐτόθι, καθ' ὃ «ἡ παροῦσα διάταξις θέλει δημοσιευθῇ ἀνυπερθέτως εἰς ὅλον τὸν δῆμον». Τὸν τρόπον ὅμως τῆς δημοσιεύσεως οὐδὲν ὁρίζεται τὸ ἀστυνομικὸν διάταγμα, ἐπομένως πρέπει νὰ θεωρήτωμεν ὡς ἰσχυρὸν πάντα τρόπον, ὅντα συνήθως ἐν χρήσει ἐν τῷ δήμῳ (Helie N. 3510. Dalloz commune 644. 645). Τὴν δημοσίευσιν, ἀμφισβητηθεῖσαν, ὀφείλει νὰ ἀποδείξῃ ἡ κατηγοροῦσα ἀρχή. Τὸ ἐναντίον εἶχεν ἀποφανθῇ τὸ ἀκυρωτικόν (Δαλ. commune N. 646)· ἀλλὰ μετέβαλλε νομολογίαν (Cass. 26 Ἰουν. 1857. Dalloz R. P. 57. 1. 375)¹.

§ 13. Ἡ προσηκόντως δημοσιευθεῖσα ἀστυνομικὴ διάταξις εἶναι ὑποχρεωτικὴ καθ' ὅλην τὴν περιφέρειαν τοῦ δήμου, καὶ ὑπόχρεοι ἅπαντας τοὺς ἐν αὐτῇ κατοίκους, καὶ αὐτοὺς ἀκόμη

(1) Κωνστ. § 1307. Σαριπόλου § 97.

τοὺς βραδύτερον ἐλθόντας, ἢ διερχομένους ἐκεῖθεν, οὐδ' ἀπαλλάσσονται οἱ τοιοῦτοι προτείνοντες ἄγνοιαν τῶν ἀστυνομικῶν διατάξεων (Helie ἀριθ. 5214. Dalloz commune ἀριθ. 650). Ἐξαίρεσιν παρεδέχθησαν μόνον εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ἐν τῷ δήμῳ, ἐξ οὗ προέρχονται οἱ διερχόμενοι, ἴσχυεν ἀντίθετος διάταξις, καὶ δὲν ὑπῆρχεν εὐκολία νὰ συμμορφωθῶσι πρὸς τὴν ἰσχύουσαν ἐν τῷ δήμῳ, δι' οὗ διέρχονται (Dalloz commune ἀριθ. 652). Ἀλλ' ἂν εἰς τινα μέρη μόνον ἐδημοσιεύθη ἡ ἀστυνομικὴ διάταξις, ὡς π. χ. ἐν τῇ πόλει, παρελείφθη δὲ ἡ δημοσίευσις αὐτῆς εἰς τὰ χωρία, εἶναι οὐχ ἥττον ὑποχρεωτικὴ διὰ τὰ μέρη τοῦ δήμου ἐνθα ἐδημοσιεύθη· οὕτως ἀπεφάνθη ὁ Α. Π. (ἀποφ. 160 τοῦ 67), ἀναιρέσας ὑπὲρ τοῦ νόμου ἐναντίαν ἀπόφασιν, ἀλλ' ἐπρόκειτο ἰδίως περὶ διατάξεως ἀναδημοσιεύσεως ἐτέραν.

Ἢ δὲ θέλει συμβῆ, ἂν εἰς τινα δῆμον προστεθῶσι τόποι, ὑπαγόμενοι πρότερον εἰς ἕτερον δῆμον; Τίνες ἀστυνομικαὶ διατάξεις ἰσχύουσιν εἰς τὸ πρόσθετον τοῦτο τμήμα, αἱ τοῦ δήμου εἰς ὃν ἀκῆκε πρότερον, ἢ αἱ τοῦ δήμου, εἰς ὃν προσετέθη; Τὸ Ἀκυρωτικὸν διὰ τῆς ἀπὸ 16 ἀπριλ. 1858 ἀποφάσεως (Dalloz R. P. 59 I. 288), εἶχε παραδεχθῆ, ὅτι ἰσχύουσιν αἱ τοῦ πρώτου δήμου, μέχρις οὗ καταργηθῶσιν αὐταὶ καὶ δημοσιευθῶσιν αἱ τοῦ νέου δήμου, ἀλλ' ἀκολούθως μετέβαλε νομολογίαν. ἀποφανθὲν διὰ τῆς ἀπὸ 15 φεβρ. 1862 ἀποφάσεως (Dalloz R. P. 62. I. 448), ὅτι αἱ διατάξεις τῶν δῆμων, εἰς ὃν ἐγένετο ἡ προσθήκη, ἐφαρμόζονται ἄνευ δημοσιεύσεώς τινας καὶ εἰς τὸ πρόσθετον τοῦτο τμήμα, ὡς καὶ εἰς τὸ ἀρχαῖον. Κατὰ συνέπειαν ὀφείλει, φρονοῦμεν, ἡ δημοτικὴ ἀρχὴ τοῦ δήμου, εἰς ὃν ἐγένετο ἡ προσθήκη, νὰ δημοσιεύσῃ τὰς ἀστυνομικὰς αὐτῆς διατάξεις καὶ εἰς τὸ πρόσθετον τμήμα, ἵνα ἰσχύσωσι καὶ αὐτόθι αὐταὶ ¹.

§ 14. Διάφορον εἶδος ἀστυνομικῶν διατάξεων προβλέπει τὸ ἄρθρον 24 ἐδαφ. 2, καθ' ὃ οἱ ἀστυνόμοι ἔχουσι δικαίωμα νὰ ἐνεργῶσι καὶ νὰ δημοσιεύωσι διατάξεις, «ὅταν πρόκηται νὰ δημοσιεύσωσιν ἐκ νέου τοὺς νόμους καὶ ἀστυνομικοὺς κανονισμοὺς, ἢ νὰ προσκαλῶσι τοὺς κατοίκους τοῦ δήμου εἰς τὸ νὰ συμμορφῶνται μὲ αὐτούς, ἢ νὰ δίδωσι νουητεήσεις καὶ κανονισμοὺς πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ἐκτελέσεώς των». Πρὸς ἐρμηνείαν τῆς διατάξεως ταύτης παρατηροῦμεν.

α) Ὅτι ἐνδέχεται νὰ μὴ προβῇ ἡ ἀστυνομία εἰς καταδίωξιν

(1) Κωνστ. § 1308.

πταισματικῶν τινῶν παραβάσεων, εἴτε ὑπὸ νόμων εἴτε ὑπὸ ἀστυνομικῶν διατάξεων προβλεπομένων, καὶ νὰ ἐπικρατήσῃ οὕτω παρὰ τοῖς πολίταις ἰδέα περὶ τῆς ἀτιμωρησίας αὐτῶν· ἐν ταύτῃ περιπτώσει καταθλιπτικὴ θέλει ἀποβῇ ἡ αἰφνιδία καταδίωξις τῶν τοιούτων παραβάσεων, καὶ πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ ἀτόπου τούτου ἐθεωρήθη ἐπιεικὲς νὰ ἀναδημοσιεύσῃ ἡ ἀστυνομία τοὺς νόμους καὶ τὰς διατάξεις αὐτῆς, καὶ νὰ προσκαλῇ τοὺς κατοίκους εἰς τήρησιν αὐτῶν.

β) Ὅτι τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον πραγματεύεται περὶ ἀναδημοσιεύσεως τῶν ἀστυνομικῶν κανονισμῶν καὶ οὐχὶ τῶν ἀστυνομικῶν διατάξεων, ἀλλ' αἱ φράσεις αὗται εἰσὶν ἐντελῶς ταυτοσήμαντοι, καὶ μετεφράσθησαν ἐκ τῶν ἐν χρήσει ἐν Γαλλίᾳ. ἐνθ' αἱ ἀστυνομικαὶ διατάξεις ὀνομάζονται καὶ *arrêtés* καὶ *règlements*.

γ) Ὅτι οὐχὶ ὀρθῶς πρὸ τῆς φράσεως «νὰ προσκαλῶσι τοὺς κατοίκους τοῦ δήμου» ἐτέθη ὁ διαζευκτικὸς ἢ, ἐνῷ ἔπρεπε νὰ τεθῇ ὁ σύνδεσμος καὶ, ἦγουν «νὰ δημοσιεύσωσιν ἐκ νέου . . . καὶ νὰ προσκαλῶσι . . . ». Τοῦτο προκύπτει καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 11 ἐδαφ. 2 τοῦ ἀπὸ 18 ἰουλίου 1837 γαλλικοῦ νόμου (*de publier . . . et de rappeler*), ἐξ οὗ ἐλήφθη τὸ ἡμέτερον, καὶ εἰς θ' προσετέθη ἡ φράσις «ἢ νὰ δίδωσι νουθετήσεις καὶ κανονισμοὺς πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ἐκτελέσεώς των».

δ) Ὅτι ἐκείνους μόνον τοὺς νόμους δύναται νὰ ἀναδημοσιεύσῃ ἡ ἀστυνομικὴ ἀρχή, ὅσοι πραγματεύονται περὶ ἀντικειμένων, ὑπαγομένων εἰς τὴν ἐπαγρύπνησιν καὶ τὴν ἐξουσίαν αὐτῆς, ἦγουν ἀστυνομικῶν. (*Helie* ἀρ. 2625).

ε) Ὅτι ἡ μὴ δημοσίευσις τῶν τοιούτων διατάξεων δὲν ἐμποδίζει τὴν καταδίωξιν τῶν παραβάσεων των, διότι αὗται ἡδύναντο νὰ καταδιωχθῶσι, καὶ ἂν οὐδόπως ἤθελον ἐκδοθῇ αἱ ἀστυνομικαὶ διατάξεις, δυνάμει τῶν νόμων καὶ τῶν προηγούμενων διατάξεων.

ς) Ὅτι, ἂν ὁ ἀναδημοσιευόμενος νόμος ἐπιβάλλῃ μείζονα ἢ ἐλάσσονα ποινὴν τῆς διὰ τὴν παραβάσιν τῶν ἀστυνομικῶν διατάξεων ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 697 τοῦ ποιν. νόμ. ἐν γένει ἐπιβαλλομένης, δὲν δύναται νὰ ἐπιβληθῇ εἰμὴ ἡ ὑπὸ τοῦ ἀναδημοσιευομένου νόμου ἐπιβαλλομένη, διότι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ μεταβληθῶσιν αἱ διατάξεις τοῦ νόμου δι' ἀστυνομικῶν διατάξεων. (*Dalloz commune* ἀρ. 709 ἐπ. *Helie* ἀρ. 3626)¹.

(1) Κωνσ. § 1309.

§ 15. Ἡ νομίμως δημοσιευθεῖσα ἀστυνομικὴ διάταξις ἐξακολουθεῖ ἰσχύουσα, μέχρις οὗ τυχὸν ἤθελε καταργηθῇ δι' ἐτέρας διατάξεως· δὲν δύναται νὰ καταστήσῃ ἀτιμώρητον τὴν παραβίασιν αὐτῆς ἢ περίστασις, ὅτι οὐδόλως κατεδιώχθησαν προηγούμεναι παραβάσεις, διότι «δὲν χωρεῖ ἡ δι' ἀχρηστίας κατάργησις τῶν ὁρισμῶν τοῦ δημοσίου δικαίου, εἰς οὓς αἱ ἀστυνομικαὶ διατάξεις ἀνήκουσιν». (Απόφ. ποιν. 139 τοῦ 57 Α. Π.). Ἐν τούτοις καὶ τὴν δι' ἀχρηστίας κατάργησιν παραδέχονται ἐξαιρετικῶς ἐν Γαλλίᾳ, ὡσάκις μετεβλήθη ὅλως ἡ τάξις τῶν πραγμάτων, περὶ ὧν ἡ ἀστυνομικὴ διάταξις ἐπραγματεύετο. (Dal-loz commune ἀρ. 703). Αὐτ. § 1308.

§ 16. Τὰ δικαστήρια¹, ἐνώπιον τῶν ὁποίων ζητεῖται ἡ τιμωρία τῶν παραβιασάντων ἀστυν. διατάξεις, δύνανται νὰ ἐξετάσωσιν οὐ μόνον ἂν εἶχον δικαίωμα νὰ τὰς ἐκδώσωσιν οἱ ἐκδόντες αὐτάς, ἀλλὰ καὶ ἂν περιορίσθησαν ἐντὸς τῶν νομίμων ὁρίων τῆς ἀρμοδιότητός των. Ὁ Ἄρ. Π. ἔλαβεν ἀφορμὴν νὰ ἀποφανθῇ, ὅτι ἐντὸς τῆς ἀρμοδιότητός της ἡ ἀστυνομία 1) προσδιώρισε τὰ ἀγώγια τῶν ἀμαξῶν, δυνάμει τῶν ἄρθρ. 34, 48 § 3 καὶ 52 τοῦ περὶ ἀστυνομίας διατάγματος (ἀπ. ποιν. 127 τοῦ 55)· 2) ἀπηγόρευσε τὴν κατὰ τὰς κηδείας κωδωνοκρουσίαν, κατὰ τὸ ἄρθρ. 41 τοῦ αὐτοῦ διατάγματος πρὸς πρόληψιν δυστυχημάτων (ἀπ. ποιν. Α. Π. 52 τοῦ 58)· 3) ὑπεχρέωσε τοὺς ἰδιοκτῆτας νὰ καθαρίσωσι τὰ ἐν ταῖς ἰδιοκτησίαις των λιμνάζοντα ὕδατα δυνάμει τῶν ἄρθρων 74, 78 καὶ 80 τοῦ αὐτοῦ διατάγματος (ἀπ. ποιν. Α. Π. 64 τοῦ 60)· 4) προσδιώρισε τὰ μέρη καὶ τὸν χρόνον, καθ' ὃν ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς βοσκοὺς τῶν ζώων ἐκάστου χωρίου νὰ βόσκωσιν αὐτὰ (ἀπ. ποιν. Α. Π. 86 τοῦ 62 ἴδε τὰς ἐπ. § 36—40 ἐπ.)· 5) ἀπηγόρευσε τὴν σύγκειν ἰδιωτικῶν κρεωπωλείων, δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 56 ἐδαφ. 2 τοῦ αὐτοῦ διατάγματος. (ἀπ. ποιν. Α. Π. 8 τοῦ 67)· 6) ἀπηγόρευσε τὴν εἰσοδὸν ζώων πρὸς βοσκὴν εἰς ἀμπέλους καὶ ἄνευ αἰτήσεως ἢ συναίνεσεως τῶν ἰδιοκτητῶν, δυνάμει τῶν ἄρθρ. 15 τοῦ περὶ δήμων νόμ. καὶ 65 καὶ 66 τοῦ αὐτοῦ διατάγμ. (ἀπόφ. ποιν. Α. Π. 151 τοῦ 72).

Τοὺναντίον ὁ Ἄρειος Πάγος ἀπεφάνθη, ὅτι ἐκτὸς τῆς ἀρμοδιότητός της ἡ ἀστυνομικὴ ἀρχὴ α) ὑπεχρέωσε τοὺς πολίτας ν' ἀνάπτωσι τοὺς ἀναγκαίους πρὸς φωτισμὸν τῆς ἀγορᾶς φανούς, διότι τὸ χρέος τοῦτο ἀνετέθη εἰς τοὺς δήμους κατὰ τὸ ἄρθρον 51 § 9 τοῦ αὐτοῦ διατάγματος (ἀπ. ποιν. 21 τοῦ 57). 6) ἀ-

(1) Κωνστ. § 1311.

πηγόρευσε ἐν τοῖς κτίσταις νὰ ἐπιχειρῶσιν οἰκοδομήν, πρὶν ἢ ἐρωτήσωσι τὸν ἀστυνόμεον περὶ τῆς ὑπάρξεως τῆς πρὸς τοῦτο ἀναγκαίας ἀδείας (ἀπόφ. ποιν. Α. Π. 115 τοῦ 58)· γ) ἀπηγόρευσε τὴν διὰ γαιῶν Μονῆς τινὸς διέλευσιν τῶν ζώων ἄνευ ἀδείας τοῦ μισθωτοῦ τῶν γαιῶν, διότι ὑπῆρχον ἀξιώσεις ἐπὶ τῶν γαιῶν τούτων, ἃς δὲν ἠδύνατο ἡ ἀστυνομία νὰ καταστρέψῃ διὰ τῆς τοιαύτης διατάξεώς της (ἀπόφ. ποιν. Α. Π. 93 τοῦ 1868)· δ) ἀπηγόρευσε τὴν ὑπὸ τῶν κατοίκων χρῆσιν ὕδατος, ἀνήκοντος εἰς κοινότητα (ἀπόφ. ποιν. Α. Π. 153 τοῦ 72)· ε) ἀπηγόρευσε τὴν βοσκὴν καὶ συντήρησιν παντὸς κτήνους (ἀποφ. ποιν. Α. Π. 186 τοῦ 72).

§ 16². Ἄν ἐκ τῶν λαμβανομένων διὰ τῆς ἀστυνομικ. διατάξεως μέτρων τινὰ μὲν ἐλήφθησαν ἐντὸς τῶν ὁρίων τῶν νόμων καὶ διαταγμάτων, ἕτερα δὲ οὐ, δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ θεωρηθῶσιν ἀνίσχυρα καὶ τὰ πρῶτα ἕνεκα τῆς ἀκυρότητος τῶν δευτέρων. (Helie ἀρ 36 2).

Παρατηρητέον τέλος, ὅτι τὸ ζήτημα, ὅπερ προσκαλεῖται νὰ λύσῃ, καὶ εἰς ὃ ὀφείλει νὰ περιορισθῇ τὸ ποινικὸν δικαστήριον, εἶναι μόνον, ἂν πρέπει νὰ ἐπιβληθῇ ποινὴ ἕνεκα παραβιάσεως τῆς ἀστυνομικῆς διατάξεως· ὅθεν ἂν αὕτη ἐξεδόθη ὑπὸ μὴ ἀρμοδίου προσώπου, ἢ ἐκτὸς τῆς ἀρμοδιότητός του, ἢ ἂν δὲν ἐνεκρίθη, ἢ δὲν ἐδημοσιεύθη, ὁ πταισματοδίκης θὰ ἀθωώσῃ ἀπλῶς τὸν κατηγορούμενον, δὲν δύναται ὅμως καὶ νὰ κηρύξῃ τὴν ἀστυνομικὴν διάταξιν ἄκυρον ἢ ἀνίσχυρον· ἄλλως ὑπερβαίνει τὰ ὅρια τῶν καθηκόντων του, καὶ ἡ ἀπόφασίς του καθίσταται ἀναιρετέα διὰ τὸν λόγον τοῦτον (ἀπ. ποιν. Α. Π. 43 τοῦ 49. 64 τοῦ 60. 160 τοῦ 67). Ἡ ἀκύρωσις τοιούτων διατάξεων δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ μόνον δι' αἰτήσεως ἀναιρέσεως τοῦ παρὰ τῷ Ἀρείῳ Πάγῳ εἰσαγγελέως κατὰ τὸ ἄρθρον 477 ἐδαφ. 2. ποιν. δικον.

§ 17. Εἰς τὴν Νομολογίαν εὗρηται ἰδίως περὶ ἀστυνομικῶν διατάξεων τὰ ἑξῆς.

§ 18. Εἰς τὴν φράσιν «τὰς περὶ τοπικῆς ἀστυνομίας παρὰ τῆς ἐπιτοπίου ἀρχῆς ἐκδιδόμενας διατάξεις» (697 ποιν. ν.) ἐμπεριέχεται ἀπάσῃ ἐπιτοπίου ἀρχῆς διάταξις, ἀφορῶσα τὴν εὐταξίαν, καὶ τοιαύτη εἶναι ἡ λιμενικὴ ἀρχή, εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῆς ὁποίας ἀνετέθη ἡ ἐπιτήρησις τῆς εἰς τοὺς λιμένας εὐταξίας καθ' ὅλην τὴν ἐκτασιν, κατὰ τὸν ἀπὸ 4 ἰανν. 1834 νόμον καὶ ἰδίως κατὰ τὸ ἄρθρ. 26 § 1 τοῦ αὐτοῦ νόμου· ἡ διάταξις μάλιστα τοῦ ἀξιοματικοῦ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 11 τοῦ νόμου

τῆς 4 Ἰανουαρ. 1834, δὲν χρήζει ἐπικυρώσεως. Ἐκανονοβόλησε λοιπόν τις, παρὰ τὴν διάταξιν τῆς λιμενικῆς ἀρχῆς, ἐν τῷ λιμένι; τιμωρεῖται. (ποιν. 79 τοῦ 1856).

§ 19. Ἡ ἔκθεσις τοῦ ἀγροφύλακος δύναται καὶ μόνη, καθὼς δημόσιον ἔγγραφον, νὰ χρησιμεύσῃ εἰς ἀπόδειξιν τῆς πράξεως· ὑπαρχούσης δὲ ἀμφιβολίας, τὸ δικαστήριον δύναται νὰ διατάξῃ τὴν συμπλήρωσιν τῆς ἀποδείξεως. (ποιν. Α. Π. 118 τοῦ 1866).

Πρ6λ. τὴν λ. ἀγροφύλακες ἐν τῷ ποιν. τμ. Πείρας.

§ 20. Ἡ κακὴ ἐφαρμογὴ ἀστυνομ. διατάξεως ἐπιφέρει ἀναιρεσιν· ἤτοι, ὁ Α. Π. ἀναιρεῖ ὅταν τὸ ποιν. δικαστήριον καταδικάζῃ ἕνεκα πράξεως, τὴν ὁποίαν δὲν προνοεῖ ἡ ἀστυνομ. διάταξις, ἐφ' ἧς ἡ καταδίκη στηρίζεται. (3 τοῦ 1847).

§ 21. Πρὸς ἐφαρμογὴν ἀστυνομικῆς τινος διατάξεως ἀπαιτεῖται νὰ ᾔῃαι αὕτη ἐπικυρωμένη κατὰ τὴν νόμιμον διατύπωσιν· ἔγγραφον δὲ ἐπάρχου τινός, δι' οὗ προσκαλεῖ τὸν ἀστυνόμον νὰ διατάξῃ οὗτος τὴν κατάπαυσιν τῶν ἀλωνίων, δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἰσχὺν νομίμου διατάξεως πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 578 τοῦ ποιν. νόμου. (ποιν. Α. Π. ρκ'. τῆς 9 Ὀκτ. τοῦ 1836). Πρ6 Berriat N. 89 σημ. 5 καὶ ἐπ. καὶ ἀπόφ. τοῦ ἀκυρωτικ. τῆς 3 Αὐγ. 1810.

§ 22. Τὰ δημεύόμενα ὄπλα πρέπει νὰ παραδίδωνται εἰς τὴν στρατιωτικὴν ἀρχὴν τῆς ἑδρας τοῦ δικαστηρίου, τὸ ὁποῖον διατάττει τὴν δήμευσιν ἢ νὰ στέλλωνται εἰς τὸ ἐν Ναυπλίῳ ὀπλοστάσιον. Πρέπει νὰ δημεύωνται, ἀποστελλόμενα ἀκριβῶς. (Ἐγγραφον τῆς εἰσαγγελίας τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν).

§ 23. Τὰ ψευδῆ μέτρα καὶ σταθμὰ δημεύονται (400, 670 ποιν. νόμου), πρέπει δὲ νὰ διευθύνωνται εἰς τὸ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργείων [διάταγ. τῆς 28 νοεμβρ. (10 ὀκτωβρ.) 1836 ἐφημ. Κυβερνήσεως σελ. 288]. (Ἐγγρ. 5995 τῆς 19 δεκεμβρ. 1839 τῆς εἰσαγ. τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν).

§ 24. Ἀναδημοσίευσις ἀστυνομικῶν διατάξεων. Τὸ ἄρθρ. 24 τοῦ περὶ δημοτ. ἀστυνομίας διατάγ. τῆς 3 Δεκεμβρ 1836 δὲν ὁρᾷ τὸν τρόπον ἢ τύπον τῆς δημοσιεύσεως τῶν ἀστυν. διατάξεων, ἀλλ' ἐν § 2 ὀρίζει τὰς περιπτώσεις, καθ' αἷς οἱ ἐπιτετραμμένοι τὴν ἐκτέλεσιν τῆς δημοτικ. ἀστυνομ. ἔχουσι τὸ δικαίωμα καὶ τὴν ὑποχρέωσιν νὰ δημοσιεύωσι γενικὰς διατάξεις, καὶ μετὰ τὸν τῶν περιπτώσεων τούτων περιλαμβάνεται μὲν καὶ ἡ περίστασις, καθ' ἣν πρόκειται νὰ προσκληθῶσιν οἱ κάτοικοι τοῦ δήμου εἰς τὸ νὰ συμμορφώνωνται μὲ τοὺς νόμους, ἢ νὰ δοθῶσι νουθετήσεις καὶ κακονισμοὶ πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ἐκτελέσεώς

των ἢ τοιαύτη δὲ πρόσκλησις καὶ νουθέτησις δὲν ἀπαιτεῖται ὡς ὕρος ἀπαραίτητος πρὸς ἐκτέλεσιν πάσης ἀναδημοσιευομένης ἀστυνομικῆς διατάξεως, τὸ δὲ ἄρθρον 26 τοῦ αὐτοῦ διατ. ἀπαιτεῖ μὲν νὰ περιέχεται ἐν τέλει πάσης τοιαύτης διατάξεως, ὅτι θέλει δημοσιευθῇ ἀνυπερθέτως εἰς τὸν δῆμον ὅλον· ἐκ τούτου ὅμως, προκειμένου οὐχὶ περὶ ἀρχικῆς δημοσιεύσεως, ἀλλὰ περὶ τῆς ἀναδημοσιεύσεως ἀστ. διατάξεως, ἀφορώσης μόνον τὴν ὠρισμένην πόλιν, εἰς ἣν αὕτη ἀνεδημοσιεύθη, δὲν ἔπεται ὅτι ἡ ἀναδημοσιευθεῖσα διάταξις καθίσταται ὡς πρὸς τὴν πόλιν ταύτην ἀνεπίδεκτος ἐκτελέσεως ἔνεκα τῆς μὴ δημοσιεύσεως αὐτῆς εἰς ὅλον τὸν δῆμον (ποιν. 160 τοῦ 1867).

§ 25. Διὰ τῶν ἄρθρ. 595 καὶ 621 τοῦ ποιν. νόμου δὲν ἀπαγορεύεται ἀπολύτως ἡ πώλησις τῆς πυρίτιδος, ὡς ἐπιτρεπομένη, ὅταν ὑπάρχῃ ἄδεια τῆς ἀρχῆς. (Ἀπ. πολ. Α. Π. 204 τοῦ 1867).

§ 26. 27. Ἀστυνομικὴ διάταξις στηριζομένη εἰς τὸν νόμον εἶναι ἰσχυρὰ καὶ ἂν εἰς ἀνύπαρκτον ἀναφέρηται διάταγμα. (ποιν. 52 τοῦ 1858).

§ 28. Ὁ νόμος ἐν ἄρθρ. 697 τοῦ ποινικ. νόμου ἀπαγορεύει πᾶσαν κατὰ τῶν διαταγῶν τῆς ἀρχῆς, ἐντὸς τοῦ κύκλου τῆς ἀρμοδιότητος αὐτῆς ἐνεργούσης, παρὰβασιν καὶ παρακοήν ποινῇ καταστέλλων, καὶ αὐταῖς μάλιστα ταῖς ἀρχαῖς ἐπιβάλλων τὴν ὑποχρέωσιν ἵνα αὐτεπαγγέλτως λαμβάνωσιν ἐπιτόπια προφυλακτικὰ μέτρα περὶ ἀντικειμένων ἀναγομένων εἰς τὴν ἐπαγρύπνησιν καὶ ἐξουσίαν αὐτῶν ὡς ἐκ τοῦ νόμου. Ὅρα ἀποφάσ. Α. Π. 39 (τοῦ 1843), 79 (τοῦ 1856), 139 (τοῦ 1857), 86 (τοῦ 1862) καὶ 102 (τοῦ 1865).

§ 29. Ἡ ἀστυνομία δύναται νὰ τᾶξῃ μίσθωμα ὠρισμένον διὰ τὴν ἐκτὸς τῶν ὁρίων τοῦ δήμου τῆς διὰ τῶν ἀμαξῶν μετακόμισιν τῶν ἀνθρώπων. (ποιν. 127 τοῦ 1855).

§ 30. Οἱ παραβαίνοντες ἀστυνομικὴν διάταξιν ἀπαγόρευουσαν τὴν πώλησιν πυρίτιδος καὶ ὀπλῶν, τιμωροῦνται δυνάμει τοῦ ἄρθρου 697 (ἔχι τοῦ 621) τοῦ ποινικοῦ νόμου (ποινικ. 99 τοῦ 1856).

§ 31. Ἀστυνομικὴ διάταξις περὶ καθαριότητος τῶν ὁδῶν ἴδε ἀπόφ. ποιν. Α. Π. 120 τοῦ 1856 κατὰ § 42².

§ 32. Ἡ ἀστυνομία δύναται νὰ ἀπαγορεύῃ τὴν κατὰ τὰς ἀποβιώσεις κωδωνοχρουσίαν (697 ποιν. ν.). Ποιν. 52 τοῦ 1858.

§ 33. Δημαγυγνοὶ δικαιοῦνται νὰ ἐκδίδωσιν ἀστ. διατάξεις περὶ ἀντικειμένων ἀνατεθειμένων εἰς τὴν ἐπαγρύπνησιν καὶ ἐξουσίαν των, ἡ δὲ παραβίασις αὐτῶν, ἐπικυρωμένων παρὰ τῆς ἀρ-

μοδίας διοικητικῆς ἀρχῆς, τιμωρεῖται ὡς πταῖσμα. (ποιν. 113 τοῦ 1859).

§ 34. Απαγορεύεται ν' ἀνεγείρωνται ἄνευ ἀστυνομικ. ἀδείας βυρσοδεφεῖα καὶ ἄλλα τοιαῦτα καταστήματα ἔχοντα ἐπιρροὴν εἰς τὴν υἰεῖαν τῶν κατοίκων· ἀδιάφορον δὲ εἶναι, ἂν δὲν ὑπῆρξεν ἀστυνομικὴ διάταξις ἀπαγορεύουσα αὐτά. (ποιν. 44 τοῦ 60). — Αὐταὶ στηριζόμεναι εἰς νόμον πρέπει νὰ ἐφαρμόζωνται ὑπὸ τῶν δικαστηρίων, τὰ ὅποια δὲν ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ τὰς ἀκυρώσωσιν. (ποιν. 64 τοῦ 1860). — Αἱ τοιαῦται δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ κοινοποιῶνται εἰς ἕκαστον δημότην ἰδίως (ἡ αὐτὴ ἀπόφ.).

§ 35 Πταισματοδικεῖόν τι ἐκήρυξέ τινα ἔνοχον ὅτι παρεβίασεν ἀστυνομικὴν τινα διάταξιν, κατὰ δὲ τῆς ἀποφάσεως ἐζήτησεν οὗτος ἀναίρεσιν ἐπὶ παραβάσει τοῦ ἀρθρ. 697 τοῦ ποιν. νόμου. Ὁ Α. Π. παρεδέχθη ὅτι ὁ πταισματοδικὴς ἔκαμε διάκρίσιν τινα, ἣν τινα ἡ ἀστυνομικὴ διάταξις δὲν ἔκαμνεν· ὅθεν ἀνῆρρεσε καὶ ἐκήρυξεν ἄθῳον τὸν καταδικασθέντα. (ποιν. 95 τοῦ 61).

§ 36. Ῥηταὶ νόμων διατάξεις (696 ποιν. νόμ. καὶ διάτ. τῆς 13 μαΐου 1835) ἀπαγορεύουσι τὴν βόσκησιν ζώων εἰς ξένας γαίας ἄνευ τῆς ἐπὶ τούτῳ ἀδείας τῶν ἰδιοκτητῶν· εἰς ταύτας δὲ καὶ αἱ κατὰ μέρος ἀστυνομίαι ὀρίζουσι τὴν αὐτὴν ἀπαγόρευσιν εἰς τοὺς ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν των δήμους. Ἀπηγόρευσε λοιπὸν ἡ ἀστυνομία τὴν βόσκησιν εἰς τόπον τινά; ὁ βοσκήσας δὲν ἄθωοῦται ἐπὶ λόγῳ ὅτι οἱ ἰδιοκτῆται δὲν συνῆνεσαν εἰς τὸν περιορισμὸν αὐτὸν, ἐν ᾧ οἱ τὸ ἀλύμαντον τῆς ἰδιοκτησίας ἀφορῶντες νόμοι ἰσχύουσι καὶ ἀνεξαρτήτως τῆς ἰδιωτικῆς συγκαταθέσεως. (ποιν. 76 τοῦ 1856).

§ 37. Ἡ δημοτικὴ ἀστυνομία ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐκδίδῃ διατάξεις, ὀρίζουσας τὰς θέσεις καὶ τὸν χρόνον καθ' ὃν ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς βόσκοντας ζῶα νὰ βόσκωσιν αὐτὰ εἰς τὴν δεῖνα ἢ δεῖνα θέσιν (697 ποιν. νόμ. 24 τοῦ περὶ δημ. ἀστυν. νόμου τοῦ 1839). ποιν. Α. Π. 86 τοῦ 1862.

§ 38. Εἰσὶν ἔνοχοι φθορᾶς ξένης ἰδιοκτησίας οἱ βόσκοντες εἰς ἀπηγορευμένην δι' ἀστυνομικῆς πράξεως θέσιν, ἀνήκουσαν ὅμως αὐτοῖς; Ὁχι, κατὰ τὴν 19 τοῦ 1862 ποιν. ἀπόφασιν.

§ 39. Διάταξις ἀστυνομικὴ, ἀπαγορεύουσα τὴν βοσκὴν τῶν νομαδικῶν ζώων ἐπὶ τινος χώρας, ἰσχύει· ἀδιάφορον δὲ ἂν δὲν προηγήθῃ αἴτησις τῶν πολιτῶν περὶ τούτου (697 ποιν. νόμου). ποιν. Α. Π. 102 τοῦ 1865

§ 40. Ἐκαστος δύνανται νὰ βοσκήσῃ τὰ ζῶά του εἰς τὴν ἰδιοκτησίαν του. Ἀστυνομικὴ οὖν διάταξις, δι' ἧς ἀπαγορεύεται ἐν

γίνει ἡ βοσκή καὶ διατήρησις παντὸς κτήνους, χωρὶς νὰ γίνηται διάκρισις τις μεταξὺ τῆς ξένης ιδιοκτησίας τοῦ ἄγοντος τὸ ποῖμνιον ἢ ἐπιτρέποντος ἄλλω νὰ βοσκήσῃ τὰ ζῶά του εἰς τὴν ιδιοκτησίαν του, περιορίζει τὸ δικαίωμα τῆς ιδιοκτησίας καὶ ἀντίκειται εἰς τὸ ἄρθρον 697 τοῦ ποιν. νόμου. Ἐκαστος δὲ δύναται νὰ κάμῃ χρῆσιν τῆς ἑαυτοῦ ιδιοκτησίας, βόσκων ἐν αὐτῇ τὰ ζῶά του, ἢ ἐπιτρέπων ἄλλω τὴν βόσκησιν τῶν ζώων του. Βλ. τὰ ἄρθρα 16 ἐδ. 9 καὶ 23 τοῦ ἀπὸ 31 Δεκεμβρίου 1836 νόμου περὶ δημοτικῆς ἀστυνομίας. (Ἀρείου. Πάγου ποινικ. 186 τοῦ 1872).

§ 41. Κατὰ τῶν ριπτόντων ἀκάθαρτα ὕδατα εἰς περιτοιχισμένον ἀλλότριον ἀγρὸν ἐφαρμόζεται τὸ 580 ἄρθρον τοῦ ποιν. νόμου, ἔθιμα δ' ἐναντία δὲν ἰσχύουσιν. (Ποιν. 38 τοῦ 1862).

§ 42. Ἀστυνομικαὶ δικτάξεις ἀναγόμεναι εἰς τὰ περὶ οἰκοδομῶν, οἷον εἰς τὰ περὶ κατασκευῆς ἐξώσου. Ἴδε ποιν. 52 τοῦ 62 ἢ ἴδε κατωτ. § 62.

§ 43. Ἀστυνομικὴ διάταξις περὶ κρεωπωλείων καὶ μεταφορᾶς τοῦ αἵματος τῶν ζώων ἴδε ποιν. Α. Π. 8 τοῦ 1867.

§ 44. Ἀστυνομικὴ διάταξις ὑποχρεοῦσα τοὺς πολίτας νὰ ἐπιτρέπωσιν, ἐπὶ πληρωμῇ, εἰς τοὺς παρὰ τῆς ἀστυνομίας διωρισμένους καμινοκαθαριστὰς νὰ καθαρίζωσι τὰς ἐξίας των, εἶναι ὑποχρεωτική; Ναί, κατὰ τὴν Α. Π. 237 ποινικ. τοῦ 1871.

Τὸ ζήτημα τοῦτο εἶναι σπουδῆς ἄξιον, καὶ ἀμφισβητήσεως ἐπιδεκτικόν. Βλ. Δαλ. λ. commune § 673, 943 ἐπ. καὶ contraventions.

§ 45. Διάταξις, ἀντικείμενον ἔχουσα τὸν διαχωρισμὸν τῶν ὁρίων τῆς κοινότητος καὶ τὴν ἀπαγόρευσιν τοῦ νὰ βόσκωσι ποῖμνια ὑπὸ τὰ κάρπιμα δένδρα, ἀφορᾷ τὴν ἀγροτικὴν ἀστυνομίαν, τὴν ὁποίαν ὁ νόμος ἀνέθεσεν εἰς τὰς δημοτικὰς ἀρχάς· ὥστε ἡ διάταξις αὕτη, φέρουσα καὶ τὴν ἐγκρίσιν τῆς διοικήσεως, περιέχει ὅλα τὰ παρὰ τοῦ ἄρθρου 697 τοῦ ποιν. νόμου ἀπαιτούμενα προσόντα πρὸς ἐφαρμογὴν. (Ποιν. 39 τοῦ 1843).

§ 46. Ἡ ἀστυνομία δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ ἐκδίδῃ διάταξιν ὑποχρεοῦσαν τοὺς πολίτας νὰ κατασκευάσωσι φανούς, νὰ δίδωσι τὸ ἀναγκαιοῦν ἔλαιον, ν' ἀνάπτωσιν αὐτοὺς κτλ. (59 περὶ δημοτ. ἀστυν.) Ποιν. 21 τοῦ 1857.

§ 47. Ἀστυνομικὴ διάταξις ἀπαγορεύουσα τοὺς τέκτονας καὶ κτίστας τὴν ἐναρξιν οἰασθῆποτε οἰκ. οἰκ. πρὶν οὗτοι ἐρωτήσωσι τὸν ἀστυνόμον καὶ μάθωσι παρ' αὐτοῦ ἂν οἱ ιδιοκτῆται τοῦ ἀνεγερθησομένου οἰκοδομήματος ᾗναι ἐφωδιασμένοι μὲ τὴν

πρὸς τοῦτο ἀπαιτουμένην ἄδειαν, παράνομος ἐστίν. Ἰδε ποινικ. 115 τοῦ 1858.

§ 48. Ἡ ἀστυνομικὴ ἀρχὴ δὲν ἔχει ἀρμοδιότητα νὰ κανονίξῃ δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις τῶν ἰδιωτῶν καὶ κοινότητος, ἢ καὶ τῶν μελῶν τῆς κοινότητος πρὸς αὐτὴν καὶ πρὸς ἄλληλα, τὰς ἀφαιρῶσας τὴν περιουσίαν τῶν ἰδιωτῶν ἢ καὶ τῆς κοινότητος, καὶ τὴν χρῆσιν αὐτῆς, ἐκτὸς τῶν περὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ θερισμοῦ καὶ τρυγετοῦ ὅθεν διάταξις ἀστυνομικὴ περὶ χρήσεως τοῦ ὕδατος δὲν ἰσχύει. (Α. Π. ποιν. 153 τοῦ 1872).

§ 49. Ἡ Α. Π. ποιν. 120 τοῦ 1856 φέρει· «Ἐπειδὴ καὶ ἐκ τοῦ κατηγορητηρίου καὶ ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως τοῦ πταισματοδικείου ἐξάγεται, ὅτι οἱ ἀναιρεσεῖοντες ἐκατηγορήθησαν καὶ ἐδικάσθησαν ὡς μὴ καταβρέξαντες, οὐδὲ καθάρισαντες κατὰ τὴν 11 ἰουλίου 1856 τὸ μέρος, ἐνθα σταθμεύουν αἱ ἁμαξὶ αὐτῶν ἐπὶ παραβάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 9463 τῆς 9 νοεμβρίου 1855 ἀστυνομικῆς διατάξεως· ἀλλ' ἡ διάταξις αὕτη οὐδυνῶς προβλέπει τὴν περίστασιν ταύτην καὶ ἐπομένως ἡ καταδικάσασθαι αὐτοὺς ἀπόφασις τοῦ πταισματοδικείου, ἡ ἐφαρμοσάσα τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος ἀστυνομικὴν διάταξιν, εἶναι, κατὰ τὸ ἄρθρον 360 § 6 τῆς ποιν. δικονομίας, ἀναιρετέα.

Ἐπειδὴ ὅμως, κατὰ τὸ ἄρθρ. 500 τῆς ποιν. δικονομ., γενομένης ἀναιρέσεως ἐνεκεν ἐσφαλμένης ἐφαρμογῆς ἢ ψευδοῦς ἐρμηνείας τοῦ ποιν. νόμου, ὁ ἄρειος Πάγος ἐφαρμόζει ὁρθῶς τὸν κατὰ τὴν 11 ἰουλίου 1856 νόμον· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἡ πράξις, περὶ ἧς κατεδικάσθησαν οἱ ἀναιρεσεῖοντες, προβλέπεται καὶ τιμωρεῖται ῥητῶς ἀπὸ τῆς ἀστυνομικῆς διατάξεως τῆς 5 ἰουν. 1856 ὑπ' ἀριθ. 5515, ἐνδιαλαμβάνουσιν τὰ ἐξῆς· «Ἐκαστος ἰδιοκτήτης ὄχηματος ἢ ἁμάξης ἢ ὁ ἁμαξηλάτης εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ καθορίζῃ τὸ μέρος τῆς ὁδοῦ, εἰς τὸ ὅποιον σταθμεύει ἢ διαμένει τὸ ὄχημα ἢ ἡ ἁμαξά, τεκτικῶς μὲν τρεῖς τῆς ἡμέρας, καὶ ἐκτάκτως ὅσάκις γίνωνται ἀκαθαρσίαι, νὰ καταβρέχῃ κλπ.».

Ἐπειδὴ ἡ δημοσίευσις τῆς ἀστυνομικῆς διατάξεως ἐγένετο νομίμως, ὡς ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὴν ἐκθεσιν τοῦ ἀστυνομικοῦ κλητῆρος Νικολάου Δαλμάτη, γενομένη ἐνώπιον μαρτύρων τὴν 6 ἰουνίου 1856· ὁ δὲ ἰσχυρισμὸς τοῦ πληρεξουσίου τῶν ἀναιρεσεῖοντων τοῦ νὰ μὴ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ἐκθεσις, ὡς μετὰ τὴν συζήτησιν τῆς ὑποθέσεως προσαχθεῖσα ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τούτου, εἶναι ἀνυπόστατος· καθόσον ὁ εἰσαγγελεύς, δι' ἰσχυρισμοὺς κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς ὑποθέσεως, ὅτι ὑπάρχει ἐκθεσις τῆς δημοσιεύσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 5515 ἀστυνο-

μικῆς διατάξεως, ἐπεφυλάξατο τὸ δικαίωμα νὰ τὴν προσαγάγῃ ἀκολουθῶς, μὴ ἔχων αὐτὴν τότε πρόχειρον.»

§ 50. Ἡ ἀστυνομικὴ ἀρχὴ δύναται νὰ ἐκδώσῃ ἀστυνομικὴν διάταξιν ἀπαγορεύουσαν τὴν βοσκὴν ζώων εἰς ξένους ἀμπελῶνας· πρὸς τοῦτο δὲ δὲν ἀπαιτεῖται ἡ συγκατάθεσις τῶν κτηματιῶν. (ποιν. Α. Π. 151 τοῦ 1872 φέρουσα· «Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρον 15 τοῦ περὶ δήμων νόμου καὶ τὸ ἄρθρον 65 τοῦ ἀπὸ 3 Δεκεμβρ. 1836 νόμου περὶ δημοτικῆς ἀστυνομίας, ἡ ἀγροτικὴ ἀστυνομία τίθεται ὑπὸ τὴν ἐπαγρύπνησιν τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς, ἥτις, κατὰ τὸ ἐδάφιον 9 τοῦ ἐπομένου ἁρθρου 66, δύναται νὰ διατάξῃ νὰ μὴν εἰσάγωνται εἰς ξένην ἰδιοκτησίαν, λειβάδεια, ἀμπελῶνας, ζῶα οἷουδὴποτε εἶδους. Διὰ νὰ ἐκδώσῃ δὲ τοιαύτην διάταξιν ἡ δημοτικὴ ἀρχή, δὲν ἀπαιτεῖται νὰ προηγηθῇ αἴτησις ἢ συναίνεσις τῶν ἰδιοκτητῶν· τοῦτο μὲν, διότι τὸ μέτρον αὐτὸ ὁρᾷ εἰς γενικὸν συμφέρον, ἡγοῦν τὴν ἀνάπτυξιν τῶν γεωπονικῶν ἐργασιῶν. Τοῦτο δὲ, διότι ἡ διὰ τῶν προσβαλλομένων ἀποφάσεων ἀθωωθέντες δὲν ἐκατηγορήθησαν ὅτι εἰσήγαγον τὰ ζῶα τῶν εἰς τὰς ἐαυτῶν ἰδιοκτησίας, καὶ ὁ πταισματοδίκης ἠδύνατο καὶ οἰκοθεῖν νὰ ἐφαρμόσῃ τὸν κατάλληλον νόμον (ἡγοῦν ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὸ διατάχ. τῆς 13/25 Μαΐου 1835 περὶ βοσκῆς ζώων), καὶ ἐὰν δὲν ἐπεκαλέσθη αὐτόν, ὡς αἱ προσβαλλόμεναι ἀποφάσεις διαλαμβάνουσιν, ὁ δημόσιος κατήγορος.

Ἐπειδὴ, τούτων οὕτως ἐχόντων, οὐκ ὀρθῶς καὶ καθ' ὑπερβάσιν τῶν καθηκόντων του ἀπεφάνετο τὸ πταισματοδικεῖον Νυμφασίας, τοῦθ' ὅπερ ἐπάγεται ἀναίρεσιν κατὰ τὸ ἄρθρον 477 § 1 τῆς ποινικ. δικον. (ποιν. Α. Π. 151 τοῦ 7^ο).

§ 51. Αἱ ἀστυνομικαὶ διατάξεις πρέπει νὰ ᾧσι γενικαί· ἄρα ἀστυν. διάταξις ἀπαγορεύουσα τὴν βόσκησιν ζώων εἰς τὰς γαίας τῆς Μονῆς . . , ἄνευ ἀδείας τοῦ μισθωτοῦ αὐτῶν, ἀντιβαίνει εἰς τὴν τελευταίαν περικοπὴν τοῦ ἁρθρου 23 τοῦ ἀπὸ 31 Δεκεμ. 1856 διατ. περὶ δημοτικῆς ἀστυνομ. (ποιν. Α. Π. 93 τοῦ 68 ἢ ἴδε κατωτ. § 61). Πρὸς τὴν λ. ἀστυνομικ. διατάξεις ἐν τῷ ποιν. τμ. Πείρας. Ὁρα Chauv. cod. pen. 7 α σελ. 349 ἐπ.

§ 52. Πολλάκις τὸ πταῖσμα συνίσταται εἰς τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων ἀπηγορευμένων, ἢ εἰς τὴν μὴ ἐκτέλεσιν ἔργων νομίμως ἐπιβαλλομένων. Δύναται ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ πταισματοδίκης, πρὸς τῇ ποινῇ, νὰ διατάξῃ καὶ τὴν ἀνατροπὴν ἢ ἐκτέλεσιν τῶν τοιούτων ἔργων· Ἡ ποινικὴ δικονομία οὐδόλως προβλέπει περὶ τοιούτων διατάξεων τῶν πταισματικῶν ἀποφάσεων, ὁ

δὲ ποιν. νόμος, πραγματευόμενος περὶ τοιούτων, εἰς τὴν ἀρχὴν ἀνέθηκεν καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπισκευῆς ἢ ἀποσκευῆς τῶν παρὰ τὰ διατεταγμένα οἰκοδομῶν, ἐὰν δὲν σπεύσῃ ὁ παραβάτης πρὸς τοῦτο (ἄρθρον 608 ποιν. νομ.), καὶ τὸ δικαίωμα τῆς δαπάνης τοῦ παραβάτου διορθώσεως τῶν περὶ τὴν ἀσφάλειαν τῶν ὁδῶν ἐλλείψεων, ἂν δὲν ἐνεργήσῃ ταύτην παρευθὺς ὁ παραβάτης (ἄρθρ. 627 ποιν. νομ.). Ἐντεῦθεν ἀνεφύη τὸ ζήτημα, τίνα ἀρχὴν ἐννοοῦσι τὰ ἄρθρα ταῦτα, τὴν δικαστικὴν ἢ τὴν διοικητικὴν. Ὁ Α. Π., προσκληθεὶς ἐπανειλημμένως νὰ ἐρμηνεύσῃ τὴν ἐν τῷ ἄρθρῳ 608 φράσιν ἢ ἀρχήν, ἀπεφάνθη, ὅτι ὁ νόμος ἐννοεῖ τὴν διοικητικὴν ἀρχήν, καὶ ἐπομένως ἐπεκύρωσε μὲν ἀπόφασιν πταισματοδίκου ἀρνηθέντος νὰ διατάξῃ κατεδάφισιν (ἀπόφ. ποινικ. 63 τοῦ 60), ἀνῆρσε δὲ ὑπὲρ τοῦ νόμου ἀπόφασιν ἑτέρου πταισματοδίκου διατάξαντος κατεδάφισιν, λόγῳ ὑπερβάσεως καθηκόντων (ἀπόφασις ποιν. 76 τοῦ 65). Συμφώνως πρὸς τὴν νομολογίαν ταύτην ἐκανονίσθη διὰ διαταγμάτων ὁ τρόπος τῆς καταδάφσεως τῶν τε ἐπισφαλῶν οἰκοδομῶν (διάταγ. 20 Σεπτεμβρ. 1852), καὶ τῶν κατὰ παράβασιν τοῦ σχεδίου ἀνεγερθεισῶν. (διάταγμ. 9 Ὀκτωβρ. 1852). Πρβλ. Κωνστ. § 1293.

Νομολογία περὶ ἀστυνομικῆς διατιμῆσεως.

§ 53. Δὲν ὑπόκεινται εἰς αὐτὴν οἱ ὑπὸ τοῦ ἐνοικιαστοῦ δημοσίου ἰχθυοτροφείου πωλούμενοι ἰχθύες· ὑπόκεινται δὲ οἱ ὑπὸ τοῦ μεταπράτου πωλούμενοι. Ἦγουν, τὸ 9 ἄρθρον τοῦ ἀπὸ 23 Μαρτίου 1839 νόμου, ἀναφέρειν ὅτι τὰ ὀψάρια κτλ. δὲν ὑπόκεινται εἰς διατίμῃσιν, ἐννοεῖ ὅτι τὰ προϊόντα ταῦτα δὲν ὑπόκεινται εἰς διατίμῃσιν τότε μόνον ὅταν πωλῶνται ἀπ' εὐθείας παρὰ τοῦ ἐνοικιαστοῦ αὐτῶν, ὅχι δὲ καὶ ὅταν πωλῶνται ὑπὸ μεταπράτου τινός, ἀγοράσαντος ταῦτα ἀπὸ τὸν ἐνοικιαστήν. (ποιν. νόμ. 671. Ποιν. Α. Π. 8 τοῦ 1852). Ἴδε Εὐρ. τ. 5, σ. 197 ἐπ. Σαρπ. § 8·6—888, 903, 1163.

§ 54. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἀστυνομικὴ ἐν τῷ τόπῳ διάταξις ἀπαγορεύουσα τὸ ἐμπόριον ὀπλων, πυρίτιδος ἢ σφαιρῶν ἢ τινων τούτων, τότε οὐχὶ τὸ ἄρθρον, 621 ἐφαρμοστέον, ἀλλὰ τὸ 697. (ποιν. Α. Π. 99 τοῦ 56). Ὁ δ' ἄνευ ἀδείας τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς τὸ ἐμπόριον ὀπλων μετερχόμενος τιμωρεῖται κατὰ τὸ ἄρθρον 621 (Α. Π. 107 τοῦ 1847).

§ 55. Ὁ πωλὼν τρόφιμα (οἶον ἰχθεῖς) εἰς τιμὴν μὴ συνάδουσαν μὲ τὴν ἀστυνομικὴν διάταξιν τιμωρεῖται κατὰ τὸ ἄρθρ.

584 τοῦ ποινικοῦ νόμου, καὶ ὅχι κατὰ τὸ ἄρθρον 697 (ποιν. 94 τοῦ 1857).

56. Αἱ ὡς πρὸς τὰ τροφίμα (οἶον κρέας) παραβάσεις τῶν ἀστυνομικῶν διατάξεων προβλέπονται ὑπὸ τοῦ ἁρθρου 671 τοῦ ποιν. νόμου καὶ οὐχὶ ὑπὸ τοῦ 697. (ποιν. 94 τοῦ 1857).

57. Τὸ ὑπὸ τοῦ νόμου χορηγούμενον δικαίωμα τοῦ νὰ μὴ ὑπὸκηνται εἰς διατίμῃσιν οἱ εἰς τὰ ἐθνικὰ ἰχθυοτροφεῖα ἀγρευόμενοι ἰχθεῖς, δὲν ἀφορᾷ μόνον τοὺς ἐνοικιαστάς, ἀλλὰ σκοπεύει τὴν ἐλευθέραν τοῦ πράγματος πώλησιν. (ποιν. 99 τοῦ 1858).

§ 58. Ἀστυνομικὴ περὶ τῆς ἀξίας τῶν ἰχθύων διάταξις ὑπερισχύει τῆς μετὰ ἀντιπροσώπου τῆς ἀρχῆς συμβάσεως, δι' ἧς ὀρίζεται ἡ ἀξία· ἡ σύμβασις αὕτη δύναται νὰ δώσῃ χώραν εἰς ἀποζημιώσιν, ἀλλ' ὑποχωρεῖ εἰς ἐκείνην, εἰς τὸ δημόσιον συμφέρον ὁρῶσαν (Α. Π. ποιν. 11 τοῦ 1870).

§ 59. Κατὰ τὸ ἄρθρον 584 τοῦ ποιν. νόμου, μὲ πρόστιμον τοῦλάχιστον δέκα δραχμῶν τιμωρεῖται ὅστις παραβαίνει τὰς περὶ τῆς ἐμπορίας οἴτου ἢ ἄλλων τροφίμων διατάξεις, τὰς ὁποίας ἡ ἀστυνομικὴ ἀρχὴ ἐκδίδει καθ' ἐκάστην περίπτωσιν, ὅπου ἡ χρεῖα τὸ καλέσει· καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς ἐπιγραφῆς τοῦ κεφαλαίου διαλαμβάνουσης, πταίσματα ἀφορῶντα τὴν σιτοδείαν καὶ τὴν ἀνατίμῃσιν τῶν τροφίμων, γίνεται φανερόν ὅτι τὸ ἄρθρον τοῦτο τοῦ ποινικ. νόμου προνοεῖ τὰς γινομένας εἰς περιπτώσεις ἐκτάκτους, οἷα ἡ σιτοδεία, παραβάσεις τῶν διατάξεων τῆς ἀστυν. ἀρχῆς, ἐν ᾧ, ὅταν αἱ ὁμοίας φύσεως παραβάσεις γίνωνται εἰς συνήθεις περιστάσεις, τιμωροῦνται εἰδικώτερον παρὰ τοῦ 671 ἁρθρου τοῦ ποιν. νόμου. (ποιν. 745 τοῦ 1839).

§ 60. Ἀστυνομικὴ διάταξις περὶ τῆς τιμῆς τῶν ἰχθύων εἶναι ἄσχετος πρὸς τὰς ἰδιωτικὰς συμβάσεις. (ποιν. 11 τοῦ 1870).

§ 61. Ἰδοὺ πῶς ἔχει ἡ ποιν. 93 τοῦ 68, περὶ ἧς ἀνωτ. § 51· «Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρον 24 τοῦ ἀπὸ 31 Δεκεμβρ. 1836 περὶ δημοτικῆς ἀστυνομίας νόμου, ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς δημοτικῆς ἀστυνομίας ἐπιτετραμμένους ὑπαλλήλους νὰ ἐκδίδωσι διατάξεις ἐξ ἰδίας ἀρμοδιότητος, τοῖς δίδεται δὲ τὸ δικαίωμα καὶ τοῖς ἐπιβάλλεται τὸ καθήκον νὰ ἐνεργῶσι καὶ νὰ δημοσιεύωσι γενικὰ διατάξεις ἐντὸς τῶν ὁρίων τῶν νόμων καὶ διαταγμάτων· α) ὅταν πρόκηται νὰ διατάττωσιν ἐπιτόπια προφυλακτικὰ μέτρα περὶ ἀντικειμένων ὑπαγομένων εἰς τὴν ἐπαγρόπνησιν καὶ ἐξουσίαν των, β) ὅταν πρόκηται νὰ δημοσιεύωσιν ἐκ νέου τοὺς νόμους καὶ ἀστυνομικοὺς κανονισμοὺς, ἢ νὰ προσκαλῶσι τοὺς κατοίκους τοῦ δήμου νὰ συμμορφώνωνται μὲ αὐτούς, ἢ νὰ

δίδωσι νουθετήσεις καὶ κανονισμοὺς πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ἐκτελέσεώς των· ἀλλ' ὁ Δήμαρχος Αἰδηψίων διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 840 διατάξεώς του ἀπηγόρευσε τὴν βόσκησιν καὶ διέλευσιν παντὸς εἵδους ζώου ἐπὶ τῶν γαιῶν τῆς Μονῆς Ἡλίας, ἄνευ ἀδείας τοῦ μισθωτοῦ τῶν γαιῶν αὐτῶν Γεωργίου Τσοκάνου, ἡ δὲ διάταξις αὕτη, μὴ οὔσα γενικὴ καὶ ἀντιβαίνουσα εἰς τε τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον καὶ εἰς τὴν τελευταίαν περικοπὴν τοῦ ἁρθροῦ 23 τοῦ αὐτοῦ νόμου, ἥτις ἐπιτάττει εἰς τοὺς αὐτοὺς ὑπαλλήλους νὰ ἀπέχωσι πάσης περιττῆς καὶ μὴ ὑπαγορευομένης παρὰ τῶν νόμων ἐπεμβάσεως εἰς τὰς ἰδιωτικὰς σχέσεις, εἶναι ἄκυρος καὶ μὴ οὔσα καὶ δὲν δύναται νὰ ἔχῃ καμμίαν υποχρεωτικὴν ἰσχύν.

Ἐπειδὴ ἡ ὑπ' ἀριθ. 41 ἀπόφασις τοῦ πταισματοδικείου Ξηροχωρίου, στηριχθεῖσα εἰς τὴν ἀνωτέρω ἄκυρον καὶ ἀνίσχυρον διάταξιν τοῦ Δημάρχου Αἰδηψίων, ἐφήρμωσε ψευδῶς τὸ ἄρθρον 677 τοῦ ποιν. νόμου, ὅπερ προϋποθέτει παράβασιν ἀστυνομικῆς διατάξεως, ἐντὸς τῆς ἀρμοδιότητος τῆς ἀστυνομικῆς ἀρχῆς ἐκδεδομένης.

Ἐπειδὴ ἡ πρᾶξις, δι' ἣν οἱ ἀναιρεσεύοντες κατηγορήθησαν, δὲν εἶναι κολάσιμος, καὶ ἐπομένως ἡ μὲν ἀπόφασις πρέπει νὰ ἀναιρεθῇ ἔνεκεν ἐσφαλμένης τοῦ ποιν. νόμου ἐφαρμογῆς, οἱ δὲ ἀναιρεσεύοντες πρέπει νὰ ἀθωωθῶσιν».

§ 62. Ἡ δὲ 52 τοῦ 62 ποιν. (περὶ ἧς ἐν § 42) ἔχει οὕτως· «Ἐπειδὴ, κατὰ μὲν τὸ ἄρθρον 9 τοῦ ἀπὸ 11 Σεπτεμβρίου 1856 νόμου, ἀπαγορεύεται ἡ κατασκευὴ ἐξώστου ἐπὶ πατώματος, οὗ τὸ ὕψος ἄνω τῆς ὁδοῦ δὲν εἶναι τοῦλάχιστον ἐκ τεσσαρῶν Βασιλικῶν πήχεων, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 608 τοῦ ποιν. νόμου ἐὰν εὐθὺς μετὰ προηγηθεῖσαν πρόσκλησιν ὁ κύριος τῆς οἰκοδομῆς δὲν σπεύσῃ νὰ ἀποσκευάσῃ οἰκοδομήματα ἀντιβαίνοντα εἰς τὴν διάταξιν, ἡ ἀρχὴ διατάσσει ν' ἀποσκευασθῇ διὰ δαπάνης αὐτοῦ, καταγινωσκομένης ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ τῆς ποινῆς καὶ εἰς τὸν κύριον τῆς οἰκοδομῆς, κατὰ τοὺς ὅρους τῶν ἁρθρ. 598 καὶ 605 τοῦ ποιν. νόμου· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὁ Α. Σταϊκόπουλος κατηγορήθη, ὅτι τὴν νύκτα τῆς 5 πρὸς τὴν 6 Φεβρουαρίου ε. ε. κατεσκευάσεν εἰς τὴν ἐν Πάτρας κειμένην οἰκίαν τοῦ ἐξώστην ἐπὶ πατώματος, οὗ τὸ ὕψος ἄνω τῆς ὁδοῦ εἶναι ἑλαττον τῶν 4 Βασιλ. πήχεων, ἥτοι κατηγορήθη, ὅτι ἐξετέλεσε τὸ ἔργον τοῦτο ἐναντίον τῆς ἄνω ἀπαγορευτικῆς τοῦ νόμου διατάξεως, ἀλλ' οὔτε ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις παραδέχεται, οὔτε ἐξ αὐτῆς προκύπτει, ὅτι ὁ κατηγορούμενος προσκληθεὶς παρὰ τῆς ἀρμοδίας ἀρχῆς νὰ ἀποσκευάσῃ τὸν ἐξώστην δὲν ὑπήκουσε, περίπτωσιν,

καθ' ἣν ἡ εἰρημένη κατηγορούμενη πράξις ἤθελεν εἶσθαι καταδικαστέα, ἐξ ἐναντίας καὶ ἡ ἰδία ἀπόφασις ἐνδεκνύει ὅτι ἔπρεπε νὰ ἐνεργηθῶσι προηγουμένως αἱ διατάξεις τοῦ ἄνω 608 ἄρθρου τοῦ ποινικοῦ νόμου, ὁρθῶς τὸ Πταισματοδικεῖον Πατρῶν δὲν ἐθεώρησε τὸν κατηγορούμενον παραβάτην τῆς ἀπὸ 11 ἰανουαρ. 1862 ἀστυνομικῆς διατάξεως, καθότι δι' αὐτῆς ἀπηγορεύθη ὅ,τι καὶ ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαγορεύεται, ὅπερ δὲν ἀνήκει εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῶν ἀστυνομικῶν ἀρχῶν, εἰς ἃς ὁ νόμος ἀνέθεσε τὸ καθήκον νὰ ἐπαγρυπνῶσιν εἰς τὴν ὁρθὴν ἐκτέλεσιν τῶν περὶ οἰκοδομῶν νόμων (ἄρθρ. 58 τοῦ ἀπὸ 31 Δεκεμβρ. 1836 διατάγματος περὶ δημοτικῆς ἀστυνομίας), οὐχὶ δὲ νὰ κυρώνωσι δι' ἰδίας διατάξεως ὅ,τι ὁ νόμος ῥητῶς ἐκάνόνισεν, ὥς ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὴν ἄνω ἀπαγόρευσιν. Ἐπομένως δὲν ὑπάρχει λόγος πρὸς ἀντίρρυσιν τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ἀφ' οὗ ὁ κατηγορούμενος, ὥς ἐξετέθη, μὴ προσκληθεῖς ν' ἀποσκευάσῃ τὸν ἐξώστην, δὲν ἦτο εἰσέτι ποινικῶς καταδικώτεος».

Πίναξ λεκτικὸς τῶν ἐν τῇ προηγουμένῃ λέξει
ἀστυνομικαὶ διατάξεις.

Ἄγνοια § 13.	Ἀστυνομικαὶ διατιμήσεις. § 53—57.
Ἀγροφύλακες. § 19.	Ἀστυνόμοι. § 2.
Ἀγῶγια. § 16. 29.	Ἀχρησία. Ἴδε τὴν ὡδε λέξ. Κατάρ-
γησις.
Ἀδεια. Ἴδε τὰς ὡδε λ. Οἰκοδομάς.
Ζῶα.	Βασική ζῶων § 16. 40. 45. 50.
Αἵμα § 43.	Βυρσοδεψεῖα § 34.
Ἀκαθαρσία. § 41.	Γενικότης. § 51.
Ἀλώνια. § 21.	Δήμαρχοι. § 2.
Ἀμαζαί. § 16.	Δῆμοι (προσθαφαίρεισι). § 13.
Ἀναδημοσίευσις. § 14. 24. 42.	Δημοσίευσις § 3 περὶ τὸ τέλος.
Ἀποδεικνύει τίς; § 3 ἐν τέλ.	Δημοσίευσις. § 12 ἐπ. 14. 24.
Ἀπόδεξις δημοσιεύσεως. § 12.	Δικαστήρια ἐξετάζουσι τὸ κῆρος τῶν
ἀστυν. διατάξεων. § 16 ἐπ.
Ἀρμοδιότης. § 1—8. 28. 48.	Γιατίμησις ἀστυν. § 53—57.
Ἀρμοδιότης εἰς ἐκτέλεσιν ἀποφάσεων.
§ 52.	Ἐγκρίσις. Ἴδε τὴν ὡδε λ. ἐπικύρωσις.
Ἀρμοδιότης ἀστυν. ἀρχῆς. § 16 ἐπ.	Ἐκθεσις ἀγροφύλακος. § 19.
Ἀστυνομικαὶ διατάξεις. § 1—17 ἐπ.
— Νομιμότης αὐτῶν. § 1.—Γενι-
κότης. § 9. 51.	Ἐκτέλεσις ἔργων. § 52.
Ἀστυνομικῶν διατ. τὸ κῆρος ἐξετά-
ζουσι τὰ δικαστήρια; § 16 ἐπ.	Ἐπαρχοί. Ἴδε τὴν ὡδε λ. Νομάρχαι.
Ἀστυνομικῶν διατ. ἰσχύς κατὰ τόπον
§ 13.—Ἐννοια τοῦ ἄρθρου 24 ἐδ.
2 (§ 14).	Ἐπικύρωσις ἀστυν. διατ. § 14 ἐπ.
	Ἐπικύρωσις § 11. 21.
	Ἐφροος Λαυρίου. § 5.
	Ζῶα. Ἴδε τὴν ὡδε λ. Βοσκή.
	Ζῶων ἀέλευσις. § 16.
	Ἰχθύες. § 53. 55—58. 59. 60.

- Καθαριότης ὕδων. § 31.
 Καμινοκαθαρισταί. § 44.
 Καταδρέχειν. § 49.
 Κατάργησις δι' ἀχρησίας. § 15.
 Κρεπωλεία. § 16. 43.
 Κτίσται· ἴδε τὴν ὁδὸν λ. οἰκοδομαί.
 Κωδονοχρυσία. § 16. 32.
 Λαυρίου ἔφορος. § 5.
 Λιμενικαὶ ἀρχαί. § 4. 48.
 Λιμνάζοντα ὕδατα. § 16.
 Μέτρα καὶ σταθμά. § 23.
 Μίσθωμα· ἴδε τὴν ὁδὸν λ. ἀγώγια.
 Νομάρχαι ἐκδίδουσιν ἀστυνομικ. δια-
 τάξεις; § 3.
 Νομιμότης (ὑπαλλήλου). § 7.
 Νομιμότης ἀστυκ. διατάξεων. § 1.
 Ὀδοί. § 31.
 Ὀδῶν καταδρέξεις. § 49.
 Οἰκοδομαί. § 16. 42. 47. 52.
 Ὅπλα. § 22. 51.
 Ὅρια. § 45.
- Πόσεδροι. § 2.
 Πρόξενοι. § 6.
 Προξενικαὶ διατάξεις. § 11.
 Προφυλακτικὰ μέτρα. § 9.
 Πταισματοδικεῖα. § 1 ἐπ.
 Πυρίτις. § 25. 30. 54.
 Σιτοδεία. § 59.
 Σταθμά· ἴδε τὴν ὁδὸν λ. Μέτρα.
 Συμβάσεις. § 57. 58.
 Τοπικὴ ἰσχὺς διατάξεων. § 13.
 Τρόφιμα· ἴδε τὴν ὁδὸν λ. ἰχθεῖς.
 Τύπος ἀστυν. διατάξεων. § 10.
 Ὑγιεινὰ μέτρα. § 34.
 Ὑδατα. § 16.
 Ὑδατος χρῆσις. § 48.
 Ὑδωρ κοινότητος. § 16.
 Ὑπάλληλοι (ἀν' ὧν νομίμως διωρι-
 σμένοι). § 7.
 Φανοί. § 46.
 Φωτισμός. § 16. 46.
 Φανοί· ἴδε τὴν ὁδὸν λ. Φωτισμός.

Πίναξ τῶν ποινικ. ἀποφάσεων, ὅσαι περιέχονται εἰς
 τὸ προηγούμενον ἄρθρ. ἀστυνομικαὶ διατάξεις.

- ρχ τοῦ 1836—§ 21.
 39 τοῦ 1843—§ 28. 45.
 3 τοῦ 1847—§ 20.
 107 τοῦ 1847—§ 54.
 43 τοῦ 1849—§ 16².
 46 τοῦ 1849—§ 11.
 8 τοῦ 1852—§ 53.
 127 τοῦ 1855—§ 16. 29.
 76 τοῦ 1856—§ 36.
 79 τοῦ 1856—§ 4. 18. 28.
 99 τοῦ 1856—§ 30. 54.
 120 τοῦ 1856—§ 31. 49.
 21 τοῦ 1857—§ 16. 46.
 94 τοῦ 1857—§ 53. 56.
 139 τοῦ 1857—§ 15. 28.
 52 τοῦ 1858—§ 16. 26. 32.
 99 τοῦ 1858—§ 57.
 115 τοῦ 1858—§ 16. 47.
 113 τοῦ 1859—§ 33.
 44 τοῦ 1860—§ 34.
 63 τοῦ 1860—§ 52.
- 64 τοῦ 1860—§ 16. 16². 34.
 95 τοῦ 1861—§ 35.
 19 τοῦ 1862—§ 38.
 38 τοῦ 1862—§ 41.
 52 τοῦ 1862—§ 42.
 86 τοῦ 1862—§ 16. 28. 37.
 76 τοῦ 1865—§ 52.
 102 τοῦ 1865—§ 39.
 102 τοῦ 1865—§ 28.
 118 τοῦ 1866—§ 19.
 8 τοῦ 1867—§ 16. 43.
 160 τοῦ 1867—§ 13. 16². 24.
 204 τοῦ 1867—§ 25.
 93 τοῦ 1868—§ 16. 51.
 11 τοῦ 1870—§ 58. 60.
 124 τοῦ 1870—§ 16.
 237 τοῦ 1871—§ 44.
 151 τοῦ 1872—§ 16. 50.
 153 τοῦ 1872—§ 16. 48.
 186 τοῦ 1872—§ 16. 40.
 197 τοῦ 1872—§ 5.

ΑΣΥΛΙΑ βουλευτική. Βλ. Σαριπ. σύντ. έκδ. 2 §§ 524, 531.

Σχολάζει κατὰ τὰ ἐπ' αὐτοφώρῳ κακουργήματα (αὐτόθι § 530)¹.

ΑΣΥΛΙΑ. Περὶ ἀσυλίας ἐν γένει βλ. τὰ ἐν Πείρᾳ σελ. 439 ἐπ.

ΑΣΥΜΒΙΒΑΣΤΟΝ τῆς βουλευτικῆς λειτουργίας πρὸς πᾶσαν ἄλ-
λην. Βλ. τὴν περὶ Συντ. πραγματ. Σαριπ. έκδ. 2. § 445. Τῆς
τοῦ ὑπουργ. πρὸς τὴν τοῦ προεδρείου τῆς Βουλῆς (αὐτ. § 462).

ΑΣΥΜΒΙΒΑΣΤΟΝ ἐκηρύχθη τὸ δικαστικὸν ἀξίωμα ἀπ' ἄλλων
τοῦ κράτους ἐμίσθων ὑπηρεσιῶν. Συντ. 96. Ὁργ. 276. (Βλ.
Πείρας σελ. 4224).

ΑΣΦΑΛΕΙΑ. Βλ. τὰ ἐν Πείρᾳ σ. 695—705 καὶ τὴν λ. Ἀσφά-
λεια τῆς σελ. 725 τῆς Πείρας.

Ἰδοῦ, ἐν περιλήψει, τινὰ ἐκ τῶν ζητημάτων, τὰ ὅποια ἔλυ-
σεν ἡ νομολογία μέχρι τοῦ 1867².

Ἡ προσόρμις τοῦ πλοίου εἰς ἕτερον λιμένα δὲν ἀπαλλάττει
τὴν ἀσφαλιστικὴν ἐταιρίαν διὰ τὸ μετὰ ταῦτα ναύχιον, ἂν ἡ
προσόρμις αὕτη ἀποτελῇ τὴν ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 351 τοῦ Ἐμπορ.
Ν. προηγουμένην ἀλλαγὴν πορείας (ἄρθρ. 245 Ἐμπ. Ν. (Α. Π. 2
τοῦ 65).—Κατὰ τὸ ἄρθρ. 247 τοῦ Ἐμπ. Ν. αἱ περὶ τοῦ καθί-
σματος τοῦ πλοίου καὶ τῆς ἐκ τούτου προσελθούσης ἀνικανότη-
τος αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου προξένου ληφθεῖσαι καταθέσεις τοῦ
πληρώματος καὶ ἡ ἐκθεσις περὶ τῆς καταστάσεως τοῦ πλοίου
ἡ γενομένη ὑπὸ τῶν ὑπὸ τοῦ προξένου διορισθέντων πραγμα-
τογνωμόνων, καίτοι διεξαχθεῖσαι ἄνευ τῆς συμπράξεως τῆς ἀ-
σφαλιστικῆς ἐταιρίας, παρέχουσι πίστιν, ἐπιφυλαττομένου εἰς
αὐτὴν τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐναντίου. (Α. Π. 313 τοῦ 63).—
Ἡ ἀποσιώπησις ὅτι τὸ ἀσφαλιζόμενον ναυτοδάνειον δὲν ἦτο ἐγ-
γεγραμμένον εἰς τὸ βιβλιάριον τοῦ πλοίου ἐπάγεται ἀκύρωσιν
τῆς ἀσφαλείας κατὰ τὸ ἄρθρον 348 τοῦ Ἐμπ. Ν. (Α. Π. 339
τοῦ 61).—Ὅταν βεβαιωθῇ ὅτι ὁ ἐνάγων ἡσφάλισε τὸ πλοῖόν
του δι' ὅλην τὴν ἀξίαν του καὶ μετὰ τὴν ἀσφάλισιν ἔλαβε ναυ-
τοδάνειον ἀνώτερον τοῦ πλοίου, ὁ ἀσφαλιζόμενος δὲν μεταχει-
ρίζεται δόλον ἀπέναντι τοῦ ἀσφαλιστικοῦ καταστήματος, ἀπο-
σιωπῶν εἰς τὴν τῆς ἐγκαταλείψεως δήλωσίν του τὸ ναυτοδάνειον
τουτο, ἡ δὲ ἐταιρία εἶναι ὑπόχρεως εἰς τὴν πληρωμὴν τῆς ἀ-

(1) Ἴδε ἐν τῷ ποινικῷ τῆς Πείρας τμήματι λ. Βουλευταί. Ἐντάλματα. Φυ-
λάκισις.

(2) Περὶ αὐτῶν διὰ μακρῶν ἐν Πείρᾳ λ. Δίκαιον ναυτικὸν σελ. 694 ἐπ.).

σφαλείας, διότι κατὰ τὸ ἄρθρ. 359 τοῦ Ἐμπ. Ν. μόνον τὰ προγενέστερα τούτου ἰσχυρὰ ναυτοδάνεια χρεωστεῖ ὁ ἀσφαλιζόμενος νὰ δηλώσῃ κατὰ τὴν ἐγκαταλείψιν εἰς τὸν δανειστήν, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ μεταγενέστερα τῆς ἀσφαλείας ναυτοδάνεια (317, 347 καὶ 349 Ἐμπ. Ν.)· τὸ δὲ περὶ οὗ ὁ λόγος ναυτοδάνειον εἶναι, καθὼ τοιοῦτον, ἄκυρον, διότι ἐγένετο ἐπὶ ἀντικειμένου μὴ ἐκτεθειμένου ὡς πρὸς τὸ δάνειον τοῦ ναυτοδανείου εἰς κινδύνους, τοὔτέστιν ἐπὶ πλοίου ἡσφαλισμένου ἤδη παρὰ τῆς ἐταιρίας δι' ὅλην του τὴν ἀξίαν. (Α. Π. 126 τοῦ 50).—Ἐὰν ἐκ τοῦ βιβλίου ναυτοδανείων ἀποδεικνύηται ὅτι τὸ ναυτοδάνειον εἶναι ἐγγεγραμμένον ἐν αὐτῷ καὶ ὅτι ἡ ἐγγραφή ἐγένετο ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὸ συνάλλαγμα τῆς ἀσφαλείας, ἀλλὰ πρὸ τοῦ ναυαγίου τοῦ πλοίου, ἐπειδὴ ἀποσιώπησις σμικρύνουσα τὴν τοῦ ἐνδεχομένου κινδύνου ἔννοιαν τῆς ἀσφαλιζούσης ἐταιρίας δὲν ἔλαβε κατ' οὐσίαν χώραν ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἡ ἀσφάλεια δὲν εἶναι ἄκυρος κατὰ τὸ ἄρθρ. 348 τοῦ Ἐμπ. Ν. (Α. Π. 362 τοῦ 62).—Κατὰ τὰς ἐκ τῶν ἄρθρ. 351 καὶ 353 τοῦ Ἐμπ. Ν. προκυπτούσας ἀρχάς, πᾶσα περὶ τὸ ναυάγιον πραχθεῖσα δολιότης, ἂν καὶ ἡ ἐγκατάλειψις ἐγένετο δεκτὴ, δύναται νὰ ἐπιφέρῃ τὴν ἀκύρωσιν τῶν παρ' αὐτοῦ ἀναδεχθεισῶν ὑποχρεώσεων διὰ τοῦ ἀσφαλιστικοῦ συμβολαίου, διότι εἰς τὴν ἐξ ἀπάτης γενομένην παροχὴν τῆς ἐγκαταλείψεως δὲν συντρέχει ἡ συναίνεσις τοῦ ἀσφαλιστοῦ, ἡ δὲ ἔλλειψις τῆς συναίνεσεως εἶναι νόμιμος λόγος πρὸς ἀνατροπὴν τῆς ὑποχρεώσεως· ἄρα τὸ δικαστήριον ὀφείλει νὰ λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν τὴν περὶ δολιότητος πρότασιν (Α. Π. 121 τοῦ 50).—Ὁ ναῦλος τῶν ἀπολεσθεισῶν πραγματειῶν δὲν ἀνήκει εἰς τὸν ἀσφαλιστήν, ὡς μὴ ἀποτελῶν μέρος τῆς ἐγκαταλείψεως, οὔτε πληρόνεται ἀπὸ τὸν φορτωτὴν (Α. Π. 31 τοῦ 58).—Ἡ ἀσφαλιστικὴ ἐταιρία, ἥτις ἐξησφάλισεν οἰκῆμα καὶ ἐκ τῆς ἐν αὐτῷ πυρίτιδος, δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ τὰ ἄρθρα 595 καὶ 621 τοῦ ποιν. Ν. ἂν ἄδεια πωλήσεως δὲν ὑπάρχῃ (Α. Π. 264 τοῦ 67).—Ὁ πλοίαρχος ἀσφαλίζων ἀντικείμενον τῆς συμφωνίας οὐδὲν ἀσφαλίζει (Α. Π. 154 τοῦ 56).—Ὁ ἀσφαλιστὴς δὲν χρεωστεῖ τὸν ναῦλον ὅταν γίνηται εἰς αὐτὸν ἐγκατάλειψις τῶν εἰς αὐτὸν ἀσφαλισθεισῶν πραγματειῶν, αἱ ὁποῖαι μετεκομίσθησαν εἰς τὸν ὀρισθέντα λιμένα· (ἐφ. Αθ. 15447 τοῦ 1857).—Ὁ παργγελιοδόχος ὁ διὰ λογαριασμὸν ἄλλου ἀσφαλίσας ἐμπορεύματα δύναται νὰ κινήσῃ ἐν ἰδίῳ ὀνόματι ἀγωγὴν ἀφορώσαν τὰ ἀσφαλισθέντα πράγματα (Α. Π. 90 τοῦ 46).—Ἱπαρχούσης συμφωνίας ἵνα πληρώσῃ ἡ ἀσφαλιστικὴ ἐταιρία

τόκους μετὰ 40 λ. χ. ἡμέρας ἀπὸ τῆς καταστροφῆς τοῦ λογαριασμοῦ, δὲν παρανομεῖ τὸ δικαστήριον τῆς οὐσίας χορηγούν τόκους ἀπὸ τῆς ἀγωγῆς, ἂν πεισθῇ ὅτι ἡ συμφωνία ἀφορᾷ τὴν ἐκουσίαν πληρωμὴν, οὐχὶ δὲ καὶ τὴν δικαστικὴν ἐξανάγκασιν (Α. Π. 204 τοῦ 1867).—Τὰ μέλη τῆς ναυαγιαρειακῆς ἐπιτροπῆς, οὐχὶ δὲ τὸ δημόσιον, εὐθύνεται διὰ τὴν ἐξ ἀμελείας ἢ ἐκ προθέσεως παράβασιν τῶν καθηκόντων τῆς ἐπιτροπῆς. (Α. Π. 298 τοῦ 58).—Τὸ δημόσιον δὲν εὐθύνεται διὰ τὴν ἐκ μέρους τῶν μελῶν ναυαγιαρειακῆς ἐπιτροπῆς νόσφισιν τοῦ προΐοντος τοῦ ναυαγίου τῶν διασωθέντων πραγμάτων, ἀλλὰ τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 31 τοῦ νόμου. Τὸ δημόσιον ὅμως εὐθύνεται διὰ τὸ ποσόν, ὃ κατατεθὲν εἰς αὐτὸ ἀπεδόθη παρὰ τὸν νόμον, εἰς ἓν τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς (Α. Π. 377 τοῦ 66).—Τὴν ἀπόφασιν τῆς ναυαγιαρειακῆς ἐπιτροπῆς δύνανται ν' ἀνακόψωσιν οἱ ἀσφαλισταὶ καὶ οἱ ἰδιοκτῆται (Α. Π. 365 τοῦ 1867). Βλ. Πείρας σελ. 4328 (§ 83) καὶ ἀνωτ. σελ. 5540 § 4.—Πλοίαρχος ξένης σημαίας δύναται νὰ κάμῃ τὴν ἐκθεσιν τοῦ θαλασσοῦ δυστυχήματός του ἐνώπιον τοῦ οἰκείου προξένου, ὅποταν εἶχεν ἀσφάλειαν ἐπὶ τοῦ πλοίου του εἰς ἑλληνικὴν ἀσφαλιστικὴν ἐταιρίαν, καὶ ὀφείλει νὰ συμμορφωθῇ κατὰ τὴν δῆλωσίν του μὲ τοὺς ὅρους τοῦ ἀσφαλιστικοῦ καὶ οὐχὶ μὲ τὰ ἔθιμα τὰ εἰς τὴν ἐπικράτειάν του ἐπικρατοῦντα, διότι ἀποτελεῖ τὸν καταστατικὸν νόμον μεταξὺ τῶν μερῶν. (Ἐφ. Ἀθην. 412 τοῦ 1871).

— Ἔτερα περὶ ἀσφαλείας ζητήματα καταχωρήσω ἐν λέξ. δίκαιον ναυτικὸν τοῦ Παραρτήματος τούτου.

ΑΣΦΑΛΕΙΑ καλῆς χρήσεως (*cautio usufructuaria*) Καλ. γ' ἐκδ. 2 σ. 67.—Ἐγκρίσεως τῶν δικασθησομένων (*cautio de rata*) αὐτ. σ. 287. 621.—Ἐκτέλεσις τῶν δικασθησομένων (αὐτ. σ. 288).

ΑΣΦΑΛΕΙΑ κληροδόχου. Βλ. Καλ. ἐ. ἐκδ. 2 σελ. 381. 530 — Μουκιανῆ (αὐτ. 213. 385).—Πρβλ. τὴν ἑν τε τῇ Πείρᾳ καὶ τῷ Παραρτήμ. τούτῳ λ. κληρονομικὸν δίκαιον.

ΑΣΩΤΟΙ¹.

(1) Βλ. Πείρας σελ. 440—441 (λ. ἄσωτοι).—σελ. 1417 (§ 322) λ. ἐπιτροποι.—σελ. 593—600 (λ. Διαδικασία ἐπ' ἀναφορᾷ).—Δεχονται κληρονομίαν; Παπ. κληρ. δίκ. § 248.—Τινὰ περὶ ἀσώτων βλέπ. ἐν σελ. 5633 σημ. 2 τοῦ Παραρτήματος τούτου.

Ἡ τριακονταετής ἀποσβεστικὴ παραγραφὴ χωρεῖ καὶ κατὰ φρενοβλαβοῦς (βλ. Α. Π. 276 τοῦ 1875 ἐν λ. παραγραφῇ).

ΑΤΑΞΙΑ εἰς τὸ ἀκροατήριον. βλ. ἀνωτ. σελ. 5712 ἐπ.

ΑΤΕΛΕΙΑ. βλ. Πείρας σελ. 441 (λ. ἀτέλεια· 4988 § 25.—

Ἡ Α. Π. 145 τοῦ 58 καταχωρισθῆσεται ἐν λ. ἐπίδουρος τοῦ Παραρτήματος τούτου.

ΑΤΤΙΚΗ. βλ. τὴν ἐν σ. 5429 προηγουμένην λ. Ἀθῆναι. πρβλ.

Πείρας σ. 2886. 3776 καὶ τὰς ἐν τε τῇ Πείρᾳ καὶ τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. Δάση. Δενδροφυτεία. Πόλεμος. ἔθιμα.

ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΩΣ. — βλέπ. διάφορα ζητήματα ἐν Πείρᾳ σελ. 442—444.

§ 1. Ὅταν δὲν γίνῃ ἀναπλήρωσις ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τοῦ ὑπὸ τῶνπραγματογνωμόνων ὁρισθέντος, τὸ δικ. δὲν δύναται αὐτεπαγγέλτως νὰ ἐπεμβῇ. (Α. Π. 199 τοῦ 69).

§ 2. Μὴ προταθέντος τοῦ ἀπαράδεκτου τῆς ἀνταγωγῆς ἐπὶ λόγῳ ὅτι δὲν ἐγένετο ἐγκαίρως καὶ προσηκόντως, τὸ δικαστήριον δὲν δύναται νὰ τὴν ἀπορρίψῃ διὰ τὸν λόγον αὐτὸν (Α. Π. πολ. 169 τοῦ 1873 ἣν βλέπε ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λέξ. ἀνταγωγή).

§ 3. Καὶ αὐτεπαγγέλτως δύνανται νὰ ἐξετάσωσι τὰ δικαστήρια ἂν τὰ διατάγματα¹, ἐφ' ὧν στηρίζεται αἵτησις περὶ ἀμοιβῆς διὰ ἀνακάλυψιν ληστοῦ, ἐδημοσιεύθησαν. (πολ. Α. Π. 135 τοῦ 1874). ἴδε λ. λησταί.

§ 4. Ὁ λόγος ὅτι τὸ δημόσιον δὲν εὐθύνεται εἰς ἀποζημίωσιν καὶ ἐπομένως δὲν εἶναι ἐναγώγιμον, δύναται νὰ προταθῇ καὶ ἐφεσίμως κατὰ τὰ ἄρθρα 69 καὶ 68 τῆς πολ. δικ. καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος νὰ ἐξετασθῇ (Α. Π. πολ. 389 τοῦ 1874).—βλ. τὴν ἐν Πείρᾳ (σ. 1497 ἐπ.) καὶ τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. ἔφεσις.

§ 5. Αὐτεπαγγέλτως ἀπορρίπτεται ἡ ἀντέφεσις· βλ. § 213, 220 τῆς ἐν Πείρᾳ λ. ἔφεσις (σ. 1554, 1558).

§ 6. Τὸ περὶ ἀοριστίας τῆς ἀγωγῆς εἶναι ζήτημα πραγματικὸν διαφεύγον τὸν ἔλεγχον τοῦ Ἀρείου Πάγου· τὴν ἔλλειψιν δὲ ταύτην τοῦ οὐσιώδους νομίμου τῆς ἀγωγῆς προσόντος (533 πολ.) δύναται καὶ αὐτεπαγγέλτως νὰ ἐξετάσῃ ὁ δικαστὴς (πολ. Α. Π. 263 τοῦ 1876)· ἴδε τὰ ἐν σ. 5624 ἐπ.

Λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν αὐτεπαγγέλτως τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ πατὴρ ἐδανείσθη ἐπὶ ὑποθήκῃ τῶν κτημάτων τῶν ἀνηλίκων τέκνων

(1) βλ. τὴν ἐν τῇ Πείρᾳ καὶ τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. νόμοι.

του; οὐχί. (βλ. τὴν Α. Π. 144 τοῦ 1875 ἐν τῇ κατωτ. λέξ. Δάνειον). βλ. τὰς λ. Βάσις ἀγωγῆς. Συμβιβασμοῦ ἀπόπ. κτλ.

ΑΥΤΟΔΙΚΑΙΩΣ (ipso jure). βλ. Καλ. γ' ἐκδ. 2 σ. 861. 863.

ΑΥΤΟΚΛΗΡΟΝΟΜΟΣ τί σημαίνει; βλέπε Κρασσά § 85 σημ.

6. πρβλ. τὴν λ. κληρονομικὸν δίκαιον.

ΑΥΤΟΥΣΙΑ. βλέπε ὅσα ἐσημείωσα ἐν Πείρᾳ σελ. 445. 1941.

4233 ἐπ. Τὴν συμπλήρωσιν βλ. ἐν τῇ λέξει Ἰπαμοιβὴ τοῦ Παραρτήματος τούτου.

ΑΥΤΟΧΕΙΡΙΑ. Ἴδε τὴν λ. αὐτὴν ἐν Πείρᾳ σελ. 445. πρβλ. σ.

389 τ. 4 τοῦ συντάγματος τῶν ἱερῶν κανόνων (ὑπὸ Ῥάλλη καὶ Ποτλῆ)· ἔτι δὲ τ. 6 σελ. 149 αὐτ.

ΑΥΤΟΥΣΙΑ καὶ πραγματογνωμοσύνη. Ἴδε τὰ ἐν Πείρᾳ σελ.

3245—3270.—πρβλ. τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Πραγματογνωμοσύνη.

ΑΦΑΙΡΕΣΙΣ (deductio). βλ. σελ. 858 Καλ. γ' ἐκδ. 2.

ΑΦΑΙΡΕΣΕΩΣ δικαίωμα (jus tollendi). βλ. Καλ. γ' ἐκδ. 2

σελ. 281.—βλ. τὴν ἐν Πείρᾳ καὶ τῷ Παραρτήμ. τούτῳ λ. δαπάναι καὶ καρποί.

ΑΦΕΣΙΣ.

Ἐὰν ὁ ἐγγυητὴς ὑποχρεωθῇ ἀλληλεγγύως μετὰ τοῦ ὀφειλέτου, τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ὑποχρεώσεως αὐτοῦ κανονίζεται κατὰ τὰς περὶ ἀλληλεγγύων χρεῶν ἀρχάς· ἄρα καὶ ἐπὶ ἀφέσεως χρέους (εἴτε γενικῆς, εἴτε μερικῆς) γενομένης ὑπὸ τοῦ δανειστοῦ πρὸς τὸν πρωτοφειλέτην δὲν ἐφαρμόζεται ὡς πρὸς τὸν ἀλληλέγγυον ἐγγυητὴν τὸ 1203 τοῦ Ἰονίου κώδικος, ἀλλ' ἡ τοῦ 1201, ἡ ἀφορώσα τοὺς ἀλληλεγγύους συνοφειλέτας. (Α. Π. πολ. 228 τοῦ 1876¹, ἣν ἴδε ἐν λ. ἐγγύησις τοῦ Παραρτ. τούτου.

Ποία ἡ ἔννοια τοῦ ἄρθρ. 1129 τοῦ Ἰονίου κώδ. καθ' ὃ, ὅταν ὁ πιστωτὴς παραιτήσῃ τὴν ἀλληλέγγυον ἐνοχλήν ὡς πρὸς ἓνα τῶν ὀφειλετῶν, ἀν εἷς ἢ καὶ πλείονες τῶν ἄλλων κατασταθῶσιν ἀφερέγγυοι, ἡ μερὶς τούτου διανέμεται διὰ συνεισφορᾶς μεταξὺ ὅλων τῶν ὀφειλετῶν, καὶ εἰσέτι μεταξὺ ἐκείνων, τοὺς ὁποίους ὁ πιστωτὴς προηγούμενος ἡλευθέρωσε τοῦ ἀλληλεγγύου; βλ. τὴν Α. Π. 87 τοῦ 1873 ἐν σελ. 5445 τοῦ Παραρτήματος τούτου.

ΑΦΟΜΟΙΩΣΙΣ κληροδοτημάτων, ἀποκαταστάσεων καὶ αἰτία θανάτου δωρεῶν. βλ. σελ. 331 Καλ. ἐκδ. 2.

(1) Ἐπρόκειτο περὶ ἐφαρμογῆς τοῦ Ἰονίου κώδικος.

ΑΦΟΡΙΑ. Ἴδε τὴν λ. αὐτὴν ἐν σ. 4807 τῆς Πείρας.

Ἡ Α. Π. 175 τοῦ 52 φέρει· Ἐπειδὴ ἡ λέξις ἀφορία (sterilitas), ἥς γίνεται χρῆσις ἐν τοῖς νόμοις 8 κώδ. (4, 65) 15, § 4 Πανδ. (19, 2), δὲν σημαίνει μόνον τὴν ἐκ φυσικῶν αἰτιῶν προερχομένην ἀκαρπίαν, ἀλλὰ πᾶσαν παρεμπόδισιν τῆς συνήθους καὶ τακτικῆς εἰσκομιδῆς, ὡς ἀποδεικνύει σαφῶς ὁ νόμος 18 κώδ. αὐτόθι, ἐνῶ καλεῖται ἀφορία ἡ ἀπὸ τῶν ἀκρίδων ζημία· ἄρα ὁρθῶς ἐρμηνεύσαν τὸ ἐφετεῖον τὸν 8 νόμον κώδ. de locat. συνεψήφισε τὴν ἐκ τῆς τῶν ληστῶν ἐπιδρομῆς προξενηθεῖσαν ἀφορίαν μὲ τὴν τῶν ἐτῶν τῆς ἐφορίας ὠφέλειαν. (Α. Π. πολ. 175 τοῦ 52).

ΑΧΑΡΙΣΓΙΑ. Βλ. Καλ. γ' ἐκδ. 2 σελ. 201.—Βλ. τὴν ἐν Πείρᾳ καὶ τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. δωρεά.

ΑΧΕΙΡΑΦΕΤΟΙ. Βλ. τὴν ἐν Πείρᾳ (σ. 5140 ἐπ.) λ. χειραφεσία.

ΑΧΡΕΩΣΤΗΤΟΥ ΑΓΩΓΗ. (condictio indebiti)¹. Βλ. τὰ ἐν Πείρᾳ σελ. 447—451, ἐνθα δ' ἀφορα ζητήματα.

Πηγαί. Π. (12. 6). Κώδ. (4. 5). Βασ. (24. 6).

§ 1. Δύνασαι νὰ ἀναζητήσης φόρον πληρωθέντα δυνάμει νόμου μὴ δημοσιευθέντος; Βλ. Α. Π. πολ. 26 τοῦ 74 ἐν σ. 5122 (§ 103) τῆς Πείρας. — Πρβλ. τὰς ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λέξ. Θηραϊκὴ γῆ. Νόμος².

§ 2. Ἀχρεωστήτου ἀγωγή. Βλ. Α. Π. πολ. 287 τοῦ 1874 ἀνωτ. σελ. 5408 § 4.

§ 3. Ἀπαιτήσεις ἀχρεωστήτου· ἀναιτιολόγητον. (Ἡ Α. Πάγ. 108 τοῦ 75 φέρει· «Ἐπειδὴ, ὡς ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως προκύπτει, βᾶσις τῆς τοῦ ἀναιρεσιβλήτου Δημοσίου ἀγωγῆς ἦτο κατὰ πρῶτον ἢ μετὰξὺ τούτου καὶ τῶν ἀναιρεσειουσῶν συμφωνία τοῦ νὰ προκαταβάλλωνται εἰς αὐτὰς χρηματικὰ ποσὰ ἐκ τῶν εἰς χεῖρας ἐκείνου κατασχεθέντων, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅμως τοῦ νὰ ἐκπεσθῶσι ταῦτα κατὰ τὴν ἐξόφλησιν τῆς ὀριστικῆς ἀποφάσεως, ἀποδιδομένου εἰς τὸ δημόσιον τοῦ ἀναφανησομένου τυχὸν ὡς πλεόν τοῦ ὀφειλομένου καταβληθέντος, ἐπιβοηθητικῶς δὲ τὰ τῆς τοῦ ἀχρεωστήτου ἀπαιτήσεως στοιχεῖα, ῥητῶς διατεινομένου τοῦ δημοσίου ἐν τῇ ἀγωγῇ του, ὅτι κατὰ πλάνην κατέβαλεν ὅ,τι ὡς πλεόνασμα ἐξαιτεῖται, τὸ ἐφετεῖον ὅμως ἐπι-

(1) Μακ. § 468.—Καλ. α' § 210—236.—Παπ. περὶ ἐνοχῶν δ' § 560—582 ἐκδ. 2.—Καλ. γ' § 156—160.

(2) Βλ. ἀνωτ. σ. 5421 § 34.

δικάζει τὴν ἐν τῇ ἀγωγῇ ταύτῃ περιεχομένην ἀπαίτησιν, στηριζόμενον εἰς μόνον τὸν λόγον ὅτι ἐκ τῶν προσαχθεισῶν ἀποδείξεων ἐπίσθη ὅτι τὸ δημόσιον κατέβαλεν εἰς τὰς ἀναιρεσειούσας ποσὸν μείζον τοῦ ὀφειλομένου, ἐνῷ ἡ περὶ ἀποδόσεως τοῦ ποσοῦ τούτου αἴτησις δὲν ἤρτητο μόνον ἐκ τοῦ γεγονότος τῆς πλέον τῶν ὀφειλομένων καταβολῆς, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς ὑπάρξεως μιᾶς ἐκ τῶν προσεκτεθεισῶν βάσεων· ἄρα ἀναιτιολόγητον κατέλιπε τὴν ἀπόφασιν τοῦ ὡς πρὸς τὰ οὐσιώδη ταῦτα γεγονότα, ὑπερ ἐπάγεται κατὰ τὸ ἐδάφ. 6 τοῦ ἀριθ. 806 τῆς πολ. δικονομίας, τὴν ἀναίρεσιν αὐτῆς».

§ 4. Κατὰ τὸν νόμον I κώδ. (4. 5) καὶ ν. 18 Βασ. (κδ' I) ἐπὶ ἀναλήψεως ἀνοφλήτου τόκοι δὲν ὀφείλονται εἰμὴ ἀπὸ τῆς ἀγωγῆς, ὡς τὸ ἄρθρον 156 τῆς πολ. δικον. (Ἀρ. Πάγου πολ. 255 τοῦ 1875 φέρουσα¹. «Ἐπειδὴ οὐκ ὁρθῶς τὸ Εἰρηνοδικεῖον ἐπεδίκασε τῷ ἐνάγοντι τόκους ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας τοῦ διαληφθέντος Β. δικταγματος, διότι κατὰ τὸν νόμον (N. I. κώδ. (4. 5), καὶ N. 18. Βασ. (ΚΔ. I) ἐπὶ ἀναλήψεως ἀνοφλήτου τόκοι δὲν δίδονται· ἄρα οὗτοι ὀφείλονται μόνον ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς, κατὰ τὸν ἐν τῷ ἄρθρῳ 156 § 2. πολ. δικον. γενικὸν κανόνα.»

§ 5. Ἰδοὺ περὶ θέματος ἀχρεωστήτου τί διαλαμβάνει ἡ Α. Π. πολ. 191 τοῦ 1876. «Ἐπειδὴ ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ἐξάγονται τὰ ἐξῆς ἀναμφισβήτητα γεγονότα, α) ὅτι οἱ ἀναιρεσεύοντες ἀδελφοὶ Μεταξᾶ, ὡς δανεισταὶ τοῦ Ἰωάν. Καμπίτη, κατέσχον, συνεστῶτος τοῦ γάμου αὐτοῦ μετὰ τῆς Αἰκατερίνης Μεταξᾶ Τζανῆ, τὰ ἐνοίκια δύο οἰκιῶν, αἵτινες κατόπιν, διαλυθέντος τοῦ γάμου, ἐθεωρήθησαν ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 337 (1870) ἀποφάσεως τῶν ἐν Κερκύρᾳ ἐφετῶν ὡς προικῶν τῆς εἰρημένης Αἰκατερίνης· β) ὅτι, συνεπεῖα τῆς εἰρημένης κατασχέσεως, οἱ ἀναιρεσεύοντες ἐξηκολούθησαν εἰσπράττοντες τὰ κατασχέντα ἐνοίκια καὶ μετὰ τὴν διάλυσιν τοῦ γάμου, εἰσελθούσαι συνεπεῖα τοῦ θανάτου τοῦ ὀφειλέτου καὶ συζύγου Ἰωάν. Καμπίτη· γ) ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος, δανειστής ὢν τῆς Αἰκατερίνης Μ. Τζανῆ, κατέσχεν εἰς χεῖρας τῶν ἀναιρεσειόντων τὰ μετὰ τὴν διάλυσιν τοῦ γάμου ληφθέντα παρ' αὐτῶν ἐνοίκια ὡς ἀνήκοντα εἰς τὸν ὀφειλέτην αὐτοῦ, δυνάμει τῆς δικταξέως τοῦ ἁρθρου 1368 ἐδ. τελευτ. τοῦ Ἰονίου ἀστυκοῦ Κώδικος καὶ ὡς παρὰ νόμῳ ὑπ' αὐτῶν ληφθέντα.

(1) Βλ. τὴν λ. τόκοι ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ καὶ ἐν τῇ Πείρᾳ.

Ἐπειδὴ, τούτων οὕτως ἐχόντων, δὲν δύνανται νὰ ἐφαρμοσθῶσιν ἐπὶ τοῦ προκειμένου αἱ περὶ ἀχρεωσότητος διατάξεις τῶν ἄρθρων 1292 καὶ 1293 τοῦ αὐτοῦ Κώδικος, ἀς ὁ ἀναιρεσίβλητος ἐπικαλεῖται, ἀλλ' ἡ περὶ πληρωμῆς δι' ἄλλοτρίου πράγματος διάταξις τοῦ ἁρθρου 1152, διότι ἡ διὰ τῆς κατασχέσεως τῶν ἀδελφῶν Μεταξᾶ ἀναγκαστικῶς γενομένη πρὸς αὐτοὺς καταβολὴ ὑπὸ τῆς κληρονομίας τοῦ ὀφειλέτου τῶν Ἰωάν. Καμπίτση τῶν ἐνοικίων τῶν ὡς τὴν Αἰκατερίνην Μ. Τζανῆ ἀνηκουσῶν οἰκίων δὲν ἐγένετο ἀχρεωσῆτως, καθόσον δὲν ἀμφισβητεῖται, ὅτι οἱ ἀναιρεσιόντες ἦσαν δανεισταὶ τοῦ εἰρημένου Καμπίτση, ἄρα ὠφείλετο αὐτοῖς ἡ καταβολὴ τοῦ χρέους, ἀλλὰ τὰ καταβληθέντα πρὸς ἐξόφλησιν τοῦ χρέους ἐνοίκια ἀξιοῖ ὁ ἀναιρεσίβλητος ὅτι δὲν ἀνῆκον εἰς τὴν καταβαλοῦσαν ταῦτα πρὸς τὴν ἀναιρεσιόουσαν κληρονομίαν Ἰωάν. Καμπίτση, ἀλλ' εἰς τὴν ὀφειλέτιδα αὐτοῦ Αἰκατερίνην Μ. Τζανῆ. Κἂν δὲ ὑποτεθῇ ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἀληθής, οὗτος, ὅπως καὶ ἡ δικαιοπάροχος αὐτοῦ Αἰκατερίνη Μ. Τζανῆ (ἥς τὰ δικαιώματα ἐνασκεῖ διὰ τῆς κατασχέσεως), προκειμένου περὶ χρηματικῆς ποσότητος, οἷα εἶναι τὰ ζητούμενα ἐνοίκια, δὲν δύναται νὰ ἔχη κατὰ τῶν πρὸς οὓς ἐγένετο ἡ καταβολὴ τρίτων (τῶν νῦν ἀναιρεσιόντων) δικαίωμα διεκδικήσεως δυνάμει τῶν συνδυαζομένων διατάξεων τῶν ἁρθρῶν 1152 § 2 καὶ 2109 τοῦ Ἰονίου ἀστυκοῦ κώδ. εἰ μὴ καθ' ὅσον οὗτοι διετέλουν ἐν κακῇ πίστει, ὅτε ἐλάμβανον τὴν πληρωμὴν.

Ἐπειδὴ ὅμως ἡ πραγματικὴ αὕτη ἔρευνα, εἰς ἣν δὲν δύναται νὰ προβῇ ὁ Α. Πάγ. ἵνα ἐφαρμόσῃ καταλλήλως τὸν νόμον, δὲν ἐγένετο ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας· ἐπομένως πρέπει νὰ παραπεμφθῇ ἡ δίκη πρὸς νέαν συζήτησιν εἰς ἄλλο ἐφετεῖον. (Α. Π. πολ. 191 τοῦ 76).

§ 6. Ἀκυρουμένου τοῦ πλειστηριασμοῦ, δύναται ὁ ὑπερθεματιστὴς νὰ ζητήσῃ παρὰ τῶν καταταχθέντων δανειστῶν τὴν ἀπόδοσιν τοῦ ἐκπλειστηριάσματος διὰ τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἀχρεωσότητος; Ἰδε ὅσα θέλω ἐκθέσει ἐν ταῖς λ. ἐκνήνησις καὶ κατασχέσεις ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ).

§ 7. Ἀργεῖ ἡ τοῦ ἀχρεωσότητος ἀγωγή, ἐάν τις καταβάλῃ ἀχρεωσότητος τόκους¹.

Περὶ τοῦ θέματος τῶν ἀχρεωσότητος καταβληθέντων τόκων ὀφειλομένου κεφαλαίου πολλὴ ὑπάρχει ἀμφισβήτησις. Οὐκ ὀλί-

(1) Πρὸς τὴν 94 τοῦ 48 ἀπόφ. Α. Π. ἐν σελ. 451 § 27 τῆς Πείρας.

γοι φρονοῦσιν, ὅτι οἱ ἐκ πλάνης καταβληθέντες καὶ μὴ ὀφειλόμενοι τόκοι ὀφειλομένου κεφαλαίου δὲν ἀναζητοῦνται, στηριζόμενοι εἰς χωρίον¹ ὅπερ ἀποποιεῖται ἐν γένει τὴν ἀνάληψιν· τὸ χωρίον δὲν ἀναφέρει μὲν, ὅτι ἡ καταβολὴ ἐγένετο ἐκ πλάνης, ἀλλὰ μὴ παραβλέψωμεν, ὅτι εὐρίσκεται ἐν τῷ τίτλῳ τῆς τοῦ ἀχρεωστήτου ἀπαιτήσεως, ὑποτιθείσης τὴν ἐκ πλάνης καταβολὴν, ὁρίζει δὲ τὰ θέματα τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀπαιτήσεως καὶ ὅτι παρέπεται τῷ τεμ. 25, ἐνθα προδήλως πρόκειται περὶ καταβολῆς ἐκ πλάνης γενομένης· ὥστε πάντῃ ἀπίθανον εἶναι, ὅτι ὁ τοιοῦτος νομοδιδάσκαλος ἀναφέρων ἕτερον θέμα καταβολῆς ἀχρεωστήτου ἐν τῷ τεμ. 26 πρ. ὑποτίθῃσι καταβολὴν ἐν γνώσει γενομένην, χωρὶς οὔτε νύξιν νὰ περιέχῃ τὸ τεμάχιον τῆς προσθήκης τοῦ στοιχείου τῆς γνώσεως.

Ἄλλοι², στηριζόμενοι εἰς τὴν ἐν τῷ χωρίῳ ἔλλειψιν τῆς μνείας τῆς πλάνης, παραδέχονται ὅτι τοῦτο ὁρᾷ θέμα, καθ' ὃ οἱ τόκοι ἀτόκου κεφαλαίου κατεβλήθησαν ἐν γνώσει τοῦ ἀχρεωστήτου. Ἡ δόξα αὕτη δὲν ἤθελε παραχρῆσθαι ἂν δὲν ὑπῆρχε διάταξις τις τοῦ αὐτοκράτορος Φιλίππου³, καθ' ἣν ὁ μὴ κεχρεωστημένος τόκος «εἰ μὲν πρὸ τοῦ κεφαλαίου καταβληθῇ, εἰς κεφάλαιον καταλογίζεται· εἰ δὲ μετὰ τὸ κεφάλαιον καταβληθῇ, ἐπειδὴ οὐκ ἔχει λοιπὸν εἰς τί καταβληθῆναι, ἀναλαμβάνεται.»

Ἐντεῦθεν οἱ νεώτεροι πείθονται, καὶ εὐλόγως, ὅτι τὰ χωρία ταῦτα συμβιβάζονται, ὅταν παραδεχθῶμεν, ὅτι κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ Φιλίππου οἱ ἀχρεωστήτως καταβληθέντες τόκοι κεχρεωστημένου κεφαλαίου δὲν ἀναλαμβάνονται, ἀλλὰ καταλογίζονται εἰς τὸ κεφάλαιον, μόνον δὲ οἱ ἀποδοθέντες, καὶ ἐπομένως μὴ κεχρεωστημένου κεφαλαίου καταβληθέντες τόκοι ἀναζητοῦνται, διότι λίαν σαφῶς τοῦτο μόνον ἀποφαίνεται ἡ διάταξις τοῦ Φιλίππου⁴. Ὑπάρχουσι δὲ περιπτώσεις, καθ' αἷς ἡ

(1) (12. 6) 26 πρ. Βασ. (κδ. 6) 26.

(2) Καὶ ὁ Κελ § 157 τόμ. γ' ἐκδ. 2.

(3) Κώδ. (4. 32) 18. Βασ. (κγ. 3) 66. Ἀρμ. (γ. 7) 11.

(4) Βλ. σημ. 3. Παπ. αὐτ.

Ἐπὶ τῶν πέραν τοῦ νενομισμένου καταβληθέντων τόκων προστίθεται καὶ τὸ ἀθέμιτον, διὰ τοῦτο ὁ καταβλὼν τοιοῦτους τόκους πρὸ τοῦ κεφαλαίου καταλογίζει αὐτοὺς εἰς αὐτὸ· κατὰ δὲ τὸν αὐτοκρ. Σεβήρον, ἀναλαμβάνει τὸ πλεονάζον, «εἰς τὸ κεφάλαιον μὴ χρεωστῶν». Ὡσαύτως καὶ ἂν μετὰ τὸ κεφάλαιον ἡ συνάμα κατέβαλε τοιοῦτους τόκους. (Paul. 2. 13 § 2. Ν. 26 (12. 6)· (κδ. 5') 26. Ἀρμ. (γ. 5.) 11. Ἄν ὅμως ἐκ πλάνης κατεβλήθησαν τόκοι ὑπὲρ τὸ νενομισμένον,

κατὰ τὸ φαινόμενον λεπτὴ διαφορὰ μεταξύ τῆς προκειμένης δόξης καὶ τῆς τῶν πάντως παραδεχομένων τὴν ἀναζήτησιν τοῦ τόκου δὲν στερεῖται πρακτικῆς σπουδαιότητος (Παπ. περὶ ἐνοχ. 2 ἐκδ. 2 § 567). Βλ. Πείρας σελ. 4158 § 62.

§ 8. Ὁ Παπ. (περὶ ἐνοχ. 6' ἐκδ. 2 § 560—582) ἀναπτύσσει τὰ ἐξῆς ζητήματα·

α) Κίνδυνος τῶν συναλλαγῶν, καθ' ἃς μεταβιβάζει τις εἰς τὸν λήπτην προσκαίρως κυριότητα, μὴ δυνάμενος νὰ διεκδικήσῃ αὐτήν, καθὼ συχωνευθεῖσαν τῇ τοῦ λήπτου περιουσίᾳ. (Παπ. ἐνοχ. τ. 6' ἐκδ. 2 § 560).

β) Ὁ ἀρχικὸς τύπος τοιαύτης σχέσεως εἶναι δάνειον. Αὐτηρὰ περιφρούρησις τῆς ἐπὶ τοιούτων σχέσεων ἀπαιτήσεως τοῦ δανειστοῦ ἐπὶ ἀποδόσει τοῦ δοθέντος. (αὐτ. § 561).

γ) Ἡ τοῦ ἀχρεωστήτου ἀπαιτήσις εἶναι ἐν τῶν θεμάτων, καθ' ἃ χωρεῖ τοιαύτη ἀπαιτήσις ἐξ ἀναλογίας τῆς ἐκ τοῦ δανείου ἀπαιτήσεως. Τίκεται ἐκ τοῦ κηλοῦ καὶ δικαίου. (αὐτ. § 562).

δ) Διὰ τί ἡ ἀπαιτήσις αὕτη παράγεται ἐξ οἴονεϊ συμβάσεως, δὲν χωρεῖ δὲ διεκδικήσις τοῦ ἐκ πλάνης ὡς ὀφειλομένου καταβληθέντος; (αὐτ. § 563).

ε) Ὅροι τῆς τοῦ ἀχρεωστήτου ἀπαιτήσεως. α) Καταβολὴ πρὸς λύσιν ὑποχρεώσεως. β) Καταβολὴ ἀχρεωστήτου. Ἀχρεώστητον, ὅταν ἐλλείπωσι τὰ γεγονότα τὰ ἀπαρτίζοντα ἐνοχικὴν σχέσιν καὶ ἀπαιτήσιν, ἢ ὑπάρχωσι μὲν, ἀλλ' ἢ ἐξ αὐτῶν

ἀπαιτοῦνται (Paul. αὐτ. § 4). Ἀφίροντες κατὰ μέρος τὸ ζήτημα ἀθεμίτων τόκων, εὐρίσκομεν τὰς ἐξῆς λύσεις.

Ὅταν οὐδὲν χρεωστῇται κεφάλαιον, οἱ καταβληθέντες τόκοι πάντοτε ἀναλαμβάνονται, οὔτε θεωρεῖται τις ἐν γνώσει καταβαλὼν ἀχρεώστητον (ν. 26 § 2 αὐτ.), διότι ἄνευ κεφαλαίου δὲν ὑπάρχουσι τόκοι.

Ἄν ὅμως τὸ κεφάλαιον χρεωστῇται, ἀλλ' εἶναι ἄτοκον, οἱ ἐν γνώσει καταβληθέντες (N. 26 πρ. αὐτ. Ἀρμ. (γ. ζ. 9) τόκοι δὲν ἀναλαμβάνονται. Πολὺ φιλονεικεῖται, ἂν ἀναλαμβάνονται οἱ ἐκ πλάνης καταβληθέντες τόκοι δι' ἄτοκον κεφάλαιον. Οἱ ἰσχυρίζομενοι τὸ ἐναντίον ἐπικαλοῦνται, ὅτι ἀδιαστίκτως γίνεται λόγος περὶ καταβολῆς ἀχρεωστήτων τόκων (indebitae usurae), τὴν δὲ ἀντιγραφὴν τοῦ αὐτοκρ. Γορδιανοῦ, ῥητικῶς λέγοντος ὅτι ἀναλαμβάνονται (N. 18 K. (4. 32). (Κγ. γ) 66. Ἀρμ. (γ. ζ) 11, ἐρμηνεύουσιν ὡς περὶ ἀθεμίτων τόκων, οὐχὶ ἀπλῶς ἀχρεωστήτων, ὅπερ λίαν ἀβέλγητον, ὅπως οὐδεμίαν ἔχει ὑπόστασιν, ἐπεὶ δῆθεν οἱ τόκοι ἀποτελοῦσι φυσικὸν χρέος καὶ διὰ τοῦτο δὲν συγχωρεῖται ἀνάληψις τῶν ἐκ πλάνης καταβληθέντων. (Καλ. γ § 187 ἐκδ. 2).

ἐνοχὴ εἶναι ἀνίσχυρος καὶ κατὰ τὸ φυσικὸν αὐτῆς στοιχεῖον.
—Παραδείγματα.—Ἡ ἀδικίᾳ, ἀλλὰ τελεσιδικίᾳ ἀποδικασθεῖσα
ἀπαίτησις ἀποτελεῖ ἀχρεώστητον κατὰ τὴν ἐνταῦθα λαμβανο-
μένην ἔννοιαν; (αὐτ. § 564).

ς) Ἀπαίτησις ἀνίσχυρος μόνον κατὰ τὸ ἀστυκὸν δίκαιον,
οὗ τὸν ὁρισμὸν δὲν ἀποδέχεται καὶ τὸ ἐθνικὸν δίκαιον (φυσικὴ
ἐνοχὴ ἐκπληρωθεῖσα δὲν δίδει χώραν εἰς τὴν προκειμένην ἀπαί-
τησιν). (αὐτ. § 565).

ζ) Δόγμα, καθ' ὃ ἀργεῖ ἡ τοῦ ἀχρεωστήτου ἀπαίτησις, καὶ
ἐάν δὲν πρόκηται φυσικὴ ἐνοχὴ, ἐκπληροῦται δὲ καθῆκον εὐ-
γνωμοσύνης, εὐλαβείας, ἢ ἐν γένει χρηστῶν ἡθῶν, ἐκληφθὲν ἐκ
πλάνης ὡς νομικὴ ὑποχρέωσις. Παραδείγμα. (αὐτ. § 566).

η) Ἰδίως καταβολὴ ἀχρεωστήτων τόκων χρεωστουμένου κε-
φαλαίου. Ἐναντιοφωνία. Δύσις. (αὐτ. § 567). Ἴδε τὴν ᾠδ § 7.

θ) Τὰ μνημονευθέντα θέματα δὲν εἶναι τὰ μόνα καθ' ὃ ἀρ-
γεῖ ἡ ἀπαίτησις, ἀλλ' ἀποτελοῦσιν ἐφαρμογὰς τοῦ ἀνωτέρω
γενικοῦ δόγματος. (αὐτ. § 568).

ι) Ἀχρεώστητον ὑπάρχει, καὶ ὅταν ὁ ἀληθὴς ὀφειλέτης κατα-
βάλῃ ἄλλο παρὰ τὸ τῆς ὀφειλῆς αὐτοῦ ἀντικείμενον. Παραδείγ-
ματα. (αὐτ. § 569).

ια) Ἀχρεώστητον ὑπάρχει, καὶ ὅταν τὸ ὀφειλόμενον κατα-
βάλληται εἰς ἄλλον παρὰ τὸν ἀληθῆ δανειστήν, ἢ παρ' ἄλλου,
ἢ τοῦ ἀληθοῦς ὀφειλέτου. (αὐτ. § 570).

ιβ) Ὁ ἔχων ἀνατρεπτικὴν ἔνστασιν κατὰ τοῦ ἰδίου δανειστοῦ
καὶ δι' ἀνακαινισμοῦ ἀναδεξάμενος κατ' ἐντολὴν αὐτοῦ τὴν
(ἀνίσχυρον) ἐκείνην ἐνοχὴν πρὸς τὸν δανειστήν τοῦ ἰδίου δα-
νειστοῦ· δύναται νὰ ἀποκρούσῃ τὴν ἀπαίτησιν τοῦ νέου δα-
νειστοῦ διὰ τῆς ἐνστάσεως ἐκείνης; Ἐάν ἐκ πλάνης πληρώσῃ
τὸν νέον δανειστήν· ὅποιον μέσον ἀποζημιώσεως ἔχει; (αὐτόθι
§ 571).

ιγ) Ἐάν ὁ νομιζόμενος δανειστής αὐτοῦ παρασύρῃ αὐτὸν ἐκ
δόλου εἰς τοιαύτην ἀνανέωσιν, ἢ πληρωμὴν, ἔχει (ὁ παθὼν τὸν
δόλον) ἔνδικον κατὰ τοῦ νέου δανειστοῦ μέσον; Ἀλλ' ἐάν τις
θεωρῶν τινὰ ἐκ πλάνης δανειστήν δώσῃ ἐντολὴν εἰς ἕτερον, ὅν
ἐκ πλάνης νομίζει ὀφειλέτην νὰ ἀναλάβῃ τὴν πρὸς τὸν ἐκ πλά-
νης ὑπολειφθέντα ἴδιον δανειστήν ὀφειλὴν του; — Ἄλλα παρα-
πλήσια ζητήματα. (αὐτ. § 572).

ιδ) Τὴν ἀπαίτησιν τοῦ ἀχρεωστήτου ἔχει ὅ,τε καταβαλὼν
καὶ οἱ κληρονόμοι καὶ ὁ ἐν ἀγνοίᾳ καταβαλὼν ἐγγυητὴς καὶ ὁ
ἐκ συνενοχῆς συνοφειλέτης, (αὐτ. § 573).

ιε) Ἐτερος ὅρος τῆς τοῦ ἀχρεωστήτου ἀπαιτήσεως. Καλῇ τῇ πίστει ὑπὸ τοῦ λήπτου ἀποδοχὴ τοῦ ἀχρεωστήτου. Ὁ ἐν γνώσει ἀποδεχόμενος ἀχρεώστητον, πράττει κλοπὴν; Ἀμφισβήτησις· τὸ ζήτημα δὲν ἔχει πρακτικὸν παρ' ἡμῖν κύρος. (αὐτ. § 574). Ἐκ πλάνης γενομένη καταβολή. Καὶ ἡ ἀμφισβολία ἐξομοιοῦται τῇ πλάνῃ. Πλάνη συγγνωστή· τί ἐστί; Πῶς ἐφαρμόζεται τὸ δόγμα τοῦ συγγνωστοῦ τῆς πλάνης ἐπὶ τῆς περὶ τὰ γεγονότα καὶ ἐπὶ τῆς περὶ τὸ δίκαιον πλάνης; (αὐτ. § 575).

ισ) Ἀμφισβήτησις, ἐὰν ἡ ἀπαιτήσις τοῦ ἀχρεωστήτου χωρὶ καὶ ἐπὶ τῆς ἐκ πλάνης περὶ τὸ δίκαιον καταβολῆς ἀχρεωστήτου. Καταφατικὴ λύσις τοῦ ζητήματος· λόγος αὐτῆς. (αὐτ. § 576).

ιζ) Βάρος, θέμα καὶ μεσα ἀποδείξεως ἐπὶ τῆς ἀπαιτήσεως ταύτης· ὁ ἐνάγων φέρει τὴν ἀπόδειξιν. Ἐξαιρέσεις. α) Ἐὰν ἀρνηθῇ ὁ ἐναγόμενος τὴν καταβολήν, ἀποδείξῃ δὲ αὐτὸν ὁ ἐνάγων. β) Ἐὰν ὁ ἐνάγων ᾔῃ ἀνήλικος, ἀνήλικος γυνή, στρατιώτης, ἀγροῖκος, ἀπειρος τῶν πολιτικῶν πραγμάτων ἢ ἄλλως ἀπλοῦς. (αὐτ. § 577). Ἰδε ἀνωτ. σελ. 5648.

ιη) Ἐπὶ ἀναζητήσεως ἀσαφοῦς γραμματείου ἀχρεωστήτως ἐκδοθέντος. (αὐτ. § 578, ἴδε καὶ Καλ. γ § 165).

ιβ) Τί ἀποδίδωσιν ὁ τῇ ἀπαιτήσει τοῦ ἀχρεωστήτου ἐναγόμενος; Μόνον τοσοῦτον, ἐφ' ὅσον ἀπέβη διὰ τῆς δόσεως εὐπορώτερος ἐν τῷ τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς χρόνῳ (αὐτ. § 579).

κ) Δόξα, καθ' ἣν, ἂν κατεβλήθησαν ἀντικαταστατὰ πράγματα, ὁ ἐναγόμενος ἐνέχεται χωρὶς τοῦ περιορισμοῦ τούτου. Λόγος τοῦ ἀνυποστάτου αὐτῆς. Λύσις τῶν πολλῶν καὶ ποικίλων ζητημάτων ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἀνωτέρω δόγματος. (αὐτ. § 580).

κα) Ἀχρεωστήτως πληρωθεῖσαι ὑπηρεσίαι. Ἐκποίησης τοῦ ληφθέντος. Προσαυξήματα, καρποί, τόκοι. (αὐτ. § 581).

κβ) Ἀχρεωστήτως δοθεῖσα ὑπόχρεσις παροχῆς ἢ ἀφεθεῖσα ὑποχρέωσις, ἢ παρὰχώρησις ἐμπραγμάτων δικαιωμάτων ἢ νομῆς. (αὐτ. § 582).

Ὁ Καλ. (γ' § 156—160) ἀναπτύσσει τὰ ἐξῆς·

Ἡ περὶ ἀχρεωστήτου δίδεται ἐπὶ καταβολῆς, ἢ ἄλλης πράξεως ἐπεχούσης τόπον καταβολῆς — Δεύτερον προσὸν τῆς ἀγωγῆς ἀχρεωστήτου εἶναι ἡ πλάνη. — Ἡ ἄγνοια πρέπει νὰ ᾔῃ εὐλογος· τοιαύτη δὲ εἶναι ἡ τῶν πραγμάτων, οὐχὶ ἡ τοῦ νόμου. — Λόγῳ φυσικῆς ἐνοχῆς, ἢ εὐπρεπείας, ἀργεὶ ἡ περὶ ἀχρεωστήτου. — Ἀχρεώστητον λόγῳ τοῦ προσώπου. — Λόγῳ τοῦ πράγματος. — Τίς ὁ ἐνάγων καὶ πότε χωρεῖ ἡ περὶ κλοπιμαίων; — Περὶ ἀποδείξεως καὶ περὶ συνεπειῶν τῆς ἀρνήσεως τοῦ λα-

βόντος ἀχρεώστητον.—Περὶ ἀσαφοῦς γραμματείου καὶ τίς ἀποδεικνύει τὴν μὴ δηλουμένην ἐν τῷ ἐγγράφῳ αἰτίαν;—Τί ἀπολαμβάνεται, ἀποδειχθέντος τοῦ ἀχρεωστήτου;

ΑΥΘΑ (cheptel de fer). Βλ. Καλ. γ' ἐκδ. 2 σελ. 457.—
Πρβλ. τὰς ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. μίσθωσις· σιδηροκέφαλα.
—Ἔτι δὲ Πείρας σ. 2434 ἐπ.

B.

ΒΑΘΜΟΙ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΙ. Ἰδε τὰ ἐν Πείρα σ. 4967 (λ. βαθμοί) καὶ σελ. 4831¹.

ΒΑΘΜΟΙ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑΣ. § 1. Προηγούμενα βλέπ. εἰς Πείραν σελ. 452.

§ 1. Τῶν δικαστηρίων ἡ ἀρμοδιότης διακρίνεται κατὰ βαθμόν. Ὑπάρχουσι δικαστήρια πρῶτου καὶ δευτέρου βαθμοῦ. Κατὰ πρῶτον βαθμὸν δικάζουσι παρ' ἡμῶν πάντοτε μὲν τὰ εἰρηοδικεῖα καὶ ἐμποροδικεῖα, ὡς ἐπιτοπλεῖστον δὲ τὰ πρωτοδικεῖα. Ὅθεν πᾶσα διαφορὰ πρέπει νὰ εἰσχυθῇ ἐν πρώτοις εἰς ἐν τῶν τριῶν τούτων δικαστηρίων. Κατὰ δεύτερον βαθμὸν δικάζουσι πάντοτε μὲν τὰ ἐφετεῖα², κατ' ἑφεσιν δηλαδὴ ἀποφάσεων τῶν πρωτοδικείων καὶ ἐμποροδικείων³, ἐνίοτε δὲ τὰ πρωτοδικεῖα, ἥτοι τὰς ἀξιώσεις εἰρηνοδικιακῶν ἀποφάσεων. Δύο μόνον βαθμοὶ δικαιοδοσίας ὑπάρχουσι παρ' ἡμῶν⁴. Πᾶσαι δὲ αἱ ὑποθέσεις, ἐκτός τινων ἐξαιρέσεων, δύνανται νὰ διέλθωσι καὶ τοὺς δύο τούτους βαθμούς⁵.

(1) Ἰδε καὶ τὴν κατὰ τὸ 1877 ἀπόφασιν Α. Π. 49 τοῦ 77.

(2) Τὰ ἐφετεῖα δικάζουσιν ἐνίοτε κατὰ πρῶτον βαθμὸν, π. χ. τὰς ἀγωγὰς κακοδικείου (πολ. 739. 58. 59)· κατὰ πρῶτον καὶ τελευταῖον τὰς περὶ ἀποκαταστάσεως τῶν πτωχευσάντων αἰτήσεις (ἐμπ. νόμου 604—611. Καρρὲ 8, 48. Ἰδε καὶ ποιν. δικ. 564).

(3) Ἐνίοτε δικάζουσι τὰ ἐφετεῖα καὶ τὰς ἐφέσεις ἀποφάσεων διοικητικῶν ἀρχῶν (Ψήφ. συνελεύς. τοῦ 43) π. χ. ἐφέσεις κατ' ἀποφάσεων τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ὡς πρὸς τὸν νόμον τοῦ χαρτοσήμου (ἄρθρον 48 αὐτοῦ)· ὡς πρὸς τὴν ἀποκοπὴν τῆς σταφίδος· Ἰδε καὶ τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ διατ. τῆς 16 Ἰανουαρίου 1836 περὶ ἐκλογῆς τῶν ἐμποροδικῶν. Ὡς πρὸς τοὺς ἐνόρκους, τὰς διορθώσεις τῶν καταλόγων δικάζουσι τὰ πρωτοδικεῖα κατὰ τὸν νόμον τῆς 9 Ἰουλίου 1848.

(4) Πολ. 13.

(5) Οἰκ. § 23 ἐκδ. 3.

§ 2. Ποίαις αἰτήσεις δικάζουσι κατὰ πρῶτον τὰ ἐφετεῖα; βλ. ἀνωτέρω σελ. 5685 ἐπ.¹.

§ 3. Ἡ παρεξέλιξις τῶν ἄρθρων 13 καὶ 180 τῆς πολιτ. δικ. ἐστὶ λόγος ἀναιρέσεως. (Α. Πάγ. πολ. 28 τοῦ 1875 φέρουσα· «Ἐπειδὴ τὸ ἐφετεῖον διὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης δικάζον ἐπὶ τῇ ἐφέσει τοῦ ἀναιρεσιβλήτου κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 558 (1868) ἀποφάσεως τοῦ πρωτοδικείου Χαλκίδος ἀνεκάλεσε τὴν προμνησθεῖσαν ὑπ' ἀριθ. 1459 ἀπόφασίν του, ἣτις ἦτον ὀριστικὴ καὶ θεωρήσαν ἐμπορικὴν τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν ἀπέρριψε κατ' οὐσίαν τὴν ἀπὸ 28 Μαρτίου 1867 κατὰ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσειόντος, ἀλλ' οὕτω πράξαν τὸ ἐφετεῖον ἐσέρρησε τοῦτον τοῦ πρώτου τῆς δικαιοδοσίας βαθμοῦ ἐναντίον τῆς οὐσιώδους τοῦ ἄρθρ. 13 ἐδ. 2 τῆς πολ. διον. διατάξεως, καθ' ἣν δὲν συγχωρεῖται νὰ εἰσαχθῇ ὑπόθεσις τις εἰς δικαστήριον κρίνον κατ' ἐφесιν, παραλειπομένου τοῦ ἀρμοδίου κατωτέρου δικαστηρίου, διότι τὸ ἐμποροδικεῖον δὲν ἐδίκασε κατ' οὐσίαν τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν, συνεπεία τῆς ὑπ' ἀριθ. 792 τοῦ 1872 ἀποφάσεως τῶν ἐνταῦθα ἐφετῶν, ἣτις ἐκήρυξεν ἀναρμόδιον τὸ πρωτοδικεῖον πρὸς ἐκδίκασιν αὐτῆς, καθὼ ἐμπορικῆς οὔσης τῆς ὑποθέσεως, ἀλλ' εἰς πρῶτον καὶ τελευταῖον βαθμὸν ἐδίκασε τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν· ἐκτὸς δὲ τούτου, τὸ ἐφετεῖον παρεξέλιξε καὶ τὴν οὐσιώδη διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 180 τῆς πολ. δικονομίας, καθ' ἣν ὀριστικαὶ ἀποφάσεις δὲν δύνανται ν' ἀνακληθῶσι παρὰ τοῦ ἐκδόντος αὐτὰς δικαστοῦ, ἀνακαλέσαν διὰ τῆς 920 ἀποφάσεως τὴν προσεκδοθεῖσαν ὑπ' ἀριθ. 1459, αἱ δὲ παρεξέλιξεις αὗται ἐπάγονται ἀναίρεσιν κατὰ τὰ ἄρθρα 201 καὶ 807 § 5 πολ. δικονομ.»

§ 4. βλ. κατωτ. § 16 σελ. 5768.

ΒΑΘΜΟΙ ΣΥΓΓΕΝΕΙΑΣ. Πῶς ὑπολογίζονται; βλ. Ἀρμ. (δ. 6)

2—6. — Πρβλ. δὲ τὰ ἐν Πείρᾳ σελ. 2279 ἐπ. 3566 ἐπόμε. 2114 (λ. Συγγένεια).

Πρβλ. τὰς ἐν Πείρᾳ λ. Κλητῆρες. Συμβολαιογράφοι·—καὶ τὴν ἐν τῷ Παρχρτ. τούτῳ λ. Συγγένεια, ἐνθα διὰ μακρῶν.

ΒΑΚΟΥΦΙΑ. βλ. Πείρας σελ. 2378. 3970 ἐπ. 4569 (§ 27). 3773 (σημ. 2).

Αἱ 6—8 σκ τῆς 36913 τοῦ 1874 ἐφ. Ἀθ. φέρει· «Ἐπειδὴ καὶ μὲν διὰ τοῦ ἐν λόγῳ διατάγματος τῆς 2 νοεμβρίου 1843

(1) Πρβλ. τὰς ἐν τε τῇ Πείρᾳ καὶ τῷ Παρχρτ. τούτῳ λ. Βάσις ἀγωγῆς. Ἐφσεις.

ὠρίσθη ὅτι διὰ τὰ τυχὸν βακούφια ἐκ τῶν ἀγορασθέντων θέ-
 λουν ἐφαρμοσθῇ αἱ διατάξεις τῶν πρωτοκόλλων, ἀλλὰ διὰ τοῦ
 ὅρου τούτου ἐσκοπεῖτο ἰδίως καὶ κυρίως νὰ διευκρινισθῇ τοῦτο,
 ὅτι, δηλαδή, τὸ δημόσιον δὲν θέλει ἐπιστρέφει εἰς τοὺς ἀγορα-
 στὰς τὰ κτήματα, ὅσα εἶναι βακούφια Σερί, ἥτοι νόμιμα, καὶ
 ὅτι ἐπὶ τῶν κτημάτων, ὅσα ἦσαν βακούφια Ἀδὶ ἢ ἑβλάτ, οἱ
 ἀγορασταὶ δὲν ἀποκτῶσιν εἰμὴ τὰ ἐπωφελῆ δικαιώματα τῶν
 δικαιοπαρόχων των· δὲν εἶναι δὲ ὀρθόν, ὡς τὸ δημόσιον ἰσχυ-
 ρίζεται, ὅτι διὰ τοῦ εἰρημένου ὅρου ἐπεφύλαξεν εἰς ἑαυτὸ τὸ
 δικαίωμα νὰ διατηρήσῃ τὴν κυριότητα ἐν γένει τῶν ἐν Θήβαις
 βακουφίων, ἅτινα, κατὰ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ἀπὸ 3 Φεβρουαρίου
 πρωτοκόλλου περὶ ἀνεξαρτησίας τῆς Ἑλλάδος, διετέλουν ἐν τῇ
 κατοχῇ τῶν ἐλληνικῶν στρατευμάτων, καθόσον, ὡς ἐξάγεται
 1) ἐκ τῆς ἀπὸ 19/31 Αὐγούστ. 1843 διακοινώσεως τοῦ Ὑπουρ-
 γείου τῶν Ἐξωτερικῶν πρὸς τοὺς πρέσβεις τῶν τριῶν δυνάμεων,
 Ἀγγλίας, Γαλλίας καὶ Ῥωσσίας, πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ὁποίας ἐξε-
 δόθη τὸ εἰρημενον διάταγμα, καὶ 2) ἐκ τῆς ἀπὸ 3 Σεπτεμβρίου
 1837 συνθήκης μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας περὶ τῶν κατὰ
 τὴν ἐπαρχίαν Θηβῶν κτημάτων, ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις πρὸς
 ἐδραίωσιν τῶν φιλικῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν δύο ὁμόρων ἐθνῶν,
 δὲν ἐπέμεινεν εἰς τὴν διένεξιν ἂν αἱ Θῆβαι κατεῖχοντο ὑπὸ ἐλ-
 ληνικῶν ἢ ὀθωμανικῶν στρατευμάτων κατὰ τὸν χρόνον τῆς ὑπο-
 γραφῆς τοῦ πρωτοκόλλου τῆς ἀνεξαρτησίας, καὶ ἐπομένως ἂν
 οἱ μετανάσται ὀθωμανοὶ ἐδικαιοῦντο νὰ ἐκποιήσωσι τὰς ἐν Θῆ-
 βαις ἰδιοκτησίας των, ἢ ἂν αὗται περιῆλθον εἰς τὸ ἐλληνικὸν
 δημόσιον δυνάμει τῆς κατακτήσεως τοῦ πολέμου, καὶ παρεδέ-
 χθη νὰ δώσῃ καὶ ἔδωκε χρηματικόν τι ποσὸν πρὸς τὴν ὀθω-
 μανικὴν κυβέρνησιν διὰ τὰς ἰδιοκτησίας τῶν ὀθωμανῶν πά-
 σης φύσεως τὰς μὴ ἐκποιηθείσας μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς δια-
 ληφθείσης συμβάσεως τοῦ 1837. Ἐκ τούτων δὲ συνάγεται ὅτι
 τὸ ἐλληνικὸν δημόσιον συγκατετέθη διὰ τῆς διακοινώσεως καὶ
 τοῦ διατάγματος νὰ παραδῶσῃ εἰς τοὺς πρὸ τῆς συμβάσεως
 τοῦ 1837 ἀγοραστὰς τὰ παρ' αὐτῶν ἀγορασθέντα καὶ ἐπιφυ-
 λαχθέντα ἐπὶ τῶν βακουφίων κατὰ τὰ πρωτόκολλα, δικαίά του,
 δὲν ἐννοεῖ διὰ τῆς ἐπιφυλάξεως ταύτης νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν
 ἤδη ἐγκαταλειφθεῖσαν διένεξιν περὶ τοῦ ἂν αἱ Θῆβαι κατεῖ-
 χοντο παρ' ἐλληνικῶν ἢ ὀθωμανικῶν στρατευμάτων κατὰ τὴν
 ὑπογραφὴν τοῦ πρωτοκόλλου τῆς ἀνεξαρτησίας, ἀλλὰ κυρίως
 νὰ διατηρήσῃ τὰ κατὰ τὰ πρωτόκολλα δικαιώματα ἐπὶ τῶν
 βακουφίων τῶν κειμένων εἰς τόπους παρὰ τῶν ὀθωμανῶν κατε-

χομένους καὶ μέλλοντας ν' ἀποτελέσωσι τὸ μέρος τοῦ ἐνιδρυθέντος ἑλληνικοῦ κράτους· τοῦτο δ' ἔτι μᾶλλον ἐνισχύεται καὶ ἐκ τοῦ ὅτι ἡ δοθεῖσα κατὰ τὴν σύμβασιν τοῦ 1837 ἀποζημίωσις ἐδόθη οὐ μόνον διὰ τὰς καθαρὰς ἰδιωτικὰς ὀθωμανικὰς κτήσεις, ἀλλὰ καὶ διὰ τὰς κτήσεις πάσης ἄλλης φύσεως.

Ἐπειδὴ τὸ διαληφθὲν διάταγμα ἐκδοθὲν πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ κατὰ τὸ κατὰ τὸ 1844 συντάγματος ἔχει δύναμιν νόμου, διότι ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία ἔμενε μέχρι τῆς δημοσιεύσεως πλήρης παρὰ τῷ ἐκδόντι αὐτὸ βασιλεῖ Ὁθωνι.

Ἴδε τὰς ἐν Πείρᾳ καὶ τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Συνθήκαι. Πόλεμος. ΒΑΣΑΝΟΙ· ἀπαγορεύονται ὑπὸ τοῦ Συντάγματος (§ § 843 καὶ 846 τῆς περὶ συντ. πραγματείας Σαριπόλου ἐκδ. 2).

ΒΑΣΙΛΕΥΣ.

§ 1. Βλ. τὰ ἐν Πείρᾳ σελ. 453—455.

§ 2. Πολιτογράφησις ἀδείᾳ Βασιλέως ἀνακαλεῖται; Ἴδε τὴν λέξ. ἰθαγένεια¹ ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ. — Ἀνάκλησις διαταγμάτων. Βλ. Πείρας σ. 4927—4931.

§ 3. Βασιλεὺς. Ὅτι τὸ συνεκτικὸν τῆς πολιτείας ἐστὶ. (§ 125 τῆς περὶ Συντ. πραγμ. Σαριπ. ἐκδ. 2). — Ὅτι ὁ πρῶτος ἄρχων ὡς ἐνδολοδόχος τοῦ λαοῦ (αὐτ. § 171). — Συνεβλήθη πρὸς τὸ ἔθνος (αὐτ. § 172). — Τὸ ἀναγκαῖον καὶ χρήσιμον τῆς διαδοχῆς (αὐτ. § 178—180). — Ἡ κατὰ τὸ ἑλληνικὸν σύνταγμα διαδοχὴ (αὐτ. § 181). — Πῶς ὀρίζεται ὁ διάδοχος ἐν ἐλλείψει γνησίου ἀπογόνου; (αὐτ. § 182). — Πότε γίνεται ἐνήλικος; (αὐτ. § 184). — Τὰ κατὰ τὴν ἀνηλικιότητα τοῦ Βασιλέως (αὐτ. § 185). — Ὅτι δεῖ προσθεῖναι αὐτὸν τὸ ἀνατολικὸν ὀρθόδοξον δόγμα (αὐτ. § 188). — Σπουδαιότης τῆς ταυτότητος τῆς θρησκείας τοῦ Βασιλέως καὶ τοῦ λαοῦ (αὐτ. § 189). — Ἀσυλία αὐτοῦ (αὐτ. § 195 καὶ 603). — Ὅτι οὐδέποτε ἰδιωτεύει (αὐτ. § 198). — Ὅτι ὁ Βασιλεὺς βασιλεύει καὶ κυβερνᾷ, ἀλλ' οὐ διοικεῖ (αὐτ. § 199—217). — Ὅτι ἡ Βασιλεία οὐδὲν ἔχει τὸ μυστηριῶδες ἐν Ἑλλάδι (αὐτ. § 218). — Ὅτι ὁ Βασιλεὺς ἐστὶ τὸ κατὰ κορυφὴν συνεκτικὸν τῶν τριῶν ἐξουσιῶν (αὐτ. § § 219—309). — Συγκαλεῖ τὴν Βουλὴν (αὐτ. § 221). — Τοῦλάχιστον ἅπαζ τοῦ ἔτους (αὐτ. § 230). — Κηρύττει τὴν ἐναρξιν καὶ λήξιν τῆς βουλευτικῆς συνόδου (αὐτ. § 232). — Ὁ Βασιλεὺς οὐ παρίσταται ἐν ταῖς συνεδριάσεσι τοῦ νομοθετικ. σώματος. (αὐτ. § 234). — Πῶς συγκοινωνεῖ πρὸς τὴν Βουλὴν; (αὐτ. 235). —

(1) Οἶον Δ. Π. 75 τοῦ 1872.

Πότε κηρύττει τὴν λήξιν τῆς Συνόδου; (αὐτ. 236). — Διαλύει τὴν Βουλὴν (αὐτ. § § 237—240). — ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς διακοπῆς καὶ τῆς ἀναβολῆς τῆς Συνόδου (αὐτ. § 241—242). Διορίζει καὶ παύει τοὺς ὑπουργοὺς (αὐτ. § 243—246). — Δικαίωμα τῆς χάριτος (αὐτ. § 247—260). — Ἐξίρσεις. (αὐτ. § 611). — Ἀμνηστία (αὐτ. § § 261—271). — Τίς ἡ διαφορὰ μεταξὺ χάριτος καὶ ἀμνηστίας; (αὐτ. § 272) (α). — Ἀρχηγεῖ τῶν κατὰ ξηρὰν καὶ θάλασσαν δυνάμεων τοῦ κράτους (αὐτ. § 278). — Βασιλικὴ ἐπιχορήγησις (αὐτ. § 280). — Ἰδιωτικὴ κτῆσις τοῦ Βασιλέως (αὐτ. § 289). — Ὁ Βασιλεὺς ὡς νομοθέτης (αὐτ. § 295). — Ὁρκος αὐτοῦ (αὐτ. § 309) — Παράκλησις (αὐτ. § 310). — Ὅτι διὰ τοῦ Βασιλέως ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία ἀναβιβάζεται εἰς ἰσῆγορον πρὸς τὰς ἄλλας θέσιν (αὐτ. § 570). — Ὅτι ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως ἐκτελοῦνται αἱ δικαστικαὶ ἀποφάσεις (αὐτ. § 651). — Ὅτι ἐστὶ προστατῆς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (αὐτ. § 709).

ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ· τίνων ἀπολαύει τιμῶν καὶ δικαιωμάτων; (§ 282 Σαριπόλ. περὶ συντάγμ. ἔκδ. 2). Βλ. τὴν προηγ. λ. Βασιλεὺς.

ΒΑΣΙΣ ΑΓΩΓΗΣ (β).

§ 1. Προηγούμενα βλ. ἐν Πείρᾳ σελ. 455—464. 1497 ἐπ.

§ 2. Ὁ ἐναγων ἀξιοῖ ὅτι ἀνήκει αὐτῷ τὸ ἀποτελοῦν τὴν δικαστικὴν ἀγωνὰ δίκαιον· ἀλλ' ἵνα δικαιολογήσῃ καὶ ἀποδεκτὴν καταστήσῃ τὴν ἀξίωσιν ταύτην, ὀφείλει νὰ ὑποβάλλῃ τῷ δικαστῇ τοὺς κατὰ νόμον ἀναγκαίους πρὸς τοῦτο ἰσχυρισμοὺς. Τὸ σύνολον λοιπὸν τῶν ἰσχυρισμῶν τούτων καλεῖται βάσις τῆς ἀγωγῆς¹. Δίκαιόν τι ὑπάρχει ἐὰν ἐγεννήθῃ καὶ δὲν ἀπέθανεν,

(α) Βλ. Πείρας σελ. 5035—5064.

(β) Βλ. Οἰκ. ἐγγ. § 110 ἔκδ. 3 — Τοῦ αὐτοῦ ἀστοκ. δικ. § 86. — Διάφορα παραδείγματα μεταβολῆς, ἡ μὴ, τῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς βλ. εἰς Πείραν σελ. 1225 (§ 46 δὲς), 1503 (σημ. 1.), 2033 (§ 210), 2102 ἐπ. 2063 (§ 132. 134). 3285 (λ. προδικασία).

(1) Βάσις εἶτε θεμελίον τῆς ἀγωγῆς (fundamentum agendi) δύναται πῶς νὰ ὀνομασθῇ αὐτὸ τὸ δίκαιον ἐξ οὗ ἡ ἀγωγή πηγάζει (π. χ. ἐπὶ διεκδικήσεως, ἡ ἰδιοκτησίας ἐπὶ προσωπικῶν δικαίων, τὸ δάνειον, ἡ παρακαταθήκη), μάλιστα δὲ τινες τῶν παλαιότερων συγγραμμάτων καὶ μετεχειρίσθησαν τὴν ὀνομασίαν ταύτην· κυρίως ὅμως βάσις τῆς ἀγωγῆς καλοῦνται τὰ τὸ δίκαιον, δι' ὃ αὕτη ἐγείρεται, θεμελιούντα καὶ ὑποστηρίζοντα περιστατικά, διὸ πρὸς διαστολὴν ἡ μὲν πρώτη τῶν βάσεων τούτων ὀνομάζεται, οὐσιαστικὴ (fundamentum agendi generale εἶτε proximum, ἡ ὡς ἐκ τοῦ νόμ. 27 πανδ. 44. 2, causa

ἄγουν ἐὰν ἔλαβον μὲν χώραν τὰ παράγοντα τὸ δίκαιον αὐτὸ περιστατικά (δικαιογόνον αἷτιον), δὲν ἐπῆλθον δὲ ὕστερον περιστατικά ἀναιροῦντα αὐτὸ (δικαιοφθόρον αἷτιον). Ὅθεν ὁ δικαστικός ἀγὼν στρέφεται περὶ τὴν ἔρευναν καὶ ἐξακρίβωσιν τούτων, ἡ δὲ νίκη τοῦ ἐνάγοντος ἐξήρτηται ἐκ τῆς ὑπάρξεως μὲν τῶν πρώτων, τῆς ἀνυπαρξίας δὲ τῶν δευτέρων². ἀλλ' ἡ ὀρθὴ δια-

proxima actionis', ἡ δὲ δευτέρα, δικονομικὴ (fundamentum remotum, εἴτε causa remota actionis. Vächter § 66 σημ. 1, Unger § 114 σημ. 1). Αὕτη δὲ μόνη ἐπιρροὴν ἔχει ἐπὶ τὴν ἐκδοσιν τοῦ δικαστικοῦ ἀγῶνος· διὰ τοῦτο χρήζει ἰδίως ἐξετάσεως καὶ μελέτης.

Ἡ δικονομικὴ εἴτε ἡ καὶ αὐτὴ βάσις τῆς ἀγωγῆς σύγκειται ἐκ δύο στοιχείων, ἡ ἀκριβέστερον εἰπεῖν ἐξετάζεται κατὰ δύο ἐποφεί, τὴν μὲν νομικὴν, τὴν δὲ πραγματικὴν. Τὰ οὐσιώδη δὲ προσόντα ἐκάστου τῶν στοιχείων τούτων, τοῦτέστιν ἡ ἀγωγή εἶναι βάσιμος.

α) κατὰ τὴν νομικὴν μὲν ἐποψιν, ὅταν τὸ δι' αὐτῆς ἐπιδιωκόμενον δίκαιον ἀναγνωρίζῃ ὁ νόμος οὐ μόνον ἀφρημένως (in abstracto), ἀλλὰ καὶ κατ' ὃν τρόπον ἐν τῇ ἀγωγῇ ἀναφέρεται ὡς ἀποκτηθέν· π. χ. ἡ νομοθεσία ἀναγνωρίζει ἰδιοκτησίαν ἐπὶ ἀκινήτων· ἀλλὰ δὲν ἀναγνωρίζει τὴν ἄνευ δημοσίου ἐγγράφου ἀποκτημένην· ὁμοίως ἀναγνωρίζει τὴν διὰ συμβάσεων σύστασιν ἐνοχῆς, ἀλλὰ δὲν ἀναγνωρίζει τὰς ἐχούσας αἰσχρὰν αἰτίαν.

β) κατὰ τὴν πραγματικὴν δ' ἐποψιν, ὅταν τὰ περιστατικά καὶ γεγονότα, τὰ πρὸς γέννησιν τοῦ ἐπιδίκου δικαίου ἀπαραίτητα κατὰ νόμον, ἔλαβον ἀληθῶς χώραν οὐ μόνον ἅπαντα καὶ ὅσα ὀρίζει ὁ νόμος, ἀλλὰ καὶ σχετικῶς πρὸς τὰ δικαζόμενα πρόσωπα. Π. χ. ὁ Α. ἐνάγει τὸν Β. ἄξιων ὅτι ἔχει δουλείαν τινὰ ἐπὶ κτήματος τοῦ Β. ἀποκτηθεῖσαν διὰ χρησικτησίας. Τὸ νομικὸν στοιχεῖον τῆς ἀγωγῆς εἶναι ὅτι ὁ νόμος ἀναγνωρίζει τὴν διὰ χρησικτησίας σύστασιν τῆς ἐπιδίκου δουλείας· τὸ πραγματικὸν δὲ, ὅτι ἔλαβον χώραν ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὰ περιστατικά καὶ γεγονότα ὅσα διὰ τὴν χρησικτησίαν δουλειῶν διαγράφει τὸ δίκαιον. Vächter σελ. 435.

Ἐκ τῶν εἰρημένων ἔπεται ὅτι τὸ νομικὸν καὶ πραγματικὸν εἴτε ἱστορικὸν στοιχεῖον τῆς ἀγωγῆς οὐδόλως ἀποτελοῦσι διπλῆν αὐτῆς βάσιν, ἡ δὲ δύο βάσεις, ἥτοι τὸ fundamentum agendi remotum καὶ τὸ fundamentum agendi proximum (πρὸς. ἐγγ. § 80 σημ. 3). ἀπεναντίας ἡ βάσις τῆς ἀγωγῆς εἶναι μία καὶ μόνη, τὸ σύνολον τῶν νομικῶν γεγονότων, τῶν τὸ δικαζόμενον δίκαιον παραγαγόντων. Unger § 123 σημ. 40.

Περὶ τῆς ἐν τῷ δικογράφῳ τῆς ἀγωγῆς κατατάξεως τῶν ἀποτελούντων τὴν βάσιν αὐτῆς στοιχείων πρὸς. ἐγγ. § 79. 98.

(2) Ὁ δικαστὴς λοιπὸν προσκαλεῖται ν' ἀποφανθῇ,

Si paret rem actoris esse.—Si paret A^o A^o jus esse udendi fruendi.—Si paret Nm. Nm. A^o A^o centum dare oportere.—Si paret Am. Am. aput Nm. Nm. mensam argenteam deposuisse, eamque dolo malo redditam non esse.

Πρὸς τοῦτο δὲ ἀναγκαῖον εἶναι γὰρ ἐξετάσῃ καὶ ἀκριβώσῃ, πρῶτον μὲν ὅτι ἔλα-

νομή τῶν τοῦ δικαστικοῦ ἀγώνος βαρῶν ἐπιβάλλει ὡς ἀγώνισμα τοῦ ἐνάγοντος τὰ τῆς πρώτης ἀπλῶς κατηγορίας περιστατικά, ἅτινα διὰ τοῦτο ἀποτελοῦσι μόνα τῆς ἀγωγῆς τὴν βᾶσιν³. Τὰ περιστατικά δὲ ταῦτα διττῶς εἰσὶν ἐξεταστέα, κατὰ ποσότητα καὶ κατὰ ποιότητα.

α) κατὰ ποσότητα, ἥτοι τὴν πραγματικὴν εἴτε ἱστορικὴν βᾶσιν τῆς ἀγωγῆς ἀποτελοῦσιν ἐκεῖνα μόνον τὰ γεγονότα, ἅτινα εἰσὶν εἰδικῶς καὶ ἀμέσως τοῦ ἐπιδίκου δικαίου παραγωγικά. Τίνα δὲ καὶ πόσα⁴ εἰσὶ τὰ γεγονότα ταῦτα, εὐρίσκεται ἐκ τῆς οὐσίας ἐκάστου δικαίου⁵. ἄλλὰ σημειωτέον ὅτι, ἐπειδὴ διὰ τῆς

θον χώραν πάντα τὰ γεγονότα καὶ περιστατικά, τὰ πρὸς γέννησιν τοῦ ἐν λόγῳ δικαίου ἀπαιτούμενα, ἔπειτα δὲ ὅτι οὐδὲν μετὰ τὴν γέννησιν αὐτοῦ ἐπεσυνέβη περιστατικὸν ἐκ τῶν ἀναιρούντων αὐτό· διότι ἐπειδὴ καὶ τὰ δίκαια, ὡς πάντα τὰ ἀνθρώπινα, εἰσὶ θνητά, ἐκ τῆς γενέσεως δικαίου τινὸς δὲν ἔπεται ἀναγκαιῶς καὶ ἡ σημερινὴ αὐτοῦ ὑπαρξίς καὶ ζωὴ. Ἄρα ὁ δικαστὴς ὀφείλει τότε μόνον νὰ ἐπιδικάσῃ τὸ δίκαιον εἰς τὸν ἐνάγοντα, ὅταν πεισθῇ ὅτι τὸ δίκαιον αὐτὸ ὑπάρχει, ἥγουν ἐγεννήθη καὶ ζῇ.

(3) Τὰ χρήζοντα ἐξετάσεως καὶ ἐξακριβώσεως περιστατικά εἰσὶ, κατὰ τὰ ἐν τῇ προηγουμένῃ 2 σημειώσας ἐκτεθειμένα, δύο εἰδῶν, ἡ γεγονότα πρὸς παραγωγὴν τοῦ δικαίου ἀναγκαῖα, δηλαδὴ γεγονότα παραγωγικά τοῦ δικαίου, ἡ γεγονότα τὴν κατάργησιν καὶ καταστροφὴν τοῦ δικαίου ἐπιφέροντα, δηλαδὴ γεγονότα καταλυτικά τοῦ δικαίου· τὰ πρῶτα διακρίνονται πάλιν εἰς γεγονότα γενικά, ἥτοι τῶν δικαίων ἐν γένει παραγωγικά, καὶ εἰς γεγονότα εἰδικά, ἥτοι τοῦ δικαζομένου δικαίου παραγωγικά· διὰ τοῦτο διαίρουσιν οἱ συγγραφεῖς εἰς τ ρ ε ῖς κατηγορίας τὰ γεγονότα, τὰ ἐν ταῖς δίκαις ἐξακριβώσεως χρήζοντα, ἥτοι εἰς γεγονότα π α ρ α γ ω γ ι κ ᾶ τοῦ δικαίου (εἰδικὰ γεγονότα π. χ. ἐπὶ πωλήσεως ὅτι ἐπωλήθη τὸ δεῖνα πρᾶγμα ἐπὶ τῷ δεῖνι τμήματι), εἰς γεγονότα δ ι α κ ω ῖ λ υ τ ι κ ᾶ τοῦ δικαίου (γενικά γεγονότα· π. χ. ὅτι ὁ πωλητὴς ἦτο ἀνήλικος, παράφρων κλ.) καὶ γεγονότα κ α τ α λ υ τ ι κ ᾶ τοῦ δικαίου (π. χ. ὅτι ἐξωφλήθη, παρεγράφη ἢ συνεψηφίσθη τὸ χρέος). Τὸ ἀγώνισμα τοῦ ἐνάγοντος ἀποτελοῦσι μόνον τὰ τῆς πρώτης κατηγορίας γεγονότα· ἐπομένως ταῦτα μόνα εἰσὶ τῆς βᾶσεως τῆς ἀγωγῆς καὶ πρέπει παρ' αὐτοῦ νὰ προτείνωνται καὶ ἐν ἀνάγκῃ ν' ἀποδεικνύωνται· τοῦ ἐναγομένου δὲ τὸ ἀγώνισμα εἰσὶ τὰ γεγονότα τῆς δευτέρας καὶ τρίτης κατηγορίας (πρὸς. Οἰκ. ἐγγ. § 120 σημ. 2. Τοῦ αὐτ. ἀς. δίκ. § 94, σημ. 10)· διὰ τοῦτο πρέπει ταῦτα αὐτὸς νὰ προτείνῃ καὶ ἀποδείξῃ.

(4) Ὁ δικαστὴς ἀπορρίπτει αὐτεπαγγέλτως, καὶ ὅταν κατ' ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου δικάζῃ, τὴν ἀγωγὴν τὴν μὴ περιέχουσαν πάντα τὰ πρὸς γένεσιν τοῦ δικαίου ἀπαιτούμενα γεγονότα. (Οἰκ. ἐγγ. § 113 σημ. 7). Τοῦ αὐτ. ἀστοκ. δίκ. § 86 σημ. 4.—κατ. § 12.

(5) Δηλαδὴ ἐν τῇ διδασκαλίᾳ καὶ ἐξηγήσει ἐκάστου δικαίου ἐξετάζονται καὶ προσδιορίζονται τ' ἀπαρτίζοντα τὴν γένεσιν τοῦ δικαίου τούτου στοιχεῖα καὶ ἀποτελοῦντα διατοῦτο τὰ προσόντα καὶ τὸν ὅρισμὸν εἴτε τὴν ἔννοιαν αὐτοῦ. Οἷον

ἀγωγῆς ἐπιδιώκεται ἐνοχικὴ πάντοτε σχέσις μετὰξὺ ἐνάγοντος καὶ ἐναγομένου, εἰς τὴν βάσιν τῆς ἀγωγῆς ἀνήκουσι προσέτι τὰ τε ἐμφαίνοντα τὸν δεσμὸν τοῦτον περιστατικὰ (*legitimatio ad causam*)⁶ καὶ τὰ καθιστῶντα αὐτὴν ἐνεστῶσαν καὶ γεγεννημένην⁷. Τὸ περιστατικόν, ὅτι ὁ ἐναγόμενος καὶ τοι προσκληθεὶς δυστροπεῖ νὰ ἐκπληρώσῃ ἐκουσίως τὴν ἐαυτοῦ ὑποχρέωσιν, οὐκ ἔστι στοιχεῖον τῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς⁸.

6) κατὰ ποιότητα, ἅτοι τὴν νομικὴν τῆς ἀγωγῆς βάσιν ἀποτελοῦσι τὰ γεγονότα μόνον ἐκεῖνα, ἅπερ ἀναγνωρίζει ὡς τοιαῦτα τὸ κατ' ἀντικείμενον δίκαιον⁹· ἡ ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην δικαιολόγησις τῆς ἀγωγῆς κατ' ἐξαίρεσιν μόνον ἀναγκαία ἐστίν¹⁰.

ἐπὶ τῶν πράγματι συστανομένων συμβάσεων ἡ δόσις τοῦ πράγματος εἶναι στοιχεῖον οὐσιῶδες τῆς συμβάσεως (ἐπὶ δανείου ἡ δόσις τῶν δανειζομένων χρημάτων πρὸς. Εἰσηγ. 3, 14· *contrahitur obligatio, veluti mutui datione*)· ἐπὶ δωρεᾶς μετὰξὺ ζώντων, ἡ σύνταξις αὐτῆς ἐνώπιον συμβολαιογράφου (ἀρθρ. 42 χαρτ. Ν). ἐπὶ παραγώγου κτήσεως τῆς κυριότητος, τὸ γεγονός ὅτι ὑπῆρχε παρὰ τῷ προκτῆτορι κυριότης (νόμ. 20 πρ. πανδ. 41, 1).

(6) Πολ. δικ. 533. Νόμ. 5 πρ. Π. (7. 6). Ν. 31. Π. (5. 1). Οἰκ. ἐγγ. § 59. Τοῦ αὐτοῦ σημ. 6 σελ. 320 ἀστυκ. δικ.

(7) Ἐὰν λοιπὸν ἡ ἀγωγή στηρίζεται ἐπὶ δικαιοπραξίας, ἐξαρτωμένης ἀπὸ αἰρέσεως ἢ προθεσμίας, ἀπαιτεῖται νὰ ἀναφέρηται ἐν αὐτῇ ὅτι ἐκπληρώθη ἡ αἵρεσις ἢ ὅτι ἐκπληρώθη ἡ προθεσμία· προσέτι ἐγειρομένης τῆς περὶ παραδόσεως τοῦ ἐνεχόρου ἀγωγῆς, στοιχεῖον οὐσιῶδες τῆς ἀγωγῆς εἶναι ὅτι ἐξωφλήθη τὸ χρέος (Οἰκ. ἀσ. δικ. § 83 σημ. 7 ἐν ἀ.). ἄλλως ἡ ἀγωγή, μὴ δυναμένης κατὰ τὴν ἡμετέραν δικονομίαν τῆς τοιαύτης ἐλλείψεως νὰ θεραπευθῇ κατόπιν (ἐγγ. § 110 σημ. 7), εἶναι ἀπορριπτέα. Κετ' ἄλλας νομοθεσίας ἔχει ἄλλως τὸ πρᾶγμα πρὸς. Ἀρχεῖον τῆς ἀστ. πράξ. Ε', 378. ΛΣΤ', 211. Unger § 123 σημ. 18, 35.

(8) Βλ. Οἰκ. ἐγγ. § 98 σημ. 2, ε. Τοῦ αὐτοῦ ἀστυκοῦ δικ. § 86 σημ. 8. Ἐσφαλμένως τινὲς ὑποστηρίζουσιν ἐναντίαν γνώμην, στηριζόμενοι εἰς τὴν διάταξιν κώδ. 10 (8. 14).

Εννοεῖται δὲ ὅτι, ὡσάκις αἰτησίς τις τῶν ἐν τῇ ἀγωγῇ νόμιμον λόγον ἔχει τοιαύτην ἐξώδικον πρόσκλησιν τοῦ ἐναγομένου, ἀναγκαῖον εἶναι τότε νὰ ὑπάρχῃ ἐν τῇ ἀγωγῇ τὸ περιστατικόν τοῦτο, καθὼς ἀποτελοῦν τὴν ἱστορικὴν βάσιν τῆς αἰτήσεως ταύτης. Brackenhof's Erörter. σελ. 413 σημ. 46. Bayer σ. 533. Unger § 123 σημ. 36—38.

(9) Ἐπειδὴ τὰ κατ' ὑποκείμενον δίκαια εἰσὶ πάντοτε προϊόντα νομικῶν διατάξεων, τοὔτεστι μόνον ἐκεῖνα τὰ γεγονότα εἰσὶ δικαζιμάτων παραγωγικά, ἅτινα τὸ κατ' ἀντικείμενον δίκαιον ὀρίζει ὡς ἔχοντα τὴν δύναμιν ταύτην, ἔπεται ὅτι πᾶσα αἰτησίς τῆς ἀγωγῆς, ἵνα ᾖναι νομικῶς βάσιμος, πρέπει νὰ στηρίζεται εἰς νόμου τινὸς διάταξιν. Εγγ. § 98 σημ. 1.

(10) Οἰκον. ἀστυκὸν δίκαιον § 86 (ὅθεν καὶ αἱ ἐνταῦθα σημ. 1—10).—Τοῦ αὐτοῦ Εγγχειρ. 75 σημ. 8, § 118 σημ. 6.—8. Ἀναγκαιὴ βεβαίως καθίσταται ἡ

§ 3. Όταν τις ἐκίνησεν ἀγωγὴν διεκδικῶν γαίας, δύναται, καὶ μετὰ τὴν πρώτην ἐπὶ ἀκροατηρίου συζήτησιν, ἐνόσω εἶναι ἐκκρεμῆς ἡ κυρία δίκη, νὰ ζητήσῃ τὴν ἐπικαρπίαν των. (Α. Π. πολ. 229 τοῦ 57)¹. Ἴδε Πείρας σελ. 59. 458 (§ 3). 1556.

§ 4. Μεταβάλλεται ἡ βάσις τῆς ἀγωγῆς, ὅταν ἐπιδικαζοῦνται ἐνοίκια λόγῳ χρήσεως οἴκου, ἐν ᾧ ἡ ἀγωγή ἐστηρίζετο εἰς μίσθωσιν. (Α. Π. πολ. 274 τοῦ 1872).

§ 5. Ἐὰν γυνὴ τις ἐνάγηται ὡς κληρονόμος τοῦ συζύγου της ἵνα πληρώσῃ χρέος τί, δύναται νὰ καταδικασθῇ ὡς ἀναδεχθεῖσα τὴν πληρωμὴν τοῦ χρέους αὐτοῦ; Οὐχί· διότι μεταβάλλεται ἡ βάσις τῆς ἀγωγῆς. (Α. Π. 129 τοῦ 1874).

§ 6. Ἐὰν ἡ ἀγωγή ὀρᾷ εἰς διεκδίκησιν κτημάτων, τὸ δικαστήριον δύναται νὰ ἀναγνωρίσῃ δικαίωμα ἐμφυτεύσεως; Οὐχί· οὕτω μεταβάλλεται ἡ βάσις τῆς ἀγωγῆς. (Α. Π. πολ. 239 τοῦ 76, φέρουσα· «Ἐπεὶ δὲ ἐν ᾧ τὸ ἐφετεῖον ἐκτιμῶν τὴν ἀγωγὴν τῶν ἀναιρεσιβλήτων καὶ παραδεχόμενον ὅτι αὕτη εἶναι διεκδίκησις τῶν ἐν αὐτῇ περιγραφομένων κτημάτων, βάσιν ἔχουσα τὸ ἀπὸ τοῦ δικαιιοπαρόχους των Ὁθωμανοῦς συνεπεῖα ἀγοραπωλησίας περιελθὼν εἰς αὐτοῦς τῆς κυριότητος δικαίωμα, ἀποφαίνεται ὅτι οὗτος, ὡς ἀπεδείχθη κατὰ τὴν κρίσιν του, δὲν εἶναι κύριος, ἀλλὰ τὸ Δημόσιον, καί, τούτου ἕνεκα, ῥητῶς ἀπορρίπτει τὴν διεκδίκησιν, ἀναγνωρίζει μολαταῦτα τοῦς ἀναιρεσιβλήτους ὡς ἐμφυτευτάς τῶν αὐτῶν κτημάτων παραδεχόμενον ὅτι πρὸς τοιαύτην σχέσιν ταυτίζεται ἡ διὰ τῶν προτάσεων τῶν ἀναιρεσιβλήτων διατυπωθεῖσα ὡς εἰς αὐτοῦς περιελθοῦσα ἀπὸ τοῦ δικαιιοπαρόχους των σχέσις τῆς κληρονομικῆς διαχειρίσεως τῶν παρὰ τούτων ὡς Ἐβλὲτ Βακουφίων ἀφιερωθέντων κτημάτων, διὰ τῆς τοιαύτης ὁμῶς κρίσεώς του μετεβλήθη ἡ βάσις τῆς ἀγωγῆς, καθόσον καὶ ἂν τὸ ἐφετεῖον ἐν τῇ προσβαλλομένῃ ὑπ' ἀρ. 275 ἀποφάσει του παραδέχεται τὸ ἐκ τοῦ τοιούτου εἶδους τοῦ Βακουφίου προκύπτον ὑπὲρ τοῦ πρόην κυρίου, εἴτα δὲ ἀπλοῦ διαχειριστοῦ, εἶναι ἐμπράγματον ὡς ἐκ τοῦ ὅτι κληρονομικὴ ἀποβαίνει ἡ τοιαύτη διαχειρίσις, δὲν ἔπεται ἐκ τούτου καὶ μόνου

τῆς νομικῆς διατάξεως μνεῖα ἐν τῇ ἀγωγῇ ἢ καὶ ἐν μεταγενεστέρῳ δικογράφῳ, ὅταν ἡ ἐφαρμοστέα διάταξις ἦναι ἀσαφὴς ἢ σκοτεινὴ, ἢ σκοπῆται ἢ κατ' ἀναλογίαν ἐπέκτασις αὐτῆς εἰς τὸ προκείμενον θέμα. Unger σ. 466. σημ. 42.

(1) Ἀναίρει τὴν 13784 ἐφ. Ἀθηνῶν.

ΣΗΜ. Εσημείωσα τὴν ἀπόφασιν ἐν σ. 3070 (§ 7) τῆς Πείρας, ἐνθα καὶ μνεῖα τῶν σχετικῶν.

τοῦ λόγου ὅτι περιέχεται εἰς τὸ διὰ τῆς ἀγωγῆς ἐπιδιωκόμενον τῆς κυριότητος δικαίωμα καὶ ἰδίως (ὅπερ ἐπὶ τοῦ προκειμένου οὐσιώδη ὑπὸ τὴν ἔποψιν τοῦ νόμου ἐξασκεῖ ἐπιρροήν) ὅτι τὰ πραγματικά γεγονότα ἂ ἀποτελοῦσι, καὶ κατ' αὐτὴν τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν, τὴν βάσιν τοῦ δι' αὐτῆς ἐπιδικασθέντος τῆς ἐμφυτεύσεως δικαίωματος, ταυτίζονται ἢ περιέχονται ὅπως δήποτε εἰς τὰ ἐφ' ὧν ἡ τῶν ἐπιδίκων στηρίζεται διεκδίκησις, βάσιν ἐχούσης ταύτης, ὡς ἐξετέθη, οὐχὶ τὴν τοῦ δημοσίου κυριότητα, ἣν ὡς ἀναγκαίαν προϋπόθεσιν τίθησι τὸ ἐφετεῖον ὅπως παραδεχθῇ τὴν τῆς ἐμφυτεύσεως σχέσιν, ἀναγνωρίζον ῥητῶς ἐν τῷ διατακτικῷ τῆς ὑπ' ἀριθ. 295 ἀποφάσεώς του ὡς κύριον τῶν ἐπιδίκων κτημάτων τὸ δημόσιον, ἀλλὰ τὴν τῶν ἀναιρεσιβλήτων κυριότητα, οὕς ὁμῶς οὕτω μετατρέπει ἀπὸ κυρίους εἰς ἐμφυτευτάς.»

§ 7. Ὁ ζητῶν σύνταξιν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ περὶ φάλαγγος νόμου δὲν δύναται διὰ τῶν προτάσεων νὰ ζητήσῃ αὐτὴν (τὴν σύνταξιν) δυνάμει τοῦ περὶ συντάξεως τῶν Γερουσιαστῶν νόμου. 158 πολ. (Α. Π. πολ. 323 τοῦ 1875).

§ 8. Ἐὰν διὰ τῆς ἀνακοπῆς ἰσχυρισθῇ; ὅτι τὸ κτῆμα ἀνήκει σοι ἐκ προγαμιαίας δωρεᾶς, δύνασαι διὰ τῶν προτάσεων νὰ ἰσχυρισθῇς ὅτι ἡ δωρεὰ παράγει ἀποτελέσματα ὡς ἐκ τοῦ θανάτου τοῦ δωρήσαντος συζύγου; Οὐχί· διότι μεταβάλλεται ἡ βάσις τῆς ἀνακοπῆς. (Α. Π. πολ. 343 τοῦ 1875).

§ 9. Ἡ μεταβολὴ τῆς ἀγωγῆς ὡς πρὸς τὸν χρόνον τῆς ἐν συμπλοκῇ μετὰ ληστῶν πληγώσεως τοῦ ἐνάγοντος δὲν ἔχει ἐπιρροήν, διότι ὁ χρόνος τῆς πληγώσεως ἐνταῦθα δὲν εἶναι στοιχεῖον ἀναγκαῖον καὶ ἀπαραίτητον πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἀποζημιώσεως, οὔτε ἀποτελεῖ τὴν βάσιν τῆς ἀγωγῆς, μὴ προτεινομένης παραγραφῆς (Α. Π. 49 τοῦ 1876).

§ 10. Ἐὰν ἡ βάσις τῆς ἀγωγῆς ᾗ τὸν ἢ ἐκ διαθήκης καὶ οὐχὶ ἢ ἐξ ἀδιαθέτου κληρονομία, δὲν ἐπιτρέπεται ἡ μεταβολὴ τῆς βάσεως ἐκείνης (Α. Π. πολ. 137 τοῦ 47 φέρουσα¹ «Ἐπειδὴ, κατὰ τὰ συνδυασμένα ἄρθρα 533, 158, 159, 160 καὶ 170 τῆς πολιτ. δικον., πᾶς διάδικος δύναται μὲν κατὰ τὴν πρώτην τὸ βραδύτερον ἐπὶ ἀκροατηρίου συνεδριάσιν νὰ κάμῃ ὅσας νομίζει ἀναγκαῖον νέας προτάσεις ἵνα βελτιώσῃ τὰς πρώτας, ἀλλὰ μόνον καθόσον αἱ προστιθέμεναι εἴτε περιέχονται τοῦλάχιστον σιωπηλῶς ἢ ἐκ πλαγίου εἰς τὴν προκαταρκτικὴν αἵτησιν, καὶ ἐπομένως δὲν πα-

(1) Οὕτω καὶ ἡ 46 τοῦ 43 καὶ 156 τοῦ 51 Α. Π.—Πρβ. Πείρας σ. 2102 ἐπ.,

ρεκτρέπονται ἀπὸ τὴν βάσιν τῆς ἀγωγῆς, εἴτε καθόσον εἶναι ἀπλῶς πάρεργον· κατὰ τὴν ῥητὴν δὲ καὶ σαφῇ ἔκφρασιν τῆς § 3 τοῦ 158 ἄρθρ., αἱ προστιθέμεναι καὶ εἰσέτι παραδεκτέαι προτάσεις πρέπει ὁμοίως μὲ τὴν πρώτην ἢ μὲ τὰς πρώτας νὰ ᾖναι ἐκτεθειμέναι ἐγγράφως, καὶ κατὰ τὸ 581 ἄρθρ., προηγουμένης τῆς ἀναγνώσεώς των, ν' ἀναπτύσσωνται, μὴ προταθέντα δὲ πράγματα καὶ ἐπὶ τούτων στηριζόμεναι αἰτήσεις δὲν δύνανται συνήθως ν' ἀναπληρωθῶσιν ἐξ ἐπαγγέλματος. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ἐνῶ, ὡς ἐκ πάσης τῆς δικογραφίας καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως βεβαιοῦται, ἡ Παναγοῦλα Σεργόπουλα, ἀρχικῶς μὲν κατὰ τὴν περὶ ἀποπείρας συμβιβασμοῦ δίκην καὶ διὰ τῆς ἐνώπιον τῶν ἐν Τριπόλει Πρωτοδικῶν ἀγωγῆς τῆς ἡτήσατο, πρὸς τοῖς ἄλλοις, νὰ ὑποχρεωθῇ ὁ Ἐμμ. Σεργόπουλος ν' ἀποδώτῃ εἰς αὐτὴν ἅπασαν τὴν μητρικὴν περιουσίαν, ὡς ἀνήκουσαν αὐτῇ δυνάμει τῆς ἀπὸ 15 Δεκεμβρ. 1839 διαθήκης τῆς μητρὸς τῆς, μετέπειτα δὲ κατὰ τὴν ἐπὶ ἀκροατηρίου τοῦ αὐτοῦ δικαστηρίου συνεδρίασιν τῆς 11 Ἰανουαρ. 1843 ἡ αὐτὴ Παναγοῦλα, συναινούσης καὶ τῆς ἀδελφῆς τῆς Αἰκατερίνης, μετέβαλε τὴν αἴτησίν τῆς, προτείνασα διὰ τοῦ πληρεξουσίου τῆς προφορικῶς, ὅτι, ἂν ἡ ῥηθεῖσα διαθήκη κηρυχθῇ ἄκυρος, νὰ ἐπιδικαθῇ εἰς αὐτὴν τὸ ἀναλογοῦν αὐτῇ μέρος τῆς μητρικῆς περιουσίας ἐξ ἀδιαθέτου· μολοντοῦτο τὸ ἐνταῦθα ἐφετεῖον μετὰ τὴν ἀκύρωσιν τῆς διαθήκης, ἐφ' ἧς ἐστηρίζετο, ὡς εἴρηται, ἐξ ἀρχῆς ἡ ἀγωγή, παρεδέχθη, ὡς καὶ τὸ πρὸ αὐτοῦ δικάσαν ἐφετεῖον Ναυπλίας, τὴν ὅλως μεταβεβλημένην βάσιν τῆς ἀγωγῆς, ἥτοι τὴν περὶ κληρονομίας ἐξ ἀδιαθέτου, καὶ τοῦτο ἐπὶ προτάσει, ἥτις οὔτε καὶ ἐγγράφως ἐγένετο, οὔτε καὶ κατὰ τὴν πρώτην τοῦ Πρωτοδικείου συνεδρίασιν εἰσῆχθη· ὅτι δὲ ἡ τοιαύτη πρότασις μακρὰν τοῦ νὰ ἐμπεριέχεται εἰς τὴν ἀρχικὴν αἴτησιν τῆς ἐκ διαθήκης κληρονομίας ἀντίκειται μάλιστα ἀπειθείας εἰς αὐτὴν, δὲν ὑπάρχει περὶ τούτου οὐδεμία ἀμφιβολία, καθ' ὅσον εἰς πᾶσαν πολιτικὴν νομοθεσίαν τὸ ἐξ ἀδιαθέτου καὶ τὸ ἐκ διαθήκης κληρονομεῖν ἀποτελοῦσι δύο ἀντίθετα συστήματα (νόμος 7 βιλ. 50, τίτλ. 7), διεπόμενα ὑπὸ ἰδίων ἀρχῶν καὶ ἔχοντα ἕκαστον ἰδίαν συνεπίαν· καὶ ἂν κατὰ τὴν ιδέαν τὸ κληρονομ. δικαίωμα ᾖναι ἓν, πραγματικῶς ὅμως στηρίζεται ἐπὶ διαφόρων καὶ ἀπ' ἀλλήλων διακεκριμένων βάσεων· ἐντεῦθεν ἄρα ἀνατρέπεται καὶ ἡ πρὸς πλείονα δῆθεν δικαιολόγησιν τοῦ παραδεκτοῦ τῆς εἰρημένης προτάσεως προσεπιφερομένη σκέψις τοῦ ἐφετείου Ἀθηνῶν τοῦ ὅτι ἐπὶ τῆς προκειμένης δίκης ὁ νόμιμος

λόγος ἢ ἡ βάσις τῆς ἀγωγῆς δὲν ἦτον ἡ διαθήκη, ἀλλὰ τὸ κληρονομικὸν δικαίωμα τῆς Παναγούλας ἐπὶ τῆς περιουσίας τῆς μητρὸς τῆς, καὶ ὅτι ἔνεκα τούτου ἡ πρόσθετος αἵτησις δὲν μετέβαλε τὴν βάσιν ἐκείνην· ἄλλως δέ, οὔσης, κατὰ τὰ εἰρημένα, ἀναμφισβητήτου τῆς περὶ τὴν βάσιν τῆς ἀγωγῆς γενομένης μεταβολῆς, ἀνατρέπεται καὶ ἡ ἐτέρα τοῦ ἐφεστῆου σκέψις, ὅτι, ἐπειδὴ ὁ ἀναίρεσεῖων δὲν ἐπρότεινε πρωτοδίκως τὸ ἀπαράδεκτον τῆς προτάσεως τῆς ἀντιδίκου του, δὲν ἠδύνατο νὰ προτείνῃ οὐδὲ ἐφεσίμως, καθότι, μὴ προηγηθείσης τῆς ἀποπείρας συμβιβασμοῦ ὡς πρὸς τὴν γενομένην μεταβολήν, καὶ τῆς ἐντεῦθεν πηγάζουσας ἀκυρότητος ἀφορώσης τὴν δημοσίαν τάξιν, ἐδύνατο νομίμως τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ἀπαράδεκτον νὰ προταθῇ ἐν πάσῃ στάσει τῆς δίκης». (Α. Π. πολ. 137 τοῦ 47).

§ 11. Βάσεις δύο ἀγωγῆς συγχωροῦνται; Βλ. Α. Π. 9 τοῦ 1876 ἐν ταῖς ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Συρροή. Σώρευσις.

§ 12. Τὴν μεταβολὴν τῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς ἐξετάζουσι καὶ αὐτεπαγγέλτως τὰ δικαστήρια. (Περὶ τούτου ἐν § 40 τῆς σ. 463 τῆς Πείρας). Ἐκτὸς τῶν ἐκεῖ σημειωθέντων βλ. ἀνωτ. σημ. 4 § 2 καὶ τὰς Α. Π. 325 τοῦ 64 (ἐν Πείρᾳ σ. 4061) καὶ 153 τοῦ 68, φέρουσιν· «Ἐπειδὴ ἂν καὶ ἡ ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ διαδικασία ἦναι ἡ κυρία διαδικασία, ὅμως πρέπει πάντοτε νὰ ἐπιστηρίζηται εἰς τὴν ἐγγραφον προδικασίαν (ἄρθρον 158 πολ. δικονομίας)· ἐντεῦθεν δ' ἔπεται ὅτι διὰ τῶν προτάσεων οὐδέποτε δύναται νὰ μεταβληθῇ ἡ βάσις τῆς ἀγωγῆς, καὶ πᾶσα παρέκβασις καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος δύναται νὰ ἐξετασθῇ ὡς ἀφορῶσα τὴν κοινὴν εὐταξίαν.

Ἐπειδὴ, τοῦ ἀναίρεσεῖοντος δημοσίου διατεινομένου, καὶ πρωτοδίκως καὶ κατ' ἐφῆσιν, ὅτι διὰ τοῦ περὶ ἀποδείξεως θέματος τῆς ὑπ' ἀριθ. 1190 πρωτοδίκου ἀποφάσεως μετεβλήθη ἡ βάσις τῆς ἀγωγῆς, τὸ ἐφεστῆον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του ἐδέχθη ὅτι ἐκ τοῦ συνόλου τῆς ἀγωγῆς προκύπτει ὅτι αὕτη βάσιν ἔχει οὐχὶ μόνον τὴν ὑπὸ τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ δημοσίου παραλαβὴν τοῦ ἐπιδίκου ὕλικου, ἀλλὰ καὶ τὴν πρὸς ἐπιδιόρθωσιν τῆς Πειραικῆς ὁδοῦ χρῆσιν αὐτοῦ, περὶ ἧς ἡ εἰρημένη ἀπόδειξις, χωρὶς νὰ ὀρίσῃ τὰ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἀναφερόμενα περὶ τῆς τοιαύτης χρήσεως περιστατικά, ἐξ ὧν ἐπέστην ὅτι ἡ ἀγωγή περιεῖχε καὶ τοιαύτην βάσιν· οὕτως ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις στερεῖται κατὰ τὸ μέρος τοῦτο αἰτιολογικοῦ ἀναγκαίου ὄντος πρὸς ἀπόδειξιν, ὅτι ἐτηρήθη κατὰ τὴν προκειμένην δίκην ὁ ἐν τῇ προηγουμένῃ σκέψει ἐκτεθεὶς διαδικαστικὸς τύπος ὡς

οὐσιώδους διατεταγμένος (ἄρθρον 201 καὶ 202 ἐν τέλ. πολ. δικονομίας). Ἄρα ἡ ἀπόφασις αὕτη στηριχθεῖσα εἰς τοὺς συνεπεία τῆς εἰρημένης 1190 πρωτοδίκου ἀποφάσεως διαταχθεῖσας ἀποδείξεις ὑπόκειται εἰς ἀναίρεσιν (ἄρθρ. 807 § 5 καὶ 6 αὐτ.). (Α. Π. πολ. 153 τοῦ 1868).

— Καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος οὖν ἐξετάζει τὸ δικαστήριον ἐὰν πρότασίς τις (οἶον ὁ δόλος) δὲν περιέχεται, τοῦλάχιστον σιωπηλῶς, εἰς τὴν προκαταρκτικὴν διαδικασίαν, 170. 496 ἐδάφ. τελ. (Α. Π. πολ. 357 τοῦ 74 φέρουσα· «Ἐπειδὴ ναὶ μὲν, κατὰ τὸ ἀξίωμα ὅτι ἡ ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ διαδικασία δὲν γίνεται ἐξ ἐπαγγέλματος, ὁ δικαστὴς μὴτε νὰ ἐπιλαμβάνηται τῶν διαφορῶν, μὴτε νὰ δικάζῃ αὐτάς δύναται πρὶν ἢ προσκληθῇ καὶ καθόσον προσκληθῇ ὑπὸ τῶν διαφερομένων, καὶ διὰ τοῦτο ὀφείλει νὰ περιορίζηται συνήθως εἰς τὰς αἰτήσεις αὐτῶν (ἄρθρον 170 πολ. δικον.). ἄλλ' οὐχ ἥττον ὀφείλει αὐτόκλητος νὰ φροντίζῃ περὶ τῆς τηρήσεως τῶν δικονομικῶν ἐκείνων διατάξεων, ὅσαι εἰσὶ δημοσίας τάξεως, ἐξευρευνῶν τὸ πνεῦμα καὶ τὸν σκοπὸν αὐτῶν ἐνθα ὁ νόμος σιωπᾷ. ἀκόμη καὶ ἂν οἱ διάδικοι ἐν συμφώνῳ θέλωσι νὰ τροποποιήσωσιν αὐτάς. Τοιαύτη δὲ εἶναι ὡς πρὸς τὰ πολυμελῆ δικαστήρια (ὡς καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 496 § τελ. καταφαίνεται) καὶ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 158, καθ' ἣν ἡ ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ διαδικασία ἐπισηρίζεται εἰς τὴν ἔγγραφον διαδικασίαν, καὶ καθ' ἣν ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ δὲν δύνανται νὰ γείνωσι προτάσεις ἐκ μέρους τοῦ ἐνάγοντος, καθ' ὅσον αὗται δὲν περιείχοντο τοῦλάχιστον σιωπηλῶς εἰς τὴν προκαταρκτικὴν αἵτησιν· ὅθεν ἐξ ἐπαγγέλματος ἀπορρίψασα τὴν εἰς τὸν δόλον τῶν ἐναγομένων στηριζομένην πρότασιν τοῦ ἀναιρεσέοντος λόγῳ ὅτι ἡ ἀγωγή αὐτοῦ δὲν περιεῖχε καὶ τοιαύτην βάσιν, οὐχὶ μόνον δὲν παρεβίβασε δικονομικὴν τινα διάταξιν, ἀλλὰ καὶ συνεμορφώθη πρὸς τὴν ἐκτεθεῖσαν δικονομικὴν ἀρχήν· ἄρα ἀνυπόστατος ὁ περὶ τούτου λόγος ἀναιρέσεως». (Α. Π. 357 τοῦ 74).

§ 13. Τὸ ἐφετεῖον ὀφείλει νὰ ἐξετάσῃ ἂν μετεβλήθη ἡ βάσις τῆς ἀγωγῆς καθὰ προτείνεται ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου. (Α. Π. 224 τοῦ 1875 φέρουσα· «Ἐπειδὴ τὸ νῦν ἀναιρεσεῖον δημόσιον διὰ τῶν ἀπὸ 12 ὁκτωβρ. 1872 ἐνώπιον τοῦ δικάσαντος ἐφετείου ἐγγράφων προτάσεων τοῦ (§ 5 9 καὶ 14), ἰσχυρίσθη, ὅτι διὰ τοῦ προτεινομένου ὑπὸ τῆς ἀντιδίκου του Φιλεκαπιδευτικ. εταιρίας ἰσχυρισμοῦ, ὅτι ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὑπάρχει ἀναγκαστικὴ ἐκχώρησις τῆς ἀγωγῆς τῆς ὀφειλέτιδος χήρας Χ. Μαριολάκη κατὰ τοῦ δημοσίου κατὰ τὴν ἐννοιαν τοῦ ἄρθρ. 1025 § 2 τῆς

πολιτ. δικον. μετεβάλλετο ἡ ἀρχικὴ τῆς ἀγωγῆς βάσις, τὸ δικάσαν ἐφετεῖον, ὡς ἐκ τῆς δευτέρας σκέψεως τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του συνάγεται, ἐκλαβὼν ὡς ἀναμφισβήτητον τὴν βάσιν ταύτην τῆς ἀγωγῆς, χωρὶς καὶ νὰ ἐρμηνεύσῃ τὸ περιεχόμενον αὐτῆς, ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὴν ἀνωτέρω περὶ μεταβολῆς τῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς ἀντίρρησην τοῦ ἐφεσιβλήτου δημοσίου, ἀλλ' ἐπὶ τῇ προμνησθείσῃ βάσει σκεφθὲν καὶ στηριχθὲν ἐπεδίκασε τὴν ἀγωγὴν, ἐν ᾧ ὁ προεκτεθεὶς τοῦ ἐφεσιβλήτου ἰσχυρισμὸς οὐσώδη εἶχεν ἐπιρροήν, καθ' ὅσον ἀληθὲς ἐξελεγχόμενος ἠδύνατο νὰ μετατρέψῃ τὴν περὶ τῆς ἀγωγῆς κρίσιν τοῦ δικαστηρίου. Ὅθεν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, οὔσα κατὰ τὰ προεκτεθέντα ἀναιτιολόγητος, καθίσταται ἀναιρετέα δυνάμει τῆς διατάξεως τῶν ἀρθρῶν 807 § 6 τῆς πολ. Δικονομίας, παραπεμπτέα δὲ ἡ υπόθεσις πρὸς νέαν συζήτησιν εἰς ἄλλο ἐφετεῖον κατὰ τὸ ἄρθρ. 833 τῆς αὐτῆς δικονομίας».

§ 14. Ὁ αἰτῶν τὸ κύριον αἰτεῖ σιωπηρῶς καὶ τὰ παρακολουθήματα (π. χ. τόκους, καρπούς, ἐνοίκια)¹; Ἴδε Πείρας σελ. 457. 1556. (§ 213 ἐπ.) 3070 (σημ. 3).

§ 15. Τί προτείνεται κατ' ἐφесιν; Περὶ τούτου ὁμιλήσω ἐν λ. ἔφεσις, ἐνθα καὶ αἱ Α. Π. 182 τοῦ 1869 καὶ 246 τοῦ 69.

§ 16. Ἐὰν εἰσῆχθῃ εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον ἀγωγὴ περὶ πληρωμῆς χρέους, βραδύτερον δὲ ἡ ἀγωγὴ περὶ ἐπαναλήψεως τῆς δίκης ὡς βιαίως διακοπείσης διὰ τὸν θάνατον τινὸς τῶν δικάων, τὸ δὲ ἐμποροδικεῖον, προτάσεως ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου γενομένης ὅτι δὲν ἀνεμίχθη εἰς τὴν κληρονομίαν τοῦ πρωτοτύπου ὀφειλέτου, παραπέμψαν τὸ προδικαστικὸν τοῦτο ζήτημα εἰς τὸ πρωτοδικεῖον, ἢ τοῦ ὁποίου ἀπόφασις ἐξεκαλέσθη, τὸ ἐφετεῖον δύναται νὰ κρίνῃ καὶ περὶ τῆς ἐπαναλήψεως τῆς δίκης; Οὐχί· οὕτω πράττον παραβιάζει τὸ περὶ τῶν δύο βαθμῶν δικαιοδοσίας. (Α. Π. πολ. 264 τοῦ 1876, φέρουσα· «Ἐπειδὴ ἡ κατὰ τοῦ Αθ. Χονδροκώστα ἀγωγὴ τῶν ἀναιρεσιόντων περὶ πληρωμῆς χρέους ἐξ ἐμπορικῆς αἰτίας πηγάζοντος εἰσῆχθη ἐνώπιον τῶν ἐνταῦθα Πρωτοδικῶν ὡς ἐμποροδικῶν καὶ ἐνώπιον τοῦ αὐτοῦ δικαστηρίου εἰσῆχθη καὶ ἡ κατὰ τῶν ἀναιρεσιβλήτων ὡς κληρονόμων τοῦ ἐναγομένου αἵτησις περὶ ἐπαναλήψεως τῆς δίκης βιαίως διακοπείσης ὡς ἐκ τοῦ θανάτου αὐτοῦ, τὸ δὲ ἐμποροδικεῖον, ὡς ἀναρμόδιον νὰ δικάσῃ τὸ παρεμπύπτον ζήτημα, ἂν οἱ εἰρημένοι ἀναιρεσίβλητοι ἀνεμίχθησαν εἰς τὴν κληρονομίαν τοῦ ἀποβιώ-

(1) Ἴδε ἀνωτέρω σελ. 5418.

σαντος έναγομένου, καὶ ἂν παρητήθησαν, ἢ οὐχί, τῆς κληρονομίας, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 163 (1868) ἀποφάσεως παρέπεμψε τὴν ἐκδίκασιν τοῦ προδικαστικοῦ τούτου ζητήματος εἰς τὸ ἐνταῦθα Πρωτοδικεῖον, ὅπερ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 71 (1867) ἀποφάσεως ἐπέβλεπεν εἰς τοὺς ἀναιρεσιβλήτους ὅρον περὶ τῶν ἀποτελούντων τὸ εἰρημένον ζήτημα περιστατικῶν, καί, τούτου δοθέντος, ἀπεφάνητο, ὅτι οἱ ἀναιρεσίβλητοι παρητήθησαν τῆς κληρονομίας τοῦ ἀποδιώσαντος, μὴ ἀναμιχθέντες εἰς αὐτήν, ὡς ταῦτα πάντα βεβαιοῦνται ἐκ τῆς προσβαλλομένης 1080 ἀποφάσεως. Ὅθεν τὸ ἐφετεῖον ἀρμόδιον εἶναι ν' ἀποφασίσῃ κατ' ἔφεσιν τῆς πρωτοδικίου ἀποφάσεως μόνον ἐπὶ τοῦ προδικαστικοῦ τούτου ζητήματος, οὐχὶ δὲ καὶ περὶ τῆς ἐπὶ τῆς περὶ ἐπαναλήψεως τῆς δίκης αἰτήσεως τῶν ἀναιρεσιβλήτων (ἦτις, ὑπαγομένη εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῶν ἐμποροδικῶν, δὲν εἶχεν ἔτι δικασθῆ ὑπὸ τούτων), καὶ τοι μὴ γενομένης ἀντιρρήσεως κατὰ τῆς προτάσεως ταύτης. Ἀρα ἡ 1080 ἀπόφασις τῶν ἐφετῶν μεταρρυθμίσασα τὴν ἐκκληθεῖσαν καὶ ἀπορρίψασα τὴν περὶ ἀπαναλήψεως τῆς δίκης αἴτησιν, χωρὶς καὶ ν' ἀποφαίνεται δι' ἐιδικῆς διατάξεως περὶ τοῦ προδικαστικοῦ ζητήματος, ἐξεδόθη οὐχὶ καθ' ὑπέρβασιν τῶν καθηκόντων τοῦ ἐφετείου, δικάζοντος εἰς δεύτερον βαθμὸν τὰς ἐφέσεις κατ' ἀποφάσεων τῶν πρωτοδικῶν καὶ τῶν ἐμποροδικῶν, ἀλλὰ κατὰ παραβίαν τῶν περὶ δύο βαθμῶν δικαιοδοσίας οὐσιωδῶν διατάξεων τῆς πολ. δικον., τὰς ὁποίας, ὡς ἀφορώσας τὴν δημοσίαν τάξιν, καὶ μὴ ἐνισταμένων τῶν διαδίκων, ὀφείλει τὸ ἐφετεῖον νὰ τηρῇ ὥστε ἡ εἰρημένη ἀπόφασις ἐστὶ διὰ τοῦτο ἀναιρετέα (ἄρθ. 807 § 3 αὐτ.). (Α Π. πολ. 264 τοῦ 76).

Ἡ § αὕτη ἀνήκει ἀνωτ. εἰς § 4 σελ. 5756, κατὰ γραφικὸν λάθος ἐνταῦθα τεθεῖσα.

Λεκτικὸς πῖναξ τῆς προηγουμένης λέξεως βάσις ἀγωγῆς.

Αἵρεσις. Σημ. 7 σελ. 5762.

Αὐτεπαγγέλτως. § 12.

Βάσις ἀγωγῆς ποία; § 2. Δικαιογόντα

αἷτια· δικαιοφθόρα. § 4. Βάσεις δύο.

§ 11. Ἐξετάζεται αὐτεπαγγέλτ. § 12.

Διεκδίκησις. § 3.

Δωρεά. § 8.

Ἐγγύησις. § 5.

Ἐμφύτευσις. § 6.

Ἐπικαρπία. § 3.

Ἐφέται. § 13.

Καρποί. § 14.

Κληρονομία. § 5. 10.

Μίσθωσις. § 4. 6.

Παρακολουθήματα. § 14.

Προθεσμία. Ἴδε τὴν ὁδ. λ. αἵρεσις.

Σύνταξις. § 7.

Τόκοι. § 14.

Χρῆσις. § 4.

Χρόνος. § 9.

Ἀποφάσεις περιεχόμεναι εἰς τὸ προηγούμενον
ἄρθρον βάσις ἀγωγῆς.

437 τοῦ 47—§ 10.

429 τοῦ 57—§ 3.

325 τοῦ 64—§ 12.

453 τοῦ 68—§ 12.

274 τοῦ 72—§ 4.

429 τοῦ 74—§ 5.

357 τοῦ 74—§ 12.

222 τοῦ 75—§ 13.

323 τοῦ 75—§ 7.

343 τοῦ 75—§ 8.

9 τοῦ 76—§ 11.

49 τοῦ 76—§ 9.

237 τοῦ 76—§ 6.

ΒΑΣΚΑΝΙΑ ὄφρων. Βλ. σελ. 501 Πανδώρας τοῦ 1860.

Πρβλ. περὶ βασκανίας φύλ. 440 τοῦ 1862 ἐφημ. τῶν Φιλο-
μαθῶν. — Σελ. 51 τοῦ περιοδικοῦ συγγράμματος ἡ Σελήνη. —
Σελ. 28 τοῦ Καθρέπτου τῆς Κοινωνίας ὑπὸ Λεβωδέως. — Ἰερῶν
κανόνων ὑπὸ Ῥάλλη καὶ Ποτλῆ Β. σ. 444.

ΒΕΒΑΙΑ ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ. Βλ. σελ. 4544 Πείρας (λ. χρονολο-
γία). — Βλ. ἐτι λ. παραγραφή. (σελ. 2891 Πείρας).

ΒΕΒΙΑΣΜΕΝΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ, (αὐστηροῦ δικαίου). Βλ. σ. 729
Καλ. γ' ἐκδ. 2.

ΒΕΛΛΕΙΑΝΕΙΟΝ ΔΟΓΜΑ (α).

Συλλογαὶ τῶν νόμων. Π (16. 1). Κώδ. (4. 29). Βασ. (κς'. 7).

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ.

- § 1. Προηγούμενα. Παραπομπή.
- § 2. Ἀναδοχή γυναικὸς διὰ πωλήσεως.
- § 3. Περί τῶν πράξεων, δι' ὧν γίνεται ἀναδοχή συσσωρευτική ἢ στερη-
τική, καὶ ἰδίως περὶ παραιτήσεως ὑποθήκης ἢ προτεραιότητος.
- § 4. Παραίτησις ἀπὸ τοῦ Βελ. δόγματος.
- § 5. Μαρτυρική ἀπόδειξις χωρεῖ;
- § 6. Ἀπαγόρευσις ἀναδοχῆς εἰς γυναῖκας, εἴτε ἔλαβον, εἴτε μὴ, τὴν
ἄδειαν τῆς ἀπαλλοτριώσεως προικίων.
- § 7. Δάνειον ὅπερ λαμβάνει ἡ γυνὴ μετὰ τοῦ ἰδίου ἀνδρός, συνομολο-
γούσα παθητικὴν συνενοχίην.
- § 8. Ἐπανάληψις τῆς ἐνοχῆς μετὰ δύο ἔτη. Ἐνηλικίτης;
- § 9. Ἀναδοχή ἐπὶ προικοδοσίᾳ.
- § 10. Ἑρμηνεία τοῦ νόμου 47 (16. 1). Ἀναδοχή πρὸς ἴδιον ὄφρων.

(α) Βιβλιογραφία. Καλ. γ' § 383—394. — Τὸ παρὰ τῆς ἐγγυηθείσης κατα-
ἐληθὲν ἀναλαμβάνεται; (αὐτ. § 12). — Παπαρ. ἐνοχ. § 470—495. — Παπ. περὶ
γεν. ἀρχῶν § 285. — Θέμ. γ' σελ. 45 ἐπ. — αὐτ. 8 σελ. 1—45. — Μακ. § 441.
— Οὐγγελάιτ § 485 ἐπ. Οὐαγγερό, γ' § 577. 581.

- § 11. Ἀγνοία δανειστοῦ ὅτι ἡ γυνὴ ἀναδέχεται ἀλλότριον χρέος.
 § 12. Δόλος γυναικός.
 § 13. Ὑπὸ ποίου νόμου κανονίζεται τὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Βελ. δόγματος;
 § 14. Ἀναδοχὴ τῆς γυναικὸς ὑπὲρ τοῦ ἰδίου ἀνδρός· εἶναι ἀπολύτως ἀ-
 κυρος· ἐξαιρέσεις τῆς διατάξεως αὐτῆς.
 § 15. Δάνειον, ὅπερ συννυμολογεῖ ἡ γυνὴ μετὰ τοῦ ἰδίου ἀνδρός.
 § 16. Νεαρά 134 κεφ. ἡ'.—Γινώμαι διάφοροι.
 § 17. Δὲν ἐφαρμόζεται ὅταν ᾔται ἐν ἀγνίᾳ ὁ ἕτερος, ἢ ἡ γυνὴ ᾔται ἐν
 δόλῳ, ἢ πρόκειται περὶ ἰδίου συμφέροντος. Παραίτησις δὲν εἶναι δεκτὴ.
 § 18—21. Νομολογία περὶ τῆς αὐτῆς Νεαρᾶς.
 § 22 Συγγραφέων γινώμαι.

§ 1. Προηγούμενα τῆς ἡμετέρας νομολογίας βλ. εἰς Πείραν
 σελ. 873—878—882.

§ 2. Ἡ μετὰ προηγουμένην ἀντιφώνησιν πωλοῦσα τὸν ἀγρὸν
 αὐτῆς γυναῖκα πρὸς τὸν δανειστὴν τοῦ ἀνδρός καὶ συμψηφίζουσα
 τὸ τίμημα μὲ τὸ πρὸς τὸν δανειστὴν χρέος τοῦ συζύγου της,
 βοηθεῖται. — Ἄν λοιπὸν ἀντιφώνησις προηγουμένη δὲν ὑπῆρξε,
 δὲν βοηθεῖται. (Α. Π. πολ. 103 τοῦ 1870¹ φέρουσα· Ἐπειδὴ
 ἡ ὑπὸ τῆς γυναικὸς ἀναδοχὴ ἀλλοτρίου χρέους εἶναι ἡ ὑπόσχε-
 σις αὐτῆς πρὸς πληρωμὴν τούτου εἰς τὸ μέλλον· διὰ τοῦτο δὲ
 καὶ ὁ νόμος λς Βασ. (26. 7) ὁρίζει ὅτι τὸ Βελλειάνειον δόγμα
 ἀργεῖ «εἴτε χρήματα κατέβαλεν (ἡ γυνή), εἴτε πράγματα, εἴτε
 »τὶ πωλήσασα δέδωκε τὴν τιμὴν, εἴτε τὸν ἀγοραστὴν ἀπέδω-
 »κεν ἀλλοτρίῳ δανειστῇ.»—Ἐντεῦθεν δὲ ἔπεται ὅτι καὶ ὁ νόμος
 ξγ'. § 3 Βασιλ. (αὐτόθι) καθ' ὃν «ἐὰν γυνὴ ἀγρὸν ἴδιον πωλήσῃ
 »τῷ δανειστῇ τοῦ ἀνδρός, ἐπὶ αἰρέσει τοῦ λογίσασθαι τὴν τι-
 »μὴν εἰς τὸ χρέος τοῦ ἀνδρός, χωρὰ τῷ δόγματι· τὸ αὐτὸ δὲ
 »ἐστὶ καὶ μὴ ὁ ἀνὴρ, ἀλλ' ἕτερος ᾗν ὁ χρεωστὴς», συνδυαζό-
 μενος καὶ πρὸς τὴν ἀμέσως προηγουμένην παράγραφον αὐτοῦ
 τούτου, ἀφορῶσαν τὴν συνεπεῖα ἀντιφωνήσεως ἐκχώρησιν τῶν
 πραγμάτων τῆς γυναικὸς, προδήλως ἀφορᾷ τὴν, μετὰ προηγου-
 μένην ἀντιφώνησιν, πωλοῦσαν τὸν ἴδιον αὐτῆς ἀγρὸν γυναικῶς
 πρὸς τὸν δανειστὴν τοῦ ἀνδρός καὶ συμψηφίζουσαν τὸ τίμημα
 μὲ τὸ πρὸς τὸν δανειστὴν χρέος τοῦ ὀφειλέτου. Ὅθεν ἂν ἡ ἀ-
 ναιρεσίη, ὡς ἰσχυρίζεται διὰ τῆς ἀγωγῆς, δὲν ἔλαβε τὸ ἀ-
 νήκον αὐτῇ μέρος τοῦ εἰς μετρητὰ δοθέντος διὰ τοῦ εἰρημένου
 4749 συμβολαίου τιμήματος παρὰ τοῦ ἀγοραστοῦ ἀναιρεσι-
 βλήτου, καὶ ἂν τοῦτο, κατὰ συναίνεσιν αὐτῆς, συνεψηφίσθη
 τότε εἰς ἄλλα χρεὴ τοῦ συζύγου της πρὸς τὸν ἀναιρεσίβλητον,

(1) Βλ. Πείρας σελ. 2237.

ὕπ' οὐδενὸς αὐτῇ νόμου βοηθεῖται πρὸς ἀκύρωσιν τῆς ἀγοραπωλησίας κατὰ τὸ μέρος τοῦτο, ἀφοῦ ἄλλως δὲν προτείνῃ ὅτι καὶ τῶν χρεῶν τούτων εἶχεν ἀναδεχθῆ τὴν πληρωμὴν αὐτῇ, ἀλλὰ δικαιοῦται ὡς ἀπαιτήσῃ παρὰ τοῦ συζύγου τῆς τὸ ἀνῆκον αὐτῇ καὶ εἰς χρῆν τοῦτου συμψηφισθέν, συναινέσει αὐτῆς, μέρος τοῦ τιμήματος, εἴτε ὡς ἀχρεωστήτως καταβληθέν, εἴτε ὡς δωρεὰν πρὸς αὐτὸν γενομένην καὶ ὑπὸ τοῦ νόμου μὴ ἐπιτρεπομένην· ἂν δὲ πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ ἰσχυρισμοῦ ὅτι τὸ συμβόλαιον τοῦτο εἶναι προτὶν βίας δύναται νὰ χρησιμεύσῃ τὸ περιστατικὸν ὅτι αὐτῇ δὲν ἔλαβε τοῖς μετρητοῖς χρήματα, ὡς ἐκτίθεται ἐν τῷ αὐτῷ συμβολαίῳ, ταῦτα εἰσὶν ἄσχετα πρὸς τὴν ἀνδοχὴν. Ἄρα ἀνυπόστατοι οἱ λόγοι τῆς ἀναιρέσεως οἱ ἀφορῶντες ὅτι δὲν ἐπετράπη καὶ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 4749 περὶ ἀγοραπωλησίας συμβολαίου ἡ ἐμμέριτος ἀποδείξις ὡς πρὸς τὸ εἰς μετρητὰ δῆθεν τίμημα». (Α. Π. πολ. 103 τοῦ 1870).

§ 3. Περὶ τῶν πράξεων, δι' ὧν γίνεται ἀνδοχὴ συσσωρευτική ἢ στερητική, καὶ ἰδίως περὶ παραιτήσεως ὑποθήκης ἢ προτεραιότητος. Βλ. Καλ. γ' § 387 ἐκδ. 2, ὅστις παρატηρεῖ, πρὸς τοῖς ἄλλοις, ὅτι μεταγενεστέρως ἐπετράπη καὶ ἡ ἀπὸ τῆς προτεραιότητος παραιτήσις. Ν. 21 Κώδ. (4. 29).—Βασ (κς' ζ) 85, ὃ παρῆδεν ὁ Α. Π.¹ ἐν τῇ 262 τοῦ 69 ἀποφάσει τοῦ 2.

Εἰδικώτερον σημειῶ ταῦτα· Ἐὰν γυνὴ τις συναινέσῃ εἰς τὴν διαγραφὴν τῆς ὑποθήκης, ἣν ἔχει ἐγγεγραμμένην ἐπὶ κτήματος τοῦ συζύγου τῆς, ἵνα λάβῃ οὗτος δάνειον παρ' ἄλλου γινώσκοντος τυχὸν τὰ γεγονότα ταῦτα, δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ τὸ Βελλειάνειον δόγμα;

Τὸ ἐν Ἀθήναις ἐφετεῖον διὰ τῆς 726 τοῦ 1869 ἀποφάσεως ἔλυσεν τὸ ζήτημα καταφατικῶς, ὃ δὲ Α. Π. δεσμευμένος ἐκ τῆς ἐκτιμήσεως τῶν πραγματικῶν γεγονότων, ἐπεκύρωσε τὴν ἀπόφασιν αὐτὴν διὰ τῆς 262 τοῦ 1869 φερούσης.

«Ἐπειδὴ αἱ προσβιλλόμεναι ἀποφάσεις παραδέχονται συνεπείᾳ τῶν παρ' αὐτῶν διαταχθεισῶν ἀποδείξεων καὶ τῶν ἐγγράφων τῆς δίκης, ὅτι ἐν γνώσει τοῦ Γ. μέλλοντος δανειστοῦ τοῦ συζύγου τῆς Π. εἰκονικῶς ἢ προσπεποιημένως ἐγένετο μεταξὺ τῶν συζύγων Π. τὸ συμβόλαιον, δι' οὗ ἡ σύζυγος συνήνεσε νὰ ἐξαλειφθῇ ἡ ἐγγεγραμμένη τρίτη ὑποθήκη αὐτῆς ὑπὲρ τῆς ἀπαιτήσεώς της λόγῳ ὅτι θῆθεν εἶχεν ἱκανοποιηθῇ διὰ τὴν ἀπαίτησίν της ταύτην

(1) Πρ6. Vinds. § 485 σημ. 8 καὶ Τροπλ. trans. 324 ἐπ.

(2) Πείρας σελ. 4385 (§ 180).

ἐν μέρει, ἐν μέρει δὲ δι' ἄλλης ἀσφαλείας, ἵνα λάβῃ, ὅπως καὶ ἔλαβε, τὴν ἐνυπόθηκον θέσιν αὐτῆς ὁ Γ. καὶ ἐκ τούτου ἐδάνεισεν οὗτος τῷ συζύγῳ τῆς Π. τὴν συμφωνηθεῖσαν ποσότητα αὕτη δὲ ἡ Π. ἐνεγράφη κατόπιν ἐνυπόθηκος δανειστῆς διὰ τὴν αὐτὴν ἀπαίτησιν τῆς ὡς πέμπτη, τὸ δὲ ἐφετεῖον, ἐφαρμόσαν τὸ Βελλειάνειον δόγμα, ἀπεφάνητο αὐτὴν προτιμητέαν τοῦ Γ.

Ἐπειδὴ ἐκ τούτων συνάγεται ὅτι ἡ αὐτὴ ὑφίσταται ἐνταῦθα περίπτωσις, περὶ ἧς προνοεῖ ὁ νόμος (17, 1) Πανδ. 16, 1 (Βασ. 26, 7, 48 ἐδ. 6'.) καθ' ἣν χορηγεῖ ὁ νόμος οὗτος τῇ γυναικὶ τὸ εὐεργέτημα τοῦ Βελλειανείου δόγματος. Ὅθεν κατὰ τῆς γενομένης ὑπὸ τοῦ ἐφετείου ὁρθῆς ἐφαρμογῆς αὐτοῦ δὲν ὑπάρχει βάσιμος λόγος ἀναιρέσεως.

Ἐπειδὴ ὁ ὑπὸ τοῦ Γ. προτεινόμενος λόγος ὅτι τὸ δικαστήριον δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὸν ἰσχυρισμὸν αὐτοῦ, ὅτι ἡ Π. ἐξηπάτησεν αὐτόν, δὲν εἶναι βάσιμος, διότι τὸ ῥηθὲν δικαστήριον παραδεχόμενον ὅτι ὁ Γ. ἐγίνωσκε τὸ εἰκονικὸν τοῦ συμβολαίου, δι' οὗ ἡ Π. συνήνεσεν εἰς τὴν ἐξάλειψιν τῆς ὑποθήκης λόγῳ τοῦ ὅτι ἱκανοποιήθη διὰ τὴν ἀπαίτησιν αὐτῆς ἐν μέρει διὰ καταβολῆς τοῦ πρὸς αὐτὴν χρέους τοῦ συζύγου τῆς καὶ ἐν μέρει διὰ δόσεως ἄλλης ἀσφαλείας, ἀποκρούει προδήλως τὸν περὶ ἐξαπατήσεως ἰσχυρισμὸν αὐτοῦ. (Α. Π. 262 τοῦ 69 κυρ. τὰς 651 καὶ 726 τοῦ 69 ἐφ. Ἀθηνῶν).

Σημ. ἐκδ. Ἡ γυνὴ ἀντιφωνεῖ οὐ μόνον διὰ συστάσεως νέου ἐνεχύρου, ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς παραιτήσεως τοῦ τῆς προτεραιότητος δικαίωματος. Ἐν ἀμφοτέροις τοῖς θέμασιν ἀποκτᾷ ὁ δανειστῆς τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ ἱκανοποιηθῇ ἐκ τῆς περιουσίας τῆς γυναικός, ἐν μὲν τῷ πρώτῳ ἀπαλλοτριῶν τὴν περιουσίαν αὐτῆς, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τὸ ἐνέχυρον αὐτῆς. Καὶ τὴν μίαν καὶ τὴν ἄλλην φορὰν ἀναλαμβάνει ἡ γυνὴ ἀντιχορηγίαν, ἧς τὸ ἀντίτιμον ἐπλούτισεν ἄλλον ὀφειλέτην. Ἀλλ' ἡ δι' ἐνεχύρου ἀντιφώνησις ἀπαιτεῖται καὶ ἐν τῇ δευτέρᾳ περιπτώσει νὰ πραγματοποιηθῇ διὰ διαπραγματεύσεως μὲ τὸν δανειστήν, παρ' ᾧ μέλλει νὰ γείνη ἡ ἀντιφώνησις. Διὰ τοῦτο ἡ ἀπόδοσις τοῦ ἐνεχύρου εἰς τὸν ἐνεχειριστήν, εἴτε ἡ ἀπόδοσις ὁλοκλήρου τοῦ δικαίου εἴτε τῆς προνομιακῆς αὐτοῦ θέσεως, οὐδέποτε περιέχει ἀντιφώνησιν, οὐδὲ τότε ὅταν γίνηται ἵνα καταστήσῃ δυνατὴν τῷ ὀφειλέτῃ τὴν περαιτέρω ἐνεχυρίασιν. Περὶ τῆς ἀποδόσεως τοῦ ἐνεχύρου εἰς τὸν ὀφειλέτην ὁμιλεῖ ὁ Οὐλπιανὸς ἐν Ν. 8 πρ. ad S. C. Vell. Περὶ τῆς ἀντιφωνήσεως διὰ παραχωρήσεως εἰς τὸν ἐπόμενον δανειστὴν ὁμιλεῖ ὁ Ἀφρικανὸς ἐν Ν. 17 § 1 αὐτόθι, τὸ

μόνον χωρίον τὸ περὶ τοῦ ζητήματος τούτουπραγματευόμενον.

Ὁ συζυγος ἐνεχυράζει τῇ γυναικὶ αὐτοῦ διαδοχικῶς τὸν αὐτὸν ἄγρὸν διὰ δύο ἀπαιτήσεις, προικὸς καὶ δανείου. Κατόπιν ἐπέρχεται διαζύγιον, ὃ δὲ ἀνὴρ διαπραγματεύεται μετὰ τοῦ Ἀνδρέου περὶ νέου δανείου προσφέρων αὐτῷ εἰς ἐνέχυρον τὸ αὐτὸ πρᾶγμα. Ἡ γυνὴ μαθοῦσα τοῦτο εἰδοποιεῖ τὸν νεὸν δανειστὴν περὶ τοῦ κρείττονος δικαιώματος αὐτῆς, ἀλλ' ἀναφέρει μόνον τὴν μίαν ἀπαίτησιν, τῆς προικὸς, οὐχὶ καὶ τοῦ δανείου. Ἐπὶ τοιούτων λοιπὸν βάσεων ἐκτελεῖται ἡ ἐξῆς σύμβασις. Ὁ Ἀνδρέας ἐξοφλεῖ τὴν προικὴν ἀπαίτησιν καὶ λαμβάνει τὸ ἐνέχυρον, ὅπερ ἕως τότε εἶχεν ἡ γυνή. Αὕτη τοῦ πράγματος ἡ κατάστασις. Ἡ περιπλοκὴ προέρχεται ἐκ τῶν δύο ἐτέρων ὑφισταμένων ἐνεχύρων. Ὁ Ἀφρικανὸς ἀποφαίνεται περὶ τούτου ὡς ἐξῆς. Ὁ Ἀνδρέας ἀπωθεῖ τὴν ὑποθηκικὴν τῆς γυναικὸς ἀγωγὴν διὰ τῆς ἐνστάσεως, τῆς εἰς τὴν δευτέραν ἐνεχυρίασιν συναίνεσεως, διότι ἡ συναίνεσις αὕτη εἶναι ἀναμφίβολος, καὶ ἀδιαφιλονίκητος ἡ ἀρχὴ ὅτι ὁ συναινὼν παραιτεῖται τοῦλάχιστον τῆς προτεραιότητος αὐτοῦ. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἀντέστασις S. C. Vellejani δὲν βοηθεῖ τὴν γυναῖκα· καθότι ἡ ἐκ προθέσεως σιωπὴ αὐτῆς περιέχει ἀπάτην, παρὰσύρασαν τὸν δεύτερον δανειστὴν εἰς δόσιν τοῦ δανείου, ἅρα *deceptionem creditoris*, ὑποχρεοῦσαν αὐτοτελῶς τὸν αὐτουργὸν αὐτῆς. Εἰς μίαν περίπτωσιν μολοντοῦτο λαμβάνει ἄλλην μορφήν τὸ πρᾶγμα. Ἄν δηλ. ὁ Ἀνδρέας ἐγίνωσκεν ἄλλοθεν τὴν ὑπαρξίν τοῦ ἐνεχύρου, ἀποβάλλει τότε ἡ σιωπὴ τῆς γυναικὸς τὸν χαρακτηῖρα δολίας ἀποπλάνησεως καὶ γίνεται ἀληθὴς ἀντιφώνησις ὑπὸ τοῦ δόγματος προστατευομένη. Εἶναι λοιπὸν ἀμφίβολον ὅτι ὁ Ἀφρ. τὴν παραχώρησιν τῆς ὑποθηκικῆς προτεραιότητος εἰς ἐπόμενον δανειστὴν θεωρεῖ ὡς ἀντιφώνησιν καὶ ὑποτάσσει εἰς τὸ δόγμα Βλ. Θέμ. § σελ. 36.

§ 4. Δὲν ἀπαιτεῖται ῥητὴ ἀπὸ τοῦ Βελλιανείου δόγματος παραίτησις, ἀλλ' ἀρκεῖ νὰ ἐξάγῃται σαφῶς τοιαύτη παραίτησις. (Α. Π. πολ. 132 τοῦ 1874).—Πρβλ. Καλ. γ' § 339 ἐκδ. 2. Παπ. ἐνοχ. 2 § 486 ἐκδ. 2.—Πείρας σελ. 877 (§ 21 δίς).

§ 5. Συγχωροῦνται μάρτυρες ὅτι ἡ γυνὴ ἐγγύησιν ἀνεδέξατο; Βλ. Πείρ. σ. 2254—2257 (§ 186⁴—189³. Πρβ. τὴν λ. Μάρτυρες ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ (οἶον Ἀρσίου Πάγου 205 τοῦ 1870)).

§ 6. Τὸ 8 κεφ. τῆς 134 νεαρῶς ἄνευ διαστολῆς ἀπαγορεύει ταῖς γυναιξὶ τὴν ἀναδοχὴν συζυγικῶν χρεῶν, εἴτε ἔλαβον, εἴτε

μή, τὴν ἄδειαν τῆς ἀπαλλοτριώσεως προικῶν. (Α. Π. 319 τοῦ 1853, ἢ ἴδε ἐν Πείρᾳ σελ. 3374).

§ 7. Ἡ βοήθεια τοῦ δόγματος τούτου συνίσταται, εἰ μὲν ἡ γυνὴ ἐνάγεται δυνάμει τῆς ἀναδοχῆς, εἰς ἔνστασιν κατὰ τῆς ἀγωγῆς, ἀνατρέπουσαν αὐτήν· εἰ δὲ ἡ ἀναδοχὴ συνίσταται εἰς ἐνεχυρίασιν ἢ ὑποθήκευσιν κτήματος, ἐκποιηθέντος ὑπὸ τοῦ δανειστοῦ, εἰς ἀντένστασιν, ἀνατρέπουσαν τὴν ἔνστασιν τοῦ διὰ τῆς διεκδικήσεως τοῦ πράγματος ἐναγομένου, ὅτι αὕτη ἡ ἐκδοκῶσα γυνὴ ἐπεχείρησε διὰ τοῦ ἐνεχυριούχου, ἢ ὑποθηκικοῦ δανειστοῦ τὴν ἐκποίησιν. Ἡ ἔνστασις αὕτη ἀναιρεῖ καὶ τὴν φυσικὴν ἐκ τῆς ἀναδοχῆς ἐνοχὴν· ὅθεν καὶ ἂν δυνάμει αὐτῆς πληρῶσῃ ἐκ (συγγνωστῆς) πλάνης ἡ γυνή, δύναται ν' ἀναζητήσῃ τὸ πληρωθέν¹. (16. 1) 25 § 1. Βασ. (26. 7.) 56. (14. 6) 11. Κατὰ τὸν ῥωμ. καὶ τὸν βυζαντ. νόμον ἡ ἔνστασις αὕτη δύναται νὰ προταθῇ κατὰ πρῶτον καὶ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν, παρ' ἡμῖν ὅμως δὲν συγχωρεῖται τοῦτο κατὰ τὸν σαφῆ ὁρισμὸν τοῦ ἄρθρου 872 τῆς πολ. δικον. (καθ' ὃ συγχωροῦνται μόνον ἐνστάσεις στηριζόμεναι εἰς τὴν ἀταξίαν τῆς διαδικασίας, ἢ εἰς τὸν ἰσχυρισμὸν, ὅτι ἐξετελέσθη ἡ ἀπόφασις). Πρβλ. ἀπόφ. Α. Πάγ. 197 τοῦ 1866. Παρατηρητέον δὲ ὅτι κατὰ τὰ παρατεθέντα χωρία τοῦ ῥωμ. νόμου, τοῦ συνδ. πρὸς τὸ ἄρθρ. 160 τῆς πολ. δικον. ἡ ἔνστασις αὕτη εἶναι δεκτὴ κατὰ πᾶσαν τῆς διαδικασίας κατάστασιν, ὅθεν καὶ κατὰ πρῶτον ἐν τῇ τελευταίᾳ συζητήσῃ ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν προτεινομένη. Δὲν δύναται ὅμως νὰ προταθῇ κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τοῦ Α. Π. διότι δὲν ἀφορᾷ τὴν δημοσίαν τάξιν, ἀφοῦ χωρεῖ παραίτησις ἀπ' αὐτῆς· ἄρθρον 811 § 2 τῆς πολ. δικονομίας. Πρβλ. Παπ. ἐνοχ. τ. 2 ἐκδ. 2 § 492 καὶ Πείρας σελ. 823 ἐπ.

§ 8. Ἡ γυνή, ἡ ἐπαναλαβοῦσα μετὰ παρέλευσιν δύο ἐτῶν τὴν τοῦ αὐτοῦ χρέους ἀναδοχὴν αὐτῆς, δὲν βοηθεῖται. (Κώδ. 22, αὐτ.). Βασ. 86 αὐτόθι. Νεαρά 61. Κ. 6 § 1) ἀνάγκη ὅμως τουλάχιστον κατὰ τὴν ἐπανάληψιν νὰ ᾔναι ἐνήλικος καὶ δὲν ἀρκεῖ σιωπηρὰ ἀναγνώρισις τῆς ἐκ τῆς πρώτης ἀναδοχῆς ὑποχρεώσεως, ἀλλ' ἀπαιτεῖται ῥητὴ ἐπανάληψις αὐτῆς².

(1) Παπ. ἐνοχ. δίκ. § 492 τ. 2.

(2) Κατὰ τὴν πρώτην ἀναδοχὴν πρέπει νὰ ᾔναι ἐνήλικος; Βλ. Παπ. ἐνοχ. τ. 2. § 484.

Ἡ ἐπανάληψις, κατὰ τὴν γνώμην τινῶν, ἐπικυροῖ τὴν πρώτην ἀναδοχὴν, τοῦτέστιν ἡ διὰ τῆς ἐπαναλήψεως κυρουμένη λογίζεται γενομένη ἀπὸ τοῦ πρώτου

§ 9. Όταν ἐγγυᾶται γυνή τις περὶ τῆς ἐκπληρώσεως τῆς ἐπὶ προικοδοσίᾳ ὑποχρεώσεως τοῦ γαμβροῦ, ἤγουν περὶ τοῦ ἀξιοχρέου αὐτοῦ, δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ὁ νόμος τῶν Βασ. (76. 89). (Ἐφ. Ἀθ. 141 τοῦ 1871) ¹.

§ 10. Ἑρμηνεία τοῦ τεμ. 17 πρ. καὶ-§ 2 (16. 1). Κατὰ τὰ χωρία ταῦτα ἡ γυνή ἢ ἀναδεχομένη ἄλλοτρίαν ὑποχρέωσιν πρὸς ἴδιον, οὐχὶ πρὸς τὸ τοῦ δανειστοῦ ἢ τοῦ ὀφειλέτου συμφέρον, οὐ βοηθεῖται ὑπὸ τοῦ Οὐλλειανείου δόγματος. (Α. Π. 180 τοῦ 67 περὶ ἧς ἐν Πείρᾳ σελ. 879 § 31). Πρβλ. Παπ. αὐτ. § 476 σημ. 4.

§ 11. Δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν τὸ Οὐλλειανεῖον δόγμα, ὅταν ὁ δανειστής ἀγνοῇ ὅτι ἡ γυνή ἐγγυᾶται. (Βλ. τὴν νομολογίαν ἐν Πείρᾳ σελ. 877 (§ 19). 879 (§ 28).—Πρβλ. Παπ. ἐνοχ. τ. 2 ἐκδ. 2 § 473.—Τοῦ αὐτοῦ γενικ. ἀρχαὶ § 285.

§ 12. Ἐν τῇ τοῦ Α. Πάγ. ἀποφ. 278 τοῦ 1849 (ἢ βλ. ἐν Πείρᾳ σελ. 874) εὐρίσκομεν ὅτι κατὰ τὴν ὀρθὴν τῶν νόμων ἐρμηνείαν μόνον ἢ μετὰ δολίας προθέσεως ἀναδεχομένη στερεῖται τῆς ἐνστάσεως. . . ἀπλῆ δὲ γνῶσις. . . . δὲν καθιστᾷ αὐτὴν ὑπὸ χρεων· ἀλλὰ δόλος δὲν εἶναι μόνη ἢ πρόθεσις, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀπόκρυψις τῆς ἀληθείας, ἅρα ἀπαιτεῖται ἡ ἄγνοια τοῦ ἐτέρου συμβαλλομένου· ὅταν δὲ αὕτη ὑπάρχῃ, ἡ γινώσκουσα τὴν ἄγνοιαν ταύτην καὶ τὸν νόμον δολιεύεται, ὅτε δὲ εἶναι ἀνάγκη ἀποδείξεως ἄλλης προθέσεως, ὥς ὁ Καλ. ἐν § 388 παρατηρεῖ.

§ 13. Ὑπὸ ποίου τύπου νόμου κανονίζεται τὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Βελ. δόγματος, καὶ τῆς Νεαρᾶς 134 κεφ. 8; Ἡ Ἀρ. Πάγ. 362 τοῦ 1875 φέρει· «Ἐπειδὴ, προκειμένου περὶ προσωπικῶν νόμων ἀφορώντων τὴν ἱκανότητα τῶν ἀτόμων πρὸς τὸ συμβάλλεσθαι, ἢ πρὸς τὸ συνάπτειν ὠρισμένας νομικὰς σχέσεις, ὅπου καὶ ἂν ἐγένετο ἡ ὠρισμένη σύμβασις, οἱ νόμοι τῆς πατρίδος τοῦ συμβληθέντος, περὶ τῆς ἱκανότητος τοῦ ὁποίου πρόκειται, ἐφαρμοστέοι εἰσὶ, τοῦ Βελ. δὲ δόγματος καὶ τοῦ κεφ. 8 τῆς Νεαρ. 134 ὄντων

συμβολαίου, ἀλλὰ τοῦτο ἀντίκειται εἰς τὸ βῆμα τῆς διατ. 22, καθ' ὃ ἡ γυνή ἐν τῷ θέματι τούτῳ ex secunda cautione ἐνέχεται. Πρβ. Παπ. αὐτ. §. 484 καὶ ἀπόφασ. Ἀρείου Πάγ. 220 τοῦ 58 ἐν Πείρᾳ σελ. 878 ἐν τέλει ἥτις κατὰ τὸ πνεῦμα τῆς ἐναντίας ἐκδοχῆς ἀποφαίνεται, ὅτι δὲν ἰσχύει ἐπανάληψις ἀκύρου ἀναδοχῆς, ὥς μὴ συνταχθέντος περὶ τῆς πρώτης δημοσίου ἐγγράφου. (Πρβ. Καλ. γ' § 389 ἐκδ. 2).

(1) Καλ. γ' § 388, γ' ἐκδ. 2.—Παπαρ. ἐνοχ. 2 § 483 ἐκδ. 2.—Θέμιδ. 8 σελ. 21.

προσωπικῶν, ἤτοι ἀφορώντων τὴν ἱκανότητα τῆς γυναικὸς πρὸς τὸ ἀναδέχασθαι ἀλλότρια χρῆν' ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲ τῆς Ἰωάννας Μαναρᾶκη (καθὸ συζύγου τοῦ Ἀντων. Μανσράκη, Ἑλληνας ὄντος, ὅπως δὲν ἀμφισβητοῦσιν οἱ ἐφεσίβλητοι) ἐχούσης πατρίδα τὴν Ἑλλάδα, χωρεῖ, καίτοι ἡ σύμβασις ἔγινεν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ (δηλ. ἐν Βαρβέρῃ) ἡ τοῦ Βελλειανείου δόγματος καὶ τῆς Νεαρᾶς 134 ἀπαγόρευσις τοῦ ἀναδέχασθαι ἀλλότρια χρῆν, καὶ δικαιούται αὕτη, ἀναδεχθεῖσα χρῆν τοῦ συζύγου τῆς, πρὸς ἀνάληψιν τοῦ πληρωθέντος δι' ἰδίων τῆς χρημάτων' ἐπομένως περιττὴ ἡ διαταχθεῖσα διὰ τῆς 538 ἀποφάσεως τοῦ 1870 τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν ἀποδείξεις περὶ τοῦ ἂν ἐν Βαρβέρῃ ἰσχὺ τὸ Βελλειανεῖον δόγμα καὶ ἡ Νεαρὰ 134, καὶ ἀνακλητέα κατὰ τοῦτο ἡ ἀπόφασις αὕτη' περιττὸν δὲ νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὸ δικαστήριον τὰς συνεπεῖα τῆς διαταχθείσης ταύτης ἀποδείξεως διεξαχθεῖσας ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ἀποδείξεις. (Α. Π. πολ. 362 τοῦ 1875)¹.

§ 14. Ἀναδοχὴ γυναικὸς ὑπὲρ τοῦ ἰδίου ἀνδρός· εἶναι ἀπολύτως ἄκυρος· ἐξαίρεσις τινές·

Ὁ Οὐλπιανὸς² λέγει, ὅτι δι' ὁρισμῶν τοῦ Αὐγούστου καὶ τοῦ Κλαυδίου ἀπηγορεύθησαν αἱ ὑπὲρ τῶν ἰδίων ἀνδρῶν ἀναδοχαὶ τῶν γυναικῶν καὶ ὅτι βραδύτερον τὸ Οὐελλειανεῖον δόγμα ἐξέτεινε τὴν προστασίαν εἰς πάσας τὰς γυναῖκας· ὅθεν διὰ τοῦ δόγματος ἤρρησαν αἱ προγενέστεραι ἐκεῖναι ὑπὲρ μόνων τῶν ὑπ' ἀνδρῶν γυναικῶν ἐκδεδομέναι διατάξεις³. Ὁ Ἰουστινιανὸς ὁμοίως, διὰ τῆς 134 Νεαρᾶς, κεφ. 8, ἀποφαίνεται ἄκυρον καὶ ἀνίσχυρον πᾶσαν ἀναδοχὴν γυναικὸς ὑπὲρ τοῦ ἰδίου ἀνδρός καὶ ἂν συνταχθῇ περὶ αὐτῆς δημόσιον ἔγγραφον, ὥστε δὲν χωρεῖ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ τοῦ δόγματος ἔνστασις, καθὸ πάντῃ περιττὴ⁴. Μίαν μόνον ἐξαίρεσιν παραδέχεται ὁ νόμος, τὴν τῆς

(1) Βλ. Πείρας σελ. 2608 (§ 66). — σελ. 2620 (σημ. 8) — (2) 2 πρ. αὐτ.

(3) Ἐντεῦθεν οἱ τίτλοι τοῦ Πανδέκτου καὶ τοῦ Κώδικος περὶ τῶν ἀναδοχῶν τῶν γυναικῶν οὐδεμίαν ποιοῦνται διάκρισιν μεταξὺ ἐγγάμων καὶ ἀγάμων γυναικῶν, τὸ δὲ χωρίον τοῦ Οὐλπιανοῦ ἀναφέρει τὰς διατάξεις τῶν δύο ἐκείνων αὐτοκρατόρων ὡς ἱστορικὰ στοιχεῖα τῆς προκειμένης θεσπεσίας. Πρβλ. Ἀἰμ-βαχ ἐν Θεμ. 3 σελ. 68).

(4) Ἰδὺ τὸ κείμενον τοῦ σπουδαίου τούτου νόμου· «Ἐάν τις γυνὴ ἐν δανειακῇ γραμματεῖᾳ συναινέσῃ τῷ εἰκαίῳ ἀνδρὶ, ἢ ὑπογράψῃ καὶ τὴν εἰσίαν περιουσίαν, ἢ καὶ ἐαυτὴν ἔνοχον ποιήσῃ, κελεύμεν μὴ δὲν τοιοῦτον ἰσχύειν ἢ κρατεῖν εἴτε ἅπασι, εἴτε πολλαῖς τοιοῦτό τι ὑπὲρ τοῦ αὐτοῦ πράγματος

ἀναδοχῆς, καθ' ἣν τὰ δυνάμει αὐτῆς ληφθέντα χρήματα ἔδω-
 πανθήθησαν εἰς ἰδίαις αὐτῆς τῆς γυναικὸς χρείας· ὅθεν ἀργοῦσιν
 ὡς πρὸς τὴν ὑπὲρ τοῦ οἰκείου ἀνδρὸς ἀναδοχὴν αἱ ἐξαιρέσεις
 τῆς δωρεᾶς, ἢ τῆς λήψεως ἀμοιβῆς· ἡ δὲ ἐπὶ σκοπῷ δωρεᾶς
 ἀναδοχὴ δὲν κυροῦται διὰ τοῦ θανάτου τῆς γυναικὸς, διότι δὲν
 πρόκειται ἐν γένει δωρεὰ μετὰξὺ συζύγων (ἥτις κυροῦται διὰ
 τοῦ θανάτου τοῦ δωρητοῦ, ἐὰν δὲν ἐπιδιώξῃ οὗτος ζῶν τὴν ἀκυ-
 ρότητα αὐτῆς), ἀλλὰ ἀναδοχὴ ἐπὶ σκοπῷ δωρεᾶς, τὸ δὲ εἶδος
 τοῦτο τῆς δωρεᾶς κηρύττει ὁ νόμος ἄκυρον καὶ μὴ ὂν «ὡς ἂν
 εἰ μὴδὲ γεγραμμένον ἦν»· ὅθεν οὐδεὶς λόγος περὶ ἰσχυροποιή-
 σεως αὐτοῦ διὰ τοῦ θανάτου τοῦ δωρητοῦ³. Ἐὰν ὅμως τὸ ду-
 νάμει τῆς ἀναδοχῆς ληφθὲν δαπανηθῇ εἰς χρείας τῆς γυναικὸς,
 ἰσχύει ἡ ἀναδοχὴ καὶ ἂν δὲν συνετάχθῃ περὶ αὐτῆς δημόσιον
 ἔγγραφον. Ἐπίσης ἀργεῖ ἡ Νεαρά ἐπὶ τῶν συμβολαίων τῆς γυ-
 ναικὸς, καθ' ἃ ὁ δανειστής ἀγνοεῖ, ὅτι πρόκειται ἀναδοχὴ αὐ-
 τῆς (Παπαρ. § 481), ὡς καὶ ἡ καθ' ἃ ἡ γυνὴ μετήλθε δόλον,
 διότι ἀναμφίβολον εἶναι ὅτι ὁ Ἰουστινιανὸς κατὰ τὴν προκειμέ-
 νην διάταξιν ἀπέβλεψε μόνον εἰς συμβόλαια, καθ' ἃ ἡ ἀναδοχὴ
 τῆς γυναικὸς εἶναι πρόδηλος, ὅπερ ἀποκλείει τὸ θέμα, καθ' ὃ
 ὁ τρίτος πείθεται, ὅτι δὲν πρόκειται περὶ ἀναδοχῆς, εἴτε ἐκ
 ψευδῶν τῆς γυναικὸς παραστάσεων, εἴτε καὶ ἄνευ δόλου αὐτῆς·
 ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν Νεαράν ἀκύρων συμβολαίων δὲν ἀ-
 παγορεύονται αἱ ἄλλαι κατὰ τῆς γυναικὸς ἀγωγαί, λ. χ. ἡ τοῦ
 δόλου περὶ ἀνορθώσεως τῆς ἐξ αὐτοῦ προξενθείσης ζημίας¹.

ἵνα ἐφαρμόσωμεν ὀρθῶς τὰς περὶ τῶν ἀναδοχῶν τῶν γυναι-
 κῶν ποικίλας διατάξεις τοῦ Ρώμ. καὶ Βυζαντινοῦ νόμου ἀνάγκη
 νὰ διακρίνωμεν ἀκριβῶς τὴν τοῦ Οὐελλεϊανείου δόγματος ἀπα-
 γόρευσιν συνδουασμένην πρὸς τὴν διάταξιν 23 τοῦ Ἰουστινιανοῦ,
 ἀπὸ τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς προκειμένης Νεαρᾶς. Ἡ μὲν παρέχει
 κατὰ τῆς ἐκ τῆς ἀναδοχῆς τῆς γυναικὸς ἀγωγῆς ἔνστασιν ἀνα-

γένηται, εἴτε ἰδιωτικὸν εἴτε δημόσιον εἴη τὸ ὄφλημα, ἀλλ' οὕτως εἶναι ὡς ἂν εἰ
 μὴδὲ γεγραμμένον ἦν, εἰ μὴ φανερῶς ἀποδειχθεῖν, ὅτι τὰ χρήματα εἰς ἰδίαις
 αὐτῆς τῆς γυναικὸς χρείας ἔδωπανθήθη». Πρὸλ. Βασ. (23. 2) 4 καὶ Σχολ. Ἀθα-
 νασίου σχολαστικοῦ Εὐμισσηνοῦ ἐν τοῖς ἀνεκδ. Ἀῤῥιβαχ τόμ. 1 σελ. 63, καὶ Θεο-
 δώρου τοῦ Ἐριμουπολίτου ἐν τοῖς τοῦ Ζαχαρίου ἀνεκδ. σελ. 147. Ἰσως ὀρθότερον
 ἦθελεν εἶναι, ἂν περιωρίζαμεν τὴν ἰσχὴν τῆς Νεαρᾶς εἰς μόνον τὸ ῥητῶς παρ
 αὐτῆς ὀριζόμενον θέμα τῆς ἀναδοχῆς, ἥτοι τὴν ὑπὲρ τοῦ δανειζομένου συζύγου
 συνομολογουμένην ἀναδοχὴν. Πρὸλ. Οὐῖνδσχαϊτς § 488 σημ. 7.

(3) Καλ. § 366.

(1) Παπ. ἐνοχ. 2 § 490 ἐκδ. 2.

τρέπουσαν αὐτήν, δίδει εἰς τὴν δυνάμει τῆς ἀναδοχῆς καταβάλλουσιν γυναῖκα τὴν ἐπὶ ἀναλήψει τοῦ πληρωθέντος ἀγωγὴν, μόνον ἂν ἐκ (συγγνωστῆς) πλάνης κατέβηκε καὶ συγχωρεῖ τὴν ἐκ προοιμίων παραιτήσιν τῆς τοῦ δόγματος ἐνστάσεως, ἡ δὲ κηρύττει ἄκυρον καὶ μὴ ὂν τὸ τῆς ἀναδοχῆς ὑπὲρ τοῦ ἰδίου ἀνδρὸς συμβόλαιον ἀποβλέπουσα εἰς τὴν ἰδιόζουσαν ἐπὶ τῆς ἰδίας γυναικὸς ἐπιρροὴν τοῦ συζύγου, ἐξ ἧς ὁ νόμος τεκμαίρεται, ὅτι δὲν εἶναι ἐλευθέρα ἡ συναίνεσις αὐτῆς· ἐντεῦθεν δὲν ἰσχύει ἡ δῆλωσις τῆς γυναικὸς, ὅτι παραιτεῖται τῆς προτάσεως τῆς ἀκυρότητος τοῦ συμβολαίου, οὐδὲ ἡ ἐν γνώσει τῆς ἀκυρότητος τοῦ συμβολαίου πληρωμὴ τοῦ ἐκ τῆς ἀναδοχῆς χρέους συνεπάγεται τὸ ἀπαράδεκτον τῆς ἐπὶ ἀναλήψει ἀγωγῆς (διότι ἡ τοιαύτη πληρωμὴ τί ἄλλο εἶναι ἢ διὰ πράξεως δῆλωσις, ὅτι παραιτεῖται τοῦ δικαιώματος νὰ προσβάλλῃ ὡς ἄκυρον τὸ συμβόλαιον;). Ἐὰν λ. χ. ἡ γυνή, πρὸς ἐκτελέσειν τῆς ὑπὲρ τοῦ ἰδίου ἀνδρὸς ἀναδοχῆς δηλώσῃ, ὅτι μετατίθησιν εἰς τὸν δανειστὴν τὴν κυριότητα τοῦ πράγματος, δύναται βεβαίως νὰ διεκδικήσῃ αὐτὸ, ὅπως θέλει διεκδικήσῃ ἐπιτυχῶς καὶ τὸ, συνεστῶτος τῶν γάμου, ἐκποιήσῃ καὶ παραδοθῇ προικῶν. Τὸ Οὐβλεϊάκειον δόγμα θέλει προφυλάξῃ τὰς γυναῖκας ἐκ τῶν ἐπιβλαβῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἰδίας αὐτῶν ἀπερισκεψίας καὶ εὐπιστίας, ὅθεν δὲν ἀποδοκιμάζει τὴν μετὰ ὥριμον σκέψιν σπουδαίαν αὐτῶν ἀπόφασιν νὰ πληρώσωσιν ἀλλότριον χρέος, τοιαύτην δὲ σκέψιν καὶ ἀπόφασιν ὑποτίθησιν ἡ μετὰ δύο ἔτη ἐπαναλήψις ἢ ῥητὴ παραιτήσις τοῦ εὐεργετήματος, ἡ ἐν γνώσει αὐτοῦ καταβολὴ τοῦ χρέους κλπ., ἡ δὲ Νεαρχὴ θέλει προφυλάξῃ τὰς γυναῖκας ἀπὸ τῆς ἐπὶ τὴν περιουσίαν αὐτῶν ἐπιβλαβοῦς ἐπιρροῆς τῶν ἰδίων συζύγων, τοιαύτην δὲ, ἐνόσω διαρκεῖ ὁ γάμος, θέλουσιν ἀσκήσει οὗτοι, ὅπως δὴποτε καὶ ἐὰν δηλωθῇ, ἢ καὶ ἐὰν πολλάκις ἐπαναληφθῇ ἡ τῆς γυναικὸς βούλησις. Τὰς διακρίσεις ταύτας δὲν ἐξετίμησε, νομίζω, ἡ ὑπ' ἀριθ' 272 (1849) ἀπόφ. τοῦ Α. Π. καὶ διὰ τοῦτο εὐλόγως ἐπικρίνει αὐτήν ὁ Καλλιγᾶς 3 ἀρ. 366.

Ἡ ἐπικρινομένη ἀνωτέρω 272 τοῦ 49 ἀπόφασις ἔχει οὕτω· «Ἐπειδὴ κατὰ τὴν § 73 (26. 7) τῶν Βασιλικῶν τὴν ἀντιστοιχοῦσαν πρὸς τὴν 9 διάταξιν τοῦ Κώδικ. (4. 29) ἡ γυνὴ καταβάλλουσα ὑπὲρ τινος οὐκ ἀντιφωνεῖ, καὶ ὅτε λήθῃ τῆς τοῦ δόγματος παραγραφῆς καταβάλλει, ἀναλαμβάνει ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ὡς παραδέχεται τὸ ἐφετεῖον, ἡ Β. Τσαμαδοῦ συνυποχρεουμένη πρὸς τὸν Ἰωάν. Εὐσταθίου μετὰ τοῦ συζύγου τῆς εἰς τὰ θανειακὰ ὁμολογᾷ δὲν ἠγνῶει τὴν ἐνστάσιν τοῦ Βελλεϊανείου

δόγματος, διότι παραιτεῖται ῥητῶς ἐξ αὐτῆς, καὶ τελευταῖον ἐπώλησεν εἰς τὸν Ἰωάν. Εὐσταθίου τὸ ἀνήκον εἰς αὐτὴν κτῆμα πρὸς ἐξόφλησιν τῶν εἰρημένων δανειακῶν ὁμολόγων, παραιτηθεῖσα αὐθις τῆς ὑπὸ τοῦ δόγματος χορηγουμένης ἐνστάσεως· ἄρα ἡ Βασιλ. Τσαμαδοῦ, μὴ ἀγνοοῦσα τὸ ὑπὲρ αὐτῆς δόγμα, κατέβαλε ὑπὲρ τοῦ συζύγου της· ὅθεν ὀρθῶς τὸ ἐφετεῖον δὲν παρεδέχθη τὴν ἀγωγὴν αὐτῆς στηριζομένην εἰς τὸ Βελλειανεῖον δόγμα, ἡ δὲ Νεαρ. 134 κεφ. 8 δὲν ἔχει ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐφαρμογὴν τινα, καθότι ἀφορᾷ τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ ἐνάγουσα εἰσέτι δὲν κατέβαλεν ὑπὲρ τοῦ συζύγου της, ἀλλὰ ἀνέλαβε τὴν ὀφειλὴν αὐτῆς· περίπτωσις ἥτις ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲν ὑπάρχει». (Α. Π. 272 τοῦ 49).

§ 15. Δάνειον, ὅπερ λαμβάνει ἡ γυνὴ μετὰ τοῦ ἰδίου ἀνδρός, συνομολογοῦσα παθητικὴν συνενοχίην.

Ἄν ἡ γυνὴ συνεδανείσθῃ μετὰ τοῦ συζύγου της, ἀναδεξαμένη ὡς ἐν συνενοχῇ ὀφειλέτις τὴν ἐκ τοῦ δανείου ὑποχρέωσιν, δὴλον ὅτι ἐνέχεται μόνον διὰ τὸ ἥμισυ, καθ' ὃ εἶναι πρωτότυπος ὀφειλέτις ¹, διότι ἡ Νεαρὰ δὲν ἀπαγορεύει εἰς τὰς συζύγους νὰ συνεδανέζωνται μετὰ τῶν ἰδίων ἀνδρῶν ²· οὐδεὶς νόμ. ὅμως κωλύει τὴν μὲν γυναῖκα, ἵνα ἀπαλλαγῇ ἐντελῶς τῆς ἐνοχῆς, ν' ἀποδείξῃ ὅτι, ἂν καὶ κατ' ἐπιφάνειαν συνεδανείσθῃ μετὰ τοῦ ἀνδρός, πράγματι ὅμως καὶ ἐν γνώσει τοῦ δανειστοῦ ἀνέλαβε τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς τοῦ οἰκείου ἀνδρός ὑποχρέωσεως, τὸν δὲ δανειστήν ἵνα καταστήσῃ τὴν γυναῖκα ὑπόχρεον διὰ τὸ ὅλον χρέος, ὅτι ὁλόκληρον τὸ δανεισθὲν ἐδαπανήθῃ εἰς χρεῖας αὐτῆς ³. Κατὰ τὸ σαφὲς ῥῆμα καὶ τὸν νοῦν τῆς Νεαρᾶς ἀργεῖ αὕτη ὅταν χήρα ἀναδεχθῇ τὰ χρέη τοῦ ἀποθιώσαντος αὐτῆς συζύγου· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐνταῦθα πρόκειται ἀναδοχὴ γυναικός, ἐννοεῖται, ὅτι αὕτη ὑπάγεται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Βελλειανείου δόγματος ⁴.

§ 16. Ἐκ τῶν περὶ τῆς Νεαρᾶς 134 κεφ. η' ⁵ γραφέντων προ-

(1) Ἡ Νεαρὰ προβλέπει ἰδίως τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν, δανειζομένου μόνου τοῦ ἀνδρός, ἡ γυνὴ προστίθεται ὡς ὀφειλέτις, ἀναδεχομένη διὰ τοῦ συμβολαίου τὴν ὑποχρέωσιν αὐτοῦ. Β. (ΚΓ'. 2) 4 Σχ.

(2) Ὡς πρὸς τὸ ἥμισυ δὲν ὑπάρχει ἀναδοχὴ, ταύτην δὲ μόνον ἀπαγορεύει ἡ Νεαρὰ. Πρὸβλ. Β. (26. 7) 48 ἐν τέλει. (ἀπόφ. τοῦ Α. Π. ὑπ' ἀριθ. 70 (1847). Δὲν δικαιολογεῖται ἡ ἐναντία ἀπόφασις ὑπ' ἀριθ. 218 (1848), ἣν ἴδε ἐν Πείρᾳ σελ. 875 ἐπ.

(3) Οὐαγγερῶ 3 § 581. Καλ. 3. ἀρ. 366.

(4) Παπ. ἐνοχ. δίκ. § 491 τ. 2 ἐκδ. 2.

(5) Βασ. (κγ' 6) 3. Ἀρμ. (α ιγ) 14. καὶ (Γ. 5) 17).—Κώδ. (4. 29).

κύπτει α) ὅτι αὕτη κηρύττει ἄκυρον τὴν ὑπὲρ τοῦ οἰκείου ἀνδρός ἀναδοχὴν τῆς γυναικός, εἴτε ἐν δημοσίῳ ἐγγράφῳ συνολογουμένην, εἴτε μετὰ διετίαν ἐπαναληφθεῖσαν· παραίτησις δὲ τῆς γυναικός δὲν ἰσχύει¹. β) Ὅτι χωρεῖ ἐξαίρεσις, ὅταν πράγματι ἀποδεικνύηται ὅτι τὰ ληφθέντα ἐδαπανήθησαν εἰς τὰς χρεῖας τῆς γυναικός, οὐχὶ ἀπλῶς ἐπὶ τῇ δηλώσει αὐτῆς, ἔστω καὶ ἐν δημοσίῳ ἐγγράφῳ. — γ) Ὅτι δὲν ἐφαρμόζεται ἡ Νεαρά αὕτη, ὅταν δὲν ᾔναι φανερόν ὅτι ἡ γυνὴ ὑπεισηλθεν εἰς ἐνοχὴν τοῦ ἀνδρός, ἀφοῦ αἱ γυναῖκες ἔχουσι τὴν ἱκανότητα ἐν τοῖς ἐξωπροίκοις καὶ τοῖς ἄλλοις, χωρὶς τῆς προικός, καὶ συναλλάσσειν καὶ χαρίζεσθαι καὶ δωρεῖσθαι, ἔρρωται δὲ ταῦτα πάντα, ὡς λέγει ὁ Ἀρμ. (α'. ιγ') 24.—Λεκτέον οὖν ὅτι δὲν ὑπάρχει ἡ ἀπαγορευομένη ἀναδοχὴ χρέους τοῦ συζύγου, ὅταν ὁ ἕτερος συμβαλλόμενος διατελῇ ἐν συγγνωστῇ ἀγνοίᾳ. Ἄν ὑποθέσωμεν μάλιστα δολιευθεῖσαν τὴν γυναῖκα, ἐνέχεται ἔτι μᾶλλον, ὡς ἐνεχομένης καὶ ἐκ τῆς περὶ δόλου ἀγωγῆς². — δ) Εἰς τὸν ἀξιούντα ὅτι ἡ γυνὴ εὐθύνεται, ἐπίκειται ἡ ἀπόδειξις ὅτι τὸ δάνειον ἐσράφη ὑπὲρ τῆς γυναικός. (Α. Π. 256 καὶ 278 τοῦ 1849, ἣν ἐν Πείρᾳ σελ. 874). Ἡ περὶ τούτου ἐν τῷ δανειακῷ ἐγγράφῳ ὁμολογία τῆς γυναικός δὲν ἰσχύει.—ε) Οἱ νεώτεροι παραδέχονται ὅτι ἐξαίρεται τῆς βοηθείας τῆς Νεαρᾶς ἡ τὴν ἐμπορίαν μετερχομένη, ἅμα πρόκειται περὶ ἐμπορικῆς πράξεως.—ς) Χήρα ὑπεισερχομένη εἰς ἐνοχὴν τοῦ ἀποθανόντος συζύγου δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ τὸ Βελ. δόγμα, οὐχὶ τὴν Νεαράν αὐτὴν³.

Ὅταν ἡ γυνὴ δὲν παρίσταται ὡς ἐγγυωμένη ὑπὲρ τοῦ ἀνδρός, ἀλλὰ πρωτοτύπως συνδανείζεται, γεννᾶται συνοφειλή· ὡς ἐξ αὐτῆς ἕκαστος ἐνέχεται εἰς ἴσον ποσόν, ἀλλ' ἀναδεχόμενος τὸ ὅλον, κατὰ τὸ εἰς τὸν ἕτερον ἐπιβάλλον, εἶναι ἐγγυητής, ὅπερ ἐπὶ γυναικός, ἀνεξαρτήτως τῆς Νεαρᾶς, δὲν ἰσχύει⁴. Ἐρωτᾶται ὅμως ἂν λόγῳ αὐτῆς καὶ διὰ τὸ ἕτερον μέρος, τὸ βαρύνον α-

(1) Ἄνευ διαστολῆς ἀπαγορεύεται ταῖς γυναῖξιν ἡ ἀναδοχὴ συζυγικῶν χρεῶν, εἴτε ἔλαθον, εἴτε μὴ, τὴν ἄδειαν τῆς ἀπαλλοτριώσεως προικῶν ἀκινήτων. (Α. Π. 319 τοῦ 53, περὶ ἧς ἐν Πείρᾳ σελ. 876 ἐπ.

(2) Ἐφαρμοστέα ἡ Νεαρά, ὅταν πρόκηται περὶ ἀναδοχῆς ὑπὲρ ὑποσχέσεως τοῦ συζύγου περὶ προικός.

(3) Πρὸς Κελ. γ'. § 391—2 ἐκδ. 2.

(4) Νόμ. 17 § 2 (16. 1).—Βασ. (κς. ζ.) 48.—Ἀρμ. (α'. ε') 10. Καὶ ἀλληλεγγύως δανειζομένη μετὰ τινος γυνὴ βοηθεῖται. Δηλαδή ὅσον ὀρεῖ εἰς τὴν ἐγγύησιν, οὐχὶ δὲ καὶ τὸ μέρος τοῦ δανείου, ὅπερ ἡ ἰδίᾳ ἔλαθε. (Α. Π. 65 τοῦ 48) ἣν ἴδε ἐν Πείρᾳ σελ. 875 § 16.

πευθείας τὴν γυναῖκα ὡς πρωτοτύπως συνδανεισθεῖσαν, ἀπαιτεῖται ἡ ὑπὸ τῆς Νεαρᾶς ζητούμενη ἀπόδειξις, ὅτι εἰς χρείας τῆς γυναικὸς ἐδαπανήθησαν τὰ δανεισθέντα. Ἀλλὰ περὶ τοῦ ἐναντίου τεκμηρίου δὲν γίνεται λόγος ἐν τῇ Νεαρᾷ, ὡςάκις συμβάλλεται ἡ γυνὴ ἰδίῳ ὀνόματι, ἡ δὲ ἀπόδειξις ζητεῖται μόνον, ὡςάκις παρίσταται ὡς ὑπὲρ τοῦ ἀνδρὸς υποσχομένη, πρὸς ἀνάγρεσιν ῥητῆς ὁμολογίας¹. Κατὰ τὴν ἐννοίαν ταύτην καὶ ὁ Σχολιστὴς τῶν Βασιλικῶν (ΚΓ'. β'. 4) προστίθεισιν ὅτι ἐν τῇ Νεαρᾷ ὁ λόγος περὶ τῆς συναινούσης· «δανειζομένῳ αὐτῷ μόνῳ οὐ μὴν μετὰ καὶ τῆς αὐτοῦ γυναικὸς»². Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν ἀποκλείεται ἡ ἀπόδειξις, ὅτι τὸ ὅλον ἐδαπανήθη εἰς χρείας τῆς γυναικὸς, ὅπως φέρῃ αὕτη τοῦ ὅλου τὴν εὐθύνην, ὅπως ἐπίσης δὲν ἀποκλείεται καὶ ἡ ἐτέρα ἀπόδειξις, ὅτι ἐν γνώσει τοῦ δανείσαντος τὸ ὅλον ἐτράπη εἰς χρείας τοῦ ἀνδρὸς, ἡ δὲ γυνὴ πράγματι ἠγγυήθη, ἐνῷ παρέσθη ὡς συνδανειζομένη³.

Ἡ 242 τοῦ 58 Α. Π. φέρει· «Ἐπειδὴ τὸ ἐφετεῖον παραδέχεται, ὅτι ἡ ἀναιρεσείουσα ἐδανείσθη μετὰ τοῦ πρώην συζύγου της τὸ περὶ οὗ ἡ δίκη δάνειον, ὀρθῶς ἐπομένως καὶ συμφώνως μὲ τὸν νόμον ἐθεώρησεν αὐτὴν πρωτοφειλέτιδα κατὰ τὸ ἥμισυ, ἀφοῦ ἐκ τῶν δανεισθέντων χρημάτων ἔλαβε τὰ ἥμισυ μὴ ἀποδείξασα τὸ ἐναντίον, ἐνῷ συνεχωρήθη αὐτῇ τοιαύτη ἀπόδειξις.

(1) Τὸ ἐναντίον παραδέχεται ἡ Α. Π. 218 τοῦ 1848 ἐπὶ λόγῳ ὅτι *qui non potest obligari non potest confiteri*. Ἀλλ' ἡ γυνὴ ἔχει πλήρη ἱκανότητα.

(2) Βλ. σημ. 3 Καλ. γ' σελ. 573.—Πρὸς Α. Π. 70 τοῦ 1847 ἐν Πείρᾳ σ. 875. Τὸ ἐναντίον (ὅτι, δηλαδή, οὔτε διὰ τὸ ἥμισυ ἐνέχεται) ἡ Α. Π. 218 τοῦ 1848, περὶ ἧς ἐν Πείρᾳ σελ. 875 ἐπ. (α). Μετέβαλε δὲ γνώμην ὁ Α. Π. διὰ τῶν 22 (τοῦ 49) καὶ 242 (τοῦ 58)· περὶ τῆς πρώτης ἐν Πείρᾳ σελ. 875 § 14.

(3) Καλ. γ' 392. Ἀπὸ τὸν νόμον 17 § 2 (16. 1) Π. ἐξ οὗ εἶναι ἠραρισμένη καὶ ἡ διάτ. 10 (3. 5) Ἀρμ. γίνεται πρόδηλον, ὅτι, ἐὰν γυνὴ τις δανεισθῇ ὁμοῦ μὲ ἄλλον ἀλληλεγγῶς, καθίσταται αὕτη πρωτότυπος ὀφειλέτρια μόνον κατὰ τὸ ἥμισυ τοῦ δανείου, κατὰ δὲ τὸ ἄλλο ἥμισυ θεωρεῖται ἐγγυήτρια· οὐδὲ δύναται νὰ εἴπῃ τις ἀπολύτως ὅτι ὑπεχρέωθη διὰ τὸν ἄλλον ἀλληλεγγῶν ὀφειλέτην, ἀλλὰ υποτίθεται ὅτι ὑπεχρέωθη ἐν μέρει δι' ἑαυτήν, ἥτοι διὰ ἰδίας της ἀνάγκας, καὶ ἐν μέρει διὰ τὸν ἄλλον· διὰ τὸ μέρος, δι' ὃ μόνον δύναται ν' ἀντιτάξῃ τὴν ἔνστασιν τοῦ διαληφθέντος Βελλεανείου δέγματος (Α. Π. πολ. 65 τοῦ 1848) — Ὅταν ἡ γυνὴ δανεισθῇ μετὰ τοῦ συζύγου, θεωρεῖται πρωτοφειλέτρια ὡς πρὸς τὸ ἥμισυ, ἂν, ἐπιτραπέντος αὐτῇ, δὲν ἀποδείξῃ τὸ ἐναντίον (Α. Π. πολ. 242 τοῦ 1838, κυρ. τὴν 15367 ἐφ. Ἀθηνῶν).

(α) Τὴν ἐπικρίνει ὁ Παπ. ἐνοχ.

§ 18 Συνεστῶτος τοῦ γάμου δύναται ἡ γυνὴ νὰ δώσῃ τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς προίκα ἀκόμη καὶ διατετιμημένην λόγῳ πωλήσεως, ἀλλ' ὅταν τοῦτο γίνηται εἰκονικῶς καὶ μόνον πρὸς περιγραφὴν τῆς Νεαρ. 134 κεφ. ἡ ἐν γνώσει καὶ κατὰ προηγουμένην συνεννόησιν μετὰ τοῦ δανειστοῦ, ἡ σύμβασις εἶναι ἄκυρος καὶ ἀπέναντι τοῦ δανειστοῦ καὶ ἀδιάφορον ἂν κατὰ τὴν σύστασιν τοῦ εἰκονικοῦ αὐτοῦ συμβολαίου ὁ σύζυγος εἶχε καὶ ἄλλην περιουσίαν ἐξασφαλίζουσαν τὴν σύζυγον, διότι ἐνδέχεται νὰ μὴν ἔχη τοιαύτην κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀποδόσεως τῆς προίκας, καὶ ἡ περὶ ἀπαγορεύσεως τῆς ἀναδοχῆς τῆς γυναικὸς διάταξις εἶναι γενικὴ, μὴ ποιοῦσα τοιαύτην διάκρισιν. (Α. Π. πολ. 81 τοῦ 72, κυρ. τὴν 460 τοῦ 70 καὶ 195 καὶ 518 τοῦ 1871 ἐφ. Ἀθην.).

§ 19. Τὸ κεφάλαιον 8 τῆς Νεαρᾶς 134 κηρύττει ἀκύρους τὰς ὑπὲρ τῶν ἰδίων αὐτῶν συζύγων ἀναδοχὰς τῶν γυναικῶν, ἐὰν ὁ δανειστὴς ἐγίνωσκεν ὅτι πρὸς αὐτὸν τὸν σκοπὸν συνηλλήξατο ἡ γυνὴ μετ' αὐτοῦ. (Α. Πάγ. 242 τοῦ 1872 ἐπικυροῦσα ἀποφάσεις τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν).—Οὕτω καὶ ἡ 54 τοῦ 58, καὶ 107 τοῦ 67, περὶ ὧν ἐν Πείρᾳ σ. 877 § 19.

§ 20. Ἐκ τῆς Νεαρᾶς 134 κεφ. ἡ προκύπτει ὅτι ἡ ἐν δανειστικῷ ἐγγράφῳ ἀναδοχὴ τῆς γυναικὸς ὑπὲρ τοῦ ἀνδρός, εἴτε αὕτη παρεμβαίνει συναινοῦσα ἐν τῷ αὐτῷ ἐγγράφῳ, ἢ συνοπογράφει μετὰ τοῦ ἀνδρός, εἴτε ὑπογράφουσα μόνη καὶ ὑποχρεοῦσα ἑαυτὴν ἢ τὴν περιουσίαν της, εἶναι ἄκυρος· ἡ δὲ ἀκυρότης αὕτη δὲν καλύπτεται καὶ ἂν ἐπαναληφθῇ ἡ ὑποχρέωσις ἐν γνώσει δὲ τοῦ δόλου τῆς γυναικὸς δὲν δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ τὸν δόλον αὐτῆς. (Α. Π. πολ. 4 τοῦ 1874, φέρουσα· Ἐπειδὴ τὸ δικάσαν ἐφετεῖον ἐν τῇ κυριαρχικῇ ἐξουσίᾳ του παραδέχεται διὰ τῶν ἀναιρεσιβαλλομένων ἀποφάσεών του, ὅτι τὰ προσβαλλόμενα ὑπὸ τῆς ἀναιρεσιβλήτου συμβόλαια (ὧν τὴν ἐκτέλεσιν ἐπιδιώκει ὁ ἀναιρεσεῖων) καλύπτουσιν ἀναδοχὴν γενομένην παρ' αὐτῆς διὰ χρέος τοῦ ἀνδρός της Ἠλία Γρίβα.

Ἐπειδὴ κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ Κεφ. ἡ τῆς Νεαρᾶς 134 «εἴ τις γυνὴ ἐν δανειακῷ γραμματεῖῳ συναινέσει τῷ οἰκείῳ ἀνδρὶ, ἢ ὑπογράφει, καὶ τὴν οἰκείαν περιουσίαν ἢ καὶ ἑαυτὴν ἔνοχον ποιήσῃ, κελεύομεν μὴδὲν τοιοῦτον ἰσχύειν ἢ κρατεῖν, εἴτε ἄπαξ, εἴτε πολλάκις τοιοῦτό τι ὑπὲρ τοῦ αὐτοῦ πράγματος γένηται· ἀλλ' οὕτως εἶναι ὡς ἂν καὶ μὴδὲν γεγραμμένον ἦν, εἰμὴ φανερώς ἀποδειχθῇ, ὅτι τὰ χρήματα εἰς ἰδίαν αὐτῆς τῆς γυναικὸς χρείας ἔδαπανήθη». Ἐκ τῆς γενικῆς δὲ ταύτης καὶ ἀπολύτου διατάξεως, ἣν ὁ αὐτοκράτωρ Ἰουστινιανὸς ἐν πνεύματι ἐπανορθώ-

σεως τῶν κειμένων ὑπὲρ τῆς τῶν ὑποτελῶν γυναικῶν ὠφελείας ἐθέσπισε, συνάγεται, ὅτι ἡ ἐν δανειστικῷ ἐγγράφῳ ἀναδοχὴ τῆς γυναικὸς ὑπὲρ τοῦ ἀνδρός, εἴτε αὕτη παρεμβάινει συναινούσα ἐν τῷ αὐτῷ ἐγγράφῳ ἢ συνυπογράφουσα μετὰ τοῦ ἀνδρός, εἴτε ὑπογράφουσα μόνη καὶ ὑποχρεοῦσα ἑαυτήν, ἢ τὴν περιουσίαν τῆς, εἶναι ἄκυρος, κατὰ τὸν ἐξ ὑπαρχῆς τεθέντα ὑπὸ τοῦ Βελλεϊανείου δόγματος γενικὸν κανόνα τὸν ἀφορῶντα ἐν γένει τὰς ἀναδοχὰς τῶν γυναικῶν ὑπὲρ ἀλλοτρίου χρέους (N. 2 πρ. καὶ § 1 Πανδ. 16 1), ἡ δὲ ἀκυρότης αὕτη, κατὰ τὴν μνησθεῖσαν τῆς Νεαρᾶς διάταξιν, δὲν καλύπτεται εἴτε ἅπαξ εἴτε πολλάκις ἡ ὑποχρέωσις αὕτη τῆς γυναικὸς ἐπανελήφθη, παύει δὲ μόνον ἐὰν τὸ δάνειον εἰς ἰδίαν ἑαυτῆς ἀνάγκας ἐδαπανήθῃ. Ὅθεν κατὰ τοῦτο προφανῶς ἡ εἰρημένη διάταξις τῆς Νεαρᾶς 134 τῆς κατὰ τὸ ἔτος 556 ἐκδοθείσης ἐτροπολόγησεν, ὡς πρὸς τὰς ὑπὲρ τῶν συζύγων ἀναδοχὰς τῶν γυναικῶν, τὴν γενικὴν περὶ ἀναδοχῶν τῶν γυναικῶν ὑπὲρ ἀλλοτρίου ἐν γένει χρέους διάταξιν τοῦ αὐτοῦ αὐτοκράτορος, τὴν ἐν τῷ N. 22 Κωδ. (4. 29) περιοχρυσμένην καὶ τὴν ἐτέραν παραπλησίαν τῆς προγενεστέρας τοῦ αὐτοῦ αὐτοκράτορος Νεαρᾶς 61 Κεφ. α' § 1 ἐν τέλει, τῆς ἐκδοθείσης τὸ ἔτος 537· ἡ δὲ δόξα, ἣν ὑποστηρίζει ὁ ἀναιρεσεῖων καὶ καθ' ἣν ἡ προμνησθεῖσα Νεαρὰ 134 δὲν ἐφαρμόζεται εἰμὴ ὁσάκις ἡ γυνὴ ἐν τῷ αὐτῷ δανειακῷ ἐγγράφῳ μετὰ τοῦ ἀνδρός συναινεῖ ἢ συνυπογράφει, οὐχὶ δὲ καὶ ὅταν ἐν χωριστῷ ἐγγράφῳ ἀναδέχεται τὸ χρέος τοῦ ἀνδρός, αὕτη καθισταμένη πρωτοφελής, ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου, δὲν εἶναι ὀρθή, διότι ἡ ἔκφρασις «εἰ ἐν δανειακῷ γραμματείῳ συνενέσει τῷ οἰκείῳ ἀνδρὶ» (ἡ γυνὴ), ἣ χρῆται ὁ νομοθέτης ἐν τῇ προμνησθείσῃ Νεαρᾷ, οὐσα γενικὴ περιλαμβάνει τὴν τε δι' ὑπογραφῆς, ἢ μὴ, ἐκδηλουμένην συναινέσιν τῆς γυναικὸς· κατὰ τὴν ἐρμηνείαν δὲ ταύτην τὸ ἐπόμενον (ὑπογράψει) ἀναγκασίως εἰς χωριστὴν ἀναφέρεται ἐν δανειακῷ γραμματίῳ ἐνοχὴν τῆς γυναικὸς ἄνευ τοῦ ἀνδρός· ἄλλως ἢ ἐν τῷ κειμένῳ θέσις αὐτοῦ θὰ ἦτο πλεονασμός· ἀμφοτέρω δὲ προφανῶς ἐτέθησαν ὑπὸ τοῦ νομοθέτου, ἵνα προληφθῶσι πᾶσαι αἱ ἐνδεχόμεναι περιπτώσεις καὶ ἐκλείψωσιν αἱ διακρίσεις αἱ κατὰ τὴν ἀρχαιοτέραν νομολογίαν γενόμεναι, περὶ ὧν μαρτυρεῖ αὕτη ἡ διάταξις τοῦ ἰδίου αὐτοκράτορος ἐν N. 23 Κωδ. (4. 29)· ἄλλως ἀφοῦ προφανῶς κύριος σκοπὸς τῆς εἰρημένης διατάξεως τῆς Νεαρᾶς ὑπάρχει τὸ μὴ δύνασθαι τὴν γυναῖκα, χάριν τοῦ οἰκείου ἀνδρός, τὴν ἰδίαν περιουσίαν ἢ καὶ ἑαυτὴν ἐνοχον ποιῆσαι, ἢ τῆς ἐναντίας δόξης διακρίσεις μεταξὺ προσελεύσεως, ἢ μὴ, τῆς

γυναικὸς εἰς τὸ αὐτὸ ἢ χωριστὸν ἔγγραφον δὲν θὰ εἶχε λόγον, ἀφοῦ τὸ πρᾶγμα, ὅπερ ὁ νομοθέτης ἐσκόπει ἐξ ὑπαρχῆς ν' ἀπαγορεύσῃ, τὴν τοῦ ἀλλοτρίου, δηλονότι, χρέους ἀντιφώνησιν τῆς γυναικὸς, δύναται νὰ ὑπάρξῃ κατ' ἀμφοτέρας ταύτας τὰς περιπτώσεις.

Ἐπειδὴ, τούτων οὕτως ἐχόντων, ὀρθῶς τὸ δικάσαν ἐφετείον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του ὑπ' ἀριθμ. 55 τοῦ 71 ἐφαρμόζον ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὴν προμνησθεῖσαν διάταξιν τῆς Νεαρ. 134 ἐκήρυξεν ἄκυρα, ὡς πρὸς τό, κατὰ τὴν ἀνεξέλεγκτον κρίσιν του, ὀρισθὲν ποσὸν τῶν δραχ. 1065, τὰ προσβαλλόμενα συμβόλαια· ἐντεῦθεν δὲ πάντες οἱ ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ καὶ ταῖς προτάσεσι περιεχόμενοι λόγοι ἀναιρέσεως οἱ ἀφορώντες εἰς τὸ ζήτημα περὶ τοῦ ἂν ἐγένετο, ἢ μὴ, ἐπανάληψις μετὰ διετίαν ὑπὸ τῆς ἀναιρεσιβλήτου τῆς προκειμένης ἀναδοχῆς τοῦ χρέους τοῦ συζύγου της, καὶ ἂν ὀρθῶς, ἢ οὐ, ἔκρινε περὶ τούτου τὸ ἐφετείον, ὅπερ προϋποτίθησι τὴν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐφαρμογὴν τῆς διατάξεως τοῦ Ν. 22 Κωδ. (4. 29) καὶ τῶν λοιπῶν περὶ Βελλεϊανείου δόγματος διατάξεων τοῦ νόμου, ἀποδοκίμους ἀπορριπτέους ὡς μάταιοι.

Διὰ τὸν αὐτὸν δὲ λόγον ἀπορριπτέοι καθίστανται καὶ οἱ λόγοι οἱ στηριζόμενοι ἐπὶ τῶν ἀπορριφθεῖσων ὑπὸ τοῦ ἐφετείου ἐνστάσεων τοῦ ἀναιρεσιέοντος, ὅτι τὰ δανεισθέντα ἐχρησίμωσαν πρὸς ἀπαλλοτρίωσιν τοῦ συζύγου τῆς ἀναιρεσιβλήτου ἀπὸ τῆς προσωπικῆς κρατήσεως καὶ ὅτι διὰ τῆς ἀναδοχῆς ταύτης ἢ ἀναιρεσιβλήτου ἐσκόπει νὰ δωρήσῃ τῷ συζύγῳ της, καθ' ὅσον, κατὰ τὴν προμνησθεῖσαν Νεαράν, μόνον καθ' ἣν περίπτωσιν τὰ χρήματα ἀποδεδειγμένως ἐχρησίμωσαν εἰς χρεῖας τῆς γυναικὸς δὲν χωρεῖ ἡ ἀκυρότης τῆς ἀναδοχῆς.

Ἐπειδὴ ἐὰν ὑποτεθῇ ἀληθὴς, ὅτι, ὡς ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς προμνησθείσης Νεαρᾶς 134, χωρεῖ κατὰ τῆς ἀντιφωνούσης γυναικὸς, ὑπὸ τοῦ δανειστοῦ προτεινομένη ἡ ἐνστάσις δόλου κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ Ν. 30 πρ. Πανδ. (16. 1), ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὁμως, ὡς παραδέχεται τὸ ἐφετεῖον ἐν τῇ ἀσκέσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 55 ἀποφάσεώς του, ὁ ἀναιρεσιέων ἦτο καὶ οὗτος ἐν γνώσει τοῦ δόλου τῆς ἀντιδίκου του, καὶ ἐπομένως ὡς συνδολιευόμενος δὲν δύναται κατὰ νόμον νὰ ἐπικαλεσθῇ τὸν δόλον ἐκείνης. Ν. 12 καὶ 28 § 1 Πανδ. (16. 1). Ν. 19 Κωδ. (4. 29)· ὅθεν ἀπορριπτέος καθίσταται ὁ σχετικὸς λόγος ἀναιρέσεως».

§ 21. Ἐὰν τὸ δικαστήριον παραδέχεται ὅτι γυνή τις ἀνεδέχθη νὰ πληρώσῃ χρέος τοῦ συζύγου της, ἡ ἀναδοχὴ δὲν ἰσχύει

εἰμὴ φανερῶς ἀποδειχθεῖν ὅτι τὰ χρήματα εἰς ἰδίᾳς αὐτῆς χρείας ἐδαπανήθησαν. Ἄρα ὁ διατεινόμενος ὅτι ἔλαβε χώραν οὐχὶ ἀναδοχῇ, ἀλλὰ δάνειον, ὀφείλει νὰ τὸ ἀποδείξῃ, μὴ δυνάμενος νὰ ἐπικαλεσθῇ εἰς ἀπόδειξιν μεταγενεστέραν τῆς συστάσεως τοῦ χρέους ὁμολογίαν τῆς γυναικὸς, ὅτι τὰ χρήματα ἐδαπανήθησαν εἰς ἀνάγκας τῆς. Νεαρὰ 134 κεφ. η'. (Α. Π. πολ. 140 τοῦ 76, φέρουσα· «Ἐπειδὴ τὸ ἐφετεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ὑπ' ἀριθ. 175 ἀποφάσεως (εἰς τὰς αἰτιολογίας τῆς ὁποίας ἐμμένει καὶ ἐν τῇ προσβαλλομένῃ ὀριστικῇ ὑπ' ἀριθ. 712) ἐκτιμήσαν τὸ ὑπ' ἀριθ. 53350 τοῦ ἔτους 1870 συμβόλαιον, ὅπερ ἡ ἀναιρεσειούσα ἐταιρία ἐπεχείρησε νὰ ἐκτελέσῃ κατὰ τῆς ἀναιρεσιβλήτου, ἐν τῇ ἀνεξελέγκτῳ αὐτοῦ ἐξουσίᾳ ἔκρινεν ὅτι αὕτη δὲν ἐδανείσθη τὸ ἐν τῷ συμβολαίῳ τούτῳ ἀναφερόμενον ποσὸν παρὰ τῆς ἀναιρεσειούσης ἐταιρίας, ἀλλ' ἀνεδέχθη νὰ πληρώσῃ τὸ ποσὸν τοῦτο, ὅπερ ὤφειλετο ὑπὸ τοῦ συζύγου τῆς διὰ τελεσιδίκου ἀποφάσεως τοῦ ἔτους 1868. Οὕτω δὲ ἐχόντων τῶν πραγμάτων, κατὰ τὴν 134 Νεαρὰν τοῦ Ἰουλιανοῦ ἐν κεφ. η'. ἡ ἐκ τοῦ συμβολαίου τούτου ὑποχρέωσις τῆς ἀναιρεσιβλήτου οὐδαμῶς ἰσχύει, εἰμὴ φανερῶς (ἔχουν ἄλλοθι καὶ οὐχὶ ἐξ ὧσιν ἡ γυνὴ ἐν τῷ περὶ ἀναδοχῆς συμβολαίῳ ὁμολογεῖ) ἀποδειχθεῖν ὅτι τὰ χρήματα εἰς ἰδίᾳς αὐτῆς τῆς γυναικὸς χρείας ἐδαπανήθησαν. Ἐκ τούτων δὲ ἔπεται προδήλως ὅτι ἡ ἀναιρεσειούσα ἐταιρία, ὅπως ὑποστηρίξῃ τὸ κῦρος τῆς ἐν τῷ συμβολαίῳ ὑποχρεώσεως τῆς ἀναιρεσιβλήτου, δὲν δύναται νὰ στηριχθῇ εἰς τὴν ἐν τῷ αὐτῷ ἐγγράφῳ μεταγενεστέραν τῆς συστάσεως τοῦ χρέους ὁμολογίαν τῆς ἀναιρεσιβλήτου, ὅτι τὰ δανεισθέντα πρὸς τὸν σύζυγον αὐτῆς παρὰ τῆς ἀναιρεσειούσης ἐταιρίας χρήματα ἐδαπανήθησαν εἰς ἀνάγκας τῆς ἀναιρεσιβλήτου, ἀλλ' ὀφείλει ἄλλῳ τινὶ τρόπῳ ν' ἀποδείξῃ, ὡς ὀρθῶς ὑπεχρέωθη διὰ τῆς εἰρημένης 175 ἀποφάσεως, ὅτι τῷ ὄντι τὰ χρήματα ταῦτα ἐδαπανήθησαν εἰς χρείας τῆς ἀναιρεσιβλήτου. Ἄρα παραβίασις τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 248 τῆς πολ. δικονομίας δὲν ἔλαβε χώραν ἐπὶ τοῦ προκειμένου, καὶ ἐπομένως ἀνυπόστατος ὁ πρῶτος λόγος ἀναιρέσεως.

Ἐπειδὴ ὁ τῆς ἀναιρεσιβλήτου δόλος, ὃν ἡ ἀναιρεσειούσα ἐταιρία ἐπεκαλέσθη ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν διὰ τῶν ἀπὸ 21 Ὀβρίου 1871 προτάσεων (ἐφ' ὧν ἐξεδόθη ἡ εἰρημένη 712 ἀπόφασις) συνίσταται, ὡς ἐξ αὐτῶν τῶν προτάσεων ἀποδεικνύεται, εἰς μόνον τὸ περιστατικὸν ὅτι ἔνεκα τῆς ὑπὸ τῆς ἀναιρεσιβλήτου ἀναδοχῆς τοῦ χρέους, πρὸς πληρωμὴν τοῦ ὁποίου ἡ ἀναιρε-

σείουσα ἑταιρία δυνάμει τελεσιδίκου ἀποφάσεως εἶχεν ἤδη καταδιώξει τὸν σύζυγον ἐκείνης διὰ κατασχέσεως τῶν κινητῶν πραγμάτων τούτου καὶ διὰ προσωπικῆς κρατήσεως, ἡ ἀναιρεσείουσα ἑταιρία παρητήθη τῆς κατασχέσεως τῶν κινητῶν, δι' ὧν ἡ ἀναιρεσίβλητος, καὶ συνάμα ἀπήλλαξε τῆς προσωπικῆς κρατήσεως τὸν ἀρχικὸν ὀφειλέτην, ἐντεῦθεν δὲ ἡ μὲν ἀναιρεσίβλητος ὠφελήθη, ἡ δὲ ἀναιρεσείουσα ἑταιρία ἐζημιώθη, τοῦ συζύγου τῆς ἀναιρεσίβλήτου ἀποθανόντος καὶ μὴ καταλιπόντος περιουσίαν.

Ἐπειδὴ, τῆς ἀναιρεσειούσης ἑταιρίας, κατὰ τὴν αὐτὴν ὑπ' ἀρ. 712 ἀπόφασιν, μὴ ἀποδείξασθαι, ὅτι τὰ ὑπὸ ταύτης τῷ συζύγῳ τῆς ἀναιρεσίβλήτου ἀρχικῶς δανεισθέντα χρήματα ἔδαπανήθησαν εἰς ἰδίας αὐτῆς τῆς ἀναδεχθείσης τὸ χρέος τοῦτο ἀναιρεσίβλήτου ἀνάγκας, τότε μόνον ἡδύνατο νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι ἐκ δόλου αὐτῆς ἐδέχθη ἡ ἀναιρεσείουσα ἑταιρία νὰ συνάψῃ μετ' ἐκείνης τὴν εἰρημένην σύμβασιν, ἐξ ἧς μὲ ζημίαν τῆς ὠφελήθη ἡ ἀναιρεσίβλητος, ὅταν ἡ ἀναιρεσείουσα ἑταιρία ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν ἰσχυρίζετο καὶ ὅτι εὕρισκετο εἰς ἄγνοιαν ὅτι ἡ ἀναιρεσίβλητος ἀνεδέχετο χρέος τοῦ συζύγου τῆς, καὶ ὅτι μάλιστα παρεπίσθη εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ εἰρημένου συμβολαίου διὰ ψευδῶν παραστάσεων τῆς ἀναιρεσίβλήτου (ὡς φαίνεται προτείνουσα νῦν ἐναντίον τῶν ἐν τῷ ἀρθρῷ 811 § 2 τῆς πολ. δικον. ὀριζομένων), καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ ἐφετεῖον ὥφειλε νὰ διατάξῃ τὰς προσηκούσας ἀποδείξεις. Ὅθεν, τοιούτων ἰσχυρισμῶν μὴ προταθέντων, κατ' ὀρθὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἀνωτέρω Νεαρᾶς, προστατευούσης τὴν γυναῖκα ἀναδεχομένην τὰ χρέη τοῦ ἀνδρός, ἀπερρίφθη διὰ τῆς εἰρημένης 712 ἀποφάσεως (εἰ καὶ δι' ἄλλους λόγους) ἡ ἐν τῇ προηγουμένη αἰτιολογίᾳ ἐκτεθεῖσα ἐνστάσις τοῦ δόλου, καὶ ἐπομένως οὔτε παραβίασις τῶν περὶ ἀποδείξεως διατάξεων ἔλαβε χώραν. Ἄρα ἀνυπόστατος καὶ ὁ δευτέρος λόγος ἀναιρέσεως».

§ 22. Εἰς Παπαρ. (ἐνοχ. τ. 2 σελ. 511 ἐπ. ἐκδ. 2) ἀναπτύσσονται τὰ ἐξῆς:

α) Ἀνικανότης τῶν γυναικῶν κατὰ τὸν ἀρχαῖον ρῶμ. νόμον τοῦ ἀναδέχεσθαι ὑποχρεώσεις· τὸ ἀξίωμα τοῦτο ἤρρηκτος προϊόντος τοῦ χρόνου. (Παπ. ἐνοχ. δίκ. τ. 2 § 470 ἐκδ. 2).

β) Κίνδυνος, ὃν διατρέχουσιν αἱ γυναῖκες, παρασυρόμεναι εἰς τὸ ἀναδέχεσθαι ἀλλοτρίας ὀφειλὰς ἐν τῇ προσδοκίᾳ ὅτι δὲν θέλουσιν ἀναγκασθῇ νὰ ἐκπληρώσωσιν αὐτάς. Βελλειάνειον δόγμα σκοποῦν τὴν ἀντροπὴν τοῦ κινδύνου τούτου. (αὐτ. § 471).

γ) Τὸ δόγμα ἀπηγόρευσε τὰς πλείστας ἀναδοχὰς τῶν γυναικῶν, ἀλλ' οὐχὶ πᾶσαν ἀναδοχὴν. Ἐναντιοφωνίαι τῶν νομομαθῶν περὶ τούτου. (αὐτ. § 472).

δ) Τὸ δόγμα δὲν ἐστέρησε τὰς γυναῖκας τῆς ἱκανότητος τοῦ συναλλάττεσθαι ἐν γένει ἢ τοῦ δανείζεσθαι. Πρὸς τὴν ἀ. ἀμφίβολον ταύτην ἀρχὴν συμβιβασμὸς τῶν 12 καὶ 17 τεμυχ. τῶν (16. 1). Προβλέπουσι θέματα περιέχοντα κατ' οὐσίαν ἀναδοχὴν τῆς γυναικός. — Ἄγνοια δανειστοῦ. (αὐτ. § 473).

ε) Ἑρμηνεία τοῦ Κ. (4 29) 13. Ἡ διάταξις αὕτη πραγματεύεται περὶ δανείου, ὅπερ ἡ γυνὴ λαμβάνει ἐν ἰδίῳ ὀνόματι καὶ συμφέροντι. (αὐτ. §. 474).

ς) Ἑρμηνεία τοῦ (16. 1) 17 πρ. καὶ συμβιβασμὸς αὐτοῦ μετὰ τοῦ 8 § 2 αὐτ. (αὐτ. § 475).

ζ) Ἑρμηνεία τοῦ 17 § 2 αὐτ. Κατὰ τὰ χωρία ταῦτα ἡ γυνὴ ἢ ἀναδεχομένη ἄλλοτρίαν ὑποχρέωσιν πρὸς ἴδιον οὐχὶ πρὸς τοῦ δανειστοῦ ἢ τοῦ ὀφειλέτου συμφέρον, οὐ βοηθεῖται ὑπὸ τοῦ Βελλειανείου δόγματος. (αὐτ. § 476).

η) Παραδείγματα τοιαύτης ἀναδοχῆς. Ἰδίως ἀναδοχὴ τῆς γυναικός ἐπὶ ἀνταλλάγματι τοῦ κινδύνου, ὃν δι' αὐτῆς ἀναλαμβάνει. (αὐτ. § 477).

θ) Ἐπίσης δὲν ὑπάγεται εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ δόγματος ἀπηγορευμένην ἀναδοχὴν ἡ ἐπὶ σκοπῷ δωρεᾶς ὑπὸ τῆς γυναικός ἐπιχειρουμένη στερητικὴ ἀναδοχὴ. (αὐτ. § 478).

ι) Ἐσφαλμένη ἡ δοξά, καθ' ἣν ὁ περιορισμὸς οὗτος χωρεῖ καὶ ἐπὶ τῆς ἐπὶ σκοπῷ δωρεᾶς ἐπιχειρουμένης συσσωρευτικῆς ἀναδοχῆς. (αὐτ. § 479).

ια) Δὲν ὑπάγεται εἰς τὴν ἀπηγορευμένην ὑπὸ τοῦ δόγματος ἀναδοχὴν ἡ ἀναδοχὴ, ἥς δυνάμει ἡ γυνή, καὶ ἐὰν πληρώσῃ τὴν ἄλλοτρίαν ὀφειλὴν, οὐδαμῶς ἐλαττεῖ τὴν περιουσίαν της. (αὐτ. § 480).

ιβ) Ἀναδοχαί, αἵτινες, καίτοι ὑπαγόμεναι εἰς τὴν ἔννοιαν τῆς ὑπὸ τοῦ δόγματος ἀπηγορευμένης ἀναδοχῆς εἰσὶν οὐδὲν ἥττον ἰσχυραί. Α ἀναδοχὴ ἀγνοοῦντος τοῦ δανειστοῦ, ὅτι συναλλάσσεται μετὰ γυναικὸς ἀναδεχομένης ἄλλοτρίαν ὀφειλὴν. (αὐτ. § 481).

ιγ) Β'. Ἀναδοχὴ δολιευομένης γυναικός (αὐτ. § 482)

ιδ) Γ'. Ἀναδοχὴ γυναικός πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ἐπὶ προικοδοσίᾳ, ἢ ἐπὶ ἐλευθερώσει δόλου ὑποχρέωσης. (αὐτ. § 483).

ιε) Δ'. Ὅταν ἡ γυνὴ ἐπαναλαμβάνῃ μετὰ δύο ἔτη ἣν ἐπεχείρησεν ἀναδοχὴν (ἀνηλικότης); (αὐτ. § 484).

ις) Ε'. Κληρονομήση τὸν πρωτότυπον (οὗ τινος ἀνεδέχθη τὴν ὀφειλὴν) (αὐτ. § 485).

ιζ) Παραίτησις τῆς ἐνστάσεως τοῦ εὐεργετήματος τοῦ Βελλειανείου δόγματος. Ἰσχύει; (αὐτ. 486).

ιη) Διάταξις τοῦ Ἰουστινιανοῦ, καθ' ἣν αἱ εἰς τὸ δόγμα ὑπαγόμεναι ἀναδοχαὶ τῶν γυναικῶν εἰσὶν ἄκυροι καὶ μὴ οὔσαι, ἐὰν δὲν συνταχθῇ περὶ αὐτῶν δημόσιον ἔγγραφον. (αὐτ. § 487).

ιθ) Παρεξηγήσεις τῆς διατάξεως ταύτης. Ἀληθὴς αὐτῆς ἐννοία (αὐτ. § 488).

κ) Τίνες ἀναδοχαὶ δὲν ὑπάγονται εἰς αὐτήν; Ἰσχύει καὶ παρ' ἡμῖν, καὶ τοὶ μὴ περιεχομένη, οὔτε εἰς τὰ βασιλικά οὔτε εἰς τὴν τοῦ Ἀρμενοπούλου ἐξάβιβλον (αὐτ. § 589).

κα) Ἀναδοχὴ γυναικὸς ὑπὲρ τοῦ ἰδίου ἀνδρός. Εἶναι ἀπολύτως ἄκυρος. Εἰς ῥέσεις τῆς διατάξεως ταύτης. (αὐτ. § 490).

κβ) Δάνειον ὅπερ λαμβάνει ἡ γυνὴ μετὰ τοῦ ἰδίου ἀνδρός, συνομολογοῦσα παθητικὴν συνενοχὴν. (αὐτ. § 491).

κγ) Εἰς τί συνίσταται ἡ τοῦ δόγματος βοήθεια; Ἀνατρέπεται κατ' ἐνσασιν ἢ ἐκ τῆς συμβάσεως γυναικὸς ἐνοχὴ αὐτῆς. Ἡ ἐκποίησις εἰς ἣν ἔδωκε χώραν ἡ ἀναδοχὴ εἶναι ἄκυρος καὶ μὴ οὔσα. (αὐτ. § 92).

κδ) Τὴν ἐνστασιν ἔχουσιν ἐκτὸς τῆς γυναικὸς καὶ οἱ ἐγγυηταὶ καὶ οἱ ἐν γνώσει τοῦ δανειστοῦ κατ' ἐντολὴν αὐτῆς ἀναδεξάμενοι ἄλλοτρίαν ὀφειλὴν. Καὶ τὸ δυνάμει τῆς ἀναδοχῆς πληρωθὲν ἀναζητεῖται (αὐτ. § 494).

κε) Ἀποκταστατικὴ ἀγωγή κατὰ τοῦ ὀφειλέτου τοῦ διὰ τῆς (ἀνυσχύρου) ἀναδοχῆς τῆς γυναικὸς ἀπαλλαγέντος τῆς ιδίας αὐτοῦ ὑποχρεώσεως (αὐτ. § 495).

Πίναξ λεκτικὸς τῶν ἐν τῇ προηγουμένῃ λέξει

Βελλειανεῖον δόγμα.

Ἀγνοία. § 11. 12. 16. 19. 22 ἐδ. 6.	Ἀντιφώνησις. § 2 ἐπ.
Ἀγωγή ἀποκαταστατικῆ. § 22 ἐν τέλει.	Ἀπάτη. § 3.
Ἀκυρότης. § 14.	Ἀποδεικνύει τίς. § 16.
Ἀλλοδαπή. § 13.	Ἀχρεώτητον. § 2.
Ἀναγνώρισις. § 8.	Βελ. δόγμα. § 1 ἐπ. 22 ἐπ.
Ἀναδοχὴ ὑπὲρ τοῦ συζύγου. Ἴδε τὴν ὥδε λ. Νεαρά 134.	Βία. § 2.
Ἀνγλικότης. § 22, 16.	Γνώσις. § 3. 11. 12. 14. 19. 22. ἐδ. 6.
	Δαπνάει ὑπὲρ γυναικὸς. § 13—16 ἐπ. 20 ἐπ.

Δημοσία τάξις. § 7.
 Δόλος. § 12. 14. 20. 22 ἐδ. ιγ.
 Δωρεά. § 2. 14. 22 ἐδ. θ. ι.
 Ἐγγυηταί. § 22, κδ.
 Ἐκτέλεσις. (Τὸ Βελ. δόγμα προτείνεται κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν;) § 7.
 Ἐνεχυρίασις. § 7.
 Ἐντήλικος. § 8.
 Ἐμπορευομένη γυνή. § 16.
 Ἔνστασις. § 7.
 Ἐπανάληψις. § 8.
 Ἰκανότης γυναικῶν. § 22 ἐπ.
 Κληρονομία. § 22. ις'.
 Μάρτυρες. § 8.
 Νεαρά 134—§ 6. 13—16 ἐπ. 18.
 21—22 ἐδ. κα—κε'.
 Νόμος ἐφαρμοστέος. § 13.
 Ὁμολογία. § 16.

Παραίτησις. § 4. 14 ἐπ. 22 ἐδάφιον ιζ' ἐπ.
 Παραίτησις ὑποθήκης, ἢ προτεραιότητος. § 3.
 Παραχώρησις. Ἴδε τὴν ὥδε λ. προτεραιότητος.
 Πλάνη. § 7.
 Πληρωθέντος ἐπιστροφή § 7. 14 ἐν τέλ.
 Προίξ. § 9. 18. 22. ἐδ. ιδ.
 Προτεραιότης. § 3 ἐπ.
 Σύζυγοι. — Ἀναδοχή γυναικὸς ὑπὲρ τοῦ συζύγου. Ἴδε τὴν ὥδε λ. Νεαρά 134.
 Συμφημισμός. § 2.
 Συνενοχή. § 15.
 Ὑποθήκη. § 3 ἐπ. 7.
 Φυσικὴ ἐνοχή. § 7.
 Χήρα γυνή. § 16.

Ἀποφάσεις περιεχόμεναι εἰς τὸ προηγούμενον
 ἄρθρον Βελλειάνειον δόγμα.

70 τοῦ 1847—§ 16.	180 τοῦ 1867—§ 10.
65 τοῦ 1848—§ 16.	262 τοῦ 1869—§ 3.
218 τοῦ 1848—§ 16.	103 τοῦ 1870—§ 2.
22 τοῦ 1849—§ 16.	205 τοῦ 1870—§ 5.
256 τοῦ 1849—§ 16.	141 τοῦ 1871—§ 9.
278 τοῦ 1849—§ 16.	81 τοῦ 1872—§ 18.
272 τοῦ 1849—§ 14 ἐν τέλ.	242 τοῦ 1872—§ 19.
319 τοῦ 1853—§ 6. 7 καὶ σ. 5781.	4 τοῦ 1874—§ 20.
54 τοῦ 1858—§ 19.	132 τοῦ 1874—§ 4.
242 τοῦ 1858—§ 16 καὶ σ. 5782.	362 τοῦ 1875—§ 13.
497 τοῦ 1866—§ 7.	140 τοῦ 1876—§ 21.

BENEFICIUM séparationis. Βλ. σελ. 278 τῆς περὶ κληρ. δικ. πραγμ. Παπ. — Βλ. τὴν ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. Εὐεργετήματα.

BENEFAM. Θεωρία τοῦ συμφέροντος, Σαριπ. περὶ Συντ. § 31. Οἱ κατ' αὐτὸν τέσσαρες ὅροι ἐφ' οὓς δεῖ συντάττεσθαι τοὺς νόμους (αὐτ. § 160).—Ἰδέαι αὐτοῦ περὶ τοῦ τιμήματος (αὐτ. § 445).—Πῶς ἐπραγματεύθη τὸ περὶ τῆς δημοσιότητος τῶν συνεδριάσεων τῆς Βουλῆς ζήτημα; (αὐτ. § 468).

ΒΗΚΕΝΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑ. Γ. σελ. 419 ἱερ. κανόνων ὑπὸ Ῥάλλη καὶ Ποτλῆ.

ΒΗΡΟΣ. Σηρικὸν ὕφασμα. (Γ. σ. 108 ἱερ. κανόνων ὑπὸ Ῥάλλη καὶ Ποτλῇ).

ΒΗΡΥΓΓΟΣ (βλ. σελ. 287 ἱερ. κανόνων ὑπὸ Ῥάλλη καὶ Ποτλῇ).

ΒΙΑ¹.

§ 1. Προηγούμενα τῆς Νομολογίας βλ. εἰς Πείραν σ. 1132 ἐπὶ σ. 1149 (§ 83).

§ 2. Βία ἐπὶ τῶν διατάξεων τῆς τελευταίας βουλήσεως. Βλ. § 714—716 καὶ σελ. 394 τῆς περὶ κληρον. Δικ. πραγματ. Παπαρηγοπούλου².

§ 3. Ἡ βία πότε ἐπάγεται ἀκύρωσιν τῆς ἐνοχῆς; Βλ. Α. Π. 345 τοῦ 75 ἐν λ. πτωχευσις (τοῦ Παραρτήματος τούτου).—Πρὸς τὰ ἐν Πείρα λ. ἐνοχή.

§ 4. Ἰδε Πείρας σελ. 2432 (περὶ ναυλώσεως) καὶ Ῥάλλη β' σελ. 372.

§ 5. Βία ἀπόλυτος ἢ ψυχολογική (βλ. σ. 119 Καλ. γ' ἐκδ. 2 καὶ Πείρας σελ. 466 ἐν ἀρχῇ).

ΒΙΒΛΙΑ. Ὅρα τὴν λέξ. αὐτὴν ἐν πίνακι τῶν ἱερ. κανόνων ὑπὸ Ῥάλλη καὶ Ποτλῇ.—Ἰδε τὴν κατωτέρω λ. βύβλος.

ΒΙΒΛΙΑ. Βλ. τὴν λ. βιβλία ἐν σελ. 4542 τῆς Πείρας.

ΒΙΒΛΙΑ ΕΜΠΟΡΙΚΑ.

§ 1. Προηγούμενα τῆς Νομολογίας ἐν Πείρα σ. 466. 4483 ἐπὶ 4515 ἐπ. 4520 ἐπ.

§ 2. Ὁ ἔμπορος εἰς πολιτικὴν δίκην ὑποχρεοῦται νὰ ἐμφανίσῃ τὰ βιβλία τοῦ. (Α. Π. πολ. 185 τοῦ 56, φέρουσα· «Ἐπειδὴ ναὶ μὲν κατὰ τὸ ἄρθρ. 12 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου καὶ τὸ ἀντίστοιχον 417 τῆς πολ. δικ. τὰ ἐμπορικὰ βιβλία ἀποτελοῦν ἀπόδειξιν κατὰ τὰς μεταξὺ ἐμπόρων περὶ ἐμπορικῶν ὑποθέσεων δίκας, ἀλλὰ δὲν ἀντίκειται μήτε εἰς τὰς γενικὰς περὶ ἀποδείξεως ἀρχάς, μηδ' εἰς διάταξιν τινὰ τῆς πολ. δικον. τὸ νὰ ὑποχρεοῦται ὁ ἔμπορος καὶ ἐν πολιτικῇ δίκῃ νὰ ἐμφανίσῃ τὰ ἐμπορικὰ τοῦ βιβλία κατὰ τὴν ἐννοίαν τοῦ ἄρθρ 15 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, δσάκις ὁ ἀντίδικος αὐτοῦ μὴ ἔμπορος ἐπικαλεῖται ταῦτα πρὸς ἀπόδειξιν τῶν ἰσχυρισμῶν του, ὅταν οὗτοι μάλιστα ἀνάγονται εἰς σύμβασιν πρόσθετον εἰς τὴν κυρίαν περὶ ἐμπορικῆς διὰ τὸν κατ'

(1) Πρὸς Πείρας σ. 463. 1131—1133. 1166 ἐπ. 1168 ἐπ.

(2) Βία πρὸς σύστασιν, ἢ δι' ἧς κωλύεται ἡ σύστασις, ἢ ἡ μεταβλῇ διαθέσεως (βλ. σελ. 196 τοῦ περὶ κληρ. δικ. Καλ. ἐκδ. 2).

οὐ ἡ ἀπόδειξις πράξεως, διότι ὁ ἔμπορος, ὑπόχρεως ὢν ἐκ τοῦ Νόμου (ἄρθρ. 8 ἐμ.π. νόμ.) νὰ ἐγγράφῃ εἰς τὸ ἡμερολόγιόν του πάσας τὰς ἐφ' οἷωδήποτε λόγῳ πράξεις του, δὲν δικαιολογεῖται ἀρνούμενος τῶν βιβλίων τοῦ τὴν ἐμφάνισιν, ἀφοῦ ὁ ἀντίδικος αὐτοῦ προσφέρεται νὰ παράσχῃ πίστιν εἰς τὴν ἐν αὐτῇ ἰδίαν του ὁμολογίαν περὶ τοῦ ἀμφισβητουμένου ἰσχυρισμοῦ του· δὲν δύναται δὲ νὰ ἰσχυρισθῇ, ὅτι δὲν ὑπάρχει διάταξις τις ἐν τῷ νόμῳ μὴ ὑποχρεοῦσα αὐτὸν εἰς τοῦτο, διότι ἂν ὁ νόμος, κατ' ἐξαίρεσιν, εἰς τὰς μεταξὺ ἐμπόρων περὶ ἐμπορικῶν ὑποθέσεων δίκας παρέχει εἰς τὰ ἐμπορικὰ βιβλία ἰσχὺν ἀποδείξεως ὑπὲρ τοῦ ἐκδίδοντος ταῦτα (ἄρθρ. 415 § 2 πολ. Δικον.), πόσω μᾶλλον τὴν ἰσχὺν ταύτην πρέπει νὰ ἔχῃ κατ' αὐτοῦ, ὡς παρ' αὐτοῦ τούτου συντεταγμένα; Δὲν ἀντίκειται δ' εἰς τοιαύτην προσαγωγὴν ἡ διάταξις τῶν ἄρθρων 4, 29 καὶ 430 τῆς πολ. δικον. καθ' ἣν δὲν δύναται νὰ ἐκβιασθῇ ὁ καθ' οὗ ἡ ἀπόδειξις εἰς τὴν προσαγωγὴν ἐγγράφων εἰμὴ καθ' ὅσον ἐδήλωσεν, ὅτι θέλει νὰ κάμῃ αὐτῶν χρῆσιν ἐν τῇ διεξαγομένῃ μετὰ τῶν ἀντιδίκων δίκῃ, διότι τῶν ἐμπορικῶν βιβλίων ἡ ἐμφάνισις κύριον λόγον ἔχουσι τὴν καλὴν πίστιν, ἥτις πρέπει νὰ διέπῃ πάσας τοῦ ἐμπορίου τὰς πράξεις, καὶ ἣν ὀφείλει ἐκάστοτε νὰ δικαιολογῇ διὰ τῆς ἐμφανίσεως τῶν βιβλίων του ὡς ἀποτελεσάντων, οὕτως εἰπεῖν, τὸ κάτοπτρον τῶν πράξεών του, ἀποτελεῖ ἐξαίρεσιν τοῦ γενικοῦ κανόνος.

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ ἐθνικὴ τράπεζα τῆς Ἑλλάδος καὶ ὡς ἐκ τοῦ σκοποῦ τῶν ἐργασιῶν τῆς καὶ ἐκ τοῦ νόμου (ἄρθρον 2 τοῦ περὶ ἄρμ. τῶν ἐμπορ.) εἶναι κατὰστημα ἐμπορικόν· δὲν ἀπόλλυσι δὲ τὸν τοιοῦτον χαρακτῆρα καὶ κατὰ τὰς ἐπὶ ἐνυποθήκων δανείων ἐργασίας τῆς ὥστε καὶ παρίσταται ὡς διάδικος ἐν τῇ πολιτικῇ δίκῃ, δὲν ἀπαλλάσσεται τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ νὰ ἐμφανίζῃ τὰ βιβλία τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω εἰρημένα, ἀφοῦ, ὡς ἐκ τῆς προσσβαλλομένης ἀποφάσεως ἐξάγεται, ὁ ἀντίδικος αὐτῆς ἐπεκαλέσθη ταῦτα πρὸς ἀπόδειξιν τῶν ἰδίων του ἰσχυρισμῶν, ὡς πρὸς τὴν ὑπαρξίν τῆς περὶ ἧς ἡ δίκη συμφωνίας. Ὅθεν οὐκ ὀρθῶς καὶ κατὰ πραραβίασιν τῶν οὐσιωδῶν περὶ ἀποδείξεως διατάξεων καὶ τῶν ἀνωτέρω παρατεθεισῶν τῆς Πολ. δικον. τὸ δικάσαν ἐφειτέον ἀπέρριψε τὴν περὶ τούτου πρότασιν τοῦ ἀναιρεσεύοντος, ὅπερ ἐπάγεται ἀναίρεσιν, κατὰ τὰ ἄρθρα 807 § 5 καὶ 201 τῆς αὐτῆς Δικονομ. (Α. Π. πολ. 185 τοῦ 1876).

§ 3. Ὁ παρ' ἐμπορίου ἐναγόμενος δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ τὰ

βιβλία του; Ναί. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 15 τοῦ ἐμπ. νόμ. ὁ ἔμπορος ὀφείλει ἐπὶ ἐμπορικῆς δι' αὐτὸν διαφορᾶς νὰ ἐμφανίσῃ τὰ βιβλία του, αἰτοῦντος τοῦ ἐναγομένου, εἴτε ἐμπόρου, εἴτε μὴ. Ἀλλως παραβιάζεται τὸ ἄρθρ. αὐτὸ καὶ τὰ ἄρθρα 201, 807 § 5 πολιτικ. δικονομ. (Ἀρ. Πάγ. πολ. 290 τοῦ 1871). — Βλ. Δαλ. oblig. § 4201.

§ 4 Τὰ τῆς τραπέζης βιβλία δύνανται νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν προκειμένου περὶ προσεξοφλήσεως, ἥγουν πράξεως ἐμπορικῆς. (Α. Π. 148 τοῦ 1874).

§ 5. Καὶ ἐπὶ πολιτικῆς σχέσεως δύνανται νὰ διαταχθῇ ἡ ἐπίδειξις ἐκείνων τῶν χωρίων τῶν ἐμπορικῶν βιβλίων, τὰ ὅποια (χωρία) ὀρῶσι, καὶ ἐὰν δὲν ᾖναι εἰς χρεώσημον γεγραμμένα, τὴν δικαζομένην ὑπόθεσιν. (Α. Πάγ. πολ. 117 τοῦ 1876, φέρουσα: «Ἐπειδὴ τὸ ἐφετεῖον, εἰπὼν ἐν τῇ τρίτῃ αἰτιολογίᾳ τῆς προσβαλλομένης ὑπ' ἀριθ. 525 ἀποφάσεώς του, ὅτι ὀρθῶς καὶ συμφώνως πρὸς τὸν νόμον ὑπεχρεώθη διὰ τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως ὁ ἀναιρεσίων, ἔμπορος ὁμολογουμένως ὢν, νὰ ἐπιδείξῃ τὰ ἐμπορικὰ αὐτοῦ βιβλία εἰς τὸ μέρος τὸ ἀφορῶν τὰς μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἀντιδίκου του σχέσεις, ἐξηγεῖ τὸν σκοπὸν, δι' ὃν διετάχθη ἡ ἐπίδειξις τῶν βιβλίων τοῦ ἀναιρεσίοντος, ἀφοῦ ἡ πρωτόδικος ὑπ' ἀριθ. 3484 (1874) ἀπόφασ. ἦν ἐπικυροῦς τὸ ἐφετεῖον διὰ τῆς προμνησθείσης ἀποφάσεώς του, διέταξε τὴν ἐπίδειξιν τῶν ἐμπορικῶν τοῦ ἀναιρεσίοντος βιβλίων, ἐπικαλεσθέντος αὐτὰ τοῦ ἐνάγοντος καὶ νῦν ἀναιρεσιολήτου πρὸς ἀπόδειξιν τῆς εἰκονικότητος τῶν ὑπ' ἀριθ. 12950 τῆς 30 Δεβρίου 1873 καὶ 13468 τῆς 20 Ἀπριλίου 1874 συμβολαίων συνταχθέντων ἐνώπιον τοῦ συμβολαιογράφου Ἡλίας Γλυκοφρύδου· δὲν παρεβίασε δὲ κατὰ τοῦτο τὸ ἐφετεῖον τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, ὡς ὁ ἀναιρεσίων διατείνεται, διότι διέταξε τὴν ἀνακοίνωσιν τῶν ἐμπορικῶν τοῦ ἀναιρεσίοντος βιβλίων, ἥτις ἐξαιρετικῶς εἰς μόνας τὰς ἐν τῷ ῥηθέντι ἄρθρῳ ὀριζομένας περιπτώσεις ἐπιτρέπεται, ἀλλὰ τὴν ἐπίδειξιν τοῦ μέρους αὐτῶν τοῦ ἀφορῶντος τὰς μεταξὺ τῶν διαδίκων σχέσεις, ὀρθῶς ἐφαρμόσαν τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, καθ' ἣν, διαδικαζομένης τινὸς ὑποθέσεως, δύνανται ὁ δικαστὴς καὶ αὐτεπαγγέλτως νὰ διατάξῃ τὴν ἐμφάνισιν τῶν βιβλίων τοῦ ἐμπόρου, ἵνα ἐξαχθῶσι τὰ ἀφορῶντα τὴν δικαζομένην ὑπόθεσιν χωρία, καὶ ἂν πολιτικὴ ᾖναι ἡ σχέση, περὶ ἧς πρόκειται, καθόσον ὁ ἔμπορος ὑποχρεοῦται ὑπὸ τοῦ νόμου (ἄρθρον 8 ἐμπορικοῦ νόμου) νὰ ἐγγράφῃ ἐν τοῖς βιβλίοις του οὗ

μόνον τὰ ἐμπορικὰ, ἀλλὰ καὶ τὰ πολιτικὰ αὐτοῦ χρέη, διότι ἐν αὐτοῖς ὀφείλει νὰ σημειοῖ πᾶν ὅ,τι λαμβάνει ἢ πληρόνει, ἐφ' οἷσ' ὁδῶν ποτε λόγῳ. Ἄρα ἀνυπόστατος οἱ περὶ ἀναιτιολογήτου καὶ κακῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἀνωτέρω ἄρθρων τοῦ ἐμπορικοῦ Νόμου λόγοι ἀναιρέσεως».

§ 6. Δὲν ἀπαιτεῖται ἀγωγή περὶ ἀποδείξεως τῶν βιβλίων τοῦ ἐμπορίου, ὅταν τὰ ἐπικαλῇται ὁ ἀντίδικός του (Α. Π. πολ. 117 τοῦ 1876, φέρουσα· «Ἐπειδὴ οὐδόλως ἦν ἀνάγκη ἐπὶ τοῦ προκειμένου νὰ τηρηθῇ ἡ ἐν τοῖς ἄρθροις 429—434 τῆς πολ. δικονομίας διαγραφομένη διαδικασία περὶ ἐπιδείξεως ἐγγράφων, οὐδὲ νὰ ὑπάρχῃ ἡ περίπτωσις τοῦ ἄρθρου 430 τῆς πολ. δικον., ὅπως ὑποχρεωθῇ ὁ ἀναιρέσειων νὰ ἐπιδείξῃ τὰ ἐμπορικὰ αὐτοῦ βιβλία, καθόσον οὗτος ἦν ὑπόχρεως, κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέντα, νὰ προσαγάγῃ καὶ ἐπιδείξῃ τὰ βιβλία ταῦτα, ἀφοῦ ἐπικαλέσθη ταῦτα ὁ ἀντίδικός του· δὲν ἦτο δὲ ἀνάγκη πρὸς τοῦτο ἰδίως περὶ ἐπιδείξεως ἀγωγῆς, ἀφοῦ καὶ ὁ δικαστής, κατὰ τὸ ἄρθρον 15 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, ἠδύνατο καὶ αὐτεπαγγέλτως νὰ διατάξῃ τὴν ἐμφάνισιν αὐτῶν. Ὡστε ἀνυπόστατος ὁ τὸ ἐναντίον ὑποστηρίζων λόγος ἀναιρέσεως».

§ 7. Ἐὰν δὲν ἐπετράπη ἡ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις περὶ τῆς ὑπάρξεως ἐταιρίας τινὸς, δύναται νὰ ἐπιτραπῇ ἡ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις τῆς ὑπάρξεως ἐμπορικ. βιβλ. τῆς ἐταιρίας; οὐχί. (Α. Π. πολ. 224 τοῦ 76, ἢν βλ. ἐν λ. μάρτυρες τοῦ Παραρτ. τούτου).

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ Ἀλεξανδρείας, πότε ἐκάη; (βλ. τὴν ὑπὸ Καλογρηᾶ Ἀλεξανδρινὴν διατριβήν). — Ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει πότε ἐκάη; βλ. τὴν περὶ τῆς ἱστορίας τῶν Ἀθηνῶν συγγραφὴν τοῦ Κωνσταντινίδου).

ΒΙΒΛΙΑ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΝ, (ὁ χωρογραφικὸς πίναξ). βλ. Πείρας σ. 3304—3318 (ιδίως τὰς αὐτ. § 3. 21).

ΒΙΒΛΙΟΚΑΠΗΛΟΣ. Εἰς τὸν πίνακα τῶν ἱερῶν κανόνων ὑπὸ Ῥάλλη καὶ Ποτλῇ εὐρηται, ὅτι οὐκ ἐξέστι πωλεῖν αὐτοῖς ἐπὶ ἀπαλειφῇ τὰ τῆς Γραφῆς βιβλία. Β. 464.—Ἐξαιρέσεις, 465.

ΒΙΚΟΣ· ἡ περὶ συστάσεως τῆς κοινωνίας θεωρία αὐτοῦ § 28.— Πῶς διαίρει τὰ πολιτεύματα; § 104.— Ὅτι κατ' αὐτὸν οἱ ἀρχαιότατοι τῶν πόλεων οἰκίσται ὥκισαν αὐτὰς συστήσαντες ἄσυλα § 810¹.

(1) Αἱ §§ ἀναφέρονται εἰς τὸ περὶ Συντάγματος σύγγραμμα τοῦ Σαρπόλου, ἐκδ. 2.

ΒΙΚΤΩΡ. Ἐπίσκοπος σφαγείς. (Γ. 558 ἱερ. κανόνων ὑπὸ Ῥάλλη καὶ Ποτλῆ).

ΒΙΟΘΑΝΗΣ. Ἴδε τὴν ἐν Πείρᾳ λ. αὐτοχειρία.

ΒΙΩΣΙΜΟΝ. Βλ. Πείρας σελ. 467 καὶ Παπ. ἀστυκ. δίκ. § 111.

ΒΛΑΒΗ. Βλ. Πείρας σελ. 468. 4354.

§ 1. Βλαβερά ἀγωγή (actio noxalis)· σελ. 604 Καλιγ. γ. ἔκδοσις 2.

§ 2. Βλάβη ἄδικος (damnum injuria datum) σ. 582, 586. Καλ. γ' ἔκδ. 2).—Βλάβη θετική (damnum emergens) (αὐτ. σελ. 594).

§ 3. Βλάβη ἐκ ζώου ἐπενεχθεῖσα εἰς ἄνθρωπον. Βλ. Α. Π. 204 τοῦ 73 ἐν σελ. 4346 τῆς Πείρας.

§ 4. Βλ. τὰς ἐν τῷ Παρχρτ. τούτῳ λ. Ἀποκατάστασις εἰς ἀκέραιον. Φυτεῖαι. Φθορά ἰδιοκτησίας.

ΒΛΑΧΕΡΝΩΝ, ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ σταφυλαὶ προσφέρονται τῷ πατριάρχῃ; Β. 5 ἱερῶν κανόνων ὑπὸ Ῥάλλη καὶ Ποτλῆ.

ΒΟΓ'. Βουλγαριστὶ ὁ Θεός. ς. 65 ἱερῶν κανόνων ὑπὸ Ῥάλλη καὶ Ποτλῆ

ΒΟΓΟΜΙΛΟΙ. Ἴδε τὴν λ. αὐτὴν ἐν τῷ πίνακι ἱερ. κανόνων ὑπὸ Ῥάλλη καὶ Ποτλῆ.

ΒΟΗΘΟΙ τῶν ταμιῶν. Οἱ βοηθοὶ τῶν ταμιῶν δικαιοῦνται νὰ λάβωσι σύνταξιν; (Α. Π. 308 τοῦ 1871 ἐν σελ. 9876 τῆς Πείρας.—Οἱ τῶν ὑπουργείων; Βλ. τὴν 324 τοῦ 1866 ἐν σ. 3871 τῆς Πείρας.—Οἱ τῶν ταχυδρομείων; Βλ. Α. Π. 69 τοῦ 1875 ἐν τῇ τῆς βίβλου ταύτης λ. Συντάξεις).

ΒΟΙΩΤΙΑ. Μοναστήριον τοῦ δόσιου Λουκᾶ ἐν τῇ Βοιωτίᾳ. Βλ. σελ. 195 τοῦ ἡμερολογίου τοῦ 1866 (ὑπὸ Βρετοῦ). Ὁ βασιλεὺς Ῥωμανὸς ὁ β'. ἔδωκεν ἐντολὴν πρὸς οἰκοδομὴν ἀνάλογον τῆς ἁγίας Σοφίας· ἐτελείωσεν ἐν ἔτει κοσμογονίας 6484. Θεογονίας δὲ 974.

ΒΟΙΩΤΙΚΟΝ ΠΕΔΙΟΝ.

§ 1. Βλ. Α. Π. 228 τοῦ 1869 ἐν λ. Ὑπόνομοι (σελ. 4545) τῆς Πείρας.—Συγχωρεῖται ἀνακοπή; Βλ. Πείρας σ. 184 § 16.

§ 2. Αἱ περὶ προσδιορισμοῦ τοῦ διὰ πεζοδρόμια ὀφειλομένου ποσοῦ ἐνστάσεις ἐκκαθαρίζονται δικαστικῶς κατὰ τὸν περὶ τῆς ἀποξήρανσεως τοῦ Βοιωτικοῦ πεδίου νόμον τοῦ 1852. Διὸ καὶ αἱ ἐπ' αὐτῶν ἐκδιδόμεναι ἀποφάσεις ὑπόκεινται εἰς ἔφεσιν ἐντὸς δεκαημέρου προθεσμίας. (Α. Π. πολ. 120 τοῦ 1876 ἢ ἴδε ἐν λ. Πεζοδρόμια (τοῦ Παρχρτ. τούτου).

ΒΟΝΙΦΑΤΙΟΣ. Εἰς τὸν πίνακα τῶν ἱερῶν κανόνων ὑπὸ Ῥάλλη

καὶ Ποτλῇ εὐρηνται τὰ ἐξῆς. — Γ. 369. — Διάδοχος Ζωσίμου Πάπα Ρώμης. Γ. 705.

ΒΟΣΚΑΙ. Βλ. τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. ἀστυνομικαὶ διατάξεις. Φυτεῖται. Φθορὰ ξένης ιδιοκτησίας. Εἰρηνοδίκαι.

ΒΟΣΤΡΩΝ ἐπισκοπή. (Γ. 625 ἱερῶν κανόνων ὑπὸ Ῥάλλη καὶ Ποτλῇ).

ΒΟΤΑ. Ἐορτὴ τοῦ Πανός. Β. 448 ἱερῶν κανόνων ὑπὸ Ῥάλλη καὶ Ποτλῇ.

ΒΟΤΡΥΟΣ ἐπισκοπή. (Βλ. Β. 287 ἱερῶν κανόνων ὑπὸ Ῥάλλη καὶ Ποτλῇ).

ΒΟΥΓΑΓΑΡΙΑΣ ἀρχιεπισκοπή, αὐτοκέφαλος; (Β. 171. Ε. 266. 5' 258 τῶν ἱερῶν κανόνων ὑπὸ Ῥάλλη καὶ Ποτλῇ).

ΒΟΥΛΕΥΜΑΤΑ ¹.

Περὶ αὐτῶν δμιλήσω ἐν τῷ ποινικῷ τμήματι. Σημειῶ δὲ ἐνταῦθα τὰ ἐξῆς.

§ 1. Βούλευμα περὶ πλαστογραφίας ἀποτελεῖ δεδικασμένον; Βλ. Πείρας σ. 4121—4125.

§ 2. Βούλευμα ἐμποδίζει τὴν ἔκδοσιν προπεμτηρίου; Βλ. σελ. 3530 (§ 106) Πείρας.

§ 3. Βλ. τὰς ἐν τῷ ποινικῷ τμήματι τῆς Πείρας λ. Βουλευματα. Συμβούλια δικαστικά· Τελεσιδικία.

ΒΟΥΛΕΥΜΑΤΑ συγγενικῶν συμβουλίων. Βλ. Πείρας σελ. 3568 ἐπ. Πρβλ. τὴν ἐν τῇ Πείρᾳ καὶ τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Ἐπίτροπος καὶ συγγενικὸν συμβούλιον. — Πρβλ. ἀνωτέρω σελ. 5441 § 8.

ΒΟΥΛΕΥΤΑΙ (curiates) ἀπεκλείοντο τῆς μισθώσεως ἀκινήτων. (Βλέπε Καλ. γ' ἔκδ. 2 σελ. 394) ἀπεκλείοντο τῆς ἐγγυήσεως. (αὐτ. σελ. 499). Ἴδε τὴν ἐπομένην λ. Βουλὴ.

ΒΟΥΛΗ. Βλ. τὴν ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. Σύνταγμα.

ΒΟΥΛΗΣΙΣ πολλαχῶς δηλουμένη. Βλ. Καλ. γ' ἔκδ. 2 σελ. 96. 100. Πρβλ. λ. ἐνοχαί.

ΒΡΕΦΟΣ. Εἰς τὸν πίνακα τῶν ἱερῶν κανόνων ὑπὸ Ῥάλλη καὶ Ποτλῇ εὐρηνται τὰ ἐξῆς. — Βαπτισθὲν θηλάζεται παρὰ τῆς αὐτοῦ μητρὸς ἔτι ἀκαθάρτου; Ε. 372. — Ἐπιτίμιον τῶν ἀποπνιγόντων αὐτὰ καθ' ὕπνου. Δ. 443. Ε. 400. ὧν ἀμελεία

(1) Βουλευματα ποινικῶν συμβουλίων. Βλέπ. σελ. 851 Καλ. γ' ἔκδ. 2. καὶ Πείρας σελ. 4083—4127.

ἀπέθανον ἀβάπτιστα. Δ. 443. — Τῶν ἐκτιθεμένων αὐτά. αὐτ. καὶ Ε. 148.

ΒΡΟΥΜΟΣ, ἐπίθετον τοῦ Διονυσίου. (Β. 449 ἱερ. κανόνων ὑπὸ Ῥάλλη καὶ Ποτλῇ).

ΒΡΟΥΜΑΔΙΑ. Ἐορτὴ τοῦ Διονυσίου (Β. 449 ἱερῶν κανόνων ὑπὸ Ῥάλλη καὶ Ποτλῇ).

ΒΡΩΜΑΤΩΝ διαφορά. Δ. 257. — Τίνων ἀπέχεσθαι; Β. 81. — Ὅρα Μιαροφαγία (ἐκ τοῦ πίνακος τῶν ἱερ. κανόν. ὑπὸ Ῥάλλη καὶ Ποτλῇ).

ΒΥΒΛΟΣ. Πόλις ἀρχαιοτάτη Κρόνου, ἥτις ἐκλήθη οὕτως ἐκ τοῦ πάσης ἀρχαίας βίβλου φυλακὴν ἀσινέα ἐν ταύτῃ γενέσθαι. — Βυβλίον λέγεται τὸ ἄγραφον· βιβλίον δὲ τὸ γεγραμμένον κτλ. ὅρα σελ. 79 τοῦ Συναξαριστοῦ (ὑπὸ Φιλαδελφείως).

Ἐπισκοπή. (Β. σ. 287 ἱερ. κανόν. ὑπὸ Ῥάλλη καὶ Ποτλῇ). ΒΥΖΑΚΙΟΝ. Ἐπισκοπή. Γ. 522 ἱερῶν κανόνων ὑπὸ Ῥάλλη καὶ Ποτλῇ.

ΒΥΖΑΝΤΙΟΝ ἀλωθὲν ὑπετέθη Πειρινθίοις. Βλ. Β. 173 ἱερῶν κανόνων ὑπὸ Ῥάλλη καὶ Ποτλῇ.

Γ.

ΓΑΓΓΡΑ. Ὅρα τὴν λ. αὐτὴν ἐν πίνακι τῶν ὑπὸ Ῥάλ. καὶ Ποτλῇ ἱερῶν κανόνων, ἔνθα τὰ ἐξῆς. — Μητρόπολις Παφλαγονίας. — Σύνοδος. Γ. 96.

ΓΑΛΑ οὐ προσφέρεται εἰς τὸ θυσιαστήριον. (Β. 4 τῶν ὑπὸ Ῥάλλη καὶ Ποτλῇ ἱερῶν κανόνων).

ΓΑΛΛΑΝΙΟΣ. — Τοποτηρητὴς (Γ. 595 τῶν ἱερῶν κανόνων ὑπὸ Ῥάλλη καὶ Ποτλῇ).

ΓΑΜΒΡΟΣ. Ὅρα τὴν λ. αὐτὴν ἐν πίνακι τῶν ἱερῶν κανόνων, ἔνθα τὰ ἐξῆς. — Συμφθειρόμενος τῇ ἑαυτοῦ πενθερᾷ. Α. 279.

Δ. 440. Ε. 442 — Βλ. τὰς ἐν τῷ Παραρτήρ. τούτῳ καὶ τῇ Πείρᾳ λ. Γάμος. Μάρτυρες. Συγγενεῖς.

Ἄν δικηγόρος, γαμβρός ἐπ' ἀδελφῇ τοῦ πληρεξουσίου τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, προσελήφθη ὡς ἀναπληρώσων τὸν εἰσαγγελέα, ἀκυρότης δὲν ὑπάρχει, μὴ προταθείσης ἐξαίρεσεως. (Α. Π. πολ. 118 τοῦ 1869 ἐν σελ. 71 τοῦ πρώτου ἡμετ. Παραρτήματος).

ΓΑΜΕΤΗ. — Βλέπε τὴν λ. αὐτὴν ἐν πίνακι τῶν ἱερῶν κανόνων, ἔνθα τὰ ἐξῆς.

Τίς ἔγκυρος δωρεὰ πρὸς αὐτήν; Α. 98.—πότε δεῖ ἀπέχεσθαι αὐτῆς διὰ τὴν κοινωνίαν; 120.—εἰ φαρμακός, λύεται ὁ γάμος. 193.—ἄλογος ἀποβολὴ τῆς ἀπρόικου. 298.—ἀποβολὴ τῆς δαιμονιζομένης. 335. Δ. 340.—ἐπὶ τῇ ὑπὸ δούλου ἀρπαγῇ αὐτῆς κατηγορία. Α. 215.—Ἴδε τὰς ἐν Πείρα καὶ τῷ Παραρτ. τοῦτῳ λ. Δωρεαί. Γάμος. Διαζύγιον.

ΓΑΜΟΣ.

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ.

- § 1. Προηγούμενα. Παραπομπή.
- § 2. Κωλύματα. Μέχρι ποίου βαθμοῦ κεκάλυται ὁ γάμος ἐπὶ τῶν ἐξ ἀγχιστείας συγγενῶν;
- § 3. Γυνὴ τὸν υἱὸν τοῦ πρώτου ἐξαδέλφου τοῦ πρῶτον συζύγου της σύζυγον λαμβάνουσα.
- § 4. Ἡ ἀπαγωγὴ κωλύει τὸν γάμον;
- § 5. Οἱ συμπρόγονοι νυμφεύονται μετ' ἀλλήλων;
- § 6. Γυνή, ὑπανδρευομένη ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ κωλύματος.
- § 7. Τί ὡς πρὸς τὰ τέκνα;
- § 8. Ἡ μοιχεία κώλυμα πρὸς γάμον.
- § 9. Συνέπειαι μοιχείας ὡς πρὸς τὴν προίκα κτλ.
- § 10. Μικτοὶ γάμοι.
- § 11. Συγγένεια ὡς κώλυμα γάμου.
- § 12. Γάμοι στρατιωτικῶν.
- § 13. Περὶ τῆς συστάσεως τοῦ τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν κεκτημένου κτλ.
- Ἀποτελέσματα ἐγκρίσεως. § 14.—Νομολογία περὶ ἐγκρίσεως. § 15.
- § 16. Συναίνεσις τῶν εἰς γάμον ἐρχομένων. Συνομολογούμεναι αἰρέσεις. Τέλεισις τοῦ γάμου. Ἄδεια ἐπισκοπικὴ.—Προηγούμενα. § 17.—Ἐτεροὶ ὀρισμοί. § 18—20.—Ὀρισμοὶ τοῦ παρ' ἡμῖν δικαίου πρὸς ἐξακριβώσιν τῶν κωλυμάτων πρὸ τῆς ἱερολογίας. § 21.
- § 22. Ἄδεια ἐπισκοπικὴ μεταξὺ Ἑλλήνων ἐν ἀλλοδαπῇ. — Περὶ τοῦ αὐτοῦ. § 23.—Ἡ περὶ γάμου ἄδεια, ἐν γνώσει τοῦ κωλύματος, ἔχει ἐπιρροήν; § 24.
- § 25—27. Ληξιαρχικὴ πράξις.
- § 28. Συναψὶς ἀκύρου γάμου. — Νομιζόμενος γάμος — καὶ ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τῶν πρὸ τοῦ γάμου κωλυμάτων.
- § 29. Κατὰ πλάνην τελούμενος γάμος παρὰ τὴν ἀπαγόρευσιν.
- § 30. Λαμβάνει ἀποζημίωσιν ἢ ἐν ἀγνοίᾳ ἔγγαμον ὑπανδρευθεῖσα;
- § 31. Περὶ τοῦ αὐτοῦ.
- § 32. Ἀκυρότης γάμου δι' ἐνστάσεως προτείνεται;
- § 33—35. Συμβόλαια μεταξὺ συζύγων.
- § 36. Ἀκυρότητες γάμου.
- § 37. Διατροφή. Τί προτείνεται τὸ πρῶτον ἐνώπιον τοῦ Ἀρ. Πάγου;
- § 38. Γαμήλια καὶ προίκα σύμφωνα.
- § 39. Σχέσεις τοῦ συζύγου πρὸς ἀλλήλους, μὴ ἀναγόμεναι εἰς ἀντικείμενα περιουσίας. Διατροφή Ἐπάνοδος εἰς τὸν οἶκον τοῦ συζύγου. Δωρεαί. Μουκ. δόγμα. Κυφορία κτλ.

§ 41. Ἐπιρροή νέων νόμων. Τοπικά ὅρια τῆς ἰσχύος τῶν νόμων.

§ 41. Ἐκ τῶν τοῦ Καλλιγᾶ.

§ 42. Δ.άφορα.

§ 1. Προηγούμενα βλέπ. εἰς Πείραν σελ. 471—505. — Παρὶ διαζυγίου δὲ βλ. ἐτι Πείρας σ. 487 ἐπ. 604—609. Πρὸς τὴν λ. Γάμος ἐν τῷ πίναι τῶν ἱερ. κανόν. ὑπὸ Ῥάλλη καὶ Ποτλῆ.

§ 2. 3. Μέχρι ποίου βαθμοῦ κεκώλυται ὁ γάμος ἐπὶ τῶν ἐξ ἀγγιστείας συγγενῶν; Ἡ μήτηρ γάμῳ συναφθεῖσα ἀνδρὶ καὶ τελευτῇ τοῦτον ἀποβαλοῦσα, εἴτα δὲ τὸν υἱὸν τοῦ πρώτου ἐξαδέλφου τοῦ ἀνδρὸς κατὰ δεῦτερον γάμον λαβοῦσα, οὔτε ἀθέμιτον, οὐδὲ κεκωλυμένον συνέστησε γάμον. (Α. Π. πολ. 187 τοῦ 1870 ἢ ἴδε ἐν Πείρᾳ σελ. 2105 ἐπ.)¹.

Ἡ γυνὴ οὖν, ἡ μετὰ τὴν τελευτὴν τοῦ ἀνδρὸς τῆς, τὸν υἱὸν τοῦ πρώτου ἐξαδέλφου αὐτοῦ εἰς δεῦτερον γάμον λαβοῦσα, δὲν συνάπτει ἀθέμιτον γάμον. (ἡ αὕτῃ ἀπόφασις).

§ 4. Ἡ ἀπαγωγή εἶναι κώλυμα πρὸς γάμον μεταξὺ τοῦ ἀπαγωγέως καὶ τῆς ἀπαχθείσης. Νόμ. μοναδικὸς Κωδ. (9. 13) καὶ Ἀρμενόπ. (4. 6) § 37 ἢ 34. Ἀλλ' ἵνα ἐπαγάγῃ ἡ ἀπαγωγή τὴν ἀκύρωσιν τοῦ γάμου, δεόν νὰ ἔχῃ τὰ στοιχεῖα τοῦ ἄρθρου 331 τοῦ ποιν. νόμου. (Α. Π. πολ. 255 τοῦ 1872 φέρουσα¹. «Ἐπειδὴ ὁρθῶς τὸ ἐφετεῖον ἀπεφάνηκε ὅτι ἡ παρὰ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου γενομένη ἀπαγωγή τῆς ἀναιρεσισεious δὲν ἐπὶ γὰρ τὴν ἀκύρωσιν τοῦ μεταξὺ αὐτῶν συναφθέντος γάμου· διότι ἀληθῶς μὲν κατὰ τὸν Ῥωμαϊκὸν νόμον ἡ ἀπαγωγή εἶναι κώλυμα πρὸς γάμον μεταξὺ τοῦ ἀπαγωγέως καὶ τῆς ἀπαχθείσης (νόμ. μοναδ. Κωδ. (9. 13) καὶ Ἀρμενοπούλ. (4. 6). Βασ. (ξ. νη) § δ. ἀλλ' ἵνα ἐπαγάγῃ τὴν ἀκύρωσιν τοῦ γάμου, δεόν νὰ ἔχῃ τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 331 τοῦ ποινικ. νόμου ὀριζόμενα στοιχεῖα. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου τὸ ἐφετεῖον παραδέχεται ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου γενομένη ἀπαγωγή τῆς ἀναιρεσισεious δὲν εἶχε τὰ ὑπὸ τοῦ ῥηθέντος ἄρθρ. ὀριζόμενα στοιχεῖα, καὶ, τούτου ἕνεκα, δὲν κατέστησε τὸν γάμον αὐτῶν ἄκυρον. Ἄν δὲ τὸ ἐφετ. ἀνεφέρθη ὡς πρὸς τοῦτο εἰς τὴν ὁρθὴν ὡς πρὸς τὸ κεφάλαιον τοῦτο αἰτιολογίαν τῆς ὑπ' ἀριθ. 2156 τοῦ ἔτους 1870 ἀποφάσεως τῶν ἐνταῦθα πρωτοδικῶν, δὲν ἐσφαλεν, οὐδὲ νόμον τινὰ παρεβίασε, καὶ εἶναι ἀδιάφορον ἂν ἡ ἀπόφασις αὕτη ἀνεκλήθῃ ἀκολούθως, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 513 τοῦ 1871 ἔτους ἀποφάσεως τοῦ

(1) Πρὸς τὴν Α. Π. 64 τοῦ 61 ἐν Πείρᾳ σ. 4220.

αὐτοῦ πρωτοδ. διότι ἡ ἀπόφασις αὕτη ὡς πρὸς τὸ κεφάλαιον τοῦτο παρεδέξατο τὴν περὶ τούτου αἰτιολογίαν τὴν ὑπ' ἀριθμ. 2156 ἀποφάσεως. Ὅθεν οἱ λόγοι περὶ κακῆς ἐφαρμογῆς τῶν περὶ ἀπαγωγῆς διατάξεων τοῦ ῥωμ. νόμου καὶ ὁ περὶ ἀναιτιολογήτου ὡς πρὸς τὸν εἰρημένον λόγον πρόσθετος λόγος δὲν εἶναι βάσιμοι». (Α. Π. 255 τοῦ 72). Βλ. ἀνωτ. σ. 5640 ἐπ.

§ 5. Οἱ συμπρόγονοι δύνανται νὰ νυμφευθῶσι μετ' ἀλλήλων. Βλ. Μακ. § 510.

§ 6. Ἡ γυνὴ ἡ ἐρχομένη εἰς γάμον ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ κωλύματος, συγγινώσκεται ὑπὸ τοῦ νόμου; (Βλ. Α. Π. 54 τοῦ 70, περὶ ἧς ἐν Πείρᾳ σελ. 2454).

§ 7. Ὁ γάμος, ἔνεκα τῆς ἀγνοίας τοῦ πρὸς γάμον κωλύματος ἐκ μέρους τοῦ συζύγου, καίτοι ἄκυρος καθ' ἑαυτόν, ἔχει κατὰ τὸν νόμον § 1 Π. (23. 2) ὡς πρὸς τὸ τέκνον τὰ ἀποτελέσματα νομίμου γάμου, καὶ δύναται αὐτὸ νὰ διεκδικήσῃ ὡς νόμιμον τέκνον τὴν πατρικὴν κληρονομίαν. (Α. Π. 112 τοῦ 62 ἐν Πείρᾳ σελ. 5046).

§ 8. Ἡ μοιχεία κώλυμα πρὸς γάμον. Βλ. Παπ. οἰκογ. δίκ. § 30 ἐπ. Πείρ. σ. 475 ἐπ. 2454—6 καὶ 4102. Σημειωτέον ὅτι ¹.

α) Συστατικὰ τῆς παραβιάσεως τῆς περὶ τῶν γάμων πίσεως εἶναι α) γάμος πραγματικῶς ὑφιστάμενος καὶ β) πολιτικῶς ἀνεγνωρισμένος νόμιμος καὶ ἔγκυρος γάμος. Ἡ δὲ ἀπόφασις πρέπει νὰ βεβαιοῖ τὸν χρόνον, καθ' ὃν συνήφθη τυχὸν ὁ γάμος, τὸν τόπον, ἔνθα ἐτελέσθη, καὶ τὸν τρόπον, ὥστε νὰ ἐξάγῃται ἐκ τῶν αἰτιολογιῶν τῆς ἀποφάσεως, ὅτι ἐτηρήθησαν οἱ κατὰ τὸν χρόνον καὶ τὸν τόπον αὐτὸν ἰσχύοντες περὶ γάμου ὅρισμοί. (ἀπ. πολ. Α. Π. 179 τοῦ 1865).

§ 9. β) Ἡ σύζυγος στερεῖται τῆς προικὸς διὰ παράπτωμα αὐτῆς, τὴν διάλυσιν τοῦ γάμου συνεπαγόμενον; Τί περὶ προγαμιαίας δωρεᾶς; Βλ. Πείρας σελ. 3387—3392 ².

§ 10. Περὶ τῶν ἐν Ἑλλάδι μικτῶν γάμων βλ. Παπ. οἰκογ. δίκ. § 37, 38 καὶ Καλ. δ' 33 ἐπ. 42 ἐπ. ³.

Παρ' ἡμῖν κατὰ τὸ 1861 δύο ἐξεδόθησαν νόμοι ρυθμίζοντες τοὺς μικτοὺς γάμους μεταξὺ ὀρθοδόξων καὶ χριστιανῶν ἄλλης

(1) Ὅροι ἀπαιτούμενοι διὰ τὸ τῆς μοιχείας κώλυμα τοῦ γάμου. — Βλ. φύλ. 13 τοῦ 1872 τῆς ἐν Σύμφ. ἐφ. τῶν Συζητ.

(2) Ἴδε τὴν λ. προῖξ (Α. Π. 143 τοῦ 1873) ἐν τῷ παραρτήματι τούτῳ.

(3) Διαιτριδὴ τις περὶ τούτου εὑρηται ἐν σελ. 43—47. 86—88 τῆς τοῦ 1871 ἐφημ. τῶν δικαστηρίων.

Ἐκκλησίας. Ὁ τῆς 10 Αὐγούστου 1861 νόμος, περὶ οὗ περιττὸν νὰ εἴπω τι¹ ἀφοῦ αἱ διατάξεις αὐτοῦ κατηργήθησαν ἀμέσως διὰ τοῦ νόμου 15 Ὀκτωβρίου 1861 κυροῦντος πάντας τοὺς μέχρῃς αὐτοῦ τελεσθέντας μικτοὺς γάμους, ἄνευ ὅρου τινὸς παρὰ τίνος ἱερέως ἐτελέσθησαν, καὶ διακελεύοντος ὅτι ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς τῆς ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας γάμους μετὰ χριστιανῶν ἄλλου δόγματος, τηρουμένων ὅσα ἡ ὀρθόδοξος Ἐκκλησία περὶ τούτου ὁρίζει.

Καὶ μὲν γίνεται λόγος περὶ τῶν ὀριζομένων παρὰ μόνης τῆς ἑλληνικῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἀλλ' αὕτη, κατὰ τὸ σύνταγμα, τηρεῖ ἀπαράλλάκτως, ὥς αἱ λοιπαὶ, τοὺς τε ἱεροὺς ἀποστολικοὺς καὶ συνοδικοὺς κανόνας καὶ τὰς ἱεράς παραδόσεις, ὥστε πρέπει νὰ ἀνατρέξῃ τις εἰς τὸ ὁμοφώνως γινόμενον διὰ νὰ βεβαιώσῃ, τί περὶ τούτου κρατεῖ. Ἐν Ῥωσσίᾳ κατὰ τὸ θέσπισμα Πέτρου Α'. εἶναι ἔγκυροι οἱ γάμοι ὀρθοδόξων μετὰ χριστιανῶν ἄλλων Ἐκκλησιῶν, ἐπὶ τῇ ἐγγράφῳ ὑποσχέσει ἀνατροφῆς τῶν τέκνων ἐν τῇ ὀρθοδόξῳ θρησκείᾳ, καθ' ἣν γίνεται καὶ ἱερολογία.

Οὐδὲν ἐπομένως κωλύει σήμερον παρ' ἡμῖν τὸ κύρος μικτῶν γάμων, οὔτε ἀπαιτεῖται ἡ ἐκπλήρωσις οἵουδήποτε ὅρου, ἅμα ἐξεδόθη ἡ περὶ τελέσεως αὐτῶν Ἐπισκοπικὴ ἄδεια. Αὕτη ὅμως εἶναι ἀπαραίτητος, ὅπως τηρηθῶν, κατὰ τὸν νόμον, τὰ ὑπὸ τῆς ἑλληνικῆς ὀριζόμενα, ὥστε δὲν λογίζεται κύρος ἔχων ὁ μὴ τελεσθεὶς παρὰ ἱερέως τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας μικτὸς γάμος².

§ 11. Συγγένεια ὡς κώλυμα πρὸς γάμον. (Βλ. Παπ. οἰκογ. δίκ. § 39 ἐπ. Καλ. δ').—Πρὸς τὰ ἐν Πείρᾳ σελ. 476—77.—Περὶ τῆς ἐξ αἵματος συγγενείας καθ' ἐβδόμον βαθμόν, βλ. Α. Π. 339 τοῦ 63 ἐν σελ. 2179 σημ. 4 — ἔτι τὴν 19 τοῦ 45 ἐν Πείρᾳ σ. 476³.

Οἱ πατριάρχαι Ἀλέξιος καὶ Μιχαὴλ (1028—1059) εἰργάσθησαν ἀνενδότως εἰς τὴν ἀπαγόρευσιν τοῦ ἐβδόμου βαθμοῦ⁴. ἀλλ' εἰς τὸν Πατριάρχην Λουκᾶν ἐδόθη ἐπὶ τέλους ἡ κύρωσις τῆς συνοδικῆς ἀποφάσεως⁵ παρὰ τοῦ Αὐτοκρ. Μανουὴλ ἐν ἔτει 1166 (3). Ταύτην τὴν ἀπαγόρευσιν ἐγκατέστρωσε καὶ ὁ Ἀρμενόπουλος⁶.

(1) Βλ. Καλ. δ. § 34.

(2) Καλ. δ. § 34.

(3) Βλ. Νεαράν 59 ἐν σ. 483. 508 τῆς νέας τῶν Νεαρῶν συλλογῆς.

(4) Ράλλη καὶ Ποτλῆ Συντ. ἐ. 20. 36. 41. 47.

(5) Αὐτ. ἐ. 96.

(6) Δ. ἡ. 9. Βαλαμῶν Νομοκ. ΙΓ. 2. Βλάσταρης· Ράλ. Ποτ. 5' 128.

Ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει Σύνοδος τῶν πατριαρχῶν ἐν ἔτει 1611 ἀπεφάνθη, ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται μὲν ὁ γάμος κατὰ τὸν ἔσδομον βαθμὸν, ἀλλὰ τελεσθεὶς δὲν διαλύεται ¹. τὴν ἀπόφασιν ταύτην οὐδεμίαν μεταγενεστέρα πρᾶξις ἀνῆρσε ². (Βλ. Καλ. δ' § 21, ὅστις προσθέτει, ὅτι ἐκ πλαγίου, ὁσάκις ἐκ νοθείας προέρχεται ἡ συγγένεια, οἱ Βυζ. δὲν ἐφήρμοσαν τὴν ἀπαγόρευσιν τοῦ 7 βαθμοῦ, ἀλλὰ περὶ μόνων τῶν ἐκ νοθείας ἀδελφῶν ἀποφαίνονται. ὅτι δὲν συνέρχονται εἰς γάμον κατὰ τὸ ἀρχαῖον δίκ.³

Σημ. Ζαχαρίου Συλλ. Νεαρῶν Δ'. Ν. 69. Ἐν ἔτει 1186 ὁ Ἰσαὰκ Ἄγγελος κυροῖ γάμον κατὰ τὸν ἔσδομον βαθμὸν συγκαταθέσει τῆς συνόδου, ἀλλ' ἐξαίρετικῶς. Ὁρα Ν. 84 Ρ. καὶ Π. Συντ. Α'. 291. Δὲν εἶναι ἐπομένως ἀκριβὴς ἡ ὑπ' ἀριθ. 19 (1845) ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὅτι δὲν ὑπάρχει αὐτοκρατ. διάταξις. Πρβ. Πείρας σελ. 2087.

§ 12. Ἐπὶ στρατιωτικῶν ἡ ἔλλειψις τῆς προϊσταμένης ἀρχῆς εἶναι κώλυμα πρὸς γάμον; Βλ. Πείρας σελ. 4935 ἐπ.

§ 13. Ἐλλειψις συναινέσεως τοῦ πατρὸς, τῆς μητρὸς κτλ. (Βλ. Παπ. οἰκογ. δίκ. § 13 ἐπ. 51—55.) Συναινέσεις ἐπὶ τοῦ γάμου τῶν ἐγγόνων (αὐτ. § 13).—Λόγος τῆς συναινέσεως ταύτης. Αἰδοται καὶ σιωπηρῶς (αὐτ. § 14).—Διαφωνία μεταξὺ ἀνιόντος καὶ τέκνου περὶ τοῦ μέλλοντος γάμου. (αὐτ. § 16).—Πότε εἶναι περιττὴ ἡ συναινέσεις; (αὐτ. § 17).—Τί ἰσχύει περὶ τῆς συναινέσεως τῆς μητρὸς; (αὐτ. § 18).—Ἐπὶ ὀρφανῶν ἀνηλίκων; (αὐτ. § 19).

§ 14. Ἀποτέλεσμα τῆς ἐγκρίσεως τοῦ ἄνευ τῆς συναινέσεως τοῦ ἀνιόντος τελεσθέντος γάμου. Ἐὰν ὁ τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν ἔχων ἀνὴρ ἐγκρίνῃ βραδύτερον τὸν ἄνευ τῆς συναινέσεως αὐτοῦ συναφθέντα γάμον, ὅποιον τὸ ἀποτέλεσμα τοιαύτης ἐγκρίσεως; Ὅτι ἀπὸ ἐγκρίσεως ὁ γάμος εἶναι ἔγκυρος οὐδεμίαν ἀμφιβολίαν, ἀλλὰ τὸ ζήτημα εἶναι, ἐὰν ἡ ἐγκρισις ἀνατρέχῃ μέχρι τῆς συνάψεως τοῦ γάμου, καθιστῶσα αὐτὸν ἀπ' ἀρχῆς ἔγκυρον. Εἰδικὰ διατάξεις ἐν τε ταῖς συλλογαῖς τοῦ Ἰουστινιανοῦ καὶ ἐν τοῖς Βασιλικαῖς ὁρίζουσιν, ὅτι μεταγενεστέρα ἐγκρισις καθίστησι τὸν γάμον ἔγκυρον οὐχὶ ἀπ' ἀρχῆς, ἀλλ' ἀφ' ἧς ἐδόθη ⁴. Ἀλλ' ὁμως

(1) Αὐτ. ἐ. 156.

(2) Ἡ ἐν τόμῳ περὶ συνοικεσίων Γρηγορίου 10 Φεβρ. 1839 ἀποσιώπησης (Ράλ. καὶ Ποτ. Συντ. ε. 175) δὲν ἐπέχει τόπον ἀναίρεσεως.

(3) Β. (κη ε.) 7. Ἀρμ. (δ. ζ.) 21. Βλάχ. (Ρ. καὶ Π. στ'. 129).

(4) Π. (48. 5) 13 § 6.

ἄφου ἐπεκράτησεν ἡ διὰ τῆς ἱερολογίας τέλεισι τοῦ γάμου καὶ κατετάχθη οὗτος μεταξὺ τῶν μυστηρίων, ἐσυζητήθη καὶ πάλιν τὸ ζήτημα¹. Καθ' ἃ δὲ παρατηρεῖ ὁ Βαλαμὼν, τινὲς φρονοῦσιν, ὅτι ἀπαιτεῖται μετὰ τὴν συνάινεσιν νέα ἱερολογία, ἀλλ' ὁ Κωνσταντῖνος ὁ Νικαεὺς ἐπὶ ὑπεζουσίας ἔλεγε μὴ δεῖσθαι δευτέρας ἱερολογίας, ἐπὶ δὲ τῆς ἀνήθου ἤθελε γενέσθαι δευτέραν ἱερολογίαν. Ὁ Βαλαμὼν δὲν δέχεται τὴν δευτέραν ταύτην γνώμην ἀρνούμενος καὶ ἐν τῷ θέματι τούτῳ εἰς τὴν πρώτην ἱερολογίαν, «διὰ τὸ πρὸς αὐτὴν σέβας». ὥστε ἐξενήνησεν ἐν τῷ νεωτέρῳ δικαίῳ ἡ ἐπιεικὴς γνώμη, καθ' ἣν διὰ τῆς ἐπιγενομένης συναιδέσεως κυροῦται ἐξ ἀρχῆς ὁ γάμος². (Παπ. οἰκογενειακὸν δίκαιον § 15).

§ 15. Ἐγκυρὸς ἐστὶν ὁ γάμος ὑπεζουσίῳ ὅταν ὑπάρχῃ σιωπηρὰ συνάινεσις τοῦ ἀσχοῦντος τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν. Νόμ. 5 Κώδ. (5. 4) (Α. Π. πολ. 225 τοῦ 1872).

§ 16. Συνάινεσις τῶν εἰς γάμων ἐρχομένων. Αἰρέσεις συνολογούμεναι κατ' αὐτόν. (Βλ. τὰ ἐν Πείρᾳ σελ. 477—9).

Τέλεισι τοῦ γάμου. Ἀδεια ἐπισκοπική.

§ 17. Βλ. τὰ ἐν Πείρᾳ σελ. 479—480.

§ 18. Ἀνέκαθεν ὑπῆρχον διατυπώσεις τῆς τελέσεως τοῦ γάμου (ἴδε Παπ. οἰκ. δίκ. §. 56).

§ 19. Παναρχαία συνήθεια τῶν χριστιανῶν τοῦ γνωστοποιεῖν τοὺς συναφθησομένους γάμους εἰς τὸν ἐπίσκοπον καὶ δι' αὐτοῦ εἰς τὴν κοινότητα. Πρωτῶς ἡ Ἐκκλησία δὲν ἀνεγνώριζε τὸν ἄνευ ἐκκλησιαστικῆς τελέσεως συναφθέντα γάμον. (αὐτόθι § 57).

§ 20. Ὅρισμοὶ τοῦ ἀστυκοῦ δικαίου, καθ' οὓς ἡ ἐκκλησιαστικὴ τέλεισι τοῦ μυστηρίου τοῦ γάμου εἶναι οὐσιώδεις αὐτοῦ στοιχεῖον (αὐτ. § 58).

§ 21. Πρώτη περὶ τοῦ ἀντικειμένου νομοθετικὴ διάταξις εἶναι ἡ τοῦ αὐτοκράτορος Λέοντος τοῦ σοφοῦ, ὀρίσαντος περὶ τὸ ἔτος 893 μ. Χ., ὅτι ἄνευ ἱερᾶς εὐλογίας ἡ συμβίωσις «οὔτε τὴν ἀρχὴν ῥηθῆσεται συνοικέσιον, οὐδ' ἐπιτεύξεται τῶν τοιούτων

(1) Πρὸς τὸν Βαλαμῶνα εἰς τοὺς κανόνας τοῦ Μ. Βασιλ. ἴδε καὶ τὸν κανόνα λή. (38).

(2) Συντ. τῶν ἱερῶν Κανόνων Ῥάλλη καὶ Ποτλῆ τ. 4 σελ. 182—4. Πρὸς Κελ. δ' § 47.

δικαίων»¹ κλπ. Φαίνεται ὅμως ἐκ τοῦ προοιμίου τῆς Νεκρᾶς ταύτης καὶ ἐκ τινος διατάξεως Βασιλείου τοῦ Μακεδόνης, ὀρίζουσας νὰ μὴν εὐλογῶνται κρυφίως οἱ γάμοι, ὅτι ὁ Λέων διὰ τῆς παρachteύσεως διατάξεως δὲν εἰσάγει τὸν τρόπον τοῦτον τῆς συνάψεως τοῦ γάμου κατὰ πρῶτον, ἀλλὰ μᾶλλον ἐπιμένει νὰ τηρῇται οὗτος, νομοθετηθεὶς καὶ πρὸ αὐτοῦ, ἀλλὰ παραμελούμενος². Ὅπως καὶ ἂν ἔχη τὸ πρᾶγμα, βέβαιον εἶναι ὅτι ἀπὸ τῆς 9 ἑκατονταετηρίδος καὶ κατὰ τὴν ἀστυκὴν τῶν βυζαντινῶν νομοθεσίαν ἢ ὑπὸ τοῦ ἱερέως τέλεσις τοῦ ἱεροῦ μυστηρίου τοῦ γάμου ἀπαιτεῖται ὡς οὐσιῶδες τῆς συνάψεως αὐτοῦ προσόν, οὗ ἢ ἑλλειψις καθίστησι τὸν γάμον ἄκυρον καὶ μὴ ὄντα. Ἐκτενέστερον πραγματεύεται περὶ τῆς ἱερᾶς εὐλογίας καὶ προδηλότερον ἐνδεικνύει τὴν φύσιν τῆς τε τελετῆς ὡς ἱεροῦ μυστηρίου ἢ πρὸς τὸν πατριάρχην διάταξις Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ (1081—1118), ἧς τὸ κείμενον εὗρηται ἐν τῷ συντάγματι τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων³, τοῦτο δὲ ἐστὶ τὸ σήμερον παρ' ἡμῖν ἰσχύον δίκαιον. Ἀλλ' ἡ ἱερολογία καλύπτει τὰς ἀκυρότητας τοῦ γάμου, τὰς ἐκ τῶν κωλυμάτων συναγομένας, διὸ ἀνάγκη νὰ προηγηθῇ τῆς τελέσεως τοῦ γάμου ἡ ἔρευνα περὶ τῆς ὑπάρξεως τῶν κωλυμάτων. Πρὸς ἐξακρίβωσιν τούτων ἡ ἡμετέρα Ἱερὰ Σύνοδος δι' ἐγκυκλίου αὐτῆς ἀπηγόρευσε τὴν ἱερολογίαν γάμου, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος αὐτοῦ καὶ καθαιρέσεως τοῦ παραβάτου ἱερέως, ἄνευ προηγούμενης ἐγγράφου ἀδείας τοῦ κατὰ τὸν τόπον, ἔνθα τελεῖται ὁ γάμος, ἐπισκόπου· ἡ ἐγκύκλιος αὕτη ἀναγομένη εἰς τὰ καθήκοντα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου κυρωθεῖσα ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως καὶ δημοσιευθεῖσα διὰ τῆς ἐφημερίδος αὐτῆς ἔχει πλήρη ἰσχύν. Ἡ δὲ ἀκυρότης τοῦ γάμου χωρεῖ ἂν οὗτος ἐτελέσθῃ οὐ μόνον χωρὶς τῆς ἀδείας ἐπισκόπου, ἀλλὰ καὶ χωρὶς τῆς ἀδείας τοῦ ἀρμοδίου ἐπισκόπου.

Ὁ κατὰστατικὸς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου νόμος, καθ' ὃν τὰ κατὰ τοὺς γάμους, ὅσον ἀφορᾷ τὸ πνευματικὸν μέρος, ὑπάγονται εἰς τὰς ἐκκλησιαστικὰς ἀρχάς, ἐπιβάλλει ἐκκλησιαστικὰς ποινὰς οὐ μόνον εἰς τὸν ἐπίσκοπον τὸν εὐλογήσαντα παράνομον γάμον, ἢ ἐκδόντα ἄδειαν πρὸς σύναψιν αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν πρεσβύτερον, ὅστις εἴτε ἄνευ ἀδείας εἴτε δυνάμει ἀδείας νυλόγησε τοιοῦτον γάμον. Δῆλον ὅμως ὅτι ὁ πρεσβύτερος ἐν τῷ τελευταίῳ θέματι εἶναι

(1) Νεκρὰ 87.

(2) Ἀρμ. (8· 4) 19.

(3) 7. 2 σελ. 500. ἐπ.

ἀνεύθυνος, ἔάν, πεισθεῖς εἰς τὴν τοῦ προΐσταμένου ἔρευναν, δὲν ἠρέυνησε τὰ περὶ τῶν κωλυμάτων καὶ διὰ τοῦτο διετέλει ἐν ἀγνοίᾳ αὐτῶν· τὸ τέλος τῆς ἐπισκοπικῆς ἀδείας ὁρίζεται ὑπὸ τοῦ νόμου εἰς δραχ. τρεῖς ¹. ².

§ 22. Ἄδεια ἐπισκοπικὴ πρὸς τέλεσιν γάμου μεταξὺ Ἑλλήνων, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, ἀπαιτεῖται; Τὸ ἐν Αθήναις ἐφετ. (ἀπόφ. 744 τοῦ 1870) ἠκύρωσε γάμον τινὰ ἐν Κωνσταντινουπόλει γε- νόμενον ἐπὶ τῇ βάσει τῆς περὶ τούτου ἐγκυκλίου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ὃ δὲ Α. Π. (ἀπόφ. 36 τοῦ 1871) ἀνῆρσε τὴν ἀπό- φασιν αὐτὴν ἐπὶ λόγῳ ὅτι τὸ ἐφετεῖον δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν ἐγ- γραφόν τι τοῦ Πατριάρχου, διαλαμβάνον ὅτι ἐνίοτε διὰ λόγους ὠρισμένους ἢ τῆς ἐπισκοπικῆς ἀδείας ἔλλειψις, δὲν ἐπάγεται ἀ- κύρωσιν τοῦ γάμου.

ΣΗΜ. Οἱ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ τελούμενοι γάμοι ὑπόκεινται εἰς τὰς αὐτὰς νενομισμένας διατυπώσεις· ἀλλ' οἱ γάμοι τῶν εἰς τὴν ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν ἀνηκόντων δὲν ὑβίστανται ἄνευ ἐκκλησιαστικῆς τελέσεως τοῦ μυστηρίου ὁποῦδ' ἴπποτε καὶ ἂν συναφθῶσι³. Σημειωτέον δὲ ὅτι κατὰ τὴν ἐπομένην ἀπόφασιν, ἡ ἀπὸ 2 ἀπριλίου 1835 ἐγκύκλιος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου⁴, ἡ δια- τάττουσα νὰ μὴν εὐλογῇται γάμος ἄνευ ἐπισκοπικῆς ἀδείας, ὁρᾷ τὸν ἐξωτε- ρικὸν τύπον αὐτοῦ· ὅθεν ἂν ἐν Κωνσταντινουπόλει εἴθισται νὰ τελεῖται μεταξὺ Ἑλλήνων γάμος ἄνευ τοιαύτης ἀδείας, ἀκυρότης δὲν ὑπάρχει. (Ἀπ. ἐφετ. Ἀθ. 31002 τοῦ 1869).

§ 24. Ἡ περὶ γάμου ἄδεια ἢ χορηγοῦμένη παρὰ τῆς ἐκκληστ. ἀρχῆς, ἐν γνώσει τοῦ ὑπάρχοντος κωλύματος, δὲν ἔχει ἐπιρροὴν ὡς πρὸς τὸ κύρος τοῦ γάμου. (Ἰδε τὴν λ. Γάμος)⁵.

§ 25. Ληξιαρχικὴ πράξις. (Βλ. Παπ. οἰκ. δίκ. § 64).

§ 26. Δὲν εἶναι βάσιμος ἢ ἔνστασις, ὅτι, μὴ ὑπαρχούσης ληξιαρχικῆς πράξεως περὶ τῆς τελέσεως τοῦ γάμου, θεωρεῖται μὴ τελεσθεὶς οὗτος· διότι ἡ τέλεσις τοῦ γάμου προηγεῖται τῆς βεβαιώσεως αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ ληξιάρχου, καὶ ἡ βεβαιώσις τοῦ λη- ξιάρχου περὶ τῆς τελέσεως τοῦ γάμου, ἢ μὴ, δὲν ἔχει ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ κύρους τοῦ γάμου. (Α. Π. πολ. 303 τοῦ 1875).

§ 27. Περὶ ληξιαρχικῶν πράξεων βλέπε Πείρας σελ. 480
§ 22 ἐπόμενα.

(1) Νόμος περὶ ἐπισκόπων 9 ἰουλίου 1832 ἄρθρ. 16.

(2) Παπαρ. οἰκογ. δίκ. § 59.

(3) Παπ. οἰκογ. δίκ. § 64.—Πρβλ. Πείρας σελ. 480 § 20.

(4) Βλ. Πείρας σελ. 480 (§ 19. 20).

(5) Πρβλ. τὴν ἐν Πείρᾳ λ. Γάμος.

*Σύναψις ἀκύρου γάμου. Νομιζόμενος γάμος καὶ ἀπαλλαγή
ἀπὸ τῶν πρὸς γάμον κωλυμάτων.*

§ 28. Εἶναι ἄκυρος ὁ γάμος ὁ συναφθεὶς ὑπάρχοντος κωλύ-
ματος ἢ ἐλλείποντος τινὸς τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως, ἢ ἄνευ
ἐκκλησιαστικῆς τελέσεως. (Βλ. Παπ. οἰκογ. δίκ. § 60).—Νομι-
ζόμενος γάμος πότε χωρεῖ καὶ εἰς τί συνίσταται; (αὐτ. § 61).
—Δίδεται ἀπαλλαγή ἀπὸ κωλύματος εἰς γάμον; (αὐτ. § 62).
—Τῶν ὑπὸ τῆς κοσμικῆς ἅμα καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐξουσίας
ὀρισθέντων κωλυμάτων δὲν δίδεται ἄφεσις. Ἡ κοσμικὴ ἐξουσία
δύναται νὰ παράσχω ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τινων ὑπ' αὐτῆς ὀρισθέν-
των κωλυμάτων. Ποῖα εἰσὶ ταῦτα; (αὐτ. § 63). — Ἀπόδειξις
τοῦ γάμου διὰ τῆς ληξιαρχικῆς πράξεως περὶ τῆς τελέσεως αὐ-
τοῦ. (αὐτ. § 64).

§ 29. Ὁ ἀθέμιτος γάμος, καίτοι μὴ προσβαλλόμενος ἐφ' ὅ-
σον διαρκεῖ, διαμένει πάντοτε ἀθέμιτος καὶ δὲν συνεπάγεται
νομίμους συνεπειάς, εἴτε ὡς πρὸς τοὺς ἐν αὐτῷ βιώσαντας, εἴτε
ὡς πρὸς τοὺς ἐξ αὐτοῦ τεχθέντας.

Ἐν τοῖς Πανδέκταις ἐν τούτοις εὐρίσκομεν ἐπιεικῆ ἀπόφασιν
τοῦ αὐτοκράτορος Μάρκου Αὐρηλίου, νομιμοποιήσαντος τὰ τέ-
κνα ἀθεμίτου γάμου, ὡς συναφθέντος ἐν καλῇ πίστει καὶ ἐν ἀ-
γνοίᾳ τοῦ κωλύματος, ἐπὶ πολλὰ ἔτη διαρκέσαντος καὶ πρὸ
πολλοῦ διαλυθέντος διὰ τοῦ θανάτου τῶν συζύγων¹. Διαφέρει
ἡ ἀπαλλαγή τῆς ποινῆς τῶν ἐν ἀγνοίᾳ περιπεσόντων εἰς γάμον,
ἐπὶ ποινῇ κωλυμένον², καὶ τοῦτο ἐπαναλαμβάνουν καὶ οἱ
σχολιασταὶ τῶν κανόνων³.

Καὶ αὐτὸς ὁ Μάρκος Αὐρηλίου, ἐν τῇ ἄκρᾳ αὐτοῦ ἐπιεικείᾳ,
δὲν εἶπεν ἐν τούτοις, ὅτι ὁ γάμος εἶναι ἔγκυρος, ἀλλ' ἐδέχθη
τὰ τέκνα ὡς νόμιμα, κινηθεὶς εἰς οἶκτον ἐκ τοῦ μεγάλου αὐτῶν
ἀριθμοῦ καὶ τῶν λοιπῶν λόγων.

Τοῦτο ἀνεπτύχθη συστηματικώτερον διὰ τῆς δυτικῆς Ἐκκλη-
σίας ὅτι ὁ κατὰ πλάνην τῶν συζύγων συναφθεὶς ἀθέμιτος γά-
μος ἀκυροῦται μὲν, ἀλλ' οὔτε ὡς πρὸς τοὺς συζύγους, οὔτε ὡς
πρὸς τὰ τέκνα ἐπέρχονται αἱ συνέπειαι τῶν ἀθεμίτων γάμων⁴.

(1) N. 57 § 1 (23. 2).

(2) N. 38 § 7 (48. 5). B. Ξ' λζ' 39. Ἐπὶ τοῦ ἐν ἀγνοίᾳ γενομένου ἀθεμί-
του γάμου δίδωσι συγγνώμην φύσις καὶ ἡλικία, καὶ ἡ ἐπανόρθωσις τοῦ ἀμαρ-
τηθέντος· καὶ μάλιστα εἰ μήπωτις αὐτῶν κατηγορήσῃ. N. 4. (5 5).

(3) Βαλαζμῶν P. καὶ Π. Συντ. Β'. 363, Βλάσταρης αὐτ. σ'. 168.

(4) C. 2. 11. 15. X. (IV. 17).

καὶ οὕτως ὁ ἐκ πλάνης ἀθέμιτος γάμος ὠνομάσθη *matrimonium putativum*.

Τὴν ἀρχὴν ταύτην παρεδέχθη καὶ ὁ Γαλ. Κώδιξ ἐν ἄρθρῳ 201 ὅτι ὁ κηρυχθεὶς ἄκυρος γάμος ἤττον, παράγει πολιτικὰς συνεπείας ὡς πρὸς τοὺς συζύγους καὶ τὰ τέκνα, συναφθεὶς καλῇ τῇ πίστει.

Πρὸς τοὺς ὄντας ἐν ἀγνοίᾳ καὶ οὐδαμῶς προτιθεμένους παράβασιν τοῦ νόμου δὲν δύναται οὗτος νὰ φανῇ ἀδυσώπητος, διὰ τῆς πρὸς ἐφαρμογῆς τοῦ ἀξιώματος, ὅτι τὸ ἄκυρον οὐδὲν παράγει ἀποτέλεσμα, ἐνῶ ἐνταῦθα ἡ ἄρνησις ἀποτελέσματος εἶναι ποινὴ ἀρμόζουσα εἰς μόνους τοὺς ὑπαιτίους.

Ὁ Γαλ. Κώδιξ μάλιστα ἐν ἄρθρ. 202 παραδέχεται τὴν ἀρχὴν ταύτην καὶ ὑπὲρ τοῦ ἐτέρου τῶν συζύγων, ὅστις ἦτο μόνος ἐν καλῇ πίστει, οἱ δὲ συγγραφεῖς ὑποστηρίζουν, ὅτι διὰ τοιούτου γάμου ἄκυρου, ἀλλ' ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ κωλύματος συναφθέντος, ἐπέρχεται καὶ τῶν πρὸ τοῦ γάμου τέκνων ἡ νομιμοποίησις¹.

§ 30. Γυνὴ ἀνήλικος δύναται νὰ ζητήσῃ ἀποζημίωσιν κατὰ τοῦ συνάψαντος γάμον μετ' αὐτῆς ἐνῶ ἦτον ἤδη ἐγγαμος, ἐφ' ὅσον ἠγνόει ὅτι εἶναι ἄκυρος, μὴ προσηγηθείσης ἐπισκοπικῆς ἀδείας. (βλ. τὴν Α. Π. 92 τοῦ 73 ἐν λ. εὐθύνῃ τοῦ Παραρτήματος τούτου)².

§ 31. Ἡ δι' ἀπάρτης ἄκυρον συνάψασα γάμον γυνὴ δικαιούται εἰς ἀποζημίωσιν; — Ἡ τοῦ νόμου ἄγνοια ὀφείλει τὰς ἀνήλικους γυναῖκας; βλ. Α. Π. 303 τοῦ 1875 ἢ βλ. ἐν λ. εὐθύνῃ (τοῦ Παραρτήμ. τούτου).

§ 32. Ακυρότης τοῦ γάμου δύναται καὶ κατ' ἐνστάσιν νὰ προταθῇ εἰς τὴν περὶ διατροφῆς δίκην. (Α. Π. 241 τοῦ 1867, περὶ ἧς ἐν σελ. 642 Πείρας).

Συμβόλαια μεταξὺ συζύγων³.

§ 33. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 192 τοῦ Ἰονίου Κώδικος, διαρκοῦντος τοῦ γάμου, οὐδεμία συμβασις μεταξὺ τῶν συζύγων, ἔστω

(1) Δεμολ. γ'. 366.

(2) Ὁ ἐξαπατηθεὶς καὶ συνάψας ἐν καλῇ πίστει καὶ ἐν ἀγνοίᾳ γάμον μετὰ διγαμοῦ προσώπου ἔχει δικαίωμα νὰ παρασταθῇ ἐν τῇ ποινικῇ δίκῃ ὡς πολιτικός ἀνάγων καὶ νὰ αἰτήσῃ ἀποζημίωσιν; Ναι. (Δελ. bigamie ἀρ. 56. respons. ἀρ. 173. Hel. c. p. 6. § 2941.

(3) Τίς ἀποδεικνύει; βλ. ἀνωτ. σελ. 5650 § 18.

καὶ κεχωρισμένων ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης, ἰσχύει. (Α. Π. πολ. 164 τοῦ 73, ἢ ἴδε ἐν τελ. 3589 Πείρας).

§ 34. Τὸ ἄρθρον 192 τοῦ Ἰονίου Κώδικος δὲν ἀπαγορεύει ἐν γένει ἅπαντα τὰ μεταξὺ συζύγων συμβόλαια, ἀλλὰ μόνον ὅσα ἡ γυνὴ συνάπτει μετὰ τοῦ συζύγου ἢ μετὰ τρίτων πρὸς τὸ συμφέρον του. (Α. Π. 204 τοῦ 1871, φέρουσα· Ἐπειδὴ τὸ ἀντικατασταθὲν ἄρθρον 192 τοῦ Ἰονίου Κώδικος διατάσσον ὅτι «ἡ γυνὴ καὶ παράφερνα ἂν ἔχη καὶ ἄδειαν παρὰ τοῦ ἀνδρὸς ἂν ἔλαβε, δὲν δύναται νὰ κάμῃ μετ' αὐτοῦ οὐδεμίαν σύμβασιν, ὡς οὐδὲ μετὰ τρίτου, πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ ἀνδρὸς, ἐκτὸς ἂν εἰς τοιαύτας περιστάσεις λάβῃ προηγουμένως τὴν ἄδειαν τοῦ πρωτοδικείου» δὲν ἀπαγορεύει ἅπαντα ἐν γένει τὰ μεταξὺ συζύγων συμβόλαια, ἀλλὰ μόνον ἐκεῖνα ἅτινα ἡ γυνὴ συνάπτει πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ ἀνδρὸς μετ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου ἢ καὶ μετὰ τρίτων. Τοῦτο δὲ ἐξάγεται ἀριδήλως ἐκ τε τῆς οἰκονομίας τοῦ συνόλου τοῦ μνησθέντος ἄρθρου, καὶ ἐκ τῶν ὑποκειμένων τῆς διατάξεώς του (ἡ γυνή), ἐξ οὗ ἄρχεται καὶ εἰς ὃ φυσικῶ τῷ λόγῳ ἀναφέρεται ἅπαντα ἡ διάταξις, εἴτε ἐκ τῶν διαφορῶν φράσεων τοῦ αὐτοῦ ἄρθρ. (καὶ παράφερνα ἂν ἔχη καὶ ἄδειαν παρὰ τοῦ ἀνδρὸς ἂν ἔλαβεν) ὡς οὐδὲ μετὰ τρίτου πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ ἀνδρὸς, αἵτινες ἐπίσης τὴν γυναῖκα μόνον ἔχουσιν ὑπ' ὄψιν καθὼς χρῆζουσιν τῆς ἰδιαζούσης προστασίας τοῦ νόμου ἕνεκα τῆς φυσικῆς αὐτῆς ἀδυναμίας ὡς πρὸς τὰς μετὰ τοῦ συζύγου σχέσεις της· ἂν δὲ τὸ ἄρθρ. 199 τοῦ ρηθέντος Κώδικ. παρέχῃ δικαίωμα, ὡς ἐκφράζεται, «νὰ προτείνωσι τὴν ἐπὶ τῆς ἐλλείψεως τοιαύτης ἀδείας στηρζομένην ἀκυρότητα, τόσον εἰς τὴν σύζυγον ὅσον καὶ εἰς τὸν σύζυγον» πρῶτον μὲν τὸ ἄρθρ. αὐτὸ διὰ τῶν ῥήσεων ἐπὶ τῆς ἐλλείψεως τοιαύτης ἀδείας δὲν ὑπαινίττεται τὸ ἀπώτερον ἄρθρον 192, ἀλλὰ τὰ ἐπόμενα καὶ ἄμεσα προηγούμενα αὐτοῦ 193 μέχρις 198, τὰ πραγματευόμενα περὶ ἐλλείψεως τῆς συναινέσεως τοῦ συζύγου ἐπὶ τῶν μετὰ τρίτων συμβολαίων τῆς γυναικὸς, ὥσπερ καὶ τὸ ἄρθρον 225 τοῦ Γαλλικοῦ Κώδικος, τὸ ἀντιγεγραμμένον ἐκ τοῦ εἰρημένου ἄρθρ. 192, ὑπαινίττεται τὰ ἀντιστοιχοῦντα ἄρθρ. 218 ἕως 224 τοῦ αὐτοῦ Γαλλικοῦ, ἐνῶ τὸ ἄρθρον 192, ὃν πρόσθετον ἐν τῷ Ἰονίῳ Κώδικι καὶ ἄλλου εἶδους διατάξεις περιλαμβάνον, δὲν ἔχει σχέσιν μὲ τὸ 199, ὃπερ ἀποτελεῖ συνέχειαν καὶ ἀναγκαίαν συμπλήρωσιν τῶν περὶ ἐλλείψεως τῆς ἀδείας τοῦ ἀνδρὸς διατάξεων τοῦ Γαλλικοῦ Κώδικος· ὅθεν οὐκ ἔχεται ὑποστάσεως ὁ λόγος ἀναιρέσεως, ὅτι τὸ ἐφετεῖον παρηρμήνευσε τὸ ἄρθρον 192 θεω-

ρῆσαν αὐτὸ ὡς καθιεροῦν ἀκυρότητα ὑπὲρ τῆς γυναικός, οὐχὶ δὲ καὶ ὑπὲρ τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῶν δανειστῶν αὐτοῦ.

Ἐπειδὴ ὁ λόγος ὅτι τὸ προσβαλλόμενον συμβόλαιον συνωμολόγηται ἐν παραβάσει τοῦ ἄρθρου 1311 τοῦ Ἰονίου Κώδικος δὲν ἐπροτάθη ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς ἀγωγῆς, τῆς ἐφέσεως, καὶ τῶν ἐγγράφων προτάσεων τοῦ ἀναιρεσείουτος· ἐπομένως κατὰ τὴν περὶ τούτου βάσιμον ἔνστασιν τῶν ἀναιρεσιβλήτων, ἐστὶν ἀπαράδεκτος, πρώτην ἤδη φορὰν ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου προτεινόμενος. (Α. Π. 204 τοῦ 71).

§ 35. Ἡ διατάξις τοῦ ἄρθρ. 67 τοῦ ἐμπορ. νόμου, ἀναφερομένη εἰς τὸν ἀστυχὸν τῶν Γάλλων νόμον, παρ' οἷς ἰσχύει τὸ σύστημα τῆς κοινοκτημοσύνης τῶν κτημάτων τῶν συζύγων, δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐν Ἑλλάδι, ὅπου ἰσχύει μόνον τὸ σύστημα τῆς προικῶς διοικήσεως. (Α. Π. 37 τοῦ 1873, ἣν ἶδε ἐν λ. Προίξ, σελ. 3363 Πείρας).

§ 36. Διάφορα περὶ ἀκυρότητος τοῦ γάμου εἰς τὴν περὶ διαγαμίας, κατηγορίαν, ὡς καὶ τὴν ἐπὶ ἀπαγωγῇ βλ. ἐν ταῖς ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Ἀπαγωγή καὶ Διαγαμία.

§ 37. Δύναται νὰ προταθῇ ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου τὸ πρῶτον, ὅτι ἡ ἀπόφασις, δι' ἧς ἐκηρύχθη διαλελυμένος ὁ γάμος, ἀνῆρέθη μετὰ τὴν ἀπόφασιν, δι' ἧς ἀπερρίφθη ἡ περὶ διατροφῆς ἀγωγή ἐπὶ λόγῳ ὅτι ὁ γάμος εἶχε κηρυχθῇ διαλελυμένος; Οὐχί. (Α. Π. πολ. 220 τοῦ 1875, ἣν ἶδε ἐν λ. Διατροφή).

§ 38. Γαμήλια καὶ προικῶς σύμφωνα. Βλ. Πείρας σελ. 483 § 31³ καὶ 32. — Βλ. τὴν Α. Π. 347 τοῦ 60 ἐν τῇ Πείρᾳ λ. Προίξ § 91.

§ 39. Σχέσεις τῶν συζύγων πρὸς ἀλλήλους, μὴ ἀναγόμεναι εἰς ἀντικείμενα περιουσίας. Βλ. Πείρας σελ. 481 ἐπ. (Διατροφή. Ἐπάνοδος ἐν τῷ συζυγικῷ οἴκῳ. Δωρεαί. Μουκιάνειον δόγμα. Κυφορία κτλ.)· αὐτ.

§ 40. Ποία ἡ ἐπιρροή τῶν νέων νόμων ὡς πρὸς τὸν γάμον. — Τοπικὰ ὅρια τῆς ἰσχύος τῶν νόμων. (Βλ. Πείρ. σ. 501 ἐπ.).

§ 41. Εἰς Καλ. (δ' § 12—54) εὐρίσκετε ἀνάπτυξιν περὶ τῶν ἐπομένων¹.

12. Ἡλικία. — 13. Φυσικὰ ἐλαττώματα. — 14. Κώλυμα συγγενείας. — 15. Μεταξὺ ἀνιόντων καὶ κατιόντων εἰς ἐπάπειρον. — 16. Καὶ ἐξ ἐπιγαμίας, ἢ υἱοθεσίας. — 17. Ἐκ πλαγίου μέ-

(1) Οἱ ἐπ. ἀρ. 12—36 ἀνταποκρίνονται εἰς τὸ σύγγραμμα αὐτό.

χρη τρίτου βαθμοῦ.—18. Ἐξ ἀγχιστείας οὐδεμία ἀπαγόρευσις.—19. Τί ἐθέσπισεν ἡ ἐκκλησία;—20. Κατ' εὐθεϊαν γραμμὴν οἱ αὐτοκράτορες οὐδὲν ὑπελείπετο νὰ προσθέσουν.—21. Ἐκ πλαγίου καὶ ἐκ νοθείας.—22. Ἐξ ἀγχιστείας¹.—23. Ἐπὶ μνηστείας.—24. Ἐπὶ υἱοθεσίας, οὐχὶ ἐπὶ ἀδελφοποιίας.—25. Πνευματικὴ συγγένεια.—26. Ὑπαρξίς ἄλλου γάμου.—27. Κώλυμα ὡς ἐκ τῆς κοινῆς τάξεως.—28. Κώλυμα γάμου μετὰ τῆς ἀρπαγείσης.—29. Κώλυμα λόγῳ μοιχείας.—30. Πένθιμον ἔτος.—31.—Ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες δὲν νυμφεύονται τὰς ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειαν αὐτῶν.—32. Διοικητικὸν κώλυμα.—33. Περὶ στρατιωτικῶν.—34. Κώλυμα ἐτεροθρησκείας.—35. Νεώτεροι νόμοι περὶ μικτῶν γάμων.—36. Περὶ κληρικῶν μετὰ τὴν χειροτονίαν.—Ἀπαγόρευσις τετάρτου γάμου λαϊκῶν καὶ δευτέρων κληρικῶν.—37. Αἰμομικτικοὶ καὶ ἀθέμιτοι λόγῳ συγγενείας γάμοι.—38. Νεώτεραι διατάξεις.—39. Περὶ μοιχαλίδος καὶ ἀρπαγείσης.—40. Περὶ ἐπιτρόπων, κηδεμόνων καὶ στρατιωτικῶν.—41. Πυχρόχσις τοῦ πενθίμου ἔτους.—42. Γάμος μετὰ ἐτεροθρήσκου.—43. Γάμος κληρικοῦ μετὰ χειροτονίαν.—44. Διγαμία.—45. Κατὰ πλάνην τελούμενος γάμος παρὰ τὴν ἀπαγόρευσιν.—46. Συναίνεσις.—47. Ἐπὶ ὑπεξουσίῳ ἀπαραίτητος ἡ πατρικὴ συναίνεσις.—48. Πότε δὲν εἶναι ἐφικτή, ἢ δὲν ἀπαιτεῖται;—49. Περὶ τοῦ ὑπὸ ἐπιτροπείαν καὶ κηδεμονίαν.—50. Βία, φόβος καὶ πλάνη.—51. Τέλεισις τοῦ γάμου μέχρις Ἰουστινιανοῦ.—52. Ἱερολογία.—Ἐπισκοπικὴ ἄδεια.—Ληξιαρχικὴ πράξις.

§ 42. Βλ. τὰς ἐν τε τῇ Πείρᾳ καὶ τῷ παραρτήματι τούτῳ λέξ. Διαζύγια. Μνηστεία. Παράστασις ἐπὶ δικ. Πένθιμον ἔτος. Προίξ. Χειράφετος. (σελ. 5139—5168 τῆς Πείρας).

Πίναξ λεκτικὸς τῶν ἐν τῇ προηγουμένῃ λ. Γάμος.

Ἄγνοια. § 6. 7. 29—32.

Ἀγχιστεία. Ἴδε τὴν ὁδὸν λ. Βαθμοί. Συγγένεια.

Ἀδεια ἐπισκοπικὴ. § 17—28. 41.

Ἀδελφοποιία § 1. 41.

Αἱρέσεις. § 16.

Ἀκυρος γάμος. § 29—32. 36.

Ἀλλοδαποί. Γάμος ἐν αὐτῇ. § 22.

Ἀναίρεσις. § 37.

Ἀνατρέχει. Βλ. τὴν ὁδὸν λ. ἔγκρισις.

Ἀπαγωγή. § 4. 36.

Ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τῶν κωλυμάτων. § 28. 29 ἐπ.

Ἀποζημίωσις Ἴδε τὴν ὁδὸν λ. εὐθύνη. Βαθμοὶ συγγενείας. § 2. 11. Ἐβδόμος. § 11. 41.

(1) Βλ. καὶ Παπ. οἰκογ. δικ. σελ. 302.

Γαμήλια καὶ προικῶ σύμφωνα. § 38.	Κωλύματα.—'Απαλλαγὴ ἀπ' αὐτῶν. § 28. 29 ἐπ.
Γάμος ἄκρου. § 29. 32.	Κωνσταντινουπόλεως Σύνοδος. § 11.
Γάμος. § 1 ἐπ. 'Αθέμιτος. § 2 ἐπ.	Ληξιαρχικὴ πράξις. § 25 ἐπ. 41.
Μικτοὶ γάμοι. § 10. Σύναψις ἀκρου γάμου. Νομιζόμενος γάμος. 'Απαλλαγὴ ἐκ τῶν κωλυμάτων. § 28 ἐπ. 'Ιδε τὰς ὁδ. λ. 'Αδεία. Συναίνεσις.	Μικτοὶ γάμοι. § 10. 41.
Γυνή. "Ιδε τὴν ὁδ. λ. Συμβόλαια.	Μνηστεία. § 41 (23).
Δατροφή. § 32. 39.	Μοιχεία. § 8. 9. 41.
Δγαμία. § 36. 41.	Νόμων ἰσχύς. § 40.
"Εγκρίσις γάμου ὑπὸ γονέων. § 13. 14.	Παράπτωμα γυναικός. § 8. 9.
"Εγκύλιος 'Ιερὰς Συνόδου § 17—24.	Πένθημον ἔτος. § 41 (30).
"Εμπορικὸν νόμον ἄρθρον 67 (§ 35).	Προίξ. § 9.
"Ενστασις ὅτι ἄκρου ὁ γάμος. § 32.	Στρατιωτικοί. § 12.
"Εξάδελφος. § 8.	Συγγένεια. "Ιδε τὴν ὁδ. λ. Βαθμοί.
"Επισκοπικὴ ἀδεία. Βλ. τὴν ὁδ. λ. ἀδεία.	Σύζυγοι. "Ιδε τὴν ὁδ. λ. Συμβόλαια.
"Επίτροπος. § 41 (31).	Συμβόλαια μεταξὺ συζύγων. § 33 ἐπ'
"Ετερόθρησκοι. § 41. 10.	Συμπρόγονοι. § 5.
Εὐλογία γάμου. § 17 ἐπ.	Συναίνεσις. § 41.
Εὐθύνη. § 30—32.	Συναίνεσις γονέων καὶ τῶν εἰς γάμον ἐρχομένων. § 13. "Εγκρίσις. § 14.
Ἡλικία. § 41 (12).	Σύνοδος ἱερὰ περὶ ἀδείας πρὸς γάμον. § 17—24.
'Ιερολογία. § 41.	Σύνοδος Κωνσταντινουπόλεως. § 11.
Κληρικοί. § 41.	Τέκνα. § 7.
Κωλύματα πρὸς γάμον. "Ιδε τὰς ὁδ. λ. Βαθμοί. 'Απαγωγὴ. Μοιχεία.	Υἱοθεσία. § 41 (16. 24).
	Υπεξούσιοι. § 13—16.
	Φυσικὰ ἐλαττώματα. § 41 (13).

'Αποφάσεις περιεχόμεναι εἰς τὸ προηγούμενον
ἄρθρον γάμος.

49 τοῦ 1845—§ 11.
347 τοῦ 1860—§ 38.
64 τοῦ 1861—Σημ. σελ. 5799.
412 τοῦ 1862—§ 7.
339 τοῦ 1863—§ 11.
479 τοῦ 1865—§ 8.
241 τοῦ 1867—§ 32.
54 τοῦ 1870—§ 6.
487 τοῦ 1870—§ 2.

36 τοῦ 1871—§ 22.
204 τοῦ 1871—§ 34.
225 τοῦ 1872—§ 15.
255 τοῦ 1872—§ 4.
37 τοῦ 1873—§ 35.
92 τοῦ 1873—§ 30.
145 τοῦ 1873—Σελ. 5800.
220 τοῦ 1875—§ 37.
303 τοῦ 1875—§ 26. 31.

ΓΕΙΤΟΝΕΣ. Ἴδε τὰς ἐν Πείρᾳ λ. ἐπίδοσις καὶ χωροστάθμησις.—

Βλ. τὰς αὐτὰς λ. ἐν τῇ βίβλῳ ταύτῃ.

ΓΕΝΕΣΙΟΥΡΓΟΣ αἰτία τῶν ἐνοχῶν. Βλ. σ. 23 Καλ. γ' ἐκδ. 2.

ΓΕΝΝΗΤΑΙ. Βλ. σελ. 15. 26 τοῦ περὶ κληρ. δικ. Καλ.

ΓΕΝΟΥΣ ΕΝΟΧΗ. Βλ. σ. 58, 71, 363. 686. Καλ. γ. ἐκδ. 2.

— Πρλ. τὴν ἐν τε τῇ Πείρᾳ καὶ τῷ Παραρτήμ. τούτῳ λέξ.
 ὑπαμοιβή, ἐνθα περὶ ἐπιλογῆς.

ΓΕΡΟΥΣΙΑ. Ὅτι πάντως ἀναγκαία § 541. — Ὅτι εἶχον αὐτὴν
 αἱ τε τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος καὶ τῆς Ῥώμης πολιτεῖαι. §
 542. — Οἷα τὰ ἐκ τῆς καταργήσεως αὐτῆς ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ
 Γαλλίᾳ κακὰ; § αὐτ.—Ὅποια ἡ περὶ αὐτῆς θεωρία; § 543.
 Τίνα τῶν ἀντιφρονούντων τὰ κατὰ τῆς Γερουσίας ἐπιχειρή-
 ματα; § 544.— Πόθεν αἱ τούτων πλάναι; § 545.— Εἰ δεῖ
 ἰσθγόρα εἶναι τὰ δύο νομοθετικὰ σώματα; § 546.— Τίς ἔσαι
 ὁ τὴν Γερουσίαν ἐκλέγων; § 547.— Τί ἐννοητέον ὅτι δεῖ εἶναι
 τὴν Γερουσίαν συντηρητικὴν; § 548.— Εἰ μὲν ἰσόβιον, εἰ δὲ
 καὶ διαδοχικὴν δεῖ εἶναι τὴν Γερουσίαν, εἰ ἀπλῶς αἵρετὴν
 καὶ μετακλητὴν; § 549.— Τίνες αἱ ἐκ τοῦ περὶ τὴν συγκρό-
 τησιν τῆς Γερουσίας τρόπου διαφοραὶ; § 550.— Αἵρετῆς οὐ-
 σης εἰ μὲν ἀθρόαν εἰ δὲ κλασματικὴν δεῖ γίνεσθαι τὴν ἀνα-
 νέωσιν; § 551.— Τὰ προσόντα. § 547 καὶ 552.— Ὁ ἀριθ-
 μός. § 553.— Ἀποκλεισμός τοῦ Βασιλέως. § 554.— Ὅτι
 ἀσύμφορον, Γερουσίας ὑπαρχούσης, δικάζειν αὐτὴν τὰς κατὰ
 τῶν ὑπουργῶν παρὰ τῆς Βουλῆς ἐγειρομένας κατηγορίας. §
 555 — Ἀσυλία § 556 — Ἀποζημίωσις § 557¹.

Γερουσία. Βλ. τὰς ἐν Πείρᾳ λ. σύνταγμα καὶ ὑπουργεῖον
 οἰκονομικῶν. — Γερουσιαστῶν σύνταξις. Βλ. Πείρας σελ. 387.
ΓΕΡΟΥΣΙΑ ἐν Πελοποννήσῳ Βλ. σελ. 264 τῆς μεταφράσεως
 ἱστορίας Γερβίνου· ἔτι Πείρας σελ. 507.

ΓΕΩΜΕΤΡΑΙ (agrimensores) Βλ. σελ. 446 Καλ. γ' ἐκδ. 2.
 Πρβλ. τὴν ἐν τε τῇ Πείρᾳ καὶ τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. πραγ-
 ματογνώμονες.

ΓΕΩΡΓΟΙ.

§ 1. Περὶ τοῦ νόμου τῆς 19 μαρτίου 1843 καὶ τῆς 14 Ἰου-
 νίου 1843 καὶ τοῦ διατάγματος τῆς 28 αὐγούστου 1848 βλ.
 σελ. 2148. 4681. 4974 ἐπ. τῆς Πείρας.

§ 2. Περὶ προικοδοσίας. Βλ. σελ. 4814 τῆς Πείρας λ. προι-
 κοδοσίαι.

§ 3. Τὸ δημόσιον ἔχει δικαίωμα νὰ διαθέσῃ γαίας καλλιερ-
 γουμένας ὑπὸ γεωργῶν; Βλ. τὴν Α. Π. Πολ. 87 τοῦ 1876 ἐν λ.
 Προικοδότῃσι τοῦ Παραρτήματος τούτου.

§ 4. Αἱ ἐθνικαὶ γαῖαι αἱ διὰ συμβάσεως μισθώσεως παραχω-

(1) Οἱ ἀριθμοὶ ἀναφέρονται εἰς τὴν περὶ συντάγματ. πραγματείαν Σαριπόλου.

ρηθεῖσαι εἰς καλλιεργητὰς ὑποχρεωθέντας, κατὰ τὰ μεταξὺ αὐτῶν καὶ τοῦ δημοσίου συμπεφωνημένα, νὰ ἀποδίδωσιν αὐτὰς ἅμα τὰς διαθέσει τὸ δημόσιον, ὑπάγονται εἰς τὴν ἐξάιρεσιν τοῦ ἄρθρου 1. τοῦ ἀπὸ 31 Αὐγούστου 1854 διατάγματος; Βλ. τὴν Α. Πάγ. πολ. 150 τοῦ 1876 ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λέξιν Κρήτες.

§ 5 Γεωργοὶ ἔχουσι τὰ παραγγέλματα; Βλέπ. Πείρας σελ. 4605 § 130 ἐπόμε. ¹.

§ 6. Ὅρα τὰς ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λέξεις Δημόσιον. Κρήτες. Νομή. Προικοδοσίαι. Ὑπαμοιβή (περὶ ἐπιλογῆς) καὶ τὴν ἐν Πείρᾳ λ. φαλαγγίται.

ΓΝΗΣΙΟΤΗΣ ΤΕΚΝΩΝ. Τὸ ποινικὸν δικαστήριον δύναται νὰ κρίνῃ περὶ τῆς νομιμότητος τῶν τέκνων; ὁ δήμαρχος, παρ' οὗ ζητοῦσι πιστοποιητικὸν πενίας; Βλ. τὴν Α. Π. ποιν. 87 τοῦ 1869.

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΙΣ. Γνωμοδότησις συγγενικοῦ συμβουλίου περὶ υἱοθεσίας. Βλ. τὴν λ. υἱοθεσία ².

Ἰδε καὶ τὰς ἐν τε τῇ Πείρᾳ καὶ τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. ἐπίτροπος. Συγγενικὸν συμβούλιον.

ΓΝΩΣΙΣ. Ἰδε τὴν λ. Ἄγνοια ἐν σελ. 5376 ἐπ. τοῦ Παραρτήμ. τούτου.—Βλ. ἔτι σελ. 510 τῆς Πείρας.

§ 1. Ἴνα ἀποκτηθῇ δουλεία νὰ ἔχη τις εἰς μεσότοιχον καπνοδόχον ἢ δουλάπια ἀπαιτεῖται ἡ γνώσις τοῦ κυρίου; Βλέπε Α. Π. πολ. 401 τοῦ 1874 ἐν τῇ ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λέξει Δουλεία.

§ 2. Γνώσις ἀκυροτήτων τῆς διαθήκης. Ἰδε τὰς ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Διαθήκαι καὶ κληρονόμοι.

§ 3. Γνώσις ἐπὶ ἐνάρξεως τοῦ κληρονομικοῦ δικαιώματος ἀπαιτεῖται; Βλ. Α. Π. πολ. 176 τοῦ 1876 ἐν λ. Παραγραφή τοῦ Παραρτ. τούτου.

§ 4. Γνώσις τῆς διαταράξεως τῆς κατοχῆς. Βλ. ἀνωτ. σελ. 5377 ἐν ἀρχῇ. Ἡ ἐνιαύσιος περὶ νομῆς παραγραφή ἀπὸ πότε ἄρχεται; Ἰδε τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. νομή, ἐνθα ἡ 277 τοῦ 1871.

(1) Ἐν λ. νομή τοῦ Παραρτήματος τούτου καταχωρισθήσεται καὶ ἡ Α. Π. 181 τοῦ 1876.

(2) Καὶ Πείρας σελ. 4208—4220.

— Πρλ. τὴν ἐν τε τῇ Πείρᾳ καὶ τῷ Παραρτήμ. τούτῳ λέξ. ὑπαμοιβή, ἐνθα περὶ ἐπιλογῆς.

ΓΕΡΟΥΣΙΑ. Ὅτι πάντως ἀναγκασία § 541. — Ὅτι εἶχον αὐτὴν αἱ τε τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος καὶ τῆς Ῥώμης πολιτεῖαι. § 542. — Οἷα τὰ ἐκ τῆς κηταργήσεως αὐτῆς ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ Γαλλίᾳ κακὰ; § αὐτ. — Ὅποια ἡ περὶ αὐτῆς θεωρία; § 543. Τίνα τῶν ἀντιφρονούντων τὰ κατὰ τῆς Γερουσίας ἐπιχειρήματα; § 544. — Πόθεν αἱ τούτων πλάναι; § 545. — Εἰ δεῖ ἰσῆγορα εἶναι τὰ δύο νομοθετικὰ σώματα; § 546. — Τίς ἔσται ὁ τὴν Γερουσίαν ἐκλέγων; § 547. — Τί ἐννοητέον ὅτι δεῖ εἶναι τὴν Γερουσίαν συντηρητικὴν; § 548. — Εἰ μὲν ἰσόβιον, εἰ δὲ καὶ διαδοχικὴν δεῖ εἶναι τὴν Γερουσίαν, εἰ ἀπλῶς αἵρετὴν καὶ μετακλητήν; § 549. — Τίνες αἱ ἐκ τοῦ περὶ τὴν συγκρότησιν τῆς Γερουσίας τρόπου διαφοραί; § 550. — Αἵρετῆς οὐσης εἰ μὲν ἀθρόαν εἰ δὲ κλασματικὴν δεῖ γίνεσθαι τὴν ἀνανέωσιν; § 551. — Τὰ προσόντα. §§ 547 καὶ 552. — Ὁ ἀριθμός. § 553. — Ἀποκλεισμός τοῦ Βασιλέως. § 554. — Ὅτι ἀσύμφορον, Γερουσίας ὑπαρχούσης, δικάζειν αὐτὴν τὰς κατὰ τῶν ὑπουργῶν παρὰ τῆς Βουλῆς ἐγειρομένας κατηγορίας. § 555 — Ἀσυλία § 556 — Ἀποζημίωσις § 557¹.

Γερουσία. Βλ. τὰς ἐν Πείρᾳ λ. σύνταγμα καὶ ὑπουργεῖον οἰκονομικῶν. — Γερουσιαστῶν σύνταξις. Βλ. Πείρας σελ. 387. **ΓΕΡΟΥΣΙΑ** ἐν Πελοποννήσῳ Βλ. σελ. 264 τῆς μεταφράσεως ἱστορίας Γερβίνου· ἔτι Πείρας σελ. 507.

ΓΕΩΜΕΤΡΑΙ (agrimensores) Βλ. σελ. 446 Καλ. γ' ἐκδ. 2. Πρβλ. τὴν ἐν τε τῇ Πείρᾳ καὶ τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. πραγματογνώμονες.

ΓΕΩΡΓΟΙ.

§ 1. Περὶ τοῦ νόμου τῆς 19 μαρτίου 1843 καὶ τῆς 14 Ἰουνίου 1843 καὶ τοῦ διατάγματος τῆς 28 αὐγούστου 1848 βλ. σελ. 2148. 4681. 4974 ἐπ. τῆς Πείρας.

§ 2. Περὶ προικοδοσίας. Βλ. σελ. 4814 τῆς Πείρας λ. προικοδοσία.

§ 3. Τὸ δημόσιον ἔχει δικαίωμα νὰ διαθέσῃ γαίας καλλιεργουμένας ὑπὸ γεωργῶν; Βλ. τὴν Α. Π. Πολ. 87 τοῦ 1876 ἐν λ. Προικοδότησις τοῦ Παραρτήματος τούτου.

§ 4. Αἱ ἐθνικαὶ γαῖαι αἱ διὰ συμβάσεως μισθώσεως παραχω-

(1) Οἱ ἀριθμοὶ ἀναφέρονται εἰς τὴν περὶ συντάγματ. πραγματεῖαν Σαριπόλου.

ρηθεῖσαι εἰς καλλιεργητὰς ὑποχρεωθέντας, κατὰ τὰ μεταξὺ αὐτῶν καὶ τοῦ δημοσίου συμφωνημένα, νὰ ἀποδίδωσιν αὐτὰς ἅμα τὰς διαθέσει τὸ δημοσίον, ὑπάγονται εἰς τὴν ἐξαιρῶσιν τοῦ ἄρθρου 1. τοῦ ἀπὸ 31 Αὐγούστου 1854 διατάγματος; Βλ. τὴν Α. Π. πολ. 150 τοῦ 1876 ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λέξιν Κρῆτες.

§ 5 Γεωργοὶ ἔχουσι τὰ παραγγέλματα; Βλέπ. Πείρας σελ. 4605 § 130 ἐπὶ 1.

§ 6. Ὅρα τὰς ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λέξεις Δημόσιον. Κρῆτες. Νομή. Προικοδοσίαι. Ὑπαμοιβὴ (περὶ ἐπιλογῆς) καὶ τὴν ἐν Πείρᾳ λ. φαλαγγίται.

ΓΝΗΣΙΟΤΗΣ ΤΕΚΝΩΝ. Τὸ ποινικὸν δικαστήριον δύναται νὰ κρίνῃ περὶ τῆς νομιμότητος τῶν τέκνων; ὁ δήμαρχος, παρ' οὗ ζητοῦσι πιστοποιητικὸν πενίας; Βλ. τὴν Α. Π. ποιν. 87 τοῦ 1869.

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΙΣ. Γνωμοδότησις συγγενικοῦ συμβουλίου περὶ υἱοθεσίας. Βλ. τὴν λ. υἱοθεσία 2.

Ἴδε καὶ τὰς ἐν τε τῇ Πείρᾳ καὶ τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. ἐπίτροπος. Συγγενικὸν συμβούλιον.

ΓΝΩΣΙΣ. Ἴδε τὴν λ. Ἄγνοια ἐν σελ. 5376 ἐπ. τοῦ Παραρτήμ. τούτου.—Βλ. ἔτι σελ. 510 τῆς Πείρας.

§ 1. Ἴνα ἀποκτηθῇ δουλεία νὰ ἔχῃ τις εἰς μεσότοιχον καπνοδόχον ἢ δουλάπια ἀπαιτεῖται ἡ γυνῶσις τοῦ κυρίου; Βλέπε Α. Π. πολ. 401 τοῦ 1874 ἐν τῇ ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λέξει Δουλεία.

§ 2. Γυνῶσις ἀκυροτήτων τῆς διαθήκης. Ἴδε τὰς ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Διαθήκαι καὶ κληρονόμοι.

§ 3. Γυνῶσις ἐπὶ ἐνάρξεως τοῦ κληρονομικοῦ δικαιώματος ἀπαιτεῖται; Βλ. Α. Π. πολ. 176 τοῦ 1876 ἐν λ. Παραγραφῇ τοῦ Παραρτ. τούτου.

§ 4. Γυνῶσις τῆς διαταράξεως τῆς κατοχῆς. Βλ. ἀνωτ. σελ. 5377 ἐν ἀρχῇ. Ἡ ἐνιαύσιος περὶ νομῆς παραγραφὴ ἀπὸ πότε ἄρχεται; Ἴδε τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. νομή, ἐνθα ἡ 277 τοῦ 1871.

(1) Ἐν λ. νομή τοῦ Παραρτήματος τούτου καταχωρισθῆσεται καὶ ἡ Α. Π. 181 τοῦ 1876.

(2) Καὶ Πείρας σελ. 4208—4220.

§ 5. Γνώσις ἀκυροτήτων διαθήκης. Ἴδε τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Διαθήκη.

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ ἐκχώρησεως (denunciatio). βλ. σελ. 632

Καλ. γ' ἐκδ. 2 καὶ Πείρας σελ. 1090 (λ. γνωστοποίησις).

— Βλέπε τὰς ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λέξεις Ἐκχώρησις Ἐπίδοσις. Κοινοποίησις¹.

ΓΟΝΗ. ΓΟΝΗΣ (foetus secundus). βλ. Καλ. γ' ἐκδ. 2 σ. 597.

ΓΡΑΜΜΑΣΙΝ ΕΝΟΧΗ. βλ. σελ. 170 Καλ. γ' ἐκδ. 2. Πρβλ.

τὴν ἐν Πείρα λ. Ἐνοχή.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ. ὅτι δεῖ τὸν ἐκλογέα γινώσκειν γράμματα. § 415.

— Πῶς δεῖ διδάσκεσθαι ταῦτα; § 907—908².

ΓΡΑΜΜΑΤΙΟΝ ΑΣΑΦΕΣ (cautio indiscreta). βλ. σελ. 245.

246. 552. 781. Καλ. γ' ἐκδ. 2. Πρβ. τὴν ἐν Πείρα λ. Ὑπομνήματα σ. 4463. 5541 (§ 173) καὶ Παπ. ἐνοχ. § 578 τ. 2.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ. Ἴδε Οἶκ. ἐγγ. § 17 ἐκδ. 3

§ 1. βλ. Πείρας σελ. 4543 (λ. Γραμματεῖς).

§ 2. βλ. τὰς λέξ. Ὑπερμερία (περὶ παρακαταθηκῶν). Σύνθεσις³.

§ 3. βλ. καὶ τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Κατάσχεσις⁴.

§ 4. Ὁ γραμματεὺς εἶναι ἀρμόδιος νὰ πιστοποιήσῃ, ἐὰν τὸ δικαστήριον δὲν συνεδρίασῃ τὴν δεῖνα ἡμέραν. (Α. Π. 242 τοῦ 1872). βλ. Πείρας σελ. 4455 (§ 7 ἐπ.).

§ 5. Ὁ ἀντίκλητος πρέπει νὰ κατοικῇ ἐν τῇ ἑδρᾷ τοῦ δικαστηρίου, καὶ δὲν ἀρκεῖ νὰ ἔχῃ ἀπλῶς ἐν αὐτῇ τὸ γραφεῖόν του, ἐνῷ κατοικεῖ ἄλλου, οἷον ἐν Πειραιεῖ. — Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ ἐπίδοσις τῆς περὶ ἀποδείξεως ἀποφάσεως ἐπὶ ἐμπορικῆς δίκης νομίμως ἐπιδίδεται εἰς τὸν γραμματέα τοῦ δικαστηρίου. 148. 150 πολ. (Α. Π. πολ. 377 τοῦ 1874). — βλ. τὰς ἐν Πείρα καὶ τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. Ἀντίκλητος. Ἐπίδοσις. Πληρεξούσιοι.

§ 6. Ἐκ τῶν ἄρθρ. 1042 καὶ 934 τῆς πολιτ. δικονομίας προκύπτει ὅτι ὅχι μόνον τὸ τῆς κατασχέσεως μέτρον εἶναι

(1) Πείρας σελ. 2121.

(2) Οἱ ἀρ. ἀναφέρονται εἰς τὸ περὶ Συντ. Σαρπ. ἐκδ. 2.

(3) Καὶ Πείρας σελ. 3770 ἐπ — Πολ. Ἀρ. Πάγ. 72 τοῦ 1871 περὶ γραμματ. Εἰρηνοδικῶν.

(4) Καὶ Πείρας σελ. 4274.

συνοπτικῆς διαδικασίας, ἀλλὰ καὶ ἡ περὶ τῆς κυρίας ἀπαιτήσεως ἀγωγή· ὥστε, ἂν εἰς τοιαύτης φύσεως δίκην ὁ διάδικος δὲν διώρισεν ἀντίκλητον, ὁ ἀντίδικος αὐτοῦ ἠδύνατο νὰ κοινοποιήσῃ εἰς τὸν Γραμματέα τὴν πρᾶξιν, δι' ἧς ἡ δίκη κηρύσσεται κατεπείγουσα (506. 237. 598. 612 πολ.) (Α Π 109 τοῦ 1871). — Βλ. τὴν ἐν Πείρᾳ λ. συνοπτικῇ δίκῃ.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΟΝ ΕΙΣ ΔΙΑΤΑΓΗΝ. Βλ. τὴν ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. Συναλλαγματικῆς¹.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ. Βλ. Πείρας σελ. 1164 καὶ 511 ἐν τέλει.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΦΑΛΛΑΓΓΙΤΙΚΑ. Βλ. τὰ ἐν Πείρ σ. 4973-4994.

ΓΡΑΦΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΙ (assessores, comites). Βλ. σελ. 446

Καλ. γ' ἐκδ. 2. — Ἴδε τὰς ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λέξ.

Γραμματεῖς. Συντάξεις.

ΓΡΗΓΟΡΙΑΝΟΝ ΣΥΣΤΗΜΑ. Χρονολογικὸν ἐν Ἰονίοις νήσοις σύστημα. Βλ. Α. Π. πολ. 133 τοῦ 1874 κτλ. ἐν λ. κληρονομία τοῦ Παραρτήματος τούτου.

ΓΡΟΣΙΟΝ. Βλ. τὴν ἐν Πείρᾳ² λέξ. νομίσματα, καὶ Καλ. σελ. 91 τ. γ' ἐκδ. 2.

ΓΥΘΕΙΟΝ πόσον ἀπέχει τῶν Κυθήρων; Βλέπ. Ἀρ. Πάγ. 239 τοῦ 1869³.

ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ τίς ὁ προορισμός; 911—912.—Πῶς δεῖ γίνεσθαι τὴν ἐν αὐτῇν διδασκαλίαν; § 913. — Ὅτι κακῶς γίνεται ἡ περὶ ἡμῖν γυμναστικὴ ἐκπαίδευσις § 915⁴.

Γυμνάσια. — Περὶ τῆς δαπάνης τῆς τηρήσεως αὐτῶν. Βλ. τὰ ἐν Πείρᾳ λ. ὑπουργεῖον οἰκονομικῶν⁵.

ΓΥΝΗ· εἰ δεῖ μετέχειν αὐτὴν τῶν πολιτικῶν; § 408—409.

— Ὅτι διὰ τῆς γυναικὸς μόνον ἐστὶ τυχεῖν τῆς βελτιώσεως τῆς κοινωνίας § 903—904⁶.

Ἡ ἀκυρότης τῆς ἄνευ ἀδείας τοῦ δικαστηρίου συμβάσεως τῆς γυναικὸς μετὰ τοῦ ἀνδρός της δὲν δύναται νὰ προταθῇ παρὰ τούτου. (Βλ. ἀπόφ. ἐφετ. Κερκύρας 12^ο τοῦ 1870 ἐν σ. 92 ἐφημ. δικ. τοῦ 1871). — Περὶ τῶν τοιούτων συμβάσεων με-

(1) Καὶ Πείρας σ. 3679—3760.

(2) Πείρας σελ. 2568—2575.

(3) Πρ6. Πείρας σελ. 3316 ἐπ.

(4) Οἱ ἀριθ. ἀναφέρονται εἰς τὴν περὶ συντάγματος πραγμ. Σαριπέλ. ἐκδ. 2.

(5) Πείρας σελ. 4601 ἐπ.

(6) Οἱ ἀριθ. ἀναφέρονται εἰς τὴν περὶ συντάγμ. πραγματείαν Σαριπόλ. ἐκδ. 2.

§ 5. Γνώσις ἀκυροτήτων διαθήκης. Ἴδε τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Διαθήκη.

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ ἐκχώρησεως (denunciatio). βλ. σελ. 632

Καλ. γ' ἐκδ. 2 καὶ Πείρας σελ. 1090 (λ. γνωστοποιήσις).

— Βλέπε τὰς ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λέξεις Ἐκχώρησις
Ἐπίδοσις. Κοινοποιήσις¹.

ΓΟΝΗ. ΓΟΝΗΣ (foetus secundus). βλ. Καλ. γ' ἐκδ. 2 σ. 597.

ΓΡΑΜΜΑΣΙΝ ΕΝΟΧΗ. βλ. σελ. 170 Καλ. γ' ἐκδ. 2. Πρβλ.

τὴν ἐν Πείρᾳ λ. Ἐνοχή.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ· ὅτι δεῖ τὸν ἐκλογέα γινώσκειν γράμματα. § 415.

— Πῶς δεῖ διδάσκεσθαι ταῦτα; § 907—908².

ΓΡΑΜΜΑΤΙΟΝ ΑΣΑΦΕΣ (cautio indiscreta). βλ. σελ. 245.

246. 552. 781. Καλ. γ' ἐκδ. 2. Πρβ. τὴν ἐν Πείρᾳ λ. Ὑπο-
μνήματα σ. 4463. 5541 (§ 173) καὶ Παπ. ἐνοχ. § 578 τ. 2.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ. Ἴδε Οἰκ. ἐγγ. § 17 ἐκδ. 3

§ 1. βλ. Πείρας σελ. 4543 (λ. γραμματεῖς).

§ 2. βλ. τὰς λέξ. Ὑπερμερεία (περὶ παρακαταθηκῶν). Σύν-
θεσις³.

§ 3. βλ. καὶ τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Κατάσχεσις⁴.

§ 4. Ὁ γραμματεὺς εἶναι ἀρμόδιος νὰ πιστοποιήσῃ, ἐὰν τὸ
δικαστήριον δὲν συνεδρίασῃ τὴν δεῖνα ἡμέραν. (Α. Π. 242 τοῦ
1872). βλ. Πείρας σελ. 4455 (§ 7 ἐπ.).

§ 5. Ὁ ἀντίκλητος πρέπει νὰ κατοικῇ ἐν τῇ ἑδρᾷ τοῦ δικα-
στηρίου, καὶ δὲν ἀρκεῖ νὰ ἔχῃ ἀπλῶς ἐν αὐτῇ τὸ γραφεῖόν του,
ἐνῷ κατοικεῖ ἄλλου, οἷον ἐν Πειραιεῖ. — Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει
ἡ ἐπίδοσις τῆς περὶ ἀποδείξεως ἀποφάσεως ἐπὶ ἐμπορικῆς δί-
κης νομίμως ἐπιδίδεται εἰς τὸν γραμματέα τοῦ δικαστηρίου.
148. 150 πολ. (Α. Π. πολ. 377 τοῦ 1874). — βλ. τὰς ἐν Πείρᾳ
καὶ τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. Ἀντίκλητος. Επίδοσις. Πληρε-
ξούσιοι.

§ 6. Ἐκ τῶν ἄρθρ. 1042 καὶ 934 τῆς πολιτ. δικονομίας
προκύπτει ὅτι ὅχι μόνον τὸ τῆς κατασχέσεως μέτρον εἶναι

(1) Πείρας σελ. 2121.

(2) Οἱ ἀρ. ἀναφέρονται εἰς τὸ περὶ Συντ. Σαρπ. ἐκδ. 2.

(3) Καὶ Πείρας σελ. 3770 ἐπ. — Πολ. Ἀρ. Πάγ. 72 τοῦ 1871 περὶ γραμματ.
Εἰρηνοδικῶν.

(4) Καὶ Πείρας σελ. 4274.

συνοπτικῆς διαδικασίας, ἀλλὰ καὶ ἡ περὶ τῆς κυρίας ἀπαιτήσεως ἀγωγή· ὥστε, ἂν εἰς τοιαύτης φύσεως δίκην ὁ διάδικος δὲν διώρισεν ἀντίκλητον, ὁ ἀντίδικος αὐτοῦ ἠδύνατο νὰ κοινοποιήσῃ εἰς τὸν Γραμματέα τὴν πράξιν, δι' ἧς ἡ δίκη κηρύσσεται κατεπεύγουσα (506. 237. 598. 612 πολ.) (Α Π 109 τοῦ 1871). — Βλ. τὴν ἐν Πείρᾳ λ. συνοπτικὰ δίκαι.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΟΝ ΕΙΣ ΔΙΑΤΑΓΗΝ. Βλ. τὴν ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. Συναλλαγματικὰς ¹.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ. Βλ. Πείρας σελ. 1164 καὶ 511 ἐν τέλει.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΦΑΛΛΑΓΓΙΤΙΚΑ Βλ. τὰ ἐν Πείρ σ. 4973-4994.

ΓΡΑΦΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΙ (assessores, comites). Βλ. σελ. 446

Καλ. γ' ἐκδ. 2. — Ἴδε τὰς ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λέξ.

Γραμματεῖς. Συντάξεις.

ΓΡΗΓΟΡΙΑΝΟΝ ΣΥΣΤΗΜΑ. Χρονολογικὸν ἐν Ἰονίοις νήσοις σύστημα. Βλ. Α. Π. Πολ. 133 τοῦ 1874 κτλ. ἐν λ. κληρονομία τοῦ Παραρτήματος τούτου.

ΓΡΟΣΙΟΝ. Βλ. τὴν ἐν Πείρᾳ ² λέξ. νομίσματα, καὶ Καλ. σελ. 91 τ. γ' ἐκδ. 2.

ΓΥΘΕΙΟΝ πόσον ἀπέχει τῶν Κυθήρων; Βλέπ. Ἀρ. Πάγ. 239 τοῦ 1869 ³.

ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ τίς ὁ προορισμός; 911—912. — Πῶς δεῖ γίνεσθαι τὴν ἐν αὐτῇν διδασκαλίαν; § 913. — Ὅτι κακῶς γίνεται ἡ περὶ ἡμῖν γυμναστικὴ ἐκπαίδευσις § 915 ⁴.

Γυμνάσια. — Περὶ τῆς δαπάνης τῆς τηρήσεως αὐτῶν. Βλ. τὰ ἐν Πείρᾳ λ. ὑπουργεῖον οἰκονομικῶν ⁵.

ΓΥΝΗ· εἰ δεῖ μετέχειν αὐτὴν τῶν πολιτικῶν; § 408—409.

— Ὅτι διὰ τῆς γυναικὸς μόνον ἐστὶ τυχεῖν τῆς βελτιώσεως τῆς κοινωνίας § 903—904 ⁶.

Ἡ ἀκυρότης τῆς ἄνευ ἀδείας τοῦ δικαστηρίου συμβάσεως τῆς γυναικὸς μετὰ τοῦ ἀνδρός της δὲν δύναται νὰ προταθῇ παρὰ τούτου. (Βλ. ἀπόφ. ἐφετ. Κερκύρας 12^ο τοῦ 1870 ἐν σ. 92 ἐφημ. δικ. τοῦ 1871). — Περὶ τῶν τοιοῦτων συμβάσεων με-

(1) Καὶ Πείρας σ. 3679—3760.

(2) Πείρας σελ. 2568—2575.

(3) Πρὸς Πείρας σελ. 3316 ἐπ.

(4) Οἱ ἀριθ. ἀναφέρονται εἰς τὴν περὶ συντάγματος πραγμ. Σαριπέλ. ἐκδ. 2.

(5) Πείρας σελ. 4601 ἐπ.

(6) Οἱ ἀριθ. ἀναφέρονται εἰς τὴν περὶ συντάγμ. πραγματείαν Σαριπέλ. ἐκδ. 2.

ταξὺ ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς βλ. τὴν ἀνωτ. σ. ἐπ. 5770 λ. Βελλειάνειον δόγμα καὶ σ. 5808.

Βλ τὰς ἐν Πείρᾳ καὶ τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. Βελλειάνειον δόγμα. Γάμος. Διαζύγια. — Ἐπίτροποι § 112. — Παράστασις ἐπὶ δικαστηρίου¹. Προίξ². — Ὑποθήκη. — Χειράφτοι (κινουσιν ἀγωγάς);

Δ.

ΔΑΝΕΙΟΝ (mutuum). Καλ. γ' ἔκδ. 2. σελ. 215. Χρηματικὸν (pecuniae creditae, aes alienum, mutua pecunia). αὐτ. σ. 215, 228). Δι' ἀριθμήσεως (numeratione) αὐτ. σελ. 217, 432. — Δι' ἐπρωτήσεως (stipulatione) αὐτ. σ. 220, 432. — Διὰ τῶν οἰκιακῶν βιβλίων (nomen facere). αὐτ. σελ. 216. 432. — Καρπῶν (specierum foenus). αὐτ. σελ. 434, 436. — Ἔντοχον. αὐτ. σ. 430. — Ναυτικὸν (pecunia trajectitia). αὐτ. 434, 436.

ΔΑΝΕΙΑ³

Κείμενα τῶν νόμων. Εἰς. (3. 14). Θεοφ. αὐτ. — Π. (12. 1). — Π. (4. 1 καὶ 2). — Πρόχ. νόμ. τίτλ. 11. — Β. (23. 1). — Ἐπαναχ. τίτλ. 23. — Πείρα τίτλ. 26. — Ἀρμ. (3 5).

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ.

- § 1. Προηγούμενα ζητήματα. Παραπομπή.
- § 2. Χρέη μονῶν.
- § 3. Δάνεια χειραφέτων.
- § 4. Δανεισταὶ κινουσιν ἀγωγὴν κατὰ ὑπεξουσίαν;
- § 5. Μεταγενεστέρα καταβολή.
- § 6. Οἱ δανεισταὶ προτείνουσιν εἰκονικότητα;
- § 7. Αἱ περὶ δανείων πρὸς ἐμπόρους δίκαι εἰσὶν ἐμπορικαί;
- § 8. Ἡ ἐκ τῆς βουλήσεως τοῦ δικαιοῦχου ἐξαρτωμένη ὑποχρέωσις τῆς καταβολῆς.
- § 9. Συμφωνία νὰ ἐπιστραφῇ τὸ δάνειον ὁψέποτε θελήσῃ ὁ ὀφειλέτης.
- § 10. Ἐὰν ἐδάνεισα μὲν τῷ Α, ἐννόουν δὲ νὰ δανείσω τῷ Β, ἔχω ἀγωγὴν κατὰ τούτου;

(1) Πείρας σ. 3017 ἐπ.

(2) Οἶον Α. Π. 130 τοῦ 1870 (λ. παραίτησις).

(3) Βιβλιογραφία. Παπ. ἐνοχ. § 153—190 τόμ. 2. ἔκδ. 2. — Καλ. γ' § 143—153 ἔκδ. 2 — Μακ. § 396 ἐπ. ἔκδ. 2. — Θέμ. 2. σ 336 ἐπ. — Πείρας ἡμετέρας σελ. 516 ἐπόμενα.

- § 11. Ὁ πατὴρ δανείζεται ἐπὶ ὑποθήκῃ διὰ τὰ τέκνα του;
 § 12. Εὐθύνῃ δανειστών, ἀνακοπόντων πίνακα κατατάξεως.
 § 13. Δάνεια γινόμενα πρὸς συντήρησιν πράγματος.
 § 14. Ἐνστάσεις.
 § 15. Δάνεια καὶ εἰσδηλήματα, ἃ ἔλαβέ τις εἰς ἀντίχρησιν.
 § 16. Ἡ τῆς ἀναγκυρίας ἔνστασις.
 § 17. Ἀκυρότης τῆς περὶ χωρισμοῦ κτημάτων διαδικασίας.
 § 18. Οἱ δανεισταὶ εἰσὶ τρεῖς;
 § 19. Ὡς πρὸς τοὺς δανειστάς ὑπάρχει τελεσιδικία ἐκ τῶν κατὰ, ἢ ὑπέρ, τῶν ὀφειλετῶν ἀποφάσεων;
 § 20. Τίτι γίνεται ἡ καταβολή;
 § 21. Παραπομπαί.

§ 1. Προηγούμενα, τῆς νομολογίας ζητήματα βλ. εἰς Πεῖραν σελ. 516—526.

§ 2. Περὶ χρεῶν τῶν Μονῶν βλ. τὰς ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Ἐκκλησία καὶ Μοναί¹.

§ 3. Δάνεια χειραφέτων. Βλ. Πείρας σελ. 5147 ἐπ. — Οἱ χειράφετοι δύνανται δανείζεσθαι; ὅρα ἀπόφ. Α. Π. 186 τοῦ 70 ἐν λ. ἐπίτροποι (εἰς τὸ Παράρτημα τοῦτο). — Ἐγκρισις τοιούτων δανείων ἴδε Πείρας σ. 1384 § 64. — Τί κατὰ τὸν Ἰόνιον κώδικα; Βλ. Πείρας σ. 5162.

§ 4. Δύνανται ὁ πατὴρ, ἢ ὁ δανειστὴς αὐτοῦ, νὰ κινήσῃ ἀγωγὴν κατὰ τῶν ὑπεξουσίων τέκνων; οὐχί, λέγει ἡ Α. Π. 3 τοῦ 1869, φέρουσα· «Τὸ ἐφετεῖον ἀποφηνάμενον ὅτι ὁ πατὴρ δὲν ἔχει ἀγωγὴν κατὰ τῶν ἰδίων αὐτοῦ ὑπεξουσίων τέκνων, ἢ μόνον ἐπὶ τοῦ στρατιωτικοῦ ἢ οἰονεὶ στρατιωτικοῦ χρηματίου, καὶ ἀπορρίψαν διὰ τοῦτο τὴν ὑπὸ τοῦ . . . ἐνασκηθεῖσαν ἀγωγὴν τοῦ ὀφειλέτου αὐτοῦ κατὰ τῶν ὑπεξουσίων τοῦ ὀφειλέτου αὐτοῦ θυγατέρων, ὡς μὴ ὤρῳσαν τὸ προαναφερθὲν χρημάτιον, ἀλλὰ τὴν μητρικὴν περιουσίαν τῶν ὑπεξουσίων τέκνων, ἧς ἡ ἐπικαρπία ἀνήκει εἰς τὸν πατέρα, καὶ ἡδύνατο ἡ περιουσία τούτου νὰ κατασχεθῇ ὑπὸ τοῦ δανειστοῦ αὐτοῦ, ἐφήρμοσεν ὀρθῶς τὰς ἐν Βασιλικ. τεμ. 4 (7. 5) καὶ τεμ. 11 (45. 4) περιεχομένας διατάξεις, αἵτινες, ρυθμίζουσαι σχέσεις μεταξὺ τοῦ πατρὸς καὶ τῶν ὑπεξουσίων αὐτοῦ τέκνων, καὶ διὰ τοῦτο καθαρῶς οὐσιαστικαὶ οὐσαι, οὐδόλως κατηργήθησαν διὰ τῶν περὶ τῆς ἱκανότητος τοῦ παρίστασθαι ἐπὶ δικαστηρίου διατάξεων τῆς πολ. δικονομίας, ὡς οὐκ ὀρθῶς ἡ ἀναιρεσέιουσα διατείνεται. Ὁ λόγος δὲ ὅτι καὶ ἀπέναντι τῶν ἐκτεθεισῶν διατάξεων ἡ

(1) Πρβλ. Πείρας σελ. 3820 § 22.

προκειμένη ἀγωγή ἰσχυρῶς ἐκινήθη κατὰ τῶν ὑπεξουσίων τέκνων, διότι ἀλλοτρία περιουσία δὲν δύναται νὰ γίνη ἀπροσπόριστον χρημάτων, ἀποβαίνει ἀνεπίδεκτος ἐκτιμήσεως, καθόσον δὲν ὀρίζεται ἡ περιουσία, ἣν ἡ ἀναίρεσείουσα θεωρεῖ ἀλλοτρίαν· ἀλλὰ καὶ ἐν ὑποθέσει ὅτι ἀλλοτρίαν περιουσίαν ἐννοεῖ τὸ ἐκ τῶν ζητουμένων δαπανῶν χρέος τῆς μητρικῆς περιουσίας τῶν ἐναγομένων ὑπεξουσίων τέκνων πρὸς τὸν ἴδιον αὐτῶν πατέρα καὶ ὀφειλέτην τοῦ ἐναγοντος, ὁ ἐκτεθεὶς λόγος στερεῖται βάσεως, διότι, κατὰ τὴν ἐν τῷ προμνησθέντι τεμαχίῳ II. Βασιλ. (45. 4) περιεχομένην διάταξιν, οὔτε περὶ τῶν χρεῶν τοῦ ἀπροσπορίστου χρηματίου ὑφίσταται ἀγωγή κατὰ τῶν ὑπεξουσίων τέκνων.» (Α. Π. πολ. 3 τοῦ 1869).

ΣΗΜ. Ἀνεφέραμεν ἄλλοτε ὡς ἀποτέλεσμα τῆς πατρότητος τὸν κανόνα τοῦ ῥωμαϊκοῦ νόμου, καθ' ὃν τὸ τέκνον δὲν δύναται νὰ καταδιώξη, τοῦτέστι νὰ κατηγορήσῃ ποινικῶς τοὺς γονεῖς του, οὔτε νὰ ἐνάξῃ αὐτοὺς πολιτικῶς δι' ἀτιμωτικῆς ἀγωγῆς, οὔτε, ἐν γένει, ἄνευ δικαστικῆς ἀδείας, νὰ ἐγείρῃ κατ' αὐτῶν οἰανδήποτε ἀγωγήν. Ὁ κανὼν οὗτος δὲν ἀπορρεῖ ἀπὸ τῆς πατρικῆς ἐξουσίας, ἀλλὰ ἀπὸ τῆς σχέσεως τοῦ τέκνου πρὸς τοὺς γονεῖς· τῆς πατρικῆς δ' ἐξουσίας ἀποτέλεσμα εἶναι ὁ προκείμενος ἐνταῦθα κανὼν, ὅτι ὁ ὑπεξούσιος δὲν δύναται νὰ ἐνάξῃ τὸν πατέρα αὐτοῦ εἰμὴ κατὰ τὰ ἐκτεθησόμενα θέματα, καθ' ἃ ἐκτάκτως τῷ δίδεται τὸ δικαίωμα τοῦτο· ἐντεῦθεν ὁ κανὼν «πρὸς τοὺς ὑπεξουσίους ἡμῶν οὐ δυνάμεθα δικάζεσθαι, εἰμὴ ἐπὶ τῷ ἰδιοκτήτῳ πεκουλίῳ» (5. 1) 4. 11. Βασ. (Ζ' 5) 4. 11. τὸ δόγμα τοῦτο δὲν κατηργήθη παρ' ἡμῖν, διότι τὸ ἄρθρον 74 τῆς πολ. δικον. πραγματεύεται περὶ τῆς ἱκανότητος τοῦ ὑπεξουσίου τοῦ παρίστασθαι ἐπὶ δικαστηρίου ἐπὶ τῶν πρὸς τρίτους ἀγωγῶν αὐτοῦ σχέσεων. (Πρόβλ. ὑπὲρ τοῦ κανόνος τοῦτου καὶ (47. 2) 16. Β. (Ξ' 12) 16) οὔτε περὶ τῶν δαπανῶν, ἅς καταβάλλει ὁ πατὴρ ἐπὶ τοῦ ἀπροσπορίστου χρηματίου, δύναται οὗτος νὰ ἐγείρῃ ἀγωγήν κατὰ τοῦ ὑπεξουσίου ἐπὶ πληρωμῇ, ὀφείλων νὰ πληρῶνῃ αὐτὰς ἐκ τῶν προσόδων τοῦ κτήματος. Π. (6. 60). I. Β. (ME'. 4) 4. Ἀποφ. τῶν ἐν Ἀθῆναις ἐφετῶν ὑπ' ἀριθ. 789 τοῦ 68, ἐπικυρ. ὑπὸ τῆς 3 (1869) ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου. (Π. π. οἰκογ. δίκ. σελ. 279).

Πρόβλ. Παπ. οἰκογ. δίκαιον σελ. 245 ἐπ. Σαβ. 2 σελ. 97 ἐπ. 103. Σαβ. 2 328. ε. Οἰκ. 2 52.

§ 5. Δύναται νὰ γίνη καὶ μεταγενεστέρως τοῦ συνταχθέντος συμβολαίου ἢ εἰς τοὺς ὀφειλέτας καταβολὴ τοῦ δανεισθέντος ποσοῦ, ὅταν εἰς τοῦτο καὶ αὐτοὺς συγκατατάσῃ ὡς ἐν τῇ προκειμένη περιπτώσει· ἐπομένως οὐδένα τὸ ἐφετεῖον παρεδίασε νόμον ἀποφηνάμενον ὅτι καὶ ὑποθετιθεμένου ὅτι δὲν κατεβλήθησαν τὴν ἡμέραν τῆς συντάξεως τοῦ συμβολαίου τὰ χρήματα, ἀλλὰ μεταγενεστέρως, πάλιν δὲν ὑφίσταται εἰκονικότης τὴν ὁποίαν ἀποτελεῖ ἡ μὴ καταβολὴ μόνη, καθόσον, ἀποδεικνυόμενης διὰ τοῦ ὄρκου τῆς μὴ καταβολῆς, ἀποδεικνύεται συνάμα ἐντεῦθεν καὶ τὸ σπουδαῖον τοῦ συμβολαίου (Α. 227 τοῦ 70).

§ 6. Οἱ δανεισταὶ δύνανται νὰ προτείνωσιν εἰκονικότητα ; Βλ. τὰ ἐν Πείρᾳ σελ. 931 ἐπ. ἔτι δὲ τὴν ἐν τῷ Παρχρητήματι λ. εἰκονικότητος.

§ 7. Αἱ περὶ δανείων πρὸς ἐμπόρους δίκαι εἰσὶν ἐμπορικαί ; Βλ. Πείρας σελ. 3278 § 20.

§ 8. Ὑπαρχούσης συμφωνίας νὰ καταβάλῃ ὁ ἀναιρεσειὼν χρηματικὸν τι ποσὸν ἅμα ζητηθὲν ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ἢ ἐκ τῆς βουλήσεως τοῦ δικαιοῦχου ἐξαρτωμένη ὑποχρέωσις τοῦ ἀναιρεσειόντος δὲν εἶναι ἀνίσχυρος. Ν. 48 Π. (45. 1). Βασ. (44. 19) θ. (Α. Π. πολ. 18 τοῦ 1873).

ΣΗΜ. Εἰδικώτερα ἐν τῇ ἐν τῷ Παρχρητήματι τούτῳ λ. ἐνοχῇ.

§ 9. Ἡ σύμβασις ὅτι ὁ ὀφειλέτης, ὅστις ἐδανείσθη παρ' ἄλλου χρήματα ὑποχρεωθεὶς νὰ τὰ ἐπιστρέψῃ *ὀψέποτε θελήσῃ*, εἶναι ἐγκυρος ; Ναί, κατὰ τὸν νόμον 46 § 2 καὶ 3 Π. (45. 1), τὸ δὲ δάνειον καθίσταται ἀπαιτητὸν κατὰ τὸν θάνατον τοῦ ὀφειλέτου. (Α. Πάγ. πολ. 174 τοῦ 1875¹, ἣν ἴδε ἐν τῇ ἐν τῷ Παρχρτ. τούτῳ λ. Ἐνοχῇ).

§ 10. Ἐὰν ἐδάνεισα μὲν τῷ Α, ἡννόουν ὁμῶς νὰ δανείσω τῷ Β, ὅστις ὡμολόγησεν ὅτι δι' ἑαυτὸν ἐγένετο τὸ δάνειον, ἔχω ἀγωγὴν κατὰ τούτου ; Ὁ Σαβιγ. (ἐνοχ. § 57) λύει καταφατικῶς τὸ ζήτημα, ὁ δὲ Vindsh. ἐν § 482 σημ. 9 καὶ 482 σημ. 9 καὶ 483 σημ. 5 τὸ λύει ἀποφατικῶς. Ἐκ τῆς τοῦ Α. Πάγ. νομολογίας σημειῶ τὴν 80 τοῦ 1874, φέρουσιν « Ἐπειδὴ ἀφ' ἑνὸς μὲν καὶ ὑπὸ τῶν διαδίκων ὁμολογεῖται καὶ τὸ ἐφετεῖον παραδέχεται ὅτι τὴν 9 Φεβρουαρίου 1834 ὁ Α. Κονδάκης ἐδανείσθη παρὰ τοῦ ἀναιρεσειόντος τᾶλλαχρα γαλλικὰ ἑκατὸν ἢ δραχ. 558, καὶ διὰ τοῦ ὑπὸ τὴν χρονολογίαν ταύτην ἐγγράφου τοῦ ὑπεσχέθη τὴν ἀπόδοσιν αὐτῶν πρὸς τὸν δανειστὴν μεθ' ἡμέρας 90, ἀφ' ἑτέρου τὸ δικαστήριον ἐν τῇ ἀνεξελέγκτῳ αὐτοῦ ἐξουσία ἐκτιμῆσαν τὸ περιεχόμενον τοῦ παρὰ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου Γ. Φικιώτου, ἐκδοθέντος τὴν 7 Νοεμβρίου 1834 ἐτέρου ἐγγράφου παραδέχεται, ὅτι, κατὰ τὸ ἐγγράφον τοῦτο, τὸ εἰρημένον δάνειον ἐγένετο παρὰ τοῦ Κονδάκη διὰ λογαριασμὸν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου οὐχὶ δὲ καὶ ὅτι διὰ τοῦ ἐγγράφου τούτου ὁ ἀναιρεσιβλήτος προσωπολόγησεν ἑαυτόν, ἀντὶ τοῦ Κονδάκη, ὀφειλέτην πρὸς τὸν ἀναιρεσειόντα.

Ἐπειδὴ οὕτως ἐκτιμῆθὲν ὑπὸ τῶν ἐφετῶν τὸ ἐγγράφον τῆς 7 Νοεμβρίου 1834 δὲν φέρει μὲν χαρακτηρὰ ἀντεπιστολῆς,

(1) Βλ. Μικ. § 713. Πείρας σελ. 1181 § 89.

ὡς ἐδέχθη τὸ ἐφετεῖον, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἐσφαλμένου τούτου χαρακτηρισμοῦ δὲν ἔπεται, ὅτι διὰ τῶν ἐν τῷ εἰρημένῳ ἐγγράφῳ ὡμολογημένων ὁ ἀναιρεσίβλητος κατέστη ἀμέσως ὑπόχρεως πρὸς τὸν ἀναιρεσεύοντα δανειστήν, διότι, κατὰ τὴν τοιαύτην ἐκτίμησιν τοῦ ἐγγράφου, ὁ ἀναιρεσίβλητος εἶναι ὑπεύθυνος μόνον ἀπέναντι τοῦ Α. Κονδάκη διὰ πᾶν ὅ,τι οὗτος ὡς ὀφειλέτης ὑποχρεωθῇ νὰ καταβάλῃ πρὸς τὸν δανειστήν.

Ἐπειδὴ τὸ ἐφετεῖον διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως ἐν τῇ ἀνεξελέγκτῳ αὐτοῦ ἐξουσίᾳ (προκειμένου περὶ κρίσεως ἀναγομένης εἰς ἐκτίμησιν πραγμαμάτων) ἐδέχθη ὅτι ἂν τὸ εἰρημένον ἐγγράφον τῆς 7 Νοεμβρίου 1834, ὅπερ ἐκ μόνου τοῦ περιεχομένου δὲν ἀποδεικνύει προσομολόγησιν, ἀποδειχθῇ ὅτι ἐδόθη πρὸς αὐτὸν τὸν ἀναιρεσεύοντα δανειστήν ἀπ' εὐθείας παρὰ τοῦ ἐκδόντος αὐτὸ ἀναιρεσιβλήτου, τότε ἐκ τῆς περιστάσεως αὐτῆς (συνδυαζομένης πρὸς τὸ περιεχόμενον τοῦ ἐγγράφου) ἠδύνατο νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι δι' αὐτοῦ ὁ ἐκδὼς ἀναιρεσίβλητος ἐσκόπει νὰ προσομολόγησιν, καὶ ἐπομένως τὸ ἐγγράφον τοῦτο ἠδύνατο νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς προσομολόγησις· ὅθεν, προκειμένου περὶ οὐσιώδους, κατὰ τὴν ἀνεξέλεγκτον κρίσιν τοῦ δικαστοῦ τῆς οὐσίας, περιστατικῶν πρὸς ἀκριβῆ ἐρμηνεῖαν τοῦ περιεχομένου τοῦ ἐγγράφου, καὶ ἐπομένως πρὸς ἀκριβῆ χαρακτηρισμὸν αὐτοῦ, νομίμως (ἄρθρ. 351 πολ. δικονομίας) ἐπεβλήθη τῷ ἀναιρεσεύοντι ὁ ἐπ' αὐτῆς περὶ τῆς εἰρημένης περιστάσεως ὅρκος». (Α. Π. πολ. 80 τοῦ 1874).

§ 11. Πότε ὁ Πατὴρ δανείζεται ἐπὶ ὑποθήκῃ διὰ τὰ ἀνήλικα τέκνα του; Βλ. Α. Π. πολ. 144 τοῦ 1875 φέρουσιν· »Ἐπειδὴ ὁ ἀναιρεσίβλητος ἐνεργῶν ὑπὸ τὴν ἀνωτέρω ιδιότητα ἐξητήσαστο διὰ τῆς ἀπὸ 14 ἰανουαρίου 1872 ἀγωγῆς του κατὰ τῆς ἀναιρεσεύουσας ἐταιρίας νὰ κηρυχθῇ ἄκυρον καὶ ἀνίσχυρον τὸ ὑπ' ἀριθ. 19 βούλευμα τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου, ὡς ἐπίσης καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 106 τοῦ 1867 ἀπόφασις τοῦ ἐν Πάτραις πρωτοδικείου, νὰ κηρυχθῇ ἄκυρον καὶ ἀνίσχυρον τὸ ὑπ' ἀριθ. 26518 συμβόλαιον τοῦ συμβολαιογράφου Ν. Θωμοπούλου, νὰ διαταχθῇ ἡ ἐξάλειψις τῆς δι' αὐτοῦ ἐγγραφείσης ὑποθήκης ἐπὶ τῶν κτημάτων τῶν ἀνηλίκων τέκνων του, καὶ νὰ κηρυχθῶσιν ἄκυροι ὅλαι αἱ πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ ἀνωτέρω συμβολαίου ἐνεργηθεῖσαι πράξεις, ἐπὶ λόγῳ ὅτι τὸ βούλευμα τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου, συνεπεῖχεν τοῦ ὁποίου ἐπετράπη εἰς αὐτὸν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 106 (1867) ἀποφάσεως τῶν ἐν Πάτραις πρωτοδικῶν νὰ δανεισθῇ ἐπ' ὀνόματι καὶ διὰ λογαριασμὸν τῶν ἀνηλίκων

τέκνων του ἐπὶ ὑποθήκῃ τῶν κτημάτων αὐτῶν δρᾶχ. 30,000 εἶναι ἄκυρον, ὡς παραλειφθέντων κατὰ τὴν συγκρότησιν τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου τῶν στενωτέρων τῶν ἀνηλίκων συγγενῶν Ἀναγνώστου Τζέντζου, πρώτου αὐτῶν θείου καὶ Ἰωάν. Πούντζα, μικροῦ αὐτῶν θείου πρὸς μητρός, καὶ διότι τὸ εἰρημένον βούλευμα δὲν ὑπεγράφη παρὰ τοῦ εἰρηνοδίκου, τὸ ἐφετεῖον δὲ διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ἐκήρυξεν ἄκυρον ὡς πρὸς τὰ εἰρημένα ἀνήλικα τὸ διὰ τοῦ προμνησθέντος ὑπ' ἀριθ. 26518 συμβολαίου συνομολογηθὲν δάνειον καὶ τὰς ἐπὶ τῶν κτημάτων αὐτῶν δι' αὐτὸ δοθείσας ὑποθήκας, καὶ διέταξε τὴν ἐξάλειψιν αὐτῶν ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ὁ πατὴρ κακῶς καὶ ἐναντίον τοῦ Νόμ. II τῶν Βασιλ. (45. 4) ἐδανείσθη ἐπὶ ὑποθήκῃ τῶν ἀκινήτων τῶν ῥηθέντων ἀνηλίκων, ἐνῷ ὥφειλε νὰ πωλήσῃ τὰ κληρονομιαῖα πράγματα αὐτῶν πρὸς πληρωμὴν τῶν χρεῶν των, καὶ μόνον ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν δὲν εὑρίσκει νὰ πληρώσῃ τὰ κτήματα ταῦτα, ὕπερ δὲν ἰσχυρίσθη ἡ ἐναγομένη καὶ νῦν ἀναιρεσειούσα ἐταιρία, τότε νὰ δανεισθῇ ἐπὶ ὑποθήκῃ αὐτῶν, ἐνῷ τὸ πραγματικὸν γεγονός, ἐφ' οὗ ἐστηρίζετο ὁ λόγος οὗτος τῆς ἀκυρότητος τοῦ δανείου, τοῦτέστιν ὅτι ἐδανείσθη ὁ ἀναιρεσιδλήτος ἐνεργῶν ὑπὸ τὴν ἀνωτέρω ιδιότητα ἐπὶ ὑποθήκῃ τῶν κτημάτων τῶν ἀνηλίκων τέκνων του, ἐνῷ ὥφειλε νὰ πωλήσῃ τὰ κτήματα αὐτῶν πρὸς πληρωμὴν τῶν χρεῶν των, δὲν προστάθη παρ' αὐτοῦ οὔτε διὰ τῆς ἀγωγῆς του, οὔτε διὰ τῶν ἐγγράφων ἐνώπιον τοῦ ἐφετείου προτάσεών του, ὡς προκύπτει ἐξ αὐτῶν τούτων, ἀλλ' οὕτω τὸ ἐφετεῖον ἀνεπλήρωσε πραγματικὸν γεγονός, μὴ προταθὲν ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσιδλήτου, παραβιάσαν τὴν οὐσιώδη τοῦ ἀρθρου 170 τῆς πολιτ. δικονομίας διάταξιν, καθ' ἣν ἡ ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ διαδικασία δὲν γίνεται ἐξ ἐπαγγέλματος, μὴ προταθέντα δὲ πράγματα καὶ ἐπ' αὐτῶν στηριζόμεναι ἀπαιτήσεις δὲν δύνανται συνήθως ν' ἀναπληρωθῶσιν ἐξ ἐπαγγέλματος, ἡ δὲ παραβίασις αὕτη ἐπάγεται ἀναίρεσιν κατὰ τὰ ἀρθρα 201 καὶ 207 § 5 τῆς πολ. δικονομίας.

§ 12. Εὐθύνη δανειστοῦ ἀνακόπτοντος πίνακα κατατάξεως. Βλ. τὴν ἐν τῷ Παραρτήμ. τούτῳ λ. κατατάξις.

§ 13. Δάνεια γενόμενα πρὸς συντήρησιν τοῦ πράγματος. Βλ. Πείρας σ. 1963 ἐπ.

§ 14. Ὁ δανειστής δύνανται νὰ προτείνῃ ὅσας καὶ ὀφειλέτης ἐνστάσεις; Βλ. Α. Π. 267 τοῦ 69.

§ 15. Δάνειον καὶ τὰ εἰσοδήματα κτήματος, ὃ ἔλαβέ τις εἰς ἀντίχρησιν. Βλ. Α. Π. 30 τοῦ 1869 ἐν Πείρᾳ λ. πληρωμὴ (σ.

3205).—Βλ. ἔτι τὴν Α. Π. 106 τοῦ 1869 ἐν σ. 61 τοῦ ἡμετέρου Παραρτήματος τὴν τοῦ 1869.

§ 16. Ἡ τῆς ἀναργυρίας ἐντασις ἀργεῖ παρ' ἡμῖν. Βλ. Παπ. ἐνοχ. τ. 2 § 189 ἐκδ. 2. Καλ. γ' § 125 ἐκδ. 2. καὶ ἀνωτέρω σελ. 5574.

§ 17. Προτείνεται δι' ἐνστάσεως ἡ ἀκυρότης τῆς περὶ χωρισμοῦ κτημάτων διαδικασίας; οὐχί. (Α. Π. πολ. 186 τοῦ 76 ἢν ἴδε ἐν τῷ παραρτήματι τούτῳ λ. χωρισμὸς κτημάτων).

§ 18. Οἱ δανεισταὶ θεωρῶνται ὡς τρίτοι; ἴδε Πείρας σελ. 2264 ἐπόμενα.

§ 19. Ὡς πρὸς τοὺς δανειστὰς ὑπάρχει τελεσιδικία ἐκ τῶν κατὰ, ἢ ὑπέρ, τῶν ὀφειλετῶν αὐτῶν ἀποφάσεων; Βλ. Πείρας σελ. 4081 λ. Δάνειον. Δανεισταί.

§ 20. Τίτι γίνεται ἡ καταβολὴ τῶν δανείων; Βλ. τὴν ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. πληρωμή¹.

§ 21. Ἰδε τὰς ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λέξεις Βελλειάνειον δόγμα. Εἰκονικότης. Μακεδόν. δόγμα. Νομίσματα. Παυλιανὴ ἀγωγή. Πληρωμή. Τόκοι. (Χρέη παλαιὰ ἐν Πείρας σελ. 5177—5201).

ΔΑΝΕΙΑ ΕΘΝΙΚΑ. Βλ. § 775 Σαριπόλου περὶ Συντάγμ. ἐκδ. 2.

— Π. βλ. Πείρας σελ. 5177—5201.

Ἐκ τῆς σαφοῦς διατάξεως τοῦ ἀρθρου 4 ἐδ. 3—5 τοῦ ἀπὸ 12 ἀπριλ. 1867 ΣΖ Νόμου περὶ δανείου τῶν 25 ἐκτομμυρίων προδήλως ἐξάγεται, ὅτι τὸ χορηγούμενον ἅπαξ ὑπὲρ τῶν ἐνεργησάντων τὰς εἰς τὸ εἰρημένον δάνειον ἐγγραφῆς δικαίωμα προμηθείας βαρύνει τὸ δημόσιον, πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ ὁποίου ἐνήργησαν οἱπραγματοποιήσαντες τὰς ἐγγραφάς. Οὐδαμῶς δὲ δ νόμος οὗτος προνοεῖ περὶ δικαιώματος προμηθείας τρίτων πρὸς ἀλλήλους περὶ τῆς εἰς τὸ εἰρημένον δάνειον ἐγγραφῆς συναλλαζαμένων, ἀλλὰ τοῦτο κανονίζει ἐκάστοτε ἡ τῶν μερῶν συμφωνία. — Ἄρα ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀφοῦ τὸ δικάσαν ἐφετεῖον ἐρμηνεύον τὴν ἀγωγὴν παραδέχεται, ὅτι, κατ' αὐτὴν, ἀναφέρεται μὲν ὡς συμφωνηθεῖσα μεταξὺ τῶν διαδίκων λόγῳ τῶν ἐνεργειῶν τοῦ ἐνάγοντος ἀναιρεσιβλήτου πρὸς ἐγγραφὴν τῆς ἀναιρεσιούσης ἐταιρίης εἰς τὸ εἰρημένον δάνειον γενναία ἀμοιβή, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ διὰ τῆς συμφωνίας ὠρισμένον τὸ ποσὸν αὐτῆς, οὐκ ὀρθῶς καὶ κατὰ ψευδῆ τοῦ προμνησθέντος νόμου ἐρμηνείαν

(1) Πρβλ. Πείρας σελ. 3197.

καὶ ἐσφαλμένην αὐτοῦ ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῆς ἐπιδίκου σχέσεως ἀπεφάνετο ὅτι, καὶ τοι μὴ προσδιορισθείσης τῆς συμφωνηθείσης ἀμοιβῆς, τοιαύτη προφανῶς εἶναι καὶ κατὰ τὸν εἰρημένον ΣΖ νόμον, μὴ ἀπαιτουμένης περὶ τούτου εἰδικῆς συμφωνίας, ὡς οὐσης γνωστῆς ἐκ τοῦ νόμου τῆς δοτέας ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἀμοιβῆς· ἐπὶ τῇ ψευδεὶ δὲ ταύτῃ βάσει στηριχθὲν ἐπεδίκασε τῷ ἐνάγοντι τὴν ἀγωγὴν του· ὥστε ἡ ἀπόφασις αὐτοῦ ἀποβαίνει ἀναιρετέα δυνάμει τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 807 § 7 τῆς πολ. δικονομ. (Α. Π. 155 τοῦ 1875).

ΔΑΝΕΙΟΝ ΝΑΥΤΙΚΟΝ (α)· contrat à la grosse.

§ 1. Προηγούμενα ζητήματα τῆς νομολογίας κτλ. βλέπ. ἐν Πείρᾳ σ. 527—537 καὶ σελ. 725 λ. Δάνειον ναυτικόν.—Οὐχ ἦττον δὲ καλὸν θεωροῦμεν νὰ σημειώσωμεν ἐνταῦθα, διὰ βραχέων, τὰ ἐκεῖ διὰ μακρῶν ἐκτιθέμενα.

Διὰ νὰ θεωρηθῇ δάνειόν τι ὡς ναυτικόν, πρέπει νὰ ἐκτεθῇ εἰς τοὺς θαλασσίους κινδύνους, ἄλλως εἶναι πολιτικόν δάνειον καὶ πληρόνεται ὁ κοινὸς τόκος (Α. Π. 198 τοῦ 53).—Τὸ ναυτικόν δάνειον δὲν ἀποδεικνύεται διὰ μαρτύρων, διότι ὁ Ἐμ. Ν. (ἄρθρ. 311) διατάττει νὰ συντάσσεται δημόσιον ἢ ἰδιωτικὸν ἔγγραφον, ὅπερ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει εἶναι τὸ μόνον μέσον ἀποδείξεως αὐτῶν (Α. Π. 144 τοῦ 49).—Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 313 τοῦ Ἐμ. Ν., τὸ ναυτικόν συμβόλαιον δύναται νὰπραγματευθῇ δι' ὀπισθογραφήσεως, ἐὰν ᾖναι εἰς διαταγὴν, ἢ διαπραγματεύσεις τοῦ ἐγγράφου τούτου ἔχει τὰ αὐτὰ ἀποτελέσματα, ὡς καὶ ὅλαι αἱ περὶ ἐμπορικῶν γραμματίων πραγματεύσεις (Α. Π. 28 καὶ 41 τοῦ 1865).—Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 63 τοῦ 45 ἀπόφασιν τοῦ Α. Π. δάνειον ναυτικόν ἐπὶ ἐνεχύρῳ τοῦ πλοίου δὲν ἀπαγορεύεται· ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει ὁ δανειστής, δυνάμει τοῦ συμβολαίου, ἀποκτᾷ ἐπὶ τοῦ πλοίου πραγματικὸν δικαίωμα καὶ τὴν κατοχὴν, καθὼς καὶ δικαίωμα ἐπισχέσεως μέχρις ἐξοφλήσεως τοῦ δανείου· ἔργον δὲ τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας εἶναι νὰ κρίνῃ, ἂν ὁ ὀφειλέτης ἐνεχυρίασε τὸ πλοῖον τῷ δανειστῇ· διὰ τῆς ἐρμηνείας ταύτης δὲν προσβάλλεται κανὼν τις τοῦ δικαίου· αἱ δὲ περὶ ἐνεχύρων διατάξεις τοῦ νόμου τοῦ 1836 δὲν ἐφαρμόζονται εἰς τὰ ἐμπορικὰ συναλλάγ-

(α) Βιβλιογραφία.—Πάλλη § 712 ἐπ. ὡς ἐν σελ. 527 ἐπ. τῆς Πείρας.—Βραβάρ σελ. 101 ἐπ. τ. 2.—Καλ. γ' § 306. 308 ἐκδ. 2. Δαλ. droit marit. § 1235.

ματα, ἃ διέπει ὁ Ἐμπ. νόμος, ὥστε τὸ δικαστήριον δύναται νὰ ἐπιτρέψῃ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξιν, ἂν πλοῖον ἐδόθη ὡς ἐνέχυρον.—Ὅταν τὸ ναυτικὸν δάνειον ἐδόθη δι' ὠρισμένον χρόνον, οἱ δὲ κίνδυνοι, κατὰ τὴν συμφωνίαν τῶν μερῶν, δὲν διέτρεχον κατὰ τοῦ δανειστοῦ, εἰμὴ διὰ μόνην τὴν διάρκειαν ταύτην, ὁ ὀφειλέτης δὲν δύναται νὰ συντάξῃ (ἄρθρ. 328) τὴν μετὰ παρέλευσιν τῆς ὀρισθείσης προθεσμίας ἀπώλειαν τοῦ πλοίου (Α. Π. 109 τοῦ 51).—Ἡ μετὰ τὰς 10 ἡμέρας ἐγγραφή τοῦ ναυτοδανείου δὲν ἀνατρέχει μὲν μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς συμβάσεως, οὐδὲ παράγει ἀποτελέσματα ἀπέναντι τῶν προγενεστέρων τῆς ἐγγραφῆς δανειστῶν, διατηρεῖ ὅμως τὸ προνόμιον ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐγγραφῆς τοῦ ἀπέναντι τῶν δανειστῶν ἐκείνων, οἵτινες κατεστάθησαν τοιοῦτοι μετὰ τὴν ἐκπρόθεσμον ἐγγραφὴν τοῦ πρώτου ναυτοδανείου· ἄρθρ. 312 (Α. Π. 146 τοῦ 53).—Ἡ ἀποσιώπησις ὅτι τὸ ἀσφαλιζόμενον ναυτοδάνειον δὲν ἦτον ἐγγεγραμμένον εἰς τὸ βιβλιάριον τοῦ πλοίου, ἐπάγεται τὴν ἀκύρωσιν τῆς ἀσφαλείας, κατὰ τὸ ἄρθρον 348 τοῦ Ε. Ε. (Α. Π. 32 τοῦ 49).—Ἡ μὴ ἐγγραφή τοῦ ναυτοδανείου εἰς τὸ βιβλίον τοῦ ἐμποροδικείου δὲν ἔχει ἀποτέλεσμα ὡς πρὸς τὸ κύρος τῆς ἀσφαλείας κατὰ τὸ ἄρθρον 6 τοῦ περὶ ναυτοδανείου νόμου, μὴ ἀπολεσθέντος τοῦ βιβλίου τοῦ ναυτοδανείου· τὸ δὲ ἄρθρον 312 τοῦ Ἐμπ. Ν. δὲν ἰσχύει μετὰ τὴν ἐκδοσιν τοῦ νόμου περὶ βιβλίων ναυτοδανείων (Α. Π. 362 τοῦ 62).—Ἐπιτρέπεται ἡ ἐμμάρτυρος ἀπόδειξις περὶ τοῦ ὅτι τὸ ναυτοδάνειον εἶναι ἐγγεγραμμένον εἰς τὸ μετὰ τοῦ πλοίου συναπολεσθὲν βιβλιάριον τοῦ ναυτοδανείου. Ἡ § 2 τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1851 περὶ βιβλίων ναυτοδανείου νόμου δὲν περιέχει διάταξιν τινὰ ἄλλως πῶς τὰ τὰ περὶ τούτου κανονίζουσα, εἰμὴ ὡς πρὸς τὴν περιπτώσιν τοῦ προνομίου (Α. Π. 354 τοῦ 66).—Ὁ περὶ βιβλίων ναυτοδανείου νόμος δὲν ὀρίζει οὐδαμοῦ, ὅτι ἡ μὴ καταχώρισις τοῦ ναυτοδανείου εἰς τὸ εὑρετήριο τοῦ προέδρου ἔχει ὡς συνέπειαν τὴν ἀκύρωσιν τῆς εἰς τὸ βιβλίον ἐγγραφῆς αὐτοῦ· ὀρίζει ὅμως ἄλλας συνεπείας, ὅταν τὰ περὶ τῆς εἰς τὸ εὑρετήριο καταχωρίσεως διαταττόμενα δὲν ἐνεργηθῶσιν (αὐτόθι).—Ἡ πρόσληψις δύο μαρτύρων, περὶ ᾗ γίνεται λόγος εἰς τὴν § 6 τοῦ περὶ βιβλίων τῶν ναυτοδανείων νόμου, δὲν διατάσσεται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, προκειμένου μόνον περὶ βεβαιότητος τῆς ταυτότητος (αὐτόθι).—Ὁρθῶς ἡρμηνεύθη τὸ ἄρθρον 2 τοῦ νόμου περὶ βιβλίων ναυτοδανείου, ὡς ἀπαιτοῦν διὰ τὸ προνόμιον τοῦ κατὰ τὸν διάπλουν γενομένου ναυτοδανείου τὴν καταχώρισιν ἐν τῷ βι-

Εὐλῶ τῆς πρὸς τοῦτο ἀπαιτουμένης ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 234 τοῦ Ἐμπορ. νόμου ἀδείας ἀρχῆς καὶ ἂν ὁ πλοίαρχος ὁ ἰδιοκτήτης ᾔναι· διότι, κατὰ τὸ εἰρημένον ἄρθρον 2, ἀπαιτεῖται ἡ τοιαύτη ἄδεια τῆς ἀρχῆς καὶ ἡ καταχώρισις αὐτῆς, εἴτε ἔχει ὁ πλοίαρχος τὴν τοῦ ἰδιοκτήτου ἄδειαν πρὸς τὸ δανείζεσθαι, εἴτε μὴ, ἐξ οὗ ἔπεται ἀναγκαίως ὅτι ἡ κυριότης τοῦ πλοίου δὲν ἀπαλλάττει τὸν πλοίαρχον τῆς ἀνάγκης τῆς εἰρημένης ἀδείας καὶ καταχωρίσεως αὐτῆς, ἵνα προνομιούχον ᾖ τὸ δάνειον (Ἀρ. Πάγ. 296 τοῦ 68).—Ὅταν τὸ ναυτικὸν δάνειον δὲν ἐγένετο διὰ τὸν ἀπόπλου καὶ κατάπλου, τὸ δὲ πλοῖον ἐναυάγησε πρὶν ἢ ἐπιχειρήσῃ τὸν πλοῦν, ἤτοι πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν κινδύνων, ὀφείλεται ὁ συνήθης ἀπλοῦς τόκος. (Α. Π. 198 τοῦ 53).—Τὸ δάνειον ὅμως, ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ, δὲν χάνει τὴν ἐμπορικὴν αὐτοῦ ἰδιότητα, ὥστε ἀπαγγέλλεται προσωπικὴ κράτησις. Ἡ διάταξις δὲ τοῦ ἄρθρου 234, ἥς ὁ σωτήριος σκοπὸς εἶναι νὰ περιορίσῃ τὰς καταχρήσεις τὰς παραγομένας ἐκ τῶν ἄνευ ἀνάγκης εἰς ξένους λιμένας γενομένων δανείων, πρὸς ζημίαν καὶ καταστροφὴν τῶν ἰδιοκτητῶν τῶν πλοίων, δὲν εἶναι ἐπαχθεστέρα πρὸς τοὺς ἀλλοδαποὺς παρὰ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ ἡμετέρου δικαίου περὶ τῆς ἐν γένει ἱκανότητος τῶν προσώπων τοῦ συνάπτειν ἐγκαίρως συμβόλαιον, καὶ ὅμως, κατὰ τὴν κοινὴν ἀπάντων τῶν εὐνομουμένων ἐθνῶν συναίνεσιν, ὁ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ μεθ' ἡμεδαποῦ συναλλαττόμενος ἀλλοδαπὸς ὀφείλει νὰ ἐρευνήσῃ τὴν κατὰ τὸν ἡμέτερον νόμον προσωπικὴν ἱκανότητα τοῦ ἡμεδαποῦ εἰς τὸ νὰ συνάψῃ ἐγκαίρως τὸ συμβόλαιον. Ἐκ τοῦ ἄρθρου 312 τοῦ Ἐμπορ. νόμου οὐδόλως ἀνατρέπεται ἡ ἐκτεθεῖσα ἐννοία τοῦ 234 ἄρθρου, διότι ἡ μὲν εἰς τὸ γραφεῖον τῶν ἐμποροδικῶν καταχώρησις σκοπὸν ἔχει νὰ λάβῃ τὸ ναυτοδάνειον βεβαίαν ὑπαρξίν πρὸς τρίτους, ἐνῶ αἱ διατυπώσεις τοῦ ἄρθρ. 234 σκοπὸν ἔχουσι νὰ περιποιήσονται εἰς τὸν πλοίαρχον τὴν ὁποίαν ἄλλος δὲν ἔχει ἐξουσίαν τοῦ δανείζεσθαι ναυτικῶς ἐπὶ τοῦ πλοίου. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ τῶν ἐν ἀλλοδαπῇ γενομένων τοιούτων δανείων καταχώρησις εἰς τὸ γραφεῖον τῶν ἐμποροδικῶν εἶναι ἀνέφικτος, μεταξύ δὲ τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 234 εἶναι καὶ ἡ ἄδεια τοῦ προξένου ἢ τῆς ἐπιτοπίου ἀρχῆς, ὁ νόμος ἀνέφερεν ἐν τῷ ἄρθρῳ 312 τὰς διατυπώσεις ταύτας ὡς πληρούσας, ἐκτὸς τοῦ κυρίου αὐτῶν σκοποῦ (τοῦ πρᾶξαι ἐπὶ πλοίαρχῳ τὴν ἱκανότητα τοῦ δανείζεσθαι ναυτικῶς ἐπὶ τοῦ πλοίου), καὶ ἕτερον τοῦ νὰ βεβαιώσῃ νομίμως ὡς πρὸς τρίτους τὴν ὑπαρξίν καὶ τὴν χρονολογίαν τοῦ ναυτικοῦ δανείου (Α. Π. 251 τοῦ 55).—Οἱ ναυ-

τοδανείσαντες εἰς πλοίαρχον ξένον, προσορμισθέντα εἰς ξένον τόπον, εἰς τοῦ ὁποίου τὸ πλοῖον οἱ φορτῶνται ἦσαν Ἕλληνες, τὸ δὲ φορτίον ἔμελλε νὰ φορτώσῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα, χρεωστοῦσι νὰ συμμορφωθῶσι μὲ τοὺς νόμους τῆς πατρίδος τοῦ πλοίαρχου, καὶ οὐχὶ μὲ τοὺς νόμους τοῦ τόπου ἐνθα ἐγένετο τὸ ναυτοδάνειον (Α. Π. 24 τοῦ 45).—Ὁ κανονισμὸς τῶν ἀβαριῶν δὲν περιποιεῖ εἰς τὸν κηδεμόνα τὴν ἐξουσίαν τοῦ νὰ δανεισθῇ ἐν ὄνματι τοῦ κυρίου, οὔτε ἡ ὑπὸ τοῦ προξένου ἐπικύρωσις τῆς γνωμοδοτήσεως τῶν δανειστῶν παρέχει τοιαύτην ἐξουσίαν. Ὅθεν διὰ νὰ γίνῃ ναυτικὸν δάνειον, πρέπει νὰ ἐξετάσῃ, ἂν ὑπῆρχεν ἡ νόμιμος περίπτωσις (Α. Π. 254 τοῦ 56).—Ὁ ναυτοδανειζών, διαρκοῦντος τοῦ πλοῦ, εἰς πλοίαρχον ἐπὶ τοῦ φορτίου καὶ μὴ συμμορφούμενος μὲ τὰς περὶ ναυτοδανείου διατάξεις τοῦ νόμου τῆς ἐπικρατείας, εἰς ἣν ἔγεινεν ἡ φόρτωσις καὶ εἰς ἣν ἀνῆκεν ἡ σημαία τοῦ πλοίαρχου, δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ὑποχρέους τοὺς φορτωτάς (Α. Π. 24 τοῦ 45).—Κατασχθέντος τοῦ πλοίου, διὰ προνομιοῦχον δάνειον, οἱ μετὰ τὴν κατάσχεσιν τοῦ πλοίου ναυτοδανήσαντες εἰς τὸν ἀποπλεύσαντα αὐθαιρέτως πλοίαρχον δὲν δύνανται νὰ προτιμηθῶσι τῶν κατασχόντων τὸ πλοῖον (Α. Π. 30 τοῦ 45).—Διὰ τοῦ ἄρθρου 323 τοῦ Ἑμ. νόμου, ὁ νομοθέτης ἠθέλησε ν' ἀσφαλίσῃ διὰ προνομίου, ἀπέναντι τῶν προγενεστέρων δανείων, ἐκεῖνο μόνον τὸ δάνειον, τὸ ὁποῖον ἐχρησίμευσεν πρὸς διατήρησιν τοῦ κοινοῦ ἐνεχύρου, τοῦτέστι τὸ τελευταῖον δάνειον, ἀδιαφύρως ἂν ἐδόθη διὰ τὸν τελευταῖον πλοῦν ἢ οὐ. (Α. Π. 245 τοῦ 50).—Ὁ Ἑμ. νόμος δὲν παραχωρεῖ τὸ πρόνομιον εἰς τὸ δάνειον τοῦ εἰς τὸν ἀληθῆ κύριον τοῦ πλοίου δανείσαντος ἀπέναντι ἐκείνου τοῦ ἐν καλῇ πίστει πρὸς τὸν εἰκονικὸν κύριον δανείσαντος, ἡ ἀγορὰ τοῦ ὁποίου ὑπάρχει περιβεβλημένη μὲ τοὺς τύπους τῆς ἀληθοῦς ἐκποιήσεως, μὴ ὑποκρύπτουσα παράδοξιν καὶ μὴ γενομένη κατὰ δολίαν συνεννόησιν, καθότι ἀμφότεροι ὑπάρχουσιν ἐν καλῇ πίστει δανεισταὶ (Α. Π. 285 τοῦ 52).—Ὅταν τὰ δάνεια τοῦ Α καὶ Β δὲν συνωμολογῇνται κατὰ τὸν τελευταῖον διάπλουν, προκατατάττεται τὸ ἔχον προγενεστέραν ἐγγραφὴν εἰς τὸ βιβλίον τῶν ναυτοδανείων κατὰ τὸ ἄρθρ. 5 τοῦ νόμου περὶ ναυτοδανείων βιβλίου. Καὶ ἂν βραδύτερον αὐξηθῇ διὰ τῶν καθυστερουμένων τόκων καὶ ὡς τοιοῦτον μετετράπη εἰς κεφάλαιον δανείου καὶ ἐνεγράφη, φέρει ὡς ἐκ τούτου ὅλα τὰ προσόντα τοῦ ναυτικοῦ δανείου (Α. Π. 155 τοῦ 1863).—Οὐδεὶς νόμος δρίζει ὅτι τὸ ναυτικὸν δάνειον μετὰ παρέλευσιν τοῦ χρόνου τῶν κινδύνων, ὅτε ὑπόκειται εἰς

τοὺς περὶ τῶν κοινῶν δανείων ὀρισμοὺς, δὲν ὑπάγεται εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ ἐμποροδικείου, ἢ ὅταν ἀφαιρῇται τῆς τοιαύτης ἀρμοδιότητος, ἂν διαμαρτυρηθῇ ὁ δανειστής, προτείνει ὅτι θεωρεῖ αὐτὸ τοῦ λοιποῦ ὡς κοινὸν δάνειον (Α. Π. 66 τοῦ 58).— Ὁρκος περὶ πληρωμῆς τόκου ναυτοδανείου δὲν ἀντιβαίνει εἰς τὸ ἄρθρ. 351 τῆς πολ. δικονομίας. Ἐπίσης δὲν ἀντιβαίνει εἰς αὐτὸ καὶ ὁρκος περὶ ἀποδόσεως τοῦ ἐκ ναυτοδανείου χρέους (Α. Π. 110 τοῦ 59).— Κατὰ τὸ ἄρθρ. 454 τοῦ Ἐμπ. νόμου δὲν χωρεῖ ἡ ὑπὸ τοῦ νόμου τασσομένη πενταετής, ἀλλ' ἡ τοῦ κοινοῦ δικαίου, παραγραφῇ, ἐὰν συνταχθῇ περὶ τοῦ ναυτικοῦ δανείου ἑγγραφον χρεωστικόν, λογαριασμός, ἢ κλητὶς δικαστικῇ· πᾶσα δὲ ἄλλη πράξις ἀναγνωρίσεως τοῦ ἐκ ναυτικοῦ δανείου χρέους διακόπτει μὲν τὴν περαιτέρω παραγραφὴν, δίδουσα χώραν εἰς νέαν ἑναρξιν αὐτῆς, οὐδέποτε ὅμως μετατρέπει τὸ χρέος εἰς πολιτικόν, ὑποβαλοῦσα αὐτὸ εἰς τὴν τοῦ κοινοῦ δικαίου παραγραφὴν (Α. Π. 255 τοῦ 58).

§ 2. Αἱ γενόμεναι χορηγίαι πρὸς πλοῖα κανονίζονται ἀπὸ τὴν νομοθεσίαν τῆς σημαίας του, ἢ τῆς ἐθνικότητός του κατὰ τὸν χρόνον τῆς χορηγίας. (Α. Π. 50 τοῦ 1867¹, ἣν ἴδε ἐν Πείρᾳ σελ. 2629).

§ 3. Περὶ προνομίου ναυτικῶν δανείων. Βλ. Πείρας σ. 3419 ἐπ. Βλ. ἔτι ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. Προνόμια τὴν 191 τοῦ 1871.

§ 4. Ἄν καὶ ἐν τινι συμβολαίῳ ὑπάρχῃ ῥητὴ συμφωνία ὅτι μετὰ τὴν λήξιν τοῦ πρώτου ἔτους θέλει ἐξακολουθεῖ τὸ δάνειον ὡς ναυτικόν, τοῦτο δὲν ἀποτελεῖ ἀνανέωσιν, διότι διὰ τῆς συμφωνίας ταύτης δὲν ἡλλοιώθη ἡ πρώτη ἐνοχὴ τοῦ ὀφειλέτου, ἀντικατασταθεῖσα διὰ νέας, ἀλλ' ἔμεινεν ἀμετάβλητος ἡ ἀρχικὴ ὑποχρέωσις τοῦ ὀφειλέτου καὶ παρὰ τας ἀπλῶς ἐδόθη πρὸς πληρωμὴν, συνομολογηθέντος τοῦ δανείου τούτου ὡς ναυτικοῦ καὶ διὰ τὸν περαιτέρω χρόνον. (Α. Π. πολ. 222 τοῦ 1873).

§ 5. Ἡ πενταετής παραγραφὴ τοῦ ἄρθρου 432 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου² ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ τῶν ναυτοδανείων τῶν συνομολογηθέντων ἄνευ προθεσμίας, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν τόκων αὐτῶν.— Ἡ Α. Π. 222 τοῦ 1873 φέρει· «Ἐπειδὴ τὸ ἐφετεῖον ἀποφηνάμενον διὰ τῆς προσβολομένης ἀποφάσεως ὅτι ἡ κατὰ τοῦ Στυλ. Σαρρῆ ἀπαίτησις τοῦ ἀνακρεσείοντος μετὰ τῶν τόκων, ἡ

(1) Βλ. Πείρας σελ. 527—537, ἰδίως τὰς αὐτ. §§ 17. 20. 22. 30.

(2) Βλ. Πείρας σελ. 2928 ἐπ.

στηριζομένη εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 3164 ναυτικὸν συμβόλαιον τὸ συνταχθὲν ἐνώπιον τοῦ συμβολαιογράφου Σπετζῶν Μ. Λύκου, παρεγράφη κατὰ τὴν 12 Φεβρουαρίου 1872, ὅτε ἐπεδόθη πρὸς τὸν ὀφειλέτην Στυλ. Σαρρῆν τὸ συμβόλαιον τοῦτο μετ' ἐπιταγῆς πρὸς πληρωμὴν, καθόσον ἀπὸ τῆς χρονολογίας αὐτοῦ, γενομένου τὴν 1 Φεβρουαρίου 1867, μέχρι τῆς ἐπιταγῆς πρὸς πληρωμὴν, παρῆλθον ἐπέκεινα τῶν πέντε ἐτῶν, ὁρθῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὸ ἄρθρον 432 τοῦ ἐμπορ. Νόμου, διότι κατὰ τὸ ἄρθρ. τοῦτο πᾶσα ἀγωγή, πηγάζουσα ἐκ ναυτικοῦ συμβολαίου, παραγράφεται μετὰ πέντε ἔτη ἀπὸ τῆς χρονολογίας τοῦ συμβολαίου· δὲν εἶναι δὲ ὁρθὸς ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἀναιρεσεϊόντος, ὅτι ἡ διάταξις αὕτη ὁρᾷ μόνον τὰ ἐπὶ προθεσμίᾳ ναυτικὰ δάνεια, διότι ὁ νόμος οὐδεμίαν ποιεῖ διάκρισιν μεταξὺ ναυτικῶν δανείων ἐπὶ προθεσμίᾳ καὶ τοιούτων ἄνευ προθεσμίας τινὸς συνομολογηθέντων, ὡς ἐπίσης ἐσφαλμένος εἶναι καὶ ὁ ἕτερος ἰσχυρισμὸς τοῦ ἀναιρεσεϊόντος ὅτι, ἂν ἡ προκειμένη ἀπαίτησις αὐτοῦ παρεγράφη ὡς πρὸς τὸ κεφάλαιον, δὲν παρεγράφη ὅμως καὶ ὡς πρὸς τοὺς τόκους τοῦ πρώτου ἔτους, διότι οὗτοι συνωμολογήθησαν μεταξὺ τῶν συμβαλλομένων νὰ ᾗναι ἔγγειοι μετὰ τὴν λήξιν τοῦ πρώτου ἔτους ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ δανείου, καὶ ἐπομένως κατὰ ψευδῆ δῆθεν ἐρμηνείαν τοῦ προμνησθέντος ἄρθρου ἐθεωρήθησαν διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως καὶ οἱ ῥηθέντες τόκοι παραγεγραμμένοι, καθόσον καὶ οἱ τόκοι οὗτοι, παρακολούθημα ὄντες τῆς κυρίας ἀπαιτήσεως καὶ ἀκολουθοῦντες τὴν τύχην αὐτῆς, ὁρθῶς ἐθεωρήθησαν συναπεςθεσμένοι μετ' αὐτῆς. Ἀρα ἀνυπόστατος ἐστὶν ὁ περὶ ψευδοῦς ἐρμηνείας καὶ κακῆς ἐφαρμογῆς τοῦ 432 ἄρθρ. τοῦ ἐμπορικοῦ Νόμου λόγος τοῦ ἀναιρετηρίου καὶ ὁ μετ' αὐτοῦ ταυτιζόμενος τῶν ἐγγράφων προτάσεων τοῦ ἀναιρεσεϊόντος».

§ 6. Διὰ τῆς κοινοποιήσεως ἀντιγράφου ἐξ ἀπογράφου τοῦ δανειστικοῦ συμβολαίου μετ' ἐπιταγῆς πρὸς πληρωμὴν διακόπτεται ἡ παραγραφή τοῦ ναυτικοῦ δανείου (432 ἐμπ. νόμ.). Ἡ παραίτησις δὲ ἀπὸ τῆς μετὰ τὴν ἐπιταγὴν αὐτὴν ἐπελθούσης κατασχέσεως ἐπηρεάζει τὸ κύρος τῆς ἐπιταγῆς αὐτῆς. (Α. Π. πολ. 145 τοῦ 1875 ἣν ἴδε ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ ἐν λ. παραγραφῇ).

§ 7. Βλ. Α. Π. πολ. 202 τοῦ 76.

§ 8. Ἀπροσδιόριστος ὄντος τοῦ χρόνου τῶν θαλασσιῶν κινδύνων καὶ τῶν πλοῶν, τὸ ναυτικὸν δάνειον ἐξακολουθεῖ νὰ ἰσχύῃ ὡς τοιοῦτον, μέχρις οὗ ὁ εἰς τῶν συμβαλλομένων δηλώσῃ πρὸς

τὸ ἕτερον περὶ τῆς παύσεως αὐτοῦ. (Ἐφετ. Κερκ. 189 τοῦ 70, φέρουσα· «Ἐπειδὴ, εἰ καὶ κατὰ τ' ἄρθρα 311 καὶ 328 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, οἱ ναυτικοὶ τόκοι εἶναι σχετικοὶ πρὸς τοὺς θαλασσίους κινδύνους, καὶ ὅτι πρέπει ἐπομένως νὰ ὀρίζηται ὁ πλοῦς δι' ὃν ἐδόθη τὸ δάνειον, καὶ ὁ χρόνος τῶν κινδύνων, οὐχ ἦττον οἱ συμβαλλόμενοι δύνανται νὰ τροποποιήσωσι κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτοῖς ὑπὲρ τῶν ἰδίων συμφερόντων τὰς διατάξεις ταύτας. Ὅθεν ἀφοῦ κατὰ τὸ εἰρημένον συμβόλαιον ἐτήρησαν οἱ συμβαλλόμενοι τὴν ἰσχὺν τοῦ ναυτοδανείου μετὰ τὴν ἐννεάμηνον προθεσμίαν, χωρὶς νὰ ὀρίσωσιν οὔτε τοὺς μέλλοντας πλοῦς, οὔτε τὸν χρόνον τῶν κινδύνων, ἔπεται ὅτι τὸ δάνειον ἰσχύει ὡς ναυτικόν, καὶ ὀφείλονται οἱ ναυτικοὶ τόκοι μέχρις οὗ θάτερος τῶν συμβαλλομένων ἐν εὐθέτῳ χρόνῳ ἤθελε ζητήσῃ τὴν παῦσιν τούτου, καθόσον ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τεκμαίρεται ὅτι παρεδέχθησαν τὴν ἐμπορικὴν συνήθειαν, τὴν καθιερώσασαν καὶ τὰ τοιαῦτα δάνεια ἰσχύοντα, καὶ τοὺς συνομολογηθέντας ναυτικοὺς τόκους ὀφειλομένους· ἐπομένως ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐκκαλοῦντος, ὅτι τὸ δάνειον ἐγένετο διὰ τὸν πρῶτον πλοῦν, καὶ ὅτι, παύσαντος τούτου καὶ τῶν θαλασσίων κινδύνων, δὲν ὀφείλονται ναυτικοὶ τόκοι, εἶναι ἀβάσιμος καὶ ἀντίθετος εἰς τὸ συμβόλαιον, τὸ μὴ ὀρίσαν οὔτε πλοῦν, οὔτε χρόνον διὰ τὴν μετὰ τὴν ἐννεάμηνον προθεσμίαν ἰσχὺν τοῦ ἐπιδίκου δανείου, καὶ ὀρθῶς ἀπερρίφθη ὑπὸ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως.

Ἐπειδὴ, ἀπροσδιορίστων ὄντων τοῦ χρόνου τῶν κινδύνων καὶ τῶν πλόων, τὸ δάνειον ἰσχύει μέχρις τῆς παρὰ θατέρων δηλωθείσης δηλώσεως περὶ τῆς παύσεως τούτου· τοιαύτης δὲ γενομένης, οἱ κίνδυνοι θεωροῦνται παύσαντες καὶ τόκος ναυτικὸς δὲν δύναται νὰ τρέξῃ. Ὅθεν οἱ μὲν ναυτικοὶ τόκοι ἐπὶ τοῦ προκειμένου πρέπει νὰ πληρωθῶσι μέχρι τῆς ἐπιδόσεως τῆς προκειμένης ἀγωγῆς, ἥτις παρέχει βεβαίως τὴν δῆλωσιν τῆς παύσεως τοῦ δανείου διὰ τῆς περὶ πληρωμῆς τούτων αἰτήσεως, ὁ δὲ κοινὸς καὶ νόμιμος τόκος δέκα τοῖς ἑκατὸν ἀπὸ τῆς ἀγωγῆς μέχρις ἀποπληρωμῆς· ἡ διάκρισις δ' αὕτη, καίτοι μὴ γενομένη ρητῶς ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος, δύναται νὰ γίνῃ ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου, καθόσον ἡ ἐλάττωσις αὕτη τοῦ τόκου, ὡς μέρος, περιέχεται ἐν τῇ ὀλικῇ καὶ γενικῇ προτάσει τοῦ ἐκκαλοῦντος, ὅτι οὐδαμῶς ὀφείλει ναυτικὸν τόκον τοῦ προηγούμενου δανείου· ὅθεν κατὰ τοῦτο μόνον δεκτὴ ἡ ἔφεσις ἐστί.»

§ 9. Ὅσῃς μὲν ἐν τῷ συμβολαίῳ ἀναφέρεται ὅτι τὸ δά-

νειον ἐγένετο χάριν τῶν ἀναγκῶν τοῦ πλοίου, εἰς οὐδένα ἄλλον ὅρον ὑπόκειται ὁ δανειστής, οὐδὲ δύναται τις ν' ἀπαιτήσῃ παρ' αὐτοῦ τὴν ἀπόδειξιν ὅτι τὰ χρήματα αὐτοῦ ἐχρησίμευσαν πραγματικῶς εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ πλοῦ· ὁ νόμος δὲν ἀπονέμει τὸ προνόμιον εἰς τὰ διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ πλοίου καταναλωθέντα, ἀλλὰ εἰς τὰ διὰ τὰς ἀνάγκας ταύτας δοθέντα δάνεια. Ἡ ἀπιστία τοῦ πλοιάρχου, δανεισθέντος μὲν διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ πλοίου, στρέψαντος δὲ εἰς ἄλλους σκοποὺς τὰ οὕτω ληφθέντα χρήματα, δὲν δύναται νὰ βλάβῃ τὸν δανειστήν.

Εἰάν ὅμως δὲν μνημονεύηται ἐν τῷ συμβολαίῳ, ὅτι τὸ δάνειον δὲν ἐγένετο χάριν τῶν ἀναγκῶν τοῦ πλοίου, τὴν περὶ τούτου ἀπόδειξιν ὀφείλει νὰ χορηγήσῃ ὁ ἐπικαλούμενος τὸ προνόμιον δανειστής. (Ράλ. β. σελ. 64 ἐκδ. 2).

§ 10. Ἡ Α. Π. 109 τοῦ 1851 φέρει· «Ἐπειδὴ τὸ ἐν Ναυπλίῳ ἐφετεῖον, σταθμίσαν ἐντὸς τῆς κυριαρχικῆς ἐξουσίας του τὸ μεταξὺ τῶν διαφερομένων μερῶν συμβόλαιον θαλασσοδανείου, παρεδέχθη, διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ὅτι τοῦτο ἐδόθη δι' ἑξ μῆνας, ὅτι οἱ κίνδυνοι, κατὰ τὴν συμφωνίαν τῶν μερῶν, δὲν διέτρεχον κατὰ τοῦ δανειστοῦ εἰμὴ διὰ μόνην τὴν διάρκειαν ταύτην, καὶ ὅτι ἡ ὑπερμερία τοῦ ὀφειλέτου προσδιωρίσθη ἐπίσης διὰ τοῦ ἰδίου συμβολαίου μετὰ παρέλευσιν τῆς αὐτῆς προθεσμίας, κατὰ δὲ τὴν στάθμισιν ταύτην, ἦτις, ὡς ἀφορῶσα πραγματικὰ γεγονότα, διαφεύγει τὴν ἐξέλεγχιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἀφοῦ δι' αὐτῆς οὐδὲ κανὼν τις τοῦ δικαίου προσεβλήθη, οὐδὲ ἀποδεδειγμένως μετεβλήθησαν ἢ παρεμorfώθησαν πράγματα, τὸ εἰρημένον ἐφετεῖον ὁρθῶς καὶ συμφῶνως μὲ τὰ ἄρθρα 311, 325 καὶ 328 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου παρεδέχθη ὅτι ὁ ὀφειλέτης δὲν ἠδύνατο νὰ ἀντιτάξῃ πρὸς ἀπαλλαγὴν τῆς ὑποχρεώσεώς του τὴν μετὰ παρέλευσιν τῶν ἑξ μηνῶν γενομένην ἀπώλειαν τοῦ πλοίου· ἐπομένως οἱ λόγοι πρῶτος, δεῦτερος, τρίτος, τέταρτος καὶ πέμπτος τῆς ἀναιρέσεως δὲν εἶναι βάσιμοι, διότι τὸ ἐφετεῖον, ἂν καὶ δὲν παραδέχεται ὅτι τὸ δάνειον ἐδόθη δι' ὠρισμένον πλοῦν, ἀποφαίνεται ὅμως ῥητῶς ὅτι ἐδόθη διὰ προσδιωρισμένον χρόνον· ἄρα δὲν παρέβλεπε τὸ ἄρθρον 311 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, διότι ἐν τῇ ἀποφάσει του λέγει ὅτι ἡ παρέλευσις τοῦ ὀρισθέντος ἐν τῷ συμβολαίῳ χρόνου ἀπαλλάττει τὸν δανειστήν τῶν κινδύνων καὶ οὐχὶ ἡ ἀπαίτησις τοῦ χρέους· ἄρα ἐμπεριληπτικῶς θεωρεῖ μὴ βάσιμον τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ ἀναιρεσειόντος, ὅτι τὸ δάνειον ἐδόθη δι' ἀπροσδιόριστον χρόνον, ὅτι ἦτον ἀπαιτητὸν μετὰ παρέλευ-

σιν τῶν ἐξ μηνῶν ὑπὲρ ἐκείνου, ὅστις ἤθελε παρουσιάσει ἀντίγραφον τοῦ συμβολαίου νομίμως ὠπισθογραφημένον, καὶ ὅτι μόνον ἀπὸ τὴν ἐμφάνισιν ταύτην ἔπαυσαν οἱ κίνδυνοί κατὰ τοῦ δανειστοῦ, καὶ διότι εἶναι πάντῃ ἀδιάφορον ἂν ὑπάρχῃ συνθήκη, καθ' ἣν δίδονται ναυτοδάνεια δι' ἀπροσδιόριστον χρόνον, ἀφοῦ τὸ ἐφετεῖον παραδέχεται ὅτι ἐπὶ τοῦ προκειμένου ναυτοδανείου ὁ χρόνος ὑπῆρχε προσδιωρισμένος.

Ἐπειδὴ ὁ τελευταῖος τῆς ἀναιρέσεως λόγος ἐπίσης δὲν εἶναι βᾶσιμος, διότι τὸ ἐφετεῖον δὲν ἀναγνώριζει διὰ τῆς ἀποφάσεώς του προνόμιόν τι οὔτε ὡς πρὸς τὸ θαλασσοδάνειον, οὔτε ὡς πρὸς τοὺς τόκους· ἄρα δὲν παραβιάζει τὴν διάταξιν ὅτι προνόμιον δὲν ἔχει εἰμὴ τὸ ναυτοδάνειον. Καθόσον δὲ ἀφορᾷ τοὺς τόκους, οὔτοι εἶναι παρακολούθημα τοῦ κυρίου ζητήματος, τοὔτέστι τῆς διαρκείας ἢ παύσεως τῶν κινδύνων. Ὅθεν, παραδεχομένου τοῦ ἐφετείου, ὅτι μετὰ παρέλευσιν τῶν ἐξ μηνῶν ἔπαυσαν διὰ τὸν δανειστήν οἱ κίνδυνοι, δὲν παρεβίασε τὸν νόμον προσδιορίζον ὑπὲρ τοῦ ἀναιρεσειόντος τοὺς τόκους συμφῶνως μὲ τὴν πρὸς τοῦ ἰδίου ἐφετείου παραδεχθεῖσαν πραγματικὴν κατάστασιν τῆς ὑποθέσεως.» (Α. Π. πολ. 109 τοῦ 1851).

ΔΑΠΑΝΑΙ. Τὰ περὶ δαπανῶν βλ. ἐν τῇ ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λέξ. Καρποί, ἔνθα μετνηέχθησαν ἵνα μὴ κατακερματισθῇ ἡ ὕλη καὶ πρὸς ἀποφυγὴν ἐπαναλήψεων.

ΔΑΣΗ. Τὰ περὶ δασῶν εὐρίσκετε ἐν λ. Φυτεῖαι τοῦ Παραρτήματος τούτου.

ΔΕΔΙΚΑΣΜΕΝΟΝ (res judicata). Βλ. Καλ. γ' ἐκδ. 2 σ. 180. — Βλ. τὴν ἐν τε τῷ Παραρτήματι τούτῳ καὶ τῇ Πείρᾳ λ. Τελесиδικία.

ΔΕΙΣΙΔΑΙΜΟΝΙΑΙ. Βλέπ. τὴν λέξ. αὐτὴν ἐν πίνακι τῶν Ἱερῶν Κανόνων.

ΔΕΚΑΡΧΟΙ. Ἀφίθη τῷ ὑπουργῷ διὰ τοῦ ἀπὸ 15 δεκεμβ. 1868 νόμου ἡ ἐξουσία τοῦ νὰ ἀπολύσῃ οἷονδῆποτε τῶν ὑπὲρ τοὺς 28 δεκάρχας; Βλ. Πείρας σ. 4128 ἐπ.

ΔΕΛΤΙΑ. Ὅταν ὑπάρχωσι δύο δικαστικά τμήματα, πρέπει νὰ γίνηται ἰδίᾳ περίληψις διὰ τὰς συνοπτικὰς καὶ ἰδίᾳ διὰ τὰς νοπτικὰς; (ἴδε Α. Π. 129 τοῦ 1873).

ΣΗΜ. Βλ. τὰ ἐν Πείρᾳ λ. 3485 ἐπ. 3606 ἐπ. Πρὸς καὶ τοῦ Α. Π. 201 τοῦ 74 ἐν τῇ ἐν τῷ Παραρτήμ. τούτῳ λ. ἀνατροπῇ (σ. 5587 § 24).

ΔΕΝΔΡΟΦΥΤΕΙΑΙ. Τὰ περὶ αὐτῶν βλ. ἐν τῇ ἐν τῷ Παραρτήμ. τούτῳ λ. Φυτεῖαι.

ΔΕΣΜΑ ΔΙΑ ΒΙΟΥ δὲν ἀφαιροῦσι τὴν τοῦ διαθέτειν ἱκανότητα.

Βλ. σελ. 184 τοῦ περὶ Κληρ. Δικ. Καλ. ¹.

ΔΕΣΜΟΣ ΔΙΚΑΙΟΥ (vinculum juris). Βλ. σελ. 11 Καλ. γ' ἔκδοσ. 2.

ΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΕΙΚΕΙΑΣ (vinculum aequitatis). Βλ. Καλ. γ' ἔκδ. 2 σελ. 11.

ΔΕΣΠΟΤΙΣΜΟΣ τί ἐστί; § 108. — Τίσιν ὡς ὄργανοις χρῆται; § 109 — Πῶς δικαιολογοῦσιν αὐτὸν οἱ τούτου ὑπέρμαχοι; § 110².

ΔΗΛΗ ΗΜΕΡΑ δὲν μνηύει ἀφ' ἑαυτῆς. Βλ. σελ. 717 Καλ. γ' ἔκδ. 2. — Βλ. ὅμως τὴν ἐν Πείρᾳ λ. ὑπερημερίᾳ σελ. 4258.

ΔΗΛΩΣΙΣ βουλήσεως. Βλ. σ. 102 Καλ. γ' ἔκδ. 2.

ΔΗΛΩΣΙΣ πανηγυρικὴ (cretio). Βλ. σελ. 16, 53, 67, 70, 72, 488 τοῦ περὶ Κληρ. Δικ. Καλ. ἔκδ. 2. — Βουλήσεως πλήρης. (αὐτ. σελ. 209).

ΔΗΛΩΣΙΣ δοθέντος ἀντιτίμου (valeur fournie). Βλέπ. 789 Καλ. γ' ἔκδ. 2.

ΔΗΛΩΣΙΣ κατὰ κατασχέσεως. Βλ. τὴν λέξιν κατὰσχέσεις παρὰ τρίτῳ ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ.

ΔΗΜΕΥΣΙΣ ἡ γενικὴ ἀπαγορεύεται, οὐχὶ δὲ καὶ ἡ μερική; § 843—844 Σαρπτόλου. περὶ Συντ. ἔκδ. 2.

ΔΗΜΟΣ ὅτι ἡ πρακτικὴ ἐστὶ σχολὴ ἐν ᾗ δεῖ μορφοῦσθαι τὸν πολίτην. § 675. — Ὅποιος τίς ἐστὶν ὑπὸ τὴν διοικητικὴν συγχέντρωσιν; § § 676—679³.

ΔΗΜΟΙ⁴.

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ.

- § 1. Προηγούμενα ζητήματα. Παραπομπή.
- § 2. Δημοτικὴ περιουσία ποία; Πλατεῖαι. Ὁδοί. — § 3. Ἀποζημίωσις δ' ἀπλατεῖαν — § 4. Νεκροταφεῖα. — Κῆποι.
- § 6. Συγχωνεύεται μετ' αὐτῆς ἡ ἐκκλησιαστικὴ;
- § 7. Τὰ τῆς κοινότητος ὑπόκεινται εἰς συναλλαγὴν;
- § 8. Τὰ τῶν πόλεων ἀκίνητα ὑπόκεινται εἰς παραγραφὴν;
- § 9. Διανομὴ περιουσίας.
- § 10. Μίσθωσις. — § 11. Μίσθωσις πολυτελής.

(1) Ἴδε τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ σ. 5631 ἐπ.

(2) Οἱ ἀρ. ἀναφέρονται εἰς τὸ περὶ Συντ. Σαρπ. ἔκδ. 2.

(3) Αἱ § § ἀναφέρονται εἰς τὸ περὶ Συντ. Σαρπ. ἔκδ. 2.

(4) Βιβλιογραφία. — Δελ. communes. Μακ. § 143. 157. 614, γ. Συγγράμματα Ἀντωνιάδου καὶ Ἀργυροπούλου, Οἰκ. ἀστυκ. δίκ. § 24.

- § 12. Δημοτικῷ συμβουλίου συμβιβασμός.
- § 13. Συμφηρισμός δημοτικῶν χρεῶν.
- § 14. Ὁ δήμαρχος ἀποδέχεται ἀποφάσεις;
- § 15. Ὁ δήμος παραιτεῖται δουλείας τινός;
- § 16. Ὁ δήμος ἐφείλει τόκους; Δικαίωμα ἀποκαταστάσεως.
- § 17. Προϋπολογισμός. Δαπάναι ἄνευ ἐγκρίσεως.—Ἐξέλεγχος τῆς δημοτικῆς διαχειρίσεως ὑπὸ ποίας ἀρχῆς;
- § 18. Μισθὸς δημοτικῶν ὑπαλλήλων.
- § 19. Κατάσχεσις δημοτικῆς περιουσίας.
- § 20. Ποῖαι δαπάναι βαρύνουσι τὸν δήμον; Σχολεῖα.
- § 21. Δημοτικοὶ φόροι.
- § 22. Ὅρια.
- § 23. Ἀποζημίωσις δι' ἐμπρησμούς.— § 24. Διὰ ληστεύσεις.
- § 24². Ἐπιβολὴ δασμῶν.
- § 25. Τὸ ἄρθρον 62 τοῦ περὶ ἐκλογῆς νόμου.
- § 26. Ἀνακριτικὰ καθήκοντα δημάρχου.
- § 27. Δήμαρχοι ἐκδίδουσιν ἀστυνομικὰ διατάξεις;
- § 28—31. Διοίκησις τῆς ἐν Ἑπτανήσῳ δημοτικῆς περιουσίας. Διανομή. Ἐκποιήσις. Νόμος ρν' τοῦ 1866.
- § 32—34. Παράστασις ἐπὶ δικαστηρίου. — Ὁ νομάρχης καὶ τὰ πεζοδρόμια. — Βοηθήματα εἰς τὸν δήμον Ὑδρας. — Ἀντιπροσώπευσις κοινοτήτων.
- § 35. Ἰδίως περὶ κοινοτήτων.
- § 35². Διοικήσις τῆς περιουσίας των.
- § 36. Πότε διαλύονται;
- § 37. Καταρισμός ἀποφάσεων.
- § 38. Δάνεια εἰς κοινότητας.
- § 39. Ἑρμηνεία τοῦ νόμου τῆς 23 ἰανουαρίου 1837.
- § 40. Παραπομπαί.
- § 41. Δήμοι συγχείμενοι ἐκ πολλῶν κοινοτήτων.
- § 42. Κληρονομικὸν δικαίωμα.
- § 43. Λεβιάδια.
- § 44. Διάφορα.

§ 1. Προηγούμενα διάφορα περὶ δήμων καὶ κοινοτήτων ζητήματα βλ. εἰς Πείρακιν σελ. 569—588. 2121—2122.

§ 2. Τὸ ἄρθρ. 20 τοῦ περὶ διακρίσεως κτημάτων νόμου δρίζει ὅτι κτήματα κοινότητος εἶναι τ' ἀνήκοντα εἰς τὸ σύνολον ἀνθρώπων, ἀποτελούντων ἐν ἰδανικὸν πρόσωπον, καὶ οὐχὶ ἰδιαιτέρως καὶ τὰ άτομα, ἐξ οὗ σύγκειται τὸ ἰδανικὸν πρόσωπον· ὥστε τὰ ἀπαρτίζοντα τὴν οὐμάδα πρόσωπα δὲν δύνανται νὰ ζητήσωσι διανομήν, ὥστε ἕκαστον νὰ λάβῃ τὸ ἴδιον, ἀποσπώμενον τῆς κοινοπραξίας, τὸ δὲ ἄρθρον 6 τοῦ περὶ δήμων νόμου τῆς 27 δεκεμβρ. 1833 δρίζει, ὅτι τῶν εἰς ἓνα δήμον ἐνώθεντων χωρίων ὑφίσταται πάντοτε ἡ ἰδιαιτέρα ἐκάστου περιουσία, εἰς ἰδίαν ὑπαγομένη διαχείρισιν, ἅμα δὲν ἔγινε συγκαταθέσει

πάντων συγχώνευσις¹, καὶ δὲν συνεισέφερον εἰς ἀπόκτησιν ματοχῆς οἱ μὴ ἔχοντες τοιαύτην δημόται.

Επὶ τῶν δημοτικῶν κτημάτων δύναται νὰ γίνη διαστολὴ ἀνάλογος, οἷα ἐπὶ τῶν τῆς ἐπικρατείας, ὅτι τὰ μὲν χρησιμεύουν εἰς σκοπὸν δημόσιον (οἶον ὁδοί, ἀγυαί, ναοί, νοσοκομεῖα κτλ.), τὰ δὲ ἀποτελοῦν ἀπλῶς μέρος τῆς δημοτικῆς περιουσίας· ἐν τούτοις οὐδαμοῦ εὐρίσκομεν ἐν τῷ ἡμετέρῳ νόμῳ, ὅτι τὰ πρῶτα εἶναι ἀναπαλλοτρίωτα καὶ ἀπαράγραπτα². — Τὰ λοιπὰ κτήματα ἀνήκουσιν εἰς τὴν περιουσίαν τοῦ δήμου, εἴτε παρέχοντα πρόσδοον εἰς τὸν δῆμον δι' ἐκμισθώσεως (biens patrimoniaux) εἴτε χρησιμεύοντα εἰς κοινὴν τῶν συνδημοτῶν ἀπόλαυσιν (biens communaux), οἷον βοσκήσιμοι τόποι, δάση πρὸς ὕλοτομίαν κτλ.³.

Αἱ πλατεῖαι καὶ αἱ ὁδοὶ εἰσὶ δημοσία κτήματα; ἔδε τὴν λ. κυριότητος⁴ καὶ σελ. 3137 ἐπ. τῆς Πείρας. — Ὁ δῆμος ὁ ἀποζημιώσας τοὺς ἰδιοκτῆτας τοῦ ἐδάφους τῶν πλατειῶν τῶν πόλεων εἶναι κύριος αὐτῶν, καὶ ὡς τοιοῦτος διατηρεῖ πάντοτε τὴν νομὴν τῶν, δικαιοῦμενος ν' ἀποτρέπη πάντα ἕτερον ὅπως καρποῦται τὰς ὠφελείας αὐτοῦ (Α. Π. πολ. 112 τοῦ 1870, ἢν βλ. ἐν σελ. 3137 τῆς Πείρας)⁵.

§ 3. Τίς δικαιούται νὰ ζητήσῃ ἀποζημιώσιν διὰ τὴν ἀφαίρεσιν πλατείας δημοτικῆς; Ὁ δῆμος, διότι δημοτικαὶ ὁδοὶ εἰσὶν ἐκεῖναι, αἵτινες χρησιμεύουσι πρὸς συγκοινωνίαν τῶν κατοίκων τοῦ δήμου, ἐπομένως καὶ αἱ ἐντὸς τῶν πόλεων καὶ χωρίων τοῦ δήμου. Τοῦτο καθιερώθη διὰ τῶν περὶ ὁδοποιίας νόμων καὶ ἰδίως διὰ τοῦ ἄρθρ. 4 τῆς 16 Δεκεμβρίου 1867· ὅθεν εἰς τὸν δῆμον Πειραιῶς ἀνήκουσι καὶ ἡ πλατεῖα, ὡς καὶ αἱ ὁδοὶ αἱ συστηθεῖσαι δυνάμει ἐγκειμένου σχεδίου καὶ κείμεναι ἐντὸς τῆς πόλεως, καὶ ὧν τὸ ἔδαφος κατέλαβεν ὁ ἀπὸ Ἀθηνῶν εἰς Πειραιᾶ σιδηρόδρομος, καὶ ἂν κατ' ἀρχὰς τὸ ἔδαφος ἀνῆκεν εἰς τὸ δημόσιον. (Α. Π. πολ. 259 τοῦ 1873 φέρουσα· «Ἐπειδὴ ἡ προκειμένη αἵτησις σκοπεῖ τὴν ἀναίρεσιν τῆς ἀποφάσεως τῶν ἐφετῶν καθόσον δι' αὐτῆς ἐγένετο δεκτὴ ἡ ἔφεσις τῆς ἐναγομένης ἐταιρίας τοῦ σιδηροδρόμου καὶ ἀπερρίφθη ἡ ἀγωγή τοῦ ἀ-

(1) Βλ. Πείρας σελ. 582—3.

(2) Βλ. Δεμολ. θ. 460. § 8 κατωτ.

(3) Κελ. 6. § 19.

(4) Πρ6. Πείρας σελ. 2160—2173.

(5) Βλ. Πείρας σελ. 570—571.

νααιρεσείοντος ταμείου. Ὅθεν εἰς τὴν κατ' ἀναίρεσιν δίκην ἀναίρεσίβλητος κυρίως εἶναι ἡ εἰρημένη ἐταιρία· ὅτι δὲ διὰ νόμου ἢ διὰ συμβάσεως τὸ δημόσιον ἀνέλαβεν ὑπὲρ τῆς ἐταιρίας ταύτης νὰ ἀποζημιώσῃ αὐτὸ τοὺς ἰδιοκτῆτας τῶν γηπέδων, τὰ ὁποῖα κατέλαβεν ὁ σιδηροδρόμος, τοῦτο μόνον ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας δύναται νὰ προταθῇ ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ἀναيرهθῇ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφ. καὶ τὸ δημόσιον ἀνυδεχθῇ τὸν ἀγῶνα τῆς δίκης. Ἄρα ἡ ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου αἵτησις τοῦ νὰ τεθῇ αὕτη νῦν ἐκτὸς τῆς δίκης εἶναι ἀνυπόστατος.

Ἐπειδὴ ἐκ τοῦ ἀρθροῦ 18 § 27 τοῦ περὶ δήμων νόμου καθ' ὃ οἱ δήμοι εἰσὶν ὑπόχρεοι πρὸς σύσταςιν καὶ διατήρησιν δημοτικῶν ὁδῶν, ἔπεται ὅτι δημοτικὰς ὁδοὺς ἐννοεῖ ἐκεῖνας αἵτινες, χρησιμεύουσι πρὸς συγκοινωνίαν τῶν δήμων· ἐπομένως καὶ αἱ ἐντὸς τῶν πόλεων, νομῶν, καὶ χωρίων τοῦ αὐτοῦ δήμου. Τοῦτο δὲ καὶ ῥητῶς καθιερώθη ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα ἐκδοθεῖσι περὶ ὁδοποιίας νόμοις καὶ ἰδίως ἐν § 2 τοῦ ἀρθρ. 4 τοῦ σζγ νόμου τῆς 16 Δεκεμβρίου 1867 ὀρίζουσα «αἱ ἐντὸς τῶν πόλεων, κωμῶν καὶ χωρίων ἀγοραὶ καὶ πλατεῖαι ἀνήκουσιν εἰς τὴν τάξιν τῶν δημοτικῶν ὁδῶν, ἐξαιρουμένων ἐκείνων, αἵτινες ἀποτελοῦσι συνέχειαν τῶν ἐθνικῶν καὶ ἐπαρχιακῶν ὁδῶν καὶ διὰ πόλεων καὶ νομῶν διερχομένων καὶ αἵτινες διὰ τοῦτο ταυτίζονται πρὸς τὰς ἐθνικὰς ἢ ἐπαρχιακὰς ὁδοὺς». Ὅθεν εἰς τὸν δήμον Πειραιῶς ἀνήκουσι καὶ ἡ πλατεῖα, ὡς καὶ αἱ ὁδοὶ αἵτινες συστηθεῖσαι δυνάμει ἐγκεκριμένου σχεδίου κεῖνται ἐντὸς τῆς πόλεως Πειραιῶς, καὶ τῶν ὁποίων τὸ ἔδαφος κατέλαβεν ὁ ἀπ' Ἀθηνῶν εἰς Πειραιᾶ σιδηροδρόμος, ἀφοῦ ἡ πλατεῖα καὶ αἱ ὁδοὶ αὗται δὲν ἀποτελοῦσι συνέχειαν ἐθνικῆς ἢ ἐπαρχιακῆς ὁδοῦ.

Ἐπειδὴ καὶ κατὰ τὸ ἀρθρ. 24 τοῦ περὶ ὁδοποιίας νόμου τῆς 2 Σεπτεμβ. 1852 (ὅτε οὔτε κὰν εἶχεν ἐκδοθῇ νόμος τις περὶ σιδηροδρόμ.) φέρον «ἡ πρόςκτησις τῶν ἀπὸ τῶν ἐθνικῶν ὁδῶν προσλαμβανομένων γαιῶν θέλει γίνεσθαι εἰς βάρος τοῦ δημοσίου· ἡ δὲ ὑπὸ τῶν ἐπαρχιακῶν καὶ δημοτικῶν, ἐὰν μὲν αὗται εἰσὶν ἐθνικαὶ θέλουσι παραχωρεῖσθαι δωρεάν, ἐὰν δὲ ἰδιωτικαί, θέλει γίνεσθαι εἰς βάρος τῶν ἄρμοδιῶν ἐπαρχιῶν ἢ δήμων, ἐπαναληφθὲν καὶ ἐν τῷ ἀρθρῷ 34 τοῦ εἰρημένου σζγ νόμου δημοσιευθὲν πρὸ τῆς ὑπὸ τοῦ εἰρημένου σιδηροδρόμου καταλήψεως τῆς πλατείας καὶ τῶν ὁδῶν τῆς πόλεως Πειραιῶς, ἕνεκα τῆς ὁποίας καταλήψεως ζητεῖται νῦν ἀποζημιώσεις, αἱ γαῖαι, αἵτινες ἀποτελοῦσι τὸ ὑπὸ τοῦ εἰρημένου σιδηροδρόμου καταληφθὲν ἔδαφος πλατειῶν καὶ ὁδῶν τῆς πόλεως Πειραιῶς κατὰ τὴν κυριό-

τητα (ἐκ δωρεᾶς προερχομένην) εἰς τὸν δῆμον Πειραιῶς τοῦλάχιστον ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ εἰρημένου νόμου τῆς 2 76ρίου 1852, (ὡς δέχεται ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις), ἦσαν πρὶν ἐθνικαί, διότι ἔκτοτε δυνάμει τοῦ νόμου τούτου τὸ δημόσιον ὡς δωροδότης ἀπεξεδύθη τῶν τῆς κυριότητος δικαιωμάτων του ὑπὲρ τῶν δήμων, εἰς οὓς ἀνήκουσιν αἱ τοιαῦται.

Ἐπειδὴ εἰς τὴν ἐναντίαν βᾶσιν, (ὅτι δηλαδὴ ἀφ' ἧς δὲν ὑπάρχουσι πλέον ἐν χρήσει αἱ τοιαῦται ὁδοὶ τὸ ἔδαφος αὐτῶν ἐπανέρχεται εἰς τὸν πρῶτον κύριον, ἡγουν εἰς τὸ δημόσιον καθὼ παρχωρηθεῖσαι μόνον διὰ τὴν πρὸς διατήρησιν ὁδοῦ καὶ πλατείας χρῆσιν τοῦ ἐδάφους, στηριζομένη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις καὶ ἀπορρίψασα τὴν ἀγωγὴν χωρὶς νὰ διατάξῃ ἀποδείξιν περὶ τῆς ἐκτάσεως τοῦ καταληφθέντος ὑπὸ τοῦ σιδηροδρόμου ἐδάφους τῶν ἐν λόγῳ ὁδῶν καὶ πλατείας καὶ περὶ τῆς ἀξίας τῆς ἐκτάσεως ταύτης, ἐξεδόθη κατὰ ψευδῇ ἐρμηνείαν τῶν προειρημένων, κατὰ παραβίαν τῶν περὶ ἀποδείξεως οὐσιωδῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 172 248 καὶ ἐπόμε. τῆς πολ. δικονομ., ὅπερ ἐπάγεται ἀναίρεσιν (ἄρθρ. 807 § 7 καὶ 5 αὐτόθι).

§ 4. Τὰ νεκροταφεῖα (ὡς παρεδέξατο τὸ ἐφετεῖον ἐκ μαρτυριῶν) ἀπετέλουν πρὸ τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως¹ ἐκκλησιαστικὴν περιουσίαν τῶν τούρκων καὶ οὐχὶ ἰδιωτικὴν, ἐπομένως ὡς τοιαύτη περιῆλθεν αὐτοδικαίως εἰς τὸ Ἑλληνικὸν δημόσιον, ἄρα ἡ κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴ δῆμου τινὸς ἀνυπόστατος ἐστίν. (Α. Π. πολ. 112 τοῦ 1875).

§ 5. Κήπος, θεωρηθεὶς ὡς πλατεῖα, ἀνήκει εἰς τὴν δημοτικὴν περιουσίαν. (Βλ. Α. Π. 119 τοῦ 1876, φέρουσα· «Ἐπειδὴ τὸ ἐφετεῖον ἐκτιμῆσαν ἐντὸς τῆς κυριαρχικῆς αὐτοῦ ἐξουσίας τὰς προτάσεις τῶν διαδίκων παραδέχεται διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ὅτι τὸ δημόσιον ὡμολόγησε τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ δῆμου Ἀθηναίων ὅτι ὁ ἐπίδικος κήπος, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ὠκοδόμηται καὶ κηφνεῖον, χρησιμεύει πρὸς καλλωπισμὸν τῆς πόλεως Ἀθηνῶν καὶ εἶναι προσδιωρισμένος πρὸς κοινὴν τῶν διαμενόντων ἐν τῇ πόλει ταύτῃ χρῆσιν, ἡ κρίσις δὲ αὕτη τοῦ ἐφετείου στρεφόμενη περὶ τὴν ἐκτίμησιν πραγματικῶν περιστατικῶν διαφεύγει τὸν ἔλεγχον τοῦ Ἀρείου Πάγου, μὴ ἰσχυριζομένῳ τοῦ δημοσίου ὅτι διὰ τῆς ἐκτιμήσεως ταύτης προσεβλήθη κανὼν τις τοῦ δικαίου (ἄρθρ. 810 ἐδ. τελ. πολ. δικον.).

Ἐπειδὴ, τοιούτου ὄντος τοῦ ἐπιδίκου κήπου, τὸ ἐφετεῖον χ-

(1) Πρὸλ. Πείρας σελ. 3673 ἐκ.

ρακκηρίσαν αὐτὸν ὡς πλατεῖαν, ἀφοῦ τὸ δημόσιον, ὡς παραδέχεται τὸ αὐτὸ ἐφετεῖον ἐντὸς τῆς ἐξουσίας του, δὲν ἀπέδωκεν αὐτῷ ἐτέραν τιὰ ἰδιότητα, οὐδένα παρεβίασε νόμον, οὐδὲ ἀναιτιολόγητον κατὰ τοῦτο κατέλιπε τὴν ἀπόφασίν του, ὡς τὸ δημόσιον ἰσχυρίζεται, ἀλλὰ πραγματικὰ γεγονότα ἐξετίμησεν, ἡ κρίσις του δὲ αὕτη δὲν ὑπόκειται εἰς τὴν ἐπίκρισιν τοῦ Ἀρ. Πάγ, μὴ ὑσχυρίζομένου τοῦ δημοσίου ὅτι διὰ τῆς ἐκτιμῆσεως ταύτης προσεβλήθη κανὼν τις τοῦ δικαίου.

Ἐπειδὴ, ἀφοῦ ὁ ἐπίδικος κῆπος ἐχαρκτηρίσθη ὑπὸ τοῦ ἐφετείου, κατὰ τὰ εἰρημένα, ὡς πλατεῖα, ὀρθῶς ἐθεωρήθη ὑπ' αὐτοῦ ὡς περιουσία ἀνήκουσα εἰς τὸν δῆμον Ἀθηναίων, καὶ μάλιστα περιουσία χρησιμεύουσα ὡς ἐκ τοῦ προσδιορισμοῦ τῆς πρὸς ἄμρεσον ἐπιτυχίαν τῶν δημοτικῶν σκοπῶν καὶ ἀπαραίτητος δι' αὐτὸν οὕσα καὶ ὡς ἐκ τούτου ἀναπαλλοτρίωτος, ἐνόσω ὁ προσδιορισμὸς αὐτοῦ ὡς πλατείας μένει ἀμετάβλητος (ἄρθρ. 21 τοῦ περὶ δήμων νόμου), διότι, ὡς ὀρθῶς καὶ τὸ ἐφετεῖον παραδέχεται, καὶ αἱ πλατεῖαι ὁδοὶ εἰσὶ μὲ τὴν διαφορὰν τινῶν διαστάσεων, αἱ δὲ δημοτικαὶ ὁδοὶ δημοτικῇ εἰσὶ περιουσία, ὡς ἐξάγεται ἐκ τε τοῦ ἄρθρου 18 ἐδ' ὅς τοῦ περὶ δήμων νόμου καὶ τοῦ περὶ ὁδοποιίας νόμου τοῦ 1852, οἵτινες ἐπιβάλλουσιν ἐκάστω δήμῳ τὴν ὑποχρέωσιν πρὸς καταβολὴν τῶν πρὸς σύστασιν καὶ δαιτήρησιν τῶν δημοτικῶν ὁδῶν ἀπαιτουμένων δαπανῶν.

Ἐπειδὴ οὕτως ἀποφηνάμενον τὸ ἐφετεῖον καὶ παραδεξάμενον τὴν προκειμένην ἀγωγὴν τοῦ δήμου Ἀθηναίων οὔτε τὴν βᾶσιν αὐτῆς μετέβαλεν, οὔτε τὰς περὶ ἀποδείξεως διατάξεις τῆς πολ. δικον. παρεβίασεν, ὡς τὸ δημόσιον διατείνεται, ἀλλ' ἐσηρίχθη εἰς τὴν βᾶσιν αὐτῆς ὅτι τὸ διεκδικούμενον κτῆμα ἐστὶ κῆπος δημοτικός, ἥτις περιέχεται ἐν τῇ ἀγωγῇ· ὥστε οἱ ἐναντίοι λόγοι ἀναιρέσεως εἰσὶν ἀνυπόστατοι.

Ἐπειδὴ, ζηριζομένης τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ἐπὶ τῆς ὀρθῆς, καθὰ εἴρηται, αἰτιολογίας ὅτι ὁ ἐπίδικος κῆπος εἶναι, ὡς πλατεῖα, περιουσία τοῦ δήμου Ἀθηναίων, αἱ λοιπαὶ αἰτιολογίαι αὐτῆς, καθ' ἃς καὶ δυνάμει τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως Ἀθηνῶν ἐχαρκτηρίσθη ὁ κῆπος αὐτῆς ὡς πλατεῖα, περιττεύουσιν. Ὅθεν ἄσκοποι πάντες οἱ λοιποὶ λόγοι ἀναιρέσεως οἱ εἰς τὰς αἰτιολογίας ταύτας ἀναφερόμενοι.

Ἐπειδὴ τὸ ἐφετεῖον δὲν ἀφῆκεν ἀναιτιολόγητον τὴν ἀπόφασίν του ὡς πρὸς τὴν περὶ παραγραφῆς ἔνστασιν τοῦ δημοσίου, ἀλλ', ἀναφερθὲν εἰς τὴν περὶ αὐτῆς σχετικὴν αἰτιολογίαν τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως, παρεδέξατο συμφώνως τῷ νόμῳ αὐτὴν

ὡς ὀρθήν, ἀφοῦ δ' ἐπίδικος κῆπος εἶναι κατὰ τὰ εἰρημένα ἀναπαλλοτριώτος, ὡς τοιοῦτος δὲ εἶνε κατὰ νόμον καὶ ἀπαράγραφτος. Ἄρα ἀνυπόστατος καὶ ὁ σχετικὸς περὶ ἀναιτιολογήτου λόγος ἀναιρέσεως».

§ 6. Ἡ ἐκκλησιαστικὴ περιουσία δὲν δύναται νὰ συγχωνευθῇ μὲ τὴν τοῦ δήμου, οὔτε νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τὰς ἀνάγκας αὐτοῦ. (Α. Π. 69 τοῦ 48 ἦν ἰδ. ἐν Πείρᾳ σ. 571).

§ 7. Πράγματα, ὧν οὐκ ἔστι συναλλαγή. — Τὰ ἀνήκοντα εἰς τὴν κοινότητα; Βλ. ὅσα ἐξέθεσα ἐν Πείρᾳ σελ. 3675—3679 καὶ σ. 571 (§ 5) καὶ σ. 572.

§ 8. Τὰ τῶν πόλεων ἀκίνητα ὑπόκεινται εἰς παραγραφὴν¹; Παρ' Ἀρμενοπούλῳ δὲν ἀπαντᾷται ἐξαίρεσις τίς. Βεβαίως ὅμως ὑπέκειντο εἰς τὴν εἰκοσαετῇ περιγραφὴν². Ἴδε τὴν ἀνωτ. § 2.

§ 9. Διανομὴ περιουσίας τῆς κοινότητος. Βλ. τὰ ἐν Πείρᾳ σελ. 572 ἐπ.

§ 10. Αἱ πλανεῖται μισθόνονται; Βλ. Πείρας σελ. 571 § 6.

§ 11. Μίσθωσιν πολυετῇ δὲν δύναται ὁ δήμαρχος νὰ συνάψῃ ἄνευ ἐγκρίσεως τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου, πλὴν ἐὰν ἡ μίσθωσις στηρίζηται εἰς προϋπολογισμὸν ἐγκριθέντα πρὸ τῆς συμβάσεως. (Α. Π. πολ. 274 τοῦ 1872).

§ 12. Δημοτικοῦ συμβουλίου συμβιβασμὸς εἰς διαφορὰν τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ λιμένους Κἀτακώλου. Ἴδε Α. Π. πολ. 239 τοῦ 1873 ἐν τῷ Παρχρτ. τούτῳ λ. συμβιβασμὸς.

Πρβλ. Πείρας σ. 3599 (§ 25).

§ 13. Συμφηρισμὸς χρεῶν δημοτικῶν. Βλ. Πείρας σελ. 575 (§ 19) 3653 ἐπ. 3667 § 39.

§ 14. Ὁ δήμαρχος δύναται νὰ ἀποδεχθῇ ἀπόφασιν κατὰδικάζουσιν τὸν δήμον; ναί, εἶπεν ἡ 170 τοῦ 1871 πολ. ἀπόφ. Α. Π. χωρὶς ὅμως νὰ ἐπεμβαίῃ εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ ζητήματ. ἐπειδὴ, ὡς φαίνεται, δὲν ἐγένετο ἀντίρροσις.

Πρλ. καὶ Δαλ. λ. commune.—Βλ. καὶ Πείρας σ. 4592 ἐπ.

§ 15. Ὁ δήμος δύναται νὰ παραιτηθῇ δουλείας τοῦ νὰ ἔχῃ βρύσιν ἐπὶ τινος οἰκοπέδου; ἡ περὶ τούτου ἀμφισβήτησις ὑπάγεται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια; ἡ Α. Π. πολ. 272 τοῦ 1874 φέρει· «Ἐπειδὴ τὸ ἐφερετέϊον παρὰδέχεται, διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ἐν αἰτιολογίᾳ 7, ὅτι καὶ ἂν ἀληθῶς εἶχεν ὁ δήμος Τριπόλεως δικαίωμα δουλείας τοῦ νὰ ἔχῃ βρύσιν ἐπὶ τοῦ

(1) Βλ. νόμον 9 (41. 3). Βασ. (ν' γ) 8· τὸ ἐναντίον ἐν νόμ. 18 § 27 (39. 2).

(2) Ν. 1. (7 33) Κῶδ.—Ν. (12). Βασ. Πρβ. Καλ. 6' § 124 καὶ 4 § 296.

ἐπιδίκου οἰκοπέδου, αὕτη ἀπεσβέσθη διὰ ρητῆς παραιτήσεως αὐτοῦ, ἐξ αὐτῆς ἐμφανινομένης ἐν τῷ λά τῆς 18 Νοεμβρ. 1842 ψηφίσματι τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου Τριπόλεως ἐγκριθέντι ὑπὸ τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς· τὸ ἔγκυρον δὲ τῆς τοιαύτης παραιτήσεως, γενομένης ὑπὸ τοῦ ἔχοντος τὸ πρὸς τοῦτο δικαίωμα, μόνον ἢ προϊσταμένη διοικητικῇ ἀρχῇ, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ δικαστήρια, καθὼ ἀντικείμενον τῆς διοικητικῆς δικαιοδοσίας, ἔχει ἐξουσίαν νὰ ἐξετάσῃ· ἀφοῦ δὲ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ διοικητικὴ ἀρχὴ ἐπεκύρωσε τὸ ρηθὲν ψήφισμα τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου Τριπόλεως, θεωρεῖται ὡς ὀριστικῶς ἀποφασισθὲν τὸ ἔγκυρον καὶ ἰσχυρὸν τῆς ἐκ τοῦ δικαιώματος τῆς ρηθείσης δουλείας παραιτήσεως τοῦ δήμου Τριπόλεως ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ 4 αἰτιολογίας τῶν ἐνώπιον αὐτοῦ προτάσεων του, ὅτι διὰ πολυχρονίου χρήσεως ἀπέκτησε δικαίωμα δουλείας τοῦ νὰ ἔχῃ βρύσιν καὶ ὑδροζύγιον ἐπὶ τοῦ ἐπιδίκου οἰκοπέδου προωρισμένα πρὸς κοινὴν τῶν πολιτῶν χρῆσιν καὶ ὅτι τὸ δικαίωμα τοῦτο εἶναι ὡς ἐκ τῆς φύσεώς του ἀναπαλλοτρίωτον, τὸ ἐφετεῖον ὤφειλε, πρὸς ὀρθὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου, νὰ ἐξετάσῃ ἐάν τῶντι ὁ δῆμος Τριπόλεως ἐκέκτητο τὸ μνησθὲν δικαίωμα δουλείας ἐπὶ τοῦ ἐπιδίκου οἰκοπέδου, καὶ ἂν τοιούτου δικαιώματος ἡδύνατο νὰ παραιτηθῇ ἐγκύρως καὶ ἰσχυρῶς, ἔσω καὶ διὰ ψηφίσματος τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου ἐγκρινομένου ὑπὸ τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς, καθόσον, κατὰ τὸ 21 ἄρθρον τοῦ περὶ δήμων νόμου, ὅλη ἡ πρὸς ἄμεσον ἐπιτυχίαν τῶν δημοτικῶν σκοπῶν διωρισμένη καὶ ἀπαραίτητος δι' αὐτὴν περιουσία τοῦ δήμου εἶναι ἀναπαλλοτρίωτος· εἰς τὴν κατηγορίαν δὲ τῆς τοιαύτης τοῦ δήμου περιουσίας ἰσχυρίσθη ὁ ἀναιρεσεῖων δῆμος ὅτι ὑπήγετο τὸ ρηθὲν δικαίωμα δουλείας. Μὴ πράξαν δὲ τοῦτο τὸ ἐφετεῖον καὶ παραδεξάμενον τὴν ἀγωγὴν τῶν ἀναιρεσιβλήτων (ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι καὶ ἂν ἐκέκτητο τὴν ρηθεῖσαν δουλείαν ὁ ἀναιρεσεῖων δῆμος, ταύτης παρητήθη ἐγκύρως καὶ ἰσχυρῶς διὰ τοῦ ρηθέντος ψηφίσματος παρεβίβασε τὸ προμνησθὲν ἄρθρ. τοῦ περὶ δήμων νόμου, διότι, ἂν τῶντι εἶχε κεκτημένον δικαίωμα δουλείας ἐπὶ τοῦ ἐπιδίκου οἰκοπέδου ὁ δῆμος Τριπόλ. καὶ ἡ περὶ ἧς πρόκειται κρίνη καὶ τὸ ὑδραγωγεῖον ἦσαν προωρισμένα, ὡς ἰσχυρίσθη ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν, πρὸς κοινὴν τῶν δημοτῶν χρῆσιν καὶ ὑφίσταται εἰσέτι, οὐδέποτε παυσάσης τῆς κοινῆς αὐτῶν χρήσεως, τοιούτου δικαιώματος παραίτησις δὲν εἶναι ἔγκυρος καὶ ἰσχυρὰ, καὶ ἐγένετο διὰ ψηφίσματος τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου Τριπόλεως ἐγκριθέντος ὑπὸ τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς ὡς

ἀντικειμένη εἰς τὸ ἄρθρον 21 τοῦ περὶ δήμων νόμου. Ἡ δὲ σκέψις τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ὅτι διαφεύγει τὴν ἀρμοδιότητα τῶν δικαστηρίων ἢ ἐξέτασις τῆς πράξεως τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου Τριπόλεως (δι' ἧς ἀπεφασίσθη ἡ παραίτησις τοῦ δήμου ἐκ τοῦ ρηθέντος δικαιώματος) ὑπαγομένη ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς, εἶναι ἐσφαλμένη, διότι, προκειμένου ιδιωτικοῦ δικαιώματος, οἷον τὸ ἀξιούμενον ὑπὸ τοῦ δήμου Τριπόλεως δικαίωμα δουλείας ἐπὶ τοῦ ἐπιδίκου οἰκοπέδου, ἡ ἀνόρθωσις τῆς τοιαύτης προσβολῆς ὑπάγεται κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ πρώτου ἁρθρου τῆς πολ. δικονομίας εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων· οὐδὲ εἶναι τὸ τῆς προκειμένης διαφορᾶς ἀντικείμενον ἐξ ἐκείνων, ἅτινα πρέπει νὰ ἀποφασίζωνται κατὰ νόμον ὑπὸ τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν. Ἐπίσης δὲ πλημμελὴς εἶναι καὶ ἡ ἑτέρα σκέψις τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ὅτι ὁ δῆμος Τριπόλεως δύναται δι' ἰδίας ἀγωγῆς νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν ἀναγνώρισιν τῆς ρηθείσης δουλείας, διότι τὸ τοιοῦτον δικαίωμά του δύναται καὶ ἤδη νομίμως ν' ἀντιτάξῃ ὁ δῆμος Τριπόλεως ὑπερασπίζων ἑαυτὸν καὶ ἀποκρούων τὴν προκειμένην ἀγωγὴν τῶν ἀντιδίκων του, δι' ἧς διεκδικοῦσι παρ' αὐτοῦ τὸ ἐμβαδὸν τοῦ ἐπιδίκου οἰκοπέδου, ἐφ' οὗ ὑπάρχει ἡ βρύσις καὶ τὸ ὑδραγωγεῖον, περὶ ὧν προεῖρηται, ζητοῦντες συνάμα τὴν κατεδάφισιν τούτων, διότι, κατὰ νόμον, ὁ ἔχων ἀγωγὴν ἔχει καὶ ἔνστασιν (Α. Π. πολ. 272 τοῦ 1874).

§ 16 Ἡ ἀξίωσις ὅτι ὁ δῆμος ἐξισοῦται μὲ τοὺς ἀνήθους καὶ δὲν ὀφείλει τόκους ἀντίκειται εἰς τὸ ἄρθρον 16 τοῦ περὶ δήμων νόμου. (Ἀπόφ. Α. Π. πολ. 162 τοῦ 1870).

Περὶ τοῦ τῆς ἀποκαταστάσεως δικαιώματος βλ. Πείρας σελ. 1549 ἐν ἀρχῇ καὶ σ. 5658 ἐπ.

§ 17. Προϋπολογισμὸς τῶν ἐσόδων καὶ δαπανῶν. Βλ. Πείρας σελ. 572—575. — Δαπάνη ἄνευ ἐγκρίσεως συγχωρεῖται; (αὐτ.). — Ὑπὸ ποίας ἀρχῆς ἐξελέγχεται ἡ δημοτικὴ διαχείρησις. Βλ. Α. Π. 104 τοῦ 58 ἐν Πείρᾳ σελ. 374 § 41.

§ 18. Μισθὸς δημοτικῶν ὑπαλλήλων. Βλ. Πείρας σελ. 574 (§ 15) καὶ σελ. 2442 § 211. 211. Εἰσπρακτῶρων μισθός. Βλ. Α. 199 τοῦ 70 ἐν λ. μισθὸς τοῦ Παραρτήματος τούτου.

§ 19. Κατάσχεσις δημοτικῆς περιουσίας. Ὁ νόμος τῆς 25 Ἰαννουαρίου 1852. (Βλ. Πείρας σ. 575—577. 1922—1927.

Συμπλήρωσιν βλ. ἐν λ. Κατάσχεσις τοῦ Παραρτήμ. τούτου.

Διὰ χρέος τοῦ δήμου πρὸς τρίτον συγχωρεῖται κατάσχεσις παρὰ τῷ δήμῳ; καὶ, ἀφοῦ ἡ κατάσχεσις δὲν εἶχεν ἀντικείμενον

ποσὸν τοῦ προϋπολογισμοῦ. Τί ἐὰν πρόκηται περὶ χρήσεως τοῦ 1832; Βλ. Α. Π. Πόλ. 351 τοῦ 1865 ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. κατάσχεσις παρὰ τρίτῳ.

§ 20. Δαπάναι τοὺς δήμους βαρύνουσαι. Σχολεῖα κτλ. Βλέπ. Πείρας σελ. 577—578. 4601 ἐπ.

§ 21. Περὶ δημοτικῶν φόρων. βλ. Πείρας σελ. 4712 ἐπ.

§. 22. Περὶ ὁρίων τῶν δήμων. Βλ. ἀνωτ. σελ. 5699. ἐπ.

§ 23. Ἀποζημίωσις δι' ἐμπρησμὸν δένδρων. Βλ. Πείρας σελ. 4341—4345¹.

§ 24. Εὐθύνη τῶν δήμων διὰ τὴν μὴ ἐκτέλεσιν ἀποφάσεων καταδικαζουσῶν εἰς ἀποζημίωσιν ἔνεκα ληστείας. Βλ. Πείρας σελ. 2186 ἐπ. 4341 ἐπ.².

§ 24. Ἡ Α. Π. 159 τοῦ 1875 φέρει· «Ἐπειδὴ ἀφοῦ διὰ τοῦ νόμου τῆς 12 ὁκτ. 1869 ἀνετέθη εἰς τὸ δημ. συμβ. Πατρῶν ἡ διατίμησις ἐπὶ τῶν εἰσαγομένων ὠνίων ὑπὸ μόνον τὸν περιορισμὸν τοῦ νὰ μὴ ὑπερβαίνει ὁ ἐπιβαλλόμενος δασμὸς τὰ $\frac{3}{4}$ τῆς διὰ τῆς διατιμῆσεως ὀρισθείσης ἀξίας των, ὁρθῶς ἀπεφῆνατο τὸ πρωτοδικεῖον ὅτι ἡ παρὰ τοῦ δημοτ. συμβουλίου ὀρισθεῖσα ἀξία τῶν εἰσαγομένων ἰχθύων καὶ παρὰ τῆς διοικητικ. ἀρχῆς ἐγκριθεῖσα ἦτο δικαίωμα τῆς δημοτικῆς καὶ διοικητικῆς ἀρχῆς, διαφεύγουσα τὸν τῶν πολιτ. δικαστηρίων ἑλεγχον³.

§ 25. Ἑρμηνεία τοῦ ἄρθρ. 62 τοῦ περὶ ἐκλογῆς νόμου, σχετικῶς πρὸς τὸ δικαίωμα, ὅπερ ἔχει ὁ Νομάρχης τοῦ ἐπιβάλλειν ποινὴν κατὰ τῶν δημάρχων. (Βλ. σελ. 3108 (§ 10) τῆς Πείρας).

§ 26. Ἐπαρχος καὶ Δήμαρχος ὡς ἀνακριτικοὶ ὑπάλληλοι τῶν περὶ τὰ δάση ἀνομημάτων. Ἴδε Α. Π. 389 τοῦ 1874 ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Φυτεῖαι.

§ 27. Περὶ τῶν ὑπὸ τοῦ δημάρχου ἐκδιδομένων ἀστυνομικῶν διατάξεων βλ. ἀνωτ. σ. 5719 ἐπ.

Διοικήσεις τῆς ἐν Ἑπτανήσῳ δημοτικῆς περιουσίας.

Διαρομή ἡ ἐκποίησις αὐτῆς. Νόμος ρν' τοῦ 66⁴.

§ 28. Κατὰ τὸ ἄρθρον 11 τοῦ νόμου ρν', πᾶσα ἡ ἐπιχώ-

(1) Ἡ συμπλήρωσις ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Φυτεῖαι.

(2) Ἡ συμπλήρωσις ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Ληστεῖαι.

(3) Βλ. τὰ περὶ φόρων ἐν Πείρᾳ σελ. 4712 ἐπ.

(4) Βλ. Πείρας σελ. 571 ἐπὶ μ. 585 ἐπ.

ριος περιουσία τῶν πρώην Ἰονίων νήσων, ὅση δὲν εἶναι ἰδιωτικῇ, διοικεῖται μέχρι τῆς κατὰ δήμους διανομῆς αὐτῆς ὑπὸ ἐπιτροπῆς καὶ οὐχὶ ὑπὸ τοῦ δημάρχου τοῦ δήμου, ἐνθα κεῖται τὸ κτῆμα κἂν τὰ εἰσοδήματα αὐτοῦ διὰ τὰς ἀνάγκας πόλεως τινός ἢ χωρίου κατὰ νόμον τινὰ χρησιμεύουσιν ἰδίως ἢ τὸ κτῆμα αὐτὸ ἀνεπίδεκτον ἢ ἐκποιήσεως. (Α. Π. 245 τοῦ 1872).— Πρβ. Πείρας σελ 585.

§ 29. Αἱ ἐν Ἐπτανήσῳ διαχειριστικαὶ ἐπιτροπαὶ διαχειρίζονται προσωρινῶς περιουσίαν δημοτικὴν ἀνήκουσαν ἐξ ἀδιαιρέτου εἰς τοὺς κατὰ νήσους συστηθέντας δήμους.

Τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐσωτερικῶν, καὶ οὐχὶ ὁ νομάρχης, εἶναι ἡ προϊσταμένη τῶν ἐπιτροπῶν τούτων ἀρχή. (Ἀπ. ἐφ. Κερκύρ. 281 τοῦ 1871, ἣν ἴδε ἐν φύλλῳ 20 τῆς ἐφημ. τῶν Δικαστηρ. τοῦ 1873).

§ 30. Ἀγωγή περὶ ἀποζημιώσεως λόγῳ καταλήψεως τοῦ γηπέδου πρὸς κατασκευὴν δημοτικῶν ὁδῶν Κερκύρας ἀπευθύνεται κατὰ τοῦ νομάρχου, ὅστις εἶναι ὁ πρόεδρος τῆς διαχειριστικῆς ἐπιτροπῆς τῆς ἐπιχωρίου περιουσίας τῆς νήσου αὐτῆς, καὶ ὅστις διὰ τοῦτο ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ τὴν ἀντιπροσωπεύῃ ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων. (Α. Π. πολ. 285 τοῦ 74, φέρουσα¹. «Ἐπειδὴ οἱ ἀναιρεσεῖοντες ἠτήσαντο (διὰ τῆς ἀπὸ 28 ὁβρίου 1865 ἀγωγῆς των ἀπευθυνθείσης ἐνώπιον τοῦ ἐν Κερκύρᾳ μονομελοῦς πρωτοδικείου, κατὰ τοῦ τότε εἰσαγγελέως Κερκύρας) ἀποζημιώσιν παρὰ τῆς ἐπιχωρίου Κυβερνήσεως λόγῳ καταλήψεως τῶν ἐν τῇ ἀγωγῇ ταύτῃ ἀναφερομένων γηπέδων τῶν πρὸς κατασκευὴν δημοτικῶν ὁδῶν τῶν δήμων Κερκύρας. Ἐπομένως, ἀφοῦ τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀγωγῆς ταύτης ὄρᾳ εἰς τὴν διοίκησιν τῆς ἐπιχωρίου περιουσίας τῆς νήσου Κερκύρας, διότι, δυνάμει τῶν κειμένων καὶ ἐν τοῖς Ἰονίοις νήσοις νόμων, ἡ συντήρησις τῶν δημοτικῶν ὁδῶν εἶναι εἰς βάρος τῶν δήμων, ἡ δὲ διοίκησις τῆς ἐπιχωρίου περιουσίας τῶν Ἰονίων νήσων ἀνετέθη, κατὰ τὸ ἄρθρον 11 τοῦ ΠΝ. νόμου, εἰς ἐπιτροπὴν συγκατεστημένην ἐκ τῶσων μελῶν ὅσοι εἰσὶν οἱ συνιστῶντες ἐκάστην νῆσον δῆμοι τῆς ἐπιτροπῆς δὲ ταύτης, κατὰ τὸ ἄρθρον 12 ἐδ. 2 τοῦ αὐτοῦ νόμου, πρόεδρος εἶναι ὁ προϊστάμενος τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς, νομίμως ἀπηνυθύνθη ὑπὸ τῶν ἀναιρεσιβλήτων ἡ περὶ ἐπαναλήψεως τῆς ἐκκρεμοῦς ἐνώπιον τοῦ πρωτοδικείου Κερκύρας δίκης, συνεπεῖα τῆς ῥηθείσης ἀγωγῆς αὐτῶν, κατὰ τοῦ πρώην

(1) Βλ. Πείρας σελ. 585 ἐπ.

εἰσαγγελέως Κερκύρας, αἵτησις αὐτῶν κατὰ τοῦ νομάρχου Κερκύρας, ἀφοῦ οὗτος, κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέντα, εἶναι πρόεδρος τῆς διαχειριστικῆς ἐπιτροπῆς τῆς ἐπιχωρίου περιουσίας τῆς νήσου ταύτης, καὶ ἐπομένως καὶ ὡς τοιοῦτος, ἔχει τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκπροσωπεῖν καὶ ἐπὶ δικαστηρίου τὴν ἐπιτροπὴν ταύτην συμφώνως μὲ τὸ ἄρθρον 10 τοῦ διατάγματος τῆς 12 Μαΐου 1835 περὶ τῆς ἐν δικαστηρίῳ παραστάσεως τῶν νομικῶν προσώπων, κατὰ τὸ ὅποιον τὰ δημόσια καταστήματα καὶ τὰ σωματεῖα ἐν γένει θέλουσιν ἐνάγασθαι διὰ τοῦ προϊσταμένου τῆς κατὰ νόμον συγκεκροτημένης διοικήσεώς των. Ὅθεν τὸ ἐφετεῖον, τὸ ἐναντίον ἀποφηνάμενον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως καὶ κηρύξαν ἀπαράδεκτον τὴν ῥηθεῖσαν ἀγωγὴν τῶν ἀναιρεσειόντων, ὡς κακῶς ἐπαναληφθεῖσαν κατὰ τοῦ νομάρχου Κερκύρας ὡς προέδρου τῆς διοικητικῆς ἐπιτροπῆς τῆς ἐγχωρίου περιουσίας Κερκύρας, διότι ἔπρεπε ἤθην νὰ ἐναχθῶσιν ὅλοι ὡς δῆμος Κερκύρας, ἐπὶ τοῦ προκειμένου καὶ τὰ ἄρθρα 11 καὶ 12 τοῦ ΡΝ νόμου παρηρμήνευσε καὶ τὸ ἄρθρ. 75 τῆς πολιτ. δικον. καὶ τὸ ἄρθρον δ. τοῦ διατάγματος τῆς 12 Μαΐου 1835 παρεβίασεν, ὅπερ ἐπάγεται ἀναίρεσιν δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 807 καὶ 5 τῆς πολ. δικονομίας.» (Α. Π. πολ. 285 τοῦ 1874).

§ 31. Ἐκ τοῦ ἄρθρ. 1 § δ' τοῦ ἀπὸ 16 μαρτίου 1870 διατάγματος περὶ τῆς διαχειριστικῆς ἐπιτροπῆς Κερκύρας, τοῦ πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἀπὸ 6 νοεμβρίου 1868 σοε' νόμου ἐκδοθέντος, προκύπτει ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη ἔχει, πρὸς τοῖς ἄλλοις, δικαίωμα νὰ ἐνασκῇ πάσας τὰς ἀνηκούσας εἰς τὴν περιουσίαν ταύτην ἀγωγάς, προσωπικὰς ἢ πραγματικὰς· ὥστε εἰς τὴν κρίσιν της ἐναποτίθεται ἡ διὰ τῆς δικαστικῆς ὁδοῦ ἐπιδιώξις ἢ ὑπεράσπισις τῶν συμφερόντων τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος ὑπηρεσίας· χωρὶς δὲ τῆς ἐγκρίσεως αὐτῆς ὁ πρόεδρος αὐτῆς, ἢ γοῦν ὁ νομάρχης, δὲν δύναται νὰ ἐνεργήσῃ ὅσα τὸ ἄρθρον 9 τοῦ μνησθέντος διατάγματος δρίζει. (Α. Π. 1 τοῦ 1875 ἣν ἴδε ἐν τέλει τοῦ ἄρθρου τούτου § 44).

§ 32. Παράστασις ἐπὶ δικαστηρίου.— Οἱ δῆμοι ἀντιπροσωποῦνται ὑπὸ τῶν δημάρχων, ὡς διὰ μακρῶν ἐσημείωσα ἐν Πείρᾳ σελ. 126, 579 ἐπ. 3019 ἔνθα καὶ περὶ ἀδείας τῆς ἀρχῆς¹.

§ 32². Ὁ νομάρχης ἢ ὁ ἑπαρχος δὲν ἐκπροσωπεῖ τοὺς δῆμους εἰς δίκας περὶ πεζοδρομίων, ὑπονόμων κτλ. ὥστε μόνος ὁ δῆ-

(1) Περὶ ἀδείας ἐλ. ἐν Πείρᾳ σελ. 3166 σημ. 2, 3.

μαρχος ἀντιπροσωπεύει τὸν δῆμον, ἀναδεχόμενον κατὰ νόμον τὸ τέταρτον τῆς δαπάνης τῶν ὑπονόμων κτλ. — (Α. Π. πολ. 228 τοῦ 69, φέρουσα· «Ἐπειδὴ ναὶ μὲν, κατὰ τὸ ἄρθρ. 4 τοῦ περὶ κατασκευῆς πεζοδρομίων, ὑπονόμων κτλ. τὴν νόμου τῆς 11 Σεπτεμβρίου 1856, αἱ ἐνστάσεις τῶν παροδίων ἰδιοκτητῶν κατὰ τῆς ἐπιβληθείσης αὐτοῖς χρηματικῆς ὑποχρεώσεως διὰ τὴν πρὸς κατασκευὴν τοιούτων ἔργων δαπάνην ἐκκαθαρίζονται δικαστικῶς κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 6—11 τοῦ περὶ ἀποξηράνσεως τοῦ Βοιωτικοῦ πεδίου ΣΗ νόμου τῆς 13 Σεπτεμβρίου 1852 καὶ ἡ περὶ τούτων ἀγωγή ἐπιδίδοται πρὸς τὸν ἀρμόδιον Νομάρχην ἢ Ἐπαρχον, ἀλλ' οὔτε ἐκ τούτων ἔπεται ὅτι εἰς τὰς τοιαύτας δίκας τὸν δῆμον (ἀναδεχόμενον τὸ τέταρτον τῆς δαπάνης τῶν ὑπονόμων κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ αὐτοῦ νόμου) ἐκπροσωπεῖ ὁ εἰρημένος Νομάρχης ἢ ἔπαρχος, οὔτε ἀλλαχοῦ ἐν τῷ νόμῳ τούτῳ ὠρίσθη τοιοῦτό τι· τὰς δὲ δίκας τὰς ἐγειρομένας ἐκ τοῦ ἀναλογισμοῦ τῆς πρὸς ἀποξήρανσιν τοῦ Βοιωτικοῦ πεδίου δαπάνης διεξάγει ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος οὐχὶ διότι πρὸς αὐτὸν ἐπιδίδοται ἡ ἀγωγή κατὰ τὸ ἄρθρον 7 τοῦ εἰρημένου ΣΗ' νόμου, ἢ διότι οὕτως ἐν τῷ νόμῳ τούτῳ ὠρίσται, ἀλλὰ διότι τὴν δαπάνην ταύτην κατὰ τὰ ἄρθρα 1 καὶ 2 τοῦ αὐτοῦ ΣΗ' νόμου προκαταβάλλει τὸ δημόσιον, τὸ ὁποῖον κατὰ τὸν περὶ ὀργανισμοῦ τῶν οἰκονομικῶν ἐφορειῶν νόμον ἐκπροσωπεῖ ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων καὶ ὁ ἀρμόδιος οἰκονομικὸς ἔφορος. Ὅθεν καὶ εἰς τὰς προκειμένας δίκας τὸν δῆμον Λαμίας μόνον ὁ δήμαρχος ἐδικαιούτο νὰ ἐκπροσωπῇ δυνάμει τοῦ νόμου τῆς 13 Μαΐου 1835 περὶ τῆς ἐν δικαστηρίῳ παραστάσεως τῶν δήμων, διορίζων πληρεξούσιον τῇ συμπράξει τοῦ δημοτ. συμβουλίου (ἄρθρ. 50 § 19 τοῦ περὶ δήμων νόμου). Ἄρα, τοῦ ἀναιρεσεῖοντος διεξαγαγόντος τὰς δίκας ἐκεῖνας, ὡς πληρεξουσίου τοῦ δήμου τῆς Λαμίας κατ' ἐντολὴν τοῦ Νομάρχου καὶ οὐχὶ τῶν εἰρημένων ἀρμοδίων ἀντιπροσώπων τοῦ δήμου τούτου, ὁρθῶς τὸ Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ἀπέριψε τὴν προκειμένην ἀγωγὴν ὡς μὴ βάσιμον· ὥστε ἀνυπόστατος ὁ πρῶτος τῆς ἀναιρέσεως λόγος». (Ἀρείου Πάγου πολ. 228 τοῦ 1869).

§ 33. Κατὰ ποίων ἀπευθύνεται ἡ ἀγωγή, ὅταν ὁ Δήμαρχος Ὑδρας, ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς κοινότητος Ὑδρας, ἔλαβε πρὸς διανομὴν χρήματα δυνάμει τοῦ νόμου τοῦ 1853 καὶ τῶν πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ διαταγμάτων τοῦ 1854 καὶ 1856; Ὁρα ἀπόφ. πολ. Α. Π. 81 τοῦ 69.

§ 34. Αἱ κοινότητες¹ τῶν δήμων πῶς ἀντιπροσωποῦνται; Βλ. ὅσα ἐξέθεσα ἐν ταῖς σελ. 581 ἐπ. 3019 σημ. 6. 3177 (§ 73). 5483 τῆς Πείρας. Πρὸ ἐγγλ. Οἰκ. § 56 σημ. 9 ἐκδ. 3.

§ 35. Περί τῶν κοινοτήτων σημειῶ καὶ τὰ ἐπόμενα.

Καλεῖται κοινότης ἐν γένει (universitas) τὸ νομικὸν ἐκεῖνο πρόσωπον, τὸ ὑπόστασιν ἐξωτερικὴν ἔχον σύνολόν τι ἀνθρώπων ὥστε ἡ κοινότης πολλαπλοῦς τις ἐστὶν ἄνθρωπος, ἰδίαν ὑπαρξιν καὶ ἴδιον προορισμὸν ἔχων, τὰ δὲ μέλη αὐτῆς οὔτε μετοχὴν τινα κατὰ γενικὸν κανόνα ἔχουσιν εἰς τὴν κοινοτικὴν περιουσίαν², οὔτε ἡ ἐναλλαγὴ αὐτῶν ἐπηρεάζει πῶς τὴν κοινότη-

(1) Ἡ 5 σκ. τῆς 83 τοῦ 1871 Α. Π. φέρει· «Ἐπειδὴ ἡ κοινότης ἐνεφανίσθη ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐφετῶν ἐπὶ τῆς πρώτης ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ συνεδριάσεως αὐτοῦ ἐντελῶς νομιμοποιημένη πρὸς τὴν δίκην, τοὔτεστι δι' ἀντιπροσώπων ἐκλεγθέντων καὶ διορισθέντων ὑπὸ τῆς ὀλομελείας τῶν ἀποτελούντων αὐτὴν προσώπων, ὡς αὕτη ὠμολόγησεν· ὅθεν τοῦ λοιποῦ ἡ δίκη ἐδύνατο νὰ προβῇ νομίμως μεταξὺ ἀντιδίκων, ἐχόντων ἐντελῶς τὸ τῆς νομιμοποιήσεως δικαίωμα· ἐν μεταγενεστέρᾳ δὲ συνεδριάσει τοῦ εἰρημένου δικαστηρίου, καθὰ βεβαιοῖ ἡ ἀπόφασις, ἐπρότεινεν ἡ κοινότης τὰς παρὰ τοῦ δικαστηρίου δικασθείσας καὶ ὡς ἀπαράδεκτους ἀπορριφθείσας ἐνστάσεις τῆς, κατὰ τῆς ἐφέσεως τοῦ δημοσίου. Ἀφοῦ δὲ αἱ ἐνστάσεις αὗται δὲν περιστρέφοντο εἰς τὸ ζήτημα περὶ τοῦ ἂν ἔχῃ ἡ ἐφεσίβλητος ὅ,τι ἤδη εἶχε κατὰ τὰ ἀνωτέρω, τοὔτεστι τὴν πρὸς ἐξακολούθησιν τῆς δίκης νομιμοποίησιν, ὅπερ ἐν πάσῃ τῆς δίκης στάσει εἶναι ἐξεταστέον κατὰ τ' ἄρθρ. 67 καὶ 68 τῆς πολ. δικονομίας διὰ τὸν λόγον ὅτι ἀπαγορεύεται τὸ νὰ προκαλῆται ἡ ἐπέμβασις τῶν δικαστηρίων, ἥ τε χρονотριβὴ καὶ ἡ δαπάνη εἰς φανταστικὰς δίκας, οἷαι εἰσὶν αἱ μεταξὺ προσώπων μὴ ἐχόντων τὸ δικαίωμα νὰ ὑπερασπίζωσιν αὐτάς, καθ' ὅσον αἱ περὶ αὐτῶν ἀποφάσεις εἰσὶν ἀτελεσφόρηται, ἀλλ' ἀπέβλεπον μόνον τὸ ζήτημα τοῦ ὅτι ἡ προγεγονοῦσα ἐφεσις τοῦ δημοσίου δὲν ἀπνυθύνθη κατὰ τῶν ἀποτελούντων τὴν ὀλομελείαν ἢ τὴν πλειονοψηφίαν τῆς κοινότητος προσώπων, ἥγουν τὸ ζήτημα τῆς ἐνεκα τοῦτου ἀπλῆς ἀκυρότητος τῆς ἐφέσεως, ἔπεται ὅτι τὸ ἐφετεῖον δὲν παρεβίβασεν τὸν νόμον, ἀλλ' ἐφήρμοσεν ὀρθῶς τ' ἄρθρ. 160 καὶ 202 τῆς πολ. δικονομίας ἀπορρίψαν ὡς ἀποκλεισμένας, καθὼ βραδείας γενομένας, τὰς εἰρημένας ἐνστάσεις, διότι, κατὰ τὰ διαληφθέντα, αἱ ἐνστάσεις περὶ ἀκυρότητος τῆς προδικασίας ἀποκλείονται ἂν δὲν προταθῶσιν εἰς τὴν πρώτην ἐπὶ ἀκροατηρίου συνεδρίαν· ὥστε ὁ εἰς τὴν ἐναντίαν βᾶσιν στηριζόμενος λόγος ἀνυπόστατος.» (Α. Π. πολ. 83 τοῦ 71). — Πρὸβλ. τὴν λ. Ἐνστάσεις.

(2) Ν. 5 Βασιλ. (46 3). — Ἐκ τῆς ἀρχῆς ὅτι τὰ μέλη τῆς κοινότητος εἰσὶ ξένα ὅλως πρὸς τὴν περιουσίαν αὐτῆς ἀπορρέουσιν αὐταὶ αἱ συνέπειαι· ἀ) οὔτε αἱ ἀπαιτήσεις οὔτε τὰ χρεὴ τῆς κοινότητος εἰσὶν ἀπαιτήσεις καὶ χρεὴ τῶν καθ' ἕκαστον μελῶν αὐτῆς (νόμ. 7 § 1 πρὸδ. 3, 4)· εἰς τὰ χρεὴ ταῦτα οὐδὲ κατ' ἐπικουρίαν ἐνέχονται τὰ μέλη τῆς κοινότητος (νόμ. 108 βασ. 8, 2)· β') ἐπὶ τῶν κοινοτικῶν κτημάτων οὐδεμίαν ἐξουσίαν ἔχουσι τὰ καθ' ἕκαστον μέλη αὐτῆς,

τα¹. Ἰσχύουν δὲ περὶ κοινοτήτων αἱ ἀκόλουθοι γενικαὶ ἀρχαί.

α) *Σύστασις τῆς κοινότητος*.— Ἡ κοινότης συνιστᾶται διὰ τῆς ἐπὶ τούτῳ ἐνώσεως τριῶν τοῦλάχιστον ἀνθρώπων². δὲν ἀρκεῖ ὅμως μόνον ἡ ἐνωσις, ἀλλ' ἀπαιτεῖται καὶ ἔγκρισις τῆς ἐνώσεως ταύτης ἀπὸ μέρους τῆς πολιτείας· ἡ ἔγκρισις δὲ δύναται καὶ γενικῶς ἢ μερικῶς νὰ δοθῇ³.

β) *Προσωπικότης τῆς κοινότητος*.— Ἡ κοινότης ὡς νομικὸν πρόσωπον ἔχει πάντα τὰ δίκαια τὰ τε πρὸς συνοχὴν τῆς προσωπικότητος αὐτῆς⁴, ὡς καὶ τὰ πρὸς κατόρθωσιν τοῦ σκοποῦ τῆς ἀναγκαῖα. Διὰ τοῦτο δύναται νὰ διευθετῇ τὰ κατ' αὐτήν, νὰ ἔχῃ παντὸς εἶδους περιουσίαν⁵, ἱκανὴ οὖσα εἰς ἐπιχείρησιν πάσης πράξεως τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου.

γ) *Θέλησις τῆς κοινότητος*.— Αὕτη συναπαρτίζεται κυρίως

ἐν συνόλῳ ὅμως καὶ ὡς ἀντιπρόσωποι τῆς κοινότητος δύναται νὰ ἐνεργῶσι δικαιοπραξίας ὑποχρεωτικὰς δι' αὐτήν· γ) τὰ μέλη τῆς κοινότητος δύναται ν' ἀποκτήσωσι δουλείαν ἐπὶ κοινοτικοῦ πράγματος καὶ νὰ ἐγείρῃσι τὴν περὶ ὁροθεσίῳ ἀγωγὴν πρὸς κανονισμὸν τῶν ὁρίων μεταξὺ ἀγροῦ κοινωτικοῦ καὶ ἀγροῦ μέλους τινὸς τῆς κοινότητος, ἐνῷ ἐπὶ συνιδιοκτησίας οὐδέτερον τούτων ἐγγχεῖ (νόμος 8 § 1 πανδ. 8, 1. νόμ. 4 § 7 πανδ. 10, 1)· ὡσαύτως δύναται νὰ γείνωσι πιστωταὶ καὶ ὀφειλέται τῆς κοινότητος· π. χ. ἡ ἐγκατασταθεῖσα κληρονομία κοινότης ὑποχρεοῦται νὰ δώσῃ κληροδότημα εἰς μέλη αὐτῆς. (νόμος 1 § 15 πανδ. 36, 1).

(1) Ν. 107 Βασ. (8. 2). Βλ. σημ. 3. Οἰκ. § 24 ἀστ. δικ.

(2) Ν. 83 Π. (50. 16) — Ν. 82 Βασ. (2. 2). Πρ. σημ. 4 Οἰκ. αὐτ.

(3) Βλ. Σαβιν. 277. Ἡ ἔγκρισις αὕτη δύναται νὰ ᾖ καὶ γενικὴ, ἐκ γενικῶν τοῦ νόμου διατάξεων ἀπορρέουσα, ὅα εἶναι ἡ περὶ τῶν ἀκινήτων κοινοτήτων (ἄρθ. 4—6 τοῦ περὶ δήμων νόμου). Πρβλ. Οἰκ. ἀστ. δικ. § 23 σημ. 8 καὶ 24 σημ. 5.

(4) Διὰ τοῦτο ἀναγνωρίζεται εἰς τὰς κοινότητας ἐξουσία τις νομοθετικὴ διὰ τὴν ἐσωτερικὴν αὐτῶν διοργάνωσιν. Ν. 4 Π. (47. 22).

(5) Ἡ κοινότης δύναται νὰ ἔχῃ ἰδιοκτησίαν (νόμ. 1 § 1 πανδ. 3, 4), νομὴν (νόμ. 1 § 22. νόμ. 2 πανδ. 41, 2, νόμ. 7 § 3. πανδ. 10, 4), ἄλλα ἐμπράγματα δίκαια, ἐμφυτεύσιν, ἐπιφανείαν, δουλείας παντὸς εἶδους (νόμ. 12 πανδ. 8, 1) ἢ ἐπικαρπία παύει διὰ τῆς καταργήσεως τῆς κοινότητος (νόμ. 21, πανδ. 1, 4)· ἄλλως μετὰ παρέλευσιν 100 ἐτῶν (νόμ. 36 πανδ. 7, 1. νόμ. 8 πανδ. 33, 2). Τῆς δουλείας χρήσεως εἰσὶν ἀνίκανοι αἱ κοινότητες, καθὼ σκοπούσης εἰς θεραπείαν ἀμέσων τοῦ ἀνθρώπου χρεῶν (Σαβιν. σελ. 290, Unger σελ. 341). Ἐπίσης δύναται νὰ συνάψῃ ἡ κοινότης ἐνοχικὰς σχέσεις, δηλαδὴ χρεὴ καὶ ἀπαιτήσεις (νόμ. 5 § 7. 8 πανδ. 13, 5 tutori pupili constitui potest et actori municipum. § 8 sed et ipsi constituentes tenebuntur) καὶ νὰ ἐγκατασταθῇ κληρονόμος· περὶ τούτου ἐν τῷ κληρονομικῷ δικαίῳ διὰ μακροτέρων. Σαβιν. σελ. 299.

ἐκ τῆς πάντων τῶν μελῶν θελήσεως· ἐπειδὴ δὲ τοῦτο σπανίως κατορθοῦται, ἀρκεῖ καὶ τῶν πλειόνων ἡ θέλησις. Ἐπὶ συντεταγμένων κοινοτήτων (*universitas ordinata*) τὴν θέλησιν τῆς κοινότητος φέρει ὁ ἀντιπρόσωπος αὐτῆς.

δ) *Περιουσία αὐτῆς.* — Τῆς κοινότητος ἡ περιουσία χρησιμεύει κυρίως πρὸς πληρώσιν τῶν κοινοτικῶν χρεῶν· ἔχει ἡ κοινότης τελείαν σχεδὸν ἐλευθερίαν εἰς τὸ διαθέτειν αὐτήν, μάλιστα δὲ ἐνίοτε καὶ ὑπὲρ τῶν ἰδίων μελῶν.

ε) *Διάλυσις τῆς κοινότητος.* — Ἡ κοινότης διαλύεται ἅμα στερηθῇ τινος τῶν οὐσιωδῶν ὄρων τῆς ὑπάρξεώς της· ἤγουν εἴτε ἐκλειψάντων πάντων τῶν μελῶν αὐτῆς εἴτε καταργηθεῖσα ὑπὸ τῆς πολιτείας· κατὰ τινας καὶ τὰ μέλη τῆς κοινότητος δικαιοῦνται ν' ἀποφασίσωσι τὴν διάλυσιν αὐτῆς¹. Ἡ περιουσία τῆς διαλυθείσης κοινότητος περιέρχεται, κατὰ τὴν ὀρθοτέραν γνώμην, ὡς τὰ ἀκληρονόμητα ἀγαθὰ (*bona vacantia*), εἰς τὸ δημόσιον². Ἐπὶ τῶν ἐμπορικῶν ἐταιριῶν, τὸ σχῆμα νομικοῦ προσώπου φερουσῶν, ἄλλως ἔχει τὸ πρᾶγμα³. (α).

§ 35². Διοικήσις δημοτικῆς περιουσίας. Ἡ περιουσία τῶν δήμων διοικεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ δημοτικοῦ νόμου· ἐπομένως κατ' αὐτὰς κρίνεται ἢ τε ἐξουσία τῶν ἀντιπροσωπευόντων τὸν δήμον ἐπὶ τῆς περιουσίας ταύτης, ὡς καὶ ἡ πρὸς αὐτὴν σχέσις τῶν δημοτῶν (ἄρθρ. 25 ἐπ. τοῦ δημοτ. νόμου). Ἡ περιουσία τῶν ἀνοργανίστων κοινοτήτων πρέπει καὶ αὐτὴ νὰ διοικῇται ὑπὸ τῶν ἀντιπροσωπευόντων αὐτὰς κατὰ τοὺς κανόνες, καθ' οὓς καὶ ἡ τῶν δήμων, διότι δὲν δύναται νὰ ὑποτεθῇ εὐλόγως ὅτι ἡ πολιτεία ἀναγνωρίζει εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν κοινοτήτων μείζονα ἐξουσίαν ἢ ὅσην ἔχουσι τῶν δήμων οἱ

(1) Βλ. σημ. 13 § 24 ἀστοκ. δίκ. Οἰκ.

(2) Unger σελ. 346. Εἶναι ἀναμφίβολον ὅτι ἡ περιουσία τῆς κοινότητος δὲν εἶναι καὶ τῶν μελῶν αὐτῆς περιουσία καὶ ὅτι ἡ ἀλλαγὴ τῶν μελῶν τῆς κοινότητος, ἔστω καὶ πάντων τῶν μελῶν, οὐδεμίαν μεταβολὴν ἐπάγει εἰς τὴν κοινότητα. Ἐκ τῶν δύο τούτων κανόνων ἀπορρέει ὡς ἀναγκαία συνέπεια ὅτι μετὰ τὴν διάλυσιν τῆς κοινότητος οὐδὲν ἐπὶ τῆς περιουσίας αὐτῆς δικαίωμα δύναται νὰ ἔχῃ τὰ τότε ὑπάρχοντα μέλη αὐτῆς καὶ ἂν τυχὸν προῦπαρξῃ ἀπόφασις τῆς κοινότητος περὶ τούτου, καθόσον τοιαύτη ἀπόφασις κατ' οὐδένα τρόπον δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἰσχυρά. Οἰκ. ἀστ. δίκ. § 24.

(3) Ἀπλᾶς ἐνταῦθα ἡ περιουσία τῆς διαλυθείσης ἐταιρίας ἀνήκει εἰς τὰ μέλη αὐτῆς, τὰ κατὰ τὸν χρόνον τῆς διαλύσεως ὄντα τοιαῦτα, καὶ διὰ τοῦτο διανέμεται μετὰ αὐτῶν. Unger σελ. 334.

(α) Οἰκ. ἀστοκ. δίκ. § 24, ἐξ οὗ τὰ πλεῖστα τῶν ἐνταῦθα.

ἀντιπρόσωποι· ἐπομένως ἀπαλλοτριώσεις ἀκινήτων ἀπαιτεῖται νὰ γίνωνται τῇ συναινέσει τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς· νόμ. 3 κώδ. (11,34)· ἄρθρ. 119 § γ' δημοτ. νόμου.

Ἡ περιουσία τῶν σωματείων, ἥτοι τῶν κινητῶν κοινοτήτων, διοικεῖται ὑπὸ τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ σωματείου, ὧν τὴν ἐξουσίαν διαγράφει τὸ καταστατικὸν ἐκάστου σωματείου. Ἡ ὀλομέλεια τοῦ σωματείου περὶ τὴν διάθεσιν τῶν κτημάτων τοῦ σωματείου ἔχει πλείονα ἐξουσίαν ἢ τῶν ἰδίως κοινοτήτων ἢ ὀλομέλεια, διότι δύναται νὰ ἐπιχειρήσῃ ἐκποιήσεις ἀκινήτων πραγμάτων τοῦ σωματείου ἄνευ τινὸς περιορισμοῦ· ἀφ' ἐτέρου ὁμως ἡ ὀλομέλεια τοῦ σωματείου δὲν δύναται νὰ προσδιορίσῃ ὑπὲρ τῶν μελῶν τὴν γρῆσιν τοῦ κτήματος τοῦ σωματείου, ὅπερ ἐπὶ τῶν ἰδίως κοινοτήτων ἀπολύτως δὲν ἀπαγορεύεται (ἄρθρον 24 τοῦ δημ. νόμου).

Τέλος ἐπὶ ἰδιωφελῶν κοινοτήτων ἥτοι ἐταιριῶν τὰ περὶ τῆς διοικήσεως καὶ διαθέσεως τῆς ἐταιρικῆς περιουσίας κρίνονται κατὰ τοὺς ὅρους ἐντελῶς τοῦ καταστατικοῦ τῆς ἐταιρίας.

§ 36. Ἡ κοινότης ἐξακολουθεῖ νὰ ὑφίσταται καὶ ἂν ἐν μόνον τῶν μελῶν αὐτῆς ὑπάρχῃ· νόμ. 7 § 2 πανδ. (3,4)— *sed si universitas ad unum redit magis admittetur posse eum convenire et conveniri, cum jus omnium in unum reciderit et stet nomen universitatis*· νόμ. 107 βας. (8,2) καὶ εἰς ἓνα εἰ περιστῇ (ἡ ὁμάς) ἐνάγει καὶ ἐνάγεται· δέξεται γὰρ ἐν αὐτῷ τὸ ὄνομα τῆς ὁμάδος.

Ἀλλὰ πόσον χρόνον δύναται νὰ διαρκέσῃ ἡ μονοπρόσωπος αὕτη τῆς κοινότητος κατάστασις; Ἡ ἄνω διάταξις τοῦ νόμου εἶναι ἀνάγκης ὑπαγόρευμα· ἐπομένως πρέπει, ἂν δὲν κατασχθῇ δυνατὸν νὰ θεραπευθῇ συντόμως ἡ κατάστασις αὕτη διὰ προσελεύσεως τοῦ ἀπαιτουμένου κανονικοῦ ἀριθμοῦ τῶν μελῶν, ἡ κοινότης νὰ θεωρηθῇ ὡς παύσασα. Ἀφ' ἐτέρου καὶ πάντων τῶν μελῶν ὁ θάνατος δὲν καταργεῖ ἐνίοτε τὸ νομικὸν πρόσωπον, μάλιστα δὲ ἂν τοῦτο ἔχῃ σκοπὸν δημόσιον καὶ διαρκῆ. Σαβιν. σ. 280. Arndts § 45 σημ. 1 Οἰκ. αὐτ.

§ 37. Πῶς καταρτίζονται αἱ ἀποφάσεις κοινοτήτων; Βλ. Πείρας σελ. 584 ἐπ.

Οἱ ἄνθρωποι, ἐξ ὧν ἡ κοινότης συναπαρτίζεται, καὶ πάντες ὁμοῦ λαμβανόμενοι, δὲν εἶναι τὸ νομικὸν αὐτὸ πρόσωπον, ἀλλ' ἅπλοι ἀντιπρόσωποι αὐτοῦ· διὰ τοῦτο λέγουσιν αἱ πηγαὶ (νόμ. 1 § 22 πανδ. 41,2) *municipes per se nihil possidere possunt, quia universi consentire non possunt*, ἥτοι ὡς

νομικὸν πρόσωπον (ἐν τῇ ἰδέᾳ μόνον ὑπάρχον) δὲν ἔχουσι θέλησιν (πρὸς βλ. καὶ νόμ. 1 § 1 πανδ. 38, 3). Ὡστε ἐπὶ πάσης κοινότητος ἐξεταστέον *τίνας εἰσὶν οἱ παριστῶντες τὴν θέλησιν τῆς κοινότητος*. Ἐὰν ἡ κοινότης ᾖ συντεταγμένη, ἤγουν ἔχῃ ὀργανισμένον τὸν τε τρόπον τῆς ἐκδηλώσεως τῆς θελήσεως αὐτῆς καὶ τὰ ἄτομα, δι' ὧν αὕτη ἐκδηλοῦται, τὸ ζήτημα τοῦτο λύεται κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς τοῦτο ἰσχύει παρ' ἡμῖν ἐπὶ τῶν δήμων, (ἄρθρ. 38 τοῦ δημοτικοῦ νόμου) καὶ ἐπὶ πάντων τῶν σωματείων (φιλελπαιδευτικὴ ἐταιρία, πτωχοκομεῖον, ἀρχαιολογικὴ ἐταιρία, Ἀμαλίσιον κτλ.). Ἐὰν ὅμως ἡ κοινότης διατελῇ ἀσύντακτος (ὡς συμβαίνει παρ' ἡμῖν ἐπὶ τῶν ἀπαρτιζόντων δήμον τινὰ χωρίων, τῶν ἐχόντων ἰδίαν περιουσίαν (ἄρθρ. 7 τοῦ δημοτικοῦ νόμου), τὸ φυσικὸν εἶναι νὰ παραδεχθῇ τις ὅτι πάντα τὰ μέλη αὐτῆς ἢ καὶ τὸ μεῖζον μέρος αὐτῶν ἐκπροσωποῦσι τὴν κοινότητα καὶ ὅτι τὸ ὑπ' αὐτῶν ἀποφασισθὲν ἰσχύει ὡς ἀπόφασις τῆς κοινότητος. Τοιοῦτόν τι κοινῶς διδάσκεται δυνάμει τοῦ νόμ. 160 β.σ. (2, 3) «πρὸς πάντας ἀναφέρεται τὸ δημοσίᾳ γινόμενον ὑπὸ τοῦ μείζονος μέρους.» Ἀλλ' ὁ κανὼν οὗτος ἀφίνει πολλὰ τὰ κενά· π. χ. ἀπαιτεῖται τὸ μεῖζον μέρος πάντων τῶν μελῶν ἢ ἀρκεῖ τὸ μεῖζον τῶν *συλλεθόντων*; πόσος πρέπει νὰ ᾖ ὁ ἀριθμὸς τῶν συλλεθόντων ἵνα καταρτίσῃ ἔννομον ἀπόφασιν; Ὅθεν πρὸς συμπλήρωσιν τῶν κενῶν τούτων ἀνάγκη νὰ ἐφαρμοσθῇ ἄλλη συγγενὴς διάταξις (ἡ τῶν νόμ. 3, 4 πανδ. 3, 4. νόμ. 3 πανδ. 50, 9. νόμ. 45 κῶδ. 10, 31), καθ' ἣν ἐπὶ δημοτικῶν συμβουλίῶν ἵνα καταρτισθῇ ἀπόφασις ἔννομος ἀπαιτεῖται ἡ παρουσία τοῦλάχιστον τῶν δύο τρίτων τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μελῶν τοῦ συμβουλίου (*ordo decurionum*) «ἐκεῖνος δύναται κινεῖν (ἀγωγὴν) ᾧ τὸ δίμοιρον τῶν βουλευτῶν μέρος ἐπέτρεψε κινεῖν». Ὁ κανὼν λοιπὸν οὕτω συμπληρούμενος ἔχει ὡς ἀκολούθως· «ἀπόφασις τῆς κοινότητος εἶναι ὅ,τι τὰ δύο τρίτα τῶν μελῶν αὐτῆς ἀποφανθῶσι κατὰ πλειονοψηφίαν.» Windo § 59. Unger σελ. 344

§ 38. Δάνεια εἰς κοινότητας· χρῆσι κοινοτήτων· Βλ. Πείρας σελ. 578 ἐπ.

§ 39. Ἑρμηνεία τοῦ νόμου τῆς 23 Ἰανουαρίου 1837 περὶ χρεῶν κοινοτήτων. Κατάσχεσις παρὰ κοινότητι ὡς τρίτῳ. Βλ. τὴν 351 τοῦ 75 ἀπόφ. Α. Π. ἐν λ. Κατάσχεσις τοῦ Παραρτήματος τούτου.

§ 40. Βλ. Πείρας σελ. 2121—2122. 3177 (§ 73).

§ 41. Ὁ δήμος εἶναι δυνάτὸν νὰ σύγκηται ἐκ πολλῶν κοι-

νοτήτων, χωρίων, κωμοπόλεων ἢ καὶ πόλεων ὥστε, ἐὰν τοῦτο ἀμφισβητῇται, πρέπει νὰ διατάσσεται ἀπόδειξις. (πολ. Α. Π. 50 τοῦ 1869).

§ 42. Κληρονομικὸν δικαίωμα κοινοτήτων. Βλ. § 459 Πα-παρηγοπούλου περὶ κληρον. δικαίου.

§ 43. Κοινότητες καὶ λειβάδια. Βλ. Α. Π. 331 τοῦ 1874 ἐν σελ. 4551 ἐπ. τῆς Πείρας.—Ἡ Α. Π. 212 τοῦ 1866 φέρει· «Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ περὶ βοσκησίων γαιῶν κθ'. νόμου, ἅπαντες οἱ κάτοικοι μιᾶς κοινότητος, εἰς ἣν ἀνήκουσιν, ἢ, δυνάμει τοῦ νόμου τούτου, παρεχωρήθησαν τοιοῦτοι βοσκή-σιμοι τόποι, ἔχουσιν ἐπ' αὐτῶν δικαίωμα νομῆς (βοσκῆς) τῶν ἰδίων ζώων· ἄρα τὸ κατ' ἔφεσιν δικάσαν πρωτοδικεῖον, χαρακτη-ρίσαν τὸ τῆς νομῆς ταύτης δικαίωμα ὡς ἀδιαίρετον μεταξὺ τῶν εἰρημένων κατοίκων καὶ ἀποφηνάμενον δυνάμει τῶν περὶ ἀδιαι-ρέτων δικαίων διατάξεων τοῦ νόμου, ὅτι ἕκαστος τῶν κατοί-κων τούτων, προσβαλλομένου τοῦ τῆς νομῆς δικαιώματός του, δύναται νὰ ἐναγάγῃ τοὺς προσβολεῖς αὐτοῦ διὰ τὸ ὅλον, χωρὶς πρὸς τοῦτο νὰ ἦναι ἀνάγκη νὰ συναινέσωσιν ἢ νὰ παραστα-θῶσιν εἰς τὴν δίκην τὰ δύο τρίτα ἢ τὸ ἥμισυ τῶν συγκαινωνῶν μελῶν τῆς κοινότητος, ἐφήρμοσεν ὁρθῶς τὰς παρατεθείσας δια-τάξεις, καὶ οὐδένα παρεβίβασε νόμον.

Ἐπειδὴ, προκειμένου κατὰ τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν, οὐχὶ περὶ ἀγωγῆς ἀφορώσης τὴν «διακκατοχὴν» τοῦ ἐπιδίκου λειβαδίου, ἀλλὰ περὶ προσβολῆς ἀπλῶς τοῦ περὶ νομῆς δικαιώ-ματος, περὶ οὗ διέλαβεν ὁ περὶ βοσκησίων γαιῶν νόμος, ὁρθῶς τὸ κατ' ἔφεσιν δικάσαν πρωτοδικεῖον, δυνάμει τοῦ 17 ἁρθρου τοῦ νόμου τούτου, ἀπέκρουσε τὴν τῆς ἀρμοδιότητος τοῦ εἰρη-νοδικεῖου ἔνστασιν.

Ἐπειδὴ τὸ Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς ἐκκληθείσης ὑπ' ἀριθ. 197 ἀποφάσεώς του ἀπεφάνετο ῥητῶς μόνον περὶ τοῦ κατὰ τὸν δια-ληφθέντα κθ' νόμον δικαιώματος τῆς νομῆς (βοσκῆς τοῦ ἐπι-δίκου λειβαδίου) οὐχὶ δὲ καὶ τῆς περὶ κυριότητος ἢ διακκατοχῆς αὐτοῦ· ἐπὶ τῆς ἐναντίας δὲ ὑποθέσεως ἐρειδόμενος ὁ λόγος τῆς παραμορφώσεως τῆς εἰρημένης ἀποφάσεως δὲν εἶναι βάσιμος, ἀδιόφορος ἂν αἰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης αἰτιολογία διέλαβον δῆθεν καὶ περὶ τοῦ ζητήματος τῆς κυριότητος, ἀφοῦ περὶ τού-του οὐδὲν δι' αὐτῆς ἀπεφασίσθη, ὡς ὁρθῶς τὸ κατ' ἔφεσιν δι-κάσαν πρωτοδικεῖον παραδέχεται. (Α. Π. πολ. 212 τοῦ 66).

§ 44. Ἰδοὺ ἡ ἀπόφ. 1 τοῦ 75, περὶ ἧς ἐν τῇ ἀνωτ. § 31 γίνεται λόγος· «Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρον 1 § 8 τοῦ ἀπὸ 16

Μαρτίου 1870 Β. Διατάγματος περί τῆς ἀρμοδιότητος καὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐκπληρώσεως τῶν καθηκόντων τῆς διαχειριστικῆς ἐπιτροπῆς τῆς Νήσου Κερκύρας, τοῦ ἐκδοθέντος πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ἀπὸ 6 Νοεμβρ. 1868 ΣΟΕ Νόμου, ἡ διὰ τοῦ νόμου τούτου συστηθεῖσα πρὸς διαχείρησιν τῆς κοινῆς περιουσίας Κερκύρας ἐπιτροπὴ ἔχει ἀρμοδιότητα σὺν τοῖς ἄλλοις καὶ νὰ ἐνασκή διικαστικῶς αὐτὴ ὅλας τὰς ἀνηκούσας εἰς τὴν διοικουμένην ὑπ' αὐτῆς κοινὴν περιουσίαν ἀγωγάς, προσωπικὰς τε καὶ πραγματικὰς· ἐκ τῆς σαφοῦς δὲ ταύτης διατάξεως συνάγεται, ὅτι εἰς τὴν κρίσιν καὶ ἀπόφασιν τῆς εἰρημένης ἐπιτροπῆς ἀνατίθεται ἡ διὰ τῆς δικαστικῆς ὁδοῦ ἐπιδιώξις ἢ ὑπεράσπισις τῶν συμφερόντων τῆς ἀδιανεμήτου κοινῆς τῶν Δήμων Κερκύρας περιουσίας, ἥς τὴν διοίκησιν προσωρινῶς ἔχει ἡ εἰρημένη ἐπιτροπὴ κατὰ τὰ ἄρθρα 11 καὶ ἐπ. τοῦ ἀπὸ 20 Ἰαννουαρ. 1866 περὶ ἀφομοιώσεως ΡΝ Νόμου.

Ἐπειδὴ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ προμνησθέντος Β. Διατάγματος ὅπερ τὸ δικάσαν ἐφετεῖον ἐσφαλμένως ἡρμήνευσεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου θέματος, καὶ καθ' ὃ ὁ Νομάρχης Κερκύρας, ὡς πρόεδρος τῆς διαχειριστικῆς ἐπιτροπῆς, εἶναι ὁ νόμιμος ἀντιπρόσωπος αὐτῆς καὶ ὁ διορίζων δικηγόρους πρὸς ἐκπροσώπευσιν αὐτῆς ἐνώπιον τῶν Δικαστηρίων, δὲν μεταβάλλει τὴν ἐκ τῆς ἀνωτέρω παρατεθείσης διατάξεως τοῦ ἄρθρου 10 προκύπτουσαν ἔννοιαν, διότι ἦ, τε νόμιμος τῶν ἐπιτροπῶν παράστασις διὰ τοῦ Προέδρου αὐτῆς κατὰ τὰ γενικὰ περὶ παραστάσεως τῶν σωματείων νενομισμένα καὶ διὰ τοῦ ἀπὸ 12 Μαΐου 1835 Β. Διατάγματος ὀριζόμενα καὶ ὁ διορισμὸς τῶν πληρεξουσίων δικηγόρων, ὃν ὁ νόμος ἀνέθηκεν εἰς τὸν Νομάρχην ὡς πρόεδρον καὶ ἀντιπρόσωπον τῆς ἐπιτροπῆς, προϋποθέτουσιν ἀπόφασιν τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης πρὸς ἐπιδιώξιν τῆς ἀγωγῆς ἢ ὑπεράσπισιν κατ' αὐτῆς, πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ὁποίας (ἀποφάσεως) ὁ Πρόεδρος αὐτῆς δύναται καὶ μόνος νὰ παρασθῇ ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου ὡς νόμιμος τῆς ἐπιτροπῆς ἀντιπρόσωπος καὶ νὰ διορίσῃ πληρεξουσίου δικηγόρους, ἀλλ' ἄτοπον θὰ ἦτο νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι ὁ νόμ., ὅς τις τὴν διοίκησιν τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος περιουσίας ἀνέθηκεν ἐν γένει εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ταύτην, δρίσας εἰδικῶς διὰ τοῦ προμνησθέντος τὴν ἐφ' ἐκάστης πράξεως διοικήσεως ἀρμοδιότητα αὐτῆς, ἐν αἷς καὶ τὴν δικαστικὴν ἐνάσκησιν τῶν ἀγωγῶν, ἐπέτρεψεν ἀφ' ἑτέρου εἰς μόνον τὸν Πρόεδρον αὐτῆς νὰ ἐνεργῇ δικαστικῶς κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτῷ, ἐν ἀγνοίᾳ τῆς ἐνδιαφερομένης ἐπιτροπῆς, σπουδαίαν διαχειρήσεως πράξιν ὥστε ἡ διάταξις τοῦ προμνησθέντος

ἄρθρου 9 τοῦ Β. Διατάγματος πρέπει ἀναγκαιῶς νὰ ἐρμηνευθῇ κατὰ τὴν ἐκ τοῦ γράμματος αὐτοῦ προκύπτουσαν ἔννοιαν, μηδὲν ἄναιροῦσαν τὸ κατὰ τε τὰς περὶ σωματείων κρατούσας γενικὰς ἀρχὰς καὶ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1 § 5 ἀνῆκον τῇ ἐπιτροπῇ δικαίωμα τοῦ ἀποφασίζειν αὐτὴν προηγουμένως περὶ τῆς δικαστικῆς τῶν συμφερόντων ἐκυτῆς ἐπιδιώξεως, ἧς νόμιμος ἐντολοδόχος καὶ ἐκτελεστής ἐτάχθη ὑπὸ τοῦ νόμου ὁ Προεδρεύων αὐτῆς Νομάρχης.

Ἐπειδὴ τὸ δικάσαν ἐφετεῖον τὰ ἐναντία ἀποφηνάμενον καὶ ψευδῶς ἐρμηνεύσαν καὶ ἐσφαλμένως ἐφαρμόσαν τὰ προειρημένα ἄρθρα 1 § 1, 5 καὶ 9 τοῦ Β. διατάγματος, παρεβίασε τὴν περὶ νομιμοποιήσεως οὐσιώδη διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 67 τῆς πολ. δικονομίας, ὅπερ ἐπάγεται ἀναίρεσιν δυνάμει τῶν ἄρθρων 807 § 5 καὶ 201 τῆς αὐτῆς δικονομίας».

§ 45. Βλ. τὰς λ. ἐν Πείρᾳ καὶ τῷ Παραρτήματι λ. Νόμοι ¹. Πρὶν ὅπως νομικὰ ². Χωροστάθμησις.

Πίναξ λεκτικὸς τῶν ἐν τῇ προηγουμένῃ λ. Δήμοι.

Ἀγυαί. ἴδε τὴν ὥδε λ. ὁδοί.	Δαπάναι. § 20. ἴδε τὴν ὥδε λέξιν
Ἀγωγὰς τίς κινεῖ; § 30—32 ἐπ.	Προῦπολογισμός.
Ἀδειαι. § 30—32.	Δόση. § 26.
Ἀκληρονόμητα ἀγαθὰ ἴδε τὴν ὥδε λ. Κληρονομία.	Δήμαρχοι τιμωροῦνται ὑπὸ νομάρχου; § 25.
Ἀνακριτικοὶ ὑπάλληλοι. § 26.	Δημοτικὰ συμβούλια. § 15.
Ἀναπαλλοτρίωτα § 2—5. 7. 35. δ.	Δῆμοι ὑπὸ τίνος ἀντιπροσωπεύονται; § 30—33. Αἱ κοινότητες; § 34 ἐπόμενα.
Ἀνηβοί. § 16.	Δῆμοι. Διοίκησις περιουσίας αὐτῆς. § 35 ³ ἐπ.
Ἀντιπροσωπεύει δῆμον τίς; § 30—33. Κοινότηας; § 34 ἐπ. 37.	Δημοτ. κῶν ὁπαλλήλων μισθός. § 18.
Ἀπαλλοτρίωσις. ἴδε τὴν ὥδε λέξιν ἀναπαλλοτρίωτα.	Διακρίσεως κτημάτων νόμος. § 2.
Ἀποδοχὴ ἀποφάσεως. § 14.	Διάλυσις κοινότητος. § 35, γ.
Ἀποζημίωσις. § 3. 23. 24.	Διανομή. § 2.
Ἀποκατάστασις. § 16.	Διανομὴ περιουσίας κοινοτήτων Ἐπτανήσου. § 28 ἐπ.
Ἀποφάσεως παραδοχὴ. § 14.	Διοίκησις δημοτικῆς περιουσίας. § 35 ² . ἴδε τὴν ὥδε λ. Διανομή.
Ἀποφάσεις κοινότητος πῶς καταρτίζονται; § 37.	Δουλεῖται. § 15. 35 σημ. 7.
Ἀρμοδιότης. § 15.	Ἐγκρίσις. § 17. 31. 35 ἐδ. α καὶ σημ. 5 σελ. 5846.
Ἀστυνομικαὶ διατάξεις. § 27.	Εἰσπράκτορες. § 18.
Βοιωτικὸν πεδίον. § 33.	
Βοσκαί. § 43.	
Δάνεια. § 38.	

(1) Οἶον Α. Π. 83 τοῦ 71.

(2) Πείρας σελ. 3451—3460.

- Ἑκκλησιαστικὴ περιουσία. § 6. 7.
 Ἐμπράγματα δίκαια. § 35 σημ. 7.
 Ἐμπρησμός. § 23.
 Ἐμφύτευσις § 35 σημ. 7.
 Ἐνστάσις. § 15.
 Ἐπιτροπαί § 28—31 ἐπ.
 Ἐταιρίαι ἐμπορικαί. § 30, ε.
 Εὐθὺν δόμων. § 23. 24.
 Θάνατος. § 36.
 Ἰδιοκτησίαι. § 35 (ιδίως σημ. 7).
 Ἰόνιον κράτος. § 28 ἐπ.
 Κανονισμός ὁρίων σημ. 2 σ. 5845.
 Κατάσχεσις. § 19. 39.
 Κεκτημένον δικαίωμα. § 15.
 Κέρκυρα. § 28—31.
 Κληρονομία. § 35, ε. 35²—42. Σημ.
 ε. σελ. 5845.
 Κοινότητες. Σύστασις Προσωπικότητος.
 Θέλησις. Περιουσι. Διάλυσις. § 35 ἐπ.
 Κοινοτήτων ἀντιπροσώπευσις. § 34.
 Διάφορα περὶ κοινοτήτων. § 35 ἐπ.
 Κοινότης. Διοίκησις τῆς περιουσίας
 τῆς. § 35² ἐπ. Ἔως πότε ἐξακο-
 λουθεῖ ὑπάρχουσα; § 36.
 Κτήματα δημοτικὰ ἢ κοινότητος.
 § 2—5.
 Λαϊκάδεια. § 43.
 Ληστεία. § 24.
 Μίσθωσις. § 2. 3. 10. 11.
 Μισθός. § 18.
 Νεκροταφεῖα. § 4.
 Νομάρχαι. § 29. 32 ἐπ. Τιμωροῦσι
 δημάρχους; § 25.
 Νομή. § 2. 3. 35 σημ. 7.
 Νομικὰ πρόσωπα. § 35 ἐπ.
 Νομιμοποίησης. Σημ. 1 σελ. 5845.
 Ὀδοί. § 2. 3.
 Ὀδοὶ Κερκύρας. § 30.
 Ὀδοποιία § 3.
 Ομάς. § 36.
 Ὅρια. § 22. Σημ. 1 σελ. 5845.
 Περιγραφή. § 2. 5. 8.
 Παραίτησις δικαιώματος. § 15.
 Παράστασις ἐπὶ δικαστηρ. § 30—34.
 Πεζοδρόμια. § 32 ἐπ.
 Περιουσία κοινότητος. § 35, δ.
 Πλατεῖαι § 2. 3—5. Ἴδε τὴν ὡδε
 λ. Μίσθωσις.
 Πλειονοψηφία. Ἴδε τὴν ὡδε λ. ἀπό-
 φασις.
 Πόλις. § 8.
 Προσωπικότης κοινότητος. § 35, ε.
 Προϋπολογισμός. § 17.
 Σιδηρόδρομος. § 3.
 Συμβιβασμός. § 12.
 Συμφηρισμός. § 13.
 Συναλλαγή. § 7.
 Σύστασις κοινότητος. § 35, α.
 Σχολεῖα. § 20.
 Σωματεῖα. § 35².
 Τόκος. § 16.
 Ὑπόνομοι. § 32 ἐπ.
 Ὑδρας δῆμος. § 33.
 Φόροι. § 21. 24².
 Χρέη. § 3. 38 καὶ σημ. 2—5 σελ.
 5845—6.

Ἀποφάσεις περιεχόμεναι εἰς τὸ προηγούμενον
 ἄρθρον Δήμοι.

69 τοῦ 1848—§ 6.	259 τοῦ 1873—§ 3.
104 τοῦ 1858—§ 17.	239 τοῦ 1873—§ 12.
351 τοῦ 1865 § 9.	272 τοῦ 1874—§ 15.
212 τοῦ 1866—§ 43.	285 τοῦ 1874—§ 30.
50 τοῦ 1869—§ 41.	331 τοῦ 1874—§ 43.
81 τοῦ 1869—§ 33.	389 τοῦ 1874—§ 26.
228 τοῦ 1869—§ 32.	4 τοῦ 1875—§ 31.
112 τοῦ 1870—§ 2.	112 τοῦ 1875—§ 4.
162 τοῦ 1870—§ 16.	159 τοῦ 1875—§ 42 ² .
170 τοῦ 1871—§ 14.	351 τοῦ 1875—§ 39.
245 τοῦ 1872—§ 28.	419 τοῦ 1876—§ 5.
274 τοῦ 1872—§ 11.	

ΔΗΜΟΔΙΔΑΣΚΑΛΟΙ.

§ 1. Ἴδε τὴν προηγουμένην λ. Δῆμος (σ. 5840 § 18).

§ 2. Ἐνάγουσιν ἀπευθείας τὸ δημόσιον διὰ τοὺς μισθοὺς των; Βλ. Α. Π. 271 τοῦ 1872 ἐν λ. μισθὸς τοῦ Παρχ. τ. τούτου.

§ 3. Τὸ δημόσιον προκαταβάλλον τοὺς μισθοὺς των, ποῖα κατὰ τῶν δῆμων ἔχει δικαιώματα; Βλ. Α. Π. 8 τοῦ 77 περὶ ἧς ἄλλοτε. ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΑ ἐθνικοῦ κτήματος¹. Βλ. τὴν ἐν Πείρᾳ λ. ὑπουργεῖον οἰκονομικῶν (σ. 4545—4816).—Πρὸς τὴν ἐν τῷ Παρχρητήματι τούτῳ λ. Δημόσιον.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΝΑΓΚΗ. Βλ. τὰ ἐν Πείρᾳ σελ. 5218—5352 λέξ.

Σχέδια. Πρὸς. καὶ ἐν τῷ Παρχρητ. τούτῳ λ. χωροστάθμησις.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΤΑΞΙΣ.

§ 1. Προηγούμενα βλ. ἐν Πείρᾳ σελ. 589—590.

§ 2. Συνάλλαγμα τὸ ὁποῖον καθιστᾷ ἀρμόδιον δικαστήριον, ὃ ἀναρμόδιον ἐστίν ὡς ἐκ τοῦ ἀντικειμένου τῆς δίκης, ἰσχύει; Βλ. ἀνωτ. σελ. 56 9 ἐπ.

§ 3. Ἡ ἐκτὸς τοῦ ἀκροατηρίου διαδικασία εἶναι δημοσίας τάξεως, καὶ ἡ παράθεσις τῶν περὶ αὐτῆς διατάξεων δύναται νὰ προβληθῇ κατὰ πάσᾳ τῆς δίκης στάσιν. (Α. Π. 161 τοῦ 1870, φέρουσᾳ «Ἐπειδὴ ἂν καὶ ἡ ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ διαδικασία ᾗναι ἡ κυρία διαδικασία, ὅμως πρέπει πάντοτε νὰ ἐπιστηρίζηται εἰς τὴν ἐγγραφον προδικασίαν, καὶ διὰ τοῦτο ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ διὰ τῶν προτάσεων δύνανται νὰ γενῶσι νέαι αἰτήσεις, ἀλλ' ἐκ μέρους τοῦ ἐνάγοντος (καὶ ἐπομένως καὶ ἐκ μέρους τοῦ με τοῦτον ἐξομοιουμένου ἐκκαλοῦντος), ἢ νὰ βελτιωθῶσιν αἱ πρῶται, καὶ μόνον καθόσον εἴτε περιείχοντο τοῦλάχιστον σιωπηλῶς ἢ ἐκ πλαγίου εἰς τὴν προκαταρκτικὴν αἵτησιν, εἴτε εἶναι ἐπιβεβαιωτικαὶ (ἄρθρον 158 αὐτόθι). Ὅθεν κατὰ μείζονα λόγον ἐνώπιον τοῦ πρωτοδικείου, ὡς ἐφετείου, ἢ ἀναιρεσειούσα ἐταιρία ὡς ἐνάγουσα καὶ ἐφεσίβλητος παρασταθεῖσα, καθὼ μὴ ἐκκαλέσασα τὰς ἀποφάσεις τοῦ Εἰρηνοδικείου, δὲν ἠδύνατο διὰ τῶν προτάσεων νὰ φέρῃ αἰτήσεις πρὸς μεταρρύθμισιν τούτων ὑπὲρ αὐτῆς καὶ κατὰ τοῦ ἐναγομένου δημοσίου (τοῦ ἐτέρου δηλ. ἐφεσίβλητου), καθὼ οὐ μάλιστα διὰ τοῦ ἐφετερίου, (ὡς ἐξ αὐτοῦ καταφαίνεται) δὲν ἔφερε προτάσεις οὔτε ὁ ἐκκαλέσας συναναγόμενος, αἰτησάμενος μόνον τὴν μεταρρύθμισιν τῶν ἐκκληθιστῶν ἀποφάσεων, τὴν ἀπόρριψιν τῆς ἀγωγῆς, καὶ τὴν κατα-

(1) Πρὸς Πείρας σελ. 388 λ. Δημοπρασία καὶ σελ. 1381 § 43.

δίκην τῆς ἐναγούσης ἐταιρίας εἰς τὰ ἔξοδα· διότι ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ αἱ ἐνώπιον τοῦ ἐφετείου κατὰ τοῦ δημοσίου προτάσεις τῆς ἀναιρεσιβλήτου ἐταιρ. γεροῦνται ἐντελῶς προδικασίας.

Ἐπειδὴ τόσον ἡ διάταξις τοῦ εἰρημένου ἄρθρου 158, καθὼς καὶ ἡ τοῦ ἄρθρου 132 καθ' ἣν ἡ πρὸ τῆς δημοσίας συνεδριάσεως καὶ ἡ ἐκτὸς τοῦ ἀκροατηρίου διαδικασία εἶναι πάντοτε ἑγγραφός, καὶ διὰ τοῦτο περὶ ὅλων τῶν ἐκτὸς τοῦ ἀκροατηρίου γενομένων δικαστικῶν πράξεων πρέπει νὰ συντάσσωνται ἡ δικόγραφα ἢ ἐκθέσεις, εἰς τὴν δημοσίαν τάξεως, καθὼς ἀφορώσης τὸν τρόπον, καθ' ὃν εἰσάγονται αἱ δίκαι εἰς τὰ πολυμελῆ δικαστήρια, καὶ ἐπομένως ἡ παραβίασις αὐτῶν δύναται νὰ προβληθῇ κατὰ πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης (ἄρθρ. 202 αὐτόθι). Ὅθεν τὸ πρωτοδικεῖον ὥφειλε καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος ν' ἀπορρίψῃ τὰς κατὰ τοῦ δημοσίου προτάσεις τῆς ἀναιρεσιβλήτου ἐταιρίας. Ἄρα ἀμφότεραι αἱ προσβαλλόμεναι ἀποφάσεις, ἥτοι ἡ ὑπ' ἀριθ. 1206, δι' ἧς ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι τὸ δημόσιον δὲν ἐπρότεινε τὸ ἀπαράδεκτον τῶν προτάσεων τούτων δι' ἑλλειψιν προδικασίας μετερρυθμίσθη κατ' αὐτοῦ ἡ ὑπ' ἀριθμ. 1222 (1867) ὁριστικῇ ὡς πρὸς αὐτὸ τοῦτο ἀπόφασις τοῦ εἰρηνοδικείου, καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 1366 δι' ἧς ἐγένετο ἐν μέρει δεκτὴ ἡ κατὰ τοῦ δημοσίου ἀγωγὴ τῆς ἀναιρεσιβλήτου ἐταιρίας, ἐξεδόθησαν κατὰ παραβίαν τῶν εἰρημένων διατάξεων τῶν ἄρθρων 158, 132 καὶ 202 τῆς πολ. δικονομίας, ὕπερ ἐπάγεται ἀναίρεσιν (ἀριθ. 807 § 5 αὐθ.).

§ 4. Δημοσίας τάξεως τὰ ἄρθρ. 75, 76 τοῦ περὶ ἐπιτρ. νόμου; ἴδε Α. Π. 87 τοῦ 74 ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Ἐπίτροποι.

§ 5. Ἡ τῆς πληρεξουσιότητος ἑλλειψις προτείνεται κατὰ πᾶσαν τῆς δίκης στάσιν. Ἀδιάφορον οὖν ἐὰν δὲν ἐπροτάθῃ πρωτοδικῶς. (Πολ. Α. Π. 197 τοῦ 1875).—Βλ. ὁμως τὰ ἐν Πείρᾳ καὶ τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Πληρεξουσιότης.

§ 6. Παραίτησις ἀπὸ τῶν τύπων τῆς κατασχέσεως. Βλ. Πείρας σελ. 1856 καὶ τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Κατάσχσεις.—Πρβλ. τὰ ἐν Πείρᾳ σελ. 1850—1852 περὶ ἀκυροτήτων τῆς κατασχέσεως καὶ τοῦ πλειστηριασμοῦ.

§ 7. Ἐτέρα περὶ δημοσίας τάξεως παραδείγματα βλ. ἐν σελ. 619 (περὶ τὸ τέλος) καὶ ἐν σελ. 1201 ἐπ. τῆς Πείρας.

§ 8. Ὁ λόγος ὅτι ἀπόφασις, ἐπιβαλλούσα ὅρκον διαδίκῳ τινί, δὲν ἐκοινοποιήθη εἰς αὐτὸν προσωπικῶς, δὲν δύναται νὰ προταθῇ κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τοῦ Α. Π. οὐδ' ἀφορᾷ τὴν δημοσίαν τάξιν. (Α. Π. 37 τοῦ 49).—Βλ. Πείρας σελ. 2784 (§ 94) καὶ σελ. 2786 ἐπ.

§ 9. Ἡ Α. Π. 357 τοῦ 1874 φέρει· «Ἐπειδὴ ναὶ μὲν κατὰ τὸ ἀξίωμα ὅτι, ἡ ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ διαδικασία δὲν γίνεται ἐξ ἐπαγγέλματος, ὁ δικαστὴς μὴτε νὰ ἐπιλαμβάνηται τῶν διαφορῶν, μὴτε νὰ δικάζῃ αὐτάς δύναται, πρὶν ἢ προσκληθῇ καὶ καθόσον προσκληθῇ ὑπὸ τῶν διαφερομένων, καὶ διὰ τοῦτο ὀφείλει νὰ περιορίζηται συνήθως εἰς τὰς αἰτήσεις αὐτῶν (ἄρθρ. 170 πολ. δικονομίας)· ἀλλ' οὐχ' ἥττον ὀφείλει αὐτόκλητος νὰ φροντίζῃ περὶ τῆς τηρήσεως τῶν δικονομικῶν ἐκείνων διατάξεων, ὅσχι εἰσὶ δημοσίας τάξεως, ἐξερευνῶν τὸ πνεῦμα καὶ τὸν σκοπὸν αὐτῶν, ἔνθα ὁ νόμος σιωπᾷ· ἀκόμη καὶ ἂν οἱ διάδικοι ἐκ συμφώνου θέλωσι νὰ τροποποιήσωσιν οὐτάς· τοιαύτη δὲ εἶναι ὡς πρὸς τὰ πολυμελῆ δικαστήρια (ὡς καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 496 § τελ. καταφαίνεται) καὶ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 158, καθ' ἣν ἡ ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ διαδικασία ἐπιστηρίζεται εἰς τὴν ἑγγραφον προδικασίαν, καὶ καθ' ἣν ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ δὲν δύνανται νὰ γείνωσι προτάσεις ἐκ μέρους τοῦ ἐνάγοντος, καθόσον αὗται δὲν περιείχοντο τοῦλάχιστον εἰς προκαταρκτικὴν αἴτησιν· ὅθεν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἐξ ἐπαγγέλματος ἀπορρίψασι τὴν εἰς τὸν δόλον τῶν ἐναγομένων ζηριζομένην πρότασιν τοῦ ἀναιρεσεύοντος λόγῳ ὅτι ἡ ἀγωγή αὐτοῦ δὲν περιεῖχε καὶ τοιαύτην βάσιν, ὅχι μόνον δὲν παρεβίασε δικονομικὴν τινα διάταξιν, ἀλλὰ καὶ συνεμορφώθη πρὸς τὴν ἐκτεθεῖσαν δικονομικ. ἀρχήν· ἄρα ἀνυπόστατος ὁ περὶ τούτου λόγος ἀναιρέσεως.» (Α. Π. πολ. 357 τοῦ 74, σκ. 2).

§ 10. Δημοσίας τάξεως νόμοι. Βλ. Πείρας σελ. 2656 (λέξ. Δημοσία τάξις). 5766—7 κτλ.

§ 11. Συμβιβασμὸς ἐπὶ ἀντικειμένων δημοσίας τάξεως χωρεῖ; Βλ. Πείρας σελ. 3596 (§ 13).

§ 12. Βλ. τὰς ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ καὶ τῇ Πείρᾳ λ. Ἀναιρέσεις. Βαθμοὶ δικαιοδοσίας. Βάσις ἀγωγῆς. Ἐφσεις.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ τῆς ἐν Ἑπτανήσῳ ἀποκτήσεως ἀκινήτων.

Περὶ δημοσιεύσεως καὶ καταχωρίσεως τῶν διὰ συμβολαίου ἐκ δαθήκης ἀποκτωμένων ἐν Ἑπτανήσῳ ἀκινήτων, ὅρα Α. Π. 315 τοῦ 1871 ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Μεταγραφῇ.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ τῆς τελευταίας βουλήσεως. — Ἡ ἐπὶ δικαστηρίου ἀνοιξις τῆς διαθήκης δὲν εἶναι κατὰ τὸ ρ. δ. τύπος τοῦ κύρους αὐτῆς. (Παπ. κληρ. δίκ. § 881). Τοῦναντίον παρ' ἡμῖν ἐπὶ ἰδιογράφων (καὶ προφορικῶν) διχθηκῶν. (αὐτ. § 882). — Ἰδε τὰς ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Διαθήκαι καὶ κληρονομικὸν δίκαιον.

Δημοσίευσίς διαθηκῶν ἐν Ἐπτανήσῳ. Βλ. Α. Π. 258 τοῦ 68 ἐν Πείρᾳ σελ. 2077.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ Διαταγμάτων καὶ Νόμων. — Βλ. τὴν ἐν Πείρᾳ καὶ τῷ Παραρτ. τούτῳ λέξ. Νόμοι¹.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ. Βλ. ὅσα ἀνωτέρω (σελ. 5683 λ. Δημοσίευσίς) ἐσημείωσα.

Παρόντος ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ τοῦ διαδίκου κατὰ τὴν δημοσίευσιν, αὕτη χρησιμεύει καὶ ὡς κοινοποιήσις; Βλ. ἀνωτέρω σ. 5676 § 6 σημ. 11².

ΔΗΜΟΣΙΟΝ ἀξίωμα ὄνιον (militia). (Βλ. σελ. 88 560. 562 τοῦ περὶ κληρ. δικ. Καλλιγᾶ).

ΔΗΜΟΣΙΟΝ.

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ.

§ 1. Προηγούμενα ζητήματα. Φόροι. Παραπομπή.

§ 1—7. Ποῖα κτήματα εἰσὶ δημόσια; Ποῖα δικαίωματι τοῦ πολέμου ἀνήκουσι τῷ δημοσίῳ;

§ 8—14. Ἀντιπροσώπευσις τοῦ δημοσίου· τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ταμείου· τῶν ἐπισκοπικῶν κτημάτων· τοῦ ὁρσανοτροφείου· τοῦ ἀνακτορικοῦ ταμείου

§ 14³. Κατοικία.

§ 15—24. Ἐπιδόσεις δικογράφων.

§ 25. Ὅρκου ἐπαγωγή.

§ 26. Ἐπίδειξις ἐγγράφων.

§ 27. Κτήματα ἐν Θήβαις. — Βακούρια.

§ 28. Δωσιδικία τοῦ δημοσίου.

§ 29—60. Περὶ ἐκποιήσεως ἐθνικῆς περιουσίας.

§ 61—78. Περὶ προικοκτησίας.

§ 79—81. Περὶ χρηρήσεως γαιῶν εἰς τοὺς φαλαγγίτας καὶ Σαμίους.

§ 82—85. Περὶ οἰκονομικῶν ἐφόρων· (διαχειρίσεις κτημάτων. Ἐκχώρησις ἀγωγῶν. Ἀναπληροῦνται ὑπὸ πόλων·)

§ 36—92. Περὶ ταμιῶν· (καταβαλόντες ἄνευ ἐντάλματος. Ἐκδόντες ἀπόδειξιν ἐκ πλάνης· ἐξέλεγχις).

§ 94—96. Τὸ δημόσιον δύναται νὰ συμβιβασθῇ; Δέχεται ἀποράσεις; ἀναγνωρίζει ἀξιώσεις;

(1) Βλ. καὶ Πείρας σελ. 590 λ. Δημοσίευσίς § 1.

(1) Ἡ ἔρκος ἐπιβάλλουσα ἀπόφασις καθίσταται ἐριστική ἀπὸ τῆς μετὰ τὴν ἐρκοδοσίαν μετὰ τοῦ πρακτικοῦ τῆς ἐρκοληψίας κοινοποιήσεως αὐτῆς Ἀπὸ ταύτης δὲ λογίζεται ἡ πρὸς ἔφασιν προθεσμία. §15 ἐδ. 4 πολ. — Ἀδιάφορον δὲ ἂν ὁ καθ' οὗ ὁ ἔρκος παρεστάθῃ κατὰ τὴν ἐρκοδοσίαν· (α) τοῦτο δὲ ἀναπληροῖ τὴν κοινοποίησιν τῆς ἀποφάσεως (Α. Π. 133 τοῦ 1874).

(α) Βλ. Πείρας σελ. 2827 ἐπ.

- § 97. "Ανευ νόμου συνάπτει συμβάσεις τὸ δημόσιον. Σμύρις.
 § 98—99. Ποία δημόσια ἔγγραφα; Στελέχη; Διπλότυπα.
 § 100—107. Παραγραφή.
 § 108—111. Προνόμια τοῦ δημοσίου. Τόκοι. Κατάταξις.
 § 112—114. Τόκος· ὁ εὐεργ. νόμος σλδ'.
 § 115. Παραχωρητήρια.
 § 116. Καταδίωξις ὀφειλετῶν ὀφειλέτου.
 § 117. Συμφηρισμός.
 § 118. Διατήρησις γυμνασίων καὶ σχολείων.
 § 119. Νόμος περὶ φυτειῶν.
 § 120. Δαπάναι εἰς ἐθνικὰ κτήματα.
 § 121. Νόμος τῆς 25 ὁκτ. 1853. Βελτιώσεις.
 § 126. Διεκδίκησις ἐκποιηθέντος.
 § 127. Ἀναπλειστηριασμός ἐθνικῶν κτημάτων.
 § 128. Ἐγγραφα ἰδιοκτησίας.
 § 129. Ἀγορὰ γαιῶν παρ' ἀξιωματικῶν.
 § 130—131. Οἱ καλλιεργοῦντες ἔχουσι τὰ παραγγέλματα; Νομή.
 § 133—138. Ὁ λογιστικὸς νόμος.—Τὸ ἄρθρ. 86 τοῦ λογ. νόμου.—Τὸ ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργείων ἐκδίδει ἀποφάσεις κατὰ ὑπολόγων;
 § 137—138. Ἀπόδειξις· εἰσπράξεις.
 § 138³. Κατάσχεσις μισθῶν.
 § 138⁴. Τὸ 32 ἄρθρον τοῦ λογ. νόμου.
 § 138⁵. Ὁ λογ. νόμος μετέβαλε τὰ τῆς ἐκχωρήσεως;
 § 138⁶. Εὐθύνη τῶν μελῶν τοῦ στρατ. συμβουλίου.
 § 138⁷. Φόροι. Τὸ ἄρθρ. 83 τοῦ λογ. νόμου.
 § 139. Νεοφώτιστοι.
 § 140. Νόμος ιζ τοῦ 1863.
 § 141. Ἀποκαταστάσεως δικαίωμα. Ἐγγύησις.
 § 142. Κατὰ τίνας ἢ περὶ κλοπῆς χρημάτων ἀγωγή;
 § 143. Εὐθύνη οἰκονομικῶν ὑπαλλήλων.
 § 144. Προνόμιον ἐπὶ τῆς περιουσίας τοῦ πτωχεύσαντος.
 § 145. Ἐξωτις μισθωτῶν.
 § 146. Ἐγγύησις τοῦ δημοσίου, ὅταν ζητῇ ἄρσιν συντηρ. κατασχέσεως.
 § 149. Τὸ δημόσιον ὡς ἡθικὸν πρόσωπον.
 § 150. Ἀπαιτεῖται ἀπόφασις τοῦ Ἐλεγκ. Συνεδρίου ἵνα καταδικασθῇ ὑπόλογος;
 § 151. 152. Διεκδίκησις τοῦ ὑπὸ τοῦ δημοσίου πωληθέντος. — Ἀποζημίωσις.
 § 154. Μισθὸς δημοδιδασκάλων.
 § 156. Τίνες ἐγγυῶνται πρὸς τὸ δημόσιον;
 § 157. Παυλιανή ἀγωγή.
 § 160. Κληρονομικὸν δικαίωμα δημοσίου.
 § 161. Εὐθύνη τοῦ δημοσίου διὰ πράξεις τῶν ὑπαλλήλων του.
 § 162.—163. Διάφορα ζητήματα.
 § 164. Ἀγοραὶ καθ' ὑπέρβασιν.
 § 165—176. Περὶ φορολογίας.
 § 177 ἐπ. Πότε θεωρεῖται καταρτισθὲν τὸ περὶ ἐνοικιάσεως συνάλλαγμα;
 § 178. Προθεσμία πρὸς

ἔγκρισιν.—§ 179. Ποία ἀρχὴ ἐγκρίνει;—§ 180. Ἡ ἐνοικίαςις προσόδων εἶναι πρᾶξις ἐμπορικὴ;

§ 181. 181³. Ἡ τῶν προσόδων ἐνοικίαςις φέρει χαρακτῆρα μισθώσεως ἢ ἀγοραπωλησίας;—Ἐν τῷ δημόσιον δὲν ἐχορήγηται συνδρομὴν τοῖς ἐνοικιασταῖς;

§ 181⁴. Εὐθύνῃ δι' ἑλλείψιν φόρων.

§ 182. Πῶς ἀποδεικνύεται ἡ ἐνοικίαςις;

§ 183—191. Ἡ δὲ φορολογία;

§ 201—227. Νόμος τοῦ τοῦ 1855 καὶ τὸ σχετικὸν διάτ. περὶ φόρων.

§ 228. Νόμος τῆς 18/30 ἀπριλίου 1836. Πληρωμὴ φόρου ἐπικαρπίας εἰς ἀμφοισθητουμένας γαίας.

§ 229—259. Περὶ φόρων.

§ 260—268. Περὶ τελωνείων.

§ 269—270. Περὶ λιμενικῶν φόρων.

§ 271—272. Περὶ ἰχθυοτροφείων.

§ 273. Περὶ χορηγήσεως γαιῶν εἰς γεωργούς.

§ 274—279². Περὶ οἰκοδομῶν εἰς ἐθνικὰ γήπεδα.

§ 280—288. Νόμος σνὴ' τοῦ 1853. Περὶ ἐλαιοδένδρων καὶ ἐνοικιάσεως ἐθνικῶν κτημάτων.

§ 289—304. Περὶ φόρων.

§ 339—340. Περὶ προικοδοτήσεως χωρῶν καὶ ὄρφανῶν ἀγωνιστῶν.

§ 340². Ψήφισμα τῆς 5 Ἰουλίου 1863.

§ 341. Νόμος οὗ τοῦ 1853 καὶ σκζ τοῦ 1867.

§ 342. Νόμος σς τοῦ 1867.

§ 342—346. Θηραϊκὴ γῆ.

§ 381—382. Διάταγμα τοῦ Ἰουλίου 1836 καὶ 4 αὐγούστου 1836.

§ 383—398. Ἐγγυηταὶ τοῦ δημοσίου. Ἰπογραφή ὁμολογιῶν. Ἐγκρίσις. Δικαίωμα διζήσεως. Ἀγωγή ἐνοικιαστῶν κατὰ ὑπενοικιαστῶν.

§ 399. Νόμοι περὶ ἐπιτηδευμάτων.

§ 400. Διζίζει τὸ εἰρηνοδικεῖον, ἀμφοισθητουμένης τῆς ἰδιοκτησίας;

§ 402—407. Ποῖαι πρὸ τοῦ συντάγματος ὑποθέσεις δὲν ὑπῆγοντο εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια.—Κράτισις μισθοῦ ὑπολόγων.—Τελωνιακαὶ ἐν Ἐπιτανύσῳ παραβάσεις.

§ 408—411² ἐπ. Τὸ δημόσιον πρέπει νὰ ἔχῃ τίτλον ἵνα καταδιώκῃ τοὺς ὀφειλέτας του;

§ 409—421³. Χρέη καθυστεροῦντα.

§ 422—435². Νόμος σλβ τοῦ 1853.—Ἐγγυηταὶ καὶ πρότασις συμψηφισμοῦ. Τόκοι.

§ 436. Νόμος τοῦ 1855 περὶ προικοκτησιῶν.

§ 440—448¹. Νόμος τοῦ 1861 περὶ τῶν μέχρι τοῦ 1858 καθυστερούντων.

§ 458. Φόροι οἰκοδομῶν.

§ 464². Νόμος τῆς 25 Ἰουλίου 1861.

§ 465—470. Διάφορα.

§ 471. Ἐσωτερικαὶ ἐνέργειαι τοῦ ὑπουργείου οὐδὲν παρέχουσι δικαίωμα.

§ 472. Ἐκδοσις παραχωρητηρίων.

§ 473. Ὁμολογία δημοσίου ἰσχύει;

§ 474. Ἄρσις προστίμου ἐργολαβίας τινός.

§ 475. Ἀτέλεια τῶν ἐν Ἐπιδάφυρ.

§ 476. Ὀδοπορικὰ ἐξοδα.

- § 477. Ποῖαι γαῖαι ἐθνικαὶ εἰσὶ διαθέσιμοι;
 § 478. Ἀποικία Ἡπειρωτῶν εἰς Ἀγρίνιον.
 § 479. Ἡ τοῦ ὑπουργείου ἀποφασίς περὶ παρατάσεως τῆς σογκομιδῆς τῶν φόρων δὲν εἶναι ὑποχρεωτική, ἐὰν δὲν ἐκτινοποιήθῃ.
 § 480. Τὸ δημόσιον διατηρεῖ τὴν κυριότητα τῶν ἐκποιθέντων ἐθνικῶν κτημάτων;
 § 481. Χρέη παλαιά.
 § 482. Νόμος σς' τοῦ 1867 καὶ νόμος τλ. τοῦ 1870 περὶ φορολογίας.
 § 483. Διατάξεις τοῦ Ἀλῆ πασᾶ περὶ ἐθνικῆς περιουσίας.
 § 484. Ἡ Α. Π. 300 τοῦ 1874
 § 485. Ὁ περὶ ἐκποιήσεως κτημάτων ἐθνικῶν, ἐπισκοπικῶν καὶ διαλελυμένων μονῶν νόμος τοῦ 1863.

§ 1. Προηγούμενα ζητήματα.—Ἐν τῇ Πείρᾳ (σελ. 4545—4816) ἐσημείωσα¹ πλεῖστα περὶ δημοσίου ζητήματα, ἐξ ὧν κυριώτερα εἰσὶ, διὰ βραχέων καὶ ἐν περιλήψει, τὰ ἐξῆς².

§ 1—7. Ποῖα εἰσὶ κτήματα δημόσια τῆς ἐπικρατείας; Πείρας σελ. 4551 ἐπ.

Ποῖα δικαίωματι τοῦ πολέμου ἀνήκουσι τῷ δημοσίῳ; αὐτ. σελ. 4553.

§ 8—14. Τὸ δημόσιον ἀντιπροσωπεῖται³ ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ἀντιπροσωπεύουσι δὲ τὸ δημόσιον, ἐκτὸς αὐτοῦ, καὶ οἱ οἰκονομικοὶ ἔφοροι ἐξὶν ὅτε δὲ καὶ οἱ ταμίαι. (Ἀνάπτυξιν καὶ λεπτομερείας ἐν Πείρᾳ σ. 4553—4563. 4804).—Αὐτ. δὲ ἐν σελ. 4565 ἐπ. γίνεται λόγος περὶ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ταμείου, περὶ ἐπισκοπικῶν κτημάτων καὶ περὶ ὀρφανοτροφείου. — Ἴδε αὐτ. καὶ § 465. 466.—Τὸ ἀνακτορικὸν ταμεῖον ὡς πρὸς τοὺς κήπους; αὐτ. § 153.

§ 14² Κατοικία ἐν τοῖς δικογράφοις τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργείου. Βλ. τὰς ἐν τε τῇ Πείρᾳ καὶ τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Κατοικία καὶ πρόσωπα νομικά (οἷον Α. Π. 76 τοῦ 76).

§ 15—24. Αἱ τῶν δικογράφων ἐπιδόσεις εἰς νομικά πρόσωπα γίνονται εἰς τὸν ἀντιπρόσωπον αὐτῶν. Περὶ δὲ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικ. εὐρίσκειτε διάφορα ἐν Πείρᾳ σ. 4566 ἐπ.

§ 25. Ὁρκος ἐπάγεται εἰς τὸ δημόσιον; (αὐτ. § 25).

(1) Περὶ φόρων βλ. Πείρας σελ. 5002—5018.

(2) Αἱ ἐπ. §§ 1²—470 εἶναι αἱ τῶν §§ τῶν σελ. 4545—4816 τῆς Πείρας, ἔνθα πρὸς ἀκριβεστέραν κατανόησιν δύναται ν' ἀνατρέξῃ ὁ ἀναγνώστης.

(3) Νεαρά ἀποφασίς.—Προκειμένου περὶ ἀνακοπῆς κατ' ἐπιταγῆς καὶ προσωπικῆς κρατήσεως διαταχθείσης ὑπὸ τινος ταμείου, ὁ ταμίης ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀντιπροσωπεύῃ τὸ δημόσιον. (Πολ. Α. Π. τῆς 3 Μαΐου 1876 Παπανδρέου-λος κλ.).

§ 26. Τὸ δημόσιον ὑποχρεοῦται εἰς ἐπίδειξιν ἐγγράφων; (αὐτ. § 26).

§ 27. Κτήματα ἐν Θήβαις, ὑπὸ ὀθωμανῶν πωληθέντα. (αὐτόθι § 27)¹.

§ 28. Δωσιδικία τοῦ δημοσίου. (αὐτόθι § 28) ἴδε καὶ τὴν ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. Δωσιδικία².

§ 29—60. Διατυπώσεις περὶ διαθέσεως ἐθνικῆς περιουσίας πρὸ τοῦ Κυβερνήτου. (Βλ. Πείρας σελ. 4569—4570)· ἐπὶ Κυβερνήτου. (αὐτ. σελ. 4571 ἐπ.)· ἐπὶ τῆς Βασιλείας. (αὐτ. σελ. 4573—4574).

Περὶ ἐκποιήσεως ἐθνικῶν γαιῶν κατὰ τὸν νόμον τῆς 13/25 νοεμβρίου 1836. (Βλ. Πείρας σελ. 4575—4581).

§ 61—78. Περὶ προικοκτησίας. Βλ. αὐτ. σ. 4581—4587.

§ 79—81. Περὶ χορηγήσεως γαιῶν εἰς Κρήτας. (αὐτ. σελ. 4588).—Εἰς φαλαγγίτας· (αὐτ. σ. 4589).—Εἰς Σαρμῖους. (αὐτ.)

§ 82—85. Οἰκονομικοὶ ἔφοροι. — Εἰς τοὺς οἰκονομικοὺς ἐπιτρόπους ἀπαγορεύεται πᾶσα διαχείρισις δημοσίων χρημάτων καὶ πληρωμὴ δημοσίων ἐξόδων. (Α. Π. 267 τοῦ 74 ἐν § 8³ τῆς σελ. 4589).

Οἱ οἰκονομικοὶ ἔφοροι δύνανται νὰ ἐκχωρῶσιν ἀγωγάς, ἀς το δημόσιον ἐδύνατο νὰ ἐνασκήσῃ. (Α. Π. 186 τοῦ 66 ἐν § 85 τῆς σελ. 4590 Πείρας).

Ἀναπληροῦνται, ἐν περιπτώσει κωλύματος, ὑπὸ τοῦ ταμίου. (Α. Π. 1 τοῦ 47 ἐν § 88 σελ. 4590 Πείρας)

§ 86—92. Ὁ ταμίας, καταβαλὼν ποσὸν τι ἄνευ ἐντάλματος, δικαιούται νὰ τὸ ἀπαιτήσῃ. (Α. Π. 110 τοῦ 64 ἐν § 89 σ. 4590) — Καὶ ἐὰν ἐξέδοτο ἀπόδειξιν τινα ἐκ πλάνης, ἔχει προσωπικὴν ἀγωγὴν. (Α. Π. 404 τοῦ 66 αὐτ.).—Διὰ νὰ θεωρῶνται οἱ ταμίαι, ἢ οἱ εἰσπράκτορες, ἐλλειμματίαι, δὲν προαπαιτεῖται ἐξέλεγχις ὑπὸ τοῦ ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου. (Ποιν. 84 τοῦ 57 ἐν σελ. 4591)³.

§ 94—96. Τὸ δημόσιον ἔχει τὸ δικαίωμα τοῦ συμβιβάζε-

1) Ἰδε τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Βακούφια.

(2) Τὸ δημόσιον, δυνάμει τοῦ ἀρθροῦ 22 § 2 τῆς πολ. δικον., δύναται νὰ συνεναγῇ καὶ ἐν τῇ κατοικίᾳ τοῦ συνεναγομένου· Βλ. τὰ ἐν λ. Δωσιδικία (τοῦ Παραρτήματος τούτου, εἶον Α. Π. 286 τοῦ 1875).

(3) Κατὰ τὸ ἄρθρον 199 τοῦ λογιστικοῦ νόμου, πᾶσα ἑλλειψὶς χρημάτων ἢ χαρτοσήμου νομίμως βεβαιουμένη, ἀρκεῖ ὡς ὑποχρεωθῇ ὁ ὑπόλογος ταμίας εἰς προκαταβολὴν τοῦ ἐλλείποντος, ὁ δὲ νόμος οὐδεμίαν διάκρισιν κάμνει μεταξύ

σθαι, τοῦ παραιτεῖσθαι δικῶν ἢ ἐνδίκων μέσων; ὃ ἀποδέχεται ἀποφάσεις; ὃ ἀναγνωρίζῃ ἀξιώσεις ἐπὶ κτημάτων κτλ.; (Βλ. τὰ ἐν Πείρα σελ. 4592—4596).

Ἡ Α. Π. 49 τοῦ 48 φέρει· «Ἐπειδὴ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις παραδέχεται, ὅτι τὸ δημόσιον ἀπεδέχθη τὴν πρωτοδικὸν ὑπ' ἀριθ. 41 ἀπόφασιν διὰ συναινέσεως, τὸ δὲ ἄρθρον 483 § 3 τῆς Πολ. δικον. ὁρίζει ὅτι ἡ συναινέσις ἔχει κύρος ὅταν ἐξεφράσθῃ ὅπως δῆποτε καθαρῶς καὶ εὐκρινῶς, εἴτε ῥητῶς εἴτε σιωπηρῶς.

Ἐπειδὴ τὰ ἄρθρα 1. 3. καὶ 5 τοῦ περὶ παραστάσεως τοῦ δημοσίου ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων διατάγματος δίδουσιν εἰς τὸν ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸν τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιχειρῇ, ἄνευ ἐγκρίσεως ἄλλης τινὸς ἀρχῆς, δίκας πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ δημοσίου θησαυροῦ, ὅταν νομίσῃ τοῦτο ἀναγκαῖον. Ἐκ τούτου δὲ καὶ ἐκ τῶν ἄρθρων 750, 755 καὶ 816 τῆς Πολ. Δικονομίας καὶ ἐκ τῶν νόμων (12. 2) τεμ. 17 § 3. (46. 5) τεμ. 20 § 1. (26. 79 § 6. (46. 3) τεμ. 87 τῶν Παν-δεκτῶν συνάγεται ἀριδύλως ὅτι ὁ αὐτὸς ὑπουργός, ὡς γενικὸς διαχειριστὴς τῶν συμφερόντων τοῦ δημοσίου θησαυροῦ, ἔχει τὸ δικαίωμα καὶ τὸ χρέος μάλιστα νὰ καταργῇ ἐπὶ ἰδίᾳ αὐτοῦ εὐθύνῃ καὶ ἄνευ τῆς ἐγκρίσεως ἄλλης τινὸς ἀρχῆς τὰς ἀρξάμενας τοῦ δημοσίου θησαυροῦ δίκας ὅταν πεισθῇ, ὅτι ἡ ἐξακολούθησις αὐτῶν ἦναι ἐπιβλαβὴς εἰς τὰ συμφέροντά του.

Ἐπειδὴ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις τῶν ἐφετῶν συνάγει τὴν διὰ συναινέσεως τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ ὑπὸ τοῦ δημοσίου γενομένην ἀποδοχὴν τῆς πρωτοδικικοῦ ἀποφάσεως κυρίως ἐκ μόνων τῶν τριῶν ἐπιταγῶν τοῦ αὐτοῦ ὑπουργοῦ, τῶν κοινοποιηθεισῶν εἰς τὸν Γ. Α. Περρωτὴν καὶ ἀναφερομένων εἰς τὴν 5 σκέψιν τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως, διότι μόνον ἐπὶ τῇ βᾶσει αὐτῶν ἐκθέτει ἐν τῇ 6 σκέψει τὴν ὑπαρξίν τῆς ἀποδοχῆς τῆς πρωτοδικικοῦ ἀποφάσεως· ἐὰν δὲ ἐν τῇ αὐτῇ σκέψει ἀναφέρῃ ὅτι ἡ εὐκρινὴς συναινέσις τοῦ δημοσίου προκύπτει καὶ ἐκ τῆς εἰς τὸν Γ. Α. Περρωτὴν παρ' αὐτοῦ γενομένης παραχώρησεως ἄλλων 13 σερμμάτων γῆς πρὸς ἀποζημίωσιν ἀντὶ τῶν ὑπὸ τῆς Ἑλένης Μανολοπούλας κατεχομένων, τὴν παραχώρησιν ταύτην δὲν θεωρεῖ ὡς οὐσιώδης στοιχεῖον τῆς συναινέσεως, ἄνευ τοῦ ὁποίου τὰ εἰρημένα ἔγγραφα τοῦ ὑπουργοῦ δὲν ἀποτελοῦσι τὴν τοῦ δημοσίου συναινέσιν ὅπερ σαφῶς προκύπτει ἐκ τῆς 8 σκέψεως τῆς

αὐτῆς ἀποφάσεως, ὅπου τὸ δικαστήριον ἀναφέρει, ὅτι ἡ παρὰ-
χώρησις τῶν γαιῶν (καὶ ἄκυρος ἐὰν ᾖναι, τουτέστι καὶ ἐὰν δὲν
ὑπάρχῃ ἐνώπιον τοῦ νόμου) δὲν δύναται ν' ἀνατρέψῃ τὰ ἐκ τῆς
τοῦ δήμοσιου ἀποδοχῆς τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως ὑπὲρ τῶν
ἀντιδίκων τοῦ παραχθέντα δικαιώματα.

Ἐπειδὴ, τούτων οὕτως ἐχόντων, περιττὸν καθίσταται νὰ
ἐπιληφθῇ τὸ δικαστήριον τῆς ἐκτιμήσεως τῶν περὶ τοῦ ἀνυπάρ-
κτου ἢ τῆς ἀκύρου τῆς εἰρημένης παραχωρήσεως προτάσεων τοῦ
δημοσίου.

Ἐπειδὴ τὸ αὐτὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν, ἐκτιμῆσαν ἐντὸς
τῶν ὁρίων τῆς ἀρμοδιότητός του τὴν ἔκτασιν τῆς διὰ τῆς εἰ-
ρημένης συναινέσεως δηλωθείσης ἀποδοχῆς τῆς πρωτοδίκου ἀπο-
φάσεως, παρεδέχθη τὴν ἀποδοχὴν ταύτην ἰσχύουσαν καὶ ἀπέ-
ναντι τῆς Ἑλένης Μανολοπούλας (τῆς ἐτέρας ἀντιδίκου τοῦ δη-
μοσίου ἀναλαβόντος κατ' αὐτῆς, καθὰ εἴρηται, τὴν θέσιν τοῦ
ἀναγγελέως τῆς δίκης), ἡ δὲ ἐκτίμησις τοῦ γεγονότος τούτου
διαφεύγει τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ δικαστηρίου τούτου». (Α. Π.
πολ. 49 τοῦ 48).

§ 97. Ποίας πράξεις καὶ συμβάσεις δύναται τὸ δημόσιον ἄνευ
νόμου νὰ συνάψῃ; Σμύρις. (Βλ. Πείρας σελ. 4596 § 97).

§ 98—99. Ποῖα θεωροῦνται ὡς δημόσια ἔγγραφα; Τὰ στε-
λέχη; Τὰ διπλότυπα; Πλαστογραφῆσις αὐτῶν. (Πείρας σελ.
4596 ἐπόμενα).

§ 100—107. Ἀγωγὰι τοῦ δημοσίου ἐντὸς πόσων ἐτῶν
παραγράφονται; Ἰδίως, ὑπόκεινται εἰς παραγραφὴν αἱ περὶ διεκ-
δικήσεων ἀγωγὰι τοῦ δημοσίου; Βλ. ὅσα ἐξέθεσα ἐν Πείρα σελ.
4596—4599 Ἐνταῦθα προσθέτω τὰ ἐξῆς·

Δὲν ὑπόκεινται εἰς παραγραφὴν οὐδεμίαν οἱ περὶ καθυστε-
ρούντων φόρων καὶ τελῶν ἀπαιτήσεις τοῦ δημοσίου (νόμ. 6 κώδ.
7,39)· «κελεύομεν τὰς συντελείας ἢ τὸν πολιτικὸν κανόνα ἢ
ἄλλην τινὰ πολιτικὴν εἰσφορὰν ἐπικειμένην καταβάλλειν ἀναγ-
κάσθαι καὶ οὐδὲ τούτῳ τῷ μέρει οἰοῦνδ' ὅποτε χρόνου παρα-
γραφὴν ἀντικειμένην δέξασθαι». Ἀναφέρονται ἐν ταῖς πηγαῖς
καὶ τινες ἄλλαι ἀπαιτήσεις (νόμ. 3 κώδ. 7,22. νόμ. 5 κώδ.
7,39 πρ. κώδ. 11,47) ὡς μὴ ὑποκείμεναι εἰς παραγραφὴν, αἱ-
τινες ὅμως ἀφορῶσι σχέσεις μὴ ὑπαρχούσας τὴν σήμερον. Δὲν
εἶναι ὅμως ἀμφιβολία ὅτι ἀπαράγραπτοί εἰσιν, ἔνεκα τῆς εἰδι-
κῆς φύσεώς των, αἱ ἐξ ἀνωνύμων γραμματίων εἰς διαταγὴν πη-
γάζουσαι ἀπαιτήσεις, ὡς καὶ αἱ καλούμεναι προκριματικαὶ ἀ-
γωγαί.

ὑπόκεινται εἰς παραγραφὴν αἱ περὶ διεκδικήσεων ἀκινήτων ἀγωγαὶ τοῦ δημοσίου; Τὸ ζήτημα τοῦτο ζωηρὸν καὶ οἰονεὶ ἀπειλητικὸν ἠγέρθη παρ' ἡμῖν πρό τινων ἐτῶν, ὅτε τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν ἐκίνησε πολλὰς ἀγωγὰς περὶ ἀκυρώσεως ἀγορασιῶν ἐθνικῶν κτημάτων κατὰ τὸ 1826 γενομένων· αἱ ὑποθέσεις αὗται, ὡς ἦτο ἐπόμενον, ἐθεωρήθησαν ἔχουσαι τὰ τῶν ἀγωνιστῶν δίκαια· διὸ καὶ ὁ δικαστικὸς ἐκεῖνος ἀγὼν δεινὸς προσηνύετο· ἀμφοτέρωθεν δὲ τὰ διαμαχόμενα μέρη ὠπλίσθησαν τὰ τελειότερα τῆς ἐπιστήμης ὅπλα (γνωμοδοτήσεις τῆς τοῦ Βερολίνου νομικῆς σχολῆς καὶ τοῦ Π. Καλλιγᾶ)· ἀλλ' ὦ τῆς ἀγχιστροφου μεταβολῆς! Ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ὑπεχώρησε καὶ ὁ φοβερὸς ἀγὼν φιλίως καὶ ἀγαπητῶς διεσκέδασθη· ὥστε τὸ ζήτημα ἀπηλλάγη τὸν ἐναγώνιον αὐτοῦ χαρὰ κτῆρα, ἡ δὲ μελέτη πρὸς ὀρθὴν αὐτοῦ λύσιν ἔχει πρὸ αὐτῆς ταύτην τὴν νομικὴν ὕλην.

α) Νόμ. 14 κῶδ. (11,61) jubemus omnes, qui in quacumque diœcesi, aut quacumque provincia, vel quolibet saltu, fundos patrimoniales vel templorum, auf agonothetici seu relevatorum jugorum vel cujuscunque juris per quadraginta jugiter annos possederunt — nullam penitus super dominio menoratorum omnium fundorum vel locorum vel domorum a puplico actionem vel molestiam aut quamlibet inquietudinem formidare. Τὸ χωρίον τοῦτο καὶ τὸ λοιπὸν αὐτοῦ μέρος συνοψίζεται ἐν τοῖς βασιλικοῖς οὕτως· «πᾶς ὁστισοῦν ἐν οἷα δῆποτε διοικήσει ἢ ἐπαρχίᾳ, εἴτε ἰδιόκτητον τοῦ βρασιλέως ἀγρόν, ἢ ἱερατικὸν ἢ ἀγωνοθετικὸν ἐπὶ 40 ἔτη συναπτὰ ἔαν νεμηθῇ, εἴτε ἐκ δικαίου τίτλου εἴτε μὴ, βεβαίως αὐτὸν ἐχέτω· τὸ αὐτὸ φαιμέν, κἂν σωζομένου τοῦ κανόνος κἂν τε μὴ ἐνεμηθῇ ἐπὶ 40 ἔτη· ἀσφαλῶς γὰρ αὐτὸν ἔξει». Τὰ εἰς τὸ χωρίον τοῦτο σχόλια ἐλλείπουσιν· ἀναγινώσκονται δὲ μόνον ἐν Ῥοπαῖς (§ 18) ταῦτα· «αἱ ἐν τῷ φίσκῳ διαφέρουσαι ἀγωγαὶ ἀναιρείσθωσαν τῇ τοῦ χρόνου παραγραφῇ. Τὴν τριακονταετίαν ἐνταῦθα φησὶν· ὅσαι γὰρ ἀπὸ τοῦ φίσκου κινουῦνται ἀγωγαὶ κατὰ τινων, δυνάμεναι ὑπερβαίνειν τὴν εἰκοσαετίαν, τῇ τριακονταετίᾳ σβέννυνται. Σημείωσις ὅτι περὶ ἀγωγῶν κινουμένων παρὰ τοῦ φίσκου εἰς ἐκδίκησιν πραγμάτων, ὧν οὐδέποτε ἐδέσποσε (ἤγουν προσωπικῶν) διαλέγεται ἡ διάταξις, οὐ μὲν τοι περὶ ὧν κατέσχε καὶ ἀπώλεσεν· ἐκεῖ γὰρ τὴν τεσσαρακονταετίαν ἔχει». Καὶ παρ' Ἀρμενοπούλῳ (Α', γ', 55) ἀναγινώσκεται τὸ γενικὸν τοῦτο· «ὁ τὸν

οἶονδ' ἂν ποτε ἀγρὸν νεμηθεὶς 40 ἔτη οὐκέτι ἐνάγεται εἰμὴ εἰς τὸ δοῦναι τὸν κανόνα».

6) Νόμ. 6 κώδ. (7,39). εὗρεν ἡ ἡμετέρα γαληνότης τινὰς τὴν ἱεράν τῆς ἡμετέρας εὐσεβείας διάταξιν, ἥτις περὶ τῆς τῶν 40 ἐνιαυτῶν παραγραφῆς διαλέγεται, εἰς πρόκριμα τῆς τῶν δημοσίων συντελειῶν καταβολῆς ἔλκειν ἐπιχειρεῖν—διὰ τοῦτο κελεύομεν ἐκείνους, οἵτινες *πρᾶγμα τί ποτε ἐπὶ συναπτῶν ἐνιαυτῶν 40 δρόμον χωρὶς τινος νομίμου ὀχλήσεως ἐνεμήθησαν*, ἀπὸ μὲν τῆς νομῆς τοῦ πράγματος ἢ τῆς δεσποτείας μηδαμῶς μετακινεῖσθαι, τὰς δὲ συντελείας ἢ τὸν πολιτικὸν κανόνα ἢ ἄλλην πολιτικὴν εἰσφορὰν ἐπικειμένην αὐτῷ καταβάλλειν ἀναγκάζεσθαι». Σύνοψ. Βασιλ. Δ', 64 σελ. 183.

γ) Νεαρ. ρδ' Λέοντος· ἐκκλησίαι δὲ καὶ μοναστήρια, καὶ εἴ τις ἄλλος εὐαγῆς οἶκος, καὶ ὅσα πρὸς τὸ δημόσιον ἀναφέρεται, τὸν ῥηθέντα παρόψεται χρόνον, μέχρι τεσσαρακονταετίας τῶν δικαίων αὐτοῖς διασωζομένων.

δ) Νεαρ. κθ', 4 Βασιλ. τοῦ Πορφυρογεννήτου· «πρὸς τοῦτοις θεσπίζομεν μὴ εἶναι κατὰ τοῦ δημοσίου χρόνον τὸν ἀποκλείοντα τὸ ἴδιον αὐτοῦ δίκαιον, ἀλλ' ἀνακαλεῖσθαι αὐτὸν τοῦτο ἀπὸ Αὐγούστου καίσαρος καὶ περὶ τὴν τούτου ἀνάληψιν δικαιοῦσθαι». Μέρους τῆς Νεαρᾶς ταύτης εὕρηται ἐν τῷ λγ'. σχολίῳ τῆς μικρᾶς Συνόψεως (σ. 20) «μηδὲ τὸν δημόσιον ἀδικούμενον ἀποκλείεσθαι χρόνῳ, ἀλλὰ ἀνακαλεῖσθαι τὸ ἴδιον δίκαιον ἀπὸ Αὐγούστου Καίσαρος καὶ δικαιοῦσθαι περὶ τὴν τούτου ἀνάληψιν»· ἀντιγέγραπται δὲ καὶ ὑπὸ τοῦ Ἀρμενοπούλου (Α', γ' 65)· προσέτι κατὰ τὸ σχολίον (ἐν β.σ. ζ', 49,3) «σήμερον ἀπὸ νεαρᾶς τοῦ βασιλέως κυροῦ Βασιλείου τοῦ Πορφυρογεννήτου αἱ ἀρμόζουσαι τῷ δημοσίῳ χρηματικαὶ καὶ πραγματικαὶ δίκαι ἀείζωοι εἰσὶ καὶ οὐδενὶ χρόνῳ κλείονται» καὶ ἡ Παῖρα ἔχει (θ', 7) «ὅτι τὸ τοῦ δημοσίου δίκαιον χρόνῳ μὴ ἀποκλείεσθαι παρὰ τῆς Νεαρᾶς τετύπεται».

ε) Ἄρθρ. 60 τοῦ σοζ' νόμου τοῦ 1855 (περὶ βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν ἐγγείων φόρων καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας) «τὸ δημόσιον ἐξακολουθεῖ νὰ διατηρῇ εἰς ἑαυτὸ τὴν νομικὴν κατοχὴν ἐπὶ τῶν ἐθνικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν γαιῶν καὶ κτημάτων, ἐφ' ὧσιν ἐλάβανε δικαίωμα ἐπικαρπίας μέχρι τέλους τοῦ 1843, ἐκτὸς ἂν ἀπώλεσεν αὐτὴν διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως ἢ διὰ ῥητῆς παραιτήσεως». Ἡ διάταξις αὕτη ἐπανελαμβάνετο καὶ ἐν πολλοῖς φορολογικοῖς νόμοις τῶν προηγουμένων ἐτῶν. Ἡ πολιτικὴ μεταβολὴ τοῦ Σεπτεμβρίου 1843 ὡς

καὶ ἡ τοῦ ὀκτωβρίου 1862 μεγάλην ἐπενεγκοῦσαι χαλάρωσιν ἐν τῇ δημοσίᾳ ὑπηρεσίᾳ διηυκόλυνον τὴν κατὰ τῶν ἐθνικῶν κτημάτων ἐπιδρομὴν τῶν πλεονεκτικῶν διαθέσεων· ἄρα λίαν δεδι-
καιολογημένη ἡ διάταξις αὕτη.

Αὗται εἰσὶν αἱ κυριώτεραι διατάξεις περὶ τοῦ προκειμένου ζητήματος. Διὰ μὲν τῆς α', β' καὶ γ' τῶν διατάξεων νομοθετεῖται τεσσακονταετὴς παραγραφὴ ὑπὲρ τινῶν κτημάτων τοῦ δημοσίου, διὰ δὲ τῶν δ' καὶ ε' κηρύττονται ἀπαράγραπτοι τινὲς ἀγωγαὶ αὐτοῦ· ἀλλ' ἐρωτᾶται νῦν τίνα εἰσὶ τὰ δημόσια κτήματα τὰ εἰς τεσσακονταετὴ παραγραφὴν ὑπαγόμενα; τίς ἡ σημασία τῶν ἐν δ' καὶ ε' νομοθετικῶν διατάξεων; Ὡς πρὸς τὸ πρῶτον ἐρώτημα, ἐπειδὴ οὐδεὶς ὑπάρχει λόγος νὰ ὑπομειδῇ ὁ ἀναγινώσκων εἴτε τὴν ἐν β' διάταξιν, οὔσαν τοῦ αὐτοῦ αὐτοκράτορος Ἀναστασίου, τοῦ ἐκδόντος τὴν ἐν α' διάταξιν, εἴτε τὰς Ροπάς καὶ τὸν Ἀρμενόπουλον, πρέπει ἀνενδοιάστως νὰ παραδεχθῇ ὅτι εἰς τὴν τεσσακονταετὴ παραγραφὴν ὑπόκειται πᾶν κτῆμα δημοσίον, δι' ὃ οἱ καλλιεργοῦντες αὐτὸ γεωργοὶ τέλεσμά τι, ἤγουν δικαίωμα ἐπικαρπίας, εἰς τὸ δημοσίον καταβάλλουσιν.

Ὡς πρὸς τὸ δεύτερον ἐρώτημα, ἰδίως δὲ περὶ τῆς σημασίας τῆς καθ' νεαρᾶς Βασιλείου τοῦ Πορφυρογεννήτου, ἀντιτάσσεται ὅτι αὕτη, καθ' ὃ ἄγνωστος μέχρι τοῦ 1857, ὅτε ἐξέδωκεν αὐτὴν ὁ Ζαχαρίας, καὶ στενῶς συνεχομένη μετὰ τοῦ φορολογικοῦ συστήματος ἐκείνου τοῦ καιροῦ, ἠπράκτησεν· ἀλλ' ὅτι προσέτι καὶ ἀντίκειται εἰς τὸ ἄρθρον 18 τοῦ περὶ διακρ. κτημάτων νόμου. Αἱ ἀντιρρήσεις αὗται οὐκ εἰσὶ βεβηλῶς σπουδαῖαι· ἡ ἄγνοια τοῦ νόμου, ὅταν ἔνεκεν αὐτῆς δὲν παραχθῇ ἐναντίον ἐθιμον, οὐδεμίαν ἐπιρροὴν ἀσκεῖ περὶ τὴν ἰσχὺν τοῦ νόμου αὐτοῦ, τὸ δὲ περιστατικὸν ὅτι ἡ νεαρά συνέχεται μετὰ τοῦ ἰσχύοντος καθ' ὃν χρόνον ἐξεδόθη φορολογικοῦ συστήματος, εἶναι λόγος συνηγορῶν οὐχὶ κατὰ, ἀλλὰ μᾶλλον ὑπὲρ τῆς καὶ τὴν σήμερον ἰσχύος τῆς νεαρᾶς, διότι εὐτυχῶς ἡ αὐτὴ καὶ παρ' ἡμῖν ἀθλιότης περὶ τὴν οἰκονομικὴν διαχείρισιν τῆς ἐθνικῆς περιουσίας ἐπικρατεῖ, οὐδεμίαν δὲ σχέσιν πρὸς τὴν νεαρὰν ἔχει τὸ ἄρθρ. 18 τοῦ περὶ δ. κτ. νόμου, τὸ πραγματευόμενον περὶ πολεμικῶν θέσεων ἀπολεσασῶν τὴν ιδιότητα ταύτην· μάλιστα δὲ ἀφοῦ οὐδὲ παραγραφῆς τῶν τοιούτων θέσεων ὀρίζει τι· τέλος δὲ δυνάμει τοῦ ἄρθρου 60 τοῦ σοζ' νόμου τὸ δημοσίον διεκδικοῦν κτῆμά τι, ἐὰν ἀποδείξῃ ὅτι ἐλάβανεν ἐξ αὐτοῦ δικαίωμα ἐπικαρπίας μέχρι τοῦ 1843, δὲν ἔχει νὰ φοβηθῇ παραγραφὴν καὶ

ἐν τυχὸν μετὰ 30 ἔτη ἤγειρε τὴν ἀγωγὴν αὐτοῦ, διότι ὁ ἐναγόμενος δὲν ἔχει ὑπὲρ ἑαυτοῦ τὸ ἀναγκαῖον προσὸν τῆς παραγραφῆς, τὴν νομὴν¹.

§ 100—107. Ἀγωγαὶ δὲ κατὰ τοῦ δημοσίου; Φόρων παραγραφὴ.—Τὸ ἄρθρον 25 τοῦ λογιστικοῦ νόμου καὶ ἡ πενταετής παραγραφὴ. — Σχολάζουσα περιουσία. (Βλέπ. Πείρας σελ. 4596—4599).

§ 108—111. Προνόμια τοῦ δημοσίου· ὑποθήκαι. Τόκοι. Κατάταξις αὐτοῦ ἐν τῷ πίνακι τῆς κατατάξεως; (Πείρας § 108—111. (αὐτ. σ. 4599).

§ 112.—114. Ἀπὸ πότε τρέχουσι τόκοι διὰ τὰ πρὸς τὸ δημόσιον χρέη τῶν ἐνοικιαστῶν; — Ὄφειλονται τόκοι ἐξ ἐνοικιάσεως δημοσίων προσόδων τοῦ εὐεργητικοῦ νόμου σλβ'; (αὐτ. σελ. 4600 § 114).

§ 115 Τὸ ἄρθρον 25 τοῦ περὶ ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου νόμου ὁμιλεῖ περὶ τῶν τῆς ἰδιοκτησίας ἐγγράφων, καὶ οὐχὶ περὶ παρχωρητηρίων προσωρινῶν. — Ὁ περὶ ἀνανεώσεως τῶν τίτλων νόμος τῆς 30 ἀπριλίου 1835 δὲν ἐφαρμόζεται ἐπὶ δωρεᾶς τῆς ἐθνοσυνελεύσεως. (αὐτ. σελ. 4600).

§ 116. Τὸ δημόσιον δύναται νὰ καταδιώξῃ τοὺς ὀφειλέτας τῶν ὀφειλετῶν του εἰς τινὰς περιστάσεις. (Βλ. § 116 σ. 4601 τῆς Πείρας).

§ 117. Περὶ συμψηφισμοῦ. (Πείρας σ. 4601 § 117).

§ 118. Δαπάναι πρὸς διατήρησιν γυμνασίων καὶ σχολείων, (Βλ. Πείρας σελ. 4061 ἐπ.).

§ 119. Νόμος τῆς 15 καὶ 22 ἰαν. 1837 περὶ φυτειῶν εἰς ἐθνικὰς γαίας. (αὐτ. σελ. 4602).

§ 120. Δαπάναι ἐπὶ ἐθνικῶν κτημάτων. (Βλ. Πείρας σελ. 4602 § 120).

§ 121—125. Νόμος τῆς 25 Ὀκτωβρ. 1853 περὶ πολυετῶν ἐνοικιάσεων. Δαπάναι εἰς ἐθνικὰ κτήματα. Βελτιώσεις αὐτῶν. (αὐτ. σελ. 4603 ἐπ.). — Ἰδε αὐτ. καὶ § 274—279 δις. 285.

§ 126. Τὸ δημόσιον δύναται νὰ διεκδικήσῃ κτῆμα ἐκποιηθὲν δυνάμει τοῦ περὶ ἐκποιήσεως ἐθνικῶν κτημάτων νόμου; (αὐτ. σελ. 4604 § 126).

§ 127. Ἀναπλειστηριασμὸς ἐθνικῶν κτημάτων. (αὐτόθι σελ. 4604 § 127).

§ 128. Τὰ διδόμενα εἰς τοὺς ἀγοραστὰς ἐθνικῶν κτημάτων

(1) Οἷκ. ἀστ. δίκ. § 66. Ἰδε τὴν κατωτ. λ. παραγραφὴν.

ἔγγραφα ἰδιοκτησίας πρέπει νὰ ὦσιν ἐπικυρωμένα. (αὐτ. σελ. 4604. 4601 § 128 § 115).

§ 129. Τὸ διάταγμα τῆς 20 Μαΐου 1834. Ἀγορὰ γαιῶν παρ' ἀξιοματικοῦ (αὐτ. σελ. 4605).

§ 130—131. Οἱ καλλιεργοῦντες ἐθνικὰς γαίας θεωροῦνται ὡς κατὰ ταρακλήσιν κάτοχοι; ἔχουσι τὰ παραγγέλματα; (αὐτ. σελ. 4605). Νόμος ρλ' τῆς 5 Μαΐου 1849, καθ' ὃν τὸ δημόσιον ἐξακολουθεῖ νεμόμενον τὰς γαίας, παρ' ὧν μέχρι τοῦ 43 εἰσέπραττε φόρον ἐπικαρπίας — Διάφοροι ἀναπτύξεις. (Ἴδε αὐτ. σελ. 4695 ἐπ. § 305—318 δις).

§ 133—138. Διάφορα περὶ τοῦ λογιστικοῦ νόμου· ἰδίως περὶ τῶν ἄρθρων αὐτοῦ 34. 69 καὶ 70. 86. (αὐτ. σελ. 4606 ἐπ.)

§ 133—138. Τὸ ἄρθρον 86 τοῦ λογιστικοῦ νόμου δὲν δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ εἰμὴ τὸ δημόσιον, οὐχὶ δὲ καὶ ὁ δεῦτερος ἐκδοχὺς τοῦ αὐτοῦ ἐκχωρητοῦ. (Βλ. Πείρας σ. 4606). Ἴδε τὴν κατωτ. λ. κατὰσχέσεις.

Τὸ ἐπὶ τῶν στρατ. ὑπουργ. ἔχει δικαίωμα νὰ ἐκδίδῃ ἀποφάσεις κατὰ ὑπολόγων; (Πείρας σελ. 4607).

§ 137—138. Πῶς ἀποδεικνύεται ἡ ἐκ μέρους τοῦ δημοσίου εἰσπραξις χρημάτων; (αὐτ. σελ. 4607). — Διάφορα. (Ἴδε καὶ § 192—200 τῆς σελ. 4665 ἐπ.).

§ 138³. Κατασχεθείσης τῆς μισθοδοσίας ὑπαλλήλου τινός, καὶ μετατεθέντος αὐτοῦ, ἀπαιτεῖται γνωστοποίησις νέα τῆς κατασχέσεως; (αὐτ. σελ. 4621).

§ 138⁴. Τὸ ἄρθρον 32 τοῦ λογ. νόμου δὲν ἐφαρμόζεται εἰς τοὺς μετατιθεμένους, ἀλλ' εἰς τοὺς παραιτουμένους ἢ ἀπολυομένους (αὐτ. σελ. 4621).

§ 138⁵. Ὁ λογ. νόμος μετέβαλε τὰ τῆς ἐκχωρήσεως, καὶ ἡ μὴ κοινοποίησις ταύτης εἰς τὸ δημόσιον καθίστησιν ἄκυρον αὐτὴν; (αὐτ. σελ. 4622).

§ 138⁶. Εὐθύνῃ τῶν μελῶν τοῦ στρατιωτικοῦ συμβουλίου. (αὐτ. σελ. 4623).

§ 138⁷. Ἐπιστροφὴ φόρου· ἡ τοῦ ἄρθρ. 83 τοῦ λογιστικοῦ νόμου παραγραφή. (αὐτ. σελ. 4623).

§ 139. Περὶ νεοφωτίστων (αὐτ. σελ. 4623).

§ 140 Νόμος ιζ' τῆς 20 δεκ. 1863. — Κατὰ ποίαν ἐποχὴν εἰσὶ πληρωτέαι αἱ δόσεις, περὶ ὧν ὁ νόμος αὐτός; (αὐτ. σ. 4624).

§ 141. Ὡς πρὸς τὰς περὶ ἐνοικιάσεως τῶν προσόδων ἐγγυήσεις ἰσχύει καὶ κατὰ τοῦ δημοσίου τὸ τῆς ἀποκαταστάσεως δικαίωμα; (αὐτ. σελ. 4625 ἐπ.).

§ 142. Κατὰ τίνος ἔχει ἀγωγὴν τὸ δημόσιον διὰ τὰ κλαπέντα χρήματά του. (αὐτ. σελ. 4626).

§ 143. Εὐθύνῃ ἐντολοδόχων (οἷον οἰκονομικῶν ὑπαλλήλων) πρὸς τὸ δημόσιον. (αὐτ.)· (ἴδε καὶ § 1470 σελ. 4627).

§ 144. Προνόμιον τοῦ δημοσίου ἐπὶ τῆς περιουσίας πτωχεύσαντος. (αὐτ.).

§ 145. Τὸ δημόσιον ἐξόνει ἰδιορρύθμως τοὺς μισθωτὰς αὐτοῦ ; (αὐτ.).

§ 146. Τὸ δημόσιον, ζητοῦν ἄρσιν συντηρητικῆς κατασχέσεως, ὑπόκειται εἰς ἐγγύησιν ; (αὐτ.)· (ἴδε καὶ § 155).

§ 149. Τὸ δημόσιον ὡς ἡθικὸν πρόσωπον. (αὐτ. σελ. 4627).

§ 150. Ἀπαιτεῖται ἀπόφασις τοῦ ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου, ἵνα καταδικωθῇ ὑπόλογος ; (αὐτ.).

§ 151—152. Διεκδίκησις κτήματος, ὑπὸ τοῦ δημοσίου πωληθέντος. (αὐτ.).

Ὀφείλεται ἀποζημιῶσις ἐὰν τὸ δημόσιον ἐξεποίησεν ; ἴδε Α. Π. πολ. 274 τοῦ 1873 ἐν τῇ τοῦ Παραρτήματος τούτου λέξει Μίσθωσις, ἔνθα καὶ ἡ Α. Π. 172 τοῦ 69.

§ 154. Τὸ δημόσιον ἐνάγεται ὑπὸ τῶν δημοδιδασκάλων διὰ τοὺς μισθοὺς των ; (αὐτ. σελ. 4628).

§ 156. Τίνες ἐγγυῶνται πρὸς τὸ δημόσιον ; (αὐτ.).

§ 157. Τὸ δημόσιον ἔχει τὴν Παυλιανὴν ἀγωγὴν ; (αὐτ.).

§ 160. Τὸ δημόσιον πότε κληρονομεῖ ; (αὐτ.).¹

§ 161. Τὸ δημόσιον εὐθύνεται διὰ τὰς ἐπιζημίους πράξεις τῶν ὑπαλλήλων του ; (αὐτ.)· ἴδε αὐτ. καὶ § 467—469, ἔνθα καὶ περὶ ναυαγιαρσειακῆς ἐπιτροπῆς).

§ 162—163. Διάφορα ζητήματα (αὐτ.).

§ 164. Εὐθύνεται τὸ δημόσιον νὰ πληρώσῃ ὅ,τι καθ' ὑπερέβασιν τῆς πιστώσεως ἡγοράσθῃ ; (αὐτ.).

§ 165—176. Περί φορολογίας. (αὐτ. σελ. 4629 ἐπ.).

§ 177. Πότε θεωρεῖται καταρτισθὲν τὸ περὶ ἐνοικιάσεως συνάλλαγμα; ἔγκρισις.—Διαρπαγὴ πρὸ τῆς ἐγκρίσεως.—Ὁ κίνδυνος τίνος ὁρᾷ ; (αὐτ. τελ. 4632 ἐπ.).

§ 178. Προθεσμία πρὸς ἔγκρισιν τῶν δημοπρασιῶν. (αὐτόθι σελ. 4639 ἐπ.).

§ 179. Ποίᾳ ἀρχῇ ἐγκρίνει τὴν ἐνοικίαν τῶν προσόδων ; (αὐτ. σελ. 4642 ἐπ.).

§ 180. Ἡ ἐνοικίασις τῶν δημοσίων προσόδων εἶναι πράξις

(1) Δημόσιον κληρονομοῦν ὀφείλει τὰ κληροδοτήματα καὶ τὰ χρέη. (Καλ. κληρ. δίκ. σελ. 171. Πρὸς τὴν ἐν τῷ Παρερτ. τούτῳ λ. κληρονομ. δίκαιον).

ἐμπορικὴ;—Αἱ διαφοραὶ ὑπάγονται εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον; (αὐτ. σελ. 4645 ἐπ.).

§ 177. Ἡ πρὸς τὸν ὑπερθεματιστὴν δημοσίων προσόδων ἐκ-
πρόθεσμος κοινοποίησις τῆς ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου ὑπουργοῦ ἐγκρί-
σεως δὲν ὠφελεῖ τὸ δημόσιον (ἄρθρ. 9 καὶ 11 τοῦ ἀπὸ 5 ἰαν.
1854 διατ. περὶ ἐκτελέσεως τοῦ περὶ φορολογίας τῶν προϊόν-
των τῆς γῆς νόμου τῆς 17 Ὀκτ. 1854).—Ἰπολογίζεται δὲ ἡ
ἐκ τοῦ χειμῶνος βραδύτης. (βλ. Α. Π. πολ. 220 τοῦ 76 ἐν τῷ
Παραρτήματι τούτῳ λ. φόροι). βλ. τὰς λέξεις ἐγκρίσις τῆς σελ.
4808 τῆς Πείρας.

§ 177. Ἐὰν τὸ ἐπὶ δημοπρασίας ἐκποιηθὲν ἐθνικὸν κτῆμα
καταστραφῇ τελῶς πρὶν ἢ τὸ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον
ἐγκρίνῃ τὴν ἐκποίησιν, τίνα ὀρᾷ ὁ κίνδυνος; Τὸ δημόσιον, κατὰ
τοὺς νόμους 8 Π. (18. 6) καὶ Βασ. 2 (19. 6) ἀφοῦ δὲν εἶχε
καταρτισθῇ τὸ συνάλλαγμα (Πολ. Α. Π. 346 τοῦ 1875¹).—
βλέπ. τὸν ἀπὸ 13/25 Νοεμβρίου 1836 νόμον περὶ ἐκποιήσεως
φθαρτῶν κτημάτων καὶ τὸν περὶ προικοδοτήσεως, ὑπὸ τὸ κρά-
τος τῶν ὁποίων ἐγένετο ἡ ἀνωτέρω πώλησις.

§ 181—181³. Ἡ τῶν προσόδων ἐνοικίαισις φέρει χαρ-
ακτῆρα μισθώσεως ἢ ἀγοραπωλησίας;—Ὁ ἀγρολήπτης δικαιοῦ-
ται ὃ ἀπαιτήσῃ ἀφαίρεσιν τοῦ μισθώματος καρποφόρων ἀγρῶν
διὰ τὴν συμβᾶσιν τοῖς ἀσυγκομίστοις καρποῖς ἄμετρον βλάβην
ἐκ θεορμηνίας; Οἱ δὲ ἐκλήπτορες δημοσίων προσόδων;

Ἀντίστασις φορολογουμένων. Διαρπαγὴ. (αὐτ. σ. 4649). Ἴδε
καὶ § 363—380 τῆς σελ. 4721 ἐπ.

§ 181⁴. Τὸ δημόσιον εὐθύνεται δι' ἑλλειψιν τῶν φόρων; ².
(αὐτ. σελ. 4663).

Διάφορα θέματα, καθ' ἃ εὐθύνεται τὸ δημόσιον ἐκ πράξεων
τῶν αὐτοῦ ὑπαλλήλων—ἢ ἂν δὲν ἐχορήγησε συνδρομὴν τοῖς
ἐνοικιασταῖς. (αὐτ. σελ. 4649 ἐπ.). βλ. τὴν ἐν τῷ Παραρτ.
τούτῳ λ. Εὐθύνη.

§ 182. Πῶς ἀποδεικνύεται ἡ ἐνοικίασις; (αὐτ. σελ. 4663).

§ 183—191. Πῶς ἀποδεικνύεται ἡ φορολογία; (αὐτ. σελ.
4663 ἐπ.).

§ 201. Νόμος σοζ τῆς 7 ἀπριλίου 1855 καὶ Διάταγμα τῆς
30 Ἀπριλίου 1855 περὶ φόρων. (αὐτ. σελ. 4669 ἐπ.). βλ. τὰ
ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. Φόροι.

(1) βλ. σχετικὰ ἐν Πείρᾳ σ. 1143. 2603 (§ 531). 4632 ἐπ. 4641. 4721 ἐπ.

(2) Ἴδε καὶ § 201—228 σελ. 4669 ἐπ.

§ 201—227. Περὶ τοῦ νόμου σοῦ τοῦ 1855 περὶ βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν ἐγγείων καὶ ἐπικαρπίας φόρων.—Καὶ περὶ τῆς τροποποιήσεως τοῦ νόμου αὐτοῦ.—Κακὴ τῶν καρπῶν ποιότης¹.—Προθεσμία πενθήμερος.—Τὰ διπλότυπα εἰσὶν ἐκτελεστά;² κτλ. κτλ. (αὐτ. σελ. 4669 ἐπ.).

Ἴδε καὶ § 319—338 τῆς σελ. 4701 ἐπ.

§ 228. Νόμος τῆς 18/30 ἀπριλίου 1836. Πληρωμὴ φόρου ἐπικαρπίας εἰς ἀμφισβητούμενας γαίας. (αὐτ. σελ. 4675).—(Βλ. καὶ § 272 δις τῆς σελ. 468⁰).

§ 229—259. Περὶ φόρων. (αὐτ. σελ. 4675 ἐπ.).

§ 260—268. Περὶ τελωνείων³.

§ 269—270. Περὶ λιμενικῶν φόρων⁴.

§ 271—272. Περὶ ἰχθυοτροφείων⁵.

§ 273—273². Νόμος τῆς 29 φεβρουαρίου 1848 περὶ χορηγήσεως γῆς εἰς γεωργούς⁶.

§ 274—279². Περὶ οἰκοδομῶν εἰς ἐθνικὰ γήπεδα. Διάτ. τῆς 24 μαρτ. 1838. Νόμος σπζ τῆς 11 μαΐου 1855.—Παραπήγματα.—Βελτιώσεις εἰς αὐτά⁷. (Ἴδε καὶ § 120—125)⁸.

§ 280—288. Νόμος σνή τῆς 25 ὁκτωβρ. 1853 κτλ. περὶ ἐνοικιάσεως ἐλαιοδένδρων—καὶ περὶ ἐγκεντρώσεως ἐθνικῶν ἀγριελαιῶν.—Πολυτεεῖς ἐνοικιάσεις ἐθνικῶν κτημάτων καὶ δαπάναι εἰς αὐτά⁹.

§ 289—304. 319—338. Περὶ φόρων¹⁰.

§ 339—340. Νόμος ἡςζ τῆς 6 μαΐου 1858 περὶ προικοδοτήσεως χηρῶν καὶ ὀρφανῶν ἀγωνιστῶν. (αὐτ. σ. 4709 ἐπ.).

§ 340². Ψήφισμα τῆς 5 ἰουνίου 1863. (αὐτ.).

§ 341. Νόμος σζ τοῦ 1853—καὶ σκζ τοῦ 1867. (αὐτόθι σελ. 4710).

§ 342—342². Νόμος σς' τῆς 11 ἀπριλ. 1867. (αὐτ.).

§ 345—346. Φορολογία θηραϊκῆς γῆς. (αὐτ. σ. 4711 ἐπ.).

§ 378. Ἐγκρίσις ἐνοικιάσεως (αὐτ. σελ. 4737).

§ 381—382 Διάταγμα τῆς 31 ἰουλίου 1836 καὶ 4 αὐγούστου 1836. (αὐτ. σελ. 4743 ἐπ.).

(1) Ἴδε καὶ § 181⁴ τῆς ἐν Πείρᾳ σελ. 4663.

(2) Βλ. καὶ σ. 5010 καὶ § 223² τῆς ἐν Πείρᾳ λ. Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν.

(3) Πείρας σελ. 4677.—(4) Αὐτ. σελ. 4677 ἐπ.—(5) Αὐτ. σελ. 4679 ἐπ.

(6) Πείρας σ. 4681, 4974.—(7) Αὐτ. σ. 4681 ἐπ.—(8) Αὐτ. σ. 4602 ἐπ.

(9) Πείρας σελ. 4688 ἐπ.

(10) Αὐτ. σελ. 4691 ἐπ. 4701 ἐπ.

§ 383—398. Ἐγγυηταὶ τοῦ δημοσίου. Ἰπογραφὴ δμολογιῶν.—Κοινοποίησις τῆς ἐγκρίσεως τῆς ἐνοικιάσεως.—Δικαίωμα διζήσεως.—Ἀγωγὴ ἐνοικιαστῶν κατὰ ὑπενοικιαστῶν. (αὐτ. σ. 4744 ἐπ.).

§ 339—339³ Νόμοι περὶ ἐπιτηδευμάτων. (Πείρ. σ. 4756).

§ 400. Ὅταν ζητῇται φόρος ἀγροῦ ὡς δῆθεν ἐθνικοῦ, ὁ δὲ ἐναγόμενος ἀξιῷ ὅτι ἀνήκει εἰς αὐτόν, δικάζει τὸ εἰρηνοδικεῖον; (αὐτόθι).

§ 402—407. Ποῖαι ὑποθέσεις; δὲν ὑπῆγοντο πρὸ τοῦ συντάγματος εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια, μετ' αὐτὸ δὲ ὑπῆχθησαν εἰς αὐτά; — Ὅταν τὸ ὑπουργεῖον τῶν στρατιωτικ. ἐξέδωκε πρᾶξιν περὶ κρατήσεως μισθῶν ὑπολόγου τινός, τὰ δικαστήρια ἐπεμβαίνουσιν; — οἱ ἰδιῶται ὑπόλογοι ὑπάγονται εἰς τὸ ἐλεγκτικὸν συνέδριον; — Τελωνειακὰ ἐν Ἐπτανήσῳ παραβάσεις ποῦ ὑπάγονται; (αὐτ. σελ. 4756 ἐπ.).

§ 408—411² ἐπ. Τὸ δημόσιον πρέπει νὰ ἔχῃ τίτλον, ἵνα καταδιώκῃ τοὺς ὀφειλέτας του; (αὐτ. σελ. 4759 ἐπ.).

§ 409—421³ Χρὴν καθυστεροῦντα. Νόμος τῆς 7 Φεβρουαρ. 1835 — τῆς 14 Ἰουνίου 1837 — τῆς 23 Ἰουνίου 1838. — Διατυπώσεις κατασχέσεως. § 412—Ἐνστάσεις. § 413.—Μεσεγγύησις. § 421 αὐτ. σ. 4764 ἐπ. (βλ. καὶ τὰς § 449—455 τῆς σελ. 4785 ἐπ.).

Οἱ πρὸς τὸ δημόσιον ὑπόχρεοι παροχῆς τινός, οἵτινες δὲν ὀφείλουσι δι' ἐγγράφου τίτλου, ἢ οἵτινες ὀφείλουσιν ἐμμέσως δυνάμει τοῦ νόμου, ἀντὶ τοῦ κυρίου ὀφειλέτου, δὲν προσκαλοῦνται εἰς πληρωμὴν τοῦ πρὸς τὸ δημόσιον χρέους τῶν δυνάμει τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ περὶ καταδιώξεως τῶν καθυστερούντων νόμου τῆς 7 Φεβρουαρ. 1835. Τὸ δημόσιον δὲ δύναται νὰ ἐξασκήσῃ τὰ δικαιώματά του διὰ κυρίας ἀγωγῆς (Πολ. Α. Π. 71 τοῦ 1876 φέρουσα· «Ἐπειδὴ ἐκ τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 2 § 1 τοῦ περὶ καταδιώξεως τῶν καθυστερούντων νόμου τῆς 7 Φεβρ. 1835 ὀριζομένων σαφῶς προκύπτει, ὅτι οἱ τοῦ δημοσίου ὀφειλῆται προσκαλοῦνται ἐγγράφως ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου ταμίου εἰς πληρωμὴν τοῦ χρέους τῶν, ὅταν τοῦτο στηρίζεται εἰς ἀποδεικτικὸν ἐγγράφον· ἐντεῦθεν δ' ἔπεται, ὅτι οἱ πρὸς τὸ δημόσιον ὑπόχρεοι παροχῆς τινος, οἵτινες δὲν ὀφείλουσι δι' ἐγγράφου τίτλου, ἢ οἵτινες ὀφείλουσιν ἐμμέσως δυνάμει τοῦ νόμου, ἀντὶ τοῦ κυρίου ὀφειλέτου, δὲν δύνανται νὰ προσκληθῶσιν ὑπὸ τοῦ ταμίου εἰς πληρωμὴν τοῦ τοιούτου χρέους, δυνάμει τοῦ εἰρημένου ἄρθρου 2, καὶ νὰ ὑποκύψωσιν ἐπομένως εἰς διοικητικὴν

καταδίωξιν πρὸς πληρωμὴν αὐτοῦ κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 4 καὶ ἐπ. τοῦ αὐτοῦ νόμου.

Ἐπειδὴ τοῦτο μὲν, κατὰ τὰς αἰτιολογίας τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, στηριζομένης εἰς τὰ ἐν αὐταῖς μνημονευόμενα ἔγγραφα, ἡ φρενοβλαβῆς μήτηρ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου εἰσῆχθη εἰς τὸ ἐν Κερκύρα φρενοκομεῖον αἰτήσῃ τοῦ ἐτέρου υἱοῦ αὐτῆς Γερασίου Κεφαλᾶ, καὶ οὗτος ἀνέλαβε τὴν ὑποχρέωσιν νὰ πληρῶνῃ πρὸς τὸ δημόσιον κατὰ μῆνα δραχ. 50 δι' ἔξοδα τῆς συντηρήσεως ἐκείνης, οὐχὶ δὲ καὶ ὁ ἀναιρεσιβλήτος· τοῦτο δὲ, τὸ δημόσιον καὶ τὰ ἔγγραφα, ἅτινα μνημονεύει ἐν τῷ πρώτῳ λόγῳ τοῦ ἀναιρετηρίου, ἐπεκαλέσθη ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν, ὡς βεβαιούται ἐκ τῶν κατ' ἐφесιν προτάσεων αὐτοῦ, οὐχὶ ὅπως δι' αὐτῶν ἀποδείξῃ, ὅτι ὁ ἀναιρεσιβλήτος ἀνεδέχθη νὰ πληρῶνῃ πρὸς τὸ δημόσιον τὰ ἔνεκα τῆς ἐν τῷ φρενοκομείῳ διατριβῆς τῆς μητρὸς του ὀφειλόμενα, ἀλλὰ μόνον ὅπως δι' αὐτῶν καταστήσῃ πιθανὴν τὴν ὑποχρέωσιν αὐτοῦ ταύτην, ἵνα τῷ ἐπιτραπῇ ἡ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις τῆς προκειμένης ὑποχρεώσεως· ὡσαύτως δὲ καὶ τὸν ὅρκον, ὃν ἐν τῷ δευτέρῳ λόγῳ τοῦ ἀναιρετηρίου μνημονεύει, διὰ τῶν αὐτῶν προτάσεων ἐπήγαγε πρὸς τὸν ἀναιρεσιβλήτον εἰς ἀπόδειξιν τῆς εἰρημένης ἀμέσου ὑποχρεώσεως αὐτοῦ πρὸς πληρωμὴν τοῦ ἐπιδίκου ποσοῦ. Ἀλλὰ, κατὰ τὰ ἐν τῇ προηγουμένη αἰτιολογίᾳ ἐκτεθέντα, τοιαῦτα ἀποδεικτικὰ μέσα δὲν ἐπιτρέπονται εἰς τὴν προκειμένην δίκην, τὴν κατ' ἀνακοπὴν δηλονότι τῆς προσκλήσεως τοῦ ταμίου πρὸς πληρωμὴν τοῦ ἐν λόγῳ χρέους, δυνάμει τοῦ νόμου περὶ καταδιώξεως τῶν καθυστερούντων. Ἄρα αἱ προτάσεις αὗται, μὴ στηριζόμεναι εἰς τὸν νόμον, δὲν εἶχον ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἐκβασιν τῆς δίκης, καὶ ἐπομένως οὐδὲ ἡ ἔλλειψις αἰτιολογικοῦ ἐπ' αὐτῶν καθίστησι τὴν ἀπόφασιν ἀναιρετέαν.

Ἐπειδὴ ἂν ὁ ἀναιρεσιβλήτος ᾗναι ὑπόχρεως, ὡς ἐκ τοῦ νόμου, εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν διὰ τὴν ἐν τῷ φρενοκομείῳ διατριβῇ τῆς μητρὸς αὐτοῦ ὀφειλομένων θαπανῶν, τοῦτο ἐξήρηται ὅχι μόνον ἐκ τῆς ἀπορίας αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς ἀπορίας τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, τὸ δὲ δημόσιον τὰ ἐντεῦθεν δικαιώματά του κατὰ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ὡς ὀρθῶς δέχεται καὶ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, δύναται νὰ ἐξασκήσῃ διὰ κυρίας ἀγωγῆς, ἀλλὰ, κατὰ τὰ ἐν τῇ πρώτῃ αἰτιολογίᾳ τῆς παρούσης ἐκτεθέντα, δὲν δικαιούται καὶ νὰ καταδιώξῃ τὸν ἀναιρεσιβλήτεν πρὸς πληρωμὴν τῆς τοιαύτης ἀπαιτήσεως ὡς ἄμεσον αὐτοῦ ὀφειλέτην, κατὰ τοὺς περὶ καταδιώξεως τῶν καθυστερούντων νόμους, πρὶν δικα-

στικῶς ἀναγνωρισθῇ ἢ τοιαύτη ἀπαίτησις. Ὅθεν ὁ περὶ τούτου πρόσθετος λόγος ἀναιρέσεως, ἐστὶν ἀνυπόστατος».

ΣΗΜ. Προηγούμενα περὶ τοῦ Δ.α.τ. τῆς 7 Φεβρ. 1835 βλ. ἐν τῷ ἡμετέρῳ πίνακι τῶν νομικῶν διατάξεων σ. γ' Δ.α.τ. 7 Φεβρ. 1835.

§ 422—435² Νόμος σλβ τῆς 9 Ἰουνίου 1853 περὶ ἀποτίσεως δημοσίου χρέους ἐκ παντοίων ἐνοικιάσεων προερχομένου. (αὐτ. σ. 4769. ἐπ.) Ἐγγυηταὶ καὶ πρότασις περὶ συμψηφισμοῦ. —Τόκοι (αὐτ.).

§ 436—439. Σλγ τοῦ 1855 περὶ τῶν ἐκ προικοκτησιῶν καθυστερούντων. (αὐτ. σελ. 4774 ἐπ.).

§ 440—448³ Νόμος χκη τῆς 25 Ἰουλίου 1861 περὶ τῶν μέχρι τοῦ 1858 καθυστερούντων (αὐτ. σελ. 4779 ἐπ.).

Περὶ τῶν χρεῶν τῶν ἰδιωτῶν πρὸς τὸ δημόσιον ἐξεδόθησαν διάφοροι εὐεργετικοὶ νόμοι, τελευταῖος δὲ ὁ χκη τοῦ 1861, δι' οὗ, πρὸς τοῖς ἄλλοις, ὀρίζονται καὶ ἐνιαύσιοι προθεσμιαίαι πρὸς ἀπότισιν τῶν χρεῶν ἀπὸ τοῦ 1861 ἀρχόμενοι. Ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν νόμων τούτων γεννᾶται τὸ ζήτημα· ἐπῆλθε δι' αὐτῶν διακοπὴ τῆς παραγραφῆς; Βεβαίως· διὰ τῶν νόμων αὐτῶν, ἄκοντος τοῦ δανειστοῦ καὶ τῶν ὀφειλετῶν, ἐγένετο ἀνανέωσις τῶν εἰρημένων χρεῶν καὶ διὰ τοῦτο νέα παρήχθη ἐνοχὴ καὶ νέα ἀγωγή· αἱ διατάξεις τῶν νόμων αὐτῶν ὑποχρεωτικαὶ οὔσαι διὰ τε τὸ δημόσιον καὶ τοὺς ὀφειλέτας αὐτοῦ, ἔχουσι πλήρη ἐνέργειαν. (Πείρας Ζ', 4783). Ἐπειδὴ, κατὰ τὴν ὀρθοτέραν γνώμην, καὶ ἡ ἀπλὴ ἀναγνώρισις τοῦ χρέους ἐπάγεται διακοπὴν τῆς παραγραφῆς, ἔπεται ὅτι τὴν δύναμιν ταύτην ἔχει καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ ὀφειλέτου δόσις ἐνεχύρου ἢ ἐγγυητοῦ (Σαβιν. σ. 315 Winds. § 108 σημ. 2).¹

§ 458. Φόρος οἰκοδομῶν. (αὐτ. σελ. 4792).

§ 464². Νόμος τῆς 25 Ἰουλίου 1861. (αὐτ. σ. 4803).

§ 465—470. Διάφορα ζητήματα βλέπε ἐν σελ. 4804—5 τῆς Πείρας.

§ 471. Ἐσωτερικαὶ ἐνέργειαι τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν οὐδὲν δικαίωμα παρέχουσιν. (Α. Πάγ. πολ. 93 τοῦ 1875, φέρουσα· «Ἐπειδὴ, ἐπαγαγόντος τοῦ ἀναιρεσειόντος τῷ δημοσίῳ ὄρκον ὅτι τὸ Δημόσιον μετὰ τὴν ἐπικύρωσιν τῶν ἐπικυρωσασῶν τὴν περὶ τῆς λόγος κατὰσχεσιν ἀποφάσεων, παρητήθη πράγματι τῆς δηλώσεώς του, διατάξαν τὸν ταμίαν Θεόδωρον νὰ συμψηφίσῃ τὸ κατασχεθὲν ποσὸν πρὸς χρέος τοῦ κατασχόντος πρὸς τὸ

(1) Οἰκ. ἀστ. δίκ. § 24 σημ. 18.

Δημόσιον, τὸ ἐφετεῖον δὲν ἤμαρτε θεωρήσαν ἄσκοπον καὶ ἀλυσιτελῇ τὸν ὅρκον αὐτόν, ἀφ' οὗ, ὡς τὸ ἐφετεῖον ἐν τῇ κυριαρχικῇ αὐτοῦ ἐξουσίᾳ παρεδέξατο, τὸ Δημόσιον, ὑπερ ἧτο ὑπόχρεων μετὰ τὴν κοινοποίησιν τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος ἀποφάσεων πρὸς τὸν ἀναιρεσεῖοντα, ἀνέκοψε τὴν κοινοποιηθεῖσαν αὐτῷ πρωτόδικον ἀπόφασιν, ἐπικαλεσθὲν τὴν δήλωσίν του καὶ ἰσχυρισθὲν ὅτι δὲν ὀφείλει τὸ εἰς τὸν Χονδρικόσταν, τὸν ὀφειλέτην τοῦ ἀναιρεσεῖοντος, ἐκ τῶν πρὸς συμψηφισμὸν δὲ παραγγελιῶν, τὰς ὁποίας τὸ ἐπὶ τῶν Οἴκων. Ὑπουργεῖον ἐξέδωκεδῆθεν πρὸς τὸν ταμίαν Θεβῶν, ἡγουν ἐκ τῶν ἐσωτερικῶν τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου ἐνεργειῶν, εἰς τὰς ὁποίας ὁ ἀναιρεσεῖων δὲν συνέπραξε, δὲν δύναται οὗτος νὰ παραγάγῃ δικαίωμα, ἀφ' οὗ μάλιστα ὁ ἀναιρεσεῖων δὲν ἀξιοῖ ὅτι ὁ συμψηφισμὸς αὐτὸς ἐπραγματοποιήθη· τούτων δ' οὕτως ἐχόντων, τὸ ἐφετεῖον νομίμως παρεδέξατο ὅτι ὁ ὡς ἀνωτέρω ἐπαχθεὶς ὅρκος δὲν εἶχεν ἐπιρροὴν εἰς τὴν δίκην, οὐδ' ἐμφαίνει παραίτησιν τοῦ Δημοσίου ἀπὸ τῆς δηλώσεώς του.»

ΣΗΜ. Πρὸλ. τὰ ἐν Πείρᾳ σελ. 4461.

§ 472. Τὸ Δημόσιον ἐκδίδει τὰ παραχωρητήρια τῶν ἐθνικῶν κτημάτων. (Α. Π. 57 τοῦ 75 φέρουσα· «Ἐπειδὴ ἀπαιτεῖται ἔκδοσις παραχωρητηρίου διὰ τὸ κτῆμα· τὸ παραχωρητήριον δὲ αὐτὸ μόνον τὸ δημόσιον εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐκδώσῃ· ἄρα δὲν ἤμαρτε τὸ ἐφετεῖον, τοῦτο διατάξαν»¹).

§ 473. Τοῦ δημοσίου ἡ ὁμολογία ἰσχύει; Βλ. Α. Π. 158 τοῦ 1876 ἐν λ. ὁμολογία τοῦ Παραρτήματος τούτου.

474. Τὸ ἐπὶ τῶν Ἑσῶτ. Ὑπουργείον ἔχει δικαίωμα νὰ διατάξῃ τὴν ἄρσιν προστίμου, τὸ ὅποιον εἶχεν ἐπιβληθῇ εἰς ἐργολάβον, ἀφοῦ τὸ δημόσιον ἐκράτησε τὸ ποσὸν αὐτό; Οὐχί· τοῦτο δὲν ἀνάγεται εἰς τὰ καθήκοντα αὐτοῦ. (Πολ. Α. Π. 347 τοῦ 1875, φέρουσα· «Ἐπειδὴ τὸ ἐφετεῖον ἐν τῇ προσβαλλομένῃ ἀποφάσει του παραδέχεται ὅτι εἶχον ἐκτελεσθῇ αἱ τοῦ μηχανικοῦ ἀποφάσεις καὶ παρακρατηθῇ ἀπέναντι τῶν ἐπιβληθέντων προστίμων τὸ χρηματικὸν ποσὸν ὅπερ ἐπεδίκασαν εἰς τὸν ἀναιρεσίβλητον, ἐν τοιαύτῃ ἄρα περιπτώσει ἀποτελέσαντος πλέον τοῦτου μέρους τῆς τοῦ Δημοσίου περιουσίας, τῆς ὁποίας νόμιμος ἀντιπρόσωπος καὶ διαχειριστὴς εἶναι ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς κατὰ τὸ Ὁργανικὸν Διάταγμα, ἰσχὺν νόμου ἔχον, τῆς 3/15 ἀπριλίου 1833, τὸ τοῦ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν Ὑπουργοῦ ἔγγραφον, ὅπερ κατὰ τὴν ἐκτίμησιν τοῦ ἐφετείου περιεῖχεν ἀνα-

(1) Βλ. τὴν λ. Παραχωρητήρια τῆς σελ. 4813 Πείρας.

γνώρισιν τούτου, ὅτι τὰ ἐπιβληθέντα πρόστιμα ἔπρεπε νὰ ἀρθῶσιν, οὐδεμίαν κατὰ τὸν ἐκτεθέντα λόγον παρεῖχε κατὰ τοῦ Δημοσίου ὑποχρεωτικὴν ἰσχύϊν· τὸ ἐναντίον δὲ ἀποφηνάμενον τὸ ἐφετεῖον καὶ παραδεχθὲν οὕτως ὅτι ὡς ἐκ τῆς ἀρχικῆς λόγῳ τοῦ ἀντικειμένου ἀρμοδιότητος τοῦ ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν ὑπουργοῦ ἠδύνατο οὗτος καὶ μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς συμβάσεως ν' ἀνακαλέσῃ ὅσα παρεδέχθη, καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων διστίθετο πλέον περιουσία κεκτημένη ὑπὸ τοῦ Δημοσίου, καὶ τὸν προσεκτεθέντα νόμον πλημμελῶς ἡρμήνευσε καὶ τὰς περὶ ἀποδείξεως διατάξεις τῆς πολ. δικονομίας παρεβίασεν, ὅπερ ἐπάγεται ἀνάγκη κατὰ τὸ ἐδ. 5 καὶ 7 τοῦ ἄρθρου 807 τῆς πολιτικῆς δικονομίας.»

§ 475. Ἴδε Α. Π. 145 τοῦ 58 περὶ ἀτελείας τῶν ἐν Ἐπιδάυρῳ ἐν τῇ κατωτέρῳ λ. Ἐπίδαυρος.

§ 476. Τὰ ὁδοιπορικὰ ἔξοδα κανονίζονται παρὰ τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργείου καὶ πληρόνονται ἀπὸ τὸ δημόσιον, τὸ ὁποῖον δὲν εὐθύνεται διὰ τὰς σχετικὰς συμφωνίας τοῦ ἐφόρου μετὰ τῶν ἀγωγιατῶν. Νόμοι ΣΕΕ τῆς 26 ὁκτωβρ. 1853 περὶ ἐφορειῶν. (Πολ. Α. Π. 279 τοῦ 1876).

§ 477. Διαθέσιμοι ἐθνικαὶ γαῖται ποταί; Βλ. Α. Π. 345 τοῦ 1874 ἐν Πείρᾳ λ. χωροστάθμησις.

478. Ἡ Α. Π. 253 τοῦ 66 φέρει· «Ἐπειδὴ ἡ προταθεῖσα ὑπὸ τοῦ δημοσίου εἰς τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάζον Πρωτοδικεῖον ἐνστασις ἀναρμοδιότητος, περὶ τοῦ ὅτι αἱ ἐκ τῆς ἀμέσου φορολογίας ἀναφυόμεναι δίκαι μετὰξὺ ἰδιωτῶν καὶ δημοσίου ὑπάγονται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια, νομίμως ἀπερρίφθη, καθότι αἱ τοιαῦται μετὰξὺ ἰδιωτῶν καὶ δημοσίου διαφοραὶ ὑπάγονται, κατὰ τὸ ε' ψήφισμα τῆς ἐν Ἀθήναις Β' Ἐθνικῆς Συνελεύσεως, εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια· ὁ προτεινόμενος ἤδη ἰσχυρισμός, ὅτι, ἐγερθέντος ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου-ζητήματος περὶ κυριότητος ἐπὶ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως (καθόσον οἱ ἐνάγοντες ἰσχυρίσθησαν ὅτι ἀντὶ φόρου ἐπικαρπίας, δι' ὃν καταζητοῦνται, πρέπει νὰ πληρώσουν μόνον ἀπλοῦν δέκατον, δι' ὃς κατέχουν ἀμπέλους, καὶ ἀναρμοδίως εἰσῆχθη ἡ ἐκδίκασις τοιούτου ζητήματος ἀφορῶντος τὴν κυριότητα) εἶναι ἀνυπόστατος· διότι, ὡς ἐκ τῆς προκειμένης ἀνακοπῆς προκύπτει, ἡ ἀπαίτησις ἐσηρίζετο εἰς τὰς ῥητὰς διατάξεις τῶν περὶ συνοικισμοῦ Ἡπειρωτῶν καὶ Σουλιωτῶν εἰς ἀγρίνιον Βασιλ. διαταγμάτων, τοῦτέστιν εἰς τὸ ζήτημα, ἂν, ὡς ἀποτελοῦντες τὸν ἐν λόγῳ συνοικισμὸν, ὀφείλουσι, κατὰ τὴν διάταξιν τῶν ῥηθέντων διαταγμά-

των, νὰ πληρώσωσιν ἀπλοῦν δέκατον διὰ τὰς καλλιεργουμένας παρ' αὐτῶν ὡς συνοικιστῶν ἀμπέλους, ὅπερ ἀφορᾷ οὐχὶ κυριότητα, ἀλλὰ προσωπικὸν ζήτημα περὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ εἵδους τοῦ φόρου (Πολ. Α. 253 τοῦ 66).

§ 479. Ἡ τοῦ ὑπουργείου ἀπόφασις περὶ παρατάσεως τοῦ πέρατος τῆς συγκομιδῆς τῶν φέρων δὲν εἶναι ὑποχρεωτική, ἐὰν δὲν ἐκοινοποιήθῃ τὸ ζήτημα δι' αὐτὸ ἐξετάζουσι τὰ δικαστήρια. (Α. Π. πολ. 20 τοῦ 1870, φέρουσα «Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρον 20 τοῦ ἀπὸ 30 ἀπριλίου 1855 Β. διατάγματος (ἐκδοθέντος δυνάμει τῶν ἁρθρ. 62 καὶ 68 τοῦ περὶ βεβαιώσεως τῶν φόρων σοζ'. παγίου νόμου τοῦ αὐτοῦ ἔτους πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ νόμου τούτου), ἀντίγραφον τοῦ περὶ τοῦ πέρατος τῆς συγκομιδῆς τῶν τε πρωΐμων καὶ ὀψίμων καρπῶν πρωτοκόλλου κοινοποιεῖται ἐπὶ ἀποδείξει εἰς ὅλους τοὺς ἐνδιαφερομένους ἐνοικιαστάς, διὰ νὰ υποβάλωσι τὰς ἐνστάσεις των ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον, ἀφοῦ δὲ κατὰ τὸ ἄρθρον 15 § 3 τοῦ φορολογικοῦ νόμου τοῦ ἔτους 1863 (ἰσχύοντος καὶ διὰ τὸ ἔτος 1865, περὶ οὗ πρόκειται) τὸ πέρας τῆς συγκομιδῆς τῶν τε πρωΐμων καὶ ὀψίμων καρπῶν (ἄνευ διακρίσεως) διότι ἐν ἀνάγκῃ νὰ παραταθῇ ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ ἐφόρου ἢ τοῦ ἐνοικιαστοῦ, καὶ ἀφοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 21 τοῦ εἰρημένου σοζ' παγίου νόμου, ἐὰν μετὰ τὸ πέρας τῆς συγκομιδῆς ἐκάστου εἵδους καρπῶν δὲν ἀποσβεσθῇ διὰ τῶν νομίμως βεβαιωθέντων φόρων τὸ χρέος τοῦ ἐνοικιαστοῦ, τὸ ἔλλειμα τὸ παρὰ τούτου ἀποδοτέον πρέπει νὰ καταλογισθῇ αὐτῷ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς κατὰ τὸ πέρας τῆς συγκομιδῆς τιμῆς, προδήλως πρέπει νὰ κοινοποιηθῇ εἰς αὐτὸν καὶ ἡ τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν ἀπόφασις, δι' ἧς ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου παρετάθη τὸ πέρας τῆς συγκομιδῆς, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ ἀπόφασις τοῦ ὑπουργείου εἶναι τὸ πρωτόκολλον περὶ τοῦ πέρατος τῆς συγκομιδῆς, καὶ ἐπομένως ὁ ἐνοικιαστὴς δικαιοῦται νὰ υποβάλῃ ἐνστάσεις εἰς αὐτὴν τὴν ἐκδοῦσαν τὴν ἀπόφασιν ταύτην ἀρχήν, ἥτις δύναται νὰ μεταρρυθμίσῃ τὴν ἀπόφασίν της, ἂν εὕρῃ εὐλόγους τὰς ἐνστάσεις τοῦ ἐνοικιαστοῦ, ἢ νὰ τὰς ἀπορρίψῃ ἂν δὲν εὕρῃ αὐτὰς βασίμους.

Ἐπειδὴ, τοῦ εἰρημένου Β. διατάγματος ὁρίζοντος τὸν τρόπον καθ' ὃν γνωστοποιεῖται πρὸς τὸν ἐνοικιαστὴν τὸ περὶ τοῦ πέρατος τῆς συγκομιδῆς πρωτόκολλον, ὁρθῶς τὸ ἐφετεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ἐδέχθη 1) ὅτι ἡ περὶ παρατάσεως τοῦ πέρατος τῆς συγκομιδῆς ἀπόφασις τοῦ ὑπουργείου δὲν εἶ-

ναι διὰ τὸν ἀναιρεσίβλητον ὑποχρεωτική, καθὼς μὴ κοινοποιηθεῖσα αὐτῷ (ἔχοντι δικαίωμα νὰ υποβάλῃ κατ' αὐτῆς ἐνστάσεις ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς νομίμου κοινοποιήσεως) καὶ ἐνεκα τούτου μὴ καταστᾶτα εἰσέτι ἀμετάκλητος, οὐδεμίαν ἔχει ἐπιρροὴν ὅτι ἄλλοθεν ὁ ἀναιρεσίβλητος ἔλαβε γνῶσιν τῆς ἀποφάσεως ταύτης, καὶ 2) ὅτι ἐπομένως ὁ ἀναιρεσίβλητος δὲν ἠδύνατο ὡς πρὸς τὰ ἐν λόγῳ ἐλλείμματα νὰ χρεωθῇ μὲ τὰς τιμὰς τῆς ἐποχῆς τῆς παρατάσεως τῆς συγκομιδῆς, ὡς τὸ δημόσιον ἀξιοῖ.

Ἐπειδὴ, τούτων οὕτως ἐχόντων, τὸ ζήτημα, τοῦ ὁποίου ἐπελήφθησαν τὰ κατώτερα δικαστήρια, εἶναι ἂν ἡ εἰρημένη ἀπόφασις τοῦ ὑπουργείου, καίτοι μὴ κοινοποιηθεῖσα πρὸς τὸν ἀναιρεσίβλητον, εἶναι ἀμετάκλητος, καὶ ἐπομένως ἐπιδεκτικὴ ἐκτελέσεως. Ὅθεν δὲν πρόκειται περὶ ζητήματος τῆς ἀποκλειστικῆς δικαιοδοσίας τοῦ ὑπουργείου.»

§ 480. Τὸ δημόσιον διατρεῖ τὴν ἐπὶ τῶν ἐκποιηθέντων ἐθνικῶν κτημάτων κυριότητά του, μέχρι τῆς πληρωμῆς τοῦ ὅλου τιμήματος¹ (Πολ. Α. Π. 141 τοῦ 1870, ἣν ἴδε ἐν Πείρᾳ σελ. 4393 ἐπ.)

§ 481. Βλ. τὴν ἐν τῷ Παραρτήμ. τούτῳ λ. Χρέη παλαιά (οἷα Α. Π. 136 τοῦ 1876)².

§ 482. Νόμος σς' τῆς 11 ἀπριλίου 1867 καὶ νόμος τλ' τοῦ 1870 περὶ φορολογίας. Βλ. Α. Π. 59 τοῦ 1876 ἐν λ. Φόροι.

§ 483. Ποίας συνεπειὰς ἔχουσιν αἱ διατάξεις τοῦ Ἀλῆ-Πασᾶ ὡς πρὸς τὴν ἐθνικὴν περιουσίαν; Ἴδε τὴν Α. Π. 259 τοῦ 1869 ἐν σ. 184 τοῦ πρώτου ἡμετέρου Παραρτ. τῶν τοῦ 1869 ἀποφάσεων.—Βλ. ἔτι Πείρας σελ. 96 (λ. Ἀλῆ-Πασᾶς) καὶ τὰς ἀπ. 129 (τοῦ 68) καὶ 71 (τοῦ 51).—Πρὸλ. τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Πόλεμος.

§ 484. Ἡ Α. Π. 300 τοῦ 1874 φέρει³. «Ἐπειδὴ τὸ δικάσαν ἐφετεῖον, ἐν τῇ δευτέρᾳ αἰτιολογίᾳ τῆς προσδαλλομένης ὑπ' ἀριθ. 133 ἀποφάσεώς του, ἀποφαίνεται, ὅτι καὶ ἂν ἐκ τῶν πρωτοδίκως ληφθεῖσων μαρτυριῶν προκύπτῃ, ὅτι τὸ ἐπίδικον κτῆμα ἦτον ἀγρὸς ἀνήκων εἰς τὴν διαλυθεῖσαν Μονὴν τοῦ Θεολόγου, τῆς ὁποίας τὰ κτήματα, καθὼς καὶ τῶν λοιπῶν διαλυθεῖσων Μονῶν τῆς Κυνουρίας, ἐμίσθωσαν πολυετῶς κατὰ τὸ

(1) Ἴδε Πείρας σελ. 4367 (§ 93)· 4387 ἐπ.

(2) Πρὸλ. Πείρας σελ. 3179—3201.

(3) Βλ. ἐδ. δ' τῆς σελ. 2308 Πείρας.

1838 οἱ Ἰωάννης Δεληγιάννης, Ἰωάννης Ἀντωνιάδης καὶ Δημήτριος Ἰωάννου καὶ ἐνέμοντο αὐτὰ μέχρι τοῦ 1845 καὶ 1846, ὅτε ἡ μίσθωσις διελύθη κατ' αἵτησιν τοῦ ἐκμισθωτοῦ τοῦ Δημοσίου, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 53 (1856) ἀποφάσεως τῶν ἐν Τριπόλει πρωτοδικῶν, οὐχ ἦττον ἐκ τῶν πράξεων τούτων τὸ δημόσιον δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς διατηρήσαν τὴν νομὴν τοῦ ἐπιδίκου μέχρι τοῦ 1848, ὅτε, κατὰ τὸν ἰσχυρισμὸν του, ἀπεβλήθη ἀπ' αὐτῆς ὑπὸ τοῦ δικαιοπαρόχου τοῦ ἀναιρεσιβλήτου· διότι, κατὰ τὸ ἄρθρον 60 τοῦ ἀπὸ 7 ἀπριλίου 1855 σοζ' νόμου, ὅπερ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐφαρμόζει τὸ ἐφετεῖον, μόνον διὰ τῆς εἰσπράξεως φόρου ἐπικαρπίας μέχρι τοῦ ἔτους 1843, διὰ φορολογικῶν διπλοτύπων ἀποδεικνυομένης, (ὅπερ τὸ Δημόσιον, καίτοι ὑποχρεωθὲν διὰ τῆς προσεκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 187 ἀποφάσεως δὲν ἀπέδειξε) διατηρεῖ τὴν νομικὴν διακατοχὴν ἐπὶ τῶν ἐθνικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν γαιῶν καὶ κτημάτων. Ἐπομένως τὸ εἰρημένον ἐφετεῖον, ἐκ τῆς σκέψεως ταύτης ὀρμώμενον, δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν, οὐδ' ἐξετίμησε τὰς κομισθείσας ὑπὸ τοῦ δημοσίου ἑτέρας ἀποδείξεις τῆς ἐπὶ τοῦ ἐπιδίκου ἀγροῦ διακατοχῆς αὐτοῦ, ἀλλ' ἐδέχθη καὶ ἐπέβαλε τὸν ὑπὸ τούτου ἐπικουρικῶς ἐπαχθέντα τῷ νῦν ἀναιρεσιβλήτῳ ὅρκον περὶ τοῦ ἀμφισβητουμένου τῆς νομῆς αὐτοῦ θέματος.

Ἐπειδὴ οὕτως ἀποφηνάμενον τὸ δικάσαν ἐφετεῖον ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὸν προμνησθέντα σοζ' ἐξαιρετικὸν νόμον εἰς περίπτωσιν, ἣν ῥητῶς δὲν προβλέπει, καί, ἕνεκα τούτου, ἐναντίον τῶν περὶ ἀποδείξεως οὐσιωδῶν διατάξεων τῆς πολιτικῆς δικονομίας, δὲν ἀπέδωκε τὴν προσήκουσαν βαρύτητα εἰς τὰς κομισθείσας ὑπὸ τοῦ Δημοσίου ἑτέρας ἀποδείξεις περὶ τῆς διακατοχῆς αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ἐπιδίκου, διότι ὁ εἰρημένος νόμος προδήλως ἐννοεῖ τὰ ἐθνικὰ καὶ ἐκκλησιαστικὰ κτήματα ἐκείνα, ἅπερ κατεχόμενα ὑπ' ἄλλων, τὸ Δημόσιον ἐφορολόγησεν ὡς τοιαῦτα μέχρι τοῦ 1843 λαμβάνον τὸν τῆς ἐπικαρπίας φόρον, καὶ ἐπομένως ὁ προμνησθεὶς νόμος, ὡς ἐξαιρετικὸς, πρέπει στενῶς νὰ ἐρμηνεύηται καὶ νὰ ἐφαρμόζηται ἐφ' οὗ κανονίζει θέματος· ἀλλὰ δὲν ἔπεται ἐκ τούτου, ὅτι τὸ Δημόσιον ἀποκλείεται, ὡς ἴσως τὴν ἐπὶ ἄλλων ἐθνικῶν ἢ ἐκκλησιαστικῶν κτημάτων νομὴν αὐτοῦ διετήρησε δυνάμει νομίμων πράξεων ἄλλων παρὰ τὴν φορολογίαν, ν' ἀποδείξῃ τὴν ἐπίσης νόμιμον ταύτην διακατοχὴν του ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἰσχυροσῶν γενικῶν περὶ ἀποδείξεως διατάξεων τῆς πολιτ. δικονομίας· ὅθεν, κατὰ ταῦτα, ἡ προσεβαλλομένη ἀπόφασις ἐστὶν ἀναιρετέα δυνάμει τῆς διατά-

ξεως τῶν ἄρθρων 807 §§ 5 καὶ 7 καὶ 201 τῆς πολ. δικονομίας». (Α. Π. πολ. 300 τοῦ 1874).

§ 485. Περὶ τοῦ νόμου 1Ζ τῆς 26 δεκεμβρίου 1863 περὶ ἐκποιήσεως φθαρτῶν κτημάτων. — Ἡ Ἀρείου Πάγ. 280 τοῦ 1876 φέρει ¹. »Ἐπειδὴ κατὰ τὴν ἀρχὴν τὴν ὁποίαν παραδέχεται τὸ δικάσαν ἐφετεῖον ἐν τῇ προσβαλλομένῃ αὐτοῦ ἀποφασεῖ (ὡς συνάγεται ἐκ τοῦ συνόλου αὐτῆς, ἰδίᾳ δὲ ἐκ τῆς πρώτης σκέψεώς της), ὅτι, ἡ ἀγοραπωλησία ἐθνικῶν φθαρτῶν κτημάτων κατὰ τὸν νόμον 1Ζ τῆς 26 Δεκεμβρ. 1863, καταρτίζεται διὰ τῆς ὑπογραφῆς τῶν πρακτικῶν τῆς δημοπρασίας ἐπελθούσης καὶ τῆς ἐγκρίσεως τοῦ δημοσίου, ὅτι δὲ ἡ καταβολὴ τοῦ πεμπτημορίου τοῦ τιμήματος καὶ ἡ ὑπογραφή τῶν ὁμολογιῶν ἐστὶν ἡ παροχὴ τοῦ ἀγοραστοῦ ὀφειλέτου κατὰ τὴν ἐνοχικὴν του τῆς ἀγοραπωλησίας ὑποχρέωσιν, καὶ ἐπομένως ὅτι, κατ' ἐφαρμογὴν τῶν περὶ ὑπερμερίας διατάξεων, ἡ μὴ ἐντὸς δεκαημερίας καταβολὴ τοῦ πεμπτημορίου καὶ ὑπογραφή τῶν ὁμολογιῶν ἀπὸ τῆς εἰδοποιήσεως τῆς ἐγκρίσεως δὲν ἀποτελεῖ ὑπέρθεσιν ἐὰν ἔνεκεν ἀδυναμίας ἀνεξαρτήτου τῆς θελήσεώς του ὁ ἐπὶ δημοπρασίᾳ ἀγοραστής ἐκωλύθη νὰ ἐκπληρώσῃ ἐμπροθέσμως τὰς ἀνωτέρω ὑποχρεώσεις του, οὐσιώδης εἶναι ὁ, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Ἐφετερίου, ἀδυναμίαν πρὸς παραδοχὴν ἀνεξάρτητον τῆς θελήσεως τοῦ ὀφειλέτου ἀποτελῶν ἐν τῇ ἀγωγῇ περιεχόμενος ἰσχυρισμὸς τοῦ νῦν ἀναιρεσιβλήτου ἐκκαλοῦντος, ὅτι ὀλίγον πρὸ τῆς ἐγκρίσεως τῆς δημοπρασίας συλληφθεὶς ἐκρατήθη εἰς τὰς ἐν Σπάρτῃ φυλακὰς διὰ χρῆν πρὸς τὸ δημόσιον, ἔσπευσε δὲ δι' αἰτήσεώς του πρὸς τὴν νομαρχίαν Λακωνίας νὰ ζητήσῃ ἄδειαν ὅπως μεταβῇ εἰς τὴν ἔδραν τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου Ἐπιδάφρου Λιμηρᾶς πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν μνησθεῖσων ὑποχρεώσεών του, ὅπου μετέβη καὶ προσεφέρθη πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεών του, ἀλλὰ μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων ἡμερῶν ἀπὸ τῆς προθεσμίας ἔνεκεν ἐμποδίων τῆς ἀρχῆς εἰς τὴν προσωρινὴν ἀποφύλακισίν του καὶ ἔνεκα βιαιοπραγίας τῆς αὐτὸν συνοδευούσης φρουρᾶς, ἀλλ', ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν προτάσεων τοῦ Δημοσίου (ἐν τέλει), τοῦτο διὰ ῥητῶν καὶ σαφῶν ἐκφράσεων ἠρνήθη τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦτον, ἰδίως τὸ ὅτι ὁ ἀναιρεσιβλήτος ἀνεφέρθη εἰς τὸν νομάρχην καὶ ἄλλας ἀρχὰς περὶ τῆς ἀδυναμίας τῶν ὑποχρεώσεών του λέγων «ἐπειδὴ πρωτοδίκως δὲν ἐπρότεινε τὸν μὴ ἀληθῆ ἰσχυρισμὸν ὅτι ἀνεφέρθη

(1) Πρὸλ. Πείρας σ. 4379 ἐπ. 4623 ἐπ. 4724. 4788.

εἰς τὸν νομάρχην», τὸ δικάσαν ὅμως ἔφετ. δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὴν ἄρνησιν ταύτην ἀναφέρον ἐν τῇ δευτέρᾳ καὶ τετάρτῃ σκέψει ὅτι ὁ ἐκτεθεὶς ἰσχυρισμὸς οὐ μόνον δὲν ἀντεκρούσθη, ἀλλὰ καὶ συνωμολογήθη ὑπὸ τοῦ δημοσίου· πρὸς δέ, τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦτον, καίτοι ἀμφισβητηθέντα, παρεδέχθη ὡς ἀληθὴ χωρὶς νὰ τάξη περὶ τούτου ἀποδείξιν, καὶ ἐπομένως δεχθὲν τὴν ἔφessin ἐδέχθη τὴν τοῦ νῦν ἀναιρεσεύοντος ἀγωγὴν· οὕτω δὲ δικάσαν τὸ ἔφε- τεῖον καὶ ἀναιτιολόγητον κατέλιπε τὴν ἀπόφασίν του καὶ τὰς περὶ ἀποδείξεως διατάξεις παρεβίασεν, ἰδίως τῶν ἄρθρ. 244 καὶ 248 τῆς πολ. δικον., ὅπερ δίδωσι χώραν εἰς ἀναίρεσιν κατὰ τὰ ἐδ. 6 καὶ 5 τοῦ ἄρθρου 808 τῆς πολ. δικονομίας».

Πίναξ λεκτικὸς τῶν ἐν τῇ προηγουμένῃ λ. δημόσιον.

- Ἀγορὰ γαιῶν παρ' ἀξίωματικῶν. § Γεωργοί. § 130. Χορήγησις γαιῶν. 129. § 273. Παραγραφὴ σελ. 5866.
- Ἀγοραπωλησία. § 151. 181. Φθαρ- Γραμμάτια ἀνώνυμα. (Παραγραφὴ). τῶν. § 485. Τὸ δημόσιον διατηρεῖ § 100.
- τὴν κυριότητα; § 480. Γυμνάσια. § 118.
- Ἀγριελαῖα. § 280. Δαπάναι ἐπὶ ἐθνικῶν κτημάτων. §
- Ἀγωγή. § 409. Παραγραφὴ. § 100. 120—126. Ἴδε τὴν ὥδε λ. Βελ-
Οἱ καλλιεργηταὶ ἐνάγουσι; § 130. τιώσεις.
- Ἀγῶγια. § 476. Δημοδιδάσκαλοι. § 154.
- Ἀλῆ-Πασᾶς. § 483. Δημόσια κτήματα. Ἴδε τὴν ὥδε λ.
- Ἀναγνώρισις δικαιώματος. § 94. κτήματα.
- Ἀνακτορικὸν ταμεῖον. § 8. Δημόσια ἔγγραφα ποῖα; § 98. Ἴδε
- Ἀνανέωσις τίτλων. § 115. ἐπίδειξις, ἔγγραφα.
- Ἀναπλειστηριασμὸς. § 127. Δημόσιον εὐθύνεται διὰ πράξεις ὑπαλ-
- Ἀντιπροσώπευσις Δημοσίου. § 8. λήλων του; § 161. Δι' ὑπερβάσεις; § 164.
- Ἀντίστασις. § 181. Δημόσιον διατηρεῖ τὴν κυριότητα τῶν
- Ἀνώνυμα γραμμάτια (παραγραφὴ). ἐκποιηθέντων; § 480 Ἀντιπροσώ-
§ 100. πευσις. § 8. Συμβάλλεται ἀνεὺ νόμου; § 97. Καταδίδωκε ὀφειλέτας ὀφειλε-
- Ἀξίωματικοί. Ἀγορὰ γαιῶν. § 129. τῶν; § 116. Ως ῥηθὲν πρόσωπον. §
- Ἀποδείξεως μέσα. § 137. 149. Ἴδε τὴν ὥδε λ. Συμβιβασμός.
- Ἀποδοχὴ ἀποφάσεων. Ἴδε τὴν ὥδε λ. Συμβιβασμός.
- Ἀποζημίωσις. § 151. Δαθέσιμοι γαῖαι. § 477.
- Ἀποκατάστασις. § 141. Διακρίσεως κτημάτων νόμος (τὸ ἄρ-
ἄρθρον 18). Σελ. 5866.
- Ἀποφάσεων ἀποδοχὴ. Ἴδε τὴν ὥδε λ. συμβιβασμός.
- Ἀρμολόγιος ὑπουργείων. § 474. Διαρπαγὴ φόρων. § 181 ἐπ.
- Ἀρμολόγιος εἰς δίκας ἐκ φόρων. § 478. Διεκδικητικαὶ κατὰ τοῦ δημοσίου ἀ-
Διεδίκησις τοῦ ὑπὸ τοῦ δημοσίου πω-
ληθέντος. § 151.
- Ἀτέλεια (Ἐπιδάφρου). § 475. Διζήσις. § 383.
- Βακούριαι. § 27.

- Δικόγραφα. § 14².
 Διπλότυπα. § 98. Ἐκτελοῦνται; § 201.
 Δωσιδικία. § 28.
 Ἐγγράφα. § 471. Δημόσια ποῖα; § 98. Ἐπίδεξις. § 26.
 Ἐγγυηταί. § 141. 146. 156. 383. 422.
 Ἐγκρισις. § 177—179.
 Ἐθνικά κτήματα. § 29. 485. Καλλεργηταί ἔχουσιν ἀγωγάς; § 130. Ποῖα διαθέσιμα; § 477. Ἴδε τὰς ὧδε λέξεις Βελτιώσεις· ἀναπλειστηριασμός.
 Εἰρηνοδίκαι. Ἴδε τὴν ὧδε λ. ἀρμοδιότης.
 Εἰσπράξεις. § 137.
 Ἐκκλησία (παραγραφῇ)· σελ. 5865.
 Ἐκποίησης φθαρτῶν. § 485. Ἴδε τὴν ὧδε λ. ἔθνικά κτήματα.
 Ἐκτέλεσις διπλοτύπων. Ἴδε τὴν ὧδε λ. Διπλότυπα.
 Ἐκτέλεσις. Τὸ δημ. πρέπει νὰ ἔχῃ τίτλον; § 408.
 Ἐκχώρησις. § 138⁵.
 Ἐλαϊόδενδρα. § 280.
 Ἐλεγκτικὸν Συνέδριον. § 86. 115. 150. 402.
 Ἐμπορικὴ πρᾶξις. § 180.
 Ἐνοικιάσεις. § 141. Κατάστισις τοῦ περὶ ἐνοικιάσεως συναλλάγματος. § 477. Προθεσμία πρὸς ἔγκρισιν. § 478. Τίς ἐγκρίνει; § 179. Ἐμπορικὴ ἢ πρᾶξις. § 180. Φέρει χαρακτῆρα μισθώσεως ἢ ἀγοραπ.; § 181.
 Ἐνοικιαστὰι (τόκοι) § 112.
 Ἐνοικίαςις προσόδων. Περὶ θεομηνίας. § 181 ἐπ. Εὐθὺνη δημοσίου. § 181 ἐπ.
 Ἐνοικίαςις φόρων πῶς ἀποδεικνύεται; § 182.
 Ἐνοικιάσεις πολυτελεῖς. § 280.
 Ἐνοικιάσεις. Χρέη ἐξ ἐνοικιάσεων. § 4².
 Ἐπίδαυρος. § 475.
 Ἐπίδειξις ἐγγράφων § 26.
 Ἐπιδόσεις. § 15.
 Ἐπιταρχία. § 201 ἐπ. Ἴδε τὰς ὧδε λέξεις νομικὴ κατοχὴ. Ἐνοικιάσεις. Φόροι.
 Ἐπικύρωσις. Ἴδε τὴν ὧδε λ. Παραχωρήτρια.
 Ἐπιτηδεύματα. § 339.
 Ἐργολάβου πρόστιμον. § 474.
 Ἐσωτερικῶν ὑποργείων. § 474.
 Εὐαγεῖς οἶκοι (παραγραφῇ)· σ. 5865.
 Εὐεργετικὸς νόμος σλδ. (§ 112).
 Εὐεργετικὸς νόμος. § 440.
 Εὐθὺνη στρατ. συμβουλίων. § 136⁶.
 Εὐθὺνη ὑπαλλήλων. § 143.
 Εὐθὺνη δημοσίου διὰ πράξεις ὑπαλλήλων του. § 161.
 Εὐθὺνη τοῦ δημοσίου ἐκ τῆς ἐνοικιάσεως προσόδων. § 181 ἐπ.
 Ἐπειρώται. § 478.
 Θεομηνία § 181 ἐπ.
 Θῆβαι. Ἴδε τὴν ὧδε λ. Ὀθωμανικά κτήματα.
 Θηραϊκὴ γῆ. § 345.
 Ἰχθυοτροφεία. § 271.
 Καθυστεροῦντα. Ἴδε τὴν ὧδε λ. χρέη.
 Καλλιεργηταί ἔχουσιν ἀγωγάς; § 130.
 Ἴδε τὴν ὧδε λ. γεωργοί.
 Κατασχέσις ἄρσις. § 146. 138² καὶ ἐπ.
 Κατάταξις § 108.
 Κατοικία. § 14².
 Κατοχὴ. Ἴδε τὴν ὧδε λέξιν νομικὴ κατοχὴ.
 Κῆποι ἀνακτόρων. § 8.
 Κίνδυνος τίνα ὁρᾷ; § 177 ἐπ.
 Κληρονομία. § 160.
 Κλοπὴ. § 142.
 Κῆτες. § 79.
 Κτήματα δημόσια. § 1. Διάθεσις αὐτῶν. § 29. Δοτέα εἰς Κρήτας. § 79.
 Ἴδε τὴν ὧδε λ. ἔθνικά κτήματα.
 Κυριότης. § 478.
 Λιμενικοὶ φόροι. § 269.
 Λογιστικὸς νόμ. § 100 ἐπ. 133. 138⁵.
 Μισθός § 154. Κατάσχεσις. § 138². καὶ ἐπ.
 Μισθωσις. § 181. Ἀποβολή. § 145.
 Ἴδε τὴν ὧδε λ. ἐνοικιάσεις.
 Μοναί· § 484 καὶ περὶ παραγραφῆς σελ. 5865.
 Ναυαγιάσεις. § 161.
 Νεαρά ρδ Λέοντος. § 100. Νεαρά κθ Βασ. Πορφυρογ. § 100.
 Νεοφώτιστοι. § 139.

- Νομή. § 2. 3. 35 (σημ. 7) 130. Σμύρις § 97.
 "Ιδε τὴν ὥδε λ. νομικὴ κατοχή. Στελέχη. § 98.
 Νομικά πρόσωπα (ἐπιδόσεις) § 15. Στρατιωτικὰ συμβούλια. § 138.
 Νομικὴ κατοχή. σελ. 5865—6 καὶ Στρατιωτικῶν ὑπουργείων. § 133.
 130. 484. Συμβιβασμός. § 94.
 Νόμος σοῦ τοῦ 1855. (§ 201). Συμφωτισμός. § 117. 422.
 Νόμος ἱζ τοῦ 1863. § 140. Συνάψεις. § 96. "Ιδε τὴν ὥδε λέξιν
 Νόμος σοῦ τοῦ 1855. (§ 201 ἐπ.). συμβιβασμός.
 Νόμος 14 Κώδ. (11. 61). § 100. Συνοικισμός. § 478.
 Νόμος 6 Κώδ. (7. 39) § 100. Νό- Σχολάζουσα περιουσία (παραγραφὴ).
 μου σοῦ τοῦ 1855 ἀριθρ. 60 § 100. § 100 ἐπ.
 Ὅδος Κερκύρας. § 30. Σχολεῖα. § 118.
 Ὅδοιπορικά § 476. Ταμίαι. § 8. 86.
 Ὀθωμανικὰ κτήματα ἐν Ὀθίαις. § 27. Τελῶν ἀπαιτήσ. (παραγραφὴ). § 100 ἐπ.
 Οἰκοδομῶν νόμος. § 458. Τελωνεῖα. § 260.
 Οἰκοδομαὶ εἰς ἐθνικὰ γήπεδα. § 274. Τελωνιακαὶ παραβάσεις. § 402.
 Οἰκονομικοὶ ἔφοροι. § 8. 82. Τίτλος. "Ιδε τὴν ὥδε λ. ἐκτέλεισις.
 Ὁμολογία δημοσίου. § 473. Τόκοι. § 108. 412.
 Ὁμολογιῶν ὑπογραφή § 383. Υἱάλληλοι παραιτούμενοι καὶ μετα-
 Ὁρκος. § 25. τιθέμενοι. § 138.
 Ὁφειλετῶν καταδίωξις. § 409 ἐπ. Υἱέρβασις πιστώσεως. § 164.
 Παραγγέλματα. "Ιδε τὴν ὥδε λέξιν Υἱοθήκαι. § 108.
 καλλισεργηταί. Υἱόλογοι. § 133. 150. 402.
 Παραγραφὴ. § 100. 1387. 440. Φθαρτά. "Ιδε τὴν ὥδε λ. ἐκποίησης.
 Παράλτησ. "Ιδε τὴν ὥδε λ. συμβιβασμοί. Φόροι. "Ιδε τὰς ὥδε λέξ. ἐνοικιάσεις.
 Παράκλησις. 130. νομικὴ κατοχή. φόρου ἐπικαρπίας.
 Παραπήγματα. § 274. πληρωμή. § 228. Περὶ φόρων § 229.
 Παραχωρητήρια. § 115. 128. 472. Φόροι. Νόμος σοῦ τοῦ 55 (§ 201).
 Παυλιανὴ ἀγωγή § 157. Φόρων. Πέρας συγκομιδῆς. § 479.
 Πλαστογραφία. § 98. Φορολογία. § 165.
 Πόλεμος. § 1. 484. Φορολογίας ἀπόδειξις. § 183.
 Προικοδοτήσεις. § 61. 339. 436. Φόρων παραγραφὴ. § 100—107.
 Προνόμια δημοσίου. § 108. Φόρων ἐπιστροφὴ καὶ παραγραφὴ.
 Πρόσοδοι. "Ιδε τὴν λ. ἐνοικιάσεις. § 1387.
 Πτώχευσις. § 144. Χρέη παλαιὰ § 381. 481.
 Πώλησις ὑπὸ τοῦ δημοσίου. § 151. Χρέη καθυστεροῦντα. § 409 ἐπ.
 "Ιδε τὴν ὥδε λ. ἀγοραπωλησία. Χρέη καθυστεροῦντα. Ὁ νόμος χκη
 Σουλῶται. § 478. τοῦ 61 (§ 44 ἐπ.).

Πίναξ τῶν ἐν τῇ λ. Δημόσιον ἀναφερομένων
ἀποφάσεων¹.

49 τοῦ 1848—§ 94. 96.	253 τοῦ 1866—§ 478.
300 τοῦ 1860—σελ. 5861.	404 τοῦ 1866—§ 86.
410 τοῦ 1864—§ 86.	259 τοῦ 1869—§ 483.

(1) Πλεῖσται ἑτεραι σημειοῦνται ἐν λ. Ὑπουργείον Οἰκονομικῶν τῆς Πείρας.

20 τοῦ 1870—§ 479.
 441 τοῦ 1870—§ 480.
 274 τοῦ 1873—§ 151.
 267 τοῦ 1874—§ 82.
 300 τοῦ 1874—§ 484.
 345 τοῦ 1874—§ 477.
 57 τοῦ 1875—§ 472.
 93 τοῦ 1875—§ 471.

346 τοῦ 1875—§ 477.
 347 τοῦ 1875—§ 474.
 59 τοῦ 1876—§ 482.
 71 τοῦ 1876—§ 409.
 76 τοῦ 1876—§ 142.
 220 τοῦ 1876—§ 477.
 279 τοῦ 1876—§ 476.
 280 τοῦ 1876—§ 485.

ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΣ. Ὅτι ἡ ἀρίστη τῶν πολιτικῶν ἐγγυήσεων. § § 120 καὶ 126.—Τῶν συνεδριάσεων τῆς Βουλῆς. § 467.—Τὰ ἐκ ταύτης ὠφελήματα. § 468.—Τῶν συνεδριάσεων τῶν δικαστηρίων § § 121 καὶ 832¹.

Περὶ δημοσιότητος βλ. ὅσα ἐσημείωσα ἐν Πείρᾳ σελ. 591 ἐπ. ΔΗΜΟΣΙΩΝΑΙ (redemptores). βλ. Καλ. γ' ἐκδ. 2 σελ. 398. βλ. τὰ ἐν Πείρᾳ λ. ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν.

ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ ΑΡΧΟΝΤΕΣ (curiales). βλ. σ. 394. 499 Καλ. γ' ἐκδ. 2.

ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ. βλ. τὰς ἐν τῷ Παραρτήρ. τούτῳ λ. Δῆμοι. ὑπάλληλοι.

ΔΗΜΟΤΙΚΑΙ ΛΓΩΓΑΙ (actiones populares) βλ. σελ. 648 Καλ. γ' ἐκδ. 2.

ΔΙΑΒΑΣΙΣ. Οἱ ἀπὸ κοινοῦ παρεμποδίσαντες τὴν διάβασιν τῆς ὁδοῦ τῶν ἐναγόντων καὶ τὴν εἰς τὸ κτήμᾳ των διοχέτευσιν τοῦ ὕδατος ἔχουσι τὴν παθητικὴν ὁμοδικίαν; βλ. Πείρ. σ. 2676.

βλ. τὰς ἐν Πείρᾳ λέξ. Δουλεία· τάφος· ὁδοί.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ.—βλ. τὰς ἐν τῷ παραρτήματι τούτῳ λέξ. Βαθμοὶ διαδικασίας. Βάσις ἀγωγῆς. Δημοσία τάξις. Ἐρημοδικία. Ἀναίρεσις. Ἀνακοπή. Ἐφeseis.

Ἡ παραβίασις τοῦ ἀρθρου 160 τῆς πολιτ. Δικονομίας δὲν ἐξετάζεται αὐτεπαγγέλτως. (Α. Π. 97 τοῦ 75). Πρβλ. τὰ ἐν λ. ἔφeseis ἐν Πείρᾳ καὶ τῷ Παραρτήρ. τούτῳ.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠ' ΑΝΑΦΟΡΑ².

§ 1. Προηγούμενα ζητήματα βλ. εἰς Πείραν σ. 593—600.

[1] Οἱ ἀριθ. ἀναφέρονται εἰς τὴν περὶ συντάγμ. πραγματ. Σαριπόλ. ἐκδ. 2.

[2] Πολ. δικ. 640—655. Ἐν τῇ γαλλικῇ δικ. ἐλλείπουσι γενικαὶ διατάξεις κανονίζουσαι τὴν ἐπ' ἀναφορᾷ διαδικασίαν· εὐρίσκεται ὁμοῦς αὕτη ἀπαράλλακτος σχεδὸν ὡς παρ' ἡμῶν ἐν τισιν εἰδικoῖς θέμασι π. χ. ἀρθρ. 855. 856. 859 862. Πρβλ. Rauter σελ. 440. Berriat σελ. 146. βλ. ἡμέτ. εὐρ. α. 262.—Οἶκον. ἐγγ. § 198—212 ἐκδ. γ'.

§ 2. Ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος διαδικασία λαμβάνει χώραν ὅταν πρόκηται περὶ τῶν περιπτώσεων τῶν ἀρθρῶν 640—655 τῆς πολ. δικονομ. Ἐκτὸς ὅμως τῶν θεμάτων αὐτῶν ὑπάρχουσι καὶ ἄλλα κατὰ τὴν αὐτὴν διαδικασίαν δικαζόμενα¹, προσέτι ἡ αἵτησις ἀδείας πρὸς εἰσαγωγὴν δίκης κακοδικεῖου².

§ 3. Ἡ ἀναφορὰ πρέπει νὰ φέρῃ τὸν τύπον δικογράφου· εἰσάγεται δὲ ἄνευ ἀποδείρας συμβιβασμοῦ καὶ χωρὶς νὰ κοινοποιηθῇ εἰς τινὰ ἀντίδικον ἐκτὸς ἂν τὸ δικαστήριον διατάξῃ τοῦτο³ τότε μετατρέπεται ἡ δίκη εἰς συνοπτικὴν⁴· εἶναι ὅμως ὑπόχρεος εἰς προαπόδειξιν ὁ ἀναφερόμενος· διὰ τοῦτο ὀφείλει νὰ ἐπισυνάπτῃ τῇ ἀναφορᾷ ἢ νὰ σημειοῖ ἐν αὐτῇ τ' ἀποδεικτικὰ αὐτοῦ μέσα⁵. Ἐπειδὴ δ' ἐνταῦθα ἡ δίκη γίνεται συνήθως ἄνευ ἐναγομένου, προσδιορίζεται ἄλλοθεν τοῦ δικαστηρίου ἡ ἀρμοδιότης⁶. Ὁ πρόεδρος διορίζει ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς εἰσηγητὴν δικαστήν· ὁρίζει τὴν δικάσιμον καὶ διατάσσει τὴν εἰς τὸν εἰσαγγελέα κοινοποίησιν τῆς ἀναφορᾶς⁷. (Οἰκ. § 199 ἐκδ. 3).

§ 4. ἀπόφασις. Ἡ συζήτησις, γενομένη καὶ ἀπόντων τῶν διαδίκων, ἀρχεται ἀναγινώσκοντος ἐκθεσιν τοῦ εἰσηγητοῦ καὶ ἀκουμένου τοῦ εἰσαγγελέως καὶ τοῦ παρόντος διαδίκου⁸. Κατὰ τῆς ἀποφάσεως, ἥτις συνήθως πρέπει νὰ γίνηται ἐπὶ ἀκροατηρίου⁹ καὶ ἀμέσως, δὲν συγχωρεῖται ἀνακοπὴ, ἀλλὰ μόνον ἔφεσις¹⁰, καὶ ἡ ἔφεσις¹¹ εἰσάγεται δι' ἀναφορᾶς, ἐκτὸς ἂν πρωτο-

(1) Π. χ. τὰ θέματα τῶν ἀρθρ. 41. 42. 293. 337. 879. 997 (Α. Π. 122 τοῦ 52), 1032. 1041. 1076. 1083. 1093. 1099 πολ. δικ.

(2) Πρὸς ἀρθρ. 2—4 τοῦ Διατ. τῆς 8 Ἰουλ. 1838 περὶ ἀγωγῆς κακοδικεῖου· ἐν τῷ θεματι τούτῳ ἡ διαδικασία γίνεται ἐν συμβουλίῳ καὶ ἀπόντων τῶν διαδίκων· ἐπομένως οὕτε εἰσηγητὴς διορίζεται.

(3) 641. 642 ἐδ. 1 πολ. δικ.

(4) Βλ. σημ. 2 Οἰκ. § 199 σημ. 3.

(5) Πολ. 642 ἐδ. 2. Γαλ. 839. Περὶ προαποδείξεως ἐν Πείρᾳ σ. 3824.

(6) § 200 Οἰκ. ἰδίως δὲ ἐν τοῖς καθ' ἑκάστον θέμασιν ἐξηγεῖται ποῖον εἶναι τὸ ἀρμόδιον δικαστήριον. (Οἰκ. § 200—212).

(7) Πολ. 643 ἐδ. 1.

(8) Πολ. 643 ἐδ. 2.

(9) Τὸ ἀρθρ. 643 πολ. παρεδέχθη τὴν δημοσιότητα· ἐξαιρεῖται ἡ ἀνωτέρω σημ. 2 μνημονευθεῖσα περίπτωσις. Ἐν Γαλλίᾳ γεννᾶται ἐνίοτε ἀμφισβησία ἂν πρέπει νὰ διεξάγῃται δημοσίως ἢ ἐπ' ἀναφορᾷ διαδικασίᾳ, καὶ ἰδίως ἂν ἡ ἀπόφασις πρέπει ν' ἀπαγγέλληται ἐπὶ ἀκροατηρίου. (Καρρέ ζ. 2923. 3003. 3027).

(10) Βλ. σημ. 6 σελ. 394 Πείρας· Οἰκ. § 200 σημ. 3.

(11) Ἡ ἔφεσις ἐνταῦθα εἶναι πάντοτε δεκτὴ, ὡς στραφομένης τῆς ὑποθέσεως περὶ ἀόριστον ἀντικείμενον. (Καρρέ ζ. 3012. Οἰκ. αὐτ. σημ. 4).

δίκως παρέστη ἢ καὶ ἐκλητεύθη καὶ ἀντίδικος, ὅτε τηρεῖται ἡ τῶν συνοπτικῶν δικῶν διαδικασία ¹, ἡ ἐκδοθεῖσα δὲ ἀπόφασις ἀποτελεῖ δεδικασμένον μεταξὺ τῶν κεκλημένων διαδίκων ². (Οἶκ. § 200).

§ 5. Τρίτοι μὴ λαβόντες μέρος εἰς τὴν δίκην δύνανται, κατὰ τὸ 645, ν' ἀνακόψωσι τὴν ἀπόφασιν ³.

Ὅτι ἐν τῇ περιπτώσει, περὶ ἧς πρόκειται, δὲν συγχωρεῖται ἔφεσις, βλ. σημ. 1. σελ. 595 ἐπ. τῆς Πείρας.

Ὁ ἐκδὸς πρᾶξιν τινα δικαστῆς ἐκ μονομερείας δύναται νὰ τὴν ἀνακαλέσῃ; Πείρας σελ. 3293 § 23. — Ἐνδίκᾳ μέσα κατὰ τῶν πράξεων τοῦ προέδρου. Βλ. Πείρας σελ. 3289 ἐπ.

§ 7. Ἴδε τὰς ἐν Πείρᾳ καὶ τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. Ἀπαγόρευσις. Δαζύγια. Επίτροποι. Ἐκστασις ὑπαρχόντων. Συγγενικὸν συμβούλιον. Σύζυγοι ⁴. Χωρισμὸς κτημάτων.

ΔΙΑΔΟΧΗ (κληρονομία). Ἴδε τὴν ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. Κληρονομικὸν δίκαιον.

ΔΙΑΔΟΧΙΚΟΝ ΔΟΓΜΑ. Βλ. σελ. 19. 26. 53 τοῦ περὶ κληρον. δικ. Καλ.

ΔΙΑΔΟΧΟΣ. Ὅρα ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ τὰς λέξ. ἔφεδρος. Βασιλεὺς.

ΔΙΑΔΟΧΟΣ (ayans cause).

§ 1. Περὶ διαδόχων βλ. διάφορα ζητήματα ἐν Πείρᾳ σελ. 601—604. — § 2. Οἱ τῶν δικαιωμάτων τῶν διαδίκων διαδοχοὶ ὑποχρεοῦνται ν' ἀναγνωρίσωσιν ὡς ἀλήθειαν τὸ δεδικασμένον; Διὰ μακρῶν ἐν Πείρᾳ σ. 4012 ἐπ. 4076 (132—134)· 4015 ἐπ. 4035 ἐπ. ⁵. — § 3. Ἐκτελοῦνται αἱ ἀποφάσεις κατὰ

(1) 644 Πολ. Εισάγεται δηλ. εἰς τὸ ἔφετεῖον ἡ ὑπόθεσις ὡς συνοπτικὴ δίκη. Ἀναίρεσις χωρεῖ; Βλ. σημ. ἑτρίς σελ. 594 Πείρας.

(2) Βλ. σημ. 7 καὶ 7δς σ. 594 Πείρας· Οἶκ. σημ. 6 § 200 καὶ 89 σημ. 8. Ἐὰν ἀποριτθῇ ἡ ἐπ' ἀναφορᾷ αἰτησις ἐνός, δύνανται εἰς λοιποὶ νὰ τὴν ἐπαναλάβωσι; Βλ. σημ. 7τετρ. σελ. 594 Πείρας καὶ Οἶκ. αὐτ. σημ. 6).

Περὶ ἰσχύος τῶν πράξεων τῆς ἐκουσίας διαδικασίας βλ. Πείρας σ. 594 (σημ. 8) καὶ σελ. 4009 (§ 8). 311 τοῦ 78; Βλ. κατ. λ. τελεσιδικία.

Ἀνακοπὴ καὶ ἔφεσις ὅταν πρόκηται περὶ ἀπαγορεύσεως χωροῦσι; Βλ. ἀνωτ. σελ. 5635 σημ. 2—3.

(3) (Βλ. Πείρας σημ. 7τρίς σελ. 594 καὶ σημ. 1 σελ. 593). Πρβλ. Πείρας σελ. 596 ἐπ.

(4) Σελ. 3587 ἐπ. τῆς Πείρας.

(5) Ἴδε τὴν ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. τελεσιδικία.

πῶν διαδόχων; Πείρας σελ. 4063 ἐπ. ¹. — § 4. Ποῖοι θεωροῦνται ὡς διάδοχοι; Ποῖα δὲ μέσα ἀποδείξω; χορηγοῦνται αὐτοῖς; Βλ. Πείρας σελ. 603. 2261—2271 ² — § 5. Ὁμολογία δικαιοπαρόχου ὑποχρεῖ τὸν διάδοχον; Βλ. Πείρας σ. 2698 ἐπ. ³ — § 6. Ποῖα ἔγγραφα τῶν δικαιοπαρόχων ὑποχρεοῦσι τοὺς δικαίουχους καὶ πότε; Βλ. Πείρ. σ. 1056 (§ 9). 1077 (§ 84). 2067 (§ 156). 4480 ἐπ. ⁴ — § 7. Περὶ ἐνοχῆς διαδόχου ἴδε Α. Π. 15 τοῦ 73 ἐν τῇ ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. ἐνοχή — Βλ. τὴν ἐν τε τῇ Πείρᾳ καὶ τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. παραγράφῃ.

ΔΙΑΖΕΥΚΤΙΚΗ ἐνοχή (obligatio alternativa). Βλ. Καλ. γ' ἐκδ. 2 § 52 ἐπ. καὶ σελ. 71. — ἴδε τὴν κατ. λ. ὑπαμοιβή.

ΔΙΑΖΥΓΙΑ ⁵.

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ.

- § 1. Προηγούμενα ζητήματα. Παραπομπή.
 § 2. Ποῖοι λόγοι δίδουσιν ἀφορμὴν εἰς διαζύγιον; Ἐπιβουλὴ κατὰ τῆς συζύγου. Μανία συζύγου; Διαμεία.
 § 3. Ἐκκρίσεις.
 § 4. Διανυκτέρευσις εἰς ξένον οἶκον.
 § 5. Λόγοι διαζυγίου κατὰ τὸ ἄρθρ. 201 Ἰονίου κώδικος.
 § 6. Ὁ πολιτικὸς θάνατος.
 § 7. Ὁρισμὸς περὶ χωρισμοῦ ἀπὸ κοίτης καὶ τραπέζης.
 Διαδικασία. § 8. Νέοι λόγοι. — § 10. Ἡ ἀπορρίπτουσα τὴν ἀγωγὴν ἀπόφασιν καλύει νέαν ἀγωγὴν; — § 11. Μέτα ἀποδείξεως. Ὁμολογία συζύγων. — § 12. Ἀπόπειρα ἐνώσεως. — § 13. Παρέμβασις δανεισῶν καὶ ἀνακοπὴ τρίτου. — § 14. Οἱ κληρονόμοι κινοῦσι τὴν περὶ διαζυγίου ἀγωγὴν; — § 15. Μέτρα τινὰ μετὰ τὴν περὶ διαζυγίου αἴτησιν.

§ 1. Προηγούμενα ζητήματα ἐξέθεσα ἐν Πείρ. σ. 487—497 604—609. Ἐνταῦθα ἐκθέσω τὰ μετὰ ταῦτα ἀναφυέντα. Συμπληρῶ δὲ καὶ τινὰ ἐκ τῶν ἐκεῖ λεχθέντων

§ 2. Δίδουσιν ἀφορμὴν εἰς διαζύγιον ἢ κατὰ τῆς γυναικὸς

- (1) Ἰδε ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. Κατάσχεσις.
 (2) Ἰδε ἐν τῷ παραρτήματι τούτῳ τὰς λ. Ἐχώρησις. Μάρτυρες.
 (3) Συμπλήρωσιν βλ. ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. ὁμολογία.
 (4) Τὴν συμπλήρωσιν βλ. ἐν ταῖς ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. εἰκονικότης. Ἐχώρησις. Αὐτ. ἢ Α. Π. ἀπόφ. 290 τοῦ 63. 93 τοῦ 74. 193 τοῦ 76.
 (5) Βλ. Πμπ. οἶκ. δίκ. § 76—90. — Καλ. δ' § 133—162. — Θέμ. σελ. 343—348. Θέμ. β' σ. 1 ἐπ. Πρὸς. Ἐρρητες § 37. 38, καὶ Σαριπόλου τὰ νόμιμα § 37. 38.

ἐπιβουλή; Ἡ τοῦ συζύγου μανία; Ἡ διγαμία; (Ἴδε τὰς ὡδε σημειώσεις 1—3).

§ 3. Ὁ σύζυγος ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ προκαλέσῃ τὸ διαζύγιον, ὅταν εὕρῃ ἐκκορευμένην τὴν σύζυγον; Ναί, εἶπε τὸ ἐν Ἀθήναις ἐφετεῖον⁴, ἀλλ' ἡ νομολογία αὕτη εἶναι προφανῆς παρηνόησις⁵.

§ 4. Πᾶσα εἰς ἀλλότριον οἶκον διανυκτέρευσις τῆς γυναικὸς διδίδει ἀφορμὴν εἰς διαζύγιον; Ἡ τελευταία σκέψις τῆς 50 τοῦ 1865 ἀπ. φέρει⁵. «Ἐπειδὴ ἡ ἐκτίμησις τῶν μαρτυρικῶν ἀποδείξεων καὶ ἡ περὶ αὐτῶν κρίσις τῶν ἐφετῶν διαφεύγουσι τὸν ἔλεγχον τοῦ δικαστηρίου τούτου (ἄρθρ. 256 π. δικ.) ἐπομένως, ἀφοῦ τὸ ἐφετεῖον ἐδέχθη ὡς ἀποδεδειγμένον ὅτι ἡ ἀναιρεσίβλητος τῇ συναινέσει τοῦ ἀναιρεσεύοντος συζύγου τῆς καὶ μετὰ τῆς μητρὸς τῆς ὠδοιπόρησε καὶ διενυκτέρευσε καθ' ὁδὸν ἐν τῷ πανδοχείῳ Κκχοσάλεσι καὶ ὅτι ἐν ἡμέρᾳ καὶ οὐχὶ πρὸς ἀθέμιτον σκοπὸν, ἀλλ' ἵνα ἐγχειρίσῃ σκούφιαν, ἣν κατεσκεύασεν ὡς συνειθίζουσα νὰ κατασκευάζῃ τοιαύτας, μετέβη καὶ ἔμεινε στιγμαίως εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Μιλτιάδου οὐδένα νόμον παρεβίασε διὰ τοῦτο, ὅτι τὴν ἐπίσκεψιν ταύτην καὶ τὴν μετὰ τοῦ Σταύρου Δ. Τριπολιτσιώτου ὁδοιπορίαν τῆς ἐναγομένης καὶ τῆς μητρὸς τῆς καὶ διανυκτέρευσιν αὐτῶν ἐν τῷ αὐτῷ δωματίῳ τοῦ πανδοχείου ὡς περιστατικὰ ἐξετίμησε μὴ ἀποδεικνύοντα παρὰ τὰς τῆς περὶ τὸν γάμον πίστεως, μὴδ' ἀποτελοῦντα ἄλλην νόμιμον αἰτίαν πρὸς διάλυσιν γάμου »

§ 5. Τὸ ἄρθρον 201 τοῦ Ἰονίου Κώδικος, εἰς τὰ κανονικὰ αἷτια ἀναφερόμενος, ἐνόησε νὰ τηρήσῃ ἐν ἰσχύϊ τὸ δίκαιον, δὲν ἀνατρέπει δὲ τὴν ἰσχὺν τῆς περὶ διαζυγίων νεαρᾶς ριζ' (π. χ. τοῦ λόγου τῆς ἐν ἀλλοτρίῳ οἴκῳ διανυκτερεύσεως τῆς γυναικὸς, μὴ βουλομένου τοῦ ἀνδρὸς (Α. Π. πολ. 213 τοῦ 76, φέρουσα· «Ἐπειδὴ ὁ Ἰόνιος Κώδιξ, ἐν τῷ ἄρθρῳ 201, ἀναφερόμενος ὡς πρὸς τοὺς λόγους τοῦ διαζυγίου εἰς τὰ κανονικὰ αἷτια, προδήλως ἐνόησε νὰ τηρήσῃ ἐν ἰσχύϊ καὶ νὰ μὴ μεταβάλλῃ τὸ πα-

(1) Βλ. Πείρας σελ. 491 § 52. Πρβλ. ἐφ. Ἀθ. 41408 τοῦ 1853 καὶ 12960 τοῦ 1853.—Βλ. ἐτι Πείρας σελ. 604 ἐπ. σ. 3008 § 801.

(2) Βλ. Πείρας σ. 488 (σημ. 141) καὶ σ. 490 § 48. Πρβλ. ἐφ. Ἀθην. 4660 τοῦ 1851.

(3) Πείρας σελ. 488 § 42.—Πρβλ. Καλ. δ' σελ. 171 σημ. 7.

(4) Πείρας σελ. 488 § 41.—(2) Καλ. δ' § 148 ἐν τέλει. Παπ. εἰκ. δίκαιον σελ. 112.

(5) Βλ. Πείρας σελ. 483 (§ 43) καὶ 606 (§ 2³).

ράπαν τὸ παρὰ τῇ Ἀνατολικῇ Ὁρθόδοξῳ Ἐκκλησίᾳ κρατοῦν κανονικὸν δίκαιον, συμφώνως καὶ πρὸς τὸ πνεῦμα καὶ τὰς διατάξεις τοῦ ἐν Ἐπτανήσῳ τότε ἰσχύοντος συνταγματικοῦ χάρτου τοῦ ἔτους 1817, καθ' ἃς ἡ μὲν Ὁρθόδοξος Ἀνατολικὴ Θρησκεία κηρύσσεται ἡ ἐπικρατοῦσα τοῦ Ἰονίου Κράτους, ἡ δ' ἐν τῷ Κράτει τούτῳ Ἐκκλησία πνευματικῶς ὑπῆχθη εἰς τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει Μεγάλῃν Ἐκκλησίαν (Κεφ. Α'. Τμ. Β. ἄρθρον I καὶ ἐπόμεν.)· ὥστε ἄτοπον εἶναι νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι ὁ Ἰόνιος νομοθέτης ἠθέλησε κατὰ τοῦτο ν' ἀπομακρυνθῇ τῶν παρὰ τῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ κρατούντων, ἀφοῦ μάλιστα ἐντελῶς ἀπέσχε νὰ κανονίσῃ διὰ ῥητῶν διατάξεων τοὺς λόγους τοῦ διαζυγίου, περιωρίσθη δὲ μόνον νὰ θεσπίσῃ τὰ κατὰ τὴν διαδικασίαν ἐνώπιον τῶν ἐν Ἐπτανήσῳ ἐγκατεστημένων ἐκκλησιαστικῶν δικαστηρίων (ἄρθρ. 201 καὶ ἐπ.)· ἐνῶ, ἂν τὴν ἐναντίαν εἶχε πρόθεσιν, τοὔτέστι νὰ περιορίσῃ τοὺς λόγους τοῦ διαζυγίου εἰς μόνους τοὺς ἐν τοῖς ἱεροῖς τῶν Ἀποστόλων καὶ τῶν Συνόδων κανόσι περιεχομένους, ὡς ἡ ἀναιρεσεῖσά διατείνεται, ἤθελε σαφέστερον καὶ εὐκρινέστερον ἐκφράσει διὰ ῥητῆς διατάξεως τὸν σκοπὸν τοῦτον, καὶ οὐχὶ παρεμπιπτόντως καὶ παρέργως, ὡς ἐν τῷ προμνησθέντι ἄρθρῳ 201 ἐπραξεν.

Ἐπειδὴ τὸ παρὰ τῇ Ἀνατολικῇ Ὁρθόδοξῳ Ἐκκλησίᾳ ἰσχύον κανονικὸν δίκαιον ἀποτελοῦσιν οὐ μόνον οἱ Ἀποστολικοὶ καὶ Συνοδικοὶ κανόνες, ἀλλὰ καὶ αἱ διατάξεις τῶν Βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων αἱ κανονίσασαι σχετικὰ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν θέματα, ἐν οἷς καὶ ἡ ὑπὸ στοιχεῖον ριζ' Νεαρά περὶ διαφορῶν κεφαλαίων καὶ λύσεως γάμου· ὥστε ὁρθῶς ἐφήρμοσεν αὐτὴν, ὡς κρατοῦσαν ἐπὶ τοῦ προκειμένου, τὸ δικάσαν Ἐφετεῖον, ἀφοῦ κατὰ τὴν διάταξιν αὐτῆς ἐν κεφ. Η. § 5 τὴν περιεχομένην καὶ ἐν τῇ ἐξαβιβλῳ τοῦ Ἀρμενοπούλου (Βιβλ. Δ. τίτλ. ΙΕ § 13), ὁ γάμος διαλύεται ἂν ἡ γυνή, μὴ βουλομένου τοῦ ἀνδρός, ἔξω τοῦ οἴκου μένῃ, εἰ μὴ τοιγε τυχὸν παρὰ ταῖς ἰδίαις γονεῦσιν.

Ἐπειδὴ, ἀφοῦ, κατὰ τὰ προεκτεθέντα, αἱ τῶν Βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων διατάξεις αἱ σχετικαὶ πρὸς τοὺς λόγους τοῦ διαζυγίου, ὡς ἀποτελοῦσαι μέρος τοῦ παρὰ τῇ Ὁρθόδοξῳ Ἐκκλησίᾳ ἰσχύοντος κανονικοῦ δικαίου, ἐτηρήθησαν ἐν ἰσχύϊ ἐν Ἐπτανήσῳ ὑπὸ τοῦ Ἰονίου Κώδικος, δὲν ἔχουσι σημασίαν οἱ προτεινόμενοι διὰ τοῦ ἀναιρετηρίου λόγοι, ὅτι παρεβιάσθη τὸ ἄρθρον 3 τοῦ περὶ εἰσαγωγῆς ἐν Ἐπτανήσῳ τῆς ἐν τῷ λοιπῷ Βασιλείῳ ἰσχυούσης νομοθεσίας ΠΝ. νόμου, καθ' ὃ τῶν μὲν διατάξεων τοῦ ἀπὸ 23 Φεβρ. 1835 Β. διατάγματος περὶ πολιτικοῦ Νόμου

δὲν ἐπεξετάθη ἡ ἰσχὺς εἰς τὴν Ἑπτάννησον, αἱ δὲ διατάξεις τοῦ Ἰονίου Κώδικος ἐτροπολογήθησαν μόνον ἐπὶ τῶν ἀντικειμένων ἐκείνων, περὶ ὧν δὲν προνοοῦσιν οἱ λοιποὶ νόμοι τοῦ Βασιλείου, καὶ ὅτι ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος Νεαρχὰ δὲν περιέχεται (εἰ καὶ τοῦτο δὲν ἀληθεύει) ἐν τῇ ἐξαβιβλίῳ τοῦ Ἀρμενοπούλ., τῇ ἀποτελούσῃ, κατὰ τὸ προμνησθὲν τοῦ 1835 Β. Διάταγμα, τὸν προσωρινὸν τῆς Ἑλλάδος ἀστυκὸν Κώδικα. Ὅθεν ὁ περὶ ψευδοῦς ἐρμηνείας καὶ ἐσφαλμένης ἐφαρμογῆς τοῦ προμνησθέντος ἄρθρου 201 τοῦ Ἰονίου Κώδικος καὶ τοῦ ἀπὸ 20 Ἰανουαρίου 1866 ΠΝ' νόμου λόγος ἀναιρέσεως δὲν εἶναι βάσιμος.

Ἐπὶ τοῦ γ' λόγου § 8 τοῦ ἀναιρετηρίου καὶ τῶν σχετικῶν τῶν προτάσεων.

Ἐπειδὴ ἡ διακληφθεῖσα ριζ' Νεαρχὰ (ΚΗ' § 5) διατάττουσα ὅτι ὁ γάμος διαλύεται ἐὰν, μὴ βουλομένου τοῦ ἀνδρός, ἡ γυνὴ ἔξω τοῦ οἴκου μένη κτλ. δὲν ἐννοεῖ, ὡς ἡ ἀναιρεσειούσα διατείνεται, τὴν παρὰ τὴν ἀπαγόρευσιν τοῦ ἀνδρός ἔξω τοῦ οἴκου διαμονὴν τῆς γυναικὸς, ἀλλ' ἐν γένει τὴν ἄνευ τῆς συναίνεσεως τοῦ ἀνδρός ἀπομάκρυνσιν τῆς γυναικὸς τοῦ συζυγικοῦ οἴκου καὶ τὴν δαμονὴν αὐτῆς εἰς ξένην οἰκίαν παρὰ τὴν τῶν ἰδίων γονέων, ὡς ὀρθῶς ἡρμήνευσε τὴν προρρηθεῖσαν διάταξιν καὶ τὸ δικάσαν ἐφετεῖον, ἡ δ' ἔλλειψις τῆς συναίνεσεως ἢ τῆς ἐναντίας τοῦ ἀνδρός θελήσεως, ἥτις καὶ ἐκ τεκμηρίων δύναται νὰ ἐξαχθῇ, ἀποτελεῖ ζήτημα πραγματικὸν ὑπαγόμενον εἰς τὴν κυριαρχικὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας ἣν δὲν ἔχει ἀρμοδιότητα νὰ ἐξελέγξῃ ὁ Ἄρειος Πάγος. Ὁ δὲ λόγος, ὁ διὰ τῶν προτάσεων τῆς ἀναιρεσειούσης προτεινόμενος, ὅτι, ἀπομακρυνθείσης ἅπαξ τῆς γυναικὸς τοῦ συζυγικοῦ οἴκου καὶ μεταβάσης εἰς τὴν τῶν γονέων αὐτῆς, οὗτοι πλέον ἀσχοῦσιν ἐπ' αὐτῆς τὸ τῆς ἐπιτηρήσεως δικαίωμα καὶ ἐπομένως καὶ ἂν μετέβῃ, τῇ συγκαταθέσει τούτων, εἰς ξένην οἰκίαν καὶ διέμεινεν ἐν αὐτῇ, δὲν ἐφαρμόζεται ἡ προμνησθεῖσα τῆς Νεαρχᾶς διάταξις, δὲν εἶναι ὀρθὸς, καθόσον περιέχει θεωρίαν ἥτις ἀντίκειται εἰς τὰ περὶ ἀνδρικής ἐξουσίας διατεταγμένα ὑπὸ τοῦ νόμου (ἄρθρον 183 καὶ ἐπόμ. I Π. Κ.) διότι ἡ ἐπὶ τὴν γυναῖκα ἐξουσία τοῦ ἀνδρός ὑφίσταται ἀκεραία καὶ ἀπαραιοίωτος ἐνόσω ὑφίσταται καὶ ὁ γάμος, ὡς ὀρθῶς καὶ τὸ δικάσαν ἐφετεῖον ἀποφαίνεται ἐν τῇ 9 αἰτιολογίᾳ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του. Ἄνευ δὲ νομικοῦ βάσεως εἶναι καὶ ὁ ἕτερος τῶν προτάσεων λόγος, ὅτι ὁ νόμος, καταλέγων τὴν ἐκτὸς τοῦ συζυγικοῦ οἴκου εἰς ξένην οἰκίαν διαμονὴν τῆς γυναικὸς μετὰ τῶν περιπτώσεων τοῦ δικα-

ζυγίου, συνυπονοεῖ ἀναγκαίως, ὅτι ἡ γυνὴ παρεκτρέπεται εἰς βίον ἄπιστον τῷ ἀνδρὶ καὶ σκανδαλώδη τῇ οἰκογενεῖᾳ, διότι τότε ὁ λόγος οὗτος ἤθελε συνταυτισθῇ πρὸς τὸν τῆς μοιχείας (§ 2 τοῦ αὐτοῦ κεφ. Η. τῆς Νεαρᾶς ἢ τῶν ἐπομένων § § 5 καὶ 6, καὶ κατὰ συνέπειαν θὰ ἦτο πλεονασμός, ὅπερ δὲν δύναται νὰ ὑποτεθῇ ἐν τῷ νόμῳ.

Ἐπὶ τοῦ δ' λόγου § § 10 καὶ 11 τοῦ ἀναιρετηρίου.

Ἐπειδὴ τὸ ἐφετεῖον ἐν τῇ ὁγδόῃ σκέπει τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως τοῦ παραδέχεται, ὅτι ἡ ἐκ τῆς ὑπ' ἀρ. 348 (1871) ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ζακύνθου προκύπτουσα ὁμολογία τοῦ ἀναιρεσιβλήτου συζύγου περὶ τῆς ἀποποιήσεως αὐτοῦ τοῦ νὰ δεχθῇ τὴν ἀναιρεσειούσαν ἐν τῇ συζυγικῇ οἰκίᾳ ἐγένετο ἐν τῇ περὶ διατροφῆς μεταγενεστέρᾳ δίκῃ καὶ ἀναφέρεται εἰς ἐποχὴν μεταγενεστέραν τῆς ἐγέρσεως τῆς προκειμένης περὶ διαζυγίου ἀγωγῆς· κατὰ συνέπειαν, τὸ περιστατικὸν τοῦτο δὲν ἔχει ἐπιρροὴν νὰ ἀποδείξῃ τὸν ἰσχυρισμὸν τῆς ἀναιρειούσης, ὅτι ἐξ ὑπαρχῆς ἡ ἀπομάκρυνσις αὐτῆς ἐκ τῆς συζυγικῆς οἰκίας ἐγένετο, διότι ὁ σύζυγος αὐτῆς ἀποποιεῖται νὰ δεχθῇ αὐτήν. Ἄρα μὴτε τὸ ἐκ τῆς προμνησθείσης ὑπ' ἀριθ. 348 ἀποφάσεως δεδικασμένον παρεβιάσθη, μηδὲ κακῶς ἐφηρμόσθη ὁ νόμος, ὡς ἡ ἀναιρεσειούσα διατείνεται. Τὰ δὲ παράπονα αὐτῆς τὰ ἀναγόμενα εἰς ἐσφαλμένην ἐκτίμησιν τῶν ἀπὸ 25 Ἰουλίου 1863 καὶ 13 Φεβρ. 1871 ἀρχιερατικῶν πρᾶξεων, ὧν τὸ περιεχόμενον, ἐν τῇ κυριαρχικῇ αὐτοῦ ἐξουσίᾳ ἐξετίμησε τὸ δικαστήριον τῆς οὐσίας, διαφεύγουσι τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ Ἀρ. Πάγ. (ἀριθρ. 811) § 2 Πολ. Δικονομίας.

Ἐπὶ τῆς § 7 τῶν προτάσεων.

Ἐπειδὴ τὸ ἐφετεῖον ὀρθῶς καὶ νομίμως ἀποκρούει, διὰ τῆς ἐννάτης αἰτιολογίας τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ὡς ἄνευ νομίμου ἐπιρροῆς (συμφώνως καὶ πρὸς τὰ ἐν τῇ πέμπτῃ σκέψει τῆς παρούσης εἰρημένα) τὸν ἰσχυρισμὸν τῆς ἀναιρεσειούσης, ὅτι ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν γονέων της καὶ ὑπὸ στενῶν συγγενῶν συνωδεύετο κατὰ τὸ εἰς Πάτρας ταξιδιδόν της. Ἐπομένως τὸ παράπονον αὐτῆς, ὅτι τὸ ἐφετεῖον δὲν ἐξετίμησεν ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην τὰς μαρτυρικὰς καταθέσεις καὶ ὅτι ἀναιτιολόγητον κατέλιπε τὴν ἀπόφασίν του, ἐξελέγχεται ἀνυπόστατον.

Ἐπὶ τῆς § 8 τῶν προτάσεων

Ἐπειδὴ ἡ τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας κρίσις, ἐκτιμήσαντος ἀπάσας τὰς μαρτυρικὰς καταθέσεις, ὡς ἐκ τῆς ἀποφάσεως ἐξάγεται, καὶ ἀποφαινομένου (ἐν τῇ ἐννάτῃ αἰτιολογίᾳ τῆς προσ-

βαλλομένης ἀποφάσεώς του), ὅτι οὐδόλως ἀποδεικνύεται ὁ ἰσχυρισμὸς τῆς ἀναιρεσειούσης περὶ τοῦ ὅτι συνωδεύετο κατὰ τὸ εἰς Πάτρας ταξείδιον καὶ ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτῆς καὶ ὅτι μετ' αὐτοῦ κατέλυσεν εἰς τὰς περὶ ὧν ὁ λόγος ξένας οἰκίας μέχρι τῆς ἐπανόδου τῆς, δὲν ὑπάγεται κατὰ νόμον εἰς τὸν ἔλεγχον τοῦ Ἀρ. Πάγ. καὶ κατὰ συνέπειαν ὁ σχετικὸς πρόσθετος λόγος ἀναιρέσεως περὶ ἀναιτιολογήτου εἶναι ἀνυπόστατος».

§ 6. Περὶ τῶν ὡς πρὸς τὸν γάμον συνεπειῶν τοῦ πολιτικοῦ θανάτου ὁμιλεῖ ὁ Καλλιγᾶς ¹ ἀλλ' ὑπὸ τὸ κράτος τῶν διατάξεων τοῦ ποινικοῦ νόμου, καθ' ἃς διὰ τοῦ πολιτικοῦ θανάτου λύεται ὁ γάμος καὶ νέος γάμος δὲν ἐπιτρέπεται. Εἰς τὰ μεγάλα ἀτοπήματα τοῦ θεσμοῦ τούτου ἀποβλέποντες οἱ Γάλλοι κατήργησαν αὐτὸν ἐντελῶς διὰ τοῦ ἀπὸ 31 μαΐου 1854 νόμου, ἐπαγαγόντες, ἀντὶ τοῦ πολιτικοῦ θανάτου, τὴν νόμιμον ἀπαγόρευσιν τὸν θεσμὸν αὐτὸν ἐξήλειψε καὶ ἡμετέρα νομοθεσία διὰ τοῦ νόμου τῆς 31 ὁκτ. 1862 ².— Ἐχει δὲ οὗτος ἀναδρομικὴν ἰσχύν; Πείρας σελ. 488 § 40.

§ 7. Οἱ περὶ διαζυγίου ὁρισμοὶ ἐφαρμόζονται εἰς τὸν ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης χωρισμόν ³; τὴν περὶ τούτου νομολογίαν εὗρίσκετε ἐν Πείρᾳ σελ. 493 ἐπ. Ἐνταῦθα προσθέτω τὰ ἐξῆς·

Ἐν τῇ πολιτικῇ ἡμῶν δικονομίᾳ καὶ τῷ καταστατικῷ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου Νόμῳ (ἄρθρον 17) εὕρηται θεσμὸς ἀναγόμενος εἰς τὸν γάμον, ὁ ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης χωρισμός.

Ὁ θεσμὸς οὗτος δὲν ἀπαντᾶται ἐν τῷ Ῥωμ. καὶ τῷ Βυζαντινῷ νόμῳ, παρήχθη δὲ ἀπὸ τῶν περὶ γάμου ὁρισμῶν τῆς δυτικῆς ἐκκλησίας, εἶναι ὁμῶς λίαν χρήσιμος ὡς μέτρον πρόσκαιρον, σκοποῦν νὰ θέσῃ ἐκ μέσου τὰς ἐκ τῆς συνδιαιτήσεως ἀφορμὰς τῆς ἐξάψεως τῶν συζύγων καὶ νὰ δώσῃ εἰς αὐτοὺς καιρὸν πρὸς συνδιαλλαγὴν καὶ ἑνωσιν. Εἶναι λοιπὸν μέσον συντελοῦν εἰς τὴν πρόληψιν τῶν διαζεύξεων, ἀλλ' ἐπειδὴ οὔτε ὁ δικονομικὸς, οὔτε ὁ καταστατικὸς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου νόμος, ὀρίζοντες μόνον τὴν διαδικασίαν τοῦ ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης χωρισμοῦ, ἀναφέρουσι τοὺς λόγους δι' οὓς δύναται νὰ ζητηθῇ οὗτος, τὰ δικαστήρια ἀπεφάνησαν, ὅτι ὁ χωρισμὸς ἀπὸ τραπέζης καὶ κοί-

(1) Δ. § 191—197.

(2) Βλ. καὶ Παπ. περὶ γεν. ἀρχῶν § 183—138. Τινὰ περὶ πολιτικοῦ θανάτου Βλ. εἰς Πείραν σελ. 1636. 3240. 3049 ἐπ.

(3) Βλ. Πείρας σελ. 5217 ἐν τέλει, ἐνθα αἱ δέουσαι παραπομπαί. Βλ. αὐτ. σελ. 3348 § 65.

της δύναται νὰ ζητηθῇ δι' οὓς λόγους ζητεῖται καὶ ἡ διάζευξις καὶ δι' ἄλλους λόγους, οἵτινες, κατὰ τὴν δικαστικὴν κρίσιν, ἀπαιτοῦσι τὸν πρόσκαιρον χωρισμὸν τοῦτον, ὅπως μὴ ἐκτραπῶσιν εἰς ἀθεράπευτον ῥῆξιν καὶ παράγωγιν αἰτίαν διαζεύξεως¹. ἀλλ' ἐπὶ ἡττον σπουδαίων ἐρίδων δὲν συνειθίζεται ἡ εἰς τὴν δικαστικὴν ἐξουσίαν προσφυγή, ὅταν δὲ ὑπάρξῃ αἰτία διαζεύξεως, ἡ ῥῆξις σχεδὸν πάντοτε εἶναι τοσοῦτον προσκεχωρημένη, ὥστε οἱ σύζυγοι προβαίνουσιν ἀμέσως εἰς τὴν διάζευξιν, ἐλαχίστη δέ, ἵνα μὴ εἰπωμεν οὐδεμίαν, εἶναι ἡ πρᾶκτικὴ ἀξία τοῦ θεσμοῦ τούτου, ἕως οὗ ρυθμισθῶσιν ἀκριβέστερον τὰ περὶ αὐτοῦ διὰ τοῦ νέου ἀστυκοῦ νόμου².

Διαδικασία.

§ 8. Βλ. τὰ ἐν Πείρᾳ σελ. 604 ἐπ. Προσθετέα τὰ ἐξῆς·

§ 9. Ἐκτὸς τῶν ἐν τῇ ἀναφορᾷ ἐκτεθειμένων γεγονότων, ἐφ' ὧν στηρίζεται ἡ αἵτησις, δύνανται νὰ προστεθῶσιν ἐν τῇ ἀγωγῇ ἢ μετ' αὐτὴν καὶ ἕτερα; Βλέπε Πείρας σελ. 494—495 § 69—69 δὲ³.

§ 10. Ἡ ἀπορρίπτουσα τὴν ἀγωγὴν ἀπόφασις ἀποτελεῖ δεδικασμένον ἐναντίον νέας ἀγωγῆς ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ λόγου τῆς διαζεύξεως στηριζομένης, εἰ καὶ ἐπὶ ἄλλων γεγονότων⁴.

Εὰν κατέστη τελεσίδικος ἡ ἀπόφασις, δι' ἧς τὸ δικαστήριον ἀπέρριψε τὴν περὶ διαζυγίου ἀγωγὴν ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι εἶναι ἀπαράδεκτος ὁ διὰ τῶν προτάσεων ὑποβληθεὶς λόγος ὅτι ἡ ἐνάγουσα μετέβη ἀπὸ ἐνὸς εἰς ἄλλον οἶκον (καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἡ πρότασις αὕτη δὲν ἐπάγεται, κατὰ τὸ κανονικὸν δίκαιον, διαζύγιον), ὁ ἐνάγων δὲν δεσμεύεται ἐκ τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς νὰ κινήσῃ νέαν ἀγωγὴν εἰς τὸν λόγον αὐτὸν στηριζομένην. (Α. Π. πολ. 213 τοῦ 1876).

§ 11. Ἐκ πάσης ἀποδείξεως δύναται τὸ πολιτικὸν δικαστήριον νὰ σχηματίσῃ πεποιθήσιν, καὶ δὲν ἔχει ἀνάγκην ποινικῆς ἀποφάσεως ἵνα παραδεχθῇ παράβασιν τῆς περὶ τὸν γάμον πίστεως⁵. Ἡ ὁμολογία ὁμῶς τῶν συζύγων οὐδεμίαν ἀποτελεῖ ἐν-

(1) Α. Π. 191 τοῦ 1847 καὶ Κελ. δ' § 156.

(2) Παπ. οἰκογ. δίκ. § 89.

(3) Οἰκ. δὲ § 211 σημ. 6 ἐκδ. 3. Κελ. δ' σελ. 182 σημ. 3.

(4) Δύτῳ.

(5) Α. Π. 22 τοῦ 42.—103 τοῦ 47. Κελ. δ' § 158.

ταῦθα ἀπόδειξιν¹. ἄρα οὐδὲ ὁ ὅρκος. Δεμ. σελ. 579. Καρ. ζ. 2981. Πρβλ. Πείρας σελ. 496 § 75 (ἐνθα ἡ Α. Π. 8 τοῦ 57).

§ 12. Πρὶν κινήθῃ ἀγωγή περὶ διαζυγίου, ἀπαιτεῖται ἀπόπειρα ἐνώσεως· ἀδιάφορον δὲ ἂν προηγήθη τοιαύτη, συνεπεία τῆς ὁποίας ἐκινήθη πρώτη ἀγωγή ἀπορριφθεῖσα, καὶ κατόπιν κινεῖται δευτέρα, εἰς ἄλλον λόγον στηριζομένη (Α. Π. πολ. 223 τοῦ 1857 κυρούσα τὴν 312 τοῦ 64 ἀπόφασιν τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν)².

§ 13. Οἱ δανεισταὶ τοῦ συζύγου ἔχουσι καὶ ἐνταῦθα δικαίωμα παρεμβάσεως καὶ ἀνακοπῆς τρίτου. Παρὰ τοῖς Γάλλοις ἀμφισβητεῖται τοῦτο. Καρρὲ ζ. 2980. Δεμολ. δ' 535 ἀρ. 427. Οἰκ. § 211 σημ. 9.

§ 14. Τὸ δικαζόμενον δίκαιον ἀποσβέννυται ἐνίοτε διὰ τοῦ θανάτου ἐπὶ καθαρῶν προσωπικῶν δικαιωμάτων τοῦ δικαιοῦχου (οἷον διαζυγίου, ἐπικαρπίας)· διὰ τὰ παρακολουθήματα οὕτως αὐτῆς δύναται νὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ δίκη³.— Βλέπε τὰ ἐν Πείρα σελ. 2350—2354. Βλέπ. τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Μετάβασις ἀγωγῶν.

§ 15. Ἐν σελ. 604 (σημ. 171) τῆς Πείρας εἶπον ὅτι τὸ δικαστήριον, ἂν κρίνῃ βάσιμον τὴν περὶ διαζυγίου αἵτησιν, ὁρίζει καὶ μέτρα τινὰ κατὰ τὰ ἄρθρ. 683—684 πολ. δίκ. (Γαλ. 878. Γαλ. κώδ. 267—270). Περὶ τῶν προσκαίρων τούτων μέτρων παρατηρητέον καὶ ταῦτα· α) δύναται κατὰ τὰς περιστάσεις νὰ υποχρεωθῇ ὁ σύζυγος νὰ μετοικήσῃ εἰς ἄλλην οἰκίαν, ἢ ν' ἀπαιτήσῃ αὐτὸς τὴν ἀναχώρησιν τῆς γυναικὸς του, (Δεμολ. σ. 565. 577), τὴν μετοίκησιν δὲ δύναται εἰς λίαν κατεπειγούσας περιστάσεις, νὰ ἐπιτρέψῃ καὶ ὁ πρόεδρος (Πολ. 634 § 1) β) ἡ σύνταξις δίδεται τῇ γυναικί, ἐὰν δὲν ἔχῃ ἰδίαν περιουσίαν (Δεμολ. σελ. 566), ἀλλ' ὁ ἀνὴρ δὲν δικαιούται παρ' ἡμῖν νὰ ζητήσῃ παρὰ τῆς γυναικὸς διατροφὴν· ἐναντίος ὁ Δεμολ. σελ. 577· γ) αἵτησιν τοῦ ν' ἀφαιρεθῶσι τὰ τέκνα ἀπὸ τοῦ ἀνδρὸς δύναται νὰ κάμῃ ἡ μήτηρ ἢ τῶν συγγενῶν τις ἢ καὶ ὁ εἰσαγγελεὺς (Πολ. 683 § 4. Γαλλ. κώδ. 267), μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν ὅμως καὶ ὁ ἀνὴρ, ἂν δηλαδὴ ὑπάρχῃ λόγος νὰ μὴ μένωσι παρὰ τῷ προσώπῳ, ᾧ ἐνεπιστεύθησαν (Δεμολ. ἄρθρ. 454)· δ) ἀλλὰ

(1) Καλ. δ' § 138. Πείρας σελ. 2690 § 8².

(2) Βλ. Πείρας σελ. 604 § 2.

(3) Οἰκ. § 173 σημ. 3 ἐκδ. 3. Καρ. ζ. 1277. — Δεμ. δ' 536. — Πείρας σελ. 605, ἐνθα καὶ ἡ Α. Π. 30 τοῦ 1853.

προσωρινὰ μέτρα, μὴ ὄντα ἐκ τῶν τοῦ 683 ἄρθρου, πρέπει νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς τὸ δικαστήριον διὰ τακτικῆς ἀγωγῆς, κατὰ τὴν συνοπτικὴν διαδικασίαν εἰσαγομένης. Π. χ. αἵτησις περὶ ἀφαιρέσεως καὶ καταθέσεως παρὰ τρίτῳ πραγμάτων προικῶν, ὅταν διὰ τῆς σφραγίσεως δὲν ἐξασφαλιζῶνται ἀπὸ τῶν ἐπιβουλῶν τοῦ ἀνδρός. (Δεμολ. σελ. 574. Οἰκ. σημ. 5 σ. 677 ἐκδ 3).

Ἐν Πείρᾳ (σελ. 487 ἐπ.—493. 604—609. § 131—145 τῆς σελ. 407—8) ἐσημείωσα τὰ ζητήματα, ὅσα ὁ Παπ. ἀναπτύσσει εἰς τὸ οἰκογεν. δίκαιον. Ὁ δὲ Καλ. (δ' § 138—162) ἀναπτύσσει τὰ ἐξῆς:

138. Ποία ἡ νομοθετικὴ ἔποψις περὶ διαζυγίου; ¹—139. Ἐποψις τῶν Ῥωμαίων. — 140. Περί τοῦ πρώτου παραδείγματος διαζυγίου. — 141. Συνέπειαι ὡς πρὸς τὴν προίκα. — 142. Νόμος Αὐγούστου. — 143. Ἐξ ἀμοιβαίας συναινέσεως διαζύγιον κατὰ Ἰουστινιανόν. — 144. Ἐκ μονομερείας. — 145. Τὰ ἐν Ἰουστινιανοῦ Κώδικι. — 146. Νεαρά 22. — 147. Νεαρά 117. — 148. Τὰ μεταγενέστερα. — Διαδικασία. — 150. Ποινικαὶ διατάξεις τῶν χριστιανῶν αὐτοκρατόρων. — 151. Πρῶται διατάξεις Ἰουστινιανοῦ. — 152. Νεαρά 117, 127 καὶ 134 — 152. Ἀρμενόπουλος — 154. Δικαιοδοσία ἐκκλησιαστικὴ ἐπὶ τουρκοκρατίας. — 155. Πολιτ. Δικονομία καὶ νόμος συνοδικός. — 156. Χωρισμὸς ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης. — 157. Δὲν ἀπαιτεῖται προηγουμένη ἄδεια τῶν προικισάντων γονέων. — 158. Δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη προηγουμένης ποινικῆς δίκης διὰ τὸ ἐπὶ μοιχείᾳ διαζύγιον. — 159. Πότε ἡ ἀγωγή εἶναι ἀπαράδεκτος; — 160. Τί ἰσχύει σήμερον περὶ τῶν χρηματικῶν ζημιῶν; — 161. Ἀνανέωσις τοῦ γάμου. — 162. Ληξιαρχικὴ πρᾶξις.

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΙ γαῖαι ποῖται; Βλ. Α. Π. 345 τοῦ 1874 ἐν Πείρᾳ σελ. 5308.

ΔΙΑΘΗΚΑΙ (testaments) ².

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ.

§ 1. Προηγούμενα ζητήματα. Παραπομπή.

§ 1². Πότε ἐδημοσιεύθη τὸ περὶ Δ. Ψ;

(1) Οἱ ἀρ. ἀναφέρονται εἰς τοὺς τοῦ δ' τόμου Καλλιγᾶ.

(2) Βλ. τὰ ἐν Πείρᾳ λ; κληρονομία· ἰδίως τὰ ἐν σελ. 2007. 2058 ἐπ. 2071 ἐπ. αὐτῆς· ἡ νεαρά ρεῖ' οὐδεμίαν ποιεῖται διάκρισιν μεταξὺ ὑπεξουσίων καὶ

- § 2. Πόσα, κατ' αὐτό, εἶδη διαθηκῶν;
- § 3. Ἡ δημοσία διαθήκη καταχωρίζεται ἤδη εἰς βιβλίον; Πρόσληψις 3 μαρτύρων 4 δὲ ἐὰν ὁ διαθέτης ἀγνοῇ γράφειν. Τίς θεωρεῖται ὅτι ἀγνοεῖ γράφειν; Ὑπέρβασις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μαρτύρων. Δεύτερος δὲ συμβολαιογράφος προσλαμβάνεται;
- § 4. Περὶ προσόντων τῶν μαρτύρων κατὰ τε τὸ παράρτημα καὶ τὸν δικαστικὸν ὀργανισμόν.
- § 5. Κωλύματα ἐκ συγγενείας ἢ ποινηs. — Ἀγνοία τῆς ἀνικανότητος. — Ποίου χρόνου ἀνικανότης ἐξετάζεται;
- § 6. Τί ἀπαιτεῖται διὰ τὸ κύρος τῆς δημοσίας διαθήκης; Μνεῖα α) τοῦ καλέσαντος· β) τῆς κατοικίας καὶ ἐνορίας μαρτύρων τε καὶ διαθέτου. Δὲν ἀπαιτεῖται μνεῖα ὅτι ἐπὶ τούτῳ ἐκλήθησαν. — § 7. Τί ἐστὶ κατοικία; — Ἐνορίας μνεῖα. — Ἐσφαλμένη μνεῖα κατοικίας ἢ ἐνορίας.
- § 7³. Κατὰ τὸν δικαστικὸν ὀργανισμόν τί ἄλλο πρέπει νὰ μνημονεύηται; ὄνομα κλπ. συμβολαιογράφου, διαθέτου, μαρτύρων. — Χρόνος. Τόπος. — Ταῦτα πρέπει νὰ προκύπτωσιν ἐκ τῆς διαθήκης αὐτῆς.
- § 8. γ) Ὁ συμβολαιογράφος πρέπει νὰ γινώσκῃ τὸν διαθέτην καὶ τοὺς μάρτυρας, τοῦτο δὲ νὰ κάμῃ μνεῖαν. Ἄν τοὺς ἀγνοῇ, τί ποιητέον;
- § 9. δ) Ὁφείλει νὰ βεβαιωθῇ περὶ τῆς ἐχευροσύνης τοῦ διαθέτου. Χωρεῖ ἐναντία ἀπόδειξις;
- § 10. ε) Ὅρκισις τῶν μαρτύρων καὶ ἀπομάκρυνσις παντὸς ἄλλου. — Τύπος ὅρκου· ὅτι οὐδεὶς ἄλλος παρευρέθη.
- § 10³ — 10². Τινὰ περὶ μαρτύρων.
- § 11. Πιστὴ καταχώρισις καθ' ὑπαγόρευσιν τοῦ διαθέτου. — § 11³. Ἄν ὁ διαθέτης δὲν ὁμιλῇ τὴν ἐλληνικὴν; — § 11³. Ἄν ἡ διαθήκη ἐγρᾶφῃ περ' ἄλλου; Τὸ ἄρθρ. 17 τοῦ ψηφ.
- § 12. ζ) Ὁ συμβολαιογράφος ἐρωτᾷ ἢ ἐπερωτώθησαν αἱ διατάξεις καὶ περὶ ἄλλων ἐλεῶν. — Ἐπικαρπία ὑπὲρ τῆς συζύγου.
- § 12². η) Ἀνάγνωσις τῆς διαθήκης παρὰ τοῦ συμβολαιογράφου.
- § 12³. 12⁴. θ) Παρατήρησις καὶ ἀνάγνωσις παρὰ τῶν μαρτύρων.
- § 12⁵. Συμπλήρωμα ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω.
- § 13. Ὑπογραφή παρὰ διαθέτου, μαρτύρων καὶ συμβολαιογράφου. — § 13². Ἰόνιος νομοθεσία καὶ ἄρθρον 18³ ὀργανισμοῦ.
- § 14. Περὶ κωφῶν ἀναγινωσκόντων, ἢ μῆ, καὶ περὶ τυφλῶν.
- § 15. Προσθήκη μεταγενεστέρα καταρτισθείσης, ἢ ἐξακολούθησις διακοπείσης διαθήκης.
- § 15². Ἀκυρότης προσθήκης ἀκυροῖ τὴν ὅλην διαθήκην;
- § 16. Ἀπαγορεύεται κληροδότημα ὑπὲρ τοῦ συμβολαιογράφου κτλ.
- § 16³. Περὶ ἐνότητος τῆς διαθήκης.
- § 17. Μυστικὴ διαθήκη δύο εἰδῶν· τί ἀπαιτεῖ;
- § 17². Εἰς τινὰς δὲν ἐπιτρέπεται;
- § 18. Κατάθεσις τῆς ἰδίᾳ χειρὶ μυστικῆς διαθήκης.
- § 19. Κατάθεσις τῆς παρ' ἄλλου γεγραμμένης.
- § 19³. Εἰς ποῖον συμβολαιογράφον; Λιθωμανὸν δόγμα.
- § 20. Ἰδιόγραφος διαθήκη. Πρέπει νὰ εὔρεθῇ παρὰ τῷ διαθέτῃ.
- § 21. Περὶ προσθηκῶν, μεσοστήκων, γενικῆς διαγραφῆς, διασχίσεως

αὐτεξουσίῶν τέκνων, ἀλλ' ἀμφοτέρω ὑποβάλλει εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς ἐγκαταστάσεως ἢ ἀποκληρώσεως τῶν ἀνόντων. (Α. Π. 17 τοῦ 1853).

- πολλῶν φύλλων.— § 21². Τίνες εἰσὶν ἱκανοὶ συντάξει ἰδιογράφους διαθήκας;
 § 22. Περὶ δικαστικῆς κυρώσεως τῆς ἰδιογράφου διαθήκης.
 § 23. Προφορικὴ διαθήκη.
 § 24. Στρατιωτικά.— Ἐν καιρῷ πανώλους· κατὰ τὸν διάπλουν.
 § 25. Περὶ διαθήκης τῶν ἡμεδαπῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἢ τοῖς ἰονίοις νήσοις.
 § 26. Σύνταξις διαθήκης ὑπὸ προξένων.
 § 27. Περὶ δημοσιεύσεως τῶν διαθηκῶν.
 § 27².—27³. Τίνες διαθέτουσι;
 § 28. Ἡ τῶν τύπων τήρησις ἀποδεικτέα ἐξ αὐτῆς τῆς διαθήκης.
 § 29. Ἀλληλοδιαθήκαι.
 § 30. Εὐθύνεται ὁ συμβολαιογράφος διὰ τὴν ἀκύρωσιν τῆς διαθήκης;
 § 31. Ὅριστικὴ θεωρεῖται ἡ ἀπόφασις ἡ ἀπορρίπτουσα λόγους τι-
 νος ἀκυρότητος τῆς διαθήκης;
 § 32. Ἐκτελεσται διαθηκῶν.
 § 33. Παράλειψις μητρὸς.
 § 34. Διάθεσις περιουσίας ὑπὲρ τέκνου γεννηθέντος ἐν ᾧ ὑφίστατο ἔτι
 ὁ γάμος.
 § 35. Διαθήκη μεταγενεστέρα ἀποκρούει τὴν προηγουμένην;
 § 36. Ἐγκατάστασις κληρονόμου πῶς δηλοῦται;
 § 37. 38. Ἔθιμα περὶ διαθηκῶν.
 § 39. Διαθήκαι ἐν Ἑπτανήσῳ. Χρονολογικὸν σύστημα.— § 40. Μνεῖα
 τόπου.— § 41. Ἀνάγνωσις διαθήκης.
 § 42—43. Ἐκτέλεισις τῆς διαθήκης καλύπτει τὰς ἀκυρότητας αὐτοῦ;
 § 44. Γνώσις τῶν ἀκυροτήτων.— Τίς βαρεῖται τῇ ἀποδείξει;
 § 45. Σημειώσεις τινὲς ἐκ συγγραμμάτων.
 α) Τύποι διαθηκῶν κατὰ τὸν ῥωμ. καὶ βυζ. νόμον. § 90—98.— β) Κατὰ
 τὸ παρ' ἡμῖν ἰσχύον δίκαιον. § 99—107. — Περιεχόμενον τῶν διαθηκῶν
 § 108—109.— δ) Ἐκτακτοὶ διαθήκαι. § 135—151. — ε) Προσόντια τε-
 λευταίας βουλήσεως. § 693—744.

§ 1. Προηγούμενα περὶ διαθηκῶν ζητήματα βλ. ἐν Παίρᾳ λ. Κληρον. δίκαιον (σελ. 2005—2114). Ἐνταῦθα μνημονεύονται τὰ νεώτερα, μνεῖας συντομωτάτης γινομένης καὶ τινων ἐκ τῶν προηγούμενων, καὶ τοῦτο καθόσον ἔχουσι σχέσιν πρὸς ἐκείνα.

§ 1². Τὸ ἀπὸ 11 φεβρ. 1830 ψήφ. περὶ διαθηκῶν ἐδημο-
 σιεύθη διὰ τῆς γενικῆς ἐφημερίδος τῆς Ἑλλάδος τὴν 26 Μαρ-
 τίου 1830, ἀφ' ἧς ἐποχῆς ἔλαβεν ἰσχύν. (Α. Π. πολ. 294 τοῦ
 1839)¹. — Εἶναι δὲ ἀπομίμημα ἐνετικῶν θεσμῶν, ἰσχυόντων
 πάλαι ποτὲ ἐν Ἑπτανήσῳ, πολλὰ δὲ διατάξεις τοῦ ἐτροποποι-
 ῆθησαν, ὡς κατωτέρω, διὰ τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν δικαστηρίων
 καὶ συμβολαιογράφων.

§ 2. Κατὰ τὸ ἄρθρον I τοῦ ἀπὸ 11 Φεβρουαρίου 1830 ψηφί-
 σματος τέσσαρα ὑπάρχουσιν εἴδη διαθηκῶν κοινά. ἡ δημοσία,

(1) Βλ. § 206 τῆς σελ. 2082 Παίρας.

ἡ μυστική, ἡ ἰδιόγραφος καὶ ἡ προφορική, ἐν ἄρθρ. δὲ 43 προστίθενται διάφορα ἄλλα εἶδη δι' ἐξιδιασμένας περιστάσεις. Καθ' αὐτὸ εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην ἀνήκει καὶ ἡ προφορική.

§ 3. Ἡ δημοσία διαθήκη συντάσσεται ὑπὸ συμβολαιογράφου ἐνώπιον τριῶν ἢ τεσσάρων μαρτύρων, ἐὰν ὁ διαθέτης δὲν ἤξωρη νὰ γράψῃ². Κατὰ τὰ ἄρθρα 184 καὶ 213 τοῦ περὶ συμβολαιογράφων ὀργανισμοῦ, αἱ διαθήκαι δὲν καταχωρίζονται πλέον εἰς βιβλία χωριστά, ἀλλὰ συντάσσονται εἰς χωριστὰ φύλλα ὑπὸ τὸν αὐξοῦντα ἀριθμὸν τῶν πρωτοτύπων ἐγγράφων τοῦ συμβολαιογράφου, εἰς 2 συγκαταλέγονται ὅπως καὶ αἱ λοιπαὶ πράξεις (ἄρθρον 200).

Ἡ ὑπέρβασις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀπαιτούμενων μαρτύρων δὲν εἶναι λόγος ἀκυρότητος, ἀλλ' ἡ ἔλλειψις ὥστε, ἂν προσελήφθησαν τέσσαρες ὅπου ἤρκουν τρεῖς, κατ' οὐδένα λόγον βλάπτεται τὸ κύρος τῆς διαθήκης, ἅμα καὶ ὁ πλεονάζων μάρτυς ὑπεβλήθη εἰς τοὺς ὅρους τῶν λοιπῶν, ἤτοι ὠρκίσθη περὶ ἐχεμυθίας. Καλ. αὐτ. § 184 (α).

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 178 τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν δικαστηρίων, καθ' ἣν, ἀντὶ μαρτύρων, συμπεριλαμβάνεται δεύτερος συμβολαιογράφος, δὲν εἶναι ἐφαρμοστέα ἐπὶ διαθηκῶν, ὡς εἰδικὴ ἐπὶ συμβολαίων ὥστε ὁ δεύτερος συμβολαιογράφος δὲν διαφέρει τοῦ μάρτυρος. (Καλ. αὐτ. § 184).

§ 4. Ποιοὶ δὲν εἶναι δεκτοὶ ὡς μάρτυρες ἐν διαθήκῃ; Περὶ τῶν προσόντων τῶν μαρτύρων ὁμιλεῖ τὸ παράρτημα τοῦ εἰρημένου ψηφ. Εἰς ταῦτα ὅμως προσθετέον καὶ τὸ ἄρθρ. 179 τοῦ ὀργ. κατὰ τὸ ἄρθρ. 177 τοῦ ὁποίου κωλύεται ὅστις εἶναι συνάμα διαθέτης ἢ συγγενὴς ἢ κηδεστὴς αὐτοῦ κατ' εὐθείαν μὲν γραμμὴν εἰς ὅλους τοὺς βαθμοὺς, ἐκ πλαγίου δὲ μέχρι τοῦ τρίτου ἢ ὁσάκις ἐν τῇ διαθήκῃ περιέχεται τι ὑπὲρ αὐτοῦ ἢ τῶν εἰρημένων συγγενῶν του.

(2) Ἄρθρ. 3 J. Δ καὶ 213 ὀργ.

Ὁ δυνάμενος ὑπογράφειν δὲν ὑπάγεται ἀκριβῶς εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν μὴ εἰδῶτων γράφειν, ἀλλὰ τῶν ἐλάχιστων εἰδῶτων. (Βλ. καὶ Δελ. disp. 3043 ἐπ.). Καλ. αὐτ. § 184.

Ὁ τῶν 4 μαρτύρων ἀπαιτούμενος ἀρ' ὅταν ὁ διαθέτης ἀγνοῇ τὸ γράφειν, δὲν ἀπαιτεῖται καὶ ὅταν ὁ διαθέτης γινώσκῃ γράφειν, ἀλλ' ἐξ ελαττώματος φυσικοῦ ἀδυνατῇ γράψαι· ἐν ταιαύτῃ περιπτώσει ἀρκούν οἱ τρεῖς μάρτυρες. (Καλ. § 184).

(α) Δ. Π. 187 τοῦ 55, 178 τοῦ 66.—Πείρας σελ. 2083.—Δελ. disp. 3095.

Περὶ τῶν κωλυμάτων τοῦ ἄρθρ. 179 τοῦ ὄργαν. δὲν γίνεται λόγος, διότι τὰ τοῦ παρρητήματος εἶναι πλατύτερα, καὶ δὲν κατηργήθησαν διὰ τοῦ ὀργανισμοῦ, ὀρίζοντος ἐν ἄρθρ. 213 τὰς καταργηθείσας διατάξεις τοῦ ψηφίσματος³.

§ 5. Τὰ τῆς συγγενείας κωλύματα, κατὰ τὸ παράρτημα, δὲν εἶναι μόνον ὑπερβολικά, ἀλλὰ καὶ ἀόριστα, καθόσον παρ' ἡμῖν ἐκ τῆς συνηθείας τῆς Εκκλησίας κανονίζεται ὁ κωλυόμενος βαθμὸς πρὸς σύναψιν γάμου.

Κατὰ πατριαρχικὴν ἀπόφασιν ἐπικυρωθεῖσαν παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος Μανουὴλ Κομνηνοῦ ἐξ αἵματος κωλύεται καὶ ὁ ἑβδόμος βαθμὸς⁴.

Ἐξ ἀγχιστείας καὶ αὐτὸς ὁ ἕκτος βαθμὸς λέγεται ἀκώλυτος;

(3) Καλ. ἐ. § 183. Παπ. περὶ κληρον. § 94, ὅστις λέγει καὶ ταῦτα: «Συνδύζοντες τὸν ὀρισμὸν τοῦτον πρὸς τὸν τοῦ παραρτήματος τοῦ περὶ διαθηκῶν ψηφίσματος περὶ τῆς τοῦ μαρτυρεῖν ἐπὶ διαθηκῶν ἀνικανότητος τῶν καταδικασμένων δι' ἐγκλήματα προερχόμενα ἐκ πλεονεξίας, ἥτοι τῶν ἐπιόρκων, παραχαρὰκτων, πλαστογραφῶν, ψευδομαρτύρων, κλεπτῶν, μαστροπῶν, καὶ συκοφαντῶν, συνάγομεν ὅτι ἡ διάταξις τοῦ παραρτήματος τοῦ περὶ διαθηκῶν ψηφίσματος εἶναι, ὡς πρὸς τὴν ἀνικανότητα τῶν τοιούτων προσώπων, εὐρυτέρα τῆς τῶν ἄρθρων 22 καὶ 23 τοῦ ποιν. νόμου, διότι τὸ παράρτημα δὲν διακρίνει μεταξὺ πλημμελήματος καὶ κακουργήματος, οὔτε περιορίζει εἰς χρόνον τινὰ τὴν ἐκ τῆς καταδίκης ἐπὶ τοιούτοις πλημμελήμασιν ἀνικανότητα, ὥστε οἱ περὶ πράξεις, ἃς ἀναφέρει τὸ παράρτημα, καταδικασμένοι οὐχὶ εἰς ποινὴν κακουργήματος εἶναι ἰσοδύναμοι πρὸς τὴν ἐπὶ διαθήκης μαρτυρίαν.

Εἰς τοὺς ὑπὸ στοιχεῖον γ' (§ 93) ἀναφερομένους ἀνήκουσιν οἱ ὑπεξούσιοι τοῦ διαθέτου, οἱ συνυπεξούσιοι τοῦ διαθέτου, οἱ συνυπεξούσιοι αὐτοῦ καὶ οἱ ἔχοντες ἐπ' αὐτοῦ τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν· οὔτε ὁ κληρονόμος, οὔτε οἱ μετ' αὐτοῦ ἀποτελοῦντες ἐν πρόσωπον δύνανται νὰ ὦσι μάρτυρες (α). Ἡ ἀπαγόρευσις αὕτη οὐ μόνον περιελήφθη, ἀλλὰ καὶ ἐξετάθη διὰ τοῦ παραρτήματος τοῦ περὶ διαθηκῶν ψηφίσματος, ὅπερ ἀπαγορεύει νὰ ὦσι μάρτυρες τῆς διαθήκης οἱ κληροδόχοι, οἱ συγγενεῖς τοῦ διαθέτου, ἡ τοῦ κληρονόμου, ἡ τοῦ κληροδόχου, ἡ τοῦ συμβολαιογράφου μέχρι τοῦ βαθμοῦ τοῦ κωλύοντος τὸν γάμον, ὁ πνευματικὸς τοῦ διαθέτου καὶ ὁ ἱερεὺς τῆς ἐνορίας του, τέλος οἱ μὴ χριστιανοὶ ἐπὶ διαθήκης χριστιανοῦ.

(4) Ἀρμ. (8 η) 9.—Α. Π. 339 τοῦ 1863. Δὲν ἀπεφάνητο τὸ ἐναντίον ἐν 19 τοῦ 1843, ἀλλ' ἠρνήθη τὴν ἐφαρμογὴν εἰς πρόσωπα μὴ ἀνήκοντα εἰς τὴν ἀνατολικὴν ἐκκλησίαν. (Ἰδε τὴν ἀπόφασιν αὐτὴν ἐν Πείραχ σελ. 476.—Τὴν δὲ 339 τοῦ 1863 ἐν σελ. 2179 Πείραχ).

(α) Εἰς. (2. 10) § 9—11.—Π. (23. 1) 21 § 3. 28. 29 πρ.—Βζσ. (λε'. 1) αὐτ. Κώδ. (6. 22) 8.—Βζσ. (λε'. 3). 8).

ὅταν δὲν συγχέωνται τὰ ὀνόματα, ἐνῶ ἄλλως διαρρήδην κωλύεται⁵.

Ἐκ τριγενείας δύο μόνον ὑπάρχωσι κωλύματα, ὅτι δὲν δύναται τις νὰ νυμφευθῇ τὴν ποτὲ σύζυγον τοῦ ἰδίου προγόνου, οὔτε ἡ μητριά νυμφεύεται τὸν ἄνδρα τῆς ποτὲ προγόνου⁶. (Βλ. τὰ ἐν τῇ προηγουμένῃ λ. γάμος).

Τὸ παράρτημα ἐν τούτοις δὲν κηρύττει ἄκυρον τὴν διαθήκην καθ' ἣν ἡθετήθη τὸ κώλυμα τοῦ μάρτυρος. Ἐντεῦθεν ἐκράτησεν ἡ γνώμη, ὅτι ἀκυροῦται μόνη ἡ διάταξις τῆς διαθήκης ἡ ἀφορῶσα τὸν κωλυόμενον μάρτυρα⁷. (Καλ. αὐτ. § 186).

§ 6. Διὰ τὸ κύρος τῆς δημοσίας διαθήκης ἀπαραίτητος εἶναι ἡ τήρησις τῶν ἐξῆς διατυπώσεων^{7²}.

α) Ὁ συμβολαιογράφος πρὸ πάντων μνημονεύει ἐν ἀρχῇ τῆς πράξεως τὸ πρόσωπον, δι' οὗ ἐκλήθη, ὅπως προσέλθῃ εἰς τὸν διαθέτην (ἄρθρ. 4). Ὁ σκοπὸς τῆς διατυπώσεως ταύτης εἶναι ἐντελῶς ἁδηλος, δὲν ὑπάρχει δὲ ἀνάγκη τοιαύτης μνείας, ὅταν ὁ διαθέτης προσέρχεται εἰς τὸν συμβολαιογράφον. Οὐδεὶς γίνεται λόγος ἐν τῷ νόμῳ περὶ μνείας τῆς κατοικίας, ἢ τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ καλέσαντος, ἢ ὅτι εἶναι οὗτος γνωστὸς τῷ συμβολαιογράφῳ, ὥστε ἐκ τῆς ἀποσιωπήσεως τούτων πάντων οὐδεμία ἔπεται ἀκυρότης⁸.

β) Ἀλλὰ τοῦ διαθέτου καὶ τῶν μαρτύρων ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος ἀπαιτεῖται ἡ μνεία τῆς οἰκίας καὶ τῆς ἐνορίας αὐτῶν⁹. (Καλ. αὐτ. § 187).

§ 7. Μὴ δυνάμενα τὰ δικαστήρια νὰ ἐννοήσωσι πρὸς τί εἶναι χρήσιμος ἡ μνεία τῆς οἰκίας, ἀπέδωκαν εἰς αὐτὴν τὴν ἐννοίαν τῆς κατοικίας (domicilium)¹⁰, ἣν ἀπαιτεῖ καὶ ὁ ὀργανισμὸς τῶν

(5) Ἀρμ. (δ. η) 3. Ὁ Α. Π. 263 τοῦ 1870 ἀπεφάνετο ἐν τούτοις, ὅτι ἀδιστακτικῶς ὁ ἕκτος δὲν κωλύεται.

(6) Ἀρμ. (δ. η) 5.

(7) Α. Πέγ. 80 (τοῦ 1859). 263 (τοῦ 1870) ἀς ἴδε ἐν Πείρ. σελ. 2087. Τὸ ἐναντίον Τροπλ. don. 1607. Δεμελόμβ κα' § 221.

(7²) Παπ. περὶ κληρ. § 8. Καλ. ε' § 187.

(8) Α. Π. 126 τοῦ 47 (Πείρ. σελ. 2083 § 211) καὶ ἀπ. 204 τοῦ 1847 ὅτι δὲν ἀπαιτεῖται ἡ μνεία τῆς κατοικίας.

(9) Ἐν ἄρθρ. 4 ἐν τέλει «ν' ἀναφέρῃ εἰς αὐτὸν» ἀνάγνωθι εἰς αὐτὴν (τὴν πρᾶξιν).

(10) Α. Π. 131. 177 τοῦ 1847. (Πείρας σελ. 2084).

Βλ. ἄρθρ. 181 τοῦ ὄργ. τῶν δικαστηρίων καὶ ἄρθρ. 4 ψ. Α. Περὶ τῆς ἐννοίας τῆς λέξεως οἰκίας ὑπῆρχεν ἀμφισβήτησις. Σημαίνει ἄρα γε τὸ κτίριον, ἐνθα διαμένουσιν ὁ διαθέτης καὶ οἱ μάρτυρες ἐν τῷ καιρῷ τῆς συντάξεως τῆς διαθή-

δικαστηρίων, ἄρθρ. 181. Κατὰ τὴν ἐρμηνείαν ταύτην, ἡ ἀποσιώπησις τῆς οἰκίας δὲν εἶναι λόγος ἀκυρότητος, ἀλλ' ἡ ἀποσιώπησις τῆς κατοικίας καὶ τῆς ἐνορίας. Περὶ τῆς μνείας τοῦ οἴκου, ἔνθα συντάσσεται ἡ διαθήκη, διατάττει ὁ Ὄργανισμὸς ἄρθ. 181. (Καλ. αὐτ. § 187).

Λόγῳ τοῦ ῥητοῦ γράμματος τοῦ νόμου καὶ μία μόνον ὅταν ὑπάρχῃ ἐνορία, ἔνθα κατοικοῦσιν ὁ διαθέτης, ἢ οἱ μάρτυρες, δὲν δύνανται ἀκινδύνως ν' ἀποσιωπηθῇ. (Α. Π. 235 τοῦ 51 (α). Καλ. αὐτ. § 187).

Ἡ ἐσφαλμένη ὅμως μνεία κατοικίας καὶ ἐνορίας δὲν εἶναι λόγος ἀκυρότητος, ἅμα δὲν γεννᾶται ἀμφιβολία περὶ τῆς ταυτότητος τῶν προσώπων, διότι ἄλλο εἶναι ἑλλειψίς μνείας, ἄλλο δὲ σφαλερὰ μνεία, περὶ ἧς γίνεται λόγος ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος. (Καλ. αὐτ. § 187)¹¹.

§ 7². Εἰς τὰς διατάξεις ταύτας προστίθεται τὸ ἄρθρ. 181 τοῦ Ὄργανισμοῦ ὀρίζον, ὅτι ἐν παντὶ συμβολαιογραφικῷ ἐγγράφῳ, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος¹², πρέπει νὰ μνημονεύηται

α) Τὸ ὄνομα καὶ ἐπίθετον τοῦ συμβολαιογράφου καὶ ὁ τόπος, ἔνθα ἐδρεύει.

β) Τὸ ὄνομα, τὸ ἐπίθετον, τὸ ἐπάγγελμα καὶ ἡ κατοικία τῶν συμβαλλομένων (ἤτοι τοῦ διαθέτου) καὶ τῶν μαρτύρων.

γ) Ἡ ἡμέρα, ὁ μῆν, ὁ τόπος καὶ ἡ κατοικία (δηλ. ἡ οἰκία), ὅπου συνετάχθη τὸ ἔγγραφον.

Εἶναι ἀξιοπερίεργον, ὅτι ἐν ὅλῃ τῇ μικρολογίᾳ αὐτοῦ τὸ ψήφισμα περὶ τούτων οὐδὲν περιέχει, ἐν ᾧ εἶναι ἀσυγκρίτῳ λόγῳ οὐσιωδέστερα. Δὲν ἔπεται δέ, ὅτι σιωπηρῶς κατηργήθησαν τὰ

κας, ἢ μᾶλλον τὸν τόπον τῆς νομίμου καὶ κυρίας αὐτῶν ἐγκαταστάσεως; Κατὰ τι ἡ μνεία τῶν κτιρίων, ἔνθα διατίθεται ὁ μάρτυς, στοιχείου εὐμεταβλήτου καὶ πολλάκις τυχαίου, δύναται νὰ συντελέσῃ εἰς τὸν ἀκριβέστερον καὶ ἀσφαλέστερον προσδιορισμὸν τῆς ταυτότητος αὐτοῦ; Ὁ Α. Π. ἠρκύνευσεν τὴν λέξιν «οἰκία» ὡς ἐμφαίνουσιν τὸν τόπον τῆς μονίμου ἐγκαταστάσεως τοῦ διαθέτου καὶ τῶν μαρτύρων, ἀποφηνάμενος, ὅτι ἡ ἐν τῇ διαθήκῃ ἑλλειψίς τῆς σημειώσεως τοῦ οἰκῆματος αὐτῶν δὲν φέρει ἀκυρότητα. (Ἀπόφ. 131 καὶ 172 (1847). ἄλλο τὸ τῆς οἰκίας, ἔνθα συντάσσεται ἡ διαθήκη. (Παπ. αὐτ. σελ. 8 σημ. 3).

(α) Πείρας σελ. 2084 (§ 216).

(11) Α. Π. 171 τοῦ 1863. (Πείρας σελ. 2084 § 214).

(12) Διαθήκη, ἐν ᾗ δὲν σημειοῦται τὸ ὄνομα, τὸ ἐπίθετον καὶ ἡ κατοικία τοῦ συμβολαιογράφου, ὡς καὶ πᾶν συμβολαιογραφικὸν ἔγγραφον περιέχον τοιαύτην ἑλλειψιν, ἀκυροῦται. (181. 185 ὁργ.). Δὲν ἀρκεῖ δὲ ἡ ἀπλὴ ὑπογραφή τοῦ συμβολαιογράφου κάτωθι τῆς ἐκθέσεως. (Πολ. Α. Π. 75 τοῦ 1876).

ἐν τῷ ψηφίσματι, διότι διὰ τοῦ ἄρθρ. 213 τοῦ Ὄργανισμοῦ ῥη-
τῶς ἐμνημονεύθη, ποίων διατάξεων τοῦ ψηφίσματος ἐπαυσεν ἡ
ἰσχὺς.

Ὁ τόπος τῆς συντάξεως τῆς διαθήκης πρέπει ἐξ αὐτῆς ταύ-
της νὰ ἐξάγῃται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος (ὀργ. ἄρθρ. 181), ὡς ἐπὶ
παντὸς δημοσίου ἐγγράφου, οὔτε ἐπιτρέπεται ἄλλη οἰαδήποτε
ἀπόδειξις πρὸς ἀναπλήρωσιν τῆς ἐλλείψεως ταύτης, οἷον δι' ἐπα-
γωγῆς ὅρκου (Καλ. αὐτ § 188)¹³.

§ 8. Ὁ συμβολαιογράφος δέον νὰ γνωρίζῃ τὸν διαθέτην καὶ
τοὺς μάρτυρας¹⁴, ὅπερ μνημονεύει ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος (ἄρ.
5 τοῦ ψηφ.). Ὅταν ἀγνοῇ μάρτυρά τινα, δύναται νὰ καλέσῃ ἄλ-
λον· ἐὰν ὅμως ἀγνοῇ τὸν διαθέτην, δὲν εἶναι περίστασις, ὅπως
ἀποποιηθῇ τὴν σύνταξιν τῆς διαθήκης κατὰ τὸ ἄρθρον 172 τοῦ
Ὄργανισμοῦ, καθὼ μάλιστα λόγῳ τῆς ἀδικαιολογητοῦ ἀποποιή-
σεως τιμωρεῖται πειθαρχικῶς καὶ εἰς ἀποζημιώσεις. Κατὰ τὸ
ἄρ. 182 τοῦ αὐτοῦ ὀργανισμοῦ ἐπὶ παντὸς συμβολαίου, ὅταν
ὁ συμβολαιογράφος ἀγνοῇ τὸ συμβαλλόμενον πρόσωπον, προσ-
λαμβάνει δύο μάρτυρας εἰδότας αὐτὸ πρὸς βεβαιώσιν τῆς ταυ-
τότητος. Τὸ αὐτὸ ἔπεται ὅτι δύναται νὰ γίνῃ καὶ ἐν ταῖς δια-
θήκαις¹⁵. Ἀλλ' οἱ μάρτυρες οὗτοι ἀνάγκη νὰ ᾔναι καὶ αὐτοὶ
τῆς διαθήκης¹⁶ διότι ἄλλοι παρὰ τοὺς μάρτυρας τούτους δὲν
ἐπιτρέπεται νὰ παρευρεθῶσι, πλὴν ἂν ὑποθέσῃ τις, ὅτι ἅμα βε-
βαιώσαντες τὴν ταυτότητα ἀποπέμπονται, πρὶν συνταχθῇ ἡ
διαθήκη.

Τὸ ἐναντίον ἀπεφάνθη ὁ Ἄρ. Πάγος¹⁷, ὅτι δὲν δύναται νὰ
βεβαιωθῇ διὰ τῶν μνηστέρων τῆς διαθήκης ὁ συμβολαιογράφος
περὶ τῆς ταυτότητος τοῦ εἰς αὐτὸν ἀγνώστου διαθέτου, διότι
ἄλλως διὰ τοῦ ἄρ. 182 τοῦ ὀργανισμοῦ ἀναιρεῖται τὸ ἄρθρ. 5
τοῦ ψηφίσματος, καθ' ὃ ὁ συμβολαιογράφος ὀφείλει νὰ γινώσκῃ
δηλ. ἐξ ἰδίων. (Καλ. αὐτ § 189).

§ 9. Πρὶν προβῇ εἰς τὴν σύνταξιν τῆς διαθήκης ὁ συμβο-
λαιογράφος, ὀφείλει νὰ βεβαιωθῇ, ἂν ὁ διαθέτης ἔχῃ σώας τὰς

(13) Τοῦτο εἶπεν ὁ Α. Π. διὰ τῆς 321 τοῦ 1864, προκειμένου περὶ ἰδιοχεί-
ρου διαθήκης. Βλ. Πείρας σελ. 2084 § 217.—Πρβλ. κατωτ. § 28.

(14) Παπ. αὐτ. § 100, §. Α. Π. 149 τοῦ 65 (Πείρας σελ. 2088).

(15) Δαλ. obl. 3334.

(16) Αὐτ. 3348 ὅτι δύναται νὰ ᾔναι οἱ αὐτοί.

(17) Α. Π. 149 τοῦ 1865 (Πείρας σελ. 2088 ἐδ. γ').—Πρβ. ἐπίκρισιν Καλ-
λιγᾶ ἐν σελ. 258 τ. 5 ἐκδ. 2.

φρένας καὶ νὰ βεβαιώσῃ τοῦτο ἐν τῇ διαθήκῃ ἐπὶ ποινῇ ἀκυρό-
τητος (ἄρθρ. 5 τοῦ ψηφ.). Πόθεν συνήγαγεν ὁ συμβολαιογράφος
τὴν ἐχεφροσύνην τοῦ διαθέτου δὲν ἀπαιτεῖται νὰ ἐξηγήσῃ, οὔτε
νὰ συμπράξωσιν εἰς τοῦτο οἱ μάρτυρες, οὔτε ἐξετάζεται ὁ τρό-
πος τῆς ἐκφράσεως. (Καλ. αὐτ. § 190)¹⁸.

Ἡ βεβαίωσις τοῦ συμβολαιογράφου οὐδόλως κωλύει τὴν ἐναν-
τίαν ἀπόδειξιν, διότι εἶναι ἀπλὴ κρίσις ἐκ στιγμιαίας καὶ εὐα-
πατήτου ἀντιλήψεως. Διὰ τοῦτο δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη νὰ προσ-
βληθῇ ὡς πλαστὴ ἡ διαθήκη, ὅπως ἐπιτραπῇ ἡ ἐναντία ἀπό-
δειξις¹⁹.

Καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς διαθήκης μάλιστα δύναται νὰ ἐξαχθῇ ἡ
διατάραξις τῶν φρενῶν ἐὰν ἄνευ αὐτῆς δὲν ἐξηγῶνται αἱ δια-
τάξεις τοῦ διαθέτου. (Καλ. αὐτ. § 190)²⁰.

§ 10. ε) Μετὰ τὴν βεβαίωσιν τῆς ἐχεφροσύνης ὁ συμβο-
λαιογράφος ὀρκίζει τοὺς μάρτυρας (ἄρθρον 5 καὶ 18 τοῦ ψη-
φίσματος).

Ἡ ὀρκισις τῶν μαρτύρων περὶ ἐχεμυθίας εἶναι τοῦ ἐνετικοῦ
νόμου. Τύπος ὅρκου δὲν ἐκανονίσθη, ἂν δὲ συνήθως γίνηται ἐπὶ
τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου, ὁ κατ' ἄλλον τινὰ τρόπον γενομένος δὲν
εἶναι ἄκυρος, οἷον ἐπὶ ἱερᾶς εἰκόνης, οὔτε εἶναι ἀνάγκη ν' ἀντι-
γράφῃται ὅλος ὁ ὅρκος ἐν τῇ διαθήκῃ, ἐν ᾗ ἀρκεῖ ἡ γενομένη
μνεῖα τῆς ὀρκίσεως²². Ἡ διὰ χωριστῆς ἐκθέσεως βεβαίωσις περὶ
τῆς ὀρκίσεως δὲν ἀναπληροῖ τὴν ἐν τῇ διαθήκῃ παράλειψιν
μνεῖας²³. (Καλ. αὐτ. § 191).

Κατ' αὐτὰ λοιπὸν α) ὁ ὅρκος ἀρκεῖ νὰ γίνηται (ἐπὶ ὀρθοδό-
ξων) κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας καὶ ἂν δὲν γενῇ
ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου, ἀλλ' ἐπὶ τῆς εἰκόνης τῆς Θεοτόκου
δὲν εἶναι ἄκυρος. (Ἀπ. Α. Π. 168 1861), οὐδ' ἀπαιτεῖται ν' ἐγ-

(18) Παπ. αὐτ. §. 100, ε. — Ὁ συμβολαιογράφος οὖν ὀφείλει ν' ἀναφέρῃ ἐν
τῇ διαθήκῃ, ὅτι ὁ διαθέτης ἔχει σώας τὰς φρένας, ἀλλ' οὐχὶ καὶ πόθεν ἐπίεισθη
περὶ τοῦτου (Ἀπ. Α. Π. 126. 204 (1847). 112 (1861). 149 (1860). Πείρας
σελ. 2088 ;

(19) Τροπ. don. 472. Δαλ. disp. 209. Δεμολ. ιη', 365. Διαφέρει ἔταν ἰσχυ-
ρίζηται τις ὅτι δὲν ὑπηρετήθησαν τὰ ἐν τῇ διαθήκῃ ὅπως ἐξετέθησαν, ἐν ᾗ
ταῦτα ἐμφαίνουσιν ἐχεφροσύνην.

(20) Ν. 27 (28. 7). Βασ. (λε. 16) 27.

(21) Α. Π. 168 (τοῦ 1861). 99 (τοῦ 1871). 63 (τοῦ 1872). Πείρας σ. 2090
(§ 232 ἐπ.).

(22) Α. Π. 64 τοῦ 1862. (Πείρας σελ. 2090 § 233).

(23) Ἐφ. Ἀθην. 1110 τοῦ 1839. (Πείρας αὐτ.).

γράφηται αὐτολεξεῖ ὁ ὑπὸ τῶν μαρτύρων δοθεὶς ὅρκος, ἀρκεῖ νὰ περιέχεται κατ' οὐσίαν τὸ περιεχόμενον αὐτοῦ. (Ἀπ. Α. Π. 64 (1862). 6) Ὁ νόμος δὲν δρίζει τὸν τύπον, καθ' ὃν ὀρκίζονται οἱ εἰς διαθήκας προσλαμβανόμενοι μάρτυρες· ἐπομένως ὁ ὅρκος αὐτός, ὁ ἐνώπιον τοῦ Εὐαγγελίου γενόμενος, ἰσχύει, τὸ δὲ 335 ἄρθρον τῆς πολιτ. δικον. ὡς καὶ ὁ νόμος 54 § 3. Βασ. (22. 5) δὲν ἔχουν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ προκειμένου. (Α. Π. πολ. 99 τοῦ 1871 καὶ 63 τοῦ 1872).

Περὶ τῆς περιστάσεως, ὅτι οὐδεὶς ἄλλος παρευρέθη, δὲν ἀπαιτεῖται ἰδιαίτερα μνεῖα (ἄρθρον 18 τοῦ ψηφ.)· ὅθεν τοῦτο τεκμαίρεται, ἐν ὧσιν δὲν καταφαίνεται τὸ ἐναντίον ἐκ τῆς διαθήκης, ἢ ἄλλως δὲν ἀποδεικνύεται²⁴. Τοιαύτη ἀπόδειξις ἐπιτρέπεται καὶ ἄνευ προσβολῆς πλαστογραφίας, ὅταν περὶ τοῦτου σιωπᾷ ἡ διαθήκη²⁵. ἂν ὅμως γίνηται ῥητὴ μνεῖα, ὅτι οὐδεὶς ἄλλος παρευρέθη, δὲν ἐπιτρέπεται ἐναντία ἀπόδειξις, ἐνόσῳ ἡ διαθήκη δὲν προσβάλλεται ὡς πλαστή²⁶, ὅπως δὲν ἐπιτρέπεται, ὅτι οἱ μάρτυρες δὲν παρέστησαν²⁷ διαρκῶς. (Καλ. αὐτ. § 191).

Ἄν ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ συμβολαιογράφου, ἀπομακρύναντος πάντα ἄλλον καὶ συγκλείσαντος τὰς θύρας, ὠτακουσθήσῃ τις λαθραίως, δὲν ἀκυροῦται διὰ τοῦτο ἡ διαθήκη· ὡς δὲν ἀκυροῦται καὶ ἐὰν αὕτη γίνῃ γνωστὴ πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ διαθέτου²⁸.

§ 10². Δὲν ἀπαιτεῖται πλέον μνεῖα, ὅτι ἐπίτηδες ἐκλήθησαν οἱ μάρτυρες (testes rogati). (Καλ. αὐτ. § 187)²⁹.

§ 10³. Περὶ τῆς ἔνεκα ποινῆς ἀνικανότητος τῶν συστατικῶν μαρτύρων βλ. τὰ ἀνωτ. § 4 καὶ Καλ. ε' § 186. Ἐπὶ τούτοις πᾶσιν ὅμως παρατηροῦμεν, ὅτι δὲν ἔχει συνέπειαν ἡ ἀνικανότης ὅταν κοινῶς νομίζεται ὁ μάρτυς μὴ στερούμενος ἱκανότητος, εἶναι δὲ ἐν τῇ πλάνῃ ταύτῃ καὶ ὁ συμβολαιογράφος³⁰. (Καλ. αὐτ. § 186).

§ 11. 5) Μετὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν προκαταρκτικῶν τού-

(24) Α. Π. 204 τοῦ 1847. (Πεῖρας σελ. 2082 § 208).

(25) Α. Π. 103 τοῦ 1850. (Πεῖρας σελ. 2096 § 246).

(26) Α. Π. 163 τοῦ 1868. (Πεῖρας σελ. 2084 ἐν ἀρχ.).

(27) Α. Π. 335 τοῦ 1865. (Πεῖρας σελ. 2096 § 248).

(28) Καλ. ε' § 191.

(29) Α. Π. 126 τοῦ 1847. (Πεῖρας σελ. 2083 § 211).

(30) Πρὸλ. Α. Π. 343 (τοῦ 1861). 323 (τοῦ 1864).—Κώδ. (6. 23) 1 καὶ Ε. (2. 10) § 7 περὶ ὧν βλ. Παπ. 8 § 94 σημ. 3.—Κατὰ τὸ ῥωμ. μάλιστα δίκαιον ἡ ἱκανότης τοῦ προσλαμβανομένου μάρτυρος δέον νὰ ὑπάρχῃ ἐν τῇ

των ἄρχεται ἡ καταχώρησις τῶν διατάξεων τοῦ διαθέτου, ἥτις δέον νὰ γίνηται αὐτολεξεῖ καὶ ἄνευ παρατηρήσεως τινὸς παρὰ τοῦ συμβολαιογράφου, ἢ ἄλλου τινὸς (ἄρθρον 5. 13 τοῦ ψηφ.).

Ἰδιαίτερα μνεῖα, ὅτι ἐγράφησαν αὐταὶ αἱ λέξεις τοῦ διαθέτου δὲν ἀπαιτεῖται ὑπὸ τοῦ νόμου, ὥστε τοῦτο τεκμαίρεται μέχρις ἀποδείξεως τοῦ ἐναντίου³¹. Ἐντεῦθεν ἔπεται, ὅτι ὑπαγόρευσις δι' ἄλλου προσώπου δὲν ἐπιτρέπεται, οἷον μάρτυρος ἀπαγγέλλοντος τὰς παρὰ τοῦ διαθέτου ἐγγράφως προσαγομένους διατάξεις, ἢ ἄλλως πως³². Οὐδὲν ἐντούτοις κωλύει τὴν ὑπὸ τοῦ διαθέτου χορῆσιν ἐγγράφων βοηθημάτων περιεχόντων εἴτε μερικὰς σημειώσεις, εἴτε ὁλόκληρον τὸ κείμενον τῆς διαθήκης, ἅμα ὁ διαθέτης αὐτὸς ἀναγινώσκων ταῦτα ὑπαγορεύει. Ἡ διαθήκη δὲν εἶναι ἔργον αὐτοσχέδιον, ἀλλ' ὠρίμου μελέτης καθ' ἣν καὶ ἄλλους δύναται τις νὰ συμβουλευθῇ, ἀρκεῖ ὅμως νὰ σχηματίσῃ ἰδίαν γνώμην, μὴ δεσμευμένην ἐκ τῆς βουλήσεως ἄλλου. Διὰ τοῦτο δὲν ἐκπληροῦται ἡ διάταξις τοῦ νόμου, ὅταν ὁ διαθέτης παραδίδῃ τὰς σημειώσεις πρὸς ἀντιγραφὴν εἰς τὸν συμβολαιογράφον, διότι δὲν ἐξάγεται ἡ πλήρης αὐτοῦ γνώσις τῶν περιεχομένων καὶ σύμφωνος καθ' ὅλα βούλησις³⁷. (Καλλιγ. αὐτ. § 192).

Ἡ καθ' ὑπαγόρευσιν σύνταξις δὲν ἀπαιτεῖ τὴν καταχώρησιν ὅλων τῶν λέξεων τοῦ διαθέτου μέχρι κεραίας (ad unguem). ὁ νόμος οὖν δὲν δεσμεύει τὸν συμβολαιογράφον ὅπως συλλέξῃ πᾶν ὅ,τι κατὰ τὸν προφορικὸν λόγον πλεονάζει, ἀλλ' ἀπαιτεῖ νὰ μὴ μεταβάλλωνται αἱ ἔννοιαι³⁴.

Εἶναι οὖν ἄκυρος ἡ συμβολαιογραφικὴ διαθήκη, ἐὰν δὲν συνετάχῃ καθ' ὑπαγόρευσιν τοῦ διαθέτου, ἀλλ' ἀντεγράφη ἐκ σχεδίου, τὸ ὁποῖον αὐτὸς οὗτος ἐχορήγησεν εἰς τὸν συμβολαιογρά-

χρόνῳ τῆς ἐνώπιόν του καταρτίσεως τῆς τελευταίας βουλήσεως. Ἡ βραδύτερον ἐπελθεῖσα ἀνικανότης οὐδεμίαν ἔχει ἐπιρροήν. Η. (28 1) 22. 1.

(31) Δ. Π. 204 (1847). 112 (1861). (Πεῖρας σελ. 2089).

(32) Δ. Π. 163 (1868) ἐνθα ἐπιτιμᾶται ἀπόφασις τῶν ἐν Ναυπλῳ ἐφετῶν κατ' ἀρχὴν δογματίζουσα δι' ἄλλου προσώπου ὑπαγόρευσιν. Πεῖρας σ. 2089 ἐπ.).

(33) Δαλ. dis. 2842 ἐπ. Τροπ. γ' 1521. Δεμολ. κα', 248. 249.

(34) Καλ. ε' § 192. Δαλ. αὐτ. 2866. Τροπλ. don. 1523. Δεμολ. κα', 250.

Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ μνημονεύσῃ ὁ συμβολαιογράφος ἐν τῇ διαθήκῃ, ὅτι συνέταξεν αὐτὴν καθ' ὑπαγόρευσιν τοῦ διαθέτου, ἀρκεῖ νὰ συνάγῃται ἐξ αὐτῆς ὅτι ἐγράφησαν οἱ λόγοι τοῦ διαθέτου. Δ. Π. 112 (1861) 163 (1868). Πεῖρας σελ. 2089.

φον τὸ ζήτημα ἐλύθη οὕτω διὰ τῆς τοῦ Ἀρείου Πάγου πολιτ. ἀποφάσεως 316 τοῦ 1873³³.

Διὰ τὴν ἀκύρωσιν δὲ τῆς τοιαύτης διαθήκης εὐθύνεται πρὸς ἀποζημίωσιν ὁ συμβολαιογράφος, ὡς ὁ Ἀρείος Πάγος εἶπεν ὅτι ἐφαρμοστέον οὐχὶ τὸ ἄρθρον 56 τῆς πολιτικῆς δικονομ. ἀλλὰ τὸ ἄρθρ. 8 τοῦ περὶ διαθ. νόμου. — Ἡ εἰρημένη ἀπόφασις φέρει·

Ἐπειδὴ ὁ πρῶτος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγος περὶ παραβάσεως τῶν ἁρθρῶν 3—8 τοῦ περὶ διαθηκῶν ψηφίσματος λόγῳ τοῦ ὅτι ἡ προταθεῖσα πλαστότης τῆς διαθήκης, ὡς διευτυπώθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 605 ἀποφάσεως καὶ ἐξελήφθη ὡς ἀποδεδειγμένη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 371 ἀποφάσεως, δὲν ἀποτελεῖ λόγον ἀκυρότητος τῆς διαθήκης, ἀπορριπτέος ἐστὶν ὡς ἀβάσιμος, καθόσον, κατὰ τὸ ἄρθρον 3 συνδυασμένον μὲ τὸ ἄρθρον 8 τοῦ περὶ διαθηκῶν ψηφίσματος, ὡς τύπος ἀναγκαῖος, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος διατεταγμένος, διαγράφεται οἱ μὲν μάρτυρες νὰ ἀκούσωσιν ὅσα εἶπεν ὁ διαθέτης, ὁ δὲ συμβολαιογράφος νὰ ἀναφέρῃ εἰς τὴν διαθήκην ὅσα εἶπεν ὁ διαθέτης, ὅπερ ἀναντιρρήτως σημαίνει ὅτι ἡ διαθήκη δέον νὰ γράφηται καθ' ὑπαγόρευσιν τοῦ διαθέτου· τοιοῦτον δὲ τι δὲν ὑπάρχει ὅταν ὁ συμβολαιογράφος, ἔχῃ ἤδη γεγραμμένος κατὰ σχέδιον δοθὲν αὐτῷ παρὰ τοῦ διαθέτου τὰς διατάξεις τῆς τελευταίας αὐτοῦ βουλήσεως καὶ παρὰ τούτου φέρηται ἐτοιμία ἡ διαθήκη εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ διαθέτου καὶ ὑπογράφεται ὑπὸ τῶν μαρτύρων καὶ τοῦ διαθέτου· ὅλως δὲ ἀδιάφορον ἐστὶν, ἐὰν παραληφθέντος τοῦ ὡς ἀνωτέρω τύπου (ἥτοι τῆς καθ' ὑπαγόρευσιν τοῦ διαθέτου ἐνώπιον τῶν μαρτύρων γραφῆς τῶν διατάξεων τοῦ διαθέτου) ἐξεπληρώθησαν ἅπαντες οἱ λοιποὶ ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος διατεταγμένοι τύποι, καὶ ἂν, ἀναγνωσθείσης τῆς διαθήκης ἐνώπιον τῶν μαρτύρων καὶ τοῦ διαθέτου, ὡς ὁ νόμος διατάττει, ὁ διαθέτης προφορικῶς ἐνώπιον τοῦ συμβολαιογράφου καὶ τῶν μαρτύρων ἐπαναλάβῃ τὰς ἐν τῇ διαθήκῃ διατάξεις (Α. Π. 316 τοῦ 73).

§ 11². Ἐὰν ὁ διαθέτης δὲν ὁμιλῇ τὴν ἐλληνικὴν, καὶ ἐπομένως ὑπαγορεύει εἰς ἄλλην γλῶσσαν τὴν διαθήκην, τί ποιητέον; διὰ τῆς προσλήψεως διερμηνέως δὲν ἐκπληροῦται ὁ σκοπὸς τοῦ νόμου ὅπως ὁ συμβολαιογράφος γράψῃ αὐτοὺς τοὺς λόγους τοῦ διαθέτου ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν πιστοποιούντων τοῦτο μαρτύρων καὶ ἐπομένως ὄντων ἐν γνώσει τῶν γραφομένων καὶ μελλόντων ν' ἀναγνώσωσιν αὐτά. Μόνον ὅταν ὁ συμβολαιογρά-

(33) Περίλ. ἀλλ. dispositions ec. § 2841 ἐπ.

φος καὶ ὅλοι οἱ μάρτυρες γνωρίζωσι τὴν γλῶσσαν τοῦ διαθέτου, δύνανται νὰ πιστοποιήσωσιν ἐν γνώσει, ὅτι κατεχωρίσθη κατ' ἐννοίαν ἡ βούλησις αὐτοῦ ἔστω καὶ δι' ἄλλων λέξεων. (Καλ. αὐτ. § 192)³⁵.

§ 11³. Διαθήκη γραφεῖσα παρὰ μάρτυρος ἢ παρ' αὐτοῦ τοῦ διαθέτου, ἔστω καὶ γεγενεῖα τῇ φωνῇ, εἶναι ἄκυρος· μόνον τῷ συμβολαιογράφῳ δίδει τὰ πιστὰ ὁ νόμος³⁶. — Ἡ παραμέλησις δὲ τῆς ἐρωτήσεως, περὶ ἧς τὸ ἄρθρον 17 τοῦ ψηφ., δὲν ἐπάγεται ἀκύρωσιν, διότι τὸ 8 προηγείται, τὸ δὲ 63 ἀναφέρεται μόνον εἰς ἀθέτησιν τύπων, ὅτι συνεπάγεται ἀκυρότητα³⁷.

§ 12. Ἄρα περαιώση ὁ διαθέτης τὴν ὑπαγόρευσιν τῶν διατάξεων αὐτοῦ δύο ἀπευθύνει διαδοχικῶς ἐρωτήσεις ὁ συμβολαιογράφος, τὴν μὲν α' ἂν ἔχη νὰ προσθέσῃ ἄλλο τι καταχωρίζων τὴν ἀπάντησιν· καὶ β' ἂν προτίθεται ν' ἀφίση εἰς φιλικὰ ἠθροπικὰ καταστήματα (ἄρθρ. 6 τοῦ ψηφ.). Ταῦτα ἐπήγασαν ἐκ τῶν Ἑνετικῶν νόμων· διετάχθησαν δὲ ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, ὡς φαίνεται ἐκ τοῦ ἄρθρ. 8, ἀπαγγέλλοντος αὐτὴν διὰ πᾶσαν

(35) Α. Π. 79 τοῦ 1860 ἐν Παρίσι σελ. 20 ὁ Τροπ. don. 1526 ἐπ. ὡς ἐρῶς παρατηρεῖ. Ν. 20 § 9 (28. 1). Βαλ. (λέ., α) 21 ἀναφέρεται εἰς μυστικὰς διαθήκας. Δεμολ. κα', 251. ἀντιδοξοῦσι Δαλ. disp. 2878. 31 27 καὶ οἱ παρ' αὐτοῦ μνημονεύμενοι.

Ἡ εἰρημένη 79 τοῦ 60 φέρει «Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ περὶ διαθηκῶν ψήφισμα, ὁ συμβολαιογράφος δέχεται τὴν τελευταίαν θέλησιν τοῦ διαθέτου παρόντων τριῶν μαρτύρων ἢ τεσσάρων, ἂν ὁ διαθέτης δὲν ἐξέυρῃ νὰ γράψῃ (ἄρθρ. 3)· χρεωστεῖ δὲ νὰ προσέχῃ εἰς τὴν ἐκθεσιν τῆς θελήσεως τοῦ διαθέτου, γράφων τοὺς ἰδίους λόγους τοῦ χωρὶς νὰ μεταβάλλῃ τὰς ἐννοίας (ἄρθρ. 13).· ἐντεῦθεν δὲ καὶ ἐκ τοῦ 18 ἄρθρου τοῦ αὐτοῦ ψηφίσματος, καθ' ὃ δὲν συγχωρεῖται νὰ παρευρεθῇ ἐν ᾧ τόπῳ συντάσσεται ἡ διαθήκη ἄλλος εἰμὴ ὁ συμβολαιογράφος καὶ οἱ μάρτυρες, ἀναγκαῖον εἶναι νὰ ἐννοῶσι τὸν διαθέτην καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἀμέσως ν' ἀντιλαμβάνωνται τὴν δήλωσιν τῆς τελευταίας θελήσεώς του, διότι εἰς τὴν ἄμεσον τῶν διττῶν αὐτῶν προσώπων σύμπραξιν ὑπάρχουσιν αἱ ἐγγυήσεις τοῦ νόμου θέλοντος νὰ κατατίθεται εἰς ἀμφοτέρους ἀπ' εὐθείας ἡ τελευταία θέλησις· αἱ ἐγγυήσεις δὲ αὗται καταστρέφονται διὰ τῆς προσλήψεως διερευνηώς. Ὅθεν τὸ ἐφετεῖον συμμορφώθη μὲ τὸν νόμον διατάξας ἀπόδειξιν, ἂν ὁ συμβολαιογράφος καὶ οἱ μάρτυρες ἐγίνωσκον τοῦ διαθέτου τὴν γλῶσσαν, διότι ὁ νόμος 21 Βασιλ. (35. 1) ἀφορᾷ βεβαίως τὰς μυστικὰς διαθήκας. Ἐπὶ δὲ τῶν προφορικῶν ἐγγράφων ἀπαιτεῖται (καὶ κατὰ τὸ Ῥωμαϊκὸν δίκ. Ν. 16 Βασιλ. 35. 2) νὰ ἐννοῶσιν οἱ μάρτυρες τὰ ὑπὸ τοῦ διαθέτου λεγόμενα. (Α. Π. πολ. 79 τοῦ 60).

(36) Καλ. αὐτ. Δαλ. αὐτ. 2886 ἐπ. Δεμολ. κα', 260 ἐπ.

(37) Καλ. αὐτ.

παράλειψιν τῶν πρὸ τοῦ ἄρθρου τούτου διατεταγμένων. (Καλ. αὐτ. 193). Παπ. αὐτ. § 100, γ'.³⁸

Ενίοτε ἐξ ἀπειρίας ὁ συμβολαιογράφος προτάσσει τὴν ὑπὲρ φιλανθρωπικῶν ἰδρυμάτων ἐρώτησιν, τελευταίαν δὲ μνημονεύει τὴν περὶ ἐνδεχομένης προσθήκης. Ἀπλῶς μόνον τὸ προωθύτερον τῆς τάξεως τῶν ἐρωτήσεων δὲν εἶναι λογος ἀκυρότητας, μὴ εἰδικῶς ἀπαγγελθείσης ὑπὸ τοῦ νόμου (Καλ. αὐτ. § 193).

Ἐὰν ὁ διαθέτης, ἄτεκνος ὢν καταλίπη εἰς τὴν σύζυγόν του τὴν ἐπικαρπλίαν τῆς περιουσίας του, ὁ συμβολαιογράφος ὀφείλει νὰ ἐρωτήσῃ αὐτόν, ἐὰν αὕτη, ἐρχομένη εἰς δεύτερον γάμον, θέλει διατηρήσῃ τὴν ἐπικαρπλίαν. (ἄρθρ. 17 ψ.). Ἡ διάταξις αὕτη συνέχεται μετὰ τῶν ὑπὸ τοῦ Ἰουστινιανοῦ ὠρισμένων (α) καθ' ἃ ἐὰν ὁ ἕτερος τῶν συζύγων λαμβάνῃ διὰ τελευταίας βουλήσεως τοῦ ἄλλου τὴν ἐπικαρπλίαν τῶν κτημάτων αὐτοῦ, προαποβιοῦντος, ἀπόλλυσιν αὐτὴν ἐρχόμενος εἰς δεύτερον γάμον τότε μόνον, ὅταν ὁ ἀποβιώσας ὥρισε τοῦτο ῥητῶς τὴν περὶ τούτου δήλωσιν ὀφείλει νὰ προκαλέσῃ ὁ συμβολαιογράφος κατὰ τὸν περὶ διαθηκῶν νόμον Ἄλλ' ἐὰν δὲν προσκαλέσῃ αὐτήν, δὲν ἀκυροῦται ἡ διάταξις, διότι δὲν πρόκειται περὶ διατυπώσεως, περὶ ἧςπραγματεύεται τὸ ἄρθρον 8' κατ' οὐσίαν δὲν προέβλεψεν ὁ νό-

(38) Α. Π. 284 (1833). Πείρας σελ. 2076. 2091. Ἐν τούτοις ἐν 147 (1849) ἀπεφάνθη, ὅτι ἡ ὑπόμνησις ἐλεῶν εἶναι ἐπουσιώδης, ὅσκις ὁ διαθέτης οἰκοθεν διέταξεν ἥδη ὑπὲρ ἀγαθοεργῶν σκοπῶν. Ἄλλ' ἐκ τούτου δὲν ἤρτηται ἡ ἐρώτησις ἐν τῷ ψηφίσματι 8.

Ὅταν ἐκ τῆς διαθήκης συνάγεται, ὅτι ὁ διαθέτης κατέλειπεν ἐλεημοσύνας καὶ κληροδοτήματα εἰς φιλανθρωπικὰ καταστήματα, ὑποτίθεται, ὅτι ἐγένετο αὐτῷ ὑπὸ τοῦ συμβολαιογράφου ἡ περὶ τούτου ὑπόμνησις, ὥστε, καὶ ἂν ῥητῶς δὲν ἀναφέρηται αὕτη ἐν τῇ διαθήκῃ, δὲν ὑπάρχει ἀκυρότης. Α. Π. 176 τοῦ 1849. (Πείρας σελ. 2094).

Ἐν τῇ διατάξει τοῦ ἄρθρου 213 ὅργαν., δι' οὗ ἐκυρώθησαν διάφοροι διατάξεις τοῦ περὶ διαθηκῶν ψηφίσματος εἴτε ὁλοσχερῶς εἴτε ἐν μέρει, δὲν ἀπαριθμεῖται, εἴτε ἄλλως μνημονεύεται καὶ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ αὐτοῦ ψηφίσματος. Ὅθεν ἐπεταί ὅτι τὸ ἄρθρον τοῦτο ἰσχύει ὁλοσχερῶς καὶ μετὰ τὸν εἰρημένον ὅργαν. ἀλλὰ καὶ μόνῃ ἡ ἐν τῷ ἄρθρῳ 184 τοῦ ὀργανισμοῦ τούτου ἐπανάληψις τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ ψηφίσματος περὶ διαθηκῶν εἰς τὸ αὐτὸ φέρει συμπέρασμα. Ὅθεν αἱ ἐν τῷ ψηφίσματι τεύτῳ ὀριζόμεναι συνέπειαι ἐν περιπτώσει παραλείψεως τῆς προεκτεθείσης τοῦ ἄρθρου 6 διατυπώσεως ὀφίστανται ἀκέραιαι καὶ μετὰ τὸν νόμον περὶ ὀργαν. τῶν δικαστηρίων καὶ συμβολαιογράφων. (Α. Π. 81 τοῦ 1875).

(α) Νεαρά 22, κεφ. 32.

μος περὶ τοῦ ἀποτελέσματος ἐν ἐλλείψει ρητῆς τοῦ διαθέτου διατάξεως (α).

§ 12². Ἐξαντληθείσης οὕτως ὁλοσχερῶς πάσης ὑπαγορεύσεως τοῦ διαθέτου, ὁ συμβολαιογράφος προσκαλεῖ αὐτόν τε καὶ τοὺς μάρτυρας ν' ἀκούσωσι τὴν ἀνάγνωσιν τῆς διαθήκης (ἄρθρ. 6 τοῦ Ψηφίσματος) ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος καὶ μνημονεύει περὶ τῆς γενομένης ἀναγνώσεως ἐν τῇ διαθήκῃ (ἄρθρ. 184 τοῦ ὅργ.). Ἐκ τῶν λέξεων τοῦ ψηφίσματος «καὶ ἔπειτα προσκαλεῖ αὐτόν καὶ τοὺς μάρτυρας ν' ἀκούσωσι τὴν ἀνάγνωσιν τῆς διαθήκης» οὐδόλως ἔπεται, ὅτι πρέπει διακεκριμένως νὰ βεβαιωθῶσι τρία τινά, πρόσκλησις, ἀνάγνωσις καὶ ἀκρόασις, διότι ἐκ τῆς βεβαιώσεως τοῦ ἀποτελέσματος τῆς ἀναγνωσθείσης διαθήκης ἐξάγονται τελεσθέντα καὶ τὰ τρία. (Καλ. αὐτ. § 149, 4)³⁹.

(α) Παπ. 8. § 102.

(39) Α. Π. 176. 177 (τοῦ 1849). 341 (τοῦ 1852). 187 τοῦ 1855. 9 τοῦ (1865). 112 (τοῦ 1861). Ἀκριβῶς οὐδὲν λύεται ζ. διὰ τῆς 138 (τοῦ 1857) Πείρας σελ. 2092 ἐδ. 5'.

Πρβλ. Πείρας σελ. 2086. 2091—2094. 2059. 2082. 2083. 2092. 2078. 2088. 2089.

Ἄν ἡ διαθήκη δὲν ἀναφέρῃ, ὅτι ὁ διαθέτης καὶ οἱ μάρτυρες προσεκλήθησαν ν' ἀκούσωσι τὴν ἀνάγνωσιν αὐτῆς, βεβαιῶ ὅμως ὁ συμβολαιογράφος, ὅτι ἡ διαθήκη ἀνεγνώσθη εὐκρινῶς καὶ μεγαλοφώνως εἰς ἐπήκοον τοῦ διαθέτου καὶ τῶν μαρτύρων, πληροῦται ὁ σκοπὸς τοῦ νόμου, διότι ἐκ τῶν ἐκφράσεων τούτων συνάγεται, ὅτι προσεκλήθη ἡ προσοχὴ τοῦ διαθέτου καὶ τῶν μαρτύρων εἰς τὴν ἀνάγνωσιν. Α. Π. τοῦ Α. Π. 176 καὶ 177 (1849). 341 (1852). 187 (856). 138 (1857). 112 (1861). Τὸ ζήτημα, ὅπερ ἔλυσεν ἡ νομολογία αὕτη, ἐσυζητήθη διὰ μακρῶν ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου, ἀλλὰ δὲν πείθεται, ὅτι ἡ προκειμένη λύσις αἴρει πᾶσαν περὶ τοῦ ὀρθοῦ αὐτῆς ἀμφιβολίαν. Δέον ὅμως πρὸ πάντων νὰ τεθῇ σαφῶς τὸ ζήτημα. Ὁ νόμος ἀπαιτεῖ, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, νὰ ἀναφέρῃ ὁ συμβολαιογράφος ἐν τῇ διαθήκῃ, ὅτι προσεκάλεσε τὸν διαθέτην καὶ τοὺς μάρτυρας ν' ἀκούσωσι τὴν ἀνάγνωσιν τῆς διαθήκης. Περὶ τούτου δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία· ὁ νόμος προδήλως ἠθέλησεν οὐ μόνον νὰ ἀναγινώσκῃται ἡ διαθήκη εὐκρινῶς καὶ μεγαλοφώνως εἰς ἐπήκοον τοῦ διαθέτου καὶ τῶν μαρτύρων, ἀλλὰ καὶ νὰ ἀναφέρῃται ἐν αὐτῇ ὅτι πρὸ τῆς τοιαύτης ἀναγνώσεως προσεκλήθησαν ὁ διαθέτης καὶ οἱ μάρτυρες νὰ ἀκούσωσι τὴν ἀνάγνωσιν. Τοῦτο δὲ διὰ τὸν λόγον, ὅτι ἐπὶ τῶν μακρῶν μάλιστα διαθηκῶν ἀσθενοὺς διαθέτου αὐτοῖς τε καὶ οἱ μάρτυρες πολλάκις δὲν ἔχουσι τὴν αὐτὴν σύντονον προσοχὴν καὶ τὰ γινόμενα ἐν ταῖς προκαταρκτικαῖς πράξεσιν καὶ ἐν τῇ γραφῇ κατὰ τὴν ὑπαγόρευσιν, καθ' ἣν οὐχὶ σπανίως ἀναγινώσκειται δις καὶ τρίς ἡ γραφεῖσα περίοδος, ἐπιφυλαττόμενοι νὰ προσέξωσιν ἀκριβῶς κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν. Ὄταν δὲ αὕτη γίνηται τοῦ ὅλου ἔστω καὶ εὐκρινῶς, χωρὶς γὰρ εἰδοποιῶνται, ὅτι τώρα θέλει τοῖς ἀναγνωσθῇ τὸ ὅλον τῆς διαθήκης

§ 12³. Δύο τινὰ ἀπαιτεῖ ὁ νόμος παρὰ τῶν μαρτύρων, παρατήρησιν καὶ ἀνάγνωσιν, ὥστε μόνῃ ἡ μνεία τῆς παρατηρήσεως δὲν ἀρκεῖ πρὸς ἀποσόβησιν τῆς ἀκυρότητος⁴⁰. Ἀλλ' ἐκ τῆς βεβαιώσεως τῆς ἀναγνώσεως δὲν ἔπεται ἀναγκαιώς, ὅτι ἐγένετο ἡ παρατήρησις. Ἀναντιρρήτως ἄρα ὅποιαδήποτε ἔκφρασις περὶ τῆς γενομένης ἀναγνώσεως παρ' αὐτῶν τῶν μαρτύρων εἶναι ἀποχρῶσα⁴¹. Ἡ ἐν τῇ διαθήκῃ βεβαίωσις, ὅτι οἱ μάρτυρες παρετήρησαν καὶ ἀνέγνωσαν τὴν διαθήκην, καθίστησιν ἀπαράδεκτον πᾶσαν ἐναντίαν ἀπόδειξιν, ἐνὸς δὲν προτείνεται πλαστογραφία, διότι ἡ ἔκθεσις ἀποτελεῖ πίστιν δημοσίου ἐγγράφου⁴². Ἀρα ἀπαράδεκτος εἶναι καὶ ἡ ἀπόδειξις, ὅτι ὁ κατὰ τὴν βεβαίωσιν τῆς διαθήκης ἀναγνώσας μάρτυς ἡγνῶσι τὸ ἀναγινώσκειν⁴³. Καλ. αὐτ. § 193. θ.).

Ὁ Παπ. § 100, δ' σημ. 1 λέγει ταῦτα· «Ἐὰν ὁ συμβολαιογράφος ἀναφέρῃ, ὅτι οἱ μάρτυρες παρετήρησαν τὴν διαθήκην, οὐχὶ δὲ καὶ ὅτι ἀνέγνωσαν αὐτήν, ἡ διαθήκη εἶναι ἄκυρος Α.

ἐν τῇ συναφείᾳ τῶν ἐννοιῶν καὶ τῶν ἐκφράσεων καὶ προσκαλοῦνται νὰ προσέξωσιν, ἐνίοτε ἡ τοιαύτη ἀνάγνωσις συγχέεται πρὸς τὰς κατὰ τὴν κατάρτισιν μερικὰς ἀναγνώσεις καὶ δὲν δίδεται εἰς αὐτὴν ἡ ἀναγκαία προσοχή. Ἄν ἐκ τοῦ ὅλου τῶν ἐκφράσεων τῆς διαθήκης ἀποδεικνύηται ὅτι οἱ ἀνωτέρω προσεκλήθησαν ν' ἀκούσωσι τὴν ἀνάγνωσιν, οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι ἡ διαθήκη ἔχει κύρος, καὶ ἂν ἡ πρόσκλησις αὕτη δὲν ἀναφέρηται διὰ τῶν ἐν τῷ νόμῳ δριζομένων λέξεων, ἀλλὰ τὸ ζήτημα εἶναι ἐὰν ἡ ἐν τῇ διαθήκῃ μνεία τῆς εὐκρινούς ἀναγνώσεως, χωρὶς ἄλλης ἐκφράσεως, ὅπως δὴποτε ἐμφανιούσης τὴν ἀνωτέρω πρόσκλησιν, ἀρκῇ ὅπως συναχθῇ, ὅτι καὶ ἡ πρόσκλησις προηγῆθῃ τῆς ἀναγνώσεως. Περὶ τῆς καταφατικῆς λύσεως αὐτοῦ ἀμφιβάλλομεν. Παπ. αὐτ. (βλ. Πείρας σελ. 2092).

(41) Α. Π. 8, 47 1848). Πείρας σελ. 2091 § 238.

(42) Α. Π. 168 (1861) ὅτι ἀρκεῖ ἡ ἐν τῇ διαθήκῃ ἔκφρασις, ὅτι «ἐλάβον ἀναχεῖρας οἱ μάρτυρες ὡς καὶ ὁ διαθέτης (τὴν διαθήκην) καὶ ἐβεβαίωσαν ὅλοι οὗτοι, ὅτι ἐγράφησαν ἀκριβῶς ὅσα ὁ διαθέτης εἶπεν». [Πείρας σελ. 2093 ἐδ. θ.).

(43) Α. Π. 339 τοῦ 63.—379 τοῦ 64, περὶ ὧν ἐν Πείρᾳ λ. 2096 § 247. — 435 τοῦ 66.—18 τοῦ 67 περὶ ὧν ἐν Πείρᾳ αὐτ. — 163 τοῦ 68, περὶ ὧν ἐν Πείρᾳ αὐτ. § 251.—βλ. Α. Π. 40 τοῦ 71. «Ἀντίθετος ἡ 335 τοῦ 65 καὶ Παπ. κληρ. § 100 δ' ὅπου. διασχέλλων ὅτι ἐπιτρέπεται ἡ ἐναντία ἀπόδειξις. Ἐν ὁ συμβολαιογράφος δὲν ἐβεβαίωσεν ὅτι ἀντελήφθη τῆς ἀναγνώσεως αὐταῖς αἰσθήσεσιν· ὁ Δελ. (αὐτ. § 193) φρονεῖ ὅτι πᾶσα βεβαίωσις τοῦ συμβολαιογράφου τοῦτο δύναται κατὰ τὸ ἐφικτὸν, διότι τῆς ἐνδιαθέτου ἐνεργείας τοῦ ἀναγινώσκοντος μάρτυρος μόνῃ ἀντίληψις εἶναι ἡ ἐξωτερικὴ πρὸς τοῦτο κίνησις καὶ ἡ ἐμολογία τοῦ μάρτυρος ὅτι ἀνέγνωσεν.

Τὴν ἀνωτέρω μνημονευθεῖσαν Α. Π. 163 τοῦ 68 βλ. ἐν Πείρᾳ σελ. 2084. 2095. 2097.

Πάγου 8 καὶ 47 (1848). Ἀλλὰ ἐὰν ἡ διαθήκη ἀναφέρῃ ὅτι οἱ μάρτυρες παρετήρησαν καὶ ἀνέγνωσαν τὴν διαθήκην, δύναται νὰ ζητηθῇ ἡ ἀπόδειξις, ὅτι οἱ μάρτυρες εἰσὶν ἀγράμματοι, καὶ τοι θέτοντες τὴν ὑπογραφὴν των, καὶ δὲν ἠδύναντο ν' ἀναγνώσωσι τὴν διαθήκην, χωρὶς νὰ προσβληθῇ ἡ διαθήκη ἐπὶ πλαστογραφίᾳ. Ἐὰν ὁ συμβολαιογράφος βεβαιοῖ, ὅτι ἤκουσε τοὺς μάρτυρας ἀναγνόντας αὐτήν, ὁ ἀνωτέρω ἰσχυρισμὸς εἶναι ἀπαράδεκτος, χωρὶς προσβολῆς ἐπὶ πλαστογραφίᾳ· ἂν ὅμως ἡ διαθήκη ἀναφέρῃ ὅτι οἱ μάρτυρες ἀνέγνωσαν (οὐχὶ δὲ ὅτι ἤκουσε τὴν ἀνάγνωσιν ὁ συμβολαιογράφος), τότε βεβαίῳ ἄρα γε οὗτος γεγονός, οὗ τινος ἀντελήφθη; Τί συνέβη ἐνώπιον τοῦ δημοσίου τούτου ὑπαλλήλου, ἂν δὲν βεβαιοῦται, ὅτι οὗτος ἠκροάσατο τῆς ἀναγνώσεως; ὅτι οἱ μάρτυρες ἔλαβον εἰς χεῖρας τὴν διαθήκην καὶ μετὰ τινὰ χρόνον εἶπον τῷ συμβολαιογράφῳ, ὅτι τὴν ἀνέγνωσαν· τοῦτο ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς διαθήκης, ἐνόσω δὲν ἀποδειχθῇ οὔτε πλαστή· ἀλλ' ἐὰν ἀποδειχθῇ, ὅτι οἱ μάρτυρες ἀληθῶς δὲν ἀνέγνωσαν τὴν διαθήκην, κατὰ τί ἀποκρούεται γεγονός ὑποπεσὼν εἰς τὰ αἰσθητήρια τοῦ συμβολαιογράφου; Ἐντεῦθεν ὁρθὴν θεωροῦμεν τὴν ὑπ' ἀριθ. 355 (1865) ἀπόφ. τοῦ Α. Π. διστάζομεν ὅμως ἐὰν ἀποκρούηται ἡ ἀπόδειξις τῆς μὴ ἀναγνώσεως, οὐχὶ διότι ταύτης ἀντελήφθη ὁ συμβολαιογράφος, ἀλλὰ διότι ἠδύναντο ν' ἀντιληφθῇ αὐτῆς». Πρὸς ἀπ. τοῦ Α. Π. 18 (1867) Περ. σελ. 2073.

§ 12⁴. Ἐκ τῶν ἄρθρων 2, 8 καὶ 63 τοῦ αὐτοῦ ψηφίσματος, ὁρίζοντων τοῦ μὲν πρώτου ὅτι ἐκάστη τῶν διαθηκῶν ἔχει ἰδίους τύπους, τῶν ὁποίων ἡ ἀθέτησις ἀκυρώνει τὴν διαθήκην, τοῦ δὲ δευτέρου ὅτι «ἐὰν εἰς δημοσίαν διαθήκην παραμεληθῇ κανεῖς τῶν ἀνωτέρω τύπων (ἐπομένως καὶ ὁ τῆς ἀναγνώσεως τῆς διαθήκης πρὸς τὸν διαθέτην), ἐκτός τῆς ἀκυρώσεως αὐτῆς, ὁ μνήμων καθυποβάλλεται εἰς τὰς ζημίαις κλπ.» καὶ τέλος τοῦ τρίτου ὅτι οἱ τύποι, εἰς τοὺς ὁποίους ὑπὸκεινται αἱ διάφοροι διαθήκαι, μὴ διατηρούμενοι τὰς ἀποτελοῦν ἀκύρους, προκύπτει ὅτι ἡ παράλειψις τῆς ἀναγνώσεως τῆς δημοσίας διαθήκης καὶ πρὸς τὸν διαθέτην ἐπιφέρει τὴν ἀκυρότητα αὐτῆς. (Α. Π. 81 τοῦ 1875).

§ 12⁵. Πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ἀνωτέρω (§ 12 ἐπ.) προσθέτομεν τὰ ἑξῆς:

α) Ἐὰν ὁ συμβολαιογράφος ἀναφέρῃ, ὅτι οἱ μάρτυρες παρετήρησαν τὴν διαθήκην, οὐχὶ δὲ καὶ ὅτι ἀνέγνωσαν αὐτήν, ἡ διαθήκη εἶναι ἄκυρος. Α. τοῦ Α. Π. 8 καὶ 47 (1848). Ἀλλ' ἐὰν

ἡ διαθήκη ἀναφέρει, ὅτι οἱ μάρτυρες παρετήρησαν καὶ ἀνέγνωσαν τὴν διαθήκην, δύναται νὰ ζητηθῇ ἡ ἀπόδειξις, ὅτι οἱ μάρτυρες εἰσὶν ἀγράμματοι, καίτοι θέτοντες τὴν ὑπογραφὴν των, καὶ δὲν ἠδύναντο νὰ ἀναγνώσωσι τὴν διαθήκην χωρὶς νὰ προσβληθῇ ἡ διαθήκη ἐπὶ πλαστογραφίᾳ καὶ ἐὰν ὁ συμβολαιογράφος βεβαιοῖ, ὅτι ἤκουσε τοὺς μάρτυρας ἀναγνόντας αὐτήν, ὁ ἀνωτέρω ἰσχυρισμὸς εἶναι ἀπαράδεκτος, χωρὶς προσβολῆς ἐπὶ πλαστογραφίᾳ· ἂν ὅμως ἡ διαθήκη ἀναφέρῃ ὅτι οἱ μάρτυρες ἀνέγνωσαν (οὐχὶ δὲ ὅτι ἤκουσε τὴν ἀνάγνωσιν ὁ συμβολαιογράφος), τότε βεβαιοῖ ἄρα γε οὗτος γεγονὸς, οὕτινος ἀντελήφθη; Τί συνέβη ἐνώπιον τοῦ δημοσίου τούτου ὑπαλλήλου, ἂν δὲν βεβαιῶται, ὅτι οὗτος ἠκροάσατο τῆς ἀναγνώσεως, ὅτι οἱ μάρτυρες ἔλαβον εἰς χεῖρας τὴν διαθήκην καὶ μετὰ τινα χρόνον εἶπον τῷ συμβολαιογράφῳ, ὅτι τὴν ἀνέγνωσαν· τοῦτο ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς διαθήκης, ἐνόσω δὲν ἀποδειχθῇ αὕτη πλαστή· ἀλλ' ἐὰν ἀποδειχθῇ, ὅτι οἱ μάρτυρες ἀληθῶς δὲν ἀνέγνωσαν τὴν διαθήκην, κατὰ τι ἀποκρούεται γεγονὸς ὑποπεσὸν εἰς τὰ αἰσθητήρια τοῦ συμβολαιογράφου; Ἐντεῦθεν ὁρθὴν θεωροῦμεν τὴν ὑπ' ἀριθ. 355 (1865), ἀπὸρ Α. Π. διςτάζομεν ὅμως, ἐὰν ἀποκρούηται ἡ ἀπόδειξις τῆς μὴ ἀναγνώσεως, ὅχι διότι ταύτης ἀντελήφθη ὁ συμβολαιογράφος ἀλλὰ διότι ἠδύνато ν' ἀντιληφθῇ αὐτῆς. (Πρβλ. ἀπ. τοῦ Α. Π. 18 τοῦ 67 καὶ Πείρας σ. 2073).

β) Κατὰ τὸ ἄρθρον 6 τοῦ ἀπὸ 11 Φεβρουαρίου 1830 ψηφίσματος περὶ διαθηκῶν, καὶ κατὰ τὸ ἄρθρ. 184 τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν δικαστηρίων ὀρίζον ὅτι πᾶν συμβολαιογραφικὸν ἔγγραφον, κυρίως δὲ πᾶσα διαθήκη συνταττομένη παρὰ συμβολαιογράφου, μετὰ τὴν σύνταξιν, ἀναγινώσκειται εἰς τοὺς συμβαλλομένους μεγαλοφώνως καὶ εὐκρινῶς, καὶ ἐπὶ τέλους τοῦ ἔγγραφου γίνε-ται μνεία τῆς ἀναγνώσεως, ἡ διαθήκη πρέπει ν' ἀναγινώσκηται ὑπὸ τοῦ συντάξαντος αὐτὴν συμβολαιογράφου καὶ πρὸς τοὺς μάρτυρας καὶ πρὸς τὸν διαθέτην, γενομένης ἐν τέλει τῆς διαθήκης μνείας τῆς ἀναγνώσεως ταύτης. (Α. Π. 81 τοῦ 1875 φέρουσα· «Ἐπειδὴ καὶ κατὰ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ ἀπὸ 11 Φεβρουαρίου 1830 ψηφίσματος περὶ διαθηκῶν ὀρίζον, ἐν ἄλλοις, καὶ ὅτι «ὁ μνήμων καὶ μετὰ τὴν σύνταξιν τῆς δημοσίας διαθήκης προσκαλεῖ τὸν διαθέτην καὶ τοὺς μάρτυρας νὰ παρευρεθῶσιν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῆς διαθήκης» καὶ κατὰ τὸ ἀριθ. 185 τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν δικαστηρίων καὶ συμβολαιογράφων, ὀρίζον ὅτι «πᾶν συμβολαιογραφικὸν ἔγγραφον, κυρίως δὲ πᾶσα διαθήκη συντασσομένη παρὰ συμβολαιογράφων, μετὰ τὴν σύνταξιν ἀνα-

γινώσκεται εἰς τοὺς συμβαλλομένους μεγαλοφώνως καὶ εὐκρινῶς καὶ ἐπὶ τέλους τοῦ ἐγγράφου γίνεται μνεῖα τῆς ἀναγνώσεως» ἡ διαθήκη πρέπει νὰ ἀναγινώσκηται ὑπὸ τοῦ συντάξαντος αὐτὴν συμβολαιογράφου καὶ πρὸς τοὺς μάρτυρας καὶ πρὸς τὸν διαθέτην, γενομένης ἐν τέλει τῆς διαθήκης μνεῖας τῆς ἀναγνώσεως ταύτης.

Ἐπειδὴ ὅχι μόνον ἐν τῇ διατάξει τοῦ ἄρθρου 215 τοῦ εἰρημένου ὀργανισμοῦ, δι' ἧς ἡκυρώθησαν διάφοροι διατάξεις τοῦ ῥηθέντος περὶ διαθηκῶν ψηφίσματος, εἴτε ὁλοσχερῶς, εἴτε ἐν μέρει, δὲν ἀπαριθμεῖται, εἴτε ἄλλως μνημονεύεται καὶ ἡ προεκτεθεῖσα διάταξις τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ αὐτοῦ ψηφίσματος· ὅθεν ἔπεται ὅτι τὸ ἄρθρον τοῦτο ἰσχύει ὁλοσχερῶς καὶ μετὰ τὸν εἰρημένον ὀργανισμόν· ἀλλὰ καὶ μόνον ἡ ἐν τῷ προεκτεθέντι ἄρθρ. 184 τοῦ ὀργανισμοῦ τούτου ἐπανάληψις τῆς ἀνωτέρω παρατεθείσης διατάξεως τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ψηφίσματος περὶ διαθήκης εἰς τὸ αὐτὸ φέρει συμπέρασμα. Ὅθεν αἱ ἐν τῷ ψηφίσματι τούτῳ ὀριζόμεναι συνέπειαι ἐν περιπτώσει παραλείψεως τῆς προεκτεθείσης τοῦ ἄρθρ. 6 διατυπώσεως ὑφίστανται ἀκέραιαι καὶ μετὰ τὸν νόμον περὶ ὀργανισμοῦ τῶν δικαστηρίων καὶ συμβολαιογράφων.

Ἐπειδὴ ἐκ τῶν ἄρθρων 2,8 καὶ 63 τοῦ ψηφίσματος ὀριζόντων, τοῦ μὲν πρώτου ὅτι «ἐκάστη τῶν διαθηκῶν ἔχει «ιδίους τύπους τῶν ὁποίων ἡ ἀθέτησις ἀκυρόνει τὴν διαθήκην», τοῦ δὲ δευτέρου ὅτι, «ἐὰν εἰς δημοσίαν διαθήκην παραμειληθῇ καὶ «νεῖς τῶν ἀνωτέρω τύπων (ἐπομένως καὶ ὁ τῆς ἀναγνώσεως τῆς «διαθήκης πρὸς τὸν διαθέτην) ἐκτὸς τῆς ἀκυρώσεως αὐτῆς ὁ «μνήμων ὑποβάλλεται εἰς τὰς ζημίας κλπ.» καὶ τέλος τοῦ τρίτου ὅτι «οἱ τύποι, εἰς τοὺς ὁποίους ὑπόκεινται αἱ διάφοροι διαθήκαι, μὴ τηρούμενοι τὰς ἀποτελοῦν ἀκύρους», προκύπτει ὅτι ἡ παράλειψις τῆς ἀναγνώσεως τῆς δημοσίας διαθήκης καὶ πρὸς τὸν διαθέτην ἐπιφέρει τὴν ἀκυρότητα αὐτῆς.

Ἐπειδὴ ἡ τήρησις τῶν τύπων, καθ' οὓς ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος πρέπει νὰ συντάττηται ἐγγράφον τι, πρέπει νὰ ἀποδεικνύηται ἐκ τοῦ περιεχομένου τοῦ αὐτοῦ ἐγγράφου, καὶ διὰ τοῦτο ἐν πάσῃ τοιαύτῃ περιπτώσει οἱ νόμοι διατάσσουσι νὰ γίνηται ἐν τῷ αὐτῷ ἐγγράφῳ μνεῖα τῆς τηρήσεως αὐτῶν· ἐντεῦθεν δ' ἔπεται ὅτι καὶ ὁ ἐπὶ ποινῇ ἀκυρώσεως τῆς δημοσίας διαθήκης διαταττόμενος τύπος τῆς ὑπὸ τοῦ συμβολαιογράφου ἀναγνώσεως αὐτῆς πρὸς τὸν διαθέτην πρέπει ν' ἀποδεικνύηται ἐκ τῆς περὶ τούτου μνεῖας ἐν τῇ διαθήκῃ.

Ἐπειδὴ κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ἀπὸ 26 Ὀκτωβρίου 1856 νόμου περὶ δικαιοδοσίας καὶ καθηκόντων τῶν προξενικῶν ἀρχῶν οἱ γενικοὶ πρόξενοι, πρόξενοι καὶ ὑποπρόξενοι ἐκπληροῦσι καθήκοντα ληξιαρχοῦ καὶ συμβολαιογράφου, συμμορφούμενοι μὲ τὰς περὶ τούτων διατάξεις τοῦ νόμου. Ὅθεν ἔκτοτε, καὶ ἀνεξαρτήτως τῶν προγενεστέρων νόμων περὶ τῶν καθηκόντων τῶν προξένων, οἱ πρόξενοι ἐνεργοῦσιν ὡς συμβολαιογράφοι συμμορφούμενοι πρὸς τοὺς νόμους τοὺς διέποντας τὰς περὶ τῶν συμβολαιογράφων συντασσομένας πράξεις καὶ διαθήκας. Ἄρα ὁρθῶς ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἐδέχθη ὅτι καὶ ἡ προκειμένη δημοσία διαθήκη πολίτου Ἑλλήνος συνταχθεῖσα ἐν Κωνσταντινουπόλει ὑπὸ τοῦ ἐλληνικοῦ προξένου μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ εἰρημένου νόμου τοῦ 1856, ὥφειλεν ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος νὰ συνταχθῇ, τηρουμένης τῆς ὑπὸ τοῦ ἐν Ἑλλάδι ἰσχύοντος νόμου περὶ δημοσίων διαθηκῶν διατυπώσεως, καθ' ἣν ὥφειλε ν' ἀναγνωσθῇ αὕτη παρὰ τοῦ εἰρημένου συμβολαιογραφοῦντος προξένου πρὸς τὸν διαθέτην, καὶ νὰ γενῇ ἐν αὐτῇ μνεία περὶ τῆς ἀναγνώσεως ταύτης, καὶ ἐπομένως οὐδεμίαν ἔχει ἐπιρροὴν εἰς τὸ κύρος τῆς διαθήκης ταύτης ὅτι ἐν Κωνσταντινουπόλει κατ' ἄλλους τύπους παρὰ τοὺς ἐν Ἑλλάδι ἰσχύοντας συντάσσονται αἱ δημοσίου διαθήκαι, ὅπερ ἤθελεν εἶσθαι οὐσιώδες, ἂν ἡ προκειμένη διαθήκη δὲν συνετάσσετο ὑπὸ τῆς ἐλλήν. προξενικῆς ἀρχῆς, ἐκπληρώσεως ἔργα συμβολαιογράφου.

Ἐπειδὴ ἡ δι' ἐθίμου τροποποιήσις τῶν κατὰ τὰς δημοσίας διαθήκας τηρουμένων ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος διατυπώσεων δὲν δύναται νὰ ἐπέλθῃ ἐκ μόνης τῆς περιστάσεως ὅτι ἀρχὴ τις, ἀρμόδια πρὸς τὸ συντάττειν ταύτας, παρέλειψε πάντοτε τὴν διατήρησιν διατυπώσεώς τινος τῶν ἐν τῷ νόμῳ ὀριζομένων ἀκόμῃ καὶ ἐν τῷ τόπῳ, ἐνθα ἐδρεύει ἡ ἀρχὴ αὕτη, ἀλλὰ μόνον, ἂν πᾶσαι αἱ πρὸς τὴν σύνταξιν τοιούτων πράξεων ἀρμόδιαι ἀρχαὶ τοῦ Βασιλείου ἔπραξαν αὐτὸ τοῦτο. Ὅθεν ἡ πρότασις τῆς ἀναιρεσειούσης ὅτι ἡ διατύπωσις τῆς ἐν τῇ δημοσίᾳ διαθήκῃ μνείας περὶ τῆς ὑπὸ τοῦ συμβολαιογραφοῦντος προξένου ἀναγνώσεως τῆς διαθήκης πρὸς τὸν διαθέτην δὲν τηρεῖται ὑπὸ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει προξενικῆς ἀρχῆς καὶ ὅτι ἡ προσβαλλομένη διαθήκη συνετάχθη τηρηθέντων πάντων τῶν τύπων, τῶν κατὰ τὴν σύνταξιν τῶν δημοσίων διαθηκῶν τηρουμένων ὑπὸ τῆς αὐτῆς προξενικῆς ἀρχῆς, (ἡ πρότασις αὕτη) δὲν ἦτο οὐσιώδης, καὶ ἐπομένως τὸ ἐφετεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως

ἀπορρίψαν αὐτήν, χωρὶς νὰ διατάξῃ περὶ ταύτης ἀπόδειξιν, δὲν παρεβίασε νόμον τινά» (α).

γ) Ἡ δι' ἐθίμου τροποποιήσις τῶν κατὰ τὰς δημοσίας διαθήκας τηρουμένων ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος διατυπώσεων δὲν δύναται νὰ ἐπέλθῃ ἐκ μόνης τῆς περιστάσεως ὅτι ἀρχὴ τις ἀρμόδια πρὸς τὸ συντάττειν ταύτας παρέλειψε πάντοτε τὴν τέλεσιν διατυπώσεώς τινος τῶν ἐν τῷ νόμῳ ὀριζομένων ἀκόμη καὶ ἐν τῷ τόπῳ ἔνθα ἐδρεύει ἡ ἀρχὴ αὕτη, ἀλλὰ μόνον ἂν πᾶσαι αἱ πρὸς τὴν σύνταξιν τοιούτων πράξεων ἀρμόδιαι ἀρχαὶ τοῦ Βασιλικείου ἔπραξαν αὐτὸ τοῦτο· ὅθεν ἡ περίστασις τῆς ἀναιρεσειούσης ὅτι ἡ διατύπωσις τῆς ἐν τῇ δημοσίᾳ διαθήκῃ μνηίας περὶ τῆς ὑπὸ τοῦ συμβολαιογραφοῦντος Προξένου ἀναγνώσεως τῆς διαθήκης πρὸς τὸν διαθέτην δὲν τηρεῖται ὑπὸ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει προξενικῆς ἀρχῆς καὶ ὅτι ἡ προσβαλλομένη διαθήκη συνετάχθη τηρηθέντων πάντων τῶν τύπων τῶν κατὰ τὴν σύνταξιν δημοσίων διαθηκῶν τηρουμένων ὑπὸ τῆς αὐτῆς προξενικῆς ἀρχῆς (ἡ πρότασις αὕτη) δὲν ἦτο οὐσιώδης, καὶ ἐπομένως τὸ ἐφετεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ἀπορρίψαν αὐτήν χωρὶς νὰ διατάξῃ περὶ ταύτης ἀπόδειξιν δὲν παρεβίασε νόμον τινά. (Α. Π. 81 τοῦ 75 ἣν ἴδε καὶ τὸ προηγ. ἐδάφ.). Πρὸς Ἀρ. Πάγ. 203 τοῦ 62 κατ. λ. ἔθιμα, καὶ Πείρας σ. 2108 § (296 ἐπ.) 2109 ἐπ.

δ) Ὁ λόγος τῆς ἀκυρώσεως διαθήκης τινός, ὅτι δὲν προσεκληθήσαν οἱ μάρτυρες καὶ ὁ διαθέτης ν' ἀκούσῃ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς διαθήκης, δὲν εἶναι ὁ αὐτὸς μὲ τὸν λόγον ὅτι ἡ διαθήκη δὲν μνημονεύει ὅτι ἀνεγνώσθη εἰς ἐπήκοον τοῦ διαθέτου καὶ τῶν μαρτύρων, ἀλλὰ μόνον παρὰ τοῦ συμβολαιογράφου καὶ ὑφ' ἑνὸς τῶν μαρτύρων ἰδίως.—Ὡστε ἄλλην βᾶσιν ἀποτελεῖ ὁ μὲν, ἄλλην δὲ ὁ ἕτερος. (Α. Π. πολ. 150 τοῦ 1875).

ε) Ἐὰν ἐναντίον τοῦ σαφοῦς γράμματος τῆς διαθήκης, τὸ δικαστήριον ἐδέχθη ὅτι αὕτη δὲν ἀνεγνώσθη συγχρόνως τῷ τε διαθέτῃ καὶ τοῖς μάρτυσι (ἐδ. 5' τῆς μγ' πράξ. τοῦ Ζ' κοινοβουλ. τῆς Ἐπτανήσου. 883 ἰον. κώδ.) ὁ Α. Π. ἀναιρεῖ (Α. 252 τοῦ 75).

ς) Αἱ διατυπώσεις τῆς δημοσίας διαθήκης εἰσὶν ὠρισμέναι ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος (ἄρθρ. 2, 8 καὶ 63 ψηφίσματος) Α. Π. 81 τοῦ 75, ἣν ἴδε ἐν τῷ προηγουμένῳ ἐδαφίῳ γ'.

ζ) Κατὰ τὸ ἄρθρον 6 τοῦ ψηφίσματος τῶν Διαθ. (μὴ καταργηθὲν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 213. Δικαστ. Ὁργαν.) ἡ διαθήκη ἀναγι-

(α) Περὶ ὧν τῶν ἐν τῇ ἀποφ. αὐτῇ ζητ. γίνεται λόγος ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ.

νώσκεται καὶ πρὸς τὸν διαθέτην, γενομένης μνείας περὶ τούτου ἐν αὐτῇ. (Α. Π. 81 τοῦ 75, ἣν ἴδε ἐν τῷ προηγουμένῳ ἐδ. γ').

§ 13. Ἐπεται ἡ ὑπογραφή τῆς διαθήκης παρὰ τοῦ διαθέτου, τῶν μαρτύρων καὶ τοῦ συμβολαιογράφου (ἄρθρ. 6 καὶ 7 τοῦ ψηφ. καὶ 185 ὁργ.) ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος. Παρεκτὸς τούτου, κατὰ τὸ ἄρθρον 185 τοῦ ὁργαν. μονογραφεῖται παρὰ τοῦ συμβολαιογράφου ἐκάστη σελὶς (Καλ. αὐτ. § 194)⁴⁴.

Διὰ τῆς ὑπογραφῆς ταύτης συμπληροῦται καὶ καταρτίζεται ἡ διαθήκη, ὥστε, ἂν καταληφθῇ ὑπὸ τοῦ θανάτου ὁ διαθέτης, πρὶν ὑπογράψῃ αὐτός, ἢ πρὶν ὑπογράψωσιν οἱ μάρτυρες, ἢ ὁ συμβολαιογράφος, ἔστω καὶ ὅτι ὁ διαθέτης ἐδήλωσεν, ὅτι ἀγνοεῖ τὸ γράφειν, ἢ δὲν δύναται, οὐχ ἤττον ἡ διαθήκη δὲν λογίζεται κατὰ τοὺς νεωτέρους καταρτισθεῖσα ζῶντος τοῦ διαθέτου καὶ διὰ τοῦτο οὐδὲν ἔχει κῦρος⁴⁵. Διηρημέναι εἶναι αἱ γνώμαι, ἂν καὶ τότε ἦναι μὴ οὔσα ἡ διαθήκη, ὅτε ὁ διαθέτης ἐπεχείρησε μὲν νὰ ὑπογράψῃ ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὴν ὑπογραφὴν, οὐχὶ λόγῳ τοῦ θανάτου, διότι τότε ὁμολογουμένως οὐδὲν ἐγένετο, ἀλλὰ λόγῳ φυσικῆς ἀδυναμίας, περὶ ἧς γίνεται ἰδιαίτερος μνεία. Ἡ ὑπὲρ τῆς καταφατικῆς λύσεως γνώμη πρὸ πάντων ἐπικαλεῖται, ὅτι ἐν τῇ ἀποπειρᾷ ταύτῃ ἐμφαίνεται ἡ ὀριστικὴ καὶ ἀμετάθετος βούλησις τοῦ διαθέτου⁴⁶, ἀλλ' ἡ ἐναντία γνώμη φαίνεται ὀρθότερα, διότι ὅλαι αἱ περιστάσεις αὗται δὲν ἀναπληροῦσι τὴν ἀπαιτουμένην τοῦ διαθέτου περὶ ἀδυναμίας δῆλωσιν⁴⁷. Τὰ ἡμέτερα δικαστήρια ἐδέχθησαν, ὅτι δὲν εἶναι ἄκυρος ἡ ὑπογραφή τοῦ διαθέτου, μὴ προσβληθεῖσα ὡς πλαστή ἂν ἔνεκεν ἀσθενείας ἐχειραγωγῇθῃ ἐν τῷ ὑπογράψειν ὁ διαθέτης παρ' ἄλλου⁴⁸. (Καλ. αὐτ. § 194).

Ἄν ὅμως ὁ διαθέτης δὲν δύναται νὰ ὑπογράψῃ, γίνεται τοῦτου μνεία, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος· ἐκτίθεται αὕτη ἡ ὁμολογία τοῦ διαθέτου, ὅτι δὲν δύναται, ἢ δὲν θέλει (ἄρ. 185 τοῦ ὁργανισμοῦ)⁴⁹. Εἶναι προφανὲς ὅτι ἡ ὁμολογία ὅτι δὲν θέλει νὰ ὑπο-

(44) Α. Π. 163 τοῦ 1868. (Πείρας σελ. (2095. 2097. 2084. 2090).

(45) Τροπλ. don. γ' 1590. Δελ. disp. 3021.

(46) Δελ. αὐτ. 3037.

(47) Δεμολ. κα' 313 ἄρθρ. 7. Σημειώτέον ὅτι τὸ ἄρθρ. 12 τοῦ ψηφ. ὑποτίθῃσι θάνατον μετὰ τὴν κατάρτισιν τῆς διαθήκης, ἐν ᾧ ἀντιγράφεται. Ἄλλως τε κατηργήθη διὰ τοῦ 213 ὁργ.

(48) Α. Π. 112 τοῦ 1861. (Πείρ. σελ. 2088). Πρβλ. Δεμολ. κα', 61. Τροπλ. don. γ' 1470.

(49) Α. Π. 203 τοῦ 1862.

γράφῃ ὁ διαθέτης, καθίστησιν ἄκυρον τὴν διαθήκην, ὡς μὴ περιέχουσιν τὴν βούλησιν αὐτοῦ. Οὐχὶ ὅμως ἡ ὁμολογία ὅτι δὲν δύναται, διότι εἰς τοὺς μὴ δυναμένους γράφειν δὲν ἀρνεῖται ὁ νόμος τὸν τύπον τῆς δημυσίας διαθήκης (Δαλ. αὐτ. § 194).

Ἡ περὶ τοῦ ἀγνοεῖν ψευδὴς δήλωσις τοῦ διαθέτου θεωρεῖται ὡς ἀποποίησης ὑπογραφῆς. Ἐὰν δὲ ἐκ φυσικῆς ἀδυναμίας δὲν δύναται νὰ ὑπογράψῃ, ἀρκεῖ ἡ περὶ τούτου μνεία, ἥτις, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, πρέπει νὰ περιέχῃ τὴν ῥητὴν περὶ τούτου ὁμολογίαν τοῦ διαθέτου⁵⁰. Ἐννοεῖται ὅτι μάρτυρες μὴ εἰδότες γράφειν, εἰσὶν ἀπαράδεκτοι⁵¹.

Δύναται νὰ ἐρωτηθῇ ἀπλῶς (ἀνωμοτὶ) μάρτυς τις προσληφθεὶς ἐν διαθήκῃ, ἂν γινώσκῃ γράμματα; Οὐχὶ κατὰ τὴν 77 τοῦ 1863 πολ. ἀπόφασ. Ἀρείου Πάγου φέρουσιν (α)· «Ἐπειδὴ τὸ ἐφετεῖον παρεδέξατο ὅτι ὁ προσληφθεὶς εἰς τὴν σύνταξιν τῆς διαθήκης, περὶ ἧς ἡ δίκη, μάρτυς Α. δὲν γινώσκει γράμματα καὶ μηχανικῶς μόνον θέτει τὴν ὑπογραφὴν του, ἐκήρυξε δέ, διὰ τοῦτο, ἄκυρον τὴν εἰρημένην διαθήκην στηριχθέν, πρὸς τοῖς ἄλλοις, καὶ εἰς τὴν ἐνώπιόν του ἐνεργηθεῖσαν, ὡς λέγει, δοκιμασίαν, ἥτοι τὴν εἰς τοὺς μάρτυρας ὑποβολὴν τῆς διαθήκης πρὸς ἀνάγνωσιν, κατὰ τὴν ὁποίαν δοκιμασίαν, ὡς βεβαιοῖ τὸ αὐτὸ ἐφετεῖον, ὁ εἰρημένος μάρτυς οὐδεμίαν λέξιν ἐκ τῆς διαθήκης ἠδυνήθη ὁπωσδήποτε ν' ἀναγνώσῃ. Ἀλλὰ τὸ μέσον τοῦτο τῆς ἀποδείξεως, οὗ ἐποιήσατο χρῆσιν ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὸ τῆς οὐσίας δικαστήριον, οὐδόλως καθιεροῖ ἡ πολιτικὴ δικονομία (πολ. 257), καθότι οὔτε αὐτοψία εἶναι, μὴ προσπίπτοντος τοῦ ἐξεταστέου ἀντικειμένου (τῆς ἀγραμματοσύνης τοῦ μάρτυρος) εἰς τὰς αἰσθήσεις τοῦ δικαστοῦ, οὔτε πραγματοποιησύνῃ, μὴ ἀποφαινομένου τοῦ δικαστηρίου, ὅτι ὑπῆρχον ἐπὶ τοῦ προκειμένου αἱ προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρ. 291, οὔτε τέλος μαρτυρικὴ ἀπόδειξις, ὡς ὑποβληθέντος ἀνωμοτὶ εἰς τὴν δοκιμασίαν τοῦ μάρτυρος Α. Ἐπομένως παρεβίασε τὸ ἐφετεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του τὰς οὐσιώδεις διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 251 τῆς πολ. δικονομίας, ὅπερ φέρει ἀναίρεσιν (πολ. 807 § 6). (Πολ. Α. Π. 77 τοῦ 1863).

§ 13². Τὸ ἄρθρον 185 τοῦ Δικαστ. ὀργανισμοῦ ἀντικατέστησε τὴν περὶ τῆς εἰς ἕκαστον φύλλον ὑπογραφῆς τῆς διαθή-

(50) Πρβλ. τὰ συγγράμματα, ὧν μνεία ἐν σημ. 1 καὶ 2 Καλ. ἐ σελ. 265.

(51) Ὁργ. 179.

(α) Πρβλ. Πείρας σελ. 4332 ἐπ.

κης ὑπὸ τοῦ συμβολαιογράφου διάταξιν τῆς ἰονίου νομοθεσίας, ἢ Α. Π. 252 τοῦ 1875 φέρει· «Ἐπειδὴ ὅσον ἀφορᾷ τὸν δεύτερον λόγον δι' ὃν ἡκυρώθη ἡ διαθήκη, ὅτι δηλ. δὲν γίνεται μνεία ἐν τῇ διαθήκῃ ὅτι αὕτη ὑπεγράφη παρὰ τοῦ συμβολαιογράφου, οὗτος ἀβάσιμος ἐστί, ἐφ' ὅσον, ὅπως ὁ λόγος τῆς ἀκυρώσεως διατυπῶται ἐν τῇ ἀποφάσει, δὲν πρόκειται περὶ τῆς ἰδιαιτέρας διατυπώσεως κατὰ τὴν διαθήκην ὅτι ἀνάγκη νὰ ὑπογραφῇται αὕτη καθ' ἕκαστον φύλλον παρὰ τῶν μαρτύρων τῆς διαθέτιδος καὶ τοῦ συμβολαιογράφου καὶ νὰ γίνηται τοῦτου μνεία, ἀλλὰ περὶ τῆς κατὰ τὴν κατάρτισιν παντὸς συμβολαιογραφικοῦ ἐγγράφου, ὁποῖον καὶ ἡ διαθήκη, τηρητέας διατυπώσεως ἀναγομένης ἰδίως εἰς τὴν ὑπογραφὴν τοῦ συνόλου, ὅτι δηλ. κατὰ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ συνόλου παρὰ τοῦ συμβολαιογράφου πρέπει νὰ γείνη μνεία ὅτι ἡ διαθήκη ὑπογράφεται καὶ παρ' αὐτοῦ τοῦ συμβολαιογράφου, ὅπερ ὅλως διάφορον τῆς ἀνωτέρω διατυπώσεως τῆς εἰς ἕκαστον φύλλον ὑπογραφῆς περὶ ἧς ὡς μὴ τηρηθείσης δὲν γίνεται λόγος εἰς τὴν ἀπόφασιν, ὡς πρὸς τοιαύτας δὲ διατυπώσεις τηρητέαι αἱ μεταγενεστέρως τῆς περὶ ἧς πρόκειται διαθήκης ἐν Ἑπτανήσῳ εἰσαχθεῖσαι διατάξεις τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν δικαστηρίων, κατὰ τὸ ἄρθρον 185 τοῦ ὁποῖου «τὰ συμβολαιογραφικὰ ἐγγράφα ὑπογράφονται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρώσεως παρὰ πάντων τῶν συμβαλλομένων, τῶν μαρτύρων καὶ τοῦ συμβολαιογράφου»· δὲν λέγεται δ' ἐν αὐτῷ ὅτι πρέπει νὰ γίνηται μνεία ὅτι ὑπεγράφη τὸ ἐγγράφον παρὰ τοῦ συμβολαιογράφου· ἐπομένως ἀναιρετέα καθίσταται ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις κατὰ τὸ ἐδ. 5' τοῦ ἁρθροῦ 807 τῆς πολιτ. δικ. καὶ ἐφ' ὅσον δι' αὐτῆς ἡκυρώθη ἡ περὶ ἧς πρόκειται διαθήκη, λόγῳ τοῦ ὅτι δὲν γίνεται μνεία ἐν τῇ διαθήκῃ ὅτι ὑπεγράφη αὕτη ἐν τέλει καὶ οὐχὶ καθ' ἕκαστον φύλλον ὑπὸ τοῦ συμβολαιογράφου, κατὰ παραβίασιν τοῦ ἁρθροῦ 185 τοῦ ὀργαν. τῶν δικαστηρίων.

§ 14. Ἄν ὁ διαθέτης ἦναι κωφός, ἀναγινώσκει ὁ ἴδιος τὴν διαθήκην (α)· ἂν ὁ κωφός δὲν γνωρίζῃ νὰ ὑπογράψῃ, τότε προσλαμβάνεται διπλοῦς ἀριθμ. μαρτύρων, ἥτοι, ἀντὶ τριῶν, 23 (ἄρ. 19 τοῦ ψηφ.). Ὁ διπλασιαζόμενος ἀριθμὸς δὲν εἶναι βεβαίως ὁ τῶν τεσσάρων μαρτύρων, ὅστις εἰδικῶς ἀπαιτεῖται διὰ τὸν μὴ στερούμενον τῆς ἀκοῆς. (Βλ. Καλ. § 195)⁵².

§ 15. Ἐὰν ὁ διαθέτης, ἀφοῦ γραφῇ καὶ κλεισθῇ ἡ διαθήκη,

(α) Παπ. αὐτ. § 104.

(52) Α. Π. 26 τοῦ 33 (Πείρας σελ. 2096).

Θελήσῃ νὰ προσθέσῃ τι εἰς αὐτήν, γίνεται τούτου μνεία, καταχωρίζεται ἀμέσως ἡ προσθήκη ἐνώπιον τῶν αὐτῶν μαρτύρων καὶ υπογράφεται παρὰ πάντων· ὁλόκληρος δὲ ἡ διαθήκη μετὰ τῆς προσθήκης ἀναγινώσκεται ὑπὸ τοῦ διαθέτου καὶ τῶν μαρτύρων. Ἐὰν δὲ ὁ διαθέτης καταλίπῃ ἀτελῆ τὴν δήλωσιν τῆς τελευταίας αὐτοῦ βουλήσεως, ἢ ἀποθάνῃ πρὶν ἢ περατώσῃ αὐτήν, ἡ ἀρξαμένη δήλωσις εἶναι ἄκυρος· ἐὰν ὅμως, συνελθόν, θελήσῃ νὰ ἐξακολουθήσῃ αὐτήν, ἀπαιτεῖται τῶν αὐτῶν μαρτύρων ἡ παρουσία ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος⁵³.

§ 15². Ἡ ἀκυρότης τῆς προσθήκης οὐδόλως βλάπτει τὴν κυρίαν διαθήκην, οὕσαν πλήρη καὶ ἔχουσαν ἀφ' ἑαυτῆς ὑπόστασιν. (Καλ. αὐτ. § 196)⁵⁴.

§ 16. Ἀπαγορεύεται εἰς τὸν συμβολαιογράφον νὰ λάβῃ κληροδότημα ἐκ τῆς διαθήκης, ἢ νὰ γίνῃ ἐπίτροπος τῶν ὀρφανῶν τοῦ διαθέτου, ἢ ἐκτελεστής τῆς διαθήκης. (16 ψ. καὶ ἄρθρον 117. 140 ὀργ.)⁵⁵.

Ἀπαγορεύεται οὖν εἰς τὸν συμβολαιογράφον νὰ λάβῃ κληροδότημα ἐκ τῆς διαθήκης, ἢ νὰ γίνῃ ἐπίτροπος τῶν ὀρφανῶν τοῦ διαθέτου, ἢ ἐκτελεστής τῆς διαθήκης· (ἄρθρ. 16 τοῦ ψηφ.)· τὸ ψήφισμα δὲν ἀπαγγέλλει ἐνταῦθα ἀκυρότητα· ὅθεν ἔπεται, ὅτι μόνη ἡ περὶ τούτων διάταξις εἶναι ἄκυρος.

Κατὰ τὰ ἄρθρα 117 καὶ 140 τοῦ ὀργαν. ὅμως τὸ δημόσιον ἔγγραφο, ἐν ᾧ περιέχεται τι ὑπὲρ τοῦ συντάξαντος συμβολαίου, εἶναι ἄκυρον.

Ἐντεῦθεν ἔπεται ὅτι ὁ συμβολαιογράφος ὀφείλει ἀμέσως ν' ἀρνηθῇ τὴν καταχώρησιν τῆς ὑπὲρ ἑαυτοῦ διατάξεως, ἅμα ὑπαγορεύεται παρὰ τοῦ διαθέτου α).

Αἱ διατάξεις περὶ συντάξεως παραχρῆμα ἀντιγράφου τῆς διαθήκης ἀπαραλλάκτου, φέροντος τὰς αὐτὰς ὑπογραφὰς καὶ στελλομένου ἐνσφραγίστου εἰς τὸν χαρτοφύλακα τῆς ἐπαρχίας, ἐν τοῖς ἄρθρ. 9—12 τοῦ ψηφίσματος, κατηργήθησαν διὰ τοῦ ἄρθ. 213 τοῦ ὀργ. Ἐπίσης ἡκυρώθη καὶ ἡ ἐν ἄρθρ. 3 τοῦ ψηφ. διάταξις, ὅτι ἡ διαθήκη καταχωρίζεται εἰς ἰδιαιτέρον βιβλίον, καθότι εἰς τὸ ἐξῆς καταχωρίζεται εἰς ἰδιαιτέρον φύλλον, ὅπως τὰ λοιπὰ

(53) Πμπ. κληρ. δίκ. § 101. Καλ. ε' § 196.

(54) Α. Π. 168 τοῦ 61). (Πείρας σελ. 2093 ἐπ. 2090.

(55) Πρὸλ. Πμπ. αὐτ. § 102 Καλ. ε' § 197· ἐνθα ἐξετάζεται καὶ τὸ ζήτημα, ἂν, περιληφθείσης ἐν τῇ διαθήκῃ τοιούτης διατάξεως, ἀκυροῦται ὁλόκληρος ἡ διαθήκη.

(α) Βλ. σημ. 1 Καλ. ε' § 197.

δημόσια έγγραφα, ὑπὸ αὐξοντα ἀριθ. καὶ φυλάττεται παρὰ τοῦ συμβολαιογράφου.

Ἀπαγορεύεται εἰς τὸν συμβολαιογράφον νὰ δώσῃ ἀντίγραφον ἢ ἀπόγραφον διαθήκης ἢ νὰ ἐπιδείξῃ τὸ περιεχόμενον αὐτῆς εἰς ἄλλον, πλὴν τοῦ διαθέτου, ἔτι ζωντος αὐτοῦ (ἄρθρον 194 τοῦ ὀργανισμοῦ(α)).

§ 16². Ἡ τῆς πράξεως τῆς διαθήκης ἐνότης (β) συνίσταται εἰς τοῦτο, ὅτι ἅπαντες οἱ κεκλημένοι μάρτυρες δεόν νὰ συνέλθωσι μετὰ τοῦ διαθέτου εἰς τὸν αὐτὸν τόπον καὶ νὰ διατελέσωσιν αὐτόθι κατὰ τὴν κατάρτισιν τῆς διαθήκης καὶ ὅτι ἡ πρᾶξις τῆς διαθήκης, ἅμα ἀρξαμένη, δὲν πρέπει νὰ διακόπτηται δι' ἑτεροειδῶν πράξεων. Δὲν πρέπει ὅμως νὰ ὑποθέσωμεν, ὅτι ὁ νόμος ἀπαγορεύει ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος νὰ παρατείνηται ἡ πρᾶξις τῆς διαθήκης πέραν τῆς αὐτῆς χρονολογικῆς ἡμέρας· ὅτι, ἐν ἄλλαις λέξεσιν, δὲν πρέπει νὰ συμπέσῃ μεσονύκτιον κατὰ τὴν κατάρτισιν καὶ πρὸ τῆς περατώσεως τῆς διαθήκης. Ἐὰν δ' ἐκλείψῃ ἐντελῶς εἰς τῶν μαρτύρων, τοῦτο δὲν συνεπάγεται τὴν ἀκυρότητα, ἀρκεῖ μόνον νὰ προσληφθῇ ἕτερος μάρτυς, οὗ ἐνώπιον ἐξακολουθεῖ ἡ διαθήκη, ἀφοῦ προηγουμένως βεβαιωθῇ οὗτος ὅτι τὰ πάντα ἐγένοντο ἐν τάξει ἐνώπιον τῶν μαρτύρων μέχρι τῆς ἀφίξεώς του (γ).

§ 17. Δύο εἶδη ὑπάρχουσι τῆς μυστικῆς διαθήκης· ἡ ὅλως γεγραμμένη ἰδίᾳ χειρὶ καὶ ὑπογεγραμμένη παρ' αὐτοῦ τοῦ διαθέτου, καὶ ἡ διὰ χειρὸς ἄλλου, κατ' ἐντολὴν τοῦ διαθέτου, ἣτις πρέπει νὰ φέρῃ καὶ τοῦ γράψαντος καὶ τοῦ διαθέτου τὴν ὑπογραφὴν (20 ψηφ.).

Διφορούμενη εἶναι ἡ διάταξις ἐν ἄρθρ. 21, ὅτι «Ἡ μυστικὴ »διαθήκη πρέπει νὰ φέρῃ τὴν ἡμέραν, τὸν μῆνα, τὸ ἔτος, τὸν »τόπον, καὶ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ διαθέτου, ἢ τοῦ γράψαντος, »ἂν ᾖ ἄλλος, εἰς ἐκάστην σελίδα». Ἡ ἔχει τὴν ἐννοίαν, ὅτι ἐν ἐκάστη σελίδι ἐπαναλαμβάνονται ὅλα ταῦτα, ἢ ὅτι, ἂν ᾖ ἄλλος ὁ γράψας, οὗτος ὑπογράφει ἐν ἐκάστη σελίδι, ἢ τελευταῖον, ὅτι τὸ εἰς ἐκάστην σελίδα ἀναφέρεται μόνον εἰς τὰ ἀπὸ τοῦ καὶ ἀρχόμενα «καὶ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ διαθέτου, ἢ τοῦ »διαθέτου, ἢ τοῦ γράψαντος, ἂν ᾖ ἄλλος, εἰς ἐκάστην σελίδα».

(α) Καλ. ε § 197.

(β) Πρβλ. Καλ. ε' ἐκδ. 2 καὶ Πείρας 1125. 4536 ἐν ἀρχῇ.

(γ) Παπ. κληρ. δίκ. § 95.

Τὸ ζήτημα ἔχει μεγίστην σπουδαιότητα, διότι κατὰ τὰ ἄρθ. 29, 63 ταῦτα διατάττονται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος.⁵⁶

Ἡ ἐπανάληψις τῆς χρονολογίας καὶ τοῦ τόπου καθ' ἐκάστην σελίδα εἶναι ἐντελὼς ἄσκοπος· ἡ ἐπανάληψις ὅμως τῆς υπογραφῆς τοῦ τε διαθέτου καὶ τοῦ γράψαντος, ἀν' ἦναι ἄλλος, ἀποτελεῖ ἐγγύησιν, ὅτι δὲν προσηρτήθησαν εἰς τὴν γνησίαν διαθήκην ἀλλὰ ὑποβολιμαῖα καὶ ἀπόκρυφα. Μόνη ἡ υπογραφή τοῦ γράψαντος καθ' ἐκάστην σελίδα δὲν παρέχει βεβαίως τὴν ἐγγύησιν ταύτην. Ὅθεν προτιμητέα ἡ μνησθεῖσα λύσις περὶ ἐπαναλήψεως τῶν υπογραφῶν καθ' ἐκάστην σελίδα πρὸς ἀποφυγὴν προσθηκῶν. Τοῦτο σχεδὸν διευτυπώθη ἐν τῷ Ἰονίῳ Κώδικι, ἐν ἄρθρ. 387. (βλ. Καλ. αὐτ. § 198). Πρβλ. Παπ. κληρ. § 105⁵⁷.

(56) Ἴδε κατωτ. § 19³. — Α. Π. 274 τοῦ 1873 φέρουσα· «Ἐπειδὴ τὸ περὶ διαθηκῶν ψήφισμα τοῦ Κυβερνήτου, κανονίσαν εἰδικῶς τοὺς τύπους κατὰ τοὺς ὁποίους πρέπει νὰ συντάσσεται καὶ ἡ μυστικὴ διαθήκη, προνοήσαν δὲ διὰ τὴν περίπτωσιν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ διαθήκη αὕτη ἐγράφη παρ' ἄλλου νὰ ἐκασφαλίζεται ὅσον ἔνεστιν ἡ γνησιότης τῆς θελήσεως τοῦ διαθέτου ἀπὸ πάσης ἐνδεχομένης νοθεύσεως παρὰ τοῦ προσώπου τοῦ γράφοντος αὐτὴν διὰ τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 27 διαγραφομένων διατυπώσεων, κατὰ τὰς ὁποίας ὁ κίνδυνος οὗτος ἐκλείπει, ἀφοῦ ὁ εἰς ὃν ἐγχειρισθῆσεται ἡ διαθήκη συμβολαιογράφος ὑποχρεοῦται ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ν' ἀναγνώσῃ τὸ περιεχόμενον τῆς διαθήκης καὶ δι' ἐκθέσεως πιστοποιήσῃ τὴν τοῦ διαθέτου ἀπάντησιν, προδῆλως κατήργησε τὰς τοῦ Λιβονιανείου δόγματος διατάξεις· τοῦτο δὲ ἔτι μᾶλλον κατάδηλον γίνεται ἐκ τοῦ ὅτι ὡς μόνον κώλυμα τοῦ παρὰ τοῦ διαθέτου προσλαμβανομένου, ὅπως καθ' ὑπαγόρευσίν του συντάξῃ τὴν διαθήκην ἐν ἄρθρῳ 22 ἀναφέρει τὸ ἀνωτέρω ψήφισμα τὸ τοῦ συμβολαιογράφου εἰς ὃν ἡ διαθήκη ἐγχειρισθῆσεται, ὅρισαν ὅτι τοιοῦτος δὲν δύναται νὰ ἦναι ὁ τὴν διαθήκην γράψας, ὥστε καὶ ἀν' ἐγράφη παρ' ἄλλου διάταξις τις ἐν τῇ ὀριστικῇ διαθήκῃ ὑπὲρ ἑαυτοῦ, δὲν εἶναι διὰ μόνον τὸν λόγον τοῦτον ἄκυρος, ἀφοῦ ἡ κατὰ τὰς περιστάσεις γενικὴ ἢ εἰδικωτέρα παρὰ τοῦ διαθέτου βεβαίωσις καὶ ἀναγνώρισις τοῦ περιεχομένου τῆς τοιαύτης διατάξεως, ἥτις καὶ κατὰ τὸ Λιβονιανὸν δόγμα ἔγκυρον καθίστησιν, αὐτὴν, Ν. 13 § 1 Π. (48. 10) καὶ Ν. 2. Κ. (9. 23) καὶ ὑπὸ τὸ ψήφισμα ἤδη τοῦ Κυβερνήτου, ἀντιστοιχεῖ προφανῶς εἰς τὴν προσκεθεθεῖσαν καὶ ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος διαγραφομένην τοῦ ἄρθρου 27 διατύπωσιν.

Ἐπειδὴ ἀνεξαίρετως τὸ περὶ διαθηκῶν ψήφισμα διὰ τοῦ ἄρθρου 29 εἰσάγει ἀκυρότητα διὰ πᾶσαν ἀθέτησιν τῶν παρὰ τοῦ ἄρθρου τούτου διαγεγραμμένων διὰ τὸ κύρος τῆς μυστικῆς διαθήκης τύπων· ὥστε ἀφοῦ καὶ καθ' ἦν περίπτωσιν τηρηθῶσιν αἱ ἐν τῷ ἄρθρῳ 27 διατυπώσεις, προϋποτίθεται πάντοτε κατὰ τὸ ἄρθρον 20, ὅτι ἡ διαθήκη εἶναι ὑπογεγραμμένη καὶ ἀπὸ τὸν γράψαντα αὐτήν, ὁρῶς τὸ ἐφετεῖον παραδέχεται, ὅτι ἡ τήρησις ἐκείνων δὲν ἀναπληροῖ ταύτην».

(57) Τὸ «καθ' ἐκάστην σελίδα» ἀναφέρεται εἰς μόνην τὴν υπογραφὴν ἢ καὶ εἰς τὴν ἡμέραν, τὸν μῆνα κτλ· Γραμματικῶς ἔπρεπε τῷ ὄντι νὰ ἀναφερθῇ εἰς

Ἡ ἐν τῇ διαθήκῃ ἔλλειψις χρονολογήσεως δὲν ἀναπληροῦται ἐκ τῆς ἐκθέσεως, ὡς ἦτο φυσικόν, διότι διὰ τὴν ἔλλειψιν ἐκείνην ἀπαγγέλλεται ῥητῶς ἡ ἀκυρότης.

§ 17². Τυφλός, κωφός, καὶ ἄλαλος καὶ ὁ μὴ εἰδὼς γράφειν ἀποκλείονται τῆς μυστικῆς διαθήκης. (289 ψηφ. Καλ. ε. § 198).

§ 18. Κατὰ τὴν ἐμφάνισιν τῆς μυστικῆς διαθήκης ὁ συμβολαιογράφος πρῶτον βεβαιοῦται, ἂν ὁ διαθέτης ἔχῃ σώας τὰς φρένας, μεθ' ὃ ἐνώπιον τριῶν μαρτύρων ἐρωτᾷ τὸν διαθέτην, ἂν ἡ μυσικὴ αὐτοῦ διαθήκη ᾖ ὅλη γεγραμμένη καὶ ὑπογεγραμμένη διὰ χειρὸς αὐτοῦ (ἄρθρον 23). Ἄν ὁ διαθέτης ἀπαντήσῃ καταφατικῶς, τότε ὑπενθυμίζει αὐτὸν, ὅτι εἶναι ἄκυρος καθ' ἣν περίπτωσιν δὲν εἶναι τῶντι ἡ διαθήκη ἰδίᾳ χειρὶ γεγραμμένη καὶ ὑπογεγραμμένη (ἄρθρον 24). Ἐντεῦθεν συνάγεται, ὅτι καὶ μία μόνη λέξις ὅταν ᾖ γεγραμμένη δι' ἄλλης χειρὸς, ἡ διαθήκη εἶναι ἄκυρος⁵⁸.

Περὶ τούτων πάντων συντάσσει ὁ συμβολαιογράφος ἔκθεσιν ἐνώπιον τριῶν μαρτύρων, καταχωρίζων τὰς ἐρωτήσεις, τὰς ἀπαντήσεις, τὴν ὑπόμνησιν καὶ τὴν βούλησιν τοῦ διαθέτου περὶ καταθέσεως τῆς διαθήκης. Ἄν αὕτη δὲν ᾖ ἐσφραγισμένη, ἀμέσως σφραγίζεται παρ' αὐτοῦ τοῦ διαθέτου ἐντὸς περικαλύμματος, πρὸς τήρησιν τῆς μυστικότητος, ἐπὶ δὲ τοῦ περικαλύμματος τούτου ὁ συμβολαιογράφος ἐπιγράφει τὴν ἡμέραν, τὸν μῆνα, τὸ ἔτος καὶ τὸν τόπον, τὸ ὄνομα καὶ ἐπώνυμον τοῦ διαθέτου καὶ τὸν ἀριθμὸν τῆς ἐκθέσεως, τῆς περιεχούσης τὴν ἐμφάνισιν, ἡ δὲ ἐπιγραφὴ αὕτη ὑπογράφεται παρὰ τοῦ διαθέτου, τῶν μαρτύρων

πάντα τὰ στοιχεῖα ταῦτα τοῦ προσδιορισμοῦ τοῦ χρόνου καὶ τοῦ τόπου τῆς καταρτίσεως, ἀλλὰ λογικῶς ἐρμηνεύοντες τὸν νόμον πειθόμεθα ὅτι οὐδεὶς λόγος ὑπάρχει τῆς καθ' ἑκάστην σελίδα μνείας τῆς ἡμέρας, τοῦ μηνὸς κτλ. καὶ μάλιστα ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος (ἄρθρ. 29). Ὅποιον τὸ διαφέρειν νὰ ᾖ γνωστὸν τίνα ἡμέραν ἔγραψεν ὁ διαθέτης τὴν πρῶτην, ἢ τίνα τὴν δευτέραν σελίδα, ἂν ἡ γραφὴ τῆς διαθήκης διήρχησεν ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας; εὔτε ἐπὶ τῆς ἰδιογράφου διαθήκης ἀπαντᾷται τοιαύτη λεπτολογία, ἐν ᾗ κατ' αὐτὴν ἐλλεῖπει ἡ ἐπίσημος βεβαίωσις τοῦ χρόνου, καθ' ἣν κατηρτίσθη ἐντελῶς ἡ διαθήκη, ἡ συμβολαιογραφικὴ πρᾶξις τῆς παραδόσεως εἰς τὸν συμβολαιογράφον. Ἐννοοῦμεν τὴν ἀνάγκην τῆς καθ' ἑκάστην σελίδα, ἢ μᾶλλον καθ' ἑκάστον φύλλον ὑπογραφῆς διὰ τὸν φόβον τῆς ὑποβολῆς φύλλων καὶ τῆς δι' αὐτοῦ νοθεύσεως τῆς τελευταίας βουλῆσεως, μάλιστα ἂν ἡ διαθήκη ἐγράφη παρ' ἄλλου.

(58) Ἐν Γαλλίᾳ. Δελ. disp. 2243 ἐπ.

(59) Μόνη ἀπόφασις τοῦ Ἀρ. Πάγ. Ἡ 110 (1856) περὶ ἀκυρώσεως τῆς ἐκθέσεως, διότι οἱ μάρτυρες δὲν ἀποδεικνύονται ἐξ αὐτῆς ἀπ' ἀρχῆς παρόντες.

καὶ τοῦ συμβολαιογράφου. Ὅλα ταῦτα διατάσσονται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, ἄρθρον 29. 63⁵⁹. (βλ. Καλ. αὐτ. § 199. — Τὸ ἄρθρον 28 τοῦ ψηφ. κατηργήθη διὰ τοῦ δικαστικ. ὀργανισμοῦ.

§ 19. Ἐὰν ὁ διαθέτης δηλώσῃ ὅτι ἡ διαθήκη ἐγράφη πρὸ ἄλλου, ὁ συμβολαιογράφος, ἵνα πεισθῇ περὶ τῆς ἀκριβείας τοῦ γράψαντος, ἀφοῦ ἀπομακρύνῃ τοὺς μάρτυρας, ὥστε νὰ βλέπωσιν, οὐχὶ δὲ ν' ἀκούωσιν, ἀνοίγει τὴν διαθήκην καὶ ἀναγινώσκει αὐτὴν εἰς τὸν διαθέτην, μεθ' ὃ ἐρωτᾷ αὐτὸν εἰς ἐπήκοον τῶν μαρτύρων ἂν αὕτη ᾖ ἡ τελευταία αὐτοῦ βούλησις. Ἀπαντήσαντος δὲ καταφατικῶς τοῦ διαθέτου, συντάσσει τὴν ἐκθεσιν τῆς ἐμφανίσεως καὶ τὴν ἐπιγραφὴν κατὰ τὰ ἄνωθι εἰρημένα⁶⁰.

§ 19². Περὶ τοῦ γράφοντος τὴν διαθήκην μόνον κώλυμα ἀναφέρεται, ὅτι δὲν δύναται νὰ ᾖ συγχρόνως καὶ ὁ δεχόμενος αὐτὴν συμβολαιογράφος (ἄρθρ. 22). Αἱ περὶ τῶν μαρτύρων ἀνικανότητες οὐδόλως ἐφαρμόζονται εἰς τὸν γράφοντα τὴν διαθήκην, ὥστε ὁ διαθέτης οὐδόλως περιορίζεται κατὰ τὴν ἐκλογὴν προσώπου πληρεστάτης αὐτῷ ἐμπιστοσύνης.

Περὶ Λιθωνιανοῦ διατάγματος οὐδεὶς γίνεται λόγος· ὥστε οὐδόλως ἀπαγορεύεται κληροδότημα ἢ ἄλλη διάταξις ὑπὲρ τοῦ γράφοντος τὴν μυστικὴν διαθήκην, ὅπως ἀπαγορεύεται εἰς τὸν γράφοντα τὴν δημοσίαν διαθήκην Συμβολαιογράφον. (Ἰδε ἄνωτ. § 17². σημ. 56).

Ὡσαύτως· οὐδὲν ὑπάρχει κώλυμα, ὥστε ὁ γράψας τὴν διαθήκην νὰ συμπράξῃ καὶ ὡς μάρτυς κατὰ τὴν ἐμφάνισιν, ἅμα ἔχει τοῦτου τὰ προσόντα⁶¹.

§ 20. Περὶ τῆς ἰδιογράφου διαθήκης ὁμιλεῖ τὸ ἄρθρ. 31 τοῦ ψηφίσματος. Βλ. δὲ Π.α.π. αὐτ. § 107 καὶ Καλ. ἐ § 202—204. Σημειωτέον δὲ τὰ ἑξῆς·

Καὶ παρὰ συμβολαιογράφῳ κατατεθειμένη ἂν εὐρεθῇ ἡ ἰδιόγραφος διαθήκη, λογίζεται ὡς εὐρεθεῖσα εἰς χεῖρας τρίτου· ὥς

(60) Π.α.π. αὐτ. § 106.

(61) Καλ. ἐ § 200.—Οἱ νόμοι Π. (34. 8) 1 — Β.α.σ. (44. 18) 17.—Ἀρμ. (ε. 1) 44 οἱ θεσπίζοντες ἀπαγορεύουσιν κληροδοσίας πρὸς τὸν γράψαντα μυστικὴν διαθήκην ἰσχύουσι μετὰ τὸ περὶ διαθηκῶν ψήφισμα· οὐχί.

Τί ἐὰν ὁ διαθέτης ἀνεγνώρισεν εἰδικῶς καὶ διὰ τῆς υπογραφῆς του ἐβεβαίωσεν, ὅτι τὸ κληροδότημα ἐλήχθη καὶ ἀνεγνώρισθη παρ' αὐτοῦ; Ἡ διαθήκη ἀκυροῦται, ἐὰν ὁ γράψας μυστικὴν διαθήκην δὲν υπογράψῃ αὐτήν. Ἰδε πολ. Α. Π. 274 τοῦ 1873 ἀνωτέρω § 17² σημ. 56.

παρ' ἡμῖν δὲν εἶναι δεκτὸν, ὅτι ἡ μυστικὴ διαθήκη ἰδίᾳ χειρὶ γεγραμμένη ἰσχύει ὡς ἰδιόγραφος, ἂν ἡ πράξις τῆς καταθέσεως ἀκυρωθῇ λόγῳ τυπικῶν ἐλλείψεων. (Α. Π. 110 τοῦ 1856⁶². Δαλ. αὐτ. § 202).

Ἐπίσης δὲν ἐρωτᾷ ὁ νόμος, πότε εὐρέθη ὥστε καὶ μετὰ παρέλευσιν πολλοῦ χρόνου, ἀλλὰ καὶ πρὸ τριακονταετίας, ἂν εὐρεθῇ, πάλιν ἔχει τὴν αὐτὴν ἰσχύν. (Καλ. αὐτ. § 202)⁶³.

Ὁ ἡμέτερος νομοθέτης εἶναι τοσοῦτον αὐστηρὸς, ὥστε ἀπαιτεῖ τὴν ἡμέραν, τὸν μῆνα, τὸ ἔτος, ἅρα ἀποκλείει πᾶν ἄλλο μέσον χρονολογήσεως⁶⁴, οἷον τὴν ἡμέραν τοῦ Πάσχα καὶ τὰ παραπλήσια, ἀπαιτεῖ δὲ καὶ τὸν τόπον ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος⁶⁵. Ἐντεῦθεν ὑπερίσχυσεν ἡ γνώμη, ὅτι ἡ ψευδὴς χρονολογία, ἡ ἐκ τοῦ ἐγγράφου αὐτοῦ ἀποδεικνυομένη, εἶναι λόγος ἀκυρότητος, διότι δὲν ἐξάγεται ἡ πλάνη καὶ ἡ ἀληθὴς χρονολογία⁶⁶.

§ 21. Ἄν ἡ διαθήκη φέρῃ ἐν περιθωρίῳ προσθήκας ἢ μεσοστιχα, αἱ γινώμαι εἶναι κατὰ τι διηρημέναι. Ὅταν αἱ προσθῇκαι ἀποτελῶσιν αὐτοτελεῖς διατάξεις, εἶναι ὡς νέα διαθήκη, ὡς τοιαύτη δὲ εἶναι ἄκυρος μὴ φέρουσα τὴν χρονολόγησιν, τὸν τόπον καὶ τὴν ὑπογραφὴν. Ἄν ὅμως δὲν ἀποτελῶσιν αὐτοτελεῖς διατάξεις, ἀλλὰ διασάφῃσιν ἢ διόρθωσιν ὑπαρχούσης, ἔχουσι κύρος καὶ ἔνυ ἰδιαιτέρας τροπολογήσεως καὶ ὑπογραφῆς. Ἄν ὅμως τροποποιῶσι τὰ ὑπάρχοντα, ἢ προσθέτωσι νέα, καὶ αὐτὰ τὰ μεσοστιχα κατὰ τοὺς πλείστους εἶναι ἄκυρα, μὴ φέροντα χρονολόγησιν καὶ ὑπογραφὴν, ὡς μεταγενέστεραι διατάξεις⁶⁷.

Ὁ νόμος δὲν ἀποφρίνεται, ὅτι ἡ ἰδιόγραφος διαθήκη πρέπει νὰ ᾖ γιναι γεγραμμένη ἐπὶ ἐνὸς καὶ μόνου φύλλου, ὥστε δύναται νὰ σύγκηται ἐκ πλειόνων τεμαχίων χάρτου καὶ μὴ συνερραμμένων, ἀρκεῖ μόνον νὰ συνάγῃται ἡ συνάφεια, ἡ δὲ χρονολόγησις καὶ ὑπογραφὴ ἅπαξ μόνον⁶⁸. Δὲν ὀρίζει μάλιστα ὁ νόμος,

(62) Πείρας σ. 2099.

(63) Α. Π. 63 τοῦ 1831. (Πείρας σελ. 2098;)

(64) Τροπ. don. γ, 1460. Δαλ. disp. 2617 ἐπ. Δεμολ. κα'. 62 ἐπ. Διότι μάρτυς συνυπέγραψε τὴν διαθήκην δὲν εἶναι λόγος ἀκυρότητος. (Α. Πάγου 230 τοῦ 1866).

(65) Τροπ. don. 1470. Δεμολ. κα', 61.

(66) Ὁ ἰόν. κωδ. ἐν ἀρθρ. 879 ἀπαιτεῖ καὶ τὴν μνημίαν τοῦ χρονολογικοῦ συστήματος.

(67) Δεμολ. κα'. 132 ἐπ. Ἀντιδοξεῖ ὡς πρὸς τὸ τελευταῖον ἐ Τροπ don. III, 1474. Πρὸλ. Καλ. ε. § 204.

(68) Δεμολ. κα'. 128. Δαλ. disp. 2649.

ὅτι ἡ διαθήκη αὕτη πρέπει νὰ συντάσσῃται ἐν συναπτῷ χρόνῳ καὶ ἄνευ διακοπῆς, ὥστε δύναται νὰ καταρτισθῇ ἐκ διαλειμμάτων καὶ μετὰ σκέψεως ⁶⁹.

Ἄν ὁμῶς ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ χάρτου ὁ διαθέτης γράφῃ τὰ μὲν ὑπέγραψε, κατόπιν δὲ ἐξακολουθήσας ἐχρονολόγησεν, ἀλλὰ δὲν ὑπέγραψε, τὸ ὅλον εἶναι ἄκυρον, ἐνῷ ὅταν ἡ χρονολόγησις τίθεται ἐν ἀρχῇ ἢ ἐν τῷ μέσῳ, ἡ δὲ ὑπογραφή ἐν τέλει, δὲν ὑπάρχει ἀκυρότης ⁷⁰.

§ 21². Οὐδὲ ὁ κωφός, οὐδ' ὁ τυφλός, οὐδ' ὁ ἄλλαλος ἀποκλείονται τῆς μυστικῆς διαθήκης· Μόνον οἱ μὴ εἰδότες γράφειν ἐξ ἀνάγκης ἀποκλείονται ⁷¹.

§ 22. Περὶ δικαστικῆς κυρώσεως τῆς ἰδιογράφου διαθήκης ἴδε ἄρθρ. 32—34 τοῦ ψηφ. Πολ. δὲ δικ. ἄρθρ. 645 καὶ 233. καὶ Καλ. ε. § 205.

Προφορικὴ διαθήκη (α).

§ 23. Ἐκ τῆς ἐκφράσεως τοῦ νόμου ὑποθέτει τις, ὅτι ἡ προφορικὴ διαθήκη εἶναι τακτικὴ, ὅπερ ἐστὶ συντασσομένη ὑπὸ τοῦς συνήθεις ὅρους καὶ κατὰ τὰς συνήθεις διατυπώσεις, ἀλλὰ δὲν ἔχει οὕτω τὸ πρᾶγμα· ἡ προφορικὴ διαθήκη καταρτίζεται ὑπὸ ὧς ἐκτάκτους περιστάσεις καὶ κατ' ἰδίᾳς διατυπώσεις, ῥυθμίζεται δὲ ὑπὸ ἐιδικῶν ὁρισμῶν καὶ ὡς πρὸς αὐτὴν τὴν τοῦ διαθέτου ἐξουσίαν. Ὡσαύτως ἡδύνατό τις νὰ ὑποθέσῃ ὅτι ἡ προφορικὴ διαθήκη δὲν καταρτίζεται ἐγγράφως, καὶ ὅμως ἡ ἐγγράφος αὐτῆς σύνταξις ἀπαιτεῖται ἐπιτακτικῶς καὶ ὡς οὐσιῶδες αὐτῆς στοιχεῖον (β).

§ 24. Περὶ διαθήκης στρατιωτικοῦ καὶ ἐν καιρῷ πανώλους. — Κατὰ τὸν διάπλουν. Βλ. Καλ. ε' § 207—208.

§ 25. Ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ οἱ Ἕλληνες διαθέτουσι κατὰ τοῦς αὐτοῖσι ἐν χρήσει τύπους (ἄρθρ. 61), κατὰ τὸν κανόνα ὅτι ὁ τύπος ῥυθμίζεται κατὰ τὸν τόπον (locus regit actum). Ὅταν αἱ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ γενόμεναι διαθήκαι ἀφορῶσιν ἐν τῇ ἡμεδαπῇ

(69) Δεμολ. κἀ. 129. Δελ. αὐτ. 2631.

(70) Δεμολ. κἀ. 130 Καλ. ε. § 204, ἐνθα καὶ ἕτερα.

(71) Τοπ. don. II. 597, 540. — Δεμολ. κἀ, 71 δις καὶ τρίς — Καλ. ε. § 204.

(α) Βλ. Καλ. ε' § 206.

(β) Παπ. κληρ. δικ. § 99.

κτήματα, εἰ μὲν κινητά, πρὶν ἐκτελεσθῶσι, πρέπει νὰ καταγράφωνται ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ δικαστηρίου τῆς τελευταίας κατοικίας τοῦ διαθέτου, εἰ δὲ ἀκίνητα, καὶ ἐν τῷ τόπῳ ἔνθα ταῦτα κεῖνται.

Ἐπὶ τῆς δημοσίας καὶ μυστικῆς διαθήκης τὸ πρᾶγμα εἶναι ἅπλοῦν. Ἀλλὰ διὰ τὸ κύρος τῆς ἰδιογράφου τὸ ψήφισμα ἀπαιτεῖ ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τὴν εὑρεσιν μεταξὺ τῶν ἐγγράφων τοῦ διαθέτου (ἄρθρ. 31). Τοῦτο, ὡς εἴρηται, οὐδεμία νεωτέρα νομοθεσία ἀπήτησεν. Ἐὰν ἡμεδαπὸς συντάξῃ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἰδιογραφὸν διαθήκην, ἥτις εὐρίσκεται ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ παρ' ἄλλῳ τινί, οὐδεμία ἀμφιβολία, ὅτι δὲν εἶναι ἐφαρμοστέος ὁ ἡμέτερος νόμος, ἀλλ' ὁ νόμος τῆς χώρας, ἔνθα συνετάχθη καὶ εὐρέθη ἡ διαθήκη. Τοῦτο λέγομεν καὶ ἐπὶ ὑποθέσει, ὅτι ὁ ἡμεδαπὸς ἀπεβίωσεν ἐν τῇ ἡμεδαπῇ, διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον, ὅτι καὶ ἡ εὑρεσις εἶναι ἐκ τῶν ἐξωτερικῶν διατυπώσεων τῶν ρυθμιζομένων κατὰ τοὺς νόμους τοῦ τόπου, ἐκ δὲ τῆς παλιννοστίας καὶ μόνης τοῦ ἡμεδαποῦ δὲν ἀνατρέπεται αὐτοδικαίως ἡ διαθήκη⁷².

Ἄν ὅμως ἡ ἰδιογραφὸς διαθήκη συνετάχθη ἐν τῇ ἡμεδαπῇ καὶ ἐντεῦθεν ἐστάλη πρὸς ἄλλον ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, παρ' ᾧ μετὰ θάνατον εὐρίσκεται, ὡς ἀπ' ἀρχῆς ἄκυρος, ἐκ τῆς εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ἀποστολῆς τοῦ χάρτου δὲν ἀπέκτησεν ἰσχύν. Ἐπίσης ἂν γενομένη εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ἐστᾶλη εἰς τὴν ἡμεδαπὴν, ἔνθα εὐρίσκεται παρ' ἄλλῳ τινί μετὰ θάνατον, ὁ ἡμεδαπὸς νόμος εἶναι ἐφαρμοστέος, διότι δὲν συντρέχουσιν ἀμφοτέρω καὶ ἡ σύνταξις καὶ εὑρεσις πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ ἀλλοδαποῦ νόμου.

Οὐδὲν τούτων μετεβλήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ἀστυκοῦ νόμου 29 Ὀκτωβρίου 1856, καθ' ὃ αἱ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ὑπὸ τῶν ἡμεδαπῶν γενομέναι πράξεις ἔχουσιν ἐξίσου κύρος, εἴτε κατὰ τὰς αὐτόθι διατυπώσεις καταρτισθεῖσαι εἴτε κατὰ τὰς παρ' ἡμῶν.

Προσθετέον μάλιστα, ὅτι πᾶσα διαθήκη ἰδιογράφως γενομένη παρ' Ἑλλήνων ἐν τοῖς ἰονίοις νήσοις καὶ αὐτόθι εὐρεθεῖσα παρ' ἄλλῳ τινί, ἔχει πλήρως τὸ κύρος κατὰ τὸν Ἰόνιον Κώδικα· ἄρθρ. 879.—(Καλ. αὐτ. § 209).

§ 26. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ ἀπὸ 29 Ὀκτωβρ. 1856 Νόμου περὶ δικαιοδοσίας καὶ καθηκόντων τῶν προξενικῶν ἀρχῶν οἱ γενικοί πρόξενοι, πρόξενοι καὶ ὑποπρόξενοι ἐκπληροῦσι καθήκοντα ληξιάρχου καὶ συμβολαιογράφου, συμμορφούμενοι μὲ τὰς περὶ τούτων διατάξεις τῶν νόμων. Ὅθεν ἔκτοτε, καὶ ἀνεξαρτήτως τῶν προγενεστέρων Νόμων περὶ τῶν καθηκόντων τῶν Προξένων

(72) Α. Π. 129 τοῦ 1854.

οἱ πρόξενοι ἐνεργοῦσιν ὡς συμβολαιογράφοι συμμορφούμενοι πρὸς τοὺς νόμους τοὺς διέποντας τὰς παρὰ τῶν συμβολαιογράφων συναπτομένας πράξεις καὶ διαθήκας· ἄρα ὁρθῶς ἡ προσβαλομένη ἀπόφασις ἐδέχθη ὅτι καὶ ἡ προκειμένη δημοσία διαθήκη πολίτου ἑλλήνος, συνταχθεῖσα ἐν Κωνσταντινουπόλει ὑπὸ τοῦ ἑλλήνου προξένου μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ εἰρημένου Νόμου τοῦ 1856, ὥφειλεν ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος νὰ συνταχθῇ, τηρουμένης τῆς ὑπὸ τοῦ ἐν Ἑλλάδι ἰσχύοντος νόμου περὶ δημοσίων διαθηκῶν διατυπώσεως, καθ' ἣν ὥφειλε ν' ἀναγνωσθῇ αὕτη παρὰ τοῦ εἰρημένου συμβολαιογραφοῦντος προξένου πρὸς τὸν διαθέτην, καὶ νὰ γενῇ ἐν αὐτῇ μνεία περὶ τῆς ἀναγνώσεως ταύτης, καὶ ἐπομένως οὐδεμίαν ἔχει ἐπιρροὴν εἰς τὸ κύρος τῆς διαθήκης ταύτης ὅτι ἐν Κωνσταντινουπόλει κατ' ἄλλους τύπους παρὰ τοὺς ἐν Ἑλλάδι ἰσχύοντας συντάσσονται αἱ δημόσιαι διαθήκαι, ὅπερ ἤθελεν εἶσθαι οὐσιῶδες ἂν ἡ προκειμένη διαθήκη δὲν συνετάττετο ὑπὸ τῆς ἑλλήνου προξενικῆς ἀρχῆς ἐκπληροῦσης ἔργον συμβολαιογράφου (Α. Π. πολ. 81 τοῦ 1875).

§ 27. Περὶ δημοσιεύσεως τῶν διαθηκῶν βλ. ἄρθρ. 195 τοῦ ὀργ. καὶ 32 τοῦ ψηφ. καὶ Καλ. ἐ. § 205. ἀνωτ. σ 5856 ἐν τέλ.

§ 27². Οἱ ἔφηβοι ἀνήλικοι, οἱ συμπληρώσαντες τὸ 14 ἔτος τῆς ἡλικίας των, δύνανται νὰ διαθέσωσι διὰ τελευταίας βουλήσεως τὴν περιουσίαν των (α).

§ 27³. Ὁ κωφὸς καὶ ὁ ἄλαλος οὐ διατίθενται (β).

§ 28. Ἡ τήρησις τῶν τύπων καθ' οὓς ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος πρέπει νὰ συντάττηται ἐγγραφόν τι, πρέπει νὰ ἀποδεικνύηται ἐκ τοῦ περιεχομένου τοῦ αὐτοῦ ἐγγράφου καὶ διὰ τοῦτο ἐν πάσῃ τοιαύτῃ περιπτώσει οἱ νόμοι διατάσσουσι νὰ γίνηται ἐν τῷ αὐτῷ δικογράφῳ μνεία τῆς τηρήσεως αὐτῶν· ἐντεῦθεν δὲ ἔπεται ὅτι καὶ ἡ ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς δημοσίας διαθήκης διατατομένη ὑπὸ τοῦ συμβολαιογράφου ἀνάγνωσις αὐτῆς πρὸς τὸν διαθέτην, πρέπει ν' ἀποδεικνύηται ἐκ τῆς περὶ τούτου μνείας ἐν τῇ διαθήκῃ (Ἀρείου Πάγ. 81 τοῦ 1875)⁷³. Πρβλ. ἀνωτ. § 7².

§ 29. Περὶ ἀλληλοδιαθηκῶν. Βλ. Α. Π. 88 τοῦ 71 ἐν λείξ.

(α) Βλ. Οἰκ. ἀστ. δίκ. § 33 σημ. 7.

(β) Ν. 7. Βασ. (33. 1). Πρβ. καὶ Ν. § 10 Κώδ. (6 22) καὶ ἄρθρ. 19. 28 τοῦ περὶ διὰθ. ψηφ.—Βλ. Οἰκ. ἀστ. δίκ. § 19 σημ. 3.

(73) Πρβ. Πείρας σελ. 4470 σημ. 23 ἐπ.

ἔθιμα (τοῦ Παραρτήματος τούτου. Πρβλ. Καλ. ε § 158 περὶ ἀμοιβαίων διαθηκῶν. (α).

§ 30. Περὶ εὐθύνης τοῦ συμβολαιογράφου δι' ἀκυρότητος διαθήκης, ἂν συντάξῃ· (Βλ. τὴν λ. εὐθύνη ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ).

§ 31. Ὅριστική ἐστὶν ἡ ἀπόφασις ἡ ἀπορρίπτουσα λόγους τινὰς ἀκυρότητος τῆς διαθήκης; Βλ. Πείρας σ. 4061 ἐπ. καὶ λ. τελεσιδικία τοῦ Παραρτήματος τούτου. Βλέπ. τὴν Α. Πάγ. 342 τοῦ 1874.

§ 32. Ἐκτελεσταὶ διαθηκῶν. Βλ. τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. ἐκτελεσταὶ διαθηκῶν.

§ 33. Εἶναι ἄκυρος ἡ διαθήκη, ἂν κατὰ τὸν χρόνον τῆς συντάξεώς της ὁ διαθέτης παραλείψῃ τὴν μητέρα του ζῶσαν τότε, καὶ ἂν αὕτη κατόπιν προαποβιώσῃ τοῦ διαθέτου; (Βλέπ. Πείρας σ. 2072 § 182).

§ 34. Οὐδεὶς νόμος ἀπαγορεύει τὸν πατέρα νὰ διαθέσῃ τὴν περιουσίαν του ὑπὲρ τοῦ νομίμου τέκνου του καὶ ὑπὲρ τέκνου γεννηθέντος, ἐνῷ ὑφίστατο ἔτι ὁ γάμος τοῦ διαθέτου. (Πολιτ. Α. Π. 64 τοῦ 1861, ἂν ἴδε ἐν σελ. 4220 τῆς Πείρας).

§ 35. Διαθήκη μεταγενεστέρα ἀκυρόνει τὴν προηγουμένην; Καλ. ε' § 232 ἐπ. — Παπ. κληρ. § 836. — Πείρας σελ. 2076 § 195.

§ 36. Δὲν ἀπαιτεῖται πανηγυρικὸς τύπος πρὸς ἐκδήλωσιν τοῦ ὅτι ἐγκαθίσταται τις ἐν τῇ διαθήκῃ ὡς κληρονόμος, ἀλλ' ὡς πρὸς τοῦτο ἰσχύουσιν αἱ περὶ αὐτῆς διατάξεις. Ν. 15 Κωδ. (6. 23).—Εἰς. § 34 (2. 20), καθ' ἃς ἀπαιτεῖται μόνον νὰ ἐξάγῃται ἐκ τῆς διαθήκης ὅτι ὠρισμένον πρόσωπον ἐγκαθίσταται ὡς κληρονόμος. (Πολ. Α. Π. 1 τοῦ 1876).

§ 37. Ἡ ἀπλὴ παρὰ τῶν ἀρχῶν παράλειψις τῶν διατυπώσεων τῆς διαθήκης δὲν ἀποτελεῖ τὴν κατ' ἔθιμον κατάργησιν αὐτῶν. (Α. Π. 81 τοῦ 1875).

§ 38. Οἱ βυζαντινοὶ νόμοι ἐκυρώθησαν παρ' ὅλων τῶν συνελεύσεων ὡς συμπληρωτικοὶ τῶν ἐθίμων νόμοι· διότι καὶ τὸ διάταγμα τοῦ 1835 κηρύττει αὐτὰ ἐπικρατέστερα τῶν νόμων· δὲν ἤθελε δὲ εἶπει τοῦτο ἐὰν ἡ κύρωσις τῶν ἐθνικῶν συνελεύσεων ἐννόει νὰ καταργήσῃ τὰ ἔθιμα καὶ νὰ ἐπιφέρει τὴν ἀπραξίαν αὐτῶν· ὥστε διαθήκη γενομένη πρὸ τοῦ 1835 καθ' οὗς ὑφίσταται τότε τύπους, ἔγκυρος ἐστὶ. (Α. Π. 88 τοῦ 1871).

(α) Des testaments conjonctifs ἴδε Δελ. disp. entre vifs 2376 ἐπ.

Διαθήκαι κατὰ τοὺς ἐν Ἑπτανήσῳ νόμους. (α)

§ 39. *Χρονολογικὸν σύστημα* Κατὰ τὸ ἄρθρ. 883 τοῦ Ι. Κ. τροπολογηθὲν διὰ τῆς μγ' πράξεως τοῦ ζ κοινοβουλίου, αἱ δημόσιαι διαθήκαι πρέπει νὰ περιέχωσι, πρὸς τοῖς ἄλλοις, καὶ τὸ χρονολογικὸν σύστημα, περὶ οὗ πολλὴ ἐκινήθη συζήτησις· ἐξεδόθησαν δὲ ἰδίως αἱ τοῦ Ἀρείου Πάγ. αποφάσεις 21 τοῦ 1873. 133 τοῦ 1874. 176 τοῦ 1875. 348 τοῦ 1875, περὶ ὧν σημειῶ τὰ ἐξῆς·

α) Ἡ Α. Π. 21 τοῦ 1873 φέρει· «Ἐπειδὴ ἀπαιτεῖται μὲν ἡ δῆλωσις καὶ τοῦ χρονολογικοῦ συστήματος ἐπὶ μυστικῆς διαθήκης, κατὰ τὸ ἄρθρον 887 ἐδ. 2 τοῦ Ἰονίου Πολιτικοῦ Κώδικος, ἀλλὰ ταύτην κυρίως ἀποτελεῖ οὐχὶ ἀπλῶς τὸ ἔγγραφον, ἐν ᾧ ἡ τελευταία βούλησις τοῦ διαθέτου περιλαμβάνεται· ἀλλ' ἐκτὸς τούτου, ἡ παρὰ τοῦ συμβολαιογράφου ἐν πρωτοκόλλῳ ἔγγραφῃ τῆς περὶ παραδόσεως τοῦ ρηθέντος ἐγγράφου πράξεως, καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ μέρους αὐτοῦ πρᾶξις ἐπιγραφῆς, περὶ ὧν προνοεῖ τὸ ἄρθρον 889 τοῦ ἰδίου νόμου, διότι, κατὰ τοὺς παρατεθέντας ὁρισμοὺς τοῦ νόμου, καὶ αἱ διακληφθεῖσαι πράξεις ἀναγκαῖα εἰσὶ στοιχεῖα τοῦ νομικοῦ κύρους τῆς μυστικῆς διαθήκης· ὥστε ἀφοῦ τὸ ἐφετεῖον ἐδέχθη ὅτι τὸ χρονολογικὸν σύστημα, καίτοι μὴ δηλωθὲν διὰ τοῦ ἐπιδίκου ἐγγράφου τελευταίας βουλήσεως, ἀναφέρεται ὅμως εἰς τὸ συνταχθὲν περὶ τῆς παραδόσεως αὐτοῦ πρωτόκολλον, ἄνευ τοῦ ὁποῦ τοῦ ρηθὲν ἔγγραφον δὲν ἠδύνατο νὰ περιβληθῇ τὸν νομικὸν χαρακτῆρα τῆς μυστικῆς διαθήκης, ὀρθῶς ἐντεῦθεν ἀπεφάνητο, ὅτι ἐν τῇ προκειμένῃ μυστικῇ διαθήκῃ ἐγένετο μνεία καὶ τοῦ χρονολογικοῦ συστήματος, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἁρθροῦ 887 ἐδ. 2 τοῦ Ἰονίου Πολιτικοῦ Κώδικος, συνεπῶς δὲ ὁ τοῦ ἐναντίου λόγος ἀναιρέσεως πίπτει.» (Πολ. Α. Π. 21 τοῦ 1873).

β) Ἡ 176 τοῦ 75 φέρει· «Ἐπειδὴ τὸ δικάσαν ἐφετεῖον ἐν τῇ προσβαλλομένῃ αὐτοῦ ἀποφάσει πρὸς ἀπόκρουσιν τοῦ λόγου τῆς ἀκυρότητος τῆς ἰδιωτικῆς (καὶ δὴ ἰδιογράφου) διαθήκης τοῦ κ. Κεφαλᾶ ἔνεκα τῆς μὴ σημειώσεως ἐν αὐτῇ τοῦ χρονολογικοῦ συστήματος, ὅπερ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐτήρησε κατὰ τὴν ἡμερολόγησιν αὐτῆς ὁ διαθέτης, τὴν ὁποίαν σημείωσιν ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος ἀπαιτοῦσι τὰ συνδυασμένα ἄρθρα 883 καὶ 914 τοῦ Ἰονίου ἀστυνομικοῦ κώδικος, ἐπὶ διπλῆς στηρίζεται βάσεως· α') ὅτι

(α) Βλ. τὰς προηγουμένας §

καὶ ἐν ἰσχύϊ θεωρουμένων τῶν διατάξεων τούτων, ἡ μὴ σημείωσις τοῦ χρονολογικοῦ συστήματος δὲν ἐπιφέρει ἀκυρότητα (σκέψις 3). 6') ὅτι αἱ διατάξεις αὗται κατηργήθησαν καὶ δὴ διὰ τῆς ἐν Ἐπτανήσῳ εἰσαγωγῆς τοῦ ΟΔ' νόμου τῆς 18 7^{ης} τοῦ 1864· καὶ ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὴν πρώτην βάσιν, δεκτὸς εἶναι ὁ λόγος δι' ὃν, κατὰ τὴν ἀπόφασιν, ἡ μὴ σημείωσις τοῦ χρονολογικοῦ συστήματος καὶ ἐν ἰσχύϊ ὑποτιθεμένης τῆς τοῦτο ἀπαιτούσης διατάξεως τοῦ Ἰονίου ἀστυκοῦ κώδικος δὲν ἐπάγεται ἀκυρότητα α') ὅτι ἂν ἐκ τοῦ περιεχομένου τῆς διαθήκης δύναται νὰ συμπληρωθῇ τὸ ἐλλεῖπον' (σκέψ. 3 τῆς ἀποφάσεως)· καὶ τοῦτο μὲν ὀρθόν ἐστίν, διότι, καίτοι ὁ νόμος τὴν ῥητὴν σημείωσιν ἀπαιτεῖ, ἀρκεῖ ἐκ τοῦ συνόλου τῆς διαθήκης ἢ ἐκ τινος ὁρισμένης περικοπῆς αὐτῆς νὰ ἐξάγῃται, ὅποιον χρονολογικὸν σύστημα ἐτήρησεν ὁ διαθέτης, ὅπως θεωρηθῇ ἐκπληρωθεῖσα ἡ διάταξις. Ἀλλὰ τὸ δικάσαν ἐφετεῖον, οὔτε πῶς ἐκ τοῦ συνόλου τῆς περὶ ἧς πρόκειται διαθήκης, οὔτε ἐκ ποίας ἰδίως περικοπῆς αὐτῆς προκύπτει τὸ χρονολογικὸν σύστημα, ὅπερ ὁ διαθέτης ἐτήρησεν, ἀναφέρει, ἔνεκα δὲ τούτων ὁ λόγος οὗτος μάταιος ἀποβαίνει· 6') ὅτι ἡ ἀμφιβολία, ἣτις γεννᾶται ἐκ τῆς μὴ σημειώσεως τοῦ χρονολογικοῦ συστήματος, ἂν δηλονότι ἡ σημειωθεῖσα ἡμερομηνία ᾗναι τοῦ Γρηγοριανοῦ ἢ τοῦ Ἰουλιανοῦ, οὐδεμίαν ἔχει σημασίαν ἐφ' ὅσον δὲν ἰσχυρίζονται οἱ προσβάλλοντες τὴν διαθήκην ὅτι κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα τῶν δώδεκα ἡμερῶν, ὅπερ χρονικὸν διάστημα ὑπάρχει ἀπὸ τοῦ Γρηγοριανοῦ μέχρι τοῦ Ἰουλιανοῦ ἡμερολογίου, κατέστη ἀνίκανος ὁ διαθέτης, ἢ ἐπῆλθεν ἄλλο τι περιστατικὸν, ἐπηρεάζον τὸ τῆς διαθήκης κύρος (σκέψις 4 καὶ 5), ἀλλ' ὁ τοιοῦτος λόγος τὸν ὅποιον ὡς συμβάλλοντα θεωρεῖ τὸ δικάσαν ἐφετεῖον, ὡς ἐρρέθη, καὶ ἐν περιπτώσει ἰσχύος τῆς τοῦ ΙΑ' Νόμου διατάξεως, τῆς τὴν σημείωσιν τοῦ χρονολογικοῦ συστήματος ἀπαιτούσης, ἄρδην ἀντιβαίνει εἰς αὐτὴν ταύτην τὴν τοῦ νόμου διάταξιν, τὴν ἀπαιτούσαν μνείαν τοῦ χρονολογικοῦ συστήματος πρὸς ἄρσιν τῆς ἀμφιβολίας περὶ τῆς χρονολογίας τῆς διαθήκης, ἣτις φέρει εἰς τὸ ἀποτέλεσμα ὅτι καὶ ἀχρονολόγητος δύναται νὰ ᾗναι ἡ διαθήκη, ἐνῶ ὁ νόμος ἀπαιτεῖ νὰ ὀρίζηται καὶ αὐτὴ ἡ ἡμέρα, καὶ αὐτὸς μόνος ὁ δισταγμός, ὅπως ὀρθῶς ἀντιλέγει ὁ ἀναίρεσις, περὶ διαφορᾶς δώδεκα ἡμερῶν ὡς πρὸς τὴν χρονολογίαν δύναται νὰ ἐπιφέρῃ καθ' ἑαυτὸν τὴν τῆς διαθήκης ἀκύρωσιν· ὥστε ὅλως ἐσφαλμένος καὶ εἰς τὸν νομον ἀντιβαίνων ἐστὶν ὁ λόγος οὗτος, τὸν ὅποιον φέρει τὸ δικαστήριον ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὑποθέσεως τῆς ἰσχύος τῆς περὶ ἧς

πρόκειται διατάξεως τοῦ ΙΑ' νόμου. Ἀλλ', ὡς ἐν ἀρχῇ ἐξετέθη, τὸ δικάσαν ἐφετεῖον πρὸς ἀπόκρουσιν τοῦ περὶ οὗ πρόκειται λόγου ἀκυρότητος τῆς διαθήκης καὶ ἐπὶ ἐτέρας στηρίζεται βάσεως, εἰς τὴν κατάργησιν δηλ. τῆς διατάξεως ταύτης διὰ τῆς ἐν Ἐπτανήσῳ εἰσαγωγῆς τοῦ ΟΔ νόμου τῆς 18 Σεπτεμβρίου τοῦ 1864 περὶ τοῦ χρονολογικοῦ συστήματος, ὅπερ ὀφείλουσι νὰ τηρῶσιν αἱ δημόσιαι ἀρχαὶ τοῦ κράτους καὶ ἐν Ἐπτανήσῳ, ἦτοι τοῦ Ἰουλιανοῦ (σκ. 6). Διὰ τοῦ νόμου τούτου, ὡς σκέπτεται τὸ δικάσαν δικαστήριον, κατηργήθη οὐχὶ μὲν ῥητῶς ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 883 τοῦ Ι.Α. Κώδικος, ἀλλὰ σιωπηρῶς· καὶ τοῦτο μὲν, διότι ἀσυμβίβαστός ἐστιν ὁ νέος οὗτος νόμος μὲ τὸν ἀρχαιότερον τοῦ ἄρθρου 883 τοῦ Ἰονίου Ἀστυκοῦ Κώδικος (σκ. 10)· τοῦτο, δὲ δότι ὡς ἐκ τοῦ νόμου τούτου ἐξέλιπεν ὁ λόγος, ἕνεκα τοῦ ὁποίου ἐτέθη ἡ διάταξις αὕτη τοῦ ἄρθ. 883 (σκ. 11), ἀμφότερα δέ, τό τε ἀσυμβίβαστον τοῦ νέου νόμου πρὸς τὸ ἄρθρ. 883 καὶ τὴν ἔκλειψιν τοῦ λόγου δι' ἣν ὑπῆρχεν ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 883 στηρίζει τὸ δικάσαν ἐφετεῖον ἐπὶ τοῦ λόγου ὅτι διὰ τοῦ ΟΔ νόμου δὲν ἐτέθη περιορισμός τις τοιοῦτος, ὥστε νὰ ἰσχύῃ αὐτὸς διὰ τὰς ἀρχὰς μόνον, ἀλλὰ σκοπὸς αὐτοῦ ἐστὶν ἡ καθ' ὅλου ἐφαρμογὴ ἐν Ἐπτανήσῳ τοῦ Ἰουλιανοῦ χρονολογικοῦ συστήματος· ἐπομένως αὐτὸ τὸ χρονολογικὸν σύστημα τηρητέον ἐστὶν εἰς ἀπάσας τὰς πράξεις τὰς χρονολογίαν ἀπαιτούσας, ἣν ἀρχὴν τίθησι τὸ δικάσαν ἐφετεῖον ἐν σκέψεσιν 8 καὶ 9 τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, καὶ οὕτως ἐπιφέρει ἐν ταῖς μνησθεῖσαις σκέψεσι 16 καὶ 11 ὅτι, ἀφοῦ γενικῶς χρονολογικὸν σύστημα ἐν Ἐπτανήσῳ διὰ τοῦ ΟΔ νόμου, ἀπαιτοῦντος κατ' αὐτὸ νὰ ρυθμίζωνται πᾶσαι αἱ σχέσεις ἄνευ περιορισμοῦ, μετ' αὐτὸν δὲν ἀναγνωρίζεται παρὰ τὸ Ἰουλιανόν, πᾶσα ἄλλη διάταξις, διατηροῦσα ἐν ἰσχύϊ καὶ ἄλλο ἡμερολόγιον, ἀσυμβίβαστος καὶ ἀντιφατικὴ ἐστὶ πρὸς τὸν νέον νόμον, ἐπομένως καὶ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 883 τοῦ ΙΑΚ. νόμου (σκέψις 10) καὶ ὅτι τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 883 τεθείσης ἐν Ἐπτανήσῳ πρὸς ἐξακρίβωσιν τῆς χρονολογίας τῆς διαθήκης, ἔταν ἰσχύωσι δύο χρονολογικά συστήματα, τὸ Γρηγορ. καὶ τὸ Ἰουλιαν. ὅπερ ἐδύνατο νὰ γεννήσῃ ἀμφιβολίαν ὡς πρὸς τὴν χρονολογίαν, ὁ λόγος τῆς διατάξεως ταύτης ἐξέλιπεν, ἀφοῦ διὰ τοῦ νόμου ΟΔ' δὲν ἀναγνωρίζεται εἰμὴ τὸ Ἰουλιανὸν ἡμερολόγιον, καὶ ἐπομένως πᾶσα χρονολογία λογίζεται κατ' αὐτὸ γενομένη καὶ δὲν γεννᾶται πλέον ἀμφιβολία· ἀλλ' ἡ σιωπηρὰ αὕτη κατάργησις τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 883 τοῦ ΙΑΚ. νόμου ὑπὸ τε τὴν μίαν καὶ

ὕπὸ τὴν ἄλλην ἔποψιν, ἤτοι τοῦ ἀσυμβιβάστου καὶ τῆς ἐκλείψεως τοῦ λόγου, ἐπὶ ἐσφαλμένης στηρίζεται νομικῆς βάσεως, νόμιμον καθιεροῦσα τεκμήριον, διότι ἀφοῦ ὁ νόμος ΟΔ. εἰσῆχθη ἐν Ἐπτανήσῳ καὶ καθιέρωσε τὸ Ἰουλιανὸν σύστημα διὰ τὰς ἀρχάς, οὐδεὶς ὑπάρχει λόγος ὅπως θεωρηθῇ οὗτος ὡς ἀπαιτῶν νὰ ριθμίζονται ἅπασαι αἱ σχέσεις ἄνευ περιορισμοῦ μεταξὺ ἰδιωτῶν κατὰ τὸ Ἰουλιανὸν χρονολογικὸν σύστημα καὶ νὰ ὑποτίθεται ἐπιβαλλόμενον εἰς τὸν ἰδιώτην τὸ νὰ χρονολογῇ τὰ ἐγγράφα του, ἰδίως τὴν ἰδιόγραφον διαθήκην του κατὰ τοῦτο μᾶλλον ἢ κατ' ἐκεῖνο τὸ χρονολογικὸν σύστημα, ὅπερ ἄλλως δύναται νὰ πράξῃ καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει, ὅτι πράγματι ἐν τῷ νόμῳ οὐδεὶς περιορισμὸς ἐτίθετο ὡς πρὸς τὰς ἀρχάς μόνον, ἀλλ' ἐν γένει εἰσῆγέτο ἐν δημόσιον ἡμερολόγιον, ἐκτὸς ἐὰν δι' αὐτοῦ τοῦ νόμου καθιεροῦτο ὅτι πᾶσαι αἱ χρονολογίαι θέλουσι θεωρεῖσθαι ὡς ἔχουσαι κατὰ τὸ Ἰουλιανὸν χρονολογικὸν σύστημα, διότι τότε ὑπάρχει τεκμήριον ὅτι ὁ ἰδιώτης χρονολογῶν τὴν διαθήκην αὐτοῦ ἐτήρησε τὸ Ἰουλιανὸν χρονολογικὸν σύστημα, ἐνῷ, ἐὰν ἤθελε νὰ χρονολογήσῃ κατὰ τὸ Γρηγοριανόν, ἤθελεν εἰδικῶς ἀναφέρει τοῦτο πρὸς διαστολὴν τοῦ ὑπὸ τοῦ νόμου καθιερουμένου Ἰουλιανοῦ· ἀφοῦ ὅμως ὁ νόμος δὲν ἀναφέρει τοιοῦτό τι, ἰδίως δὲ περιορίζει τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Ἰουλιανοῦ χρονολογικοῦ συστήματος διὰ μόνας τὰς ἀρχάς, κύριός ἐστιν ὁ ἰδιώτης διάδικος νὰ χρονολογήσῃ καθ' οἷονδῆποτε θέλει σύστημα τὴν ἰδιόγραφον, ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου διαθήκην, καὶ οὕτω νὰ καθίσταται ἀμφίβολος ἡ χρονολογία ταύτης, τὴν ὁποίαν ἀμφιβολίαν ἠθέλησε νὰ ἄρῃ ὁ Ι. κώδιξ διὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 883 τηρητέας ἐπὶ ποιῆ ἀκυρότητος, καὶ ἥτις διάταξις δὲν κατηργήθη διὰ τοῦ ΟΝ. νόμου, ὅστις, ἀπεναντίας, ἐτήρησεν ἐν ἰσχύϊ τὰς ἐν Ἐπτανήσῳ περὶ διαθήκης διατάξεις, οὐδαμοῦ δὲ τῆς ἀποφάσεώς του τὸ δικάσκειν ἐφετεῖον ἀποφαίνεται ὅτι μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ ΟΔ. Νόμ. ἔπαυσαν οἱ ἰδιῶται τοῦ νὰ ποιῶνται χρῆσιν ἐν τοῖς ἰδιωτικοῖς ἐγγράφοις τοῦ Γρηγοριανοῦ ἡμερολογίου καὶ μόνον τοῦ Ἰουλιανοῦ ποιοῦνται χρῆσιν, ὅπερ, ἂν ἐξέφραζε τὸ ἐφετεῖον, ἡδύνατο νὰ θεωρηθῇ ὡς πραγματικὸς ἰσχυρισμὸς, εἰς τοῦ ὁποίου τὸν ἔλεγχον δὲν ἡδύνατο νὰ ἐπέμβῃ ὁ Α. Π., ἐκτὸς ἂν ἐπροτείνετο ἀναιτιολόγητον αὐτοῦ, ἢ παράδοσις τῶν περὶ ἀποδείξεως διατάξεων, μὴ διαταχθείσης περὶ τούτου ἀποδείξεως· τὸ πρᾶ τὸ ἀναιρεσιβλήτου δὲ προτεινόμενον, ὅτι τὸ ἐφετεῖον ἐν τῇ προτελευταίᾳ σκέψει τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ἰδίᾳ ὅπως ὡς ἐν τῇ 9 σκέψει λέγεται ὅτι

κατὰ τὸν νόμον τοῦτον ΟΔ' «δὲν ἀναγνωρίζεται ἐν Ἑπτανήσῳ μετὰ τὴν ἐφαρμογὴν του ἐν αὐτῇ ἄλλο χρονολ. σύστημα», δὲν εἶναι αὐτοτελὲς πραγματικὸς ἰσχυρισμὸς, ὅτι «οἱ ἰδιώται ποι- οῦνται πάντοτε χρῆσιν τοῦ Ἰουλιανοῦ ἡμερολογίου», ἀλλ' ἀνα- φέρεται, ὡς ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ του μετὰ τῆς προηγουμένης σκέψεως καταφαίνεται, ὡς ἐπανάληψις τοῦ ἐκτεθέντος σαθροῦ ἰσχυρισμοῦ περὶ εἰσαγωγῆς δι' αὐτοῦ τούτου τοῦ Νόμου καὶ ὡς ἐκ τούτου μόνου τοῦ Ἰουλιανοῦ χρονολογικοῦ συστήματος εἰς ἀπάσας τὰς ἰδιωτικὰς σχέσεις· τούτων τεθέντων, ὅπως ἐσφαλ- μένη ἐστὶν ἡ παρὰ τοῦ ἐφετερίου παραδοχὴ τῆς καταργήσεως τοῦ ἄρθρ. 883 τοῦ ΙΑΚ ἐν γένει καὶ ἰδίως διὰ τοῦ ΟΔ. νόμου τοῦ ἐν Ἑπτανήσῳ διὰ τὰς ἀρχὰς τὸ Ἰουλιανὸν χρονολογικὸν σύ- στημα εἰσαγαγόντος, ὅπερ ἰσχυρόν ἐστι διὰ τὰς δημοσίας δια- θήκας, καθ' ὃ συντασσόμενας ὑπὸ δημοσίας ἀρχῆς, ἐξ οὗ οὐδό- λως δύναται νὰ ἐξαχθῇ ὅτι τὸ αὐτὸ ἔλαβε χώραν καὶ διὰ τοὺς ἰδιώτας. Τούτων τεθέντων, τὸ δικάσαν ἐφετεῖον, παραδεξάμενον ὅτι ἡ μὲν ἐν τῇ προκειμένη διαθήκῃ μνηεὶα τοῦ χρονολογικοῦ συστήματος, ὅπερ ὁ διαθέτης ἐτήρησε χρονολογῶν τὴν διαθή- κην του, δὲν ἐπιφέρει ἀκυρότητα καὶ ἀπορρίψαν τὴν κατὰ τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως, τῆς ἀπορριψάσης τὴν ἀγωγὴν, ἔφρουν τοῦ ἐκκαλοῦντος, καὶ τὸ ἄρθρον 883 τοῦ ΙΑΚ. παρεβίασε καὶ τὸν ΟΔ. νόμον τοῦ 1864 παρηρμήνευσεν, ὅπερ ἐπιφέρει ἀναίρε- σιν κατὰ τὸ ἐδάφ. 5 τοῦ ἄρθρ. 807 τῆς Πολ. Δικονομίας.

γ) Ἡ Α. 348 τοῦ 75 φέρει· (α) «Ἐπειδὴ τὸ ἐφετεῖον τὴν αἰω- πηρὰν κατάργησιν τοῦ ἄρθρου 879 τοῦ Ἰονίου ἀστυκοῦ Κώδι- κος (κατὰ τὸ ὅποιον ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος ἡ ἰδιογράφος διαθήκη πρέπει νὰ μνημονεύῃ καὶ τὸ χρονολογικὸν σύστημα, εἰς τὸ ὅποιον ἀναφέρεται ἡ χρονολογία της) ἐξήγαγεν ἐκ τῆς παρὰ τούτου δοθείσης εἰς τὸν ὑπὸ στοιχ. ΟΔ' νόμον ἐρμηνείας ὡς κανονίζον- τος τούτου, ἀδιακρίτως ὡς πρὸς ἰδιώτας ἢ δημοσίας ἀρχὰς, τὸ ἐν Ἑπτανήσῳ ἰσχύον ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς του χρονολογικὸν σύ- στημα, καὶ ἐκ τοῦ ὅτι τούτου ἔνεκεν, ἐκλιπόντος, τοῦ λόγου ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐστηρίζετο ἡ προμνησθεῖσα τοῦ κώδικος διάταξις, ἐξέλιπε καὶ αὕτη, ἡ τοιαύτη ὅμως ἐρμηνεία οὐ μόνον ἀντίκει- ται εἰς τὸ σαφὲς περιεχόμενον τοῦ νόμου τούτου, κατὰ τὸ ὅποιον κανονίζεται μόνον τὸ παρὰ τῶν δημοσίων ἀρχῶν τηρητέον εἰς

(α) Κατ' αὐτὴν ὁ νόμος ΟΔ. τοῦ 1861 δὲν κατήργησε τὸ ἄρθρ. 879 τοῦ Ἰο- νίου Κώδικος περὶ ἰδιογράφων διαθηκῶν ὅσον ἀφορᾷ τὴν διατύπωσιν τοῦ χρονο- λογικοῦ συστήματος.

τὰ παρὰ τούτων συντασσόμενα ἔγγραφα χρονολογικὸν σύστημα, ἀλλ' οὔτε συμπληροῦται σχετικῶς πρὸς τὴν κατάργησιν ἐκ τοῦ περιεχομένου τοῦ νόμου τούτου, καθόσον οὐδαμῶς προκύπτει ἐξ αὐτοῦ, ὅτι καὶ ἂν εἰς τὰς δημοσίας ἀρχὰς μόνον ἀναφέρηται ἡ περὶ τοῦ χρονολογικοῦ συστήματος διάταξις του, ἅπαντες μόλα ταῦτα οἱ ἰδιῶται ἀνεξαίρετως ἐν Ἑπτανήσῳ μετὰ τὴν δημοσίευσίν του συνεμορφώθησαν πρὸς αὐτὸν, μὴ χρονολογοῦντες πλέον ὑπὸ διάφορα χρονολογικὰ συστήματα τὰ ἔγγραφα των, ἢ προδήλως καταδεικνύοντες διὰ τούτου ὅτι, ὅταν, ἄνευ ἄλλου προσδιορισμοῦ ὡς πρὸς τὸ χρονολογικὸν σύστημα, χρονολογῶσι τὰς πράξεις των, ἡ τοιαύτη χρονολογία θεωρεῖται ὡς γενομένη ἐπὶ τῇ βάσει τῶν τοῦ προμνησθέντος ΟΔ' νόμου διατάξεων· ὥστε, κατὰ ταῦτα, τὸ ἐφετεῖον καὶ τοὺς προμνησθέντας νόμους πλημμελῶς ἡρμήνευσε καὶ τὰς περὶ ἀποδείξεων διατάξεις τῆς πολ. δικ. παρεβίασεν, ὅπερ ἐπάγεται ἀναίρεσιν κατὰ τὰ ἐδ. 5 καὶ 7 τοῦ ἄρθρου 807 τῆς πολ. δικ.

δ) Ἡ παράλειψις τῆς ἐν τῇ ἰδιωτικῇ διαθήκῃ μνείας τοῦ παρὰ τοῦ διαθέτου τηρηθέντος χρονολογικοῦ συστήματος ἐπιφέρει τὴν ἀκύρωσιν αὐτῆς, κατὰ τὸ ἄρθρον 883 τοῦ Ἰον. Κώδ. — Ἄν δὲ ἐπεκράτησεν ἔθιμον, καθ' ὃ ἰσχύει πλέον τὸ ἱουλιανὸν χρονολογ. σύστημα, πρέπει νὰ προτείνηται εἰς τὸ ἐφετεῖον, οὐχὶ εἰς τὸν Ἄρειον Πάγ. διακρίνοντα κατ' οὐσίαν. (Πολ. Α. Π. 357 τοῦ 75).

§ 40. Μνεία τόπου.—Ἡ Α. Π. 21 τοῦ 73 φέρει· «Ἐπειδὴ τὸ ἐφετεῖον παραδεξάμενον ὅτι διὰ τῆς μνείας τῆς Κερκύρας ἐν τῇ διαθήκῃ, ἐδηλώθη ὁ τόπος, ἔνθα αὕτη ἐγένετο, οὐδόλως παρεβίασε τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Ἰονίου Πολιτικοῦ Κώδικος, διότι οὗτος ἀληθῶς ὀρίζει ἐν τῇ ρηθείσῃ διατάξει, ὅτι πρέπει νὰ δηλωθῇ καὶ ὁ τόπος, ἔνθα ἡ διαθήκη ἐγένετο, ἀλλ' ἐκ τῆς γενικῆς αὐτοῦ ἐκφράσεως δὲν προκύπτει, ὅτι ὁ νομοθέτης ἐννόησε ν' ἀπαιτήσῃ εἰδικώτερον ἀπλῶς ἐν τῇ διαθήκῃ προσδιορισμὸν τοῦ τόπου, εἰς ὃν αὕτη συνετάχθη, ἥτοι μόνον διὰ τῆς μνείας τῆς πόλεως, τοῦ προαστείου ἢ τῆς ἐξοχῆς, καὶ ταύτης ἢ ἐκείνης τῆς κατοικίας, ὅπου ὁ διαθέτης εὗρίσκετο καθ' ὃν χρόνον συνέτασσε τὴν διαθήκην του, ὡς πλημμελῶς οἱ ἀναιρεσεῖοντες ἀξιοῦσιν.—Ἀπορρίπτει κτλ. (Πολ. Α. Π. 21 τοῦ 1873).

§ 41. Ἀνάγνωσις τῆς διαθήκης, κατὰ τὴν μγ'. πρᾶξιν τοῦ Ζ κοινοβουλίου τῆς πρώην Ἰονίου νομοθεσίας. — Ἡ Α. Π. 252 τοῦ 1875 φέρει (α)· «Ἐπειδὴ ὁ πρῶτος ἀναιρέσεως λόγος ἐστίν

(α) Κατ' αὐτὴν ἡ ἐρμηνεία ἐγγράφου ἀποτελεῖ λόγον ἀναιρέσεως, ἐὰν προσβάλῃ κανὼνα τοῦ δικαίου. (Βλ. τὰ ἐν τῇ προηγουμένῃ λ. ἀναιρέσεις).

ὅτι ἡ διαθήκη δὲν ἀνεγνώσθη ταυτοχρόνως εἰς τὴν διαθέτιδα καὶ εἰς τοὺς μάρτυρας, οὔτε γίνεται ἐν αὐτῇ περὶ τῆς τοιαύτης ἀναγνώσεως μνεία, κατὰ τὸ ἐδάφ. 3. συνδεδυασμένον μὲ τὸ ἐδ. 5 τῆς MI' πράξεως τοῦ Ζ' Κοινοβουλίου, δι' ἧς κατηργήθη καὶ ἀντικατεστάθη τὸ ἄρθρ. 883 τοῦ Ἰονίου ἀστ. Κώδ. ταῦτα δὲ διότι (κατὰ τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν) ἐξάγεται μὲν γενομένη ἀνάγνωσις εἰς τὴν διαθέτιδα, ἀλλὰ τὸ σύγχρονον τῆς ἀναγνώσεως εἰς τὴν διαθέτιδα καὶ εἰς τοὺς μάρτυρας οὐδόλως ἐξάγεται ἐκ τῆς διαθήκης, οὔτε μνεία γίνεται περὶ τούτου ἐν αὐτῇ, οὔτε ῥητοῖς ῥήμασιν, οὔτε διὰ ταυτοσημάντων λέξεων· καὶ ἀληθῶς μὲν ἡ παρὰ τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας ἐκτίμησις τοῦ περιεχομένου ἐγγράφων διαφεύγει τὸν τοῦ Ἀρείου Πάγου ἔλεγχον κατὰ τὸ ἐδ. 1 τοῦ ἄρθρ. 810 τῆς πολ. δικον., τοῦτο ὅμως, κατὰ τὸ ἐδ. 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, ἐφ' ὅσον διὰ τῆς ἐκτιμήσεως δὲν προσβάλλεται κανὼν τοῦ δικαίου, οἳοί εἰσι καὶ οἱ ἐρμηνευτικοὶ κανόνες· τοιοῦτοι δὲ κανόνες ἐρμηνευτικοὶ εἰσὶν, ὅτι κατὰ τὴν ἐκτίμησιν καὶ ἐρμηνείαν δέον νὰ λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν τὸ ὅλον τοῦ ἐγγράφου καὶ ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐρμηνεύηται τὸ περιεχόμενον ἐγγράφου τινὸς ἄρθρην ἐναντίον τοῦ περιεχομένου αὐτοῦ, καὶ ὅ,τι διὰ σαφῶν φράσεων ἐκφράζεται νὰ θεωρηταί ὡς μὴ ἐκφρασθὲν, ἐναντίον τῆς κοινῆς καὶ ἀνεπιδέκτου ἁλλῆς ἐρμηνείας τοῦ γράμματος αὐτοῦ καὶ τοῦ συνόλου τῶν ἐκφράσεων, δι' ὧν ἐσκοπεῖτο ἡ τούτου ἐκφρασις· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἐν σελίδι 6 καὶ 7 τοῦ προσαγομένου ἀντιγράφου τῆς περὶ ἧς πρόκειται διαθήκης λεγεται «ἀναγνωσθεῖσα (ἡ διαθήκη) καὶ μεγαλοφῶως δημοσιευθεῖσα ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους» τοῦτο δὲ μετὰ τὴν ἀμέσως προηγουμένην φράσιν «ταῦτα πάντα ἐγένοντο, (ὡς ἡ ὑπαγόρευσις κτλ.) ἐντὸς τοῦ δωματίου τῆς εἰρημένης οἰκίας, τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, παρόντων τῶν μαρτύρων, χωρὶς νὰ ἐξέλθῃ κανεὶς κατὰ τὸν χρόνον τῆς συντάξεως τῆς»· ἐπομένως σαφῶς αἱ συνδεδυασμέναι αὗται φράσεις, εἰ καὶ αὐταῖς ταῖς λέξεσι δὲν ἀναφέρεται «ἀνεγνώσθη ἡ διαθήκη συγχρόνως ἐνώπιον τῶν μαρτύρων καὶ τῆς διαθέτιδος» ἐφ' ὅσον τοιαύτην πανηγυρικὴν ἐκφρασιν ὁ νόμος δὲν ἀπαιτεῖ, ἐμφαίνουσι καὶ δι' αὐτῆς μνεία γίνεται ὅτι ἡ διαθήκη ἀνεγνώσθη εἰς τοὺς μάρτυρας καὶ τὴν διαθέτιδα συγχρόνως, ὅφ' οὗ ἐν μὲν τῇ πρώτῃ φράσει ἀναφέρεται ὅτι παρόντες εἶναι οἱ μάρτυρες καὶ ἡ διαθέτις ἐντὸς δωματίου κεκλεισμένου τὰς θύρας, ἐν δὲ τῇ ἀμέσως ἐπομένῃ φράσει ὅτι ἀνεγνώσθη, καὶ, πρὸς πλειοτέραν ἐκφρασιν, ὅτι μεγαλοφῶνως ἀνεγνώσθη ὅπως ἀκούσωσιν αὐτὴν οἱ μάρτυ-

ρες καὶ ἡ διαθέτις, οἵτινες ἦσαν οἱ μόνοι παρόντες μετὰ τοῦ συμβολαιογράφου (κατὰ τὸ ἀμέσως προηγουμένως ἀναφερόμενον) δὲν ἐξῆλθε (χωρὶς νὰ ἐξέλθῃ κανεὶς) τὶ τῶν μνημονευθέντων προσώπων, γίνεται χρῆσις τῆς λέξεως δημοσιευθεῖσα· τούτων οὕτως ἐχόντων, ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, δι' ἧς ἡ διαθήκη ἡρμηνεύθη ὅσον ἀφορᾷ τὴν εἰς τοὺς μάρτυρας καὶ τὴν διαθέτιδα σύγχρονον αὐτῆς ἀνάγνωσιν καὶ τὴν τούτων μνείαν ἐν τῇ διαθήκῃ φράσεων τῶν μὴ ἄλλην ἐρμηνείαν ἐπιδεχομένων, παρεβίβασε κατὰ τὴν ἐρμηνείαν τὸν ἐρμηνευτικὸν κανόνα, ὅτι ἐρμηνεία, ἄρδην ἀντικειμένη εἰς τὸ γράμμα καὶ τὰς σαφεῖς φράσεις τοῦ ἐγγράφου, δὲν ἐπιτρέπεται· καὶ ἐπομένως ἀναιρετέα καθίσταται ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὅσον ἀφορᾷ τὴν δι' αὐτῆς τῆς διαθήκης ἀκύρωσιν διὰ τὸν πρῶτον λόγον, ὅτι ἡ διαθήκη δὲν ἀνεγνώσθη εἰς τοὺς μάρτυρας καὶ τὴν διαθέτιδα, καὶ περὶ τούτου δὲν γίνεται ῥητὴ μνεία ἐν αὐτῇ, κατὰ τὸ ἐδ. 2 τοῦ ἄρθ. 871 τῆς πολιτ. δικονομίας.»

§ 42. *Περὶ ἐγκρίσεως ἢ ἐπικυρώσεως τῶν ἀκύρων διαθηκῶν (α).*—Περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου σημειῶ τὰ ἐξῆς· α) Ἡ ἀποδοχὴ κληροδοτήματος ἐξ ἀκύρου διαθήκης δὲν ἀποκλείει ἀναγκαίως τὴν περὶ κλήρου ἐξ ἀδιαθέτου (β). Ὁ δικαστὴς διασκοπεῖ τὰς περιστάσεις, τὴν ἡλικίαν, τὰ πρόσωπα (γ) διὰ τὸ συγγνωστὸν τῆς ἀγνοίας.—β) Οἱ ἐρμηνευταὶ τοῦ Γ. Κ. λέγουσιν ὅτι ὁ ἐκτελέσας τὴν διαθήκην ἢ δεχθεὶς κληροδότημα δὲν εἶναι δεκτὸς κατόπιν προτείνων ἀκυρότητα καταφανῆ, διότι δὲν τεκμαίρεται ἡ ἄγνοια τοῦ νόμου· ἐν ᾧ ἐὰν πρόκηται περὶ πραγματικῆς πλάνης, οἷον ἐλλείψεως ἱκανότητος μάρτυρος ἢ πλαστότητος, ἡ συγκατάθεσις ἀνακαλεῖται (δ). Πρβλ. τὰς ἐπ. Α. Π. 6. 180 καὶ 227 τοῦ 51, ὡς καὶ τὴν ἀντίθετον ἀρχὴν καθιεροῦσαν 295 τοῦ 1859 (ε).

(α) Πρβλ. Πείρας σελ. 2099—2102.

(β) Ν. 43 (Σ. 3). Βασ. (μβ'. α) 43.

(γ) Ν. 5 § 1 (34. 9). Βασ. (Ξ. μβ') 5.

(δ) Βλ. Μερλ. εὐρ. 17 σελ. 799. Μαρκὰδὲ εἰς τὸ ἄρθρ. 1340 ἀρ. 4. Τροπλ. περὶ δωρεῶν 1745 ἐπ. 1748. Δελ. disp. 2542 ἐπ. 2547 ἐπ.

(ε) Ἡ Α. Π. 295 τοῦ 1859 φέρει· «Ἐπειδὴ ὁ κληρονόμος τότε μόνον θεωρεῖται κατὰ τὸν νόμον 31 § 4 Π. (Σ. 2) ὡς παραιτηθεὶς τοῦ δικαιώματος νὰ προσβάλῃ ὡς ἄκυρον τὴν διαθήκην, ἐκ τῆς ἀκυρώσεως τῆς ὁποίας προσδοκᾷ ὠφέλειαν, ὅταν γνωρίῃ τὰς διατάξεις αὐτῆς τῆς διαθήκης, ὥστε νὰ ὑποτιθῇται ὅτι παρητήθη τοῦ εἰρημένου δικαιώματος ἐν γνώσει τῶν ὑπαρχουσῶν ἐν αὐτῇ ἀκυροτήτων. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, τὸ ἐν Αθήναις ἐφετεῖον παρεδέχθη μόνον, ὅτι

§ 43. Εἰς τὴν ἡμετέραν νομολογίαν εὔρηνται ταῦτα· α) Οὐχὶ ὁ ἀποδεχθεὶς τὴν κληρονομίαν ἢ τὸ κληροδότημα ἢ ὁ ἀποδοὺς τοιοῦτον, ἐν γνώσει τῶν παρατυπιῶν ἢ τῆς πλαστότητος τῆς διαθήκης, ἀλλ' ὁ ἐν ἀγνοίᾳ ὦν τῶν τοιούτων ἐλαττωμάτων δύναται νὰ τὴν προσβάλῃ, καὶ ἂν ἀπεδέχθῃ ἢ ἀπέδωκε τὴν κληρονομίαν ἢ τὸ κληροδότημα. Ἡ ἀγνοία τῶν ἀκυροτήτων ἀποκλείει τὴν παραίτησιν (α). — Ὁ γινώσκων νομικὴν τινα πρᾶξιν ὑποτίθεται ὅτι γινώσκει καὶ τὸ ἄκυρον αὐτῆς. Ἡ γνώσις τοῦ νόμου τεκμαίρεται (β). Ἡ ἀγνοία τῶν ἀκυροτήτων τῆς διαθήκης, ὅντος γνωστοῦ τοῦ περιέχοντος αὐτὴν ἐγγράφου, ἀποτελεῖ ἀγνοίαν οὐχὶ γεγονότων, ἀλλὰ δικαίου, μὴ ἀπαλλάττους τῶν συνεπειῶν τῆς περὶ τὸ δίκαιον πλάνης, ἐκτὸς ἐὰν ἀποδείχθῃ τὸ συγγνωστόν (γ).

Γνώσις τῶν ἀκυροτήτων. Τίς βαρεῖται τῇ ἀποδείξει;

§ 44. Ὡς πρὸς τὸ θέμα αὐτὸ εὔρηνται αἱ ἐπόμεναι ἀποφάσεις.

Ἡ Α. Π. 167 τοῦ 48 φέρει «Ἐπειδὴ ἐκ τοῦ ἐν τῇ προσβάλλομένη ἀποφάσει ἐπικλουμένου νόμου 5 τῶν Πανδεκ. (34. 9) συνδυαζομένου, πρὸς κατάληψιν αὐτοῦ, καὶ μὲ τοὺς νόμους τῆς αὐτῆς ὕλης, ἥτοι τὸν νόμον 3 Π. (48. 10) καὶ τοὺς νόμους τοῦ Κώδ. 3. καὶ 7 (9. 22) νόμον 2 καὶ 23 (6. 42) καὶ νόμον 16 (6. 23), προκύπτει ἀριδῆλως, ὅτι οὐχὶ ὁ ἀποδεχθεὶς κληρονομίαν ἢ κληροδότημα, ἢ ἀποδοὺς τοιοῦτον, ἐν γνώσει ὦν ὅπως δῆποτε τῶν παρατυπιῶν ἢ τῆς πλαστογραφίας τῆς διαθήκης, δύναται νὰ τὴν προσβάλῃ ὡς τοιαύτην, ἀλλ' ὁ ἐν ἀγνοίᾳ ὦν τῶν τοιούτων ἐλαττωμάτων τῆς διαθήκης δύναται νὰ προσβάλῃ αὐτήν, καὶ ἂν ἀπεδέχθῃ ἢ ἀπέδωκε τὴν κληρονομίαν ἢ τὸ κλη-

ὁ ἀναιρεσεῖων παρητήθη σιωπηρῶς τοῦ δικαιώματος τῆς κατὰ τῆς διαθήκης τοῦ Ἀναγν. Κραβεβαρίτη προσβολῆς, καὶ ἀπέριψε τὴν ἀγωγὴν αὐτοῦ περὶ τῆς ἀκυρότητος αὐτῆς, χωρὶς νὰ βεβαιῶσιν καὶ ὅτι ἐγίνωσκεν αὐτὸς τὸ περιεχόμενον τῆς εἰρημένης διαθήκης, ἐνῷ ὤφειλε νὰ ἐξετάσῃ καὶ βεβαιωθῇ ἐπὶ τοῦ γεγονότος τούτου, ὡς στοιχείου καταρτίζοντος τὴν εἰρημένην παραίτησιν, καὶ νὰ διατάξῃ περὶ τούτου ἀποδείξεις, ἐὰν δὲν ὑπῆρχον τοιαῦται· ἄρα παρέβιασε τοὺς εἰρημένους νόμους καὶ τοὺς περὶ ἀποδείξεως κανόνας.» (Α. Π. πολ. 293 τοῦ 59).

Τί ἐν § 749 σημ. 18 τοῦ Ζαχαρίου (γαλ. κώδ. ἐκδ. τοῦ 39). Πρβλ. σημ. 2 τῆς σελ. 83 τῆς ἐμῆς συλλογῆς «τίς βαρεῖται τῇ ἀποδείξει».

(α) Α. Π. 167. 192 τοῦ 48.

(β) Α. Π. 6. 180 τοῦ 31.

(γ) Α. Π. 227 τοῦ 51.

ρες καὶ ἡ διαθέτις, αἵτινες ἦσαν οἱ μόνοι παρόντες μετὰ τοῦ συμβολαιογράφου (κατὰ τὸ ἀμέσως προηγουμένως ἀναφερόμενον) δὲν ἐξῆλθε (χωρὶς νὰ ἐξέλθῃ κανεὶς) τὶ τῶν μνημονευθέντων προσώπων, γίνεται χρῆσις τῆς λέξεως δημοσιευθεῖσα· τούτων οὕτως ἐχόντων, ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, δι' ἧς ἡ διαθήκη ἡρμηνεύθη ὅσον ἀφορᾷ τὴν εἰς τοὺς μάρτυρας καὶ τὴν διαθέτιδα σύγχρονον αὐτῆς ἀνάγνωσιν καὶ τὴν τούτων μνηεῖαν ἐν τῇ διαθήκῃ φράσεων τῶν μὴ ἄλλην ἐρμηνεῖαν ἐπιδεχομένων, παρεβίασε κατὰ τὴν ἐρμηνεῖαν τὸν ἐρμηνευτικὸν κανόνα, ὅτι ἐρμηνεῖα, ἄρδην ἀντικειμένη εἰς τὸ γράμμα καὶ τὰς σαφεῖς φράσεις τοῦ ἐγγράφου, δὲν ἐπιτρέπεται· καὶ ἐπομένως ἀναιρετέα καθίσταται ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὅσον ἀφορᾷ τὴν δι' αὐτῆς τῆς διαθήκης ἀκύρωσιν διὰ τὸν πρῶτον λόγον, ὅτι ἡ διαθήκη δὲν ἀνεγνώσθη εἰς τοὺς μάρτυρας καὶ τὴν διαθέτιδα, καὶ περὶ τούτου δὲν γίνεται ῥητὴ μνηεῖα ἐν αὐτῇ, κατὰ τὸ ἐδ. 2 τοῦ ἄρθ. 871 τῆς πολιτ. δικονομίας.»

§ 42. *Περὶ ἐγκρίσεως ἢ ἐπικυρώσεως τῶν ἀκύρων διαθηκῶν* (α).—Περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου σημειῶ τὰ ἐξῆς· α) Ἡ ἀποδοχὴ κληροδοτήματος ἐξ ἀκύρου διαθήκης δὲν ἀποκλείει ἀναγκαίως τὴν περὶ κλήρου ἐξ ἀδιαθέτου (β). Ὁ δικαστὴς διασκοπεῖ τὰς περιστάσεις, τὴν ἡλικίαν, τὰ πρόσωπα (γ) διὰ τὸ συγγνωστὸν τῆς ἀγνοίας.—β) Οἱ ἐρμηνευταὶ τοῦ Γ. Κ. λέγουσιν ὅτι ὁ ἐκτελέσας τὴν διαθήκην ἢ δεχθεὶς κληροδοτήμα δὲν εἶναι δεκτὸς κατόπιν προτείνων ἀκυρότητα καταφανῆ, διότι δὲν τεκμαίρεται ἡ ἄγνοια τοῦ νόμου· ἐν ᾧ ἐὰν πρόκηται περὶ πραγματικῆς πλάνης, οἷον ἐλλείψεως ἱκανότητος μάρτυρος ἢ πλαστότητος, ἡ συγκατάθεσις ἀνακαλεῖται (δ). Πρβλ. τὰς ἐπ. Α. Π. 6. 180 καὶ 227 τοῦ 51, ὡς καὶ τὴν ἀντίθετον ἀρχὴν καθιεροῦσαν 295 τοῦ 1859 (ε).

(α) Πρβλ. Πείρας σελ. 2099—2102.

(β) Ν. 43 (β. 3). Βασ. (μβ'. α) 43.

(γ) Ν. 5 § 1 (34. 9). Βασ. (Ξ. μβ') 5.

(δ) Βλ. Μερλ. εὐρ. 17 σελ. 799. Μαρκὰδὲ εἰς τὸ ἄρθρ. 1340 ἀρ. 4. Τροπλ. περὶ δωρεῶν 1745 ἐπ. 1748. Δελ. disp. 2342 ἐπ. 2347 ἐπ.

(ε) Ἡ Α. Π. 295 τοῦ 1859 φέρει· «Ἐπειδὴ ὁ κληρονόμος τότε μόνον θεωρεῖται κατὰ τὸν νόμον 31 § 4 Π. (β. 2) ὡς παραιτηθεὶς τοῦ δικαιώματος νὰ προσβάλῃ ὡς ἄκυρον τὴν διαθήκην, ἐκ τῆς ἀκυρώσεως τῆς ὁποίας προσδοκᾷ ὠφέλειαν, ὅταν γνωρίζῃ τὰς διατάξεις αὐτῆς τῆς διαθήκης, ὥστε νὰ ὑποτίθεται ὅτι παρητήθη τοῦ εἰρημένου δικαιώματος ἐν γνώσει τῶν ὑπαρχουσῶν ἐν αὐτῇ ἀκυροτήτων. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, τὸ ἐν Ἀθήναις ἐφετεῖον παρεδέχθη μόνον, ὅτι

§ 43. Εἰς τὴν ἡμετέραν νομολογίαν εὔρηνται ταῦτα· α) Οὐχὶ ὁ ἀποδεχθεὶς τὴν κληρονομίαν ἢ τὸ κληροδότημα ἢ ὁ ἀποδοὺς τοιοῦτον, ἐν γνώσει τῶν παρατυπιῶν ἢ τῆς πλαστότητος τῆς διαθήκης, ἀλλ' ὁ ἐν ἀγνοίᾳ ὦν τῶν τοιούτων ἐλαττωμάτων δύναται νὰ τὴν προσβάλῃ, καὶ ἂν ἀπεδέχθῃ ἢ ἀπέδωκε τὴν κληρονομίαν ἢ τὸ κληροδότημα. Ἡ ἄγνοια τῶν ἀκυροτήτων ἀποκλείει τὴν παραίτησιν (α). — Ὁ γινώσκων νομικὴν τινα πρᾶξιν ὑποτίθεται ὅτι γινώσκει καὶ τὸ ἄκυρον αὐτῆς. Ἡ γνῶσις τοῦ νόμου τεκμαίρεται (β). Ἡ ἄγνοια τῶν ἀκυροτήτων τῆς διαθήκης, ὅντος γνωστοῦ τοῦ περιέχοντος αὐτὴν ἐγγράφου, ἀποτελεῖ ἄγνοιαν οὐχὶ γεγονότων, ἀλλὰ δικαίου, μὴ ἀπαλλάττους τῶν συνεπειῶν τῆς περὶ τὸ δίκαιον πλάνης, ἐκτὸς ἐὰν ἀποδείχθῃ τὸ συγγνωστόν (γ).

Γνώσις τῶν ἀκυροτήτων. Τίς βαρεῖται τῇ ἀποδείξει;

§ 44. Ὡς πρὸς τὸ θέμα αὐτὸ εὔρηνται αἱ ἐπόμεναι ἀποφάσεις.

Ἡ Α. Π. 167 τοῦ 48 φέρει «Ἐπειδὴ ἐκ τοῦ ἐν τῇ προσβάλλομένη ἀποφάσει ἐπικλυομένου νόμου 5 τῶν Πανδεκ. (34. 9) συνδυαζομένου, πρὸς κατάληψιν αὐτοῦ, καὶ μὲ τοὺς νόμους τῆς αὐτῆς ὕλης, ἥτοι τὸν νόμον 3 Π. (48. 10) καὶ τοὺς νόμους τοῦ Κώδ. 3. καὶ 7 (9. 22) νόμον 2 καὶ 23 (6. 42) καὶ νόμον 16 (6. 23), προκύπτει ἀριδῆλως, ὅτι οὐχὶ ὁ ἀποδεχθεὶς κληρονομίαν ἢ κληροδότημα, ἢ ἀποδοὺς τοιοῦτον, ἐν γνώσει ὦν ὅπως δῆποτε τῶν παρατυπιῶν ἢ τῆς πλαστογραφίας τῆς διαθήκης, δύναται νὰ τὴν προσβάλῃ ὡς τοιαύτην, ἀλλ' ὁ ἐν ἀγνοίᾳ ὦν τῶν τοιούτων ἐλαττωμάτων τῆς διαθήκης δύναται νὰ προσβάλῃ αὐτήν, καὶ ἂν ἀπεδέχθῃ ἢ ἀπέδωκε τὴν κληρονομίαν ἢ τὸ κλη-

ὁ ἀναίρεσέων παρητήθη σιωπηρῶς τοῦ δικαιώματος τῆς κατὰ τῆς διαθήκης τοῦ Ἀναγν. Κραβεβαρίτη προσβολῆς, καὶ ἀπέρριψε τὴν ἀγωγὴν αὐτοῦ περὶ τῆς ἀκυρότητος αὐτῆς, χωρὶς νὰ βεβαιώσῃ καὶ ὅτι ἐγίνωσκεν αὐτὸς τὸ περιεχόμενον τῆς εἰρημένης διαθήκης, ἐνῶ ὤφειλε νὰ ἐξετάσῃ καὶ βεβαιώσῃ ἐπὶ τοῦ γεγονότος τούτου, ὡς στοιχείου καταρτίζοντος τὴν εἰρημένην παραίτησιν, καὶ νὰ διατάξῃ περὶ τούτου ἀποδείξεις, ἐὰν δὲν ὑπῆρχον τοιαῦται· ἄρα παρεβίασε τοὺς εἰρημένους νόμους καὶ τοὺς περὶ ἀποδείξεως κανόνας.» (Α. Π. πολ. 293 τοῦ 59).

Τί ἐν § 749 σημ. 18 τοῦ Ζαχαρίου (γαλ. κώδ. ἐκδ. τοῦ 39). Πρὸς. σημ. 2 τῆς σελ. 83 τῆς ἐμῆς συλλογῆς «τίς βαρεῖται τῇ ἀποδείξει».

(α) Α. Π. 167. 192 τοῦ 48.

(β) Α. Π. 6. 180 τοῦ 31.

(γ) Α. Π. 227 τοῦ 51.

ροδόστημα, κατὰ τὴν ἀρχὴν, ὅτι μόνον ὁ παραιτηθεὶς τοῦ ἐν-
 δίκου μέσου τῆς προσβολῆς συμβολαίου ὡς ἀκύρου δὲν δύναται
 νὰ προσβάλῃ αὐτό, καὶ ὅτι ἡ ἄγνοια τῆς ἀκυρότητος ἀποκλείει
 τὴν εἰρημένην παραίτησιν· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ὡς ἐξάγεται
 ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ὁ Ἀναστ. Κονοφάγος κατὰ
 τῆς κατ' αὐτοῦ ἀγωγῆς τῆς Εὐγενείας Θαμβίσκου περὶ ἀκυρώ-
 σεως ὡς παρατύπου τῆς ἀπὸ 18 Ἰαννουαρίου 1841 διαθήκης
 τῆς θυγατρὸς τῆς καὶ συζύγου του Πουλχερίας ἐπήγαγεν εἰς
 τὴν Εὐγενείαν τὸν ἐξῆς ὅρκον «ἐὰν τὸ πρὸ τοῦ θανάτου τῆς
 θυγατρὸς τῆς ἔτος δὲν εἰσέπραξες τὰ εἰσοδήματα τῶν αἰγιδίων,
 τὰ ὁποῖα ἐγκατελείφθησαν αὐτῇ ὑπὸ τῆς θυγατρὸς τῆς ὡς κλη-
 ρονομία καὶ τὰ ἐδέχθη ὡς τοιαῦτα», τὸ δὲ ἐφετεῖον, σκεπτόμε-
 νον ἀπολύτως ἄνευ τῆς ἀνωτέρω διακρίσεως, ὅτι κατὰ τὸν μνη-
 σθέντα νόμον 5 Π. «ἡ ἀποδοχὴ τοῦ ἐν διαθήκῃ καταληφθέν-
 τος ὠφελήματος δὲν ἀποκλείει τὸ δικαίωμα τῆς ἐπὶ ἀκυρότητι
 προσβολῆς τῆς διαθήκης, καὶ ὅτι ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ Α. Κονο-
 φάγου δὲν ἔχει ἐπιρροὴν τινα εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς ὑποθέσεως,
 ἡρμηνεύσεν ἐσφαλμένως τὸν εἰρημένον νόμον, καθ' ὃν, ὡς εἴρηται,
 μόνον ὁ ἐν γνώσει ὧν τῶν παρατυπιῶν καὶ ἀκυροτήτων τῆς δια-
 θήκης, καὶ μολοντοῦτο ἀποδεχθεῖς ἢ ἀποδυῖς τὴν κληρονομίαν
 ἢ τὸ κληροδόστημα, δὲν δύναται πλεόν νὰ τὴν προσβάλῃ ὡς
 τοιαύτην, καθὼς παραιτηθεὶς τοῦ δικαιώματος τοῦ νὰ προσβάλῃ
 αὐτήν· καὶ παρεβίασεν οὕτω τὸ ἄρθρον 351 τῆς πολ. Δικονομ.
 (Α. Π. πολ. 167 τοῦ 48).

6) Ἡ Α. Π. 6 τοῦ 1851 φέρει· «Ἐπειδὴ ἡ ἀπόφασις αὕτη
 παραδέχεται ἐν τῇ πέμπτῃ αὐτῆς σκέψει, ὅτι ὁ ἀναιρεσιῶν ἐπ-
 ήγαγεν εἰς τὸν ἀναιρεσίβλητον ὅρκον περὶ τοῦ εἰς αὐτὸν ἐπιβλη-
 θέντος διὰ τῆς προηγουμένης ὑπ' ἀριθ. 465 ἀποφάσεως θέμα-
 τος ἀποδείξεως, ἐν περιπτώσει καθ' ἣν δὲν ἤθελε θεωρηθῇ τοῦτο
 ἀποδεδειγμένον διὰ τῶν μαρτύρων, τῶν ἐξετασθέντων πρὸς ἀπό-
 δεῖξιν αὐτοῦ· ὥστε ἀποδεικνύεται ἐξ αὐτῆς τῆς προσβαλλομέ-
 νης ἀποφάσεως ὅτι ἐπήχθη τοιοῦτος ὅρκος κατὰ τὴν μετὰ τὴν
 προσαγωγὴν τῆς εἰρημένης ἀποδείξεως γενομένην τελευταίαν
 συζήτησιν, τὰ δὲ θέματα τῆς ἀποδείξεως εἶχεν ὡς ἐξῆς· «ὅτι ἡ
 Εὐγενία Θαμβίσκου ἐν γνώσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 13919 καὶ ἀπὸ 18
 ἰαννουαρίου 4841 διαθήκης τῆς θυγατρὸς τῆς Πουλχερίας, συ-
 ζύγου τοῦ ἀναιρεσιέοντος, γενομένης ἐνώπιον τοῦ συμβολαιο-
 γράφου Ἀθηνῶν Κ. Κοκκίδου, ἔλαβε τὸ πρῶτον ἔτος μετὰ τὴν
 ἀποβίωσιν τῆς ρηθείσης θυγατρὸς τῆς τὸ εἰσόδημα τῶν διὰ τῆς
 διαθήκης αὐτῆς καταλειπομένων εἰς αὐτήν 15 αἰγιδίων κτλ.».

Ἐπειδὴ ὁ ἀναιρεσεῖων, προτείνας τὸ ἀπαράδεκτον τῆς προκειμένης ἀγωγῆς διὰ τὸν λόγον ὅτι ἡ ἀναιρεσίβλητος ἐν γνώσει τῆς ἀκυρότητος ταύτης ἀπεδέχθη καὶ ἐξετέλεσεν αὐτήν, ὥφειλε ν' ἀποδείξῃ τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ ταῦτον, ἀλλὰ πρὸς ἀπόδειξιν αὐτοῦ ἀπῆρτειτο μόνον νὰ ἀποδειχθῇ ὅτι ἡ ἀναιρεσίβλητος ἐν γνώσει τῆς διαθήκης ἐξετέλεσεν αὐτήν, διότι ὁ γινώσκων νομικὴν τινα πρᾶξιν ὑποτίθεται, ὅτι, ἐὰν αὕτη εἶναι ἄκυρος κατὰ διὰταξιν τοῦ νόμου, γινώσκει καὶ τὸ ἄκυρον αὐτῆς, τεκμαιρομένης καὶ τῆς γνώσεως τοῦ νόμου. Βασιλ. (2. 4) 2. 21. Ἀρμενοπούλ. (1. 1), 39· ὥστε ὁ ἀναιρεσεῖων δὲν ἦτον ὑπόχρεως ν' ἀποδείξῃ τὴν ἐν γνώσει τῶν ἀκυροτήτων τῆς διαθήκης ἀποδοχὴν αὐτῆς, ἀλλ' εἰς τὴν ἀναιρεσίβλητον, ἐὰν ἰσχυρίζετο ὅτι ἀγνοοῦσα τὸν νόμον δὲν ἔλαβε γνῶσιν τῶν ἀκυροτήτων τῆς διαθήκης, ἐπέκειτο τὸ χρέος ν' ἀποδείξῃ τὴν ἄγνοιαν ἢ τὴν πλάνην ταύτην καθ' ἣν περίπτωσιν ἤθελε θεωρηθῇ αὕτη συγγνωστὴ καὶ ἐπομένως δυναμένη ν' ἀποτρέψῃ ἀπὸ τῆς ἀναιρεσιβλήτου τὰ ἐπιζήμια τῆς ἐκτεθείσης ἀποδοχῆς καὶ ἐκτελέσεως τῆς διαθήκης ἀποτελέσματα· ὥστε ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις προσέθεσε, καὶ μάλιστα ἄνευ τινὸς αἰτιολογίας, εἰς τὸ θέμα τοῦ ἐκτεθέντος ὅρκου, ὅτι ἡ Εὐγενία Θαμβίσκου ἐν γνώσει τῶν τύπων τῆς διαθήκης, ἥτοι τῶν περὶ διατυπώσεων τῶν διαθηκῶν ὀρισμῶν τοῦ νόμου, δὲν ἀπεδέχθη καὶ ἐξετέλεσεν αὐτήν, ἐνῶ, ἄνευ τῆς προσθήκης ταύτης, ἴσως ἡ ἀναιρεσίβλητος δὲν ἤθελε δώσει τὸν ὅρκον καὶ ἡ δίκη ἤθελε λάβει ἐντελῶς ἄλλην ἐκβασιν· τοῦτο δὲ πρᾶξαν τὸ δικαστήριον ἐπέβαλεν εἰς τὸν ἀναιρεσεῖοντα τὴν ἀπόδειξιν ὅτι ἡ ἀναιρεσίβλητος ἐγίνωσκε τὸν νόμον, οὕτω δὲ πρᾶξαισε τὰς περὶ ἀποδείξεως δικτάξεις τῶν ἄρθρων 244, 248, 272 καὶ 275 τῆς πολιτικῆς δικονομίας αἵτινες εἶναι οὐσιώδεις, δότι ὡς ἐκ τῆς ἀκριβοῦς τηρήσεως αὐτῶν ἐξαρτᾶται ἡ ὀρθὴ ἐκτίμησις τῶν δικαιωμάτων τῶν διαδίκων, καὶ ἐπομένως εἶναι ἀναιρετέα κατὰ τὸ ἄρθρον 805 τῆς πολ. δικονομίας.»

Ἡ Α. Π. 70 τοῦ 68 φέρει· «Ἐπειδὴ τὸ ἐφετεῖον διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 652 ἀποφάσεώς του παρεδέχθη μὲν ὅτι, ὡς ἀπεδείχθη ἐκ τῆς συνεπειᾶ τῆς προηγηθείσης ὑπ' ἀριθ. 624 διεξαχθείσης ἀποδείξεως, οὐχὶ ἡ ἐνάγουσα καὶ νῦν ἀναιρεσίβλητος Περσεφόνη, ἀλλ' ὁ σύζυγός της διεχειρίζετο τὰ εἰς αὐτήν καὶ διὰ τῆς προσβαλλομένης διαθήκης καταλειφθέντα κληροδοτήματα, ἀλλ' εἰς τὸ συμπέρασμα τοῦτο προέβη, διότι (ὡς δηλοῦται ἐκ τῆς ἀποφάσεώς του) δὲν ἐξήτασε (μολονότι ἐκ τῶν ἐν τῇ αὐτῇ ἀποφάσει περιεχομένων καταθέσεων ἔλαβεν ἀφορμὴν νὰ ἐκτιμήσῃ)

ἐὰν ὁ σύζυγός της κατέβαλε καὶ διεχειρίζετο ταῦτα κατὰ συν-
νόησιν αὐτῆς, καὶ ἂν ἡ τοιαύτη διαχείρησις ᾖ πρᾶξις ἐμ-
φαίνουσα ἐκτέλεσιν καὶ ἀποδοχὴν τῆς διαθήκης, ἐθεώρησε πε-
ριττὴν τὴν περὶ τῆς συννενόησεως ἐξέτασιν ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι δὲν
ἀπεδείχθη, συμφώνως μὲ τὴν παρεμπύπτουσαν ὑπ' ἀριθμ. 624
ἀποφασιν, ὅτι ἡ Περσεφόνη ἐν γνώσει τῶν ἀκυροτήτων τῆς δια-
θήκης συννενόηθη μετὰ τοῦ συζύγου αὐτῆς περὶ τῆς ὑπ' αὐτῶν
γενομένης διαχειρίσεως.

Ἐπειδὴ τὸ ἐφετεῖον διὰ τῶν σκέψεων αὐτῶν ἀπήτησε ν' ἀπο-
δειχθῇ ὑπὸ τῆς ἐναγομένης καὶ νῦν ἀναιρεσειούσης (διότι εἰς
αὐτὴν ἐπεβλήθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 624 ἀποφάσεως τὸ βάρος
τῆς ἀποδείξεως) ὅτι ἡ ἐνάγουσα γινώσκουσα τὰς ἀποδιδομένας
εἰς τὴν διαθήκην ἀκυρότητας καὶ συμβουλευθεῖσα διαφόρους περὶ
αὐτῆς, καὶ ποίους, ἀνεγνώρισε καὶ ἐξετέλεσεν αὐτὴν, ἀποδεχ-
θεῖσα τὰ διὰ τῆς αὐτῆς διαθήκης καταλειφθέντα κληροδοτήματα,
ἐνῷ ἡ νῦν ἀναιρεσειούσα δὲν ὤφειλε νὰ ἀποδείξῃ εἰμὴ ὅτι κατὰ
τὸν ἐν τῇ αὐτῇ ἀποφάσει περιεχόμενον καὶ ἀμφισβητηθέντα
ἰσχυρισμόν της ὅτι ἡ ἐνάγουσα ἀπεδέχθη τὴν διαθήκην, λαβοῦσα
εἰς ἐκτέλεσιν αὐτῆς, διαχειρισθεῖσα καὶ καρπωθεῖσα τὰ δι' αὐ-
τῆς καταλειφθέντα κληροδοτήματα, οὐχὶ δὲ καὶ ὅτι ἐξετέλεσεν
αὐτὴν ἐν γνώσει τῶν ἀκυροτήτων καὶ ὁποίους συνεβουλεύθη
περὶ τῶν ἀκυροτήτων αὐτῆς· διότι ἡ ἀπόδειξις ὅτι ἔλαβε ταῦτα
εἰς ἐκτέλεσιν τῆς διαθήκης ἀρκεῖ νὰ καταστήσῃ ἀπαράδεκτον
τὴν διὰ τῆς ἀγωγῆς γενομένην προσβολήν, καὶ βάσιμον τὴν
περὶ ἀπαράδεκτου τῆς ἀγωγῆς ἔνστασιν τῆς ἐναγομένης· ἐὰν δὲ
ἡ ἐνάγουσα ἤθελεν ἰσχυρισθῇ ὅτι ἠγνῶσι τὴν ἐκ τοῦ νόμου ἀκυ-
ρότητα καὶ ἐκ πλάνης εἰς ἐκτέλεσιν τῆς διαθήκης κατέλαβε καὶ
διεχειρίσθη ἢ ἀμέσως ἢ διὰ τοῦ συζύγου της τὰ εἰρημένα κλη-
ροδοτήματα, τότε ἔπρεπε νὰ ὑποχρεωθῇ αὐτὴ νὰ φέρῃ τὴν περὶ
τούτου ἀπόδειξιν, διότι, ἀποδειχθέντος ὅτι κατέλαβε τὰ κλη-
ροδοτήματα εἰς ἐκτέλεσιν τῆς διαθήκης, τεκμαίρεται ὅτι ἐν
γνώσει τοῦ περιεχομένου καὶ τῶν ἀκυροτήτων αὐτῆς προέβη
εἰς τὴν ἐκτέλεσιν μέχρις οὗ δὲν ἀποδείξῃ ὅτι δὲν ἔπραξε τοῦτο
ἐξ ἀγνοίας ἢ ἐκ πλάνης, ἥτις δὲν ὑποτίθεται· ὥστε τὸ ἐφετεῖον
παρέλειψε νὰ ἐξακριβώσῃ ἐκ τῶν ἀποδείξεων ἐὰν ἡ ἐνάγουσα διὰ
τοῦ συζύγου της καὶ μετὰ προηγηθεῖσαν μετ' αὐτοῦ συνεννόησιν
παρέλαβε καὶ διεχειρίσθη τὰ ἐν λόγῳ κληροδοτήματα (τοῦθ' ὁ-
περ ἔχει σπουδαίαν ἐπιρροὴν εἰς τὴν λύσιν τῆς προκειμένης δια-
φορᾶς), ἀπαιτῆσαν ὑπὸ τῆς ἐναγομένης ἀπόδειξιν οὐδόλως ἐπι-
βαρύνουσαν αὐτὴν, καὶ οὕτω παρεβίασε τὴν οὐσιώδη περὶ ἀπο-

δείξω; διάταξιν τοῦ ἄρθρου 248 τῆς πολ. δικονομίας, ὅπερ ἐπάγεται τὴν ἀναίρεσιν τῆς ἀποφάσεώς του δυνάμει τοῦ ἐδαφ. 5 τοῦ ἄρθρου. 807 τῆς αὐτῆς δικον. (Α. Π. πολ. 70 τοῦ 68).

δ) Ἡ Α. Π. 44 τοῦ 1871 φέρει· «Ἐπειδὴ τὸ ἐφετεῖον ἀφ' ἐνὸς ἀπέρριψε τὸν ἐνώπιόν του προταθέντα ἰσχυρισμὸν ὅτι τὰ ἐπίδικα κτήματα περιῆλθον εἰς τὴν κυριότητα τοῦ ἀποθανόντος Οἰκονόμου διὰ κτητικῆς καὶ ἀποσβεστικῆς παραγραφῆς ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι δὲν ἐπείσθη περὶ τούτων ἐκ τῶν μαρτυριῶν, ἐν ᾧ περὶ τοιούτων παραγραφῶν δὲν διετάχθη ἀποδείξεις οὔτε θέμα ἐτάχθη, ὡς ἐκ τῶν παρεμπιπτουσῶν ὑπ' ἀριθ. 328 καὶ 368 ἀποφάσεων τοῦ ἐν Πάτραις ἐφετείου ἀποδεικνύεται· ἀφ' ἑτέρου διὰ τῶν σκέψεων τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως 12—14, στηριχθὲν εἰς τὸν λόγον ὅτι ἡ ἐνάγουσα καὶ νῦν ἀναιρεσεύουσα δὲν ἀπέδειξε, καθ' ἃ ὤφειλε, δυνάμει τῆς παρεμπιπτούσης ὑπ' ἀριθ. 328 ἀποφάσεως, ὅτι οἱ ἐναγόμενοι ἐξετέλεσαν τὴν ἄκυρον διαθήκην τῆς Γκόλφης (δὲ ἧς, κατὰ τὴν ἀξίωσιν τῆς ἐναγούσης, περιῆλθον τὰ ἐπίδικα εἰς τὸν Οἰκονόμον ὡς κληρονόμον) δεχθέντες καὶ λαβόντες κληροδοτήματα ἀφεθεντα διὰ τῆς αὐτῆς διαθήκης καὶ κτήματα αὐτῆς τῆς ἰδίας Γκόλφης ἐν γνώσει τῆς ιδιότητος αὐτῆς καὶ τῶν ἀκυροτήτων τῆς διαθήκης τῆς Γκόλφης, προέβη δὲ κατ' ἀναγκαίαν συνέπειαν εἰς τὴν δι' ἄλλων ἀποδείξεων ἐξακρίβωσιν ἐὰν τὰ αὐτὰ κτήματα ἀνῆκον εἰς τὴν κυριότητα τοῦ εἰρημένου Οἰκονόμου, καί, μὴ πεισθὲν περὶ τούτου, ἀπέρριψε τὴν περὶ αὐτῶν ἀγωγὴν· ἀλλὰ τῶν ἀποδείξεων αὐτῶν χρεῖα δὲν ὑπῆρχεν, ἐὰν ἐδέχτο τὸν ἰσχυρισμὸν ὅτι ταῦτα περιῆλθον νομίμως εἰς τὴν κυριότητα τοῦ Οἰκονόμου δυνάμει τῆς διαθήκης τῆς Γκόλφης, καὶ ὅτι αὐτῆς, εἰς ἣν, κατὰ τὴν ἀξίωσιν τῶν ἐναγομένων, ἀνήκουσι τὰ εἰς τὸν Οἰκονόμον περιελθόντα κτήματα, ἡ διαθήκη, καίτοι ἄκυρος οὔσα, ἐξετελέσθη ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἐναγομένων ἐν γνώσει τῶν ἀκυροτήτων αὐτῆς· δὲν ἐδέχθη δὲ τὸν τοιοῦτον ἰσχυρισμὸν, ὡς δηλοῦται ἐκ τῆς ἀποφάσεώς του, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἡ ἐνάγουσα ὤφειλε νὰ φέρῃ τὴν περὶ αὐτοῦ ἀποδείξιν, ἀλλὰ καὶ ἡ σκέψις του αὕτη εἶναι ἡμαρτημένη, διότι ἡ ἐνάγουσα, εἰ καὶ ὑπεχρεοῦτο ν' ἀποδείξῃ τὴν ὑπὸ τῶν ἐναγομένων ἐκτέλεσιν τῆς διαληφθείσης διαθήκης τῆς Γκόλφης καὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν δι' αὐτῆς καταλειφθέντων κληροδοτημάτων καὶ κτημάτων ἐν περιπτώσει ἀμφισβητήσεως, δὲν ἦτον ὅμως ὑπόχρεως ν' ἀποδείξῃ καὶ τὴν περὶ τῶν ἀκυροτήτων γνώσιν τῶν ἐναγομένων, καθόσον ὑπὲρ ἑαυτῆς ὑπῆρχε τεκμήριον ὅτι οἱ ἐναγόμενοι ἀποδεχθέντες καὶ λαβόντες τὰ κληροδοτή-

ματα εἰς ἐκτέλεσιν τῆς διαθήκης εἶχον γινώσιν τοῦ περιεχομένου καὶ τῶν ἐλλείψεων αὐτῆς· ὥστε εἰς ἀναίρεσιν τοῦ τεκμηρίου τούτου οἱ ἐναγόμενοι ὤφειλον, συμφώνως μὲ τὴν ἀξίωσιν τῆς ἀναιρεσειούσης, ὅπως ἀπαλλαχθῶσιν ἐκ τῶν τῆς ἐκτελέσεως ἐπιζημιῶν συνεπειῶν ν' ἀποδείξωσιν ὅτι ἐν ἀγνοίᾳ τῶν ἀκυροτήτων καὶ ἐκ πλάνης, ἥτις δὲν εἰκάζεται, προσέβησαν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν, δι' ἧ καὶ κατὰ τὸν νόμον ὁ ἀγνοῶν τὴν διαθήκην πλαστὴν εἶναι βοηθεῖται ἐὰν ληγάτον λάβῃ, ἢ δὲν βλάβεται ἐὰν ἀποδείξῃ μὴ γενομένην, ἢ ἀχρηστῶς γενομένην τὴν διαθήκην. Ν. 3 Π. (48. 10) Ν. 3 Κώδ. (9. 22). Β. (60. 41) τεμ. 3. 39.—Ν. 8 Π. (5. 3). Β. (42. 1). Τεμ. 8.—Ν. 4. 8. Κώδ. (1. 18) Β. (2. 4) τεμ. 13. 17.

Ἐπειδὴ ἀληθῶς τὸ βάρος τῆς τοιαύτης ἀποδείξεως ἐπεβλήθη εἰς τοὺς ἐνάγοντας διὰ τῶν εἰρημένων ὑπ' ἀρ. 328 καὶ 368 ἀποφ. τοῦ ἐφετείου Πατρῶν, ἀλλ' ἐξ αὐτῶν, καθὼ παρεμπίπτουσῶν, τὸ ἐνταῦθα ἐφετεῖον εἶχε τὸ δικαίωμα ν' ἀπομακρυνθῇ, καθ' ὃ διέλαβε καὶ ἡ προηγηθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 6 ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἐπιμεῖναν δὲ εἰς αὐτάς καὶ ἀπορρίψαν τὴν περὶ τῶν ἀκινήτων ἀγωγὴν ἕνεκα τῆς προσεκτεθείσης σκέψεώς του καὶ χωρὶς νὰ διατάξῃ τὴν δέουσαν περὶ τῆς ἐν γινώσει τῶν ἀκυροτήτων ἐκτελέσεως τῆς προσημειωθείσης διαθήκης καὶ περὶ τοῦ τῆς παραγραφῆς ἰσχυρισμοῦ τῆς ἀναιρεσειούσης, παρεβίασε τὰς οὐσιώδεις περὶ ἀποδείξεως διατάξεις τῆς πολιτικῆς δικονομίας καὶ τοὺς προσημειωθέντας νόμους παρῆδεν ἢ ψευδῶς ἡρμήνευσεν αὐτάς, ὅπερ ἐπάγεται ἀναίρεσιν δυνάμει τοῦ 207 ἄρθρου τῶν ἐδ. 5 καὶ 7 τοῦ ἄρθρ. 807 τῆς πολ. δικον.». (Α. Π. 44 τοῦ 71).

ε) Ἡ Α. Π. 157 τοῦ 71 φέρει· «Ἐπειδὴ, ἀκύρου οὔσης τῆς διαθήκης τῆς Γκόλφης, δι' ἧς τὰ ἐπίδικα κτήματα περιῆλθον εἰς τὸν Α. Οἰκονόμον ὡς σύζυγον καὶ κληρονόμον αὐτῆς, ἐξεταστέος εἶναι ὁ τῆς ἐναγούσης ἰσχυρισμὸς ὅτι οἱ ἀντίδικοί της παρεδέχθησαν αὐτὴν διὰ τῆς ἐκτελέσεώς της, ἢ δὲ ἀπόδειξις ὅτι οὗτοι εἰς ἐκτέλεσιν αὐτῆς κατέλαβον τὰ διεκδικούμενα βαρύνει τὴν ἐνάγουσαν συμφώνως μὲ τὴν ὑπ' ἀριθ. 328 ἀπόφασιν τῶν ἐν Πάτραις Ἐφετῶν, ἐν ᾧ εἰς ἀπόδειξιν ὅτι ἐν ἀγνοίᾳ τῶν ἀκυροτήτων ἐγένετο ἡ ἐκτέλεσις, ὑποχρεοῦνται μὲν οἱ ἐναγόμενοι, ἀλλ' ἡ περὶ ταύτης ἀπόδειξις ἀποβαίνει περιττή, ἐὰν ἐκ τῶν συνεπειῶν τῆς ὑπ' ἀριθμ. 328 ἀποφάσεως διεξαχθεῖσῶν ἀποδείξεων δὲν βεβαιωθῇ ὅτι πραγματικῶς οὗτοι παρέλαβον τὴν διεκδικουμένην περιουσίαν ἢ μέρος αὐτῆς εἰς ἐκτέλεσιν τῆς ἀκύρου διαθήκης τῆς Γκόλφης. (Α. Π. πολ. 157 τοῦ 1871).

§ 45. Προσθέσατε τὰ ἐξῆς·

α) Ὁ ἐκουσίως ἐκπληρῶν ὠρισμένην ὑποχρέωσιν οὐδαμῶς ἀπόλλυσι τὸ δικαίωμα ν' ἀντιτάξῃ τὰ κατόπιν ἀποκαλυφθέντα ἐλαττώματα αὐτῆς, ἐπομένως δέον νὰ ἐξετάζηται ἂν ὁ κληρονόμος, ὅστις ἐκουσίως ἐξετέλεσε τὴν διαθήκην παρασχὼν τὸ δι' αὐτῆς ὠρισμένον ποσόν, ἔπραξε τοῦτο ἐν γνώσει τῶν πραγματικῶν καὶ μὴ ἐμφαινομένων τῆς διαθήκης πλημμελημάτων, καὶ μὲ πρόθεσιν νὰ καλύψῃ αὐτά. (Α. Π. πολ. 26 τοῦ 1783)· ἤγουν, ἡ ἐκουσία ἐκτελέσεις τῆς διαθήκης, ἥτις ἀντιβαίνει εἰς τὸ 804 ἄρθρον τοῦ Ἰον. κώδικος, τότε μόνον ἔχει ἀποτελέσματα, ὅταν βεβαιωθῇ ὅτι ἡ ἀποβολὴ ἐγένετο ὑπὸ τῆς ἐναγομένης ἐν γνώσει ὅτι οἱ θρησκευτικοὶ λειτουργοὶ εἶχον παρασθῆ εἰς τὴν τελευταίαν νόσον τοῦ διαθέτου καὶ ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ καλυφθῇ τὸ ἐλάττωμα τοῦτο τῆς διαθήκης 1254 Ἰον. Κώδ. (Α. Π. πολιτ. 26 τοῦ 1873, φέρουσα· «Ἐπειδὴ, καίτοι ἐν ἐδάφ. 6' μὴ ῥητῶς ἀναφέροντος τοῦ ἁρθροῦ 1254 τοῦ Ἰον. Κώδικος, ὅτι πρὸς σιωπὴν κύρωσιν ὑποχρέωσης δι' ἐκουσίας ἐκτελέσεως, ἀπαιτεῖται ὅπως ὁ ἐκπληρῶν αὐτὴν γινώσκῃ καὶ θέλῃ νὰ καλύψῃ τὰ ὑφιστάμενα τυχόν ἐλαττώματα τῆς ὑποχρέωσης, οὐχ ἥττον ὁμῶς ἀμφότεροι οἱ ὅροι οὗτοι δὲν εἶναι ἀπλάι τῆς ῥητῆς ἐπικυρώσεως διατυπώσεις, περὶ ἧς τὸ πρῶτον ἐδάφ. τοῦ παρατεθέντος ἁρθρ. πραγματεύεται, ἀλλ' οὐσιώδη ἀποτελοῦσι στοιχεῖα τῆς ἐπικυρώσεως ἐν γένει, ὧν ἄνευ καὶ ὁ ἐκουσίως ἐκπληρῶν ὠρισμένην ὑποχρέωσιν οὐδαμῶς ἀπόλλυσι τὸ δικαίωμα ν' ἀντιτάξῃ τὰ κατόπιν ἀποκαλυφθέντα ἐλαττώματα αὐτῆς· τοῦτο δὲ ἀποχρώντως ἐξάγεται ἐξ αὐτοῦ τοῦ 6' ἐδαφίου, ὁρίζοντος ὅτι, ἐν ἐλλείψει ἐπιβεβαιωτικῆς ἢ ἐπικυρωτικῆς πράξεως, ἀρκεῖ ἡ τῆς ὑποχρέωσης ἐκουσία ἐκπλήρωσις, μετὰ τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν ἡ αὐτὴ ὑποχρέωσις ἠδύνατο νὰ ἐπιβεβαιωθῇ ἢ ἐπικυρωθῇ ἐγκύρως, διότι ἡ τελευταία φράσις ὑποτίθῃσι τὴν γνῶσιν τοῦ ἐλαττώματος.

Ἐπειδὴ ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως προκύπτει, ὅτι ἡ ἔνστασις (καθ' ἣν οἱ ἀναιρεσίβλητοι οὐδὲν ἐκ τῆς προκειμένης διαθήκης ἠδύναντο δυνάμει τοῦ ἁρθροῦ 804 τοῦ Ἰον. Κώδικ. ν' ἀπολαύσωσιν ὄφελος, διότι λειτουργοὶ τῆς θρησκείας ὄντες παρестάθησαν εἰς τὴν νόσον, ἐξ ἧς ἡ διαθήκη ἀπεβίωσεν) ἀπερρίφθη ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὅτι ἡ ἀναιρεσεύουσα ἐξετέλεσεν ἐκουσίως τὴν διαθήκην καταβαλοῦσα τὸ δι' αὐτῆς ὀρισθὲν ποσόν ὑπὲρ τῶν ἀντιδίκων, χωρὶς ὅμως νὰ ἐξετασθῇ ἂν ἡ καταβολὴ ἐγένετο ὑπὸ τῆς ἀναιρεούσης ἐν γνώσει ὅτι οἱ ἀναιρεσίβλητοι θρη-

σκευητικοὶ λειτουργεῖ εἶχον παρασταθῇ εἰς τὴν τελευταίαν νόσον τῆς διαθέτιδος καὶ ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ καλυφθῇ τὸ ἐλάττωμα τοῦτο τῆς διαθήκης, ἐνῷ ἡ ἀναιρεσεύουσα ῥητὴς διὰ τῶν ἐγγράφων αὐτῆς προτάσεων ἠρνήθη ὅτι ἡ πληρωμὴ τοῦ εἰρημένου ποσοῦ ἐγένετο παρὰ ταύτης ἐν γνώσει τῶν καταγγελλομένων πραγματικῶν καὶ μὴ ἐμφαινομένων ἐκ τῆς διαθήκης πλημμελειῶν αὐτῆς καὶ μὲ πρόθεσιν νὰ τὰ διορθώσῃ.

Ἐπειδὴ οὕτως ἀποφηνάμενον τὸ τῆς οὐσίας δικαστήριον, οὐ μόνον τὴν παρατεθεῖσαν διάταξιν τοῦ ἱον. πολ. κώδ. παρεβίασεν, ἀλλὰ καὶ τὰς οὐσιώδεις περὶ ἀποδείξεως διατάξεις, καθόσον παρέλειπε νὰ ἐξετάσῃ ἂν ἦτο ἀποδεδειγμένον ἢ μὴ τὸ ἀνωτέρω πραγματικὸν γεγονός· ἐντεῦθεν δὲ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ὑπόκειται εἰς ἀναίρεσιν κατὰ τὰ συνδυασμένα ἄρθρα 201 καὶ 807 ἐδ. 5. καὶ 7 τῆς Πολ. δικον. — Ἀναιρεῖ κ.τ.λ.».

6) Ἰσχυροποιεῖται ἡ διαθήκη, ἣν ἀπεδείχθη τις ἐν ἀγνοίᾳ τῆς πλαστότητος αὐτῆς· ἀδιάφορον δὲ ἂν ἡ ἀγνοία αὕτη ἦναι συγγνωστή. (Λ. Π. 316 τοῦ 1873 φέρουσιν (α) «Ἐπειδὴ τὸ δικαστήριον διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 391 ἀποφάσεως παραδέχεται ὅτι τὸ ὑπ' ἀριθ. 26821 τῆς 8 αὐγούστ. 1869 συμβόλαιον διὰ τοῦ ὁποίου αἱ ἀναιρεσιβλήτοι ἀναγνωρίζουσιν ἑαυτὰς ὀφειλετριάς τοῦ χρέους τῆς διαθέτιδος πρὸς τὴν τράπεζαν ἐμφαίνει ἀποδοχὴν τῆς διαθήκης, ἰσχυρισθεῖσάν δὲ τῶν ἀναιρεσιβλήτων ὅτι τοῦτο ἐγένετο ἐν ἀγνοίᾳ τῆς διαθήκης, τὸ δικαστήριον μετὰ τὰς περὶ ἀγνοίας διαταχθεῖσας ἀποδείξεις παραδέχεται διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμὸν 11 ἀποφάσεώς του μετὰ δοθησόμενον παρὰ τῶν ἀναιρεσιβλήτων ἀναπληρωτικὸν ὄρκον ἀγνοίαν τῆς πλοστότητος, δὲν ὤφειλε δὲ νὰ ἐξετάσῃ καὶ νὰ ἀποφανθῇ ἂν ἡ ἀγνοία αὕτη ἦτο δικαιολογημένη καὶ συγγνωστή, διότι δὲν πρόκειται περὶ πλάνης κατὰ νομικὴν τινὰ σχέσιν ἀποκλείουσιν τὴν θέλησιν, ἀλλὰ περὶ ἐν νόμου σχέσεως ἀληθοῦς καὶ οὐδόλως πεπλανημένης ἐπὶ τῇ προϋποθέσει γεγονότος μὴ ἀληθοῦς, ἥτοι τὸ μὲν συμβόλαιον ὅπερ ἐμφαίνει ἀποδοχὴν ἐνέφαινε τὴν ἀληθῶς ὑπάρχουσαν θέλησιν τῆς ἀποδοχῆς, ἀλλ' αὕτη ἦν, στηριγμένη ἐπὶ ἐσφαλμένης προϋποθέσεως, ἐν ταιαύτῃ δὲ περιπτώσει οὐδόλως χωροῦσιν αἱ περὶ συγγνωστῆς ἢ ἀσυγγνώστου πλάνης διατάξεις τοῦ νόμου καὶ ἐπομένως ἀπορριπτέος ὁ σχετικὸς περὶ ἀναιρέσεως λόγος ὅτι δὲν ἐξήτασε τὸ δικαστήριον ἂν ἡ ἀγνοία τῆς πλαστότητος τῆς διαθήκης ἦτο δικαιολογημένη καὶ συγγνωστή».

(α) Βλ. Πείρας σελ. 2099 § 262 ἐπ.

γ) Ἡ ἄνευ ἐντολῆς σύμβασις τρίτου (οἷον ἡ ἀποδοχὴ διαθήκης τινός) παράγει δικαιώματα ἢ ὑποχρεώσεις ἀπέναντι τοῦ δι' ὃν ἐγένετο; Οὐχί. (Ἄρ. Πάγ. 75 τοῦ 1876, ἣν ἴδε ἐν λ. Ἐνοχὴ ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ).

δ) Ὁ κατὰ πλάνην προσερχόμενος ἐξ ἀδιαθέτου εἰς τὴν κληρονομίαν, εἰς ἣν ἐκ διαθήκης καλεῖται, δὲν παρέχει τεκμήριον ὅτι ὁμολογεῖ τὸ ἄκυρον τῆς διαθήκης, (ν. 22. (29. 2), ἀλλ' οὐδὲ ὁ ἀγνοῶν, ὅτι εἶναι γεγραμμένος κληρονόμος ἐν τῇ διαθήκῃ, καὶ παραιτούμενος τῆς ἐξ ἀδιαθέτου, ἀποβάλλει δικαίωμα τι, διότι τῆς μὲν ἐκ διαθήκης δὲν παρητήθη, ἡ δ' ἐξ ἀδιαθέτου δὲν ἐπήχθη. Ν. 17 § 1 (29. 2). Βασ. (λε'. ιδ') 14.

Εἰς ταῦτα κατὰ τι ἀντίκειται ῥῆσις, ἐν ᾗ μνημονεύεται ὑπερσχύουσα, ἐναντίον τῆς συμφώνου πρὸς τὸν κανόνα γνώμης τοῦ Παύλου, ἢ τοῦ Παπινιανοῦ. Κατὰ τὴν ἀπόφασιν τοῦ αὐτοκράτορος, ὁ ἐν δυοῖ διαθήκαις γεγραμμένος καὶ ἀποδεχθεὶς τὴν δευτέραν ἄκυρον οὖσαν, εἰ καὶ ἀγνοῶν τὴν ἀκυρότητα, λογίζεται ἀποταχθεὶς τῆς πρώτης, ὥστε ἐπέρχεται ἡ ἐξ ἀδιαθέτου διαδοχὴ μετὰ τὴν κήρυξιν τῆς ἀκυρότητος. Ὅπως μὴ συμπεράνωμεν, ὅτι ὁ Παπινανὸς ἀντιφάσκει καὶ πρὸς ἑαυτὸν ἐν ἄλλῃ τινὶ ῥήσει μᾶλλον πιθανὸν εἶναι, ὅτι στερούμεθα περιστάσεώς τινος, ἐξ ἧς ἐπέισθη περὶ τοῦ ἀμετακλήτου τῆς σιωπηρᾶς παραιτήσεως.—Βλ. Καλ. ε. § 249 ἐκδ. 2.

§ 45. Ἐκ τῆς περὶ κληρονομικοῦ δικαίου πραγματείας τοῦ Παπαρρηγοπούλου σημειῶ τὰ ἐξῆς, ὁ δὲ ἀναγνώστης ἐν ἀνάγκῃ δύναται νὰ προσφύγῃ εἰς τὴν συγγραφὴν αὐτήν· ἐγὼ ἀπλῆν νύξιν τῶν ζητημάτων παραθέτω, ὡς δυναμένην νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἔρευναν τοῦ ἀναγνώστου.

α) Τύπος τῶν διαθηκῶν κατὰ τὸν ῥωμαϊκὸν καὶ βυζαντινὸν νόμον (α).

90. Διαθήκη. Περιεχόμενον αὐτῆς. Οὐσιώδεις ἢ ἐγκατάστασις κληρονόμου.

91. Κοινὰ καὶ ἑκτακτοὶ διαθήκαι. Δημόσιαι καὶ ἰδιωτικαί.

92. Λόγος, δι' ὃν ὁ νομοθέτης δὲν ἤρκεσθη ἐπὶ τῶν διαθηκῶν εἰς τὰς τῶν δημοσίων ἐν γένει ἐγγράφων διατυπώσεις.

(α) Οἱ ἄρ. 90—98 ἀναφέρονται εἰς τὸ σύγγραμμα αὐτό.

93. Διατυπώσεις τῆς ιδιωτικῆς διαθήκης κατὰ τὸν ῥωμαϊκὸν νόμον. Προσόντα τῶν μαρτύρων.

94. Τίνες ἐκ τῶν ἀνικανοτήτων τῶν μαρτύρων ἰσχύουσι τὴν σήμερον;

95. Ἐνότης τῆς πράξεως.

96. Γραφή, ὑπογραφή, σφράγισις τῆς διαθήκης.

97. Ἄγραφος διαθήκη γινομένη μετὰ τὴν ἐγγράφον, καὶ τὸ ἀνάπαλιν.

98. Δημόσιαι διαθήκαι τοῦ ῥωμ. νόμου. Παραδιδόμεναι εἰς τὸν ἡγεμόνα· Δηλούμεναι ἐνώπιον τοῦ δικαστοῦ.

β) Κατὰ τὸ παρ' ἡμῶν ἰσχύον δίκαιον (α).

99. Ψήφισμα τοῦ Κυβερνήτου περὶ διαθηκῶν. Τέσσαρα, κατ' αὐτὸ, εἶδη τακτικῶν διαθηκῶν. Ἡ προφορικὴ δὲν εἶναι τακτικὴ διαθήκη.

100. Διατυπώσεις τῆς δημοσίας διαθήκης. Τίς ἡ ἔννοια τῆς διατάξεως περὶ τῆς μνείας τῆς οἰκίας τοῦ διαθέτου καὶ τῶν μαρτύρων; Ἰδίως περὶ τῆς προσκλήσεως τοῦ διαθέτου καὶ τῶν μαρτύρων τοῦ νὰ προσέξωσιν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῆς διαθήκης.

101. Προσθῆκαι εἰς τὴν διαθήκην μετὰ τὴν περάτωσιν αὐτῆς. Ἀτελής καταλειφθεῖσα διαθήκη καὶ μετὰ τὴν ἄρσιν τοῦ κωλύματος ἐξακολούθησις αὐτῆς.

102. Ἀνίσχυροι οἱ ὀρισμοὶ διαθήκης οἱ ὀρῶντες τὸν συμβολαιογράφον.

103. Ἡ κατὰ τὴν σύνταξιν τῆς διαθήκης παρούσα ἄλλων προσώπων ἐκτὸς τῶν εἰς ταύτην συμπραττόντων καὶ τῶν μαρτύρων συνεπάγεται ἀκυρότητα.

104. Διαθήκη κωφοῦ εἰδότος, ἢ μὴ, γράφειν. Διαθήκη τυφλοῦ.

105. Μυστικὴ διαθήκη γεγραμμένη ὑπὸ τοῦ διαθέτου. Ἀσάφεια τοῦ νόμου.

106. Μυστικὴ διαθήκη γεγραμμένη παρ' ἄλλου καὶ μόνον ὑπογεγραμμένη ὑπὸ τοῦ διαθέτου.

107. Ἰδιόγραφος διαθήκη. Ἐπικίνδυνος εἰς τὴν ἀσφάλειαν τῶν τοιούτων διαθηκῶν ὀρισμός, καθ' ὃν δέον ἢ τοιαύτη διαθήκη νὰ εὑρεθῇ μετὰξὺ τῶν ἐγγράφων τοῦ διαθέτου καὶ οὐχὶ εἰς χεῖρας ἄλλου.

Περιεχόμενον τῶν διαθηκῶν (α).

108. Ἀπαραίτητος ὁ ἐν τῇ διαθήκῃ διορισμὸς κληρονόμου. Αἱ τοῦ ἀρχαίου δικαίου διατυπώσεις τοῦ διορισμοῦ ἐξέλιπον ἐν τῷ νεωτέρῳ δικαίῳ. Ἐν μόνον ἀπαιτεῖται κατ' αὐτὸ, ἡ ἐκπεφρασμένη βούλησις τοῦ διαθέτου τοῦ διορίσαι ὠρισμένον πρόσωπον κληρονόμον.

109. Διορισμὸς ἐν τῇ αἵρέσει ἄλλης ἐγκαταστάσεως.

Ἑκτακτοὶ διαθηκαὶ (β).

135. Στρατιωτικὴ διαθήκη. Τίνες μετέχουσι τοῦ προνομίου τοῦ καταρτίζειν τοιαύτην διαθήκην κατὰ τὸν ῥωμαϊκὸν καὶ τὸν βυζαντινὸν νόμον;

136. Τίνες κατὰ τὸ νῦν ἰσχύον δίκαιον;

137. Ὑπάρχουσι διατυπώσεις τῆς καταρτίσεως τοιαύτης διαθήκης κατὰ τὸν ῥωμ. καὶ τὸν βυζαν. νόμον; Διατυπώσεις τῆς στρατιωτικῆς διαθήκης κατὰ τὸ νῦν ἰσχύον δίκαιον.

138. Κατὰ τὸ περιεχόμενον.

139. Διαθήκη τῶν ἀνιόντων, δι' ἧς διορίζουσι κληρονόμους τοὺς ἰδίους κατιόντας. Ἐγγραφὸς αὐτῆς κατάρτισις. Δὲν ἀπαιτοῦνται μάρτυρες. Κληροδοσία εἰς τρίτους.

140. Ἡ διαθήκη αὕτη δὲν ἰσχύει τὴν σήμερον.

141. Ὑπὸ τῶν γονέων διανομὴ τῆς περιουσίας τῶν μεταξὺ τῶν τέκνων. Δέον νὰ συντάσσεται περὶ αὐτῆς ἔγγραφον. Ἰσχύει καὶ τὴν σήμερον.

142. Ἐν ἀγρῷ διαθήκη. Ἐλάσσων ἀριθμὸς μαρτύρων, ἐπὶ δὲ ἔγγραφου αὐτῆς καταρτίσεως ἀρκεῖ καὶ εἰς τῶν μαρτύρων νὰ γινώσκῃ γράμματα. Δὲν ἰσχύει τὴν σήμερον.

143. Διαθήκη πάσχοντος μολυντικὴν νόσον κατὰ τοὺς ῥωμαίους καὶ τοὺς βυζαντινοὺς. Εἰς τί συνίσταται ὁ ἰδιάζων αὐτῆς τύπος; Ἀργεῖ τὴν σήμερον. Διαθήκη ἐπὶ διακοπῆς τῆς συγκοινωνίας ἕνεκα μολυντικῆς νόσου κατὰ τὸν παρ' ἡμῖν ἰσχύοντα νόμον.

144. Διαθήκη τυφλοῦ. Προσλαμβάνεται συμβολαιογράφος, ἡ ὀγδοὺς μάρτυς. Μεταρρυθμίσις τῶν διατυπώσεων τῆς διαθήκης ταύτης ὑπὸ τοῦ μεταγενεστέρου βυζαντινοῦ δικαίου.

(α) Οἱ ἐπ. ἀριθ. 108. 109 ἀναφέρονται εἰς τὸ αὐτὸ σύγγραμμα.

(β) Ὡσαύτως οἱ ἐπ. ἀρ. 135—151.

145. Διατυπώσεις τῆς διαθήκης τοῦ κωφοῦ καὶ τοῦ τυφλοῦ κατὰ τὸ παρ' ἡμῖν ἰσχύον δίκαιον.

146. Προφορικὴ διαθήκη κατὰ τὸ περὶ διαθ. ψήφισμα. Προ-
απαιτούμενα αὐτῆς. Δυσκολίαι περὶ τὴν ἐρμηνείαν τοῦ νόμου.
Δύναται τις νὰ διαθέσῃ ἐν γένει διὰ τοιαύτης διαθήκης, ἂν ὑπερ-
έβῃ τὸ 30 ἔτος καὶ ἔχῃ ἀνιόντας, ἢ κατιόντας; Λύσις τοῦ ζη-
τήματος.

147. Διατυπώσεις τῆς διαθήκης ταύτης. Αἱ περὶ τῆς διαδι-
κασίας τῆς δικαστικῆς ἐπικυρώσεως τῆς προκειμένης διαθήκης
διατάξεις τοῦ ψηφίσματος ἀργοῦσι τὴν σήμερον.

148. Κατὰ τὸν διάπλουον διαθήκη ἐπὶ πολεμικῶν καὶ ἐμπο-
ρικῶν πλοίων. Διατυπώσεις.

149. Θέμα, καθ' ὃ δὲν συγχωρεῖται ἡ σύνταξις τοιαύτης
διαθήκης.

150. Πότε ἀποβάλλει ἡ διαθήκη τὸ κῦρος αὐτῆς; Πλημμε-
λὴς σύνταξις τοῦ νόμου.

151. Διαθήκαι συντασσόμεναι ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ.

Προσόρτα τελευταίας βουλήσεως (α).

695. Συστατικὰ ἐγκύρου τελευταίας βουλήσεως. Ἰκανότης
τοῦ διαθέτειν. Διττὴ ἔννοια τῆς ἐκφράσεως testamenti factio.
Ἐνταῦθα λαμβάνομεν αὐτὴν ἐν τῇ στενωτέρᾳ ἐννοίᾳ.

696. Ἀνικανότης ἔνεκα παραφροσύνης, μανίας, ἢ βλακειάς.
Ὁ ἔνεκα τοιοῦτου λόγου ἀπηγορευμένος δύναται νὰ συντάξῃ
διαθήκην; Ἐρμηνεῖα τῶν ἀρθρῶν 58, 124 καὶ 130 τοῦ περὶ
ἐπιτροπείας καὶ ἀπαγορεύσεως νόμου. Προνοοῦσι περὶ πράξεων,
καθ' ὧς ἡ ἰκανότης τοῦ ἐπιχειρῆσαι αὐτὰς δύναται νὰ χωρισθῇ
ἀπὸ τῆς ἐνασχέσεως.

697. Ἡ ἰκανότης τοῦ διατίθεσθαι δὲν προνοεῖται ὑπὸ τῶν
ἀρθρῶν τούτων, ἀλλ' ὑπὸ τῶν εἰδικῶν περὶ τῆς ἰκανότητος ταύ-
της ὁρισμῶν, καθ' οὓς δύναται νὰ καταρτίσῃ τελευταίαν βού-
λησιν ὁ ἀπηγορευμένος ἐν διαλείμμασι πλήρους ἐκφροσύνης.

698. Διαθήκη ἀσώτου. Παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις τὸ κῦρος αὐτῆς
ἤρτηται ἀπὸ τῆς δικαστικῆς κρίσεως, παρ' ἡμῖν ἰσχύει ἄνευ τοῦ
περιορισμοῦ τούτου.

699. Διαθήκη ἀνέκων καὶ ἐκ γενετῆς κωφάλαλων· ἀνίσχυ-
ρος· ἀλλ' ἡ τῶν τελευταίων ἀνικανότης δὲν εἶναι ἀπόλυτος.

700. Διαθήκη ὑπεξουσίων περὶ τῶν εἰς τὴν ἐλευθέραν διά-
θεσιν αὐτῶν μὴ ὑποκειμένων χρημάτων. Ἀνίσχυρος. Ἰσχύει ὁμως
αἰτία θανάτου δωρεὰ τοῦ πατρικοῦ χρηματίου, συναινέσει τοῦ
πατρός.

701. Ἄλλοδαποὶ ἀνίκανοι τοῦ διαθέτειν κατὰ τοὺς ῥωμαίους.
Ἡ ἀνικανότης αὕτη ἀργεῖ τὴν σήμερον.

702. Ἐνοχοὶ ὠρισμένων ἀδικημάτων* σιλογράφοι καὶ αἵμο-
μίκται. Παρ' ἡμῖν οὐδεμία ἔνεκεν ἀδικήματος καταδίκη συνε-
πάγεται ἀνικανότητα τοῦ διαθέτειν διὰ τελευταίας βουλήσεως
τὴν περιουσίαν.

703. Αἰρετικοὶ παραβάται· καὶ ἡ ἀνικανότης αὐτῶν ἀργεῖ
τὴν σήμερον.

704. Πρὸς κατάρτισιν τελευταίας βουλήσεως δὲν ἀρκεῖ ἡ
πρὸς τοῦτο ἱκανότης, ἀλλ' ἀνάγκη καὶ νὰ ᾖ βέβαιος περὶ αὐτῆς
ὁ διαθέτης.

705. Ἐπὶ τῆς ἐν λόγῳ νομικῆς ιδιότητος ἀνικανότητος σκο-
πεῖται ὅ,τε χρόνος τῆς κατάρτισεως καὶ ὁ τοῦ θανάτου τοῦ
διαθέτου. Διατί; Ἀπηρτεῖτο καὶ ἡ ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ διάρκεια
τῆς ἱκανότητος, ἀλλ' ὁ πρᾶιτωρ παρέβλεψε τὸ προσὸν τοῦτο.

706. Ἡ λόγῳ φυσικῆς ιδιότητος ἱκανότης ἀπαιτεῖται μόνον
ἐν τῷ καιρῷ τῆς κατάρτισεως τῆς τελευταίας βουλήσεως. Διατί;

707. Τὸ πρόσωπον, ὑπὲρ οὗ ἡ διάταξις, δὲν πρέπει νὰ ᾖ ἄ-
δηλον. Τί ἐστὶν ἄδηλον πρόσωπον; διὰ μέλλοντος γεγονότος ὁ-
ρισθησόμενον. Περιορισμοὶ τῆς ἀπαγορεύσεως ταύτης.

708. Ὀψιγενεῖς. Οἰκεῖοι, ἐξωτικοί. Λόγοι, δι' οὓς πρὸ τοῦ
Ἰουστινιανοῦ ἤδη πᾶς οἰκεῖος κυοφορούμενος ἐγράφετο ἰσχυρῶς
κληρονόμος. Καὶ τὴν τῶν ἐξωτικῶν κυοφορουμένων ἐγκατάστα-
σιν διετῆρει ἐν ἰσχύϊ ὁ πρᾶιτωρ.

709. Μεταρρυθμίσεις τοῦ Ἰουστινιανοῦ περὶ τῶν ἀδήλων προσ-
ώπων ἀναιρέσασαι πάσας τὰς περὶ αὐτῶν ἀπαγορεύσεις, πλὴν
τῶν περὶ νομικῶν προσώπων.

710. Πλάνη κατὰ τὴν κατάρτισιν τῆς τελευταίας βουλή-
σεως. Ἡ περὶ τὴν τοῦ διαθέτειν ἱκανότητα συνεπάγεται ἀκυρό-
τητα. Ὡσαύτως καὶ ἡ πλάνη, ἐξ ἧς ἐκδηλοῦται ἀνυπαρκτος
βούλησις.

711. Πλάνη περὶ τὰ αἴτια ἐξ ὧν παρήχθη ἡ διάταξις, δὲν
καθίστησιν αὐτὴν ἀνίσχυρον, ἐκτὸς ἂν ἂνεν τοῦ αἰτίου ὁ δια-
θέτης δὲν ᾔθελεν ἀποφασίσαι τὸ ὀρισθέν. Θέματα, καθ' ἃ ἐφηρ-
μόσθη ἡ ἐξαίρεσις αὕτη.

712. Ἐπὶ τῶν κληροδοσιῶν ἀναμφίβολον, ὅτι ἡ ἐξαίρεσις

ἰσχύει ἐν γένει· ἀμφισβητεῖται ὅμως τοῦτο ἐπὶ τῶν κληρονομικῶν ἐγκαταστάσεων. Λόγοι, δι' οὓς τὰ χωρία περὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἐξαίρεσεως εἰς κατ' ἰδίαν ὠρισμένα θέματα δεόν νὰ ἐρμηνευθῶσιν ὡς μαρτυροῦντα τὴν ἐν γένει εἰς τὰς κληρονομικὰς ἐγκαταστάσεις ἐφαρμογὴν τῆς ἐξαίρεσεως.

713. Δόλος. Διατί σιωπᾷ ὁ νόμος τῆς ἐπιδράσεως τοῦ δόλου εἰς τὰς διατάξεις τῆς τελευταίας βουλήσεως;

714. Βία. Ἐξ αὐτῆς παραχθεῖσα ἐγκατάστασις. Ἀνατρέπεται τῇ αἰτήσει τοῦ ἐξ αὐτῆς βλαφθέντος. Ἐναντιοφωνία. Θεωρία τῆς ἀκυρότητος. Θεωρία τῆς δημεύσεως. Ἀμφότεραι ἀνυπόστατοι.

715. Βία διακώλυσις κληρονομικῆς ἐγκαταστάσεως. Ὁ αὐτοματὸς στερεῖται τοῦ ἐπιδιωχθέντος κέρδους, ὅπερ νῦν περιέρχεται εἰς τὸν ἐκ τῆς βίας βλαφθέντα.

716. Βία, ἣν μετῆλθε τρίτος πρὸς διακώλυσιν τῆς μεταβολῆς διαθήκης συνεπάγεται τὴν εἰς ἀποζημίωσιν ὑποχρέωσιν. Οἱ αὐτοὶ κανόνες ἰσχύουσι καὶ ἐπὶ κληροδοτημάτων ἐκ βίας συστηθέντων, ἢ διακωλυθέντων.

717. Ἀποδεδοκιμασμένα αἵτια ἐγκαταστάσεως.

718. Ἄκυρος ἡ τελευταία βούλησις, ἥς ἡ ἰσχὺς ἀναρτᾶται ἀμέσως ἀπὸ τῆς ἀπολύτου βουλήσεως τρίτου· ἄλλο τὸ θέμα, καθ' ὃ ἡ ἰσχὺς τῆς διατάξεως ἀναρτᾶται ἀπὸ πράξεως, ἣν ἐπιχειρήσει τρίτος. Ἐρμηνεῖα χωρίων, καθ' ἃ διεφώνουν δῆθεν οἱ Ῥωμαῖοι περὶ τῆς λύσεως τοῦ ζητήματος.

719. Δύναται ὅμως ν' ἀνατεθῇ ἡ ἰσχὺς τῆς διατάξεως εἰς τὴν εὐλογον κρίσιν τρίτου, ἢ ὁ χρόνος τῆς καταβολῆς, ἢ τὸ πρόσωπον, ὅπερ ἐκ πλειόνων ὀνομασθέντων λήφεται τὸ καταλειφθέν.

720. Γνησιότης τῆς ἐκφράσεως. Λιβονιανὸν δόγμα.

721. Ἐκφρασις σύμφωνος τῇ βουλήσει. Ἀρκεῖ καὶ ἐπὶ ἀκαταλήλου ἐκφράσεως νὰ συνάγῃται ἡ ἀληθὴς βούλησις. Ἄκυρος ἡ ἐκφρασις, ἢ ἀντιβαίνουσα εἰς τὴν ἀληθῆ τοῦ διαθέτου βούλησιν.

722. Κανόνες ρυθμίζοντες τὰ θέματα τοῦ σφάλματος τοῦ διαθέτου περὶ τοῦ κυρίου ὀνόματος τοῦ τετιμημένου, ἢ τοῦ καταλειπομένου. Λάθος τοῦ διαθέτου περὶ τοῦ ἰδίου αὐτοῦ ὀνόματος.

723. Λάθος περὶ τοῦ ποσοῦ τοῦ καταλειπομένου πράγματος. Κατὰ λάθος προστεθεῖσα, ἢ παραλειφθεῖσα αἵρεσις.

724. Ἡ διάταξις δεόν νὰ ᾖ πλήρης. Ἀτελής κατὰ τύπον, ἢ κατ' οὐσίαν διάταξις τελευταίας βουλήσεως.

§ 725. Βλέπε τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Κληρονομία.

Πίναξ λεκτικὸς τῆς προηγουμένης λ. διαθήκαι.

- "Αγνοία γραμμάτων. § 3. "Ιδε τὴν ὥδε λ. Γνώσις. Γράμματα.
 "Αγνωστος τῷ συμβολ. ὁ διαθέτης. § 8.
 "Αγχιστεία. § 4. 5.
 "Αθλον πρόσωπον. § 707 ἐπ.
 Αἵρεσις. § 723.
 Αἰρετικοί § 703.
 "Ακρόασις. "Ιδε τὴν ὥδε λέξιν ἀνάγνωσις.
 "Ακύρου διαθήκ. ἔγκρισις. § 42—45 ἐπόμεν. Τίς ἀποδεικνύει τὴν γνῶσιν; (αὐτ.).
 "Ακυρότης προσθήκης βλάπτει τὸ ὅλον; § 15².
 "Αλαλος. § 27³. 17—21².
 "Αλληλοδιαθήκαι. § 29.
 "Αλλοδαπή. "Αλλοδαποί. § 25 ἐπόμεν. 151. 701.
 "Αμοιβαίαι διαθήκαι. § 29.
 "Ανάγνωσις διαθήκης. § 21². 13 καὶ ἐπ. 15. 28. 44.
 "Ανήλικες συντάσσουσι διαθήκας; § 27².
 "Ανήθων διαθήκη. § 699.
 "Ανικανότης μαρτύρων. § 4 ἐπόμενα. 10³. (Διαθέτειν. "Ιδε τὴν ὥδε λέξιν. "Ικανότης. Χρόνος).
 "Αντίγραφα διαθήκης. § 16 ἐπ.
 "Απαγόρευσις. § 695. 697 ἐπ.
 "Απόγραφα. § 16 ἐπ.
 "Αποδεικνύει τίς; § 42—45 ἐπ.
 "Αποδεικνύεται ἡ τήρησις τῶν τύπων ἐκ τῆς διαθήκης αὐτῆς. § 28.
 "Αποφάσεις ὀριστικά. § 31.
 "Ασώτου διαθήκη. § 698.
 Βαθμὸς συγγένειας. "Ιδε τὴν ὥδε λ. Συγγένεια.
 Βία. § 714 ἐπ.
 Γνώσις ἀκυροτήτων. § 42—45 ἐπ.
 Γνωστοί τῷ συμβολ. ὁ διαθέτης καὶ οἱ μάρτυρες. § 8.
 Γράμματα μὴ εἰδώς. § 3. 17². 21².
 Γρηγοριανὸν σύστημα χρονολογίας. § 39. ἐπ.
 Δημοσία διαθήκη § 3 ἐπ.
 Δημοσίευσις διαθηκῶν. § 27.

- Δημοσίευσις ψηφίσμ. περὶ διαθηκῶν. § 2.
 Διαθέτειν ἱκανότης. "Ιδε τὴν ὥδε λ. "Ικανότης. Διαθέτης. ἂν ᾔται ἀγνωστος τῷ συμβολαιογράφῳ; § 8.
 Διαθήκη δημοσία. § 2 ἐπ. Εἶδη διαθηκῶν. § 3. Μότυρες πόσοι; § 4. Καταχώρησις αὐτῆς. § 3 Δεύτερος συμβολαιογράφος ὡς μάρτυς. § 3. Ποῖαι αἱ αὐτῇ τηρηταὶ διατυπώσεις; § 6 ἐπόμενα.
 Διαθήκη. "Ὁρκος μαρτύρων § 9. Ποῖοι παρίστανται εἰς τὴν σύνταξίν της; § 10. ὅτι ἐπὶ τούτῳ ἐκλήθησαν μάρτυρες. § 10². "Ανικανότης μαρτύρων § 10³. "Ὁ διαθέτης ὑπαγορεύει. § 11.
 Διαθήκη. "Αν ὁ διαθέτης δὲν ὁμιλῇ τὴν ἐλληνικὴν; § 11². "Εκτὸς τοῦ συμβολαιογράφου, δύναται ἄλλος νὰ τὴν συντάξῃ; § 11³.
 Διαθήκαι. ("Ελεημοσύνα. § 12). "Επικαρπία συζύγου. (αὐτ.). "Ανάγνωσις κτλ. § 12² ἐπ.—43.
 Διαθήκη. "Εκ τοῦ περιεχομένου της ἡ τήρησις τῶν διατυπ. (σελ. 5913). 28. 7². Υπογραφή. § 13 ἐπ.
 Διαθήκαι. Προσθήκαι εἰς αὐτήν. § 15 ἐπ. "Αντίγραφα διαθηκῶν. § 16 ἐπ. "Ενότης. 46².—Διαθήκαι μυστικά. § 19². "Ιδιόγραφος. § 20—22. Προξενική. § 23 ἐπ.
 Διαθήκαι. Κατὰ ποίους νόμους συντάσσονται; § 25—26. Δημοσίευσις. § 27. Ποῖοι ἔχουσιν ἱκανότητα νὰ διαθέτωσι; § 27² ἐπ. Πῶς ἀποδεικνύεται ἡ τῶν τύπων τήρησις; § 28. "Αλληλοδιαθήκαι. § 29. Μνεία μητρόος. § 33. Διαθήκη μεταγενεστέρα. § 35. "Εγκατάστασις κληρονόμου. § 36. Χρονολογικὸν σύστημα. § 39 ἐπ. Τόπος. § 40. "Ανάγνωσις. § 41. Διαθήκης ἀκύρου ἔγκρισις.—Τίς ἀποδεικνύει τὴν γνῶσιν τῶν ἀκυροτήτων; § 42—45 ἐπ.
 Διαθήκη. Πῶς καλύπτονται τὰ ἐλαττώματα αὐτῆς; § 45 ἐπ. Πλαστό-

- της αὐτῆς· αὐτ. ἐδ. 6—δ. Ἐγκατά-
 στας κληρονόμου. § 90. 108 ἐπ.
 Εἶδη διαθηκῶν. § 91 ἐπ. Διατυπώ-
 σεις κατὰ ῥωμ. δίκαιον. § 91—98.
 Κατὰ τὸ παρ' ἡμῖν δίκ. § 99 ἐπ.
 Διαθήκη μυστική. § 105 ἐπ. Ἰδιό-
 γραφοί. § 107 ἐπ.
 Διαθήκη στρατιωτική. § 135 ἐπόμεν.
 Διαθήκη ἀνιόντων. § 139 ἐπ. Δια-
 θήκη ἐν ἀγρῶ. Διαθήκη πασχόντων
 κτλ. § 142 ἐπ. Διαθήκη προφορική.
 § 146 ἐπ. Κατὰ τὸν διάπλουν. §
 148 ἐπ. ἐν ἀλλοδαπῇ § 151.
 Διαθήκη. Ἰδε τὰς ὡδ. λ. Ἰκανότης.
 Παράφρονες. Ἄσωτοι. Ἀνίδοι. Κω-
 φάλαλοι. Ὑπεξούσιοι. Ἀλλοδαποί.
 Αἰρετικοί. Πρόσωπα. Δόλος. Βία
 Πλάνη. Διαθήκης κύρος ἐκ τῆς κρί-
 σεως τρίτου; § 718 ἐπ.
 Διανομή περιουσι. γονέων. § 34. 141.
 Διατυπώσεις τήρησις. (σελ. 5913)
 § 28. 7².
 Δόλος. § 713.
 Δωρεά. § 700.
 Ἐγγραφα. Ἐξ αὐτῶν πρέπει νὰ ἐξά-
 γηται ἡ τήρησις τῶν διατυπώσεων.
 § 7². 28. σ. 5913.
 Ἐγκατάστασις κληρονόμου. § 36. 90.
 108 ἐπ.
 Ἐγκρισις ἀκύρου διαθήκης. § 42—45
 ἐπόμεν. Τίς ἀποδεικνύει τὴν γνώσιν;
 (αὐτ.).
 Ἐθίμα. § 37. 38 καὶ σελ. 5915, γ'.
 Εἰκόν. Βλ. τὴν ὡδ. λ. Ὁρκος.
 Ἐκθεσις ἐγχειρίσεως διαθήκης. § 18.
 Ἐλεημοσύνη. § 12 ἐπ.
 Ἐνορία. § 6 ἐπ.
 Ἐνότης διαθήκης. § 16². 95.
 Ἐξωτικοί. § 708.
 Ἐπάγγελμα. § 7².
 Ἐπίθετον. § 7².
 Ἐπικαρπία συζύγου § 12.
 Ἐπικύρωσις. Ἰδε τὴν ὡδ. λ. Ἐγ-
 κρισις.
 Ἐπίτροποι. § 16.
 Ἐπτάνησος. Ἰδε Ἰόνιος νομοθεσία.
 Ἐρμηνεύς. § 11².
 Εὐαγγέλιον· βλ. τὴν ὡδ. λ. Ὁρκος.
 Εὐδύνη συμβολαιογράφου. § 30.
 Θάνατος. § 15.
 Ἰδιόγραφος διαθήκη § 20 ἐπ.
 Ἰερεῖς § 45, α.
 Ἰκανότης τοῦ διαθέτειν. § 695—706
 ἐπόμενα.
 Ἰόνιος νομοθεσία. § 13. 39 ἐπ.
 Ἰουλιανοῦ σύστημα χρονολογίας. §
 39 ἐπ.
 Κατοικία. § 6 ἐπ.
 Κηδεστής ὡς μάρτυς. § 4 ἐπ.
 Κληροδότημα. § 16 ἐπ. 712. Εἰς
 τρίτους. § 139. Κληροδότημα λα-
 βῶν. § 42—45 ἐπ.
 Κληρονομ. ἀποδεξάμενος. § 42—45
 ἐπόμενα.
 Κληρονόμου ἐγκατάστασις. § 36. 90.
 108 ἐπ.
 Κωφοί. § 14 ἐπόμεν. 17². 21 δις. 27
 τρίς. 104. 144. 145.
 Κωφάλλων διαθήκη. § 699.
 Λεβωνιανὸν διάταγμα. § 19 δις. 720.
 Locus regit actum. § 25 ἐπ.
 Μανουὴλ Κομνηνός. αὐτοκράτωρ. § 5.
 Μάρτυρες πόσοι; § 3. 403. 144.
 Ποῖοι; § 4. 19 δις. Ὅνομα κτλ. §
 6—7 δις· ἂν δὲν ᾔται γνωστοὶ τῶ
 συμβολαιογράφῳ; § 8. Μάρτυρες
 περὶ τῆς ταυτότητος. § 8. Ἀνικα-
 νότης. § 10 τρίς. Μαρτύρων παρου-
 σία. § 15. Ἰδε τὴν ὡδ. λέξ. Ὁρ-
 κισις.
 Μεταγενεστέρα διαθήκη. § 35.
 Μήν. § 7 δις.
 Μητριά. § 5.
 Μονογράφησις. § 13 ἐπ.
 Μυστική διαθήκη. § 17 ἐπ.
 Νομικὰ πρόσωπα. Ἰδε τὴν ὡδ. λέξ.
 Πρόσωπα.
 Νόμοι, καθ' οὓς συντακταί αἱ διαθη-
 και. § 25—27.
 Οἰκεῖοι. § 708.
 Οἰκία. § 6 ἐπ.
 Ὁμολογία ὅτι δὲν ὑπογράφει. § 13.
 Ὅνομα. § 7².
 Ὁρκισις μαρτύρων. § 10.
 Ὀφγενεῖς. § 708.
 Παρατήρησις διαθήκης. § 12² καὶ
 ἐπόμενα.
 Παραφροσύνη. § 696 ἐπ.

- Παρουσία ποίων ἐν τῇ συντάξει τῆς
 διαθήκης; § 10.
 Πατὴρ διαθέτων τὴν περιουσίαν του.
 § 34. 141.
 Πατριαρχικὴ πρᾶξις. § 5.
 Πλάνη. § 45, δ. 710 ἐπ.
 Πλαστότης. § 12 πεντ. α. 9. 10. 45
 ἐπόμενα.
 Πρόγονος. § 5.
 Πρόξενοι διαθήκας συντάσσοντες; §
 25 καὶ σελ. 5914.
 Προσθήκαι εἰς διαθήκας. § 15 ἐπ. 21.
 Πρόσωπον, δι' οὗ καλεῖται ὁ συμβο-
 λαιογράφος. § 6, α.
 Πρόσωπον ἄδελφον. § 707. Νομικὰ
 πρόσωπα. § 709.
 Προφορικὴ διαθήκη. § 3. 23 ἐπόμε-
 να. 144 ἐπ.
 Συγγενὴς ὡς μάρτυς. § 4. 5.
 Σόζυγος. Ἴδε τὴν ὥδε λ. Ἐπικαρπία.
 Συμβολαιογράφου δευτέρου πρόσλη-
 ψις. § 3.—Πρόσωπον, δι' οὗ καλεῖ-
 ται ὁ συμβολαιογράφος. § 6.
 Συμβολαιογράφος λαμβάνει κληροδό-
 τημα; § 16. 102. Εὐθύνη. § 30.
 Συμβολαιογράφος. Ἄν δὲν γινώσκῃ
 τοὺς μάρτυρας καὶ τὸν διαθέτην;
 § 8.
- Στρατιῶται. Ἴδε λ. διαθήκη.
 Σύστημα χρονολογικόν. § 39 ἐπ.
 Ταυτότης § 8.
 Τίς ἀποδεικνύει γινῶσιν ἀκυροτήτων;
 § 42—45 ἐπ.
 Τόπος. § 7². Τόπου μνεία § 40.
 Τόπος ἐν ἐκάστη σελίδι. § 17 ἐπ.
 Τόπος συντάξεως διαθήκης. § 7².
 Τριγένεια. § 5.
 Τρίτος. § 719.
 Τύποι περὶ διαθηκῶν. § 25—27.
 Τυφλός. § 17²—21 δὲς. 104. 144
 ἐπόμενα.
 Ὑπαγόρευσις διαθήκης. § 14.
 Ὑπεξουσίαν διαθήκη. § 700.
 Ὑπογραφή διαθηκῶν. § 13 ἐπ. 17.
 Φιλανθρωπικὰ καταστήματα. § 12
 ἐπ. Ἴδε τὴν ὥδε λ. Ἐλεημοσύναι.
 Φρένες σῶαι. § 18. Ἴδε τὴν ὥδε λ.
 Ἐχεφροσύνη.
 Φύλλα πλείω. § 21.
 Χρονολογία εἰς ἐκάστην σελίδα. § 17
 ἐπόμενα.
 Χρονολογικὸν σύστημα. § 39 ἐπ.
 Χρόνος καταρτίσεως τῆς διαθήκης. §
 705 ἐπ.
 Ψήφισμα περὶ διαθηκῶν (δημοσίευ-
 σις § 2).

Ἀποφάσεις περιεχόμεναι εἰς τὸ προηγούμενον
 ἄρθρον Διαθήκαι.

- 19 τοῦ 45. Σημ. 4 σελ. 5899.
 126 τοῦ 47. Σημ. 18 σελ. 5903.—
 Σημ. 29 σελ. 5904.—Σημ. 8 σελ.
 5900.
 151 τοῦ 47. Σημ. 10 σελ. 5900.
 177 τοῦ 47.—Σημ. 10 σελ. 5900.
 204 τοῦ 47.—(Σημ. 8 σελ. 5900).
 Σημ. 31 σελ. 5905.—Σημ. 24 σ.
 5904.—Σημ. 18 σελ. 5903.
 473 τοῦ 48—§ 12⁵, α.
 167 τοῦ 48.—Σελ. 5937 σημ. α.
 192 τοῦ 48.—Σελ. 5937 σημ. α.
 105 τοῦ 50. Σημ. 25 σελ. 5904.
 6 τοῦ 51.—Σελ. 5937 σημ. β. καὶ
 σελ. 5938.
- 63 τοῦ 51. Σημ. 63 σελ. 5924.
 180 τοῦ 51.—Σελ. 5937 σημ. 6.
 καὶ § 42.
 227 τοῦ 51.—Σελ. 5937 σημ. γ'
 καὶ § 42.
 26 τοῦ 53.—Σ. 5918.
 129 τοῦ 54. Σημ. 72 σελ. 5926.
 187 τοῦ 55. Σ. 5898.
 110 τοῦ 56. Σημ. 59 σελ. 5922.
 80 τοῦ 59.—Σημ. 7 σελ. 5900.
 295 τοῦ 59—§ 42.
 149 τοῦ 60. Σημ. 18 σελ. 5903.
 64 τοῦ 61—§ 34.
 112 τοῦ 61.—Σημ. 18 σελ. 5903.

—Σημ. 31. 34. σελ. 5905.—Σημ.	263 τοῦ 70. Σημ. 5 καὶ 7 σ. 5900.
48 σελ. 5916.	88 τοῦ 71—§ 29. 38.
168 τοῦ 61. Σημ. 54 σελ. 5919 καὶ	99 τοῦ 71—§ 10 καὶ σημ. 21 σελ.
§ 10—Σημ. 21 σελ. 5903.	5903.
313 τοῦ 61—σημ. 30 σελ. 5904.	157 τοῦ 71—Σελ. 5942.
64 τὸ 62—§ 10. Σημ. 23 σ. 5903.	63 τοῦ 72—§ 10 καὶ σημ. 21 σ.
203 τοῦ 62—Σ. 5916.	5903.
77 τοῦ 63—§ 13.	21 τοῦ 73. Σελ. 5929. 5934.
471 τοῦ 63. Σημ. 11 σελ. 5901.	26 τοῦ 73 σελ. 5943
339 τοῦ 63. Σημ. 4 σελ. 5899.	316 τοῦ 73. § 11 καὶ σελ. 5944.
321 τοῦ 64. Σημ. 13 σελ. 5902.	342 τοῦ 74. § 31.
325 τοῦ 64—Σημ. 30 σελ. 5904.	81 τοῦ 75—§ 26. 28. 37. 12 τετρ.
449 τοῦ 65. Σημ. 14 σ. 5902. Σημ.	καὶ σελ. 5912 ἐπ.
47 σελ. 5902.	150 τοῦ 75—Σ. 5915.
355 τοῦ 65. Σημ. 27 σελ. 5904.	176 τοῦ 75—Σελ. 5929.
230 τοῦ 66. Σημ. 64 σ. 5924.	252 τοῦ 75—Σελ. 5915. 5934.
478 τοῦ 66. Σημ. α. σελ. 5898.	274 τοῦ 75 σελ. 5921 καὶ σημ. 61
48 τοῦ 67—§ 12 ⁵ .	σελ. 5923.
70 τοῦ 68 Σελ. 5939.	348 τοῦ 75—Σελ. 5933.
463 τοῦ 68. Σημ. 26 σελ. 5904 καὶ	357 τοῦ 75—Σελ. 5934.
σ. 5916.—Σημ. 32 σελ. 5905.—	1 τοῦ 76—§ 36.
Σημ. 34 σελ. 5905.	75 τοῦ 76—Σελ. 5901. 5945.

ΔΙΑΙΡΕΣΕΩΣ εὐεργέτημα. Ἴδε τὴν ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ
λ. Εὐεργετήματα.

ΔΙΑΙΡΕΤΟΝ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΝ¹. Ἴδε τὴν κατωτ. λ. Δίκαια.

Διαίρετόν καλεῖται τὸ δίκαιον τὸ δεκτικὸν μερισμοῦ, ἥτοι
κατατομῆς εἰς μέρη, ἴδιον ἑκάστον δικαιούχον ἔχον². Ἡ κατα-
τομὴ δὲ αὕτη ἢ δυνατόν νά ἐνεργηθῇ πλήρης—ὅτε ἐξ ἑνὸς δι-
καίου παράγονται πλείονα αὐτοτελῆ καὶ ἀπ' ἀλλήλων κεχωρι-

(1) Βιβλιογραφία. Οἶκον. ἀστοκ. δίκ. § 55 καὶ τὰ αὐτόθι (σημ. 1) σημειού-
μενα συγγράμματα.—Ἐντεῦθεν καὶ αἱ ἐπ. σημ.

(2) Ἦγουν τὸ διαίρετόν ἢ ἀδιαίρετον τοῦ δικαίου ἐννοεῖται ἐνταῦθα κατὰ τὴν
ἐν τῇ προηγουμένῃ σημειώσει δευτέραν ἐρώτησιν (δύνανται πολλὰ πρόσωπα νά
ἔχωσι συμμετρῶς δίκαιον τίς) Καλεῖται λοιπὸν διαίρετόν δίκαιον τὸ δυνάμενον
νά ἔχῃ πολλοὺς δικαιούχους κατὰ μέρη μετέχοντας εἰς τὸ δίκαιον· ἀδιαίρετον
δὲ τὸ ἐπιδεκτικὸν τοιαύτης συμμετοχῆς· ἐπειδὴ δὲ πᾶν δίκαιον συνίσταται ἐν
τῇ ἀποτελούσῃ τὸ περιεχόμενον αὐτοῦ ἐξουσίᾳ, ἔπεται ὅτι κατὰ τὴν ἔποψιν ταύ-
την διαίρετόν εἶναι πᾶν δίκαιον οὗ τὸ περιεχόμενον εἶναι διαίρετόν. Ἐνταῦθα οἱ
δικαιούχοι, ἐὰν τὸ ἀντικείμενον τοῦ δικαίου ἦναι ἀδιαίρετον, μένουσιν ἐν κοι-
νωνίᾳ πάντοτε ἥτις αἴρεται διὰ τῆς ἀπαλλοτριώσεως τοῦ δικαίου καὶ τῆς δια-
νομῆς τοῦ τμήματος αὐτοῦ (νομ. 3 κωδ. (3, 37), ἀρθρον 1097 πολ. δικον.).

σμένα δίκαια³, ἣ δὲν δύνανται—ὅτε ὁ μερισμὸς νοεῖται ἀπλῶς, τὸ δὲ δίκαιον μένει ἐν κοινωνίᾳ⁴.

Περὶ τοῦ ζητήματος, τίνα δίκαια εἰσὶ διαιρετά, ὕπερ ἀναφέρεται μόνον εἰς τὰ καλούμενα χρηματώδη δίκαια⁵, ῥητέον ἐν γένει, ὅτι τὰ πλεῖστα δίκαια εἰσὶν ἰδανικῶς διαιρετά⁶. ἀδιαίρετα δὲ εἰσὶ τὸ ἐνέχυρον⁷, αἱ δουλείαι (πλὴν τῆς ἐπικαρπίας)⁸, καὶ αἱ ἀδιαίρετον χορηγίαν περιέχουσιν⁹.

Διαφέρει τοῦ διαιρετοῦ τοῦ δικαίου τὸ διαιρετὸν τῆς ἀσκήσεως αὐτοῦ· διότι ἡ ἄτησις καὶ τῶν ἀδικιερῶν δικαίων εἶναι πολλάκις διαιρετή¹⁰. (Οἶκ. αὐτ.).

(3) Τὸ διαιρετὸν ἢ τὸ ἀδιαίρετον κρίνεται ἐνταῦθα κατὰ τὴν ἐρώτησιν δύναται δίκαιόν τι νὰ τεμαχισθῇ καὶ ν' ἀπαρτίσῃ πλείονα ὁμοειδῆ δίκαια; Διαιρετὸν εἶναι πᾶν δίκαιον, οὗ τὸ ἀντικείμενον εἶναι διαιρετόν. Ἐνταῦθα οἱ πολλοὶ δικαιοῦχοι, μεχισοῦ χωρισθῇ εἰς τεμάχια τὸ ἀντικείμενον τοῦ δικαίου, διατελοῦσιν ἐν κοινωνίᾳ μετὰ τὸν τεμαχισμόν, παύει ἡ κοινωνία καὶ ἀναλαμβάνει ἕκαστος ἴδιον καὶ χωριστὸν δίκαιον. Τινὲς ὀνομάζουσιν ἀδιαίρετα τὰ δίκαια, τὰ ἔχοντα ἀντικείμενον ἀδιαίρετον, ἐξ οὗ δὲν προκύπτει βλάβη, ἂν γίνηται ἡ προσήκουσα χρῆσις.

(4) Ἡ σχέσις αὕτη καλεῖται *com. pro indiviso*· ἔχουν κοινωνία κατὰ διαιρετά μὲν τοῦ δικαίου μέρη, κατ' ἀδιαίρετα δὲ τοῦ ἀντικειμένου αὐτοῦ. Ν. 66 § 2 π. (de leg. II. Ν. 5. § 13 π. (13. 6)).

(5) Τὰ οἰκογενειακὰ δίκαια εἰσὶν ἀνεπίδεκτα διαιρέσεως. Ἐπὶ τῆς ἐπιτροπείας; Οἶκ. σημ. 5 αὐτ.

(6) Τα πλεῖστα δίκαια εἰσὶ διαιρετά· εἶον ἡ ἰδιοκτησία· ἡ ἐπικαρπία· αἱ διαιρετὴν χορηγίαν περιέχουσιν ἐνοχαί· τὸ κληρονομικὸν δίκαιον. (Βλ. Οἶκ. αὐτ. σημ. 6).

(7) Τὸ ἐνέχυρον, ἐν ᾧ περιλαμβάνεται καὶ ἡ ἀποθήκη, δὲν ἐπιδέχεται μερισμόν. Βλ. Οἶκ. σημ. 7 αὐτ.

(8) Ἐκ τῶν προσωπικῶν δουλειῶν ἀδιαίρετοι εἰσὶν ἡ χρῆσις καὶ αἱ *operae serv.* Προσέτι πᾶσαι αἱ πραγματικαὶ δουλείαι. Πολλοὶ ἰδοκτῆται τοῦ δεσπίζοντος κτήματος ἀπολαμβάνουσιν ὁλόκληρον τὴν δουλείαν ἕκαστος (Βλ. Οἶκ. σημ. 8 αὐτόθι).

(9) Αἱ ἐνοχαὶ ἰδανικῶς εἰσὶ πᾶσαι διαιρεταί, δηλαδή δύνανται πᾶσαι νὰ ἔχωσιν ἐπιμεριστικῶς πολλοὺς πιστωτὰς ἢ πολλοὺς ὀφειλέτας· ἀδιαίρετοι δὲ εἰσὶ τότε ὅταν τὸ ἀντικείμενον, περὶ ᾧ ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ὀφειλέτου στρέφεται, δὲν δύναται νὰ χωρισθῇ εἰς μέρη (Π. γ. νομ. 1. § 17 Πανδ. (13, 20), ὥστε ἕκαστον αὐτῶν νὰ διαφέρῃ τοῦ ὅλου κατὰ ποσότητα μόνον οὐχὶ κατὰ ποιότητα. π. γ. ἡ ἐνοχὴ χρηματικῆς ποσότητος ἢ ἐκατὸν ἡμεροκαμάτων εἶναι διαιρετή (Σαβ. Ενοχ. σ. 333. Οἶκ. αὐτ. σημ. 9).

10. Οὕτω π. γ. συνυδιοκτῆται κτήματος ἔχοντες δουλείαν βοσκῆς ἢ ὕδατος δύνανται νὰ διανεμῶσι μετὰξὺ τῶν τὴν βοσκήσιν ἢ ἄντλησιν κατὰ μέτρον ἢ χρόνον. (Βλ. Οἶκ. σημ. 10. αὐτ.).

ΔΙΑΙΡΕΤΑ καὶ ΑΔΙΑΙΡΕΤΑ¹.

Διαιρετὰ ἐν τῷ δικαίῳ καλοῦνται τὰ πράγματα, ὅσα καὶ ἀφοῦ εἰς διακεκριμένα χωρισθῶσι τεμάχια διατηροῦσι τὸ εἶδος καὶ τὴν ἀξίαν² καθόλου τε καὶ ἐν μέρει, ὥστε μένουσι καὶ μετὰ τὴν διαίρεσιν ὁμοειδῆ καὶ ὁμώνυμα, διαφέροντα τοῦ ὅλου κατὰ τὸ μέγεθος μόνον³. Τοιαῦτα ἐπὶ πάντα σχεδὸν τὰ ἀκίνητα⁴, ἐκ δὲ τῶν κινητῶν ὀλίγα μόνον, ὅσα δηλαδὴ ἔχουσιν ἀξίαν ἕνεκα μόνης τῆς ὕλης των⁵. Καλ. ε' σελ. 545 ἐπ.

Ἀδιαίρετα ἢ μὴ διαιρετὰ εἰσὶ τὰ μὴ ἔχοντα τὰς ιδιότητας

(1) Οἰκ. ἀστοκ. δίκ. § 28· ἐντεῦθεν καὶ αἱ ἐπ. σημ.

Φυσικῶς διαιρετὰ εἰσὶ πάντα τὰ πράγματα, ὡς ἐκ σώματος καὶ ὕλης συνιστάμενα, καὶ εἰς τεμάχια δυνάμενα νὰ διαιρεθῶσιν (οἶον τὸ ὥρολόγιον, ὁ ἵππος κτλ.). Ἀλλ' ἐνδεχόμενον τοῦ τοιοῦτου πράγματος νὰ ὑπάρχωσι πολλοὶ συνδιοκτῆται· ἐνδεχόμενον νὰ ὑπάρχῃ ἐνοχὴ ἀντικείμενον ἔχουσα τοιοῦτον πρᾶγμα (species)· εἰναι δυνατόν νὰ ἱκανοποιηθῶσιν αἱ νόμιμοι ἀπαιτήσεις τῶν δικαιούχων; Διὰ τοῦτο ἐτέθη ὡς βᾶσις ἡ χρησιμότης αὐτοῦ, δι' ἣν μόνον ἐξουσιάζει αὐτὰ ὁ ἄνθρωπος· § 5 εἰσ. (4. 17). Ν. 35 § 3 π. (6. 1. Ν. 31 § 6 π. (21. 1.). Ν. 26 § 2 π. (30).

(2) Ὅθεν ἵνα ὀνομασθῇ διαιρετὸν νομικῶς πρᾶγμα τι, ἀπαιτοῦνται δύο τινά· πρῶτον, τὰ μέρη τοῦ διαιρεθέντος πράγματος νὰ μὴ μεταβάλλωσι τὸ εἶδος καὶ τὴν οὐσίαν των, ἐπομένως νὰ μένωσι καὶ μετὰ τὴν διαίρεσιν ὅ,τι ἦσαν πρὸ αὐτῆς· δεύτερον τὰ μέρη τοῦ διαιρεθέντος πράγματος νὰ διατηρῶσι καὶ μετὰ τὴν διαίρεσιν τὴν ἀξίαν ἣν εἶχον καὶ πρότερον, ὥστε τὸ σύνολον τῶν μερῶν νὰ ἔχῃ τὴν αὐτὴν ἀξίαν ἣν εἶχε τὸ ὅλον πρὸ τῆς διαίρεσεως. Εἰς τὴν διττὴν ταύτην ιδιότητα τοῦ διαιρετοῦ τῶν πραγμάτων στηρίζεται ἡ λύσις τοῦ ἐν τῷ νόμ. 26 § 2 Πανδ.

(30) θέματος.

(3) Ἐκ τοῦ εἰς πολλὰ τεμάχια διαιρεθέντος ἀγροῦ ἀποτελοῦνται ὅχι μέρη ἀγροῦ, ἀλλὰ πολλοὶ ἀγροί. Ν. 25 § π. (5. 16) ν. § 51 π. (8. 4). Διὰ τοῦτο ἡ δοκὸς, τὸ παράθυρον, ἡ θύρα τῆς οἰκίας ὑπὸ τὴν ἐποψιν τοῦ διαιρετοῦ δὲν εἶναι μέρη, ἀλλὰ μᾶλλον μέλη τῆς οἰκίας. Ν. 13 § 2 π. (46. 4). Ν. 36 π. (21. 2).

(4) Αἱ οἰκοδομαὶ μᾶλλον πρέπει νὰ καταταχθῶσιν εἰς τὰ ἀδιαίρετα· § 5 εἰσ. (4. 17)· εἰς τοῦτο δὲν ἀντίκειται ὁ ν. 6 § 1 π. (8. 4) διότι ἐννοεῖ τὴν κατὰ φυσικοῦς κανόνας ὑπὸ τοῦ κυρίου τῆς οἰκίας γενομένην διαίρεσιν. Πρβλ. Σαβ. περὶ ἐνοχ. § 29.

(5) Ἐκ τῶν κινητῶν πάντα τὰ αὐτοκίνητα εἰσὶν ἀδιαίρετα· ὡσαύτως τὰ ἔργα τῆς τέχνης (ἄγαλμα, ὥρολόγιον κτλ.)· διαιρετὰ εἰσὶ τὰ ρευστά, τὰ ὑφάσματα, τὰ μέταλλα. κτλ. Ἡ ἐν τῇ κατηγορίᾳ τῶν διαιρετῶν κατάταξις τῶν ποσοτήτων (π. χ. σίτου) δὲν εἶναι ἀκριβής.

Εἰσὶν οἱ φρονούντες ὅτι τὰ κινητὰ θεωρεῖ ἀπολύτως ἀδιαίρετα τὸ ρ. δ. ἐπι-καλούμενοι τὸν νόμον 8. π. (6. 1), ὅστις λέγει ἀπλῶς ὅτι ἐπὶ κινητῶν δὲν δύνανται νὰ νέμονται δύο ἄνθρωποι· τὸ αὐτὸ pro indiviso, ὡς ἐπὶ ἀκινήτων.

τῶν διαιρετῶν, ἤτοι δεκτικὰ μὲν φυσικοῦ διαχωρισμοῦ, ἀλλὰ διὰ τῆς διαιρέσεως μεταβάλλοντα εἶδος καὶ ἀξίαν.

Περὶ τῆς ιδιότητος ταύτης τῶν πραγμάτων παρατηρητέον τὰ ἐξῆς.

α) Ὁ χωρισμὸς τῶν τε διαιρετῶν καὶ τῶν ἀδιαιρέτων πραγμάτων ἢ γίνεται ἔργῳ, ἐμπρακτος ἢ γίνεται νῶ μόνον νοητός· ἐκεῖ μὲν τὰ μέρη τοῦ διαιρεθέντος πράγματος εἰσὶν ἐξωτερικῶς καταφανῆ καὶ διακριτά, ἐνταῦθα τὰ μέρη εἰσὶν ἀφανῆ ἐξωτερικῶς καὶ νοοῦνται ἀπλῶς⁶ προσέτι ἐπὶ ἐμπράκτου διαιρέσεως ὁσάκις δὲν καταστρέφεται ἐντελῶς πᾶσα συνοχή τῶν μερῶν πρὸς τὸ ὅλον, ὅπερ ἐπὶ ἀκινήτων μόνον ἐγχωρεῖ⁷, παράγεται ἡ κκλουμένη *communio pro diviso*⁸ ἢ ἀντιστοιχεῖ ἡ *communio pro indiviso* ὑπάρχουσα ἐπὶ ἀπλῆς νοητῆς διαιρέσεως.

β) Νοητῶς εἴτε ἰδανικῶς διαιρετά εἰσι πάντα τὰ πράγματα⁹.

γ) Μόνον ἐπὶ τῶν νομικῶς διαιρετῶν πραγμάτων δύναται ὁ συνδιοκτικῆς ὁ ἀποκτήσει αὐτοῦσιον τὸ ἀναλογοῦν αὐτῷ μέρος, ὁ δὲ ὀφειλέτης τοιοῦτου πράγματος ὁ ἀπαλλαγῇ ἐν μέρει διὰ τμηματικῆς καταβολῆς¹⁰.

(6) Ἡ νοητὴ διαίρεσις εἶναι τὸ ἀντίθετον τῆς ἐμπράκτου· ἤγουν τὸ πρᾶγμα δὲν εἶναι διηρημένον, ἀλλ' ἐννοεῖται ἀπλῶς, ὡς ἐπὶ πολλῶν συνδιοκτικῶν πρὸ τῆς διανομῆς κοινοῦ· Τινὲς περιορίζουσι τὸ δυνατόν νοητῆς διαιρέσεως εἰς τὰ δίκαια μόνον· ἀλλὰ βλέπε σημ. 9 § 28 Οἰκ. ἀστ. δίκαιον.

Ὅπου ἡ ἐμπρακτικὴ διαίρεσις ἦναι ἀδύνατος, γίνεται διαίρεσις καὶ διανομὴ τοῦ κοινοῦ πράγματος· ὁ κοινωνὸς, διακεκούσης τῆς κοινωνίας, οὐκ ἔχει δίκαιον ἐν τῷ κοινῷ ποιεῖν τί παρὰ γνώμην τοῦ κοινωνοῦ. Ν. 28 Βασ. (12. 2). Ν. 27. § 1 Π. (8. 2). Ἰδε κατωτ. λ. μίσθωσις.

(7) Ἐπὶ κινήτων ἡ ἐμπράκτικος διαίρεσις ἐπάγεται τέλειον ἀποχωρισμόν· ἀλλ' ἐπὶ πραγμάτων διὰ μίξεως ἐνωθέντων εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρχῃ κοινωνία *pro indiviso*.

(8) Ἐπὶ ἀκινήτων δύναται ἡ ἐμπρακτος διαίρεσις νὰ γίνη ὥστε νὰ διατηρῇ καὶ μετ' αὐτὴν τὸ διαιρούμενον τὴν ἀκεραιότητά του (π. χ. χωρίζεται εἰς λαχίδια)· ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὑπάρχει κοινωνία *pro diviso*, καὶ ἔχει ὡς κοινωνία νομικὰ ἀποτελέσματα· ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ γίνη διαίρεσις τοιαύτη, ὥστε ἐπὶ οἰκοδομῆς π. χ. ὁ μὲν νὰ ἔχῃ τὸ ἔδαφος, ὁ δὲ τὸ οἰκοδόμημα· ἢ ὁ μὲν τὸ ἐν πάτωμα, ὁ δὲ τὸ ἕτερον· ἢ ἐπὶ ἀγροῦ, ὁ μὲν τὸ δένδρον, ὁ δὲ τὴν γῆν. Ν. 44 § 1 (47. 7). ν. 40 Π. (19. 1). ν. 28 Π. (41. 1) Νεώτεραι νομοθεσίαι (γ' κ. 664) ἐπιτρέπουσι τὴν κατὰ πατώματα διαίρεσιν οἰκιῶν· Τοιοῦτόν τι ἴσως ἐκφράζει καὶ ὁ ν. 24 Π. (8. 2). ν. 24 Βασ. (48. 2).

(9) Διὰ νόμου ἡ ἰδιωτικῆς θελήσεως καθίσταται τὸ πρᾶγμα καὶ ἰδανικῶς ἀδιαίρετον· ὅτε τὸ ἀδιαίρετον ὄρθ. τὸ ἐπὶ τοῦ πράγματος δίκαιον.

(10) Πολ. δικ. 1092 § 3 Εἰσ. (4. 17). Ν. 9 § 1 Π. (46. 3). Ἐπὶ τῶν ἰδανι-

Ἀδιαίρετος ἡ περὶ μισθῶν ἀπαίτησις; Βλ. Α. Π. Πολ. 134 τοῦ 1873 ἐν λ. Παραγραφῇ (ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ) καὶ σελ. 2210 Πείρας.

ΔΙΑΙΤΗΣΙΑ. ΔΙΑΙΤΗΤΑΙ. Βλ. τὴν ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ

λ. συνυποσχετικὸν περὶ διαιτησίας.

ΔΙΑΚΑΤΟΧΗ.

Εἰς Παπ. περὶ κληρονομίας ἀναπτύσσονται τὰ ἐξῆς¹. Διακατοχὴ τῆς περιουσίας. 25. Θέματι, καθ' ὃ δὲ πρᾶίτωρ ἔδιδεν αὐτήν. 26. Ἐναντιοφωνίαι περὶ τῆς φύσεως καὶ τοῦ τῆς εἰσαγωγῆς αὐτῆς τρόπου. Διάφοροι δόξαι 27—30. Συμπέρασμα. 31. Διακατοχὴ ὑπὲρ τῆς διαθήκης. 32—35. Ὑπὲρ τῶν ἐκ θηλυγονίας συγγενῶν καὶ συζύγων 36. 37. Ὑπὲρ τῶν τέκνων ἑναντίως κατὰ τῆς διαθήκης. 38—39. Δυνάμει ἀκύρου κατὰ τὸ ἀστυκὸν δίκαιον διαθήκης. 40—41. Διακατοχὴ παρέχουσα προσωρινὴν κατοχὴν τῆς κληρονομίας. 44. Ἄπρακτος περιουσίας διακατοχὴ. 45². Ἀπὸ δόγματος ἢ ἀπὸ ψηφίσματος. 46³. Πρακτικὴ ἰσχὺς τῆς διακατοχῆς. 51. Οὐδεμία νῦν διαφορὰ ἀπὸ τοῦ κληρονομικοῦ δικαίωματος. 52.

ΔΙΑΚΑΤΟΧΗ τῆς περιουσίας γαστρὸς ὀνόματι ὑπὲρ τινος χωρεῖ; Βλ. Παπ. κληρ. § 434. Διάρκεια αὐτῆς· κηδεμῶν τῆς γαστρὸς καὶ τῆς περιουσίας (αὐτ. § 435)· ἐξουσία τοῦ κηδεμόνος (αὐτ. § 436). Ἀναβολὴ τῆς ἐπὶ μοιχείᾳ κατὰ τῆς μητρὸς κατηγορίας. (αὐτ. § 437).

Διακατοχὴ καρθωνιανή. Πότε χωρεῖ; Βλέπ. Παπ. κληρ. § 438—9. Σκοπὸς αὐτῆς. αὐτ. § 440). Πότε ὁ ἄνηθος δεόν νὰ ἐπικαλεσθῇ καὶ τὴν συνήθη διακατοχὴν; (αὐτ. § 441). Διοίξεις τῆς κληρονομικῆς ομάδος. (αὐτ. § 442). Ἡ διακατοχὴ αὕτη δὲν ἀναστέλλει τὴν περὶ μοιχείας τῆς μητρὸς δίκην. (αὐτ. § 443).

Διακατοχὴ ὀνόματι φρενοβλαβοῦς. Βλ. Παπαρ. κληρ. δίκ. § 444. Καλ. κληρ. δίκ. σελ. 76. 541.

Εἰς Καλλ. περὶ κληρονομίας, ἐκδ. 2, εὔρηται ἀνάπτυξις περὶ τῶν ἐπομένων.

Διακατοχὴ (σελ. 19. 21). Ἄνευ νόμου ἢ διαθήκης (αὐτ. σελ. 23. 24).

κῶς μόνον διαιρετῶν εἶναι ἀπεριόριστος ἡ ἐξουσία τοῦ δικαιούχου, π. χ. δύναται νὰ διεκδικήσῃ τὸ μέρος του. ν. 35 § 3 π. (6. 1).

(1) Οἱ ἀριθμοὶ ἀναφέρονται εἰς τὰς § § τῆς συγγραφῆς αὐτῆς.

(2) Sine re. Καλ. περὶ κληρ. δίκ. ἐκδ. 2, σελ. 25. 63. 72.

(3) Καλ. κληρ. δίκ. ἐκδ. 2 σ. 57.

Unde legitimi, unde cognati. (αὐτ. σελ. 24. 54. 61).
Unde vir et uxor. (αὐτ.). Secundum nuncupationem
(αὐτ. σ. 30). Non data (αὐτ. σ. 31. 72).

Ἀναγκαία (αὐτ. σελ. 57). Ἑκτακτος (αὐτ. σ. 58). Ἐπὶ προε-
τρεπισμῷ τῆς δικῆς. (αὐτ. σ. 63). Κάβωνος. (αὐτ. σ. 76, 538).
Ὑπὲρ ἐγκυμονούσης (αὐτ. σ. 76, 534). Ἐν ἀχρηστία κατὰ τὰ
Βασιλικά (αὐτ. σελ. 76).

Διακατοχὴ μέχρι τέκνου δισεξάδελφων (αὐτ. σελ. 132).

Ἰδε κατωτέρω τὴν λέξ. Νομή.

ΔΙΑΚΟΠΑΙ ΔΙΚΑΣΤΙΚΑΙ. (α)

§ 1. Προηγούμενα βλ. εἰς Πεῖραν σελ. 611—612 (λ. δια-
κοπαὶ δικαστικάι).—Πρβ. Πείρας. σελ. 2310 ἐπ. 2792. ἐπ.

§ 2. Τὸ ἀπὸ 26 ὁκτ. 1862 ὑπ' ἀρθ. 6 ψήφισμα. Βλ. κατω-
τὴν λ. δικαιοστάσιον.

§ 3. Ἐκ τοῦ νόμου τῆς 5 Ἰουλίου 1851 προκύπτει ὅτι

α) Τὰ Πρωτοδικεῖα, ἐφετεῖα καὶ ὁ Ἄρειος Πάγος διακόπτουσι
κατ' ἔτος τὰς ἐργασίας αὐτῶν ἀπὸ 1 Ἰουλίου μέχρι πρώτης
Σεπτεμβρίου. Τοῦ ὠφελήματος τούτου δὲν ἀπολαύουσι τὰ εἰρη-
νοδικεῖα καὶ ἐμποροδικεῖα, οἱ ἀνακριταὶ καὶ ἡ εἰσαγγελικὴ ἀρχή.

β) Εἰς ἕκαστον τῶν σχολαζόντων δικαστηρίων σχηματίζεται
κατὰ τὰς διακοπὰς τμήμα ἐνεργόν, τῶν διακοπῶν καλούμενον,
ὅπερ δικάζει τὰς ποινικὰς δίκας καὶ ὅσας ἐκ τῶν πολιτικῶν
κηρύξει ἐν συμβουλίῳ δι' ἀποφάσεως κατεπειγούσας¹.

γ) Κατὰ τὰς διακοπὰς ἡρεμοῦσιν αἱ πρὸς διεξαγωγὴν ἀπο-
δείξεων ταχθεῖσαι προθεσμίαι εἰς ὑποθέσεις μὴ οὖσας τοῦ τμή-
ματος τῶν διακοπῶν. Ἀλλ' αἱ ἀρξάμεναι ἤδη δικαστικάι πρᾶ-

(α) Κατὰ τὸ Ῥωμ. δίκαιον αἱ δικαστικαὶ ἐργασίαι διεκόπτοντο δύο μῆνας, τὸν
θεριστὴν καὶ τρυγητὴν. Νομ. 1. 3. Βασ. (Βασ. 7. 17). Κατὰ τὸ 496 ἄρθρ. τῆς
διαδικασίας τοῦ 1830 «διὰ τὰ ἔχει ἕκαστος τὴν ἀπαιτουμένην εὐκαιρίαν νὰ ἐνα-
σχολῇται εἰς τοὺς ἀγροὺς του, γίνεται κατάπαυσις εἰς τὰ δικαστήρια ἀπὸ 20
Ἰουλ. μέχρι 30 Σεπτεμβρίου» ἐν Γαλλίᾳ αἱ διακοπαὶ ἄρχονται ἀπὸ τῆς 1 Σε-
πτεμβρίου καὶ λήγουσι τὴν 1 Νοεμβρ. art. 37 du décret du 18 août 1810.

(1) Ὁ νόμος ἀφῆκεν εἰς τὴν κρίσιν τοῦ τμήματος τῶν διακοπῶν ν' ἀποφανθῇ
ἂν πολιτικὴ τις διαφορά ᾖ κατεπείγουσα (ἐξαίρεσις ἄρθρου 24 νόμ. ὑν' τοῦ
1838). Πρβ. νόμ. 9 Βασ. (7. 17).—Ποταὶ εἰσι κατεπείγουσαι; Οἰκ. αὐτ. σημ. 3.

Συνανέσει τῶν διαδίκων δύνανται νὰ δικασθῶσι παρὰ τοῦ τμήματος τῶν δια-
κοπῶν καὶ μὴ κατεπείγουσαι; Περὶ τοῦ ρ. δ. ἴδε νομ. 1. Βασ. (αὐτ.). Τὴν σή-
μερον ὁρθότερον εἶναι νὰ λυθῇ ἀποφατικῶς τὸ ζήτημα. Carré Compet VI σελ.
436. Οἰκ. σημ. 4 αὐτ.

ξεις, ιδίως αἱ διεξαγόμεναι ἀποδείξεις, περατοῦνται καίτοι ἐπελθουσὼν διακοπῶν (Οἰκ. §. 25 ἐκδ. γ').

§. 4. Κατὰ τὰς διακοπὰς συνεδριάζουσιν ἅπαντες οἱ τακτικοὶ δικασταί (Βλ. ποιν. Α. Π. 214 τοῦ 1875).

§ 5. Ἡ πρὸς δήλωσιν καὶ δόσιν τοῦ ὅρκου ταχθεῖσα προθεσμία τρέχει ἀρξάμενη πρὸ τῶν διακοπῶν κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτῶν; οὐχί· ὥστε ὅρκος δοθεὶς ἐν τῷ χρονικῷ διαστήματι τῶν διακοπῶν δὲν ἰσχύει· ἀδιάφορον δὲ ἂν ἐδόθη ἐνώπιον εἰρηνοδίκου, ὡς εἰσηγητοῦ, ἥγουν ὅταν ὁ ὅρκος ἐπεβλήθῃ ὑπὸ ἀνωτέρου δικαστηρίου· ὥστε ἂν δὲν ἐδόθη ἐμπροθέσμως μετὰ τὰς διακοπὰς, ἐπάναληψις τοῦ ὅρκου δὲν συγχωρεῖται. (Α. Πάγ. 157 τοῦ 1874 φέρουσα¹ «Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ 7 ἄρθρ. τοῦ περὶ δικαστικῶν διακοπῶν νόμου τῆς 5 Ἰουλ. 1851, κατὰ τὸ διάστημα τῶν διακοπῶν ἀναστέλλονται αἱ πρὸς διεξαγωγὴν ἀποδείξεων προθεσμίαι ὡς πρὸς τὰς μὴ ὑπαγομένας εἰς τὸ τμήμα τῶν διακοπῶν ὑποθέσεις· μόνον δὲ ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἀπόδειξις τις κινδυνεύει νὰ ματαιωθῇ ἐκ τῆς ἀναβολῆς, δύναται νὰ διεξαχθῇ, ἀλλὰ πρὸς τοῦτο ἀπαιτεῖται ἀπόφασις τοῦ τμήματος τῶν διακοπῶν διατάττουσα τὴν διεξαγωγὴν τῆς ἀποδείξεως ὡς κατεπείγουσαν· ὅθεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου, μὴ ἰσχυριζομένου τοῦ ἀναίρεσειοντος, ὅτι διετάχθη δι' ἀποφάσεως τοῦ τμήματος τῶν διακοπῶν ὁ ἐπιβληθεὶς αὐτῷ ὅρκος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 217 (1870) ἀποφάσεως τοῦ αὐτοῦ ἐφετείου, ὁρθῶς καὶ συμφώνως τῇ διατάξει ταύτῃ ἀπεφάνετο τὸ ἐφετεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ὅτι δὲν ἐδόθη ἐγκρίτως ὑπὸ τοῦ Δημάρχου Κυπαρισσίας ὁ ὅρκος ὁ δοθεὶς παρ' αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδικείου Κυπαρισσίας κατὰ τὴν συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 25 Ἰουλ. 1870 συνεπεία τῆς προμνησθείσης ἀποφάσεως τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, καθὼς δοθεὶς κατὰ τὸ διάστημα τῶν διακοπῶν. Δὲν εἶναι δὲ βάσιμος ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἀναίρεσειοντος, ὅτι ὁ ὅρκος οὗτος δοθεὶς ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου εἶναι ἔγκυρος λόγῳ ὅτι τὰ εἰρηνοδικεῖα δὲν διακόπτουν τὰς ἐργασίας των κατὰ τοὺς μῆνας Ἰουλ. καὶ Αὐγουστιν, διότι ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὸ εἰρηνοδικεῖον Κυπαρισσίας ἐδέχθη τὸν εἰρημένον ὅρκον κατ' ἐντολὴν τοῦ ἐν Ναυπλίου ἐφετείου καὶ ἐπομένως, ὡς ὁ ὅρκος οὗτος δὲν ἠδύνατο νὰ δοθῇ ἐγκρίτως κατὰ τὸ διάστημα τῶν δικαστικῶν διακοπῶν ἐνώπιον τοῦ ἐν Ναυπλίῳ ἐφετείου, οὕτω δὲν ἠδύνατο νὰ δοθῇ ἐγκρίτως καὶ ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδικείου.

(1) Βλ. Παράρτ. σελ. 612 § 3.

Ἐπειδὴ, κοινοποιηθείσης τῆς προμνησθείσης ἀποφάσεως τοῦ ἐφετείου Ναυπλίου παρὰ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου πρὸς τὸν ἀναιρεσίοντα τὴν 25 Ἰουνίου 1870, ὡς ἀποδεικνύει τὸ ὑπὸ τὴν αὐτὴν χρονολογίαν ἐπιδοτήριον τοῦ κλητῆρος τῶν ἐν Καλάμαις πρωτοδικῶν Θ. Μπενέα, καὶ ἐπομένως τρεχούσης ὑπὲρ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου καὶ κατὰ τοῦ ἀντιδίκου τοῦ τῆς ταχθείσης πρὸς δῆλωσιν περὶ ἀποδοχῆς καὶ δόσεως ὑπὸ τοῦ δημάρχου Κυπαρυσίας τοῦ δι' αὐτῆς ἐπιβληθέντος αὐτῷ ὅρκου, νομίμως τὸ ἐφετεῖον ἐκήρυξε διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως τοῦτον ἔκπτωτον τοῦ δικαιώματος τοῦ νὰ δώσῃ τὸν ὅρκον τοῦτον καὶ ἐδέχθη ὡς ὠμολογημένον παρ' αὐτοῦ τὸ ἐναντίον τοῦ ἀκύρως δοθέντος ὅρκου, ἀπέρριψε δὲ τὴν αἴτησιν αὐτοῦ τοῦ νὰ ἐπαναλάβῃ τὸν δοθέντα ὅρκον, ἀφοῦ ὁ ὅρκος οὗτος δὲν ἐδόθη παρ' αὐτοῦ ἐγκύρως ἐντὸς τῆς ταχθείσης διὰ τῆς προμνησθείσης ἀποφάσεως προθεσμίας· διότι ὁ δοθείς παρ' αὐτοῦ, ὡς ἀνωτέρω, κατὰ τὰς διακοπὰς ὅρκος θεωρεῖται ὡς μὴ δοθείς καὶ οὐδεμίαν ἔχει ἔχαι ἐννομον συνέπειαν, ἡ δὲ πρὸς δόσιν τοῦ ὅρκου προθεσμία εἶχεν ἐκπνεύσει πολὺν χρόνον πρὸ τῆς 13 Ἀπριλίου 1871, ὅτε ὑπέβηλεν ὁ ἀναιρεσιών ἐνώπιον τοῦ ἐφετείου διὰ τῶν προτάσεων του τὴν περὶ ἐπαναλήψεως τῆς δόσεως αὐτοῦ αἴτησιν, διότι, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς ἐν τῇ δικογραφίᾳ δηλώσεως αὐτοῦ περὶ ἀποδοχῆς τοῦ ὅρκου ἀπὸ 12 Ἰουλίου 1870, οὗτος ἐκοινοποίησε τὴν δῆλωσιν ταύτην τὴν 13 Ἰουλίου 1870, ἡ δὲ ὑπ' ἀριθ. 217 ἀπόφασις τοῦ ἐφετείου Ναυπλίου ἔτασεν ἡμέραν πρὸς δόσιν τοῦ ὅρκου τὴν πρώτην δικάσιμον πολιτικῶν ὑποθέσεων τοῦ εἰρηνοδικείου Κυπαρυσίας μετὰ δέκα ἡμέρας ἀπὸ τῆς ἐπιθέσεως τῆς δηλώσεως ὥστε ἡ πρὸς δόσιν τοῦ ὅρκου τούτου ταχθεῖσα προθεσμία εἶχεν ἐκπνεύσει ἀπὸ τῆς πρώτης δικάσιμου πολιτικῶν ὑποθέσεων τοῦ εἰρηνοδικίου Κυπαρυσίας μετὰ παρέλευσιν δέκα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς 1 Σεπτεμβρίου, ἥτοι ἐντὸς τοῦ μηνὸς τούτου.

Ἐπειδὴ κατὰ ταῦτα ἀνυπόστατος ἐξελέγχεται ὁ τὰ ἐναντία ὑποστηρίζων λόγος ἀναιρέσεως.»

§ 6. Διακοπὴ παραγραφῆς. Βλ. Πείρας σελ. 2954 (λ. Διακοπή). Πρὸς τὴν κατωτέρω λ. Παραγραφῆς.

ΔΙΑΚΟΠΗ ΔΙΚΩΝ.—Τὰ περὶ τούτου ἐκθέσω ἐν τῇ ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Ἐπανάληψις τῆς δίκης.

ΔΙΑΚΡΙΣΙΣ ΚΤΗΜΑΤΩΝ. Ἰδε τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λέξ. Κυριότης¹ καὶ Δίκαια.

(1) Πρὸς λ. Πείρας σελ. 2159—2175. 3675 ἐπ.

ΔΙΑΛΛΑΔΙΑ' (pronuntiatio). Βλ. σελ. 842 Καλ. γ' έκδ. 2.
ΔΙΑΛΥΣΙΣ μισθώσεως. Βλ. Καλ. γ' έκδ. 2 σελ. 424. Εξ ἀμοι-
βίας συμφωνίας (αὐτ. σελ. 886). Βλ. τὴν ἐν Πείρᾳ λ. Μί-
σθωσις.

ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑ' ὅτι ἀθέμιτος ἢ κατὰ τῶν ἀποφάνσεων τῆς Βου-
λῆς (§ 500 Σαριπόλου περὶ συντ. έκδ. 2).

ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Ἵπάρχει τεκμήριον, καθιστῶν ἀπαράδεκτον τὴν ἀγωγὴν τοῦ
παράγγελέως, ὅταν δὲν προηγήθῃ διαμαρτυρία καὶ δοκιμασία
διὰ πραγματογνωμόνων; Οὐχί. (Α. Π. 90 τοῦ 1869, περὶ ἧς
ἐν σελ. 2846 τῆς Πείρας).

Διαμαρτυρία διακόπτει παραγραφὴν; Ἰδὲ τὴν ἐν τῷ Παραρτ.
τούτῳ λ. Παραγραφή. (Α. Π. 260 τοῦ 1870)¹.—Διαμαρτυρία
ἐπὶ συναλλαγματικῶν. Βλ. Πείρας σελ. 3758 λ. Διαμαρτύρησις.

Διαμαρτυρία παραλαμβάνων τὸ πωληθέν, φθαρὲν ἤδη. Βλ.
Α. Π. 137 τοῦ 71 ἐν σελ. 3544 (§ 24) Πείρας.

Ἡ διαμαρτυρία τοῦ παραλήπτου ἐμπορευμάτων, ἡ γενομένη
ἐπὶ τῆς ἀποδείξεως τῆς παραλαβῆς, δι' ἧς βεβαιοῦται ἡ βραδύ-
της τῆς ἀφίξεως αὐτῶν, ἔχει τὰς συνεπείας νομίμου διαμαρτυ-
ρίας. (Βλ. ἀποφ. Γαλ. Δικαστ. ἐν σελ. 44. 346 τῆς ἐφημ. τῶν
Δικ. τοῦ 1871).

ΔΙΑΝΟΜΗ ΚΛΗΡΟΥ. Ἰδὲ τὴν ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λέξ.
κληρονομικὸν δίκαιον².

ΔΙΑΝΟΜΗ (α).

§ 1. Προηγούμενα περὶ διανομῆς βλ. εἰς Πείρ. σ. 627—635
2112 λ. Διανομή.

§ 2. Κατὰ τῆς περὶ διανομῆς ἀγωγῆς δύναται ὁ ἐναγόμενος
ν' ἀντιτάξῃ ἐκτὸς ἄλλων δικαιολογημάτων (π. χ. ὅτι δὲν παρ-
ήλθεν ὁ χρόνος, καθ' ὃν συνεφωνήθη νὰ διαλυθῇ ἡ κοινωνία), καὶ
ὅτι ὁ ἐνάγων δὲν εἶναι κύριος τοῦ πράγματος, οὗ αἰτεῖται τὴν

(1) Βλ. Πείρας σελ. 2934 (λ. Διαμαρτυρία).

(2) Οἶον Α. Π. 133 τοῦ 73 καὶ 102 τοῦ 76.

(α) Πολ. 1087—1099. Γαλ. δικ. 966—986. Γαλ. Κώδ. 813—842 π. Ι. β. γ.

Οἶκ. Ἐγγ. § 193 έκδ. 3. Παπ. κληρ. § 331 ἐπ. Καλ. β. σελ. 133 έκδ. β.
Αὐτ. § 183—187.

Εν ταῖς δίκαις περὶ διαιρέσεως κοινοῦ, διανομῆς κλήρου καὶ κανονισμοῦ ὁρίων
νέμεται καὶ ὁ ἐνάγων ὥστε δύναται νὰ ἐξετασθῇ παρεμπιπτόντως τὸ περὶ νο-
μῆς, ἂν ἐγένετο διατάραξις, μηδὲνως κωλυομένης ἐκ τούτου τῆς κυρίας δίκης.
Καρρ. 128.

διανομήν; ἤγουν· ἐὰν κατὰ τὴν περὶ διανομῆς δίκην ἀμφισβητηθῇ τὸ δικαίωμα τοῦ ἐνάγοντος, τί ποιητέον; Περὶ τοῦ ζητ. τούτου ἐσημείωσα ὀλίγα ἐν σελ. 631 καὶ 2047. Πείρας· ἥδη σημειῶ τὰ ἐξῆς·

Οἱ Ῥωμαῖοι ἐκάμνον διαιρέσεις τινάς¹, αἱ ὁποῖαι ἐξέλιπον ἥδη κατὰ τὴν ἡμετέραν δικονομίαν (225 ἐπ.). Κατ' αὐτὴν ὁ δικαστὴς τῆς κυρίας αἰτήσεως δικάζει κατὰ τὴν αὐτὴν δίκην καὶ πᾶν παρεμπύπτον καὶ προδικαστικὸν αὐτῆς ζήτημα, ἐκτὸς τῶν ἐν τῷ νόμῳ ῥητῶν ἐξαίρέσεων². Ἰδίως ὁ δικαστὴς εἰς τὸν ὑποβάλλεται ἡ ἀγωγή, δύνανται καὶ τότε νὰ διατάξῃ παρεμπιπτόντως ἀποδείξιν τῆς βάσεως αὐτῆς, ἂν δὲν ᾔναι πεπεισμένος περὶ τοῦ ἀληθοῦς αὐτῆς· ὅθεν ἐὰν λ. χ. τὸ τοῦ ἐνάγοντος κληρονομικὸν δικαίωμα ἀμφισβητηθῇ, εἴτε νέμεται, εἴτε οὐ, ὁ ἐνάγων τὴν διανεμητέαν κληρονομικὴν ὁμάδα, ὁ δικαστὴς θέλει διατάξῃ τὴν ἀποδείξιν αὐτοῦ, καί, ἐὰν προσαχθῇ αὕτη, προβῇ εἰς τὴν διανομήν³.

Ἡ Α. Π. 229 τοῦ 1873 λήγει εἰς τὸ αὐτὸ συμπέρασμα, καὶ τοι ποιοῦσα λόγον καὶ περὶ τῆς συγκατοχῆς· ἔχει δὲ οὕτως· «Ἐπειδὴ ἡ ἀγωγή χαρακτηρίζεται ὡς συνήθους ἢ συνοπτικὴ ἐκ τῆς βάσεως αὐτῆς, ἂν ᾗ ἀληθής, καὶ οὐχὶ ἐκ τῆς τοῦ ἐναγομένου ἀμφισβητήσεως τῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς, ὅτε μόνον ἀπο-

(1) Ἴδε αὐτὰς εἰς τὸ περὶ κληρονομίας Παπ. § 362. Πρὸς. Καλ. ε' § 397 ἐπ. ἐκδ. 2.

(2) Α. χ. πολ. 455. 729. 730. Ποιν. δικ. 94. Ποιν. νομ. 333. 359. 360. (Βλ. Πείρας σελ. 1614. 4083 ἐπ.).

(3) Τὴν γνώμην αὐτὴν ἀσπάζεται ὁ Παπ. εἰς τὸ περὶ κληρ. § 362 καὶ ὁ Α. Π. 102 τοῦ 47. 176 τοῦ 1831· 243 τοῦ 52, περὶ τῶν ἐν Πείρᾳ σελ. 631 καὶ 2047.—Εἶναι ἐναντία ἡ 225 τοῦ 68 (ἣν ἴδε ἐν Πείρᾳ σελ. 631); ναί, λέγει ὁ Οἰκ. ἐν §. 193 σημ. 8. Δὲν εἶναι ἐναντία (λέγει ὁ Παπ. αὐτ.) ἀποφνημαζένη, ὅτι ἀναγκαῖα προϋποθέσεις τῆς περὶ διανομῆς ἀγωγῆς εἶναι ἡ συγκυριότης καὶ ὅτι ἂν δὲν ἀποδείξῃ ὁ ἐνάγων παρεμπιπτόντως, ὅτι ἦτο κοινῶς καὶ ἀδιαίρετως συγκύριος (ἀλλὰ καὶ συγκατοχός, τοῦτο δυσνόητον), ἡ ἀγωγή αὐτοῦ, στερουμένη νομίμου βάσεως, εἶναι προφανῶς ἀνυπόστατος καὶ ὡς τοιαύτη ἀποβάλλεται, οὐδὲ δύνανται ὁ ἐνάγων οὗτος νὰ ἐγείρῃ παρεμπιπτόντως κατὰ τὴν περὶ διανομῆς συνοπτικὴν δίκην κυρίαν ἀγωγὴν νέαν περὶ ἐπιδιχάσεως τῆς κυριότητος. Ἡ ἑτέρα αἰτιολογία, ἀναρτῶσα τὴν ἐκβασιν τῆς δίκης εἰς τὴν ἀπόδειξιν τῆς συγκατοχῆς, εἶναι λίαν δυσνόητος, διότι ἡ κατοχή, ὡς γνωστὴν, οὐδὲν εἶναι προαπαιτούμενον τῆς ἀγωγῆς ταύτης, οὔτε παρὰ τῶν ἐνάγοντι (1 § 1 αὐτ.) οὔτε παρὰ τῶν ἐναγομένων (25 § 2 αὐτ. Β. 25 αὐτ.).—Παρὰ τοῖς Γάλλ. ἐὰν ἐν τῇ περὶ διανομῆς δίκῃ ἀμφισβητηθῇ ἡ κυριότης, ἡ δίκη διεξάγεται κατὰ τὴν συνήθη διαδικασίαν. Aubry 6, 504 σημ. 2.

δείξεις τῶν ἀμφισβητουμένων ἰσχυρισμῶν ἐπιβάλλονται παρεμπιπτόντως (ἄρθρ. 225 καὶ ἐπ. πολ. δικον.)· ὅθεν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις παραδεχθεῖσα ἐν αἰτιολογίᾳ πρώτη α) ὅτι ἡ περὶ διανομῆς ἀγωγή χωρεῖ ὅταν οἱ διάδικοι ὥσι συγκύριοι καὶ συνδιακάτοχοι τοῦ διανεμητέου ἀκινήτου, β) ὅτι, ἀμφισβητηθείσης τῆς διακατοχῆς ἢ τῆς συγκυριότητος τοῦ ἐνάγοντος, δὲν ἀποβάλλεται ἡ περὶ διανομῆς ἀγωγή, ἀλλὰ διατάσσεται παρεμπιπτόντως ἡ δέουσα ἀποδείξις, καὶ γ) ὅτι ἡ προκειμένη ἀγωγή στηρίζεται εἰς τὴν τοῦ ἐνάγοντος συγκυριότητα καὶ συνδιακατοχὴν ὁλοκλήρου τοῦ ἐν αὐτῇ ὑπ' αὔξοντα ἀριθμὸν 2 γηπέδου, καὶ ἐπομένως καὶ ἐπὶ τοῦ νῦν ἐπιδίκου μέρους αὐτοῦ, ὅχι μόνον δὲν παρεβίασε τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 1095, 1089, 225—228 καὶ 234 τῆς πολ. δικονομίας, ἀλλὰ καὶ συμφῶνως πρὸς ταύτας ἀπέρριψε τὴν ἔνστασιν τῶν ἐναγομένων περὶ ἀπαραδέκτου τῆς ἀγωγῆς, ὡς ἀμφισβητηθείσης τῆς κυριότητος καὶ κατοχῆς τοῦ ἐνάγοντος, καὶ ἐπελήφθη τῆς ἐξετάσεως τοῦ περὶ κατοχῆς καὶ συγκυριότητος τοῦ ἐνάγοντος ζητήματος.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν, τὸ ἐφετεῖον ἐκ τῶν ὑποβληθεισῶν αὐτῷ ἀποδείξεων πεισθὲν ὅτι ὁ ἐνάγων εἶναι συγκάτοχος καὶ συγκύριος καὶ τοῦ νῦν ἐπιδίκου μέρους, ἐδέχθη κατ' οὐσίαν τὴν ἀγωγήν· οὕτω δὲ ὅχι μόνον δὲν παρεβίασε τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 246 τῆς πολ. δικον., ἀλλὰ καὶ ὀρθὴν ἔκαμεν αὐτῆς ἐφαρμογήν.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 532 § 3 πολ. δικον. ἀπόπειρα πρὸς συμβιβασμὸν δὲν ἀπαιτεῖται ἐπὶ συνοπτικῶν ὑποθέσεων, ποίᾳ ἡ προκειμένη κατὰ τὸ ἄρθρον 1089 § 1 συνδυασμένον μὲ τὸ ἄρθρον 619 τῆς αὐτῆς δικονομίας· τὴν εἰρημένην δὲ 532 § 3 διάταξιν ἐσκόπει νὰ παραθέσῃ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις πρὸς ἀπόκρουσιν τῆς ἐνστάσεως τῶν ἐναγομένων ὅτι ἡ δίκη ἦν συνήθης καὶ ἔπρεπε νὰ προηγηθῇ ἀπόπειρα πρὸς συμβιβασμὸν, ἐκ παραδρομῆς δὲ ἐσημειώθη ἡ ἀμέσως προηγούμενη, ἥτοι ἡ τοῦ ἄρθρου 532 § 2. Ὅθεν μάταιος ὁ περὶ τούτου τελευταῖος διὰ τῶν προτάσεων λόγος ἀναιρέσεως »

Ἡ Α. Π. 174 τοῦ 1863 φέρει· «Ἐπειδὴ, ὡς συνάγεται ἀπὸ τὰ ἄρθρ. 1088 καὶ ἐπόμενα τῆς πολιτ. δικονομίας, τότε μόνον κινεῖται ἡ περὶ διανομῆς συνοπτικὴ ἀγωγή ὅταν ὁ ἐνάγων θεωρῇ τοὺς ἀντιδίκους κατέχοντας ὡς συγκληρονόμους ἢ συγκυρίους τὰ διανεμητέα πράγματα· ἄλλως ἀρμόζει ἡ τῆς κληρονομίας ἢ ἡ διεκδικητικὴ συνήθης ἀγωγή. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, καθὰ παρεδέξατο τὸ ἐφετεῖον, ἐκτιμῆσαν τὴν ἀγωγήν τοῦ ἀναι-

ρесеϊόντος, ὁ ἐνάγων διὰ τῆς ἀγωγῆς του αὐτῆς ἐκθέτει ὅτι οἱ ἐναγόμενοι κατέλαβον καὶ οἰκαιοποιήθησαν ἀπὸ τὸ 1841 τὰ κτήματα παρὰ νόμῳ κατέχοντες καὶ νεμόμενοι αὐτά, δηλαδὴ στηρίζεται τὸ δικαίωμα τῆς ἀπαιτήσεώς του εἰς πράξεις τῶν ἐναγομένων προκαλοῦσας ἀναγκαιῶς τὴν περὶ τῆς κυριότητος τοῦ ἐνάγοντος ἀπόφασιν, ὅπερ ἀνάγεται εἰς ἀγωγὴν οὐχὶ συνοπτικὴν, ἀλλὰ συνήθη. Ὅθεν νομίμως ἀπεφάσισε τὸ διαληφθὲν δικαστήριον ἀπορρίψαν ὡς ἀπαράδεκτον τὴν προκειμένην ἀγωγὴν ὡς συνοπτικῶς κινηθεῖσαν.

§ 3. Ἡ κατάσχεσις πρὸς διανομὴν κοινοῦ κτήματος δὲν ἔχει χαρακτῆρα ἀναγκαστικῆς κατασχέσεως, καὶ ἐπομένως οἱ ἐνυπόθηκοι δανεισταὶ ὀφείλουσι νὰ ἐνεργήσωσι νέαν, ἐν περιπτώσει ἀναβολῆς τοῦ πρὸς διανομὴν τοῦ πλειστηριασμοῦ ἡγουν· ὅταν συνιδιοκτῆτης τις κατέσχε τὸ κοινὸν κτῆμα πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς περὶ διανομῆς ἀποφάσεως (1093 πολ.) καὶ ἐσταμάτησεν, οἱ δανεισταὶ ὀφείλουσι, θελοντες νὰ τὸ ἐκποιήσωσι, νὰ ἐνεργήσωσι νέαν κατάσχεσιν. (Πολ. Α. Π. 163 τοῦ 1870, περὶ ἧς ἐν § 282 τῆς σελ. 1861 Πείρας). Ἡ 282 τοῦ 70;

§ 4. Κατὰ τὴν διανομὴν τῶν κοινῶν ἐν τῷ μεσοτοίχῳ παραθύρῳ τί γίνεται; (Α. Π. 61 τοῦ 71 ἐν τῷ Παραρτήμ. τούτῳ λ. Δουλεῖται).

§ 5. Ὅταν ἀντικείμενον τῆς δίκης ᾔηται ἡ ἀνακοπή, δι' ἧς ὁ ἀνακόπτων ζητεῖ τὴν ἀκύρωσιν κατασχέσεως κτημάτων, ὧν τὸ ἡμισυ ἀνήκει δὴθεν εἰς αὐτόν, τὸ δικαστήριον δὲν πρέπει νὰ ἀπορρίψῃ τὴν ἀνακοπὴν ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἔπρεπε νὰ προσκληθῇ εἰς τὴν περὶ διανομῆς δίκην καὶ ὁ κατασχὼν τὰ διανεμηθέντα (κατασχεθέντα) κτήματα, ἀφοῦ δὲν ἐπρόκειτο περὶ τῆς διανομῆς (ἴδε Α. Π. πολ. 261 τοῦ 1873 ἐν τῷ Παραρτήμ. τούτῳ λ. κατάσχεσις).

§ 6. Ὁ δανειστὴς ὀφειλέτου, ὅστις ἔδωκε τὰ ζῶα του εἰς ἄλλον διὰ νὰ τὰ βόσκει, μετὰ τριετίαν δὲ νὰ τὰ διανεύμωσι, δύναται νὰ κατὰσχῃ τὰ ζῶα αὐτὰ διὰ χρέος τοῦ ὀφειλέτου του, ἐὰν διανομὴ δὲν ἐγένετο, μὴ παρελθούσης τῆς τριετίας (Α. Π. πολ. 296 τοῦ 1874).

§ 7. Ὁ ἔχων τυχὸν συνυδιοκτησίαν ἐπὶ ἀκινήτου ἐκποιηθέντος, συνεπεῖα ἀναγκαστικῆς κατασχέσεως, ἔχει δικαίωμα νὰ ζητήσῃ νὰ καταταχθῇ ἐπὶ ἀναλόγου μέρους τοῦ τμήματος; Οὐχὶ, εἶπεν ὁ Α. Πάγ. κατὰ τὸ 1874¹, ὡς ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. κατάσχεσις.

(1) Πρὸς Α. Π. 12 τοῦ 1863.

§ 8. Ἡ περὶ διανομῆς πληρεξουσιότης δὲν συμπεριλαμβάνει καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ ἀναγνωρίσαι τινὰ ὡς συνυδιοκτῆτην. (Α. Π. πολ. 127 τοῦ 1876 ἣν ἴδε ἐν τῇ ἐν τῷ Παραρτήμ. τούτῳ σκ. 2 λ. ἐντολή).

§ 9. Ὁ ἐπίτροπος δύναται νὰ προκαλέσῃ διανομὴν ὀρφανικῆς περιουσίας; ἴδε τὴν ἐν τῷ Παραρτήμ. λ. ἐπίτροπος.

10. Ἡ διανομὴ ὡς τίτλος ποραγραφῆς. βλ. Πείρας σ. 2909 (§ 142).

§ 11. Ἡ περὶ διανομῆς κληρονομίας ἀγωγή εἶναι μικτή. (Βλ. Πείρας σελ. 630 (§ 2) καὶ 2046 § 76).

§ 12. Κατὰ τὰς περὶ δικ. διανομῆς κοινῶν κτημάτων διατάξεις τοῦ νόμου μετὰ τὸν ἐκ μέρους τῶν πραγματογνωμόνων προσδιορισμὸν τῶν μερίδων, ἡ ἐντολὴ αὐτῶν παύει καὶ μόνος ὁ εἰσηγητῆς διευθύνει τὴν κλήρωσιν, προετοιμάζων τὰ ψηφοδέλτια, ἐξαγόμενα ἐνώπιόν του· ὁ δὲ νόμος, λόγον κάμνων εἰς τὴν τῶν πραγματογνωμόνων διαδικασίαν περὶ μερίδων καὶ κλήρων ἐννοεῖ οὐχὶ τὰ ψηφοδέλτια, ἀλλὰ τὸν προσδιορισμὸν καὶ τὴν ἀναλογίαν τῶν κληροθετούμενων μερίδων. Ὅθεν δὲν ὑπάρχει παράβασίς τις, ὅταν ὁ μὲν εἰσηγητῆς προσδιώρισε, διὰ κληρώσεως, μετὰξὺ τῶν συκοινωνῶν τὴν τάξιν, καθ' ἣν ἕκαστος ὄφειλε νὰ ἐξάξῃ τὸν κληρὸν του, ἕκαστος δὲ τούτων κατὰ τὴν προσδιορισθεῖσαν ταύτην διὰ κλήρου τάξιν ἐξήγαγε τὰ ψηφοδέλτιά του, καὶ διὰ τὸν μὴ ἐμφανισθέντα, οὐδενὸς ἐναντιουμένου, ἐξήγαγεν αὐτὰ ὁ εἰσηγητῆς. (9221 τοῦ 1852 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν).

§ 13. Ἐκ τῶν τοῦ Οἴκον. (Ἐγχ. § 193) σημειῶ τὰ ἐξῆς, § 14—19.

§ 14. Πλειόνων ὄντων τῶν κοινωνῶν τοῦ αὐτοῦ πράγματος ἢ τῆς αὐτῆς περιουσίας δύνανται τινὲς μόνον νὰ ζητήσωσι τὴν διανομὴν τοῦ μέρους αὐτῶν; Εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην δὲν εἶναι ἀμφιβολία ὅτι πρέπει νὰ δοθῇ καταφατικὴ ἀπάντησις ἐν ἣ περιπτώσει ἀμφότεροι οἱ διάδικοι συμφωνοῦσιν εἰς τοῦτο (νόμ. 8 πρ. Π. 10. 3. νόμ. 2 § 4 Π. 10. 2). Ἐὰν ὅμως ὁ ἐναγόμενος ἐναντιοῦται, ἡ ἀγωγή εἶναι ἀπορριπτέα (Zimmermann ἐν τῷ Archiv etc. ΛΔ', 192. 323). Ἐπίσης δύναται διὰ μιᾶς ἀγωγῆς νὰ αἰτηθῇ ἡ διανομὴ πολλῶν κοινῶν κληρονομιῶν. Ν. 25 § 3. 5 Π. (10. 2). Linde's Zeitschr. Α', 313.

§ 15. Ὁ ὑπὸ δικαστικὸν ἀντιλήπιορα διατελὼν οὐκ ἔστιν ἱκανὸς εἰς ἐξώδικον διανομὴν κατὰ τὸ 665 πολ. (Καρ. ζ. 3214. 3215).

§ 16. Δύνανται νὰ κινήσῃ αὐτὴν ἐκάτερος τῶν συγκαινωνῶν. νόμ. 29 § 1 Βασ. (12. 2) «οἷοσδὴποτε τῶν κοινωνιῶν κινεῖ τὸ διαιροῦν τὰ ἐπίκοινα πράγματα δικαστήριον.» — Ἐὰν κινήσωσιν ἀμφοτέρω; Ὅρα Οἰκ. ἐγγ. § 43 σημ. 7. 8. νόμ. 2 § 1 Π. (10. 3). νόμ. 13. 14 Π. (5. 1). Γαλ. δικ. 967. Καρ. ζ. 3189².

§ 17. Εἰς ποῖον δικαστήριον εἰσάγεται ἡ περὶ διανομῆς; Βλ. σημ. 12 σελ. 628 Πείρας.

§ 18. Πῶς ἐξετάζεται τὸ ἐφικτὸν τῆς διανομῆς καὶ πῶς καταρτίζονται αἱ μερίδες; Βλ. Οἰκ. ἐγγ. § 193 ἐκδ. 3. σημ. 10. ἐδ. α—γ. Ῥητέον τὰ ἐξῆς:

α) Ἀνάγκη τῆς διαδικασίας ταύτης ὑπάρχει, ὅταν τις τῶν κοινωνῶν δὲν στέργῃ εἰς ἐκουσίαν διανομὴν ἢ στερεῖται τῆς ἐλευθέρως διαθέσεως τῆς περιουσίας αὐτοῦ ἢ τέλος ἦναι ἀπὼν καὶ ἄνευ ἀντιπροσώπου· ἡ περὶ διανομῆς ἀγωγὴ εἰσάγεται εἰς τὸ ἀρμόδιον πρωτοδικεῖον κατὰ συνοπτικὴν διαδικασίαν.

β) Τὸ δικαστήριον, ἐὰν διατάξῃ τὴν διανομὴν, διορίζει ἐν τῇ αὐτῇ ἀποφάσει εἰσηγητὴν πρὸς διεύθυνσιν τῆς περαιτέρω διαδικασίας καὶπραγματογνώμονας, γνωμοδοτήσοντας περὶ τοῦ δυνατοῦ καὶ ἐφικτοῦ σωματικῆς διαιρέσεως καὶ περὶ τῶν γεννησομένων μερίδων καὶ κλήρων.

γ) Ἡ γνωμοδότησις τῶνπραγματογνώμωνων κατατίθεται εἰς τὸ δικαστήριον παρὰ τοῦ εἰσηγητοῦ, καὶ ἂν περὶ τῶν δικαιωμάτων τῶν διαδίκων, οὐδεμιᾶς ὑπαρχούσης ἀμφισβήτησεως, ἐφικτὴ κρίνεται ἡ διανομὴ καὶ συνετάχθησαν αἱ μερίδες, αἰτεῖται δὲ ἀναφορᾶς παρὰ τοῦ δικαστ. ἡ ἐπικύρωσις τῆς γνωμοδοτήσεως καὶ ἔπειτα γίνεται ἡ κλήρωσις ἐνώπιον τοῦ εἰσηγητοῦ· ἀνεφίκτου δὲ κριθείσης τῆς διανομῆς, διατάσσεται δημοπρασία.

§ 19. Ἐὰν ἐκνικηθῇ τὸ μερίδιον τινός, ἐνέχονται οἱ λοιποὶ συμμέτοχοι διὰ τὴν ἐκνίκησιν. νόμ. 70. Βασ. (42. 3), νόμ. 1. Βασ. (12. 3). Aubry I. 508 σημ. 1. Arndts σ. 493 σημ. 3.

ΔΙΑΡΡΗΕΙΣ συμβάσεων. Βλ. Καλ. γ' ἐκδ. 2 σελ. 165.

Περὶ ἀκυρώσεως ἢ διαρρήξεως συμβολαίων, κατὰ τὸν Ἰόνιον κώδικα. Βλ. Α. Π. 268 τοῦ 1872 ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λέξ. Παραγραφὴ.

ΔΙΑΣΚΕΨΕΩΣ ΕΥΕΡΓΕΤΗΜΑ. — Ἰδε τὰς ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. κληρονομία καὶ προθεσμία διασκέψεως.

ΔΙΑΤΑΓΑΙ. Ἰδε σελ. 4224 τῆς Πείρας (λέξ. Ὑπακοή)· ἔτι σελ. 337. 5412.

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ. Ἰδε τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Νόμοι.

(ΠΕΙΡΑΣ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β')

ΔΙΑΤΑΚΤΙΚΟΝ. Βλ. Πείρας σελ. 636 ἐπ. καὶ ἀνωτ. σ. 5683

λ. Διατακτικόν.

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΑΙ. Βλ. ἀνωτ. σελ. 5719 ἐπ.

ΔΙΑΤΙΜΗΣΙΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ. Βλ. ἀνωτ. σελ. 4738 ἐπ.

ΔΙΑΤΙΜΗΣΙΣ ΠΡΟΙΚΟΣ¹. Ἴδε σελ. 3393 τῆς Πείρας (λ. Διατίμησης).—Βλ. καὶ τὴν ἐν τῷ Πηραρτ. τούτῳ λ. Προίξ.

ΔΙΑΤΙΜΗΣΙΣ ΕΠΙ ΠΡΑΣΕΙ διδομένου (contractus aestimatorius.) Βλ. σελ. 467 Καλ. ἔκδ. 2. Παπ. ἐνοχ. § 238 τ. 2 ἔκδ. 2. Μολιτ. § 752.

Βλ. τὰ ἐν Πείρα σελ. 638 λ. διατίμησης.

ΔΙΑΤΙΜΗΣΙΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΩΝ. Βλ. Πείρας σελ. 2567 ἐπ.

ΔΙΑΤΡΟΦΗ².

§ 1. Προηγούμενα περὶ διατροφῆς ζητήματα βλ. εἰς Πείραν σελ. 638—654. (3076—3089 περὶ διατροφῆς τέκνων κτλ.

§ 2. Ὁ ἐπίτροπος δύναται νὰ κινήσῃ, ἄνευ ἀδείας κτλ., ἀγωγὴν περὶ διατροφῆς; Ἴδε τὴν λ. ἐπίτροποι ἐν τῷ Πηραρτῇ. τούτῳ.

§ 3. Ἡ περὶ διατροφῆς ὑποχρέωσις κατὰ τὸν Ἰόνιον κώδικα εἶναι ἀδιαίρετος ἐνοχή, αἱ δὲ περὶ ἀλληλεγγυότητος διατάξεις δὲν ἔχουσι χώραν ἐπ' αὐτῶν. Παράκλησις χωρεῖ κατὰ τινος ἐκ τῶν πρὸς διατροφήν ὑποχρέων. (Α. Π. 79 τοῦ 1870, φέρουσα: «Ἐπειδὴ τὸ ἐφετεῖον παρὰδέχεται οὐχὶ ὅτι ὁ δικαιούμενος πρὸς διατροφήν δὲν δύναται νὰ διαιρέσῃ τὴν περὶ τούτου ὑποχρέωσιν τῶν πολλῶν συνυποχρέων κατὰ τὴν ἐκτέλεσίν της, ἀλλ' ὅτι δύναται μὲν νὰ παραιτηθῇ τῶν δικαιωμάτων του κατὰ τινος ἐκ τῶν συνυποχρέων ὡς πρὸς τὸ ἀναλογεῖν εἰς τὰ λοιπὰ μέρη, ἢ τοιαύτη ὅμως συναίνεσις αὐτοῦ δὲν τεκμαίρεται κατ' ἀναλογίαν τῶν ἄρθρων 1124 καὶ 1125 τοῦ Ἰονίου ἀστυκεῦ Κώδικος.

Ἐπειδὴ, ἐκτὸς ὅτι δὲν ὑπάρχει λόγος πρὸς ἀναίρεσιν ὅταν τὸ δικαστήριον δὲν ἐξέτεινε κατ' ἀναλογίαν νόμον τινά, ἢ ἐφήρμοσε τὸν νόμον περιορισμένως (ἄρθρ. 810 § 1 πολ. δικον.), πρὸς τούτοις κατὰ τὸν Ἰόνιον ἀστυκεὶ Κώδικα ἄλλοι κανόνες διέ-

(1) Διατίμησης τεκμαίρεται λόγῳ πωλήσεως γενομένη. (Καλ. γ' ἔκδ. 2 σελ. 403. 689).

(2) Βλ. τὰς ἐν τῇ ἐφημ. τῶν δικαστηρίων (σελ. 347—332) καὶ τῇ νομικῇ Μερίσσει τοῦ 1874 (σελ. 238 ἐπ.) διατριβὰς περὶ διατροφῆς.

Κληροδόχος διατροφῆς ἀπαλλάσσεται τῆς περὶ τοῦ φιλικιδίου ἀσφαλείας (Παπ. κληρ. δίκ. σ. 472). — Διατροφῆς κληροδότημα εἰς τὸν παθόντα τὴν μεγίστην ἐλάττωσιν τῆς προσωπικῆς καταστάσεως. (αὐτ. σελ. 372).

πουσι τὰς ἀλληλεγγύους ὑποχρεώσεις (ἄρθρ. 1111 καὶ ἐπ.) καὶ ἄλλοι τὰς ἀδαιρέτους (ἄρθρ. 1131 καὶ ἐπ.). Ὅθεν αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρ. 1124 καὶ 1125, ἀφορῶσαι μόνον τὰς ἀλληλεγγύους ὑποχρεώσεις οὔτε κατ' ἀναλογίαν δύνανται νὰ ἐφαρμοσθῶσιν ἐπὶ τῶν ἀδαιρέτων ὑποχρεώσεων, ὅποια εἶναι ἡ προκειμένη κατὰ τὸ ἄρθρ. 176 τοῦ αὐτοῦ Κώδικος. Ὡστε καὶ ἀπαράδεκτος καὶ ἀνυπόστατος ὁ πρῶτος τῆς ἀναιρέσεως λόγος. (Α. Π. 79 τοῦ 1870).

§ 4. Ὁ σύζυγος ὑποχρεοῦται νὰ διατρέφῃ τὴν σύζυγον καὶ ἐὰν οὐχὶ σπουδαίως (ὅπερ εἶναι ἀντικείμενον ἐκτιμῆσεως) προσεκάλεσε τὴν σύζυγον νὰ μεταβῇ εἰς τὸν οἶκόν του. (Α. Π. πολ. 181 τοῦ 1873).

§ 5. Ἡ ὅπως δῆποτε ἀπομάκρυνσις τῆς συζύγου ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ συζύγου ἐκ τῆς συζυγικῆς οἰκίας ἀποστερεῖ ταύτην τῆς διατροφῆς; (Βλ. τὴν ἐπ. 140 τοῦ 74 ἀπόφ. Α. Π.)

§ 6. Ἡ διατροφή πρὸς τὴν σύζυγον δίδεται ἀναλόγως τῆς ἐαυτῆς προικὸς ἢ τῆς περιουσίας τοῦ συζύγου. Ἰδε τὴν ἐπομ. ἀπόφ. 140 τοῦ 1874 φέρουσαν· «Ἐπειδὴ κατὰ νόμον ὁ σύζυγος ὀφείλει νὰ διατρέφῃ τὴν σύζυγον, Βασ (29—1) ἐδ. 3. καὶ 107 καὶ Ἀρμεν. (2. 3) § 6, ἡ δὲ ὑποχρέωσις αὕτη τοῦ ἀνδρὸς ἀπορρέει ὑπὸ τοῦ κανόνος, ὅτι ὁ ἀνὴρ φέρει τὰ βάρη τοῦ γάμου. Ὅθεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὸ ἐφετεῖον ὀρθῶς καὶ συμφώνως μετὰ τοὺς εἰρημένους νόμους ὑπεχρέωσε διὰ τῆς προσδύλλομένης ὑπ' ἀριθμὸν 947 ἀποφάσεώς του τὸν ἀναιρεσίοντα νὰ χορηγῇ διατροφήν πρὸς τὴν ἀναιρεσίβλητον σύζυγόν του· οὐδεμίαν δ' ἐπιροὴν ἔχει τὸ γεγονός ὅτι ἡ ἀναιρεσίβλητος ἀπεμακρύνθη τοῦ συζυγικοῦ οἴκου, ἀφοῦ, καθὰ παρεδέξατο τὸ ἐφετεῖον διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως ἐκτιμῆσαν ἐντὸς τῆς κυριαρχικῆς αὐτοῦ ἐξουσίας τὰς καταθέσεις τῶν συνεπειᾶ τῆς ὑπ' ἀριθμὸν 1081 τοῦ ἔτους 1871 ἀποφάσεώς του ἐξετασθέντων μαρτύρων, ἡ ἀναιρεσίβλητος ἠναγκάσθη ἕνεκα τῆς κακῆς πρὸς αὐτὴν συμπεριφορᾶς τοῦ συζύγου τῆς καὶ τῶν συνεχῶν καὶ ἀδιαλείπτων ὕβρεων, ἀπειλῶν καὶ σωματικῶν κακώσεων ἃς κατ' αὐτῆς ἐπῆγεγεν οὗτος ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν, καὶ ἰδίως κατὰ τὰ ἔτη 1868, 1869 καὶ 1870, ν' ἀπομακρυνθῇ τῆς συζυγικῆς οἰκίας, καὶ νὰ μεταβῇ παρὰ τῇ ἰδίᾳ μητρί. Δὲν εἶναι δὲ βᾶσιμος ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἀναιρεσίοντος, ὅτι μόνον κατ' ἐξαίρεσιν εἰς τρεῖς περιπτώσεις ὀφείλει ὁ σύζυγος νὰ διατρέφῃ τὴν σύζυγόν του καὶ μὴ συνοικοῦσαν μετ' αὐτοῦ, τοῦτέστι 1) ὅταν αὕτη ὑποπέσῃ εἰς μανίαν καὶ ὁ ἀνὴρ καταχρᾶται τὴν προικὰ· 2) ὅταν ἡ γυνὴ μετὰ τὴν ἀπο-

βίωσιν τοῦ ἀνδρὸς ἦναι ἔγκυος, διαρκούσης τῆς ἐγκυμοσύνης· καὶ 3) ὅταν, εἰσαχθείσης δίκης περὶ τοῦ διαζυγίου, δοθῇ παρὰ τῆς ἀρμοδίας ἐκκλ. ἀρχῆς εἰς τὴν σύζυγον ἡ ἄδεια τῆς εἰς ἄλλην οἰκίαν μετοικήσεως, διότι καὶ ἐν τῇ περιπτώσει, καθ' ἣν ἕνεκα τῆς κακῆς συμπεριφορᾶς τοῦ συζύγου πρὸς τὴν γυναῖκα καταστῇ ταύτη ἀφόρητος ἢ μετὰ τοῦ ἀνδρὸς συμβίωσις καὶ ἀπομακρυνθῇ αὕτη, τούτου ἕνεκα, τῆς συζυγικῆς οἰκίας, ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐγένετο καθὰ παραδέχεται τὸ ἐφετεῖον, πάλιν ὁ σύζυγος ὀφείλει νὰ παράσχη διατροφήν πρὸς τὴν σύζυγόν του, καθὼ διαρκούντος τοῦ γάμου καὶ ἀπομακρυνθείσης τῆς συζύγου τῆς συζυγικῆς οἰκίας ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ συζύγου, οὐδ' ἐξάγεται ἐκ νόμου τινὸς τὸ ἐναντίον, ὡς ὁ ἀναιρεσεῖων ἐσφαλμένως ἰσχυρίζεται· ὥστε μὴ βάσιμος εἶναι ὁ πρῶτος τοῦ ἀναιρετηρίου λόγος.

Ἐπειδὴ ὁ νόμος 22 § 8 Πανδ. (24. 3), καθ' ὃν τῆς μαινομένης γυναικὸς τὴν διατροφήν καὶ περίθαλψιν ὀφείλει ὁ ἀνὴρ ἀναλόγως τοῦ ποσοῦ τῆς προικὸς, ἀφορῶν εἰς ἕτερον θέμα οὐδεμίαν ἔχει ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐφαρμογὴν. Ὅθεν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ὑποχρέωσασα τὸν ἀναιρεσεῖοντα νὰ χορηγήσῃ διατροφήν πρὸς τὴν σύζυγόν του ἀναλόγως τῆς περιουσίας του καὶ μὴ ἐφαρμόσαν ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὸν ἄρτι εἰρημένον νόμ. οὐδαμῶς παρηνόμησεν. Ἄρα ἀνυπόστατος καὶ ὁ ἐκ τοῦ ἐναντίου τρίτος τοῦ ἀναιρετηρίου λόγος». (Α. Π. πολ. 140 τοῦ 1874).

§ 7. Δύναται νὰ προταθῇ ἐνώπιον τοῦ Ἀρ. Πάγ. τὸ πρῶτον, ὅτι ἡ ἀπόφασις, δι' ἧς ἐκηρύχθη διαλελυμένος ὁ γάμος, ἀνηρέθη ἢ περὶ διατροφῆς ἀγωγή ἐπὶ λόγῳ ὅτι ὁ γάμος εἶχε κηρυχθῇ διαλελυμένος; οὐχί. (Βλ. Α. Πάγ. 220 τοῦ 1875 φέρουσιν· «Ἐπειδὴ ἡ ἀναιρεσεῖουσα δὲν ἐπρότεινεν ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν τὸν ἰσχυρισμὸν τῆς, ὅτι ἡ ὑπ' ἀριθμ. 2 τοῦ 1874 ἀπόφασις τῶν ἐν Πάτραις ἐφετῶν, δι' ἧς ἐκηρύχθη διαλελυμένος ὁ μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ ἀντιδίκου τῆς γάμος, ἀνηρέθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 398 τοῦ 1874 ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου τούτου καὶ ὅτι ἐπομένως τελεσιδικία περὶ τοῦ διαζυγίου αὐτῶν δὲν ὑφίσταται, καθ' ὅσον τὸ περιστατικὸν τοῦτο ἐπῆλθε μετὰ τὴν ἐνώπιον τῶν ἐν Πάτραις ἐφετῶν συζήτησιν τῆς προκειμένης ὑποθέσεως, τῆς μὲν ὑποθέσεως ταύτης συζητηθείσης ἐνώπιον τοῦ ἐφετερίου ἐκείνου, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, τὴν 10 Ὀκτωβρίου 1874, τῆς δὲ ῥηθείσης ὑπ' ἀριθ. 398 ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου δημοσιευθείσης τὸν Δεκέμβριον 1874. Ὡστε, μὴ προταθέντος παρὰ τῆς ἀναιρεσεῖουσης

ένώπιον τοῦ ἐφετείου τοῦ προεκτεθέντος ἰσχυρισμοῦ, ὁ λόγος ἀναιρέσεως, ὅτι κακῶς παρεδέξατο τὸ ἐφετεῖον ὅτι ὑφίσταται τελεσιδικία περὶ τοῦ διαζυγίου τῶν διαδίκων καὶ ὅτι τούτου ἕνεκα δὲν δικαιούται ἡ ἀναιρεσεύουσα ν' ἀπαιτήσῃ παρὰ τοῦ ἀντιδίκου τῆς διατροφῆς, κατὰ πρῶτον εἰσαγόμενος ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ μὴ ἀναγόμενος εἰς τὴν κοινὴν εὐταξίαν, εἶναι ἀπαράδεκτος, κατὰ τὸ ἄρθρ. 811 § 2 τῆς πολ. δικονομίας· διὰ τὸν αὐτὸν δὲ λόγον ἀπαράδεκτος εἶναι καὶ ὁ ἐκ τῆς μὴ ἀναβολῆς τῆς δίκης παραγόμενος λόγος ἀναιρέσεως, μὴ προταθείσης παρὰ τῆς ἀναιρεσειούσης ἐνώπιον τοῦ ἐφετείου ἀναβλητικῆς ἐνστάσεως τῆς δίκης, ὡς ἰσχυρίζεται ὁ ἀναιρεσιβλήτος καὶ δὲν ἀντιλέγει ἡ ἀναιρεσεύουσα.

Ἐπειδὴ ἡ ἀναιρεσεύουσα δὲν ἰσχυρίζεται ὅτι ἐπεκαλέσθη ἐνώπιον τοῦ ἐφετείου τὴν πρωτοδίκως γενομένην, κατὰ τὸν ἰσχυρισμὸν τῆς, παρὰ τοῦ ἀντιδίκου τῆς ὁμολογίαν τοῦ ὅτι ἔχει αὕτη δικαίωμα ν' ἀπαιτήσῃ διατροφὴν παρ' ἐκείνου· ὥστε τὸ ἐφετεῖον δὲν ἤμαρτε μὴ λαθὼν ὑπ' ὄψιν τὴν ὁμολογίαν ταύτην· ὡς ἐπίσης δὲν ἔσφαλε παραδεξάμενον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ἀπ' ἐναντίας τῆς ὁμολογίας ταύτης, τὸν κατὰ πρῶτον ἐνώπιόν του προταθέντα παρὰ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἰσχυρισμὸν, ὅτι ἡ ἀναιρεσεύουσα ἐκουσίως ἐγκατέλειψε τὴν συζυγικὴν οἰκίαν, διότι ἡ ἀναιρεσεύουσα, μὴ προσάγουσα τὰς ἐνώπιον τοῦ ἐφετείου ἐγγράφους προτάσεις τῆς, δὲν ἀποδεικνύει, ὅτι προέτεινεν ἐνώπιον τοῦ ἐφετείου τὸ ἀπαράδεκτον τοῦ ἀνωτέρου ἰσχυρισμοῦ τοῦ ἀντιδίκου τῆς, ὡς κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τοῦ ἐφετείου προταθέντος, τὸ δ' ἐφετεῖον ἐναντίον τῆς προτάσεώς τῆς ταύτης παρεδέξατο τὸν ἰσχυρισμὸν τῆς τοῦτον. Ἄρα οἱ ἐπὶ τῆς παραβιάσεως τῶν ἁρθρῶν 264, 273 § 2. 746 καὶ 747 τῆς πολιτ. δικονομίας στηριζόμενοι λόγοι ἀναιρέσεώς εἰσιν ἀνυπόστατοι.

Ἐπειδὴ εἰ καὶ ὁ ἀναιρεσιβλήτος δὲν ἐξεκάλεσε τὴν ὑπ' ἀριθ. 384 (1871) παρεμπίπτουσαν ἀπόφασιν τῶν ἐν Ζακύνθῳ πρωτοδικῶν, τὸ ἐφετεῖον, ἐκληθείσης ἐνώπιόν του τῆς ὁριστικῆς ὑπ' ἀριθ. 108 (1872) ἀποφάσεως τοῦ αὐτοῦ πρωτοδικείου, δὲν ἔσφαλεν ἐπεμβάν εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν διὰ τῆς ρηθείσης παρεμπιπτούσης ἀποφάσεως ἀποφασισθέντων ζητημάτων, ἀφοῦ, μεταβιβάσει τῆς διὰ τῆς κατὰ τῆς ὁριστικῆς ἀποφάσεως ἐφέσεως τῆς ὅλης ὑποθέσεως εἰς αὐτό, τὰ ζητήματα ταῦτα ἐσχετίζοντο, καθ' ἃ παραδέχεται τὸ αὐτὸ ἐφετεῖον ἐντὸς τῆς ἐξουσίας του, μὲ τὰ διὰ τῆς ἐφέσεως ὑποβληθέντα παράπονα καὶ δὲν

ἀπεστέλουν ἴδια κεφάλαια τῆς ἀγωγῆς ὀριστικῶς δι' ἄλλων ἀποφάσεων ἀποφασισθέντα. Ἄρα καὶ ὁ περὶ παραβιάσεως καὶ ψευδοῦς ἐρμηνείας τῶν ἄρθρων 749, 181, 515 § 2, καὶ 779 τῆς πολιτικῆς δικονομίας λόγος ἀναιρέσεως εἶναι ἀνυπόστατος. (Ἰδ. λ. ἔφεσις).

Ἐπειδὴ τὸ ἐφετεῖον ὀρθῶς ἐφήρμοσεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὸ ἄρθρ. 683 τῆς πολ. δικονομίας καὶ οὐχὶ τὸ 205 τοῦ Ἰονίου ἀστυκοῦ Κώδικος, καθ' ὅσον τὸ ῥηθὲν 683 ἄρθρ. τῆς πολ. δικονομίας, ῥυθμίζον τὸν τρόπον τῆς ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου εἰσαγωγῆς καὶ διεξγωγῆς τῆς περὶ διαζυγίου δίκης καὶ ὀρίζον τὰ προκαταρκτικῶς μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῆς περὶ διαζεύξεως αἰτήσεως διχτασσόμενα ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου, ἐν οἷς καὶ τὰ περὶ τῆς ὑπὸ τοῦ συζύγου εἰς τὴν γυναῖκα δοτέας καὶ μετὰ τὴν κατάστασιν ἐκείνου ἀναλόγου συντάξεως, ἐὰν ἡ γυνὴ ᾔθελε καταλίπει τὴν οἰκίαν τοῦ ἀνδρὸς (ἐδ. 2 καὶ 5 τοῦ ἄρθρ. 683) κατισχύει, δυνάμει τοῦ PN. νόμου, τῆς οὐσιαστικῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 205 τοῦ Ἰονίου ἀστυκοῦ Κώδικος. Στηριχθὲν δὲ τὸ ἐφετεῖον εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 683 § 5 τῆς πολ. δικονομίας, ὀρθῶς ἀπέρριψε τὴν ἀπὸ 12 Μαΐου 1871 περὶ διατροφῆς ἀγωγὴν τῆς ἀναιρεσειούσης κατὰ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου συζύγου τῆς, ἀφοῦ, καθ' ἃ παραδέχεται τὸ ἐφετεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ἡ ἀναιρεσεύουσα δὲν μετώκησεν εἰς ἄλλην οἰκίαν, οὔτε τῇ ἀδείᾳ τοῦ ἐπισκόπου, οὔτε τῇ ἀδείᾳ τοῦ δικαστηρίου, ἀλλ' ἐκουσίως ἐγκατέλειψε τὴν συζυγικὴν οἰκίαν, καὶ ἐπομένως δὲν ἐδικαιούτο νὰ αἰτήσῃ διατροφὴν παρὰ τοῦ συζύγου τῆς, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 683 § 5 τῆς πολ. δικονομίας. Ὅθεν οἱ περὶ παραβιάσεως τοῦ ἄρθρ. 205 τοῦ Ἰονίου ἀστυκοῦ Κώδικος καὶ κακῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 683 § 5 τῆς πολ. δικονομίας λόγοι τοῦ ἀναιρετηρίου καὶ τῶν προτάσεων εἰσιν ἀνυπόστατοι.

Ἐπειδὴ ἀφοῦ τὸ ἐφετεῖον ἀπέρριψεν ὁλοσχερῶς διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως τὴν ἀγωγὴν τῆς ἀναιρεσειούσης, ἄσκοπον ὅλως ἦν νὰ αἰτιολογήσῃ τὴν ἀπόρριψιν τῆς ἐφέσεως αὐτῆς, δι' ἧς αὕτη, παρὰ πονομένη κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 108 (1872, ἀποφάσεως τοῦ πρωτοδικείου Ζακύνθου, ἐζήτει νὰ τῇ προσδιορισθῇ μείζων διατροφή καὶ νὰ ὀρισθῇ προγενεστέρως ἡ ἔναρξις αὐτῆς, διότι ἡ ἐπὶ τῇ ἐφέσει τοῦ ἀντιδίκου τῆς ἐπελθοῦσα ἀπόρριψις τῆς ἀγωγῆς συνεπήγετο ὡς συνέπειαν καὶ τὴν ἀπόρριψιν τῆς ἐφέσεως αὐτῆς, δι' ἧς αὕτη ἐπεζήτει τὴν μεταρρύθμισιν πῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως καθ' ὅσον παρεδέξατο ἐν μέρει καὶ οὐχὶ ἐντελῶς τὴν ἀγωγὴν τῆς. Ὡστε ἐκ τῆς ἐλλείψεως ἰδίας αἰ-

τιολογίας περὶ ἀπορρίψεως τῆς ἐφέσεως τῆς ἀναιρεσειούσης δὲν δύναται νὰ παραχθῇ λόγος ἀναιρέσεως καὶ ἀβάσιμον τὸ ἐκ τοῦ ἀναιτιολογήτου παράπονον.

§ 8. Γυνὴ ἐκουσίως καταλιποῦσα τὴν συζυγικὴν οἰκίαν, καὶ εἰς ἄλλην μετοικήσασα ἄνευ ἀδείας ἐπισκοπικῆς ἢ δικαστικῆς, δὲν δικαιούται εἰς διατροφήν κατὰ τὸ ἄρθρον 683 τῆς πολ. δικ. μὴ ἔχοντος ἐφαρμογὴν ἐνταῦθα τοῦ ἁρθρου 205 τοῦ ἰον. Κ. (Α. Π. 220 τοῦ 1875, ἢν βλ. εἰς τὴν ᾧδε § 7).

§ 9. Ἀπορριφθείσσης ἐπὶ τῇ ἐφέσει τοῦ ἐναγομένου τῆς περὶ διατροφῆς ἀγωγῆς, περιττὴ ἢ ἐν τῇ διατακτικῇ τῆς ἀποφάσεως ἀπόρριψις τῆς ἐφέσεως τοῦ ἐνάγοντος δι' ἧς ἐζήτει μείζονα διατροφήν. (Ἀρείου Πάγου 220 τοῦ 1875 ἢν βλέπε εἰς τὴν ᾧδε § 7).

§ 10. Ἡ διάταξις τοῦ ἁρθρου 683 πολ. δικ. κατήργησε τὸ ἄρθρον 203 ἰον. ἀτυκ. κώδ. (Νόμ. ΠΝ') (Α. Π. 220 τοῦ 1875 περὶ ἧς ἐν τῇ ᾧδε § 7).

§ 11. Ἐὰν ἡ σύζυγος δὲν προσέλθῃ, προσκληθεῖσα, εἰς τὸν συζυγικὸν οἶκον, ὁ σύζυγος δὲν εἶναι ὑπόχρεως νὰ τὴν διατρέφῃ. — Ἡ διατροφή ὀφείλεται ἢ ὅταν ἡ σύζυγος μένῃ ἐν τῷ συζυγικῷ οἴκῳ, ἢ ὅταν ἀναγκάζεται νὰ ἐγκαταλείψῃ αὐτὴν ἕνεκεν ἰσχυρῶν καὶ ἀποχρῶντων λόγων, προσερχομένων ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ συζύγου (Α. Π. πολ. 221 τοῦ 1875 φέρουσα: «Ἐπειδὴ τὸ ἐφετεῖον ἀπέρριψε διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως τὴν ἀπὸ 17 Ἰουλίου 1874 περὶ διατροφῆς ἀγωγὴν τῆς ἀναιρεσειούσης κατὰ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου συζύγου της, σπριχθὲν, ἐκτὸς τῶν ἄλλων λόγων, ἰδίως εἰς τὸν λόγον ὅτι, γενομένης πρὸς αὐτὴν ὑπὸ τοῦ συζύγου της πρὸ τῆς ἐγέρσεως τῆς ἀγωγῆς τῆς ἀπὸ 15 Ἰουλίου 1874 προσκλήσεως, ὅπως ἐπανεέλθῃ εἰς τὴν συζυγικὴν οἰκίαν, ἣτις ἐκοινοποιήθη ταύτῃ αὐθημερόν, καὶ ἐξ ἧς συνάγεται κατὰ τὴν ἀνεξέλεγκτον τοῦ ἐφετείου κρίσιν ἡ πρόθεσις τοῦ ἐναγομένου καὶ νῦν ἀναιρεσιβλήτου, ὅπως μεταχειρίζεται μετὰ πάσης τῆς συζυγικῆς ἀγάπης τὴν ἑαυτοῦ σύζυγον, καὶ ταύτης ἀρνησασμένης, ἔπεται ὅτι ἔκτοτε κατὰ νόμον δὲν δικαιούται αὕτη εἰς διατροφήν. Ἀποῦ δὲ ἡ σκέψις αὕτη τοῦ ἐφετείου εἶναι ὀρθὴ καὶ νόμιμος καὶ διὰ ταύτης στηρίζεται ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, διότι τῷ ὄντι κατὰ νόμον ὁ σύζυγος εἶναι ὑπόχρεος εἰς διατροφήν τῆς συζύγου του, ἢ ὅταν αὕτη μένῃ ἐν τῇ συζυγικῇ οἰκίᾳ, ἢ ὅταν ἀναγκάζεται νὰ ἐγκαταλείψῃ αὐτὴν ἕνεκεν ἰσχυρῶν καὶ ἀποχρῶντων λόγων προσερχομένων ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ συζύγου· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, καθ' ὃ παραδέ-

χεται τὸ ἔφετ. ἐντὸς τῆς ἐξουσίας του, ἡ ἀναιρεσειούσα ἐκουσίως ἐγκατέλειψε τὴν συζυγικὴν οἰκίαν, ἄνευ ἰσχυρῶν δηλ. καὶ ἀποχρῶντων λόγων δυναμένων ν' ἀποδοθῶσιν εἰς ὑπαιτιότητα τοῦ συζύγου, ἡ ἐξέτασις τῶν λοιπῶν σκέψεων περιττὴ ἀποβαίνει. Ὅθεν ἄσκοποί εἰσι πάντες οἱ εἰς τὰς λοιπὰς αἰτιολογίας ἀναγόμενοι λόγοι ἀναιρέσεως.

§ 12. Εἰάν ἡ γυνὴ χωρὶς νομίμου λόγου δὲν συνοικῇ τῷ ἀνδρὶ, δὲν ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθρον 683 πολ. δικ. (Α. Π. 221 τοῦ 1875 φέρουσα· «Ἐπειδὴ τὸ ἔφετ. δὲν παρεβίασε διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως τὴν ἀπαγορευτικὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 583 τῆς πολ. δικονομ. ὡς ἡ ἀναιρεσειούσα διατείνεται, διότι δὲν προέβη διὰ τῆς προρρηθείσης αἰτιολογίας καὶ εἰς τὴν κατ' οὐσίαν ἐξέτασιν τῶν λόγων, ἐφ' ὧν ἡ ἀγωγή ἐστηρίζετο, ἀφοῦ διὰ τῶν προηγουμένων αἰτιολογιῶν ἐθεώρησεν ὡς ἀπαραδέκτους τοὺς λόγους τούτους ὡς λόγους ἀοριστίας, οὐδ' ἐθεώρησε ὡς ἀνυποστάτους τοὺς αὐτοὺς λόγους καὶ, τούτῳ τῷ λόγῳ, ἀνυπόστατον τὴν ἀγωγήν, ἀλλὰ θεωρῆσαν ἐν τῇ ἀνεξελέγκτῳ κρίσει του βᾶσιμον τὸν ἐν τῇ προτελευταίᾳ αἰτιολογίᾳ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ἐκτιθέμενον ὡς ἀνωτέρω λόγον, ὅν ὁ ἀναιρεσιβλητος ἀντέταξεν ἐνώπιόν του πρὸς ὑπεράσπισιν ἑαυτοῦ καὶ ἀποκρουσιν τῆς ἀγωγῆς· ἀπέριψε τὴν ἀγωγήν τῆς ἀναιρεσειούσης, ὡς μὴ στηριζομένην εἰς τὸν νόμον. Ὅθεν καὶ ὁ περὶ παραβιάσεως τοῦ ἄρθρου 683 τῆς πολιτ. δικονομίας λόγος ἀναιρέσεως ἀνυπόστατός ἐστιν.

§ 13. Τὸ ἔφετεϊον ἀποφηνάμενον ὅτι ὁ τοῦ ἀναιρεσειόντος ἰσχυρισμὸς ὅτι ἡ σύζυγός του δὲν παρηκολούθησεν αὐτὸν δὲν ἔχει ἐπιρροὴν εἰς τὴν προκειμένην περὶ διατροφῆς δίκην, χωρὶς νὰ ἐξετάσῃ ἂν ὑπῆρχε λόγος τίς παρακωλύων τοῦτο, ἡμαρτημένως ἡρμήνευσε τὰς διατ. 2 (5. 21) καὶ 22 ἐν τέλει (6. 5), ὡς καὶ τὰς διατάξ. Β.κ.σ. (κθ. 1) 3. Ἀρμεν. (2. 3.) 6, ἐκ τῶν ὁποίων προκύπτει ὅτι οἱ σύζυγοι πρέπει νὰ συμβιώσιν, ὅτι ἡ γυνὴ ὀφείλει νὰ παρακολουθῇ τὸν σύζυγον, εἰάν δὲν ὑπάρχῃ λόγος καθιστῶν ἀδύνατον τὴν συμβίωσιν (καὶ τοιοῦτό τι ἡ ἀπόφασις, ὡς εἴρηται, δὲν διαλαμβάνει), ὁ δὲ σύζυγος δὲν εἶναι ὑπόχρεως νὰ διατρέφῃ τὴν σύζυγον εἰάν αὕτη προσκληθεῖσα δὲν προσέλθῃ, ἄνευ λόγου, εἰς τὸν συζυγικὸν οἶκον· ἤγουν ἡ διατροφή ὀφείλεται ἢ ὅταν ἡ σύζυγος μένῃ ἐν τῷ συζυγικῷ οἴκῳ, ἢ ὅταν ἀναγκάζεται νὰ ἐγκαταλείψῃ αὐτὴν ἐνεκεν ἰσχυρῶν καὶ ἀποχρῶντων λόγων προερχομένων ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ συζύγου. (Α. Π. πολ. 256 τοῦ 1875).

§ 14. Τὴν ἀγωγὴν περὶ διατροφῆς δύναται νὰ κινήσῃ ὁ κηδεμὼν ἄνευ ἀδείας τοῦ συγγεν. συμβουλίου; οὐχί. (Ἰδε ἀπόφ. ἐφ. Ἀθηνῶν 1207 τοῦ 1873 φέρουσιν· «Ἐπειδὴ κατὰ νόμον ὁ ἐπίτροπος δὲν δύναται νὰ κινήσῃ ἀγωγὴν προσωπικὴν περὶ ποσοῦ ὑπερβαίνοντος τὰς πεντακοσίας δραχμὰς ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου καὶ προηγουμένης ἐγγράφου δικηγορικῆς γνωμοδοτήσεως, ἐκτὸς ἂν ἐπικηται κίνδυνος ἐκ τῆς ἀναβολῆς· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὡμολογημένον μὲν ἦν παρὰ τῆς ἐπὶ τούτῳ παραπονουμένης ἐκκαλούσης, ὅτι οὔτε ἄδεια τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου, οὔτε δικηγορικὴ γνωμοδότησις προηγήθη τῆς ἀγωγῆς, πλὴν ἡ ἐκκαλοῦσα αὕτη ἀξιοῖ ὅτι νομίμως προσέβη ὡς ἐπίτροπος εἰς τὴν ἔγερσιν τῆς ὑπὸ συζήτησιν ἀγωγῆς, ἄνευ τῶν εἰρημένων διατυπώσεων, διότι τὸ ἀντικείμενον αὐτῆς ἀφορῶν εἰς τὴν διατροφήν τῶν ὑπ' αὐτῆς ἐπιτροπευομένων θυγατέρων τῆς καὶ ἀποτελοῦν τὸν μόνον πρὸς ζωάρκειαν πόρον αὐτῶν, ἔχει ὑπὲρ ἑαυτοῦ τὸ κατεπεῖγον, ὑπὲρ ἀπαλλάσσει τὴν ἀγωγὴν τῶν μνησθεισῶν διατυπώσεων. Ὁ ἰσχυρισμὸς τῆς ὁμῶς οὗτος δὲν εἶναι βάσιμος, διότι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 75 τοῦ Ἀστυκοῦ νόμου, ἀντιστοιχοῦσα πρὸς τὴν ἐτι σαφεσέραν τοῦ ἄρθρ. 74 τῆς πολ. δικ., ἐπιτρέπει τὴν ἔγερσιν τῆς τοιαύτης ἀγωγῆς ἄνευ τῶν ἐν λόγῳ διατυπώσεων, μόνον ὡςάκις πρόκειται νὰ ἀποκρουσθῇ κίνδυνος τοῦ μέλλοντος διὰ τῆς ἀγωγῆς νὰ ἐπιδιωχθῇ δικαίωματος, οἷον δὲν ἰσχυρίζεται ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ ἐκκαλοῦσα, οὐχί ὁμῶς καὶ ὡςάκις τὸ τῆς ἀγωγῆς ἀντικείμενον ἀποτελεῖ τὸν νόμιμον πρὸς διατροφήν πόρον τῶν ὀρφανῶν, οὗ τινος ἄλλως τὸ κατεπεῖγον οὐδέποτε δύναται νὰ θεωρηθῇ τοιοῦτον, ὥστε νὰ ἀποκλείσῃ τὴν ὀλιγοήμερον ἀνασολὴν πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν διατυπώσεων τούτων.» — Ἰδε κατωτ. λ. ἐπίτροπος.

§ 15. Συγχωρεῖται συμβιβασμὸς ἐπὶ διατροφῆς; Βλ. Πείρας σελ. 3597 (§ 16). 3918 § 12. Ζαχ. γ' σελ. 143 ἐπ.

§ 16. Διατροφῆς κληροδότημα τί περιλαμβάνει; Βλ. Πείρας σελ. 640 § 7—9. καὶ Ζαχ. ε σελ. 414.

§ 17. Ἐὰν ἐκ πλάνης καταβάλῃ τις τὰ τῆς διατροφῆς, ἀναζητεῖ; οὐχί¹.

§ 18. Συνέπειαι πολιτικοῦ θανάτου καὶ χάριτος εἰς τὸ περὶ διατροφῆς. Βλ. Πείρας σελ. 640 § 10 καὶ Ζαχαρ. α σελ. 324. καὶ γ' σ. 688. 699.

§ 19. Ἐκχώρησις; Ζαχ. β. σελ. 552. — Κατάσχεσις; Ἰδε τὴν λ. διατροφήν ἐν σελ. 1745. Πείρας.

(1) Παπ. Ενοχ. 4. 2 ἐκδ. 2 § 566. — Πείρας σ. 651 § 60 ἐπ.

Πίναξ λεκτικός τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ περὶ
διατροφῆς ἄρθρῳ λέξεων.

Ἀγωγή § 2. Τις κινεῖ; § 14. "Α- νευ ἀδείας; § 14.	"Εφεςις. § 7. 9. Θάνατος πολιτικός. § 18.
"Αδεια μετοικήσεως. § 6. "Ιδε τὴν ὥδε λ. Ἐπίτροποι.	Τονίου Κώδικος ἀρ. 205—§ 10.
"Αδιαίρετος ἐνοχή. § 3.	Κατάσχεσις. § 19.
"Αλληλεγγύτης. § 3.	Κατεπίγον. § 14.
"Αναίρεσις. § 7.	Κληροδότημα. § 16.
"Ανάλογος ἡ διατροφή. § 6.	Νόμος ρν'. § 10.
Γάμου διάλυσις. § 7.	Παραίτησις. § 3.
Γυνή. "Ιδε σύζυγος.	Πλάνη. § 17.
Διατροφή γυναικός. "Ιδε τὴν ὥδε λ. σύζυγος.	Προηγούμενα ζητήματα. § 1.
Διατροφῆς ἔξοδα ἀναζητοῦνται; § 17.	Προτάσεις ἐνώπιον Ἀρ. Πάγου. § 7.
Δικηγορικὴ γνωμοδότησις. § 14.	Συγγενικὸν συμβούλιον. § 14.
"Εγκυος. § 6.	Σύζυγος διατρεφόμενη. § 3-13. Ἀπο- μακρυνόμενη. § 5, 6, 8. Ἀνάλογος διατροφή. § 6. Ἐὰν ποστεκαλυμένη δὲν ἐπανέλθῃ; § 11. Μὴ συναικούσας; § 12, 13.
"Εκχώρησις. § 19.	Συμβιβασμός. § 15.
"Ενοχὴ ἀδιαίρετος ἡ περὶ διατροφῆς. § 3.	Φαλκίδιον. Σημ. 1 σελ. 5970.
"Επίτροποι. § 2. 14.	Χάρις § 18.
"Επισκοπικὴ ἀδεια. § 8.	

Πίναξ τῶν εἰς τὸ προηγούμενον ἄρθρον περὶ
διατροφῆς ἀναφερομένων ἀποφάσεων.

79 τοῦ 70—§ 3.	220 τοῦ 75—§ 7—10.
181 τοῦ 73—§ 4.	221 τοῦ 75—§ 11, 12.
140 τοῦ 74—§ 5.	256 τοῦ 75—§ 13.

ΔΙΑΦΕΡΟΝ¹. Βλ. Πείρας σελ. 654 καὶ 4276 λ. Διαφέρον. —

Διαφέρον ἐπὶ διαλύσεως μισθώσεως ἔνεκα πωλήσεως. (Βλέπ.

Α. Π. 172 τοῦ 1869 ἐν τῇ λ. Μίσθωσις τοῦ Παραρτήματος
τούτου καὶ Πείρας σελ. 2380 ἐπ.)

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΑΙ περιουσίας τοῦ στέμματος (palatini). Βλέπε

Καλ. γ' ἐκδ. 2 σελ. 396.

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ Κερκύρας. Ἴδε ἐν τῷ Παραρτή-
ματι τούτῳ τὴν λ. Δῆμοι² σ. 5942 ἐπ.

(1) Διαφέρον (quod interrest). Βλ. Καλ. γ' ἐκδ. 2 σελ. 591. 734. Κατὰ
χρόνον (utilitas temporis) αὐτ. σελ. 727, 746.

(2) Οἶον Α. Π. 1 τοῦ 1875.

ΔΙΓΑΜΙΑ. Ὁ ὑπάρχων γάμος εἶναι κώλυμα πρὸς σύναψιν νέου¹.
 Ἴδε ἀνωτ. τὴν λ. Γάμος.—Οἱ περὶ τῶν ἐξ αἰμομικτικοῦ γάμου ὀρισμοὶ περὶ κληρονομίας δὲν ὁρῶσι τὰ ἐκ διγαμίας. (βλ. Παπ. κληρ. δικ. § 187).

Περὶ τοῦ ἄρθρ. 12 τῆς πολ. δικ. (βλ. Πείρ. σ. 4083—4127).
ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ. ὅτι ἱερώτατον τὸ τούτου ἔργον § 905 Σαριπόλου περὶ Συντ. ἔκδ. 2.

Ἡ ἀγωγή καθηγητοῦ τινὸς περὶ αὐξήσεως τῆς μισθοδοσίας του ὑπάγεται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια κατὰ τὴν Α. Π. 192 τοῦ 1876, περὶ ἧς ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Μισθός.

βλ. τὰς λ. Δημοδιδάσκαλοι. Σχολεῖα. Πανεπιστήμιον.

ΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΕΝ ΧΡΗΣΕΙ (commodatum). βλ. σελ. 216. 269 Καλ. γ' ἔκδ. 2.

ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΙΣ. Ἴδε τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Ἐκδικητικαὶ ἀγωγαί.

ΔΙΖΗΣΕΩΣ ΕΥΕΡΓΕΤΗΜΑ. Ἴδε τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Εὐεργέτημα.

ΔΙΗΓΗΜΑΤΙΚΗ ΟΜΟΛΟΓΙΑ. (βλέπ. σελ. 780. 783 Καλ. γ'. ἔκδ. 2). Πρὸβλ. τὴν ἐν Πείρᾳ καὶ τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. Ὁμολογία.

ΔΙΗΝΕΚΗΣ ΠΡΟΣΟΔΟΣ (rente perpetuelle). βλ. Καλ. γ' ἔκδ. 2 σελ. 437.

ΔΙΗΡΗΜΕΝΟΙ δὲν προτιμῶνται κατὰ τὴν συνεισφοράν. (βλέπ. σελ. 586 τοῦ περὶ κληρ. δικ. Καλ.).

ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ (jurisdictio).

Προηγούμενα ζητήματα βλ. εἰς Πείραν σελ. 656—661.—Τὸ ἱερατεῖον εἶχε ποτὲ δικαστικὴν ἐξουσίαν; Πείρας σελ. 657 (§ 52). 1977 ἐν ὑποσ. 2580.

Πρὸβλ. τὰς ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Ἀρμοδιότης. Βαθμοὶ δικαιοδοσίας. Δωσιδικία. Ἐφeseis.

ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ· ὅτι δύο αἱ κατηγορίαι αὐτῆς § 632.—Δύο δὲ καὶ τὰ εἶδη §§ 650—651—Τῆς ἱεράς Συνόδου περὶ τὰ τοῦ γάμου καὶ τοῦ διαζυγίου. § 714².—Ὅτι αἱ ἰδιάζουσαι ἀντίκεινται τῇ ἰσότητι. § 767.—Διαφορὰ τῆς ἀστυκῆς ἀπὸ τῆς ποινικῆς. § 834 (α).

ΔΙΚΑΙΟΝ· ὅτι σκοπὸς τῆς ἀνθρωπότητος § 24.—Προϋπάρχει

(1) Παπ. οἰκογ. δικ. § 23. Καλ. δ' § 26.

(2) βλ. ἀνωτ. λ. Γάμος.

(α) Οἱ ἀρ. ἀνκρέρονται εἰς τὸ περὶ Συντάγμ. ἔκδ. 2 τοῦ Σαριπόλου.

τοῦ ἀνθρώπου. § 40.—Πῶς διαδηλοῦται; § 42.—Τοῦτο κυριαρχεῖ. §§ 46—48.—Ὅρισμός καὶ διαίρεσις αὐτοῦ. § § 82—87.—Τίνες αἱ ἀπὸ τούτου ἀχώριστοι ιδέαι; § 143.—Τίς ὁ χαρακτήρ τῶν δημοσίων δικαίων; § 722.—Ὅτι οὐχὶ πολιτικὴν ἀπλῶς ἀλλὰ θειοτέραν ἔχουσι ταῦτα τὴν καταγωγὴν. § 725—726.—Πῶς ἄλλως λέγονται; § 727.—Ὅτι οὐκ ἐνὶ ἄλλως ἀλλ' ἢ διὰ τῆς ἀσκήσεως γινῶναι ταῦτα. § 728.—Ἀνάγκη τοῦ διακρίναι ταῦτα ἀπὸ τῶν πολιτικῶν. § 731.—Καὶ ἀπὸ τῶν ἀστυκῶν. § 732.—Ἡ τῶν τριῶν πρὸς ἄλληλα σχέσις. § 733.—Ὅτι πᾶν δίκαιον ἔχει ἀντίστοιχον τὸ καθήκον. § § 739 καὶ 769 (α).

ΔΙΚΑΙΩΝ ΔΙΑΙΡΕΤΟΝ. Ἴδε ἀνωτέρω σελ. 5954 ἐπ.

Ὅταν ὁ νόμος ρυθμίζῃ ἄλλως τὰ τῆς κινητῆς καὶ ἄλλως τὰ τῆς ἀκινήτου περιουσίας, ἢ ὅταν ὁ ἰδιώτης π. χ. δωρῇ ἢ κληροδοτῇ τῷ μὲν πέτρῳ τὴν *κινητὴν*, τῷ δὲ Παύλῳ τὴν *ἀκίνητον* περιουσίαν του, ἐπειδὴ ἐν τῇ περιουσίᾳ τοῦ προσώπου ὑπάρχουσι καὶ πράγματα ἀσώματα, τοῦτέστι *δίκαια*, γεννᾶται τότε τὸ ζήτημα, εἰς ὁποτέραν τῶν κατηγοριῶν πρέπει νὰ καταταχθῶσι τὰ *δίκαια*, εἰς τὴν τῶν κινητῶν ἢ ἀκινήτων; Εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην ἀπαντᾷ ὁ νόμος (ἄρθρ. 12 διακ. κτ.) ὅτι κατὰ γενικὸν κανόνα πάντα τὰ δίκαια εἰσὶ κινητὰ, ἀκίνητα δὲ μόνον αἱ ἐπὶ ἀκινήτου δουλεῖται προσωπικαὶ (ἐπικαρπία, χρῆσις οἰκησις) ἢ πραγματικαὶ καὶ ἡ ἐκδικητικὴ ἀγωγὴ ἀκινήτου (νομ. 15 Πανδ. (50, 17). Ὅθεν ὁ κληροδόχος τῆς ἀκινήτου περιουσίας τοῦ διαθέτου ἔχει τὴν διεκδικητικὴν αὐτοῦ ἀγωγὴν. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἐμφύτευσις καὶ ἡ ἐπιφάνεια πρέπει νὰ θεωρηθῶσι φέρουσαι τὴν ιδιότητα ταύτην· ἡ ὑποθήκη, ὡς παρακολούθημα τῆς ἀπαιτήσεως, ἀκολουθεῖ τὴν τύχην αὐτῆς· ἀλλ' ὑπάρχουσι καὶ ἐναντίαι γινῶμαι. Πᾶσαι αἱ ἀπαιτήσεις καὶ πάντα τὰ ἐπὶ κινητῶν ἐμπράγματα *δίκαια* εἰσὶ κινητά. (βλ. Οἰκ. ἀστ. δίκ. § 27 σημ. 5 ἐνθα μνησὶ καὶ ἐτέρων συγγραμμάτων. καὶ Winds. § 139 σ. 5).

Δύναται νὰ κατασχεθῇ διεκδικητικὴ ἀγωγὴ ἀκινήτου; Οἰκ. ἐγγ. § 271 σημ. 1. Δεμολ. σ. 205. Πείρας σ. 1748 § 2. Ἴδε τὴν ἐν τῷ Παραρτήμ. τούτῳ λ. κατάσχεσις καὶ Καλ. 6' § 12. ΔΙΚΑΙΩΝ. βλ. Πείρας σ. 661—665. Δικαιώματα ἀστυκὰ καὶ πολιτικὰ πῶτα; βλ. Αἰλλ. λ. *droits Pol.* § 98. βλ. τὰ ἐν σελ. 5977—8.

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ. βλ. τὰς προηγουμένας λ. Ἐτι δὲ τὴν λ. κυριότητος.

(α) Οἱ ἀριθμοὶ ἀναφέρονται εἰς τὸ περὶ συντάγμ. ἐκδ. 2 τοῦ Σαριπόλου.

ΔΙΚΑΙΟΝ ΝΑΥΤΙΚΟΝ.

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ.

§ 1. Προηγούμενα.

§ 2—16. Περὶ πλοίων καὶ περὶ πλοιάρχων. (Σύμβασις παραγγελίας πρὸς μεταφορὰν ὑπὸ ποίων νόμων κανονίζεται; § 3.—Τεκμήριον, ἂν δὲν προηγήθῃ διαμαρτυρία καὶ δοκιμασία, καθιστῶν ἀπαράδεκτον τὴν ἀγωγὴν τοῦ παραγγελέως. § 4.—Συντριβὴ πλοίου ἐξ ἐνεργείας τοῦ ἐναγομένου. § 5.—Εὐθύνη ιδιοκτῆτου τοῦ πλοίου διὰ πράξεις πλοιάρχου. § 6. 7.—Ἄρθρον 220 ἔμπορ. νόμου. Κρατεῖ ἡ γνώμη τῆς πλειονοψηφίας. § 8.—Ποίαις πράξεσι ἐνεργεῖ ὁ πλοίαρχος. Ἄρθρ. 232 ἔμπορ. νόμου. § 9.—Εὐθύνη πλοιάρχου, ἂν τὸ φορτωθὲν ἐβλάβῃ. § 10.—Ἡ μεταξὺ πλοιάρχου καὶ ἐταιρίας τινὸς συμφωνία τίνας ὑποχρεοῖ; § 12.—Ἐκθεσίς περὶ ναυγίου. § 13.—Δοκιμασταί. § 14.—Ἀπόπλους μετὰ κατάσχεσιν τοῦ πλοίου. § 15.—Ναυπήγησις καὶ κατασκευὴ πλοίου § 16.

§ 16². 16³. Περὶ ναυλωτικοῦ καὶ ναυλώσεως.

§ 17—19. Περὶ φορτωτικοῦ.

§ 20—28. Περὶ ναύλου.

§ 29—31. Περὶ γύσεως καὶ συνεισφορᾶς.

§ 32—43. Περὶ ἀσφαλειῶν.

§ 44. Περὶ ἐγκαταλείψεως.

§ 45—48. Περὶ ἀβαριῶν.

§ 49. Εὐθύνη τοῦ ἀναδεχθέντος ἀποστολὴν χρημάτων.

§ 50. Ποίαι διατάξεις ἐφαρμόζονται, προκειμένου περὶ κατάσχεσεως πλοίων; Ἀντίκλητος.

§ 51. Τί προτείνεται ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν ὑπὸ τοῦ ἀνακόπτοντος τὴν κατάσχεσιν;

§ 52. Ἀνακοπὴ κατὰ κατατάξεως πίνακος.

§ 53. Ἀνακοπὴ μετὰ διεκδικήσεως.

§ 54. Παραπομπαί.

§ 1. Προηγούμενα ζητήματα βλ. εἰς Πεῖραν σ. 665—727. (καὶ 2924—2930 περὶ παραγραφῆς κατὰ τὸν ἔμπορ. νόμον).

Περὶ πλοίων καὶ περὶ πλοιάρχου¹.

§ 2. Προηγούμενα ζητήματα βλ. εἰς Πεῖραν σ. 676—683 ἐπ. 1251 ἐπ. 3213—3221. 726 λ. Πλοίαρχος, ἔνθα αἱ παραπομπαί.

§ 3. Σύμβασις παραγγελίας πρὸς μεταφορὰν ὑπὸ ποίων νό-

(1) Ἐμπ. νόμου 216—221—249. Βλ. Καλ. γ' σελ. 463.—Ἡ περὶ ἀγορᾶς πλοίου παραγγελία ἀποδεικνύεται διὰ μαρτύρων; Πεῖρας σελ. 1213. § 9³.—Ὁ πλοίαρχος ἀντικαθιστᾷ ἕτερον; Βλ. Πεῖρας σελ. 676 (σημ. 27) καὶ σ. 1251 ἐπ.

μων κανονίζεται; Βλ. Α. Π. 92 τοῦ 1869 ἐν Πείρᾳ σ. 2847.

§ 4. Ὑπάρχει τεκμήριον, καθιστὼν ἀπαράδεκτον τὴν ἀγωγὴν τοῦ παραγγελέως, ὅταν δὲν προηγήθῃ διαμαρτυρία καὶ δοκιμασία διὰ πραγματογνωμόνων; Βλ. Α. Π. 90 τοῦ 1869 ἐν Πείρᾳ σελ. 2847. — Σχετικὰ βλ. ἐν τῇ ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Παραγγελία¹.

§ 5. Τὸ ἐφετεῖον δεχθὲν ὅτι πλοῖον ἐξώκειλεν εἰς τὴν ξηρὰν καὶ συνετρίβη, διότι τὸ πρυμνήσιον αὐτοῦ ἔλυσαν οἱ ναῦται τοῦ ἐναγομένου, δὲν δύναται νὰ ἀποδικάσῃ τὴν ἀγωγὴν ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ὁ ἐνάγων δὲν ἀπέδειξε συγχρόνως ὅτι ἡ ἀνωτέρω πράξις ἐγένετο ἀνευ κινδύνου τοῦ πλοίου τοῦ ἐναγομένου, ἐν ᾧ τὴν περὶ τούτου ἀποδείξιν ὀφείλει οὗτος νὰ φέρῃ· διότι καὶ μόνον τὸ πρῶτον γεγονός ἤρκει εἰς ὑποστήριξιν τῆς περὶ ἀποζημιώσεως ἀγωγῆς δυνάμει τοῦ νόμου 29 § 5 Π. (9. 2), καθ' ὃν ὁ ἀποκόψας τὸν κáλον νηὸς, ἐντεῦθεν ἀπολεσθεύσης, ἐνέχεται εἰς ἀποζημιώσιν.—Ἄν δὲ ὁ ἐναγόμενος ἀποδείξῃ τὴν ἐνστάσιν του (552 § 1 πολ.) ὅτι ἡ πράξις ἐγένετο πρὸς ἀποτροπὴν ἄλλου ἀναποδράστου κινδύνου τοῦ ἐναγομένου, ἡ ἀγωγή ἀπορρίπτεται. Ν. 29 § 3 Π. αὐτόθι. (Α. Π. πολ. 146 τοῦ 1872 ἀναίρ. τὴν 27 τοῦ 1872 ἐφετ. Ἀθηνῶν).

§ 6. Κατὰ τὴν ἐννοίαν τοῦ ἀρθρ. 216 τοῦ ἐμπορ. νόμου, ἡ εὐθύνη τοῦ ἰδιοκτῆτου τοῦ πλοίου διὰ τὰς πράξεις τοῦ ἀντιπροσωπεύοντος αὐτὸν πλοιάρχου, τὰς ἐκτελεσθεύσας κατὰ τὴν ἐξάσκησιν τῶν ἔργων του καὶ ἀναφορικῶς πρὸς τὴν διεύθυνσιν καὶ διοίκησιν τοῦ πλοίου δὲν ἐκτείνεται εἰμὴ μέχρι τῆς ἀξίας τοῦ πλοίου (Πολ. 14¹ τοῦ 1873)· ἡγοῦν· ὁ ἰδιοκτῆτης εὐθύνεται διὰ τὰς τοῦ πλοιάρχου πράξεις, ἃς ὡς τοιοῦτος ἐνήργησε χάριν τοῦ πλοίου ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ἐξουσίας του, οἷον διὰ τοῦ συμβιβαστικοῦ κανονισμοῦ τῶν ἀβαριῶν; Ναί. Ἡ τοῦ Α. Π. 142 τοῦ 1873, φέρουσα²· «Ἐπειδὴ τοῦ ἀρθρου 216 τοῦ ἐμπορ. νόμου σκοπὸς εἶναι νὰ ὀρίσῃ ὅτι, τοῦ ἰδιοκτῆτου τοῦ πλοίου ἡ εὐθύνη διὰ τὰς πράξεις τοῦ ἀντιπροσωπεύοντος αὐτὸν πλοιάρχου (ἐπομένως διὰ τὰ πταίσματα αὐτοῦ καὶ ἀδικήματα), τὰς ἐκτελεσθεύσας κατὰ τὴν ἐξάσκησιν τῶν ἔργων του καὶ ἀναφορικῶς πρὸς τὴν διεύθυνσιν καὶ διοίκησιν τοῦ πλοίου, δὲν ἐκτείνεται εἰμὴ μέχρι τῆς ἀξίας τοῦ πλοίου· ὅθεν καὶ ἡ εὐθύνη αὕτη τοῦ ἰδιοκτῆτου βάσιν ἔχει, ὅτι ἐκεῖνοι οἵτινες ἀμέσως ἢ ἐρμέσως

(1) Οἷον Α. Π. 301 τοῦ 1867.

(2) Βλ. Πείρας σελ. 677 ἐπ.

συνηλλάχθησαν μετὰ τοῦ πλοίαρχου ἐνεργούντος ὑπὸ τὴν ιδιότητά ταύτην καὶ ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ἐξουσίας του, πράγματι συνηλλάχθησαν μετ' αὐτοῦ τοῦ πλοίου, τὸ ὁποῖον κυρίως ἐνεκα τούτου ὑποχρεοῦται· ἄρα ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ πλοίου ὑποχρεοῦται διὰ τὰς πράξεις τὰς ὁποίας ὁ πλοίαρχος ὡς τοιοῦτος ἐνήργησε χάριν τοῦ πλοίου καὶ τῆς ἀποστολῆς του, ἥτοι ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ἐξουσίας του.

Ἐπειδὴ ἐκ τοῦ ἄρθρου 23^ο τοῦ αὐτοῦ νόμου ἔπεται ὅτι ὁ πλοίαρχος ὑποχρεοῖ τὸ πλοῖον διὰ τὰς πράξεις, τὰς ὁποίας, διαρκούντος τοῦ πλοῦ, ἐνήργησεν ἄνευ τῆς συναίνεσεως τῶν ἰδιοκτητῶν καὶ ἄνευ τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 234 διαγεγραμμένων ἐγγυήσεων, εἴτε δανειζόμενος ἐπὶ τοῦ πλοίου καὶ τῶν ζωοτροφῶν του, εἴτε πωλὼν τροφάς αὐτοῦ, εἴτε προσθέτων εἰς τοὺς λογαριασμούς του ἀβαρίας καὶ ἔξοδα πλαστά, καὶ μόνον προσωπικῶς εἶναι ὑπεύθυνος ἀπέναντι τῶν ἰδιοκτητῶν πρὸς ἀπόδοσιν τῶν χρημάτων· ἐντεῦθεν δ' ἐξάγεται ὅτι ὁ πλοίαρχος ὑποχρεοῖ τὸ πλοῖον πρὸς τοὺς τρίτους ἐκ πάσης μετ' αὐτῶν ἐνοχικῆς σχέσεως, ἐκτὸς ἐκείνων, τὰς ὁποίας ῥητῶς τῷ ἀπηγόρευσε ὁ νόμος ἄνευ τῆς συναίνεσεως ἢ ἀδείας τῶν ἰδιοκτητῶν, ὡς τὴν ἄνευ ἀδείας τούτου πώλησιν τοῦ πλοίου, ὅταν δὲν ᾔναι νομίμως ἀποδεδειγμένη ἢ πρὸς πλοῦν ἀνικανότης τοῦ πλοίου (ἄρθρ. 237).

Ἐπειδὴ ἀφ' ἐνὸς μὲν ὁ συμβιβαστικὸς κανονισμὸς τῶν ἀβαριῶν μόνον εἰς τοὺς ἀνηλίκους καὶ ἀνικάνους πρὸς ἐλευθέραν διαχείρισιν τῆς περιουσίας των ἀπαγορεύεται, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὁ ἐμπορικὸς νόμος δὲν ἀπαγορεύει εἰς τὸν πλοίαρχον, ὅς τις, κατὰ τὰ προεκτεθέντα, εἶναι ὁ νόμιμος ἀντιπρόσωπος τῶν ἰδιοκτητῶν, νὰ κανονίσῃ συμβιβαστικῶς μετὰ τῶν ἄλλων δικαιοῦχων τὰς γενομένας ἀβαρίας. Ὅθεν ὁ πλοίαρχος, καίτοι μὴ ἔχων πρὸς τοῦτο ἐντολὴν, δύναται, μετὰ τῶν ἄλλων ἐχόντων δικαίωμα ἐλευθέρως διαχειρίσεως τῆς περιουσίας των, ν' ἀναθέσῃ εἰς διαιτητὰς (δοκιμαστὰς) διὰ συνυποσχετικοῦ τὸν κανονισμόν τῶν γενομένων ἀβαριῶν, καὶ νὰ παραδεχθῇ τὴν ὑπὸ τοιούτων δοκιμαστῶν ἐκδοθησομένην ἀπόφασιν ὡς ἀπρόσβλητον διὰ παντὸς ἐνδίκου μέσου.

Ἐπειδὴ, τούτων οὕτως ἐχόντων, τὸ ἐφετεῖον, διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ψευδῶς ἡρμήνευσε τοὺς προεκτεθέντας νόμους καὶ ἰδίως τὸ ἄρθρον 216 καὶ κακῶς ἐφήρμοσε τὸ ἄρθρ. 414, παραδεχθέν, ὅτι ὁ κανονισμὸς ἀβαρίας ὁ γεγόμενος συμβιβαστικῶς δὲν ἰσχύει καὶ ὡς πρὸς τὸν ἰδιοκτήτην τοῦ πλοίου, μὴ λαθόντα μέρος αὐτοπροσώπως εἰς τὸ συνυποσχετικόν, καὶ

ἀντιπροσωπευθέντα ὑπὸ τοῦ πλοιάρχου, χωρὶς οὗτος νὰ ἔχη τὴν εἰδικὴν πρὸς τὸ συμβιβάζεσθαι ἐντολὴν παρὰ τοῦ ἰδιοκτητοῦ· τοῦτο δὲ ἐπάγεται ἀναίρεσιν κατὰ τὸ ἄρθρ. 807 § 5 τῆς πολ. δικονομίας.—Ἀναίρει·.

§ 7. Κατὰ τὸ ἄρθρον 236 τοῦ αὐτοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, ὁ πλοίαρχος ὑποχρεοῖ τὸ πλοῖον πρὸς τοὺς τρίτους ἐκ πάσης μετ' αὐτῶν ἐνοχικῆς σχέσεως, ἐκτὸς ἐκείνων, τὰς ὁποίας ῥητῶς τῷ ἀπηγόρευεν ὁ νόμος ἄνευ τῆς συναίνεσεως ἢ ἀδείας τῶν ἰδιοκτητῶν, ὡς τὴν ἄνευ ἀδείας τούτων πώλησιν τοῦ πλοίου, ὅταν δὲν ᾖναι νομίμως ἀποδεδειγμένη ἢ πρὸς πλοῦν ἀνικανότης τοῦ πλοίου (ἀριθ. 237) (Πολ. 142 τοῦ 73 ἢ ἴδε ὧδε ἐν § 7 καὶ 9.)

§ 8. Κατὰ τὸ ἄρθρον 220 ἐμπ. Ν. ἐπὶ τῶν ἀντικειμένων τῶν ἐνδιαφερόντων τὸν κοινὸν πλοῦν κρατεῖ ἡ γνώμη τῆς πλειοψηφίας. (Α. Π. 32 τοῦ 1875).—Ἦγουν· ὁ κεκτημένος μεῖζον ἐπὶ τοῦ πλοίου δικαίωμα ἰδιοκτησίας δύναται, καὶ ἄνευ τῆς συναίνεσεως τοῦ ἔχοντος τὸ ἔλαττον μέρος, νὰ διορίσῃ τὸν πλοίαρχον (220 ἐμπ. νόμ.), καθ' οὗ κινεῖται ἡ περὶ λογοδοσίας ἀγωγὴ. ὥστε τὸ ἐφ. ἤμαρτεν εἶπὸν ὅτι ἡ συναίνεσις τοῦ ἔχοντος τὸ ἔλαττον μέρος ἔχει ἐπιρροὴν ἂν ἀποδειχθῇ ὅτι αὕτη ἐδόθη ἀπλῶς παρ' αὐτοῦ ἄνευ ἐπιφυλάξεως τῶν κατὰ τοῦ ἐτέρου δικαιωμάτων του, καθόσον μόνον ἐν τῇ ἐναντίᾳ περιπτώσει (τῆς ἄνευ ἐπιφυλάξεως δόσεως) δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐκ περισσοῦ δοθεῖσα· ἤμαρτε δὲ, διότι κατὰ τὸ εἰρημένον ἄρθρον ἀδιακρίτως ἐπὶ τῶν ἐνδιαφερόντων τὸ κοινὸν συμφέρον τῶν ἰδιοκτητῶν πλοίου τινὸς ὑπερισχύει τῶν πλειόνων ἢ γνώμη, ἐὰν οὗτοι ἀντιπροσωπεύωσι μέρος μετοχῆς ὑπερβαῖνον τὸ ἥμισυ τῆς τιμῆς τοῦ πλοίου. (Α. Πάγ. πολ. 32 τοῦ 1875, ἀναίρ. τὰς 830 τοῦ 1870 καὶ 522 τοῦ 1871 ἀποφ. ἐφ. Ν.)

§ 9. Ὁ πλοίαρχος ἐκπροσωπεῖ τὸν κύριον τοῦ πλοίου κατὰ πάσας τὰς μετὰ τρίτων σχέσεις ἀφορώσας εἰς τὸ πλοῖον, καὶ δύναται ὡς ἐντολοδόχος του νὰ ἐνεργήσῃ ἀπάσας τὰς συναλλαγὰς ὡς πρὸς τὸ παρ' αὐτοῦ πλοιαρχούμενον πλοῖον, ὁποίας καὶ ὁ κύριος, ἐκτὸς δσάκις καὶ ὅπου ὁ νόμος ἀπαγορεύει· τὸ ἄρθρον ὅμως 232 τοῦ ἐμπ. νόμου δὲν ἀπαγορεύει νὰ λάβῃ ὁ πλοίαρχος ὅλον τὸν ναῦλον ἢ μέρος αὐτοῦ· (Α. Π. πολ. 142 τοῦ 1875, φέρουσα· «Ἐπειδὴ ὁ πλοίαρχος ἐκπροσωπεῖ τὸν κύριον τοῦ πλοίου κατὰ πάσας τὰς μετὰ τρίτων σχέσεις ἀφορώσας τὸ πλοῖον καὶ δύναται ὡς ἐντολοδόχος αὐτοῦ νὰ ἐνεργήσῃ ἀπάσας τὰς συναλλαγὰς ἀναφορικῶς ὡς πρὸς τὸ παρ' αὐτοῦ πλοιαρχούμενον πλοῖον ὁποίας καὶ ὁ κύριος, ἐκτὸς ὅπου καὶ δσάκις ὁ νόμος ἀπαγορεύει.

καὶ ἀπαγορεύει μὲν τὸ ἄρθρον 232 τοῦ ἐμπ. νόμου, παρόντος ἢ τοῦ κυρίου ἢ τοῦ ἐπιτρόπου αὐτοῦ, εἰς τὸν πλοίαρχον τὴν ἐνέργειαν πράξεων τινων, ἀλλὰ μετὰ τούτων δὲν εἶναι καὶ ἡ παρὰ τοῦ πλοίαρχου παραλαβὴ ὁλοκλήρου τοῦ ναύλου ἢ μέρους αὐτοῦ, οὔτε δύναται νὰ ἐξαχθῇ ἐκ τοῦ ὅτι ἀπαγορεύεται ἡ ναύλωσις παρὰ τοῦ πλοίαρχου, παρόντος τοῦ κυρίου ἢ τοῦ ἐπιτρόπου αὐτοῦ, ὅτι ἀπαγορεύεται καὶ ἡ τοῦ ναύλου ὁλοκλήρου ἢ μέρους παραλαβὴ, διότι ἡ ποικίλη καὶ ἡ πλείστας ἀμοιβαίας ὑποχρεώσεις καὶ δικαιώματα περιέχουσα σύμβασις τῆς ναυλώσεως οὐδὲ ὅλως ἐξομοιωτέα μετὰ τῆς τοῦ ναύλου ἀπλῆς παραλαβῆς· ἄλλως τὸ ἄρθρον 232 περιέχει ἐξαιρέσεις, αἵτινες, ὡς τοιαῦται, εἰσὶ στενῶς ἐρμηνευτέαι καὶ οὐχὶ ἐξ ἀναλογίας ἐπεκτατέαι. Ἀπορριπτέος ἐπομένως ὁ περὶ παραβιάσεως τοῦ ἄρθρου 232 τοῦ ἐμπ. νόμου λόγος ἀναιρέσεως, ἐφ' ὅσον τὸ ἐφετεῖον ἐθεώρησε καλῶς διαταχθεῖσαν ἀπόδειξιν παρὰ τοῦ δικάσαντος πρωτοδικείου περὶ τοῦ ἰσχυρισμοῦ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ὅτι μέρος τοῦ ναύλου ἐπλήρωσεν εἰς τὸν πλοίαρχον καὶ μετὰ τὴν ἀπόδειξιν καλῶς ἀπορριφθεῖσαν τὴν ἀγωγὴν, ὅσον ἀφορᾷ τὸ τοῦ ναύλου μέρος τὸ παρὰ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου εἰς τὸν πλοίαρχον πληρωθέν, καίτοι παραδεχθὲν ὅτι παρὼν ἦτο ὁ πλοίαρχος εἰς τὸν αὐτὸν τόπον, τὴν Κωνσταντινούπολιν, ὅτε ἐπληρώθη ὁ ναῦλος.

Ἐπειδὴ, ὅπως ἀπασα καθυστέρησις ὀφειλομένης πληρωμῆς ἄνευ ἰδιαιτέρων συντρεχουσῶν περιστάσεων (ὡς, φερ' εἰπεῖν, ἂν ὡς ἐκ τῆς καθυστέρήσεως τῆς πληρωμῆς μὴ δυνάμενος ὁ δανειστής νὰ προμηθευθῇ ἄλλα καὶ νὰ ἐπιχειρήσῃ ὠρισμένας πράξεις, ἢ ἐπιτυχία τῶν ὁποίων ἡδύνατο νὰ φέρῃ αὐτῷ βεβαίαν ὠφέλειαν) δὲν δίδωσι χώραν εἰς ἐτέραν ἀποζημιώσιν παρὰ τὴν τοιαύτην πληρωμὴν, οὕτω καὶ ἡ ἀπλὴ καθυστέρησις τοῦ ναύλου δὲν δύναται ἄνευ, ὡς ἀνωτέρω, συντρεχουσῶν περιστάσεων νὰ δώσῃ χώραν εἰς ἀποζημιώσιν δι' ἡμεραργίας τοῦ πλοίου μέχρι τῆς καταβολῆς τοῦ ναύλου, ἀλλὰ μόνον δικαίωμα δίδωσιν εἰς πληρωμὴν τόκου· ὀρθῶς ἐπομένως τὸ δικάσαν ἐφετ. ἀπέρριψε τὴν περὶ ἀποζημιώσεως ἔνεκον ἡμεραργίας τοῦ πλοίου λόγῳ τῆς ἀπλῆς καθυστέρήσεως τοῦ ναύλου πρότασιν τοῦ ἀναιρεσειόντος ἐπικυρῶσαν κατὰ τοῦτο τὴν πρωτόδικον ἀπόφασιν, ἐφ' ὅσον ἐπεδικάσθησαν τῷ ἀναιρεσειόντι τόκοι· καὶ ἀληθῶς μὲν κατὰ τὸ ἄρθρον 235 τοῦ ἐμπ. νόμου ὑπόκειται ὁ πλοίαρχος ἢ κύριος τοῦ πλοίου εἰς ἀποζημιώσιν δι' ἡμεραργίας τοῦ πλοίου, ἐὰν ὁ φορτωτὴς δὲν ἔδωκε τὰς ἀποδείξεις περὶ παραλαβῆς τοῦ φορτίου, ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου φαίνεται ἰσχυρισθεῖς ὁ ἀναιρεσειών

ἐφεσίμως καὶ οὐχὶ ἐν τῇ ἀγωγῇ ὅτι δὲν ἐδίδετο ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου φορτωτοῦ ἢ ἀποδείξις τῆς παραλαβῆς τοῦ φορτίου καὶ ἔνεκα τούτου ζητήσας ἀποζημιώσιν δι' ἡμεραργίας, ἀλλὰ τὸ ἐφεστὸν μόνον περὶ ἀποζημιώσεως δι' ἡμεραργίας ἔνεκα καθυστέρησεως τοῦ ναύλου σκέπτεται, ἀναιτιολόγητον δὲ ὅσον ἀφορᾷ τὴν καθυστέρησιν τῶν ἀποδείξεων τῆς τοῦ φορτίου παραλαβῆς καὶ ἡμεραργίας ἔνεκα τούτου δὲν προτείνει ὁ ἀναιρεσιβλήτης. Ἀπορριπτέος ἐπομένως ἀποβαίνει ὁ περὶ παραβιάσεως τοῦ ἄρθρ. 235 τοῦ Ε. Ν. καὶ τῶν γενικῶν περὶ ἀποζημιώσεως ἀρχῶν τοῦ δικαίου λόγος ἀναρέσεως».

§ 10. Εὐθύνεται ὁ πλοίαρχος, ὅταν ἡ φορτωθεῖσα πυρίτης (π. χ.) ἐβλάβη ὡς ἐκ τῆς τιτάνου, ἣν ὁ φορτωτὴς ἔθεσεν ἐν τῷ πλοίῳ; Βλ. Α. Π. 287 τοῦ 64 ἐν Πείρ. σελ. 4294.

§ 11. Εὐθύνεται ὁ κύριος τοῦ πλοίου ἐκ τῶν τοῦ πλοιάρχου πράξεων; Βλ. Α. Π. 301 τοῦ 68, 136 τοῦ 70 ἐν Πείρ. σελ. 3217 ἐπόμενα.

§ 12. Ἡ μεταξὺ πλοιάρχου καὶ ἐταιρίας τινὸς συμφωνία ὑποχρεοῖ ἀμφοτέρους. (Βλ. Α. Π. 232 τοῦ 59 ἐν Πείρ. σ. 3220).

§ 13. Ἡ περὶ ναυαγίου ἔκθεσις. Βλ. τὴν ἐν τῷ Παραρτήμ. τούτῳ λ. ναυάγια¹.

Ἡ ἐνώπιον τοῦ λιμενάρχου γενομένη ἔκθεσις τοῦ ναυαγίου, ἐν ἑλλείψει τῆς ἀρμοδίου ἀρχῆς, ἔχει κύρος².

§ 14. Δοκιμαστικῆς. Βλ. Α. Π. 142 τοῦ 1873 ἀνωτ. § 6.— Βλ. ἔτι σελ. 676 ἐπ. Πείρας.

Ἡ Α. Π. 142 τοῦ 1873 φέρει· «Ἐπειδὴ τοῦ ἄρθρου 216 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου σκοπὸς εἶναι νὰ δρῇσιν ὅτι τοῦ ἰδιοκτητοῦ τοῦ πλοίου ἢ εὐθύνῃ διὰ τὰς πράξεις τοῦ ἀντιπροσωποῦντος αὐτὸν πλοιάρχου (ἐπομένως καὶ διὰ τὰ πταίσματα αὐτοῦ, ἀδικήματα καὶ οἰονεὶ ἀδικήματα) τὰς ἐκτελεσθεῖσας κατὰ τὴν ἐξάσκησιν τῶν ἔργων τοῦ καὶ ἀναφορικῶς πρὸς τὴν διεύθυνσιν καὶ διοίκησιν τῶν πλοίων δὲν ἐκτείνεται εἰμὴ μέχρι τῆς ἀξίας τοῦ πλοίου. Ὅθεν καὶ ἡ εὐθύνη αὕτη τοῦ ἰδιοκτητοῦ βάσιν ἔχει ὅτι ἐκεῖνοι, οἵτινες ἀμέσως ἢ ἐμμέσως συνηλλάχθησαν μετὰ τοῦ πλοιάρχου, ἐνεργοῦντος ὑπὸ τὴν ἰδιότητα ταύτην καὶ ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ἐξουσίας του, πράγματι συνηλλάχθησαν μετ' αὐτοῦ τοῦ πλοίου, τὸ ὁποῖον κυρίως ἔνεκα τούτου, ὑποχρεοῦται. Ἄρα ὁ

(1) Πρὸς Πείρας σελ. 681.— Ἡ ἐν τῇ σελ. 681 (§ 30) ἀναφερομένη ἀπόφασις εἶναι ἡ 306 τοῦ 39, οὐχὶ ἡ 306 τοῦ 37, ὡς κατὰ λάθος σημειοῦται.

(2) Βλ. Πείρας σελ. 2191 (§ 5) καὶ σελ. 3214 (§ 8).

ιδιοκτητῆς τοῦ πλοίου ὑποχρεοῦται διὰ τὰς πράξεις, τὰς ὁποίας ὁ πλοίαρχος ὡς τοιοῦτος ἐνήργησε χάριν τοῦ πλοίου καὶ τῆς ἀποστολῆς του, ἥτοι ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ἐξουσίας του.

Ἐπειδὴ ἐκ τοῦ ἄρθρου 236 τοῦ αὐτοῦ νόμου ἔπεται ὅτι ὁ πλοίαρχος ὑποχρεοῖ τὸ πλοῖον διὰ τὰς πράξεις, τὰς ὁποίας, διαρκούντος τοῦ πλοῦ, ἐνήργησεν ἄνευ τῆς συναίνεσεως τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 234 διαγραφόμενων ἐγγυήσεων εἴτε δανειζόμενος εἴτε ἐπὶ τοῦ πλοίου καὶ τῶν ζωοτροφιῶν του, εἴτε πωλῶν τροφᾶς αὐτοῦ, εἴτε προσθέτων εἰς τοὺς λογαριασμοὺς του ἀβαρίας καὶ ἐξοδα πλαστὰ, καὶ μόνον προσωπικῶς εἶναι ὑπεύθυνος ἀπέναντι τῶν ιδιοκτητῶν πρὸς ἀπόδοσιν τῶν χρημάτων. Ἐντεῦθεν δὲ ἐξάγεται ὅτι ὁ πλοίαρχος ὑποχρεοῖ τὸ πλοῖον πρὸς τοὺς τρίτους διὰ πάσας μετ' αὐτῶν ἐνοχικὰς σχέσεις (ἐκτὸς ἐκείνων, τὰς ὁποίας ῥητῶς τῷ ἀπηγόρευσεν ὁ νόμος) ἄνευ τῆς συναίνεσεως ἢ ἀδείας τῶν ιδιοκτητῶν, ὡς τὴν ἄνευ ἀδείας τούτων πώλησιν τοῦ πλοίου, ὅταν δὲν ᾔηται νομίμως ἀποδεδειγμένη ἢ πρὸς πλοῦν ἀνικανότης τοῦ πλοίου (ἄρθρ. 237).

Ἐπειδὴ ἀφ' ἐνὸς μὲν ὁ συμβιβαστικὸς κανονισμὸς τῶν ἀβαριῶν μόνον πρὸς τοὺς ἀνηλίκους καὶ ἀνικάνους πρὸς ἐλευθέραν διαχείρησιν τῆς περιουσίας των ἀπαγορεύεται, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὁ ἐμπορικὸς νόμος δὲν ἀπαγορεύει εἰς τὸν πλοίαρχον, ὅστις, κατὰ τὰ προεκτεθέντα, εἶναι ὁ νόμιμος ἀντιπρόσωπος τῶν ιδιοκτητῶν, νὰ κανονίσῃ συμβιβαστικῶς μετὰ τῶν ἄλλων δικαιοῦχων τὰς γενομένας ἀβαρίας. Ὅθεν ὁ πλοίαρχος, καίτοι μὴ ἔχων εἰδικὴν πρὸς τοῦτο ἐντολήν, δύναται μετὰ τῶν ἄλλων ἐχόντων δικαίωμα ἐλευθέρως διαχειρῆσεως τῆς περιουσίας των ἢ ἀναθέσῃ εἰς διαιτητὰς (δοκιμαστὰς) διὰ συνυποσχετικοῦ τὸν κανονισμὸν τῶν γενομένων ἀβαριῶν, καὶ νὰ παραδεχθῇ τὴν ὑπὸ τῶν τοιούτων δοκιμαστῶν ἐκδοθησομένην ἀπόφασιν ὡς ἀπρόσβλητον διὰ παντὸς ἐνδίκου μέσου.

Ἐπειδὴ, τούτων οὕτως ἐχόντων, τὸ ἐφετεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ψευδῶς ἡρμήνευσε τοὺς προεκτεθέντας νόμους καὶ ἰδίως τὸ ἄρθρον 216, καὶ κακῶς ἐφήρμωσε τὸ ἄρθρον 414, παραδεχθὲν ὅτι ὁ κανονισμὸς ἀβαρίας, ὁ γεγόμενος συμβιβαστικῶς, δὲν ἰσχύει καὶ ὡς πρὸς τὸν ιδιοκτήτην τοῦ πλοίου μὴ λαβόντα μέρος αὐτοπροσώπως εἰς τὸ συνυποσχετικόν, καὶ ἀντιπροσωπευθέντα ὑπὸ τοῦ πλοίαρχου, χωρὶς οὗτος νὰ ἔχη τὴν εἰδικὴν πρὸς τὸ συμβιβάζεσθαι ἐντολήν παρὰ τοῦ ιδιοκτήτου· τοῦτο δὲ ἐπάγεται ἀναίρεσιν κατὰ τὸ ἄρθρον 807 § 1 πολιτικῆς δικονομίας». (Α. Π. πολ. 142 τοῦ 73).

§ 15. Εάν ὁ ἐκπληρῶν ἔργα λιμενάρχου εἶχε γνῶσιν τῆς γενομένης κατασχέσεως τοῦ πλοίου, ἐφαρμόζονται τὰ ἄρθρα 11 § 14 τοῦ ἀπὸ 4 ἰανουαρίου 1834 περὶ ὀργαν. τῶν λιμενικῶν ἀρχῶν νόμου ἐὰν δὲν ἐμποδισθῇ ἡ ἀναχώρησις τοῦ πλοίου. (Ποινικὴ Α. Π. 129 τοῦ 1875).

§ 16. Βλ. Α. Π. 193 καὶ 246 τοῦ 1869 ἐν Πείρᾳ σ. 2431 περὶ ναυπηγήσεως καὶ κατασκευῆς πλοίων.

§ 16². Περὶ ναυλωτικῶν καὶ ναυλώσεων¹ Βλ. Πείρας σελ. 685 ἐπ. 688 ἐπ. 2432. 2490.

16³. Ἡ τῆς ναυλώσεως συμφωνία πότε διαλύεται; Βλ. Πείρας σελ. 689 § 26³. Δαλ. droit marin § 910. Παρδ. § 551. Τροπλ. louage § 213. ἡ 223 τοῦ 69; Βλ. κατ. § 21.

Περὶ φορτωτικῶν².

§ 17. Προηγούμενα ζητήματα βλέπ. εἰς Πείραν σ. 690 ἐπ. 5018—5026. 2847 (§ 8.)

§ 18 Διένεξις μετὰξὺ δύο παραληπτῶν φορτίου περὶ τοῦ ποῖος προτιμᾶται τοῦ ἐτέρου ὑπάγεται εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον. (Α. Π. 16 τοῦ 1871, ἣν ἴδε ἀνωτ. σελ. 5559).

§ 19. Ἄν καὶ ὁ ἐντολοδόχος δύναται νὰ μεταβιβάσῃ τὴν κυριότητα εἰς τὸν καλῇ τῇ πίστει ἀγοράζοντα τὸ πρᾶγμα, ὁφείλει ὅμως πρὸς μεταβίβασιν τῆς κυρότητος νὰ ἐνεργήσῃ πρᾶξιν δυναμένην νὰ φέρῃ κατὰ νόμον τοιοῦτον ἀποτέλεσμα· ὅθεν δι' ἀτάκτου φορτωτικῆς (μὴ ἐκφραζούσης π. χ. τὴν δοθεῖσαν ἀξίαν) δὲν μεταβιβάζεται κυριότης, ὅταν εἰς ἐκείνην καὶ μόνην στηρίζεται ἡ κυριότης. (Α. Π. 16 τοῦ 1871).

Περὶ ναύλου³.

§ 20. Προηγούμενα βλ. εἰς Πείραν σελ. 2490. (2846. 2847 περὶ παραγγελίας).

(1) Ἐμπορ. νόμου 273—279. — Ἡ ναύλωσις εἶναι πρᾶξις ἐμπορικὴ; Πείρας σελ. 416. Πρὸς τὴν ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. πράξεις ἐμπορικαί.

(2) Ἐμπ. νόμου ἄρθρ. 281—283. — Φορτωτικὴ ἀνυπόγραφος παρὰ τοῦ παραλήπτου τῶνπραγματειῶν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ κατ' αὐτοῦ ὡς δικαστικὸν τεκμήριον, ἐὰν δὲν ἠμφισβήτησεν τὸ κῦρος αὐτῆς. (Α. Πάγ. 2 τοῦ 65, ἣν βλ. εἰς Πείραν σελ. 691).

(3) Ἐμπ. νόμον ἄρθρον 286—310. Πραγματ. ἀντ. ἄρθρ. 433.

§ 21 Ὄφείλεται ὁ ναῦλος ἢ ἀποζημιώσεις, ἂν τὸ πλοῖον δὲν ἐξεφόρτωσεν ἕνεκεν ἀπαγορεύσεως τῆς ἀρχῆς; Βλ. Α. Π. 223 τοῦ 69 ἐν Πείρᾳ σελ. 2432¹.

§ 22. Πότε διαλύεται ἡ ναύλωσις; Ἡ 216 τοῦ 1870 φέρει· «Ἐπειδὴ ἀφ' ἑνὸς μέρους ὁ ἐμπ. νόμος ἐν τῷ περὶ ναυλωτικῶν καὶ περὶ ναυλώσεων τῶν πλοίων τμήματι (ἄρθρ. 273 καὶ ἐπ.) ὥρισε τὰς περιπτώσεις τῆς διαλύσεως τῆς ναυλώσεως (ἄρθρον 276—278, καὶ εἰς τὰς διατάξεις ταύτας δὲν ἀναφέρεται τὸ νὰ ἔχῃ τὸ πλοῖον μίαν τάξιν (δηλ. βαθμὸν τινά, veritas), ὥστε, ἐν ἑλλείψει τῆς δηλωθείσης, νὰ δύναται ὁ ναυλωτὴς νὰ διαλύῃ τὴν ναύλωσιν, ἀλλ' ἀπαιτεῖται μόνον νὰ ᾔναι τὸ πλοῖον ἱκανὸν πρὸς πλοῦν. Ὅθεν συμφώνως πρὸς ταῦτα ἀποφαινομένη καὶ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις δὲν ἡρμήνευσε ψευδῶς τὸ ἄρθρ. 273 τοῦ ἐμπ. νόμου, ἀφ' ἐτέρου δὲ δυνάμει συμφωνίας δύναται μονομερῶς νὰ διαλυθῇ ἡ ναύλωσις ἂν ῥητῶς ὁ πλοίαρχος ὑπεσχέθῃ ιδιότητα τινά, ἣν τὸ πλοῖον δὲν εἶχεν. Ἀλλ' ὡς πρὸς τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ ἀναιρεσεῖοντος ὅτι ὑπῆρχεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου τοιαύτη ῥητὴ συμφωνία, τὸ ἐφετεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως λαμβάνει ὑπ' ὄψιν τὸ ναυλοσυμφωνητικὸν καὶ ἐξ αὐτοῦ πείθεται ὅτι ἡ ὁμολογία ἡ περιεχομένη εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ ἐγγράφου τούτου, ἐτέθη πρὸς ἀπλοῦν προσδιορισμὸν τῆς τοιαύτης τοῦ ναυλωθέντος πλοίου, καὶ οὔτε ὡς ὑπόσχεσις ῥητὴ τοῦ πλοίαρχου διατυποῦται ἐν τῷ συμφωνητικῷ, οὔτε μεταξὺ τῶν ὅρων τοῦ συναλλάγματος περιέχεται, καὶ ὅτι ἀπ' ἐναντίας μάλιστα ἐκ τοῦ πρώτου ὅρου τοῦ ναυλοσυμφωνητικοῦ, καθ' ὃν ὁ πλοίαρχος συνεφωνήθη ὅτι ὤφειλε νὰ παρέξῃ τὸ πλοῖόν του ἰσχυρὸν καὶ στερεόν, ἐξηρητημένον καὶ ἐφωπλισμένον ὡς δεῖ, προκύπτει σαφῶς ὅτι οἱ διάδικοι ἀπέβλεψαν εἰς ταύτας μόνον τὰς ιδιότητας τοῦ πλοίου ὡς στοιχεῖα τῆς ναυλώσεως, οὐχὶ δὲ καὶ εἰς τὴν πραγματικὴν κατάταξιν τοῦ πλοίου ἐν τῇ τάξει $\frac{3}{6}$ τοῦ Γαλλικοῦ veritas ἡ τοιαύτη δὲ τῶν πραγμάτων καὶ τοῦ περιεχομένου τοῦ συμβολαίου ἐκτίμησις, καὶ ἐσφαλμένη ἂν ᾔ, διαφεύγει τὸν ἔλεγχον τοῦ Ἀρείου Πάγου (ἄρθρον 810 § 2 πολιτ. δικονομίας).

Ἐπειδὴ ὁ ἀναιρεσεῖων ἐνώπιον τοῦ ἐφετείου δὲν ἠμφισβήτησε τὴν ταυτότητα τοῦ ναυλωθέντος πρὸς τὸ ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου προσφερθὲν εἰς φόρτωσιν τοῦ πλοίου ἰσχυρίσθη δὲ μόνον ὅτι «ὅταν τὸ πλοῖον ὡς πρωτοδευτέρως τάξεως ἀσφαλισθῇ

(1) Βλ. Πείρας σελ. 4295 (§ 6). καὶ σελ. 4318 § 62 ἐπ.

καὶ ἔπειτα ἀναφανῇ ὅτι ἀνήκει εἰς τὴν τρίτην τάξιν, ἡ ἀσφάλεια ἀκυροῦται· ἐκτὸς δὲ τούτου, ἡ κατωτέρα τάξις παρὰ τὴν »συνομολογηθεῖσαν ἐπιδρᾷ καὶ εἰς τὴν προπώλησιν τοῦ φορτίου »διακωλύουσα ἢ ἐπιβαρύνουσα διὰ τὸν προπωλοῦντα τοὺς ὅρους »αὐτοῦ» καὶ ἐπὶ τῶν ἰσχυρισμῶν τούτων δὲν ἐσκέφθη τὸ ἐφετεῖον, ἀλλ' ἀφοῦ τοιαύτη ἰδιότης δὲν ἀπηρεῖτο κατὰ τὸν νόμον ὃν ἀναφέρεται ἐν τῷ ναυλοσυμφωνητικῷ, τὸ δὲ ἐφετεῖον (κατὰ τὰ ἐν τῇ προηγουμένῃ αἰτιολογίᾳ ἐκτεθέντα) ἐδέχθη ὅτι περὶ τῆς τάξεως τοῦ πλοίου ὑπόσχεσιν δὲν ἔδωκε τῷ ἀναιρεσεῖοντι ὁ ἀναιρεσίβλητος καὶ ὅτι ἡ δήλωσις τῆς ταξολογίας ἐγένετο πρὸς ἀπλοῦν προσδιορισμὸν τοῦ πλοίου, ἡ τοιαύτη δήλωσις δὲν ἐχορήγει τῷ ἀναιρεσεῖοντι δικαίωμα πρὸς διάλυσιν τῆς ναυλώσεως, ἀλλὰ μόνον πρὸς ἀποζημίωσιν διὰ τὴν ζημίαν ἣν ἠδύνατο ἐντεῦθεν νὰ ὑποστῇ πληρόνων μεγαλύτερα ἀσφάλιστρα κατὰ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ φορτίου ἢ λαμβάνων κατὰ τὴν προπώλησιν τοῦ φορτίου τίμημα μικρότερον ἐκείνου, ὅπερ ἠδύνατο νὰ λάβῃ ἂν τοῦτο εἶχε φορτώσῃ εἰς πλοῖον τῆς δηλωθείσης ταξολογίας (νομ. 8 Κωδ. 4. 49)· διὰ τὸν αὐτὸν δὲ λόγον ἡ ἑλλειψις τῆς δηλωθείσης ταξολογίας οὐδεμίαν εἶχεν ἐπιρροὴν εἰς τὴν προκειμένην δίκην ἀφορῶσαν μόνον ἂν εἶχε δικαίωμα ὁ ἀναιρεσεῖων νὰ διαλύσῃ μονομερῶς τὴν ναύλωσιν.» (Α. Π. 216 τοῦ 1870).

§ 23. Ἡ ἀγωγή τοῦ ναύλου ἀποκρούεται διὰ τῆς ἐνστάσεως ὅτι δὲν προηγήθη ἡ περὶ κανονισμοῦ ἀβαρίας· Οὐχί· ἤγουν ἡ τοῦ τὸν ναυλὸν του ζητοῦντος πλοίαρχου ἀγωγή δὲν εἶναι ἀπαράδεκτος ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ἤθελε λάβει χώραν κοινὴ ἀβαρία, διότι δῆθεν ὀφείλει οὗτος νὰ κινήσῃ πρότερον τὴν περὶ κανονισμοῦ ἀβαρίας ἀγωγήν. (Α. Π. 97 τοῦ 74, φέρουσα· «Ἐπειδὴ ἐν περιπτώσει κοινῆς ἀβαρίας ὁ πλοίαρχος δὲν δικαιούται νὰ λάβῃ ὁλόκληρον τὸν συμφωνηθέντα ναυλόν, ἀλλὰ λαμβάνει χῶραν μείωσις τοῦ ναύλου κατὰ τ' ἄρθρα 311 καὶ 410 τοῦ Ε. Ν. ἐκ τούτου ὅμως δὲν ἔπεται, ὅτι ἀπαράδεκτος ἐστὶν ἡ τοῦ τὸν ναυλὸν του ζητοῦντος πλοίαρχου κατὰ τοῦ φορτωτοῦ ἀγωγή ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἤθελε λάβει χώραν κοινὴ ἀβαρία, ἐπὶ λόγῳ ὅτι δῆθεν ὀφείλει οὗτος πρότερον νὰ κινήσῃ τὴν περὶ κανονισμοῦ ἀβαρίας ἀγωγήν, ὅπως διὰ τοῦ κανονισμοῦ ὁρισθῇ ὁπόσον ἐστὶ τὸ ποσὸν τοῦ ληπτέου ναύλου, μειωθέντος αὐτοῦ ἕνεκα τῆς κοινῆς ἀβαρίας· ἀπ' ἐναντίας εἰς τὸν ἐκ τῆς κοινῆς ἀβαρίας ζημιωθέντα, ὅστις ἀρνεῖται εἰς τὸν πλοίαρχον τὴν ἕνεκα κοινῆς ἀβαρίας πληρωμὴν ὁλοκλήρου τοῦ ναύλου καὶ ἀπαιτεῖ τὴν τοῦ ναύλου μείωσιν ἕνεκα ταύτης, ἀνήκει καθ' ἑκάστον νὰ προτείνῃ

ταύτην καὶ ἀνταγωνικῶς νὰ ζητήσῃ τὸν τῆς ἀβαρίας κανονισμόν καὶ οὕτως ὁρισθῇ τὸ εἰς τὸν πλοίαρχον ἀποδοτέον ὡς ναῦλον καὶ ἐπιδικαστέον αὐτῷ· τὸ δικάσαν ἐπομένως δικαστήριον τῶν ἐφεστῶν ἐπικυρώσαν τὴν τῶν ἐμποροδικῶν ἀπόφασιν ἀποφηναιμένην, ὅτι, ὑπαρξάσης κατ' αὐτὸ κοινῆς ἀβαρίας, ἀπορριπτέκ ὡς ἀπαράδεκτος ἐστὶν ἡ τοῦ ἀναιρεσεύοντος ὀλοκλήρον τὸν ἑαυτοῦ ναῦλον ζητοῦντος ἀγωγή πρὶν ἢ οὗτος κινήσῃ τὴν περὶ κανονισμοῦ ἀβαρίας ἀγωγήν, ὅπως ὁρισθῇ τὸ παρ' αὐτοῦ ληπτέον ποσὸν τοῦ ναύλου καὶ ἀπορρίψασαν τὴν ἔφασιν κατὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ ἐμποροδικείου Σύρου τοῦ Γουλανδρῆ, δι' ἧς ἀπερρίφθη ὡς ἀπαράδεκτος ἡ τοῦ νῦν ἀναιρεσεύοντος Γουλανδρῆ ἀγωγή, ἔπλασεν οὕτως λόγον ἀπαρδεύοντος μὴ στηριζόμενον εἰς τὸν νόμον καὶ παρεβίασεν ἐπομένως τὰς περὶ ἀπαρδεύοντος τῆς ἀγωγῆς διατάξεις τῆς πολ. δικονομίας ὡς καὶ τὰς περὶ κανονισμοῦ ἀβαριῶν διατάξεις τοῦ νόμου, ὅπερ δίδωσι χώραν εἰς ἀναίρεσιν κατὰ τὸ ἐδάφ. 5 τοῦ ἄρθρου 807 τῆς πολιτικῆς δικονομίας.»

§ 24. Ἡ ἀπλὴ καθυστέρησις τοῦ ναύλου δὲν δύναται, χωρὶς νὰ συντρέχωσιν ἰδιαιτεراὶ περιστάσεις, νὰ δώσῃσι χώραν εἰς ἀποζημίωσιν δι' ἡμεραργίας τοῦ πλοίου, ἀλλὰ μόνον δικαίωμα εἰς πληρωμὴν τόκων δίδει. (Α. Πάγ. πολ. 142 τοῦ 1875 ἢ βλ. ἐν τῇ ᾧδε § 14).

§ 25. Ὁ πλοίαρχος ἐκπροσωπεῖ τὸν κύριον τοῦ πλοίου κατὰ πάσας τὰς μετὰ τρίτων σχέσεις ἀφορώσας εἰς τὸ πλοῖον καὶ δύναται ὡς ἐντολολόχος του νὰ ἐνεργήσῃ ἀπάσας τὰς συναλλαγὰς ὡς πρὸς τὸ παρ' αὐτοῦ πλοιάρχου μένον πλοῖον, ὅποιας ὁ κύριος· ἐκτὸς δόξαις καὶ ὅπου ὁ νόμος ἀπαγορεύει. Τὸ ἄρθρον ὅμως 232 τοῦ ἐμπ. νόμου δὲν ἀπαγορεύει νὰ λάβῃ ὁ πλοίαρχος ὅλον τὸν ναῦλον ἢ μέρος αὐτοῦ. (Α. Πάγ. 142 τοῦ 75 ἢ βλ. ἐν τῇ ᾧδε § 14).

§ 26. Ἐπιτρέπεται ἡ παρακράτησις ὀλοκλήρου τοῦ ναύλου, ἐπὶ λόγῳ ὅτι ὁ πλοίαρχος ὑπαιτίως ἐβλάψῃ μέρος τοῦ φορτίου; Συμφητισμοῦ πρότασις ἐπὶ ἀπαιτήσεως ναύλου ἀναμφισβητήτου χωρεῖ, ἐὰν τὸ πρὸς συμφητισμὸν προτεινόμενον δῆται ἀποδείξεως καὶ ἐπομένως εἶναι ἀνεκκαθάριστον.

Περὶ τούτων βλ. τὴν 1000 τοῦ 1873 ἀπόφασιν τοῦ ἐφετείου Ἀθηνῶν, φέρουσιν· «Ἐπειδὴ α') ὁ μὲν ἐφεσίβλητος διὰ τῆς ἀγωγῆς αὐτοῦ (ἰσχυριζόμενος ὅτι τὰ ἐπὶ τοῦ πλοίου αὐτοῦ φορτωθέντα 397 $\frac{8}{20}$ γαλαζιανὰ κοιλὰ ἀντιστοιχοῦσι πρὸς 4633 κοιλὰ Κωνσταντινουπόλεως (πρὸς 11 $\frac{1}{2}$ ἢ 11 $\frac{3}{4}$ ἑκάστον), ὅτι

παρέδωκεν αὐτὰ ἀνελλιπῇ τοῖς ἐναγομένοις (ἐκκαλοῦσι) καὶ ὅτε ἐξ αὐτῶν μόνον 163 κοιλὰ Κωνσταντινουπόλεως ἦσαν βεβλαμμένα ἔνεκεν ὑπαιτιότητος τῶν ἀντιδίκων αὐτοῦ βραδυνόντων νὰ παραλάβωσι τὸ φορτίον), ἐξητήσατο δλόκληρον τὸν συμπεφωνημένον ναῦλον (πρὸς 67 λεπτὰ τὸ κοιλὸν Κωνσταντινουπόλ.) ἔτι καὶ ἀποζημιώσεις διὰ τὴν ζημίαν τὴν προσγενομένην αὐτῷ ἐκ τῆς ὑπαιτίου βραδύτητος τῶν ἐναγομένων περὶ τὴν παραλάβην τοῦ φορτίου· β'). οἱ δὲ ἐκκαλοῦντος (ἐναγόμενοι) διὰ τῶν ἐν ταῖς πρωτοδίκαις αὐτῶν προτάσεσιν ἀνταγωνικῶν αἰτήσεων, ἀφοῦ πρῶτον ἀντέταξαν κατὰ τῆς ἀγωγῆς ἐνστάσεις καὶ ἀρνήσεις ἀποκρούοντες αὐτήν, ἐξητήσαντο νὰ κηρυχθῇ ὁ ἐνάγων ἑκπτώτος τοῦ ναύλου κατὰ τὸ ἄρθρ. 297 τοῦ ἐμπ. νόμου, ν' ἀποζημιώσῃ αὐτοὺς δι' ἑλλειψιν ὑπαίτιον κοιλῶν Κωνσταντινουπόλεως 339 (πρὸς 12 κοιλὰ ἕκαστον κοιλὸν Γαλαζίου) καὶ διὰ βλάβην ὑπαίτιον 200 κοιλῶν Κωνσταντινουπόλεως (κατὰ τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν)· ὅπως δὲ ἐπιβοηθητικῶς ἐξητήσαντο ὅπως αὐταὶ αἱ τυχόν περὶ ἀποζημιώσεως ἀπαιτήσεις αὐτῶν συμφηρισθῶσι πρὸς ἀνάλογον τοῦ τυχόν ἐπιδικασθησομένου ναύλου μέρος.

Ἐπειδὴ, οὕτως ἔχουσιν ἐν συνόψει τῶν ἀμοιβαίων ἀπαιτήσεων τῶν διαδίκων, καὶ ἂν ὑποτεθῇ ἀληθὺς καὶ ἀποδεδειγμένη ἡ ἐκ πταίσματος τοῦ ἐφesiβλήτου πλοίαρχου ἑλλειψις 339 κοιλῶν καὶ βλάβη 200, οὐχ ἦτον οὐδαμῶς διὰ τοῦτο καθίσταται ἀπαράδεκτος ἡ περὶ πληρωμῆς τοῦ ναύλου ἀγωγὴ αὐτοῦ κατὰ τὰς συνδυασμένας εἰδικὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 302, 309 καὶ 310 τοῦ ἐμπ. νόμου, καθ' ὧν τὴν ἔννοιαν ὁ ναύλος ὀφείλεται πάντοτε ὑπὸ τοῦ φορτωτοῦ (ἢ τοῦ παραλήπτου) εἰς τὸν πλοίαρχον ἄνευ ἀναβολῆς καὶ ἀμείωτος, καὶ ἂν ὑπάρχῃ βλάβη ἐκ θαλασσίου δυστυχήματος κλπ., ἐκπίπτει δὲ ἀπ' αὐτοῦ τὸ ἀναλογεῖν εἰς τὸ ἐξ ὑπαιτιότητος ἢ καὶ ἐκ δυστυχήματος ἀπολεσθὲν ἢ βλαβέν μέρος τοῦ φορτίου· οὐδεμίαν δὲ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἢ ὑπὸ τῶν ἐκκαλούντων ἐκ τοῦ ἀστυκοῦ Δικαίου λαμβανομένη ἐνστάσις non adimpleti contractus ἔνεκα τῆς εἰδικότητος τοῦ ἀντικειμένου περὶ οὗ ἡ ζήτησις καὶ τῆς ὅλης ἰδιορρύθμου ρυθμίσεως τῶν κατ' αὐτὸ ὑπὸ τῶν ἄνω ἄρθρων τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου. Ὅθεν ἀπορριπτέα ἡ ἐναντία περὶ ἀπαράδεκτου τῆς ἀγωγῆς ἐνστάσις τῶν ἐναγομένων, περὶ ἧς ἐσιώπησεν ἐν τῷ διατακτικῷ ἡ ἐκτελουμένη ἀπόφασις, συναπορριπτομένου καὶ τοῦ σχετικοῦ ἐν τῇ ἐφέσει καὶ ταῖς προτάσεσι τῶν ἐκκαλούντων παραπόνου.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὰ ἐν τῇ προκειμένῃ σκέψει συνδυασθέντα καὶ ἑρμηνευθέντα ἄρθρα, ὁ ναύλος ὀφείλεται πάντοτε ἀμείωτος δσάκις μὴ ἀποδεικνύηται ὑπάρχουσα ἑλλείψις ἢ ὑπαίτιος βλάβη εἰς τὸ φορτίον· εἶναι δ' ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐντελῶς ἀδιάφορον τὸ ζήτημα ἂν τὸ πλοῖον ᾗτο ἀνίκανον πρὸς πλοῦν πρὸ καὶ κατὰ τὸν ἑκπλοῦν, οὐδεμίαν ἔχοντος ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 297 τοῦ ἐμπορικ. νόμου, καθ' ὃ καὶ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ὀρθῶς παραδέχεται, διὰ τὸν λόγον ὅτι αἱ μὲν συνέπειαι τῆς ἑλλείψεως ἢ τῆς ὑπαιτίου βλάβης ἐμπεριλαμβάνονται αἱ μὲν ῥητῶς, αἱ δὲ κατ' ἀντιδιαστολὴν σαφῆ ἐν τοῖς ἄρθροις 302, 309 καὶ 310 τοῦ ἐμπορ. νόμου, τὸ δὲ ἄνω μνησθὲν 297 ἄρθρ. ἀνάγεται (ὡς καὶ τὸ προηγούμενον, καὶ τὰ ἐπόμενα 298—300, 303 καὶ 304) εἰς τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν τὸ φορτίον δὲν φθάνει εἰς τὸν πρὸς ὃν ὅρον του, ἰδίως ἔνεκεν ἀνάγκης ἐπισκευῆς τοῦ πλοίου (ἀνικανότητος πρὸς πλοῦν)· ἴδε Bravard Manuel de droit Commercial κεφ. 8 τμ. 2 § 1. ἢ καί, ὅπερ τ' αὐτό, εἰς τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν φθάνει βραδέως εἰς τὸν πρὸς ὃν ὅρον μὴ θελήσαντος τοῦ φορτωτοῦ (ἢ τοῦ παραλήπτου) ἢ ἀναμένη τὴν ἐπισκευὴν τοῦ ἀπ' ἀρχῆς ἀνικάνου πλοίου (ἴδε Pardessus ἀριθ. 715. Ῥάλλη ἀρ. 702 ἐκδ. 6'. Ledru Rollin, ἐν λέξει fret, 714 ἐπόμ.)· περίπτωσιν καθ' ἣν τὸ φορτίον θεωρητέον ὡς ἂν μὴ ἔφθανεν εἰς τὸν πρὸς ὃν ὅρον.

Ἐπειδὴ, τοῦτου οὕτω κατὰ νόμον ἔχοντος, καὶ τῶν ἐκκαλούντων ἰσχυριζομένων οὐχὶ ὅτι βραδέως ἔφθασε καὶ δὲν παρελήφθη, οὐδ' ὅτι δὲν ἔφθασε τὸ εἰς αὐτοὺς ἀνήκον φορτίον, ἀλλ' ὅτι ὑπῆρχεν ἐν αὐτῷ, φθάντι ἐγκαίρως, ἑλλειμμα 339 κοιλῶν καὶ βλάβη ὑπαίτιος ἐτέρων 200 κοιλῶν, ὀρθῶς μὲν ἀπερρίφθη ὑπὸ τοῦ πρωτοβαθμίου δικαστηρίου ἢ περὶ στερήσεως τοῦ ναύλου ἀνταγωγικῇ ἀπαίτησις τῶν ἐναγομένων (ἐκκαλούντων) καθόσον ἀφορᾷ εἰς τὸ ποσὸν τοῦ ναύλου τὸ ἀναλογοῦν εἰς τὰ ἀναμφισβητήτως παραδοθέντα σῶα καὶ ἀνελλειπῇ κοιλά, οὐκ ὀρθῶς δὲ ἀπερρίφθη καὶ κατὰ τὸ ὑπόλοιπον τὸ ἀναλογοῦν εἰς τὰ κατὰ τοὺς ἐναγομένους ἑλλείποντα ἢ σαπέντα ὑπαιτίως κοιλά, ἐν ᾧ ἡ ὀριστικὴ ἐκδίκασις τοῦ μέρους τούτου ἐξαρτᾶται ἐκ τῶν περὶ ἑλλείψεως καὶ ὑπαιτίως βλάβης διαταχθεῖσων ἀποδείξεων.

Ἐπειδὴ ὅμως ἀντιταχθείσης ἐπιβοηθητικῶς ὑπὸ τῶν ἐναγομένων (ἐκκαλούντων) ἐνστάσεως περὶ συμψηφισμοῦ τῶν περὶ ἀποζημιώσεως ἀπαιτήσεων αὐτῶν πρὸς τὸ ποσὸν τοῦ ζητουμένου ναύλου, καὶ διαταχθεῖσων ἀποδείξεων περὶ τῶν ἀμφισβη-

τουμένων πραγματικῶν αὐτῶν ἰσχυρισμῶν ἐφ' οὗ στηρίζονται αἱ εἰρημέναι ἀπαιτήσεις, τὸ πρωτοβάθμιον δικαστήριον ὤφειλε νὰ μὴ ἐπιδικάσῃ ἀμέσως τὸ ἐκκαθαρισμένον μέρος τοῦ ναύλου, τῆς ἀνταρπτικῆς ἀξιώσεως τοῦ συμψηφισμοῦ, τεινούσης, ὡς καὶ ἡ τῆς ἐξοφλήσεως, εἰς κατάργησιν τῆς ἐν τῇ ἀγωγῇ ἀπαιτήσεως, καὶ μὴ προκειμένων ἐνταῦθα τῶν περιπτώσεων τῶν ἄρθρ. 729 καὶ 871 τῆς πολ. δικονομίας, καθ' ἃς καὶ μόνας ὑπὸ τῆς πολ. δικον., τροποποιησάσης κατὰ τοῦτο τὸν Ῥωμαϊκὸν νόμον, ἀπητήθη ἡ ὑποβολὴ ἐκκαθαρισμένων ἐνστάσεων καὶ ἡ τῶν ἀνεκκαθαρίστων παραπομπὴ εἰς ἰδιαιτέραν συζήτησιν· ἂν καὶ ἡδύνατό τις νὰ εἴπῃ ὅτι, προκειμένου μάλιστα περὶ ἀπαιτήσεως ἐξαιρετικῆς ὑπὸ τοῦ νόμου εὐνοηθείσης, οἷα ἡ τοῦ ναύλου, οὐδαμῶς ἐπιτρέπεται νὰ στήσῃ τὴν ἄμεσον αὐτῆς ἐπιδίκασιν ὡς ἐκκαθαρισμένης ἢ πρὸς συμψηφισμὸν ὑποβαλλομένη ἀνταγωγικὴ ἀπαίτησις ἀποζημιώσεως, καὶ διότι κατὰ τὰς μὴ ἀναιρεθείσας ὑπὸ εἰδικῆς τινὸς διατάξεως τῆς πολ. δικον. διατάξεις 14 § 1 (κωδ. IV. XXXI. καὶ 28 καὶ 38 Βασιλ. XXIV, X.), τῶν ἐκκαθαρισμένων ἢ ὁμολογουμένων ἀπαιτήσεων τὴν ἐπιδίκασιν δὲν ἀναβάλλει ἢ πρὸς συμψηφισμὸν πρότασις ἀπαιτήσεων περιπλόων ἢ ἀνεκκαθαρίστων, καὶ διότι κατὰ τοῦτο ὁ συμψηφισμὸς ταυτίζεται πρὸς τὴν ἀνταγωγικὴν, περὶ ἧς τ' αὐτὰ διατάσσει ἡ πολ. δικον. ἐν ἄρθρ. 633 καὶ 728.

Ἐπειδὴ, τούτων οὕτως ἐχόντων, μεταρρυσιστέα ἐστὶν ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις καθόσον ἐπεδίκασε τὸν διὰ τῆς ἀγωγῆς αἰτηθέντα ναῦλον δραχ. 3259 μετὰ τοῦ τόκου αὐτῶν, καὶ διότι μέρος αὐτοῦ εἶναι ἀμφισβητούμενον ἂν ὀφείλῃται ἢ οὐ, καὶ διότι αἱ περὶ ἀποζημιώσεως ἀνταγωγικαὶ καὶ εἰς συμψηφισμὸν προτεινόμεναι ἀπαιτήσεις καλύπτουσαι τὸ ποσὸν τοῦ ὅλου ναύλου μένουσιν ἐξαρτώμεναι ἐκ τῆς ἐκτιμήσεως τῶν διαταχθεισῶν ἀποδείξεων.»

§ 27. Ἡ παραγραφὴ τοῦ ἄρθρ. 433 τοῦ ἐμπ. νόμου¹, ἀφορῶσα ὀφειλὴν ναύλου ἐπὶ τοῦ κατὰ θάλασσαν πλοός, δὲν ἐκτείνεται καὶ εἰς ὀφειλὴν τοιούτου ἐπὶ τῆς ποταμοπλοίας, εἶπε τὸ ἐν Ἀθήναις ἐφετεῖον διὰ τῆς 33027 τοῦ 1871 ἀποφάσεως. — Πρὸς. Bravard. Demang. σελ. 318.

28. Ὁ πλοίαρχος στερεῖται τοῦ ναύλου ἀπολύτως ἐὰν ὁ φορτωτὴς ἀποδείξῃ ὅτι τὸ πλοῖον ἦτον ἀνίκανον πρὸς πλοῦν· οὐχί.

Ἡ περὶ τούτου ἀπόδειξις ἐπιτρέπεται καὶ ἐναντίον πιστοποιη-

(1) Βλ. Πείρας σελ. 2924 ἐπ.

τικῶν ἐπισκέψεως τοῦ πλοίου κατὰ τὸν ἀπόπλουν; Ναί, κατὰ
 τὴν ὑπ' ἀριθμ. 1414 τοῦ 1873 ἀπόφ. τοῦ ἐφετ. Ἀθηνῶν φέ-
 ρουσιν· «Ἐπειδὴ τὸ ἄρθρον 297 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου δρίζει μὲν
 γενικῶς, ὅτι ὁ πλοίαρχος χάνει τὸν ναῦλον καὶ ἀποζημιῶσι τὸν
 ναυλωτὴν ἂν δὲν ἀποδείξῃ, ὅτι ὅταν τὸ πλοῖον ἐξέπλευσεν ἡ-
 τον ἀνίκανον πρὸς πλοῦν, καὶ ὅτι ἡ περὶ τούτου ἀποδείξις εἶναι
 δεκτὴ καὶ ἂν ἤθελαν ὑπάρχει πιστοποιητικὰ τῆς κατὰ τὸν ἀπό-
 πλουν ἐπισκέψεως βεβαιοῦντα τὸ ἐναντίον, ἀλλ' ὡς ἐκ τοῦ συν-
 δυασμοῦ τῆς διατάξεως αὐτοῦ πρὸς τὰς τῶν προηγουμένων αὐ-
 τῆς διατάξεις τῶν ἄρθρων 295 καὶ 296 ἐξάγεται, ὅτι ἡ ἀλη-
 θὴς ἔννοια αὐτῆς εἶναι ὅπως παρεδέξαντο καὶ οἱ τὴν ἀντιστοι-
 χοῦσαν διάταξιν τοῦ γαλλικοῦ ἐμπορικοῦ νόμου ἐρμηνεύσαντες
 συγγραφεῖς Pedarride § 773, Pardessus § 715, ὅτι ἡ τοιαύτη
 στέρησις τοῦ ναύλου καὶ ὑποχρέωσις πρὸς ἀποζημιώσιν, συνεπεῖα
 ἀνικανότητος τοῦ πλοίου πρὸς πλοῦν, τότε μόνον λαμβάνει χῶ-
 ραν ὅταν ἐπέλθῃ βραδύτης κατὰ τὸν πλοῦν συνεπεῖα ἀνάγκης
 πρὸς ἐπισκευὴν αὐτοῦ· ὅτι ὅταν αὐτὴ ἦναι συνέπεια τῆς ἀνω-
 τέρου ἀνικανότητος, ὁ ναυλωτὴς οὐ μόνον δὲν ὑποχρεοῦται νὰ
 πληρώσῃ τὸν συνομολογηθέντα ναῦλον, ἂν δὲν θέλῃ νὰ περιμένῃ
 ἕως οὗ τὸ πλοῖον ἐπισκευασθῇ, ἀλλὰ δικαιοῦται καὶ εἰς ἀπο-
 ζημιώσεις, οὐχὶ δὲ ὅτι ἀδιακρίτως ἡ στέρησις αὕτη λαμβάνει
 χῶραν καὶ καθ' ἣν περίπτωσιν ἤθελεν ὑπάρξει βραδύτης κατὰ
 τὸν πλοῦν, ἔνεκα τοῦ ἀνωτέρου λόγου ἤθελεν ἐπέλθῃ μερικὴ
 τις βλάβη εἰς μέρος τῶν φορτωθέντων ἐμπορευμάτων, ὅπως μὴ
 ὀρθῶς ἀξιῶν οἱ ἐκκαλοῦντες καὶ πρωτοδίκως ἐναγόμενοι, ἐπι-
 καλούμενοι πρὸς ἀντίκρουσιν τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἀντιδίκου τῶν
 τὴν μνησθεῖσαν διάταξιν, καθόσον ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ
 πλοίαρχος, δυνάμει τῶν συνδυασμένων ἄρθρ. 302, 309 καὶ 310
 τοῦ ἐν ἰσχύϊ ἐμπορικοῦ νόμου, δικαιοῦται πάντοτε νὰ ζητήσῃ
 καὶ λάβῃ τὸν συμπεφωνημένον ναῦλον, εὐθύνεται δὲ μόνον κατὰ
 τὰς γενικὰς ἀρχὰς περὶ ἀποζημιώσεως ν' ἀποζημιώσῃ τὸν φορ-
 τωτὴν ἀναλόγως τοῦ βλαβέντος μέρους τοῦ φορτίου· κατὰ ταῦτα
 ἐπομένως, καὶ ἂν ὑποτεθῇ ἀληθὴς ὁ ἰσχυρισμὸς τῶν εἰρημένων
 ἐκκαλοῦντων, ὅτι, ὅτε ἀνεχώρησεν ἐκ τοῦ τόπου τῆς φορτώσεως
 τὸ ἐν τῇ ἀγωγῇ τοῦ ἐφεσιβλήτου ἀναφερόμενον πλοῖον, ἦτον
 ἀνίκανον πρὸς πλοῦν, καὶ μέρος τοῦ ἐν αὐτῷ ἐπιβιβασθέντος
 φορτίου σίτου καὶ φασιλίων ἐβλάβη συνεπεῖα τῆς τοιαύτης αὐ-
 τοῦ καταστάσεως, ἡ περίπτωσις αὕτη ὑποχρεοῖ μὲν τὸν ἐφεσί-
 βλητον πλοίαρχον ν' ἀποζημιώσῃ τοὺς ἐκκαλοῦντας παραλή-
 πτας τοῦ εἰρημένου φορτίου, δὲν ἀποκλείει ὅμως δυνάμει τῆς

μνησθείσης διατάξεως τοῦ δικαιώματος νὰ ζητήσῃ τὸν συμπεφω-
νημένον ναῦλον διὰ τὰ, ὡς εἴρηται, ἐμπορεύματα, ἀπέναντι τῶν
ὁποίων θέλει γίνεῖ μερικὸς συμψηφισμὸς τῆς ὀφειλομένης ἀπο-
ζημιώσεως, ἀφοῦ οἱ εἰρημένοι ἐκκαλοῦντες ἐπικαλούμενοι τὴν
διάταξιν τοῦ μνησθέντος ἄρθρου 297 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, δὲν
ἰσχυρίζονται συγχρόνως, ὅπως αὐτὴ προϋποθέτει, βραδύτητα τοῦ
πλοίου συνεπεῖα ἐπισκευῆς ἐπελθοῦσα ὡς ἐκ τῆς ἀνωτέρω κατα-
στάσεως· ὅθεν ὁρθῶς, ἂν καὶ δι' ἄλλους λόγους, ἡ ἐκκαλουμένη
ἀπόφασις δὲν ἐθεώρησεν ὡς ἀπαράδεκτον δυνάμει τοῦ ὡς εἴρη-
ται ἄρθρου τὴν τοῦ ἐφesiβλήτου ἀγωγὴν καὶ ἀπέρριψε τὴν σχε-
τικὴν ἔνστασιν τῶν ἐκκαλούντων, καὶ τὸ περὶ τοῦ ἐναντίου παρά-
πονον τοῦ δικογράφου τῆς ἐφέσεως καὶ τῶν προτάσεων τῆς πα-
ρούσης δίκης ἀποβαίνει μὴ βάσιμον· περιττὴ δὲ συνεπῶς ὡς
πρὸς τὴν ὡς εἴρηται ἔνστασιν καὶ ἡ ἐξέτασις τῆς ἀληθείας τοῦ
λόγου ἂν τὸ εἰρημένον πλοῖον ᾗτο ἢ μὴ ἀνίκανον πρὸς πλοῦν,
καὶ ἀλυσιτελὴς καὶ ὁ περὶ τούτου ἐπαγόμενος διὰ τῶν προτά-
σεων τῶν εἰρημένων ὅρκος.»

Περὶ χύσεως καὶ συνεισφορᾶς¹.

§ 29. Ἡ Α. Π. 206 τοῦ 63 φέρει· «Ἐπειδὴ ἐκ τῆς προσθα-
λομένης ἀποφάσεως προκύπτει ὅτι ὁ ἀναιρεσεῖων ἐπρότεινεν ὅτι
συγκατετέθη εἰς τὸν συμβιβασμόν, τὸν ὁποῖον οἱ λοιποὶ φορ-
τωταὶ συνωμολόγησαν μετὰ τοῦ πλοιάρχου δυνάμει τῆς πρὸς
αὐτὸν ἐντολῆς τοῦ ἀναιρεσεῖοντος, οὗτος δὲ ἀντέτεινεν ὅτι ἡ
ἐντολὴ δὲν παρεῖχε τὸ δικαίωμα τοῦ συμβιβάζεσθαι· ὥστε ἐξα-
γαγὼν ἐντεῦθεν τὸ συμπέρασμα τὸ ἐφετεῖον κατὰ τὴν ἐκτίμησιν
του, ἔπραξεν ἐντὸς τῶν καθηκόντων του καὶ δὲν παρεβίασε τὸν
νόμον, μήτε αὐτεπαγγέλτως ἀνεπλήρωσε τὸ γεγονὸς τῆς ἐντο-
λῆς, καθόσον περὶ τούτου ἐγίνετο ρητὴ πρότασις.

Ἐπειδὴ δὲν εἶναι ἀληθὲς ὅτι τὸ ἐφετεῖον δὲν ἠτιολόγησε τὴν
πρότασιν ὅτι ὡς ἐντολοδόχος δὲν ἐδύνατο νὰ παραλείψῃ τὸν ὑπὸ
τοῦ νόμου ἐπιταττόμενον κανονισμόν τῆς ἀθαρίας, καθόσον διὰ
τῆς σκέψεως τῆς ἀποφάσεώς του αἰτιολογεῖ τὴν πρότασιν του
ταύτην, λέγον ὅτι ὁ κανονισμὸς τῆς ἀθαρίας, ὃν ὁρίζει τὸ ἄρθρ.
415 τοῦ ἐμπορ. νόμου, ἀπαιτεῖται διὰ τὰς σχέσεις τοῦ πλοιάρ-
χου καὶ τοῦ φορτωτοῦ καὶ οὐχὶ εἰς τὰς μεταξὺ τῶν διαδίκων
σχέσεις, αἵτινες εἶναι τοῦ ἐντολοδόχου. (Α. Π. 206 τοῦ 63).

(1) Ἐμπ. νόμου 301. 400. 410 ἐπ.

§ 30. Δοκιμασταί. Βλ. Πείρας σελ. 713¹.

§ 30². Κατὰ τὸ ἄρθρον 416 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, ἡ πράξις τῶν δοκιμαστῶν κηρύσσεται ἐκτελεστή ὑπὸ τοῦ προξένου ἐπικυρωθεῖσα. Τοῦ προξένου λοιπὸν τῆς Κωνσταντινουπόλεως σημειώσαντος ὑπὸ τινα πράξιν δοκιμαστῶν τὰ ἐξῆς· «ἐθεωρήθη ἡ παροῦσα ἀπόφασις καὶ κανονισμὸς δοκιμασίας» — ἐπικυροῦμεν αὐτὴν καὶ παραγγέλλομεν τὴν κοινοποιήσιν καὶ ἐκτέλεσίν της» ὁ γενικὸς προξένος².

Ζητεῖται ἤδη ἂν ἐπὶ τοῦ προκειμένου συγχωρῆται ἀνακοπὴ ἐνώπιον τοῦ προξενικοῦ δικαστηρίου³; Τὸ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλληνικὸν προξενικὸν δικαστήριον διὰ τῆς ἀποφάσ. 1442 ἐθεώρησε παραδεκτὴν τὴν ἀνακοπὴν γενομένης ἐφέσεως, τὸ ἐν Ἀθήναις ἐφετεῖον (ἀποφ. 33962 τοῦ 1872) εἶπεν ὅτι ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐφαρμοστέα εἰσὶ τὰ ἄρθρα 114—122 τῆς πολιτ. Δικον, καὶ ἐπομένως ὅτι μόνον ἔφεσις ἡδύνατο νὰ γίνῃ⁴. — Ζητηθείσης ἀναιρέσεως, ὁ Α. Π. κατὰ πλειονοψηφίαν εἶπεν ὅτι ἡ ἐπικύρωσις τοῦ προξένου φέρει χαρακτῆρα ἀποφάσεως καὶ ἐπομένως ὅτι ἔπρεπε νὰ γίνῃ ἔφεσις εἰς τὸ ἐφετεῖον, ἢ, ἂν ἐξεδόθη ἐρήμην, ἀνακοπὴ εἰς τὸν ἐκδόντα αὐτὴν προξένον. Ἰδοὺ πῶς ἔχει ἡ Α. Π. ἀπόφ. 253 τοῦ 1873. «Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρον 416 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, ἡ πράξις τῶν δοκιμαστῶν καθίσταται ἐκτελεστή ἐπικυρωθεῖσα παρὰ τοῦ προξένου.

Ἐπειδὴ ἐκ τούτου ἔπεται ὅτι ἡ παρὰ τοῦ προξένου ἐπικύρωσις τῆς πράξεως τῶν δοκιμαστῶν φέρει χαρακτῆρα ἀποφάσεως, κατὰ δὲ τῶν ἀποφάσεων δὲν συγχωροῦνται, ὅταν δὲν ὑπάρχῃ (ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου) ἀντίθετος διάταξις, εἰμὴ τὰ παρὰ τοῦ νόμου ὀριζόμενα ἔνδिका μέσα, μὴ ἀνακοπέσης δὲ τῆς ἀποφάσεως τοῦ προξένου, ἐὰν ἐρήμην ἐξεδόθῃ, ἐνώπιον αὐτοῦ τούτου τοῦ προξένου, οὔτε ἐκκληθείσης ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν, τὸ δικαστήριον τοῦτο δὲν ἤμαρτεν ἀποφηνάμενον διὰ τῆς προσβαλλο-

(1) Ἡ πράξις τῶν ὑπόκειται εἰς ἔφεσιν; Πείρας σ. 713. § 107. Πρὸς ἐφετ. Ἀθηνῶν 11610 τοῦ 58.

(2) Ἰδε ὑπόδειγμα πληρέστερον ἐν σελ. 378 τῶν προξενικῶν ὑποδειγμάτων ὑπὸ Vallat.

(3) Ἐφεσις; Βλ. Πείρας λ. ἔφεσις § 142.

(4) Παράβαλε τὸ ἄρθρον 3 τῶν προξενικῶν οδηγιῶν καὶ 34 τοῦ περὶ προξενικῆς δικαιοδοσίας νόμου.

Οἱ πρόξενοι δικάζουσιν ἐν τῇ περιπτώσει τοῦ ἁρθρου 416 τοῦ ἐμπ. νόμου, ὑπαρχούσης ἀμφισβήτησεως; Vallat περὶ προξένων σ. 418. Καὶ ἀντιμωλίαν; Pédarride ὑπὸ τὸ ἄρθρον 416 ἐμπ. νόμου.

μένης ἀποφάσεώς ὅτι ἦτον ἀπαράδεκτος ἡ ἐνώπιον τοῦ προξενικοῦ δικαστηρίου ἀνακοπή του.

Ἐπειδὴ ὁ ἀναιρέσεως λόγος ὅτι δὲν ἠδύνατο μόνος ὁ πρόξενος νὰ κηρύξῃ ἐκτελεστὴν τὴν πράξιν τῶν δοκιμασῶν εἶναι λόγος, τὸν ὁποῖον ὁ ἀναιρέσειων ἠδύνατο νὰ προτείνῃ ἐὰν ἔκαμνεν ἔφεσιν κατὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ προξένου· οὕσης δὲ ἀπαράδεκτου, ὡς εἴρηται, τῆς ἀνακοπῆς του, ὁ ἐκτεθεὶς λόγος δὲν δύναται νὰ ἐξετασθῇ εἰς τὴν προκειμένην δίκην.

Ἐπειδὴ, δι' αὐτὸν τοῦτον τὸν λόγον, δὲν ἔχει νομικὴν τινὰ σημασίαν ἐπὶ τοῦ προκειμένου καὶ ὁ ἕτερος λόγος ὅτι τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὴν πρότασιν, ὅτι ἡ ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν ἐκκλησις εἶναι ἄκυρος, διότι, κηρύξαν ἀπαράδεκτον τὴν ἀνακοπὴν, δὲν ὤφειλε νὰ προβῇ εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ λόγου αὐτοῦ». (Πολ. Α. Π. 253 τοῦ 73).

§ 31. Ὑπάρχει ἐν ταῖς παραδουναβίαις ἡγεμονίαις ἔθιμον, καθ' ὃ ἰσχύει αὐτόθι ὁ γαλλικὸς ἐμπορικὸς νόμος, ἰδίως ὡς πρὸς τὰς νυκλώσεις; Βλ. Α. Π. 178 τοῦ 1875.

Περὶ ασφαλειῶν¹.

§ 32. Ἡ Α. Π. 208 τοῦ 70 φέρει· «Ἐπειδὴ ἐν τούτοις ὁ Ἐμπ. Νόμος, ἰδίως δὲ τὸ ἄρθρον 347, ἀπηγόρευσε νὰ συμπεριληφθῶσιν εἰς τὴν ἀξίαν τοῦ περὶ οὗ ἡ δίκη σίτου ἀρχικῶς (ὡς ἐρρέθη) συνισταμένην κατὰ τὸ ἐν Βαρδιάνι τιμολόγιον εἰς δραχ. 40995· τὰ ἀνωτέρω ποσὰ ἅτινα οἱ ἐφεσίβλητοι κατόπιν διὰ τῆς δηλώσεως τῶν ὠμολόγησαν ὡς προστεθέντα, ἐξαιρέσει μόνον τοῦ κονδυλίου τῶν ἀγωγῶν, καθ' ὃ μέρος συνετέλεσεν εἰς τὴν μέχρι τῆς φορτώσεως κατευθῶσιν τοῦ φορτίου, διότι ἡ ἀσφάλεια προτιθεμένη ἀπλῶς νὰ διασώζῃ τὸ ὑπάρχον καὶ οὐχὶ νὰ προσδίδῃ τυχερὰ κέρδη πρέπει νὰ γίνηται ἐπὶ πραγμάτων κεκτημένων καὶ βεβαίων καὶ καθ' ἣν ἔχουσι ταῦτα ἀγοραίαν τιμὴν ἐν τῷ χρόνῳ καὶ τῷ τόπῳ τῆς φορτώσεως (ἄρθρον 339 αὐτόθι), τὰ δὲ προστεθέντα ὑπὸ τῶν ἐφεσιβλήτων κονδυλία δὲν εἶχον τὰ εἰρημένα προσόντα, διότι τὰ μετὰ τὸν ἀπόπλου ἀγῶγια δὲν ἔχουν σχέσιν μὲ τὴν ἀξίαν τοῦ σίτου ἔτι ἐν Βαρδιάνι εὐρισκομένου, τὰ εἰς Ὀδυσσὸν καὶ Μασσαλίαν προσφερό-

(1) Ἐμπ. νόμου ἄρθρ. 332—368 ἐπ.—Ὁ παραγγελιοδόχος, ὁ διὰ λογαριασμὸν ἄλλου ἀσφαλίσας ἐμπορεύματα, δύναται νὰ κινήσῃ ἐν ἰδίας ὀνόματι ἀγωγὴν, ἀφορώσαν τὰ ἀσφαλισθέντα. (Α. Π. 90 τοῦ 46, ἢν βλ. εἰς Παῖραν σ. 2847 ἐπισσ.)

μενα κέρδη ἦσαν μέλλοντα καὶ ἀπλῶς προσδοκώμενα τὰ ἀσφάλιστρα, ἀμείβοντος διὰ τῆς ἐλπιζομένης ἀνωτέρας τιμῆς τοῦ σίτου μετὰ τὴν καλὴν ἔκθασιν τοῦ πλοῦ· οὐδόλως δὲ ὑπῆρχον ἐν τῇ ἀξίᾳ αὐτοῦ πρὸ τοῦ ἀπόπλου, καὶ δύνανται μὲν νὰ ἀσφαλίσθωσι καὶ αὐτά, ἀλλὰ συνεπεῖα ἰδίας ῥητῆς συμφωνίας πρὸ αὐτοῦ ὡς ἄλλης ἀξίας, οἱ ναῦλοι εἶναι ἐπίσης ἀβέβαιον καὶ παραπεσόμενον τοῦ πλοῦ, οἱ τόκοι ἦτον στοιχεῖον μεταγενέστερον μὴ ὑπάρχον ἐν τῇ ἀρχικῇ ἀξίᾳ τοῦ φορτίου, ἐπὶ τέλους δὲ ἡ ἔκπτωσις τοῦ $6\frac{0}{10}$ παρίστανε μὲν ἀξίαν ἀληθῆ, ἀλλὰ ῥητῶς ἐξηρημένην ὑπὸ τοῦ ἀσφαλιστικοῦ συμβολαίου τοῦ ν' ἀπάρτιση μέρος τῆς ἀσφαλείας, καὶ τοῦτο ἐπὶ τῷ τέλει τοῦ νὰ ἔχωσι συμφέρον τι οἱ ἀσφαλισάμενοι ὅπως μεριμνῶσι περὶ τὴν φύλαξιν καὶ διατήρησιν τοῦ ἀσφαλισθέντος πράγματος· ὥστε, τούτων τεθέντων, προφανῶς οἱ ἐφεσιβλήτοι ἀπέδωσαν διὰ τῶν προσθέτων κονδυλίων ὑπερβάλλουσιν ἀξίαν εἰς τὸ σιτοφορτίον, τοῦτ' δ' ἐπραξαν ὅχι ἐν καλῇ πίστει, ὡς διατείνονται, διότι καλῆς πίστεως εἶναι ὁ περὶ τὴν ἀξίαν πλανώμενος, ἥτοι ὁ νομίζων ὅτι τὸ πρᾶγμα ἔχει τὴν ὁποίαν πραγματικῶς δὲν ἔχει ἀξίαν τοῦ ἀσφαλισθέντος σίτου, ἀλλὰ διὰ τρόπου μὴ δυναμένου νὰ χαρακτηρισθῇ εἰμὴ ὡς δολίου· διότι ἐκ προθέσεως καὶ δι' ἀποσιωπῆσεως προσέθεσαν ἀξίαν ὁμολογουμένως ἀνυπαρκτον, καὶ μάλιστα (ὅπερ χεῖρον) παρενείροντες ἐν τῷ κρυπτῷ πρὸς καταδολίευσιν τοῦ νόμου καὶ τῆς ἀντιδίκου των ἐταιρίας στοιχεῖα ἑτερογενῆ, ὧν ἡ ἀσφάλεια ἀπὸ τὸν νόμον καὶ τὸ συμβόλαιον ἀπηγορεύετο· ἐπομένως ἔνεκα τῆς ἀποσιωπῆσεως καὶ τοῦ δόλου, περὶ οὗ ὁ λόγος, βάσιμος καθίσταται δυνάμει τῶν προμνησθέντων νόμων ἡ ἔνστασις ἢ ἀνταγωγὴ τῆς ἐκκαλοῦσης περὶ ἀκυρώσεως τοῦ ἀσφαλιστικοῦ συμβολαίου, κατὰ συνέπειαν δὲ ἀπορριπτέα ἡ ἀγωγὴ τῶν ἐφεσιβλήτων καὶ περιττὴ ἡ ἐξέτασις τῶν ἐτέρων λόγων τῆς ἐφέσεως τῆς ἐκκαλοῦσης.

Ἐπειδὴ ὁμως τὴν τῶν διπλῶν ἀσφαλίστρων ἀνταγωγικὴν ταύτην αἴτησιν τῆς ἐκκαλοῦσης δὲν ἀναφέρει εἰς τινὰ νόμιμον λόγον στηρίζει· ἂν δὲ ἐννοῇ τὰ διπλᾶ ἀσφάλιστρα, περὶ ὧν διαλαμβάνει τὸ ἄρθρον 368 τοῦ ἐμπ. Νόμου, τότε ἀποβαίνει ὅλως ἀνυπόστατος, καθ' ὅσον τὸ ἄρθρον τοῦτο συνδυάζεται μὲ τὸ προηγούμενον 367, κατὰ τὸ ὁποῖον πᾶσα ἀσφάλεια γενομένη ἐπὶ καλῇ ἢ κακῇ ἀγγελίᾳ εἶναι ἄκυρος ὅταν ἀποδειχθῇ ὅτι ἐγνώριζεν ὁ ἀσφαλιζόμενος τὴν ἀπώλειαν· πράγματα τὰ ὁποῖα ὁμως δὲν ὑφίστανται ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει ὥστε νὰ ἔχη ἐφαρμογὴν τὸ εἰρημένον ἄρθρον 368. Ἐπομένως ἀνυπόστατος εἶναι

ἡ ἔφεσις καθόσον δι' αὐτῆς ζητεῖται νὰ ἐπιδικασθῇ ἡ ἀνταγωνική ἀπαίτησις τῶν ἀσφαλιστρῶν». (Α. Π. 208 τοῦ 1870).

§ 33. Ὁ εἰς ὃν ἐξεχωρήθη ἀπαίτησις ἀσφαλισθέντος ποσοῦ ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ ὅτι τὸ συμβόλαιον συνωμολόγηται, ὑπάρχοντος πράγματος ἐκτεθειμένου εἰς θαλάσσιον κίνδυνον, καὶ συμφέροντος τοῦ κυρίου αὐτοῦ, ὑπὲρ οὗ γίνεται ἡ ἀσφάλεια· ἀδιάφορον δὲ ἂν τὸ συμφέρον ὁρᾷ τὸν συνάψαντα τὸ συμβόλαιον ἀτομικῶς ἢ ἄλλον (332 ἐμπ. νόμ.). (Α. Π. 36 τοῦ 1870, φέρουσα· «Ἐπειδὴ τὸ ἐφετεῖον ἐδέχθη τὴν ἀγωγὴν τοῦ Μ. ὑπὸ τὴν εἰρημένην ιδιότητά του, καὶ κατεδίκασε τὴν ἐταιρίαν ὁ Σωτὴρ εἰς τὴν ἀμφισβητουμένην ἀσφάλειαν σκεφθὲν ὅτι ὁ κομιστὴς τοῦ ἀσφαλιστικοῦ δύναται νὰ κινήσῃ τὴν ἀγωγὴν περὶ τοῦ ἀσφαλισθέντος ποσοῦ καθόσον ὑποτίθεται κύριος αὐτοῦ ἢ ὅτι νομίμως μετεβιβάσθη πρὸς αὐτόν, καὶ ὅτι, κομιστὰι ὄντες οἱ ἐνάγοντες τοῦ τε ἀσφαλιστικοῦ συμβολαίου καὶ τῆς φορτωτικῆς (καίτοι ἀμφοτέρων γενομένων ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἰς λογαριασμὸν οὗτινος ἀνήκει), δὲν ὑποχρεοῦνται νὰ ἀποδείξωσιν ὅτι ἦσαν οἱ πραγματικῶς ἰδιοκτῆται τοῦ ἀσφαλισθέντος ἀντικειμένου, οὔτε ἄλλως ὅτι εἶχον ἐντολὴν νὰ συνάψωσι τὴν ἀσφάλειαν ἐν ὀνόματι ἄλλου ἰδιοκτῆτου, οὔτε τὴν περὶ αὐτῆς ἔγκρισιν τοῦ ἀληθοῦς κυρίου, διότι τεκμαίρεται ὅτι αὐτοὶ ἦσαν οἱ κύριοι, καθόσον ἐν τῷ ἀσφαλιστικῷ συμβολαίῳ δὲν ἐδηλώθη ῥητῶς ἄλλος κύριος τοῦ φορτίου, ἢ ὅτι ὡς ἐντολοδόχος ἄλλου ῥητοῦ κυρίου ἐνήργησαν συμφωνήσαντες τὴν ἀσφάλειαν· ὑποτιθεμένου δὲ ὅτι θεωροῦνται ὡς κύριοι τῆς ἀσφαλείας, ἡ ἐταιρία «ὁ Σωτὴρ» ὑποχρεοῦτο νὰ φέρῃ τὴν ἀπόδειξιν ὅτι, ὡς ἰσχυρίζεται, τοῦ ἀσφαλισθέντος φορτίου κύριος ἦτο ἄλλος, ἤγουν ὁ Ν., ὅστις πτωχεύσας παρῆντος παρὰ νόμον τὸ ἀσφαλιστικὸν συμβόλαιον καὶ τὴν φορτωτικὴν τῇ ἐπωνυμίᾳ Θεολόγῃ πρὸς ἐξάσκησιν τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος ἀγωγῆς, ἀλλὰ τοιαύτην ἀπόδειξιν δὲν ἔφερε, καίτοι ἐπιτραπέντος αὐτῷ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 19189 ἀποφάσεως νὰ φέρῃ αὐτὴν καὶ διὰ μαρτύρων ὥστε μὴ ἀποδείξασθαι αὐτῆς ὅτι τὸ φορτίον ἀνῆκε τῷ Π., ἀλυσιτελῆς καὶ ἀπαράδεκτος ἐθεωρήθη ὑπὸ τοῦ ἐφετείου καὶ ὁ ὑπὸ τῆς αὐτῆς ἐταιρίας ὁ Σωτὴρ περὶ τῆς πτωχεύσεως τοῦ Ν. ἐπαχθεὶς ὅρκος.

Ἐπειδὴ ὅμως ἡ ἀρχὴ ὅτι ὁ κομιστὴς τοιοῦτου ἀσφαλιστικοῦ καὶ τοιαύτης φορτωτικῆς, ὁποῖον τὸ προκείμενον, δὲν ὑποχρεοῦται πρὸς νομιμοποίησιν τῆς ἀγωγῆς, ἐπὶ τῇ ἀντιρρήσει τοῦ ἀσφαλιστοῦ, ν' ἀποδείξῃ τὸν κύριον, ἢ ἀποτελοῦσα, ὡς ἔρρεθη,

τὴν βάσιν ἀπασῶν τῶν προσβαλλομένων ἀποφάσεων, δὲν εἶναι ἀληθὴς καὶ σύμφωνος πρὸς τὸν νόμον, καθότι δὲν δικαιούται νὰ κινήσῃ τὴν ἀγωγὴν περὶ πληρωμῆς τοῦ ἀσφαλισθέντος ποσοῦ οὐδὲ ὁ εἰς ἓν τακτικῶς ἐξεχωρήθη τοιαύτῃ ἀπαίτησις, ἐὰν μὴ πρότερον ἀποδείξῃ ὅτι ὑφίσταται ἡσχέσις τῆς ἀσφαλείας νομίμως συγκεκροτημένη, ἥτοι ὅτι τὸ συμβόλαιον συνωμολογήθη, ὑπάρχοντος οὐ μόνον καὶ πράγματος ἐκτεθειμένου εἰς θαλάσσιον κίνδυνον, ἀλλὰ καὶ συμφέροντος κυρίου τινὸς αὐτοῦ, ὑπὲρ οὗ γίνεται ἡ ἀσφάλεια· ἀδιάφορον ἂν τὸ ῥηθὲν συμφέρον ὄρεξ τὸν συνάψαντα τὸ συμβόλαιον ἀτομικῶς ἢ ἕτερον πρόσωπον ὑπ' αὐτοῦ, κατ' ἐντολὴν δοθεῖσαν πρὸ τοῦ ναυαγίου ἢ τοῦ θαλασίου δυστυχήματος, ἀντιπροσωπευόμενον· ἐν ἄλλαις λέξεσι, τὸ πρᾶγμα καὶ τὸ ἐπὶ τοῦ πράγματος πρὸ τοῦ δυστυχήματος συμφέρον τοῦ ἀσφαλιζομένου εἶναι οἱ δύο οὐσιώδεις ὅροι, οὓς ὁ νόμος ἀπαιτεῖ πρὸς σχηματισμόν, ὡς δυναμένης ἄνευ αὐτῶν λίαν εὐκόλως νὰ τραπῇ εἰς τὸ ὅλως τυχερὸν καὶ οὐδόλως ὑπὸ τοῦ νόμου προστατευόμενον συμβόλαιον τῆς περιδόσεως. Ἐπομένως τὸ ἐφετεῖον παραγνώρισαν διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως τὰ συστατικά στοιχεῖα τοῦ προκειμένου συμβολαίου καὶ ἐπιβαλὼν τὰς περὶ μὴ κυριότητος τῶν ἐναγόντων ἀποδείξεις εἰς τὴν ἐναγομένην ἐταιρίαν «ὁ Σωτὴρ» ἀντὶ τοῦ νὰ ἐπιβάλῃ εἰς τὸν ἐνάγοντα ἀντιπρόσωπον τῆς ἐπωνυμίας υἱοὶ καὶ Χ. Θεολόγοι τὸν καὶ διὰ τοῦτο φέροντα κατὰ νόμον τὸ βᾶρος τῆς ἀποδείξεως ὅτι αὐτοὶ εἰσὶν οἱ κύριοι, ἢ ὅτι κύριοι εἰσὶν ἄλλοι δόντες αὐτοῖς πρὸ τοῦ θαλασίου δυστυχήματος ἐντολὴν νὰ ἀσφαλίσωσι, παρεβίασε τοὺς περὶ ἀποδείξεως καὶ περὶ ἀσφαλείας κανόνας τοῦ δικαίου, ἰδίως δὲ τὴν οὐσιώδη διάταξιν τοῦ ἄρθρου 248 τῆς πολ. δικον. καὶ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 322 ἐδάφιον 7 τοῦ ἐμπορικοῦ, ὅπερ δίδει χώραν εἰς ἀναίρεσιν κατὰ τὸ ἄρθρ. 807 τῆς πολ. δικονομίας ἐδάφ. 5 καὶ 7. (Α. Π. 36 τοῦ 1870, ἀναίρ. τὴν 287 καὶ 815 (τοῦ 65), 436 (τοῦ 1867), 108 καὶ 530 τοῦ 68 ἐφ. Ναυπλ.).

§ 34. Πότε δύναται τις νὰ κινήσῃ τὴν περὶ πληρωμῆς τοῦ ἀσφαλισθέντος ποσοῦ ἀγωγὴν; Βλ. τὴν ἐν τῇ ὧδε § 33 ἀπόφ. 36 τοῦ 1870.

§ 35. Ἡ τοῦ 365 ἄρθρ. τοῦ ἐμπ. νόμου ἀρχὴ δὲν χωρεῖ ἐὰν ἢ τοῦ πράγματος ἀπώλεια ἐγένετο μὲν πρὸ τῆς ὑπογραφῆς τοῦ συμβολαίου καὶ ἐν ἀγνοίᾳ τῶν μερῶν, συνέπεσεν ὁμῶς εἰς ἐποχὴν, ἥς τοὺς κινδύνους ἢ τῶν συναλλαμμένων θέλησις δὲν περιέλαβεν, ἀλλ' ἔθηκεν ἐκτὸς τοῦ ἀσφαλιστικοῦ συμβολαίου. (Α. Π.

πολ. 166 τοῦ 1872, φέρουσα· «Ἐπειδὴ τὸ διὰ τῶν ἄρθρ. 375 καὶ 376 τοῦ ἐμπ. νόμου καθιερούμενον ὑπὲρ τοῦ ἀσφαλιζομένου τεκμήριον, ὅτι ἡ ἀπώλεια τοῦ πλοίου του ἐγένετο κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀσφαλείας, ἐρείδεται ἐπὶ τῆς ἀρχῆς, ὅτι τὸ πλοῖον θεωρεῖται ἀπολεσθὲν ἀφ' ἧς ἡμέρας αἱ τελευταῖαι ἀγγελίαι χρονολογοῦνται· πλὴν συνεπεῖα τῆς ἰδίας ἀρχῆς, ἃν ἡ ἀσφάλεια συνωμολογήθη ν' ἀρχίσῃ μετὰ τὸν ἀπόπλουν τοῦ πλοίου, αἱ δὲ τελευταῖαι ἀγγελίαι ἀνάγονται εἰς χρόνον προγενέστερον τῆς συμπεφωνημένης ἐνάρξεως τῶν κινδύνων, ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου συνέβη κατὰ τὰ ὑπὸ τοῦ ἐφετείου παραδεδεγμένα, τὸ νόμιμον ἐκεῖνο τεκμήριον δὲν υφίσταται ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὑπὲρ τοῦ ἀσφαλιζομένου, καὶ ἐπομένως οὗτος πλέον ὀφείλει πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἀγωγῆς του περὶ ἐγκαταλείψεως καὶ περὶ πληρωμῆς τῆς ἀσφαλείας νὰ φέρῃ τὸ βάρος τῆς ἀποδείξεως, ὅτι ἡ τοῦ πλοίου τοῦ ἀπώλεια ἐγένετο ἐντὸς τοῦ χρόνου τῆς ἀσφαλείας· ὥστε τὸ ἐφετεῖον, ἐπιβαλὼν τὴν ἀπόδειξιν ταύτην εἰς τὸν ἀναιρεσεῖοντα, δὲν ἡρμήνευσε ψευδῶς τὸν ἐμπορικὸν νόμον, οὐδὲ τοὺς περὶ ἀποδείξεως ὁρισμοὺς παρεβίβασεν.

Ἐπειδὴ ἀληθῶς μὲν κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 365 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου ἡ ἀσφάλεια ἰσχύει καίτοι μετὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ ἀσφαλισμένου πράγματος γενομένη, ἐὰν ὁ ἀσφαλιζόμενος δὲν εἶχε πρὸ τῆς ὑπογραφῆς τοῦ συμβολαίου εἰδῇσιν περὶ τῆς ἀπωλείας, ἀλλ' ὁ ἐμπορικὸς νόμος, κατ' ἐξαιρέσιν τοῦ κοινοῦ δικαίου, ἀναγνωρίζων διὰ τῆς διατάξεως ταύτης ὡς ἰσχυράν τὴν ἀσφάλειαν, ἧς τὸ ἀντικείμενον δὲν υφίστατο κατὰ τὴν σύστασιν αὐτῆς ἐν ἀγνοίᾳ τῶν μερῶν, ἠθέλησε νὰ δώσῃ κύρος καὶ εἰς τὴν διάνοιαν ἀπλῶς τῶν καλῇ τῇ πίστει συναλλασσομένων· ὥστε τὸ ἀνωτέρω δόγμα οὐδόλως χωρεῖ ἐὰν ἡ τοῦ πράγματος ἀπώλεια ἐγένετο μὲν πρὸ τῆς ὑπογραφῆς τοῦ συμβολαίου καὶ ἐν ἀγνοίᾳ τῶν μερῶν, συνέπεσεν ὅμως εἰς ἐποχὴν, ἧς τοὺς κινδύνους ἡ τῶν συναλλαξαμένων θέλησις δὲν περιέλαβεν, ἀλλ' ἔθηκεν ἐκτὸς τοῦ ἀσφαλιστικοῦ συμβολαίου· ὅθεν, δεχθέντος τοῦ ἐφετείου, ὅτι ἡ προκειμένη ἀσφάλεια κατηρτίσθη τὴν 24 Ὀβρίου 1867 ὑπὸ τὸν ὅρον ἐνάρξεως τῶν κινδύνων ἀπὸ τῆς 20 τοῦ αὐτοῦ μηνός, ἀλλ' ὅτι ὁ ἀναιρεσεῖον δὲν ἀπέδειξεν ὅτι οὐδὲ καθ' ἣν ἡμέραν ἤρξαντο οἱ κατὰ τὸ ἐπίδικον συμβόλαιον κίνδυνοι ὑπῆρχε τὸ πλοῖον αὐτοῦ, ὅπερ ἀπὸ τῆς 7 Ὀβρίου εἶχεν ἐκπλεύσει ἐκ Μερίτης διὰ Μασσαλίαν, νομίμως ἐκηρύχθη ἄκυρος ἡ ἀσφάλεια διὰ τῆς προσβαλλομένης ὁριστικῆς ἀποφάσεως· ἂν δὲ ἡ σχετικὴ αἰτιολογία αὐτῆς τυγχάνῃ πλημμελὲς, οὐχ ἥττον ὁ

ἀναφερόμενος εἰς ταύτην δεύτερος λόγος ἀναιρέσεως ἐστὶν ἀνίσχυρος ἀφοῦ τὸ διατακτικὸν τῆς ἀποφάσεως ὁρθῶς ἔχει (ἄρθρ. 809 πολ. δικονομίας).»

§ 36. Κηρυχθείσης ἀκύρου τῆς ἀσφαλείας, ὁ λαβὼν τὸ ποσὸν ὀφείλει νὰ τὸ ἐπιστρέψῃ ὡς ἄνευ αἰτίας κρατῶν αὐτό. Ν. 1. § 2 (12. 7. Π. καὶ (24. 1) ν. 5 § 18 καὶ νόμ. 6 Π. (Α. Π. πολ. 166 τοῦ 1872).

§ 36². Οἱ πράκτορες ἀσφαλιστικῶν καταστημάτων δύνανται νὰ ἀναγνωρίσωσι ναυάγια, νὰ δεχθῶσιν ἐγκαταλείψεις κτλ. καὶ ἂν δὲν εἶχον τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἀσφαλίζειν, ὁ δὲ ἀσφαλιστὴς ἡγνῶει τὸν τοιοῦτον περιορισμόν;

Εἰδικώτερον.— Ὁ Α. ἡσφάλισεν εἰς τὰ ἐν Γαλαζίῳ πρακτορεῖα ἀσφαλιστικῶν ἑλλήν. ἐταιριῶν, διευθυνόμενα ὑπὸ τοῦ Μ. τὸ πλοῖόν του· ναυαγήσαντος δὲ τούτου, ἐγένετο ἐγκατάλειψις αὐτοῦ παρὰ τῷ ῥηθέντι διευθυντῇ, ἐπειδὴ δὲ οὗτος ἡρνεῖτο νὰ πληρώσῃ, ὁ Α. ἐκίνησεν ἀγωγὴν κατὰ τῶν πρακτόρων ἐνώπιον τοῦ ἑλληνικ. προξενικοῦ δικαστηρίου ζητήσας νὰ ὑποχρεωθῶσι νὰ ἀποζημιώσωσι τὸ ἀσφαλισθὲν πλοῖον κατὰ τὰς περὶ ἀβαραίων διατάξεις ἢ λόγῳ τῆς ἀποδοχῆς τῆς ἐγκαταλείψεως.—Εἰς τὴν δίκην οὖν ταύτην ἀνεφύη τὸ ζήτημα, ἂν οἱ ἐναγόμενοι, ὑπὸ τὴν ιδιότητά των, εὐθύνωνται, ἀφοῦ εἶχον ἐντολὴν ὑπὸ τῶν κυρίων καταστημάτων ὅχι νὰ δέχωνται ἐγκαταλείψεις, ἀλλὰ μόνον ν' ἀσφαλίζωσιν; Τὸ ζήτη. αὐτὸ τὸ ἐν Ἀθήναις Ἐφετ. (ἀπ. 34152) καταφατικῶς λύον εἶπε ταῦτα· «Ἐπειδὴ ἐν τῇ νομίμῳ ἐξουσίᾳ τοῦ συνομολογήσαντος τὴν ἀσφάλειαν ὑποκαταστήματος ἐνυπάρχει καὶ ἡ ἐξουσία τῆς ἀναγνώρισεως τοῦ δικαιώματος τοῦ ἀσφαλισθέντος ἵνα λάβῃ οὗτος τὴν ἀσφαλισθεῖσαν ποσότητα.

Ἐπειδὴ καὶ ἂν ἀληθεύῃ καὶ ἂν ἡδύνατο νὰ ὑποτεθῇ ὡς βᾶσιμος ὁ περιορισμὸς τοῦ πράκτορος τῶν ἐταιριῶν εἰς μόνον συνομολόγησιν ἀσφαλειῶν καὶ οὐχὶ εἰς ἀναγνώρισιν ὀφειλομένων ἔνεκα τῆς ἀσφαλείας ἀποζημιώσεων, αἱ ἐκκαλοῦσαι ἐταιρίαι δὲν ἰσχυρίζονται ὅτι τοιοῦτος περιορισμὸς ἦτο γνωστὸς εἰς τὸν ἐνάγοντα κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς συνομολογήσεως τῆς ἀσφαλείας ἢ τῆς διὰ τῶν ἐπισολῶν καταρτισθείσης νομικῆς σχέσεως».

Κατὰ τῆς ἀποφ. αὐτῆς ἐζητήθη ἀναίρεσις, καθ' ἧς ἀντετάχθη ὅτι ἐν τῇ ἐξουσίᾳ τοῦ συνομολογεῖν ὑποχρεώσεως ἐξ ἀσφαλείας ἔγκειται καὶ ἡ τοῦ ἀναγνωρίζεῖν τὰς ἐξ αὐτῶν προκυπτούσας ἐνοχάς, διότι εἰς πᾶν δικαίωμα ἀντιστοιχεῖ καὶ ἀνάλογος ὑποχρεώσεις, περιορισμοῦ τινὸς τῆς ἐντολῆς μὴ γνωστοποιηθέντος.— ὁ Α. Π. (ἀπόφ. 225 τοῦ 1873) ἀπέρριψε τὴν ἀναιρέσεως

αἵτησιν, σκεφθεῖς οὕτως· «Ἐπειδὴ ὁ περὶ ἀναιρέσεως λόγος ὅτι τὸ ἐφετεῖον ὅλως ἀναιτιολόγητον κατέλιπε τὸν ἰσχυρισμὸν τῶν ἀναιρεσειόντων, ὅτι ὁ τῶν ἐν Γαλαζίῳ ὑποκαταστημάτων, περ' οἷς ἡσφάλισε τὸ πλοῖόν του ὁ Α. Σβορώνος, τῶν ἀσφαλιστικῶν ἐταιριῶν Ἀρχάγγελος καὶ Κεφαλληνία πράκτωρ Π. Μεταξᾶς εἶχε περιορισμένην ἐντολὴν εἰς τὸ νὰ δέχεται μόνον ἀσφαλείας, οὐχὶ δὲ καὶ εἰς τὸ ἀναγνώριζειν ναυάγια, δέχεσθαι ἐγκαταλείψεις καὶ ἐκκαθαρίζειν καὶ ἀποφασίζειν περὶ ἡσφαλισμένων ἀντικειμένων, ἀπορριπτέος ἐστὶν ὡς ἀνυπόστατος· καθόσον τὸ ἐφετεῖον ἐν τῇ 7—8 σκέψει λαμβάνον, ὑπ' ὅψιν τὸν ἰσχυρισμὸν αὐτὸν, αἰτιολογεῖ ἐπὶ λέξεσιν ὡς ἐξῆς «ἐπειδὴ ἐν τῇ νομίμῳ ἐξουσίᾳ τοῦ συνομολογήσαντος τὴν ἀσφάλειαν ὑποκαταστήματος ἐνυπάρχει καὶ ἡ ἐξουσία τῆς ἀναγνώρισεως τοῦ δικαίωματος τοῦ ἀσφαλισθέντος, ἵνα λάβῃ οὗτος τὴν ἀσφαλισθεῖσαν ποσότητα. Ἐπειδὴ καὶ ἂν ἀληθεύῃ καὶ ἂν ἡδύνατο νὰ ὑποτεθῇ ὡς ἀληθὴς ὁ ἰσχυρισμὸς περὶ περιορισμοῦ τῆς ἐντολῆς τοῦ πράκτορος τῶν ἐταιριῶν εἰς μόνην συνομολόγησιν ἀσφαλειῶν, οὐχὶ δὲ καὶ ἀναγνώρισιν ὀφειλομένων ἕνεκα τῆς ἀσφαλείας ἀποζημιώσεων, ὡς ἐπικαλοῦνται αἱ ἐταιρίαι, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν προτάσεων τῶν δὲν ἰσχυρίζονται ὅτι τοιοῦτος περιορισμὸς ἦτο γνωστὸς εἰς τὸν Α. Σβορώνον κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς συνομολογήσεως τῆς ἀσφαλείας ἢ τῆς διὰ τῶν ἐπιστολῶν καταρτισθείσης νομικῆς σχέσεως· ἐπομένως ἐπὶ τούτῳ τῷ λόγῳ στερεῖται βάσεως ὁ σχετικὸς κατὰ τῆς ἀναγνώρισεως ἰσχυρισμὸς τῶν ἐκκαλούντων».

Ἐπειδὴ ἀληθὺς κατὰ γενικὸν κανόνα ἡ μὴ γνῶσις τοῦ παρὰ τοῦ μεθ' οὗ συνεβλήθη ὁ ἐντολοδόχος περιορισμοῦ τῆς ἐντολῆς ἐν περιπτώσει καθ' ἣν κατὰ τὴν σύμβασιν παρέβη ὁ ἐντολοδόχος τὰ τῆς ἐντολῆς, δὲν ὑποχρεοῖ τὸν ἐντολοδότην, ἀλλ' ὁσάκις ἐν τῇ τῇ ἐντολῇ δοθείσῃ ἐξουσίᾳ τοῦ συναλλάττεσθαι ὡς ἐκ τῆς φύσεως τοῦ ἀντικειμένου τῆς συμβάσεως καὶ τοῦ εἰδικοῦ τοῦ ἐντολοδόχου χαρακτῆρος προκύπτει ἐν τῇ ἐξουσίᾳ ταύτῃ ἐνυπάρχουσα καὶ ἡ ἐξουσία τῆς ἀναγνώρισεως ὑποχρέωσες, ὡς τοῦτο ἐπὶ ἀσφαλειῶν ὑπὸ πρακτόρων ἐταιριῶν, ὅπου κύριον ἀντικείμενον τῆς συμβάσεως ἡ ἀσφαλείας ἐστὶν ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ἀσφαλιστοῦ εἰς πληρωμὴν τῆς ἀσφαλείας, οἱ δὲ πράκτορες ἀσφαλιστικῶν ἐταιριῶν κοινῶς περιβάλλονται μὲ γενικὴν ἐξουσίαν, καίτοι οἱ ἐντολοδόχοι τῆς ἐταιρίας συμβάλλονται αὐτοὶ ὥσανεὶ συνεβάλλετο ἡ ἐταιρία αὐτή, ὅπερ κατάδηλον γίνεται ἐκ τῶν περὶ ἀσφαλειῶν καὶ ἐγκαταλείψεων διατάξεων τοῦ ἐμ-

πορικοῦ νόμου· τότε ὁ περιορισμὸς τῆς ἐντολῆς, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀναγνώρισιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ συμβληθέντος, δεόν νὰ καταστῇ γνωστὸς εἰς τοὺς συμβαλλομένους· ἵνα μὴ ἔχῃ ἰσχὺν ἢ παρὰ τοῦ πράκτορος ἀναγνώρισις· οὕτω δὲ σκεφθὲν τὸ ἐφετεῖον, ἀποφανθὲν καὶ ὅτι τοιαύτη ἦτον ἐκ τῆς φύσεώς της ἡ τῶν μεθ' ὧν συνεβλήθη πρακτόρων ἐντολὴ καὶ τοιοῦτος ὁ τῶν πρακτόρων χαρακτήρ, καὶ ἐπομένως ἔδει νὰ ἦναι γνωστὸς τῷ ἀσφαλισθέντι Α. Σβορώνῳ ὁ περιορισμὸς τῆς ἐντολῆς τῶν πρακτόρων εἰς τὸ δέχεσθαι μόνον ἀσφαλείας, οὐχὶ δὲ καὶ ἀποφαίνεσθαι περὶ ἀποζημιώσεων· ἀφοῦ δὲ οἱ ἀναιρεσεῖοντες οὐδὲν τοιοῦτον ἰσχυρίσθησαν, ὅτι ὁ περιορισμὸς οὗτος κατέστη ἤδη γνωστὸς εἰς τὸν ἀσφαλισθέντα, οὐδεμίαν τῶν περὶ ἐντολῆς διατάξεων παρεβίασε, καὶ ὁ σχετικὸς ἀναιρέσεως λόγος ἀπορριπτὸς καθίσταται.

Ἐπειδὴ τὸ ἐφετεῖον ἀνίσχυρον ὡς ἄνευ ἐπιρροῆς θεωρήσαν τὸν ἄνω ἐκτεθέντα ἰσχυρισμὸν τῶν ἀναιρεσεῖοντων περὶ περιορισμοῦ τῆς ἐντολῆς ἐφ' ὅσον δὲν ἰσχυρίσθη συνάμα ὁ ἀναιρεσεῖων, ὅτι ὁ περιορισμὸς οὗτος κατέστη γνωστὸς τῷ ἀσφαλισθέντι, οὐδόλως ὤφειλε νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὰ ἐπικληθέντα παρὰ τῶν ἀναιρεσεῖοντων ἔγγραφα περὶ τοῦ περιορισμοῦ τῆς ἐντολῆς τῶν πρακτόρων περὶ τοῦ ἀσφαλίζειν, οὐχὶ δὲ καὶ ἀναγνωρίζειν δικαιώματα ἀποζημιώσεων καὶ ὀρίζειν ποσὰ ἀποζημιώσεων, οὔτε νὰ διατάξῃ ὥφειλεν ἀποδείξεις ἢ νὰ ἐπιβάλλῃ ὅρκον περὶ τούτου, οὐδεμίαν ἐχουσῶν σημασίαν τῶν ἀποδείξεων ὡς ἐκ τῆς αἰτιολογίας τοῦ ἐφετείου. Ὡστε ἀπορριπτὸς ἀποβαίνει ὁ σχετικὸς ἀναιρέσεως λόγος περὶ παραβιάσεως τῶν περὶ ἀποδείξεων διατάξεων, ὡς μὴ ληφθέντων ὑπ' ὄψιν τῶν προσαχθέντων ἐγγράφων πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ περιορισμοῦ τῆς ἐντολῆς τῶν πρακτόρων καὶ μὴ διαταχθεισῶν ἄλλων ἀποδείξεων περὶ τούτου ἢ ἐπιβληθέντος ὅρκου».

ΣΗΜ. Ὑποκατάστημα ἀσφαλειῶν δύναται ν' ἀντιτάξῃ κατὰ τοῦ ἀσφαλισθέντος ὅτι δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ δέχῃται ἐγκαταλείψεις;

Ὁ πράκτωρ ὑποτίθεται· ἔχων γενικὴν ἐντολὴν περὶ πασῶν τῶν εἰς τὴν ἀνατεθεῖσαν αὐτῷ ἐπιχειρήσιν ἀναγομένων πράξεων, ἂν δὲν προέγραφεν (ἀνήγγειλε ῥητῶς) ὁ κύριος τοὺς περιορισμοὺς τῆς ἐντολῆς (α). — Περὶ τῶν σχέσεων τοῦ πράκτορος καὶ τοῦ κυρίου τῆς ἐπιχειρήσεως ὑπάρχει χωρίον (β) καθ' ὃ, ἐὰν οὗτος διώρισε προσετώτα τὸν πράκτορα, ἐνέχεται.

(α) Π. (14. 3) 11 § 2—14. Βασιλ. (18. 1). Παπ. ἐνοχ. 2 § 111 ἐκδ. 2. Καλ. γ. § 329 ἐκδ. 2.

(β) Π. (14. 3) 5 § 10.—Βασιλ. (18. 1) 5. Πρβλ. Παπ. ἐνοχ. § 112 τ. 2. ἐκδ. 2.—Καλ. § 329 ἐκδ. 2.

ΣΗΜ. Δύο ὅροι εἰσὶν ἀναγκαῖοι διὰ νὰ ἔχωσιν ἀγωγὴν εὐθείαν οἱ τρίτοι· κατὰ τοῦ ἐντολέως· πρῶτον, ὁ ἐντολοδόχος πρέπει νὰ ἐνέργει nomine procuratorio, οὐχὶ ἐν ἰδίῳ ὀνόματι· διότι ἐὰν ἐνέργησῃ διὰ λογαριασμόν, ἀλλ' ἐν ἰδίῳ ὀνόματι, οἱ τρίτοι δὲν ἔχουσιν ἀγωγὴν κατὰ τοῦ ἐντολέως. Ἰδε Τροπλ. mandat § 522, 535 ἐπ.

Δεύτερον, ὁ ἐντολοδόχος δὲν πρέπει νὰ περιέπεσεν εἰς ὑπέρβασιν τῶν ὁρίων τῆς ἐντολῆς του (α').

Ἐντεῦθεν ἐπεταὶ ὅτι ὁ μὴ ἐνεργήσας συνωδᾷ τῇ ἐντολῇ ἐντολοδόχος δὲν ἔχει τὴν ἀγωγὴν mandati contraria· καὶ ὅτι οἱ τρίτοι δὲν ἔχουσι προσωπικὸν προσφυγῆς δικαίωμα, ἔχουσι δὲν ἔχουσι δικαίωμα ἀγωγῆς εἰμὴ κατὰ μόνου τοῦ ἐντολοδόχου, ἔσται καὶ ἐὰν οὗτος δὲν τοῖς κατέστησε γνωστὸν τὸ πληρεξούσιον. 1997 c. c. (6). Τροπλ. mandat § 600 (γ).

Mais, de quelque manière que le commissionnaire l'exprime, outre qu'à l'égard de son commettant il reste soumis aux principes généraux précédemment exposés sur l'exécution conforme de son mandat.

Poit. τ. 2 § 173 περὶ ἀσφαλείας.

§ 38. Κατὰ τὸ ἄρθρον 336 τοῦ ἐμπ. νόμου, ἂν γίνῃ ὑποβολὴ ἢ παραποίησης εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἀσφαλισθέντων πραγμάτων, ὁ ἀσφαλιστὴς δύναται νὰ ἐξακριβώσῃ τὴν ἀλήθειαν καὶ νὰ ζητήσῃ τὴν ἐκτίμησιν αὐτῶν, ὁ δὲ ἐν τῷ ἀσφαλιστικῷ συμβολαίῳ ὅρος «ἀξίζει ἢ μὴ» δὲν φέρει κώλυμα εἰς τοῦτο. (Α. Π. πολ. 143 τοῦ 1874 φέρουσα· «Ἐπειδὴ ἀφοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 336 τοῦ ἐμπ. νόμου ὁ ναῦλος τῶν διασωθεισῶν πραγματειῶν, καὶ ἂν ἤθελεν εἶσθαι προπληρωμένος, ἀποτελεῖ ἐν μέρος τῆς ἐγκαταλείψεως τοῦ πλοίου καὶ ἀνήκει εἰς τὸν ἀσφαλιστὴν, τὸ ἔφετ. ὀρθῶς καὶ νομίμως παρεδέξατο διὰ τῆς προσβαλλομένης ὑπ' ἀριθμὸν 465 ἀποφάσεώς του, ὅτι ὁ ναῦλος τοῦ τελευταίου πλοῦ τοῦ ναυαγῆσαντος πλοίου «ὁ Ἅγιος Ἀνδρέας» τοῦ ἀναιρεσίοντος ἀνήκει εἰς τὴν ἀναιρεσίβλητον ἐταιρίαν καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι ἐπληρώθη μετὰ τὸ ναυάγιον τοῦ πλοίου τούτου πρὸς τὸν πλοίαρχον καὶ ὅτι περὶ τούτου πρὸ τῆς ἐγκαταλείψεως εἶχεν εἰδοποιήσῃ ὁ ἀναιρεσίων τὴν ἀντίδικόν του ἐταιρίαν, καθόσον ὁ πλοίαρχος ἀντιπροσωπεύει τὸν ἰδιοκτήτην τοῦ πλοίου ἀναιρεσίοντα. Ἄν δὲ τὸ ἔφετ. διὰ τῆς προμνησθείσης ἀποφάσεώς του παραδέχῃται, ὅτι ὁ ἀναιρεσίων δὲν ἠδύνατο ν' ἀμφισβητήσῃ τὴν εὐθύνην του καὶ ὥς τὸν μὴ πληρωθέντα ναῦλον, διότι οὔτε πρωτοδίκως οὔτε καθ' ὅλας τὰς προηγουμένας ἐνώ-

(α) Ν. 1 § 12 π. de exet act. Lo lamaris τ. 2 § 340. Τροπλ. mand. § 598 σημ. 2.

(6) Δελαμάρρε τ. 2 § 321.

(γ) Πικραδ. ἐξαιρέσεων. Ἰδε εἰς Τροπλ. § 604 ἐπ.

πιόν του συζητήσεις εἶχε προτείνει οὗτος τὸν ἰσχυρισμόν, ὅτι κατὰ τὴν ἐγκατάλειψιν τοῦ ρηθέντος πλοίου εἰδοποίησε τὴν ἀναιρεσίβλητον ἐταιρίαν ὅτι ὁ πλοίαρχος πρὸ τοῦ ἀπόπλου ἔλαβε προκαταβολικῶς ναῦλον 5,000 φράγκων, ἡ σκέψις αὕτη, καὶ πλημμελὴς ἐὰν ᾖ, δὲν ἐπηρεάζει τὸ διατακτικὸν τῆς μνησθείσης ἀποφάσεως, ἥτις στηρίζεται κατὰ τοῦτο εἰς τὴν προεκτεθεῖσαν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 385 τοῦ ἐ.π. νόμου. Ἄρα ἀνυπόστατος καὶ ὁ τρίτος τοῦ ἀναιρετηρίου λόγος.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρον 336 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, ἂν ᾔθελε γαίνειν ὑποβολή τις ἢ παραποιήσις εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῶν πραγμάτων, ὁ ἀσφαλιστὴς δύναται νὰ ἐξακριβώσῃ τὴν ἀλήθειαν καὶ νὰ ζητήσῃ τὴν ἐκτίμησιν τῶν πραγμάτων. Ὅθεν τὸ ἐφετεῖον ὀρθῶς καὶ συμφώνως μὲ τὴν διάταξιν ταύτην ἀπεφώνησε, ὅτι ὁ ἐν τῷ ἀσφαλιστικῷ συμβολαίῳ ὅρος «ἀξίζει ἢ μὴ» δὲν ἀπέκλειε τὴν ἀναιρεσίβλητον ἐταιρίαν, ὡς μὴ προτείνασαν περιστατικὰ δόλου, τοῦ νὰ διαφιλονεικῇ τὴν ἀξίαν τοῦ ἀσφαλισθέντος πλοίου, διότι, ὡς ἐξάγεται ἐκ τοῦ γράμματος καὶ τοῦ πνεύματος τοῦ ρηθέντος ἄρθρου, ἡ διὰ τοῦ ἀσφαλιστικοῦ συμβολαίου ἐκτίμησις τοῦ πράγματος εἰκάζεται ἀκριβῆς καὶ ἀπαλλάττει τὸν ἀσφαλιζόμενον πάσης περαιτέρω ἀποδείξεως τῆς ἀξίας αὐτοῦ, δὲν ἀφαιρεῖ ὅμως ἀπὸ τὸν ἀσφαλιστὴν τὸ δικαίωμα νὰ ἀποδείξῃ ὅτι ἡ σημειωθείσα ἀξία ἦτον ὑπερβολικὴ, ὡς καὶ νὰ προκαλέσῃ νέαν ἐκτίμησιν ἐν περιπτώσει ὑποβολῆς ἢ παραποιήσεως, τὸ δὲ σύμφωνον «ἀξίζει ἢ μὴ» οὐδεμίαν ἄλλην ἔχει σημασίαν ἢ νὰ ἀπαλλάττῃ τὸν ἀσφαλιζόμενον ἀπὸ πάσης ἀποδείξεως θέτουςα εἰς βάρος τοῦ ἀσφαλιστοῦ τὴν ἀπόδειξιν ὅτι ἡ ἐκτίμησις εἶναι ἐξογκωμένη εἰς βαθμὸν δυνάμενον νὰ ἐπιφέρῃ τὴν τροποποίησιν τῆς ἀσφαλείας. Ἄρα ἀνυπόστατος καὶ ὁ τέταρτος τοῦ ἀναιρετηρίου λόγος.

Ἐπειδὴ τὸ ἐφετ. ἐκτιμήσαν διὰ τῆς προσεχλομένης ὑπ' ἀριθ. 196 ἀποφάσεώς του τὸ ἄρθρον 8 τοῦ ἀσφαλιστικοῦ συμβολαίου παραδέχεται, ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρ. τοῦτο ἡ ἐταιρία δὲν ἀναγνωρίζει ἄλλας δαπάνας εἰμὴ τὰς πρὸς διάσωσιν καὶ φύλαξιν τῶν διασωθέντων γενομένας καὶ τὰς κατὰ τὸν τελευταῖον διάπλουον πρὸς διατροφήν τοῦ πλοίαρχου καὶ τῶν ναυτῶν, ὅποιαδήποτε δ' ἄλλα ἐξοδα καὶ οἰοιδήποτε προηγούμενοι μισθοὶ δὲν θέλουν ἐπιβαρύνει τὴν ἐταιρίαν, καὶ, ἂν ἐλήρθησαν ἐκ τῆς ἀξίας τῶν διασωθέντων, θέλουν ἐκπίπτειν ἐκ τῆς ἀποζημιωτέας ποσότητος· ὅθεν τὸ ἐφετεῖον ἀποφηνάμενον συμφώνως μὲ τὴν ἐκτίμησιν ταύτην τοῦ εἰρημένου ἄρθρου τοῦ ἀσφαλιστικοῦ συμβο-

λαίου, ὅτι τὰ ἔξοδα τῶν ἐπισκευῶν τοῦ πλοίου ἐκ δραχ. 3830 καὶ 41/0 ὡς καὶ τὰ ἀπὸ Γαλαξειδίου μέχρι Βραΐλας ἔξοδα ἐκ δραχ. 5483, 87/0 εἶναι ἀφαιρετέα ἐκ τῶν ἐξόδων τοῦ πλοῦ καὶ μὴ ἐπιτρέψαν εἰς τὸν ἀναιρεσεύοντα νὰ ἐκπέσῃ ταῦτα ἐκ τοῦ ἐγκαταλειπτεύου ναύλου, οὐδόλως παρεβιάσας τὸ ἄρθρον 336 τοῦ ἐμπ. νόμου, ὡς ὁ ἀναιρεσεύων ἰσχυρίζεται, ἀφοῦ παραδέχεται, κατὰ τὰ εἰρημένα, ἐναντίον τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. τούτου συμφωνίαν μεταξὺ τῶν διαδίκων, ἀλλὰ πραγματικὰ γεγονότα ἐντὸς τῆς ἐξουσίας του ἐξετίμησεν, ἥ δ' ἐκτίμησις αὕτη διαφεύγει τὴν ἐπίκρισιν τοῦ Α. Π. Ἄρα ἀνυπόστατος ὁ ἐπὶ τῆς ἐναντίας βάσεως στηριζόμενος λόγος ἀναιρέσεως.

§ 39. Ὁ ζητήσας τὴν ἀσφάλειαν διὰ λογαριασμὸν ἄλλου, οὗ τινος τὸ ὄνομα ἐδήλωσεν εἰς τὴν ἀσφαλιστ. ἐταιρίαν, εὐθύνεται καὶ προσωπικῶς; Ναί, κατὰ τὴν 176 τοῦ 74 ἀπόφ. τοῦ Α. Π. φέρουσιν· «Ἐπειδὴ τὸ δικαστήριον τοῦτο ἐρμάνει εἰς τὰ διὰ τῆς ἀποφάσεως αὐτοῦ ὑπ' ἀριθ. 172 τοῦ 1873 ἐκτεθέντα, ὅτι οὐ νόμιμον ὅτι δὲν εἶναι θεωρητέος ὁ ἐνεργῶν πρὸς λογαριασμὸν τινος, ἰδίως προκειμένου περὶ ἀσφαλείας, ὡς παραγγελειοδόχος κατὰ τὴν ἐν τῷ ἐμπορικῷ νόμῳ ἔννοίαν τοῦ ὅρου αὐτοῦ, καὶ ἐπομένως αὐτὸς οὐκ ὑπεύθυνος προσωπικῶς αὐτοῦ, καὶ τούτου μόνον ἕνεκεν, ὅτι ἐδήλωσεν εἰς τὸν μεθ' οὗ συνεβλήθη καὶ ὅτι κατ' ἐντολὴν αὐτοῦ καὶ δι' αὐτοῦ ἐνεργεῖ ἢ ὑπογράφει, ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου, γραμμάτιον φέρον, ὅτι κατ' ἐντολὴν τοῦ συναλλαξαμένου προσώπου ἐνεργεῖ, ἀλλ' ὁ τοιοῦτος θεωρητέος ὡς ἐντολοδόχος κατὰ τὸν πολιτικὸν νόμον εὐθυνόμενος ἢ ὡς ἄπλοῦν μεσάζον πρόσωπον· ἐπὶ τῆς ἐναντίας ὅμως σκέψεως στηριχθὲν τὸ δικάσαν προξενικὸν δικαστήριον καὶ θεωρήσας τὸν ἐναγομένον ἀναιρεσιβλήτον ὡς ἄπλοῦν μεσάζον πρόσωπον καὶ οὐχὶ ὡς παραγγελειοδόχον κατὰ τὴν τοῦ ἐμπ. νόμου ἔννοίαν καὶ ἐπομένως μὴ ὑπεύθυνον αὐτὸν προσωπικῶς ἐφ' ὅσον ἐνήργησεν ἐντὸς τῶν ὅρων τῆς ἐντολῆς, οὐκ ὀρθῶς ἀπέρριψε τὴν ἀγωγὴν τῆς Χιακῆς ἐταιρίας περὶ πληρωμῆς ἀσφαλιστρῶν ὡς ἀπαράδεκτον, λόγῳ τοῦ ὅτι αὕτη ἔδει ν' ἀπειθυνθῇ κατὰ τοῦ ἐντολέως, παραδεχθὲν τὴν περὶ ἀπαραδέκτου ἔνστασιν τοῦ ἐναγομένου. Τὸ δικαστήριον τοῦτο ἐπομένως ἐφαρμόζον τὸν νόμον θεωρεῖ ὡς κακῶς παρὰ τοῦ δικάσαντος προξενικοῦ δικαστηρίου παραδεκτὴν γενομένην τὴν ἐπὶ τοῦ ἐκτεθέντος λόγου στηριζομένην ἔνστασιν ἀπαραδέκτου τοῦ ἐναγομένου καὶ κακῶς ἀπορριφθεῖσαν τὴν ἀγωγὴν ὡς ἀπαραδέκτον».

§ 40. Ἡ Α. Π. 195 τοῦ 74 φέρει· «Ἐπειδὴ κατὰ τὸ μέρος

τοῦτο τῆς ἀσφαλισθείσης ποσότητος, ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις βάσιν ἔχει καὶ ὅτι α) κατὰ τὸ ἀσφαλιστικὸν τῆς προκειμένης ἀπαιτήσεως συμβόλαιον οἱ ἀναιρεσεύοντες δὲν ἐδικαιούντο νὰ ἀπαιτήσωσι τὴν πληρωμὴν τῆς ἀσφαλισθείσης ποσότητος εἰ μὴ τρεῖς μῆνας μετὰ τὴν πρὸς τὰς ἀναιρεσιβλήτους ἀσφαλιστικὰς ἐταιρίας κοινοποίησιν τῆς ἐγκαταλείψεως καὶ τῶν ἀποδεικνυουσῶν τὸ ναυάγιον τοῦ ἐν λόγῳ πλοίου ἐγγράφων, ἀλλ' αὐτε τὰ ἐγγράφα ταῦτα, οὔτε ἡ ἐγκατάλειψις ἐκοινοποιήθησαν τρεῖς μῆνας πρὸ τῆς προκειμένης ἀγωγῆς, ἀκόμη καὶ πρὸ τῆς συζητήσεως αὐτῆς· β) ὅτι κὰν θεωρηθῇ βάσιμος ὁ ἰσχυρισμὸς τῶν ἀναιρεσεύοντων ὅτι καὶ διὰ τῆς ἀγωγῆς καὶ διὰ τῆς εἰς τὸ δικαστήριον Μελίτης γενομένης καταθέσεως τῶν σχετικῶν ἐγγράφων ἐκοινοποιήθησαν ταῦτα πάντα εἰς τὰς ἀναιρεσιβλήτους ἐταιρίας, πάλιν ἡ τοιαύτη κατάθεσις δὲν ἀρκεῖ ἐπὶ τοῦ προκειμένου, καθότι διὰ μὲν τῶν δικηγράφων τῆς ἀγωγῆς πιστοποιεῖται μόνον ἡ ἐγκατάλειψις, οὐχὶ δὲ καὶ τὸ ναυάγιον τοῦ πλοίου, ἀπὸ δὲ τῆς εἰς τὸ δικαστήριον Μελίτης καταθέσεως τῶν ἐγγράφων τούτων ἔχι μόνον μέχρι τῆς ἐπιδόσεως τῆς προκειμένης ἀγωγῆς, ἀλλ' ἀκόμη καὶ μέχρι τῆς πρώτης ἐνώπιον τῶν ἐμποροδικῶν συζητήσεως αὐτῆς, δὲν εἶχε παρέλθει τὸ τρίμηνον διάστημα τὸ ὑπὸ τῶν συμβολαίων τῆς ἀσφαλείας ὀριζόμενον, καὶ ὅτι ἡ ἄρνησις τῶν ἀσφαλιστικῶν ἐταιριῶν πρὸς πληρωμὴν τῆς ἀσφαλισθείσης ποσότητος δὲν ἐμφαίνει παραίτησιν αὐτῶν καὶ τοῦ δικαιώματος, ὅπερ ἔχουσι πρὸς κοινοποίησιν τῶν εἰρημένων ἐγγράφων. Ἐκ τούτων δὲ ἐπεταὶ ὅτι στεροῦνται βάσεως οἱ τῆς ἀναιρέσεως δι' ἔλλειψιν αἰτιολογικοῦ λόγοι· οἱ στηριζόμενοι εἰς τὰς κατ' ἔφεσιν προτάσεις τῶν ἀναιρεσεύοντων α) περὶ παραίτησεως τῶν ἀναιρεσιβλήτων τοῦ πρὸς κοινοποίησιν τῶν εἰρημένων ἐγγράφων δικαιώματος διὰ τῆς μὴ ἀποδοχῆς τῆς ἐγκαταλείψεως, καὶ β) περὶ καταθέσεως τῶν ἐγγράφων τούτων εἰς τὸ δικαστήριον Μελίτης, κατὰ τὴν περὶ σώστρον δίκην, καὶ κατὰ συνέπειαν ματαία ἦν καὶ ἡ αἰτιολογία τῆς οὕτως ἐπορευώδους ἀποβαίνουσας προτάσεως περὶ ἐπαγωγῆς ὅρκου πρὸς ἀπόδειξιν τῆς διὰ τοιαύτης καταθέσεως γνωστοποιήσεως τῶν εἰρημένων ἐγγράφων». (Α. Π. πολ. 195 τοῦ 74).

§ 41. Συγχωρεῖται συμφωνία ἀπάδουσα εἰς τὸ ἄρθρον 386 τοῦ ἐμπ. νόμου. (Πολ. Α. Π. 143 τοῦ 1870).

§ 42. Ἐὰν ἡ ἀσφάλεια συνωμολόγηται ν' ἀρχίσῃ μετὰ τὸν ἀπόπλουν τοῦ πλοίου, αἱ δὲ τελευταῖαι ἀγγελίαι ἀνάγονται εἰς χρόνον προγενέστερον τῆς συνωμολογημένης ἐνάρξεως τῶν κιν-

δύνων, τὸ νόμιμον τεκμήριον τῶν ἄρθρων 375 καὶ 376 τοῦ ἐμπ. νόμου δὲν ὑφίσταται ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὑπὲρ τοῦ ἀσφαλιζομένου, καὶ ἐπομένως οὗτος ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ, πρὸς ὑποστήριξιν τῆς περὶ ἐγκαταλείψεως καὶ περὶ πληρωμῆς τῆς ἀσφαλείας ἀγωγῆς του, ὅτι ἡ τοῦ πλοίου ἀπώλεια ἐγένετο ἐν- τὸς τοῦ χρόνου τῆς ἀσφαλείας. (Α. Π. πολ. 166 τοῦ 72, κυρ. τὴν 1143 τοῦ 1870 καὶ 845 τοῦ 1871 ἐφετείου Ἀθηνῶν).

§ 43. Κατὰ τὸ ἄρθρον 386 τοῦ ἐμπ. νόμου ὁ ναύλος τῶν διασωθεῖσωνπραγματειῶν, καὶ ἂν ᾔθελεν εἶσθαι προπληρωμέ- νος, ἀποτελεῖ μέρος τῆς ἐγκαταλείψεως τοῦ πλοίου καὶ ἀνήκει εἰς τὸν ἀσφαλιστήν. (Α. Π. 143 τοῦ 74, ἣν ἴδε ἀνωτέρω § 8).

Περὶ ἐγκαταλείψεως¹.

§ 44. Προηγούμενα βλ. εἰς Παῖραν σ. 705 ἐπ.—Περὶ παρα- γραφῆς αὐτ. σελ. 2927 ἐπ.² 715 ἐπ.

§ 44². Ἡ περὶ κύρους τῆς ἐγκαταλείψεως ἀγωγή δύναται νὰ κινηθῇ συνάμα μετὰ τῆς περὶ πληρωμῆς τῆς ἀσφαλισθείσης ποσότητος ἀγωγῆς, προτασσομένης τῆς πρώτης, καὶ ἰδίᾳ ἐκά- στη. (Α. Π. 195 τοῦ 74 φέρουσα· «Ἐπειδὴ ἡ προκειμένη ἀπό- φασις δὲν προσβάλλεται ὡς πρὸς τὰς διατάξεις αὐτῆς ἐπὶ τῆς ἐπιβοηθητικῆς περὶ ἀβαρίας ἀγωγῆς· ὅθεν ἡ πρὸς ὑποστήριξιν τούτου προτεινομένη ἔνστασις τοῦ ἀπαρადέκτου τῆς αἰτήσεως δὲν εἶναι βάσιμος.

Ἐπειδὴ ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐξετάζεται μόνον ἡ ὀρθό- της τῆς προσβαλλομένης διὰ τῆς ἀναιρέσεως αἰτήσεως ἀποφά- σεως συμφώνως πρὸς τὸν νόμον καὶ τὰ ἐν αὐτῇ παραδεχθέντα πραγματικὰ περιστατικά, ἡ δὲ νῦν προσβαλλομένη ὡς πρὸς τὴν περὶ ἐγκαταλείψεως ἀγωγήν ἀποφάσις δὲν ἔχει βάσιν τὸ δεδικασμένον διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1232 (1871) ἀποφάσεως τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν (καθὸ μὴ ἀναιρεθείσης κατὰ τὸ μέρος τοῦτο διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 97 (1872) ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὡς διατείνονται αἱ ἀναιρεσίβλητοι ἐταιρίαι) ἀλλὰ τὸ διὰ τὴν ἔλ- λειψιν τῆς πρὸς τοὺς ἀσφαλιστὰς κοινοποιήσεως τῶν ἀποδει- κνούντων τὸ πλοῖον καὶ τὸ ναυάγιον αὐτοῦ ἐγγράφων (κατὰ τὸ ἄρθρον 383 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου καὶ τ' ἀσφαλιστικὰ ἐγγράφα) τρεῖς μῆνας πρὸ τῆς ἐπιδόσεως, ἀκόμη δὲ καὶ πρὸ τῆς συζητή-

(1) Ἐμπ. νόμου ἄρθρ. 369—396.

(2) Βλ. τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τοῦτφ λ. Παραγραφή.

σεως αὐτῆς, ἀπαράδεκτον αὐτῆς χαρακτηρισθείσης ὡς ἀγωγῆς σκοπούσης μόνον τὴν πληρωμὴν τῆς ἀσφαλισθείσης ποσότητος λόγω τῆς ἐγκαταλείψεως, οὐχὶ δὲ συνάμα καὶ ὡς ἀγωγῆς περὶ κύρους τῆς ἐγκαταλείψεως, καθ' ἃ ἐχαρακτήρισαν αὐτὴν οἱ ἀναιρεσεύοντες. Ὅθεν καὶ οἱ λόγοι τῆς περὶ ἀναιρέσεως αἰτήσεως στηρίζονται ἅπαντες Α) περὶ τὸν χαρακτηρισμὸν τῆς ἀγωγῆς ταύτης ὡς ἀφορώσης δύο διακεκριμέναις ἤτοι α) τὴν περὶ κύρους τῆς ἐγκαταλείψεως καὶ τὴν περὶ πληρωμῆς τῆς ἀσφαλισθείσης ποσότητος στηριζομένην εἰς τὴν ἐγκυρον ἐγκατάλειψιν καὶ β) περὶ τὴν ὀρθότητα τῆς ἀποφάσεως ὡς πρὸς τὴν παραδεχθεῖσαν ἔνστασιν τοῦ ἀπαράδεκτου τῆς δευτέρας τῶν δύο τούτων ἀγωγῶν. Ἄρα καὶ ἡ περὶ ἀπαράδεκτου τῆς προκειμένης ἀσκήσεως ἡ ἔνστασις, ἡ στηριζομένη εἰς τὸ δεδिकाσμένον τῶν ὑπ' ἀριθ. 1232 (1871) καὶ 807 (1872) ἀποφάσεων τῶν ἐνταῦθα ἐφετῶν καὶ τοῦ Ἀρείου Πάγου, δὲν χωρεῖ ἐπὶ τοῦ προκειμένου καὶ μόνον ἂν καὶ καθ' ὅσον ἀναιρεθῇ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ὡς πρὸς τὰς περὶ ἐγκαταλείψεως διατάξεις τῆς, δύναται νὰ προταθῇ εἰς τὸ κατ' οὐσίαν δικάσαν δικαστήριον.

Ἐπὶ τῶν λόγων τῆς ἀναιρέσεως καὶ

α) Περὶ τοῦ χαρακτηρισμοῦ τῆς ἀγωγῆς.

Ἐπειδὴ ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἄρθρων 385, 379 καὶ 383 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου κατατεταγμένων ἐν τῷ κεφαλαίῳ περὶ ἐγκαταλείψεως, προκύπτει ὅτι ἡ ἀγωγή περὶ κύρους τῆς ἐγκαταλείψεως, γενομένη ἐν περιπτώσει μὴ ἐκουσίας παρὰ τοῦ ἀσφαλιστοῦ ἀποδοχῆς τῆς ἐγκαταλείψεως καὶ σκοποῦσα τὴν πρὸς τοῦτον μεταβίβασιν τῆς κυριότητος τοῦ ἀσφαλισθέντος ἀντικειμένου, διακρίνεται τῆς περὶ πληρωμῆς τῆς ἀσφαλισθείσης ποσότητος ἀγωγῆς, στηριζομένης εἰς τὴν ἀποδεχθεῖσαν ἢ ἰσχυρὰν κριθεῖσαν ἐγκατάλειψιν καὶ λαμβανούσης χώραν μετὰ παρέλευσιν τῆς πρὸς πληρωμὴν νομίμου ἢ συμπεφωνημένης προθεσμίας, καὶ κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρου 383 ἢ κατὰ τὰ διὰ τοῦ ἀσφαλιστικοῦ συμβολαίου συμπεφωνημένα καὶ ἐπομένως αἱ ἀγωγαὶ αὗται, φέρουσιν γενικώτερον τὸ ὄνομα τῆς περὶ ἐγκαταλείψεως ἀγωγῆς, καθὼς στηρίζονται εἰς τὸ δικαίωμα τῆς ἐγκαταλείψεως, δύναται νὰ ἐγερθῶσι καὶ συνάμα προτασσομέναι τῆς περὶ κύρους τῆς ἐγκαταλείψεως, καὶ ἰδίᾳ ἐκάστη.

Ἐπειδὴ οἱ ἀναιρεσεύοντες, ὁ μὲν ὡς ἐνάγων, ὁ δὲ ὡς παρεμβλίνων, ἀναφερόμενοι εἰς τοὺς λόγους τῆς ἀγωγῆς ἐκείνου, χαρακτηρίσαντες ἐνώπιον τοῦ δικάσαντος ἐφετείου διὰ τῶν προτάσεων των, ὡς ἐξ αὐτῶν βεβαιοῦται, τὸ ἀπὸ 26 Αὐγούστου

1870 ἀρχικὸν ἀντίγραφον τῆς προκειμένης ἀγωγῆς ὡς περιλαμβανοῦσης καὶ τὰς δύο εἰρημένους ἀγωγὰς διακεκριμένως, ἐπεκαλέσθησαν, κατὰ τὰς αὐτὰς προτάσεις, καὶ τὸ πρόσθετον δικόγραφον ἀγωγῆς ἀπὸ 28 Ὀκτωβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους, ἐνῷ ἐκτίθενται διάφορα γεγονότα ἀφορῶντα λόγους ἐγκαταλείψεως, καὶ δι' οὗ ὁ ἐνάγων ἐξαίτεται νὰ γενῇ δεκτὴ ἡ ἐγκατάλειψις καὶ ἡ εἰρημένη ἀπὸ 26 Αὐγούστου 1870 ἀγωγή, ἀμφότερα δὲ τὰ δικόγραφα ταῦτα ἀναφέρονται ἐν τῷ ἱστορικῷ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ἀλλὰ τὸ ἐφετεῖον δι' αὐτῆς ἐν αἰτιολογίᾳ δευτέρᾳ, χαρακτηρίσαν τὴν τε ἀγωγήν καὶ τὴν παρεμβασιν καὶ ὡς ἀγωγήν περὶ πληρωμῆς τῆς ἀσφαλισθείσης ποσότητος ἕνεκα τῆς ἐγκαταλείψεως τοῦ ναυαγῆσαντος πλοίου τῶν ἀναιρεσιόντων, λόγῳ ὅτι ἡ ἐγκατάλειψις ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀποτελεῖ οὐσιώδη ὅρον τοῦ δικαιώματος τῶν ἀναιρεσιόντων διὰ τὴν πληρωμὴν τῆς ἐπιδιωκομένης ἀπαιτήσεως καὶ οὐχὶ ἰδίαν καὶ ἀνεξάρτητον ἀγωγήν, δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν καὶ τὸ εἰρημένον πρόσθετον δικόγραφον ἀγωγῆς, ἡ ἐκτίμησις τοῦ ὁποίου ἡδύνατο ἴσως νὰ μεταβάλῃ τὴν περὶ τοῦ χαρακτηρισμοῦ τῆς τε ἀγωγῆς καὶ τῆς παρεμβάσεως κρίσιν του. Οὕτω δὲ ὡς πρὸς τὰς οὐσιώδεις ταύτας διὰ τὸν χαρακτηρισμὸν τῆς ἀγωγῆς περὶ κύρους τῆς ἐγκαταλείψεως προτάσεις τῶν ἀναιρεσιόντων, ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις στερεῖται αἰτιολογικοῦ, ὅπερ ἐπάγεται ἀναιρεσιν κατὰ τὸ μέρος τοῦτο (ἄρθρον 807 § 6 πολιτικῆς δικονομίας).

6) Περὶ τοῦ παρὰδεκτοῦ τῆς ἀγωγῆς περὶ πληρωμῆς τῆς ἀσφαλισθείσης ποσότητος.

Ἐπειδὴ κατὰ τὸ μέρος τοῦτο ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις βάσιν ἔχει καὶ ὅτι α) κατὰ τὰ ἀσφαλιστικὰ περὶ τῆς προκειμένης ἀπαιτήσεως συμβόλαια οἱ ἀναιρεσιόντες δὲν ἐδικαιοῦντο ν' ἀπαιτήσωσι τὴν πληρωμὴν τῆς ἀσφαλισθείσης ποσότητος εἰμὴ τρεῖς μῆνας μετὰ τὴν πρὸς τὰς ἀναιρεσιβλήτους ἀσφαλιστικὰς ἐταιρίας κοινοποίησιν τῆς ἐγκαταλείψεως καὶ τῶν ἀποδεικνυόντων τὸ ναυάγιον τοῦ ἐν λόγῳ πλοίου ἐγγράφων ἀλλ' οὔτε τὰ ἐγγραφα ταῦτα, οὔτε ἡ ἐγκατάλειψις ἐκοινοποιήθησαν τρεῖς μῆνας πρὸ τῆς προκειμένης ἀγωγῆς, ἀκόμη καὶ πρὸ τῆς συζητήσεως αὐτῆς· β) ὅτι καὶ θεωρηθῇ βάσιμος ὁ ἰσχυρισμὸς τῶν ἀναιρεσιόντων ὅτι καὶ διὰ τῆς ἀγωγῆς καὶ διὰ τῆς εἰς τὸ δικαστήριον Μερίτης γενομένης καταθέσεως τῶν σχετικῶν ἐγγράφων ἐκοινοποιήθησαν ταῦτα πάντα εἰς τὰς ἀναιρεσιβλήτους ἐταιρίας, πάλιν ἡ τοιαύτη κατάθεσις δὲν ἀρκεῖ ἐπὶ τοῦ προκει-

μένου, καθότι διὰ μὲν τῶν δικογράφων τῆς ἀγωγῆς γνωστοποιεῖται μόνον ἡ ἐγκατάλειψις, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ τὸ ναύαγιον τοῦ πλοίου ἀποδεικνύοντα ἔγγραφα, ἀπὸ δὲ τῆς εἰς τὸ δικαστήριον Μελίτης καταθέσεως τῶν ἐγγράφων τούτων ὅχι μόνον μέχρι τῆς ἐπιδόσεως τῆς προκειμένης ἀγωγῆς, ἀλλ' ἀκόμη καὶ μέχρι τῆς πρώτης ἐνώπιον τῶν ἐμποροδικῶν συζητήσεως αὐτῆς δὲν εἶχε παρέλθει τὸ τρίμηνον διάστημα τὸ ὑπὸ τῶν συμβολαίων τῆς ἀσφαλείας ὀριζόμενον καὶ γ) ὅτι ἡ ἄρνησις τῶν ἀσφαλιστικῶν ἐταιριῶν πρὸς πληρωμὴν τῆς ἀσφαλισθείσης ποσότητος δὲν ἐμφαίνει παραίτησιν αὐτῶν ἐκ τοῦ δικαίωματος, ὅπερ ἔχουσι πρὸς κοινοποίησιν τῶν εἰρημένων ἐγγράφων. Ἐκ τούτων δὲ ἐπεταὶ ὅτι στεροῦνται βάσεως οἱ τῆς ἀναιρέσεως δι' ἔλλειψιν αἰτιολογικοῦ λόγοι οἱ στηριζόμενοι εἰς τὰς κατ' ἔφεσιν προτάσεις τῶν ἀναιρεσειόντων α) περὶ παραίτησεως τῶν ἀναιρεσιολήτων τοῦ πρὸς κοινοποίησιν τῶν εἰρημένων ἐγγράφων δικαίωματος διὰ τῆς μὴ ἀποδοχῆς τῆς ἐγκαταλείψεως, καὶ β) περὶ καταθέσεως τῶν ἐγγράφων τούτων εἰς τὸ δικαστήριον Μελίτης κατὰ τὴν περὶ σώστρων δίκην, καὶ κατὰ συνέπειαν ματαία ἦν καὶ ἡ αἰτιολογία ἐπὶ τῆς οὕτως ἐπουσιώδους ἀποβαινούσης προτάσεως περὶ ἐπαγωγῆς ὅρκου πρὸς ἀπόδειξιν τῆς διὰ τοιαύτης καταθέσεως γνωστοποιήσεως τῶν εἰρημένων ἐγγράφων.

Ἐπειδὴ ἀφοῦ, κατὰ τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν, ἡ ἀγωγή περὶ πληρωμῆς τῆς ἀσφαλισθείσης ἀξίας εἶναι ἀπαράδεκτος διὰ τὴν μὴ κατὰ τὰ συμπεφωνημένα μεταξὺ τῶν διαδίκων κοινοποίησιν τῶν ἀποδεικνύοντων τὸ ναύαγιον τοῦ πλοίου ἐγγράφων καὶ οὐχὶ διὰ τὴν μὴ παρέλευσιν τῆς πρὸς πληρωμὴν συμπεφωνημένης ἢ νομίμου προθεσμίας, οὐδεμίαν ἔχει ὑπὲρ τοῦ παραδεκτοῦ τῆς ἀγωγῆς ἐπιρροὴν τὸ δικαίωμα τῶν ἀναιρεσειόντων τοῦ νὰ πληρωθῶσι πρὸ τῆς συμπεφωνημένης τριμήνου προθεσμίας ἐπὶ ἐκπεσμῶ τοῦ προεξοφλητικοῦ τόκου, μόνον δὲ ἐπὶ τῆς ἀγωγῆς περὶ κύρους τῆς ἐγκαταλείψεως δύναται νὰ διαταχθῇ ὡς μετὰ τὴν συζήτησιν αὐτῆς ἡ προσαγωγή τῶν τοιούτων ἐγγράφων, ὥστε οὐδέποτε ἡ παρὰ τὰ συμπεφωνημένα καθυστέρησις τῆς κοινοποιήσεως τῶν ἐγγράφων τούτων δύναται νὰ ἐπιφέρῃ μόνον ἀναβολὴν τῆς ἐκδικάσεως τῆς ἀγωγῆς περὶ πληρωμῆς τῆς ἀσφαλισθείσης ἀξίας. Ὅθεν καὶ ἡ ἔλλειψις αἰτιολογίας ἐπὶ τοιαύτης ἐπουσιώδους προτάσεως δὲν καθιστᾷ πλημμελῆ τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν.

Ἐπειδὴ ἐπὶ ὑποθέσει ὅτι τὰ δικόγραφα τῆς προκειμένης ἀγωγῆς περιλαμβάνουσι διακεκριμένως καὶ τὴν περὶ κύρους τῆς

ἐγκαταλείψεως καὶ τὴν περὶ πληρωμῆς τῆς ἀσφαλισθείσης ἀξίας λόγῳ τῆς ἐγκαταλείψεως καθ' ἃ οἱ ἀναιρεσεύοντες διατίθενται, οὐδαμῶς (σχετικῶς πρὸς τὴν ἐκκληθεῖσαν ἀπόφασιν) χειροτερεύει ἢ θέσις αὐτῶν διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ἀφοῦ αὕτη μὲν ἀναιρεῖται ὡς πρὸς τὴν περὶ τοῦ κύρους τῆς ἐγκαταλείψεως ἀγωγὴν, εἰς τῆς ὁποίας τὸ παραδεκτὸν δὲν ἔχει ἐπιρροὴν οὔτε ἢ πρὸς πληρωμὴν προθεσμία, οὔτε ἢ τῆς κοινοποιήσεως τῶν ἀποδεικνυόντων τὸ ναυάγιον τοῦ πλοίου, τὸ φορτίον καὶ τὴν ἀπώλειαν αὐτοῦ ἐγγράφων, ἢ δὲ ἐκκληθεῖσα ἀπόφασις, ἀπέρριπτεν ὁλοσχερῶς τὴν ἀγωγὴν.

Ἐπειδὴ ἀφοῦ, κατὰ τὰ ἐκτεθέντα, ἢ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως βάσις περὶ τοῦ ἀπαρδεύτου τῆς προκειμένης ἀγωγῆς περὶ πληρωμῆς τῆς ἀποφασισθείσης ποσότητος λόγῳ τῆς ἐγκαταλείψεως ἢ ἀφορῶσα τὴν ἔλλειψιν τῆς κατὰ τὰ συμπεφωνημένα μεταξὺ τῶν διαδίκων κοινοποιήσεως τῶν ἀποδεικνυόντων τὸ ναυάγιον τοῦ πλοίου ἐγγράφων εἶναι ὀρθή, αἱ λοιπαὶ αἰτιολογίαι τῆς ἀποφάσεως ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἀγωγῆς περιττεύουσιν. Ὅθεν ἄνευ μὲν σκοποῦ οἱ ἀφορῶντες τὰς τελευταίας ταύτας λόγοι ἀναιρέσεως, ἀνυπόστατος δὲ ἡ αἴτησις περὶ ἀναιρέσεως τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως κατὰ τὸ μέρος τοῦτο.»

§ 45. Προθεσμία πρὸς παραγραφὴν τῆς περὶ ἐγκαταλείψεως ἀγωγῆς. Βλ. Πείρας σελ. 2927 § 229 ἐπ. Πρβ. καὶ τὴν ἐν τῷ Παραρτήμ. τούτῳ λ. παραγραφή.

Περὶ ἀβαριῶν¹.

§ 45². Προηγούμενα βλ. ἀνωτ. σελ. 710—714. 5375 ἐπ.

§ 46. Ὁ ἐμπορικὸς νόμος δὲν ἀπαγορεύει εἰς τὸν πλοίαρχον, καθὼ ἀντιπροσωπεύοντα τοὺς ἰδιοκτῆτας, νὰ κανονίσῃ συμβιβαστικῶς μετὰ τῶν ἄλλων δικαιοῦχων τὰς γενομένας ἀβαρίας, καίτοι μὴ ἔχοντα πρὸς τοῦτο ἐντολήν. (Α. Π. πολιτ. 142 τοῦ 1873 φέρουσα· «Ἐπειδὴ τοῦ ἄρθρου 216 τοῦ ἐμπορ. νόμου σκοπὸς εἶναι νὰ ὀρίσῃ ὅτι τοῦ ἰδιοκτῆτου τοῦ πλοίου ἢ εὐθύνης διὰ τὰς πράξεις τοῦ ἀντιπροσωπεύοντος αὐτὸν πλοίαρχου (ἐπομένως διὰ τὰ πταίσματα αὐτοῦ καὶ ἀδικήματα), τὰς ἐκτελεσθείσας κατὰ τὴν ἐξάσκησιν τῶν ἔργων του καὶ ἀναφορικῶς πρὸς τὴν διεύθυνσιν καὶ διοίκησιν τοῦ πλοίου, δὲν ἐκτείνεται εἰμὴ μέχρι τῆς ἀξίας τοῦ πλοίου· ὅθεν καὶ ἡ εὐθύνη αὕτη τοῦ

(1) Ἐμπ. νόμ. 397 ἐπ.

ἰδιοκτῆτου βάσιν ἔχει, ὅτι ἐκεῖνοι οἵτινες ἀμέσως ἢ ἐμμέσως συνηλλάχθησαν μετὰ τοῦ πλοιάρχου ἐνεργοῦντος ὑπὸ τὴν ιδιότητα ταύτην καὶ ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ἐξουσίας του, πράγματι συνηλλάχθησαν μετ' αὐτοῦ τοῦ πλοίου, τὸ ὁποῖον κυρίως, ἕνεκα τούτου ὑποχρεοῦται· ἄρα ὁ ἰδιοκτῆτης τοῦ πλοίου ὑποχρεοῦται διὰ τὰς πράξεις, τὰς ὁποίας ὁ πλοίαρχος ὡς τοιοῦτος ἐνήργησε χάριν τοῦ πλοίου καὶ τῆς ἀποστολῆς του, ἥτοι ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ἐξουσίας του.

Ἐπειδὴ ἐκ τοῦ ἄρθρου 236 τοῦ αὐτοῦ νόμου ἔπεται ὅτι ὁ πλοίαρχος ὑποχρεοῖ τὸ πλοῖον διὰ τὰς πράξεις, τὰς ὁποίας, διαρκοῦντος τοῦ πλοίου, ἐνήργησεν ἄνευ τῆς συναινέσεως τῶν ἰδιοκτητῶν καὶ ἄνευ τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 234 διαγεγραμμένων ἐγγυήσεων, εἴτε δανειζόμενος ἐπὶ τοῦ πλοίου καὶ τῶν ζωοτροφῶν του, εἴτε πωλῶν τροφὰς αὐτοῦ, εἴτε προσθέτων εἰς τοὺς λογαριασμοὺς του ἀβαρίας καὶ ἐξοδα πλαστὰ, καὶ μόνον προσωπικῶς εἶναι ὑπεύθυνος ἀπέναντι τῶν ἰδιοκτητῶν πρὸς ἀπόδοσιν τῶν χρημάτων· ἐντεῦθεν δ' ἐξάγεται ὅτι ὁ πλοίαρχος ὑποχρεοῖ τὸ πλοῖον πρὸς τοὺς τρίτους ὡς ἐκ πάσης μετ' αὐτῶν ἐνοχικῆς σχέσεως, ἐκτὸς ἐκεῖνων, τὰς ὁποίας ρητῶς τῷ ἀπηγόρευσεν ὁ νόμος ἄνευ τῆς συναινέσεως ἢ ἀδείας τῶν ἰδιοκτητῶν, ὡς τὴν ἄνευ ἀδείας τούτου πώλησιν τοῦ πλοίου, ὅταν δὲν ᾖ νομίμως ἀποδεδειγμένη ἡ πρὸς πλοῦν ἀνικανότης τοῦ πλοίου (ἄρθρον 237).

Ἐπειδὴ ἀφ' ἐνὸς μὲν ὁ συμβιβαστικὸς κανονισμὸς τῶν ἀβαριῶν μόνον εἰς τοὺς ἀνηλίκους καὶ ἀνικάνους πρὸς ἐλευθέραν διαχείρισιν τῆς περιουσίας των ἀπαγορεύεται, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὁ ἐμπορικὸς νόμος δὲν ἀπαγορεύει εἰς τὸν πλοίαρχον, ὅς τις, κατὰ τὰ προεκτεθέντα, εἶναι ὁ νόμιμος ἀντιπρόσωπος τῶν ἰδιοκτητῶν, νὰ κανονίσῃ συμβιβαστικῶς μετὰ τῶν ἄλλων δικαιοῦχων τὰς γενομένας ἀβαρίας. Ὅθεν ὁ πλοίαρχος, καὶ τοι μὴ ἔχων πρὸς τοῦτο ἐντολήν, δύναται, μετὰ τῶν ἄλλων ἐχόντων δικαίωμα ἐλευθέρας διαχείρισεως τῆς περιουσίας των, ν' ἀναθέσῃ εἰς διαιτητὰς (δοκιμαστὰς) διὰ συνυποσχετικοῦ τὸν κανονισμὸν τῶν γενομένων ἀβαριῶν, καὶ νὰ παραδεχθῇ τὴν ὑπὸ τοιούτων δοκιμαστῶν ἐκδοθησομένην ἀπόφασιν ὡς ἀπρόσβλητον διὰ παντὸς ἐνδίκου μέσου.

Ἐπειδὴ, τούτων οὕτως ἐχόντων, τὸ ἐφετ., διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ψευδῶς ἡρμήνευσε τοὺς προεκτεθέντας νόμους καὶ ἰδίως τὸ ἄρθρον 216, καὶ κακῶς ἐφῆρμωσε τὸ ἄρθρον 414, παραδεχθὲν, ὅτι ὁ κανονισμὸς ἀβαρίας ὁ γενομένος συμ-

βιβαστικῶς δὲν ἰσχύει καὶ ὡς πρὸς τὸν ἰδιοκτήτην τοῦ πλοίου, μὴ λαβόντα μέρος αὐτοπροσώπως εἰς τὸ συνυποσχετικόν, καὶ ἀντιπροσωπευθέντα ὑπὸ τοῦ πλοιάρχου, χωρὶς οὗτος νὰ ἔχη τὴν εἰδικὴν πρὸς τὸ συμβιβάζεσθαι ἐντολὴν παρὰ τοῦ ἰδιοκτήτου· τοῦτο δὲ ἐπάγεται ἀναίρεσιν κατὰ τὸ ἄρθρ. 807 § 5 τῆς πολιτικῆς δικονομίας.—*Αἰναιρεῖ.*

§ 47. Ἡ περὶ ἀβαρίας ἀγωγὴ ἀποκλείει τὴν περὶ ἐγκαταλείψεως; Τἀνάπαλιν;¹ Βλ. τὰ ἐν Πείρᾳ σ. 706—712 ἐπ. Πρβ. Α. Π. 88 τοῦ 77, ὅπου καὶ γνώμῃ μειονοψηφίας.

Ἐκ τῆς 262 τοῦ 66 ἀποφ. Α. Π. προκύπτει, ὅτι ἡ μία ἢ ἡ ἑτέρα τῶν ἀγωγῶν αὐτῶν δύναται ἐμπροθέσμως νὰ εἰσαχθῇ ἐνόσῳ ἢ πρότερον εἰσαχθεῖσα δὲν ἐπεδικάσθη ἢ δὲν ἀπεδικάσθη, καὶ ἐνόσῳ εἰδικῶς δὲν ὑπάρχουσιν οἱ ὅροι τῆς τελεσιδικίας. — Τὴν αὐτὴν ἀρχὴν παρεδέξατο ὁ Α. Π. καὶ διὰ τῆς 260 τοῦ 75, ἐκδοθείσης κατ' οὐσίαν καὶ περιεχούσης καὶ γνώμῃ μειονοψηφίας. Ἰδοὺ αἱ ἀποφάσεις αὗται· «Ἐπειδὴ σκοπὸς τοῦ ἄρθρου 409 τοῦ ἐπορικοῦ νόμου εἶναι νὰ δρίσῃ τὴν ἔκτασιν τοῦ ἐν τῷ ἀσφαλιστικῷ συμβολαίῳ ὅρου *ἐλεύθερον ἀβαρίας* ἐν ταῖς περιπτώσεσι, κατὰ τὰς ὁποίας ὑπάρχει δικαίωμα ἐγκαταλείψεως, καὶ, ἀφαιρῶν πᾶσαν ἀμφισβήτησιν, νὰ κανονίσῃ ὅτι ἐν τοιαύταις περιπτώσεσι δὲν ἀποκλείει ὁ εἰρημένος ὅρος τὴν περὶ ἀβαρίας ἀγωγὴν τοῦ ἀσφαλισθέντος, ἐὰν αὕτη συμφέρῃ αὐτῷ. Τοιούτου δὲ ὄντος τοῦ σκοποῦ τοῦ προμνησθέντος ἄρθρου, καὶ διὰ διὰ τοῦτο χορηγοῦντος κατὰ τοῦ ῥήματος τοῦ εἰρημένου ὅρου εἰς τὸν ἀσφαλισθέντα καὶ τὸ δικαίωμα τῆς περὶ ἀβαρίας ἀγωγῆς κατ' ἐκλογὴν του, χωρὶς νὰ προσθέσῃ ῥητῶς, ὅτι μετὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἐκλογὴν τῆς μιᾶς τῶν δύο ἀγωγῶν, ἡγουν τῆς ἐγκαταλείψεως ἢ τῆς ἀβαρίας, ἀποκλείεται ἡ τῆς ἑτέρας, ἔπεται ὅτι, ἐὰν ἐμπροθέσμως δύναται αὕτη νὰ εἰσαχθῇ ἐνόσῳ εἰδικῶς δὲν ὑπάρχουσιν οἱ ὅροι τῆς τελεσιδικίας, δὲν δύναται νὰ ἀπορριφθῇ ὡς ἀπαράδεκτος κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ νόμου 130 Πανδ. (50. 17) καὶ κατ' ἀναλογίαν τῶν νόμων 106 καὶ 107 Πανδ. de verb. obligat. καὶ ἐπομένως, ἐπὶ τοῦ προκειμένου, τῆς παρὰ τοῦ ἀσφαλισθέντος γενομένης ἐγκαταλείψεως μὴ ἀποδεχθείσης, οὐδὲ ἀποδικασθείσης αὐτῷ, ὁ ἀσφαλισθεὶς διατελεῖ ἐν τῷ δικαίῳ νὰ

(1) Περὶ συρροῆς ἀγωγῶν βλ. Πείρας σελ. 3966. ἐπ.

Κινηθείσης τῆς περὶ ἀβαρίας ἀγωγῆς, δύναται κατόπιν νὰ κινηθῇ ἡ περὶ ἐγκαταλείψεως; χωρεῖ, δηλαδὴ, ἐνταῦθα ὁ κανὼν: *electa una via non datur regressus ad alteram*; βλ. § 1406 Πεδαρίδου ἐν ἄρθρ. 369—371 ἐμπ. νόμ.

ὑποστηρίξῃ τὴν ἐπιβοηθητικῶς ἐν τῷ αὐτῷ τῆς ἀγωγῆς ἐγγράφῳ προστεθεῖσαν ἀγωγὴν περὶ ἀβαρίας, ἀφοῦ δὲν ἀμφισβητεῖται, ὅτι ὑπῆρχε περίπτωσις ἐγκαταλείψεως, καὶ ἡ τῆς ἐγκαταλείψεως ἀγωγὴ ἐκρίθη ἀπλῶς ἀπαράδεκτος ὡς παραγεγραμμένη. Τούτων δ' οὕτως ἐχόντων, τὸ δικάσαν ἐφετεῖον, ἀπορρίψαν διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του τὴν περὶ ἀβαρίας ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσείντος, ἐπὶ τῷ λόγῳ ἀπλῶς, ὅτι, ἀφοῦ οὗτος ἐξελέξατο τὴν περὶ ἐγκαταλείψεως ἀγωγὴν, ἀπεκλείσθη, καίτοι ὑπαρχούσης τῆς περιπτώσεως εἰς ἐγκατάλειψιν, τοῦ δικαιώματος νὰ κινήσῃ τὴν περὶ ἀβαρίας, ἐσφαλμένως ἡρμήνευσε τὸ ἄρθρον 409 τοῦ ἐμπ νόμου, ὅπερ κατὰ τὸ ἄρθρ. 807 § 7 τῆς πολιτ. δικον. ἐπιφέρει τὴν ἀναίρεσιν τῆς ἀποφάσεως καθόσον μόνον ἀφορᾷ τὴν ἀπορρίψιν τῆς περὶ ἀβαρίας ἀγωγῆς. (Α. Π. 262 τοῦ 66).

Ἡ Α. Π. 200 τοῦ 1875 φέρεῖ. Ἐπειδὴ, καθόσον ἀφορᾷ τὴν παρὰ τῆς ἐφεσιβλήτου ἐταιρίας ὑποβαλλομένην καὶ ἤδη ἐνστασιν ἀπαράδεκτου κατὰ τῆς ἐξ ἀβαρίας ἀγωγῆς ὡς ἐκ τοῦ ὅτι ἐνησκήσατο ὁ ἐκκαλὼν καὶ τὴν περὶ ἐγκαταλείψεως, τὸ δικαστήριον ἀναφέρεται εἰς τὰς περὶ τούτου αἰτιολογίας τῆς προεκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 301 τοῦ 68 ἀποφάσεώς του, μὴ εὐρίσκον βásiμόν τινα λόγον, ὅπως ἀνακαλέσῃ αὐτήν διὰ τῆς διατάξεως δὲ τοῦ ἁρθρου 409 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου προϋτίθετο ὁ Νομοθέτης νὰ καταδείξῃ, ὅτι χάριν τοῦ ἀσφαλιζομένου (εἰ καὶ ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτῆς τῶν πραγμάτων καὶ τῶν περὶ ἀβαρίας διατάξεων δὲν ὑπῆρχε περίπτωσις τοιαύτης, ὡς ὅταν καθ' ὁλοκληρίαν ἀπολεσθῇ τὸ τῆς ἀσφαλείας ἀντικείμενον), ἐπιτρέπεται καὶ ἡ ἐνάσκησις τῆς ἐξ αὐτῆς ἀγωγῆς, ἐξαρτωμένης τῆς ἐνασκήσεως τῆς μιᾶς ἢ τῆς ἄλλης ἐκ τῆς βουλήσεως τοῦ ἀσφαλιζομένου· ἀλλ' οὐδ' ἐκ τοῦ ὅτι ἐν ὠρισμένη περιπτώσει δύναται νὰ συμπέσῃ ἡ ταυτότης ἀπαιτήσεως (εἴτε ὡς ἀβαρία εἴτε ὡς ἐγκατάλειψις χαρακτηρισθῇ) ἔπεται ὅτι καὶ λόγῳ δεδικασμένου ἀποκλείεται ἡ ἐνάσκησις τῆς ἐξ ἀβαρίας ἀγωγῆς ἐκ τῆς λόγῳ παραγραφῆς ἀπορρίψεως τῆς ἄλλης, ἀφοῦ οὐ μόνον δὲν ἐξητάσθη οὐδόλως τὸ γεγονός, ἐξ οὗ ἀμφοτέρω ἀπορρέουσιν, ἀλλὰ καὶ ὡς ἐκ τῶν νομίμων συνεπειῶν των διαφέρουσιν ἀπ' ἀλλήλων· εἰ καὶ ἐδύνατό τις, ἀμφιβάλλων, νὰ εἴπῃ ὅτι, κατὰ τὸ σαφὲς γράμμα τῆς ἐκτεθείσης διατάξεως, λαμβανομένου ὑπ' ὅψιν καὶ τοῦ ἐπὶ τῆς συρροῆς διαφόρων ἀγωγῶν ἰσχύοντος κανόνος *electa una via, non datur recursus ad alteram*, ὁ ἀσφαλιζόμενος, ἐνασκήσας ὅπως δῆποτε τὴν μίαν ἐκ τῶν δύο

ἀγωγῶν καὶ ἀποτυχῶν δι' οἰονδήποτε λόγον, ἀποκλείεται πλέον νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν ἄλλην». (Ἀρ. Πάγ. πολ. 260 τοῦ 1875).

§ 48. Ὁ ἀσφαλισθεὶς ἔχει μὲν ἐκλεκτικὸν δικαίωμα, ὅταν ὑπάρχῃ περίπτωσις ἐγκαταλείψεως, νὰ κινήσῃ ἀντ' αὐτῆς τὴν περὶ ἀβαρίας ἀγωγὴν, πλὴν ἅμα περιορισθῇ εἰς ταύτην, αὕτη κρίνεται κατὰ τὰ περὶ ἀβαρίας 397 ἐπ. ἐμπ. νόμου, καὶ δὲν ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθρον 396 τοῦ ἐμπ. νόμου. (Α. Π. πολ. 97 τοῦ 1872, φέρουσα· «Ἐπειδὴ οἱ ἀναιρεσεῖοντες διὰ τῆς προκειμένης ἀγωγῆς τῶν ἐξητήσαντο (ὅπως ἀναφέρει τὸ ἐφετεῖον εἰς τὸ διηγηματικὸν μέρος τῆς ἀποφάσεώς του) κυρίως μὲν νὰ κηρυχθῇ τὸ μέρος τοῦ οὗ ὁ λόγος πλοίου ἀνίκανον πρὸς ποντοπορίαν, νὰ γίνῃ δεκτὸν ὅτι ὑπάρχει περίπτωσις πρὸς ἐγκατάλειψιν αὐτοῦ καὶ νὰ καταδικασθῶσι τὰ ἀσφαλιστικὰ καταστήματα νὰ πληρώσωσι τὸ ἀσφαλισθὲν ποσὸν μετὰ τοῦ τόκου· ἐπιβοηθητικῶς δὲ, ἂν δὲν γίνῃ δεκτὴ ἡ περὶ ἐγκαταλείψεως ἀγωγὴ, νὰ καταδικασθῶσι τὰ ἀσφαλιστικὰ καταστήματα νὰ τοῖς πληρώσωσι τὴν ἀξίαν τῶν βλαβῶν καὶ ζημιῶν καὶ συμβασῶν ἀπωλειῶν εἰς τὸ πλοῖον, ἐκτιμηθησομένων διὰπραγματογνωμοσύνης.

Ἐπειδὴ τὸ ἐφετεῖον, ἀφοῦ ἐν σκέψει δευτέρᾳ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ἐθεώρησεν ἀπαράδεκτον ὡς πρόωρον τὴν περὶ ἐγκαταλείψεως τοῦ πλοίου καὶ πληρωμῆς τοῦ ἀσφαλισθέντος ποσοῦ ἀγωγὴν τοῦ ἐνάγοντος, διὰ τὸν λόγον ὅτι δὲν εἶχε παρέλθει ἡ κατὰ τὰ ἐν τῇ δικογραφίᾳ ἀσφαλιστικὰ συμβόλαια πρὸς ἐνάσκησιν τοιαύτης ἀγωγῆς ἀπαιτουμένη τρίμηνος προθεσμία ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τῆς τε ἐγκαταλείψεως καὶ τῆς δυστυχηματὰδείξεως, οὐδ' εἶχον γνωστοποιηθῇ τὰ σχετικὰ ἔγγραφα σύμφωνα μὲ τὸ ἄρθρον 383 τοῦ ἐμπ. νόμου, ἐκήρυξε διὰ τῆς προτελευταίας αἰτιολογίας του ἐπίσης ἀπαράδεκτον, καθὼς πρόωρον, τὴν ἐπιβοηθητικὴν περὶ ἀβαρίας τῶν ἀναιρεσεϊόντων ἀγωγὴν, σκεφθὲν ὅτι «ᾧφειλε νὰ τηρήσῃ τὰς περὶ τῆς ἐγκαταλείψεως τῆς ἀγωγῆς διατυπώσεις, προκειμένου περὶ ἀβαρίας διδούσης χώραν εἰς ἐγκατάλειψιν, οἷα ἡ ἰσχυριζομένη ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος ἀνικανότης τοῦ πλοίου του πρὸς πλοῦν ἕνεκα συγκρούσεως μετ' ἄλλου πλοίου»· ἀλλὰ καὶ μὲν ὁ ἀσφαλισθεὶς ἔχει ἐκλεκτικὸν δικαίωμα, ὅταν ὑπάρχῃ περίπτωσις ἐγκαταλείψεως, ν' ἀσκήσῃ ἀντ' αὐτῆς τὴν περὶ ἀβαρίας ἀγωγὴν, πλὴν ἅμα εἰς τὴν τῆς ἀβαρίας περιορισθῇ, αὕτη κρίνεται κατὰ τ' ἀφορῶντα τὰς ἀβαρίας ἄρθρα 397 καὶ ἐπόμενα τοῦ ἐμπορικοῦ Νόμου· δὲν ὑπόκειται δὲ εἰς τὰς διατυπώσεις καὶ τοὺς ὅρους τῆς περὶ ἐγκαταλείψεως ἀγωγῆς, τοὺς διαλαμβανομένους ἐν τοῖς ἄρθροις

369 μέχρι 396 τοῦ αὐτοῦ Νόμου ὥστε τὸ ἐφετεῖον ἐφαρμόσαν εἰς τὴν περὶ ἀβαρίας ἀγωγὴν προθεσμίας καὶ διατυπώσεις κατὰ τ' ἀσφαλιστικὰ συμβόλαια (ὡς ἡ ἀπόφασις ἐκτιμᾷ ἐν αἰτιολογίᾳ δευτέρᾳ) καὶ τ' ἀνωτέρω ἄρθρα, εἰς μόνην τὴν τῆς ἐγκαταλείψεως ἀγωγὴν ἀπαιτουμένας, ἐσύγχυσε τὰ δύο εἶδη τῶν ἀγωγῶν καὶ παρεβίασε τοὺς ἀνωτέρω ὁρισμοὺς τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου καὶ τὰς περὶ ἀποδείξεων οὐσιώδεις διατάξεις, ὅπερ ἐπάγεται ἀναίρεσιν κατὰ τὰ ἄρθρα 833, 836 838, 839 310 καὶ 219 τῆς πολ. δικονομίας.

§ 49. Ὁ ἀναδεχθεὶς νὰ στείλῃ ἀλλότρια χρήματα (ἐν Μασσαλίᾳ λ. χ.) εὐθύνεται ἂν κατὰ τὸν διάπλουν ἀφαιρεθῶσι; Βλ. Α. Π. 140 τοῦ 1869 φέρουσιν· «Ἐπειδὴ τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν ἐρμηνεύσαν ἐντὸς τῆς κυριαρχικῆς αὐτοῦ ἐξουσίας τὸ ἀπὸ 14 Ἰουλίου 1866 ἐγγραφον παρεδέχθη ὅτι δι' αὐτοῦ συνωμολογήθη ὅπως ὁ Σέρμπος ἀποστείλῃ εἰς τὸν ἐν Μασσαλίᾳ υἱόν του Μιλτιάδην τὰ παρὰ τοῦ Νικ. Μελετοπούλου παραδοθέντα αὐτῷ εἰς χρυσᾷ νομίσματα διςχίλια φράγκα, ἀναδεχθεὶς αὐτὸς πάντα ἄλλον κίνδυνον, πλὴν τῶν θαλασσίων κινδύνων, οὕτω μόνον ἀνετέθησαν εἰς βάρος τοῦ Μελετοπούλου, καὶ ὅτι ἐπομένως ἡ ἀφαίρεσις τῶν χρυσῶν τούτων νομισμάτων καὶ διὰ μόλυβδου ἀντικαπάστασις αὐτῶν μὴ προσελθοῦσα ἐκ θαλασσίου συμβάματος εἶναι εἰς βάρος τοῦ ῥηθέντος Σέρμπου.

Ἐπειδὴ τῷ ὄντι ἡ ἀφαίρεσις τῶν χρυσῶν νομισμάτων ἐν ἐλλείψει ῥητῆς ἐναντίας συμβάσεως δὲν εἶναι εἰς βάρος τοῦ Μελετοπούλου, ὡς μὴ συναριθμουμένη ὑπὸ τοῦ νόμου μεταξὺ τῶν θαλασσίων κινδύνων.

Ἐπειδὴ, τούτων οὕτως ἐχόντων, τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν οὕτως ἀποφηνάμενον ἐπὶ τῇ βάσει τῆς δοθείσης εἰς τὸ ἀνωτέρω ἐγγραφον ἐρμηνείας δὲν παρεβίασεν οὔτε νόμον τινὰ οὔτε τοῦ δικαίου κανόνα, καὶ ἡ ἀπόφασις αὐτοῦ εἶναι ἀπροσμάχητος κατὰ τὸ ἄρθρον 810 τῆς πολ. δικονομ. καὶ αὕτῃ ἡ ἐγγράφου τινὸς ἐρμηνεία, ὅσῃς δὲν προσβάλλει κανόνα τινὰ τοῦ δικαίου, δὲν δύναται ν' ἀποτελέσῃ λόγον πρὸς ἀναίρεσιν».

§ 50. Προκειμένου περὶ κατασχέσεως πλοίου, ποῖαι διατάξεις εἰσὶν ἐφαρμοστέαι, αἱ τῆς πολιτικῆς δικονομίας, ἢ αἱ τοῦ ἐμπορ. νόμου; Βλ. τὰ ἐν Πείρᾳ σελ. 671⁴.

§. 51. Ὁ ἀνακόψας τὴν κατάσχεσιν πλοίου τινὸς ὡς ἰδιοκτῆτης δὲν δύναται κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν νὰ προς-

(1) Ἀντίκλητος; Βλ. Α. Π. 17 τοῦ 60 ἐν σελ. 1731 τῆς Πείρας.

βάλη τὴν κατάσχεσιν ὡς δανειστής. (Α. Πάγ. 246 τοῦ 1869).

§ 52. Περὶ ἀνακοπῆς τοῦ τῆς κατατάξεως πίνακος βλ. Πείρας σελ. 1982 ἐπ. — Περὶ τοῦ ἄρθρου 213 τοῦ ἐμπ. νόμου, ἥτοι περὶ τῆς προσαγωγῆς τῶν ἀποδείξεων, βλ. Πείρας σ. 672 ἐν τέλει, καὶ σελ. 1989 § 66.

§ 53. Ἀνακοπὴ μετὰ διεκδικήσεως πλοίου. Βλ. Πείρας σελ. 1020 § 55.

§ 54. Ἡ τοῦ Α. Π. 88 τοῦ 1877 λύει διάφορα ζητήματα ἀναγόμενα εἰς τὸ ναυτικὸν δίκαιον. Αἱ δὲ αἰτιολογίαι αὐτῆς 3—8 φέρουσι ταῦτα· «Ἐπειδὴ δὲν εἶναι ἀπαράδεκτος ἡ προκειμένη ἀγωγή, ὡς ἐνίστανται οἱ ἐφεσίβλητοι, ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὅτι συνηνώθησαν ἐν τῷ αὐτῷ δικογράφῳ αἱ δύο ἀγωγαὶ τῆς ἐγκυκαλείψεως καὶ τῆς ἀβαρίας, διότι ἡ τελευταία αὕτη εἶναι ἐπικουρική, κυρία δὲ ἡ περὶ ἐγκαταλείψεως, τὴν τοιαύτην δὲ τῶν ἀγωγῶν πρότασιν δὲν ἀπαγορεύει ἐν γένει ὁ διαδικαστικὸς νόμος· τὸ δὲ ἄρθρον 409 τοῦ ἐμπορ. νόμου, ὅπερ οἱ ἐνιστάμενοι ἐπικαλοῦνται, κανονίζει τὴν ἐν αὐτῷ διαλαμβανομένην εἰδικὴν περίπτωσιν καθ' ἣν ἡ ῥήτρα «ἐλεύθερον ἀβαρίας» δὲν ἐμποδίζει τὸν ἀσφαλιζόμενον νὰ κινήσῃ τὴν περὶ ἀβαρίας ἀγωγὴν, καθ' ἣς περιπτώσεις ὑπάρχει δικαίωμα πρὸς ἐγκατάλειψιν (ἄρθρ. 369), ἀλλὰ τότε ὁ ἀσφαλιζόμενος ὑποχρεοῦται νὰ ἐκλέξῃ ὁποτέραν τῶν δύο ἀγωγῶν θέλει νὰ ἐνασκήσῃ, τὴν τῆς ἐγκαταλείψεως, δηλονότι, ἢ τὴν τῆς ἀβαρίας. Τοῦτο ὅμως δὲν ἐφαρμόζεται, ὡς εἰδικόν, καὶ κατὰ τὰς λοιπὰς περιπτώσεις, καθ' ἣς ὁ ἀσφαλιζόμενος ἐν ἀποτυχίᾳ τῆς μείζονος ἀγωγῆς τῆς ἐγκαταλείψεως, δύναται ἐπικουρικῶς νὰ κινήσῃ τὴν τῆς ἀβαρίας, ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου· ἂν καὶ ἡδύνατό τις ἀμφιβάλλον νὰ εἴπῃ, ὅτι ἡ ἀγωγή διὰ τὸν προεκτεθέντα λόγον εἶναι ἀπαράδεκτος· α) διότι, κατὰ τὸ ἄρθρον 409 τοῦ ἐμπορ. νόμου, ὁ ἀσφαλιζόμενος ὀφείλει νὰ ἐκλέξῃ μετὰ τῶν δύο ἀγωγῶν, ἡ δ' ἐπικουρικὴ ἐνάσκησις τῆς ἀγωγῆς τῆς ἀβαρίας καθίστησι τὴν περὶ ἐκλογῆς διάταξιν τοῦ νόμου ματαίαν· β) διότι δσάκις ἀμφότεραι αἱ ἀγωγαὶ στηρίζονται ἐπὶ τῶν αὐτῶν πραγματικῶν περιστάσεων, ἡ ἀπόρριψις τῆς ἀγωγῆς τῆς ἐγκαταλείψεως ἀποτελεῖ πλέον τελεσιδικίαν καὶ ὡς πρὸς τὴν βάσιν τῆς ἄλλης ἀβαρίας.

Ἐπειδὴ τὰ ἐναγόμενα ἀσφαλιστικὰ καταστήματα εἰ καὶ ἔνεκα χωριστῶν ἐνέχονται ὑποχρεώσεων πρὸς τὸν ἐνάγοντα, δυνάμει τῶν συνομολογηθέντων ὑπὸ τούτου μετ' ἐκείνων· διαφόρων ἀσφαλιστικῶν συμβολαίων, ἡ ἐπίδικος ὅμως καὶ ἐν τῇ προκειμένῃ ἀγωγῇ μνημονευομένη ὑποχρέωσις αὐτῶν τοῦ νὰ δεχθῶσι τὴν

γενομένην πρὸς αὐτὰ ἐγκατάλειψιν τοῦ ἀσφαλισθέντος ὑπ' αὐτῶν πλοίου κοινήν ἔχει τὴν νομικὴν καὶ ἱστορικὴν αἰτίαν, τὴν βλάβην, δηλονότι, τοῦ ἀσφαλισθέντος ὑπ' αὐτῶν πλοίου καὶ τὴν ἐντεῦθεν ἀνικανότητα αὐτοῦ πρὸς περαιτέρω πλοῦν, ὡς διατείνεται ὁ ἐνάγων, συνεπεία τῆς συμβάσεως συγκρούσεως αὐτοῦ πρὸς τὸ Ἀμερικανικόν, ἅρα ἴδιον ἄμεσον συμφέρον ἔχουσι τὰ ἐναγόμενα καταστήματα εἰς τὴν ἐκδοσιν τῆς προκειμένης δίκης ἐκ τῆς αὐτῆς νομίμου αἰτίας καὶ τοῦ αὐτοῦ πράγματος προκύπτον, καὶ ἐπομένως δύνανται κατὰ τὸ ἄρθρον 70 τῆς πολιτ. δικον. νὰ συνεναχθῶσιν ὡς ὁμόδικα, ὁ δὲ «Νέος Τρίτων», καὶ τοι ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐδρεύων, δύναται νὰ συνεναχθῇ μετὰ τῶν λοιπῶν ἐνταῦθα, καθ' ὃ παρέχει εἰς τὸν ἐνάγοντα ἐκλεκτικὸν δικαίωμα τὸ ἄρθρον 22 § 2 τῆς αὐτῆς δικονομίας. Ὅθεν ἡ περὶ ἀπαρადέκτου τῆς ἀγωγῆς ἔνστασις τῶν ἐναγομένων, ἡ ἐπὶ τοῖς ἀντιθέτοις λόγοις στηριζομένη, δὲν εἶναι βάσιμος.

Ἐπειδὴ δὲν εἶναι ἀπαράδεκτος ἡ ἀγωγή ὡς ἀόριστος, ὅπως ἐνίστανται οἱ ἐναγόμενοι, ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὅτι δὲν περιγράφονται ἐν αὐτῇ ἐμπεριστατωμένως αἱ βλάβαι, ἃς τὸ πλοῖον ὑπέστη κατὰ τὴν σύγκρουσιν, διότι τοῦτο δύναται νὰ γείνη συμπληρωτικῶς καὶ διὰ τῶν προτάσεων κατὰ τὸ ἄρθρον 158 τῆς πολιτ. δικον. Οὐδὲ ὑπεχρεῶτο ὁ ἐνάγων, διὰ τὸ παραδεκτὸν τῆς προκειμένης ἀγωγῆς, νὰ προκοινοποιήσῃ τοῖς ἀσφαλισταῖς τὴν ἔκθεσιν τῆςπραγματογνωμοσύνης, ἐξ ἧς αἱ βλάβαι αὗται προκύπτουσι, διότι τοῦτο ἀπαιτεῖται μόνον διὰ τὴν πληρωμὴν τῆς ἀσφαλισθείσης ἀξίας, κατὰ τὸ ἄρθρον 383 τοῦ ἐμπορ. νόμου. Ἄλλως δὲ ὁ ἐνάγων διὰ τῆς προσθέτου ἀγωγῆς αὐτοῦ τῆς 28 Ὀβρίου 1870, καθ' ἧς δὲν ἐπροτάθη ἔνστασις ἀπαρადέκτου, τὸ πρὸς ἐγκατάλειψιν τοῦ πλοίου δικαίωμά του στηρίζει οὐ μόνον ἐπὶ τοῦ γεγονότος τῆς βλάβης ὡς ὑπερβαίνουσας τὰ $\frac{3}{4}$ τῆς ἀξίας αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ ὅτι τὸ εἰρημένον πλοῖον πλειστηριασθὲν διὰ τὰ ἐκ τοῦ θαλασσίου δυστυχήματος προκύψαντα χρέη, ἐξεποιήθη, ὅπερ ἀρκεῖ ἵνα στηρίξῃ τὴν ἀγωγὴν κατὰ τὰ παρακατιὸν ἐκτιθέμενα.

Ἐπειδὴ ἡ παρά τε τοῦ νόμου (ἄρθρ. 383 ἐμπορ. νόμου) καὶ τῶν ἀσφαλιστικῶν συμβολαίων (ἄρθρ. 7 Φοίνικος, 8 Ν. Τρίτωνος καὶ 12 Ποσειδῶνος) ἀπαιτουμένη προκοινοποίησις τῆς δυστυχηματαποδείξεως σχέσιν ἔχει μόνον πρὸς τὴν πληρωμὴν, ὡς σαφῶς φαίνεται καὶ ἐκ τῆς ἐν τοῖς προμνησθεῖσιν ἄρθροις καὶ τῷ ἄρθρῳ 382 τασσομένης τριμήνου προθεσμίας. Τοῦτο δ' ἔτι μᾶλλον δηλοῦται καὶ ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 378 καὶ

374 τοῦ ἔμπορ. νόμου, ἐξ ὧν προκύπτει, ὅτι ἡ ἐγκατάλειψις δύναται νὰ γείνη παρευθὺς καὶ συγχρόνως μὲ τὴν πρώτην διαβιβαζομένην τῷ ἀσφαλιστῇ περὶ τοῦ δυστυχήματος ἀγγελίαν· ἄρα ὡς πρὸς ἀποδοχὴν τῆς ἐγκαταλείψεως δύναται νὰ ἐναχθῇ εὐθὺς μετὰ τὸ δυστύχημα ὁ ἀσφαλιστής, ἐὰν ἀρνηται νὰ δεχθῇ ταύτην ἐξωδίκως γενομένην, ἀνεξαρτήτως πάσης προκοινοποιήσεως ἐγγράφων· ὥστε ἡ ἔνστασις τῶν ἐναγομένων περὶ ἀπαρδέκτου τῆς ἀγωγῆς ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὅτι δὲν προκοινοποίησεν αὐτοῖς ὁ ἐνάγων καὶ τὴν δυστυχηματαπόδειξιν στερεῖται νομίμου ὑποστάσεως.

Ἐπειδὴ καὶ ἡ ἑτέρα περὶ ἀπαρδέκτου τῆς ἀγωγῆς ἔνστασις τῶν ἐναγομένων ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὅτι δὲν ἐγένετο αὐτοῖς ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος οὔτε πρὶ, οὔδὲ μετὰ τὴν ἀγωγὴν ἐγκατάλειψις καθαρὰ καὶ ἄνευ ὅρου, ὡς ἀπαιτεῖ τὸ ἄρθρον 372 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, δὲν εἶναι βᾶσιμος, διότι καὶ ἂν πρὸ τῆς ἀγωγῆς δὲν ἐγένετο ἐξωδίκως δήλωσις ἐγκαταλείψεως πρὸς τοὺς ἀσφαλιστάς, ἰσχύει πρὸς τοῦτο ἡ προκειμένη περὶ ἐγκαταλείψεως ἀγωγή, ἀφοῦ δὲν προτείνεται παραγραφή τοῦ πρὸς ἐγκατάλειψιν δικαιώματος συμπληρωθεῖσα πρὸ τῆς ἐγέρσεως αὐτῆς. Ἀφοῦ δὲ, ὡς ἐκ τῶν ἀμοιβαίων τῶν διαδίκων προτάσεων τῆς ἀπὸ 21 Ἰουλίου 1870 ἐξωδίκου ἀπαντήσεως τῶν ἀσφαλιστικῶν καταστημάτων πρὸς τὸν νῦν ἐνάγοντα Πετσάλην προκύπτει, οἱ ἀσφαλισταὶ ἡρνήθησαν ῥητῶς, ὅτι ὑπάρχει ἐπὶ τοῦ προκειμένου περίπτωσις πρὸς ἐγκατάλειψιν, νομίμως ὁ ἐνάγων ἤγειρε τὴν προκειμένην ἀγωγὴν σκοποῦσαν τὴν ἀναγκαστικὴν ἀποδοχὴν ὑπὸ τῶν ἀσφαλιστικῶν καταστημάτων τῆς ἐγκαταλείψεως τοῦ ἀσφαλισθέντος ὑπ' αὐτῶν πλοίου «Πλακκandroύτζος», ἡ δὲ διὰ τῆς ὑπὸ συζήτησιν ἀγωγῆς ἐγκατάλειψις καὶ καθαρὰ εἶναι καὶ ἄνευ ὅρου.

Ἐπειδὴ, κατὰ ταῦτα, καὶ συμφώνως πρὸς τὰ ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 195 (1874) προμνησθείσῃ ἀποφάσει τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐκτιθέμενα, ἡ προκειμένη ἀγωγή τῆς 13 Σεπτεμβρίου 1870, ὡς καὶ ἡ πρόσθετος τῆς 28 Ὀκτωβρίου, 1870, καθόσον δι' αὐτῶν ἐπιδιώκεται ἡ δικαστικὴ ἀναγνώρισις τοῦ πρὸς ἐγκατάλειψιν δικαιώματος τοῦ ἐνάγοντος Πετσάλῃ καὶ τοῦ παρεμβάντος Διαμαντοπούλου, δύναται νὰ χωρήσῃ, ἀνεξαρτήτως τῆς περὶ πληρωμῆς τῆς ἀσφαλισθείσης ἀξίας ἀπαιτήσεως, ὡς πρὸς τὴν ὁποίαν ἔμεινεν ἤδη τελεσιδίκος ἡ ἀπορρίψασα τὴν ἀγωγὴν ὑπ' ἀριθ. 81 (1873) ἀπόφασις τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, ἅτε μὴ ἀναιρεθεῖσα διὰ τῆς ἀνωτέρω ῥηθείσης ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου. Ὅθεν οὐκ ὀρθῶς τὸ δικάσαν πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν διὰ τῆς ἐκκαλου-

μένης ὑπ' ἀριθ. 658 (1871) ἀποφάσεώς του, ἀπέριψε καὶ κατὰ τὸ μέρος τοῦτο τὴν ἀγωγὴν (τὸ περὶ κύρους τῆς ἐγκαταλείψεως) ὡς ἀπαράδεκτον καθὼ προώρως κινήθεισαν, τοὔτέστι πρὸ τῆς κοινοποιήσεως εἰς τοὺς ἐναγομένους ἀσφαλιστάς τῆς δυστυχηματαποδείξεως κλπ. καὶ πρὸ τῆς παρελεύσεως τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως ταύτης κατὰ τὰ ἀνωτέρω σημειωθέντα ἄρθρα τῶν ἀσφαλιστικῶν συμβολαίων καὶ τὰ ἄρθρα 382 καὶ 383 τοῦ Ἐμπ. νόμου· ἐπομένως δεκταὶ κατὰ τοῦτο, ἀπὸ τοῦδε καθίστανται αἱ ἐφέσεις τοῦ τε ἐνάγοντος καὶ παρεμβαίνοντος, μεταρρυσιστέα δὲ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἐπὶ τῷ τέλει τοῦ νῆ ἐξετασθῇ κατ' οὐσίαν ἢ ἀγωγή καὶ σχετικῶς ἢ παρέμβασις».

§ 55. Βλ. τὰς ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λέξ. Παραγραφή. Ναυαγιαίρσεις. Δάνειον ναυτικόν.

Πίναξ λεκτικὸς τῶν εἰς τὸ προηγούμενον ἄρθρον περὶ Ναυτικοῦ δικαίου.

- Ἀδορία. § 14 δις. 45 δις. σ. 5988. Ἐγκατάλειψις. § 38. 44—45. Ἴδε τὴν ὥδε λ. Ἀδορία.
Κανονισμός. § 29. Ἴδε τὴν ὥδε λ. Ἐκθεσις ναυαγίου. § 13.
Ἐγκατάλειψις. Ἐκτέλεισις. § 30 δις.
Ἀγωγὴν περὶ ἀσφαλείας τίς κινεῖ; § 34.—Ἴδε τὴν ὥδε λ. Συρροή. Ἐντολή § 36 δις. 39 ἐπ. 46. Περὶ συμβιβασμῶν. § 29.
Ἀδικήματα. § 6. 14 δις. Εὐθύνη. § 39. Κυρίου τοῦ πλοίου. § 14 δις. Ἴδε τὴν ὥδε λ. Πλοίαρχος.
Αἰτίας ἄνευ. § 36. Εὐθύνη πλοίαρχου. § 10 ἐπ. 14 δις.
Ἀνακοπή. § 30 δις. 51—53. Εὐθύνη δι' ἀποστολὴν χρημάτων. § 49.
Ἄνευ αἰτίας. § 36. Ἐφεσις. § 30 δις.
Ἀντίκλητος. § 50. Ἐθαλάσσιοι κίνδυνοι ποιοί; § 49.
Ἀντιπροσωπεύει ὁ πλοίαρχος τὸν κύριον. § 6—9 ἐπ. Ἴδε τὴν ὥδε λέξ. Πλοῖα. Καθυστέρησις πληρωμῆς. § 9.
Ἀποδεικνύει τίς; § 5. 33.—Προσαγωγὴ ἀποδείξεων. § 52. Κανονισμός συμβιβαστικὸς. § 14 δις.
Ἀποζημιώσεις § 5. 9. Κατάτχεισις. § 15. 51. Ποῖαι διατυπώσεις ἐφαρμοστέαι περὶ κατασχέσεως πλοίων; § 50.
Ἀποστολὴ χρημάτων. § 49. Κατατάξεως πίναξ. § 52.
Ἀπώλεια. § 33. 35. Κίνδυνοι. § 33—35 ἐπ. 49.
Ἀσφάλεια. § 32. 33. 44 δις. ἐπ. Κομιστὴς ἀσφαλιστικοῦ ἢ φορτωτικῆς. § 33.
Ἀπλᾶ ἀσφάλιστα. § 32. Ἴδε τὴν ὥδε λ. Ἐγκατάλειψις. Λιμενάρχης. § 15.
Ἀσφαλιστικῶν καταστημάτων πράκτορες. § 36 δις. Μεταφορᾶς παραγγελία. § 2.
Γνωμαὶ ὑπερισχύουσαι. § 8. Ναυάγιον. § 13. 36 δις. 40.
Γνώσις. § 36 δις. Ναύλου πληρωμῆς. § 9. Περὶ ναύλου. § 20 ἐπ.
Διαμαρτυρία. § 4. Ναύλωσις. § 9. 16 δις καὶ ἐπ.
Δοκιμασταί. § 4. 44. 30 ἐπ. Ναυπήγησις πλοίων. § 16.

Νόμοι ἐφαρμοστέοι. § 2.	Πλοίαρχος κανονίζει ἀβαρίας. § 46.
Παραγγελία μεταφοῶς. § 2. Ἀπαρά- δεκτον ἀγωγῆς παραγγελέως. § 4	Ποταμοπλοία. § 27.
Παραγραφή ναύλου ποταμοπλοίας. § 27.	Πραγματογνώμονες. § 4.
Παραποίησης. § 38.	Πράκτορες. § 36 δις.
Πίναξ κατατάξεως. § 52.	Πρόξενοι. Προξενικὰ δικαστήρια. § 30 ^α .
Πλειονοψηφία. § 8.	Συνεισφορά. § 29 ἐπ.
Πληρωμῆς καθυστέρησις. § 9. Ἴδε ναῦλος.	Συμβιβασμός. § 6. 14 δις. 29.
Πλοῖα. § 26. Ἐξ ἄλλου πλοίου πα- θόν. § 5. Πλοίου ναυπήγησις. § 16	Συμφητισμός. § 26.
Ἴδε τὴν ὥδε λ. Κατάσχεσις.	Συρροή ἀγωγῶν. § 44 δις καὶ ἐπόμε- 47 ἐπ.
Πλοίαρχος. Αἱ πράξεις του ὑποχρε- οῦσι τὸν κύριον τοῦ πλοίου; § 6—9.	Τεκμήριον. § 4. Τεκμ. τῶν ἄρθρων 375 καὶ 376 ἐμπ. νόμου. § 42.
Κρατεῖ ἡ γνώμη τῶν πλειόνων. § 8.	Τρίτοι. Ἴδε τὴν ὥδε λ. Πλοίαρχος.
Λαμβάνει ναῦλον. § 9.	Υποβολή. § 38.
Πλοίαρχου εὐθύνη. § 10 ἐπ. 14 δις.	Φορτίον. § 26.
	Φορτωτικά. Φόρτωσις. § 9. 17 ἐπό- μενα 33.
	Χύσις. § 29 ἐπ.

Ἀποφάσεις περιεχόμεναι εἰς τὸ προηγούμενον
ἄρθρον περὶ δικαίου ναυτικοῦ.

306 τοῦ 39. Σημ. 1 σελ. 5984.	46 τοῦ 71—§ 18. 19.
232 τοῦ 59—§ 12.	97 τοῦ 72—§ 48.
206 τοῦ 63—§ 29.	446 τοῦ 72—§ 5.
287 τοῦ 64—§ 10.	166 τοῦ 72—§ 35. 36. 42.
2 τοῦ 65—Σημ. 1 σελ. 5986.	142 τοῦ 73—§ 6. 7. 14. 46.
262 τοῦ 66—§ 47.	253 τοῦ 73—§ 30 δις.
301 τοῦ 67—σελ. 5979.	235 τοῦ 73—§ 36 δις.
301 τοῦ 68—§ 11.	97 τοῦ 74—§ 23.
90 τοῦ 69—§ 4.	143 τοῦ 74—§ 43. 38.
92 τοῦ 69—§ 3.	176 τοῦ 74—§ 39.
440 τοῦ 69—§ 49.	195 τοῦ 74—§ 40. 44 δις.
493 τοῦ 69—§ 16.	32 τοῦ 75—§ 8.
223 τοῦ 69—§ 21.	129 τοῦ 75—§ 15.
246 τοῦ 69—§ 16. 51.	442 τοῦ 75—§ 9. 24. 25.
36 τοῦ 70—§ 33.	260 τοῦ 75—Σελ. 6015.
436 τοῦ 70—§ 11.	88 τοῦ 77—§ 54.
443 τοῦ 70—§ 41.	1000 τοῦ 73 ἐφ. Ἀθην.—§ 26.
208 τοῦ 70—§ 32.	1414 τοῦ 73 ἐφ. Ἀθην.—§ 28.
216 τοῦ 70—§ 22.	34152 ἐφ. Ἀθην. § 36 δις.

ΔΙΚΑΙΟΣΤΑΣΙΟΝ. Βλ. Περίρας σ. 225 (λ. Ἀνατροπή)· 727—8.
1346 (§ 115. 118). 3296 (§ 5). 2933 (§ 245 ἐπ.). (105
τοῦ πρώτου ἡμετέρου Παραρτ. ἐνθα ἡ Α. Π. 188 τοῦ 1869).
5582 (§ 6²). 5585 ἐπ.

ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΕΞΟΥΣΙΑ¹.

Τί παρίστησιν ἐν τῇ πολιτείᾳ; § 122—Ἔργα αὐτῆς. § 123—Διορίζεται ὑπὸ τοῦ βασιλέως. § 292—Ὅτι ἡ ἀνάγκη αὐτῆς ἐν πάσῃ πολιτείᾳ ἐστὶν ἡ πρώτη πασῶν. §§ 615 καὶ 622—Πῶς λειτουργητέον αὐτήν; § 616—Εἰ ἐστὶ τρίτη καὶ αὐτοτελὴς ἐν τῷ Κράτει ἐξουσία. § 617—Τίς ἡ φύσις αὐτῆς; § 618—Ὅτι καίτοι παθητικὴ τὴν φύσιν, πολιτικὴ ἐστὶ τὴν οὐσίαν. § 619—Ὅτι κατὰ τοὺς νόμους καὶ οὐχὶ περὶ τῶν νόμων δικάζει. § 620 (α)—Δημοσιότης τῶν συνεδριάσεων. § 621 (β)—Ὅτι ἀνεύθυνος § 624—Τίνι νεμητέον τὴν συγκρότησιν αὐτῆς; § 625—Εἰ μὲν μετακλητῶς, εἰ δ' ἀμετακλητῶς καταστατέον τὸν δικαστήν. § 626—Ἐὰν ἡ ἰσοβιότης συνεπάγεται τὸ ἀμετάθετον; § 627 (γ). Τίνες αἱ ὡς πρὸς τὴν ἰσοβιότητα ἐξαιρέσεις; § 628—Ὅτι ἀσυμβιβαστος ἡ δικαστικὴ λειτουργία πρὸς πᾶσαν ἄλλην πλὴν τῆς τοῦ καθηγητοῦ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ. § 629 (δ)—Ἐμῖσθον. § 630—Εἰ δεῖ πολυμελὴ εἶναι τὰ δικαστήρια; §§ 631 καὶ 635—Εἰ δεῖ δικαστὰς τακτικούς τὰς πάσας δικάζειν δίκας; § 633—Ὅτι τοῦ δικαστοῦ τὸ ἀνεύθυνον οὐ συνεπάγεται τῆς ἀποφάσεως τὸ ἀπρόσβλητον. § 634—Ἄρειος Πάγος. § 636—Ὅτι σκοπὸς τῆς συστάσεως τούτου ἡ ἐνότης τῆς νομοθεσίας. § 637—639—Κανονισμὸς ἀρμοδιότητος. § 640 (ε).—Παραπομπὴ ἀπὸ δικαστηρίου εἰς δικαστήριον. § 641.—Τίσι δέδοται αἰτεῖσθαι αὐτήν; § 642—Εἰσαγγελικὴ ἀρχή. § 642—Ἀποχώρησις δικαστῶν. § 647 (ς).—Τίνες οἱ ὅροι πρὸς ἀρίστην τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας συγκρότησιν; § 653—Ὅτι τὸ Σύνταγμα ἔταξεν αὐτήν εἰς προστάτιδα τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας. § 790—Τίς ὁ φυσικὸς δικαστής; § 833 (ζ).—Τίς ὁ τοιοῦτος τοῦ τύπου; § 889.

§ 1. Περὶ τῆς τῶν δικαστῶν ἰσοβιότητος καὶ περὶ ἀποχωρήσεως αὐτῶν. (Βλέπ. τὴν ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. Ἰσοβιότητος).

§ 2. Ὁ νόμος δὲν ἀπαιτεῖ ὡς πρὸς τὴν κοινοποίησιν τῆς παύσεως δικαστοῦ τινὸς νὰ τηρῶνται τὰ περὶ ἐπιδόσεως ἐν τῇ πολιτικῇ δικονομίᾳ ὥρισμένα ὥστε ἡ κοινοποίησις τοῦ διατάγ-

(1) Αἱ ἐπὶ μ. §§ ἀναφέρονται εἰς τὸ περὶ συντ. Σαριπόλον ἐκδ. 2.

(α) Βλ. ἐν Πείρᾳ λ. Νόμος.—(β) Βλ. τὴν ἐν τῷ Παραρτήμ. τούτῳ λ. δημοσιότης.—(γ) Βλ. τὴν ἐν τῷ Παραρτήμ. τούτῳ λ. ἰσοβιότης.—(δ) Βλ. τὴν ἐν τῷ παραρτήμ. τούτῳ λ. Κανονισμὸς ἀρμοδ.—(ε) Βλ. τὴν κατωτέρω λ. ἰσοβιότης.—(ζ) Βλ. τὴν κατωτέρω λ. Δωσιδικία.

ματος τῆς παύσεώς του δύναται καὶ ἐξ ἄλλων γεγονότων νὰ ἐξαχθῇ. (Πολ. Α. Π. 69 τοῦ 1876).

§ 3. Τὰ δικαστήρια ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ ἐξετάσωσι ποῖοι ὧς ἀρχαῖοι φιλέλληνες δὲν πρέπει νὰ ἀποπεμφθῶσι τῆς ὑπηρεσίας δυνάμει τοῦ διατάγματος τῆς 3 Σεπτεμβρίου 1843 καὶ τοῦ 6' ψηφίσματος τῆς ἐν Αθήναις πρώτης Συνελεύσεως. (Α. Π. 85 τοῦ 1872)¹.

§ 4. Τὸ δικαστήριον ὁλόκληρον δύναται νὰ ἐνεργήσῃ ἐπιτόπιον χωροψίαν, ἐξέτασιν μαρτύρων κτλ. ἀφοῦ, διὰ τὴν μεταβολὴν τοῦ τόπου τῶν συνεδριάσεων, προκαλέσῃ ἄδειαν κατὰ τὸ 250 ὄργ. (Πολ. Α. Π. 343 τοῦ 1874, ἣν ἴδε ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. Εἰσηγηταί).

§ 5. Δημοσίευσις ἀποφάσεως ὑπὸ ποίων δικαστῶν; Βλ. Α. Π. 124 τοῦ 70 ἀνωτ. σελ. 5674.

§ 6. Προσδιορίζουσι τὸ τίμημα τῆς μισθώσεως. Πότε; Βλ. Α. Π. 261 τοῦ 1869 ἐν Πείρᾳ σελ. 2372 ἐπ.

§ 7. Ἐὰν τὸ δικαστήριον εὕρῃ βάσιμον μίαν τῶν ἀναβλητικῶν ἐνστάσεων ἢ τὴν τῆς ἀκυρότητος, ἀπαγορεύεται ἡ περαιτέρω συζήτησις; Βλ. τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Ἐνστασις².

§ 8. Βλ. τὰ ἐν Πείρᾳ σελ. 4224—4232.

ΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΕΞΟΔΑ. Ἰδε τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Ἐξοδα δικαστικά.

ΔΙΚΗ ΑΝΕΓ ΝΟΜΟΥ. (Sine lege judicicia). Βλ. σελ. 858 Καλ. γ. ἐκδ. 2.

ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ³.

§ 1. Προηγούμενα ζητήματα βλ. εἰς Πείραν σ. 729—731.

§ 2. Ἀξιόλογον περὶ δικηγόρων περίληψιν εὕρίσκετε εἰς τὴν τοῦ ἐγγ. τοῦ Οἰκονομίδου § 18 φέρουσιν. «Καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησι καὶ Ῥωμαίοις προσήρχοντο ἐν ταῖς δίκαις βοηθοὶ τῶν δικαζομένων καὶ συμπράκτορες· ἀλλ' οὗτοι ἐβοήθουν αὐτοὺς μᾶλλον διὰ τῆς περὶ τὸ λέγειν δεινότητος ἢ διὰ τῶν νομικῶν αὐτῶν γνώσεων. Ἐν Ῥώμῃ δὲ προσεκαλοῦντο ἐκτὸς τούτων καὶ

(1) Σελ. 3001 τῆς Πείρας.

(2) Βλ. Πείρας σελ. 1197—1198.

(3) Νομοθεσία. Βλ. Πείρας σελ. 729 § 2 —Κώδ. (β. 6—8). Βασ. Η. 1.—Οἰκ. ἐγγ. § 18 ἐκδ. 3 —Σαριπύλου περὶ Συντ. ἐκδ. 2. § 664. Φέδερ. 194. Παρὰ Ῥωμαίους καὶ Ἕλλησιν; Οἰκ. αὐτ.

advocati, ἤτοι νομικοὶ διάσημοι, οἵτινες ὑπεστήριζον τὴν δίκην διὰ τῆς βαρύτητος τῆς γνώμης αὐτῶν.

Ἡ ἀνάπτυξις δὲ καὶ τελειοποιήσις τοῦ δικαίου κατέστησε προϊόντος τοῦ χρόνου ἀναγκαίαν τὴν ἐνῶσιν τῶν δύο τούτων ιδιοτήτων. Ὡστε ἐπὶ τῆς αὐτοκρατορικῆς ἐποχῆς οἱ δικηγόροι ἀπετέλουν ἰδίαν τάξιν πολλῶν ἀπολαύουσταν προνομίων⁴ κατετάσσοντο δὲ ἐν αὐτῇ ἄνδρες νομικῶν γνώσεων κάτοχοι⁵ καὶ γένους οὐ τοῦ τυχόντος⁶.

α) *Ἐνέργεια τῶν δικηγόρων.* Τὸ κύριον τοῦ δικηγόρου ἔργον εἶναι νὰ συμβουλευῇ καὶ ὑπερασπίζηται τὸν πελάτην αὐτοῦ ἐπὶ δικαστηρίου ἢ νὰ παρίσταται ἀντιπρόσωπος αὐτοῦ· διὰ τοῦτο δύναται νὰ ἐπιχειρῇ πάσας τὰς περὶ τὴν διαδικασίαν ἀναγκαίας, εἴτ' ἐγγράφους εἴτε προφορικάς, ἐργασίας, νὰ ὑποβάλλῃ εἰς τὸ δικαστήριον τὰς ἀνηκούσας προτάσεις καὶ νὰ ὑποστηρίξῃ αὐτάς προφορικῶς ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει. Ἀλλ' ἵνα μὴ ἐκπέσῃ τὸ σπουδαῖον τοῦτο λειτούργημα τοῦ ἀληθοῦς αὐτοῦ προορισμοῦ, ἀναγκαῖον νὰ συναισθάνηται ὁ δικηγόρος ὅτι πρόμαχος ταχθεὶς τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ δικαίου, ὑπὲρ αὐτῶν μόνον πάντοτε ἀπαρεγκλίτως νὰ σὺνηγορῇ ἀφείλει. Ἰδίως δὲ καθήκον ἔχει ἀπαρχίτητον α) νὰ μὴ ἀναδέχεται ὑπεράσπισιν διαφορᾶς, ἣν ἐσκεμμένως ἐξετάσας εὗρεν ἐντελῶς ἄδικον καὶ προστασίας ἐνδίκου ἀνεπίδεκτον⁸, νὰ ἐγκαταλιμπάνῃ δὲ αὐτὴν ὕστερον, ἂν προϋούσης τῆς δίκης παρατηρήσῃ τὸ ἀνυπόστατον αὐτῆς⁹. β) νὰ μὴ υπογράψῃ γνωμοδοτήσεις, ἂν δὲν συσχεφθῇ καὶ συμμετάσχη τῆς συντάξεως αὐτῶν¹⁰ καὶ γ) νὰ ᾖ καὶ κόσμιος καὶ φιλαλήθης ἐν

(4) Προνόμια εἶχον διάφορα. Ν. 3. 6 Κ. (2. 7). νόμ. 7 § 6 Κ. (2. 8).

(5) Ν. 26. 22 Βασ. (η. ι),

(6) Ποῖοι κατὰ τὸ Ρωμ. ἀπεκλείοντο τοῦ δικηγορικοῦ ἐπαγγέλματος; Οἰκ. αὐτ. σημ. 6.

7) Ὁργ. 142. Καρρὲ ὀργ. Β. 410 ἀρ. 130. Γ. 111. ἀριθ. 193. Ὁ ἡμέτερος νομοθέτης ἦνωσε τὰς λειτουργίας τῶν παρὰ τοῖς γάλλοις avoués καὶ avocats. Οἱ avoués ἐνεργοῦσι πάσας τὰς δικαστικὰς πράξεις, ὅσας πρὸς παρασκευὴν, εὐτρεπισμὸν καὶ περάτωσιν τῆς δίκης ἀπαιτοῦνται, μονονουχὶ τὴν προφορικὴν αὐτῆς ἐπὶ ἀρχ. συζήτησιν, ἥτις εἶναι ἔργον κυρίως τοῦ avocat, (κατ' ἐξαίρεσιν δὲν ἔχον αὐτὴν οἱ avoués), ὅστις ὅμως μένει ἀμέτοχος πασῶν τῶν λοιπῶν τῆς δίκης προεργασιῶν. (Βλ. Οἰκ. σημ. 7 ἀνωτ. Φέδερ 194. Καρρ, 6, 410 σημ. 3 κτλ.).

(8) Ὁργ. 139. 216. Ὁριος δικηγόρων κατὰ τὸ γαλλ. δίκ. (Καρ. comp. Γ. 188) καὶ κατὰ Ρωμ. (Ν 14 Βασ. 7 6). Ν. 14 § 1 Κ. (3. 1).

(9) Ν. 14 §. 1 Κώδ. αὐτ.

(10) Ὁργ. 143. Καρ. αὐτ. σελ. 216.

τῇ πρὸς τοὺς ἐναντίους συμπεριφορᾷ αὐτοῦ, ἀποφεύγων πᾶν στρεψόδικον μηχανήμα πρὸς παρέλκυσιν μόνον τῆς δίκης τεῖνον¹¹. Ὅθεν δικαίως ἀπαιτεῖται παρὰ τοῦ δικηγόρου, ἐκτὸς τῆς πνευματικῆς καὶ ἐπιστημονικῆς ἰσχύος, τελεία χαρακτῆρος ἀκεραιότης καὶ εὐστάθεια¹².

6) *Σχέσεις αὐτῶν*. Ἡ σχέσεις καὶ τὰ ἐξ αὐτῆς πηγάζοντα δίκαια καὶ καθήκοντα τοῦ δικηγόρου βάσιν γενικῶς ἔχουσι τὸν τε δημόσιον αὐτοῦ χαρακτῆρα καὶ τὴν πρὸς τὸν πελάτην σχέσιν του. Ἰδίως δὲ ὁ δικηγόρος α) ὑπόκειται εἰς τὴν κυβέρνησιν· ἐπειδὴ αὐτὴ διορίζουσα τοὺς δικηγόρους προσδιορίζει καὶ τὸν παρ' ἐκάστῳ δικαστηρίῳ ἀριθμὸν αὐτῶν¹³. β) δικαιουται ν' ἀσκῇ ἐλευθέρως καὶ ἀνεμποδίστως τὸ ἐπάγγελμα αὐτοῦ, ἀρμόδιος ὢν αὐτὸς ἀποκλειστικῶς ν' ἀναδέχεται τὴν δικαστικὴν τῶν διαφορῶν ὑπεράσπισιν¹⁴. γ) ὀφείλει νὰ δέχεται καὶ ἐκτελῇ ἐντίμως καὶ προσηκόντως¹⁵ πᾶσαν παρὰ τοῦ δικαστηρίου ἢ τοῦ ιδιώτου ἀνατιθεμένην αὐτῷ ὑπεράσπισιν, ἐκτὸς ἂν ἔχη ἀποχωρῶν δικαιολόγημα ἀποποιήσεως¹⁶. προσέτι ν' ἀπέχῃ ἀπὸ πάσης κατὰ τοῦ πολιτεύματος καὶ τῆς ἀσφαλείας τοῦ Κράτους προσβολῆς, τηρῶν αὐστηρῶς μετριότητα καὶ εὐπρέπειαν εἰς τὰς προφορικὰς καὶ ἐγγράφους αὐτοῦ ἐκθέσεις¹⁷. δ) *σχέσει* ἔχει πρὸς τὸν πελάτην αὐτοῦ τὴν ἐκ τῆς ἐντολῆς, ἥς αἱ ἀρχαὶ διέπουσι τὰ ἀμοιβαῖα ἀμφοτέρων δίκαια καὶ καθήκοντα¹⁸. ἰδίως δικαιουται

(11) Ὁργ. 146. 147. Ν. 15 Βασ. (8. 1). Ν. 6 § 1. 4 Κ. (2. 6). ν 13 § 9. Κ. (3 1). Καρ. σελ. 218.

(12) Ἰδε Οἰκ. σημ. 12 αὐτ.

(13) Ἰδε αὐτ. σημ. 13.

(14) Ὁργ. 146. 131. Ἰδε ἐξαιρέσεις εἰς § 59 Οἰκ. Φέδερ 183.

(15) Ἐνέχεται ἐκ δόλου καὶ βραθυμίας; Βλ. Πείρας σελ. 729. Ὁ πληρεξούσιος δὲ ἐνέχεται διὰ πᾶσαν καὶ τὴν ἐλαχίστην βραθυμίαν. Πολ. 99. 100. Ν. 13 Κώδ. (4. 35). Ἰδε λέξ. πληρεξουσιότης.

(16) Ὁργ. 139. 140. Πολ. 221. Ν. 16 Βασ. (8. 4) καὶ τὸ σχ. κτλ. εἰς τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ μένει ποταὶ αἱ ἀποχωρῶσαι τῆς ἀποποιήσεως αἰτίαι· Βλ. Πείρας σελ. 3170 σημ. 1.

(17) Ὁργ. 147. 148. Καρ. comp. Γ. 204. Ν. 6 § 1, 4 Κ. (2. 6.) ν. 8. Π. (49. 1).

Προσέτι οἱ δικηγόροι ἀναπληροῦσι τοὺς δικαστὰς, χρεωστοῦν νὰ κρατῶσι διάφορα βιβλία καὶ δύνανται νὰ ὑποχρεωθῶσιν εἰς ἐγγύησιν. Ὁργ. 278. 150. 152.

(18) Τινὲς ἐθεώρησαν ὡς συνάλλαγμα μισθώσεως τὴν μεταξὺ δικηγόρου καὶ διαδίκου σχέσιν· ἕτεροι ὡς ἀνώνυμον συνάλλαγμα. Ἡ ἡμετέρα δικ. (ἄρθ. 69) χαρακτηρίζει ὡς ἐντελὴν τὴν σχέσιν ταύτην. (Βλ. Πείρας σελ. 2425 σημ. 2).

νὰ λάβῃ ἀμοιβὴν διὰ τὴν ὑπηρεσίαν αὐτοῦ¹⁹. ἀλλὰ τὸ δικαίωμα τοῦτο εἶναι δευτερεύον καὶ ἐπουσιῶδες ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ οὐχὶ τῆς τῶν μερῶν συμφωνίας κατὰ κανόνα ὀριζόμενον²⁰. Ἐνεκα τοῦτο ἀπαγορεύεται²¹ 1) πᾶσα κατ' ἀπαιτήσιν τοῦ δικηγόρου γενομένη αὐτῷ, πρὸ τοῦ τέλους τῆς ὀριστικῆς συζητήσεως τῆς διαφορᾶς, δόσις ἢ ὑπόσχεσις ἀντιμισθίας, 2) πᾶσα πρὸς βλάβην τοῦ διαδίκου, ἔστω καὶ αὐτοπροαιρέτως γενομένη, συμφωνία περὶ ἀντιμισθίας πρὸς τῇ νενομισμένῃ δοτέας²².

§ 3. Ἐκ τοῦ ἄρθ. 145 τοῦ δικ. ὀργ.¹ προκύπτει ὅτι ἡ συμφωνία, περὶ ἧς διαλαμβάνει, εἶναι ἄκυρος καὶ μὴ ἐναγώγιμος, εἴτε ἐλευθέρως ἐγένετο, εἴτε δι' ἐξαναγκάσεως τοῦ πελάτου, ἅμα ὑπερβαίνει τὰ νενομισμένα². Ἄμα περιοριζομένη εἰς αὐτὰ δὲν εἶναι ἄκυρος, ὥς δὲν εἶναι καὶ ἡ αὐτοπροαιρέτος δόσις ὑπὲρ τὰ νενομισμένα, εἴτε προκαταρκτικῶς, εἴτε μετὰ τὸ πέρας τῆς δίκης. Ἡ συμφωνία περὶ τῆς νομίμου ἀντιμισθίας κατὰ μὲν τὴν πρώτην περίπτωσιν τοῦ μνησθέντος ἄρθρου δὲν ἀπαγορεύεται, διότι αὐτόθι γίνεται λόγος περὶ ἀντιμισθίας ἐκτὸς τοῦ νομίμου τέλους

Ὅτι ὁ δικηγόρος ἀνταμείβεται δὲν ἀπᾶδει τῇ ἐντολῇ· διότι καὶ ὁ ἀπλοῦς ἐντολοδόχος δύναται ν' ἀμειφθῇ (N. 6. πρ. Π. (17. 4). N. 1 πρ. Π. (11. 6). Πρδ. Φέδερ 203. Πείρας σ. 1212 ἐπ. 1246· ἴδε τὴν ἐν Πείρᾳ λ. ἐντολῇ).

(19) Πολ. 101. Παρὰ Ῥωμαίοις; Οἰκ. αὐτ. σημ. 19.

(20) Ποία κατὰ τὸ Ῥ. Δ. ἡ ἀντιμισθία; Οἰκ. σημ. 20 αὐτ.—Παρ' ἡμῖν κανονίζονται τὰ δικηγορικὰ δικαιώματα ὑπὸ τοῦ διατ. τῆς 8 μαΐου 1835 καὶ εἶναι ἀνεξάρτητα ἀπὸ τῆς ἐκβάσεως τῆς δίκης.

(21) Ἀκυρουμένης δηλ. τῆς πράξεως καὶ κολαζομένου πειθαρχικῶς τοῦ δικηγόρου. N. 5 K. (2 6). Φέδ. 207. Βλ. Πείρας σελ. 3739 § 151.

(22) Τί ὀρίζει τὸ Ῥωμ. δίκ.; Βλ. Οἰκ. αὐτ. σημ. 22. Ἐκ τοῦ ἄρθρου δὲ 145 τοῦ ὀργ. συνδυαζομένου μετὰ τῶν διατάξεων τοῦ Ῥωμ. δικαίου, ἐξ ὧν ἐλήφθη, συνάγονται τὰ ἑξῆς· α) ὅτι ὁ διάδικος δῶσῃ αὐτοπροαιρέτως τῷ δικηγόρῳ εἴτε ἡρτημένης ἔτι τῆς δίκης εἴτε μετὰ τὸ πέρας αὐτῆς, ἰσχύει, μάλιστα καὶ ἂν ὑπερβαίνει τὸν νόμιμον ὅρον· β) ὅτι ὁ διάδικος ὑποσχεθῇ αὐτοπροαιρέτως τῷ δικηγόρῳ δὲν ἰσχύει ὑπεράνω τοῦ νενομισμένου ὅρου, εἰμὴ ἔτιαν ἡ ὑπόσχεσις δὲν βλάβῃ τὸν διάδικον ἢ γείνῃ μετὰ τῆς δίκης τὸ τέλος (Δ. Π. 11 τοῦ 54). Καθ' ἡμᾶς λοιπὸν τὸ pactum de quota litis εἶναι συγκεχωρημένον, ὅταν δὲν ὑπερβαίνει τὴν νόμιμον ἀντιμισθίαν τοῦ δικηγόρου. Ἄλλως Φέδ. 209. Ἀγνοῶ δὲ κατὰ πόσον ἡ ἀκριβολογία αὕτη τῆς νομοθεσίας εὔρεν ἀπεδοχὴν εἰς τὴν πρακτικὴν τῶν δικηγόρων.

(1) Βλ. καὶ τὸ 165 αὐτοῦ.

(2) Δ. Π. 329 τοῦ 53. 16 τοῦ 54 περὶ ὧν ἐν Πείρᾳ σελ. 270—1.

ἡ δικαιώματος, κατὰ δὲ τὴν δευτέραν δύναται νὰ ᾖ τιμωρητέα, ἐὰν ἐξηναγκάσθῃ ὁ πελάτης, δηλ. δι' ἀπειλῶν, παραμελήσεως ἢ διαστροφῆς τῆς δίκης¹.

Τοιαύτη ὑπόσχεσις ἀμοιβῆς παρὰ τὰ νενομισμένα εἶναι τὸ σύμφωνον περὶ ποσοστοῦ ἐκ τοῦ ἐκ τῆς δίκης κέρδους (pactum de quota litis), ἡ περὶ ἐργολαβίας τῆς δίκης, ἣν ἀναλαμβάνει ἰδίῳ κινδύνῳ ὁ δικηγόρος ἢ ἀντὶ ὠρισμένου τιμήματος, ὅπερ ἐξασφαλίζει ὁ διάδικος ὡς βέβαιον. Ὡς ἄκυροι τοιαῦται συμφωνίαι οὔτε μεταξὺ ἐντολέως καὶ δικηγόρου ἰσχύουσιν, οὔτε μεταξὺ τούτου καὶ τοῦ ἐκχωρουμένου ὀφειλέτου. Δὲν ἔπεται, ὅτι εἶναι ἄκυρος πᾶσα ἐκχώρησις ἀπαιτήσεως πρὸς δικηγόρον, διότι περὶ τοιαύτης προσωπικῆς ἀνικανότητος δὲν γίνεται λόγος ἐν τῷ νόμῳ. Ὅτε ἡ ἐκχώρησις δὲν εἶχε σκοπὸν ἀμοιβῆς ἢ ἐργολαβίας, ἐκλείπει πᾶν κώλυμα. Ἐρρέθη μάλιστα, ὅτι δὲν ἀντίκειται εἰς τὸ γράμμα τῆς διατάξεως τοῦ ὀργανισμοῦ ἢ ἐκχώρησις πρὸς δικηγόρον τοιούτου μέρους τῆς δικαζομένης ἀπαιτήσεως, ὅσον εἶναι τὸ ποσὸν τῶν νομίμων δικαιωμάτων². Ἀλλ' οὕτω περιοριζομένη ἡ συμφωνία εἶναι πλεονασμὸς ἀνωφελὴς, ὡς περιέχουσα ὑπόσχεσιν περὶ χρέους ἐπιβαλλομένου ὑπὸ τοῦ νόμου.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς δίκης δὲν εἶναι ἀμφισβολία, ὅτι εἰς τὸν δικηγόρον δύναται νὰ δοθῇ οἰαδήποτε ἐκουσία ἀμοιβῆ, ἅρα καὶ ἀντὶ ἀμοιβῆς δύναται νὰ γίνῃ ἐκχώρησις³.

§ 4. Οἱ δικηγόροι οὖν δύνανται ν' ἀπαιτήσωσι καὶ ἀντιμισθίαν⁴. Τί δὲ καθιέρωσεν ἡ νομολογία ὡς πρὸς τὴν ἀντιμισθίαν τῶν δικηγόρων; Βλ. τὰ ἐν Πείρᾳ σελ. 270—272. 730. 1212 ἐπ. 1246.

§ 5. Δύναται νὰ αἰτήσῃ δικηγορικὰ δικαιώματα ὁ διεξάγων αὐτοπροσώπως τὴν δίκην αὐτοῦ; Ὁ συγγραφεὺς (οὗ μνηεῖον ποιεῖται ὁ Οἶκον. ἐν σελ. 13) ἀπαντᾷ καταφατικῶς· παρ' ἡμῖν μόνον λόγῳ ἀποζημιώσεως δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ ἕνεκα τοῦ ἀρθ. 215 § 2 τοιαύτη γνώμη. (Οἶκον. αὐτ.). Κατὰ τὴν Α. Π. 159 τοῦ 1857, οὐδὲν δικαίωμα δικηγορικὸν ἐπιδικάζεται τῷ δικηγόρῳ ὡς διαδίκῳ αὐτοπροσώπως παρασταθέντι.

§ 6. Δημοτικοὶ ὑπάλληλοι παρίστανται ἐνώπιον τοῦ εἰρηνο-

(1) Α. Π. 6 τοῦ 57 ἐν Πείρᾳ σελ. σελ. 270. Καλ. γ' § 133.

(2) Οἶκ. ἐγγλ. 6, 19. Καλ. γ' § 446 ἐκδ. 2.

(3) Α. Π. 1. τοῦ 54. 18 τοῦ 58. Περὶ ὧν ἐν Πείρᾳ σ. 270. Πρβ. Φέδερ 209.

(4) Πολ. 101. Ν. 27 § 4. Π. (17. 1).

δικαίου ἀλλοτρίας ὑποθέσεις ὑπερασπιζόμενοι; Βλ. τὰ ἐν λέξ. Εἰρηνοδικεῖα, Πληρεξούσιοι.

§ 7. Δικηγόρος μὴ διατελὼν ὡς τοιοῦτος παρὰ τῷ Ἀρείῳ Πάγῳ ἔχει δικαίωμα νὰ ὑπογράψῃ ἀναιρετήρια; Βλέπε ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ τὴν λ. Πληρεξούσιοι.

§ 8. Ἡ Κυβέρνησις, παύουσα δικηγόρον τινά, δὲν εὐθύνεται εἰς ἀποζημίωσιν. (Πολ. Α. Π. 237 τοῦ 1875, ἣν ἴδε εἰς τὴν ἐπομένην §).

§ 9. Οἱ δικηγόροι ὡς δημόσιοι ὑπάλληλοι δύνανται νὰ παυθῶσιν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως (ἄρθρ. 27 Συντ.), ἀδιόφορον δὲ ἂν ἐδόθη ἀμνηστεία εἰς τὸν παυθέντα δικηγόρον. (Ἀρ. Πάγου 237 τοῦ 1875 φέρουσα· «Ἐπειδὴ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν δικαστηρίων (ἄρθρ. 136, 142, 151, 216, 276, 89, 97 καὶ 300) οἱ δικηγόροι εἶναι δημόσιοι ὑπάλληλοι, καθόσον διορίζονται, ὡς οἱ λοιποὶ ὑπάλληλοι, διὰ Β. διατάγματος, ὀρκίζονται, πρὶν ἢ ἀναλάβωσι τὰ ἔργα των, τὸν νενομισμένον τῆς ὑπηρεσίας ὅρκον, συμπράττουσιν εἰς τὴν ὑπὸ τῶν δικαστηρίων ἐνάσκησιν τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας, ἀναπληροῦντες ἐν ἀνάγκῃ καὶ τὴν θέσιν τῶν κωλυομένων δικαστῶν, ἐκδίδουσι κεκυρωμένα ἀντίγραφα τῶν παρ' αὐτοῖς εὐρισκομένων ἐγγράφων, ὑπόκεινται εἰς τὴν πειθαρχικὴν ἐξουσίαν τῶν οἰκείων προέδρων, εἰσαγγελέων καὶ δικαστικῶν συμβουλίων καὶ ἡ ὑπηρεσία αὐτῶν εἶναι ἀσυμβίβαστος πρὸς πᾶσαν ἄλλην ἐκ τοῦ ὅτι δὲ δὲν μισθοδοτοῦνται ὡς οἱ λοιποὶ ὑπάλληλοι ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου, δὲν ἔπεται ἐκ τούτου ὅτι δὲν δύνανται νὰ θεωρηθῶσι καὶ ὡς τοιοῦτοι, τὸ μὲν διότι ἡ ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου μισθοδοσία δὲν εἶναι τὸ κύριον χαρακτηριστικὸν τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου, τὸ δὲ διότι, ὡς ἐκ τῆς φύσεως τοῦ ἔργου, ὅπερ οἱ δικηγόροι μετέρχονται, παρέχοντες τὴν ἐπιστημονικὴν ἀρωγὴν αὐτῶν εἰς ὑπεράσπισιν ἰδιωτικῶν συμφερόντων, ἀναγκαστικῶς ταῦτα ἔπρεπε νὰ βαρύνῃ καὶ ἡ ὀφειλομένη πρὸς αὐτοὺς ἀμοιβή. Κατὰ συνέπειαν δὲ καὶ αἱ ἐκ τῆς δικηγορικῆς ἐπιστήμης πηγάζουσαι πρόσοδοι, ὡς μὴ προερχόμεναι ἐκ μισθοδοσίας, ἐθεωρήθησαν ὑπὸ τοῦ νόμου ὡς φορολογητέαι κατὰ τὸν περὶ τοῦ φόρου τῶν ἐπιτηδευσμάτων νόμον, ὥστε ὁ νόμος οὗτος οὐδόλως μετέβαλε τὰς προεκτεθείσας τοῦ δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ διατάξεις, ὡς οὐκ ὀρθῶς ἰσχυρίζεται ὁ ἀναιρεσέων, διότι δι' αὐτῶν προσδίδεται τῷ δικηγόρῳ ὁ χαρακτήρ τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου ἀνεξαρτήτως πάσης περὶ μισθοδοσίας ἰδέας.

Ἐπειδὴ, τούτων οὕτως ἐχόντων, ἡ Κυβέρνησις δυνάμει τοῦ

ἄρθρου 27 τοῦ προῖσχύοντος Συντάγματος, εἶχε τὸ ἀπόλυτον δικαίωμα νὰ παύσῃ τὸν ἀναιρεσεῖοντα ὡς δημόσιον ὑπάλληλον ἀφ' ἧς κατεῖχε θέσεως δικηγόρου παρὰ τοῖς ἐν Ναυπλίῳ δικαστηρίοις, καθόσον δὲν ὑπῆρχεν, οὐδ' ὑπάρχει νῦν νόμος περιοριστικὸς τοῦ δικαιώματος τούτου, αἱ δὲ ὥρισμέναι ὑπὸ τοῦ νόμου ἐξαίρεσεις, περὶ ὧν διαλαμβάνει τὸ διαληφθὲν ἄρθρον, δὲν σχετίζονται πρὸς τὸ προκείμενον θέμα. Οὐδ' ἐκωλύετο ἡ Κυβέρνησις νὰ παύσῃ τὸν ἀναιρεσεῖοντα ὡς ἐκ τῆς ἐπελθούσης μετὰ τὴν Ναυπλιακὴν ἐπανάστασιν ἀμνηστείας, καθ' ἃ ὁ ἀναιρεσεῖων ὑποστηρίζει, διότι, ὡς ὀρθῶς ἀπεφάνητο καὶ τὸ δικάσαν ἐφετεῖον, ἡ ἀμνηστεία κατὰ νόμον (ἄρθρον 5 ποιν. δικον.) καταργεῖ μὲν τὴν ποινικὴν ἀγωγὴν καὶ ἐπομένως καὶ τὴν πειθαρχικὴν καταδίωξιν, ἀλλὰ καὶ δὲν ἀποστερεῖ τὴν Κυβέρνησιν τοῦ προμνησθέντος ἀπολύτου δικαιώματος, ὅπερ ἐκ τοῦ θεμελιώδους νόμου κέκτηται, τοῦ νὰ παύσῃ τὸν δημόσιον ὑπάλληλον, καίτοι ἀμνηστευθέντα, ὥπως καὶ πάντα ἄλλον ὑπάλληλον, καίτοι μὴ κατηγορηθέντα ἐπὶ ἀδικήματι συνεπαγομένῳ τὴν παῦσιν ἢ τὴν πειθαρχικὴν αὐτοῦ τιμωρίαν, διὰ λόγους, οὓς ἐν τῇ συνέσει τῆς εὐρίσκει βασίμους, καὶ ὧν ἡ ἐκτίμησις δυνατόν νὰ συνεπάγῃ τὴν ἐνώπιον τῆς βουλῆς πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως εὐθύνην, εἶναι ὅμως ἀνεξέλεγκτος ὑπὸ τῶν δικαστηρίων, καὶ κατὰ συνέπειαν δὲν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς βάσις ἀγωγῆς ἀποζημιώσεως, ἀφοῦ ὁ νόμος εἰς οὐδεμίαν ὑπέβαλε προηγουμένην τὴν ἐνέργειαν τοῦ δικαιώματος τούτου τῆς παύσεως τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, ὥστε ἐκ τῆς ἀπεριορίστου ἐνασχήσεως αὐτοῦ νὰ προέλθῃ προσβολὴ κεκτημένου δικαιώματος, ἐξ ἧς καὶ μόνης παράγεται κατὰ νόμον (ἄρθρον 1 πολ. δικονομίας) ἡ ἰδιωτικὴ ἀπαίτησις.

Ἐπειδὴ ὁ λόγος ὅτι τὸ δικάσαν ἐφετεῖον δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ ἀναιρεσεῖοντος, ὅτι αἱ τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν δικαστηρίων διατάξεις κατηργήθησαν διὰ τοῦ περὶ φόρου τῶν ἐπιτηδευμάτων νόμου, ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἐξελέγχεται μὴ ἀληθὴς, ὡς ἐκ τῆς τετάρτης αἰτιολογίας τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ἐξάγεται, ἀλλὰ, καὶν ὑποτεθῇ ἀληθὴς, δὲν ἔχει ἐπιρροὴν ὥστε νὰ θεωρηθῇ ἡ ἀπόφασις ἀναιτιολόγητος, διότι ἀνάγεται εἰς ἐπιχείρημα σχετιζόμενον πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου, ὅπερ αὐτεπαγγέλτως, καὶ ἐπομένως καὶ τὸ πρῶτον ἐνώπιόν του προτεινόμενον, δύναται νὰ ἐξετάσῃ ὁ Ἄρ. Πάγος· κατ' οὐσίαν δὲ τὸ προεκτεθὲν ἐπιχείρημα δὲν εἶναι βάσιμον, κατὰ τὰ ἐν τῇ πρώτῃ σκέψει τῆς παρούσης εἰρημένα.

§ 10. Πράξις προέδρου κηρύσσουσα εἰσπράξιμα τὰ δικαιώματα τῶν δικηγόρων ὑπόκειται εἰς ἀνακοπὴν εἴτε πρὸ τῆς ἐκτελέσεως, εἴτε κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν. 241. 24 ὁγ. 235 πολιτ. δικον. (Α. Π. πολ. 136 τοῦ 1875 περὶ ἧς ἀνωτ. σελ. 5544) ¹.

§ 11. Βλ. τὰ ἐν Πείρ. σ. 3140—3196 περὶ πληρεξουσίων. Πρὸς δὲ τὴν ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. πληρεξούσιοι.

ΔΙΚΟΓΡΑΦΑ.

§ 1 Προηγούμενα ζητήματα βλ. εἰς Πείραν σ. 731—732.

§ 2. Ἄν ἡ περὶ ἀνατροπῆς ἀγωγὴ φέρῃ τὴν σημειώσιν τινος, ὡς πράκτορος (ἀντὶ συνδίκου), δὲν ὑπάρχει ἀκυρότης, διότι ἀρκεῖ ὅτι ἐνήχθη ὑπὸ ιδιότητα, καθ' ἣν ἡδύνατο νὰ ἐναχθῇ ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς πτωχεύσεως, (Α. Π. πολ. 188 τοῦ 69). Βλ. Πείρας σελ. 56 (§ 22 ἐπ.).

§ 3. Ἡ ἐν τῷ ἐφετηρίῳ ἐγγράφῳ παράλειψις τῆς ιδιότητος τοῦ κληρονόμου, ὑφ' ἣν ὁ ἐκκαλὼν παρίσταται, δὲν καθιστᾷ ἄκυρον τὸ δικόγραφον. Βλ. Α. Π. 240 τοῦ 1869 ἐν σελ. 149 τοῦ πρώτου ἡμετέρου Παραρτήματος.

§ 4. Προτάσεις ἀνυπόγραφοι δὲν λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν. (Α. Π. 39 τοῦ 1875). Βλ. Πείρας σ. 3479 ἐπ.

§ 5. Τὸ περὶ ἀναίρεσως δικόγραφον εἶναι ἄκυρον ὑπογραφὲν παρὰ πληρεξουσίου δικηγόρου μὴ ὄντος διωρισμένου καὶ παρὰ τῷ Ἀρ. Πάγῳ; Βλ. τὰ ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. πληρεξούσιοι.

§ 6. Ἐὰν δὲν περιέχεται ὁ τόπος τῆς κατοικίας εἰς δικόγραφον ἀπευθυνόμενον κατὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικ. ὑπουργοῦ, ὡς ἀντιπροσώπου τοῦ δημοσίου, δὲν ὑπάρχει λόγος πρὸς ἀναίρεσιν, διότι ὡς ἐκ τοῦ νόμου εἶναι γνωστὴ ἡ κατοικία τοῦ Δημοσίου καὶ ἡ τοῦ ἀντιπροσώπου του, ὡς ἐκ τῆς ιδιότητος αὐτοῦ. (Α. Π. 76 τοῦ 1867).

§ 7. Βλ. τὰς ἐν τε τῇ Πείρ. καὶ τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Ἀγωγὴ. Ἀναίρεσις. Ἀνακοπὴ. Ἐφesis. Κατοικία. Ὄνομα. Προτάσεις ἐγγράφοι.

ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΑΛΛΟΤΡΙΩΝ (α)· (negotiorum gestio.

Συλλογὴ τῶν νόμων.

Εἰς. (3. 37). Θεορ. αὐτ. Π. (3. 5). Κ. (2. 19). Β. (ιζ. 1).

§ 1. Προηγούμενα ζητήματα βλ. εἰς Πείραν σ. 732—742.

(1). Βλ. Πείρας σελ. 183 (§ 24) καὶ σελ. 3688 τοῦ Παραρτ. τούτου.

(α) Βιβλιογραφία Παπ. ἐνοχ. 6. § 539—560 ἑλδ. 2. Καλλιγ. γ' § 204—212 ἑλδ. 2.

§ 2. Ἐχεις ἀγωγὴν κατὰ τοῦ παρ' ἄλλου μισθώσαντος τὸ κτήμ᾽ σου διὰ τὸ εἰσόδημα ; Θέμα.—Ὁ Α. ἐνήγαγε τὸ δημόσιον διεκδικῶν κτήμ᾽ τι, καὶ ἐνίκησεν, ἐπιδικασθέντος αὐτῷ τοῦ κτήματος. Μετὰ ταῦτα ἐζήτησε παρὰ τοῦ μισθωτοῦ τοῦ κτήματος ὅ,τι ἐν τῷ μεταξὺ ὤφειλεν ὡς τοιοῦτος ἢ ὡς ὑπεκμισθώσας τὸ κτήμα. — Ζητεῖται λοιπὸν ἂν ἔχη ἀγωγὴν κατὰ τοῦ τρίτου αὐτοῦ ; ὁ Α. Π. ἔλυσε καταφατικῶς τὸ ζήτημα ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Ν. 6 § 3 (3. 5)¹ εἰπὼν ταῦτα διὰ τῆς 86 τοῦ 1872². «Ἐπειδὴ, ἀληθοῦς ὑποτιθεμένης τῆς βάσεως τῆς προκειμένης ἀγωγῆς, ὅτι, δηλαδή, μετὰ τὴν τοῦ ἀναιρεσείντος ἐγκατάστασιν εἰς τὴν κατοχὴν τῶν ἐν λόγῳ ἀποθηκῶν (20 Ἰουνίου 1860), ὁ ἀναιρεσίβλητος, καίτοι ἀναλαβὼν παρὰ τοῦ μέχρι τῆς ἐποχῆς ταύτης κατόχου αὐτῶν Δημοσίου τὸ διὰ τὸ ἀπὸ 20 Ἰουνίου 1860 καὶ ἐφεξῆς διάστημα ἐνοίκιον τῶν ἀποθηκῶν τούτων, ὅπερ ὡς ἐνοικιασῆς εἶχε προπληρώσει εἰς τὸ Δημόσιον, εἰσέπραξεν ὁμως παρὰ τῶν ὑπενοικιαστῶν τὰ ἐνοίκια τῶν ἀποθηκῶν τούτων καὶ διὰ τὸ ἀπὸ 20 Ἰουνίου μέχρι τέλους Αὐγούστου 1860 διάστημα, προδήλως ὁ ἀναιρεσίβλητος ἀνεμίχθη εἰς τὰς ὑποθέσεις τοῦ ἀναιρεσείντος ἄνευ τῆς συναινέσεως αὐτοῦ καὶ κακῇ τῇ πίστει, δηλ. οὐχὶ ὅπως ὑπηρετήσῃ τοῦτον, ἀλλ' ὅπως αὐτὸς ἄνευ δικαιώματος ὠφελῇ ἐκ τῆς εἰσπράξεως τῶν ἐνοικίων τούτων· διότι ἀπὸ τῆς 20 Ἰουνίου 1860 τὰ ἐνοίκια ἀνῆκον τῷ ἀναιρεσείνοντι ὡς κατόχῳ τῶν ἀποθηκῶν καὶ τὴν κατοχὴν αὐτοῦ ἐγνώριζεν ὁ ἀναιρεσίβλητος ἀφοῦ ἀνέλαβεν ἤδη παρὰ τοῦ δημοσίου τὰ ἐνοίκια αὐτῶν, τὰ ὅποια εἶχε προκαταβάλει εἰς τοῦτο».

Ἐπειδὴ οὕτως ὁ ἀναιρεσίβλητος καὶ τοι διεχειρίσθη μᾶλλον ἰδίαν ὑπόθεσιν καὶ οὐχὶ ὑπόθεσιν τοῦ ἀναιρεσείντος, ὁμως κατὰ μείζονα λόγον κρατεῖται τῇ περὶ διαχειρίσεως ἀλλοτρίων ἀγωγῇ κατὰ τὸν νόμον 6 § 3 Πανδ. negotiis gestis (3. 5.)· ὅθεν κατὰ ψευδῇ ἐρμηνείαν τοῦ νόμου τούτου ἢ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἐδέχθη ὅτι, ὡς ἐκ τῶν ἐκτεθέντων οὐδεμίᾳ μεταξὺ τοῦ ἀναιρεσείντος καὶ τοῦ ἀναιρεσίβλητου ἐνοικιῇ σχέσις ὑπάρχει, καὶ ἐπομένως κατὰ παραβίασιν τῶν περὶ ἀποδείξεως οὐσιωδῶν διατάξεων τῆς πολ. δικον. καὶ ἰδίως τῶν ἄρθρων 244 καὶ 256 δὲν ἐξετίμησε τὰς συνεπεῖα τῆς ὑπ' ἀριθ. 209 (1861) ἐκκληθείσης ἀποφάσεως διεξαχθείσας περὶ τῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς

(1) Βασ. 17. 1) 6.

(2) Ἀναίρ. τὴν 1508 τοῦ 1867 ἐφετ. Δθ.

ἀποδείξεις, ὅπερ ἐπάγεται ἀναίρεσιν (ἄρθρον 201 καὶ 807 § 7 καὶ 5 τῆς αὐτῆς δικονομίας).

§ 3. Ἡ ἐκ τῆς διοικήσεως ἀλλοτριῶν ἀγωγή τοῦ διοικητοῦ κατὰ τοῦ κυρίου τῶν ὑποθέσεων δὲν γεννᾶται μόνον ὁσάκις ἐνεργήσῃ τις πράξιν ὑπὲρ ἄλλου μὴ δυναμένου νὰ ἐνεργήσῃ αὐτὴν, ἥτοι νὰ διορίσῃ ἄλλον εἰς ἐνέργειαν αὐτῆς, ἢ ἀπόντος ἐκ τοῦ τόπου, ἐνθα αὕτη ἐξετελέσθη, ἀλλὰ καὶ ὁσάκις ἐνεργήσῃ τις πράξιν ὑπὲρ ἄλλου παρόντος ἐν τῷ τόπῳ, ὅπου ἡ πράξις αὕτη ἐνηργήθη, καὶ μὴ ἀπαγορεύοντος αὐτὴν, ἐκ δὲ τῆς πράξεως ταύτης ὠφελήθη ὁ κύριος τῆς ὑποθέσεως. Νόμ. 3 Πρ. καὶ § 10. Ν. 8. § 3 καὶ νόμ. 10. §. 1 Π. (3 5). καὶ ν. 24 Κῶδ. (2. 19. — ὥστε ἔχει τὴν ἀγωγὴν ὁ ἐνεργήσας πράξιν τινὰ ἐν γνώσει καὶ διὰ λογαριασμὸν ἄλλου, ὠφεληθέντος ἐξ αὐτῆς (Α. Π. 138 τοῦ 1872, ἀναίρ. τὴν 31921 τοῦ 71 ἐφ. Ἀθηνῶν).

§ 4. Ἡ ἀπόφ. 527 τοῦ 73 ἐφετ. Ἀθηνῶν φέρεῖ· «Ἐπειδὴ ἡ ὑπὸ συζήτησιν κατὰ τοῦ Α. Κοκκώση ἀγωγή βάσιν ἔχει τὸ πραγματικὸν γεγονὸς τῆς ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος καὶ νῦν ἐκκαλοῦντος παρασχεθείσης εἰς τὴν παράφρονα Σταματικὴν Ἀντωνίου διατροφῆς, περιποιήσεως, ἐνδυμασίας, ὑπηρεσίας καὶ οἰκήσεως, ἀπὸ τῆς ἀ. Λυγούστου 1868 καὶ ἐντεῦθεν· ἀληθοῦς δὲ τούτου ἀποδεικνυομένου, δικαιούται ὁ ἐκκαλὼν ν' ἀναλάβῃ πᾶν ὅ,τι διὰ τὸν ἀνωτέρω λόγον ἐδαπάνησεν ὡς διαχειριστὴς ἀλλοτριῶν, καθόσον ῥητῶς ὁ νόμος ἀναγνωρίζει ὅτι δύναται καὶ ὑπὲρ μαινομένου νὰ γίνῃ πράξεις διοικήσεως, χωρούσης κατὰ τοῦ ἐπιτρόπου τῆς ἀπηγορευμένης τῆς ἐκ τῆς διοικήσεως ἀλλοτριῶν ἀγωγῆς, L. 3 § 5 (3. 5)· πρὸς δὲ, καὶ διότι τὰ πρὸς διατροφὴν καὶ συντήρησιν προσώπου ἐν γένει, ἰδίως δὲ παράφρονος, ἐξοδα, ἐκ τῶν μάλα ἀναγκαίων ὄντα, δικαιούται ν' ἀναλάβῃ ὁ καταβαλὼν μὴ οἰκεῖος (ἥτοι μὴ ὢν ἐκ τοῦ νόμου ὑπόχρεως), ἀπὸ τὴν τοῦ οὕτω διατραφέντος καὶ συντηρηθέντος περιουσίαν, διότι ἄλλως ἄδικος μὲν πλουτισμὸς εἰς τοῦτον, ἄδικος δὲ ζημία εἰς ἐκείνον προσγίνεται, ὅπερ οὐ θεμιτὸν κατὰ νόμον· ὁ δὲ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐφesiβλήτου, ὅτι παρὰ τὴν θέλησιν αὐτοῦ προσέβαλε τὴν ἀπηγορευμένην ὁ ἐκκαλὼν, καὶ ἀληθὴς ἂν ὑποτεθῇ, δὲν ἀναιρεῖ το δικαίωμα τοῦ ἐκκαλοῦντος, ὅπως ἀπαιτήσῃ τὰ, ὡς ἄνω εἴρηται, ἐκ τῆς ἰδίας αὐτοῦ περιουσίας δαπανηθέντα, ἅτινα κατ' ἀνάγκην ὥφειλεν ἐν πάσῃ περιπτώσει νὰ καταβάλλῃ ἡ περιουσία τῆς Σταματικῆς Ἀντωνίου». (Ἀπόφασις ἐφετείου Ἀθηνῶν 227 τοῦ 1873).

§ 5. Ὁ διοικὼν δὲν ὑποχρεοῦται νὰ κινῇ δίκα, πλὴν ἂν εἶχε

τοιαύτην ἐξουσίαν ἐξαιρετικῶς¹ τὴν ἐγερθεῖσαν δὲ δίκην ὀφείλει νὰ φέρῃ εἰς πέρας δι' ὅλων τῶν ἐνδίκων μέσων, οὐχὶ δὲ τὴν παρὰ τοῦ κυρίου ἐγκαταλειφθεῖσαν².

Ἐπιδίδονται τῷ διοικητῇ δικόγραφα; Βλ. Πείρας σελ. 740 (§ 18, 1311 § 22².—Κινεῖ ἀγωγὴν περὶ τῶν ἐνοικίων; Πείρας σελ. 735 § 6.

§ 6. Διοικήσεις ἀλλοτρίων συνεπάγεται πᾶσαν εὐθύνην πταίσματος. (Καλ. ἐνοχ. γ. ἐκδ. 2 σελ. 302. 703).

Ὁ διοικητὴς ὀφείλει νὰ περατώσῃ τὰ ἀρχθέντα, ἐνεχόμενος τῷ κυρίῳ διὰ τὴν ὑπαιτίως ἀτελῇ ἐγκαταλειφθεῖσαν ὑπόθεσιν, καὶ νὰ καταβάλλῃ πᾶσαν ἐπιμέλειαν εἰς τὴν διοίκησιν τῶν ὑποθέσεων· ἡ ἐπιμέλεια αὕτη εἶναι οὐχὶ ἡ συνήθης αὐτοῦ περὶ τὰ ἴδια, ἀλλ' ἡ συνήθως ὑπὸ τοῦ ἐπιμελοῦς οἰκογενειάρχου ἐν τοῖς ἰδίῳ αὐτοῦ πράγμασι καταβαλλομένη· ἐνέχεται δὲ διὰ πᾶσαν, εἴτε διὰ πράξεων, εἴτε διὰ παραλείψεων ἐκδηλουμένην παράθεσιν τῆς ἐπιμελείας ταύτης. Ἡ εὐθύνη αὕτη ἐξηγεῖται ἐκ τούτου, ὅτι ὁ τῶν ἀλλοτρίων ἄκλητος διοικητὴς ἀνάγκη προηγουμένως νὰ ἐξετάσῃ ἑαυτόν, καὶ τότε μόνον νὰ ἐπιληφθῇ τοῦ ἔργου, ἐὰν πεισθῇ, ὅτι εἶναι πρὸς τοῦτο ἀρμόδιος, διότι τὰ μὲν ἴδια ὡς βούλεται τις διοικεῖ, τὰ δὲ ἀλλότρια ὀφείλει σπουδαίως διοικεῖν· ὅθεν ἡ αὐθορμήτως ἐπιχειρουμένη τοιαύτη διοικήσις περιέχει τὴν δῆλωσιν, ὅτι ὁ διοικητὴς θέλει διεξαγάγῃ τὴν ὑπόθεσιν ὡς ἐπιμελὴς οἰκογενειάρχης. Εἶναι δὲ ἀδιάφορον ὡς πρὸς τὸν βαθμὸν τῆς εὐθύνης, ἂν ἐπεχείρησε τὴν διοίκησιν αὐτοπροσώπως, ἢ δι' ἰδίου ἐντολοδόχου, ἰδίως ὀφείλει ὁ διοικητὴς νὰ μεταχειρίζεται τὰ εἰσπραχθέντα χρήματα εἰς ἐξόφλησιν τῶν χρεῶν τοῦ κυρίου, ἢ νὰ τοκίζῃ αὐτά, ἐὰν, ὡς ἐκ τῆς ποσότητος καὶ τῶν περιστάσεων, ἤθελε δανείσει αὐτὰ ἐντόκιως ὁ κύριος, ἄλλως ὁ διοικητὴς πληρόνει τοὺς ἐθισμένους τόκους τῶν τοούτων κεφαλαίων· δικαιοῦται ὁμῶς νὰ ἐκπέσῃ ἐξ αὐτῶν τὰς ἐξιζιδίων γενομένας εἰς τὴν διοίκησιν δαπάνας. Ἐὰν κινήσῃ ἀγωγὴν ὀφείλει, ἐν ἀποτυχίᾳ, νὰ μεταχειρισθῇ κατὰ τῆς ἀποφάσεως τὰ προσήκοντα ἐνδίκᾳ μέσα, ἄλλως εὐθύνεται διὰ τὴν ἔκθεσιν. Ἐὰν νέμῃται πράγματα τοῦ κυρίου, ἅπερ ἡγόρασε καλῇ τῇ πίστει, πεισθῇ δὲ βραδύτερον, ὅτι ἀνήκουσιν εἰς τὸν κύριον, ὀφείλει ἀπὸ τοῦ χρόνου τούτου νὰ νέμῃται αὐτὰ ἐπ' ὀνόματι

(1) Ν. 8 πρ. Π. (3. 5).—Ν. 20 Κ. (2. 19).—Βασ. (ιζ. 2) 20.

(2) Ν. 31 § 2 (3. 5) —Β. (ιζ. α) 31. —Πρβλ. Πμπ. ἐνοχ. τ. 2 § 551 ἐπ. ἐκδ. 2. Καλ. γ. σελ. 303 ἐκδ. 2.

τοῦ κυρίου, διότι ἄλλως δὲν ὠφελεῖ αὐτὸν ἢ ἐν τῷ μεταξὺ συμπληρουμένη χρησικτησία, ἔχοντος τοῦ κυρίου τὴν ἀγωγὴν τῆς διοικήσεως ἀλλοτρίων ἐπὶ τῇ ἐπαναγωγῇ τῆς πρὸ τῆς χρησικτησίας καταστάσεως.

Ὁ διοικητὴς δὲν εὐθύνεται συνήθως, μὴ ἐπιδιώξας ἐννόμους ἀξιώσεις τοῦ κυρίου, πλὴν ἐὰν κατ' ἐξαίρεσιν ἔχη πρὸς τοῦτο ἐξουσίαν, ἥς ὑπαιτίως δὲν ἐποιήσατο χρῆσιν. (Βλ. Παπ. ἐνοχ. δίκ. 6. § 551).

§ 7. Τόκοι. Βλ. Πείρας σελ. 733 ἐν τέλ. ἐπ. καὶ σ. 4137.

§ 8. Ποῖα μέσα ἀποδείξεως ἐπιτρέπονται, προκειμένου περὶ διοικήσεως ἀλλοτρίων; Βλ. Πείρ. σ. 2338 λ. Δαπάναι καὶ διοίκησις ἀλλοτρίων. Πρβλ. τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Μάρτυρες¹.

§ 9. Ὁ Παπ. (§ 539—560 περὶ ἐνοχ. τόμ. 2 ἐκδ. 2) ἀναπτύσσει τὰ ἐξῆς¹.

539. Διατί ἐνταῦθα θέλομεν πραγματευθῇ μόνον περὶ τῆς διοικήσεως ἀλλοτρίων καὶ τῆς ἀπαιτήσεως ἀχρεωστήτου;

540. Λόγος τῆς ὑπὸ τοῦ δικαίου προστασίας τοῦ αὐτοκλήτως ἀναδεχομένου τὴν διοίκησιν ἀλλοτρίων ὑποθέσεων. Ὑποτίθεται ἡ εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ τοιούτου διοικητοῦ πεπραγμένα συναίσεις τοῦ κυρίου.

541. Πόθεν παρήχθη ἡ προκειμένη θεσμοθεσία;

542. Ἡ αὐτόκλητος διοίκησις ἀλλοτρίων ὑποχρεῖ μὲν τὸν διοικητὴν εἰς ἀνδρόθωσιν τῆς ἐντεῦθεν παραχθείσης ζημίας, δὲν τίκει ὅμως πάντοτε καὶ ἀπαίτησιν τῶν κατὰ τὴν διοίκησιν δαπανηθέντων.

542. Ὅτε παρέχει τῷ διοικητῇ καὶ τὸ δικαίωμα τοῦτο; Ἀμφισβήτησις. Ἀρὰ γε μόνον, ἂν ἡ διοίκησις ἀποβῇ ὠφέλιμος τῷ κυρίῳ, ἢ μόνον ἂν ἡ διοίκησις ἐπιχειρῇται, ἵνα ἀποτραπῇ ἀπειλουμένη τῷ κυρίῳ ζημία, ἢ ἐὰν ἡ διοίκησις γενῇ παρὰ τὴν βούλησιν τοῦ κυρίου, τίκει μόνον ἀγωγὴν ἐφ' ὅσον ἐκ τῆς διοικήσεως γέγονε πλουσιώτερος ὁ κύριος;

544. Συμπέρασμα. Πᾶσα χρήσιμος διοίκησις παράγει τὴν ἐκ τῆς διοικήσεως ἐνοχικὴν σχέσιν μεταξὺ κυρίου καὶ διοικητοῦ, καθ' ἣν οὗτος δικαιούται εἰς ἀπόληψιν τῶν λελογισμένως δαπανηθέντων, ἐὰν δὲν ἀποδειχθῇ ἡ πρὸ τῆς διοικήσεως ἐναντία βούλησις τοῦ κυρίου.

545. Ὅροι τῆς προκειμένης ἐνοχῆς: α) Ἀλλότριαι ὑποθέσεις:

(1) Ὁρα § 12 σελ. 738 τῆς Πείρας.

(1) Οἱ ἐπ. §§ 539—560 ἀνάγονται εἰς τὸ σύγγραμμα αὐτό.

τίνες λογίζονται ἀλλότριαι; Ἀπαιτεῖται ἡ ἱκανότης τοῦ κυρίου τοῦ δηλῶσαι βούλησιν, ἢ τὸ εἶναι αὐτὸν ἀτομικῶς γνωστὸν τῷ διοικήσαντι;

546. β) Ὑπόθεσις μὴ συνδεδεμένη τοσοῦτον μετὰ τῆς ιδίας τοῦ διοικητοῦ, ὥστε νὰ μὴ δύναται νὰ χωρισθῇ ἀπ' αὐτῆς.

547. γ) Ὡς ἀλλοτρία διοικηθεῖσα. Ὁ δαπανήσας εἰς ἀλλότρια, πειθόμενος, ὅτι δαπανᾷ εἰς ἴδια, δὲν ἔχει κατὰ τοὺς ῥωμαίους ἀγωγὴν ἐπὶ ἀπολήψει τῶν ὠφελίμων. Ἐχει ἄρα γε τοιαύτην ἀγωγὴν παρ' ἡμῖν; (Ἴδε κατ. § 560²).

548. δ) Ὑπόθεσις καθ' ἣν ὁ διοικητὴς σκοπὸν εἶχε νὰ υποχρεώσῃ πρὸς ἑαυτὸν τὸν κύριον· καὶ ε) μὴ ἀνατεθεῖσα τῷ διοικητῇ κατ' ἐντολήν.

549. ς) Ὑπόθεσις, ἥς τὴν διοίκησιν δὲν ἀπηγόρευσε ῥητῶς ὁ κύριος τῷ διοικοῦντι.

550. Ἀδιάφορον εἶναι, ἂν ὁ διοικητὴς ἐπεχείρησε τὴν διοίκησιν ἐκουσίως, ἢ ἐξ ἀνάγκης, ἢ ἐν ὑπονοίᾳ ἀνάγκης· ἂν ᾖ ἄνηθος ἢ ἑφηβος, αὐτεξούσιος ἢ ὑπεξούσιος;

551. Πλείονες διοικηταὶ πῶς ἐνέχονται;

552. Ὁ διοικητὴς ὀφείλει νὰ περατώσῃ τὰ ἀρχθέντα καὶ καταβάλλει πᾶσαν δυνατὴν ἐπιμέλειαν. Λόγος τῆς εὐθύνης ταύτης· ὑποχρεώσεις αὐτοῦ ὡς πρὸς τὰ χρηματικὰ κεφάλαια τοῦ κυρίου, ὡς πρὸς τὰς δίκας αὐτοῦ, ὡς πρὸς τὰ πράγματα τοῦ κυρίου, ἅπερ ἀπέκτησεν ἐν ἰδίῳ ὀνόματι ὁ διοικητὴς ἅμα πεισθῇ, ὅτι ταῦτα ἀνήκουσιν εἰς αὐτόν.

553. Εὐθύνη ἔνεκεν ὑποθέσεως μὴ διοικηθείσης, συνεχομένης πρὸς τὴν διοικηθεῖσαν.

554. Δὲν ἐνέχεται διὰ τὴν κατὰ τὴν διοίκησιν ἐκ τύχης ἐπελθοῦσαν ζημίαν. Πότε φέρει καὶ τὴν εὐθύνην ταύτην; Πότε ἐνέχεται μόνον ἔνεκα δόλου καὶ μεγάλου πταίσματος; Εὐθύνη τῶν κληρονόμων τοῦ διοικήσαντος.

555. Λογοδοσία.

556. Ὁ κύριος τῶν ὑποθέσεων ὀφείλει νὰ ἐγκρίνῃ τὴν προσηκόντως διεξαχθεῖσαν διοίκησιν, καὶ ἂν ἐκ τύχης ἐματαιώθῃ ἢ ἐξ αὐτῆς ὠφέλειά, καὶ νὰ καταστήσῃ τῷ διοικητῇ ἀζημίον τὴν διοίκησιν.

557. Ὁ διοικητὴς δικαιοῦται ν' ἀπαιτήτῃ ἀντιμισθίαν; οὐχί· διὰ τίνα λόγον;

558. Ἀποτελέσματα τῆς ἐγκρίσεως τοῦ κυρίου. Ἀμφισβήτησις· ὁ κύριος ἀναδέχεται μετὰ τὴν ἐγκρίσιν πάσας τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ ἐντολέως, ἀλλ' ὁ διοικητὴς δὲν ἀναλαμβάνει τὰς τοῦ ἐντολοδόχου διὰ τὰ πρὸ τῆς ἐγκρίσεως γενόμενα.

559. Ἐφαρμογαὶ τοῦ κανόνος τούτου.

560. Σχέσεις τοῦ διοικητοῦ πρὸς τρίτους, μεθ' ὧν συνῆψεν ἔνοχας διὰ λογαριασμὸν τοῦ κυρίου.

§ 560². Ὑποθέσιν, εἵπομεν, ὡς ἀλλοτρίαν διοικηθεῖσαν ἐντεῦθεν ὁ ἐν ἰδίῳ ὀνόματι, καὶ οὐχὶ ἐν τῷ τοῦ ἀληθοῦς χρεώστου πληρόνων ἀλλότριον χρέος δὲν ἀπαλλάττει τὸν χρεώστην, ἀλλὰ δύναται νὰ ἀναζητήσῃ ὡς ἀχρεώστητον τὸ πληρωθέν, ὁ δὲ δαπανήσας εἰς ἀλλότρια πράγματα, πειθόμενος, ὅτι ταῦτα εἰσὶν ἴδια αὐτοῦ, δὲν ἔχει τὴν τῆς διοικήσεως ἀλλοτρίων ἀγωγὴν δικαιουται δέ, κατὰ τοὺς Ῥωμαίους, νὰ ζητήσῃ τὰ ἐπωφελῆ δαπανήματα μόνον δι' ἐνστάσεως (τοιαύτη δὲ εἶναι καὶ ἡ ἐπίσχεσις), ἐὰν ὁ κύριος ἀπαιτήσῃ τὰ πράγματα, εἰς ἃ ἐγένοντο αἱ δαπάναι· παρ' ἡμῖν ὅμως αἱ ἀγωγαὶ δὲν φέρουσιν ὠρισμένον τύπον, ὅφ' ὃν εἰσὶ δεκταὶ ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων, ὅθεν ταῦτα, τὸν δι' αἰτήσεως, διδούσης χώραν εἰς νέαν δίκην, ἐπιδιώκοντα ἀξίωσιν, δὲν ἀποκρούουσι διὰ μόνον τὸν λόγον, ὅτι δὲν ὑπάρχει νόμος, ῥητῶς ἐπιτρέπων καὶ διατυπῶν ὠρισμένην ὑπὲρ τοῦ αἰτούντος ἀγωγὴν, διότι πᾶσα ἀπαίτησις κεκτημένου δικαιώματος ἐπιδιώκεται καὶ δι' ἀγωγῆς· ὥστε παρ' ἡμῖν ὁ τοιαύτας δαπάνας καταβαλὼν δύναται καὶ δι' ἀγωγῆς νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν ἀνάληψιν αὐτῶν· ἐὰν ὅμως ὁ τὴν ἀλλοτρίαν ὑπόθεσιν ὡς ἰδίαν διοικῶν ἐπιχειρήσῃ δαπάνας, δι' ὧν ἀπαλλάττει τὸν κύριον ἀγωγίμου ὑποχρέωσεως, ἔχει καὶ κατὰ τοὺς Ῥωμαίους τὴν τῆς διοικήσεως ἀγωγὴν κατ' αὐτοῦ ἐπὶ ἀπολήψει τῶν δαπανῶν.

Καθ' ὅλας τὰς περιπτώσεις τῆς τοιαύτης (ὑπὸ στοιχ. γ'.) διαχειρίσεως ὁ διοικητὴς ἐνέχεται πληρέστατα τῇ τῆς διοικήσεως ἀλλοτρίων πραγμάτων ἀγωγῇ πρὸς τὸν κύριον αὐτῶν.

δ) Ὑποθέσεις καθ' ὧν τὴν διοίκησιν ὁ διοικητὴς σκοπὸν ἔχει νὰ ὑποχρεώσῃ πρὸς ἑαυτὸν τὸν κύριον, ὅθεν δὲν δύναται τις νὰ ζητήσῃ ἀποζημιώσιν διὰ δαπάνας, ἃς κατέβαλεν ἐξ ἐλευθεριότητος ἢ φιλίας ὑπὲρ τῶν συμφερόντων ἄλλου.

ε) Ὑποθέσεις, ὧν ἡ διοίκησις δὲν ἀνετέθη δι' ἐντολῆς εἰς τὸν διοικητὴν, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει χωροῦσιν αἱ περὶ ἐντολῆς διατάξεις. Ὅθεν ἀρμόζει ἢ ἐκ τῆς προκειμένης οἰονεὶ συμβάσεως ἀγωγὴ, ἐὰν τις πείθεται ἐκ πλάνης, ὅτι διοικεῖ ἀλλότρια πράγματα κατ' ἐντολὴν τοῦ κυρίου, ἐνῶ ἀληθῶς δὲν ἐδόθη αὐτῷ τοιαύτη ἐντολή, ἢ διοικήσῃ τὰ ἀλλότρια πράγματα ἐν μέρει μὲν κατ' ἐντολὴν, ἐν μέρει δὲ ἄνευ αὐτῆς, ὡς πρὸς τὰ ἄνευ ἐντολῆς διοικηθέντα ἢ ὑπερβῇ τὰ ὅρια τῆς ἐντολῆς, ἢ καὶ ἡ ἐντολή ἦναι ἄκυρος, ἢ τέλος, διοικῶν τὰ πράγματα τοῦ Πέ-

τρον, πείθεται ἐκ πλάνης, ὅτι διοικεῖ τὰ τοῦ Παύλου. (Παπ. αὐτ. § 547).

§ 10. Εἰς Καλ. (γ' § 204 ἐπ.) εὐρίσκετε ἀνάπτυξιν περὶ τῶν ἐπομένων. — 204. Διοίκησις ἀλλοτρίων εἶναι ἢ κατὰ τὴν βούλησιν τοῦ κυρίου τῶν ὑποθέσεων πράξις. — 205. Ἐπὶ ἀτελοῦς ἐντολῆς, ἢ ἀντὶ τοῦ ἐντολοδόχου ἐνεργηθεῖσα πράξις. — 206. Περὶ πράξεων πρὸς συντήρησιν τῶν ὑπαρχόντων, κωλυομένου τοῦ κυρίου· περὶ νέων ἐπιχειρήσεων, καὶ περὶ ἀπαγορευθεῖσων πράξεων. — 307. Περὶ τῆς ἱκανότητος τοῦ πράττοντος καὶ τοῦ εἰς ὃν ἀνήκουσι τὰ πράγματα καὶ περὶ τοῦ φρονήματος, ὅτι πράττει τις ἀλλότρια. — 208. Ἐκτασις τῆς εὐθύνης τοῦ διοικήσαντος καὶ ὑποχρέωσις λογοδοσίας. — 209. Περὶ ἀπαιτήσεων τοῦ διοικήσαντος. — 210. Συνέπειαι τῆς ἐγκρίσεως. — 211. Πότε, μὴ γενομένης ἐγκρίσεως, ἔχει ὁ τρίτος κατὰ τοῦ κυρίου τῶν ὑποθέσεων τὴν ἀγωγὴν περὶ δαπάνης ἢ λοιπάδος, καὶ πότε ἐδίδετο αὕτη διὰ τὰ πραχθέντα ὑπὸ δούλων ἢ ὑπεξουσίων; — 212. Περὶ δαπάνης ταφῆς.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ· ἀνάγκη τούτων. (§ 654 Σαριπόλου περὶ Συντ. ἔκδοσ. 2).—Βλ. ἀνωτέρω σελ. 5705 ἐπ.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ἐπάγονται εὐθύνην κατὰ τοῦ δημοσίου; Βλ. διάφορα ζητήματα ἐν Πείρᾳ σελ. 357 — 402. 4290—4356 καὶ ἀνωτ. σ. 5719—5742.

ΔΙΜΟΙΡΟΣ ΕΚΑΤΟΣΤΗ. (besses) βλ. Καλ. γ' ἐκδ 2. σ. 436.

ΔΙΠΛΑΣΙΟΥ ΕΠΕΡΩΤΗΣΙΣ (Dublae stipulatio). βλ. Καλ. γ' ἐκδ. 2. σ. 69.

ΔΙΠΛΟΤΥΠΑ.

Διάφορα περὶ διπλοτύπων βλ. ἐν Πείρᾳ σελ. 742 (λ. διπλότυπα) σελ. 2508 καὶ σελ. 4807 λ. διπλότυπα.

Δι' ὅρκου δύναται ν' ἀποδειχθῇ τὸ ἀντικείμενον τοῦ διπλοτύπου; βλ. Πείρας σελ. 2763 (§ 29) καὶ 2771 (§ 55). βλέπ. Α. Π. 145 τοῦ 1869.

Τὸ δημόσιον δύναται νὰ ὑποχρεωθῇ νὰ προσαγάγῃ τὰ στελέχη τῶν διπλοτύπων; βλ. Πείρας σελ. 4543 (λ. διπλότυπα).

Τὰ διπλότυπα εἰσὶν ἐκτελεστά; Ἡ Α. Π. 38 τοῦ 69 φέρει.¹ «Ἡ ἀπόφασις εἶναι ἀναιρετέα, ὅταν δὲν ἐξετάζῃ ἰσχυρισμὸν τινα οὐσιώδη· οἷον ὅταν τὸ δημόσιον ἀνέφερεν ὅτι τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος γαιῶν ἔχει τὴν νομικὴν κατοχὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 67 τοῦ

(1) Πρ6. § 4 τῆς ἀνωτ. σελ. 5433.

ἀπὸ Ἀπριλίου 1855 ΣΟΖ' Νόμου, καὶ ὁ μὲν εἰρηνοδίκης ἦτον ἀναρμόδιος νὰ δικάσῃ περὶ τῆς ἀμφισβητουμένης αὐτῆς κατοχῆς, τὸ δὲ προσβαλλόμενον διπλότυπον, (καὶ τοι φέρον ἀντιρρήσεις τοῦ φορολογουμένου, προκειμένου περὶ γαιῶν, ὧν τὸ δημόσιον διατηρεῖ τὴν κατοχὴν) εἶναι ἐκτελεστὸν κατὰ τὴν ἐν τέλει τοῦ 10 ἄρθρου τοῦ αὐτοῦ νόμου διάταξιν, τὸ δὲ Πρωτοδικεῖον, οὐδεμίαν σκέψιν ποιησάμενον περὶ τοῦ οὐσιώδους αὐτοῦ ἰσχυρισμοῦ, ἀπορρίπτει τὴν ἔφρσιν ἀναφερόμενον εἰς τὰς σκέψεις τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεως τοῦ εἰρηνοδικείου, δι' ἧς ἀπερρίπτετο μὲν ἡ περὶ ἀναρμοδιότητος ἔνστασις, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι πρόκειται περὶ τοῦ κύρους τῆς διοικητικῶς ἐνεργηθείσης κατασχέσεως καὶ οὐχὶ περὶ διεκδικήσεως νομῆς, καὶ δεκτὴ ἐγένετο ἡ ἀνακοπὴ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι τὸ διπλότυπον, γενομένων ἀντιρρήσεων, δὲν εἶναι διοικητικῶς ἐκτελεστὸν, δὲν ἐξετάζεται ὅμως ἐὰν τὸ φέρον ἀντιρρήσεις διπλότυπον δὲν ᾖναι διοικητικῶς ἐκτελεστὸν καὶ ὅταν τὸ δημόσιον διατηρῇ κατὰ τὰ προσημειωθέντα 10 καὶ 60 ἄρθρα τοῦ νόμου ΣΟΖ' τὴν νομικὴν κατοχὴν τῶν ἐξ ὧν παρήχθησαν οἱ καρποὶ γαιῶν· οὕτε ἂν, ἀμφισβητηθείσης αὐτῆς τῆς κατοχῆς, ὁ εἰρηνοδίκης ἔχῃ ἀρμοδιότητα νὰ ἐξετάσῃ περὶ τοῦ προδικασικοῦ ζητήματος». (Ἀπ. πολ. Α. Δ. 38. τοῦ 1869). Βλ. ἀνωτέρω σελ. 5871 σημ. 2 περὶ τοῦ ἐκτελεστοῦ τῶν διπλοτύπων.

Ἐνοικιαστὴς μὴ ἐκδούς τακτικὰ ἐπὶ τῶν ἀλωνίων διπλότυπα θεωρεῖται ἔνοχος ἀμελείας. (Α. Π. ποινικὴ 37 τοῦ 58).

Διπλότυπα. Ἰδε Α. Π. ποινικὴν 175 τοῦ 70 ἐν τῷ ποινικῷ τμήματι τῆς Πείρας λ. πλυστογραφία.

ΔΙΣΣΕΑΔΕΛΦΟΣ. Βλ. τὰς λ. Γάμος· Μάρτυρες.—Ἔτι σελ. 33,

132. τοῦ περὶ κληρ. δικ. Κελ.—Πρόβλ. τὰ ἐν Πείρᾳ σελ. 743 λέξ. Δισσεῶδες.

ΔΙΣΚΟΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΟΣ. Βλ. σελ. 84 Καλ. γ' ἐκδ. 2.

ΔΟΓΜΑ. Ὅτι οὐδεὶς ἔχει ἐξουσίαν καινοτομῆσαι περὶ τοῦτο. (§ 710 Σαριπόλου περὶ Συντ. ἐκδ. 2).

ΔΟΓΜΑ ΒΕΛΛΕΙΑΝΕΙΟΝ. Βλ. ἀνωτ. σελ. 5770 ἐπ. Πρόβλ. τὴν λ. Μάρτυρες.

ΔΟΓΜΑ Ἀδριανοῦ. (Βλ. Καλ. περὶ κληρ. δικ. ἐκδ. 2. σελ. 68. 70). Ὀρφιτιάνειον αὐτ. σ. 133, 135). Ὑπερτυλλιάνειον (αὐτ. σελ. 133). Λιβωνιανόν (αὐτ. σελ. 243). Νέρωνος (αὐτ. σελ. 329). Πηγασιάνειον (αὐτ. σελ. 413). Τρεβελλιάνειον (αὐτ. σ. 408. 466). Σουβεντιανόν (αὐτ. σελ. 526).

Ἔτερα δόγματα. Βλ. Πείρας σελ. 743.

ΔΟΚΙΜΑΣΤΑΙ. Βλ. Πείρας σελ. 676 ἐπ. 743 ἐπ.

Ἰπάρχει τεκμήριον, καθιστῶν ἀπαράδεκτον τὴν ἀγωγὴν τοῦ παραγγελέως, ὅταν δὲν προηγήθῃ διαμαρτυρία καὶ δοκιμασία διὰ πραγματογνωμόνων; Οὐχί. (Α. Π. 90 τοῦ 1869, περὶ ἧς ἐν σελ. 2847 πείρας). Ἴδε δὲ τὴν ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. Παραγγελία.

Πρβλ. ἀνωτέρω σελ. 6021 λ. Δοκιμασταί.

Δοκιμασταί. Βλ. Α. Π. ποιν. 142 τοῦ 1873 ἐν λ. Δίκαιον ναυτικόν.

Ἐρμηνεία τοῦ ἄρθρου 416 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου. Βλ. Α. Πάγ. 253 τοῦ 1873 ἐν λ. Δίκαιον ναυτικόν.

ΔΟΚΙΜΟΣ. Ἀνθυποπλοιάρχου προβιβασμός. Βλ. Α. Π. 214 τοῦ 74 ἐν τῇ τοῦ Παραρτήματος τούτου λ. ναυτικοί.

ΔΟΛΟΣ. Βλ. τὴν ἐν τῷ Παραρτήματι τούτῳ λ. Ἐνοχαί.

ΔΟΣΙΣ ΑΝΤΙ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ. (dadio insolutus). Βλ. σελ. 204.

549 Καλ. γ' ἐκδ. 2. — Ἀντὶ καταβολῆς ἀναγκαστική. (αὐτ.

σελ. 889).—Ἐπὶ δόσει. (αὐτ. σελ. 475).—Ἐπὶ ποιήσει (αὐτ.)

ΔΟΥΛΑΠΙΑ. Βλ. Α. Π. 326 τοῦ 1875 ἐν λ. μεσότοιχος. Πρβλ. τὴν λ. χωροστάθμισις.

ΔΟΥΛΕΙΑ. Πῶς περὶ αὐτῆς ἔκρινον οἱ πάλοι; § 725. — Ὅτι

καὶ ὑπὸ ταύτην δυνατὸν ὑπάρχειν τὴν ποσότητα. § 779.—

Ὅρισμός τῆς δουλείας καὶ τὰ διάφορα αὐτῆς εἶδη. § 798—800.¹

ΔΟΥΛΕΙΑΙ.

§ 1. Πολλὰ περὶ δουλειῶν προηγούμενα βλ. εἰς Πείραν σελ. 744—766.

§ 2. Ὁ δῆμος δύναται νὰ παραιτηθῇ τοῦ νὰ ἔχῃ βρύσιν ἐπὶ τινος οἰκοπέδου; — Ἡ περὶ τούτου ἀμφισβήτησις ὑπάγεται εἰς τὰ τακτικά δικαστήρια; Βλ. τὴν Ἀρ. Πάγ. 272 τοῦ 1874 ἀνωτ. σελ. 5839².

§ 2². Ἡ Α. Π. 67 τοῦ 1876 φέρει· «Ἐπειδὴ ἡ προκειμένη ἀγωγή βάσιν ἔχει, ὡς καὶ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις δέχεται, ὅτι παρακειμένη τῇ οἰκίᾳ τοῦ ἐναγομένου ἡ τοῦ ἐνάγοντος εἴχεν ἀπὸ τοῦ 1831 ἐπὶ τοῦ ἰδίου τοίχου θυρίδας καὶ θύραν μὲ προεχούσας ἐπὶ τῆς στέγης τῆς οἰκίας τοῦ ἐναγομένου δοκοὺς πρὸς κατασκευὴν ἐξώστου, ἥτοι εἶχε διὰ παραγραφῆς κεκτημένην ἐπὶ τῆς οἰκίας τοῦ ἐναγομένου δουλείαν α) φωτὸς καὶ

(1) Οἱ ἀριθμοὶ αὗτοὶ ἀναφέρονται εἰς τὸ περὶ Συντάγματος, ἐκδ. 2, Σαριπόλ.

(2) Πρβλ. Πείρας σελ. 5846 σημ. 5.

ἀπόψεως, καὶ β) προβολῆς, καὶ ὅτι ὁ ἐναγόμενος, σκοπῶν νὰ προσβάλῃ τὰ δικαιώματα ταῦτα τοῦ ἐνάγοντος, αὐτογνώμῳως ὕψωσε τὸν ἴδιον τῆς οἰκίας του τοῖχον, ὅπως μετασκευάσῃ αὐτὴν εἰς ἀνώγειον, καὶ οὕτως ἔκλεισε τὰ παράθυρα τῆς δεσποζούσης οἰκίας ἀποκλείσας τὴν θέαν αὐτῆς, καὶ συνάμα ἐμπόδισε τὸ τοῦ ἰδιοκτῆτου τῆς δεσποζούσης οἰκίας δικαίωμα πρὸς κατασκευὴν τοῦ ἐξώστου, ὅπερ ἦν ἀνεγνωρισμένον καὶ διὰ τελεσιδίκου ἀποφάσεως.

Ὡς πρὸς τὴν δουλείαν φωτὸς καὶ ἀπόψεως.

Ἐπειδὴ κατὰ τὸν Νόμον τῆς 23 Φεβρουαρίου 1835 οἱ πολιτικοὶ (ἀστικοὶ) νόμοι τῶν Βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων, οἱ περιεχόμενοι εἰς τὴν ἐξαβιβλον τοῦ Ἀρμενοπούλου, θέλουσιν ἰσχύει μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ἀστικοῦ κώδικος. Ἀλλ' εἰς τοὺς ἀστυκοὺς νόμους δὲν δύνανται νὰ ὑπαχθῶσι καὶ οἱ ὑπὸ τῆς ἀναιρεσειούσης ἐν τῷ πρώτῳ τοῦ ἀναιρετηρίου λόγῳ, ὡς καὶ οἱ ἐν τῷ τετάρτῳ ἐκ τῶν προσθέτων μνημονευόμενοι νόμοι περὶ ἀποστάτεως τῶν οἰκοδομῶν ἀπ' ἀλλήλων, καθὼς ἔχοντες χαρακτῆρα ὅλως ἀστυνομικὸν συμφῶνως πρὸς τὰς τότε γειτονικὰς σχέσεις. Ἄρα οἱ νόμοι οὗτοι καὶ ἀνεξαρτήτως τῶν περὶ οἰκοδομῶν διατεταγμένων ὑπὸ τῶν νεωτέρων νομοθεσιῶν δὲν δύνανται νὰ ἔχωσιν ἐν Ἑλλάδι ἐφαρμογὴν.

Ἐπειδὴ, κατὰ ταῦτα, μὴ ἰσχυουσῶν τῶν εἰρημένων ἀστυνομικῶν διατάξεων τοῦ Ῥωμαϊκοῦ καὶ Βυζαντινοῦ Νόμου, τῶν περιορίζουσῶν τὸ δικαίωμα τῆς ἰδιοκτησίας τοῦ γείτονος, ἡ κατασκευὴ καὶ τήρησις παραθύρων καὶ θυρῶν ἐπὶ ἰδιοκτῆτου τοίχου, ὅσον δῆποτε προσεγγίζοντος εἰς τὸ γειτονικὸν κτῆμα, δὲν δύνανται νὰ προσδώσωσι δικαίωμα δουλείας ἐπὶ τοῦ κτήματος τούτου, διότι τ' ἀνοίγματα ταῦτα δὲν γίνονται κατὰ παράθεσιν νόμων ὡς πρὸς τὴν τηρητέαν ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ γειτονικοῦ κτήματος, ἀλλ' εἶναι δικαίωμα τοῦ ἔχοντος τὰς θύρας καὶ τὰ παράθυρα ἐκ τοῦ δικαιώματος τῆς ἰδιοκτησίας τῆς οἰκίας του ἀπορρέον. Ὅθεν καὶ τὸ δικαίωμα τοῦτο δὲν δύναται νὰ ἐπιβράσῃ ἐκεῖνο τοῦ γείτονος πρὸς ἀνύψωσιν τοῦ ἰδιοκτῆτου τοίχου τῆς παρακειμένης οἰκίας του, τὸ ἀπορρέον ἐπίσης ἀπὸ τοῦ δικαιώματος τῆς ἰδιοκτησίας του, καὶ ἂν ἐντεῦθεν παρακωλύηται τὸ φῶς καὶ ἡ ἀποψὶς τῆς οἰκίας τοῦ πρώτου, ἐκτὸς ἂν οὗτος ἀπέκτησεν ὅπως δῆποτε κατὰ τῆς γειτονικῆς οἰκίας τὴν ἀρνητικὴν δουλείαν *altius non tollenti ἢ ne luminibus officiat*.

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοιαύτης ἀρνητικῆς δουλείας δὲν στηρίζεται ἡ

προκειμένη ἀγωγή, ὡς καὶ αὐτὴ ἡ ἀναιρεσεύουσα δέχεται· δουλεία δὲ φωτὸς καὶ ἀπόψεως, κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέντα, δὲν δύναται ν' ἀποκτηθῇ ὑπὲρ τῆς οἰκίας τῆς ἀναιρεσειούσης, διαδόχου τῶν δικαίων τοῦ ἐνάγοντος. Οὕτω δὲ ὡς πρὸς τὴν δουλείαν ταύτην τὸ συμπέρασμα τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, δηλὸν ὅτι ἡ ἀπόρριψις τῆς ἀγωγῆς ὡς μὴ βασίμου, ἐστὶν ὀρθόν. Ὅθεν ἡ περὶ ἀναιρέσεως αἵτησις ὡς πρὸς τὴν δουλείαν φωτὸς καὶ ἀπόψεως ἐστὶν ἀνυπόστατος.

Ὡς πρὸς τὴν δουλείαν προβολῆς.

Ἐπειδὴ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἐν ταῖς αἰτιολογίαις ἐννάτῃ καὶ δεκάτῃ παραδέχεται 1) ὅτι ἐξ αὐτῆς τῆς ἀγωγῆς προκύπτει ὅτι ἐξώσης δὲν ὑπάρχει κατεσκευασμένος ἐπὶ τῶν προσχόντων ξύλων, ζητεῖται δὲ νῦν, ἀναγνωριζομένου δικαιώματος ὑπάρξεως ἐξώστου ἐπὶ τοῦ ἰδιοκτητοῦ τοῖχου τοῦ ἐνάγοντος, νὰ ἐπιτραπῇ ἡ κατασκευὴ ἐξώστου ἐπὶ τῶν εἰρημένων ξύλων· ἡ δὲ κρίσις αὕτη τοῦ Ἐφετείου ἀναγομένη εἰς ἐκτίμησιν πραγμάτων διαφεύγει τοῦ Ἀρείου Πάγου τὸν ἔλεγχον (ἄρθρον 810 § 2 Πολ.)· καὶ 2) ὅτι, ὄντος ἀναμφισβητήτου ὅτι δὲν εἶναι κατεσκευασμένος ἐξώστης ἐπὶ τῶν εἰρημένων δοκῶν, διὰ μόνης τῆς ὑπάρξεως αὐτῶν ἄνευ ἐξώστου δὲν δύναται νὰ γενῇ χρήσις τοιούτου, καὶ ἐπομένως δὲν δύναται διὰ χρονίας νομῆς ν' ἀποκτηθῇ δικαίωμα δουλείας ἐξώστου.

Ἐπειδὴ οὕτως ἀπεφασίσαν τὸ ἐφετεῖον, ὅχι μόνον δὲν ἡρμήνευσε ψευδῶς τοὺς ἐν τῷ πέμπτῳ ἀναιρέσεως λόγῳ ἐκ τῶν προσθέτων μνημονευομένους νόμους, διότι δὲν παρεδέχθη, ὡς οὗτοι προϋποθέτουσιν, ὅτι ἡ ἀναιρεσεύουσα ἀξιοῖ διὰ τῆς ἀγωγῆς ἀορίστως δουλείαν συνισταμένην εἰς πᾶν τὸ ὑπερκείμενον καὶ ἐξέχον ἐπὶ τῆς οἰκίας τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, οὔτε παρεδέχθη ὅτι διὰ τῆς ἀγωγῆς ἐπιδιώκεται ἡ ἀναγνώρισις δικαιώματος τοιαύτης δουλείας ἀορίστως· ἀλλὰ καὶ ὀρθῶς ἐφήρμοσε τὸν νόμον 20 πρ. Πανδ. (8. 2), διότι, κατὰ τὰ ἐν τῇ προηγουμένη αἰτιολογίᾳ ἐκτεθέντα ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὑπῆρχε μόνον προβολὴ δοκῶν, οὐχὶ δὲ, καὶ ἐξώστης, ὡς ἡ ἀναιρεσεύουσα ἠτήσατο ὅχι νὰ ἐμπιξῇ αὐθις τὰς δοκοὺς εἰς τὸν ἴδιον τοῖχον, ἀλλὰ νὰ τῇ ἐπιτραπῇ νὰ κατασκευάσῃ ἐπὶ τῶν εἰρημένων δοκῶν ἐξώστην. Ἄρα ὁ τελευταῖος λόγος τοῦ ἀναιρετηρίου καὶ ὁ πέμπτος ἐκ τῶν προσθέτων εἰσὶν ἀνυπόστατοι.

Ἐπειδὴ ἡ αὐτὴ ἀπόφασις ἐν τῇ ὀγδόῃ αἰτιολογίᾳ παραδέχεται ὅτι διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 51 17403 (τοῦ ἔτους 1860) ἀποφάσεως τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν ἐπιδικάζεται τῷ δικαιοπαρό-

χω τῆς ἀναιρεσειούσης ἀπλῶς ἡ κυριότης τοῦ τοίχου, ἐφ' οὗ ἡ θύρα πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν εἰρημένων δοκῶν στηθησόμενον κατὰ τὴν ἀγωγὴν ἐξώστην, καὶ διατάσσεται ἡ ὑπὸ τοῦ νῦν ἀναιρεσιβλήτου, ἢ δαπάνη αὐτοῦ, ἀποκατάστασις τοῦ εἰρημένου τοίχου εἰς τὴν ἥτο πρότερον κατάστασιν, δι' ἀφαιρέσεως, δηλον ὅτι, τῶν εἰς αὐτὸν ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἐμβληθέντων κατασκευασμάτων, καὶ δι' ἐναποθέσεως τῶν προεχουσῶν καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἐκβληθεισῶν ἢ ἀποκοπεισῶν ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου δοκῶν ἐξώστου, τοῦθ' ὅπερ οὐδαμῶς ἀποτελεῖ ἀναγνώρισιν ὑπαρχούσης δουλείας. Ἀλλ' ἡ τοιαύτη κρίσις τῶν ἐφετῶν στρεφόμενη περὶ τὴν ἐκτίμησιν πραγμάτων (ἂν, δηλαδή, διὰ τῆς προκειμένης ἀγωγῆς ζητῇται περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου ὡς ἐκ τοῦ αὐτοῦ πραγματος τὸ αὐτὸ δίκαιον. ὅπερ εἶχεν ἀποφασισθῇ διὰ τῆς εἰρημένης ὑπ' ἄρ. 51 ἀποφ. τῶν ἐφετῶν), διαφεύγει τὸν ἔλεγχον τοῦ Ἀρ. Π. Ἄρα ἀπαράδεκτος καὶ ὁ τελευταῖος τῶν προσθέτων λόγος ἀναιρέσεως».

§ 3. Δύναται νὰ ἐπιβληθῇ καὶ ἀποκτηθῇ δουλεία ἐπὶ μελλουσῶν κτήσεων; Ναί. Ἡ παραγραφὴ τῶν τοιούτων δουλειῶν ἄρχεται ἀπὸ τῆς συμβάσεως ἢ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν ἐξέλθῃ ὁ ὅρος τῆς ἐνάρξεως τῆς δουλείας; Τὸ δεύτερον, κατὰ τὴν 539 τοῦ 1873 ἀπόφασιν τοῦ ἐφετείου Ἀθην. φέρουσιν· «Ἐπειδὴ, ὡς ἐξάγεται ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 8794 συμβολαίου τοῦ ἔτους 1838 ἐν ᾧ λέγεται «εἶναι δὲ ὑπόχρεως ἡ Ἑλένη ὁπόταν οἰκοδομήσῃ τὸ ῥηθὲν ἐργαστήριόν της, δηλ. τὸ εὐγάλη εἰς τὴν γραμμὴν, ν' ἀφήσῃ ἐλευθέραν τὴν εἴσοδον εἰς τὴν Ἀναστασίαν διὰ νὰ εἰσέρχεται ἀπὸ τὴν θύραν τοῦ κτήματος τούτου ἐλευθέρως καὶ ἀνεμπόδιστως» ἀφοῦ προηγουμένως ἐρρέθη ἐν τῷ αὐτῷ συμβολαίῳ, ὅτι αἱ ῥηθεῖσαι Ἑλένη καὶ Ἀναστασία, διανέμουςαι κληρονομικὴν περιουσίαν, λαμβάνουσιν ἐκάστη, ὡς ἴδια, παρακείμενα κτήματα, περὶ ὧν ἤδη ἡ ἀγωγὴ ὡς δουλεύοντα καὶ δουλεύόμενα λαλεῖ· ἐκ τῶν ῥήσεων δὲ τούτων τοῦ συμβολαίου προκύπτει κατὰ τὴν πεποίθησιν τοῦ δικαστηρίου, ὅτι συνεστήθη ὑπὲρ τοῦ κτήματος τῆς Ἀναστασίας ἐπὶ τοῦ κτήματος τῆς Ἑλένης, ἐν τῷ πρὸς τὸ γειτνιαζόν μέρος αὐτοῦ εἰς τὸ κτῆμα τῆς Ἀναστασίας, δουλεία διόδου ὑπὸ τὸν ἀναβλητικὸν ὅρον τοῦ ὅταν οἰκοδομήσῃ, ἥτοι ἐξέλθῃ εἰς τὴν γραμμὴν τῆς ὁδοῦ, διὰ τοῦ συμβολαίου δὲ δὲν ἐγένετο συμφωνία προσωπικὴ ὑπὲρ τῆς Ἀναστασίας, ἀλλ' ὑπὸ ἀναβλητικὸν ὅρον συνεστήθη δουλεία πραγματικὴ, βαρύνουσα πάντας τοὺς διαδόχους τῆς Ἑλένης καὶ ὠφελοῦσα πάντας τοὺς διαδόχους τῆς Ἀναστασίας ἐπὶ τῶν δικαιωμάτων ἐπὶ τῶν εἰρημένων κτημάτων.

Ἐπειδὴ οὕτως ὀρθῶς ἐκινήθη ἡ ἀγωγή ὑπὸ τοῦ ἤδη ἐνάγοντος, λαβόντος προῖκα τὸ δουλευόμενον κτῆμα, ὑπὸ τῆς κληρονόμου τῆς Ἀναστασίας, ὡς δὲν ἀμφισβητεῖ, βαρύνονται δὲ διὰ τῆς δουλείας καὶ οἱ ἤδη κατέχοντες τὸ δουλεῦον κτῆμα κληρονόμοι τῆς Ἑλένης.

Ἐπειδὴ κατὰ τὸν νόμον (23 § 1 Πανδ. 8. 2) καὶ ἐπὶ μελλουσῶν οἰκοδομῶν δύναται νὰ ἐπιβληθῇ ἡ ἀποκτηθῇ δουλεία, κατὰ δὲ τοὺς νόμους, Πανδ. 18 § 2. καὶ 19 προσίμιον (8. 6) καὶ Βασιλ. 18 καὶ 19 (58. 6), ὅταν ἡ δουλεία συμφωνηθῇ ἢ ὡς ἐκ τῆς φύσεώς της, πρέπει ν' ἀρχίσῃ ἀπὸ τῆς ὑπάρξεως ὠρισμένου γεγονότος, δὲν ἄρχεται παραγραφῇ, ἔνεκα τῆς μὴ ἐξασκήσεως τῆς δουλείας, παρ' ἀφοῦ χρόνου τὸ εἰρημένον γεγονὸς ἐπηκολούθησεν.

Ἐπειδὴ, συνεπεῖα τῶν ἐντῇ ἀμέσως ἀνωτέρω σκέψει, ὁ χρόνος τῆς παραγραφῆς τῆς περὶ ἧς ἡ ἀγωγή δουλείας, ἔνεκα μὴ ἐξασκήσεως αὐτῆς, δὲν ἤρχισε ἢ ἀφ' οὗτο ἡ Ἑλένη Θεοφανοπούλου καὶ οἱ δικαιοδόχοι της ὠκοδόμησαν ἐν τῷ δουλεύοντι κτήματι, ἐξεληθόντες εἰς τὴν γραμμὴν κατὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 8794 συμβόλαιον, ὁπότε, ἂν παρῆλθον συνεχῶς ἔκτοτε δέκα ἔτη χωρὶς οἱ κατὰ καιροὺς κύριοι τοῦ δουλευομένου κτήματος νὰ ἐξασκήσωσι τὴν δουλείαν διόδου, ἀπώλεσε τὸ δικαίωμα αὐτῶν, καὶ ἡ τοῦ ἐνάγοντος ἀγωγή ἀπορριπτέα ἀρνούμενων ὅμως τῶν λόγων, ἐφ' ὧν στηρίζεται ἡ τῆς παραγραφῆς ἔνστασις, δέον ν' ἀποδείξωσι τὴν βᾶσιν αὐτῆς οἱ ἐναγόμενοι, διὰ παντὸς νομίμου μέσου καὶ διὰ μαρτύρων, ἀδυνάτου οὔσης αὐτοῖς τῆς ἐγγράφου ἀποδείξεως.

Ἐπειδὴ τὸ πρωτοδικεῖον δεχθὲν ἐσφαλμένως, ὅτι διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 8764 συμβολαίου δὲν συνεστήθη δουλεία, ἀλλ' ἀπλῶς ἐδόθη ὑπόσχεσις πρὸς σύστασιν δουλείας, συνεπεῖα δὲ τούτων ἐκτιμῆσαν τὴν ἀγωγήν ὡς περὶ ἐκπληρώσεως τῆς δοθείσης ὑπόσχεσεως καὶ οὐχὶ περὶ διεκδικήσεως δουλείας, ἐπομένως μήπω παραγραφεῖσαν ἐκ μόνου τοῦ ὅτι ἀπὸ τῆς συντάξεως τοῦ συμβολαίου μέχρι τῆς ἐγέρσεώς της δὲν παρῆλθον τριάκοντα ἔτη, παρεβίασε τὸν νόμον καὶ παρεξήγησε τὸ συμβόλαιον ὅθεν εἶναι μεταρρυθμιστέα ἡ ἀπόφασίς του.»

§ 4. Ὁ Α. ἀφιέρωσεν ἐργαστήριον εἰς μονὴν τινα, διατηρῶν δι' ἑαυτὸν οἰκίαν παρακειμένην καὶ ἔχουσαν παράθυρον καὶ θύραν μὲ ἐξώστην ἐκτεινόμενον ἐπὶ τῆς στέγης τοῦ ἐργαστηρίου, τοὺς δὲ κρουναὺς ῥέοντας ἐπὶ τῆς στέγης αὐτοῦ. Ζητεῖται ἤδη ἂν ἡ μονὴ ἔχῃ δικαίωμα νὰ προκαλέσῃ ἀπόφασιν διατάττουσαν νὰ

κλεισθῇ τὸ παράθυρον καὶ ἡ θύρα τοῦ ἐξώστου καὶ νὰ μεταβληθῶσιν οἱ κρουνοί. Τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν ἔλυσεν ἀποφατικῶς τὸ ζήτημα ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι εἰς τὴν μονὴν δὲν μετέβη ἄλλο δικαίωμα παρὰ τὸ τῆς κυριότητος ὑπὸ τὰς σχέσεις, τὰς ὁποίας εἶχε τότε πρὸς τὴν συνεχομένην οἰκίαν τοῦ ἀφιερωτοῦ· τοῦτο δὲ ἰσχύει τόσον ὡς πρὸς τοὺς κληρονόμους, ὅσον καὶ ὡς πρὸς τοὺς λοιποὺς διαδόχους του. (Ἀπόφασ. 6923 τοῦ 1850 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν).

§ 5. Τὰ μὴ διαιρετὰ ἀντικείμενα, εἰ μὲν ὧσιν ἐνοχαὶ ἀναλύονται εἰς ἀμοιβαίας ἀποζημιώσεις, ἢ εἰς καταβολὴν τοῦ διαφέροντος κατὰ λόγον τῆς κληρονομικῆς μερίδος· εἰ δὲ κεκτημένα ἤδη δουλεῖται, ἀκολουθοῦσι τὸ κτῆμα, εἰς ὃ ἀνήκουσι. (Βλ. Παπ. κληρ. δίκ. § 356).

Ἀπόκτησις δουλειῶν.

§ 6. Ἡ παράδοσις τῆς δουλείας πρὸς ἀπόκτησιν τοῦ δικαιώματος αὐτοῦ τῆς δουλείας εἶναι ἀναγκαία· Φιλονεικεῖται, ὡς βλέπετε εἰς § 291, γ. Μακελδ. Ὁ Σαβιγνὺ (Besitz σελ. 527. 550) λύει ἀποφατικῶς τὸ ζήτημα· εἶναι δὲ ἀναγκαία μόνον πρὸς ἀπόκτησιν τῆς νομῆς τῆς δουλείας καὶ διὰ τὴν πηγᾶσιν ἡ Πουβλικιανὴ πραγματικὴ ἀγωγή.

§ 6². Παραγραφὴ πραγματικῶν ἀγωγῶν βλ. ἀπόφ. Α. Π. 56 τοῦ 1871 φέρουσιν «Ἐπειδὴ, κατὰ τὴν προσβαλλομένην ἀπόφ., ἡ δουλεία διόδου διὰ τοῦ λαχόντος εἰς τὴν ἀναιρεσεύουσιν κτήματος τῇ περαιώσει αὐτοῦ συνέστη διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 8794 συμβολαίου ὑπὲρ τοῦ γειτονικοῦ κτήματος τοῦ ἀνήκοντος τῷ δικαιιοπαρόχῳ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, περιῆλθε δὲ εἰς αὐτὸν ὡς πραγματικῇ. Ἐνῶ δὲ κατὰ νόμον καὶ αἱ πραγματικαὶ δουλεῖται παραγράφονται δι' ἀχρησίας ἐτῶν δέκα ἐπὶ παρόντων ἢ εἴκοσιν ἐπὶ ἀπόντων, ὡς συνάγεται ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατ. 16, Κωδ. (3. 33)· 13 αὐτ. (3. 34)· καὶ 126 Ἀρμεν. (2. 4), τὸ ἐφετεῖον ἐθεώρησε τὴν προκειμένην εἰς τὴν κοινὴν τῆς τριακονταετίας παραγραφὴν δυνάμει δὴθεν τοῦ νόμου 19 Πανδ. (8. 6), καίτοι μὴδὲν ὀρίζοντος περὶ τοῦ ἀναγκαίου πρὸς παραγραφὴν χρόνου, ἐπὶ τῇ πλημμελεῖ δὲ ταύτῃ βάσει ἀπέρριψε τὴν περὶ δεκαετοῦς παραγραφῆς ἔνστασιν »

§ 7. Ἡ ἀνοιξὶς παραθύρων ἐν τῷ μεσοτόχῳ, εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν ἦσαν ἔτι κοιναὶ αἱ οἰκίαι, εἶναι πρᾶξις, δι' ἣς κτᾶται τις δουλείαν διὰ χρονίας χρήσεως· Οὐχί· κατὰ τὸν κανόνα «οὐδενὶ

τὸ ἴδιον καὶ τὸ ἐπικοινωνοῦν κτῆμα δουλεύει». (Ἀρείου Πάγου 61 τοῦ 1871)¹. Τί δὲ μετὰ τὴν διανομὴν τῶν κοινῶν οἰκιῶν; (ἡ αὐτὴ ἀπόφασις φέρει· «Ἐπειδὴ παρὰ τὸν κανόνα, τὸν λέγοντα οὐδενὶ τὸ ἴδιον καὶ τὸ ἐπικοινωνοῦν κτῆμα δουλεύει, παρεδέξατο τὸ ἐφετεῖον ὡς πρᾶξιν, δι' ἧς κτᾶται τις δουλείαν διὰ χρονίας χρήσεως, τὴν ἀνοικίζιν παραθύρων ἐν τῷ μεσοτοίχῳ ὅτε ἔτι κοινὰ ἦσαν τοῖς ἀδελφοῖς Γεωργούλα αἱ οἰκίαι (N. 26 (8. 2)).

Ἐπειδὴ ἐσφαλμένως ὠσαύτως ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὸν N. 8. Κώδ. (3. 34) καὶ N. 40 (8. 2) παραδεξάμενον τὴν περὶ κτήσεως δουλείας διὰ δεκαετοῦς παραγραφῆς ἐνστάσιν διὰ μόνον τὸν λόγον, ὅτι μετὰ τὴν διανομὴν τῶν κοινῶν οἰκιῶν ἐξηκολούθησαν μένοντα τὰ παράθυρα ἐν τῷ μεσοτοίχῳ ἐπὶ δεκαετίαν καὶ εἰκοσαετίαν· χωρὶς προσέτι νὰ ἐξετάσῃ, ἐὰν ἡ ἀποδεδειγμένον ὅτι καὶ τὴν οἶονοι νομὴν τῆς δουλείας εἶχεν ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον ὁ ἀναιρεσίβλητος· διότι μετὰ τὴν διανομὴν τῶν συνεχομένων οἰκιῶν ἐκάτερος τῶν ἀδελφῶν κύριος ἐγένετο τοῦ ἡμίσεως μέρους τοῦ μεσοτοίχου κατὰ μῆκος, ὡς ὀρθῶς καὶ τὸ ἐφετεῖον ἀποφαίνεται· ὁ δὲ κύριος δύναται νὰ διαχειρίζηται τὸ ἴδιον ὅπως βούλεται ἀνοικοδομῶν ἢ μὴ ἀνοικοδομῶν, φράττων ἢ ἐξακολουθῶν νὰ διατηρῇ τὰ ὁποῖα εὔρε κατὰ τὴν διανομὴν παράθυρα ἢ μέρος παραθύρων βλεπόντων εἰς τὴν τοῦ γείτονος οἰκίαν, ὅστις ὠσαύτως, χρώμενος καὶ αὐτὸς τῷ τῆς δεσποτείας αὐτοῦ δικαίῳ, δύναται νὰ ἀνοικοδομήσῃ ἢ φράξῃ ἄλλως τὸ ἐν τῇ ἰδίᾳ ἡμιτοιχείᾳ μέρος τῶν παραθύρων ὁπόταν θέλῃ, ἥτοι μετὰ δέκα καὶ εἴκοσιν ἔτη, ἐκτὸς ἐὰν ἀποδεδειγμένως ἀνέσχετό ποτε νὰ ἐνεργήσῃ ὁ ἀντίδικος δι' ἀξίωσιν δουλείας παραθύρων πράξεις νέας μετὰ τὴν διανομὴν, ἐπισκευὰς τυχόν τοῦ ὅλου παραθύρου ἢ διαμαρτυρίας ἐπιτυχεῖς κατ' αὐτοῦ θελήσαντος νὰ φράξῃ τὸ ἴδιον μέρος τῶν παραθύρων, διότι τότε μόνον ἐστὶ δυνατὸν εἰπεῖν ὅτι ἐκτήσατο ὁ ἀναιρεσίβλητος διὰ χρονίας οἶονοι νομῆς δίκαιον δουλείας (N. 11 (§ 1 6. 2). ν. 4. § 1. N. 5 (8. 2) N. 26. 45 (39. 2)).

Ἐπειδὴ οὕτως ἀποφηνάμενον τὸ ἐφετεῖον πρὸς ταῖς εἰρημέναις διατάξεσι καὶ τὰς τῶν ἄρθρων 244 καὶ 248 τῆς πολ. δικον. παρεβίασεν αἵτινες, ἐπάγονται, ὡς οὐσιώδεις, ἀναίρεσιν (ἄρθρον 807 § 5 καὶ 7 αὐτῆς)».

§ 8. Ἐὰν δύο εἶχον κοινὴν οἰκίαν ἔχουσιν ἐν τῷ μεσοτοίχῳ παράθυρον, κατόπιν δὲ διένειμον αὐτὴν, ἀπὸ πότε λογίζεται ὁ

(1) Ἀναρ. τὴν 23333 ἐρετ. Ἀθηνῶν Βλ. Παίρας σελ. 731 ἐπ.

τῆς παραγραφῆς χρόνος πρὸς κλείσιμον τοῦ παραθύρου; Βλ. Α. Π. πολ. 143 τοῦ 1872, φέρουσιν· «Ἐπειδὴ τὸ ἐφετεῖον παραδέξατο τὴν ἔνστασιν, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος ἐκτῆσατο καὶ διὰ παραγραφῆς τὸ τῆς δουλείας φωταγωγῶν παραθύρων δίκαιον, διὰ δύο λόγους· α) διότι καὶ διὰ μόνης τῆς διανομῆς τῶν οἰκιῶν ἐκτῆσατο ὁ ἀναιρεσίβλητος τὴν οἰονομὴν νομὴν τῆς δουλείας ταύτης, καὶ τοῦτο διὰ τὸν λόγον, ὅτι ἔκτοτε ἔπαυσαν αἱ οἰκίαι νὰ ὧσι κοινὰ καὶ διὰ τοῦτο ἤρξατο ἡ προσβολὴ τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐνάγοντος ἢ τοῦ δικαιοπαρόχου τοῦ Στέφου Γεωργούλα, ἀφοῦ οὗτος, δυνάμενος νὰ τὸν ἐμποδίσῃ νὰ ἔχῃ τὰ παράθυρα, οὐδὲν ἔπραξε· καὶ β) διότι ἀπὸ τῆς διανομῆς παρήλθον πλέον τῶν εἴκοσιν ἐτῶν.

Ἐπειδὴ κατὰ νόμον, (Ν. 26 Π. (39. 2) Ν. 5. 6. 14 (8. 2), ἑκάτερος τῶν ἀδελφῶν, κύριος διὰ τῆς διανομῆς γενόμενος τοῦ ἡμίσεως μέρους τοῦ μεσοτοιχοῦ κατὰ μῆκος, ἡδύνατο δικαίῳ δεσπότου νὰ διαχειρίζεται τὸ ἴδιον ὅπως ἐβούλετο, οἰκοδομῶν ἢ φράττων, ἢ μὴ οἰκοδομῶν μηδὲ φράττων, ἀλλ' ἐξακολουθῶν νὰ ἀφίνη εἰς τὴν εὐρίσκοντο κατὰστασιν τὰ παράθυρα· ὁ δὲ δυνάμενος ὡς δεσπότης νὰ ἔχῃ τὸ ἀνήκον αὐτῷ ἡμῖσι κατὰ μῆκος μέρος τοῦ μεσοτοιχοῦ ἀνοικτὸν ἐφ' ὅσον θέλει χρόνον, οὔτε δουλεύεται διὰ τοῦτο, οὔτε δουλεύει· ὅθεν ἡ οἰονομὴ νομὴ τῆς δουλείας τῶν παραθύρων δὲν ἤρξατο, ὡς τὸ ἐφετεῖον ἐσφαλμένως εἶπεν, ἀπὸ τῆς διανομῆς, ἀλλ' ἀφ' ἧς ἡμέρας δικαίῳ δουλείας, (καὶ οὐχὶ τῆς προσωπικῆς ὑποχρέωσιν τοῦ Στέφου Γεωργούλα, περὶ ἧς εἴρηται ἀνωτέρω, εἴτε οὗτος, εἴτε ὁ ἐνάγων ἐκωλύθησαν θέλοντες νὰ φράξωσι τὰ παράθυρα, ἢ ὁ ἐναγόμενος δικαίῳ ὡσαύτως δουλείας ἔπραξέ τι, ἐπισκευὴν τυχόν καὶ τοῦ μέρους τοῦ παραθύρου τοῦ ἀνήκοντος τῷ ἀντιδίκῳ του, ἀνεχομένῳ τοῦτο (Ν. 11 § 1 Π. (6. 2). Ν. 40 (8. 2). Ν. 8 Κωδ. (3. 34).

Ἐπειδὴ τὸ ἐφετεῖον λογίσαν τὸν χρόνον τῆς παραγραφῆς οὐχὶ ἀπὸ τοιαύτης πράξεως ἢ κωλύσεως ἀλλ' ἀπὸ τῆς διανομῆς, ἐσφαλμένως ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὰς εἰρημένας διατάξεις, ὥσπερ καὶ τὰς ἐν τῇ πρώτῃ αἰτιολογίᾳ τῆς παρούσης εἰρημένας· τὸ ἐσφαλμένον δὲ τοῦτο ἐπάγεται ἀναίρεσιν κατὰ τὸ ἄρθρον 807 § 7 τῆς πολ. δικονομίας.

Ἐπειδὴ τὸ ἐφετεῖον εἰπὸν ἐν ταῖς αἰτιολογίαις δευτέρᾳ, τετάρτῃ, πέμπτῃ καὶ ἐξδόμῃ τῆς ἀποφάσεως αὐτοῦ, ὅτι, εἰ καὶ τὸ ἐν τῷ μεσοτοιχῷ τῶν οἰκιῶν τοῦ ἀναιρεσίβλητου Δήμου Γεωργούλα καὶ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Στέφου Γεωργούλα ἀνοιγμὰ τῶν παραθύρων, γενόμενον ὅτε ἀνικοδομήθησαν αἱ κοινὰ οἰκίαι

των, καὶ ἐξηκολούθησε νὰ μένη μετὰ τὴν διανομὴν, αἰτίαν ἔχει οὐχὶ τὴν σύστασιν δικαίου δουλείας, ἀλλὰ συμφωνίαν περὶ τοῦ ἀνοίγματος τῶν δεσποτῶν ἀδελφῶν Γεωργούλα, σιωπηρῶς διατηρηθεῖσαν καὶ μετὰ τὴν διανομὴν, ἡ συμφωνία αὕτη ὑποχρεοῖ οὐδὲν ἦττον καὶ τὸν ἀγοραστὴν τῆς οἰκίας ἀναιρεσεῖοντα νὰ μὴ φραξῇ τὸ πρὸς τὴν οἰκίαν τοῦ ἡμισυ κατὰ μῆκος μέρος τῶν παραθύρων, παρεβίασε τὰς περὶ ἐνοχῶν καὶ δουλειῶν διατάξεις, καθ' ἃς ὁ ἀγοραστὴς μόνον δίκαια δουλείας βαρύνοντα τὸ ἀγορασθὲν κτῆμα ὀφείλει ν' ἀναγνώρισῃ ὡς ὑποχρεοῦντα καὶ αὐτόν, πᾶσα δὲ συμφωνία μὴ ἔχουσα ἀντικείμενον τὴν σύστασιν δικαιοῦ δουλείας, ὡς προσωπικὴ οὔσα καὶ μὴ μεταβάλλουσα φύσιν, καὶ ἀληθὴς χωρὶς αὐτῆς ἄχρηστος καθίσταται ἡ οἰκία τοῦ ἐναγομένου, μόνον τὸν συμφωνήσαντα ἢ καὶ τοῖς κληρονόμοις αὐτοῖς ὑποχρεοῖ καὶ οὐχὶ τὸν μερικὸν ἐξ ἀγορᾶς δικαιοδόχον Ν. 2 § 5. Ν. 49 § 1. Ν. 111 Ν. 131 πρ. Π. (45. 1). (Α. Π. πολ. 143 τοῦ 1872).

§. 9 Ἡ μεταξὺ δύο συνιδιοκτητῶν οἰκιῶν, ἃς κατόπιν διένειμον, συμφωνία περὶ ἀνοίγματος παραθύρων ἐν τῷ μεσοτοιχῷ, ὑποχρεοῖ καὶ τὸν ἀγοραστὴν μιᾶς τῶν οἰκιῶν; ἶδε τὴν Α. Π. 143 τοῦ 1872 ἐν τῇ προηγ. §.

§ 10. Δὲν ἀποκτᾶται δουλεία ἀρδεύσεως διὰ χρησικτησίας, ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ χρῆσις ἀνενόχλητος καὶ ἀνεπίληπτος τοῦ ἀντικειμένου τῆς δουλείας, ἀλλὰ ὑπάρχει ἀπλῶς χρῆσις, ἀνθισταμένου τοῦ κυρίου· ὁ δὲ νόμ. 3 Π. (8. 4). δὲνπραγματεύεται περὶ συστάσεως δουλείας ἐν γένει διὰ δικαστικῆς αποφάσεως, ἀλλ' ὅτι, ἐὰν ὑπάρχῃ συνήθεια, ὥστε ὁ βουλόμενος νὰ λατομῇ εἰς ἰδιωτικὸν λατομεῖον δικαιοῦται, καὶ ἄκοντος τοῦ κυρίου, νὰ λατομῇ εἰς τοῦτο ἀντὶ παροχῆς τινός. Δὲν ἰσχυρίσθη δὲ ὁ ἀναιρεσεῖων, ὅτι συνήθως ὁ βουλόμενος ἠδύνατο νὰ λάβῃ ἐπὶ πληρωμῇ τὸ ὕδωρ, τοῦτο δὲ ἐστὶν ἀναγκαῖα προϋπόθεσις πρὸς τὴν κατ' ἀναλογίαν ἐφαρμογὴν τοῦ § 13 Π. (8. 4). (Α. Πάγ. 275 τοῦ 1873).

§ 11. Αἱ δουλεῖαι δύνανται νὰ ἀποκτηθῶσι σιωπηρῶς; οὐχί. Ἀπὸ πότε ἄρχεται ἡ ἀπόκτησις δουλείας; ἀφ' ἧς ἀπηγορεύθη ἡ ἐνάσκησις τοῦ δικαιώματος, κατὰ τὴν 9 τοῦ 1874 ἀπόφ. Α. Π. φέρουσιν· «Ἐπειδὴ ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθμοῦ 42 τῆς 20 Ὀκτωβρ. 1841 διανεμητηρίου συμβολαίου γενομένου ἐνώπιον τοῦ συμβολαιογράφου Ἀθηνῶν Χ. Ματακίδου ἀποδεικνύεται ὅτι οἱ ἀδελφοὶ Νικόλαος, Στέφος καὶ Ἀἴμος Γεωργούλα, ἔχοντες ἐνταῦθα ἐν γῆπεδον κείμενον κατὰ τὴν ὁδὸν Αἰόλου, ὠκοδόμησαν ἐπ' αὐ-

τοῦ τρεῖς οἰκίας τριπάτους διὰ κοινῶν ἐξόδων, καί, μετὰ τὴν τελείωσιν τῆς οἰκοδομῆς, διένειμον διὰ κλήρου μεταξὺ των τὰς τρεῖς ταύτας οἰκίας, καὶ ὁ μὲν Στέφος Γεωργούλας (δικαιοπαρόχος τοῦ ἐνάγοντος καὶ ἐκκαλοῦντος Τζανοπούλου) ἔλαβεν εἰς τὴν κατοχὴν καὶ κυριότητά του τὴν ἀπέναντι τοῦ στενοῦ δρόμου τῆς ἀγίας Εἰρήνης οἰκίαν μὲ ὅλην τὴν περιοχὴν τῆς, ὁ δὲ Δῆμος (ὁ ἐναγόμενος καὶ ἐφεσίβλητος) τὴν συγκολλητὴν μὲ τὴν τοῦ Στέφου μὲ τὴν περιοχὴν τῆς, καὶ ὁ Νικόλαος τὴν συγκολλητὴν μὲ τὴν τοῦ Δήμου μὲ τὴν περιοχὴν τῆς, καὶ ὅτι οἱ τοῦχοι ἐκάστης τῶν τριῶν οἰκιῶν εἶναι κοινοί.

Ἐπειδὴ, μὴ συσταθείσης διὰ τοῦ διανεμητηρίου τούτου ὑπὲρ τοῦ ἐφεσίβλητου πραγματικῆς δουλείας τοῦ νὰ ἔχη οὗτος φωταγωγὰ παράθυρα ἐπὶ τοῦ μεσοτοιχοῦ τοῦ μεταξὺ τῆς οἰκίας αὐτοῦ καὶ τῆς τοῦ Στέφου Γεωργούλα (ἥτις, συνεπεῖα δημοσίου πλειστηριασμοῦ, περιῆλθεν ἤδη εἰς τὴν κυριότητα τοῦ ἐκκαλοῦντος) διότι, κατὰ τὰ ἐκτεθέντα, διὰ τοῦ ῥηθέντος διανεμητηρίου οὐδὲν τοιοῦτον δικαίωμα δουλείας παρεχώρησεν ὁ Στέφ. Γεωργούλας πρὸς τὸν ἐφεσίβλητον, ἔπεται προδήλως ὅτι δὲν δικαιοῦται οὗτος νὰ ἔχη φωταγωγὰ παράθυρα ἐπὶ τοῦ εἰρημένου μεσοτοιχοῦ, διότι τοῦτο μὲν, μὴ οὔσης βεβαρυμένης τῆς οἰκίας τοῦ Στέφου μὲ τοιαύτην δουλείαν δυνάμει συμβάσεως, εἰσάζεται κατὰ νόμον ἢ ἐλευθερίᾳ αὐτῆς, τοῦτο δὲ, κατὰ τὸ ἄρθρον 8 τοῦ διατ. τῆς 9 Ἀπριλίου 1836 περὶ τῆς ἐκτελέσεως τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως Ἀθηνῶν, τὸ μεσότοιχον δὲν θέλει ἔχει θύραν ἢ ἄλλο τι ἄνοιγμα· ὅθεν οὐκ ὀρθῶς παρεδέξατο τὸ ἐναντίον ἢ ἐκκαλουμένη ἀπ. ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι, ἀφοῦ ὁ ἐκκαλὼν ὠμολόγησεν ἐνώπιον τοῦ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2879 ἀποφάσεως τῶν ἐνταυθα πρωτοδικῶν διορισθέντος εἰσηγητοῦ, ὅτι τὰ ἐπὶ τοῦ εἰρημένου μεσοτοιχοῦ ὑπάρχοντα δύο φωταγωγὰ παράθυρα ἦσαν ἡνεωγμένα, ἀφ' οὔτου ἐκτίσθησαν αἱ ῥηθεῖσαι οἰκίαι τῶν ἀδελφῶν Γεωργούλα καὶ ὑπῆρχον ἔτι ταῦτα καὶ κατὰ τὸν χρόνον τῆς διανομῆς τῶν οἰκιῶν, τῆς λαβούσης χώραν κατὰ τὸ ἔτος 1841, ἐκ τῆς ὁμολογίας ταύτης δὴθεν ἀποδεικνύεται ὅτι ὁ ἐναγόμενος ἔχει δουλείαν φωτὸς ἀποκτηθεῖσαν οὐ μόνον τῇ σιωπηρᾷ συναίνεσει τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Στέφου, δικαιοπαρόχου τοῦ ἐνάγοντος, ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς δεκαετοῦς παραγραφῆς, διότι κατὰ νόμον αἱ δουλεῖαι οὐδέποτε ἀποκτώνται σιωπηρῶς, ἀλλὰ ἢ διὰ συμβάσεως, ἢ διὰ διαθήκης, ἢ διὰ παραγραφῆς, ἢ συνεπεῖα διατάξεως τοῦ νόμου, ἢ διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου οὐδεμίᾳ τῶν περιπτώσεων τούτων συντρέχει, διό-

τι, καθ' ἃ ἀνωτέρω εἴρηται, διὰ συμβάσεως δὲν παρεχωρήθη τοιαύτη πραγματική δουλεία πρὸς τὸν ἐφεσίβλητον ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ του Στέφου· ἀλλ' οὐδὲ διὰ δεκαετοῦς παραγραφῆς ἀπέκτησε τὴν τοιαύτην δουλείαν ὁ ἐφεσίβλητος, διότι ἡ οἶονεὶ νομὴ τῆς δουλείας ταύτης, οὔσης ἀρκτικῶς, καθὸ συνισταμένης εἰς τὴν παρεμπόδισιν τοῦ δικαιώματος τοῦ ιδιοκτῆτου ἐνάγοντος τοῦ νὰ διαθέσῃ τὴν οἰκίαν του κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτῷ, δὲν ἤρξατο, ὡς τὸ πρωτοδικεῖον ἐσφαλμένως εἶπεν, ἀπὸ τῆς διανομῆς, ἀλλ' ἄρχεται ἀφ' ἧς ἡμέρας δικαίῳ δουλείας εἶτε ὁ Στέφος Γεωργούλας εἶτε ὁ ἐνάγων ἐκωλύθησαν θελήσαντες νὰ φράξωσι τὰ παράθυρα, περὶ ὧν ἡ δίκη, ἣ ὁ ἐναγόμενος δικαίῳ ὡσαύτως ἐπραξέ τι, ἐπισκευὴν δηλ. τυχὸν ἐπὶ τῶν παραθύρων τούτων, ἀνεχομένου τούτου τοῦ ἀντιδίκου του· ὅρα νόμον 11 § 1 Πανδ. (6. 2). Νόμον 40 Πανδ. (8. 2) καὶ νόμον 8 Κωδ. (3. 34). Δὲν ἰσχυρίζεται δὲ ἡ ἤδη παρισταμένη κληρονόμος τοῦ ἐφεσιβλήτου ὅτι ὁ ἐνάγων ἢ ὁ δικαιοπάροχος του Σ. Γεωργούλας ἐκωλύθησαν παρὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου συζύγου της θελήσαντες νὰ φράξωσι τὰ εἰρημένα παράθυρα, ἢ ὅτι ὁ σύζυγός της ἐπραξέ τι, ἐπισκευὴν δηλ. τινὰ ἐπὶ τῶν παραθύρων τούτων δικαίῳ δουλείας, ἀνεχομένου τούτου τοῦ ἀντιδίκου του, καὶ ὅτι ἀπὸ τῶν πράξεων τούτων μέχρι τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς παρῆλθε δεκαετία ἢ ὅτι δι' ἄλλου τινὸς τῶν ἄνω εἰρημένων τρόπων ἀπέκτησε τὴν ῥηθεῖσαν δουλείαν ὁ ἐφεσίβλητος.

Ἐπειδὴ, ἐπομένως κατὰ ταῦτα, δεκτὴ ἐστὶν ἡ προκειμένη ἔφεςις τοῦ Α. Τζαουσοπούλου καὶ μεταρρυθμιστέα ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ἐπὶ τῷ τέλει τοῦ νὰ γίνῃ δεκτὴ ἐν μέρει ἡ ἀπὸ 21 Σεπτεμβρίου 1867 ἀγωγή αὐτοῦ κατὰ τοῦ Δήμου Γεωργούλα· τουτέστι καθ' ὅσον δι' αὐτῆς ἐξαίτεται ὁ ἐνάγων νὰ ὑποχρεωθῇ ὁ ἐναγόμενος νὰ κλείσῃ ἐντελῶς διὰ τοίχου τὰ περὶ ὧν ἀνωτέρω ἐγένετο λόγος δύο φωταγωγὰ παράθυρα καὶ, ἐν ἀρνήσει τούτου, νὰ διαταχθῇ ἡ δι' ἄλλων κλείσις αὐτῶν δι' ἐξόδων του. (Α. Π. 9 τοῦ 74).

§ 12. Τίς δικαιοῦται νὰ ἔχῃ φωταγωγὰ παράθυρα ἐπὶ τοῦ μεσοτοίχου; Βλ. τὴν ἐνταῦθα Α. Π. πολ. 9 τοῦ 1874 ἐν τῇ προηγουμένῃ § 11 (α).

§ 13 Ἐπὶ τῆς διὰ χρησικτησίας (per longi temporis p). ἀποκτήσεως δουλείας δὲν ἀπαιτεῖται ὡς ὅρος ἡ παρὰ τοῦ κυρίου τοῦ δουλεύοντος κτήματος γνῶσις τῆς μετὰ σκοποῦ δουλείας

(1) Βλ. Πείρας σελ. 754 (§ 21) καὶ σελ. 738 § 35 ἐπ.

ἐξασκήσεως τῶν ταύτην ἀποτελούντων γεγονότων, καθότι οὐδαμῶς τοιοῦτό τι ἀναφέρεται· ἐν δὲ τῷ νόμῳ Κώδ. 2 (3. 34), Βασ. (58. 7) 6', τὸ *cosciente* ἀναφέρεται οὐχὶ ὡς ὅρος, ἀλλὰ διότι (ὅπως κατὰ τὴν προκειμένην περίπτωσιν ἐξετέθησαν τὰ πράγματα) ἡ ὑπάρξασα τοῦ κυρίου γνώσις ἐθεωρήθη ὡς ἀρκούσα πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ ἀναγκαιῶς ἀπαιτουμένου ὅτι δὲν ἐξησκήθη οἶονεὶ δουλεία.—Ὅθεν τὸ ἐφετ. (ἐξαγαγὼν ὅτι τὰ δουλάπια καὶ οἱ καπνοδόχοι τοῦ ἐναγομένου εἶχον οὔτε θία, οὔτε λάθρα, οὔτε παρακλήσει, ἐπὶ δεκαπενταετίαν, πρὸ τῆς ἀγωγῆς, ὅπως ἔχουσι κατὰ τὸν τῆς ἀγωγῆς χρόνον), σύμφωνον μὲ τὸν νόμον ἀπεφάνητο ὅτι ἡ παρὰ τοῦ ἐναγοντος γνώσις τῆς καταστάσεως ταύτης (ἐὰν μὴ θεωρηθῇ ἀποδειχθεῖσα ἢ γνωσὶς) οὐδόλως ὠφελεῖ αὐτὸν ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ διὰ χρησικτησίας ἀποκτήσεως δουλείας, καθ' ἣν ἡ γνώσις τοῦ κυρίου δὲν ἀπαιτεῖται ὡς ὅρος.—Τὸ ὅτι δὲ ἀναφέρει τὸ ἐφετεῖον ὅτι τὸ τοιοῦτον ἰσχύει ἐπὶ φανερῶν δουλειῶν, καὶ τοιαῦται εἰσὶν αἱ τῶν δουλαπίων καὶ καπνοδόχων, δὲν ἔχει σημασίαν, καθότι ἐπὶ πάσης δουλείας ἰσχύει τοῦτο.» (Α. Π. 401 τοῦ 1874). Ἴδε τὴν ἐπ. §.

ἵνα οὖν ἀποκτήσῃ τίς δικαίωμα δουλείας τοῦ ἔχειν καπνοδοχεῖα καὶ δοχεῖα (δουλάπια) εἰς μεσότοιχον, ἀπαιτεῖται ἡ γνώσις τοῦ κυρίου τοῦ ὑπὸ δουλείαν κτήματος; Οὐχί, λέγει ἡ 32957 τοῦ 1871 ἀπόφασις ἐφετ. Ἀθηνῶν¹, ἣν ὁ Ἄρειος Πάγος ἐπεκύρωσε διὰ τῆς 401 τοῦ 1874, φερουσῆς· «Ἐπειδὴ ἐπὶ τῆς χρησικτησίας ἀποκτήσεως δουλείας δὲν ἀπαιτεῖται ὡς ὅρος ἡ παρὰ τοῦ κυρίου τοῦ δουλεύοντος κτήματος γνώσις τῆς μετὰ σκοποῦ δουλείας ἐξασκήσεως τῶν ταύτην ἀποτελούντων γεγονότων, ἐφ' ὅσον οὐδ' αὖ τοῦ νόμου τοιοῦτό τι ἀναφέρεται· ἐν δὲ τῷ μόνῳ παρὰ τῶν ἀντιδοξούντων ἐπικαλουμένῳ Ν. 2. (3. 34) *si aquam per possessionem Martialis eo sciente duxisti* τὸ *sciente* ἀναφέρεται ἐνταῦθα οὐχὶ ὡς ὅρος, ἀλλὰ διότι, ὅπως κατὰ τὴν ὠρισμένην περίπτωσιν ἐξετέθησαν τὰ πράγματα, ἡ ὑπάρξασα τοῦ κυρίου γνώσις ἐθεωρήθη ὡς ἀρκούσα πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ ἀναγκαιῶς ἀπαιτουμένου ὅτι δὲν ἐξησκήθη οἶονεὶ δουλεία *vi, clam ἢ precario*, τὸ δικάσαν ἐφετεῖον ἀφοῦ, κατὰ τὰς προηγουμένας σκέψεις τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ἐκ

(1) Παραπέμπει εἰς Unterhol. 6' § 212· εἰς Μουλεμβρ. 6' § 293 καὶ Οὐαγγερὸν α' § 351. τὴν γνώμην ὅτι *scientia domini* δὲν ἀπαιτεῖται, ὑποστηρίζει ὁ Σαβίγ. σὺν. § 179 (σ. 507 μεταφρ. γαλ. τοῦ 1845), καὶ ὁ Μολιτιέρ περὶ δουλειῶν § 95 (σελ. 432, 433). Πρβλ. Καλ. 6' § 244.

τῶν ἀποδείξεων ἐξήγαγεν ὅτι τὰ ἐν τῇ ἀγωγῇ δουλάπια καὶ αἱ καπνοδόχοι τῆς οἰκίας τοῦ ἀναιρεσιβλήτου εἶχον οὔτε βία, οὔτε λάθρα, οὔτε κατὰ παράκλησιν ἐπὶ δεκαετίαν καὶ ἐπέκεινα πρὸ τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἀναιρεσεύοντος, ὅπως ἔχουσι κατὰ τὸν τῆς ἀγωγῆς χρόνον, περὶ οὗ εἶχε διαταχθῇ ἀπόδειξις ἐν τῇ 47 σκέψει τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, σύμφωνα μὲ τὸν νόμον ἀποφαίνεται ὅτι ἡ παρὰ τοῦ ἀναιρεσεύοντος μὴ γνῶσις τῆς καταστάσεως ταύτης, καὶ ἐὰν μὴ θεωρηθῇ ἀποδεχθεῖσα ἡ γνῶσις, οὐδόλως ὠφελεῖ αὐτὸν, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ δουλείας καθ' ἣν γνῶσις τοῦ κυρίου δὲν ἀπαιτεῖται ὡς ὁρος· τὸ ὅτι δὲ ἀναφέρει τὸ δικάσαν ἐφετεῖον ὅτι τὸ τοιοῦτον ἰσχύει ἐπὶ φανερῶν δουλειῶν, καὶ τοιαῦτα εἰσὶν αἱ τῶν δουλαπίων καὶ καπνοδόχων ἐν μεσοτοίχῳ, οὐδεμίαν ἔχει σημασίαν, ἐφ' ὅσον ἐπὶ πάσης δουλείας τὸ τοιοῦτον ἰσχύει· οὕτω δὲ σκεφθέντος τοῦ δικάσαντος ἐφ. καί, ὡς ἐκ τοῦ λόγου τούτου, ἀπορρίψαντος τὴν ἀγωγὴν ὅσον ἀφορᾷ τὰ δουλάπια καὶ τὰς καπνοδόχους, ὁ τῆς ἀναιρέσεως μόνος λόγος, ὅτι, ἀφοῦ τὸ δικάσαν ἐφετεῖον, καὶ τοι μὴ παραδεχθὲν ἀποδεχθεῖσαν γνῶσιν τοῦ ἀναιρεσεύοντος τῆς προδεκαετίας καταστάσεως τῆς οἰκίας τοῦ Β. Κρασσᾶ, ὅπως καὶ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἐκτίθεται αὕτη, καὶ ἰδίως ὅσον ἀφορᾷ τὰ δουλάπια καὶ τὰς καπνοδόχους εἰς τοὺς μεσοτοίχους τοὺς χωρίζοντας αὐτὴν ἀπὸ τῆς τοῦ ἀναιρεσεύοντος, ἀλλ' ἀπλῶς ἀποδεχθὲν ὅτι ἡ κατάστασις αὐτῆς ἦτο φανερά (περὶ οὗ δὲν ἐτάχθη ἀπόδειξις) ἀπέριψε τὴν ἀγωγὴν ὡς πρὸς τὰ δουλάπια καὶ καπνοδόχους, παρείχαστε τὰς περὶ ἀποδείξεως ἀρχὰς τῆς Πολιτ. δικονομίας, μάταιος ἀποβάνει, καὶ ἐπομένως ἀπορριπτέα ἡ αἵτησις ἀναιρέσεως. (Α. Π. πολ. 401 τοῦ 74).

Ἀποσέσεις τῶν δουλειῶν¹.

§ 15. Δουλεία διόδου διὰ τοῦ λαχόντος τῷ ἐναγομένῳ κτήματος συστάσα διὰ συμβολαίου ὑπὲρ γειτονικοῦ κτήματος,

(1) Ὁ Ἰουστινιανὸς ἔλυσε τὸ ζήτημα περὶ τῆς ἀγωγῆς πρὸς σύστασιν ἐπικαρπίας, παρέτεινε δὲ τὸν χρόνον τῆς ἀποσέσεως ἕνακεν ἀχρησίας εἰς δέκα ἢ εἴκοσιν ἔτη, καὶ οὐδὲν ἄλλο μετέβαλε. Καλ. β § 237· Α. Π. 293 τοῦ 38 φέρουσα· «Ἐπειδὴ ἐπὶ τῆς τοῦ ἀμνημονεύτου χρόνου παραγραφῆς δὲν ἀπαιτεῖται κατὰ τὴν κοινῶς παραδεγεμένην γνώμην ἄλλο εἰμὴ ἡ ἀπόδειξις ὅτι ἡ κατάταξις τῶν πραγμάτων ἐξακολουθεῖ ὑπάρχουσα τοιαύτη ἀπὸ χρόνων τοσούτων πολλῶν, ὥστε δὲν εἶναι δυνατόν νὰ εὑρεθῇ ἡ ἀρχὴ αὐτῆς· τοιοῦτόν τι δὲ παραδέχονται ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὑπάρχον οἱ ἐφέται λέγοντες, ὅτι αἱ θυρίδες, περὶ ὧν ἡ δίχη, ἦσαν ἀνέκαθεν ἡνεφγμένοι, ὥστε νὰ δύναται νὰ στηριχθῇ δικαίωμα ἐπὶ τοῦ ἀμνημο-

περιελθοῦσα δὲ εἰς τὸν ἐνάγοντα καθὼ πραγματικὴ παραγράφεται δι' ἀχρησίας ἐτῶν δέκα ἐπὶ παρόντων ἢ εἴκοσιν ἐπὶ ἀπόντων, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ νόμ. 16 Π. (3. 33). 13 (αὐτ.). 126 Ἀρμ. (2. 14) καὶ οὐχὶ διὰ τριακονταστίας δυνάμει δῆθεν τοῦ Ν. 19 Π. (8. 6) μὴ δρίζοντος τοιοῦτο τί. (Α. Π. 56 τοῦ 1871 φέρουσα¹. «Ἐπειδὴ, κατὰ τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν, ἡ δουλεία διόδου διὰ τοῦ λαχόντος εἰς τὴν ἀναιρεσείουσιν κτήματος ἅμα τῇ παρεκτάσει αὐτοῦ συνέστη διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 8792 συμβολαίου ὑπὲρ τοῦ γειτονικοῦ κτήματος τοῦ ἀνήκοντος τῷ δικαιοπαρόχῳ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, περιῆλθε δὲ εἰς αὐτὸν ὡς πραγματικὴ. Ἐνῶ δὲ κατὰ τὸν νόμον καὶ αἱ πραγματικαὶ δουλείαι παραγράφονται δι' ἀχρησίας ἐτῶν δέκα ἐπὶ παρόντων ἢ εἴκοσιν ἐπὶ ἀπόντων, ὡς συνάγεται ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξ. 16 Κώδ. (3. 33). 13 αὐτόθι (3. 34) καὶ 126 Ἀρμεν. (2. 14), τὸ ἐφετεῖον ἐθεώρησε τὴν προκειμένην δουλείαν ὡς ὑποκειμένην εἰς τὴν κοινὴν τῆς τριακονταστίας παραγραφὴν δυνάμει δῆθεν τοῦ νόμου 19 Πανδ. (3. 6), καί τοι μὴδὲν δρίζοντος περὶ τοῦ ἀναγκαίου πρὸς παραγραφὴν χρόνου, ἐπὶ τῇ πλημμελεῖ δὲ ταύτῃ βάσει ἀπέρριψε τὴν περὶ δεκαετοῦς παραγραφῆς ἔνστασιν. (Α. Π. 56 τοῦ 1871).

§ 16. Περὶ βοσκῆς ζώων καὶ χαρτονομῆς. Βλέπ. τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Λειβάδια.

§ 17. Περὶ μεσοτοιχῶν βλ. Καλ. β. § 231 ἐπ. καὶ τὴν ἐν τῷ Παραρτ. τούτῳ λ. Μεσότοιχον.

§ 18. Κοινὸς τοῖχος. Τοῖχοι ἰδιόκτητοι. Παράθυρα. Βλέπε Πείρας σελ. 758 ἐπ. 2343—2349 περὶ μεσοτοιχίας².

§ 19. Διάφορα περὶ δουλειῶν. Βλ. τὰ ἐν Πείρᾳ σ. 760. ἐπ.

§ 20. Περὶ ὕδάτων. Δημόσιοι ποταμοί. Χεῖμαρροι. Ρεῖθρα.

νεύτου χρόνου· ἐπομένως περιττὸν μὲν ἦτο νὰ ἐξετάσῃ τὰ ἐν τῷ τρίτῳ λόγῳ τῶν ἐγγράφων προτάσεων ἐκτιθέμενα περιστατικά, καὶ ἀποκρούσῃ συνεπτυγμένως τοὺς ἐν τῷ πέμπτῳ λόγῳ τῶν ἰδίων προτάσεων ἀναφερομένους ἰσχυρισμούς.

Ἐπειδὴ ἐπὶ τῶν δουλειῶν τῶν ἀγροτικῶν κτημάτων μόνῃ ἢ ἐπὶ τὸν ὠρισμένον τῆς παραγραφῆς χρόνον ἀχρησία τῆς δουλείας καταργεῖ αὐτήν, χωρὶς ν' ἀπαιτῆται χρησιμότης ἐκ μέρους τοῦ κυρίου τοῦ δουλεύοντος κτήματος (Ν. 6. Π. 8. 2). ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲ τὸ ἐφετεῖον παραδέχεται, ὅτι δὲν εἶχε παρέλθει ὁ νόμιμος πρὸς παραγραφὴν διὰ τῆς ἀχρησίας χρόνος. ὥστε ὅσα περὶ τῆς καλῆς πίστεως τοῦ ἀναιρεσείοντος λέγει, ὡς περιττά, οὐδὲν ἑπηρεάζουσι τὸ διατακτικὸν τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως».

(1) Ἄναιρ. ἡ 893 τοῦ 66 ἐφ. Ν.

(2) Βλ. κατωτέρω τὰς λ. Μεσοτοιχία. Χωροστάθμησις.

Πηγαί κτλ. (Βλ. Καλ. Ε' § 189 ἐπ. 218 ἐπ. καὶ Πείρας σελ. 746. 4199 ἐπ.

Ἀγωγή περὶ δουλειῶν.

§ 21. Ἐνεκα τοῦ ἀδιαιρέτου τῶν πραγματικῶν δουλειῶν ἕκαστος τῶν συνιδιοκτητῶν τοῦ δεσπόζοντος κτήματος δικαιούται νὰ ἐγείρῃ τὴν περὶ αὐτῶν ἀγωγὴν· ἐπίσης ἂν τὸ δουλεῦον κτῆμα ἔχῃ πολλοὺς ἰδιοκτήτας, δύναται καὶ εἰς μόνος νὰ ἐναχθῇ· ἐπομένως ἡ νίκη ἢ ἡ ἥττα τοῦ δικασθέντος ὠφελεῖ ἢ βλάπτει καὶ τοὺς μὴ δικασθέντας¹.

Ἡ ἐκ τῆς τελεσιδικίας ἐνδεχομένη ἀδικία κατὰ τῶν μὴ λαβόντων μέρος εἰς τὴν δίκην συνιδιοκτητῶν, δύναται νὰ προληφθῇ παρ' ἡμῖν διὰ τῆς παρεμβάσεως τῶν συνιδιοκτητῶν, εἴτε διὰ τῆς προσεπικλήσεως αὐτῶν παρὰ τοῦ ἐνάγοντος ἢ τοῦ ἐνάγοντος ἢ τοῦ ἐναγομένου. Πολ. δικον. 71, 72. (Πρὸς. Οἰκ. ἀσυκ. δίκ. § 97 σημ. 22).

Ἰόριος Κώδιξ².

§ 22. Κατὰ τὰ 523 καὶ 525 τοῦ Ἰονίου Κώδικος ὁ κύριος τοῦ κατωτέρω κτήματος δύναται μὲν διὰ παραγραφῆς νὰ ἀποκτήσῃ δικαίωμα δουλείας ἐπὶ τῶν ἐκ πηγῆς ἄλλου κτήματος ῥεόντων ὑδάτων καὶ νὰ ἐμποδίσῃ τὸν κύριον τῆς πηγῆς νὰ μεταβάλλῃ τὸν ῥοὺν αὐτῶν, ἐξαιρουμένης τῆς περιπτώσεως καθ' ἣν ταῦτα χρησιμεύουσιν εἰς τοὺς κατοίκους, ἅτε οὗτος ἔχει δικαίωμα ἀποζημιώσεως, ἀλλ' ἢ διὰ παραγραφῆς κτῆσις τοῦ κυρίου τοῦ κατωτέρου κτήματος ἄρχεται, κατὰ τὸ 524 ἄρθρον, ἀφ' ἧς ὁ αὐτὸς ἔκαμε καὶ ἐτελείωσεν ἔργα ὁρατά, προσδιωρισμένα νὰ εὐκολύνωσι τὴν κατωφέρειαν καὶ τὸν ῥοὺν τῶν ὑδάτων εἰς τὸ κτῆμά του· ἀμφισβητουμένης δὲ τῆς διὰ παραγραφῆς πτώσεως τῶν τοιούτων ὑδάτων, τὸ δικαστήριον, πρὶν ἢ ἀναγνωρίσῃ τὴν κτῆσιν τούτων, ὀφείλει καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος νὰ ἐξετάσῃ ἐὰν συντρέχωσιν ἅπαντες οἱ ὑπὸ τοῦ εἰρημένου 524 ἄρθρ. προσδιοριζόμενοι ὅροι τῆς παραγραφῆς πρὸς ὀρθὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου, καὶ κατόπιν νὰ προβῇ εἰς τὴν ἐπιδίκασιν τῶν ἐξ αὐτῆς ἡρτημένων δικαιωμάτων. (Α. Π. 167 τοῦ 1871).

(1) N. 4 § 3. 4 νόμ. 19. Π. (8. 5). ἐξαίρεσιν ἀποτελεῖ ἡ servitus oneris ferendi. (ν. 6 § 4 Π. αὐτ.).—Βλ. Πείρας σελ. 4026.

(2) Βλ. Πείρας σελ. 759 ἐπ.—Περὶ οἰκοδομῶν ἐν Ἑπτανήσῳ βλ. Α. Π. 37 τοῦ 69 ἐν τῇ πρώτῃ τοῖς Πείρας Παραρτ. σελ. 23.

§ 23. Ἔννοια τοῦ ἄρθρου 582 τοῦ Ἰονίου κώδικος.—(Ἡ Α. Π. πολ. 143 τοῦ 1876 φέρει· «Ἐπειδὴ τὸ ἐφετεῖον ἐκτιμῆσαν ἐν τῇ κυριαρχικῇ αὐτοῦ ἐξουσίᾳ τὰς καταθέσεις τῶν ἐξετασθέντων μαρτύρων καὶ τὴν ἐκθεσιν τῆς αὐτοψίας τοῦ ἐπὶ τούτῳ διορισθέντος εἰσηγητοῦ παραδέχεται διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ὅτι ὁ ἀναιρεσιβλήτος μετέβαλε τὴν προϋπάρχουσαν κατάστασιν τῶν πραγμάτων ὡς πρὸς τὴν οἰονεὶ νομὴν τῆς δουλείας τῶν κρουνῶν, ἣν εἶχον οἱ ἀναιρεσεῖοντες ἐπὶ τῆς αὐλῆς τῆς οἰκίας αὐτοῦ, οὐχὶ διὰ τῆς ὑψώσεως τοῦ κοινοῦ τοίχου, ἀλλὰ διὰ τῆς ἀφαίρεσεως τῶν κεράμων, στερήσας οὕτω τοὺς ἀντιδίκους τοῦ τῆς οἰονεὶ νομῆς τῆς ῥηθείσης δουλείας, καὶ διὰ τοῦτο ὑπεχρέωσεν αὐτὸν (τὸ ἐφετεῖον) νὰ ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν προτέραν κατάστασιν τὴν πρὸς τὸ ὀπισθεν μέρος, ἥτοι τὸ ἀνατολικὸν τῆς ἐν τῇ ἀγωγῇ τῶν ἀναιρεσειόντων περιγραφομένης οἰκίας, διοχέτευσιν τῶν ὀμβρίων ὑδάτων, ἐπαναφέρον, ὡς προϋπῆρχον, καὶ τὰς κεράμους ἐπὶ τοῦ ἀνυψωθέντος πρὸς τὸ αὐτὸ μέρος τοίχου, τοῦ χωρίζοντος τὰς παρακειμένας τῶν διαδίκων αὐλάς, εἰς τρόπον ὥστε τὰ ἐκ τῶν κρουνῶν τῆς οἰκίας τῶν ἀναιρεσειόντων, ἀντιστοιχούντων μὲ τὸ πᾶχος τοῦ τοίχου τούτου, σταλάζοντα ὀμβρία ὑδάτα νὰ διοχετεύωνται διὰ τῶν ἐπὶ τοῦ τοίχου τεθειμένων κεράμων, καὶ οὕτω καταρρέωσιν, ὡς καὶ πρότερον, ἐπὶ τῆς αὐλῆς τοῦ ἀναιρεσιβλήτου. Οὕτω δὲ ἀποφηνάμενον τὸ ἐφετεῖον οὐδόλως παρεβίβασε τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 582 τοῦ Ἰονίου Ἀστυνομικοῦ Κώδικος, ὡς οἱ ἀναιρεσεῖοντες ἰσχυρίζονται, διότι παρεδέχθη ὅτι ὁ ἀναιρεσιβλήτος ἠδύνατο νὰ ὑψώσῃ τὸν ἀνωτέρω εἰρημένον τοῖχον, ὃν θεωρεῖ ἐντὸς τῆς ἐξουσίας του ὡς κοινὸν μεταξὺ τῶν διαδίκων, καθόσον παραδέχεται ὅτι ὁ ἀναιρεσιβλήτος μετέβαλε τὴν προϋπάρχουσαν κατάστασιν τῶν πραγμάτων οὐχὶ διὰ τῆς ὑψώσεως τοῦ ῥηθέντος τοίχου, ἀλλὰ διὰ τῆς ἀφαίρεσεως τῶν κεράμων, ὥστε, καθὰ τὸ ἐφετεῖον παρεδέχθη ἐντὸς τῆς ἐξουσίας του, μόνον ἡ ἀφαίρεσις τῶν κεράμων τούτων ἔτινε νὰ ἐλαττώσῃ τὴν χρῆσιν τῆς προρηθείσης δουλείας τῶν κρουνῶν, ἢ νὰ τὴν καταστήσῃ δυσχερεστέραν ὑποχρεωέντος δὲ, κατὰ τὰ ἐκτεθέντα, διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, τοῦ ἀναιρεσιβλήτου νὰ ἐπαναφέρῃ τὰς κεράμους εἰς τὴν προτέραν αὐτῶν θέσιν, ὥστε νὰ δύνανται νὰ ἐνάσκωσιν οἱ ἀντίδικοί του ἀκωλύτως τὴν οἰονεὶ νομὴν τῆς δουλείας τῶν κρουνῶν, ἐφηρμόσθη ὁρθῶς ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 582 τοῦ Ἰονίου ἀστυνομικοῦ κώδικος, διότι οὕτως οὐδόλως μετεβλήθη ἡ προηγουμένη κατάστασις τῶν πραγμάτων, οὐδ' ἡλαττώθη ἡ κατέ-

στη δυσχερεστέρα ἢ χρήσις τῆς ῥηθείσης δουλείας. Ὡστε δὲ περὶ παραβιάσεως τοῦ ἄρθρ. 582 τοῦ Ἰονίου Ἀστυκοῦ Κώδικος λόγος ἀναιρέσεως εἶναι ἀνυπόστατος.»

§ 24. Πρὸς εὐκολίαν τοῦ ἀναγνώστου σημειῶ ὅτι ὁ Καλλιγᾶς (β' § 206—251) ἀναπτύσει τὰ ἐξῆς ¹.

Προθεωρία.

206. Προθεωρία.

207. Ὁρισμός.

208. Διαίρεσις τῶν δουλειῶν.

209. Δουλεῖται ἐδάφους καὶ κτίσματος.

Πραγματικαὶ δουλεῖται ².

210. Ἡ πραγματικὴ δουλεία πρέπει νὰ ᾖ χρήσιμος εἰς πάντα κύριον τοῦ δουλευομένου κτήματος.

211. Πορίσματα περὶ γειτνιάσεως καὶ διηνηκοῦς αἰτίας.

212. Ἡ δουλεία εἶναι ἀδιαίρετος. Πορίσματα τοῦ κανόνος.

213. Ἡ δουλεία εἶναι ἀναπόσπαστος τοῦ δουλευομένου κτήματος.

214. Μέτρον χρήσεως τῶν δουλειῶν.

215. Ἀτραπὸς (iter).

216. Πάροδος (actus).

217. Ὁδὸς (via).

218. Περὶ ὑδάτων ἐν γένει. — Δημόσιοι ποταμοί.

219. Χεῖμαρροι, ῥεῖθρα, πηγαὶ κτλ.

219. Διοικητικὴ ἐξουσία.

220. Δουλεία ὑδραγωγείου.

221. Ἄλλαι τινὲς δουλεῖται ὕδατος.

222. Ἄλλαι τινὲς δουλεῖται ἐδάφους.

223. Δουλεία ἐπιθέσεως βάρους καὶ τοῦ ἐμβάλλειν δοκοὺς.

224. Δουλεία τοῦ μὴ ὑψοῦν.

225. Δουλεία ἀπόψεως.

226. Περὶ φωταγωγῶν θυρίδων.

227. Περὶ δουλ. τοῦ φωτα εἰσδέχεσθαι καὶ μὴ ἐμποδίσαι τῷ φωτὶ, καὶ παρachuπτικῶν θυρίδων.

¶ (1) Οἱ ἐπόμενοι ἀριθμοὶ 206—252 ἀναφέρονται εἰς τὸ σύγγραμμα αὐτό.

(2) Πρβλ. Περίρας σελ. 745—747.

Ἀγωγαὶ περὶ δουλειῶν.

247. Παραγγέλματα κατὰ τὰς προσωπικὰς δουλείας.
 248. Εἰδικὰ παραγγέλματα πραγματικῶν δουλειῶν, οἷον ἀ-
 τραποῦ, παρόδου, ἢ ὁδοῦ.
 249. Παραγγέλματα περὶ ὕδατος.
 250. Δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ πραγματ. δουλ. τὰ κοινὰ παραγ-
 γέλματα.
 251. Ἀγωγή περὶ ἀρνήσεως.
 252. Ἀγωγή περὶ ὁμολογήσεως.

Πίναξ λεκτικὸς τῶν ἐν τῇ προηγουμένῃ λέξ.
 Δουλεῖται ὅρων.

Ἀγοραστής. § 8. 9.	Ἐπικρατορία. § 234 ἐπ.
Ἀγροτικὰ κτήματα. (ὕποσ. σ. 6052).	Θύραι. § 4.
Ἀγωγαὶ περὶ δουλ. § 21. 247—252.	Θυρίδες. § 2 δις.
Ἀδιαίρετα. § 5.	Ἰόνιος Κώδιξ § 22 ἐπ.
Ἀμνημόνευτος χρόνος. Σελ. 6052 ὑπ.	Καπνοδόχοι. § 13.
Ἀνοιξὶς παραθύρων εἰς μεσότοιχον.	Κληρονομία. § 5.
§ 7. 8.	Λατομεῖν. § 10.
Ἀπόσβεσις δουλειῶν. § 15 ἐπ.	Μέλλουσai κτήσεις. (Δουλεῖται). § 3.
Ἀποψις. § 2 δις.	Μεσότοιχον. § 2 δις. § 7. 8. 9. 11.
Ἀρδευσίς. § 10.	17. 18. 231 ἐπ.
Ἀστυνομικαὶ διατάξεις. § 2 δις.	Ὀδοί. § 217.
Ἀσφάλεια. § 234 ἐπ.	Ὀροί. § 3.
Ἀτραποί. § 215 ἐπ.	Παραγγέλματα ἴδε τὴν ὡδ. λ. ἀγωγαί.
Βοσκαί. § 16.	Παραγραφὴ ἀπὸ πότε ἀρχεται; § 3.
Βρύσις. § 2.	7. 8. 10. 11. 15. 244. 257 ἐπ.
Γυνῶσις. § 13.	Παράδοσις. § 6.
Δῆμοι. § 2.	Παράθυρα. § 4. 12. 18. 8. 9. 11.
Διαιρετά. § 5.	Παραίτησις. § 2. 256.
Διανομή. § 8. 9. 11.	Ποταμοί. § 20. 218 ἐπ.
Δικαιοδόχοι. § 8. 9.	Προβολῆς δουλεία. Σελ. 6042.
Διόδου δουλεία. § 15.	Ρεῖθρα. § 20.
Δοκοί. § 223 ἐπ.	Σιωπηρῶς ἀποκτῶνται δουλείαι; § 11.
Δουλεία φωτὸς καὶ ἀπόψεως. § 2 δις.	Σταλαγμοί. § 229.
225. Προβολῆς. (κύτθου). Δουλεῖται	Στέγη. § 2 δις.
ἐπὶ μελλουσῶν κτήσεων. § 3. Δου-	Υδροαγωγείου δουλεία. § 220. Ὑδωρ
λειῶν ἀπόκτησις. § 6 ἐπ. Ἴδε τὴν	§ 221.
ὡδε λ. Παραγραφὴ. Δουλεῖται πραγ-	Ὑδωρ. § 10. 20.
ματικά. § 210 ἐπ. Δουλεῖται προσω-	Υψὺν δουλεία. § 224.
πικά. § 234—241. Δουλειῶν ἀπό-	Φωτὸς δουλεία. § 2 δις. 11. Φωτο-
σβεσις. § 15 ἐπ.	γωγὰ παράθυρα. § 12. 226.
Δουλάπια. § 13.	Χεῖμαρροι. § 20.
Ἐξώστης. § 2 δις.	Χρησικτησία. Ἴδε τὴν λ. Παραγραφὴ.

228. Δουλεία προβολῆς.
 229. Δουλεία σταλαγμῶν καὶ κρουνῶν.
 230. Ἄλλαι τινὲς δουλεῖαι κτίσματος.
 231. Μεσότοιχον.
 232. Ἐπισκευὴ αὐτοῦ.
 233. Ἐνδίκᾳ μέσα περὶ μεστοίχου.

Δουλεῖται προσωπικαί¹.

234. Ἐν γένει.
 235. Ἐπικαρπία.—Δικαιώματα καρπωτοῦ.
 236. Ὑποχρεώσεις αὐτοῦ.
 237. Ἀσφάλεια.
 238. Ὡσανεὶ χρῆσις.
 239. Χρῆσις.
 240. Καρπὸς ἄνευ χρήσεως.
 241. Οἴκησις καὶ περὶ ἄλλων τινῶν δουλειῶν.

Ἀπόκτησις δουλειῶν².

- § 242. Δι' ἀπλοῦ συμφώνου, ἄνευ παραδόσεως.
 § 243. Περιπτώσεις, καθ' ἃς οὐδεὶς ἀπαιτεῖ παράδοσιν. Σήμερον ὅμως ἀπαιτεῖται παραγραφή.
 § 244. Διὰ χρησικτησίας.
 § 245. Διὰ νόμου.
 § 246. Διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως.

Ἀπόσβεσις τῶν δουλειῶν³.

- § 253. Διὰ παραιτήσεως.
 § 254. Διὰ καταστροφῆς τοῦ ὑποκειμένου πράγματος.
 § 255. Διὰ καταστροφῆς τοῦ ἔχοντος τὴν δουλείαν.
 § 256. Δι' ἐπικτήσεως.
 § 257. Διὰ παραγραφῆς.
 § 258. Τί παραγράφεται ;

(1) Βλ. τῆς λ. Ἐμφότευσις. Ἐπικαρπία. Ἐπιφάνεια.

(2) Βλ. τὰ ἐν Πείρᾳ σελ. 747—756.

(3) Βλ. Πείρας σελ. 757—8.

Ἀποφάσεις περιεχόμεναι εἰς τὸ προηγούμενον
ἄρθρον περὶ Δουλειῶν.

293 τοῦ 58—Σελ. 6052.

56 τοῦ 71—§ 15.

56 τοῦ 71—§ 6.

61 τοῦ 71—§ 7.

167 τοῦ 71—§ 22.

143 τοῦ 72—§ 8. 9.

τοῦ 73—§ 10.

9 τοῦ 74—§ 11.

272 τοῦ 74—§ 2.

401 τοῦ 74—§ 13.

67 τοῦ 76—§ 2 δις.

143 τοῦ 76—§ 23.

6923 ἐφ. Ἀθην.—§ 4.

539 τοῦ 73 ἐφετ. Ἀθην.—§ 3.

ΔΡΑΜΑ* τὸ ἀπὸ σκηνῆς διδασκόμενον διαφέρει τοῦ τύπου (§ 894 Σαριπόλου περὶ συντ. ἔκδ. 2).

ΔΡΑΧΜΑΙ. Βλ. σελ. 82 Καλ. γ' ἔκδ. 2. — Πρβλ. Πείρας σελ. 2567 ἐπ. λ. Νομίσματα.

ΔΡΥΜΙΑΣ. Ἀἴμος* ἴδε τὴν λ. Ἀρμοδιότης Διοικητική.

DUAE OBLIGAGIONES ejusdem potestatis. Βλ. Καλ. ἔκδ. 2. σ. 27. — duae rei ejusdem obligationis. (αὐτ.)— duo rei stipulandi promitendi. αὐτ.

ΔΥΑΔΙΚΟΣ χαρακτηρ. Β. Δ' (Καλ. περὶ κληρ. δικ. σελ. 8). Τῆς ἐξ ἀδιαθέτου διαδοχῆς (αὐτ. σ. 128).

ΔΥΤΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ. ΔΥΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ. Βλ. κατωτέρω τὴν λ. Ἐκκλησία.

ΔΥΩ ἐπικερδεῖς αἰτίαι (Βλ. σελ. 440 Καλ. ε' ἔκδοσ. 2).

ΔΩΔΕΚΑΔΕΛΤΟΣ. Βλ. τὴν λ. αὐτὴν ἐν Πείρᾳ σελ. 766¹.

Δωδεκαδέλτου ῥήτρα περὶ διαθήκης (σελ. 13 Καλ. ε' ἔκδ. 2)

ΔΩΡΕΑΙ. (Παρατηρήσεις ἐκ συγγραμμάτων) Δωρεαί ἐν ζῳῇ.

Ὁ Παπαρηγόπουλος (Ἐνοχ. β. ἔκδ. 2). ἔκδ. 2) ἀναπτύσσει, προκειμένου λόγου περὶ δωρεῶν, τὰ ἐξῆς ζητήματα, περὶ ὧν, ἐν ἀνάγκῃ, ὁ ἀναγνώστης δύναται νὰ καταφύγῃ εἰς τὰς § §, ἔνθα αἱ παραπομπαί.

Δωρεᾶς ἔννοια καὶ ἀνάλυσις αὐτῆς².

253. Διαφωνία περὶ τῆς ἐννοίας τῆς δωρεᾶς. Αἱ εἰσηγήσεις τοῦ Ἰουστινιανοῦ κατατάσσουσιν αὐτὴν εἰς τοὺς τρόπους τῆς κτήσεως τῆς κυριότητος.

254. Ἡ δωρεὰ εἶναι συμβόλαιον μεταξὺ ζώντων.

(1) Πρβλ. τὴν ἐν Πείρᾳ λ. Νόμοι.

(2) Οἱ ἐπ. §§ (253—265) ἀναφέρονται εἰς τὸ σύγγραμμα αὐτό.

255. Στοιχεῖα τῆς δωρεᾶς. Ἐλάττωσις τῆς περιουσίας τοῦ δωρητοῦ.

256. Ἐκ προθέσεως αὐξήσις τῆς τοῦ λήπτου.

257. Ἡ ἔννοια τῆς δωρεᾶς δὲν ἀπαιτεῖ καθαρὰν καὶ παντὸς ἄλλου αἰσθήματος ἄμικτον εὐμένειαν τοῦ δωρητοῦ. Καὶ ἂν αὕτη καλύπτῃ ἰδιοτελεῖς σκοποὺς, οὐδὲν ἥττον πρόκειται δωρεά, ἅμα ὑπάρχωσι τὰ στοιχεῖα αὐτῆς.

258. Ἀμφισβήτησις περὶ τῶν ἀνταποδοτικῶν δωρεῶν.

259. Οἱ ἐπὶ τῶν δωρεῶν ἰσχύοντες ὁρίσμοι ἐφαρμόζονται καὶ εἰς αὐτάς.

260. Θέμα, καθ' ὃ ἀργεῖ ὁ κανὼν οὗτος.

261. Τίνος ἕνεκεν διευκρινήθη μετὰ τοσαύτης ἀκριβείας ὑπὸ τῶν ῥωμαίων ἡ τῆς δωρεᾶς ἔννοια;

262. Ἡ δωρεά ἐστὶ πάντοτε σύμβασις; Ἐπικρατεῖ ἡ καταφατικὴ δόξα.

263. Ἑρμηνεία τῶν χωρίων, εἰς ἃ στηρίζεται. Θέματα μὴ ἀποτελοῦντα σύμβασιν, καὶ τοι περιέχοντα πάντα τὰ στοιχεῖα τῆς δωρεᾶς.

264. Ὁ σκοπὸς τῆς δωρεᾶς πληροῦται· α) μετατιθεμένης εἰς τὸν δωρεοδόχον κυριότητος, ἢ ἄλλου ἐμπραγμάτου δικαίωματος (dando), ἢ β) ἀποκτῶντος αὐτοῦ ἐνοχικὸν δικαίωμα κατὰ τοῦ δωρητοῦ, ἢ κατὰ τοῦ τρίτου (obligando), ἢ γ) τέλος ἀπαλλασσομένου τοῦ δωρεοδόχου ὑποχρεώσεως (liberando). Ἐν τῷ τρίτῳ θέματι ὁ τῆς δωρεᾶς σκοπὸς πληροῦται καὶ διὰ μονομεροῦς πράξεως τοῦ δωρητοῦ, χωρὶς τῆς συναινέσεως, ἢ καὶ τῆς γνώσεως τοῦ δωρεοδόχου.

265. Συμπέρασμα.

Περιορισμὸς τῆς δωρεᾶς καὶ ἱκανότης τοῦ δωρεῖσθαι καὶ κτᾶσθαι ἐκ δωρεᾶς¹.

Ὁ αὐτὸς (αὐτ. § 266—276) ἀναπτύσσει τὰ ἐξῆς².

266. Περιορισμοὶ τῆς δωρεᾶς ὡς πρὸς τὸν τύπον τῆς καταρτίσεως καὶ τὸ ποσόν. Λόγος αὐτῶν. Κίγκιος νόμος. Ἡ παράβασις αὐτῶν, μὴ ἐπιφέρουσα τὴν ἀκυρότητα τῆς δωρεᾶς, παρῆχε τῷ δωρητῇ δικαίωμα ἀνακλήσεως.

(1) Αἱ γυναῖκες δωροῦνται; Πείρας σελ. 770 § 18.—Δωρεὰ δημοτικὴ. Πείρας σελ. 575 § 18.—Δωρεαὶ πατρὸς πρὸς ὑπεξούσιον. Βλ. Πείρας σελ. 786 ἐπ.

(2) Οἱ ἐπ. §§ 266—276 ἀναφέρονται εἰς τὸ σύγγραμμα αὐτό.

267. Ὅρισμός τοῦ ἰουστινιανείου δικαίου, καθ' ὃν ἡ δωρεὰ κατάρτιζεται καὶ ἀπλῇ συναίνεσει (ὅταν, ὡς συμβαίνει συνήθως, ἀπαιτῆται πρὸς κατάρτισιν αὐτῆς, συναίνεσις). Ἐὰν ὑπερβαίῃ τοὺς 500 χρυσοῦς, ἀπαιτεῖται καὶ ἡ ἐμφάνισις αὐτῆς.

268. Νεαρὰ 50 τοῦ Λέοντος, τροποποιούσα ὡς πρὸς τὴν ἐμφάνισιν τὸ ἰουστινιανεῖον δίκαιον.

269. Ἐκτίμησις τῆς δωρεᾶς πρὸς ἐφαρμογὴν τῆς ἐμφανίσεως.

270. Ἀποτελέσματα τῆς παραλειφθείσης ἐμφανίσεως.

271. Παρ' ἡμῖν ἰσχύουσι περὶ τῆς διατυπώσεως τῆς δωρεᾶς οἱ ὅρισμοι τοῦ 42 ἄρθρου τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου. Ἑρμηνεία αὐτοῦ. Νομολογία τῶν ἡμετέρων δικαστηρίων.

272. Συμπέρασμα περὶ τῶν νῦν ἐν ἰσχύϊ διατυπώσεων τῆς δωρεᾶς. Ἰδίως ἰσχύει τὴν σήμερον δωρεὰ κινητῶν, ὑπερβαίνουσα τοὺς 500 χρυσοῦς, ἐὰν δὲν συνταχθῇ περὶ αὐτῆς ἔγγραφον;

273. Ἀποτελέσματα τῆς παραβάσεως τῶν τῆς δωρεᾶς διατυπώσεων.

274. Τίς ἐπιχειρεῖ ἐγκύρως δωρεάν; Ἀπαιτεῖται, οὐ μόνον ἐξουσία τοῦ ἐκποιῆσαι, ἀλλὰ καὶ προσήκουσα ὠριμότης κρίσεως. Συμπεράσματα.

275. Ἰδίως περὶ τῶν εἰς τοὺς δικηγόρους ὑπὸ τῶν πελατῶν, ἢ τοὺς ἐν ἀρχῇ, ἢ ἐν πρεσβείᾳ, ἢ ἐν δημοσίᾳ ὑπηρεσίᾳ διατελοῦντας, ἢ τοὺς ὑπαλλήλους αὐτῶν γινομένων δωρεῶν.

276. Ὅρισμοι τοῦ ἰουστινιανείου καὶ τοῦ νῦν ἰσχύοντος δικαίου περὶ τῶν τοιούτων δωρεῶν.

Ἐκ τῆς ἐννοίας τῆς δωρεᾶς συνάγομεν, ὅτι δὲν δύναται νὰ ἐπιχειρήσῃ αὐτὴν ὁ μὴ ἔχων τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἐκποιεῖν τὴν περιουσίαν¹, ὡς ἐκ τοῦ ἀποτελέσματος δὲ τῆς δωρεᾶς (τῆς ἐλαττώσεως τῆς περιουσίας τοῦ δωρητοῦ) δὲν συγχωρεῖται τὸ δωρεῖσθαι οὔτε εἰς τοὺς ἔχοντας μὲν τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἐκποιεῖν, οὐχὶ ὅμως καὶ τὴν πρὸς τὴν τοιαύτην ἐκποίησιν ἀπαιτουμένην περίσκεψιν καὶ ὠριμότητα κρίσεως², οὔτε εἰς τοὺς διοικητάς

(1) (50. 17) 163. 164. B. (6. 3.) 163). Ἐντεῦθεν ὁ ὑπεξούσιος δὲν δύναται νὰ δωρήσῃ τί ἐκ τοῦ πατρικοῦ ἢ τοῦ ἐξωκτῆτου τακτικοῦ χρηματίου, χωρὶς τῆς συναίνεσεως τοῦ πατρὸς, Κώδ. (6. 61) 8 § 3. Bz. (μ. I) 11, ἡ γυνὴ ἐκ τῆς προικὸς αὐτῆς, K. (8. 54) 21, οἱ ἀνηθοὶ καὶ οἱ ἀνήλικοι τὴν περιουσίαν αὐτῶν, εἴτε αὐθεντικῇ τοῦ ἐπιτρόπου, ἢ συναίνεσει τοῦ κηδεμόνος, (α).—Πρβ. Πείρας σελ. 769 ἐπ. — Τί τὸ νομοσχέδιον; βλ. ἄρθρ. 1774—1777.

(2) Οἱ συγγνώμην ἡλικίας τυγχόντες ἀνήλικοι δὲν δύνανται νὰ ἐπιχειρήσωσιν,

(α) Βλ. τὰς διατάξεις εἰς Πzp. ἐνοχ. τ. 2 σελ. 309 σημ. 1 τῆς 2 ἐκδ.

ἀλλοτρίας περιουσίας, καὶ ἂν κέκτηνται ἐν γένει τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἐκποιεῖν αὐτήν.

Οἱ ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες ; ὁ πατὴρ ὡς πρὸς τὸ ἐξώκτητον χρημάτιον ; Βλ. Παπ. αὐτ. § 274 σημ. 1 τῆς σελ. 310.

Ἀμοιβὴ πρὸς δικηγόρους Βλ. ἀνωτέρω σελ. 6026 ἐπ.

Ἀρτικείμενα (α) καὶ ἀποτελέσματα τῆς δωρεᾶς.

Ὁ αὐτὸς (αὐτ. § 277—292) ἀναπτύσσει τὰ ἐξῆς ¹.

277. Αἱ ἀρχαὶ τῆς ἐν ταῖς συμβάσεσι συναίνεσεως ἰσχύουσι καὶ ἐπὶ τῆς δωρεᾶς ὡς αἰκὶς ἐκτελεῖται διὰ συμβάσεως.

278. Ἀποτελέσματα δωρεᾶς, σκοπούσης μετάθεσιν κυριότητος, ἢ ἄλλων ἐμπραγμάτων δικαιωμάτων. Ὅροι τῆς μεταθέσεως ταύτης.

279. Ἡ δωρεὰ ἀλλοτρίου πράγματος εἶναι κυρίως δωρεὰ ; Ἐὰν ὁ δωρητής, μὴ ὢν κύριος, ὅτε δωρεῖται, γίνῃ τοιοῦτος βραδύτερον, ἀπαιτεῖται νέα παράδοσις, ἵνα μετατεθῇ εἰς τὸν λήπτην ἢ κυριότης ;

280. Ὅρισμοὶ περὶ τῶν ὑπὸ τοῦ Δημοσίου ἢ τοῦ Βασιλέως, ἢ τῆς Βασιλίσσης δωρεῶν, ἀργοῦντες παρ' ἡμῖν.

281. Ἐπὶ τῶν εἰς εὐαγὴ ἰδρύματα, ἢ εἰς κοινότητας, ἢ πρὸς λύτρωσιν αἰχμαλώτων δωρεῶν κατ' ἐξαίρεσιν ἢ κυριότης μετατίθεται χωρὶς παραδόσεως.

282. Παράδοσις δι' ἄλλου· διακρίσεις.

283. Δωρεὰ ἐπικαρπίας, χρήσεως χρηματικῶν δουλειῶν, ἐμφυτεύσεως καὶ ἐπιφανείας. Ὑπάρχει δωρεὰ ἐνεχύρου καὶ ὑποθήκης ;

Δωρεὰ ἀπαιτήσεως, ἣν περιποιῶμεν τῷ δωρεοδόχῳ, ἢ καθ' ἡμῶν ἢ κατὰ τρίτων. Μὴ ἀποδεδεγμένη ὑπόσχεσις δωρεᾶς πρὸς κοινότητα, καὶ πρὸς θρησκευτικὸν σκοπόν.

285. Ἀποτελέσματα τῆς συμβάσεως τῆς δωρεᾶς. Ὁ δωρητὴς δὲν πληθύνει τόκους ὑπερήμερίας. ² ἔχει τὸ τῆς εὐπορίας εὐεργέτημα. Ἐνέχεται μόνον ἐκ δόλου ἢ μεγάλης ἀμελείας. Εὐθύνεται ἔνεκεν ἐκνικήσεως ;

ἔγκυρον δωρεὰν ἀκινήτων οὐχὶ διότι δὲν ἔχουσι τὴν πρὸς τὸ ἐκποιεῖν ἱκανότητα, ἀλλὰ διὰ τὴν νεαρὰν ἡλικίαν των. Κ. (2. 45). 3.

(α) Τί δωρεῖται ; Βλ. Πείρας σελ. 776 ἐπ.

(1) Οἱ § 277—299 ἀναφέρονται εἰς τὸ σύγγραμμα αὐτό.

(2) Ἀπὸ τῆς ἀγωγῆς ὅμως ὑφαίλει τόκον. (αὐτ.).

386. Ἡ κατὰ τρίτων ἀπαιτήσις, ἣν περιποιούμεν τῷ δωρεοδόχῳ, ἐνίοτε ἀποκατᾶται διὰ τῆς αὐτῆς πράξεως, δι' ἧς καταρτίζεται ἡ δωρεά· παραδείγματα.

287. Δωρεά δι' ἀπαλλαγῆς τοῦ δωρεοδόχου ἀπὸ τῆς κατ' αὐτοῦ ἀπαιτήσεως· ἀδιάφορον. ἂν οὗτος ἦναι ἀναξιοχρεως.

288. Ἡ ἀπαιτήσις, ἧς ἀπαλλάσσεται ὁ δωρεοδόχος, δύναται ν' ἀνῆκῃ ἢ εἰς τὸν δωρητὴν, ἢ εἰς τρίτον. Ἡ σύμβασις τῆς ἀθώωσης (acceptilatio) ἀργεῖ τὴν σήμερον.

289. Ἡ ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τῆς τοῦ δωρητοῦ ἀπαιτήσεως δύναται νὰ γίνῃ καὶ χωρὶς συμβάσεως· παραδείγματα.

290. Ἐνίοτε δὲ ἡ δωρεά αὕτη καταρτίζεται ἀναιρουμένης, ἐν αὐτῇ τῇ γεννήσει αὐτῆς, τῆς ἀπαιτήσεως, δι' ἧςπραγματοῦται· παραδείγματα.

291. Δωρεά δι' ἀναδοχῆς ἐγγυήσεως ὑπὲρ τοῦ δωρεοδόχου· αὕτη γίνεται ἐπὶ αἰρέσει, ὅτι ὁ ἐγγυητὴς (δωρούμενος) θέλει καταζητηθῇ νὰ πληρώσῃ τὸ χρέος.

292. Ὅσάκις ἡ δωρεά καταρτίζεται διὰ συμβολαίου μετὰ τρίτου, μὴ ἐπενεργούντος οὔτε ὡς δωρουμένου, οὔτε ὡς δωρεοδόχου εἰς τὴν κατάρτισιν αὐτῆς, οἱ περιορισμοὶ τῆς δωρεᾶς καὶ ἡ λόγῳ ἀχαριστίας ἀνάκλησις· χωροῦσιν ἐπὶ τοῦ συμβολαίου, δι' οὗ καταρτίζεται ἡ δωρεά;

Κατὰ τὸν ῥωμαϊκὸν νόμον καὶ ἡ ἀλλοτρίου πράγματος δωρεά μεταβιβάζει εἰς τὸν λήπτην τὴν κυριότητα, ἂν ἐγένετο ὑπὸ τοῦ δημοσίου, τοῦ βασιλέως, ἢ τῆς συζύγου αὐτοῦ, ἀλλ' αἱ διατάξεις αὗται ἀντιβαίνουν εἰς τὴν ἐν τῇ νεωτέρᾳ Ἑλλάδι καθιερωθεῖσαν ἀρχήν, ὅτι οὐδεὶς στερεῖται τῆς ιδιοκτησίας του, εἰμὴ διὰ δημοσίαν ἀνάγκην προσηκόντως ἀποδεδειγμένην, ὅταν καὶ ὅπως ὁ νόμος διατάσῃ· ὅθεν ἀργοῦσιν ἐντελῶς παρ' ἡμῖν¹ (α).

Καὶ ἐμπράγματα ἐπὶ ἀλλοτρίων πραγμάτων δικαιώματα δύνανται νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς τὸν σκοπὸν τῆς δωρεᾶς. Β.9 (μζ'.1)².

Ἰδιάζουσαι τινες δωρεαί. Ἀνάκλησις τῆς δωρεᾶς.

Ὁ αὐτὸς (αὐτ. § 293—307) ἀναπτύσσει τὰ ἐξῆς³.

793. Δωρεά πάσης τάξεως. Δυσκολία τῆς ἐκτελέσεως αὐτῆς

(1) Ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετ. 88 τοῦ 1838.—Α. Π. 276 τοῦ 1839· ἴδε λ. χωροστάθμησις.

(α) Παπ. ἀστοκ. δίκαιον 2 § 280 ἐκδ. 2.

(2) Πρβλ. Παπ. ἐνοχ. 6. § 283 ἐκδ. 2.

(3) Οἱ ἐπ. ἀριθ. 293 ἀναφέρονται εἰς τὸ σύγγραμμα αὐτό.

κατὰ τὸ ἀρχαιότερον δίκαιον. Χωρία ἀποφαινόμενα, ὅτι τοιαύτη δωρεὰ εἶναι ἀδύνατος.

294. Ὁ Ἰουστινιανὸς ἐπέτρεψε ῥητῶς τὴν δωρεὰν πάσης τῆς οὐσίας, ἀλλ' ὁ δωρεοδόχος δὲν κτᾶται δυνάμει μόνης τῆς συμβάσεως τὴν κυριότητα τῆς οὐσίας τοῦ δωρητοῦ· ἡ τοιαύτη δωρεὰ δὲν καθίστησι τὸν δωρεοδόχον καθολικὸν διάδικον τοῦ δωρητοῦ.

295. Κίνδυνος τῶν δανειστῶν τοῦ δωρητοῦ ἐπὶ τῆς προκειμένης δωρεᾶς. Πῶς ἀποτρέπεται;

296. Σιωπηρὰ ἐντολὴ διδομένη τῷ δωρεοδόχῳ ἐπὶ τῆς τοιαύτης δωρεᾶς, ἵνα καταβάλλῃ τὰ χρεὴ τοῦ δωρητοῦ· ἀλλ' ἐὰν ῥητῶς συνομολογηθῇ, ὅτι ὁ δωρεοδόχος δὲν ὑποχρεοῦται νὰ πληρώσῃ τὰ χρεὴ τοῦ δωρητοῦ;

297. Ἀποτροπὴ τῆς ἐκποιήσεως ἐπὶ τῷ δολίῳ σκοπῷ τοῦ νὰ βλαφθῶσιν οἱ δανεισταὶ τοῦ ἐκποιούντος. Τοῦτ' αὐτὸ χωρεῖ καὶ ἐπὶ τοιαύτης δωρεᾶς, καθ' ἣν ῥητῶς ἀπηλλάγη ὁ δωρεοδόχος τῆς ὑποχρέωσιν τοῦ νὰ πληρώσῃ τὰ χρεὴ τοῦ δωρητοῦ· ἐπὶ τῆς δωρεᾶς ταύτης εἰκάζεται ὁ τοῦ δωρητοῦ δόλος.

298. Δωρεὰ μελλόντων πραγμάτων. Ἄκυρος ἡ δωρεὰ τῆς κληρονομικῆς περιουσίας τοῦ δωρητοῦ. Δωρεὰ πάσης τῆς τε ἐνεστώσης καὶ τῆς μελλούσης περιουσίας τοῦ δωρητοῦ. Κατὰ τί αὕτη διαφέρει τῆς δωρεᾶς τῆς κληρονομικῆς περιουσίας; Καὶ αὕτη εἶναι ἄκυρος.

299. Δωρεὰ ἡ μέμικται ἑτέρα πράξις. Τὸ συμβόλαιον τοῦτο εἶναι τὸ μὲν δωρεὰ, τὸ δὲ ἀμφοτεροβαρὲς πράξις. Ἀνάγκη δὲ νὰ διακριθῇ ἡ ἀξία τῆς τὴν δωρεὰν ἀποτελούσης τὴν ἀμφοτεροβαρὲς πράξιν· διατί;

300. Δωρεὰ ἐπὶ ὄρῳ (donatio sub modo) τί ἐστὶ; περιέχει ὑποχρέωσιν τοῦ λήπτου Πῶς ἐπιδιώκεται ἡ πληρώσις; Ἀγωγὴ τῶν προγεγραμμένων συμφώνων. Ἀπαίτησις ἕνεκα τῶν δοθέντων, δι' ἧς ἀνακαλεῖται ἡ δωρεὰ διὰ τὴν ὑπὸ τοῦ λήπτου ἀθέτησιν τοῦ ὄρου.

301. Πότε συγχωρεῖται ἡ διεκδίκησις τῶν δωρηθέντων δι' ἀθέτησιν τοῦ ὄρου; Κατὰ τρίτου χωρεῖ; Ἀνάκλησις τῶν δωρεῶν.

302. Ὁ μὴ ἔχων τέκνα πάτρων ἀνεκάλει τὴν εἰς τὸν ἀπέλευθρον δωρεὰν, ἂν μετ' αὐτὴν ἀπέκτα τέκνα. Ἡ περίπτωσις αὕτη οὐδὲν ἔχει νῦν κύρος. Ἡ δόξα, καθ' ἣν ἡ ἀνάκλησις αὕτη ἰσχύει καὶ ἐν πάσῃ ὑπὸ ἄπαιδος γενομένη δωρεὰ, εἶναι ἐσφαλμένη.

303. Ἡ δόξα αὕτη περιῆλθε καὶ εἰς τὸν γαλλικὸν νόμον,

ἵστις μάλιστα παρέχει εἰς τὸν δωρητὴν ἀγωγὴν διεκδικήσεως κατὰ παντὸς τρίτου νομέως τῶν δωρηθέντων. Επίκρισις τῆς διατάξεως ταύτης.

304. Δι' ἀχαριστίαν τοῦ δωρεοδόχου. Λόγοι τῆς ἀχαριστίας. Συγχωρεῖται ἢ ἐν τῷ καιρῷ τῆς δωρεᾶς παραίτησις τοῦ δικαιώματος τοῦ δωρητοῦ νὰ ἀνακαλέσῃ διὰ τοιοῦτον λόγον τὴν δωρεάν;

305. Ἡ ἀγωγὴ ἐπὶ τῇ λόγῳ ἀχαριστίας ἀνακλήσει τῆς δωρεᾶς δίδεται εἰς μόνον τὸν δωρητὴν. Ὑπὸ τῶν κληρονόμων τοῦ δωρητοῦ ἢ κατὰ τῶν κληρονόμων τοῦ δωρεοδόχου συγχωρεῖται μόνον νὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ ἀγωγή.

306. Δικαίωμα νὰ ἀνακαλέσῃ τὴν δωρεάν. Παυλιανὴ ἀγωγή. Τὴν δωρεάν παραχώρησιν τοῦ τῆς οἰκήσεως δικαιώματος δύνανται ν' ἀνακαλέσωσιν οἱ κληρονόμοι τοῦ δωρητοῦ.

307. Τὴν δωρεάν τὴν προσβάλλουσιν τὴν νόμιμον μερίδα τῶν κληρονόμων τοῦ δωρητοῦ δύνανται ν' ἀνακαλέσωσιν οἱ κληρονόμοι οὗτοι;

Ὁ Παπ. (περὶ γενικ. ἀρχ. § 364—383) ἀναπτύσσει τὰ ἐξ ἧς¹.

304. Ἔννοια τῆς δωρεᾶς.

365. Εἰς τίνα τάξιν τῶν συμβολαίων ἀνήκει ἡ δωρεά; Ἀνήκει εἰς τοὺς τρόπους τῆς κτήσεως τῆς κυριότητος; Εἶναι ἐνοχικὴ σύμβασις;

366. Θέματα δωρεᾶς καταρτιζομένης ἄνευ τῆς τοῦ δωρεοδόχου συναινέσεως, ἢ καθ' ἣν ὁ λήπτης συναινεῖ μὲν, ἀλλ' οὐχὶ εἰς τὴν ἐκ δωρεᾶς κτήσιν τοῦ δωρεάν διδομένου.

367. Ἡ ἐννοια τῆς ἐνοχικῆς συμβάσεως δὲν εἶναι οὐσιῶδες καὶ ἀφευκτον τῆς δωρεᾶς στοιχεῖον.

368. Διατί πραγματευόμεθα περὶ δωρεᾶς καὶ ἐν τῷ ἐνοχικῷ δικαίῳ; Διότι ἡ δωρεά συνήθως περιβάλλεται τὸν τύπον τῆς συμβάσεως.

369. Ανάλυσις τῆς ἐννοίας τῆς δωρεᾶς. Πρᾶξις μεταξὺ ζώντων.

370. Πρᾶξις, δι' ἧς, ἐλαττωὶς τὴν ἰδίαν, αὐξάνει ἐκ προθέσεως τὴν τοῦ λήπτου περιουσίαν. Ἡ ἐκποίησης, οὐσιῶδες τῆς δωρεᾶς στοιχεῖον.

371. Διατί ἐξηγήσαμεν τοσοῦτον λεπτομερῶς τὴν ἐννοian τῆς δωρεᾶς;

(1) Οἱ ἐπὶ ἀρ. 364—383 ἀναφέρονται εἰς τὴν συγγραφὴν αὐτήν.

372. Περιορισμοὶ τῆς δωρεᾶς διὰ τῶν πρὸς σύστασιν αὐτῆς ἀπαιτουμένων διατυπώσεων. Κίγκιος νόμος. Ὁρισμοὶ Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου καὶ τῶν διαδόχων αὐτοῦ.

373. Ἐμφάνισις τῆς δωρεᾶς.

374. Ἀποτέλεσμα τῆς ἀθετήσεως τῆς διατυπώσεως ταύτης.

375. Ὁρισμοὶ τοῦ μετὰ τὸν Ἰουστινιανὸν καὶ τοῦ νῦν ἰσχύοντος δικαίου περὶ τῶν ἐπὶ τῆς δωρεᾶς τηρητέων διατυπώσεων. Ἑρμηνεία τοῦ ἄρθρου 42 τοῦ περὶ χαρτοσ. νόμου.

376. Οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ κυρίου τῆς περιουσίας δύνανται νὰ ποιήσωσι δωρεάν αὐτῆς;

377. Ἀνάκλησις τῆς δωρεᾶς.

378. Ἀνταποδοτικὴ δωρεά, τί ἐστὶ; Κατὰ τινὰς εἶναι ἀληθῆς δωρεά, ὑπαγομένη εἰς πάντας τοὺς περὶ αὐτῆς ὁρισμούς· κατ' ἄλλους πάλιν εἶναι δωρεά, ἀλλὰ δὲν ὑπόκειται εἰς πάντας τοὺς περὶ δωρεῶν ὁρισμούς.

379. Ἡ ἀνταποδοτικὴ δωρεά ὑπάγεται εἰς πάντας τοὺς περὶ δωρεῶν ὁρισμούς. Ἀπόδειξις τοῦ ὀρθοῦ τῆς δόξης ταύτης.

380. Ἑρμηνεία χωρίων τοῦ ῥωμ. καὶ τοῦ βυζαντινοῦ νόμου, ἀναγομένων εἰς τοιαύτας δωρεάς.

381. Ἐν καὶ μόνον θέμα ἀνταποδοτικῆς δωρεᾶς, μὴ ὑπαγόμενον εἰς τοὺς περὶ κοινῶν δωρεῶν ὁρισμούς.

382. Αἰτία θανάτου δωρεά. Κατὰ τί ἐξομοιοῦται τῇ κληροδοσίᾳ, καὶ κατὰ τί διαφέρει αὐτῆς;

383. Τίς ἡ ἄφευκτος ἐπὶ τῆς δωρεᾶς ταύτης αἵρεσις, καὶ τίνες αἱ κατ' αὐτὴν συνήθεις αἱρέσεις; Αἱ αἱρέσεις αὗται ὀρίζονται ἢ ὡς ἀναβλητικάι, ἢ ὡς διαλυτικάι αἱρέσεις τῆς μεταθέσεως τῆς κυριότητος, ἢ ἄλλων δικαιωμάτων περιουσίας. Ὅποιον τῶν δύο ἀποτελεσμάτων ὑποτίθεται;

Δωρεὰ αἰτία θανάτου ¹.

388. Ἡ δωρεὰ αὕτη μετέχει τῶν κληροδοσιῶν κατὰ τε τὸν σκοπὸν καὶ τὰ ἀποτελέσματα.

389. Δωρεὰ αἰτία θανάτου ἐστὶν ἡ ἐπὶ τῇ αἱρέσει τῆς πρὸ τοῦ δωρεοδόχου ἢ τῆς μετ' αὐτοῦ συγχρόνου ἀποβιώσεως τοῦ δωρητοῦ, οὐχὶ δὲ καὶ ἡ δωρεά, ἥς τὸ κῦρος ἤρτηται ἐκ τῆς ἀποβιώσεως τρίτων. Ἡ αἵρεσις τῆς ἐπιβιώσεως τοῦ δωρησαμένου, ἐξιοῦσα, ἀναιρεῖ πάντοτε τὴν προκειμένην δωρεάν.

(1) Οἱ ἀρ. 344—345 ἀναφέρονται εἰς τὸ περὶ ἐνοχ. Πάπ. τ. 2, ἐκδ. 2.

310. Δωρεὰ αἰτία θανάτου, δι' ἧς σκοπεῖται ἡ μετάθεσις τῆς κυριότητος ἢ ἄλλου ἐμπραγμάτου δικαίωματος. Διττὸς σκοπὸς τοῦ παραδίδοντος. Ἄμεσος μετάθεσις, ὅτε ἡ αἵρεσις τῆς ἐπιβιώσεως τοῦ δωρησαμένου ὁρίζεται ὡς διαλυτική· μετάθεσις μόνῃ τῆς νομῆς, ὅτε ἡ ἀνωτέρω αἵρεσις ὁρίζεται ὡς ἀναβλητική.

311. Ὑποτίθεται ἡ διαλυτικὴ αἵρεσις. Ἀπαιτεῖται πάντοτε ἡ παράδοσις πρὸς μετάθεσιν τῆς κυριότητος, ἢ τῶν ἄλλων ἐμπραγμάτων δικαιωμάτων, πρὸς ὧν τὴν κτῆσιν συνήθως εἶναι αὕτη ἀναγκασία. Χωρίον εἰς ὃ χωρίζονται οἱ ἀντιδοξοῦντες. Σχόλιον τῶν βασιλικῶν ὑποστηρίζον τὴν καταφατικὴν λύσιν.

312. Δωρεὰ αἰτία θανάτου δι' ἐνοχικῆς ἀπαιτήσεως, ἣν περιποιεῖ τῷ δωροδόχῳ ὁ δωρούμενος.

313. Τύπος τῆς αἰτίας θανάτου δωρεᾶς κατὰ τὸ πρὸ τοῦ Ἰουστινιανοῦ δίκαιον· κατὰ τὸ ἰουστινιάνειον ἀρκεῖ ἀπλῆ τῶν συμβαλλομένων συναίνεσις. Ἀντιδοξοῦντες. Ἀντίκρουσις. Τὸ ζήτημα δὲν ἔχει πρακτικὸν κύρος.

314. Δωρεὰ αἰτία θανάτου δι' ἀπαλλαγῆς τοῦ δωροδόχου ἀπὸ ὑποχρέσεως. Αἱρέσεις, ὧν ἡ ἐξόδος καθίστησιν ἀνίσχυρον τὴν προκειμένην δωρεάν καὶ παρέχει τὸ δικαίωμα τοῦ ἀναζητῆσαι τὸ δῶρον.

315. Ἐνδίκᾳ μέσα, δι' ὧν ἀσκεῖ τὸ δικαίωμα τοῦτο. Διεκδικητικὴ ἀγωγὴ.

316. Ἀπαίτησις τῶν ἐξ αἰτίας δοθέντων.

317. Ἀγωγή τῶν προγεγραμμένων συμφώνων.

318. Ἐὰν τὸ δωρηθὲν ἀπολεσθῇ ἐκ πράξεως τοῦ δωροδόχου, ἢ πωληθῇ παρ' αὐτοῦ, ἢ βλαφθῇ, ἢ καταστραφῇ, κλαπῇ ἐκ πταισματος τοῦ δωροδόχου; Εὐθύνῃ αὐτοῦ ὡς πρὸς τοὺς καρποὺς τοῦ δώρου.

319. Διαφωνία τῶν ἀρχαίων περὶ τῶν ὁρίων τῆς ἐξομοιώσεως τῆς αἰτίας θανάτου δωρεᾶς πρὸς τὰς κληροδοσίας. Ὁ Ἰουστινιανὸς ἐθέσπεσε κατὰ πάντα σχεδὸν ἐξισοῦσθαι τὴν δωρεάν ταύτην ταῖς κληροδοσίαις κατὰ τε τὸν ἐξωτερικὸν τύπον καὶ τὴν οὐσίαν τῆς προκειμένης δωρεᾶς.

320. Ὁ Ἰουστινιανὸς ὥρισεν, ὅτι ὁ δωρούμενος αἰτία θανάτου δύναται νὰ μεταχειρισθῇ τὸν τύπον ἢ τῶν ἐν ζωῇ δωρεῶν ἢ τῶν κωδικέλλων. Λόγοι εἰς οὓς στηρίζεται ἡ γνώμη αὕτη.

321. Τύπος τῶν αἰτίας θανάτου δωρεῶν κατὰ τὸ ἰσχύον δίκαιον.

322. Ὅρισμοὶ ὡς πρὸς τὴν οὐσίαν τῶν κληροδοσιῶν, εἰς οὓς ὑπῆχθη ἡ προκειμένη δωρεά.

323. Ἡ δωρεὰ αἰτία θανάτου κατὰ τὶ διαφέρει νῦν τῆς κληροδοσίας κατ' οὐσίαν;

*Δωρεαὶ μεταξὺ συζύγων*¹.

94. Ἀπαγόρευσις τῶν δωρεῶν μεταξὺ συζύγων.—95. Ἐκτασις αὐτῆς καὶ εἰς τὰς δωρεὰς πρὸς πρόσωπα, ἢ ὑπὸ προσώπων, ἅπερ συνάπτονται πρὸς τὸν δωρητὴν, ἢ δωρεοδόχον διὰ τοῦ δεσμοῦ τῆς πατρικῆς ἐξουσίας.—96. Ἀποτελέσματα τῆς ἀπαγορεύσεως. Ἡ ὑπὸ τῆς γυναικὸς ὑπὲρ τοῦ ἀνδρὸς σύστασις προικὸς εἶναι δωρεά; — 97. Μετὰ τρίτων νομικαὶ πράξεις, δι' ὧν καταρτίζονται δωρεαὶ μεταξὺ συζύγων.—98. Ἐνδίκαιά μεσα, δι' ὧν πραγματοῦται ἡ ἀκυρότης.—99. Περὶ τῶν καρπῶν τοῦ ἀντικειμένου τῆς ἀκύρου δωρεᾶς.—100. Ἐὰν διὰ τῶν δωρεῶν δοθέντων χρημάτων ἡγοράσθῃ πρᾶγμα εὐρισκόμενον εἰς χεῖρας ἀναξιοχρέου δωρητοῦ, πῶς προστατεύεται ὁ δωρητὴς κατὰ τῶν λοιπῶν δανειστῶν τοῦ δωρεοδόχου;—101. Κυροῦται ἡ μεταξὺ συζύγων δωρεά, ἐὰν ὁ δωρητὴς προαποβιώσῃ ἐν τῷ γάμῳ μὴ ἀνακαλέσας αὐτήν.—102. Τύχη τῶν μικτῶν συμβολίων.—103. Μουκιανὸν τεκμήριον.—104. Θέματα, καθ' ἃ ἰσχύουσιν αἱ μεταξὺ συζύγων δωρεαί.

ΔΩΡΕΑ ΜΕΤΑΞΥ ΖΩΝΤΩΝ (donatio). (α)

Συλλογαὶ τῶν νόμων.

Εἰσηγ. (2 7). Π. (39. 5 καὶ 6). Κ. (8. 54. 56. 57). Κώδ. (3. 29). Β. (μ.α'. 4) καὶ (μ.ζ'. Ι. Ι. 2 καὶ 3). Προχ. νομ. τίτλ. 10. 12 καὶ 13. Ἐπαν. (τίτλ. 20. 22). Πεῖρα τίτλ. 53.—Ἀρμ. (γ. Ι καὶ 2). (Δ. 14).

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ.

§ 1. Προηγούμενα ζητήματα. Παραπομπή.

§ 2. Ἀπαιτεῖται συναίνεσις. Ἐξαιρέσεις τινές. — Οὐσιώδης πλάνη.

(1) Οἱ ἐπ. ἀρ. ἀνταποκρίνονται εἰς τὴν περὶ οἰκογενειακοῦ δικαίου συγγραφὴν τοῦ Καλ..

(α) Βιβλιογραφία. Παπ. ἐνοχ. 6. § 253—323.—Τοῦ αὐτοῦ γενικαὶ ἀρχαὶ § 364 ἐπ. 369 ἐπ. (Πεῖρα σελ. 788). — Καλ. γ' § 120—144. Καλ. δ' § 108—114 περὶ προγάμου δωρεᾶς.—Καλ. δ' § 118—132. Παπ. οἰκ. δίκ. § 94 ἐπ. περὶ ἀπαγορεύσεως δωρεῶν μεταξὺ συζύγων.—Θέμιδ. 4 σελ. 112—282.—Θέμιδ. 9 σελ. 400 ἐπ. περὶ ἱστορίας τοῦ ῥωμ. δίκ.—Μακ. § 491.

§ 3—7. Ἀποδοχή δωρεᾶς οὐ πῶδες στοιχεῖον. Πρέπει νὰ ᾔναι σύγχρονος; Ἀποδεικνύεται διὰ μαρτύρων; — Δι' ἐπισήμου συμβολαίου; — Ἀποδοχή ὑπὸ τοῦ πατρὸς. — Ἐκποίησης δωρηθέντος καὶ ἔγκρισις. — Ἀδεια συγγενικοῦ συμβουλίου.

§ 8. Ἀξίησις τῆς περιουσίας τοῦ λήπτου.

§ 9. Ἀπόδοσις χρέους δὲν ἀποτελεῖ δωρεάν.

§ 10. Ἡ διατροφή;

§ 11. Συγγραφεὺς ἐπιτρέπων τὴν δημοσίευσιν συγγραμματος αὐτοῦ.

§ 12. Διάφοροι τρόποι δωρεᾶς. Ἰδίως περὶ παραδόσεως.

§ 13. Δωρεὰ τῆς ὅλης περιουσίας καὶ μελλούσης περιουσίας. Περὶ Παυλιανῆς ἀγωγῆς.

§ 14. Πῶς καταρτίζεται ἡ δωρεὰ; Ἀρθρον 300 πολ. δίκον. — Ἀρθρον 42 τοῦ περὶ χαρτ. νόμου.

§ 16. 16. Ἀπαγόρευσις δωρεᾶς εἰς τινὰ πρόσωπα. Ἀνταποδοτικὴ δωρεὰ. — Σύμικτος. — Ὑπὸ ὄρον.

§ 17—19². Ἀνάκλησις δωρεῶν. Ἀνταποδοτικαὶ δωρεαί.

§ 20. Ἀστοργος δωρεὰ.

§ 21. Ποῖοι ἔχουν τὸ δικαίωμα τῆς τῶν δωρεῶν προσβολῆς;

§ 22. Κατὰ ποίου κινεῖται ἡ περὶ ἀνακλήσεως δωρεᾶς;

§ 23—252. Ἐκ συγγραμμάτων τὰ ἐξῆς. Δωρεᾶς ἔννοια καὶ ἀνάλυσις αὐτῆς. § 253—265. — Περιορισμὸς τῆς δωρεᾶς καὶ ἱκανότης τοῦ δωρεῖσθαι καὶ κτᾶσθαι ἐκ δωρεᾶς. § 266—276. — Ἀντικείμενα καὶ ἀποτελέσματα τῆς δωρεᾶς. § 277—299. — Ἰδιόζουσαι τινὲς καὶ ἀνάκλησις αὐτῶν. § 293—307.

§ 253. Ἐγκρισις ἐπὶ δωρεῶν ἀνατρέχει;

§ 254. Τὸ ἄρθρον 674 Ἰονίου κώδικος.

§ 255. Παραίτησις γενικὴ λόγῳ δωρεᾶς.

§ 256—257. Διάφορα.

§ 258—345. ΔΩΡΕΑ ΑΙΤΙΑ ΘΑΝΑΤΟΥ. Προηγούμενα. — § 259. Ἀποδοχή. Διὰ δημοσίου ἐγγράφου; — Χειρόγραφος γυνὴ δωροῦσα αἰτία θανάτου. § 260. — Ἐκ συγγραμμάτων τινὰ § 344—345.

§ 346. ΠΡΟΓΑΜΙΑΙΑ ΔΩΡΕΑ. ΔΩΡΕΑ ΕΝΕΚΑ ΜΗΗΣΤΕΙΑΣ. — Ἀνήκει εἰς τὴν σύζυγον ἐν περιπτώσει παραπτώματος τοῦ συζύγου; § 346. — Ἰσότης δωρεᾶς καὶ προικὸς. § 347. — Διεκδικησις αὐτῆς. § 348. — Πῶς ἀποδεικνύεται; § 349. — Ἀνάκλησις. § 350.

§ 351. ΔΩΡΕΑΙ ΜΕΤΑΞΥ ΣΥΖΥΓΙΩΝ. — Προηγούμενα — Παραίτησις. § 352. — Ἀγορὰ ἀκινήτου διὰ χρημάτων τοῦ ἀνδρός. § 353. — Ἀντικατάστασις προικίου διὰ κτήματος μείζονος ἀξίας. § 354. — Παραπομπή. § 355. — Περὶδούσις. § 356. Ἀνάκλησις. § 356². Τόκοι καὶ καρποὶ § 356³. — ἔννοια τοῦ 8 Β.σ. (κθ. 1). § 357. — Περιπτώσις δωρεᾶς μεταξὺ συζύγων. § 358. — Παυλιανὴ ἀγωγή. § 359.

§ 1. Πολλὰ ὑπὸ τῆς νομολογίας προηγουμένως λυθέντα ζητήματα βλ. εἰς σ. 766—796 τῆς Πείρας.

§ 2. Ἡ δωρεὰ ἀποτελεῖ σύμβασιν, διότι εἰς τὸν μὴ βουλόμενον δὲν γίνεται δωρεὰ¹. — Ὑπάρχουσι δὲ καὶ πικραδείγματα

(1) Βλ. ἀνάπτουξιν εἰς Κελ. γ' § 120—121.

δωρεᾶς ἄνευ τῆς συναινέσεως τοῦ δωρεοδόχου¹. Οὐσιώδης δὲ πλάνη ἀντίκειται εἰς τὸ κύρος τῆς δωρεᾶς².

§ 3. Ἡ ἀποδοχὴ¹ τῆς δωρεᾶς πρέπει νὰ ᾔηται σύγχρονος³ μὲ τὴν πράξιν τῆς δωρεᾶς; Πρέπει νὰ γίνηται διὰ τοῦ αὐτοῦ δημοσίου ἐγγράφου; Βλ. τὰ ἐν Πείρᾳ σελ. 5077 ἐπ.

Ἔτερα περὶ ἀποδοχῆς βλ. εἰς Πείραν σελ. 772 ἐπ.

§ 4. Ἀποδοχὴ τῆς μεταξὺ ζώντων δωρεᾶς πρέπει νὰ γίνηται δι' ἐπισήμου συμβολαίου; οὐχὶ κατὰ τὴν 343 τοῦ 1867 (Πείρας σελ. 772 § 24). Ναί, κατὰ τὴν 387 τοῦ 1862 (αὐτ. § 25) καὶ κατὰ τὴν 282 τοῦ 1875 ἣν ἴδε ἐν Πείρᾳ σελ. 5079 (κατὰ λάθος ὡς φέρουσαν ἀριθ. 382 σημειωθείσαν). — Παράβ. Πείρας σελ. 772 § 24 καὶ 25.

§ 5. Ἐὰν καθ' ἡν ἐποχὴν ἐγένετο ἡ ἔγκρισις ἀγοραπωλησίας τινὸς καὶ ἡ δωρεᾶς ἀποδοχὴ ἔζη ὁ πατὴρ τῆς ἀνηλίκου κόρης (ὑπὲρ ἧς ἐγένετο δεκτὴ ἡ δωρεά), νομίμως ὁ πατὴρ ἐθεωρήθη ὡς νόμιμος τῆς ἀνηλίκου ἐπίτροπος, ἀφοῦ δὲν ἐπῆλθε νόμιμός τις μεταβολή. (Πολ. Α. Π. 9 τοῦ 1876).

§ 6. Ἐὰν ἡ ἀποδοχὴ τῆς δωρεᾶς δὲν ἐγένετο γνωστὴ εἰς τὸν δωρητὴν, ἐκποιεῖ οὕτως ἐγκύρως τὸ δωρηθέν; ἡ ἔγκρισις ἀνατρέχει; (ἡ Α. Π. πολ. 9 τοῦ 1875 φέρει· «Ἐπειδὴ ἀφοῦ τὸ ἔφετ. παραδέχεται διὰ τῆς ἐνάτης αἰτιολογίας τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ὅτι ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος δωρεά δὲν ἀνεκλήθη ὑπὸ τῆς μάμμης πρὸ τῆς κατὰ τὸ ἔτος 1858 ἀποδοχῆς αὐτῆς τε καὶ τῆς ἀγορᾶς ὑπὸ τῆς ὀρφανῆς, δὲν ἤμαρτεν ἀποφανθέν, ὅτι ἡ κατὰ τὸ ἔτος 1863 γενομένη πώλησις τοῦ ἐπιδίκου πρὸς τοὺς ἐναγομένους δὲν εἶναι ἰσχυρά. Ὁ δὲ προτεινόμενος νῦν λόγος, ὅτι ἐν ὅσῳ δὲν ἐγένετο γνωστὴ εἰς τὴν δωρήτριαν μάμμην ἡ ἐκ μέρους τῆς δωρεοδόχου ὀρφανῆς ἀποδοχὴ τῆς δωρεᾶς, ἡδύνατο ἐκείνη νομίμως ν' ἀπαλλοτριώσῃ, ὡς ἔπραξε, πρὸς τοὺς ἐναγομένους τὸ κτῆμα, καὶ ὑποτεθῇ, ὅτι ἐπροτάθη ἐνώπιον τοῦ ἔφετ. δὲν ἔχει ἐπιρροήν, διότι ἀντικείμενον τῆς δωρεᾶς, κατὰ τὰ ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας παραδεδεγμένα, δὲν ἦτο τὸ κτῆμα, ὅπερ διὰ λογαριασμὸν καὶ ἐν ὀνόματι τῆς ὀρφανῆς

(1—2) Βλ. ἀνάπτυξιν εἰς Καλ. γ'. § 120—121.

(2) Ὅτι στοιχεῖον ἀναγκαῖον πρὸς ὑπαρξιν τῆς δωρεᾶς. Βλ. Πείρας σελ. 771 ἐπόμενα.

(3) Σύγχρονος; Πείρας σελ. 771 ἐπ. — Διὰ μαρτύρων; Πείρας σελ. 773 § 27. — Δωρεᾶς ἀποδοχὴ (acceptatio). Βλ. Θεμίδ. 4 σελ. 133 ἐν τέλει 202 Σαξίγ. § 158. 160 172. Παπ. περὶ γεν. ἀρχῶν § 365 ἐπ. — Βασ. 54 (52. 1.).

ἡγοράσθη παρὰ τῆς μάμμης, ἀλλὰ τὸ τίμημα ἑπομένως ἡ μάμμη μόνον ἀγωγὴν θὰ εἶχε κατὰ τῆς ὀρφανῆς πρὸς καταβολὴν τοῦ ὑπ' αὐτῆς διὰ λογαριασμὸν ἐκείνης καταβληθέντος τῷ πωλητῇ τιμήματος, ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο νὰ καταστήσῃ ἔγκυρον τὴν πρὸς τοὺς ἐναγομένους μεταγενεστέραν πώλησιν τοῦ κτήματος, ὅπερ οὐδέποτε ἀπέκτησεν ἡ μάμμη μὴ συνομολογήσασα τὴν ἀγορὰν δι' ἰδίον τῆς λογαριασμὸν, ἀλλὰ διὰ λογαριασμὸν τῆς ὀρφανῆς ἐγγόνης τῆς, πρὸς ἣν ἔκτοτε μετεβιβάσθη ἡ κυριότης καὶ ἡ κατοχὴ τοῦ ἐπιδίκου· διότι, κατὰ νόμον, εἰ καὶ ἀγνοοῦντος τοῦ δεσπότου, τὰ πράγματα αὐτοῦ δι' ὧκῃσέ τις, ἐκατέρωθεν ἀρμόζει ἡ περὶ διοικήσεως ἀγωγή (Ν. 2 Πανδ. (3. 5) Ἀρμεν. Ε' 12 § 57), ἡ δὲ ἐπελθοῦσα ἔγκρισις τοῦ δεσπότου ἀνατρέχει κυροῦσα τὰς πράξεις τοῦ διοικητοῦ διότι τὸ χρησίμως διοικηθὲν ἀναγκάζεται δεκτὸν ἡγεῖσθαι ὁ δεσπότης, καὶ ὅπερ δεκτὸν ἡγήσεται ὁ δεσπότης ἔρρωται καὶ κακῶς διωκῆθῃ (Ἀρμεν. § 26 αὐτόθι)· εἶναι δὲ ἀδιάφορον ἐπὶ τοῦ προκειμένου, πότε ἡ διοικῆτρια μάμμη ἔλαβε γινῶσιν τῆς ἐγκρίσεως τῆς ἐγγόνης, διότι δὲν ἐξηρτάτο ἐκ τῆς ἐγκρίσεως ταύτης τὸ κύρος τῆς συνομολογηθείσης ὑπὸ τῆς μάμμης διὰ λογαριασμὸν τῆς ἐγγόνης ἀγορᾶς, ἀφοῦ κατὰ τὰ προεκτεθέντα καὶ ἐν ἀγνοίᾳ ταύτης ἡ μάμμη ἠδύνατο νομίμως ν' ἀγοράσῃ διὰ λογαριασμὸν αὐτῆς ὡς διοικητῆς ἀλλοτρίων, ἡ δ' ἔγκρισις ἠδύνατο νὰ ἔχῃ μόνον ἐπιρροὴν ὡς πρὸς τὴν ἀπαίτησιν τοῦ διοικητοῦ διὰ τὰς παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν διοίκησιν καταβληθείσας δαπάνας, ἢ τὰς κατὰ τοῦ δεσπότου ἀγωγὰς τῶν τρίτων τῶν μετὰ τοῦ διοικητοῦ συναλλαξαμένων, περὶ ὧν ὅμως δὲν πρόκειται ἐνταῦθα. Ἀρα δὲν ἡρμήνευσε ψευδῶς τὸν νόμον τὸ δικάσαν ἐφετ., ὡς οἱ ἀναιρεσεῖοντες οὐκ ὀρθῶς ἰσχυρίζονται, μὴ λαβὼν ὑπ' ὄψιν τὸ γεγονός τῆς γινώσεως τῆς ἀποδοχῆς τῆς ὀρφανῆς ἐκ μέρους τῆς μάμμης, καὶ οἱ σχετικοὶ λόγοι δὲν εἶναι βάσιμοι.

Ἐπειδὴ ἀφοῦ τὸ ἐφετεῖον παραδέχεται, ἐν τῇ δευτέρᾳ αἰτιολογίᾳ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ὅτι δύο διακεκριμέναι βάσεις εἶχεν ἡ ἀγωγή· τὴν μὲν, ὅτι ἡ μάμμη ἡγόρασε τὸ ἐπιδίκον διὰ χρημάτων τῆς ὀρφανῆς ὡς πληρεξουσία αὐτῆς, τὴν δὲ, ὅτι τὴν ἀγορὰν ἐνήργησε διὰ λογαριασμὸν τῆς ὀρφανῆς ὡς διαχειριστῆς ἀλλοτρίων, καταβαλοῦσα ἐξ ἰδίων ἡ μάμμη τὸ τίμημα· μὲ πρόθεσιν ὅμως νὰ τὸ δωρήσῃ εἰς τὴν ὀρφανήν· ἐκατέρωθεν δὲ τῶν βάσεων τούτων, ἀποδεικνυμένη, ἐστήριξε τὸ πρὸς διεκδίκησιν τοῦ ἐπιδίκου δικαίωμα τῆς ἐναγούσης, δὲν παρέβησε νόμον τινὰ τὸ ἐφετεῖον παραδεχθὲν ὡς ἀποδεδειγμένην

τὴν δευτέραν τῆς ἀγωγῆς βάσιν. Οἱ δὲ παρατιθέμενοι ὑπὸ τῶν ἀναιρεσειόντων νόμοι 3 § 1 Πανδ. (44. 7). N. 9 πρ. (18 I). καὶ N. 18. (12. 1) δὲν ἔχουσιν ἐφ' ἑαυτοὺς τινὰ ἐπὶ τοῦ προκειμένου, καθόσον ἀνάγονται εἰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ἀμφιβάλλεται ἡ περὶ τῆς καταρτισθείσης συμβάσεως διάνοια τῶν συμβαλλομένων· τοιαύτην δὲ τινὰ πραγματικὴν ἐκτίμησιν ἀποκροῦσιν αἱ περὶ τῆς προκειμένης συμβάσεως σκέψεις τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως. Ὁ δὲ N. 3. Πανδ. (45. 1) δὲν οἱ ἀναιρεσειόντες ὡς παραβιασθέντα ἐπίσης ἐπικαλοῦνται καὶ καθ' ὅν οὐχ ὑποχρεοῦται τις ἄλλοτρίαν πρᾶξιν ὑποσχόμενος, δὲν ἔχει σχέσιν τινὰ πρὸς τὸ προκειμένον θέμα, καθ' ὃ ἡ μάχη ἡγόρασε καὶ κατέλαβε, κατὰ τὰ προειρημένα, τὸ ἐπίδικον ἐν ὀνόματι τῆς ὀρφανῆς ἐγγόνης της, καταβλαύσα καὶ τὸ τίμημα· ὥστε καὶ ἡ τῆς ἀγοραπωλησίας σύμβασις νομίμως κατηρτίσθη καὶ ἡ ἐγγονή, διὰ λογαριασμὸν τῆς ὁποίας ἐγένετο ἡ ἀγορά, εἰς οὐδὲν ἔμεινεν ἐνεχομένη τῷ πωλητῇ.

7. Ἀπαιτεῖται ἄδεια τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου, διὰ νὰ δεχθῇ ὁ πατήρ, ὡς φυσικὸς ἀντιπρόσωπος τῶν τέκνων του, δωρεὰν ἀκινήτου ὑπὲρ αὐτοῦ γενομένην; οὐχί. (Ἀρ. Πάγ. 280 τοῦ 71)¹.

§ 8. Διὰ τὴν δωρεὰν ἀπαιτεῖται προσέτι ἄνευ ἀνάγκης αὐξήσεις τῆς περιουσίας τοῦ λήπτου καὶ ἀπαλλοτριώσεις².

§ 9. Δὲν ἀποτελεῖ δωρεὰν ἡ ἀπόδοσις παλαιοῦ χρέους, ἔστω καὶ μὴ δυναμένου ἤδη νὰ ἐπιδιωχθῇ δικαστικῶς, οἷον ἡ παραχώρησις γαιῶν διὰ παλαιὰ χρέη. (Βλ. τὴν § 4 τῆς σελ. 768 Πείρας· ἔτι Καλ. γ. § 123).

§ 10. Διατρέφον τινὰ ὑποτίθεται ὅτι δωρεῖς; Πείρας σελ. 769 § 8. Πρὸς καὶ τὰ ἐν σελ. 5968 ἐπ. τοῦ Παραρτ. τούτου.

§ 11. Ὅταν συγγραφεὺς τις δίδῃ εἰς τινὰ τὴν ἄδειαν νὰ τυπώσῃ τὸ σύγγραμμά του, πράττει τοῦτο ἐπὶ σκοπῷ ὠφελείας;³ Ἡ 62 τοῦ 1870 ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου φέρει· «Ἐπειδὴ ἐὰν κατὰ νόμον δωρεῖσθαι δοκῇ ὁ παραχωρῶν τι μηδενὸς ἀναγκάζοντος νόμου (Νεαρ. 29 πρ. Πανδ. (39. 5) Βασιλ. (47. 1) τὸ νόμιμον τοῦτο τεκμήριον δὲν χωρεῖ, ὅτε ὁμολογεῖται ὅτι δὲν ἐγένετο δωρεὰ· ἐπομένως τοῦ ἀναιρεσειόντος ὁμολογήσαντος μὲν ὅτι δὲν ἐγένετο αὐτῷ δωρεὰ τοῦ συγ-

(1) Κυρ. τὴν 592 τοῦ 67 ἐφ. Ναυπλ.

(2) Ἀνάπτυξιν εἰς Καλ. αὐτ. § 123.—Πρὸς καὶ Πείρας σελ. 768 ἐπ. καὶ Παπ. αὐτ. § 255 ἐπ.

(3) Βλ. Α. Π. 62 τοῦ 1871 ἐν σελ. 3578 Πείρας.

γράφματος, ισχυρισθέντος δὲ ὅτι τῷ ἐδόθη ἡ ἀδεια τῆς ἐκτυπώσεως αὐτοῦ, τὸ ἐφετεῖον, δεχθὲν κατὰ τὴν ἀνεπίδεκτον ἐξελέγξας κρίσιν αὐτοῦ ὅτι ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ παραχώρησις τῆς τυπώσεως ἰσοδυναμεῖ τῇ παραχωρήσει αὐτῆς τῆς συγγραφῆς, οὐδένα νόμον παρεδίωκεν ἀποκροῦσαν τὸ συμπέρασμα τοῦ ἀναιρεσεύοντος, ὅτι, δηλαδή, ἐκ τοῦ γεγονότος τῆς ἀδείας προκύπτει, ὅτι ἀμφότεροι οἱ διάδικοι εἶχον κατὰ νοὺν τὴν ἐπ' ὠφελείᾳ χρηματικῇ μόνον τοῦ ἀναιρεσεύοντος ἔκδοσιν· διότι, ὡς εἴρηται, τὸ τοιοῦτον περὶ δωρεᾶς συμπέρασμα ἀποκρούει ὁ νόμος, ὅτε ὁμολογεῖται, ὅτι δὲν ἐγένετο δωρεά.

Ἐπειδὴ, μὴ δωρήσαντος τοῦ ἀναιρεσεύοντος τὴν ἐκ τῆς τυπώσεως τῆς συγγραφῆς ὠφέλειαν, ὁ ἀναιρεσεύων ὠφείλειν ἢ τὸ σύγγραμμα πρὸ πάσης τυπώσεως ἢ τὰ ἀντίτυπα πρὸ πάσης πωλήσεως νὰ παραδώσῃ ἐκείνῳ λαμβάνων τὰς δαπάνας, οὐδέτερον δὲ πράξας νομίμως κατεδικάσθη εἰς ἀποζημίωσιν τοῦ ἀντιδίκου.

Ἐπειδὴ, μὴ δεχθέντος τοῦ ἀναιρεσεύοντος νὰ δώσῃ ὅσα ἀντίτυπα ἀπῆται πρὸ τῆς ἀγωγῆς ὁ ἀναιρεσεύωντος, ἡ πρότασις αὐτῇ δὲν ὑπεχρέου πλέον τοῦτον, καὶ ἡδύνατο ν' ἀπαιτήσῃ διὰ τῆς ἀγωγῆς καὶ πλείονα ἐκείνων, ὡς ἀντάξιον τῆς τιμῆς τοῦ συγγράμματός του». (Α. Π. 62 τοῦ 1870).

§ 12. Περί διαφόρων τρόπων δωρεᾶς καὶ ἰδίως δι' ὑποσχέσεως· διὰ παραδόσεως καὶ περὶ δουλειῶν. Δι' ἐκχωρήσεως, ἀντιδόσεως, κτλ. Δι' ἐλευθερώσεως. — Περί αὐτῶν βλ. Καλ. αὐτ. § 124—127.

Πλὴν τῆς ἐπερωτήσεως χρησίμων διὰ τὴν ὑπόσχεσιν δωρεᾶς, κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους αὕτη ἐτελεῖτο καθ' οὓς τρόπους μετεβιβάζετο ἡ κυριότης, ἄρα ἐπὶ *res mancipi cessio*· ἐπὶ δὲ ἄλλων πραγμάτων διὰ παραδόσεως, ἥτις ἄλλως δὲν μετεβιβάζε τὴν κυριετικὴν κυριότητα.

Διὰ τῆς παραδόσεως μεταβιβάζεται κυριότης, ὅταν ᾖναι κύριος ὁ δωρητής, ἄλλως μεταβιβάζεται δικαίωμα πρὸς χρησικτησίαν, ὅταν συνυπάρχῃ καὶ καλὴ πίστις¹. Ἀξιοπερίεργον εἶναι τὸ ἐξῆς· Μεταξὺ συζύγων ἀπαγορεύεται δωρεά, λόγῳ δὲ τῆς ἀπαγορεύσεως δὲν κυροῦται διὰ χρησιδεδespoτείας, δι' ἑλλειψιν τίτλων καὶ καλῆς πίστεως². Ἄν ὅμως τὸ δωρηθὲν ᾖναι ἀλλότριον, ἐπειδὴ διὰ τῆς στερήσεως αὐτῶν δὲν μειοῦται ἡ περι-

(1) § 40 Εἰς. (2. 1).—Ν. 1—6. (41. 6).—Ν. 5' (1—6).

(2) Ν. 1 § 2 αὐτ.—Ν. 19 πρ. (24. 1).

ουσία τῶν δανεισῶν, δὲν ἐφραμόζεται ἡ ἀπαγόρευσις, καὶ ἐπο-
μένως χωρεῖ ἡ χρησικτησία¹. Ὡς παρατηρήθη, ἐὰν ὁ δωρητὴς
εὐρίσκηται ἐν τῷ χρησιδεδεσπόμενῳ, διὰ τῆς δωρεᾶς μέλλει νὰ στε-
ρηθῇ τῆς χρησιδεδεσποτείας ταύτης, ἄρα τότε δὲν χρησιδεδεσπόμε-
νός ἐστι ὁ δωροδόχος σύζυγος². Ἡ δωρεὰ ἐπικαρπίας δύναται νὰ γίνῃ
διαφοροτρόπως, ἢ καθόσον ἐπίτηδες συσταίνεται ἐπικαρπία
δωρεὰν διδομένη, ἢ καθόσον ὁ καρπωτὴς παραιτεῖται τῆς ἐπι-
καρπίας ὑπὲρ τοῦ κυρίου³. Ὁ καρπωτὴς δὲν δύναται, νὰ δω-
ρήσῃ τὴν ἐπικαρπίαν εἰς ἄλλον, διότι δὲν μεταβιβάζεται τὸ δι-
καίωμα· δύναται ὅμως νὰ ἐπιτρέπῃ δωρεὰν τὴν συλλογὴν τῶν
καρπῶν⁴. Τὰ αὐτὰ λέγομεν περὶ τῆς χρήσεως, πλὴν ὅτι ἡ ἀπό-
λαυσις αὐτῆς δὲν δύναται νὰ παραχωρηθῇ εἰς ἄλλον παρὰ τοῦ
ἔχοντος τὴν χρῆσιν⁵. Οὔτε ὑπάρχει διαφορὰ ἐπὶ δουλειῶν⁶.
(Καλ. αὐτ. § 125).

§ 12². Περὶ παραδόσεως σημειῶ τὰ ἑξῆς⁷.

(1) N. 3 (41. 6).—(ν. ς) 3.—N. 23 (24. 1).—(Α. α) 24.

(2) Σαβ. σύζ. δ' § 156.

(3) N. 66. 78. (23. 3).—(κθ'. α) 74. N. 57 (24. 3).—(κθ'. η) 55.

(4) N. 9 § 1 (39. 5).—(μζ. α) 8.—N. 12 § 2. νόμ. 38. 40 (7. 1).—
(ις. α) 12.

(5) N. 27 (39. 5).—(μζ. α) 26.—N. 10 πρ. 11. 12 § 6 (7. 8).—(ις. η)
10—12.

(6) N. 17 (8. 4).

(7) Διάφορα περὶ παραδόσεως βλ. εἰς Πείραν σελ. 774—776. 789 (§ 11).
784 (§ 79 ἐπ.). 793 ἐν ἀρχῇ. (793 λ. παραδόσεις) 803. 804. 2960 ἐπ.—Ἡ Α.
Π. 20 τοῦ 1867 φέρει· «Ἐπειδή, κατὰ τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν καὶ κατὰ
τὰς ἀπὸ 6 Μαρτίου 1868 ἐγγράφους προτάσεις τῆς ἀναιρεσειούσης, αὕτη (πρὸς
ἀπόκρουσιν τῆς ἐνστάσεως τῶν ἀναιρεσιβλήτων, ὅτι δὲν τῷ παραδότην ἡ ἐπίδικος
οἰκία παρὰ τῆς δωρησάσης αὐτὴν μητρός της Σοφίας Μπαρότζη) ἰσχυρίσθη ὅτι
ἡ μάμμη της Μαργαρίτας Κόκκου, ζῶσα κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 3504
συμβολαίου (ἦτοι καθ' ὃν χρόνον ἐγένετο πρὸς αὐτὴν ἡ δωρεὰ τῆς ἐπίδικου οἰ-
κίας), λαβοῦσα γνῶσιν τοῦ εἰρημένου συμβολαίου τῆς δωρεᾶς, ἐλάμβανε μέχρι
τοῦ θανάτου της παρ' αὐτῆς τὸ γεροντόμηρόν της, ἀναγνωρίσασα αὐτὴν κυρίαν
τῶν ἐπὶ τῆς οἰκίας δικαιωμάτων τῆς μητρός της Σοφίας, τὸ δὲ ἐφετεῖον τὸν
προεκτεθέντα ἰσχυρισμὸν τῆς ἀναιρεσειούσης ἐθεώρησεν, ὅτι, καὶ ἂν ὑποτεθῇ ἄ-
ληθής, δὲν ἰσχύει ν' ἀναπληρώσῃ τὴν ἑλλειψιν τῆς παραδόσεως, ἥτις ἀπαιτεῖται
διὰ τὴν μεταβίβασιν τῆς κυριότητος, ἐνῶ, ἂν τῷ ἐπὶ τῇ μάμμῃ τῆς ἀναιρεσειού-
σης Μαργαρίτας Κόκκου (ἥτις, δοῦσα, ὡς προῖκα, τὴν ἐπίδικον οἰκίαν εἰς τὴν
θυγατέρα της Σοφίαν, εἶχεν ἐπιφυλάξῃ εἰς αὐτὴν τὴν ἐπικαρπίαν τῆς οἰκίας
ταύτης, ἣν κατεῖχεν αὕτη ἐν ὀνόματι τῆς ἐθελείας θυγατρὸς της) ἀνεγνώρισεν
ἔπειτα τὴν ἀναιρεσειούσαν, μετὰ τὴν πρὸς αὐτὴν ὑπὸ τῆς μητρός της γενομένην